

~~Stown. 100.~~

XXV. 6. 43

XX. c. 2.

T

No

Sim

Ac

05

27.
THESAURI
POLONOLATINOGRÆCI,
GREGORII CNAPII
E SOCIETATE JESV

TOMVS SECVNDVS.
LATINO GERMANO POLONICVS

Novo Synonymorum, Epithetorum, & Phrasium Pœ-
ticarum, apparatu auctus.

*Simul idem Index Verborum primi Tomi ab Auctore confectus, &
recenti editioni correctæ ac multum auctæ accommodatus.*

Adiecta est huic operi interpretatio dictionum, quæ in Sacris Bibliis
duntaxat reperiuntur.

Editio nova correctior.

Superiorum permissu.

POSNANIÆ,
(Typis, Clarj Collegij Societatis JESU.
Anno Domini M. DC LXXXVIII.

1698

- - Aeterno complectitur omnia nexu. Virg.

21. 103

BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVENSIS.

Perillustri & Magnifico Domino

D. MATTHIÆ

De Gembice in Łábiszyn

GEMBICKI

CASTELLANIDÆ LANCICIENSI, &c,

Domino, & Mecænati Faventissimo.

Dilectionum, simulq; Virtutis, ac meritorum Tu-
orum Indicem, publicæ luci admovemus. *Per-*
illustri Magnifice Domine, ut abhinc, nullus La-
tio nomen dare, sapereq; nullus ambiat, qui
Tui Nominis ignoret magnitudinem, faciliusq; sit, ut or-
bis loqui nesciat, quàm sine Te, discere quidquam, præ-

)2(

sumat

sumat. Impleveras nuper magno Nomine Tuo, universum pene Regnum, cum, in niveo primæ ætatis flore, ut capacissimæ Indoli Tuæ parem invenires eruditionem, certantiumq; de Te Athenarum præverteres invidiam, pluribus Te commodasti. Vnius enim Collegii lycæa, Tuæ non suffecissent magnitudini, ut olim suo Macedonia Alexandro, nec Urbis Palæstra Tuam impleret amplitudinem; toto Polono Orbe quærenda erat sapientia, nunc Calissii, nunc Torunii, nunc Leopoli, Varsaviæ tandem, quæ tantæ mentis ac ingenii par esset vastitati; Modo ibis, etiam ultra Poloniam, cum signato decoribus Tuis volumine; in quo, quisquis appellationes rerum, significationem vocum, verborum notitiam indagabit, Tu illi, in ipsa operis fronte, occures; & à Tuo Nomine, sciendi ducetur initium. Quisquis librum avidâ prehendet manu, Te animo complectetur, priusq; Nomen Tuum adorare tenebitur, antequam eruditione, mentem instruxerit, & ubi doctrinam quæret, Te inveniet, satisq; scientiarum se collegisse autumabit, ubi Tuum Nomen perlegerit. Conspectâ voluminis facie, simul in libri, simul in avitæ Domûs Tuæ vestibulo, hærebunt universi, ut antequam doctas paginas, lectione attentâ, prius collectam in orbem Tæniâ, obligatâ mente evolvent; prius illustrissimis Magni Nominis Tui splendoribus colluceant, antequam sub eruditi folii umbrâ, latitare incipiant; prius Majorum Tuorum relegant vestigia, quàm

quàm Scientiarum subintrent augustal. Et jam è tumulo
manes ingentium animarum, quas Tua stirps orbi dede-
rat, grata suscitabit recordatio; jam præclara alti san-
guinis simulacra, longum per ordinem, vivâ depinget
in imagine mentis; revocabitq; eos in memoriam, ,
quos immortales loquuntur fasti, & ingentia clamant,
de Regno Superisq; merita. Ne verò vel ipsa aber-
ret imaginatio, primam statim à Primæ Regni, LAU-
RENTIO GEMBICKI ducet lineam, quem singularis
Pietas, magnitudo animi, morum suavitas, meritorum
amplitudo per suprema honorum culmina, ad immor-
talitatem deduxit. Huic proximos adjunget: insignem
olim Cracoviensi mitrâ PETRUM GEMBICKI, Lu-
ceoriensibus infulis ANDREAM, Płocensibus verò
IOANNEM GEMBICKI, qui non magis sublimi verti-
ce, quàm animo, Virtutisq; gloriâ tangebant sidera.
Referet tandem ac vivis efformabit coloribus, clarissima
Regni Nomina: CHRISTOPHORVM, quem sapien-
tia & Virtus, Gnesnæ Castellatum effecerat; STE-
PHANVM, quem Palatinum Lanciciensem; PAV-
LVM, quem Castellatum Medirecensem; STEPHA-
NVM GEMBICKI adhuc in suo magnificæ mentis, &
animi Filio, ad ingentia Poloni Orbis commoda supersti-
tem, quem Castellatum Płocensem, merita promul-
gârunt, & Regia approbavit potestas. ANDREAS
GEMBICKI Succamerarius Posnaniensis, honore simul
ac virtu;

ac virtutum encomio, Nobilitatis Princeps, ita omnium
sefe infinuavit pectoribus, ut nullo annorum decursu,
aboleri queat, qui, ne præcoci fato suo, totus exspiras-
se videretur, eam animandæ Patriæ reliquit Prolem,
cui in tenera ætate, nihil præter annos deesse, Illu-
strissima gratuietur Domus, & in cujus vitæ illibatis mo-
ribus, nihil videre sit quod maturior non laudet ætas.
Illustrissimi verò Parentis Tui Castellani Lanciciensis
imaginem, conformius nunquam adumbrabit, quam si
Te, vivam paternæ virtutis effigiem, non humili spi-
rantem animâ, spectandum obtulerit; in quo, quidquid
longâ annorum serie; in Majoribus priora videre sæcu-
la, habebit compendium: Per singulos enim ire, &
singula, sine numero non sine merito, inquilini apud
vos honoris insignia producere, immensus labor vide-
retur; Orbemq; totum revolvere, qui alti sanguinis, &
FASCIÆ Vestræ ad Principes etiam, summaq; Re-
gni capita, protensos nexus enodare vellet. Sufficiet,
si Te, sub legentium deducet conspectum. Tu ipse
in primo libri aditu, magnum ardentissimumq; accen-
des discendi studium; Tu nova excitabis Lycæa, in
quibus de Te solo, Tuâq; Magnitudine decertetur;
ubi Panegyres, quas Tibi pridem Virtus & eruditio
formaverat, lecturi recitabunt, & tamdiu magnum at-
tollent Nomen, raras augustæ mentis Tuæ recensebunt
dotes, donec in Te uno, omnia Virtutis vocabula ex-
hauri-

hauriantur; tum primum ad conclusas codice voces
descendent. Si tamen, non satis sibi jam eruditi, non
satis instructi videbuntur, qui in Tui Nominis cognitio-
nem devenire; maximè verò, cum nec ipse liber, plus
jam ad orbis eruditionem, ad instructionem singulorum
dicere possit; quàm prima, Tuum narrando Nomen,
dixit pagina. Non alium enim Te Orbi proponit,
nisi eum, qui omnium adimpleas, tam sciendi cupidi-
nem, quam vota; qui & præsentis sæculi provocas in
Te vultus ac pectora, & Posteritatis irritas desideria.
Si Orbis hucusq;, ut eruditus audiret, doctiora dunta-
taxat librorum volumina expendebat, abhinc Illustrissi-
mæ etiam Domus Tuæ FASCIAM evolvere debet.
Vnde nec in acutis fractarum classium rostris, Tullius,
sine GEMBLICIORVM Tæniis, eloquentiæ suæ ex-
plicabit majestatem; nec in rupibus Apollo, in monti-
um præruptis Musæ, absq; FASCIÆ Tuæ nexu, fati-
dicam colligabunt svadam; nec numerosa incipientium
acies, de prostrata, aliter triumphabit ignorantia, quàm
sub Tuas inclinata laureas; nec tandem Orbis ex tot
dubiis, & imperitiæ Labyrintho, tentatum inveniet
reditum, nisi felicius, quàm Ariadnæ filo, Nobilibus
Tuis Tæniis, ad Sapientiæ deducatur conclavia. Hinc
licet pridem, totum Gentilitiâ collegisti FASCIA, ma-
gis

gis tamen abhinc obligatum habebis Orbem, quem
in Tui erudies venerationem; totq; Tibi cumulabit
laudes, quot Tu Magno sub Nomine conclusisti dicti-
ones, tot parabit honores, quot dignitati, ac meritis
Tuis debentur, debentur verò & plurimi & summi,
quos antequam recipias, admitte non tam Verborum
quàm Votorum Indicem, quem Tibi offert

Devotissimum

Collegium Posnaniense

Societ: IESV.

quem
ulabit
dicti-
neritis
mmi,
orum

NOVUS
SYNONYMORUM, EPITHETO-
RUM, & PHRASIVM POETICARVM,
THESAURUS.

A
Ā Od/ 3/ Po. Germ: Von/ à love prin-
cipium semper habeto tuum. syn. ab,
abs, ē, ex, de.
Ā brūmā, 3 dīmy. Von dem winter.
Ā capite, ā primordiō, ā principiō, ac-
cersō, dūcō, ordiōr. Poczynam/ 3 przod-
ku/ & Przymodze. Anfangen.
Ā cōmmentariis, ā pūctis, Pisatek/ Ein
Schreiber. (Reicht vatter.
Ā cōfessionibus, Spowiednik/ Ein
Ā Cōsiliis, Poradnik/ ein Rathgeber.
Ā cūnabulis, ā parvulis, ā puerō, ā primā
aetate, ā teneris, Od młodości/ Von der
Ā cūrā, Wymownie. Jugend.
Ā cūrā cācellā, Psiaz. (rechten hand
Ā dextrā, Po prawey stronie. Auf der
Ā faciundia multum potest, Wymowny/
ein wol redner. (Von oben.
Ā foris, ā summō, 3 wierzchu/ 3 dworu.
Ā fundamētō, 3 gruntu. Von grund.
Ā lāgēnā servus, Nalewacz. Eingießer
Ā latere alicuius, Kochan/ Wiernek/ 3
bozu. Ein geliebter. (tendatz.
Ā libellis, ā rēpōnsis, Audytor/ Refe-
Ā limine, 3 dālekā. Von weiten
Ā mē est, fiat, faciō, dicis Po sobie mam/
3a mna ro/ Es ist fur mich.
Ā mēmōriā, Przypominacz. (an.
Ā modō, Od tego czasu. Von dieser zeit
Ā mōrte, Po śmierci. Nach dem Tod.
Ā naturā, Przyrodzony. Angeboren.
Ā pedibus, Złazistrā/ Kursor/ ein Lauffer.
Ā pōtiōne, Podgąsny. **A**

Ā primā lucē, 3 rana. In der fruhe.
Ā primordiō, ā principiō. Od początku
Von Anfang.
Ā pugione, Górmek/
Ā radice, ā stirpe, Do cysta/ 3 gruntu/
3 korzeniem. Von dem Grund.
Ā ratiōnibus, Podskarbi/ Rąchownik.
Ein Scharzmeister.
Ā Sacris, Kapelan. Ein Priester.
Ā secretis. Sekretarz. Ein geheimer Rath
Ā sempiternis aetibus, Od wiekow
Von anfang der welt.
Ā solē, Od słonca/ sub Od radości.
Von der sonnen.
Ā studiis, Nauczyciel. Ein Lehrmeister
Ā tergō, Pozad/ 3 tyłu. Von hinten.
Ā veniō, Wziąć. Von dem wind.
Ā verō sensū, Prawdziwie. Gewis
Ā voluptatibus, Rostkosnicy.

A B [origine mundi.
Āb, Od/ Von. Discordes fuerant homines ab
Āb aliēnō pendet suffragiō, W cudzey to
mocy, es ist in fremder macht.
Āb amōre, 3 miłości/ Von der liebe.
Āb arbitris remōnis locūs, W osobności.
Abgesonderter ort. (tset.
Āb argentiō, Kredencarz. Ein Kredenz
Āb aspectū decōrus, Okazy. Ansehnlich
Āb aūrē, Miánowicz/ Sekretarz/ Sen-
dyk. Ein geheimer freund.
Āb elegantiā politiori abhorrēt, Przestrag
Āb epistolis, Pisarek/ Ein Schreiber.
Āb hac parte, 3 zey miary. Von dieser
Ab seiten **Ab**

Ab hinc, *Od tąd/ ed rego cząsu.* Vonz
 Ab hōc, *Po nim. Nach ihm.* (dieser zeit
 Ab ilibus ipsīs, *Poledzwicé.*
 Ab incūnābilis, ab infantibus, ab inēūtē
 atātē, *Od młodości/ Vonder Jugend.*
 Ab inchoātō, ab integrō, *znovu/ auffo new*
 Ab ingeniō, *z przyrodzenia.* Von Natur.
 Ab initio, ab omni aternitātē, ab orbe
 conditō. *Od początku świata.* Von
 anfang/ der welt. *(stament.*
 Ab inestātō, *Bez testamentu.* Ohn Te
 Ab orbitā, *Nie grzezy.* Ungeschickt.
 Ab ore hōnēstissimū, *Prodziny.* Wolge.
 Ab ore principis, *Referendarz.* (boten.
 Ab reō, *Prokurator/ Ein Versorger.*
 Ab recēti mēmōriā, *Za pamięci.* New
 Ab sē, *Sam. Allein/ Selber.* (lich.

A B A

Abācēs, *Niemy Ein Stummer.* (tze.
 Abāci cūstōs, *Kredencers.* Ein Credens
 Abāci vāsā/ *Slujbā stolowa/*
 Abāciūm, *n. Gr. Rāchownicza tablicā.*
 Abāctōr, *Bydłokrādzicā.* Ein Vieh-dieb
 Abāctūs, *m. Bydłokrādzicwo/ Zaimanie.*
Entführung.

Abāctūs, *is, Zaiery/ Złożony z. Odzysny.*
z sub Wpādłosc. Entführer. *O requies*
dulces medio nunc noctis abacta. Virg. *syn. ab-*
ductūs, ablatūs vel dejectūs pulsūs expulsūs, rē-
mōrūs, reiectūs, fugātūs, vel actūs, exactūs, phr.
Pārtiā figurūs. Dejectōs ultimūs, orbis habēt,
Pārtiūs dejectūs ab oris.

Abāculi, *Litmany/ Rechen phennig.*
 Abācus, *ci, Gr. Szachownicā/ Slujbā sto-*
lowa/ Rāchownicza tablicā/ Stół kās-
mienny/ Posadzka ścian/ Siedzenie. Cre-
dentzisch/ Stuhl/ Sessel/ Ornamen-
tum abaci nec non ē parvulus infra. *syn. abāx,*
mēnsā strūctōriā, epith. marmōrēūs, eburnūs, nī-
rens nitidūs, acernūs, aurēūs, argenteūs, vinōlē-
tūs, phr. Fictilibūs tibi mēnsā, abāculquē nītē-
scit acernūs. Hic Sāmidōsō abācō nūmērōs dū-
plicabāt eburnō. Marmōrēis cōōperrā abācis, o-
pibūsqūē refertā. Sic abācūm Sāmto sape ōnē-
rare lūrō.

Abāgiō, *nis, Przypowieść.* Ein Gleichnūß.
 Abāliēnatiō, *Oddalenie/ Odwrocenie.*
Entfremdung.

Abāliēnātūs morbo, *Żdretwiāty.* Ver
 Abāliēnō, *Odrazam/ Oddalam.* Ent
 frembden/ entwenden. *Inde bonum sequi-*
tur, bona non quarens aliena. *syn. aliēnō, disjū-*
gō, avērtō, distrāho, divello. *(dēn.*

Abāliēnō mē ab, *Wasnie sie.* Sich abson
 Abāliēnōr, *Odrazam sie.* Entfrembder.
 Abāmbulāntēs, *sub. Odchodze.* Entgehen.
 Abāmitā, *Prāprādziadowā siostrā/ in*
Prāprādziad. Die Schwester unsers
 Vaters.

Abānnatiō, *B. Wygnanie z.* Verreibung.
 Abānniūs, *B. Wygnany.* ausgelegt.

Abāpūstūm, *Gr. sub. świdet.* *(runcē.*

Abāpūstūs, *Gr. Niepogodny.* ungewo

Abārcēō, *Odganiam.* Niedopuścizam Ab
 halten/ verwehren. *syn. Arcēō, prōhi-*
bēō, amōvēō avērtō, abigo, pello, fūgo. B. Arceo.

Abāris, *ios, eos, m. f. Gr. Odmorsti.*

Abāvia, *Prāprābābā.* uran Mütter.

Abāvūnculūs, *sub. Wuy/ z sub Prāprā-*
bābā. Der bruder uran Mütter.

Abāvūs, *Prāprādziad.* uranvater.

epith. longavūs, grāndavūs cōlendūs vērērabī-
lis, vērērandūs, grāvis, sēniōr. vērūtūs.

Abāx, *actis. Gr. Stół kuchenny.* Rūchem
 tisch. *vide Abacus.*

Abbā, *sub. Wyćiec.* Abbās, *arīs, Opār.*

Abbr. *Fortē cubos primum posuit cum futilis*
Abbas. Tunc sese Monachi ludere iure putant.
syn. Antillēs, Prāsul. epith. Vērērandūs, Vē-
nērābilis, Relligiōsus Pīūs, Sāctūs, Inclūtūs, In-
fūlātūs, vide Episcopus.

Abbāriā, *Opacwo.* Abbāriśā, *Rsiēni.*

Abbtrey.

Abbreviatio, *Abbreviatura.* Abtewiācyā

Verkürzung.

Abbrevio, *Stracam.* Verkürzen/ ab
 kürzen.

syn. brevio, cōntrāho. phr. Paucis cōmplētōr
in paucā rēdigo.

Abderitā, *Abderitānūs, Glupi.* Ein Narr.

Abdicatio, *Wyrzecznie sie.* Aufstossung.

Abdicātūs, *is.* Wyrzekly. Aufgestossen.

Abdicō, *m.* Odzucam *Odjadzam i. Zās-*
pietam sie/ Wyrzucam i. Wyrzekam sie/
Stlas

Abdicam ego. *Entlassen/Enteiben.*
Si Versus facis abdicēs Poetam. (Phal.) Mart.
syn: Privo, spolio, exuo, abjicio, depono, rejicio.
phr: Imperium depono, Magistratum abdicō, filium abdicō.

Abdico consulatū. **Abdico** me consulatū.
Abdicam 3 siebie. **Ablegen.**

Abdico me libertatē. **Wolnosé utracam.**

Die freyheit verlieren. (Schreibe mich)

Abdico me scriptō. **Wypisuje sie.** Ich ent

Abdico, is, **Odzuca** 2. **Odśadzam** 1.

Nadzicie psuje. **Absagen/abkünden.**

Quid faciat crudele tuos abdicere amores. Ovid.

syn: Rejicio, recuso, repudio.

Abdicamentum. **Umneypanie.** **Minderung.**

Abdite, **Poraiemnie.** **Im verborgen**

Abditivus. **Pomiotek.** (Heimlich)

Abditum. **Skrytosé.** **Verborgenheit.**

Abditus, **Poraiemny/ Skryty.** **Verbor-**

gen/ verhölet. **Abdita** fronde levis densa spe-

culabar ab ulmo. Ovid. *syn:* Conditus, occultus,

occultatus, absconditus, latens, latitans, tectus,

obrectus, operius adoperius: *vel* opacis, latebro-

sus, obscurus: *vel* abstrusus, arcānus: secretus. *phr:*

Latebris conditus, Tenebris defensus. Anro con-

rectus inani solis inaccessus radis. Fugiens ocu-

los. Paucis notus. Curvis detentus Latebris. Ni-

gris spelunca latebris inclusus. Esse sub umbris.

Cacis occultus umbris. Rara per occultos ducē-

bat semita callēs. *vide Obscurus.*

Abdo, is, **Bryie** 1. 2. **Verbergen/ verhö-**

len. *Sed Pater omnipotens speluncis abdidit*

atris. Virg. *syn:* Condo, abscondo, recondo, oc-

cūlo, occulto, tēgo, obtego, contego, vālo, opā-

co, involvo, operio, cēlo. *phr:* Horrēribus um-

bris abdere. Continuo in montes sese avius ab-

didit altos. Abdidit sese atque aris invisā sē-

dēbat. Clausumque cava te condere terra *vide*

Occulto.

Abdor, **Bryie** sie. **Verborgen liegen.**

syn: Occultor, condor. *phr:* Abdo, lateo, latito,

delitescō.

Abdomen, inis, **Wymie/ Bruch/ Bru-**

chowa slabizna. **Schmeerbauch/ Wanst**

Venter adest, abdomine tardus. Juv. *syn:* Venter,

alvus, pectora, viscera, illa. *ep:* Album unctum

tumidum, pingue, turgens, insatürabile, inexplē-

tum, *phr:* Venter.

Abdico, xi, **alum**, **Odchodze/ 2. Vwo-**

dze 1. 2. **Poymuje/ Vmykam** 4. **Hinweg**

führen. *Tollite me Teucri quascunq; abduci-*
te terras. *syn:* amovēo, abigo abstrāho, aufero;
tollō, vel removēo, repello, rejicio.

Abducōr. **Vwodze** sie. **Hinweggeföhret**
werden.

Abductio, **Vwodzenie.** **Hinwegföhrtung.**

Abear; **Porwon.** **Lassgehen.**

Abecedarium, **Obiecadio.** **Ein A B C.**

Abecedarius, **Obiecadlowy/ Gregorjanek/**

Alchā. **Ein A B C lerner.**

Abedo, is, **Obiadam.** **Esstodac.** **Abessen.**

verzehren. *syn:* edo, comēdo, devoro.

mando, is, absorbeo. phr: Edo.

Abellina nux, **Orzech** laskowy. **Ein has-**

sel nux.

Abemo, is, **Odeymuis.** **Hin weg nehmen.**

Abeo. **Odchodze** 1. **Vchodze** 2. **Przemis-**

iam 2. **Vstāie** co. **Odwołko** sie **Obra-**

cam sie 3. **Hinweg gehen.** *Lata venire Ve-*

nus, tristis abire solet. *syn:* Discēdo: recēdo, exē-

do, exēo, facēdo, avolo, migro, egredior, pro-

ficiscor. *phr:* Pedem efferre patria, terrā, ur-

bē, tēdo excedere, recedere, &c. Patriam, pe-

natēs, urbem linquere, relinquerē, desererē, fū-

gere. Ardēt abire fugā, dulcesque relinquerē

terras. Migrantes cernās, totaque ex urbe ruen-

tes. Excēdere omnes adytis arisque relictis. O-

mnibus idem animus scelerata excedere terrā.

Urbem cito pedē deserere. Gressus remūvete

profani. Procul, o procul, estē profani. Toto-

que absistere lūco. Tandem decedere campis ad

monuit. Cede agēdum, et tūcā liminā linque

fugā. Ipsa procul nubilis obscurā recēssit. Nos

patria finēs et dulciā linquimus arvā. Certus es

irē tamē miseramque relinquerē Didō. Exspe-

ctem qui me nunquam visurus abisti? *phr:* Eugio,

Proficiscor.

Abeo ad, **Vdāie** sie do zego/ **Ich bege-**

be mich. **Ich sterbe.**

Abeo ad communem locum, **Vmieram/ 1.**

Abeo in flammās. **Wsplongé/ Zgetzec.**

Verbrennen.

Abeo in profundum, **Vpada** morte.

Abeo magistratu, **Składam/ Ablegen.**

Abeo trans, **Zachodze** 1. **Vergehen.**

Abequito. **Odiedzam.** **Wegreiten.**

abereo. **Odganiam.** **Hinwegtreiben.**

ABH

Äberratio. Chybianie/ Pochybá/ Vſta-
pienie/ Verfehlung.

Äbërro. Chybiam / Vſtepuie drogi /
Miiam 2. Zablódić / Zablókáć ſie / Od-
ſtepuie. Wenig irren/ verfehlen. *Vi po-
ma a ramis. proles ſic aberrat a patre. ſyn.*
Récédo, deſſectó, devio: erro, vágór. phr. De-
viús erro. Vía incértús, incíús, neſciús äbërro.
Vágabündús, vágús, páſím fèrór. Nórá viarúm
régioné excédo. Për devíá ferrí. Për dësértá vá-
gári. Erróre löcorum, viarúm ámbágé decipi.
Innumérás erróre viás impleré. Húc illúc deví-
ús errát. Váriis hinc indé erróribús actús. Húc
illúc vágantem devíús errór agit. Për némús i-
gnótúm nön cértis páſíbus errát. Totáquë vágá-
túr Urbé fúrens. Orás et licetórá circúm erránt.
Errábant acti fáti máriá omniá circúm. Löcá
vástá pèrërro. Ignótás pèr viás dubíós ferré páſ-
sus. Sic totá páſím régioné, vágántúr. Alí è-
go dümósós colles, ſylvasquë pèrërro.

Äbest. Nie máſ/ 1. Nie doſtaie / Niespe-
lná. Entfernet.

Äbest à contentionē, Nie ſporny. Nicht
zänckeriſch.

Äbest à culpa. Niewinny. Unſchuldig.

Äbeſſe aliquem dōleo, Tęze/ Teſknie.

Äbgręgo. Odłagam. Abſondern.

ABH

Äbhinc. Od tad/ 3 tad. Von jety an/
von dannen. *Scriptor ab hinc annos centum
qui decidit, inter H. ſyn. a, ab, ſel dehinc.*

Äbhörreó. Bęzydze ſie / Nienawidze /
Stroniz/ Nie tad co cęnis. Abſcheu-
oder Grauen haben. *Felicem dices homi-
nem qui crimen abhorret ſyn: avęrsór, ręfúgio,
fúgio, aſpęrnór, faſtidio, ręmino, cöntęmno, de-
ſpicio. ſ. Contęmno. ſel detęſtór, exęcrór, hór-
reó, hórreſco, abómínór, pęrhórreſco, ſel abſum,
diſcrepo.*

Äbhortor. Odradzam. Abmahnen.

ABI

Äbí. Pęcz 3 tad. Hin weg/ von hier.
Äbi in malum. Abi morböniám. Abin hinc
Idi do. Pęcz 3 tad. Weg von hier.
Äbiectę xedes. Puſtki. Ein Muſter ort.
Äbiectę. Podło/ Niemęſko/ Gering.
Äbiectió. Porzucenie/ Zęrucanie/ Od-
rzucanie. Verwerffung.
Äbiectió animi. Niemęſkoſć/ Podłoſć.

ABI

Äbiectió. Podło/ Męgęrdony/ Vpę-
dy/ & in Porzucam 1. Verworfen/
verachtet. *Tum ſuper abiectum poſito pedes
nixus & haſta. Virg. ſyn. Cöntęmptús, deſpęctús,
ſpęctús, nęglęctús, vilis, humilis, demisús phr.*
Projęctá villór algá, deſpęctú tibi ſúm, nec quí
ſim, quęris Alęxi, prętritús pędibús.

Äbiegnús. Jedlinowy. weiß Dännin.

*Induit abięgna cornua falſa bovis. Plin. ſyn. ex
abiętę.*

Äbiegnús. Properi. primá longá, ſed triſſilla-
bum contráctę, Abiens, euntis. Odcho-
dęcy. Weggehend.

Äbies. Abiętis, vel abiętis, triſ. Jedliná.

*Dannenbaum/ ſonſt Fichte genant. Po-
pulus in fluvio, abies in montibus alius. Virg. e-
pith: enódis, audáx, rędölęns, umbróſá, criſpá,
procęrá, viridis, pátilá, altá, ardúá, montaná,
ópacá, ſublimis, amęná, aęriá: phr: Cręſcęns
in montibús. Súper æthęrá ſurgęns. aptá frętis,
undis, mári. útilis árbór aquis. Caſus abies vi-
ſurá márinós. Labitúr undęá vadis abies, et mār-
mórá ſulcát, ad cęlúm ramós abies extęndit,
et ingęns tollitúr. abies in montibús altis crę-
ſcit. navifręgós pęlagi viſurá tůmúltus. vide Ar-
bor, ſi pro navi ponitur. vide Navis.*

Äbies criſpá, fladet. Ein fladet.

Äbieťariús. adiect. Jedlinowy/ Das von
Fichten iſt. (ſchlet.

Äbieťariús ſubſtant. Drewnięcy. ein Tę

Äbigá. 6. Iwá źięlé. Cypreſſen.

Äbigęarús m. Bydłokrądzwo. Entſe

Äbigęá bos, lege Ambęgnus. (hręng.

Äbigęis. Bydłokrądzká. ein Viehdieb.

Äbigó. äbęgi. Odganiám/ Zęmuis/ Zę

niám/ Odganiám 1. 2. Poronię 2. Porę

nienie cęynie/ Zęganiám. Hinweg treie

ben. O vir colloquid non abigente Deum.

Ovid. ſyn. expęllo, pęllo fúgo, prępęllo. vide

Pęllo ſel abdüco, abſtráho.

Äbićcio. abięci. Odrzucam 1. Porzucam/

Trzucam 1. 2. Obalam łęgo / Gęrdze /

Pręczykam 2. Veroder wegwerffen.

Abicit, in 3. perſona Verrep. Abicito potiús,

quám quo, proferre, iuberis. Hor. ſyn. Cöntęmno

ſpęrno, aſpęrnór, ręjicio, deſpęcio, tęmno, nęgli-

go, ręſpüo. vide Contęmno, ſel pęno, depęno,

exüo.

Äbićcio háſtám, Prox. ſub Nędzięie ſtrácię

Nicht hoffen. Äbi-

A B L

Abūcio Obēdientiam, Niepoślusny iez
stem. Vagehorfam sein.

Abūcio mē, Sēce trāce/ Vnizam sie/
Vpadam. ich demüthige mich.

Abūcio vltām, Zabūtam sie. ich töte mich.

Abūcio vōlūntatē, Odehčiato sie. es
geliebt mir nicht.

Abūcio, Odeście/ Vyście/ z. Vciegka
Abreiß/ Hinweggang. Amphitryoniades

armentā abitumque parabat. Virg. syn. Discēf-
sūs, tēcēfūs, rēcēfūs, prōfēctio. epih. Tristis,
dūrus, mēfūs, ācērbūs. phr. ābitum, pāre.

Abūcio, as, Plaut. ne quō abiret. per primam. Lam-
bin. legit: ne quō abitat. per tertiam, pro abeat,
priscē Taubman. ā bito, is. Abito; is.

Abūcio, Odszdam/ i. Odrucam.

Abūcio libērtatē, Wolnośc utracam.
Die freyheit absprechen.

Abūcio, as, Wypzggam/ sub Odlagcam.
Von dem ioch Entledigen.

Abūcio, Wypzggam/ Rozlagcam.

Abūcio, Ausspannen. (gnung.)

Abūcio, Odrzysieganie. Verleug.

Abūcio, Odrzysiegam sie/ Zapiercam.

Abūcio, Verschwören/ verneinen. Abstracteque bo-
ves abinrat. que rapina. Virg. syn. Nēgo, pē-
nēgo, ābnēgo, ābnūo.

A B L

Abūcio, Odsadzenie od pierśi. Ent-
wohnung vonder milch. (hnen.)

Abūcio, Odsadcam od pierśi. Entwō-

Abūcio, Odkopywanie/ Obcinanie.

Das ūmbgraben der bāum.

Abūcio, Odkopie. ūmbgraben.

Abūcio, Ablativus casus sub Slow kōncowe o-
miāny. (Wūsteneq.)

Abūcio, adēs, Pustki/ i. & sub Porzucam i.

Abūcio, Odestanie/ Wystanie/ Zestā-

nie. Dieabfertigung.

Abūcio, inis. Otkawek. Abschnitz.

Abūcio, as, Oddalam/ i. Odsylam/ Zasy-

lam/ Odprawiam/ Rozpuszczam. Ab-

senden/ verschicken. Vltius tulerant able-

ganda Tiberim ultra. Juv. syn. amāndo, ejicio,

pello, expello, vide Ejicio.

Abūcio, Gr. Niedożor. Sinlosigkeit.

ABM A B N

5

Abūcio, abligurio, Poliam/ Pres-
mānowac. Verschlemmen. syn. Ligurio,
vōro, hellhör, vide Ligurio.

Abūcio, Rozsutnośc/ Pożeranie/
Verschlemmung. (ausfleyhen.)

Abūcio, as, Nāymnie komu. ūmb zins

Abūcio, is, Nieszgadcam sie/ & Niepodo-

bnę. Ungleich seyn. es stimmt nicht ein

Pan eris hac à te non multum abludit imago. Hor.

syn. Discrepo, differo, absūm.

Abūcio, Vmywam/ Vmywam/ Płocz/ &
in Splotac. Abwaschen/ Reinigen.

--- donec me flumine vivo Abluere. Virg. syn.

Lāvō, pūrō, elūo, tērgō? abfērgō, mūndo, ās.

phr. āquis rīgārē, prōlūērē, prōfūndērē, spārgērē,

inspērgērē. Mērgērē corpūs āquā, tīngērē corpō-

rā lymphis. Pūrō sē in fontē lāvārē, ūndis lā-

bem tūlērē, mūndārē. tūrpēs ōrē fūgārē nōrās.

artūs līquidō pērfūndērē rōrē, corpūs dēmīrērē

in ūndās. Sūpērtūs tīngērē corpūs āquis. Mā-

nībūs līquidōs dāt ōrdīnē fontēs. Mēmborūm

māculās pūrō mūndārē nātātū. Irrōrātquē mā-

nūs lymphis.

Abūcio, Vmywānie/ Mycie/ die Reintz

Abūcio, Powodz Wassergruß. (gnung.)

Abūcio, ā, um, Vmywany. Abgewas-

chen. Et letum sociis abluta cade remisit.

Virg. syn. Abfērsūs, elūtūs, pūrgātūs.

A B M

Abūcio, Prāprābāby siostrā. Vnsere

grosmütter Schwester.

Abūcio, apud Plaut. corrige Mitto.

A B N

Abūcio, Odplywam. Entschwimmen.

Abūcio, apud Plaut. corrige Neco.

Abūcio, Zapzzenie sāmego siebie.

Verleugnung.

Abūcio, Zapiercam sie. Odmawiam ko-

mu/ Odrucam z. Verleugnen. Abnegat

excisā vitā producere Troia. Virg. syn. ābnūo,

rēnūo, rēcūlo, nēgo, pērnēgo, imprōbo, rētrācto.

phr. Cēdo ēquidēm, nēc natē tībī cōmēs irē rē-

cūlo. Prēcēptis pārerē rēcūlāt. Quis tālīā dē-

mēns ābnūāt? Cūr mēā dictā nēgāt dūras dēmī-

tērē in aurēs? Rēx tībī cōnjūgūm ēr quasitās sām-

guīnē dōrēs ābnēgāt, elīgē, āit nūllām pātērē rē-

pūlsām.

Abūcio, ōtis, Prāprāwnuk: Der

Enckel unsers Enckels.

Abūcio

Abnoko, as. Niespie domá. Zu nacht dar
außen liegen.
Abnodo as. Rozwizuię/ Obcinam i.
Aufknüpfen.
Abnormis. Gruby Niergrabny. ungeschickt.
Abnuco, es. Nieprzywalam. Ibraniam
sie. Verbieten/ abschlagen.
Abnuitio. Niepozwalanie. Abschlagung.
Abnuo, is. Nieprzywalam/ Odmawiam
komu/ Niepoślusny jestem/ Odkłanę
glowę/ Zapieram sie. Versagen.
Abnutivus. Niepozwalający/ Niepozwa-
lanie. Versagend.
Abnuto. Nieprzywalam/ Odkłanę
glowę. Mit dem haupt nicken
Aboléo, es. Wniwec obracam/ Wymazu-
je/ Zagubiam/ Spokác. Ausstilgen. Nec
poterit ferrum, nec edax abolere vetustas. Ovid.
syn: Antiquo, rescindo, tollo, vel deleo. phr.
abolere nekandí cuncta viri monumenta habet.
Proles defecerit omnis. Sanguine Casareo Roma-
num extinguere nomen. Siquid deleverit atas.
Ferroque tuos abolere nepotes.
Aboleor. Vmietam i. Niszeiz. Zu ni-
chen werden.
Abolésco. Niszeiz. Veraltren/ vergehen.
Inque dies primos abolere quaeque creata. Liv.
syn: aboleor, antiquor, rescindor, obsolesco, vel
deleor.
Abolitio. Zapamiertanie 2. Zniesienie.
Abolens in Festo, corrige ab oles, prisci, pro ab ollis
seu illis, a pro i ut Loebesum apud eundem Fe-
stum, pro liberum. Consonantes non geminabant
prisci. Fest. Scalig. Gotfred.
Abolla. Szata męska/ Szata żołnierska.
Ein kriegskleid.
Abomāsum. Szaz flakowy/ sub flak.
Der feistdarm.
Abominābilis. Brzydki. Ein abscheulicher
Abominandus. Brzydki. Vermaledexlich/
erschrecklich. Per abominandam nunc opem
nate parens. Jamb. Se. syn. Detestabilis, de-
testandus, execrabilis, execrandus, horrendus.
Abominatio. Brzydłość/ Ein gewel.
Abominatus ii. Brzydki/ Przeglęty/
Verflucht.
Abomino. Abominor, Brzydze sie/ Prze-
klinam. Verfluchen/ abschew tragen.

Et vires fortuna negat, quod abominer ergo. O-
vid. syn. Execror, detestor, fugio, horreo, ab-
horreo. Vide Execror, Imprecor.
Abominosus. Brzydki. Gewelich.
Aborigenes. Aboriginēs. hi. Przodko-
wie/ Scatodawni. Ein Urwater.
Aborior, eris, vel Iris. Poronic niechce/
Vstaje co. Entspringen/ aufgehen. Cor-
pori & infringi Lingham vocemque aboriri. Luc.
syn: orior, exorior, exurgo.
Aboritur farus. Poronieniem odchodzi
Stęhe geburth bringen. (burchig.
Aborsus. sz. Niedonoszony płod. Misses
Aborsus us. Poronienie. Missgebürth.
Aborta sidera. pro obera in Wschodzie 2.
Abortio, nis. Abortium. Abortivum. Po-
ronic niechce. Missgeburch bringen.
Abortivus. Poroniony/ Poronienie cy-
nocy/ Wyrodek/ Pomiotek. Missgebür-
tig. Et quod abortivo non est opus illa volu-
ptas. Phr. ante item nascens, immaturum partu
emissus, vel excussus.
Aborto, as. Poronic niechce/ Missgebür-
hren. (unzeitling.
Abortum. Poronienie/ Pomiotek. Ein
Abortus, us. Poronienie i. Missgeburt.
syn. Immaturus partus.
Abpatrius. Prapradziadow brat. Der
bruder/ des großvaters.
Abrado. Ostrzobię/ Gole/ Obywam/
Obywam/ Ocioświe. Abschaben/ abkra-
zen. Abradii spoliisque unguis exercet abo-
nos. Prud. syn. Rado, corrado.
Abrasus. Ogolony. Abgekratzt.
Abripio. Obywam/ i. Wegnehmen. Qua
sacer abripitur caeco descensus hiatus. syn. abstrā-
ho, rāpto, sūrripio, tollo, eripio, aufero & Furor,
Abripior. Vnoś sie. Sich entführen.
Abrōdiatio, n. Gr. Rostkosniczy żywot.
Ein wolustiges Leben.
Abrōdiatus, m. Gr. Rostkosnik.
Abrōdo. sub Vgryzam. Abnagen. Abrodēs
ait hec. an sicis dedecus obstem. Pers. syn. Rō-
do, corrado, exēdo.
Abrōgare per Satyrā. sub Pomieszanie
Abrōgatio. Zniesienie/ Złożenie
Abrōgo. Znośe/ Odrzucam 2. Sładam-
Fogo/

Pogo/ Kredyt zepsować. Abschaffen/
entsetzen. Et nimium scriptis abrogat ille
meis Ovid. syn. Rescindo, dissolvo, aboleo an-
tiquo, vel adimo.

Abrotōnites, a. m. Gr. Wino przyprawne.
Wein von stab würtz gemacht.

Abrotōnium, n. & Lucretio m. Abrotonus
Gr. Boze drzewko. Stabwürtz.

Abrūmpo, Vrywam i. Przerwam. A-
breissen. syn. abscondo, avello, rūmpo.

Ab rūmūs, Odsadzoną od pierśi. Abgesetzt
von den brüsten. (bedacht.

Abrupte Vrywaz/ Nagle/ Inagła. Vn-
Abruptio, Vrwanie/ Rozwod/ Przerwā-
nie. Ein Abbruch.

Abrūpiūm, Abrūpiūs Iocūs. Przerwā/V-
rwā/ Przepāsć. Verfallenes orht.

Abrūpiūs, is Przerwany/ Oderwany/
Przepascisty. Verfallen.

A B S

Abs, Od. Ohn.

Abscēdētiā, ium, n, plur. Cienie/ Ryćie
włose/ Obraz i perspektywę. Der
Schatten.

Abscēdo, Odchodze/ i. Odstepuje i. V-
staie co. Jazzy sie/ Przystaje i. Hinweg
gehen/ abtreten. Concluse miserans terris
abscedere magnum. syn. abeo, recedo, discēdo,
cedo, exeo, egredior. & Abeo. Exeo.

Abscēsiō, Odbyt. Ein geschwär.

Abscēsiūs, us, Wzrzedzenie/ Zaiatrzenie/
Odbyt z. Odesćie i. Abgang.

Absiđo, Vcinam. Abhāwen.

Abscindo, Vcinam Vrzynam/ Odcinam.

Abscneiden. Quare plus prodest & ina-
ne abscondere solo. Hor. syn. Scindo, lacerō, am-
puto, seco, resēco, rescindo.

Abscindo dentibus, Vksute. Abbeissen.

Abscisiā, orum, Vrwā.

Abscisiō, Vcinanie. Abschneidung.

Abscise, Surowie/ Ostro z. Gründlich.

Abscisiūs, si. Przerwany/ Przepascisty.

Oderwany/ Rzeźaniec/ Surowy. Ab-
gehāwen.

Abscōndite, Porciemnie. Verborgen.

Abscōnditor, Ryćacy. Ein verberger.

Abscōnditiūs, Skryty i. Verborgen, Com-

burnens latitat Sylvis abscondita flamma. Lucan.
vide Abditus.

Abscōdo. Ryćie. Verbergen. syn. Abdō
cōdo, tēgo, obtēgo, recōdo, celo as phr. Nēc
ēgo hanc abscondere furtō spēravī, nē fingē fū-
gām. Dōnēc hūmō tēgērē, aut fōvēis abscondere
discānt. Spīsis noctis sē cōdidit umbris. Intē-
mā morē sūo sēsē in cūnābulā cōdēnt. & Occulto
Abscōse apud Eldram 4. pro Abscondite.

Abscōnsio, Ryćie sie. Verbergung.

Abscōnsor, Ryćacy. Verberger.

Abscōnsūs, Skryty/ Verborgen.

Abscēmē, Vćinek/ & sub Vgonowę.

Absēns, Nieprzytomny/ Nieprzytomnie
Vmāty. Abwesend. syn. Dissiliūs, rēmōtę.

Absēntē me, nōbīs, W niebytności.

Absēntiā, Nieprzytomność. Abwesenheit.
epith. Lōngā, brēvis, durā, trīstis, mōstā.

Absēntis parūbūs fūngēns. Namieśnik.
Ein Stadthalter. (Abschicken.

Absēnto, as, Odsylam/ & Nieprzytomnie.

Absilio, is, Odstakuis/ Vstakuis. Das
von wegspringen. Aut procul absiliebat, ut
aerem exciret odorem. Luc. syn. Exilio, transi-
lio, dissilio, salio.

Absimilis, Niepodobny. Ungleich. syn.
Dissimilis, haud similis, dispār, impar.

Absinthiacum, Piolunek. Wermut.

Absinthiacus, Piolunowy/ in Piolunek.

Das von wermut ist. (Murtwein.

Absinthites, a, m, Gr. Piolunek. Wers
omnes l. phr. Vinum absinthio mistum, vel cō-
ditum. Vinum absinthiacum.

Absinthium, n, & m. Absinthius Piolum.

Wermut. epith. amārum, ingrātum, tē-
trum trīstē cānum.

Absinthium Santonicum Glistnik.

Absis, lege Apis.

Absisto, Przystaje i. Odstepuje i. & in

Nie i. Abstehen. Prælia nec victo possunt

absistere ferro. Virg. syn. Discēdo, abeo, absce-

do, cello, desino, desisto. phr. Tōrōquē absisti-

tē lūcō. Nēc cūstōs absistit liminē Jānūs. Nēc pri-

ūs absistit, quā septēm ingentiā victor Corpōrā

fūndat hūmī. Absistē mōverī.

Absit, Nie day rego Boze. Das gesche nicht

Absit verbo invidia, W dobry czas/ Nie

chwalac sie.

Absocer, sub, Swiektier. Ein schwäher.

Absolvo

Abſolvo, Doſonwam / Odprawiam z.

Odbywam / Skazuię za kim / Koſpraszam ſie / Wyzwalam i. Zrobię co / Zabię iam. Rozgrzeſzam. Entledigen / loß ſprechen. Ex aquo, quod iura docent abſolvitur omnis. ſyn. Perficio, conficio, pērago, finem impōno. vide. Finio, Perficio, culpā, crimine, nōxā ſolvo: nōxā eximo, culpā libero. pbr. Scōlūs remittere. Scōlōrī parcere. Indignum crimine ducere. Vinclis exſolvere. Subducere lēthō. Ablutō crimine, remittere, dimittere. Ablutā remittere culpa. Inſontem facere, an commota crimine mentis Abſolvēs hōminem, et ſcōlōris dāmnabis eundem?

Abſolutē, Doſonālę / Zgola. Vollkommenlich.

Abſolutio, Doſonanie / Wyzwolenie z prawy / Doſonaloſę Entloſung.

Abſolutorium medicamentum. Lekarstwo wyborne. Ein erledigende Arznei.

Abſolutorius, Skazuięcy za kim / Wyzwoleniu ſuięcy. Ein geſtreiter.

Abſolutus, Wyzwoleny z Doſonality Vollkommend / befreit / loß. ſyn. Perfectus, pēractus, culpa ſeu crimine ſolutus, liber

Abſonē, Nieprzyjemnie. Ungeheimlich.

Abſonus, Gloſu nieprzyjemnego / Zāditeracy. Nieprzyjemny. uher oder mißlautend. Si dicentis erant fortunis abſona dicta. Hor. ſyn. Mālēsōnans, diſſōnūs: nōn cōſōnūs.

Abſorbēo, Wyſſam / Wyſaręngę / Pożeram. Gants verſchlucken / aufſtrinken. Ridiculus totas ſimul abſorbere placetas. Hor. ſyn. Sōrbēo, vōro, dēvōro, haſtūo. pbr. Orē hiantī excipere. Illū ſubitō tellūs, abſorbet hīarū. Avidam dimittere in alvū. Mihi tellūs priūs imā dehīſcāt. Dēvōrēr ante prēcōr ſubitō tellūris hīarū. Dehīſcē tellūs. rēcipē mē dirūm chādē; Aſt illam ter flūctūs ibidēm. Torquet āgēns circum, et rāpidūs vōrāt aquōrē vortex. ſ. Voro.

Abſquē, Bez / Ohn / ſonder. Praepoſitio.

Abſquē te eſſet. By nie ty. Wan du nicht wäreſt.

Abſantiā. a. Odlegloſę. Abgelegenheit.

Abſtemium prandium, ſub Poſtina portāwa. Ein mahlzeit ohn wein.

Abſtemius, Bez winę / wodka. Vernicht

Wein trinck. Vna fugit, gaudetque meris abſtemius undis. Ovid. ſyn. Vini abſtinens.

Abſtētiō, ſub W. Driedrigony

Abſtētiūs, Wydriedrigony / Wyſkery.

Auſgeſtoſſen.

Abſtēgēo, Abſtergo. Vēieram / Scieram

Vēieram. z. Abwaſchen / ſaubern. ſyn.

Dētergo, tērgo, pūrgo, dilūo. ſ. Abluo.

Abſtēreō, Odſtraſam / Odplaſam. Abſchrecken. Vi canis a corio non abſterrebitur

anſo. Hor. ſyn. Tēreō, tērrōrem incūtio, ſel dē

tēreō, avōco. vide Terreo.

Abſtine, Nie rykay. Las ſein.

Abſtinens, Powſciaggliwy. Enthaltend /

mäßig. ſyn. Tēmpērans, ſōbriūs, modē

rātūs, parcūs. pbr. Latē ſūo pārvōquē dōmūs.

Parvō cōtēntā pāratū prabēt ſōmnōs cāsā ſe-

cūrōs.

Abſtinēter, Powſciaggliwie, Mäßiglich

Abſtinētiſſimūs ſomni, Cuyyny. Wach-

ſam.

Abſtinētiſſimūs Vēnēris, Cyſty. Reuſch

Abſtinētiſſimūs vini, Trzewi.

Abſtinētiā, a. Powſciagganie ſie / Powſciaggliwoſę / Nieiedzenie / Trzewoſę

Enthaltung / mäßigkeitt. Illic dicata par-

cus abſtinentia. (Jam.) Prud. ſyn: Parcūs, victūs

modicūs cibūs: ſōbrietas. epilb: Parcā, ſanā, lōn

gā, ſanctā, dūrā.

Abſtineō, Zamuie ſie / Niebywam / Nie-

iadam & in Nie / & ſub. Przewodzie co

nā ſobie. Sich enthalten / mäßiggen.

Non ſe conhibis abſtinet ille ſuis. Or. ſyn. Tēmpēro, mē cōtineō, cōhibēo. pbr: Eſt virtūs plā-

citis abſtinētiſſe bōnīs, animū ratiōnē dōmāre

Tēnū victū ūti. Invenit miſer abſtinet, et timet

ūti. Minimum dēcēt lūbēre, cui multum licet.

Quod ſpēctare dēcēt, nōn quod licet. Diſcēt

qām pārvō licēt prōducere vitām: et quāntum

nātūrā pētāt. ſ. Caſus, leiuna.

Abſtoas, Stoję z dalekā. Von fern ſtehen

Abſto, is, pro abſum. Meurf. ex Obidii ii. Meta-

morph. & Plauto Langi. priſcum Tauōman

Abſtollō is Vnoſe / Vmyſam. wecknehmen

Abſtōrquēo, Vtōcam / Aberringen.

Abſtrahum Nomen eſt, quod formam aliquam cum

excluſione ſubiecti ſignificat, ut albedo, ſapiētia.

Abſtraho, Odciogam / Odrzymam / Vwoz-

dję. Ab oder entziehen. Abſtrahere no-

ſtris

ABS ABU

iugem charam toris, (Jamb:) syn: Abripio, avello, removo, abduco, divello.

Abstrusus, Lit. Laxare pedem abstrusa modo, al. & melius, abstruso. Sigoni.

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

Abstrahor à corpore, à sensu mentis. *Sapientie ciertie / Sapienterwam sig.*

ABU ACA

9

Aurea fruges Italiae latio diffundit copia cornu. vide Copia.

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

Abundō, Obscure / Wynikam. Oberflüssig /

ACA

Ac, J. Jak, Bonnie iak. Vnd. si sapi-

Acacia, s. Gr. Despiegenstwo, Ciernie i.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

Academia, Gr. Akademía. Hohe Schul.

B

Acad-

Acānthiōn, & Acānthium, Gr. Oset pāwloz
gny, Ostrokrzew.

Acānthūs, ti. m. Gr. Barzeg, Ostrokrzew,
Rodzeniec. Bärenklau. His animis nāstra
dum versat Acānthi Amica. (Herba semper fron-
dens, in quā mutatus fingitur Acanthus, puer for-
mosissimus.) epib: Möllis, frōndēns, cōrtūs. Sidō-
niūs, ridēns, viridīs, virēns, inflexūs, lentūs. phr.
inflexi vimēn acānthi, et mollī circum est ānsās am-
plexūs acāntho. Baccā sēmpēr frōndētis acānthi.

Acānthylis, idis, Gr. Crys

Acāpnā, orum, Gr. DREWKA suchē. Truffen
Holtz

Acāpnōn mel, Dymny miód, sub Nledymny

Acāpnōs, m. Gr. Nledymny. Das nicht raucht

Acārēs, eos, Gr. Iglicā žiele. Meisborn.

Acārē, es, Gr. Błorok. Ein Meerfisch.

Acārōs, ri. f. Iglicā žiele. Meisborn.

Acārūs, Abacy w woffu. Ein Schab.

Acāsignētē, es, Winne žiele. Wein strauch.

Acāstēctus versus, cui nihil deest, neq. superest in fine.
Serbi.

Acātalēpsia, a, Gr. Nieobigtośc.

Acāthium, Gr. Żagiel. Ein gartungeines
Schiffs.

Acāstūs, ti, Gr. Rāsbunkul. Carfunkelstein

A C C

Accāto, Przyśpięwym. übersingen.

Accādū ad, Przybywa, Podobny. Mehrensch

Accādo, Przyśpięwie, Przyblizam sie/ Przy-

stā'e nā co, Wdāie sie/ Przybywa. Hinzu-

gehen, nahen. Tutus quos optas portus acce-
det aberi. Ovid. syn. Vēnio, advēnio, prōpīn-

quo, ādeo, trāseō, adjūngōr, advēnto, advolo. s.
Venio, eo.

Accēlērātio, ōnis, Spiesenie, Eilung. syn.

Prōpērātio, festinātio, cēlēr cūrsūs.

Accēlērō, Przyśpiębam, Herzu eilen. Acce-

leremus ait, vigiles simul excitat, illi. Virg. syn. Cē-

lērō, mātūrō, festino, prōpērō, prēmō, ūrgēo. phr.

accēlērātē grādum. Mōrās rūmpērē, tollērē, pēllērē
prācipitāre. vide Festino, Cūtro.

Accēndiūr, Ima sie ogień. Sich entzünden

Accēndo, Żapalam, Nieco, Jāsno gynie/

Pobudzam, Jātze/ Ośtze, Drze/ & sub

Żachēciē. Anzünden. Bre ciere viros Mar-
temq. accendere cantu. Virg. syn. incēndo, inflam-

mo, ūro. Metaph. impello, incito, instigo, ācūo,

A C C

excito, ūrgēo. phr. Sūddērē fācēs, īgnem īnīcērē,
sūbjēctis ūrērē flāmmis. vide Incendo.

Accēnsi, vel Accensus s. Slugā mieyszi,
Żolnierz lekki/ Posilek, Sāpient. Ein
Stadtkechr.

Accēnsibilis, ad Hebr. 12. Żapālisty, nam in
Græco textu Pauli est. Cecaumenos, Palā-

igcy. Anbrennend.

Accēnsiū, Posilek. Ein stärkung.

Accēnsiūcūlā, Accēnsiūs, Nāteżanie. Ders-
thon einer jeglichen syllaben.

Accēnsiūs scriptiūs Acopkā pisārskā. Ein
erhebung der stimm.

Accēpō, pro Accēpēro. Biore. Nehmen.

Accēptābilis, sub Octowj stāek. Ein es-
sig geschirr.

Accēpti, expēnsi cōdex, tābūla, Rāchun-
kōwe kśięgi. Rechnung bücher.

Accēptiārio, Kwit. Długu bez pieniedzy
zniesienie. Bekundliche, begnügung.

Accēptiō, Brānie/ Nehmung.

Accēptiūs addo Przybieram ciego. Zulegen.

Accēptiō, Przyimuiē/ Odbieram pienig-
dze. Annehmen. (werden.

Accēptiō liberōr, Kwituiq mis. Begnüget

Accēptiōr, oris Bierāg/ pochwālāg. Ein
Empfanger.

Accēptiōr persōnārūm, Aktor. 10. Brākuiqcy
persōnāmi/ Nā ludzie sie ogładāiqcy.

Accēptiōrūm modulu, sub Cewkā u tur.

Accēptiā, & Accēptiā, sub Bierāg/ Bior-
tocy rad. Ein nehmetin.

Accēptiūm, Wiigtek/ Percēptā. Das ema-
phaen ist.

Accēptiūm faciō, Przyimuiē/ Wpisuiē w
registr/ In das registret schreiben. (dig.

Accēptiūm illi rēfērēndūm, Winien Schula

Accēptiūs, Przyiemny. Angenehm. syn. Rē-

cēptūs, bel grātūs, jūcūdūs.

Accērsi in Przyzywam. Her zu ruffen.

Accērsio is fere. & Accērsio, is, fere. Przy-

zywam/ Pozywam/ Rāze przyniesē/ Obwia-

niām/ Biore/ Herzu oder hinzu ruffen/

beschieden. syn. Vōco, āppello, ās, ādvō-

co, cōco, āccōco, āccō. phr. exēplō sōciōs, prē-

mūmque

namque accersit accitem. advenit iustum pugnae,
(ne accersit) tempus. Socios sui accire paratus a-
nean acciri omnes, populusque patresque exposcunt
Magnisque vocant clamoribus hostem. Antea ma-
gna rer vocem vocavit.

Accersitor, Przyzywacz/ Ceklarz/ Záprošov
nych przyzywacz Ein berüffer.

Accersius, u. Wezwany/ Przywozny.

Accersius, u. Przywanie. Beruffung.

Accersio, Przywanie/ Przydarek/ Przy-
scie/ Przyplodet/ Břescenya/ Obeywła/
Silentie sie/ Choroby przywanie.

Vermehrung/ Zusatz/ syn adiectio, incre-
mentum. *epith.* Multa, ampla, ingens.

Accersio fit, Przybwa. Sich mehren.

Accersionem, adibus adiungere, Przybudo-
wac/ Zu bauen. Mehren.

Accersione facio, affero. Przyczyniam.

Accersione non recipit, Nawiasty.

Accersionem recipit, Przybwa. Mehren.

Accersor, Pomocnik. Ein helffer.

Accersorium, Przydatek. Zusatz.

Accersus u. Przyście/ Przystep/ Zunahung

Accessus maris Morstje burzenie. Ungest-
immigkeit des meers.

Accidens, Przymiot/ Przypadek Ein zufall.

Accidental, Przypadkowy. Zufallend.

Accidentia, a. Cřesunek. Ein treffen.

Accidit, Trafia sie/ Przystoi. Zufallen.

Accido, Upadam/ Padam l. & sub R. ekam.

Widerfaren/ zurtagen. Accidit in puncto,
quod non speratur in anno. *syn.* Contingo, obtingo,
evenio, intervenio, cado, fio.

Accido, idi isum. Skłozde/ Podstubeie/

Wynedzić. Abhauen/ abschneiden. Acci-
dunt orbes careant ut margine lato. *syn.* Cado,
consumo, absumo, circumcido. *vide* Scindo, Cado.

Accideo, es, Przyzywam. *vide* supra Accerso.

Accinctus, is. Ochorny. Behend.

Accingo me, Gorule sie/ Zápragam sie/
Zákrzognę sie/ Rospasac sie. Sichumba

gärten. Hortatur socios, paribusque accingitur
armis. *Virg. syn.* Cingo, munio, instruo, armo.

Metaph. paro, praparo, comparo. *phr.* Hic ferro
accingor, rursus, clýpéoque sinistram aptans. Lo-
rica induitur, fidoque accingitur ensē. illi se praeda

accingunt, accingunt omnes operi. *vide* Preparo.

Accingo ensem lateri, Przypasuje. Das

Gewärumbgärten.

B 2

Accingor, Przypasuje/ Gorule sie/ Zá-
pragam sie. Umbgärten.

Accino, Przyśpięzywam. Zusammen Ac-
cinit in sylvis viridis reparabilis Echo.

Accio mi, num. Przyzywam. *vide* Accerso.

Accipacina, Accipatuna. Misa pasta. Ein

Accipes, Nla/ Nihui. (breiteschüssel.

Accipio, Biore/ i. Przyimio/ Slucham/ i.

Slysz/ Witam/ Przywitac/ Wskladam/

Rozumiem/ Stanowie Mam to za/ Czo-

stui. Bekommen/ Annehmen. Illos porti-

cibus Rex accipiebat in amplis. *Virg. syn.* Capio, re-

cipio, suscipio, sumo, assumo, prehendo, prendo.

phr. Capē sacra manū.

Accipio agros, arduos, durius, fastidiosos,

gravier. Záste mam/ Markorno mi/ W-

brajam sie. Vorüber aufnehmen.

Accipio aliquem male, vehementer. Lala

Schelten.

Accipio amice in bonam partem. Nie e-

brajam sie. Vor gutt auffnehmen.

Accipio mancipio. Odbieram lupno.

unterthänig nehmen. (schlagen.

Accipio verberibus, Sieke/ W. bitam.

Accipiter, Jastrzab. Raubvogel/ Habicht

Accipitrem aerium cautus me nominat auceps. Quod

reliquas possim fallere pr. mus aves. epith: Prado,

rapax, citus, praeteps, ferus, crudelis, velox, volu-

eris, nubivagus, audax, intrepidus, impius, ferox,

trux, immixtus, atrox. *phr.* Predatrix, ales, urgens

trepidas columbas. Columbis prado infectus, acer

pennis? et curvis unguibus ales. Sacra ales Accipi-

ter nulli satis equalis, in omnes saxit aves. acer

sequitur per inane columbam. Delapsus caelo cel-

sa de sede columbam sustulit, apprensam quam ro-

stro eviscerat unco. Rapto vivit et omnes terret

aves.

Accipiter stellaris, Jastrzab wielki. Ein

grosser sperber.

Accipiter leporarius, cyanopus. Ratog.

Accipiter minor, fringillarius, Brogulec.

Ein kleiner. (traut.

Accipitrina, Jastrzebiec zielé. Sperber

Accipiter, as, priscum. Rucam. Schmeissen

Acciso, as, Zmyslam. Czwarte sie.

Accisa bona, Narytana maternosé.

Accito, as, Przyzywam/ Beruffen.

Accitus u. Przyzywanie. Beruffung befehl

Acclā-

Acclāmatio, *Brzyk/ Okrzyk. Zuruffung/ Frolockung.* *Acclamatio sibilans corona.* (Phal.) Sidon. *syn. Plaūsūs, āplaūsūs. epith. Scēcūdā, ingēns, latā, cāndrā. vide Plaūsū.*

Acclāmo, *Brzykam pochwalając Mitreinander zuruffen.* *syn. Obmürmuro, plāudo, āplaudo, plaūsūm dō. vide Plaudo.*

Acclāsis, *Bramā / & Suknia z rosporem.* *sub Rospor. Der saūmam Kleid.*

Acclinātūs, *Wsparty. Geneigt.*

Acclinis, *Nachylony/ Podgorny/ Wsparty. Geneigt/ anlāhnend.* *Hanc delapsa polo, pice aque acclinis opacae.* Fal. *syn. Inclinātūs, prōpēnsūs, prōclivis, āclivis.*

Acclino, *as, Nachylam sie/ Wspieram sie. Sichneigen/ anlāhnen.* *Circumspexit Atyn, seque acclinavit ad illum.* Ovid. *syn. Inclino, prōpēdēo, impēdēo.*

Acclivis, *vel Acclivūs, Pochodziſty. z. Wsparty. Aufgerichtet.* *Arboris acclivis trunco, procul area ramis.* Virg. *syn. Ardūūs, difficilis, erēctūs, vel inclinātūs, āclinis.*

Acclivitas, *Pochodziſtość/ Przykrość. Aufrichtung.*

Accolā, *a, Saſiad. Feldnachbar. Accola culturni, pariterque Saliculus asper.* Virg. *syn. Vicinūs, hābitātōr, cūltōr, incōlā, cīvis, cōlōnūs.*

Accōlo, *is, Przyległy iestem. Beywohnen.* *Accolet, imperiumque pater Romanus habebit.* Virg. *syn. Cōlo, hābito.*

Accōmmōdātūs, *Przywoity/ Sposobny/ Grzegny. Geschickt beqwem.*

Accōmmōdātēs, *Snādnie/ Stosowanie/ Dogadzanie. Beqwemiglich.*

Accōmmōdo, *Pożyczam/ Przypodobam sie/ Przystosuję/ Przypasuję/ Przyprawiam. Sich beqwemen.* *Induitur laterique argivum accommodat ensē.* Virg. *syn. āpplico, ādjūngo, āpto, rēfēro, cōmpāro, vide Apto.*

Accōmmōdūs, *Sposobny. Beqwem/füglich.* *Est curvo anfractu Vallis accommoda fraudi.* Virg. *syn. Cōmmōdūs, oppōrtūnūs, āptūs, āppōsitūs, idōnēūs.*

Accōrpōro, *lege Adcorpōro.*

Accrēdo, *Accreduo priscum, Wierzę i. & sub Dowierzam. Glauben.*

Accrēmēnūtū, *Przybywānte. Ein Zuwachs*

Accrēmēnūtū, *maris, Morſkie burzenie. ungestumigkeit des Meers.*

Accrēſco, *Przyraſta/ Dorastam/ Przybywa Wylewa z brzegow. Zuwachsen.*

Accrētio, *Przyraſtanie/ i. z. Przybywanie. Zuwachs.*

Accūbitalē, *is, Koldrā. Leylach/ berclach.*

Accūbātio, *Leżenie/ Siedzenie u stolu/ Bieſiadā. Beſitzung.*

Accūbitā, *a, Łozko ſtolowe. Ein ſaulbett.*

Accūbitio, *Siedzenie u stolu. Zu Tiſch/ ſitzung. (Schlaſſ Kleid.*

Accūbitōriā, *vestis. Szatā bieſiadna Ein*

Accūbitūm, *Łozko dſienne/ Łozko ſtolowe/ Wezłowie. Ein Bett.*

Accūbitūs, *us, Siedzenie u stolu. Beſitz Beyliegung. syn. accūbātio,*

Accūbo, *Leżę podle/ Siedzę u stolu.*

Beyliegen/beyſitzen. *syn. accūmbo, accūbito*

Accūdo, *Przykōwāć/ Przydāć. Anſchmieden*

Accūmbo, *is, Siedzę/ Leżę. Zu Tiſch ſitzen*

Concilias, tu das epulis accumbere Diſum. Virg. *syn.*

accūbo ās, ādjācēo, discūmbo, rēcūmbo. Phr. āc-

cūmbērē mēnsis. Tū dās epulis ācūmbērē Divūm.

Discūbūrē tōris prōcērēs, ſtrātōquē ſupēr discū-

bitūr ōſtrō. vide Epulor.

Accūmūlātio, *Obſpōwanie/ Nāwożenie/ Lupienie. Zu ſammen hauffung.*

Accūmūlātissimē, *Hoynié. Reichlich.*

Accūmūlātōr, *Gromādźciel. Ein Samlet.*

Accūmūlo, *Rupię/ Obſpuyię/ Nāwożę.*

Hauffen/ mehren. *His ſaltem accumulem do-*

nis, & fungar inani. Virg. *syn. Cōngērō, cūmūlo,*

ēxāggērō, cōācērvo, cōmpōno, cōlligo, cōgo. Phr.

Divitās cūmūlāre cādūcas, cōmpōnērē ōpēs pēr fā-

quē nēfāquē. Quidquid Gāngētīcūs alēs cōngērīt

in nidūm.

Accūrātē, *Pilniē/ Wyrwornię. Fleißig.*

Accūrātē faciō, *Wyrwarzam ſie Fleißigerwas*

Accūrātio, *Pilnoſć. Fleiß. (machen.*

Accūrātūs, *Wyrworny. Mit fleiß gemacht.*

Eam nunc malitiam accuratam miles inveniat solo.

Jamb. syn. Perfēdūs, ſtūdīōſē, fāctūs, ēxquīſītūs,

vide Perfēdus.

Accūro, *as, sub Przypilnowāć. Zulauſſen.*

syn. Cūrro, cōncūrro, ādyōlo, āmūo. Phr. Cūrſū

accēdērē magnō.

Accūrro, *is, Przybiegam.*

Accūrſis, *us, Przybiegānie. Zulauſſ.*

Accūsābilis, *accūsandūs, Przygānny.*

Accūsā-

ACE

Accusatio Obwintenie/ Winowanie/ Skar-
gá/ Instygácy/ Zarzut. Anklag/ Verklas-
gung. *Exin terribilis iusti accusatio sur-
gens.* Juv. *syn.* Sceleris, criminis delatio. *epith.*
Falsa, querula, contentiosa.
Accusativus, casus. sub. **Ofkazyciel/ & sub**
Slow odmiány. Verenderung der Wörter.
Accusativa Propositiones. Isidoro; *Accusativo casus*
iungi solita.
Accusator, Ofkazyciel/ Instygator/ Pro-
kurator/ Stroná powodna. Ankläger.
Accusator erit, qui verum dixerit, hic est. Juv. *syn.*
Delator. *epith.* Querulus, contentiosus, acerbus,
vehemens, molestus, acer, gravis, falsus.
Accusatoriús, Ofkazyciel Prokuratoriski.
Ein anklagender.

Accusito, Winuie/ Anklagen.
Accuso, Winuie/ Obwintam/ Instygais/
Ofkazykam sie/ Ganie/ Strouie. An- oder
verklagen. *Accusas rumpisque coquum tanquam*
omnia crura. *syn.* Incuso, insimulo, criminis arguo,
arcesso, redarguo. *Phr.* aliquem reum agere, deferre.
Criminibus onerare. Crimen alicui obicere. Cri-
mine ledere, Maculare nomen alicuius criminis.
Criminibus terrere novis, intentare reo crimen. Scē-
his retēgere. Communis culpa cur reus unus agor.
Falsis ne perge querelis incusare tuos. Salibus in-
cusat. Criminibus falsis insimulare virum, cur mi-
hi picta dies, qui sum sine crimine?
Accusatus, Ofkazyony.

ACE

Acēdāriā, Salatā. Salaten.
Acēdia, Gr. Lenistwo. Faulheit/ Trägheit
Sic hominem falso deludit acedia vultu. Mant. *syn.*
ignavia, inertia, pigritia. *epith.* Törpescens, lan-
gyda, lentā, segnīs, tardā, fastidiosā, jaccens. *vide*
Pigritia.
Acēdiari. Ecclesiastici 22. Et non acediaberis in stulti-
tia eius. i. non afficiaris tadio, & anxietate. *vide*
Trapie sie. (Honig.
Acēdon, Miod wyborny. außerlesenes
Acēntēā, orū, Gr. Bez kropek. ohn Punkte.
Acēo, es, Kwásnieie. Saur seyn. *syn.* acē-
sco, cōacēsko, acōrēm cōtrāho.
Acēphālis, Gr. Bez glowy. ohn Häub.
Acephalus versus heroicus qui a brevi incipit.
Acēr, huius acris, Adiekt. m. Ostrey/ Bystry/
Goracy. Scharff/ streng. Acer & indo-
mitus libertatisque Magister, *syn.* acutus, ingens,
magnus, vehemens, validus, asper.

ACE

18

Acēr, ēris, n. subst. Javor/ & Alon. A-
horn- oder Massholderbaum.
Acer album, Grab. Ein hagbuch.
Acērātūs, Plewisty/ Das voll sprey ist.
Acērbē, Cierpko/ Ostro. Säuerlich.
Acērbē fero, Zaluie i. Bethauren.
Acērbitas, Acērbūm, Cierpkosć/ Ostrosć/
Jadowitosć/ Przykosć. Bitterkeit.
Acērbūtādō, Cierpkosć. Rauehärre.
Acērbo, as, Ostre/ Drainie/ Jazze. Vere-
bittern/ reitzen. Artificis scelus, & formidi-
ne crimen acerbatur. Virg. *syn.* aspero, exaspero, ex-
acerbo, irritō, acūs, *vide Irrito.*
Acērbūs, Cierpki/ Przykry/ Sutowy/ &
sub Niedostaly. Bitter streng. Persephone
nostras pulsatur acerba fores. Ovid. *syn.* Gravis, cru-
dēlis, atrox, durus, molestus, acutus, austerus, in-
commodus, onerosus odiosus.
Acērnis, Alonowy/ Grabowy/ Javorowy
Massholderich. Præcipue cum iam Trabibus
contextus acernis. Virg.
Acēro, as, sub Plewisty. Spreymachen.
Acērōsūs, Plewisty. Das voll spreur ist.
Farre aceroso, olei decumano pane coegit. Luc.
Acērrā, e, Czonek/ Rádzidlnica. Rauchfag
Cumq; meri patera, thurris acerra fuit. Ovid. (*Va-*
sculum erat, sive arcula in qua thuris Diis adolendum
reservabatur. Plena autem acerra, id est, liberali
manu, quod ditiorum erat.) *syn.* Thurbulum.
epith. sacrificā, aureā, fumans, odorā, accensā, o-
dorātā, olens, reddēlens, plenā. *phr.* Superos plenā
veneratur acerrā Cūctos thuris acerrā.
Acersēcōmēs, a, m. Gr. Nteogolony/ Gálant
Ungehothen. (Hauffend.
Acērvālis, Gromadzisty/ & sub Dowod i.
Acērvātim, Gromadg/ Ugolem. Hauffachtig
Consortos ita acervatim mors accumulabit. Lucr.
Acērvatio. Rupienie cego. Anffhauffung.
Acērvo, as, Rupiē/ Kopie/ Nawozę. Zus-
sammenhäuffen. Hinc populos cecutisse putes,
nam crimen acervat. Alcim. *syn.* Cūmulo, accū-
mulo, cōngēro. *vide Congero.*
Acērvūs, Rupa/ Brog/ & sub Dowod. Ein
Hauffen. Non domus & fundus, non aris acer-
bus & auri. Hom. *syn.* Cōngēries, strues, cūmū-
lūs, cōpiā. *epith.* ingens, nūmērōsūs, aktūs, mā-
gnūs, grādis, vāstūs. *phr.* ingentem faris acervum.
aris acervus, et auri. Frugum semper acervos præ-
beat.

Acervus

Acervus lapidum, Kamionka. Ein stein
Acēscens, Kwaskoway. Sauernd. hauffen
Acēsko, Kwaskoway. Versauern / sauer
werden. Sincerum est, nisi scas, quodcumque in-
fundis, acescit. Hom. syn. acēs, edāctō, acōrem
contrāho.

Acēsia, & acēsus, eos, Gr. Alex Hornitz.
Acetabula, a, Łoże biegunow. Berggrün.
Acenabulum, Czaska biode / Czaski mize-
gła / Ocrowy statek / Rusa / Szawowy
Łości Łonce / Szalbiestkie Łoży. Ein
essig geschir.

Acetaria, orum, Salata / Salsā. Salaten
Acetosa, a, Szczaw. Sauerntfer.

Acetum, Ocer / Bystroś. Essig. Am. hera
Niliaci, non sit tibi bilis aceti. syn. Vinum acidum
epith. acré, mōrdax, rūbens, subtilē, vēdū, frīgēns

Achamanidōn, Gr. Konioptoch ziele.

Achamenis, idis, Gr. idem & Beslist.

Achanē, es, Łąst.

(Unangenehm

Acharis, ius Gr. Ecl. 20. Nieprzyjemny.

Achates, a. m. Gr. Achatek. Ein Edelge-
stein / Achar genant. Cernitur egregius lapis
hic, cui nomen Achates. Luc. Gemma versicoloribus
venulis distincta. Vide Gemma

Acherōn, ius, Gr. Acherons, Acheruns, Pie-
kło. Die hölle.

Acherōnīcus senex. Zgrzybiaty.

Acherōnis ostium, Ochlān. Höllenthür.

Acherūsion, Gr. Gay. Ein lustwald.

Acherūsius, Niewesoly / bolesny / Nędzny /
Piekiełny. Ein trauriger muhschliger.
Schaff Dieb.

Achillēa, a, Achilleos, i. f. Gr. Złocien ziele

Achillēum, Gr. Gebka. Wasser schwam.

Achnē, es, Gr. Piāna morska / Miaziny /
Proch. Allerley kleine spliterlein.

Achōrēs, bi, ab achor. m. Gr. Scrupy cie-
face. Glissende geschwār auff dem kopff.

Achrās, adis, f. g. Gruska lesna. Art der
aller raresten beeren.

Achrēslus, Gr. Niepozyteczny. Unfruchtbar

A C I

Acia, a, Nici / Dratwa / Gleytruch. Ein lime

Aciarium, Jaielnica. Ein nadel buchse.

Acicla, a, Nici. Ein faden.

T A C I

Aciculā, Szpilka / Jaielka / Ein nadel.

Acidē, Kwasko. Sauerlich.

Acidōn, Gr. Zyleneć.

Acidulā aqua, sub Trunek piāny. Ein
saurer trunek. (Schmeckt.

Acidulus, Kwaskoway. Das sauerlich

Acidus, Kwasko / Vszeplywy. Saur.

--- atque acidis imitantur vitea sorbis. Virg.

Acie tempero. Acie excito, traho. Strā-
le / Ostre. Schärffen stelen.

Acie stare, pugnare, W sprāwie stā.

Acieris, is, sub Siekiera. Ein Ahs.

Acies, es, Ostre / Konczarose / Ostrosć /
Bystroś / Pole / plāc birwy. Szek / Po-
ryka / Czoło woyska / Plāc do czego.

Schärffe / Schneide. Nam neque cum stel-
lis acies obtusa videtur. Virg. syn. acūmēn. epith.
acris, acutā, obtusā, nūdā, penetrāns, cōrūscā,
friatā.

Acies, ferrī. Stal. Stal.

Acināces, a. m. & Acinacis, is, m. Gr. Strā-
blā. Ein Säbel (Gladius Persicū.) Insignis
manicis, insignis acinace dextra. epith. Persicū Mē-
dus. Vide Ensis.

Acinācius, Acinacium vel Acināciūm vinum
Wino poslednie. Trāfwein.

Acinālis, Jagodny. Das voll beren ist.

Acinārius, Jagodny / Wylogony.

Acinātiūus, Wylogony. Berrsaftig.

Acinī lignum, Jadeko. Beren strāuch.

Acinōr, aris. Targuie sie. Falschen.

Acinōsus, Jadrysty / Jagodisty. Das voll
beren ist.

Acinūs, ni, m. vel Acinum, Jagoda / Wy-
logzyny winne. Allerhand kleine Beer od
Bern. --- Ex parvis acines potare sabucus. S.

Acinūs, ni, f. Gr. Bazylka polna. Wildba-

Acinūs aridus, Rozynka. Rosinen. Silien.

Acipensēr, & Acipenlis, Jesiort. Ein

Acclāsis, sub Rospor. Ein nāten. Steurs

Acclēus, Gr. Nieporuszony. Ungebeten.

Acclis, idis, f. Gr. Rulā nawigazana / Polist
nawigazany. Ein pfeil.

Acilis, is, d. Gr. o. Łos. Ellend.

Acilita, vide Aptora. Acua, a, Polstate.

Acmon, Trakowalnia. Ein ambos.

Acōmētā

A C O

Ācōēmēiā, a, m. Gr. *Niespiący*.
 Ācōēōn, n. Gr. *Miod wyborny/ Tresé miodu*. Most des honigs.
 Ācōlāstūs, Gr. *Niepowsięgliwy*.
 Ācōlūthūs Ācōlythūs, & Ācōlythūs, Gr. *Ukolit*. Ein Nachfolger. Ukolit.
 Ācōniā, a, Gr. *Brzywa rybá*. Ein boset fisch.
 Ācōnīum, Gr. *Truchná/ Ciemierycá/ Jaskier/ Toiad ziele*. Wolffkraut.
 Ācōnīum, monocoeum, Aconitum saluiferum, Wronie oko ziele.
 Ācōnīum pardalanches Gr. *Páleznik/ Ruzmerká wliżá*. Omigg.
 Ācōntias, a, m. Gr. *Serzelec wój/ & sub Miodlā ná niebie*. Ein langschtiger Comer.
 Ācōpā, orum, Gr. *Letárstwo ná sprácowánie/ Arzney/ die die müde verreibet*.
 Ācōpōs, pi, f. Gr. *Bob*. Ein stinckend kraut.
 Ācōr, oris, Kwás. Sāure. Non tamen oblatum Christus deglutit acorem. Calc. syn. acidus sapor. *epith. acris, mordax, turgidus*.
 Ācōrēm cōncipio. Kwásnielē. Sauten.
 Ācōrnā, a, Gr. *Ofet wolsti*. Ein distel kraut.
 Ācōrūm, Acorus, f. Gr. *Tárarstie ziele*.
 Gelb wasser lilien.
 Ācōsmia, a, Gr. *Nieochodojnosé/ Nierzad*.
 Unreinigkeit. Unordnung.
 Ācōsmūs, Gr. *Nie galánt. Nicht galant*.
 Āequiesco, *Przystáe ná co/ Odpozywam/ cieße sie/ Kocham sie*. Ruhē. vergnügt.
 syn. *assentiōr, cōsentiōr: sel cōtēntūs sum*.
 Ācquiro, *Dostáje/ Zdobynam sie* Erlangen überkommen. --- *Viresque acquirit eundo*.
 Virg. syn. *adipiscōr, assequōr, cōmpáro, cōncellio, páro, cōsequōr, invēnio, obcinō, colligo, quaro*.
 Ācquisitio, *Nabywánie*. Oberkommung.
 Ācquisitūm, *Zbior*. Errobert.
 Ācquisitūs, a, um, *Nabywány*. Erlangt.
Acquisita meo ferbit tibi Creta Metello. Sid. syn. *Partūs, quassitūs, cōmpáratūs, inventūs*.

A C R

Ācrāpālā, orum, & Ācrapalus Gr. *Pitánstvá broniacy/ & sub Niespiány*. Nuchtern.
 Ācratīsmūs, Gr. *Sniedané* Frustruck.
 Ācratōphōrūm, Gr. *Winny státek/ an Wino nie miesłáne*. unyermischter wein.

A C R

5

Ācratōpōsiā, Gr. sub *Picie*. Trinken.
 Ācrē, Ostro/ Scharff.
 Ācrēdo, Cierpkosé. Raue/ harte/ herbe.
 Ācrēdulā, Slowik. Nachrigall. *Vere calente nobos componit acredula cantus*. Ovid. syn. *Lūsciniā, philōmēla*. vide *Philomela*.
 Ācrībōdicēum, Gr. *Práwo*. Ein Recht.
 Ācriculūs, Gniewliwy. Ein Zorniger.
 Ācrisōlium, *Slodkie drzewo*. Ein unblanter Baum.
 Ācrimōniā, Cierpkosé. Ostrosé/ Jádowitósé. Taubsucht.
 Acris, is, adiectivum Commune. Ostry/ Bystry/ Gorgcy/ Surowy. Scharf.
 Acritas, Ostrosé. Scharffe.
 Acriter, Ostro/ Gorgco. Ernsthaft/ hefftig.
Acriter elatrem pretium, etas altera sordet. syn. *Fortiter, vehēmentēr, acritanimo*.
 Acrītudo, Cierpkosé/ Ostrosé. Raue. (Der *Acrītōr, acis* Wzastliwy. Ein hell schreiens.
 Ācrōamā, tis, a, Gr. *Váiesne* stuchanie. Ein Rutenweilliger Rahe.
 Ācrōāsis, is, f. Gr. *Sluch/ Slucháge*. Ein zuhörer Rutenweilliger Sachen. (ter.
 Ācrōbāticā machinā, sub *Drabinā*. Ein Leis.
 Ācrōbāticūs, Gr. *Wstępný*. Der auff die Leiter steigt.
 Ācrōhōlūs, Gr. Gniewliwy. Ein Zorniger.
 Ācrōhōrdōn, Gr. *Brodawká*. Ein Brustwarte. (Armbein.
 Ācrōcōliā, a, Gr. *Rosé bártkova*. Ein.
 Ācrocolias orum, Gr. *Drobki*.
 Ācrōcōmēs, a, m. sub *Cuptynā*. Ein Cuprin.
 Ācrōcōrion, Gr. *Sniedek*. Wintertauch.
 Ācrōdryōn, Gr. *Owoc/ Orzech*. Ein Nuss.
 Ācrōstichīs, idis. Cicer. *versus ita dispositis ut prima eorum litera, aliquam dictionem aut sententiam constituant, ut in carmine Erythrae Sibilla, & in Prologis Plauti*. Idem *Parastichis*.
 Ācrōtērūm, Gr. *Gorá/ Budowánia ozdoba*.
 Spicā/ *Naw przodek*. Ein berggebaw.

A C T

Actā, a, Gr. *Brzeg morzki*. Ein gestad.
 Acta orum. *Rzeczy publiczne/ Dzieiow kśázi* gi/ *Spráwá*. Händlung.
 Acta publica, *Protokul*. Erster entwurf des schreibens. Acta

Acta, a. Gr. Chęb. **Actich** (wolut.
Actus, Gr. Pobrzeżny. Der amgestad
Actio, Sprawa / Czynienie / Akcja / Jest
 Orzeczenie / Formuła w prawie / Sad/
 sprawowanie / Odprawowanie. Das werck
Actio civilis criminosa, Sprawa. Ein Recht
Actio damni dati noxalis, Sprawa o szkodo
 Ein recht umbden schaden. (mung.
Actio in rem, Odświeżenie. Widerbekom
Actionem do, edo. Przypuszczam do prawa.
 Zu dem recht lassen.
Actionem in factum do, Sadze. Richten.
Actionem denego, Rozpisuje rok.
Actio, Czyniam. Machen / Wirken.
Actiuncula, Sprawa. Ein handlung.
Activus, Sprawy. Geschäftig.
Actor, Sprawca / Prokurator / Aktor / Prä
 tryk / Stroná powodna. Ein Comödiant.
*Mentito toties placere Actore tragedi. syn. Perso
 nā. epith. Theatricus, scenicus. vide Histrion.*
Actor in villa. Solwarkowy. Ein Versfaller
Actor publicus, Sluga mieyski. Ein stad
 diener. (Scharzmeister.
Actor summarum, Podskarbi / Szafarz.
Actialis, Wzynkowy. Dinstwillig.
Actuariolum, sub Lodzi. Ein Schiff.
Actuarium, & **Actuarium navigium**. Wawa
 zwiosky. Ein Schiff aus rudern.
Actuarius, adiect: de navi. Wiosłowy Das
 gietrieben wirdt.
Actuarius, de limite Przeglaniący / sub Mier
 dza. Übergeiaagt.
Actuarius, de homine acta scribe. Ręko
 pisy / do Ręko publicznych nalezacy. in
 Pisarz. Item aliter in Poganiacy. Ein
 Schreiber so die dāndel schreibr.
Actum est: Zginalem. Es ist geschen.
Actiosus, Rzetelnie / Rzetko / Pracowicie.
 Arbeitsam. (Zwy. Arbeitsamer
Actiosus; Pracowity / Rzeteln / Obrotny /
Actus us Sprawa / Sprawowanie / Dzieło
 Skutek / Akt / cwięcie / Droga / Miedza.
Actus quadratus Polstaie. (Ein Thar.
Actum, Wnęt / Zatar. Behend / eilend.
Actum index mea & suprema referre. Sil. syn. Con

festum, repente, prius, exemplum, edatunus, illu.
 co. vide Statim.
Acu variatus, Wyzywany / Hąstrowany.
Acula, Igielka. Ein kleine Nadel.
Aculeatus. Ostry / Ościsty / Rolacy / Za
 dlowaty / Obracaliwy. Spitzig / Strachelich
*syn: aculeis, stimulis plenus, asper: acuminatus, a
 culcus.*
Aculeolus, Zadlo. Ein Strachel.
Aculeus, Zadlo / Oś / Tarn / Szczęcin /
 Ostrosć / Przymowka / Vtrapienie. Str
 chel / Spitz. Iam dudum ille meum pectus pun
 xit aculeus. (Jamb.) *syn: Stimulus epith: Subtilis,
 tenuis, exilis, savus. & Stimulus, Calcar.*
Aculeus calcis. Ostrog / Ein Sporn.
Acumen. Ostrosć / Ostrze / Bystrosć / Roż
 gąsć / Grot / subtelność / Kropka pisar
 ska / Dowcip. Subtilheit. Nota refers me
 rettricū acumina, sēpē catellam.
Acuminatus Rożgaty / Spiczasty. Zugespitz
syn: aculeatus, acutus.
Acumino, a, Zakończam. Zuspitzen. vide
 mox acuo.
Acumula, Igielka. Ein Nadel.
Acuo. Ostrze / Zakończam / Pobudzam / Pob
 szuwam. Spitzen / schärfffen / anfrichten /
 aufmuntern. --- Varisque acunt rumori
 ribus iras. Virg. *syn: exacuo, acumino, metaph.
 Exalto, hortor, accendo, animo, inflammo, pello,
 impello. phr. evacuunt, alii vailo: furcasque bicor
 nes. Subiguntque in cotē secures. Dentēque sabē
 licus exacuit sus. Saxoque exasperat ensēm. Du
 rum procudit, arator Vomeris obrusi dentem.
 Rursū cotē novat nigras rubiginē falcēs. Exesol
 que sitū cōgit splendēre ligonēs, cotē acuit telūm.
 Postquam visā satis primos acuisse furōres. Quam
 Iūno his acuit verbis. Discurrunt magnisque acū
 unt stridoribus iras. Cūris aciens mortalia corda.*
Acupediū, Prękonogi. Schneller lauffer
Acus. ci. Igielka rybā. Ein Fisch der ein
 lang maul hat.
Acus. eris, n. Plewa. Spreuer / Rleyen.
*Ventus acus paleasque leves sustollit in altum. syn:
 Paleā, stipulā. epith. Tenuis, fragilis, sicca, levis,
 vel neutr. gen. tēdē.*
Acus. us f. Igiel / Igielka / Zgoniny / Plewa /
 Rolak ostry / Siepruch / Szek. Nadel. Per
 forat exiguo pannum vel acuncula nifum. *syn: aci
 cula, acuncula. epith. Subtilis, tenuis, crinalis, al
 fyria*

A D

ſyrſiä, äcürä, mördäx, ärtifex, müliebrſ. Lȳdſiä,
Mædñiä. *phr.* Pingere äcū chlāmȳdēm. ärtifici
äcū vöſtēm ſignäre. Illi mültiplicēs crinīs vāriātūr
in orbēs. idäliä diviſiūs äcū. äcū trāſicere, ſingere.

Äcūs crinalis, **Przedzielnica.** Lin **Har**
Nadel (Spitzig.

Äcütē, **Ostro** 1. 2. **Subrelnié/ Domcipnié.**

Äcütülüs, **Subrelny/ Strugny.** **Subril.**

Äcütum, nomen, **Konczata** *tręg.* Lin

Spitzige ſache.

Äcütüm, *pro* **adverbio**, **Bystro/ z. Ostro** *pä-*
tręgę. **Saursehend.**

Äcütüs, **Konczary/ 1. Osty/ 1. 2. 3. Bystry/**
Gloſny/ Krzykliwy/ Subrelny. **Gespitz.**

metaph. **Scharpffinnig.** *Fronibus hirsutis*

Scarica pastus acuta. *Virg. syn.* **Subrilis, tēnūs,**

metaph. **Sölter, sägax, äcēr, ingēnösüs, ärgütüs.**

Äcylös, *l. f. Gr.* **Wiszolodowy owoc.**

Äcȳrolögiä, *est figura improprij sermonis. vel in verbo*
Servius, vel in sensu, Donatus.

A D

Äd, **Do/ Ru/ Przy Zu/ Bey/ Nah.** *Hinc*
alia sub rupe manet frondator ad auras. Virg. syn.
in cum accus. **üſquē, vel juxtä, pröpē, circä, circüm**
vel vērüs.

Äd ämülsim, **Pod ſinur/ Proſtutiz/ Glädko**
Wyrwornié. **Gar Eigentlich.** (*Gemacht*

Äd ämülsim **factüs, Wyprawiony** **Recht**

Äd ämülsim **facio, Wyrwarzam ſie.** **Recht**
machen.

Äd äram cōnfügiō, **Véiékam.** **Entlauffen**

Äd ärbirriüm, **Po woli/ Wédle.** **Nach dem**
willen.

Äd ärgēntüm, **Kredencetz.** **Lin Kredentzer**

Äd äſpēctüm, **Nä poyrzēnie/ Okazäly.** **In**
Schnlich.

Äd äſēm, **Do pienigzkä.** **Zu dem Kreützer.**

Äd bäcülüm, **Päſterz.** **Lin Hitz.**

Äd bönitätē vēnit, **Poprawia ſie.** **Sich**
Verbessern.

Äd cäxiērä, **z inſey miäry.** **Lin Ander zihl.**

Äd calcülös vöcō, **redücō, revöcō, Rā-**
chuię 1. 2. Rechnen. (*rag.*

Äd calēdās, **Dniä trzēciego.** **Den dritten**

Äd cērtämēn, **Nä przępych/ Wyrwornié.**

Zum Streit.

C

A D

Äd cinērem ämbürerē, **Spalic nā prod**

Zu Pulwer Verbrennen.

Äd cīrcinüm, **Wętykiel.** **Lin Kreis.**

Äd cōncōquēdüm **facilis, Sprawy**

Äd cōnditiōnēs äddücō, **pērdücō.** **Vma-**
wiam ſie. **Sich Verragen.**

Äd cōſtitütüm vēnirē, **Strängé u práwä.**

Zu dem Recht geſtellen.

Äd cyäthōs, **Podſäſy/ Nälęwäcz.** **Lin**
Mundſchenck.

Äd dēnariüm, **Do pienigzkä.** **Zumböhmen.**

Äd dēxtrām, Äd dēxtrā, **Po práwę/ W**
práwä. **Zu der rechten.** (*Schafft.*

Äd dignōs vēnit, **ſub Rachunę.** **Rechen**

Äd dignitätē äppōſitiüs, **Przyſtoyny.**

Täuglich.

Äd dimidiās, **Näpoly.** **Zu der helfte.**

Äd eäm **faciēm, Taki.** **Lin Soldhet/**

Äd eüm **finēm, Dla tego.** **Darümb.**

Äd exiitüm **dädücō, pērvēniō, Dokonywam**

Wäſſ Machen.

Äd exirēmüm, **Näſtätęk.** **Zu lezt.**

Äd fabellām üſquē, **Plęcliwie.** **Gefchwärtzig**

Äd glädium däre, **ſub Nā Gälery.** **Auff**
die Gälerten.

Äd grätiam **Odärnié.** **Prächriglich.**

Äd grätiam älicüüs löquör, **Pochlebiäm.**

Äd grätiam **facio.** **Przyſtuguis ſie.**

Schmeichlen.

Äd höc, **Dla tego.** **Derentwegen.**

Äd höc **exēplüm eſt.** **Podobny.** **Gleich**

Äd höras, **trēs, quindēcim.** **Kolo. Prap. Vmb.**

Ädhüc, **ad id locörüm, Pory/ Bis daher.**

Bis hieher.

Äd incūas **redäcūs, Podupadl/ Zubozýc/**

z ſub Mēt 1. Verarmet.

Äd inſaniām, **zbyrnié.** **Unſinnig.**

Äd inſtär, **Nä kſtęk.** **Auff geſtald.**

Äd intēdictüm vēnirē, **Strängé u práwä.**

Zum Recht geſtellen.

Äd intēritüm **redigō.** **Wniwęz obracam.**

Zu nichten werden.

Äd intēnēciónēm **cadō, Porazam nā glo-**

wę. Bis außſſ häupt verietzen. Verſilgen

Schlagen.

Äd inv-

Ad invidiam, Skomá 2. Zum Mißgunst.
 Ad iocum, Záreem. Scherzweiss.
 Ad istam faciem est, Podobny. Gleich Sein.
 Ad laevam, Ad laevam, W lewo. Zur linken.
 Ad languorem me deat, Obiegalem sie.
 Sich Müde lauffen.
 Ad laus. Obor. An die seiten.
 Ad lecticam, Lokay. Ein Senffentreäger.
 Ad libellam, Ad lineam collocō, exigō.
 Prostitue/ Ostrowiam prosto. Vergleichen.
 Ad libellam respondens. Prosty. Gleich.
 Ad libidinem, Do woli/ Po woli. Zum
 willen. (Vor der Kirch.)
 Ad limina, Odziwny/ Przed Rosciolem.
 Ad liquidum, Zapewne. Gewisslich.
 Ad lites, Prokurator. Ein Prokurator.
 Ad lucem, Do dnia/ Ku dniowi. Zu tage.
 Ad lubricationem, Przy swiecy. Bey dem
 licht.
 Ad ludibrium recidit. W szderstwo sie o-
 brociło. Zu spotte werden.
 Ad manum, Do ręki/ Na dorędziu/ Lácno.
 Zu der hand. (Ger
 Ad manum servus, Pisarek 1. Ein Schrei-
 Ad marginem, 3 wierschem. An dem Rang
 Ad me attinet, pertinet, Do tego mi. Es
 gehet mich an. (nüs.
 Ad memoriam, Na pamietke/ Zum gedachte
 Ad meretore, Tykam sie sam. sich Schelten
 Ad minima deducō magnā. Odaię słabo.
 Ad morem, Na kszale. Aufgestalt.
 Ad micronēs & manus rem adduxit, Za-
 robil ná zwade. Zancf machen.
 Ad multam noctem, Dlugo/ Dobrze w noc/
 Es ist lang indie nacht.
 Ad nullam diem, Ad multum diē. Do-
 brze ná dzien. Es ist gut auff den tag.
 Ad nihilum recidō, redēō, veniō. Nisze-
 ie. Zu Nichten werden.
 Ad nihilum redigō. Wntwec obracam.
 Ad nimium peruenit. Przesała sie. Uber
 Wachsen. (richren.
 Ad normam dirigo. Prostitue. Gleich
 Ad normam respondet. Prosty. 1. Gericht

Ad nullum numerum redigere, Do szczoty
 in Szczoty.
 Ad numerum. Spelná Voruol. Vällig.
 Ad nummum. Do pienigzka. bis zum Heller.
 Ad nuptias dare argentum, sub Na rzewi-
 ki. Hochzeit antichren.
 Ad nulum. Powolny. Dinstbar.
 Ad occisionem, ad occisionem perducō.
 Szarracam. Hinrichren.
 Ad officia natura, Na dwor. In den hoff.
 Ad pauciores reducō, ad paucos redigō.
 Vmneyssam. Verkleinern.
 Ad perpendicularum. Prosto. Gerade.
 Ad perpendicularum exigō. Prostitue. Gleich
 richren.
 Ad planum reducere. Rosplaszyc. Verz-
 fertigen. (kommentlich.
 Ad plenum, Zwierschem/ Zupelnie. Volla
 Ad posterum, Na porym. Auf sonst.
 Ad prescriptum, 3 rejestru/ In dem Register
 Ad prasens, Na ten czas. Auf diese Zeis.
 Ad propositum respondere Grzeczy. Sein.
 Ad quid? Na co. Zu was.
 Ad quinque pedes. Na wyz.
 Ad quō. Ile. Wie viel.
 Ad rastrōs illi res rediit. Podupadł.
 Ad rationem, Względem/ Jako tedy/ Do
 rozumu. Verständig.
 Ad ravim polcas, sub Nábiegalem sie.
 Müde lauffen.
 Ad rectum revocō. Ad regulam dirigo.
 Prostitue. Gleich richren.
 Ad rem verba confēr. Przysstepuy do rzeczy
 Sag die rechte Sache.
 Ad remum dare, Na galery. Auf die galeren
 Ad requisita natura. Na dwor. Hin aus.
 Ad restum illi res rediit. Vyratnik/ Nie-
 žal mu. Ein durchbringer. Schlemmer.
 Ad revindendum inepre dicitur sub Vyrzemy sie
 Wir werden noch zusammen.
 Ad sagā ire. Podnosze woynę Kriegansfahen
 Ad satietatem, Do wolę/ Do sytu. Zu
 dem willen. (Sich sattigen
 Ad satietatem trucidō, sanciō. Pastwie sie
 Ad

Vallig.
Zum Heller
Ná, rzewi.

pérdüco.

n den hoff.
s redigö.

erade.
nie. Gleich

zyé. Vers
mmentlich.
nie. Volla
onst.
em Register
diese Zeis.
ézy. Sein.

oadl.
bedy/ Do

lem sie.

n dirigö.

y do esegy

die galeren

hin aus.
nik/ Nie
lemmer.

Dyrzemy sie

teganfahen

scu. Zu

ich sattigen

astwie sie

Ad

A D

Ad saturitatem. Do scru/ & sub Nablegas
lem sie. Zum gnügen.

Ad secretum ventris. Ná dwor wielki.

Ad sensum alium loquor. Pochlebiem.
Schmeichlen.

Ad sinistram. Wlewo 2. Zur lincken.

Ad speciem. Ná oko/ Posornie/ Ná kstał.

Ad speciem magnificus. Okazaly. An-
sehenlich.

Ad spiritum offendere. O pal. An den psal

Ad stomachum facit. Podobá mi sie.

Ad stultitiam prope simplicissimus. Ná
poly glupi. Ein halber Narr.

Ad summam venit. Przesila sie. Ober steigen

Ad summam. Nadaley/ Namiecy. Am-
meisten.

Ad tempus. Ná czas/ Wczas 1. Zur Zeit.

Ad ubiam. Przy surmie. Bey d. pfeissen.

Ad tres horas. Kolo. Prapysio, 2. 5. Umb.

Ad vanum redigö. Wniwec obracam.

Ad veritatem. Wiedle. Nach.

Ad verum. Rzecz sama/ Zapewne. Gewis

Ad vestem. Co. Do Kosciola. In die Kirch

Ad vinum. Po piiana/ Przy kustu. Zum Bier

Ad ultimum. Ná ostatek. Zu letzt. (Hen

Ad umbilicum. sub Dokonywam. Ausma-

Ad unguem. Wyrwornie/ Gladko. Glatt.

Ad unguem factus. Gladki 1. 5. Geschlicht

Ad unguem castigo. Wyrwarsam sie Ab-
mattern.

Ad unum omnes delere. Porazic na glowe.
bis auffo haubt vertilgen. (beliben.

Ad voluntatem. Po woli/ Swoli Nach

Ad voluntatem loquor. Pochlebiem

Ad votum. G myśli. Nach dem Wunsch.

Ad urbem. W miescie. In der Stadt.

Ad usque. Al/ 2. & 5. Bis

Ad usurpationem. Dia obyczaju/ Ná oko.

Wegen des gebrauchs.

Adactio. Przymszenie. Vorhiguug.

Adactus, us. Vderzenie/ & sub Rosanie.

Adaque. Rownie jak/ Tak barzo. Gleich.

Adaquö. Rownam 2. 4. Stownac/ Doscis-
gam. Gleich machen/ ebenen. syn. Equo,
exaquö, equalé, par facio, officio, reddo.

A D

Adactio Spientezenie.

Adarö, as. Spientezyé.

Adastuo. as. Pieniam sie. Braussen v. Astuo.

Adaggero, as. Rupte/ Obsypuie. Zusammen
hauffen. vide Aggero.

Adagio onis, f. Adagium. Przypowieść.

Gemeines Sprachwort. syn. proverbium,
sermo tritius, vulgatus, pervulgatus. epith. Com-
muné, vulgare, brevé, verum, certum.

Adagium est. Pospolicie mowia. Gemein sa-

Adalligo. Przywiezuie/ Anbinden. (gen.

Adamantus Gr. Dyamentowy. auf Dias-
mant-art. Ecce adamantis vulcanum naribus
affant. Ovid.

Adamanté noto. Pamierno mi. Ich gedencke

Adamantinus Gr. Mocny/ Twardy. Von

Demant gemacht. Colchii flagrantés adaman-
tina subingit Tauros. syn. adamantéus, durus, fir-
mus, solidus. Metaph. inexorabilis: inexpugnabi-
lis, insuperabilis, indomitus, invictus, infractus,
cedere nescius.

Adamantis, idis, f. Gr. Dyament ziele. Ein
Hedfen kraut.

Adamas antis, m. Gr. Dyament kamien. Ein

Edelgestein/ Demant genant. Solidoque a-
damante columna. Virg. epith. Dürus, perennis,
invictus, infractus, rigidus, splendens, coruscus, lu-
cidus, incorruptus, pretiosus, clarus, eternus, niri-
dus, micans, sidereus, pulcher, indicus, Boüs, radi-
ans, divés, indus, tremulus, solidus. phr. Clarö ni-
toré micans. Fülgor adamantinus. Dürtité lapis
invictus. Flammis ferroque invictus. Non ada-
mas flammis nec dura incudé domatur: ille sed hir-
cino sanguine conteritur.

Adambulo. Przechadzam sie. umb hingehen.

Adamo. Viubie sobie/ Rozmilowac sie.

Schellieben/ verliebt seyn. stultus achilleos,
non adamasset equos. Ovid. syn. Depereo. 6. Ano.

Adaperio, is. Odkrywam/ Otwarzam. 1.

Auffthun/ öffnen. syn. aperio, resero, re-
cludo, pando. vide Aperio.

Adaperio caput. Zdeymuie czapke. Die
Mitz abnehmen.

Adaperilis, Erworzyszy. Auffgerhan.

Adapto. Przyprawiam 1. Zurusten.

Adaquö. Napawam/ Pokrapiam. Wässern,
syn. aquor, ad aquam duco, vel irriigo. vide Aquor
& Irrigo.

Adārcā. a. f. Adarces a. m. Gr. Πιάνά τριτάτος

Adārcō. Schn. Dürten. (na.

Adāsīā. a. Gwca. Ein Schaf.

Adāssim. Plaut. idem Adaxim. Merul.

Adāucto. m. Przyczyniam i. Aufhauffen.

Adāuctus us. Przyrastanie. Aufhauffung

Adāugeō. Przyznajam / Przydaje. Me-
hren / vermehren. syn. Augēo, cūmulo,
accūmulo.

Adāugēscō. Przybywa cego. Przyrasta ce-
go. Wachsen / zunehmen. Nam neque ad-
augescit quicquam neque deperit inde. syn. Augē-
or, addēscō, crēscō, māior fio, amplificōr.

Adāxit, pro Adgerit, priscum, ab Adigo.

Adbēlō. m. Walsze Sicutmuis. Bestiūmen

Adbībō. Podpham. Ueber die Nothturft

Adcēnsi, idem Accensi. (trinken.

Adcāriō, Przyposwanie. Zuberuffung.

Adcōpōrātum est, Przypsnlo.

Adcōpōrō. Przyłogam. Vereinbaren.

Adcōpōrōr, Przyłipam / Przyrasta co do

cego. Zu Sammen Wachsen.

Adcredo, vide Accredo. Adresco, vide Acoresco.

Adax acis. B. Kretorog zwierz.

Addē quōd Nād ro. Ueber das

Addēcē, Przystoi / Es geziemet.

Addēcimo. Dzięsięćcinę odbieram. Den Des-
henden nehmen.

Addēscō, es Scīssam 4.

Addēnsō. m. Vgessigam. Dieß machen.

Addēnsōr. Gsćciē. Dieß werden.

Addēphāgiā. Gr. Obżarstwo. Frassetey.

Addicētibūs auspiciis. Szczęśliwie

Gluckselig.

Addicō is Daje w moc / Przywłaszcam / V-

daje 2. Przyśadzam / Władawam / Obowia-

zuie sie / Poddaje sie / Poddaje / Przedaje /

Skazuje 5. Przystaje 2. Wystawiam i. Daje

te za ryle / Vdaje sie nā / Rządze sie u kogo.

Zusprechen. Emptor gaudentem numero te ad-

dicere, sed me. Hor. syn. Dēdo, dēkino, do, vel

vēndo.

Addictē. addictus. Vprzeymie. Herzlich.

Addictiō. Przyśadzanie. Zuneigung.

Addictus. Obowiązany / Zdany / Wzięty /

Przedany / Dlužnik 5. Ein Schuldner.

Addiscō Vge sie / Nauczyc sie. Lernen.

syn. Disco, vide Disco.

Additāmēntum Przydatek. Ein Zusatz.

Additūus. Przydatny. Zugab / Zusetz.

Additūus mēsis Przybycień. Ein Schale-
monath.

Addito, sextus est casus. 3. Kondycya

Additūus, Namiestnik / Nieprzyjazny.

Zugesetzt. Mox & frumentis labor additus. ut
mala culmos. Virg. syn. admōtus, adjūctus, cōn-
nexus, iūctus nexus, annexus.

Additūo, m. Wiefsze i. Weissagen.

Addo m, Plaut. corr. id do.

Addō. is. Przydaje i. 2. 3. Przyczyniam i.

Przykładam / Przyłogam. Hinzusetzen.

Addiderat socium, non inferiora secutus, Virg.
syn. admōvō, adjūngo, adhibeo, applico, annecto,
iūngo, cōjūngo, cōnnecto, appōno.

Addō ad nūmērū aniquum. Przybieram.

Addō cēlērītati, addō grādum. Przysspies-
sam. Herzuesslen.

Addō alas, alacritatem, ardorem, animos,
calcar, facem, cornua. Pobudzam Antreiben.

Addōcō. Vge / Lehren.

Addormiscō. Sueton. corr. Obdormisco.

Addubānum. Fest. corr. Addubienum. vide Dubienus

Addubirātiō, Wątpienie / Wątpliwosc.

Zweifflung.

Addubitō. Wątpie nieco. Woran Zweiffeln

vide Dubito.

Adducō. Przywodzi / Przyprawadzam / Na-

pinam / Przywam / Wściagam i. Hinzuf-

föhren / herbey bringen. Adducit, cutem ma-

cies, &c. Ovid. syn. Dūco, dēducō, invito, cōmpē-

lo, is, fero, allicio, pēllicio, impello: vel cōtēn-

do, intēdo, tēdo. phr. adducō, cōstitit arcū.

Viderāt adducō flectentem cornū neryō. Jam nō

adduxerāt umbrās.

Adducōr. Namowie sie daję / Przywodzi

sobie. Sich Lassen antreiben / bereden.

Addūo, pro addo P. priscum. Przydaje. Zulegen

Adduplicō Przydaje. Verdoppeln / Zweyfalt

machen. syn. Duplico, gēmino, cōnduplico

Adēdō, is Obiadam. Ogłodać / Należnie.

Gantz auffessen. Penitas adedit grangrena

Medullas. syn. exēdo, pēredo, rōdo, arrōdo, cōn-

sumo, vōro. vide Edō.

Adēlphē.

ADE ADE

(Palm.

Adēphīs, idis. Gr. Pālmā/ sub Dākyt. Ein
Adēptiō, Odieie. Hinhwegnehmung.
Adēnēs, hi Gr. ab Adēn enis. Grucol.
Adēō, is, Dochodze i. Przysstepuie/ Mowis
do kogo / Wdāie sie i. Przychodze i.
Hinsu gehen/ Zu einem gehen. Quin adeas
vatem, precibusque oracula poscas. Virg. syn. Con-
venio, inviso, viso, viso, accedo. & Eo, Venio, vel
subeo, suscipio. phr. Adire laborēs. adire periculā.
Auder adire virum.

Adēō, Tāt bāzo. So Sehr.

Adēps, hic, hac. Smalec/ Sādlo. & tr.

Tresē z. Schmalcz. Imitetur adeps ceparum
non sine succo. syn. Pinguedo.

Adēps arbōris. tr. Biel i.

Adēptiō, Nābycie. Erlangung.

Adēquitō, Nācieram nā kogo/ Nādbiegam.

Einen verfolgen.

Aderrō, Przyskakāc sie. Verfehlen.

Adēldūm, Choć sam. Kom her zu mir.

syn. Adis ad me.

Adēspōtūs, Gr. Bez glowy/ Niepewny/

Pusty z. Swobodny. Frey Unbeherrscht.

Adēsuriō, Lākny/ Przemieram. Hungern.

Adēsūs, Ogłodany/ Nātyrana mājtność.

Verzehret. syn. Rōsūs, arrōsūs, cōrrō-
sūs, cōsumptūs, exēsūs.

A D F

Adfatim, adfecto, &c. lege Affatim &c.

Adfringō, is, Vderzam co o co. Lamie co/

Obija sie glos. Anschmettern/ Zerbrechen
syn. Frango, Confringo.

Adfriō, as, Przykruszyć/ Drobiz. Brinckeln.

Adgemo. Adgnatus, &c. lege Aggemo, Agnatus.

syn. Gemo, condoleo. phr. Flent mœsti retrō cō-
mices, et utrūque loquēti adgemāt, et nostris ipsā
cārinā mālīs.

Adgrettus vel Aggretus priscum, pro Aggressum. Fek.
ut merus, pulsus, pro mersus pulsus, &c.

A D H

Adhæc, Atemu. Zu dem / darbeneben/

über diß. syn. Praterēa.

Adhærētiā, Przysztanie. Anhang.

Adhærēō, Przysztais i. 2. Przylipam. An-
hangen. Cui canis ex vero dictum cognomen
adheret. Hor. syn. Harēō, adiacēō, adjungor: sum
infixūs, affixūs. phr. affixūs mānēō, adhærētiā sō,
arētē insidēō.

ADH ADI

21

Adhærēscō, Przysztais i. Przylipam/ Przy-
pinam sie. Anhangen. (mit der reden.

Adhæsē. Spoisto/ Zaiakliwie. Anstossen

Adhæsīō Adhæsū us. Przyznignie/ Przysztanie
Zaffe/ Anhang.

Adhālō, Chucham i. Nāpucham. Anblasen

Adhāmō Zāwadzam o co. Zu ihm ziehen.

Adhibēō, Przysztadam z. Przysztais i. Hin-

oder herzu gebrauchen. --- Capiti non est

adhibere necessum. Mart. syn. adicio, admovēō,
appōnō, adiungo, addo, offēro.

Adhibēō cōntentiōnēm, nērvōs, studiūm,

Vsiluie. Sich Bemühen.

Adhinnīō, Poryzam/ Bestwie sie/ z. Poz-

chwalam/ Rad to czynie. Bewilligen

Adhōrrēscō, Zdrygam sie. Ein Abschewen

Tragen.

Adhōrtamēn, Adhōrtātiō, Nāpominātiē.

Ermaahnung. syn. Hōrtātiō, hōrtātūs, im-

pulsūs, impulsio, epith: Grāvis, vehēmēns, fortis,

acris, disertā, faciundā. phr. Hōrtātibūs instigārē,
incēndērē, acūērē. vide Horror.

Adhōrtātōr, Nāpominācz/ Ein Ermahner.

Adhōrtōr, Nāpominam. Ver-oder Anma-

hnen. Facere & praeferquam res adhörtatus tua

(Jamb.) syn. Hōrtōr, exhōrtōr, mōnēō, admōnēō
inēto, impello, exēto, vide Horror.

Adhūc, Jesze i. 2. Pory. Noch bis jetztund

Solus adhuc ego sum vestris Communis in oris. Ovid.

syn. Rūsūs, itērūm, vel hācētūs, vel etiam nūc.

Adhūc locorum. Pory i. Bis daher.

Adhūccinē? Az.

A D I

Adiācēns, Przylegly. Nahe beyliegend.

Adiācēō Przylegly iestem. Nahe beyliegen.

Adiacet Oceano vasto quam cernimus urbem. syn.

adhærēō, adhærēscō, adjungor, cōnjungor, sum vi-

cinūs, propinquūs, proximūs, vide Vicinus.

Adiānōētiōs, Gr. Niepoizny. z.

Adiāntūm, Gr. Wloski P. Nāryt ziele.

Maat Rūthen.)

Adiāphōriā, & Gr. Obostronnośc.

Adiāphōrōs, Gr. Obostronny/ Bezroizny.

Das Weder gute noch böse ist.

Adiēctiō, Przysztanie/ Przylozenie. Zūwurff

Adiēctiūm, & Adiēctiūm, Przysztany.

Zūwurffg.

Uine

Hinc Adiectivum nomen, quod qualitatem aliquam significat, & Substantivo adyctitur, ut albus, sapiens.
Adiectus m. Dotisnienie Przydanie/ Przy-
 lozenie. Zdwurff/ Zugabe.
Adigō, is. Wzbiham i. Przymusam/ Przy-
 pedzam/ Przywodzi. Uderzam. Nötigen
 hinzu treiben. Vel Pater Omnipotens adigat
 me fulmine ad unbras. Virg. syn. Cogo, compello,
 impello, phr. Magnis Ithaci clamoribus actus
 sapientis occurrens hac limina tendere adegit. 9. Cogo
 Adigō arbitrium, vel arbitrium, sub Przymu-
 sam. (Beschwären.
 Adigō ad iusturandum, Poprystizgam.
 Adigō ensēm ferrum, Przebijam. i. Durch
 Stichen/ Stossen.
 Adigō Sacramentū, Adigō iusturandum, &
 periusturandum, ad iusturandum. Przyste-
 ga obowiazanie / & sub Przymusam.
 Beschwären/ Verpflichten.
 Adigō stipitem. Napal w biham. Den
 pfal einschlagen.
 Adigō telum, Dostzelic.
 Adicialis. Przydany. Zusatzig.
 Adicialis cena, Nowoksziezny/ Bankiet
 Ein Herlich Banket.
 Adicio, Przydaie i. Przykladam/ Nadmie-
 ram. Hinzuwerffen/ hinzu thun. Adiciam
 faciamque omnes non ore Latinos. Virg. syn. addo,
 adiungo, adhibeo, admovēo, appono.
 Adicit aliqui scribunt apud Verrepum.
 Adicio oculos. Vlubie sobie / & sub Przy-
 patrui sie gemu.
 Adimo, Odeymuie i. Hinweg nehmen. Ha-
 ud impure feres adimam tibi namque figuram. Ovid
 syn. Rapio, tripio, capio, aufero, tollo, subtraho,
 abripio, extorqueo, subduco. Vide Furor, aris.
 Adimo vitam, Zabijam i. Tott schlagen.
 Adimpleo, Napelniam. Erfüllen/ vollfü-
 hren. syn. Complēo, replēo, implēo.
 Adimplet vicem. Stoi to za to. Vergelten
 Adinresco, Eccl. 23. pro Accresco, quanquam LXX.
 habent, ne multiplicentur.
 Adindō. Wprawiam i.
 Adinvenio, Wynyduie. Erfinden. syn.
 excogito, comminiscor.
 Adinventio, Wynaiezienie. Erfindung.
 Adipalis, Hony. Adipalis cena Bankiet.
 Ein Kostlich Banket.

Adipatus Smalcowany/ Clusty. Gemisch.
 Libida materno ferbert adipata veneno. Juv.
 Adipiscor, Doszigam/ Dostate i. überkom-
 men. Et potius ventura adipisci premia vita,
 syn. acquiro, assequor, consequor, paro, comparo.
 Vide Acquirō.
 Adiponus. Hony/ Clusty. Fett.
 Adipsa erum. Gr. Pragmenie gassacy. Ni
 pragmenie konfekty. Arznei die den
 darft Verdreibe.
 Adiptatheon i. Gr. Ciernie. Dorn.
 Adipsos, sis Gr. Lakticya/ Ostrokrzew i.
 & sub Syka. Süßholz.
 Adialis Przystepny. Zugehend.
 Adiculus, Przystep. Zutretung.
 Adiuo, Prystacie/ Przystep. Ein Zugang.
 Adiuo as Przychodzi. Hinkommen.
 Aditus, u, Przystep i. Przystapientie. Der
 Eingang.
 Aditus facilis ad. Aditus habet. Aditus lati-
 ducunt, sub Przystepny. Ein Leichter zutrit
 Adiubeo Przydaie / i. do rozkazania co
 Befehlen.
 Adiudico, Przystadzam/ Przyzytam/ Ddaie
 na smierci/ Stanowie i. gerichtlich Zuspre-
 chen. Et nunc si quid abest, Italas adiudicat
 armis. Hor. syn. Tribuo, attribuo, addico.
 Adiungo as, Przywiazuis/ Podwiazuis/ Przy-
 przegam/ Przyklagam/ Sprzegam/ Zlagam.
 Zu Sammen binden.
 Adiumentum, Pomoc/ Posilek. Beyhülff.
 Esse duos iuvenes firma adiumenta parentis.
 syn. Auxilium, levamen, solamen. Vide Auxilium.
 Adiunctio, Przydanie/ Przyklagenie/ Przy-
 lozenie i. Przybywanie/ Przydarek i. Zu
 Sammen fegung. (men fuget.
 Adiunctior, in Przygyniacz. Ein zu Sam-
 me.
 Adiungo is Przyklagam/ Przykladam/ Przy-
 daie. Zusammen fügen. Vertere Mæcenati ul-
 misque adiungere bites. Virg. syn. addo, conjun-
 go, adicio, alligo, admovēo, adhibeo, applico,
 appono, annecto. Vide Iungo.
 Adiungo animū. Vlubie sobie.
 Adiuratio. Poprystiezenie/ Zaktlinanie,
 Adiurgium Plaut. corrige. aut iurgium.
 Adiurgo, Plaut. Buda. corr. Obiurgo. Lamb. Taubn.
 Adiuo

A D M

Adiuro Przysięgam/ i. & Poprzysięgam.
Eydlich beschwören. *Adiuro stygi caput im-*
placabile fontis. syn. Supplex oro, obsecro, pre-
cōr. vide Oro, vel Precor.

Admirabilis, Pomocny.

Adiutor adiutor aris Pomagamy. Helffen.

Adiutor, oris. Pomocnik. Helfer. *Magnum*
adiutorem posset, qui ferre secundas. Hor. syn. Au-
xiliator, fautor, socius, administrator.

Adiutorium Adiutus us. Pomoc. Hülf.

Adiutorius, Pomocny.

Adiuvō, Pomagam i. Helffen. *Adiuvat &*
magna Proclamat voce Dioces. syn. Juvō, auxiliōr,
succūro, subvenio, opem fero. vide Auxiliōr.

Adlaborō, Adleci Sei. lege Allaboro &c.

Adlego, Poligam/ Przyobietam. Das zu rechnen.

Adlivescō. Siniete. Blerfärbig Sein.

Adlubescit Podoba mi sie. Es gefällt mir.

Adloquor. Mowis do kogo. Anreden. vide *Alloquor.*

Adlauro, Przysięgiwac. Anbellen. v. Allatro.

A D M

Admaturo Przyspiegam Zueylen. messen.

Admetior iris. Miierz/ Odmierzam. Ab-

Adminiculatōr. Pomocnik. Ein Helfer.

Adminiculō, Podpteram. Helffen/ Streuen

Adminiculōr, ibidem, & Ratuiz. Erretten.

Adminiculūm, Podpora/ Pomoc/ Posilek.

Stab/ Stütze syn. Fulcrum, cōlūmēn, fū-

crimentum, mūnimēn. epith. Firmitas, vālidum,
tūtum.

Administer. Sluga/ Sprawca. Verwalter/
Diener. syn. Minister, adiutor. *epith. Vigil*
pervigil, impiger.

Administratiō. Rzqd. i. Spráwowanie i.
Verwaltung.

Administratōr. Rzdcá/ Sprawca/ Sluga/
& sub Herman. Verwalter. (tennder.

Administratōrius, Spráwuiący. Verwal-

Administrativus. Spráwny/ Spráwuiący.
dienend.

Administro, Rzdzis i. Odprawiam i. Po-

stuguis/ & sub Hermanie. Verwalten /
dienen. syn. Rēgo, ministro, suppedito.

Admirabilis, Dziwny. Wunderbar. *Parce*
puar, sechi decus admirabile nostri. Ovid. syn. mi-

A D M

8

rabilis, mirandus, admirandus, mirus, stupendus,
mirificus.

Admirabilitas, Admiratio. Dziwnosć/ Dis-
wowanie/ Podziwienie. Verwunderung.

Non propter nummos minor admiratio summis. Juv.

Admirabiliter, Dziwnie. Wunderbarlich.

Admirandus, Dziwny. Wunderbar.

Ad. Iratiōis formula, sub Boze moy i

Admiratiōis nota est talis! ut Pape!

Admirator, Przypatrujący sie/ Dziwuiący.

Ein Verwunderer. syn. admirans, mirans.

epith. stupēfactus, attonitus, percussus, rāciū,
confusus.

Admiror. Dziwuię sie. Sich verwundern.

Sed tamen admiror, quo factū indicium illud. Hor.
syn. Miror, dēmiror, stupēo, obstupēo, suspicō,
stupēscō. phr. Hac dūm Dardāniō ānchisā mirā-
dā vidētūr. Dum stupēt obrūtūquē harēt defixūs
in unō. vide Miror.

Admiscō, Mieszam i. Przymieszam/
Miscam sie. Untereinander mischen. *Pro-*
derit & unum galle admiscere saporem. Mart. syn.
Miscō, commiscō, permiscō, & Miscō.

Admiscarius, Turny/ Fryierz/ Stadnik.

Admisciō, Admiscus us, Przypuszcānie i. 2.
Zulassung.

Admisciōnalis, Odzwierny/ & sub Opowia-

dam/ 2. Pförtner.

Admisciōnem do, Przypuszcā / Zulassen.

Admisciōnis officium, Odzwiernego urzd. Ein
Amte des Pförtners.

Admissionum Magister. Admissionum proximus. Ad-
missionum libertis sub Odzwierny. Ein
Admissive aves sub Prák wieszczy. Weiss-
gender vogel. (Sund.

Admiscum Dopuszczente/ Grzech/ Winá. Dis-
Admiscura, Przypuszcānie stadnika. Zulass-
ung des Viehes zum Weiblein

Admiscuras do, facio, Przypuszcā stadnik-
ká Zu sammen lassen.

Admiscus s. Prák. Behend/ Geschwind.

Admisciō, Przymieszanie. Vermischung.

Admitō, Przypuszcā i. 2. 3. 4. Dopuszczā
sie/ Przewiniam/ Grzech/ Rozwieram For-
niá/ & sub Lęczy sie. Hinzulassen. *Hoc*
admisisset nec Catilina nefas. Mart. syn. excipio,
recipio, suscipio, induco, vel probō, approbo, com-
probō, vel patro, perperito, compitro. Ad-

Admittunt avēs, sub Nadrzeie gynie/
Hoffnung machen.

Admodulor. Przyspiemywam/ Spiewam,
Dartu singen. vide Modulor.

Admodum, Prawie/ Bärzo/ Tak jest. Schir
Admodum quam, Bärzo. Sehr.

Admōenō, Oblegam/ Dobywam. Umlägern

Admōlior, Przywalam/ Dobywam sie. Mit
Nähe beybringen. syn. Mōlior, adnūor, v.
Molior.

Admōnēō, Napominam/ & sub Poganiam
Vermahnen. Admonet, & magna testatur vo-
ce per umbras. syn. Mōnēō, cōmmōnēō, prācipio
suadēō, hortōr, mando, jūbēō. vide Hortor.

Admōnēō debitorēm. Opominam sie.
Erfordern.

Admōniō, Napominācie. Ermahnung/
Warnung. syn. Mōniūm, mōniūm hortā-
rūs, impūlsūs, hortatiō, prāceptum. epith. utillīs
prūdēns, amicā, sālūtifērā, durā, grātā.

Admōniōr, Napomināz. Ein Vermahner
Admōniūm, admonitus us, Napominācie/
Vermahnung.

Admōrdēō, Nākesuie/ Rōsam, Szęypis.
Szkodze. Anbeissen.

Admōiō, Admōtus us, Przylozenie. Zuschub
Admōvēō, Przemykam i. 2. Przekladam z.
Przypuszczam 2. Przysadzam do pierśi. Rzu-
cam sie do. Przysaczam/ Przyczykam/ Przy-
wiczam. Hinzu thun. Properantes admovet
borax. Luc. syn. applicō, appōnō, adhībēō, adjūn-
gō, adjiciō.

Admūgiō, Przyryka krowā/ Ryce. Anbrāt-
len. Mollibus in pratis admugit semina Taure.
Virg.

Admūlēō Wabie/ Hin zu Locken.

Admūrmūriō, Szępt/ Szmer/ Pochwale-
nie, Rzyk słuchaczow. Das Gerausch.

Admūrmūrō, Pochwalam/ Sprzęciwiam sie
Murmuren brumlen. syn. Mūrmūro; frē-
mo, vide Murmuro. applāudo, plaūdo, acclāmo,
prōbo, apprōbo, cōmprōbo. vel contrario significa-
tu, imprōbo, rējicio.

Admūtīlō, Obćinam/ 2. Podstubiue/ Ogo-
lōcie/ Szkodze. Stumpflen.

A D N

Adnāscor Nadrastam. Anwachsen.

A D N A D O

Adnāto, Przyplynąc. Hin zu Schwimmen.

Adnāvigo, Przybitam do brzegu. Hin zu

Adnēto, idem Anneōto. [Schiffen]

Adnēxūs, us, Przyłaczanie/ Zu Sammen

Knupffung.

Adnētō, as, Mreugam i. Anwincken.

Adnūor, Podpietam sie/ Vstiluie. Mit al-

ler Macht unterstehen/ streben. Quid inu-

admittit nisi rem confeceris ipsam. Anon. syn. Nācō

admōlior, cōnōr.

Adno vel adnāto Przyplynąc. Herzu schwim-

men. vide Nato.

Adnōminātio, lege Agnominatio, & Annominatio.

Adnoto idem Annoto.

Adnūbilo Zācimiam. Nebelächzig Wetter

seyn. syn. obscūro phr: Nūbibus, nūbē cō-

go, cōndo, opērio. vide Nubes.

Adnumero lege Annumero.

Adnuntius. a, um, Apulei. Ambros. eo sensu, quo Ad-

nuntio, vel Annuntio, as. Colu.

Adnūrius. Zęnawāicęy/ & in Znacęcy i.

Andeutender. (wincken)

Adnūto, Biwam glową. Mit dem Haupte

Adnūtriō, sub Wychowuie. Ernehten.

A D O

Adōbrūō Przywalam/ Zāwalam/ Zāspuie/

Obsypuie. Oberfallen.

Adōlēō. Piekę co/ Pale co nā ofiāre/ Nādū

Pachne/ Zālata mie. Räuchern/ opffern.

His adolere focos. His ordine pocula ferre. Sil. syn.

ūro, cōmbūro, incēdo. phr. Flāmmis, fōcis, igni-

būs impōnō, dō, absūmo, trādo. Subiectis uerē

flāmmis, ingērere fōcis, in ignēm mittēre. Ver-

benāsqūe adōlē pinguēs, et mālculā thūrā. Jūnō-

nī, argivæ jussos adōlēmūs hōnōrēs. Cūstōs adō-

lēt dum altariā tadis, urāntūr piā thūrā fōcis. Fē-

mōsis addere thūrā fōcis. vide Uro. Thus adoleo.

Adōlēscens, adōlēscēntiūs, Młodzieniasieł

Jāngling. syn. lūvēnis, ēphēbūs, pūbet.

epith. lēvis, incōnstāns, prōdigūs, fērvēns, vērnans,

ālācris, pētūlāns, mālēsānūs, insānūs, incautūs, i-

mēns, blāndūs mināx, cācūs, ingēniōsūs, vāgūs. ef-

frānātūs, imprūdēns, gēnērōsūs. phr. Primī cūi flō-

rēt tēmpōris arās. Primā spārsūs lānūginē mālā

Primī avī partē virēns. Primō sūb avō. Primē

lānūginis ānnis. Tēnērīs in ānnis. Bis octōnis

intēgēr ānnis. āgēns jām triā lūstrā pūēr. Tēnēre

vērnāns jūcūndō flōrē jūvēntē. Cūi nullā tēnēt

sōrdēt lānūginē vultūs. Formā insignis viriditque

jūvēntē. Cūm tibi vērnārēt dubiā lānūginē malē

Nec

Adolescētia, Jugend. *Rogenda magis est fer-
vida adolescentia.* (Jamb.) *syn.* Jūventā, jūventūs,
jūvenīlis aetās: pūbertās, flos aetātis, vēr aetātis. *e-
pith:* Fervidā, lēvis, instābilis, imprūdēns, grātā,
audāx. *phr.* Primum aevum Primā jūventā. Pūbe-
scētēs, florētēs annī. Florēns jūventā. Aevum flo-
rēns. Viridē aevum. Viridīs jūventā. Vernāns aetās-
flos jūventā aevi. Dūm novā lānūgo est. Dum rō-
aetis vēnit ūbrā gēnis. Dūm vernāt sāngvis. Dum
rūgis intēgēr annūs. Jūcūndūm cum aetās floridā
vēr āgērēt. Dum primō opacāt florē gēnās lānūgo.
Tempōrē quō primūm vltis mīhī traditā purā est.
Primōquē extingūor in aevō. Quō rāpitīs mīserōs
primā lānūgīnis ānnōs? āntē gēnās dūlētis quām,
flos jūvenīlis inūmbret, orāquē ridētī lānūgīnē
vēstiat aetās. Nōndūm validā tibi signā jūventā ir-
rēp-erē gēnis, et adhūc decōr intēgēr aevi. *6. Inventio*

Adolescētiōr, aris. *Modziensko sie sprā-
wuis/ Bestwie sie.* Geil sein.

Adolescēntiā, Driewęzka. Ein Māgdelein
Adolescēntiū, Modziensko sie sprāwuis/
Bestwie sie. Zum Kind Werden.

Adolescūs Gr. Wielomowny. Vielredender
Adolescō, Roſte/ Podrastam/ Gortz/ Pale
sie. Wachsen. *At dum prima novis adolescit
frondibus aetās.* Virg. *syn.* ūrōr, incēndōr, bel āu-
gēōr, crēscō āugēscō. *phr.* Pānchoeīs ādōlescūnt,
ignibūs ārē. Tēr sēnōs ādōlēvērāt ānnōs.

Adonai, unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quae
habet Pereri. in Exod. c. 5. Latine Dominus, Grace
Kyrios, bel Domini mei, plurale: aliquando pro Te-
tragrammato ponitur.

Adōnidis flos, Sāsānkā. Rosenrosen.

Adōnis, idis, Rybā lādowa.

Adonius versus constat Daktylo & Spondeo, ut Vixite
fortes.

Adōpēriō, is, Nākrywam/ Zākrywam.

Judecken. *syn.* opēriō, tēgo, ābdo, vēlo,
ās, occūlto, ās, obtēgo. *vide* Occulto.

Adōpīnōr, Dorozumięwam sie. Erwegen.

Adōptāriūs, Przysposobiony. Erwählt.

Adōptāōr, Przysposobiciel. Der einen Vāt
zum Kinde annimbr.

Adōptiō, Adoptatio, onis, Przysposobienie.

Aufnehmung/ Rindschaffung. *epith:* Fē-
lix, grātā, splēndidā, nobilis.

**Adōptāriū, Adoptatus, Adoptivus, Przy-
sposobiony.** Ein Angenommener an Kindes-
starr. *Qua sit adoptivis arbor onusta comis.*

Adōptiō, Przysposobiam/ Przyimuis/ Obies
D

ram/ 1. Nāzywam 2. Podpadam pod kogo.
An Kindesstarr annehmen. Ergo aliquid gra-
tum Musis tibi nomen adoptes.

Adōr, ōris, m. Zboje/ Sauber und rein
Korn. Esset ador loliumq; dapis meliora relin-
quens. *syn.* Frūmentūm, fār, tritīcum, *epith.* le-
ctum, electum, sēlectum, purum. *vide* Frumentum
Adōrariūs, sub Wonny. 2. Das geruch bringe
Adōratiō, Poklon 1. Modlitwa/ Vklon.

Anbetung. *syn.* Cūltūs, hōnōr. *epith.* piā
dēbitā, mēritā, supplēx.

Adōrāōr, Chwalcā. Ein Anbeter.

Adōrēā, Chwalā/ Slawā/ Zold/ Owoc 1.

Zboje/ 1. Zboja obfirośc. Lob und Ehr.

*Hac omnes veterum reboavit adorea laurus Clau-
syn: Gloriā, hōnōr. epith. imōrtālis, pērennis, a-
tērnā, vide* Laus.

Adōrēōnūs, Slawny/ Chwalebny. Ehrwürdig

Adōrēūm, Zboje/ 1. Zyro. Getreide. (get

Adōrēūm fār, Zyro/ Jārkā. Sommer Korn

Adōrēūm libūm. Tālerz 3 Ghebā/ sub Tālerz.

Adōrēūm sēmēn, Zyro/ Zboje. 1. Korn

Getreide.

Adōrēūs, adiect sub Tālerz 1. & sub Zbojo-

wy. Aus reinem Korn gemacht. *Instaurant-*
que dapes & adorea liba per herbas. Virg.

Adōriōr, Vdersam nā kogo/ Tārgam sie

nā kogo. Anfallen/ Anfahren. *Commutare*

animum, quicunque adoritur & insit. Luc. *syn.* āg-
grēdiōr, ādōrdiōr.

Adōriōnūs, Chwalebny. Lōblich.

Adōrnō, Zdobiz 1. Gortz/ Sprāwuis/ 7

Obieram. Zieren. *syn.* ōrno, exōrno, dē-

cōro, instrūo, vide Orno, bel prapāro, cōmpāro

vide Praparo.

Adōrō, Blāniam sie/ Blēkam 2. Modle sie/

Poklon czynis/ Chwale 3. Waze sobie/

Sprāwuis 1. Rzecz od kogo sprāwuis/

Mowis do kogo. Anbeten. *lunonis magna*

primum prece nomen adora. Virg. *syn:* Vēnērōr

cōlo. phr. Prēcē nūmēn ādōrārē. Divinōs pērsōl-

vērē hōnōrēs. Divino hōnōrē dignārī. Poplitē, gē-

nū flēxo, cūrvātō ādōrārē. Nymphās vēnērābār

āgrētēs. Thūrē crēmātō, pēcōrē vōtīvō cōlērē.

Cum prēcē piā thūrā dārē. Solēmnā rēddērē vōtā.

Tū mūnērā supplēx, Tēndē pētēns pācēm, et fā-

cīlēs vēnērārē Nāpās. Prēcībūs vōtīquē vōcārē.

Tācītō vēnērāntūr mūrmūrē nūmēn. Farrē piō et

plēnā supplēx vēnērāntūr ācērrā. Vōtīquē Dēos

vēnērā-

venerabere seris. Hic votis nomen adorant. Miro
nomen honore colit. Colitur Latona per aras. Pla-
catam Eurydicen virula venerabere casa, omnibus
illa quidem Superis pia thura ferebat. ante tamen
cunctos Junonis templi colibat. et quisquam nu-
men Iunonis adoret praeterca: aut supplex aris im-
ponat honorem, imprimis venerare Deos atque
annua magna sacra referere ceteri. Passis de litore
palmis Numinis magna vocat, meritosque indicit.
honores. Divum templis indicit honorem. *vide*
Precor, Sacrifico.

Adoxia, *es, Gr.* Niesława. Die Voeht.

Adoxus. *is, Gr.* Niesławny / Podly.
Schlecht.

Adpenta verba, *sub* Wstawny.

Adpata, *Varr. corrige Dapalia.*

Adplumbo, *adprecor, adprobis, Ec. lege Applumbo,*
apprecor, Ec.

Adpugno, *Dobrym i. Scurmuie / Ruße*
sie / Oderzam na kogo / Oblegam wojs-
kiem. Mit Sturm Erobern.

A D R

Adrachne, *es, Gr. sub* Niesplit 2.

Adrado, *Wstrobue / Podstrobac / Podgolic*

Adrastra, *Gr.* Pomsta. Jupiters Tochter.

Ut scelere infando quod nec finit adrastra. Virg.

Adrepto, *is, Przylaz / Dolaz / Wlaz /*
Wkradam sie.

Adrodo, *idem* Arrodo. *Adrogo, idem* Arrogo.

Adrudus, *eris, Miedz / Wstuckach miedz.*

Etz Kupfer.

Adrumo, *us, Rozglasam.*

Adruo, *is, Sypis i. Przyczucam i. Zarzucac.*
Wrac. Zwerffen.

A D S

Adsculpō autem, *Apulei. Adscendo, idem* Ascendo.

Adsciscō, *is. Przyimuis i. 2. 3. Przylogam /*
Przywlaszczam / Przyzytam / Biore 14.

Thme zustehen. vide Ascisco.

Adscitius, *Adscitus, Przydatny. v. Ascitus*

Adscribo, *Przypisue / Przyzytam / Wpisu-*

is / Policzam / Przyimuis i. 3. Przystate na
co. Etwas zu Schreiben.

Adscriptio, *Przypisanie. Zu Schreibung.*

Adscriptorius, *Adscriptivus, Adscriptus,*
Przypisany / Przywitary / Rmiec / Posilek /
Solniers lekki / Solniers tytułowy. Lebens-
leuty.

A D S

Adscriptor, *Pomocnik. Der dem Kläger*
gunstig ist.

Adsellare, *Wyprosniac sie.*

Adsero *is, idem* assero. *adsero us, Zamykam.*
Zumachen.

Adseruo, *Wypuszczentis. Auslassung.*

Adsignifico, *Date znac / Andeuten.*

Adstiles, *idem* Assilio, *Adspio is. Trage.*

Adsonō, *Przyspiemywam / Oddzia sie*
glos, Zustimmung.

Adspicio, *idem* Aspicio. *Aspiratio. Oddesch.*

Adspiro, *Wiecie / Powiewam / Zawiewa*
wiate / Pue sie 2. Pomagam 1. Pucham.

Adspuo, *Pluie 2. Anspeien. (Unblasen)*

Adstasint pro steterint, prisc. Fest: Scalig.

Adstes, *itis, commune. Przyslaw. Anfuher.*

Adstipulatio, *Adstipulatus us, Poświadcze-*
nie / Potwierdzenie. Bewehrung.

Billigung.

Adstipulator, *Pomocnik / Potwierdziel /*
Pochwalacz / Kontraktnikow pomocnik.

Bewehrer.

Adstipulo, *Poświadczam / Pomagam za*
kim / Trzymam z kim. Bewehren.

Adstuo, *Przystawiam 1. Stawiam komu co.*
Zaserzen. (Beystehen.)

Adsto, *Stois wedle / Pomagam za kim.*

Adstrepo, *Rzykam pochwalacz / Wabiam*
komu uszy. Mit geschrey die ohren brechen

Adstricta alvus, *Zatwardzenie / Verhartung*

Adstricta, *Scisla / Streng.*

Adstrictio, *Cierpienie.*

Adstrictorius, *Cierpki / Zatwardzaiacy / Za-*
wieraiacy. Zu sammen strengig.

Adstrictus, *us, Scienienie 2. Zu sammen*
haftung.

Adstrictus, *is, Cierpki / Nie wesoly / Zmar-*
szony / Scisty / 1. & sub Mowa krotka /

Zmarzly / Powaga. Verbunden.

Adstringo, *Przywizuię / Zwiwizuię / Zatwar-*

dza co / Obowiazuię / Obowiazuię sie / Za-

wieram 1. Scigam 1. Intewalam / Przy-

state / 2. & sub Dopuszczam sie. *Verbinden.*

Adstringo me, *vel* adstringor sacris. *Pos-*
wiagam sie.

Adstringo

A D V

Adstringor frigore Marne Gefrieren.
Adstruo, Przybudować/ Przydać i. Hin
zu bauen.

Adsuppeo, Zdumiewam sie. Erstunnen.

Adsumus, & Adsumo sub Przepitiam sie Saugen

Adsum, Jestem przytomny / Przychodzę i.

Przejdźdam/ Być przy gym/ Pomagam i

Gramiam. Da seyn/ bey oder vorhanden

seyn. syn. Intersum, assisto, praesens sum,

asto, hel opem fero, auxilior, juvo. vide Auxilior.

hel accedo, phr. Improvisus adest. Coram, quem

quaritis, adsum. Huc ades, o Mellbae adsis, o pla-

cidusque iuvet. Cupere ipsa, parens spectator

adesset. Quisquis es, o faveas, nostrisquē labori-

bis adsis. Ergo aderat promissa dies. Arque uti-

nam Rex ipse Noto compulsus eodem afforet. Enē-

as. Si ipse meus nunc afforet Hector. Else quodque

infans remanserat affore tempus. Non adsunt il-

lic saltus. Nec Teueris addita iuno, usquam abest.

Nec dextra errant Deū adfuit.

Adteger. Vitcealy/ Pogety. Angefangen.

Adtegro, as, Umtegybam/ Pogynam wino.

Verkleinern/ Anfangen.

Adtexo, Ec. idem Attexo.

Adubernalis. Spolmieskancie/ Ein Burs-

gesel. vide Atubernalis.

A D V

Adveatio Advectus, u. Przywozenie/ Wła-

wozenie, Hin Zuführung.

Adveatio, as, Przywoz. Hin Zuführen.

Advektor, Przywoziciel. Ein Zuführer.

Advehō, Przywoz. Hinzuführen. Advehit-

tur Teucros, elegram maximus Atlas. Virg. syn.

Veho, invaho, fero, dūtero, infero.

Advehōr, Przyjeżdżam. Her Kommen.

Advehitatio, Wtarczka/ Poswarek. Schar-

Märlung.

Advelo, Otkrywam/ Zastaniam. Zu oder

bedecken. --- Viridique advelat tempora lau-

ro. Virg. syn. Velo, as, operto, tēgo, abdo, oc-

culto, as, abscondo. vide Occulto as.

Advena, Przychodzien/ Przybycie. Ein

Stembding. Non tamen hospes eris: nec iam

potes advena dici Mart. syn. Hospes, peregrinus,

externus. epith: Fessūs, supplex, novus, ignotus,

vagus. vide Hospes.

Advenior Cz. 1. 2. Ehren. (men.

Advenio, Przychodzę. Hinzuführen oder ankoma-

syn: Vepio, allabor, contingo. phr. optatas sedes

A D V

advenit hospes. Tyrīam qui advenit urbem.

Pröperans adventat in urbem. Tacitis huc

gressibus acti Dēveniunt. Dēvenere locum. Con-

cursu accedere magno. undique confluerē. Per

parris hospitium, et terras quas advena adisti. Jam-

que propinquabant portis. Huc tandem concedē:

stetere gradum: pedem reter: cursum venter vide Ea.

ingentem comitum affluxisse novorum invenio ad-

mirans numerum et tandem Euboeicis Cumarum.

allabitur oris. Fit propior terrisque cita ratis au-

git apra. Portusque patescit Jam propior. vide

Navem appello.

Advenitia bona filii, Wlasna rzecz. Eigee

ne sache. (Gastmahl.

Advenitia coena, Goscinny obiad. Ein

Advenitium genus, Przybycie i. Ein

Schiffahrt.

Adventans, Cudziemski/ Przydatny.

Stembder/ ankommender. syn. ascitius, ac-

cessorius, externus, peregrinus, alienus.

Adveno, as, Przychodze i. Przyjeżdżam/

Przybliza sie. offi ankommen v. Advenia.

Adventor Gosć 2. Przychodzien/ Sejiery.

Adventoria 2. Goscinny obiad.

Adventorius, Goscinny / Przychodniowy/

in Przychodzien. Gastfrey.

Advenus, us, Przyście. Zukunfft. syn. ac-

cessus. epith: Jucundus, laetus, inopinus, optatus,

rardus, serus, insperatus.

Adverbēro, Vderzam/ 8. Trzpiatam sie.

Schlagen.

Adverbialis, adverbialiter, adverbium sub

Przysłowie/ 2. Ein Sprichwort. (Eke.

Adversa res, Przeciwnosc i. Widerwertig

Adversans, Przeciwny/ Odwrocony/

Adversante natura, Niechacie. Ungern.

Adversaria, orum, Rachunkowe księgi.

Asingi pamietne. Rechenbücher.

Adversarius adiect Przeciwny. Widersacher

Adversarius est frater, lacus adria donec. Hor.

syn: amulus, adversus, oppositus, inimicus, hostis.

vide Hostis.

Adversarius subst: & Adversator Przeciwnik

Adversa Przeciwnie. Widerwertiglich.

Adversio, adversione emere. Nie wotownie.

Unsicher. vide Aversio. Wind.

Adversis venis, Wypłact. Gegen den

Adversitas, Przeciwnosc. Widertwariet.

D 2 syn.

syn. xrumnā, elādēs, dānum, advērsūs cāsūs. *epith.* infestā, contrariā, sinistrā, iniquā, funestā. ācerbā tristis. *vide* Infortunium.

Advērsiōr Przeciwn Pānu idęcy. **Wieder** Den Hetzen.

Advērsō animo, Niechętnie. Vngern.

Advērsō flūmine, Wzmodze.

Advērsōr aris, Przēge/ Sprzeciwiām sie.

Zuwider seyn/ widerstreben. *syn.* Rēpū-
gno, obsistō, rēluctōr: sum hostis, inimicus, ad-
vērariūs. *vide* Resistō.

Advērsūm Prapositio Ku i. Przed kim/ Przē-
ciw i. Nāprzeciwno. **Wieder.**

Advērsūm vel Advērsūm prisiē Adverbium.
Przeciwn 4. **Wieder.**

Advērsūm Nomen. Przeciwność 2. Przeciwna
rzecz. **Wiederwertigkeit.** (nicht.

Advērsūm quōd, Ināczey niż. Anders

Advērsūs Prapof. Przeciwn i. Przed kim/
W gore. **Wieder.**

Advērsūs Advērb. Przeciwn i.

Advērsūs quōd Jle i.

Advērsūs tendō Sprzeciwiām sie.

Advērsūs Nomen Nāprzeciwny/ Przedsobny
W twarz/ Niepotemu. **Zuwider/ entgegen**
syn. Contrariūs, oppositūs, advērariūs, infestūs,
inimicus, hostis. *vide* Hostis.

Advērsūs lēctūs, Loznica/ & sub Nowojen-
ski. **Ein Schlaffkammer.**

Advērtō, Bacz/ Obaczam/ Obracam nā
sie/ Pilnuie. i. Aufmerksam / beobachten.
Et genus, auditique advertitis aequore cursum. Virg.
syn. Nōtō, annōtō, observo, animādvērtō, vidēo,
cōgnosco, perspicio. *vide* Obserbo.

Advēspērāscit, Ku wieczoru sie ma. Abent-
Werden.

Advigilātō opus est & accurātō. Przypil-
nować. Achtung fleis haben.

Advigilō, idem & Scātam sie/ Strzeżę i.
Straz trzymam.

Advirō, sub Dozkeal. Erwarten.

Adulābilis, Pochlebny. **Ein Schmeichlender**

Adulātio, Pochlebstwo/ Lāszenie. **Schmei-
chlercy.** *syn.* āsēntatio, blanditiā, illēce-
bra, *Epith.* Mellēā, blandā, pērblandā, pērniciōsā,
insidiōsā, mellitā, pērfidā, mēndax, fallax, lōquax,
verbosā, imprēbā, occultā, ābitā, āglōsā. *phr.*

Dulciā vērba. Blandā dictā. Blandā vōcēs. Miell-
simā vērba. Blanditiā mollēs. āuresquē jūvantia
vērba. Mūrmur blandā lingvā. Nec blandā mū-
mūrē lingvā Dēcipimūs. *vide* Blanditiā.

Adulātōr, Pochlebcā. **Schmeichler.** **Cacu**
adulator, dirusq. a ponte satelles. Jun. *syn.* āsēn-
tātōr. *Epith.* Cacus, vilis, pērfidus, imprēbūs,
mēndax, fallax, blandūs, blandilōquūs, lēvis, pē-
niciōsūs, mellitūs, vērūtūs, mellēūs, fictūs, sub-
dōlūs, fūgiendūs garrulūs. *Phr.* Dulcibūs instrū-
ctūs vērbi. Bylsinā vērba lōquēns. Fallaci ōrē,
subdōlā lingvā blandiēns. Blandā lōquēns omniā
dilaudāns vērbi cōmpōsitūs ad grātiām lōquēns
Dāns blandā vērba. Blasūs adulātōr mellitō mū-
mūrāt ōrē. Mellitūs fallērē vērbi docētūs.

Adulātōriē, Pochlebnie. **Schmeichlich.**

Adulātōriūs, Pochlebnny. **Ein Smeichler.**

Adulō, as, sub Rādūie sie. Erfrewen.

Adulōr, Pochlebuiz/ Rādūie sie/ Macha o-
gonem. **Schmeichlen.** **Agmen adulantum**

media procedit in aula. Ovid. *syn.* Blandiōr, āsēn-
tōr. *phr.* Blandā lōqui, Bylsinā vērba lōqui. Di-
cērē blanditiās. ōrē mellitō fallērē. Dārē blandā
vērba. Subdōlā vērba lōqui. Vēndētēs vānōs cir-
cūm palātā fūmōs. Sē cōmpōnit ad omnēm Mā-
jōris nūrum. vititūque impērit hōnētā Nōminā vir-
tutū. Quid quōd adulādi gēns prudētissimā
laudāt sermōnem indōcti, faciēm dēformis amici?

Adulōr. passivē Pochlebstwo przyimuię.

Schmeichlerey an Niehmen. (halb jahr.

Adultā zstās, hyems, & sub Pul lātā **Ein**

Adultēr, Cudzoloznik. **Ehebrecher.** **Obru-**
tus infans esset adulter aquis. Ovid. *syn.* Moechūs.
Epith. Turpis, obscenūs nōcturnūs, secretūs, oc-
cultūs, lascivūs, lubricūs, impūrus, nefandūs, im-
prēbūs, dōlosūs, sordidūs. *phr.* Furtivā indulgēs
Vēnērī. Lēctō māritali insidiātūs. Thālāmī sociā-
lā fōdērā rūmpēs. Aūsūs thālāmōs viōlārē jūgā-
lēs. Fūrtā in rēcēsū ēt obscūrō imprēbūs quārēns
cūbili. Vēnērīs quī fūrtā nefandā sēctātūr, thālā-
mōsqūe incēstō pollūt aūsū. Cōcūbitū pollūtūs
adulter. Nūptās, nūptarū (fidem sōllicitārē, tēn-
tārē aūsūs. *vide* Adultero.

Adulterātōr Salsierz **Ein verfälscher.**

Adulterātūs, Salszyw. **Ein falscher.**

Adulterinūs, Cudzolozny/ Nieprawy. **Erdicht**

Adulterō, onis, Cudzoloznik. **Ehebrecher.**

Adulteritās, Cudzolostwo/ Salszowanie/

Szcepienie. **Ehebruch.**

Adulteriūm naturā, Płod dziwny.

Adulterō, Adulteror. **Cudzolozje** Salszuiz/
Przedm

Przedarować. Ehebrechen. Adulteretur & columba Milvio. (Iamb pur.) Hor. syn. Moechör, stupro as: *Metaph.* corumpo. *phr.* Fallere iura tori. Thälamos violare iugales. Temerare cubile. Veritum sollicitare torum. Coniugii fallere fidem, Furtiva Venere indulgere. Thälami socialia fœdera frangere, violare, temerare fallere. ausus es hospitii temeratis adventu sacris. Legitimam nuptæ sollicitare fidem? an metuis Venere temerare maritam. Castaque legitimi fallere iura tori? Turpiter illa virum cognovit adulterâ Virgo. arcano tu connubiali iura. Veris adulterio. *vide Adulter.*

Adulio verē &c. Szod &c. Ein Mittel.

Adulius, Rosy/ & sub Szodek. Aufgewachsen. --- *Spem gentis adultos Educunt satius, &c.* Virg. *vide Adolefcent.*

Adumbratio, Cianno 2. Ueznaczenie.

Uber Schattiglich.

Adumbratio, Rysowanie 2. Uberschattung.
Adumbratus, Malowany s. Szaryy/ Zmieszony. Uberschattet. *Artis adumbrata metu it seu sedula laudem.* Prud: syn. efficitus, descriptus
Adumbrō Zastaniam/ Zaciemiam/ Rysuje 2.
Wyrazam 2. Uberschatten. syn. effingo, describo, expribo.

Adunatio, Zlagzenie. Vereinigung.

Aduncitas, Zakrzywienie. Krumme.

Aduncus, Zaczysty/ Zakrzywiony ná dol.

Krumm. --- *Naso suspendit adunco.* Hor. syn. Cuvvus, repandus, flexus, reflexus, incurvus, recurvus.

Advocatio, Przyzywanie/ Prokuracja/ Strona odporna/ Orszak/ Odwołka prawna. Vorsprechung.

Advocatus, Prokurator 1. Syndyk/ Woyt.

Ein Fürsprecher. Quis Deus tibi non bene advocatus? (Phal.) syn. Causidicus, patronus. epith.

Disertus, peritus, facundus, doctus. vide Causidicus

Advocō, Przyzywam.

Advocō, Przyzywam/ Rausy odprawuie.

Herzuruffen. Advocat & ramis vastisque molaribus inflat. Virg. syn. Voco, accerso: compello, as, *vide Voco.*

Advocō animū. Przychodze Esobie.

Advolatūs, us, Przylatanie. Zufliegung.

Advolo, as, Przylatuie/ Volatam/ Przychodze 1. Hinzufliehen. Advolat, haud alia venientis imago. Virg. syn. Volo, *Metaph.* Festino propere, accuro, celerō. *vide Festino.*

Advolvo, is, Przywalam 1. Hinzuwältsen.

Advolvere facis ulmos, ignique dedere. Virg. syn. Volvo, subvolvo, abduco, attraho. *phr.* Volvendo ducere. Manibus subvolvere saxa, advolvere focis ulmos. *vide Volvere.*

Advolvor, genibus, pedibus. Alekam 2.

Opadam 5. Auf die/ Anye niederfallen.

einen Sussfall rhun. phr: Genūā amplexus, genibusque volutans, Harēbat. Volvitur ante pedes. Nec moror ante pedes procubuisse tuos. *te* genūā amplectens effatus talia supplex. admovet illa manum genibus. en blandas manus ad genūā tendens, voce miseranda rogat. ante pedes iacuit supplex. *vide Genua flecto.*

Advorsitor, prisc. lege Advorsitor.

Advorsum prisc pro Adversum.

Advorsum temporū. Wie ná čas. Nicht Zeitlich.

Advorsum venio, eo, fio alicui. Wychoz dzę przeciw. Wieder einen gehen.

Advorsum Fest. corr. Advorsum, i. adversarium.

Adur, Zboze/ 2. Gerreude.

Adurgō, Przywieram/ Doiejdziam 1. Pospycham. Fast Nöthigen.

Adurō, Opalam/ Opalam/ Przypalam/ Powatzyt/ Dogrzewa mi/ Odziebić.

Abbrennen/ versengen --- adurique pedes Borea penetrabile frigus.

Aduror, Opalam sie/ Zagorzywam/ Parze sie gym/ Przywieram. Verbrennen.

Adus, oris, & eris Zboze 1. Gerreude.

Adusq; idem Ad usq;

Adusti coloris, Ogorzaly. Angebrennet.

Adustiō, Zagorzenie 1. Przypalenie/ Rauszterzywowanie. Anbrennung.

Adustus, Przypalony/ Opelzl. Angebrennet

Aduror, Trawie 2. Wytabiam 2. Verzehren.

Adynamon vinum, Gr. Wino flabe.

Adytum Gr. Skrytość/ Swiatnica.

Heimlicher Ort. Talibus ex adyto ductis Cumma Sybilla. Virg. (Locus secretior Templi, ad quem nulli est adytus, nisi Sacerdoti.) syn. Templum, sacrum, sacellum, penetrale, penetrabilia. epith. Terrificum, laetens, venerabile, sublime, inclitum, grandē, ingens, pictum augustum, altum, excelsum, aureum, sanctum, fulgidum, sacratum, profundum, penetrale. *phr.* æternūque adytis effert penetrabilibus ignem. Secretūque adyto gaudent et celibe recto. et ex adyto sortes audire profundo. *vide Templum.*

Adzelari

Adzēlārī āliqēm. *Esdra. B. zelo incitari.*

Rozżaryc sie. *Vulgus.*

A D I

Acāstōr, *Acere, Adipol* Zāiste.

Adēs, vel Adis ha. Rościol. 2. *Ritch/Haus*

Antiqui innumeras struxerunt prolibus ades. Cic.

Vide Domus vel Templum.

Adēs, ha Dom. 1. ein Haus. *Capell*

Adicūla, Domek/Romora 1. Bāplica. *Ein*

Adifex icis, Budownik. *Ein Bauer.*

Adificātio, Budowanie 1. *Ein Bau.*

Adificatiuncūla idem, & Domek.

Adificatōr, Budownik/Budwigcy rad.

Ein Bau Herr. Adificator erat Centronius &

modo curbo. Juv. syn: Constructōr, extructōr,

conditōr, epith. Divēs, supēbūs, providūs. phr.

Rōmānā conditōr arcis, Conditōr et vacuōs muris

circumdare colles dēstinā.

Adificiūm, Budowanie 2. *Ein Gebau.*

Adificō, Buduiz/Muruz. *Bauen. Ali-*

ficare domos, laribus coniungere nostris. Juv. syn.

Strūo, cōdo, constrūo, fabricōr. phr. Mōniā, mū-

rōs, mūrōrum mōlēs, attollēre, trīgēre, dūcēre,

mōliri, figēre, iacēre, cōlō educēre, urbem, tēp-

plūm, dōmum statūere, pōnere, cōstitūere. Tēp-

pli, dōmūs, urbis tēctā extrūere, locare, figere.

Fundamēntā locare, iacere. Mōniā primā funda-

re. Quid prohibet mūrōs iacere, et dare civibūs

urbem? ibique mēmēto primā locare manū, mō-

liriqūe aggere tēctā Tēplūm dē marmōre pōnam.

Cōndere cōpērunt urbēs, arcemqūe locare, instāt

ardēntēs tyrīi, pars dūcēre, mūrōs, mōliriqūe arc-

em et manibūs sūhvōlvere saxā: pars aptare lō-

cūm tēcto et cōcludere sulcō hic altā theatris

fundamēntā locant ālīi immānēsqūe cōlūmnas Rū-

pibūs excidūnt, urbem praelārām statūi, mēā mō-

niā vidi. Fatales mūrōrum atrollere mōlēs. Saxā-

qūe sūbvēctare hūmēris trōiānā iūvabit. Rōmūlūs

eternae nōndūm fundāverāt urbis Mōniā. Tēp-

plā Dēi saxō venērabār strūctā vetūsto, Nōn cēp-

tae ālsūrgūnt tūrrēs. Strūctā rigēt sōlido stā-

būlorūm mōniā saxō. Strūctis exūrgunt oppidā

mūris. Cingere mūris oppidā. Mōliri aggere mū-

rōs. Ettenam cōndere sedēm, urbem cōmpōnere

tērrā, mōnibūs cingere. Sub tērrā fōdere larem.

Dūm cōnderet urbem. Primās cūm cōnderet arcēs.

Pōnere in mōnibūs urbem. urbem cōstitūi, la-

teqūe pātentiā fixi Mōniā, finitimis invidiōsā lōcis

Trōiāmqūe vidētis. Quam vēstra fecere manūs,

Hōc illūm et hac lōcā Trōiā dēse iūbet, ipse hū-

mili designat mōniā fōsā. Pariētibūsqūe prēmūnt

arcēs, et quattuor addant, quattuor ā ventis oblī-

A G

quā lōcā fenēstrās, Adificat sēmpēr, mōdō fūmāz

pōnit. Nūnc fōribūs clāvēs aptāt, emittitqūe sērās.

Nūnc has, nūnc illās mutāt rēfictiqūe fēnēstrās.

Adilātūs us, Budowniczego urzōd. *Ein*

Bau-Meister ambr.

Adilis, Budowniczy 2. Podmōstewōdzy /

Rościelny 3. *Ein Bau Meister.*

Adiluas, Adiluas, Adiluium, Budowni-

zego publicznego urzōd. Podmōstewōdze-

go urzōd. *Ein Bau-Meister ambr.*

Aditiūus, Budowniczy 1. Der Baumeister.

Ades sacra, Rościol 2. *Ein Ritch.*

Aditiūus, Aditiūens, Rościelny. *Ein*

Opfferman.

Aditiūor aris, Rościol opatruis. *Ein*

Opfermaan seyn.

Aditiūor, aris. ab Aditiūus, vel aditiūor, vide

Lucrēt. aditiūens Rościol opatruis. *Die*

Ritch besehen.

Aditiūus, Rościelny 3. Bāplickan. *Ein*

Glöckner / Sacrist oder Mesact, syn.

Templi cūstōs. Aditiūus consultius ait: quos propi-

ciū hostes. Prud.

Aditiūon, onis, f. Gr. Slomik. Nachrigal.

At velut Aedoni Corae cum spiritus alto. Virg. e-

piith: Spavis, tristis, vide Philomela

Aditiūon, onis, Gr. Diewiejsiol.

Agēr, Chocy / 1. Smurny. Kranc / elenb.

Vastis quatit ager anhelitus artus. Virg. syn. Mōr-

bidiūs, agrōrūs, invālidūs, infirmūs, languidiūs, lān-

gvēns. phr. Mōrbō languēns, affectūs, mōrbis grā-

vis, dēcūmbēns, squalēns, tēntatūs, afflictiūs, prā-

sūs, opprēssūs, languidiūs, languēns, fractūs.

Languidā mēmbrā trāhēre, ōrā buxō pallidiōrā

gērēns. Mōrbī cruciatibūs ūctis. Mēmbris agēr,

artūs invālidī, invālidūm cōrpūs. Languidā mēmbrā

ā ōsā mōrbō collāpsā. Quēm languōr hābēt. Prā-

ximūs ōrco lēcho. Jam prōpē dēpōsitūs, cūctē

jam frigidūs agēr. Quēm tēmpōrē longō. Tōrrēt

quārtā diēs, olimqūe dōmēsticā febris. Continūō

est agēr ālīūs cōlōr, horridā vultūm Dēformā-

tiāciēs. Quēm mōvēnt pōsita fastidiā mēntē.

Quēm nēc Cērēris nēc tēngit cūrā Lūxi. ad Mē-

dicūm spēcō vēnis tūgēntibūs agēr. ūltimā pars

ānimae qūm mīhi restāt, ades. Nōn est in Mēdi-

cō sēmpēr rēlēvērūt ut agēr, intērdūm doctā plū-

valēt artē mālūm. vide Moribundus.

Agēr ānimī, ānimō, āb ānimō, Vracapi-

ny / Beträbr.

Agēr

A G R

Ager cūris, Stasowimy. Sorgfältig.
Agilops, opis m. Gr. Oweiset/ Dgb/ Fifula 1. Die Fissel in den Augen.
Agipan, anis m. Gr. Miespantec 1. Der ein Mann und Weib zu gleich ist.
Agirinum, Gr. Topolowa masé.
Agis, idus f. Gr. Pufletz/ Modrzew/ proprie Bozia storá.
Agihus, ti, m Gr. Czégorká. Ein Vogel
Agula, sub Siarká. Schwewel.
Agoceras, atos, vel anis n. Gr. Boja trawká ziele. Bockshorn.
Agoceros, ois, m Gr. vel Agocerus ri, Boziorozec. Greinbock. Quo pacto aslini se paribus agocerotis. Luc. syn. Capricornus, rries caper. epith. udus humidus, frigidus gelidus, celer, corniger, nivosus. Vide Capricornus.
Agonychon n. Gr. Wroble proso.
Agonomis, Gr. Boziarz/ Ein Geishirt.
Agophthalmos, secunda, hac, verba, vel hie lapis pretiosus Gr. Boziork ziele.
Agré, Ledwie/ Trudno. Schwärtlich/ Rümmetlich. Carula quem genitrix, agré solata dolentem. Ovid. syn. Vix, molesté, malé, difficultér.
Agré accipio, agré mē id habet, tá ste mam. Vor über auffnehmen.
Agré est mihi, Przytro mi/ Smęca sie/ Zie mi/ Markono mi/ Nie moge. Traurig sein.
Agré facere alieui, Ná slośc. Zu trutz
Agré ferro, agré mē habet. Markono mi Verdriessen.
Agró, es, Choruis 1. Brand sein.
Agréscó, Choruis 1. Truchleiz/ Zle mi/ Zarzy sie/ Przybywa. (Branden.
Agrío, is, ire. Agrisio, is, ere. Choruis 1.
Agrimonia, Zal. Bekümmernus.
Agritudine afficior, opprimor. Smęca sie Berriben.
Agritudo, Choroba 1. Smurek/ Zal.
Brandheit. Soletur senium, agritudinemque. Phal. syn. Morbus, languor. Vide morbus, vel anxietas, cura, sollicitudo, vide Cura.
Agritudo mentis, Szalenstwo 1. Vnsinig
Agror, oris, m. Chorobá. Brandheit (Zeit

Æ M

31

Agroratio, Chorowanie/ Chorobá.
Schwacheit.
Agror, Choruis/ Slabiele. Brandseyn
Agrotant Medici, fraudantur Iureperiti. syn. Languéo, decumbo, doléo, phr. Morbo, morbis laborare, languere, languescere, decumbere, confici, exerceri, tentari, affici, premi, vexari, torqueri, eruciari, conflictari, squallere, atroci pressum decumbere morbo. Gravibus morbi cruciatibus uri. Tristes incelsunt pectora morbi: Membra fracta, lassos artus in omni toro versare, ad praecep gemere morbo moriturus inerti. Salute destitui. Pallent exanguis corpora morbo, ima laborant continuus cruciatibus ossa. Tabificus corpora languor habet. agro sum corpore, agrum trahere corpus. Subeunt morbi, tristisque senectus. Linquebant dulces animas, aut agrum traherant corpora. Pallida vix cubito membra levare potest. Vis morbi distracta per artus. Turbat agens animam. Pallidaque exanguis squallebant corpora morbo. Morbus membra populat. Morbus decerpit corpore vires. Fatis, atque artus depascitur arida febris.
Agror, Chory 1. Brand/ Schwach. Agrote domini deduxit corpore febris. Hor. 6. Eger
Agrum, Chorobá 1. Brandheit.
Alurus, Gr. Kor. Ein Katzen.

Æ M Æ N

Amidus, Nadery. Aufgeblasen.
Amulandus, Pozadany Begehrt.
Amulatio, Amulatus, us Nlosé zawisna/ Zardrosé/Przeciwnie sie 1. 2. Násładowanie zawisne/ Przepyh. Nachfolgung.
Amulator, Násładowca zawisny. Nachfolger. Viventis atrox amulator hostia. (Jamb.)
Amulatus ago, Wasniei Przeciwniam sie. Sich Wiedersehen.
Amulor, Násładowie/ Przeciwniam sie 2. Wyrásic hce/ Podobny iestem/ Zaytze/ Ná przepyh/ Ná udry. Nachfolgen/ Nachaffen. Ipse meas solus, quod nil est, amulor umbras. Promp. syn. Imitor, invideo, sector Vide Imitor.
Amulus subst. Násładowca 1. 2. Kontuzent/ Przeciwnik/ Zawisnik. Nachfolget/ Nachaffet. Amulus exceptum Triton (si credere dignum est) Virg. syn. Imitator, sectator, vel invdus, adversarius, contrarius.
Amulus adiect. Zardrosimy. Fleudiger.
Anea

Aneā bārbā hōmō, Lifowāry.

Aneārōr, Trębācz. Ein Trompeter.

Aneōlūm, Niedziāny stārēt Roćialek. Ein Bessel.

Aneūs, Mośigdzowry. Von Erh. *Letus ut in circo spatire aut Aeneus, ut Res. Hor. syn. āhēnōūs. Vide Ehenēus.*

Anīgmā iis. n. Gr. Mowā trudna Rāgel --- propriū enigmata vulgus. Prud. epith. obsecrām, difficile, dubiū, cecūm, Thebanum; tenebrōsū, āncēps, ādditū, rēcōnditū, ārcūnum, ādipāum, invōlūtū, lātēns, lātītāns, sēcētūm. phr. Cēcā anīgmātā sōlvit.

Anīgmāticūs, Gr. Trudny. Irrig.

Anōbārbūs, Lifowāry. Ein Rothbart.

Anōs, vel annus, Gr. Bārka / Gadka z.

Chwalenie. Ein Rāgel frag.

Annulūm, idem Aneolum.

Āōlipylā a, Gr. Mēmbik.

Ācōniā a, Gr. sub Dab / Ein. Lyche.

A Q U

Aquābilis, Jednostāyny / Lāstāry 1. Rowny 1. 5. Gleichförmig.

Aquābilitās, Jednostoynosć / Lāstāwosć 2. Rownosć. Gleichförmigkeit. --- Nec enim de aquabilitate movebor. Mart.

Aquābilitēr, Jednostāyniē / Rowno.

Aquāvūs, Rowiennik 2. Gleiches Alters. *Ut Regem aquēvum crudeli vulnere vidi. Virg. syn. cōvūs, cōvānēūs, aqualis.*

Aquālis, adiect. Rowny 1. 5. Jednostāyny. Gleich. Et nunc equali tecum pubesce- ret aeo. Virg. syn. aquābilis, aquūs, pār, cōmpar similis, vel aquāvūs.

Aqualis subst Rowiennik.

Aqualitās, Rownosć. Gleichheit.

Aqualitēr, Rowno. Gleichlich. *Gratia pyramidum nobis aqualiter adst. Ovid.*

Aquāmentūm, Klubā 2. Waga rowna / Szal Klubā / Szal stanie. Gleich gewichte.

Aquānimitās, Cierpliwosć. Geduldigkeit

Aquānimitēr, Skromnie. Geduldig.

Aquānimūs, Nieobruśeny. Geduldig / Gutwillig. *Aquanimus fiam te indice sine legenda. Auf. syn. Mōdērātūs, pārtēns, tōlērāns.*

Aquātiō, Pomiar. Māssigkeit.

Aquātōr, Porownāniā dñiā z nocą punkte. Gleichkreiß. *Utra aequatorem gens est asper- ringa bello. Nat. C.*

A Q U

Aquē, Rownie / Jednako / Sprāwiedlic- wie / Tak bārzo. Eben so / billich. --- *a- quē invenimque Magistri. Virg. syn. Pārītēr, si- militēr, aqualitēr, nōn sēcūs, hāud sēcūs, nōn ā- litēr, hāud ālitēr.*

Aquē āc, aquē ātquē, aquē, quāsi, &c.

Rownie tak. Nicht desto minder.

Aquē, quicquā, Nīc 2. Nichts.

Aquē quām, Tak / Jak. Also / Wie.

Aquē ūi ōlim, Po stātemu. Nach altem gebrauch. (gutt haben.

Aquī bōniquē faciō. Já dobre mam. Vor

Aquī sērvaūssimūs, Sprāwiedliwy. Ge- rechter.

Aquidiālē, Porownānie dñiā y nocę.

Aquidici versus. Diomed, in quibus singula verba, singulis opponuntur, ut Alba ligustra cadunt, &c. Rober. Constantin.

Aquidiēs ei, vel **Aquidium**, Porownāniā dñiā z nocą punkte. Gleichet Tag. --- *A- quator Solem ratione reflexis, equidie mē, facit &c. Archith. Aquidium duplex, pacato frigore & aestu. Mant.*

Aquiformes versus Diomed. in quibus nulla vox est composita. Rober. Constan.

Aquilōtūm, **Aquilanium**, al. **Aquilanium**, sul Pol. Die Helse.

Aquilātāriō, Rownosć. Gleichheit.

Aquilātērūs, sub Rowny 5. Gleich.

Aquilibrīō stābiliō, Vstāwiam prosto / Gleich setzen.

Aquilibrīs, Rowny waga / Wagi rowney. Gleiche Wage.

Aquilibrītās, Rownosć / Waga rowna / Szal Klubā / Szal stante. (Gewicht)

Aquilibrīūm, Waga rowna. Gleich *syn. Aquābilitās: aqualitās. phr. Iustā pāri prēmītūr cūm pōndēre librā: Pronā nec hāc plūs pārtēsēdēt nec sūrgit āb illā.*

Aquimānūs, Oboraczny / Der lincks arm recht ist.

Aquinōctiālē tempus, **Aquinoclium**, Porownānie dñiā z nocą. Gleich des tags und Nachts.

Aquinōctiālis, Jesienny / Wieslenny / Porownānie 2. Tag oder Nacht gleichig mässig. *Iam cali furor equinoctialis (Phal)*

Aquinōctiālis circūlis, Porownāniā dñiā y nocę punkte. *Aquipār,*

AQU

Equipar, aris, Rownyz. Gleich Paar. *Bis-
senas partes qui continet equipares? as. Auf. syn.*
Par, non impar.
Equiparabilis, Porownania godny. Wehrt
zu Vergleichen. --- *velut equiparabile
quicquam. Prud.*
Equiparatio, Rownosć/ Gleichmachung.
Equiparō, equiparō Lipsius **Przyrownywa-**
wam/ **Rownywam/** Gleich machen. ---
solum equiparas sed voce Magistrum. Virg. syn.
Cōmparo, cōfero, a quo, ex a quo, ad a quo. *vide*
Comparo.
Equiparabilis apud Plautum **Trinummo** legunt qui-
dam pro **Equiparabilis.**
Equipēs, aris, Rownyz. Gleich.
Equipollētia, Rownosć. Gleichheit.
Equipollēō, Rownam 6. Gleich/ so viel
gelten. *vide* **Aequivaleo.**
Equipondium, Gwicht/ **Przeimignowa was**
gā. Gleich gewicht.
Aequissimum optimum, **Slus.** Billig.
Equitas, Rownosć/ **Slus/** **Sprāwiedli-**
wość/ **Lāsławosć.** Billigkeit. *syn. A-*
quum. vide **Iustitia.**
Equitēs, Rowno. Gleich.
Aequivaleō, Rownam Gleichgelten/ gleich-
werth seyn. *Nulla potest modulis equivalere
tuis. Ovid. syn. Aequivallēō. phr. Tantum vālēō,
pollēō. Tantū sum pretiū. Par sum pretiō.*
Aequivocum nomen commune multis, *ratione substan-*
tia diversis. Sīpont. Homonymum idem.
Aequivocus versus **Diomed.** in quo syllaba ultima con-
gruit penultima, **Grata** malis. **Ethoicus** **Seruiō.**
Aquō, Rownam 1. 2. 3. **Rownāc/** **Dościs-**
gam/ **Nadgjam** 34 **Kim/** **Sroi** 34 **ryle.**
Gleich/ eben machen. *syn. ad a quo, ex a-*
quo, par, aequalē reddo, facio, efficio, phr. Parti-
būs iustis aequō. Nullō discriminē habēre. Quātū-
ōr in partes divisum mēsisibūs aequis. et pēdibūs
sūmmas aequabis, arēnas. Iustā pari prēmītūr, vē-
lūtī cūm pōndere librā. Prōnā nec hāc plūs partē
sēdēt, nec surgit ab illā.
Aquō, as, sōlo. **Žnosie** 6.
Aquō animō, Ža dobre/ Vor gut.
Aquōr, ōris, Rownia/ **Morze** 1. **Pole.**
Das Meer. --- *vastum mari aquor arandū.*
Virg. syn. Mārē altum, prōfundum, pōntūs frē-
tum, sālum, cārillā, pēlāgūs, mārēm, ōcēānūs,
Neptūnūs. Neptūniā arvā. vide **Mare.** *vel* **planiti-**
es. *cāmpūs apertūs, latūs. vide* **Planities.**

AER

33

Aquoreūs, Morzei. Das zum Meer gehörr.
Sterneret aquoreas aquore nata bias. Ovid.
Aquū, subst. Rownia/ **Slus/** **Sprāwiedli-**
wość. Das billich ist. *syn. Fas est, par*
est, Fas et iurā vōlunt.
Aquū bonū, Lāsławosć/ **Slus.** Recht
Aquūs, Rowny 1. 5. **Slusny/** **Sprāwiedli-**
wy/ **Kontent.** Billig. *Victor erat quamvis*
aquū in hoste fuit Prop. syn. Iustus, phr. obser-
vātissimūs aequi. Iustitiā fautor, Iuris, vel aequi de-
fensor. 6. Iustus.
Aquūs discēdō, Przestaje 7.

AER

Aēr, ēris: Powietrze 1. **Die Luft.** **Alta**
petunt aer, atque aere purior ignis. Ovid: syn. A-
thēr, aethrā, vācūum, inānē, Juppiter aūrā, nūbillā
astrā, d um. epith. Liquidūs, vācūūs, tēnūis, hū-
midūs tēnēr, purūs, spirābilis, rōrifēr, mēabilis, ā-
gitātūs, plūviūs, cīrūmflūūs, ūdūs, rōscidūs, aūri-
cōmūs, limpidūs, ignifer, fulgēs, mūtābilis, sērē-
nūs, nūbōsūs, rarūs, prōcellōsūs, phr. aērī trā-
ctūs, aērī cāmpī, aērīā plāgā, aērīe orae, dōmūs,
plāgā, aūrā, ināniā cōeli. Cōeli spirābile nūmēn.
In aethēras vōlūcris sē sustulit oras. Vētūs pēr
ināniā cūrrū. Lāpis vācūum, pēr inānē vōlūtūs.
Juppiter hūmidūs aūstris. Nec in vācūum pōtē-
rūnt sē extendēre rāmī. Lāxis pēr purū immis-
sūs habētis. Sinē nūbillīs aēr limpidūs. Cāligāns
nūbillīs aēr. Cōeli in rēgiōnē sērēnā, aērīs in cām-
pīs lātīs, aērā pēr vācūum ferrī, atquē āsurgēre in
aūras. Vōlāt rubrā fulvūs Jōvis alēs in aethrā. In
nūbēm cōgitūr, aēr. Plūviūs tērris irāscitūr aēr.
Tēpidūm vōlūcrēs cōncēntibūs aērā pūlsāt. Lit-
torā plāngūtūr flūctū et vāgūs intōnāt aēr. aērīs
ūt pātūli jām cōnsciā pērmēāt aethram. Tūrgēt
vētis aēr nēbūlōsūs. Nūbillā si fulgēt, in cāmpō-
rā vērritūr aēr.
Aēr mānēs, pigēr, dēnsātūs, Żaduch 1. 2.
Aērā, e, Rękol. Rok/ 1. **Rachownice lite-**
ry/ **Żnāk** nā **pienigdzach.** Ein Zeichen auf
dem Geld. (Geld.
Aērā, in plurali **Pienigdze/** **Winā** **pieniejna.**
Erāmēn, Niedziány **starek.** Ein Kupfernes
Gefäß.
Erāmēnūm, Erāmēntā, orum, Dwon/ **Mo-**
szijne **trzechy.** Ein glocken.
Erariā, Mośijna **gorā.** Ein Kupfer berg
Erariā **fābricā, Mośijne** **trzemiejsz.** Ein
Kupfernes handwerk.
Erariā **fōrnāx, Rudā** 1. **Mośijna** **hucā.**
Erariā

Arariā officinā, Koriárski wárstát.
Ararii Præfectus, Quæstor, Tribunus,
 Podstarbi. Schaß-Meister.
Ararium, Starb Kiezypospolitey 1. 2.
Schackammer. Regales ut opes & sacra ara-
 ria servant. Man. syn: opes publicæ, fiscus.
Ararius, subst Koriarz/ Mincarz/ Mosiad-
 dzem robigey/ Podstarbi/ Ein Besler.
Ararius, adiect. Mosiadzowy/ Podly.
 Rûpferr.
Ararius milis, Solnierz pienizny.
Ararius scriba, Podstarbi. Ein Kents
 Meister.
Aratus, Mosiadzowy/ Miedziány. Ver-
 kupfferr. syn: arē iētūs, ōbdūctūs, mūnī-
 rūs, instrūctūs, armātūs gravis.
Aratus homō, Dlužnik. Ein Schuldner.
Arē dūctūs milis, Solnierz starany. Ein
 Gestrafter Soldat.
Arēs, hi sub Powiertze 1. Die Luft.
Arēus, Mosiadzowy. Das von Erh oder
 Ruppfer gemacht. --- micat areus ensis
 Virg. syn. āhēnūs, āhēnūs, arātūs.
 Areus, lege Arius.
Arica, a, Sledz. Ein Hering.
Arifer, Mosiozisty. Arificē sub Miedziány.
 Der Ruppfer trägt. arifera comitum concre-
 puer manus. Ovid.
Arificium, Miedziány státek/ Mosiejne
 rzeczy/ Mosiejne rzemiosło. Ein Erzenz
Arimen, Miedz. Erh/ Ruppfer. (gefás.
Arinēus, Arinūs, ab ara, a, Rókolny.
Arinūs, ab are. Mosiadzowy. Erhig.
Aripēs, edis omne adiect. Predkonogi/ Wiá-
 tronogi. Ein Ruppfferner Fuß. Fiderit eri-
 pedem cerbam licet, Sc. Virg. syn: vëlōx, cëlēr,
 præcēps, præpēs.
Aris alicuius, Zacz. Wie Viel.
Aëris fluōr, fluxus, Wiátr. Der Wind.
Aris glaciēs, Zwierciádło. Der Spiegel.
Aris milliā, sub Złoty. Ein Gálden.
Aris palēā, squāma. Mosiejna skwára,
 Die Húte des Erhes.
Aris tēni: aris dēni, cēniēni, & sub Siedm
 pienizstow. Zwey Aren'er.
Arisōnu, Brzmigey. Wieder thōnent.

Aërius, Powiertzny/ Wsoki/ Bialy iásno.
 Lüffrig. nec gemere aëria turtur cessabit ab
 ulmo. Virg. syn. athērūs vel athērūs cœlētis,
 sydērēus, hel altūs, sūblimis, excelsūs, editūs, ardū-
 ūs, celsūs, procērtūs.
Arizusa gemmā, Turkus/ Ein Jaspis.
Arō, a, Mosiadzem/ ábo miedziz robig.
 Mit Erh machen. (Ein Perle.
Arōidēs lapis, gemma, m. f. Gr. sub Beryll.
Arōmanā, Gr. Wrojska 2.
Arōmeli, n. Gr. Mannā 4. Himmel brod.
Arōsum aurum, Falschwa moneta Falsch
Arōsius, Mosiozisty/ Nieczety. (Geld.
Arūcā, Rōzā 1. Gryspan. Spongtan.
Arūginō, a, Rōzewieiz. Rûsten.
Arūginōsus, Zardzewiály. Rostig.
Arūgō, Rōzā 1. Gryspan/ Suchosć/ Nie-
 szerosć/ Łakomstwo. Erh oder Ruppfer
 Rost. Si reddat veterem cum tota arugine sol-
 lem. Juv. syn. Rubigo, prim. anc. epith. Scabrā,
 tērā, nigrā, tūrpis, viridis. Vide Rubigo.
Arūgō scolecia, rasilis. Mosiezny proch.
 Mos pulwer. (pfet
Arūmēn, Miedz/ Młerey Metall/ Erh/ Ru
Arūmnā, a, Vrtapienie/ Nieczesćte.
Māhseligkeit/ Elend. syn: Mœrōr, dō-
 lōr, epith. Gravis, mālā, durā, lūctificā, tristis,
 erūdilis, lūgūbris. Vide Maror, Miseria.
Arūmnālis, Cieski 2. Schwer.
Arūmnālis, Cieski 2. Schwer.
Arūmnā, Arūmnula, Widly 1. Ein Gabel.
Arūmnārus, Plaut. cor: Deartuatum
Arūmnōsus, Nedny. Māhselig/ syn: in-
 fēlix, mīsēr, infōrtunātūs. Vide Miser.
Arūscātor, Szálbiertz. Ein Berrieger.
Arūscō, a, Zbieram/ Samlen.
Ar, aris, Miedz/ Mosiadz/ Dwon/ Wa-
 gā 7. Winā pieniezna. Erh oder Ruppfer
 Nonnunquam gravis are domum mihi dextra redi-
 bat. syn. aris metallum. Vide Metallum. epith.
 durum, sōlidum, splēdidum, grāvē, tinnūlum,
 Cōinathum. phr: argēnti rivōs, arisque metallū
 ostēdit vēnis cēllūs. Nēxā arē trābēs fōribūs
 cārdō, stridēbāt āhēnis. excūdent āllī spirāntiā
 mōllibus ara. pecunia, nummus, (Vide Pecunia.)
 Tūbā, būccinā, litūūs cōrnū, clāscūm. phr. Tin-
 mulagae ara sonant. arguta cavis tinnitibus ara
 cum bellicus are canore, signa dedit tubicen. vide
 Tubā.

Es all
 Es all
 beo,
 mad
 Es cal
 lum.
 Es co
 Es cu
 Mied
 Es gr
 Es mā
 Es mī
 Es nā
 Es rō
 Es sig
 Esālo
 Eschro
 stige
 Eschy
 Esclū
 Esclū
 Aftas,
 Qual
 ztīvi
 dā, cā
 mōrb
 florē
 siccā
 pōrā.
 zstās.
 rēns.
 ōrnā
 ridūs
 cōqu
 A itatē
 tērris
 ārvā
 ūtūn
 Cūm
 ūstūs
 sici f
 et pē
 emēn
 lūcē
 hit ā
 Cūm
 Cūm
 cūm
 grōs

AE S AEST

As aliēnum, Dlugj. Schulden.
As aliēnum cōgō, cōflō, cōnrahō, habēō, faciō, &c. Dluje sie j. Schulden machen.
As caldarium, fūsilē, cāmpānum, tinnulum. Spizaj. Rūpfet.
As cōrdnarium, Mosigdz/ Messing.
As cupreūm, Cyprium, ductilē, regulārē. Miedz. Meterey Metall.
As grāuē, sub Pogworny gross/ Pienigdzie
As mānuarium, Wyrobek/ Wygrane/
As militārē, Sold/ Lohn. (Gewin
As natum, Obrypkā. Zinsen Gewin.
As rotundum, Cymbal/ Ein Cymbel.
As signatum, Pienigdzie/ Geld.
Asalō, asalōn, onis, Gr Drzemlik.
Aeschrologia, Gr. Nowa plugawa/ Gers
stige reden.
Aeschynomenē, es, Gr. Zywoplon siele.
Aesculātor, Szalbiarz. Ein Lugnet berries
Aesculus, lege Esculus. (get.
Aescopium onus, sub Nadrozne/ Schergeld.
Aestas, Lato/ & sub Ros. Der Sommer.
Qualis apes aestate nostra, per florea rura. Virg. syn:
aestivum tempus. epith: Pulverulentā igneā, torridā, calidā, fervens, fervidā, serenā, iners, siccā, morbosā, lascivā, formosā, fertilis, letā, jucundā, florēns, optatā, speratā, pictā, pestifera flammēa, sicca. Phr. aestiferi dies. Siccus, ardor, aestivā tempōrā. Pars ferventiōr anni. Calidissimā, solibus aestas. Formosā mēsiūbus aestas. Spicēā serrā gerens. Findens Phaeis ignibus arvā. Vēstiens, ornans, cūlmis Cereālibus agrōs. Tempus quō torridus aestuat aer. Glēbalquē jacentēs pulverulentā cōquit mātūris frugibus aestas.
A. Aetē, Letic. Zur Sommers-Zeit. Dūm
terris incubat aestas. Cūm terrā ardorē dehiscunt. arvā calōribus hiant. arvā hūlcā siti rūmpuntur: utuntur graminā cāmpis: Dēnsa torrētūr arista. Cūm grāvis exultōs aestus hūlcāt agrōs. Cūm exultus āger morientibus aestuat herbis. ūbi hūlcā siti findit cānis aestifer arvā. Cūm sitiunt herbē et pēcōri jām grātior ūbrā est. ūbi pūsam hēmēm Sol aureus egit sub terrā cōelūnquē aestivā lucē reclusit. Cūm pēr summā pōli phœbūm trāhit altior aestas. ārentēs cūm findit Siccus agrōs. Cūm siccās insānā cāniculā mēsēs Torrēt, cōquit. Cūm calēt, et mēdio Sol est altissimū orbē, aridā cūm sitiens excoquit arvā Lēō. Cūm cūlmis agrōs vēlit Cereālibus aestas. Cūm Ceres incurvā

AEST

faleā resēdā cādīt, Mātūris cūm flāvēt cāmpus aristis. Cūm siccōs cāncēr ādūrit agrōs. Cūm lata tūrgēt in pālmitē gēmmā.
Aestifer, Palatocy/ Gorgcy j. Sommer & Gtig. Aestifera Libyes viso Leo cominus hoste.
Luc, syn: Fervidus, aestivus.
Aestimabilis, Zacz/ Wazny/ Oszacowanj / sub Nieoszacowanj. Geschäke.
Aestimata poena, Winā 2. Schuld.
Aestimatio, Cenz j. Szacowanie/ Schakung
Aestimatio cēnsus, Popis j. Musterung.
Aestimātor, Szacownik/ Sedzia. Ein Schäker. Rerum aestimator, si tamen tecum exigas. (Jamb:) syn: Jūdex. epith: equus, iustus, iniquus. vide Index.
Aestimātorius, Szacunkowy/ Das Zuschäken ist.
Aestimā, Szacowanie. Schakung.
Aestimo, Szacuis/ Waze sobie co/ Rozważam j. Trzymam o niem/ Mierze. Schäken/ hoch achten Quo redit ad fastos, & virtutem aestimat annis. Hor. syn: Jūdico, existimo, cēnsō, vel cōsidēro, vel magni, parvi faciō, pēndo
Aestimo licem, Prziesady nakazuje.
Aestiva, orum, Lennie mieszkānie/ Leza lecinia/ Chlodnik j. Sommerhaus. --- Sed roia aestiva repente. Virg. syn: aestivā castrā.
Aestiva agō, aestivō, a, Latus j. Den Sommer verschließen. Annibus & nudo juvenat aestivare sub amo. Stat.
Aestivē, Lekto/ Lennie. Sommerlich.
Aestivōsus, aestuāns, Gorgcy. Südend heis
Aestivus, Lenni/ Sommerlich. Solibus hibernis aestiva gratior umbra Ovid.
Aestuariā, orum, Morstie przychodzenia miesyce/ Meersumpff.
Aestuarium, Wylewki/ Odnoga morsta/ Miakosē/ Dziurā. Lustloch.
Aestuariō, Palanie/ Chetwośc. Brennung.
Aestuo, Palam j. 2. Gorgcy mi/ Prams/ Znois sie/ Burzy sie j. 2. Zadam/ frāsute
Crudnosē mam. Echit seyn. Et cum exultus ager morientibus aestuat herbis. Virg. syn: Fervēo, flāgrō, exaltuo, vel flūctuo, āgitōr.
Aestuosius, Gorgcy j. Heis.
Aestuosus, Gorgcy/ Higt. Gregem aestuosa torret impotentia. (Jamb. pur.)

Ætus, m. *Gorgosć / Palanie / Wzawá 1.*
Burzenie 2. Mórkie burzenie / Chćiwosć /
Żarcwozenie. Żi. syn. Cálór, árdór, fěr-
 vór, *vel* flúčtus, mórús, *epith.* Flámmífēr: sǐdērūs,
 fěrēns, ūrēns, mǎlignūs, grǎvis, fěrvidūs. *phr.* ex-
 ūpērānt flámmæ, fūrīt ætus ād aurās. Prǒpiūs-
 quē ætus incēndiā vólūnt, ūndisōnō mórūm, mǎ-
 rē flúčtāt ætū, ætus ērāt mǎgnūsquē lǎbór, gē-
 mǐnāvērāt ætum; áspērquē sǐti atquē extērritūs
 ætū. Lǎsōs ætū fěrēntē lǎcērtōs. Cūm grǎvis
 exūstōs, ætus hǐlēcāt ágrōs. Vǎriō marē flúčtāt
 ætū. *Vide Fluxus maris.*

Æ T A

Ætas, Wićk / Czás / 1. Roż. 1. Látá 1. Żymor
Das Alter. Etatis facta est tanta ruina mea.
Ovid. syn. ævum, saculūm, ævi spātium, *vel* vitā,
 ānni, tēmpūs, vitā tēmpūs, *epith.* Fūgǐtivā brēvis,
 irrēvocābilis, mǎturā, vėlōx, prǎcēps, prǒpērā, ci-
 tā, instābilis, irrēquǐtā, cǎducā, prǎpēs, fǎllāx,
 fūgǐēns, rēvólūbilis, lūbricā, prǎtēritā. *phr.* Cǐtō
 pēdē fūgǐēns. Singulā vērēns, ōmnīā fert ætas,
 ūrēndum ēst ætatē, cǐtō pēdē lǎbitūr ætās. Lǎbitūr
 ōccūltē, fǎllitquē vólātīlis ætās, ēt dūbīæ sūbmīt-
 tit cūctā rūinā Nōstrā brēvis vėlōxquē ætās tē-
 plēnā lǎbōrūm. Cūm mǎturā ādōlēvērīt ætās. ūbi
 quǎrtā āccēlērīt ætās, nūnc tērtiā vǐvītūr ætās.
Vide Pueritia, Adolescentia, Iuventus, Virilis ætas,
& Senectus.

Ætas bonā, Młodzienstwo.

Ætas decūrsā āctā, ingrāvescens mala
Starosć.

Ætas decrepītā extrema prǎcēpitata sum-
ma. Żarzybiłosć /

Ætas legítima, Látá / Roż 1.

Ætas mediā sub Śrzednich lat.

Ætatē āffectā, ingrāvescentē homo, Létni

Ætatē cōfēctūs, Żarzybiły.

Ætatē pǎrili ætatē pǎr, Rowiennik.

Ætatē progrēdiēntē, Żá lǎty.

Ætatē progrēsiūs, prōvēctūs, ætatē prǒpē
āctā, decūrsā. Podstǎrzal sobie.

Ætatē prǎstāt, āniēcēllit, āniēcī, Staršy.

Ætatē senēctā, Starý.

Ætatē ad cōmpūtātionē rēvocārē, sub
Ráduće sje.

Ætatīs pǎrs pēiōr. Starosć 1.

Ætatīs vėniā, Przyznanie lat.

Ætatīs vitiō, *vel* ætatē, Od starosći. sub
Od rádosći.

Actatūlā, Látá, 1.

Æternālis, Wieczny.

Æternitas, Wiecznosć. Die Ewigkeit. A-
ternitatis ianua. (Jamb. Dim.) Prud. *epith.* Lōn-
 gā, pērēnnis, immūtābilis. *phr.* Tēmpūs finē cǎ-
 rēns, ævum pērpētūm. Vitā pērēnnis. ævum æ-
 tērnūm, expērs principīi, finē cǎrēns. Quā sēp-
 pēr ādēst, sēmpērquē fūit, sēmpērquē mǎnēbit.
 Cui nēquē principium ēst, ūsquām nēc finis. Nē-
 scīā finis. Quā spātiō nōn clāuditūr ūllō.

Ætērnō, a, Wiege / Wiecznym cynie /

Ætērnō, Vstawnignie. (Slyna)

Ætērnūm, Wiecznie / Nā dlugi čas / Ża-
wse. Ewiglich / syn. Sēmpēr, pērpētūō,
 ūsquē, Nūnquām nōn, ōmnī tēmpōrē, ævō. *Vide*
Semper.

Ætērnūs, Wieczny / Wićki. 1. Ewig / im-
merwährend. syn. Pērpētūūs, pērēnnis,
 cōntinūūs, sēmpitērnūs, immōrtālis. *phr.* Finē cǎ-
 rēns. Hīs ēgo nēc mētās rērūm, nēc tēmpōrā pōnē
 impēriūm sinē finē dēdi, ætērnūm nōstrōs lūctū
 extēndit in ævum. nōbis cērtā fidēs ætērnæ in sa-
 cūlā lāudis, immōrtālē decūs tribuit. Mǎnēt æ-
 tērnūmquē mǎnēbit.

Æthēr, eris, m Gr. Powietrze / 1. Ogien. 2.

Wiebo 1. Der Luft Himmel. Inde mare,
inde aer, inde æther ignifer ipse. Virg. *syn.* Cæ-
 lum, pōlūs, ōlǐmpūs. *Vide Cælum, *vel* vide Aer*
epith. ārdūūs, lēvis, rǎpidūs, rēvólūbilis, purūs,
 pērtūs, lǐquidūs, sērēnūs, vǎstūs, signīfēr, sǎcēr,
 gnēūs, stēllātūs, cūrvūs, ōmnipārēns, āurēūs, lūc-
 dūs, lǎrtūs, cōnspicūūs, pūrpūrēūs, cāndēns, ārdēns.
phr. Rūit ārdūūs æthēr. Grāvēs ūdō fūndūntūr ā
 æthērē nūmbi. Lǎrificūsqūē diēs ērāt ōmnībūs æ-
 thērē purō.

Æthērēūs, ætherius, Gr. Powietrzny / Wie-
bieści. Lúffrig / himmlisch / göttlich. syn.
 æriūs, -- *Æthereas, telum contorsit in auras* Virg.

Æthērā, a, Gr. Powietrze 1.

Æthiōpiā, Murzynska ziemia.

Æthiōpis, idis, Gr. Dżiwannā.

Æthiōps, opis, Æthiopus, pi, Gr. Murzyn.
Die Mohren. Æthiopum versemus oves, *ful-*
sidere cancri. Virg. *epith.* Nigrī, ūstī, atrī, tōrridī,
 nūdi hōrridī, dēfōrmēs, fūlci, vǎgī, exūstī, tōstī, fē-
 rōcēs.

Ætiologiā, Gr. Spráwowanie się.

Ætēs, a, m, Gr. Rámień orli.

Ævās, Starosć 1. Wićk.

Ævērēnūs, Wieczny.

Ævum, Ævas m, pise. Wićk / Wiecznosć /
Czas

A F F

Czas 1. Zymor. Die Ewigkeit oder im-
merwährende Zeit. *syn.* Vita, ætas, ævi-
spatium. *epith.* angustum, brevè, miserabile vö-
lans, lubricum, longum, labile, incertum, flui-
dum, lamentabile. *phr.* Turpis inopisquè simul
miserabile transigit ævum. Tantum ævi longin-
quà vālet mutare vêtustas. *vide* *Ætas*, *Æ Vita*.

A F F

affabēr. Strucny.

Affabilis. Rozmowny 1. Łagodny. Goldselig
mit Reden. *Nec vasa facilis, nec dictu affabi-*
lis ulli. *Virg. syn.* Cōmis, mitis, placidus, benig-
nus, urbanus, humanus.

Affabilitas. Rozmowność / Łagodność.

Affabilitēr. Łagodnie.

Affabre, Strucnie Rūnstlich. *syn.* Pūl-
chrē, solertēr: bellē, pērit, tēgantēr.

Affabulariō. Bayki przystosowanie.

Affamēn, inis, n. Mowienie do kogo.

Affānā. Bayki / Geschwāk.

Affari, sub Mowie do kogo. Zuspreehen /
anteden. *Tunc sic affari & curas his demere*
distis. *Virg. vide* *Affor, aris.*

Affatim, Obficiē / Żoynie / Dostatecznie /
Dość / Do zdechu. Reichlich. *Affatim ple-*
nis, quibus imbuatur. (*Saph.*) *syn.* abundē, largē,
multum.

Affatus, u. Przemowienie do kogo. Anted /
Anspruch. *Audeat affatu, qua prima exordia*
sumat. *Virg.*

Affectare, Wystawnie / (*sie.*)

Affectariō, Pokazowanie sie / Przesadzanie

Affectāōr, Strazypierka / Požadacz / Wy-

stawny. Ein Nachsefferer / Sorgfältiger.

syn. Cūpidus, appētens, studiōsus.

Affectārōr sum, Przesadzam sie.

Affectātus, Wystawny / Zmysłony / Dobro-

wolny. Sorgfältig. *syn.* Quasitus, ex-

Affectiō, Afekt 4. Poruszenie / Sposobność

2. Namierność / Miłość / Postanowienie 2.

Affectiō animi, Żądza.

Affectiō corpōris, Kompleksja.

Affectiō, coelōrum, Influcyja.

Affectō, as, Pnē sie 2. Vmyslnie czynie /

Wystawnie co pocynam / Czynie sie 2. Wā-

bawiam. Emsig begehren. *Per populos das*

A F F

37

iura, viamq. affectat olympo. *Virg. syn.* Cūpio,
appēto; exquiro, ambio, aucūpōr, desidēro.

Affectōr, aris. Pnē sie 2.

Affectiōsūs, Afektu pełny.

Affectūs, ti, adiect. Sklonny / Afekt 7. Spo-

sobny / Chetny / Māigcy / Chorobie podle-

gly / Naruszony / Zaczety / Niedokonzony.

Chory 1. Nās chylēu. Brand / geplagt.

syn. Commōtus, vēxātus, afflictus, vel infirmus,
languidus.

Affectūs malē sum, Niesprziam.

Affectūs malē, grāvitēr, Vtrapiōny.

Affectūs sum, Raddom.

Affectūs, us, subst. Afekt / Miłość / Poru-

senie. Eine Luste / oder Bewegung des

Gemūths. *Hac dabit affectus ille excludatur*

amicus. *Juv. syn.* Scūdium, mōtus animi, mōtis,

pēctōris. *epith.* vēmēns, turbidus, violētus.

Affectūs, bi. Dzieci.

Affectūs amōris, Chēc.

Afferō, Przynosi / Przywodze. Wabawiam

Afferō auxiliū, opem, Ratuis.

Afferō incremēnū, Przymnazam.

Afferō mihi mānūs, mōriem. Zabawiam sie.

Afferō, pēstem, exitiū, intēritum, Zaczę-

stę, Stęś / Więśc iest. (*cam.*)

Afficiō, Wabawiam / Trapie 1. 2. Czestwie.

Bewegen. *Sed potius largis affice muneribus.*

Catull. syn. Mōvō, commōvō, tūrbo, vēxo,

pērtūrbo, affigo, tōrquō.

Afficio glōriā, hōnōrē, mūnērībūs, in

Vragyē.

Afficiō mōrtē, cādē, Zabawiam 1.

Afficiō, vōlūptatē, gaudiō, Rozweselam.

Afficiōr, Zemywie mie / Porusiam sie / Smę-

ce sie. Berruben.

Afficiūus, & Afficiūs, ti, Przydāny.

Erddichter. *syn.* Fictus, simulatitius.

Affigō, Zawieszam / 1. Przybijam 1. Przylez-

piam / Przyprawiam. Anheften. *Concre-*

tam patitur radicem affigere terrae. *Virg. syn.* Fi-

go, insēro, adnēcto, cōnnēcto, jūngo, adjūngo,

cōjūngo.

Affigōr, Wieszam sie / Przylipam. (*stāis.*)

Affigōr mōrsu, sūctū, Przyptiam sie / Przy-

astingo, Przygryzam / Wmawiam 2. Przy-

dāis

Dáie 3. Przyrywam 2. Dáie mowe.

Andichren syn. Fingo, simulo, alsimulo.

**Affinis, Powinowary 3 Malzeństwá / Przy-
legły / Wziesnik / O gránice miéskłacy.**

Schwager / Blutsverwandter. Ius aliquod
faciunt affinia vincula nobis. Ovid. syn. Cognátus,
consanguineus, agnátus, propinquus, sanguine iun-
ctus, uel equalis, similis, consimilis, uel propin-
quus, vicinus.

Affinis sceleris, affinis uitio. Wintien 2.

Affinitas, Powinowacwo 3 malzeństwá.

Affinitatem concilio. Spowinowacam Ego

Affinitatem iungo, Spowinowacam sie.

Affirmans, Twierdziacy.

Affirmate, Twierdziac / Mocno / Zapewne,

Affirmatio, Twierdzenie.

Affirmatio Religiosa, Przysiega.

Affirmator, Twierdziiciel.

**Affirmo, Twierdze / Potwierdzam / Wwier-
dzam / Dowodze 2. Swierdzam. Betraf-
figen / bejahren. syn. Alséro, alsévero, a-
jo, confirmo, juro.**

Affirmo iurando, Przysiegam.

Affixa, ram. Ruchome rzeczy.

**Affixus sum, Rzewce. Angehefft. syn. Fi-
xus, defixus, annexus, iunctus, adjunctus.**

Afflatu traho periculum, Zatajam sie.

**Afflatus, u. Chuchanie / Warchnienie / Po-
wiewanie / Wionienie / Zalatanie / Wap-
chnienie Angeblasen. --- afflata ex numi-
ne quando. Virg. syn. impulsus, agitatus. phr.
Nimine afflatus.**

Afflatus incendio, Opekł.

Afflatus numine. Prorok.

Affleo, Przyplaktywam.

**Afflictio, Afflictio, Trapienie 1. Wra-
pienie. Trábsál / Bekümmernuß / Angst /
Noth. syn. Casus, miseria, malum, ad-
versá, fortuna. vide Casus, Infortunium.**

Afflictio, as, Trapie 2.

Afflictor, oris, Trapiiciel.

**Afflictus, u. 3. Cici: Afflictu occidit, corr. Lambin. Affli-
cta occidit.**

**Afflictus, ii. Wratpiony / Wpádły / Wzry.
sngl sie, Berrábt / geplagt. Afflictus uita
in tenebris, luctusque trahabam. Virg. syn. Pro-
stratus, jacens, oppressus, uel infelix, miser, an-**

**ctus, phr. Facis iactatus, iniquis, Facis iustus acce-
bis. obrutus innumeris curarum fluctibus. vide Cu-
ris angri, Infelix.**

**Affligo, Trapie 1. 2. Wderam o ziemie /
Obalam 1 2. Berráben / plagen / ángsten,
Flectit, & assuetum spoliis affligit egestas. Claud. syn.
Vexo, ángo, uel prosterno, deprimo, deijcto, pef-
fundo. phr. Cladibus innumeris miseram vexavit,
insontem oppressit fatorum mole. Facis vexare cru-
entis, afflicto spoliis affligit egestas, indermitos
animos et corda superba, Cladibus affligit.**

Affligor, Smece sie

**Afflo, Wiewam / Wadymam 2. Wapuchnoe
Chucham 2. Dmucham 2. Warchnie / O-
rchnie / Zatajam / Pomagam Anblasen.
syn. Inspiro. Metaph. incito, incito.**

Afflor, Zalera mie / Warchnienie testem.

Afflor incendio, Záchwycet ognia

Affluens, Obfic / Affluenter, Obficie.

**Affluencia, Obfrosé / Wberflus / vide A-
bundantia, Copia.**

**Affluo, Obfrit / Oplywam / Przyplynac /
Przyrywam / & sub Gromadze sie / Zbiegajo
sie. Wberflus haben. syn. abundo, uel ac-
curo, concuro.**

**Affodio, u. ere, Przykopac / Przydaje 1. An-
oder übergraben. syn. Fodio, effodio,
eruo.**

**Affor, aris. Mowis do Ego. Ansprechen.
Ergo his aligerum dictis affatur amorem. Virg. syn.
alloquor, compello, as, phr. uoce, uerbis dictis,
compello.**

**Affore, in Przychodze 1. Ránftris seyn / seyn
werden. --- Generos externis affore ab ori.
Virg. vide Adsum.**

Afformido, Obawiam sie / Boie sie.

Affrango, Obita sie

Affremo, Szumie.

**Affrico, Wacieram / Wamásuie / Zatajam 1.
Czochram sie.**

Affricus, u. Wacieranie 1.

Affringo, Lamie co, Affrio, Drobie.

Afra avis, Strus / 1.

Affrica, e: Arab. Pulvis aut libi genus in sacris.

**Africus, Wiatt zachodnemu poboczny fu
poludniowi Südwestwind.**

Affulgeo, Zaiásntec.

Affanditur, Poblewa rzeka.

Affundo, u. Przylewam / Zalewam.

Ag-

Agall

Agam

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

Agar

A G

Agallöchum, Gr. Moé 1.
 Agamus, Gr. Bezaniec.
 Agapē, es, Gr. Bieščiada/ Milosť.
 Agapēia, e, Gr. Maloznita.
 Agaricum, Gr. Modrzemowa gebka.
 Agalo, onū, Oslarz/ Maštalers/ Pasterz/
 Poganiacz. Eseltreibet/ Vt modo si patinam
 Pede lapsus frangat agalo. Hor. syn. agitator aselli
 Agathodemon, Gr. i. bonus genii, apud Lamprid. A-
 gathodemonēs sunt dracurculi magici.
 Agē, agē agē, Agēdum, Vuz. Wolan.
 Dic age, nam cunctis eadem est audire voluntas. O-
 vid. syn. agēdum, agēs, tja agē.
 Agēa, e, Chodzanie/s. e. produxit Ennius.
 Agēlastus, Gr. Niewesoly/ Melakolik.
 Agēlaūs, vide Panis agelaus.
 Agēllus, Rola 1. Heckerlein. Quod nunquam
 heriti sumus, ut possessor agēli. Virg.
 Agēllus virēns Gtrod.
 Agēma th Gr. Potek.
 Agēnda, orum, Nienda.
 Agēns, Rzetelnj.
 Agēns in rebus, Sprawca.
 Agēr, Rola 1. Okolica. Feld/ Acker. Hunc
 ager ille malus, dulcesq. a fontibus undae. Virg. syn.
 Campūs, arvum, iugera, terra, solum, rura, tellus,
 humus, agēllus. epith. divēs, frugifer, fecundus,
 luxuriosus, ferax, benignus, ingratus, vestitus, tri-
 ficus, aridus, lapidosus, graminosus, mollis, her-
 bifer, rigus, irriguus, almus, cultus, madidus, bo-
 nus, operosus, incultus, vitiifer, cerealis, flavens,
 flavus, pomifer, saxosus, spinosus, olens, apricus,
 limosus. phr. Divitis uber agri. Iugera terra. Cam-
 porum aquor, ager oneratus messibus. Vestitus
 messibus. Renovatus aratro. Fruges cum fenoere
 reddens. Ferillis uber campus, amoeni iugera
 campi. Humectat flaventia culta Galaeus. Consi-
 tus arboribus. Flavens messibus. Latō gramine
 vernans. Deprensus variis graminā pīta nōtis.
 Reddens sata lata, ager menses fere pinguis op-
 mas. Praebet poma benignus ager. Fecunda suis
 pubescunt frugibus arva. Parturit almus ager. Str-
 nit agros, sternit sata lata, bonumque frugiferis est
 insula nobilis arvis. Quā collēs Baccho lati fla-
 ventiaque arva messibus. Et segnem patere sicū
 durescere campum.

Agēr pascuus, compascuus, Bloně.
 Agēr requietus, Vgor.
 Ageratum, Gr. Ženisek žiele,
 Agē-

A G G

Agēsīs, Vuz/ Wolauff. Nunc agēsīs, quo-
 niam docui nil posse creari. Lucr. syn. agēdum, tja
 agē.

A G G

Aggemo, Widyham. Zuseuffen/ Aggemit
 Nostris ipsa carina malis. Ovid. vide Agemo.
 Agger, Wal/ 1. Grobla/ Pogorek. Ein
 Schank/ Thamm. Aggeribus septam circum,
 Et fluvialibus undis. Virg. syn. Vallum, munimen,
 propugnaculum, terra aggesta: terra moles, epith.
 Terrēus, herbosus, lapidosus, graminosus: incurvus,
 terrēus, firmus, cirtus, altus, celsus, excelsus, ar-
 duus, bellicus, M. rittus, sublimis, ingens, insuperā-
 bilis. phr. Vasto septas videt aggere terras. vide
 Munimen.
 Aggeratio, Tama/ Spanie/ Zaspowanie.
 Aggero, at, Rupie/ Obspuie/ Zaspuit.
 Zuffhauffen. --- Di lis, atq. aggerat iras.
 Virg. syn. Congero, cumulo, agglomerō, accumulō,
 colligo. Phr. incenditque animum dictis, atque
 aggerat iras, aggeritur cumulo tellus, stant mo-
 nibus ara. vide Accumulo.
 Aggestio, Zaspowanie. (Zab 2.
 Aggestum, Tawos/ Zaspowanie/ Grobla/
 Aggestus, us, Spanie/ Zaspowanie.
 Agglomerō, Rupie/ Przylogam. Zusammen-
 winden. Et lateri agglomerat nostro, &c. Virg.
 Agglutinō, Przykleiam/ Licite co/ Spaiam
 Aleimen. syn. Glutine nectō, adnecto.
 connecto, iungo, coniungo, copulo,
 Aggravatio, sub Rietwa. 2.
 Aggravescit, Sili sie/ Siery sie/ Pogora-
 sie sie. Je länger/ je schwäcer werden.
 syn. Deprimō, aggravor, gravō, opprimō, o-
 brüō.
 Aggravo, Obciažam/ Oberladen/ beschwä-
 ren. Illa meos casus aggravat, illa levat. O-
 vid. syn. Deprimō, onero, gravō, opprimō, obrüō
 Aggredior, Przystepuie 1. Przychodze 1.
 Pogynam/ Zaczynam/ Popadam kogo/
 Szturmuis/ Waze sie 2. Vderzam ná kogo.
 Angreifen/ anfallen. His vatem aggredior
 dictis, &c. Virg. syn. Invado, lacesso, provooco, op-
 pugno, prius irruo, addorior, & Irruo, vel ordior,
 suscipio, incipio, & Incipio. phr. tendere, Ferri,
 invadere, aggredi. Densis, incurrimus armis. Ta-
 libus aggreditur Venerem Saturnia dictis, apperis
 adversos. vide Hostem invado.
 Aggreco, at, Przylogam/ Przypuszczam/
 Przi

Przymuś i. Zusammen sammeln. Aggregat, *Secum petulans amentia certat.* syn. Congregō, colligo, cōgo.

Aggrēssio, Aggrēssus us, **Naiazd/ Przystapienie/ Szurm/ Zaczęcie** i.

Aggrēssor, Rozbojnik/ Szarpacz.

Aggrēssura, Naiazd/ Rozboj i. Szarpanie.

Aggretus, priscē, lege Adgrettus suprā.

A G I

Agilis, Chybki/ Predki/ Zartki. Hurtig, geschwind. *Lassabant agiles aspera bella viros.* Ovid. syn: Lēvis, celer, promptus expeditus, velox, volūcer, ālācer, pēnix, citus, *vide Velox.*

Agilitas, Predkość/ Chybkość/ Behenzdigkeit syn: Lēvitas, velōcitas, mōbilitas.

Agiliter, Predko/ Chybko.

Agina, a, Szal gwoździł/ Szal rekoieści.

Aginātor, Zyskownik/ Targownik

Aginor, aris, Targuie/ Machuie.

Agipēs, edis, Predkonogi/ Rayca.

Agitabilis, Ruchomy. Beweglich. Terra ferax cepit volucres agitabilis aer. Ovid.

Agitant mē furia, Szaleiz/

Agitatio, Chwiewanie/ Ruszenie i. 2. Mieszenie/ 2. Chelbanie/ Trzesienie/ Poruszanie/ Burzenie. 2.

Agitatio mētis, Mysł 2.

Agitator, Pogontacz/ Rawałkator/ Woźnica. Ein Treiber/ Tummler. --- Et equorum agitator Achilles. V.

Agitatus us, **Ruszenie.**

Agitatus, ti, Vrapione/ Otkrosany. Hin und wider gerrieben. syn: lacticus, versatus, actus. *Incurfant ramis, agitataq. pulsant* Ovid

Agite, agite dum, Tuz.

Agito, Rucham/ Ruszam 2. Pędzę/ Trzęszę i. Mieszam górze/ Wcieram 5. Bietze 2. Rozsprawiam/ Zyszę 3. Rozwajam i. Mysł 1.

Zymie sie i. Bewegen/ treiben. --- Illa choros lucis agitabat in altis. Virg. syn: Jacto, ago verso, vexo, turbo, disturbo, *phr: Cursu timidos agit bis onagros. intonsos agitarēt Apollinis aurā capillos. Sapius ventis agitatur ingens Pinus. illa choros lucis agitabat in altis. Per somnos agitatus imagine falsā, extinctus umbras agitāt infestus meās*

Agito convivā, Biesiaduie.

Agito pradam, Rozbiiam.

A G N

Agito sāt, *pro sātāgō. Vsilute.*

Agitor, Chwiewam sie/ Ruszam sie.

Agitur, Idzie o co/ O glowie idzie, O to grā/ O sub Toze sie.

Aglaophotis, idis f. Gr. Jasnorka ziele.

Aglaſpis, Livi legio a scutis albis Gr.

A G M

Agmen, Rorā ciągncā/ Gromada ludzi/ Wielkość/ Pąd/ Zastęp/ Rupa. Ein Hauff/ ein Heer. --- Agmen agens, magnique ipse agminis instar, Virg. syn: Turba cātervā, exercitus, cōhōrs, phalanx, légio, manipulus, manus.

epith: Clypeatum, fortē, armatum, terrificum, rapidum, horrendum. phr. Succinctum pharetris agmen. Campo stetit agmen aperto. Totumque insignibus armis agmen. agmine facto invadunt hostem. Video per densā volantē agminā ductorem Lybiae. Sese medium iniecit moriturus in agmen. Clypeataque totis agmina densantur portis. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. Populataque plenis Agmina se fundunt portis. 6. Acies militaris, Exercitus.

Agmen compositum, Szę/ 2.

Agmen fluminis, Murt.

Agminalis, Ciezarowy.

Agminatim, Agmine Hurmem.

A G N

Agna, Owca. Ein Lamm --- Ipse atri vel-leris agnam. Virg. syn: Bideus, ovis balans. *epith: Lanigera, tenera, placida, pavidā. tenella, imbellis vide Ovis.*

Agna mollior, Łagodny.

Agna novella, Jagnie

Agnascor, Nadeastam/ Przyrastam sie i.

Agnata pecora, Przyplodek.

Agnatio, Powinowactwo po Oycu.

Agnatum membrum, Przyrostek.

Agnatus, Powinowaty po Oycu/ Pogrobel

Unverwandter/ Blutsfreund. syn: Cognatus, affinis, consanguineus, propinquus, phr. Sanguine junctus. Consanguinitate propinquus.

Agnina, Baranina.

Agninus, Barani. Lämmerlein. Cruda per agninos exercent funera rictus. Prud.

Agnellus, Baranek/ Jagnie.

Agnitio, Poznawanie/ Wznanie. Erkantauß. Agnitione notas rerum vel grossibus erant. Prud. syn. Notio, cognitio, notitia.

Agnitio

Agñitōr, Poznawacz.

Agñomēn, Agñomēnium, Przewiſko. 2.

Agñomen. Adiective probent genitiva agñomina Cotta. Virg. syn. Cōgnomēn, epith: Clārum, aūgūstum, vide Nomen.

Agñomōn, Onū, m, Gr: Myron.

Agñomīnatio, Názwanie/ Zamiáná słow.

Agñoscō, Vnawam / Poznawam / Zemasz wam 1. Znam sie. Erkennen. Aeneas agñoscit eum latūsā precatur. Virg. syn: Nōsco, cōgnosco, pērspiciō, scio, vel faciōr, cōfiteōr, admittō, pbr: Cāsus mihi cōgnitūs urbis. Littōra nōrā tibi. Nec lātūerē dōli fratrem Iūnōis. Sed coram agñoscere vultūs, velatāsq̃ cōmas prāsentiāque orā videbār. vide Cognosco.

Agñuā, Polskie.

Agñūs, Baranek/ Jagnie. Ein Lamm. syn. Balans, bidens epith: Mollis, lāniger, tēnēr, tēnillūs, timidūs, mitis, imbellis, blandūs. pbr: Lascivi sōbōlēs grēgis, Fecūs dylum, Balatūs mātis pēr jūgā longā sequēns Lūxūrians latis tēnēr agñūs in agris. Subsillēns, molliq̃ in grāmīnē lūdēns. Pāvīdōque fūgaciōr agñō. Sub mātribūs agñi Balatūm exērcēt. vide Ovis.

Agñūs castus, Wierzbá wloska.

Agñūs foeminā, Owca. Ein Schaff.

Agñūs lactēns, sūbrūmūs, Jagnie.

Agō, ū, Cynie 1. 8. 9. 11. Dawie sie. 1.

Mieszkać gdzie/ Pędzić/ Pozwam 1. Pro/ Onaczyć/ Rządzić 1. Mowić 1. 4. Napędziam Rozprawiam/ Wyrazam 2. Testamī nāraz biam/ Rużam 2. Jde wspaniałe/ Testem 3. 4. Raze do ludu/ Sprawy mam / Żyć 3. Wbić 1. Sprawy 1. Naradziam sie / Siawiam sie 3. Wydaje siemia/ Pobudziam Chyć/ Włachy/ Handlen. syn. Gero, faciō, efficiō, vel agito, vel pello, dūco, vel urgeo, pērsēquōr, vel tētro, molliōr, aggrēdiōr, vel tracto, cūro, procūro, actūs a, um. Post adum factum, post factum venit acti. syn. Factūs, effectūs, pērtectūs, vel pulsūs: admotūs, pbr: acti facti. Vāris erroribūs actūs. Siwē errorē viā seu tēmpēstātibūs acti.

Agō amicum, Postepuie 3 Kim kāsławie.

Agō animam, Bonam. in den letzten sein

Agō causam, agō ad pōpulum, Riez mam.

Agō collem. colliculum, cauliculum. Wy-

Agō cūniculōs, Podkopuie. (razam 2.

F

Agō diēm, vitam, Żyć. Leben

Agō diēm festum, Swięce. (czymam.

Agō excubias, statōnem, vigiliās, Straż

Agō feriās, otium, Proznucie.

Agō forum, Sadze urzędownie. (treiben

Agō in exilium, Wyganiam. ins Elend

Agō in fugam, Obracam wzad. (wem.

Agō iudicio, iure, lege, Postepuie prās-

Agō placide, sēverē, iracūde, Postepuie

Agō prō meō iurē. Dochodze. 3 Kim.

Agō rimās, Pādām sie/ Rysuie sie.

Agō sat, pro satāgo, Vsiluie. Sich bemühen

Agō ut, agō nē, Statam sie.

Agōgā, a, Gr, Row 1.

Agolum, Pástusza lastka. ein Hirten-stock.

Agon, Onū, m, Gr. Syranki/ Zawod/ Dite

wowisko 2. non Bonanie. Streit/ Kampf

Ubung. Nuntius adveniēns narrat sub agone

iacere. Pr. syn. Certamen.

Agon gymniciūs, Gr, Jgrzysko.

Agonalia, ium, Miesopust.

Agonalis, Zawodnicy.

Agonēs, hi sub Odwlozyciel.

Agonia, a, Ofiata. 2.

Agonia, Gr. Vcisť/ an Bonanie.

Agonia, orum, Gr. Miesopust/ & sub Za-

wodnicy.

Agonium, Gr. Zawod 3. Jgrzysť miesyce.

Agonizō, Gr. Bonam. in den letzten liegen.

Agonizhera. a, m, Gr. Jgrzysť sprawca/

Agorāus, Gr. Mleuczony/ Ryńkowy.

Agorānōmūs, Gr. Podwojewództy.

A G R

Aggrammātōs, Gr. Mleuczony.

Agrophum ius, Gr. Podanie 2.

Agraria, Agraria statio, Czara.

Agrarias facio, Straż trzymam.

Agrarius subst. Agripeta a, m, Rolnik/ Zie-

Agriarius, adiect. Rolny. (mianin

Agrestēs, hi Chlopfwo.

Agrestis, subst. Chlop. 1. Baur.

Agrestis, adiect. Gruby 2. Polny Baurisch.

---- Collectos armat agrestes. Virg. syn. Syl-
vestris, agricola, rucola, incolā ruris. vide A-
gricola; Metaph. inurbanus, incultus, horridus, in-
conditus. Agricola

Agricolā, a, m, Gr. Orag. Ackermann

Bauer. Agricola stringunt frondes, &c. Virg.

syn. Ruricolā, arator, colonus, villicus, rusticus, agrestis, fossor. *epith.* avarus, robustus impiger, insomnis, inrequiescens, indomitus, hirsutus, pauper, miser, infelix, patiens, gnarus, decolor, desperatus, rugosus, vigil, qui rus, sagax, anxius, lacertosus. *phr.* Cultor agelli. arva colens. Ruris colonus. Curvi moderato aratri. Qui terram aratro vertit, molitur, scindit, exercet. Rustica pubes, Rustica turba, attritis docta lignibus versare glebas. Fortis patiensque laborum Agricolā. Divitia ejus sunt mensis et arbor. Rusticus incurvo terram molitur aratro: boves adiungit aratro, oneri supponit, sub iuga ducit. Robustus quoque jam tauris iuga solvet arator. Legesque dierum Rusticus observat. Fortis arat valido rusticus arva bove. ecce sagax tacite venientis rusticus anni curam corde coquit. Miseris heu praescia longe horrescunt corda agricolis.

Agricolaris, Agriculura, Oraga nauka.

Agriculor, Orag.

Agrifolium, Ostrokrzew.

Agrimensor, agri mensor. Miernicz.

Agrimonia a, Rzepnik.

Agrimonia sylvestris, Stebenik ziele.

Agriocastanum, Gr. Swini kastyan.

Agrios, Gr. Polny.

Agrippa. a, m, appellativum. Trogami sic eos Orag. ab egre & pes Plini.

Agrostinus, Gr. Trawnny 2. 3.

Agrostis, f. ior, eos, Gr. Trawa 1. Grass.

Agrosus, Rolny.

Agumentum, sub Ofiata 2.

Agupeditus, Predkonogi.

Agyreus, Gr. Drozny.

Agyres, a, Gr. Szalbierz.

A H

Ah, sub A, 1. & Ah. Ah ego non possum tanta videre mala! Ovid.

Ahenenum, ahenum, Boctel 1. Bessel. Virga suggeritur costis undantis aheni, Virg. syn. Lebes, olla, cacabus. epith. undans patulum, tepidum calidum, cavum, ardens, spumans, spartanum, Tanareum, Tyrium, Sidonium, (o anc.) agenorium, asyrium, Gerulum, a locis purpura tingenda celeberrimis. phr. Subiectis ignibus spumans ordine aheni locant alii. Pars calidos latices, et aheni undantia flammis expediunt. Magni veluti iam flamma somore Virga suggeritur costis un-

A I A L

stantis aheni. Follis undam tepidi despumant aheni. ardenti decoxit aheni. amyctis medicatum vellus ahenis.

Ahenus, ahenus, Mosigodowy/ Moczny 2.

Eklin/ Ruppferin. Si recte facies, hic murmur abenus esto. Hor. Indulgent vino, & vertunt crateras abenos. Virg. syn. Aneus, ex arc. phr. Hic murus ahenus esto.

Ahenobarbus, Lisowaty.

Ahorta, corr. Aorta.

A I

Aiens, Twierdziacy/ Mowiacy.

Aigleues, eos, n, Gr. Wino flodkie.

Ain, Aprawdasz to/ Jaki/ Zeby. 2.

Aio, Mowis/ 1. Twierdzi. Sagen/ Reiden/ Bejehen. --- loco desecit, ut ajunt.

Hor. syn. Dico, assero, affirmo, loquor. & Loquor

Aingā, a, Iwa ziele.

Alutami Pasubi. pro Aiutate Nonius. priscum pro adiutate.

Aizoon manus, Gr. Roschodnik wielki.

Aizoon minus, Gr. Roschodnik maly.

Aizoon, vel aizoon urens. Pryszenica ziele.

A L A

Ala, Pachā/ Podpase/ Skrzydlo/ 1. 2. Lo-

no u hary/ Lodyga/ Pachy w budowanii.

Aligel. Vi reduces illi ludunt fridentibus alis.

Virg. syn. Penna. epith. Celeris, velox, levis, citi, subita, tremula, stridula, ardens, tenera, extensa, agitata, picta, praecipis, sagax, strepitans, aera, pernix, prapies, audax, trepida, volucris, ventosa. phr. Volat ille per aera magnam Remigio alarum in coelum paribus se sustulit alis. Pedibus celer, de pernibus alis. Simul athera verberat alis. Movere, agitare per aera pennis. Radit iter liquidum celeres neque commover alas. Strepitantibus advolat alis. Trepidans in pericula contrahit alas. Ferit athera pennis. Praepitibus pennis ausus se credere coelo, aertis sublimem sustulit alis. ite levis mensis, alisque fugacibus anni. Veloces agitem pennas et sidere gaudere. vide Volo as.

Ala, Was/ Ala equinum, Rota 2.

Ala, fabules, Bobowiny.

Ala praefectus, Polkownik.

Alabandica rosa, Roza cielistka.

Alabaster, Sloiek 2. Alabastrowy sloiek.

Alabastrites, a, m, Gr. Onich/ & sub Alabaste

Alabastrum, Gr. Sloiek/ Oznac przysprawu

Ein Bax von Alabaster. Vas ad conservanda

angbar.

A L A

unguentum) --- Redolent alabastra foetique Deorum. Ma.

Alabastrus, Gr. Alabazkri rozy nie rowi-
ter/ Sloick.

Alabeta, e, & Alabetes, e, m, al. Alabes, e-
tu Gr. Piliawka 1. Pistors/ Magoz 1.

Alacer, & Alacris Adiect: in Masculino abundas
terminatione, Ochorne/ Muziz/ Szolich/
hurzig. Sic ruit in densos alacer Mezentius ho-
stis. Virg. Ergo alacris, cunctosq. putant excedere
pugna. Virg. syn. Velox, celer, levis, bel hilaris,
bel paratus, promptus, expeditus.

Alacrer, Alacrier. Ochorne/ Mestko.

Alacritas, Ochora/ Mestosc.

Alala, sub Laia.

Alapa, e, Policzek 1. Backenstreich. Su-
stentans alapas, ludibria, herbera, bepres. Sid.
syn. Cblaphus.

Alaria, orum, Lono u fary.

Alarii equites, Rora Konnyh.

Alaris, Alarius, Stryblowy.

Alatus Stryblasty. Gef. agelr. Vt primu
alatus tetigit magalia planti. Virg. syn. aliger,
phr. alis instructus, ornatus, munitus.

Alauda non cristata, Skowronek/ & sub
Dierlatka. Lerch. Prole nova exultans,
galeaque insignis alauda. Mart. epith. Matutina,
levis, tremula, loquax, garrula, dulcis, blanda, blan-
disona, fugix, pavida, citra, propes. phr. iterans
dulces querelas. Galleatum caput, insignis galea.
Varios quae ducit in aere gyros. Quae sidera car-
mine mulcet. Alaudam linguentem terras et sidera
voco sequentem. Reddens nuntia laboriferi veris.
Gaudens operis rursus adesse comēs. Quae tremulo
fundens de guttore cantus. Præpetibus pennis vo-
lucres d'circinat auras, et lato d'circinat aera gy-
ro. Prole nova exultat, galeaque insignis alauda
cantat, et ascendit, ductoque per aera gyro. Se le-
vat in nubes, et carmine sidera mulcet. occulta in-
flexo nidum sibi gramine alauda.

Alauda legio, sub Poler.

Alaudum, B. idem Alodium.

Alauda, sub Sarcotia/ & Alintus.

A L B

Alba, e, subst. Petla.

Alba spina, Bodlak.

Albardeola, Czaplá 2.

Albarium, Tynt 1. Albarium opus, Tynt
na scianie/ & Gipsowany.

F 2

A L B

42

Albarius, Tyntars. Albarus, Wbieli.

Weiss angerhan / geweisser. Festos albarus
celebret, cor ipse bilibri. Hor. vide Albus.

Albedo, Bialosc Weiss Jarb. Et nitet
inducta splendens albedine tellum. M. syn. Can-
dor. epith. Nivea argentea, eburnea. phr. Color
candidus eburneus. Superansque nives et lilia can-
dor. Par nitore intactis nivibus. Candor erat
qualē praefert Latonia Luna. Quippe color ni-
vis est, quam nec vestigia duri Calcavere pedis. nec
solvit aquaticus Austere.

albegmina, Fest: cor: Ablegmina.

Albedo, es, Biele sie. Weiss seyn. syn. al-
besco, candeo, caneo.

Alveolus, Cicero corr: Alveolus.

Albesco, Biele sie/ Weiss werden. Flamma-
rum longos a tergo albescere tractus. Virg. syn: al-
bico, candeo, albo, canesco.

Albiceraia ficus, Sigá 1.

Albico, as, Biele sie. Weisslich seyn. Albi-
cat insignis misto viridante smaragdo. Lact.

Albicat. Cn. Marius. i. albicat.

Albicor, Bieleie. Weisslich werden.

Albicula, sub P. iska.

Albidulus, Albidus, Albinus, Bialasy.

Weisslechtig. Spumaque pestiferos circumfluit
albida rictus. Ovid. syn. albus.

Albitudo, nis, Albit, oris, Bialosc.

Albo, as, Biele. Weissen.

Albogalerus, Czaplá 1.

Albucum, Albucus, Bioroglow siele.

Albugo oculi, Bielmo/ Bialek na oku.

Albula, Biala ryba.

Albulus, Bielugki.

Album, Bialosc/ Reteft/ Smur ciesielski

Album oculi Bialek w oku.

Albumen, inn, & Album ovi, Bialek w iaiu

Das Weiss im Ey/ Eyeklar.

Alburnum, Biel. 1.

Alburnus, Ploicia.

Albus, Bialy/ Dobry/ Zolobrych/ Szego

stowy. Weiss. Sulphurea Nar albus aqua, son-
tesque Velina. Virg. syn. Candidus, canus, lacteus,
eburneus. phr. albedine tinctus, indutus, ornatus,
decorus, fulgens. Candidior nivibus. Qui candore
nives superat. Qui candore nives, candore antei-
ret flores. Cui par nitore intactis nivibus. Lactea
colla Auro innectuntur, eburnea colla decusque
Oris.

oris, et in niveo mistum candore ruborem. Tote
candidior puella cygno. Cerasata candidiora cu-
te. Signatus tenui medulla inter cornua nigro, una
fuit labes, cetera lactis erant. et non caleata can-
didiora nive.

A L C

Alce, es, & Alces u, Gr. Los.

Alcea, a, Gr. Ogon/ Glas 4.

Alcedo, lege Halcedo, Halcedonia, &c.

Alchimia, Alchimia.

(izytk.)

Alcibiadion, Gr. Czerwieniec/1. Wolowy

Alcibion, Gr. Wolowy izytk.

Alcion, onis. Ein Eys-Vogel/ so gern an
sandig und wüsten Orten wohnet. Dile-
cte aleyones Theridi &c. Virg. syn. Alcēdo, Cēycis
avis. epith. aquorea, parva, levis, diserta mētia.
phr. Tēpidum ad Solem pennas in littore pandunt
alcyonēs. Pendentibus aquore nidis incubat hyber-
no tempore. excludens in aquore pullos. vide
Alcyon.

A L E

Alēa, Rostka 6. 7. Liebespiegenstwo/ Lie-
perwnosć/ Węgrane/ Tréfunek/ Sorcuna 3.
Szanc 2. Würffel oder/ Würffelspiel.

Nam neq. me Vinum, nec me tenet alea fallax. Ov.
(Sumitur pro omni ludo incerto & periculoso. Galli-
ce de hazard. ac praesertim pro Tesserarum ludo) e-
pith. Periculosa, viciosa, praecipus, blanda, fallax,
pernox, damnosa, anceps, iniqua, turpis, dubia, fu-
gientia. phr. Luditur alea pernox. Non me tenet
alea fallax. pro Periculo, vide Periculum.

Alēam iacio. Wdaje sie. 1. Würffel Spielen

Alēam sequi, subire, &c. Rostka rzucić/
Odważam sobie. den mantel nach den
Winde wenden.

Alēarius, Aleatorius, Rosterki.

Alēator. Rosterá. Ein Würffelspieler. A-
dilem vocat udus Aleator. (Phal.) syn. alēo, lūsor
alēx cupidus. epith. Turpis, fallax.

Alēatorium, Aleatorium forum, Rosterow
miejsce. ein ort zu Würffel Spiel

Alēbra, alebria, n. plur. & Alebrius, Posilny.

Alec, ēch, m. f. n. Rybki drobne/ Rosol.
non Sledz.

Alēctōria, a, Gr. Alectorius lapis. Bās
mien Kápluni.

Alēctōrōlōphos, Gr. Grzebień u kura,

Alēcūlā, a, Rybki drobne/ an sledz.

Alēo, onis, Rosterá. Brettspieler. Nisi im-

A L A L

Alēus, & Alax & Ales (Jamb. pur.) syn. Alēator,
Alēs, itis, subst. hic, haec, Præk. Grosse Vo-

gel/ als Humer/ Gänse/ &c. --- Fulvus lo-
bis ales in athera Virg. syn. avis, volucris, epith.
Sylvētris, pennata, bel pennatus, querula, canora,
garrula, loquax, strepitans, cristata, velox. & Ales.

Alēs, itis, adject. omne Skrzydasty/ Skrzy-
dlobloniste/ Præk. Das Singel har. syn.
Velox, celer, praecipus, aliger.

Alēs, ab Indis. Indyk.

Alēs Saryria, Aruk 1.

Alēscō, u, Roste 1. & sub Vhova sie.

Alētudo, Thuste.

Alēx, ēch, f. Rybki drobne/ Rosol/ 5.

Smrod 3. In Alex primam corripuit. Anienus
& Renatus. Carisio.

Alēxīcācus, Gr. Odwrotny 3.

Alēxīpharmacum, Hr. Lekarswo.

A L G

Algā, & Alga marina Porost/ an Glistnik.

Wasserkraut/ Meergras --- laterique il-
lisa refunditur alga. Virg. (Herba vilissima, in a-
quis marinis nascens.) epith. Marina, inucilis, mol-
lis, viridis, littorea, humida, eorillis, tenuis villis
aquorea, fluctivaga, undivaga, humens, viridans
viridans, vaga, putris, projecta.

Algēnsis, Porostowy.

Algēo, es, Ziebn. Scieren. syn. Frigēo,
algēo, frigēo, frigore rigēo.

Algīdus, Algificus, Zimny 1. Kalt. Algīdus
aut herens, aut Tuscula protegit umbra. Stat. syn.
Frigidus, gelidus. & Frigidus.

Algōr ōris, m. & Algas, us, m. Zimno 1.

Algōsus, Porostowy.

A L I

Ali rei Fest. pro alia vel alij priscum.

Alia, Inedy.

Alia vice, Druga razą. ein ander mal.

Alia, Inedy/ Druga razą/ Gdzie indziej 1.

3 insey miary. Ein andermal. Hactenus hac
alias justum sit necne poema. Hor.

Alia res agis, sub Niedbam.

Alibi. Gdzie indziej. Anderstwo. Nec tam
praesentes alibi cognoscere Divos. Virg.

Alibis, Posilny.

Alia, a, Peczak/ Brochmal/ Wryzaná/ an

Alia, a, Miergdnica.

(Zyro.)
Alia, a

syn. alēatōr, Broffe Vo
 Fulvus Io-
 cris, epith.
 ulā, cānōrā,
 lōx. 6. Abū.
 y/ Skrzy-
 el har. syn.
 Aliēārūs, Reupnik.
 Alicāstrum, Jarzka.
 Alicūbi, Niekedy/ Gózielkolwiek. Erwan
 an einem Ort. syn. usquam, uspiam.
 Alicūius aris, Jag.
 Aliculā, Burtā.
 Alicūndē, Szad/ Szadkolwiek. Erwanher
 Persigil incubuit si quando alicundo venirem. Fort.
 alid, pro Aliud prisce Drugi.
 Aliēnā volūntas, Niezycelwość.
 Aliēnatio, Oddalenie/ Odwrocenie/ Ods-
 tążenie. Entfremdung.
 Aliēnatio mētis, Szaleństwo i. Szachwy-
 cente/ Szapamierywanie sie.
 Aliēnatus mēte, sensibūs, Szapamiery.
 Aliēni tēpōris, Nienwyczynny. Vntzeitlich
 Aliēnigēnā, Alienigenus, Cudzoziemiec. Ein
 Fremder/ Ausländischer. Et nervos alieni-
 genis ex partibus esse. Lucr. syn. extēnūs, extērūs.
 Aliēnō, as, Oddalam/ 2. Odrazam. Ent-
 frembden. Invidiosa tuos alienant murmura
 sensus. Claud.
 Aliēno tēpōre, Aliēnis mēsisibūs, Nie
 swego czasu/ Nie nā czas. Zur untehren
 Aliēnōr, Odrazam sie. Zeit.
 Aliēnōr mēte, Szapamierywam sie/ Sz-
 chwycentie cierpie.
 Aliēnum ā, &c. Nie pātryć to z oczu.
 Aliēnum instiūtūs, alienum rātiōnibūs, Nie
 kmyśli/ Nie mōyści. Ungewōnlich
 Aliēnūs, Cudzy/ Nienależny/ Niechorny.
 Fremdbd. Hic alienus oues custos his mulget in
 bora Virg. syn. rēmōtūs, āvērsūs distāns, discre-
 pāns, ābhōrens.
 Aliēnis ā literis, Nieuczony. ungelehrt
 Aliēnis salutis, Nieszdrowy 2. Ungesund.
 Aliēser, Aligēr, Skrzydlasty/ Skrzydloblo-
 tnisty. Das Flügel hat. Transit & alifero
 tollitur axe Ceres. Ovid. syn. āligēr, ālatūs, ālēs,
 pēnnatūs, pēnnis instrūtūs.
 Alimā, orum, Gr. Nā lāknienie konfekt.
 Alimēntaria res, Spiżā 2. [bendacz.
 Alimēntariūs, Żywności służyacy/ & Pres
 Alimēntum, Żywność/ Barミアz. Podnieś-
 cā. Nahrung. Atq. ipsa vitis sunt alimenta
 vices. Ovid. syn. Pabulum, tēcā, cibūs, nūtrimentū

um. epith. Mitē, vilē, fūcūndum, fūāvē, tūlē.
 phr. Alimēntā prabēo, dō, ministrō, ipse Alimēntā
 sibi māximā prabēt amōr. Desidia mōllēs vitis
 Alimēntā ministrānt. Lactisque Alimēntā dēdērē.
 vide Cibūs.
 Alimōdi, pro Alimōdi, Inakty.
 Alimōn, n. Alimōs, f. Gr. Sytkā ziele.
 Priscian. mediam corripuit, Greci producant.
 Alimōniā, & Żywność. Ernährung.
 vide Alimentum
 Alimōniūm, idem. & Żywnienie.
 Aliō, Gózie indzie. Anderstwo hin ---
 Atque satas alio traducere menses. Virg.
 Aliōquibz Aliōquin, 3 insey miary/ Inaczej.
 Sonsten. -- Quamvis alioqui candidus orbis L.
 Aliōrsum, Gózie indzie/ Inaczej niż/ Nā
 co inseygo.
 Alipenum, Gr. Nie elusty plaster.
 Alipēs ēdū, Gr. Prerkonogi. Das Flügel
 an Füßen hat/ Sedetfäßige/ Instratos ostro
 alipedes, &c. Virg. syn. āligēr, ālatūs, ālēs, pēnnix
 vēlōx, vel equūs.
 Alipilariūs, & Alipilus, Bärwierz.
 Alipterium, Gr. Smarownia.
 Aliptēs, & m. Gr. Łaziebnik.
 Aliquā, Pontekad/ Krotadykolwiek.
 Aliquā ex parte, Pontekad. Zum Theil.
 Aliquam mūltūm. Nieco.
 Aliquādiū, Troche 2. ein Wenig.
 Aliquādo, Podczas/ Riedys i. Riedykol-
 wiek/ 2. Wdy kiedy. Bisweilen. Et be-
 ne dic neutrum, dic aliquando, male. Mart. Orba-
 tura patres aliquando fulmina ponat. Ovid. syn.
 Nōnnūquam, interdum, quādoquē, vel sēpē, vel
 quōndam, vel tandem.
 Aliquānti, Aliqui, Rila ich.
 Aliquāntispēr, Troche 2. Eine kleine
 Zeit/ unterweilen. Hos aliquantisper possit.
 &c. Ovid.
 Aliquāto, Nieco/
 Aliquāntulūm, Aliquāntūm, Aliquāntillūm,
 Nieco/ Troche/ & sub Nāchudl. Ein Klein-
 wenig. syn. Pāulūlūm, nōnnihilquē, lē-
 viter, pāulispēr, Aliquāntispēr.
 Aliquāntūs, Niekrocy/ Mierny.
 Aliquātēnūs, Pontekad.
 Aliquā, pro Aliquis, Bro 2.

Aliquid, Cos/ Cokolwie/ Nieco. Erwas.
Jam solus ande; aliquid, & claro die. (Jamb.) syn.
Quid quidpiam, nonnulli.

Aliquis, Kto, 2. Kokolwie/ Kros 1. 2.
Kros/ Niektory/ Krosy/ 2. Drugi 2.
Erwa einer/ Jemand. *Hinc aliquis à te tra-*
ditus quondam puer. (Jamb.) syn. Quis, quidam,
nonnullus, quispiam.

Aliquissim, Cic: corr. Alius quissim

Aliquo numero, aliquo in numero, Zag.

Aliquorū, Gdzie 4. Jrgentwohin

Aliquot, Rila. Etliche. *Post aliquot mea*
regna, videns mirabor aristas. Virg. syn. Quidam,
nonnulli, aliqui.

Aliquotāriam, Rozmaitie/ 1. & in Rila.

Aliquonies, Rila/ Kroc. etliche Mahl

Aliquonies decies, Rila/ diesiat kroé.

Aliquousque, Półt pory.

Alis, pro aliud prisce. Drugi 1.

Alisma, n, Gr. Anielski tran/ Konopka siele

Alius, Inaczej/ Ale. Anders/ andere

Weise. *Sed quia non aliter vires dabit omnibus*
aquas. Virg. syn. Secus, alias, alia ratione, alia via

Alchimus, Gr. Szarlacny.

Alitura, Barmienie 2. Wychowanie.

Alubi, Gdzieindzie.

Aliud cura, Niefrasuy sie.

Aliud ex alio, Niepospolu mowiac/ Jedno
po drugim. eines aus dem anderen.

Alium facio, Odmientam 1. Verenderen.

Aliunde, Skad inqd. Understwoher/ von
einem andern Ort. Sive aliunde fluens alicun-
de extrinsecus aer. L.

Alius, Drugi 1. Insy 1. 2. Rozny/ Inakzy/
Jeden 3. Sly. Ein anderet. Hoc facias aliis,
quod cupis ipse tibi. (Dig.)

Alius atque alius, Insy co raz. Unbestan-

Aliusmodi, vel alius modi, Inakzy.

Aluta pro aliter prisce. Inaczy 1.

A L L

Allabor, eris, Przylaje/ Przylacuje/ Przy-
bitam do brzegu. Simu fallen. --- anti-
quis Curetum allabimur oris. Virg. syn. accedo, ad-
jungor, addor, pertingo, venio, vide Accedo.

Allaboro, Osiluz/ Grosse Arbeit thun.

Simplici myrto nihil allabores. (Sapph.) syn. La-
boro, curor, conor, contendo, molior, s. Laboro.

A L L

Allactum, Gr. sub Powerek.

Allavo, as, Gladze. Glatt ober eben ma-

Allambo. Dorykam/ Lize 1. Beiecken/

Vorhinfecten. syn. Lambo, libo, degusto.

Allantopoeus, Allantopoles, a, m, Gr. Biele

Allapsus, us, Przylajenie. (basnik.)

Allauro, Siczetam na kogo/ Obmawiam/

Lize 1. Unbellen. Allatres licet usq; nos & c.

(Phal.) syn. Latro, as. Metaph. Maledico, convi-
ctor. pbr. Maledicta, convicta fundo, ingero.

Allason, ontu, Gr. Mieniony.

Allasontes pictura, Obras i perspektywa.

Allaudabilis opera, Plant. P. pro Laudabilis.

Allaudium, B. sub Wolne dobra.

Allando, Pochwalam. Loben

Aller, Rybki drobne.

Allectatio, Lakocenie.

Allectio, Przysiecie 2.

Allecto, as, Przyludiam/ Wabie/ & sub

Allector, orn, Wab 1. (Gwizdzie.)

Allectus, Przwiery/ Namiestnik.

Alligatio, Allegatus, us, Przyczyna/ Przy-

wodzenie/ Naselanie.

Alligo, as, Przypodzie 2. 5. Posylam/ Naz-

slam/ Siczyc sie 1. Du einem schicken.

syn. Ligo, as, muto. Allegantiq; suos utroq; à san-
guine divos. Stat.

Alligo, is, Przypinac 3. Erwahlen Treu-

dum Zeugnuss anziehen. syn. Ligo, is, eli-

go, seligo, deligo, adferibo, abdo, jungo.

Allégoria, & Allegoricos, Allegoricus, Gr.

sub Inaczej rozumiem/ & Nowa trudna.

Verwende oder anderst zuverstandre Red

Dic allegoriam, sensu si verba repugnent. Desp.

Alleluia, Hebraea vox, sonat Laudate Deum. Her-

barij inepti, ut solent, id nomen herbe cuidam

dederunt. v. Siczawik. (Oljenie.)

Allēimentum, Allēvamentum, Allēvatio.

Allēbio, apud S. Iacobum. Et allēbiabit eum Domi-
nus i. eriget, excitabit surgere faciet & ledet.

Allēvo, Podnosi/ Wlzywam. Aufheben in

die Höhe heben. Evolat, ut gelidos complexi-

bus allebet artus. Prop. syn. Lēvo, sūblēvo, mī-

tigo, mōllio, tēmpēro, lenio, vel tollō, tērgo.

Allex m, & Allus, li. Polec wielki u nogi.

Allex, f. Rybki drobne.

A L L

Alliaria, Alliaria, Czosnaczek.
Alliatum, Intritumcui allium admistum est,
unius, vide Torr.
Allianus, Czosnowany.
Alliéfacio u, Wabis. her zu reifen
Allicio, u, Przyludzam/ Wabis/ Zaciogam
 2. Ciagnei. Zu oder herzu reifen. *Alli-*
ciunt somnos tempus, motusque, merumque. Ovid.
syn. Iniro, capio, capto, traho, attraho, duco, in-
duco, excito, pellicio.
Alliceré sōmnum, Vspicé.
Allido, Vderzam co o co/ Vderzam o ziemie.
Anstossen. syn. illido, impingo, frango.
Alligatio, Przemyzowanie. Anbindung.
Alligator, Przywieziacy. (zanka.)
Alligatura, Przywiezowanie/ & sub Wio-
Alligō, as, Przywiezie/ Wioje/ 1. Obowie
zue/ & in Dopuzigam sie. Anbinden.
--- unco non alligat anchora morsu. Virg. syn.
Ligo, colligo, vincio, stringo, astringo, obstringo.
Vide Vincio.
Allinio, u, Zalepiam. Zukleben
Allino, u, Przymusnacé/ Pomusnacé/ Przy-
pisue/ Przywiezawam. Anstreichen. syn:
Lino, ungo. Culpavit duos, incompis allinet a-
trum. Hor.
Allisio, Scieranie. ein Anstoss
Allium, Czosnek i. Anoblauch. Allia serpyll-
umq, herbas contundit oleres. Virg. syn. Bulbus
epith. olens, reddolens, acre. Grævolens. phr. Græ-
vem spirans, odorē. Græviter reddolens.
Allium, Alpīnum, anguinum, ursinum,
Czosnek dziki. (snek luzek.)
Allium Cyprium, Allium pūnicum, Czo-
Allocutio, Mowienie do kogo/ Przemowia-
nie/ Poćiechā. (ne dobrā.)
Allodium, B. sub Wlasna rzec/ & sub Wols-
Allōquium, Mowienie do kogo/ Przemow-
wienie/ Rozmowa. Anted/ Anspruch. Ca-
ius ab alloquiis anima hac, Sc. Ovid. syn. Collo-
quium, affatus, verba, sermo, oratio. epith. Mitē,
dulcē, blandum, gratum, iucundum, benignum,
optatum, mutuum, brevē, longum, honestum, utilē
melitum, humilē, arcānum, nimium. phr. Fruitur
quē Dēorum collōquio. Longis Casar producere
nōctēm inchōat allōquiis.
Allōquor, eris. Mowie do kogo/ Ciesze.
Anteden. --- extrema moriens tamen allo-
quer kera. Virg. syn. Compello, as, asor, asare.

ALL ALO

47

(*institutum in prima presentis persona*) *phr. dictis*
aggredior. Coramquē parentem allōquere ad supē-
ros talia verba dedit. Dictis affatur amicis. Ta-
libus aggreditur, Venerem Saturnia dictis. Tunc
sic Reginam allōquitur, cunctisque repēntē imprō-
visas ait. Vide Loquor.
Allucēo, es, Przewiecam/ Roswieca sie.
Anleuchren. syn. Lūcēo, splendēo, resplen-
dēo, fulgēo, mico. Vide Luceo.
Allubescit. Podoza mi sie. Gefallen. syn.
Placēo, sūm grātus, arrideō.
Allucinatio, Bład.
Allucinātor, Balamur.
Allucinor, Omylam sie/ Szaleis. i. Straus-
chlen/ Zehlen/ Irren. Stirpitus, an lippis o-
culis allucino, audeo. Calc. syn. Fällor, erro, deci-
pior.
Allucita, a, Romor.
Alludio as, priscum, Poblazam.
Alludō, u, Igram i. Poblazam/ Przymas-
wiam nā co/ Obtia sie o usz. Scherzen
Nec plura alluden: ea vox audita laborum. Virg.
syn. Dicta alio refert, vel ludendo blandior.
Alluo, Podlewa rzecā. Hinzufleissen.
syn. Præterfluo, circumfluo, allabor, humecto, irri-
go, vel abluo.
Alluvia, orum. lege Elutia, & Alutatio.
Alluvies, Alluvio, onis. Poddieranie i. Pos-
wodz. Ein Wasserguss. Fecit & alluvie,
mons est deductus in aquor. Ovid. syn. alluvio, al-
luvium, eluvio, diluvium. Vide Diluvium.
Alma, Żywicielska/ & sub Żywotny.
Almanac B. sub Minucye.
Almities, ei, Rosłość/ Rtasé/ Piskność.
Almus, Żywotni/ Swietcy. 2.
Alneus, Ošowy/ sub Ošsa.
Alnetum, Ošynā/ ibidem.
Alnus, f. Ošsa. Ein Erlen/ Erlenbaum.
(Arbor proveniens in aquis locis, utilis navigis.
Capitur quandoque pro nabi) epith. Proctra, viri-
dis, fluminē, procellōsā, virens, terēs, opacā.
Phætonthēā, frondens, fluvialis, altā, æriā, viri-
dans, longā. phr. Fluctibus aptior alnus, alnus a-
micā frētis, aptā mari, undis, atque sōlō proctas
erigit alnōs. Quantum verē novō viridis se surrigit
alnus. Procumbitque terēs vultis radicibus alnus.
Submisit canas alnus opacā cōmas. pro Nabi & Nabis
Alnus bæciferā, nigra, an Reusynā?

A L O

Alō, u, Batmion. 2. Żywie. Chowam ut-

tinum, Wychowuie. Ernähren. --- *Binos alit ubere factus. Virg. syn. Nutrio, pascio. phr. Alimētā dō, porrigo, subministro, suppedito. Binos alit ubere factus. Parvos educere matos. Ferre cibum, vide Nutrio, & alimentum.*

Alōe, es, Gr. Aloe 1. 2. Ein bittersaffrig Braut. (Herba saporis amarissimi) Plus aloes quam mellis habet, Sc. Juvē. epith. amara, aspera, tristis.

Alōgia, e, Gr. Bezrozumność.

Alōgistes, e, m, Gr. Wolny od rachunkow.

Alōgista, a, Gr. Rachunkow odpuszczenie.

Alōpēcīa, e, Gr. Alōpēcīosus, sub Wiosom opadanie.

Alōpēcias, e, m, Gr. Lis morski rybā.

Alōpēcūrus, Gr. Lisi ogon siele.

Alōlā, Sārdelā. Alpha, tr. Przedni.

Alphā, & Aētā, Obiecādlo.

Alphābēricus, Obiecādłowy.

Alphitum, Gr. Gryz 2.

Alsinē, es, Gr. Ruryslep.

Alōsūs, Allus, Zimny 1. 4.

A L T

Altānūs, Wiāt poludniowemu poboczny nā zachod/ Wiāt z doli.

Altārē, Altarz. Ein Altar. syn. ara. epith. Fūmidum, Thūreūm, pingvē, festum, sacrum, cultum, divinum, thūre, vāporatum. vide Ara.

Altārē pōrtatīlē, Portacyl.

Altārium, apud s Paulum. i. Altare.

Altē, Wysoko/ Głęboko/ Zdalekā. Hoch. Non tamen hac altē volucris sua corpora tollit. Ov. syn. excelsē, sublimē, profundē.

Altellus, Wychowāniec/ Porzutek.

Altēr, Drugi 1. 5. Wtóry/ i. Jeden 2. 5. Bliżny/ Inākszy. Der ander. Alter ab alterius funere merfus erat. Ovid. syn. aliūs, diversus, dissimilis, dispār, vel secūndūs. phr. Tū mōx eris altēr ab illo.

Altēr pro malo. Zły.

Altēr ego, Bliżni.

Altērās, pro āliās, Inedy.

Altērario, Odmianā 2.

Altērcābilis, Sporny/ Sprzecny.

Altēr cāgenōn, B. Bielum.

Altērcātiō, Przegādwywanie/ Spor. Zader Zanek. syn. sūrgium, rixā, cōntēntiō, pū-

gnā, lis, discōrdiā dissidiūm. epith. aspērā, vēsānā insānā, improbā, iniquā, mōlēstā, ācērbā, āncēps. vide Rixa.

Altērcātor, Prokurātor 2. Marchol.

Altērcō, Altercor, Sprzegam sie. Zader Zancken. syn. Rixōr, iūrgor, cōntēndo, pūgno, cēto. vide Rixa.

Altērculūm, Altercum, Bielum.

Altērāns. Naprzemianny.

Altērānūm, Altērā vicē, Nā przemiāny. Eins ums ander/ wechselweis. syn. altērnis vicibus, v. cūlūm, pēr vicēs, invicē.

Altērātiō, Przemianā.

Altērātiōne, Nā przemiāny 2.

Altērnis, Nā przemiāny 1. 2. Co trzeci dzień.

Altērno, as, Nā przemiāny cynis. Eins ums ander machen. abwechseln. syn. altērnis āgo, dico, vārio.

Altērnis, sub Nā przemiāny.

Altēro, as, Odmianiam 1. Mienie fārbe.

Berāndern. Ille suam faciem transformat, & alterat arte. Sil. syn. mūto, vel pēdo, dēprāvo, cōrrumpo, in pējus vērto.

Altēro tanto, Alterum tantum, Wedwoy, nasob/ & sub Tyle troie/ & sub Weczwore nasob. Tyle drugie.

Altērplēx, icō, Dwoiāti/ Dwoisty/ Chytry/ Zdrādliwy.

Altērūtēr, Jeden ze dwu. Entwederer Quo caret alteruter, sumit ab alterutro.

Altērūtērquē, Obā.

Altērūtērquē, 3 obustron. Von dieser oder

Althāā, Gr. Siaz 2. 5. (tenet seiten.

Altīcīnūlis, Ochotny.

Altilis, activē. Pośilny.

Altilis, passivē, Barmany. Mast-Biehe.

Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato. luv.

Altisōnis, Altisonans sub Gismocliwy.

Altitudō, Wysokość/ Głębokość/ Wspōznialość. Die Höhe. syn. Cācūmēn, āpēx, vērte, fastigium. vide Cacumen.

Altivāgus, Altivolans, Altivolus, Sorolorny.

Altio vultus, Wspaniałe. mit hoher stirn

Altius, altiusculē, Przymyszy. Höher

Altiusculis, Przymyszym.

Altior, Barmićiel/ Zwiććiel.

Altin-

Altin
ande
trins

Altix

Altio

Altio

Altum

Altum

Altum

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

Altus

ALT

Altinsēcūs. 3 drugiey strong. Von bet
ander Seiten. Invectumq; sibi cohibens al-
triuscūs amnem. Av.

Altrix, Żywicielka. eine Säugamme

Aluōrsūs, al. altrōrsūs. Odzie indzie 2.

Altrōversum, altroversum, 3 drugiey strong.

Alum, Głabokosć. Morse 1. Niebespiegęs
stwo/ Niebo 1. die Tieffe Hoffe.

Alum pēto, Odditām od bręgu. hoch Ziehs

Alūs, us, Rarmienie. (len

Alūs, ti, adiect. Wsoki 1. 2. Głaboki/ Stry

ry 1. Mięsi. Hoch tieff. Alituum, pecu-

dumque genus sapor altus habebat. Virg. syn. Cē-

lūs, excelsūs, ingēns, præcelsūs, summūs elatūs, sub-

limis, præcelsūs, supremūs, editūs, arduūs, aeriūs,

vel profundūs, imūs, vel magnūs, excellēns. pbr.

Sidērā tangēns. Nūbibus inscians altis capūt. Stā-

bāt ācutā silēx altissimā visu. Aērī cūrsū pēit ar-

duā montis. Tūrris erat vāltō suspēctū ēr pōntibus

altis. Aetnās fratrēs, cēlō capītā ālā fērentēs,

ipsē arduūs, ālāquē pulsāt sidērā. Consurgunt

gēminā quercūs, intōnsāquē cēlō attollunt capī-

rā, ēr sublimi vērtece nūtāt. Hinc atquē hinc vā-

ltæ rūpēs, gēminiquē mināntūr in cēlum scōpūli.

sēsē attollit in āurās, ingrediturquē sōlō, ēr capūt

intēr nūbilā condit. Tūrrim in præcipiti stāntem

summūsq; sub ālā ēductā tēctis. Rēgiā sōlis

erat sublimibus altā cōlūmnis, Mōns ibi vērte-

cibus pēit arduūs ālā dūobūs. Nōminē Parnā-

sūs, supēratquē cācūminē nūbēs. Urbs erat in

summō nūbibus aquā iūgō. Mōlēs prōpinq; nū-

bibus arduīs. ārtā ad sidērā pinūs, altissimā visu.

Quāntūs ad æthērē cēli cōspēctūs olympum.

Nūllō quā vērtece tēllūs altius intūmūt, prōpiū-

quē accēssit olympō. Dūm pēit infirmis nūmūm

sublimā pēnnis. Sublimiquē mīcans subrumpit

in æthērā tēctō. ostēntans āltām. Phārōs ut Mē-

phitica, tūrrim. Sic tūrribus altis arduā, ut aērī-

ās intrent fastigiā nūbēs. Alius pro excellenti (3.

Aneid.) Tē sinē nil altum mens inchoāt. Pro Ma-

gno 10. Aneid.) Sic patēt illē Dēum faciāt, sic āltūs

Apollō. Pro recondito 3 profundo. (9 Aneid.) Quid

mē āltā si tēnā rampēre cogis? (1. Aneid.) Mā-

nēt āltā mōntē rēpōitum. Vide Mons.

A L U

Aluco, onis, B. Lelē.

Alvearium, Alvēar, Alvēare, Pl/ Patzeltisch

Bienenstock/ Immenhaus quadrifyll. seu

lento fuerim alvearia vimine texta Virg. syn. alvē-

arē, alvēar, alvēus, diffyll. vel alvēus. epith. Gēns

redolēns, pingvē, odoriferum, odorum, vimineum,

mellificum, liqūens, capax dulce. Cecropium.

A L V

Hyblæum, spērōsum. pbr. alvēaria vimine texta,
apum sedēs, dōmūs, cūbīlē, Cērā tēctā. Rūrē lē-
vis vērno flōrēs, āpis ingērit alvēō. āpēs dulci di-
stendunt nēctārē cēllās. āpēs ignāvum fūcōs pēcūs
ā præsēpibus arcēnt. illæ dīlēcūrunt intūs pēr cērā
cāstrā. Sedēs āpibus statōquē pērendā.

Alvēatūs, Dolkowary. Aufgeholt

Alvēolatus, Wędrożony.

Alvēolum, n. Marcabnicā. Wasser-Trog

Alvēolus idem & Siachownicā/ Niekā/

Rorytko/ Miska mala/ Rorzak 1. Ein

Geisse. Cujus & alveolos & lavam pignorat A-

treus, Iuv.

Alvēus, Pl/ Rorytko/ Czoln/ Niekā/ Siach

ownicā/ Marcabnicā/ Wānnā/ Łoże rze-

ki/ Naw dno, Ein Wasser-Banal — pro-

rapit alveum anani. Virg. epith. Flūdūs, cāvūs, ō-

bliquūs, lātūs, āngūstūs, sērpēns, terrāticūs, spāciō-

sūs, hūmidūs, ūdūs, bibulūs, arēnōsūs, sinuōsūs. pbr.

impōsitās ōrnōs sūstinēt, tērt alvēūs. Spūmāntiquē

incubāt alvēō. Alvēus incēvit vāltis spātiōsūs in-

undis. Lātō dēlapsūs in alvēō Nilūs. Sūstinēt im-

pōsitōs summā cāvūs alvēūs undā.

Alvīnus, Szlodka chorego/ Biegunka cięca

pięcy. 1. Bauch-erancf.

Allium, Czosnek 1. 4. Żywokost ziele

Rnoblauch.

Alūmēn, n. Halun. Maun. --- Cum ni-

tro veniens & a umine sulphur. Mac.

Alūminatūs, Halunowany. mit Maun

Alūminōsūs, Halunisty. Vol Mauns

Alūmnā, active, Żywicielka. Pfleg-Mutter

Alūmnā, passive, Wychowanka. Pfleg-Kind

Alūmnatūs, ti, Wychowany. Gepflegt.

Alūmno, as, & Alumnor aris, Wychowuie.

Alūmnūs, passive Wychowaniec.

Alūmnūs, active. Żywiciel/ Rarmiciel. Ein

Pfleg-Vater Eibit inde sue rabiem nutriti

alumnus, Ovid. syn. alrōr, fautor, vel discipulus.

Alūnā, Zamest. Lind-Ledet. epith. Nigrā,

albā, Sicōnia. pbr. Succinātūs nigrā tibi sērvūs

ālūtā. Pēs mālūs, in nīvēā sēmpēr cēlēcūr ālūtā.

āppōsitām nigrā lūnām subtrēxit ālūtā. Pēdēs Sicō-

nia vīoxit ālūtā.

Alutacinatūs, Alutacinum, Alutamen, Alutamen-

rum. Zambowy.

Alutarius, Zamestnik. ein Weißgerber

Alutā-

Alvum dūcere, dūcere, inānirē, mōvērē, sūb
dūcere, clysmō trāhērē, &c. Purgācyg brāc

Alvum sūbdūcēns, sōlvēns. Ruspācyg.

Alvūs citā, liquidā. Siegunkā.

Alvūs dūrā, adstrīctior, sūpressa. Stolec
etudny.

Alvūs liquidā fūsior, bonā. Stolec lacny.

Alvūs sūpērior. Solgdek. Der Bauch.

*Argentūq; caput, brevis albus, obesaque terga. Virg.
syn. Venter, uterūs, viscēra, illā. epith. avidā, cā-
pax, tūmidā, dūrā. phr. Tūmidā sic explicat al-
vūm. Cībōs avidā condēbat in alvūm. f. Venter*

Alutatio. Błozysta ziemia.

Alutātus, Zamkowy.

Alvūs, i. m. & f. Bruch/ VI/ Zymor nie-
wiesci/ Purgācyg/ Gnoy. i.

Alvi causā aliquid dārē, Purgācyg dāc.

Alvum bonam, facit. Purgācyg cyni.

Alvum dēlicērē, exinānirē, lēvārē, &c.

Wyprośniac się. den Leib auflären

Alx, cu, f. Łoś. (Weinigen.)

Alxā, Plugowe nogi. (Turbit.)

Alypia, alypoñ, alypum, Gr. Cwistka/

Alysōn, Gr. Konopka 2, Stedligka.

A M

Am pro eam. Lucret. priscum.

Am, Prepositio, in Bolo.

Amā, a, Rydel. Schaufel/ Spatte

Amābilis. Miłosny. Goldselig/ lieblich.

*syn. amāndus, svāvis, affābilis, phr. Dignūs amō-
rē, Dignūs amāri, multō dignāndūs amōrē, frōntē
et mēntē benignūs. Dignūs amōrē pūer, qūi sibi
cōnciliat mēntēs. Quī pēctōrā mūlcēr, dēlinē,
rāpit, allīcit. Oculis quī spirāt amōrē oculūs rī-
dēns iaculātūr amōrēs.*

Amābilitas, Przyjemność/ Miłosc nieucz-
ciwa. Liebigkeit.

Amābilitēr, Miłe/ Przyjemniē/ Laskawie.
Goldseliglich. Freundlich. Lust amabiliter,
donec jam sevus apertam. Hor.

Amābo, Interject. Prose cie. Ich bitte dich/
lieber Zy. syn. Precor, oro. Dic verum
mibi, Marie, dic amabo. (Phal.)

Amalthēa, Gr. Bsiqinica i. (Dung.)

Amāndatio, Odestanie/ Zastanie. Absen-

Amāndo, a, Odsylam/ Zasytam. Wegsch-
cken. Longius amandat, vastasq; relegat in oras.

Virg. syn. ablego, relego, pello, ejicio, expello.

A M A

Amāns, rī, Miłosni/ Miłogodny. Der
Daliebet/ Liebhaber/ Buhler. --- quid non

*speremus amantes. Virg. syn. amātor, probūs,
amicūs, studiōsūs, epith. Stultūs, amēns, inōmni
sollīcitūs langvēns, tristis, gēmēns, insānūs, miserā-
dus, languidūs, impatiēns, incertūs, captivūs, per-
vigil, dēcorūs, irrequiētūs, pallidūs, imprudēns,
perjurūs, excōrs, fidēlis, miris, dōlosūs, insidiōsūs,
fucātūs, urbānūs, mendāx, dēmēns. phr. amāns sti-
mūlis agitātūs amōris, amōrē captūs, raptūs, cōr-
reptūs, atēnuātūs, cālēns. Saucius cupidīne. cū-
jūs oīsibūs tātītūs ignis glūcit. quēm mollitēr urit
amōr. mīlēs mōdō factūs amōri. sentit grātām sūb
pēctōrē flammām. quēm dūrūs amōr crudēli rabē
pērdit. Pallēat omnis amōr cōlōr est hic aptūs a-
māndi. Dūrā pati discit plurimā quisquīs amā-
vide Amicitia, Amo, Amor.*

Amāntēr, amantissimē. Miłe. Freundlich

Amāntia, a, Przyjemność.

Amānuēnsis, Pisarek i. ein Schreiber

Amāracinūm, Hr. Maieranowy olejek.

Majoran Gel oder Balsam. Pöstelsque
superbōs ūngit amāracinō. Lucr.

Amāracinūs, Gr. Majeranowy.

Amāracum, amāracūs, Gr. Majeran.

Amaranthus Plin corr. Amarantus.

Amārantōn, Gr. Radoska ziele.

Amārantūs adiect: Gr. Miłowiedly.

Amārantūs, subst. Gr. Siarlat 2. Bawonit

wodny. ein Blum/ Tausendschön genant

Amārantūs citrinūs. Roczni jolte.

Amāre. Gorzko/ Biewno. Bitterlich

Amarefacio Plaut. ut tafefacio, rarefacio Lambin.

Amarefacitis, al. amare facitis.

Amāresco, Gorzkne. Bitter Werden

Amāricē, es, Tamarysek. (Ene.)

Amārico, & Amaricor, Gorzko cynia/ Gorz

Amāriissimē, Wszypliwie/ Gorzko.

Amāritas, Amarities, Amaritudo, Amaror,

Gorzkość/ Bitterkeit. Qua dulcem curi

misceat amaritatem. Cat. syn. amātor. epith. aspē-

rā, ingrātā, mōrōsā.

Amārius, amarulentus. Gorzki/ Biewny/

Przykry. Sehr Bitter

Amāscō, ū, Miłui. Lieben.

Amāscūs, Amāsiō onis, & Amāsius. Miłoi

snit nieuczciwy. ein Buhler/ Liebhaber.

Amāriq; Miłoci. Liebung/ Buhlerey.

Amātor

Amator, Miłosnik / 1. 2. Nierządnik / Fry-
jery. Ein Liebhaber. Invenias, cecum ver-
sat amator iter. Prop. vide Amans.

Amatōrcūlus, Miłosnik nieuczciwy / Nie-
rządnik / Fryjery. (Weise.)

Amatōris, Nierządnie. Buhlerischer

Amatōrium, Miłosniczy podarek.

Amatōrius, Miłosniczy / Nierządnicy /
Nierządny / Francowi. Buhlerisch

Amatrix, Miłosnica / Fryjeryka. eine Bu-
hlerin. Et quod amatrices tam prope servat a-
quas. Mart. syn. amans, studiōsa, cūpida. epith.
Veniūta, ornata, comprā, fucata, formosa, blan-
dula, mālēsana, dēmēns, dēcora,

Amatōrius, eos, ios, f. Gr. Slepota iasna.

Amazōn ōnis, Niewiasta męzina / & sub Vo-
bogi. A M B

Amāctis, Pacholstwo.

Amāctus, Nalemnik. ein Umbläuffer.

Amādēdo, Obiadam.

Amāgēs, ha. Bayth Brązenie / Umb-
schweif / Umbwege. Obscure sortis patres
ambagibus errant. Ovid. syn. ambago, inis, ma-
andri sinus, flexus, gyrus, ipira. epith. Longa, dif-
ficilis, obicūra, mōlestā, horrēnda, multivā, Lā-
byrinthiāca, pēplexā, flexā, invia, caeca, lūbrica,
falāces, nōxa, multiformēs, cōnēxa, lātebrosa.
pbr. Horrēndas cānt ambāgēs, antroquē rēmūgit.
Dēceptūs multā ambāgē viatūm Cōnēxas rerum.
ambāges ac fatā rēsolvit. Non hic tē carminē fi-
ctō, atquē pē ambāgēs tē longā exorsā tēnebo, h.
Labyrinthus.

Amāgēs allēgōrica, Nowa trudna.

Amāgio, ōnis, f. Przypowieść.

Amāgiōsus, Zawiślany. Umb[schweif]fig/
Weirläufig. Item Brumm. syn. obscurus,
intricatus, inextricabilis. Metaph. Difficilis, anceps
ignotus.

Amāgio, inis, haec, Brązenie.

Amāruale, sacrificium, sub Oholiczny.

Amāruālia, orum, & ium, sub Brąziowe dni.

Amāruālis hostia, ibidem.

Amāxis, ambaxēs, hi sub Rolo. Propositio.

Amēctus, us, Obcinanie.

Amēdo, u, Obiadam / Oglodac. Vm-
bnagen Rundum abessen. syn. Rodo, ar-
rodo, corrodo, circumrodo.

Amēgnus, Amestrix. sub Ostará z.

Amēsūs, Oglodany. Umbgefressen ---
flāmmig, amēsa reponunt. Virg. syn. Rōsus, ar-
rōsus, corrosus, circumrōsus.

Amēsūs flāmmis. Opalony.

Amēdēs, adiect. Dwoyzeby. Zwey

Amēdēs, subst. Cwca. Zähnicht

Amēdētēr, Oboreczny. der Linke

Amēgnus, sub Ostará z. Und recht ist.

Amēfariam, Na obie stronie.

Amēfōrmētēr, Oboiako. Gleich formig.

Amēgnus, Spot test / Pytanie jest.

Amēgnus, sub Ostará z.

Amēgo, u, Wąpie. Zweifelen. Ambi-
geres. raperetne rosis Aurora ruborem. Auf. syn.
Dūbito, anceps, animi sum. vide Dubito.

Amēguē, Wąpliwie. Zweifelhafftiglich.
syn. Dūbit, variē.

Amēguētās, ambiguum. Wąpiecie / Wą-
pliwa rzecz. Zweifelhafftigkeit einer Sach

Amēguūs, Wąpliwý 1. 2. Obostronny 1.

Niepewny. Nieskateczny 1. Nieskatec 1.

Zweifelhafftig. In vulgum ambiguis, & que-
rere conscius arma. Virg. syn. Dūbiūs, incertūs,
anceps, variūs.

Amēlāvus, Ambifinister, sub Oboreczny.

Amēio, u, Otrąsam / Obstrącis / Dostoi-
ienstwa zabiegam. Umbgeben / wornach
streben. --- Quo nunc Reginam ambire surē-
tem. Virg. syn. Circūdō, cingo, bel Sēctōr, prēn-
so, cūplo, aucūpōr.

Amēitio, Otrązenie 1. Cici prągentie.

Dostoiienstwa zabieganie / Dostoiienstwa
zakupowanie / Przepych / Brante.

Ehegeit / Ehefucht. sollicitag, fugax ambi-
tionis eram. Ovid. syn. Vanitas, fastus, superbia:
ambitūs. epith. lēvis, sollicitā, impatiēns, dēmēns,
cecā, tūpīs, infelix, vēsānā, ardēns, mālēsānā, pē-
vigil, insōmniē, irrēquētā, inflatā, elatā, pērnici-
ōsā, trux, fērā, misērā, nefandā, mālā, prāvā, pēn-
dula, dēgēnēt, impōtēns, invidā, livēns, impēriōsā,
rēmērariā. pbr. Hōnōrūm dirā cūpido. Querēn-
di nōmīnis ardōr. ambitōsūs amōr. Dōminandi
vēsānā sitis, libido, immēnsūs amōr laudis. Lēvis
ambitio, pēfūsāquē gloriā fucō. ambitio mēntēs
āgitāt vēsānā supērbas. Laudis titūliquē cūpido.
Laudum arrēctā cūpido. Vanō splēndidā fastū.
Cēca supērbī pēctōris ambitio. Quā magnōs sibi
pōscit hōnōrēs. Quā tēgēmīnōs suspirāt hōnō-
rēs, ambitio cāciquē supērbia cōrdis, tē sitis atēx-

na, quæ sp̄ succendit habendi. Mortalesquæ ani-
mō ūrit ambitio quæ vātibulīs fōribusquæ pōten-
tūm excubāt, et pretiis cōmmerciā pōscit hōnō-
rum. Nimiū mōrālīa cordā vōlūtāt Ambitio.
Heu pēstis dāmnōsā hōmīni et fūnestā libido Nōmī-
nis, ambitione mālā aut argenti pallēt amorē. *vide*
Superbia.

Ambitione relēgāta, *Niedhwalge sie.*

Ambitiōsē, *Wystawnie/ Na przepych.*

Ambitiōsus, *Wystawny/ Wymowny/ Dos-
stojenstwā nieporzadnie zabiegaiący/ Czci-
pragnący/ Storzypierść/ Wspaniały.*

Ehrgeiziger/ Ehrschätiger. *Nota quidem sed
non ambitiosa domus.* Ovid. *syn.* Vānūs, sup̄erbūs
tūmūdūs. *phr.* ambitione lāborāns, fūrens, tūmēns.
Vānīs hōnōribus inhians, aurā pōpularis cāptātōr.
Laudum magnō p̄cūlsus amorē. Laudis amorē
cāptūs, flagrans, accēnsus zstūans. Vāriō iacta-
tūs laudis amorē. Quem ambitio tōrquēt, solli-
citat. Quem tangit quārēndi nōmīnis ardōr. Qui
vānōs ambit hōnōrēs, cāptāt, sēctatūr, sēquitūr.
Mēdicūs hōnōrum. Fāmam cāptāns et nōmīnis
aurām. Quem laudis amor incēndit, agitāt, titil-
lāt, p̄cēllit, excitāt, impellit. Quē fāmā lau-
dumve cūpido exāgitāt. Aeternā quārēns p̄cō-
niā fāmę. Cūjūs animūs sp̄ratz laudis amorē i-
gnēscit. Quem p̄mit laudis ānhelā sitis. Cūjūs
ūrit miserū gloriā p̄ctus. *vide Superbus, & supra
Ambitio.*

Ambitiōsus in verba, *Wspaniałomowny.*

Ambitōr, oris, *Dostojenstwā nieporzadnie
zabiegaiący.*

Ambitiūs, sub *Oraganie. Nachlauffung/*

Ambitiūs, us, *ambitudo, Obbieg/ Obhod 1.*

**Okragzenie 1. Okrglosć 2. Kolo 1. Dosto-
jenstwā zabieganie/ Dostojenstwā zaku-
pwanie. Umbkreiß. Circūiūs, v. Ambitio.**

Ambituriō, ū, sub *Chę. Verlangen.*

Ambo, orum, hi, Obā. *Ambo & uterq; diffe-
runt, ibidem. All beyde. syn. Duo, uterquē*

Ambo, onis, hic. *Gr. Zágigēie/ Breg zāwra-
biony/ Pukiel/ Razálnicā. eine Ransel*

Ambrā, e, B. Ambrā/ Burstyn. Bernstein

Ambrices, Lata dachowa/ & Dachowkā.

Ambro, onis, Vitrānik. *(Dach) ziegln.*

Ambrōsia, e, Gr. Molownik/ Rozhodnik

wielki. Slodzyg/ Bozy byt. Beyfus/

oder S. Ioannis, Kraut/ oder Speiß der

Götter. Liquidum Ambrosia diffudit odorem.

Virg. *(dicitur esse Deorum cibus, neſtar ferò potius
epith. Cœlestis, dulcis, odorā, odorātā, athērē,
eternā, optimā, odoriferā, sacrā, salubris. phr.
Deorum cibus, Cibi. Cœlestia pābulā Divum cibi.
Salubris ambrosia succi: Nectār et ambrosiam, la-
tices epulāque Deorum.*

**Ambrōsius, Ambrosiacus, Gr. Pachnocy/
Slodki. Unsterblich. syn. immortalis,
vel dulcis fragrans.**

Ambu, sub *Okolo/ Prapositio.*

Ambubaiā, e. Surmāg/ Tiedzwiednik.

Ambubēiā, e, Podroznik ziele/ Papawā.

Ambugiā, Podroznik ziele.

Ambulacūm, Granatowy ch iablek kwiat.

**Ambulacrum, Chodzenie 2. Umbgang/
Spaziergang. In ambulacris, rivulos aqua pro-
pter. (Scaz.) syn. arēa, pōrticus. epith. amœnum,
iucundum, grātum. phr. Tristum spārium, arbōribus
textum grātis iter. Sēmīta trita. virēns quā sēmīta
ducit. Iucundique fērent collēs, aditūque pātentes
Grata p̄r optatos dūcēbat sēmīta collēs.**

Ambulātīlis, Chodzący/ Ruchomy.

**Ambulatio, Ambulatiuncula, Ambulatus, us,
Chodzenie 2. Przechadzka. Spazirung.
In magna simul ambulatione. (Phal.)**

Ambulātor, Biegący/ Chodzący/ Biegun. 1.

**Spazierer/ Pflaster-Treter. Hoc quod tras-
tiberinus ambulator. (Phal.)**

Ambulātōriūs, Chodzący/ Ruchomy.

Ambulātrix, sub *Biegun 1.*

**Ambūlo, at, Chodzę. Spatziren. Ambu-
lat, & subito mirantur funus amioi. Prop. syn. in-
ambūlo, incēdo, dēambūlo, ingredior, gradior, spā-
tior, progrēdior. phr. Ipsē unō graditūr cōmīta-
tūs āchātē, itquē rēditquē viām. P̄r littōrā lentis
pāsībūs, ut sōlō, spāciabāt. Et sōlā in sicca sē-
cum spāciatur ārenā. Itē pēdēs quocūquē fērent
Quō tē Mōrī pēdēs? P̄r tacitū nēmūs itē. ō-
p̄rātās itquē rēditquē viās. Tū mōdo Pōmpēiā lēn-
tūs spāciatē sūb umbrā, instābili grēssū mētur lit-
tōrē cōnjūx.**

Ambūlo suspēso gradus in summis digitis.

Amburbale, lege Ambaruale. (Debis.

Amburbia, orum, & Amburbiales hostia, sub

Rzyzowe dni.

Amburbium, lege Amburuium.

**Ambūro, ū, Opalam. Ambrennen/ ver-
sengen. syn. ūro, zduro, exūro, v. Vro.**

Ambūruare, sub *Roz wodzie.*

ambūrā-

Ambūruāle, *Amburūum*, sub *Okolicā*.
Ambūruāle sacrificium, sub *Okoligny*.
Ambūstio, *Spāzelinā*. Verbrennung.
Ambūstūs, *Ambūstulāūs*, *Opalony*. *Anges*
brennt. *syn. tūstūs, ādūstūs, exūstūs*.
Ambūstānēa āvis, ex *Am* & *busto*, non ab *an-*
buro. sub *Waglik* *praf*.
Amēdo, *Obēcinam* i. Beschneiden
Amēstūs, *us*, *Obēcinātie*. Beschneidung.
Amēstūs, *si*, *Obēciery*. Beschneiden.

Ameletis, *Ovid*: *corr. Analectis*.
Amellūs, *Gwiazdeczki* *zlele*.
Amēns, *Boze* *day* *to*. Gott *gebes*.
Amēns, *th*, *Wie* *przy* *sobie* / *Glupi* / *Sza-*
long i. *Unsinig* / *Warrisch* / *Toll*. *Colligit*
amentes, & *adhuc* *terrore* *paventis*. *Ovid*. *syn.* *Dē-*
mēns, *stūlūs*, *stūlūds*, *fūriōsūs*, *mālēsānūs*, *fūrēns*,
insānūs, *lūmphātūs*, *fātūūs*, *vēcōrs*, *excōrs*, *stūpīdūs*,
insīpiēns. *phr.* *Mēntē* *cāptūs*, *impōs* *sui*. *Rātiōis*
ēgēns, *Rātiōnē* *cārēns*. *Mēntis* *inōps*. *ē. Stultus*.

Amēntate *hāstā* *sentēntiā* *sub*
Amēntātūs, *Nāwizāny* / *Snurowāny*.
Amēntia, *Szalenstwo*. *Unsinigkeite* /
Tollheit. *Amīssas*, *refert* *friendens* *amentia*
biros, *Ser*. *syn.* *Dēmēntia*, *insānia*. *fūrōr*, *stūlritia*,
vēcōrdia; *epith.* *Prāceps*, *pētūlāns*, *cēcā*, *audāx*,
tēmērāria, *mālēsāna*, *vāga*, *grāvis*, *fūrēns*, *rābidā*,
fūrībūnda. *vide* *Stultitia*.

Amento *as*, *Nāwizānie* / & *sub* *Domod*.
Amēntum, *Nāwizānie* / *Proce* *nāwizā-*
nie. *Band* / *Riemen*. *Intendunt* *acres* *ar-*
cus, *amentaque* *torquent*. *Virg.* *syn.* *Lōrum*, *vīncū-*
lum, *ligāmen*.

Amērimnōn, *Gr.* *Rozhodnik* *wielki*.
Amēs, *itū*, *m.* *vel* *f.* *Sofski* *lowczy* / *Lastā*
prafnięa. *Rękoiesć* / *Podstawę* *Vogels*
stange. *Aur* *amite* *levi* *rara* *tendit* *retia*. *Iamb.*
Amēthystina *pūrpūra*, *Szarlac* 4.

Amēthystinus, *Amēthystinus*, *Brunatny*.
Von *Amethyst*. *Cum* *potes* *amethystinos* *trien-*
tes. (*Phal.*) (*&* *in* *Brunatny*.
Amēthystizōn, *tū*, *Gr.* *Rubin* / *Rārbunkul* /
Amēthystūs, *Amēthysūs*, *Gr.* *Amēryst*.

Edelgestein *Amethyst*. (*Gemma* *fulgore* *pur-*
pureo) - - - *Myrthos* *hic* *purpureos* *Amethystos*. *O-*
vid. *epith.* *Pūrpūreus*, *mīcāns*. *vide* *Gemma*.
Anfractus, *lege* *Anfractus*.

Amiā, *a*, *Gr.* *Spolnicā* *tybā*.

Amiānthīs *ti*, *hic*, *Gr.* *Rāmien* *nieszgorzyszy*.

Amicā *Naloznicā*. *Eine* *Freudin* / *Buhles-*

tin. *epith.* *Fōrmōsa*, *mōllis*, *fallax*, *tēnēra*,
dilecta, *vēnālis*, *blānda*, *tūrpis*, *cūlta*, *lēvis*. *phr.*
Lēvior *fōlīs* *aurāque* *incertior*. *Blandis* *vērbis* *ān-*
mōs *mūlcēns*. *Quā* *incantōs* *āmāntes* *fallere* *didi-*
cit. *Flēxānīmīs*, *mūlcēns* *vērbis*. *Vērbis* *blāndis* -
quis *dōcta* *mōvere*, *admōtis* *rēpētēns* *lācīva* *lā-*
bēllis *Bāstia*, *vide* *Meretrix*.

Amicābilis, *Amicālis*, *Przyjāzny*. *Freundlich*

Amicāriūs, *Rufian*.

Amicē, *Amiciter*, *Po* *przyjacielsku*.

Amicē *accipere*, *Zā* *dobrze* *miec*.

Amicimēns, *Odīenie*. *Aleidung*.

Amicimūm, *Amicines*, *Všcie* *kublá* / *Všcie*
i. & *Rubel*.

Amicīo, *is*, *Okrywam* / *Obieram*. *Bedes-*
sen / *bekleiden*. *Et* *pipet*, & *quidquid* *charti*
amicitur ineptis. *Hor.* *syn.* *Vēstio*, *tēgo*, *ōpērio*,
invōlvo, *vēlo*.

Amicītia, *amicīties*, *Przyjacielsstwo* *Freunds-*
chaft. *Nomen* *amicītia* *barbara* *corda* *mo-*
bet. *Ovid*: *syn.* *Cōncōrdiā*, *cōiūctiō*, *foedūs*, *ā-*
mōr, *epith.* *sāctā*, *sincērā*, *pūdicā*, *vērā*, *hōnēstā*,
cōnstāns, *frātērnā*, *pācificā*, *immōrtālis*, *intēmērā-*
tā, *pēpētūā*, *tēnāx*, *ōptārā*, *fidā*. *phr.* *foedūs* *ā-*
mōris. *Vīncūla* *āmōris*, *foedus*, *nēxūs* *amicītiā*.

Lōngā *fidēs*. *Nūllus* *āmōr* *tālī* *cōiūnxit* *foedere* *ā-*
māntēs. *Quālis* *ādēst* *Thēridi* *quālis* *cōncōrdiā* *Pē-*
lēo. *Rēbus* *in* *hūmānis* *nīl* *dūlcīus* *expēriēre* *Alcē-*
no *cōnīctū*, *et* *fido* *pēctōre*, *āmicī*, *ūnūs*, *āmicītiā*
vincit, *et* *foedere* *certo*. *Hic* *tēnōr*, *hēc* *vīridi* *cōn-*
cōrdiā *cōcepta*, *iūvēnta* *Vēnit* *ād* *ālbētēs* *illābēfā-*
cta *cōmās*. *Tē* *mōvīt* *āmicītiā* *cōnstāntia* *lōngē*,
āntē *tūōs* *ōrtus* *quā* *mīhi* *cōcepta* *fuit*. *Vulgūs* *āmi-*
cītiās *ūtilitātē* *prōbāt*. *Foedus* *āmicītiā* *nōn* *vīs*,
chārīssimē, *nōstrā*. *Nēc* *sī* *fōrtē* *vēlic*, *dīsīmulāre*
pōtēs. *Qui* *dūo* *cōrpōribus*, *mēntībūs* *ūnūs* *ērāt*
Vellē *āc* *nōllē* *āmbōbūs* *idēm*, *sōciārāque* *tōtō*
Mēns *zvo* *plēna* *fuit* *vōbis* *ōmnī* *cōncōrdiā* *vītā*, *et*
stērit *ād* *finēm* *lōngā* *tēnāxque* *fidēs*. *Frātūm* *quō*
quē *grātiā* *rārā* *est*. *Si* *quid* *lōngā* *fidēs* *cānāque*
iūrā *vālēt*.

Amicītiās *dissolvere*, *distrahere*, *divellere*,
renuntiare, &c, *Rozbrácić* *sie*.

Amicītiōr, *pro* *amicior*, *Przyjāzny*.

Amico *as*, *Blagam* / & *sub* *Zāchēcic*.

Amicōsus, *sub* *Nietzādny*. *Bühletisch*.

Amicōrūm, *Amiculum*, *Merik*.

Amictus

Amicus, m. *Obšanie/ i. Vbi or/ i. Odšies wanie.* *Bleidung --- Duplicem ex humeris reiecit amictum.* Virg. *syn.* Vēstis, chlāmýs, vēlāmen, cōgmen, tūnica, vēstīmentum, rōga, pallum. *Mulierum amictus.* Pallā, carbāsūs, līnum, pēplum. *epith.* Pūrpūreus, fuscus, nīvēus, crōcēus, aurātus, pūnicēus, nītidus, plēbēus, sordidus, tēnūis, pīctūs. *vide Vestis.*

Amicus plebēus. *Sukmānā.*

Amicula. *Maležnica/ Ein Buhlerin*

Amiculus. *Przyjaciel. Freundlein. --- ad-huc, quid censet amicus, ut si. Hor.*

Amicus, substant. *Przyjaciel. Freund.* *Verus amicus erit, qui plus me, quam mea querit.* *syn.* Charus, dilectus, *epith.* Fidus, mēmōr, pūrus, cētus, unānīmus, cōstāns, tenax, fidēlis, immūtābilis, cāndīdus, pērennis, cōcōrs, aeternus, charus, sincērus, dūlcis, officiōsus, *phr.* Jūctus amicitia. Dēvīctūs amōre. Lōngo cōjūctus amōre. Vē-tūstā pēnē pūer pūero jūctus amicitia. Quō nōn ēst charior altēr. Lōngo cōgnitūs ūsu. Primis jūctus ab annis. Charos nōn ūltīmus inter amicos, animā dimīditū mēx. Plēnā fuit vōbis ōmni cōncōrdia vita, et stēit ad finem lōga tēnaxquē fides. His amōr ūnus ērāt. O lūcē māgis dilecta sōrōri. Māgnus mīhi tēcū ūsus amicitia. O mīhi dilectos inter sōrs primā sōdālēs. Pars animi animā pars mēllor. Thēsēa fide pēctōra jūcta gērēns. Rēbus in ādversis cōstāns. Dūris in rēbus rēmānens. O pēnitus tōrō cōrde rēcēpre mīhi. Tu quōquē nostrarum quōndam fidūcia rērum, Qui mīhi cōtūgium, qui mīhi pōrtus ērās. Tū tamen ō nōbis ūsu jūctissīme lōngo. Pars dēsīdērij mākīna pē-ne mēi. Nōn mīhi quām frātri frātēr amāta mī-nus. O mīhi chāre quīdem sēpēr sēd tēmpōre, dūro cōgnite, rēs pōstquam prōcūbūere mēx. Nū-lus dis ūngēt amōres, ibīmus ūna ambo, flēntes et pāsībus īdem, ibīmus aeternō cōnnēxi fēdēre. Tu cōmēs antiquus, tū primis jūctus ab annis. O mīhi pōst ūllos nūsqūam mēmōrande sōdālēs. O cūi prācēpūe sōrs mēa vīsa sūa ēst. Quid nīsi cōnvīctu cāusīque vālētībus tēsēm, Tēmpōris et lōngi jūctus amōre tibi? quid nīsi tōt lūsus, et tōt mēa, sērīa nōssēs. Quōquē ego dīlēxi frātēno mōrē sō-dālēs. O mīhi Thēsēa pēctōra jūcta fide. Agrō-rāt amicus, Phōbē vēni, laūs māgnā tibi trībūēt, in ūno. Cōrpōre sērvātō rēstītūtīse dūōs. Chāre, mīhi ante alīos. Tūnc quōquē, sī forsān nostrum, dēlēvīt amōrem Tēmpus, ēram nīmīo jūctus a-mōre tibi, ūnus ērāt Pylādes, ūnus qui mālēr dē-tes ipse mōri.

Amicus, adiect. *Przyjacielski/ Przyjazy.*

Lieb angenehm/ hold. --- Tacita per amica silentia Luna. Virg. *syn.* Grātūs, jūcūndus, dīlēc-tus, chārus, sēl ūllis, aptus.

Amigdala, corr. *Amygdala,*

Aminea liva, *Jagodá winna lesná.*

Amineum vinum. *Wino przednie.*

Amisio, Amisus, m. *Veracenie. Verlust*

Amia, Stryienka. *Basas oder Varero Schwester. i breve Persio, priscis longum.*

Scaliger ex Festo.

Amia maior, idem, & sub Pradiad.

Amianus, Ciotecny. *Geschwistig Kind.* *syn.* Gērmānus, āgnātus, cōgnātus.

Amio, Veracani i. 2. Pozbywam/ Odpras-wiam 2. Puszam od siebie/ Opuzgam 2. Hinweg schicken, Verliehen --- Tum quos amisit inultus amores. Virg. *syn.* Dimitto, pēdo, abjicio.

Amio corpus, Chudne. *Nager Werden.*

A M M

Amium, Gr. *Aminek/ Minija. Minien.*

Ammoreo, lege Admoreo.

Amnochylus, Gr. *Blotropisfel Kamien.*

Ammodyses, a, Gr. *Waz nakrapiany.*

Ammoniaccum, Gr. *Amonijak sok.*

A M N

Amnensis, Przyrzecny/ & in Przyrzecze.

Amnestia, a, Gr. *Zapamietanie/ 2.*

Amnicola, Przyrzecny/ Rzecny. *der an einem Fluss Wohner. Amnicolaque simul salices, &c. Ovid.*

Amnicus, Rzecny. *zum Fluss gehörig. Ma-num super amica terga vagantem. Aul.*

Amnis, Rzeká/ Ein Fluss/ syn. Flumen, flū-vius, rīvus, ūnda. *epith.* amoenus, ārgēnēus, līm-pidus, pellucidus, vāgūs, prācēps, rāpidus, frīgīdus tūmidus. *vide Fluvius.*

A M O

Amo, Miluie i. Bocham sig 1. 2. Podoba mi sie/ Lubie/ Zwyklem/ Dielkie i. Prose i. Tierzadu patrzye/ & sub Dogadzam.

Lieben. *Non ut ames oro, verum ut amare sinas* Ovid. *syn.* Dīlīgo, ārdēo, dēpēreo. *phr.* incēndor cōrrīptor, īnflāmmor, tōrquēor. Chārum hābeo. Cōmplēctōr amōre. Vēnērānde pūer quēm pēctōre tōtō accēpio. Fōrmōsum pāstōr Cōrydon ārdēbat. ālēxin acēr in ēxtremis ōsībūs hāsīt amōr. Sūc-cumbēre amōri. Tōtō pēctōre flāmmās cōncēpēre. Pēctōre spīrat amōrem Tācitum nūtrīt sūb pēctōre vulnūs. Dīlīgo lūcē māgis, in pēctōre rēgnāt amōr, Hūnc amōr ēxercēt, nōctēsqūē dīēsqūē. Māgnum

huic

huic versat in omnibus ignem infelix amor amori indolgere. Flammis tactis, ardentibus uri. Totis omnibus ignis percipere, sentire. Gerere saucia corda celis cupidinis. Sentire cupidinis arcus. Novas assumere flammās. Rapi corripit imagine forma. Fraterno more, Thesca fide diligere. Succendi cupidine, ante alios amat ascanium. Collit magis omnibus unum. Teque tuis jurat charam esse medullis. Hascunt tenues in corde sagittae, & postea ferus peccora versat amor. Flamma extincta relucet. Tacite serpunt in viscera flammæ. Rursus resurgens favit amor, ignes in peccore crescunt, ut soler allecto crescere flamma rogo. Peccatoribus quantum tu nostris, uxor inharere. *vide Amans.*

Amoræus, Gr. Naprzemianny.

Amœna, orum, Porzienie wesole. (barkeit

Amœnitas, Wesolosć/ Przymiśność. Lust

Amœniter, amœnissimè, Wesolo i. Lustig

Amœno, as, Rozweselam. Beustigen/ Er-

frischen. Labitur & teretes saltus Iordanis a-

manat. Vict. syn. Recreo, relaxo, solor, consolor.

Amœnus, Wesoly. Lieblich. Devenere lo-

tos latos, & amœna vireta. Virg. syn. Iucundus,

gratus, delectus plenus.

Amœlior, iri, Odwalam/ Oddalam i.

hinweg thun/ abwälhen. Amolitur onus, spe-

rantēs omnia dexteras, Luc. syn. avërto, amoveo,

removëo, arceo, prohibeo.

Amœliuo, Oddalente. Abwähung.

Amor, oris, Miłosć i. s. Kochan. die Liebe

Semper amet, fructu semper amoris egens. Prop. e-

pith. Dulcis, blandus, iucundus, suavis, gratus, te-

ner, mollis, placidus, magnus, ingens, flagrans, a-

cër, fervidus vehemens, indomitus, fervens, urgens,

ardens, ignipotens, sollicitus, sedulus, gnāvus timi-

dus, vigil, ingentiosus, fervens, verus, fictus, anti-

quus, anxius, sagittifer, aliger, pennatus, socius,

vigilans, nudus, apertus, impiger, formosus, decō-

rus, demulcens, arciteneas, aridens, officiosus,

mutilus, festivus, fraternus, singularis, phr: ignis,

ustus, ardor, flamma, fax, incendia amoris. Peccō-

ris actus. Vis amoris. Peccus adurens. Præcordia,

inflammans, urgens medullas. ardorem cupiens dis-

simulare meum, omnia vincit amor. occulto pec-

cus comburitur igne. Ille meos primus qui me

sibi iunxit, amores abstulit. *vide Amor.*

Amor insanus, perditus, Miłosć nieuczciwa.

Amorem concipere, suscipere. Rozmilor-

wac sie. Liebe gegen einen fassen.

Amorem excitare, accendere, Zachęcić.

Amorabundus, Miłosnik/ Ein Liebhaber.

Amorioso annio, Fest: corr. Annos, *ANNA* usra

& sub Babān.

Amotio, Oddalenie/ Hinwegthung.

Amovëo, Oddalam Odsalam. Hinwegthun

-- Vetuslate amovet atas Lucr. *vide Removëo.*

A M P

Amplexus, i. appendix. Festo. quia am, i. circum

pendet, priscum.

Amplexus, idi, s. Gr. Siemić letarsta/ Rus

da ognista.

Amplexodelmös, s. ad herbam relatum, Gr. sub

Wie/ Ein Wiede.

Amplexoleuce, es, Gr. Przestep biały.

Amplexophalum, Gr. Luzek ziele.

Amplexos agria, Matka plonna.

Amplexos Chironia, Przestep garny.

Amplexerinus, Gr. Codzienny.

Amphibia, orum, Gr. Wodnoziemne wieszy.

Amphibius, Gr. Wodnoziemne zwierze. Ein

Thier das so wol auff dem Land als im

Wasser lebet. Amphibium numen terras atque

aquora miscet, Lucr.

Amphibolia, Amphibologia, Amphibolon,

Gr. Mowa wogplwa.

Amphibrachus, Pes Poeticus, Quintil. trisyllabum,

mediam syllabam longam habens, extremas breves,

ut vox sonat, quasi utring brevis; ut Beatus.

Amphicyrios luna, Gr. Risiżyc po pełni.

Amphimacer, Quintil. Pes Poeticus Amphibra-

cho oppositus, mediam syllabam brevem, & extre-

mas longas habens, cen vox Græca indicat: ut con-

fluunt. Ma syllaba brevis Verrepao & alij, sed vide

Macrobius.

Amphimalla, Amphitapa vestis, Gr. Siarā

Posinara. ein rauches Kleid.

Amphimallum, amphitapa, e, amphitapon,

Gr. Roc i. Ein Decke.

Amphimascalos, Gr. Siarā zekawami.

Amphippus, Gr. Podwodnik.

Amphiprostylos, Gr. in Silarowanie.

Amphisboena, Gr. Waj dwogłowy.

Amphiscy, homines utrinque umbram habentes quotan-

nis, i. & à meridie, & à septentrione, hi nempe

qui sub Equatore habitant.

Amphitane, es, Gr. in Mignet.

Amphithalamus, Gr. Przedpofoie.

Amythēatralis, Amphitheatricus, Gr. in

Dziwowisko. Das zum Schauplaß gehöret

Amphitheatrales nutritia magistros, Juv.

Amphi-

Amphitheatrum, Dzwonisko. Ein Ring Schaulast. --- *cedat labor amphitheatro.*

Mart. *epith.* Conspicuum, altum; sublime, magnum, praeclarum; ingens, rotundum. *phr.* Hic ubi conspici vénéabilis amphitheatri, exigitur moles.

Amphithētos, Gr. Dwoyushny.

Amphōra, Gr. Βάντá i. Begká/ Rorcá Brá fowskiego polowicá. an Diban. Wein Vasser oder Bier Kanne/ Amphora non meruit tā pretiosa mori. Mart. *epith.* Auréa, argentea, capax, cava, concava, pulchra, aurata, vinaria.

Amphōra Antica, Polbaryle/ Rorcá Sedos mierskiego polowicá/ & sub Diban.

Amphōra Romana, Polbaryli.

Amphōra semilētia, Amphora sesquitertia, Wiadro miará.

Amphōra spātica, Slomianká.

Amphōralis, Rorcowy/ Wiadrowy.

Amphōrarius, Begkowy.

Amphōreus, ei, vel eos, Gr. Rorcá Sedos mierskiego ćwierć.

Amphotis, idis, vel idos Gr. Nauská.

Amplē, Amplificē, Wspāniālē/ Swiętno.

Amplēcto, in, Amplector, eris, Oblapiam/ O-gatnóc i Rozmilowac sic. Umfahen/ Umbhalsen. --- *Fuscis tellurem amplectitur*

alis. Virg. syn. amplexor, aris, complector. phr. Complexu tenēo, foveo, cingo, ambio, excipio, amplexus peto. Dō amplexus: Dō circum brachia collo. Foveo in ulnis. Collo hareo, eo in amplexu, colla invado, peto, tenēo. Humeris, collo brachia pono, impono, fero, inficio, implico. Colla lacertis capto, complector, implico, necto, innecto, premo, optatos dedit amplexus. Implicuit materno brachia collo. Ter conatus ibi collo dare brachia circum. Semianimumque sinu germanam, amplexa tenebat. ille ubi complexu Anra colloque pependit. Complexi inter se noctemque diemque morantur. Non sic appositis vincitur vitibus ulmus, ut tua cum collo brachia nexa meo. Te tenet, amplexu perfruiturque tuo. Vultque sub amplexu te puella tuos. Deque viri collo dulce, pependit unus. Sic memrans humeros dextraeque tenebat amborum. Trevida matres pressere ad petora natos. Hic alacer colla amplexu, materna, petebat. Collo pendulus hareat, irruit in collum, amplexus nati Cytherea petivit. avidis amplexibus haerent. Tene manus unquam nostra dimittere vel

lent. Tene meo pareret, visus abire sinu? excipit, amplexu feliciae oscula jungit. vide Osculor, & Amplexus.

Amplēxo, as, Oblapiam/ Umbarmen.

Amplēxor, aris, Oblapiam/ Miluiz/ Rozmilowac sic. Umbhalsen.

Amplēxus, us, Oblapiantē/ Obieciē. Umfahung/ Umbhalsung. Coniugis amplexus, oscula, verba, manus. Prud. syn. Complexus. epith. furcivus, charus castus, felix, sanctus, concors, iterarius, gratus, simulacrus, verus, fidelis, fidus, strictus optatus. phr. Quis te nostris amplexibus arcet. Te complexu ne subtrahere nostro. Non ego nunc dulci amplexu divelleret unquam. Nate, tuo amplexu nati Cytherea petebat.

Ampliatio, Odwloká/ Vermehrung.

Amplificatio, Rozszerzanie/ 1. 2. Przyczyniasz nie Erweiterung.

Amplificator, Przyczyniaz/ Rozszerzacz.

Amplifico, Rozszerzam/ 1. 2. Przyczyniam/ Rozprzezestzeniam. Gross machen/ erwe-

tern. Porrigere, & satis amplificare moras, Gr. Auf. syn. Augēo, adaugēo, extendo, dilato, diduco, protraho, produco, porrigo.

Amplio, as, Odwladam 3. Przyczyniam 1.

Rozszerzam 1. Vermehren. v. Amplifico.

Amplior, aris, sub Przybywa. Mehrten.

Amplissimus, Zaczny/ Powazny/ Mostowy.

Machrig item besonders Grosinachziger

Ampliter, Hoynie/ Wspāniālē/ Barzo.

Amplitudo, Wspānialosć/ Wielkosć/ Szerokosć/ Obfatosć/ Powaga/ Dostojenstwo.

Amplivagus, Blégaz/ Ein Lauffer.

Amplius, Wiecey/ 1. 2. 3. Daley i. Dluzej.

Jeżge/ Nad 1. Mehr/ Langer. Amplius

oblectam passu transire paludem. Virg. syn. Magis, plus, vel insuper, vel deinceps posthac.

Amplius accipio, Przybieram zego.

Ampliusculus, Przyposzty.

Amplus, Szeroki/ Przestworzy/ Wspāniálny.

Obfity. Weit. syn. Larus, magnus, spatiosus, late patens.

Amplustra, orum, & Amplustria, ium, Bänderá. Schiff gezierd.

Ampron, ri, n, Gr. Postonek.

Ampruo, as, sub Rex wodzy.

Amputilla, e, Złazá/ Lagiew/ Ampulka/ Dániez.

A M U

Bāntegſkā. Ein Flaſche. ſyn: *amphōra*,
epith. Cāva. tūmida, cāpax, tūrgida..
Āmpūllacēus. Bāntiſt/ Bāntegny.
Āmpūllarius, ſubſt: *Lagiernik/ Bāntegnik*
Āmpūllarius, adiect: Bāntegny.
Āmpūllor, aris, *Nowie głoſno.* Aufgebla-
ſen ſeyn. *An tragica deſavit, & ampullatur in*
arte. Hor: ſyn: *Tūmefco: tūrgefco, inflor.* *Metaph:*
ſup̄erbio.
Āmpūtatio, Obcīnānie z. Vcīnānie / Scīe
nānie. Abhauung.
Āmpūto, Obcīnam/ Vcīnam/ Vſtrzygam.
Abhauen. *Amputat enſe manus, caput obterit,*
offag. ſaxo. Luc: ſyn: *Sēco, rēſēco, ſcīndo, reſcīndo*
abſcīndo, incīdo, exſēco, vide Scīdo.
Āmſcīdus, ſub *Orchlan/ Smrod i.*
Āmſcēgēs, hi, ſub, *Przydrożny.*
Āmtermen, inu, n. *Okolica.*
Āmtermines, Amtermini, ſub *Okoliczny.*

A M U

Āmūla, *Acropolnicā.* Ein Weyßkeſſel.
Amulam 3. Reg: 7. *phialam* quidam interpretantur, ſed
has aliquod ad libandum vinum, quidam Aquimi-
nale.
Āmūlētum, *Woſenie od cārow/ Ein*
Rehney für böſe Kranckheiten oder Gifte.
Amuleta gerit collo ſuſpenſa, nec audet. M. Quod ſi-
bi amuletum veluti, vicinia quarit. Fill. ſyn: anti-
dotum, pharmacum, medicamen. & Medicamen.
Āmūlum, idem *Amylum* Gr.
Āmūrca, *Amurga,* Gr. *ſur.* *Wel-Träſen.*
--- *Et nigra perfundere amurca. Virg. phr: Fax*
olei. epith. atrā, ſpiſſa, nigrā, putris.
Āmūrcaſius, *ſurowy/ ibidem.*
Āmūſia, Gr. *Nieumieieenoſc.*
Āmūſium, Gr. *Tablica* z.
Āmūſim, ab *Amuſſi,* *Pod ſnur.*
Amuſſim, *amuffo, & A privante particula. Glo-*
ſno. Hell.
Āmūſiſis, *Smur cieſieſiſti/ Tablica* z. *Sioz*
rulec/ Glādzeniu ſurōce naczynie.
Richeſnur/ Richeſheit/ Bleywag. *Parti-*
buz ut coeat, nihil ut deliret amuſſi. Auf. ſyn. Linēa
rēgūla. epith. Rēſta, exaſta.
Āmūſiſiatus, *Wpramiony/ Wytworony/*
Pod ſnur. Werclich.
Āmūſium, *Smur cieſieſiſti/ Tablica* z.
Āmūſus, Gr. *Nieugony.*

A M Y

57

Āmygdāla, a, Gr. *Migdal* *drzewo.* *Mame*
deibaum. Nec glandes, amarylli, tue, nec amy-
gdala deſunt. Ovid. ſyn: Phyllidis arbor. Quia in
hanc arborem Phyllis mutata eſt ex Poetis. epith.
Viridis, vitrens; pātūla, frōndōſa. vide Arbor.
Āmygdālæ, he, *Stinne jagody.*
Āmygdālēus, *Migdalowy.* Was vom
Mandelbaum iſt. *Quin & amygdaleos ſub-*
eant piſtacia ramos. Ser.
Āmygdalinum, *amygdalinus, Migdalowy.*
Das von Mandeln gepreſt iſt. *Fertur a-*
mygdaline ſuccus, &c. Ser. *le.*
Āmygdālites, a, m, Gr: *Cārtowe mleko zia*
Āmygdalum, Gr, *Migdal owoc.* *Amandlen*
Āmygdalus, f. Gr. *Migdal drzewo.*
Āmylum, n. Gr. *Brochmal.* *Ammelmel.*
Āmyſtide bibere, *Duſkiem.* *Gantzauſ.*
Āmyſtis *Threicia,* Gr: *Wilkom.*

A N A

Ān *Præpoſitio, ſub Rolo.* Ob/ oder nicht.
Quis ſcit an obyciant hodierna craſtina ſumma?
Hor: ſyn: *utrum, annē, nūquid.*
Ān. *Adverbium, Cz/ Jeſli/ Abo* z. *A ſub-*
An non? *An num?* *Iſa.* *(telnego.*
Āna *libras, Ana drachmas, ſub Po ſuncie.*
Ānābaptiſta, a, m, Gr. *Nowoſerzeniec.*
Ānābāſis, is, vel eos, Gr. *Przeſtka/ Bezliſt.*
Ānābāthra, orum, Gr. *Wſchod i.*
Ānābōlēus, eos, vel ei, Gr. *Szczemio.*
Ānabolica *ſpecies. Vopiſc corr: embolica.*
Ānācālyptēria, orum, Gr. *ſub Przenoſiny.*
Ānācāmpſēros, otis, f. Gr. *Miloſnicze zica*
le. in Miloſniczy podarek.
Ānācēphālāōſis, is, vel eos, f. Gr. *Sumowaz*
Ānāchōrēſis, f. Gr. *Opobnoſc.* *(nie.*
Ānāchōrēta, a, m. Gr. *Puſtelnik.* *Apud Sido-*
nium. Anachoreta, non recte Ein Einſter-
dlet/ Tremit. Anachoreta tremit, qui quan-
quam frigora portet. Sid.
Ānāchōrēticus, Gr, *Puſtelniczy.*
Ānāchītes, *anachytes, a, m, Gr: Dyāmēt.*
Anacliſis. *Rutilio Lupo. figura eadem qua Anacila-*
ſis i. repercuffio.
Ānāclintērium, Gr: *Loſkowa deſtā/*
Anacoluthon *Serbio, figura cum non redditur aliquid*
ſuperioribus verbis reſpondens quaſi Inconſequens.
Anacenoſis *Rufiniano, figura ſententiarum cum Ora-*
torum.

cor auditores consulit. Communicatio Ciceroni.
Anacrisis f. Gr. **Śkrucynium**.
Anacrisis, f. Gr. **Rostowanie** 2.
Anacrisis, Gr. **Mięgły** 2.
Anadema, **Anadema**, atis, Gr. **Binda** 2.
Ekánika. Ein Hauptegeierd. Et bene parta
 patrum sunt anademata mitra. L.
Anadendotomálache, es, Gr. **Śluz wielki**.
Anadiplosis figura Poetica verbum precedentis versus
 ultimum, initio sequentis repetens. Diomed. Palilo-
 gia Rustiana. Huic gemina Conduplicatio.
Anagallis, idis, f. Gr. **Kuryslep** 1.
Anaglyphum, orum, Gr. in Rxy. **Erhebre**
 oder aufgestochene Arbeit.
Anaglyphyce, es, Gr. **Smycerstwo**. **Bilde**
schmuck / **Kunst**.
Anaglyphicum opus, **Ryte wypukle**.
Anaglypta orum, Gr. sub Rxy.
Anaglyptes, a, m, Gr. **Smycerz**.
Anagnostes, a, m, Gr. **Czytelnik**.
Anagógicus sensus, & **Anagoge**, es Gr.
Duchowny wykład. Ruff was höheres
Anagraphe, es, Gr. **Rejestr** 3. **Leitend**.
Anagyris, u, vel eos Gr. **Bob**.
Análabus, **Analaus**, **Pacyencya Mniska**.
Analecta, orum, Gr. **Pobierki** / **Odrobiny**
stolowe / **Ostaki** / **Łsigłki zbieralne**.
Bislein / oder was vom Tisch fällt. Sed pre-
 tium scopis nec analecta dabant. M.
Analecta, a, vel **analectes**, a, m, Gr. **Zbie-**
racz 2. **Stolowy** 2.
Análectus, idis, f. Gr. **Naramiennik biało-**
glowki / Ein Bislein. Conveniunt tenues
 scapuli analectides alii. Ovid.
Analemma, tis, Virratio. i. collectio. Instrumentum
 sphaera in plano descripte ad umbras solis venandas
 & horologia describenda. Bernardin. Baldus.
Analogia, a, Gr. **Podobienstwo** **Proporcya**.
Analogia, a, **Analogos**, Gr. **Wolny od ra-**
chunkow.
Analogum nomen, apud Grammaticos, quod similem
 cum alijs habet terminationem, inflexionem, com-
 parationem, Sc. ut pater, frater; labor, dolor, ho-
 nor, amor, clamor &c. Apud Dialecticos vero Anal-
 ogum nomen est, quod ob proportionem quam habet
 ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob
 proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus,
 auris, &c. homo pictus ad verum. Salubris cibus &
 homo sanus, &c.

Análphabētus, Gr. **Wicugony**. **Ganie**.
Análýsis, u, eos, Gr. **Rozwiazanie** / **Rozwar-**
Analytica resolutioni servientia libri Aristotelis, do-
 centes rationem iudicandi seu resolvendi argumenta.
Anancrum, Gr. **Wiekom** / **Kutowa śklenica**.
Ananchitis, **anancitis**, idis, Gr. **Czatownicy**
Famien.
Anantopodon: Figura orationis cum deest membrum
 precedenti respondens, quasi non redditum.
Anapesticus versus, ex Anapestis constans.
Anapestus pes trissyllabus Dactylo oppositus, i. duabus
 brevibus syllabis & una longa constans ut Venient.
Anaphora, a, Gr. **Wychod słonca**.
Anaphora figura Rhetorum generalis repetens idem ver-
 bum initio, vel medio, vel fine sententiarum. Repe-
 titio. Cic.
Anaphora item speciatim sumpta figura, idem verbum
 initio multarum sententiarum repetens. Carif. Di-
 omed. Epianaphora alijs eadem.
Anaphoricus, Gr. **Chrachala**.
Anaphorum, Gr. sub **Powerék**.
Anaphysēma, tis, Gr. sub **Wybuchgi**.
Anarrhinum, Gr. **Wzylin ściele**.
Anas, atis, f. **Raczka** / & sub **Raczor**. Ein
Entvogel. --- Colicula sed anas & merga
 & anser. Mant. epith. Fluvialis, ingluvius, timidus
 aquosus, latipes, palustris, undivagus, aquaticus,
 tardus, ingluviolus, fluctivagus, amnicola. &c. Abu.
Anas, m. morbus vetularum atis sub **Starosca**.
Anastomosis, u, Gr. **Rewig plwante** / **Zylos**
tworzenie. **Blut Speihung**.
Anastomotica, orum, Gr. **Aperyt gyncacy**.
Anastrophe, es, Gr. **Wracanie fig**.
Anastrophe figura, duorum verborum ordo praeposterum
 Diomed. Inverso. Quintil. Et eiusdem Verbi, ut
 Facit are pro Arefacit Lucret.
Anatara, a, Gr. Ein Adler.
Anatarius, adiect. **Racz** 1.
Anatarius, subst. **Racz pastuch**.
Anathema, tis, Gr. **Przekleństwo** / **Przeklery**
Anathema, Gr. **Zawieszanie**. Eine Gab so
 man in den Kirchen aufhängt. --- Insigne
 legens anathema javillis. Prud.
Anathematizo, as, Gr. **Przeklinam**.
Anatocila, **Raczka**. Ein Entvoglein.
Anatocinus, **Racz** 1.
Anatocismus, Gr. **Lichwa** / **z lichwy**.
Anatole, es, Gr. **Wychod słonca**.

Anatō-

A N C

Ānāōmen ēxērceō. Rozbieram.
 Ānāōmīa, a, Gr. Rozbieranie i. Anatomija
 Ānāōmicus, Gr. Anatomik.
 Ānaxyris, idū. Gr. Szczaw/2. Vbranie.
 A N C

ancipes, pro ancipes i. anceps, sub Tyg.
 Ancarius, Podwodnik.
 Ancea, ex Græco, sub Dolina. Ein Thal.
 Ancesus, R-rv. Geschmelt.
 Ancēps, pīn, & cipis, adest O Oboietny/O
 bosieczny / Obostronny i. 2. Dwoisty /
 Dwo-głowy / Wępiły. Zweifelhaftig.
 Tum verū ancipiti mentem, G. Virg. syn. Dubius,
 ambigūus, incertus, anxius.

Ānchōra, ē Græco. Rorwicā. Ānker. An-
 chora iam nostram non tenet ulla ratem. Ovid: syn.
 Dēns ferrēus, ferrēus ūncus. epib. Mōrdax, tēnax,
 cūrva, rēcūrva, ādūnca, nautica, mārīna, grāvis,
 pōndērōsa, æq. ōrēa, mērśa, iminērśa ferrēa. pbr.
 ānchōra dēns ādūncas, ānchōra mōrśus. Hic festas
 nōn vincilla nāvēs ūlla tēnēt. Tūm dēntē tēnā-
 cī ānchōra fūdābat nāvēs. Nāvēs ūncō nōn allī-
 gāt ānchōra mōrśu. Nēxū ānchōra cūrvo. Tēnāx
 ūncō, nōn allīgāt ānchōra mōrśu. Nēxū ānchōra-
 cūrvo. Tēnāx ūncō clāssēm prēmīt ānchōra rostrō.
 Hic tēnēt nōstrās ānchōra iācta rārēs, ānchōra de
 prora jācitur, stāns lītōre pūppes.

Ānchōrale, Rorwicā lina. [Sam sta.
 Ānchōras tōllo, Odbitam od brzegu/ Ru-
 ānchōrarius, ānchōralis, Rorwiczný. Das
 zu dem Ānker gehōret. Seu sit rudens, sive
 anchorarius funis. [Scaz.]

Ānchūsa, a, Gr. Obrastki ziele/ Czerwieniec
 Āncile. Puklerz. Ein Schildlein. Rudavit
 clypeis, ancilibus, d pater urbis. Iuv.

Āncilla, Sluzebnicā. ein Dienstmagd. syn.
 Fāmūla, minīstrā, epib. Fidēlis, vīgīlī sōlīcīta-
 īnsomnis, indigna. pbr. ōpērū hāud īgnārā Mīnēr-
 va. Dōmīnæ mādīta ōbsērvāns, ad nūrūm pārāta.

Āncillarīolus, Mierzdontk.

Āncillaris, Sluzebniczy.

Āncillarius, Mierzdontczy slugā.

Āncillor, arī, Sluza i. 2. Dien. syn. Fā-
 mūlor, minīstro, sērviō. Vide Sērvio.

Āncillūla, Sluzebnicā. ein Dienetin.

Ānciēps, cipis, & cipitū, Oboietny.

Āncipes securicula, Siekiera oboieczna.

Āncīsus, us, Obétnanie. Abpaunung.

A N D

Āncīsus, s, Obétny. Abgehauen.
 Āncīlābra, Āncīlābraria vasa, Āncīlābris mōrśa.
 sub Scol. i. ein Tisch.

Āncīlātor, Cierpacz/ Sluga i.

Āncīlo, as, Cierpacz. Schöpfen.

Āncōn, onis, m. Gr. Magielnica/ Zakszywie-
 nie/ Łokietc/ Łokietek/ Rubek/ Brostęsynki.

Āncora, idem Anchora.

Āncra, Angra, sub Dolina.

Āncīer, eris, m. Gr. Haft. ein Gestük.

Āncūla, as, Cierpacz/ Postugwie.

Āncūnūlenta, a, sub Rworoczny.

Āncus, ē Gr. Rąskā 2.

Āncyle, is, ē Gr. Puklerz.

Āncylōglōssum, Gr. Językā przysrośniente

A N D

Āndābātā, hī. Gr. Gonitwa cyniący.

Āndrachne, es, Gr. Kurza noga ziele.

Āndrachne agria, Gr. Wronie mąsto ziele.

Āndrāpōdon, Gr. Niewolnik.

Āndrōdāmus, antū, Gr. Srebrnik Kamien/
 Rtwawnik Kamien/ & sub Magnet.

Āndrōdas, a, annus Rok podeyrzany.

Āndrōgynus, Gr. Mieszaniec. halb mǎnns-
 lich/ halb weiblich. Androgynum inter utra-
 que, &c. Lucr.

Āndrōlēpsia, a, Gr. Nrest 2.

Āndrōn, onis, m. Gr. Ścianki/ Sten podłuz
 gowata/ Mieskie mieszkācie.

Āndrōnīs, idū, f. gr. Mieskie mieszkācie.

Āndrōnīum, Celso ē Græco medicamentum u-
 re saucium.

Āndrōsāces, is, n. gr. Kresā stālna.

Āndrōsēmōn, vel um, nū, n. gr. Drwonki.

Āndrōspīnx, gū, gr. Chyrcy.

Āndrūo, sub Rcy wodze/ & Wracam sta.

A N E

Āncīlura, orum, gr, sub Sztyrdlo.

Āncīllus, Pierścien. A producta & uno n. legūe
 apud Horat. doctiores. Ein Ring. Sape ex a-
 nellis rodit pendentibus ex se Lucr.

Ānēmōne, es, gr. Zawniec ziele. Klapper-
 oder Born Rosen. Cessite dimittunt, lachry-
 me pariunt anemones.

Ānēmō-

Ānēmōne sylvestris, Sasanā.
 Ānēo, es, gr. Stárzeiz sie.
 Ānētharus, Roprowany/ sub Ropr.
 Ānēthum, hr. Ropr. i. Dill --- Et florem
 iungit bene olentis anathi. Virg. epith. ōlens, ōdo-
 riferum, rēdōlēns, vīrīdē, ōdōram. phr. ānēthi flos
 grāmen.
 Ānēthum sylvestre. Oleśnik.
 Ānēthīnūs, vel Ānotīnus, gr. Roprowy. &
 sub Ropr. (ny).
 Āneūrētātus, vel Aneuritatus, gr. Nienálezi-
 Ānēxētātus, gr. Wolny od rachunkow.

A N F

Ānfrāctum, Brzanie/ Brzywosc.
 Ānfractus, us, idem & Zaker.
 Ānfractus, a, um, cor. Anfractum sub Brzywy.
 Lin Krummer Weg. syn. āmbāgēs flēxus,
 epith. Cūrvus, ināccēssus, lōngus, ōbscūrus, cæcus,
 inflexus, ōbliquus, diffīcilis, tōrtus, irrēmēābilis, in-
 extricābilis, āmbīguus.

A N G

Āngāria, a, B. Podwodá/ Robotá dzienna/
 Przymuszenie/ an Suchedni.
 Āngārio, as, Przymusiam. producit Ga. Arator
 Āngārius, Podwodnik/ corripit Ga. Lucillius.
 Āngārius ri. gr. Podwodnik. corripit ga. E-
 schylus.
 Āngēlica, Dzięgiel.
 Āngēlicus, gr. Antēliski/ Englisch. Angelici
 Christo famulantur rite ministri. Sed.
 Āngēllus, Rękit. i.
 Āngēlus, gr. Aniol/ Nowiná/ Postaniec.

Engel. Inventor vitii non est Deus, Angelus il-
 lud. Prud. syn. ales, aliger, nūntius cōlētis, epith.
 Cōlētis, athērēus, fōrmōsus, citus, prāpes, sūdē-
 reus, ālipes. phr. Cōlētis nūntius āula. Pēnnātus
 iūvenis cōeli dēmīssus āb ārce. Āula cōlētis ālu-
 mnus, ālībīs dē frātībīs ūnus. Sūdērēa mīssus
 tibi nūntius ārce. Qui iūssa Dēi rīte mīnīster āgit.
 āles iūvenis cōelo dēmīssus āb ālto. Vōlūcer dēmī-
 ssus āb athērē prāco. Dēi pōrtāns mādātā pēr āu-
 ras. Vīlus cōelo dēscēndērē āpērtō Nūntius. Pūer āb
 athērē prāpes pūlcher ādest, ēccē āutē tēkūlgēs
 sūbito delāpsus āb āxē. Stēllīgērō pīctis iūxtā pūer
 āstitit ālis. Nūntius ālbis āērā scīndēbat pēnnīs, ēt
 rēmīge dēxtro Frāncīgēnis illāpsus āgris, & mādā-
 tā tōnāntis pōrtābat.

Āngērōna, & Angeronalia, orum, sub Skwi-
 nācy/ & sub Mīzgenie.

Āngīna, ē Graco Skwināncy/ Māstrowy
 powroz. Das Zäpflein im Hals/ Hals-
 Geschwār. Verum angina tibi mistum sale po-
 scit acetum Ser.

Āngipōrtum, Angiportus, ti, & us, Vlica
 ciāna. Lin eng Gāpflein. Flebis in solo le-
 vis angiportu. (Saph.)

Ānglones, sub Strol iadálny.

Āngo, ū, Trapi i. Dawie/ Trapi mie/ Gry-
 ze sie. āngsten. syn. Tōrquēo, vexo, crucio.

Āngo, eris, Dufie sie/ trapi mie co/ Bole-
 Śrāsute sie. Mārko rno mi/ Smęce sie/ Z-
 losnym.

Āngōr, oris, Vtrapienie. Angst. Nec cap-
 humanis angoribus excruciarī. Prud.

Āngōr faucium, Skwināncy.

Ānguicūlus, Weżyk.

Āngvīser, Weżownik ná niebie. Schlān-
 gen trāget. Gorgonis angvīsera pectus opertū
 comis. Prop.

Āngvīgēna, a, sub Weżowy. Schlāngenmūch.
 Quis furor angvīgēna, proles Māvortia vēstrās. Or.

Ānguilla, Weżorz/ & sub Bicz. Lin Hal-
 epith. Lūbrīca, ōblōnga, vōlūbilis. phr. Cōgnāta
 cōlūbræ. Flēxībīs innūmērīs āngvillæ in littōrē rē-
 pūnt.

Ānguillārius, Weżorzny.

Āngvīmānus Bēzkost.

Ānguīna, Weżownik i. Māstrowy powroz.

Ānguīnēus, Weżowaty/ Weżowy. Von
 Schlāngen. Eumenides, quibus anguineo redi-
 mita capillo. C.

Ānguīnum, Weżyk i.

Ānguīnus, Anguinus, Weżowy/ Schlān-
 genarthig. Tortāq; in angvinos ducit vestigia
 gressus. M.

Ānguis, m, f. Wąż i. 2. Lin Schlāng. Fri-
 gidus, ō pueri. fugito hinc, latet angvis in herba.
 Virg. syn. Sērpēs, drāco, cōlūber chēydrus, āspis
 epith. Frīgīdus, tōrtīlis, squāmmēus, rēflexus, lū-
 brīcus, tōrtus, intōrtus, īmplicītus, mīnāx, hōrrīdus,
 sīnōsūs, tūmīdus. Vide Sērpēs.

Āngvītēnēus, Weżownik ná niebie. Schlān-
 gen trāget.

Āngulāria, ium subst. Weżyelnica.

Āngulāris, Ręzny/ Weżyelný/ Mārožny/
 Weżyasty i. Anguip-

A N G

Anguipes, edis. 1. Nogi wlozacy Schlan-
genfuß. Injicere angvipedem captivo brachia
caelo. Ovid.

Angulāris appendix. Narożnicá.

Angulārius, Narożny. Ecke.

Angulārim Potkanie/ & sub Po domach.

Angulatus, Węglasty 1.

Angulosus, idem & Bęgasty.

Angulus, Bęgiel/ 1. ein kleiner Winkel.

Angulus, Bęgiel/ 1. 2. Kog 2. Ein Eck
Winkel. Inque domo lachrymas angulus omnis
habet. Ovid. epith. Secretus, abditus, occultus, la-
tens.

Anguria, a, sub Melon.

Angusta, orum Cieśn. Angst.

Angustē, Cieśno/ Ścieśle/ Wąsko. Eng.

Angustia, Wąskosc uciś. die Enge.

Angustia, ha, Cieśn/ Niedosłatek Wąwoz/
Wąwoz 2. Beängstigung/ Noth. syn.
Mortor, dół, żr, angor, trisłucia, a rümna. epith. Grä-
ves, intolērabiles, sollicita, querula. & de Dolor.

Angusticlavia restis, Szarą z Kutasami.

Angusticlavus, Rycerzki szlowski

Angustio as, vel angustior. Ścisłkam sie/ Wciś-
niomy iestem. Sich Angsten.

Angustitas Cieśn. angst.

Angusto, Ścieśniam/ Ścieśniam/ Zwężam/
Ścisłkam. Beängstigen.

Angustus, Wąski/ Cieśny/ Ścisły. Eng
Angustos habeant aditus nam frigore mella. Ovid.
syn. artus, contractus.

Angustus clavus, Rycerzki stan/ Szarą z
Kutasami.

A N H

Anhelatio, Dychnicá/ Dusznie/ Chnienie
Anhelus, Anhelatus, ti, & Anhelator, Dy-
chniczy/ Dychny. Reicher nosz, ubi pri-
mus equis oriens afflabit anhelis. Virg.

Anhelitum, animam effundo, ēmitto, sub Pua-
ham. Ein Geruch geben. item Sterben

Anhelitum duco, Dyche. Reichen.

Anhelus, us, Dychnie/ Pará. Der Athem
Vastos quatit ager anhelitus artus. Virg. syn. Ha-
litus, spiritus, flatūs, epith. Egēr, cr ber, langvi-
dus, foetidus, difficilis, lentus, lenis, aridus, repidus,
calidus, fervens, fervidus, vividus. pbr. Fessos quā-
tit ager anhelitus artus. Aetheris haukus. Virālis
aura.

A N I

Anhelo, Dyche/ Pucham/ Żadam 2. Reichen
Nullus anhelabat sub adunco homere taurus. Ovid
syn. Respiro, spiro. pbr. Spiritum auram trahere,
ducere. Auras capere, captare, haurire. Non tau-
ri spirantes naribus ignem Būcula coelum suspiciens
patulis captavit naribus auras. Pectora rauca ge-
munt, quae crebber anhelitus urget.

A N I

Aniātrōlōgētos, ti, gr. sub Nicucony.

Anicetum, gr. Aniz Anicetus apud Tertull. e
brevis, juxta accentum Gracum cum n sit in pe-
nultima. Anis.

Anicula, Bąbká 1. Alt Weiblein. siticula-
se anicula, senes rauci. [Scaz.]

Anilis, Aniculāris, Bąbi. Altweibisch. Con-
tulit & rugis peraravit anilibus ora. Ovid.

Anillitas, Stárośc. Das weiß oder grau
Alter. Cana tempus anilitas. [Dactyl.] Can.

Anillier, Po bąbku.

Animā, Duszá/ Cłowiek/ Wiatr 1. Powie-
trze 1. Oddech/ Dech/ Żywot 3. Cuchnie-
nie/ Ruchan/ Nisly 1. Die Seel. Vipeream
inspirans animam, sit tortile collum. Virg. syn. ani-
mus, vita, spiritus. epith. vivax, immortalis, divi-
na, aeterna, perennis, mirabilis, vigil, pervigil, irre-
quiesca, insomnis, celestis aetherea, fortis, sagax,
solers, memor. pbr. Spiracula vita. Spiramenta
animae. Quae diffusa per artus. Corpoream molem
regit, agitat: et toto se corpore miscet. Vita fons,
origo, spiritus intus, alens corpora. Vis artus ani-
mans vegetans.

Animā vitalis, Mlecż drzewny.

Animā vōcis, Wtężanie. Animabus ut Equā-
bus, Deabus non male.

Animā plenus, Wtęczy.

Animābilis, Żywotny/ sub Żwornośc.

Animādvērsio, Postrzeganie/ Bągentie 1.
Karanie.

Animādvērsor, Rązacy.

Animādvērtō, Bąge/ Wpátruie/ Brozumie-
wam/ Wbągam/ Rązy/ & sub Drieśig
tkowác/ 1. Vernehmen/ merken. Hū
animādvērsis terram, &c. Virg. syn. advērtō, obśervo
perspicio, cognosco, intelligo, sentio, video.

Animāquus, Sapiens. 18. animāquiores essent. a-
nimo a quo sum. Kontent.

Animal, Żwierz. Ein Thier. Pronaj, cum
spectent animalia cetera terras. Ovid. syn. ani-
mans, pecus, brutum, fera, bellua, bestia. epith. im-

A N I

animā, terrēstre, fœvum, fœrōx, indōmītūm, agrēskē,
domēsticūm, pavidūm, cornigērum, sylvēstre, vā-
gans, errans, rapax, audax. *vide Fera, & Grex.*
Animal capillorum, **Wespi**.
Animal nondum rationale, **Niemowlętko**.
Animal ventris, intestinorum, **Glista**.
Animal volucres, biforme, **Nieropetz**.
Animalculum, **Zwierzętko**.
Animalis, **Zwierzęcy** / **Dusny** / **Zięcy** / **Wies-
czny** / **Wiatrowy** / **Zywoty**. Was ein Se-
el hat. Ergo animalis homo quondam, nunc
Ec. Pr. d.
Animalis facultas, **Zywotność**.
Animans, subst. f. & n. **Zwierzę** / **Chłopa**.
Animans, adiect. **Zięcy**. (czeg.)
Animans exōs, exsanguis, **Robakstwo**.
Animatio, **Ożywianie**. Das lebendig ma-
Animatum, **Zywotność**. (chen.)
Animatum ovum, **Jaje żółte**.
Animatur, sub **Zyte** 1.
Animatus, us, **Zywotność**.
Animatus, ti, **Smiały** 1. **Zwyy** 1. 2. **Afekt**
pro iako 2. **Lebendig**.
Animatus sum, **Umysłem** / **Rad co czynię**.
Anime mi, **Moja ty**. Du bist mein.
Animi hi, **Psyha**. **Stoły**.
Animi causa, **Tak sobie** / **Żartem**.
Animi impetus, applicatio, **Uśilność**.
Animi ingentis, validus, **Mojny**.
Animi mentis integer, **Przy sobie**.
Animi nimius, plenus, **Smiały** / **Psyhy**.
Animus, **Dusnie** 1.
Animus, as, **Ożywiam** 2. **Beherke machen**.
*Quas humus exceptas varios animabit in ungues. O-
vid. syn. incito, commoveo incendo, accendo, com-
pello, excito, hortor. vide Hortor.*
Animus obiecto, puillo, fracto, **Serca mas**
lego. **Klein Muthig**.
Animus excello, forti, magno, **Serca wiel**
piego. **Hoch Muthig**.
Animus es bono, **Nie fraszuy sie**.
Animus gaudentis, libentis, libentissimo, **Rad**.
Animus presentis, fidenti, **Smiele**. **Erwogen**
Animus sum alieno, **Uienawidze**.
Animus suo obsequi, more gerere, animo
suo volupe facere, **Dogadziam sobie**.
Animor, aris, **Zyis** / **Żalega** sig.

A N I

Animosē, **Smiele** / **Tapfferlich** / **Herzhafft**
rig. syn. **Förnter**, **generosē**.
Animositas, **Smiałość** 1. **Serce wielkie**.
Animosum signum, **Obraz żywy**.
Animosus, **Zw** / **Smiały** / **Serca wielkie**
go. **Beherke muthig**. At fratres animosa
phalanx, accensaq. luctu. Virg. syn. **Förntis**, **audax**,
magnanimus, **generosus**, **intrepidus**, **impavidus**, **in-**
territus, **invictus**, **præstans animi**. *vide Generosus.*
Animula, **Dus gę** / **Die Seel**.
Animus advocare ad seipsum, & secum esse
cogere, **animus** abstrahere, **sevocare** a &c.
Uspołoić sie 2. (Chac sig.)
Animus benignum accipere. **Rozdobru**.
Animus contrahere, demitto. **Serca tręce**.
Animus erigo, excito, do, facio, confirmo.
Serca bodzie. **Stärken**.
Animus occupo, faigo, intendo, **Robie**
glowa. mit dem Haupt arbeiten.
Animus sumo, recipio, **Serca bracie**.
Animus quatio, debilito, retardo, frango.
Serca psuie. den Muth verderben.
Animus, **Um** / **W** / **sl** / 1. 2. 6. **Duch** 1. **Du**
śa / **Wola** 1. **Żdanie** 1. **Grucha** / **Wściecha** /
Serca 2. **Chciwość** / **Lubieżność** / **Rozum**.
Das Gemuth / **Sinn**. *Extemplo turbati animi
concussaq. vulgi. Virg. syn. anima, vel mē, ratio,
vel fortitudo, virtus, animi robur, constantia, vi-
gor, vis, ardor. epith. Impavidus, masculus, virilis,
nobilis, ardens, durus, ferreus, savus, crudelis, i-
trox, trux, cruentus, sanguineus, immitis, imper-
territus, abiectus, ignavus, iners, mollis, lentus, in-
concussus, Herculeus, barbarus, Martius, solers, me-
mor, subtilis, acer, divinus, immortalis. parti. ani-
mi vis, vigor. Part. nescius. Divino semine cretus.
Pars ignea nostri. Mens cognita polo: Ethere nata
Morte carens. Post fata superstes. Nunc si cui virtus
animusque in pectore presens adsit. ingentes ani-
mos angusto in pectore versans. Nunc animis ovis
Aenea pectore firmo Mens divinitus orta, debita
Celo.*
Animus abiectus, fractus, languescens. **Ser-
ce male**. **Klein Hertzig**.
Animus extra omnem patientiam positus.
Niecierpliwosc. **Ungeault**. [sic]
Animus fortis, excelsus, regius **Serca wiel**
Animus inimicus, **Uienawisc** /
Animus se colit, **Rachwie** sig.

Aniso-

Herthaff
wielkie.

ca wielkie
es animosa
rtis, audax,
avidus, in.
Generosus.

secum esse
ocare à &c.
(Hac sig.
osdobru-
erce traza
confirmo.

Robie
en.
rae.
frango.
ben.

uch i. Du
Viechā/
ś/ Rozum.
urbati animi
l m m, rāto,
ontācia, vi-
cūlus, virilis,
crūdelis, a-
nitis, imper-
lis, lentus, in-
us, solers, me-
ilis. phr: an-
emine cētut.
Ethēre nāa
nc si cūi virtut
ingēntes an-
ānimis oūm
orta, debili

scens. Sēu
positus.
[Hic.
Serce wiel

Aniso-

Anisocycla, *orum*, Gr. *Nátzedzite/ & in Bo-*
listy 1. Werszeug.

Anisum, Gr. *Anis*. Sive vaporifero tuni-
cas inducat aniso. Mill. *epith.* Flagrans, dulce
Anitas, *Stárosé.* Das Anet.

Anna, Perenna, *ibidem & sub Roš tenu.*

Annales, *hi. vel hic Annalis, subst. Kronika.*

Jahr-Register. *Sacra recognosces annalibus*
scuta prisca. Ovid. *syn.* Histōria scripta: vētust-
tis mōnūmēnta. *epith:* Vēri antiqui mēmōres, pri-
sci; immōrtales, vēraces. *phr.* Si vōlvērē priscos,
annales libēat, et vācet annales nōstrorum audire
lābōrum.

Annalis, *adiect. in Rocny. 1. & in Lātā*

Annalis, annaria, lex *Ustawa o leciech/ sub*

Annarius *sub Rocny. & sub Lātā. (Lātā.*

Annascor, annavigo &c. lege Adnascor &c.

An nē. *Czy/ Li/ Aboz.* Ist es nicht/ oby-
odet. *Fratre magi subito glorier, anne viro.*

Ovid.

Annēcto, *Przymieruie. Anknäpfen. syn: Nē*

cto, ligo, alligo.

Anneli frons, *Pierscienowa glowica.*

Annellus, *Pierscien. ein Ringlein.*

Annexus, *m. Przymierzanie / Przylage-*

nie. Anknäpfung.

Anniculus, *Rocny 1. Rocen. Jahrig.*

Anniculus facer ille tibi redeuntibus annis. Prud.

Aniser, *ri, Co rok rodzacy.*

Annis, & Annis *lābentibus, volventibus,*

Ja lary. Nach Jahren.

Annis *vērgens, annis obitus, Stary.*

Annitor, *lege Adnitor.*

Anniversaria sacra, anniversaria dies, *Roz-*

gnica. Jahrzeit.

Anniversarius, *Co rocny/ Rocny.*

Annominatio, *Podobienstwo. Item figura*

Prosonomasia. Paronomasia infra.

Anno, *as, Trwam.*

Anno, *Przed rokiem/ Loni/ Dawno.*

An non? *Iza? Ob*

Annōna, *Szynosé/ Strawa/ Jold/ Obreš/*

Dochođ 1. Prowent/ Jurgiet/ Zboze.

Nahrung. *His opibus nunquam cara est anno-*

ma veneni. Juv. epith. Cōpiola, cōmūda, abūn-

dans, lārga, ūtilis, mōdica, cāra, abscondita, brevis,
dōmēstica.

Annōna praefectura, *Szafarstwo/ Podwo-*
iewodstwo. Ein Schafferey.

Annōnam *ēxcandēfācio, ilagēllo, incēdo,*
ōnēro, Droze.

Annōnārius, *adiect. Obrocny 1. Strawny.*

Annōnārius, *subst. Przēkupien.*

Annōs *ēxcēdere, trāsmittēre, sub Przēję.*

Annos, *otm, m. Stary.*

Annos *tot natus, ēgrēssus, explevi, Lat*
man ryle.

Annōsus, *Lētni 2. Alt/ bejahret. Pontificē*
liros, annosa solumina Patum. Hor. syn. antiquus,
vētustus, priscus, longavus, grāndavus, phr: avō
annis grāvis, cōfectus, frāctus, avi māturus. hīde
Senex.

Annōtatio, *Adnotatiuncula, Adnotamentum.*

Nāterminowanie/ Nāznāgenie.

Annōtator, *in Podstrzegacz/ alioqui Znāczy*
ciel sonat.

Annōtinus, *ab anno, Rocny/ Lātosi/ Ein*

Jahr alt. syn: Annuus, annōnārius.

Annōto, *Znāczy 2. Nāznāgam/ Spisuje/*

Nāterminować. Aufzeichnen. syn. Nōto,

ōbservo, ānimādvērtō, kēl inscribo, rēfēro.

Annua, *subst. Bābā*

Annua sacra, Annua solēnnia, *Rocnica.*

Annua *vīcē, Annuatim, Po roku.*

Annūalis, *Rocny. Jahrig.*

Annūeo, *Riwam glom.*

Annūis *vīcibus, Co rok.*

Annūlare, *is, neutr. Diehlido.*

Annūlaria, *subst. sub Piersciennik.*

Annūlariae *scala, Wschod krecony.*

Annūlaris, Annularius, *adiect. Pierscienistty/*

Pierscienowty, & Palec gwarry.

Annūlarius, *subst. Piersciennik.*

Annūlarus, *Pierscienistty/ Pero noszacy.*

Annūli *cōmarum. Rediut.*

Annūli *cūra, Bāncletystwo.*

Annūli *ius donare, annulo aureo donare,*

Szlachcicem gynie. (cem zostac.

Annūli *ius impetrare, obūnere, Szlachciz*

Annūli *vīlāres, Rolca do open.*

Annūle, *as, Wntwecz obracam. Annū*

Annulus, *Pierścien/ Kęśa/ 1. 2. Peto 1.*

Ein Ring. *Annulus ut fiat, primò colliditur aurum. Ovid. syn. flēvis, aureus, pretiosus, iugalis*

Annulus sigillaris, sigillatius, signatorius, Pieczęć. Ein Pekirind.

An num? Jsa? Ob.

Annunū āgo, cēntēsimum, Dochodit mi lac.

Annunū mēro, Licze/ Odliczam/ Policzam.

Darzu rechen oder darzu zehlen. Dum pro-
perat versus annumerare sibi. Mart. syn. ascribo,
accenseo; in nūmērum rēfēro; in nūmēro, pōno.

Annūntiātor, Opowiadacz.

Annūntiārio, Zwiastowanie. Verkündigung

Annūntio, Obwieśćzam. Verkündigen.

Annūo, n, Riwam głowa/ Skintieniem.

pokazac. Przystać na co Przyzwalam.

Annūo, oculo, Mrużam na kogo.

Annus, Rok. Jähr. syn. Tēpus, spātium
anni. epith. Lubricus, vērtēns, labilis, propērans,
rēvērtēns, irrēvocabilis, fertilis, flōriger, pōmifer,
triticeus, vinifer: vērtilis, tātūtus, vāriābilis rēvēr-
sus, pbr. tēpōra, annūa mōra, annūus orbis, cūrlus
rēvōlūbilis anni, annūa spātia, in sē sua pēr vēsti-
gia vōlvitur annus. Annus agit cōrtā lūcida signa-
vice. intērēa magnum Sol circumvōlvitur annum.
Flūminis instār labēns. Ipsē tāmen rēdit in gyrūm,
virelque rēlūmit impiger atērnō sēmpēr rēmēābilis
ōrtu.

Annus āgitur, cōmplēnt, ēxplētur, est,
Dochodzi rok/ Rok temu. (lato.

Annus rēmīssiōnis, secularis, Miłosieive

Annūum, subst: Jurgiełt/ Rocznj jurgiełt.

Co rok prebenda/ Spiża.

Annūus, Rocznj/ Coroczny. Jährich

Annus ex actis completur mensibus orbis. Virg.

A N O

Anōmalia, a, Gr. Nierówność.

Anōnis, idis. Gr. Ogon liśi siele.

Anōnymos, Gr. adiect. Bez imienia.

Anōnymos herba, Gr. Zywokost.

Anōpice es, Gr. Partzenie.

Anōrexia, a, Gr. Opięty stracenie.

Anōrmis, Gruby. Anordnung. Rusticus, a-
normis, sapiens crassag, Minerva. Hor.

Anōterica, orum, Gr. in Lekarswo purgu-
isce. Pūrgit pulwet/ atkney.

Anquina, Męstrowy powroz/ Liná. Segel

A N S

oder Mast Sall. syn. anchōra, epith: fōrtis.

Atque anquina regit stabilem fortissima cursum. Cin.

Anquiro, Dowiaduisz sie/ Intwizycyq cy-
nta. Wyszczuiz. Lekindigen.

A N S

Ansa, Rękoiesić/ Vcho u stątku/ Szal ręko-
iesić/ Remyk u obowia/ Powod 1.

Ansa ferrēa, Rāmra. ein Rammert.

Ansam do, quero, Powod 1. 2.

Ansāra, Poćist nāwizany.

Ansārus, Nāwizany/ Wstary/ 2. Topozny,
sko mājacy.

Ansārus incēdo, Podęmuiz boki.

Ansēgētes, hi sub Przyszroyny.

Anser, m. f. & Anser forma. Gs. Ein

Gans. Anseris Ortum voce fuisse jovem. Prop.

epith: Garrulus, rancus, stridulus, cānōrus, argūtus
pālūstris, flūvialis grāvis, āquosus, āquaticus, im-
prōbus, ēdax, inglūvīosus, clāmōsus, sēgnis, tardus,
inērs, vōlūcer, timīdus, lāripes, amīcōbia. pbr. an-
ser āquis gaudēns. Tarpēja quōndam cūstōdiā rū-
pis. Cānibus sāgāciōr anser. Rōmāne sērvātor cān-
didus arcis. Quē sērvāvit āvis Tarpeji tēmpla rōnā-
tis. Strēpit hic ēt āquaticūs anser. Sēnōnes dūm
garrulus, anser Nūntiat.

Anser mās, Anser māsculus, Gsior. 1.

Anser cāmēlus, Strus. ein Straus.

Anserārium, Roćtec gāsi. ein Gansē hañs.

Anserculus, Gsle/ Gsfa. Ganslein

Anserina, Strebnik siele.

Anserinus, Gsi. das von einer Gans ist.

Ansula, Vcho u stątku/ Remyk u obowia/

Rāmra.

Ansulz, Exodi 26. funiculi ad margines cortina-
rum assuti per intervalla laqueati, quibus cor-
tina necebantur. Jato u poduszet teraz bywa

Ansulatus, Vstary 2.

A N T

Anta, a, Antae arum, Podwoy/ Slup. 1. Si-
lat/ 2. Szlary na przodku.

Antacaus, Gr. Wyj rybá.

Antachates, a, m. Gr. Achatek.

Antaclasses (i. reberberatio) figura qua idem verbum
in contrarium sensum retorquet. Quintil.

Antandrus, Gr. Namistnik.

Antapocha, Gr. Cerogtas. & sub Awit.

Antapodosis. Quintil. figura i. redditio, contraria
comparatione.

Antar

A N T E

Antärećicus, Gr. Poludniowy. 2.
 Antärius, Przedmicyści.
 Antärius funis, Linä. ein Seyl.
 Antäxon, onü. Gr. Biegun.

A N T E

Ante, Prapostio, Przed. Vor. Ante Iovem
 nulli subigebant arva coloni. Virg. syn. antea, prię.
 Antē, Adverbium, Przedrym/ Wprzod.
 Antē alpha & beta, Prov. Od młodości.
 Antē diem Calēndas, Nōnās, Idus, Dniā
 trzeciego. Den Dritten Tag.
 Antē lucēnam, Więgor. Detabend.
 Antē omnia, Naybarszey/ Nādemysyśko.
 Ante pedes, Na doregu.
 Antea, Przedrym. Zuvor. Peñi nihil me si-
 cur ante juvat. Iamb.

Anteactus, Przēśly. Vorgeschehen. syn.
 Präteritus, elāplus, exāctus, trānsāctus.

Anteambulō, onü, Popzednik/ Mātśālek i.
 Antebani, Gwiazda psia mnieysza.

Antecantamen, Antecantamentum, Przegrawek
 Antecapio, Vprzedzam/ Vbiegam kogo.

Zuvor nehmen/ Vorkommen. Ante locum
 capies oculis. Virg. syn. occūpo, prāccūpo, antī-
 cipo, prior occūpo, capio, antevēnio.

Antecedens, Popzedziacy/ Przēśly.

Antecēdo, Przewyżsam/ Vprzedzam.

Przodkuie. Vorgehen. succinctus neque
 cursor antecedit. (Phal.) syn. Prācēdo, prācēo, an-
 tēco, antēgrēdior, antēvērto, prāvērto, prāgrēdior,
 vel antēcēllo.

Antēcēllo, Przewyżsam/ Przodkuie.

Ubertreffen. syn. Antēco, prācto, excēl-
 lō, supēro, prācēdo.

Antēcēssio, Vprzedzanie. Ubertreffung.

Antēcēssor, Popzednik i. 2. Promot/ Prā-
 ktyk 2. Ein Vorgehet.

Antēcēssorius, Popzedziacy. Vorgehend.

Antēcēssio, Antecessus, us, Vprzedzanie.

Antēcēnas, a, Antecania, a, Antecanium, Pod-
 więgorek/ Antypast. ein Vespermal.

Antēcūrsor, Popzednik. Vorlauffer.

Antēcūrsōria potio, Antypast.

Antēcūrsōrius, Popzedziacy. Vorläuffend

Antedenūntio, antedico, Przepowiadam.

Vorsagen.

A N T E

65

Antēdictus, Przerzeczony. Vorgesagt.

Antēco. is, Vprzedzam/ Przodkuie/ Prze-
 wyżsam. Vorhergehen. Si quis vult forma
 tabulas antecire vetustas. Prop. syn. antēcēdo, prā-
 cēo. Vide Antecedo.

Antēcēpētātum Niespodzianie.

Antēfācta, orum, Przēśle rzeczy.

Antēfēro, Przenosię z. Vorziehen. Quā
 quibus anteferam Et. Virg. vide Antepono.

Antēfīxa, orum, Bunty/ Budowānia ozdōbā.

Antēgēnītālis, Stārśy/ Dawny.

Antēgēstus, Przēśly. Voriger.

Antēgrēdior, Vprzedzam. Vorgehen.

Antēhābēo, Przenosię/ Mehrachten.

Antēhac, Przed tym. Vor diesem.

Antēla, e, Podpierscię. Brästrieim.

Antēlātus, Przelożony i. Leiu Vorstehen

Antēlōgium, Anteloquium. Przedmōwā

Antēlūcanis temporibus, Antēlūcādo, Ante

lucio, Anteluculō Przededniem. Vortag.

Antēlūcānus, Przededniowy. Frühe.

Antēlūco, as, Antelucor, arū, Porānię sie.

Anteludium, idem Antiludium. (mittag.

Antēmēridiānus, Przedpoludniowy. Vor

Antēmna urbs, sub Zarzege.

Antēmūrāle, Przedmurze. Vor der Mauer.

Antēmūrānus, Przedmurowy.

Antēnna, a, Māśrowy drąg/ Zagłowy drąg

Segelstang. (Lignum transversum ad malum,
 cui velum alligatur.) epith. Vēlata, vēlifēra, Virg.
 3. Aneid) Cornūa, vēlātārū obyrtimus antēnna-
 rum.

Antēcēcupātio, Vprzedzanie/ Zabiezienie.

Item figura, v. Prolepsis.

Antēpāgmēta, orum, Odrzwie.

Antēpārtā, orum. Zbior. Gesamler.

Antēpēndium, Antependium/ ein Vorhang.

Antēpēndūli crines, Cūprynā. ein Cuprin.

Antepenultima syllaba. Priscian. tertia a fine. Ante-
 penultimus. Quantitatem syllaba pe. v. in Penulti-
 mus.

Antēpīlāni, Żolnierz przodkowy.

Antēpōllēo, Przewyżsam/ Ubertreffen.

Antēpōno, Przenosię z. Blādę porāwy.

Vorsehen/ Vorziehen. syn. antēfēro, prā-
 fēro, prāpōno: plūris antimo.

Antēquam, Pierwey niż. Ehedann/ Als

dann.

dann. Antequam magnum fabricaret orbem.
(Sapp.) *syn.* Priusquam. *phr.* antę pędör, quäm
tę wiölem. ante növis rübęant quäm präta cölöribz
Anterior. Przedsobny. Das vordere. An-
terior numero est, cui filius unicus uni est. H.

Antēris, idis, vel idos, f. Gr. Zastrzał.

Gewölz. Commoda nec dura desunt Anterides
ipsis. N. C.

Antērius, Nā przodku/ dū Vor.

Antērmēn, inū, n. Orolica. Antos.

Antērmēnes, Antermini, Oroliczny.

Antēros, otis, Gr. sub Mīlosnīczy podátęk.

(Veneris & Marti filius. Cic. lib. 3. de natura
Deorum.)

Antes, hi. sub Stup. 1. & sub Winnicā 2.

Antęschölānus, Łokar. Vnter Lech meīster

Antęsignānus, Antęsignarius, Przedpropot

nīk/ Żolnierz przodkowy/ Hęst/ & sub

Żopīynīk/ Der vor dem Sähnlein gehet.

Anteambuloni militi antęsignano. S.

Antęstātus, sub Świādęze.

Antęsto, Ścoie przed kīm/ Przewyżsam.

Antęstor, arū, Świādęze. 1. Żęigen.

Antęvēnio, Vprędzam/ Przewyżsam.

Vorkommen. Antevēni tempus, non expectā-
ribz ultro. Virg. *syn.* Pręvēnio, pręvēto, antę-
cedo, antęgrędior.

Antęvēntūli crīnes, Cūprynā.

Antęvērsio, Vprędzānie.

Antęvērto, Vprędzam/ Vbiegam Łogo.

Antęvōlo, sub Lece/ & Vprędzam. Vorz

fliegen. Turum ut ante volans tardum prę-
cesserat agmen. Virg. *syn.* Pręvērto, pręvērro,
pręvēnio.

Antęurbānus, Prędmīęysti. Vorstadtsch.

Anthędon, onn, f. Gr. Niesplis.

Anthęmis, idis, Gr. Rumien/

Anthęricus, Gr. Żłorogłow ziele.

Anthęstęria, Gr. Miesopust/ Bwietnia Nies

Żitelā. Gaftnacht.

Anthias, a, m, Gr. Tręcz rybā.

Anthinum mel. Gr. Łipiec.

Anthōlōgia, Gr. Żielnik.

Anthracinus, gr. Czarny. Schwarz.

Anthracites, a, m, gr. Bwawoniz Kamien/

Kamien ognisty. Carfunkel stein.

Anthrax, acis, sub Minia.

Anthriscum, gr. Śniedek.

Anthropophagus, gr. Sāmōiedz. Leutz

fresser. epith. Dirus, inhūmanus, crūdęlis.

*Anthropomorphita Heretici, Deo formam humanam
assingentes.*

Anthropomorphon, gr. Pōkrzyk.

Anthus, ti, m, gr. Konik praż.

Anthyllion, Anthyllis, idis, gr. Solnik ziele

*Antypophora, Subiecto. Bude. ex Quintil. cum Orator
interrogato adversario, ipse sibi respondet.*

Antia, ha. sub Cūprynā. Haarlocken.

Antiaades, ha. gr. Ślinne tęgody/ Grugolz

*Antibacchius, idem Palimbacchius pes trisyllabus, op-
positus Cacchie. ut Concurre,*

Antibālis, is, eos, gr. in Buntz.

Antica, a, Domu przednia ściānā.

Anticanis, Bwiazdā psia mnierśa.

*Anticategoria. Mutua occasio. Quintil. Recriminatio
Budeo.*

Anticellium, Solnik ziele.

Antichręstis, is, gr. Zastāwā 1.

Antichristus 1. Ioann. 2. i. contrarius Christo.

Anticipatio, Vprędzānie/ Wrużā/ Prę

izcie 2. Vbieżenie/ Żabieżenie.

*Anticipatio figura Gramm. & Rhetorica Rusinian. ex
dem Prolepsis infra.*

Anticipo, Wprędz co gęnie/ Vprędzam.

Vorkommen. Aestivam fradens anticipare di-
em. Virg. in Ros. *syn.* Pręccępō, antęvērto, prior
ccępō, cępio.

Anticus, Przodkowy. Vordeltheil Et su-

per anticos in frontis imagine crīnes. Mill.

Anticyricon, gr. Ciemięrzyca.

Antidęo, Antęo pręscum. Vprędzam.

Antibac, pro antehac pręscum. Przed tym.

Antidōrum, Gr. Oddanie. Abgebung.

Antidōtum, Antidotus, ti, f, gr. Lekārstwo.

*Asiney wiber Gęft/ Gegengift. Qui faci-
cili potu antidotos imitatur honestas. S. *syn.* anti-
dōtum, alexipharmacum, medicamen, amōlęcum,*

epith. effięcā, pręfens, sālutaris. vide Medicamen

Antichon, Gr. sub Glos. 10.

Antigęrio pręscum, sub Bārzo/ & Ryżlo.

Antigrāpharius, Antigraphus, Gr. Pobor

cā. ein Rechen Schreiber.

Antile-

Antilegōmēna, orum, Gr. Przeciwnie pisa-

Antilēna, Antillena, a, Podpiersien, (nise.)

Antilogia, a, Gr. Przeczenie.

Antistudium, Przegrzewek Vorspiel.

Antimēsia, orum, Portrety.

Antimeria, Figura Grammatica, cum Pars Orationis una pro altera ponitur. Analleges species, cuius multa exempla elegantiam, & antiquitatem spirantia, affert Verrep. in Grammatica sua, & Pompa de antiquis locutionibus.

Antimesuratio, Gr. Polniebā.

Antimetabole, Figura, cum verba mutata repetuntur, eadem quibusdam.

Antimonium, B. Antymonium/ Wzrost przy prawā Spiesglas.

Antimonia Quintil. cum due leges colliduntur:

Antios, apud Festum, corrigit Scaliger, antios i. ex-cruciatos legens, ab anglo.

Antipagmēta, orum, Odrzucie.

Antipathes, i, n. Gr. Hamien od czarów.

(Rex Lastrigonum, melampodis, seu, ut alij volunt, Lami filius, qui fornicarū oppidum condidit) epithet. Lastrygon, erūtus, trux, horrendus, fērus

Antipathia, a, gr. Przeciwność z. Włas-
prywatni wrodzona. Wiederwertigkeit.

Antipēlarga, a, gr. Oddanie dobrego.

Antipēristas, u, gr. Scisnienie z.

Antiphēna, orum, gr. Wiano.

Antiphōna, a, gr. Antyfonā.

Antiphrasis, Figura cum dictio aut sententia contra-
rio sensu profertur. Donat. Servius.

Antipodes, Antichthonēs, Podziemni ludzie
die Leut/ die ihre Fäß gegen uns kehren.

Son hic Antipodas: salumq. rubrum. (Phal.) phr.
Qui nobis adversa premunt vestigia. Qui nostris
adversa premunt vestigia plantis.

Antiptosis, Figura Grammatica casum pro casu ponens

Antiqua fide, virtute, &c. Siczery z.

Antiquarius, Stározytności zakramatocy/
Pisarz. Ein Liebhaber. Ignotos mihi
tenet antiquaria versus. Iuv.

Antiquatio, Zniesienie. Abstellung.

Antiquē, Po stároswiecku/ Nach Altero.

Antiqui, Przodkowie. Vorfahrer.

Antiqui officii homo, Prosty. Ein fällig.

Antiquior, Lepszy. Besser.

Antiquis moribus, Stározytnie/ Posly.

Antiquissimum est mihi, Mam co ná baze-
niu/ Stáram sie/ Waze sobie. 12

Antiquissimus, Przedni i. Vorderst.

Antiquitas, Dawność i. Stározytność/ Stá-
ranie. Mr. Wesen/ die alte Zeit. Antiqui-
tatem Romule, & mabortiam. (Jamb.) frn. Vētū-
tas, Sēctetus. epith. Priscā, vēranda, sācta.

Antiquitus, Zdawna. Vor Alters/ Alten
Zeiten --- Capyn posuisse antiquitus urbi. Sil.
syn. Antiquē, quondam, olim, alias.

Antiquo, as, Znosze. Abschaffen/ Abstellen.
syn. ābōlēo, rēfēndo, irrītō, ābrōgo.

Antiquo opere, artificio, Po stároswiecku

Antiquor, Wiorseis. Veralten.

Antiquum, Zwyczaj/ Obyczaj/ Po stáremu,
der Gebrauch.

Antiquum obriues, Dawnos ty taki/ Taki
on iest. Du bist lang so.

Antiquus, Dawny/ Stárodamny/ Nily/
prosty z. Siczery z. Mr. Hospiti antiqui so-
litas intravimus ades. Ovid. frn. Priscus, vērūtus,
lōgēvus.

Antirrhinum, gr. Wyślin ziele.

Antiscy, hi homines oppositas nobis umbras habentes.

Antiscorodon, gr. Czosnek z. Knoblauch.

Antistigma, tis, gr. Sroł iadálny.

Antisophistes, a, m. Gr. Quintil. i oppositus Sophista.

Antispodon, n. gr. Mosiejne/ Miedziane
żuzele/ Schaum des Metalls

Antistasis, Figura, cum vox in alio sensu repetitur.
Rusian.

Antistes, itis, hic, hac. Przełożony z. Biskup

Prálat/ Bsiēni/ Przysław/ Dozorca/ Solo-
warkowy z. Vorsteher. Ante fores templi,
crater antisitis auro. Prop. syn. Sacerdos, Præsul,
Episcopus. epith. Divinus, sacer, conspicuus, ca-
stus, pius, venerabilis, venerandus, victatus, infūla-
rus. phr. Sacrorum antistes. Sacrorum morumque
magister. Mitra quem sacer ornat honos. Mitratē
decorat quem cūlmen honoris; cui tempōra mitra-
bicornis ambit. Quem sacer ornat apex, qui dextra
pastorale pēdum gerit. Mitra lituoque decorus, in-
fūla cui nitidos advēlat cāndida crines. Christi qui
servat ovile. divini cui credita cūra gregis.

Antistita, Antistia, Bsiēni, Abrišsin. Stabat
apud sacras Antistita Numinis aras. C. Sev.

Antistitium, Przełożenstwo/ Biskupstwo/
Prálatura. ein Vorstand.

Antisto, Przechodzi kogo/ Przewyżsam / &
in Waze sobie co. Vorgehen.

Antistochon, Tropus literam pro litera ponens, ut Ma-
galia, magaria: olli, illi, Antistro-

Antistrophe, i. conuerso retrorsum. Figura Grammatica, cum syllaba una alteri vel plures ex aduerso sibi respondent. Rhetorica, cum dictiones. Et Comædie pars respondens Strophe.

Antithalamus, gr. Przedpoście.

Antithæos, gr. Czart. der Teuffel.

Antithesis, Figura eadem que Antistochon, & Antitheton.

Antitheton Figura Rhetorica contraria contrarijs opponens. Contentio & contrarium. Cicer. Relata ad singula. Cicer. cum in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondent.

Antithora, a. B. Morzymord/ Cytwat.

Antitypum, gr. Konterfekt. Konterfey.

Antilia, a. gr. Czerpáká. Cemer/ Pump. (Machina ad hauriendam aquam) Curba laboratas antlia tollit aquas. M.

Antilo, as, gr. Czerpam. Erschorpfen.

A N T O

Antonomasia, al. Tropus loco proprii nominis, aliud ponens. Quintil.

Antonymia, Gr. idem Pronomen.

Antora, a. B. Morzymord/ Cytwat.

Antra, in Dolina. ein Thal.

Antroo, as, sub Jastinia/ Eine Höle.

Antrum, gr. Jastinia/ Páciepi/ Dstüb.

Ein Höle. syn. Spēcus, cāverna, lūstrum, spēlunca, spēlūm, lātebrā, crēpta, fōvea, fossa, epith: decliue, arcānum, cōncavum, frōndōsum, cōnvēxum, ūmbrosūm sinūōsum, furtivum, oeculūm, hōrrendūm, cāvernōsum, pīcūm, fuscūm, mōn tānūm, stūpendūm, vācūm, abdūm, cāpax, inhōspitūm, virīde, rōridūm, nigrāns, virēns, secrēcum, mūlcōsum, frīgēns, rōrāns, nēmōrōsum. pbr. Dōmus, atrā fērārūm, ināspēcti cōelo rādīsqūe pēnātes. Virīdes dānt, vel servānt āntra tēnebrās. Invisi rādīus, Sōlis mēdio sēntitū in āstu, āntrum lūcē cārens. Sōlis ināccēssūm rādīis. Rūpis exēse cāvum. Lōngō spēlunca, rēcēssū: Cāvum sāxum. Rōrāntia fontibus āntra. Cāva rūpēs. Cāvā silēx, āntra sūbit rōphis lāquēata; et pūmice vīvo. Pēndēntia saxo āntra. Scrūpēa tūta lācu nigro nēmōrumqūe tēnebris. Efflicēns hūmīlem lāpīdum cōm pagibus arcum. Cūjūs in extrēmo est āntrum mēmorale rēcēssū, arte lāborātum nūlla, sīmūlāverāt artē ingenio nātūra sūo nām pūmice vīvo, et lēvibus tophis nativum dūxerat arcum, in cōnvēxō nēmōrum sub rūpe cāvāta. Vitā in sylvīs inter dēsēta fērātum. Lūstra dōmosqūe trāho. in sēcēssū lōngō sub rūpe cāvāta, prōque dōmo lōngis spēluncā rēcēssibus ingēns, abdita, vix ipīs invēntēda fēris. Garrūlus in primō limine rīvus erat. Strābat ācūta silēx prēcīsis ūndīquē sāxis. Spēlūn-

A N U

ca dorso insurgens, altissima visu. Sub terra fodere possere lateam. Verum morte fera sylvis degubat et antris.

Antroo: as, sub Rey wodze/ & in Jastinia.

A N U

Annulare, Bielido. Annulus, lege Annulus.

Annus, ni, m. Wdbyr. das Besäß. Excruciant turpes anum si forte papilla. Ser. syn. Pōdex.

Annus, us, f. Bábá/ 2. & sub Dlugowiecny.

Altes Weib. Ecce anus in mediis residens anosa puellis. Ovid. syn. Vētila. epith. Trēmēns, mārēda, sēdūla, frīgida, tristis, rūgōla, cūrva, sēgnis, mōrbōsa, mūltilōqua, lāngvīda, dēlīrāns, exāngvis, sōrdīda, pārcā, ārida, dēfōrmis, vīgīl, sēvēra. pbr. Grāvis ānnis, ānnōsā pārens. Grandior xvo. Cūi frōns rūgis cōntrācta. Invāldis ānus ē nērvata lācētis. Lānguīda sōrdet ānus: admōtē admūrmurat igni. Vide Senex.

Anxiē, Stāsowliwie/ Ostro. Angstlich.

Anxietas, atis, Vcrapienie/ Stāsowliwosé.

Angst/ Bangigkeit. Auxietate carens animi facie, omnis acerbi. Luc. syn. Cūra, sollicitudo, epith: Trīstis, infōrmis, mōrdax, mōlēsta, pāvīda, grāvis, stimūlāns, mōrdēns, rōdēns, vide Cura.

Anxifer, Stāsowliwy/ Stāsuncet przynosiący, Angstbringend.

Anxitudo, Stāsowliwosé. Bangigkeit.

Anxius, Stāsowliwy/ Piegotowity. Angste hafft --- sollicitam timor anxius urget. Virg. syn. āmbīgūus, incērtus, dūbius, āncēps, sollicitus vide Sollicitus

Anxurus, Azurus, Nie sātosty. Racht.

Anypeuthinos, vel us, Gr. Wolny od rachun kow. Frey von Rechen-schaft.

A P A

Apāge, Gr. Preg itad/ Schoway sie. Hinz weg. Debueram dixisse, apage hac immittia poma. Gaz.

Apālastros, vel us, Gr. Gruby. (wy.

Apārtias, a, m. Gr. Wiatr pulnocny prao

Apārīne, es, Gr. Ostrycā žiele.

Apārtilōgia, Gr. Rāchunki dobre

Apāstia, a, gr. Post. i. Saste.

Apāthēs, ū, gr. Niecierpliwý/ Bez nāmīstīnosci. āngeduldig.

Apāthia, a, gr. Niecierpietliwosé.

A P E

Ape, i. prohibe. v. Apeo.

Apello-

terra fodere
vis degebat

Jastinia.

Annulus.

Excruci-

syn. Pödex.

owieczny.

fidens an-

Trémens,

cürva, se-

liferans, ex-

vigil, se-

Grandior

dis änus e-

us: admön

stlich.

volwosc.

ens animu

ollicitudo,

ita, pävida,

Cura.

zynosygy.

gkeit.

Angst

get. Virg.

sollicitus

schl.

drachun

ie. Zim-

utia poma-

wey.

ocny prä-

e

ez nämis

.

Apello-

Äpellötes, a, m. gr. Wiact wschodni prawy
Äpella, a, m. Obzezaniec.

Apenary Trebel. Pollio. i. gladiatores, arenary, in-
gentes, immanes, crudeles, a voce Græca sabs.
Marcellus, Donat. accedit & Rhodigin. bi Galieno
lusare Cyclopm. al. Apinarij.

Äpeniäutismos, vel us, Gr. Wagnanie dos
gesne. ein Zeitliche anstreibung.

Apeo, es, apere, Apes, in. Zwiznie/ Niedo-
puszgam/ Hamule/ Odstrasam.

Äper, Wieprz diki/ 1. 2. Wild Schwein
Trux aper insequitur, totosque sub ingvine dentes.

Ovid. syn. Sus, epith. Spumens, minax, furibun-
dus, furens, immanis, ferus, torvus, fulvus, trux,
fulminatus, hispidus, violentus, ferox, truculentus,
frendens, hirsutus, fervidus, vulnificus, sanguineus,
impetuosus, sordidus, dentatus, hirtus, setiger, seto-
sus, cruentus, horridus, protervus, audax, impavi-
dus, spumosus, vastator, fremens, rabidus, ingluvi-
osus, acer, savus, spumans, arcadus, Manatus,
Marsus. phr. obliquo dente timendus aper. Dente
minax. Vulnificos acuit dentes aper. exilit exerto
dente protervus aper. Vastans rura colonis, im-
mensa membrorum mole, cruentus, indomitus, re-
gnabat aper. Savus aper longe sylvis latracibus
actus Fulmineo celeres, dissipat ore canes.

Äpërio caput, Zdeymie gapka/ die Mähe
Äpërrä cœli, Podniebie. (abnehmen.

Äpërtë, Orworzyscie/ Jawnie/ Szegze/
Wyrozumnie/ Wzywe ogy. öffentlich.

Tu modo quem poteris vel aperte tutus amare. Ovid.
syn. Palam, manifeste, vide Palam, vel ingenuè.

Äpërilis Orworzysy. Aufschlus.

Äpërtio, Orwieranie. Aufschlus.

Äpërtis tibus, Glošno. Hell.

Äpërio capite, Niewstydlowie.

Äpërio pectore, Szegze. Aufschlig.

Äpërium, Gola/ Widok 1. Præstwor.

Äpërium pectus, Szegzosc. Aufschligkeit

Äpërtura, Orwieranie/ Orwor/ Drzwi 1.
Dziura 1. Auflosung.

Äpërius, Orworony/ Orworzysy/ Nagi/
Nie nakryty/ Szegzy 2. Offen/ Offenz-
bahr. Quid miseros toties, in aperta pericula
cibes. Virg. syn. Reclusus, reseratus, patens.

Äpes, in f. vel um, vel ium, plur. num. Päszo-
ta. Bienen/ Immen. Nunquam cessant apes
opus exercere coruscit Floribus assultant, undique
mella legunt. epith. Mellifera, scutella, florigera,

fugaces, ingeniosa, melliflua, casta, vigiles, solliti-
citate, innuba, mellita, vaga. pervigiles, parva, gra-
ciles, industria, attica. Cecropia, Sicania, Hybla.
phr. Volucres, aves Hyblæ, Cecropia, mellifica,
apum agmen, examen, exercitus. Carpit apis, stu-
diola thymos. Densa per herbosos voltant exa-
mina campos. apes thymo pasta: melle grävda.
Florum studiofa cohors. Veris populantur apes.
Floribus insiliunt vallis, roremque madentem ore
legunt. Mellis apes avida voltant per amena
virgata. Roris odoriferi. Sicania detinet hortus a-
pes. Cerasque liquentes conficiunt, dulcesque la-
res in pumice figunt, incumbunt operi, gratiscum
laboribus instant. amisso dubia rege vagantur a-
pes. omnibus una quies operum, labor omnibus
idem.

Äpex, Kropka/ Wiersch 1. Czub/ Silyk/
Czapka 1. Knopff/ Spis --- lamg volas

apicem & latera ardua cernit. Virg. syn. Fastigi-
um, vertex, cacumen, culmen. epith: altus, excel-
sus, arduus, apertus, summus, superbus, cellus, sub-
limis.

Äpex plümæ, Oś u kłosia.

Äpëxabo, onis, f. Jactancia. Corripit penulti-
mam Rob. Stephan. quam in Longabo producit, cum
tamen analogia similis utriusq. sit.

Äphaca, vel ce Gr. Papawa/ Golebi groch/
Wyka polna/ Szalwia lesna.

Äpharëma, n. gr. Pegak. Gerst.

Äpharësis, is, gr. Odiscie. Item Figura A-
blatio, Diomed. qua literam vel syllabam initio di-
ctionis aufert.

Äphëria, a, gr. Kres sawodniyy.

Äphorismus, gr. Sumowanie/ Riwra.
Aphorismus Rustiano, figura sententiarum temere di-
cta corrigens, al. Diorismus. Correctionis species.

Äphracium, gr. Wawa nie nakryta.

Äphrödes, is, gr. in Pienisty/ & Mak.

Äpörödes meconium, gr. Jary mlecy ziele.

Äphrödisaces, es, gr. Acharek.

Äphröpissas, a, gr. Tatarstie ziele.

Äphrön, is, gr. Mak.

Äphrönitrum, gr. Salitra. Salpeter.

Äphröscorodon, gr. Czosnek. Knoblauch.

Äphixa, orum, gr. Warg osypanie.

Äphye, es, gr. Mirzewka.

Äpnyllanthos, is, n. gr. Dryskiew polna ziele

Äphyllon, li, gr. Gniazdo ziele.

Āpia bralsica, Apiacos caulis, Rāpustā kę
 dzierzawa. Brencklich Kraut.
 Āpiāna vitis, Mustkātēlā. ein Mustkatetraub
 Āpiānus, Pšzelny. Apianum, Pšzelnik.
 Āpiārius, adiect. Pšzelny. Immenpfieger
 Āpiārius, subst. Bärnik.
 Āpiāster, Apiastra, Żolnā.
 Āpiāstrum, Jaskier/ an Pšzelnik źiele.
 Āpiātus, Glądrowaty drobno.
 Āpica ovis, adiect. Gracum. Owca. I corripit Rob. Stephan. sed ratione originis Graca duplicis, posse etiam produci.
 Āpicula, Pšgółkā. Ein Klein Bienlein/ Immelein. --- nunc haurit apicula, qua tel. Scal.
 Āpiculus, Kropka/ Bindā. Das Höchste eines/ jeden Dings. parvus apex.
 Apilascus, f. Błoto/ i. Das gold.
 Apinē, he, Bayki śinnake reden.
 Apinarius, Szyders. Ein Verspottet.
 Āpios, y, f. Rzedkiew/ Gruszkā ziemna.
 Apiosa affectio, Slonecznica.
 Apiosus. Slonecznica ciępiący.
 Āpis, u, Pšgółā. Ein Imme non apis inde tulit collectos sedula flores. Ovid. vide Apes.
 Āpis imperfecta, Trąd.
 Apiscor, eris, Dostaje. i. Erlangen.
 Apisterium, B. in Bārē.
 Āpium, Opich. Eppig. Et virides apio ri-
 pe, tortusq; per herbam. Virg. (Herba amarissima, quā olim in Acheia Victores sacri certaminis coronabantur.) epith: amarum, viride, virens, vivax, u-
 dum, viridans.
 Āpium agreste, Jaskier. Melissen.
 Āpium hortense, Apium verum, Piotruszkā. Poter schilge.

A P L

Āplānes, u, vel eos gr. Nie błędy.
 Āplūda, e, Mielkiny/ Orzechy. Treber.
 Āplūstre, Aplustrum. Aplustra, & Aplustria,
 Bānderā. Schiffgezier. (Ornamentum in
 summitate navis) Navibus assumptis fluitantia quae
 vere aplustra. Cir. Inconculsa behit tranquillus a-
 plustria status. Rut. epith. Fluitans, Graecum.
 Āplysia, e, gr. Gebkā. i. Wasser Schwam
 Āpnōea, e, gr. Bezetchu.

A P O

Apocalypsis, eos, u, gr. Obiawienie.
 Aponcha, e, gr. Cyrograf/ Rwir.
 Apocolocyntosis, gr sub Kanonizowanie.
 Apocope, es, Gr. Vcinanie. Item Figura Gram-
 matica, literam vel syllabam finis dictionis ad-
 mens.
 Apocōpus, Gr. Biezaniec.
 Apocriticus venter, Gr. Słaz słakowy, &
 in ślāk.
 Apocryphus, Gr. Nieprawy/ Pokarny.
 Apocynon apocynum, gr. Żabia kostkā,
 Toiā źiele.
 Apocynum repens. Obwoinā.
 Apodes, hi, vide Apus.
 Apodidraščinda, gr. sub Smrużek.
 Apodixis, u, eos, gr. Dowód/ Rwir.
 Apodōfs, u, gr. Oddanie. Item Figura Rhe-
 torum, cum membrum periodi posterius, priori
 membro respondet. Donat.
 Apodyterium, gr. Żurwálnia.
 Apogross, ci, gr. Wiatr z dolu.
 Apogrāphum gr. Wypis/ Konterfekt/ Prys-
 malowany obraz. ein Copey.
 Apolactizo, gr. Odwierzgam.
 Apolēctōrium, gr. Rādā pospolita/ rātes
 mna/ de personis.
 Apolēctum, gr. Rosolowa strawā/ ibidem
 Tomus piscis, Dwono ryb.
 Apolēctus, idem, & Tuncyk/ Trybunališkā
 Rosolowa strawā.
 Apōlis, idi, gr. Wagnaniec ein Gebanter
 Apōlogārio, Gadkā/ Bālanie. Rāhel.
 Apollināris, Bielun.
 Apōlogēticum, Apologeticus, gr. Obrona.
 sławna. Verantwortung.

Apologia, Apologismus gr. idem,
 Apologo, as, Przymawiam komu/ Oddaje
 wet zā wet.
 Apōlōgus, gr. Baykā. Ein Sabel. Apologon
 audi lēctor, & verum puta. [Iamb.]
 Apomagdalia, e, in Ragnik.
 Apōmēli gr. Miód piły. Meth.
 Apōphāns, gr. Odpowiedz i. Rejestr z.
 in Mowis je nie. Verlaugung.

Āpōphle-

Apophlēgmātismus, gr. *Μάστηξάτοριον*.
 Apophōrēta, orum, gr. *Ποδάρετ*.
 Apophlēgma, tis, n. gr. *Πowieść znamięnia*.
Ein Furcher wolgefallener Spruch.
 Apōplēcticus, gr. *Αποπλεκτικός*.
 Apōplēxia, e, gr. *Αποπληξία*/ Schlag.
 Apōpōmpaus, gr. *Οδωροποι*. ein *Gekehr*.
 Apoprōegmēna gr. *Οδωροποι*. Cic. de Finib.
Aus Wurf.

Apor, pro apud, Festo priscum.
 Apōria, gr. v. *Μαρπενία*/ *Trudność*/ *Niedostatek*. Ecclesiastici 27, Aporia hominis in cogitatu illius. LXX. habent i. sterus. Polonus interpres. *Utrapienie*/ reddidit. *Gebrechen*.
 Apōrior, aris, *Niedostatek mi*, *Uciśnionym*/ *Trwoje*. *Mangelhaben*.
 Apōron, gr. *Μαρπία* rzec.

Apōrōpēsis, ū, gr. *Σάμιλζεν*. Item figura Oratoria, quae sententiam inchoatam abruptit sic, ut tamen quod abscessum est, intelligatur. Quintil. Retiēntia, Cic. Obiēntia, Celso, Interruptio. Quintil.

Apōspragisma, tis, gr. *Πιεσέ*/ *Herb sygnosowy*. *Ein pestier*.

Apostāsia, e, gr. *Οδστανία*. *Abfall*.
 Apōstāta, e, n. gr. *Οδστανία*/ *Zbieg*. *Ein Abgefallener*/ *Abtrinniger*. Tunc vir Apostolicus, nunc viliū Apostata factus. Sed.

Apōstato, as, gr. *Οδσταν*.
 Apōstatrix, sub *Οδσταν*. *Abtrinnigern*.
 Apōstema, tis, gr. *Οδστανία*/ *Diätetie*. ein *Geschwar*.

Apōstēmātica, e, gr. *Οδστανία* polna.
 Apostolatus, us, apud S. Paulum Apostoli munus vel Apostolica dignitas.

Apostoli, hi. List. *Swiadechny list*.
 Apōstolicus, gr. *Αποστολικά*. *Apostolisch*.
 Tunc vir Apostolicus, nunc &c. Sed.

Apōstolus, gr. *Αποστόλος*/ *Amiral*/ *Postaniec*.
 Apōstrophe, es, gr. *Οδωροποι*. Item figura Oratoria sermonem ab una persona ad aliam convertens. Conuersio, Rusiniam. Quintilian.

Apostrophus, s. i. nota. Averso Diomed. etiam Apostrophis idem. Nota Orthographica circuli dextra parte constans, sed summum fini ditionis appposita, significans i. vocalem ablatam esse, ut Ain. Tanton. Diomed. At Prisciano Synalcephe hac dicitur. Sed &

consonantem ablatam solam vel cum vocali, designat apostrophus. ut Mult. ille. Horridus miles amatur. & Inter se coisse vir, & decernere ferro; pro viris. Ecclipsis hac vocatur, qua exierit M. vel S. Exempla plura collegit Gifani ad Lucret. & Verrepans in sua Grammatica. eadem Mario Victorin.

Apōtēlesma, tis, gr. *Προβλεπόμενον*.
 Apōthēca, e, gr. *Σπίθα*/ *Stad*/ *Piwnica* i. *Winna piwnica*. *Ein Gehalter*/ *Apothek*. Antapotheca prociis intacta est, &c. Horat.

Apōthēōsis, ū, eos, gr. *Κανονισμός*.
 Apōtōpāus, gr. *Οδωροποι*.
 Apōxyōmēnos, gr. *Σκίεραιος* sis.
 Apōzēma, tis, *Defekt*. ein *Gefech*.

A P P

Appārātē, *Kostownie*/ *Swiętmo*. *Köstlich*.
 Appāratio, *Gotowanie*/ *Przygotowanie*.
Zubereitung.

Appārātū nullo, *Nie wytworzenie*.
 Appārātus, adiect. *Opatrzone*. *Zugenstet*.
 Appārātus, us, *Opatrzenie*/ *Przygotowanie*.
Dostatek 2. *Sprzet*/ *Ubiór* 1. *Aparat* 1.
Befehrschafft/ *Rüstung*. Persicos odi puer apparatus. [Saph.]

Apparens, *Widoczny*. *Erscheinend*.
 Appārēo, *Stawiam*. *Erscheinen*. Apparent rari nantes in gurgite vasto. Virg. syn. vidēor, com pārēo, dīor, exōrior, sūrgo, exsūrgo.
 Apparesco 4. Esdra 7. pro Appareo.

Appāret, *Poraznie* sis co/ *Widac*/ an *Widziec*? *Es Scheinet*.

Appārītō, *Wkazanie* sis/ *Ceklarstie stanie*/ *Ceklarz*. ein *Erscheinung*.

Appārītōnis magister, *Herzman w Miastach*. ein *Hauptman inderstadt*.

Appārītōr, *Ceklarz*/ *Halabarmik*. *Diener Stadtknecht*. Apparitores sed furenti suggerant. (Jamb.) syn. Sātēlles, lictor, stipator, epith. Clamōsus, saevus, pēlitus, trūx, rābidus, rigidus.

Appārītūra, *Ceklarstwo*. *Stadtdiener*.
 Appāro, *Gotuje*/ *Sprawuje*. *Zubereiten*/ *Zurüsten*. Incertus quid luno ferat, quas apparet iras. Vel. syn. Pāro, cōmpāro, ōrno, ādōrno, prāparo.

Appellatio, *Nazwisko* 1. *Nazwanie*/ *Przez wisko*/ *Apelacja*. *Nennung*.

Appellativus, *Nazywańcy*. ein Nennender
Appellator, *sub Apelacya*. ein Nenner,
appellatorius, *ibidem*.

Appellito, *as*, *Nazywam*. Nennen.

Appello, *as*, *Nazywam*/ *Mowis do kogo*/ *Mianuie* 1. *Wymientam*/ *Opominam* *sic*/ *Odwoływam* *sic* 2. *Pozywam* 1. *Natadam* *sic*. *Apeluis*/ *Namawiac* *na nietylko*/ *Przezywam* 2. Nennen. *syn.* *Voco*, *nōmīno*, *compello*, *as*, *phr.* *Nōmine dico*, *Nōmine clāmo*, *Rēfēro* *nōmen*.

Appello, *is*, *Przybiłam* *do brzegu*/ *Przyjeżdżam*/ *Przykładam*/ *Popadł*/ *Kiwam* *głową*. *Anlānden*. *Aut quis te gnāvum nostris Deus appulit oris*. *Virg. syn.* *admōvēo*, *aplico*, *vide* *Nabem* *appello*.

Appello animum ad, *Ułubić* *sobie*.

Appellor, *aris*, *Żowię* *mie*. Genent werden

Appendicula, *Przypadek*. ein Zusatzlein.

Appendix *icis*, *idem* *ab appendo*. ein Anhang

Appendix *spina*, *Głog*/ *Römischer Spieß*.

Appendo *is*, *Zawieszam*/ *Ważę* *waga*. *Anhangen*. *syn.* *Suspēdo*, *vel* *pōndēro*.

Appendor, *Wiszę*/ *Żencę*.

Appētens, *Chciwy*. Begirig.

Appētēte *lūce*, *Przededniem*. Vortage.

Appētētia, *Poządanie*/ *Pragnienie*/ *Apetyt* 1. 2. Begierd.

Appētētia *miluina*, *Apetyt* 4. Appetit.

Appētibilis, *Poządany*. Gewinscht.

Appētita *verba*, *sub* *Wystawny*.

Appētūio, *Żądza*/ *Pozadliwość*/ *Chciwość* *Pragnienie* 4. *Apetyt* 1. 2. Wündsch.

Appētitor, *Pozadacz*. ein Begehrer.

Appētītus, *us*, *Żądza*/ *Chciwość*/ *Apetyt* 2. *Grosse Begierd*/ *Lust*. *syn.* *Pētītus*, *expētītus*, *ōprātus*.

Appēte, *is*, *Żadam* 1. *Chwyć* 1. *Ściagam* *cechę*/ *Targam* *sic*/ *Krucam* *sic* *do czego*/ *Przybliża* *sic*. *Begehren*/ *Wünschen*. *Posim quin oculos appetat ille suos*. *Tib. syn.* *Cūpio*, *ōpro*, *ēxōpro*, *pērōpro*, *ēxpēto*.

Appēto, *onis*, *Pozadacz*. ein Begehrer.

Appētor, *eris*, *Kruca* *sic* *pies*.

Appīngo, *Przydaje* 1. *Przypisuje*/ *Przyzywam* 2. *in Maluis*. *herzu Malen*.

Applāudo, *Pochwalam*/ *Przyklekam* *cechę*/ *ma*/ *Krzykam* *pochwalać*/ *Uderzam* *siemię*. *Stolocken*. *vide* *Plaudo*.

Applāusor, *Pochwalacz*. *Stolocker*.

Applāusor, *us*, *Pochwal*/ *Krzyk*.

Apprōpinquo, *Przybliżam* *sic*. *Herzu* *na*

hen. syn. *Prōpinquo*, *accēdo*, *advēnto* *phr.* *Fit prōpior*, *tērralque cīta rātis attingit aūra*. *Pōrtulque pātēscit*. *Jam prōpior*. *Rēspicit instātem tērgo*, *et prōpiora tēndentem*. *Jamquē prōpior quābānt pōrtis*. *vide* *Advenio*.

Appropio, *as*, *B. Approximo* *B. Przybliżam* *sic* *Beynahren*. --- *Tepidacz*, *approximat* *Austri* *Mant*.

Appulsus, *us*. *Przygnanie*. *Przypłynienie*. *Przyscie*. *Zulandung*.

Aprārius, *Wieprzowy*. *Vondem Schwein*

Apricans, *Pogodny*: *Heyter* *Schon*.

Apricatio, *Slonce*/ *in* *Nā* *sloncu*.

Apricitas, *Pogoda*/ *pożytenie* *wesole*/ *Wiosłość*. *Schonheit*/ *Heyterkeit*.

Apricor, *aris*, *Nā* *sloncu* *rad* *bywam*.

Apriculus, *Wieprz* *dził* *morski*.

Apricum, *in* *Nāsloneczny*. *Sonnēbitis*.

Apricus, *Pogodny*/ *Nāsloneczny*/ *Suchor* *lawy*/ *Wesoly*. *Ein Sonnētriger Ort*

--- *Et terris immittit apricis*. *Virg.* *Curet apricis*, *in collibus una colorem*. *Virg.*

Aprilis, *subst.* *Rwiecień*. *Der Monat* *April*. *Aprilem memorant ab aperto tempore dictum*. *Ov. d. phr.* *ab aperto*, *tēmpore dictus*, *Mēsis Cythērius*, *à Vēnēre hic magnā descendit origine mēsis*. *Aprilem Vēnēri sacrum fecēre Quirites*. *Cum lētis decōrantur floribus hōrti*. *Cum jam tinnire vōlūeres incipiunt*. *Quo mēse arborē habet frōdes*, *et pabūla tellus*. *Mēsis*, *quo ver cūta āperit*.

Aprilis, *adiect.* *Rwieńniowy*.

Aprinus, *vel* *Aprugnus*, *Wieprzowy*. *Von einem wilden Schwein*. *Summa te, atq. mie*, *ne dicam viscus aprugnum*. *Lucr.*

Aprōnia, *a*, *Przestęp* *gany*.

Aprōxis, *is*, *eos*, *Gr.* *Nieprzystęp* *zielen*. *sub* *Ogniste* *zielen*. (*Freisch*)

Aprūgna, *a*, *Dręczyńa*. *Wild* *Schwein*

Aprūgnus, *Wieprzowy*. *Wild* *Schweinisch*

A P T

Apfinchium, idem Absinchiū
 Apūs, idis, Gr. Obod/ Sklep.
 Apſychos, Apſychos, i Gr. Cieplec.

A P T

Apātus, Przyprawiony/ & sub Wiazany
 Aptē, Grzegz/ snadnie. Beschlicklich. Sem-
 per in his aptē narrantis verba resistunt. Ovid.
 Apitudo, Snadność.

Aptio, as, Goruiz/ Naprawiam i. Sposabiam/ Przygotowuje/ Naprawiam/ przyprawiam/ i. Temporarie. Zusammen fügen/ ordnen. syn. accōmmōdo, cōmpōno, ad-
 apto. pbr. aptari citharā modis.

Aptotum Nomen, Prisciano, quod solum Nominativum casum habet, ut Iupiter, nefas, pondus, frugi. tot opus, nequam, centum etiam hæc dicuntur.

Aptus, Sposobny/ przygodny/ Grzegzny/ Wiazany/ Wiśny/ Spoitny/ Wpstrzony. Geschick/ richtig. syn. accōmmōdatus, appōsitus, cōveniēns, cōgruens, cōgruus, fel cōnnexus, cōharēns, fel cōmōdus idōneus, fel dñatus. pbr. aptos iunge pares.

Aptus, i. adeptus sub Doctis i.

Apua, as, e Græco. Mrzewka. Ein Absen.

Apud, V/ i. Nāz. Przed kim/ W miescie.

Bey. Scavola, tu cenas apud omnes, nullus apud te. Mart. syn. Pēnes, iuxta, in.

Apud se, Z soby. Mir sich.

Apud te sis, Miei sie nā pieczy.

Apum castra, cūbilia, pabulatio, statio,

Pfizelnik i. Ein Dienstoff.

Apum globus, grex, examen, Roy pfizol.

Apum pullus, pullities, Pfizolka.

Apum rex, rector, ductor, regulus, Pfizol marta. Ein Meister.

Apum servitia. Trad. Nissak.

Apus, odi, Gr. Jeryk/ Latawiec ptak.

Apyrinon, Gr. Bez igdrek owoc/ Granatowe jablko. Granat epfel.

Apyrinus fructus, Bez igdrek owoc.

Apyron, Apyrum, Gr. Siarka.

Apyrdius, Gi. Rarbunkul z. & Niegortzasty. Rarfunckel.

Aqua, Woda/ Wrynā. Wasser. Alter aquis, alter flammis ad sidera missus. syn. Lympha, unda, lātēx, hūmor, liquor, flumen, rivus, flu

A Q U

73

vius, fons, epith. clāra, amēna, placida, fluens, cōrrūpta, pura, immōta, jācens, limōsa, palūstris, irrigua, sōnōra, prosiliens, stāgnāns. pbr. Terræ circūfluus humor. Cōntrārius ignibus hūmor. Līquores gēlidi. aqua de flūmine sūmpta: Mōlli lapsu per saxa sōnans. Rivulus serpentis leniter āquæ. Seu fons purus āquis ille sōnāntibus. Placidusquē sōnōræ Lapsus āquæ. Currēntem illignis pōrtare cānālibus undam. Sūmmōque hault de gūrgite lymphas. Lymphiisque ā fonte pētitis. Tēlure rēfōsa oēcūltos lātēctēs, abstrūsaque flūmina, quærunt. Tēmpēret āgnōsum sōbria lympha mērum. Dant famūli mātibus lymphas. Mātibus līquido dant ordine fontēs.

Äqua cadūca. Woda zbyenia.

Äqua fervens, Vtrop. Heisstedend Wasser

Äqua immunda, Wrynā. Urin seich.

Äqua in se contorta. Wir.

Äqua intērcus. Puchlinā. Wasser such.

Äqua lactis, Serwartā Moleken.

Äqua maris. Rosol z. Suppen.

Äqua musta, Miod pity. Marr.

Äqua perennis, viva, Zrodlo. En Brun.

Äqua salsa, Rosol z. Salz Wasser.

Äqua stativa, refes. Woda stojaca.

Äqua stillatitia, Wodka palona. gebrant Wasser.

Äqua trilico incocta, Piwo. Bier.

Äqua vitæ. Gorzalkā. Brandwein.

Äquæ, hæ, Cieplice. Bandstuben.

Äquæ guttæ, cōncrētæ, grandiores. Grad.

Aquaculo, as, Ruskiska trzymam.

Äqueductio, Wody prowadzenie.

Aqueductus, Rurmus/ Rurmusowy row.

Aqualitium, Wody dostawanie/ Rurmusowy row. ein Rorkasten. (row,

Äquagium, Mlyn 4. Rurmus/ Rurmusowy

Äquale is, u. Äqualicūlum, Wodny stātek.

Äqualicūlus, Rortro/ Bruch/ Zoladet.

Äqualicus, Bruch/ Ristka migzha.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Äqualis, m. & f. subst. Wodny stātek/ Miedznicā/ Nalewka/ z. Donizka. Wasser geschirr. --- quidam quoq; aqualibus undā.

Aquam traho, sub Puscam/ ultimo.
 Aquaria libra, Rurmisstie prawidlo.
 Aquaria provincia, Wodnizy utzad.
 Aquariolum, Pomymalnik/ Stet.
 Aquariolus, Mierzadnizy sluga & sub Ru-
 fian. ein Kuplet.
 Aquarium, Napawalne miesce. Pom, wal-
 nik/ Mlyn 4. Stet.
 Aquarius, adiect. Wodny 1. Wasserich.
 Aquarius subst. Rurmister/ Wodnik. 1. 2.
 Mierzadnizy sluga.
 Aquarius finus, Szafik.
 Aquaticus, Wodny. 1. Ein Wassermogel.
 --- Gram mollis aquaticus Auster. Ovid.
 Aquatilis, Plaw wodny 1.
 Aquatilia, ium, Plaw 9. Wasserwogel.
 Aquatilis, Wodnisty/ Wodny 1. Das im
 Wasser lebr. nymphas natantes, incolasz a-
 quatiles. (Iamb.)
 Aquatio, Wody dostatek/ Wody czepanie.
 Napawanie/ Napawalne miesce.
 Aquatione plantam adiuvo, animo, Poltra-
 piam. Beprengen.
 Aquator, Wodnik. Wassertrager Ad Tar-
 thesiacum venit Indus aquator iberam. Sec.
 Aquatus, Wodnisty. Das vol Wasser ist.
 Aquem, Modroblady. Liechiblan.
 Aquifolia, & Wiozozold/ Ostroziem.
 Aquifolium, Ostroziem.
 Aquila, Orzel/ & sub Etroggiem.
 Aquila anataria, Orzel 2. Ein Adler.
 Aquila barbata, Orzel lomignat.
 Aquilegium, Zbieranie wody.
 Aquilenta, sub Ostroziem.
 Aquilex, egi, & iris, Rurmister. Brun-
 nenmeister. An Deus ipse Aquilex, cacti &c.
 Mill.
 Aquilicium, Rurmusew tow.
 Aquilifer, Chorozy. Zentich.
 Aquilina, Aquilegia, Orzel siele.
 Aquilinus, Orzel/ & in Dysty. Adler.
 Att. nisi sit milvini & aquilini unguli. Iamb.
 Aquilo, Wiatr pulnoenemu pobogny fu-
 wjshodowi. Nordwind. aut actum celo

magnis aquilonibus imbrem. Virg. syn. Boreas
 pith. nivalis, nubilis, iniquus, ceterifer, Scythicus
 glacialis, algens, terribilis, Gethicus, Threicius, ra-
 cus, Riphæus, acutus, horrens, effractus, salustifer,
 Borealis, purus, pestifuga. phr. Vis, rabies, impe-
 rus aquilonis ab axe hyberno furens. Nives spen-
 gens Gellida bacchatus ab arcto armatus turbine.
 Concretus grandine pennas. Qui gelidam spargit
 ab axe nivem. Frigidus, & sylvis, aquilo discussu
 honorem. Qualis Hyperboreis aquilo cum densu
 ab oris, incubuit. Scythiaque hyemes, atque arida
 distat Nubila ætios rapido pervertens turbine.
 campos. Cum deformis hyems rapidis aquilonibus
 horret. Cum glacialis hyems aquilonibus
 sperat undas. Talia iactanti stridens aquilone pro-
 cella. Vela adversa ferit, fluctusq; ad sydera tollit.
 Tantæque commoti vis est aquilonis, ut altas aque
 humo tures, rectaque rapta ferat. Frigidus ut Bo-
 reas obstupescit aquas, ita ferrur ut acta præcipi-
 ti pinus Borea. Cum gravis armetur Boreas glaci-
 que nivali hispidus. Cum Boreas Scythica stri-
 dulus arce furit. Boreas incendia miscet. Flammâ
 rumque æstus, tollit violentus ad auras. Resonant
 Borea insultante rudentes, atra mihi vis est, hæc tri-
 stia nubila pello. Hæc fræta concutio, nodosaque
 robora verto, indurorque nives, et terras grandine
 pulso. Tanto molimine luctor, ut medius no-
 stris concursibus inonet ather. Hæc Boreas, au-
 his non inferiora lætus, excussit prunas, quæ
 rum iactatibus omnis Afflata est tellus, lacumque
 perhorruit aquor. Vide Ventus.
 Aquilonaris, Aquilonius, Pulnoeny.
 Das gegen Norden gelegen ist --- Fratru
 aquilone proles.
 Aquilis, Orli/ Adler arch.
 Aquilus color, Smiady. Braun Schwarz.
 Aquimantile Pomymalnik. ein Handfes.
 Aquimantile Lorgat 1. Wiadro.
 Aquipenser, Zestorr. Ein Star.
 Aquor, aris, Wode czepam/ Picuis/ Pils.
 Wasser holen/ Schöpfen. --- Tua sub ma-
 nibus urbis aquantur: Virg. syn. aquam haurio.
 traho, extraho, vel ad aquo: ad aquam duco. Po-
 tum duco, aquas ministro, præbeo. Fluvios mini-
 stro.
 Aquosus, Wodnisty/ Wodnowozrysty.
 Wasserig. Dum pelago desavit hyems, & aquo-
 sus orion. Virg.
 Aquila, Wodka. 1. Wasserlein.
 A R
 Ar, pro Ad prisce Doi. 3a.

Ara, Olcarz/ Obrońa 2. Vóiecká 2. Lin
Altar. *Fumida cingatur florentius ara coro-*
nis. Ovid. syn. altare, focus. epith. odorata, solen-
nis, pinguis, flagrans, fumida, fulgens, venerabilis,
magnifica, splendida, inviolabilis, sancta, pia, nar-
morea, erecta, rusticata, festiva, thurifera, sacri-
fica, ardens, coronata. phr. Thure calens. Flam-
mis lucens, imbuita errore. Multo quae fumat odo-
re. aris imponere dona, aris frondibus ornare,
fronde coronare. Tepido taurorum imbuita erro-
re. Fumans sacris ignibus. Surgit odoratis subli-
mis fumus ab aris. Fumida cingatur florentibus
ara coronis. vide Sacrificio, Victimá.

Ara & foci, Osiádlosi.

Arabili, Orány. Baulich/

Aracia ficus, Gr. Sigá/ ein Feige.

Aracidna, a, Gr. Podistemet plonká.

Aracoïdes, Aracus, Gr. Ledwicz/ Podstet-
mek. Der unter der erden ist.

Araxos, araxum, Gr. Radek i.

Araxostylos, Gr. Ná silarach/ & in Silaros
wanie. Unterstukung.

Aranea, e Graco, Páieczyná/ Páigk. Lin
Spinne. *In foribus laxos suspendit aranea cas-*
ses. Virg. syn. araneus, epith. Vaga, pendula,
sublimis, docta, arida, ingeniosa, artifex, exilis,
venerifera, industriata, subdola, aëria, suspensa pen-
dens, turpis, vigil, studiosa, tumida, opifex, per-
vigil. phr. Deducens filum gracili pede. Stamen
de pedore ducens. Pede quae gracili deducit ara-
nea filum, & leve deserta sub trabe figit opus.
Summo quae pendet, aranea tigno, incautas quae fi-
git aranea mûscas, antiquas exercet aranea telas.
Aut invisa Minervæ in foribus laeos suspendit a-
ranæa casēs.

Araneolus, Araneola, Páigk/ Lin Spinn-
lein. (parvus araneus.) Atq; ut araneoli tenu-
em formavimus orsum. Virg.

Araneorum opera, textura, vestis, tela, re-
te. Páieczyná. Spinwebbe.

Araneosus, Páieczysty. Spinnwebig. A-
raneoso turpi & squallens situ. (Iamb.)

Araneum, Páieczyna. Spinwebbe.

Araneus, Páigk/ Lin Spinne.

Araneus mus, Myš beyránska. Lin Hatle
Aratio, Oranie/ Rola. Lin Akerbau.

Aratiuncula, idem.

Arator, Orag. Lin Akerermann. --- Que
curvus arator haberet. Virg. syn. Cölonus, agricö-

la, rusticola, rusticus, agrestis, cultor Agell, villicus
vide Agricola.

Aratro, as, Poortwam 3. Orsz.

Aratricos, sub Oragzy. Akerig.

Aratrum, Plug. Der Pfug. Aspic aratra
jugo referunt suspensa iugenci. Virg. syn. Vomer.
epith. Flexum, curvum, incurvum, depressum, o-
blivum valide, tractabile, mordax, utile, influ-
xum, adducum, durum, pressum, rusticum, sordi-
dum. phr. Curvi pondus aratri, inflexi grave ro-
bur aratri. Terram revolvans, scindens. Glabas
verrens. Sulco attritus vomer. Primus aratra
manu solerti fecit osiris, et teneram ferro sollicita-
vit humum. vide Aro.

Aratrum simplex, Rádlicá. Pflugerssen.

A R B

Arbilla, Arbina sub Loy. Taldy.

Arbitria, orum, Zapláta Bezahlung.

Arbiter, Jednáz 1. 2. Rozjemca/ Dorozca/
Probiert. Et sub Romisatz. Lin Schids-
mann. Arbiter & forme, certamina siste Dea-
rum. Ovid. syn. Jüdex. epith. Equus, iustus, ami-
cus, severus, iniquus, injustus. phr. Quem penes
arbitrium est. Res est arbitrio non dirimenda meo.
vide Iudex.

Arbiter bibendi. Biesiádnik.

Arbiter honorarius, Jednáz. Mackler.

Arbitralis, Jednáci. Mäklinsch.

Arbitralis iudicatio. Sad przyiacielski.

Arbitramentum, Jednáci wyrok.

Arbitrarius, Arbitrariö, Po woli swey.

Arbitrarium est, Wolno mi. es ist mirfrey.

Arbitrarius, Jednáci, Swobodny.

Zweifelhaftig. Nunc pelago perij certo, ha-
ud arbitrario. (Iamb.)

Arbitrari tuo, Játo hcesi/ Po woli twej/
Wedle & in Zdacie sie ná dobre.

Arbitrii alieni. Nie swobodny.

Arbitrii mei est, Wolno mi.

Arbitrio suo carens, Nie swobodny.

Arbitrio suo vivens, Swobodny.

Arbitrium, Aniemanie/ Rozsadek/ 2. Sad
przyiacielski/ Wolnosé 1. Swobodá/ Wo-
lá 1. Zdanie 1. 3. Wladza. Meynung/

Verheil. Quem penes arbitrium est & jus, &c
Hor. syn. Voluntas, iudicium, sententia. epith. A-
quum, iustum, iniquum, injustum, amicum seve-
rum.

Arbitri-

Arbitrium facio, Rozsądzam/ Urzecz.
 Arbitrium habeo, Wolno mi, es ist mir frey
 Arbitrium honorarium. Jednaczyć urzad.
 Arbitrium tuum sit, W twey to mocy.
 Arbitrum do, fumo. Zdaje się na dobre.
 Arbitro, & Arbitror Mniemam/ Szacuję/
 Różę/ Rozstrząsam/ Wypatruję/ Twierdzę/
 Przypatruję się. Urzeczają/ Szakują.
Testes factorum stare arbitrabere Dicos. Sil. syn.
 Puto, iudico, censeo, sentio, credo, existimo.

Arbor, oris, Drzewo i. Ein Baum. Et
 mala radices, altius arbor agit. Ovid. syn. arbor,
 arbustum, virgultum, ramus, frondes. epith. fertilis,
 foliata, alta, procera, ramosa, alticoma, rigida,
 foeta, nobilis, odorifera, virescens, culta, inculta,
 ambrosia, fecunda, celsa, rediiva, amena, luxu-
 riosa, annosa, caduca. phr. Pandens, extendens,
 late sua brachia. Ramis diffusa. infixis alte radi-
 cibus hærens. Patulis luxuriosa comis, ingentem
 quæ sustinet umbram. Largis fructibus onerata,
 onusta. Frondibus arbor luxuriat fecunda novis,
 avibus frondosa præbens hospitia. Fructibus de-
 cora excelsos tendens ad sidera ramos. Tollens
 se vertice ad auras. Novis collucens decoratus
 floribus, arbore.

Arbor belua, & planta marina, ibidem. (wo.
 Arbor felix, Drzewo płodne/ Granat drze-
 Arbor inanis, vetula, Dług/ Drzewko.
 Arbor infelix, Drzewo płonne/ Subienicą
 Arbor lanigera, Bawełnicą/ Bawełniany
 chrost. Ein Baum/ Wollen baum.
 Arbor urbana, Drzewo pożyteczne.
 Arborarius, Drzewny. Baumachtig.
 Arborator, Sadownik Ein Gartner.
 Arborasco, Drzewieje/ Wzrastam. (klein
 Arborem las. Ein Baumgarten/ Wäl-
 Arboreus, Drzewny/ Rosochat/ Galizyski.
 Baumachtig. Arborei satus alibi &c. Virg.
 Arbor, Drzewo/ Ein Baum.
 Arbustula, Drzewko. Ein Baumlein.
 Contemptis aliis explosa arbuscula dixit. Hor.
 Arbustum, Drzewny/ Niewigzany/ in Ma-
 licia niewigzana/ & in Winnicą podwigzana
 Arbustivus locus, Las i. ein Waldlein.
 Arbusto, as, Zapuszczam las.
 Arbustum, Las i. Chroszczina/ & in Malicą
 niewigzana. Gepusch/ Gestrauch/ Baum

garten. syn. Frunex, virgultum, epith. La-
 tum, ornatum, fructiferum, frondens, gratum, &
 mœnum; vœnum, turgescens, sylvestre fructicosum
 umbrans, phr. Vix audens tendens attollere ramos
 Pallulat arbustum ramis felibus.
 Arbuitens foetus, Jezowkowy owoc.
 Arbustum, Jezowkowy owoc/ Jabitko lesne,
 Niesplis 2. Holzapfel. Glande suos late
 redeunt, dant arbusta sylva. Virg.
 Arbustus, Jezowka drzewo. Holzapfel-
 baum. Item, eine grüne Aue/ Wiese. Et
 quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra. Ovid. &
 phr. Viridis, horrida, fecunda, opaca, umbrata,
 umbrifera, viridans, onerata, virescens, pomitena,
 frondens, latens.

Arca, Skrzynia/ Rozłowa pustka/ Dach;
 Truna/ Łada u Organ. Ein Kasse oder
 Lade. syn. Capsa, capsula, arcula, scrini-
 um. epith. Ferrata, arata, patula, superba, plena,
 vacua, clausa, aperta, lignea, aurata, dives, capax,
 picta, referta.
 Arca robusta, Ciemnicą/ Bloda.
 Arcanè, Arcanò, Potajemnie. Heimlich.
 Arcanum, Tajemnicą. ein Heimlich Ding.
 Arcanus, Potajemny. Heimlich. Te colo-
 re, arcanos etiam tibi credere sensus. Virg. syn.
 Secretus, occultus, abditus, absconditus, latens,
 abstrusus, opertus, reconditus, lateans. & Abditus
 Arcarius, Stolarz. Arcarum faber, idem.
 Schreiner.

Arcatus, Ovid. corr. Arquatus.
 Arcæbron, Czerwieniec i. Rothwerden.
 Arceo, pro Accedo prisce Turpilii.
 Arcella, Arcellula, Skrzynka ein Kastenlein.
 Arcensis, B. sub. Zamkowy 2. Geschlossen.
 Arcæo, Niedopuszczam/ Odganiam/ Nie-
 przypuszczam/ Damskam 7. Oddalam/ O-
 beymute/ Viero 10. Raze przynieść/ Przy-
 noszę. Zbhalten/ wehten. Arcelat longe
 Latio, multoq. per annos. Virg. syn. abarceo, &
 mœvo, averto, prohibeo, pello, expello. phr. ac-
 cipi patria. Fucosa præsibus arcant.
 Arcera, & Arcerra, Rolasa naktzyta. Mo-
 diam producit Renatus.
 Arcësitor, Ostarczyel, ein Verklager.
 Arcello, Przysyłam/ Pozywam Przywo-
 dzę 2.

die 2. Obwiniam/ Poczynam/ Raze przy-
nieść. is Beruffen/ Forderen. syn. Voco
advoco, accio, vel accuso.

Archēthinus, Gr. Jálówcomy.

Archāicus, Gr. Stároświecki

Archaismos, imitatio prisce sermonis. Donat. ut ope-
ram abutitur Ter. Alienis rebus curas. Plaut. Par-
ce metu. Exspectate venis. Virgil.

Archētypum, Gr. Wizerunk/ Robotá wla-
sna/ Eksemplarz. ein Vorbild.

Archētypus, Gr. adiect, Przedni i.

Archētypus, substant. Wizerunk/ Robotá
wlasna/ pierwŝy státek.

Archēzōstis, u, Gr. Cyrulik. Mundarch.

Archidiáconus, Gr. Arcydyacon. Archidia-

Archidux, Arcyksiążę. Churfurst. (Kon.)

Archiepiscopus, Gr. Arcybiskup.

Archigrammāteus, Gr. Rāncelz.

Archigubernus, Amiral i.

Archimāgirus, Gr. Ruchmistrz.

Archimandrita, a. m. Gr. Przeor/ Gwardy-
an. Ober Reichet Prior.

Archimā, a, B. Alchimia.

Archimimus, Gr. Ruglarŝki mistrz. ein
Süßf/ oder Führet der Comodianten.

syn. Mimodrum Princeps.

Archipelāgus, Morze. des Meer.

Archipirata, a. m. Gr. Arcyrozboynik. Füh-
rer der Meer-Räuber. Famelicofus. turpis
Archipirata. (Seaz.) syn. Princeps piratarum, Prae-
donum.

Archippocōmus, Gr. Roniusz.

Archisynagōgus, Bożniacz.

Architectatio, Architectio, Szuká.

Architecton, onis, Gr. Architekt/ Budo-
wnik/ Szálbiert. Baumeister.

Architectōnice, es, Gr. Architektonŝkanáz
ulá. ein Meisterlicher bau.

Architectōnicus, Gr. Architektonŝki.

Architector, aris, Buduiz/ Sprawuiz/
Wymyslam. Ich baue. syn. Edifico,
Arro, construo, condo. vide adifico.

Architector, oris, Architekt/ Budownik.
Bau Meister.

Architectura, Architektonŝka náuka.

Architectus, Architekt/ Sprawca Wynas-
lejcá/ Hérŝt/ Szukmistrz. Baumeister.

Praconem facias, vel architectum. (Phal.) syn. ar-
chitector, machinator.

Archiriclinus, Gr. Mátŝalek weselny.

Archium, Archivum, Gr. Metryká/ Rāncels-
larya. ein Schatz Kammer oder Rānkley.

Arcifinius aget, qui obiectu montium, fluminum, syl-
varum arcetur, non certis limitum finibus termina-
tur: Liber de limitibus, vel ab arcendis hostibus
a finibus. Aggenus.

Arcio u, Raze przynieść. ich Tringean.

Arcion, Gr. Lopian i. ein Klette.

Arcitēnens, Sirzelec niebieski. Ein Bos-
genschák. Quam pius arcitenens oras, &c.
Virg. vide Apollo.

Arcima, a, Lekryká.

Arcivus, Niesieśeliwy/ & in Niedopuszczam

Arctatio, Scisnienie. eine Chliessung.

Arctē, Scisle/ Ciásno/ Gesto 5.

Arcticus, Pulnocny 2. Von Mitternacht.

Arcticus est primus glaciali dictus ab arcto. O-
vidius.

Arction, Gr. Lopian maly.

Arcto, Sciesniam/ Scisom. Zusammen-
rücken. syn. Suingo, constringo, coarcto,
premo, comprimo.

Arctomys, vos, m. Gr. Strezek.

Arctophylax, acis, Gr. Poganiacz.

Arctos, ti, f. Gr. Woz niebieski/ Gwiazda
jezlarska.

Arctous, Gr. Pulnocny 2. Von Mitter-
nacht. Solibus arctois, sideribusque ducem.
Mart. syn. arcticus, septentrionalis, aquilonius,
Borealis.

Arcturus, ti, Gr. Poganiacz/ Lopian maly

Arctus, Ciásny/ Scisly i. 2. Zusammen-
gestuckr. syn. Strictus, constrictus, arctā-
tus, compressus

Arcuamentum. Oblęczyśosć. Gewölbe

Archarius, Lucnik/ Bogenmacher.

Archatim, Oblęczyśo/ & in Sizerka wodá

Arcuatus, Oblęczyśly i. Gewölbe.

Arcuatus, i. Arquatus, Zolca choroba cierz-
piacy. Der Von der gelbsucht Kranck ist.

Arcuatus currus, Woz nákręty.

Arčuā-

Ārcūbālista, *a*, Russā teczna. ein Armbrüst.

Ārcūbia, Straz 2. ein Wächter.

Ārcūla, Skrzyńka 1. Arcula avis Fests. corr.

Arcua, ab Arcivus. Ein Ristlein. Sic micat innumeris arcula synthetibus. Mart.

Ārcūla oculata, Szkatulá.

Ārcūla thuris, Czołnek 3. ein Schifflein.

Ārcūlatum, Obwątżonek / Schlangen Wirbel.

Ārcūlum, Wieniec 1. Koroná krolewska.

Ārcūlus, Holko 7. ein Ringlein.

Ārcūma, Lekytká. ein Senffte.

Ārcūo, *as*, Nāginam. Wölben / Gewölb

machen. *syn.* Cūrvo, incūrvo, cāmēro, *phr.* in arcum sinū, arcō, cūrvo.

Ārcūor, Nāginam *sic* / Gibam *sic* / Wypresżam *sic*. Sich bücken.

Ārcūs, *is* Sklep 1. & sub Teczā.

Ārcūs, *us*, Łuk / Sklep 1. Strambugá. Brzma 7. Buzfistele. Bogen. *syn.* Cornu nērvus.

epith. Lethifer, incertus, cornēus, sinūatus, aduncus, iniquus, tēsus, dubius, horrisonus, habilis, fulgens, lentus, flexilis, Cydonius, achemenius, cūrvatus, strictus, sonorus, belliger, sagittifer, auratus, apollineus, eburnus, Herculeus, noxius, vulnificus, nocuus, remissus, armenius, subdulus, aureus, acer. *phr.* armā Diana. Flexile cornu. Nitido spectabilis arcu. Humeris de more habilem suspenderat arcum. Aureus ex humeris sonat arcus. Constitit hic arcumque manu, celeresque sagittas corripuit. Solvi cūrvatos imperat arcus. adducto cūrvans se in cornua nervo.

Ārcus lyricinis, Smyczek. ein Siedelbogen

Ārcus pluvius, coelestis, imbricus, Teczā.

Regen-Bogen. *syn.* iris, Pictus, pluvius,

nubilus, imbrifer, purpureus, multicolōr. *phr.* Nubibus arcus mille trahit varios adverso sole colores. arcum variata luce rubentem. Sūos arcus per nūbila circinat iris. Purpureus pluvias cūr bibit arcus aquas. Pluvius describitur arcus.

A R D

Ārdēa, Ciapla 1, Lystá. Ein Reiger. *epith.*

Tenuis, aëria, alciolans. *phr.* Nōtasque paludes deserit, atqūi altam supā volat ardēa nubem. Ausā volare ardēa sublimis pennae confusa notanti. Didā Ardea, quasi ardua, quia volando alta petit. *vide Avis.*

Ārdēlio, onis, Tratter. Sāewit / Hanns in allen Gassen. Omnia nihil est ardēione senno. Mart.

A R D

Ārdens, Goracy 1. 2. Palaiacy / Ochoro

Popedliwy. Brennend / inbrünstig. *syn.*

Flāgrans, ignitus, flammās, fervens, igneus, ferus, ardēscens, flammatus, inflammatus, incens, *phr.* Ignibus, flammis accensus, altus, exustus, flammis collucens. Dira ferens incendia.

Ārdēter, Goracy 1. 2. Chciwie.

Ārdēo, Goro / Gniewam *sic* 2. Palam 2.

Chce / Chce mi *sic* / Miluje bāro / Polu

mam 2. Swieco *sic* 1. Wre co 2. Tāto

sic / Żadam 2. Pragne. Brennen *syn.*

Crēmor, incēdor, accēdor, inflammor, flagro, cōnflagro, ardēscō, exardēscō, uror, fervēo, æstu, incandēscō, *vel* cupio, desidēro, opto, exopto, *phr.* *vel* depēro, amo, *vel* fulgēo, splendēo, *phr.* Flammis, ignibus corripio, uror, cōsumor, absumor, pēro. Ignem accipio, cōcipio. omne mihi visum cōsidēre in ignē illum. incandēscere flammis. Cōcipere flammās Flammis crepitare. Ne forte sacer tot ab ignibus æther cōciperet flammās, totūque ardē sceret axis. *vide Incendium.* Formosum pastor Corydon ardebat Alexin, i. e. amabat. uror ut indiget ignem exerecentibus Eris, Ferillis accendit mensibus ardet æger. impleri mentem nequit, *phr.* *vel* descitq; tuendo. ardet amans Dido, trahitq; post ossa furorem, ardēmus scitati, et querere causas.

Ārdēola, Ciapla 1. Reyer.

Ārdēscō, Goro. Ich werde inbrünstig. *phr.*

de Ardeo.

Ārdor, oris, Goracosc / Palenie 2. Żapale

nie 2. Gorliwosc 1. Popedliwosc / Chci

wosc / Goraczka 7. Brunst / Hitze *syn.*

stus, calor, fervor, *vel* amor, desidērium, cupidus, *epith.* Flammēus, turbidus, Vulcanius, æthelus, igneus, radians, nocuus, sitibundus, nimius, torrens, vehemens, iners, ignavus, repentinus, desolator, morbosus, solaris. *phr.* igneus ardor inest. Ignis et insolitus radians splendoribus ardor. *vide Fervor*

Calor.

Ārdūa, orum, Arduitas, Przykosc 1.

Ārdus, pro Aridus, Suchy / Trocken.

Ārdūus, Przykry 1. Trudny. Hoch. Arduus

armatos mediis in manibus adsans. Virg. *syn.*

Celsus, excelsus, sublimis, altus, *vel* difficilis mē-

lestus.

A R E

Ārēa, Plac proiny / Siedlisko / Boiemisko

Podworze / Plama / Grzadzka / Rodo iasne

Ein Tenne oder Plaz da man trischet. *phr.*

quicquam pingves paleae teret arca culmos. Virg.

syn.

A R E

syn. Plātea. *epith.* Plana, strata, lata, patens, brevis, spatiosa, inanis, vacua, capax, magna, ampla, nitida. *phr.* Aquato plana area tergo. Strataq; arenosis includitur area septis.

Arealis, Gumicny. Tennenmeister.

Arefacio, Susse 1. Datten. syn. Siccio, exsiccio.

Arefio, Wiedne. Vermelden.

Arena, Piasek 1. Piast/Plac do zego/Żacz pastow miescie/ Szermierzki plac/ Smiezt 2. & in Dziwowisko 1. Sand. Collectum humorem bibula diducit arena. Virg. syn. Sabulum, vel litus, vel campus. epith. bibula, fulva, flavescens, gracilis, litorea, fluminosa, mobilis, marina, arenita, limosa, mollis, pulverosa, madens, libyca, ardens, sicca, tosta, arens, torrida. phr. agger arena. Numero carens: Spissa campos perfundit arena. Mobilibus cubatur arenis, alta pularet tardat arena pedes. Arena pro campo vel pro litore in nostras quoniam nova puppis arenas venerat. Magno telluris amore egressi, aptata potuntur Troes arena. Hospitio prohibemur arena.

Arena ventis acta, Zamiec.

Arenacea terra, Piast/ Sand.

Arenaceus, Piastowy/ Piasezysly.

Arenaria, oru, & Arenariz aru. Piastownia

Arenarius, adiect. Piastowy/ Piasezysly.

Arenarius, substant. Zapasnit.

Arenarius, numerorum, Rachmistrz.

Arenatio, Piastownie.

Arenatum, Wapno rozeznione.

Arenatus, Piastowany/ Piasezysly. Mir Sand bedect. syn. arena tectus, obductus

Arenatus calx, Wapno rozeznione.

Arenifodina, arum, Piastownia.

Areniragus, in Piastow.

Arenolus, Piasezysly. Sandachtig. Littus arenosum Libyes ventosque secabat. Virg.

Arenula, Piasek 1. Sand.

Areo, Schne/ 1. 2. Wiedne. Fast dert seyn. Tamalus in media garulus aret aqua. Ovid. syn. areleo, arelio, siccior, marcesco.

Areola, Plac promy/ Griadka.

Ares, eos, Gr. Malecnyk. Ein Kampfer.

Arescere patior, Susse 1. Verdorren.

Aresco, Schne. Verdorren. Inseto areseunt radicum fila colore. Juv. syn. arelio, areo.

Arestario, Arestum, B. Arest. 2.

A R G

Arestum, e Graco, v. Wyrost 1.

Aretalogus, Gr. Mowca/ Zartownik.

Aretinus, sub Gliniany.

Arsatio, Susse 1. Dorren.

Arseria aqua ab arserius. Pogrzebny.

A R G

Argatilis, al. argathylis, agatilis, avis ex genere Pararum, Plin. lib. 10. c. 55. ex genere parorum Gafnero. acanthylis apud Plin. legit Delcamp. adi hac. & Sikora/ Czayka, Czyz. ein Distelsincke. Nidum ex filis vel ex pilis ovali figura conficit instar reguli, Delcamp. ex Plinio. (robá.

Argama, a, Argema, atis, Gr. Zrenice hos

Argemone, es, gr. Bielmoł ziele/ Swias

iweski ziele. Odermenig.

Argannus, ni, Gr. Bialo-iasny/ Srebnny;

& in Srebro szere. Silbern.

Argenon, Gr. in Jaspis. ein Jaspis.

Argentangina, lege infra Argyranthes.

Argentaria, a, Srebrna gota/ Bank/ Mine

ca/ 1. 2. Bankierski kram. Silberberg.

Argentarius, arum, Gory. Silberberg.

Argentarium, Sluzba 5. Srebrnwe olstro

Argentarius, adiect. Srebrnowy.

Argentarius, substant. Bankierz. Ein

Wechsler. Argentaria Polla dat Poetas. Phal.

Argentatus, Srebrzysly/ Zolnierz pienies

iny. Versilbert. Argentata tuos etiam sandalia talos. Virg. in Op.

Argentatus, substant. Srebrnik moneta/ Po

zworny gross. Silbergeld.

Argentatus, adiect. Srebnny/ Bialo iasny.

Silber. Fons erat illimis, nitidis argenteus undu. Virg.

Argenti exterebronides, a, in Szalbierz.

Argentifodina, Srebrna gota. Silberberg.

Argentifodina, arum, Gory 2. (ny.

Argentifodina, substant. Srebrny/ Srebrn miesiac

Argentifodina, substant. Srebrny/ Srebrn miesiac

Argentum, Srebro/ Sluzba stolowa/ Pie

niadze 1. Silber. syn. argenti metallum,

epith. Purum, solidum, clarum, dives, nitens, nitidum, splendens, gratum, pretiosum, pallidum,

album. phr. argenti lamina, argenti pondus, argenti splendor, argenti vascula puri, argento ful-

gebat.

A R G

gēbat ōpus. Cymbiaque argēto pēfecta atque
aspēra signis. argēti māgnū dāt ferrē tālētum.
Jācēt pēnitūs dēfōssa tālētā celātī argēntī. *Si su
matur pro pecunia, vide Pecunia.*

Argentum asperum, Moneta dobra. Gutt
geld.

Argentum concisum, Moneta Geld.

Argentum escarium, mensale, potorium,
Sluzba stolowa. Bredenkrisch.

Argentum vivum, Srebro żywe. Queck
Silber.

Argestes, a; m. Gr. Wiatt zachodnemu po
boczny na polnocy. Westerwind.

Argileum, Glinki. Leimgruben.

Argilla, Glinā. Weicher Lett/ Leimen.
epith. Dulcis, tenuis, ūda.

Argillaceus, Gliniāny/ Gliniasty. Let
tachtig/ Leimachtig.

Argilla fodina, Argilletum, Glinki. Leim
gruben.

Argillōsus, Gliniasty 1. Leimachtig.

Argonauta, Martial. 1. pigri naute, ab piger i
gnavus. Ex alia origine vocantur argonautae cele
bres viri Graeci, qui ex Argo civitate navigarunt in
Colchos, quod describit Orpheus, Apollonius. Valer
Flaccus.

Argumēntālis, Dowodny 1. Bewahrig.

Argumēntatio, Dowod 2. Bewahrung.

Argumēntor, Dowod 2. Dorozumiewam
sie. Bewahrung brauchen.

Argumētōsus, Dowodny 1. Das viel Be
wahrung hat. Argumentosis dat retia syllo
gismus, Sp.

Argumētum, Dowod 1. Rzecz do mowie
nia/ Znāk 1. Proba 2. Srukā od roboty.
Sumā 2. Ryćie 2. Kompozycja. Ein Be
weiß. Certaz perpetui sint argumenta pudoris.
Cl. syn. Signum, indicium, mōnimentum, nōta.
vide Signum.

Arguo, Strofuit/ Winuie/ Dowod 2. Po
kazui 1. Przekonywam/ Zadaie co stomo
tnego/ an Zākazui. Straffen. Arguet am
bigue dictum, mutanda notabit. Hor. syn. insimū
lo, incuso, reprehendo, increpo, acculo, vel ostē
do, redarguo, convinco. *vide Redarguo.*

Argus, Wielooki/ Ostrowid 2.

Argutatio, Skrzyp. Geschwaß.

A R G

Argutator, Medrek/ Chyrry. ein Klugli

Argutatrix, Swiegorka. Schwagerin.

Argutes, Subrelnie/ Sruknie/ Dowci
pnie/ Chyrry. Subtil Kunstlich.

Argutia, hac, Gellius, Dowcip. Listig/
Spisfändigkeit. Quod mihi sit clara reson
argutia vocis. Text.

Argutia, argutiola, Subrelnosc/ Wykr
canie.

Arguto, as, sub Szpaczkowac.

Argutor, aru, Swiegoce/ Swietkoce/ S
cz 2. Plasz/ Szpaczkowac.

Argutor pedibus. Depce stork. Ledertr

Argutulus, Dowcipny/ Wykretny/ Sruk
gny/ Medrek. Spisfannig/ Geschwaß

Argutus, Srukny/ Wykretny/ Dowcipny
Chyrry/ Glosny/ Rzykliwy/ Ostry/ M

ly/ Subrelny/ & in Glos 10. Listig/
spisfändig. Argutoq; canat lingua diserta son
Text. syn. subtilis, solers, ingeniosus, acutus.

Argyranche, Gelli. Argentanginam voce no
sed propria reddidit Erasmus, que sonat Angi
nam ex argento ortam. Hinc iocus est in eum q
argento seu muneribus corruptus, non loquitur qu
debet. Argentanginam patitur.

Argyraspis, & Argyroaspis, Chysoaspis,
idk, Gr. Pukletnik 2. ein Schild mach

Argyritus, idk, Gr. Strebna pianā.

Argyrodamas, anti, Gr. Strebnik kamien

Argyrognomon, onk, gr. Argyroptates
m. Gr. Odmieniac pieniedzy.

Arianis, idk, Gr. Ogniste ziele.

Aride Sucho. Durrachtig.

Ariditas, Suchosc. Trockne/ Durre. Cor
ripit ariditas, nervisq; regentibus aridat. M. syn
Siccitas. *epith. Fervida, ignea, flammata, ardens
vide Siccitas.*

Aridulus, Suchy/ Durre.

Aridus, Suchy/ Vschly/ Skopy/ Skro
mny/ Niewymomny. Durr/ Aufgetro

enet. Ossa sub incurvis extabant arida lum
bis. syn. Marcidus, siccus, arens, arefcens, sicc
tus. *phr. Humoris egens, egenus, expers & Sicc*

Aries, etis, Baranz. Taran 1. Ein Widdel
Ha sacris sedes epulis, hac arieta caso. V. *epith.*

Corniger, petulcus, pugnax, trux, torvus, laniger
villosus,

villosus

phr. Dū

for lan

arics vi

que fere

Arietari

pa mē

Arietariu

Arietina

Arietinus

Arieto;

Porytas

zu Bo

obice po

bus imp

Ariator,

Ariaca,

Ariaga,

Ariolor, A

Aris, idi

Aristarur

Arista, C

Spille

latin fl

cūlmi, s

grāvda,

sejuna,

eūrvata,

ea, exig

Corrice

nypht

Aristalib

Aristarch

Aristida,

Aristis a

Aristocr

Aristolo

Aristoph

Arihmen

Arihmen

Rachor

Arito, a

Ariudo,

Arma, o

Sprez

Wasser

lum, ha

villosus, petulans, mutis, balans, celer, praeceps, pbr. Dux, dolum. Pecoris innocui tutela. Defensor lan'geri gregis. Trux arles cornu decertat, arles villosus, & hirtis cornibus. Bellator, cornu-que ferox.

Arietaria testudo, machina, Taran 1. Szopá wienna. ein Kriegsbad.

Arietarius, sub Taran 1. Widderin.

Arietina mens, Glupiec. ein Naar.

Arietinus, Barant. Von einem Widder.

Arieto; Tretam/ Zbitam sie/ Taranem bise Potkam sie/ 2. Tluka 1. 5. Scurmuis.

Zu Boden stoßen. Arietat in partas, & duos obire posses. Virg. syn. Quatio, concutio, cornibus impeto, verbero

Ariator, Rudenny mieyski/ Zmigrosi.

Arinca, Zeto, Ofiara 2. ein Opfer.

Aringa, Ofiara 2. ein Opfer.

Listig/ Ariolor, Ariolus, lege Hariolor &c.

Aris, idis f. Ar. Obraski/ Bleszeniec ziele

Aristarum, Obraski/ & in Jazycki wozowe.

Arista, Osé u klesia/ Osé rybia/ & sub Roč

Spiklein an den Korn-Aehren. Molli pau-

latim flabescet campus arista. Virg. syn. Spica,

culmi, seges, messis, fruges. epith. Mollis, pinguis,

gravida, aestiva, cana, gracilis; lata. Cerealis,

sejuna, fertilis, aurata, aurea, longa, gravis, dives,

eurvata, panda, odorata, odorifera, exilis, modica,

exigua, annua, multa, plurima, expectata. pbr.

Corrice sub molli tenues glomerantur aristae. Cinyphia segetis citius numerabis aristas.

Aristalithra, Gr. Slaz.

Aristarchus, Gr. Probiert.

Aristida, Aristidia; a. Rlesowka ziele.

Aristis armatus, Osclity. (wowanie.

Aristocratia, Gr. in Rzeczypospolitey spraz

Aristolochia, Gr. Rokornat/ & in Rokorycz

Aristophorum, Gr. Nosidlo.

Arithmetice, es, Gr. Rachmistrska nauka.

Arithmeticus, Gr. subst. Rachmistrz/ adiect.

Rachownicz. Rechenmeister.

Arito, as, Orze. Aekern.

Ariundo, Suchosé. Dörre.

Arma, orum, Bron/ Narzedzie/ Rynstunek

Sprzet/ Zbroia/ Wozna/ & in Baracena.

Waffen. syn. Ferrum, ensis, gladius, tel-

um, hasta, fraxinus, jaculum. epith. Discordia,

villosus,

vulcania, radiantia, gravia, fortia, picta, furialia, inimica, nocitura, calentia, trepidantia, sonantia, crentata, castrensia, victricia, fixilla, grafsantia, strepentia, aliena, tristia, rabida. pbr. vires armorum, invisa matribus arma. Cade calentia. Aure celara. Sanguine picta, infecta tabo. arma repenculo fulgent ruciantia Phoebo, arma renidentem tollunt ad nubila flammam. armorum crispo radiatur lumine campus. Resonant crebris tinnitibus arma. armis crepitantibus ingens exoritur fragor. Tuta munimenta corporis clarescunt sonitus armorumque ingruit horror. armorum sonitum, toro Germania coelo audit, insolitris tremuerunt montibus alpes. Horrescit stridis seges ensibus, araque fulgent sole lacessita, et lucem sub nubila jactant. Summaque in caeside largus undantes volvit flammis ad sidera vertex. Vibrantibus aer fulgurat armorum radiis. Flammis aetatis tremor errat in armis. Tum late ferrens hastis horret ager, campique armis sublimibus ardent. Tremulus vibratur in armis ardor, et errantes ludunt per caesida flammae. iterum atque iterum fragor intonat ingens, ac enses, clypeique sonant. Vide Armo, & Bellum.

Arma cupio, sumo, Walge. Schlagen.

Arma decretoria, versa, sub Bron.

Armamenta, orum, Sprzet. & sub Instru-

ment muzyczny. Rusheig.

Armamentarium, Zbroionia. Zeughaus/ Büchsenhaus. Quidquid habent telorum armamentaria caeli. Iuv.

Armariolum, Armarium, Szafka. Ein Schank alleley Rüstung. Stantibus, anophorum, tripodes, armaria, cistas. Juv.

Armatura, Bron/ Zbroia/ Rynstunek/ Zolnierka/ Zbroyny/ Zolniers lekki. Waf-

fnung/ Harnisch. Sparsa per extremos levis

armatura maniplos Luc,

Armaturæ ars, Zolnierka 1.

Armaturæ levis miles, Zolniers lekki

Armaturarum tribunus, Rector. Zolniersti-

mistrz. Rite-meister.

Armatus, ii. Zbroiony/ Zbroyny/ Obronny.

Gewaffnet --- hic torre armatus robusto.

Virg. syn. armis instructus, munitus, tectus, cinctus, accinctus, circumdatus. Clypeatus, squammatus auro: cristis rutilus: Caeside major. armorum luce collucens insignibus armis, instructus ferro, insignis galea, et fulgentibus armis. Pulchris conspectus in armis. Thoraca indutus. Are caput fulgens.

gēns! cristāque hirsutus equina. Quibus ibat in armis. Chalybe induri equitēs; et in arē latentes ipsi intus dextra ac lava pro tūribus altant armati ferro, et cristis capita alta cōrūsci. *Armatus pro Militibus.* Virg: ardūus armātos mediis in mēnibus adstans fūdit equus. *vide Armo & Bellicosus.*

Armatus, us, Ibroia/ Rynstunet.

Armēnia, a, Ormiānska ziemiā/

Armēnica malus, Morelá drzewo.

Armēnica minora, Morelki.

Armēniacum, Zielenomodra farbā.

Armēniacum malum, Morelá owoc.

Armēniacus, Ormiānski ein Armenianer.

Armēniacus lapis, Łazur/ Ramiān szoro.

Armēnicē, Po Ormiānsku. (pstry.)

Armēnim, Zielenomodra farbā/ Łazur.

Armēntalis, Armēninus, Armentitius, Stá-

dny. Ein Ochse zur Heerd gehörig. Armē-
talis eque marmis. Sc. Virg.

Armēntarius, Pasterz. Ein Vieh-Hirt.

Prater ea iam Pastor & armentarius omnis. Sc. L.
syn. Būbūlcus, Pastor.

Armēnti dux, rex. Stadnik 2.

Armēnti custos, Pasterz/ ein Hirt.

Armēntitius grex, Stádo.

Armēntōsus, Bydlá šlá máigcy.

Armēntum, is, Armēnta, a, Stádo, Ein
Heerd oder Hauffen grosses Viehes syn.

Grēx, pecus. epir: Latum, vāldum, discolor, mōn-
tanum, lanigērum, pingue, errans, nūmērōsum, cō-
actum squāmmans, forte, cōrnigērum, mōntivāgum
tardum, pigrum, edax, obēitum. phr. Vāldā in syl-
vis rebōant armēnta. Pascuntur virides armēnta pēr
agrōs. vide Grex.

Armēnus, subst. Ormiānin. Armenianer.

Armēnus, adiect. Ormiānski. Armenisch.

Armīdōstor, Żolnierzki nauczyciel.

Armīser, Ibroiny. Waffenfūhrer --- ar-
mīseros potuit memorare labores. Stat.

Armigata organa. 2. Reg. 6. in Veteribus Biblijs; qua-
si irmosmena organa, ut est apud LXX. sed ea vox
portentosa eiecta est ē Bibliis in Sixtiana vulgata e-
ditione, vocem Gracā, reddes, aptatus, concinnus,
affabre factus.

Armiger substant. Ciérmeł. Waffenträger.

Hec est armigera festis de quinq. Minerva. Ovid.

Armiger adiect. Ibroiony. Gewaffnet.

Armīlābus, Armīlausus, Armīlarus, Pacyencya
mniska.

Armīle, ū, alter Armille. Dzbānek/ Stáfa.

Armīlla, Naramiennik 1. 2. Obroj/ Łoże bit-

gunow/ Rolce użuślad/ & sub Wodźido.

Armīllatus, in Naramiennik. & in Obroj.

Armīllum, Stáfa/ Dzbān Dzbānek/ Krzyż.

Armīlūstrum, Armīlustrum, Okasła.

Armīpōtens, Waleczny. Tapffer/ mächtyg

an Wassen --- genus armipotentis Achilli.

Virg.

Armīs decretoriis, versis pugnare, Bez o-
blazu. Ohn Wassen.

Armīsōnus, Waleczny. Von Wassen Klin-

gend. Palladis armisone, que prima, &c. Virg.

Armo, as, Ibroie. Sich waffnen. phr: ar-

mis induo, cingo, instruo, mūnio, socios simul in-
struit armis. vide Armor.

Armon, Armoracea, Brzostkiew polna/

Rzodkiew. Wilder Rattig.

Armōracia, Armoracium, Rzodkiew. Rattig

Armōrum ars ludicra, Gonitwa 2.

Armōrum doctor, Żolnierzki nauczyciel.

Armōrum gestus, Żolnierzka.

Armus, Łopatkā/ Die Schulter.

Arna, Owca/ ein Schaff.

Arnācis, idis, Gr. Rożuch/ 1. Suleiary.

Arnēlaus, Pacyencya Mniska.

Arnōglōssa, Gr. Babka ziele. Weggerich.

Arō, Orz. Pflugen/ ackeren. Frugibus in-

felix, ea nec mansescit arando. Virg. phr. Ter-
ram, tellūrem, humum, arvā, aratro, vomēre, ferro

rastris, ligōne cōlo, subigo, scindo, vērto, invēto,
proscindo, vērso, exērcēo, rūmpo, fōdio, rēndvo,

extrēcta solum subvomēre. Vomēris ictu agrōs
sulco. Juvēncis exērcēo solum. Prima Cērēs un-

co glēbam dimōvit aratro. antē Jōvēm nulli sub-
gēbant arva cōlōni. Hōrrentēm cāmpūm frāctis

invērtēre glēbis, incumbēre aratro. Vāldis tērras
proscinde Juvēncis. Pingue solum primis extēplo

ā mēnsibus anni Fortes invērtunt tauri. Glēbas li-
gōne, rastro cōnvēllēre, dīrūmpēre, attrito tērram

rēndvāre ligōne, Rastris tērram rimāri. Tellūri
infindēre sulcōs. Dūcēre arātūros sub, jūga cūrva

bōves. Tēnū vīrem cōmmittēre sulco. Dūrisque
ligōnibus arva excōlit, exērcēt vomēre cōlles. Tū

cūm multī vērārēt rūra cōlōni. Rūrāque cētē-
no scīdat opīma bōve. Tērram cētūm vērēbat

arātris, suppōsitque jūgo pōndus grāve cōgit ā-
rātri dūcēre, & invērum ferro proscīndēre cāmpūm

āridūis tērram inspēctābēre rāstris. Depressio incli-

piat

piat jam tum mihi taurus aratro ingemere, et sulco attritus splendescere vomer colla iube domitos dñeri supponere tauros, faucet ut duram vomer aduncus humum. obrue versata cœcilia semina terra. Quæ tibi cum multo sænore reddat æger. Rastroque intacta, nec ullis faucibus vomeribus per sedabāt omnia tellus, in steriles agros nolunt iuga ferre iuvenei. Nullo sulcantur vomere campi. Non rastros patitur humus, non vinea falcem. Non ergo pressio tellus consurgit aratro: Rura colit nemo mollescunt colla iuvenis: Non glebam prono convellit vomere taurus: Squalida desertis rubigo infertur aratris.

Arōma, vel aromata, orum, Wonne riecy/

Perfume/ Rosenie Apcekarstie. Gewürk Solus odor sparsi spiramen aromatis essat. Prud. syn. odor. epith. Dulce gratum, olens, Sabæum, indicum. Ceylum, balsamum, asyrium.

Arōmātarius, Rosennik. ein gewürk Kramer

Arōmaticus, Gr. Rosenny. Das von Gewürk ist. Mesis aromatica; noctu, &c. Sedul.

Arōmātes, a, m. Gr. Wino przyprawione /

Burstyn. Wein mit gewürk gemacht.

Arōmātizo, Gr. Pachy. Geruchgeben.

Arōmātōpola, a, m, Gr. Rosennik.

Arōmātōpōlium, Gr. Rosenna Bramnicā.

Arōn, n, aros, f. Gr. Obrazki ziele.

Arpēndium, Miernicyz pret.

Arquatus, Oblaczysty i. Zolca choroba ciety

piacy. ein Gelbsuchtiger.

Arquatus morbus, Zolca choroba. Gelbsucht

Arquitenens Diana. Arnob. i. arcitenens.

Arquites, his Strzelec lucny. I corripio ut in

Equites ab Equus, arquites ab arquus prisce pro

areus.

Arquus, arqu. Tęcza/ ein Regen Bogen.

A R R

Arra, Zadatęk/ Opominek. Ein Lied/

oder Gottsphennig. Leno arrhabonem hunc

pro mina mecum fero. I.

Arrābo, arrhābo, onis, m, Zadatęk/ Zastawa

Opominek 2. Zastawnik.

Arrābōni relinquo, Zastawiam.

Arrēctāria, orum, Slupiec/ Kleszcze.

Arrēctārius, Wastorgony.

Arrēctārius paries, Sciana 3 dest.

Arrēctus, Wastorgony/ Chciwy. Aufgez

richter. syn. rectus, erectus, sublatus, cel-

sus; excelsus; phr. arrectis auribus astans, arrecta-

que horrōre comæ, arrectis spectans animis.

Arrēpo, Arrēpio, Przyłaje/ Herzu Arichen.

Arrēpius, Operany.

Arrha, Arrhābo, idem Arra, &c.

Arrhēnōgōnum Gr. Rodzeniec.

Arrideo, Wsmiecham sie/ 2. Smieło sie 2.

Anlachen/ gefallen. Hic Deus arrisit, velut

arridere solemus. Mart. syn. Placēo, subrideo. phr

Latus et augusto felix arrideat ore. Seu puer arrisit,

sive puella tibi, et quandoque mihi fortunæ arriserit

hōra.

Arridet mihi. Podoba mi sie. es Gefalt mit

Arrigitur coma, Wstaię wlosy.

Arrigo, Podnoszę/ Pokrzepiam/ Wastorgony

Podsluchywam. Stęchen/ aufstrecken.

Nunquid securus non potes arrigere? Mart. syn.

erigo, subrigo, tollō, attollo.

Arrigor in digitos, Wspinam sie.

Arrilator, Smigrosi. ein Koch.

Arripio, Porrywam 1. 2. Popadam kogo/ Do

padam/ Biore 1. Vpryżęc sobie/ Klade 3a

perwng/ Spopadi sobie. Ergreifen. Ar-

ripuitq. locum, & sylvis insedit iniquis. Virg. syn.

Rapio, subripio, capio, prendo, apprendo, prehendo

Arrisor, Smieszęk/ Pochlebca.

Arrōdo, Wakesuie/ Przygryzam/ Gryzę/ W-

glodac/ Szkodzę. Nagen. vide Rodo.

Arrōgans, P. syn. Stoltz/ hoffärtig. Resi-

stet arrogantibus [Iamb.] vide superbus.

Arrōgo, vel adrōgo, Przyczytam/ Trzymam

o sobie/ Przydaje 1. Przyposabiam/ Po-

przyssigam/ Przywlaszczam. Ihm selbst

zuweisen. Iura neget sibi nata, nihil non ar-

roget armis. Hor. syn. sumo, assumo, ascisco, vin-

dico, tribuo.

Arrōsor divitum, Pásorzyt/ vel Pásobrzyuch

Arrūgia, Zlota gota. Ein Goldberg.

A R S

Ars, Nauka 1. Spruża/ Remieslo/ Przew

myst. Ein Kunst. syn. artificium, facul-

tas, scientia, doctrina, studium, vel fraus, dolus, e-

phth. Magistra, mira, salutaris, apta, divina, oporō-

sa, imitatrix, miranda, nova, ingeniosa, sollicita,

abjecta, celebris dolosa, phr. inventrix operum,

ingenii fetus. Naturæ amula, imitatrix. Naturam

cuæ supplet. Quæ foetum naturæ matris adumbrat. Non hæc humanis opibus, non arte magistra Provenerunt. Quis Deus hæc Mûsa, quis nobis extulit artes? (et varios usus meditando excudere artes. *Ars pro fraude.* (Virg. 2. Æn.) Dôlis instruitus, et arte Pêlasga. *Vide Dolus.*

Ârs mēchānica, hūmilis, sordida, Rzemiejsko. Ein Handwerk.

Arsê vorse, i. incendium avertere. Festus Incendij deprecatio ofijs inscribi solita meminit, Plin. lib. 32.

Ârsenicum, Gr. Antypigment. Meûsgiff.

Ârsenicum rubrum, Sândatáká.

Ârsenogonum, Gr. Rodzeniec.

Arfinum, Arsinium, in Przedzielnicá.

Arfis, elevatio syllaba in pede Poetico, Diomed. Terentiano. Sublatio Diomed. Quintil. Elatio Diomed.

Ârsura, sub Pięcenie. Das braten.

A R T

Ârtábá, sub Borcá Krakowskiego polowicá.

Artatio, Varr. idem Artatio.

Ârtē, Stucznie. Kunstlich.

Ârtē labōratus, Przypławny/ Stuczny.

Ârtēmīa, Gr. Bylica 1. Molownik / Bozy byr. Bexsus.

Ârtēmon, onis, m. Gr. Żagiel 1. Alubá 1.

Ârtēna, æ, Kruszyk/ Cierpaczka.

Ârtēria, æ, Gr. Żyłá pulsowa.

Ârtēria, orum, Arteria aspera. Artan.

Ârtēs libérales, Máuiki 1. Die freye Künsten
epith. ingētia, tēgētia, præclara, doctæ. phr. Næc vi vitæ, fontēsquē bonōrum. Musarum et apollinis artes. Quæ pōtunt animos hominum, vñquē pōpello distinguunt. Quibus pēstōra mollescent, asperitatēque fugit, inventas multi vitam excōdere pēr artes, ipsē suas artes, sūa mūnēra latus apollo. Añhūsum Cythāramquē dābat addē quōd ingētiās didicisse fideliter artes, emollit mores, nēc sinit esse ferōs. Discē bonas artes, mōnēo, Rōmāna iuventus. Scilicet ingēniū plācīda molliūt ab arte. excūdnt ālli spīrantia molliū æra. Tū rēgērē impērio pōpūlos Rōmāne mēmēnto, hæ tibi erunt artes.

Ârtēs subiles, Máuiki. Die suñil: Künste.

Ârtēs secrēta, nēfanda, funesta. Cz. ty.

Żąbterey.

Ârthalion Mák. Mohn/ Massamen.

Ârthricus, Cic. corr. Arthriticus.

Ârthritica, Gr. Butwica 2. Betonien.

Ârthriticus, Gr. Lamānie w stawach ciępiacy. Podagramisch.

Ârthritus, idi, Gr. Lamānie w stawach/ Lamānie w ręk. (wied)

Ârticulāmēntōrum dōlor, Lamānie w stawach.

Ârticulāmēntum, Staw. 2.

Ârticulans, Wymawiający. Aufstehender.

Ârticulāris, Cłonkowy/ Stawowy.

Ârticulāris dōlor, Lamānie w stawach.

Ârticulārius, subst: Podagryk/ Lamānie ciępiacy. Podagramisch

Ârticulārius, adiect. Stawowy.

Ârticulārius dōlor, Ârticulōrum dōlor, Lamānie w stawach.

Ârticulātē, W ramię. Austrucklich.

Ârticulātīm, Cłonkami. Von Stück/ zu Stück. --- Digitis, nunquid manus articulatim? Lucr.

Ârticulatio, Rolankowarosc.

Ârticulatus, Wyrozumny 2.

Ârticulo, & Ârticulor, Wymawiam dobrze zertheilen. Mobilis articulat verborum dactyla lingua. Lucr.

Ârticulōrum nōdi, Staw 2.

Ârticulōsus, Cłonkowany/ Rolankowaty, Drobny. Voll glied.

Ârticulūs, Cłonek 1. Staw 2. Rolanko/ Rolanki/ 1. Articul/ Potrzeba Czas 2. Harap 2.

Ein/ Gied/ Bieich. Nec premit articulos dactyla gemma me. Ovid. syn. Digitus. epith. Molli, molliculus, tenuis, roseus, nitidus, candidus.

phr. at reditus jam quisque suos amat; Et sub quid sit utile, sollicitis supplicat articulis. Ovid.

Ârticulūs digitis Rlykiec. finger Rnor.

Ârticulūs fūfirāginis. Przegub.

Ârticulūs tēpōris, Punkt czasu.

Articulus Grammaticorum, est Pronomen Hic, hoc, Genus in nominibus & Participiis index: Gram separata orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum est, cum singula verba incisim disinguntur.

Articulus Arithmeticorum, quo post notam significatorem, habet circulum unum vel plures.

Artifex, subst. Sprawca/ Rzemieśnik. Ein Kunstler. Artibus, artificii quæ nocuere suo.

Ovid. syn. opifex. epith: Doctus, clarus, peritus, manualis, celebris, vigil, matutinus, ingeniosus, egregius, nobilis, sagax, solers, præclarus, sollicitus, mirabilis. phr. Experiencia docti artificis, egregius labor artificis.

Artifex,

Artifex, adiect. Szugny/ Känstreich.
 Artificialis, idem.
 Artificialiter, artificio singulari, artificiose
 Szugnie. Känstlich.
 Artificiosus, Szugny. Känstreich.
 Artificium, Remiesko/Szuka. Handwerk/
 Kunst. syn. ars, vide Ars.
 Artio, u, ire, Wleśniam/ Wszepiam/
 Wykam/ Ścisłam i.
 Artis plenus, Szugny.
 Artio, Ścisłam. In Stricken.
 Artius, ab artubus, Mocny. Statat.
 Artius, ab arte, Vozny. Gelehrte.
 Artio, as, Ścisłam. In sammen drücken.
 Artocopus, Gr. Piekat. Brodbeck.
Salsa sit Artocopi reverentia: finge tam nte. J.
 Artocrea, a, Gr. Paster. Ein Pasteten.
 --- oleum, artocreasq. popello. Persl.
 Artolaganum, Artolaganus, Gr. Makaron.
 Artopia, a, Gr. Piec chlebowy/ Brysfanna/
 Piecyk. Ein Backoffen/ ein Beckerin.
 Artoptaum, Gr. Piec chlebowy/ Piekarnia.
 ein Backstuben.
 Artoptesius, Artoptilus panis, Makaron.
 Artotogus, Gr. Chleboiedzka.
 Artia, n, plur. priscum. Cionek i.
 Artiatim, Cionkami. Von stück.
 Artuatus, Aruo, Rozbieram na zeseli.
 Artus, u, subst. m. Cionek i. Staw w ciecle.
 Glieder. Matura virgo, & fingitur artubus.
 (Alcaic.) syn. Membra. epith. Rolusti, caduci, fragiles, pulchri, formosi fessi. phr. Magni membrorum artus. Virtusque arcus animosa fatigat.
 Artus, ti, adiect. Ciastny. Eng
 Artium dolor, Lamante w stawiech.

A R U

Arva, a, prisc. Rola. Der Acker.
 Arvalis, Rolny. Ackerich.
 Arvina, Sadio/ vide Loy. Schmar. Arvina pingvi subiguntq. in cute secures. Virg. epith. Mollis, pingvis, tenax. phr. arvina tergere.
 Arvigas sub Ofara 2. Ein Opfer.
 Arvignus, Arvignus Barani, Von dem Schaff
 Arvipendium, Mielnigzy pzet.
 Arvipryum, Pojat. mixobarb.

Arvisium vinum, Malmazy/ Malmesey.
 Arvix ignis sub Baran/ & Ofara.
 Arula, Saitka/ & sub Ognisko.
 Arulator, Buchenny mieyski/ Zmigrosi.
 Arum, Gr. idem Aron.
 Arum Aegyptium, Czerwieniec. Rothe.
 Aruncus, Broda. Geisbart.
 Arundiser, Trzcinasty. Das Rohr trägt.
Tibris arundiferum medio caput extulit albo. Ovid.
 Arundinaceus, Trzcinasty. Rohrachrig.
 Arundinetum, Trzcia. Ein Rohrbusch
 im Wasser.
 Arundineus, Trzciniany. Rohrachrig. Pa-
 flor arundineo carmine mulcet oves. Ovid.
 Arundinosus, Trzcinasty.
 Arundo. Trzcina/ Piszczalka i. Strzala i.
 Pioro pisarstie/ & in Wodzisko. Ein
 Rohr im Wasser. Ludere par impar, equita-
 re in arundine longa. Hor. syn. avena, calamus,
 canna vel fistula. epith. fluvialis, umbrosa, exilis,
 tenuis, longa, deformis, palustris, procera fragilis,
 aquatica, fluminosa, aquosa, virens, virens, viri-
 d's, mobilis, inconstans, agitata. phr. utque levi
 Zephyro gracilis vibratur arundo. Hinc virides
 tenera, praeiit arundine ripas. Creber arundini-
 bus tremulis ibi surgere lucus. vide Fistula.

Arundulatio, Podwizowanie wina.

Aruspex, idem Haruspex. Ein Wahrsager.

--- Censore opus est, an aruspice nobis Juv. syn.

Augur, vates. epith. Thuscus, Romanus, Etruscus,
 vanus, obscurus, terrificus, solers, sagax, sedulus,
 peritus, anceps, mendax, dubius, divinus, longevus,
 altitloquus, sanctus, venerabilis, sinister. 6. Augur.

Arutenas e Graco, Krusyk/ Cerpaczka.

Arum vel Arum, Rola 2. Gepflügt es Feld.

Ante Iovem nulli subigebant arva coloni. Virg. vide
 Ager.

Arum requietum, Vgor. Brachland.

Arvus ager, Rola 2. Decacker.

Arx, Obroza 2. Twierdza/ Zamek. Schloss/

Vestung. Condidit & magnis munitas turribus
 arces. syn. Munimen, vallum, turris, castrum, ca-
 stellum; propugnaculum. epith. Summa, superba,
 aerea, sublimis, ardua, celsa, excelsa, turrita, fortis
 munita, vallata, solida. Mavoritia. phr. ab auris
 surgens, educta sub auras, turamen urbis turrigera
 surgunt artes. vide Turris.

Arutena, Gr. idem Arutena. Primam Graci cor-
 ripiunt.
 Arhythmus,

Ärythmus, Gr. sub Eerythmus. Puls.
 Äs, Tuzin. plura in Äsis, infra.
 Äs unciz pēs, Stopä.
 Äsa fetida, B Czartowe layno.
 Äsarina B. Omylnik ziele.
 Äsarötum, Gr. Tlo wytwornie sädziane.
 Äsarum, Gr. Bopytnik.
 Asbestinum, Gr. Len niezgorzysky.
 Asbestos, Gr. Niezgäsongy.
 Ashölus, Gr. Pies czarny.

A S C

Äscälia, a, e Græco. Kärciof.
 Äscälöbötēs, a, m. Gr. Arceget robak.
 Äscälöbötiön, Gr. sub Kärcel. Ein Zwerg.
 Äscäripēda, a, e Græco Nogi wlozacy.
 Äscäules, a, m. Gr. Gaydä.
 Äscellæ, hæ, Podpasse.
 Äscēdēns, Wstepny. Aufsteigend.
 Äscēdo, Wstepuis i. z. Wläze, Wsiadam i.
 Zostäie cym. Aufsteigen. syn. Scādo,
 conscēdo. phr. äscēnsu süpēro, exsüpēro. Cursu
 pērit ärdüa möntis. äscēnsu vincēre möntem. evä-
 dēre äd sümmi kästigia möntis. Möntis in ärdüa
 niti. Höc süpērate jügum. Pedibus süpērare cäcū-
 mina möntis. Sēfē ättöllēre in äuras. Süpēras t-
 vadēre in äuras. Sümmi kästigia tēcti äscēnsu sü-
 pēro. idquē dōmōs süpēras scāndēre cūra fäit. Töl-
 limur in cælum. Sē tollēre sürlum. Et sē prōtinus
 thērēa tollit in ästra via. vide Cælos äscēdo.
 Äscēnsionem fäcio, Wstepuis i.
 Äscēnsio, Äscēnsus, w, Wstep. i.
 Äscēnsor, Wsiädäc/ Jezditič.
 Äscēta, a, m. gr. Bogomyślny. Gott.
 Äscētērūm, Gr. Błastor. ein Kloster.
 Äscētria, Gr. Mniśka, ein Kloster jungfer.
 Äscia, Topor/ Barrä/ & in Obuch/ non he-
 bel. oder Zimmer-ayr.
 Äscillæ, hæ, Podpasse.
 Äscio, u, Ciesze drzewo. Holz Hoblen.
 Äscjöla, Toporek. ein Beil.
 Äscisco, idem Adscisco, Przywłaszcam Hetz
 zuruffen/ Zueygnen --- generumq. asciverit
 urci. Virg. syn. Vdco, ädröco, cönvdco, äccēro,
 äscio, bel äscribo, ädjūngo. vide Accerso.
 Äsclepion, Gr. Pänak.
 Äsclepias, adu, Gr. Toičé ziele.

Äscögēfrus, cor. Äscögēphyrus pons, Gr.
 Most prekli.
 Äscöliäsmus, Gr. Skatänie z.
 Äscölöpax, acu, e Græco. Päröwä.
 Äscöpēra, Gr. Mniśek pienizny/ Laggiem.
 Äscribo, lege Ädscribo, Zuschreiben/ Zuey-
 gnen. phr. Sübscribo, äsigno, tribüo, ät-
 tribüo, impōno, do.
 Äscyrön, Gr. Dzwonki. Bartheu.
 Äsellus, Äsellulus, Östielek/ Stönogi.
 Sigurä z. Lein Efelein --- miseranda
 sortis asellus. Virg.
 Äsēma vēstis, Gr. in Szatä z kutasämi.

A S I

Äsibida, a, m. Öslarz. ein Eseltreiber.
 Äsilus, Gilt.
 Äsina, Öslicä. ein Eselin.
 Äsinärius, substant. Öslarz/ Poganiacz.
 Äsinärius, adiect. Ösli. Lölisch.
 Äsinida, Äsiniga, a, Öslarz.
 Äsininus, Ösli. Das von einem Esel ist.
 Äsininus püllus, Ösli. ein Klein Esel.
 Äsinus, Ösliel i. Gluptec/ Nitzgemnit.
 ein Esel. Auriculas asini Mida Rex habet Gr.
 Juv. syn. äsellus. epith. Tardus, villis, piger, desēs,
 önerätus, iners, bärus, auritus, türpis, segnīs, ärcä-
 dīcus, grävīs, rüdēns, stölldus, ignāvus, ignāvus,
 villōsus. phr. pēcus ärcädicum, äsiduo verbēre dö-
 mitus, indüitürquē aures tardē grädientis äselli St-
 leni vēctör äsellus. Vēnerät Et sēnior pādo silēnus
 äsello.
 Äsio, onis, Woeny krul/ Sowä löjna.
 Äsivida, a, Öslarz. ein Eseltreiber.
 Äsius lapis, Kämtien crunny.
 Äsmätögräphus, Gr. Musyk i. ein Singer.
 Äsömätos, Gr. Bez cielný.
 Äsötus, Gr. Vcränik/ Rospustnik. Volls-
 zapff/ Schlämmer. syn. Impudicus, läsci-
 vus, prodigus, hüllüo.

A S P

Äspäläthus, Gr. Cietnie z. Dorn.
 Äspäräagus, Gr. Späräg/ Jarmuz/ Podzoz
 Äspēābilis, Widomy. Sichtbar.
 Äspēctio, Pärrenie, Anschäuing.
 Äspēcto, Pärziam. Anschäuen.

Äspē-

Āspēctum effūgit, *Niewidomy. Blind.*
Āspēctus, *us, Węzienie/ Widzenie* 1. 2. *Po-
 stać/ Obliczność. das Antgesicht/ Anschau-
 uen. syn. Fācies, vultus, ōs, frōns, ōculi,
 lūmina, vel cōspēctus, obēctus. epith. Vēnustus,
 grātus, bēnignus, amābilis, dūlcis, ridēns, amīcus,
 plācidus, cōmis, mitis, lāscivus, tēribilis, fērox,
 trux, sēvērus, trūcūlentus, hōrribilis, phr. Sic i-
 sta vēnusto splēndit āspēctū. Cōlōr āspēctū jām
 lūmīna pūchro. Jām nūres invitat ōdor. Lato
 ridēt āspēctū. Dum vāgor, āspēctū, vīsumquē
 pēr ōmnia dūco. Sistē grādum tēquē āspēctū nō sub
 trāhe nōstro. *vide Aspicio.**

Āspello, *is, Odganiam. (ne.*
Āspēndios, *Gr. uva vel vitis. Wino niekōściel*
Āspēr, *Chropowary/ Rzy/ Cierpki/ Suro-
 wy. Scharff/ hart/ rauh. Ab tibi ne tene-
 ras glacies fecet aspera plantas. Ovid. syn. Scabēr.
 Metaph. ācēbus, dūrus, mōlēstus, ardūus, difficilis,
 grāvīs, injūcūndus, ingrātus, vel cōclatus. phr. Cym
 blaquē argēnto pēfēcta, atquē āspēra signis pōcū-
 la. Rēbūsqū vēni nōn āspēr ēgēnis, imprōvīsum
 āspīs (pro asperis,) vēlūtī quī sēntibus ānguēm
 pēssit.*

Āspērē, *Chropawo/ Ostro 2. Rauhlich.*
Āspērgimen, *Potrzos.*
Āspērgillum, *Atropido. Sprenger.*
Āspērgo, *in, Atropia/ Atropienie/ Potrzos
 Besprengung. Objecta salsa spumant aspergine
 cautes. Virg.*

Āspērgo, *is, Atropia/ Potrapiam/ Pluskam
 1. Zatrapiam/ Plusz 2. Potrzysam/ Przymas-
 wiam komu. Besprengen/ Bestreuen. syn.
 Spārgo, rīgo, irrīgo, pēfūndo. *vide Rigo.**

Āspērītās, *Przykrość 1. 5. Nielagodność/
 Chropowacina/ Ostrosć/ Nieprzyjemność.
 Rauhe. Asperitatis ē invidia corrector ē ira.
 Hor. syn. Scabrities, vel grāvitas. epith. agrētis, fē-
 rālis, hōstilis, ācēriba, intōlērābilis, dūra, grā-
 vis.*

Āspērītēr, *Chropawo. Verdrüsslich.*
Āspērītudo, *Przykrość 5. Verdruis.*
Āspērñābilis, *Brzydki. Wzgardły godny.*
Āspērñāntēr, *Wzgardzenie. Werachtlich.*
Āspērñātio, *Pogardzanie. Verachtung.*
Āspērñor, *Gardze/ & sub Nieposusny ier-
 stem. Verachten. Nec Pelusiace curam asper
 habere lentis. Virg. syn. Spērno, tēmmo, cōtēmmo
 fastidio, rēspūo, negligo, ābīcjo, dēspicio. phr.*

Māgno fastu, grāvī vultu fastidio, rēspūo, cōtē-
 mmo. Dēspēctus tibi sum, nēc quis sim quāris ā-
 lēxi, illud amicitiaē sānctum ēc vērērēbile nōmen.
 Nūnc tibi pro vili, sub pēdibusque jācet. Mētus ō-
 mnēs ēc inēxōrābile fatum subīciet pēdibus:

Āspērō, *us, Ostro 1. 5. Chropowato cynie
 Strzebie/ Drąznie/ Jartze. Grob machen/
 erbitteren. Et glacialis hyems aquilonibus aspe-
 gine cautes. Virg.*

Āspērōr, *Chropowaciele/ Osowiec 1.*

Āspērōsio, *Āspērōsus, us, Potrapianie/ Po-
 trzasanie. Besprengung.*

Āspērūgo, *Ostrozca 1.*

Āspērtion, *Gr. Roniz.*

Āspērtis lūmīnēs, *Gr. Morze martwe.*

Āspērtitēs, *a, m. Gr. Kleiowary.*

Āspērtēlus, *li, Gr. Zloroglow ziele.*

Āspicio, *Patrzam/ Obaczam co/ Wyzecz co.*

**Węzecz 2. Liruis sis. Ansehen/ anschau-
 uen. Extremo veniens Sol aspiciebat olympo.
 Virg. syn. Vidēo, rūcōr, intūcōr, cērno, cōspīcjo,
 inspīcjo, rēspīcjo, spēcjo, āspēcjo. phr. cōvērtō,
 ācēcjo, cōspīcjo, ōcūlos figo, dēfigo ōcūlis āspīcjo
 lūstro. Hūc illūc vōlvēns ōcūlos. Quāntum ācie
 pōtērānt ōcūli sērvāre sēquēntē. Quo sēcūmq;
 ācies ōcūlōrūm ācēxērāt, in quāmcūnque dōmus ad-
 vērti lūmīna pārtē. Aquōra pōspēctū, mētiōr
 ālta mēo. ōcūlos ad sidēra, tōllo, tēdo, ōcūlis
 lēgo, pērlēgo, pōsēquor, ōcūlos pāscō, rēcōrō, rē-
 fīcjo, pīctūra ōcūlos. vultus advērtō, ōcūlos pēr sīn-
 gūla vōlvit ōcūlos fērt ōmnia cīrcūm, in tē ōra Lā-
 tīnī, in tē ōcūlos rēfērūnt. Cōstītit, atquē ōcūlis
 Phrygiā āgmīna cīrcūmpēxit. Cōstītit, ēc Libyā
 dēfīxit lūmīna rēgnīs. Rēspīcjo ēc quā sit mē cīr-
 cum cōpīa lūstro. Tālīa dīcēntē jam dūdum ā-
 vērsa rūcōtur. Tōrva tūcīrī illa sōlo fixos ōcūlos ā-
 vērsa tēnēbat. Cōrpūsqū pēringēns lūmīna vōl-
 vit, ōbīcquē trūcī pōcūl ōmnia vīsu. Trēs lītō-
 re cērīvōs pōspīcīt ērrāntēs. ōmnēm ācēssum lū-
 strāns, hūc ōra fērēbat, ēc illūc, os ōcūlōsqū lō-
 quēntis. Hēc sūpēr tē vāllō pōspēctānt Trōēs. ōcū-
 lis spātīum tēmēnsus. Cūnctīquē Lātīnī cōvērtēre,
 ōcūlos. Cōelum sūspīcēre: ōcūlos ad cōelum, sidē-
 ra tēndēre, tōllēre, āttōllēre lūmīna cōelo. Sūstōl-
 lēre ad āthēra vultus. Lūmīna fixa tēnēre sōlo. in
 hūmum dēfīcēre ōcūlōs. Figēre lūmīna tērrē.
 ōbīcūquē hāret dēfīxus in ūno. ōcūlōrūm ōrbes ad
 mōnīa tōrīt. Hēc ōcūlis pāret āspīcīt āquīs. Mī-
 rātur, fācīlēsquē ōcūlos fērt ōmnia cīrcūm. Lūmīna
 fixa tēnēs plēna pūdōris hūmo ādvērsāsqū āspēctas
 dēsūpēr ārcēs, ēc nūsqūam lūmēn dēcōrquet āb illa.
 ēxpīlērī mēntē nēquīt ārdēscītquē rūcōndo. Lūmī-
 nāquē**

atque in vultu veluti defixa tenebam. atque animum pictura pascit inani, utque aciem partes dimisit in omnes. alter in alterius iactantes lumina, vultum. Dūm vāgor aspectu. Anasque oculis semper vigilantibus haret. ille quoque obliquos dilecta ad moenia vultus declinat. Conuersi inter se oculos atque ora tenebant. Dūm spectant animalla cetera terram, os homini sublimē dedit, cœlumque tueri iussit, et erectos ad sidera tollere, vultus. Hūc geminas nūc flecte acies, hanc aspice gentem *vide Video*.

Āspidion, Gr. Puklerz Jastrzebiec ziele.

Āspilates, a, m. Gr. Ramiest ognisty Strebniak Ramiest.

Āspiratio, Oddech. *Aspiratum idem.*

Aspirationis nota, apud Grammaticos Græcos est F in maiusculis, S in minusculis vocalibus: apud Latinos est H, Th. quam aliqui literam esse aiunt alij negāt.

Āspiro, lege *Adspiro*. **Oddycham**/ **Wietz**/ **Pucham**. Anblasen/ Anhauchen. Vos, o Calliope, precor, *aspirate canemi*. Virg. syn. afflo, spiro, vel favēo, ōpem fero. phr. āspirat primo fortuna labori. Dij cœptis āspirate mēis: āspirate cānenti.

Āspis, idis, Gr. Źmija. Eine Schlang. *Aspides in mediis sitiebant dispadēs undis.* Luc. syn. Sērpēs, ānguis. *epith.* Sōmniifera, Phāria, lēthifera; sicca; vētēnōla, lubrica, hōrrida, turgida, tūmescens. phr. āspis formidabilis iētu. Stabant in margine sicca āspides, āspida sōmniiferam tūmida, cervice lēvavit.

Āsplēnium, **Asplēnum**, Gr. Strogowiec ziele.

Āspōndios, **Aspōndōs**, sub Wino nie kōsćielne. Wein haben.

Āspōrtatio, Odwóz.

Āsporto, Zānosze i. Donosze/ Vnosze z. Hin/ weg tragen. syn. anfero, āvēho.

Āsprēdo, inu, **Asprētum**, **Aspruudo**, Chropowacina.

A S S

Āssa, e, Māmka/ Bābā z.

Āssa, orum, Jzba/ i. Poćilnica.

Āssa būbula, Pieczonia. Ein Braten.

Āssa faxida, Czartowe łagno.

Āssa vox, sub Glos/ 4. & sub Sam i.

Āssa vōce cānere, *Assare in Muzyka*. z. & *Spiewam* i. z. Singen.

Āsāmētum, Deska i. Wierz z. Dawa/ Wāngos/ Tarcica. Ladenbretlein. Sanctius erexit, atq. assamenta, baselg. F.

Ā S S

Āsārīa dāps, Pieczonia. Ein Braten.

Āsārīum, Sunt. ein Pfund.

Assaratum, melius Aspiratum.

Āsārīus, **Assatus**, Pieczony. Gebraten.

Āsārūm, sub Puklorā gārcā.

Āsātūra, Pieczonia/ Pieczonie, ein Braten

Āsēccla, m. Pacholet/ Dworzanin. Ein

Trabant/ Nachfolger. Vos humili assecla, vos indulgebitis unquam. Juv. syn. Cōmēs, socius, scātōr.

Āsēccla mēnsārūm, **Pāforzyt**. **Āsēccla**, idem

Āsēcclā, hi, Chalastra. ein Arman.

Āsēcclatio, Chodzenie zā kim/ Postrzeganie

Āsēcclator, **Nasiadowca** i. **Pacholet**/ **Pozad idocy**. & sub **Pāforzyt**.

Āsēcclor, aris, **Chodze o. Zābiegam**. s. **Be-gleiren**. Cūm asseclaretur, nunquid vis, occupat ille. Hor.

Āsēcdo, enis, **Siedzący podle/ Lawnik**.

Āsēsensio, **Przyzwolente**. Verwilligung.

Āsēsensione cōmprobo, **Āsēsensio**nem adiungo, **Przyzwalam**. Verwilligen.

Āsēsensor, **Przyzwalacz**. ein Verwilliger.

Āsēsensus, m, **Przyzwolentie**. Bewilligung. syn. Cōsensus, *epith.* Liber opratus, gratus, cōmūnis.

Āsēsentārio, **Przyzwolentie/ Pochlebstwo**.

Liebkosung/ Suchschwānzerey. v. **Adulatio**.

Āsēsentiūncūla, **Pochlebstwo**.

Āsēsentātor, **Pochlebcā**. Schmeichler. *Assentatores, jubet, ad lucem ire Poeta, Hor. vide Adulator.*

Āsēsentātorie, **Pochlebnie**. Schmeichlich.

Āsēsentiō, i, **Przyzwalam**. Verwilligen.

Āsēsentiōr, iris, **Przyzwalam/ Przystaje na co/ Trzymam z kim**. Verwilligen/ über/ ein stimmen. syn. āsēsentiō, cōsēsentiō, ānnūo, āddipulor.

Āsēsentor, aris, **Pochlebiu/ Przyzwalam**.

Schmeichlen. ādulōr, blandior. v. **Adulor**.

Āsēsēquōr, **Dośćigam/ Dośćais** i. **Poznamam** **Dorozumiemam sie/ & in Zgādni mē**.

Āsēsēng/ **ereilen**. *Assequitur nec opinantem, in caput insilit ipsum.* Sil. syn. Cōsēsēquōr, ādipulcor, ācquiro, pāro, cōmpāro. *vide Acquiro, sil attingo.*

Asser, **Żerdź**/ **Lata dachowa**/ *an* **Deska?**
Ein Brett. *Qui sequitur, ferit hic cubito, ferit assero duro.* Iuv.

Asserulum, **Asserulus**, **Żerdź**.

Assero, *evi*. **Przysiewam**/ **Przymykam**/ **Przymykam**/ **Sadze** s.

Assero, *ruis*. **Twierdze**/ **Wyzwalam** i. **Wolności datur**/ **Przymyślam**/ **Wpiewam** sie/ **Wdaje** sie z. **Bestätigen**/ **bejahen**. *scilicet asserui iam me, fugitq. catenas.* Ovid. *affirmo, asservo, iuro, vel vindico.*

Assertio, **Twierdzenie**/ **Przyzwolenie**/ **Wyzwolenie** s. **Wypuszczenie** s. **Imanie** sie.

Assertor, **Obrońca**/ **Wyzwalacz**/ **Wybawiciel**/ **Obkupiiciel**/ **Imaż**.

Asservio, **Pomagam**. **Helffen**/ **Dienen**.

Asservo, **Strzeżę** i. **Wiemie** tego.

Asservo in carcere, **Osadzam** więzią.

Asses, *hi*, **Pieniądze** i. **Geld**.

Asses tres, *sub* **Sielogit** trzy. **drey Breuker**.

Assessio, **Siedzenie** podle.

Assessor, **Siedzący** podle/ **Lawnik**.

Assessorium, **Lawnica**. *ein Sitz*.

Assetrix, **Baba** przy polojney.

Assesura, **Lawnicy urząd**. **Beysker**/ **Umbr**.

Asseranter, **Mocno**/ **Zapewne**. **Gewis**.

Asseratio, **Twierdzenie**. **Beträffigung**.

Asseratio cum execratione, *sub* **Dalbym** **na to**/ **Dalbym** sobie.

Asseratio cum iuramento, *in* **Dalt Bog**.

Asserare, **Mocno**. **Starc**/ **fest**.

Asservo, **Twierdze**/ **Wpiewam** sie. **Bestätigen**. *Prostebitur, iurabit, asseverabit.* (Scaz.) *syn.* **affirmo**, **assero**.

Asservo frötem, **Marſe** z.

Assicco, **Schne** i. **Dorren**.

Assicco, **Suſe** i. **Przysusam**. **Darr machen**

Assicalus. **Colu**. *potius* **Axitulus**.

Assidete mensa, *sub* **Stolz**. *ein Tisch*.

Assideo, **Spolsiedze**/ **Przysiadam** i. **Siedze** i. z. 4. **Siadam** s. **Oblegam**. **Beysken**.

Te maste decet assidere matri. (Phal.) *syn.* **sedeo**, **consideo**, **assido**, **consido**: *juxta*, *prope* **sedeo**.

Assido, *u*, **Siadam** s. **Przysiadam** sie. (*Assido*) **hinzusitzen**, *vide* **Assideo**.

M

Assidues, **Ustawienie**. **Embfiglich**. *Hi bellum assidue ducunt cum gente Latina.* Virg.

Assiduitas, **Ustawiczość**/ **Pilność**/ **Obecność**/ **Siedzenie** nad gym. **Embfigkeit**.

Assiduo, **Ustawicznie**

Assiduo as, Ecclesiastic. 30. apud LXX. ab qui diligit filium suum, assiduabit illi flagella, alij legunt assiduatur. i. assiduo insigit.

Assiduus, **Ustawicznie**/ **Obecny**/ **Pilny** i. **Bogaty**. **Embfig**. *Ipsa quoq. assiduo labitur tempora motu.* Ovid. *syn.* **Perpetuus**, **contiguus**, **frequens**, **diligens**.

Assignatio, **Namaganie**. **Zueignung**.

Assignator, **Namagacz**/ *in* **Namagam**.

Assigno, **Namagam**/ **Przygrytam**/ **Przypisuje**. **Zueignen**/ **Zuordnen**. *syn.* **ascribo**, **attribuo**.

Assilio, *u*, **Przystakanie**/ **Dostakanie**. **Hinzuspringen**. *Cum saepe assiliit defensa manibus urbi.* Ovid.

Assimilis, **Podobny** i. *&* *sub* **Przypodobywam** co. **Gleich**.

Assimilis ratio, **Rowność**. **Gleichheit**.

Assimiliter, **Podobno**. **Vielleicht**.

Assimilo, **Przypodobywam** co/ **Przypodobywam** sie/ **Przyrownywam**/ **Wyrazam** z. **Vergleichen**. *Grandia si parvis assimilare licet* Ovid. *syn.* **Similo**, **consimilo**, **comparo**, **confero**, **compono**. *pl.* **assimilemque** **sui**, **longa asservudine** **fecit**. *Sic parvis componere magna solebam.* *vide* **Similis**.

Assimulatio, **Przypodobywanie**.

Assimulo, **Zmyślam** i. **Pokrywam**/ **Wyrazam** i. z. **Czynię** sie z. **Przypodobywam** co. **Sich stellen**/ **wie** **vergleichen** **thun**. *Assimulavit animum, cultusq. intravit in hortos.* Ovid. *syn.* **Fingo**, **simulo**.

Assipondium, **Sunt** i. **Pieniądze**.

Assiratum, *sub* **Trunek**.

Assis, *u*, *m.* *idem.* **As**, **Sunt**/ **Calego** co/ **Cześci caley rzeczy**/ **Pieniądze**/ **siedm** **pieniądze** **kom**/ **Grosz**.

Assis, *u*, *m.* **alterius originis**, *sub* **Deska**.

Assis animo, **Gardze**. **Verachten**.

Assistentia, **Assystencya**/ **Verstehung**.

Assisto, **Stois** i. **Stois** podle. **Beystehen** *syn.* **adsum**, **antestam**, **astc**.

Assistria

Affstrix. Sapient. 9. sed apud LXX. est, i. *Affstrix*.
Afsitus, in Przyśiewam. Darbey gepflanzt.

Atria quid memorem videntibus affixa praxis. A.

Afsius lapis, Kamień trunny.

Afso, as, Piekę/ Spiewam 2. Gram 1. Piśe
 o kim/ & in Muzyk 3. Braten. syn. Tör-
 reo, phr. Subiiciunt veribus prunas, et viscera tor-
 rent: Dūm tūrdos versāt in ignē. Pingvīaque in-
 veribus torrēbimus extra cōlūnis.

Afsocio, Przyłączać. Sich zugesellen. Dul-
 cibus affocias lymphis mellis, liquenti. S. syn. adun-
 go, cōjūngo, addo, socium do.

Afsolet, Bywa to/ Zwykły/ Zwyczaj jest.

Es ist also der Brauch.

Afsono, Przyśpiewywam. Zustimmung ---
Plangentibus assonat echo, Ovid. phr. Sōno simul,
 Sōnānti rēspōdeo. vide Echo.

Astrictus &c., lege Adstrictus.

Afsudescō, Poce sie. Schmelzen. [wohnen]

Afsvēfācio, Naktadām kogo. Zinen ge-

Afsvēfio, Naktadām sie. Sich gewöhnen.

Afsvēsco, Naktadām sie Przyptiam sie winu

Obemac sie. Gewöhnen. Pluribus assverit
mentem, corpusq. superbū. M. syn. Cōfluēscō,
 solēo. phr. adeo a tēneris assuēscere multum est.
 ille mānum patiēns, mēsaquē assuētus hētili. Pa-
 tiēns opērum, parvōquē assuēta iuventus. Tūa cēr-
 nēre facta assuēscat. Virginibus Tūris mōs est gē-
 nare phāetram. Fortitēr edisco tristitia posse pati
 atquē hīnc, atq. illīnc hūmēros ad vūlnera dūrāt.
 Dūrātāquē multo solē gelūquē cūtis. Quō mōre,
 solent. Ritūs ut ā prisco traditus extāt avo. Sēn-
 sumquē māli detrāxērāt usūs. Nām mōrtē fecērāt
 usūs.

Afsvētūdo, Zwyczaj. Gewonheit. Fac tibi
convescat, nil assuetudine maius. Ovid. syn. Mōs
 usus, cōnsvētūdo. *epith. Lōnga, facilis, utilis, tē-*
nax. phr. Nām mōrē fecērāt usūs.

Afsvētus, Przywykły. Gewohnter. *Assvetus*
tauri saltus, assueta leones. Ovid. syn. Svētus, as-
suēt. & c. cōnsvētus, vide Afsvēsco.

Afsūla, Dęszk 1. Trzask 1. Wior/ Otruszy-
 nā. ein Bretlein.

Afsūlas, fā cēre, Potrząśać. Spen machen.

Afsūlatim, Drobno/ W trzaski/ & in Potrzą-
 śać. Von breit/ Zu breit. (stac.)

Afsūlōsē, W trzaski/ W dźwięk/ & in Potrzą-
 śać.

Afsūltim, Przyśkakując/ & in Potrzą-
 śać.

Afsūlio, Przyśkakuję. auf einen Springen.

Afsultus, us, Wiatr/ Przyśkakowanie.

Assum, Pieczytę/ Pieczenia. ein Braten.

Assumentum, sub Lata 1.

Assumo, Biorę 1. 9. 29. Alade są perwog-

Przyimuis 4. Przygrytam/ Przybieram/ Z-

wiać sie/ & in Koko sie. An-oder zu

sich nehmen. Presertim cautum dignos assu-

mere, praba. Hor. syn. Cāpio, accipio, mīhi tri-

būo, arōgo.

Assumptio, Branie. Annehmung.

Assumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars syllogismi

altera, per quam id quod ex propositione ad ostē-

dendum pertinet assumitur. Cic. Assumptum. vul-

go Minor, vel Propositio minor. vide Sumptio.

Assumptivus, Assumptus. Przydany.

Afsūo, Przyśiwam. Anbuchen. assuitur pam-

nis, cum lucus & ara Diana. Hor.

Afsūra, Pieczenie/ Raktanie 1.

Afsurgo, Wstaje/ Powstaje/ Podnosi sie.

Roste/ Wmagam. Aufstehen. Acta per

vacuum ferri, atq. assurgere in auras. Virg. syn.

Sūgo, cōnsūgo, vel cresco, exerceo, augeor. id

cēdo. phr. Sē tollere fursum. assurgere in auras

Sēptamquē assurgit in ulnas. Assurgit Mūsa nōstra

Cāmcena tuā.

assurrectio, Powstanie. Auferstehung.

Afsus, Pieczony/ Sam 2. Goryczy/ Suchy.

Ast, Alē. Aber.

Astacus, Gr. Rak morski.

Astaphis, idū, Gr. Rozynka. Rosinen.

Astaphis agria, Gr. Gnidos/ Jagoda wino-

na leśna. Wolffstaur.

Astetis os, Gr. Zart 3. Snypek. Item tropu-

quem urbanum iocum Latini vocant. Allegoria vel

ironie species.

Aster, eris, gr. & Aster Atticus, Gwiazde-

cki zielen.

Asteria, Gr. Gwiazdeczka Kamień.

Asteriace Plin. corr. Arteriace.

Asterias, e, m, Gr. Bak 1. Jastrzab wielki.

Astericum, Gr. Pomurne zielen.

Asterion, Asterium, Gr. in Paig.

Asterios, Gr. Białogłowy Kamień.

Asteriscus, Gr. Gwiazdeczka/ Znacek.

asterno, adsterno, sub Sciele 1. Betten.

Aster, vide *Adstes*.
Āsthma, *ti*, Gr. *Dychāwica*.
Āsthmāticus, Gr. *Dychāwiczny*.
Āsticus, Gr. *Mieyski*. *Statisch*.
Āstipulor &c. lege *Adstipulor*, &c.
Āstituo, *Przystawiam*. *Zusehen*.
Asto, lege *Adsto*.
Āstrābe, *es*, Gr. *Łą u siódła/ Siódło*.
Āstrāgalizo, Gr. *Rury gram*.
Āstrāgālus, Gr. *Rur do grānia/ Orzech ziemny*.
Āstrāpias, *a, m.* Gr. *Blyskāwica Kāmien*.
Āstrāpōplēctos, Gr. *Piorunem uderzony*.
Astrepo, *astringo*, &c. lege *Adstrepo*, *adstringo* &c.
Astrifer, *Gwiazdźisty*. *Ein Gestirntreger*.
Torquet & astriferos inclinat Iuppiter axes. *St.*
Astrios, vel *Asterios*, *oti*, f. Gr. *Ksiezyczny Kāmien*. *der Mondstein*.
Astrōbōlismus, Gr. *Zagorzenie*. 2.
Astrōbōlus, Gr. *Rybak*.
Astrōites, *a, m.* Gr. *Gwiazdeczka Kāmien*.
Astrolabium, *instrumentum dioptricum*. ex quo *astrorum* motus, *interfalla*, *hora* cognoscuntur. *Sipont*. *Rhōdig*. *inventum Ptolomai Sinesio teste*.
Astrōlōgia, gr. *Gwiazdarska nauka/ Prāktyka*. *die Sternen Kunst*.
Astrōlōgus, gr. *Gwiazdarz/ Prāktykarz*.
Sternseher. *Bellus Grammaticus*, *bellus es Astrologus*. *Mart. epith.* *Vigil*, *præsagus*, *fātidicus*, *dūbius*, *incertus*, *mēndax*, *nescius*, *ānceps*. *phr.* *Quid Lūnā fērat*, *quid grāndo*, *quid æstus*: *aūt quid sangvineo*, *prænūntiet igne cōmētes*. *arbiter* *Qui stellārum ortus cōmpērit atque dōbitus*. *Nēc quicquam tibi prōdest aērīas tēntāse dōmōs*, *animōq; rōtūndum Percūrrisse pōlum mōritūro*. *Vūlgī credulitate*, *sequāci ūtitur*, *āstrōlōgus*, *māgna atque hōrrenda minatur*, *insānāque fāmē*, *pōpūlāntēm quē ōmnia pēstem*, *et bēlla*, *et quicquid bellōrum*. *insānia clādis invēhit hūmānis*, *irātāquē nūmīna rēbus*. *Sydēra cūctā nōtat*. *Distingvēs circūspicit āstra*. *et cērtis signis plūvias prādicat* *et æstus*. *Vide Philosophus*.
Astrōnōmia, gr. *Gwiazdarska nauka*.
Astrōnōmus, gr. *Prāktykarz* 2. *Sternkūns diger*. *epith.* *insōmnis*, *prāsciūs*, *pērvigil*, *attēns*, *vigilāns*, *vērāx*, *sāgāx*, *pēritus*: *phr.* *Coeli āstrōrumq; pēritus*, *stellārum aspiciēs*, *cūrsū coeli quē mēatus*. *Coeli observātor*. *Coeli mētes et si-*

āera signat. *Coeli mēatus dēscribit rādīo*, *et surgētia sidēra dicit*. *Aurōram errōr* *sqūe situmquē dōt cēns*, *flexusquē rēcūrsūsqūe innūmēros*, *qui solēre indagīnē nōvit*, *quā venīt exōriēs*, *quā dēficiūt*, *ūn de cōāctis cōrnibus in plēnū mēstrā Lūnā rēdit*.
Āstrōrum *intēprēs*, *Gwiazdarz*.
Āstrum, gr. *Gwiazda*.
Āstruo, lege *Adstruo*. *Przybudować*. *Zinusz bauen*. *syn.* *Cōnstruo*, *adīfico*, *cōndo*, *cōm pōno*.
Āstus, ab *Astus*, *Chytro*. *Listiglich*.
Āstus, *graca vox sub Miāsto*. *ein Stadl*.
Āstula, *e*, *Trzaskā*. *ein Splitter Spahn*.
Āstur, *Jāstrzgb wielki*.
Āstur equus, *Jednochodnik*.
Āsturco, *onū*, *Jednochodnik*.
Āstus, *m*, *Chytrōśc/ Szukā* 5.
Āstūrē, *Chytro*. *Listiglich*.
Āstūria, *Chytrōśc/ Szukā* 5. *Argellist/ Betrüg*. *Hunc instrumentis humana astutia nisa*. *Terr*: *syn.* *āstus*, *fraūs*, *dōlus*, *tēchna*, *fallācia*, *cālīditas*. *epith.* *Vērsūta*, *pāvida*, *fallāx*, *cālīda*, *dōlōsa*, *īnīque*, *lātēns*, *tācīta*, *cāptīōsa*, *sūbdōla*, *īnsīdīōsa*, *īnōpīna*, *īrcīna*, *dēcētānda*, *sōlēs*, *sāgāx*, *hōstīlis*, *fīcta*, *Vide Fallacia*.
Āstūtus, *Āstūtulus*, *Chytry*. *Arglistig*. *Listig*. *Dixi equidem & dico*, *captes astutus ubique*. *Hor.* *Vērsūtūs*, *vātēr*, *cālīdus*, *cautus*, *dōlōsus*. *Vide Fallax*.
Āstylis, *idū*, gr. *Szalatā*. *Salaten*.
Āstynōmicus, gr. *Budowniczy*. *subst.*
A S Y
Āsycōs, *e graco*, *Cięplec Kāmien*.
Āsyla, *e*, *e graco*, *Zdrowiec bydleczy*.
Āsyla, gr. *Wolność* 1.
Āsylum, gr. *Wcieczka* 1.
Āsylus, gr. *Nięczykany*. *Unberurt*.
Āsymbōlus, gr. *Pāforzyt/ Larmoiad*.
Asyndeton. *Figura Diomedi*, *Donato*, *quasi non ligatum*. *cūm plura incisa vel membra Coniunctione carent*. *Dialyton*, *i.* *dissolutum*. *Dissolutio*. *Rufinian*.
Asyntheton, *idem Rufiniano*.
Asytaton. *Bude*. *i.* *non constans*, *vel secum pugnant*. *vel non existens in rerum natura*.
A T
Āt, *Alē* 1. *Jednāt/ Przynamniey/ Wpātje*.
Tedy/ Lecz. *Aber*. *Dixit at ille furens*, *acri-*
que incensa dolore. *Virg. syn.* *āt*, *sēd*, *vērūm*.
At tāa.

At tandem, tandem. Me jednák.
 At te, Boda 4. Wolte gott.
 Ata, gr. sub Lucyfer. Lucifer.
 Atagen, lege Attagen.
 Atanuvium, Atanuvius. Bruzyl.
 Atarna, a, Atarnes, es, Złotoś rybá.
 Atas, Bamey. Wła/Ły. (mutter.
 Atavia, Práprádnádowa mátká. Vranz
 Atavus, Práprádnádow oyciec. Vranz
 Vatter. Turnus avis, atavisq; potens, quem re-
 gia conjux. Virg.

Atē, es, gr. Słódá/ Lucyfer. Heit.
 Atēchnia, gr. Grubosć/ die Duche. Grob-
 Atēnim; Més/ Lēg. Doch/ Wer.
 Ater, Czarny/ Niesześliwy. Schwarz. Cal-
 culus immitem demittitur ater in urnam. Ovid. syn.
 Nigē, fuscus, nigrans, nigrescens, fuligine tinctus.
 Vide Niger.

Atēramnus, gr. Niewrzęcy. Vnkochend.

A T H

Athánasia, gr. Wrotyz ziele/ & Niesmierz
 rélnosć. Unsterblichkeit.

Athāra, gr. Rásá dziecinna. Griše.

Athēos, ei, gr. Bezbożny. Gottlos.

Athēr, rñ, gr. Ość u kłósia.

Athēra, a, gr. Rásá dziecinna. Griše.

Athērōma, tis, gr. Krupłá/ Guzik na głowie

Athlēta, a, m, gr. Zapásnik/ Sziemiery. ein
 Sechter/ Ringer. Nunc Athletarum studiis, nūc
 arsit equorum. Lucr. syn. Pūgil, lūctator, glādiator.
 epith. Gymnicus, lenis, intrēpidus, lācērosus, nē-
 vōsus, magnānimus, pōrens, ūndus, aūdax, robū-
 rus, fērus, sēvus, immitis, horrēndus, sāngvinēus
 rāpidus, crūentus, fērox, atrox, impēteritūsus. pbr.
 Pōrens athlēta lāceris, acēr in hostem.

Athlētica, a, Athleticē, es, gr. Zapási.

Athlēticē, Sziemierysko. (erisch.

Athlēticus, Gr. Zapásniery/ Posilny. Sech

Athlōihēta, a, vel es, a, m, Gr. Jęczył spraw
 cá. ein Ringaüßgaber.

Atinia, a, Wigz. ein Ulmen Baum.

Atizōes, a, m, Gr. Grebenik kamien.

Atēantes, hi, Odrzwie. (sch.

Atēpos, Práptawnik. Meines End des

Atōcium, Gr. Porontenie czyniace leżat swo

Atōmos, substan. f. Gr. Prošek/ Rádido a.

Atōmos, vel Atōmus, adiect. Niesiekomy.

Sonnenstaublein. Parvarum serie constan-
 connexa atomorum. A. epith. Lēvis, vōlitans, pā-
 vus, vel pāva tēnūs.

Atquē, J/ Jákó 4. Játaz/ Zwłaszczá. Und

Atque Deos, atque astra vocat crudelia mater. Virg.
 syn. ac, et, quē.

Atquē adeo, Jowsem. Semehr.

Atqui. Jednák/ Me jednák/ Lecz. Ja/ E

ben. Invertisse graves, atqui non Massica Bacchi

Virg. syn. Séd, at, etēnim, sēd enīm, ást, vīrum.

A T R

Atābālis, Melānkolia, Melāncholey.

Atābāli pērcitus, Szaleiz 2.

Atāctylis, idis, Gr. Brokos dżiki.

Atāmentārium, Rálamaz 1.

Atāmentum, Inkauś/ Pulwēres. Dinte.

Atramenta ferē scriptores carmine fado. Hor. syn.
 Sēpia, succūsātēr. epith. Nigrum, splēndēns, cōlōre
 tum.

Atāmentum cōriārium, Czernido.

Atāmentum mētallicum, Atramentum sepiz
 idem.

Atāmentum librārium, scriptōrium, fulgi-
 neum, Inkauś. Diente.

Atāmentum furōrium, Koperwás/ & sub
 Mosizna skwára/ & sub Dżiegicē.

Atārus, Czarny/ Zalobe noszący.

Atrēatica vestis, Haras.

Atriārius, Atticus, Odziwieni. ein Thür

Atriāpilla, Sigoiadka. (hutter.

Atriōdor, Czarny. Schwarz.

Atriēnsis, substan. Odziwieni.

Atriēnsis, adiect. Sienny 2.

Atriēcium, Tkaczownia.

Atriōlum, Przyśionek/ Sionka.

Atriplex, Atriplexum, Loboda.

Atritas Czarnosć/ die Schwarze.

Atrium, Sien. A longo non ancipiti. Renato.

ab Ater. Servio, Sipont. Podworze. Vorhof.

Porticibus longis fugit, & vacua patria lustra. Virg.

syn. Pōrticus, vōstibulum, limen. epith. Atrium,

mārmōreum, pūlchrum, fulgidum, sūblimē, nobīle,

lātum, spāciōlum, māgnificum, nitidum, extimūm,

prāclārum nitēns.

Atrochias, Otruchstwo. Grimmigkeit.

Atrochier, Otruchie/ Grogg. Grausamlich.

Linguit in ignoti morituram atrociter oris. Man

A T T

Atropia, Gr. sub Suchory chorobá.

Atrophos, Gr. Suchory cierpiący.

Atrox, oris, Czarnosć. Schwartze.

Atrox, oculi, omne, Okrucny. Grimmig/
Grausam. Ecce inimicus atrox, magno strido-
re per auras. Virg. syn. Dirus, crudelis, immitis,
barbarus, inhumanus, ferox, asper.

A T T

Atta, a, m. Tara/ Starysek/ Na palcach
chodzacy/ Nogi wlozacy.

Atactus, us, Tykanie/ Dorknienie.

Atagen, enis, m. Atagena, f. gr. Jarszabek,

Atamen, Wpakze/ Jednak/ Me iednak.

Atet/ Jedoch. nil bene cum facias, facit at-
tamen omnia belle. Mart. syn. Verum, tamen, alt,
at, sed.

Atamino, as, Plugawie/ Zgwalcie.

Ataragus, Gr. Skorka na chlebie.

Attate, vel At at tata. Boday cie.

Atagia, arum. Chalupa.

Atager, Nle caly/ Pogazy.

Atagro, Dorykam sie kasek/ Umniejszykam/
Ofiaruie i. Pogynam wino/ chleb.

Atelabus, Gr. Staranga.

Atemperare, Pomiernie 2. Wzas i.

Atemporo, Przysposuis/ Temporuie.

Auendo, Pilnuie/ i. Slucham i. 2. 4. Ache-
haben/ Aufmercken. syn. Intendo, audio,
adverto, ausculto. Phr. Dictis advertere mentem.
Vocibus aures accommodare, praeberet: Mentem
adjuce. Pausis (advertit) doctio. His animum ar-
rectis dictis, arrectis auribus adstat. Tu te attentu
dictis praeberet memento, alio mentes, alio divisim
aures. Favere lingvis, carmina non prius audita
Virginibus puerisque cano. V. Audio, Ausculto.

Attendor, Przylegly iestem.

Attente, Bagnie/ Pilnie, Fleisiglich.

Attento, Przylozenie Heei/ Pilnosci.

Attentior ad rem, Skapy.

Attento, Doswiadczam i. Buzie sie.

Attentus, Dozorny/ Pilny i. Lakomy.

Attenuare, Subtelnie. dunn Subtil.

Attenuatio, Wycienianie/ Umniejszanie.

Attenuatus, Chudy/ Mager dunn.

Attenuo, Wycieniam/ Umniejszam/ Wdai-
co lekko/ Waryrac. Dunn machen. Debu-
rant latus attenuata iuos. Ovid. syn. Tenuo, ex-
tenuo, immينو, diminuo.

A T T

75

Attenuor, Subtelnie/ Wyciera sie i.

Attiro, is, Wycieram i. 2. scieram 2. 4. Czo-
chram sie/ Dierze kate/ Wnyedzie/ Podes-
ptac/ Osadni. & sub Tra sie. Zerreiben.
--- surgentes atterat herbas. Virg. syn. Tero, pro-
tero, contero, calco, conculco, proculco.

Attiro aures, Strosuie. Scraffen.

Attiro coti, Ostrze i. Schaffen.

Attiro famam, Wlaczam 2. Verachten.

Attiror, Wyciera sie i. Aufwischen.

Atterraneum fulmen, sub Piorum. Donner.

Atteruisse, pro attrivisse, sub Scieram.

Attestatio, sub Poswiadczanie.

Attestator, Pochwalacz. Zeuger.

Attestatum fulmen, sub Piorum. Donner.

Attestatus, sub Twierdzacy. Zeugend.

Attestor, Poswiadczam/ Swiadze Zeugen

Attexo, Przyplatam/ Przylozam. Anweben
syn. addo, adjungo, annexo, applico

Atthis, idis, gr. Slowik. Wachrigall. Atthis-
des, in nidis una remansit avis. Mart. 6. Philomela

Attribernalis, Spolmieszkaniec/ Budkacz.

Attigit eum desiderium, Zacheialo mu sie.

Attiga, is, Dorykam sie/ & sub Umniejszam.

Attiguus, Przylegly. Aneinander gefügt.

Gurgitis attiguam mediis hic impigra in arvis. Am.

Attilus, Ryba padowa.

Attineo, Trzymam i. Zaczynamam i. Wias-
nie 2. Beyhalten.

Attinet, Przynalezy/ Doryze sie/ Pomaga

co/ Do rego mi. Gehet mich oder dich an.

Cervice tinget, te nihil attinet. (Alcaic.) syn. Per-
tinet, spectat.

Attigit me, Obchodzi mie/ Przynalezy.

Attingo, Dorykam i. 2. 3. Doiejdziem i. Do-
siegam/ Dopadam/ Dotysnac. Rostre i.

Siegam 4. Wspominam 2. Przylegly iest

stem/ sub Dochodzi 2. & sub Pulsu macac.

Anrühren. Inmixtus arces attigit igneas. (Alca-
ic.) syn. Tingo, pertingo, venio, pervenio, accedo.

Attingo voce, Mianuje. Nennen.

Attis, idis, Gr. Slowik. ein Nachigal.

Attollo, Podnosze/ i. 3. Dimigam/ Rostez

eam 2. Przynosze. Aufheben, Tranquillo si-

let, immotaque attollitur unda. Virg. syn. erigo, e-
vehio, attiro, collo, in sublimē fero.

Attollo

Attollo oculos contra, *Weysser* 1.

Attollo, sustollo supercilium, *Pyssie* sic.

Attōndeo, *Gole/ Strygo* 3, *Podskubie* 3.

Obtinam 1. *Ogoloćie/ Wyiadam* 1. *Szko-*
dz. *Besheren*.

Attondentur, *Nabum*. i. pro attondebuntur, quasi ab
attondo per tertiam *Barl*.

Attonitē, *Idumiale/ Pilnie*.

Attonitus, *Idreriwały/ Zapamietaly/ Przes-*
lekly/ Wryry. Erschreckt/ Bestärkt. *Gutta*
per attonitas ibat oborta genas. *Ovid. syn. Terri-*
tus, percussus, stupēfactus, stupens. *vide Territus,*
Obstupefactus.

Attono, as, *Idumialym cynie. Erschrecken*
Nomine contactas attonuere suo. Ovid.

Attractatio, *Przyciągnienie*.

Attraho, *Przyciągiam* 1. *Przywołam/ Zacię-*
gam 3. *An sich ziehen. syn. allicio, traho.*

Attrēctatio, *Tykānie/ Glaskanie*.

Attrēctatus, us, *Dorykanie/ Tykanie*.

Attrēcto, *Dorykam* sic, *Atträhren/ Anrassen*
syn. Tracto, palmo.

Attrēmo, *attrepido. Drze/ & sub Przyspieszam*

Attribuo, *Przyczynam/ Przywołaszcam/ Wła-*
znaczam. Zueignen. Attribuit, totumq; ho-
minis per sidera censum. Man. syn. Tribuo, assigno
adamo, ascribo, concedo.

Attributio, *Przymiot/ Przypisanie* 2.

Attributum, sub *Zold. Bezahlung.*

Attritio, sub *Skruchā.*

Attritus, us, *Tarcie/ Scieranie* 1. *Cochra-*
nie sic/ *Orer/ Sądno. Zerschleissung.*

Attritus, ti, *Wyratry/ Zdarty/ Ogłodany/*
Wartyrana. Verschliffen. Et gravis attrita
pendebat cantharus ansa. Virg.

Attribernalis, idem *Attribernalis.*

Atypus, Gr. *Blektor. ein Stamlet.*

Au, vide *Au/ & sub Hap/ hap.*

Avare, *Avariter Látomie/ Drogo. Geiz-*

Avāritia, *Avārities. Látomstwo. Geiz.*

Erbet avaritia miseraq; cupidine pectus. Hor. Deni-
que avarities, & honorum caca cupido. Lucr. Epith.
Crūenta, hians, tabida, sollicita, vilis, foeda, sitibun-
da, indiga, insomnis, caeca, furēns, irrequieta, vi-
gil, pervigil, rapax, lava, trux ferox, vēsana, mā-
lēsana, filriola. phr. Nūmmorum, vel auri sitis, cū-
pido, fāmes, opum, furiosa cupido. Auri sacra-
fāmes, amor immōdēratus, vēsanus habēdi. Nūm-

mi turpis amor, furor exitialis habendi. Auri in-
pēriosa fāmes. Auri cecus amor. Tristis avāritia
rābles. Auri vēsana cupido. opum dira fāmes. V-
lis avāritia ē nūmni tām foeda libido. Pērgit in
ēplēta pallor avāritiae. Quid non mortalia pēcto-
ra cōgis auri sacra fāmes? Crēscit amor nūm-
quāntum ipsa pēcūnia crēscit. Mortēmq; timēre
Auri nēscit amor, ergo sollicita tū causa, pēcūnia
vita es. Per tē immatūrum mortis adimus iter. In-
satiabile monstrum orcus avāritiam stygiis emittit
ab antris. Germāna Harpyis, faciēs inculta sitis
Tristis, hiant rictus, tētricus frons aspera rugis, cū
fāme pallēt, cōrpus miserabile curā attēnuat, r-
rus promptam in perjurā linguam inficit, et trepe-
dam exērcēt insōmnia mētem. Prōdiga nām v-
ta, sitis insatiabilis auri. vide Avarus

Avārus, *Látomy. 2. Geizig. semper avā-*
eget, certum voto pete finem. Hor. syn. Pārcus, tē-
nax, sordidus. epith. Mendicus pauper, vigil, solli-
citus, insatiabilis, cupidus, miser, infelix, langui-
cus, infamis, dives, rabidus, sitibundus, egenus, e-
gens, tristis, inexplētus, miserandus, ardens. phr.
Auri cecus amor, auri quē dira cupido, sollicita
Qui nūmmos nūmni instar habet. inter opēs mē-
dicus opum. Cū pēctus fervet avāritia. Quē-
noctēs atquē diēs fervēns amor urgēt habēdi. Auri
inflammatus amore. Qui amore senēscit, tabēscit
habēdi. Turpis avārus quārit, & invēntis mīse-
abstinet, ac timēt auri. Congesto pauper in auro
Semper inops Lūcri cupidine fervēns, immōrēns lū-
cris. Cūmulandi ardore tabēscēns. amor cū sem-
per crēscit habēdi. Semper avārus eget. Cōndit avā-
rus opes, dēfolsōque incubat auro. Nōn Tartēssā-
cis illum satiaret ārenis tēmpēstas prēciosa tāgi, nōn
stagna rūbēntis Aūrea pāctoli; tōrumq; exhaūserit
Hermum, ardebit majore siti, Pārcum genus est, pā-
riensquē lāborum. Quasitiquē tēnax, et quod qua-
sita rēservet.

Auceps, *cupi, commune, Právník* 1. *Pod-*

chwytacz. Vogelfänger --- *famulus nuns*

aucupis idem. Mart. epith. Callidus, versutus, insi-
diator, insidiosus, fallax, vigil, vigilans, pēllax, a-
stutus, promptus, solers, doliosus, abditus, pervigil,
immō us, avidus, impiger, propērus, subdōlus, in-
sōmnis. phr. Aucupii doctus, peritus. Fallāces tēn-
dēns lāqueos. Vōlūcrum, avium vēnātor vōlūcris
fallēns lāqueis, viscōquē tēnaci. Qui cāntu delūdūt
avēs. Qui fista vōlūcris delūdūt imāgine vocis.

Auctarium, *Przydarek/ Przysmiarek/ Pod-*
Eupne. Zugab übermas.

Auctarium adicio, *Wadmiertam.*

Auctifico, *Arnob. i. augeo, Pomnazam/ Czgi-*

Auctifico, sub *Pomnozyćiel. ein Mehreo.*

Auctio, *onk*, *Auctionarius* Przeday publiczny.
Auctionor, *Auctionem* facio, propono, vendo, *Wystawiam* ná przeday.

Aucto, *as*, *Przygyniam* i. *Mehren*.

Aucto, *as*, *Przymnazam*/ *Pomnazam*/ *Rozmnażam*. *Großmachen*.

Auctor, *oris*, *hic* *hec*. *Sprawa* / *Isćieć* / *Pisarz* i. *Powod* i. *Sundator* / *Wynálezca* / *Dzierzawca* i. *Pomnożyćiel* / *Rodzie* / *Powiadacz* / *Przodek* q. *Przedawacz* / *Rádziciel* / *Porwierdzićiel* / *Przystaw*. *Ueberer* / *Anfänger*. *Optima tu proprii nominis auctor eris*. *Ovid. syn.* *Suasor*, *impulsor*, *hortator*, *vel doctor*, *magister*, *vel caput*, *princeps*, *Dux*, *vel nuntius*

Auctor secundus, *Rekoymia*. *Nachfolger*.

Auctor sum, *Rádzie* i. *Watuie*. *Rathen*.

Auctorem habeo, *Szeczyce* *sic*. *Rahmen*.

Auctores sunt *Powiadacz*. *es wird gesagt*
Auctoramentum, *Obowiazek* / *Zadatek* / *Zakup* / *Rekodacystwo* / *Vmowa* / *Zaplata* *prze*
nailemu / *Inwestytura*.

Auctoratio, *Przedanie* *watowne*.

Auctoratus, *ti* *Obowiazany* / *Zakupiony* / *Promot* / *Zolnierz* *zmowiony*. *Verbunden*.

Auctoritas, *Powaga* / *Powod* / i. *Moniment*
Obistancie / *Swiadectwo* / *Protokol* / *Dawności* *używania* *prawo*. *Groß Ansehen* / *Gewalt*. *Si auctoritatem postea defugeris*. *Iamb. syn.* *Pondus*, *momentum*, *vis*, *potesitas*, *imperium*, *vel fides*, *nomen*.

Auctoritate praeclatus, *gravis*, &c. *Powazny*
Auctoritate alicuius nitior, &c. *Szeczyce* *sic* *tim*. *Sich auff eines Ansehen verlassen*.

Auctore, *Przećigam* z. *Nabawiam* / *Obowiazuje*. *Verpflichten*. *Auctoratus eas an turpi clausus in arca*. *Hor.*

Auctoror, *Obowiazuje* *sic* / *Powod* *dać*.

Auctum, *ti*, *Przybywanie*.

Auctus, *us*, *Przyrastanie* / *Przybywanie* / *Pomnozenie* / *Rosnienie* / *Przymnozenie*, *Rozrost* / *Cielistosc* / *Rrescencja* / *Podkup*. *Gemeht*. *syn.* *adauctus*, *amplior*, *maior* *amplificatus*.

Aucupatio, *Lowienie* *prastwa*.

Aucupator, *Prasnik*. *ein Vogelfänger*.

Aucupatorius, *Myśliwcy*. *ein Jäger*.

Aucupatorius calamus, *in Trzcina*.

Aucupatum, *Ná praki*.

Aucupium, *Myślistwo* / i. *Obłow* i. *Podchwytawanie* / *Lapagka* *w mowie*. *Das Vogelstellen*. *Faunus plumoso sum* *Dens aucupio*. *Prop. syn.* *avium venatio*, *epith.* *Subtile dolo sum*, *fallax*, *astutum*.

Aucupo, *as* **Aucupor**, *aris*, *Lowie* *prastwo* / *Chwytam* / i. *Lowie* *tr*. *Podstuchywam* / *Wypartuis* / *Pyram*. *Podchwytawam* / *Stazam* *sic* / *Zabiegam*. *Vogelstellen*. *Aucupor infelix incerta murmura fama*. *Ovid: phr.* *aves capto*. *Venatu aves sequor*, *agito*. *insidias avibus pono*, *smolior*, *aves laqueo*, *pedicis*, *calamo*, *amite*, *visco*, *lino*, *capio*, *aves decipio*, *fallo*. *Tum laqueis captare feras*, & *fallere visco*. *Volucres nodosis plagis decipere avibus retia*, *laqueos tendere*, *aves medicata fallere virga*. *Grulibus pedicas*, & *retia ponere cervis*, *illa dolis*, *viscoq; super correpta sequi*. *Nevibus haerentem picis frustra admovet alas*. *artisque dolosas tollite*, *nec volucres viscata fallite virga*.

A U D

Audacia, *Smialosc* z. *Zuchwalstwo*.

Ruhnheit. - - *in vultu est audacia mista pudori*. *Ovid syn.* *Impatiens*, *indocilis animus*. *ingentes animi*, *ardor animi*. *Virtus accensa*, *audaces animi*. *epith.* *Prasens*, *pugnax*, *fera*, *insolens*, *ineauita*, *ferox*, *petulans*, *perdita*, *fidens*, *caca*, *furens*, *furi-bunda*, *temeraria*, *insana*, *demens*, *terribilis*, *secura*, *milesana*, *horrenda*, *intrepida*, *crudelis*, *ardens*, *accensa*, *Martia*, *bellica*, *rabida*, *trux*, *metuenda*. *phr.* *Nulla meos traxit*, *petulans audacia sensus*. *Nec caeca meas audacia vires fallat*. *Praceps audacia crevit*. *Cordaque languentem*, *dedidicere metum*. *Vide Audeo*.

Audacter, & **Audaciter**, **Smiele** i. **Zuchwale**. *Tapfferlich*. *syn.* *Audenter*, *audaci animo*, *generose*, *fortiter*.

Audaculus, **Smialek**.

Audax, **Smialy** z. **Zuchwaly** / & *sub Despessat*. *Vegen* / *kühn* / *keck*. *Dicat & audaci tu timor esse potes*. *Prop. syn.* *interritus*, *impterritus*, *intrepidus*, *impavidus*, *audens*, *generosus*, *fortis*, *vel temerarius*, *inconsultus*, *animi praceps*. *phr.* *Terroris expers*. *Terröre carens*. *animo fortis*. *Quem nullus urget metus*. *Qui metum pectore excussit*, *ejecit*. *Audax cuncta patit*. *Pugnantes animis audacibus implent*, *ingentes animos angusto in corpore versant*. *Vide Audeo*, *Fortis*, *Generosus*.

Audenter, **Smiele** *nazbyt*. *Tapfferlich*.

Audentia, **Smialosc** i. **Ruhnheit**.

Audeo, **Smiem**. *Dorffen* / *sich erlauben* / *Unceß*

Untersuchen. *syn.* **Audāx** sum, nōn timēo sum intrepīdus, *vel* nōn dubīto, *vel* cōfido. *phr.* **Audēndum** est, fortēs adiuvāt ipsē Dēus. Tū ne cēde malīs, sed cōtra audēntior ito. Audēntes fortuna juvat. Pro te vel sōlus dēnis obsistere turmis. Quis tē jūvenum cōfidentissimē, nōstras iussit ādire dōmos? Tānta nē vos gēneris tēnuit fiduciā, vestrī. Quod si dēficiant virēs, audācia cōrte laus ērit in magnis. *Vide Pericula ādire.*

Audiat Reverentia vestra, vel sua, & Audiat Dominus, sub Wąsłmósć.

Audiēdi sensus, Sluch 1. das Gehör.

Audiens impērii, Audiens dicto, Posłusny.

Audiētia, Audyencya. Audiens.

Audin, Slyś. Hör.

Audio, Slyś 1. 2. 3. 4. Slucham 1. 4. Po-

ślusny testem/ Wsłuchac/ Wysłuchac/ Mą-

iq go za. Zowia miz/ Tak iest 2. Dobrze 2.

Hören. *Audiat hac genitor qui fadera fulmina sancit.* *Virg. syn.* **Ausculto**, *vel* intellīgo, cāpio. *phr.* **Aure** sōnōs, sōnitum haurio, cāpio, accipio. Sōnus ad aures fertur, venīt, pērvēnit sōnus, vōx aures pēllit, pēnētrat, occūpat, vērberāt. Fādo si fortē tūas pērvēnit ad aures. Vōx rēddita fertur ad aures. Vēstras si fortē pēr aures Nōmen tū. Vocēmquē his auribus hauri. Vōx auribus instrēpit. Subito cum crēbēr ad aures. Vīsus ādēsse pēdum, sōnitus. Cūm grāvior mihi nūntius aures vērberāt, aures accōmmōdat. Auribus aēra cāptat. Vocēmquē his auribus hauri. Gēmitus lāchrymābilis īmo audītur tūmulo, ēt vōx rēddita fertur ad aures. mūlta auribus hauri. Mātērnas impūllis aures lūctus Pēndēt narrāntis āb ore. Vūlgi quē vōx ut venīt ad aures. Cōntigērat nōstras, infāmia tēmpōris aures. Cōnstīcīt Aēnas, strēpitumquē extērritus hauri. Auribus intērdum vōces cāptāmus, ēt omnem, ādvēntus strēpitum crēdimus ēsse tūi, audīo attēntē, *Vide Ausculto.*

Audio surde, Audio parum. Niedoślyśe.

Audit benē, Dobrze o nim mowia.

Audit malē, Zle o nim mowia.

Auditio, Sluch 2. das Gehör.

Auditioſi opēror, Przysłuchywam się.

Auditioſiuncula, Sluch 2. das Gehör.

Audito, absolutē sub Dōmawśy.

Audito, as, Slucham 1. Hören.

Auditor, oris. Sluchacz/ Audytor. Zuhören

Excitat auditor studium, laudatq; virtus. *Ovidius, syn.* **Audiens, Discipulus.**

Auditores, Sluchacze. Zuhörer.

Auditōrium, Sluchalnia/ Szkoła/ Sluch

Auditōrius, Sluchalny.

Auditus, us. Sluch. 1. 5. das Gehör. *Vi-*
sus abijt, fugit auditus, trahit omnia secum. *Mart.*

Auditus gravitas, Niedoślyśenie.

Auditus sensus, Sluch 1. Gehör.

Ave, Witay. Gott grüße dich. Et matu-
num portat ineptus ave. *Virg. syn.* **Sālvē.** *phr.* **Jā**
bēo sālvēre. Sālūtem dico, nūntio, fēro, āffēro. Tē
sālūto.

Ave pōrtans, Pozdrawiacz. ein Begrüßter.

Avēho, Wwożę. Hinwegführen. syn. Vēho
dēvēho.

Avellana, Orzech laskowy. non ab avellana
dicta, sed ab Abella oppido, quasi Abellina.

Avello, ū, Wdęwam/ 1. Wddzieram/ W-
gospicac. Ab oder hin weggreiffen. Fatali
aggressi sacratio avellere templo. *Virg. syn.* **vēllo,**
cōnvēllo, extirpo, abstrāho, āuffēro.

Avēna, Owies/ Szdiblo/ Łodygā. Haber-
halm. Et levis obfisso stabat avena solo. *Ovid.*
syn. **Cālāmus, ārūndo, fistūla, cicutā, cūlmus. epili,**
exilis, exiguā, gracilis. tēres, inērs, bibūla, dōcilis,
rēsōnans, altisōna, sēptifōris, phœba, phr. infēli-
lōlium ēt stēriles dōmināntur āvenā, expēctata sē-
ges vānis tūlūit āvenis. Vide Fistula.

Avēna sterilis, Owiesek. Strohalm.

Avēnācea puls, Grucā. Habergrüße.

Avēnāceus, Owsiāny. das vom Haber ist.

Avēnāta, B. sub Grucā. Habergrüße.

Avēnārius, Owsoy. Vom Haber.

Avēns, Chciwy. Avenier, Charnie.

Avēo, Radbym/ Szdam/ Chce. Begehren

E quibus unus abet quāmbis aspergere cunctos. *Hor.*
syn. **Cūpio, opto, exopto, vōlo, desidēro.**

Avēni limen, Orchlan piekielna.

Avēna loca, Prackow niemajacy.

Avērnalis, Piekielny. Höllich. Inter aver-

nales haud ignotissima Nymphas *Ovid. syn.* **āver-**
nus, ā, um, āvērnicus, Tārtāreus, infērnus, Stygus
Tanārius, Phlēgētōnthaſus, āchērōnicus.

Avērnus, substant: Orchlan piekielna/ Pie-

āvērnus, adiect. Piekielny. *(Flo.)*

Avērrō, sub Zagrabie.

Avērrūncandus, Bezysł. Abscheulich.

Avērrūncāns, Odwrotny 5. Versöhnend.

Avērrūncārio, Odwracanie/ Ogyślenie 2.

Averrum-

Avērrūco, **Odwracam** co **alego**.
Avērrūcus, **Odwracny** s. **Versöhnt**/
Avērſa mēns, **Odwracenie** 2. **Abwendung**.
Avērſa pēciūnia, **Obrywká**. **Gewinn**.
Avērſabilis, **Brzydki**. **Heßlich**/ **abscheulich**.
--- *incantum scelus averſabile cumq. est. L.*
Avērſatio, **Odwracenie** 2. **Brzydzenie**/ **Nie**
namidzenie.
Averſatrix, **Hierem.** 3. *qua averſatur.*
Avērſio, **Odwracenie** 1. **Abwendung**. *ſyn.*
Fuga, ſodium. epith. imprōba, ceca, gravis.
Avērſione emere, **Niewarownie**.
Avērſione ſtomachi laboro. **Aperyty** nie mam
Avērſor, **ori**, **Odwracny** s. **ein Abkehrer**.
Avērſor, **aris**, **Odwracam** ocy/ **Brzydzę** ſie.
Sich wegkehren/ **scheuen**. *Officiōq. levem*
non averſatus honorem. Ovid. ſyn. Fugio, reſugio,
odi, deteſtor, abominor, execror. pbr. odio proſe-
quor, odio habeo.
Avērſus, **Tylny**/ **Niechetny**/ **Wrył**. **Abge-**
wandt. *Diva ſolo fixos oculos averſa tenebat.*
Virg. ſyn. alienus, inimicus, infernus.
Avērſus a **Muſis**, **Nie uczyony**.
Avērta, a, **Nabiodrki**.
Avērta Deus, **Nie day** tego **Boże**. **Das**
Gefchee nicht.
Avērtens, **Odwracny** s. **Abwendend**.
Avērtio, **Odwracam** 1. 2. **Odſtrazam**/ **Obraz-**
cam wzad/ **Obrazcam** rzekę/ **Obrazcam** ſie
rylem/ **Skladam** wine/ **Brádne** 1. **Żwalam**/
Żſadziam. **Abwenden**. *Quo regnum Italiae Ly-*
bicas avērtēte oras. Virg. ſyn. abduco, avōco, a-
mōvō. pbr. Dli tālam avērtite caſum. Nēc poſſe
Italia Teūcrōrum avērtēte Rēgem.
Avērtor, **Odſtepuje** s. **Abretten**.
Aufēro, **Brádne** 1. **Unofa** 2. **Odeymuię** 1.
Zinwegnehmen. *Auferor, ut rapida concita-*
nabis aqua. Ovid. ſyn. Tollo, extorquēo, adimo,
rāpio; eripio, abripio, vide Furor, aris.
Aufer tē hinc, **Pręz** 3 **rad**. **Weg** von **hit**.
Aufero me, **Odchodzę** 1. **Weggehen**.
Aufēro vitam, **Zabiſiam**. **Tode** **Schlagen**.
Auferi me aliquid, **Unodzy** ſie.
Aufugio, **Niećkam** 1. **Żbiegam** 2. **Fliehen**.
Quisquis es, aſſiduus auſuge blanditias. Virg. ſyn.
Fugio, diſſugio, bel vito.

Augēo, **Przymnażam**/ **Pomnażam**/ **Rozmna-**
żam/ **Przyczyniam** 1. **Przydaie** 1. s. **Naba-**
wiam/ **Rozſietzam** 2. **Oſiarcie** 1. & **sub** **Obs-**
darzam/ **Żalecam**. **Vermehren** --- & **nu-**
merum Divorum altaribus auget. Virg. ſyn. ad-
augēo, amplio, amplifico; extēdo, multiplico, cū-
mulo, accūmulo, vide Accumulo.
Augēor, **Roſte**. **Żunehmen**. *ſyn. Augēſco,*
adaugēor, creſco.
Augēſco, **Roſte**/ **Rozmnażam** 1. **Pomnażam**
ſie/ **Przybywa** czego/ **Przyraſta**. **Żunehmen**
Augiſco, **Przymnażam**. **Großmachen**.
Augites, a, m. gr. in **Turkus**.
Augmēn. **Roſnienie**/ **Roſtoſć**/ **Pomnożenie**
Przyraſtanie/ **Przybywanie**/ **Ciełiſtoſć**/
Oſiarcie 1. **Żunehmung**.
Augmēn ſumere/ **sub** **Przybywa**. **Mehren**.
Augmēn addo, **Przyczyniam** 1.
Augmēto, **Przyczyniam** 1. **Przymnażam**. **Me-**
hren **Żulegen**.
Augmēnum. **Przymnożenie**/ **Oſiarcie** 1.
Augur, **Wieſzczek** 2. **Ein Wahrsager**. *Augu-*
ribus Phabus, Phæbe ſenantibus adſt. Virg. ſyn.
arūſpēx, vātēs, auſpēx. epith: Pēritus, Phœbēius,
vigil, cērtus, pbr. ſōs fatidicum. Præſcia lingua,
intērpres Divum Fata cānēs, evēntūra vidēs. Ple-
nus Phæbo. Vēri prōvidus Augur. Qui vōlucrū
trāctus ſōlerti indāginē ſignat. Cui pēcūdam fibræ
cœli cūi ſidēra pātēt, et lingua vōlucrū, et præ-
ſāgi fulmīnis ignēs. Noſcēns quæ mōx vēntūra trā-
hantur. Cui fatōrum lēges, æviquē fūrtūri evēntūra
pāter poſſe vidēre dēdit. Tu prōcul evēntūra vide-
as, tibi dēditus augur. Scit bēne quid fati prōvi-
da cāntēt āvis. Dūm ſacra ſēcundus arūſpēx nū-
tiet. vide aruſpex, Vates.
Augur aquæ, **Wrona** 1. **die Leſen**.
Augurāculum, **Wieſzczbiatnia**/ **Samet**.
Augurāle, **Rāplicá**. **ein Capell**.
Augurālis **Wieſzcz**. **ein Warſagender**.
Auguratio, **Wieſzczba** s. **Weißſagung**.
Auguratio, **Obrazdnię**. **Nit** **rath**.
Auguratoriūm, **Rāplicá**. **ein Capel**.
Auguratrix, *apud Iſaiam Latinum. Wieſzczka/*
Wrozká. **ein Weißſagerin**.
Auguratus, *us, Wieſzczbiatſtwo* in **Wieſzczek**
Auguratus ſcientia, **Wieſzczba** 1.
Auguriōrum **intērpres**, **Wieſzczek**.

Augurium, Wieszczba 3. Wrozká 2. Przepowiadzenie. eine Weissagung vom Vogel-Geschrey. *Ni frustra augurium vani docuere parentes, Virg. syn. Vaticinium, auspicium. epith. Fatidicum, triste, caecum, infelix, bonum, malum, certum, incertum, prosperum, fatale, felix, adversum, anceps, dubium, presagum, terrificum, optatum, sinistra. phr. Vatum presagia, predicta, oracula. Divini monitus.*

Augurium mihi facit aliquid sub Cercá do-daje. ein Herr machen.

Augurius, Wieszcy. Warsagender.

Auguror, aris, vel Auguro, as, Wieszce 2.

Weissagen. *Auguror uxoris fidos optabis amoris. Tib. Et reor, & si quid veri mons augur at, opto. Virg. syn. Vaticinor, predico, is. phr. Calus futuros aperio, nuntio, denuntio, expeditio. Per medias fuerat divino concita motu vaticinata vias. Tibi casus ante futuros Vaticinatus eram. vide Predico u.*

Augurum ars, Wieszba 1. Warsagung.

Augusta, Cesarzowa/ Beyserlich.

Augustale, Palac/ Namior ein Fürsten zeit.

Augustalis, Augustianus, Augustinus, Cesarsti. Beyserlich/ Herrlich.

Auguste, Wspaniale/ Obzgodnie/ Swiato-bliwie. Hochmüthig prächtig.

Augustus, substant. Cesarz/ Ein Römischer Kayser. syn. Caesar. epith. Victor, felix, indomitus, generosus, pacificus, belliger, invictus, pius, mitis, fortis.

Augustus, adiect. Panigcy/ Wspaniale/ Czci-godny/ Swietcy 2. Tectum augustum, ingens, sentum: Sc. Virg. syn. Venerandus, venerabilis, colendus, sanctus, sacer, sacratus, religiosus.

Augustus, mensis, Sierpień. Der Augustmonat syn. Sextilis epith: Spiciens, frugifer, calidus, torridus, aridus, ustus, fervens, siccitundus, iners, piger, ignavus, segnis, pulverulentus, triticeus. phr. Mensis arida quo sitiens excouit arva Leo. Quo Phoebus sicci terga Leonis adit. Quo Ceres, seu mensis curva falce resecta cadit. Quo rapidis sol terga Leonis urit equis. Nominis Casareo gaudens. Casare ab Augusto ducens sua nomina mensis.

A V I

Avi sinistra, Szczęśliwie. Glückselig.

Avia, a, Bába 2. Großmutter. Deque avia nihilum superest, Sc. Persl.

Avia, orum, Bezdroziny. Unwegsam.

Aviarius, Prasnik/ Gay/ Sad prasy.

A V I

Aviarius, Prasnik 2. Ein Vogel steller.

Avibus bonis, secundis, Szczęśliwie.

Avicula, Prasnik. Ein Voglein.

Avicularius, Prasnik 2. Vogelsteller.

Avide, Łatomie/ Chłwie.

Avidius, Przestępsym.

Aviditas, Chłmose. Begierd. syn. Cupiditas, cupido, iamas, sitis, ardor, desiderium.

Aviditer, Chłwie. Begierlich.

Avidus, Chłmy. Begierig. Contemptum superum, sed etque avidissima cordis. Virg. syn. Cupidus, studiosus, amans, appetens.

Avilla, Jagnie. Ein Lamb.

Avis, Prast. Ein Vogel. nunc avis in ramis tecta, laremque parat. Ovid. syn. Volucris, alar epith. acris, arguta, vaga, pavida, devia, nubivaga, aëria, prapes, rapida, levis, timida, cita, fugitiva, pennigera, celer, fugax, cicurata. phr. altitum genus. Volucrum, altitum pennata cohors, Pennigerrigres. Incerpuit volucrum densis exercitus alar. Tepidum volucres concentibus aëra muleent. Palsimque vagantes dulce sonant tenui gutture carmine aves. Resonant avibus virgulta canoris. Venti mensibus ales Garrula. Concentum suavim resonis e frondibus edens. Dulci modulamine muleas aves solatia ruris. assvetum sylvis, innoctumque genus. Et cecinit mactum devia carmen avis, innumera comitantur aves, stipatque volantum altitum suspensa cohors. Quam multa in sylvis avum se millia condunt. Quam multa glomerantur aves, et in aethere puro effingunt varios lusus.

Avis canrix, Prast epierwacy.

Avis caucasea, Sep/ ein Geyer.

Avis guttata, Indyk.

Avis gloriola, Paw. ein Pfen.

Axis imbrum divina, Wrona. ein Bräh.

Axis imitatrix, Siglatz prast/ sub Sowa.

Axis inauspicata, Axis incendiaria, Woglig prast. ein unglückseliger Vogel.

Axis magna, Sep/ Orzel. ein Adler.

Axis malitiosa, Medica, Paw/ ein Pfen.

Axis, non Avis, Saus 2. Ein Sraus.

Axis ore auspicium faciens, Prast epierwacy. Ein Vogel der singt.

Axis Palatina, Sep. Ein Geyer.

Axis paradisi, Łatomie prast.

Axis parasta, sub Sowa 1. ein nacht Zyle.

Axis prapes, Axis regalis, Orzel 1.

Axis

Avis saltatrix, sub Sowá/ ein Nacht eyle.
 Ávita bona, Dziadomina.
 Ávicium, Práswó/ Jeder spiel.
 Ávium infantes, Ávium púlli, Práserá,
 junge Vögel.
 Ávium cūstos, Práshnik. ein Vogel hütter.
 Ávius, Bédrozny. Unwegsam. Ávia dum
 resonant abibus virgulta canoris. Virg. syn. Invius,
 impervius, devius, ambigūus, anceps, incertus, ca-
 cus, phr. Plenus, ambagibus decipiens errore locó-
 rum.

Áula, Dwor 1. 3. Podworze/ Salá/ Surmá.
 Ein Saal/ eines Fürstenhofs. epith. Vá-
 cúa, nitida, sublimis, potens, venerabilis, magnifica
 augusta, varia, praedives, spatiosa, pulchra, splendi-
 da, aurata, picta, superba, clara, illustris, Regia,
 marmorrea. parata, ornata, cōtūsa. 6. domus Regia
 Áula, pro Olla, prised, Roćiel 1. ein Kessel.
 Áula ahenea, Roćiel 1. ein Kessel.
 Áultra, orum, Gr. Oponá/ Zagiél 2.
 Áulxum, Gr. Obicie. Decken.
 Áulxus, Oponny. Aufgewirckt.
 Áular. Pokrywka. ein Stiche.
 Áulētes, a, m. Gr. Surmáz. ein Pfeiffer.
 Áulēticus, Gr. Surmáz. das da Pfeiff.
 Áulēticus, calamus, sub Trzciná. Ein Rohr
 Áulica domus, ades, Dwór 1. Ein Hoff.
 Áulicacademia, Polityká íla.
 Áulicaster, sub Rortexan.
 Áulicoquus, sub Wárony. Gekoch.
 Áulicum, familiūm, sub Dworzánin.
 Áulicus, substant. Dworzánin. ein Hoffman
 Áulicus, adiect. Dworowy/ Stadworny.
 Áulisch/ Práchtig. Tunc catus juvenum, sed
 aulicorum. [Phal.]
 Áulodia, Gr. Gránié. ein Spiel.
 Áulodius, Gr. Surmáz. ein Sānger pfeiffer
 Áulos, vel Aulus, Blyszak/ Plaw.
 Áulula, Gáruşek. ein Cöpflein.
 Áumarium, Áumatium automatium. Wyhod po-
 spolity. (rzecz.)
 Ávocamentum, Rozrywānie/ Odwabiāgá
 Ávocat me aliquid. Wwodze sie.
 Ávocatio, Odwabiānie/ Odciāgānie/ Od-
 wodzenie/ Rozrywānie.

Ávōco, Odwabiam/ Odwodze 2. 8. Odciā-
 gam 1. Hinwegruffen. sed nisi forte tuas me-
 lior sonus aboret aures. Calph. syn. avēto, abduco,
 abstrāho.
 Ávōlo, Odlatam/ Vlatam/ Odchodze 1.
 Vciēkam 1.

Áura, Wiāt 1. Wiātek/ Wionienie. Luffe.
 Áura popularis, Láská/ Sprzyānie/ Po-
 chwalá. das lob. lieb. Günst.
 Áura rumoris, Wiész. Neūzeitung.
 Auramentum, Plin. corr. Aut ramentum.
 Aurantia mala, Pomárančá ein Pomtanke.
 Áurāria, Zlota gorá. ein Goldberg.
 Áurārium metallum, Zlota rudá.
 Áurārium negōrium, sub Podstárbstwo.
 Áurārius, substant. Zlornik. gold-Schmid.
 Áurārius, adiect. ab auro. Zlotowy.
 Áurata, Zlotobrem/ & sub Zajdz.
 Áurātilis, Pozłocisty. Ubergolde.
 Áurātor, Zlornik. Ein gold Schmid.
 Áurātura, Pozłotá. Verguldung.
 Áurātus, Pozłocisty. Zloty. Ubergulde.
 Aurati his sex radij fulgentia cingunt. Virg. phr.
 auro illūsus, decōrus, perfūsus, ardēns, squalidus,
 spectābilis, insignis, fulgēns, fulvū, flavus, rutilans,
 rutilus, nitidus, tectus, opertus, circūdatū, auro
 dives.

Áurēa, a, & Aurea, ha, Galécká/ Vídá.
 Áurēa, orum, Senténcya 1. Sententia.
 Áurēax, Wóznica/ Jezdziec konny.
 Áurēlia, Gásiennica.
 Áurem admoveo, arrigo, Podstuchywam.
 Áurem praebeo, Aurium operam do. Slu-
 cham 1. Hören.
 Áurem pērvēllo, vello, Przypominam.
 Áurēolus, adiect. Złociuchny/ Pozłocisty/ Piz-
 kny. Goldgulden. aureolus ultro quattuor
 ipse petit. Mart.
 Áurēolus, substant. Złocik. Goldgulden.
 Áures ārārii, Plugowe nogi. Pflug stab.
 Áures ārrigo, ērrigo, Slucham pilno.
 Áures venābili, Knebel
 Áurēscō, Złoce sie. Sich gilden.
 Áurēus, adiect. Zloty/ Pizkny/ Wyborny/
 Zloty.

Aurorogermoney. *Gulden.* *Aureus & simili frondeſcit virga metallo.* Virg. pbr. nūmmus aureus, auro factus, effictus ſolidus, gravis auro.
Aureus, *ſubſt.* *Storogermoney/ & in Sreobnik monetā.* Ein Dukaten.
Aureus solidus, *Aureus ſtater.* *Storogermoney.* ein gulden Schilger.
Auribus acutis homo, *Rozadny.* *Blug.*
Auribus blandior, *ſervio.* *Pochlebut.*
Auribus ſit honos, *I douſzeniem.*
Auribus, ſurdis, vanis, &c. *ſub Wie ſyſſe.*
Aurichalcum, *Moſiadz.* *Erſ.*
Auricomus, *Storowloſy.* Der ein goldgelb Haat hat. *Auricomus cum quis decerpſerit arbore fetus.*
Auricula, *Vcho 2.* Ohrenlāpplein. *Tum betulo, auriculis alienis colligit eſcas.* P.
Auricula infima, *Vchā gēſē dolna.*
Auriculæ, *Sluchāge.* Zuhörer.
Auriculas rado, *Stezepie ſlowy.*
Auricularis, *Pālec oſtarni.* Der Ohren- oder kleine Finger. *Octayum prabet ſummum digiti auricularis.* M.
Auricularius, *adict.* *Vſny 1.*
Auricularius, *ſubſt.* *Podchwyrcz/ Sekretarz.*
Aurifaber, *Stornik 1.* ein gold Schmid.
Auri legulus, *Storarz/ ſub Stornik 1.*
Aurifer, *Storodny.* Gold bringend. *Quid quid ab auriferis eieſtat Iberia ſoſſis.* Stat.
Aurifex, *Stornik 1.* Goldſchmid. *Eſt data ab Aurificum noſtris incudibus aris.* M.
Aurificina, *Storarnia.* Der Goldſchmiden Werkſtatt.
Aurifodina, *Stora gorā.* ein Goldberg.
Aurifur, *Storokradcā.* ein Gold dieb.
Auriga, *Woſnicā/ Sternik/ Powoſnik.*
Ein Fuhrmann. *Hic ſitus eſt Phaeton, currus auriga paterni.* Ovid. *epith.* Docilis, imprōperus, pētus, prūdēns, ſollicitus, celer, citus, vėlōx fortis, lācētōſus, rōbūtūs, impigēr clamōſus, indōcilis, imprūdēns. pbr. equōrum dūctōr, rēctor, mōdēratōr, āgītātōr. Mānibus qui ſtēctit hābēnas.
Aurigandi ars, *Woſnictwo.* *Szhyt künſt.*
Aurigarius, *ſub Woſnicā.* ein Fuhrmann.
Aurigaſio, *Woſnictwo/ Powoſzenie.*
Auriger, *Storodny.* das Gold trägt. *Aurigeris Divūm placantes numina tauri.* Cic.

Auriginōſus, *Stora choroba cietpiacy.*
Aurigo, *in.* *Stora chorobā.* gelb Sucht.
Aurigo, *as.* *Powozje konni.*
Aurigor, *aris, idem, & tr.* *Rzadz.* *Szehen.*
Auripigmentum, *Aurypigment/ & ſub Sana*
datakā. *Bergtroch/ Arſenik.*
Auriplices, *he ſub Obracek.* ein Bild.
Auris, *Vcho 1. 2. & tr.* *Podchwyrcz/ Wiernek/ & Plugowe nogi.* ein Ohr.
Auris ima, *Vchā gēſē dolna.*
Aurisalix, *Storowietz.*
Auriscalpium, *Vſkā.* ein Ohrleffel.
Aurius, *Vſary 1.* *Sluchāge/ Sluchāgecy tal*
der groſſe oder lange Ohren hat. *Auritoſy*
Aſequi lepores, & figere demas. Virg.
Aurium gravitas, tarditas, *Niedoſyſſenie.*
Auro, *as.* *Polſacam.* Vergolden.
Auro certans, *Storogermoney.* *Golroth.*
Auro clāvata veſtis, *Szara i kutafami.*
Auro cōnira, *ſub Jā ryle.*
Auro cōnira carus, *Drogi/ Nieoſācowany.*
Auro cōnira non carus, *Wyborny.*
Aurora, *Stora zāranna.* die Morgenrōth.
Auroſus, *Stor.* Gold.
Aurugo, *Stora chorobā/ Suchoſē.*
Aurum, *Stora i Pieniadze.* Gold *Theſaur*
ros, ignotum argenti pondus & auri. Virg. *epith.*
Rēgale, cōrūſcans, fulgēs, obrzzum, micāns, nū-
dum, clārum, ſōlidum, dives, rūtilum pūrum, rād-
āns, pallidum, prēcioſum, tēſum. Dālmāricum,
rūtilāns, invidiōſum, flāvum, fulvum, nōbile, fā-
le, tētriale, pōtēns, ſpēcioſum, nōcēns, opra-
grātum, jūcūdum. Hiſpānum, ādōratum, expē-
tum, lētum, fūtile, cōclātum. pbr. *Auri mērālum*
Auri pōndus. Auri lāmīna. Fulvum mērālum. Au-
ri tālenta. Flāva viſcēra tērrae. Magni pōndēris au-
rum. Sūnt auri pōndēra ſacti, inſēdāquē mīni.
Aurum Cōmicum, *Cermoney storz mār-*
chwiāny. Goldroth.
Aurum elutum, *Stora ſzere.* fein Gold.
Aurum in balucis, in glebis, in ramentis.
Minerā.
Aurūncos, *as.* *Odwracam co ſtego.*

Auſaripēda, *a, m.* *ſub Bezynonogi.*
Auſoulor, *piſcē,* *Caluſe.* *Büſſen.*

A U S

Auscultatio, Vysłuchanie/ Posłuszeństwo.
Auscultator, Słuchacz. ein Zuhörer.
Auscultatus, us, Słuch 2, das Behör.
Ausculto, Posłuchywam/ Posłuszny jestem, Vysłuchac. Zuhören/ merken. *syn.* Audio, adverte. *phr.* arrectis auribus adto. Dictis mentem aures, animum, corda adverte. Dictis vocibus aures accommodare, praeberē. Dictis adicio mentem. Quod si quis monitis tardas adverterit aures. Corda parumper. Huc adverte libens. Si nostris praeberē vacat tibi cantibus aurem. incipe, suspensis auribus ista bibam accipite ergo animis, atque hac mea figite dicta. Nostram nunc accipe mentem. Sed cape dicta memori. His animum arrecti dictis. Quae dicam animis adverte vestris. Narrantis con- jux pender ab ore viri. intentique ora tenebant. Dicta animis figere, defigere.
Ausum, Sniem. Durffen.
Ausonia, Włoska ziemia. Ein Theil Italix. *Arca neque Ausonia semper cedentia retro.* Virg. *syn.* Italia, Latium. *epith.* Dives superba, armipotans, fertilis. *phr.* Ausonii fines. Italia tellus, Saturnia regna. *sive Italia.*
Ausonius, Włoski. ein Italianer.
Auspex, Sprawca/ Powod 1. & sub Dize- wostab. ein Wahrsager. Djs equidem auspicius reor &c. Ovid. v. Augur.
Auspiciabilis, Sprzyjający. Günstig.
Auspitalis, Wieszcy. das etwas anzeigt.
Auspicato, Szczęśliwie/ Obydnie.
Auspiciatus, Szczęśliwy/ Szczęsny. Glück- selig. *Non auspiciatus contulit imperus.* (Alcaic) *syn.* Faustus, prosper felix, favens.
Auspicio optimo, Szczęśliwie.
Auspiciis addicentibus, bonis, optimis, sa- lutis, Szczęśliwie. Glückselig.
Auspiciis malis, non captatis, Nieszczęśliwie unglückselig.
Auspicium, Wieszgba 3. Szczęścia znak/ znak 11. 12. Powod 1. Przodek 3. Hermaniez nie/ Rzad 1. Weissagung. *Auspicio felix to- tus ut annus eat.* Virg. *vide Augurium.*
Auspicium mihi facit, Sercá dodate.
Auspico, as, & Auspico, aris. Wiestze 2. Szczęścia szukam/ Poczynam/ Daczynam 2. Weissagen. *Hinc auspiciari regna tantali- de so- lent.* (Iamb.) *vide Auguror.*
Austellus, Auster, Wiatr poludniowy prawy

A U T

III

Austeritas, Srogosc. Herbe/ Rauhe. Adeo- ne nulla Austeritas. (Iamb. Dim.) *syn.* Asperitas, durities, gravitas, severitas.
Austerus, Ciérpki/ Ostre 3. Zły 3. Rauh/ murrisch/ saur. Qui valet austeros, arte ferire viros. Prop. *syn.* Severus, gravis, durus, asper, im- mitis.
Australis, Poludniowy. 2. Das gegen Mite- rag liger. Nulla dies adeo est Australibus humi- da nimbis. Ovid.
Austria, Rakusy. Oestereichland.
Austrinus, Poludniowy. 2. Wilgorny. Mite- ragig. *Austrinos tulerit quae terga obverterit axi* Virg.
Ausus, us, m. Ausum, si, n. Smialy uczynek ein Kühne That. *Ausibus illiciti nihil obste- rit.* Prop. *syn.* Ausum. *epith.* Herculeus, Robidus grandis, furialis, validus, caceus, patulans, sons, im- pius, malesanus, rapidus, praestans, nefandus, ma- gnanimus, protervus. *phr.* Audaces compescuit au- sus. Magnanimos ausus imitata parentum, en age, si quid inest animo par fortibus ausis. *s. Audax.*

A U T

Aut, Abo. 1. 4. Oder/ Aut aris servire sacris, aut scindere terram. Virg. *syn.* vel, seu, (monosyll.) sive, ve, (postpositiva particula.)
Autem, Trojne/ Dás/ Jáko 3. Aber.
Authentes, a, m. Gr. Isétec/ Freylich.
Authenticæ tabulae, Original.
Authenticæ, Dowodnie. Scheinbärelch.
Authenticus, Gr. Dowodny/ Pénny/ Powe
Authepsa, a, Gr. Sáitka. (iny.)
Author. lege Auctor.
Autoceras, atos, Gr. Wino stabe/ & in Mies- tofwozong. Gewässerrer Wein.
Autographum, Gr. Wlasna reka/ Pisanie wlasney reki.
Autographus, Gr. Reka wlasna pisaný.
Automata, orum, Gr. Samorufine rzeczy.
Automatarius, ibidem, & Szukmistrz.
Automatum, Samorufine rzeczy.
Autonomia, a, Gr. Swawola.
Autophorus, Gr. Błodstey 3 licem.
Autopyrus panis, Gr. Chleb 2. Pénny.
Autumnalis, Jesienny/ & sub Uiminá. Herbstig. *Mollia fraga leges, ipsa autumnalia corna.* Ovid.

Autumnat

Autūmnat, sub Jesien.

Autūmnitas, Jesien/Obrodzenie Herbs teit

Autūmnus, subst. Jesien. Herbstzeit.

Autūmnus, adiect. Jesieny. Herbstig.

Autūmo, Mniemam/ Pomładam i. Nowse i

Vermeynen/ Schāhen. Autumat hac populos;
hac magnos Sc. Hor. syn. Pūro, exultimo, opindr,
iūdico, cēnsēo, sēntio.

Avulsio, Vgosnienie. Abreissung.

Avulsor, Obrywacz/ & sub Gebkatz.

Avunculus, Wuy. Der Mutter Bruder.

Et furore incipias, ut avunculus ille Neronis. I.

Avus, Diad i. Großvatter. Stat fortuna do-
mus, & abi numerantur aborum. Virg. syn. āvāus,
prōāvus. *epith.* Lōngavus, vētustus, grāvis, sēnior
vivax, vēnērāndus. *phr.* Huic gēnus ā prōāvis, in-
gēns clārumquē pāternā Nōmen ērat virtutis. Tūr-
nus āvis āvāvisque pōtens. Dūm prōāvōs āvāvōsq;
rēfērs, & nōmīna mille. Mēcenas āvāvis ēdite Rē-
gibus.

Auxilia, orum, Posilek. Hilff.

Auxiliāris, Auxiliarius, Pomocny. Behülff-
lich. Carulens frater juvat auxiliariis undis.
Ovid.

Auxiliārius miles, Posilek, ein Helfer.

Auxiliāres, hi, Solnterz lekki.

Auxiliātor, idem, & Pomocnik. ein Helfer
Infirmus Auxiliator, invadunt virum. (Jamb.) syn.
adjutor, fautor.

Auxiliātus, us, Pomoc. Hilffe.

Auxilio sum, Rācuiz. Erretten.

Auxilior, Pomagam i. Rācuiz. Helffen/
behülfflich seyn. Nec formidatis auxiliatur a-
quis, Ovid. syn. Jūvo, adlum, succūro, opitūlor,
subvēnio, sūblēvo, adjuvo, fāveo. *phr.* Auxilium,
suppētiās, opem, subsidium fēro, affēro, do. Auxi-
lio subēo, vēnio. Dēxtram do, pōrrigo, tēdo, ā-
nimos virēsq; sēcūdas sūfficērē. Auxilioq; lēvā-
re viros, vimque addērē victis, esse subsidio. Sō-
lārē inopem ēt succūrre rēlictā. Rēbus succūrērē
lāpis. Tūq; o dūbīs nē dēfice rēbus auxilio tūtos
dēmittam, opibūsq; jūvābo. Auxiliātricem ma-
nam pōrrigērē, tēdērē. Patriā fūlcire rūinas.
Jūppiter omnīpōtens, prēcibus si flēctēris ūllis, ā-
spice nōs. Rēgia, crēde mīhi, rēs ēst succūrērē
lāpis, addērē sē cōcium. Jungēre vires. Quā-
pōtēs, adfēr opem. ēt sidēra cōelo lara fērās. Cūm-
quē pēthōrrērēt cāsus pārs māxīma nōstros. Nāu-
frāgiumquē mēum tūmūlo. (id est, aggere) spēcā-
rēt āb ātro: Sēmīnēcem stygia revōcāsti solus āb

unda. Rēspicis ābsēntem lāpis in rēbus āmīcūm.
Fōmētisquē jūvas vūlnēra nōstra tūis. Parce pio
gēnēri ēt prōpius res āspice nōstras: Quid dūbi-
tas ūnam ferrē dūobus opem? Tu prāsēns nōstro
succūrre lābōri, ergo fer āuxilium, ēt tādēm rē-
āspice nōstras. In tē jam spēs ūna mīhi succūrre-
rūenti. *vide Auxilium*

Auxilium, Pomoc. Hilff. Auxilio tutos di-
mittam, opibūsq; iuvabo. Virg. syn. Subsidiūm,
suppētiā, adiuvāmentum, opis, (in gen. & opem in
Accus. a nom. ops, inusitato.) Solāmen, prāsidiūm,
jūvāmen, lēvāmen, cōlūmen, solātiūm. *epith.* Pra-
sēs, divīnum, expēctātum, cūpitum, pētītum, fū-
rēns, hūmānum, cōlēste, sālūtiferum, mūrūm,
subītum, rēpēntiūm, prōmptum, sēgne. *Phr.* Rē-
bus solāmen infārtis. Rērum tūcēla mēerum. Nō-
aris pōrtus ēt āura mēlis. Tū quōque nōstrārum
quōndam fidūcia rērum. Spēs sōla sālūtis, cōlū-
men vitāe prāsidiūmquē mēx. Tu clīpēus, tūcēla
mīhi, tu cēta sālūtis ānchōra, tu stātio tūti plācidū-
sima pōrtus. Mēa vis, mēa sōla pōtēntia, tūris,
drāsidiūm, spēs ēt rēbus solāmen in ārtis. Tū
lācēra rēmānes ānchōra sōla rātī. Qui mīhi pōrtū-
gium, quī mīhi pōrtus ēras. ad mēdicā dūbiū
cōnfūgit ager opem. *vide Auxilior.*

Auxilium fēro, affēro, Rācuiz. Retten.

Auxilla, Garnussek. ein Töpflein.

Axāmēnta, orum. Wiersz i. ein Spruch.

Axēre, sub Mīācuiz. Axes, Rotāmi.

Axe adglomerati, sub Stupiony.

Axes, hi, Lātā dāchowā. ein Lapp.

Axiōia, orum, Wozycki do świec/ & in
Sigorkāz. Puffscher.

Axicūlus, Os/ Zerdz/ Dęszkā/ Os woro-
wa. Breiclein. Fur velut axiculo trocleaz ex-
tenditur ipsum. Col.

Axicūlus trōchlēaz, Biēgun z.

Axies, Eest. corr. Axites.

Axilla, Pachā/ Podpase.

Axinōmāntia, Gr. Wrozkā z.

Axiōma, tū, Gr. Sentencya z. Ein unges-
weifelter Spruch. syn. Sēntēntia, ēfā-
tum, mēmōrābile dictum. *epith.* Cērtum, vōrum,
dōctum, rēcēptum, nōtum, brēvē.

Axis, is, m. Os worowā/ Wal z. Dęskā i.

Biēgun z. & sub Pizmo. Ein Holz am Was-
gen/ darim die rāder umgeben. *Subsidunt*
unda, tumidumq; sub axo sonanti. Virg. *epith.* Rē-

B A C

Atus, sönörus, fervidus, citus, citätus. Pro curru.
Side Currus.
Axites, hi, ha, sub Spolrobie.
Axiriösus, Buntownik.
Axungia, Maz/ & sub Smalec.
Azymus, Gr. Niekwäsöny.
Azymus panis, Podplomyk/ Przásnik.

B A

Bäbe, A/ J/ Wey.
Bäbylon, Bait.
Bäbylönicus, Babyloniacus, & Babylonius.
Haftowäng. Babylonisch. per Metonymiam
nam proprie est is, qui Babylone est vel prodit inde.
Baca, ut aliqui scribunt, lege Bacca.
Bacar. Winny státek. ein Wein geschirr.
Bacca, Jágodá drzew/ Perlá/ Bobek.
Perte syn. Gemma, ünio, epith. Cönchéa,
cándida, insignis, Néřča, lëvis, rötünda phr. älbën-
tes cönchärüm germina bacca. Lüdebant nitida per
cölla ärgéntëa bacca. Cönchéa bacca marris. Side
Gemma.

Baccäläreus, B. Bäcklarz, ein Schulmeister
Baccalia, a. Bobek drzewko. Loberbaum.
Baccar, Winny státek.
Baccario, Nierzodnięz flugá.
Baccario, Baccarium. Dzbánek/ Winny státek
& sub Bielna.
Baccar, n. Baccaris, f. Gr. Słáchtawá/ O-
blápá wonna. ein Braut.
Baccatus, Perlámi osádzony. Mit Perlen
gestickt. Non niveo retinens baccata monilia col-
lo. Virg. syn. Gëmmätus. phr. Baccis, läpillis, gëm-
mis örnätus, decörus, divës, prätiösus, nitëns, fülgi-
duş, önerätus, grävis.

Bacchanal, Kärzmá/ Rozgárdyás.
Bacchanal exerceo, facio, Rozgárdyás stroie
Bacchanalia, ium, orum, Miesopust. Saft-
nacht. Qui Curios silant, & Bacchanalia vivunt
Juv. syn. örgia. phr. Bacchö festa, sacra nöx, vel
dies. Tempöra Baccho sacra. Baccho festa dies, sa-
era lux. Festa tempöra Baccho.
Bacchanalia vivo, Rozgárdyás stroie/ Mies-
opustui. Saftnachten.
Bacchar, Baccharis, idem. Baccar.
Bacchatim, Szalenie/ i. Ökrutnie.
Bacchatio nocturna, Gáchowanie/ Rozpne-
śá. Geytheit/ Uppigkeit.

BAC BAI

113

Bacchius, pes trisyllabus, constans prima syllaba brevi,
reliquis longis. Diomed. ut remittunt.

Bacchus, Gr. Wino/ Glowacz rybá. Wein.
Bacchus cerealis, Plwo. Bier.

Bacchor, Wykzykam/ Rozgárdyás stroie.
Huza/ Gáhuiz/ Gromiz/ Száleiz Miesopu-
stui/ Wesele sie/ Butam/ Belfoce/ Wolam.
Witen. Baccharur rates, magnum si pectore pos-
sit. Virg. syn. Furo, insánio. phr. Furore corripi-
or. Bacchi furijs agitör. Savit, inöps animi, tötäm-
que incénla per urbem Baccharur. Menteque fertur
insána. Molles sibi sumere Thyrsös incipiunt. Side
Ebrius.

Baccifer, Jágodorodny. Das Peeßen trage
Dat quoz. Bacciferam Pallada rarus ager. Ovid.

Baccolus, Baceolus, Baelus Gr. Glupiec.

Bacchla, Jágodká. ein Perlstein.

Bacillus, Bacillum, Roštut/ Lastá Ste-
klein. Porto meis, nullo dextram subeunte bacil-
lo. I, vide Baculus.

Bacillum furcillatum, Sostá/ Widly.

Baccario, Baccios, onis. Winny státek/ Bielna
kuchenna. ein Wein geschirr.

Baculus, & Baculum, Bity/ Lastá do podpie-
rání/ Pástuřa lastá. ein Stab. Praten-
tes baculo luminis orbus, iter. Ovid. syn. Fustis, sti-
pës, bacillus, arundo. epith. Nodösus, acclivis, dü-
rus, rectus, terës, ägrëstis, acërnus, quërnus, firmus,
phr. bacillo innixus acërno. Lasta cutis terëti mäle
süstëntata bacillo, baculumque ténens ägrëste sin-
istra. Trünca manum pinus regit, & vëstigia firmat,
Side Palus, i.

Badius, Cisawy, Braünrot. (Hodá.

Badisso, Badizo, as, Gr. Ide i. & in Jedno

Baeticus, Rydzawy. Rauchfarb fahl.

Baeto, is, priscum. Ide i. Gehen.

Baharas, B. sub Jasnoká ziele.

Baiulus, Plant. idem Baiulus.

Baiulo, Dzwigam. Tragen. Cerberus effusam
gradiens vix baiulat album. M. syn. Hümeris fero,
ätfëro, effëro, gëro, porto.

Baiulus, Traggatz Recentioribus Græcis, Pedá-
gog. tr. Lastträger/ Träger. Bajulus, & en-
stos ad munera, &c. Mant.

Bajus, Cisawy/ Szarlätny. Brännetoh.

Balæna, Gr. Wieloryb. Wallfisch. Quanto
Delphinis balæna Britannica maior. Iuv. epith. Stü-
pënda, squammösa, ündiväga, magnä, prædatrix,
marina,

mārina, Britānica, vāga, Nēptūnia. *phr.* immāni corpore cētus. Magna se mole mōvēns. Horrīda, pōnti bellūa, immānis bellūa pōnti, ūndas ingēnti pēctōre sūlcāns.

Balanata virga, *ibidem*.

Balanatus, *sub* Muskatowy.

Balaninum oleum, *sub* Bukiew.

Balaninus, *Gr.* Muskatowy. Kastanien farb

Balanites, *a, m. Gr.* Kamien przek-ognisty.

Balanitis, *idū, Gr.* Kastan.

Balans, Balantum pecudes. *Owca.*

Balanus, *Gr.* Kastan / Solad; 1. 2. Dąsł; Czapek. Dąsłkern.

Balanus myrepica, *Gr.* Bukiew 2.

Balastria, Balastrie *e Gr.* Balaśy.

Balatro, *onis, Balamur / Páforiy / Sydz / Smrod / e sub* Bloco. *Nichrowehrige* Leut. Mendici, mime, balatrones, *e genus* omne. Hor.

Balatus, *us, Bezenie.* Das Gebläck. Balatu pecorum, *e crebris* mugitibus auras. Virg.

Balaustinus color, *Indych / Granarowa* farba. Granat farbe.

Balaustum, Granarowych iablek kwiāt.

Balbe, *Niewyrānie.* Inklārtch.

Balbe significo. Szeplunie. Stamlen.

Balbus, Szeplun / Dąsłiwy / Błektor. ein Stammler.

Balbutes, Szeplunianie / Błektorānie / Dąsłkānie. Lispelen.

Balbūtio, Szeplunie / Dąsłkam sie / Błekoce 1. 2. Swierkoce / Mowie piesłiwie.

Stammlen. Balbutii, scurum pravus vultum male talis. Hor. *syn.* Lingva hāsito, hārēo. *phr.* Balbas dat ore loquelas balbas referēbat pēctōre vōces. Māle vōcēs exprimit ore. Difficiles dedit ore, sōnos Raucidulum quiddam balba de nare locutus.

Balēarica funda, machina, Proca woienna.

Sturmzeug. *Epith.* Minax, horrīda, crūēnta, lava. *phr.* Jāciens lāpides, invērtens mūros & tēta. Magnūs balēaris māchina mūros incūtit, & dūro mūnimina verbērat īctu.

Balanatus, lege Balanatus.

Balinea, Lānia pospolita. ein Badstuben.

Balineum, Lānia domowa. ein haus Bad

Baliolus, Cifawy. Brañtor. (stuben.

Balis, *i, Gr.* Skotroc siele.

Balito, Beze Blacken. Balus Cifawy.

Ballaria, Siolertā 1.

Ballio, *onis, Rustian.* Zuren Wirth.

Ballista, *Gr.* Ruśā woienna / Ruśā morśta

Maubrecher. *Quam grave* balista mania pulset onus. Ovid. *syn.* Cāpūlra. *epith.* Tōrta, ferrea, belica, dura, Mārtia, pōtens, Vūlcānia, immitis, vālidā, tūrrifrāga, Māvōrtia, trux, horrībilis, ferā, hōrens, exītōsa, exītialis. *phr.* Strīdētes tōrquet, balista mōlāres, effūdit vāstos, balista mōlāres, atque eadem ingēntis mūtato pōndere telli. Ferratam excūctē, ōrnum mēdia agmīna rūmpit. Balistāque pōrtas saxo cōfrēgit. Nec enim sōlis excūcta lācērtis Lāncēa, sed tēso balista tūrbīne rāpra. Haui unum cōntēnta lātus trānsire quēscit.

Ballista fulminalis, centenaria, talentaria,

Ruśā woienna. Maubrecher.

Ballista, *orum, sub* Piesā. ein Gesang.

Ballistarii, Ruśni strzelcy. die Nembrāster.

Ballistarium, Ruśne (chowānie / sub Ruśā.

Ballistra, Ruśā woienna.

Ballote es, *Gr.* Szatā czarna.

Balnea, *orum, Balneæ, arum, Lānia* pospolita. Gemeine badstuben.

Balnearia, *orum, sub* Lānia. Badstuben.

Balnearis, Balnearius, Lāziebny. Das zum

baden dienet. O fatum optime balneariorum. (Phal.)

Balneaticum, Lāziebne.

Balneator, Lāziebnik. Ein Bader. *Quis* dividebat balneator elixus. (Scaz.)

Balneatorius, Lāziebny. das zum bade gehört

Balneolum, Balneola, *orum, Balneolæ, Lāziebnā.* Badstublein. Balneolum Gabii, Roma conducere furnos. I.

Balneum, Lānia domowa. Ein Bad. *Rede* Lupi nobis, tenebrosaue balnea Grilli M. *syn.*

Therma. *epith.* Dulce, mūlcēns, sūdāns, tēpidum, grātum, jūcūndum, hūmīdum, fervīdum, sālūstīrum, āncenūm, ōptātum, frīgēns, ūdum, sālūbre. *phr.* Cālidis sūdāntia thērmis balnea. Quæ de cāldo sūlpūre fūmat āqua. Nīctidas vārio, de mārmbōre thērmis extrūxit. Bālnea pūra pērebant sē hūmīne pūro āblūt. Nīctidas immērgitur ūndis. Mēmbra lavātūras mārē pērebat āquās. *v. Abino.*

Balo, *as, Beze.* Blacken wie ein Schaaf / plarren. Tantaq; sumanti sulphure balat ovīs.

Ovid.

Ovid.

gros

Balsan

Balsa

Balsan

qui

dans,

rum,

racun

ligno

odor

mēo

fudēre

Balsam

Balsen

Balreo

Balhe

Pond

niēc.

Balbh

Cingū

dēns,

libus

cingē

alvo

us, ē

alligā

Bālūca

Bālūx;

Bambā

Bambā

Bambā

tina

Bammū

Bānch

Bandun

Bannit

Bāphē

Bāphā

Bāptā

Bāptes

Bāptis

Die

smat

rum,

vacu

BAL BAP

Ovid. *phr.* Balatum dō, tēdo, fundo, Balatibus agros implēo. Balatu caulas replēo, persōno.

Balsāminus, *Gr.* Balsāmony. *Russ.* Balsam.

Balsaminum Ierichus succum qua Ec. Fill.

Balsānum, *Gr.* Balsam. *Balsam.* *Balsama* qui semper, *Cinnama semper olet.* Mart. *epith.* Sudans, spirans, odoram, reddolens, gratum, odoriferum, pretiosum, pingve, aromaticum, indum, odoratum, fragrans, mite, geniale, salutare, dulce. *phr.* Latos spirans odores, odorato stillantia balsama. ligno Balsama Nilivaco sudantia cortice. Quid tibi odorato reheram sudantia ligno Balsama? Balsamēo perfundit odore. Per totum balsama rectum effundere alii.

Balsāmina, Balsamka. Balsenholz.

Balsēmōdes caua, Zistula.

Balthēolus, Baltheolus, Pās rycersti.

Balthēus, Balteus, Balteum. Pās rycersti/Pendent / Zwierzynek z. Holagowy trzanięc. ein Breiter Gürtel mit spangen.

Baltheus, Esteret subnequit foula gemma. Virg. *syn.* Cingulum. *epith.* Pendulus, discolor, signifer, solēdens, ensifer, sūtilis. *phr.* Lato, laltēus auro Nōdilibus gemmis & cōcto lūcidus auro balthēus. Balthēo cingere lumbos, illa, rēligare. Tēritur qua sūti is alvo Balthēus. Hūmēro cum apparuit alro Balthēus, et nōtis fulserunt cingula bullis Pallantis pūeri, alligata leua fulgentem balthēus infem.

Bālūca, Piaset story. gold Sant.

Bālūx; uci, f. idem. & Bryla storā.

B A M

Bāmbācion, *Gr.* Bāwelna. Baumwolle.

Bāmbālio, Bambolo, Zaiqiliwy.

Bāmbāta, & e Graeca origine breue a medium; Latina forma longum. Przysmak mokry.

Bāmmum, *Gr.* Ocrōwy stacek.

B A N

Bānchus, *Gr.* Glowacz ryba.

Bandum, B. sub Choragiem. (nie.

Bannitio, Bannum, B. sub Bantey/Wywoła.

Bāphēus, *Gr.* Jarbierz i. ein Jarber.

Bāphix, ha, *Gr.* Jarbiennia. die Jarbe.

Baptē hi, apud Iuven. molles saltatores.

Baptēs, & m. *Gr.* Bursien. Bimstein.

Baptisma, att. vel Baptismus, *Gr.* Chreft.

Die H. Tauff. Victicem victos abolens Baptismate labem. P. *epith.* Sanctum, solenne, saluiferum, sacrum, salubre. *phr.* Fons, sacer. Sacrum lavacrum. Unda saluiferi fluminis, Lustralis unda.

B A R

113

Aqua, lympha. unda tollens crimina. Unda lavans prima vestigia culpe. Sacra aspergo lympha. Sacraus gurgēs. Rōs saluifer unda, quēis anima scelus eluitur, veterumq; parentum. Nōmine contrāctā excēdant cōtagia labis. Flūmina baptisimi. Quō delicta Ade Christus in amne lavat. Nōs f'cie Christi sōbōiem baptisimatis unda. Vēteris mūdāns vēstigia culpe.

Bāpūzo, *Gr.* Chreza. Tauffen. *phr.* Mergo, immērgo, tingo, ablūo, pērfundo, lāvo, aspergo sacra baptisimatis unda. ablūo sacro fonte, sacro flūmine, sancto lavacro, lustralibus undis, sacris lymphis, pūris undis, sacri fonte lavacri. Purgantibus lymphis ablūere. Tingere sacris undis. Sacro pērfundere flūmine corpus. Sacro purgare lavacro. Sacris aspergere lymphis. Crēdētes omnes rēnovatē baptisimate sacro. Cūcti accipiunt undamquē, auramq; salubrem. Hōsq; iūbet sacro dē fonte rēnāsci saluiferi baptisimatis amne nōvatur. Pūras animas sacra lavacra bēant. Pērgite, et ablutos hōmīnes purgantibus undis. Nōmine sūb sancto Parris, nātiqūē lavare, Vivifici pariter cūrrant spiramina flatus. Sacro lustratus fonte salutis. Lustrali pērfusus aqua. Fontibus immersus sacris.

Bāptista, & m. *Gr.* Chreściel. Ein Tauffer.

Bāptistērium, *Gr.* Chreścielnica / Wānnā / Bapitel.

B A R

Bārathro, Barathrus, Barathrum, *Gr.* Pries pasé / Zártoł. ein tieffer Ort.

Barba, Barbitium, Broda i. Ein Bart Canidior postquam tondenti Barba cadebat. Virg. *epith.* impēxa, hispida, mollis, foeda; sordida, rigida; culta senilis, cana, candida, nivēa, rēnāscēns, hirta, aspēta hōrrida, proluxa, cōmans, longa, vērēranda. *phr.* Gēnas, mās ornāns, exornāns, tēgens, pingēns. Malis, gēnis insērpens argūmēta viti in pēctus sordida barba cadit. Cūi plurima mēto Cānties inculta iacet. Sūmmo, cadit hispida mēto barba. Pāsus erat mōestam malis increscere barbam. illam manu mūlctet prōpēxam ad pēctōra barbam. Barba rēstēta mīhi bisvē, sēmēlve fuit, et pariter mōllem malis dēmūttere barbam. Nōsco crines incanāquē uēnta Rōmāni Rēgis. Jām libet hirsutā tibi falce rēcidere barbam. Pēctōris indicium licet hōrrida barba sēvēri prēbēat.

Barba in acutum desinens, Pontā.

Barbālālexis, *Gr.* Mowā lācinstā ila.

Barbārē, Grubo z. Barbatynsko.

Barbāria, Barbaries, Wieludskosc / Bārbārynstwo / Grubosc / Barbatynski kraj / Grubomownoś / Ostrucienstwo. Grima uiakia.

migelt/ Tyranny. Inter inhumana nomina *Barbaria*. Ovid. *syn.* Crūdilitas, savitia, feritas, rufficitas, savitties, barbaries. *epith.* atrox, ferox, rābida, tyrannica, cūtera, cūteris, temeraria, minax, impia, acēba, hōrrida, Stēgia, Tartārea inaudita, aspēra. *phr.* Disōna ritu barbaries. Hōrrida rufficitas. *vide* Crudelitas & Barbaries.

Barbarica, orum. Hāfrowāny. Geheffe.

Barbaricarius, Hāfraz. ein Hēffter.

Barbaricum, Rzyt̃ żołnierst̃i.

Barbaricus, Cudzoziemst̃i/ Bārbarynst̃i.

Barbarisch. Barbarico postes auro spoliisq; superbi. Virg.

Barbarismus, Gr. Slowo iŃle. Böses wort.

Barbarus, Gr. substant. Bārbaryniec.

Barbarus, Gr. adiect. Miēluct̃i/ Bārbarynst̃i/ Okrutny/ Gruby z. Cudzoziemst̃i/ Gruhomowny. Grausam/ Grimmig. *Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli.* *syn.* Crūdēlis, immanis, fērus, cūterus, durus, asper, atrox, ferox, immitis, trūx, vel lōnginquus, extērnus, āliēnigēna.

phr. Gēns dura atq; aspēra cūctu. Gēnq; viram, trūncis, et duro robōre nāta. Quēis nēque mōs, nēque cūctus erat, is gēnus indōcile, ac dispēsum. mōnribus āliis cōpōsuit. *vide* Crudelis.

Barbarizo, Gr. Bārbarynst̃o mowia.

Barbatulus, Barbatulus, Barbiger, Brodacz.

Gebartet. Si promissa facit sapientem barba Magistrum. *Barbatus possit, quam caper esse Plato.* *syn.* Barbiger. *phr.* Cū plurima mēntum barba tēgit. Multa cētus, lanugine malas.

Barbigera pecudes. Bōzā.

Barbitos, hec, Barbiton, hoc Barbitus, hic.

Lurnia. eine Laut/ Harffe. (*Instrumentum Musicum, quod plectro, digito seu calamo pulsatur.*) Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas. Ovid. *syn.* Tēstudo, l̃yra, cithara, chēlys. *epith.* Facilis, quērūla, cānōra, nivēa, mollis, xēlia, aurea, ācōnia, dūlcis, sōnōra, argūta. *phr.* ad quērūlam dōcto Barbiton ore cānit. *vide* Cithara.

Barbōhas Barbata. Miēntus. ein Fisch.

Barbus, Barbo, onis, Bārwenā. ein Barb.

Barbula, Brodka.

Barca, B. sub Lodz.

(Rāprur i.

Bardāicus, bardiacus, & bardiacus cucullus,

Bardocucullus, Rāprur i. Plāsig. Ein

Spanische Capott/ so ein Rūgel hat. (*Genus vestis à militibus in castris, & in agris rusticis usitata ad cubandum.*) Gallia Santōnio vēsit cē bardocucullo. Mart.

Bardi, Lucan. sunt Cantores Gallorum. Turneb.

Bardus, Glupl/ Topy. Latina vox Brodeo nō

Graca, ut vult Nonius. **Plumb/ ungeschicht.**

syn. Stūpidus, stōlidus, hēbes, tardus.

Barice, barycephala, Gr. Bālasz.

Baris, idis, Gr. Eseln.

Baro. Carones Isidoro sunt milites mercenarij & sortiti à Graco, Barones. apud Hortium legit Pitheoreus militibus precipuis seu custodibus. Apud Persium eandem vocem Cornutus & Casaubon, accipit pro senis militum. Baro inquit Pitheoreus bodi: signat generosum & nobilem, in Glossar. Latinograco, marem & Francis, Eandem vocem legunt apud Cicero aliquoties & apud Persium, pro agresti, stupido, fatuo, Casaubon. Pitheorei. ubi alij legunt Varronem, vel Tertullian. Barones cum rusticibus iungit. Cuius Douz. sed apud Persium, A, longum esse debet in Varro.

Barro, sub Słon. Schreyen wie ein Elephant. *syn.* Barritum edo.

Barritus, us, idem, & Rzyt̃ żołnierst̃i.

Bartus, Słon. Ein Elephant. *syn.* Elephas vide Elephas.

Bāsātes, e, m. Gr. Māmur zelāney māsāi

Balanites, e, m. Gr. Rōmian probny/ Mōzdzierowcy Kamien.

Bascūda, e, Misa spora.

Basella, he, Reenay.

Basator, sub Cālōwānte. ein Rāffer. *Es fugere non est, Casse, basatores.* (Scaz.)

Bāsīlica, Gr. Palac/ Ratus/ Kōściol. Ein Königlīches Haus/ Rathhaus. *syn.* Rēgia Templum.

Bāsīlice, Pānsz/ Krolewsko/ Gumnio/

Pieknie. Herrlich/ Königlīch.

Bāsīlicon, Gr. Bāzylā/ Miēpānkā.

Bāsīlicus, Gr. Krolewst̃i/ Pānszcy.

Bāsīlinda, Gr. Acōl grā.

Bāsīliscus, Gr. Bāzylisk. ein Basilisk.

Basio, as, Cālute. Ruffen.

Basis, is, Gr. Podstāwet/ Dno/ Bzeg/ Tā

Cālery z. Zus/ Grund. Quoz minus dubitem stat basis orba Dea, Ovid. *syn.* Fundāmentum, fūcimentum. *epith.* Fōrtis, sōlida, ānēa, pērennis.

Bāssa, B. Bāszā. ein Oberster.

Basigiarius, B. Tragarz. ein Träger.

Basterna, Lētytā

Bat. Pläſſ. ein Schlang.

Batilla, Włowka.

Batillum, vel Batillus, Párelá/ Pogrzebácká/

Kádzilnicá/ Lopátá i. Sátrká z:

Batiatica, Batioca, Batiola. Čará i.

Bátis, battis, idis, Sol bábia siele.

Bátis hortensiana, Siparag. Spargel.

Batos, Gr. Płasek/ Ciernie. Dorn.

Batrachion, Gr. Jastier.

Batrachines, a, m. Gr. Zábiniac/ & in Zába.

Batrachius lapis, Zábí kámién. ein Keerstein

Batrachomyomachia i. ranarum & murium pugna, li-
ber Homeri.

Batrachus, Gr. Zába. ein Frosch.

Battologia, Gr. Zaigkanie. Viel Geschwät.

Batualia, ium, Batuatores, Szánti. Gatter.

Batuo, u, Bile kogo/ Obliam gabe/ Bile

sie & km. Schlagen mit rüthen.

Batus, ti, Bora Sędmiérskiego polowicá/

Władro z. Item v. Batos.

Batubari, Zápac. Vellen Wiediehund.

Batucali, u, f. Gr. Baniek/ & sub Chlo-

dzieniu słuzacy. (rosien.)

Baxea, a, Trépká/ Mule/ Trzewik. Pan-

Bdelium, Bdelium driemo.

Bdelius color, Perlowa másé. Perlen farbe

B E

Be, Bé. (Iob.)

Beasti, Chwala Bogu/ & in Ciesse. Gott

Beate, Blogo/ Dobrze/ i. Szczęśliwie.

Beatitas, Beatitudo, Szczęście/ Seligkeit

Beatitates influunt cuncte in sinum. (Jamb.) syn.

Beatitas, felicitas. pbr. Beata sors, vita.

Beatifico, Błogosławie. Seligmachen.

Beatificus, sub Dobroczynny. Seliger.

Beatus, Beatus, Błogosławiony/ Szczęśli-

wy/ Nieboszyk. Selig. Beatus ille, qui

procul negotijs. (Jamb. pur.) syn: Felix, fortunatus

vide Felix

Becario, onis, Dzbánek. ein Krug/ Stasche.

Bechion, Bechium, Gr. Podbiat/ Lepisnik.

Bee, in Bé. Beclare, idem Belare.

B E L

Bela, orum, sub Owca. ein Schaff.

Belare, vide Belo.

Belenyon, Gr: Wilga Entee/ Oman.

Belga, Niderlandczyk. Niderländer.

Belgium, Niderland.

Belioculus, Kamien biały.

Bellaria, orum, Wier i. Lakoć/ Czacko.

Alley Confecr. Iam bellaria adorea pluebat.

(Phal.) epith. Mellita, laeta, mollia, quasita, attica

Bellator, Walęznik. Kriegsmann. Pygma-

us parvis currit bellator in armis. Juv. syn. Belliger

bellicosus, bellicus, bellipotens. pbr. Belli peritus,

utilis armis. Bello magnus, praelarus, clarus, egre-

gius, superbus, terribilis, fortis, durus, asper. Bel-

lo magnus et armis. Armis egregius, inclutus, insi-

gnis, prestans, acer. Promptus ad arma. Saxis a-

gitatus, in armis. Fortia bello pectora. Vivida dex-

tera bello. Invidiamque dextera bello. Dextera bel-

lo utilis. Caput insuperabile bello. Genus intra-

stabile bello, acer in armis, acerrimus armis. Mar-

te ferrox et vinci nescius armis. Mavorius heros, a-

cer erat, belloque ferrox ad vimque paratus. Nulli

cessurus in armis. armorum prestans, animique, in-

signis fama & felicibus armis. Robustus acri mili-

tia puer. Geminos duo fulmina belli Scipiadæ ex-

perti bello juvenes. Primus inire manu, postremus

ponere Martem. Prodigia gens animæ, studiisque,

asperissima belli, effera qui Martis praelia semper a-

mat. Cui Mavoria cordi bella Martemque fatigans

expers terroris Achilles. Non illi quisquam bello

se conferat heros, non illi quisquam se impune tu-

lisset obvius armato, seu cum pedes irer in hostem.

Seu spumantis equi foderet calcarebus armos. Ho-

stibus haud tergo, sed forti pectore notus. Idem.

expugnati primus stetit aggere muri. Prodigia

gens animæ, et propere facillima mortem. Neque

terga ira dare aut virtus patitur. Qui se in bella se-

quantur. Prestantes virtute legit. Ductor fortissi-

me bello. Celsior o cunctis, unique quando Cam-

illo. altus sit fortis in armis, sternat et adversos

Marte favente duces. Nam te non altus belli tener

aptius artes. Quam deceat tutam castris praeferre,

fossam. Qualiter adversos hosti desigere nervos.

Quemve locum ducto melius sit claudere vallo, ut

facileque tuis additus sit, et ardens hosti. Jam si-

mul audacis veniunt certamina Martis, adversisque

parant acies concurrere signis. Tunc tibi non desit

faciem componere pugna, seu sit opus quadratum.

aries consistat in agmen: Dextraque ut laevum te-

neat dextrumque sinistra Miles et quancum fundi se

circum pulsa videret agmina, delicta gentili pube

carterva- Casorum implebat solus loca. Nec te

missa super jaculorum turba moratur: Nec quæ vi-

perere tela cruore madent spicula cum pictis hærent

in calside pennis, parsque fere scuti vulnere nulla

vacat. ut propius veaum est, admotæque dextera

dextra

dextra. Resque fere potuit communis ense geri, dicere difficile est, quid Mars tuus egere illic. Quodque neci dederis quodvis, quibusque modis. Ense tuo factos calcabas victor acervos, impositoque Geres sub pede multus erat. Sunt nobis fortia bello pericula, sunt animi, et rebus spectata iuventus. *vide Bellum gero, & Armatus.*

Bellatorius, Moieny. Kriegisch.

Bellachlus, Piekny/ Galans.

Bellus, Dobrze 1.2. Blogo/ Pieknie/ & sub Przyjemny. Dapperlich.

Belli, Na wojnie. in dem Krieg.

Bellica disciplina, virtus, Solniersta/ Wojenna umietermosc. Kriegs-kunst.

Bellica res, Moyna/ Solniersta. Krieg.

Bellicoſe, Walcznie. Kriegisch.

Bellicoſus, Walczny. Kriegerisch. *Quid bellicosus Cantaber, & Scythes. [Alcaic.] vide Bellator,*

Bellierpa saltatio, Skakanie solnierstie.

Bellicum, Pobudka 1. Trąbienie.

Bellieus, Bellicrepus, Moieny. Kriegerisch *Bellica nou dextra convenit hasta tua. Ovid. syn. Martius, Mavortius.*

Bellifer, Walczny. Krieg bringend --- quid belliferam communibus urunt. *Clau.*

Belliger idem, & Moieny. der Krieg fuhret. *Aut fera belligeras addite in arma manus. Ovid.*

Belligerator, Walcznik. Krieger. *Belligeratores nutrit tellus arimasas. Aul. vide Bellator.*

Belligero, Walce. Kriegen. *Solus ego nequeo belligerare tribus. Text. vide Bellum gerere.*

Bellus, Bellis, Stokroc ziele.

Bellor, Lepsy/ Besser/ Nachtiger.

Bellipotens, Bello bonus, potens, bellosus, Walczny. Im Krieg machtig. *Bellipotens aptat rorantes sanguine cristas. Virg.*

Belluudo, Pieknoſc. Schonheit.

Bello, as, Bellor, aris. Walce. Kriegen.

Bellua, Bestia/ Zwierz/ Zwierze/ Wielezob Ein wildes Thier. *Briareus, ac bellua Lerna, vide Fera.*

Belluinus, Bellualis, Bestialski/ Zwierzecy. Viehisch. *Exceptus inde belluinis faucibus. (Jamb.)*

Belluinus, Bestialski/ Wozzysty.

Bellule, Dobrze 1. Pieknie. Gute schon.

Bellum, Moyna. Ein Krieg. syn. Pralium certamen, confictus, pugna, Mars, arma, militum *epith.* Triste, horridum, crudele, mortiferum, exitiale, discors, nefandum, infandum, ferale, immensum, infestum, cruentum: irrequietum, ferreum, fontatrum, fervidum, furibundum, furiale, redivivum, turbatum, rapax, perfidum, hostile, tesserum, sanguineum, luctiferum, acerbum, lachrymabile, fribile, rabidum, superbum, pestiferum, lethale, funereum, rigidum, audax, tremendum, armis onans, terribile, furiosum, incertum. *phr.* Rigidi certamina Martis. Grava, durum Martis opus. Belli rabies, furor, turbo, nubes. Ferrea tempestas. Bellorum fluctus, undae, procellae. Belli pericula, discrimina. Savit amor ferri, et scelerata insania belli. Invia quae matribus arma. Flenda colonis arma. Dura certamina belli. Savit toto Mars impius orbe ingenti bellorum Roma tumultu miscetur, concutitur atram bellis accersere mortem horrida bella, et Trobrim multo spumantem sanguine cerno. Lascabant agiles aspera bella viros. Premuit eum Thracia belli tempestas. Belli nubes cum detinet omnis. Bellatant, totumque quatit discordia mundum. Infatu nos Marte petet. Incendamque animos insani Martis amore. Quid in arma furientem impulerit populum quid pacem excusserit orbi. Sine militis usu Moelia secura praegabant omnia gentes. emersura brevis flagrantia bella per orbem. Desolunt septi lauribus undique bellis. Fluctuat omnis Aere renidens tellus, nec dum horrida miscent praelia, sed dubium medius Mars errat in armis. Nulla salus bello. Censura campis aces, multumque per arva fervebat Mavors. Ecce tepentino surgunt horrentia motu praelia ocyus haud rueret damnoſa in praelia miles. Non segnius ambo Aeneas Turnusque ruunt per praelia. Non Martius unquam impetus asperior, nec acerbius ulla per orbem pugna fuit, nec enim pretio conduta gerebat. Bella cohors, aderant proprio quae angvine vellunt. Quis ipsi ediderant ediditum extingvere flammis. Heu quantis luctibus nos tristia praelia damnis. Quis fuit horrendos primus qui protulit enses? Quam ferus, et vere ferreus ille fuit! Tunc cades hominum generi, tum praelia nata. Tunc brevior dira mortis aperta via est. Diffugiunt alij nullis; tuentibus agros, incustodita diripiuntur opes. Quae nequeunt secum ferre aut abducere perdunt: et cremat insontes hostica flamma castra. Squalient abductis arva colonis. *vide Bellum gerere & Certamen.*

Bellum conflo, facio, infero, suscito, &c.

Podnosze wojny. Krieg anfangen.

Bellum gero, habeo, oboeo, administro,

Walce.

Walge. Krieg führen. *syn.* Pugno, certo dimico, configo, congregior. *phr.* Decernere ferro. Lacessere bella, in arma, in ferrum tuere. Bello contendere, concurrere, glomerare manum bello. Prælia conserrere, committere, miscere. Bella cedere, movere, manum conferre, committere, undiq; colari cõ sunt, Martemq; fatigant. Cæsar dum magnus ad alium fulminat Enphratem bello. Prima manu tentere pericula belli. armis concurrere campo. Succedere pugna. Tecum telis concurrere vellet. Tendit in adversos campo sese arduus inferr. Nec mora, nec requies, vasto cœramine tendunt. Sœcis tunc arma capessant edico, et dura bellum cum gente gerendum. irruimus densis et circumfundimur armis. Cum prima movent in prælia Martem. Ferrea sanguinea bella movere munu. exultant telis, itur per tela, per hostes. Tôtis in pugnam viribus itur. Clypêdque totis agmina densantur campis, ardent animi, pulchrumq; mori succurrit in armis. Turnus in arma viros armis circumdatus ipse suscitât, aratq; acies in prælia cogit. Hi bellum assidue ducunt cum gente Lærina. Aneada ferrum, pro libertate ruebant. Bellum ingens geret Itallia, populosq; feroces. Contundet illi inter sese duri cœramina belli. Contulerant immiscensq; manus manibus pugnamq; lacessunt. illi alternantes multa vi prælia miscunt Are cayo invadunt sœcî, & novâ prælia tentant. omnibus idem animus forti decernere pugna. Nate Dæa, si nemo audet se credere pugna. tristis tibi insausto committitur omne pugna. Heu quantum inter se bellum si lumina, vitæ attigerint, quantas acies, stragemque ciebunt. una cum gente tot annos bella gero. Quæ causâ fuit consurgere in arma Europamq; Asiamq;? Hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum vicinæ ruptis inter se legibus urbes arma ferunt: sævit totis Mars impius arvis. Ne pleri, ne tanta animis allvescite bella, Neû patriæ valida, in viscera vertite vires. Signaq; ferre juvat, sonitusq; audire tubarum, optatas audire tubas campique cruenta Tempestate frui. Classica jamq; sonant, impulit ipsa manu portas, & cardine verso, belli ferratos rupesaturnia postes. Martius ille xris raucicænor increpat, et vox auditur fractos sonitus imitata tubarum. Tû pões unânimes armare in prælia fratres. Disjice compositam pacem, serrè crimina belli. Haud altiter Trojanæ aciesq; Lætinæ concurrunt, hæret pede pes, densusq; viro vir. Non nos odiû regniq; cupidô impulit ad bellum, pro conjuge movimus arma. Miscentur magnisq; vocant clamoribus hostem. Multaq; per cæcam congressi prælia noctem conserimus, multos Dånæum demittimus orco Bellantem geminis tenuit te Gallia iustis, Bellorum o sœcî, qui mille pericula Martis necum, ait, experti decimo jam vincimus anno. *vide Bellum, Bellicosus & Arma.*

Belluofus, Zwierzâ pelny/ Béstyi pelny.
Sehr wild. Te belluosus qui remotis. [Iamb. Hyperc.]
Bellus, Bellutus, Dobry 1. 2. Pieśny/ Stos rypistâ/ Galant. Gutt schön.
Belo, as, Bêze/ & sub Bê. Plarren.
Bellone, es, Gr. Iglicâ tybâ, Iglâ.
Belua, idem Bellua,
Belus, gemma inglandis magnitudine, vitrea specie, Plin. Tecolithi speciem esse ait Dalecamp.

Bène, Dobrze 1. 2. Bârzo/ Sporo. Recht/ wohl. Et memorem samam qui bene fecit, habet. Ovid.
Bène cadit, cedit, it, habet, vertit, procedit. Powedzi sie. es gelingt gutt.
Bène factum, Chwała Bogu. Gott lob.
Bène habet, Dobra nassa/ Chwała Bogu/ Dobrze sie dzieje. es ist uns gutt.
Bène habere viatrem, Dogadzam 2.
Bène mane, Rano. Früh.
Bène mereor, Dobrze cynie. Gutt thuen.
Bène natus, Rodzianny 1. Szlachcic żyzny.
Bène ominatus, Szczęsny.
Bène sit, bène vertat, bène verruncent hæc Szczęś ci Boze. Gott gebe glück.
Benedicé, Dobrorezeglwie/ Łagodnié.
Bène dico, Benedico, Błogosławie/ Zegnam stol/ Zegnam Bogo/ Dobrorezegze. Segnen
Nec tibi cessaret doctus benedicere lektor. Ovid. syn.
Benevolo, bène cupio, bène precor, fausta precor.
Benedictio, Zegnanie 2. Błogosławienie.
Benedictio nuptiarum, Slub Trauung.
Benedictum, Dobrorezeganie. ein gutt wort
Benedictus, Błogosławiony. Gebenedeijce
Benedicus, Dobrorezeglwiy.
Benefacio, Dobrze cynie. Recht/ wohl und gutes thuen. Si charta fileat, quod benefeceris. (Asclep.) phr. Munera dono, conféro, do tribuo.
Benefactor, Dobrodziey. Ein Wohlthäter.
Benefactum, Dobrodzieystwo. Gutt hat.
Beneficentia, Dobrocynnosé/ Szgodroblie wosé. Guttartig eit.
Beneficentia res Manstwy.
Benefic

Bēnēficiārius, substant. Turgielnik/ Man/
Bēnēficiant/ & sub Rorēryan.

Bēnēficiārius, adiect. Zastuzony/ Darny.

Bēnēficiārius miles, żołnierz wyzwołony.

Bēnēficiūm, Dobrodziejstwo/ Mianstwo 1.

Szrodek 2. Wina. Ein Gurchat/ Dienst.

syn. Dōnum, mūnus, bēnēfactum. *epith.* Gratum,
 magnum, magnificum, rēgium, prēciosum, datum,
 grande, amplum.

Bēnēficiūm legis, Dysspensacya/ Przywilej.

Bēnēficiūm militare, Mianstwo 2.

Bēnēficiūm pono, colloco, Przystruguis sie.

Bēnēficiūm principis, Przywilej.

Bēnēficius, Dobrocynny/ Szczodroblivy.

Bēnēficius oratione, Obiecownik, Dienstbar
 wohlthätig. *syn.* Mūnificus, liberālis, lar-
 gus, bēnignus.

Bēnē longus, Przydłużym.

Bēnē meritus, Dobrodziej. ein Gurchater.

Bēnē olens, Pachnocy. Wohlriechend.

Bēnēplacitum, Upodobanie. Wolgefallen.

Bēnēventum, sub Twarz wesola.

Bēnēvolē, Łaskawie. Gutwilliglich.

Bēnēvolens, Łaskam. Gutwillig.

Bēnēvolentia, Łaska/ Chęć/ Sprzytanie/
 Dobrotliwość. Geneigter Wille. *syn.* Sci-
 dium, amor, amica vōlūtas.

Bēnēvolus, Dobrotliwy/ Przytamy. Gut-
 willig. *syn.* Bēnēvolens, amans, amicus,
 Audiōsus.

Bēnignē, Benigniter, Łaskawie/ Łagodnie/
 Ohornie/ Hoynie. Gutriglich.

Bēnignē facio, Dobrze czynię. Gutthuen.

Bēnignitas, Łaskawość/ Szczodroblwość.

Gutrigkeit. Sati, superq, me benignitas tua.
(Jamb. pur.) syn. Bōnitas, lenitas, mansuetudo, cō-
 mētia. *epith.* Clēmēns, grātā, mītis.

Bēnignus, Łagodny/ Szczodroblivy/ Cier-
 plivy. Gutrig. --- *animus, mentemq, beni-*
gnam. Virg. *syn.* Cōmis, urbānus, faciilis, blāndus,
 hūmānus, mansuetus, lenis, mītis, placidus, bōnus

Bēnna, a, Woz 1.

Bēo, as, Szczęśliwie/ Rozweselić kogo/ Rā-
 nonizuje/ Vieszyć/ Obdarzam.

B E R

Pero, onis. lege Pero. Hero, onis.

BER BET

Bērūla, a, Porocznik ziel.

Bērillus, Gr. Beryl. Ein grüner Edel-
 stein. (*Gemma viridis qua in India tantum repe-*
ritur.) Et solum digito beryllon adderat igni.
epith. Glāucus, inaequalis, indus, indicus.

Bēs, bēsis, m. & hic Bēsis hujus bēsis,
 Ośm gęści. sub Czesći caley rzeczy & sub
 Kielisek. Zween drittel theil eins dings.

Bēs alterum, Dzieciśc. Zehn.

Bēsalis, Ośm uncy mąciocy/ sub Czesći caley
 rzeczy. & Ośm palcowy.

Bēsses usura, i. bessales sub Lichwā.

Bēstia, Zwierz/ Thier. Ein Vieh Thier.

Bēstiaitas, Cieleśność/ ultimum Vieheit.

Bēstiaris, adiect. Bēstyiastki. Viehisch.

Bēstiaris, substant. Zopćsni/ Wyśiętęgi
 Bēstyiastki. (lein.)

Bēstiola, Zwierzętko/ Bēstykā. ein Thier.

B E T

Bēta, a, Cwikła. Mangold. (*Herbe genu-*
notissimum.) *epith.* Candida, fārūa, tēnēra. *phr.* De-
 primitur folio viridis pede candida bēta.

Bēta, n, gr. Menagorphy/ Podiejszy troche.

Bētacēus, adiect. Cwikłany.

Bētacēus, subst. Cwikła. Mangold.

Bētzo, as, Slabiej. Schwach. Werden.

Bēto, is, Ide 1. & sub Wracam sie 1.

Bētonica, Bukwica 1. Quantitas Sereni est, &
 Honeri. Beronien.

Bētulla, Brzoza/ si a baruo, e brevei: si a beta,
 longum. Birckbaum.

Bētulleum, Brzeźina. Bircklaub.

Bērūlōlēm, Dziegieć. Sek/ reon.

Bērūlus, Piorunek. Donnerstein.

Bēzōar, B. in Bezōar.

B I

Bīxōn vinum, Gr. Wino mocne.

Bīarchus, Gr. sub Podwoiewodzy.

Bībācitas, Opilstwo. Weinsücht.

Bībāx, Bībāculus, Opily. Ein Sauffer --

-- quibus officium tentare bibaces. Mant. *syn.* Pōtā-
 tor. *phr.* Vini avidus. Vide Ebrius.

Bībāsia, Opilstwo 1. Weinsücht.

Biblia, orum, Gr. Bibliia. Die Bibel.

Bibliōgraphus, Gr. Drukarz. Ein Buch-
 drucker. Bibliopē-

Bibliopola, a, m. & Bibliopegus, Gr. *Bibliopola* 1. 2. Ein Buchhändler. *Sed qui me vendit bibliopola putat.* Mart.

Bibliotheca, a, Gr. *Bibliotheca* 1. *Bibliotheca* 1. Ein Buchkammer. *quem mea non totum Bibliotheca capit.* Mart.

Bibliss, li, Gr. *Papier* 1. *Papierowe drzewo.* Papier.

Bibo, u, *Plie* 1. *Bioro w sie/ Wsiaga/ Nibieram w sie.* Trinken.

Bibo ad numerum, bibo majoribus poculis, bibo more Graco, bibo optima fide, bibo pro summo. *Pelnis* 2. Sullen.

Bibo in orbem, *Pelnis* rzadem.

Bibo pro salute, *Plis* prie, zdrowie.

Bibo suctu, *Sis* 2. Säugen.

Bibo, onis, *Pitania*. ein Säufer.

Bibosus, *Opity*. Ein guter Trinker. *vide Bibax*

Bibulus, idem, & *Bioracy* wsi. Der gern Trinkt. *Collectum humorem bibula deducit a renis.* Virg.

B I C

Bicameratus, *Dwupiercy*.

Biceps, itis, adiect. omne. *Dwoygłowy/ Rozdwójony*. *Zweyköpfig*. *Nec in bicipiti somniasse Parnasso.* (Scal.) *syn. biverter, bifrons* phr. *Jane biceps, solus qui tua terga vides.*

Bicinium, *Łosko stolowe*.

Bicolor, adiect. omne. *Dwoistey farby/ Pstry* zweyfarbig. *Myrtea sylva subest, bicoloribus obsta bacca.* *syn. Geminio colore distinctus, clarus, insignis.*

Bicongius, substant. *Dwugarcowa miara*.

Bicongius, adiect. *Dwugarcowy pitanica*.

Bicorne ferrum, *Moryka*. Ein Karst.

Bicornis, adiect. *Commune*. *Dwurogi*. *Zweyhörnig*. *Exacunt alij vallos furcasq, bicornes.* Virg. *syn. bicorniger, gemino cornu horribilis.*

Bicorpor, Omne. *Bicorporeus*, *Dwoistego ciała/ Miešanice*. Das zween Leib hat. *formaq, bicorporis astrum*, Mant.

Bichibitalis, *Dwulokietny*. *Zwo elen lang*.

Bidellus, B. sub *Sapient*.

Bidens, adiect. Omne. *Dwoyzyby/ Dwulerni*

Ein zweyjährig Schaaf. --- *maquant lentas de more bidentes.* Virg. *epith. Mitis, lanigera, candida, placida, mansueta.* *vide Ovis.*

Bidens, subst. mascul. *Moryga/ Widly* 1. *Hal dwoyzyby.*

Bidens, subst. femin. *Owca*. ein Schaaf.

Bidental, *Piorunowisto/ Piorunem uderzo* ny. Ein vom Wetter getroffener Ort.

Triste iaces lucis, evitandumq, bidental. Pers.

Bidui Biduum, *Dwa dni* 2. *Zwey Tag.*

Biennis, adiect. *Commune*. *Dwulerni* 1.

Biennium, *Dwie lecie/ Dwulerni czas*.

B I F

Bifariam, *Dwoiako/ Na dwote*. In zwey heyley Weis. *Ut dispartirem obsonium hoc bifariam.* [Iamb.]

Bifer, ra, rum, adiect. *Dwakroć rodzący*.

Das zweymal im Jahr Frucht trägt. *At quibus in bisero Cantauri corpore fors est M.*

Bifidatus, *Bifidus*, *Rospadly/ Rozdwójony*. *Zweyspaltig*. --- *Setaq, cadunt bifidosq, relinquit.* Ovid.

Biforium, *Podkolan siele*.

Biforis, adiect. *commune*. *Dwufkrydlasty* 2.

& sub *Drwi* 5. Das zwey Thüren hat.

Dindima ubi affertis biforem dat tibia cantum. Virg.

Biformatus, *Biformis*, *Dwoistego ciała/ Miešanice*. 1. *Zweyförmig*. --- *mistumq, genus prolesq, biformis.* Virg.

Bifrons, adiect. Omne. *Dwoygłowy/ Dwoistego ciała*. Das zwey Stirnen/ oder zwey Angesichter hat. *Saturnusq, senex, lanig, bifrontis imago.* Virg.

Bifurcus, *Rosochaty/ Rozdwójony*. Das zwey Spitzen hat. *Ense jacet nostro: ramum prior ille bifurcum.* Ovid.

Biga, a, *Cug koni/ Woz* 2. Ein Wagen/ daran ein paar Ross nebeneinander ziehen. *Et nox atra polum bigis subiecta tenebat.* Virg. *epith. Cita, concita, rapida, spumans, alipes, velox.* *vide Currus.*

Bigæ cornutæ, sub *Vol*. Ein Ochse.

Bigamia, *Dwoyzenstwo*. der zwey Ehestand.

Bigamus, *Dwoyjon*. der zwey Weiber hat.

Bigarius, *Woznica*. Ein Fuhrmann.

Bigatus, sub *Pogworny* groß.

Bigamie

Bīgēmmis, sub **Pōk**.
Bīgēner, rū, adiect. Omne. **Dwoistego** ciālā.
Bīgus, **Bigna**, **Blizniak**. ein Zwilling.
Bijūge curriculum, **Woz 2**, Ein Wagen.
Bijūges, **Parā 2**. **Podwoyne** konie.
Bijūgi, absolute. **Woz 1**. ein Rahn/Wagen.
Bijūgi equi, **Podwoyne** konie/ **Parā 2**.
Bijūgis, **Bijugus**, **Woinik**. **Zweyspännig**.
 --- *Martis equi biunges & magni currus Achillis.*
Virg. Interea biungis infert se Leucagus albus. Virg.

B I L

Bilann, **Szalé**. **Schüsselwag**.
Bilbit, **Belkoce/ Glekoce 1**.
Bilem vomere, Prover. **Brzydzie sie**. (Dig.)
Bilibra, e, **Bilibre**, ū, **Dwā** funty. zwey Fun-
Bilibris, hic, hac. **Dwā** funtow. **Zweysän-**
 dig. *nolo mihi ponas rhombum, nullumve bili-*
brem. M.
Bilibris nummus, sub **Siedm** pienigskow.
Bilingvis, **Niesieczety/ Dwā** iszyki umieizacy.
Zweysängig. --- *Timet ambiguam, Tyriosq;*
bilingves. Virg. syn. **Gēmino** hörrens cuspide lin-
 gve, **vel mēdax**.
Bilis, **Kolérā/ Gniw 2**. **Die Gall/ Zorn**.
Bili tumet, Nerio iam septima conditur uxor. Perf.
 syn. ira, iracūdia. epith. **Difficilis**, **āmāra**, **māscū-**
la, **ardescēns**, **flāvā**, **ātrā**, **īniqua**, **pērūrēns**, **crōcēa**
fērox, **rāpida**, **ācūta**, **iracūda**. *Vide Ira.*
Bilis atra, **Melānkoliā**. **Melancholey**.
Bilis suffusio, **Zolta** choroba. **gelbSucht**.
Biliosus, **Kolēryzny**. **Zohenmāthig**.
Bilix, ich, adiect. Omne. **Wzorzysty**. Ein
doppel Panzer. *Lancea consequitur, rumpitq;*
infixa bilicem. Virg.
Bilūstris, Comm. **Diesieciolētni**. **Zehenjā-**
hzig. *Pergama cum caderent, bello super alta*
bilustris. Ovid. syn. **Dēcēnnis**. phr. **Pēr dūo lūstra**
mānēns.
Bilychnis lucerna, sub **Lāmpowy** noset.

B I M

Bimāris, adiect. Comm. **Miedzymorstk**. Ein
Erdreich zwischen zweyen Meer ligend.
Quaę urbes alie bimari clauduntur ab isthmo. S.
 phr. inter bina locatus equora. *Vide Isthmus.*
Bimātus, us, **Dwuletni** gās.
Bimāter, **Dwie** Mātki māizacy. **Der 2. Māter**

ter har. --- **Satumq; iterum, solamq; bima-**
trem. Ovid.
Bimēmbis, hic, hac, **Dwoistego** ciālā/ **Mie-**
śaniec 1. Das zweyfache Glieder har.
Pertulerit, tu nubigenas, inbide, bimembres. Virg.
Bimēnsis, **Bimestris**, **Dwumiesięczny**. **Der**
zweyen Monaten. *Extraq; de porca cruda bi-*
mestre tenet. Ovid.
Bimus, **Bimulus**, **Dwuletni 1**. **Zweyjährig**.
Tum bitulus bima curvans iam cornua fronte. Virg.
 syn. **Dūo** annos nātus.
Bini, **Dwā/ Po dwu**. **Zwey und zwey**. *Pro-*
cula bina nobis spumantia latte quotannis. Virg. phr.
Gēmīnus, duplex.
Binio, onis, **Tuz/ ein** Tucend.
Binōdium, **Dwie** nocy. **Zwey Nachr.**
Binōminis, **Binomius**, **Dwoiāko** zwāny. **Der**
zwey Nahmen har. *Stat vetus urbs, ripa vi-*
na binominis istri. Ovid. syn. **Gēmīno** dē nōmīn-
 dictus, **appellātus**.
Biōchanātus, Gr. **Żabiry**. **Eschlagen**.

B I P

Bipālium, **Morygkā**. ein Karst.
Bipālmus, **Dwudlonny/ Dwupiędzisty**.
Bipartio, **Bipartior**, **Dwoie 1**. **Zwey Theil**.
Bipartito, **Dwoiāko 1. 2**. **Zweytheilig**.
Bipātens, **Przezyrzysty/ Dwuskrzydłasty/**
in Drzwi 5. **An zweyen Otren** offen. ---
 --- *portis alię bipotentibus adsunt.* Virg.
Bipēda, **Lokiernice/ Posadzka 1**. [stopn].
Bipēdalis, **Bipedaneus**, & **Bipedanus** **Dwu-**
Bipēdum **impurissimus**, **nequissimus**, **Nies-**
czotliwy. **Schändlich**.
Bipēnnis, adiect. **Obościezny/ Dwuskrzyd-**
łasty. Das zwey Flügel har. syn. **Dwā-**
bus pēnnis **instrūctus**, **mūnitus**.
Bipēnnis, substant. **Siekierā** **obościezna/**
Żalābarr. Ein **Hellebard**. *Duris ut ille*
tonsa Bipennibus. (Alcaic.) syn. **Sēcūris**. epith. **Vā-**
lida, **śawa**, **dūra** **fūlgens**, **arāta**, **vūlnifika**, **ferrēa**, **cu-**
enta, **lēthifera** **rigida**, **mīnax**, **nēfandā**. phr. **Ferro**
sōnat **acta** **bipēnni** **Fraxinus**. *ille inter primos cōr-*
repta dara bipēnni Lūmina perrumpit, postelque ā
cardine vēlit. *Vide Securus.*
Bipēnnifer, **Żalābarrnik**. **Der ein Hellebard**
trägt. *Ecce furens contra sua fata bipennisa*
arca. Ovid. phr. **Sēcūri** **armātus**, **instrūctus**, **mū-**
nitus **Bipēr-**

Solumq. bima.
ziala/ Mte
eder har.
embres. Virg.
Gny. Vn
ca cruda b
Zweyjahre
fronte. Virg
wey. Pro
nis. Virg. ph
Zahr.
wany. Du
bs, ripe vid
no de nomis
lagen.
Bist.
ey Theil.
teilig.
diast/ o
offen. --
Virg.
[stoppn
nus Dmu
us, Mte
Dmustray
syn. Dm
Biezna/
ris ut ilex
s. epith. Va
s, ferræ, cu
phr. Ferro
rimos coi
pottelque a
Gellepard
bipennisa
ictus, m
Bipr-

Bipartior, idem Bipartior.
Bipes, edis, Dwunogi. Ausonius, es corripit,
Zweyfüßig. Adjuncto bipedum, curru metitur
equorum. Virg. phr. Geminio pede nixus, innixus.
Bipennilis, sub Blespege i. Feyerklüß.
Bipinella, Sowia strzala siele.
Birewis, Nawa ii. ein Schiff mit zwey Rie
men. Sic memorat geminasq. legit de classe bi
remes. Virg. syn. Navis, vide Navis.
Biretum, B. Biter.
Birota, Was o dwu kolach.
Birtum vehiculum, Kara. ein Karre.
Birtus, O dwu kolach. mit zwey Rädern.

B I S

Bis, Dwakroć. Zweymahl. (anceps est, me
lius tamen corripitur.) Hic tibi bis estas, b se cucur
rit Hyems. Ovid. Tum bis ad occasum, bis se con
vertit ad ortum. Ovid.
Bis centum, Dwiesćie. Zweyhundert mahl.
Bis deni, Dwadzieścia. Zwanzig mahl.
Bis quinque, Dzieścieć. Zehen mahl.
Bis seni, Dwanaście. Zweiff mahl.
Bis tanto, bis tantum, Dwoy nasob.
Bisaccum, Biesagi, ein Knapsack.
Bis coctus panis, Bistokt. Zwiebacken.
Bisellium, Bissellium, Zedel. ein Sessel.
Bisern, Rozdwoiony. Zerspaltren.
Bisexilis, Bisextus, Przestepny rok. ein
Schalt jahr.
Bislingva, Jagoda listna.
Bison, ontis, Gr. Zubr. Ein Büffel. (ani
mal sicut bos.) epith. ferus, turpis, villolus.
Bispellio, Szalbierz/ Grubarz. ein Liegner
Bistarda, Drop. ein Drapgang.
Bistorta, Wejownik z. ein Slangen träger.
Bisulcus, Rozdwoiony/ Rosochaty/ Ropyc
rozdwoiony. Zwergespalten/ gespißt.
Pulsat eumq. solum pede pulsavere bisulco. Ov.
Bisultor, Mścićiel. ein Rächer.
Bithymum, Miod przasny.
Bitiensis, Biegun. i. ein Landstreicher.
Bito, is, & as, priscum. Ide i. & sub Wracam
sie i. Gehen/ Zu ruck kehren.
Bitoriles auriplices, sub Obrasek. ein bild.
Bitumen, Alej i. Juden-Leim/ Pech. Et

fragiles incende bitumina lauros. Virg. epith. atrum
pingve, tenax, centum, liquidum fumans, semiram
um, nigrum. phr. Tenax gravidā manat tellure bi
tumen.

Bituminatus, Alejony. Gepicht.
Bitumineus, Aletowy. Von sohem Leim.
sive bituminea rapiunt incendia vires. Ovid.
Bitumino, Kleie. Pichen/ Kleistern.
Bivertex mons, Sidon, Dicoryphos, Dwumietz
Howa gota. Zweyköpffig. Delius insurgit,
summaq. biverticis umbra. St. syn. Biceps.
Bivira, Wdowa. ein Wirwe.
Bivium, Rozstanie drog. Wegscheide. Et
tunc in bivio detineatur amor. Ovid. epith. anceps
dubium, sectum, scissum. dhr. iter ambiguum, an
ceps, ambiguos pandens semita calles. Se partes
via scindit in ambas. Locum insidiis conspeximus
ipsi. Qui patet in bivio porta quæ proxima ponto.
Virg.

Bivius, Dwoydrogi/ Rozdwoiony.

B L A

Blaceus, Glupiec. ein unsinniger Man.
Blaceros, Bécze/ Bladum B. Zboze i.
Blasius, Szépluniecie. Scamelheit.
Blasus, Gr. Széplun/ Arzymonogi.
Blande, Łagodnie. Lieblich.
Blandicellus, Blandiculus, Łagodniuchny.
Schmeichlend/ Liebelend. secum blandicu
la venustuleque. [Phal.]
Blandiloquus, Blandiloquens, Blandiloquentulus,
Blandidicus, Łagodnomowny. Freundlich/
Liebkosend. Blandiloqis olim capta est sermo
nibus Eva. Ar.
Blandiloquentia, Łagodnomownosc
Blandimentum, Poblazanie/ Łazenie/ Przy
tuda/ Błaganiu suizaca rzec/ Łagodzeniu
suizaca rzec. Schmeichlung. --- Cur
blandimenta, precesque. Ovid. vide Blanditia.
Blandior, Poblazam/ Pochlebuiq/ Lechce.
Lubo iest. Liebkosen/ Smeichlen. Men
tiris canog. tibi blandiris honore. M. phr. Blandifo
nis dictis muleco, delinio, capto, fallo. s. Adulor.
Blanditer, Blanditum, Łagodnie.
Blanditia, Blandities, Blanditix, he, Łago
dnosc/ Piezgotá/ Poblazanie. Schmei
chleterey. Mistag. blanditijs puerilibus oscula jun
xit. Ovid. syn. illecebra, lenocinia, blandimenta.
epith.

B O N

Bombycias, *a*, *gr*: sub *Tricina*.
Bombycina, *orum*, *Gr*: Jedwabnicá háta.
Bombycinum, Jedwab. Seiden.
Bombycinus, *Gr*. Jedwabny. Aufi Seiden
gemacht. *Delicias*, & *panniculus bombycinus* u-
rit. *Iuv*.
Bombyx, *ycis*, *hic* Jedwabnicá 1. *Osa*. *Sei-*
denwurm, *Nec si qua arabio lucet bombyce pu-*
ella. *P. syn*. Vermis indicus, *epith*: Lánifer, indi-
cus, lánivómus, árifer, ingéniosus, indústrius, ó-
pifer. *phr*. Vermis lánifex lánivómus. Quí fila-
ténacia. Scrum ore vómun. Effundunt quæsta pèr
zum stammina, ditis ópes úteri. Ducunt, edunt,
nitidum depéctóre filum.

Bombyx, *hac*, Jedwabnicá háta.
Bomónicæ, *gr*: sub *Bizowanie*.

B O N

Bona, *orum*, Dobra majstnosć. Güter/
Reichthum. *syn*. ópes, divitiæ, fólunæ. *e-*
pitb: blanda, plácida, fúgacia, fragílla. *v. Dicitia*.
Bona cum venia, 3 lástg. aus Gunst.
Bona dies, Dobry dzień. Ein gutten tag.
Bona femina, Dobra żoná/ in Mártá. ein
gutes Weib.
Bona fide, Szczere / Wiernie / Prawdzi-
wie/ Sumatieniem dobrym.
Bona fortuna, Nistr.
Bona gratia, 3 lástg.
Bona mala, Wszystko.
Bona obvenientia, Spadek 2.
Bona dradria, Rekoemia dobra.
Bona salute, sub Wdobrej czas.
Bona verba, Nie tak srogo.
Bona sus, Zuber ein Büffel.
Boni consulo, Já dobre mam.
Bonis avibus, Prov. Szczesliwie.
Bonis rebus, Já Szczesćia.
Bono modo, Przystojnie,
Bonitas, Dobroc / Żynosc. Gürtigkeit /
Strommigkeit. *Cecropium superas qui bonitate*
senem. *Mart. syn*. Probitas, *epith*. Sancta, pla-
mitis, dulcis, dem'ns, amabilis, humana, candida,
innocua, nativa, innata.
Bonitarius, *B. sub* Pan wlasny.
Bonum, *nomen*. Dobro/ Pozytek/ Szrodek.
Bonum, *Interiectio*, By cie. Wan du.

B O R B O S

Bonum factum, Stusi/ Dobra násta/ Co-
stlop/ Grzegz 1.
Bonum ingenij, bonum ingenitum, *Przyntor*
Bonum mane, Dobry dzien 2. *Gutten Mor*
Bonum sit, Szczesć Boze. *Gen*.
Bonus, Dobry 1, 2. Lástkw. *Gutten/ fromm*
Nec bonus Euryteon pralato invidit honori. *Virg.*
syn: Iustus, probus, rectus, integer. *phr*. Fálkre,
nescius, amans æqui, Æqui cultor. Vicio carens.
Rectel cultos, imitator honesti. integer vitæ sceleris-
que purus, expers doli. Quo non est iustior æter.
Boo, *as*, *Boo*, *is*, Beze/ Wolan 1. Ryge.
Brüllen als ein Ohs. *syn*. Rēboo, mūgio.
Böops, *ph*, *Gr*. Wolok rybá.
Böotes, *a*, *m. Gr*. Poganiacz.

B O R

Borea gemma, Turkus.
Boreas, *a*, *m. Gr*. Wiatt pulnocnemu pobos-
gny Euwshodowi. Der Nordwind. -
--- Aut Borea penetrabile frigus adurat. *Virg. syn*
aquilo, *epith*. Frigidus, gelidus, savus, horriker, præ-
ceps, rapidus, Scythicus, hybernus, crudelis, insanus
saviens, stridulus, volucer, violentus, minax, immi-
tis, ferox, nivosus, procellifusus, nimbosus, caspius,
turgidus, sonorus, æreticus, acerbus. *Vide Aquilo*.
Boreus, *Gr*. Pulnocny. Mitternächtrig. --
--- Peragenda sub axe Boreo est. *Ovid*.
Borich. Hierem. 2. est herba fullorum. *Malach. 3*.
Börrago, *inu*, Borak. Borerich.
Böruslus, Prusak.
Börythēnes, *e* Graco. Niepr.

B O S

Bos, *bovis*, *m. Mol*. Ohs. *Qua bos ex ho-*
mine est, ex bove facta Dea. *Ovid. syn*. Taurus, iu-
vencus, *epith*. Validus, tardus, piger, tumidus, hir-
sutus, laborifer, saginatus, optimus, obesus, arator,
ruricola; ferus. *phr*. Cornu fronte minax. Docilis
terram proscindere aratro. Fortis arat valido ru-
sticus, arva bove. Cultor agri. Bōum gemitu nē-
mus omne remūgit.
Bos, *seminas* *f. Arowá*. Line Ruhe. *syn*.
Vitula, iuvēnca, vacca. *epith*: Grāvīda, formōsa,
pingvis, fæda, pręgnans. *Vide Vacca*.
Bos luca, Slon/ ein Elephant.
Bos sylvestris, Bawol. ein Büffel.
Boscas, *adu*, Boschis, *idu*, *Gr*. Ceyanká.
Bosphorānus, Bosphorius, *sub* Morse ciásne
Plaudentes stupere Bosphorani. *(Phal.)*
Bosphorus

Bosphorus, Bosporus, Gr. *Μορσε τίαςνε*.
 Bōstar, aris, Wolownia.
 Bōstryches, hi Gr. *Βοστριχ*. haat Loefen.
 Bōstrychites, a, m. Gr. sub *Κάμην* niezgo-
 rzysty.

B O T

Bōtānismus, Gr. *Πλωιδισ*.
 Botaurus ē Græco *Βάτ*.
 Bōtēllus, Botulus, Rielbāsa/ ein Bratwurst
 Bōtularius, Rielbāsnik.
 Bourtyris cadmia, *Μιδιάνη* odmiorz/ *Τυγ*
 Bōirus, ris, Botryon, onis, m. Gr. *Γρόνο*.
 Ein Traub. vide *Vva*.
 Bōitrys, yos, f. Gr. *Μολωνίτ*/ *Βοζυβε* zie-
 Botrytes, a, m. Gr. *Γρονίστ* *Κάμην*.

B O V

Bōva, idem Boa.
 Bōvātum, Po wolowsta.
 Bovile inustatum, sub *Chlew*. ein Ruhstall
 vide *stabilum*.
 Bōvillus, Wolowy.
 Bōvinator, *Οείγγατα* sy/ *Σιάλβιερ*.
 Bōvinor, aris, *Οείγγαμ* sy/ *Κοζwierem* ge-
 be/ *Σεγγίε* z. *Σίχ* *Σάμην*.
 Boro, as, Bege/ Rge. Prällen/ Plarren.
 Bōx, onis, Gr. *Μολοκ* *ρυβά*.

B R A

Brabeutes, a, m, Gr. *Γεργύστ* *σπρσμά*.
 Brabium, vel Braviū Gr. *Ποδάτελ* *μωγίεστ*.
Θρενκράνκλειν. *Solus bravij duplicis*. (Jamb.
 Dim.) *syn. Cēraminis, pālāstz* *prēmium*.
 Brābyla, a, Gr. *Ελίβα* *λεσνά*.
 Brābyla, orum, Gr. *Δάμασεν*.
 Bracca, a, *Σιάτ* *Κοσμάτ*/ *Συβά*.
 Bracca, ha. Vbrānie. *Κοσεν*/ *Βρυχ*. *epith*
laxa, fluxa, rūmida, rūmētes, *phr. Pēllibus* *et*
laxis *arcent* *māla* *frīgora* *braccis*.
 Bracca laxa, Pludry. *Κοσεν*/ *Βύχsen*.
 Braccarius, Atāmiēc. Ein Schneider.
 Braccha, Bracha, Sybā/ *Σιάτ* *Κοσμάτ*.
 Brachæ, *Σιάτ* *αμάρ*/ *Υβράνι*.
 Brachia, orum, Rogi. Die Arme. *Illi inter*
se se magna vi brachia tollunt. *Virg. syn. Lācērti*
ulnae. epith. Cāndida, lactea, cādentia, pūlchra,
formōsa, vēnusta, firma, amica. phr. intētāque *brā*
chia *rēmis* *Brachia* *collo* *inicit*. *Sūbmittitque*
grāves *hūmeros, & fortia* *laxat* *brachia*. *Conten-*

B R A

dit telum divisaque brachia ducens, ostendit lato
 humeros, alternaque jactat brachia protendens
 verba at ictibus auras. *Illi inter sese multa vi brā*
chia tollunt in numerum, et dum pila valent fortē
torquere lacerti, ocyus abducto torquens hastile
lacerto.
 Brachiale, is, *Μάνελά*/ *Νάράνιεννίτ*/ *Βά*
πρεγυβ. *Armgezierd*/ *Armband*.
 Brachialis, Bärkow. *Brachiatus, Rosohary. Zerlegt.*
 Brachio molli, levi, *Νιέδβάλε*.
 Brachiolum, sub Bärk. ein Armlein. *Mit-*
tat brachiolum teres &c. Cat.
 Brachionarium, *Νάράνιεννίτ* i.
 Brachium, Bärk/ *Κοσohá*/ *Οδνογα* *μορστ*
Μολεμκί/ *Πιέρβά*. *Ματί*.
 Brachium arboris, *Γάλοζ*/ *Γάλαστá*.
 Brachium polypi, sub *Εάστ*. ein Schale.
Brachycatēdēcticus *versus, cui desunt due syllabe. Ser-*
bins.
Brachycataleclus, cui deest unus pes. Diomedes
Brachylogia, Gr. Βροχomomnosé.
Brachysyllabus pes, idem Diomedes qui Tribrachys.
 Bractea, a, Blachá z. Ein Metallen/ Blat-
Ille sic leni crepitabat bractea vento. Virg. syn. Ar-
rea, argentea, splendens, micans.
 Bractea ventorum index, Wierznik.
 Bractearius, Bractearor, Blacharz. Ein
 Goldschlager.
 Bracteatu, Bláskowány/ *Ποwierzchni*.
 Mit Viech bedect. *phr. Bracteis ornatus*
fulgens, micans, coruscans.
 Bracteola, Blachá z. Blättlein aus Metall
Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat. Juv.
 Bradypus, Gr. Drop. ein Dropgans.
 Branca ursina, Barfig. Bärenklau.
 Brachia, ha, Gr. *Οστρζελε*.
 Brassica, Kapustá i. s. 4. 5. 6. Köhl Kap-
 pis. *Me notat & junco brassica vineta levi.*
 Prop.
 Brassica canina, Bázánká ziele.
 Brassica sylvestris, Brzostiew polna.
 Brateras aries, sub Bāran i. & Bege.
 Brathy, yos, n. Gr. *Σάβινά* i.
 Brēchmāsis, is, Gr. sub *Πιέρτζ*. Pfeffer.
 Brēphourōphion, Gr. *Σπίταλ* *διετί*/ *Βίτζ*
cęcy. Ein Weysenhaus.

Brèves, subst. *Asigski pamiernie/ Spisek.*
 Brevis, *Wkrotce/ Krotko/ Trzhe.* In fue-
 sem/ bald. *syn. Mox, modo, jam jam, bre-*
vi tempore.

Brēvia, iam, *Brod/ Mialkosé/ (Vadosa loca*
in mari, navibus invidiosa.) Phr. in brevīa et syr-
tes urget.

Brēviarium, *Spisek/ Sumowanie/ Skrocze-*
nie/ Dziennik/ & sub Brewiarz/ Dyurnat.
 Brēviarius, *Krotki. Rurh.*

Brēvichius, *Asigski pamiernie/ Spisek.*

Brēvilloquens, *Krotkomowny. Rurh. edend.*

Brēvilloquētia, *Krotkomownosé/ Nowa*
krotka. ein Rurh. edend.

Brēvio, as, *Skracam. Nákurhen. syn. ab-*
brevio, contraho.

Brēvis, adiect. *Krotki/ Mialki. Rurh. Ty-*
tine dum redeo, brevis est via, pascit capillas. Virg.
syn. Parvus, pusillus, exiguus, angustus, contractus,
non longus, concisus phr. Brēvibus agere. Paucis
expedire. Non te longo sermone morabor. Paucis
multa refert. Multi placent brevitate loquendi.
Quid moror in parvis? animus maioribus instat.

Brēvis, m. subst. *Asigski pamiernie/ Spisek*

Brēvitas, *Krotkosé/ Mialkosé. Rurh.*

Non licet hic vitæ de brevitāte queri. Mart.

Brēviter, *Brevibus, Krotko. Rurh. lich*
atq. modus breviter sit naribus unius M. syn. e-
xiguo, angusto, concise, brevi.

B R I

Brāreus, eos, ei, Gr. *Dilewiesiol.*

Brāa, a, *Wyloszyn. Lämpfel.*

Brāre est uiam exprimere. Cornut. ad Persum: i. bri-
 sam facere. Eandem vocem aliqui legunt in Afrany
 versu apud Nonium loco vocis brāre, & interpretan-
 tur consumere. Brāre est Græco legit Iunius & Hen-
 ric. Steph. pro consumere.

Britannia, *Angelska ziemia. Engelland.*
(vide Angliā.) Dicitur & nostros tantare Britannia
versus. M.

Britannica, *Wozownik z.*

B R O

Brōccus, *Żebary i. Wargary.*

Brōchitas, *Wyglodanie. Aufhungerung.*

Brōchon, *Bdelium.*

Brōchus, *Brocus, Bronchus, Broncus. &*
Brocis dentibus, Żebary. i.

Brōmus, m. Gr. *Orties. Der Haber.*

Brōnchōcēles, es, Gr. *Gardla spuchnienie/*
in Wole i.

Brōnchus, Gr. *Wargary/ Żebary.*

Brōnchum, Gr. *Beben z. ein Hertzpauche.*

Brōnia, a, Gr. *Piorunek. ein Donner stein*

Brūchus, Gr. *Siāt ānga/ & sub Gasiennicā.*
ein Käfer. Aut populator edit gemmantia ge-
mina bruchus. Pr.

Brūma, Zima/ Rok. *Im Winter der kärke*
Tag des Jāhts. Bruma novi prima est, vete-
rissā nobissima Solis. Ovid. syn. Hyems, epith in-
tractabilis, frigida, gelida, cana, nimbosa, madens,
rigida glaciālis, algida, rigens: intolerabilis, alba,
iniqua, Decembralis. vide Hyems.

Brūmalis, Zimny z. *Winterächrig. Quale so-*
let sylvis brumali frigore viscum. Hor.

Brūscum, *Stader. ein Maser.*

Brūta, al. *Brute, es, an Sabina.*

Brūcia, *Smola z. Pech.*

Brūtiarius, *Podwodnik.*

Brūtus, *Nieczuly i. Tepy/ Niemy/ Muniā.*
Unvernā. frīg Quo bruta tellus, & xaga flu-
mina. [Alcaic]

Brya, a, Gr. *Tamarysk.*

Bryon, n. Gr. *Chmiel/ Mlech/ Porost/ Rzesā*

Bryonia, Gr. *Tamarysk/ Rodzeniec.*

Bryonia alba, *Przestep bialy.*

Bryonia nigra, *Przestep czarny.*

Brytum, n. G. *Piwo i. Bier.*

B U

Bu particula auget in Compositis, ut Bupes. *Bulimia*
Fest.

Bua vox puerorum potum poscentium. *Tapoy/*
item v. Napelniam/ Pāpu. Item in Ampulka

B U B

Būbālia, orum, Gr. *Mānēla.*

Būbālinus, *Bawolowy.*

Būbālis, idus, Gr. *Bawolica. ein Büflin.*

Būbālus, Gr. *Bawol. ein Büffel.*

Bubbatio. *Plin. l. 34. c. 14. corrigat Hermol. ex vet.*
Codices & scribit Bullatio.

Būbēij ludis, *Wolow gonitwa.*

Būbile, *Chlew/ Wolownia. Rinderstall.*
vide Bovile.

Būbilo, *hucy sowā/ & in Sowā z.*

Būbino, *Plugawie. Garstig.*

Būbo,

Būbo, *h. Balam.* 1.Būbo, *onis, m. & f. Sowa leżna, Ein*

Nachteul. epith. trēpidus, fadus, ignavus, proflanus, strygius, raucus, damnosus, infestus, dirus, lūstifer, moestus, nocticanus, querulus, raucisignus, tristis, phr. Noctis avis vōlucris prænuntiā faci. Triste cānens. Venturi nūciā lūctus. ignavus būbo, dirum mōrtalibus omēn Visus fērali cārmine būbo. Sēpē queri, & longas in ātrum dūcere, vōcēs. Tristia mille locis strygius dedit omīna būbo. Sedit in advēso nocturnus cūlmine būbo Fūnērēquē sōnos edidit ore graves. Palladis ales. Lūctus prænūtiā ales. Qui dira mōrtis nūciū esse sōlet. Hūmāno gēneri tristia fēra cānens. Quid tōtīes gēmūt nōstris fēra noctūa tēctis? vide Noctua.

Būbōnes, *hi, gr. Demienice.*Būbōnium, *gr. Gwiazdeczki ziele.*Būbōnōcele, *es, gr. Wydecie chorobā.*Būbsēqua, *e, m. Poganiąg/ Wolowiec.*Būbūla, *Wolowinā.**(Wolypasē.)*Būbūlcito, *as, Būbūlcitor, aris, Pasē bydło.*Būbūlcus, *Poganiąg/ Wolowiec. Bāh-**zirc. Venit & upilio. tardi venere bubili. Virg.**syn. Armētārius, pastor, epith. ignavus, tardus,**lābōrifer, hirsutus, pānōsus, sordidus, infelix. phr.**Bōum, armēnti cultōs, māgister, pastor.*Būbūlo, *as, Hucy sowā.*Būbūlus, *Wolowy. Rinderen. Meus iste sanguis verus est, non bubulus. [Iamb.]*

B U C

Būcārdia, *Gr. Turkus/ Serdecznik kāmien.*Būcāda, *e, m, Smāganiec/ & in Kieznik.*Būcca, *Gēbā 1. Res 2. Die Höle der Ba-**sen oder des Mund. epith. Tumens, tū-**mida, rūbens, tūrgēns, tūmēfacta. phr. Tollere,**tūrgēntes būccas, & grāndia vērba būccisquē tū-**mēntibus haurit. vide Os.*Būccēa, *Buccella, Res/ Situczka. ein Bis.*Būccellarius, *Rityznik 1 & in Ciurowie/ &**Pasozyc/ Picownik.*Būccellatum, *Biskotr. Zwiebacken.*Būccina, *Trēbā 1. 2. & Plaw; Trommete**Et gravis obstreperet modulatis buccina verbis. L.**syn. Tūba, cōrnu, lituus. epith. dira, mētēdēda,**rēsōna. vide Tuba.*Būccinātor, *Trēbāz. Horn-oder Posaus-**nenblasen.*

B U C

Būccino, *Trēbie 1. Dukam 1.*Būccinum, *Trēbā 2. Plaw 5. Szarlāt fārb.*Būccis fluentibus homo, *Gēbā.*Būcco, *onis, Gēbā 3. Blupiec/ Chelpliny*Būccūla, *Gēbā. ein Mündlein.*Būccūla, *ha, Pucki/ Policzki.*Būcculārius, *Platner.*Būcculēntus, *Gēbā. der Mund.*Būccēntes, *e, m. Gr. Gzik. Rosmit.*Būccētrum, *Gr. Poganiąg. Rostreiber.*Būccēphalus, *i. bovis caput, nomen equi Alexan-**dri Magni. Item Orzech wodny. Desi A.**lexandri M. Pferd. syn. equus Alexandri.**vide Equus.*Būccēras, *atos, n. gr. Boza trawka.*Būccēda, *Gnoy wolowy/ sub Gnoy 2.*Būccērius, *Bucerus, gr. Rogary. Das Ochsen**hōrner hat, Buceriag, greges, sub eodem ti-**gmine caeli. Lucr. Lanigerosq, greges, armentaqui**bucera pavit. Ovid.*Būccērum pecus, *Wol. ein Ochse.*Būccēum, *Pastwiszko. das Weiden.*Būchianos, *Gr. in Trēbā.*Bucida, *idem Bucada.*Bucina, *ut aliqui scribunt, idem Buccina.*Bucitum, *idem Bucetum.*Būcōlica, *orum, gr: Skotopastki.*Būcōlicus, *gr: Pastusz. Der die Rinder**hāret. Bucolici juvenis luserat ante modū. O-**vid. syn: Pastorālis, agrētis, rústicus.*Būcōlicon panaces, *Panāk.*Būcranum, *Bucranion, gr. Wyzlin 2.*Būcūla, *Jalowica. Būculus, Ciolāk.*Būfo, *Zābā ziemna. ein Krott. Inventusq,**cabis bufos & quae plurima terra. Virg. epith. Nō-**cūus, cōnōsus, tūmīdus, fadus, fatidus, venenōsus,**tūrgīdus, tūrpis, hōrrīdus lēthifer, tūmēfactus, pā-**lūstris.*Būglōssum, *agreste; Wolowy iszyk,*Būglōssus, *f. gr. Wolowy iszyk.*Būgon, *onis, m. gr. Piszola. Ein Biene.*Būgōnia, *gr. Piszelnik 2. ein Biestock.*

B U L

Būlāpātum, *gr: Szew Kobyl.*Būlācēus, *Clonkowary/ Clowiały.*

Būlbīne.

BUL BUM

Bulbine, es, gr. Sniedek 2.
 Bulbulus, Clonok 3. Glowá.
 Bulbus, gr. Clonok Sniedek 1. 2. Glowá
 Borten ortogly. Winder Knoblauch. syn.
 allium, epith. Salax, candidus.
 Bulbus vomitorius, Psa cebulá.
 Bule, es, gr. Kadáz. Der Rath.
 Buleuta, e, m, gr. Rayca. Ein Rathsherr.
 Buleuterium, gr. Radziecki dom.
 Búga, Mieszek pieniezy/ Sumki/ Torbá/
 Zwort niewiesci/ Bloná 4.
 Bulimia, Bulimós, gr. m. Apetyt 4.
 Bulla, Babel/ Cerká/ Pukiel i. Trosenie
 dogie/ & in Brámal.
 Bulla aurea, Zapotka.
 Bulla dignissimus, Dzieciuch.
 Bullata nuxa, Nowa nadeta.
 Bullatio, Babelistosc.
 Bullatus, Wadary/ Babelisty/ Pukiami ofa-
 dzony/ Cerkami ozdobyony. hoch/ Prä-
 ctig. Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi
 nug. Pers.
 Bullio, i, Rapie. Sieden. syn. Ebullio,
 fervéo.
 Bullire desit, Odlepiálo.
 Bullus, as, Raptanie. Aufwerffung.
 Bullo, as, Babelie sie cynig/ Pienie sie/
 Wwieram. Aufwerffen.
 Bullula, Babeler. ein biesem Knöpflein.
 B U M
 Bumastos, ti, f, gr. Jagoda winna spota.
 Bumelia, e, gr. Jesion. Ein Lichbaum.
 Buminas, ad, gr. Rzepa podługowata.
 Buminum, gr. Rzepnik. Rube Samen.
 Buo, i, Napelniam. Anfallen.
 Bupas, gr. Dziecie 2. ein kind/ Jung.
 Buphonia, gr. sub Wolow gonitwa.
 Buphthalmum, gr. Nogietek.
 Buphthalmus, gr. Rozhodnik wielki/ Wo-
 lowe oko i. e. Ganablumen.
 Buphnonon, gr. Pastudnik ziele.
 Bupleuron, gr. Aminet. Kraut.
 Buprestis, i, f, gr. Pastudnik robak.
 B U R
 Bura, Nafad. Burdieu, Mul 1.

BU BU

177

Burdo. Mul 1. Zrzebia/ Zmudzinet.
 Burgus e gr. Burgimagistri B. Samek.
 Burichus, gr. Zmudzinet. Ein Zwetg.
 Buris, Nafad. Vrsino Bura & Buris, Ale/
 Rostca. ein Pfugkrümme. In burim, &
 curbsiformam accipit ulmus aratri. Virg.
 Butranica potio, Butranicum vas, Stodvz
 Burhinon, gr. W. zlin ziele. (nts.
 Burrio, is, pro Bullio, Sypie sie 2. Smer cy
 Burrus, e gr. Lisowaty/ Rumiany.
 Bursa, in Gloss. est Cloaca. sed non est vox latina. Gra-
 ca etiam Byrsa, (à qua videri potest antea bursa) eo-
 rum sonat non crumenam
 Bursa pastoris, Tashnik ziele.

B U S

Buselimon, gr. sub Piocruska. Peterfilien
 Busequa, e, m, Wolowiec/ Pogantag.
 Bustar, aris, n. Wolownia/ Zglisze.
 Bustitapus, Miecznotowy/ Grobowiec.
 Bustrophe, es, gr. Vroto.
 Bustuarius, adiect. Grobowy/ Pogrzebowy.
 Zum Grabgehörtig.
 Bustuarius, subst. W. siekag. Sechret bey
 den Grabern. Admittit inter bustuarias ma-
 chas. (Scaz.)
 Bustum, Zglisze/ Pogortelisko/ Grob.
 Ein Grab. Regis Decerni terreno ex aggere
 bustum. Virg. syn. Sepulchrum, tumulus, pyra, ro-
 gus. epith. Horrificum, inhonorum, carum, dirum,
 saxum, mutum, miserabile. pbr. Mors gravis a
 templis, in cava busta trahet, exanimem busto con-
 dit odorifero. vide Sepulchrum.
 Bulyeon, gr. Siga 6. ein Seig.

B U T

Buteo, Jastzab/ an Katog ein Raub vogel
 Butrysa, gr. Bicie bydla.
 Butio, onis, Bst. Löffel gans.
 Butomon, gr. Rzeigka.
 Butomos, gr. Wilce bobki ziele.
 Butorius, B. sub Bst. Löffel gans.
 Buttio, i, Bstam. Mürmeln.
 Buttis, gr. Rado.
 Butubata, Bysti. Nischwerre dinge.
 Butirum, gr. Maflo/ y Valgius corripuit, &
 Graecus hoc y anceps. Butter. Qui lacte, ca-
 soque sibi butyro. (Scaz.) Lac nibeum, butyrum
 nobiam

noſum cum melle comedit. Sid. *epith.* Mölle, pingüē, nöyum, ödörum, liquidüm, liquēns, flavēns.
Buxans, Buxofus, **Buſſpanowey farby**.
Büxētum, **Buſſpanowey ogrodek**. **Burſwald**
Locus ad Europes tepide buxeta recurrit. Mart.
Büxēus, Buxifer, **Buſſpanowey/ Zolty choro-
 robe cterpiacy**. **Burbaumin**.
Büxus, Buxum, gr. **Buſſpan** 1. 2. **Burbaz-
 um**. *Fluctuat hic denſo criſtata lacumine buxus*
Cl. Et denſum folijs buxum, fragileſq; myrica. Ov.
epith. Criſpata, virēns, pallens, tonsilis, pallida cri-
 ſpa viridis. *Aërecynthia*, flava, frondens, frondosa,
 öpſca, inculta. *phr.* Fluctuat hic denſo criſpata.
cacumine buxus. Flavaque perpetuo buxus honore
 viret. *pro fistula. & Fistula.* Pro peſtine, & Peſten.
Byne, es, gr. **Skod/ Malk**.
Byrrhus, gr. **Szata zwierzchnia**.
Byrsa, gr. **Skora** 5.
Byſina verba, **Slowa lagodne**.
Byſſus, Byſſinum, gr. **Biſior/ Ploino cieni-
 kie**. *Der allerhöſtlichſte Leinwand.* ſyn. Li-
 num. *epith.* Tenuis, canēns, albus, candidus, ni-
 tens, texilis, teres.
Byturus, **Robacy winney macice**.
Byzantium, **Carogrod/ Constantinopel**.

C A

Cäbala, **Cabalista**, *ſub Piſmo räismne*.
Cäbälarius, **Roniuch**.
Cäballario, **Roſtrucharstwo**.
Cäballina, **Szkapina**.
Cäballinus, **Szkapin**. *Zu einem Roß geho-
 rig.* *Nec fonte labra prolui caballino.* (Scaz.)
Cäballio, *onis*, **Ronik morſki**.
Cäballus, **Szkapä**. *Ein Roß/ Pferd oder
 Zengſt.* ſyn. equus, quadrupes, ſonipēs.
epith. Piger, völäcer, ſuperbus, *vide Equus*.
Cäbus, gr. **Trykwartowa miara**.
Cäcäbo, *as*, *ſub Auroparwa*. *ein Garen.*
Cäcäbulus, **Gärnuſek**. *ein Reſſichen*.
Cäcäbus, gr. **Gärniec** 1. 2. *non Rächel*.
ein Reſſel. *Alborum calicum, atq; cacaborum.*
(Phal.)
Cäcälia, gr. **Milofna ziele**.
Cäcäre, *e* gr. **Räkäc/ Wyproſniac ſie**.
Cäcäturio, *is*, **Na dwor mi ſie wielki chce**.

C A C

Cacabata edificia, B. Paulin. 1. *inſtar olle den-
 grata.* Hrydnia, **Carna izba**. **Cacabacens**, Ter-
 tulan 1. *inſtar olle bullientis*.
Cacimphaton, **Cacephaton**, gr. **Mowa plu-
 gawa**. *ein ünſüchrige rede*.
Cachectes, *a, m*, **Cachectos**, **Cachectus**, gr.
Niedrow/ Blady/ Cere zly macy.
Ungeſünd.
Cachexia, gr. **Cera zla**.
Cachinnabilis, **Smiechowi podlegly**.
Cachinnatio, **Smiech** 2. **das Gelächter**.
Cachinno, *onis*, **Smieſek**.
Cachinno, *as*, **Cachinnor**, *aris*, **Smieſis ſi-
 bytiae**. *Uberlaut lachen.* *Fiat uti ritu tre-
 mulo concuſſa cabinent.* Lucr. ſyn. obgannio, *de-
 o.* *phr.* Cachinnis appeto, lacero, torqueo, &
 tollere riſum, ingeminare cachinnos. *Suſpendere
 naſo, cauſo cachinno excipere.* & *Riden, & Deriden*.
Cachinnum ſuſtulit, *ſub Roſmiac ſie*.
Cachinnus, **Smiech ſbytni**. **Groß Gelä-
 cher**. *Ingeminant tremulos naſo criſpante ca-
 chinnos.* P. ſyn. Riſus, locus, gannitus. *epith.* Latu-
 pētülans, tremulus, argutus, tener, mollitellus, ſub-
 ſannans, mordax, rigidus. *vide Riſus*.
Cachla, gr. **Molowe oko ziele**.
Cachrys, *ys, yos*, gr. **Riſa/ & ſub Rozmaria**.
Cacöchymia gr. **Wilgornoſci ſbytek**.
Cacödämon, gr. **Cäat/ & ſub Smrod**.
Der böſe Geiſt. --- *Videas cacodemonia, ni-
 gris.* Text. *vide Dämon*.
Cacöethes, *is, n*, gr. **Nalog zly Räncer**. *Ein
 böſe Gewonheit.* ſyn. Prævus mos. *Scribitur
 di cacöethes, & agro in corde ſeneſcit.* Juv.
Cacöphaton, gr. *ſub Mowa plugawa*.
Cacötomachos, *vel us*, gr. **Zoladka chorego
 Nieſtrawny**.
Cacöſyntheton, *i*, *mala compoſitio dictionum.* In-
 cill. Quintill. Servi. *Figura grammatica*.
Cacotechnia *i*, *mala ars*, *Prævias artis.* Quintill.
Cacözelia, gr. **Näſladowanie glupie**.
Cacözelus, gr. **Näſladowca glupi**.
Cactos, *vel Cactus*, gr. **Räctof**.
Cacubalum, Plin. corr. **Cucubalum**.
Cacula, *hic*, **Glérnek**. *ein Troſhub*.
Caculatus, *us*, *ibidem*.

Cäcūmen,

Cacūmen Wierzb. i. Gipffel/ Spitz nūc
herba rupta tellure cacumina tollunt. Ovid. syn.
Cūlmen, vērte, āpex, fāstīgum. epith. ūmbrosūm
mōntānūm, ācūm, frōndosūm, nimbosūm, saxon-
sum, vīrdans, ārdūm, āerūm, rāmosūm, āpērtūm,
sūpērbūm, frōndiferūm, inhospitūm, vīrens, sterile,
ināccēssūm, scōpulosūm, dēclive, āvūm. pbr. Sūm-
mi fāstīgā mōntis. Prārupti nimbōsā cācūmīna,
sāxi. Sūmmi fāstīgā cūlminis. Sūmmus āpex. Sā-
xamināntia cālo. Frōndosō vērte mōntes cōnspi-
cui. ālpini mōntōsā cācūmīnā dōrsū. Ardūa tūrri-
gerā sūrgēt in cūlminā ripā. Extrūit īngētes sū-
blīmi cūlmine sēdēs. Amittunt rāmosā cācūmīnā
frōndem. Prāceps per acutā cācūmīnā vādīt. Aē-
rēum nivēi mōntis liquēre cācūmen. āb excēlso
mēditētur vērte saltus. Vērte cālo cānus āpex.
Vide Alus.

Cacūmen arboris, Lātorosī.

Cacūmīnātus, Rōnczary i. Spiczasty.

Cacūmīno, as, Zāronczam. Zuspizien. Dat
spatium collo, summasq; cacuminat aures. Ovid. syn.
acūo, acūmīno.

Cādāver, Trup/ Cālo 4. Ein todtet Lōr-
per/ Nas. In stabulis turpi dilapsa cadavera ta-
bo. Virg. epith. infōrme mōrtūm, tētrūm, tūrpe,
dēfōrme, mīserābile, exāngue, fādūm, gēlidūm, crū-
ētūm, ālēbile, trānsfōssūm, frigidūm, frīgēns, palli-
dūm, pallēns, horrēdūm. pbr. artus, īnānes, ex-
āngues, exānīmes. Cōrpus vītā spoliātūm Mūtūm
ēt sīne sāngūīne cōrpus. Jācēt īngens lītōre trūn-
cus. āvūssūmq; hūmēris caput, & sīne nōmīne cōr-
pus. Trūncus vītāq; ānīmāque solūtus. Dēfan-
ctāq; cōrpōrā vītā. exānīmūm cōrpus. Spoliātūm
lūmīne cōrpus, cōrpus īnāne.

Cādāver capulare, Zgrzybiaty. Zimlich alter

Cādāvērōsā facies, Trupia twarz.

Cādāvērōsus, Blady/ Nābrzmiaty/ Szperny

Cādīscus, gr. Morowa / Krzynekta.

Cādīt, Powodzi sie/ Trafia sie/ Przysstol.

Dostalo mi sie. Es trifft Sich.

Cādīt in sensum videndi, cadit sub aspectum,
sub sensum, Widomy/ Dostliwy.

Cādīvus, Padaty. Zinsallig. v. Caducus.

Cādmiā, gr. Tuczia/ Mōsiezne ābo Nic-
dziane żule/ Kamien miedziany.

Cādmitēs, a, m, gr. sub Skorupiasty.

Cādo, ū, Vpadam i. 2. 9. Padam i. 5. Spa-

dam i. 2. Powalam sie/ Vpadaa. Zāpadam

Przepadam/ Przypada i. Vpadam i. Zā-

hodis 9. & sub Vpadla. Fallen. Multa

Q

renascentur, quae nunc cecidere, cadentque. H. syn.
Dēcido, cōncido, exēdo, prōcido, labor, dēlabor,
cōllabor, rūo, cōrūo, prācipito, prōcūmbo. pbr.
Pēnitēsq; vādīs illāsa recūmbīt. Cum sōnītū trāhīt.
Rūit de vērtece prāceps. in tērrām tōtus rūit. Vōl-
ūtūr in cāput. Lābitūr in prāceps, āb āncipiti dēlā-
pūs cūlmine mōntis, prācipitēsq; cādunt. Cōllā-
pūs rūunt īmmānīa, mēmbra. Cāterā nē sīmīlī cā-
dērent lābēfācta rūīna. Cēlsā grāvīōre cāsū Dēci-
dunt tūrres, ipsē grāvis, grāvītērq; ad tērrām pōn-
dēre vāsto cōncidit. In mārē lāsātīs vōlucris vāga
dēcidit ālis, ipsa suo quōndā pōndēre trācta rūunt
Jāmq; dōmus, plūvia rīmām fācītēte dēhīscīt, ac
vēlūtī mōntis sāxūm de vērtece prāceps. Cum rūit,
ēvūssūm vēnto, seu tūrbīdus īmber. Prōluit, aut
ānnīs solūt, sūblēpūs vētūstas. Cum dōmus īngē-
ti sūbito mea lāpsa rūīna cōncidit, in dōmīni prō-
cūbūtq; cāput. Pro mori. Vide Morior.

Cādo causa, fōrmūla, Vracam sprāwe.

Cādūca bona, hāreditas, Rādūt māternosē

Cādūcārium jus, Rādūt prāwo.

Cādūcārius, adiect. Rādūkowy. Erbfeilig

Cādūcārius, subst. Rādūt biotacy.

Cādūcēator, Posel 2. Ein Friedbott.

Cādūcēum, Caduceus, Laska poselska. Ein

Herold-Strab. epith. Pācīficus, fēlix, fāu-
stus, pācīfer.

Cādūcīfer, Posel 2. Ein Friedbott. Hinc se
sustulerat paribus caducifer alis. v. Mercurius,

Cādūcīter, Przeko. Behend.

Cādūcum, Rādūt māternosē. Erbfeilig.

Cādūcum mali pumici. Grānatowy ch iablek

Kwiāt. Granat āpfelblāt.

Cādūcus, Nierwaly/ Vpadku bliski/ Slā-

by/ Rādūt cierpiacy/ Blakniacy/ Vpadly.

Zinsallig. Vidi ego labentes acies. & tela cadu-

ca. Prop. syn. Frāgīlis, īnfīrmus, lābāns, pēritūrus,

flūxus, dēbilis, vel cādēns lābēns.

Cādūcus morbus, Rādūt chorobā.

Cādūrcum, Przescieradlo/ Namiorek/ Tāp/

Posciel/ Koldra. ein Krämer deck.

Cādus, Gr. Baryla/ Baniā i. Miata/ Ro-

cā Sedomierstiego polowicā/ an Rād?

Ein Weinsaff. Vina bonus quae deinde Cadis o-
nerat Aestes. Virg. syn. Dōlūm. epith. Picātus

vētūlus, frāgīlis, nīvēus, nīger, fūmōsus, fālērnus, ī-
līgnus. pbr. Lūxūm sērvāns. Spūmāntia Bāccho,

Pōcūla in Vāticānis cōndīta vīnā cādīs. Flāvāq; de
rubro prōmēre mēlla cādo. Mōllīaq; īlīgnis

vīnā rēpōsta cādīs, ēst ter vāppa cādo nūper dīffusa
picato. Cādus

Cādus salsamentarius, Sledziowka.

Cadytas, a. m. Gr. Kania przedza.

Cacatus, Slepý z przodu. Verblinder.

Cacias, a. m. Gr. Wiatr wshodniemu po bogny ná polnoey.

Cacigenus, Slepý od narozdzenia. Blind gebohren. Nam cum Cacigeni, solis qui lumina nunquam. Lucr.

Cacilia, a. f. Wój ślepy.

Cacinas, Slepota/ Záslepienie. Blindheit in cecitate corporis mente intuens. [Iamb.]

Caco, as, cecitatem infero, conscisco, Oślepiam. Blind machen. syn. Excaco, Obcaco. pbr. Lūmina, oculos fōdere, effōdere, erūere eripere. Digtos in lūmina cōdere. Mānu lūmina haurire; oculos, vel lūmina genis expellere, sedibus suis erūere. Lūmina pēpētua nocte dammare. Lūmen adimere, eripere. Lūce privare, orbare. Radice ab ima funditus evulsos simul evolvit orbis. Oculorum orbis unguibus, vel ferro effodere. Lūmen transverberat ense. et patiar fossis lūmen abire genis.

Caco dies reluxit, Przejrzal ślepy.

Cacubum, Wino przednie. Cacuba uina ferens, alcon Chium maris expers. Hor.

Cacūto, as. Niedożyte. Ubel sehen.

Caculus, Slep. Blinkende augen.

Cacus, Slepý 1. 2. Niewidomy 1. Słoty 1.

Nieozmyslny/ Nieżnaimy. Blind. syn. obcatus, excatus. pbr. Lūminis expers. Lūmine cāsus. Pēpētua nocte dāmnatus. Aeterna nocte, aternis tenebris, aeterna caligine oculos reatus. Lūminibus, visu orbis, vel viduatus. Tristem trahens sine lūmine vitam. Lūce privatus. Raptis, effosis lūminibus, oculis privatus, orbatus, captus. Cui lūmen ademptum. Raptis lūminibus repente, cecus. V tam pēpētua sub nocte trahens. Lūmine caprus. Lūce carent oculi inanes lūminis orbis. Trepidulq; ministro. Præterat baculo lūminis orbis iter. Solis qui lūmina nunquam aspexit. Cūjus lūmina lucis egent. Quisque oculis caruit. Stāt lūmine rāpto. Si tu quōq; lūminis hūjus orbis, ait fieres.

Cacūto, in Niedożyte. Ubel sehen. Cacutire etiam, quoniam per munera acutum. B.

C A D

Cades in, Zaboy 1. Robanie 2. Siekániná 2.

Garbło 2. Tedschlag/ Mordhat. Tunc cades hominum generi tunc praelia nata. T. syn.

C A L

Clades, strages, funera. epith. Sæva, dura, furiosa, dura, miseranda, feralis, in fausta lachryfera, funesta, improba, insana, atrox, horrida, crudelis, misera, atra, luctuosa, scibilis, tristis, hostilis, repentina, effera, violenta. pbr. infelix cadit violenta cade pemptos. Lasa erudentabar turpi convivia cade Cruda virum cades fluminis instat. Plena fere cadis, plena eroris erant. 6. Occiso, Strages.

Cado, in, Bije 4. Zabijam 1. Siek 1. 2. Zabam. Bije bydło/ Bije rzę/ Wybijam 10

Zacnam/ Osiaruz/ Lamie kamien/ Rozbi

tam ná głęci. Schlagen/ Töden. ---

quod nulla ceciderat atas. Ovid. syn. Verbéro, pecturio, ferro, vel occido, interficio, interimo, pectimo, neco. pbr. ense pectore cōdo, recōdo. Dēmitto in illa ferrum. Telis, hasta, arundine cōdigo, transfodio. Mūronem sanguine tingo. Trāpē adigo costas, & cāndida pectora rūmpo. Mānu pectūrre, pulsare, fundere. Manibus insēqui, pgnis tēdare. Verbēra dare, ferre. Tērga, latus lēdērendare. Sic tibi de furis scindat latus una flagello. Qui mēa crudeli laceravit verbere tērga. Nūc dextra ingeminans ictus, nunc ille sinistra. Occido, Verbero.

Cadius, Rabny/ Odrastajcy.

C A L

Cal. pro Celum Apocope. Niebo 1.

Calamen, Rybie. Die Kunst des Aufstehens/ Aufgrabens. --- neque enim clypeus calamina novit. Ovid.

Calator Sinicere. Ein Aufstecher. Sit mihi praterea curvus calator, & alter. Iuv.

Calatus, Ryby. Aufgegraben/ Aufgestochen. Calatus ferro, tristisq; ex arbore dire. Virg. syn. Sculptus. pbr. Arte elictus, expressus. Signis asper.

Calatura, Rybie. 1. 2. Sinicerefwo.

Calēbs, substant. Bizeriec/ Nie meżata/ Wdowiec.

Calēbs, ibi, adiect. omne. Bizeriski/ Nieleplodny. Cheleś/ ledig. Nil ait esse prius melius, non calibe vita. Hor. syn. innuptus, innubus. pbr. Coniugis expers, nescius, ignarus. Cāstrum servans intacto corpore florem. Virginitatis amorem intemērata cōlit. Virgo ignara viri. Tade non nota iugali. Cōtēpito mūnere Phabi innuba pēmaneo. Circum pūeri innuptæque pūllæ sacra cāunt. Vide Castus.

Celestes, Niebiescy/ Swiety. die Heiligen

Celestis, Niebieski. Himmlisch. Tanta ne amicitia celestibus ira? Virg. syn. Athereus, aërius, sydereus, superus.

Cele-

Caelævis vis, Influencya.

Caeli hi, Liebiosa/ Liebo 1. der Himmel.

Celia, e, Pimo 1. das Bier.

Celibaris, Beizenst.

Calibarus, Beizenst. Der unverhebrachte Stand.

Calicola, Switz/ Ein Heltiger.

Calicola, hi, Liebtesey, Die heiligen Him-

melsbätger. *Nulla super nubes convivia celi-**colarum.* *Juv. syn. Cœlites, Cœlestes, Sûperi, Divi,**Bœati. phr. Qui cœlestes aûlas, sùperas dômos, cœ-**li recta incolunt. Cœlituum cõhors, cœtus. Cives**Olîmpti. Atherei prœcœres. Cœli cives. Divorum,**sen Divum. Gens addita cœlo. Sideri chœri. illu-**stris animæ, quas purior accipit æther. aligeri pro-**cœres, æthæros inter prœcœres sanctumquæ sênatum**Qui pœdibus nûbes et sidera calcant.*

Caliser, Niebonosny. Der den Himmel

ragt. *Extra anni solisq; vias, ubi caliser A-**tkas. Virg.*

Calimodia, he sub Obrzod.

Calisphex, Liebowids.

Cœlites, hi, Liebtesey/ & sub Switz/ Nie-

biesst. Die Himmlischen. *Non ita cœliti-**bus visum est, Sc. Ovid. syn. Cœlicolæ, Sûperi. &**Cœlicolæ.*

Cœlitus, 3 niebâ. Vom Himmel herab.

*Cœlitus inferitur, si quis modo Sc. E. syn. Cœlo,**vel divinitus.*

Cælo, as, Rye 2. Aufgraben/ Aufstechen.

*syn. Sculpo, incido. phr. Aere fingo, exprimo. Au-**ro, lapide, ligno effingo. Cœlarâque in auro. For-**tia facta virum.*

Cœlum, plur. hi cœli, Liebo 1. 2. Podniebie-

nit/ Scrop/ Sclép/ Wsokosé/ Aráinâ/

Powiérze. Der Himmel. *syn. Aether, si-**dæra, æstra, æthera, aûra, axis, pœlus, Olîmptus, e-**phr. profundum, nitidum, stellans, magnum, plû-**vium, liquidum, convexus, igniferum, caruleum,**colôratum, splendidum, flammigerum, refulgens, stel-**latum, pictum, variabile, beatum, incurvum, pul-**chrum, rutilum, obliquum, serenum, immensum,**cœriscum, gemmeum, recurvum, versatile, nimbo-**sum, nubilum, placidum. vide Aer. phr. Cœlestes**oræ. Sûperæ dômus. cœli ætria, palatia. Tecta in-**clÿta cœli. Cœli rægia, axis, vœrtex. Fulgëntia cœli**templa. Cœlestia tecta, spætia, rægna, oræ cœlestes**æthærex, æria, sùperæ, sideræ. Cœli templa, spæ-**tia, æthæris. Athæris oræ. Athærius vœrtex. Athæ-**rea plâga. Sideræ sedes axes Sideri. Limina Di-*

Qz

vâm. Tecta rönantis. Cœlestæ sôllum. Rægia mæ-

gna Jovis. Cœlestis aûla. Jovis ætria sùmmi. Stel-

lifer orbis. Cœli convexa dômus, arcus Olîmpti. æl-

rus Olîmpti vœrtex. Templa stellantis Olîmpti Sû-

pærum convexa (orûm) Athæris arcus, ætria Divum

Stellantis cœli tecta Rægna beata pœli. Stellis ær-

dens lucētribus æther. Aeterna regna sâlūtis. Quod

rêgit omnia cœlum. Pater omnipotens ter cœlo cla-

rus ab ælto intônuit. Tædet cœli convexa rûeri.

Quæ pater ut sùmma vidit Satûrnius ærce. Dêmisse

ab ælto, unde hac tam clara repente. Tempestas:

vidéo médium discindere cœlum. Sûperasquæ Dæo-

rum implêverê dômos. Sideræ cœli redditurus ad

axes. Fæs illi limina Divum tangere. Macte nôva

virtute puer, sic itur ad æstra, ubi stellantis ræctor

Olîmpti innôcûas animas vitiorum labe carentes

collêcat ubi nec mœrbi, nec luctus, nève anxia cûra

sollîcitant mîseras trépida formidine mœntes. Sêd

sêcûra quies et nescia vîta sênectæ, et cum pæce fides

håbitant.

Cœlum, plur. hæc cœla, Dloro/ Rylec. Ein

Meisel/ oder Grabeisen. *syn. Scalprum. e-**phr. Pœlÿclærum, lãboriferum, Phidæcum, ferrê-**um, mœntôræum, mœrdax.*

Cœlum capitis, Cæstæ/ die Hien schal.

Cœlum dubium, nubilum, Chmurâ.

Cœlum immitte, nubilum, Niepogodâ.

Cœlum imum, Scrop Slepowsy.

Cælus, pristæ, unde, hi cœli. Liebo 1.

O E M

Cæmēta, e, Ramiē lamāny.

Cæmētārius, Ramiēnni/ Mulat; 2.

Cæmētūrius, Ramiēnnny. Steinern.

Cæmētum, Ramiēn lamāny/ Budowānie 2.

*Genesis c. 11. Cæmentum, vulgò reddunt Poloni-**cum Vireco. Wapno. LXX habent, argilla fi-**gulorum, lutum, limus.*

Cæna lege Coena.

Cænolus, Bloclsty. Schleimig.

Cænum, Dloro/ Niskemnit/ Smrod.

O E R

Cæretolium, e Græco, Trebula. Rœrbel.

Cærite cera dignus, sub Pontiam.

Cærites, hi sub Podly.

Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod/ Rits

hen-Brauch oder Zierath. *Consecratio Cæ-**rimoniarum (Phal.) syn. Cæremônia. phr. Cûltus**sacer, relligiôsus.*

Cæriula, orum, Morse. Blaue Meer. Ipsa-

que cerulei charra feruntur equis: Ovid. f. Mare.

Carulēatus, *Modry*. *Blau*.
Carulēum, *Latur*. *Blauilatur*.
Carulēis oculis, *Modry* *Modry* *Modry*.
Carulēus, *adiect.* *Modry* *Modry*. *Himmel*
Blau. *Adniti torquent spumas, & carula*
ferunt. *Virg. syn.* *Glaucus, caesus, viridis, mari-*
nus.

Carulēus, *substant.* *Bräskä*.
Carulēus lapis, *Latur*. *Blauilatur*.
Carulus, *Modry*. *Himmelblau*.
Casus, *a*, *subst.* *Ciera rana*.
Casale, *Columel. corr.* *Casale*.
Casar, *Wyptorek*, *Cesarz*.
Casareus, *Casarianus*, *Cesarsti*. *Räiser*
lich. *Et qui Casareo juvenes sub nomine crescunt*
Ovid.

Casariatus, *Rosmáry* *Haarache*.
Casaries, *Wlosy*. *Lange Haar*. *Aurea casa-*
ries ollis, atq; aurea vestis. *Virg. syn.* *Capilli, crines*
cōma. epith. *Nitida, rutila, pendula, radians, flu-*
itans, candida, aurea, genialis, flavicoma, pulchra,
intōnsa, flava, decora, fulva. vide Capilli.

Casim, *Siektem* *Przetywágc.* *mit Haaren*.
Casio, *onis*, *Rabante*. *Hau* *oder* *Schnitt*.
syn. *Casura, scisura, incisio.*

Casitium, *absolute*, & *casitū linteū*. *Podwiká*
Casitius, *vel albus, vel incisus, sub Podwiká*
& Bialy. *ein Schleyer.*

Casus, *Modroblady*. *Himmelblau*. (*Col-*
lor sub viridis igneo splendore intermicans, oculorū
proprius.) *syn.* *Carulēus, glaucus.*

Casus homo, *casus oculis*. *Ogu modrá-*
wych. *Ein Mensch der blau augen hat.*

Caso, *onis*, *Wyptorek*. *Aus Mutterleib*
geschnittene Kinder. (*Qui caso matris utero*
nati sunt, unde & Casares dicuntur.)

Casor, *Porebnik*. *Ein Zerhaener.*

Castus, *us, m.* *Siermierstie rzamienie* *&*
sub Nierzod/ non Riesien.

Cesullia, *corr.* *Cesulla*. *Ogu modráwyc.*

Cesum, *Cylonet* *7.* *Ein Glied.*

Cesura, *Rabanie*. *Erhaung oder Be-*
schneidung der Bäume oder Reben. *Exti-*
ma membrorum circum casura tamen se. L. Casio,
incisio, scisura.

Casura Poetica. *Priscian. Scdio. Mansio. Diomedi. To-*
me Inciso. Mario. Vitorio. Comma. Priscian. Fortu-
nation. Concisio. Incisum. Articulus alijs. Ea nunc

accidit, cum in eodem versu, post pedem absolutum
aliqua dictione, manet syllaba pedem sequentem in-
choans. Et quidem cum post unum pedem manet syl-
laba, dicitur Casura. Trithemimeris Semiten-
aria. Cum post duos pedes. Penthemimeris. Semi-
quinaria. Post tres pedes. Hephthemimeris. Semi-
septenaria. Post 4. pedes. Enneemimeris. de his Te-
rentian. Priscian. Diomedes & Alij, qui addunt du-
as. Trochaicam, cum post duos pedes manet Trocho-
us dictionem claudens, & sequentem pedem Dacty-
lum inchoans. Item Buccolicam, cum post tres pede-
syllaba manens cum duabus syllabis (disyllabe vocis)
additis, Dactylum efficit. Tetrapodias ideo quoque
dicitur. Addit Erythraeus item duas, post quintum
pedem manente syllaba, & cum versus a monosyllabo
non elisa incipit.

Cayuratin, *Drobno*. *Klein*,
Casus, *Rabany*. *Gehauen.*

Catera, *Urapotym* *3 inshey miary*. *Ubrige*
der gleichen. *Catera turba palam titulos ostendit*
apertos. Ovid: (Absq; resto masculino singulari)
syn: alia, reliqua.

Catera alia, *3 co zá tym.*

Catēro, *Caterum*, *Adverb.* *Ura potym.* *Alle*
lednák/ 3 inshey miary. *Sonst/ aber/ doch*
syn. Denique tamen, atamen, deinceps, & deinceps
diffyll. (Virg. 9. Aneid.)

Catēroquis, *3 inshey miary*. *Ohn das*
Catērum, *Nomen.* *Ofstarek.* *das Lekre.*

Catērus, *Insy 2.* *Swygarany.* *Ein Anderer*

Cayx *ē Graco.* *Simorodet.* *ein Meer Vogel.*

Casatio, *priscum.* *3aboy 2.* *Totischlag.*

Caso, *as, priscum.* *3abitam.* *Totischlagen.*

Cairus, *Rair.*

Cala, *Riq.* *ein Holzene Kolb.*

Calabotes, *a, m. Gr.* *Bräsekel.*

Calamagrostis, *gr. in Trawa.* *Das Gras*

Calamaria theca, *Pisarska skatulká.*

Calamarium, *Pennal pisarsti.*

Calamarius, *Piorny.*

Calamister, *vel calamistrum*, *Redstorny des*
Ein Eisen da man das Haar mit krauffet.

Calamistratus, *calamistrata comâ homo.* *Be-*
dierzwiony. *Deme die Haar gekämmt/*
gekraufft. *syn. Calamistro inustus, pexus,*
ornatus, venustus.

Calamistris inuro, crispo. Redzierzawie/
 Zdobli. Krausen/
 Calamita, a, gr. Zábá drzewna.
 Calamitas, Nedra/ Kleśka/ Virapienie/ Nie
 pęszęcie/ Szłoda/ Porazka/ Zła rzecz/
 Grad/ Gradowizna/ Szaranga/ Szkodnik
 Jammet/ Elend. Nec permoveri calamitate, nec
 flere. (Sc.) syn. Arumna, miseria, agriudo, mce-
 ror, mala, dolores, adversi casus: fortuna, adversa,
 infortunium, clades, strages, damnum, exitium, de-
 trimentum, incōmmodum. Vide Malum
 Calamites, al. Callaies, a, m. gemma à cala-
 mi tubo cui similis est, dicta. Plin.
 Calamitosē, Nednie.
 Calamitosum frumentum, Gradowizna.
 Calamitosus, Nedny/ Gradowy/ Niepogo-
 dny. Jametlich. In calamitoso risu etiam
 injuria est. [Iamb.]
 Calamochnus, m, Gr. Piłana trzcinna.
 Calamus, gr. Trzciná/ Zdoblo/ Trzcionka/
 Piszalka i. Pioto Pisarskie/ Mierniezy
 prer. Łatorosi do pęszepienia/ Strzala i.
 Ryska trawá. Seder/ Rohr/ Halm. Lu-
 dere quā vellem calamo permittit agresti. Virg. syn.
 arundo, avena, cicuta, fistula, f. Fistula, vel sagitta,
 spicula. f. Sagitta. Epith. Gracilis, mollis, fragi-
 lis, tenuis, paluster. Pro fistula. loquax, dulcilo-
 quus, sonorus, canorus.
 Calamus, aromaticus, Arabicus, odoratus.
 Ryska trawá/ non Taratkie ziele.
 Calantica, a, Szapka niewiescia/ Podwiká.
 Calaster, Golowas. ungebartet.
 Calasis, Calassis, Szlo/ Rospor/ Petlica.
 Calathianæ violæ, Sziloki rozwinione.
 Calathiscus, Gr. Rospk. ein Korblein.
 Vellera virgati custodiabant calathisci. Cat.
 Calathus, Gr. Rospk/ Kwiát rozwiniony/
 Kietiszek. Ein Weidenkorb. Ecce ferunt
 Nympha calathis &c. Virg. syn. Canistrum, cista,
 cistula, fiscina, fiscella. epith. nexu, capax, iners,
 virgatus, eburnus, foemineus, odoratus, floriger, fra-
 grans, reddens, patens. pbr. Ceterisque canistris
 expediunt. Nunc vimine textos, irridens calathos
 foliis, agrestibus implet. Textilis à dextra cala-
 thus dependet. Tibi filia plenis ecce ferunt Nym-
 phæ calathis. Stat puer, et manibus lata canistra te-
 net.
 Calator, Slugá mieyski. Ein stad Buehr.
 Calantica, idem Calantica.

Calbeus, Naręmiennik męski.
 Calcaneus, vel calcaneum, Pislá. Die Fer-
 sen. Continuis rimis calcania scissat agebat. Vir.
 Calcar, aris, n. Ostrogá. Sporen. Seu pu-
 mantis equi foderet calcariibus armos. Virg. syn.
 Stimulus, aculeus. epith. aratum rigidum, stellatum
 crebrum, subitum, repetitum, perpetuum, importu-
 num, pbr. Calx ferreus, ferratus, ardeus, aratus.
 Calx ferrea, ferrata, arda, arata. Calcariibus calce
 equi calcariibus armos, vel æquum fodere, urgere,
 incitare, equo subdere calcar cornipedemq; citum,
 ferrato calce fargat. Quo latus equi tunditur.
 Quo urgentur equi. Savis calcariibus urgent. Vide
 Stimulus.
 Calcar admoveo, subdo, Zvietam foria.
 Calcaria fornax, & Calcarium, Wapiennia
 Kalck-Ofen.
 Calcarius, adiect. Wapienny. Kalckehr.
 Calcarius, subst. Wapiennik. Kalckbren-
 ner. Casu inveta loci fornax calcaria vasto. M.
 Calcara, he subst. Mierzwá.
 Calcator uva, Tlokar. ein Treter. Ut na-
 dus raptas saltat calcator in uvas. Calph.
 Calcatoria, orum, Podnoski kase.
 Calcatorium, Tlokarnia.
 Calcatus, ti, Vdeptany/ Podly/ Tynkowany
 Zertreten.
 Calcatus, us, Depranie. Zertretung.
 Calcamen, calcamentum, Obow i. Ge-
 schuch. syn. calcamentum, calcarium, cal-
 ceus.
 Calcarium, Na rzewiki.
 Calcarius, sub Obow żołnierski. (wiki.
 Calcarius, subst. Szwiec/ & sub Na rzew-
 Calcatus, us, calciatus, Obow i. Obuwaa-
 nie. Geschuch. Qui dixit caput esse calcea-
 tum. (Phal.) syn. Calcios gerens, calcis, indurus.
 Calcis lancei, Rapié. ein Füh Schuch.
 Calcis, as, etiam Calcio, as. habet Priscian. O-
 buwam/ Podkowal.
 Calcularius, Szwiec. ein Schumacher
 Calculus, Trzewizek. ein Schuchlein.
 Calceolum pedibus, & utrumq; perinde, &c. f.
 Calces, he, à Calx. Wiergonie/ Bierka.
 Calces, hi contracte i. calices, sub Rubek.
 Calces contra stimulum. Verbum an Nomen? sub
 Wierganie.

Calceus, Trzewik. Schuh. *Cui non conveniat tua res, ut calceus olim.* Hor. *epith.* aptus, utilis, habilis, levis. *phr.* Vincula pedum. Vincula. Plante. Circumdara vincula plantis. Tyrhena pedum circumdat vincula plantis. Nixa tegmina plantis. Taurea nudatis circumdat, tegmina plantis. Vinculaque de niveo detrahet ipse pede.

Calceus linteus, Szkarperka.

Calciarium, Na trzewiki.

Calcifraga, e, Lomtkamien. Steinbrech.

Calcitratus, us, Wierzganie.

Calcitro, as, Wierzgani / Niepostusny iestem
hinden aufschlagen / scharren. *Calcitrans, & positas affertit sanguine mensas.* Ovid.

Calcitro, onis, calcitrosus, Wierzgajacy /
Kon biacy. Etwas das gern hinden aufschlägt.

Calco, Depes 1. Podéprác / Nástepie ná
co / Nástacani / Tloze 2. Mit Füßen treten. *syn.* Contero, obtero, proculco. *Metaph.* Conterno. *phr.* Calce tero, protero, obtero. Sub pedibus tero, attero, premo, comprimo. Mistaque eror calcatur arena. Quicquid calcaveris, hic rosa fiat.

Calcularius, Rachownicy. ein Rechner.

Calculatōrius, Rachunkowy.

Calculator, Rachmistr / Rachownik.

Calculi supputatorij, Lizmany.

Calculo, as, Rachuis 2. Rechnen. *syn.* Nūmero, supputo.

Calculosus, Gruslowary / Ramienisty / Ra-
mien cierpiacy / sub Ramien 2.

Calculus album adjicio, Prov. Pochwalam /
Wotuz. Billigen.

Calculus pono, subduco, Rachuis 1. 2.

Calculus, Ramyget 1. Grusla / Szach / Bier

ka / Warcab / Lizmany / Rachunek / Worum

Wotowa tabliczka / Ramien choroba / &

sub Wagi 1. Rißlingsteln. --- argilla &
dumosus calculus arvis. Virg.

Calculus conchae, Perla. ein Perle.

Calda, Woda ciepla. Warm Wasser.

Caldaria, e, Kocietel.

Caldaria cella, Počilnica / & sub Láznia.

Caldariis utor, Bapic sie. Sich baden.

Caldarium, Kociel / Počilnica. Et sub Spog
pnice, ein Kessel.

Caldarius, Żagrzewajacy. Warmend.

Caldor, oris, Cieplo 2. die Wärme.

Caldus, Cieply 1. Warm.

Calēcatu, Tynkowany. Gepflastert.

Calēco, as, Tynkuis. Uerklüffeln.

Calēfactio, Żagrzewam / 1. Żogrzewam
mu. e anceps apud Grammaticos, sed potius brevis. Linhet / en / erwärmen. Sanguine quam longo Gratos calefecerit amnes. Claud. *syn.* Calēcio, *phr.* incendo calore, torreo, ūro.

Calēfactio, Żagrzewanie. ein Erwärmung.

Calēfacto, as, Żagrzewam. Erwärmen.

Calēfio, Żagrzewam sie. Warm Werden.

Calēndae, Dzien miesięcā pierwocy. Jeder

Monats ester Tag. Nec totidem veteres, qui nunc habuere Calendas. Ovid.

Calēndārium, Kalendarz / Romput / Minu-
cyie / Rachunkowe Księgi.

Calēndas tertio, sexto, Ante calendas &c.

Dnia trzeciego. Den dritten Tag.

Calēndula, Wogietek

Calēo, es, Cieplo mi / cieply iestem / Tru-
dnosc mam. Warm seyn. Paulatim, animi caluerunt mollia saxa. Juv. *syn.* Calēfco, arēo, fluo, ardeo; fervēo, ficeo, exsiccor. *phr.* Fervēo torreo, extu. *vide* Studo.

Calēfco, Żagrzewam sie. Warm Werden.

Calēut hic, Cieplo tu.

Calēfactus, us, Żagrzewanie. Erwärmung.

G A L I

Caliandrium, Arnob. corrigit Meurs. Caliendrum.

Caliculāris, Bielun. Bilsentraut.

Caliculus, Bieliżet / Gärnuset / & in Cui
sti. ein Trinkelglas / geschir.

Calida, Woda ciepla. Warm Wasser.

Calidarium, usitatus. Caldarium.

Calidarius, Żagrzewajacy. Warmend.

Calidus, Cieply 1. 2. Goracy 2. Chciwy /

Szwapliwy / Precki / Wierozmyslny.

Warm. Ille rapit calidum frustra de pectore te-

lum. Virg. *syn.* Estuōsus, ardens, ignitus, torridus

fervidus, flammēus, fervēns, ardēscēns, fervēscēns

Caliendrum, Wlosy przyprawne.

Caligā, ha, Obow żołnierski / Obow stary

świecki / an Vbranie ? non Ponogoch.

Joseph

Hosen-oder Kriegs-Stiſſel. Caesar, cognomen calige cui castra dederunt. Auf.

Caligaris, caligarius, adiect. sub Obow żołnierſki. Das zu den Hosen gehört.

Caligarius, subst. Swiec/ an Krawiec.

Caligario, Zaciemie z. Slepianie.

Caligatus, sub Obow żołnierſki.

Caliginosus, Chmurny/ Mglisty/ Ciemny.

Dunkel. Caliginosa nocte premit Deus. [Alcaic.] syn. Tenebrosus, obscurus, niger, opacus.

Caligo, as, Niedoyrze/ Zaciemiam/ Zaspac ocy/ Zchmurzye sie/ Cmie sie/ & sub Rzeczy sie z rzeki Nicht wol sehen/ im finstern seyn. Et caligantem nigra formidine lucum. Virg. syn. obscuror, sum obscurus, vel cecutio. pbr. Tenebris involvor. Caligine tegor, Caligante latent astra sub æthere. Caligans nigra formidine lucus.

Caligo, inu, Mgla/ Zaciemie 1. 2. 3. Zamięsanie. Susternuß/ Dunkelheit. Pandere res alta terra, & caligine mersas. Virg. syn. Tenebrae, nox, epith. terribilis, nubila, fumosa, gelida, stygia, horrens, æternalis, terrica, lurida. & Tenebrae, Nubes.

Caligula, sub Obow żołnierſki/ & Ponczoshy. Strimpse.

Calim. i. clam, priscæ Fest.

Calix, icis, è Græco, Rielich/ Rubel/ Rociel/ Garniec 1. Skrupa 1. Rurna cewka/ Wnerze dybana. Cierwieniec 1. Roza nierzowita. Ein Reich/ Trinckgeschirt. Plebeios calices & paucis assibus emptos. Juv. syn. Crater patera. epith. Perspicuus, fecundus, gemmatus, crystallinus. pbr. Fecundi calices, quem non fecere difertum. Vide Potulum, Patera.

Calix terginitis, Rubel/ sub Rubel.

Calla, Czerwieniec 1.

Calles, Gr. Grzebien 3. ein Ramm.

Callais, idis, gr. Turkus/ & sub Topazyn.

Callarias, a, m, Gr. Szuka.

Callens, Vmieierny. Wolkännend.

Calleo, Inam 1. Vmiem/ Dterwieie/ Nabisiam usq. Ein Ding wol verstehen können/ wissen. syn. Scio, vide scio.

Caliblépharum, gr. Wzga przygoowa.

Callicia, as, gr. Lodownik kamien.

Callide, Chytr/ Rostopnie/ Vmieieranie.

Calliditas, Chytrosc. Arglistigkeit. Teque mea lodi calliditate puto. Ovid. syn. astutia, fraus, versutia. epith. Pröterva, versuta, astuta, fallax, cauta. & Astutia, Dolus.

Callidulus, Chytry. Listig/ Verständig.

Callidus, Chytry/ Zdradliwy/ Diegly/ Mgedy/ Vmieierny/ Rostopny/ Swiadam.

Listig. Non ego natura, nec sum tam callidus asu. Ovid. syn. Caustus, astutus, subdolus, versutus. Vide Felix.

Calligonon, gr. Sporyz 2.

Callimus, mi, m, gr. Kamien orli.

Callion, gr. Miedunki.

Callionymus, m, gr. Miebomid rybá.

Callis, m, f. Stieſka. Gebahnter Weg.

Secreti celant calles, & myrthea circum. Virg. syn. Sēmita, trames. epith. angustus, occultus, herbosus, arctus, ambiguus. Vide Via, iter.

Callisco, Dterwieie. Erstarren.

Callisthrutia, ficus, callisthrutis. Siga 1.

Calliricha, callirichum, Rzeska skalna.

Callo rectus, Swarodniaty. Verharr.

Callositas, Wdterwialosc. die Härte.

Callosus, Swarodniaty/ Zdterwialy/ Twardy. Voll Schwillen. Humida callosa cum pinferet bordea dextra. Ovid.

Callus, callum, Wdterwialosc/ & sub Wioz Schwillen an den Händen von Arbeit. syn.

Callum, epith. Rigidus, durus, asper.

Callum aprugnum, Soldat.

Callum obduco, Dterwieie/ Twardzieie/

Swardiam/ Zarwardziec. Odbolalem/ & sub Przycugam sie.

Callus terræ, Grzyb. 1. Pilken.

C A L O

Calo, as, è græco Wolam i. Ruffen.

Calo, onis, à Cala, Trepla/ Biermek/ Dzwonicy/ Chalastia.

Calo, onis, à Calo, as, Wożny. ein Schreijer

Calobathrarius, gr. Droznik/ ein Stelken.

Calophantia, as, m, gr. Szabierz.

Calopodium, gr. Trepla/ Ropyro/

Calopus, odis, gr. Ropyro. Ein Leisten.

Calor, Cieplo 2. Hize/ Wärme. --- animos faciunt caloribus aptos. Ovid. syn. ardor, æstus, fervor. epith. validus, aridus, flammans, ignavus, segnis, piger, lethifer, Phœbeus, insollitus, ingens, natus,

naivus, vitalis. pbr. Sōlari tellus semper subiecta
calōri. Terrās ardor hūcat. Grāvis exultus astus
hūcat agros, exūperant flāmma, fūrit altus ad aū-
ras. Lēthiferos accendens Sirius ignēs. Torrec-
anhelantem favis ardōribus orbem. *Vide Astartis*
tempore. Ardor.

Calōrificus, Żagrzewający. Wärmend.

Calpar, Banja i. Bezka/ Pierwiaszki.

Caltha, Gr. Nogiétek. Born-Rose/ oder
Ringelblum. *Mollia luteola pingit vaccinia*
caltha. Virg. epith. Lutea, luteola, flammēola,
ultra, rubens, florēns, pulchra, venusta, odorata.

Calthula, Mielik.

Calthularius, Särbiert i. ein Särber heisset.

Calthulus, Żelcy. Gelb

C A L V

Calva, Czaska 2. die hirn Schal.

Calvāria, Glowia kōś/ Czaska 2. Banja

Calvārium, Glowina.

Calvaster, Calvatus, & Calvēna Lysy i. Bahl.

Calvata vinea, Winnica nie obrodziła.

Calveo, calvesco, calvesio, Lysieiz. Bahl
seyn. syn. Calvo, calvitie sum deformis.

Calvitas, Oszkanie. Berrug.

Calvities, calvitium, Lysina. Bahlheit.

Testa hominis nudum iam cute calvitium. Auf.

Calūnnia, Porwarz/ Chyrosz. Lasterung

Verleumbdung. *Quo dente obtinens spinosa*
calūnnia pugnet. Prop. syn. Injuria; conviciū.
epith. Iniqua, noxia, turpis foeda, nefaria. Vide
Convictium.

Calūnniātor, Porwarca. Ein Lasterer/

Verleumder. Et Delatores, & Calūnniator.

(Phal.)

**Calūnnior, Porwarzam. Schmähen/ Läs-
stern/ verleumden. syn. Convicior, detra-**
ho. Vide Convicior,

Calūnniōsus, Porwarclim.

Calvo, as, i. calbum facio. Calepin. unde Decalvo,
eiusdem significationis in SS. libris.

Calvo, u, & Calvor, erū, Oszkiam/ O-
mylam. Betriegen.

Calvor, aris, i calvus fio, vel calvesco, assert Rhodig.
lib: 13. c. 29. ex Columell.

Calvus, Lysy/ Goly 2. Bahl.

Calx, cū, m. & f. Pisz/ Wapietek/ Ostro-
ga i. Kopyco i. Szach. Rontee/ Ates za-
wodnicz/ Wapno/ Lupiny 1. 2. Czaska

zolebitowa. Ralef. epith. urens, candida

fervens, tenax, vel pro pedis parte. Die See
Duras, vagus, agilis, seu sem. gen. dura, ferrata

pbr. Cornipedemque citum, ferrato, calce fatiga-

Calx mali, Maszow odziemek.

Calybta, a, m. gr. Chalupnik. ein Hirt.

Calyx, ych, Gr. Klobuzki rozey/ Lupiny

2. Czaska zolebitowa. Die Hälften einer
jeden Frucht/ Rosenknopf so ein wenig
auffgangen. Prada, nucum calycet cultro en-
cleare molestum. M.

C A M

Camara, Gr. Sklep. ein Kammer.

Cambio, u, Odmieniam pieniadze/ Mien-
niam sie. Wechseln.

Cambium, Odmienianie pieniedzy.

Camela, sub Diteza. ein Mule fas.

Camelaria, Wielbladow opatrowanie.

Camelarius, Wielbladnik.

Camelasia, camelasia, gr: Wielbladow o-
patrowanie.

Camelastum, sub Wielbladnik/

Camelinus, Wielbladowy. Von ein Ka-
mel = Thier.

Camelota tela, Cämlet.

Camelus, gr. Wielblad/ an Rotwizna linä

Ein Kamel-Thier. Texta camelorum fuerant
velamina fetis. Juv. epith. Hirtus, deformis, ingens,
velox, citus, celer, volucet, onerarius, hirsutus.

Camelopardalis, is, eos, Gr. Wielbladorys.

Camera, e Græco, Chlodnik 2. Sklep i. &

sub Puclat. Ein Gewölbe/ Kammer. Esm-

gent camera, vario vestigia viro. St. syn. Testudo
arcus, fornix. epith. repanda, eburna, picta, ma-
morea, aurata, splendida, micans, praelara, pulchra,
fulgida, mirabilis, multicolor, rutila, cœrulesca, simi-
lata.

Camērarius, Sklepowy. Von dem Gewölbe

Camērario, Sklep i. ein Gewölbe.

Camēratum vehiculum, Rydwan.

Camēratus, Sklepiſty. Gewölbe. syn. incū-
vatus, cūrvatus in atrum.

Camērus, Zawily 2. Krämb.

Camillum, Slomianka. ein Strohalm.

Camillus, Młodzianaszek/ Pächole.

Camilus, gr. Rotwizna linä.

Camine.

ens, cándid.
te. Die Ger
düra; ferrata
calce fátig
ein Hirt
Lupiny
Hälsen einer
ein wenig
et cultro enu
ner.
dre / M
sy.
fas.
vante.
bligdom
m ein Ba
piagna lina
rum fuerant
rimis, ingens
hirlutus.
igdorýs.
lep. i. &
mer. Efn
ym. Tektüdo
piäa, mät
ara, pulchra,
grüfca, sinu
Gewöl
be.
syn. incü
ohalmen
.
Caminé.

Caminéuta, a, m, Gr. Rominnik.
Camino, as, Sklepis/ Ramin robie.
Caminus, Rumin i. 2. Piéc i. Ein Ofen.
--- Ruptus flammam exspirare camilis. Virg. syn.
Fornax. *epith:* Fumifer, avidus, calidus, furens, ter
rificus, horriacus, flammifer, metallicus, flagrans,
enhelans, niger. *vide* Fornax.
Camirus, Závily 2.
Camisia, Rosulá.
Cammäron, cämmöron, Gr. Omigg.
Cammärus, Gr. Rák morski.
Camömilla foetida, Pési rumien.
Campa, a, Gr. Rón wodny.
Campæ, hæ Bayki/ & sub Plots 2.
Campäpus, Obow staroswieci.
Campäna, sub Dwon. Ein Glock. *Es quo-*
que, cui nomen nostras campana per oras. M. epith:
Sönans, clängens, rē-önäns, rēsöna, raüca.
Campanarium, Campanile, B. sub Dwonnicá.
Campanisticum, B. sub Dwonne.
Campanula, Powoy pitorowy.
Campänum as, Dwon.
Campas dici, sub Plots 2.
Campe, es, Gr. Gösiennicá / Robacy w iä-
rynie. ein Raup.
Campēster, Campestris, adiect. abundans ter-
minatione in masculino. Polny.
Campēstre, subst. n. Spodnicá.
Camphōra, Rámforá żywicá. Kampfer.
Campidōtor, Campiductor. Hermanow namie
fini/ żołniercki nauczyciel.
Campigēnus, Przedpropornik.
Campso, as, e græca origine. Mijam co/ Od-
mianiam i. Wechalen.
Campso, Odmieniacz pianisdy.
Camptäules, a, m. gr. Kornećista.
Campus, Polé i. 2. Plác bitwy/ Poboiewi-
sto/ Powod. Ein flach Feld. Obliti ignoto
camporum in pulvere linquunt. Virg. syn. arvum,
ager, tellus, rura, iugera, planities, camporum æ-
quor. epith: Pingvis, iacens, planus, latus, herbidas
spēctabilis, sterilis, humidus, paluster, parulus, æ-
renosus, udus, florens, pulvereus, floriger, frugifer,
optimus, præpinguis, ferax. vide Ager.
Campus jaculatorius, Strzelnicá.
Campus Martius, Gontowy miejsce/ Sey-
mowe miejsce.

R

Camurus, Záktrywiony/ Závily/ Rogow
záktrywiony. Arcum/ gebogen. Pes etiá.
& *camuris hirta sub cornibus aures. Virg.*
Camus, e Græco, Nägebet/ Oglowka/ Was
dźidlo. ein Halfter/ Strick/ Band.
Canā, orum, gr. Rofi i.
Canāche, es, gr. Pies szekulá.
Canacleus, Canaculus, Podkomorzy Krolewski
Canalicium aurum, Złoto Kopáne/ sub Złoto
Indianisch Gold.
Canalicula, Chalastra 2. Hultay.
Canalicula, canaliculus, Arcan/ Roręko/
Rynienká/ Rowek/ Lubka/ Sugá/ Łaskowá
nie wklesle. Holzkäel an einer Sälen/ od
der Mäsiggänger.
Canaliculatus, Łochowácy/ Łaskowány.
Canaliēse aurum, Złoto i.
Canalis, m. f. Rynná i. Rynstok/ Roręto.
Rurá wodna/ Arcan/ Sugá Lubká ná ila-
māna noge/ Rurmusowy row. ein Kanal.
Currentem ilignis potare canalibus undam. Ovid.
syn. Tābus, epith: Plumbēus, longus, angustus, fle-
xuosus, irriguus, parulus, occultus, arundineus, ri-
guus, curvus, curvatus, flexus, inflexus. phr. Mül-
tifidis divisa canalibus unda. Virides recreare cá-
nalibus hortos. Rūit acta repēnte canalibus unda.
Cūrentem, ilignis pōrtare canalibus undam. Ovid.
Canāria, Kłosieniczka/ Pśia pāša žiele.
Canārinus, canarius passer, Kanarek.
Canārius, a cane. Pśi.
Canatam apud Plautum legit Turneb. pro tomo falso
piscis canis marini. Cammarum. Scalig.
Canātim, Po pieštu.
Cancāmum, gr. Láká.
Cancellatim, Braciásto/ Nā Krzyż.
Cancellatio, Rozmierzanie/ & sub Krzyż.
Cancellatus, Braciásty. Durchstrichen/
Aufgekratzt. item vergittert. *Quem cancella-*
to tegit ærea culmine turris. P.
Cancelli, orum, Brata i. Stránki i. 2. Okres
żenie. Gatter/ Tralien. *epith. Tēnues, rā-*
ri, conspicui patentes.
Cancello, as, sub Brace/ & Przekreślam.
Cancellus, Rázet/ sub Rák i.
Cancer, cri, Przesilenie dnia/ Rák i. 2. 3. ein
Krebs. *epith. Littóreus, tēktudinēus, tardí-*
gradus, rubicundus, rubens, piger, tardus, ignavus,
sqūam-

inquāmeus, amnicōla. *phr.* Piscis dēcipēs, Grādīens nōn rēcto trānīre cāncēr.

Cancer, [*morbus.*] **Rāncer**/ **Piekietny ogień**
Plaw 7. ein Brandheit/ der Krebs ge-
nant. *epith.* immēdicābilis, inflammātus,
mōrdax, mōlestus, ācērbus, lāngvēns, mōrtifer, lē-
thālis; crūdēlis. inēxpētus, rōdens, vōrāx. *phr.* ūt-
quē mālūm lātē sōlet immēdicābile cāncēr sērpēre.
Ovid.

Cānchrys, *gr.* sub Rozmāryn 2.

Cāncris *hi.* Aratā 1.

Cāncrinus, Rākowg.

Cāndēfācio, Rozpalam co/ **Biele**/ **Droże**.

Cāndela, **Swieca** 1. Ein Kerz/ Licht. *Can-*
dele cuius dispenso & tempero filum. *Juv. syn.* Cērē-
us, tēda, fax. *epith.* Clāra, trēmūla, rūtīlāns, ār-
dens, lūcēns, cērēa, pinguis, micāns, rādīāns, pērspi-
cuā, flāmmivōma. *phr.* Trēmūla lūce, cōrūscans.
Quā lūcēns āliis ipso dēpāscitur usu. Quā suo āb-
sūmitur igne. Quā sēnsim ā suis flāmmis pērēsa
dēficit, & nōctem cāndela lūgat. Hic tibi nōctūr-
nos prāstabit cērēus ignes. *vide Fax.*

Cāndelaber *m.* pīscis usitatum pro Candelabrum. *Arno-*
bī: & Cecili. hunc Candelabrum. *Noni.*

Cāndelabrum, **Lichtst.** ein Leuchter/
Lichtstock. De candelabro magna lucerna tibi.
Mart.

Candelaria, *orum*, Bromnice.

Candelosbestes, *e.* *m. gr.* Muchā 2.

Cādens, Zatzysty.

Cāndēntia, *e.* Jāsnoś 1.

Cāndēo, *e.* **Swiecz sie** 1. 2. **Weissen**/
weiß seyn. *Tincta super lectos caderet vestis e-*
burnos. *Hor. syn.* ālbēo, ālbēco, cāndico, cānēo,
cānēco, cāndēco.

Cāndēco, **Cāndico**, **Biele sie**/ **Swiecz sie**.
Glūend/ item, weiß werden. *syn.* incāndē-
co, ignēco, vel ālbēco.

Cāndetum, spatium 100. pedum in agro urbano, & 150.
in agresti *Isidor.* & *Auctor* de limitibus.

Cāndicāns ē rufo, Mieniony.

Cāndicāntia, Glānc.

Cāndidātorius, sub **Dostoiznistwā zābiegā-**
igcyh stan.

Cāndidātus, **Wbieli**/ **Dostoiznistwā porty-**
dnie zābiegāigcy/ **Wstep do zego mājcy**/
Proshcy sie. Weiß begleitet/ oder Lehr-
Jünger. *Christus illuc candidatus praesidet co-*
hortibus. (*Troch.*) *syn.* āspirāns, ālūmnus, vel ālbā-
tus, cāndidus, ālbis.

Cāndidē, **Biale**/ **Szgerze**.

Cāndidē vestitus, **Wbieli.** Weiß bekleidet.

Cāndido, *as*, **Biele** 1. **Weissen.**

Cāndidulus, **Bieluzki.** **Weißlecht.** *Extra &*
candiduli diuina tomacula porci. *Juv.*

Cāndidum ovi, **Bialek w iatu.**

Cāndidus, **Bialy iasno**/ **Jasny** 1. **Szgerz** 2.
Bes przygany. **Weiß.** *Candida barba viro,*
coma candida, &c. *Mart. syn.* ālbis, nivēus, ebūr-
nūs, ebūrēus, lāctēus, cānus, cānēscēns, cāndēscēns
ālbēscēns, ālbēdine tinctus, cāndōre dēcōrus, vel lū-
cērus, ingēnūs, vel intēger, innōcēns, innōxiūs, in-
nōcūs. *s. Albus.*

Cāndor, **Bialosć**/ **Jasnosć**/ **Glanb**/ **Szger-**
rosć. **Das Weiße.** *Qui candore nives am-*
irent, cursibus auras, *Virg. syn.* ālbēdo, *epith.* Ni-
valis, nivēus, ālbis, pūrus, cōspiciūs, ārgēntēus,
lāctēus, virgīneus, mirābilis, ebūrēus, intēmēratūs,
pūllātis, āngēllēus, innōcūs. *s. Albedo.*

Cāndōfoccus, *B.* **Latorosł.** 5.

Cānēo, cānēco, **Siwiele**/ **Biele sie**/ **Dosty-**
wa/ **Ściategniez.** **Weiß grau**/ oder alt
werden. *Nec renovatus ager gravidis candelat*
aristis. *Ovid. syn.* Cānēco, ālbēco, cāndico, ālbico
phr. Cānis ālbēco, cānis cāpillis, cāput āspersum est
tēmpōribus cānēbat spārsa sēnēctus, *vide Seneca.*

Cānēphōra, *e. gr.* **Ros niośca.**

Cānis, *orum*, *subst.* **Siwizna.** **Graue Haar.**
Intempestivi funduntur vertice cani. *Boet. vide me-*
Canities.

Cānia, **Pokrzywa** 2. **Brennessel.**

Cānicaceus, **canicæ**, **Otreby**/ & **sub Ospa-**

Cānicēps, **Psiogłowy.**

Cānicēus, **Otreby.** von Aleyen.

Cānicūla, **Gwiazda psia** 1. 2. **Sucká**/ **Pies**

morški/ **Es ná kostce**/ **Szypacz**/ **an Wp-**
dra? **Der Hundstern.** *En quid agis, sicca*
insana canicula messes. *Perf. (Signum caeleste, in ca-*
ins exortu calores sunt maximi.) epith. *Artifera, icā-*
ria mālēsāna, ārdēns, insāna, sēgnis, inērs, pēstifera
pīgra, fūrens, ignivōma, fervida, sitibūnda, ignēa
ācris, ignita, extīōsa, lethālis, pērniciōsa, cālens
ūsta, ādūsta, tōrrida, mōrbōsa, dāmnōsa. *syn.* Cā-
nis *Sirius. phr.* *icārium sidus.* *Sirius ardor, Siderē-*
us cānis, cānis artifex, icārij stēlla prōtēra cānis
Torquet et exhaustas cum sicca canicula ariva mor-
bida signa canis. *Siccans insana canicula mēse-*
Jam dudum coquit. *Hoc ubi hūleca siti findit cānis*
artifex arva. *Scire erat in voto dāmnōsa canicula*
quantum

quantum raderet, est canis, icarium dicunt, quos
sidere moro. Tota sicut tellus praeipiturque seges.
Calidi cum sideris astu deponit flavas annua terna,
comas. Unda sub astivum non addenda canem. Ve-
nit enim tempus quo torridus aestuat aer. Incipit
et sicco fervere terra die incendit, torret, urit siti-
entes Sirius agros. *vide Canis, Astrum.*

Canicula damnosa, Rostek rucenie nieszko

Caniculares dies, Kanikulá. (slowe.

Caniculus, Piesek 1.

Canile, Psiarnia

Canina, Psia skorá / & sub Pokrzywa.

Canina eloquentia, caninum studium, Pros-
kuracya.

Caninum prandium, vide Prandium caninum.

Caninus, adiect. Psi, Hundisch. Inde canina
foro latras facundia toto. Prud.

Caninus dens, Kiel.

Canis, commune, Pies 1. 2. Es ná kostce/
Bur / Rostek rucenie nieszko / Lás-
cuszek / Gwiadá psia wiekša / Po chlebcá /
Niewstydlivy / spiesz / Srož 1. ein Hauss-
hund. Hinc canibus blandis rabies venit &c.

Virg. syn. Lycisca, molossus. *epith.* Vigil, levis-
mus, vocifer, comēs solllicitus, fidus, fidelis, per-
nix, vocalis, pervigil, sagax, custos, impavidus, ter-
ribilis, sedulus, attentus, celer, ferus, infestus, citus
avidus, audax, horrensus, auris, odorosequus,
properus, terrificus, rapidus. *phr.* Cursu fortis. Na-
ribus acer. Furibus invisus. Gressum comitatus
herilem. Vigiles, sedula turba canes. Canes qui-
bus est audacia praecipua. Turba canum circumsona.
Nuntiat hostem cura canum, fuscus; procul latrati-
bus arcet. Canes vestigia nostra sequuntur sollliciti
canes latratibus instant: Latratibus aethera com-
plant. Domus alta molossis personavit, exagitant
et. Lar & turba Diana fores. Non ego te vidi Da-
monis, pessime, caprum excipere insidiis multum.
latrante Lycisca? seditq; canum latratibus in auras,
canum latratibus intonat aether, stygius saevus terre
latratibus janitor.

Canis famina, Suká / Psica.

Canis gregarius, pecuarius, pastoralis, vil-
laicus, Hundel.

Canis minuscule, Gwiadá psia mniejsza.

Canis ponticus, Bobr.

Canis venaticus, inquisitor, sagax, Pies
lowy. Ein Jaghund. *epith.* acer, sagax
infestus, celer, properus, rapidus, citus, pernix, ve-
lox, anhelans, astutus, avidus, rapax, audax, inre-

quantum

pidus, vocifer, mordax, irrequietus, sedulus, odor-
sequus, horrendus, armillatus, hirsutus, raucus, trux
ferus, levis, fortis. *phr.* Naribus acer. Nare sagax,
Pedibus celer, pavidus noctis vestigia cerare. Nare
legens vestigia fera, prodens clamore feram, errorif-
que fera per devia mersa. Nare legit, tacitoq; pre-
mens vestigia rostro. Iustrat inaccessos venantem,
indagine saltus, ut canis in vacuo leporem cum Gal-
licus arvo vidit, et hic pradam pedibus perit, ille
salutem: alter inhasuro similis jam jamque tenere
spemat, et extenso stringit vestigia rostro: alter in-
ambiguo est an sit comprehensus, et ipsis moribus e-
ripitur, tangenciaque ora relinquit. Nec creditur
ulli sylva cani, nisi qui presso vestigia rostro collig-
git, et praeda nescit latrare reperta, contentus tre-
mulo monstrasse cubilla loco. In nemus ire liber, se-
pe canes frustra nemorosos montibus errant latran-
tes. *vide Venor.*

Canistellum, Rosyk / Lowy.

Canistrum, n. & Canister, e graco. Ros 1.

Brodkorb. Pabulaq; in floribus plenis appone
canistris. Virg. syn. Calathus, cista, cistula. *epith.*
Patum, latum, gravidum, vimineum. & Calathus

Canities, canitudo, Siwizna. Das graue

Alter. Canities inculte jacet, stans lumina flam-
mas. Virg. syn. Cani. *epith.* Sordida, sancta, pro-
lixa, pilica, nivea inculta, veneranda, arida, rara,
honorata, senilis, impexa, effusa, *phr.* Tempora
canis alba, albensia, conspersa. Canum caput, tem-
pora cana. Jam mihi canities pulsus mollioribus an-
nis venerat, antiquas miscueratq; comas. Jam mi-
hi deterior canis aspergitur atas. Jam mea cygne-
as imitatur tempora plumas. Turpem canitiem
pati. Magna fuit quondam capitis reverentia.
cani. inque suo pretio ruga senilis erat. Morosus
nondum squallent tibi tempora canis. & Senectus.

Canina, Gr. Trziná / Sletnia / Piszalká 1.

Rogoz. Rohr. syn. calamus, arundo, fi-
stula. *epith.* Palustris, viridis, crassa, paludigena,
stridula, tremula.

Cannabinus, Konopiány.

Cannabis, hac. cannabum, Konopi 1, 2.

Cannabis torta, Liná. Hanff. Tunc mare
transsilias! tibi torta cannabe fulto. P.

Cannabus, Szugly.

Cannache, es, Gr. sub Pies.

Cannaria, Klostennizka.

Cannensis, Trzinny.

Cannetum, Trzia.

Canneus, canitus, Trziniány.

Cano, n. Spiewam 1. 2. Pieie/ Brzaskam/ Trzbie 1. 2. 5. Gram nâ lunt/ Nâbiim usy. Singen. Lata fere letus cecini, cano tristitia tristis. Ovid. *syn.* Concino, cāto, mōdūlor. pbr. Cāntus do, exērcēo: atharā mūlcēo cāntu. Lūdo wēflu. cānōros dat pēr cōlla mōdos. Mūsam mēditor, ingēmīno. liquidas cōmpresō gūtūre wōces. Cārmina wōce mōdūlor. Fērio aēra cāntu. argūta mōdūlari cārmina wōce. Latos ōre ciēre mōdos. Cāntus, wēl cārmen dūlci gūtūre prēmēre, fūndēre. Wōces inflectēre cāntu. Liquidum fūndēre ab ōre mēlos. Plectēre wōcem in dūlces mōdūlos. cāntu fallēre, solāri cūras, lābōrem, ōtia, inflāre cālāmos, cithāram agītāre. Dōctas antēire cāntēdo aōnidas. Spirāre incipiunt dūlces cīta pēctōra cāntus. Nēc nōn Threicius lōnga cūm wēste sēcērdos, oblōquitur nūmēris septem discriminā uocum. Tu Titire lēnto in ūmbra. Fōrmōsam rēsōnāre dōces amāryllida sylvas in cāntum insūrgit mēntēscquē lēwāre cāntēdo est sōlitus cāntu. lātē rēsōnābat acūto. Hymnisōno cāntu nōcturna sīlētīa rūmpit. Mūlcēns mōdūlamine cūras. Circūm pūeri innūptāq; pūella sacra cānunt. omnibus hoc vitium est cāntōribus intēr amīcos, ut nūquam indūcant ānimum cāntāre rōgātī, inūlsi nūquam dēsīstāt. Dicta ēst sylvas & sāxa mōwēre, & mūlcēre fēras, flūmīna lōnga mōrārī. ōre suo, wōlucēsquē wāgas rētīnēre cāntēdo. Rūrāquē mūltisōno cāntu mūlcēbat aēdon. Fēstīvis fēciunt cāntibus āstra tūbā. Nōs ōtia wītā solāmur cāntu. Mēcūm ūna insylvis imitābēre Pāna cāntēdo. Cārmina jam mōrīens cānit exēquialia cyncus. āwia tūm rēsōnānt āwibus wīgūlta cānōris, intēreā dūrum cāntu solāta lābōrem, dōctāquē mēllisūis wērtēre wērbā sōnis.

Cano bellicum, Trzbie nâ crwoge/ Pobudzā Cāno foris, Gram smyżkiem/ sub Gram rēk& lewq.

Cano modularē, mūsicē, symphonīā, &c. Melodyinie spiewam.

Canon, onis, m. Gr. Prāwidlo 1. 2. Wizerunt Rējestr 7/8. Probiert/ Kompasowy biegunek/ Szal izzget/ Żywnosć/ Obrok/ Dochod 1. 2. Pobor. Podymne/ Podstawek 2.

Regel/ Richt scheid/ Linial. Si demum excessit Grammaticos canonas. Auf. *syn.* Rēgūla, nōrma, lēx.

Canonicorum Collegium, & Conclave Rāpirtula. Cānōnicus, Gr. Rānōnik. Das nach dem Richtscheid ist/ vulgd in die Zahl der Heiligen bringen.

Cānōnium, Rānōnia 2.

Cānōnizātiōs, Rānōnizowanīe.

Cānōnizo, as, Gr. Prostruie/ Rownam 2. an Rānōnizuiē?

Cānor, oris, Dwiet/ Brzmienie/ Glos. Ein guter Thon. Mania Phebea structa canore lyra. Ovid. *syn.* Sōnor, sōnus, cāntus.

Cānōrus, Cānōrōsus, Glosny/ Brzmiecy/ & in Glos wdziecy. Wohl lautend. Via tum resonant abibus virgulta canoris. Virg. *syn.* Sōnōrus, sōnāns, rēsōnāns, strēpēns, stridēns, dūlus.

Cānōsus, Siwy.

Cānstrissus, B. Szatny.

C A N T

Cantabilis Psalm. 118. aptus cani. Cantabiles iustificationes Dei. i. suaves instar cantici. Bellarmin.

Cantabrica, Orlik/ Wazy mord.

Cantabrum, Orzby 1.

Cantamen, Czary. Gesang. --- Magica nossem cantamina Musa. Prog. vide Cantus.

Cantatio, Spiewanīe/ Czary.

Cantator, Spiewak. Ein Singet. Cantator cygnus funeri ipse sui. Mari.

Cantator fidibus, Strzypek.

Cantatrix avis, Piat spiewajacy/ & in Spiewak. Singerin --- cytharas cantatrix choreas, Claud.

Cantatus, Slawny/ Czatarowanj.

Cantellus, Walach.

Cantēriatus, Laszskami wspany/ in Włach ca podwizana/ & in Podpietram.

Cantērij, Krolwy/ Szragi.

Cantērinus, Ronsti 1.

Cantērioli, Laszsk.

Cantēriolus, Sostka.

Cantērius, Walach/ Kozly do drew.

Cantharias, e, m, Gr. sub Krowka 2.

Cantharis, idu, gr. Rantaryda.

Cantharulus, sub Konew.

Cantharus, Gr. Konew/ Młorek 2. Krowka robat/ Krowka rybā morka. ein Rann Cantharus ingratus succo, tum concolor illi. Ovid. epith. Ligneus, spūmans, turgidus, dūlcifer, grāvis.

Canthellus, Csiel/ Gruby.

Canthēriolus, Sostka.

Canthērius, Walach. Ein Wallach.

Cāthus.

Canthus, *Gr.* Obod/ Sýnáz. 2. Kolko bez
spic/ Ragg grá/ Rgók woku.

Canticum, canilena, **Piesń**. Ein Lied
oder Gesang. *Cantica* qui nili, qui caditana

sufurras. Mart. *syn.* Carmen, cantus, melos.

Cantillo, **Spiewam** 1. 5. **Przyspiemywam**.

Cantio cantuncula, **Piesń**. ein Liedlein.
nunc condidere cantunculas turpes. Scaz.

Cantito, canto, **Spiewam** 1. 5. **Nabitam** u
sy. *Offt singen* facturum credo, ut habeas

qui cum cantites. [amb.] v. Cano.

Canto alicui ocyma, **Strofuis**.

Cantor, cantrix, **Spiewag**.

Cantor circumforaneus, cyclicus, **Smyk** 3.

Canturio, **Smietkocz**.

Cantus, ti, idem Canibus.

Cantus, us, **Canulus**, **Spiewanie**/ **Czary**.

Gesang. --- *Magici* adjuvant canibus herbas
Gr. syn. Concensus, carmen, cantio, modülamen.
Musa cãmena, mōdi, mōduli, mēlos. *epith.* or-
pheus, tremulus, argutus, dulcis, ambrosius, melli-
flus, amoenus, rãdens, matutinus, sōnans, acutus.
Mæonius, gratus, rusticus. *phr.* Vōcis modülamen.
Aures mülzens. Lãborem, cūras, oria fallens. Cūra-
rum dũce lēvamen. *vide* Cano.

Cantus buccinarum, **Trab diwiok**.

Cantus inclusus, **Melodyia**.

Canus, **Siwy**/ dawny **Staroświecki**. **Grav**
Frigora nec tantum cana concreta pruina. Virg.
syn. Candidus, canescens, cãdẽtẽ, albus. *phr.* Ca-
nis capillis asperis, albẽs, albescẽs.

C A P

Capacitas, **Obietnosć**/ **Przestwor**/ **Szeroz**
kosć/ **Wnetrze** 2. **Diura**.

Capax, **Przestworny**/ **Obietny** 1. **Sãbig**.

Tu potius ripis effuse capacibus amnis. Ovid. *syn.*
amplus, spãtiosus, latus, late patens, fel aptus, idõ-
neus.

Capax est, capit, sub **zmiesci** sig.

Capedo, capeduncula, **Kruyk**.

Capella, **Rozkã**/ **Rozietek** prak/ **Czaykã**.
ein Klein Ziege/ **Gaislein**. --- venit Hesse-
rus. *ite* capella. Virg. *vide* Capra.

Caper, **Roziel** *grygony*/ **Jurny**. ein Boek.
Non aliam ob causam Bacchi caper omnibus eris. Virg.
syn. Hædus, hircus, capreolus. *epith.* Barbiger, bar-
batus, bicornus, sordidus, lascivus, petulans, campē-
aris, timidus, vagabundus, immundus, sylvestris.

intonsus, petuleus, torvus, acer, fedus. *phr.* Dux
grægis cornibus fronte minax. Sē caper acer inhõ-
stem cornibus intortis infert. Cornibus intortis in-
surgit in hostem capreolus. Barbigerumq; pecus
cornu luctatur in hostem ut saturas gestit dux græ-
gis inter oves. Stabat sacer hircus ad aram. secum
agit immundos & olentes turpiter hircos. Tenet
& lactens, & primis cornibus hædus. Hædiqu; pe-
tulei floribus insultant. Præterea tremuli tenetis
cum vocibus hædi. Mollis petulans hædus in her-
ba. Non longius hædos insultare solum paritur sine
matre vagantes.

Caper, e *Gr.* origine. **Wieptz** **diiki**/ **morski**.

Capérans frons, **Roziel** tr.

Capératus, **Zmarzgony**.

Capéro, as. **Matheze** sig.

Capēs, is, **Pokolenie**.

Capesso, i, vel y, vel si itum. **Bierze** sig/ **Jz**
mam sig/ **Gotuie** sig. & c. An die Hand ne
hmen/ ergreifen. --- mihi iussa capeffere sas
est. Virg. *syn.* Capio, accipio, teneo, obtineo.

Capesso iussa, **Sprãwuis** co roszkano.

Capesso me, **Jdy**/ **Udãis** sig **gdzie**/ **Grãmo**

Caphura, gy. **Bãnfora** **zywica**. **Ue** sig.

Capidula, capiduncula, a, **Czãra** 1.

Capidulum, **Żawiele**.

Capillaceus, **Wiosciasty**.

Capillamentum, **Wiosy**/ **Plory**/ **Rosmãciny**/

Wiosy **przyprawne**/ **Pregã**. Ein gemas

hres **haat**. *syn.* capillitium, capilli.

Capillare, is, **Czepet** 3. & sub **Wiosowy**.

Ein **haathaube**. Dividere mœcha pauperis ca-
pillare. (Scaz.)

Capillaris, **Wiosowy**.

Capillatura, **Plory**.

Capillatus, **Rosmary**/ **Galant**. **haarechig**

Parere gaudent villico capillati. (Scaz.) *phr.* Cũ i
capilli, crines effusi longi. Capillis horridus.

Capilli intorti, **Redzior**.

Capilli impexi, incompti, horridi, **Roztar**
chane **wiosy**.

Capillitium, capillum, n. **Wiosy**. Eine

Perucque. *syn.* capillamentum, capilli.

Capillis, capillo trahere, **Żã** **wiosy**.

Capillor, aris, **Wiosami** **obraſtam**.

Capillus, **Wios**/ **Wiosy**.

Capillus veneris, **Wioski** P. **Mãry** **zielen**.

Capio,

Căpio, *Biore* 1. *Chwytam* 1. *Porywam* / *Ja mam kogo* / *Rzucam* *sie do czego* / *Poymuie* / *Poymuie myśla* / *Dochodze* / *Obezmuie* / *Ogarnę* / *Podęymuie* 2. *Wodzie* / *Bierze w sie* / *Nehmen* / *fangen*. --- *fructum capere* *is amoris*. *Luc. syn.* *accipio*, *sūmo*, *assumo*, *prēhēdo*; *prēdo*, *phr.* *Cāpe* *sacra mānu*.
Căpio *usu*, *Dawnościz* *używania* *prawa* *dostaie*. (*prawa*,
Căpio, *oniz*, *Branie* / *Dawności* *używania*
Căpio, *eriz*, *Lubie* / *Smakui* *sobie* / *Chce mi sie* / *Wodze sie* / *Wlowic sie*
Căpis, *idiz*, *Konew* / *Krużyk* / *Misa* 2.
Căpistērium, *Wieża* *czł.*
Căpistratus, *Quidāny*. *Gerāumt*. *Vite capistratas cogeāt ad effeda tigres*. *Sid.*
Căpistro, *as*, *Ogłowa* *klade*.
Căpistrum, *e* *Gr.* *Ogłowa* / *Widienica* / *Rekoiesi* / *Toporysko* / *Obwiaslo* / *Ręga* *niec* 2. *Halffter*. *Audiat*, *inque vitem det molibus ora capistris*. *Virg. syn.* *Fraxum*, *habēna*. *epith.* *Nodolum*, *ferratum*, *molle*, *pūrpūreum*, *impōrtūnum*.
Căpit *me* *satietas*, *satias*, *odium*, *Przyiada*
Căpita, *n. plur.* *Ludzie*. *& in Bydle*. (*sie co*
Căpital, *Żmienie* / *Podwik* / *Humetal* / *Niez* *cnorā* / *Grzech*. (*olem*.
Căpital, *vel capitale* *id est*, *Pachnie co gāt*
Căpitalem *fraudem* *admittis*, *tibi* *creas*, *idem*, *& sub* *Przyplacam* *czego* 2.
Căpitalis, *Głowny* 2. *Smiertelny* 2. 3. *Niez* *cnorliwy* / *Kroki* / *Niezgwałciły* / *Domcia* *pnny*. *Deß Todes werth* / *halßbrechend*.
Seu capitale nefas operosa diluis arte. *Luc.*
Căpitaliter, *Głownie* / *Niebepiecznie*.
Căpitāneus, *B.* *Stratoſtā* 1.
Căpitārium, *capitarium* *as*, *Pogłowie* / *Jści*
Căpitatio, *idem*, *& Podymne*. (*znā*.
Căpitatus, *Głowiasty* / *Mierosochary*.
Căpitel *cavere*, *Gardlem* *obowiazac*.
Căpitel *census*, *Golora* / *Komornik* / *Podly*.
Căpite *aperto*, *nudo*, *Niewstydliwie*.
Căpite *diminutus*, *sub* *Ponizem*. *Item* *Pos* *dy* / *Wywolaniec*.
Căpiti *tuo*, *sub* *Boday* *miz*.
Căpite *stare*, *Nā* *głowa*.

Capite *iosum*, *iusum* *suspendi*, *Nogami* *wsgora*.
Căpitellum, *Răpitelă* / *Głowica* / *Galka*.
Căpiti *tuo*, *Nā* *two* *dusie*.
Căpitis *causa* *dimicatio*, *Sąd* *o* *głowe*.
Căpitis *diminutio*, *Ponizenie* / *Wywolanie*.
Căpitis *magni*, *Głowiasty*.
Căpitis *minor*, *Ponizony* / *sub* *Ponizenie*.
Căpitis *status*, *Molność* 1. (*Răstălit*.
Căpitium, *Podwik* / *Răptur* 1. *& sub*
Căpito, *oniz*, *Głowa* 3. *Wporny* / *Głowacz*.
Căpito *durus*, *capitofus*, *Wporny*. (*ryb*.
Căpitularus, *Głowiasty*.
Căpitulo, *as*, *Rozkladam*.
Căpitulum, *Głowka* 1. 3. *Răpitela* / *Răp* *ularz* / *& sub* *Żawiāsa* / *Sumā* 2. *an* *Răp* *rulum* ? (*Kamiz*.
Căpnias, *e*, *capnites* *e*, *m*, *gr.* *Dymnit*.
Căpnitis *cadmia*, *Mosizne* *abo* *Niedziane* *odmiory*.
Căpnos, *m*, *Gr.* *Rutā* 4. *Rokoryz* 2. *Dym*.
Căpnumargos, *Gr.* *Żmiā* *czetwona*.
Capo, *oniz*, *Răplun*.
Căppas, *Răpa* *Kościelna* / *Ornat*.
Căppa, *Ferr.* *corr.* *Campa*.
Căpparis, *is*, *f.* *Gr.* *Răpary*.
Căpra, *Rozā*. *Ein* *Gaiß* / *eine* *Stiege*. ---
Non illa feris incognita capris. *Virg. syn.* *Caprēa*, *capēlla*. *epith.* *Lăciva*, *sima*, *hirra*, *villōsa*, *carbō* *gēra*, *hirsuta*, *syvēstris*, *sēquax*, *intōnsa*, *timidā*, *cūpida*, *dūmivāga*, *pāvida*, *pētulca*, *vāga*, *fūgitiva*, *bārbāra*, *fūgax*, *hūspida*, *lūctifica*, *grācilis* *quērit* *phr.* *Caprigēnum* *pēcus* *āmāntes* *sāxa* *capēlla*. *Di* *stēnta* *lăcte* *capēlla*. *Tēnēra* *atrōndent* *sima* *vir* *gūlta* *capēlla*, *flōrēntem* *cūtisum*, *sēquitur* *lăciva* *capēlla*. *Nōn* *me* *pāscēntē*, *capēlla*, *flōrēntem* *cūtisum*, *aut* *sālices* *cārpētis* *āmāras*.
Căpra *syvestris*, *Rozā* *dzika*.
Căprarius, *Rozarz*. *Ein* *Gaiß* = *Hirt*. *syn.*
Caprarum *cūstos*, *pāstor*.
Căprēa, *f.* *Sarnā*. *Ein* *Rehbock*. *Imbelli* *caprea*, *sollitussq*, *lepus*. *vide* *Capra*.
Căprēolus, *Rozielek* / *Sarn* / *Bunry* *w* *bus* *domāniu* / *Szragi* / *Szreple* / *Żastrzal* *w* *bus* *domāniu* / *Witecki*. *Ein* *Steinböcklein*.
Capreoli *sparsis* *etiam* *nunc* *pellibus* *albo*. *Virg.*
Căprēolus *bicornis*, *Żak* *dwoyżby*.
Căpriceps, *cipis*. *Rozogłow*. *Capri-*

Capricornus, Rozorożec. Steinbock.
 Caprificiales dies, sub Ránikulá 2.
 Caprificario, Sig opáctowanie.
 Caprificor, sub Sigá lesna.
 Caprificus, Sigá 3. Wilder Feigenbaum.
 Qui modo ficus eras, jam caprificus eris. M.
 Caprigénus, Rozí 1. Geiß: Geschlech. ca-
 prigenumq; pecus nullo custode, &c. Virg.
 Caprile, u. caprili casa, Rozíarnia. Lin
 Geiß: stall.

Caprimulgus, Rozodoy 1. 2.
 Caprinus, caprili, Rozí.
 Capripes, edis, omne. Rozionogi. Daß Gar-
 is: Fuß hat. Capripedes agitat cum lata proter-
 via panos. Auf.
 Capriscus, Wieprz: díkí morstí.
 Capróna, capronea, Czupryná/ Grzywá.
 Caprunculum, Donicá. ein irden Geschir.
 Capula, Gr. Puzdro 1. Pudlo/ Rápsa/ Tor-
 bá. Lin Riste. syn. capsula, cista, arca
 epith. angusta, argentea.

Caplaces, a, m. Gr. Baniegká.
 Capsarius, Páchois/ Siroj 1. Szátny/ Stro
 Capsarum opifex, Szolacz. (latz.)
 Capsella scilicet Capsula Rápsa/ Puská 1.
 Krubká/ Torbegká/ Pudoko.
 Capsus, si, Wozowy zad/ Rolásá nákrýta.

CAPT

Captatio, Podchwytawanie/ Chwytanie.
 Captator, Podchwytacz/ Dłedzierwa zás
 biegiacz.
 Captatorius, Podchwytliwy/ Wykretny.
 Captio, Branie/ Chwytanie/ Oshukanie/
 Lápazka 2.
 Captiosus, Podchwytliwie/ Wykretnie.
 Captiosus, Podchwytliwy/ Wykretny.
 Captivitas, Poimanie 1. & Poimaniec. Ge-
 fangnus. Captivitas & cecitas. (Iamb. Dim.)
 Captivulus, Lápazka 2.
 Captivo, as, Imam kogo. Gefangen ne-
 himen. Exiles telis captivat aranea muscas. Text.
 phr. subjugá mitto, compedibus, vinclis, catenis
 vincio. ab hoste capio.
 Captivus, adiect. Jenstí.
 Captivus, substant. Poimaniec. Gefangen.

Captivum portatur ebur, captiva Corinthus, Hor.
 phr. Subjugá missus, captus ab hoste. Vincit á-
 hénis tērga nōdis. Vincula gērens cērvicē. Vincit
 eōlla cātēnis. cōmpēde nēxus. Vincit ēram vēr-
 sas in mēa tērga mānus, gēmēns victōris jūssa sū-
 pērbí. Jam nobis audax Germānia sērvit. Libēra
 Rōmāni sūbjēcit cōlla cātēnz. Victa pōtēst flēxo
 succūbuisse gēnu. Tēnebrōso in cārcēre vinctus,
 clāusus. Missus & in rigidi lātēbrōsum cārcēris an-
 tram. Squallidus illum cārcer hābet, clāusus tēne-
 bris & cārcēre cāreo, clāusa dōmo tēnēor, grāvi-
 būsque cōercita vinclis, cārcēribus clāusus cāsis &
 cōmpēde vinctus. Nunc cārcēris āngūsti vīncūla
 tēnent. Vide Carcere multare.

Captio, Chwytam 1. Podchwytawam/ Lo-
 wie: wierzé/ Lowie tr. Pilnuje 2. Strátam
 si/ Godze/ Wabie/ Záchodze ná kogo/ Zás
 biegam 5.

Captura, Oblow/ Polow/ Nierzgodnize/
 Zaplata/ Obrywka. Lin Sang, Implevit
 captura sinus, ut plebe redundans. Sid.

Captus, us, Branie/ Polow/ Poietnosť/
 Zdolność.

Captus animi, animo, corde, mente, Szálos
 ny 1. Zápamietaly/ Glupi.

Captus auribus, Gluchy.

Captus membris, Niedolezny.

Captus oculis, Slepý 1.

CAPU

Capula, Diban/ Konem/ Krúžek.

Capularis, Grobowy/ Smiertelny. Lince
 der jekt auff der Gruben gehet/ Stein-alt.
 Ne dicas igitur, dum peculiaris ero. Text.

Capularis senex, Zgrzybiaty.

Capulator, Zlewacz. Lin Schöpfet.

Capulica, Gellio, navis capacissima Mosellanus.

Capulo, as, Zlewam. Schöpfen.

Capulo proximus, Zgrzybiaty.

Capulum, Rekoieś/ Truna/ Mary/ Grob.

Capulus, Rekoieś/ an Jelca? Lin Hands
 habe/ Schefste. --- Lateri capulo tenuis abdi-
 di ense. Virg. epith. Aurēus, ebūrnus auratus,
 micans, splēdēns, splēdidus, argēntēus, insignis,
 pulchēr, rutilus, cōruscus, gēmmatus. phr. & capu-
 lo insignis, radiabat acinacis auro.

Capus, Ráplun. Lin Rapaun.

Caput, Glowá/ Cłowiek 1. Osoba 2. Glow
 ka/ Leb/ Przodek 1. Punkt 5. Przednia
 część/

czec. Sumá 2. Urykul/ Rozdíl 2. Vše
Wiercholek 1. Obuch/ Korzen/ Wiersch 1.
Roniec 1. Zdroy/ Jsciżná/ Pogatek 1. Herst
Sprawca/ Zymot/ Wolnośe/ Kroszyny/
Rogi/ Bydle/ Powiadaez. Das Haupt/
Kopff. Thesaurus caput est, pro capite ara pe-
tit. Nov. syn. Tempora, vertex, cervix, collum.
epith. Rutilum auricolum, cellum, honestum, ni-
tidum, ambrösium, flavum, roseum, infulum, ca-
num, grande, juvenile, illustre, fidele, ignavum,
solicitem, insuperabile, humanum, acutum, vene-
rabile, erectum, submisum, coronatum. phr. Pro-
missos effundens vertice crines Tempora perfrin-
git fulvo rōcēta capillo. vertex capitis. Cēsārie
dēnsūm Rēdīmīcāq; tempōra lauro. Præradīat caput
auricolum, roseūque per auras, it decor at procē-
ra caput cervix fulcibat honestum. Summa flavum
caput extulit unda. Forma bovis cui turpe caput,
cui plurima cervix. Caput obiectare periculis, supe-
rant capite & cervicibus altis.

Caput brachij, *Ramie 1.*

Caput coenæ, *Porrāwā pierwsza.*

Caput facio, emitto, *Wyrastam 2.*

Caput femoris, *Stawowy ch kości koniec.*

Caput fluminis, caput aquæ, *Zrodlo.*

Caput malignissimum, *Niecnosliwy.*

Caput, opugno, peto, *Stois na głowę.*

Caput porcinum, *sub Szyk.*

Caputium, *Raput mniski. Lin Raput.*

Capys, *jos, Gr. Sokol. (Vnus ē comitibus A-*
nea, qui Capuam condidit.) & Capys, hinc nomen.
Capitanæ dūctur urbi. Virg. (Ovid. in fast.) Trōs
est generatus ab illo. Alsārcusq; Capyn.

C A R

Cara, lege Chara.

Carabus, Gr. Rák prekonogi.

Caracalla, Szara dluga/ Rápica.

Carbaseus, carbasineus, carbasinus in Plo-
rno. Aus reinem Leinwar gemacht. Post
hec carbaseis humorem tollere velis. Tib.

Carbasinus item, & Carpasinus, Zielony. Car-
basinum, ac spacijs gemmata monilia colli. Fil.

Carbasus, carbasum, Plorno/ Zagiel. Sub-
til Leinwar. item Lin Schiffsegel. Carbasu
deducit, ne qua levis essuat aura. Ovid. syn. Vela,
linthea. epith. Fluxa, vaga spūmācia, cava, alba,
prospera, secūda subita, recurva, fugatia, plē-
na, contracta. phr. eiecto affixa malo Carbasu. Tu-
midoque inflatur carbasu Austro. vide Velum, Na-
vis, pro bestie, vide Vestis.

Carbātinæ, Gr. Kurpie.

Carbo, Wogl 1. 2. Lin Kol. --- creta, an
carbone notandi, vide Ignis.

Carbo unguentatus, Trocizka.

Carbonaria, Wogielnia.

Carbonarius, adiect. Woglisty.

Carbonarius, subst. Woglatz. Lin Koler.

Carbone noto, Proy. Odrucam/ Przyga-

Carbunculario, Zagorzenie 2. (niem.)

Carbunculo, as, & carbuncolor, aris. Zapas

la sie wprzod/ Zagorywa/ Vsyha.

Carbunculus, Czerwony.

Carbunculosus, Wygorzaly/ Czerwony.

Carbunculus, Woglik 1. Rarbunkul 1. 2. Pl

sek czerwony/ Wygorzelina/ Ziemia ger-

wona. Lin Rarfunckelstein. Fulmineo ru-

tilans Carbunculus igne coruscet. M. syn. Pyrōpus

epith. Præfulgens, radians, splendidus, nitidus, lu-

cidus, scintillans, rutilans, rubicundus, lucens. phr.

Vomens, insitus in fulvo radians carbunculus auro,

igni rutilante pyrōpo clara micante auro. flammal-

que imitante pyrōpo. ignivomi lucēt de nocte py-

copi pēctōra flammigēris radiabant clara pyrōpis.

ardēnti circumvēlita pyrōpo. & Pyrōpus, Gemma.

Carbunculus amethystizon, Rubin.

Carbunculus Carchedonius, Garamanticus.

Granatek Kamien.

C A R C

Carcer, Wizieńie 3. Wizień/ Niecnosliwy

Smrod/ 2. Kres zawodnigzy 1. Lin Ge-

fāngnāf/ Rerēet --- Clauso ventorum car-

cere regnet. Virg. syn. custodia, carceris antrum.

epith. sollicitus squallidus, moestus, tenebrosus, te-

ter, hostilis, incers, angustus, savus, rigidus, ferox,

profundus, ingratus, infestus, mœrens, cævus, um-

brösus, invisus, ferratus, abstrusus, foetidus, horribi-

lis, terrificus, dirus, crudelis, molestus, metūendus,

gemebundus, inamœnus querulus, cævernösus. phr.

Squallens situ. Fœtore plenus. Spissa caligine se-

ptus. Sine luce domus. Sine lumine tectum Car-

cēris umbrōsi nigro sub fornice. Rigidi lætēbrosūm

carceris antrum. Nec auras Rēspiciunt clausi tēnē-

bris & carcere cæco. Inque feroci carcere cōntri-

ctus. Solidus claudet carcer utrumque reūm. vide

Vincio.

Carcer robustus, Ciemnicā.

Carcerarius, adiect. sub Tarasowe.

Carcerarius, subst. Tarasowy.

Carceraticum, Tarasowe.

Carceres

C A R

Cārcēres, hi, *Res* zawodniczy od *kreogo*.
Cārcēris praefectus, *Tatásow*.
Cārchārias, *e. m. carcharus*, *Gr.* Pies morski
Cārchēdōnius, *Karbunkul* 2.
Cārchēsum, *Cr.* Rostruchan/ Kredens story/
Wstówy wierzch/ Winda 1.

Carcinetrum, *Plini. al. Carcinethrum*.
Cārcinias, *e. m. Gr.* Rákowy Kamien.
Cārcinōdes, *Gr.* Rāncerowaty/ sub Rákowy
Cārcinōma, *Gr.* Rāncer. Der Krebs.
Cārcinōthrum, *Gr.* Sporty
Cārcinus, *Gr.* Rák niebieski.

C A R D

Cādāmōmum, *Gr.* Rāykie żiarnkā.
Cādāmōn, *Gr.* Rzeżuchā 1. Rāykie żiarnkā
Cādiaca, *Gr.* Serdecznik 2.
Cādiacus, *Gr.* Rordyācny/ Żoładka bole-
nie cierpiący.

Cardiacus morbus, *Rordyāka/ Żoładka bo-*
lenie. Das stechen des gewēds.

Cardinalis, *adiect.* Zawiasowy/ Biegunowy/
Przedni 1.

Cardinalis, *subst.* Rācdynal. *Ein Cardis-*
nal. epith. Sacer, vēnērāndus, vērēndus,
pūrpūreus. phr. Vēnērāndus mūrce Praeful cārdi-
nēa infūla conspicūus. Rōmūleo vēstītus ostrō. Frōn
tem cūi pūrpūra cingit. Pūrpūrei pārs Sēnātus. Rō-
māno, nōbilis ostrō.

Cardinatus, *Sworowāny.*

Cardineus, *Przedni* 1. *Sūrnehm.*

Cardinibus concludo, *Wcinam.*

Cardinibus includo, *Wiążę* 5.

Cardinis cavum, *cardinis foemina*, *Zawias*

Cardino, *as*, *Wcinam.* *(Gęści.*

Cardisce, *es*, *Gr.* Serdecznik Kamien.

Cardo, *inis*, *hic. hac.* Zawiasa/ Biegun 5.

Crop 2. *Sworzen/ Rolowor/ Grunc* 4.

Pogoda 5. **Punkt** 5. *Ein Thürangel. --*

Posse 2. *a cardine bellit.* *Virg. epith.* Ferratus, vā-
gus, durus, aratus, stridens, sōlidus, ferrēus. phr.
Vigerunt clausos ferrato cārdine pōstes. Stānt duo
cārdine pōstes, trūmpit vērsis stridentī cārdine pōr-
tis.

Cardo limes, *sub Niedziā.*

Carduelis, *Szygiel/ Cys.* ein distel Vogel

G A R

147

Cārdūus, *Oset* 1. *Distel.* *Carduus & Ispini*
surgit paliurus acutus. Virg. epith. agrestis, ālper,
segnis, acutus, mōrdax, pūngēns, hōrridus, ināmo-
nus. phr. Vāstis hōrrēscit in agris Cārdūus.

Carduus benedictus, *Oset włoski.*

Carduus fullonum, *Szycę* 1.

Carduus galaxias, *Oset biały.*

Carduus sativus, *Rārciof.*

C A R E

Cārē, *Drogo* 1. *Theit.*

Cārēctum, *Sitowisko.* *Ein Ort da viel*
Schwärtel oder Riöd wāchset. Tu post ca-
recta latebas. Virg.

Cārēnārix, *sub Wino wāzone.* *Prima anceps*
ob duplicem originem.

Cārēnum, *Wino wāzone/ an Rācny?*

Cārēntia, *B. sub Niemienie.*

Cāreo, *Niemam* 1. *Niedostācie.* *Entbehren*
mangelen. *Si careas ere cupiet te nemo videre.*
syn. *Privor, ēgeo, indigēo, non habēo, ēgēns sum.*

Cārēum, *Gr.* Rācny. *A anceps à Caribus.*

Cārex, *f.* *Sit ostrzy/ Tātarskie ziele.* *Schwāt*
tel. --- vel acuta carice testus. Calph. epith.
acuta, longa.

Cārīca, *Gr.* *Figā.* *Dürre Feigen.*

Cārīem sentio, *traho, recipio.* *Prochnicie.*

Cārīes, *Prochno/ Prochnianie/ Pleśń.* *Item*
tr. *Spleśniāły/ Szrzybiāły.* *Wurmstiche*
vertitur in teneram cariem, rimisq. dehiscit. Ovid.
epith. vide Cariosus.

Cārīna, *Naw dno.* *Der Schiffboden.* *Re-*
stat adhuc humeris fulta carina tuis. Ovid. epith.
Cūrva, pānda, inflexa, cēler, āncta, lōnga, cāva, cre-
pida, pīcta, incūrva, āudax, vēlīfēra, arata, bellā-
trix, cīra, lēvis, fragilis, vēlīvōla. vide Navis.

Cārīnē putaminum, *Lupiny* 2.

Cārīnāntes, *in Lāie/ & Szwdz.*

Cārīnārius, *Żarbierz* 1. *Woskowato fārbus*

Cārīnātim, *Wypukło.* *(lacy.*

Cārīnātus, *Wypukły.*

Cārīno, *as.* *Wlesto gynie.*

Cārīnor, *aru.* *Lże* 1. *Szydz.*

Cārīōsus, *Sprochniāły/ Spleśniāły/ Szrzy*
biāły. *Wurmstichig. --- Nisi vos cariosa*
senectus. Ovid. phr. *Cārīe vītiātus, cōrrūptus, ā-*
delus, exelus. *Caristia*

Caristia vel *charistia*, pro caritate. *Barbarum*.
Caritas, *Milosé*/ *Drogosé*. Die Liebe. *vi-*
de Charitas.

Carium, idem *Careum*.

Carmen, à *cano*, *is*, *Wiersz* 2. 3. *Piesń*/ *Sor-*
mulá. Ein Gedicht/ Gesang. *Non me car-*
minibus vincet. Sc. Virg. *syn.* Versus, numeri, mó-
 di *Músa*. *epith.* Dúlice, nóbile, grátum, óperósum,
 amábile, phœbeum, lené, vénústum, vocále, mólle,
 súbline, ténèrum, vigílátum, cástállum, iocósum,
 fatídicum, dívínium, módulábile, excéltum, cúl-
 tūm, amicum, blándisónum, latum, æternum, nēstá-
 rum, cōmpósítum, præclárum, gárulūm, latíficūm,
 sōnórum, lēpidūm, ingēniósum, quērūlūm, melli-
 tum festivum, grándisónum, dēdúctūm, scēnicūm,
 gráve, nóbile, nūmērósum, ápollinēum, cōmptūm,
 cōncinnūm, cœlestē, piērūm, amárum, tónans, fu-
 rēns, fúriósum, máciéntum, abjēctūm, hūmíle.
phr. Vërba nūmēris nēxa, ligáta, vinctá, ádstrictá.
Mettrici vërba cōactá módis. in pēdes vërba cōactá
 impáribus cārmína factá módis. Flet noctem rā-
 mōquē sēdens misérabile cārmē intēgrat. Res gē-
 sta Rēgūmquē, Ducūmquē et tristia bēlla. Quo
 scribi possēt nūmēro monstrávit Hómērus, arma
 grávi nūmēro víoléntāquē bēlla parábam edēre,
 mātēria, cōnvēniēte módis. Párvāquē ne dicām,
 scribēndi ulla vlúptas est mīhi, nec nūmēris nēstē-
 re vërba júvāt. *vide Carmina scribere, Carmen pro-*
incatatione, & Veneficium.

Carmen, à *caro*, *is*, *Greplá*/ *Sigorka do*
welny.

Carmen ballisticum, *Zwycięski wiersz*.

Carmen item alio sensu quasi charmen. *Barb. sub*
Rármázyń 2.

Carmen magicum, *Cóary*.

Carmesinum, *Rármázyń* 3.

Carminarius, carminator, *Wybijás welny*.

Carminatio, *Wybitanie welny*.

Carmino *as*, *Carmine* traho lanam. *Wybi-*
jam/ *Ciesze welne*. *Rámmen*, *hechelen*.

C A R N

Cárnális, *Cieleśny*/ *Podwojewedny*. *Gleis-*
chlich. nec carnale genus minuit *fatúra* crean-
 do. D. (bancf.)

Cárnaria taberna. *Jáski miszne*. *Gleisch*

Cárnarium, idem, & *Miesna* *grzedá*.

Cárnarius, adiect. *Miesny*. *Gleischig*.

Cárnarius, subst. *Rzeźnik*/ *Mieso* *rad jadás*

C A R

iacy. Ein Metzger/ Fleischhacker. *Vi* *luc-*
retur lardum, & *carnaria* *furtim*. *Luc.*

Carnes facere, ex: *sub Rabam*.

Carnem perdens, *Suchory* *cierpiacy*.

Cárnēus, *Ciałowy*/ *Cieleśny*.

Carnicula, *Priscian*. idem *Caruncula*.

Cárnifex, subst. *Rat*/ *Miecnorłowy*. Ein

Hencker/ *Scharfrichter*. *Carnisci* *dura*
præbuit illa manus. *Ovid syn.* *Tortor*, *lictor*,
pitib. *Crúentus*, *crúēlis*, *miser*, *immitis*, *dirus*,
guñēus, *inhūmanus*, *hórrēndus*, *terríficus*, *ater*, *im-*
pius, *mēdūndus*, *inēxórābilis*, *ferreus*, *tēter*, *stō-*
grindolēntus, *infāmis*, *ferālis*, *immānis*. *phr.* *Lēgum*
vindēx. *Cōrpōra* *diferēciāns*. *Quē* *scēlēratorū*
mētuit *mála* *túrba* *nēpōtūm*, *cū* *ad* *aspēctum* *fi-*
cies *fúnēsta* *lātrōnis* *pállēt*. *crúēli* *jūgūlūm* *trādē-*
re *cárnifici*.

Cárnifex, adiect. *Rátowski*.

Cárnificina, *Rátownia*/ *Rátowanie*/ *Mie-*

Richstare. *Tam* *diversa* *loci* *hac* *carnificina*
pererrat. A.

Cárnificinum, vel *carnificum* *cribrum*. *Smagá-*
niec. *Pelnigung*.

Cárnificinus, *Cárnificus*, *Cárnifex*, *Rátowski*.

Cárnifico, *Rátuje*/ *Cwarcute*. *Martem*.

Carnis, *huius* *carnis*, *f. priscum*. *Libius* *Poeta*, & *Hi-*
storium, *apud* *Priscianum*.

Cárniffrivium, *Miesopust*. (dilat.)

Cárnium *dies*, *carnariorum* *dies*, *Miesny*

Cárnivorus, *Mieso* *rad jadacy*. *Det*

Gleisch *isser*. *Mitteres* *carnivoris* *præberi* *pa-*
bula *mandat*. *phr.* *Cárnis*, *avidus*, *vórax* *edax*.

Cárnōfitas, *Cielistósé*. (hastig)

Cárnōsus, *carnulentus*, *Cielisty* 1. 2. *Gleisch*

Cáro, *ris*. *Grepluiz*/ *Wybijam welny*/ *Pro-*
strzygam.

Cáro, *carnis*, *hac*, *Mieso*. *Gleisch*. *Ægra* *te-*
ro *prodest* *animo*, *defuncta* *revixit*. *Mart. epith.* *Mor-*
talís, *fragilis*, *infrma*, *rúbēns*, *rebēllis*, *immūnda*,
ægra, *seditiōsa*, *vilis*, *languida*.

Cáro *arboris*, *Biel* 2. *Miesé*. *osé*.

Cáro *morticina*, *Sclerw*.

Cáro *dūnum*, *Arakow*

Cáros, *m. Gr.* *Spizgłá*/ & *Ráruy*.

Cárota, *Pasternak* 1.

Cápásum, *Len* *nier* *gorzysky*.

Carpātina, *he. Rurpie.*

Carpātus, *Repak/ Tarry.*

Carpentaria, *Kolodzieystwo.*

Carpentarius, *subst. Kolodziey.*

Carpentarius, *adiect. Kolodzieyski. Opere carpentario. Exodi 35. i. fabrilis, fabri lignary Vnicus. Cornel. à Lapide.*

Carpentum, *Rarera. Ein Wagen. (Vehiculi genus, quasi carmentum à carmenta Evandri matre.) Nam prius Ausonias matres carpenta vehébant. Hæc quoque ab Evandri dicta parente reor. Ovid.*

Carphœotum, *è Gr. Káridio/ Żywicá.*

Carphos, *n. Gr. Bożá trawka Ziele.*

Carpineus, *an Grabowy? I producit Robert. Steph. corripit Calepin.*

Carpinus, *an Grab? an Alon? v. & Trzmiel.*

Carpio, *B. Rárp*

Carpisculus, *Vopisc. barbaricum calceamentum simile carpisculo architectorum. Casaubon. ex Vet. Inscript. & L. Bisicula, l. ultimo c. 20. Tomi 2.*

Carpo, *is. Obrywam 1. Wrywam 2. Skubie Szypiz/ 1. 4. Szarpam/ Drapie/ 1. Dre/ Drobie Szypiz/ Obmawiam / Przymaniam/ Przyganiam. Eggeiffen. syn. capio, accipio, decerpo, lego, colligo, & Colligo.*

Carpobalsamum, *Gr. sub Balsam.*

Carpophorus, *Gr. Owoeny.*

Carpophyllum, *Gr. Jagodá bábia.*

Carpophyllos, *Gr. sub Bobek 2.*

Carpim, *Szypka/ Ciesciami/ Tu y owdzie*

Carpeor, *Rzeczy/ Przyganiacz.*

Carpura, *Zbieranie 1. Abzweckung.*

Carpus, *m. Szypka/ Wrywca.*

Carpus, *Gr. Reki przegub.*

Carpus, *Latinum. Rzeczy.*

Carraginem facere, *sub Tabor.*

Carrago, *inu, f. Tabor.*

Carro, *is, idem Caro.*

Carrabalista, *Rusá woienna.*

Caruca, *Woz 1.*

Carrucarius, *adiect. Wozowy.*

Carrucarius, *substant. Woznicá.*

Carrum, carrus, *Ratá 2. Woz 2.*

C A R T

Cartallus, *Gr. Koss 1. Ein Brodtkorb.*

Cartānus, *Brokos 1. 2.*

Carthegum, *in Bultspan 1. sed lege Cratagon.*

Cartibulum, *Stol 2. Sluzbá stolowa.*

Cartilagineus, cartilaginofus, *Chrzeſtos wacy.*

Cartilago, *Chrzeſtka. I. corripendum suadet Analogia, auctoritas deest. A quibusdam anceps.*

Cartilago arundinis, *sub Trzcina.*

Carum, *Gr. idem Careum.*

Caruncula, *Migsko/ Cialko.*

Carus, *Drogi/ Miły. Lieb. Hoc mihi venturum iam tum carissime vidi. Ovid. syn. Dilectus, amatus, iucundus, gratus, acceptus, svavis.*

Caryatides, *he Gr. in Odrzwie. prima syllaba, à Car longa. à Caryon brevis.*

Caryca, *Gr. Sigá sucha. Jorznica.*

Caryinus, *Gr. Orzechowy.*

Carynes, *e, m. Gr. Wilczy mlecy Ziele.*

Caryon, *Gr. Orzech 1. & Ratur.*

Caryon Basilicum, *Perficum. Orzech wloski*

Caryophyllata, *Zarzyzka/ Benedykt Ziele. Cysciec Ziele.*

Caryophyllum, *Gozdik/ Jagodá bábia.*

Caryophyllus, *Gr. Gozdiski Kwiatki/ Gozdiski Indyjstke.*

Caryota, carious, *idu, Gr. Daktyl.*

C A S

Casa, Chálupa. Bauren-Hauslein/ Húctlein. *Atq. humiles habitare casas, & figere cerbos. syn. Magalia, mapalia, tugurium. epith. frondea, straminea, immunda, angusta, agrestis, campestris, viridis, lutea, rudis, frigida, ruralis, graminea, turpis, pauper, multiforis, secura, lacera, tuta, modica, indiga, pacifica. phr. Rustica tecta. Lares angusti, parvi, tenues, exigui. Dómus humilis, agrestis. Parva fóres humilis villa tecta casa. Juncis canaque intexta, palustri stramine tecta domus. Stramineas habitare casas, & frondea tecta. Raris habitata mapalia tectis. Congesto non culta mapalia culmo. Pauperis & tuguri congestum cespice culmen. Stipula tunc tecta virebant, & paries lento vimine rextus erat. Dómus humili culmine, horrens fimo & stramine: straminibus contexta: pervia vento. De cannis straminibusq; domus. Cum frigida parvas, preberet spelunca domus, ignemque larumq; & dominos communi clauderet umbra. Parva sed exilis tecta colenda casa. Securas quicunq; casas*

casas & ruris amoeni. Vernantes contemnit agros.
• tantum libeat tibi mecum sordida rura, atq; hu-
miles habitare casas.

Casabundus, *Opadátacy/ Wálacy sie/ V-*
padku bliski.

Casaria, *Domu pilnuigca: ein Hütterin.*

Casus, *Strárošwiecki, Strary.*

Casale, *casearia taberna, Setniš.*

Casarius, *Setny. sub Serowy.*

Casarius, *Casofus, Serowy.*

Casella, *Przegrody.*

Casculus, *Seretz/ sub Ser. ein Käpflein.*

Hac dant ova nurus, caseolosq; die. N.

Casus, *caseum, Ser. Ein Käse. Casus*
allatus convivis est male gratus, nam sua natura-
non signat fercula plura. epith. Pinguis, ovilis, mol-
lis, dulcis, candidus, niveus, venalis, pressus, mol-
liculus. phr. pressi copia lactis. Per totum niveus
premitur mihi casus annuum. Pressus & angusto ca-
seus orbe fluit.

Casia, *Cassia e Gr. Siskula Lävenda/ Wilgy*
pieprz wielki. Wohlriechendes Braur.

Tum Cassia, atq; alii intexu mollibus herbis. Virg.
epith. Mitis, humilis, viridis, olens, florens, rubra.

Cassica, *Szata żołnierska.*

Cassignete, *Pin. corr. Aassignete.*

Casito, *Kapcie/ à cado, ut Rasito, à rado.*

Cassa nux, *cassa glans, Strąka.*

Cassare promissum, *Fulgent. i. irritum reddere.*

Cassiculum, *cassculus, Siarka.*

Cassida, *e, Przyłbicą. Ein Helm. Aurea cui*
postquam nudavit cassida frontem. P. v. Cassis.

Cassidile, *Torbá/ Tobola.*

Cassis, *n, usitatus est plural. i. s. Siarka páz*
teczna. Ein Jäger-Garn. Cassibus impositis
senor, sed arundine sumpta. P. syn. Laquei, tecta,
plage. epith. Dolosi, laxi, arcti, latentes, parati,
fallaces, occulti, subdoli, metiendi, abditi, positi,
appositi, displiciti, cauti, ferrei tenaces, importuni.
Vide Retia.

Cassid, *idic, f. Przyłbicą. Ein Helm/ Scutum*
huc. spicula cum pictis haerent in casside pennis
Ovid. syn. Gálca, cassida. epith. Fulva, cristata, a-
rrea, auricoma, aurata, minax, nitida, torva, Martia
infesta, hirsuta, cava, ferrea, ahena, arata, calata.
phr. Arata, defendit casside crines. Seu caput ab-
didit cristata casside pennis, exit in auras cassidis
altus apex. vide Galca.

Cassira, *Diterlarka. Ein Lärch.*

Cassiteron, *Gr. sub Cyná. i. Weys bley.*

Cassitas, *e, Jemiola.*

Cassillus, *Młodzieniaszek.*

Cassius, *priscum, Strary.*

Caso, *as, Opadam/ Nachylam sie. Lächte*

Cassum, *Czgosć.*

Cassum palea, *Żdziebko.*

Cassus, *Czyg Leer/ Ledig. syn. Inanis, va-*
cuus, fragilis, vel privatus, orbatus.

Castaldus, *B. in Ochmistr.*

Castanea, *Gr. Kastan i. 2. Kästen/ oder*
Kastenbaum. Et nunc castaneae, nunc amari-
le nuce. Ovid. Mollis, hirsuta.

Castanea aquatica, *Orzech wodny.*

Castaneum, *Kastanowy laszek. Kastan-*

Castaneus, *Kastanowy/ Cisawy/ (woda)*

Castaninus, *Kastanowy. Aus Kastan-*

Castè, *Czysto. Reuslich. (mady)*

Castellamentum, *Parkan.*

Castellanus, *an Kastelan. (mistr)*

Castellarius, *castello aqua praefectus, Rur*

Castellatim, *sub Po domach/ Rzedem.*

Castellum, *Miasteczko obronne/ Twierdza*

Zamek/ Rurmusowa strzynia.

Casteria, *e Græco. Połiad 2.*

Cassifico, *Ogysciam.*

Cassificus, *Czystosc sprawuigcy.*

Cassigabili, *Strofowantia godny/ Karanie*
godny. Straffwürdig.

Cassigatio, *Strofowantie/ Karanie. Zb-*

Chrigung/ Bestrafung. syn. Objurgatio.
pena, multa, correctio. epith. Iusta, pia, util-
amica, amara, dura, acerba. vide Punio.

Cassigatus vivo, *Vymute sie sam/ & Zb-*
nie/ Skromnie.

Cassigator, *Karzacy/ Strofuigcy.*

Cassigo, *Karza/ Strofuiz/ Sieka i. Popro-*
wiam. Zbchigen/ straffen. Corripies nim-
rum, & castigabis acerbo. Juv. syn. emendo, pun-
dicto, multo, corrigo objurgo, increpo. & Punio

Cassimonia, *Czystosc 2. Reinigkeit.*

Cassimoniale liquamen, *ex pyris. Pallad. forse idem*
vel simile quid garo, quod ad cassimoniarum sup-
stitionem

stitutionem sacris Iudaicis dicatum erat, teste Plinio, & idem in casto Veneris sacro continentissimo & frugalissimo Romanorum concessum, Dalecamp. ex Plinio, F. 180.

Castitas, Castitudo, Czystość sub Niewinność.

Reuschheit. Pacis quietem, castitatem corporis. (Jamb.) *syn.* Pūritas, integritas, pudicitia. *epith.* Pūra, cāndida, sancta, vērēanda, intācta, pudica, innocēns, hōnēsta, inecorrūpta, intēmērata, victrix, coelēstis, angēlica, divina, mīra. *phr.* Nulla rēparābilis arte. Thālamus sine crimine vitæ. ingēnuæ signa pudicitia. Sēmpērque vīrēntes florē pudicitia approbāt et castam cāsta pudicitiam. Crēdo pudicitiam Sātūrnō Rēge mōrātā in tērris. Sērvāvi fātēor mōrte pudicitiam. Lis est cūm fōrma māgnā pudicitia. Vēl Pātēr omnīpōtēns ādīgat mē fūlmīne ad ūmbras, ante pūdōr, quā te vīdēlem, aut tua iūra rēsolvam. *Vide Coniugium odiose.*

Castor, Gr. Bobr, Ein Biber.

Castoreum, Gr. Bobrowe stoe. Bybergeit

Castoreus, Gr. Bobrowy. Von einem Biber. Castorea, eliadum palmas epirus aquarum.

Virg. syn. Castorinus, fibrinus.

Castra, orum, Oboz. Ein Kriegs-Lager.

*Castrorum & campi medio, Sc. Virg. syn. Cōpia, tūma, phālānges, cātērvæ, āgmīna. epith. Hōrrida ācērba, nēfānda, Mārtia, fūlgida, sava, opūlētā, fida, tūta. phr. Tēntōria ērēcta. Strīctis fūlgida tēlis. Mūlto rēfērtā mīllite in tūro lōcāta lōco. Sēmīānīmes in cāstra trāhēns hōstīlia tūmas. Pūlsus ādest ārmis, cāstrāquē sava fūgat. Strīctis quem fūlgida tēlis intēr laurīgēros ālūerunt cāstra trīumphos. *Vide Agmen.**

Castra metor, pono, loco, habeo, Oboz stawiam. Das Lager schlagen. phr. Fīgēre cāstra. Cāstra lōcāre. Tūto fīgēre, sēl pōnēre cāstra lōco. cōsīdēre cāstris. Tēntōria fīgēre, tīgēre, cum lōnga cōhōrtēs explicūit lēgio, cāmpo stērit, āgmen āpērtō, āgmīna dēnsāntur cāmpis: lātē lōca mīllite cōmplēt. Miles cāmpo sēsē ārdūus infert. Hūc ācēs dūcīt Rōmānāquē cīrcūm Cāstra lōcat, pārvūmquē lēvi strūit āggēre vallūm.

Castrametatio, Obozu stawienie.

Castrametator, Obozny. Lagermeister.

Castrametor, Oboz rozbijam.

Castratio, Czystzenie/ Biesanie/ Obcinanie.

Castratorius, sub Biesaniec 3.

Castratum vinum, Wino lagodne.

Castratura, Przesiewanie. (nec.

Castratus, Czystzony/ Przesiewany/ Biesany

Castrēnsis, Obozowy/ Woenny/ an Samkos my? Grodzki?

Castrēnsis ratio, Wienna umiejetnosć.

Castrēnsis rei curator, administer, magister Obozny. Was zum Lager gehört.

Castro, as, Bieze 2. Czystze 2. Obcinam 1.

Cadoz/ Przesiewam/ Susze 1. Podbieram miod/ Wzynam.

Castorum praefectus, Obozny.

Castum, Zamek. Ein Schlos/ die bürg.

Castula, Ciasnucha.

Castus, ti, adiect. Czysty 2. Reusch/ rein/ zuchtig. syn. Pūrus, pudicus, intēmērātus, illibātus, mūndus, coelebs. phr. Quō nōn est cāstīor ālter. cūi nūlla vōlūptas nōcūt. cūius mōrēs nūlla libīdo cōrrūpīt, nōn victus mōlli libīdīne. laudē pudicitia cēlebris. ānīmōque & cōrpōre cāstus. Hī nec cōncūbitu indūlgēt, nec cōrpōra sēgnes in vērērem solvūnt, cāstum sērvāns cūbile. Frīgīdus in vērērem. vērēris qui prāmīa nēscīt. Tūrpiā lāscīvi fūgīēns cōnsōrtia coetus. mē nātūra pudicūm fecērat. Et cāsto pēctōre dārus ēram. Nūlla rēos unquam cōrrūpīt fēmina mōrēs.

Castus, us, subst. Czystości 2. Obrząd/ Wilia casualis, lege infra Propositio 2.

Castula, Chalupka/ Venat Ein Hätlein. Vivite contenti castulis, & collibus istis. Iuv. vi. de Casa. Bezescie.

Casum, fortunam sequor, Puszam sie na

Casus, us, Pprzypadek/ Trefunek/ Wpádnienie 1. Spadnienie/ Przygoda/ Razus/ Powód 1. Szły Gefahr. Per varios casus, per tot discrimina rerum. Virg. syn. Lāpsus, prōlāpsio, rūina, sēl intērītus, tēxtiūm, pērniciē, sēl infōrtūnīum, dāmnyūm, clādes, strāges, sēl ālēa, pēricūlūm. *epith. inōpīnus, cīcus, ādvērsus, fūnēstus inōlītus, lūstūosus, lūstīficus, infāndus, inīquus, ācērbus, Sc. Cado, Strages, Periculum.*

Casus Grammaticorum, Slow Poncorze odmiany

Casus Nominandi Nominativus. Rectus ibidem.

Casus secundus, gignendi, paternus, possessivus. ibidem

Casus tertius, dandi, dativus, ibidem.

Casus quartus, accusandi, accusativus ibidem.

Casus quintus, saluatorius, vocandi, vocativus. ibid.

Casus sextus, Latinus, auferendi, Comparativus. Ahla

tivus. ibidem.

Casus septimus, Casus octavus, ibidem.

Cata, sub Bort/

Carabass,

Cātābāsis, ū, Gr. Zastepowanie.
 Cātābolicus, Gr. Czart.
 Cātābulum, Gr. Chlew/ Biarká 2.
 Cātāchrēsis, ū, Gr. Zamiané flow.
 Cātāclitum, Gr. Łosko stolowe.
 Cātāclysma, tū, n. Gr. Blisterá.
 Cātāclysmus, Gr. Potop. Sündflus, ---
 Armenus qui post veterem catāclysmum. Mant. vide
 Diluuium.
 Cātādīomus, Gr. Powroz Euglárski/ Goniz
 rowy mieysce. Ein Kennplatz.
 Cātādūpa, orum, catadupi, hi Gr. Progi ná
 rzekach/ Szum.
 Cātāgēlāsimus, Gr. Nasmiewcá.
 Cātāgraphum, Gr. Obraz z perspektywą.
 Cātāgūla, a, Gr. Przadka.
 Catālekticus versus, cui una syllaba deest. Servio. Ca-
 talektus Diomed.
 Cātālēphis, ū, Gr. Poiecie.
 Cātālīptos, Gr. Poizany.
 Cātālōgus, Gr. Reieste 5. Wybraniec / Po-
 pis/ Wyliczanie. Ein Register. syn. Index.
 Cātālysis, Gr. Rozłożenie.
 Cātāmīdio, as, Wymiac kogo.
 Cātāmītus, Sodomczyk.
 Catampo, Festo. ludus quo duo se exercent, vel potius,
 Catambo. i. deorsum. ut retro secessus. Scalig.
 Cātānānce, es, gr. Miłosna siele/ & in Milo
 śnicy 2.
 Cātāpērāisma, tū, Gr. Zastoná 1.
 Cātāphōricus somnus, Spiczka.
 Cātāphrācta, a, Gr. Rityś. (Karyat.
 Cātāphrāctus, cataphractarius, Rityśnik/
 Alenthalben bewahrt/ Rurassiret/ gehar-
 nisch. Ferreus aurato ceu cataphractus equo.
 Pr. vide Armatus.
 Cātāphrāctum, Gr. Skarlupa.
 Cātāpirātes, a, m. Gr. Olowianká jeglárška.
 Cātāplāisma, tū, Gr. Māsć 1. Namazanie.
 Cātāplāsmo, as, B. Namazuis.
 Cātāplēxis, ū, eos, Gr. Przeleknienie.
 Cātāplus, li, gr. Pott/ Przypłynienie.
 Cātāpōria orum, Gr. Pigulka/ Lekarstwo.
 Cātāprōrātes, a, m. Olowianká jeglárška.
 Cātāpūlra, a, gr. Běl/ Pociśt / Rusá wo-

lenna. Ein Rembrust. --- Stridentes 101.
 quet catapultae molares. Sid. vide Balista.
 Cātāpūltārius, subst. Rusni strzelcy.
 Cātāpūltārius, adiect. Rusny.
 Cātāpūtiā, a, e Gr. Bleszowiná.
 Cātārācta, a, e Gr. Bratá zelazna/ Stawp
 dlo/ Kataraktia/ Szum/ Vpusť. Ein
 Schosspfort/ Wasserfall. Excepere tuos, &
 precipites cataracta. L.
 Cātārāctes, & Catarrhactes, a, m. Gr. Pro-
 gi ná rzekach/ Czaplá 1. Rybitw prak.
 Cātārādria, ut infra Cicelendrum.
 Cātārrhus, ri, Gr. Rymá. Der Schnopf.
 Cātārrhytus locus, Mokrsyny.
 Cātāscōpiūm, Gr. Łódź.
 Cātāscōpus, Gr. Spieg.
 Cātāsta, e Gr. Wenderá niewolnikow/ Pro-
 bá/ Nagynie/ Rzymnicá. Ein Ort der
 Sclaven. Barbara gypsatos ferre catasta pedes.
 Tib. (Locus ubi venales serbi exponebantur.) epith.
 Barbārica, āvara, ārcana, inērs, rigida, bārbāra. pbr.
 Compēdibūsq̃e suis & inērti opprēssa cātāsta. Non
 te bārbārica vērsābat tūrba cātāsta. Nōta loquor
 Rēgnum ipse tēnet, quem saepe cōēgit Bārbāra gyp-
 satos ferre cātāsta pedes. Tib.
 Cātāstīctos, Gr. Nákrapianý.
 Cātāstrōma, sis, Gr. Poślad w budowaniu.
 Cātāstrōphe, es, Gr. Odmiāna. Item. Actus
 Comēdie extremus conversionem fortune continens
 Donat.
 Cātāstus, e Gr. Niewolnik kupny/ Młodzie
 Cātax, is. Chromy. (niastel.)

C A T E

Cātē, Ostrożnie.
 Cātēchēsis, Gr. Nauka 1. 2. Ein Bericht.
 Cātēchīsmus, Gr. Nauka Chrześcianska.
 Cātēchīzo, Gr. Vze kogo/ Nauzam wiary
 Cātēchūmēnus, Gr. Chrzcu czekajacy.
 Cātēgōrēma, Gr. lege infra Prædicatum.
 Cātēgōria, gr. sub Obwinienie 2. & infra
 Prædicamentum.
 Categoricalis, lege infra Prædicativus.
 Cātēia, Pociśt/ Rula nawigiana.
 Cātella, Suczka/ Lancuszet zelazny. Ein
 Klein Hündin. --- acumina saepe catellam.
 Horat. syn. Cātūla, vel parva canis. Catel-

Căteșul, *Piesek*.

Căteșul, *n.* *Lancussek*. Ein Klein Kettslein

Căteșul, *idem*, & *Szegenis* / *Lancussek* zelásny / *Nákolanki*. Ein Hündlein. v. *Catulus*.

Căteș, *Lancuch* 1. 2. *Taniec* 3. *Szaga* 1.

Lăra dăchowa. Ein Rette. --- *Stridor ferri, tralleque catene*. Virg. *syn.* Vincula, nexu,

compedes, manica, laqueus, funis, nodus, lora, ligamen. *epith.* Gravis nexa, ferruginea, teres, solida,

arcta, improba, onerosa, ponderosa, rigida cruenta, fera, acerba, anea, vulcania, servilis, probrosa. *phr.*

Pondere laffa catene est manus. centum vincus athenis post tergum nodis. invadit vincitque manus post terga catenis. *vide Vincio.*

Căteș *lignea*, *Lygák* / *Wic*.

Căteș, *Wiszv*.

Căteșarius, *Lancuchowy*.

Căteșaris, *Pasmem*.

Căteșatio, *Wigazanie*.

Căteșatus, *Lancuchowy* / *Zwigazany*. *Mit*

Ketten gebunden. Expectant curaq; catenatigue labores. Mart. *syn.* Vincus, vel continuus. *phr.*

Căteș, *vinclis*. *manicis, compede vincus, ligatus, strictus, constrictus, adstrictus, catenis revinctus, vincis tenacibus adstrictus. compede vincus. vincis pedes, manusq; ligatus.*

Căteș, *as*. *Lancuchem zwiazac* / *Wiazje* 1.

Căteșula, *Lancussek*. Ein Kettslein. ---

Et erit geminata catenula pendens. F.

Căteșva, *Orsak* / *Gromada ludzi* / *Rupá* /

Polek / *Rorá* 1. Ein Schaar Kriegsleut.

Incessit magna iuvenum stipante caterba. Virg. *syn.*

Turma, phalanx, agmen, cohors, manus, legio, manipulus, exercitus, globus. *epith.* Florens, fulgens,

insana, armifera, spumantes caede catervae, agmen, agens equitum & florescentes are catervas. *vide Exercitus & Turba.*

Căteșvalis, *Gminowy* / *Podly*.

Căteșvarius, *Podly*. *Schlecht*.

Căteșvatin, *hurmem* / *Gromadg*. *Rotten-*

oder Schaarenweiß. lamg, catervatim dat fragem, Sc. Virg. *syn.* Turmatim.

C A T H

Cătharma, *at*, *Gr.* *Oddány* / *Sc.*

Cătharticus, *Gr.* *Purguicey* / *Lekarstwo*

purguice.

Căthēdra, *Gr.* *Ráredtá* / *Stolec* 1. Ein

Truhl / *Sessel* / *Cathel*. Et steriles cathedras.

basis sola crepant. Mar. Hinc alq; inde patens, & m-

de pene cathedra. Iuv.

Căthēdrălitium. *Biskupisná.*

Căthēdrălitius, *Pachols*. Das zu den Stül-

hlen gehört. Cum cathedralitios portet tibi rhe-

da, &c. Iuv.

Căthēdrărius, *Pokany*.

Căthēma, *ti*, *Gr.* *Mosente* / *Lancuch story*.

Căthēus, *ti*, *Gr.* *Linia* 3 *gory ná dol*.

Cătholicus, *subst.* *Gr.* *Rárolit*.

Cătholicus, *adict.* *Rárolitki* / *Pombedny*.

Cătilatio, *Polizowanie* / *Lupiestwo*,

Cătillo, *as*, *Polizuje*.

Cătillo, *onis*, *Żarlot* / *Polizacz* / *Lupieżca* /

Szuka 2. Ein Schlemmer.

Cătilus, *Miska mála* / *Tygiet* 2. *Mlynski ká-*

mien zwierzchni / & *sub Pértice*. *Schüs-*

lein. Incretum, puris circumposuisse catillu.

Hor.

Cătinellus, *catinulus*, *Miska mála*.

Cătinum, *Krujyk*.

Cătinus, *Rzecznow* / *Misa spora*. *Schäffel.*

--- *Angusto pisces urgere catino.* *Hor. syn.* *Căti-*

num, lanx, discus. *epith.* *Fistilis, capax, lautus.*

Cătlăster, *Szegenis* / *Ditec* 2. *Golowgo*.

Cătlărio, *Béstwienie* *sic*.

C A T O

Cătblēpas, *a*, *m.* *Gr.* *Głowacz* 1.

Cătblēchites, *a*, *m.* *Gr.* *Ramien lipki*.

Cătblēgēum, *sub* *Podziemny*.

Cătblēmio, *vel catomo*, *vel catomis suspendi.* *Mo-*

gami wzgora.

Cătblēmum, *e* *Gr.* *Lancuch* / *Pieklo*.

Cătblēmum, *sub* *Pieklo*.

Cătblēprices, *es*, *Gr.* *Paczenie*.

Cătblēpudmāntia, *Gr.* *Wrośka* 2.

Cătblērhites, *a*, *m.* *Gr.* *Sigowe wino*.

Cătblērhōma, *ti*, *Gr.* *Wzgniet dobry*.

Cătblērhōlis, *ti*, *Gr.* *Sprawowanie* 1.

Cătblērica, *orum*, *Gr.* *Lekarstwo purguice*

Căttā, *apud Martialem*, *avis edulis ignota.* *Rader.*

Căttus, *catta*, *idem Catus* *subst.* & *sub* *Szopá*

Cătula, *Suczka*. (woienna.
Cătula-

Catularius, Catulinus, Póti / Szegentey.

zum Händlein gehörig.

Catulafter, Szegent / Dicie 2. Solowos.

Catulis, hō Dicie 5.

Catullio, ū, Bestwie sie. Ramolen.

Catullio, Bestwienie sie. Das Ramolen.

Catulus, Piesek / Szegent / Prosis / Lancus

ſek zelazny. Händlein. At consveta domi catulorum blanda propego. *Lucr. syn. Catellus, epith. Parvus, exiguus, tener, tenellus. Lactans, mollis, timidus, tener, blandus, pavidus, fugitivus, fugax, mordax, pavens, docilis canis.*

Catameum. Arnobi. libi genus in sacris ethnicorum.

Catus, adiect. Vmieszony / Madry / Ostrozny. Klug. Voce formasti catus & decora.

(Saph.) syn. Caustus, astutus, callidus, versutus.

Catus, subst. Rot. Ein Raß. Produxit a Petronius, & aliqui Catus scribunt; aliis ejusdem originis, est cum Adiectis o ā. Non secus ac muri catus, ille invadere pernam. M. syn. Felis. epith. astutus: muribus hostis.

C A V

Cava, Kula nawigazana.

Cavadium, Sign 1. Podworze.

Cavamen, Loch / Grubá / Wydrozenie.

Cavata dextra, Barsc.

Cavaticus, Lochowy.

Cavator, Dlubag.

Cavatus, Wydrozony.

Caucalis, idu, f. gr. Pietrasnik siele,

Caicon, gr. Przestka / Bezlist siele.

Caicus, Czara 1. Korgak.

Cauda, Ogon / Plust 1. Ein Schwanz.

epith. Longa, sinuosa, versicolor, stellata. phr. Longo cauda symmate condit humum.

Cauda falax, Cystonek.

Cauda placens piscis, Szuká.

Caudam jacto, traho, Prov. Rokosze sie.

Caudentus, Wgoniasty.

Cauderum, in Przestkowy.

Caudeus, Przestkowy / sitowi.

Caudex, ieu, m. Pniak / Blodziná / Odziejmek / Glupiec / Niekzennik. Der Stamm an einem Baum. syn. Truncus, liber. Quin & candicibus scitis, (mirabilia dictu.) Virg.

Caudica navis, Romiega. (Blodzin)

Caudicalis, Pniakowy / Blodzinowy / in

Caudicalis provincia, Robanie drew.

Caudicaria, & caudicata navis, Romiega.

Caudicarius, caudicatus, Pniakowy / Blodzinowy / Dylowy.

Caudices connexi, Trástra.

Cave, cave malo, Wára 2.

Cave ne, Niech 1. Siehe zu. Lucum, ligna, cave ne portas occupet alter. Hor. Vade, vide, cave, ne titubet, mandataq. frangas. Hor.

Cavea, Klatka 1, 2. Kosi kolo plonek / & in

Dziomowisko 1. Ein Raßig / Vogelkorb.

Exoritur caveis qualis resonantibus olim. Cl. syn.

Fovea, fossa, caverna, specus, antrum. epith. obscura, profunda, ima.

Caveo, Przestrzegam / 1. Wáruje 1, 2. Záká

zule / Zagradsam 2. Ochroniam / Zapisuje

Chronia sie. & in Nie 2. Radze o kim.

Meiden / haren / fürsehen. Ergo caveate viri,

ne sit sententia discors. P. Quisq. aliis cavit, non cavit ipse sibi. Ovid. syn. Video, providéo, antevideo, prospicio, avverto, praeavéo, observo. phr.

Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.

Caveo alicui obsidibus, Zaskladniki dac.

Caveo alicui praeidibus, Rokomyia dacia.

Caveo mihi obsidibus, Zaskladniki wistac.

Caveo foedere, W przymierze co klada

Caverna, Jaskinia / Grubá. Ein Höle. Ro

gia, & umbrosa penitus patuere caverna. Virg. syn. antrum, specus, spelunca, spelum, latebra, tumba

ferarum: epith. umbrösa, umbrifera, ima, claustra

cava, vulta, exesa, fossa, fulva, secreta, immans

phr. abruptis specus atra cavernis. Secretisque du

latuere cavernis. activa in fosis condens frumenta

cavernis. Curvisque immugiit Aetna cavernis. de Specus, Antrum.

Cavernosus, Lochowaty. Voller Hölen.

Perque cavernosos insit penetrare meatus. P. syn. Cavernus, vel cavernis frequens, multis concavus antra

Cavernula, Dziurka 1. Oddechowa dziurka.

Caveus, i, Korgak 1. Czara 1.

Caviar, aris, n. sub Ogonowy.

Cavilla, a, Szyderstwo, Ein Speymort.

Cavillatio, Przymowka / Szyderstwo / Wy

kracanie. Gespey / Gespörr / Gehön. syn.

Jocatio, joci, jocus, cavillus, scömma. epith. Tur

(Klodim)
omy / in
drew.

Romiaga.
owy / Klu

ucum, legu
de, vide, ca
r.

onek / & in
ogelkorb.

m. Cl. syn.
m. epith. ob

1. 2. Saks
Zapisuia
o tim.

cavete viri
is casit, non
vidéo, ante
observo, pbr

laboret.

li dác.
q dác.

si wiaq.
Plade

in Hóle. Ro
a. Virg. syn.

trebra, lúta
ima, claua
ta, immánis

crecísque diu
ens fruménta
cavernis. pbr

r Hólen.
P. syn. Ca
cavus antea

da Dziurka

Speywort.
wo / Wye

schön. syn.
epith. Túr
pis

pis, sbluta, pñerilis, mōrdax, livens, prōcax, mīnī-
ca, pñulans, audax. pbr. Plēna cōviciis, opprō-
briis vērba. Ridicūli mōrdaces, prōtērvī sāles, jōci.
Scūrrilia scōmmāta. vide Rīsus.

Cavillator, Sydetz / Siczepac / Wykre-
tarz. Ein Spottvogel. syn. Ioculator, vi-
de Cavillatio.

Cavillatus, us, Syderstwo / Wykreanie.

Cavilles, he sub Syderstwo.

Cavillo, as, Prestrezgam.

Cavillor, aris, Lse 1. Siedze Siczepie 4.

Przymamiam / Przegantam / Porwarzam /
Oskutwam / Wytkcam 2. Zarcute. Hó-
bnen / spotten, syn. Ridēo, irrīdeo, lūdo,
illūdo, jōcor. pbr. Prōcāciter illūdo, arrīdeo. Prō-
tērvīs, cōviciis lācēso. Jōcis scūrrilibus excipio.
Mōrdācia scōmmāta iacto. vide Derideo.

Cavillum, cavillulum, Syderstwo. Spey-
wort. vide supra Cavillatio.

Cavito. Festo 1. cautio prisce.

Caŭla, Chlew 1. Oweznia / Loch. Ein
Schafstall. Cum fremit ad caulas, ventos per-
pessus & imbres. Virg. syn. ovile, stabulum, sepra,
epith. Claŭsa, tūta, angūsta, lāra, pingvis opima,
plēna, cāldā, āpēta, mūnita. vide Stabulum.

Caŭles, Dziurki 1.

Caŭlem facio, Wrastam 2.

Caŭlesco, is, Glogietz. Strängen.

Caŭlias, es, m. Gr. Glogowy / & in Cyrenay
Kie ziele.

Cauliator apud Plantum legit Lipsius, à caula. allusif-
se Poetam aiens ad vocem Cavillator, quam ibi alij
simpliciter legunt, argutē & aptē ad mores serbi ru-
stici stiliis vocibus exprimendos.

Caŭliculum ago, facio, Wrastam 2.

Caŭliculus, Lodyga / Pipa / Podgros. Ein
Kraustengelein. Nigra cauliculus virens pa-
tella. (Phal.)

Caŭlis, ē Gr. Glog / Lodyga / Pipa / Picro-
gesie ptarstie / Rosp 1. Kapusta 1. Bobo-
winy / Wyrostek. Ein Kraustengel. Cau-
libus, & pomis, & aperto videret horto. Juv. epith
Tēner, nōvus, fragilis, trēmulus, viridis, virens, vēr-
nans, rūrgēns, pātulus.

Caŭlum planta, Rosada.

Caŭlla sub Maty.

Clona

Caŭlodes, gr. Glogiasty. & in Kapusta zie

Caululis Plaut. Lipsi. diminut. à caule. pro cavillulis.
ut supra Cauliator, pro Cavillator.

Caŭma, Gr. Vpalenie / Gorgocōsē.

Caŭnāce, es, gr. Gunia 2.

Caŭo, as, Wydrajam. Hólen / aufgraben.
Dura tamen molli saxa cavantur aqua. Ovid. syn.
excavo, fōdio, effōdio, pēfōro.

Caŭo, is, per tertiam, in Nlech 1.

Caŭpa, Przekupka.

Caŭpo, Przekupien / Synkarz / Raczmarz
Ein Wierch. Dissertum nautis cauponibus, atq;
malignis. epith. Bibulus, pērfidus, mālignus, sōrdi-
dus.

Caŭpōna, Raczma / Synkarz / sub Syn-
karz. Wierchshaus / Sarkoch. Aspersus vo-
let in caupona vivere, nec qui. Hor. syn. Pōpina,
tābērna. epith. āpēta, cōmmūnis, pātēns, insignis,
sōrdidus.

Caŭpōnam, vel cauponiam artem exerceo,
Synkuis.

Caŭpōnāria, cauponia ars, Synk.

Caŭpōnius, Raczmarzski.

Caŭpōnōr, aris, Kupge / Synkuis / Prze-
kupuis. Wierchschafft treiben, nec caupo-
nantes bellum, sed belligerantes. Enn.

Caŭpōnūla, Raczma.

Caŭrio, us, in Res 2. Schreyen.

Caŭrus, Wiater zachoduemu pobogny nā
polnocy. Nott West wind.

C A U S

Caŭsa, Przewna 1. Sprawa 1. 6. Riez 2.

Sod 10. 11. Wmowka / Potrewka 2. Przew-
padek 3. Choroba 1. Pogatek 2. & in Dla
tego / Dla botazni / Dla obycaju. Ein Ur-
sach syn. Principium, fōns, ōrigo, cāput,
radix, vel rārio, vel lis, cōtrōvērsia, iudicium. e-
pith. occulta, inānis, sūfficiēns, hōnēsta, pia, lēvis,
difficilis, ōbscūra, inōdēcia. pbr. Tānti caŭsa, cā-
pūtkē māli. Hinc mibi prīma māli lābes. Hōc fōn-
te dērivāta clādes in pōpulum patriāmq; fluxit.
Qua caŭsa sūbēgit ignōras tēnēre viās? Causās nē
quicquā nēctis inānes. Hinc illa lāchrīma. Sē-
mina cūrārū de cāpite ōrta rūo. Tū viciis hōmī-
num crūdēlia pabūla prabēs? Ergo sollicita tu caŭ-
sa pēcūnia vīrē es? Neū mātri misēra tānti sim-
caŭsa dōlōris.

Caŭsa capitis, de capite, Sod o glowie.

Causa

Causa causatum. Bog.
 Causalis Conjunctio, ut igitur. Probus.
 Causam ago, oro, dico, Obvinctio me/
 Sprawy sie i. Wymawiam sie/ Rzecz
 mam/ Prokuracya sie bawie.
 Causaria missio, Odprawa z.
 Causarie missus miles. Zolnierz odprawiony
 Causarius, adiect. Chory i. Slusny/ Przy
 padkowy/ Zolnierz odprawiony.
 Causarum actor, &c. Prokurator.
 Causarum concinnator, Przekret z.
 Causas oro, ago, &c. Razy odprawu.
 Causario, Memoria.
 Causatio sub Slusnie.
 Causativus casus. in Slow odmianny.
 Causia, Gr. Zawy/ Kapeusz/ Szopa wos
 Causidiana, Prokuracya. (Ienna.
 Causidicus, Prokurator z. Ein Fürspeer
 cher/ Advocat, Et te patronum, causidicum
 pntas, Mart. syn. Patronus, advocatus. epith. Rau-
 cus, avarus, loquax. phr. Litibus aptus. Lites, iur-
 gia amans. Litis amans. Fama decusque fori. Qui
 civica iura respondet. Cuius auxilio trepidis vox
 solet esse reis. Qui capitale nefas facunda dilu-
 arte. Qui magnis clamoribus implet forum. Cla-
 moris gloria circi. Qui linguam causi acuit. Doctus
 causas agere, & componere leges. Exercet fauces
 terra (hora) causidicos. Non si in causidicus, nec
 amaris litibus aptus. Turba eadem stipat fora, cum
 tua moestos defensora reos vocem facundia mittit,
 laudibus ipsa tuis resonant fora, tu quoque, Piso.
 Iudicis affectum possidensque pectora ducis Victor,
 sponte sua sequitur q. deumq. vocast. Aet si flere
 iubes. gaudet gaudere coactus, & tunc digne caput Ju-
 dex quam non habet iram. Quis non attritus Ju-
 dex tua respicit ora? Quis regit ipse suam nisi per
 tua pondera mentem. Nec te Pilo tamen populo sub
 iudice sola mirantur fora, sed numerola laude Sena-
 tus excipit, & meritis reddit tibi curia voces. Quae
 fit enim culti facundia sensibus oris, civica pro tre-
 pidis cum tulit arma reis: Mox undare foro virtutis
 opulentia linguae, Tutatque eos, ipsa haec amplis-
 sima sedes orationis supplicat. vide Orator.
 Causificor, arch. Wymawiam sie.
 Causodes, n. gr. Horozka ciupka.
 Causon, onus, m. gr. Idem.
 Causor, arch. Dals przygryne/ Wymawiam
 sie gym/ Wstazam sie/ Ociogam sie. Ves

rursachen. sed jam causaris barbaris, anno
 pilosq. luv.
 Causa, an causa melius scribuntur? sub Pry-
 gyna. Ein Versch.
 Causiticum, gr. Kauterium z.
 Causiticus, Gr. Palgry. Brennend.
 Causula, Przygyna i. Sprawa.

Cauter, Ostrozie.
 Cautela, Wacunek/ Przestrogá. Snt sehung
 Vorsicht. Arg. hominum cautela sunt soler
 bonorum. Ser. syn. cautio, versutia, astutia, cau-
 ditas, prudentia.
 Cauter, eris, m. gr. Platno/ Kauterium z.
 Cauteraria scientia i. cauterio adusta, insensibilis.
 Rhodig. ad Timoth.
 Cauterium, Gr. Kauterium i. z. Zegadla
 in Smelemistr.
 Cauter, n. f. Skala i. z. Ein rauher Fels
 Stare vel insans cautes obnoxia ventis. Tib. syn.
 Rupes, scopulus, saxum. epith. Dura Marpesia, ca-
 da, solida, spinosa, aspera, saxosa, rigida, rigens
 de Rupes.
 Cautis, Ostrozie.
 Cautis, Ostroznosc/ Intercyza/ Wacunek
 Zapis/ Przestrogá/ Formula.
 Cautionalis, Wacunkowy.
 Cautionem adhibeo, Przestzegam
 Cautus, Nomen subst. Sum tyba.
 Cautor, Przestzegacz/ & sub Formula.
 Cautus, Ostrozy/ Wacowny. Behutsam
 Cavum, Loch/ Jama/ Doikowatosc/ Gru-
 ba/ Dziura i. Kaptowanie wlepie/ & i
 Dziub.
 Cavum adium Podmorze/ Sten i.
 Cavum liminis, Diegunowa dziura.
 Cavus, vi, substant. Jama/ Loch/ Dziura i.
 Czota i. Rozgat. Ein tieff Loch. Inver-
 tusq. cabis bufo, O qua plurima terras Virg. syn.
 cavum, i. fossa, caverna, specus, antrum.
 Cavus, vi, adiect. Hol. Mons cavus, ignari du-
 mu, &c. Ovid. syn. cavatus, concavus, effusus, ab-
 tus, profundus, hians, patens.
 Caxo, onus, Cycomy.

Cecidit malè, irritum, *Nie poszło mu.*

Cecūa, cecūma, *Somá 1.*

Cecryphalus, *Gr. Czépet 5.*

Cedens annis, *Nie erwały.*

Cedis, *Powodni sie/ Vchodzi Dostalo mi sie.*

Cedo, *is, Vstepuje 1. 6. 7. Puszcza 4. V-*

chodze 1. Vchodzi 2. Zginam sie/ Vmykam

sie 1. Vpadam 8. Vmieram 1. Weichen.

Cede repugnant, cedendo victor abibis. Ovid. syn. Diferdo, recedo, facesso, exeo, abeo, evado, excedo, vel concedo.

Cedo, *Day 1. Daje 1. Powiadam 1. Pyram/*

Prose 2. Gib her/ sag her. Facti crimen habet, cedo, si conata peregit. Iuv.

Cedo auctoritati, *Przystaje ná co.*

Cedo precibus, *Vprosié sie daje.*

Cedo quemvis arbitrum, *Idaje sie 2.*

Cedrus, *Cedromany.*

Cedrelate, *es, & Cedris idis, Gr. Cedar.*

Cedria, & Cedrium, *Cedroma zywicka/ & in Smola. Hark von Cederbaum.*

Cedrinus, & Cedrius, *Cedromy. Cedern.*

Ac etiam cedrinam cedrinis cum vestibis arcam. Fill.

Cedroktis, *is, gr. Przestep biały.*

Cedrus, *gr. Cedar/ an Modrzew. Cedera*

baum. Posse linenda Cedro, & lavi servanda.

Cupresso. H. Vrit odoratam nocturna in lumina Cedrum. Virg. epith. odorata, odora, olens, enodis, zierna, Libanitis, ferilis, immortalis, fragrans, densa, alta, umbrifera, pulchra, ardua, excelsa, sublimis, dura, incorrupta. phr. procera arbor, perpetuo vivens, nec cariem nec tineas sentiens longeque senectae non metuit cariem cedrus carie impetrabilis arbor. Semper habens frondes. Nec titulus minio, nec cedro charta notetur. Dant utile lignum. Navigis pinos, domibus cedrum atq; cupressos vide Arbor.

Celare, celatim, *Poratamnté.*

Celebrabilis, celebrandus, & celebratus,

Slawetny/ Chwalebny/ Zaczny.

Celebrata, *orum, Pogrzeb.*

Celebratio, *Slawienie/ Sprawowanie/ Ru-*

pienie sie/ Zgromadzanie/ Swiecenie/

Chwalenie, Ruhm.

Celebrator, *Zdobiciel.*

Celebreco, *Styne. Berume werden.*

Celebris, *adied: commune. Slawny/ Wrozy-*

ste/ Ludny. Beruhmt. Gentis Aquitane ce-

leber Messala Triumphis. T. syn. Carus, nobilis, il-

lustris, insignis, famosus, laudatus, spectatus, bel-

frequens. phr. Nobilis & fama multis celebratus in

oris. Celebri cantatus laude per orbem. Celebri

fama laudatus in orbe. Factis quem fama ingenti-

bus offert. Fama super aethera, sidera notus. Car-

mine multo celebratus. vide Illustis.

Celebritas, *Rupienie ste/ Tlum/ Zgromas-*

dzenie. Ruhm.

Celebriter, *Slawnie.*

Celebro, *Slawie/ Chwale 1. Zdobie/ Sprá-*

wuiz 7. Bynam gozie/ Swiece Strois

igrzyska. Loben/ rühmen. Semper honore

meo semper celebrare donis. Virg. Seque celebrare

quolibet ore finit. Ovid. syn. laudo, pradico. vide

Laudo, vel frequento.

Celebro vindemiam, *Sprawiam kluz/ in*

Celebror, St ne. [Tluka

Celer, Prutki/ Rychly/ Porywcy/ & in Pro-

tko. Schnell/ Geschwind. Sic celeri missa

precept per inane volatu. Ovid. syn. Velox per-

nix, promptus, expeditus, citus, prapes, volucer, le-

vis, festinus, propere, citatus, prosperans, festinans,

haud segnis, impiger, volans. phr. ocyor Euro, No-

to, aura, vento, fulmine, fulminis alis. Cui sonipes

cursu, cui celsus, incitus annis. 6. Festino, veloci.

Celere, *pro Celer, v. Prutki.*

Celerissimus, *Ennio.*

Celere, *celanter, & celeratim. Rychlo/ Prutki*

Celeres, hi sub Halabacmit.

Celeripes, *Prutkonogi.*

Celeris, *is, hic & hac. Prutki.*

Celeritas, *celeritudo, Prutkosé. Behena*

digkeit. syn. Velocitas, levitas.

Celeriter, *celeriuscule. Rychlo/ Prutki/*

Spiesino. Etlend. syn. Velociter, prom-

pte, propere, leviter, ocyus, cito, continuo, extem-

plo, quamprimum, repente, mox, confestim, sub-

ito, haud mora.

Celero, *celeritatem facio, Przyspieszam/*

Spiesie sie/ Dieje 2. Zilen. Sed celerare fu-

gam in sylvas, & fidere nocti. Virg. syn. Propere,

festino, maturo, accelero. vide Festino.

Cēles, *itū*, G. Kon wierszowy/ Kon ies
zdnego noszowy/ Łódź.
Cēlēzōnres, *hi*, Gr. Gōnirwe czynicev.
Cēlēuma, vel celeufma, *itū*, Gr. Pobudka 1.
Brzyt żołnierski/ Wsiadana piosnka/
Pieśń. Ein Ermahnung.
Cēlēustes, *a, m*, Gr. Wiosłowy ch rzadica.
Celia, *a*, Piwo 1.
Cella, Romora 1. Piwnica/ Celá/ Swięciz-
ca/ Schowanie/ Ziemiańska/ Szpichlerz/
i sub Pieczary.
Cella frigidaria, Chłobnik.
Cella promptuaria, penuaria, mellaria, olea-
ria, Szpiżarnia.
Cella vinaria, Winna piwnica.
Celle favorum Susz pszelny.
Cellaria, *a*, in Piwniczny.
Cellaris, Piwniczny 2.
Cellarium, Schowanie/ i in Szpiżarnia.
Speißkammer. Plena domus curas abigit, cel-
laria pleno. M.
Cellarius, *subst.* Piwniczny 1. Szafarz 1.
Ein Kellermeister.
Cellarius, *adject.* Piwniczny 2.
Cellula, Romorka 1. 2. Celá.
Celo, *ai*, Tęże czego/ Zakrywam. Verder-
ben. Sed bene coletur, bene si celabitur index.
Ovid. *syn.* oculo, oculo, tego, condo, recondo,
ascendo, velo, abdo, obtego, obumbro, prætexo.
phr. Hoc prætexit nomine culpam. error, qui facti
crimen obumbret, erit. Factumq; diu celavit, ut
vastis, jaceas tenebris, celabere nunquam, ille qui-
dem celare cupit, turpique pudore tempora purpu-
reis tentat velare ciatis. *Vide Abscondo.*
Celonēum, celonium, Gr. Żoław 2.
Cēlox, *oci*, f. Łódź. Ein Jach Schiff.
Cēlphus, Rozkodan.
Cēlitas, celitudo, cellum, Wysokość.
Cēlsus, Wysoki 1. 2. Hoch. *syn.* alius, excēl-
sus, sublimis, arduus. *Vide Altus.*
Cēlte, *it, n.* celtes, *is, m.* i. f. Rytec/ Dłoto
Cēltus, *is*, Żołw/ Słodkie drzewo.
Cēmus, Gr. Rania przedza/ Miłośniczy po-
darek. an Języki siwe?

Cēnchrāmis, *itū*, Gr. Przepiódka wielka.
Figowe ziarno.
Cēna, *a*, ut aliqui scribunt. lege Cēna.
Cēnchrias, *a, m*, Gr. Wzrost.
Cēnchris, *is*, hic gr. Wój nákrapiány.
Cēnchris, *itū*, hac gr. Pustolka.
Cēnchrūs, *a, m*, gr. Jęgliasty kāmish.
Cēnchros, *is*, gr. Drament.
Cēnōrāphium, gr. Męty pogęsne.
Cēnsēo, Mniemam/ Ochwalam/ Popisuję.
Czynsz nakazuje. Zda mi się/ Szacuje/ Po-
bor odbieram/ Naradzam się/ Rządze.
Achren/ Schaken. Quam scit uterq; libere
censere exerceat artem. Hor. *syn.* Pato, sentio,
bitor, existimo, iudico. *h.* Opinio.
Cēnsēor, Popisac się daie/ i in Zda mi
Cēnsio, Szacowanie/ Ratanie/ Zdanie.
Popis/ Penowanie. [nowy]
Cēnsionem facio, Popisuje żołniersza/ Po-
Cēnsitio, Czynsz 3. Popis 1. Poboru odbi-
ranie. [dnie]
Cēnsitor, Czynszownik 2. Popisowy urzę-
Cēnsitus, Czynszownik 1. Amiec.
Cēnsor, Popisowy urzędnik/ Obczajew po-
prawiacy/ Szacownik/ Probiety/ Ratan-
Censor. Schaker. --- Animum censoris
mor honesti. Hor. *epith.* Rigidus, tetricus, seve-
rissimus, honestus.
Cēnsōria nota, virgula, Censura.
Cēnsōria notatio, censorium iudicium.
Rozsadek.
Cēnsōria virgula noto, Censura.
Cēnsōrius, Obczajow popraviacy/ Popi-
sowy 1. Surowy 2. Das dem Schach-
meister zugehöret. Quem Censoria cum
Severo. [Phal.]
Cēnsōrius stylus, Rozsadek 3.
Cēnsu libera, pradia, Wolne dobra.
Cēnsualis, *adject.* Popisowy 1. Czynszowy.
Cēnsualis, *substant.* Poborca/ Pisarz.
Cēnsuarius, Czynszowy.
Cēnsui censendo agri, pradia, Własne
Cēnsu, *n.* *substant.* Popis 1.
Cēnsu ago, habeo, Pobor odbieram/ Po-
pisuje. majątności Cēnsu-

Cēnsūra, Rozsadek 2. 3. Popis 1. Karanie/
obczyaiow zlych ganiecie. Des Schätzung-
meisters Ampt. Dat veniam corvis, vexat cen-
sura columbas. Iuv. syn. observatio. epith. Sūpēba,
rīgida, fastuōsa, sēvera, iniūsta, dūra.

Cēnsuram facio, Rozstrze 1. Probuiz/Obie-
ram 1.

Cēnsus, us, Czyns 2. 3. Dochod 1. 2. Bogaz-
crwā/Pobor/ Popis 1. Zdanie. [mne.

Cēnsus colonicus, census per focos, Pody-
Cēntaurea a, centaurea, orum, centaureon,

centaurium, gr. Centurzyia 1. 2.

Cēntaurion, Pának.

Cēntūris, idis, gr. Centurzyia 2.

Cēntāurus, gr. Miesianiec.

Cēntēnārium pondus, Cetnar.

Cēntēnārius, adiect. Setny 2. Stoletni/ Co-
znatowy/ Sernik 1. Wielki.

Cēntēnārius, subst. Sernik 2. Portugal.

Cēntēnōnalis, Portugal.

Cēntēnus, centeni sub Sto. Hundert. Et

ter centenas erroribus implicat urbes. T.

Cēntēsima usura, Lichwā/ Zysk.

Cēntēlimāre, Serkowac.

Cēntēsimātio, Serkowanie.

Cēntēsimus, Setny 1. Stokrotny.

Cēnticeps, Stogłowy. Das 100, Häupter
hat. Demittit atras bellua centiceps. A.

Cēnties, Stokrec/ Czesło 1.

Cēntifolius, Scolistny.

Cēntigranus, Stozianisly.

Cēntimānus, Storeki. Der 100. Hände hat.

Cēntinōdia, Sporyz. Wegritt.

Cēntipēda, a, f. Gasienica. Graswürm.

Cēntipellio, Glak/ Ryski flakowe.

Cēntipes, adiect. Stronogi.

Cēntipes, subst. Stronog morski.

Cēnto, onis, Roc 1. Lachmany/ Samodzial/

Sumatā/ Risc 1. Ein Schlecht Kleid.

Cēntalis, Poszedkowy.

Centratus circulus. Fulgentio centrum habens.

Cēntūnes, es, Gr. Pies morski.

Cēntūnes a, m. Gr. Remot.

Cēntōsus, Twardy.

Cēntum, Stredni punkt/ Seizodek, Twar-
dosć/ Marmutowy sek. Ein mitttel puncte

Cēntum coeli, Biegun 3.

Cēntum, Sto/ Wiele czego.

Cēntum capita, Mikolajek ziele.

Cēntūngēminus, Dwuserny. Hundertfals-
tig. Et centungeminus Briareus &c. V.

Cēntūmnōdia, Sporyz 2.

Cēntūmpōndium, Cetnar/ Waga 1.

Cēntum quadrantes, Dwieście groszy.

Cēntūmūir, Lawnik.

Cēntūmvirale munus, Lawnicy urzad.

Cēntūncūlus, Rocyk/ Platek do okā/ Ro-
canki/ Vkwap/ Lachmany.

Cēntūplex, centuplus, Stokrotny. Hun-
dertfach. Centuplicemq; serant virtutis robore

frugem. Iuv.

Cēntūplicatio, Stokrotnie.

Cēntūplico, Stokrotno czynie.

Cēntūria, Sto/ Sernik 3. Roca 1. Dwieście

stav. Ein hauffen Kriegsleuth.

Cēntūrialis, Jednego usca/ & in Sernik.

Cēntūriatim, Strami/ Rociami/ Gromada.

Mit hauffen. Mit Rotten. [wac 1.

Cēntūriare, centuriatim distribuere, Serkos

Cēntūriatio, Rozmierzanie.

Cēntūriatus, ti, adiect. Setny 2.

Cēntūriatus, us, substant. Serniczo/ Popis

Cēntūriatus ager, Wlosć.

Cēntūriatus mulus, sub Sernik 3.

Cēntūrios, as, Popisuje żołnierza/ Rozpisuje

Cēntūrio pensans, Waze 1.

Cēntūrio, onis, Rozmistrz/ Sernik 2.

Cēntūriōnātus, us, sub Serniczo.

Cēntūriōnis adjutor vicarius, Porucznik.

Centurionus, Sernik. [niogskow.

Cēntūsis, ū, m. Koronat/ & in Siedm pisa

C E P

Cēpa, a, & Cēpe, n. Ceps, pis, Carisius. Ces-
bulā. 1. Ein Zwibel. vide Cēpa.

Cēpa, Gr. Roci parst ziele.

Cēparius, Cebulnik.

Cēpētum, Cebulny ogrod. [wizna.

Cēphāla, subst. Gr. Głowy bolecie/ Głoz

Cēphāla

Cēphāla, adiect. & Cēphēla, orum, in
Głowizna.

Cēphālicus, Gr. Główny 1.

Cēphālus, Gr. Głowacz rybā.

Cēphen, enis. m. Gr. Trąd 1.

Cēphus & Cepus, pi, Gr. Mieszańiec/ Rozkosz

Cēpina, e, Cebulny ogrodek.

Cēpionis, idis, f. Kamień zwierściadłowy.

Cēpites, & cepocapites, a, m. Gr. Achat/ Kamień zwierściadłowy.

Cēpitius, Cebulny.

Cēpphicus, Cic. ad Attic. t. levis. Victorio interp. vel
futilis, Vanus, Iunio.

Cēpphos, cepphus, Gr. in Rybitw ptak.

Cēpula, Cebula.

Cēpūricus, Gr. Ogrodny. 1. 2.

C E R A

Cēra, Mosp/ Rsięga/ Bielidło. Mar. 1-

gnibus admovent ut nova cera solet. Ovid. epith. Pinguis, liquida, flava, odorata, flavens, dulcis, attica, tenuis, mollis, dives, tenella, liquens, cecropia, odora, tenera, liquefens, tractabilis, ductilis, odorifera, tenax, laborata, impressa, arte laborata, Redolens thymum Hymetia. phr. Sole cera remollēscit, tractatāque pollice multas. Vertitur in facies ipsōque fit utilis usu admoto calore liquens. Quæ liquescit ab igne. Quæ refluit calidis, superaddita flammis. Hinc arte recentes excidunt ceras. Tabescere flava igne levi cēra, matutināque pruina sole repente solent.

Cēra illota, immunda, Woszczyny.

Cēra miniatula, Mosp Germony/ Censura.

Cēra punica, Mosp biały.

Cēra sexangula, Dzienie.

Cēra, Otrazy przodkow.

Cēra apum texta, Dzienie.

Cēra secundæ, ultimæ, Testament.

Cērāchates, a, m. Achat

Cērāgo, Róża 2.

Cērānium, gr. Polbaryle/ Białá 1.

Cērārium, Róża mosp/ Wostowe/ & sub 3a

Cplata od pisanie.

Cērārius, Wostownik.

Cēras amalthras, Obfitosc.

Cērasbolum semen, Gr. Niewrzacy

Cērasbolum, Gr. Nieoglastany.

C E R

Cērāsia, orum, Gr. Trześnie.

Cērāsīnus, Gr. Wiśniowy.

Cērastes, a, m, gr. Żmija/ & in Sigā 2.

Genus serpentis quadrigemina cornua præferens.

Alta, Cerastrarum spiritus caput asperat atrum. S. epist.

Lýbica, vāga, ānhēlans, cīnalis, lēthifera. Vide

Serpens.

Cērāsus, f. & cerasum, Gr. Wiśń 1. Róża

Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna. P. epist.

Dulcis, svaivis, jucundus, rubens. V. Arbor. Frustra

Cērāsum album, Trześnie.

Cērāsus humilis, pumila, Wiśńonka.

Cērātia, gr. Jednolist ziele/ Pieprzycā.

Cērātiās, a, m. gr. Miotła na niebie.

Cērātiue es, gr. Trąbā.

Cērātinus, gr. Rogowy/ & in Mowā 1.

dnā. Ceratīnx.

Cērātiis, is, Gr. Mak.

Cērātiōn, ceratium, Gr. Słodkie strąze/

Waga młecyśka

Cērātoides, tunica oculi secūda cornea. Rhodiga

Cērātōniz, a, Słodkie strąze.

Cēratum, Cērot aprekarski.

Cērātūra, Wostkowanie.

Cērātus, Wostkowany. Gewāpt. Cerula te-

ratas accipit unda rates. Ovid.

Cērāules, a, m. gr. Różecista.

Cērāules monumentarius, Piszczek na stypie.

Cērāūnia gemma, Gr. Piorunek 1.

Cērāūnium, gr. Głęb piorunowy

Cērāūnōbōlus, Piorunem biący.

Cērāstria, Chłastka wojenna.

Cērālōpex, pēcos, gr: Malpā 1.

Cērācius, Wiact wielki.

Cērāclips, Gr: ipis. Malpā. 1.

Cērācolpis, Fest: corr: Cērāolips.

Cērācōpithēcus, m, Gr: Rozkosdan.

Cērācōps, opis, pr: Chytry/ Zysownik.

Cērācūrus, ri, gr: Mawa 1. 9.

Cērdo, onis, Pártaq/ Rzemieśnik/ Zys-

wnik, Lin Lapper. Schustlicker.

C E R E

Cērēale donum, Żboże.

Cērēals solum, Talerz.

Cērēā-

C E R

Cerealis, zbożowy / 2. Żytny / Chlebowy 1. 2.
 Horny. Das zum Korn gehört. Et cereale
 solum pomis abrestibus augens. Virg.
 Cerealis pompa, Bankiet.

Cerebellum, Mosg.

Cerebro laboro, Szaleję 1.

Cerebrifolus, Mosgowiec / Szalony 1. Wpor-
 ny. Hirnwürig. Sentimus, donec cerebrosus
 proficit unus. Hor.

Cerebrum, Mosg. Das Gehirn. -- globos
 pariter, cerebrumque, merum. Ovid. Sanguine cernis
 adhuc, sparsusq. infecta cerebro. Virg. epith. Mollis
 calidum, doctum, ingeniosum, tenerum, calens. phr.
 Perque cava nates, oculos auresque cerebrum Mollis
 fuit. Tempora contundens molli praefixa cerebro

Cerebrum arboris, Mieg drzewny.

Cerebrum longum, Mieg w pacierzach.

Ceres, zboże 1. Chleb 1.

Cerefolium, Trzebulą.

Cereolarium, Wostownia.

Ceremonia, vide Carimonia.

Cereolus, Swieca wostowa.

Cerevisia, Pivo. 1.

Cereum opus, apum. Diente.

Cereus, adiect. Wostowaty / Zolrawy / Plowy /
 Młeki. 1. Tlusty. Wachsin. Cereus in viti-
 um fectis, monitoribus asper. Hor. syn. Cereinus, ex
 cera, vel mollis, tractabilis, ductilis, flexibilis.

Cereus, subst. Swieca wostowa. Wachse-
 ker. Hic tibi nocturnos praestabit cereus ignes.
 M. syn. Fünalia, candela, lucerna. epith. Pingvis,
 igniter, coruscus, flammivomus, rutilans, ardens.
 phr. Tremula luce coruscus, triptens noctem Vin-
 cens tenebras. Vide Candela, Fax.

C E R I

Ceria, a, Pivo 1.

Cerico, Wost robie.

Cerilium, Wostownia.

Cerimonia, a, Obrzod. Prima syllaba anceps
 ratione originis varia.

Cerimonon dies, Obrawa swieta.

Cerimonialis, cerimoniosus, Obrzodkowy.

Cerimonius omnis, Nicobrzodnie.

Cerimarius, Jarbierz Wostowaro farbui gey

Cerinthia, cerinthe, es, gr. Pszelinik. Genus

C E R

181

Herba, cuius floris apes sunt avidissima. Cerinthe
 ignobile, gramen. Virg.

Cerinthus, gr. idem. & Róża miodowa.

Cerinus, Wostowaty 1. Zolrawy / Plowy.

Cerites, a, m. gr. Wostowca kamien.

Cerites hi, lege Carites.

Ceritus, Szalony 2. Blady. Würtig. (Is su-
 ii dictus, qui in Cereris sacris furore corripiebatur.
 Hor. 2. Sermon.) Ceritus fuit, an commota crimine
 mentis absolves hominem.

Cerion, cerium, Gr. Ognipiora.

C E R N

Cerno, Widzę 1. Patrzam / Patrze przez / O-
 gladam sie 2. Doyrze 1. Vstepuis 2. Porękam
 sie / Kospieram sie / Szanowię 1. 2. Dzielisz
 ge / Dziel / Dochodzę dzielnictwą / Kofirzy
 gnać 2. Wąże a. Cádiz Prześiewam. Se-
 hen. Debita qua nati coram me cernere lethum.
 Virg. syn. Video, aspicio, conspicio, perspicio, re-
 spicio, tudeor, inudeor. phr. Lumina oculos verro,
 converto, adesto. Lumine, oculis lustro, perlustro.
 vide Aspicio.

Cernua, a, Jazdż.

Cernualia, Roztelek 4.

Cernuator, Ruglarz / Mielcelnik.

Cernuatio, Rozsante.

Cernulo, as, sub Roztelek 4. sub Mielcelnik /
 sub Wpadam na twarz.

Cernulus, Mielcelnik.

Cernio, as, Wpadam na twarz / Władysław 1.
 Wępnęć / Roztelek przewracam / in Rozie-
 let 4. & in Mielcelnik.

Cernius, subst. v. Mielcelnik.

Cernius, adiect. Padajęcy na twarz / Wła-
 dylowy / Ron potkliwy.

C E R O

Cero, as, Wostuis. Wachsen.

Cerocrarius, Akolit.

Ceroma, atis, gr. Zapaskow mieysce / Mase
 zapasnikow. Ein Oel, damit sich die Fe-
 chret saiben. Vare nec injecto ceromate brachia
 tendis. syn. Cerorum. epith. Pingve, crassum, lenis,
 unctum.

Ceromanticus, in Mase zapasnikow. Mit
 dem Oel Geisbet. Et ceromantico fers nicere-
 ria collo. J. vide Ceroma.

Ceroplasta

Cērōplāsta. *a, m, gr.* Wostownik. Piekrzywa
Cērōstridium, *gr.* Tlo rogiem sādzone. [ciel.
Cērōsus, Wostowary, Voll Wachs.
Cērōrium, *gr.* Cērot. Wachs Pflaster. *acc*
labra pingvi delibuta ceroto. (Scaz.)
Cērreus, cerrinus, Debomy.
Cērriuber Wizzozold 2.
Cērrius, Szalony 2.
Cērro, *onh.* Balamur.
Cērurus, Dqb. Ein Cyrenen baum.

C E R T

Cēta mente. Vpornie.
Cēta fidei, Pewny.
Cētamēn, Spor / Poryżka / Stranki / Go
nitwa / Biedziente sie, Przeciwiānie sie 1. 2.
Niebespieczeństwo. Streits / Kampff. De-
mens, *Scantu* vocat in certamine Dhas. Virg. *syn.*
Pugna, cōstitutus, praelium, bellum, Mars. *epith.*
Martium, trēpidum, ānhelūm, misērum, lūctōsum
misērābile vālidum, ācēbum, māgnam, cēlebre, im-
pium, ānūnōsum, misērāndum, āvidum, ālacre. *phr.*
Cētamēn atrōx mūlto cūm sānguine sūrgit. Rīgidi
cētamīna Mārtis. Cōntinūo pūgnas inēunt, & prae-
lia tēntant. Pūgna āspēra sūrgit. Vālidā ad cētamī-
nā tardos mōlitur grēsus, & minitāns āvida ad
cētamīnā fertur. Sublātāmq; acri rēpētīt cētamī-
nē pālmam. impia vctini cētamīnā cāmpi. Lū-
dus enīm gēnūt trēpidum cētamēn & iram. *vide*
Pugna.
Cētamēn ēst de hoc, pro hoc, certatur hoc,
ob hoc. O ro grā.
Cētantibus animis, Vsilnie.
Cētatim, *idem*, & Nā przepych / Vbiegācie
sie. Kampffweiss. Certatimq; omnes uno ore,
Et. Ovid.
Cētatim cūrro, ruo, Vbiegam Ego.
Cētatō, Spor / Przeciwiānie sie 2. Biedzien-
nie sie. Zancf.
Cētatō cōrporum, Zapāski.
Cētatūs, *m.* Biedzienie sie Poryżka.
Cērrē, Zāiste / Zāpewne / Tāt iest 1. Przynaj-
mniey / Wzdam. Gewisslich. His certe nec
amor causa est, Et. Virg. *syn.* Cēro, prōfecto, vē-
re, vērā lōquor.
Cērtioro, *as*, & certioror. Vpewniām.
Cērtisso, *as*, Domiādus sie.
Cērtitudo, Pownosć.

Cērtō *as.* Biedze / Porykam sie / Sprzecza-
sie / Rozpietam sie / Przewieszyc chce / Zro-
wnai / Rownam sie 2. Zākladam sie o co /
Przeciwiam sie / Przegadewam sie / Rozsta-
ie sie / W ścigam sie / Nie dāie wprzod /
Walze. Streiten / Kāmpffen. *syn.* Pūgna
cōnfligo, dīmico, cōngredior. *phr.* inire, lācētē.
Cērtamen inire. Cērtet Phœbum supērare cānēndū
āltērnīs cōntēndunt vērībūs. Tu dic mēcum quā
pūgnōre cērtēs. *vide* Bellum gero, Pugno.

Certor Deponens, pro contendo Ecclesia scici n. De u
qua te non molestat, ne certeris.

Cērtō, Tāt iest 1. Zāpewne / Zāiste.
Cērtum est, certa fides, Pewna ro.
Cērtum, certiorē facio, Oznacmuis.
Cērtus, Pewny / Pewien / Opisany / świā-
domy / Prawy / Dobry 1. Lōzā dobrego /
Rozolut / Stāly. Gewiss. Nōn dūbius,
nōn incērtus, clārus, mānifestus, indūbitatus, *phr.*
& cērtis pōtēris cōgnōscere signis. Nō dūbitā, nam
vērā vides. Aūspiciūs mānifesta fides. Rēspōnā dū-
bāntur Fida sātis.

Cērtus necis; destinationis, mortis, in Qd
wazam sobie. C E R U

Cērva, Lāni. Ein Hind.
Cērvārium venenum, Truciznā / & in W
ga Kniec. Hirsagistr.

Cērvārius, cervinus, Jeleni.
Cērvārius lupus, Ostrowidz. [drog
Cērvichus, chi, *gr.* Rogat / & in Māstrow
Cērvical, Poduska. Ein Hauptkissen. In-
ge caput nardi folio, cervical olebit. M.

Cērvicātus, cervicofus, Vporny.
Cērvicūla, Szylka / Szylā. Gewiecke.
Cērvisia, Pimo. 1. Bier. Cervisia coctus,
tonsor, pistorq; manebat. B syn. Zyrum.
Cērvix, Szylā 1. 5. Szyle rel / Rāt / Pod-
gardlek. Nacken / Genick. Emicat, arrectis-
fremet cervicibus alte. Virg. *syn.* Collum, fauces,
epith. cāndida, nītēns, āmbrosia, blanda; mōllis,
ōlorina, vēnūsta, tūmēns, tūmēscēns. *phr.* Gratiā
fōrmōsi sūbitōris sūbūrnea cērvix. Aūrea casāries dē
mīlsāq; ē lāctēa cērvix. Prābānda ēst glādio pūlchra
hāc ēst cāndida cērvix. *vide* Collum.

Cērula, Wost 1.
Cērulū, Rosochare pale.

Spreżę
Ces/ de
n sie o co
sie/ Bostu
wprzod/
syn. Pugn
ire, lacerat
erare cānēdo
c. mēcum qu
zo.

ici u. De
iste.
ro.
muie.

ans/ swi
dobrego/
n dubius
bitatus, ph
dubita, nam
Rēspōnā d
is, in Qd
in Wi

[drog
n Māstom
tiffen. In
M.

wieckie.
ia codor,
n.
ark/ Pod
at, arrefi
llum, fauce
nda; mollis
obr. Gracia
a cesaries d
adio pūlchra

Cerne.

Cerus, i. sanctus, Obrazd.
Cerus manus, i. creator bonus. Fest. priscum.
Cērussa, Bielisko 2. Bleyweiß. Nec cerussa
tibi, nec vitæ spuma rubentis. Ovid. epith. alba,
candida, nitens. Vide Fucus.
Cērussatus, Bielony. Mit Bleyweiß/ ange
strichen. Et cerussata candidiora cute. Mart.
syn. Cērulla illitus, pictus, nitens, splendens. Vide
Fucatus.

Cērullo, Bielizkuis twarz.

Cervus, Jelen/ Rosochate pale/ Socha.

Ein Hirsch. Agmina precipitant, volucres for
midine cervi. Sil. epith. Lēvis, imbellis, fugax, pā
vens, alipes, alatus, velox, quadrupes, pavidus, cōr
niger vōlūcer, trēpidus, cēlēr, vāgus, timidus, annō
sus, vivax, longævus, fugitivus, citus, sylvestris, ā
gillis, vāgābūndus; pērnix, errans, prapes, tērritus
pērritus. phr. Pērnix fēra, in cōrnū cēlsus, Rā
mōsa extollens cōrnū cervix. Cervi cōelo cāpita,
ālta fērōntes cōrnibus arbōreīs, vōlūceres formidīne
cervi. cēlēres per avia cervi diffūgiunt. ālla de pā
te pātēntes trāsmittūt cūrsu cāmpos, atq; āgmīna
cervi pūlvērūlētia fūga glōmērānt mōntēsq; relin
quunt.

Cervus palmatus, Jelen zamorski.

Cerycium, Laska poselska.

Cerylus, gr. Zimorodek.

Ceryx, gr. Posel 2. Wozy/ Plaw 5.

C E S

Cesale Colu. corr. Caeale.

Cesna, pro cena priscum. Wieczera.

Cespes, vel calpes, iris, Darn/ & in Repa.

Ein Wajen. Cespitibus mensam, cespitibusq; to
rum. Tib. syn. Grēba, vel gramen. epith. grāmī
nēus, crassus, herbifer, odoratus, gelidus, agrestis, o
doratus, herbosus, mollis, humilis, vivus, lēvis. phr
Gratus odorato cespite manat odor. Tēnēro cespīre
terra viret. Grāmīnēus tōrus, paupēris & tūgūri
cōngētum cespīre cūlmen, et sūbitus rāpti mūnimī
ne cespitis agger, prabet sēcūros, intra tēntōria sō
mnos. Grāmīnēam viridi fōdērēt de cespīre tērram.

Cespitator, Bon portklny.

Cespitis radices siccatae, Perz 1.

Cespitiū, Darnowy.

Cespito, Porzka sie. Strauchlen. syn.

Vacillo, labo, labasco.

Cespōsus, Datnisky.

(Znowanie.

Cēsario, Przestaniek/ Odpognienie/ Pro

Cēsator, Leniwy/ Proznuiacy.

Cēsator, sum, Proznuię.

Cēsicus, in Opietun.

Cēsims, Wpāk.

Cēsio, Vstopienie prawnę/ Wlanie prawnę

Puszanie materności.

Cēsionarius, sub Vstopiue/ & sub Wlanie. 2

Cēsitus, in Opietā.

Cēsio, Przestāie/ Proznuię/ Vstāie/ Vstāie

co/ Mieszkam/ Bawie sie gdzie. Aufhō

ren/ nachlassen. Nunquam meus cessabat in pā

nas furor. (Jamb.) syn. Dēsisto, ābsisto, dēsino, qu

tesco. Finire labōres, opus intērmittēre, siltēre, sū

spēndēre labōre ābstinēre. incēpro dēsiltēre. Sēd tu

dēsine plūra pūer, & mūtata sāos rēquērunt flūmī

ua cūrsus, et jam tempus ēquum fūmāntia sōlvēre,

cōlla. omnibus ūna quies opērum. Iussu viri faciunt

intērmittūtquē labōrem. Lūce sacra rēquiescat.

ārator, et grāve sūspēnsio vōmēre cēslet opus. Clāu

dite jam rivos pūeri sāt prata bibērunt, & si quid

cēsare pōtes, rēquiesce sub ūmbra. & Finio, Quiesco

Cēsicillus, Cessillus, Rolko abo obrękta nā

glowe. Ein Wisch.

Cesto pellacius, Prov. sub Przyludā.

Cestireus, Gr. Glowacz ryba.

Cestron, Gr. Bukwica 1.

(cna.

Cestrosphendone, es, gr. Best Strzala pros

Cestrodium, gr: sub Ryćie 2.

Cestrum, Gr: Rylec.

Cestrus, gr: Glewita.

Cestu pugno, Siermuie 2.

Cestus, ti, subst. Zwiasek/ Wiersad/ Pas 1.

Przyludā/ Siermierstie rzemienie.

Cestus, ti, adiect. gr: Wyssywanę.

C E T

Cetaria, a, cetaria, orum. Sadyawka rybna/

Wielorybi sady.

Cetarium, Rybna beżka.

Cetarius, Rybny przekupien/ Rosolowych

rzęzy przekupien. Wielorybi 1. 2.

Cete, n. plur: & Cetos, n. singulare, gr: Wice

loręb. Ein Wallfisch. Ad murmur cete toto

exultantia ponto. Sil. syn. Ceti, sing. Cetus. epith.

Grandia, hōrrida, scōpūlōsa, immānia. phr: Immā

nis bellūa pōnti. Māgnā se mōle mōvens. Sūlcāns

ingēn

ingēti pēctōre fūctus. Mōnstra ingēntia & hōrrida
visu, immāni corpōre. Cētē cētum orbēs cētumq;
undōsa vōlūmina tōrquens. Tūrbāns impūlsu pēctō
ris undas. Abrūptam crēdas radicibus ire Ortūgiam,
aut frāctum pēlāgo dēcūrrēre mōntem.

Cētra, Tarza. Ein Schild.

Cētrātus, Pāwziniē.

Cētes, i. cedite sub Dāte/ proffe. 2.

Cētus, ti, gr: Wieloryb.

Cēu, Jātky. Gleich. Precipites atra ceu tem-
state columba. Virg. syn. ut, quāsi rānquam, nōn.
sēcus ac, hāud sēcus ac, nōn ālīter.

Ceutes, hi. Tertull. i. molles, obsceni. sub Psoz

Cēyx, yci, m, gr: Zimorodek. (liwz.

C H A.

Charēfolium, charēphyllum, charophyllum,
gr. Trzebulā. Kerbel.

Chālāsis, gr: Rospot.

Chālāssis, Gilo.

Chālātōrius funis, Linā.

Chālāzias, a, m, gr: Grādowāry Kāmien.

Chālāzion, gr: in Jezmyk.

Chālcanthum, gr: Ropetwas.

Chālcanthemum, gr: Belica 2.

Chālcedōnius, gr: Kālcēdon.

Chālcentērtus, gr: Mocny.

Chālceos, gr: in Miedziāny 1.

Chālceutice, es, gr: Rorlarstwo.

Chālcedica lacerta, Pādālec.

Chālcedice, es, gri & Jāszurka. [kā.

Chālceis, idis, gr: Siedz/ Pādālec/ Jāszor.

Chālceus, a, m, gr: Miedziſty Kāmien/ J-
Przyk Kzamiēn. [lun.

Chālceus, i, gr: Mościezna rudā/ Hā-

Chālceographus, gr: Drukarz.

Chālceophōnos, gr: Kāmien brzmioy.

Chālceōsmātagdus, in Smātagd.

Chālceus, ii, gr: Biały.

Chālceus, Prātkerz 1.

Chālo, as, gri: Spusizam.

Chālybē irigo robōro, Stālp.

Chālyls, ybi, m, gr: Stal/ Musat. Stahl.

Hac are & dari chalybis perfecta metallo. S. epith:
Dūrus, rigidus, vūlnificus, iethifer, stictus. pbr.
Chālybis massa. Vūlnificūque chālybs vāsta fornace

liquefcit. Insūla inēxhaustis chālybum gēnērā-
mētallis.

Chāma, a, m, gr: Ziektā/ & sub Plaw.

Chāmā, ha, Modrzewnicā ziele.

Chāmāēcle, es, gr: Hebd.

Chāmābūxum, gr: Buxspan. 2.

Chāmācypārillus, gr: Cypria. (Sienk)

Chāmācērālus, gr: Trzesnie poziemne/ W.

Chāmācīsus, gr: Blusiz poziemny.

Chāmādāphne, es, gr: Bārwinek/ Jāgoda
bābia/ Wilge lytō mniesty/ & in Tobek.

Chāmādrops, gr: Oziakā.

Chāmādrys, yos, gr: idem & Zywigkā.

Chāmāleia, gr: Plaw 4. (Pa

Chāmāleōn, onis, gr: Jāszoroka cudziostwa

Chāmāleōn, onis, allus, niger, Dziwiciē

Lepzycā.

Chāmāleos Plin. corr: Chamaleia.

Chāmāleuces, es, gr: Rwiāt.

Chāmālinon, gr: Lnicā. Linum Latinum i
go Grelum brevi.

Chāmāmēlon, gr: Rumizn.

Chāmāmyrsine, es, gr: Jālicā ziele.

Chāmāpēlōris, idis, gr: Plaw/ & Zielec.

Chāmāpēuces, es, gr: Jwā.

Chāmāpitys, ys, yos, gr: idem & Zywigkā i
& sub Dziwontk.

Chāmāplātānus, gr: Miedziwiedzia stopa.

Chāmāropes, Plin: corr: chamarrhipes, ha, gr
Pātmizkā.

Chāmārops, opis, gr: Oziakā.

Chāmāsycē, es, gr: Jāy mlec.

Chāmātrāchiz, gr: Plaw.

Chāmāzēlon, gr: Piziotnik/ Bocank.

Chāmālxā, gr: Wilgy groch wistpy.

Chāmētare, Plin. gr. i. parva socia, simulacra dū,
item scorta vilia.

Chāmēunia, gr: Syplante nā stami.

Chāmūlcus, gr: Walec 2. Sanie.

Chāmūs, m, gr: Oglowcā/ Ein Gebies.

Chānna, a, cheune es, gr: Zielec.

Chāos, eos, & ai m, gr: Zāmiešānie/ Miesi
nino/ Pomiesānie/ Przeciąg. Ein Alump/
darauf

darauß alles Ubel entstanden. (*Confusus rerum omnium acerbus, mundi prima materies.*) In chaos antiquum confundimus, eripe flammis. Ovid. syn. Massa, cōgēries. *epith.* avidum, vētustum, antiquum, inane, cimmērium, triste, horrēdum, prōfundum, durum, aīrum, dēforme, infōrme, obfcūrum, horrificum, ūmbrosum, ōmnigēnum, cācum, cōnfusum. *retum. pbr.* Pondus inters. Cōnfusa sine ordine, mōles, cācus āvērnus. Sine pāce relābitur orbis in chaos antiquum, ante mare & tērras, ēt quod tēgit, ōmnia cāplum, ūnus erat tōto naturae vultus in orbē. Quem dixēre chaos rēdis, indigēstāque mōles. Nēc bēne iūctarum discōrdia sēmīna rerum. Quāquē erat ēt tellus, illic & pontus & aer. Si erat instābilis tellus, innābilis ūnda, lucis egēns aer, nulli sūa fōrma mānebat. Ovid.

Chāra, gr. Brzostkiew polna. *(wigziana.*
Chārācātus, in Mācica/ & Winnica pōda
Chārācias, a, m. gr. Wilczy mlec/ & Trzcinā
Chārācter, eris, gr. Piatno/ Cecha/ 2. Rysak
Pismo i. Mowy Rysak. Ein Mahlleichen/
Merckzeichen. syn. Fōrma, figūra, insigne, signum.

Charakterismus designatio rei per notas proprias, corpus, ingenium, mores effingens. **Figura** Rhetorum. **Protopographia** species.

Charadrius, gr. Zolaczek ptak.

Chārāx, gr. Tyg/ Zebak rybā.

Chārāxo, as, gr. Drapie.

Chārēnismus, gr. Lagodnomownosć/ & sub Zart ugziwy.

Chārīma, tis, gr. Dar.

Chārīsteria, orum, gr. Biesiādā.

Chārīsticum, gr. Podarek.

Chārītas, Mīlosć. Liebe. *syn.* Dīlēctio, amor. *epith.* Caelstis, ignea, vivax, patiēns, sērena, illūtris, bēnigna, bōna, celebrāta, clāra. *pbr.* Divis prōxima virtus. (*Mant.*) Venit invidiā chārītas. (*Prima licenter breviatur.*) inimica sūarum prōdiga opum. Tū cīvem, patrēmq; gēris, tū cōnsūle cūctis Nōn tibi: nēc tūa tē mōvēant, sēd publica vōta. *vide Caritas.*

Chārīōblēphāron, in Rora/ & in Mīlosni

Chārōnēa scorbs, Orchlan 2. *(gy.*

Chārōnīa, orum, gr. Orchlan piekielna.

Chārōnīum, gr. sub Pierlo/ 1. & Baronia

Chārōpus, pi, gr. Oguz karych.

Chārta, gr. sed gr. masc. Latinis famin. Rārtā

1. 2. Pāpier i. Papyr. vide Papyrus. *(iacy.*

Chārta bibula transmittens. **Pāpier** przebitā

Chārta deletitia, Rāzgi kāmienne.

Chārta dentata, Glādzony pāpier.

Chārta emporetica, Pāpier gruby.

Chārta hieratica, Pāpier regalowy.

Chārta salutarix, List. 3.

Chārta virgo, Nie przepisany.

Chārta cēus, Pāpietowy.

Chārta officina, Pāpiernia.

Chārta rius, Pāpiernik 1.

Charti, orum, m. Graco more. an recte? Pāpier

1. Rārtā 1. *(sania.*

Charti aticum, gr. Pāpietne/ Zaplata od pis

Charti ophylacium gr. Rancelarya.

Charti opla, chartoprates, a, m, gr. Pāpiet

Charti ula, Rārtā. *(nik 2.*

Charti ularius, Referendarz/ Rāncletz/ Wy-

zwoleniec.

Chartus ti, m, gr. an recte? Pāpier 1. Rārtā 1.

Charus, lege Carus.

Chārybdis, ū, gr. Topiel. Tieffer Schlund

des Meers.

Chāma, tis, chasmatias, a, m, gr. Rozstapie

nie ziemi. Ein grosser Spalt der Erden.

syn. Gūrges, vōrago, bārāthrum, hīacus. *epith.*

Hīans, lātum.

Chasmate pereos, Zāpadam.

Chasmaticus, gr. Rozstepny.

Chans, ab Ostrowidz 1.

C H E

Chela, ha, gr. Nozycie rakowe.

Chela, es, gr. & chelon, n. Stroj u kufse.

Chelēuma, n. gr. Dratwa.

Chelidon, gr. Jaskolka 1. 2. ein Schwalb.

Chelidonia, a, gr. Jaskolge ziele/ Jaskol

gy kāmien.

Chelidōnias, a, m, gr. Tuneyk.

Chelidōnium minus, Jaskolge ziele.

Chelon, m. gr. Glowacz rybā.

Chelonia, chelonitis, idis, gr. Zolwi kāmien.

Chelōnium, gr. Windowe wresby.

Chelōnophagus, gr. Zolwiojad.

Chelydrus, gr. Wzi ziemnowodny.

Chelys,

Chelys, *ys, pos, gr. Lurnia. Ein Laut. Hic chelin, hic flavum maculoso bebrida tergo. St. syn. Tē stūdo, cithāra, lyra. epith. Pindārica, Cētica, incūva, mūltilōqua, culta, piēria, Dirca, aūrēa, tēnēra dōcta, bladiōna, alrīōna phr. Cūrārū dūlcē lēvāmen ille tibi prima chelys distēdis fila sōndrā dū stam sōllicitāve chēlyn pulsābatq; cāvām dēxtēra, dōcta chēlyn. Mūlcer āpōllīnēa sūdēra cēlā chēly. Mōvet trēmūlām pālma tēnēllā chēlyn. Flēctitur ad fēstas tādēm chēlys aūrēa laudes. b. Cithara.*

Chēnālōpex, *ecis, hiv, sed Gracis hac gr. Gēs.*

Chēniscus, *m. gr. Gaskā.*

Chēnōbōscium, *Gr. Roćiec gēsī.*

Chēnōmychon, *vel chenomychos, f. gr.*

Swietlićkā ziele.

Chēnōpos, *vel us, gr. Serdecznik.*

Chēra, *a, al. cheria. Brzostkiew polna.*

Chēmbōlon, *gr. Skinienie.*

Chērnites, *a, m. gr. Kamien trunny.*

Chērsina, *gr. Żółw. Producit I Renatus. cūm tamen ā masculino descendat, quod mediam corrūpit*

Chērsinus, *gr. Żimny.*

Chērsiphron, *gr. Szukmistrz.*

Chērsōnēsus, *gr. W; sep 3.*

Chērsos, *vel us, f. gr. Żemiā.*

Chērsydros, *vel us, m. gr. Waj żiemnowodny*

C H I

Chīa terra, *Żemiā lekarska.*

Chīasmos, *gr. Arzys 1.*

Chīlīarcha, chiliarchus, *Gr. Tyśiagcznik 2. Polkownik.*

Chīlias, *adiv, gr. Tyśiac.*

Chīlōdynānis, *is, ios, gr. Stosil ziele.*

Chīlo, *onis, gr. Wargaty.*

Chīmērīnus, *gr. Żimny 2.*

Chīmērlon, chimehlon, *n. gr. Obizbnienie*

Chīmīces, *es, gr. Dystylowanā nautka / Al-*

Chīmīcus, *gr. Alchymistā. (Chymia.*

Chīna. *B. Chynā.*

Chīrāgra, *gr. Lamānie w resku. Das Zip petlein an Hānden. Nodosa noli corpus prohibere chīrāgra. Hor. Terrorem metui podagra, chīragrā, secatur. M. epib. Nōdōsa, dūra, lāpidōsa, frīgida, sava, mōlīsta, ācūta, vīdēnta, ācra, āspēra, crūdēlis, intōmnis, ācērba, immēdicābīlis, impōrtūna, rēdīvīva, rēnāscēns, fēra, clāmōsa, immīcis, qua-*

C H I

rūla, vīgīl, pērvīgīl, trīstis. *phr. Cum lāpidōsa chīrāgra frīgērit artīcūlos.*

Chīrāmāxium, *gr. Lekarka.*

Chīēmōlon, *Imanie sie / Skinienie res.*

Chīrīdōia, *a, gr. chitidota tunica. Szara tekawami.*

Chīrīdōius, chirodous, *gr. Rekawy majac.*

Chīrōgrāphārius, *Cyrtografowy.*

Chīrōgrāphum, chirographus, *gr. Cyrtograf.*

Handschreiff. Vana supervacui dicens chirographa ligni. Iuv.

Chīrōmāctrum, *gr. Reznik.*

Chīrōmāntia, *gr. Wroźka 2.*

Chīrōmāntes, *a, & chiromantis, is, m, gr. Wroźek.*

Chīrōnīa ampelos. *Przestep 2.*

Chīrōnīa herba, *Centurzia.*

Chīrōnion, chironium, *Idem & Pānā.*

Chīrōnium hulus, *Wrzod nieuleczony.*

Chīrōnōmīa, *gr. Pies / Jestow nautka.*

Chīrōnōmon, *gr. Buglary / Jestow mistrz.*

Chīrōthēca, *Gr. Reławica.*

Chīrūrgīa *gr. Barwiersztwo.*

Chīrūrgus, *gr. Barwierz. Wundarzt. Chīrurgus fuerat, nunc est vesipillo Diavulus. M.*

Chīum vinum, *Malmazyia.*

Chlāna, *gr. Szara żołnierska / Szubā.*

Chlāmydatus, & chlāmydula, *idem.*

Chlāmys, *ydi, gr. idem. & Oponga. Reiz.*

Roć. Quin & Sidomas chlāmydes, & cingula bacis. Cl. syn. Vēstis, āmīctus, tēgmen, vēlāmētūnīca, vēstīmētum. epith. Phoenīcēa, Sārrāna, Tyria, ōdōrata, cōcīnēa, pūrpūrēa, mīlītāris, bēllīca. phr. indūctus Tyriam clāmēdem, quā mīmbus ōbībat Aurēus. Cēsārēos hūmēros ardēnti mūrīce tēxit cīrcūmfūsa chlāmys. vide Vestis.

Chlīdon, *onis, f. gr. Mānela.*

Chlōrīus, chlorio, chlorion, *onis, m, gr. Wp.*

Chlōrītes, *a, m, gr. Kamien zielony.*

C H O

Chōas, *a, gr. Gānīec mīara.*

Chodax. *Vitruvi lege Cnodax.*

Chōenix, *ich, m. gr. Tczykwartowa mīara.*

Dwā funny.

Chōerādes, *ha, gr. Slinne iagody.*

Charō.

Chorogryllus, gr. Jaszwiec.
Choledochus, sub Jole.

Cholera, gr. Kolerá z. Die Gelbsucht. No-
xia si penitus Choleram sapire venena. Ser. syn. ira-
bilis, iracundia. vide Ira.

Cholericus, gr. Kolerik. Gelbsüchtig.
zornmätig. vide Iracundus.

Choliambus, i. claudus iambus versus. idem Scazgn.
infra.

Choma tu, gr. Grobla.

Chondrilla, vel, e, es, chondrillon, Rozi
mlecz siele.

Chondris, i. f. gr. Dyptran z.

Choralistria, Tanecznicá i.

Choragium, chorégium, gr. Tanecznicá z.
Apárat/ Przygotowanie. Dankplak. Qua
corporum, quamentium choragium. (la.)

Choragus, ab duco. Märszałek taneczny.
Dankmeister. Ipsa superborum domitrix gerit
ipsa choragum. M

Choraüla, a, choraules, a, vel i, m, gr. Sur-
mącz/ Piszczek i.

Chorda, gr. Stroná z. Saitre/ Schnur. e-
pith: Tenuis, tinuüla, rê ona, lêvis, vöcalis, Phœbea,
äpöllinea, garrüla, iucunda, löquax, sönans, rê sön-
ans. syn. Nervus, fides, tum. phr. Vöcäles impel-
lere pöllice chördas. Non argüta sönant tenui psäl-
tëria chördas. Calliope quërlas præterrat pöllice,
chördas: atquë hæc përculsis subiungit cämina,
nërvis. Ridetur chördas qui sëmper öberrat eadem.
vide Fides.

Chordapfus, pfi, m, gr: Gryzienie i. & in
Chördus, Pozny. (Koliška i.

Chorea, gr. Taniec i. Ein Tanz. Ad numerü
motis pedibus ducere choreas. Ovid. Pars pedibus
plaudunt choreas & carmina dicunt. V. syn. Chöros
saltatio. epith: Lüdens, festa, mollis, cantatrix, lê-
pida, söcfa, grata, dülcis, læta, pläcida, facilis pläu-
sa, hiläris, ägilis, blända, rêvölüta, saltans, püellä-
ris, nöcturna, iucunda, sönöra, nümërofa, concors,
läciva, lüxürians, pública, irrëquëta. phr. Indül-
gëre chöreis. Chöros cëlebräre, exërcëre, ducëre.
Pars pëdibus, plaudunt chöreas. Männum implicare
chöreis. Mëmbra mövëre ad nümërum. Saltat, &
immitcet rêvölütas arte choreas. ad cithära cäntus
ägilis, cëlebräre chöreas. vide Salto.

Chorepiscopi, Sigeberto. ydem Archidiaconi. Ordines
minores conferebant. i. regionis aut provincie Epi-
scopi.

Chöreüma, gr. Taniec z.

Chöreus, Chorius, Cordax, Cicer. Pes Poeticus longa
& brevi syllaba constans. idem Trocheus.

Chöenfa, gr. Stogka.

Chöreutes, a, m, gr. Tanecznik.

Chöriambus, Pes Poeticus ex Choreo & Iambo constans.
ut Conveniunt.

Chöricus, gr. Muzyk rejent. Tanecznik.

Chöröbates, a, m, gr. Rurmistrskie práwis
dlo. Ein Richter schnur.

Chöröcitharista, a, m, gr. Lurnista.

Chörödidascälus, gr. Muzyk z. Märszałek
taneczny.

Chörögraphia, gr. Krätopisanie.

Chörögraphus, gr. Krätopis.

Chöröstates, a, m, gr. Muzyk rejent/ Märs-
załek taneczny.

Chörs, in. f. Podworze/ Grodz/ Rurnik.

Chörtälis, Podworny/ sub Podworze.

Chörtës, i, f. Chälupa/ Rurnik.

Chörtinus, Typwny.

Chörrus, gr. Gromäda ludzi/ Rupa/ Taniec
i. z. an Kot? Versammlung. Virg. viro Phæbi
chorus assurrexerit omnis. Virg. syn. Cœtus, concil-
ium, türba, vel chörea. Chorus in Psalmis Instru-
mentum. Musicum incertum quale, vel cætus voce ca-
nentium. Bellarmin.

C H R

Chrëstum, gr. Podroznik siele.

Chrëstölögus, gr. Lägednomowny.

Chria, Quintil. dictum breve vel factum scitum alien-
ius persone. Exercitatio Rhetorica.

Christianus, Chresciantin.

Christus, appellativum, gr. Pomazaniec.

Chroma, atis, gr. Melodyia. (ryba

Chrombus, corr. chromis, idis, gr. Zwizsek

Chronica, orü, gr. Chronici libri. Kronika.

Chronik/ Geschichtbuch. v. Annales.

Chronicus, gr. Doczesny.

Chronögraphia, gr. Opisanie casu.

Chrysälis, idis, gr. Gäsiannicá i. & in Mos-
tyl/ Chrysos.

Chrysammos, mi, gr: Piaszek stary.

Chrysanthëmum, gr. Rumien/ Radoszka/
Stonecznik/ Bylica.

Chrys-

Chrysaspis, idis, gr: in Puklerznik.

Chrysaelectrum, gr. Burszen.

Chrysandeta, orum, gr. Złote naczynie.

Chrysæus, gr. Płowy.

Chrysites, a, m, gr. Kamień szlota/ Rąmien probny.

Chrysitis, u, gr. Piasek szlota/ Złota piána/ Równnik wodny.

Chrysobalanus, f. gr. Muszkacowa galka.

Chrysoberyllus, gr. sub Beryl.

Chrysocarpum, chrysocarpos cissus, Blusis.

Chrysoclabus, Chrysoclavus, Szata z kutasami.

Chrysocolla, a, Gr. Kley szlowniczy. Lit/ Ziełona farbá. Berggrün.

Chrysocolla medicorum, sub Kley szlowniczy

Chrysocome, es, gr: Równnik wodny, Lénék.

Chrysogonum, gr. Siedmiłist ziele.

Chrysographus, Rysowany szlciem.

Chrysolachanum gr. Lchodá.

Chrysolithus, ti, & chrysolampis, idis, gr: Kamień szlota/ Ein köstlicher Edelstein/ Chrysolith genant. Per juga Chrysolithi, postea ex ordine gemma. Ovid. epith. Flavescens, aureus, rutilans, splendidus, croceus. phr. Flavolumine chrysolithus. Flaventis gemma coloris Auream vomens lucem per juga chrysolithi. vide Gemma.

Chrysomelum, gr. Pigwá z.

Chrysomites, a, m, gr. Szegiel.

Chrysophorum, gr: Kley szlowniczy.

Chrysophris, m, gr: Szorobrem.

Chrysophis, chrysopis, gr: Kamień szlota/

Chrysoplytes, a, m, chrysoplythum, gr: in Wodká z.

Chrysoprassus, gr: Beryl.

Chrysopteros, gr. in Topázy.

Chrysos, Ovidij corr: Chrysophrys.

Chrysospermum, gr: Rozhodník.

Chrysostomus, gr: Szlousty.

Chrysothales, ti, gr: Rozhodník z.

Chrysulca, a, gr: Wodká szlota/ szpicaigca.

Chrysus, f, gr. Szlownik rybá.

Chus, m, gr: Garniec miata.

Chyttra chyttra, a, gr: Garniec z.

Chydzi, Dakyl z.

Chytinda, a, g: Zmrozek

Chytropus, odis, vel odos, gr: Garniec nągach, Panew.

Cibalis, Pokarmowy/ Sniedny.

Cibaria res, Sniedna rzecz.

Cibaria, orum, Obrok/ Strawa/ Żywność/ Sniedna rzecz/ Żob.

Cibarius, Obroczny i. Pokarmowy/ Sniedny/ Podły. Speis/ Nahrung. Ajunt, cum sibi sunt congesta cibaria sicut, H. syn. alimentum, cibi, esca, victus.

Cibarus, us, Pokarm/ Strawa. Speisung. Aut alios hominum pastus, petudumq, cibatus, L.

Cibi minimi est, Máo iada.

Cibi multi est, Obżartcy.

Cibicida, an Zartok?

Cibilla, Stól iadálny.

Cybratici, lege Cybiratici.

Cibo, as, Karmia. Speisen. -- Nisi à terra paulatim quig, cibentur. Lucr: syn. Nutrio, pasto alio, vide Nutrio.

Cibo gravis, onustus, sub Obiadam sis.

Ciborium, gr, Kielisek/ Bob Egipski/ & in Cyborium

Cibum capeffo, capio, fumo, &c. Jem.

Cibus, Karmia z. Pokarm. & tr. sub Rad gynie. Allerley Speis. non domus apta sit, non hic cibus utilis egro. O. syn. Esca, dapes, epula, alimentum. epith. Nectareus, sapidus, laurus, gratus, regius, solennis, utilis, parcus, vilis, mendicatus. phr. Corpora sustentans, instaurans vires, animique vigorem. Maestos exhilarans animos. Reficiens vires. Vixque capit suaves mensa onerata cibos. Laurus mensa parata cibus. Junctaque nectareis vina iocosa cibus.

Cibus diurnus. Obrok.

Cicada, Konik robak.

Cicarrico, as, Goie

Cicatricosus, Násiekány/ Szramowary.

Cicatrix, Cicarricula, Blizna/ Blizneczka/ Szram. Ein Wundmal. Cerne cicarrices veteris vestigia pugna. Ovid. syn. ulcus, epith. cicada,

cida, vctus, obducta, turpis, deformis. *phr.* Signata in fronte, cicatrix. Vñneris instincti vestigia, signa vñneris vestigia plaga, infixi vñneris impressa signa. Ciccum, ciccus, Granowary ch iablek przez grodkę, Grześka i. Niesza.

Cicum non interdum. Niedbam.

Cicer, n. cicera, cicerula, a. Ciciorka.

Cicerculum, Rubryka 2.

Cichela, cichla, gr. Droid morsti.

Cichoreum, cichorium, gr. Podroznik siele.

Cichoreum agreste, Nleg siele.

Cichoreum verrucarium, Brodawnik.

Cici, gr. Kleszczowina.

Cicilendrum, Cicimandrum, Cataractria, Polindrum Saneapris, Hapalosis, apud Plantum, sunt vocabula fista aromatum seu condimentorum coqui gloriosi.

Cicindela, Swieco/ Mornik robagel.

Cicinus, aliqd. gr. Kleszczowinny.

Ciconia, Bocon/ Dzwaw sudienny. Lin Storc. Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro. Ovid. *epith.* Candida, gracilis, pia, alba, *phr.* Nuntia Veris, insignis pietate ciconia. Cultrix pietatis. Cum Vere rubenti candida venit avis longis invisa colubris. expansis candida pennis ipsa sibi plaudit crepitante ciconia rostro. Serpente ciconia pullos nutrit, & inventis per devia rura laetis.

Cicuma, a, e Gr. Sowa 1.

Cicur, uris, Omne, Oglastany/ Chowany.

Zahm, Qui cicurum sensus, quae tanta indago ferarum. M. *syn.* Mansuetus, cicuratus, placidus, mitis.

Cicuro, cicurem reddo, Oglastac. Zahm machen. *syn.* Mansuetacio, mingo, lenio.

Cicus, lege Ciccus.

Cicuta, Swinia wesi siele/ Piszczalka. Bangekraut, Wurtich. (Herba venenosa.) Est mihi disparibus septem compata cicutis. Virg. *epith.* Fragilis, viridis, moesta, cana, gelida, dura, lava, frigida, lethifera, lethalis venenosa, venenifera, frigus funesta, mortifera, tristis, algida, horrenda, torpens, exitiosa, exitialis, noxia, nocua, inmedicabilis, glacialis, si pro fistula sumatur. Vide Fistula.

Cidaris, n, gr. Korona Krolewska/ Zawoy.

Cleo, is, Pobudzam/ Porusiam/ Przyzywam Mianuis/ Wymianiam/ Pocynam/ Dziele/ Rusa letarstwo. Bewegen. Condimus, & magna supremum voce tiemus. Virg. *syn.* Movere, commovere, excito, concito, animo, accendo, ki-

mulo, vel vdeo, accileo. *phr.* Tōaitru coelum omnia cūbo. Arē cūre viros, ar tu bella cie, concēprumg, excūte foedus. Agida concūteret dextra, nimbosque cūret.

Cieor, Ruskam sis.

Cilias orum, Powieki/ Powiek włosy/ Powiek brzegi.

Cilbantum, Stot 2.

Cilicina vestis, Włosienica.

Cilicinus, Kocowy/ Włosiany. Rusa has aren gemacht.

Cilicium, Koc/ an Włosienica? Lin has rin Kleid. *epith.* asperum, rigidum, acutum mordax, pungens, hirtum, hirsutum. *phr.* Cilicium, textum. Mollibus abjectis. Cilicium dant tegmina sēta.

Cilleo, Porusiam 1. Ruskam 1. 2.

Cilibe, in Stot iadainy.

Cilos oni, Ciolowary/ Glowiy podługowaa

Cimelia, orum, gr. Klegnor. (tey.

Cimeliarcha, gr. Koscicelny.

Cimeliarchion, go. Starb Koscicelny.

Cimex, Plusswa/ Smrod. Lin Wandlaus (Vermiculus ex ligno nascent) *epith.* Fedus, fetidus rodens, edax. *phr.* Tutus, cimice lectus.

Cimolia, Ziemia letarska.

C I N

Cinadia, gr. Ramien drogi/ sub Ryba psia.

Cinadicus, gr. Grancowski/ Tanegnik.

Cinadus, cinadulus, adiect. Niewstyblivy.

Lin Danker. Pulchre invenit improbis cinadi. *epith.* impurus, obscenus, petulans, procer, improbus, protervus, impudens.

Cinadus, subst. gr. Ruglatz/ Pliska/ Ryba

Cinata, gr. Barciof. (psia.

Cinason, Cinasones, Fest. corr. Cnasones.

Cincinnatus, Redzierawy.

Cincinnus, e gr. Redziot/ Qzodob.

Cinclus, gr. Pliska.

Cincticulus, Storc.

Cinctorium, Przepaska.

Cinctura, Przepasanie.

Cinctus, us, Cigaretura/ Storc/ Pas 1.

Cinctus Gabinus, sub Stroy 1. Plasz.

Cinctum, Przepasany.

Cindū.

Cindālissmus, gr. Kōlek grā.
Cine particula, in Li. & ze 1.
Cinēfācio, Pale 1. Spaliē nā proch/ Obra
Cinēfāctus, Spalony. (cam w co.
Cinēfāctus, Popielistky. Aschfarb. syn. ci-
nēreus.

Cinēralia, ium, orum, Popielec 2.
Cinērarius, Popielnist/ Redziornik. Det
mit Aschen umbgehet. Nunc tuum Cinerari-
us liquorem. [Phal.]

Cinēres, hi, Smierc 1.
Cinēreus, Cinerofus, Popielistky.
Cinēcula, Popiol.

Cingarus, B. Cygan.

Cingiliones, apud Trebellium legit Casaubon, loco Vocis
Singiliones, & cingula parva interpretatur.

Cingo, n. Opasui/ Obstepuit/ Obwodzi.
Oblegam/ Przypasui/ Obliwam 1. & in
Odzieram 1. Pobijam 2. Podstrobac/
Przepisui. Umbgarten/ umbgeben. --
Longam muris cum cingeret albam. Y. syn. ambio,
circūdo, cōrōno, circūcingo, obēo, inclūdo, sē-
pio, amplexor, comprēhendo, vel comprēdo. phr.
infert se sēptus nēbula undique circūfunditur, &
multo nēbula circum Dēa fudit amictu. Quē fū-
va lēonis pellis obit totum Sylva cōrōnat aquas.
ascānus longam mūris cūm cingeret urbem. Ter-
ram amplexitur orbis. Saltūque indagine cingunt
Cingit mediū liquidis amplexibus orbem at Vē-
nus obscuro grādientes aēre sēpsit: Jūsit & ambita
circūdare littora tērrae, ipsa nātat tellus pēlagi lū-
strata cōrōna, undique enim dēnsa Teūcri inclūsere
cōrōna, atq; hic vāsta pālus, hinc ardūa mōenia,
cingunt.

Cingria. Fest. coo. Gingrina.

Cingula, e, Popreg. Lin Rosgürt. Vi no-
ba velocem cingula ladis equum. Ovid.

Cingulam substringo, vel adstringo, Przy-
pinam popregow.

Cingulum, Pās/ Ray 4. Lin Gürtel. Bal-
teus, zōna, cinctus, us. epith. Lēve, habile. phr. Prē-
tiosaque cingula gēmmis. Aūro lūcebant cingula
mūdo: ipse Quīntināli trābēa, cinctūque Gabino
insignis. S. Balteus.

Cingulum bullatum, Pās rycersti.

Cingulus, Pās/ & tr. Szuply.

Ciniflo, onis, Redziornik. Lin Rohlenbla

ser. Custodes, ledica cinisflones, paradisi. Ho-
Cinips, iphos, gr. Wess/ Romor.

Cinis, m. f. Popiol/ Lug/ Vmarly/ Gra-
Rosci marlych. Ashe. non servata fides
neri promissa Sichæo. Virg. epith. Fūmans, fervē-
exiguus, vermifer, ingratus, tepidus, immundus,
nūis, lēvis, sēpūcrālis. phr. Sed nequē iam cinis
tēctatamq; fāvillam ferre pōtest. Postquam collā-
psi cinēres, & flamma quēvit. Cinis obdūctā cū-
bat lūmina prūnæ. incēdis pēr ignes suppositos
nēri dōloso. Non sātus cinēres patriæ insēdit
suprēmos. Postquam collāpsi cinēres & flamma quē-
vit. Cineres pro manibus. (Aneid.) Nēc patris
chisa cinēres mātēve rēvelli. Vōs cinis exigūus,
līdēq; jaccēbitis ūmbra. vide Manes.

Cinnabari, n. cinnabaris, is, m. & f. gr. C.
nobr. Cynnober.

Cinnamēus, cinnamominus, cinnaminus, C.
namonowy.

Cinnamōlogus, gr. Cynamonik pta.

Cinnamōninum oleum, gr. Cynamonowy.

Cinnamōmum, gr. Cynamon 1. 2. Zimmet-
triud. Nam cinnamomi quod &c. [Scaz.] syn.
Cinnamum. epith. odoratum, redolens, aromāticum,
odoratum, odoriferum, gratum, fragrans, spirans,
lens, suave, dulce, jucundum, amœnum. phr. Gra-
tum late quod jactat odorem. Suaves quod spirant
odores. Nares grato quod replēt odore.

Cinnamum, gr. Cynamon 1. Zimmet. --
Gressus, adolebunt cinnama flammæ. Ovid.

Cinnus, Redziorn/ Slodycs/ Pomieszanie.

Cinyps, yphis, sub Wess.

Cinyra, gr. Cyrra/ Lutnia. [Eestwa.

Cio, is, Porusam/ Pozrywam kogo/ Russa le-

Cippus, Pal 1. Bloda 4. Nagrobek 2. Pila
Sido/ Mil znak.

CIR G

Circa, Olo/ Rolo. Prapostio, 1. 2. 3. Umb
Multa boum circa maſtantur corpora morti. Virg.
syn. circum, circiter.

Circa domos mitto, Po domach.

Circa reges mitto, Obsylam.

Circanea avē, Rania. 1.

Circæa, Gr. Czaronnik siele.

Circætor, Strazniacz.

Circæum, gr. Pokrzyk.

Circēnsis cursus, Zawod 2.

Circum

C I R

Circam poculum, sub Przedzierzgnac flo.
Circinatio, Otręgłosć 1. Obracanie/ Kolo.
Circinator, Kolo 1. Ringkreis.
Circino, as, Cyrkluis/ Otręgło cynie/ Otrężam 1. Mit dem Circel rund machen.
Vique tuos arcus per nubila circinat iris. M.
Circinus, Cyrkel/ Ogien piekielny. Ein Cirkel. Integer immensum vertebat circinus annum. A.
Circiter, Prepositio. Kolo Prepositio 2. 3. Umb
Circiter, Adverbium. Kolo. Prepositio 2.
Circites, hi, Rolca do opon.
Circitor, at, Role 2.
Circitor, Wendetaz 1. Straznicky Spleg 2.
Circius, Wiatr wielki. Ein grosser Wind.
Circus Virg. P. idem Circulus.
Circo, as, Role 2.
Circeo, Obchodze/ Obiezdiam.
Circutio, Obchodzenie/ Arzanie.
Circutione nihil usus, Nieochylajac.
Circutione utor, Otrężam. (decarz.
Circutor, Straznicky 2. Przekupien 1. Wenz
Circutu pervenio, Otrężam.
Circutus, us, Otręgłosć 2. Obbieg/ Arzanie. Ein Umbgang. Savag, circuitu curvatem brachia longo. Ovid. syn. ambitus, orbis, circulus, gyrus.
Circularis, Okolny.
Circularis, Rolem.
Circulario, Obracanie/ Arzanie.
Circularior, Szalbierz/ Etarlatan/ Lekarz iarmarkowy. Ein Landstreicher. Quos sepe falsus circulator decipit. (Iamb.) syn. Prastigiatore, histrio, ludio, ludius, mimus.
Circularioria jactatio. Szalbierstwo.
Circulariorius, Pospolity/ Podly/ Tretowy. Szalbierzki.
Circuli Tropici sub Kolo na niebie.
Circulo, as, vel Circulor, aru, Role 2. Obracam sie 1. Otręgło cynia. Umgeben umcirculen. syn. cingo, ambigo, circundo.
Circulus, Otręg 2. Aręg 1. Obraz / Kolo 1. Obrazek/ Kolo iasne/ Kolo wozowe/ Rolca u Gary, Gromada ludzi/ Talerz 2.
X

C I R

Mic/ Obarruch. Ein Circelschind/ Kreiß/ syn. orbis, orbiculus, circutus, ambitus, gyrus. ep. Flexillis, obliquus, tortilis, rōtundus. phr. Tortillis à collo radians it circulus auro. Flexillis obtorti per collum it circulus auri. vide Gyra.
Circum, Prepositio, Kolo. & Okolo.
Circum, Adverbium. Okolo. Rund umb. syn. circa.
Circumadisco, sub Otrężam.
Circum amicos dimitto, Obsylam.
Circumactio, circumactus, us, Obracanie.
Circumaggēro, Obsypuis/ Ogladam.
Circumāgo, Obracam/ Ogladam sie.
Circumamicio, Obteram 1. Przyodzieram.
Circumaro, Oborywam.
Circumaspicio, Ogladam sie 1.
Circumcaura, Obrzazanie.
Circumcalco, Odeptac.
Circumcāpanus, sub Okolicā.
Circumcellio, Zultay.
Circumcidāneus, Obrzazany.
Circumcido, Obrzezuis, Obcinam 1. Otrawam/ Odeymuis 1. Podskubuis. Beschneiden. Quod falsi fratres se circumcidere suos. T. syn. Circumsēco, resēco, amputo. vide Scindo.
Circumcingo, Otrężam 1. Otrężam.
Circumcirca, Okolo.
Circumcise, Brocko/ Skromnie 1.
Circumcisio, Obrzezanie.
Circumcisium, Circumcisum vinum, Wine poslednie.
Circumcisus, circumcisus, Obrzazany.
Circumcisura, Obrzazanie/ Obcinanie.
Circumcissus, si, Obrzazany. Beschneiden. Circumcissus adest, & iure renascitur undis.
Circumclido, Otrężam. Allenthalben beschleffen. vide Claudio, cingo.
Circumcolens, Okolizny.
Circumcolummum, Ambit/ Aruzganez.
Circumcolo, Mieszkam gdzie.
Circumculco, Odeptac.
Circumcurrrens linea, Kolo 1. Obod.
Circumcurro, Otrężam/ 1. Zabiegam.
Circumcurso, Zabiegam/ Schodzie pole.
Circumdario. 1. Petri 3. circūpositio, Oblozenie Circum-

Circūdo, Orazam/ Obstepuie/ Otracam/
Obwodze 1. 2. Obwiiam/ Oprawiam 2.
Bląde w pośrodku. Umgeben. Septem
qua una sibi muto circumdedit arces. Virg. syn. am
bio, cingo, cōrōno, sēpio, circūmcingo, circūvāl-
lo, obēo. vide Cingo.
Circūdo ferro, Okowác.
Circūdo fossulas, Okopuie.
Circūmdōlo, Otkrobuię/ Ociośac.
Circūmdūco, Obwodze 1. Wodze/ Kásuie/
Ogoloćic/ Oskutiwam.
Circūmdūco dolis, Zdradzam.
Circūmdūctio, Obwodzenie 1. Oskūanie.
Circūmdūctus, us, Otrągłosć 2. Obracanie.
Circūmdūctus, ti, Ogolocozy.
Circūmēo, Obchodze 1. Obiezdżam. 1. O-
trążam/ Orazam/ Rolo 2. Zerumbgehen.
Cuius non hedera circumiere caput. Prop. syn. obēo
obāmbūlo, pēragro, pērerro, lūstro, pērlūstro, vel
ambio, cingo.
Circūmēquo, Obiezdżam 1. Jezdże okolo.
ūmbreiten.
Circūmēro, Rolo 2.
Circūmferētia, Otrągłosć/ Rolo 1.
Circūmfēro, Niesze okolo/ Niesze przy sobie/
& in Ogręściam 2. & Wodze swięconę po-
tropic. Umtragen. Idem ter socios pura cir-
cumalit anda. Virg. syn. Circūmdūco, circūmveho
Circūmfēro oculos, Oglądam sie.
Circūmfirmitas, Obwátowác.
Circūmflecto, Závracam. 1. (bod.
Circūmflexio, circumflexus, us, Rolo 1. O-
Circūmfliho, Oblewam/ Otrążam 1. Obfi-
tuie/ Orazam/ & sub Nā wodzie.
Circūmflo, Owiwam/ Wieje 1.
Circūmflo, Otrążajęcy/ Nā wodzie.
Umbrinnet. --- In geminas partes circumflu-
us amnis. Ovid. syn. Circūmflūens.
Circūmfodio, Okopuie. ūmbgraben.
Circūmfōro, sub Wierce 1. ūmbboren.
Circūnforānēus, Ryńkowy/ Podły/ Lichwiár
fi/ & sub Ciąrlarę/ Szalbierz.
Circūmfōssor, Okopuiecy.
Circūmfōssina, Cłopywanie.
Circūmfūco, Ocieram/ Otkrobuię.

Circūmfringo, Oblamuię. Abbrechen.
Circūmfūgeo, Zaiásnięć. ūmb/sheinen.
Circūmfūdo, Oblewam 1. Oblegam/ O-
razam/ Obstepuie. ūmbgießen.
Circūmfūdor, sub Oglądam sie/ & W-
Circūmfūzio, Oblewanie. (pi
Circūmtūsus, Nā wodzie. Vermischt. Nā
circumfuso consistit in aere tellus. T. syn. Circūm-
sus, diffusus.
Circūmgēlarus, Obmatzły. ūmbstören.
Circūmgēmo, Tchnę.
Circūmgēsto, Niesze przy sobie.
Circūmglobor Rupię sie/ sub Rupię.
Circūmgredior, Orazam. ūmbgehen.
Circūmjācens, Oholigzy.
Circūmjāceo, Lesz okolo/ Przylęgly.
Circūmjācio, Orazam.
Circūmjēctus, ti, Oholigzy.
Circūmjēctus, us, Otrążenie/ Polepá.
Circūmjicio, Obwodze 2. Orazam.
Circūmlambo, Oblizuię 1. 2.
Circūmlęgo, Obiezdżam.
Circūmligo, Obwizuię/ Słiągam. Vm-
binden. Quando lien tumido circumligat illa
vinco. syn. Circūmligo, nēcto, vincio vide Ligo.
Circūmlino, circumlinio, Oblepiam/ Obm-
Circūmlitio, Polepá/ Oblepianie. (zui
Circūmlitus auro, Pozłocięty.
Circumloquium, Isidoro. Periphrasis alijs.
Circūmlōquor, Otrążam 2.
Circūmlōcūtio, circumloquutio, Otrążanie.
Circūmlūitur, Nā wodzie.
Circūmlūo, Oblewam Benáhen.
Circūmmitto, Obsyiam. ūmb/sheien.
Circūmmānitus, sub Obwodze murem.
Circūmmūlcō, Ogląśac/ Oblizuię.
Circūmnūnio, Ogrążam/ Obwodze 2. Ob-
iam kolmi.
Circūmnūnio, Obwodze murem.
Circūmmūranus, Przedmurowy.
Circūmnācor, Obrąśam. ūmbwachsen.
Circūmnāvigāno, Obiezdżanie.
Circūmnāvigo, Obiezdżam.
Circūmnēcto, Obwizuię/ Słiągam.

Circūmo, Okrążam.
 Circūmobriū, Żagrzebáć.
 Circūmōrnatū, sub Obieram 1.
 Circūmpādānus cāmpus, sub Okolicá.
 Circūmpāngo, Obiłam kółmi.
 Circūmpavio, Obiłam.
 Circūmpēdes, bi, Chłástrá/Ponczóhy.
 Circūmplēto, Obeymuiz/Spinam.
 Circūmplētor, Obeymuiz/Orążam/Orążanie 1. Umbfagen.
 Circūmplēxus, us. Oblapiānie/Obwinianie.
 Circūmplico, Obeymuiz/Obwiłam.
 Circūplicor, Obwiłam sie.
 Circūplūmbo, Obiłam ołowem.
 Circūmpōno, Oglądam 1.
 Circūmpōrātio, Pićie ustáwnie/Rozgárdyżas.
 Circūmrado, Ostróbutie.
 Circūmrētio, Sidić/Orążam.
 Circūmrōdo, Oglódac/Gręz 2.
 Circūmrōdor, Obmawiać mie.
 Circūmrōto machinam, Obrążam.
 Circūmrōtundātio, Okrążanie/Obrążanie.
 Circūmscalpo, Ostróbutie. umbschaben.
 Circūmscārico, idem. Quantitatem vide in Scarifico.
 Circūmscīndo, Obcinam 2.
 Circūmscribo, Okrężam/Przekrężam/Máde w frąńki, Szlądam kógo/Oszukiwam.
 Umschreiben. syn. Cōcludo, cōprehendo, definio, limito.
 Circūmscrip̄s, Gládko 1.
 Circūmscrip̄tio, Okrężanie 1. Okręglósć 2. Oszukiwanie. umbschreibung.
 Circūmscrip̄tor, Szálbić. Ein Betrieger.
 Circūmscrip̄tus, Okrężony/Má wódzie.
 Circūmsēco, Obrężuiz.
 Circūmsēcus, Obrężany/Obrężaniec.
 Circūmsēcus, Okolo.
 Circūmsēdeo, Oblegam/Orążam.
 Circūmsēpio, Ogrążam/Orążam.
 Circūmsēro, Obiłam.
 Circūmsēssio, Obiżenie/Opanowanie.
 Circūmsēdeo, circumsido, Oblegam.
 Circūmsigno, Oznáczyc/Okrężam.
 Circūmsisto, Obstepuiz.

Circūmsitus, in Obrężany.
 Circūmsōnans, Głos trągce mleysee.
 Circūmsōnat, Rozlega sie/Obiża sie o uszy.
 Circūmsōnos, Brzmie okolo. Schallen.
 Circūmspēctrix, sub Swidrzeigce oczu.
 Circūmspēctes, Ostrożnie.
 Circūmspēctio, Oglądanie/Opatrzenie/Ostrożność/Rozważanie.
 Circūmspēcto, Oglądam sie.
 Circūmspēctor, sub Ostrożny.
 Circūmspēctus, ti Ostrożny.
 Circūmspēctus, m. Przeglądanie 2. Ostrożność. Das umbschauen.
 Circūmspērgo, Rozpić okolo/Potrząsam co.
 Circūmspēciētia, Opatrzenie/Ostrożność.
 Circūmspicio, Oglądam sie/1. 2. Rozważam.
 Poglądam po sobie/Rokosze/Opamiętywam sie. Umbher sehen. Diversi circūmspiciunt, hoc acrior idem. Virg. phr. Hūc oculos vērto, oculus omnia lūstro, collūstro, oculos p̄r singula vōlvo. Hūc vōlvēns oculos, totūmq̄ p̄tērrat lūminibus, tāctis oculos circūferre. p̄tes in omnes vērtere, vērāre. Lūmine vāgo lūstrāre, aspēctu vāgari, in quāmcūq; dōmus advēti lūmina p̄tem, imēnsa spēctantur opes. vide Aspicio.
 Circūmstantia, Obstapienie/Okolicznósć.
 Circūmstatio, Obstapienie.
 Circūmstipo, Obstepuiz.
 Circūmsto, Stoić okolo/Obstepuiz. Umbahet stehen. Curvata in faciem montis circūmsistit unda. Virg syn. Sto circū, circūmsisto, vel cingo, ambio.
 Circūmstrēpo, Grzmot czynić.
 Circūmstrō, Ogrążam.
 Circūmsūdo, Poce sie.
 Circūmsūo, Obiżwam. umbschauen.
 Circūmtēgo, Ogrężwam. Bedecken.
 Circūmtēxo, Oplatam.
 Circūmūnio, Brężam. Blingen.
 Circūmūnsus, Ostrężony.
 Circūmūno, Grzmot czynić.
 Circūmtrēcto, Obmacywam.
 Circūmtrēmo, Drżę.
 Circūmvado, i. Orążam/Obeymuiz mie.
 Circūmvāgus, Biegun 1.

Circūm-

Circūvallatio, Okop.

Circūvālo, Graciam/Oblegam/Obvos
dzę 2. Mit Bollwercken umbgeben/belä-
getn. syn. vālo, obvālo, cingo, ambio, o-
bēo, includo, mūnō. vide Vālo.

Circūvēctio, circumvectus, w. Obbieg.

Circūvēctor, Circumvehor, eris, Obte-
zdziam/Przejezdziam sie. umbfahren.

Circūvēnio, Obchodzę 2. Graciam/Ogāt
nēc/Ogoloćę/Ogukiwam. Umbgeben.
Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod. H.
syn. Circūdo, ambio, cingo, obsideo.

Circūvēntio, Ofukanie.

Circūvēntor, Szabietz.

Circūvētro, Omiatam.

Circūvērfor, aris, & circumvertor eris, O-

Circūvētro sub Ogoloćę. (bracam sie

Circūvēstio, Okrywam/Ochylam.

Circūvēncio, Obwiazuję. herummbinden

Circūvēlito, sub Lacam/Zabiegam.

Stārs hin und wieder fliegen. Aut arguta
lacus circumvolitabit hirundo. Virg. syn. Vōlito,
vōlo circum.

Circūvēlo, sub Lacam. Fliegen.

Circūvēlvo, Obwiliam co/Okręcam 1.

Circūvēlvor, Obwiliam sie.

Circūvēlutor, Lāsę sie.

Circumvortor, idem Circumvertor.

Circūcido, Circūdo, Circūfero, Circūgesto, Cir-
cumscribo, Circūsedeo, Circūsono, Circūspicio,
Circūvenio, &c. lege circūcido, circūvenio, &c.
ut scribo cum Lambino, Gifanio, Coluio, Cerda, &
alijs qui M scribunt. N scribit Brythraus, Scalig. Ni-
zolijs. At Turneb. nunc M nunc N, ut rem non ma-
gni momenti esse existimes.

Circus, gr. Kolo 1. Rynek/Szranek 1. Jas-
wod/Gonitwoy mlecsee/Jastręb. Lin
Umkreis. Multa capax populi commoda circus
habet. Ovid. syn. Circūitus, ambitus, circūlus. epit.
Thēātrālis, amphithēātrālis, cēlēber, magnus, lon-
gus, cāpax, clāmōsus, māgnificus fēstus, āpērtus, pā-
rens, spāriōsus. pbr. Fēsta thēātrālis, cēlēbrant sō-
lennia circi amphithēātrālem circum facit arēa. Mū-
ta cāpax pōpuli cōmōda circus hābet. Mediāque
in valle thēātri Cī reus erat, pōmpa cēlēber, tēuita-
rauco victōria circo.

Ciris, idem Cirris,

Ciruea, Dsban 2.

Cirratūs, Cirriger. Rediterzawy/Galant.

Cirris, ū, gr. Rychitw prak/ vide & Cier-
nak/ & Dzierlarkā.

Cirrus, Gr. Płomy.

Cirrus, Reditor/ Czub/ & sub Plerwā.

Cirsion, gr. Ostrożeń siele.

Cirsōcele, es, gr. Rila.

C I S

Cis, 3 one strong/ 3 te strong/ Kolo/ Prę-
stio 1. 2. Precz. Diessej.

Cis paucas tempestates, Wtrorce.

Cis paucos dies, 3a kłka dni.

Cissarius, Woinicā.

Cissium, Rara 2. Woz o dwu kółach.

Cissello, Odganiam.

Cissampēlos, gr. Powoy ziemny.

Cissanthēmus, gr. Gdula ziemna 2.

Cissites, a, m. gr. sub Bluszczyw.

Cissophyllum, gr. Toieć siele.

Cissus, gr. Bluszc 1.

Cissybium, al. cissymbium, gr. Kusel.

Cista, gr. Skrzyniā/ Wozowa skrzynia
& in Pudlo. Lin Kasi. syn. arca, cistula
cālāthus, cānistrum, epib. Cāvā, tēxta, vimīn-
cōncāva, cāpāx, āmpla, pācula, clāusa, lignēa, pbr.
Pars obscura cāvis, cēlēbrābant ōrgia cū-
Namq; vētus Grācos sērvābat cista libēllos.

Cista viminea, Kobieli Kosi 1.

Cistarcia, a, vel orum. sub Terbā.

Cistella, cistellula, & cistula, Skrzyniā 1.

Cistellatrix, Stuzebnicā.

Cisterna, Reymicās Studniā/ & sub Piegi-

Cisterninus, Reymizny.

Cisthus, & Cistus, Gr. Roza pszelna.

Cistifer, Cistiger, Krubnik/ Tragarz.

Cistophorum talentum, sub Talent.

Cistophorus, gr. Krubnik/ Podwoyny gr.

Citatum, Prętko. Behend. Corpora, qua
erant praeursibus apta citatim. Fill.

Citatio, Pozwānie 1. 2. 3. Przypowieść
an Pozew?

Citatus, Prętki. Schnell. Non Tigris citatus
citatus raptus. (Phal.) syn. Citus, celer, velox, p-
pōrāne.

Citeri

Cithara, Swięgorka/ Alekorka.

Citharior, Bliski/ 3 te strome. Viel náhet.

syn. Pröpior, vicinior, propinquior.

Citharius, Bliszy.

Cithara, Gr. Lutnia/ Cytra. Ein Harffe/

Cithet. Non fudeo Cithara. nec Musa deditus
 ulli. Hor. syn. Chelys, lyra, bārbitus, testudo, plē-
 arum, fides. *epith.* Sōnōra, bicōnis, rēsōnāns, blān-
 da, argūta, dēlicāca sōnāns, dūlcisōnāns, quērūla,
 Apōllinēa, orphēa, iucūnda, garrūla, tinnūla, dūlcī-
 sōna, Rhōdōpēia, orphēia. Lesbīaca, grāta, hōnōra.
pbr. Quā dūlcēs reddīt pōllīce tācta sōnos. Mēntis
 sōllīcita rēlēvāns cūras, Cithāra crīnītus iōpas pēr-
 sōnat aūrāra. Cithāra impūlsīs rēsōnat Rhōdōpēia
 nērvīs. Bīstōnīam dīgītīs cithāram fac pūlse-
 ebūrnīs. Pīēria cithāra rēsōnānt. Threīcia frētus
 cithāra, fidībūsq; cānōrīs. Jām mānībys cithāram,
 fac pūller ebūrnīs. Pīēria cithāra rēsōnānt. Threī-
 cia frētus cithāra, fidībūsq; cānōrīs. Jām mānībys
 cithāram, jām pēctīne pūllat ebūrnō. cithāra vōcā-
 les tāngēre nērvos. Trāctat īnāūrātē garrūlā filā
 lūx. Threīciam dīgītīs īncrēpūsse lūram. Patriō-
 quē cānōram, īncrēpūt de mōre lūram, dūlcēdīne
 mīra, orphēa Pērcūlsīt sōciāntem cārminā nērvīs.
 Pūlsīs ad cārminā nērvīs. Blando rēsōnāntes mūr-
 mūre nērvī. Hāc pērcūlsīs sūbjūngīt cārminā nērvīs.
 Vōcāles īmpellēre pōllīce chōrdas. īmbēllīs cithāra
 & bēllīs hāud āpta cānēndīs. Bēlla sātis cēcīnī, cī-
 thātam jām pōscīt āpōllo. Tūnc ēgo nēc cithāra pō-
 tēram gaudēre sōnōra. Cūnctī cithāra, rēsōnāntē
 sēquūntur. *vide Lyra.*

Citharista, a, m, gr. Cytrysta/ Lutnistā.

Citharistia, sub Lutnistā. Ein Harppfene
 schlag. inn. -- Gafu Citharistria virgo. Mant.

Citharizo, gr. Gram nā lutni Harppfen.

schlagen. Et citharizantes nymphas comitatur
 Apollo. M. syn. cithāram pūlso, tango. P. Cithara.

Citharodia, gr. Granie 1.

Citharodēdīcus, gr. Lucieny.

Citharodēdus, gr. Cytrysta/ Lutnistā/ & Ry-
 bā iazygāsta. Ein Harppfenschlager. Acci-
 pis uxorem de qua citharodius Echion. J. syn. Cithā-
 rista, cithāram pūlsans, cithāre pūlsandē pēritus. e-
 pith. īsignīs, blāndus, grātus, lētus, dūlcisōnus,
 Phōbēus, āpōllīnēus, mūlcēns, āōnūs, Pīērius. *pbr.*
 Fidībys plēctrōquē pōtēns. Dōctus nūmērīs īntēn-
 dēre nērvos. Plēctra mōvēns, īmpellēns pōllīce chōr-
 das. sāxa mōvēns, fērasque lūra. Lētam pūlsāre pē-
 ritus pōllīce vōcālī cithāram, plēctrōquē cānōro.
 Threīcia frētus cithāra, fidībūsq; cānōrīs. Vix dām

finis erat dāpibus. cūm cōmptūs īn dāro afflūt ar-
 gūtus iūvenīs, patriōque cānōram īncrēpūt de mō-
 re lūram, dūlcēdīnē mīra obstupēcte omnes, sōnā-
 tum mōx vērba sēcūndant.

Citharus, gr. Rybā iazygāsta/ Plāpēzā.

Cithimus, Bliski/ Dāgrānīcny. Alletnechst.

Quā cithimus līmes dīspescīt turbīda purīs. F. syn.
 Prōxīmus, vicīnus.

Cithipes, Prækonogi.

Cito, as, Activum. Pozynam 1. Przysynam/

Rozre/ Poruszam/ Przyswobze 5. Mianuie.

Wydale ziemia/ & sub Przypowieścią.

Beruffen/ fordeten. Integer ambigue si quā-
 do citabere testis. Juv. syn. Citeo, vōco, urgēo.

Cito, as, neutrum. Przyspieszam.

Cito, Adverbium, Rychlo/ Prætko. Schnell/

behend. Si bene quid facias, citō, nam citō fa-
 ciūm. Ille citō monitus rigidos eludere cæsus. Manr.
 syn. Cōfestim, rēpēntē, sūbito, mōx, cōtīnūo, ex-
 tēmplo, prōtīnus, hāud mōra. *vide Celeriter.*

Citra, Bez 2. Rolo Prapostio, 1. 2. 3 te stros
 ne. Hie/ disseit/ ohn/ nach. Vincens affici-
 et, citrag, carnis. (Phal.) Quos ultra, citrag, nequit
 consistere rectum. Hor.

Citrāgo, citreago, Pšezelnik hiele.

Citrus ager à citra. Ageno Urbico, qui citra est.

Citratus, à citrus, Cytrynowy.

Citrētum, Cytrynowy ogród.

Citrēus, citrinus, gr. Cytrynowy. Das von
 Citronen Holz ist. Scribitur in citreis, calidum
 scis ponere sumen. P. syn. Citrinus.

Citron, citrium, gr. Cytryn owoc.

Citro, vide Ulrō, cum quo semper coniunctum
 reperitur. Hin und her. Direpta volitant ut-
 troq; citroq; per auras. L.

Citromelon, gr. Cytryn owoc.

Citrosus, Cytrynowy.

Citrus, Citrum, gr. Cytryn drzewo/ Cytrynos

me drzewno/ Cytryn owoc. Citronenbaum.

Citta, gr. Grofā/ Aperyte brzemienych.

Citulē, Prætko.

Citius, à cito, cio. Rozdzielony/ in Dilele/

Prætki/ Rychly. Schnell/ geschwind. Sol-
 vite vela citi, Deus athere missus ab alto. Virg. syn.
 Cēlēr, vēlox, citātus, pērnix, prōmptus, prapēs, vō
 lūcer, lēvis, fētīnus, prōpērus, vōlāns. *vide Velox,*
Celer.

Civics,

Civicus, Mieski. Städtlich/ bürgerlich.

Clausi *Eterna civica bella sera.* Ovid.

Civile judicium, sub *Sąd o glowie/ sed ali-*
ud sonat.

Civilis, Mieski/ Swięci s. Zagrodný /
Lágodný. Bürgerlich. Exclamat, *nec te civi-*
libus inferre bellis. Ovid. *syn.* Civicus, urbānus, mi-
tis, lepidus, cōmis, pōlitus.

Civilis actio, *Sprawa.*

Civilis scientia, ratio, *Bzeczpospolitey*
sprawowanie.

Civilitas, idem, & Lágodność / Obyczaje
ność/ Mieskie z.

Civiliter, Po miesku/ Lágodnie/ Prawnie.
Höflich/ bürgerlich. Exercet *memores plus-*
quam civiliter iras. Ovid.

Civis, commune, Mieszanin i. Ein Bürger
Et festi tandem cives infanda furentem. Virg. *syn.* in-
cōla. *epith:* Clārus, nobilis, antiquus, insignis, cēle-
ber, cēlebris.

Civitas, Miasto/ Mieszanie/ Bzeczpospoli-
ta/ Kraina. Stadt/ Bürgerschaft. *Tu ci-*
vitatem quis deceat status. (Alcaic.) *syn.* urbs, op-
pidum. *epith:* Clāra, pulchra, antiqua, sup̄ba, pō-
tens, bellica, munita, sēcūra, impāvīda, inaccēsa.
vide Urbs.

Civitatem furatus, Mieszanin nieprawý.

Civitatis jus, Mieskie prawo.

Civitatis pretium, Mieskie. ultimum.

Civitatula, Miasteczko.

C L A

Clabula, Łatorośl do sadzenia.

Clades, Klęśka/ Porazka/ Szkoda. *Mie-*
derlag. *Cladibus irruimus, nocituraq; ponimus*
arma. L. *syn.* Cades, strages, casus, funera. *epith.*
Tetra, bellica, mortifera, acerbā, iniqua, immēsa,
lava, funesta, aspera, misera, feda, exitiosa, exitia-
lis, furiosa, lamentabilis, repentina, lucrosa horrenda,
fera, dura, māvortia, perniciofa. *vide Occiso,*
Strages.

Clam, Adverbium, Potajemnie. Heimlich.

Clam ferro incautum superat securus amorum.

Virg. *syn.* Clanculum, clanculo. *pbr.* Tēste rēmo-
to. Tēcto in recessu, deculta fraude.

Clam, Propositio, Bez wiadomości / & sub
Bycie sio z. Bratnie.

Clam me est. Niewiem.

C L A

Clamator, Wołacz/ Woźny.

Clamatorius, Rzykliwość/ vide Mieszesłowo.

Clamitatio, Wolanie.

Clamito, Wolam i. Embsig schreyen. *Hic*
si terque quaterque clamitantis. (Phal.) *pbr.* Crēbro
sēpius clāmo.

Clamo, Wolam i. 4. Pożazwie po sobie.

Schreyen/ ruffen. *Clamabis capiti vina* *sub-*
meo. Prop. *syn.* exclāmo, conclāmo, vociferor. *pbr.*
Caelum, auras, aethera, campos. dōmum, ades, vias,
urbem, voce, clamore implēo: tūmultu, vocibus
clamoribus, sōno, ululatu replēo, cōmplēo. Clāmō-
rem tollō, edo, do. Clāmōrem ad sydēra tollō.
Clāmōre incēdunt caelum Troāsque Lātiniq;ue. Ca-
lum rūmpo clāmōre, concūrio, omnes māgno cie-
cum clāmōre frēmēbant. atq; intōnat ore. ibat, &
ingēti sēsē clāmōre fērtēbat. Sōcī māgno clāmō-
re sēquuntur. Mōestam incēdunt clāmōribus urbem
ululātusq; dēdere. Sūbito trūmpunt clāmōre, frē-
mētēque exhōrtantur equos. Fēmīnēum clāmō-
rem ad coeli sydēra tollunt. Ausus quī etiam voces
jactāre pēr umbram. Impiēvi clāmōre viā mōstisq;
Crētam ne quicquam ingēmīans, itērūq; voca-
vi. Tēr scōpuli clāmōrem, intēr cāva saxa dē-
dere. Hic tōtum cāvex cōnsēsum ingēntis, & o-
ra, prima patrū māgnis Salius clāmōribus imple-
Clāmōrem immēsum tollit, quo pōntus & omnes
intrēmēre undae, pēnitūsque extērita tellus. Itā-
lix, curvisque immūgit Aetna cāvēnis. Itāliam
primus conclāmat achates. Itāliam lato sōcī clā-
mōre salūtant. Insequitur clāmōrque virum stridorque
rūdētum. Clāmōres simul hōrēndos ad sydēra
tollit. undiq; clāmōr tollitur. It trīstis ad aethera clā-
mor Bellantum jūvenum, & duro sub Marte cadē-
tum. Hic undiq; clāmōr. Disēnsu māgnus vāro
sē tollit in auras. Māgnisq; vocant clāmōribus hō-
stem. Clāmōrēq; fērunt ad litōra. *vide Echo.*

Clamo aliquem, Przyszywam.

Clamor, Wolanie/ Wzrost/ Rzyk/ Gwar.

Ein Geschrey. --- Magnisq; vocant clamoribus hostem. Virg. *syn.* Vox, sōnus, sēnitus, mūr-
mur, frēmētus, strēpitus, frāgor, plāngor, ululātus,
gēmītus, lāmētum, quēstus, mūgītus. *epith.* Flēbi-
lis, disōnus, hōrīsōnus, trīstis, ingēns, lacus, formi-
dēus, māgnus, cōfus, vāgus, tēribilis, pōpularis
insānus: insōlens, insōlitus, mōlētus, rēsōnus, emul-
sus, turbīdus, nīmīus, mūlībris, sūbitus, faūctus, rē-
pētītus, itērātus: inānis, trīumphālis. *pbr.* Sūblātus
ad aethera clāmōr. Tūm vērō ingēmīnat clāmōr.
Fūrit undiq; clāmōr disōnus. Fērit aethera clā-
mōr. Nauticus, it clamor, cēlo cēlum sōnat omne
frāgōre. It trīstis ad aethera clāmōr, ingēns frāgor &
aethera

thēra cōmplet. Tūm vērō immēnsus surgēns ferit
aurēa clamor sūdēra. Tōtūmq; vidēres misceri an-
te oculos tāntis clamōribus æquor. Pūlsati cōlles
clamōre rēstulant cōsonat omne nēmus strēpitu,
cōllesque rēstulant, it clamor tōtis pēr prōpugnācū-
la mūris. Tūm vērō exōritur clamor, ripaq; lā-
cūq; Rēspōnsant circa, & cœlum tōnat omne rū-
mūltum. Clamōr vārio discriminē vōcum sūdēra
pūlsat strēpit omnis mūrmūre cāmpus. Clamōr iū-
venilis & ūna Fœminæ vōces impūlsaq; tūmpāna
pālmis, cōncēvāq; ære sōnant. Nauticus exōritur
vārio cōrtāmine clamor. Insequitur clamōrq; vi-
rum clangōrque tūbārum, tēgō omnes magno cir-
cum clamōre frēmēbant. *Vide Clamo, & Murmur.*

Clamōre excipio, approbo, *Brzykam*

Clamōre flagito, posco, *Przyzywam.*

Clamōrem tollo, *Wzysze.*

Clamōsē, *Głosno.*

Clamōsus, *Brzykawy / Wzaskliwy / Głos-
ny / Wolania pełny. Ein Schreyender.*

Clamorus iuvenem pater excitat, accipe ceras. I. syn.

Clāmans, exclāmans, vel clamōre rēstulans, frēmēns

Clanculārius, *Pokatny.*

Clanculo, *Milskiem 2. Potajemnie.*

Clanculum, *Brzytomo / Bez wiadomości.*

Clandēstino, *Potajemnie.*

Clandēstinus, *Potajemny / Pokatny. Vets-
borgen. Et claudstinis surgentia fraudibus ar-
ma. M. syn. atcanus, secretus, occultus.*

Clanga, clangus, gr. *Orzel 2.*

Clangō, *Strzeze / Trębia / Brerąg / & sub*

Clangor, *Breranie / Tręb dźwięk. Alang.*

--- *Magnis quatuor clangoribus alas. Virg. syn.*
Tūbārum sōtus, strēpitus. *epith.* Raucus, lūctificus
saxus, Martius, rēsonans, terrificus, arisonus, hōr-
risōnus, trēmulus, minax, erēbet, hōrēndus, sōnans
rēsonus, stridēns, frēmēns, tristis, Māvōrius, bellē-
us, hōrēns, hōrēndus. *phr.* Raucus stridēti mūr-
mūre clangor. *Classicum, Tuba.*

Clangor anserum, *Gaganie.*

Clare, *Głosno / Jasno. Scheinbarlich.*

Clareo, Claresco, *Jasniecie / Swiece / Slyn.*

Hell / Klar / beruhme seyn. Ergo postq; ma-

gisq; viri nunc gloria claret. E. syn. Claretico, eni-

teo, phr. Viri nunc gloria claret. Clarebant lumi-

na cœli tēgōrio tāntum dēcus enitet ore. Vide Luceo

Claret, clarescit, *Jasna rze.*

Clarifico, *Objasniam / Jasno synie.*

Clarigatio, *Wypowiadanie przymierza / A-
rest cudzoziemca / Odistanie.*

Clarigationem exerceo, *Wypowiadam po-
koy / Vpominam sie.*

Clarigo, as, *Wypowiadam pokoy / Odiskuis
Clarisōnus, Głosny.*

Clarissimatus, *B in Mościwy.*

Clarissimus, *Wielmożny / Oświecony 2.
Mościwy.*

Claritas, *Jasność 1. Jaconość / Głosu brzmie-
nie. Klarheit. Summum ad gradum cum cla-
ritate veneris. (Jamb.) syn. Splendor, lux, lumen. S.
Lux, vel honor, fama, nomen. Vide Honor.*

Claritudo, *Slawa / Jasność 1. 2. Jaconość /
Swietność 2. Głosu brzmienie.*

Claro, as, *Objasniam / Stawia. Erläuter-
ten. Mitti iter longe claravit limite flamma. St.
syn. illustrō: nomen, famam do, confēro.*

Claror, orū, *Glanc / Jasność.*

Clarus, *Jasny / Przestogysz / Głosny / O-
świecony 2. Jacony / Slawny. Klar / hell.*

Ipse peregrina ferrugine clarus Ostro. Virg. syn.
Perspicuus, lūcidus, dilūcidus, pellūcidus, splēndidus
nitidus, S. *Lucidus. vel evidēns, apertus, manifestus,
notus, notissimus, non obscurus, vel celebris, insi-
gnis, illustris, eximius, tēgēgius, Vide Illustris.*

Classarius, *Żelnierz wodny.*

Classicen, *Treba.*

Classicula, *Naw wojennyh kłk.*

Classicum, *Tręb 1. 2. Tręb dźwięk / Trę-
bienie / Tręg 2. Szalameie. Der Lers-*

men / Feldgeschrey der Trompeten / Trum-

melen. syn. Clangor tūbārum, fremitus,

strēpitus. epith. Ferale, Martium, ferum tūbūdum,

perfidum, Māvōrium. phr. abrumpunt dūlcem,

Māvōria, classica sōnnūm. Nec dum etiam audie-

rant inflati classica. Classica jamq; sonant, it bel-

lo tēsera signum. Jamq; aurem hōrēndō rūm-

punt tēra classica signo. Martia fervētes accēn-

dunt classica pūgnans. Vide Tuba.

Classicum certamen, *Wodna bitwa. (dni.*

Classicus, adiect. Okretowy / Zeglarski / Prze-

Classicus, subst. Powoznik / Zeglars.

Classis, *Nawa / Naw wojennyh kłk Woy-*

sko wodne / Rząd 2. Szkol 1. Schiffung

oder Flotte. Classibus hic locus, hic acies certare

solebant

*solabant. Virg. epith. Aræa, lünata, præfuga, völu-
cris, völvöla flüminæ, armata quälsata, æquöræa,
fugax, cïta, dënfa. Martia, flüctiväga, bëllica. phr.
Völucri frëta clässe përrat, Fërtur cïta gürgite,
cläsis. Vide Nabis.*

Cläsis primæ, Przedni.

Clathratus, clathrus, Araciasty. Ein Gatter
*Obiectos cavee vulvis non frangere clathros. Hor. epith.
Septus, cläsus, cäncëllatus.*

Clathri, clatri, Arata 1. Bälasy

Clathro, clatro, Ræce.

**Clava, Bulawa/ Mäcugä/ Lätorošl do sã-
dzenia. Ein Kolbe. Ipsa capit clavamq; gra-
vem, &c. Ovid. syn. Stipes Hércülëus trémënda, hör-
rënda, cütënta, lëthifëra, rëcürva, victrix, immitis,
vülñifica, pöndërösa. phr. Clävæ röbur. Fërratæ mü-
nitus röbörë clävæ. instrüxitq; mänüm cläva dëmi-
tiscë fërrarum. aprëbat dëxtris irräsa röbörä clävæ,
Pinëa nodösa quälsabat röbörä cläva ipsa caput clä-
vamque gravem, spöliümque lëönis, össa mei fratris
cläva përracta trinodi. Quæ nescia frangi Ducat,
ad alsiduos semper firmata labores,**

Clavarium, sub Na trzewiki/ & Obow jol

Clavarius, sub Na trzewiki. [nietstki.]

**Clavata vestis, Szatä nä tryumf/ Szatä 3
Kucasami.**

Clavator, Giermek.

**Clavatus, Gózdziſty/ Podkowány/ Häfo-
wány. Genagelt/ Geknöpft. syn. Clavo,
vel clavis, fixus, affixus.**

Claudicatio, Chramanie.

Claudicationem asserre, Ochromie.

**Claudico, Chramie/ Nãchramuje/ Szwãne
Kuis/ Skrzyppie 2. Hincken. Turpiter obli-
quo claudiset illo pede. Ovid. phr. cläudo pëdë grä-
dior nütö, väcillo.**

Clauditas, Chromora.

**Cläudo, Zamykam 1. 4. 5. Otaczam/ Obſkã-
Kuis/ Oblegam/ Scieſniam. Zuschliefen.
Depulſos à lacte domi que clauderet agnos. Virg. syn.
occlüdo, inclüdo, intërelüdo, circümelüdo, obſtrüo,
obſëro, vel occulto, abſcöndo. phr. Aräta limina,
cläufä sëra. Fërro & compägibus arëtis. Cläudëntur
bëlli pörtæ pörtas obice firmo cläusërat. Pöstibus
obdëre sëram, përrüëre äditum. Föres obſëro. ob-
ſtringëre limen. illic cläufä tënënt stäbülis ärmënta.
Cläufä dëmo tënëor, grävibüſq; cötrëita vinculis. Vi-
de Occulto, & Carcere multare.**

**Cläudo benignitatem, rem familiarem, Sko-
mie.**

Cläudo mürö, sub Zämutowäc.

Cläudus. Chromy.

**Clävícula, à clavis, Bluczki/ Witecki/ 2
solowa strawa. Brämb an den Weintre.
Qualis ferratos subicit clavicula dentes. G.**

Clävícula, à clava, Bulä 2.

Cläviculärius, Bluczni.

Cläviculatim, Zätoczyſto.

**Clävículus, Gwoździ 1. Cwieczek. Nã-
lein. Claviculo, mediam fulgenti sibi la ferro.**

Cläviger, à clava, sub Mäcugä.

**Cläviger, à clavis, Bluczni. Schlüssel-
ger. Cum duce clavigero claviger ipse save.**

**Clävis, Blucz/ Zapora. Ein Schlüssel.
Nec prohibet clavos, & canis ipse tacet. Tib. epith.
Fërrëa, aräta, stridens, ähëna, arëa. phr. Pörtas
sëräns, pändëns, rëclüdens. Pörtas præbëbat, clä-
vëna pärentes.**

**Clavis adultera, clavis adulterina, Wyczy-
Clavis Laconica, sub Wyczy 1. & Zämet**

Clavo, m, Pobijam 1.

Clavo trabali figo, Vmierzdam.

Clävöla, Lätorošl do sadzenia.

Claüsa domorum, sub Zämentiony.

Claüstrarius, Zämtowy.

Claüstrarius artifex, Slosarz.

Claüstritimus, Odzwierni.

Claüstrorum magister, Täräſowy.

**Claüstrum, Zämentienie 1. 2. Zämek 1. 2. Al-
ſtor. Ein Schloß. syn. Vålva, föres, nã-
nã, pörra, obex. epith. Fërrëum, tënax, ähënum,
obſcürum, strictum, obſtãns, inëxpügnäbile, rëllig-
sum, silens, quëtum. phr. Cläufä dëmus, cläufä
res.**

Claüstrum poenale, Wizeienie.

Claüsula, Zämentienie/ Artykul/ Klausula.

Claüsulam impono, Dokonywam.

Claüsulum, Zämentienie.

Claüsura, Zämek 1.

Claüsus, Zämentiony.

Clävulari, sub Cwieczek.

Clävulus, Cwieczek. Gwoździ.

Clavum teneo, Rädze 1. Sierutg.

**Clavus, Gwoździ/ Cwieczek/ Vſnal/ Sre-
Guzik 2. Szrubä 1. Rząd 1. Szpëk w cielu**

Zägy

Żagorzenie 2. v. & Petlice/ Obow żołniers
fi/ Szarą z Kutasami. Lin Nagel. Millia
clavorum, quis tam procul &c. Jur. epith. Ferrēus,
zreus, acutus, horridus, trābalis, dūrus, vālidus, fir-
mus, āhēnus, phr. Clavum infigo, clavis figo.

Clavus capitatus, Bratnal.

Clavus uncinatus, Hazeł.

Claxēndix, Nakeyrtā.

Clēma, atis, gr. Sporyj/ Latorośl winna/
Sofskā 1.

Clēmāris, idis, hr. Bātwinet/ Powoy 1. 4.

Molowy isyrt 2.

Clēmēns, Lāsfawy. Mild/ gnädiglich. ---

primo clementior &c. Claud. syn. Mitis, cōmis, bē-

nignus, hūmanus, mānsvetus, lenis, bōnus, facilis.

phr. Vēniz pārātus in misēros bēnignus. Qui cū-

trāde ālquā ātātūt, sit trīstis & ipse; cūq; fere poe-

nam sūmēre poena sua est. Flecti facilis. Respiciēns

plācātō vultu in misēros lenis. Sed plācidus faci-

lisque pārens vēnizque pārātus, adde quod est āni-

mus sēmp sibi mīris, & ālre indicium mōres nō-

bilitātis hābēt. Vide Comis

Clēmēnter, Lāsfawie/ Pomālu/ Pochodziſto

Clēmēntia, Lāsfawość 1. 2. Pogodā. Milde

Gütigkeit/ Gnade. Tantaq; in Augusto Cle-

mentia, si quis ab illo. Ovid. syn. Bōnitas, lenitas,

mānsvēdo, mītis ānimus. epith. Hilāris, facilis, bē-

nigna, cōmis, pācifica, æqua, grāta, rēgia. phr. Pi-

gra ad poenas: ad prēmia vēlox. Cum vincāmur in

ōmni munēre, sōla Deos æquat clēmēntia nōbis. &

Clemens.

Clēnōdium, B. in Aleynor.

Clēnōcium, Storzyskē ziele.

Clēpo, & gr. Brādne 1. Podstuchywam.

Clēpsāmidion, Gr. Żegatēk ciekacy.

Clēpsydra, Gr. ibidem. Lin Sanduhr. Cle-

psydre mentitur verissimā, nempe foramen. Ovid. Se-

ptem Clepsydras magna tibi voce petisti. Mart.

Clēpra, a, m. Gr. Mōdziez.

Clēricus, gr. Aleryk/ Duchowny. Lin Geist-

licher. Clerici ne quid maculet rigorem.

(Sapph.)

Clēromāntia, Gr. sub Wrozkā 2.

Clērus, Gr. Sufi pšezelny/ Włowy owad. &

in Adā miodowa Lin Łoś/ Geistlichkeit

Clerus hinc tantum peperit triumphum. (Sapph.)

Clērus, Clericorum collegium, Duchowisn-

stwo 1. Alerykow zgromādzienie.

Clībānārius, Rityśnik.

Clībānites, a, m, gr. Chleb 1.

Clībānus, Gr. Piecyk/ Piec chlebowy/ Śaitz

kā/ Rityś/ Brytwānnā. Lin Ofen. Signū

monte dedit claro, nam clibanus igne. M. syn. cū-

cūmella, fūrnus.

Clidūm, gr. sub Rosolowa strawā.

Clidūchus, gr. Klugnik.

Clīens, commune, & Clīenta, f. Przyaciół

przypowiedziāny/ Podpadaicy pod łogo.

Rekodāny/ Man. Lin Unterthan. epith.

Quērūlus, sollicitus, mīser, āsīdūus.

Clīentela, Opiekā/ Przyaciółstwo 2. Reko-

dāstwo/ Obtronā 2. Mānstwo/ v. & Przy-

iaciel. Der einen Schirmhern hat. Proles,

clīentela felix, & coniuge quondam. M. syn. Tūtela,

parōcīnium.

Clīentelas amplissimas mihi obligo, Śáciagam

Clima, tu, Gr. Kray świātā 1. Line gewis-

se Auftheilung deß Himmels. Quāq; colunt

medij de vexo in climate mundi T.

Clīmācis, idis, Gr. Wschodet. [szāny.]

Clīmācter, eris, m. Gr. Stropien/ Roś podey

Clīmāctericus, Gr. Wschodowācy.

Clīmāctericus annus, Roś podeyrsāny.

Clīmācula, sub Miez.

Climax, acis, Gr. Wschod 1. Item Gradatio.

Quintil. Figura Rhetorica. Ascensus. Aquil. Rom. cum

dictio precedentis membri, sequens membrum inchoat

Clīnāmen, Nāchylenie.

Clīngo, Zamykam.

Clīnjce, es, gr. sub Chory 4. Brand.

Clīnjcus, gr. Lekarz/ & Chory.

Clīno, as, gr. Nāchylam sie. Zūneygen.

Clīnōpus, odis, gr. Nogā/ tr. Łośkowa nogā

Clīnōpōdium, Gr. Łośkowa nogā/ Crysćia

cā/ Storzyskē ziele.

Clitēllas, Siódło 2. Burdy 1. Lin Saum-

fastel. Clitellas serus impingas: āsiniq; paternā.

Hor.

Clitellārius, adiect. Tłomokowy/ Cizjarowy/

Clitellārius, subst. Tragarz. (Roborny.)

Clīvina, avis, ā Clivinus, sub Nieszczęśliwy.

Clīvōsus, Pochodziſty 1. Būhelächig. Ecce

supercilio clivosi tramitis undam. Virg.

Clivum,

Clivum, Podgorze 1. Pochodzisto śc.

Clivulus, Pochodzistość/ Przykrość.

Clivus, adiect: Pochodzisty 1.

Clivus, subst. Pochodzistość/ Podgorze 1.

Ein Böhell/ Hügel. Castaliam molli divertitur
orbis clivo. Virg. syn. Collis, mons. epith. Saxo-
sus, mollis, herbidus, gramineus, virens, montanus,
pandus, amoenus, patens, inutilis. phr. ardua saxo-
fo perducit semita clivo. Quā se se subducere col-
les incipiunt mollique iugum demittere clivo. vide
Mons.

C L O

Clōaca, Wyhod 2. Ein Ort an einer

Stadt/ da der Unflat durchläuft. Veru-
la riparum pingvis torrente cloaca. Juv. syn. Latrina
epith. immunda, feda, sordida, turpis. phr. Gravem
quæ spirat odorem. Quæ diram exhalat, effundit,
opāca mephitim, Quæ ingrātum diffundit odorem.
Quæ dirum per aera virtus exhalat. vide Mephitis.

Clōacale flumen, Plugastwo.

Clōacalis, Prywetowy.

Clōacarium, Prywetne.

Clōacarius, adiect. Prywetowy.

Clōacarius, subst. Prywetnik.

Clōaco, a, Plugawie.

Clōacula, Prywet.

Clōcitant servi, in Jeleni.

Clōdico, idem Claudico.

Clōdo, idem Claudio.

Clōstellum, Zamek 1.

Clōstrum, Tama/ Zamek 1.

Clōcidatus, e Græco, Slodki.

Clōden, inn, m. Puinal/ Grana.

Clūdudatum, Fost: corr. Clucidatum.

Clūdo, Græcam/ Samytam 1. Oprawiam 2.

Cuēo, es, dowia mi/ Wazywam się/ Brzmie

Slyne/ Chedoze. Geacht Werden.

Clūina, in Nieszeżsiwy.

Clūina, Supinā. Ein Gersten hül.

Clūina, cluninum pecus, Malpa.

Clūinaculum, clunaculum, Puinal/ Tioj.

Clūines, & clanis, Posładek 2. Zadrzewe gze-
ści. Hinderbacken. Quod pulchra clunes,
breve quod caput Ec. H. syn. Nates.

Clūniculus, in Zadrzewe gześci.

Clūno, in, a Græco, Cly, Slyne.

C L Y

Clūpēa, & Clypea, Gr. Sárdekā.

Clūpēllarius, Ritysnik.

Clūpēo, as, Zastaniam 1. Ostrywam.

Clūpēum, & Clupeus, Pułkerz.

Clūrinum, al. Clusinum pecus, Malpa.

Clūsilis, Zamęsty.

Clūssor, Obozny.

Clūsūra, Zamek.

C L Y

Clymēnum, gr. Powoy wielki.

Clymēnos, f. gr. Powoy monny.

Clypēatus, Pułkietnik 2. Ein Schildtr

ger. -- Incedis quoties clypeatus. & auro. Cl

syn. Scūtatus. phr. Clūpēo, scuto, umbōne, parma

pelta armatus, tectus, munitus, protectus. & armatus

Clūpēo, as, Pułkietsem zastaniam.

Clūpēocētrum, Gr. in Pułkerz.

Clūpēum n. & Clypeus, m. Pułkerz. Ein

Schild. Et totum clypei ferro defecerat orbem.

Virg. syn. Scūtum, parma, pelta umbō, ægis, ceta

epith. Sanguineus, fulgens, ardens, durus, ingens

cavus, cūctus, dirus, auratus, æneus, ferrēus, splen-

didus, ahēnus, minax, rutilans, nitens, cōruscus, op-

pōsitus, rutilus, pērennis, cūrvatus, levis, habilis

septēplex, aureus phr. Clūpēi tēxtum, Clūpēi or-

bis. Clūpēi insigne dēcorum. Are cavo clūpēus. Are

re munitus. Saxo fulgore micans. Flammis ad mē-

bila iactans. Clūpēum tum deinde sinistra extulit

ardentem. Clūpēumq; ex are sinistra subligat. Clū-

pēo pūgnas mēditatur ahēno. Hic ferro accingor

tūrfus, clūpēoque sinistra insērtābam aptans. Hūi

vōlans clūpēi trāsvērbērat ara. Tūrum clūpēi fe-

ro dē tēcerat orbem. Postquam habilis fācti clūpē-

us, loricaque tērgo est. Simul aptat hābēndo tūm

quē, clūpēumque. Nec misēro clūpēi mōra pōfuit

arēi. Clūpēoque micantia fulgūra mittit. Vāltor

ūmbō vōmit aurēus ignes. Ille tamēn clūpēo obiecto

cōnvērsus in hōstem ibat. Clūpēus sonat arēus hūi

Tēgmīna tūra cāvāt capītum, stēdūtque salīgna

ūmbōnam crates. Iavo dēpēdet parma lācērtio, a-

pūs Antas hastam iācit, illa per orbem are cāvum

trīplici, pēr lignēa tērga tribūsq; trānsiit intēxtum

tauris opus. Clūpēum tōt ferri tērga, tōt aris cum

pellis tōties ōbēat cūrcumdāta tauri. Vibrānti cūlpi

mēdiūm trānvērbērat ictu. Lavas cērra tēgit. Sax-

is pōtēcti corpōra lōngis. Ferrēa scūta rēgunt hō-

mēros, & pēctōra latē.

Clypēus minerva. Misa sporā.

Clymus, m. gr. Bistiera 2. Purgācia.

Clyster

C O A

Clyster, *eris, m.* & Clysterium *Gr.* Alistera i.
 Cnaso, cnason, *onis, m. gr.* Przedzielnicá.
 Cnēdum, *gr.* Wilczy pieprz.
 Cnēphōsus, *gr.* Ciemny.
 Cnēstron, *gr.* Wilczy pieprz/ Tarká.
 Cnēstis, *is, eos, f. gr.* Tarká.
 Cnīcus, cnēcus, *gr.* Krokos i. z.
 Cnīde, *es, cnidos n. gr.* Pokrzywá.
 Cnīssa, *gr.* Szwed.
 Cnōdāces, *hi gr.* Tokarskie czopy.

C O A

Cōa vestis, Szatá cienka.
 Cōaccēdo, Przysiępuie i. *Zinsukōmen*
 Cōacervātim, Gromádá.
 Cōacervātio, Skupienie.
 Cōacervātus, Skupiony.
 Cōacervo, Rupié/ Gromádá. Zusammen
 hauffen. Et coacervatis ardebant corpora mem-
 bris. *M. syn.* acervo, congruo, cúmulo, accúmulo,
 aggéro, colligo.
 Cōacēlco, Kwásnienie/ Wystárzec się.
 Cōacta, *orum, Gunia.*
 Cōacta alvi, Gnoy i.
 Cōactilla, *iun.* Pilsń/ Guniá/ Tłomok.
 Cōactiliarius, Pilsńiarz/ Czapnik.
 Cōactilis, Pilsńiany.
 Cōactio, Przymuszenie/ Wyciąganie.
 Cōacto, Siciśkam/ Przymusił.
 Cōactor, Przymusićiel/ Wyciągacz/ Pasterz/
 Przekupień i. Poborca/ Porucznik.
 Cōacum lac, Zsiádle mleko.
 Cōactus, *us, Przymuszenie.*
 Cōactus, *ti, Przymuszony/ Poniewolny/ Po-*
[niemoli].
 Cōactura, Zbitor.
 Cōaddo, coadjicio, Przydaje i.
 Cōaddēlco, Spokrośte.
 Cōaddūno, Spaiam/ Ziednoczyć/ Rupié.
 Cōadificātus, Násiádly.
 Cōadifico, sub Buduie.
 Cōaxialis, Rowiennik i. Gleich. *Vna coa-*
quali lustratur linea Phabo. M.
 Cōaxo, Rownam i. 4.
 Coequum, *Plin: corr. equum.*

C O A

Cōaxtīmo sub Policzam.
 Cōxtāneus, coxvus, Rowiennik i.
 Cōaggéro, *as, Zasypuie.*
 Cōagutatio, Poruszenie i. Trzesienie.
 Cōagito, Porzysam i.
 Cōagmēntatio, Spoienie/ Fuga/ Skupienie.
 Cōagmēntatus, Spoiony/ Złożony/ Skupiony
 Cōagmēntro, Spajam/ Składam/ i. Klece.
 Cōagmēntum, Szpogá.
 Cōagulatio, Zsiádanie.
 Cōagulatū lac, Zsiádle mleko.
 Cōagulatio, Podpuszczam/ Zsiádlo cynie.
 Cōagulor, sub Zsiáda się.
 Cōagulum, Serzysko/ Spoienie/ Zsiádanie
 Stek. gerumene Milch. --- *Ving, merz*
& cum lacte coagula passo. Ovid.
 Cōalesco, Spaiam/ Zraśta się/ Przysiępuie
 się/ Ziednoczyć. Zusammen wachsen/ fügen
ulceris annosi sinus ut coalescere possit. S. syn. Cōeo
 cōvenio, cōcūro, cōharēo, cōnerēco.
 Cōalitus, *ti, Spoiony/ Złożony.*
 Cōalitus, *us, Spoienie/ Złączenie.*
 Coambulo i. simul ambulo, Sapiētia 19. coambulantia.
 Coamicus, *Cic. corr. Comicus.*
 Cōangūsto, Siciśniam/ Zwozjam.
 Cōarctatio, Cieśń/ Siciśnienie.
 Cōarcto, Siciśkam/ 4. Siciśniam/ Ropié i.
 Zinen Zwingen/ engen. *syn. Prēmo, cōmpri-*
mo, stringo, cōnstringo, āstringo.
 Cōarctor, Ciásno mi.
 Cōargūo, Przekonywam i. 2. Pokázuię i. Zbi-
 jam czy dowod/ Dowodzę i.
 Cōarticulo os, Młowe dąje.
 Coarto, *as, idem Coarcto.*
 Cōassernor, Gárdz. Mitverachten.
 Cōassatio, Spoienie/ Pokładanie i. Po-
 Cōasso, Tarcicami pokładam. (Klad.
 Coaugmentatio, *Cic. corr. Coagmentatio.*
 Cōauctio, Przydatok.
 Cōax, *Gr.* Strzeżenie.
 Cōaxatio, Spoienie/ Stróp i.
 Cōaxo, ab axi, Tarcicami pokładam.
 Cōaxo, à Coax Graco, sub Strzeżę zaby.

Cōbālus, Gr. Skatbek, & sub Sowā.
Cōbio, onis, Gr. & Cobius, Rielb.
Cōbion, Románowe siele.
Cōbitis fluvialis, Sliž.

C O C

Cocentum, Cocetum. Fest. corr. Cocetum
Cōccēus, Rármázynowy/ Szárlatny.
Cōccina purpura, Szárlat.
Cōccinatus, Szárlatno chodzący/ & in Rármázynowy. In Scharlach bekleidet/ gefärbt. Qui coccinatos non putat viros esse. Scz syn. Cocco, mūrce, tinctus, bel indutus.
Cōccineus, coccinus, Szárlatny/ Rármázynowy. Roth wie Scharlach. Coccineas armis chlamydes aurig nitorem. M. syn. Cōccinus, am, cōccinatus.
Cōccinum, Gr. Rármázyń māterya. Scharlach. Si fuerit sanus, coccina quid facient. M. syn. Cōccinea vālis. Vide Purpura.
Cōccognidium. Wilgzy pieprz mniesty.
Cōccum, Rármázyńowe jágody/ Rármázyń. Ein Scharlein.
Cōccus, Gr. Rármázyń 2. Szárlatne jágody. Ein Körnlein Scharlach. (Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.) syn. Murex, purpura, ostrum. epith. rüber, pūrpūreus, rōseus. Vide Purpura.
Cōccus frutex, Szárlat Przewinkā.
Cōccygria, a, Szabierstie drzewko.
Cōccix, ygis, vel yci, m. gr. Giegiolka/ Guścica. Ein Guckguck.
Cōccyzo, as, gr. Rukam.
Cōcētum, Plácek/ Mátowy plácek.
Cōchlāca, he Rámygeł gládki.
Cōchlax, acis, m. sub Jáma.
Cōchlēa, gr. Slimak 1. 2. Plaw 3. Wschod Brecony/ Szrubá 1. 5. Drwiczki nistie.
Ein Schneck. Sum cochleis habilis, sed non minus utilis obis. Mart. Curvarum domus uda cochlearum. (Phal.) epith. Fluvialis, cūrva, rēpilis, nēxilis, afra.
Cōchlēa haustoria, Rurmusowe kolo.
Cōclēa domus, calix, Slimaga porupa.
Cōchlēar, cochleares, Lyska 1. Miatá. Ein
Cōchlēaria, a, Wárzycha siele. [Löffel.

C O C

Cōchlēaris, adiect. sub Lyska 1.
Cōchlēarium, Gr. Slimagzy sadz/ Lyska 1. prekarstka/ mensura & pondus. ein Löffel.
Cōchlidia, orum. Plaw 5.
Cōchlidia, Gr. Wschod Brecony.
Cōchlis, idis, Gr. Slimagzy Kámiesz/ Wschod Brecony/ & sub Brecony.
Cochlites, Plin: corr. cochlides à cochlis.
Cōcio, onis, Ruchenny mieyski/ Zmigroff/ Interesza/ Rucharz.
Cōclāca, Gr. Rámygeł gládki.
Coclea, idem Cochlea. Sic cochlearium, &c.
Cōcles, itis, Jednooki. Einäugig. Cochleas abscissos testatur semita pontes. Pr. syn. Lūcus, plūmīne cassus, lūmīne, oculo orbatus, viduatus, plus, orbis. Cui lūmēn adēptum est. Eno flārī mine rāpro. Lūmīnis orbis.
Coelis, Trebellij ornamentum capitis scalari forma Rēdignus. Cyclas alij legunt. Ignorat Casaub. quid sit.
Cōcta ligna, Drwka suche.
Cōctāna, & coctona, orum. Sigá 4.
Cōctibilis, Wzrycy/ Szawny.
Cōctilia ligna, Drwka suche.
Cōctiliaria, vel coctilitia taberna, Dymniz.
Ozdowia/ Piekarnia.
Cōctilis, Wárzyty/ Palony.
Cōctilis murus, Ceglany.
Cōctiliēus, Susaniu fluzacy.
Cōctio, f. Wázenie/ Piwo 1.
Cōctio, m. Ruchenny mieyski/ Przekupnia. Zmigroff. die Röhung.
Cōctito, Warze. Coctivus, Wzrycy.
Coctor, Senec. corr. Decoctor.
Cōclum, Warza.
Cōctūra, Wázenie/ Pieczanie. Röhung.
Cōcūla, a, Brysfanna/ Piecyk/ Piekarka.
Rucharka. Ein Pfanne.
Cōcūlum, Roćiel 1. Gántec 2. Roćielek/ Drwka suche/ Brysfanna.
Cōctūra, Cocurra, Saydak 2.
Cōcus, Rucharz. Ein Koch. vide Coquum.

C O D

Cōda prisce, Ogon.
Cōdatrēmūla, Płiska. Ein Wasserstiel.
Cōdētum

Codetum, sub Przeszkowy.

Codex, ich, hic, Pniak/ Błoc 3. Rsięgą.

Ein Buch. Codice qui misso, quem vix juga bi-
na moerent. Ovid. syn. Caude, truncus, liber.

Codex accepti & expensi, Codex rationari-
us, Rächunkowe Rsięgi.

Codex robustus, Błoda/ Ciemnicą.

Codiaminon, Sniedek. e Græco: sed corrupta
est dictio apud Plinium.

Codicaria navis, Romięgą.

Codicarius, idem Caudarius.

Codicillaris, Rsięginy.

Codicillaris magistratus, Rāncierstwo/ &
sub Przywilej 2.

Codicilli, Rsięgi Rāmienne/ List 5. Mān-
dat/ Przywilej 2.

Codicillus, Stokk. Ein Bächlein. Cul-
tellum, tenuisq; codicillos. (Phal.)

Codon, onis, gr. Dzwonek.

Codonophorus, Gr. sub Dzwonarz.

C OE

Cœliacus, Gr. Biegunka ciępiacy.

Cœliacus morbus, Biegunka 1.

Cœcus, idem Cæcus, sic Cælebs, Cælum, Cæmentum,
vide supra Cælebs, &c.

Cœmeterium, Gr. Cmentarz. Ein Kirch-
hof/ Gottesacker. syn. Sēpülchrēum.

Cœmo, Skupuie. Rauffen. Omnia condu-
ctis cœmens obsonia nummis. Hor. syn. ēmo.

Cœmpcio, Skupowanie/ Zrekowiny/ Slub
malżeński. (fun.)

Cœmpcionalis, Kupuiacy rad/ & sub Opie

Cœna, Wieczera 1. Bānkiet/ Wieczernik.

Ein Nachtmahl. epith. Sēra, cōncinna, nō-
sturna, dives, mollis. pbr. Multo splendēda lūxu

cœna pārata fuit. Gēnialis fercula cœna. Sūme,
voluptatem cœnae gēnialis hōnestam. Hæc olim nō-
stri, jam luxuriōsa sēnatus, Cœna fuit. 6. Confibium.

Cœna cynica, cœna terrestris, Wieczera 3

Cœna terrestris, cœna sine sanguine, Po-
sina potrawa.

Cœna popularis, dubia, Bānkiet.

Cœna pura, Postnik/ Post suchy.

Cœna sacerdotij aditalis, Nowoksiężyny.

Cœnacularia, a, Komora 4.

Cœnacularius, Komornik 1. Naymacz.

Cœnaculum, Wieczernik/ Mieszkānie jōjne/
Stolowa izbā. Sommerhaus. --- Rām
venit in cœnacula miles. Juv.

Cœnatica, orum, sub Stacya.

Cœnaticus, Wieczerny.

Cœnatio, cœnatiuncula, Stolowa izbā/
Wieczernik. Nachspeisung. --- Quid sim
cernis? cœnatio parva. M.

Cœnatoria vestis, Cœnatorium, subst: Szā-
rā bieściadna.

Cœnatoriū, Bieściadny. Was zum Nach-
mahl gehōrt. Cœnatoria mittit advocato, Phal.

Cœnatorium, sub Wieczernam. Begiede zu
Nach zu essen. Cœnaturit Vacerra, non cata-
turit. Iamb.

Cœnīpeta, a, m. Pāforzyt. Ein Schmeichler

Cœno, cœnito, Wieczernam. Zu Nach es-
sen. Cum quo praterita cœnavit nocte, nec illos,
Juv. vide Epulor.

Cœnobiaicha, a, m. Gr. Przeor/ Gárdyan.

Cœnōbium, Gr, Błastor 1. 2. Ein Kloster.

Cœnōmya, Gr. sub Pōia muchā.

Cœnūla, sub Wieczera/ & Postnik.

Cœnum, lege Canum, Borh/ Mist. Aut ubi o-
dor cœni gravis, aut ubi concava pulsus. Virg. syn.
Sordes, lūtum. epith. sordidum, Phr. Seu cœno vi-
ridante; ālus, seu nigra rēcēssu. pbr vāda rēptabat.
cœno subnixā tēnāci. ante fōres cœnōsus mēra jā-
cēbat olēnti.

Cōeo, u, Spaja sie/ Zasta sie/ Zsiada sie/
Goi sie/ Łacy sie/ Zsyha sie/ Zstepuie sie/
Spilnāc sie/ Schadzaia sie. Zusammen
kommen. Qui nunc pro nivea cofere in pralia
vacca. N. syn. Cōvenio, cōgrēdiōr, cōcūro, jūn-
gor.

Cōeo in densitatem, Gsćieia.

Cœpi, Cœpio, Poczynam. Anfangen.

Cœpia, orum. Poczetek. Der Anfang.

Cœptum, Zaciąg, Zamyśl/ Poczetek.

Cœptum immane, Niecnota.

Cœptus, u, Poczetek 1.

Cōepulōnus, Gosć 1. Spolbānkietnik.

Cōequito, Jāde spolem/ Spot iāde.

Cōercēo, Hāmuie/ Dymuie kogo/ Zāczyma-
wam/

wam 1. *Swiezule/ Martwie 3. Siskam 4. Samykam.* Hinder sich halten. Multa dies, & multa litura coercuit, *arg. H. syn.* Continēo, retinēo, cōhibēo, reprimo, comprimo, frango.

Cōercitio, coertio, & coercitio, Hāmowanie/ Cizjanie.

Cōero, i. curo *priscum, oe pro u. ut in multis alijs.* Cic. **Casna, priscum.** **Wieczetza.**

Cœtus, m. **Schadzka/ Porygka/ Zgromadzenie 3. Portanie/ Zbor 2. Versammlung.**

Excierat, laeto complerant littora cœtu. Virg. syn. Convēntus, cōcillium, turba frēquens. *epith.* Lætus vulgāris, innūmerus, circumvallans. *vide Tuba*

C O G

Cōggygria, a, e Græco. **Sarbieſkie drzewko**

Cōgitābilis, Pomyślny/ Lācny do myślenia.

Cōgitābūndus, Zamyślajacy ſie.

Cogitamentum, i. *cognatio, 4. Esdra,*

Cōgitatē, cogitarim. **Rozmyślenie.**

Cōgitatō, idem, & Vmyślenie.

Cōgitatiō, Cogitatuſcula, Myśl 2. 3. Koncept
Betrachtung, Morosa ſine cogitatione. [Phal.]
ſyn. Mēns, ſentētia, cōſillium.

Cōgitatiō informata, Koncept/ Domyśl,

Cōgitatiōne, ſingo, depingo, Wymyślam.

Cōgitatōrium, B. ſub Blaſtor.

Cōgitatum, Koncept/ Myśl.

Cōgitatus, ti, Vmyślny.

Cōgitio, Myśle. Pomyślam. Rozmyślam
ſie/ Zapuſzczam ſie. Gedenczen/ betrachten

Non tamen Aneam quamvis male cogitet, odi. Ov.
ſyn. Pūto, rēpūto, vēſo, āgito, mēdītor. *pbr.* ānīmo, mēnte, pēctōre, cōrde āgito, vōlūto, vēſo, vōlvo; rēvōlvo in mēnte, ſūb mēnte, ſūb pēctōre vōlūto, vēſo, &c. Caccōſque vōlūtat ēvēntus ānīmo ſēcūm. Tēcūm prius ērgo vōlūta hęc ānīmo. Sic āquidē dōcebā ānīmo, rēbāque fūtūrū. ōmnia prācēpi, atque ānīmo mēcūm āntē pērēgi. Tālīa, flāmmātō ſēcūm Dea cōrde vōlūtāns. illa dīlos dīrūmque nēſas in pēctōre vēſat. Pārtes ānīmū, vēſābat in ōmnes. ānīmo nūnc hūc, nūnc flūctūat illuc, ānīmū nūnc hūc cēlērem, nūnc dīvidit illūc. in pārtesque rāpit vārīas. Multa mōvēre ānīmo. Hīc māgnus ſēder Aneās ſēcūmque vōlūtat ēvēntūs bellī vārīos. Nōndūmque ſōlūtus. Scīpio cūrārū lāqueīs ſuprēma vōlūtāns ēxcīdīa īfānda gēntis, tēmpūſque lōcūmque. atque ādītus fōrmāmque rei & dīſcrīmīna, ſēcūm. Cūncta ſimul tācītus vīgīlī ſūb mēnte mōvēbat. Id quidē ēgo tācītus mēcūm.

C O G

iple vōlūto, at pius Aneās pēr nōctēm plūrīmā vōlvēns. Nūnc hūc īngēntes, nūnc illūc pēctōrē cūras mūrābat. Vētēris faūni vōlvit ſūb pēctōre rērum. obſtūpuit vārīa cōnſuſus īmāgīne rērum. Tūles iāctāntem pēctōre cūras. ōmnia ſēcūm vēſānt ſūbīto, vix hęc ſentēntia ſēdit. Multa vīri vīnī ānīmo mūltūſque rēcūſat. Gēntis hōnos, hārtīa īnfixī pēctōre vōlvit. Vēnātōr dēſēſa tōro cū mēmbra rēpōnit. Mēns tāmen ād ſylvas, & ſuā ſtra rēdit, ōccūrrunt ānīmo pērēūndī mille ſīgūrā Vīdūāmque dōmū, gēmītūſque rēlīctā cōgītātōcūlūſ ſūb cōrde rēnāſcītūr ārdor.

Cōgitio altius, Zamyślam ſie.

Cōgnatiō, Przyrodność/ Powinowactwo
Złazenie. Verwand/ Freundschaft. *Chēra daret ſolenne tibi cognatio munus. Mart. ſyn.* āfīnītās, cōſāngvīnītās. *epith.* Chāra, grāta, āmīca.

Cōgnatiōne amplīſſima homo. **Rodowity.**

Cōgnātus, Brevny i. Powinowaty. Lin

Verwandter/ Freund. Cognatig; patres, tu

terris dedita fama. Viag. ſyn. āfīnīs, cōſāngvīnītās, āgnātus, ſāngvīne jūnctus,

Cōgnitiō, Wiadomość/ Umieiztność i. Po

znawanie/ Poiecie/ Sad/ Zrozumienie.

Erkandenuß. Intonet horrendum, jam cogniti

one peraltā. Juv. ſyn. Nōtīcia, nōtīo. *epith.* Cēra,

vēra dūbīa, fallax, clāra.

Cōgnitiōni operam do, Slucham ſpraw.

Cōgnito, Doznawſiy.

Cōgnitor, Pomawacz/ Sedzia/ Prokurator

Swiādomia. Ein Erkennet. Quas aliqui

duro cognitor ore legat. Ovid.

Cōgnitūra, Prokuracya.

Cōgnītus, Swiādomy, Znātomy. Bekandt

--- Iam ex illo mihi casus cognitus urbis. Virg. ſyn.

Nōtus, āgnītus, ſpēctātus; pērēpētus.

Cōgnōmina impono, affingo, Przeszywam.

Cōgnōbilis, Lācny do pomānia.

Cōgnōmen, Nazwiſko/ Przeswiſko 2. 3. Zu

nahm --- ſue merito cognomine gentis. Pr.

ſyn. Cōgnōmētum, āgnōmen. *epith.* āntīquū,

hūmīle, nōvū. *v.* Nomen.

Cōgnōmētum, Przeswiſko 5.

Cōgnōmīne, Przeswiſkiem.

Cōgnōmīnatiō, Nazwywanie.

Cōgnōmīnis, Družba i. Przeswiſko toż mam

Cōgnōmīno, Nazwywam. Zunahm geben.

--- Mare, quod magnus cognominis altus. M.

Cognosci-

Cognoscibiliter. Sapient. 3. sed apud LXX. est. analogos Proportionem.

Cognosco. Poznam/ Przymnam/ Wyzrozumiem/ Znam i. Przymuż/ Zrozumie-
wam/ Znać sie/ Sądzić utzedownie/ Słu-
ham spraw. Erkennen. Perventum & nati-
fetus cognovit inanes. Virg. syn. Nescio, agnosco,
intelligo, percipio, novi. phr. Littera nota tibi. Ri-
tu cognoscere matrem. Nec latere doli fratrem.
vide Agnosco.

Cognoscere virum, aut mulierem, Dziwi-
erwo utrácii/ Malżensiwá zazywac.

Cogo, i. Przymużam/ Przypadam/ Gros-
madzę/ Zganiam i. Zwodzę i. Zbieram i. 2.
Peganiam/ Zgęszam/ Zsiadło cynie/ Sła-
gam i. 2. Obeywam i. Sęstam 4. 6. Zwin-
gen treiben. Cogor & exempli te superare tuu.
p. syn. Compello, impello, adigo, vel congrego,
convoco, vel accumulo, coacturo, colligo. phr. Res
dura & regni novitas, me talia cogunt moliri. Tot
adire labores impulerit. Hic tibi nate prius vinclis
captendus; ut omnem expediat morbi causam, even-
tusque secundet. Nam sine vi non ulla dabit prae-
cepta, neque illum orando scietes, vim duram & vin-
cula capto tenet, dolo circum hac franguntur inanes

Cogor, eru, Musz/ Przymużam mis/ Zsiad-
da sie/ Zsiacie.

COH

Cohabito. Spolniczkam.

Coharens. Zgadziacy sie.

Coharēnter. Zlagzenie/ Snadnie.

Coharēntia. Spożnie/ Przyległość

Cohareo, coharesco, Zgadziam sie/ Spai-
sie/ Alei sie. Anhangen. Si quaecumq; solo
defixa cohaeserat harum. Ovid. syn. Coharesco, ha-
reo, adhareo, adheresco, nector, annector, conne-
ctor, conjungor.

Cohesus, si. sub Zlacam sie.

Cohares. Spoldziestic. Ein Miterb. Fortē
coheredum senior male &c. Hor.

Cohibens. Zamykacy.

Cohibeo, Zamykam 2. Zastanawiam/ Niedo-
puszam/ Wymuż kogo/ Spinam/ Wasi-
nie/ Zamykam sie. Sich/ enhaeren/ wehten
Non potuit fortes auro cohibere laetos. Ovid. syn.
arceo, frango, teneo, retineo, continet, reprimo, co-
tereo, refrango, comprimit. *vide Frango.*

Cohibilius conscribere, Apulei. v. Coibilis.

Cohibitio. Zamowanie

Cohibuli. Cohivuli sub Hierozwintony

Cohircinatio, pro hircorum lascivia, Apule inepa vad

Cohivum. Klobuzki.

Cohonesto. Zdobie i. Cize/ Drążyć.

Cohonesto exequias, Umarlego prowadzić.

Cohorteo. Zdrygam sie Erschrecken.

Cohors. Rurnik/ Podworze/ Oborá i. O-

wczarnia/ Polek/ Rorá i. Kupé/ Orszak/
Gromada ludzi/ & sub Halabartnicy Ein
Schaar Kriegsvolk, Vt sepe ingenti bello cu
longa cohorte. Virg. syn. cacterva, turma, agmen,
phalanx, ex-reitus, cuneus, copia, acies, manus, le-
gio, manipulus. *epith.* valde, clypeata, scutata, fu-
nesta, tremenda, sagittifera. *phr.* Piliis armata ibat
in auratas nullo terrore cohortes. Pharetrigeræ re-
ferunt sua signa cohortes. Furiata cohors ausisque
accensa superbis. Dum licet in medium validas ar-
mare cohortes. *6. Caterbas Turba.*

Cohortialis ratio, Práshnicwo.

Cohortatio, Napominanie.

Cohortacula, Rorá i.

Cohortor. Napominam. Ermahnen. *syn.*

Hortor, exhortor, adhörtor, acuo, exacuo, impello,
stimulo, inflammo. *vide Hortor.*

Cohum. Niebo/ Jarzmowe wici/ & sub Plu-
gow/ dyfel.

COI

Coibilis. Skladalny. Secundam syllabam produ-
cunt, qui ab indicativo formant, corripunt qui a Su-
pino coitum.

Coibiliter. Gladko i. Spoisto.

Coinquatio, Posspeccanie.

Coinquino. Zmazac i. Zarcastam. Beflecken
besudlen. In vitium versa monumenta coinqui-
nat artis. Hor. *syn.* inquino, maculo, fado, defor-
mo, polluo, turbo. *vide Maculo.*

Coinqueo, Coinquino, Gbcinam drzewo/ & sub
Vaeprag.

Coitio. Spikniane/ Schacká/ Zbieranie/ Po-
ryczá/ Porokanie/ Lęzenie/ Bunt

Coitus. Lęzenie/ Zasiacie/ Zsięzycá zasiacie.
Zusamentunfft/ Beyschlaff. Perq; suos co-
itus continet omne genus. Ovid. *syn.* Coitio, cohe-
bitus.

Coitus. Cecilius. Minutian. lege Coniux.

Cöla-

Cōlāphizo, Gr. colaphum do, infligo, ineurio, infringo, **Policzkuiz**, **Backenstreich** geben. *phr.* Cōlāphis pērcūtēre, vērberāre, fērire. Cōlāphos impingere. Duriōri mānu pūlsāre gēnas, ōs mānibus cādēre. *vel* cōlāphis pūlsāre cāput, *vel* cādēre pālmis.

Cōlāphus, Gr. Policzek 2. Bulať / **Poszyiek** / *sub* **Poszyikuiz**. *Ein* **Backenstreich**. *nos* colaphum incutimus lambenti crustula serbo. J. *syn.* ālāpa, ictus. *epith.* Grāvis, dūrus, sōnōrus, ācērbus, vīglēntus, vālidus. *vide* **Alapa**.

Cōlāx, acū, m. gr. **Pochlebcá**.

Cōlchicum, colchicus flos, **Rozśiad**

Cōlēatus equus, **Ron** 1.

Cōles, ū, **Eslonek** 5.

Cōlēus, **Jadro** u **zwierzg**, *Ein* **hode**

Cōliacus dolor, Gr. **Rolifá** 1:

Cōlias, a, m. gr. *an* **Jaszg** *rybá*?

Cōlice, & colicus dolor, **Rolifá**.

Cōliculus, **Latoroś** 1. **Wyrostek** / **Podgzoś**.

Cōliculus intortus, **Wicegzi**.

Cōlicus, Gr. **Rolifowy** / **Rolife** *cierpiący*.

Colina, i. **Culina**, *priscē* **nonius**. **Sipont**.

Cōliphium, Gr. **Gniorká** / **Chleb zapásnięcy**

Cōlis, ū, m. **Eslonek** 5. **Wyrostek**

Cōlla, a, Gr. **Aley** 1. **Pappe** oder **Leym**.

Cōllābasco, collabesco, & collabefio, **Upa**

Cōllābēfacto, **Ustabiám**. (*dam* 1.)

Cōllābello, **Cáluis** / & *sub* **Blagzam**

Cōllābor, **Upadam** 1, 2. **Abfallen**. *Dixit* & *exangbis* collabitur, ac velut ipsum, P. *syn.* **Cōncido**, **cādo**, **lābor**, *vide* **Cado**.

Cōllāboro, **Spół robie**.

Cōllābus, Gr. **Gozdiś** u **lutni**

Cōllācero, **Drápie** 1.

Cōllācrymārio, **Pląg**. **Beweynung**

Cōllācrymo, **Pląg** 2. **Beweynen**.

Cōllāctāneus, **Collacteus**, **Spółwychowāniec**.

So *von* *einer* *Sāngammen* *gesāuget*. *phr.*

Māmmam, **nūtricem**, **sōrtitus** *eāndem*. **Nūtritus** *eōdem* *ūbere*. *Qui* *eādem* *ūbera* *sūgit*.

Cōllāre, **Obroz** / **Auná zelaina** / *an* **Rolnierz**

Ein **Halband**, **seva** *ligant*, & *ferratis* *colla-*
ribus *armant*, **M**.

Cōllaria, e, **collarium**, **Auná zelaina**

Cōllāterālis, **Pobocęny**.

Cōllatio, **Sklad** 1, **znoszenie** / **rownanie** /

Cęzenie 2. **Podawanie** **Plebana** / *an* **Posł**

Cōllationem facio, **rownam** 4. **Przytowa**

Cōllatis signis, **castris**, **Wreż** (*war*)

Cōllātūia **stips**, **pecunia**, **Jalmużná**.

Cōllātūius, **Skladany**, **Zbierany**

Cōllātūius, **Nackany** / **Spoleęny** / **Wzajemny**

Cōllato, *as*, **Rozszerzam** 1.

Cōllator, **Podawca** 2. **Skladacz** /

Cōllatus, *us*, **rownanie** **Zusammen** **ge-**

gen. *Qui* *tibi* *collatus*, *perfide* *Caesar* *erit*. **Man**

Cōllaudatio, **Pochwała** **Lob**

Cōllaudo, **Pochwalam** **Mitloben**

Cōllēcta, e, **Sklad** 1. **Zbieraniá** / **Jalmużná**

Pobierki / **Skladana** **wieczera**.

Cōllēctānea, *orum*, **Zbieraniá** / **Rzēgi** **zbi-**

Cōllēctāneum *as*, **Zbier** (*ralne*)

Cōllēctāneus, **Zbierany** 1. (*dr*)

Cōllēctārius, **Wyętegacz** / **Odmiēniacz** **piante**

Cōllēctio, **Zbieranie** / **Rupienie** **czego** / **Żam**

Enienie / **Pobor** / **Dowód** 2. **Wzród** 2.

Cōllēctiia, *orum*, **Pobierki** / **Zbieraniá**

Cōllēctiia **stips**, **Jalmużná**

Cōllēctūius, **Zbierany** 1. **Gesammlet**

Co *lectum* *Nomen* *apud* *Grammaticos* *est* *quod* *frag-*

lari *numero* *multitudinem* *significat* *ut* *Populus*,

Plebs, *Concio*. *Priscian*, *Diomed*. *vocat*.

Cōllēctivus, *idem*, & **Zgromādny** / **Dowodny** 1.

Collectrix, **Plaut**. *corr.* **Conjectrix**,

Cōllēcto, **Wibobli**

Cōllēctum, **Zbier**

Cōllēctus, *ti*, **Zgromādiony**

Cōllēctus, *us*, **Zgromādzenie**

Cōllēga, e, m. **Spółuczniowy** / & *sub* **Rolē**

iat. *Ein* **Improgenoś**. *At* *novius* *collega* *gra-*

du *post* *me* *videt* *uno*, **Hor**.

Cōllēgātārius, **Spółdzielśic** / **Odkazanego** *ci*

Cōllēgiātus, **B**. **Rolēiat**. (*maio*)

Cōllēgium, **Zgromādzenie** 5, **Cech** / **Spół**

nośc **urzedu** / **Rapitula** / **Rolēium** 1. 2. **Tor**

Cōllēyo, **Wlywam**. (*warzystwo*)

COLLI

Collibētus, Spółwyzwoleniec
 Collibet, collibitum est. Podobna mi sie.
 Collibro, Rozmierzam/ Wstawiam prosto.
 Collicē, Rynná dáchowa.
 Colliculū, Pągorek. Ein Bähel/ Hügelein
Credas colliculis arboribusq; meis. M.
 Collido, Vderzam/ Ścieram 2. Kląskam re-
 koma. Zerknitschen. Annulus ut fiat, primo
colliditur aurum. Ovid. syn. Frango, cōtēro, attē
ro, confringo.
 Collidor, Tłukę sie/ Zbitam sie/ Vderzię w sie
 Colligatio, Związanie/ Spojenie/ Wiazanie
 Colligitur, Jdzie rą tym.
 Colligo, as, Wiazę 1. Spinam/ Zawiezuję.
 Zusammen binden. *Ansaq; compressos colligat*
arcta pedes. Tib. syn. Ligo, cōstringo, vincio, rē-
vincio. vide Vincio.
 Colligo, is, Sumuję/ Zdobynam sie/ Zamy-
 kam 11. Dowodzę 2. Poymuję myśl/ Ruszam
 sie 3. Vchodzę 1. Podkaszuję sie/ Dorozumiez-
 cynam sie/ Zwiia sie waz/ Czyni rą sumą/
 Zbieram 1. 2. 6. 7. Sammlen. *Luna rever-*
tentes cum primum colligit ignes. Virg. syn. Cogo,
aggrēgo, cōgrēgo, cōgērō, vel lēgo, cārpo, dēcēr-
po. phr. Plēnis pōmāria cārperē rāmīs. Juvātquē
nōvos dēcērpēre flōres. Quō dum prōsērpina lūco
lūdit, & aut viōlas, aut cāndida liliā cārpit. Dum-
que puellari stūdio cālātholq; sinūmq; implēt, &
aequales cērtat supērare lēgēdo, illa lēgit cālthas,
huic sunt, viōlāria cūrā, illa pāpāvēreās sūbsēcā-
ūngvē cōmas. Auricōmos dēcērpēsētis arbōre fētus
& cūltis cum simplex errat in hōrtis. Pōmāq; nōn-
nōtis lēgit āb arbōribus, ista lēgit viōlas, cārpit &
illa rosās? pōmāq; sēlēctis dēcāhāt arbōribus. vide
Lēgo.
 Colligo vasa, sarcinas, colligo orbem, Ści-
 kać sie/ Prowadzę sie/ Wybieram sie.
 Colligere se, animum, Ośmielić sie/ Ostrzą-
 szyć sie/ Roztrzezwieć/ Wpamiastynam sie/
 Wpokoić sie 2. Przychodzę Ksobie.
 Collimatio, Rychrowanie.
 Colliminum Collimitas, orum, Pogranicze.
 Collimitatus, Ogranicie mieszkający.
 Collimito, as, Ogranicie mieszkam.
 Collimo, as, Zmierzam/ Trafiam. Ziehlen
syn. Collineo, attingo scōpum.
 Collineo, as, idem, & Narychrować.

Z

COLLI COLLO

187

Collino, is, Námazuje.
 Collino, is, Plugawie/ Specie.
 Collinus, Pągorkowy. Bergächtig. Quippe
& collinas ad fossam moverit herbas. Virg. syn. Mōn-
tānus, clivofus.
 Colliphium, idem Coliphium,
 Colliquescio, Rozkapiam.
 Colliquesco, Rozplywam sie.
 Colliquesco, Colliquo, is, Topnieje.
 Colliquia, Rynná dáchowa.
 Collis, Pągorek. Ein Bähel/ Hügel. Liber
pampineas invidit collibus ubas. Virg. syn. Mōns,
jūgum, clivus, apēx, vērte. epith. pātūlus, ūmbro-
sus, cēllus, fēcundus, flōrifer, viridans, sālebrōsus,
vērnus, āclivis, flōrens, virens, frūgifer, prōminēns,
surgēns. phr. Frōndōlo vērtece cōlles. Cōlle sūb
ūmbrofo. Flōrifēri cōlles pīctāque prāta virent.
Grāta cōlōrātis spēctācula cōllibus offērt.
 Collisus, us, collisio, Ścieranie 1. Vderzenie/
 Zbitanie sie. Zerknitscht/ zerstoßen. Gra-
 cia Barbarie lento collisa duello. H.

COLLO

Collocatio, Posadzenie/ Rozłożenie/ Wydą-
 nie corki.
 Colloco, Posadzam 1. Pokładam 1. Sztawiam
 Wstawiam/ Wtracam/ Stawiam/ Klade
 sie/ Daje na lichwę/ Wstawiam 1. 5. Wsta-
 wiam/ Wdaje sie na co/ Postanowić sie 1. 2.
 Wydaje corkę/ Pokonac/ Wspić 1. 2. An
 einen Ort legen/ setzen. Collocat, ipsa procul
nebulis obscura recessit. Virg. syn. Pōno, stātuō, cōn-
stituo, cōmpōno, dēpōno.
 Collocuplento, Bogacie kogo.
 Colloquor, Rozmawiam. Miteinander res-
 den. *syn. alloquor, affor, affaris, inusitatum*
in prima persona praesentis temporis. cōmpello, as.
phr. Vārio nōctem sērmōne trāhēbant. Licito rān-
dēm sērmōne frūuntur. Mūlta inter se se vārio sē-
rmōne fērebant. Tālibus inter sē dīctis ad tēcta sū-
bibant. Sic Vēnus ac Vēnēris cōntra sic filiū orsus.
Tālibus ārque āllis nōctem sērmōnibus illam insō-
mnem trāxere. vide Loquor.
 Colloquium, collocutio, colloquutio, Roz-
 mowa. Ein Gespräch. *nec fuge colloquii,*
nec sic tibi Sc. Ovid. syn. al loquium, sērmō cōn-
gressus.
 Collubet, Podobna mi sie.

Colla-

Collūcatō, Przerzedzanie.

Collūcō, Swiece/ Swiece sie. Glänken/
schimmeren. Collucet ajax, omne resplendet fre-
tum. (Jamb.) syn. Refulgeo, corusco. & Luceo.

Collūco, as, Przerzedzam.

Collūctatio, Biedzenie sie.

Collūctor, Zapásnik.

Collūctor, Biedza sie.

Collūdo, Gram z kim/ Imowe z kim ucygnie.

Miteinander halten/ unter einem Hütlein
spielen. Aut summa nantes in aqua colludere
plumas. Virg. vide Lando.

Collum, Szyja 1. 5. Der Hals. Ille ubi cō-
plexu Aeneas, colloque pependit. Virg. syn. Cervix,
epith. Nivēum, tūrnūm, argēntēum, tēnērūm, fōr-
mōsum, lāctēum, vērūtūm, cāndēns, ālbūm, pul-
chrūm, tūmīdūm. pbr. Fōrmōsōque micant bāccāta
mōnīllā cōllo lāctēā gēmmāto rēdīmūtūr cōlla-
mōnīllī. Pēndēbant tērētī gēmmāta mōnīllā cōllo
solvēre cōlla jūgo.

Collūmino, Oświecam.

Collūo, in, Płocze/ Collus, li, m. Szyja.

Collūsiō, collodium, Imowa/ Jaranie.

Collūsor, Spolgratacy/ Imowni aktorowie/
Collūsiōrie Imownie. (Tomarzyś.)

Collūstro, Oświecam 1. Besichtigen. syn.
Lūstro, circumspicio, vel illūstro. pbr. omnia cōl-
lūstrāns hānc prīmūm ad littōra clāssē cōspēxi vē-
nīentē. Virg.

Collūuilo, Kalam/ Plugawis.

Collūviāre vas, Pomynik.

Collūviāris, Pomynowy.

Collūviārium, sub Rynstok/ & Stok.

Collūvies, colluvio. Plugawo/ Pomynie/
Miešanina/ Smrod 3. Chłastwa 2. Stok 2. 5
Zusammen geflossener Unflat/ Wust. Collu-
vies in māius abit, seniumq. libido. M. syn. Collūvio
elūvies, dilūvium. epith. Sordīda, fœtīda, cœnōsa,
putrīda, fœda, tūrpīs, fœtēns.

Collūvio ciborum, Obżarstwo 2.

COLLY

Collybista, a, m. gr. Odmieniacz pieniedzy.

Collybus, m. gr. Odmienianie pieniedzy/
Odmieniania pieniedzy zyst.

Collyphium, lege Coliphium.

Collyra, Gr. Bochen Chleba/ Oniocka/ Ciaz-
sto/ Błosek 1.

COL

Collyris, idis, gr. collyrida, a, Bochondet/
Placek. (Miasc)

Collyrium, Gr. Ogne lekarstwo/ Czopek.

Colo, as, Cádiz/ & in Lewis ryby. Dure.

Colo, in, Czege 1. 2. Szanuiy 1. Zdobie/ Chm-

le/ Miluiz/ Zachowuiz/ Przerzegam/ M-

skam gdrze/ Bawie sie/ Orze. Bauen.

Cura Deum, Dij sint, & qui coluere colantur. Ovid.

syn. incolo, habito, vel colo. syn. veneror, honoro.

adoro, vide Adoro.

Colobicus, e Graco, Obciety.

Colobium, gr. Sédak/ Kástan/ Rosulá

starych mnichow.

Colocasia, a, colocasium, gr. Bob 3.

gyptiet Bonen. Mislaz, redenti colocasia sun-

det alantho. Virg.

Colocythis, idis, gr. Kolołwiryndá,

Colon, gr. Ristá Kolkowa.

Colon, gr. Colonet 7.

Colona, Amiocka/ Colonarius, Amiecy.

Colōnārium, colonicus census, Podymne.

Colōnia, Wola/ Osada Solwark 1. Meyers

oder Lehnhof. Vellet Alexandri si quarta colo-

nia poni. A.

Colōniam instituo, impono, Osadzam pustą

Colōnicus, Solwarkowy 1. Das zum Lehn-

hof gehört. Et tingit piceo lachrymosa colonia

funo. A.

Colōnos deduco, mitto, colloco, Osadzam

Colōnus, subst. Zagrodnik/ Amiec/ Orag.

Ein Ackermann. syn. Agricola, arator, cu-

sticus, villicus, cultor agri. epith. Fortis, pauper,

miser lacertiosus, avidus, durus, simplex, sollicitus,

pervigil, solers. pbr. Lacertosi fœdēbant arva cōlō-

ni, annua solliciti cōsumunt vota cōlōni. Pervi-

gilans lūstrat sua rura cōlōnus. & Agricola.

Colōnus, adiect. Osadzie fluzacy/ in Osada

Colōphōn, onis, gr. Roniec 1. Záménisnia.

Colōphōnia, Gr. Sognica stiele.

Colōr, Sárba 1. 2. 5. Barwa 1. Krasá/ Osda

bá/ Przyprawa/ Wymowka/ Potrywka.

Ein Farb. Ante novis rubcant quam prata col-

ribus, ante. Virg. epith. Gratus, vivus, splēdēns,

lūcidus, pulcher, nitens, varius, micans, coruscans,

rutilans, viridis, rubēus, ruber, rubicundus, purpure-

us, roseus, niger, ater, piceus, fuscus, obscurus, al-

rus, croceus; luteus, aureus, albus, candidus, niveus
lacteus, gloriatus, caruleus, violaceus. *phr.* insignis
vario splendore colorum. Vani radii distincta colo-
ris. Vitis decorata coloribus, aspice lacteolo blan-
ditur ut illa colore, atque erat in niveo pulchra co-
lore coma. Cerva fuit rati terris spectata colore.

Color dilutus, languidus, obsoletus, surdus,
fartba blada. Color floridus, satur, vivus,
fartba iasna. Color purpureus, verecun-
dus, sangvinolentus, Rumianose.

Color ex auro flavus, color violam sentiens
color ambiguus, color communicatus cum
ceruleo, color vergens in candidum, farta
ba mieniona.

Colorator, oris, Laberius apud Gellius, fartbierz.
Coloratus, Malowany / farszywy / Przypraz-
wny. Gefarb. Fluxa coloratus asstringunt car-
basa gemmis. L. syn. colore, coloribus distinctus,
ornatus, decoratus, pictus.

Colore contactus, coloreus, colorifusus.
fartbowany.

Colorius, fartbowany / & fiesartbowany.

Coloro, colorem do, fartaue / Zdobie 1. 2.
Anstreichen farben. Quos aurora suis rubra co-
lorat equis. Prop. syn. Pingo. *epith.* Do colorem,
conferto, induco. Colore, coloribus distingvo, orno,
decoro, pingo.

Coloror, Zrzeiz / Ogorzec.

Coloro in pejus, Vdaje zle.

Coloseros, e Gr. Olbrzymsti / & sub Wysoki

Colosseus, e Gr. idem, & Wielki 1. & in O-
bras. Grozlastig.

Colossicoterus, Gr. Wielki 1.

Colossicum signum, Obras 7.

Colossicus, gr. Wielki / Olbrzymsti.

Colossus, Gr. Kolos / Obras. Ein gross

Wunderbild.

Colostrum, a, Colostrum, Siata.

Colostratio, colostratus, ibid: sed aliud sonat.

Colotes, a, m. go. Rzezeet robat.

Coluber, colubra, Waz 1. 2. Ein Haus-

schlang. --- Et assetus coluber succedere testis.

Virg. syn. Serpens, angvis, draco. *epith.* Longus,
hircus, terrificus. Meduleus, mordens, maculatus,
torilis, Gorgoneus, niger, flexilis. *phr.* Aut testis
assetus coluber succedere & umbræ. Pestis acerba
bdum. Mota sonuere colubra. Parsque jacent hu-

meris, ecce latens herba coluber, rugientis adunca
dente pedem strinxit. Saxis cadet ista colubris.
Qualis ubi in lucem coluber mala gramina pastus.
Frigida sub terra tumidum quem bruma tegerat,
nunc positis novus exuvias, nitidusque juvena. Lu-
brica convolvit sublato pectore terga. *vide Serpens.*

Colubra caeca, Blista.

Colubriser, Wejowary.

Colubrina, Wejownik / Maczyniec.

Colum, Latine Cedziworek / Durzlat / Luz
znik / Siec rybja.

Colum, Græce originis, Biska Kolkowa.

Colum, gr. Czlonek w mowie.

Columba, Golebica / Goleb diki. Ein

Taub. Oscula dat cupido blanda columba mari.

Ovid. syn. Polumbes. *epith.* Mollis, imbellis, blan-
da, torquata. Dodonæa, nivea, lactea, mitis, alba,
pulchra, simplex, celer, trepida, idalia, vaga, calida
vagabunda, Cypria, maniveta. *phr.* avis, volucris,
ales, Cythæra, avis Paphia, Dionæa, Chaonia, idal-
ia, Dodonæa. Volucris, Veneri dilecta. Cura vene-
ris, expers fellis avis. Chaonis ales, accipitrem me-
tuens trepidantibus alis, ut fugiunt aquilas, timidif-
sima turba columba. Quas odium nullum, nec fel-
leus inquinat ardor. Tenebra praduero dente colum-
ba. Simplicitate tamen puras superare columbas.
Murmur apicantes nivea dant turre columba, ex-
pandunt alas & amicam blanda rogantes oscula cir-
cumstant, insertantque oribus ora utque columba,
suo maderactis sanguine plumis horret adhuc, avi-
dosque rimet, quibus hæsere, ungues. Cum tem-
pestate repente urgenti caeco misceri murmure coe-
lum incipit, & nigra cinxerunt æthera nubes. Con-
tinuo linguunt arva undique, & ardua, pennis recta
petunt, celeresque cavis se turribus abdunt. ubi mi-
tes aquilam videre columba. Nare per aërios tra-
ctus. nec pingvia rura. Nec placida retinens epula;
timor omnia vincit, pars later umbroso saltu, pars
alta volatu recta petit, pars montanis cava saxa la-
tebris.

Columba Livia, Trukawka.

Colubar, Runa zelama / Gasiot 2. Smrod

Loze u ciešli / Rachel 2. Wioslowy.

Colubarius, adiect. & columbaris, Golebi.

Colubarium, Golebientec.

Colubarius, subst. Golebni.

Columbinus, Golebi. Das von Tauben ist

Vina, columbino limum bene colligit ovo. H.

Columbinus pullus, Golebie.

Columbor, Caluis. Rüssen.

Colum-

- Columbūlus**, Golabek. Ein Taublein.
Columbus, Golab 1. (pānia.
Columbus, ē Gr. origine, Sadržawka do kę.
Columella, Slupik/ Nagrobek 2. Wal/ O-
 chmistrz/ Przedni sluga.
Columellares dentes, Żeby trzonowe 2.
Columen, Wierzb/ Podpora/ Podłostka/
 Grunt/ Przedni sluga/ Pānowie przedni.
Auffenthaltung. Rumpatq postes, columnen im-
 pressum habet. (Jamb.) syn. Tūcła, dēfensio, tū-
 men rērum inclināta rēcumbit in te tōta dōmus.
Columen familiae, Ochmistrz.
Columis, Zdrowy 1. Gesund.
Columna, Slup 1. 3. Podpora/ Slupiec/ Si-
 lar 2. Wal/ Dzielnicę. Ein Pfeiler/ Seule
Est ubi non parva parva columna nota. Ovid: syn.
 Fūlerum, cōlūmen. *epith.* Fērrea, sūblimis, cēssa, ex-
 cēssa, f'r'rata, sōlida, firma, nītida, fūlgida, immā-
 nis, pūlchra, mārmorea, lōnga, ārdūa, flata, ērēcta,
 pēr'nnis, aeterna, sūp'ērba, māgnifica. *phr.* Sūrgēntes
 are cōlūmnæ. Rēgia sōlis erat sūblimis āra cōlū-
 mnis. Fēr'ratis incūbunt tēcta cōlūmnis. Tēplum
 erat aūratis cētum sūblime cōlūmnis. Tēr cētum
 fūlta, vel innixa cōlūmnis pōrticus. immānēsq;
 cōlūmnas rūpibus excidunt. Cēlis sūggēsta, thēātra
 cōlūmnis Tēctum aūgūstam, ingēns, cētum sūbli-
 me cōlūmnis. Pārīsq; nītet qua fūlta cōlūmnis
 pōrticus.
Columnārium, Pobor filarowy/ sub filar.
Columnārius, Filarem podpary/ Wrtatnik/
 Niecnotliwy.
Columnatio, Filarówanie.
Columnatus, Filarem podpary. Mit Pfe-
 ilern oder Seulen unterstüzt. Facta columna
 ta est, intus qua fulta columnis. Fill.
Columus, Leszczynowy.
Colurus, Macrob. Coluri Proclo, sunt duo circuli maxi-
 mi in sphaera obliqua per polos mundi, & per puncta
 solstitiorum & equinoctiorum transeuntes, dicti colu-
 ri, quasi mutili, quod supra horizontem dimidiati
 tantum apparent. Hi equinoctiorum, & solstitiorum
 puncta designant.
Colus, us, & li. f. & aliquando m. Ródziel/
 Pręslicka/ & sub Ręziel. Ein Runkel/
 Spinocken. Et colus, & fusus, digitis cecidere
remissis. Ovid. *epith.* Feminea, fragilis, imbellis,
 lanigera, Lyda, palladia, exilis, lavis, longa, mülle-
 bris, teres, plena, rotunda. s. Neo.

- Colūstra**, Siarā.
Colūcea, a, gr. Mośenki drzewo.
Colūthēa, orum, gr. Wēt 1.
Colyce vel colix, Plin: corr: Cochlae.
Colycta, orum. Gr. sub Plaw 5.
Colymbas, adis. f. gr. Oliwka/ Turek pra.
Colymbus, m. gr. Sadržawka 2. Turek pra.

- Coma**, hac, & Comæ, ha, Włosy/ Płosy.
List drzewny/ Pierzysko/ Listki żiol. *hac*
Comuntur nostra matre iubente coma. Ovid. syn. Co-
 saries, capilli, crines. *epith.* uncta, nīrida, prōlixa,
 flāvēns, dividua, odōrata, dēcōra, flēxilis, flava,
 splēndida, odōra, hirsuta, aūrēa, cāna, flēxa, pēdū-
 la, rūtila, aūrata, pūlchra, cōmpta, rēpēxa. *phr.* Ca-
 dida dividua cōlla rēgēnte cōma. Pēxāque drōnis
 fragret odore cōma. Aūratis lūcre cōmis. Palla
 habet rūtilam cāside tēcta cōmam. *vide Capilli.*
Coma ovium, Welnā 1.
Comagēne, es, Nardā.
Comarches, a, m, gr. Woyt na wsi.
Comans, comatus, Kosmary. Das blätter-
hat. Et conum insignis galea, cristasq; comant.
Virg. Hattich. Calvus cum fueris, oris com-
 tus. (Phal.) syn. Cāpillatus, crinitus. *phr.* Crinib;
 casarie, capillis, dēcōrus, ornatus, crine dēcōrus.
 Qui dat crines diffundere vēntis. Prōlixis qui rēgi-
 ora cōmis. Flūitans cūlī pēndet ab ārmis casārie.
Comarus, gr. Jezowka drzewo.
Comassor, aris, Rozgędyas stroiz.
Comastoria acus, Przedzielnicę.
Combēnnōnes, in Woz 1.
Combibo, is, Wypitiam/ Nabitęram w si/
 Napiam sie/ tr. Niteinander trincken.
 1 precor, & totos avidā cute combibe soles. M. syn.
 Bibo, ebibo, haūrio.
Combibo, onis, Spolpiacy. Sauff-oder
 Zechbruder Frequens edonum turba, combibe-
 numq;. (Scaz.) syn. Mēnsa, caupōnæ sōcīus, cōmē-
 cōmpōtor.
Combīnatio, Składante. Combinatus, Skła-
Combretum, sub Oblapā monna. [dōny
Combūro, sub Spalić 1. Verbrennen. syn. ū-
 ro, exūro, adūro, crēmo, incēdo: flammis cōmū-
 mo. s. ūro, Incendo.
Combūstio, combustura, Spalenie.

Comes, es, Gr. *Rozia brodká žiele.*
Comedo, Jem/ *ziadam*/ *Wyjadam*/ *Przejadam*/ *Trawię* 2. *Przemiatnować.* Essen.

--- *Hac hodie porcis comedenda relinquis.* Hor. syn. *edo, pascor, manduco, mando.* vide *Edo.*

Comedo, omis, *Žárlak*/ *Utrátník.*

Comedus, *Žárlak.* Verzehrer.

Comes, itis, commune, *Spolidacy*/ *Tráslados* *wcá* 1. *Towárysz* 1. 2. *Ein Reissgesell*/

Gleitsmann. Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci. Ovid. syn. *Comitans, comitatus, socius, sociatus, Sodalis, alsecla.* *epith.* *Fidus, fidelis.* vide *Comitor, Sodalis.*

Comes, m. *Groff*/ *Rniažyk*/ *Lantgraff.*

Comes domesticorum, *Ohmistrz.*

Comes stabuli, *Roniusz.*

Comes thesaurorum, largitionum, Podskábi

Comes sábundus incedo, *Gáhuic.*

Comesatio, *Wiegierza droga*/ *Rozgárdyas*/ *Schlemmery.* --- *Mihi sit comessatio tanti.*

Mart.

Comessator, oris, *Respusník.* *Ein Prasser* *Schlemmer.* --- *Potest nec comessator haberi.*

Mart. syn. *Helluo, vide Gulosus.*

Comessor, aris, *Rozgárdyas stroie.* *Ver-* *schlemmen*/ *verprassen.* *Comessabere, Maximi* *(Glycon.) syn. epulor, convivor.*

Comestio, comestura, *Jedzá.* *Das Essen.*

Comestor, *Žárlak.* *Ein Prasfe.*

Comestum, *Žiadlo sie*/ *in* *ziadam.*

Comesus, us, *sub* *ziadam.* *Geessen* *Et cito* *rapturus de nobilitate comesa.* Juv. syn. *tsus, adesus, exesus, consumptus.*

Cometa, e, m. *Cometes, e, m.* *Miorá ná nie* *bie.* *Ein Comestern.* *Fulgura, nec diri toties*

arsere cometa. Virg. syn. *Stella crinita.* *epith.* *Dirus, crinitus, sanguineus, candidus, fatalis, praeceps, tristis, fulgens, flammans, lucens, infelix, horrificus rubicundus, ignifer, clarus, rubescens, ignitus, horrendus, funestus, minax, saevus, eruentus, flammens, igneus, metuendus, verendus, infestus, pestifer, sinister, exitiosus, perniciosus, capillatus, exitialis, praenuntius.* *phr.* *Fax dira cometa.* *Stella facem ducens* *Rubescens ferali crine cometa.* *Non unus crine corusco Regnorum evorsor rubra lethale cometes.* *Con-* *scius, ingentis damni.* *Ferale coruscans.* *Triste mi-* *cans.* *Crinemque tremendi syderis.* & *terris mutan-* *tem regna cometem.* *Mae diri toties arsere cometa.*

Sanguinei lugubre rubent. *Flammigerumque trahens spatioso limite crinem.* *Sanguineo praeceps delabitur igne cometes prodigiale rubens.* *Non illum navita tuto, non impune vident populi.* *Cum belli motus, aut funera regum portendunt, crinem irato sparsere minacem aethere sanguineique rubent lugubre cometae.* *Spectatum nunquam terris impune cometem.* *Crinemque volantia ducunt sydera.* *Vomit atra rubentes.* *Fax caelo radios, & saeva luce coruscum scintillas sydus, terrisque extrema minatur.* *Cri-* *ne minaci nuntiat aut racibus ventos, aut urbibus hostes.* *Qui summi numinis iram nuntiat.* *Exitiale micans fax dira cometa.* *Qualis ab aethere tristis nuntius imperlis solet apparere cometa.* *Quin & bella canunt, ignes, subitoseque tumultus, & clandestinis surgentia fraudibus arma.*

COMI

Comicus, Gr. *Comedyiny.* *Ein Comedi* *Dichter.* *Versibus exponi tragicis res comica non* *sunt.* Hor.

Cominus, *Žbliská*/ *Wrecz*/ *Tudziez.* *Von* *nahen.* *Cominus ense ferit, jaculo cadit eminus* *ipse.* Ovid. syn. *Prope, propius: haud procul.*

Comis, *Lagodny*/ *Ludski*/ *Vkladny.* *Fre-* *undlich.* *Convenient partes ha tibi, comis anus.* *Ovid. syn. Humanus, commodus, facilis, benignus, urbanus, blandus, mansuetus, mitis, lenis, placidus.* *phr.* *Potroque per omnia fastu. inter & aequales tu-* *nus numeraris amicos.* *Tantaque in Augusto est cle-* *mentia, si quis ab illo. Hac peteret pro me, forsitan* *ille daret, accede, rogaque: Casare nil ingens mihi* *orbis habet. Qui vincit semper, victis ut parcere,* *possit. Tamen ille precanti mitis, & affatu bonus,* *& patientior aequi. Te lenem miseris genuit natura,* *nec ulli mihi ingenium, quam tibi Brute, dedit.* *Facilis vultuque serenus. Da mihi te placidum Pri-* *varaque passim. Visere deposito dignatus limina fa-* *ctu.* vide *Clemens, Mitis.*

Comissatio, **Comissor**, lege **Comessatio.**

Comitas, *Rozmownosé*/ *Lagodnosé*/ *Vklad-* *nosé*/ *Lagodnomownosé.* *Freundlichkeit* *Quiete Nervas, Comitatus Drufones.* (Scaz.) syn. *Be-* *nignitas, humanitas, urbanitas.*

Comitas assenariix, *Kortessa.*

Comitasset. *apud Accium explicat Nonius cubisset: Got-* *fred. cum alijs explicat comitem misisset eodem leto,* *alijs cubitasset eodem leto, pro cubitasset.*

Comitatus, us, *Prowadzenie poczesne*/ *Orszak*/ *Pacholstwo*/ *Towarzystwo* 2. *Grofstwo* *sub* *Groff*/ *Romitywa.* *Die Gesellschaft.* *Et* *simul*

*simul ex usu raris comitatibus uti. F. syn. Coetus, cō
hōrs, cātēva, tūrba. Vide Turba.*

Cōmitātus tribus, quator, quinque &c. *Sās
mogwärt.*

Cōmitātus benē, comitatus multis, comitatu
magno. *Pācholegno.*

Cōmiter, Lāgodnie/ Ludzko/ Vklādnie.

Freundlich/ lieblich. *Comiter excipitur, san-
guine iunctus erat. Ovid. syn. Hūmāne, hūmāniter
benigne.*

Cōmitia, orum, *Seym/ Gromādā* s. potius ta-
men omnes syllabas corripere. *Landrag Cras ma-
ne queso in comitio esote obviam. (Jamb.) syn. Cōn-
ventus, cōncillium epith. Cēntūrlāta, cōnsūlāria.*

Cōmitia gero, habeo, perago, *Seymuie.*

Cōmitiālis, *Seymowy.* *zum Landrag ge-
hörtig. Et comitāli obnoxia coturnices, [Scaz.]*

Cōmitiālis homo, comitāliter sub *Rādus
cierpiący/ Bzywoprzyśiężcā/ Przyśiężąc/
Sadowny.*

Cōmitiālis morbus, *Rādus chorobā*

Cōmitiātus, us, *Seym. Comitio, as. Seymuie.*

Cōmitium, *Seymowe mieysce/ Gromādā.*

Cōmitor, aris, & comito, as, *Prowādze* 3. 4

Jāde 3. *him. Linen begleiten. Ille meum
comitatus iter maria omnia circum. Virg. syn. Sō-
cio, sēctor, sēquor, āspo, āsēctor, phr. Sūm cō-
mes. Cōmes eo, addo mē cōmitem. Vēstigia sēquor
cui fidus āchātes it cōmes. Nēc nāte tibi cōmes ire
rēcūlo infert sē sōcium. Cōmitem sē sē Māvōrtius
addēt Rōmulus. Lātērī ālicūjus ādharēre. ālicūjus
iter, grēssum cōmitāri. Nēve nēget quisquam, mē
dūce, sē cōmitem, incēdit māgna iūvenum āspānte.
cātēva. ipse tūo grādītur cōmitātus āchāte. Dēx-
tre se pārvus iūlus implicat, sēquiturquē patrem.
nōn pāsibus āquis. Nēc nōn & Phrygli cōmites, &
latus iūlus, incēdunt ipse ante ālios pūlcherrimū sō-
mnes infert sē sōcium. Aēnās atque āgmina iūngit.
Neu cōmes ire nēges, quāmvīs via lōga pārētur ille
ē cōncillio mūltis cūm millibus ibat. Nulla mēis
sine tē quārētur glōria rēbus. Dicitur & Comito.
Quē pīa nōbiscum prōles cōmitāvit cūntem. Ovid.
& nōstros cōmitāte grādus, & in ārdūa mōntis ire,
simul. Idem.*

COMM

Cōmma, gr. *Vpust/ Członek* 7. Item in *Cesura*
*supra Cōmma item, Non Orthographica semicircu-
li dextra parte censans, quae incisa oratoria distin-
guuntur. Diomed.*

COM

Cōmmāculo, sub *zmazac* 2. 3. *Verfublen*
*beslecken. Commaculare manus, crudelis tu-
que mater. V. syn. Māculo, fado, inquino. & Mā-*

Cōmmādēo, *Mokne/ Przemakam*

Cōmmādūit, *Vwzalo.*

Cōmmālāso, commalaxo, *Miekze co*

Cōmmādo, is, *zuiz. Commanduco, & commā-*

ducor. Deponens Lucilli. Ziadam/ zuiz/ Sko-

Commanducatu Nomen per quartam, Plin. corrige Ca-

manducato Participium per secundam.

Cōmmānēo, *Spolmieškam.*

Cōmmānīpūlārio, *Polek*

Cōmmānīpūlo, *onk, commanipularis, 3o*

dnego ufcā piechorā/ 1. Towārzyš 7.

Cōmmānsum, *Māstykātorium.*

Cōmmārcēo, *Truchleiz/ Wiedne.*

Cōmmārgino, as, *Obrābiam.*

Cōmmāritus, *Spolzaletnik. Commascūlo, sub*

Mejnie. Cōmmāter sub Amotr.

Cōmmeātor, *Jednāz Pošrzednik. [disist]*

Cōmmeābilis, *commeatum continet Przechy-*

Cōmmeātum do, *Solguie/ Dozwalam.*

Cōmmeātus, us, *Serawā/ Spizā* 2. *Odesćia*

gās/ Prowādzenie 1. Przewoz 1. żywności

Przesćie/ Romitywā.

Cōmmēditor, *Rozwazam* (v. *Memini*)

Cōmmēmīni, *Pamietam. Ich bin eingedenk*

Cōmmēmōrābilis, *commemorandus, Wspo-*

minānia godny. Denckwārdig. syn. mēmō-

rābilis.

Cōmmēmōrātio, *Commemora mentum, Wspo-*

minānie/ Przypominānie.

Cōmmēmōro, *Wspominam* 1. 2. *Przypomi-*

nam. etwas gedencken/ erzehlen -- Mor-

bi, quod telum commemoratur. Ser. syn. Mēmōro,

mēmīni, cōmmēmīni. vide Memini.

Cōmmēmōrōr in SS. libris *Deponens, pro Commemora-*

Aliso.

Cōmmēndābilis, *Żalecenia godny.*

Cōmmēndārio, *Żalecenie/ Wdawanie/ Ein*

Befehl. Formosa faciens muta faciens est. Job.

Cōmmēndātūus, *Żaletny* *zum Sacerdennu*

Cōmmēndātor, *Żalecićiel* (*dienlich.*)

Cōmmēndo, *Żalecam/ Poruczam/ Wdācie piz-*

enie/ & in Klade sie/ & sub Przyziemnym

czynię

Verfubler. *Verfubler.* Befehlen/ loben. *Verum ita riores,*
ita commendare dicaces. H. *syn.* Laudo, celebro, vel
committo, trado, credo, depōno, mando, as.
Cōmmēnsus, us. Proporcya.
Cōmmēntaculum. Lasta ceklarška. *(wy.)*
Cōmmēntariensis, Pisarek 1. Pisarz 2. Tárász.
Cōmmēntariolum. Rásiški pámiatne.
Cōmmēntarium, idem, & Wyklad 1.
Cōmmēntarius, Rásiški pámiatne/ Spisek/
Dziennik 1. Eine ausführliche Erklärung.
syn. Cōmmēntarium.
Cōmmēntatio, Rozwajanie/ Myśl Cwizanie
Cōmmēntator, Wykladacz 1. Wynálezcá.
Cōmmēntior, Zmyslam 2. Erdichten.
Cōmmēntarius, Zmyslony. Erdicht. syn. Fi-
ctius, fictus, effectus, simulatus.
Cōmmēto, as. Obtiám gebe/ Zbitám gebe.
Cōmmēntor, aris, Zmyslam 1. Wymyslam 1.
Myśl 1. Rozwajam 1. Roztrzasam/ Rozma-
wiam/ Piše 2. Etwas in sich selbst betra-
chen. syn. Cōgito invenio, adinvenio, re-
pēro, fingo, cōmmīnisco, vel explāno, trācto, di-
spūto.
Cōmmēntor, oris, Wynálezcá.
Cōmmēntum, Wymysł 1. Wyklad 1. Zmysło-
slona rzecz/ Zbieranie rzeczy. Erdichtung
syn. Fictio, fabula. Ficta vērba: Ficta res.
Cōmmēo, Przejidzam sie/ Przebiegam sie.
Cōmmērcium, Spoleczność/ Handel 2. To-
warzyswo/ Kontrakt 1. Zamiáná. Rauff-
manschaft. --- Tuis, belli commertia Turnus.
Cōmmērcor, Skupuje. [Virg.]
Cōmmēreō, commereor culpam, Zastuguis/
Przewiniam/ Grzesze. Verschulden/ vet-
dienen. syn. mēreō, mēreor. (diam)
Cōmmētor, Mierze 1. Pomierzam/ Wyga-
Cōmmētor numero, Zliczyć. Rechnen.
Cōmmēto as, pro comceo, Przebiegam sie.
Cōmmētilis, Podły.
Commigratio, Przeprowadzanie.
Cōmmigro, Prowadzę sie/ Wprowadzam sie
Wegziehen. syn. Migro, emigro, discēdo,
exēo.
Cōmmiles, commilito, oni, Towarzys. Ein
Mitgeßell im Krieg/ ein Camerad. ---

Vidit commilito, non timet ensē. P. syn. Belli sō-
cūs, pūgnā cōmes. vide Miles.
Cōmmilitium, Spółzoldowanie, Towarzys-
two. Kriegs Gesellschaft. Et comilitij sa-
cra tuenda putas. Ovid.
Cōmmīnādi formule, in Damci.
Cōmmīnatio, Grozba. Commīnativum, Grozno.
Commīnativa Adverbia. Diomed. Grozniu fluzoz
Cōmmīngo, Mokrze sie [cc.]
Cōmmīnisco, is, Commīnisco, Zmyslam/
Wymyslam Erdennen/ erdichten Post hac
cachinnat, commīscitur libros. (Scaz.) vide supra.
Commītor.
Commīnistro, Plini. corr. Commonstro.
Cōmmīno, as, à mino as, Zganiam & in Pedz.
Cōmmīnor, à minor, aris, Groz 2. Dräuen.
vide Minor.
Cōmmīnuo, Krze/ Krusze/ Drobie/ Zbitam
ieb. Mindeten/ zerstückten. Ingenij vires cō-
minuere mei. Ovid. syn. Minuo, imminuo, frango,
cōntēro.
Cōmmīnūtus, Podupadł/ Nārztana.
Cōmmīscēo, Mieszam 1. 4. Łagzy sie/ Mies-
zadu pátrzyć. (is sie.)
Cōmmīseratio, Litosć. Commīseresco, Litus
Cōmmīseror, aris, idem, & Nāzetkam.
Cōmmīssarius, sub. Podkomorzy/ Romiszar.
Cōmmīssio, Spuszczenie hermiertow/ Zaczę-
cie 1. Porucanie/ Rompozycya/ Winá 1.
Cōmmīssōrius, sub. Przydarek 2.
Cōmmīssum, Dopuszczenie/ Zwierzona rzecz/
Winá 1. Wystepek/ Grzech
Cōmmīssura, Spoienie/ Staw 2. Sigá/ Szew 2.
Lará 1. Lin Jąg.
Cōmmīssus, Spolony/ Konfiskowany/ Odo-
pádł/ & sub Diedzicwo.
Cōmmīstio, & commīstus, us, Pomieszanie.
Cōmmīstus, ti, Pomieszany/ Vermischt
Cōmmītigo, Mieszke/ Wybitam.
Cōmmīto, Powierzam/ dopuszczam sie/ Po-
rucam 1. Wazę sie 2. Wdaje sie 1. 2. Prze-
padam wine/ Spajam/ Pogynam/ Złagam
Wadze drugich/ Szczepie/ Porękam sie 4
Zzywam/ Ofam/ Wydaje/ Konfiskować
Pokaznie sie komu/ Vtracam 1. Grzesze/
Zastruje

Łáfcuie/Przewiniam. Anvertrauen/ befehlen. *Primus in experte commisit semina terra.* Tib. *syn.* admitto, pátro, fáćio, *vel* crédo, cónfido, cónmendo, trádo, *vel* expóno, objićio.
Cómmiito bellum, Zwódzę bitwę. Cómmitto literis, Wpisuie. Cómmitto ludos, Sćro ie igrzyská. Cómmitto me fortunę. Puszę zam sie ná szęśćie. Cómmitto me fluctibus, Puszę zam sie ná morze. Cómmitto me vię, Wdáte sie gdzie. Cómmitto noxiam, Przewiniam.
Commixtio, idem Commistio.
Cómmixtóm, Mieszánina.
Cómmódatarius, Commodator, Pożyczálnik 2.
Cómmódatio, Pożyczanie 1. 2.
Commódatarius, Pożyczálny sine auctore.
Cómmódato, Pożyczkiem.
Cómmódatum, Pożyczana rzecz 2.
Cómmódatus, i. commodus, vel accommodatus, Pozyreczny. (ce Dobrze mi,
Cómmóde, Rážno/ Wzias 1. Snádnie/ Po re-
Cómmóditas, Snádnosć / Łágodnosć / Wzias/ Pozytek. *Bequemligkeit/ Nutz.* *Cogimur ipsius commoditate frui.* Ovid. *syn.* utilitas, *vel* occasio, cónmóda, tępóra.
Cómmódito, as, Pożyczam 1.
Cómmódo, as, idem, & Pozyreczny ięstem/ Dogadzam 1. & sub Rád co widzę. Linem etwas/ leihen. *Tarpeio Deus hic commodet ora patri.* M. *syn.* accómmódo, mütüum do, przebo.
Cómmódułario, Proporcya 1.
Cómmódułé, commodulum, Wzias.
Cómmódum, Ná szęśćie 1. Jenom uśedł/ Dobrzem 2. Wzias.
Cómmódum, Pozytek/ Wzias.
Cómmódum est, Podoba mi sie/ Czás po temu/ Łáćno mi.
Cómmódus, Wziesny/ Sposobny/ Pozyreczny/ Powolny/ Ráżny/ Miętny/ Łudski/ Łágodny/ Włádný/ Żnosny. Názlich/ bequehm. *Iam bene pro merito commoda mille precor.* Ovid. *syn.* accómmódus, útilis, óppórtúnus, áptus, tępéstivus, idónęus.
Cómmólior, Anuie 2. Wymyslam/ Jde ná kogo/ Zwalam/ Sćruki ráżyc. Sárnehmen.

Cum commoliri tempestas fulmina ceptat. Luc. *syn.* Mólitor, nitor, ánnitor, cónnitor.
Cómmólo, u, Miele.
Cómmónęo, commonefacio, Wápominam, Erinneren, mahnen. *syn.* Mónęo, ádmónęo.
Cómmónęio, Wápomináćie mie.
Cómmóniio, Wápominanie. (*minanie*)
Cómmóniórium, Ráżáćki pámiętnę/ Wápó-
Cómmónstro, Pokázanie 1.
Cómmóratio, Mieszkánie 1. Omieszká/ Pomijáćie/ Przebywanie.
Commóratio, Item, Cic. Figura Oratoria, in aliquo argumento firmo diutius haeret.
Cómmórdęo, Skásac.
Cómmórięntes, sub Mástółowie Tureccy.
Cómmórior, Vmietam społem.
Cómmóro, as, Mieszkam 1.
Cómmóror, Mieszkam gdzie/ Bawie sie 2. Bawie kogo. Schäumen/ auffhalten. *syn.* Móror, mánęo, cónsisto.
Cómmórsicáre, Skásac. Cóm mórtáli, Smierćelny. Cóm móis, gr. Pierzga.
Cómmórtáculum, Łastá Cęklarśka.
Cómmóro, Poruśanie/ 2. Afekt. Bewegung. *syn.* Mórus, tůmúltus, pęrturbatio.
Cómmórtiuncula, Poruśanie sie/ Ograzka.
Cómmórus mente, Szalony 1. Bewegt. Ergo ubi commotá ferbet plebecula bile. Pers. *syn.* Mórus, pęrturbatus, tęrritus, pęrtęrritus, trępidus, áttónitus, stępęfactus.
Cómmóveo, Ruśam sie 2. 3. Pobudzam/ Ruśam 2. Wzruszam/ Przenoszę 3. Podnoszę. Bewegen. --- Celeres neq, commovet alas. V. *syn.* Móveo, pęrturbo, áfficio, cónćiro, incito.
Cómmóveo sacra, sub' Proćessya.
Cómmóveor, Obchodzi mie 2. Poruśam sie.
Cómmólcęre, Ogłásćac.
Cómmólco, commulto, Zbijam koma góbe.
Cómmúne, Pospolita rzecz/ Pospolite dobro Pospolitosć/ Rzęczpospolita.
Cómmúne est, Pospolite iest. Commune sit, Dzielny sie. Communem se facere, Niesrzędu páćrzyć.
Cómmúniciarius dies, In Wśedł swiętych dżięni
Cómmúnicator, Vęcsnić.

Communicatio, communicatus, us, Spoles
gnosé/ Obcowanie.

Communicatio sermonis, Rozmowa.

Communicatio, figura Oratoria. supra à Anacronis,
eadem.

Communico, Spolskuiz/ Vzeftnikiem gye
nie/ Zwiierzam sie/ Rozmawiam. Mittheil
len. At sua Tydides mecum comunicat acta. Ov.
syn. Conféro, crédo, partior. impertior, participem
facio.

Communio, onis, Vzeftnicwo/ Spoles

Communio sermonis, Rozmowa. [gnosé.

Communio abnuens, sub Tiespolskuiz.

Communio, is, Obwarowacé. Befestigen.

syn. Munio vallo. vide Munio.

Communis, Pospolity 1. 2. Pomiechny/ Spoles

legny/ Tieszyty. Gemein. --- Tantumque

bonis communibus obflo. Virg. syn. Vulgaris, popu-

laris, plebeius, pervagatus, tritus, non rarus, frequens

Communis Mercurius, Prov. sub. Dielmy sie

Communias, Spolegnosé/ Obcowanie 1.

Pospolitosé. Gemeinschaft/ syn. Com-

munitio, commercium, foedus, societas. epith. Socias,

fida, swavis. phr. eosdem habitare penates, iisdem

considerare regnis. Consortia recta urbis habent, in-

medium quasita reponunt. Mens omnibus una est,

omnibus una quies operum, labor omnibus idem.

Quo res cunctis cadent unum & commune periculum,

una salus, ambobus erit. Communem hunc ergo

populum paribusque regamus auspiciis. Si Jupiter

unam esse velit Tyriis urbem Trojaq; profectis, Mi-

serbere probet populos aut foedera iungi.

Communiter, communitus, Spolegnie/ Po-

miechnie/ Pospolu, Pospolite. Gemein-

niglich. --- Item, capitur communiter herba.

Ser. syn. Vulgo passim, ubique, vel sapere, sapius,

crebro, plerumque, frequenter.

Commurmuratio, Simer. Das Geräusch.

Commurmuro, commurmuro, Mameze/

Commütabilis, Odmienny. (Märkoc.

Commütatio, commutatus, us, Zamiana/ Od-

miana. Veränderung.

Commütatio, Cic. figura Rhetorica, unam sententiam

in aliam sensu contrario formans.

Commuto, Odmieniam 1. 2. Mieniam sie/

Mienia farba/ Promadz sie. Wechseln/

tauschen/ verändern. In commutatum veniunt

A a

Et. Lucr. syn. Muto, permuto, converto, inverto.
vide Muto.

Commuto pecuniâ, Przedâis. commuto ver-
bum, Sprzegam sie.

COMO

Como, is, Pieterze/ Trâste. Dieren/ ausibus

hen/ Kâmmen. Comat Virgineas hasta recurva co-

mas. Ovid. syn. Pecto, depecto, orno, adorno.

Comœdia, Gr. Komœdia 1. Schauspiel.

Interdum tamen hoccomœdia tollit. Ovid.

Comœdicè sub Komœdia stroy.

Comœdicè adstuit, Vprzod postawe.

Comœdiographus, Gr. Pisars wietkow.

Comœdus, Gr. Aetor 1. Comœdiant. Hec de

Comœdis te consulit, illa Tragœdum. Juv.

Comœpôlis, gr. Wies. Comœsus, Rosmâty.

Comœtria, f. gr. sub Pieterzyciel.

COMP

Compactilis, Skladany 2. Spoisty/ Siadly/

Plectony.

Compactio, Spoienie/ Zbicie gwozdzi.

Compacto, Zmownie/ Compacto corpore,

Compacto librorum, Ksiaznik. (Siadly.

Compactum, à con. & pacifcor. Zmowa.

Compactus, à Compingo, Skladany/ Spoiz-

ny/ Siadly.

Compages, is, her. Spoienie/ Szew/ Staw

w cieie. Zusammenfügung. In latus inque se-

ri curvam compagibus album. Virg. syn. Compago

commisura, vinculum. epith. Solida, rigida, secū-

ra, incōcūssa. phr. Ferro & compagibus arctis clau-

dentur belli portæ. Dura compage tenebant. vide

Vinculum.

Compagino, Zwieram 1.

Compago, inis, Spoienie. Line Fuge. ---

In nebulam clara compagine versus. Mart.

Compar, aris, adiect. omne. Rowny/ Podobny

Przywotry. Gleich paar. Bellatorq; tuo

pensus sine compare pugnes. Ovid. syn. Par, similis,

æqualis.

Compar, subst. Towarzysz 1. Malionez.

Compat, Cic. figura Rhetorum, quæ membra orationis

pari numero syllabarum componit.

Comparabilis, Rownaniu podobly.

Comparatè, Względem.

Comparatio, Rownanie/ Przyrownanie/ Na-

bównanie/ Przygotowanie. Gona-

Cōmpārātum est. *Звычай іст.*

Cōmpārātīvus, *Рównáloscy.*

Comparativus Gradus Grammaticorum, qui comparationem significationum continet, Quintil.

Cōmpāreo, *us*, *Всгэдam.*

Cōmpāreo, *compareis*, *Widac/ Śnac/ Nays*
duie sie/ Pokazule sie co/ Śrāngc/ Poka-
zuie sie komu. Erscheinen. Lucifer in toto
comparuit orbe. Ovid. syn. appāreo, vidēor, adsum,
exto.

Cōmpāro, *as*, *Przyrownywam/ Goruie 1. 2.*

Dofaie 1. Nábawiam/ Sposabiam/ Pogaz-
diam sie/ Sprawuie 14. Rupuie/ Wsadzam

Vergleichen/ zubereiten --- Divini hoc fa-
ctum comparat ausis. Syl. syn. Cōnfēro, āsimīlo, ā-
pto, cōmpōno, xquo, cōaquo, ādāquo, bel pāro,
ālsēquor, cōnsēquor, ācquiro, ādipīscor, ōbrīnēo,
cōlligo. pbr. Si parva licet cōmpōnere māgnis. Grā-
dīa si parvis āsimilāre licet aptāri māgnis infērtō-
ra licet. Nōn illi quisquam bello sē cōnfēret hēros,
& mērum cōnfērtur Ulyssēs. Quid vētat ā māgnis
ad res exēpla mīnōres sūmere: Sic parvis cōmpō-
nere māgna sōltbam. Si liceat supēris hōmīnum
cōnfēre lābōres. Si licet ā parvis ānīmum ad mājō-
ra rēfēre. Si locus est āliquis tānta inter nōmīna,
parvis. Si licet exēplis in pāro grāndibus ūri. Dē-
nique ut exēplis ipsos xquāntibus ūtar. P. Similis.

Cōmparticeps, *Всеснѣ. Cōmpartior, Dziale*

Cōmpasco, *Pase bydlo. Compascor, Pase sie*

Cōmpascuus, *Pospolity 1.*

Cōmpascuus ager, *Pastwisko 1.*

Cōmpātis, *Amore.*

Cōmpātior, *sub Spółzaluie.*

Cōmpātōnus, *sub Opiekun.*

Cōmpāvesco, *Przeleknac sie.*

Cōmpāvio, *Śbijam gebe. Cōmpāvitus, Śbity.*

Compectum, *lege Compactum.*

Cōmpēde *vinctus, Sperany.*

Cōmpēdes *adimo, resolvo, Rosperac.*

Cōmpēdes *indo, compedio, Peram.*

Cōmpēdius, *Peto nosacy/ Sperany. Der*
mit den Füssen zusammen gebunden ist.

Tum compediti ianuam lima terunt. (Jamb.) syn.

Cōmpēdibus vinctus, ligatus.

Cōmpēdum *tritor, Wkominiec.*

Cōmpellatio, *Naleganie/ Nāpomīnācie/*
Mowienie do kogo.

Cōmpello, *as*, *Mowie do kogo/ Mianuie/*

Posywam 1. Nāmawiac nā nierząd. An-

reden/ anklagen. Compellabat, & has tristi-

Latonia vocat. Virg. syn. Voco, advoco, alluquo

vide Alloquor.

Cōmpello, *us*, *Śganiam 1. Wganiam/ Przy-*

musam/ Przywieram/ Przywodze 4. Posy-

wam 1. Nōchigen/ zusammen treiben. Ho-

dorumque gregem viridi compellere hibisco. Virg. syn.

Pello, ūrgēo, ādigo, cōgo, impello.

Cōmpēdia *sequor, Wszędam.*

Cōmpēdia *scribendi, compendia vocum,*

Abreviacya.

Cōmpēdiario, *Krotko.*

Cōmpēdiarius, *Krotki.*

Cōmpēdifacio, *compendium facio, Sprac-*

cam/ Śysluie/ Krotko mowiac.

Cōmpēdijs *scribendi utor, Pise pretko.*

Cōmpēdiōsus, *Sumowan/ Śyskowiy.*

Cōmpēdium, *Krotkos/ Sumowanie, Śys-*

1. Pozyrek.

Cōmpēdium *dicendi, Mowa Krotka.*

Cōmpēnsatio, *Nagroda/ Rownanie. Ver-*

geltung. --- Homo est, hac compensatio rupit

Sid.

Cōmpēnsativus, *sub Nagrodny.*

Cōmpēnsio, *Nagradzam. Vergelten/ wer-*

tmachen. syn. Pēnsio. mūnēor, rēmūnere,

pbr. Reddo mūnus rēfēro, repēdo.

Cōmpēnsio *pedibus pecuniam, Wschodzie.*

Cōmpēree, *pro cōpēsee priscus, in Nie/ Hamul*

Cōmpērendinatio, *comperendinatus, us,*

Odwołka. 2.

Cōmpērendino, *as*, *Odśladam.*

Cōmpērendinus, *sub Rkoiemstwa dżist.*

Cōmpērio, *Comperior, Doświadczam 2.*

Nayduie 2. Wyrozumięwam. Erwas et

fahren. Unde hac compererim tam bene quavis

amo. Ovid. syn. Dēprēhēdo, scio, nōvi.

Cōmpērnis, *Przywonogi.*

Cōmpērius, *sub Doświadczam.*

Cōmpērio, *Doświadczy.*

Cōmpērium *est mihi, habeo compertum,*

compēri, Więm pewnie.

Cōmpēr-

Compertus, ti. Doświadczony.

Compess, edis, hac, Pero. Susseisen. Sed ne-
que compedibus, nec me compesce catenis. Ovid. syn.
Cātēna, vincūla, lāqueus. epith. Dura, prādura, se-
va, tēnaces, firma, serviles, pōndērosa, vālide, tar-
da, grāves, fīrēz, mōlēsta. vide Catena

Compes linea, Sidlo.

Compesco, Vstramiam/ Samuie/ Spolpase
Zahmen. Lanca, que panis compesceret inferi-
orem. Hor. syn. Cōhibeo rētinēo, cōtinēo, cōer-
cēo, freno, rēfreno, comprimo.

Compētens, Slusny/ Przewoity/ Przynaz
leżacy. [Przewoicie/ Pomieranie]

Compētēnter, competentissime, Przystoynie/

Compētēntia, Przynależność/ Proportya.

Compēnt, Przynależ/ Przystoi/ Zgodzi się/
Zgadzi się.

Compēntor, Spolprofic.

Compēio, Spolprze/ Władam 2. Dogaz-
dam 1. Domieszczać. Gebären/ mitrei-
nander begehren. syn. Cōvēnio, cōgruio
dēcēo.

Compēio animo, auribus, lingua, Przyso-
bie iestem

Compilatio, Złupienie 1. Otrądzienie.

Compiler, Włupicie/ Złodziej 1. Prze-

Compiler, Otrądziony. (wabiacz).

Compilo, à pilus, vel à pilo as. sub Obr, wam
Radoz 1.

Compilo, à pilum vel à pilo as. S'istam 4.

Compilo, à pilum vel à pilo as. S'istam 4.
Rupie/ Radoz 1. 3. Władam/ Włupu-
je 1. Porzucam za siebie/ Otrąsę kogo/ Bija
kogo/ Przewabić. Stehlen/ rauben. Com-
pilare Cilix volebat hortum. (Phal.) syn. Expilo,
dimpio, tripio, furor, prador.

Compingo, Spazam/ Spinam/ Włazgam.

Compingo, Spazam/ Spinam/ Włazgam.
Jasuliz/ Tarćkami pokładam/ Rucam w
og/ Osadzam wieżnia. Zusammen heffren.
syn. Compello, dētrudo, adigo, urgēo, vel compo-
no, conjungo.

Compitalis, compitalitius, Tretom/ Po-
spolite. (wa drogą).

Compitalia, compitalia festa, sub Rzyżo-

Comptum, Tret/ Rozstanie drog. Creu-
weg. Compta grata Deo, compta grata cani.
Ovid. syn. Via, iter, vicus, platea. vide Via.

Comptus, ti. Rzyżowa droga.

Complacet, complacitum est, Podoba mi
się/ Wiubię sobie

Complacitus, Wiubiony. Complaco, Blagam

Complano, Równam 1. 2. Narozje/ Dolewa-
je. Eben mache 1. Complananda domus, deso-
landig penates. F. syn. Equo, ad equo, ex equo,
vel solo equo, evito.

Complantor, sub Sigepe.

Complaudo, Cic. corr. Plaudo

Complecto, Oblapiam

Complector, idem & Obemuię 1. Porynule

co myśla/ Ogarnąć. Unfangen. Et pa-
tris Anchise premio complectitur ossa. Virg. syn. am-
plector: complexu tēnēo, fōwēo. vide Amplector.

Complémentum, Dopelnienie. Erfüllung.
syn. Supplementum.

Compleo, Dokładam/ Dopelniam/ Dolewam
Napełniam/ Narzacam się/ Stoi to za to.

Compleo, Dokładam/ Spelniam/ Zastapuię/ Nape-
łniam użycie. Erfüllen. Annus exatim com-
pletur mensibus orbis. Virg. syn. impleo, adimpleo,
vel perficio, absolvo, finio, conficio, impono finem.

Completo, Wpełnienie.

Completus, Pelen/ Zupeln. Erfüllt/ voll/
ganz. Completos lapidum labiis, tum spuma per
oras. J. syn. impletus, pēnas, vel perfectus.

Complex, Towarzysz 1. & Pomocnik.

Complexio, Zawikłanie/ Spłeczenie/ Złaz-
genie/ Obicie/ Zamknięcie/ Kompleksja/
Dowód.

Complexus, m. Lono 2. Obicie/ Oblapię-
nie/ Powikłanie. Umbfahung. --- Quis te
nostri complexibus arceat? Virg. syn. amplexus. o-
pib. avidus, tēnix, mollis, nēxilis, arctus, mūtus,
dulcis, tener, placidus. vide Amplexus.

Complexus, m. Spłeczenie.

Complicari, complicatus, Powikłano się.

Complico, Składam 2. Zwijam 1. Zusa-
men wickeln. syn. Plico, cōnvōlvo, in-
vōlvo, cōntrāho.

Complodo, Blaskam rełomą.

Comploratio, comploratus, m. Plaż.

Comploratus, ti. Oplakany. (ciwam)

Comploro, comploratu persequor, Opla-

COM

Complior, *Możne*. Complutus, *Żmółły*.
 Complures, compluscili, *Niemáło ich*.
 Viel miteinander. Complures a'ios doctos ego.
quos & amicos. Hor. syn. Múlti, pémúlti, plures,
plúrimi.
 Complúries, *[Compluriens, príscé. Często 1.*
 Complúvátus, *Cwotogránistý/ & in Win-*
nica pomigána.
 Complúvium, *Dách/ 1. Sték/ Podworze.*
 Compóndéro, *Pomierzam.*
 Compóno, *Skladam 1. Vkladam/ Jednam/*
1. Równám/ Pegadziám 1. Ślagam/ Vspo-
koic co/ Przyprawiam/ Przyrownywam/
Spuszczam kogo/ Żmyślam 1. 2. Piśe 2.
Grzebie umátlego. & sub Dóflá ugodá.
 Zusammen o rónén/ *vergleichen. --- Sic par*
vis componere magna solebam. Virg. syn. Compáro
conféro, áptó, álsímilo, xquo, txaquo, ádaquo, cò
xquo, vel conjungo, còmmitto, vel scribo.
 Compóno me, *Kláde sie.*
 Compóno vultum, *Vprzasic/ postawe*
 Comporto. *Żnosze. Comportatio, Żnoszenie.*
 Compos, *otis, adiect. omne. Vczestnik.*
 Mächtig. --- *Mentisue ego compos, & hoc*
nunc, Sil.
 Compos fio, *Utrzymawam/ Dostáło mi sie/*
Dostáje 1. Compos animo, compos men-
tis, sui Przy sobie.
 Compósió, *Skladanie/ Spuszczanie her-*
metzow/ Vgodá/ Przypráwá/ Receprá.
 Compósió amicabilis, *Żdanie. Compó-*
sité, Gládko/ Piśkie/ Śkromnie. Cóm-
pósió, Żmownie.
 Compósiótor, *Skladacz. Vednet/ Zusam-*
menfüger Plus tibi permisit compositore suo. O.
 Compósiúra, *compostura, Skladanie/*
Spoienie/ Przypráwá/ Receprá.
 Compósius, *Porzadny 1. Rstaltowny/ V-*
moziony/ Żmyślony. Zusammen gemacht
Mollia composita littora fronde tegit. Prop.
 Compósius precio, *Náizety.*
 Compósius, *Vmáty.*
 Compósiario, *Spolpińanie/ Dobra myśl/*
Ban'kiet/ Biesiáda 1.
 Compótiem facio, *Nábawiam/ Domieszcam*

COM

Przymuie 1. *Compótió, n. Nábawiam.*
 Compótió, *Spolpije. Miteinander trin-*
den. vide Poto.
 Compótor, *oris. compotrix, Spolpiacz.*
 Compras adis, *Spoltekoymia.*
 Compránsor, *Spoljadacz/ Gosé 1.*
 Comprécario, *Modlitwa.*
 Comprécór, *Modlis sie.*
 Compréhendo, *Comprendo, Imam kogo/*
Chwyram 1. Vgárnac 1. Poymuie co mysł
Przymuie sie/ Záchwyćie ognia. Begreif-
fen. syn. accipio, capio, apprendo, app-
hendo: alssequor, vel concipio, intelligo, percipio.
 Compréhensibilis, *Poizny/ 2. Obiety.*
 Compréhensio, *Imanie 1. Poiecie/ Obicie*
Poimanie 2. Chwyranie/ Vchwyecenie/ O-
ragłosic.
 Comprése, *Ścisic/ Krotko. Comprésio,*
Ścisnienie 1. 2. comprésiuncula, Ścis-
nie. compréssor, Gwałciiciel.
 Compréssus, *us, Ścisnienie 1. Żgwalcentie 1*
Dregosic 2.
 Comprimo, *Ślamié/ Ścisam 1. Zádławic*
Żamuié/ Vstramiam/ Vymuie kogo/ Śru-
lam/ Tłumié/ Trzymam co kápo/ Zázry-
mawam 2. Utrzymac sie 2. Vstoczyc/ Żgwal-
cié/ Wściagam 1. Żamykam. Zusammen
trucken. --- lam isthinc & comprime gressum
syn. Teneo, retineo, cōtēco, cōhibeo, cōmpēco,
sisto, retardo, vel abscondo, occulto, rebo, obtego,
vel contraho, stringo, constringo, vel premo, oppri-
mo.
 Comprimo animos, *Skladam pyche.*
 Comprimo manus, *Základam rece.*
 Comprimor, *sub Utrzymac sie. (Chwalacz*
 Compróbatio, *Pochwal. Compróbator, Po-*
 Compróbo, *Pochwalam/ Powierdzam. Le-*
ben/ billigen. Comprobat o quantum distans hu-
mana, Sc. A. syn. Probo, approbo laudo.
 Comprómíssarius, *Jednacy.*
 Comprómíssum, *Základ iednacy/ Żdanie.*
 Comprómíto, *compromissum facio, Żdám*
sie ná dobre ludzie.
 Compríus, *ti. Vzdobny/ Gál ánt/ Vpstrozny*
 Com

Tabamiam.
 ander trin
 Spolpiciy.
 Bosé i.
 Imam Ego/
 uie co mysli
 a. Begreif
 rendo, appri
 ligo, percipio.
 Obietny.
 cie/ Obietny
 wyencie/ O
 Compressio
 ula, Sciit
 Zgwalenie i
 1. Zadzawie
 Ego/ Gru
 po/ Zatrzy
 lozye/ Zgwal
 Zusammen
 prime gressum
 tbeo, compescio
 , rego, obrepi
 el premo, oppri
 psyche.
 ece.
 (Chwalac
 probator, Po
 erdzam. Lo
 am distant hu
 laudo.
 y/ Zdanie.
 acio, Zdanie
 y/ Zdanie.
 Com

Comprius, us, Piekrzenie.
 Compugno, Bie sie i kim/ Swatze sie.
 Compulsio, Przymuszenie.
 Compulsor, Przymusiiciel.
 Compunctio, Blokie 2. Sklokie / Sztycho-
 wy raz/ Strucha.
 Compunctus, Skloro/ Prystkowany.
 Compungo, Role 1. Skloc.
 Compunabilis, Lancy do obrachowania.
 Computatio, Rachunek.
 Computo, Rachuje 1. Erwagen/ermessen.
 Utile sollicitis computat articulis. Ov. syn. Numero,
 censio, puto.
 Compuresco, Prochnicie/ Gnie. Versau-
 len. vide Putresco.
 Compurus, per 2. & per 4. tus, & ti. Rachunek
 an Kompur.
 Conamen, Vsilnosć/ Pod. Vornehmung.
 --- Exiguo funem conamine traxit. Ovid. Vide Co-
 natus.
 Conamen fumo, Zapuszcam sie.
 Conamentum, Drog 2. & Silenie 1.
 Conatio, Vsilnosć. Conatum, ti, Zamysl.
 Conatum capio, Zawodze sie.
 Conatus, us, Vsilnosć/ Zamysl / Zapuszca-
 nie. Unterstehung/ Unterwindung. Sed
 quoniam tantis fatum conatibus obstat. Ovid. syn.
 Conamen, tentamen, molimen, natus, vis. epith.
 Magnus, constans, audax, generosus, fortis, magni-
 nimus, laudabilis, ingens, validus, summus, gemi-
 natus, exiguus, cupidus, modicus. pbr. Stupere pa-
 tres tentamina tanta. Conatusque rursus. & fragilis
 valido conamine solvitur ensis, & nobile nervis. co-
 namen calidus prabet cruor, in medlis conatibus
 gri succidimus, non lingua valet, non corpore vires.
 Concaco, Plugawie. Concade claudo, Za-
 tribuie droge. Concades, us f. Obrab.
 Concalfacio, Zagrzewam/ Rozrudac sie.
 Concalfactorius, Zagrzewajacy. (wam sie.
 Concalfeo, concalefo, concalefco, Zagrze-
 Concalfeo, Drarmieiz/ Odrerwiec.
 Concalo, as, Zwolywam. (pia.
 Concameratio, Sklep. Concamero, Skle-
 Concantus, a concino, in Spiewam.
 Concapes, is, f. Drewno wyrobione/ Tyg/
 winn igne rosty.

Concaptivus. Spolwizien.
 Concastigo, Scrofuie. (cusho.
 Concatoeno, Lancuchem wigze/ & sub Lana
 Concateruari, Zatarli sie/ & sub Scisnac sie
 Concava, orum, Gruba.
 Concava pars, Zlobkowatosc.
 Concavo, as, Wydrajam Naktzywiam.
 Nussholen. Est locus in geminos ubi brachia con-
 cabat arcus. Ovid. syn. Cavo, excavo.
 Concède hinc, Preg i tgd.
 Concédite, Wara j.
 Concèdo, Dozwalam/ Przyzwalam/ Vhoa-
 dzę/ Datuje/ Daje 1. Podaje 1. 2. Vstepuje/
 Przyznawam 1. Dajmy ro/ Vmietam 1. Zus-
 lassen/ erlauben. Quo mihi fortune, si non co-
 ceditur uti? Hor. syn. Dōno, do, largior, tribuo,
 pēmitto, cēdo, vel fātēor, nōn nēgo, non rēpugno
 non rēcūlo, nōn abnūo, vel accēdo, transeo.
 Concèdo alicui dicto, concedo impunitatem
 Odupuszcam.
 Concèdo de meo jure, Vstepuje swego.
 Concèdo in jus ditionem. Poddaje sie.
 Concèdo petitioni. Vprosie sie daję.
 Concēlebro, Slawie/ Scroie igryzka. Fest-
 halten. Concelebrat & multo tempora funde me-
 ro. T. vide Celebro.
 Concēlo, as, Tate gego.
 Concēntio, Spiewanie/ Melodya.
 Concenter qui simul canit. Calepin. ex Decret.
 Concētratio, Scisnienie 2.
 Concēturio, as, Rozpisuje/ Sporzadzam/
 Zbieram 1. Rozmyslam sie.
 Concēnum servat, Stroy 2.
 Concēntus, us, Spiewanie/ Melodya/ Zga-
 dzanie sie/ Zgodā. Zusammenstimmung. e-
 pith. blandus. pbr. Concōrs, cāntus. Vocum discor-
 dia concors. Latris mulcēt concēntibus auras. Vōlu-
 crum rēsonat concēntus ad auras, argūti concēntus
 mūrmūra. Fūsti concēntus aēra, vel ades mulcēt.
 Vide Cantus.
 Concēptaculum, Pogecia miesce/ Dol/ Ra-
 luzā. Ein Ort da etwas empfangen und
 behalten wird. Intercepta sinu per concepta-
 cula sese. P.
 Concēptatur sub Poczyna niewiastā.
 Concē-

Cōncēptēla, Rurmusowa skrynia.

Cōncēptio, Pogzēcie/ Obigēcie/ Formula/ Rōncept.

Cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. Formulā. *(Siggam.)*

Cōncēptis verbis, Rozmyslnie/ & sub Przys.

Cōncēptivē ferias sub Swieto ruchome. Cōncēptivus, Zapowiedny. Cōncēpto, as, Zamyślam co. Conceptor, Prāktyk podly.

Cōncēptus, ti, Rozmyslny. Cōncēptus, us, Pogzēcie/ Poigēcie/ Plod 1. Jamā/ Rōncept Conceptus aquarum, Dol 2.

Cōncerno, an Dage? vide ibi.

Concernit, pro pertinet ad, respicit, tangit, fert secum, recentiorum est Latinorum.

Cōncēpo, Drapie. Concerra, sub Balamur Concirre, oni, Towarysi. Balamur.

Cōncēratio, Swar/ Spor. Cōncērtātyus, Swarliwy. Concertator, Przeciwnik/ Marchol. Concertatorius, Swarliwy/ Sporny 1. Concerto, Sprzegam sie/ Swarze sie/ Wyśigam sie. Concertor. pro certo cum Sapient. 15.

Cōncēssatio, Przestawanie/ Przestaniek.

Cōncēssivus, Dozwalaicy. Cōncēssor, as, Przestaje. Concessio, concessum, concessus us, Dozwolenie/ Godzila niez.

Cōncha, gr. Slimāga skorupā/ Plaw/ Skorupā/ Rorcat 2. Lupinā/ Czara 1. Vmywadlnik. Fisch in Nu, Wein/ allerley Fisch mit harten Schalen. (Genus est piscis firmiorem habens testam.) (Interdum accipitur pro gemmis, quae nonnunquam in eo reperiuntur.) *(mith.)* Squallens, pretiosa, vilis, dētrita, marina, tenuis, torta, aquosa, lucida, adūca, nervosa, inda, gemmifera, gemmata, squammosa, squallida, sarrana, sidonia, spūmans, levis, aurata. *(phr.)* Bacca renidēbat cōnchā dērafa tēnaci, & nivēos hūmēros lucida cōncha tēgit. Sic lav's curvo spērūntur litōre cōnchae. Sumitur quandoq. pro tuba. Non facit ad nostros arēa cōncha sōnos, expavit tōrtē cētantia, murrūra cōnchae. *(vide Tuba.)*

Cōncha area, ferea, Miednicā. Cōncha bibo, Pełnie). Concha margariuifera, Petlowa macica. Cōncha Porcellana, Venera. Plaw. Conchae calculus, nucleus, Perla. Cōnchatus, Dłowaty.

Cōnchis, idē, gr. Slimāgy Kāmteń/ Grod

Cōnchita, e, m. gr. Rybak. *(włustak.)*

Cōnchlāce, Kāmyczek glādki.

Cōnchūla, Skorupā/ Miedzā/ Rorcat/ Plaw

Cōnchylāta vestis, Szarlāt. Cōnchylātus, Szarlātny. Cōnchylis, u. al. idē, fūco tincta purpura. Catul. Seren. *(vel à Conchyli. vel adiecti conchyli purpura. vel conchyli fūco. i. conchyli. de Scalig. P. sferatium.)*

Cōnchylum, Plaw 4. Szarlāt 5. Ein Fisch in einer Scha en/ von welchem Purpur oder der Scharlach gemacht wird. Tincta tegeroseo conchyliis purpura fūco. Cat. (Genus conchyliis idem cum murice, cuius sanie pretio, sima lana tingebantur.) *(vide Murex.)*

Cōncido, Rabam/ Kraie/ Siekz 1. Drobit/ Pośietkē/ Anuie 1. Zerschneiden/ Zerschneiden. --- Scrobibus concidere montes V. *(syn. Cado, scindo.)*

Cōncido à cado, Vpadam 2. 8. Serce tręcy. Zu hauffen fallen. --- Manum qua concidit illa te us. Virg. *(syn. Cado, decido, rido, corido, labor, (eris.) vide Cado.)*

Cōnciēo, Porusam/ Pobudzam/ Zwolywam

Cōnciliabūla, orum. Sad.

Cōnciliabulum, Schadzka/ Grod/ Pomod 1.

Cōnciliatio, Jednācie 2. Vgoda/ Viscie 2.

Cōnciliator, Jednag 1. 3. Vlietznadnigz plus

ga/ Sprawā, Russian. Versöhner/ Friede

Cōnciliator carnis, Rzesnik 1. *(macher.)*

Cōnciliatūcula, conciliatrix, Jednagka.

Russianka. *(stow.)*

Cōnciliatū a, Vgoda/ Jednācie 2. Russian

Cōnciliatū am exerceo, Russianstg etz mam

Cōnciliatus, us, Ziednogenie/ Zlagente.

Cōncilio, Srege 1. 2. Zlagam, Pogadiam 1.

Pisnjanego co robie/ Nabawiam/ Jednam

Iaste ziednac/ Raiz/ Ziednac 2/ Sclagam 2.

Rupuit/ Przimute plus. Versöhnen. I-

ste tibi dominam concilavit amor. Mart. *(syn. Cō-*

jūngo dēvincio, *(vel aequiro, pāro, cōmpāro.)*

Cōncilior, Radze 1.

Cōncilium, Radā 2. Seym/ Gromādā/ Zgro-

mādzienie/ Radziecki dom/ Poroy. Ein Ver-

samm ung dess Volcks. Ille e concilio multis

sum militibus ibat. V. *(syn. Catus, cōvntus.)*

Cōnci-

Cōncinētia, a. **Melodyia**. **Cōncinnātio**,
Przyprawa 1. **Cōncinnator**, Piekrzyciel/
Sprawca/ Redziornik. (Prakryk.)

Cōncinnator causarum litium, **Procurator**/
Cōncinnatilis, **Sprómnz** 2

Cōncinne, **concinnter**, **Wzodobnie**/ **Glądko**.

Cōncinnitas, **concinntudo**, **Piekność**/ **Sklą-
dnosć**/ **Wyprawa**/ **Glądkosć mowy**.

Cōncinno, a. **Wyprawiam** 1. **Gotuję**/ **Cho-
dore**/ **Wyprawiam** 3. **Przyprawiam** 5. **Nas-
bawiam**/ **Wmawiam** 2.

Cōncinnus, **Sklądny**/ **Glądki**/ **Galant**.

Cōncino, ū. **Spiewam** 1. 3. **Wgadziam** sie /
Gram 1. **Trebis**. **Zusammen stimmen**. Di-
citur ad clausas concinuisse fores. Ovid. syn. Cāno,
canto, **hel** cōncentum edo, cāntu rēspōndēo, rēspōn-
so, **accino**.

Cōncio, ū. **Porusam**/ **Nabawiam** kogo **Wzbi-
iam** 1. **Buntuis**.

Cōncio, onis, **Wgromadzenie**/ **Gromada**, 2. 3.
Sluchäge/ **Razanie**/ **Razálnicá**. Eine
Versammlung des Volcks/ oder Rede zu ei-
ner Gemeind predigen. syn. **Cōncilium**,
hel oratio, sermo.

Cōnciōnalis, **concionarius**, **concionatorius**,
Gminowy/ **Ráznodziejski**/ **Razaniu** **sluzg**.

Cōnciōnarius populus, **Sluchäge**. (Cz.)

Cōnciōnator, **Ráznodzieia**. Ein Prediger.
syn. orator. epith. Sacer, sanctus, pius, potens. phr.
Verbi Dei praeo. Sacra dogmata tractans. Quod sit
iter monstrans ad sidera coeli. Commemorans iusta
verenda Dei.

Cōnciōnor, **Raze do ludu**. Ein Prediger
oder Red thun. syn. oro, phr. Fidei ver-
ba sōno, illustro dogmata Christi. oracula legis pan-
do. Christi dogmata spargo per orbem. Iustitiae lē-
ges, vitaeque salubria iussa. Virtutes patrias simul
insinuando docebat. Pópulum plerumque docendo
ad verum convertit iter. Pópulum duces per lumen
apertum. Errorem per te spernent, mortisq; tenebras
abruptent omnes tua qui praeccepta sequuntur.

Cōncipilo, **Diis** kogo/ **Porusam** zá **ieb**/ **Roz-
sarpac**.

Cōncipio, **Poymuis** **mysla**/ **Poczyna** **niewia-
sła**/ **Dopuszczam** sie/ **Wzamuie** sie/ **Przywa-
lam**/ **Ima** sie **ogien**/ **Napiiam** sie **tr**. **Wcho-**

dze. **Begreifen**/ **wohl merken**. **Pingvia**
concupiunt, sive illis omne per herbam. V. syn. Perci-
pio, nōsco, cōgnōsco, assequor, intelligo, capio.

Cōncipio flammā, **Wapalam** sie/ **Wagorzálo** sie

Cōncipio morbum, **Watajam** sie/ **Wachorzeć**/
Psiue sie 1.

Cōncipio summas, **Wachuis**. 1.

Cōncipio verba, **jusjurandum**, **Wowie** 3 **kim**

Cōncipior, **concupitur**, **Wszyna** sie.

Cōncise, **Drobno**. **Cōncisio**, **Wsiekanie**.

Cōncisura, **Wsiekanie**/ **Rozdzielnosć**/ **Dro-**

Cōncitāmentum, **Pobudka** 1. [bnosć.

Cōncitatio, **Porusanie** 2. **Buntowanie**.

Cōncitator, **conctor**, **oriz**, **Buntownik**/ **Por-
budka** 3. **Marchol**.

Cōncitatus, **Porusony**/ **Prerki**. **Getrieben**.
Si concitata ferveant ventis freta. (Jamb.) syn. Cōn-
citus, celer, rapidus, velox.

Cōncito, **Pobudzam**/ **Porusam**/ **Podszu-
wam**/ **Wzbitam** 1. **Rozwieram** **koniá**/ **Wru-
sam**/ **Wawodze** sie/ **W** sub **Buntuis**. **Erwe-
cken**/ **reihen**. At malus interpretis populi mihi
concitat iram. Ovid. syn. excito, mōvōo, sōllícito,
stimulo, incendo, ago, pēllicōo, **acūo**.

Cōnciūs, a **Conciōr**. **Porusony**. **Getrieht**.

--- Toto concita pericula mundo. Lucr. syn. Cōnci-
tātus, excitus, excitatus, velox.

Cōncitus, a **conciōr**, **ibid**. **Bewegt**. --- Ra-
pido cum concitus astu, Virg.

Cōncivis, an recte **Diomet** **rego** **miastá**.

Cōnciūncula, **Gromada** 3. **Razanie**.

Cōnciamatio, **Brzyk** 1. 2. **conclamarum** est,
sub **Wadzieie** **stracic**.

Cōnciamatus, **Wdostapiony** od **lekārzow**/ **Wzawpiony**/ **Wmarly**/ **Wielki**. **Verschryen**
immensis cum **conclamata** **querelū**. M.

Cōnciamito, **Rozwolywam** 1.

Cōnciamo, **Rzyez** 1. **Rzykam** 3. 4. **Obwo-
lywam**, **Wuschreyen**. **Italiam** **primus** **cōcla-
mat** **Achates**. Virg. syn. Clamo, **exclamo**, **vōciferor**

Cōnciāvatus, **Wawaty**.

Cōnciave, **conclavium**, **Domora** 1. **Łoznicá**
Wamknieie 1. **Pokoy** 4. **Stolowa** **isba**/ **Wla-
stá** **prásta**. Ein Gemach. Currere per totum
pavidi conclave, magosque. Hor.

Cōnci-

Cōcliniscere, Vzepnąć.

Cōcluditur, Idzie za tym.

Cōcludo, Zamykam 5. Dokonywam/ Ścis-
kam 4. Kończę 1. 2. Beschließen. Pars a-
ptare locum telio, & concludere sulco. Virg. syn.
Claudo, includo, vel colligo, insero, vel absolvo,
perficio.

Cōcluse, Zawarcie. **Cōclusio**, Zamykanie
nie/ Zamykanie Dowod 2.

Cōclusus, Zamknięty. Beschlossen. Svave
locus voci resonat, conclusus inanes. Hor. syn. clau-
sus, inclusus, interclusus.

Cōclusura fornicum, Kosa Kłepowy.

CONCO

Cōcōctio, Trawienie 1. Strawienie.

Cōcena, a. m. Gość na biesiedzie.

Cōcēnatio, Biesiada 1. Bankiet.

Cōcolor, omne. Jedney masei. Gleich-
farbig --- Cum fetu concolor albo. Virg.

Cōcōpulo, Spajam.

Cōcōquo, Trawię 1. Wąże 1. Strawię 2.
Zumal Kochen/ verdauen. Pulchre concoqui-
tis, nihil timetis. (Phal.)

Cōcōrdia, concordatio, concorditas, Zgo-
da/ Przejednanie/ Ugoda/ Boćtan. Einig-
keit/ Einhelligkeit. Quid mihi si tanto felix
concordia bello. P. syn. Pax. phr. Pascens ruitas dul-
cis cōcōrdia mētes. Virtus cōtraria liti. Nullis
cōcōrdia rūpta querelis. ūna quidem facies sem-
per, mēns ūna dūobus, ūna quies, ūnusque labor.
Sede Pax.

Cōcōrdia vocum discors, Melodia.

Concordialis, subst. Bielmoż żele.

Concordialis, adiect. Concordis, i, Zgodny.

Cōcōrditer, concordissimē, Zgodnie. Ein-
helliglich. Viximus, ut nostis, totos concorditer
annos, M.

Cōcōrdo, Zgadzać się.

Cōcōrporālis, Towarzyszy. Concorporatio Zsia-
danie/ Zraśanie. Concorporo. Spajam.

Concorporor, Zraśa się/ Zmieszac/ Wpada
rzekę. [iacy się.

Cōncōrs, dis. adiect. omne. Zgodny/ Zgadzać
Cōncōratīus, Raciasty. v. Cratitius.

Concratitius paries. Ścianą spólną.

Cōncrēdo, Powietrzam/ Zwierzam się.

Cōncrēmo, Spalę 1. Verbrennen. Vi con-
cremarem prolis Ethalami rogos. (Jamb.) syn. ūn-
cōmbūro, ādūro, exūro, incēdo, crēmo. 6. ūn-

Concreo, sub Szwartzam.

Cōncrēpo, Gzmoc gynie/ Brzmie/ Brzę-
kam 2. Trząskam/ Gruchocę/ Szręppia/
Kłapam/ Kłaskam 1. Rauschen. Cymbala
Thebano concrepuere Deo. Ovid. syn. Crēpo, crēpi-
cōncrēpiro, stridēo, strēpo, strēpiro.

Cōncrēsko, Zraśa się/ Zsiada się/ Szręppia/
Gzścię/ Mązga. Zusammen wachsen.
syn. Cōnflor, cōēo, cōmmiscēor, cōndēnsor, dēn-
sor, cōgor, indūrōr. phr. Cōncrēscunt sūbita cūria
ti in flūmine crūsta.

Cōncrētio, Zraśanie/ Zrośnianie/ Zsiada-
nie/ Spojanie. Zusammenwachsung. syn.
Mixtio.

Cōncrētus, Spojony/ Złożony/ Szręppy/
Gęsty 1. Zusammen gefochren/ gerunnen.
Multa diu concreta modis inolescere miris. Virg. syn.
Cōmpōsitus, cōnflātus.

Concrillo, Dziurawie/ & sub Potrzebie.

Concrimino, Zmyslam. Cōncrīpo, Potrze-
biam.

Cōncrūciōr, Boleie 1. Zboleć.

Cōncrūctus, Spiekły.

CONCU

Cōncūbia nox, Pierwospy.

Cōncūbina, Naloznica.

Cōncūbinatus, us, Naloznictwo.

Cōncūbinus, Naloznik. Ein Beyschlaffer.

Quid nobis, Proculina, concubino. (Phal.) syn. Mor-
chus, adulter, luxuriosus.

Cōncūbitor, Spółspiający/ & Sodomyt.

Cōncūbitus, us, cōncūbius, adiect. Łaganie

Bezlag/ Beyschlaff. Concubitu vetito natura
pollue fœdus. Ovid. syn. Cōitus. epith. Nefandus,
impūrus, noctūrnus, celēratūs, sōns, vētētus, imprō-
bus, dōlōsus.

Cōncūbitus vagus, Porubstwo.

Cōncūbium, Łaganie/ Pierwospy.

Cōncūbo, as, sub Spółspiający.

Cōncūlcatō, Podepranie.

Cōncūlco, Włazgam/ Podeprac. Zereten.
ten. syn. Calco, tēro, prōtēro, cōntēro, prō-
cūlco. phr. Cælos calcare duces. Cōlla dūcum cōm
primēre plānta, sūb pēdibus tērere. Nēque oves ha-
diquē

alique pectus Floribus insultent, aut errans buculla,
campo. Decurrit rorem, & surgentes attērat herbas
sparsas pedibus protērit elcas & laevo prēsit pedē,
talia fatus.

Concūmbo, sub Spolsypiaicy / & Matienā
stwa sążyci.

Concupiscētia, Chciwość.

Concupio, Concupisco, Żadam 1. Begehren/
gelüsten. Quod Reges, dominig, concupiscunt.

(Phal.) syn. Cūpio, concupio, opto, pēropto, appēto.

Concupiscibilis, Pożądany / Pożądliwy.

Concupitor, Pożądacz.

Concūrator, sub Sprawca.

Concūro, as, Opáruię.

Concūro, in, Zbijam sie / Porękam sie / Go-
nie na ostre / Schadzają sie / Zbiegają sie.

Zusammen laufen. syn. accūro, advōlo,
convōlo, cōeo, cōfluo. pbr. Concūrsu accēdere

māgno Raptis concūrunt undique telis. Audēque
viris concūrere virgo bellatrix.

Concūrsatio, concursio, Zbieganie 1. Rupte-
nie sie.

Concūrsator, Porękacz.

Concūrsatorius, Porękowy.

Concūrsio, as, Zbieganie 5. Schodzić polā /
Zbiegają sie / Zwiędzić.

Concūrsus, us, Zbieganie 1. Zbijanie sie / Ru-
pianie sie / Ronturency. Zulauff. syn. ac-
cūrsus. epith. Māgnus, ingēns, cēlēbris, frēquēns.

pbr. Turba frēquens. Quid vult concūrsus ad a-
mnem.

Concūrsus fit. Zbiegają sie.

Concūrsus ludicri, Gonitwa.

Concurvo, Nakszywiam.

Concūssio, concussura, Seluzenie.

Concussor, ibidem.

Concūssus, us, Poruszenie. Zerschüttert. Et
tremefacta comam concusso vertice nutat. Virg. syn.

Quāssus, excūssus, mōtus, āgitatus, cōcūssus, jā-
cūssus. pbr. Cāsu concūssus acēro.

Concūssio, Tłuk 4. Trzęsę 1. 2. Poręsam 1.
Pręsznol sie. Zerschüttern / bewegen. A-
gida concuteret dextrā, nimboſq, cietet. Virg. syn.

Quāssio, mōvō, cōmmōvō, āgito, cōcūssio, excū-
ssio, jactio.

Concūssor, Pręszć sie.

COND

Condālium, condalus, d Graco, Pierscięn.

Condēcens, Przystoyny. Condēcētia, Przy-
stoyność. Condēcet, Przystoi.

Condēcēter, condecōre, Przystoynie.

Condēcōro, Żdobis 1. Żieren / Zuspukien.

Dignē digniloquis picturis condecorari. Ovid. syn.
Dēcōro, hōnēsto, ōrno, dēcōrno, ādōrno.

Condēlector, sub Rozham sie.

Condēliquesco, Rozplywam sie.

Condēmnatio, Poręptenie / Skazanie pręs-

Condēmnabilis, Pręganny. (ciw komu.

Condēmnator, Sedzia 2.

Condēmnio, Skazuje pręciw komu / Żdaje 2.

Posadizam. Verurtheilen / verdammen. syn.
Dāmmo, pbr. Crimine dāmmo. Scēlēris ārgūo mōrre

exillio mūlcto. Mōrti, nēcī āddico, dēdo ālicūis nō
mini, sēl ālicūi crimini nigrum pręfigere Thēra.

Mōrtiferum āddere signum. Nēc mēa dēcēto dā-
mnāsti facta Sēnatus. Nēc mēa sēlēcō jūdice jūssa

fūga est.

Condēnsio, Condenseo, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

gam / Naksęcam / Gęsęcie / Gromadzę sie /
Sęszęć sie. Dicz machen. syn. Cōgo, spil-

so, dęnsio, dūro, indūro.

Condēnsio, Condensio, es. Zęszęcam / Silas

- Cōditāneus**, à condio, Przyprawný.
Cōditāneus, Chowaniú snjacy.
Cōditio, Tworzenie/ Przydatek 2. Rōndy-
 cya/ Stan/ Żywot 7. Żrekwiny/ Wátunek
 Omowa/ Obowiazek/ Postanowienie/ Mal-
 żenstwo. Ein Andingung/ Beding. Accipe
 & hoc munus condicione mala. Mart. syn. Lēx, pā-
 ctum, fel mōdus, fel fōrtūna, sōrs, stātus. epith.
 Misēra, cōmmōda, difficilis.
Cōditio, à condio. Przyprawa 4. Linge-
 machi/ Linsalkung. syn. Cōndimētum,
 cōditūra. epith. Svāvis, dūlcis, grāta.
Conditionem filix querere, sub Rāie.
*Conditionalis Coniunctio, apud Grammaticos, quæ ap-
 pōsta, conditionalem sermonem reddit. ut Si bene-
 rit. Caris.*
Cōditōnāliter, sub Przydatek.
Cōditūus, Chowany.
Cōditūum, Grob/ Truná.
Cōditūvus, Chowany 1. Chowaniú snjacy
Conditor, Przyprawiacy. Der ein Ding
 wol/smāckig machr. epith. Sōlērs, pēritus, in-
 dūstrius.
Cōditor, Sprawca/ Stworzyciel/ Stāno-
 wiciel/ fundator/ Pogatek. Erschaffer/
 Urheber/ Stifter. --- Romana Conditor ar-
 cis. Vrrg.
Cōditūrium, Conditum, Schowanie/
 Sklad 2. Grubá/ Grob/ Truná/ Szpi-
 gletz/ Zbroiownia. Relikwiarz/ Szpizá 2.
Cōditum, Przyprawa trzech/ Przyprawa 2
Cōditūra, Przyprawa 2 3. 4. Das Eine
 gemacht/ Linsalkung. syn. Cōndimētum,
 cōditio.
Cōditus, us, à condio. Przyprawa. Linge-
 mach mit Gewürz/ gespickt. Ne male condi-
 tum ius apponatur, Somnes. Hor.
Cōditus, us, à condo, Zaktładanie/ Chowá-
 nie. Verborgen. --- Operit praeordia con-
 dita Liber. Hor. syn. absconditus, abditus, occultus
 lārens.
Cōditus, ti, Pogrzebiony. Verborgen.
Cōditus, ti. Przyprawný.
Cōdo, i, Budui/ Chowam/ Skarbic/ Po-
 krywam/ Grzebie 2. Piše 2. Verbergen.
Condidimus terrā, mōsa/que sacrauimus aras. Virg.

- syn. abscondo, occulto, occulto, tēgo, obrēgo, sed
 cōstruo, cōmpōno, colligo, cōacervo, vide Occulto
 & Edifico.*
Cōdo in carcerem, Osadziam więzińiá.
Cōdōcēfācio, condoceo, Przyucam.
Cōdōctus, pro edoctus. sub Vczony.
Cōdōleo, seu potius condolet, condoluit
 liquid, Zabolálo 1. Boiete 1. Zboleć non
 Spoljáluis. Sest wehe thun/ Mitleiden
 haben. At si condoluit tentatum frigore corporis.
 Hor. syn. Dōleo, indōleo, moerēo.
Cōdōlescere, Zboleć. Cōdōlium, Pre-
 Cōdōnāio, Dárowanie. (Eros)
Cōdōno, Obpuściam/ Dáruje. Schen-
 ken/ nachlassen. syn. Dōno, vel remittō,
 parco ignosco.
Cōdōrmio, cōdōrmisco, Vsypiam/ Pre-
 sypiam sic.
Cōducibilis, Pojyreczny. Nāhlich/ fūder-
 lich. Ad bene vivendum conducibile, atq. bea-
 ti. syn. Cōmmōdus, aptus, ūtilis
Cōduco, i, Nāmuje 2. s. Rupuiz/ Aren-
 due/ Pomaga co/ Zsiada sic. Nusen/
 Kauffen. Quod non proposito conducit, ut harr-
 at apte. Hor. syn. Dūco, vel si m cōmmōdus, ūtilis
 aptus: cōuēnio, vel redāmo, lōco.
Cōduco nummos, Lichwz dáje.
Cōducēta opera, Naismnik.
Cōducētio, Naiem 2. Arendá. Dingung.
Cōducētio nervorum, Kurg.
Cōducētiū, Naismny. (ger)
Cōducētor, Nāymag/ Arendarz. Ein Di-
Cōducētum, Naismna trzech
Cōducētus, Naismny. Bedigt.
Cōdulco, Slodze. Sus machen.
Cōdulus, e Graco. Pierscien. (Dmorka)
Cōduplicatio, Powtarzanie/ Zdwójnie/
*Conducuplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio
 in fine sententiae ponens. Cic. Cariso.*
Cōduplico, Przydaje 2.
Condurdum, sub Rzep 2.
Cōdūro, Zarwardiam.
Cōndus promus, Szafarz.
Cōndylōma, Gr. Szpiká w ciecie.
Condylus, Gr. Blykiec/ Bulaś/ Szgudlet/
 Piers

Pierścień. Ein Aonchel an den fingern.
 Condylitibia, *Martial. id est, foramina Rader.*
 Confabulator, Buduie 1.
 Confabulo, Confabulor. Bicie/ Zmyslam 2. Roz-
 Confamulor, Spolsluze. (zmawiam
 Confarreatio. confarreationis vinculum, Zerkowi
 ny/ Malzenstwo.
 Confarreo, as, sub Slub malzenstki.
 Confatalis, sub Zlagony.
 Confectio, Sprawienie/ Czynienie/ Dokos-
 nanie/ Zwanie/ Zbieranie 1. Skazanie/ Przy-
 prawiona rzecz/ Konfekt.
 Confector, Sprawca/ Dokonczyciel/ Skaz-
 zciel/ Zwoydzca/ Niszczyciel/ Rozmiesznie/
 Confector coriorum, Garbacz. (Kat.
 Confector ferarum, Zapasnik.
 Confector purpuræ, Szatelnik.
 Confectum est fidus, Védha/ & in Zima.
 Confectum relinquo, Dokonywam.
 Confectum fidus, sub Wyjasnia sie.
 Confectura, Przyprawa 1. Robienie 1. Pod-
 bieranie miodu/ & sub Syce. (Kac sie.
 Confercio, s. Napelniam/ Narykam 1. Sci-
 Conféro, Znosze 1. Daje 1. Rozmawiam/
 Skladam wins/ Skladam sie/ & sub Ob-
 daram/ Przytrownywam. Zusammen tra-
 gen/ gegen einander rechnen. syn. Féro, vel
 compáro, vel congéro, conficio.
 Conféro accepta, & data, Rachuie sie.
 Conféro me, Vdaje sie 1. 2. 1. Podpadam/
 Podsiwam sie.
 Conféro gradum, pedem, Potykam sie/ &
 sub Przystepuy do rzeczy.
 Conferre capina, Natarzacie sie.
 Confert, Pomaga co/ Pozyteczno iest.
 Conferté, Sici sie.
 Confertim, Tlumem/ Gesto ..
 Confertus, Skupiony/ Pelen/ Nabitry, Nás-
 tkany 1. Gesty 2.
 Conferva, Gbka 1. Wassertschwam.
 Confervescio, Roztapiam.
 Confervéo, Zrastam sie.
 Confervesco, Wziewiam/ Butry sie/ Pram.
 Bb 2

Confessa res, Jasna rzecz.
 Confessarius, an Spowiednik recte?
 Confessio, Wyznanie/ Spowiedz.
 Confessivus, sub Wyznawajacy.
 Confessor, Wyznawca, an Spowiednik.
 Confessoria res, Jasna rzecz.
 Confessorius, Zeznawajacy.
 Confessus, Jawnny/ Wyznawajacy sie.
 Confestim, Zaraz 2. Bald.
 Confeta sus, Maciorka.
 Confeto, confetui, Rodze.
 Confibula, Szpaga/ Zwora.
 Conficio, Sprawuie 1. 14. Dokonywam/
 Zrobić co/ Vrobić/ Przekonywam 2. Doćie-
 ram 4. Gryze/ zuie/ Trawie 1. Buduie/ Psu-
 ie/ Porazam/ Posiekać/ Zabitam/ Rozspras-
 wiam sie / Odprawiam 1. Pisse 2. Trapię/
 Upajam/ Przegadac/ Pokonac/ Pozyc/ Prze-
 marnowac/ Nabawiam/ Zbieram 1. 2. Przy-
 wodze 4. Ausmachen/ vollbringen. Confi-
 cit, & tenebris nigr. sunt, &c. Hor. syn. Facio, effi-
 cio, perficio, absolvo, expedio, vel absūmo, pēsum-
 do, attēro, vel occido, interficio pērimo.
 Conficior, Smeco sie/ Graszcie sie/ Trapi-
 Conficitur, Jdzie za tym. (mie co.
 Conficitur fidus, signum, sub Niepogoda/ &
 Confictio, Zmyslanie 2. (Zima 1.
 Confideinssor, Spolrozkoymia.
 Confidens, Smialy 1. 2. Zuchwaly. Unvers-
 sagt/ veritawend --- Se juvenum confiden-
 tissimē nostras. Virg. syn. Fidens, fissus, confilus,
 audax.
 Confidenter, Zuchwale/ Bepiecznie/ V-
 faige. unwerzagt.
 Confidentia, Zuchwalstwo/ Smialosc 1, 2.
 Bepieczienstwo/ Vpor/ Vfanie.
 Confidentialoquis, Bepieczny 3.
 Confido, Vfam 1. 2. Nadjiewam sie/ Tusz.
 Vertraxea. Desinat elatis quisquam confidere
 rebus. Cl. syn. Fido, fidem habeo, vel credo, com-
 mitto, commendo, trado. Vide Fido.
 Confidus, Sprzysigly.
 Configo, Wykalam/ Postzelic/ Brzyzuie/
 Wykalam oczy/ Vtapiam mysł/ Zwieram
 gwozdźmi/

gwoździ/ Nábijam/ sub Nábudowác.
 Zusammen heften/ durchstechen. *Nil pueri faciunt, ipsam configite matrem.* J. syn. Figo, transfigo, vulnēro, confodio, saucio.
 Cōfigūo, Formui/ Przypodobyam co.
 Cōfine, Pogranicze.
 Cōfingo, Zmęślam. 1. 2. Struśi ząyc. Er dichten. syn. Fingo, excōgito, cōminiscor, cōmētor.
 Cōfinis, Ogránice mięstkący. Nachbar/ anstossend. *Sed cum luce tamen dubia confirma noctis.* O. syn. affinis, vicinus, propinquus, finitimus, cōtermīnus.
 Cōfinium, Gránica/ Pogranicze/ Bliskość/ & sub Ronanie.
 Cōfinium lucis, & noctis, Mierzch.
 Cōfio, Staje sie/ Zrobić co/ Wypzeić/ Sprawuie 1. Gemacht werden.
 Cōfirmatio, Potwierdzenie/ Potrzepianie. Bierzmowanie.
 Cōfirmator, Potwierdzićiel.
 Cōfirmitas, Szczęść.
 Cōfirmo, Potwierdzam/ Twierdżę/ Wwierdzam/ Pośilam/ Potrzepiam 1. 2. Dowodzę Biermuiz. Zur gewiß sagen/ bekräftigen syn. assero, assero, affirmo.
 Cōfiscatus, confiscata pecunia, Sueton. Tertull. i. in fisco. *ceu in tuto loco reposita & adseruata Lipsi.*
 Cōfisco, as, Konfiskowác.
 Cōfisso, Vřanie. Verrainug.
 Cōfusus, Vřaicy. Guter Hoffnung. *O nix mium caelo, & pelago confisse sereno.* Virg. syn. Fusus, fidens, confidens, audax.
 Cōfiteor, Zznamam 1. Wyznam/ Przyznamam sie/ Spowiadam sie 2. Bekennen *Et sceleris numeros confiteare tui.* Ovid. syn. Fateror, agnosco.
 Cōfixilis, Zbity gwoździ/ Składalny.
 Cōfixum, Bąśra 3. Rudome budowanie.
 Cōflaccēo, conflaccēo, Slábiet/ Vpa
 Cōflages, ha, Wiartowisko. [da morze
 Cōflāgro, Ząpalam sie/ Pogorzeć/ Zgorzeć.
 Ganh feurig seyn/ verbrennen. syn. Flāgro ardeo, cremor, ūror, cōmbūtor, ardēco, exardēco, incēndor. *Vide Ardeo.*
 Cōflatile. Bálwan 1. Conflatis. Odlewány.

Gegossen. *Non esset ullus Iuppiter cōflatis.* (L)
 Cōflatio, conflatura, Zlewanie/ Zlewania
 Kruscow náuká. Dar Schmelzen der Met.
 Cōnflator, Mincarz. Ein Gießler. (call.
 Cōnflatorium, Pięc. Ein Gießigel.
 Cōnflatus, Odlewány/ Licy/ Zlożony. Zu
 sammen gegessen --- *Tyndarides flamme con-
 flatus amore.* Lucr. syn. cōflatis, vel cōpositus,
 mixtus.
 Cōnflexus, xi, Zątrzymiony/ 1. Rzeczy.
 Cōnflexus, u, Zątrzymienie.
 Cōnflictatio, Biedzenie sie,
 Cōnflictio, Zbijanie sie/ Ścieranie 1.
 Cōnflicto, Trapis 1.
 Cōnflctor, aru, Biedze sie 1. Rospieram sie.
 Sprzegam sie/ Trapi mie co.
 Cōnflctor iudicio, Práwuie sie.
 Cōnflctor morbo, Chorui 2.
 Cōnflctus, us, Ścieranie/ Poręcka/ Zbijanie
 sie/ Przegadywanie. Streit/ Kampf.
 syn. Pūgna, praliūm, cērtamen, cōngressus. *Vide Cer-
 tamen, Lucta.*
 Cōnfigium, Zbitanie sie.
 Cōnfligo, is, Zbijam sie/ Rospieram sie/
 Sprzegam sie/ Porękam sie/ Vderzę w sie
 Zusammen schlagen/ streiten. *Tot simul obje-
 ctis posset configere rebus.* Cl. syn. Pūgno, cōngre-
 dior, cēro, dimico, & Certo, as, Fugno, Luctor.
 Cōnflo, Wzniecam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2.
 Nábawiam kogo cęgo/ Przekowác. Zusam-
 menblasen/ schmelzen. *Te patiente mea confla-
 vit imaginis aurum.* syn. Fābricor, fābrico ex ar-
 auro, &c. fundo, cūdo, excūdo, labōro, elabōro,
 cōficio.
 Cōnflo familiaritatem, societatem. Stowác
 rzybyć sie.
 Cōnfluctor. Chwieię sie 2. Porusam sie.
 Cōnfluens, subst. m. Zbieganie 2.
 Cōnfluentia, a, idem, & Ścieranie. Zusam-
 Confluges, ha. Ścieranie rzek. (men flüssung
 Cōnfluo, Ściera co/ Ściaga sie/ Ściagają
 Zhadzają sie/ Ziesdzają sie/ Zbiegają sie/
 Schodzą sie rzeká. Zusammen fließen. syn.
 Cōnvenio, cōncūro, cōeo.
 Cōnfluvium, Zbieganie rzek. Zusammen-
 fluß

fluß vieler Wasser. *Donec confluvio revolutis
astibus annis. S.*

Confodio, Przebijam i. Wskopywam/ Ryje.
Zergraben. *Telaq. confodiunt hostes. &c. Val.
syn. Pōdio, defodio, vel ferio, pēcutio.*

Confodēratio, Sprzymierzenie/ Spięnienie
Confodustus, Sprysięgly.

Confōrio, i. Plugawie.

Confōrmatiō, Bstalc/ Konterfektz Formo-
wanie/ Rysowanie i. Wyrażenie.

*Conformatio ad Herenni. & Priscian. Figura Oratoria,
quae personae absentis, sita, vel muta orationem & a-
ctionem dat.*

Confōrmis, Podobny. Gleichförmig. *syn.
Similis, par, cōmpar.*

Confōrmo, Konterferuie/ Formuie/ Sposaz-
biam sie/ Przepodobam sie. Ein Gestalt
geben/ abbilden. *syn. āsimilo, vel cōmpō-
no, formo, informo, figuro.*

Confōrmico, Stiepie.

Confusior, i. magis confusus. v. Przebijam.

Confōveo, Żagrzewam.

Confrācesco, Gnije. *Confractio, Żłamanie.*

Confrāges, ha. Wiatrowiśko.

Confrāgōsa oratio, Mowa trudna,

Confrāgōsus, Rowisty/ Nierowny i. Brz-
hig/ rauh/ hart. *Clivosa planis, confragosa ut
lenibus. (Jamb.) syn. āsper, scāber, sālebrōsus, scrō-
pēus, peērosus, lāpidōsus. vide Saxosus.*

Confrāgus, Chropawy/ Rowisty. Jach /
uneben. --- *Castella vocant, & confraga den-
st. Luc. syn. iaccēsus, confrāgōsus.*

Confrēmo, Sapam/ Grzmor czynie.

Confrico, Drapie/ Poćieram/ Srofuie /
Obrazam i.

Confringo, Krusze/ Łamie/ Tłukę 4. Psuie/
Rozbijam/ Przemarnować. Zerbreczen.
syn. Frango, infringo.

Confuga, Vciekacz/ sub Zbieg i.

Confugio, Vciekam i. s. Podpadam pod ko-
go. Hinzufliessen/ Zuflucht nehmen. *syn.
Fugio, diffugio. phr. ad te confugio, & supplex tua
numina posco. vide Fugio.*

Confugium, Confugēla, Vciekka i. Ein
Zuflucht. *Fulmine percussa, confugiumq. rati.
Ovid. syn. Perfugium. & Perfugium.*

Confūlgēo, Swiece sie.

Confūndo, Mieszam i. Zlewam i. Pomieszac/
Zawstydzam. Zusammen schütten/ vermi-
schen. *Ore, Arcthusa, suo sicuti confunditur ap-
dis. syn. Misco, permisco, turbo, pēturbo.*

Confundor, Wtydza sie.

Confūsanea doctrina, Bzięski zbieralne.

Confūsancus, Miesząny.

Confūsē, confusim, Pomieszanie/ Pospolu/
Nieporządnie/ Nierozdzielnie. Vermischt.

Confūsio, Pomieszanie/ Zamieszanie/ Za-
trwożenie/ Wtyd i. Vermischung.

Confusus, Pomiesząny/ Nierozumny/ sub
Glos. Vermischt/ erschrocken. *Obstupuit
variā confusus imagine rerum. Virg. syn. Turba-
tus, mixtus, pēmixtus.*

Confūtatio, Odpor słowny. Wiederlegęg

Confūto, Mieszam w garcu/ Przerazam /
Zbijam czyi domod/ Przegadac/ Przekony-
wam i. & in Ripie. Widerlegen. *An consu-
tabunt nares, oculiq. revincent. L. syn. Refūto, re-
fello, reficō. explōdo, dilūo, infirmo, cōarguo, dis-
solvo, frāngo.*

CONG

Congāudeo, sub Wesele sie.

Congēlāco, Māzno. Verfrieren.

Congēlatio, Żmārznie. Verfrütung.

Congēlatus, Żmārzly. Congēlidus, Żimny i.

Congēlo, as, Żiębno/ Żmārzlym czynie/ Mā-
rznę/ Żsiadło czynie. Zusammen frieren.

*Congelat hyberni vultus Iobis, &c. Val. syn. Congē-
cio, gēlo, vide Gelo.*

Congēlo caleum, Tworze ser. Żleniec.

Congēlor, Māzno/ Żmārzam/ Żsiada sie/

Congēminatio, Żdwojenie/ Dworęka.

Congēmino, Przydaje/ Powtarzam. Zweya-
fach machen/ verdupplen. *Congeminat fors
& virtus miscetur in unum. V. syn. Gēmino, dā-
plicō, cōduplico. phr. & crebros ensibus ictus
congēminant.*

Congēmo, Wzdycham. Mieszeuffzen. *Congē-
muit, traxitq. ingis, &c. Virg. vide Gemo.*

Congēner, Przyrodny.

Congēnerō, Spowinowacam/ Doryka sie
mnie powinowacwem.

Congēneror, Przyradzam sie do kogo.

Congē-

Congēnitus, congenēritus, Przypodobny/ Spolurodzony. Mitangebohren. Cives *congenitos concludat manibus undis. P. syn. ingēnitus, insitus, innatus, nātivus.*

Congēnuclō, congēmulo, congenuo, Alekam.

Conger, gri, Wegorz morški.

Congeries, Rupa/ Págorok. Ein Hauff. *Congeriem secuit, rectamq. Sc. Ovid. syn. acervus, strues, cūmulus, cōpia. vide Acerbus.*

Congerianesco, Spowinowacam sie.

Congerminasco, ibidem vitiose.

Congēmīno, Rzewie sie/ Rozwita sie.

Congēro, is, Rupiē/ Składam sie 1. Gromá dzę/ Naważę/ Nanaśiam/ Znośę 1. Gniez dzę sie/ & sub Obdarziam/ & sub Nábudo- wác. Hauffen sammeln. Congerere arbori- bus, celosq. educere certant. Virg. syn. aggēro, congēro, acervo, accūmulo, augēo, adaugēo, cōglōmē- ro, cōacervo, glōmēro, agglōmēro. s. Accumulo.

Congēro, onis, Smyk.

Congēro, onis, Towarzysz.

Congēstē, Congestim, Gromáda/ Nierozdziel-

Congēstio, Naważenie/ Rupiēnie czego. [nie

Congēstia humus, & Congēstus, us, Naważ/ Naważenie/ Rupa/ Znośenie 1. Rupiēnie czego.

Congialis, congiarius, Gárncowy 2.

Congiarium, Podárek z Gárniec winá.

Congius, Gárniec/ 4. Miara 4.

Conglaciatus, Mázne/ Skrzypie 2.

Conglisco, sub Powstaie,

Conglobatim, Gromáda.

Conglobatio, Skupienie/ Ścisnienie/ Gromáda ludzi. Conglobatus, Skupiony.

Conglōbo, Rupiē Tożę 5.

Conglōmēro, Zwiāz nić/ Rupiē. Zusam- menhauffen/ oder winden. Continuat parvo si possit conglomerari. L. syn. Glōmēro, agglōmēro cōacervo. vide Congero.

Conglōrifico, ad Roman. 8. ut & conglorificemur. Abyssy byli spolurwiebieni.

Conglūtīnatio, Klejnie/ Spojenie.

Conglūtino, Klej. Spajam/ Zlepiam/ Goiz. Zusammenleben/ leimen. syn. ag- glūtino, jūngo, cōpulo, cōjūngo: glūtine nēcto.

Congracare, Przemarnowác.

Congraūlatio, Winśowanie.

Congraūlor, Winśuie. Mir feolocken/ syn. Grātlor, cōgaudēo.

Congrēdior, Porękam sie 4. Schodzę sie.

Vyrzeć sie. Hinzugehen, streiten/ Kämpfe- fen. Vix hostem, alterni si congregiamur, habemus. V. syn. Cōnfligo, pugno, cēro, decēro, dimi- co. vide Luctor, Pugno.

Congrēgabilis, Łacny do zgrómádzēnia.

Congrēgatio, Zgrómádzēnie.

Congregator, sub Zgrómádný.

Congrēgo, Gromádzę/ Przylęgam/ Gromá- dzę sie. Versamlen. Congregat & longum dat cornua mixta, Sc. Sc. syn. Congēro, acervo, cōacervo, cōgo, colligo, cōtrāho, aggēro, cō- jūngo, glōmēro, agglōmēro.

Congrēssio, congressus, us, Schadzka/ Porę- gka, Obcowanie/ Wglądanie 7.

Congrex, egis, Jedney trzody. (stopy.

Congrēns, Zgadziący sie/ Składny/ Przyl- gny.

Congrēnter, Przyszwoicie/ Snadnie.

Congrēntia, Przyszwoitość/ Przyszyność/

Proporcyia 1. Congruit, Podobny.

Congruo, Zgadziam sie. Sich reimen/ schiz- ken. Et pars quaq. suo congrueret titulo. prop- syn. Cōnxēnio, quadro, cōsūno, cōsēntio.

Congrus, gri, Wegorz morški.

Congruus, Przyszwoity.

Congylis, iek, gr. Rupa okrągła. Kartig.

Congyro, Ciągcam/ Rupiē.

CONI

Cōnia, pro Ciconia. apherefi ridicula, in Boćiam & Zadárek.

Coniectanea, Rsiągski zbierálne/ Domyśl.

Coniectans, Na domysl.

Coniectarium, Cicer. apud Nonium corr. Consectarium.

Coniectatōrie, Domyślnie/ Na domysl.

Coniectio, Domyśl/ Rucanie/ Wieszgá.

Coniecto, as, Dorożumiewam sie/ Wsadziam wiaznia/ & sub Zgadni mi.

Coniector, Domyślacz/ Gadacz/ Wieszczek.

Coniector somniorum, coniectrix, Sennik.

Coniectura, Domyśl. Muchmasung. Augu- rium ratio est, & coniectura futuri. Ovid. syn. Cō- jectio, opinio, suspicio, divinatio. Coni-

Conjecturo, as, conjectura assequor, ducor, Dorozumiewam sie/ Na domysl.

Conjecturalis, Domyślny.

Conjectus, us, Rzucanie/ Cisnienie/ Poćist

Conjectus oculorum, Węzwanie.

Coniser, coniger, Spizasty/ Szyskorodny.

*Conjicio, Wzrucam/ Dorozumiewam sie/ Zgadnąć/ Zrucam/ Rwie sie 1. Składam wine/ Nabawiam/ Wnieść sie/ Podzie-
wam sie. Wpadam/ Zusammen werren/
murmassen. --- Salices, & grandia conjice
saxa. Virg. syn. Auguror, divino, suspicor, conjice-
do, vel jacio, injicio.*

Conjicio in iricas, Zadać trudność.

Conila, lege Cunila. Conisco, as, Trykam.

Conisterium, gr. Piaštownia zapasniça.

Conisticus, Gr. sub Piašwie.

*Conjucundor alicui. Ecclesiastici 37. Dobrey
męśli pomagam. Conjugas, e, Zoná.*

Conjugale jus, Slub małżeński.

*Conjugalis, Conjugalis, Małżeński. Ehe-
lich. Dñ conjugales, tuq, genialis tori. [Iamb.]
Conjugata, apud Rhetores sunt verba eiusdem originis.
ut Sapiens, sapienter, sapientia. Cic. qui etiam Con-
iuncta vocat.*

*Conjugario, Związanie. Conjugaror, Sprze-
Conjugis, is, sub Spolsprzeżony. [gag.]*

*Conjugiū, Stadło/ Małżeństwo/ Pará/
Złączenie. Die Ehe. Ni dare conjugium, &
dicto parere fatetur. V. syn. Connubium, Hymē-
nzi. epith. Stabile, fidum, sociale, sanctum, firmum
sacrum, sollicitum, perenne, fidele, geniale, faustum
felix, pudicum, socium, concors, amicum, solenne.
phr. Tædæ iugales, sociales. Socii consortia lecti.
Connubiale iugum. Jura tñri. Lecti socialia iura,
sacra iugalia. Thalami, Tñri foedus. Debira jura tñ-
ri. Socialis amor. at tibi ego ignarus thalamos ta-
dasque parabam. Quamvis connubia nostra pröcö-
rum Turbā petar stidiis. Per connubia nostra, per
inceptos hymēnos. Conjugiū per lustra novem-
sine crimine concors unum habui. Quod si felicitör
essem, nec mihi coniugiū fata impörtuna negarent
Rex tibi coniugiū et quasitas sanguine dotes ab-
negat, extērnulquē in rēgnū queritur hares.*

*Conjugo, as, Złączam/ Sprzegam. Zusam-
men binden/ jechen. Conjugat excelsum ta-
bulis laquearia pictis. M. syn. Jugo, iungo: colligo as
Conjugilus myrtus, Caro. Conjugula myrtus. Plin. i.
conjugata, Spolsprosty/ Spolsprzeżony.*

*Conjūgus, Sprzeżony/ Jednego stadła/
Pará. Eheleut. Conjuga permisit, servatus &
extulit aras. F.*

*Conjuncte, conjunctim, Pospolu/ Siciśle/ Wo-
gotem. (iactiellstwo.*

*Conjunctio, conjunctus, us, Złączenie/ Przy
Coniunctio, pars orationis apud Grammaticos, Priscian.
Carist. nectens vel ordinans dictiones.*

*Conjunctiōnem dirimo, perfringo, Rozbrát
Conjunctis sententiis, Zgodnie. (czynię.*

Coniunctivus modus, idem Subiunctivus.

*Conjunctus, ti, Złączony. Conjunctus ami-
citiis, gratiis, officiis, Przyiaciel 2. Conjun-
ctus cölsuetudine, societate, usu, Towarzysz*

*Conjūngo, Złączam 1. 2. Spajam/ Spinam/
Sprzegam/ Zieđnoczyć.*

*Conivölus, Origo eadem que vocis Conivum, sub
Nietozwiniony 2. Stulony/ Slep.*

Conjüratio, Sprzysiężanie. [sowy.

*Conjüratus, conjurator, Sprzysięgły/ Popis
Zusammen geschworen. Conjurata tuas rum-
pere nuptias. (Asclep.)*

*Conjuro, Sprzysięgam sie/ Zgadzam sie. Zu-
sammen schwören. Altera poscit opem res &
coniurat amice. Hor. syn. Conspiro, insidiör, vel*

Conjux, adiect. Spolsprzeżony. (jura.

*Conjux, vel conjunx, sufst. hic, hac. Mala-
zonet/ Zoná. Das Eheweib. Exemplumq;
bonæ coniudis esto mihi. Ovid. syn. uxor, spónsa.
epith. Pulchra, grata, sollicita. phr. Sociata feedere
lecti. Si qua tibi sponsa est. Servans casti socialia
feedera lecti. Multos dilecta per annos. Similis pro-
bitate marito. Faciens virum pulchra prole paren-
tem.*

Conivum, à cöeundo, dictum videtur. Klobuczki

Coniza, lege Conyza. Conlatro, as, Zje 1.

Conlaxo, Rozprzeżeniam.

Conluco, lege Colluco,

Connatatio, Connatio, sub Spolsplywam.

Connatio, ibidem, & sub Spolsalernik.

*Connecto, Wiazę 1. Zawiezuisę 1. Zwisuisę/
Złączam. Zusammen binden. syn. Necto,
annecto, iungo, adiungo, conjungo, addo, copulo,
alligo, compōno.*

Connexio, connexum, xi, connexus, us, Złą-

Connexius, Złączający. (genie.

Connē-

Cōnnexus, *xl*. Sposony.

Cōnnitor, *Vsiluie*. *Opieram sie*. *Vsadzam sie*. *Pne sie*. Sich unterstehen. *syn*. *Nitor* innitor, cōnor.

Cōnnivēntia, *Przegladanie*. übersehung.

Cōnnivēo, *ivi*, & *xi*. *Wzgam gęsto*. *Stulam*. *Przegladam 4*. Durch die Finger sehen/verschonen. *Connivens, oculis ibat, lucosq; ferebat*. *Sil. syn*. *Dilimulo*, *indulgeo*, *parco*. *Connivum*, idem *Connivum*.

Cōnnubialis, *Malżeństi*. Zur Hochzeit gehörig. *Tradere mirificis, dum connubialia festa*. *Mart.*

Cōnnubium, *Malżeństwo*. Die Ehe. *He-koris Andromache, Pyrrha in connubia servas*. *Virg. vide Coniugium*.

Connubo, *is*, *Zęto sie*. *Connumero*, *Policzam*.

Cōnōides, *is*, *Gr*. *Konczaro okragly*.

Connūdo, *Obnazam*.

Cōnōpēorum animal, *Romor*.

Cōnōpēum, *Gr*. *Namiotek*. Ein Vorhang.

Cōnor, *Vsiluie*. Unterstehen. *Molliter impresso conor adire toro*. *Prop. syn*. *Tento*, *nitor*, *ēnitor*, *cōntendo*, *mōlior*, *incūmbo*, *aggredior*, *cōnnitor*, *annitor*. *phr*. *Viribus ēniti, toto cōnniti cōrpore*. *Cōnari plurima frustra*. *Mōlimine magno tentare*. *Vires omnes impēdere, adhibere, instare, atque omnes impēdere vires*. *Hōc acrius omnes incūmbunt*. *Fert ingens toto cōnnixus corpore ferum*. *Hūc omnes vētere vires, omnia cōnando, dōcillis solertia vincit*. *Fatāle aggredi sacro avellere tēplo Palladium*. *Cāptivus patrios tentat adire focos*. *Tē cōnatus ibi cōllo dare brachia circum ille simul manibus tentat divellere nōdos*.

CONQ

Cōnquadratus, *Cworogránisty*.

Cōnquādro, *Cworogránisto cynis*.

Cōnquārsatio, *Porusnie sie*. *Srluzenie*.

Cōnquāsto, *Trzesz 2*. *Cluz 4*.

Cōnquāstor, *Verzasé sie*.

Cōnquētor, *Vstazam sie 1. 2*. *Narzekam*.

Alagen. *Conqueror, ire à me seria verba precor*. *Tib. syn*. *Queror*. *phr*. *Querelas, quēstus, fūdo, effūdo, ēdo, prōmo, prōfero, pēctore rūmpo quēstus, effūdo*. *vide Queror*.

Conquexi, *sub Vzepngé*.

Conquiesco, *Odpozynam 1*. *Przeżatę*. *V*

CON

stāte co. *Véicha*. *Rocham sie*. *Ruben. sie*. *Quiesco requiesco, cēso, desino*.

Conquīnīre, *Vzepngé*. *syllabe qui, anceps quantitas, tamen aliqui potius corripunt*.

Conquīnisco, idem, & *Nachylam sie*.

Cōnquīro, *Idobynam sie*. *Szukam*. *Dbieram 1*. *Mit Fleiß suchen/erforschen*. *illi studium bulgo conquirere amantes*. *P. syn*. *Quero, scrutor, perscrutor, investigo, vestigo*. *5. Quam*.

Cōnquīsīte, *Wyrwornię*.

Cōnquīsītio, *Wynalezienie*. *Szukanie*.

Cōnquīsitor, *Popisowy wojenny*. *Podchytacz*. *spieg*.

Cōnquīsitus, *Wybraniec*. *Wyborny*. *Ge-nau gesucht*. *Conquista diu, dulcisq; reperta labore*. *L. syn*. *Quæritus*.

Conrēgio, *onis*. *Porzzenie*. *Okolica*. *Clus*.

Conregione, *Naprzeciwo*. *Conregno*, *Spoltro*.

Conrēsuscito, *Spoltwobudzam*. *Ad Ephesios 2*. *sermo est de mortuis*.

Conrēus, *Spoltobwintony*.

Conrussor. *Dbieram 1*. *Szukam*. *Wysperac*.

CONS

Cōnsālūtatio, *Posdrawianie*.

Cōnsālūto, *Posdrawiam 1*. *Witam sie*.

Cōnsānēscō, *Wmagam*. *Goi sie*.

Cōnsāngvineus, *Atewny 1*. *Blutsfreund*.

Et Consangvineus lethi sopor, Sc. Virg. syn. *Cognatus, adnatus, propinquus, affinis*. *phr*. *Cōnsāngvinitate propinquus*. *Cōnsōrs gēneris*. *Cōgnato sāngvine vinctus*. *stirpe ab una*. *Sāngvine natus eodem ius aliquod faciunt affinia vincula nobis, ab iisdem fontibus orti*. *Ducunt ab eodem stēmmate rānum iisdem māioribus ortus eodem sāngvine prōgnati*. *eodem quos linēa iungit stēmmatis*. *Gēnus ambōrum fundit se sāngvine ab uno*.

Cōnsāngvinitas, *Atewnosé*. *Blutsfreundschaft*. -- *Impacata cōsangvinitate ligavit*. *St*.

Cōnsānāre, *Wlegzē*. *Consanari*. *Goi sie*.

Cōnsārcinātor *causarum*, *litium*, *Prokurator*.

2. Prāktyk 2. *(slam 2)*.

Cōnsārcino, *Szyje 1*. *Ższywam*. *Kleis*. *Żmy*.

Cōnsārrio, *Wspoywam 2*. *Grabis*.

Cōnsāucio, *Ranis*.

Cōnscēlēratus, *Niecnosliwy*. *Lasterhaftig*.

Conscelerata pia discernit vincula sede. v. Sceleratus.

Cōnscē-

Conscellero, Gwalc/ Zmászac co 2.
Conscendo, Wsiadam i. Wstepuis Auff-
steigen. Conscendebat equos, patrio mucrone re-
lito. Virg. syn. Scando, ascendo: supéro. phr: Con-
scendere in equum. Bis denis Phrygium conscendi
navibus equor.

Conscensio, Wsiadanie.

Conscientia, Sumnienie/ Wladosci/ Po-
rozumienie. Das Gewissen. Abacta nulla
veia conscientia. (Jamb.) epith. Mordax, mordens
stimulans, crucians, dura, remordens, torquens. phr:
Conscia mens, animus conscius. Tectis domesticus,
stimulus interior. Quos diri conscia facti mens habet
attonitos, & surdo verbere cadit. Nocte dteque
suum gestare in peccatore tectem. Nil conscire sibi,
nulla pallescere culpa. Præteritis admitta malis pec-
cata remordens, assiduus in peccatore tectis. Corrodens
verius. Carnifices habet occultos conscientia mor-
dens. Qui magis atq; magis torquent quam verbera
peccatus occultum quatiens animos terrore flagellum.
Hi sunt qui trepidant & ad omnia fulgura pallent,
cum tonat, exanimis primo quodque murmure coeli.
Habituans sub alto peccatore.

Conscientia mordeor, Sumnienie mam.

Conscientia angor, Sumnienie trwozliwe.

Conscindo, Rozdzieram/ Drapię i. Lze 1.

Sgyptis 4.

Conscio, Cuie sie 2. Bewust seyn. Nil con-
scire sibi, nulla pallescere culpa. Hor. syn. Conscius
sum. tectis mihi sum.

Conscisco, Wchwalam/ Dopuszcam sie/ Staz-
nowie i. Nabawiam tego/ Zbroic co/ Zabi-
jam sie. Etwas mitordnen. syn. Decerno,
vel infero.

Conscilura, Wiura/ Rospor.

Conscium facio, Zwierzam sie.

Conscius, Swiadam/ Wiedzac/ Spolwie-
dzacy/ Cuicy sie. Bewust. Conscius au-
daci facti caudamq; remulcens. V. syn. Particeps,
socius tectis, vel reus, nocens.

Conscius sum, Cuie sie/ Wiam co na cie.

Conscroor Popluwam. Coscribillare, Potresic.

Conscribo, Spisuię/ Popisuię i. i. Piszę 2.

Wbitam/ Potresic. Beschreiben. Ordinis
extremus conscribi in sacula civis. S. syn. Scribo, in-
scribo, compono, vel colligo, cogo.

Conscriptio, Spisowanie/ Spisek.

Conscriptor, Pijacz i. Wietopia.

Consecare, Zsietac. Consecranus, Confe-
cratus, Poswiecony. Consecratio, Po-
swiecanie. Consecrator, Poswieciciel.
Consecro, Poswiecam i. Wsiadam i. Rano-
nuie. Weihen. Post fata consecratus, & te-
plis datus. (Jamb.) syn. Sacro do, dico, dedico.
Consecrans, i. alios sequens, consentiens, Calcipm. Ca-
saubon.

Consecrarium, Zamknienie 5.

Consecrarium est, Idie za tym.

Consecrarius, Wstepny.

Consecratio, Nabywanie/ Sadzenie sie/ Wy-
trwanie/ Gonienie/ Stracanie/ Chwytnie.

Consecrator, Zabiegacz. Consecro, Rabanie

Consecro, aru. Wsiadam i. Scigam/ Zacie-
gam 5. Dosigam/ Ide za kim/ Stracam sie/

Chodze 5. Zdobynam sie. Wzrasic hce.

Nachfolgen/ nachgehen. syn. Sector, sequor

persequor, consequor: aucupor. capto.

Consecutio, Nabycie/ Wstepowanie.

Consedeo, pro Consideo. ad Ephesios 2.

Consedeo, onis, Spolsiedzacy/ Siedzacy po-

Confelle ha, in Srolec 1. (die.

Consensualis, consensu, Miesany.

Consensco, Straczis sie/ Zstraczis sie/ Wsi-
geis/ Gnuśnieis. Alz werden. Matesco,

consensco, tabesco, miser. (Jamb.) syn. Senesco, se-
nex fio.

Consenior i. Petri 5. qui & ipse est presbyter, qua vox

plures sensus habet.

Consensio, Zgadanie/ Zgodę/ Zewolentie/

Spiknienie/ Jednomyslnosc.

Consensu omnium, Zgodnie.

Consensus, us, Zewolentie/ Przyzwolentie/

Zgodę/ Proporcya i. Sklonnosć i. Gleis

het Sinn/ Einwilligung. syn. assensus, vel

concordia. epith. amicus, quæsitus, facilis. phr. Con-

sensat assensu populi, precibusque faventem Regia.

sede Consensio.

Consentaneum est, Przystoi.

Consentaneus, Przystoyny/ Przyszwoity/ Zgas

dzaiacy sie/ Zgodny.

Consentia sacra. Festa, qua statuta sunt ex consensu

multorum, ut familiarum gentium. Et Consentes ad

apud Varronem earundem.

Consentiens, Zgadziacy sie/ Zgodny.

Consensu

Consentio, Zgadziam sie/ Zewalam.

Verwilligen/ gleiches Sinnes oder Meynung. *Consentire suis studiis, qui crediderit te. Hor. syn. Convenio, assentio, assentior, annuo, congruo, pbr. Mens omnibus una est. omnibus idem animus. Cuncti assensere. idem omnes simul ardor habet. Cuncta simul assensere cohortes. Quod si Deus ore sereno annuerit. Non aversata parenti annuit. Dicta laevis pars voce probant, stimulosq; frementi adiciunt, alii partes assensibus implent. Sic ille effatus, & omnes assensere animis, nūtuque & murmure lato.*

Consentit, Przestoi. Conselio, sub Brzebie.

Consēpio, Zgradzam i. Zagradiam i. Linzauen. syn. Sēpio, mūnio, clāudo.

Consēptum, Grodzi/ Zāmknienie/ Wsada.

Consēquens, Nāstepuiacy.

Consēquens est, Idzie zā tym. (tym.)

Consēquēter, Nāstepnie/ Porządkiem/ Zā

Consēquētia, a, Nāstepowanie/ & sub Idzie zā tym.

Consēquētia, ium, a Consequens neutro, sub

Zāmknienie domu. Consequia, ha, Wsada.

Consēquium, Nāstepowanie/ Pācholstwo.

Consēquor, Nāstepuie i. 2. Sēigam/ Dości gam/ Idz zā kim/ Pośladować/ Chwoycam/ Dościć i. Poymuie myśla. Erlangen/ nachfolgen. Consequor hic, ut me nec timeat, nec amet. M. syn. Sequor, vel adipsor, aequiro, pare, cōmpāro, assequor. h. Acquirō, vel amulor, imi.

Consequus, Nāstepuiacy. (tor.)

Consērenat, Wytaśnia sie.

Consēro, rui, Porękam sie 4. Zasadzam/ & in Zlagam. Zusammensehen. Conserimus multos Danaum dimittimus Orco. syn. Miscēo, immiscēo, cōjūngo, cōnecto, cōfēro. pbr. Multaque per arcem cōgrēssi prēlia noctem. Conserimus, loricam cōstram hāmis aurōque trīlicem.

Consēro, eri, Zāsiewam/ Sādze plonki/ Zynym cynta. Besäen/ besflanhen. Conserere atq; Olea magnum besire Taburnum. syn. Sēro, insēro, sēmino, plānto. pbr. en queis cōservimus agros.

Consērtē, Sāisle. Consērtio, Spolienie.

Consērtior, Porękacy/ Przeciwnik.

Consērtus, Spleciony.

Conservatio, Chowanie.

Conservator, Obrońciel/ Obrońca.

Conservitium, Spolniewola.

Conservo, Zachowuie i. 2. Zywio/ Pochowac/ Przestrzegam 3. Bewahren/ beschirmen. Conservabat opes humilis casa, mitia poro. P. syn. Custodio, tūtor, tūtor, servo, allervo.

Conservorum lassitudo, Smagāntec.

Conservus, Spolniewolnik.

Conservula, Seneca, Rhetor.

Consessor, Spoliadacy/ Siedzacy 2. 3.

Consessus, u, Zgromadzenie/ 3. Siedzacy.

CONSI

Consideo, es. Siedze i. Siadam 3. Spolsie dzie/ Wpada morze. Beyeinander sitzen. syn. alsideo, alsido, una sedeo, vel quiesco, moror, cōmoror, cōsisto, cōsido.

Considerantia, Cic. corr. Inconsiderantia.

Considerate, Opatrnie/ Bacznie.

Consideratio, Opatrowanie/ Przypatrowanie/ Rozwazanie/ Opatrzność.

Considerator, Przypatrujacy sie/ Rozwazajacy.

Consideratus, Baczny/ Opatrzny/ Ostrożny.

Considero, Rozwazam co/ Przypatruje sie/

Ogladam i. Naradzam sie/ Rāchuię sie 2.

Consido, u, Siadam 3. Sadowie sie/ Siedze u stole/ Wstaje co/ Wstaje sie co/ Wpada co na dol/ Postanowic sie. Nidersehen. Vide supra Consideo. Vultis & his mecum pariter cōsiderare regnis. Virg.

Consignatio, Pieczętowanie/ Swiadectwo.

Moniment/ Zegnanie.

Consignatus, Consignatissime. Wyraznie.

Consignificatio, Obwieśzenie.

Consigno, Pieczętuie/ Pię 2. Versiegeln.

syn. obsigno, signo, firmo, vel depono.

Consigno publicis literis, munimentis. W wódy w księgi. (cięcha.)

Consilēre, Omilknac. Consilescō, idem, & Ve

Consilia struo, Zmawiam sie.

Consiliarius, Consiliator, subst. Poradnik/

Consiliarius, adiect. Poradny. (Senator.)

Consiligo, Gorytkwiat/ Plucnik ziele.

Consiliis, in, ad consilium adhibeo, Rādze

Consilij magni, Rozsādny. (sz.)

Consilio, Vmśnie. Consilio as, Pilsnianec

Consilio, u, Wskāuie. [go co robia]

Consil-

CON

CON

213

Consilio meo, Zą rada mą.

Consilio princeps, Rącą.

Consilior, arh, Rądzę 1. Rąradzám sę.

Consiliorum dux, moderator, minister, au-
ctor, socius, Porądnik/ Rądzicęl.

Consiliōsus, Porądny.

Consilium, Rąda 1. 2. 4. Porąda/ Rąradzám
nie/ Sąd 2. Sposob/ Przemyśl/ Roniec

spraw/ Rądzicę dom. Ein Rath. Rath-
schlag. Consilium ne sperne meum, tibi sama pe-

tatur. Virg. syn. Sęntęncią, męns, sęnsus, iudicium,
animus. epith. arcąnum, pręvidum, sálutare, útile,

fidele, amicum, quęstium sęcrętum, cęcum, mątu-
rum, sálutęręrum. phr. Quis jam solącia victo cęn-

siliūq; fęrat? admōnitū coepi fęrtior esse tūo.
Consilium nobis ręsque locūque dábunt. arcąnum

idęo cęnsilium ręgis Lęro.

Consilium alicujus sequi sub Rądą 1.

Consilium sanctius, interiusq; quasi Rądą

Consilium do, assero, Rądzę. [rądnia

Consilium accipio, capio, exquiro, pęto,

Consimil. consimilis, Podobny. [Rądzę sę.

Consimiliter, Podobnie.

Consipio, ũ, sub Trący. Consiptus, sub Żągrą

Consisto, Żąstanowienie sę. [diam.

Consisto, Żąstanawiam sę/ Niedobiegam/

Ustąie co/ Otręymąie sę/ Pokązię sę/

Sęoie w sprąwie/ Oustąie sę/ Żąstąie sę.

Consistere mente, animo, Vspokoię sę/

Pręychodę kęsębie.

Consistorium, Konsistorz/ Sądowa Sala/ &

Rądą rądnia 2.

Consilio, Sianie. Consitor, Sądownik.

Consitor uxę, Miniarz. Consutura, Żąsięw

CONSO

Consobrīnus, Wnieęny/ Stręięęny/ Cior-

gąny. Schwester-Sohn. syn. agnatus, cę

gnatus, affinis, propinquus.

Consocer, Spolsmwietę.

Consociatus, Spoleęnie.

Consociatio, Stowąrsęenie/ Żłęęnie.

Consocio, Żłęęam. Zugeseilen. Vmbrām ho-

spitalem consociare amant. (Asclep.) syn. Jęngo,

cęjńęgo, sęcio.

Consocio consilia, sub Spikęęę sę.

Consolābilis, Pocięsny/ Łąęny do cęsęenia.

Consolatio, Cęsęenie/ Pocięhą. Trost.

syn. Sólāmen, solatio, solarium. vide Solatium.

Consolator, Pocięsęicęl, Consolatorius, Po-

Consolida, Żywokost. (Cęsęny.

Consolida regali, Ostrojka. Consolidatio, V-

twierdęnie. Consolido, Spąjam/ Vrwieę

Consolino, pro consulo priscum. Rądzę. [diam

Consolor, Cęsęę/ Cęsęę sę. Tręstęn. His

me consolor, bęstęrum sęavius ac si. Hor. syn. Sólę

lęvo, vide Solor, ari.

Consomnio, Sni mi sę/ Żąbążyło mu sę/

Żmęsłęm 1. [Gęos.

Consonus: Żgądząięę sę/ Brzmięęę/ & in

Consonantes literę apud Grammaticos sunt, quę per se

nec syllabam facere, nec efferri possunt, sine vocalium

prępositarum vel postpositarum auxilio. Diomed.

Confone, Terentiano.

Consouātia, Młodęę/ Żgędny dżwięk.

Consōno, Żgądzám sę. Męrthonen Zusam-

men stimmen. Consonat omne nemus, vocemq;

incl. sa, &c. syn. Sęno, ręsęno, persęno, vel cęnsę-

rio, cęnvęnio.

Consōnum est, Przęstęi

Consōnus, Żgędny/ Stręęny. Gleichstim.

mlig. Habitus notę, & vox consona lingua. Sil.

Consōpire, Vspię. Consōpior, Vspęiam.

Consors, Vęęsęnik/ Towąrsęę/ Spolskuięęę.

Męęęęę. syn. pąrticęps, sęcięs. phr. Cęn

sęrs, sęcięsque ląbęris.

Consors tori, Mąłżęnek. Consortio, onę, &

cęnsęrtium, Towąrsęstwo 1. Żłęęnie.

Conspector, Pątrząę. Conspectus, ti, Oustąę

Conspectus, us, Węęęęnie/ Oblięęęię/

Widok 2.

Conspergo, Pokępiąm/ Posęęię 2. Rozęęę

niam/ & sub Psęęę. Besęęęęę. syn. ą-

spęęę, pęřfąndo, spąęę.

Conspersio, sub Rompleksęę/ & Rozęęęęnie.

Conspicillum, conspicillum, Sęęęięęę/ &

Conspicio, onę, Pęęęęę. (Eulęęę.

Conspicio, ũ, Obąęęę co/ Widęę 2. Vpą-

tręię 1. Vęęęę co/ Pątrząę. Anschauen/

beschauen. Et precor illi ipsi conspiciare senex.

Ped. syn. ąspięcio, cęnsęicęr, cęnsęđęro, vidęę, incę-

ęęor. vide Aspicio.

Conspicor, Widze 2. Obaczam co. Gesehen/ werden. Fontibus in liquidis quoties me *conspicor ipse.* Ovid. *Vide supra Conspicio.*

**Conspicius, conspiciendus, Okazy/ Wi-
dozny 2. Znakomity/ Znacny/ Wielki 1. &
in Brasny. Zschabar/ schembar. Occultum
fella, conspiciumq. polum.** Ovid. *syn.* Conspicien-
dus, clarus, perspicuus, illustris.

Conspirans, Zgadziacy sie/ Zgodny.

Conspirare, conspiratus, Zgodnie.

**Conspiratio, Spiknienie/ Zmawianie sie/ Zgo-
da/ Zgadzanie sie. Vereinigung/ Verbin-
dnis. syn.** conjuratio: consensus, concordia

Conspiratus, ti, a spira. Skupiony.

Conspiratus, ti, a spiro. Sprzysiegly.

**Conspiratus, us, a spiro, Spiknienie/ Zma-
Conspiratus, us, Zgodna. (wianie sie.**

Conspiro, a spira, Kupie/ Zmia sie waz.

**Conspiro, a spiro, Zmawiam sie/ Spikn-
sie/ Zmawiam sie. Zusammen schwören /
oder sich zusammen verbinden. Erag, assen-
su conspirant cornua rauco. Virg. *syn.* conjuro, con-
sentio, conventio.**

Conspisatus, Twardy/ Conspisso, Zgospam.

Conspolium. Arnob. libi genus in sacris.

Conspondeo, sub Spolrekyomia.

Consponso, Obicnicá/ & sub Zakładnik 2.

**Consponsor, Conspensus, Obicownik/ Spol-
rekyomia/ Sprzysiegly/ Wierny.**

Conspuo, conspuo, Piuie na co.

Conspurcatus, Pomazany.

Conspurco, Plugawie.

CONST

Constabilis, Vwierzdam.

Constagno, Koslewa rzeka.

Constans, Staly. Constante, Stale.

Standhaftig/ tapffer. syn. Firmus, immo-
tus, immobilis, tenax. *phr.* Propositi tenax. Mens
nescia flecti. Neque me sententia vertit. Nulla
meam vertet sententia mentem. Si mihi non animo
fixam immotumque maneret. Quod semel ore
profudi. Nulla immutabit venturi temporis aras.
Seder vultu gravitas immota sereno. Perstitit ille ani-
mo vultuque immotus eodem. Nullis frangitur ille
minis. Mécus omnes & inexorabile fatum subiecit
pedibus, illum non populi fœces, non purpura Rē-

gum flectit, movet, turbat. Fortuna subdere colla
nescius. Haud alio vultu quam si conviva jaceret,
inter plena meri redimitus tempora seris. Fortu-
namque tuens utramque rectus. invictum potuit
tenere vultum. Talia perstabat membrans fixusque
manebat. Ille nihil vultum mutatus, inanes perdis-
cit, lachrymas. Sed nullis ille moveretur flectibus, aut
voces ullas tractabilis audit. Justum atque tenacem
propositi virum. Non civium ardor prava jubent-
um. Non vultus instantis Tyranni mente quatit sol-
lida, neque Auster, nec fulminantis magna Jovis mi-
nus. Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient
ruina. Flamma Melaëgrus ab illa uritur, & cæcis tor-
renti viscera sentit ignibus, ac magnos superat vir-
te labores. Nec tamen hic mutata quies probitas.
ve secundis intumuit, tener idem animus, morsque
modesti fortuna crœnte manent.

**Constancia, Staloscé/ Pewnoscé. Stand-
haftigkeit. syn.** Glavies, epith. impendū
bilib, invicta, firma, inreptida, secūra, fortis audax,
generosa, magnanima, virilis, stabilis, immobilis,
impavida, perpetua, magna, impatiens, interita,
stupenda, inexpugnabilis. *phr.* animus firmus, con-
stans, immobilis, immotus, Mens nescia flecti. Con-
siliū firmum. Mens invicta minis: nescia moveri.
vultu gravitas immota sereno.

**Constat, constat mihi, Wiem 1. 2. Rozstie-
mie/ Stoi za ryle/ Wiadomo jest/ Przycho-
dzi mi/ Jasna rzecz/ Vmieszilem/ & sub Zlo-**

Constat mens in aliquo, Przy sobie. (3ony.

Constat sibi, Staly. (lacya.

Constellatus, Gwiazdisty. Constellatio, Rozsie-

Consternatio, Przeleknienie/ Rozstetk, Con-

sternatus, Przeleknie/ Struchlaly/ Zhutany.

Consterno, as, Trwoze/ Przestraszam/ Zhu-

pac. Bespreiten. syn. effundendo, sterno, spar-

go, conspergo. *phr.* Consternunt terram concussio

stipite frondens.

Consterno, is, Sciele/ Niatrywam/ Tarcicaz

mi pokladam/ Obalam 1.

Consternor, aris, Truchleiz/ Serce tracy/

Vpadam/ 2. Przeleknac sie. [ganie

Contipatio, Skupiente/ Scisniente/ Sclaz

Contipo, Kupie/ Sclazam 2. Velozyc/

Zacari sie. Zusammen trucken. Inter carni-

fices, & consipata sedebat. Prud. *syn.* Stipo, dēnlo,

condēno, cogo.

Contipor, Welazam sie/ Scisfac sie.

Contitio, Zastanowianie sie.

Conti-

Constituo, Stano wie 1. 2. Staniam 2. 5. V.
 Chwalam/ Umawiam sie/ Wznaniam/ Spoz-
 nodzam/ Postanowic 1. 2. Arrendui/ Goru-
 ie/ Wstawiam. Ordnen/ furenehmen. Con-
 stituium tantum ante aras, &c. syn. Statuo, decerno
 debere, cogito, designo, vel pono, colloco.

Constituto iudicium, Wadziam prawo.
 Constitutio, Postanowienie 1. 1. Stanowie-
 nie/ Wstawa 1.

Constituto causa, Wapienie w prawo. ad

Constituto corporis, Kompleksa.

Constituto personalis, Przywilej.

Constituto, Stanowienie.

Constitutio, ut Actio Constitutoria. Paul. 1C.

Sprawa o umowe niezachowana.

Constitutum, Umowa 1. Czas umowiony.

Constitutus, in Afere/ Eto/ tako. Geor-
 dner/ beßellt. syn. Statutus, decretus, vel
 positus, locatus.

Constitutus, in, Zastanowienie sie/ Skupie-
 nie/ Gromada 2.

Consto, Spolstois/ Zgadziam sie/ Scois przy-
 tym/ Starecznym bydi/ Postawam 1. Przy-
 sobie. Stand halten. --- Adducto constitit
 arcu. Virg. syn. Stio, persto, persevero.

Constratum, Poßlad w budowaniu.

Construere, Brzmor cynie.

Construere, Scisnianie.

Constrictus, Scis/ Zwiżany/ Scisniany/
 Niewesoły/ Zmatężony.

Constringo, Zwiżui/ Spinam/ Wiaze 1.
 Zusammen ziehen. syn. arcto, coarcto, com-
 primo, stringo, altringo, ligo. & Vincio.

Construere, Spoienie/ Skladanie/ Budow-
 wanie 1.

Construo, Skladam 1. Budui/ Rupi/ Gro-
 madzi/ Alece. Aufbauen. syn. condo,
 struo, edificio, vide Edifico.

Construpator, Gwalciciel.

Construpatus, Stazony.

Construpo, Zgwalcie. Ein Frauenbild
 schwächen. syn. Suipro, violo.

CONSV

Consvadeo, Radze 1. Consvasor, Radziciel.
 Consulalia, orum. Iudi in honorem Consi. Varr. Plin. Ar-
 mo. & infra Consi.

Consuadascio, confudo, Poce sie/ & sub Pu-
 bica drzewo.

Consuetudo, Wskladam Ego Ego. Ge-
 wohnen. syn. assuetudo.

Consuelco, Wskladam sie/ Wskladam Ego
 Ego/ Przyuczam/ Wierzdu patryc 1. 2.

Consuevi, Consuevi, Zwiżany/ Obcowac
 nie 1. Towarzystwo 1. Gewohnheit. Con-
 suetudo mali, tenet insanabile multos. J. syn. Mos,
 ulus, assuetudo. epith. antiqua, vetus, nova, bona,
 mala, pessima, utilis. Vide Assueco.

Consuetudo dissoluta, Rozpuszta.

Consuevis, Zwiżany. Gewohnt. Cum Pro-
 teus consuetudo petens e studiis antra. Virg. syn. as-
 suetus, assuetus, consuetus.

Consul, Burmistrz. Bürgermeister. Atria
 sunt illis Consulis alta mei. Mart. epith. Vigil, an-
 xius, sollicitus, aquus, iustus, potens. phr. urbis re-
 stor. Quem penes est communis cura salutis, urbis
 frana tenens, urbis sortitus, habenas. Qui iustis mo-
 deratur legibus urbem. Quem penes est legum ve-
 neranda potestas. Qui scribit leges. Qui placida
 populos in pace gubernant. urbis summa tenens.
 Publica res & Consulibus dat condere fastos.

Consularis, Burmistrzowski/ Radziecki.

Dem Bürgermeister zugehörig. Non enim ga-
 za, neque Consularis. (Saph.)

Consularis vir, Rycza.

Consulariter, Burmistrzowski.

Consulco, Brodzic/ & sub Marßege sie.

Consulo, Radze sie/ Radze o kim/ Poradzie
 sobie/ Wskladam sie/ Staram sie/ Staniue 2.
 Wskladam/ Zabiegam 3. Dogadzam 1. W-
 chraniam/ Oparrui 2. 3.

Consulo in aliquem &c. Postepui 3 kim.

Consulo in me male, &c. Die sobie postepui

Consulor, Radze sie mnie.

Consulta opera, Um sinie.

Consultatio, Wskladanie/ Porada/ Rozmy-
 slanie.

Consultator, Radzacy sie.

Consultus, consultissime, Wskladze. (myslenie.)

Consultide consultis verbis, Um sinie/ Roz-
 myslenie.

Consultio, as, Wskladam sie/ Radze sie.

Consultior, oris, Poradnik. Ein Rathgeber
 Sub galli cantum consultor, ubi ostia pulsant. H.

Con-

Cōsūltum, *Vchwała* 1. 5. *Wyrok* 1.
Cōsūltus, *consulōrius*. *Porádný*/ *Biegły*/ *Rozmyslný*/ *Včouy*. *Weiß*/ *wohl betrachter*. *Consultus error, nunc retrorsum*. (Iamb. cum syll.) *syn.* *Qui cōsultetur, vel pēritus*.
Cōsūltus iuris, *Prákyt* 2. [*Špelná*.
Cōsūmmābilis, *consummatus*. *Dokonalý*/ *Cōsūmmātio*, *Dokónanie*/ *Sumá* 1.
Cōsūmmo, *as*, *Dokonywam*/ *Sumuiz*/ *Czyni* *tá sumá*. *Vollenden*. --- *Effectam cum consummaveris eadem*. *Al. syn.* *Cōnficio*, *absolvo*, *pērago*. *vide Fēnio*.
Cōsumo, *is*, *Trawiz* 2. *žiadam* 1. *Przemát* *nowác*/ *Psuiz*. *Verzehren*. *Accisus coget dapihus consumere mensas*. *Virg. syn.* *Tēro*, *cōntēro*, *absūmo*, *impēdo*, *exhaurio*, *dissipo*, *cōnficio*, *pēdo*
Cōsumor, *Ušizęiz*/ *Šhne* 2.
Cōsumor incendio, *Pogorzel*/ *žgorzel*.
Cōsumptio, *Trawienie* 2. *Strawienie*/ *Ušęenie*. *Consumptio sui*, *Suchoty chorobá*
Cōsumptor, *Trawiciel*/ *Ušęyziciel*.
Cōsuo, *žzywam*. *Consumo dolos*, *Struki*
Cōsurrectio, *Powstanie*. (*žazyć*.
Cōsurgo, *Wstáiz*/ *Powstáiz*/ *Pondnosze* *sz* 2. *Oburzam* *sz*.
Confus, deus consiliorum. Varr. Arnobi. Cyprian. idem Neptunus.

CON TA

Cōtabesco, *contabefacio*, *Šhne* 2. *Verzehren*/ *aufzörren*. *syn.* *Tabesco*, *cōntabēo*.
Cōtabulatio, *Pietro*/ *Galbowanie*.
Cōtabulo, *Tárcicami pokladam*/ *Pietruiz*/ *Cōntactus*, *us*, *Dokénienie*. (*Most buduiz*.
Cōntactus ab auro, *Posłocisty*.
Cōntactus sale, *sapores*, *Okrasny*.
Cōntagio conscientiae, *Porozumienie*.
Cōntagione patris, *žoycá*.
Cōntagiosus/ *Przyrzuany*.
Cōntagium, *contagio*, *contāges*, *is*, *žarazá* 1. *Przyrzuć*/ *Dokénienie*/ *žlāzenie*/ *Včesnicrmo*. *Ansteckende Brandheir*. *Nec mala vicini pecoris contagia cadent*. *Virg. syn.* *Contāges*, *cōntāgio*, *lues*, *pēstis*. *epith.* *Mālum*, *dirum*, *sōrdidum*, *pūtidum*, *mōrbidum*, *infestum*, *horrēndum*. *phr.* *Dira pēr omnes mānābant pōpulos fadi cōntāgia mōrbi. Invādunt tōrum cōntāgia mōrbida mūndum*. *vide Pēstis*.

G O N

Cōntāminātio, *pospecenie*/ *Pomazanie*/ *Del*
Cōntāminātor, *žyziciel*/ *Plugawiec*. (*ženie*.
Cōntāminatus, *Nieczystoty*/ *Sprośny*.
Cōntāmino, *Spēcz*/ *Plugawiz*/ *žatāzam*/ *Pēstiz* *sz*/ *žmāzác* 2. 3. *Beslecken*/ *befu* *dien*. *Sic interpositos vitio contaminat unco*. *M. syn.* *Fecdo*, *inquino*, *cōinquino*, *pōllūo*, *inficio*, *maculo*, *cōmmaculo*. *vide Maculo*.
Cōntānter, *idem Cunctanter*. *Cōntātio*, *idem Cuncta*.
Cōntārius, *Ropynit* 1. 2.

CON TE

Cōntēchnor, *žmyšlam* 2.
Cōntēgo, *Wákywam*/ *žákywam*/ *Pobliam*/ *žudecken*. *Aut hic Tenaria contegat exul ego*. *syn.* *Tēgo*, *cōndo*, *abscondo*, *occūlo*, *occulto*. *vide Occulto*.
Cōntēmēro, *žmāzác* 2. 1. *žgwalcie* 3. *Šhān* *den*. *Ausus tam notas contemere manus*. *M. syn.* *Tēmēro*, *violo*, *cōrrumpo*.
Cōntēmno, *Gardiz*. *Verachten*. *syn.* *Tēmno*, *fastidio*, *respūo*, *spērno*, *aspērno*, *dēspicio*, *concūleo*, *abjicio*, *nēgligo*, *pārvi*, *nihili dūco*, *fācio*, *extimo*, *pēdo*, *pūto*, *nōn cūro*. *phr.* *Sordēt tibi mūnēra nōstra. Nēc mūnēra cūras. Hōc tibi pro vili sub pedibūsqne jacet. Nihil ille Dēos, nēc tālā cūrat. Invenies ālum, si te hic fastidit ālōxis. Dūmquē tibi est odiō mēa fistūla. Nī refūgis tēquēsqne pīger cōgnōscere cāulas. Respūis hēc ānimo, longēquē rēmittis. Tu cāvē nōstra tūo cōntēmnas cārimina fūta*. *vide Aspērno*.
Cōntēmniſcius, *sub Wgárdžony*. (*sz*.
Cōntēmplābilis, *Widożny* 2. *Przypatruacy*
Cōntēmplatio, *Przypatrowanie*/ *Rozwážanie*, *Bogomyšlnosć*. (*žlāzacy*.
Cōntēmplatīvus, *Przypatruacy* *sz*/ *Rozmy*
Cōntēmplator, *Przypatruacy* *sz*/ *Bogomy* *šiny*. *Anschauer*. *Contemplator item, cum se nux, Sc. Virg.*
Cōntēmplatus, *us*. *Przypatrowanie*.
Cōntēmplo, *Páczam*/ *Przypatruiz* *sz*.
Cōntēmplor, *idem*, *ž* *Ogladam*/ *Rozwážam* 1. *Wepiam oczy*/ *Bogomyšlnosćiz* *sz* *báwiz*. *Betrachten*/ *befehen*/ *anschauen*. *syn.* *ānimo lūstro*, *cōsidēro*, *mēdītor*, *cōgīto*. *sz.* *Cogito*. *vel vidēo*, *pērspicio*, *cōspicio*, *spēcto*, *āspicio*, *intūēor*. *vide Aspicio*.
Cōntēmpōrāneus, *Rowiannit* 2.

Cōntēm-

Contēptibilis, Wgárdy godny/ Podły.

Contēptim, Gárdiac/ Wgárdzenie.

Contēptio, Wgárdá 1. 2. Pogardzanie.

Contēptius, Niedbale.

Contēptor, aris. Plaut. corr. Contēptor.

Contēptor, oris. Gárdziel. Ein Vera
ächter. Est hic est animus luchi contēptor: &
istum Virg.

Contēptu laboro, Gárdz mng.

Contēptus, ti, Podły/ Wgárdzony. Ver-
ächter. syn. Dēspēctus, fastidius, sprētus,
abjēctus, rējēctus, neglectus. phr. Dēspēctus tibi
sum, nec qui sim quæris alexi. Sprētaque injūria
forma. Pōsthābita cōlūisse sāmo. & Abiectus.

Contēptus, us, contēptus Wgárdá 1. Po-
gardzanie. Verachtung. syn. Fastidium, e-
pith: Sūperbus, elātus, tūmēns, tūmidus, grāvis. phr
atque sūperba pati fastidia.

Contēdo, Sprzegam sie/ Swårze sie/ Prze-
ciwiam sie/ Przegadywam sie/ Vsadzam
sie/ Gårze sie/ Wsłigam sie/ Pns sie 2.
Sile sie 1. 2. Nāpinam/ Vdāis sie gdiē/
Rospieram sie/ Przyrownywam/ Zākładam
sie o co/ Wādze sie/ Vsiluie/ Jāde 1. Jde
Nie dāte wprzod/ Rōsłigam co/ Bieje 1. 2.
Siggam 1. Spannen/ zanken/ streiten.
Annuat, aut tecum malit contendere bello. Virg. syn.
Cōnor, nitor, ēnitor, mōlior. & Conor, vel intendo
ēddico, vel rixor, jūrgor, āltēcor. vide Rixor.

Contēnebrat, Mierzcha sie. (ēno.

Contēntē, contēntiūs, Słisłe/ Vsilnie/ Glo-

Contēntio, Vsilnoś / Nāreżāntē / Nāpie-

śle/ Przeciwiāntē sie 2. Spor/ Przyłożenie

hēci/ Rownāntē/ Przegadywāntē sie.

žānc / Unterstehung. syn. Lis, rīxa, vel

cōnātus. epith: iniqua āmāra, mōłēsta, vāna, rābiōśa,
clāmōśa, vēsāna, insāna, sāngvinēa, tūrpis, unprōba.
vide Rixa.

Contēntio vocis, Wōlāntē.

Contēntio Figura. idem Antitheton.

Contēntionem excitō, inijcio, Poswårzyc sie

Contēntionem facio, Przyrownywam.

Contēntiōse, Spornie.

Contēntiōsus, Swårliwy/ Sporny.

Contēntio studio, Vsilnie.

Contēntus, ā contēdo, Nāpiecy/ Vsilny.

Contēntus, ā contineo, Bontent/ Zāwårcy.

Contēntus sum, Prześiaie 5.

Contēntino, as, Ogrānice miēstkā.

Contēntinus, Ogrānice miēstkācy,

Contēntans bitula. Isāia 15. i. tertium ānnum āgēti
Franc. Lucas Brugens. LXX. i. bitula triennis. En-
man. Sa.

Contēro, is, Psute/ Ścieram 2. 3. 4. Bruśe/
Tłukę 3. Wierce 2. Rōsłieram/ Przegadāc
sogo. Zertretten/ Zertreiben. Conterit una
tribus, Gargiliane foris. syn. Tēro, āttēro, prōtē-
ro, cālco, cōncūlco, prōcūlco, prēmō, vel cōsumō,
ābsūmō, cōnficō.

Contēror, Dierze sie/ Śdieram sie/ Śkrus
Conterrāneus, Zimek 2. [hyc sie.

Contērrēo, es, Strāsze/ Przestraszam. Er-
schrecken. syn. Tērrēo, ēxtērrēo, tērrito.

Contēsseratio, Złagzenie/ Stowårzyszenie.

Contēstatio, Oświādzanie/ Wzywāntē 1.

Contēstatio luis, Wstapienie w prawo.

Wdāntē sie w prawo.

Contēstātō, Świādegnie.

Contēstātus, Świādomy.

Contēstor, Oświādzam sie/ Prorestitis sie.

Contēstor liem. Wdāie sie w prawo.

Contēxo, is, Tke, Plote/ Sładam 1. Zmy-

Contēxtē, contextim, Ściśle. [slam 1.

Contēxtiō, Splecienie/ Spoienie.

Contēxtus, us, Splecienie/ Wigrāntē/ Mos-
wy křtali. Contextus, ti, Spleciony.

CONTI

Conticēo, contigēscō, Milgę/ Vmilkę/
Vēidha. Stillstehen. Conticuere omnes, in

sentig ora tenebant. Virg. syn. Conticēscō, tēcēo,
rēricēo, silēo. vide Silco.

Conticinium, Pierwospę/ & sub Noc 1. pro-
prie Vmilkēntie. Nachtschlaf, in contici-
nio, vel crepusculo noctis. (Schar.)

Contificium, & Contifigium, Strych/ Strychem.

Contūgnatio, Pietro 1. Sreop 1. Dach/ Wiga-
zanie/ Połlad 2.

Contūgno, Nātrywam/ Pierruie/ Wioje.

Contūgnum, Schab.

Contiguus, Por křtacy sie/ Nierozdzielny 1
Nieprzerwany/ Przylegly. Anstossend.

Hunc ubi contigam, missa fore, Sc. Virg. syn. Pro-
ximus, propinquus, vicinus, propior, junctus, ad-
junctus.

Continens, gen. omnis, adiect. **Vstawiczny** 1.
2. **Nieprzerwany** / **Caly** 2. **Dorykatocy** / **Przyległy** / **Zamykatocy** / **Powszechny**.
Eingezogen *Vriusqz haberi continens legimus*
(Jamb.) *vide Castus*.

Continens, subst. f. **Łódź** / **ziemia** 3.

Continens, subst. n. **Grunt** 4.

Continenter, **Bez przestanku** / **Vstawicznie** /
Nierozdzielnie 2. **Powszechnie**. **Stać** /
ohn unterlass. *An continenter quod sederis in-*
sulsi. (Scarz.) *syn. Continue, perpetuo, assidue.*

Continētia, a, **Przyległość**, **Zatrzymanie** /
Powszechność. **Behursamkeit** / **Einge-**
zogenheit. *Terrente continētia.* (Jamb.) *syn.*
Abstinentia. vide Castitas.

Continētia, ium. **Okolicą** / **Przedmieście**.

Contineo, **Zatrzymawam** 1. 2. **Trzymam** 9.

Strzymać / **Zamykać** 5. 7. **Wymuś** **Kogo** /
Martwić 3. **Behalten** / *sich enthalten.* *Con-*
tinuere diu, nec aperti copia Martii. *Ovid. syn. Com-*
prehendo, includo, complector, vel cohibeo, coher-
ceo, comprimio, frango, refrango, compesco.

Contineo me, **Zatrzymawam** **sie** 1. 2. **Otrzy-**
mac **sie**. *(stało mi sie)*

Contingit, **Trafia** **sie** / **Doryka** **sie** **mnie** / **Do-**

Contingo, **Dorykam** **sie** / **Dośiegam** / **Tras-**
fiam / **Pomuszam** / *& sub* **Powinowam**. *An-*
trahen. *syn. Tingo, attingo, atrecto, vel*
evenio, accido. pbr. Fūnemque manu contingere,
gaudent.

Contingo salu, **Dostatkę**.

Continuātē, **continue**, **Vstawicznie**.

Continuatio, **Konanie** **czego** / **Przyległość** /
Złączenie. *(Ciąg 2.)*

Continuato **protelo**, **Bez przestanku** / *& in*
Continuatus, **Vstawiczny**, **Przyległy**.

Continuatur, *sub* **Jeden za drugim** / **Ogrā-**
nice **miejskam**. *(Rozciągłość.)*

Continuitas, **Nierozdzielność** / **Złączenie** /

Continuo, **Zaraz** / 2. **Vstawicznie** / **Wnet**.

Unaufhörlich. *Continuo venti surgentibus,*
aut freta ponti. *V. syn. Sēpēr, perpetuo, vel con-*
festim, repente, mōx, subito, protinus, extemplo.
haud mōra, ilicet, ocyus, statim, confestim.

Continuo, a, **Konam** **co** / **Nieustać** / **Nie-**
przestać / **Trwam** 1. **Złączać** / **Bez przestanku**
Ku **czynię** / **Przyczyniam** 1. **Przybudować**.

Fortsetzen / **beharren**. *Continuatqz dapes, ut*
non vernaliter ipsis. *Hor. syn. Pergo, persevero, non*
absisto, non desisto, non cesso, non desino.

Continuus, **Nierozdzielny** / **Nieprzerwany** /

Caly 2. **Vstawiczny**. **Immerdar** / **unauf-**
hörlich. *Sed quam continuus & quantus longe*
senectus. *Juv. syn. Perpetuus, perennis, continuus*

Continuus **alicujus**, **Kochan** / **Wiernek**.

CONTO

Contogātus, *sub* **Siata** 7.

Contollo **gradum**, **Schodze** **sie**.

Contophorus, Gr. **Kopiynik**.

Contor, & **cunctor**, **aru**, **Pyram**.

Contorqueo, **Kręce** **co** / **Kieruję** / **Wyracam**
Obracam **rzecz** / **Zawiskanie** **mojcie**.

Krümmen / **biegen**. *Spicula contorquent, cur-*
fuque. *Sc. Virg. syn. Torqueo, intorqueo, flecto,*
inflecto, vel vibro, jacular, emitto, conjicio.

Contorreō, **Susze**. **Contorsio**, **Kręcenie**.

Contorta **oratio**, **Mowa** **trudna**.

Contortē, *adv.* **Zawiskanie**. **Contortio**, **Za-**
wiskanie. *(trudna.)*

Contortificatus, **Zawiskany** / *& sub* **Mowa**

Contortor, **Wykrętarz**.

Contortus, **contortulus**, **Zawity** / **Zawiskany**
ny / **Kręcony** / **Kręcony** **sie**. **Gekrümmt** / *ge-*

bogen / **abgeschossen**. *Mollia contortis alligat*
ossa comis. *Prop. syn. Tortus, intortus, flexus, in-*
xus, vel vibratus, confectus, emissus.

Contortus **crinis**, **Redziot**.

CONTRA

Contra, *adverb.* **Naprzeciwno** 1. **Ku** / **Prze-**

Contra, *ac, ad; quam.* **Inaczej** **niż**.

Contra, **Prepositio**, **Przeciw** / **Naprzeciwno**.

Wider / *gegen.* *Carthago, Italiam contra Tybe-*
rinam longē. *Virg. syn. in, cum Accusativo. adver-*
sus, adversum, vel vicissim, ex adverso, e regione.

Contra **facio**, **pugno**, **sto**, **venio**, **Sprzeciw**

Contra **aquam**, **Wrode**. *(wiam sie.)*

Contra **aerum**, **Diogo**.

Contra **fas**, **jus**, **legem**, **Niestusnie**.

Contra **flatum**, **contra** **ventum**, **Wwiatr**.

Contra

CON

CON

Contra pilum. *Nia wyprost.*
Contractio. *Strocenie/ Zmarst/ Broczosci/ Spuszczanie/ 2. Skurzenie/ 1. Marzanie.*
Contractio animi. *Smutek.*
Contractiuncula. *Skurzenie/ & sub Smutek.*
Contractura. *Szczuplosc/ Wastosc/ Wytluszenie.*
Contractus. *ti. Wast/ Zmarzgony/ & in Nowa Krotka (rakt.*
Contractus. *us. Szczuplosc/ Vmowa/ Rons*
Contradico. *contra dico, pugno, Przegz/ Sprzeciwiam sie. Widersprechen. syn. adversor, resisto, repugno.*
Contradictio. *Przegzenie.*
Contradictor. *Przeciwnik.*
Contradictum. *Przegzenie. Contrado, Podate*
Contrario. *contra eo, Ide przeciwn/ Sprzeciwiam sie.*
Contrario. *Rurze/ Skracam/ Zsiadło cze nis/ Rurze sie/ Marzcie sie/ Smecze sie/ hamuje sie/ Zwodze 1. Przepadam wine/ Spuszczam 3. Sammelen/ Zusammen brins gen. Panditur, ipse tibi jam brachia contrahit ardens. Virg. syn. Congregō, colligo, cōgo. phr. contrahēs vento, nūmum secūdo Turgida vēla.*
Contrario familiaritatem. *Stowarzyszye sie.*
Contrario humeros. *Zzymam sie. (rzel.*
Contrario mōrbum. *valeitudinem, sub Zacho*
Contrario. *Smecze sie/ Setce traze/ Zstepu*
Contrahēor. *Podkupuis. (ie sie.*
Contrapōitus. *contra positus, Naprzeciwny*
Contrariē. *Contraversum, Przeciwnie.*
Contrarietas. *przeciwność 2.*
Contrarium. *Przeciwna rzecz/ Opak wszystko*
Contrarium as. *Wstruśach miedzi.*
Contrarium, vel contraria, orum, Figura Rhetorica, Antitheton.
Contrarius. *Przeciwny/ Naprzeciwny/ Cias*
Contrarius. *Widerig/ unwider. Quae colat, elegit contraria flumina flammis. Virg. syn. adversarius amulus, inimicus, oppositus, adversus, pugnans, repugnans, infestus.*
Contrascriptum. *Odpis. Contrasto, contra sto, Sprzeciwiam sie. Contravenio, contra venio, Ide przeciwn/ Sprzeciwiam sie/ Przegz.*
Contrastum. *Od*

Contrastabiliter. *Dostliwie 1.*
Contrastatio. *Dostkanie/ Macanie.*
Contrastatus. *Vbreudzony.*
Contrasto. *Dorykam sie.*
Contrēmisco. *contrēmo, Drze/ Zbrygam sie*
Contribulis. *Ziemeł 1. Cechowy.*
Contribulo. *Krusze/ Trapple sie.*
Contribuo. *Skladam sie/ Daje 1. Policzam/ Dziele 1. Mittheilen/ beytragen. Contribuere aliquid iunco sagittis, Sc. Ovid. syn. Contribuo, tribuo.*
Contributio. *Skladanie. Contristo, Zasmu*
Contristor. *Smecze sie/ Oslowiec. (cam,*
Contritio sub Strucha.
Contritor. *Sietacz/ Skatciel.*

CONTRO

Contrōversē. *Spornie. Opproduit Ausonius corripunt alij.*
Contrōversia. *controverfioła, Spor/ Przypadek 3. Streit/ Handel/ Zancf. Declamatio, controversarium. (Phal.) syn. Disceptatio, contentio, discrimen, pugna, lis, vide Lis.*
Contrōversus. *Controversiosus, Sporny 1. 2. Przeciwny/ Warpliwy 2. Davon man zanket/ oder ungewis ist. Si controversum dissentio subiciet non. Aus. syn. ambiguus, dubius, incertus, anceps.*
Contrōversor. *ari, Sprzegam sie.*
Contricido. *Zabijam okrutnie/ Zsiekae.*
Conterudo. *Wlaczam/ Wpycham/ Tkam/ Sasute. Hinein stossen. Dupliciter, nam vi vent i contrudit & ipsa. Lucr. syn. Compello, impello, compingo.*
Conterudo in carcerem. *Osadzam wiaznia.*
Conterudo. *Anuis 2. Zgrabie co/ Zsiekae.*
Conubernalis. *Spolmieszkaniec/ Domownik/ Towarzys 1. Jednego usca/ Zoná.*
Conubengesell. *Salax tuberna vosq, contubernales. (Scaz.) syn. Domesticus, familiaris, convictor, socius, sodalis.*
Conubernium. *Spolmieszkanie/ Towarzystwo 1. 2. Bursa 2. Diesigret 2. Nalojnie*
Conubulatio. *Nadebie/ Wypuklosc.*
Conuēor. *Widze 2. Patrzam/ Wlepiam es*
Conuēor. *Widze 2. Patrzam/ Wlepiam es*
Conuēor. *Widze 2. Patrzam/ Wlepiam es*

Contui

Contui, pro Contuēris sub Widze 2.

Contūitus, us, Pátrzanie.

Contūmācia, Zuchwālstwo/ Vpor/ Niepo-
stusławstwo/ Pycha/ Nie stanie u prawā.

Hałstarrigkeit, syn. arrogātia, supēbia,
faktus, obstinatio, mētis obfirmata supēbia.

Contūmāciter, Zuchwale/ Vpornie.

Contūmax, Zuchwale/ Niepostusły/ Nie-
stączy u prawā/ Vporny. Hałstarrig/
widerspenstig. Ne me dixeris esse contumacem.

(Phal.) syn. Pertinax, obfirmatus, supēbus, rebellis
Contūmax emoti, Trwały 1.

Contūmēlia, Zelżywość/ Potwarz/ Łaiante.
Schmachred. Docet exercendas ferre contume-
lias. (Jamb.) syn. Cōvicium, injūria, calūnia.
epith. Grāvis, maligna, infāda dira, nefāda. vide
Contūmēlia.

Contūmēliam dico, Lże 1.

Contūmēliōse, Zelżywie.

Contūmēliōsus, Obelżywy/ Zelżywy 1.

Schmachhaftig. Nec te barbara contumeliosi.
(Phal.)

Contūmō, onś, Pórzente.

Contūmūlo, Griebie umātlego.

Contūndo, Tłuka/ Wybiłam 3. 4. 5. Zbiłam
gabe. Zerstoßen/ zerstampfen. Contude-
rit bites, oleamq. momorderit astu. Hor. syn. Tūn-
do, obtero, cōminūo, frāngo, pērcutio, tēbéro.

Contuoli. Fest. lege Conibolus.

Contuor, Widze 2. Pátrzam.

Contūrbatio, Zátwożenie/ Zámieszanie.

Contūrbātor, Vitrānik/ Salsetz ráchunkow.

Contūrbo, Mieszam rzezy/ Mąchłui/ Po-
mieszac/ Trwożę/ Zasmucam/ Przemānos-
wac/ Nie mścić się. Verstöken/ verwirren
syn. Turbo, pērturbo, mīscō, cōmmīscō, cōnfūdo

Contūrmali, Towarzysz woienny.

Contūrmō, Ściśkam się.

Contus, ti, gr. Konetz/ Ropitā 1. Spręs 2.

Drög. Ein Störtang/ damit die Schiff-
fleute die Tieffe des Wassers erreichen.

syn. Südes, sel hasta. epith. Pūgnāx, āhēnus, ferrē-
us, phr. Ferratāque sūdes, & ācūtos cūspide cōn-
tos expēdiunt. Nūnc sūde, nūnc dūro cōntrāria pē-
ādra cōnto. Dētrūdit mūris. Tēlōrum cōfundere,
cōntra omne gēnus. Tēūci, & dūris dētrūdere cōn-
tis. ipse rātem cōnto sūbigit. Pēr mātūrā cōntis
āccūrant.

Conūsiō, Seluczenie/ Vderzenie.

Conūsus, Seluczony. Zerstoßen. Ignotus
coris, nullo contusus aratro. Cat. syn. tritus, ob-
tus, pērcūsus.

Contutor, arh. 2. Machaba. 1. contuti sunt s. igni.
Zachowaliy. Obtronili. (Pozywam)

Contutor, oris, sub Opiekun. Convador, arh.

Convaleo, convalesco, Wmagam/ Zama-
gam się/ Wocnieję/ śile się/ Siery się/ Wy-
legam się 2. Zawziął się. Canroni się. Wie-
der gesund werden/ genesen. Heredem scri-
psit me Numa, convalluit. Mart. syn. Vāleo, cōn-
vāleo, ex mōrbo recēro.

Convallis, Dolinā 1. Ein Thal. Luch, &
obscuris claudunt convallibus umbra. Virg. syn. Vā-
lis. epith. Cāva, dēprēssa, obsēura, virēns, ābrūpta,
ūmbrosā, ūmbrosā, prācēps, ima, cūrva. 6. Vallis.

Convālo, Otrazam. Convārio, Pitrze/ Szpex.

Convāso, Zagarnęć/ Zagrabić/ Sprzągnąć.
ultimum. Einschlagen. Convāsare nefas fuerit,
ceu false rapaci. F. syn. Vāsa, colligo: abeo.

CONVE

Convēctio, Wożenie/ Zwożenie.

Convēctitus, Przywożny.

Convēcto, convēcho, Zwożę. Zusammen-
führen. Convēctare juvat pradas, & vivere ra-
pta. Virg. syn. Vēho, trānsvehoi trānsportō, dēferō.

Convēctor, oris, Spółjadący.

Convēllo, is, Wywracam 2. Obalam 1. Wy-
wiliam/ Oslabiam/ Basiui/ Wyrwam.

Auß Händen reißen. Vincere nec duro pote-
ris convellere ferro. Virg. syn. Vēllo, avēllo, revēllo
avēllo.

Convēllo, a, Zaktrywam/ Zawiłiam/ Zdobę

Convēna, Cudzoziemiec/ Zbiegający się.

Convēnientia, a, Przyswoić/ Skła-
dność/ Zgadanie się/ Skłonność/ Propoz-
cyā 1. Vertrag/ Vergleichung.

Convēniens, Zgadający się/ Zgodny. Das
sich Schickt/ bequem. Non bene conveniens
tu finis esse iugum. Pr. syn. āprus, cōnsōnus, cōn-
grūens, dēcens, cōnsentāneus, idōneus.

Convēnienter, Przyswojnie/ Przyswoić/

Prawdziwie.

Convēnio, convenit, Przysępuje/ Dochod-
zi 1. Pozywam 2. Zgadziam się/ Zjeżdżają

fin.

ſie/ Schadzaiſie/ Stargowac ſie/ Wyżet
ſie/ Zgodzi ſie/ Trafia ſie/ Doſła ugoda/ W
mowa ſie ſtala/ Przyſto/ Rachunki dobre.

Convēta conditio. Zerkowiny.

Convētiōnalis, Vmowny.

Convētitus pater. Tłieradnik.

Convēto, as, ſub Schadzaiſie.

Convētus, ti, Vmowiony.

Convētus, us, Convēticulum, conventum,

& conventio, Zgromadzenie 1. Gromada/

Schadzka/ Vmowa/ Sgd 4. Zusammen-

kunft. ſyn. cœtus, cōncilium, turba.

Convēbēro, Zbijam gebe/ Wybijam.

Convēritor, Vmiatacz/ Zbieracz 2.

Convēro, Vmiatam, Zamiatam 2. Zagar-

nac/ Zgarnię.

Convēratio, Obracanie Obcowanie 1.

Convēres, Chedogo. Converſim, Wzad,

Convēſio, Obracanie/ Nawracanie/ Ob-

Convēſio, Figura in Apoſrophe ſupra. (bieg.

Convēſo me, Obracam ſie 1. (canie,

Convēſor ſub Obſue. Convēſus, us, Obrac-

Convēto, Obracam 1. 2. 3. 4. 6. 12. 14. 15.

Zierui/ Nawracam kogo/ Przedziergnię

ſie/ Przekładam 7. & ſub Oburzam ſie.

Convēto iter, Wdaje ſie goſcie.

Convēto me, convertor, Wzad ide/ Wdaj

Convēſcor, ſub Spoljadem. (Je ſie na co

Convēſtio. Gęrywam.

Convēteranus, ſub Zolnierz ſtary.

Convēxio, convexitas, convexum, Obla-

gystość 2. Wypukłość.

Convexus, Wypukły/ Oblagysty 2.

Convexo, as, Szarpam/ Trapię 1.

CONVI.

Convibro, Obracam 1. Szoruję.

Conviciator, Potwarca/ Licyciel/ Szypacz.

Ein Schmäher/ Läſterer. Conviciator ſenti-

at. (Jamb.) ſyn. Cālumniator, maledictus.

Convicio efflagitare, extundere, Wyſukac.

Conviciolum, Przymowka.

Convicior, Lje 1. Laje 2. Zadaje co ſtomoz

nego. Schmähen läſteren. v. mox convitiū

Convicium, Łajanie zelżywe/ Złotreczenie/

Dd 2

Swar. Löſterung/ Schmähered. Neve in
me ſtolidæ conſicia fundere lingua. Ovid. ſyn. Prö-
brum, opprobrium, maledictum, cālūnnia. epith.
injūrioſum, vāgum, rūſticum, aſperum, pbr. Prælia
lingvæ. Convicia fundere, effundere, vōmere, jā-
tare. Quid quēror, & tōti faciō, convicia cœlo?
Quæ mulier grāvīda jactat convicia lingua. Mināſ
quæ, ni præcul abſcedat conviciaquæ inſuper addunt
Mōvent rixas, conviciaque aſpera miſcent. Fāmam,
ſel nōmen pröbröſis ladere vërbis, lacerare, divellē-
re. Clāmōſa rēprimīt convicia lingua. Lingvæ
nōtam imprimere. Diſtis mōrdere. Stöſſida cōn-
vicia fundere lingua, incēſere diſtis. Vërbis vëxā-
re. Pröſcīndere cārmine, aſpëra dicere vërba. Di-
ra præcārī. Përülāntī ladere lingua, addit convicia
facto. rōdere ſvëra bōnum nōmen.

Convicium dico, Laje. Convictor, Spolz-

zyiacz. (wianie 1. Buſca 2.

Convictus, us, Convictio, Spolzycie/ Obco-

Convincto, Przekonywam 1. 2. Zbijam cxi

dowod/ Dowodzę 2.

Convinctio, Quintil. corr. Coniunctio.

Convifo, Ogladam 1. Nawiędzam/ Zwiędzic.

Convitiū, lego Convicium.

Conviva, Goſć 1. Godownik 2. Ein Gaſt.

Tres mihi conviva prope diſſentire videntur. Hor. ſyn.

Convictor, ſel cōmpōtor, cōmbibo: mēſa ſocius.

epith. avidus, letus, cōmis, tēſus, pröcax, facētus.

inſanus, hilāris, vōcatus, admīſſus, oprātus, impör-

tūnus, expectātus. pbr. Vivēret ante ſuos dūlcis

conviva, pānates Convivas avidos coccam, ſervölq;

tūmēntes. Conviva jōco mōrdēnte facētus.

Convivalis, convivialis, Bieſiadny.

Convivator, convivij magiſter, pater, rex,

Bieſiadnik 2.

Convivifico, Epheſi. 2. Spolozywiam.

Convivijs diſſipare. Przegęstowac.

Convivium, Bantiet/ Bieſiada 1. Goſćie.

Ein Gaſtmahl/ Gaſtung. Mutuag, inter ſe le

ti conſibia curant. Virg. ſyn. epūle, dāpes, mēſa.

epith. vinōſum, ſūptuōſum, cēlëbre bōnum, fœ-

cūndum, ſölēnne, pāratum, fëſtivum dëlīcīōſum.

Hymēnæum, nūptiale, cōnjūgale, inſtrūctum rēpēti-

tum. pbr. Lūxūrīōſa pārant laūtis cōnūvia mēn-

ſis. Fëſto cōnūvia lata tūmūltu. inſtrūctum laūtis

epūlis. vide Convivor.

Convivo, us, Spolzycie/ Bieſiaduis. Bey-

wohnen. Non convivere, nec videre ſaltem.

(Phal.) ſyn. ſimul, ūnā vivo, dëgo.

Convivor, aris, Convivo, as. Bieſia ſe.

Gastung halten. *Quod convivarius, sine metu.*
G. Mart. syn. epulor. pbr. Mūtūque inter se lati
cōvivia cūrant. Pīngvīa sub viridi celebrant cōv-
vīvia frōnde. Dūlcīa cum mūlto celebrat cōvīvia
Baccho. Tū das epūlis accūmbere Divūm. Cērtatim
īnstaūrānt epūlas atque omīne māgno Crātēras lati
stātūnt; & vīna cōrōnant. īndūlgēt vīno, & vēr-
tunt crātēras āhēnos. fēstāmq; pēr urbem. Rēgīfī-
ce extrūctis celebrant cōvīvia mēnsis. Mīscēbānt
fēstis cōvīvia laūta dīebus. Tūm vācūī cūris vī-
no īn littōre mēnsas īnstitūnt, fēstōque āgītānt.
cōvīvia lūdo, Splēndīda rēgālī fēcīt cōvīvia lū-
xu. Lūcis pārs optīma mēnsē tēt dātā. Dānt
fāmūlī mānibus līmpas, cērēremque cānīstrīs ex-
pēdīunt, tōnsisq; fērant māntīllā villīs? Quīnquā
gūnta īntus fāmūla, quibus ordīne lōngo. Cūra pē-
num strūere, & flāmmīs āddōlere pēnātes. Cēntum
ālīz tōtīdēmq; pāres atātē māgīstrī. Qvī dāpībūs
mēnsas onērent & pōcūla pōnānt: nec nōn & Tīrīī
pēr līmīna lara sēquēntes. Cōnvēnēre tōris iūssj
dīscūmbere pīctīs. Pōstquā pīma quīes epūlis
mēnsaeq; rēmōtā. Fīr strēpītus tēctīs, vōcēmque
pērāmpla vōlūtānt atrīa, dēpēndēt līchnī lāquēā-
rībūs aurēīs īncēnsī. Et nōctēm flāmmīs fūnālīa
vīncunt: Hīc Rēgīna grāvēm gēmīs, āurōque pō-
pōscīt īmplēvītque mēro pāteram, & mūlto īmprī-
mis hīlārāns cōvīvīa Bāccho āntē fōcum, sī frīgus
ēst, sī mēsis īn ūmbra: vīna nōvūm fūndā cālā-
thīs arvisīa nēctar. Cōrpōrā sub rāmīs dēpōnunt
ārborīs āltz, īnstitūntque dāpes, & ādōrēā lībā pēr
hērbas subīcīunt epūlis sīc Iūpītēr īpse mōnēbat)
& Cērēālē sōlūm pōmīs agrēstībūs āugēt. & Epulor
Cōnvōcātio, Zwolāntē/ Gromāda/ Konwo-
Pacya.

Cōnvōco, Zwolywam. Zusammen ruffen.
Amicos, medicosq; convocare. (Phal.) syn. Vōcātus,
cōncītus, āccītus.
Cōnvōmo, in Womicowāc.
Cōnvōlo, sub Blacata sis/ Zbiegāta sis.
Zusammenfliegen/ laufen. Datum iri gladia
tores. populus convolat. (Jamb.) syn. āvōlo, cōnvē-
nīo, cōncūrō.

Cōnvōlvo, Zwiłam 1. 2. Smatwam.
Cōnvōlvo in offas, Tocz 5.
Cōnvōlvulus, convolvulus, Gōsienicā 1.
Powoy/ 2. 6. Robacy/ & sub Rolikā 1.
Cōnvōlvor, Wiele sis.
Cōnvōtus, Poślubiony/ Slubu winien.
Cōnus, Szysła 1. Szysakowy wierzch/ Roñ
gata rzeż ku gotze/ Rongara pkragłoci.

Die oberste Spitz won einem Helm. *Et ce-*
num insignis galea, cristasq; comantes. syn. Galea cel-
stus apex. epib: insignis, micans, terrificus. Pater
Galea.

Cōnvūlnēro, Rante.
Cōnvūlsio, Skurzenie/ Rucz.
Cōnvūllus, Skolatanj.
Cōnyza, Gr. Silachtwā/ Oblapā wonna.

Cōolēscō, Spaia sis co.
Cōōnēro, Obetazam. Cooperator, Pomocnik
Cōōpērcūlum, Naktzykła.
Cōōpērimētum, Naktzycie.
Cōōpērio, Naktzywam/ Opywam. Bedes
den. syn. opērio, tēgo, obtēgo, cōntēgo,
ābscōndo, occūlo, occūlto, & Occulto, Abscondo.
Coopēror, Spokrobis.
Cōōptācio, Policzanie/ Przyście 2.
Cōōptātus, Przywizaty/ Namiesznik.
Cōōptio, Przyobieram/ Przyimule/ Obieram
Cōōrior, Powstaie 1. Pozyzna sis/ Wszyzna
sie/ Porywam sis.

Cōōrus, us, Powstanie/ Wschod stonca.
Cōpa, Przekupka/ Syntarka/ sub Syntark.
Cōphīnus, Gr. Roß 1. Ein Roth.
Cōpia, Dostatek 1. Obfitosc/ Wielkosć sis
gby/ Woysko 1. Przemozienie/ Dorez. U-
berflus/ vollauff. Post messum praeda copia ma-
ior erit. Ovid. syn. Jus, potestas, facultas, vel abun-
dantia, ubertas, vis, cumulus, acervus. epib: afflu-
ens, fastidiosa, dives, aurea, larga, bona, beata. pbr.
pressi copia lactis. Bonorum ingens acervus, cumu-
lus, congeries, ac si luxuria foliorum exuberat ar-
bor. Quae cuique est copia, lati dona ferunt.
Cōpia est, Wolno mi/ Doleke mam. Cōpia
parva, minima, Malo ich. Copia dicendi
Mowā.

Cōpia, ha, Potrzeby/ Woysko 1. Bogactwa/
Maternosci/ Strawa. Arriegs-Schaaren.
Vide Exercitus, Agmen.
Cōpia instructa, Syk 2, Copia cornus
Obfitosc/ Pokarm/ Zwnosc/ Riossi zbie
ralne. Cōpiam mei facio, Nadele sis/ Poy
sip dāte. Cōpiarius, Przyssaw/ Cōpiolaz
Maiamostka.

Cōpia,

COP COQ

Copior, Piculo. Grosse belire erlangen.
Copioses, Bueno/ Dostannie/ Obficie. Reich
lich. **Copiosus, Copu, u, & Cops, opu, Bos**
gaty/ Obfey. Wohlhabend.
Copis, idis Gr. Siabla.
Copo, onis. Synkars. **Copona, Baczma.**
Coprens, coprias, a, m. gr. Smrod/ Blazen.
Copronymus. Gr. in Smrod 3. (Ofuch.
Copta, gr. Copta Rhodica, Enierka/ Piernik/
Copula, Zwizet/ Swora/ Wiesy. Ein
Band/ Zusammenheftung. Latrantem fru-
stra, copula dura tenet. Ovid. syn. Vincula, ligam-
en, nexu. epit. Dura, irrupta, tenax, arcta, stricta
Copulare, Blazenie. Bereinander.
Copulatio, Spolentie. Zusammenfügung.
Copularius, Blazniacy. Sägbar.
Copularus, us, Blazenie.
Copulo, Blazam/ Wize 1. Zusammenfü-
gen/ heften. Quo symplegmate quinque copu-
lentur. (Phal.) syn. Jungo, conjungo, adjungo, li-
go, alligo,necto, connecto.
Copulo societatem, Stowarzysze sie.
Copulor, Deponens, Blazam.
Coqua, Rucharka/ Ein Kochin. Coqui-
bilis, Wzacy.
Coquina, Ruchnia 1. Ein Küche/ Braterey.
syn. Culina.
Coquinula, Ruchenska. Coquinaria, Ruch-
arskwa. Die Kunst zu Köchen. Coqui-
naria taberna, coquinarium forum, Ruch-
nia mieyska. Coquinarius, adiect. Ruch-
enny mieyski/ Das zu Köchen gehört.
Coquinaorius, & coquinaris, Ruchenny.
Coquinus, Ruchanski. Coquitur, Wte co.
Coquino, coquinoz, Coquito, as, Rucharsz/
Warte. Mit der Küche umgeben.
Coquo, u, Warte 1. 2. 5. Pale 1. Wre/ Wzyslo
1. Trapi mie. Kochen. Mit in aprici coqui-
tur vindemia faxis. Virg. phr. igne, flammis, torre-
re. Domat carnem ferventibus undis. Semineces
pattim ferventibus artus. Mollit aquis, partim sub-
jecto torruit igni. Pars in frusta secat, verubusque
tremencia figit. Littore ahena locant anni flammis-
que ministrant. Sunt quae mitescere flamma, Mollit-
rique queant herbae. Suppositum cineri panem pa-
rat. Membra dilanant, pars inde caris exultat
us. Pars verubus ardet.

C O R

Coquo igne asfo, (ab assus.) Piek.
Coquula, Piekarka/ Rucharka.
Coquilum, Rościele. vide Coculam.
Coquilus, Ruchik.
Coquus, Coquinarius, subst. Ruchars. Ein
Koch. Sed coquus ingentem piperis consumeret a-
cerbum. M. epitb. Savius, pingvis, ater, niger, unctus
sordens, sordidus, clamosus, sollicitus. phr. ore ni-
ger, fumo, pastus, fuligine tinctus, & cuius facies co-
cabus, alter adest. Cui sua sordentem pinxerunt
arma colorem fixura, cucumae, scapha, patella, tri-
pes. (Mart.) Non satis est ars sola coquo, servire
pallato. Namq; coquus domini debet habere gulam.
C O R
Cör, Serce/ Rozum 1. Miez 2. Głobokość.
O anceps, sed potius breve. Verrepans. Das Herz
Confiteor misero molle cor esse mihi. Virg. Molle me-
um levibus cor est violabile telis. Ovid. syn. Pectus,
præcordia. epitb. Cælens, avidum, purpureum. phr.
Sanguinis, & vitæ fons cor, de pectoris antro. Vita
lem spargit præ cætera membra calorem. Cör me-
dia regione locatum est corporis. Ténéro rigidus
stāt tibi corde lapis. imo in corde pudor. Misérus
hæu præcia longe. Horrescunt corda agricolis.
Coracinus, adiect. gr. Krucz/ Wrony/ Czarny.
1. produunt aliqui, sed magis ex Latina an-
logia quam Græca.
Coracinus, subst. Gr. i circumflexo notatur,
Karás 1. 2. & sub Dubiel.
Corallineus lapis, Kamien biały.
Corallium, Corall. Corall. Nunc quoq; cora-
lis eadem natura remansit. Ovid. Cum virides al-
gas, & rubra coralia nuda. Auf. epitb. Fragile, pu-
nicum, liquidum, rubrum, rubens, ramosum, ru-
bicundum, tenerum, solidum, æquidrum, marinum
durum.
Corallis, idis. Gr. Miniowy Kamien.
Corallium, corallum, Gr. Ein Corall.
Corallochates, a, m, Gr. in Rchatek.
Coram, Propositio, Przed kim.
Coram, Adverb: Obecnie/ Wtnie/ Wocy.
Gegenwartiglych. Improvisus ait, coram, quam
queritis, adsum. Virg. syn. Ante, in oculis, ante-
deus, ante ora, in conspectu, vel palam, apertè,
Coramble, es gr. Bapusta carna.
Corax, acti, m. gr. Krut/ Pies/ Kruczek.
Corban, Carbona, sub Scharb Roscielny.
Corbicula, corbula, Ropyt 1. Ein Borblein.

Cōrbis, m. f. **Ros** 1. Ein **Rorb**. **Corbis** ut
impositi pondere messor ero. Prop. vide **Calathus**.
Cōrbita, **Ofret**. Ein last **Schiff**.
Cōrbita, as. **Lādutē**. **Corbitor**, oru. **Ruglatz**
Corbūlum, gveo. corr: **Corbula**.
Cōrchōrus, Gr. **Ruryslep** 1. **Hänerdarm**.
Cōrcūlum, **Serdusko** / **Madzecz** / **Madry**.
Cōrcūlus, sub **Madry**.

C O R D

Cōrdatē, **Madze**.
Cōrdatus, **Madry** 1. Wohl beherkt / vers
ständig. At te, cui sapiens fuit & cordata juven
tus. M. syn. Prudens, sapiens, solers, ingentiosus.
Cōrdax, saltatio rustica inepta item pes Poeticus. idem
Trochae vel **Choreo**, Cic.
Cōrdē, **Serdegnie**. **Czentu**.
Cōrdi est mihi, **Strāram sie** / **Mam ro nā ba**
Cōrdis compressio, **Serca scistānie**.
Cōrdis dilatatio, **Serca podnosanie**.
Corditūra, B. in **Zaloga**. **Cordophorus**, in **Rordē**
Cordolium, **Przykroś** / **Utrapienie** / **del** 1.
Licosē.
Cordolium est mihi, **Przykro mi** / **Utrapi mie co**
zle mi / **Gryze sie** / **Skoma mi**.
Cōrdula, **cordyla**, **cordylla**, in **Tunegyk**.
Corgo, al. **gorgo**, i. ergo, priscum. Fest.
Cōriacēsia, Gr. **Łodownik kamien**.
Cōriaginōsus, **Chudy**. **Cōriago**, **Chudosē**
Cōriandrum, ē Gr. **Roryander** **Poriander**.
Cōriarius, adiect. **Gārbārski**.
Cōriarius, substant. **Bialoskornik**. **Gārbarz**.
Skornik. ein **Ledergärber**.
Corias, Plin. corr. **Colias**.
Cōrinthas, adis Gr. **Wojownik** 4.
Cōrion, Gr. **Diwonki** 2.
Cōris, u. Gr. **Diwonki** 2. **Wziosowiec**.
Coriscus, vitiose sub **Saydak**.
Cōrium. 1. 5. **Arzemen** 1. 2. **Polepā**. **Tynkz**.
Lupiny 1. **Cebulna** **Storkā**. **Leder** / **haut**.
Ut canis a corio non absterrebitur uncto Hor. epith:
unctum, pingve, atrum, fuscum, leve.
Cōrium veteramentarium, **Skurkar**.
Corius m. priske **Skorā** 1. 5.

G O R N

Cōrneā fibrā homo. **Nieguły** 1.

Cōrneōlus. **Cōrnicūlatus**, **Rogowy**.
Cōrnesco. **Rogowāciele**. **Wachsen**.
Cōrmentum. **Dereniowy** gay. **Dahagedorn**.
Cōrneus, à cornu **Rogowy**. & tr. **Twady**.
Nie guły **Hage dennen**.
Cōrneus, à cornu f. **Dereniowy**.
Cornicen. **Kornečista** **Trabacz**. **Hornbläser**.
Illius cornicines, hinc precedentia longi. Juv.
Cornīcor. **Bracze** 1 **Mamrze**. **Przechadzam** sy
Schreyen wie ein **Bräh**. nescio, quid tecum
grabe cornicaris inepte P.
Cōrnicūla. **Kawka** / Ein **Brählein**. **Grex**
vium plumas, moveat cornicula risum. Hor.
Cornicūlans luna. **Śsiezyc** **rogacy**.
Cōrnicūlarius, **Corniculus** sub **Rornistrz**.
Cornicūlario luna sub **Śsiezyc** **rogacy**.
Cōrnicūlum **Rozek** & sub **Rornistrz** 1.
Cornifer, sub **Dereniowy**.
Corniger **Cornifrons**, **Rogacy** / **Hornträger**.
Corniger **Hesperidum** fluvius regnator aquarum. Virg.
syn. **Cōrnu**, cōrnūa gērens, cōrnibus, hōrrens.
Cornīpes, **Edis** omne **Rogonogi**. **Ropstā** u
nog **maigay**. **Hornfässig**. **Cornipedes** arce
tus equi, quod littore currum. Virg.
Cornipeta, **Cōrnūpēta**. **Hodacy** ead.
Cornix icu f. **Cōrnix** cinerea. **Wronā** Ein
Brähe. **Raucifonos** cantus cornicum ut secla ve
tusta Lucr. epith: **Lōquax**, **praesaga**, **sinistra**, **rauca**,
garrula, **annōsa**, **vivax**, **longeva**, **atra**, **nigra**, **vētula**,
fusca, **ingrata**, **imprōba**. pbr. **Vōlūcris** **invisā** **Mīnē**
vā. **Prōvida** **fati**, **facūla** **passa** **nōrem**. **Plūviosa** **nū**
cia **lūcis**. **Plūvia** **vātes**. **Sacris** **vix** **mōritūra** **nōvem**.
Tēr **trēs** **atātes** **hūmānas** **garrūla** **cōrnix** **vīncit**. **Tūm**
cōrnix **plēna** **plūviā** **vōcat** **imprōba** **vōce**. & **sōla**
in **sēca** **sēcūm** **spātiātur** **ārēna**. **Cūm** **plūvia** **vātes**
cōrnix, **atq;** **cāpur** **spārgens** **ūndis** **vēlut** **ōccūpat** **im**
brem. **Sūt** **bēne**, **quid** **fati** **prōvida** **cāntet** **āvis**. **Sape**
sinistra **cāva** **prēdixit** **āb** **ilīce** **cōrnix**.
Cōrnix **nigra**, **frugilēga**, **frugivōra**. **Gawron**
Cōrnū, **Rog** 1. **Rorner**. **Trabā** 1. 2. **Lācernia**
Skrydło w **syżu** **Wylewki**. **Zaroki** **rzel**.
Ein **horn**. **Deprompsit** **pharetra**, **cornuque** in
fensa tetendit. Virg. syn. **Buccinā**, **tūbā**, **licūis**. &
Tubā, vel **arcūs**, & **Arcus**, vel **ūngūllā**. & **Unhūllā**. e
pith: **ācūtum**, **flēxum**, **curvum**, **rēcūrvum**, **cōrvum**,
cōrvum, **intōrtum**, **prōmīnēs**, **prōcērvum**, **pātūlum**,
lūnārē, **rīgīdum**, **īnflexum**, **tērrificum**, **dīstōrtum**,
raucifōnūm, **mīnax**, **pugnāx**, **tērvum**, **sevum**, **gērvū**

num, forte, ramosum. *phr.* armā hōvis. Quā hōs armā gerit. Nārum frōnti. in tēgā recurvum. Cūi frōns asperā cōrnu. in cōrnū celsū.

Cōrnū serio, peto. *Vode.*

Cōrnua. smiałość 2.

Cōrnūarius. Rogownik Trębacz.

Cōrnūcōpiā; Cornu copiae. Obfitość. *Łęka* i biertalne.

Cōrnūm. Derentowa jagoda/ Rog 1.

Cōrnio. Nāginam.

Cōrnū-stibii, apud Iobum 42. nomen filie. sonat Elegātem vel opulentam. nam stibio in cornu asservato semina succubant oculos; & sic Graece dicendum esset. Apud LXX. dñt. i. Amalthae cornu, quo significatur copia, opulentia. Emma. Sa.

Cōrnus, us & m f. Dēren. in Kornellbaum.

Cōrnus femina Slog 2.

Cornus m. Rog 1.

Cōrnūta Rirśnik rybā.

Cōrnūus Rogacy. Gehorner. Occubuit tandem cornuto ardore petitus Mart.

C O R O

Cōrōlla, Wianek. Branklejn. Et modo sollebam nostra de fronte corollas. P.

Cōrōllarium Podatek 5. Obrywkā. Przydaszek & sub. Wianiec 1.

Cōrōna coronamen. Wianiec 1. 2. Kolo 1.

Kolo iasne. Gromadā ludzi. Zgromadzenie 5. Obdach. Listwa 4. Obrabienie Skles

pu rzesanie. Nadkopycie sub Ropero Groma

szan Paclorki 1. 2. Lin Brank/ Kron. O-

mnibus in morem tonsa coma pressa corona. Virg. syn.

Cōrōllā, vitā, sertum, vel tūbā, cētūs 6. Turba

epith. Aurēā, gēmmifērā, nēxā nīcīdā, gēmmēā, im-

plicitā, fūlgēns, insignis splēndīdā, rēgiā, clārā, nō-

billis. gēmmārā prētiōsā, dēcōrā trīumphālīs, laurēā,

cōrūscā, pulchrā, nīcēns, spēctābilis cōmā dōdōrīfē-

rā, sācrā, rēgalis. *phr.* Fūlgēns aurō radiāntē cō-

rōnā. Gēmmis distinctā. Gēmmis aurōque cōrūscā.

Strinxērāt auratos stēllatā cōrōnā cāpillōs. Pīctās

dāt florē cōrōllas. Rūrē pūr vērno primū de fīō-

tē cōrōnam fēcīt. Nēdūntquē cōrōnas, sērtāque

cōlēsēs, implicētra cōmās Tēmpōrā suēllibus cīn-

gūntur tēctā cōrōnis. Cōrōnā cāpūt, uel tēmpōrā

cīngit, ōrnat, implicat, ambit. Latī nātūe impōsū-

ērē cōrōnas Pūppibū. Duplicēm gēmmis aurōque

cōrōnam. Corona pro capite, 6. Turba;

Cōrōna aurea, Korona Arolewska.

Cōrōnā florea, plexa, Wianiec.

Cōrōnā Castrensis, Civica, Muralis, Navalis, Obsidionalis, Oleagina, Ovalis, Triumphalis. sub Wianiec żołnierski.

Cōrōnam habens, Kamami oprawiony.

Cōrōnamētrum. Wiancowa itolā coronaria

Cōrōnāria, Wianczarka. (herba,

Cōrōnārium opus. Gremy Sklepu rzesanie.

Cōrōnārius, adiect. Wiancowy. Kransmacher.

Cōrōnārius, substant. Wianczarz.

Cōrōnēōla rosa. Rosa cielistka. Einherbstrose

Cōrōnis, idū, Gr. Roniec 1. Przydatek 1.

Zawknienie 4. End oder Spitz Si nimius

videor, seraque coronide longus. M. syn. apex finis.

Cōrōnix, icis ē Greco. Gremy.

Cōrōno, Otagam. Obstawiac. Koronule.

Nalewam. Kronen. Crateras magnos statu-

tuunt, & vina coronant. Virg. syn. Circundo, cingo,

ambio. *phr.* Cōrōnā cāpūt, tēmpōra, crīnēs, cāpil-

lōs, cōmam, frōntem ōrno. Cōrona, vel diadēmā-

te exōrno, cingo, redimio, vincio, ambio, implico,

prācingo, vālo, circundo, prēmio, tēgo, vēstio. Im-

pōnō sērtā cōmā. Cingo florē cāpūt innēcto tēmpō-

rā sērtis. Prācingēre florē cāpillōs. Cāpiti dārē

sērtā. Frōndēnti tēmpōrā rāmo implicat. Viridiq;

advēlat tēmpōra lauro. Laurōque innēctit crīnem

ille cāpūt flavum lauro Parnāside vinctus. Fēta

frōnde rēvinctus. Tum cāpūt atque hūmēros plēxis

redimite cōrōnis. Mēritos ōrnat diadēmāte crīner.

Quērcu cōmā cērūla tantum cīngitur tēcta cōrō-

nis. Dēbūērām sērtis implicūisse cāpnt.

Cōrōnōpus, odii Gr. Wronia nega. Błostie

nizka. Goldblumen.

Corophia. Plin. lege Corythia.

Cōroplāthus, Gr. Łaskarz.

C O R P

Cōrpōra parvissima, prima, minima.

Corpora principiorum. Prosekt.

Cōrpōra prima genitalia. Zywioł.

Corporalis, ciestesny 1. siemek 2. Cinie.

Corporaliter, ciestnie. Kiezo sama wczas

Corporaliter iurare, sub Przysięgam na co.

Cōrpōrārio, cielistość. Wrost.

Cōrpōratūra, cielistość Rpiast/ Wrost.

Cōrpōratūra modica, siadłość.

Cōrpō-

Corpōrātus. Kōstiy cielisty/ Māterialny.
Corpōre effugio aliquid. Vchylam sis.
Corpōreus. cielistny Māterialny. Leibhastig. Corporee abscedunt pestes. penitusq. &c. V
Corporo. Żabliam 1. Corporor, ciālem sis stais
Corpulētia, cielistosć.
Corpulētus. cielisty/ 1. Wolbeleibe.
Corpus ciālo 1. 4. Miso Cālego co. Ein Leib. Rzeczpospolita. Māterialna rzecz. Pōszczodek 2. Cech. Pospolitosć. Zgromāżenie 3. siła 2. Ksiągā Tom Ksiąg. Corpōris exiguum praecoxum solibus aptum. H.
Corpus ciuitatis. Miasto.
Corpus collegij. Bractwo.
Corpus individuum, insecabile. Prošek.
Corpus nucis. Jądro.
Corpusculum ciātko Prošek. Ein Leiblein.
 --- Tantum corpus corpuscula possem. Luc.

C O R

Corrādo. Zdobywam sis. Zbieram 1. & sub Nābudowāc. Zusammen krāhen. Argumenta fidem distis corradere nostri. L. syn. Rādo, ābrādo, vel cōlligo.
Corrago, inis. Borał. Corrēctio. Poprāwā.
Corrēctor, Poprāwiaz/ Rarzeczy.
Corrēctura Przyprāwā 2.
Corrēpo. Wlāże umykam sis.
Correptē. Brocko. [sub Reki uiećie.
Correptio. Karānie strofowanie. Porwanie.
Correptor Rarzeczy. Strofujący.
Correus, idem Cōtreus, Cōrridēo. Smieis sis
Cōrrigia. Rzemyk 1. 2. Ri producit Arator, corripit Fortunatian. & qui ā Corrigo ducunt, ein Rim
Corrigentes dicta phrasēs. sub Nlic tāt 2.
Corrigo. Poprawiam. Nāprawiam 1. Rarę. Vymuis kogo. Nāwracam kogo. Zāciezam 2. Bessern. Corrigere, at res est tanto magis ardua quanto. Ov. syn. emēdo phr. errata pūngo, expūngo, dēleo. Limam ādhibeo. et mālē tūrnatos incudi reddere vēsus. Saepē ego cōrrēxi sub tē cēnsorē libellos, saepē tibi ādmōnitū factā litura mēo est. Scilicet incipiam lima mōrdācius ūri, ut sub iudiciū singula verba vōcem.
Cōrripiō, Porzywam 1. 2. Popadam kogo. Strōfuis. Rarz.

C O R

Cōrrivālis. Spokalemit.
Cōrrivālio. ściekante.
Cōrrivāur. ścieka co ścioga sta.
Cōrrivō, Prowādzę wodę. Ściogam wodę.
Corrivus vel corrigus. sub Rzekā.
Cōrrōboro. utwierdzam Potwierdzam. Pa. śliam. Porzeczam 1. 2.
Corrōdo, Gęze. Żernagen. Corrodet sanies & putrida contrahit ossa. C. syn. Rōdo, ārrōdo, cūcūmōdo.
Corrōgatio, Ecclesiastici 32. Zbierānie. puidam reddit Towarzystwo.
Corrōgo 2. Zbieram 1. & sub Nābudowāc. Corrōsimus. W grzāżacy. Corrōtundo. Węz. glo co gęziz. Cōrrūda, Sypatag. Cōrrūgatus, Zmarzłony. Corrugis idem.
Cōrrūgo Marzycę sis. Zāsepć sis. Zūsāmen tūnsein. Corrugat nares, nec non &c. Hor. 6. Ruga.
Corrugus sub Rurmusowy tow. & sub Rzekā.
Corrumpo, Psuie 1. 2. Zgwałćić 4. Zalszicę Przedarowāc, & sub Psuie sis głowiek. Zerbrehen / verderben. Non corruperit, ut solet licet. (Phal) syn. Vitiō, dēprāvo, cōntāmino, dēstrūo.
Cōrrūo, Upadam 2. Sypie 1. Obalam 1. Wrzucam. Gāllen. syn. Vitiō, dēprāvo, cōntāmino, dēstrūo.
Cōrrūptē, Zie & sub Nōwie sie/ Cōrrūptēla, Skāzā zākupowanie 1. Cōrrūptio, Skāżenie Cōrrūptor, Skāżiciel/ Gwałćiciel/ Zākupnik 4. Cōrrūptus Skāżony. Zgwałcony.
Cōrs, tis, f. Chālupkā Podworze/ Oborā 1. Cōrsōides, cōrsōites, a. m. Gr. Ramiē nīcē zgorzysły.

C O R T.

Cōrtalis, Podworzowy. in Podworze.
Cōrtalis officina. Rurnik śopā/
Cōrtēs, tū f. Rurnik śopā. Chālupkā/ & sub Rortezan.
Cōrtex, hic hac. Lub/ Rorā. Skorupā 1. Skortā 5. Pływāgłā. & sub ciālo. Rindēn. Oraque corticibus sumunt horrenda cavatū.
 y. sta.

COR

v. syn. Liber epith. Pinguis, viridis, cavaus, rugosus, rimosus, turgidus, arboraeus, fragilis, tener, tenuis, mollis, rigens. phr. Claustra, arboraei sub cortice libri. Nunc tumido gemmas cortice palme agit. Dum novus in viridi coalescit cortice ramus, eripitur fragilis nodoso et robore cortex.

Cortex lini. Pászior.

Corticatus. Rozysty Skorá obrosty.

Corticæus, Corticius, Kortowy. Zur Rinde gehörig. Duct corticeis fluitantia retia signis A.

Corticofus, Rozysty. Lupiniasty. Skorá obrosty.

Cortina, Kociel/ Pokrywka i. Polnieba. an

Rortyna? Sáb-Kessel. Mons circum, & mure adytis cortina reclusis. Virg. (Tripos Appollinis, unde oracula reddebantur) epith. apollinea, Delphica, fatidica, phœbea, prænuntiā, præfaga, veridica, terrefica, veneranda.

Cortinale, Browat 2. Ein Kessel gestell.

Cortinipotens, Lucil.

Cortinula, Kocielk.

Cortumio onis. Poyzzenie 2.

CORV.

Corvinus. Krucy. Corvinus patris intermiscere petira. Hör.

Corvito, as, Rugluis. Ploffe. Láduge.

Corvitor oris, Ruglars.

Cotus, latina vox, Wiatr zachodnemu podobny na polnocy. Westwind --- Hybernici condunt ubi sidera Cori. & Caurus. Virg.

Corus, vox ab Hebraeis sumpta. Rusa. Blodá 2. Rozec 2. & sub Lász. corripit o prudent, Coruscamen. coruscatio Blystanie.

Corusco. Lfne sie. Blystka sie Miga sie co. Trykam. Blitzen/glänzen. --- Inter se coeunt, penisque coruscant. Virg. syn. Lucéo, splendescó, splendéo, mico, fulgéo, refulgéo, nitéo, rádío, bel vibro, intorqueo. phr. Lucem sub nubila jacto. Mavors adamanté coruscát. & Luceo. & Corusco pro fibro (10 An.) Talia vociferans sequitur, hactamque coruscát & Lacio.

Coruscus. Blystacy sie/ Lfncacy sie. Migosecy sie. Blitzen glänzend. Exultat telis Gluc coruscus arena. Virg. syn. Lucidus, rutilus, nitidus, lucens, fulgens, rutilans, nitens, ardens, micans, relucens, spléndidus, spléngens, coruscans, rúlians. & Lucidus.

CORY.

217

Corusso as Vel is. Gifanius. Gr. Trykam.

Corvus, Bruk 1. 3. Joram wojenny. Kátas 1.

Ein Raab. epith. niger, garrulus, crocicans, loquax, vocalis, raucus, vividus, annosus, ferax, vorax, longævus, siniter, turpis obscenus, fatidicus, funereus, prænuntiā, infastus, malus phr. ales Phœbeus. Phæbo sacer, apollinis ales Nuntius imbris. Triste minans. Nigrantesque petunt projecta cadavera corvi presso ter gutture voces ingeminant. Tristia nam precitant semper vomit omnia corvus. albus erat quondam volucris Phœbeia corvus. Nunc importuna premia vocis habet.

Corvus demolitor, Joram wojenny.

Corvus minor frugivorus, Gawron.

CORY

Corybantia, a. Gr. Spanie ocy otworzymy Corybantio as Gr. spie nie spiac. uszypist cierpie.

Coryceum, Gr. Pila 3. Ry anceps videtur ex origine Græca, potius tamen brevis.

Corycaus, Gr. Podchmyrac. Corycöbolus

Corycus, Gr. Pila 3. Corydalis, u Gr. Roe

Korycz 1. Corydaliū, & Gr. Ruta praka

Corydalus, Coridus, Gr. Skowronek.

Coryleum Leszczyna/ lasak leszczynowy.

Corylus, f. & Gr. Leszczyna drzewo. Has selfstade. Phyllis amat corylos, illas dum Phyllis amabit, Virg. epith. Dura, fragilis, sylvestris, flexilis densa.

Corylus edura. Orzech lasowy.

Corymbia, & Gr. Blusz 1. Corymbiatus, sub Bluszowe jagody. & sub May. Corymbifer, sub Bluszowy. Corymbion, & Gr. Pory. Chochol Wlosy przyprawne.

Corymbites, a, m. Gr. Czattowe mleko siele.

Corymbus, m. Gr. Bluszowe jagody/ Jagoda malych plonek. Grono Orzezi. May

2. Chochol/ Traublein wie Lohu. Diffusos hedera vestit pallente corymbos. Virg. epith. Diffusus, gravidus, comans, tener, Baccheus, textilis, bicolor, croceus, tremulus, viridis, mollis, niger, frondens, frondosus, amoenus, racemifer, Nysus, spissus, hederosus. phr. umbræque textilibus, circum variata corymbis. antra racemiferis semper vestita corymbis.

Coryphaeus, Gr. Herst/ Wodz/ Musz rezient. ein Bedels fuhret.

Cory-

Cōryphæa, **Coryphia**, **Colydia**, **Corycia**,
 orum **Corymia** orum **Plaw** 5. **Cōryphe**, as
 Gr. **Βρυστίεα** 1. **Cōrytus**, Gr. **Σαρδάκ**/
Röcher/da man die Pfeil einlegt. **Corytiq**
 lebes humeris & lethifer arcus. Virg. **Epith.** **Lēvis**;
 sagittifer 6. **pharetra**.
Cōryza, Gr. in **Αρμά**.

COS

Cōs, tis. **Ofa**. Ein **Wetzstein**. --- **Subi-**
guntque in cote secures. Virg. **epith.** **Dūra**, **trita**, **a-**
spēra, **exigūa**, **tēnūis** **lōnga**, **mōrdax**, **ēdax** **phr.** **sūb-**
igunt in cōte sēcures. **Cōte** nōvat nigās **rūbīgī-**
ne fālces. **Cōte** acūt tēlum. fūgat vice cōtis **a-**
cūtum, **Rēddere** quā ferrūm, vālet exors ipsa **fē-**
cār dī.

Cōsmēta Gr. **Πικρυζιέλ**/ **Cōsmicus**, Gr.
Swiecki/ **Weltlich**.

Cōsmōphihōrīne, **Cōsmōtōryne**, es Gr. **Ζά-**
μισήαντε.

Cōsses, hi **Cossi**, **Robacy** **wdrzewie**.

Cōssigēro, **Rostrazg** **sie**.

Cōssilīres, **Bráčochowie**. **Lázekowie**. **ibidem**

Cōssim, **Rostrazgymy** **sie**. & **sub siedze** 9.

Cōssus, **Zmarzgony**. **Cossus**, **Meurs**. **idem** **Coxus**.

Cōsta, **Żebro** **Szpagá** 2. **Nawy** **szpagi**. **E-**
in Rip.

Cōstaius, **Żebrowaty**. **Cōstātus**, **sub Mānez**
lā. **Cōsum** Gr. **Rost**. **heidnisch** **Wund-**
krant **Cōstus**, **aroma** Gr. **Rost**/ **Cyrwar**.

Cōstus **herba**, **Mietka** 4. & **sub Dzięgiel** 1. 2.

COT

Cōtāria, **sub Ofā**. **Cōihon**, **ohū**, **Pore**.

Cōthūrnarius **sub Obow** 1. & **Mowā** **wspā-**
niāla.

Cōthūrnātus **ibidem** & **Żnączny**. **hochtra-**
bend. **illa cōthūrnatas inter habenda Deas**. **Ov**.

Cōthūrnus Gr. **Obow** 1. & **mowā** **wspāniāla**/
Tantz **Schuch**/beyden **Tragedi**: **gebräuchlich**.

Purpureoque alte furas vincire cōthurno. Virg. (**Cal-**
ceamenti genus subere sublebatum, pro Tragædia
quandoque sumitur.) **epith.** **Sōphoclēūs**, **grādis** **Trā-**
gicūs, **grāvis** **grātus**, **altus** **pictus**, **Lydus**, **tērriti-**
cus, **māgnilōquus**, **acer**, **priscus**, **āltisōnus**, **hērō-**
icus, **sūpērbus**, **sūblimis**, **ānriquus**, **āschylēus**, **pūr-**
pūreus, **Cēcropsius**. **phr.** **Cārmina** **digna cōthūrno**.
Lydus **alta pēdum vincla cōthūrnus** **habet**, **Māte-**
ria **est** **quāquam sūblimis** **āpra cōthūrnis**.

CRA

Cōticūla. **Ofelkā**. **Ramien** **probnj**/ **Ti** **cor-**
ripiunt aliqui analogiā, **nam auctoritas deest**, **quam-**
vis & pro longa non pauca analogie sint.

Cotidie, **Cotidianus**, **Sc.** **idem** **Quotidie**, **Sc.**

Cotifco, **Apulei** **corrigit** **Lipsius** & **Colinus**.

Cotim **sico**. 1. **seco** **ex** **Lactantiō**.

Cōtinus Gr. **Olivā** **leśna**. **Sārbierstie** **drze-**
wko. **Sārbierstie** **drzewko**. **Szárkar** 2.

Cōtio **sub** **Intręczyā**. **Conana** **orum** **Sigā**

Cōtōnēa **herba** **sub** **Prāgniente** 3.

Cōtōnēum, & **Coconeum** **malum**. **Pigwā** **ex**
woc **Awitten** **apfel**.

Cōtabum **facio**, **Plāstam**.

Cōtābus Gr. **Riāst** 1. **Trāst**.

Cotula **fatida**. **Psi** **tumien**.

Coturnium, i. **gutturium**, **priscē** **Fest** **Scalig**.

Cōurnix, **Przepiorēkā**. **O** **quidam** **producent**
corripuit **Ovid**. **Ein** **Wachtel**. **Ecce** **coturni-**
ces inter sua praelia vident. **Ovid**. **epith.** **Pla**. **pē-**
grinā, **advēna**. **phr.** **Māterēra** **phoebi**. **Rēgum** **grā-**
tissima mēnsis. **Sēdula** **per** **stipulas** **tēnēra** **cūm** **proli-**
cōtūrnix **pascitur**.

Cōtūrnix **maior**, **Chrościel**.

Cōūla, **Cōtyla**, **cotyle**, es Gr. **Rubek**/ **Ror-**
gak/ **Polpostakā**/ **Stāwowych** **kości** **konce**.

Cōtylēdon, **ōnis** Gr. **Rozlog** **kiele**. **Rzēsā** 2.

Stāwowych **kości** **konce**.

Cōtios **sodalis**. **Sodomcyt**

COV

Cōuinārius. **Wojnicā** & **sub** **Woz** **wolenny**.

Cōuinus. **Woz** **nakęcy** **Kędwan**. **ein** **krieg**
wagen.

Cōum, **Latine** **Jatzmowe** **wiāi**.

Cōum, Gr. **Jedwab** **Coutor** **Spolkuis**.

Cōus Gr. **Rostek** **rucente** **szęśliwe**.

Cōxa, **vd**/ **Rirsē**/ **Rosē** **udowa**. **Cōxēn-**
dicum **herba** **Rzēsā** 2; **Cōxēndix** **Biodro-**
dromy **staw** **Lopātkā** 3. **vd**. **Stāwowych**
kości **konce**. **die** **küste**. **Coxim** **Rostka**
szymy **sie** & **sub siedze** 9. **coxon**, **coxus**,
Chromy.

CRA

Crabatus **lego** **Grabatus**.

Crālro, **m**. **Sierfen**. **Ein** **Hornis**/ **Wespe**.

Aut asper crabro imparibus se miscuit armis. Virg. **E**.
mith.

CRA.

epith. Fērus, fērox, celsus, virens, viridis.

Cracca, Wyk/ Ledzwiec. Cracentes, Craceo, in Siguply Grambe, es, Gr. Kapusta czar-
na. ein garug Kappystil.

Cranium, Gr. Czaská glowy. hien Schal

Crápula, Gr. Płanstwo 2. Glowy bole nie od
płanstwa. Trunkenheit, un daraus ent-
stehendes Kopffweh. It male digesti si cra-
pula sebi et escis. Ser. syn. ebrietas *epith.* furiosa,
audax, impavidā, fugienda, horridā, Ebrietas.

Crapulatus, Crapulentus. Płany 1. Cráp-
ulolus, Opily, Cras. Juro 1. 2. Morgen.
Dic mihi cras illud, posthume, quando venit? Mart.
pbr. Crastina lux, dies, aurora. Crastinus Sol. Quam
primum crastina celo Punicis invecta rotis auro-
ra, rubebit? Cum crastina fulserit eos. Crastina pu-
nicos cum lux detexerit ortus. Et lux cum primum
terris se crastina reddet: ubi primos crastinus ortus
exullerit Titan, radique retere rit orbem.

Crasis, uel eos f. Gr. Mischanie 1.

Crasis, medicorum Gr. Kompleksia.

Crasis, Grammaticorum, lege infra Synaresis.

Crassamen. Ostoiny. Mul 2. Gęstość. Zę-
tego co Drożdże.

Crasse, Miasso. Grubo 2.

Crassico, Miassico, Gęście. Tyis Twar-
dzię. (stosć

Crassitudo, crassamentum Miassosć. Gr-

Crassus, Miass/ Gęsty 1. Gruby 2. 3. Tlu-

sty/ Gęsty. Dick, syn. Densus, opacus,
pinguis, spilus.

Crastini, Crastino, Juro 1.

Crastinus, Jureysy. Morgig. Ordine re-
spicies, nunquam te crastina fallat. Virg:

Crastis. Plin. l. 26. 1. 10. corrigit Dalecamp. legens
Crastigonon.

Cratagon, Cratagos, sub Niesplig 2. Bu-
span 1.

Cratagonum, Cratagonum, Gr. Plodzie-
niec 1. brenkraut.

Crater, eris m. Gr. Cratera Czara 1. Czaska.

Vscie 1. Burna czaska. Orchlon piekielna.

Crinichal/ Pocal. Indulgent vino, & ver-
tunt crateras ahenos. Virg. syn. Patera, calix ep-
ahenus, inauratus, coruscus, impressus, profundus,
latus, pulcher, splendens, gratus, signifer, undans,
latus. Por. Gestat cratera coruscum. Crateras lati

CRE

129

statuunt, & vina coronant. Quam dulce aurato, su-
sum cratera falernum. S. poculum patera.

Crater philotēsius, Wilkom.

Craterites, a gemma praedura flava Plin. quasi a forti.

Craterra, a. Miadro. Crates, uel. Brata 1.

ein egge hurd. Crates dentata, Brona.

Crates favorum, Dianie. Crates texta.

Plot 3. Crates stercoraria. Gnoiowst.

Cratēterion. Gr. Milk Buchenny.

Craticula Craticulum, Bratka. Rost. Ein

Rost. Parva tibi curva craticula sudet ofella.

Hor. *epith.* Ferrēa, ardēns, candens, fervens, accen-
sa, ignita, supposita, atra, nigra.

Cratio, uel. Braca Bronuiz.

Craticius, Braciasty. Ti, si a Crates, brevis
si a Cratio longa

Cratius paries Scianā 3 dęst Zapierzenie.

CRE

Creabilis, Stworzysty. Creagra, Gr. Wz-
delca 2. Ein fleisch gabe

Creatio. Tworzenie Obieranie urzedu

Creator, Sprawca. Stworzyciel Fundator.

Creatus & cretus Stworzony. Creatura.

Eschaffen. Esto precor memores, qua sita stir-
pe creati Ovid. syn. Genitus, productus, satus: ex
nihil factus.

Creber, Gęsty. Dziurkowaty/ Offt/ viele

mahl. Non tam creber agens hyemem ruit a quo-
re turbo, V. syn. Frequens, densus, repetitus, mul-
tus, plurimus.

Crebra vestis, sub Tratkany 2.

Crebra Crebre Czysto 1.

Crebreco, crebesco Czysto co cynie/ Wszę-
na sie co Rozglasa sie Gruchneto. Je lāns

get ie mehr zunehmen. Crebescunt, optata
aura portusque patet. V. syn. increbreco, creasco,
augēor, vel vulgor, divulgor.

Crebri. Viele czego 1. Crebrisurus, Ostro-
zenie. Crebritas, crebratudo Wszęganie.

ERbsigkeit Crebriter Czysto 1. Crebro, Czes-

sto 1. Gęsto: & sub Dziurkowaty. Offt/

bieimahl. Est mihi purgatam crebro qui per-
sonet auram H. syn. Sape, saepius frequenter, non
raro.

Credibilis Podobny 1. 4. Glaublich. Cre-
dibile est, ipsos consulisse Deos Ovid. syn. Fidem me-
rens; non superans, Cui credere fas est.

Eez

Credibi-

Crēdibiliter, Podobnie 2. glaublich.

Crēditor, Wierzytel. Pożyczalni 1. Der einem Geld vertrauet. Solvas censeo, Sexte, creditori. (Phal.)

Creditum, Pokład 1. 2. 3. Powierzam żwierzam sie Poruczam/ Vfam 1. Tusa Pożyczam 2. Miniemam Borguis. & sub Puszczam sie ná morze. Glauben/ vertragen. Nec cito credideris, quantum cito credere ladat. Ovid. syn. Fido, confido, committo, vel fidem dō, habeo, adhibeo phr. Nimum nē crēde cōlori. 6. fido.

Crēdulitas, Lekkiowierność/ Leichtfertigkeit zu glauben. Et tumidus Galla credulitate fruar. M.

Crēdulus, Lekkiowietny. Wierzacy łatwo. Podobny ku wierzeniu, Pěwny, Leichtglaubig, Credula res amor est subito &c. Ov. Crēmāster, erū in Gr. sub Jądro 2. Crēmāzio, Palent 1. ein Brand. Crēmbalon, Gr. Dremla. Crēmētum, Rośnienie. Crēmialis, sub Susi drewny/ Crēmium, Skwarcie. Dremkà suche. Susi drewny.

Crēm o, a Pale 1. Spalić 1. Brennen. Det tua succensa membra, cremanda pyra: Ovid. syn. ūro, exūro, cōmbūro, ādūro, incēudo, inflammo. 6. Pro Incendo.

Crēmor ari Gora Wsplongé/ Crēmor oris

Rasá tarta/ Polewka/ Milchram Saftl.

Crēmor hordeib Bieleldo/ Crēmor lactis, Smioraná/ Crēna, Názynanie wrab 3.

Crēo, Stwarzam/ Obigram ná urzad/ Rozdzę/ Cynie 1. Koronuis. Nábawiam Erschaffen. Emincat, magnique immensa creaverit orbis. Pr. syn. Prōcrēo gigno, prōduco. phr. ex nihilo efficio, effingo, facio; conflo.

Crēo sacerdotem, Poświacám, Crēor, Zostaje gym. Crēocaccabus Gr. siekáninà 2. Crēodates, a. m. Gr. Krąggy.

C R E P

Crēpas, Rozá. Crēpax, Trzeszczacy.

Crēperus, Wapliny. Ungewiss zweiffelhastig. Exaquaťq; sunt creperi certamina belli. L. syn. Dúbius, ancēps, incertus.

Crēpiculum, crepidulum, crepitulum. Polatka.

Crēpida, crepidula, Pántofla. Pantofeln. Sed tales crepidas ligare cura. (Phal.) (Calceamen-

tum in usu apud Græcos.) Non hic qui in crepidula Græcorum ludere gēst. Pers. A crepitu duci debent, non a Græca voce qua primam longam habet, Sipontin. P. Moselanus.

Crēpidarius, subst. Szwiec/ Pántoflars.

Crēpidarius, adiect. Szwiec/ Pántoflars.

Crēpidatus, Pántofle noszacy.

Crēpidine cōerceo, Obrabiam 2.

Crēpido, inu. Brzeg 2. 4. Krániec.

Crēpi, Gr. Plácek. & herba ignota Plinio.

Creptacilla, orum, apud Lucret. aliqui legunt. Creptacilla. Lambini: Gifani.

Crēpitaculum, Alekorka/ Gregorka/ Gruchorka/ Brzadło. Schallen. Allicit, & tremulis quassat crepitacula palmis. N.

Crēpito, Gruchoc/ Trzeszczę/ Glegoc/

Chrupa/ Alekoc/ Alapam/ Szczękam zęba

má. Gerauschn machen polier n. Illice si leni

crepitabat bractea vento. Virg. syn. Strēpito, strideo, sōno. vede Crepo.

Crēpius, w. Grzmot/ Trzask 2. Trzeszczanie

Chrobot/ Gruchot/ Chrupanie/ Szczęp/

Szum/ Szczęst/ Alapanie/ Alast 1. Puk/

Chrzest/ Szczękanie zębomá/ Wiartu przy

rodzonego upuszczenie. Anall/ Thon. --

Incenso crepitum dedit aurea fundo. J. syn. Strēpitus, sōnus, sōnitus, frāgor. epith: Sōnorus, hōrribilissimus. vide Sonitus.

Crēpos, as, Strzypie/ Trzaskam/ Rospuknó

stę/ Pádám sie/ Pukám sie/ Mowię głośno

Chelpie sie/ Krucze/ Wiartu przyrodzone

go upuszcic. Thönen. syn. Sōno, pērcrē-

pō, crēpito. phr. Crēpāt ad mēdios laurus ādulta fōcus. Mānibus faustis tēr crēpiere fōcos.

Crēpundia, orum, Czasko/ Nośenie. Bini-

dergaaben, --- Pueriq; crepundia parvi. P.

epith: Pūerilla parva.

Crēpūsculascens hora. Mierch. [wy]

Crēpūsculo, 3 mrokiem. Crepulus, Wszakli

Crēpūsculum, Swit/ Zorza wieczorna/

Mierch/ & sub Noc 1. Die Morgentrotz

obet Demmetung. --- saturas ad prima cre-

pūscula lustret. Ovid. epith. Obscūrum, sērum, nō-

āurnum, rūbicundum, nigrum, vespertinum. phr.

Confinia noctis. Dúbix crepūscula noctis, extrema

pērdacta pars lūcis. Nox prima. Trāhērent cūm sē-

ra crepūscula noctem. Pēcudes rēvōcant cūm sēra

crepūscula pāttas. Sērus sub nigra crepūscula vesp-

ulima

CRET

ultima pars lucis, primaque noctis erat. Noctem, ducentibus astris. In noctem vergente die, inducunt nocturna crepuscula noctem. Tempusque subibat, quod tu nec tenebras, nec possis dicere lucem. Sed cum luce tamen dubia confinia noctis. *vide Vesper & Aurora.*

Crepusculum incessit, Mierzcha sic.

Crepuscus, dicitur crepusculo natus. ut Lucius, luce natus. Varro, Wiegotet.

Creleo, Roste/ Rostam sic/ Przybwa ege/ Przytasta/ Sili sic/ Pogarsia sic.

Wachsen/ zunehmen. Altag, nativo creverat herba solo. Prop. syn. Auger, adauger, augesco, extendor, accresco.

Crepinus, & Crispinus, B. Cietnie 2.

CRET

Creta, cretula, Kreta/ Kres zawodniczy.

Kreyte. Illa prius creta, mox hac carbone nati. E. epith. alba, tenax, pueris, cimolia.

Creta argentaria alba, Trypetia. Creta figuratis, Glina biala/ Glina zdunsta. Creta nora, Prov. Pochwalam. Creta lutoria, Czet niblo.

Creteus, creceus, Kreciany/ Krecowy.

Von Kreyten gemacht. Cretaceis oronibus latus facit. (Scav.)

Creteus designator, Stanownicz.

Creta fodina, sub Krecny.

Cretaria ambitio, Persi. pro candidatis.

Cretatus, Kretowany. Kreytet. Quam creta timet Fabula nimbium. (Phal.) syn. Creta obductus, coloratus, fucatus.

Creterra, Wiadro. Cretio, Driedzigenie.

Crethmos, Gr. Sol habia tiele.

Creticus, Cic. Pes trisyllabus, extremis syllabis longis media brevis constans, ut scripserant. Pradam proteris in mare Creticum. (Alcaic.)

Cretosus, Krecny. Kreytachtig. -- Mycenen, cretosag, rura cimoli. Ovid.

Creturas, Obsiewiny. Cribellatus, Presies many. Cribarius, Sitny. Cribro, Presiewam.

Cribum, cribellum, Sito 1. 2. & sub Duz siat. Lin Syb. Lac solet, utve liquor rari sub pondere cribri. Ovid.

Cribum areale, cribum cereale, Opaska.

Cribum ruderarium, Krasa mulasta/ Kres

CRIM

foro mulastie. Cribum pollinariu. Pytel, CRIM

Crimen, Grzech/ Winat. Zarzut 1. Obwinie

nie 2. Niecnota. Lin Laster. Fama, non fito crimine, crimen habet. Ovid. syn. Scelus, nefas delictum. malum, piaculum, peccatum, noxa, vitium, culpa, facinus, flagitium, erratum, commissum. epith. Noxium, pravum, injustum, sceleratum, infandum, dolosum, damnable, perfidum, occultum, inexcusabile. phr. Commaculare manus, scelerato, crimine. Sentes ausus. Scelerata, libido, infandum crimen passa nefasque grave. Deestanda lues & in excusabile crimen. Criminis injusti turpia signa patitur. Non ego mendolos ausum defendere mores, falsaque pro vitis arma movere meis. Confiteor, si quid prodest delicta fateri, in mea nunc demens crimina falsus eo. *vide Scelus.*

Crimen diluo, dissolvo, purgo. Ogyssiam

Crimen majestatis, perduellionis, Kryminat.

Criminalis actio, criminale judicium, Sprawa/ Sad o glowe.

Criminaliter, Ostro/ sub Prawnie.

Criminatio, Obwinienie 2. Winowanie/ Zadanie/ Sikalowanie/ Lzenie/ Porwaz.

Criminator, Porwazca. Lasterer. Cum illum reposees criminatorem vicum. (Jamb.)

Criminor, crimino, Odnosze/ Zadaie co sroz mornego/ Obwiniam/ Porwazam/ Wyelas dam sie. Lasteren. Nec crimineris impios.

(Jamb. Dim.) *vide Accuso.*

Criminosa actio, Sprawa karania godna.

Criminose, Porwazliwie/ Przygannie.

Criminosus, Porwazliwy/ Zarzutny/ Przyganny/ Wlasz plowy/ Wada maiacy. Lasstetig. Quem criminosus cumq, volet modis. Alc.

Criminosus liber, Pastwil.

Crimini, Gr. Grys 1. Krupa.

Crinale, Przedzielnica. Haathaube/ Haars nadel. Et madidos myrrha curvum crinale capillos. Ovid.

Criminalis, subst. idem, Das zum Haat gehoert. Solcite criminales vittas, capite orgia mecum. V.

Criminalis, adiect. Wlosowy.

Crinanthemon, crinonia, Gr. Lilia i.

Crines senti, crines septem, sub Plory. Die

Haar. Dulcis compositis spiravit crinibus aure. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

ro. Virg. syn. Capilli, coma, casaries. epith. vag,

crōsēi, dōrāti, flāvētes, cōmpti, cōmpositi, cōnnē-
xi, hirsūti, aurāri, dēcentes. *vide Capilli.*

Crīnes propenduli, anieventuli, Cupeynā.

Crīnītus, Crīniger, Rosmāry. *Haarichr. nec metues atro crinitas angie sorores. Ov. 8. Comatus.*

Crīnile, Crīnīcā. Crīnīor, Wlosami obras-
tam/ Crinis, m. sub Wlosy. Crinis ful-
guris, stella. Promien.

Crīnōrrhōdon, crīnon, Gr. Lilia gerypona,

Crīobōlium, Gr. Rzeźniczy warstka.

Crīodōce, es, Gr. sub Taran.

Crīomāchia, Gekli. i. arietum pugna.

C R I S

Crīsimus dies, Gr. Dzien lekarski.

Crīsis, ios, eos, f. Gr. Choroby odmianā.

Crīspans pignum, Glader.

Crīpsifulcans, crīpsifulco, Strzepis.

Crīspo, Redzierzawie/ Strzepis/ Porzysam/
Kraus machen. Bina manu lato crīspans ha-
stilia ferro. Virg. syn. ūndo, fuchūo, vel vibro,
quātio, quāssō.

Crīspor, Strzepis sie/ & sub Lsne sie.

Crīspatus, Crīspulus, crīspus, Redzierzawy.

Crīspus undatim, Glāndrowany. Kraus.

syn. Cirratus.

Crīsta, Czap/ Federpusz/ Grzebien u Furā.

Ein Hanenkamm. Item Ein Federbusch auff

dem Kriegshelm, epith. Gōmans, rucila,

terrīfica, alta, cōrūscā, hōrrēns, ūndans, micāns, ē-

lata, minax: splēndida, rēfūlgēns, effūsa, surgēns,

terrībilis, formīdabilis, militāris. *phr.* ūndantes rū-

tilānti in vērtece crīstā. Trēmunt in vērtece crīstā

sāngvīnē. Crīstā quātūcūq; aūra vōlāntem ūndāntes

cāsside crīstā. arma inter, gālēasque vīram crī-

stāsque rūbēntes. attōllam exēlso, tūmēfāctas vēr-

tice crīstas. Arē cāput fūlgēns, crīstāqua hīrsūtus

ēquīna. Cāvo prōtēgit arē cāput.

Crīstātus, Czubary. Das ein Kamm oder

Strauß har. Crīstātāz, sonant undig, lucis a-

ves. Mart.

Crīstula, Grzebien u Furā/ Czub.

Crīthe, es, Gr. Jeczmyk na oku.

Crīthamum, crīthmum, crīthmus, Gr. Sol

bābia siele.

Crīticus, Gr. Probierz/ Wykladacz. Richter

ut Critici dicunt leviter curare videntur. H.

Crīnicus dies, Dzien lekarski.

C R O

Crōāta, crōātia sub Rarwar.

Crōcallus, u, Wsniowy kamien.

Crōcātio, crocīnus, us, Krakante.

Crōcēus, Szafanny/ & Zolrogerwony.

Saffransfarbig. Invitent crocēi halantes flo-

ribus horri. Virg. syn. Rutilus, lūcēus, flāvus.

Crōcias, a, m. gr: Szafanek kamien.

Crōcinum, crocomagmasis, Gr. Szafanowy oleiek.

Crōcinus, crocatus, Gr. Szafanny. Wie

Saffran. Fulgebat crocina candidus in tunica.

Car.

Crōcio, u. Producit primam Renatus, forte a

Graco. Krage 1.

Crōcis, idē, f. Gr. Póiegnik 1.

Crōcito, Krage 1. Schreyen wie ein Ra-

ab. Et crocitāt corvus, graculus at fringulat. Ph.

Qui a Crocio ducunt. O & I producant: qui a Cro-

as. I corripunt. Auctor Philomela quisquis ille est,

utramq; corripit. sed apud Plautum aliqui idem fa-

ciunt. recentiores tamen pro voce Crōcitabat apud

Plat: legūt Crōcibat, utraq; longa & rectius, aliqui Cro-

cibat. O, quam brevem putant gemino c c fulcientes.

Croco, as. Sipont. idem Crocio.

Crōcodilēa, sub Rrokodol (trudna,

Crōcodilinus, crocodilides, a, m. gr. Mowa

Crōcodilium, Gr. Uset garmy.

Crōcodilus, Rrokodil. Ein Crocodill.

Crōcōtia, a, crocorula, crocorularius, Szā-

ca bialogłowska.

Crōcōtilus, Crotilus, sub Maly/ Szeguply.

Crōcōtinum, Chleb zolry.

Crōcum, crocus, Gr. Szafan. Saffran.

Crōcūta, Gr. Wilt murzynski.

Crōlalia, orum: sub Perlā.

Crōtalistria, e Graco, Boćian/ Alekorkā.

Crōtalum, Gr. Brzaskadlo/ Alekorkā. Ein

Schell. Crīspum sub crotalo docta movere la-

tim. Virg. syn. Cymbalum.

Crōtālus, crotōn, Gr: Alekorkā/ Alekzowia

nā/ Alekz 2. Pollierbaum.

C R U

Crūciābilis, crucius, Okrutny/ Pezykty/ Ch-

Cruciabiliter. Okrutnie. (skt.)

Crūciamentum, cruciabilinas. Młkā/ Trapi-

nie Rarwānie.

Cr

Cruciāns canterius, Bon clesko nosiacy.
Cruciarius, Szubienignik / Wyświecony /
Smagantec.

Cruciata, Tylicz, Cruciator, Morderca.

Cruciatus, us, Meka / Trapienie / Vrapienie

Pein / Quaal / Marter. --- Lateris cruciati-
bus uror. Ovid. *syn.* Poena, supplicium, tormen-
tum. *epith.* moestus, si-ſphius, ferus, horridus, se-
verus. *phr.* Molitur inortem & saxis cruciatibus in-
stat. & cruciatu ambos pāsim afficiebat atroci si-ſy-
phus labor equalis cruciatibus ossa corripit. *vide*
Dolor, Supplicium.

Crucifigo, cruci figo, suffigo, do, Bezysie.

Crucifigen, O Praeses, crucifige, cito crucifige,
nec unquam. Calc. *phr.* Membra crucifigo, affigo,
suffigo, in trābe figo. in cruce tollō, infami sū-
spendere trūco, erecto affigere ligno; inortem
affigunt trābibus per mūtū nexis. Nūda dehinc tēn-
dunt trāsvēso brāchia ligno. Diversaque ambas
affigunt cūspide pālmās. Hinc atque hinc, mūcro-
ne pedēs tērebrantur eodem. Fūestō affigere ligno
& recto distēdere ligno affixum, & lenta paulatim
pēdere morte, eripere vitam suffixo stipite. Sūspen-
di in, vel ab arbore. Supplicio infādo dūros finire
labōres. Sālus hominū infāda trābe nexa pēpen-
dit.

Cruciatu, ti, Cruciger, Polgrośa / Bezysak.

Crucio, Bezysie / Meko / i. Trapie. i. Pei-
nigen / plagen. Quantum sic cruciat lumina vē-
stra dolor. P. *syn.* Tōrquēo, vēxo, āgito, prēmo,
āngo, mādo, afficō, affligō, cōficio. *phr.* Cladi-
bus innumēris miseram vēxavit. 6. *Affligo.*

Crucior, Grāsuis sie / Grysis sie / Przykro mi /
Trapi mie co.

Crucis figura, Crucis signum, Kryś.

Crucium vinum, Winsto.

Crudaria, sub Zylā Krusowa.

Crudeliter, crude, Okrutnie / Surowo

Grausamlich. Crudeli officio nimium crudeliter
psi. Mart.

Crudelis, Okrutny. Grausam. Tollere hen-
fortuna, quis est crudelior in nos. H. *syn.* Sævus, ā-
trox, ferus, ferox, trūx, dirus barbārus, dūrus, inhū-
manus, truculēsus, ferreus, acerbus, immanis, crū-
entus, effērus, tēter, immitis, fūrens, inclemēs, ā-
sper, improbus, sanguinēus. *phr.* Sanguine gāu-
dens. Prēcibus mānsvēscere nēscia cōrda. Crūoris,
cādis avidus, cūpidus. Multa cāde crūentus, mā-
dens indocilis fēci. Dūrior aquoribus, aquore

quōvis aspērior. Quem nec lōga dīes, pīetas nec
mitigat ūlla. Sēd nullis ille mōvētur fētibz, aut
vōces ūllas trāctabilis audit. Ferrum & scōpūlos
in pēctore gēstat. in dūro stat tibi cōrde silex Mītus
invēni quam te, gēnus omne fērarum. Dūris gēnū-
it tē cāribz hōrrens. Caucāsus, Hīrcānaque ād-
mōrant ūbēra Tigres. Tē lāpis, & mōntes, innātā-
que rūpibus altis Rōbōra, tē sava prōgēnūere fērx
Dūros sīlices, sōlidumq; in pēctore ferrum, atque
ādāmānta gērit. Nōtus fēritate Lycōn. Saviōr ēs
trīsti Būsiride, saviōr illo. Qui falsum lento torru
it igne bōvem, āsper & improbus ira. Gēns sava ā-
vidīssima cādis. Nēc visu facilis, nēc dictu affābi-
lis ūlli! Insignes fēritatē viri o diris bārbāre fā-
ctis. o crudēlis ait. Fērus atque ip̄sis trūculētor
Lūris. Quān fērus & vēre ferreus ille fuit. Nēc mo-
stis lachrymis, nēc blānda vōce mōvēris. Saviōr
Hīrcāna sublātō Tigride fētū. Sive hōmīnes, vix
sunt hōmīnes hōc nōmīne digni. Quānque lūpi
sava plus fēritātis hābent. Tua sunt sīlices circū
prēcōrdia vēnā, & rigidum ferri sēmina pēctus hā-
bet. Præ tē nōn dūti mōntes, nōn rōbōra dūra.
Dūrior est glācies pēctore nūlla tuo: Nōn ādāmas
præ tē dūrus nōn marmōra dūra: Dūritiem vincunt
nūlla mētālla tūam. Nātūramq; sīmul, frātremq;
hōmīnemq; crūentus tēxit. Gāudet perfūsus sāngvi-
ne frātis. Quenā tē gēnuit sōla sub rūpe Lēxā.
Quod mārē cōnēptum spūmāntibus tēpuit ūndis?
Quæ Sūris? quæ Scylla vōrax? Quæ vāsta Chāry-
bdis? Tāllā qui reddis prō dūci prāmīa vīta? Nēc
ūlque ādēo sunt cōrda fērocīa nōbis? Pēctore sub
nōstro nēc mēns tām bārbāra vivit. Nātus es ē scō-
pūlis nūtritus lācte fērino. Tūc me de Tigride
nātam. Tūc ferrum at scōpūlos gēstare in cōrde
fātēbor. Quid mēmōrem infādas cādes, quid fācta
Tyrānni tētera? Nēmo ādēo ut nōcēat barbārus
esse sōlet.

Crudelitas, Okrutienstwo. Grimmigkeit /
Grimm. Crudelitate non metu mortis tremens.

(Jamb. *syn.* Fēritas, immanitas, barbāries, savitia,
savities, inclemētia, dūrities, aspēritas, fērocīa,
acērbitas, ātrocītas. *epith.* inhūmāna, fērina, crūen-
ta, hōrrenda insana, immitis, dūra, invida, cāca, fū-
rīosa, prēcēps, fēra, scēlērata, fūribūda, impāri-
ens, tēribilis, odiōsa. *phr.* tētera mēns. Mēns crū-
oris āvida. Mēns fēcti indocilis, ānimus fērox. Fēri-
tas ināmabilis. Nēscia fēcti Barbāries. Nil illasum
scēlērata fēliquit Barbāries, & barbārus infremīit hō-
ror. Quid non sava dōmat dūra inclemētia mōr-
ris? Dūrities, pīetati inīmīca rēsistit fēctibus & fū-
da cōntēmnis vērba prēcāntum aure. extīnēre fū-
rēntem savitiām.

Crudelitatem exerceo, expleo, depromo, sa-
turo, Pāstwis sie. Crude-

Crūdēlco, *Tatrze sie/ Pogatſia sie/ Sili ſie*
Rau werden. ſin in proceſſu caput crudeſcere
morbus. Virg. ſyn. Rēcrūdēlco, ingrāvelco, augēor.
Crūdītās, *Mieſtrawnoſć/ Surowiſznā.*

Crūdīvōrus, *Surowo iedziacy.*

Crūdus, *Surowy 1. 2. 3. Nieodzysły 1. Okru-*
zny. Roh/ unzeitig. ſeu crudo ſedit pugnam
committere caſtu. Virg. ſyn. immāturus, dūrus, crū-
dēlis.

Crūēnātus, *Rwawy 1. Blutāchtig. Ecce*
cruentati redeunt, &c. Virg. Vide Cruentus.

Crūēnē, *cruentius, Rwāwo.*

Crūento, *Rwāwie/ Roſkrwawic kogo.*

Blutig machen. *phr. crūōre, ſāngvine fē-*
dō, rūpo, inficio, pēfūdo, ſpārgo, conſpērgo, im-
būo.

Crūentus, *Rwāwy/ Okruyny. Blutig. Ty*
zides multā vaſtabat cade cruentus. Virg. ſyn. Crūē-
nātus, ſāngvinōlētus. phr. Tūm crines ardēntia quē-
ſtra crūēntis rōribus, & terra mōrtētum aſpērgine,
mānāt. ibat pūrpūreus nivō de pēctōre ſāngvis.
Vide Sanguis.

Crūma, *tū, Gr. Brzękado.*

Crūmēna, *crūmīna, Kalerā/ Mieſek pienie-*
zny. Ein Beutel. Et mundus victus non deſi-
ciente crumena. H. ſyn. Mārsūpium, lōcūli. epith.
Plēna, rēferta, grāvis, dives.

Crūmēnīſēca, *Kreżymieſek.*

Cruor, *Brēw/ Juha. Schweiß Blut. ---*
ſparſo latē rigat arva cruore. Virg. ſyn. Sānies, ſā-
gvis. epith. obſcenus, tēpidus, cālidus, ātēr, rūtilus
ſedus, nīger. phr. Crāſum vōmit ore crūōrem.
Spārſo latē rigat arva crūōre, Pēr cāndida mēmbra
ſi ſūmānī cruor, ac tellus pēfūſa rūbēſcit. Tēpidum
que crūōrem ſūſcīpiunt pātēris. Cāndida pūnicēo,
pēfūdīt mēmbra crūōre. 6. ſanguis.

Crupellarius, *Riryſnik. Crūrales, Pożgody.*

Crūrales, *fasciā, Podwigi. Crūicrēpida,*
Okwānie. (ſlamante.

Crūriſrāgium, *crurifrangium, crurumſragiū, Nog*

Crūs, *cruſculum, Golen.*

Crus arboris, *Odziemet/ Pniak.*

Crūſma, *tū, Gr. Brzękānie.*

Crūſta, *Stup/ Storkā nā chlebie/ Brā/*
Bożuch 2. Przywara/ Skorupa 2. Tynk 2.
Posackā ſćian/ Szukā 1. Skrzydło 1. Lu-
piny 1. Złotniczy robory ſruk/ & sub Gry-

dā/ sub Lob. *Harre Rinde epith. Cōſta,*
dūra, prādūrā, frāgilis.

Crūſtarius, *ſubſt. Tynkarz/ Sutruiacy/ Siny*
cerz. Ein Verceſſler.

Crūſtarius, *adiect. panifex, Mārcepannik.*

Crūſtata, *orum, Plaw. Cruſtata humus fri-*
gore, Gololebz. cruſtatio, Tynk 2. cruſta
tor, Sutruiacy. cruſtatus, Skorupiasty/
Sādzyń/ Zmāzły Sutrōwany. (Hy

Crūſtatus ferro, *Okwāny. cruſtōſus, Ruz*

Crūſto, *as, Poiewam/ Tynkuie/ Sādze ſćian*

Crūſtula, *e, Posackā ſćian/ Okruſynā/*

Stup. *Rindlein --- Ingenium tantum no-*
ſa cruſula promit. H.

Crūſtula, *orum, Lākoči. Crūſtularius, ſubſt.*

Pāſtcrnik/ Mārcepannik/ Lākotnik. *crū-*

ſtūlata caro, *perna, Pāſtcr. cruſtulam,*

Androc/ Oplarek. *cruſtum, Szukā/ Talerz*

Cruz, *Krzyż 1. Subienicā 1, 2. Pal/ Zla-*

piez. Subienicznik. Ein Creutz Carmi-

ci duras prābuit illa cruces *Ovid. ſyn. Trābs, li-*

gnum, trūncūs, ſtipes arbor, rōbur, pātibūlum. epith.

lava, rigīda, crūēnta, arrā, āmāra, mīſēra; lūrida,

funēſta, lūctōſa, ſalūtīfēra phr. Crūcis lignum:

infāmis trūncūs Funēſta trābs. Fātāle rōbur. Teſſē-

ra Chriſtiādūm. Terror āvērni. Digna Dēo trābs hō-

ſpīte lignum. olim ſūpplicium māncipiis grāve. Nūnc

Rēgum cāpiti prācipuum dēcus, infelix olim fūē-

rat; tēraleque lignum. Sūpplicij gēnus infōrmis, trābs

hōſpīra lēthi: Nūnc prōpē nūmen hābet ſāncta ēi

vēnērābilis arbor: Hāc olim ſcēlēra impia Rēgē, ūr-

gebant pōēna ſontēſque hāc mōrtē nēcābant. totūm

Tūm nēque hōnos ērat; infāmi nēc glōria trūncō, ac

nūnc nūmen hābet Cruz dūcis āthērēi vēxillum ēt

forte trōphēum, Rōre quōd intinxit ſānguīnis illē

ſūi. ēn ſigno ſacrāta crūcis vēxilla cōrūſcant.

Crypta, *Gr. Grubā 1. Sklep podziemny/*

Ziemiantā/ Chlodnik 3. Piegarz.

Crypticus, *Gr. Podziemny. Verborgen.*

Cryptopōrticus, *Gr. Sklep podziemny/ Chlo-*

dnik/ & sub Kruganek.

Cryſtallinus, *Gr. Kryſtalowy.*

Cryſtallum, *Pśi len.*

Cryſtallum, *cryſtallus, f. Gr. Kryſtal/ Lob.*

Cresibia machina, *Pompā wodna.*

Cōcta,
y/ Siny

annit.
mus fri.
crusta
upiaſty/
(Hy
s. Reu
e ſciāny
ſynā/
ntum no-

is, ſubſt.
e. cry-
culum,
/ Celery
/ Zia
Carmif-
Trabs, li-
um. epith.
; lūrida,
lignam.
ar. Tēſe-
trabs hō-
ive. Nūc
ſlim fūe-
mis, trabs
ſancta et
Rēger, ū-
t. totum
rūnce, at
tilum et
minis ille
nt.

emny/
rgen.
y/ Chlo

/ Lod.

Cūto

Cūba, s. Łoże. cubatus, us, cubitura Leżenie
Cūbiculariorum decurio, magister, praefectus
Podkomorzy. 1.

Cūbicularis, cubicularius, adiect: Komorny/
Łojniczy 1. Bammerling, Cubiculario, osti-
ario, cunuchus. (Scaz.)

Cūbicularis, cubicularius, subst: Łojniczy 2.
an Komornik.

Cubilaria navis, Nawa 3 palacem.

Cūbicularus, Komorezasty.

Cūbiculum, Komora 1. Komorka/ Łojnica.
Schlaflammer. Sed a cubiculo lectuloz ja-
ham. (Scaz.) epith: Vatum, arcānum, dives, or-
natum.

Cūbicus, Gr. Czworogranisty.

Cūbile, Łoże 1. 2. Łożyſko/ Pogarek 1. Su-
ga/ Gniazdo. Ein Hammer/ Bett. Aut
quater ingeminant, & sepe cubilibus altis. Virg. syn.
lectus, thalamus, torus, stratum. epith: conjugale
arcānum, purum, latebrosū, dulce, rōseum, tene-
rum, occultum, tenebrosū, tepidum. phr. ignavo
tempus terit omne cūbili, enervant animos plūmōſa
cūbilia fortes. Cum subit auricōmus nocturna cū-
bilia Titan. Tepidōque trahunt ſecūra cūbili oīa.
ſide Lucius.

Cūbilia fenestrarum, Ramá.

Cūbion, cubium, Romanowe źiele.

Cūbital, cubitale, sub Wezłowie. Eine
Aemlähne. Fasciculus, cubital, focalia potus ut
ille. Hor.

Cūbitalis, Łożciowy. Einer Ellen breit/
lang oder hoch. cūbitalis litera, Wersal.

Cūbito, ad, Legam. Offr ligen. v. Cubo.

Cūbito emungitur. Proverb. Podly.

Cūbitor, Legawy. cūbitoria vestis, Szata
legalna.

Cūbitus, ii, cubitum, Łokieć 1. 2. 3. Rōś lo-
żkowa wielka.

Cūbitus, us, Legowisko/ Leżenie. Ein El-
bogen. Ter se se attollens, cubitoz innixa levavit
Virg.

Cūbo, Leże 2. Chorwie 1. Ligen/ ruhen.

Et timet in vacuo sola cubare toro. Ovid: syn: Jā-
deo, sternor, prosternor, recumbo, procumbo, re-
cubo, quiesco, requiesco, phr. Membra repōnere lē-
do, procumbere lecto, Defessaque membra marmō-
reo referunt thalamo, stratisque repōnunt. ſide La-
m, & Leham peto.

Cūbus, gr. Rōſtka figura/ Czworogranista

reg. Cūbus, Rōrca Arakowſkiego polo-

Cūcio, onis, zmigroſ/ Przekupien 1. (wica

Cūcūba, Sowá 1. cūcūbālum, Psinki.

Cūcūbo, Lucy sowá. Schreyen wie ein Nas-

htreul. Noctua lucifuga cucubat in tenebris. Ph.

Cūcūli flos, Smolanka.

Cūculla, sub Rāpicā/ Rāptur. 1.

Cūcullatus, Rāptur noſiacy/ sub Rāptur 1.

Cūcūllus, vel cuculus, cucuium, Rāpicā/
Gzegzółkā/ Tróbkā 2. Cudzołoznik/ Lenta

wy/ Fryciery/ Glupiec. Ein Hals-Rapp.

Tempora Santonico velas, adoperia cucullo. Juv.

Cūcūllus sagatus, Rāpá 3. Rāptur 1.

Cūcūlo, as, Rutám.

Cūcūlus, Gzegzółkā. Ein Guckgug. (Avi

notissima, quae in aliarum avium nidis ova parit, quod

ſciat ſe aliis invidiam) epith: ingrātus. u. medium,

breve in Philomila, & Verrepao: reliqui produciunt,

multi etiam hoc sensu geminum lſcribunt ſupra

Cūcūma, s. gr: Rōciel 1. Gārniec/ Sowá 1.

Chalupkā/ Grānat 1. Ein áhrin Kessel.

Cūcūmella, Rōcielek/ cucumula, Gārnuszel

Quantitas ut in Cucuma.

Cūcūmer, eris. & cucumis, Ogorek 1. Cus

cumern. Cresceret in ventrem cucumis, nec ſe-

ra comantem. Virg: epith: Tōrtus, intōrtus, cārū-

lēus, lividus, frigidus, āgrēſtis. ſyn. Tōrtusque per

herbam creſceret in ventrem cucūmis.

Cūcūmērārium, Ogorkowy ogródek.

Cūcūrbita, Rorb/ Bānkā 2. Ein Rārbs.

--- Cucumis, tumidus, cucurbita ventre P. epith:

Grāvis, pragnans, viridis, ſylveſtris, ūnca. phr: Tū-

midoque cucūrbita ventre. In latum demissa cucū-

rbita ſerpit.

Cūcūrbita ſylveſtris, Roloſwintyda.

Cūcūrbitas adhibeo. admoveo. Stawian

bānki. cucurbitinus, Rorbásowy. cūcūrbī-

tula, Bānkā 2. Cūcurrio, us, Rokorykam.

Cūcus, Gr. Gzegzółkā.

Cūdo, us, Ruiz/ Bile pientadze/ Młoce.

Schlagen/ ſchmieden/ mánſen. Mulciber A-

tnais fulmen cudebat in antris. M. ſyn. excūdo, prō-

cūdo. ſide Procudo.

Cūdo, onis, Szyſakowa czapka. Ein le-

derne Bettelhaub. Scipio contorquens haſtam

cudone comantes. S.

FF

Gūa,

Cūja, sub **Czyi**. **cūjas**, **ath**, 3 **kgd** **rodem**.
cujaris, **u**, **idem**, & **Arctorego** **rodu**. **cui-**
ciūmōdi, **cujusmodicunq**; **Jaki taki** 1. **cu-**
jus, **a**, **um**, **Czyy**, **cujus generis**, **cujus no-**
ra, **cujusmodi**, **Jaki** 1. 2. **cujusdammodi**,
Jakis. **cujusquemodi**, **Wpela**.

CUL

Cul, pro **Quali**, **prisce Jaki** 1.

Cūlcita, **culcitra**, **Māterac**/ **Platek** **do okā**
Pietrzyńa 1. **Poduska**/ **Siedzenie**/ **Podsta-**
wek 2. **Lin Pflaumen** **Unterbett**. **Tertia**
nec vacuo cessaret culcitra lecto. **Juv. syn.** **Pūlinus**,
lectulus. **epith**: **Facilis**, **picta**, **lēvis**, **phr**: **Mōlli tū-**
mēat facilis, **tibi culcitra plūma**.

Cūlcitra **subalaris**, **Węzłowie**. **culcitella**,
culcitulla, **culcitrula**, **Poduska**. **culcare**
lābrum, **Poltādēk**. **cūlcāris**, **Rufny**.

Cūlcōla, **culiōla**, **orum**, **Lupiny** 1.

Cūlcūs, **Gr**, **Buśa**/ **Bloda**/ **Rubel** **stozang**/
Wor **stozang**.

Cūlex, **m**, **f**. **Romor**. **Lin Mücke**/ **Schna-**
de. **Qua in nistro culices**, & **catera** **ponunt**.

Luci epith: **Mālus**, **infirmis**, **rōtundus**, **tēnūis**, **lēvis**
exilis, **ārius**, **vōlitāns**, **impōrtūnus**, **vāgus**, **mōlēs-**
tus, **vāgābūndus**, **mōrdax**, **exiguus**, **pārvus**.

Cūligna, **Rubet**/ **Diban** 2.

Cūlina, **Ruchnia** 1. **Żgliśce**/ **Prymet**. **Rās**
he. **Captum te nidore sua putat esse culina**. **Juv**
epith: **Nigra**, **pūrida**, **ūncta**, **crāssa**, **pingvis**, **āngūsta**,
fatida, **fūmōsa**. **Phr**: **Cārens** **crebris ignibus** **alget**,
adhuc nitido clausa culina fūco, **īpla** **dabit laūtas**
ūncta cūinā dāpes.

Cūlinārius, **adict**. **Ruchenny**.

Cūlinārius, **subst**: **Rucharz**.

Cūlix **herbā**, **in cuius trita succo semina cucumerum**
macerata, **sine semine gignunt cucumeres** **Plin**.

Cūlleum, **Ruśa**/ **cūlleus**, **Wor** **stozang**.

Cūlmārius, **Żdziębny**.

Cūlmen, **Wierch** 1. **Żdblo**/ **Popłie**/ **Dach** 4
Gipfel/ **Spis**. **Solaq**, **culminibus ferali carmi-**
ne hūbo. **Virg. syn.** **Cācūmen**, **āpex**, **vērtex**, **fastigi-**
um. **epith**: **sūblime**, **āltum**, **sūmmum**, **cēlsūm**. **vide**
Cacumen.

Cūlmen **fabarum**, **Bobowiny**.

Cūlmētum, **Ściernisko**/ **Rzysko**.

Cūlmus, **Żdzięblo**, **Śloma**/ **Bobowiny**. **Śalm**

CUL

--- **Et fragili iam fringeret hordea culmo** **Virg.**
syn. **Cālamus**, **stipula**, **āvena**. **epith**: **cērēālis**, **ūn-**
tēner, **lāctāns**, **flāvēns**, **spicēus**, **flāvēscens**, **crōcēus**,
frūgifer, **vērnanus**, **spicātus**, **ferax**, **fēcūndus**, **āureus**,
pāndus, **cūrvus**. **phr**: **Cānis** **flāvēscit cūlmus**, **āritus**.
Grāvidis **prōcūmbit cūlmus** **āritus**. **Virides** **āgitant**
cum flāmīna cūlmos. **Tūrgēscunt** **lāctēntibus** **hōrdē-**
cūlmis.

Cūlpa, **Winā** 1. **Lin Schuld**/ **Ursach**/
Sehl. --- **Tacita sudant praecordia culpa**. **Juv.**

syn: **Nōxa**, **dēlictum**, **vīctum**, **crimen**, **scēlus**, **pēccā-**
tum. **epith**: **tācita**, **sōrdida**, **ōpēta**, **lātens**. **phr**: **Pa-**
de cōntāgia cūlpae, & **tu infāmis** **ēris**, **cūrpique** **nōtā-**
bēre cūlpā **sūis**. **Tācita** **sūdant praecordia cūlpā**, **ō-**
pēta, **cōnfēcia cūlpae**, **cūncta** **pāyet**. 2. **Crimen** **Scēlus**

Cūlpabilis, **Przyganny**. **Scheldbar**.

Cūlpāndus, **Stroformānta** **godny**.

Cūlpātio, **Winowānie**/ **Przygāna**.

Cūlpūto, **culpo**, **a**, **Winuty**/ **Gania**. **Schel-**
ten/ **beschuldigen**. **est** **lēpidum** **bellum**, **cūm**
cūlpāt **āctus** **āctillum**. **syn.** **āccūio** **incūto**, **insimūlo**.
vide **Acusor**.

Cūltā, **orum**. **Rola** **sprawiona**.

Cūltellatur, **sub** **Trzowary**/ **Oftry**.

Cūltello, **a**, **Trzynam**/ **Rownam** 1.

Cūllēllus **curvus**, **Siekąg** **ogrodniczy**.

Cūllēllus, **crepidarius**, **Gnep**.

Cūlier, **cūllēllus**, **Noj**/ **Siekąg** 1. 2. **Brzy-**
twy/ **Brawody**. **Lin Messer**. **More** **super**
vacuam cultris adumpere tarmem. **Juv. syn.** **Gladius**,
epith: **āctus**, **stictus**, **fūlgens**, **crūentus**, **minax**, &
xilis, **tēnūis**. 2. **Gladius**.

Cūlier **arātri**, **Rosy** **plugowy**.

Cūlicula, **Łaskā** **cēklarska**.

Cūlio, **culus**, **cultura** **agri**, **Oranie**.

Cūlio **decorum**, **Czysnie** 2. (**Szanuty**)

Cūltor, **Chwalcā**/ **Młóśnik**/ **Szanuty**.

Cūltor **agell** **virentis**, **Ogrodnik**.

Cūltor **terrā**, **Orag**. **cūltor** **vinez**, **Winiar**.

Cūlrārius, **Trzownik**/ **Ofarnik**/ **Pop** **pop**

Cūlrātus, **Trzowary**/ **Oftry**. (**Gānsti**)

Cūlu **vacans regio**, **Pustynia**.

Cūlūra, **a**, **Trzowanie**/ **Cwizenie** 1.

Refertbau. **Dulcis** **inexpertis cultura** **potentis** **a-**
mici. **Hor**.

Cūlus, **th**, **Gālāt**. **Ehterbietung**/ **Ehe**.
Serbit **Roma** **Deo**, **cultus** **exosa** **priores** **Prud. syn.** **th**
not.

CUM

nor, reverentia. *epith.* Supplex, debitus, meritus, dignus, humilis, pius. *h. Honor, Adoro, vel ornatus.* vide *supra*.

Cultus, us, Obior 1. Chedostwo/ Obiznie
Gzenie 2. Chwalas. Nabozenstwo/ Galan
terya. Ein Zierd/ Schmuck. Cultus decoros
regis bestie petit. (Jamb.) syn. ornatus, epith: rega
lis, solennis, decens, nictus, gemmatus, muliebris,
insolitus. phr: Strata cubilia cultu Magnifico. Cul-
tus gestare decoros. Cultuq; superbo, Pendebant
niyo gemmata monilia collo. Cultuq; ornata de-
cenci. Strabat sine divite cultu. Nulli celsura De-
arum occurrat juveni mulier, non cultus in illa se-
gnor effigie, variis nam purpura gemmis intertex-
ta tegit.

Cultulus, Bielisek/ Krusze.

CUM

Cum, Adverb: Riedy 2. Jako/ Jedną razę.

Cum, Prepositio. sub 3.

Cum imperio, cum potestate, 3. Wzrodu/
zwietrzności mam.

Cum praesidio, Obrońco. cum lucu Rano.

Cum artilis, Mody/ Wodnoworzysie. A lon-
gum est in a analogiam Latinam: alioqui ratione
originis Graeca, breve esset, ut in Cymatos.

Cumba, Łozę.

Cumera, cumerum, Slomianka/ an Sipi-

Cuminum, Gr. Amin 1. Rimmel.

Cuminaum Ethiopicum, Aminek.

Cummi, u. Indeclin: & hac cummis, h. Gr.

Cumprimē, Bazo. [Kley dzew]

Cumprimis, Imprimis, Przednie/ Prawie.

Cumulare, cumulatim, Obficie. Mir
hausen. -- Dapibus cumulatim aggesto re-
dundant. syn. accervatim.

Cumulatus, Wierchowaty.

Cumulo, as. Rupis/ Przydaje 1. Przyzniam
zego/ Gromady/ Obdarsam/ & sub Wierz-
howaro. Hausen. Qui male congestos auri cu-
mularet acerbos. A. syn: accervo, accumulo, aggero,
congéro, colligo, congéro, cogo. phr: Divitias cu-
mulare, caueas. Componere opes per fasque nefas-
que. vide Accumulo.

Cumulus, Rupa/ Przydaje/ Wierch mlaty
Ein Hausen. Insequitur, cumulusque ruit male
pinguis arena. Virg. syn. accervus, congeries, strues,
vis, copia. epith, ingens, magnus, numerosus, copi-
osus, grandis, nimius. phr: ingens farris accervus. B-

CUN

277

ris accervus & auri. ingentem mista glomerantur in
orbem Divitia. & Accervus.

Cunabula, orum, Krolekaj. Pogatek/ Gnia
zdo 1. Wiege. Ipsa tibi blandos fundent cuna-
bula flores. Virg. syn. incunabula, cuna.

Cunae, arum, Krolekaj. Die Wiege. Cuna-
rum labor est, angbes superare mearum. Ovid: syn.
Cunabula, incunabula. epith: Tenera, tepida, dul-
ces, sopora, somnifera, molles, pueriles, soporife-
ra, placida, inertes, quiesca debiles, prima, lacry-
mola. phr: Tepidas primava infantia cunas transi-
it, & segmentis dormisset parvula canis.

Cunctabundus, Cigagacy sie/ Rozmysla-
icy sie/ Nieochorny.

Cunctanter, Cigagacy sie/ Leniwo/ Nie-
rychy/ Rozmyslenie.

Cunctantius, al. contatius, Nieochornie.

Cunctatio, Odwloka 1. Rozmysl/ Lenistwo/
Cigaganie sie/ Nieochora.

Cunctatione abiecta, Zaraz.

Cunctator, Odwlogciel/ Rozmyslacy sie
Nieochorny/ Nierozolut/ Nieswapiwy/

Cuncti, Wszy. (Rozmyslny)

Cunctio, onis, Zmigroß. Cunctim, Ogolem

Cunctor, aru, aliqui scribunt Contor, Cigagam
sie/ Rozmyslam sie. Versehen. Cuncta-
ris animo: subitus an cultus gravat. (Jamb.) syn.
Moror, hæreo, subsisto, vide Moror.

Cunctus, Wszyte. Allesamt. Cunctus ob I-
taliā terrarum clauditur orbis. Virg. syn. omnis,
totus, univèrſus.

Cunearum, Borami. cuneario, Ronczarosc/

Cunearus, Aliniasty/ Sipigasty.

Cunelis, Police fasz/ & sub Dziwowski 2.

Cunéo, as, Zatonczam/ Aliniasto gynie/ Za-

Alinam/ Alinem rozbiam/ Szegepam/ Zwie-

Cunéolus, Alini/ sub Alin. (ram 1.

Cuneus, Alin 1. 2. Rora 1. Szyl 2. & in Dita
wowisko 2. Gromada. Ein Reul, nam pri-
mi cuneis scindebant fissile lignum. Vide. epith: Fe-
rens, ligneus. vide Findo, & Exersitus.

Cunicularius, Podkopnik 1. cuniculatim.

Lochowaro. cuniculosus, Lochowary.

Cuniculis oppugno, cuniculos ago, Dolki

Popac/ Szancuis sie.

Cuniculus, Jamá/ Podkop/ Ruzmysowy

Fla row/

row / Kynianka / Krolik zwierze. Ein
Aneynlein. Item, Ein Gang unter der Er-
den. Gaudet in effosis habitare cuniculus antris
Mart. (Steph: corr.)

Cūnīla, Czabr. i longa Gracii, licet Robert.
Cūnīlago, Szlachetawa. Cūnio, u, sub Wę-
prointac sic.

Cūnq; particula additicia sub Kolwiek.

Cuntor, Cuntator, Sc. lege Cuntor, Sc.

Cuniois, Plin. corr: Conyza.

Cūpa, a, cūppa, Rusa / Kado / Begka /
Diban z. Szagiew.

Cūpa, ex caupa contractum Przekupka / &
Szynkarka / sub Szynkars.

Cūpēdia, a, Łakotliwość / Objazstwo i.
Lecterbislein. Melius dicis, nihil moror cupe-
dia. (Jamb.)

Cūpēdia orum, cūpēdix, arum. Łakoci.

Cūpēdiarius, & cūpēdiarius, Łakotnik /
Kuchenny męski.

Cūpēdo, inu, Chciwość. cūpella, Begulka.
Cūpellarius, Rityśnik.

Cūpes, u, cūpēdius, cūppes, u, Łakotliwy.

Przekwintat / Smakowania dogadziacy.

Cūpidē, cupienter, Chciwie.

Cūpidineus, Mierzadniczy / Miłosniczy.

Begierig. Molle cupidines nec inexpugnabile te-
lis. Ovid.

Cūpiditas, Chciwość / Pojadliwość / Za-
dza / Pragnienie / Namiętność / Apery i.
Begierd. vide Cūpio. [barto.]

Cūpiditate ardeo, flagro, incendor, Żadam

Cūpido, f. Żadza / Chciwość / Pojadliwość

Pragnienie 4. Begierd. --- prae tam ca-

ca cupido est. Ovid: syn. Cūpiditas, ardor, libido,
desiderium, amor. epith: Vigil, avida, misera, je-
juna, inops, malesana, prona, immoderata, violen-
ta, pervigil, insomnis, sollicita, anxia, inexplicabilis,
inexplēta. phr: exagitant animum, opum furiosa.
Cūpido. Ne tibi regnandi veniat tam dira cupido.
Quod si tantus amor menti, si tanta cupido est.
Qua lucis miseris tam dira cupido? Vincet amor
patris, laudumque immensa cupido. Ferret avaritia
miseraeque cupidine pectus. Delicia inficiunt ani-
mos, praecipue cupido. vide Desiderium, Amor.

Cūpido, m. Miłość nieugłama.

Cūpido eum cepit incessit Zachciato mu
Cūpidus, cupitor Chciwy / Miłosnik. Be-
gierig. Quid cupidam Titana tenes jam, &c.
Virg: syn. avidus, amans, appetens.

Cūpio, Żadam i. Szpryam. Begehren.
Sape fugam Danae Troia cupiere relieta. Virg: syn.
Volo, opto, exopto, desidero, appeto, avēo. vide
Desidero.

Cūpius, ti, Požadany. Gewünscht. --- vi-
tamq; cupit, potiturq; cupita. Ovid: syn. optatus,
exoptatus, quasitus.

Cūpo, onu, Szynkarz. Cupola, Cupla, Kapula

Cūppedia, Objazstwo. cūppēdo, inu, Chci

Cūprēseium, Cypresowy las. (wose)

Cūprēseus, cupressifer, Cypresowy i.

Cūprēsīnus, Cypresowy Von Cypresen.

--- jubentes passim cupressina quorum. Ed

Cūprēssus, si, & us, m. f. Gr: Typris i. Cy-

pressenbaum. --- tumulos tectura cupressu-

Cl. (Arbor funesta, funebri signo ante Defunctorum

ades poni solita.) syn. Cyparissus, sepulchralis ar-

bor. epich. Moesta, funerea, odorata, tristis, funesta

sebilis feralis, insauita, infelix, strygia, idea. virens

viridans, frondosa, umbrifera, densa, alta, patula,

pro- f., celsa, excelsa, ardua, aëria, sublimis, fune-

bris, lugubris, laehrymabilis, sepulchralis. phr. Tu-

mulos, tectura cupressus. Non plebeios luctus testa-

ta cupressus. erexere pyram, deploratasque cupres-

fos. i puer, & postes funesta cinge cupressos. Fun-

ris ara mihi ferali cincta cupressu.

Cūprēssus cretica, Sabina z.

Cūprēssus silvestris, Jalowiec.

Cūprum, cupreum as, Miedz. Kupfer.

Cūpreus, cuprinus, Miedziany.

Cūr, Cēmu / i. Waramb.

Cūra, Scratanie Fraszet. Powinność. Sorg

Sleiz / Angst. O curas hominum, o quantum est

in rebus inane. P. syn. Sollicitudo, anxietas. epith.

ambigua, vigil, sedula, diligens, edax. vitiosa, se-

quax, acerbata, acris, vigilans, longa, amara, langui-

da, memor, damnosa, actiosa moesta, avara, arcana,

infanda, dolens, sollicita, turpis, pervigil, pallens,

pallida, urgens implacida, funesta, anceps, misera,

gravida, inanis, vana, maligna, severa, flagrans, an-

xia, iniua, terrea, premens, turbida, ingrata, no-

xia, pernicioza, tacita, nocens, crucians, dira, impo-

tuna. phr. Curarum stimulus. asper curarum mor-

lus, stimulus praecordia, peccata disruciens. Solli-

CUR

cito lacerans in pectore. Nec placidam membris dæc
cūra quiescem. Mētis sententia. Dūm cūræ ambigua,
dūm spēs incerta futuri ac tū si quā piæ remānet, ti-
bi cūrā parentis. Talia vōce refert cūrisque ingen-
tibus, æger, spēm vultu simulans. extēnuant vigiles
cōrpus miserabile cūræ. Mœstas exēdit cūrā mēdullas.

Cura rei domesticæ. Gospodarstwo 2.

Cūrāntia sub Niedbalsko.

Cūrā, palatii, Marszałkostwo.

Curalium, Gr. Rotal.

Cūrāte, Wyrwanie Pilnie.

Cūrātio, Strānie. Opārowānie Legzente/
Sprāwowanie 1. Powinność/ Blegzenie O
pietā.

Cūrator, Sprāwca. Dozorca. Rządca/ O
pietkun. Vezednik. Sorger/ Pfleger. Cu-
ratoris eget, qui navem mercibus implet. Iuv.

Cūrator Reipublicæ. Rāyca.

Cūrator sartorum tectorum, Budowniczy 2.

Cūrātum dabo sub. Sprāwuje 1.

Cūrātūrā, Wychowānie. Stronność 3.

Cūrātus, cielisty Tlusty.

Cūrāx acti, Pilny 1. cūrālio, Gardla uscie
Gardlo 1. Copek 2. Jarkok. Glodny/ Roz-
bacy w życie. cia Rormilde.

Cūrāliūcūctus. Kobacy w życie/

Cūrā, Rādziecki dom Ratusz. Dwor 3. Cech.

Parastia. Plebania Sārā 2. Rachtzauß. Cu-
ria pauperibus clausa est, dat census honores. Ov.

Cūrāle templum, Sārā 2.

Cūrālis, Cechowy/ dworowy/ Sārski/ Pā-
rāstian/ Rortezyan 1. (Chowy.

Cūrātum, sub. Cech. cūrātus, curionius Ce-

Cūrāctum, Gr. Bārwiernia.

Cūrō, Cechmistrz Wożny 1. Pleban/ Chudy

Cūrōnātus curionium Plebānia.

Cūrōnis, fundus/ Poświatne.

Curionus i curio priscè Fest.

Cūrōse/ Wyrwanie/ Ostrożnie.

Cūrōsitas, Dwornosć/ Cheć do nauki/ sub
Nauk pilny. Sūrwiß. Isthać iuventa da-
mna curiositas. (Iamb.)

Cūrōsius, Pilnie/ cūrōsulul. Dworny.

Cūrōsulul, Dworny Pilny 1. Piezsolowity.

Nauk pilny. Podwodny urzednik/ smidzige

CUR

ce ogy/ Chudy. Sorgfältig. Et ipse nostræ
curiosus, & poto. (Iamb.)

Cūrīus, ut curium infortunium. Plant. cave

tibi a curio infortunio, i. a vita curarum
plena, ut agnus curio in Aulularia. Taubman. Lam-
bin. Lipsius qui etiam suspicatur legendum Curtio. i.
in foveam precipitante fato Curtii. at Isaac Pen-
tan. a Crutio infortunio. i. cruciante.

Curmi, Piwo/ 1.

Cūrō, Strāam sie/ Dbam/ Opātruje 1. 4.

Lege/ Spearmis. 1. 2. Sorgen/ verschaf-
fen/ heilen. In recte vivis, si curas esse quod
audis Hor. syn. Lāboro; stūdeo, vel mēdeo; sāgo
vel cura.

Cūrōpālātes, a m. Gr. Pālācomy 2.

Cūrōpālātissa, sub. Marszałkostwo.

Cūrōrōphūm, Gr. sub. Dītecinna Komor.

Currax, sīdlo/

Currax nodus. Wozel bez zadzierzgu.

Cūrīcūlo, Biegiem Nā prece 1

Cūrīcūlum. Bieg 1. Woz 2. 6. Wozek 1.

Strānki. Gonitwy mieisce/ Zawod 1. 2. 3.

Plāc do gēgo. Ein Karlein. Curriculo
gravis est facta ruina meo. Ovid. syn. Cūrīus, vel
spātium spāria.

Cūrīcūlum conficere. Wzawod biegać.

Cūrīcūlus. Woz o dwu kółach. Wozek Za-
wod 2.

Curro, Bieże/ Biegam 2. Vbiegam 2. Lanß

fen. Hec mea per placidas cymba cucurrit aquas
Ovid. syn. Festino, propēro, volo, advolo, fugio,
phr. Cursu festinus anhelo advolat. Cursu pernix
ad littora tendit ærji cursu petit ardua montis. Fu-
git ocyor aura. Cursu transmittere campum. Cūr-
sū volūres superat. Hæc fatur Virgo et pernicibus
igneā plantis transit equum cursu. Nunc huc, nunc
illuc; et utroque sine ordine curro. aligero propē-
rat per inania nūbila curru. vel festina.

Cūrōdrēpānus, Woz woienny.

Cūrūca, Piegrā. /in grasmück.

Curus, us Woz 1. Ein Wagen. Aut cum su-
perbo victor in curru stetit. (Iamb.) syn. Plaustrum,
axis, rēmo, tōta (partes pro toto sapius usurpata) e-
pith. Præceps, quadrjūgus celer, concitus, propērus
subitus, superbus, insignis triumphalis, brans, pictus,
phr. Quadrjūgo vehitur curru, equis, currūque su-
perbo fertur. Gravibus iuga ducere plaustris. Sil-
væque superbus emicat in curru, et manibus molitur
labans,

hâbenas. Coelôque invectus apêro. Electit equos, cûrûque volans dat lora secundo. Iungit equos, cûrû genitor, spûmantiâque addit. Frana teris, manibusque oînes effundit hâbenas. Hæc nostro signabitur æra cûrri. Cûrûs agitare sonantes. Versant agiles in pulvere cûrtus. Centum quadriûgos agitabo ad flumina cûrtus. Occupat ille lænem juvenili corpore cûrri.

Cûrtus arcuatus, Woz nakręcy Rydwan.

Cûrtus triumphalis Woz zwycięsti.

Cûrtum, Biegiem Prętko. Na pręcé 1.

Cûrtio, Biegam 1. Viel lauffen. --- Velati succindus cursat hospes. Hor. phr. Varios cûrtus itero, rēdo, inco.

Cûrtio idem & Viliam sis. Przebiegam sis.

Cûrtor, ori Rurfor Zawodnik.

Cûrtor armillatus, Podwodnik.

Cûrtorius, Bieganu flujacy/ cûrtu contendendo, Wścigam sis. cûrtu valet. Prętko: nogi/ cûrtu vinco, supero, Wścigam.

Cûrtura. Bieg 1.

Cûrtus, Bieg 1. Powod 1. Plac do gęgo. Zazwod 1. jzwot 5. An Rurs? Der Lauff. Ventos sequantur, cursibus motu citis (Iamb.) epith. Răpidus, pręcept, celer, subitus, dclivis, vagus, effrenis, vivax, concitus, furiosus, effrenatus, anhelus, volucer, propetus, citatus, pernix, fulmineus, prępes, avidus, agilis, alacer, ales audax, incitus, irrequietus, ardens, effusus, velox, amens pręrapidus, volans, aliger, fugax. 6. Curro.

Cûrtus publicus, Postrá. (woda)

Cûrtus publicus vehicularius, fiscalis. Pod

Cûrtio, as Skracam. Omnieręam abkurtzen

Cûrtus. Ręsy/ Ręrtki 1. Obręzaniec & sub Vlomek 2. Rurty/ Klein.

Cûrtamen, Oblęczytosc 2. Die Krümme. Hic tibi dum sequitur Patria curbamina ripe. Ovid.

Cûrtatio, Krzywosc 1. saroki 1.

Cûrtatura, Nagięcie. Krzywosc, Zaroki 1.

Cûrtatura, Nagięcia Krzywosc/ Obod. & sub Rurwatura.

Cûrve, Krzywo/

Curvipes, Krzywonogi.

Cûrtulis, s. subst. Stolec dygnitarzow. Linem Wagen gleichig. Prator adest, vacuaque loco cessere curules. Luc.

Cûrtulis, adiect. Wozowy 1. żołnierz 2. 5.

Cûrtulis dimicatio, certamen. Gontwa.

Cûrtulis equus, Woinie

Curvo, Naginam Nakręwiam. Krümmen/ biegen. Portus ab Eoo fluctu curvatur in arcum Virg. syn. incurvo, flecto, inflecto, sinio, inclino, recurvo, camero, torqueo, intorqueo, ph. Magna vi flexa; domatur in burim, et curvi formam accipit ulmus aratri.

Curvor, Oris. Krzywosc. cûrtum, Nasad.

Cûrtus, Krzyw. Krümm. Interit, & curvifrustra defensa latebris, Virg. syn. Cûrtatus, inflexus, recurvus, sinuatus.

Cusculum, Szarlat 2. Barmazynowe iagody.

Cûsor, Hunik. cûsor monetæ, Mingarz.

Cûspidatim, Rongaro/ mat der Spitz.

Cûspidatus, Rongary 1. Gros maitacy/ Spizig.

Cûspido, as. Zatkongam Spizig machem.

Cûspis, Rongarosc Mloznia 1. Beet 1. Liane Spiz am Eisen/ Spiek. At tibi dat cuspem, dat acute cuspidis hastam. Ovid. syn. Spicillum telum, ferrum, hasta mucro. epith. aurea, arata, aurea, fulgens, violenta, rigens, ahena, tremenda. 6. Hasta.

Cûsulres, Łazękowie sub Ręstęgęam sis.

Cûstode remoto, Samopas.

Cûstodeia, Stręzenie. custodia ha Stręj.

Cûstodes vitę Halabaramicy.

Cûstodia, Stręzenie. Stręj 1. Stręznick/

Wizien. Wizenie 1. 2. 3. Wypelnienie/

Perstręganie. Wacht/ Sur. Sunt quibus ad portas cecidit custodia forti. Virg. syn. excubia, vigilia, præsidium, bel tudeia, bel carcer 6. Carcer. Epith. Vigil, pervigil; solers, dura, armata, armigera, sedula, attenta, insomnis, irrequieta, fida, fidelis, vaga, nocturna.

Cûstodio Stręze 1. Behären/ bewahren.

Custodite animas, & nulli credite mensa. Iuv. syn. Servo, astervo, tudeor, tudor. phr. Lecto custode tudeor. Quibus ad portam cecidit custodia. V. Vigile.

Cûstodie, Ostrointe/ Behär Samlich

Cûstodio, Stręzenie. hütung.

Cûstos, Stręzi Łatorosi zostawiona/ Pies/

Häter/ Wächter. Palladium, caesis summa custodibus artis. Virg. Epith. Vigil, vigilans, fidus anxius, insomnis, irrequietus, fidelis, nocturnus, solers, armiger, armatus, sollicitus, pervigil. phr. Vigilans.

glans in limine. Fidusque ad limina custos. Postibus angustis Epem fidissima custos ante fores stabat sub fido custode reliquit.

Custos corporis salutis, Galabernis.

Custos herilis, Pedagog. custos luci nemorum, Gaiowy i. cūticula, Skorká i. cūticularis, Skorny. cūrio onis, Gronog i.

Cutis, Skorká i. Skorká 2. 4. Lupiny i.

Die Haut. Vix habeo tenuem, quae tegat ossa autem Virg. syn. Pellis, epith. candida, arida, clara, hirta, callosa, fucata.

Cutis terrae. Darn. cui, pro cui. P. Auson.

CY

Cyanea Gr. Boblasy Kamien/

Cyanus Gr. Bob 3. ein bone cyaneus, color, Modra farba/ cyanopus, Gr. Krog.

Cyanos cyanus Gr. Latur/ Modre/ Modra farba Turkus/ blaue Rörnblumen.

Cyathus Gr. Malewam i.

Cyathus, Gr. Kielisek uacante i miarba. Ein Becher/ In Priami cyathis. Aftyanacta, bibes Mart. syn. Calix, crater, datera, scyphus, poculum.

Cybea, e. Oker. cybeles avis, Triplun.

Cybidactes, a m. Gr. Rosolowy ch tzechy prekupien.

Cybideter, eris m. Gr. Kiereknie. Nurek 2. gackler.

Cybium Gr. Rosolowa strawa Dwono tye by/ Tunczyk raba. Czworogranista tzechy. Kotca Brakowskiego polowica.

Cydon, onis Gr. Slodzy Pomieshanie.

Cydramus Gr. Prepiorka wielka/

Cyclaminum, cyclaminus Gr. Gdula ziemna/ Ein eidimus i. 2. Quantitas hic posita, Theocriti est.

Cyclas, adu, cycladatus Gr. Szata Bialoglos wsta/ Ein Viretrock. Hec nunc aurata cyclade verrit humum P. epith. Longa, decora, purpurea; aurata. phr. Purpurea cyclade verrit humum.

Cyllus Gr. Podly Teerowy/ Rolistq.

Cydonia a cydonium e Gr. Pigwa i.

Cydonia vite, Cydonia vinum, sub Pigwow.

Cydonium, Gr. Pigwa 2. Quitzenapfel.

Cyfra, Cyfra.

Cygnus a, Gr. Labeci Bon Schwäwen.

Battare, cyneas repetamus carmine Voces. C.

Cygnus cygnus Gr. Labeci/ Schwan. Fit

nova cygnus avis, nec se caloque Iobique Ovid. Donatura cygni si liceat sonum. (Asclep) (Avis candida voce arguta, praesertim imminente morte, quo tempore dulcius cantare dicitur.) syn. 318r, ep. Candidus albus, niveus, rufus Dircus; fluminis, mollis, Neptunus nutens, vagus, blandus, mitis, dulcis, canorus, sonorus; fluvialis, aquosus palustris imbellis, pavidus, amnicola, tegnis, tardus, imbellis. phr. Caystrius ales, Meandri incola Flumina Cygnus amans. Cantator funeris ipse sui. Candenti corpore cygnus. Niveis argenteus alis. Dāt sonitum rufus per stagna liquacia cygnus. Carmina qui moriens canit exequalia utque iacens ripa desere Caystrius ales dicitur ore suam deficiente necem. Cygnus in angustis nautis gratissimus ales at cygnus liquidis per prata recentia rivis. Riparumque roros, niveis argenteus alis Rimatur rostro latices et amena canoros emittit per colla modos, aut remige penina alternatque choros, et cantu nubila plaudit: Quales ubi exalto notis. Meandria ripis perspexit vada seu placidi stagna ampla Caystri. Praecipitem se se candenti corpore cygnus, Mittit agens, jamque implumis segnisque videtur ipse sibi, donec tandem potatur amantis Victor aquis.

Cylibantum, cylibatum cyliceum, Scol iac dany/ Stube Solowa.

Cylindraceus, Walfowaty/ Otaglodugi.

Cylindrus, Gr. Wal. Kamien drogi. Ein Walfstein/ lang und rund. epith. Teres, longus, Arca cum primis ingenti aquanda cylindro. Virgo.

Cyllo, cylo. Psotliwy. Sodomezyk.

CYM

Cyma, a cyma tis Gr. cymosus, Podegos.

Cyma silvestris, Brosziew polna.

Cymatilis, idem cumatilis, cymation Gr. Bae picelew esy.

Cymba, Gr. Czołn. Ein Kahn/ Schifflein.

Et ferruginea sub uestat corpora cymba. Virg. syn. Navicula, lembus, phaselus, linter, navigium, scapha epith. adunca, concava praecipis, instabilis, natans, fluvialis, exigua, anceps, parva, subita, angusta, propea erratica. phr. Non ita praecipites agitantur in aquore cymba. Meque levis magno gurgite cymba vehit. Dirige fluvivagam ventosa per aquora cymbam & Nabis.

Cymbalaria, Dwiesientec.

Cymbalisso Gr. Brzyskam.

Cymba-

Cymbālistā, ā Cymbālistria m. Gr. Βρυσηάς.
Ein Cymbel Schläger.

Cymbalum Gr. Cymbal. Cymbel. Tinnituss,
cie, matris quate cymbala circum. V. epith. Cōcā-
vum, cāvum, Cōrībāntium: Bērecynthium, arēum,
fōnōrum, raucūm tinniens. phr. Phrygia Bērecyn-
thia, cymbāla matris. Cymbāla pūllare, tūndere,
fērire Tūndet ad idēos cymbāla raūca fōnos et cā-
va cymbāla pūllant Raucos fūndens fōnos.

Cymbium Gr. Цара 1 Trinkelgeschirr wie
ein Schiffelein. (Poculum oblongum & angu-
stum) s. Poculum.

Cymbula, Cilonek.

Cymindis n. idis Gr. Соҳа 1 Кочны Крук.

Cymini sector, Мизглед.

Cyminum arium agreste, Gr. Амин 2.

CYN

Cynacantha, Cr. Roża polna/ Rosmárki/

Cynapus, Gr. Рыба псія/

Cynagrostis, n. Gr. Псія пажа зіеле.

Cynamologus, Plin. corr. cinnamlogus. (streng.

Cynanche, es Gr. Сквинанча. die hals-

Cynanthemis, Gr. Псі rumien.

Cynas adis Gr. sub Recognit/

Cynasones Fest. corr. Cnasones.

Cynegētica, orum. Gr. Lowge Кієгі Мыз
Ślisko zwierze,

Cynips, iphis Gr. Псія muchá. Wasser Mús-

de Cynocēphalia, Gr. Jasnoká зіеле/

Cynocēphalum gr. Завіле/ Cynocēphā-
lis, gr. Wylin зіеле hāndskopf- cyno-
cēphālium, gr. Сілачрāwā/ Cynocēphā-
lus, gr. Псіогловы Мієвстєдлєв.

Cynocrāmbes, es Bāzānkā Toyná. Cynō-

dōntes, hi gr. sub Kiel 1 Cynōglōssus f. gr.

Псі ієзєк hunds Zung. cynoides, hoc gr.

Псі ієн

Cynomōrion, gr. Gniazdo зіеле. Zāzāzā зіеле.

Cynomyia, gr. Псія muchá. Псі ієн. hunds

mücke

Cynophōntes, a m. gr. Псіатє/ co psy bite.

Cynops opis m. gr. Kłosienická зіеле/

Cynōpūs, gr. sub Koczak.

Cynōrōdon, cyniorrhodon, gr. Roża polna/

Śliska Germana. Bilderschen.

Cynōsbātos, gr. Roża polna. hāgedorn.
Cynō/dexia, piscis rotundus ex concharum genere. Plin.
Synodontes corrigi Dalecamp.

Cynōforchis gr. Lisiē ięzka зіеле/ Knaben
Frau.

Cynōspāstos gr. Jasnoká зіеле Roża polna.

Cynōsūra, gr. Wo: niebieści Gwiazda 3є
hłatka. Esse duas Arctus, quarum Cynosura
putatur Ovid. s. Vrsa signum celeste, Arctos.

Cynōsūrum ouum Jate zalegle/

Cynōzōlon, gr. Dzimie śit Lepczyca. E
berwāters.

Cypārissias, a m. gr. Pochodnia 2. Sosne
Ká malá.

Cypārissus, f. gr. Cypris 1. Ein Knab in
einen Cyressen-Baum verwandelt (v. hif)
sel Cupressus.

Cypēris, idis gr. Ostryż wonny.

Cypērus, idem & Bāstānki ziemne/ an Pias
sa zob 2 Wildengalgan.

Cypērus Babylonius, Gālgan.

Cypērus Indicus Ostryż Indyjski.

Cyphos, ōnis m. gr. Panná 3

Cyphus, Rubek producit primam Renat. At
spontaneo cyphus idem cum Scypho y brevi.

Cypirus, Ostryż wonny/

Cyprinus adiect. sub Cypr/ Cyprinus, sub.

gr. Kārp Kāras/ Dniel Kārp/ Kārpsen.

Cyprinus latus/ Lesz/ cyprum as Miedzi

Rupfer cyprius, Miedziāny/

Cypros Cyprus, Cypr/

Cypselus, gr. Jerzsk/ (inschwall.

Cyrenāicis succus, in Cyzēkaystie зіеле Ro

Cynēā, Džban 2.

Cysūēs, a m. gr. sub, Bluszcowy.

Cyttarus gr. Kresá lęszynowa.

Cytinus, gr. Granatowyh iablek Kwiat/

Cytisus, cytium gr. Szgodzeniec/ Grof-
ser Geiß Klee epith. Flōrens, viridis, ā-

grēstis, tēnūis, grāvis phr. Flōrēntem cytium se-
quētur lasciva capella. Virg.

Cytos, eos n. gr. Glowia kosc.

D A

Dā loco Dā. Virg. Ecloga 1. Horat 1. Satyr. 8. P.

Dā ysa

Dā veniam, 3 odpuszczenie/
 Dacia, Wołosze Siedmigród/
 Dacnas, Adis Gr. Szympetka/
 Dacrymas, pro lacryma, Gr. Fest.
 Dactylus, numerus, Cic. ex dactylis constans.
 Dactylorhœca, Dactylorhœca, Gr. Pieta
 étiennica/
 Dactylis idis Gr. Maticá nienawizana.
 Weinteben eines fingers dñit.
 Dactylus, Gr. Palec 1. Dactyl 2. Blyszczak
 ryba/ Jezá trawa. Kielet Plaw 4. Krowa
 wnik 2. Palcowe siele.. in Palcowy/ Pála
 gasty Kamien Maticá nienawizana.
 Dacus Wołosyn/
 Dædalus, adiect. Strugny. Künstreich
 Dæmon, Gr. Angol Ciart. Der Teuffel/
 böser Geist. Dæmonas, ac talem prohibet se
 pandere teslem. S. syn. Cæcōdæmon, Diabolus,
 epith. Malignus, perversus, violentus, rapidus, re-
 cer, horridus, horrendus, infernus, torvus pēfidus,
 ferus, pervigil, ferox, fœdus, dirus, malus, horri-
 cus, callidus, fallax, vigil, rebellis, superbus, infe-
 stus, Stygius, crudelis, nefandus, altitudo dolosus sub-
 dolus, insidiator pbr. Tyrannus infernus; Tartareus
 draco, Phlegæthontæus anguis, cōluber, Tartareus
 draco Phlegæthontæus anguis cōluber Tartareus
 hostis, arbiter orci. Mōderator ævæni. Humani nō-
 minis hostis, Torror ævæni artes cui mille nocen-
 di, mīlēræ deceptor sūdōlus ēvæ. Stygia agmina.
 Tartarei fratres. Supēri quōs ira pāren- is Cælo, im-
 manē, nefas animis, excussa dotos. Quærens
 rapidōquem devōret ore, umbrarum pāter. Tarta-
 ra nigrā cōlens. Stygijs quī præsident undis. Tena-
 reo quī rēgna tēnent infērna sub orco. Cui tūstia
 vērba, iræque: insidiæque, et nōxia crimina cōrdi.
 Immunda malōrum agmina spīritūum. Lucifugi
 rapim rēpido adsunt agminē fratres, Humana fa-
 cie crurum tēnus, inde dracōnes, Nūntur recto ca-
 ptas abducere mētes.
 Dæmoniācus, Gr. Opatany.
 Dæmonicus, Ciartowst/ Teuffisch. De-
 monico, cuneata globo, squameus Ec. S.
 Dæmonarches, a gr. Lucifer.
 Dæmonium meridianum, Przypotudnica.
 Böser Geist. Dæmonis auxilio, qui princeps dæ-
 moniorum. Inv.
 Dæmonōmantia, gr. sub Wrozká 2.
 Dægnas corr. Dacnas.
 Dalius, potius Dalius, Nitzgammst,

Dalmāta Slowak/ Dalmaticus Slowiensti.
 Dalmātia Slowiensta zigmia/
 Dalmatica, Dalmatyka Dalmaticatus ibidem.
 Dama, a. hec hic Roza dżika/ Gemo/ Et ca-
 nibus leporem, canibus venabere damas Virg. epith.
 Timidus, pavidus, mollis agrestis, pavens, territus,
 imbellis pronus, errans, fugax, levis, præceps, fugi-
 tivus vagus, celer. pbr. Prospicit errantem spatio-
 sa per æquora damam aggreſtes figere dimas Cūr-
 rit ut auditis territa dama lupis in fugam proni di-
 me. Præcipites ibant dama, lucosque pēcebant.
 Cum canibus timidi venient ad pōcula damæ Den-
 te timeretur aper, defendant cornua cœrum. Imbel-
 les damæ quid nisi præda sumus?
 Damascēna pruna, Damasci pruna. Dāmās
 sceny/
 Damascēna tela, Adāmāseł/
 Damāsōnium gr. Anielst trank.
 Damnābilis, Damnaudus, Przyganny/
 Damnas, atis pro damnatus, sub Powinienemst.
 Damnatio Damnatus us, Potępienie Sko-
 zanie przeciw komu. Verurtheilung/ Vera-
 damnnus. Iudiciū vestrū sugiat damnatio seva, I.
 Damnatōrius, sub Skazanie 2.
 Damnatus, si Skazany/ verdammt/ verur-
 theilt. Hos iuxta falso damnati crimine mortis.
 Virg. syn. Stygio damnatus ævæno. Eternis addi-
 ctus ignibus, flammis, rōgis, cāminis Eternis præ-
 da, vorandā rōgis Stygijs data præda cāvēnis.
 Eternis erēbi tēnbris damnatus ad orcum. Tra-
 ditus æternis pōnis. Eternio infelix qui fiet Sty-
 gijs grata rapina fōcis, infēnalis præda cāmini.
 Eternis erēbi damnata cātēnis agmina. Quam vel-
 lent arēre in alto, (i. e. inter vivos sēc supersti-
 tes) Nunc et paupērem, dūros pēferre lēbōres. Fa-
 ta oblt nt, trillique pālus innābilis ūnda alligat. Vi-
 damni conciliabulum, Skodnik Skodliwy.
 Damni infecti saculo, promitto Maruis 1.
 Damno as Potępiam Posydiam Idais 2.
 Skazuis 4 5. 6. Odruciam Banijs Przy-
 gzam. Nafazuis. Verdammen. Absolves.
 hominem, & sceleris damnabis eundem H. syn. Cōn-
 demno, mūst 6. Condemno vel imprōbo, argūo.
 Damnosē, Skodliwie.
 Damnosus, Skodnik Skodliwy, Rozruty/
 Skodliwy. Schädlich/ Damnosus pecori
 curris. damnosior agris. Ovid. syn. Nōxijs, nōcijs,
 nōcivus, nōcens, incommōdus, infestus.

Dammum. Szkodá. Ein Schade Me Damnu
urgere solet qui semper acerbus. Cl. syn. Vitium,
pemicies, noxa, detrimentum, iactura, detrimentum,
Incommodum epith. fatale, ferale irreparabile, in-
reuerabile, cruentum, hostile, violentum, mortuum
molestum, funestum subitum, incertum, pbr. Ne
fuerint dispendia tanti, Marte sub aduerso tanta da-
mna talis, lingua fuit damno. Tu modo si quod
habet damni solamen acerbi. immanis damnum ir-
reparabile casus. Tempus ad insidias, ad damna ho-
stilia conferre. 6. Noceo.

Damula, Roza dula/

Dan, saviuni, Plaut pro dasne suaviuni?

Danace es gr. Pienigds/

Dania, Dunska ziemia/

Danista, gr. danisticum genus Lichwiaz/
ein Wächter.

Danisticus, gr. Lichwiazski/ Wächtersch.

Danubius, Dunay/ Danunt, i dant. priscé Plá.

Darus, Dungsyl/

Dapalis Horny/ Schleckerhafft. --- Lati-
namque sequi, mensasque dapales. M.

Dapaticé, Hornié Schleckerhafftig,

Dapaticus dapaticis, Horny Wspanialy.

Dapes, ha Porrawa Biesiadá. Bántier.

Heeliche Speiß. Nam simul expletas dapibus,
Vinoque sepultus Virg. syn. Cibus, epula, pabulum
Eica, epith. superba, vivifica, festa, socia, ambro-
sia, mollissima, pbr. ac sibi quisque dapes, et festas ex-
vires alte Cestribus mensas. Mox late de more
dapes, post prandia iust. 6. Cibus, Lipula convivium.

Daphnia, daphnias, a. m. gr. sub Raduk Ho-
zebá.

Daphnoides, i gr. Bobek z. Barwinek.

Dolge lyko wiersze fistula 4. Kälterzhals

Daphnitis, i gr. Jadoda beb. a. Bobek
dzewce.

Daphnion, Onis gr. Bobkowy Ogrodok/

(Locus Lauri confusus.) Disposuit Daphnioná suo
Torquatus in agro. Mart.

Dapifer, Scolnik.

Dapino, Batmiz. Goutis.

Daps, apu f. sub Bántier/

Dapsile, Daps liter. Horné/

Lapsilis, Horny Olpy. Herrlich. Da-
psilis excepit dillis. Cerecinque ferente. 1. syn. a-
bundans, magi istius lautus, opiparus.

Darda, Dardá/

Dardanarus, Przelupien z. Szupnik.

Dardania ars. Czarnostetka nauka.

Darius, gr. Dory getwony.

Dasia, (i. densa) Nota aspiratione apud Gracos. E.
vel e Diomed. Priscianus vult, spiritus asper.

Dasyus, Odri gr. Krolitz wiersz. etn haas

Datarus, Dálny z. Daratim, Podawajac/

Dathiatum, dathyatum, Radosio zywick/

Datis, Dawenie Dorz/ Daret.

Dativus, Dacny/ Dato, as Dawam/

Dator, Dawca Pilars/ & in Podawajac.

Ein Gebet. Adsit latine Bacchus dator, &
bonaluno. Virg. syn. Donator, largitor.

Datum, Daret/

Daucus, gr. Marchew polna. Pasternak/

Daucus hortensis, Marchew wloska.

Dautia, orum. Pogesné/ Poselska izbe.

D E

De particula in compositis aliquando augeat verbi signi-
ficationem, ut deamo, dealbo, defraudo, deturpo, &
aliquando minuit, ut dearmo, dehonesto, depretio.
aliquando in utramq. partem valet, ut de/abito.

de, pro Apud in V i. Bon/ aus De celo ta-
stas memini predicere quercus Virg. syn. e ex ab vel
super, id est, touchant.

de cetero, Na porum z inszy miary.

de celo ictus, tactus, Piotunem uderony/

de coena surgere, Od wiezerzy/

de compacto, de compecto, de compositis

znownie/ de complexu, Rochanek Wier-

nek de consilio, Za rada/ & Rady sie

griley imam, de delectu eius est, Wiernek.

de die, Zrana We dnié/ de eodem gene-

re. Takt. De fide est aliquid, sub Wierze iak

Bogu/ de facie, Ostarki de genu, Al-

stem. de hoc, O to 1 z. O tym 1 z. de

improviso, Znieobagka. Nieostroinie de

industria, Wmyslnie de integro, znowne.

de inius. Ze wngatiz/ de iure decedo, V-

stepule 7. de lapide emptus, prov. Ties-

wo nif de me experior, de meo sensu tu-

dictio, Po sobie imam/ de medio sumptus

Podie/ de meliore nota, Prov. Dobry z-

de more, Zhyzajnie/ de multa nocte,

Dobry

Dehne m noc/ de nare loquor, **Gegite**
 pte nos mowit/ de nihilo. **U** oz datmo i
 de nocte, **W** noc/ de nomine dicor, **Porwig**
 mie/ de plano **Wie** prawnie/ **Pewale** **Wie**
 dbaie/ & in **Obieenie** 2. de plautro loqui
 Prov. sub, **Gieypie** **flomy** **Korwiera** **g**
 bi **Lie** 1. de plebe, **Podie**, de prandio,
 Po obiezie de procul, **3** daleta, de prope
3 biista/ de proprio de suo **Swem** **lo**
 stem/ de proximo **3** biista/ de pulmone
 reuello, **prou**, **Wobuam** **3** glowy/ de reli-
 quo **Waportm** **Wioskaret**/ de repente, **3a**
 tas/ de scripto, **3** rary/ de sententia **3a**
 tad/ & **3ady** **3ie** **gyey** **inam**/ de finu e-
 ius est Prov. **Wiernek** **Rochanek**/ de sub
 Alpibus, de sub massa, **sub** **Od** **Kornych**/
 de via homo, Prov. **Huleay**/
 dea **Bogini**/ **Gocini**/ **Quatuor** **hu** **aras**, alta ad
 delubra **Dearum** **Virg.** **syn.** **Diva** **epith.** **Formola** **ce-**
 lestis, etherea potens, alta, incluta, verenda & **Deu**
 deacianans, deacino, **Chedoz**/ & in **Jago**
 da 1. **Deallio** **Sprawienie**/

dealbatus **delaucatus** **Tynkowany**/

dealbo, **Biele** **Pobielam**/

deambulatio, **Przechadz**/

deambulatorium, **corrigo** **deambulacrum** **Chos**

deambulo **Przechadzam** **3ie** **Spaziten** **gehen**

3ie **ambulo**, **incedo**, **procedo** **sado**, **3o**, **progreddi-**

or, **spatior**, **gradior**, & **ambulo**.

deamo, **Milute** **barzo**,

deargento, **Posrzebrzam** **Lupis**/

diargentassere, **sub** **Lupis** 2.

dearmo, **Odemyte** **bron**/

diartuo, **Korwieram** **na** **gssci** **Posiekac** **O**

deacio, **Ociosute** **Ogolocic**/

deauo, **Pozlaczam**/

debacchor, **Gromie** **Pastwie** **3ie** **Maren**.

Qua **parte** **debacchentur** **ignes**, (**Jamb.** **cum** **syll.**)

3ie, **Bacchor**, **furo**.

debacchatur **ignis**, **Gore** **Buliam**/

debellato, **Po** **woynie**/ **Po** **harapie**/

debellator, **3woyefiszca**/

debello, **as**, **3woyeyam** **3walczyc**/ **abermale**

tigen **aberminden**/ **Parcere** **subiectis** & **de-**

3uare **superbos**, **Virg.** **3ie**, **Vinco**, **supero**, **demo**

Gga

subigo, **phr.** **Bello** **frango**, **tundo**, **contundo**, **sterno**,
Sub **juga** **mitto**, **Servitio** **premo**, **comprimo**, **Gens**
dura **atque** **aspera** **cultu** **Debellanda** **tibi**, **Sternet**
Peno, **Gallumque** **rebellum**, **Qui** **omnem** **Hesperia-**
am **penitus** **sua** **sub** **juga** **mitter**, **Nobis** **audax** **Ger-**
mania **servit** **Libera** **Romana** **subiecit** **colla** **catene**
3el **Vinco**.

debeo, **Diuzenem**/ **Powinienem** 1. 2. **Przye**
gyram/ **Sollen**/ **müssen**/ **Schuldig** **seyn**.

Nec **sumus** **ingrati**, **tibi** **nos** **debere** **fatemur**, **Ovid**
3yn. **Teneor**, **obligor**.

debetur **mih** **Winno** **mi**/

Debito, **Pise** 1.

debilis, **Slaby** **Niedolezny**/ **Schwach**/ **matt**/

traffiofi, **Corpora** **debilibus** **nutuntur** **3istere**

membris **3.** **3yn.** **invalidus**, **infirmus**, **3esus**, **defessus**,
fractus, **iners**, **languidus**, **fragilis**, **imbellis**, **3esus**,
deficiens, **effatus**, **mollis**, **phr.** **Defecta** **membra** **vi-**

ribus, **Debilitata** **malis**, **motu** **gravis**, **aspera** **tracta**.

debilias, **Slabosci**/ **Schwachheit**/ **Mate**

rigkeit, **Scilicet**, & **morbis**, & **debilitate** **ca-**

rebit, **Juv.** **3yn.** **infirmitas**, **languor**, **epith.** **infirma**
iners **molesta**, **querula**, **invalida**, & **languor**.

debilitatio, **Opabienie**/ **Naruszenie**, **3wo-**

stanie.

debiluer, **Slabo**/

debilito, **Opabiam** **Mdle.** **Schwächen**.

Dicere **conantem** **debilitabit** **onus**, **Ovid.** **3yn.** **infir-**
mo, **phr.** **invalidum** **reddo**, **Tollo** **vigorem**, **Vires**
de **corpore** **tollere**, **Debilitat** **vires** **animi**, **mutatque**
vigorem, **Dicere** **conantem** **debilitabit** **onus**, **ut** **Ve-**
nus **3uervat** **vires**, **sic** **copia** **Bacchi**, **et** **tentat** **gref-**
sus **debilitatque** **pedes**.

debito, **Diuzni** 1. **Winten** 2. **Ein** **Schul-**

dnec, **Perpetuusq**, **anima** **debito** **huius** **ero**, **O-**
vid.

debitum **Dlug**/ 1. 2. **Debitrix**, **Vlpian**.

debitus, **Powinny** **Schuldig**, **Reddatur** **grata**

debitus **urbis** **honor**, **Ovid**,

deblatero, **Korwolywam** 1. **Mowie** **glosnoy**

Obmawiam/ **Balamuca**/ **Blekocz**.

Debuccino, **Oglasam**.

decathordum, **sub** **3arf**/

decacuminatio, **Obcinanie** **3cinanie**.

decacumino, **as** **Obcinam** 1. **3cinam**/

decadarchus, **decaduchus**, **gr.** **3iesior** **3e**

Decalantico **as**, **Obnazam**/ & in **3up** **3e**

wieseta/ **Odieram** 2

dēcālōgus, gr. Przykazanie Boże/ Die zeh-
 hen Gebott Gottes. *epith.* Sacer, divinus,
 sanctus, cōlendus *phr.* Dēi mādātā, iūsa, Præscri-
 pta, edictā. Divina orācula lēgis. Præcepta decem
 Aurēa iūsa decem. Lēgis iūra trēmēda sacra.

Decaluo, Łysen cynia sub Łysieiz.

dēcāniātus Anatonij Slawny/ Wzartowany/
 Gepriesen/ Et maribus Curii, & decantata
Camillis Hor. *syn.* Lādatūs, cēlēbrātūs, illūstris.

dēcānto, Rozglaszam/ Nābiām uży/ Nāgā-
 dal sie/ (kan/

dēcānus, Cechmistr/ Dżiesiatnik 1 2 Dżie-
 dēcāpōlis, i Decem civitatum regio,

dēcāprōtia, decarchia gr. Dżiesiatnicwo/
 dēcāprōtiūs, decarchus gr. Dżiesiatnik 2/

dēcāpōlo Prielewam 1 Dżewam 3 4

dēcās adis f. gr. Dżiesiatel 1

dēcāstichon, gr. sub Szesćrzydy/ (cinnik/

dēcāstia e m. gr. dēcālōgus gr. Dżiesie-

dēcāsticō, Wykastam 2

dēcāstie Wacā 1

dēcēdo, Wstępisz 2 3 7 Odchodze 1 Umie-
 ram 1 Wchodze 1 Składam 3 siebie Zstepu-
 je 2. Puszgam 4 Odmieniam zdanie Obywa-
 zbweichem. Vicina invitet decedere ripa calori
Virg. syn. abeo, exeo, recedo, discedo, excedo, mi-
 gro, egressior & aheo, vel morior, intereo, decumbo
 cado, occido & morior.

dēcem, Dżiesię/ Wiele cęgo/ Zehen/
Vsę decem decies inspicenda viris Ovid. *syn.* Bis
 quinque.

dēcēmbēr, bris & Decembris i Grudzień/

Der Christmonat/ Talia luduntur fumoso men-
 se Decembri Ovid. *epith.* Gellidus fumosus, rigi-
 dus, canus, frigidus horridus, atrox, brumalis, niger
 stringens, hybernus, festus. (ob Saturnalia confectis
 ludique hoc mense celebrata.) *phr.* ultimus anni
 mensis. Decimus mensis (apud Antiquos, qui initi-
 um anni sumebant à mense Martio.) Mensis, quō
 canent Boreālibus arva pruinis. Luna novū decies
 implerā cornibus orbem. Bis qui nōs Plena quūm
 fronte resumeret orbis Cynthia. Dēna resurgēbant
 orionis cornua Lunae ebria vinosus festa Decem-
 ber habet.

dēcēmbēris, decembrius, Grudniowy/

decemigis, Pocziesiatny/ Ein karm mit
 zehen Rosi/

dēcēmpēda, e, f. Mierniezy pter. Dżiesię-
 stopna mięra/

dēcēmpēdātor, Mierniezy/

Dēcēmplex dēcēmplicātus, Dżiesięćkrotny/

dēcēmpriātus, u, Dżiesięćmierny/

dēcēmrēmīs deceris Nawa 12

dēcēmvir, sub Dżiesięćmiernik 2

dēcēmvirātus, u, Dżiesięćmierny/ (fest/

dēcēnnālia, decennia orum: Dżiesięćkrotny/

Dēcēnnalis, decennis, Dżiesięćkrotny. Zeh-

henjährlig. Atq; decennali quod Laumedonia
 bella. Mart:

Dēcēnnium, Dżiesięć lat. Zeit von 10. Jahr

Et pergas placidam per multa decennia vitam. M.

phr. annorum decem spatium, curriculum, vices,

Dēcēnnis mōra.

Dēcens, Przystoyny. Sich gebührend/ ges-

ziemend. Effet caca decentior Phileti. [Phal.]

syn. aptus, cōvēniēns, cōgruus, cōsōnus: decō-

rus, cōsēntānēus, appōsitus, cōgruus.

Dēcēter, decentissime, Przystoynie. Ges-

bührlig. Mille habet ornatus, mille deceter

habet. T.

Dēcēntia, Przystoynosi/ dēceptio. Oszuka-

Dēcēptor, Szalbierz/ Zwodzićiel. (nie

Dēcērmēn, Swiwocone ziele. (ne

Dēcērmīna, n. pl. Obrywki/ Rozpłel zbierals

Dēcērno, Stānowie/ 1. 2. Wchwalam/ Nā-

kāzutei Wyrok cynia/ Skazuisz ja kim/

Skazuisz przećiw komu/ Rozkie rzucam. Por-

rykam sie/ Rozpierzam sie/ Wymuisz/ Wry-

wam 2. 3. Waze 6. Wmyslisz/ Zastawiam

sie/ Prāwuisz sie/ Oresz idzie. Erkennen

Ordnen. Et non decernis, Taurē quid esse reli-

Mart: *syn.* Stātio, cōstitūo, vel dēfinio, iudicio,

cēnsēo, vel sanciō.

Dēcērpo, Obrywam 1. Szegypie 1. Abbre-

chen. -- Adducto pomum decerpere ramo. O.

syn. Lēgo, cōlligo, cārpo, dētrāho, dēlibo, autēro,

excērpo, avēllo. Vide Colligo.

Dēcērtatio, Przegadywanie.

Dēcērto, Rozpierzam sie/ Przegadywam sie/

Wāzge/ Przeciwiām sie/ Rozpierzam sie 3 kim

Porykam sie 4. Bāmpffen. Agmina decernant

belli. Et. St. *syn.* Pūgno, prāllor, dīnīco, cōlligo,

cērto, cōngredior. Vide Bellum gero, Pugno.

Dēcēssio, decensus, u, Złachanie/ Wstapi-

nie/ Wstawanie/ Wmieszkanie,

Dēcēssionem facio, Wymuisz.

Dēcēl-

Decessor, Poprzednik 2.

Decet, Przestoi. Es gebühret sich. Tam de-
cetit, cum sceptrā dabas, Sc. Virg. syn. Convenit,
congruit, iuvat, quadrat, expedit.

DECI

Decidium, Seneca. corrigit Muret. Discidium.

Decido, Poćinam/ Scinam/ Vćinam/ Zne/

Rosprowiam sie/ Rosprowięć 2. Stargo-

wac sie/ Stanowię/ Pogadzam sie/ Vma-

wiam sie/ Docieram. Abhauen. Arboribus

sceto, scindo, abscindo, rescindo. 6. Scindo.

Decido, a cado, Vpadam 2. Spadam 1. 2.

Opada 2. Wpadam/ Serce trące/ Vmies-

ram. Hetab fallen. Decidit in casses prada

petita meos. Ovid. syn. Cado, excido, labor, colla-

bor, concido, ruo, corruo, prolabor, delabor, pra-

ecipito, procumbo. vide Cado.

Deciduus, a cado, Podciety. Abhanig. Con-

tremuit, gemitumq; dedit decida quercus. Ovid.

Deciduus, a cado, Opadisty/ Wwiedly.

Baufällig. Decidua frugem legit, & matertera

phabi. M. syn. Caducius, cadens, labans, fluxus.

Deciens, decies, Dzesięćci/ Czesio. Zes-

henmal. Agrotus uno decies aut sapius anno M.

Decimas, Dzesięćcin/ Mesne.

Decimanus, Zolnierz przedni.

Decimatio, Wrecz/ Dzesięćkowanie.

Decimo, as, Wreczam 2. Dzesięćkowac.

Decimodra, a, sub Kotec Lubelski.

Decimum, Dzesięćty raz.

Decimus, Dzesięćty/ Wielki/ Naywiekszy.

Der zehende. Hasti, & in decimum vestigia re-

tulit annum. Virg. syn. Denus, bis quinus, alter a

nōno.

Decimus octavus, Osmnasty.

Decimus septimus, Siedmnasty.

Decipio, Osutwam, Betriegen. Nam ne-

que decipitur ratio, nec decipit unquam. M. syn. Fal-

lo, circumvenio, d'ludo, cludo pbr. agere infrau-

dem. Insidiis hominum deludere mentes, Simulata

mente lacerus. Fallere mille modis, nec non in-

tere fraudes. Fraudem involvere verbis, insidialque

parat, sollicitaque recurrit ad artes. vide Fallo.

Decipula, decipulum, Lápica/ Lápaga 1.

Ein Vogelchleg. Decipula muri sit comes, le-

Decircino, as, Otraglo co cynis.

Deciremīs, u, Nawa 12.

Decisio, Rosprowa. Vgoda.

DECL

Declamandi magister, Rrasomowski mistrz.

Declamatio, Rrasomowski ewigzenie.

Ubung im reden. Ut pueri placeas, & decla-

matio fias. Juv.

Declamator, Rrasomowski uczeń. Ein Red-

ner. Declamatoris Mutinensis corde Vagelli. I.

Declamatories, Rrasomowski. (Ruzay.)

Declamatorius, Rrasomowskiemu ewigzeniu

Declamito, Rrasomowski sie ewigze.

Declamo, idem, & Rozwieram gebe. Ein

Rede thun. Declamare doces, o ferrea pectora

belli. Juv. syn. Clamo, exercitor. Ovid. 1. de arte.

Sed neq; declament medio sermone disert.

Declatio, Pokazanie/ Obiasnienie.

Declator, Opowiadacz.

Declaro, Obiasniam/ Oglašam/ Pokazuie.

Erklären/ Kundbar machen. Declarat, viridi

que adbelat tempora lauro. Virg. syn. Significo

denuñcio, aperto, vulgo, divulgō, revelo, expono,

manifesto, expromo, explico, indico, as, vide Ma-

nifesto.

Declavo, Obćinam 1.

Declinatio, Zstepowanie 2. Vstopienie/ Nā-

chlanie/ Nāklontenie/ Vchylene/ Rray

swiatā 1. Chronienie sie/ Sklonosć 1.

Declinatus, ti. Pochodzący. alioqui sonat Nā-

chlony/ Vstajacy. &c.

Declino, Vstepuies. Vchylam sie/ Vdais sie

gdzie/ Vmekam sie 1. Sklaniam sie 2. Sro-

nie/ Chronie sie/ Nijam co/ Schraniam sie

Obracam 1. Zstepuie 2. Vstaje co. Nieder-

biegen/ entweichen. Declinamus item motus,

nec tempore certo. I. syn. Deflecto, figio, vito, evito.

Declivis, Pochodzący/ Nāchylony. Nies-

derwärts. Fluminis, obliqui cuncti declivia

rupis. Ovid. syn. inflexus, inclinatus, devexus.

Declivus, Pochodzący.

DECO

Decocta, Przewarzana woda.

Decodior, Vrtatnik/ Salic.

Decodum, Wymarzone rzeczy; Dekokt.

Deco-

DECO

Dēcōctus, *us*, Wywarzanie.
Dēcōctus, *ti*, Wyprawiony/ Glądki/ Lągō.
Dēcōllatus, *Scler*. (Dny.
Dēcōllo, *as*, Sćinam/ Jezucam 2. Omylam/
 Vracam 1. Chybia co. Enhaupten. vide
 Caput amputo.
Dēcōlo, *as*, sub Vracam 1. sonat aliqui Ros
 splywam sie.
Dēcolor, *orū*, Sipezny/ Splowialy/ Śarby
 nąpsowāney/ Ogorzaly. Ubel gefärbt ent-
 färbt Deterior donec paulatim & decolor atas.
 Virg. syn. Pallens, pallidus. phr. Pallente colore li-
 vidus.
Dēcoloratio. Śarby odmianā/ Bląkowānie/
 Sipeńosć. dēcoloratus, Opelzl.
Dēcolōro, *Sipeco*/ Śarby psute/ Smole/
 Żmązacz 2. (gorzecz.
Dēcolōro, *arū*, Mienie färbt/ Bląkui/ O-
 Decolor. Arnob. Meus. pri Decolor.
Dēcōquo, *Wywarzam*/ Podwarzam/ Wąrzę/
 Strawię 2. Przegrzawam 1. Przematnować
 Omylam łogo/ Popłiwac/ Odgniewac
 sie/ Vracam 4. 6. Chybia co/ Niegodzio-
 sie/ Nieuścić sie. Zinkchen/ weschwen-
 den. Decoqueretur olus soluti, quicquid sum,
 Sc. Hor. syn. Cōquo, excoquo. Metaphorice. rem
 prodigo. effundo, perdo, disperdo, dissipō, devoro,
 absumo, consumo.
Dēcōquor, decoquitur, *Vbywa*.
Dēcor, *orū*, *m*. subst. Brąsa/ Pieśność/ O-
 zdobā. Zierd/ Schönheit. Mira decore pio
 servabat nata penates. St. syn. Pulchritudo, venū-
 stas, forma, species, decus, cultus, ornatus. epith.
 Conspicius, roseus, mollis, gratus, purpureus, lepi-
 dus, tener, divinus, perennis, amabilis, niveus, la-
 deus, puellaris. phr. Regali plena decore. Fuit
 mollis in ore decore. Fulget in egregio decore insup-
 erabilis ore. Divino vicina decore.
Dēcor, *orū*, adiect: dēcoratus, Ozdobny.
Dēcorāmen, decoramentum, Ozdobā.
Dēcores, decoriter, Ozdobnie/ Prystojnie/
 Pieśnie. Decorio, *as*, Odzieram 1.
Dēcoro, Ozdobie 1. Zieten/ schmücken. Tar-
 pey clamant lobis, & delubra decorant. Sil. syn. or-
 no, exorno. Vide Orno.
Dēcorificatio, Odzieranie/ Skrobanie.
Dēcorico, Odzieram,

DECU

Dēcorum, Prystojność.
Dēcorus, *Piekny*. Ząpsch/ schön/ stierlich.
 In quamcumq; boles, vertez, decorus ero. P. syn. Pul-
 cher, formosus, decens, conveniens, honestus, clarus
 insignis, conspicuus, conspiciendus, concinnus, vide
 Pulcher.
Dēcores, Decures, ha sub W. cōrey.
Dēcrepat, *Paissa*. (pitus qui puer ante suit.
Dēcrepius, *Agizbiaty*. A. 1. Fit cito decre-
Dēcrepētia, *Bólezycā zchod*
Dēcreſco, *Vbywa*/ & sub W. castam.
Dēcreōius, *Niedowolany/ Szkodliwy/*
Niezadowolony/ Gloway 2, Surowy 2. Nies-
bespieczny/ & sub Vreſie.
Dēcreōius dies, *Dien lekarski*.
Dēcreum, *Stezanie 1. Wstawā 1. Wyroki*
Wgwałć/ Vreſet/ Rozsudek/ Mandat.
Erantinus. Sic decretorum moderabor iura
meorum. Virg.
Dēcreus, *ti*, *Nakazany*.

DECU

Dēcūbo, *as*, *Leze 2. Dēculco*, *Tloz 2.*
Dēculpatus, *Przyganny*.
Dēcūma, *hae*, decumae hae, decuma pars,
Diesisicina, *Dochođ publiczny*.
Dēcūmanum, decumanus limes, subst: sub
Niedza.
Dēcūmanus, adiect: *Wielki/ Podly/ Nայwis*
Wsi/ Żolnierz przedni/ Diesisicium.
Dēcūmanus, subst. *Wytegnik/ Żolnierz prze-*
dni/ Diesisicinnik.
Dēcūmas exigo, *Wyrzka 2.*
Dēcūmatio, idem Decimatio.
Dēcūmbo, *u*, *Blade sie/ Polegam 1. Leze 2.*
Omieram. *Niederligen*. Te sumus obliti de-
cubuisse senem. Ped. syn. Rēcūmbo, cūbo, rēcūbo
quiesco, jaceo. & Cūbo, iaceo.
Dēcūmo, *as*, *Diesisicine dāle/ Diesisicini*
odzieram/ Wstaw 1. Vbywam.
Dēcūmum, *Diesisigata gęsi*.
Dēcūncis, *u*, *m*. & Decundor, al. Decontor. *Apulei i*
demoror, insilio cunctabundus. Beroald.
Dēcūnx, *cis*, *m*. sub *Czesć caley rzezy*
Dēcūplo, decuplum, *Diesisiciornasob*.
Dēcūplus, *Diesisiciornasobn/ Diesisiciora*
Dēcūres, *i*. decuriones sub Diesisicinnik. (Eh
 dēcūry

DECU

DED

29

decūria Dżiesiaterek 1. 2.

decūriatio, Dżiesiatkowanie 2. Kospisowa-
nie/ Popis 2.

decūriatus, w Dżiesiatkowanie 2. Popis 2.

decūrio, Oni, Dżiesiatnik 1. 2. Wort 2.

decūrio a. Dżiesiatkowac 2. Popisui zol-
nierza. Kospisui 4.

decūriōnatus, w Dżiesiatnicwo/

decūriōnus, Dżiesiatnik 1. 2.

decūrios Zbiegam 1. Dobiegam 2. 3. Wcie-
kam 2. Wbiegam 2. Przebiegam 4. Ru-
cam sie do czego/ Gonie 4. Sumuis. Hi-

nab lauffen. Laocoon ardens summa decurrit
ab arce. Virg.

decūrio, Gonitwa Wyścizka.

decūriōrium, Gonitwy miejscie.

decūrsus, w Zbieżenie Ścieżanie/ Dobiegas-
nie/ Srogzenie/ Schylek/ Gonitwa. A-

blauff. Nil opus est verbis, magnus decursus a-
quarum. Lucr. syn. Cursus, incursus, impetus.

decūrtator, sub Obcinacz. Skroćiciel.

decūrtio, Skracam/

decus, Odoba/ Poczciwość/ Cze/ Lob/

Zierde -- Veterum decora alta parentum

Virg. syn. Pulchritudo, venustas, decor, vel cultus,
ornatus, ornamentum, vel laus, gloria honor, di-
gnitas, splendor, nomen s. Honor, epith. Regale su-
perbum, altum, immortale indelebile phr. Formae
egregium, mirata decus, egregie tantum decus eni-
tet ore. armis decus immortale mereri. Vitamque
volunt pro laude pacisci.

decursatim, Na Krzyz 1.

decursatio, sub Na Krzyz 2.

decursus, w m. Krzyz 1. Dżiesiatek 1. Po-
zwrotny grosz/ & sub, siedm pieniaszkow-
subst. & adject.

decursifexis, sub Pozwrotny grosz/ & sub.

Srostak grosz/

decussio, w. Na Krzyz dziele/.

decussus, w. sub. Srogzenie/

decurio, Zbitam 14 Wzracam/ Srogcam/

Obitiam 1. Obrywam 3. Trzasa 1. Wzro-
cam/ Przestawiam. Scinam/ Wrywam 1.

Abchlagen/ abshütteln/ Decuriat rorem. &
surgentes attorat herbas. Virg. syn. decurio, dejiro

decurio. phr. et subita frondes decutiuntur aqua/
Aut errans bucclā campo decuriat rorem et sur-
gentes attorat herbas.

dedecet, Nie przystoi/ Es stehet übel/ es
gelehet sich nicht. Admouique preces, quarū
me dedecet unus. Ovid. syn. Non decet, non con-
venit: turpe est.

dedecōro, Lze 2. Verschreyen/ schänden/
Aut faciem, turpi dedecorare bove. Prop. syn. De-
turpo, fædo, infamo.

dedecorōse, Zelzywie/ Dedecorōsu. Zelzywy/

dedecōrus, idem. & Nieprzystojny.

dedecus, Zelzywość/ Niesławia. Schande/

Unehe. Non ego dedecori tibi sum, mea vita su-
tura. Ovid. syn. opprobrium, probrium, infamia,
ignominia, macula, nota, lābes. epith. infame. phr:
Dedecus urbis habes, ali pröcul infamemque notam
atque avertio pudendum dedecus. s. Infamia.

dedicatio, Poswiciacanie Poslubienie/ Fest.

dedico, Poswiciacam/ Przypisui/ Wstawiam

Pokazui 1. & sub Obwieściam. Zueignen.

Templa iugo posuit, tres illi dedicat aras. Novid. syn.
Dico, as, sacro, consécro, vöveo, devöveo, offero.

dedignatio, Wzgarda/ 1. Zbranianie 1. Nie-

godność.

dedignor, Gårdze. Unwürdig ahren/ vers-

smähen. Dicere se fratrem si dignaris amicum

M. syn. Non dignor, aspérnor, vide Aspérnor.

dedisco, Odskadam sie. Das gelernte vers-

lernen/ vergessen vide Obliviscor.

deditio, Wdanie/ Poddanie sie komu. Er-

gebung. Et jam cuncta acies in deditioni amo-

rem. P.

deditus, Poddaniee/ Wdany.

deditus, Poddany 1. Obowiazany/ Sprzyta-

szny/ Vprzemny. Ergeben. Cognatiz, patres,

tui torris dedita fama. Virg.

deditus sum, Dawis sie/ Ročham sie/ Sprzy-

tam/ Zapartsam sie.

dedo, s. Wdais 4. Poddais sie/ Wdais sie

na co. Sich ergeben. Vltro quod solymam

Chaldaeis dediti urbem. P. syn. Dō, trado, tribuo,

addico, committo.

dedo me in familiaritatem, Stowarzysze sie.

dedoceo, Odskadam. Entlehren. Dedocet

uti. (Adonic.)

dedoleo, sub Oczaiowac/ Obolalem.

dedoleo, sub Oczaiowac/ Obolalem.

dedoleo, sub Oczaiowac/ Obolalem.

dedoleo, sub Oczaiowac/ Obolalem.

dedoło, Obćinam 1. Oćiofuć.
 deduco, Prowadze 3. 4. Sprowadzam/ Dą-
 prowadzam / Doprowadzam/ Naprowa-
 dzam/ Przywodze 2. 4. Odwodze 1. Wy-
 mias/ Przyprowadzam / Przeciagam / Naba-
 wiam/ Nawodze/ Ściagam wilgotności /
 Odradzam 1. Wytręcam 3. Abführen/ von
 einer Summabziehen. Ille tamen nostra dedu-
 cit origine nomen. Virg. syn. abduco, reduco, revō-
 co, retrahō, remōveo, vel dūco, prōsequor, cōmitor.
 deducor, Wwodze sie/ Odwodze sie.
 deductio, Przywodzenie 1. 3. Umniejszyć/ Wytręcanie.
 deductor, Prowadzićiel 2. Przysław.
 Deductorium. Broszaz. deductus, Subtelny.
 deerro, Chybiam/ Wstępnę/ Omylam sie/
 Dąbłąć sie/ Dąbłąć, Sich verirren/
 vergehen. Vir gregis ipse caper deerraverat, at-
 que ego Daphnin. V. syn. erro, aberro, defecto,
 devio. Vide Vagor.
 deerro visu, Nie doyrze.
 deest, Nie dostaje/ Nie spełná.

DEF

defacatus, Wystaly/ Przeczysty/ Łagor-
 dny/ Szczery 1. Wesoły 1.
 defaco, Blarwie/ Cádiz. defacor, Vstaje
 sie co. Defalco, as? Wytręcam/ & sub Rosa.
 Defamatus, Ostawiony/ Szpetny/ defanatus
 Sprofanowany. defascimatio, Prot. defa-
 tigatio, Spracowanie. defatigatus, Spra-
 cowany/ Wyrodzily.
 defatigo, Mordwie 1. Mąd machen. syn. Fā-
 tigo, frango, infirmo, debilito. Vide Fatigo.
 defatigor, Mordwie sie/ Vstaje, Przyjada sie
 co/ Wyradza sie.
 Defatiscor, lege Defetiscor.
 defectio, Vstanie/ Niedostatek 2. 3. Wpā-
 dnienie 1. Odstopienie/ Zbieranie 2. Zsię-
 cā zacięcie/ Omdlewanie/ Zacięcie.
 Abfall/ Ohn-macht. syn. Rebēllio, vel dēli-
 quium animi.
 Defectivus, Niedostateczny/ defector, Odste-
 pcā/ Zbieg 1. defectum, Niedostatek. 3.
 defectus, us, Niedostatek 2. non 3. Roniec 1.
 Omdlewanie. Mangel. Defectus solū varios
 Lunag, labores. Virg.

defectus, a, um, Niedostateczny/ Niedostajny
 Slaby/ Zacięty/ & sub Podupadam/ &
 sub Bez Prapostio.
 defectus senio, Wyrodzily/ Wystarzec sie.
 defendo, defensio, defensio, Bronia 1. Dą-
 ścianiam/ Odganiam/ Odbijam/ Szanuje 2.
 Vertheidigen/ beschirmen. Assveri longo mu-
 ros defendere bello. Virg. syn. Tūcor, tūtor. tēgo,
 protego, propugno, servo, custodio. phr. Sūm tū-
 tela, armis tūeri. Dextra tūari arma ferunt illi &
 pergunt defendere muros. Fūerat tūtarus moenia se-
 pe. Si pērgama dextra defendi possent, etiam hac
 defensa fuissent. Mūlcliber in Trōiam pro Trōia sta-
 bat Apōllo, oppōsui mōlem clypēi tēxiq̃ue iacē-
 rem, servāvique animam (minimum est hoc laudis)
 merem. Vide Auxilior.
 defensor, Lichwie.
 defensio, Bronienie / Obroń. Schutz/
 Schirm. syn. Tūtela, pātōc aium, auxiliū
 defensor, Obrońca/ Procurator/ Syndyk/
 Stronā odporna. Beschirmer/ Beschäser.
 Non tali auxilio, nec defensoribus istis. Virg. syn. O-
 ffo, tūtamēn, tūtela, servātor, cūstodia, auxiliū,
 cōlūmen, propugnator, tūtor, pātōmus. epith. Fi-
 dus, fidelis, fortis, magnānīmus, gēnērōsus, amicus,
 audax. phr. Salūque dēctis & tūtela pēlagi nōmī-
 nis. Auxiliūmq̃ue dōmus. servātōremque fatēntur.
 Rērum cēta salus, insigne moestis prēsidiū rēis. 9.
 Auxilium.
 defensor corporis, Halabatnik.
 defero, Donosze/ Wynajmuje/ Daje 1. Ofie-
 ruje 2. 3. Obwiniam. Tragen/ anbringen.
 Deferrimus sabōz, gelu duramus & undā. Virg. syn.
 offero, trado, tribuo, concedo, vel nūntio, significo,
 vel accūso, vel affero.
 deferror, Obwiniono mie.
 defervescio, Wywarzam.
 defervēo, defervesco, Wwiotac przestāi/
 Wskumieć/ Ochłodnąć/ Oplōnąć 2. Sry-
 gne/ Dęcha/ Vstaje co/ Wpada morze/ Ve-
 staje sie co 2. & sub Bury sie 2. Odgnies-
 wac sie. Vom sieden ablassen/ erkalten/
 syn. Defervēco.
 defessus, Spracowany/ Nąbiegalem sie 1.
 Nąbiegalem sie. Mąd/ Krasslosz. Pandite
 defessus hospita fama viris. Prop. syn. Fessus, defati-
 gatus, exhaustus, langvens, langvescens, languidus,
 fractus, debilitatus, enervatus, debilis, lassus.

defectus

DEFI

DEF

244

51

deficior, Vstáje, Przestáje 1.
 deficio, Vstáje/ Mdiere/ Opádlá modá 2.
 Stábiere/ Tacinnia sie/ Nticháje mi zego/
 Serce trace/ Psuie sta 2. Abnehmen/
 Profflos werden Desiderent sylva, & rictum
 Dodona negaret Virg. syn. Dēbilitor, infirmor, E-
 nēror, exhaūtor, frangor, infrigor, languēdo, vel
 dēsum, vel dēino, vel recēdo, rebēllo, dēsero, dē-
 scilco.
 deficiit, Vstáje/ Boney sie/ Nie dorozymáje/
 Schodri mu, Niedostáje/ Ntěstáje.
 defigo, Prykam/ 1. Wstawiam/ Stawiam 5.
 Wstawiam sie/ Wstawiam mysl/ Csarui/ Wie-
 piam ogy/ Zamyślam sie/ Prieklinam/ Sa-
 dy 2. Wpazáje sobie co. Anheften/ an-
 nageln. --- Terre desgitur arbor. Virg. syn.
 Figo, infigo, plāto, immitto, collēco, pōno. pbr:
 ártus, vel pēntus defigo.
 defingo, Robie 2. Formuie.
 definio, Stanowie 1. Opisui 1. Wznozám/
 Mierze 2. Enzielen/ die Eigenschaft er-
 plāten. syn. Finio, circūscribo, dēscribo.
 definitio, Opisanie/ Ortesenie.
 definitiva sententia, Stazanie 1.
 definitive, definis. Ortesnie/ Wyránie.
 definitivus, Ortesniacy.
 defoculus, Jednooft
 defit, Niedostáje. Es mangelt. Et nullo va-
 tuus tempore defit amor. P. syn. Dēst, vel dēst,
 deficit. pbr: Lac mihi nōn estāre nōvum, nōn si-
 gōre dēst.
 defixus, Mocny/ Zamyślāncy sie/ Wzáro-
 deflagratio, Zgorzenie. (wany.
 deflagro, Zgorzeć/ Oplongé 2. Vstáje sie co
 2. Vliha/ Wdgniewáe sie/ Gniew ustáje.
 Verbrennen --- Sic deflagrare minaces. Lucr
 syn. Flagro, ardēo, ūror, exūror, cōmbūror, ardēco
 exardēco, conflagro, inflammor, & Ardeo, ūror.
 deflammo, Gáje.
 deflecto, Vstapuis/ Sklaniam sie/ Nāginam
 Wstapuis 2. Zstapuis 2. Odstepuis 5. Obraz-
 tieke/ Psuie sta 2. Biegen/ abweichē. syn.
 Dētorquēo, Arcto, dēvio, abēro.
 defleō, Oplakiwam. Beweynen. Hectora tot
 fratres, tot deflere sorores. P. syn. Flēo, dēplōro,
 lūgēo. Vide Fleo, Lachrymor.

Hh

deflexus, xi. Nāchylony/ Brecacy sie.
 deflexus, us, Nāchylanie/ W, bogenie/ Wste
 deflo, Wdmuchngé/ Zdmuchngé. (powanie
 deflocatus, Oblazly/ Wycarre/ Lysy 1.
 deflocco, Skubie/ W, biuam/ W, cieta sie.
 defloreō, Ozwitam. Verblāhen. Idem cum
 tenui captus desoruit ungt. Cat. syn. Dēflōrēco,
 flōrem amitto: flācēscō, mārēscō.
 deflōrēco, idem & Ntiszczēis/ Zgāsnāje.
 deflōro, Obeywam 1. Rwiac obeywam/ Vy-
 muie/ Zpierzam 1. Sumuie. Besudlen. syn.
 Conspuro, cōtāmino, pollūo, vido. & Macedo.
 deflūo, Scietam/ Oblata co/ Opadācy
 wlosy/ Ocieka co/ Wplywam/ Spadam 1.
 Obwā. Abfiteffen. Mersatur missusq, secun-
 do desit amni. Virg. syn. Flūo, labor, dēlabor,
 cādo, recido, dēcīdo
 deflustrare, Wpokoć.
 defluviū, Wlosow opādanie.
 defluus, Opadzisty. Abfiteffend. syn. Flū-
 xus, cādūcus.
 defluxio, Rymā/ Scietanie.

DEFO

defodio, Kopam/ Zākopywam/ Wkopy-
 wam/ Rze/ Wkopywam. Vergraben.
 Hoc dute nec sibi defoderetur humo. O. & Fodio.
 defore in, Niedostáje. Deforis. Zwierzhu.
 deformatio, Formowanie/ Wstalcowanie/
 Model 1. Ryzowanie/ Zekente.
 deformatus, Sipezny/ Obciery/ Pryskowā-
 ny/ & sub deformato plura.
 deformis, Sipezny. Ungestalt. Sermone
 indoliti, faciem deformis amici. Juv. syn. Tūrpis, in-
 fōrmis, fēdas, squalidus, tēter, horrēndus, horrībi-
 lis. pbr: Forma cārens, aspēctū, horrīdus. Horrēn-
 dus visu. Cui diffilis formam nātūra negāvit. Nō-
 rat infōrmis pallida mēbra cōlor, Et faciēs ridē-
 da tibi. Quō nōn est rūpior alter, & mānēt tōto
 nullus in ore dēcor.
 deformitas, Sipeznosć/ Sprofnosć.
 deformiter, Sipeznie/ Sprofnie.
 deformato, Opisui 1. Specy/ Formuie/ Rysu-
 ie 2. Konterferuie Robie 2. Ortesam.
 Ungestalt machen. Celestem in nobis deformat
 natura figuram. Mant. syn. Dētūrpo, fēdo, mādulo.
 inquino. Vide Maculo.

defossus,

defossus, adiect. Wkopany. Vergraben. Defossus, ac defossus, & toto insuper. (Jamb.)

defossus, us, subst. Wkopanie/ Now.

defraudator, Stalbiert.

defraudo, Oszustwam/ Zdradzam/ Wymuszam.

Obliżam. Berriegen. syn. Fallo, decipio.

circumvenio. 6. Fallo, & Decipio.

defrenatus, Wquzdany. Defensus. Potery.

defrico, Wgietam/ Gcietam/ Dcapi/ Nacietam co/ Scietam sie. Mattwie/ Szypie/ Sctofule.

defringo, Wrracam/ Wlamuz/ & sub Wzbiziam/ & sub Poduczye sie.

Defrudo, as, Zdradzam/ Odeymuz sobie/ Wyplonie. u produxit Ter. Plaut. Corripuit Paulinus ob ablatam forte vocalem e Diphthongo au, a Defraudo.

defructio, Wplonienie. (Dra sie.

defructio, defructio exinanitur, Wyra

defructio, sub Wplonie. defruor. Zazywam/ Wzye/ defruor. Zedrzee sie.

Defrustratus, sub. Szukanie/ i. & Suknia

defructio, as, sub Wino warzone. (Zdarta.

defructio, Wino warzone. Traubenmus.

Defructio, vel Psithia passos de vite racemos. Virg.

defugio, Zbraniam sie/ Sironie.

Defunctio, sub Skonanie.

Defunctio, Niedbale/ Na oko.

Defunctio, Ladaiaki.

defunctus, Umacty/ Wybawiony. Gestorben/ entseet. O tandem magnis pelagi defuncte periculis. Virg. syn. extinctus, exanimus, mortuus, exanimis, fatis, ereptus, vita functus, morte peremptus, lumine casus. 6. Mortuus.

defundo, Zlewam/ Przelewam/ Nalewam.

defungor, Pozbywam/ Odbywam/ Wchodze Wybrnac 2. Sprawuje. Aufrechten/ syn.

Fungor, pefungor, vel liberor, eximor.

D E G

degener, Wyrodek. Der auß dem Geschlecht oder Art schlägt/ ungerathen. Degenerem, Neoptoleum narrare memento. Virg. pbr.

Patrii nominis, virtutis avita immemor, haud memior, oblitus. Dedeus, egregii generis Degeneres animos timor, arguit.

degenero, neutr. Wygradzam sie/ Ostepuis.

Auß der Art oder Geschlecht schlagen. Degenerare tam n, ne bis humana, Sc. Virg. syn. Deficio, defisco, dedecore, sum degener. pbr. a virtute paterna deficit. Virtuti non respondere paterna Degeneres afferre animos. Marti degenerare paterno Pomaque degenerant succos oblita priores, Sdboler sua degener extat. Majorum avorum, parentum fida dedecore.

Degenero, activi. Wtgemnyy cynis.

degenero in feriatem. Dagez/ Lesnicz.

degero, Donosze/ Wmieszam.

deglabro, deglubro, is, Wdzieram/ Wyluz.

Degluptus, Obrzezaniec. (cam.

deglutio, is, Polykam. Schlucken/ Deglutire virum fantes implere capaces. A. syn. Sdrbe, ablorbeo, haurio, exaurio.

deglutino, Wdkieiam.

dego, is, Mieszkam gdzie, zys 2. 3. Zbieram, Wybiuam/ Wmieszam. Vollföhren/ leben. Tempora in ante acto cum pulcher degeret adum. L. syn. Habito, ago, vivo.

Degradado, in Skladam. degrandinar, Grad omia. degraffor, Porazam 2. Degraffantur nubes. Apulei. i. degraftantur, deprimuntur. An degraftantur i. resoluta in aquas crassitiam perdunt.

degravo, Wwajam i. Pograzam. degravor, Wwajam sie. degridior, Zstepuis.

degrumo, degrunior, Rownam/ Wrownys.

Degulator, Wratnik. (wam.

degulo, Polykam/ Pojeram/ Przemarnowac.

Degumare, degumare, degunere, prisca Pojeram/ Roskute.

degustamentum, Probaz. (Opalam.

degustat ignis, Ima sie ogien/ Zapala sie.

degustatio, Roskowanie.

degusto, Roskute i. Doswiadczam i. Dorykam/ Nacam. Versuchen/ schmecken.

--- Celer degustat singula sensu. Claud. syn. Gusto, delibo, attingo.

dehaurio, Zlewam 3.

dehinc, Wporym. Zinführo. Corvici subnestle, dehinc ubi libera colla. Virg. syn. Deinde, exin, deinceps, postea.

dehisco, Padam sie/ Rosstepuis sie/ Rospuke/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

degenero, neutr. Wygradzam sie/ Ostepuis.

Auß der Art oder Geschlecht schlagen. Degenerare tam n, ne bis humana, Sc. Virg. syn. Deficio, defisco, dedecore, sum degener. pbr. a virtute paterna deficit. Virtuti non respondere paterna Degeneres afferre animos. Marti degenerare paterno Pomaque degenerant succos oblita priores, Sdboler sua degener extat. Majorum avorum, parentum fida dedecore.

Degenero, activi. Wtgemnyy cynis.

degenero in feriatem. Dagez/ Lesnicz.

degero, Donosze/ Wmieszam.

deglabro, deglubro, is, Wdzieram/ Wyluz.

Degluptus, Obrzezaniec. (cam.

deglutio, is, Polykam. Schlucken/ Deglutire virum fantes implere capaces. A. syn. Sdrbe, ablorbeo, haurio, exaurio.

deglutino, Wdkieiam.

dego, is, Mieszkam gdzie, zys 2. 3. Zbieram, Wybiuam/ Wmieszam. Vollföhren/ leben. Tempora in ante acto cum pulcher degeret adum. L. syn. Habito, ago, vivo.

Degradado, in Skladam. degrandinar, Grad omia. degraffor, Porazam 2. Degraffantur nubes. Apulei. i. degraftantur, deprimuntur. An degraftantur i. resoluta in aquas crassitiam perdunt.

degravo, Wwajam i. Pograzam. degravor, Wwajam sie. degridior, Zstepuis.

degrumo, degrunior, Rownam/ Wrownys.

Degulator, Wratnik. (wam.

degulo, Polykam/ Pojeram/ Przemarnowac.

Degumare, degumare, degunere, prisca Pojeram/ Roskute.

degustamentum, Probaz. (Opalam.

degustat ignis, Ima sie ogien/ Zapala sie.

degustatio, Roskowanie.

degusto, Roskute i. Doswiadczam i. Dorykam/ Nacam. Versuchen/ schmecken.

--- Celer degustat singula sensu. Claud. syn. Gusto, delibo, attingo.

dehaurio, Zlewam 3.

dehinc, Wporym. Zinführo. Corvici subnestle, dehinc ubi libera colla. Virg. syn. Deinde, exin, deinceps, postea.

dehisco, Padam sie/ Rosstepuis sie/ Rospuke/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

Engel/ Roswita sie/ Szeps sie. Roswierze/

DEI

Rożbiewiam gebo/ Zapadom. Vos
neinander spalten/ aufstehn. A media calum
regione debiscere capit. Ovid. syn. Dissido, hisco,
finder, aprior.
dehonestamentum. Ospeccanie/ delanie/ del
dehonesto. Lize 2. [jywośc.
dehonestus. Niepościmy/ Szperny.
dehortatio. Odrazanie.
dehortor. Odrazam. Abmahnen, Annibal
adacti dum pectore debortatur. Enn. syn. Disrader
necitio.

DEI

delectio. Trucenie 2. Wyproznianie sie.
delectus vultus. Ponury.
delectus, us. Obalanie/ Trucenie. Abge
worfen/ gestürzt --- Oculos, delecta deco
ros. Virg. syn. Demissus, stratus, prostratus, dirutus
exclus.
delecto. Przysięgam 1. Hochschwören. Illum
liquet mihi delectare his mensibus. (Jamb.) 6. Juro.
delectica lues. Kadut choroba.
delectio. Trucam 1. Obalam 1. 2. Poćinam/
Poćiniam/ Ponżam/ Szazam 2. Postres
lic/ Szadnam 1. Niderwerfen stärken. Dej
icatur passus quod pater ipse tulit. Nov. syn. Sfer
no, prostrato, destruo. Everso, diruo, vel deturbo,
depello, exturbo. phr. Sferre hūmi. Effundere
terra, agmina sterere ferro, cuspide istū ingentis
turbine saxi prostrernere. Delicet, aut quot hūmi
mōtētia corpōra fūdit. Delectum arcēs itālum
excidioque daturum. Vide Eberto.
delectio alvum superiorem. Vomitus.
dein, vel sapius dein, Porum. Darnach/
demnach. Dein usq; altera mille, deinde centum
(Phal.) syn. Deinde, vel deinde, exin, exinde, de
hinc, vel dehinc: deinceps, vel deinceps.
deinceps, Adverb: Porum/ Naporim/ Naste
puie/ Powrote.
deinceps, capis, vel capiti nomen. Nasteputacy
deincipiti dies Nazairuz.
deinde, Brems/ Porum. deinsuper, 3 gory.
deintegro, as Vmteyham/ Poczynam wino/
Zgwalenie 4.
deinas, Bostwo. Goetheit. Qui negat intuitu
frontem deitatis adiri. P.
deingo, as Rozlegam. deingo, ti, idem &

DEL

193

Wepragam. dejurium. Przysięga/ deśuro,
Przysięgam 1. dejuvo, Nieratować.
delabor, Upadam 1. Wpadam 1. Napadam 1.
Zmykam sie/ Vnoż sie. Hinabfallen. Sci
licet in terram delabi pondere cogit. L. syn. Labor,
cado, decido, phr. Terra capiti delapsa iacebant. 6.
delacero, Drapia. (Cado.
delachrymatio, Ogu plyniente.
delacrymo, as Soze sie/ Sozy sie/ Puszga
drzewo/ Acople wepuszgam.
delavo, Gladie 1. delambo, Lize. delamētor
Oplakivam delapidatus Brukowany.
delapido, Brutuis/ Wbieram kamien.
delasso, Morduis. delatio, Obwiniente 2.
delator, delatorius, Ofkarsciel/ Porwarcā.
Anbringer. Et delator habet, quod dabit auxi
lium. M. syn. accusator.
delatura, in Ecclesiastic, 38. pro Calumnia. Petra
ratione. Odnieśianie/ Obmowisko/ Przys
delavo, Plaut: corr: Elavo. (mowka.
delebilis, Zmazany/ Podlegly. Leicht aus
löschend. Casibus hic nullis, nullis delebilis an
ni. Mart.
delectabilis, delectatior, Roskosny.
delectabiliter, Roskosnie.
delectamentum, Vciecha/ Roshanie.
delectatio, idem, & Roskos.
delecto, cieś sie/ Vcieśy/ Bawie kogo/
Zabawiam. Belustigen/ erfreuen. Que
res plus nimio delectabere secunda. H. /yn. oblecto,
recreo, relaxo, reficio, vel capio, dūco, trāho.
delector, Roskos mam/ Rosham sie/ Lubie.
Sich erlustigen. Carmine tu gaudes hic dele
atur lambis. H. syn. Capior, trāhor, dūcor, rāpi
or, tēneor, gaudeo. phr: Hoc mihi placet, arridet,
gratum est, iucundum est. Nos arbusta iuvant. Mū
sa noster amor. Dum me Gālāthea tēnebat. Nobis
placēant ante omnia sylvæ. Sed me Parnāsi dēsēta
per ardua dūlcis. Raprat amor, iuvat ire iugis. Vide
Voluptas.
delectus, ti, Wybraniec. Auserlesen. Nec
non & pecori est idem delectus equino. V.
delectus ludex, Trybunalska.
delectus, us, Obieranie 1. Rosadeś 1. Zbie
ranie/ Popis 2. Brak.
delegatio, Zlecenie/ Wlanie prawā.
Hh 2 delēgā-

delegatus iudex, Komisarz.
delego, as. Poruczam/ Spuszczać uciad/
Wlewam 2. Poselsstwo wyprawiać/ & sub
Dlug 5.

delemiscus, Łagodnomowny/ Namowny. 1.

delinimentum, Včechá.

delinens, Błagam/ Łagodzę/ v. & delinios

delinitor bestiarum, Wiedziwiednik.

deleo, Amazac 1. Zgladzić/ Wniwec obra-

cam/ Potazam 2. Zepamirowam. Abwis-

chen/ aufschien. Neve operis famam posset
pellere Venus. Ovid. syn. expugno, tollō, adimo,
abstrigo, vel extirpo, delirio, valto, perdo, dirio,
extingvo. v. Eberto, vel corrigo, emendo, v. corri-
go. pbr. Lacrymæ fecere lituras. Hæc erit elachry-
mis facta litura meis.

delens, Amozanie/ Porazka/ Zguba.

delensilis, Amazuiacy.

delensilis, Amozaniu podlegly.

deleior, sub Niszczyciel.

delevo, lege potius, sub delevo.

DELI

deliacus. Rurnik 2. delibatio, Rostrowanie

delibatus, Narusiony.

deliberatio, Naradzanie/ Rozmyst.

deliberativus, Naradzaniu slyszacy.

deliberator, Rozmystajacy sie.

deliberatum est, Pewna to.

delibitor, ari, Podladam sobie.

delibo, as. Rostus 1. Naruscam/ Vemuis 5.

Dorotam 5. Siexpte 1. Ozesnec. Ein

wenig versuchen. Delibasse cicos contentus & c

Claud. syn. Leviter attingo, gusto, perstringo.

Delibor. 1. ad Timotheum 4. 1. immolator, addito libami-
ne quod in honorem Dei in sacrificijs effundebatur.

delibraus, Odartty.

delibro, a libra. Wazje 1. Odwazam 7. Pro-

wadze wode/ Spuszczać staw/ Sclagam

wode/ Wode prowadzenie wmietsam.

Die Ainden abtuehen/ schalen. syn. decoreico

delibro, a liber substantivo. Odieram dzies

me/ Ozesnec. delibrio, v. sub Namozany.

delitutus, Napuszczany/ Oleykowany/ Na-

mazany. Gejalbt. Hoc delibatis ultra donu

pellicem. (Jamb.) syn. unctus, perunctus, inunctus
oblitus, imbutus, perfusus, sparsus.

delicate, Rostofnie/ Lubieznie.

delicatus, Rostofny/ Rostofnit/ Rostofnie

czy 1. Dicsellwy. In Wollstien erzogen.

Et delicate laureum nemus Flora. (Scarz.) syn. Del-

clarum amans. Delicis deditus, vel laurus.

delicia, a. Rochan/ Rostof/ Mory/ Ryma

dachowa.

delicia, arum, Pieczora, Lubieznot/ Ro-

stef/ Rostofny/ Rochan/ Rochanie/ Bro-

rosila/ Romedya 2. item Rostofny. Wollst-

Ruthweil. Delicia populi, que fuerant Domini

Mart. syn. Gaudium, v. aptas. epith. fluentes, blan-

da, molles, amena, dulces, grata, jucunda, fugaces

optata, quæsitæ, æterna, perennes. v. Voluptas.

delicias dico, Zartwie.

deliciates regule, sub Dach. & sub Rostofna

& sub Sclagagacy.

deliciatum rectum, sub Dach/ & sub Rostofna

delicies, Rochan. delicio, v. Wabia.

deliciole, delicum, Rostof/ Rochan.

Delico as. Obiasniam/ Potazuis 1. Oznaga

muia. Wyladam/ Morduis Poswiczam 1.

Delico u. noni corrigit Sipont. Delicio u.

delictum Wystepet/ Wissethar/ Sehler.

Et pro delictis hostia blanda fuit. Ovi. syn. trors;

crimen, culpa, scelus, trarum peccatum, noxa,

placillum, epith. Nelandum, turpe; indignum; gran-

des, leve, v. Culpa peccatum.

Delictulus, Niedolizny/ delicus, Odschony

od pierci/ delicum Mney Niedostale/

deligo as. Przywizui. Obwizui/ Erwe-

hlen/ auflesen. Et primam tenui deligere un-

pue rosam. O. syn. Lego eligo seligo.

deligos u. Obietam 1. 2. Obrywam 1.

Przebieram 1. Wzrucam Zawizui 1.

Delimito as. Granicz/

delimo as. Piluis Traktzywiam/

delungo, v. Polykam 2. Liza & sub Lams

birywum.

delinimentum, Przyprawas. Błaganu sly-

zaca rzece/ Łagodzeniu slyzaca rzece Czay.

Erweichung. Mala atas nulla delinimenta in-

venit. (Jamb.) syn. Blandicia, blandimenta, le-

nocinium.

delinio,

delinuo, *as*, Resuie 2. Okresam 1.

delinuo, *is* Lagodre Zimwalam. Glasice
Mamie/ Ciarur/ Namazur/ Versohnen/
besänffigen. Disc libens longum delinitura la-
borem, *syn.* Lénio, mülceo, d'mülceo, blandior/
adulor, lénocinot.

delinior, Vwodze sie/

delinior, Lagodzenie Vloienie.

delinior, Blagag.

delinior, Zapamirak/ Ogatowany Sie-
lony/ 2. Besreicht/ besänffiger. Crimen e-
rat nostrum, si delinita fuisset, Ovid.

delino, *is* sub. Zmasac 1.

delinquit, Niedostacie/ Vstacie co.

delinquo, Wystepui 2. Grzesze/ Zgwalcie
co/ Opuszcza 1. Sündigen/ fehlen. Ma-
ius peccatum est, paglum deliquit amicus. Hor. *syn.*
Pecco, erro, *g.* Pecco.

deliqueo, deliquesco, Rosplywam sie Ta-
is 3. Rospuszczam 1.

deliquis, arum. Krokwie/

deliquis, onis, Deliquium, Virata/

deliquium, Omdlewanie/ Zaczemienie Vpaz-
dnienie sil/ Abgang/ Abbruch/ Sentit de-
liquio, quantumque armenta, *Ec.* P. *syn.* Defectio,
defectus, *epith.* Periculosum, exitiale, metuendum.

deliquo, *as*, Oznacmuie/ Obiasniam/ Po-
zuie/ 1. Ziewam 4. Przelewam/ Cadze.

deliquor, ari, Vstacie co/ Vstacie sie/

deliquum, Winter/

deliquum est, Niedostacie mi Gego/ Nies-
doszarc 2.

deliramentum, Szalenstwo 1. Unsinnigheit.

Conse barbati deliramenta Platonis. Prop.

deliratio, Bronowanie Szalenstwo 1.

deliritas, delirium, Szalenstwo 1.

deliro, prop. Bronuie/ O tr. Szaleiz Ony-
lam sie. Zbroie co. Unsinnig/ narisch sein

oder thun. Quicquid delirant Reges plebun-
tur Achibi H. *syn.* Desipio, insanio, bel desio,
erro, aberro.

delirus, Szalony 1. Glupi. Unsinnig/ nar-
isch. Aversus circa uru, delirus & amens.

Hor. *syn.* Scultus, insanus, demens, *g.* Demens.

delitudo, delitescor, Tais sie Bysie sie 2.
Poopadam Pod Kogo.

Delirigo, Swartie sie/

delirus, sub. Zmasac co Podmazute/

delphica mensa, Stoi o trzech nogach.

delphicum vas, Narzedzie.

delphin, *in.* gr. Swinia morska:

delphinium, gr. Sena Ostrozkia siele.

delphinus gr. Swinia morska/ Wagga sega-

tem/ Delphini mensaria vasa, vel ornamenta,

Plin Dalecamp. Ein Meerfisch. Orpheus in

sybis, inter Delphinus Arion, Virg. *syn.* Delphin,

delphis *epith.* Curvus, pandus, blandus, caridus,

agoraeus, vitidis vagus, levis celer, squamulosus,

pinnifer, velox, fugax, squameus lascivus, ludens.

phr. Ludens vario per caru a cursu. Delphines in

orbem aquora verrebant caudi, astumque secabant.

Nec se super aquora curvi Tollere consuevis au-

dent d'phines in undas. Caridus ponto cum se

Delphinus in astra trigit. Vagique per aquora cir-

cum aduabant Delphines Tum neque se pandi pos-

sunt delphines in auras Tollere, undique dant sal-

tus multaue aspergine rorant emerguntque tie-

rum, redeuntque sub aquora rursus, inque chori

ludunt speciem, lascivaque jactant corpora, et ac-

ceptum tumidis mare naribus efflant.

delidion, gr. Tryganiec/

DELU

delubrum, Balwan 1. Balwochwálnia Ro-

sciol/ Ein Tempel Ad delubra venit, mon-

stratas excitat aras. Virg. *syn.* Panum, templum,

edes, *epith.* Decorum, praeclarum, candidam, *g.*

templo.

Deludo, deluctor, Biedze sie/

Deludifcor, Plaut. corr. Ludifoor,

deludo, Opatiwam Odegrac. Verspoten/

verlachen. Aut que sopitos deludunt somnia

sensus. Virg. *syn.* Ludo, illudo, rideo, derideo,

fallo, decipio, circumvento, *phr.* Obo delutum

guttur inani. Hoc uno responso animam deluit a-

pollo, *g.* Decipio, Fallo.

delumbata camera, Sklep kamany.

delumbatus, Marusony/

delumbis, idem & Slaby Niewiesci 2.

delumbo, Marusam/ Osiabiam/ Gbainam

1. Ochromie.

Deluo, Ploco, Plaga/ 1.

delutamentum, Poepa. deluto, Oblepiam.

DEM

dem Particula sub je 1. & Sz.

Demad co

demadeo, demadesco, *Mothes 1.*
 demaghi, *Bazyley Daleto wiscey.*
 demando *as. Poruzam/ Spuszam urzod.*
 demano, *as scietu co/*
 demarchus, *gr. Urzod 3. ein Justos*
 demachulum, *Schod/*
 demomini *zapamierzwam/*
 demens, *Szalony 1. Glupl. Sinnlos/ naderisch - Demens & cantu vocat in certamina dis-*
 fos, *Virg. syn. amens, furiosus, insanus, malicia-*
 nus, furens,ymphatus, stultus, fatuus, vecors *phr.*
 Sedit inops animi, totamque incensa per urbem
 Baccharur. *h. stultus.*
 demensum, *Obrok Miesieczny obrok Miesne*
 demensus, *Wymietzony/*
 demensus cibus, *Miesieczny obrok.*
 dementer, *Szalenie Marisch Tabuit ex illo*
dementer amoribus usa, Ovid.
 dementia, *Szalenstwo 1. Sinnlosigkeit/*
Thorheit/ Ab virgo infelix, que te dementia
cepit. Virg. syn. amentia, insania, stulticia, fu-
ror epith. Spumens, frendens, spumans, fera, insa-
nabilis, malesana, h. Stulticia.
 dementio, *is Szalenie 1. Glupicie.*
 demento, *Namie/ Szalonym cynie/ Zdu-*
miakym cynie. & sub Szalenie/
 demeo, *Zstepnie 1.*
 demereo, demereo, *Zatabiam co/ Przyslu-*
guie sie.
 demergo, *Ponuzam/ Sadie 2. Nieder-*
tauchen/ untersecken. Dum licet obscuram
ponto demergito puppm. Ovid. syn. Mergo, im-
mergo obruo.
 demersio, *Pogrzazenie.*
 demersus, *us sub. Tonignie. Untergesun-*
ken. Demersus ac defessus & toto insuper I.
syn. Mersus immerus, obrutus.
 demetior, *Rozmierzam/ Odmierzam/*
 demetio, *is Zne. scinam Wrywam 2. Szeg-*
pam/ Poddietam miod/ Frucht abmehen
schneiden. Sole sub ardenti flaventia demetit
arba. Virg. syn. Lego, colligo, meto. phr. ex vos
agrestes duro qui pollice molles demetitis flores. h.
Meto:
 demetior, *ari Mierze 1. Rozmierzam,*
 demigratio, *Prowadzenie sie/*

demigro, *Prowadze sie vmieram/ Wegzie-*
hen/ abziehen. Animam amittunt, priusquam
demigrent loco, Jamb. syn. Migro, abeo, exeo,
recedo, excedo discedo. h. Ab eo exeo.
 deminoratio, *Ecclesiastici 22. diminutio.*
 deminutio, *Vnniejsenie/*
 deminuo deminutio idem diminuo, *h. c.*
 demior, *Dziwuje sie/ Sich sehr verwun-*
deru. syn. Minor, admiror, fupero, obli-
pso, obliupso, suppleto, h. Minor obliupso.
 demissa loca, *Vizina/ demisse. Podlo Po-*
bornie, demissio Spuszazanie potora/
 demissius, *Plugi/ & sub. Szata dluga/*
 demissus, *Podly/ Misi/ Nachylony/ Dlu-*
gi 2. Opuszony/ sub Opuszam.
 demitor, *Oglaskac sie data.*
 demitto, *Spuszam 1. 4. 5. Zniszam Opus-*
szam 1. Zaruzam. Nachylam sie. Harah
lassen, demisere neq. nunc cassum lumine lu-
gent, Virg. syn. inclino, deprimio, abiecio, phr.
Jam nova progenies caelo demittitur alto.
 demium, *e Graco. Sadyk kamien,*
 demitigus, *Gr. Driesiatnik 2. Kzemiznik.*
 ein Zahnder/
 demo, *Vnniejsiam/ Vymuje 5. 6. Odeymus*
is 1 Wlaczam 2. Pontiam sumy. Hinweg
nehmen. Exiguam pleno de mare demit aquam
Ovid. syn. Tollo, aufero, adimo, detraho.
 democratia, *gr. Pospolska przodowanie/*
Rzeczypospolitey sprawowanie/
 demolio, demolior, *Obalam 1. Zwalam 2.*
Znosze 6. Niederreissen/ schlaissen sub-
rui hac abi demoliturque prioris Ovid. syn. De-
turbo, deicio, destruo, exerto, h. Everso.
 demolior, *Obalacz/ Burzciel. Wyrocz*
 demonstratio, *Pokazanie Dowod/ (ciel.*
 demonstrative, *Pokazuie Oczwiscie/*
 demonstrativus, *Pokazuiecy. Chwalacy.*
 demonstrator, *Pokazicie/*
 demonstratorius, *Pokazuiecy/ Palec wrory.*
 demonstro, *Pokazuie 1.*
 demordeo, *Wesule/ Abbeissen. nec pluteum*
cedit, nec demorsos sapit unguis. Pers. h. mordeo.

demorior Vmieram 1. Marciwie.

demorior

demōror. Bawie kogo mīeślkam gōzie Cier
 kam Zartzymawam. demōrtuus. Umarty.
 demōveo, Zwalam i. Poruśam Składam
 kogo. Odwadzam i. Odwracam i. Zdey-
 demūgio sub R. ze. (mule i.
 demulceo, Glasze Blagām/ Besinfrigen/
 streichelen/ verschnen. v. Mulceo,
 demum, Nāostarek Widy Dopiero 2. En-
 dlich/ zulek. Sic demum socios consumpta
 nōte resibo V. syn. Tandem denique, pōstrēmo.
 demūso, sub Zmilgec Sitawic 2.
 demūtilo, ścinam/
 demūtatio, Plin. corr. Mutatio,
 demūto Odmieniam/ Odmieniam sie.
 denarius adiect. Dzieśigłowy. Podzieśig-
 lny. Ein gemein Pfennig/ Vnus sapedi to-
 ta denarius urna M.
 denarius, subst. Poczworny grosz. In denario
 substantivo. A breve quidam faciunt auctoritate Ca-
 tonis nixi illa: Dilige denarium. quidam anticipi-
 tem aiunt ex Martiali. Sed utrobique longa esse potest
 contrariatione scilicet. Denarium Denarijs.
 denāro. Rozpowiadam Powiadam i.
 denāscor, Umieram/ & sub Ubywa.
 denāso, at Nos wlasie/
 denāro, Przeplynac Wplywam/ Hinab und
 unter sich schwimmen. Tusco denatat alveo.
 (Glytonic.) syn. Nāto nōn phr. Flūvium transmi-
 to natatu Flūmina nando trājico supēro, Secundo
 flūmine niti V. Nāto.
 dendrāchates, a. m. gr. Achatek.
 dendrēs, a. m. gr. Kamien drzewny.
 dendrocissus, gr. Bluszcz drzewny.
 dendrosilcus, Robus
 dendroides, i. n. gr. Romanowe ziele/
 denēgo, Odmawiam 2. Nie dāie 3. Zapie-
 tam sie. Niedopuszam. Matrwie 2.
 Abschlagen/ leugnen/ --- Amni tibi dehe-
 get undas. Ovid. syn. Nēgo, abnēgo, abnoo, re-
 nuo, recuso. & Abnego Recuso.
 deni, Dzieśieć cego/ Dzieśieć a dzieśieć.
 Zehen. Bi denas Italo taxamus robore naves. V.
 deni aris, subaudi asses, sub siedm piatig-
 skow Piatigdz Poczworny grosz.
 denicales feria, jaloba i.
 denigro, Czernie Brudze Rozce/

denique, Nāostarek Dopiero/ 2. Zulek.
 Est modus in rebus, sunt certi denique fines Hor syn.
 Tandem, demum pōstrēmo.
 denōdo arcum, Spuszgam iul.
 denōminatio Nazwane/
 denōmino, Nazywam/ i. 2. i. Ernennen.
 Denominatus Enepotum (Jamb. cum syll.) syn.
 Vdeo, appello, nōmino, dico.
 denōrmo, Szepce.
 Denotatio, Ecclesiastici s. i. damnatio, Vuieco: & Na-
 ziazen. sic usurpat.
 Denotatus, us, Tertull. i. denotatio, nota infamia.
 denōro, Nānazgam Znacze 2. Lje 2. Osta-
 wiam. Abzeichnen/ anschreiben/ syn. Signi-
 fico, designo, nōto.
 dēns, Zab i. 2. Hak. sub Grebień Ein Zahn
 dēns aratri vomeris, Brog plugowy Nasad.
 dēnsatio, Słazanie. Zgestnienie
 dēnsatus, Gesty 2. dēnsie Gesto i.
 dēnsleo, Gascieia/ Zgestzam Zsiada sie.
 dēnsleor, ścisłkam sie Gromadza sie.
 dēnsitas, Gestrwa i. Gestoś/ Dicke.
 dēnsio, Słazgam 2. Zgestzam Kupiz. Die-
 machen/ Vela dabit, vos unanimi densate ca-
 terbas Virg. syn. Condēnsio, kipo, cogo spisso phr.
 2. Juppiter humidus Aëtris, Dēnsat, erant quæ rā-
 ra mōdo, et quæ dēnsa relāxat. Virg.
 dēnsor, Gascieia ścisłkam sie
 dēnsus, Gesty i. 2. i. Die. Corvorum in-
 crepitat densis exercitus alis. Virg. syn. Dēnsatus,
 cōndēnsatus, compactus, crassus, spissus.
 dēntale, Nasad/ Rādlo/ an Brona? & Zes-
 bat ryba/ Rāmme desz Vflugs. Bina au-
 res, duplici aptantur dentalia dorso. Virg.
 dēntalis, Zbat ryba.
 dentaria maior, Gniardo ziele/
 dentaria minor, Bābie zaby ziele,
 dēntarpaga, f. dēntarpax, agis m. Zadne kles-
 szyki bawierskie.
 dēntata haria, sub Glādzony/ duplici sensu.
 dēntatus, Zbarty i. 2. Osty 3. Der Zahn
 hat sic dentata sibi videtur Egla (Phal)
 dēntes nudo, restringo, Oszterzam sie dēntes
 Zaby/ Die Zähne sputag, per dentes ire cruenta
 cabos. P. epith. Rābidi, dūri, vāldi, candēntes, albi,
 vālnisici, ūnci spūmōli, mināces, nivēi, candidi, pra-
 dūri.

dūri, mōrdāces. ācūri, mōlāres gēnūm serrāt, fedi
pūrdi, sōrdidi. pbr. Cāndidūlī dēntes; dēcūllique
vērūlī. Dissectisque ossibus orī, āvido convellē-
re dētre Quid dēntem dēnte iuvabit rodere, im-
mōnsūmque cāpit, dēntes utriūque minacēs. Sa-
vus ē infelix fūrtali dēnte pēremū. S. Mordao.

dēntex, idē m. Zebal ex a.

dēnticulatū olus, Spinat/

dēnticulātus, Zebaty 2. Naczynany/

dēnticulus, Zabet/

Dentatū, idē quōd Dentarpaga Calio. Aurellano
S. Graeco

Dentifabres, al. dentefabres rastro, apud Ennium,
arrigit Iunius: Dent, faber.

deⁿfrangibulum, Pizé 1.

dentifrangibulus, Zebosius ibidem.

dēntificium, Zebny proch/

dentilegus, Zebow zbieracz/ & sub wybiām y

Dentilēgus Plant. corr. dentilegus.

dēntio, n. Zaby puściam/ Szękam zebomā.

dēntiscalpium, Zebna spilkā.

dēntio, Zebow puścianie,

dēntio, onis nomen parafiti vel helluonis a den-
tibus scitum, ut bucco, capito, &c. Zebal.

dēntio, Zenis sic 1.

dēntio, Obnazam/ Enblossen/ berauben.

Denudat artus durus, atq. ossa amputat. (Jamb)
syn. Nudo, exūo, spōllo

dēntinatio, Obwieśczenie/ Wstazanie/

Wypowiadanie Odpowiedz 4.

dēntinatio, Onaymuis Obwieściam 1. Od-

powiadam 2. Naczynia/ Sady zapowiedziec

Verkündigen/ Tristes denuntiat iras. Virg.

syn. Nuntio, significo declaro indico as, predico is

dēntio, Znowu/ Wiederumb/ abetmahl.

Denuo qui mihi det veteres arcessere Musas. S. syn
Rursus, rursus, iterum.

dēo faventē volentē, Da-li Bog 1. 3.

dēocō, as Bronnie/ Eagen/

dēonēro, Wywam/ Rozsiodlac entladen.

dēoro, Rongze rieg.

dēorsum, Na dol/ Na dolé Niederwärts.

Deinde quod omnino natura pondera deorsum. P.

dēosculor, Calute. Rüssen/ Hos amplecti-

tur, hos osculatur. (Phal.) syn. osculor, am-
plector. S. osculor.

D E P

dēpāciscor, Omawiam sic Wymawiam so-

D E P

bi Priystato ná co. Waje ná co gárdlo/

Vereinbahrew/

dēpāctus a depango, Weir/

dēpāctus a depaciscor, v depaciscor.

dēpalatio, Wybleganie/

dēpalmo, Poliektuis/

dēpango, Sábry plonki. Wyklam/ Wbitam

1. einschlagen/

dēpalco, Przypasam/ Spasam/ Wyladam/

Witwec obracam/ Abweiden/ Luxuriam

segetum tenera depascit in herba. Virg. syn. Palco

pascor, edo, vel mēto dēmeto,

dēpascor, Wyladam/ Trami 2. Trami 02

gien/ Witwec obracam.

dēpactio, Spas/ depactus Ogłodany/

dēpavio, Bie rogo/ Wybiām 10 Zbiām

giba. Schlagen.

dēpaupēro Zuhörē.

dēpēciscor, idē depaciscor.

dēpēcto v. Cēsē. Sēubie/ ablämen

Depēctor Apuleo, qui depescitur Colurus G. Steebius

dēpēculātor, Wylupiciē/ Złodziey dobr pos

ipolirch.

dēpēculor, Wylupuis 1. Rradne 1. 5. Wz

kradam/

dēpello, Zgāniam 2. Odgāniam/ Odras

dzam 1 Odjadzam. 2. Von sich stossen.

Depulit, Scalp tandem miseratus ab alto est. V. syn.

Pello, expello repello; propulso, Propello desicio,

dēturbo, Zaturbo, S. Pello.

dependeo, es, Wisse 1. Zawisto/ Hinab

hängen. Atria dependent lychni laquearibus

aureis. Virg. syn. Pendeo: suspensus sum.

dēpendo k. Place 1 Odwajam 1 Rarzmie

bezahlen.

dēpēsa lana, sub Odwajam

dependsum, Rost Wina 2.

deperdo, Vitacum co Verliehen/ vete

derben/ Et membratim vitalem deperdere sen-

sum L. syn. Perdo amitto.

dēpēreo, neutr. Gine/ Zergehen/ verderben.

Gens hominum vitit deperitura fuit Or. syn. Perco

dispereo, intereo, occido.

dēpēreo, activ. Miluis barzo/

depesta, Ronew dēpēugo, Lissay/

dēpēxus

depēxus, Wygłosany tr. abgelańt
 depilatio, Skubienie depilator, Obrywacz/
 depilatus, Oberwany. depilis, Goly.
 depilo, Obrywam 2. Skubie/ Garkuiz.
 depingo, Maluiz/ Opisuje 1. Porysuj męśla
 Abmalen. Qua manus obscenas depinxit pri-
 ma tabellas. P. syn. Pingo, pićturo, adumbro.
 Deplanis runcinarum lebigata simulacra. Arnob. i. le-
 bigationibus, & Deplanum. an & Daplana instrumen-
 to lebigante?
 depango, Oplakiwam. Beweinen
 depango, as. Rownam/ Wykladam 2.
 depango, Ogosnec/ Vgosnec/ Vcinam.
 depleo, Ziewam 3. Przelewam 1. Vlewam/
 deploandus, Zalosny. (Weprosinam
 deploandus, Odstopiony od lekarsa/ & in
 Zinglem.
 deplo, Oplakiwam/ Narzekam/ Oskarzam
 sis/ Naplakac sis/ Zaluiz sis. Beweynen/
 beklagen. Et deplorata limen adire domus.
 Orid. syn. Lamentor, lugeo, fleo, plango, queror,
 conqueror, gemo, dolo. Vide Fleo, Queror.
 deplo, Goly. deplo, Desz pada.
 depolio, i. Gladz/ Polerwie/ Siocnie/
 Wcieram. depolio, Wyprawa.
 depono, Skladam/ Pokladam 1. 2. Sadze 2.
 Vymis/ Zakladam sis o co. Powierzam/
 Odwodzi sis. Abiegen/ hinterlegen. De
 grege non ausim quicquam deponere tecum. Virg.
 syn. Pono, repono, abicio, dimitto, exuo, relinquo
 vel committo, credo, vel pignore certo.
 depono feritatem, Oglastac sis date.
 depono hospitem, Rozgosciac sis.
 depontanus, Zgrzybiaty/ Wolny 3.
 depopulatio, Pustoszenie/ Spustoszenie
 depopulator, Spustoszciciel.
 depopulor, depopulo, Pustosz. Plündern/
 berauben. Agmine lasuro depopulenter aves.
 Orid. syn. Vasto, populo, deprador. 6. Vasto.
 deportatio, Zawiezienie/ Woszenie/ Wgnanie
 deportatus, Wgnany. (gantam
 deponto, Zanoz/ Zawoz/ Przynosz/ Wy-
 depolco, Zadam 1. Domagam sis/ Podeymus
 is sis/ Wpominam sis. Begehen. Aut pri-
 us infesto deposcit pramia cursu. P. syn. Polco, ex-
 polco, repolco, peto, postulo.

depositarius, Pokladnik.
 depositio, Pokladanie 2. Zlozenie 2. Sklas-
 dante 5. Zmlogenie 1. (dnik.
 depositor, Pokladnik 2. depositum Poklad-
 depositus, Odstopiony od lekarsow/ Zmro-
 piony. Zinderlegt. Ille ut depositi proferret
 fata parentis. Virg. syn. Positus, abjectus, relictus
 commissus, creditus.
 depostetantes, sub Od Kornyh. depostulo, Do-
 magam sis. depradatio, Lupiestwo.
 deprador, Lupis 2. Berauben/ v. Prador,
 Depopulo.
 deprallor, Porykam sis/ Zbliam sis.
 deprandus, Na ego.
 depravatus, Zle/ Przewrotnie.
 depravatio, Psonanie/ Wykrzywianie/ Wy-
 krecanie/ Skaza.
 depravo, Psuje 1. 2. Obcinam 2. Zgwalcic.
 Verderben/ verkehren. Depravare fidem,
 Christique invadere regnum: syn. Corumpo, vicio,
 adultero.
 Deprecabilis esto, Psal. 89. Day sis ublagac.
 deprecaneum sulmen, sub Piorum.
 deprecatio, Przepszanie/ Przyczyna/ Wy-
 praszanie/ Proszba/ Odprosenie Odwraca-
 nie czego zlego/ Zalkinanie.
 deprecator, Przyczynca/ Wyprosiiciel.
 Deprecatorius 1. Machab. 10. Verba deprecatoria.
 Stowa prosby/ abo prosiace.
 deprecor, Prosz 1. Przepszam/ Przycz-
 niam sis/ Wypraszam sis 1. 2. Zlotrzeze.
 Abbirten. Sape precor mortem, mortem quoq;
 deprecor idem. Orid. syn. Precor, rogo, supplico.
 Vide Precor.
 deprehendo, Obagam co/ Doswiadczam 2.
 Domacac sis 2. Dotrze 2. Nayduiz co u Kos-
 go/ Dochodze/ Zastais 1. Schodze 1. 2.
 Erfinden/ mercken. Deprendis anime tormen-
 ta latentis in agro. Juv. syn. Compréhendo, agnos-
 sco, comperto, adverto, animadverto.
 deprehensio, Przestrzeganie.
 Deprendo. contractum ex deprehendo Poeticum. idem
 Deprehendo.
 depresso, Znitzenie. depressitas, Niskosci.
 depressus, sub Gleboto. depressus, Niski
 Depreatus, sub Tancie. depreto, as, Cene
 spuszam. deprimor,

dēprimo, Obćinam. Zniżam/ Náchylam 7.
 Elumie/ Ponizam/ Przewajam 1. Pograzam.
 Unterdrücken. Et ne deprimeret fluctusve, la-
 pisve carinam. Ovid. syn. Comprimo, affligo, attē-
 ro, prōtēro, cōntēro, cōnculco, dējicio, dēmitto,
 dēpello.
 dēprimor, Wmajam sig.
 dēprōmo, Dobywam/ Wybieram/ Wymy-
 ślam. Herausz ziehen/ herfür gehen --
 Et ultricem pharetra depromo sagittam. Virg. syn.
 Prōmo, exprōmo, prōfēro, expōno, erūo, extrāho.
 dēprōpēro, Przyspieszam/ Pulinie co robie.
 dēpsiticius, vel potius dēpsiticius, dēpsitius panis.
 Nagniećiony/ Gnioćka.
 dēpro, uis, Gniote/ Depce/ Rozczyniam/ Nie-
 rzadu pāczyć.
 dēpūber, dēpūbis, Nledorosty.
 dēpūbes, Nlezarosty.
 dēpūdere didicit, Niewstydlivy.
 dēpūdicare, Zgwałćić.
 dēpūduis, à depudescō quo usus est S. Hieronymus.
 Niewstydzie sig.
 dēpūgnatio, Potyćka.
 dēpūgno, Potyćkam sig./ Biedzie sig. Stret-
 ren/ Kämpffen. Non mea magnanimo depugnat
 tessera talo. M. syn. Pūgno, cēro, dēcēro, dimico,
 cōnfligo, cōngredior.
 dēpūlsio, Odpor 2. Oddalenie.
 dēpūlso, Zganiam 2. Rum cynie.
 dēpūlsor, Odganiacz.
 dēpūrgo, Chedoza/ Pels/ Skrobie/ Strugam
 dēpūro, as, Blātuig.
 dēpūto, Obćinam 1. Szacule/ Rachuiz 1.
 Skazuig/ Mniemam. Dafür halten. Non
 mihi falx nimias Saturnia deputat umbras. Ov. syn.
 Pūto: Rātūo, cōnstitūo, dēfīno, vel mītto, lēgo, as.
 dēpūvio, Biie kogo/ Wybitam/ Zbitam gebe.
 dēpūgis, sub Zādłowe gęści.
 dēquēror, Vstaziam sig.

D E R

dērādo, Odskrobuis/ Strugam/ & sub Od-
 spuncrować.
 dērēlictio, derelictus, uis, Opuśczenie.
 dērēlictus, Pusty.
 dērēlinquo, Oddiegam 2. Opuścizam.

D E R

dērēpēntē dērepentīno, Nagle. dērēpo, dēlā-
 dērīdeo, Smieie sig. Verlachen/ verspor-
 ren. Derident flolidi verba Latina Geta. Ovid.
 syn. Ridēo, irrideo; lūdo, illūdo, dēlūdo. phr. ingē-
 mīnāre cāchinno. Magnō allātāre cāchinno. Lōri-
 pēdēm rēctus dērīdeat, atq̃ lōpēm albus excūllo, pō-
 pūlum sūspēdere nālo. Mōrdēte cāchinno allātū.
 Vide locus, Irrideo.
 dērīdicūlo est, Szydzia 3 niego.
 dērīdicūlam, Nasmiewisto/ Szyderstwo.
 dērīdicūlus, Blazynski.
 dērīpio, Zdzieram/ Zrywam. Zinnehen.
 Deripit ex humeris auro &c. Virg. & Eripio.
 dērīs, Gr. sub Roldra.
 dērīlor, Nasmiewca, Versporter. Qua Ti-
 melen spectas, derisoremq̃ Latinum Mart. syn. irri-
 fus, illulus.
 dērīsōrius, Szydercki/ dērīlus, uis, Nasmie-
 wisto. (Modzenie.
 dērīvatio, Promadzienie/ Naciąganie/ Po-
 dērīvatiuus, derivatus, Pochodzący.
 dērīvo, Promadzie wode/ Ciagne 2. Naciąg-
 gam nā swoy/ Vdzietam, Obalam nā sig/
 Obracam 4. Zwalam 2. Składam wine/
 Zacieram 2. Lin Bächlein anderswohin
 fūhren. derivare queunt, animam curaque le-
 vare Lucr. syn. āquam, rīvum dēdūco.
 dērōdō, Gryze/ Ogłodac.
 dērōgatio, Naganā/ sub Vstawe ganie.
 dērōgator, Vymacz.
 dērōgatiuus, derogatoriū Omnieyściacy.
 dērōgito, Pytam.
 dērōgo, Vstawe ganie/ Poniewajam/ V-
 wlaćzam 2. Vymuie/ Omnieyszam/ Bredye
 zepsować. Abschen/ abziehen. syn. dētrāho
 aūfēro, vel mīnuo, vel ābrōgo.
 dērōfus, Ogłodany.
 dērūncino, Ociosuje/ Ogłocić. Quantitatē
 ambigūam vide in Runcina.
 dērūncio, Chedoza.
 dērūo, Strychuis/ Vpadam 2.
 dērūpta, oram, Przérwā 1. Przepásć.
 dērūptus, Zawiesisty/ Przepásisty.
 D E S
 Des, idem Bes. Dētrābūlo, Vwierdzam.
 Dēśacro, Poświacam 1.

dēlāvio,

desavio, Srojets/ Páswio sie/ Wysálec/
Lágodnteis/ Przestáie/ Záblíam 2. Vstáie
se co 2. Wáren. Nec dum deserviat ira. Luc.
syn. Mitigor, placor, mitesco.
desalto, sub Odrancowác.
piscapulus, apud Senec. legit Scalig. pro homine di-
scindito, molli, fluxis vestibus. alij legunt, De capsu-
la totius, eodem sensu.

descendo, Zstepuie/ Zsiadam/ Przystepuie 1.
Przystáie/ Wstepuie 1. Vciéram Sinab.
Reizen --- Aut sulvum descendere monte leo-
nem. Virg. syn. L. Labor, delabor, illabor, demit-
tor, desilio. pbr. Subdústa ad manes imo descendí-
tus unda. Summo delabor Olympo. Deláplus ab
aethere summo de illa in terras. De coelo lapsa per
umbras itála facem ducens multa cum luce cucúr-
rit. Harum unam ceteram demittit ab aethere sum-
mo, illa volat, ceterique ad terram turbine ferunt:
non secus ac nivo per nubem impulsá sagitta, strí-
dens & ceteres incognita transilit umbras. Gémínæ
cum sorte columbæ ipsa sub ora viri coelo pñere vó-
lantes. vide & Cælo descendere.

descensio, descensus, us, Zstepowaníe.
descisco, Odpadam 2. Oddáie/ Odstepuie 2.
Wysáie/ Zostáie.
descibano, Ostroubie.
descrivo, Opisuie 1. Przepisuie 1. Rospisuie 1.
Popisuie 2. Namagám/ Mierze Abschreí-
ben/ beschreiben --- Rhenum aut pluvius de-
scribitur arcus. Hor. syn. Exaro, exscribo, scribo,
conscribo, transcribo, vel designo, delineo. pbr:
imo, hæc in viridi nupér quâ cortice fagi. Carmina
descripsi, & modulans, alterna notavi.

descriptio, Opisanie/ Popis 2. Rospisanie/
Okresenie/ Wypis.
descriptiuncula, Opisanie.
descriptum, Wypis.
deseco. Poćinam/ Vćinam/ Sćinam/ Obćis-
nam 2. Roś/ zno/ Odcćinam/ Piskie 2. Ab-
schneiden. Xi patrum crinem desecuisse amor.
Ovid. syn. Seco, Scindo.

desecro, Sprofanowác/ Degradowác/ Seta
desectio, Sictanie. (dam ego.
desero, deserui, Odbiegam 2. Przestáie czege/
Opuściam 2. Odstepuie czege/ Serce tró-
ce/ Nie stángé nárok/ Nie ratowác. Ver-
lassen. Litora deseruere, latet sub classibus a-

quor. Virg. syn. Desum, linquo, relinquo: negl'igo,
mitto, dimitto, prætermitto, vel destitudo, prado, vel
sero, deligo. pbr: Deserimur vltis, fugit, indignata
vblúptas. Hic sterilem exiguus ne deserat humor,
arenam, in Dominum veterem deseruisse fidem.
Hanc quoque deserimus sedem, patrisque relictis.

Desero, deseri. Wsiéwam/ Sádze plonki/
Szepte/ Wrykam/ & sub Sádzony.

desertio, Opuśczenie/ Vstapienie

Deserto, as, Opuściam 2.

desertor, Odstepca/ Zbieg 1. Miestawáigcy/
zolniérz odbiegácz.

desertum, Pustynia. Linóde/ Wáste. --- Ly-
bie deserta peragro. Virg. syn. eremus, solitudo, re-
cessus. epith: arduum, longum, incultum, triste, mo-
stum, avium. pbr. Locus avius, avia cursu. Dum se-
quor, & nota excedo regione viarum. Deserta ter-
ra, ora, tellus. Deserta loca. Deserta regio in dumis
interque horrentia lustra. Solis exegit montibus x-
rum. Virg. Sic ego secretis possum bene vivere syl-
vis. Quâ nulla humano sit via trita pede. Hæc cer-
te deserta loca, & taciturna querenti: & vacuum.
Zephyri possidet aura nemus. Hic licet occultos
proferre impune dolores. Si modo sola queant
saxa tenere fidem, & quodcunque mea possunt nar-
rare querela, cogor ad argutas dicere solus aves.
Prop. Non alia est magis & libera & vitio carens.
Ritusque melius vita quæ priuscos colat. Quam qua
relictis moenibus sylvas amat. Non illum avara
mentis inflammat furor. Qui se dicavit montium,
insontum iugis: Sed rure vacuo, potitur & aperto
aethere: Nunc ille ripam celeris alpheï legit. Nunc
nemoris alti densa metitur loca, ubi Lerna puro ge-
lida perlucet vado. Sedemque mutat: Hic aves quæ
rula fremunt. Ramique ventis lenè percussi tre-
munt. Veteresque fagi: juvat hic, aut amnis vagi
prexisse ripas, cespere aut nudo leves. Duxisse so-
mnos, sive fons largus citas. Diffundit undas, sive
per flores novos fugiente dulcis memorat rivo sonus:
excussa sylvis poma compescunt famem, & fraga-
parvis vulla dumetis cibos faciles ministrant. Regios
luxus procul est impetus fugisse: sollicito bibant
auro superbi: Quam juvat nuda manu captasse fon-
tem: Senec. vide Antrum.

desertus, a deserui, Opuściáty/ Pusty. Ver-
lassen. Desertis olim flevrat aquoribus: Prope
syn. Relictus, vel remotus, dilatus, vastus.

desertus, a deseri. Sádzony/ & sub Wrykam.

deservio, Sluze 1. Dogadzam 2.

deses, idis, om. Gnuśny. Saul/ trąg. It va-
cuum in montem, quâ desidis atria somni. Ovid. syn.

Desidi-

Desideriosus, iners, ignavus, segnus, enervis, languens, torpens, tardus, piger. Vide Piger.

desico, pro dissecō, Rozcinam.

desidamon, Gr. Sumnigenia trwośliwego,

desideo, Proźnuie/ Siadam i. Gnuśnieiz.

Siken/ und faulanten Desidet, atq; aliqua semper in aure sonat. Mart. syn. Desido, resido, resideo. sum deses.

desiderabilis, Požadany.

desideratio, Požadanie.

desideratur, Niedośtaie.

desiderium, Požadanie/ Żalobá. Ein Be-

gierde/ Verlangen. --- Domusq; subit, desi-

deriumq; locorum. Ovid. syn. Votum, cupido, a-

mor, ardor, sitis, fames. epichi: ardens, flagrans, im-

mensum, vehemens, ingens, vesanium, nimium, di-

rum. phr. Cūris accuens, stimulans Velle suum cuiq;

est, nec voto vivitur uno. Vota transcendendi mea.

secundet, qui potest, nostrum Deus. Ne tibi regnan-

di veniat tam dira cupidō, opum furiosa cupidō.

Sed si tantus amor casus cognoscere nostros, amor

urget habendi. Laudum percussus amore, auri

sacra fames. Imperii sitis cruenta exagrans animum

o desiderii summa caputque mei, accurre o nostrum

decus, o mea maxima cura. Votis, omnibusque bo-

nis, precibusque vocatus appropera: Idem omnes

simu ardor habet. Tantis amor laudis. S. Cupido.

desiderium alicujus ferre non possum. Tote

desidero, Potrzebule 1. 2. Liebage. Ver-

langen/ begehren/ wünschen. Sed neq; jam se-

im deferrat arbore demptos. Ovid. syn. Cupio, o-

pto, exopto, quero, volo, aspiro, ardeo, libet,

placet, cordi est. phr: idem omnes simul ardor ha-

bet. aliquid jam dudum invadere magnum mens agi-

tat mihi. Juvēnili ardebat amore. Fert animus cau-

sas tantarum exprimere rerum. Concurrere in ar-

cem cum sociis ardēt animi. Sūspirare aliquem.

Longo socios sermone requirunt. Nimios, optabat

hōnōres. Latitāque, metuque avidi cōiungere dex-

tris ardebant. Vide Desiderium, & Opto.

desidia, desidies, Gnuśnoś/ Proźnowanie.

Trägheit/ Faulheit. Desidia cordi, jurat in-

bat indulgere boreis, Virg. syn. Pigritia, torpor, se-

gnities, ignavia inertia. epichi: imprōba, inanis, mō-

lis, imbellis, segnus, torpens, sordida iners, mala,

tristis, fastidiosa. Vide Pigritia.

desidia se dare, Zlenieć.

Desidiabulum Jastinia/ Piwnicá 2.

desidiōse, Gnuśno/ Proźnujac.

desidiōsus, Gnuśny/ Proźnujac.

desido, n. Pograziam sie/ Techno/ Żapadam/

Upada morie/ Alekam. Maffig seyn. Cur

vada desidunt, & ripa coerceat undas. St. syn. Desi-

deo, resideo, resido.

Desiduo, Dlugo 1.

designatio, Naznaczenie/ Określenie/ Model

Rozłożenie/ Rysowanie 2.

designator, Scánownicz/ Jazyst (sprawca/

designatus, Mianowany. (Miarzący/

designo, Żnaczyć 1. 2. Opisać 1. Obieram 2.

Żbroić co. Verzeichnen. Designatorem de-

signatorem decorat lictoribus atris. Hoc syn. Nōta,

desūdo, demōstro, dēstendo, dēscribo, dēfinio.

desilio, Zskáanie/ Zsiadam. Zinab sprine

gen. Desiluit Turnus bijugis, pedes apparat ire.

Virg. syn. Descendo, exilio, cado.

desino n. Przestaje. Zaniechawam/ Vstaje

co/ Konczy sie/ & sub Nie. Aufhören/ ab-

blassen. Atq; ut vivamus, vivere definimus. M.

syn. Cesso, finio, intermitto, desisto, omitto, sino.

Vide Cesso.

Desino, as, sub Nierátowac.

desipientia, Szalenstwo 1.

desipio, Glupicia/ Szaleiz 1. Tręce/ Awias

sz 2. Nierisch seyn. Desipit excentat nervos

torquetur. anhelat. L. syn: Deliro, insano.

desisto, Przestaje 1. Zaniechawam/ Zostawiam 1.

Odstepuis zego/ Odmientam zdas

nie. Abstehen. Desistit extinctos natus lagere

parentes. C. syn: intermitto, desino, cesso.

Desitus a desero evi. Sadzony Wyciam. Vera-

lassen/ abgerhan. Desita ne meriti vilescat gra-

tia facti F. desitus, a desino, sub Przestaje.

Desinere, Nierátowac.

Desolatio, Opusciálosć/ Opustoshenie.

Desolatorius, Pustoshacz/ sub Pustoshyciel.

desolatus. Pusty/ Opusciály/ Opustoshony.

Verlassen. Disfellig, duces, desolatique manu-

pli. Virg.

desolo, Pustosze. Berauben/ verwásten. Vi-

dimus, ingentes & desolabimus agros. Virg. syn. Vá-

sto, depopulor.

despectatio, Poyrzienie.

despectio, Pogardzanie. (Przerzal.

despecto, Patrz na dot z gory/ Gárdzie/

despē-

despectus, us, Poyrzanie/ Wzgardá 1. Ver-
rachter/ schlecht. syn. Sprētus, cōtēptus,
neglectus, pōthābitus, bel vilis, sordidus. vide Ab-
iectus.

desperāter, Desperāto. [cyia.

desperāto, Rospāz/ Zwarpienie/ Desperat-
Verweyfflung. Oscula delectant & desperatio
barba. Juv.

desperātus, Zwarpiony/ Desperat.

desperno, in, Gādzę.

desperō, Rospagam/ Wādzieis stracię.

Verweiffen. Nec quia desperes invicti mem-
bra Glyconis. H. syn. Diffido. phr. Spēm pōno, pē-
do, abscio, animo, cādo, mētem demitto. Sūperest
spēs nulla salūtis, Nullam spērare salūtem. Spēs o-
mnis adēpta est Fūditus decēdimus. Nec spēs li-
berātis erat. Nec spēs opis ulla dābatur. absumpta
salus, nec spēs jam restat iūli. Nec mihi jam patrē-
am antiquam spēs ulla vidēdi. omnis spēs ablitio.

despiciatio Wzgardá 1.

despicatissimus, Podły/

despicatus, in Wzgardzony.

despicatus, us, Wzgardá 1.

despicientia, Wzgardá 1. 2. Pogardzanie/
Półota/

despicio, Patrę na dół z gor./ Przewyższaj/
Gādzę/ Verachten/ verschmähen/ Et Re-

gum magna despiciuntur opes. Tib. syn. Spēno,
aspēnor, temno, cōtēmnō, nēgligo, respūo, kā-
stido, pōthābēo, nōn, cūro, &. Despicio,

despicor, aris, Gādzę/ Verachten. v. De-
spicio,

despicus despicuus, sub Pilny 1. Wzgardzony/

Despiciabulum, idem Dissoliabulum,

despolio, Wzłupuis 1. Odieram 2.

despondeo, Obiecu 1. Serce trācę/ Wād-
dzieis trācę/ Osowieć/ Oziogę/ Zreko-
wac. 1. 2.

desponsa desponsata, Zrekwana/

desponsatio, Zrekwiny.

desprētus, Wzgardzony/

despūmo, Piāno zbieram/ Szumuis/ Wz-
rucam 2. scietam 1. Szotuis/ Gładzę/ &
sub Pignis sie/ Wespīam sie/ Ochłodnōć
despuo, Splawam/ Lekuis/ Brzydę sie/
Gādzę.

desquāmo, Skrobie 1. Ofkrobais/ Ogosnōć.

destercōro, Chedore/ desterno, Rozsioblac/
desterto, Wespīam sie 2. desico, Piszę/

destillatio, Kāpānie/ Rymā/ Spadek 1. Sā-
pkā/ & sub Dystrylowanie.

destillo, ścietam/ Osiękam/ Ocieka co/
& sub Dystryluie.

destimulare, Sēloc/ Nāytrac.

destina a. Wwiazę/ Podpora.

destinata, Zrekwana.

destinate destinato, Wmyślnie/ Zmownię.

destinatio, Wpor/ Postanowienie umysłu/

destinatus, Uporny/ Straly/ Mianowany/
Wwiazany Zwiazany.

destino, Stanowie 1. 2. Nāznāczam/ Wpie-
tam sie/ Wmyślnie/ Wwiazę 1. Przywiazę

ie/ Zwiazule/ Zrekwac/ Zmierzam/ Tusę/
Oziogę 2. Kupuis/ Odwajam sobie. Sā-
setzen/ verordnen. Destinat imperio clarum,

prænuncia veri. Ovid. syn. Tribūo, attribūo, as-
igno: dēcrno, cōstitūo.

destituo, Opuşzam 2. Odbiegam 2. Opas-
dla ich wodā/ Stawiam/ Wmierzdam/

Verlassen. Non odio quidnam destituere mei.
Ovid. syn. Dēsero, linquo, relinquo, dērelinquo.

destitutio Opuşzenie 2.

destrigementum, Ofkrobiny.

destringo, Ofkrobuis/ Omykam/ Wrywam 3.

destringor, ścietam sie/ destructio Skāzenie.

destruo, Obalam 1. Psuis 1. 2. Zrebredek
zerstōren. Destruat, aut captam ducat Getulus

larbas. V. syn. Zvērto, dīrūo. &. Eberio.

desuasor, Odradzajęcy/ desubito as Obalam 1.

desubitō, Nagle.

desubūlo, as Przekalsim/ & in Szydlo/

desudasco, Poca sie/ desudatio, Wśliność/

desudo, Poca sie/ Wśluis/

desuēfactio desueo, Odkladam łogę/

desuēfudo, Odwycāienie.

desūgo, Sśac przestais/

desultor, Przestadęcy/ Oklep iādęcy/ Por-
modnik/ Bawalkaror.

desultorius, Powodnik/ Oklep bieżyęcy Kom-
powodny/ Nicstareczny.

dēfiliūra. Zstałante.

dēsum. Niedołży iestem/Przesępiam/spra-
we/ Niemą 1. Mangeln/ nicht da seyn.
Desumus, ecce rates Deus has, Ec. St. syn. absum,
deficiō desideror.

dēsumo, Odbieram 1.

dēsumo, Zsywam sub Zwieram 1.

dēsūper, Z-gory/ Von oben auff. Inspe-
ctura domos, venturaque desuper urbi. Virg.

dēsurgo Nā dwor wielki.

desursum, Zgory.

DET

dēiēctio, Odkrycie/ Wydanie/ &

dēiēgo, Odkrywam/ Entdecken/ aufde-
cken. detegit imbelles animos. Ec. Luc syn.
aperio, pando, resero, ostendo, reēgo, recludo,
explico.

dēiēdo, Spuszczam & dēiētio, Zaczę-
manie/ deter inustitutum, Zly/

dēiērgō, es Ocieram/ Scieram 1. & sub
Oblizuię sie.

dēiērgo, i Ocieram/ Scieram, Obywam
3. Vcieram/ & sub Lize. Absauberen.

Elicia, & fado detergis secula vitiū. Claud. syn. ab-
tergo, tergo, mūdo, dētergo, & Abluo.

deteria, i macilenta. sub Chudy.

dēiērior, Gorzsy/ Bóser/ Perculit imperio de-
terioris heri Cat. syn. Pejor.

dēiērius, Gorzey/

dēiēminatio, Otkreszenie/ Zámknienie 4.

dēiēmino, Otkreszam 1. Rozmierzam/ Nies-
rze 2. Naznacizam/ Granicze/ Roncza.

Ein Ziel setzen/ --- Vi hinc reli determi-
minet illius: Lucr.

dēiēro, Scieram 3. 4. Dzierze siate/ Tre 4.

Młocę/ Wygłodać/ Przemarnować. Abs-
chleiffen. deteret invalidos & via longa pedes
1. syn. Tēro, cōtēro, attēro: absumo.

dēiērrō, Odstrażam/ Abschrecken. Cadibus
& vitiū fado deterruit Orpheus H. syn. Dēhortor,
avoco, rēvōco, dēdūco, amōrēro, avēro abdūco,
vel tērrō.

dēiērrimus, Zly/ Bóś schändlich. --- Mo-
set ut deterrimus error P. syn. Pessimus.

dēiēstabilis, Przekłery. Versucht Exemplum
in nostro tam detestabile sexu Iur. syn. Dēiēkan-

DET

das, Exērandus, exēcrābilis, hōrrendus.

dēiēstatio, Odrzekanie Przeklinanie/ Cze-
szenie/ Brzydzenie/ Protestacja/

dēiēstor, Bezdyę sie/ Odrzekam sie/ Prze-
stynam/ Oświadczam sie. Versuchen/
abscheuhaben. detestata manet sub Iove tri-
gido (Asclep.) syn. abominor, exēctor, abhōrreo,
fugio avēstor, hōrreo.

dēiētexo, sub Odrzkać 1. Ogołocić/ Obnazam.

dēiēneo, Trzymam 4. Wieże 2. Zaczynam
wam/ Dawię kogo/ Zabawiam Zwiagam.
Aufhalten/ verhalten. Sepe oculos etiam
detinuerē tuos. Ouid. syn. Tēneo, rēiēneo, mōror,
dēmōror.

dēiēondeo, Strzyge 1. Postrzygam Obi-
nam 1. Vstramiam.

dēiēono deronuit, Odegrzmiało/

dēiēonso as Strzyge 2. detorno as, Toge 3.

dēiēorqueo, Ateruis/ Naktzymiam/ Wykry-
miam 2. Odwracam 1. Odwodze 2. &

daie sie gđzie. Neben sich drücken/ ab-
tringen. syn. dēiēcto avēro.

dēiētractio, Vmnieyhanie/ Zwlozenie 2. Wę-
proznianie sie/ Obmowa/ Bradziez 1. &

szhanie krawie 1.

dēiētractio alui, Purgacja/

dēiētracto i male tracto sub Czeszule/

dēiētractor, Obmowca/

dēiēraho, Vymuie 5. Vmnieyham/ Vwla-
zam 1. Zdeymuie 1. Zdzieram/ Zwloze 1.

Skladam kogo/ Ponizam 1. 2. Wiare psu-
ie Ostawiam sie/ Zbieram praki. Abzie-

hen detulerit, fasces indigno detrahet idem H.
syn. Minuo, dērūgo, aūfēro, dēcēro, tollo.

dēiēraho foccos, Znuwam.

dēiērectatio, Ociąganie sie/ Zbranianie 1.

Vmnieyhanie/

dēiērectator, Vymąg/

dēiērectator imperij, Niepostusny/

dēiērecto, Ociągam sie/ Obmawiam/ Vsta-

puie/ Zbranianam sie/ Wybitam sie/ Vwla-

zam 2. Niepostusny iestem. & sub. Cze-

stuię. Sich widderu/ abschlagen. Verbe-

ra; detrecto non ego vincla pedum Tib. syn. Vito,
ēvito, fūgio, dēfūgio, rēculo, dēvito, sabbūo dēclino.

dēiērector

DEV

detrimentum, Ostruśnâ/ Szkodâ Verluſt
 Schâde/ detrimenta fugas fervorum, &c.
 Hor. ſyn. Dâmnum, nôxa, incômmôdum.
 detrimentôſus, Szkodliwy/
 detrius, us, Wcietanie. Abgeſchliffen.
 Omnia detrîto ſîncula fune cadunt. Prop.
 detritus ti, Wytârty.
 detruído, Stracam/ Spyham/ Wracam i
 Zwalam 1. Wpyham/ Osadzam wieźniâ.
 & ſub Przypediſam/ Herâb ſtoffen. Ag-
 greſſi, ſuperisq; lobem detrudere regnis. V. ſyn
 Depello, expello, deſicio turturbo, deturbo.
 detruillo, Przelewam 1.
 detruccatio, Obcinanie 2. Scinanie.
 detrunco, Obcinam 1. 2. Scinam/ Ocio-
 ſulo.
 detruux, i detruſus, ſub Deſperat.
 detruides, ſub Ogłodany.
 detruimeo detruimeſco, Tchne/ upada morze/
 Aufſchwôlen. detruimere animi mari & cle-
 mentior æther. St.
 detruideo Lucil. Proras detruide Mari: Viſtorini
 Nonius obſoletum.
 detruidos, ſub Wderzam ſie/
 detruibario, Stracenie.
 detruibarus, ſub Szubienicznik/
 deturbo, Obalam 1 2. Spyham. Abſtut-
 men/ abſtutrzeſn. Agmina deturbat gladio, &c.
 Sil. ſyn. Depello, deſicio turturbo. B. Deicio.
 deturgeo, Tchne/ Upada morze.
 deturpo, Szpecz/ Wcrwaſten/ ſyn. Turpo,
 maculo.

DEV

devaſto, Puſtoſe/
 devaho, Zwoje/ Zawoje/ Spuſzczam rzekę.
 Abſfûhren/ Haftenus historia, nunc ad tua de-
 behor aſtra P. ſyn. Detero, vcho.
 devello u Obrzymam 1. Wryzam 2. Żryzam/
 ſtubie/
 develo as Odkryzam/ Entdecken/ Oraque
 debelat miſera pudibunda fororis. Ovid. ſyn. Re-
 vello, detego, retego, aperio.
 deveneror, Cze 1.
 devenio, Przychoďze 1 io. Dochodze 1. Wpa-
 dam 1. Abhin kommen. devenient, adoro,
 Et tua ſi mihi certa voluntas, Virg. ſyn. Pervenio,
 venio, advanio, accedo. B. advenio.

DEV

173

devenuſto, Szpecz/
 deverberô, Zbitam kogo/
 divergentia, Wchylenie/ Kray ſwiâtâ i.
 deverro, Wymiaram.
 Devertô, Plaut. Apulei, lege Diſerto.
 deverſus, Wchylony/ Nâ dol.
 deveſtio, Obnazam.
 devexitas, Pochodziſtoſc/ Wchylenie/ Sro-
 gystoſc. devaxo idem divexo.
 devexus Pochodziſty/ Wchylony/ Wder-
 ſich hangend. ſyn. Declivus, pronus, Ad
 terramque fluit debexo pondere cervix. Virg.
 devincio, Zwiſzuite/ Zawiezuite 4. Zlagzam/
 Zniwalam/ Poddâie 2. Przywiezuite/ Do-
 puſzczam ſie/ Przedatowac/ Spowinowaz-
 cam ſie/ Przyſluguit ſie. & in Przeklinam.
 devinco, Zwydziezam 1.
 devinctus, Obowiazany/ Verbunden - - -
 Neque quis me ſit devinctior alter. H. ſyn. Vincit-
 revinctus, ligatus.
 devio, Wſtepuie drogi/ Chybiam/ Mliam 2
 devirginata, Nie Panna.
 devirginatio, Zgwałcenie 2.
 devirgino ſub, Zgwałcie 4. devitatio, Vſcie 2.
 devito, Chronie ſie/ Schraniam ſie. Vers-
 meiden/ Vi mala devites, pra cunctis otia vi-
 tes. B. ſyn. Vito, evito, declino, fugio, effugio,
 deterreo.
 devium, Wſtronie/ Z drogi.
 devius, Zdrojny/ Ab dem Weg getreret.
 Cum iuvenis placido per devia luſtra vagantes Ovid.
 ſyn. errans, aberrans, vel avius, vel Avius.
 deunx, cti m. Jedenaſcie czeſci. ſub Cze-
 ſci caley tzezy. & ſub Bielifeſ.
 devoco, Zwolywam/ Wwolywam/ Przy-
 zywam/ Wabie.
 devolo, Zlatam/ Wlatam/ Przybiegam Zbiez-
 gam 1. Przychodze 1.
 devolvô, Zwalam co i Zwiitam/1. Abwâl-
 zen Verba devolvit, numeri q; fertur. (Sapli)
 devoluo, Spada 1. Spada nâ kogo/ O-
 ſtoi ſie/ Zbiegam 1.
 devomo, Womituis/
 devorandum eſt. Pacyencya.
 devoratio, Pozeranie/

debor-

devorator, Pożeracz sub Żarłok.

devoro, Pożeram/ Strawić 2. Włongę 2. Zładles/ Pórzam 1. Przemarnowac/ Wyrwać 1. Verschlingen. devorat & clausum pectore vulnus alit. Ovid. syn. Relligio, pietas. Vel Pietas.

devoror, Gins/

devotatio 2. Reg. 8. apud LXX. est i votum, precatio. Polonus interpres reddit. Przekleństwo/ quo sensu, etiam Preces Latini usurpant & poloni. Pacierze mowi, i Przeklina.

devotatus Czárówny.

devoti, Mąsłokowie Tureccy/ Rekodány.

devotio, Poślubienie/ Oddanie sie/ Nabożeństwo/ Czary przekleństwo. Andacht/ Vna eademque via, tanta est devotio legem. Virg. syn. Votus, addictus, destinatus.

devoto, as Oddanie sie Czárui/ Bluznie/ Przeklinam/

devotiorius, sub Oddány/

devotus, Poddány/ Oddány/ Poślubiony/ Wprzeymy/ Rekodány/ Zprzysiężny/ Przez Klety/ an Nabożny? Der Andacht ergaben/ --- Pesti devota futura. Virg. syn. Votus, addictus, destinatus.

devoveo, Oddanie sie/ Ofiaruję 2. Poświęcam 1. ślubuję 1. Wydać sie 2. Przeklinam/ & sub. Przyjacielsstwo przysięć/ Geloben/ verheissen/ --- quorum se devoverunt. Virg. syn. Voveo, consécro, dico, as addico, is, destino.

deuro, Spalić/ 1.

Deus, Bog/ & tr. Przedni 1. Gott. devotos, Auguste, Deo? cui sordida templa. P. syn. Numen, epith. omnipotens, æternus, clemens, vindex, altor, providus, coelipotens, astripotens, immotus, magnus, inaccessus, tremendus, metuendus, immensus, infinitus, iustus, æquus, verendus, sublimis, invictus, venerandus, terribilis, phr. Pater omnipotens. Celsi modérateur olympi. Terrarum cælique sator. Hominum rerumque repertor. Rex magnus olympi. Superum, Cælicolum Rex, Rector, Cæli sceptra tenens. Mundi, orbis conditor Cæli, terræque creator. Torquet qui sydera cæli. Cuncta suo qui numine torquet. Qui temperat orbis habenas. Qui sceptra tenet radiantis olympi. Qui mare, qui terras, qui cælum numine complet. Aeterno qui numine cuncta gubernat. Nutu qui tem-

perat orbem. Cuius ob obitum cællus etiam mæta miscit. Cuncta supercilio quatiens. Aeterno numine cuncta movens. Opifex rerum, et mundi mellioris origo. Qui fera terribili jaculatur fulmina dextra. O magne olympi rector, et mundi arbiter, o qui res hominumque Deumque æternis regis imperiis, et fulmine terras. Qui tempus ab ævo ire iubet, stabilisque manens dat cuncta moveri. Cernens cuncta Deus, præsentia præca, futura. Qui motus animi, sensusque, latentes. Perspicit et taciti peccatoris ima videt. Cuius ad imperium fundit sua munera tellus. Qui semper adest, semperque fuit, semperque manebit. Qui conspicit omnia iustus arbiter. Principium, rector, dux, semita, terminus idem. Qui iusto examine novit. Parcere subiectis, et debellare superbos. Qui duro in discrimine versat, Res humilis populi afflictas, oculique superbos Despicit elati fastus, Mentisque mala scelèra retundens Consilia. Qui regit immensam iusto modèramine molem. Quique movet nostros per tot miracula sensus. Cælum nutu qui temperat ælmu: Aethera qui librat liquidum, qui roris æcervos. Quique nives spargit gelidas, et nabe salubri elicit prætos herbis sitientibus imbres. Qui tonat, et tripidum rapidis quatit æra flammæ. Tempora syderibus, qui dat sua semina terras. Qui pelagus fluctare iubet, consistere montes. Qui corpus mentemque dedit, quibus addidit artes innumeras geminum cumilians, ab origine munnas.

deuteragonista, a m. Gr. Podieyhy/ Wroczedy.

deuteroptomos, Gr. Smartw/ chystaly

dextrans, tu m. sub Czesci catey rzezy & sub Rieliszet.

dextella, Prawa ręká/ quasi Prawiektá/

dexter Prawy. 1. Po prawey rzece/ Laska/

Rostropny/ & sub Rostropnie/

dexter senio, Roster rucenie szesliwe,

Berech/ geschicklich/ hurtig, Et sellam cubito dexteriore premit. Mart syn. ingeniosus, sagax solers, industrius, æctus, vel secundus, prosper, faustus, felix, fortunatus.

dexter, Rostropnie/ dexterior, Prawy/

dexteritas, Rostropnosé/ dextimus, Prawy 1

dextera dextra, Prawa ręká/ Manelá. Die

rechte Hand. dextera per ferrum est, pietas spectata per ignes Ovid. syn. Dextra, epith. indomita phr. Iunctaque bello. Dextera. Si Pergama dextra Defendi possent. Congressi iungent dextras. Iuncta est mihi federe dextra, Dextram labenti tenet inermem. Cui dextra iungere dextram Non datur: 6. Manus. dextra,

D I A

dextra *Wprawy/ Po prawey ręce/*
dextrabz sub Prawy 1. dextrale. Manelā/
dextrālā s. f. Poperec 1.
dextram iungo interiungo. Witan 2.
dextravolūm. Manelā/ dextratio. Witanie.
Dextrationem vocat Scalig. ad Maniliū, exteriorem
sidus flexum. Vel cum sidus dextros it per orbis ut
sic Manilius.
dextre. Sagitte. dextrochēron. Manelā/
dextrosum. dextrosus. dextroversum,
Wprawy.
dextrum. Po prawey ręce.

D I A

di Propositio Inseparabilis, respondet Polonica Roz
Diabatura Gr. Paryntā/
diabaturus. Swiec Patynkatz/
diabetes. a m. Gr. hepaz/ Tricentā/ Dya
ny tiēgenie.
diabole es Porwatz/
diabolicus Gr. Czarnowśi.
diabolus gr. Czart/ Porwarcā/ Ofkarzyciel.
Ein Lasterer/ oder ein böser Geist. v. De-
mon. Turbūm Diaboli nomen est in amoribus. (Jamb.
diachērum. a Gr. tiēnie/ 3.
diachytum. Gr. Wino Rodkie/
diacōdium. Gr. Małowa Maśc/ & sub 3
ielasā. & sub 3ylā pułkowa.
diacōnatus, us sub Dyakon/
diacōnus. Gr. Dyakon. A ex contractione quasi
producitur. Vergara, aliōqui brevis est, licet Poeta
producant, Greiser.
diacope. Gr. Rozciście.
diacope. Rusinian. Figura inter duo verba simi-
lia, diversum interponit. Dux age dux. Diapole et-
iam vocatur. vide Imosis.
diacopus. Gr. Opust.
diador. Gr. Jednag 1. Pośrzednik.
diadēma. a Coronā Krolewska.
diadēma att. Gr. idem & Priepassā/ Ein
Hauptbinde mie Purpur durchflochten/
wie die Könige tragen. Dignior est scepro,
Vregni diademate virtus. M. syn. Cōrona, epib.
conspicūm, fulvum, pūnicūm, dives, rutilans. phr.
Rēgis insigne. Prōntis decus, impōsitum capiti gē-
mis diadēma cōrūcis. Rēgem, rēgilque insigne gē-
ntem, aspiciis insigni cultam diademate frontem.

D I E

269

Hinc nobilis flavum Præcinxte diadēma clupit. Cul
frons diadēmate fulvo Cincta erat Ipse tēnos fē-
prum Et nitido diadēmate fulgens.
diadematum forum, sub Coronowany/
diadēmatum. Coronowany/
diadicasia. a Go. Spot/
diadochus. Gr. sub Deryt & nastepcā/
diarexis. a Gr. Dital.
Diarexis figura syllabam dividens: ut Aulai Donat
Nota eius -- vel
diata Gr. Jibā 1. Stołowa izbā/ Lecne miac
stanie Sad 1. Wiegernik/ Stromnosē
3. Obrot. (dars.
diatarius. Obroczny 1. Stołowy/ Prebend
diatētes. a m. gr. Roitemā/ Jednag 1.
diatētica. a gr. Stromnosē 2.
diatula. Wiegernik/
diaglaucton. gr. Małowy sok.
diaglyphice. a gr. Smicetstwo/
diaglyphicum opus. Gr. Rytle wleste/
diagonia. diagonalis. diagonica linea. Linia
od rogu do rogu/ Wagielna linia.
diagōnos. s. secunde vel Diagonia. s. linea gr.
Wagielna linia.
diagramma. gr. Rysowanie 2. Sigury 2.
diagrammismus. gr. Bierki kostki/
diagraphice a gr. Małactwo/
diagrydion. Dyagryd.
dialectica a gr. Dyalektykā/
dialectice. dialecticus. adiect. substan. ibid.
dialectus. s. Gr. Mowy jednego narodu ro-
znosē/
dialecton. gr. sub Szafcan/ 1.
dialis a die Jednodzienny/
dialis. a dios Flamen dialis Livi. i Iovis sacrificum
diallage. gr. Jednanie 2.
diallogicus. gr. Rozmowy 2.
dialogismus. go. Rozmowa.
dialogista a. m. gr. sub Rozmowy. 1.
diallogus gr. Rozmowa 1.
dialutensis. Bloclsty.
Dialysis is vel eos. Dialyton figura. idem Asyndeton
diamastigōsis. is eos gr. Biczowanie/
diameter. diamētrōs. s. gr. Linia 2

diān

diāmōron, sub Mōrwā owoc
 diānāria Dylcā,
 diānōme gr. Dīal/ & infā Merīsmos,
 diāpānātā diaplasmā, u. plur. Gr. Pērfumy
 Diapason Grāi ex omnibus, f. interballis sonorum sym-
 phonia constans nempe ex quinque tonis, & duobus
 semitonis, seu ex diatessaron & diapente, consistit
 in dupla proportionē. Vulgō, Vna ośtāta Voces ośtō,
 intervalla septem habens, Bāzō i dāleko/
 Diapensias a. Dāntiel Lyskaś iele/
 Diapente Vitruv. i. ex quinque: est intervallum sono-
 rum Musicorum, quale est: Vt, Sol. Sesquialtera pro-
 portionis. Philander Quinta Vulgō.
 diaphānus, Gr. Przeszczysty/
 diaphōra Gr. Rozność/
 diaphōrēticus, Gr. Purgujący.
 diaphragma, n. Gr. Przegrodā 1. Blonā. 3.
 diapsalma. Gr. n. sub Boze day co. & Przes-
 staneć.
 diarium, Dzieniś 1. Obrok 1.
 diarrhāa gr. Biegunkā. 1.
 diarrhūm, Gr. Mokryny/
 diarrhōsis, cos, vel u. f. Gr. Spożenie.
 diasphēndōne, es. Gr. sub Rozciągāć.
 diastēma Gr. Przeciąg/
 Diastole nota Orthographica, dextra pars circuli ad i-
 mam diuisionem posita, malē coherentia diiungens.
 diastylōs, diastylus, Gr. sub Silarowanie &
 Nā silarād.
 diasyrnōs, vel us, m. Gr. Szyderstwo.
 Item figura cū rem vel personam eleuando irridemus
 diasyrnicus, Gr. Szyderści/ Vszpliw/
 diatessaron, Vitruv. Macrob. intervallum sym-
 phonia musica, proportionis sesquitercia, quartam
 vulgō vocant. Vt, Fa, Philand.
 diathēca, a. Gr. Testament.
 diathēca, orum idem & Driedzierny/
 diathyrum gr. Porzeczā/ Slup 7.
 diatōnus, Gr. Przeglōwniś.
 diatēta, orum Gr. Togone rzęzy/
 diatētiarius, Tokarz/
 dianētus, gr. Togony/ Sądzony 2.
 diatriba, a Gr. Słolā 1. Obcowanie.
 Apud Poetas Gracos tota anceps est sed sapius lon-
 gum.
 Diatypōsis figura oratoria idem quod distractio,

diāulos, diāulus, Gr. Stātē dwole.
 diaulōdromus, Gr. Zawodniś.
 dibālo, as. Rozglaszam/ Rozwolywam 1.
 dibāpha purpura, Siālar 4.
 dibāphus, Gr. sub Sārbowany.

dica, Gr. Pozew/
 dicacitas, Vszczypliwość/ Zāctowność. Jāre
 2. 4. Szyderstwo/ Schwālgkeit/ Spēy-
 ung. Risus, serietas, dicacitates. (Phal.) syn.
 Lōquācitas, gārūtitas.
 dicacula, świegotkā.
 dicaculus, Wielomowny/
 dicāōdotes, a m. gr. Surogator.
 dicāōlōgia Gr. Obronā 4. Item figura Orato-
 ria Rutilio, quae aequitatem causa breui sententia
 complectitur.
 dicasticum, gr. Sedziemu podatek/
 dicatio, Poddanie/ Przysłanie/ Przypisanie
 dicax, Zāctowny/ Vszczypliwy, żwawy/ Szy-
 derz.
 dicendi genus, Mowy kśtalt. (mowā/
 dicendi ubertas, vis, copia, facultas, Wy-
 dices, hi, a dix. m. Gr. Robacy w drzewie.
 dichalcum, Gr. Awareniś/
 dichōōmos, velus f. Gr. sub Polkśiszycā/
 dichus, oos, & es, Gr. Dwugārcowy/
 dicibulum, Bayki 1.
 dicis causa, dicis gratia, Nā ośo/ Nide-
 bāle/ Dla obyczāiu/ Rikomo/ Zmęśnie/
 W słowie. & sub Nowokśiszyny. Quanti-
 tas anceps. sub Nā ośo.
 dicitur, Powiādāig/
 dico, as, Ośāruiś 3. Przypisuiś 3. Poddā-
 ie śle Zāwieszam 2. Obwieśezam 5. Po-
 święcam 1. Zueignēn/ heiligen. Connubio
 iungam stabili, propriamque dicabo. Virg. syn. De-
 dico, consēcro, sacro, nūneūpo, vōvēo, dēvēō,
 vel dēstino addico, is.
 dico n, Mowie 1. Bāze do ludu/ Nāznā-
 czam/ Czynieś Podāis 9. Obieram 2. Po-
 wiādāim/ Poświęcam 1. Sagen/ reden/
 Dicet, hac mea sunt, veteres migrate coloni V. syn.
 Iōquor, dōquēf faris, effaris profaris, (sec. per-
 sona ab ipsitate, for.) pādo, nārro, enārro, tē-
 fēro,

D I C

Pro, mēmo. pbr. ore sōnes ēdo, pōfēro, pōmo,
 expōmo, p. loquor.
 Dico diem alicui, Pozywam 1. Stānowis 1.
 dicondylus, Gr. Dwukilęry.
 dicor, Dowa mis. dierotum Gr. Nawa 11.
 dictamnum, dictamum, dictamus, Dypcan 12
 dictata, orum, Pisanie powiadanie/
 Dictata excipio, Pisse po kiem.
 Dictatio, Powiadanie/ sub Powiadam/ 3.
 Dictator, Bzdica/ Biesiadnik 2.
 dictatōrium sub Bzdica/
 Dictēria dico, Szydzę/
 Dictērium, Smyppa/ Schmahe Wort.
 Omnibus arrides, dictēria dicis in omnes. M.
 Dictio, Slowo/ Mowa 1. Mowienie gē
 go/ Powieść/ Przypowieść/ Kazanie/ Wy
 rok 2.
 Dictio causa, Obrońa 4. Sprawianie sie/
 Odprawowanie.
 Dictio oratoria, Kazanie/
 Dictio sententia, Morowanie.
 Dictiōnarium sub Słownik/
 Dictiosus żartowny. Dictio, Mawiam/
 Dicto, ai, Mowie 3 kiem paciery/ Pokazuje
 1. Powiadam 3.
 Dicto, pecuniam, Pozygam 2.
 Dictum, Slowo/ Powieść/ Przypowieść/
 żart/ Wynek/
 Dictum factum, Rydło/ Żart.
 Dictum falsum, Smyppa/
 Dictum vernile, Szyderstwo/
 Dicturio, Swiersbi mis 1337. (wy/
 Dictyothērum, Dictyōion, Gr. sub ślarko
 Didactron. vel um Gr. Kwartał/
 Didascālus, Gr. Mistrz/ Nauczyciel/
 Didich, Zwękle/ Diditur, Rozhodzi sie/
 Dido u Rozdaje. Aufheilen/ syn. Dwi
 do, distribūo (Virg. 7 Aeneid) Diditur hic subitō
 Trojana pēr agmina rūmor.
 Didōrum gr. Dwupisdzista miarā/ sub Pie
 dziste/
 Didrachma, a, Ver.
 Didrachmum, Gr. Osmał 2. Ver.
 Didūco, Rozprowadzam/ Rozszepierzam/

D I E

269

Rozroziām/ Rozdzieliām gębe/ Zerzhe
 ilen/ zerziehen/ Tum verē in partes animus
 diducitur omnes T. syn. Distrāho, dirimo.

D I E

Die Wē dniē Die caca emo, Borguiz mi/
 Die oculata vendo, Ża gorowe/
 Die pristine. Dzien przed tym.
 Die quarto, Dzis trzeci dzien.
 Diēcūla, Dioneł/
 Diēgerticum, Gr. Lyncal/
 Dielcystinda. Iunio. Polluci ludus, in quo duo
 ordines puerorum sibi oppositi, porrectis manibus
 alteri alteros ad se pertrahunt. Przeciaganie sie
 Diem de die, Diem ex die, Qdednia do
 dniā/
 Diem dico, do. Pozywam 1.
 Diērecto, Nieszczesliwie/
 Diērectus, Nieszczesliwy/ Subienicznik/
 Diē rectus abi. Idź do zlego.
 Dies, hic, hac, at hi dies. Dzien Czas Rōf
 sub Pozwanie. Ein Tag/ eine Zeit. Non
 ulli pastos illis egere diebus. Virg. syn. Lūx, Sol,
 lūmen, Aurōra epith. Latifcus, vōlucer, formō
 sus, instābilis, celer, vōlox, nitens, fugitivus, fā
 gax, aliens, brēve, spēratus, grātus, festus, expē
 ctatus. pbr. Diurnum tēpus Diurna mōra. Di
 urnimōra. tēpōris. Cāndida, Lūcifero prāveni
 ente dies. Rēvōlūta rēbat Mātūra jām lūce dies,
 noctēmque fūgabat. Latifcusque dies erat omni
 bus arhēre puro. Hae mihi lūx tōto jām longior
 anno est, ergo adērat prōmissa. dies, et tēpōra
 Parca Debīta cōmplērant. Tēcum etēnim longos
 mēmīni cōsumēre sōles. Tē vēnēnte die, tē dē
 cēdēnte cānebat. Lūx tēris sē crastina tollit. Vē
 nīt sūmma dies, et inēlūctābile tēpus. Tōtus ē
 ille dies, et qm nascēntūr ab illo exāctum ad mēn
 sem plūvīa vēntōque cārebunt. Omneim crēde di
 em tibi dilūxisse sūprēmum, orta dies tōtūm rā
 dīs implēverat orbem. Hic prīmum nōvā lūx ocl
 lis effulit. altus ēquis Tiran rādiantibus inlat. Si
 nēque clāra dies, nēc nōx dābit ātra quietem, ex
 pēctata dies adērat.
 Dies adscripta līreris, Datā.
 Dies artificialis, Dzien 1. Dies civilis,
 Dies criticus Dzien lekarsti Dies decretorius
 Dies dicta mihi est, Obwiniono mis/
 Dies Dominicus, Niedziela.
 Dies festus Dzien Sgodowy/
 Dies

Dies funestus, infaustus, religiosus. *Ditsh.*
Nießgesittwy/

Dies in noctem vergens. *Wiegot 1.*

Dies Iovis. *Cwartek/* Dies Luna Ponies.

Ditalek/ Dies Martis *Wiorek/* Dies me-

dus. *Polubnie 1. 2.* Dies Mercurij *Szrodá.*

Dies nascens. *swit/* Dies natalis. *Dien*

nátodzenia/ Dies naturalis. *Dien 1.* Dies

noctibus. *aquar. Vstáwignie/* Dies otis

osus. *Dien woiny/* Dies Saturnis *Sobor*

tá/ Dies Solis. *Niedziela/* Dies Veneris

Piątek/ Dies ultimus. *śmierć.* Diescitis.

Swita/ Diesis in Gr. *Cedzenie.*

Diesis item apud Musicos, est primus sonus, qui

sensu percipitur.

Dispiter Horat. Iupiter quasi dies aut diei pa-

ter. Lucretius Feslo, diei Etici pater. Varro aërem

interpretatur.

Dieteris, idu s. Gr. *Dwuletni czas/*

D I F

Diffamatus *Ofławiony/*

Diffamo, *Ofławiam/* *Rozstawiam 2.* *Roz-*

głaska sie/ *Schanden/* *verleumbden.* *Vul-*

gat adulterium, diffamatumque parentis. Ovid.

Diffarratio diffarratio. *Rozwod/*

Differcio, *Názykam/* *Rozrykam.*

Differens, *Rozny/* differenter *Roznie/*

Differentias, *differitas* *Roznosć/*

Differo, *Roznoszę/* *Rozgłaskam/* *Rozrywam*

2. *Roztargac/* *Rozstarcac/* *Rozbierac/*

Szypie 4. *Lis 1.* *Ofławiam/* *Pomieszcac/*

Przesadzam/ *Odładam 2.* *Rozny* *testem.*

Auffschieben/ *Pleraque differat, & praesens*

in tempus omittat. Hor. *syn.* *Ditio, dissentio, discre-*

po, & tardo, cunctory, moror, procrastino.

Differor, *Nigo tam/* *nigo sam* *Szrodz 3* *Kogo*

Differo, Roznosć test. *differius, Pelen,*

Diffibulo *Rozpinam/* *difficiles* *difficiliter,*

difficulter. *Trudno/*

Difficilis, *Trudny/* *Niegodny/* *Nieludski/*

Przykry 1. *Ditwat/* *Schwar.* *Difficile est*

fateor, sed tendit in ardua vius. Ov. *syn.* *ardius*

operosus, laboriosus, & morosus, querulus, pbr.

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Difficul, sub Trudno/ *Trudny.*

Difficultas. *Trudność/* *Przykrość.* *Schwar.*

re syn. *Negotium, molestia, labor, pbr.*

Hoc opus, hic labor est. Tanta molis erat Roma-

nam condere gentem.

Diffidens. *Niedowiarék/*

Diffidenter. *Niedowierzając/* *Boiasłwie/*

Warpilwie/

Diffidentia, *Niedowierstwo/* *Boiasn/* *Mis-*

trauen/ --- *Longus amor quem diffidentia nu-*

trit. Ov.

Diffido in *Niedowierzam/* *Niedziels* *stacit.*

Mistraven. *Heu nimium faciles laesis diffide-*

re rebus Sil. syn. *Nōn fido, nōn confido, despero,*

& Despero.

Diffido, as B. sub. *Odpowiadam 2.*

Diffindo, *Szypem/* *Przerzynam 7.* *Ode-*

kladam 3. & sub *Przeszypiam* *sta.*

Diffingo, *Odwieniam 1.* *Przerabiam/* *Prze-*

kwac/ *psuta/*

Diffinio, diffinitus, &c. ut aliqui scribant lege:

Definio, &c.

Diffusio, *Odwołá 2.* *Diffusus, si. Zwłęczony*

Der einem nicht trauet.

Diffiteor, *Opieram* *sta/* *Laugnen.* *Et pbr.*

dor obscuro difficitur opus. Ovid.

Difflagellatio. *Biczowanie/*

Difflexi oculi sub *Wpłakac* *oczy/*

Difflo, *Rozdmuchac/*

Difflor, *Rozhodit* *sta/*

Diffluo, *Rozplywam* *sta/* *Zerfließen.* *syn.*

Fluo, effluo, liqueco, liquor, eris.

Diffluo lascivia, luxuria, otio, *Rozpuszczam*

sta/

Diffilus, *Rozplywający* *sta/*

Diffingo, *Lamis co/* *Rozlamuje.*

Diffugio, *Wietkam 1.* *Rozbiegala* *sta.* *Hin-*

und her fliehen. *Diffugimus visu exangues,*

&c. Virg. syn. *Fugio, aufugio, effugio. & Fugio.*

Diffugium, *Rozpietchnienie.*

Diffulmino, sub *Roztrząsac/* *Rozszelac.*

Diffundito, as, tr. *Przemarnowac/* *alioqui* *pro-*

prie sonat. *Rozlewam.*

Diffundo, is, *Rozlewam 2.* *Stewam/* *Przele-*

wam 1. *Rozpromadzam/* *Rozpuszczam.* *Zer-*

gießen. *Hac aut & liquidum ambrosia diffundit*

ad pr. em.

Virg. syn. Fundo, effundo, profundo, dispo-
go, dispo.

diffundo faciem, vultum, animum. Rozwe-
selam/ Wesolo parze.

diffundor, Rozpływam sie/ Rozchodzę sie/

Rozastam sie. diffuse. Szeroko.

diffusilis, Rozchodliwy/ Rozstepny.

diffusio, Rozlanie.

diffusus, Rozlany/ Rozlozisty/ Przestworny/

Szeroki/ Rozlegony. Vergessen. Diffusus

heder a vestit pallente corymbos. Virg. syn. fusus, ef-
fusus.

DIG

Digamma, Cic. 9. ad Attic. 14. Vocat F literam, a qua
Penerator incipit.

Digamus, Gr. Dwozjom. [nie.]

digerens, Rozpadziacy. digeries, Rozlozaj

digeros, Rozpadzam/ Rozpromadzam/ Spoa-
zadzam/ Rozliçam/ Rozpadzam/ Rozla-

dam/ Rozpromadam/ Trawianic. Sibi und

wieder ordnen. Digerit in numerum, Cic. V.

syn. ordino, distingo, distribuo, dispo, vel co-
quo, concedo.

digestio, Rozlozenie/ Trawianie. v. & Meri-
mos, infra.

digestioni accommodatus, Strawnny 2.

digestus, ut. Szafowanie. Geordnet. ---

Vacuos si sit digesta per agros. Virg.

digestus, ti, Rozlozany. digitale, Naparstek

digitalis, um. Palezaste rękawice. digitā-

lis, Na palec miazga. digitatus, Palezasty

Pazurowany. digitellum, Rozchodnik miela

ti. digiti in codylos complicati. Bulak/

Piasci. Die Finger. Et digitos digitis &

frontem fronte premebam. Ovid. syn. articuli. epith:

eburni, nivei, rubentes, doctiles, formosi, teretes, in-

dustri, articulati. phr. Digitis intendit mollibus ar-

cam. Citharam digitis percussit eburnis.

digitus duobus, tribus, digitis eminalis,

Szypka; digitorum percussione, Lacro.

iginilus, Palezski.

ignum ostendere, Gárdze/ Sige pokazuje.

digitus, Palec 1. Pazur.

digitus auricularis, Palec osłatni.

digitus demonstratorius, Palec wrocy.

igitus medicus, medicinalis, Palec szwary

igitus medius, digitus verpus, Palec trzeci.

igitus salutaris, digitus silentij. Palec wrocy

Digitus Arithmeticorum, est numerus quibus denario mi-
nor. Rhodigin.

digladior, Szermaie/ Bije sie/ Wadze sie.

Sancken/ Hadden. syn. Pugno, prallor,

certo, decerto, rior, contendo.

ignanter, Lastawie/ Wzciwie, & sub Racz

ignatio, Dostojenstwo/ Pogciwosc/ Szia

nowanie/ Wragenie/ Poshanowanie.

ignis, Godnie/ Wzciwie.

ignitas, Godnosc 1. Dostojenstwo/ Powaga

Wzciwosc/ Wspanialosc/ Wroda. Wurde

Ehr/ Hohheit. Nunc est reddita dignitas eque-

stru. (Phal.) syn. Honestas, honor, splendor, decus,

decus, ornamentum. epith: insignis, eximia, optata

merita.

Digno, as, Racz/ Godnym rozumiem.

dignor, Racz 1. 2. Cze/ Szobie 1. Godnym

byci rozumiem. Wurdigen. Iussa aliena patia

si dominos dignabere Teucros. Virg.

Dignoro, Cechuje/ Znaje/ Rozemawam.

dignosco, Rozemawam.

dignus, Godny 1. 2. & sub Przystoi co.

Wurdig. Te superesse velim tua vita dignior a-

tas. Virg. syn. Meritus, promeritus, phr. Dignus a-

mari. Cantati dignus. Multo dignandus honor.

digredior, Odchodze 1. Odstepuje 1. Vnte-

ram/ Rozstaje sie/ Rozchodza sie/ Vnosze sie

Weggehen. Digrediere, simul fugiet pars alia

ra terra. M. syn. Discedo, abeo, exeo, migro, de-

migro, excedo, recedo. & Ab eo.

Digressio, Odstepienie/ Rozstanie sie.

digressus, ut. Przehod. Rozstanie sie.

Dij, Boze moy! Die Götter. Non ego te Diis

& mensis accepta secundis. Virg. syn. Superi, Divi,

Numina, Coelicola, coelestes. epith: Falsi ficti, inae-

nes, vani. & Deus.

Dijambus, pes Poeticus ex duobus Iambis constans.

dijudicatio, Rozemanie.

dijudico, Rozpadzam 1. Rozemawam. Vn-

terscheiden. --- Nam qui dijudicat israhel. Luc

syn. iudico, discepto, vel discerno, distingvo.

Dijugatio, Rozlagenie/ Rozprazenie.

Dijugo, ut. dijugo u, Rozlagam.

dilabida vestis, Szata rzadka.

dilabidus, Rozlasy/ Slaby.
 dilabor, Rosypuie sie/ Niszczele/ Rozbiegata
 sie/ Rozlaza sie/ Rozchodz sie/ Rozlata
 sie/ Rozlata sie. Zerfallen. syn. elabor.
 Dilaceratio, Rozszarpacie/ Szarpacie.
 dilacero, Rozdzieram/ Rozszarpac. Zerreis
 sen. Interatq; seris dilaceratus equis. Prud.
 syn. Lacro; dilacero, lacio, dilacio, dilaco. Vide
 Lacro.
 Dilamino, Rozlupute.
 dilancinatus, a Dilancino sub Rozszarpac.
 dilancio, Rozszarpac/ Rozrachac. Zerfah
 ren. Dilaniata foras dispergitur, interit orgo.
 L. s. Lacro.
 Dilapido, Rozpraszam/ Przemarnowac. Ver
 zehren/ verschlenderen. Grandia dilapidans,
 hominumque, &c. C. syn. Disperdo, consumo. Vide
 Lapido.
 Dilargior, Rozdaje. dilatio, Rozszerzanie
 dilatio, Odwloká i. Sublewacza. Ein
 Aufschub. O miser, quos jam iuste dilatio pae
 na. Marr.
 dilato, Rozszerzam/ 1. 2 Rozwodze sie. Auf
 breiten. Ipsaq; dilatant patulos convicia rictus.
 Ovid. syn. explico, extendo, propago.
 dilator, oru, Odwlogyciel.
 dilatorius, Odwlogny.
 dilatrantes, sub Rospietam sie.
 dilando, Chwale 1. dilaxo, Rozstragam.
 dilectio, Milosce 2. Liebe. Tantas amor terre
 tanta est dilectio nostri. F. syn. amor, studium.
 dilector, Milosnik 1.
 dilectus, ti. Kochan. Geliebt. --- O luce
 magis dilectus sorori. Virg. syn. amatus, charus, a
 micus.
 dilectus, us. Zbieranie. diligo, us, Rozslyam
 diligo, is, unde Dilectus, us, sub Zbieranie.
 dilemma, n. Gr. Dowod 1.
 diligens, Pilny 1. Fleissig. Quem si terferis
 aure diligenti. (Phal.) syn. impiger, sedulus, studio
 sus, industrius, solers, gnarus, vigilans, assiduus, at
 tentus. phr. Segnitatem fugiens. Desidiam exolus,
 perolus. Detrahens otia. Multa sedulitatis homo.
 Desidis vite fugiens otia. Non tibi desidas molles,
 nec marcida laxa otia, nec somnos genitor permittit
 inertes, impatiens mora, impatiens tolerare moras.
 diligenter, Wybotem/ Bacznie/ Pilnie.

Fleissig. Quidam me modo, Ruffe, diligenter.
 (Phal.) syn. Studioso, sedulo, naviter, assidue.
 diligencia, Brat/ Pilnosce. Fleiss. Curate
 hac sultis magna diligentia (Jamb.) syn. Studioso,
 sedulitas, industria, solertia, cura. epib. Laudata
 nobilis, officiosa, generosa, fortis, utilis, bona. phr.
 omnia vincens. Tendens ad ardua. Virtus qua puer
 rum non sinit esse pigrum. Quae mentem excitat
 ingenium, acri corrige cessatos sedulitate dies. Pre
 vida sedulitas, rebusque intenta gerendis.
 diligencia minuta, accuratissima. Wyrwana
 diligo, Milysie 1. Rozcinam. Lieben. Diligi
 tur nemo, nisi cui fortuna secunda est. Ovid. syn.
 amo deperio, ardeo. phr. amore tenor, capior, i
 tor, flagro, incendor. & Amo.
 dilogia, Gr. Nowa warplwa.
 dilores, sub Seresisty. dilorico. Rozdzieram
 dilucescit, swita/ Oswito/ Jasna rzezy/ Ja
 dilucide, Wyrozumnie/ Jasno. (Sniec),
 dilucido, Objasniam.
 dilucidus, Jasny 1. 2. Seht licht/ Klar. Di
 lucide expediti, quis me oportuit. (Jamb.) syn. Luce
 dus, clarus, nitidus, perspicuus, conspicuus, manifestus,
 apertus, notus.
 diluculas, diluculascit, Swita.
 diluculavit, Oswito.
 diluculo, Rano/ Przededniem.
 diluculum, Swit. Der Morgen. Pudor sit
 ut diluculum. (Jamb. Dim.) syn. Aurora, lux pri
 ma, mane. epib. nitidum, perspicuum, conspicuum
 splendens, rubrum album. phr. & fuscis nox humi
 da transfugit alis. Nox ubi transierit, coelumq; ru
 bescere primo cepit. Vix summos spargebat lu
 mine montes orta dies. ortus erat summa tantum
 modo margine Phoebeus. Cum primum alto se gurgite
 tollunt soli equi. Tempus erat, vitrea quo pri
 mum terra pruina spargitur, & tacta rore queruntur
 aves. Vide Aurora, Mane.
 diludium, Jests 1.
 diluo, Rozmazam/ Rozczyniam/ Rozzedzam
 Rozwarzam/ Rozpuszam/ Wniwec obta
 cam/ Rozpraszam/ Oczyszcam 2. Sploz
 Pac/ Zbijam czy dowod. Saubern/ ab
 wischen. Stantia currenti diluerentur aqua. P.
 syn. eluo, abluo, tergo, abstergo, lavo, vel confuto
 refuto.
 dilutum, Rozworzone/ Wino mieszane/ Ina
 dilutum abstinij. Piolunek. (furya)
 dilutus, Rozworzony/ Rzadki 1. Gesaus
 bert.

bert. Dilatas querimur geminet quod fistula pu-
tas. Persl.

illuvialis, sub Pomodis, illuviem facio, Rose-
medsam. illuvies, Rosmoczanie/ Pomodis.

illuvio, as, Zalewa rzeka.

illuvium, Pomodis/ Potop. Sandflus.

Diluvio ex illo tot casta per aquora veti. Virg. syn.
illuvies, inundatio. epith. undans, horrendum, va-
gum, rapifium furens, terribile, radox, stupendum

triste, immitte, furiosum, princeps, subitum, repenti,
num, inopinum, ingens. pbr. Deucalionis aquae, un-
da Deucalionem. ultrices undae. illuvies, strages fa-
talis aquae. Omnia dum late series convellit aqua-
rum. Quum gravis infuso tellus foret obruta ponto
ampia quum pluvius terra periret aquis. 6. Inunda-
io. Et fastorem Diluvij descriptionem. lib. 1. Metam-
morphos.

D I M

dimachæ, bi, Zolnierz lekki.

dimadæo, Cais 3.

dimano, as, Rozlewam/ Rozchodzi sie co/

Olne/ Rozlaska sie, zerfließen/ zerrin-

nen. Illacrymasse sponte dimanantibus. [Iamb.]

syn. Mano, promano, emano, fluo, diffuso, proflui-

dimensio, Rozmierzanie. (scor.

dimensum, idem demensum.

dimensus, si, Rozmierzony/ Wymierzony.

Abgemessen. Omnia sint paribus numeru dimen-

sa silarum.

dimetratus, dimētitus, Wymierzony.

Dimēter scorsus, duo metru, i. duas mēsuras habens,

sed pedes quatuor.

dimētor, dimetor, Diēle 1. Rächule 1. Mē-

re 1. Rozmierzam. Abmessen. syn. Mētor

mēnsuro, dēfinio.

dimicatio, Potyczka/ Liebespiegelschw.

dimico, Potyczam sie/ Rospietam sie. Secret-

ten/ fecten. Vi vineam, toties dimicuisse pudet

Ovid. syn. Pugno, cēto, dēceto, cōfīgo, cōgrē-

dior, 6. Bellum gero, 6 Pugno.

dimidiatus, dimidiatum, dimidium, Pol.

In zwey getheilt. --- Vas vini dimidiatum.

Dimidio, as, Polowice czynie. (Enn

dimidium facio, Dwoię. Das halbe. Dimi-

dium cura debet habere tua. Ovid.

dimidium supra ues, Polowatrá.

diminuo, Vmniejszam/ Vymuie/ Ponizam /

Ponieważam/ Wymuie/ Ponizam. Enn

deru/ ringern. Diminu: si qua Numinis ira po-

est. Ovid. syn. Minuo, imminuo, attēnuo, extē-

nūo, detrāho, tōllo, rēscō, dēmo, aufero.

diminuitur, Vbywa.

diminutio, Vmniejszenie/ Vyma/ Ponizanie

diminutio mentis, Szaleństwo/ Zapamiętanie

wam sie.

Diminutiva verba sunt, quae thematis significationem

minuunt: ut Sorbillo, Catillo. (Lut)

Diminutivum Nomen, quod minuit significationem Ab-

diminutus, Młecaly/ 6 sub Młecyana. Ges-

minderr. Desicit pastor grege diminuto. Sapph.

dimissio, Odprawká 1. 2. Rozestanie.

Dimissio littere, Swiadezny list/ Formary.

dimissus, Odprawiony.

dimitto, Rospuszczam 1. 2. Puszczam/ Wy-

puszczam 1. Opuszczam 1. 2. Rozstalam/ Od-

prawiam 2. Vpuszczam 2. Hinweg schicken

gehen lassen. Dimittit, animam nobiliore rogo.

M. syn. Mitto, dimitto, amitto, remitto, depōno.

dimitto circa, dimitto circum, Obpylam.

dimoveo, Oddalam/ Obpycham/ Szladam

wine/ Poruslam/ Rozruchę. Vetracken.

Ethere se mitit. spirantes dimobet auras. Virg. syn

Pello, depello, pulso, removeo, deicio.

dimoveor, Odmleniam/ Mawodzie sie daze.

dimyxo, Gr, sub Lampowy noset.

dinosco, idem dignosco.

dinumeratio, Wpizanie. Item dinumeratio

Cic. Figura Oratoria. Enumeratio eadem.

dinumero, Licze/ Odliczam/ Place. Abre-

hlen. Tempora dinumerant, nec me. 6. Virg.

syn. Numero, enūmero, recēseō, pērcēseō.

diobolaris, Dwupienięzy/ Podly.

diobolus, subst. sub Szelęgi czerę.

diobolus, adiect. Podly.

diocet, diogmita, diogmita, dioctōnita, bi

Gr. Zolnierz lekki.

Diocetes, is, eos, Gr. Biskupstwo 2. Powiat

diocetes, as, m. Gr. Sprawca.

diomedea avis. Rybirw

dionysia, orum, Miesopust.

dionysiacus Gr. Ruglary.

dionysias, adu, f. Gr. Kamien od pitanięwa.

dionys-

D I P
 diōnysonymphas, adu. Gr. Winne itele.
 diōpētes, eos, adiect. Gr. Baba dōdżowa.
 diōpura, gr. Bura. diōpurice, es, gr. Persper
 fremā.
 Diōrismus figura, eadem Aphorismus.
 dioryx, ygu, m. gr. Row 2.
 diōta, es, gr. Bantā 1. Buz.
 diōx, odu, m. Wyj.

D I P
 diphthēra, Gr. Pārgamin/ Rozuch.
 diphthongus, Gr. Dwugłosna licera, duos so-
 nos habens. Diphthongus Grammaticorum, duas vo-
 cales in unam syllabam coniungit, duosque habent
 potentes: i. sonos, etiam ae, oe, ei, cum apud Poetas
 dissoluntur. Diomed.
 diphris, diphrys, eos, Gr. sub Mieszaniec.
 diphrux, ygu, Gr. Mościeżne odmior.
 diplasiasmus, Gr. Dwoistość. Item figura Or-
 thographica, quam alij Epenthesis vocant.
 Diplex, apud Cicer. & Græcos nota trianguli imperfecti
 7 > L in margine apposta aliquid dignum obserba-
 tione indicans varias eius formas, leges apud Isidorū
 diplomatus, gr. Ściāna we dwie cegle.
 diplōis, idu. f. gr. Szatā poddyta.
 diplōma, tu, gr. Bula 1. Mandat/ Mlembik.
 Passport/ Podwoyny list.
 diplomatica officina, Bancelaryja.
 dipnētis, idu, gr. Szatā bieśiādna.
 Dipōdia, Mario Victorin. Ratio metiendorum versuum
 pedibus binis pro una mensura computatis. ut Moro-
 podia singulis pedibus singulas mensuras constituent-
 bus.
 Dipondarius, Dipondium, idem Dupondarius, &c.
 dipsacus, m. Gr. Szczę 1. 2. 3. Gęsia/ ciet
 nie 1. Wyry cieganie/ Prągnięcie cynicy.
 diplas, adis, f. Gr. Waj małuczki.
 dipsēticus, gr. Prągnięcie cynicy.
 diptēros, vel u. hic, hac, Gr. sub Szilatoranie
 Diptōton, Nomen, quod duos tantum casus diversos ha-
 bet, ut Fors, forte. Verba, Verbus. Friscian.
 diptycha, orum, Gr. Rejestr/ Księgi ká-
 mienne.
 diradio, Rospromadziām/ Rozgępięziām/ &
 sub Promianie wypuszcziām.
 ira, ha, & diræ execrationes. Prielectwo
 Dle unsinnige heillyhe Weiber, At procul

D I R
 Dirā Fridorotto agnoscit, & alas. Virg. 3. Eneid.
 Directorius, Szobitey.
 directe, directum directō. Prosto 1. 2.
 directio, Prostawanie Wychrowanie/ Wykro-
 wanie.
 directum, Prost. directura, Wykrowanie.
 directus, ti, Prosty 1. Reche Inque vicem me-
 do directo contendere passu. P. syn. Rečtus.
 dirēptio, sub Rozdarte/ & Przeglądam.
 dirēptus, m. Rozetrowanie/ Rozłozenie.
 direptio, Rozszarpānie/ Roztargānie/ Szarpā-
 nie, Pustokānie. direptor, Rozboynik/
 Lupieżca/ Pustokāciel.
 direptus, m, Rozboy. Geraubr. Illas dire-
 ptūq. comia, tunicisq. soluta, P. syn. Raptus, ēreptus
 diribeo, Rozdarte/ Roztargam. diribitio, Roz-
 zdawanie. diribitor, Krączy/ Rozdawacz.
 diribitōrium, Popisu żołnierskiego mieysce/
 Okazki mieysce, diribo, m. Rozdaje.
 dirigeo, Marcewicz. Von Balc erstarren.
 Dirigit visu in medio, &c. Virg.
 dirigo, Rietnie/ Zmierzam/ Mierkula/ Pro-
 stuz/ Mierze 2. Marcewicz/ Szladam
 grot/ Szukule 1. Roztargam/ Targule. Ro-
 fren/ ordnen. --- Certoż, hastyia dirigit
 su. Virg. syn. Rēgo, ordino, compōno, dispōno,
 &c. tendo.
 dirimo, Rozwadziām/ Rozrywam/ Przery-
 wam 1. 2. Rozrywając 2. Rozrywule/ Dle
 1. 2. Zwalczam 1. Odśladam/ Przeglądam/
 Targam 1. Voneinander schenden/ crennen
 Et qui caruicem dirimebat iuxta Delphin. Pest.
 syn. Divido, diltraho, sēparo, decido.
 dirimor, Odlegly jestem.
 diripio, Rozrywam, Rozrywule/ Rozszarpā-
 Roztargac/ Targam 1. Plunderen/ rauben. Non au-
 dituri diripuerit Noti. Prop. syn. Rāpio, predor,
 depredor, pōpilor, depōpilor, vako. Vide Prador.
 diritas, Nielubkość/ Srogosć/ Ostrucenie
 stwo/ Surowosć. (Targam 1.
 dirumpo, dirumpo, Rozrywam/ Przerywam
 dirūmpor, Padam sie/ Pułam sie/ Rozpus-
 dirūncio, Chadoży/ Wygysćie. (Knoć sie
 diruo,

dirius, Rozwalam. *Nidderreiffen*. *Diruit*, a-
disceat, mutat quadrata rotundis. Hor. *syn.* Diripio
perdo, everto, destruo. *6.* Eberto,
diruptio, Rozermianie/ Rozpuśnienie.
diruptus, Przepuśły.
dirus, Ołruiny/ Srogi/ Strąśliwy. Grau-
sam. Custodes lecti, Phœnix, & dirus Vlysses.
Virg. *syn.* Crūdēis, sēvus, durus, atrox.

DISC

Dis, Prepositio Inseparabilis: ut Polonica. *Bez*
dis, Nomen adiecti: comm. & hoc dicit. *Bogaty*,
dis, substanti: *Lucyfer*. *Noctes atq; dies patet a-*
syn. *Janua* *Diris*, Virg. *6.* *Pluto*.

discalceatus, *Bosar* 1. *discalceo*, *Zuwam*,
discapēdo, *Rozgępięziam*.

discareo, *Chronis* *sic*.

discēdo, *Odchodzę* 1. *Rozbratęznie*/ *Rozstę*
puię *sic*/ *Przełaję* 1. *Rozroznię* *sic*/ *Rozcho*
dzę *sic*/ *Zapamiętywam* *sic*/ *Omieram* 1.
Węgiehen/ *weicheh*. *Tecum discedit*, si tu di-
scedere possis. Ovid. *syn.* *abēo*, *exēo*, *cēdo*, *recēdo*,
exēdo, *fūgio*, *effūgio*, *migrō*, *dēmigrō*, *dēcēdo*, *si-*
de abeo.

disciplatio, *Spor*/ *Przegadywanie* *sic*.

discēptatūncula, *Przegadywanie*, *ewigēnie*

discēptator, *Jednag*/ *Rozsądnik*/ *Rozumca*

discēpio, *Rozpiętam* *sic*/ *Przegadywam* *sic*/

Rozsądzam/ *Rozrzęsam*/ *Prawuis* *sic*. *Di-*

spūitren/ *streiren*. *syn.* *Disputo*, *cōtēndo*,

cēto, *dēcēto*.

discēno, *Rozęznawam*/ *Rozęymuis*/ *Dziele* 1.

Unterscheiden. -- *tenui telas discreverat au-*

ro. Virg. *syn.* *Dijūdo*, *distingvo*, *incērnōfco*, *divi-*

do, *discrimino*.

discēniculum, *Roznosę*/ *Przedzielnicę*.

discēpo, *Drąpię* 1. *Rozdzieram*/ *Rozrągęc*/

Rozrąpęc. *Terreiffen*. *syn.* *discācero*, *lā-*

nio, *lānto*, *discēco*, *discēdo*, *lācero*. *6.* *Lacero*.

discēptio, *4.* *Esdrę*. *12.* *Rozrąpnienie*/ *Roz-*

discēssio, *Odeście*/ *Rozwod*. *scāgnienie*.

discēssus, *u*, *Odeście*/ *Odiądz*/ *Rozstanie*/

discēus, *ci*. *Gr.* *Mioclę* *nę* *niebie*. *(smierę* 1.

discidium, *Rozlęzenie*/ *Rozstanie*/ *Rozbrat*/

Rozwod/ *Przedział*. *Zwyrrach*. *Discidium*

parere, *Ex nexum dissolvere posset*. *Lucr.*

Discido, *Plaut.* *idem* *Discendo*.

discinctus, *Rozpasany*/ *Niedbaly* 1. *Niewię-*
ści 2. *zōlnterz wyrrabiony*.

discindo, *Rozcinam*/ *Rozrywam*/ *Rozdzie-*

ram 1. *Przerębię*/ *Strębię* 1. *Przeręwam*

Przeręcinam. *zerschneiden*. *syn.* *Scindo*, *sē-*

co, *discēpo*, *divēllo*. *6.* *Scindo*.

discingo, *Rozpęsuis*/ *Odępęuis*/ *Selędam* *hogo*

disciplina, *EWigēnie* 1. *Rękanie*/ *Ręnosę* 1.

2. *Węchowanie*/ *Węgie*/ *Nęuka* 1. *Prę-*

ęlad/ *Sętrę*/ *Disciplina*. *Lehr*/ *Zucht*.

Donec ad augusta pia munera discipline: *syn.* *Dō-*

strina, *ars*, *sciētia*. *6.* *Artes*. *Sci syllabam corri-*

puit Prudentius, *nam anceps est*.

disciplinabilis, *Nęukom fluzacy*/ *Poiętny* 3.

disciplinālis, *disciplinosus*, *ewigōny*/ *Ręny*/

disciplinatus, *EWigōny*. *Disciplinatos discēsit*

promere fructus. *Alc.*

discipulatus, *sub Węzi*. (*Poiętny*,

discipulus, *Węzi*. *Ein Lehrjānger*. *Duo*

age discipulos ad mea templa tuos. *Or.* *syn.* *Auditor*

discūdō, *Przedzięlam*/ *Odęzgam*/ *Dzięle* 2.

Zarschliessen. *Tam durare solum*, & *discludere*

Nerea ponto. Virg. *syn.* *Disjūngo*, *sēpāro*, *bel* *reclūdo*

disclūso, *Przegrodę*/ *Oddzięlenie*.

disco, *Węzę* *sic*/ *Węrozumiewam*/ *Tręzumie-*

wam. *Lernen*. *Iam didici* *Gerice*, *Sarmaticęq;*

loqui. Ovid. *syn.* *ēdisco*, *addisco*, *pērdisco*, *pērcipio*

cōgnōfco. *phr.* *artibus ingēniū vāco*. *Mūtas cōlo*

stūdiis intēdēre mētem. *Stūdiis dāre tēpōra*.

Mūtis sērvire. *6.* *Studeo*.

discōbōlus, *sub Ręmizę*.

discōlor, *adigę*: *omne*, *discolorius*, *discolorus*, 3

Rozny/ *Pięty*. *Manderleyfarbig*. *Calculus*

hic gemino discolor hoste perit. *M.* *syn.* *Cōlōre dispas*

varius, *dissimilis*, *diversus*.

discōndūcit, *Sikōdzi*. *discōnyēnit*, *Nięzgę*

dzam *sic*. *discooperio*, *Ołrywam*. *discōquo*

Rozwęzgam. *discōrdabilis*, *Nięzgōdny*.

discōrdia, *discorditas*, *Nięzgōdę*. *Uneintge*

Peit/ *Zwyrrach*. -- *socięq;* *comes discordia re-*

gnis. *Stat.* *syn.* *Dissēsus*, *dissēnsio*: *dissidiū*, *cēr-*

ramen, *cōtentio*, *rixa*, *prālium*, *lis*, *sēditio*, *pūgna*.

epith. *Dēmēns*, *ēffēta*, *fērox*, *ēxitiālis*, *flāgrans*, *in-*

vida, *crūdēlis*, *sava*, *pręcęps*, *bārbāra*, *āmēns*, *līgę-*

ōsa, *immītis*, *fēra*, *ēffrēnis*, *bēllica*, *fūntāta*, *tręcię* *en-*

ta, *āra*, *inhūmāna*, *immanis*, *fēralis*. *ph.* *Lācero* *dif-*

cordia crine. *Vipērię crinē* *yttis* *in* *nęxa* *crūn-*

is, infidos agitans discordia fratres. Repens discordia surgit. Exoritur trepidos inter discordia cives. Regibus incensit magno discordia motu. Tum magis crescunt animis discordibus ira. Scinditur incertum studia in contraria vulgus & bellum, bellique parens discordia; & ira, regit flagrans discordia cives. *Vide Seditio.*

Discordialis, discordiosus, & discordus, *is*. *Utergo* discordias facio. *Wadze drugich.* (Dny.)

Discordo, *Utergadziem sie / Roziny iestem / Rozroznili sie.* discors, *Utergodny.*

Discredo, apud SS. Scriptores. pro non credo. Ea forma Plautus usurpavit. *Disconducit*. & Horat. *Disconvenit.*

discrepans, *Zadzieraiacy.* (ca. 31a) discrepantia, *Utergodzi / Rozintenie / Propoc.*

discepito, *Utergadziem sie.*

discrepo, idem & *Roznie / Zadzieram / Odsepuie.* *Rozroznili sie.* *Zweytrachtig / uneins seyn.* *Vt signum a signis sic a se discrepat.*

ipso. *is*. *syn.* *Differentio*, *disideo*, *disto*, *absum*, *vel differo*: sum *dis* similis, *dispar*.

discretus, *discretus*. *Rozdzielnie.*

discretio, *Roznosce*. *discretor*, *Rozgodnik.*

discretus, *Rozdzielny.* *Unterschieden.* *Hic ubi discretas insula rumpit aquas.* *Ovid. syn. Distinctus*: *divisus*, *disiunctus*, *remotus*.

discrimen, *Przedzial* 1. 2. *Roznosce / Wiebespielegenswo / Spor* 1. *Brak / Spara.* *Unterscheid.* *Compositum discrimen erit, discrimina lauda.* *Ovid. syn. Dissidium*, *vel periculum.* *epith.* *Savum*, *durum*, *anceps*, *lethale*, *dirum.* *Vide Periculum.*

discriminale, *Przedzielnicz*: *discriminatum*, *Roznie.* *discriminatio*, *Rozlagzenie / discriminator*, *Przedzielacz / Dzielca*: *discriminatus*, *Rozdzielny.*

discrimino, *Roznym cynia / Dziale* 2. *Unterscheiden.* *Et picto vestes discriminat auro.* *L. syn. Distinguo*, *discerno.*

discrucio, *Meze* 1. *Gepeintzt / geplagt wetzen.* *Ansorte me a domina vertice discrucior.* *Ov. syn. Crucio*, *terqueo*, *vexo.* *Vide Crucio*, *Affligo.*

discrucior, *Bolesz* 2. *Gryze sie.*

discubitorius, *Lezeniu sluzacy.*

discubus, *is*, *Siedzenie u stolu.*

discubo, *is*, *Leze* 2.

discumbitur, *discubium* *itur*, *Stadacz.*

discumbo, *Siedze u stolu.*

discuneo, *Alinem rozbiam / Szepam.*

discupio, *Zadam.*

discurro, *Przebiegam sie / Przebiezdam sie.* *Rozbiegaisz sie / Rozwazam* 1. *Rozwodze sie.* *Dyskurui.* *Herum rennen.* *I licet in muros tota discurritur urbe.* *Virg. syn. curro*, *concurro*, *accurro*. *is*. *Curro.*

discursatio, *Wiancie*. *discursator*, *Przebiez* *discursum*. *Tam sam / Przeko.* (Sag.)

discursio, *discursatio*, *discursus*, *is*, *Przebiez* *ganie / Wolezka.*

discurso, *Przebiegam sie* (plaska).

discus, *Gr. Ramian* *cistanti* *sluzacy / Misa* *discussio*, *Roztrasanie / Rozpedzanie / Rozrywanie / Rozleganie / Badanie / Rachunek.*

discussor, *Badacz / Podstarbi / Popisowy* 2.

discussorius, *Rozpedzacy.*

discutio, *Rozpedzam / Rozbijam* 1. *Przerzynam* 1. *Rozczesznie.* *Et oder set schatten.* *Vincula rumpamus*, *jura discutamus eorum.* *Paul. syn. Dispello*, *removeto*, *tollo*, *vel excutio*, *agito*, *quatio*, *quasso*, *vel examino.* *pbr. pallentes discutunt umbras*, *ut primum discusse. umbrae*, & *lux reddita menti est.*

discutiopson, *Gr. Harmonia musica constans ex duabus octavis.* *Daleko* 1.

disertus, *disertum*. *Wykazanie / Wymownie.*

disertio, *onus*, *Dzial.* *disertitudo*, *Wymowa.*

disertus, *Mowny* 1. *Wymowny.* *Mol betede.* *In causa facili, cuius licet esse diserto.* *Ovid. syn. Facundus*, *eloquens*. *is*. *Eloquens.*

disertus leporum, *Zartowny.*

disinasco, *Rozgoscig sie.* *disiecto*, *Rozrucam*, *disiectus*, *is*, *Rozrucentie.*

disinacio, *Rozrucam / Rozrachac.* *Zetwerfen.* *Disicit.* & *sparsa lato rigata* & c. *Virg. syn.*

Disipo, *spargo*, *dispergo.*

disiunctio, *Rozlagzenie / Rozbrat.*

disiunctum, *disiunctive*, *Rozdzielnie.*

disiunctivus, *Rozlagzacy.*

disiunctus, *Odzlegly.*

disiungo, *is*, & *disiungo*, *as*, *Rozlagzam / Rozpragam / Wypragam / Odlagzam / Odrzajam / Rozbrat cynia.* *Absonderen.* *syn. abjungo*, *divide*, *separe.* *disiungo.*

disjungor, Odległy iestem. disertio, omis, dżiał
 dispaleco, Rozglasia się. A breve à Palam. ni-
 si velis ducere à Palo, as, quod innuit Lambin. nam
 tunc longum esse.
 dispalo, Rozpedzam. dispalor, Rozpraszają
 się/ Rozbiegają się/ Rozlają się.
 dispando, Rościagam/ Rosposcieram/ Roz-
 dispansus, sub Rościagam. (Zepierzam.
 dispār, aris, omne, Rozny/ Wierowny 2 Un-
 gleich. Est mihi disparibus septem compacta cicu-
 ra. Virg. Dissimilis.
 dispār, Wierowny 2.
 dispereo, Znikam. Verschwinden. syn. Nōn
 amplius appāreo, aspectu mē subtraho, aspectum
 figio, evānesco. 6. Ebānesco.
 disparilis, Rozny. disparilitas, Rozność.
 dispariliter, Roznie.
 dispāro, Rozlagam/ Rospraszam. Sonder-
 sen. It nos pergentes, alium in aliam disparat.
 (Jamb.) syn. Disjūngo, scjūngo, szpāro.
 dispāror, Wchodzę ściana.
 Dispartio, Dispartior, idem Dispartio, &c.
 dispastis, sub Rościagam. (Klubā.
 dispastos, f. aliqui adjectivum est comm. Gr. sub
 dispectio, Przeglądanie.
 dispectus, us, Rozważanie, Przeglądanie 2.
 Opattowanie/ Rozsadek 2.
 dispello, Rozpedzam. Verreiben. Dispule-
 rat, penitusq. alias adexerat oras. Virg. syn. Discu-
 tio, disjicio, pello, expello.
 dispendiosus, Szkodliwy.
 dispendium, Koszt/ Szkodā. Verlust/
 Schade. --- ne qua mora fuerint dispendia
 tanti. Virg. 6. Dammum.
 dispendo, dispenno, Rościagam/ Rozkra-
 gam się/ Dzieli 1. Rozzepierzam
 dispensatio, Sprawowanie/ Szafowanie/ Ro-
 szczenie/ & sub Dispensacja/ Przywilej.
 dispensator, Szafarz/ Podstarchi.
 dispenso, Szafuję/ Rozkladam/ Rozdaje/
 Sporządzam/ Dzieli 1.
 dispercutio, Rozbijam 1.
 disperditio, Zgubā/ Burzenie 1.
 disperdo, Rozpraszam/ Wracam/ Wniwecz
 obracam/ Przemasnować.

dispereo, Gine/ Wiskazę. Verberben. ---
 Inferior pars horum disperit omnis. 1.
 dispergo, Rozrucam/ Rospedzam/ Rospro-
 wadzam/ Rozglęsam/ Rospryskac. Aus-
 spreiten syn. Spargo, dissemino, diffundo,
 effundo, projicio.
 dispergor, Rozpietchnęć się.
 disperse, disperlim. Tu y omdie.
 dispersio, disperlus, us, Rosproszanie.
 disperrio, disperuor, Dziels 1. 3. 4. Rozdaje/
 Dwoje/ Rozbijam 1.
 dispesco, Dziels 2. Odległy iestem/ Zganiam
 Przedzielam. dispeilus, sub Rościagam.
 Disphendomena, corr. Disphendone.
 dispicientia, Opattowanie.
 dispicio, Opattuję 2. Przypatruię się/ Ro-
 zwazam. Besehen. Dispicit omne nemus &c.
 Ovid. hīde Aspicio.
 Dispico, as, pro dispicio priscum. sub Przeglądam
 displicentia, displicina, Mierzięka/ Melankolie
 displiceo, Niepodobam się/ Nie miło mi 2.
 Omiernięć. Missfallen. Pena est, quam tan-
 to displicuisse viro. Ovid. syn. Nōn placeo, nōn ar-
 rideo, sum odiosus, ingratus, injucundus. phr. Aū-
 ribus ingrātum cāmen, oculos inhōnesta offēdit
 imāgo, ānimos, offēdit & aures incultum cāmen.
 displico, Rozplacam. displodo, Rozbijam 1.
 Alastam. displōsus, sub Puka się.
 displli viarum rectum, Dąb nie dwójsty.
 displiabilum, Rozboynia/ Piwnica 1. sed pre-
 pria voce. Odierálnia.
 Dispōlio, Petroni. idem Despolio.
 Dispondeus, i. duplex spondeus, per quatuor longia syl-
 bis constans, ut Contemplantes.
 dispōno, Rozkladam/ Sporządzam/ Rozsa-
 diam. Ordnen. Et quinq. in partes totus di-
 sponitur orbis. Tib. syn. Cōmpōno, dirigo, ordino.
 dispositio, Rozłożenie/ Rozdzielnie/ Porządnie
 dispositio, Rozłożenie/ Postanowienie 2.
 Dispositor, Rozkładać. dispositura, Rozłożenie
 dispositus, us, Rosprawianie. Vol geor-
 dnet. Dispositi in turmas, &c. Stat.
 dispositus, ti, Sporządzony/ Porządny/
 Rozsadzone kōnte.
 dispudet, Wstydy się/ Zal mi.

diffūluero, Scieram 5. Rozrucam/Rospuie.
diffunctio, Ráchunek. diffūctor, Ráchownik
dispūgo, Przepłacam/Ráchuiz 1.2.
dispūtabilis, Wątpiwy 2.

dispūtiatio, Przegadanie/Rozmowa. Ein
Disputation. Quidquid decenter docta disputatio. (Jamb.)

dispūtiatiuncula, Przegadywanie.

dispūtiator, Gadacz.

dispūto, Przegadywam sie / Roztrząsam.

Disputiten. Quod optimum sit, disputat conviti-
bium, (Jamb.) syn. Discepto, cōtēdo; rixor, bel
dissero.

disquiro, Dowiaduje sie. Umsuchen/nach-
forschen. Verum hic impransit metum disquirere
car hoc? H. syn. Quaro, inquirō, scrutor, investigo.

disquisitio, Badanie.

disraro, as, Przerzedzam/Rozzedzam.

Disrumpo, idem Dirumpo. Dissabior, idem Dissa-
bior. Disscindo, idem Disscinio.

dissēctio, Rozcięcie.

dissēco as, & Dissico, is, prisc. Manutius, Putean.
Colui. Rozcinam/Rozbieram 2. Zerachnei-
den. Offam molaris dissēcarent invidi. (Jamb.)
syn. Sēco, lānio, dīlānio, discēpo; scindo, discindo,
vide Lacerō.

dissēmino, Siela. 2. Rozgląsam/Rospręsam

Ein und herrschen/aussprengen. syn. Semuro
p. spargo, dispēgo, dū-ipo. Metaph. vulgo, divūgo.

dissēnsio, dissensus, u, Nie-goda. Rosperk.

Dwytrach. syn. discordia, dissidium, dissēn-
sus. vide Discordia.

dissēntaneus, Nie-godny.

dissēntio, Roznie / Niezgodam sie / Rozroz-
inili sie. Zindetst gesinner seyn. Tres mihi
con. ha prope assensire videntur. H. syn. Discrēpo,
dissideo, vario.

dissepimentum, dissepium, Przegada / Blona.

dissepio, Przegradzam / Dziel. Rozgradzam.

dissērenat, Wyłasnia sie.

dissēro, evi, Rozsiwam / Rozadzam / Siela.

dissēro, rui, Mowis / Roztrząsam / Przegady-
wam sie. Ein lange Red halten. Infantum
aguerit animos, & asserit quales. P. syn. Lēquor,
narro, enarō, dico, tēncio; bel dispūto, discēpto.

discēpo, Roztrząsam. dissēntatio, Spor.

dissēro, Spręcam sie. dissico as, dissico is.
Rozcinam. dissidentia, Niezgoda.

dissidium, idem, & Rozność / Roznienie / Ro-
zbrat / Rozlagzenie / Rozwod. Uneinigkeit
Dissidium non est hoc, sed proculeia, lutrum est. M.
vide Discordia.

dissideo, Niezgodzam sie / Rozrozinili sie.

Uneins seyn. Matris ab ingenio dissidet ille sue
Ovid. syn. Dissentio, discrēpo, discordo.

Designator, Designo. lege Designo.

dissilio, Rozstrącam sie / Padam sie / Rospu-
ęnąc sie / Rozpięchnąc sie / Rospuie sie
Zerspringen. Dissiluisse serunt, cum protinus
utraq; tellus, Virg.

Dissimilis pars, apud medicos i. Dissimilis.

dissimilis, Rozny. Ungleich. Illis dissimiles,
& nostro tempore nata. Juv. syn. Non similis, ab-
milis, dispar, impar, diversus, varius, discrēpan-
s, aequalis

dissimiliter, dissimili ratione, Roznie.

dissimilitudo, Rozność.

dissimulamentum, Zmyślanie 1. [slnie,

dissimulant, dissimulant, Niescherze / Zmy-
ślanie 1. Zart 3.

dissimulatio, Niescherzość / Syderstwo / Zart

Przegadanie 3. Zmyślanie 1.

dissimulatio, Zmyślanie. Verhālet. Nam ma-
hi iam notus dissimulator eris. H.

dissimulo, Zmyślam / Przegradzam / Pokre-
wam / Pokojuje 2. Zamilgęć. Verhālen /

durch die Finger sehen. Dissimulare etiam
sperari, perfide tantum. Virg. syn. Fingo, simulo,
occulto, contiveo. phr. Elerat simulata mente lo-
cutus. Tristi fingere mentis iocum, imitari gaudia
falsa. Spem vultu simulat. Dissimulare etiam spe-
rasti perfide tantum posse nefas, tacitusque mea
disscedere terra.

dissipabilis, Rosproszty / Rozspręny.

dissipatio, Rosproszenie / Rospręanie / Ros-
pręanie / Rozrucanie / Rozrywanie.

dissipator, Rosproszyciel.

dissipatur, Rozchodzi sie / Rospręuje sie 2. 3

Via pedum idzie.

dissipium, Blona 3 syllaba si longa a Dissepio
quasi dissepium, nam p. s. c. has vocales commutabant.

Dissipio, Rospręsam / Rozrucam / Rozglą-
sam /

distincor, Rozewany iestem/ Zabawionym/
distinguo, Rozlagam/ Rozdzielam/ Roz-
znawam/ Przedzielam/ Przepłacam/ Pstrze/
Zdobit/ Dziele 2. Osadzam 2. Sadis 1.
Unterscheiden. syn. Discerno, discrimino,
s. sępáro, s. vario.

Distisum pro discisum, priscum Gest.

Distito, as idem, & Rozny iestem.

distorqueo, Wykrzywiam 2. Wytacam 6.

distortio, Krzywosć/ Nakiywienie/

distortis talis, Krzywonogi/

distortus, Krzywy/ Wykrzywiony Sypetny/

distrahtio Rozbrat Rozewanie 3. Rozro-

znienie/ Rosprzedanie/

distrahtor, Przedawacz/

distrahtus ii Rozewany. Zerissen. syn.

abstractus, diuulsus, disiunctus.

distraho, Rozrywam 2. Przerywam 1. Ro-

zeymuie/ Rozbrat czynis/ Rozrągac/ Roz-

strzynać 2. Przedacie/ Rosprzedawam.

Verziehen/ uerhandlen. Distrabitur magis

hoc magis est ut cernere possit. L. syn. Sępáro, sę-

jungo, disjungo, diuello, diduco, abstrahe.

distrahor, Rozstacie sie/ Roztomili sie/ Ro-

zetwany/ Nigo tam/ nigo sam.

distribuo, Rozdacie/ Rozlegam/ Rozkladam

Dziele/ 3. Auf und zertheilen. Distribu-

enda pios hominum mandavit in usus M. syn. Divi-

do partior, dispertior, tribuo.

distribute, Rozdzielnie/ distributio, Roz-

dawanie/ Dial. distribuor, Dzielca/

districte, Vpornie/ Stogo/

districtim, Vpornie/ districtio, Trudnosć.

districtus, ii. adiect. Zabawiony 1, 2. Roz-

dwonony/ Dobry/ Stasobliwy.

Districtus us Powiat/

distingo, Ostrobuiz Drapiz/ 2. Reusz 2.

Wystrbac/ scieram 3. scieram sie Dra-

sagac/ Dobrymam integac/ Omykam/ Oliwei

zbieram/ Rozrywam/ 2. Przynamwiam/

Rozdzieram 1.

distingor, Zabawionym/ distrunco, Przeci-

nam/ disturbatio, Rozwalanie/

distrubo, Rozrucam/ Rozwalam/ Rozry-

wam/ Rosparam 2. Rozbiłam 8. Rospra-

siam/ Obalam/ Zrucam 1. Zerstören/ zer-

stürmen. syn. disicio, avërto, diruo,

disesco, Bogace sie/ Ditatio, Bogacenie/ Re-

ich werden. Sive seras interficere, & disces-

re prada, Lucr. pbr. opes, divitias pãro, compã-

ro, assequor, consequor, aequiro cümülo: acervo,

congeror, conquiro.

Dithalassus, Gr. Miedzymocsi.

ditio, onis, Pãnowanie/ Pãstwo/ 2. Diler-

zawac/ Herrschafft. Qui mare, qui terras o-

mniditione tenerent. Virg. syn. Pbrestas imperium,

ditio as Bogace. Reich machen/ Sueverat in-

numeras hominum dicere ceteras. C.

Ditrochaeus. Pes ex duobus trocheis constans. ut Can-

tilena Diomed.

diu, Dlugo 1. Dawno/ Wędnie. Lange

Zeit. Phæbe, diu, res si qua diu, mortalibus ul-

la est. Virg. syn. Multos annos, multos dies lon-

gum tempus,

divagor, Blakem sie/ Unschweiffen, syn.

Vagor, erro, obërro, cürro, discurre.

diva, Bogini/ divalis Bosti/

divarico, Rozkracam sie Rosprowadzam/

Rozwieram sie Rozwieram sie Rozgo-

divatus sub Niebożyzę. [Inac/ si.

divello, Rozdzieram 1. rozlagam/ Odry-

wam/ Odzieram. Von einander reißen.

Non ego nunc dulci amplexu divellere usquam. Virg.

syn. Sępáro, distraho, disjungo, avëllo, abstrahe.

divellor, Rozstacie sie/ divendo, Rosprzed-

wam.

diverbero, Rozbiłam 1. Hart schlagen ---

Volucres diverberat auras. Virg. s. berbero.

diverbium, Rozmowa/ Sententia 1.

Divergium, Rozchodzenie/

diverse Roznie/ Inaczej i Tam i sam/

Diversio, Podkarm/ Wlepianie/

diversitas, Roznosć/ roznienie.

Diversito as, Sklaniam sie 2.

Diversitor oris, Gosć 2. Przychodzien/ Gos-

spodacz 1.

diversor aris, Stois gospoda.

diversor, oris, Przychodzien/ Gosć 2.

diversorum diversoriolum, Gospoda i. 2.

Stie-

[Rospra
sten/ zep
nio,
nie/ Re
d/ dices
o, compa
o: acervo,

2. Dite
terras o
impertum
verat in

us Cam

Lange
libus ul
dies lon
en. syn

padzam/

Rozgo

96/ fia.

Wdzy

reissen.

m. Virg.

htraho.

rezeda

en --

o.

m/

4/ Goo

.

i. 2.

sko-

Stellente/ Wstep 3. Podkarm. Zee
berg/ Mutandus locus est. & diversa nota.
H. syn. Hospitium, domus.

diversorius/ Wstepny 3. Goscinny 2.

diversum, Na przeciwno 1. Tam i sam

diversus, Rojny Rozmaity. & sub Obsbno

Abgewender/ verschieden. Diversos ubi sen-

si equos, currumque referri. Virg. syn. Dissimilis,

dispar, varius, discrepans, alius.

diversus animi, Niestareczny.

diverticulum, Ostronnie/ Wbozenie/ Odo

stapientie 2. Sklonienie 1. Zstepowanie 2.

Dziecka 1. Wstep 3. Gospoda pospolita/

szkieba/ Odnoga morza/ Wmowka/ E

in Wirthshaus am Weg gelegen. In diver-

salum bisitis neopulibus anceps, Pr. syn. Diver-

sorium, vel semita, trames.

diverto, Zstepuje 2. Skloniam sie 2. Stos

is gospoda/ Rojny iestem/ Odstepuje od

tezy/ Wstepuje 2. Abkehrer, Castaliam

mollis dicitur orbita clio. Virg. syn. De h. ex

via deflecto: alio flecto, iter fero: alio fero vel

Hospior.

divertor, Wstepuje 2. Stois gospoda/

divēs, itū. Omne divitior, Bogaty/ Reich.

Dives agri, dives pecorum, ditissimus auri. M. syn.

Locus, opulentus, ditissimus, prdives. plur. Di-

ves opum, opibus, divitiis abundans, affluens, po-

tens, superbus. Quem multa comitantur, opes.

Ditissimus agri. Largus opum. Dives possit in fee-

nore nummis. Quo non ditior alter. Creverat ag-

gellis jam densa pecunia nummis. Nec domus im-

mensas aerea tenebat opes. Ingens argenti pondus

et auri possidet, intactis opulentior thesauris ara-

bunt et divites indit. Auro dives et cetro. Divitiis

et multo splendidus auro. Dives opum, dives pi-

cti vestis et auri. Auri congesto pondere dives.

Quam dives pectoris nivi, quam lactis abundans.

immensas numerans opes. Aurea cui sunt mille

talenta: Cui est fulvi vasti metalli Congeries in-

docilis, pauperiem pati. Qui rebus abundat opimis

Cui magna manent rura: Divitiis noscenda domus.

Mille mea Siculis erant in montibus agnae. Lac

mihi non aestate novum, non frigore dedit. Mille

græges illi totidemque armenta per herbas errabant:

et humum vicina nulla premebat. Terram cen-

divexo, Trapis 1. divi, Niebiescy/

Dividia, Niezgodā/ Przykrość/ 3.

Dividiculum. Rutmosowa strzyna.

divido, Dzielę 1. 2. Dwoti/ Rabam Roz

zda/ Zertheilen. Dividimus muros & me-

nia pandimus urbē. Virg. syn. Separo, disjungo

distraho, distinguo, partior, dispartior, distribuo

in partes seco, diseco, frango.

divido diem, sub Traxis Gas. [czeki

divido artuatim membratim, Rozbieram na

dividor, Rozstaie sie dividua idem dividua.

dividuas, Dzial/ dividus Obsbny 1.

dividuus facio, Dzielę 1. [ca/

Dividuus Rozdzielny 1. 2. Pol/ Polmiesiga

divina substantia, Wrozkā 1.

divinaculus, Wieżet 1. Wrozek/

divinans, Wieżet/

divinatio, Wieżet 1. Praktyka. Wrozkā

divinationis ars, Wieżet.

divine, Boskiem zrodzeniem/ Wybornie.

divinipotens, Czarcownica/ 1.

divinitas, Bosstwo/ Gottheit/ Divinitati

vim coruscantem capit. (Jamb.) syn. Deltas: di-

vinum Nūmen: Dēi majestas.

divinitus, Zniebā/ Boskiem zrodzeniem/

Wybornie. Aus Gott. --- Quia sit divi-

nitus illis. Virg. syn. ex Deo: exaltus,

divino, Protokule/ Wieżet 1. Zgodnosc/

Zgodni mi/ Zerathen/ wahrsagen. Vi di-

vinatas auferat augur opes Ovid. syn. Vaticinor,

auguror, conicio, prädico, is harrölor. 9. Auguror.

divinum, Bosstwo/

divinus, adiect. Boski/ Tacny/ Wyborny/

Wieżet. Göttlich. Atque deinde canit divi-

no ex ore Sacerdos, Ovid. syn. Divus, Dūs æthē-

reus, celestis plur. Caelo demissus ab alto. Divina

stirpe creatus. Sæus, cretus, generatus, sanguine

Divum. Quæ genus ducit Olympo: Divum certis-

sima proles igneus est illis vigor et celestis origo,

divinus, subst. Praktykacz/ Wieżet/ Wro

divisio Dzial/ [jek.

divisis temporibus, Tedy owedy/

divisor Dzielca/ Przedzielacz/ Zakupnik 4.

Pracy/ Sodomysk/

divisula, Przedzial/

divisus in & divisio, Dzial/ Getheile. 11

perit.

penitus toto difusus orbe Britannos. Virg. 6. supra
D. 6. do.

divitia, Bogactwa/ Reichthumb. Divitiis
homines, an sint virtute beati. Hor. syn. opes,
fortuna, copia, gazae, nummi, thesauri, pecunia,
aurum, argentum. epith. miserae, regales, invidio-
se, magna peritura molles, gratiae, nefanda. phr.
auri argentique carentia. Magnum, vel ingens auri
pondus. Censur ingentes. Regales gazae. Cuncta-
rum, copia rerum. Magna metalli congeries, effo-
diuntur opes, irritamenta malorum. et turpi fr-
gerunt sacula luxu Divitia molles. Cum magnis
opibus domus ampla nitetur, Nec me regna ju-
vent, nec Lydius aurifer amnis, nec quas terra-
rum sustinet orbis opes. Crescit amor nummi quan-
tum ipsa pecunia crescit, Veteres tellure recludit,
Thesaurus, ignotum argenti pondus et auri. im-
mensas dives habebat opes. Huncce leves non co-
mitantur opes. Mihi munificas parca negavit o-
pes. Non opibus mentes hominum, curaque levan-
tur. Divitias alius fulvo sibi congerat auro, et ce-
neat tiliis auri, arvaque si findant pinguia mille
boves, Quidye domus prodest Phrygiis innixa co-
lumnis, Aurataque trabes, marmoreumque solum.
vide pecunia & Regia.

divitatio Bogacenie/ divito as, Bogace/
dium, Podniebie. De gente sub dio moreris.
(Jamb cum syll.)

divo as Ranonizuis. divolvo, Rozwozam 1.
divorsum. Tam i sam/

divortium, Rozroznienie/ Rozwod/ Rozbrat/
Rozchodzenie/ Rozstanie drog/ Przedział/
scieszka/ odnoga morska. Ein Cheschei-
dung. --- In gemini spargit divortia ponti.
Luc.

divorto idem diverto,

diuturnitas, Gr. Vryne rufaiagay/

diurni commentarii, Ksiązki pamietne/

diurno, Dzien dlugo/

**diurnum Robora dienna/ Obrok/ Dzien-
nik 1. Ksiązki pamietne/ Dyurnal/ Ze-
brania.**

diurnus, Dzieny 1.

**Dius Bojti/ Dzieny 1, Wyborny/ Gó-
tlich. --- a Quas ipsa decus sibi dia camilla.**
Virg. 6. Divinus,

diutule diutine, diutino, Dlugo 1.

diutinus diuturnus, Dlugi 1. Langwiritg.
Postquam vapor diutinus (Jamb. Dim.)

diutius, Dlużej Längere Zeit. Fortunaeque

velit meminisse diutius oro F,

diutule, diuturne, Dlugo 1.

diuturnitas, Dlugość/

divulgatus, Spospolitowany.

**divulgo, Rozglaszam Wydaie Ksiązi/ Ge-
mein/ offenbahr machen. divulgata vetus ad-
salum gloria fertur, Lucr. syn. Vulgo, evulgo per-
vulgo,**

Divus, Bojti/ swiety 3. Ranonizowany/
Ein Heiliger. Accipit & numero divorum al-
taribus auget. Virg.

Dō, Daie Datuis/ Daie znac/ Dorwalam/

**Dopuszam/ Podaje Przyznawam Przy-
muje Powiadam/ Stawiam Czynię Day**

**mu pie/ Wydaie 4. vide & sequentia. Gee-
ben/ schenken. Sic ego do penas artibus i-
pse meū Ovid. syn. Dōno praebeo, tribuo, largior,
impertio, impertior, vel committo, mando, trado,
vel suppedito, vel permitto, concedo. 6. Dōno as.**

do aditum, munio aditum. Przysięg daie,

do ad languorem, Mdle/ do ad remum,

Stawia 6. do animam, Vmierzam/

do ansam, Napomykam/ do artem magi-

gisterio, Vze/ do crepium fragorem,

Trzeszce/ do exitio, Wntweż obracam/

Zattacam/

do filiam nuptum, in nuptias, in matrimo-

nium, Wydaie corte.

do frena, Popuszam 3. do incrementum,

Przymnazam/ do in mandatis, do manda-

ta Rozstawia 3.

do in manum, Dorykam co/ Przedarowai/

do in splendorem, Poleruis/

do iusiurandum Przysięgam,

do legatis curiam, senatum, Slucham po-

stow/ do locum, Vstapuis komu/ Vmy-

kam sis 2. do manus Poddaje sis/

do me in pennas, Vlatam/ do nomen,

Wpisuis sis/ do novitatem, Odnowiam/

do operam, Robia do operam assiduum

Pilaute 1. 2. do operam praeceptoris, Vze

sis, do paulam, Opozynam komu/ do

prae-

D O

praecepta. Vge/ do precibus Vprosiē sū
dāte. do rarem fluctibus sub Puszam sū
nā sūzēte. do specimen. Pożaniū sū.
do symbolam Słōdam sū: do transitum.
Vstapue Romu/ Przepuszam 1. do vīto.
Winuē/ do utendum Poższam 1. do u-
xorem. Zenie.
Do, per Apherefin, i. domum sub Dom 1. &
Do domu.

D O C

Dōceo, Vge/ Dowodze/ Wnāymuie Lec-
hren. Expediam & paucis animos adhibere,
doceo. Virg. syn. edoceo, ostendo, monstro, indi-
co, vel instruo, erudio, pbr. artibus instituire, in-
struere, imbuiere, informare, erudire, artes tradere.
Se praebere magistrum. Dāre praecepta, dōcūmē-
ta. Tūm quōs ad studium atque usum formābis ā-
grēstem, illa etiam stante radio pēcurrere sēlas ē-
rādūt. ūnum Tritōia Pallas edocuit, multāque
insignem reddidit arte. Phyllirides pūerum cichā-
ra pēfecit achillem. Sōcios simul instruit armis.
in patrias artes erudiendus erit. Hortare, vīamque
insite dōmādi. Dūm faciles animi iuvenum, dūm
mobilis aetas. Carmina feci, artibus ut posses nōn
rūdis esse mēis. Faciles iuvenum animos, tēnēras
mētes ad studium atque usum formāre. Pōsum
multa tibi vēterum praecepta referre. ut rūdibus
pūeris monstratur littera pūmum pēr faciem, nō-
mēque sūm: tūm ponitur usus. Tūm cōiūcta
suis formatur syllaba nodis: Hīnc vērbi strūctura
venit pēr mēbra lēgēdi. Tūm rērum vites, atque
artis traditur usus, pēque pēdes pōprios nāscen-
tia cāmina sūrgunt. Singulāque in sūmma pō-
dest didicisse priora: Quae nō cōstitērint pōprios
fundata ēiēmētis. Quae pōpēre pūeris dēderint
praecepta magistri est pēt in vānum rerum pōpō-
situs ordo Manil. atque animos mōlli cōtūdūt
antēfēros. Nūnc quā ratiōne quōd instat cōficiēti
pōssit, paucis edverte dōcebo.

Dōctimus, Cic. Per oratorum ex lambo & Cretico con-
fians, ut Republica.

docibilis Polerny/ 1. docibiliter, Poietnie.
docilis, Poietny 1. Lehrsam. Ex nobis geniti
quoniam dociles imitandi. Juv. syn. Disciplina ē.
doctrina cāpax, aptus ad artes vel. facilis tractā-
bilis, mīlis, pbr. Cērens in virtutem utēti.
docilinas, Poietnosē/ dociliter Poietnie
doctes, Vgenie/
dolabellus, Vgeny/ Scharffsumtg. --- Do-
labinqui morietur Musa Maronis?

D O C

in

doctor Nauzyciel Doktor/ Ein Lehrer/
Doktor argute fidicen Thalia (Sapph.) syn. Magi-
ster, praeceptor epith. durus, blaudus celsbris, &
Magister.

doctrina Nauka 1. Vgenie/ ewigente 1.
Lehr. Doctrina pretium triste magister habet.
Ovid. syn. eruditio, scientia; dōcūmētum, prae-
scriptum, disciplina ars. epith. sēnilis, lābōriōsa, hō-
nōranda, ūtilis, pulchra, insignis, Phr. ūtile dō-
ctrinis praebere sēnilibus aures.

doctrinae liberales, Nauki wyzwolone 1.
doctus, Vgeny/ Gelehr/ wol erfahren/

Ditior hic, aut est quia doctior, est locus uni Hor.
syn. eruditus, pēritus, hāud ignarus nōn nēscius. pbr.
artibus instrūctus. abnli glōria rārā chōri. Rērum
fandique pēritus. Quē mūla stūdiis excōlūere sū-
is. Tritōia Pallas Quē dōcūt, multāque in-
signem reddidit arte. Quē cāsto erudit dōctē
Minerva sūni. Thēspīadum dēus immōrtale sō-
rōrum Dōctē nōn ūltima glōria tūrbā. Quī ingē-
nūas enīmam excōlūere pēr artes.

dōcūmētum i documen, inu, Nauka 1. Do-
wod 1. Przykład/ Eine Unterweisung/
Anzeigung. Et documenta damus, qua simus
origine nati. Ovid. syn. Praescriptum, praeceptum,
mōnitum.

docus, m. Gr. Pochodnia 2. (37)
dōdēcātēmōrion, Gr. sub Czesći caley rze-
dōdēcātēon, vel dodecatheos herba, Dmu-
nastnik zel.

dōdra ē Gr. Polewka 2.
dōdrans, in m. Diernie czesći sub Czesći
caley rzezy/ & Try ewierci & sub Rie-
liset/

dōdrans pedis, Piedz wielka.
dōdrantal, Piedzisty/ Try ewierciowy/
doga, Badi. dogarius, Bednars ibidem/
dogma, Gr. Węrok 1. Ein Erkennnus/ Ge-
setz. dogmata si sequeris, talis ut esse velis. M.
syn. Placitum, dēcētum, sēntēntia, scīum, epith.
Cērtum, clārum, pērspicūum, cōstans, rēcēptum,
tritum, vālgāre, nōbile, antiquum.

D O L

dolabella, Toporek 1. siekierka.
dolabra, Topor/ Ostard/ siekierka. Ein
Schaab/ Hobel/ Silentus pigra monitus castra
dolabra. Juv. syn. fascia, securis.

dolabra

dolabrata securis, Ostarb/

dolamen sub Azeanté/ dolatōrium, Hebel/

dolentes, jalosnie Bolesno/ Schmetzlich/

Post Phaetontheos vidisse dolentis ignis. Ovid. syn.
Maestas, tristis, cum gemitu.

Doleo, Boles 1. 2. jalus 1. Smeca sie/ Gry-
ze sie/ jalosny iestem/ Niesmoga 3. Schmet-
zen haben. Aut doluit miserans inopem, aut
invidit habenti. Virg. indoleo, gemo, ingemo, 6.
Quaror. phr. Dolōribus uror, crucior, vexo, an-
gor, agitor, premor, urgeor, torquor, conficior,
exerceor, maceror, indulgere dōlori. Graves hāu-
fire dōlores. Nimio cōquere cōda dōlore. Nec
corpus querulo nec mens vacat agra dōlore. Cū-
tisquē ingēntibus aget, spm vultus simulat, Mens
hebetata malis torpet. Confecta dōlore funereas
spectat languida vitā facies. Tacitum nūrit sub pē-
ctore vultus. Ille dōlet vere, qui sine teste dōlet
Membra vigor liqui, mors ungibus imminet a-
tris! 6. dōlor.

doler mihi, Zal mi/ Boli/

doliare vinum, Wino mlode 2. Wino na
brojdrach.

doliarii, Bektowy, Rufny/ Oputaly/ 6
sub Opily.

doliarium, Pivnica 1. doliarius, Bednary/

dolichodromus Gr. Zawodnik/

dololum Bektka/ dōlito as, Boli mie/

dolus sub Rere/ dolium Bektka/ Rufa/

Mloda 2. 5. Poltusek/ Jasa Stragiew. 6

in Weinfass/ dummodo purpureo spument mi-

bi dolia Baccho. Prop. syn. Cadus epith. Inane, spū-
mans, dulce fidele, cavum, rimosum amplum, cā-
pax, profundum. phr. exundant pingui, spūmantia
dolia multo in cava lēthēas dolia pōrtat aquas
Purpureo spūmant tibi dolia multo 6. Cadus.

dolo as, cieps dzewo/ Gladze/ Strugam.

Höblen. Non sum de fragili dolatus ulmo (ph.

syn. Lavigo, calo, sculpo.

dolon, Onk, Gr. Grānt 1. jagiel 1. vide 6

Pinat. Ein Grab/ darinnen ein Deggen

verborgen. Fila manu, favosque gerunt in bi-

la dolones. Virg. epith. Teres, durus, savus, vali-

us.

dolor, Ori Bol/ ial. Schmetz/ Rummer.

Nulla fides damnis, herisque doloribus adsit. Hor.

syn. Moeror, angor, tristitia, cruciatus arumna. 6

epith. Crudelis, moestus, infelix, sollicitus, ferus,

malans, rabidus, asper, intestinus malus, adens,
crudus vesanus indomitus, gemebundus, debilis, in-
paciens, pervigil, funereus irrequietus, vigil phr.
Longi tormenta dōloris. Stetit acri fixa dōlore.
Subito mentem turbata dōlore. Hic Venus indi-
gno nati concussa dōlore. Duris dōlor oībus ar-
det. Puris ima dōlor delapsus ad oīa. Premit al-
tum corde dōlorem. Gemitusque dōlorem tētan-
tur. Nostro dōlūti saepe dōlore. Tum vero exar-
sit iuveni dōlor oībus ingens. Terens, conficiens,
macerans, mordens, arrodens, exedens, lancinans,
exercitans praecordia animos, et corpōra curis. Su-
me animos, nec te vesano trade dōlori. His dictis
cūta emōra, pulsusque parumper corde dōlor tri-
sti. Subito omnis de corpore fugit. Quippe dōlor.
Nec dum etiam causa irarum saevique dōlores ex-
cidērant animo. Infandum, Regina, iubes renovare
dōlorem explētur lachrymis, tēgiturque dōlor.
Nūquam tibi causa dōloris hac erit. Nec finire
licet tantos mihi morte dōlores. Quid mē alia,
silentia cōgit rumpere, et obductum vōbis vulgā-
re dōlorem. O ego nē possim tales sentire dōlores/
6. Lustu.

dolor articulamentorum, articularis articu-

lorum, Lamante w stawiech/

dolose, Zdradliwie Chytr/

dolofus, Zdradliwy Chytr/ Listig --- Mu-

lier si forte dolofu. Hor. syn. Fallax, astutus, cal-

lidus cautus vaser.

dolum, confingere, confuere struere, Stru-

ti zazyt/

dolus, Zdrada Struka 5. Ein List/ Berrug/

Ex templo dolus. infandum. patefactus ad auris

Virg. syn. Fraus, astus fallacia, astutia, insidia.

Mens simulata. Fictum pectus, epith. callidus com-

positus fictus inopinus; abditus, metuendus, perva-

gil, vaser, secretus, falsus, fallax, varius lascivus,

bilinguis, nocturnus, at mihi fallaces tum patere

doli. Nil tacito quarsita dōio victoria durat. illa

parat vario corda tenere dōio. Nullum quippe

nefas quod non versuta Tyranni Calliditas sine

xisse queat. Sed calliditate proterva Principibus

Regnisque graves inducere casus. Est Deus, occultos

qui vetat esse dōlos. 6. Fallacia fraud.

dōma atq Gr. Dom 1. Ein Dach/ --- Su-

premo de mare crescit. Sit.

dōmabilis, Glastiwy/

dōmator, Ostremiel, Zwycięzca/ Kawał

Patro. Ein Zäbmer. Te duce non alias con-

versus terga domator. T. syn. Dōmitor, debella-

tor, victor.

Domestica-

domestica velus Petron. i. domitia, subacta.
 domestica prudentia. Gospodarstwo 1.
 domesticatim. Po domach.
 domesticus, adiect. Domowy 1. Chowany 2.
 Prywatny 2. Ein Hausgenoss. Ille ego con-
 sistor, densoque domesticus usu. Ovid.
 domesticus subst. Domownik.
 domicilium, Miejskanie i Osiedlenie/
 domicenium Domowa wieżerka.
 domina, Pani 1. Cesarzowa żona. Ein Herz-
 rin, Frau. Concurrunt trepida comites domi-
 namque ruentem. Virg. epib. Grata, superba, pul-
 chra fallax, potens. phr. Mihi non vivo superba.
 Concurrunt trepida comites, dominumque ruen-
 tem suscipiunt.
 dominatio, Panowanie 1. Jednowładztwo/
 Swoboda. Herrschaft Beherrschung.
Summa potestatum, simplex dominatio rerum Pr.
syn. Dominatus us: ditio, potestas, imperium, re-
gnum & Imperium.
 dominator, Pan 1. 5. Herrscher --- Post-
 quam dominator Olympi. P.
 dominatrix, Pani 1. dominatus Panowa-
 nanie 1. Dominicum, Rosciol 2.
 dominicus, Panst 1.
 dominicus dies Niedziela/
 dominium, Własność 2. Dzierżawa/ Bie-
 szadka/ prawo 1. an panowanie?
 domitor, Panie/ Beherrschen, gebieten/
 --- Et victis dominabitur agris. Virg. syn. impē-
 ro, rege, praezum phr. imperio teneo, rege mōde-
 tor, premo, imperii frana teneo. & Imperio.
 dominulus, Pan 1.
 dominus, Pan/ 1. 2. 3. 5. 8. Gospodarz 4.
 Biesiadnik 4. Chlebodawca/ Maloniet/
 Jazyst sprawca/ Ein Herr. Romanos re-
 rum dominos, gentemque togatam. Virg. syn. Rē-
 tor, herus. epib. Superbus, mitis, tremendus ā-
 trox phr. Nos patria amissa dominis patere super-
 bis cogimur. Vendidit hic auro patriam, domi-
 numque potentem imposuit, quid domini faciens,
 ausit cum talia ferri,
 domitor, solw/ Domitio Vstromienie/
 domito, & Vstromiam/ Otkoć.
 domitor, Vstromiciel/ Zwycięzca/ Rawala
 kator/ Ein Zächmet, Bändigmacher/ --
 --- Hominum demitorque ferarum M. syn. Victor,
 debellator, domator, & Victor.

domitura domitus, w Otkoćcie/
 domitus ti, Chowany 2. Sctomny/ 1. Ge-
 zahmt. Crescere iam domitu finito, &c. Vir.
 syn. Dōmatus, victus, devictus, superatus, saba-
 ctus, expugnatus, debellatus, sub iuga missus.
 Donna, B. sub Cesarzowa/
 domos, & Vstromiam/ Otkoćcie/ & in O-
 tracem 2. Zahm machen. Non anno domu-
 ere decem, non mille carinae. Virg. syn. Vinco, su-
 pero, subigo, debello devinco. phr. Sub iuga mit-
 to. Compescere frano. Pcenos Gallumque super-
 bum. Populosque feroces confandit victor. & Vis-
 co. Debello.
 domutio, Wracanie 1. Chod/ do domu/
 domuitionem do, Rospuszam 1.
 domuncula, Domek/
 domus, w Gr. Dom/ 1. 2. 3. Hic domus A,
 nec cunctis dominabitur agris, Virg. syn. Tecta,
 ades, atria, limen, porticus, aula, edes, Penates,
 lares, penetralia: hospitium, casa, regia, limen a-
 pib. conspicua, ardua, ingens, exilis, exigua, ma-
 gna, pulchra, regia, abjecta, deserta, inculta. phr.
 Mediisque residunt adibus. Stabat in exigua ma-
 ximus ade Deus. Et Dea marmorea, cuius in ade
 sumus. Ades emit aper sed quas nec noctua vel
 ler, esse suas adeo, nigra retulque casa est. Se-
 pra tecta domorum. Sublimibus alta columnis,
 Augusti fastigia tecti. & Regia, & Casa, Tecta
 succedite nostris. Nostris succede penatibus hospes.
 apparet domus, intus, et atria longa patescunt.
 Tectis matres ingentibus errant. At ubi iam pa-
 tris perventum ad limina sedis, illos porticibus
 rex accipiebat in amplis. Aulai in medio libabant
 pocula Bacchi. Sub terra fodere laetam. Reddunt
 in tecta. Sine ullis hospitibus. Fit strepitus tectis,
 vocemque per atria volutant atria, aditis effert,
 penetralibus ignem. Hospitium antiquum Troje,
 foetique penates, inhospita tecta Tyranni ingre-
 dior. Gemitu tectum omne replebat. unaque jam
 tota stabat in urbe domus. Cum solem nondum
 prohibebat, et imbrem Tegula. Dignare tuos ope-
 rare penates.
 Domus Dei, Rosciol 2.
 domus camentitia, domus lateritio opere
 structa, Kamienica/
 domuscula, Domek/
 DON
 donarium, Dar/ Zamiękanie 2. Rosciol 2.
 Line Gaab/ Si tua contigimus manibus dona-
 ria puris. O. & Donum.

Donatarius, in Cod: qui dono aliquid accipit.

Donaticus Daronny.

donatio, Daronanie/ Ein Geschenk/ Gab ab. Longius ostendit culpa donatio mitem. M. donatio propter nuptias donum nuptiale, Wiáno/

donativum, Podarek 3.

donatum, Daronisná/

donax, ácu m. Gr. Blyssak ryba/ Trzciná 1.

dōnec, Poti/ 3. 1. Bisß das. Donec erit felix, multos numerabis amicos. Ovid. syn. Dūm quāmdiu, vel quāad, & Monesyll. quōdusque.

Dōnicum 3. 1.

dōno, Dáruis Obdarzam/ Begabén/bes-

chen. Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore. Virg. syn. Do, tribuo, largior, impertior, largior. phr. Dōno, dare, muneribus, donis cūmulare, ornare, onerare. Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. Quæ tibi, quæ tali reddam pro carmine dona. Hōc sibi pulchra sūm ferri proserpina munus instituit. Latum amplexus æcstum muneribus cūmulat magnis. Hāc tē nōs fragili donāvimus ante cicuta. Multis oneravit limina donis. Quodvis pēte manus ēt illud mē tribuēnto feres. Invitat prætis animos, et mūnēra pōnit. Extrēmum hōc mūnus mōrētis habēto. Nil tibi quod dēmus majus habēmus ait. Cūi dives egēti Mūnēra multa dēdi. Hōc tibi quō pōtū confectum carmine mūnus. Pro multis aliis reddatur officiis. Sidōnio subvictus equo, quem cāndida Dido esse sūi dēderat mōnimentum et pignus amoris. Dōna dehinc auro gravia, sedoque elephanto, impērat ad naves feni, stipaque carinis ingens argentum. Textilibusque onerant donis, ac talia fatut. accipe, et hæc, manūm, tibi quæ mōnimenta mērum sint, puer, et longum Andrōmachēs tēstentor amorem Cōiūgis Hēctōrē, cape dona extrēma tuorum. V. Donum Præmum. & Libera.

dono civitate, Przyimuis i.

dōnum, Dar/ Zawieszenie/ 2. Slubne zawieszenie. Ein Saab Geschenk. Et cur non aliis eadem dare dona licebit? Ovid. syn. Mūnus mūnificētum, præmum. epith. grātum, accēptum, regale, splendidū, exīgūm. Phr. Vēstra, inquit, mūnēra vobis Cēta mānēt. Dōminamque pōtēntē. Supplicibus supēra dōnis ac tibi prima puer nullo mūnificētia cultu, terrantes hederas funder. cūm hic æe tellus, an quidquam nobis tali sit mūnēre majus? Vis cāe majus adhuc et inenarrabile mūnus. Hæc tibi vīr quōdam,

nunc frater casta Nēra Mittit, et accēptas mēra parva rogat. Non si mūnēribus cētes, cōcedet iōlas. Timēo Dānāos et dōna ferētes. & dono.

dōrcas, adu. f. gr. Sarn dorceus gr. Pico

lowcy. dōris, idu. f. gr. Czerwieniec 2.

dōrmīens, Niebessy. dōrmīens vigilo Mj.

dōrmio, Spi 1. 2. Plor 2. Schlaffen/ Ru-

hen. Certatim tandem sessus dormite viator. H.

syn. Quiesco, requiesco, dormito. phr. Somnum,

sōporem capio, capio, dūco, pēto. Somno

frigor, iacēo, pēmor, sepellior. Somno succūmbo,

indulgeo. Labor in somnum, in somnos solvor. somno mēmbra quēte. Dō placidam pēr mēmbra

quētem. Subiit lūmina fēssa sōpor. In dulcem solvuntur lūmina somnum. Placidi capiebat mūnēra

sōmni. Prēmī gravitate sōporis. Dulci dēclina-

lūmina somno. Tōto prōstibat pēctōre somnum.

Placida dēmittēte mēmbra quēti. Hūc sōpor al-

tus habet. Dare corpōra somno. Placida laxare

mēmbra quēte. Requiescere lēto. Lūmina cum

placida victa sōpore iacēt. Sic dāns sūa lūmina

sōmno. Blanda quies furtim victis subrepsit ocellis,

& cādīt a mēnto lēngvida fēcta mānus. Prima quies

adērat, cūm cūris fēssa diurnis pēctōra somnus

habet. Et cum tē fūlco somnus relavit amictu. fēss-

is ocellis mūlcentem admittēte somnum. Somno

lūmina victa dēdi. Dānt corpōra fēssa sōpori. atque

omnes pāntēque sūnt, pāntēque quēscunt. Nēc

pūdōr in stīgūla placidam cēpisse quētem. Nēc

num capiti supposuisse suo. Nox erat, & vino

somnum faciente iacēbant. Corpōra divēssis victa sō-

pore lōcis. Vēsta iacet placidamq; caput sēcūra quē-

tem. Circūfūsa rōsis, nigroque recūmbit amōno.

Dormit & in plūma purpūredōque tōro. Somnūmq;

pētebat sēcūrus vāriat, dūx gregis inter oves. Nox

erat, & terris. mōmālia somnus habēbat, in tanto

frēmītu cūctis sine fine iacēbat. Sōptus vēnis & in

expērectus aphidas. Nox est dāta cāctā somno. Cūm

pāter in ripa gēlidique sub æthēris axē pēdēbāt,

sēramque dēdit pēr mēmbra quētem. Placidamq;

pētivit infusus mātēis grēmio pēr mēmbra sōporem.

Cāctā pēr tērras omnes animalia somno. Laxabāt

cūras, & cōrda oblita lābōrum. Tūm mē confectum

cūris somnoque gravatū infēnx habuit chālāmus

prēssitq; iacētētem dulcis & ālta quēs. Pāssim vino

somnoque pēr hērbam corpōra fūsa vident. Lūmī-

na cūstōdis succūmbēre nēlōja somno. V. Somnus.

dormitatio, Drzemanie

dōrmītor, Spāly/ Drzemiaczy/ 3m. ślacz/

dōrmīto, Sm 1.

*(3lodziey 1.
dormito)*

D O S

dormito, dormituro, Dormitis/ Sepiam/ Me
 sbaly iestem. Schlaffen. An dormitabo,
 aut ridebo tristia meum. S.
 dormitōrium, subst. Sepialia.
 dormitōrius, Sepialny. dōron, gr. Dlon
 miatā. Poronicus, sub Serdecznik dorsuale
 Deśa. dorsualis, Grzbietowy.
 dorsum, dorsus, masc. prisc. Grzbiet 1. 2. Tyl
 dorsus Grzbietowy. Wdāny/ Goręsty.
 dōrum, gr. Dlon 2. dōryenion, gr. Strzaly
 siele. dōrypēton, Gr. Jazygi siwe.
 dōryphōrus, doryphorēma, gr. Łańbarnik.

D O S

dōs, tū, f. gr. Posag/ Przemiort 2. Sprzet.
 Morgengaab/ Heyrathesphenning. --- &
 numerus in dote triumphos. Mart. epith. Pātēna
 mātēna, grandis, iūgalis, dives, āmpla. phr. Regnum
 dotale relinquit.
 dōsis, is, Gr. Doses.
 dōs, ōnis. Latina forma à dabo. vel doson Dofon
 in ex Græco Futuro, daturus, Obiecownik.
 dōsuarius, adiect. Cigatowy/ Roborny.
 dōsuarius, subst. Cigatay. dossum, Grzbiet.
 dōtalia dona, dotallitia, orum. Wyprawa.
 dōtalis, Posagowy. Das zu dem Heyrathes
 phenning gehört. Est mihi secundus dotallibus
 hortus in agris. Ovid.
 dotallium, Wiśno. dotatus, Obdationy.
 doti dico, promitto, dotis nomine dos. Zapie.
 suis/ Wyposazam/ Daje za posag/ W wiante
 dōro, as. Wyposazam/ Obdazam/ Nadajis.
 Duffteuren. Sanguine Trojano, & Rutulo dota
 bre; birgo. V.

D R

draba, gr. Rzeżuchā Turecka.
 drachma, as. Gr. Dragma 1. 2. Poczwoitny
 glos/ & in Vncya. (Lichwa.)
 drachmalis, sub Dragma 2. drachmalis usura
 draco, Smok/ Wąż 1. Chochol/ Łatocześ
 winna. & pro Ceto. Ezechiel. 32. 1a. Cornel. à
 Lapide. Ein Drach. Aut hac Massyli poma dra
 conis erat. Pot. syn. Serpens, anguis. epith. in mā
 nis, insopitus, ferus, aliger, maculosus, ferus, hor
 ridus, ferus pervigil, crudelis, atrox, trux, cerule
 us, formidabilis. phr. Prima tibi ut Rexi torquere

D R

287

spira dracōnis. Vidimus immāni specie, tortūmq;
 dracōnem terribilem. Distortos nexu sinuat qui
 corpore longo. S. Serpens.
 dracōnarius, Chorazy 1. (miori)
 dracōnites, dracontias, a, m. gr. Smoczy Ła
 dracōnium Wesi wodna.
 dracōnium majus, Wejownik 4.
 dracunculus, sub Smok/ Jaszczor cyba
 dracunculus horrensis, Torun siele
 dracunculus major, Wejownik
 dragma, tū, gr. Garsc 2. 3. Wiganā.
 drama, tū, gr. Akt 1. Ein Schauspiel. No
 sum recusat drama, quippe servile. (Scarz.)
 Drama, vel Dramaticum Poema est, in quo sola persone
 loquuntur, Poeta tacet.
 drapeta, a, m. gr. Zbieg). drapetinda, a, gr.
 Zmieszek grā. Draucus, Sodomczyk.
 drensant Cygni sub Łabac.
 drēpanis, idis, vel idos, f. gr. Grzebielucha.
 drindit mustecula sub, Łasicā.
 drōmas, adis, f. gr. Drabaty/ Wielbłąd/ Pies
 pētkonogi. drōmedarius, Drabaty.
 drōmon. ōnis, m. gr. Łodź. & parrus canor.
 drōpācismus, gr. Włosow wyrzwanie.
 drōpācista, m. gr. Obrywacz.
 drōpax, acis, m. gr. Włosow wyrzwanu masć
 drośca, drośta. Deosd. Drungarius, B. Polkoz
 wnik. drungus, B. Polek. druppa. Oliwk à
 dryites, a, m. gr. Ramien drzewny.
 dryōphōnon, gr. Rzeżuchā Turecka.
 dryōphyta, vel dryophytes, oes adiect. gr. Żabā
 drzewna.
 dryōpteris, f. Gr. Strusie ptero siele.
 dryos hyphear, Gr. Jamioła.

D U

dua pro duo. Dwa. dua pondo, Dwa funty
 dualis, Dwoykomy. dubenus i. dominus prisc.
 Pan 1. dubie, Wopliwie. dubēnus, dubia
 sus, dubitativus, dubitabilis, Wopliwy. dubi
 etas, Woplenie. dubios, as, priscum, Wopie
 dubitanti, dubitatum, Wopliwie.
 dubio, Wopie/ Ciesgam sie. Zweiffelen.
 Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis. Ving.
 syn. ambigo, Auclio, harēo, in dubio sum, verlor.
 Mens in contraria fertur. Saepē mihi dubiam trahit
 sententiam.

sententia mentem. Mens haret in ambiguo. Mens, animus haret, pender. Mens dubiis percussa pavec. animus stat incertus, Quid sequar, in dubio est. anceps astus incertam mentem rapit. ut vidit vulgi variare labantia corda. Mens titubari partes fertur in omnes. Speque timor dubia, speque timore cadit. Nec sum animi dubius, verbis ea vincere, magnum quam sit, pectore sensus vertuntur varia. animo incerto, dubio fluctuare, nutare. Quo ferar ignoro. Non habet exactum quid agat, et liber, & timido; nec adhuc exacta voluntas est satis, in dubio pectora nostra labant. modo vult tenere pudetque; & cupit, et quid agat, non invenit: utque securi saucia trabs ingens, ubi plaga novissima restat. Quo cadat, in dubio est, omni que a parte timecur. Sic animus vario labentia, vulnere nutat. Huc levis arque illic momentaque sumit utrinque. Mens incerto fluctans errore vagatur. Labat ambiguo ipse mea mitta metu. Heu quid agat: vario nequicquam fluctat astu. *6. Curis angor.*

Dubium, Worpienie/ Worpiwa rzeq.

dubius, Worpiwy 1. 2. Niepewny/ Niesta- regny/ Nie dobry. Zweiffelhaftig. sepe mihi dubiam traxit sententia mentem. Claud. syn. incertus, ambiguus, anceps, varius, suspensus, anxius. pbr. dubiis affectibus errans. Mente labans, exitus in dubio est. Rumor in ambiguo est. ut stat, & incertus qua sit sibi nescit eundem, cum videt ex omni parte viator iter. Dicam equidem, nec te suspensum, nate tenebo. Tuque o dubiis ne desice rebus. Nunc adeo qua sit dubia sententia menti expeditam. Auctor in incerto est. Dubia martis alea, & pendebat adhuc belli fortuna, diuque inter utrumque volat dubiis victoria pennis. Nescia quem maneat tanti victoria regni. *6. Dubio.*

DUC

ducilis, Hermanski/ Rógięcy.

ducio, i. ductio, Prowádzenie.

ducator, ducatrix, Prowádziciel.

ducatus, ti, B. Dukat.

ducatus, m, Powod 1. Hermanienie/ Rógięstwo Hermanskiwo. Ein Herzogthum. At vos si gnifero qui talia vota ducatu. A.

duce i. duc sub Prowádzę 1. ducenarius, adiect: Dwujętny. ducenarius, subst: Rostmistz 1. ducenarius, Dwujętny.

duceni, ducenti, Dwiescie, Hundert. Nam fuit hic bitiosus: in horas sepe ducentas. H.

ducenties, Dwiescie kroci. Drey hundred. mabl. Ducenties accepit, & tamen vivit. Scaz-

ducissa, Rógięna. ducit colorem uva, Bzela dūco, Wiodę 1. 2. Wodę 1. Prowádzę 1. 2.

4. 6. Wywodę/ Nawodę/ Hermanie/ Dymuę 1. Zwiazę 1. 2. Przedluzę/ Cigę 4. Robię 2. Buie/ Mam ro 1a/ Górzę/ Rostyę/ Pile 1. Leis 2. Imam 3. Wopię/ Jozie bęga tam. Szyten, Ducite ad urbe domum, mea carmina ducite Daphin. syn. D. dūco, adduco, ago, vel educo, vel cogito. pbr. Dic, age, dūc ad nōs, tas illi limina Divum tangere. Pro Exiliis. (Virg. 10. Aneid.) Tanton me crimine dignam dūciti? Pro Volto (Virg. 6. Aneid.) Sic quidem dūcebam animo, rebusque futuram. Pro Cor trano. (Virg. 11. Eclog. 9.) Dūceret apricis in collibus uva colorem. Pro Stringo. (Virg. 11. Aneid.) Ausiliū dūdo muerone pētebat.

dūco aerem, animam, spiritum, Oddęham/ zyle. dūco agmen, funem, restim, Reę wor dę. dūco uxorem, zenie sie.

dūcor, Lubę/ Wodę sie/ Przysięgam.

ductabitur, Powinnośc.

ductarius, Cigęcy/ Nie ochornie.

ductarius, Cigantieniu fluzęcy.

ductarius funis, Linę/ Windowe liny.

ductilis, Cigly/ Cigantony/ Romany. Ich su rieden, Palmith, hoc rigua ductile fimen aqua. M.

ductum, Pomaty/ Dufilem.

ductio, Prowádzenie 1. Windowanie.

ductio alvi, Purgacya.

ductus, Cigly/ Cigantony

ductio follum, Wodę 2. Skodę.

ducto, Wodę 1. 2. Hermanie/ Zwiazę 1. Skodę.

ductor, Prowádziciel/ Herman. Ein Haupt mann. Ipsi precipuos ductoribus addit honores, Virg. side Dux.

ductor gregis, Stadnik. ductor ordinis,

ductus aquę, Cug wody. (Rostmistz.

ductus, m, Powod 1. Prowádzenie/ Hermie

ductus oris, Twatry křtal. (niente,

dūdum. Przed tym/ Dawno. Vorlängst.

Ipsa egomet dudum Beron digressa reliquit. Virg. syn. Jam dudum, jam pridem, jam diu.

duella, sub Onęcy/ Skotiec.

duellator, Waleznik. duelli, Tá wojnie.

duellica

bellica ars, Woienna umiejetnosć / Zolnierstka
 bellicus, Zolnierstki / Walczny. Das zum
 Streit gehörr. Et caput abscondit sic pugna
 bellica per te. P.
 bellus, Nieprzyiaciel i.
 bellum, Poiedynek / Wojna. Ein Streit
 zwischen zweyen. Pugna, cērtamen, bellum.
 epith. Forte, incertum, rabidum, insanum, durum,
 furiosum. phr. Qui toties ausus forti cērtare duello
 ira per incerti gladios ruita duelli. Vix toleris
 alii stis insatiata duelli.
 bellus, Dobry i. dulcensius. Niezganin nie-
 prawy, duident. Dwozobny. duk, i. bi, Dwa
 troc. dui. i. dederis, frequens apud Plaut. prisc
 uitas, Dwoykā.

DUL

dulcedus, sub Kwassowaty. dulce, Slodko
 dulcedo, Slodkosć. Süßigkeit. Nescio qua-
 prater solitum dulcedine leti. Virg. syn. Svāvis
 epith. Magna, grata, iucunda, mira, blanda, swāvis,
 Mellita, nēctārea. phr. Loci caprus dulcedine mōl-
 li. Nēctārea dulcedine lactant. Nescio, quā natāle
 cōlum dulcedine cūctos, dūcit & immētores nōn-
 stitit ille sili. Ovid.

dulceo, dulcesco, Slodno.
 dulcia, ium vel orum, Międownik / Lakoci.
 dulciaria, orum, Międownik.
 dulciarius, vel dulciarius panis, Marcepan-
 nit / Piernikaci. (Slodki.)

dulciculus, Slodkiuchny. dulcifer, dulcificus,
 dulciloquus, dulcorilocus. Wdzięcznomowny
 Det süßigk edet. Mollit dulciloqua canorus
 uir. (Phal.)

dulcis, Slodki / Przyjemny / Miły i. Süß /
 lieblich. Dulcibus in stagnis rimantur prata Cay
 pri. Virg. syn. Svāvis, mēldeus, mitis, nēctāreus.
 Metaph. iucundus, gratus, charus, bel amēnus.

dulcis languide Slodkawy.
 dulcisonus, Wdzięcznie brzmiający. dulcitas,
 dulcitudō, Slodkosć. dulciter, Slodko,
 dulco, Slodki.
 dula, Gr. Mielola / & sub Chwalā Bożā.
 dulse, Mielownigē.

DUM

dum, Biede 2. Byie i. Peki / Bi i. ze 7. Jes
 dno 5. Jesze nie. Dieweil / so fern als.
 syn. Dones, bel quando, bel mōdo, dūmmōdo.

dum particula additicia, sub Str
 dūmētum, dūmētum, Ciernisko. Ein Dorn
 wald. Ter centum nivei tondent dumeta juvenci.
 Virg. syn. Spinētum, vēprētum, rūbētum. epith. Hōr-
 rendum, hōrridum, florēns. phr. Quae dūmēta cōlunt
 hōrrēda fēra, āvia pālēntes intēr dūmēta cāpellā.
 dūmēsko, Leśniets. dūmicōlas Arieno, in
 dūmo habitans. Det in Buschen wohnet. Can
 casae arces, & dūmicōlas ariēnos. A.

dūmōsus, Ciernisty. Dornāchtig. Dumosa
 pendere procul de rupe videbo. Virg. syn. Spinōsus,
 spinifer. phr. Dūmis, spinis, rūbis plēnus, hōrrēns,
 āsper. P. Spinōsus.

dūmus, Ciernie. Ein Dornheck. Per juga, per
 sylvas, dūmos & saxa vagatur. Ovid. syn. Rūbus,
 dūmētum, sēntes, vēprēs, spinā. epith. Hōrridus, ā-
 vius, umbrosus, spinōsus, virēns, viridis, impervius,
 spinifer. phr. Sylva fuit late dūmis, atque illic nigra
 hōrrida quā dēfī cōmplerunt undique sēntes. ā-
 spēra dūmis rūra tēnent, V. Rubus.

dūntaxat, Isćie / Tyko.

DUO

duo, Dwa. Zwey. Vel simulacra duo forsan
 duo dona fuere. M. Sed par atque eadem cena duo-
 bus erat. Mart.

duodēcies, Dwanaście troc. duodēcim,
 Dwanaście.

duodēcimys, Dwanaście. Det Zwölffter.

Duodēcimo Tūrnus divinis occidit armis. V. A.

duodēnarius, Podwānasty. Das 12. in ihm hat
 Quam duodenarius circumtulit. Et. Ar

duodēnis, Dwanaście. duodennis, Dwana-
 stotenni.

duodēnties, Dwadzieścia y ośm razy.

duodēntēsīmus, duodēnginta. Dwadzie-
 ścia i ośm. duodēvicēni, Ośmnaście.

duodēvicēsīmus, Ośmnaście. duonus, priscū

Dobry i. duorum pedum semis, Poltrzecia.

DUP

dūpla, a, Dwoynasobna winā. (nietz.)

duplares armaturae, duplarij, duplicarij, zote

duplaris, duplarius, Podwoyny / & zolnierz

duplaris numerus, Cetno. (podwoyny.)

duplatio, Dwoynasobna winā.

dūplex, Dwo / Dwojaki / Dwoisty / Wielki

Chytr / Niezgety 2. Międy. Dwoyfach.
 --- & duplicem gemini anroq. coronam. Virg. syn.
 Gēmius, ambo. dupl-

duplicatio, Dwoistość/ Powtarzanie/ Dwoy-
nasobna wino.

duplicatio, Medwoynasob/ Dwoiako 1.

duplicatus, duplicarius, duplicarius, Po-
dwoyny, duplices, adiect. Dwa, duplices
substant. Ksiązki Łamienne.

duplicitas, Dwoistość.

dupliciter, Dwoiako 1. 2. Zweyfachrig. Du-
pliciter, nam sic venti contrudit & ipsa. Luc.

duplico, as, Powtarzam/ Przydaje 2. 5.

Zweyfach machen. Mobilitas duplicatur, & im-
petus ille gravescit. Luc. syn. adduplico, condupli-
co, gemino, aggemino, congemino. phr. Sol cre-
scentes duplicat umbras.

duplico, omni, Dwoyká/ Dwoynasobna wino.

duplo, as, Przydaje 2.

duplico, Medwoynasob/ & sub Wegzornaa
sob/ Dwa Kroć.

duplicum, Tyle dwoje/ Dwoynasob/ Dwa Kroć.

duplicus, Dwoynasobny/ Dwoiaki/ Dwa Kroć.

duplicarius, Dwustopny/ & sub Siedm
pieniąskow.

duplicium, Dwustopna miara/ & sub Siedm
pieniąskow/ sed aliud sonat.

duplicius, sub Siedm pieniąskow.

duplicius, & semis, sub Gros/ & Pokrzecié

D U R

durabilis, Trwaly 1. Langwaria: Quod caret
alterna requie, durable non est. Ovid. syn. Diutur-
nus, stabilis, manens, permans, constans. phr. Diu
manens, durans, stans. Multos per annos permans
durabilis, Trwalosc. (stradti.)

duracinus, Trwaly 2. Twardoscy/ Zimoc

duramen, Twardosc/ Rosochá/ Galastá/ La-
torosi zostawiona/ Latorosi winna/ Led.

duramentum, Rosochá/ Galastá/ Umocnie-
nie/ Latorosi.

duras dabis, Nieprzepieczci sie.

derate, Pacyencya. duratus, Gr. Drewnia-
ny. duratrix, sub Trwaly 1.

duratus, Stwardniaty/ Zarwardziaty/ W-
krzofany tr.

duratus frigore, glacie, Zmarzly. dure Trar-
do. durelco, Twardzieie. Erharten. Li-
mm ut hic durelco, & hec ut cera liquefit. Virg.

syn. induralesco, induro, concrelco, attingor, pre-
mor, rigeo. & Gelo.

duri oris, Twardousty.

Duricordia, Nieujzyrosé/ Zarwardziatosc.

Duricorius, Twardoscy.

duritas, Twardoscé/ Surowoscé/ Nieludy-
Hartigkeit. Oblita terra duritatis hyberna.

(Scaz.) syn. Durities, rigor: sel savitia, crudelitas.

duriter, durus, Twardo/ Surowie/ Ostry/

Nieprzejemnie. Hartiglich. Duriter & dura-
terram pede pellere matrem. Ovid.

duritia, durities, duritudo, Twardoscé/ Trw-
losé/ Zarwardzieie/ Nieujzyrosé/ Surowoscé

Vpor. Harte. Ponere duritiem capere, suum
rigorem. Ovid. syn. Duritas, rigor, severitas, crudeli-
tas, barbaries. epith. adamantina, acerbata ferrea.

duritie spissari, Zarwardziee.

duritiem induo, idem, & Odrewiec.

durisculus, Przywardziam.

duro, as, Trwam 1. 2. Stwardzam/ Zarward-

dzam/ Wztrwac. Herten/ harte machen.

syn. induro, attingo, constringo, premo, gelo: fir-
mo, sel sto, maneo, permaneo, diu maneo: stabilis,
sum diuturnus. phr. inde ubi pubentes calamos du-
ravere altas. Duravitque animum, destituitque pre-
ces. Deserimus, sed quae gelu duramus & audis, pro
Tolero. (Virg. 1. Aen.) Durare, & volmet rebus se-
vare secundis.

duror, aris, Mocnieis/ Twardzieis/ Dretwieis

durus, Twardo/ Nieujzyr/ Nieludosciwy/

Surowy 2. Nieludzki/ Cierpi/ Cierpi 2.

Vporny/ Zly. Harte/ unfreundlich. Durny

aterq. labor: laudate ingentia rura. Virg. syn. Sili-

cus, firmus, ferreus, adamantinus, marmoreus. Mo-

rapi: molestus, ingratus, iniquandus, sel severus, ri-

gidus, crudelis. & Crudelis.

durus capite, Vporny.

Dusmofus, pro dumofus, priscum, Fest.

Duumvir. Cic: Duumviri olim carceris curam habebant

negotia Reipub: curabant, & publica locabant, ex de-

curionibus creabantur, & fasces habebant, immunes a

munis verbis. Erant & Municipiorum & Nobiles, &

Capitales. Hos Tribuni plebis & Magistris civitatu &

similes aliqui dicunt, apud Scharatum. Huic Duum-

viratus. Cic: Duumvirum munus. Et Duumviralis,

Vlpia, ad Duumviro pertinen. v. & Duumviri

Dux comm. Wodz/ Herts/ an Ksiąz. Lin-

führer. Confedere duces, & vulgi stante coram

Dyn. *syn.* Ductor. *epith.* Crēntus, rēdax, Martius, magnānimus, indēmētus, gēnērosus, prūdēns, sāgax, solers, prōvidus, vigil, pērvigil, Māvortius, terrifi-
cus, mētūdendus, trux, atrox, fērus, crīstatus, insignis, magnus, trēmendus, fērox, ācer, callidus, astutus, gaurus, vērētus, fidēlis, pōtens, sēdulus, strēnuus, minax, impērtērens, invictus. *phr.* Primus inire, manu bellum. *s.* Bellicosus.

dux exercitus provincialis. Woiewodā

dynamis, eos, f. gr. Wielkość 2.

dynamis olivis. Oliwet urodzaj.

dynasta, dynastes, a, m. gr. Pan wielki.

nota. Rob. Steph. corr. diva.

dyschrestia, gr. Trudność.

dyscolus, Gr. Niegodny. [*Gryzanie.*

dysenteria, dysenterica passio, gr. Biegunka/

dysentericus, gr. Biegunkę cierpiący/ *Gry-*
zanie cierpiący.

dysgargalis, eos, vel dysgargalus, li. Gr. Le-

dyspepsia, gr. Nieprawidłowe. [*Chęć.*

dysphimia, Gr. Nieśmiałość.

dysphoricus, gr. Nieścisliwy.

dyspnoea, Gr. Dyschawica/ Dysność.

dyspnoicus, gr. Dyschawiczny. [*dnosć*

dysuria, dysuricum pachos, gr. Wryny tru-

dysuriacus, Gr. Wryny trudność cierpiący.

E

E *Prepositio, sub 3/ ze 1. Od tego 1. Vdn/*
auss. In quod es, e populo quilibet esse potest.
Mare: syn. ex, de.

E *contraria parte, e regione. Na przeciwno*

E *contrario, e diverso. Przeciwnie.*

E *longinquo, 3 daleka. e natura, 3 przyro-*
dumia. [*Sostad.*

E *propinquo, e proximo, 3 bliska/ & sub*

E *sublimi, 3 gory. e transverso, 3 boku.*

E *vestigio, Wnet/ Zaraz.*

Ea, ea causas ea re. Dla tego.

E a conditione, ea lege, 3 z kondycy.

Ealus scopis, pro is, Cato prisco & Hemina.

Eale, es, Non rogaty. Eapse, pro eapisa, Ta.

Eatenus, Poty 1. 2. 3 rey miary, Tar baro.

Eimposobem. So feci/ so lang. Orius e-
rat, cum Rex in somnis eatenus alium. Na.

Ebachari apud Lempid. legit Rob. Constantin. atq
legunt Debachari.

Ebenus, ebeuus gr. Zeban. Ein Judant-

scher Baum/ Ebenholigenant. Fert Ebenum

Solis est thurea virgo Sabas. Virg. syn. ebenum,
neutr. gen. epith. Dura, splendida, splendens, atra,
nirens, nitida, inda, fusca, nigra.

Ebeo, as, i. felicitate privo. Sipont.

Ebibio Wypiam/ Pojeram. Ausreinden.

Filius, aut etiam libertus, ut ebibat baros. Hor.

Ebiscus, m. gr. Stas 2. Eblandior, Wyludza.

Eborarius, Syncecz 1.

Eboratus, eboreus, Slontowy.

Ebriatus, al. Ebriatus, Pitany 1.

Ebriamen, Trunek pijany.

Ebrietas, ebriositas, Opilstwo. Trunek

heit. Non semel ebrietas est simulata mihi. O.

syn. Crapula, temulentia. epith. Turpis, demens, a-
mens, improvida, fœda, iners, stupida, insana, obce-
na, loquax, garrula, tremula, titubans, gravis, fu-
rens, maledana, exitiosa, pernicioza, phr. Corpori-
robur frangens, enervans, exhaustens, ingenii frans
gens vires, animique vigorem. Ebrietas mater fœ-
cunda malorum. Certa juvenæ pernicies. Rixis
gaudens, sana menti inimica illecebris exitiosa suis
arcanaum demens detegit ebrietas. Arcani mala cultos
aperta recludens extincta prodiga fama arcana re-
velans. in prælia quæ trudit inermem ebrietas fugi-
enda viro cuiuscunque, sed altis Principibus funesta,
lies. ut Venus enervat vires, sic copia Bacchi, &
tentat gressus, debilitatque pedes. s. Ebrus.

Ebrus, as, ebriolo, as. Opajam,

Ebriosus, ebriolatus, Opily. Ein verctum.

Genet Mensch, Ebriosa acina ebriosioris. Ph.

Ebriolatus, ab Ebriulo, sab. Opajam.

Ebrius, ebriolus, Pijany 1. Pelen er. Trun-

ken. Non magis audieris quam Fustus ebrius o-

lin. Hor. syn. ebriosus, temulentus, vinolentus.

phr. Somno vinoque septicus, seditus. Vinomada-
mus, madens, tidus, maderectus gravis. Cui titubar
multo linguaque mensque mero. Nimio venas in-
flatus iaccho Mui deilus iaccho. Multo tempore
perfulus. Baccho cibo vinoque gravis. Agre titu-
bans sustinet artus. Multoque iacebat membra
dco victus. ille mero somnoque gravis titubare vi-
deret. Conviva valido titubantia vino. Membra
movent, cubi stantque libantque pedes. Gaudetis-
que mero mergiturque in pocula mœrem. Passim vi-
no somnoque per herbam corpora fusa jacent. Sil-

*non potest sapio vivere in aeternum, indicium habet
no vltas, ut temper, iaccho, totius impudens vlt
mur propter mentem. Fata mea vacillant. Nam si
aut exultus sapientis vltasque sepulchri. Crvicem
habet, pectus, iacuitque per antrum immensum,
funicem crucians. Somno vltasque sepulchri procubū
ere, silens, late lēa. Fūlique per herbam indulgent
vino, & vertunt crateras ahēnos. Crateras lēti stā
tuunt, & vltas cōsonant immōdico nūrant tēpōra
quāssa mēro. Nescitque regi mēns plēna Lēo Vltas
cōneūssa vacillant tēpōra, vltasque grāvatūm fū
lētur lava caput. vide Vinum.*

Ebus veraro, Szalony 2.

Elallio, Bipi/ Wykipiam/ Wzwietam.

Wydatē nā swiat/ Wymyka sie/ & sub Chel
pie sie. Auffsteden. Ebullit patruī praelarum
furnus, & b. si. Pers.

Elallio, Bipientie/ Wykipienie.

Ebūlo, as, Wykipia. Zerspringen. Atq; alia
fetus ebullant parte viriles. F.

Ebūlum, Ebūlus, Chēbd.

Ebur: Sloniowa kōśc. Helffenbein. Mune
ra portantes, eborisq; aurig; talenta. Virg. epith: in
dum, indicum, nitidum, candēns, assyrium, scētile,
nīdum, splēdidum, liquidum, acillēum, pōli
tum. pbr: nīvēi mūnēra dentis. Ebur nitidum fasti
gla sūmma tēgebat. Scētile dēlicis india prābet ē
bur. Pro Cithara; dūm cānit, & liquidum dūm Dēa
pūllat Ebur.

Eburatus, eburneolus, eburnus, Sloniowy.

Eburneus, idem, & Bialoiásny, Helffenbe
inetin. Oppida turratū cingantur eburnia murū.
Ovid. Portabat nitidis cursus eburnus equis. Tib.

E C

[p]enie.

Ecastor, Zaisse Echasis, gr. Wyście/ Odsta.

Echōlas, adis, echōlimos, echōlios, gr. Pos
toniente cynigcy.

Ecce, Oto/ Owo/ Ali. Sihe/ Scheda.

Ecce Dionai processit Caesaris astrum. Virg. syn. en.

Ecchēuma, gr. Wylanie/

Eccillum, eccistum, eccos, Owoś.

Ecclēsia, gr. Szromādzenie Kościół 1. 2.

Eine Kirch/ Christiliche Versammlung.

Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus. Mart. syn.
Templum delūbrum, sanum, ades. pbr: Ades sacra
Dēo. Sacra tēcta cōnāntis. V. Templum. Vel Christi
adam cētus, pōpulus, gēns. Piorum fortunata mā
nus. gēns ppla, electum gēnus Christi cultores. Grēx
Christi qui millia parat.

Ecclēstas, a, m. gr. Abnobilis.

Ecclēstasius, gr. Duchowny.

Ecclēstasterium, Gr. Dnirowisko.

Ecclēsis, gr. Wymolanie, Wyrwanie.

Item figura Grammaticē Latine Evocatio, quae personam
tertiam ad primam vel secundam trahit: ut Ego pon
per laboro. Calliopius recensui, subaudito Ego.

Eccum, Eccos, Owoś iest.

Ecdicus, gr. Syndyk/ Pospolstwa obrońca.

Ecere, Oto/ Zaisse.

Echēa, n. plur. gr. Glosu odbiwanie.

Echēbaum, gr. sub Plugowy.

Echēmynthia, gr. Malomownosc.

Echēmynthus, gr. Malomowny.

Echēneis, is, vel idū f. gr. Trzymonaw. Ein

Kleiner janglechter Meersisch. syn. remora
Parva echeneis adest, mirum, mora puppis ingens.
Ovid.

Echētr, bi, gr. Konik robak.

Echētle, es, gr. Plugowe nogi.

Echētilion, gr. Sadz ryby.

Echidna, gr. Zmija. Ein Matter/ Schlange

--- Lerneae sanguis echidnae. Ovid. epith: Lerneae
tūmida, fēra, dīra, rābida, fūrtalis, lēchitēra, vēnē
nōsa, vēnēnifera, tūmēns, tūmida, hōrrida, & Serpēs

Echidnium, gr. Wolowy jezyc 2.

Echinatus, Nalezony 1. Kolocy 1.

Echini pellis, Szorka do sat.

Echinomētra, gr. Jez mostki.

(crupa.

Echinophōra conchas, Siimak/ Siimaga sto

Echinopus, odr, f. gr. Jez nogi ziele.

Echinus, gr. Bąstnowa lusk/ Jez mostki/

Wdziadlo/ Bąstki flakowe/ sub flak/ Ma

nela/ Plaw mostki. s. s. Wymadnik/ &

sub Donigka. (Animal spinis obsitum) E

ph: Rüber, hirsus, vltubilis, aquodrus, sylvestris

cautus.

Echinus terrestris Jazwiec/ Jez 1.

Echion, Echium, n. Echios, Echne es, Gr.

Wolowy jezyc.

Echites, a, m. gr. Jazgurnik 2. Zmiiowiec

Echium, Gr. Wzue lekarsko.

Echo, as, vel echonis, hac gr. Glosu odbi

Echoicū versus, idem Equivocū.

(ianie

Eclēsa, orum, gr. Pismo przebranie.

Ecligma

ECT

Eclipsa, n. gr. **Rolazet**/ **Lambrywum**.
Eclipsis, gr. **Zacmienie**/ **Rozazet** **zacmienie**
Oranie. **Ein Verschwindung**. syn. **Defe-**
ctus, deliquium. **epib**: **Minax**, **fatalis**, **funesta**, **tristis**
infelix, **horrēda**, **mēdēda**, **nigra**, **atra**.
Eclipsis **Grammatica** **figura** **Quintilian**. **cum** **dillio** **ad**
construccionem **plēnam** **neccsaria** **deest**.
Ecliptica **linea**, **vel** **circulus**. **Macro**. **Via** **solis**. **Circu-**
lus **solis**, **et** **aliorum** **planetarum** **transiens** **per** **medi-**
um **zodiacum** **oblique**, **in** **quo** **sunt** **eclipses** **Planeta-**
rum, **idem** **monstrat** **leca** **altitudines**, **latitudines**,
declinationes **planetarum**.
Eclipticus, **Gr**: **sub** **Zacmienie**. **4**.
Eclōga **gr**: **Pisanie** **zbieranie**. **Auflegung**.
Vernans **per** **Barri** **carminis** **eclogas**. (**Asclep**.)
Eclōgarius, **Zbieracz**. **Eclōgium**, **Gr**. **Mapis**
Ecnephias, **e** **m**, **gr**. **Wicher**.
Ecotra, **Ne** **przeimpo**. **Dargegen**. **Amulus**,
contra **spērat**, **quos** **bicris**, **edit**. **Sed**.
Ecphora, **gr**: **Wydatnosć**.
Ecphrasis, **gr**: **Rozpowiadanie**.
Equando, **Atedy**. **Equid**, **Jeżli**/ **Czy**/ **Li**
Equis, **Reo** **1**. **Brozy** **1**. **Broj**/ **Jeżli** **1**.
Equinam, **Reory** **1**.
Ecrysis, **gr**. **Wyćiekanie**.
Ectasis, **gr**. **Zachwyecenie**.
Ectā, **e**. **Przyzel** **2**.
Ectasis **figura**, **eadem** **Diafole** **1**. **supra**.
Eclipsis, **Cariso**, **Diomed**. **figura** **Poētica**, **cum** **due**
ditiones **offerē** **concurrentes** **vocale** **cum** **consonante**
adant, **ea** **consonans** **est** **M**, **apud** **antiquos** **etiam** **S**.
et **apud** **Lucret**, **et** **Lucilli**. **sepe**, **raro** **apud** **posteriores**
sic **Marinus** **Victor**. **Collisionem** **Donat**. **Valer**. **Prob**.
Montigres. **Elisionem** **verbo** **proprio** **licet** **nobo**. **vide**
Apophthegm.
Ectapelos, **gr**: **Olbrzym**/ **Wrośtu** **nierwy-**
Edroma, **atos**, **gr**: **Pomiotek**. (**Gagnego**.
Edromatium **vinum**, **Gr**: **Poronienie** **gynis**
Edrope, **es**, **gr**, **Sklonienie** **1**. [**ce**.
Edropium **gr**. **Powieki** **nistley** **upadnienie**.
Edypum, **gr**: **Bonterfet**/ **Obras** **formiera**
si/ **Proba** **Wykontetferowanie**. (**wany**/ **Edypus**, **gr**. **Wyrzozony** **2**. **Wykontetfero-**
Ecileus, **Proba** **nagynie**. **Line** **Salle**. **Item**
Line **Solter**. **Eviscerandum** **corpus** **eculo** **eminus**
(Jamb).
Edacitas, **Obżarstwo** **1**. **Sefferetey**. **Gula** **est**
forma, **sed** **locors** **edacitas**. (**Jamb**.) **syn**. **Vdracitas**,
ingulvies, **gula**. **Na** **2**

ED

15

Edax, **Rozżalacz**/ **Zarłtwy**/ **Obżarcy**. **Ein**
Grasf. **Tempus** **edax** **rerum**. **Gr**. **Ovid**: **syn**. **Vō**
raz, **gulosus**, **hēllō**. **s**. **Gulosus**.
Edēara, **e** **Edēares**, **e**, **m**, **gr**. **Reaycy**.
Edēcimatus, **al**. **Edēcūmatus**, **W**, **borny**.
Edēcimo, **Obieram** **1**.
Edēntatus **edēntulus**. **Bez** **zbow**. **Zahnlos**
Edentularum **caniline** **scaserint**. (**Jamb**.)
Edēnto, **as**, **W**, **biām** **zeby**.
Edera, **lege** **Hedera**.
Edico, **is**, **Prakaznie**/ **Obwoływam**/ **Rozkazam**
iz **urzedownie**/ **Mandat** **dais**/ **Wyrok** **czy-**
nie/ **Wywoływam**/ **Przykaznie**/ **Sady** **za-**
powiedziec. **Aufschreiben**/ **gebieten**. **Tau-**
tag, **concedis** **tu** **menti** **edicere** **donis**. **Prop**. **syn**. **Dā-**
nūptio, **significo**, **dico**, **pramōneō**, **vel** **statuo**, **cō-**
stituo, **dēcaro**, **arguo**, **jūdo**.
Edictali, **sub** **Mandat**.
Edictum, **edictio**, **Mandat**/ **Wyrok**. **Ein**
Mandat/ **Gebott**. **Adde** **quod** **edictum** **quany**
immitte **minax**, **Ovid**.
Edicto, **as**, **W** **ypowiadam**.
Edilis, **sub** **Smedny**/ **potius** **edulis**.
Edim, **i**, **edam**. **Nont**. **ex** **Cacil**. **Plaut**. **Pompo**.
Edisco, **Vge** **sis**/ **1**. **2**. **Nauczē** **sis**/ **wyuczam**
sis. **Aufwendig** **lernen**. **Audit** **Eurotas**, **jus-**
stque **ediscere** **lauros**. **Virg**. **syn**. **Disco**, **pērdisco**,
pāteipio, **cōncipio**, **vide** **Disco**.
Edisero, **edissero**, **Powiadam** **1**. **Rozpowia-**
dam/ **Wypowiadam** **1**.
Editio, **Wydanie**/ **Porodzenie**/ **Narodzenie**
Edimius **judex**. **Jednacy**.
Editor, **Sprawca**/ **Igrzysk** **sprawca**. **Der**
aussgehen **läßt** **Vulturussg**, **celer**, **nocturnag**, **e-**
ditor **aura**. **L**.
Editus, **ti**, **Wyniosły**/ **Mianowany**. **Here**
fürgebracht. **Felicemq**, **trahunt** **limum**, **quig**, **e-**
ditus **Austro**. **Virg**.
Edius, **us**, **Gnoy** **bydleczy**.
Edo, **is**, **Wydaie** **7**. **8**. **11**. **19**. **Wyawiam**/ **Pa-**
wiadam **1**. **Rodze** **1**. **Mianuis**/ **Zbroie** **co**/ **Niesie** **sis** **Ekofsi**/ **Znioskā**/ **Dopuszczam** **sis**.
Etwas **lassen** **aussgehen**. **syn**. **Facio**, **vel** **pō-**
fēro **divulgo**, **emitto**, **exprobo**.
Edo ludos, **munus**, **Strois** **igrzyskā**.
Edo, **dis**, **vel** **es**, **Jm**. **Essen**, **syn**. **Cōmēdo**
māndūco.

manduco, māsdo, pāscor, vāscor. *phr.* Mēbra cō-
po sōvēo, ēpūlis sūstēro, restāuro. Vidu vires rē-
vōco. Postquam ēpūlis eximpta fames, ut dāpī-
bus cōmprēssa fames. Tum corpōra cūtant fessa lā-
bare grāvi. Dāpes avidam dēmittēre in alvum. Dā-
pes avido cōvēllēre dēnte. Sē dāpībus rēplēre.
Cōvivit quērna iējūnia sōlvēre glānde. *vide*
Manduco.

Edo usque astatim, Nāiadam *sic.*

Edo, *om.*, Zāstok.

Edoceo, *Ver.* Wyucam. Oznaymuis/ *Pos*
wiadam 1. Rozgłasam. Wol lehren Edoce-
at, multasq. viro se adiungere gentes. *Virg.*

Edolatus, Gładzi 1. Edolo, Poleruiz.

Edomitus, Ogrodny 2.

Edomo, Vstramiam/ Vtrociē. Zāhmen.

Edomiat invalidas mentes quae simplicitatem P. syn.
Dāmo, dōmīto.

Edors eris, sub Wychodzie księgi.

Edor, *om.*, Zboze.

Edormio, edormisco, Wysspiam *sic* 1. Pre-
sypiam *sic* 1. 2. Aufschlafen. Cum illo nam
dormit Catienis mille ducentis. Hor.

Educatio, educatus, *us.* Wychowanie.

Educator, Zywiciel.

Educatrix, Zywicielka/ Kwozka.

Edico, *as.* Wychowuis/ Zymie 2. Redzie/
Odchowac. Aufziehen. Non eger lic po-
mum, non dulces educat ubas. *Ovid: syn.* Nutrio a-
lo. 6. Nutrio, vel instruo, informo.

Educo, *us.* W wiodzie/ 1. 4. Wychowuis/ Wy-
ciagam 1. 5. Wypiam/ Spuszcam staw.
Hinaus führen/ herfür bringen. -- Calog
educere certant. *Virg. syn.* traho, extraho, libero,
solvo, expedio, eximo, emitto.

Edulco, Glodze.

Edulia, *ium.* & *orum.* Portawa,

Edulia, a. Dea tibi infantum praeses.

Edulis, Eniedny. Edulinas, Strawa 1. Was
qui su essen ist. Vinca summittit capreas non
semper edules. *Hor.*

Edultas pro annona minus latine, quid significet,
v. Zywosc.

Edulum, Jedlo/ Eniedna tzezi

Edure, Vpornie.

Eduro, *as.* Zatarwizam/ Przejyc.

Edurus, L'minuente. Miekki

Edurus, E augente. Twardy. Das fest hart
ist. Eduramq. pyrum. & spinos jam pruna seren-
tes. *Virg.*

Effabilis, Wypowiedzialny.

Effasatus, Obnazony. Effarcio, Narykam.

Effari, Wymawiam 1. Przemawiam 1. Wypoa-
wiadam 1. & sub Wystawiam. Sagen/tes

den. Incipit effari, mediatq. in voce resistit. *Virg.*
syn. Far, loqui, eloqui, dicere, proferre. 6. Loquer.

Effascinato, Wyrok. Effascino, Vzekam.

Effatum, Wyrok Bosti/ Wytrzezenie/ Wro-
zkow odpowiesz. Ein Red. *syn.* Dictum,

seantaria, sermo.

Effeculo, Dzialanie/ Sprawowanie.

Effectivus status, sub Sprawuięcy.

Effector, Sprawca/ Stworzyciel.

Effectum, effectus, *us.* Skurek.

Effecundo, Zynym gynie,

Effeminatē, Nie męsto. effeminatio, Nie-
męskosc.

Effeminatus, Niewiesci Effemi-
no, Niewiesciuchem gynie. Effeminor,

Niewiesciene.

Effertatio, Bęstwienie 2. 3. Rozluszenie.

Effertatus, Roziadly/ Otrurny/ Zdzigaly/

Roziadl *sic.* Erwildet. Et effertate per nefas

ingens ruunt. (*Jamb.*) *syn.* effertus, ferrox, ferus, sa-
vus, crudelis.

Effertio, Narykam/ Obiadam *sic.*

Effertesco, Rozusam *sic.*

Effero, *u.* Rozusam/ Dzikim gynie/ Be-

stwie/ Stogim gynie/ Straszym gynie/

Formuiz. Erwilden. Quod te effertarit, si no-

vis suffertit. (*Jamb.*)

Effero, *ers.* Wynosze 1. 2. 3. Wydaty/ Wysta-

wiam 1. Wymawiam 1. Wypowiadam 1.

Chwale 1. Prowadze umartego. Auftra-

gen/ erhohen. Sape effertendus, interim hac t-

gnes ferant. (*Jamb.*) *syn.* Tollo, evēho, prōvehō

vel laudo.

Effertor, *eris.* Pustopiezo/ Diczęie.

Effertors *eris.* Pysnie *sic.* Wslaram.

Effertus, Pelen/ Obstr/ Narkany 1.

Effervēo, Effervesco, Wychudnacy/ Wziew-

tem/ Rzipie/ Wykopia/ Bury *sic.* Vnofo

sic. Wykopyacy/ Rozgadali *sic.* Rozgniewac

sic.

EFF

se. **Uberaus** sieden. *Stridere apes utero, & ruptis effervere costis.* Virg. syn. *effervescere, fervere, ebullio.*
Effervescens. tr. **Gniemliwy.**
Efferus, Okrucny/ Roziadly. **Wid/ grim**
At trepidas & captis immanibus effera Dido
 Virg. syn. *Ferus, indomitus, savus, crudelis. vide Crudelis.*
Effetatio, Wyrodzenie sie.
Effete, tr. Madrze.
Effetus, Wyrodzily/ Wygradza sie/ Wylegla
se/ Wylegle/ & sub Pierwiaszka.
Effexo, pro effecero. Plant. *Casina. Si effexis hoc.*
effulatus, lege Exsilatus. (znosci.)
Efficacia, efficientia, efficacitas, Skutes
Effaciter, efficiens. Skuteczny/ Rastig.
Iam iam effacit da manus scientia (Jamb.)
Efficio, Sprawie 1. Czynie 1. Urobic co/
Dokazuje 1. 2. Przewodze swoje.
Efficio, Wykazanie. [Wykaziciel]
Efflor motum, Wykaziciel/ in Obgaitow
Effigia, a Obraz 1. Effigiatu, ti Znakiemany
Arty/ Effigiatu, us, Rstalt.
Effigies, Wyrazenie 2. Podobienstwo 3. O-
bras 1. Rstalt. Ein Bild/ Alnuck. Eff-
gies inter vestras, statuque Vagelli, Juv. syn. i-
magis, simulachrum, species signum, epith. Ficta
decora, pulchra, aurea, anea. b. Statua.
Effigios, as Wyrazam 1. Effio, est Grais sie
Effingo, i. Wymyslaim/ Wyrazam 1. 2. Tra-
ham & Abmahlen. syn. exprimo, formo,
informo.
Efflagratio, Traleganie/ zgdanie 1. Wytze
ganie/ Upominanie sie/
Efflagratus, us, Wytzaganie/ zgdanie 1.
Efflagito, zgdam 2. Domagam sie. mit Ernst
forderen --- notumque efflagitat ensem. Vi.
syn. flagito, peto, posco, exproco, postulo.
Effleo, Wyplakac oczu. Efflicam, Oprzeymie/
Efflicto, as sub Pokonac. (nac.)
Efflugo, Porazam/ Zabijam 1. & sub Pokoz
Efflo, Wymietam/ Wylewam Wybuchac/
Wychnac/ 1. Wymuchnac.
Efflorea, Okwitamy verblahen/ oder fast

EFF

275

blahen. syn. effloresco, splendeo, splen-
deseo, vel mano, amano.
Effloresco/ Awirno/ Rozwila sie/ Wzila
tam 1. Wychodzi 5. Pochodze.
Effluentia, Wyciekanie.
Effluvia, Lucret. corr. Et suvia.
Effluo, Wyciekam 1. Rozglesa sie/ Upusta
gam 1. Wybita sie/ Rozypala sie. Zapala
mietynam Zbiega dzien/ Vochdzi gas/
Effusio, syn. Fluo. elabor, effundor,
excido, abeo, evanesco.
Effluvium effluxio, Wyciekanie/ Upust.
Effoco, Dawie kogo.
Effodio, Wykopynam/ Wykalam/ Wegrze-
bac. Ausgraben/ Effodiantur opes, irritamen-
ta malorum. Ovid. syn. truo, evello, extraho fodio.
Effero as, Wymietcie/ Effolio, Wykopynam
nie/ (dniez/)
Effractorius, effractor, Wylupiciel & Zlos
Effratura Wylupienie/
Effrenate, Ticehamowanie/ Popedliwie/
Rospustnie/ [dlimose.]
Effrenatio, Wyuzdanie/ Rospucha/ Popro
Effrenatus effrenis effrenus, Wyuzdany Tice-
hamowanie/ Ticeuzdany/ Rospustny/ Pop-
pedliwy/ Unbandig/ ungezamt. Effrenato-
rum moderamine pacificator. Prop. syn. effrenis &
effrenus, princeps, indomitus.
Effreno, Wyzdac/ effrico, Wycieram/
Effringo, Wylamuje/ wylupuje 1.
Effrons, adiect. omn. Niewstydliwy/
Effugio, Vchodze 1. 3. & sub Zayze/ Ents-
fliehen/ entlauffen/ Effugerent aliquie sta-
gua profunda fix. Ped. syn. Fugio evado, elabor,
vito, devito, declino, evito.
Effugium, Vleczka 2 5. Vscie 2. wypra-
wienie sie/ Eine Ausflucht. Res occurre-
re Effugium praecludere cuncti. L. syn. Fuga, vel
refugium.
Effulcio, Narykam.
Effulgeo, Jasnieje/ 2. Stnie sie/ Swielec sie 1.
Glantzten/ blitzen. Reteritur & effulgetes
ab ant. effulgo, Herbere Leucaten, atque efful-
gere fluitat, Vitg. syn. Fulgeo, emico, exaleo,
splendeo, eluceo.
Effundo. Serenus, i fumum amitto.

Effundo

Electus Wetrucalny/ Poroniony.

Electus parvus, Electus parvus, Pemistek/

Electo, as Wyrucam 1.

Electo, Odprysiegam sie/

Electo, Wetrucam 1. Wyganiam 2. Wypa-
dam 3. Zinaus werffen/ aufstossen. Tur-
pius eiicitur, quam non admittitur hospes. Ovid.
syn. Pello, expello, dejecto derrudo, extrudo,
deurpo. & Pello.

Electer, eros. ab vel eros sapius, ab Gr. Brá-

bulabilis, Rzyklmy. [coma.

Electio Eulatus, us. Nárzekanie/ Rzyk-

zlosny/ Plag. Zeulung. Et illan non viri-

lis, eulatio. (Jamb. pur.) Hör.

Electio, as Nárzekam & sub Rza.

Electus, Sisyph/ (kam sie/

Electio, Odprysieganie/ & sub Odre-

Electo, Odprysiegam sie/ Odrekan sie/

Prysiega zbyc/ Skladam s siebie.

Electus, as, apud Cicer. Corr. Eius Scelus.

Eiusdemmodi, Taktis/ Eiusgeneris Takti/

Eiusmodi eiusmodi. Takti/

E L A

Elabor, Wymekam sie s. Vhodie 1. 3. Wz-

slingé sie/ Vpuszgam 1. Entrinnen/ ent-

fallen. Maximus hic flexu sinuoso elabatur an-

gus. Virg. syn. Evado, excedo, effugio, labor, ex-

cidio.

Elaboratio, Wyprawa s. Wytwarzanie/

Praca.

Elaboratus, Wypracowy wytworny/. Auf-

gemacht/ verfertigt. Non elaboratum ad pe-

dam, (Jamb. Dim.)

Elaboro, Płnie co robie/ Vsiluie/ Wz-

prawiam 1. cwiega sie Deobie co. Mit-

stet arbeiten/ aufarbeiten. Dulcem elabo-

rarunt saporem. (Jamb. cum syll.) syn. Exorno,

expollio, perpöllo vel laboro, enitor excello.

Elacata, Elacare, es Gr. Rosolewa strawa/

Mastrowy wietrz/ Rodziel/ Jaszur/

Wzecznicz/ Tunzyk.

Elacaten, Gr. Wzecznicz Tunzyk/

Elacaten, Gr. Rosolewa strawa/

Elzomeli, Oley/ (wnia-

Elzodensum, Elzothensum. Gr. Smato-

Eladnes, a. m. Gr. Oleynik.

Elangveo, Elangveseo, Oslabiec/ Slenciec.

Erweichen/ ermatren. Dubiusque elangui a-

lin. Val.

Elaphoboscum Gr. Jeleni korszni/

Elapido, Wybieram kamien/

Elaps, vel Elops, Opium. Gr. W 93/ 1.

Elaqueo, Wywiklac.

Elargior, Dato/ Wydatie sie na kogo/ Dets-

hendien. Quantum elargiri deceat, quem re-

dem esse. P.

Elascesco, Wysila sie/

Elata, arum sub Palma.

Elates, Wynioslo/ Pysno/ Wspaniale/

Elates, es Gr. Jedlina & sub Palma/

Elaterium Gr. Ogorek lesny/

Elatine, es Gr. Pomoynik ziele/ (dowanie.

Elatio, Wyniesienie/ Wynoszenie 2. Wina

Elantes, a. m. Gr. Arwawnik ziele.

Elatro, Wyrucam 2. Wysszeczac/ ibid.

Elatus Wyniosly/ Pysny. erhebt/ erhohet.

Contra elata mari respondet Gnosia, tellus Virg.

Elauo, Chwale/ Slawis.

Elavo as & u Onywan/ Plocha Wyplaz

Kac/ & sub Przepitiam.

E L E

Elecebra, Wab 2.

Electa, orum, Pisanie przebrane.

Electe Wybornie.

Electilis Electibilis, Wyborny.

Electio, Electus, us, Obieranie i. Die

Wahl. syn. Delictus us, Optio.

Electo, as, Wymabiam/ Wylubiam/ wy-

badać/ wykiekac.

Electos, Obierac/ Rurfiest.

Electreus, Gr. Strebny.

Electratus, Gr. idem & Burszynowy.

Electrum Gr. Stebro wyborne/ Błoto przy-

prawne/ Burszyn. An Rontysfal? Ag-

stein/ Pingua corticibus sudent electra myrica.

Virg. epib. Pingue, lachrymosum, roseidum pal-

lens, pallidum, prazfulgens, liquidum, flavum,

splendens micans, lucidum phr. Pinguis cortici-

bus sudent electra. Palligaque Odellio, quorum

Electra sub alio

Electus

Electus, ri. **Obrany**/ **Erwehlung**. In neci
electu parva futura mora est. Ovid.

Eleemolina gr. **Litość**/ **Jalmużná**/ **Almo-**
sen/ *syn. Benigna munera, dona, vel Li-*
beralis.

Elegans, **Chędojny**/ **wyrworny** i. **wybor-**
ny/ **Czysty** i. **Piękny** **Dostatni** i. **Galant**.

Erwehlt/ *schöp. Nec sane nimis elegante lin-*
gua. (Phal.) Cat. syn. Concinnus, politus, venustus.

Eleganter, **Chędogo**/ **Pięknie**/ **Hoynie**.

Elegantia, **Chędostwo**/ **Piękność**/ **Śład-**
kość mowy.

Elégia, **Poet.** *Ovid idem Elegia.*

Elegia, arundo, apud Plin. lege Epigia.

Elégia Gr. **Elégidion**, **Elegus**, gr. **Pogrze-**
bnia piosnká **Wiersz** 2. **Ein Traut Lied.**

Blanda phœtreales elegia cantet amores, Ovid.
Quas inter multum petulans elegia propinquat. Stat.
Hic elegos impune diem consumpsit ingens. Juv.
epith. Flebilis, tristis, moesta, infelix, miserabilis,
querula, gémébunda, mollis, lenis, imbellis, acuta,
parva, blanda petulans. phr. Versus impariter iun-
cti impares numeri. Venit odoratos élégia nexa,
capillos. Huc élégi tristes, lacera huc propere
Camæanæ. Nec celeres élégos dulce querentis opus.

Elélisphacon, **Elélisphacos**, f. Gr. **Światła**.

Elementa **literarum** **vel** **puerorum** **Obieca-**
do/ **Element**/ **ein Anfang eines jeden**

Dinge. *Mos elementorum cedit, regnique futu-*
ri. Sed, phr. inter se pugnancia semper, Quatâor
hæc simili eam sint élémenta figura prædita, non
uno pergunt tamen incita motu ire, sed hæc sur-
sum levitas rapit, illa deorsum. Quâquam muta-
lis pectant, redeantque figuris. Quotidie tamen æ-
terna se lege prægant. Numero quatuor, scilicet.
Ignis, Aer, Aqua, Terra.

Elementalis, **Żywiołowy**/

Elementarix **literæ**. **Obiecadło**/

Elementarius, **Obiecadłowy**/ **Żywiołowy**/

Gregorjaneł/ **Żywiość**.

Elémentum, **Pogzetek** 1. 2. **Żywioł**/ **Proszek**/

Elenchus, Gr **Petla**/ **Reiestr** 1. **Obwinienie**

2. **Dowód**

Elenchus apud Dialecticos, est Syllogismus contra-
dicentem conclusionem alicui propositioni inferens,
ex Aristot.

Elencticus, Gr. **Dowodny** 1. **Eleo**, es **Kalam**

Eleones a. m. **Oleynit** **Eleoselinum** Gr. **O-**

pich/ **Elephantia**, **Elephantiasis** Gr. **Trad.**

Elephanticus, **Elephantiacus**, Gr. **Trado-**

wary/ **Von einem Elephant. syn. Barinus.**

Elephantini **libri**. **Róziagi wieklicie**. *Penultima*
anceps ibidem.

Elephantinus Gr. **Sloniowy** 1. 2.

Elephantistes, a. m. Gr. **Sloniowy** **iesdzic**.

Elephantus, **Slon**/ **Sloniowa** **kość** 1. **Rat**
mostki/

Elephas, Gr. **Slon**/ **Trad** 1. **Parch**. **Ein**

Elephant. **Item**/ **Heissenbein**. *Vel dentes*

stringunt Elephantis ab ore rebusos. Prif. syn. Bæ-
rus, epith. indicus, fortis, læcetosus, immanis, Ge-
gulus, potens, robustus, docilis, bellicus, vastus, E-
ous, ingens, mitis, clemens, solers, industrius. phr.
Bellua Gæul, indica, Turritia bellua dorlo Qua-
que suis obtemperat inda magistris Bellua. Tur-
ritas molis ac propugnacula dorso, Bellua nigra
gestans. Sumitur pro Ebore. In foribus pugnam ex
auro solidoque elephanto altera candenti perfecta
nitens elephantio ornentur postes auro nidoque
elephantio. Pro Morbo. Lacerosque elephas effusus
in artus ulcera sanguineo silet manantia rabo.

Elevatio, **Podnoszenie**/

Eléyo, **Podnosze**/ **Wymowiam** 4. **Penice**

woziam/ **Wdaje lekko Wplagam** 2. **Er-**

heben/ **erhöhen**. *Neve nimica meas elevet au-*
ra preces. Prop. syn. Lëvo, tollō, vel Extollo, vel
minuo, diminuo.

Eleutheria, **orum**, Gr. **wolności** **świwo**.

Eléxi, ab **Elicio**, **wywabiam**.

Elices hi, ab **elix**, m. **Brzdá** 2.

Elchrysum **Plan.** *corr. Helichrysum.*

Elicio, **wytlagam**/ **wyciskam** 3. **Dobynam**

zrodla/ **wywabiam**/ **wybadac**/ **wykłeciaci**/

Rezeſe 1. **Heraus loſten**. **Elicir**: *illa cadens*
raucum per leſia murmur. Virg. syn. allicio atura-
ho, educo.

Elicius, **wab** 2.

Elido, **Roſtiam**/ **Damiz**/ **Velozyc**/ **Śadla-**

Podepſe/ **wybiam** **ocz**/ **wytlagam**. **Auſſ-**

ſchlagen/ **austoſſen**. **Elidit** **geminos**, **inſans**

nec **reſpiciit** **anguis**. **Mar. syn. Fraugo, incido, v.**

Elicio.

Eligo, **Obietam** 1. 2. **wyzucam** 1. **an. Mora**

duiz/ **Erwehlen**. **Eligitur**, **locus hunc an-**

guſtique imbrice tecti. V. syn. Lëgo, deligo, ſeligo

opto.

Elucubratus, Wyprawniony/
Elucubro Elucubror, Piše z. Wyprawniam
Bey Liebtz arbeiten/ syn. elaboro, expō-
no, persolio, accorro.
Elucus adiect. Gnuśny/ Glupiec/ Pijaniec
żenias/ Balamur. Elucus

Elucius, subst. Gnusność / prima brevi, i. animo concedo, dicit Gellius: aliqui tamen produciunt eandem.

Eludo, 3bywam łogo/ Sztydzę/ Omylam/ Oskutkwam/ Odegrac/ Wyhydzic. Verspotten/ verhōnen. Qua vaser eludi possit ratione maritus Hor. syn. Ludo, irridēo, falso, decipio.

Eluella, ha Ogrodna strawa/

Elugeo, Oplaktywam/ żalobe słożę.

Elumbis, Elumbus, Slaby/ Ciastoch/ Nieswiesci/ 2.

Eluo, Omywam/ Płogę/ Odmrywam Wyplakac/ Wydaie sie r. Priemarnowac/ Przepilam/ Aufwaschen. Insectum eluitur fecula, aut exurit igni, Virg. syn. Lavo, diluo, tergo, abstergo, delēo, 9. Pargo.

Eluscatio, Oślepienie/ Eluscatus, Ślępy/ 3.

Elusco, Oślepiam.

Elutia, orum, Wyplogony/ sub wypłotac/ Złozozyla ziemiā.

Eluto, Virg. Aqua elutabitur corr. Eluctor.

Elutum aurum, Złoto szereg.

Elutrio, 4. Przelewam 1. Płogę Piersi Husy/ 6. sub Porok 2.

Eluvies, Plugastwo/ Smrod. 1. Przerwa/ Porok 1. Powodzi/ Przepasć 1. Wasser auf: --- Eluvie mons est deductus in aquor. Ovid. syn. Diluvium alluvium, diluvies, alluvies. epith. 6. Diluvium.

Eluvio, Powodzi Pozat/

Eluxatus, wywiniony.

Eluxunior, Bugno rosta/ wysila sie zhoje/

Elutron, Gr. Skrzydło 1.

En Owo.

En, pro cum prisc. Fest. Macrob.

emaceratus, Chudy/ wyschly/

emacio, 4. Chudze/ wyslonic.

Emacitas, Kupowanie Cieme/

Emacror, Chudne/ wytadza sie.

emaculo, Chudoze/ an wymazuje? Die Flecken austreiben/ teinigen. syn. Pargo, maculas tergo, abstergo, delēo, collo, aufero, eluo, diluo.

emancipatio, Powzdanie/ Odprawienie syna/ wypuszczenie 1.

emancipatus, Odprawiony syn/ wypuszczeni/ Poddany/ 1. Zugeeignet/ übergeben. *Emancipatus* famina. (Jamb. Dim.

emancipo, Poddaje 1. 2. wydawam 1. Odprawiam 1. wypuszczam 3 oycowstey wladzy/ Oddaje 4.

emanco, 4. Obcinam 2.

emanco, es, Nieprzytomny iostem/ Niebywam/ 6. sub zolniers oddiegacz/

emano, wyciekam 1. Słyszec/ Rozglasa sie. Herauf, fließen. Emanavit, uti fumus, diffusa anima bis Lucr. syn. Manō, dimāno, prōmano, effluo, exeo, proficiscor, orior.

emansio, sub zolniers 9.

Emanfor, Zolniers oddiegacz/

Emarceo, Schne 2. 1

emargino, Rownam. Gola rana/

Emasculator, Sedomgyl/

Emasculo, Rzeja 2.

ematurēco, Dostate sie 1. Vstāte sie co 2.

Emax, Rupuigcy rad. Lin Acamer. ---

Non tu prece possis emaci. Pers.

Emamma, 4. n. gr. Muffardā/ Przysmat mokr.

Emasculata gr, Nieradnik/ 6. Trunek 1.

Embateuticum Gr. Wstapne/

Embarica, embaenēica, embibatica, gr, 3. glastwo/

Emblema gr. Złotniczy roboty frukt 1. O zdobā Szczep. Lin werck hin und her gebilmbt. Arte pavimento atque emblemate vermiculato. Luc. epith. Dives, minutum, vermiculatum.

Emblemata, apud Poetas sunt Poemata quibus imagines, simulacra, pegmata scite inventa, acute & eruditē explicantur. Tria autem requiruntur ad Emblemata. 1. Sententia brevis scita & acuta seu relictis anima 2. Pictura 3. imago. 3. Poesis picturam explicans.

embōla a. gr. Ntazd. embōli gr. hi Podstanie/ embōlia orum Gr. Szapoty.

embolica species, Ladunek Skutny/

embolicus, gr. sub werucony.

embolismus, gr. Przysbieien/ embolion, embolium, gr. Szapel/ Acrostileneo co.

embolony

E M E

embolon. gr. Niew przedet.
 embolus, gr. Lon/ Szepel/ Siegun 2.
 embolus masculus, Siegun 2.
 embregma, gr. Pokrepienie. (płob.
 embryo, embryum, ji. n. gr. Niedonogony

E M E

emeditatus, Zmysłony sub Zmysłam.
 emedullo, wytłaczam/ wypowiadam/
 emendabilis, Barmy. emendatē. Bez fałsu.
 emendatio, Poprawa/ emendator Popraw
 niąg/ emendicatus cibus, Żebraniś.
 emendico, wziębrac/
 emendo, Poprawiam/ Naprawiam 1. Lec
 ze. Verbeßern. Cultus & in pomis succos, e-
 mendat acerbos. Ovid. syn. Corrigo mēdis purgo
 y. Corrigo

emeros as Przebyć co.
 ementior, Zmysłam 2. Vdāie co fałszywie/
 Wzłāc/ Czynie się 1. Erlihen/ erdichten
 ementitus erat clypeo quoque flumina septem Ovid.
 syn. Mērior, fingo, cōfingo.

emereo emereor. Zastuguis/ wysluguis/
 Rongy się.

emeritum, wysługa/ emēritus, wysłuzony/
 emergo n. Wynurzam się/ wynikam wścho
 dy 1. wygramoić się/ wybrnąć 1. 2. wydā
 ie się/ co/ wśszyna się/ Ziawia się Czynam
 się/ wychylam 1. 2. wśtorac/ Aus dem
 Wasser sich erheben. Haud facile emergunt,
 quorum virtutibus obstat. Ovid. syn. exeo, exado,
 exurgo.

emerus, m. Wynurzenie/ Wśchod stonca 1.
 emetica orum Gr. sub womitowy.

emior, wymierzam/ Przemierzam 2. Vcho
 dy co drogi/ Obiegam 2. Ausmessen. Kon
 aliud patria tanto emetiris acerbo. Hor.
 imeto. Horat. Emetit Orcus. corr. Metit.

E M I

emicato, wynikanie sub wyraśanie.
 emico, Błyszga się/ wynikam/ Lśniete się/
 Degam/ Szgerka/ śikam/ wybuchnąć/ wy
 rzyśka/ wyblia się. Herfür glānzen oder
 blinden. --- Iuvenum manus emicat ardens
 Virg. syn. Mico, lūco, splēdēo sślūgēo, lūcēco,
 sślūco.

E M I

Emigro, wyprowadzam się/ Umieram Zup
 weichen. nemo intro rstulit semel, ut emigra-
 vimus. (Jam.) syn. Migro, demigro, distēdo, exco-
 do, exeo.

Eminatio Groźba

eminens, Wydatny/ Wśadły. (znosi.
 eminentia, wydatność Pozor/ Sārby wydā
 eminentissimus, Przedni 1.

emineo, wydāie się co/ wychodzi 1. wybier
 ga 2. Pokazuje się co/ Przewyżsam Przed
 kuis. Ubertreffen --- Ambas in partes
 eminet hasta. Ovid. syn. Extō, appāreo, excedo,
 sūpēro, exēllo.

eminor, Groźe 1. emīnulus wydatny/

emiror Diuuis się. Emisco, Mśkham 1.

emissarium, Wpust/ Stryniā 4.

emissarius, śpieg/ Podchwytac/ Najeźbnik
 Zātcownik/ Clear. Śradnik 1.

emissarius, vel emissus palmes, Zācorosi 30-
 stępiona/

Emisim pro emerim sub Rupuis.

emissio, wypuszczenie/ Zācorosi 1

emissitia, & emissitius sub wypuszczałny/

Emissi pro Emisisti. P. Plant.

emitto, wypuszczam/ Wpuszczam 2. wyszre
 lam 2. Spuszczam staw/ Tożę piwo/ wy-
 daie kśięgi. Heraus lassen. Ipse Dem so-
 mo domos emittere vocem. Tib. syn. Mitto, di-
 mitto, bel tśicio,

emmelia, gr. Taniec 1.

E M O

Emo, Rupuis/ & sub Borguis mi. Rauf
 fen. Hāc emi, hirsuto spirant opobalsama cel-
 lo. Juv. syn. Pāto, cōmpāro.

Emo, pro accipio, priscē. Fest.

emo beneficiis, Zniewalām.

emo dōnis, Przedatowac.

emodulor, wyspiemac/

Emola 3. Esdra 1. Coxerunt in emolis al. in emula, a-
 banis. Emman. Sa. quid si legas, in Amulis?

emolior, wywalam/ wytłaczam, Burz 2.

emolior tulsī wyśślāc.

Emollida corpora. Liu. tege Mollia:

emollio, Mśkga/ Zmśkczam/ Wślāstac.

emolo n. Miele.

emolumentum, Pojzycek/ Rutz/ Genutz. At-
 quo alia

que alia emolumenta notamus. Juv. syn. utilitas, R.
erum, commodum.

Emorior, Umieram 1. Wsiegła/ Marwickie
Lesterben. Et rogar ignem emoritur, &c. Pr.
syn. Mörior, Exingvör.

Emorior risu. Do zdechü.

Emortuā Umierania nalezacy/ smierci
dlen.

Emortuus, Marowy.

Emveo, wypykam/ wystawiam derwi/ wys
zarnę/ wygzoneę. Aufwegen, Emorys
Stamm capiti subduxerat ensen. Virg.

empetrum Gr. Lomikamien.

emphasis u. Figura, cum subest voci tacita quæ
dam maior u. significatio, Quintil.

emphyteusis gr. Māimnosci cudzey trzymānie.

Emphyteuta, vel ei, a. m. Gr. Emphyteutarum. Am
phyteuticus, Gr. ibidem.

empirica, gr. Penelica sub Zeglārstwo/

empiricz es gr. Lekārka nauka/

empiricus, gr. sub Lekarz Ein Arz allein
durch die Erfahrung. — Methodus simplex
empirica pangit. M.

emplastratio, Szegepienie/ Plastrowanie/
ibidem.

emplastro a. Szegepie.

emplastrum, gr. Masć 1. Zesse.

empletion, gr. Kamienica/

emporicus, gr. Rupiści/

emporium gr. Skład 3. Ein Gewerbroder
Handelstade/ da man Jähmarckt hält/ Pi
sarum emporio, diciturque maris. Rutil.

emprokthotonus gr. Szkie kolowāroci/

emprokthotonicus gr. Skurzony ku przodu/

Empsion pro emerim, sub Rupaia/

Empsion Plaut. corr. empsim vel emsim vel emissim,
pro emerim.

empio, Kupowanie.

Empionalis, Cic. corr. Cosumptionalis.

empitius empivus Rupy Zolnierz pienie
zny/ Gceduffe.

empito empituro, Rupaia/ emptor Rupiēc.

empius, Rupyony Przedawāny/

empusa, Nocnica Przypoludnica/

empycus, gr. sub Ropisty/

Empyrium calum, d. d. Ignitum calum. apud Theophras

(nam Philosophia & Mathematica non ita de illo ca
sat) est calum omnium supremum immobile & se
des beatorum, sive illud sit undecimium, sive duodeci
mum, aut aliter, nam sunt opiniones de numero or
bitarum celestium varie. Crystallinum etiam a recen
tioribus vocatur, vulgo Emypreus.

Emtio Emptus. ut aliqui scribunt lege Emptus. Nam
Priscianus ait, hac adsciscere. P. Euphorie causa.

emucidus, Spleśniaty.

emugio, Mowa glośno. wybetęci/

emulgeo, Doie/ wysusam/ Spasęam stan/

emunctio, Vcierānie nosa/

Emunctorium, Nożycki do Świec.

emunctus, tr. Ogolocozy/

emundo, Chęgoja wygęści/ Aufreinen/

saubern/ syn. Mūdo purgo eluo.

emungo, Nos ućieram/ ućieram Świeca/ Do
ie/ wysęcam/ wycisam 3. Ogolocię. Auf

schmelzen. Emuncta nam duros componere ter
sus. Hör.

emungor, Nos ućieram/

emunio, Ogadzam/ Obwarowac/ wywar

emunias, Obconny/ 1.

emusco, Męch obrywam/

Emussitatus, wyprawiony/

Emutis quasi ab Emutio, Plaut. corr. metuis a metus.

emuto, a. Odmentiam, emys, ydu f. gr. Zolw

E N

En ecce Ono/ Oco/ Owo/ wey/ Silb.

— Hoc tibi dant calamos, ex accipe Musæ: Virg.

En tibi en sum, Na/ Nāści.

Enamōn, vel um Gr. Ręwāwie lekārstwo

enarōema, gr. Uryny obloęę powieręni.

enallage. gr. Samianā. Item figura Gramma
tica, cum pars orationis una pro altera, aut accidenti
pro accidente ponitur. illa est Antimeria, hac Hetero
roffis.

enargia gr. Rzetelności/

enarrabilis, wypowiedziāny/ Das man er
zehlen/ mag. Hastamque & clypei non ena
rabile textum. Virg.

enarratio, wykład 1. Rozpowiadanie

Enarro, Rozpowiadam/ wypowiedzam. Le
zehlen. syn. Narro, explano, memōro, com
memōro, rētero.

Enascor, wyrastam 1. Aufwachsen.

Enatio,

E N

Enato, wyplewam / wybengę 2. Hinaus
(Schwimmen) --- Tabulis si fractis enatas exspes.
Hor. Jyn. Nāto, nō. Vide Nāto.

Enavigo, Przeplengę 2. wybengę 2. Auf-
schwen / hinaus schiffen. Enaviganda sive re-
gei. (Jamb. cum syll.) Hor.

Enavo, ai, sub Popuguis.

Encania, orum, Gr: Póswigacanie / Hiermasz.

Encardia, gr. Sęrdęgnę Kamien.

Encarpis, & Encarpa, orum, Binda.

Encastres, 2. m. gr. Smelcmister.

Encastrix, es, Encauste, Encaute, es, Gr.

Smelcarstwo.

Encastio pingo, Smelcisz. Encastum gr.

Smelc. Encastus, Encasticus, Smelco-

Encentris, idu. gr. sub Ostrogę. (wany.

Enchiridion, Gr. Spisek / Puinal / Rezoiesc.

Enchrustum, gr. Smarowantu Ruzyc.

Enchusa, gr. Czernieniec 2.

Enchytum, Gr. Torc.

Enchytica particula, vel dictiones monosyllaba praefer-
unt, aliqua etiam dissyllaba apud Gracos sunt, qua
adentum suum in praecedentem dictionem inclinans
se transferunt: apud Latinos, & dissyllaba sunt, ut
enim. Quidem: & monosyllaba, ut Que, No. Pe.
&c. Inclinatibus vocant recentiores scriptores, ali-
quando cum praecedentibus simul scribuntur, aliquan-
do separatim maxime apud Gracos.

Encombōma, gr. Sukmanę / Siote.

Encomiasticus, gr. Chwalacy.

Encomium, gr: Chwalente logo.

Encontinentes, quasi continentēs, abstinentes. Hieronym.
Hareti corne & matrimonio abstinentes, idem Saba-
iani, continentis, abstinentes.

Encyclos, Gr. Okolny.

Encyclos disciplina. Encyclopædia, wala-
ny / Umiejętnosc wala.

END

Endelēchia, gr: Ofstętnosc.

Endixon, Enēma th, gr. sub Bliseta.

Endo, pro In, priscę, sub Do Domu / Au / Na.

Propositio. Endogredi pro ingredi priscę. Lucet.

Endoicium, priscę. Poczetek.

Endopeditus pro impeditus. priscę. Lucet. Endopara-

tor, al. Induperator. pro Imperator. Lucet.

Endoporo, priscę sub. wroscę.

E N I

303

Endromis, idu, gr. Endromidatus, sub Siata

Posmata / Siata męjsza / Guntę 2. Ein

langer winter. Ro. &c. (Vestis longiore villo, v-

ti pluviae inauris arcendis accommoda) epith. Tyria,

peregrina, villōla, hirsuta. pbr. Sordida, sed gelido

adā aspēnanda, Dēcēmbri dōna, peregrinam mīti

mus Endromidem. Mart.

Eneco, Vmactam / Zabitiam. Tēden. Iam.

iurgio emecabit, si intrā rediero. (Jamb.) Plaut. syn-

neco, occido, pērimo, interficio. & Occido.

Enērgia, gr. Skuteznosc. Item figura Orato-

ris Quintil. Insuperatio. Evidentia Cic. Representa-

tio alq.

Enērgumēnus, Gr. Opęany.

Enervatus, Scęrgany / Slaby / Niewieści 2.

Enervis, Enervus, Cięstody / Slaby / Niewie-

ści. Unarrig. scorta, placent, sędęz, enervi

corpore gressu. Per.

Enervo, Mōls / Oslabiam / Niewieściudem

gynis / Tęrgam sie / Sily odcęmuis. Trass-

los machęn / aufmęrgeln. Vt Venus enervat

Virę, si copia Bacchi. Virg. syn. Debilito, infirmo,

pbr. Et cęntat gressus, debilitatque pędes.

Engibata, orum, gr. Lębi wodne.

Engonasis, u, gr. Blężę.

Enhamon, gr. Bęwawne lękarstwo.

Enhydria, u, eos, gr. Enhydrius, węz wodny

wydeę Egiptę.

E N I

Eniber. Niewięsliwy. Enbra, 2, Omęstę.

Enico, pro eneco, Zabitiam / 1. Przykro sie

Niemogę.

Enim, Do / Zęstę. Dana. Progeniem sed n-

am Troiano a sanguine duci. V. syn. Nam, nūquę

eternu.

Enimvero, Peawic / Cęko / sub Jęko / Lęę.

Nūm wolen. nęę hę, nęę illud, nęę enimve-

ro serio. (Jamb.)

Enitēo, enitescō, Lęnto sie / Potęwie sie co

wydeę sie co / Pręwysiam. Hęsar schę

nen. Et quęntam fęciles enitęre dea, Tibulle

syn. Nitęo, mico, emico, splędęo, cęręcico, lęcico,

elęcico, elęcęcico, fęlgęcico, effęlgęcico.

Enitor, Vęituis / Pęs sie / Rodę / Gramola

sie / Znioęla / Ocięlęla sie / Niewie sie kękosi

Wladęam sie / Prębyę co. Sęę antęstę

deę

En. nec sic enitar tragico differre colori. Hor.
syn. Nitor, cōnor, molitor, cōtendo, vel pārio.
Enixa, Polojnicā.
Enixē, Vpoczemie/ Vsilnie/ Chetnie/ Grāle
Enixim, Vpocente/ Enixus, xi, Vsilny.
Ennixus, us, Rodzanie.
Ennam, pro Etiamne. Fest priscum.
Enneapharmacum, gr. sub Kopolacy
Enneaphyllon, Gr. Dziwielistnik.
Enneaticus, Gr. Dziwiotony

E N O

Eno, us, Wplywom.
Enōdātē, wyrzanie/ Jāsno/ Dolojnie
Enōdātio, Rozwizanie/ Wyklad.
Enōdis, hic, hac, adiect. comm. Bez Kolans
 Kom/ Nie sekowaty/ Nie kolentowaty
Ohn Enopff. Aut rursus enodes trunci refe-
 rantur & alte. Virg.
Enōdo, Rozwizanie/ Wykladam/ Obcinam.
Enoplia saltatio, gr. Skakanie żołnierskie
Enorchis, is, gr. sub Jądro z.
Enōrmis, wielki/ Rzeczy/ Niekiektowny.
Enōrmitas, Ogrom z. wielkość/ Władziaty.
Enōrmiter, Zbytnie/ Znaczenie.
Enōtēscit, Rozgląda się co/ wychodzą wsięgi
Enōtāre, Wacermiować.

Enobo. apud Cic. Roberti Steph. lehic. corr. Renobo.
Enis sub Jtēnoś. Ensiculus, Mieczyk
Enisfer, Miecznik. **Enis,** Miecz. **En Des**
gen/ Schwerdt. Horrescit stridit seges ensibus,
aragite fulgent. Virg. *syn.* Ferrum, gladius, mucro
 cuspis. *epith.* Rigidus, nefandus, fervidus, fidus, in-
 fidus, fucilis, cōruscus, fulmineus, ardens, fatifer,
 decorus, magnus, bellicus, lethalis, improbus, im-
 pius, insiduos, vulnificus, sanguineus, cruentatus,
 immis, pugnax, horrendus, sequax, insanus, valli-
 dus, hosticus, barbarus, marortius, crudelis, sangvi-
 nolens. *per:* Stellatus aspide fulva ensis erat.
 Viribus ensis adactus transadigit costas, & candida
 pectora rumpit. Per costas exigit enses. Ferrum
 adverso sub pectore condit. Vagina eripit enses ful-
 mineum. ensesque recludit Dardanium. Vaginaq;
 eava fulgentem diripit enses. Simul enses recluso
 ibat in Euryalum. Micat ardens ensis. Spumant; cru-
 ore terrificus gladius. Strictis horrescunt ensibus a-
 va. Conripit hic subita trepidus formidine ferrum.
 Ablatum alce consurgit in enses. Strictum rota-

E N U

Ensem. Lātēri cāpūlo tēnus addidit enses. Strictam
 que aciem venientibus offert. Lātērique accōmmē-
 dat enses. Fidoque accingitur ense. enses collo
 suspendit eburnum. Lātērique accinxerat enses.
 Tum lātēri atque hūmēris Tēgērum subligat enses.
 Gladiosque tegat vagina minaces, & tēnerum dura
 tūnditur ense latus. enses tūmido in pulmōne re-
 condit.

Ensis falcatus, Persicus, Scythicus, Siabla.
Entelēchia Gr. Vstawnignosć.
Entēriōne Gr. Mieg dzień.
Entērocēla, Gr. Billa. Entērocelicus gr. Bi-
Entheaticus, gr. Natchiony i.
*Entheca, Ulpian. Papinian. i. pradij supellex, annona,
 penus. Turneb.*
Enthema gr. Lągrobi/ Plastr.
Enthūsiasmus gr. Natchnienie/ Zachwycenie.
Enthymēnia n. gr. Dowod i. entōma orum, gr
Enwad. Entōmon gr. Ciemieryzycā

E N U

Enūbo, zenie się.
Enūcleatē, Wyczenie/ wyrzanie/ Chedogo
Enūclēo Wyłozam/ wykladam z. Auskleri-
 nen. Item auslegen/ erklären. Prada nucum
 calyces cultro enucleare molestum. *syn.* expōno, pā-
 do, explicō, enarro, apertio. *(Colp.)*
Enūdo, Cic. corr. Enodo. Habet tamen Enudo Apule-
Enūla campana, Omgon. Enūla, orū gr. Działka
Enūmeratio, Wliczanie. Item figura Orato-
 riā, Cic. & in Propositione, & in Confirmatione, & in
 Conclusionē locum habens.
Enūmero, Wliczam/ Wdliczam/ Zliczy.
Enzechlen/ rechnen. Enumerat miles vulnera
 pastor oves. Ovid. *syn.* Nūmero, recensēdo, dinū-
 ro, percensēdo.
Enūntiario. Rozpowiadanie/ Sentencya.
Enūntiatiuus, sub Opowiadacz.
Enūntiatum, wyrzeganie/ Sentencya.
Enūntio, wymawiam i. wypowiedzam i. wy-
 kladam z. wydatē. Auskanden *syn.* Pro-
 nūntio, eloquor, profero, exprimo, nūntio.
Enūptio, onis, Wydanie corcti.
Enūrio, Wychowac. Aufferziehen. *syn.* Nu-
 trio, alo, pascō, & Nutrio.
Enystrum, gr. Stai słakowy/ sub Glak/ Bru-
 ski.
En, is, Jde i. Jade i. Chodzą/ Grāmole się
 Zapus

Epaphras sic / *Targam* sic nā ego. *Se-*

ben. Deinde eo dormitum non sollicitus mihi
quod tras. *Hor. syn.* incedo, gradior, progrediōr,
tendo, vado, proficiscor, feror, procēdo, pērgo, pē-
to. *phr.* Viam tēto, cārpo, tēro, mētor. Quibus
venistis ab oris. Quōve tēneris iter? Iter ad nāres
tendebat āchātes. Pārtias vēto pētere Mýcanas.
Vadimus haud dubiam in mōtem, mēdiūque tēne-
mus ūrbis iter. Pērgo mōdo & quā te dūcit via,
dirige grēssum, inde dātum mōlitor iter. Cōripūc-
te viam intēra, quā sēvita mōnstrat. Pēncipio dē-
lūbra adēunt. Pērgo mōdo, atq; hinc te rēginē ad
limina pēffer. Grēssumque ad mēcia tēdi. Tālem
Dido sē lāta fērebāt. Mēque extra tēcta fērebam.
Pētimur pēr ōpāca lōcōrum ad āltos tēdēbat mūros.
grēssumque in castra fērebāt. Itāllam pētere, & tē-
ras tētare rēpōstas. *S. Abo.*

Ed. adverb. Tām 2. *Pla* rego. *Bis* dāhin.

lit eo quobis qui Zonam perdidit, inquit. *Hor.*

Ed ad dūm, eo uique, *Pory* 1. *Ed* recidit, eo
res adducta, deducta, devoluta, redacta res
est, *sub* *Prsyphodis*. (*ātaz*)

Ed pacto, *Tā*. eodē vestigio, *Tudiez* 1.

Edne, es gr. *sub* *Dob*.

Eds, *Os*, vel *Gos*, f. gr. & *Edus*, subst. *Zoeia*
zarāna. *Die Morgenrōth*. Tres ubi *Luci-*
feros veniens prām ferit *Eos*. *Ovid. syn.* *Aurora*, e-
pith: *Lūtea*, *crōcea*, *fūlgida*, *pūrpūrea*, *clara*, *ālma*,
cāndida, *rūbens*, *pallens*, *pāllida* (*formōsa*, *rūbra*),
Tichōnia, *Pallāntis*. *S. Aurora*.

Edus, adiect: *Wschodnt*. *Morgenländisch*.
Portus ab *Eoo* flūu curvātus in arcum. *V. Tradimus*
Hesperia gentes aperimus eodē. *Lucan.*

E P A

Epactas, 1. inserta dies. *Epacta* sunt dies, qui post
duodecimam lunationem restant in mense Decembri.
quibus diebus superat annus solaris lunarem, hi in-
choant lunationem anni sequentis, & statem *Luna* in-
dicant.

Epagōge, es, gr. *wabigēnie* / *Domod*. Item fi-
gura. *Rufiniano*, similium rerum vel argumentorum
collatio.

Epagōgium, gr. *Obrezet*. *Epālimma* *Māsc*

Epānādiplosis, gr. *Powratzānie*. *Rufiniano* si-
gura, cum idem verbum in una sententiā primum
& ultimum est.

Epānālepis, *Epānaphōra*, gr. *Powratzānie*.

Item figura eadem cum precedenti, *Diomedis*, cum
Anadiplosi, *Carisso*.

Epānōdos, f. gr. *wracōnie* *sis*. Item figura 0

vateria post digressorem poni solita. Rediit ad rem
Cic: *Epanodos* *Rufiniano*, cum pluribus rebus proposi-
tis, ad singularum narrationem redimus.

Epāpharesis, *Martial*. coma scanili modo gradatim ad
ornatum succisa. *Rhodigin*. *Iuni*.

Epāscor, *Stadam*. *Epāllia*, orū. gr. *Pōllādzing*

Epēnthēsis, gr. *wlladānie*. Item figura Poetica,
Donato, *literam* vel syllabam in medium dictionis in-
terponens, ut productior fiat quantitate aut numero
syllabarum, ut *Reliquia*. *Induperator*. *Interpositio*.
interiectio. Eadem *Parenthesis* *Donato*.

Epēhēum, Gr. *Sala* / *Siermierka* *Polō*.

Epēhēia, gr. *Disecinna* *komora*.

Epēhēicus, gr. *Mledianski*.

Epēhēus, gr. *Mlodianski*. *Det* *aber* *die*
vietzechen *Jahr* *Jüngling* *ist*. Qui pacto par-
tes tutetur *amantis* *ephebi*. *syn.* *adolescens* *jūvenis*
epith. *Gēnerōsus*, *fortis* *audax*, *formōsus*, *pūlcher*,
dēcorus. *S. Adolescens*.

Ephecticus, gr. *Romyziatcy* *sis*.

Ephectum, gp. *Siódma*.

Ephectra, vel *on* gr. *Przyska* *iele*.

Epheleis, *idū*, gr. *Streup*.

Epheleis, *ū*, vel *idū*. gr. *Ogorzaloś*.

Epheletor ē *Graco*, *Powrozbiegun*.

Ephemera, f. *febru* gr. *Gorgzka* / & *neur*,
plūr: *Robazek* *iednogdnioy*.

Ephemeris, *idū*, gr. *Diannit* 1. *Asioski* *pā*

mistne / *Rejeste* / *Cyryotānis* / *Minucye*.

Ephemeron, vel *am*, gr. *Robazek* *iedno*

dzienny / *Lanigzka* / *Brodamnit*.

Ephemerum *Colchicum*, *Grāfran* *diiki*.

Ephestris, *idū*, gr. *Siata* *wtorzchnia* / *Bo-*
galka *nā* *zbroia*.

Ephe, *sub* *Rocca* *Sedomirskiego* *polowica*.

Epheletes, e, m, gr. *Dusante* *nocne*.

Epheippiatus, *sub* *Siódłany*.

Epheippium, *Siódlo*. *Ein* *Sattel*. *Optet* &

phippia *bos* *piger*, *optat* *arare* *caballus*. *Hor.*

Epheodos, f. gr. *wesicie* 1.

Epheorus, gr. *sub* *Posel* *itemski*.

Ephehopolium, Gr. *Ruchnia*.

Epheodor, gr. *sub* *Segarmistrz*.

Epheydros, Gr. *Przyska*.

E P I

Epibas, *adū*, f. gr. *Lods*

Epiban,

Epibata, vel Epibatea, a. m. Gr. wsiadacz/
żołnierski wodny.
Epibathra, a. Epibathron, Gr. wshod/żo-
raz 2. Baska wojskowa.
Epibatica, a. gr. żeglarsko.
Epibatis, idos, f. gr. Łódź.
Epibema, n. Gr. Szata zwierzęcia.
Epibolus, m. gr. Łon
Epicedium Pogrzebna piosnka
Epicephalum, gr. Poglowie
Epicherema n. gr. Dowód 1.
Epichysis gr. Leiek/ Walewka 1.
Epicoenum genus, gr. sub Plec 1.
Epicopium gr. Stół kuchenny
Epicopus m. gr. sub wioślo.
Epicrocum gr. Podwika/ Szata biologlowiska
Epicroeus Roskognik. Ein gotiloser Epi-
curee. Cur epicureus vel stoicus impia soli. A-
rator.
Epicus Poeta, sub wierszow pisarz
Epidemeticus epidemica, orum, gr: Stano
Epidemia gr: Lojna choroba [wniez]
Epidemis idos, f. gr: Skora 1.
Epidicticus gr: Chwalacz. Epidicus Gr:
wzroplowy. Epidipnis idos, f. gr: wet 1.
Epidromus gr: Wawloska/ Pao loskow/ za-
Epigatrimon gr: Bruchowa skabina. (gich)
Epigia arundo, gr: sek Trzcina.
Epiglottis, epiglottis, idos, gr. Attoni blonka
Epigonus, gr. Pasiecz.
Epigramma, epigrapha, gr: Napia/ Wiersz.
Oberschrift. Hexametri epigramma facit. scio
dicere Tuocam. M. epith: Blandum, ingeniosum, ar-
gutum, subtile, lepidum, festivum, breve, vividum,
gratum, strictum. pbr. Blandaque lascivis epigram-
mata pingere chartis. Quique stricta brevi clau-
dunt epigrammata nodo.
Epigrammaticus, Epigrammaticus, Wiersz-
ow pisarz.
Epitacia, gr. Łaskawosc/ Sluz/ Sad laskawy
Epilepsia, gr: Radosz choroba.
Epilepticus, gr. Radosz cierpiacy. (nie)
Epilima, gr. Masce. Epilogus gr: Zamknies
Epimedium, gr: Beskwiat ziele.

Epimela, mos, gr: sub Czarnawy.
Epimelis, idos, gr: Niesplite/ Tarcosliw
Epimelites, a. m. gr: Sprawca.
Epimenidion, gr: Beskwiat ziele.
Epimenion, gr: Niesieczny obrot.
Epimetaticum, Baptizante gospody.
Epimone es, gr: Twanie/ Dotowanie. (na)
Figura Verborum, eandem sententiam aut verbum
sepe repetens.
Epimythium, gr: Bystki stosowanie.
Epimicion, gr: Zwyciestka piosnka.
Epinydis, idos, gr: Pisanie/ Acosta/ Cieczona
Epipactis, idos, gr. Jarzmiatka.
Epipetrum, gr: Bazylika polna.
Epiphania, orum, Światienie Panstie/ Tereb-
Arolow swieto.
Epiphonema, gr: Byst. Item figura Oratoria
rei narrata vel probata summa acclamatio. Quintil
Epiphora, gr: Cieczenie/ Ogu plynienie.
Epiphorema, gr: Wet.
Epiphylis, idos, gr: Ofarkow zbieranie/ Groda
Epiplocele, es, gr.: Bala (no)
Epiplocephalon, gr: Przepullina.
Epithedium, gr: Woz 2.
Episcenium, gr: sub Dziwowisko/ & sub Dren
Epischis, idos, gr: Blin.
Episcopa, Episcopium, gr: Bistupi kolec.
Episcopalis, Bistupi. Episcopatus, m. Bistupi-
stwo. Episcopus, gr: Spiegietest
Episcopus, Gr. Bistup/ Dozorca. Ein Bis-
choff. Sancte plebi Episcopus, [Glycon.] su.
Præsul, Antistes, epith: Inclutus, longævus, colligat-
us, venerandus, purus integer. Vido Antistes.
Episcopus titulo tenuis, Episcopus villarum
Sustegan. [warkowy 2]
Epistata, Epistates, a. m. gr: Dozorca/ Jola
Epistathmia, gr. Stanowniczego urzqd.
Epistathmus, gr: Stanownicz.
Epistola, Epistolium, gr: List 3. Ein Sends-
brief. Nunc oculos tua cum violavit epistola na-
fra: Ovid. Syn. Littera, epistolium, charta, libel-
lus. epith: Nuntia, internuntia, brevis. s. Littera.
Epistolaris, Listowny (ne)
Epistolica quæstiones, sub Rógielki zbieral
Epistolium, Gr: Czap 1. Rurek u Ansofa/
Epistrol-

EPI

Epistrophe, es, gr: utacante
 Epistrophe item Rufiniano figura, cum plures sententiae in idem verbum desinunt.
 Epistrophe, Figura Poetica, duas syllabas in unam cont. abens. Carf. Diomed. Synaresin alij vocant.
 Epistilium, gr: Tram/ Rapielē
 Epitaphium, gr. Nagrobek. Ein Grab-
 schrift. phr: Signatum carmine saxum. In-
 scripta sepulchro facta. Sub saxo carmina fixa. Tūmū
 lo superaddita verba, incisum in marmore nomen.
 Epitasis, gr: Natesanie/ Napiacie.
 Epitasis item, est adus Comedia vehementissima ante
 Catastrophem. Donat.
 Epithalamium, gr. Postladiinna piosnē/ we
 selna piosnē. (dem.)
 Epithetes, gr: Prydatek. Adpositio figura ea-
 Epithema, in, gr: Plaste Epithesis, gr. Pār
 kwil. Epitheton, gr. Prydatek.
 Epithetum apud Grammaticos, est Nomen Adiectivum
 Substantivo additum, ad laudem vel vituperiū. Diomed
 Epithymium, gr. Grabeteca.
 Epithymum, gr. Bania przedza.
 Epitogium, e gr. Szara wzietchnia, Cierniak
 Epitome, es, gr. Skrocie/ Sumowanie.
 Epitome, as, Stracam.
 Epitonium, gr. Gwozdzi u lurni/ Burek u
 ancfosa/ Holko.
 Epitoxis, idos, Epizygis n, gr: sub Rustia.
 Epitritus, gr. Tretio trestia wietst.
 Epitritus pes tetrasyllabus, aliter Hippium dictus Dio-
 medi, supra tres longas syllabas unam brevem habens,
 vel primo loco, ut Voluntates; vel secundo, ut conso-
 nantes, vel tertio, ut Consentiant, vel quarto; vel
 expectate.
 Epitrochasmus, Figura multa distantia citō percurrentis
 Aquila. Insans & multiplex interrogatio. Donat.
 Epitrope, gr: Optekā/ Zdante sis nā iednāze
 Epitrope, item Figura Oratoria. Permissio Cicer: cum
 causa sua multum confidens Orator, totam alieno in
 dicit & arbitrio tradit. Synchorefis eadē, i. Concessio
 Epitryum, gr. Oliwka. epitrus, gr. Gwozdzi
 Epitrix, is, Figura, eandem dictionem sine interpo-
 sitione repetens. Carf. Diomed. Item cum singulis
 diversarum rerum clausulis, verbum debitum apponi-
 tur Subiunctio.

EPO

Epobelia, sexta pars drachme, multa calumniato-
 ru. Rhodig. Dwa belogi.

EPU

307

epöche, es, gr. Zaczynamte.
 Epolonus, idem Epulo. Festo prae.
 Epodos, i. incantator, vel post odas positus, Apud Ho-
 ratiū liber epodas, aut epodon vulgo explicatur,
 quasi post odas scriptus vel positus.
 Epömis, idis, f. gr. Halas. Epops, öpis, m, gr.
 Dudes. Epoptes, a, m, gr. Dororca.
 Epös, eos, n, gr. wietst. Gedicht. Facta ca-
 nit pede ter percusso forte epos acer. Hor. & Carmen
 Epös, ödu, m, gr. Pleszka.
 Epostracismus, gr: Skrupci gra.
 Epöro, as, Wypitiam. Aussernehmen. In.
 Pöto, haurio, exhaustio.

EPU

Epula, haec & epula ha, Potrawa Allerley
 Speß. Item Panquet / Gasteres. Turgidus
 hic epulis atq; albo ventre latratur. Pers. syn. Dapes
 cibi, convivium, epulum. Epith: Dulces, regales, ca-
 lentes, geniales, soluta, syaves, uncta, fumantes.
 phr: Regales epulae, & festo convivium luxu. Rega-
 les epulae mensis, & Bacchus in auro ponitur epulae
 que ante ora parare regifico luxu. Onerantur opimis
 structa epulis mensae. Dapibus mensas onerabat.
 inemptis. Non illis Massica Bacchi munera, non il-
 lis epulae nocere reposta. Non putri luxu aut epulis
 marcere solutis. & Epuler.
 Epularis, epulo, onis. Biesiadny / Bantier
 Epulario, epulum, Biesiada / Bantiet. [ntst]
 Epulatio, i. epulis aptus. Sipantino.
 Epulis, idis, f. gr. sub Diastis.
 Epulo, as, Biesiadnia. Ein Gast. Hic pre-
 mitur parasitorum, Inconum, epulonum. M.
 Epulor, aris, Bantiernt. In gast gehen.
 Extrinsecusq; toros, capibusq; epulamur opimis. Virg.
 syn. Convivor. phr: Convivia agito, celeberrimo, epulis
 vaco, epulas instaurō, instituo. Festivas celebrare.
 dapes. institutio de more epulas. Nutrimus laetis
 mollissima corpora mensis. Tu das epulis accumbere
 Divum. Patriisque epulandam apponere mensae.
 Cuius gens est epulare iuventis. Spēs bene cœnandi
 vos decipit. Ecce dabit jam semelsum leporem, atq;
 aliquid de clunibus apri. & Conhiber.

EQU

Equa, equila, equila, Blacz. Ein Stude
 Casorea, Eriadum palmas Epirus equarum. Virg.
 Epith: Armentalis, lasciva.
 Equaria, e. Bonstie stado. [nowal.
 Equarius, subst. Mafcalers / Poganiacz / Ros
 Equatius, adiect. Bonsti. i.
 Eques,

Eques, itus, Iesbites Konny. Ein Reuter/ Ritter. Quod non vidisti, faciant equites Asia-
ni. *Juv. epith.* Sēverus, clārus, bellātor, superbus,
hastatus, celsus, tēgēgius. *phr.* equorum dōmītor,
agitatōr. Flēdere dōctus equos. equos qui flēdit
hābēnis. Spūmantis equi fōdiens calcāribus armos.
Tōrquens frānis ora fugācis equi, equum savis cal-
cāribus urgēns admisso subdere dōctus calcā equo,
acer equis volat ecce pēr hōstes. Vēctus equo spū-
ante Lāges. Qui spūmāntia frānis ora citātōrum
dēxtra cōtōrquet equōrum: Qui fūrit āctus equo.
Qui fertur equo. Quis ūrsus tradūcit equestres. Cōl-
la fērocis equi lūctāntia tōrquens. *S. Equito.*

Equēster, adiect. m. equestris, comm. Konny/ Silāheci. Was zu Pferden dienet. Tu
cum prociis insignibus, annulo equestri. *H.*

Equester ordo, Rycercki stan/ Silāheci.

Equestres copiae, Jāda 2.

**Equestria, iam, Rycerckie mieysce/ Silāheci
ckie mieysce/ Lāwy wschodowate/ & sub Dit
womisko 1.**

Equestris ordinis, Rycercki 1. Silāheci.

Equicervus, Jelen brodary.

**Equidem, Jāste. Sürwahr --- Per me e-
quidem sint omnia protinus alba. Per.**

Equiferus, Bon diti.

**Equile, Stāynia. Ein Pferd-Stall. In va-
stis habeat nec plurima equilia regnis. F.**

Equimēnum, Stadnice.

**Equinus, adiect. Konny/ Kobeli. Das vom
Pferd ist. Humano capiti cervicem pictor equi-
nam. Hor.**

Equinus, subst. pro Echinus prisce Plant. Scalig.

Equio, n. Bestie sie 2.

Equitia, orum, Bonitwā.

Equis, & quadrigis, Prov. Vsilnie.

Equiselis, equiseis, equiseum, Przestā.

**Equiso, & equiso, on, Kawālātor/ Po-
ganiāz. [wobzie.**

**Equiso nauticus, Przewożnik/ Powożnik nā
equitabilis, Jezdny 2.**

**Equitatio, equitatus, n. Jāda. Reuterey/
Ritterchaft. Iamq; adeo exierat potis equitatus
apertis. Virg.**

Equites, hi Jāda 2. Silāheci. (stado.

Equitarius, Bonituch. equitium, Bonstie

**Equito, Jāda nā Konny. Reiten. Ter circum-
astantem laeos equitabit in orbes. Virg. syn. Equo,
utor, vehor, invēhor, insideo, feror, deferor. *phr.*
Subdo, calcā equo equi tēga pēmo. Quadrū-
dis fōdio calcāribus armos. Equo ibat in armis, ire-
in equo. Quadrūpedem ferrāta calce fatigat. Tē-
gumq; pēmēbat acris equi: Tēga pēmēbat equi.
spūmāntiaque ora rēgebat. Dum cōrtum flēdit in
orbem. Quadrūpēdis cūrsus spūmāntiaque ora cōr-
cet. Cēlērem super edere cōrpus. Aūdet equum, vā-
lidisque sedet modēratōr hābēnis. Quadrūpēdes i-
gitare volūcres. Cum rapidum effusus āgeret su-
blimis hābēnis Quadrūpedem. Quadrūpēdi, mō-
do calce citat, mōdo tōrquet in āuras. Flēxibiles ri-
ctus, mōdo jam cērvicē rōtāta, incipit effusus in gy-
rum cāpēre cūrsus. immitem quārebat equum, spū-
māntia saxo, frāna, cruentāntem mōrsu. at puer a-
scāntius mēctis in vāllibus acri gaudet equo, Jamq;
hos cūrsu, jam praterit illos. ante urbem pueri &
pūmāto flore jūventus exercebantur equis. Volat ec-
ce pēr hōstes vēctus equo. āgmīne factō. Quadrū-
pēdante pūtem sōnitu quatit ūngula cāmpum. ar-
dius altis pulvērulentus equis fūrit. Spūmāntemq;
āgitabat equum, quem pēllis āhēnis in spūmam squā-
mis, aūroque inserta tēgebat. Cū subultāntem
(equum) hinc pēmēret calcāribus, illinc tardāret,
frāno, gradibusque sōnāre dōcēret in nūmērū mō-
tis, dein aquōre latus āpērtō ante nōtūmq; dātis
Zēphyrūmq; volāret hābēnis. Talia vociferans rā-
pidum calcāribus urgēt cōrnipēdem, incēdunt pūeri,
pārit rē; ante ora pārentum frāntis lūcent in equis.
equileus, equulus, Bonst 1. Zezebie/ Pro-
bā. Ein Fālle. v. Eculeus.**

Equus, Bon/ 1. 2. & c. Ein Roß oder Pferd
Ille equus, ille meos in castra reponet amores. Prop
syn. Cōrnipēs, quadrūpes, sōnipes. *epith.* Bellātor
ardūs, ācer, ārdens, fōrtis, spūmāns, citātus, frē-
mēns, fērox, impiger, vēlox, mōrdax, ānimōsus, ān-
helus, citus, rapidus, āper, nōbilis, volūcer, levīs
prācēps, ignipes, intrēpidus, bellicus, āudax, pūgnāx
pārnix, ālācer, gēnērosus, mātrius, impāvidus, phā-
lārātus, superbus, fūrens, fūribūndus, cōmāns, jūbā-
tus, crīnītus, fūmans, sūdāns, intērrītus, impērrīt-
us, stērnax. *phr.* Frāna rēcūsāns, oblūctāns frānis,
ōstro insignis & aūro. Māndēns spūmāntia frāna,
ēlata cērvicē superbus. Quē Thrācius albis pōr-
tat equus bicolor macūlis, vēstigia primī alba pēdis
frōntēmq; ostēntāns, ārdūs albam. Stāre lōco
nēscit, micat aūribus, & trēmit artus: ignēscunt
pātūla nāres, nēc sentit ārenās ūngula. equi spirā-
tes nāribus ignem. Equus cāmpo sēsē ārdūs infer-
at pēdēre crūra, ārrēctis aūribus acrem Hinn-
ant

Ter circum
syn. equo,
deterior. phr.
Quadrupes
in armis, ire
attingat Ter
inibat equi
um hēdē in
ue ora cōr-
t equum, vā
drupēdes z.
s ageret sū-
rūpēdi, mō-
flexibiles rī-
ffulos in g
equum, spū
at puer a
equo, jamq
em pueri &
Volat te-
o. Quadrū-
cūpūm. ar-
pūmāntemq;
pūmam squā
bsultāntem
ac tardaret
imērum mō-
ūmque dātis
vōciferāns rā
cedunt pūerī
cent in equis.
bie/ Pro-

ddet Pferd
mores. Prop
h: Bellator
citratus, fē-
mānōsus, in
olūcer, levīu
idax, pūgnā
āvidus, phā-
ōmāns, jubā-
s, impertēri-
ōtāns frānis,
tia frāna-
ns albis pōr-
mī alba pēdis
Stare loco
ignescunt
i. equi spirā-
duus infern-
pātens an-
rēm Hinnī-

Ter circum
syn. equo,
deterior. phr.
Quadrupes
in armis, ire
attingat Ter
inibat equi
um hēdē in
ue ora cōr-
t equum, vā
drupēdes z.
s ageret sū-
rūpēdi, mō-
flexibiles rī-
ffulos in g
equum, spū
at puer a
equo, jamq
em pueri &
Volat te-
o. Quadrū-
cūpūm. ar-
pūmāntemq;
pūmam squā
bsultāntem
ac tardaret
imērum mō-
ūmque dātis
vōciferāns rā
cedunt pūerī
cent in equis.
bie/ Pro-

Hum fundebat equus. Hinnitū lōca cōmplet ā-
cuto. Sē tollit quadrupes arctētum, & calcibus au-
ras vērberat. Equus elata cervice sūpērbīt. Qui cān-
dore nives anteires, cūrsibus aurās. ēmicat, arctētū-
que frēmīt cērvicibus alte lūxūriāns, lūduntque sūb-
per cōlla, per ārmos. Pūgnātōris equi cōstas & tē-
ga fatīgat. Hic frēmēt insūltāns, frānāque mān-
dit equus. Pāscit equos, gaudētque rūdēs ante ora
frēmēntes. Quālis ubi ābrūptis fūgit prāsēpia vin-
clis tandem liber equus, cāmpōque pōitus āperto
ut frēmīt ācer equus, cum bellīcus ēre cānōro signa
āedip rūbīcen, ālīpēdumque fūgam cursu rēntāvit.
Equorūm. Trēmūlis hīnnitibus ācer clāngit. Ad lī-
rūos hīlārem, intrēpidumque rūbārum prōspīcīt-
bat equum. *vide Equito.*

Equus castratus. *Malach.* epuus inanīs, Rōn
pōmōdne. equus Indicus, Rōn rogāy.
equus ligneus, *Nāwā* 1. equus mulimon.

E R A

(Bonit.

Era, a, apud Isidor, corr. Aera, a;

Eradicatio. Wykorzenianie.

Eradicatus. Do gruncy.

Eradico. Wykorzeniam/Wyrwam. Mir der
Muschel austrupffen. syn. avello, cōnvello,
extirpo, ēvello. *Dij se eradicent, ita me miseram*
*terent.*Erado. Wystróbać/wymáruć/ Poddieram/
Zrucam z godności. *Austrachen.* Eradenda
Cupidinis. (Choriamb.) Hor: syn. Rado, expungo.Eranista, a, m; gr: Scladagē.
eranhemum, gr. Rumien. erasus, Zložony.
erciscor, ercisco, erciscor, Diels 1. 2.

E R E

erebeus, gr. Piekielny.

erebinthus, gr: Cieciorka.

erebus, gr. Piekiło. Gott der Verdampren.

Ad Genitōrem imās ērebi dēscēdit ad ūmbas. (*In*
fernorum Deus, vel ut alijs placet, fluvius. Frequen-
tissime sumitur pro ipsa infernorum sede.) syn. ēr-
eus, styx, inferi, āvērnis, Pātāras. phr. Pāter nō-
bis, ex chāos & caligine prōgēnitus. *6. Infernus.*

ērectio, Podnieśenie.

ērectus, Nāiezony/ Ohorny. *Ausgerichtet.**Exclat in terga fudes, hoc desuit unum.* Lucan.

ēremigo, Przepłynąć. 2. ēremīta, a, m. gr.

Pustelnik. ēremīteus, gr: Pustelnikzy.

ēremōdicium, gr. Sąd w niebytności/ Nie
stanie u prawā.ēremus, gr. Pustynia. Ein Einöde. Tempo-
re quo vastā Hebraei versantur eremo. Alc. *vide De-*
sertum.

ērepo, Wylaje/ wygramolić sie/ Pno sie z.

ēreptio, wydarcie.

[właja z.

ēreptio, a, wygramolić sie.

ēreptior, wydzieracz.

ēreptus, Vmāty. Zingerissen. Consulis ere-
pti publica damna refert. Ovid.

ēres, in Tez 1. ēreshone, gr. sub May 2.

ēreuthōdanum, ereuthodanus, gr. Marsana.

ērga, Ru/ Nāprzećiwko 1.

ērgasterium, gr. wārstar.

ērgastula, orum, ergastulus, Niewolnik 1.

ērgastularius, wieziom i Niewolnikow stroż

ērgastulum, Bieciar 2. Wiezienie. Ein Ge-

fängnuß --- Lucanos; aut Thusca ergastula
mittas. Juv.

ērgatas, gr. Bieciar i. Windā stoigca.

ērgō, o brevi Festus. Przercoz/ Wiec Tez/ Tedy

ērgō, o longum habens, pro causa. Fest. Dla tea

go. Verthalben. Tu captas alios, jam sumus er-

go pares. Mart. Ergo iussa parat, Ge. Vergo.

ērgō igitur, Przercoz. ērgolabus, gr. Wymacz

E R I

ērica, ērice, es, gr. erix, ich, f. Wroś.

ērica baccifera, Żorawie iągody.

ēricum mel, gr. Miod podły. (ta, Tez 1.

ēricius, Kobylenie. Quantitas varia est & incer

ērigeron, gr. Przymiot ziele.

ērigitur coma, Wtāja włosy.

ērigō, Podnożyć 1. 2. Pokrzepiam 1. 2. Nisto-

rzyć/ Ostrze 2. Dodać secca/ & sub Prz-

stawiam 2. *Auffrichten.* Corticis atq; solo pro-

ceras erigit alnos. Virg. syn. extollo, excito, ēvehō,

ēffero, ēlervo, attollo. phr: Tōllere hūmo. Tōllere

in auras. ad sydēra tōllere pālmās, ēducere cōelo tūr-

rim. Cōelōque attōllere mōlem.

ērināceus, Tez 1. Quātitas variat, & incerta est

ērinēos, erinos, f. gr. Sielérka wodna.

ērinnyś, ys, yos, f. gr. Niewiastā zla. Eine

von den höllischen Surien. Vota Dei, cōco

nec erynnias ore rogavi. Stat. epith: Tristis, fēralis,

insāna, nōdurna, āngvīfēra, fūrtialis. Stygia impā-

riēns, fūnēsta, rābida, imprōba, infēlix, vēsāna. phr:

Sāta nōcte. Tēnōbrarūm incōla. Cui trīstia bella,

iraque

terque insidiaeque, & crimina noxia cordi. in arma
flor. Quo gemitus vocat & saltem tollit erinny
ante minax. Postquam visa satis primos acuisse furo
res. Protinus hinc fuscis tristis Dea tollitur alis. ac
huc excivit stimulis furialis erinny. Quoque magis
infestor, discors bacchater erinny. Quatercia patet,
tera regnat erinny. u. Furia.

eriphorus, gr. Entedek 2.

erioxylon, gr. Bawelna.

eriphia, e, gr. Rozialek siele.

eripio, Wydzieram / Odermuie / Wyczerwam
i. 3. Wymuie. Abteringen. Eripit herentes.
adverso litore naves. Hor. syn. Rapios, praprio,
aufero, adimo, extorqueo, tollo.

erisma, a, e Gr. Zasteral.

erisma, atq, gr. Podpora.

eristalis, al. Erythrilla gemma candida ad inclinationes
rubescens. Plin.

erihace, es, gr. Rysa miedowa / Pszelnik

erihacus, gr. Gil.

erihales, Gr. Rozhodnik maly / eos in aliquo
adhibetur est Comae.

eritius, melius, Ericius.

eritudo, priscum, Tiewola.

erivo, as, Scigam woda.

erix, i, m, Jez ziemny.

erneum, Clasio smozone.

ero, futurum, & ejus periphrases, sub Bede.

ero, om, Siemianka / Rogoz / & sub Wor.

erodius, Gr. sub Czapl. erodo, wygrzywie.

erogatio, wydanie i. Szafowanie.

erogator, Podskarbi. erogatorius, Rozda
wajacy. erogito, wybadac.

erogo, wydanie i. wyproszam. Aufschellen.
syn. Largior, do, distribuo, dono, expendo.

erofio, wygrzyzenie / wygłodanie.

erofemas, Gr. Pyranie. Item Figura Oratoria.
Interrogatio. Cic. cum ad augendum al. quid interro
gamus nos vel alios. Aquila.

erofopagnion, gr. sub Grantomski.

errabundus, Bladny. Umbeschweiffig. Er
rabunda Iohis bestigia, Ec. Virg. syn. Vagabundus
vagus, errans, aberrans.

erraticus, errator, erro, om, erroneus. Blaz
kalgay sic / Huiar / Bledne / Zolnierz edbie
gag / Planeta. Was hin und wider wachst
Orbem interdicti, quam fix erratica Delos. O.

erratio, Erratum Bladzenie / Smylenie / W
stapienie / Blad.

errhina, orum, gr. sub Richawka.

erro, as, Omylam sic / Bladze / Blagam sic.

Erron fehlen. Excutimur cursu, at mediis er
ramus in undis. Virg. syn. Vagor, deflecto, aber
ro, devio. s. Aberro, Vagor, vel Pecco, labor, delin
quo, offendo, culpa succumbo. s. Pecco.

error, errantia, a. Blad. Fehler. Paulatin
vitia atq, errores exiit omnes. Juv. syn. Erratum,
peccatum, edmissum, culpa, mendum. epith. Du
bious, vanus, malus, gravis, remorarius, perplexus,
pravus, cecus, turpis, avius, devius, verecundus, in
delebilis, inextricabilis. s. Peccatum.

Errangina, Sarasa siele.

erubesco, wstydz sie / Szapalam sic. Rorh
werden / sich schamen. Saxaq, roratis erubui.

se rossi. Ovid. syn. Rubeo, phr. suffundor. Rubor
ora, vultum, genas, pingit, notat, inficit, tingit, co
lorat, subit, succendit, perfundit, erubescit genas, o
ra verecundus tingit rubor. Manat conscius ore ru
bor. Incanduit ore, Confessus secreta rubor. Cum
plurimus ignem subiecit rubor. Flava verecundus tin
xerat ora rubor, erubuit Phaethoni, iramque pudore,
repressit subitque in vita notavit ora rubor, rursus
que evanuit, ut solet aer purpureus fieri, cum pri
mum aurora movetur, erubuit, gremioque pudor
desceit ocellis. Hac satis in tacita signa latentis e
rant illa verecundo vix tollens lumina vultu. Pu
dore. Stupido toris erubuisse aenis. Suspicio inge
nuas erubuisse genas. Erubere genae, toroque recan
duit ore ac si virginem suffuderit ore ruborem.
Non aliter quam poma solent, qua candida parte
parte rubent alia. aut variis solet uva racemis. Du
cere purpureum nondum matura colorem, avens
vultus, & sit in ore pudor.

erubescendus, wstydlivy 2.

erubescencia, wstydz.

erucas, Gorczyca / i. Gasiannica / Kobacy w

eructatio, Rzganie.

eructio, Rzganie wtrudam i. wybuchac /

Mowis glosno. Heraus werffen. Erigit

eructans scopulos. Ec. Virg. s. Eructio.

eructum vinum, sub vomit 2. vino posle

eructo, wyproszam.

eructo, Wypzoram.

erudio, Cwic / Vcz. Unterrichten. In pa
trias artes erudendus erat. Ovid. syn. Instruo, in
struo, s. Doceo.

eruditor, Vge sie. erudine, Vgenie. erudi-
tus, Vmieciennie.

eruditor, Vgenie kogo / Erigencie / Wauka.

eruditor, Erigencie. eruditus, Przejak.

eruditus, Vgeny / Vmiecienny / Diegly. Er-

fahren / gelehrt. Nil exactius eruditiusq; est.

(Phal.) Mart. syn. Dōctus, pēritus. 6. Dōctus.

erugatio, Wemarszanie.

erugo, as, Rozmarszanie / Wemarszanie.

erugo, is, Ryganie / Wybuchanie.

erugos, inis, Róża w zboju. (Groch)

eruilla, eruilla, eruilla, Cieciorła dika / non

etumpo. W / padam 1. 2. Wynikam / wyłam-

ie wysypka / wysypis sie / wylewam gniew /

wybila sie plomien / Buca sie placz / Gniew

wyrzucam / Pokazuje 2. Ausbrechen. Cla-

more erumpunt subito Sc. Virg. syn. exeo, egredior,

ab eo, evado, cum sonita egredior, vi exeo. 6. Ab eo.

erunco, Pels / wygryzie.

eruo, Wyrwam / wykopam / wylupie 2.

wyspetac / wygryzac / wyrwac 2. Doby-

wam / Butry. Ausgraben / ausziehen.

Cornicum immeritis eruit ungbe genas. Prop. syn.

vello, evello, extirpo, effodio, vel diruo, everto. 6.

Eserto.

eruptio, wyścieka / wypadnienie / wyrzyska-

nie / wystopowanie / 6 sub Ciezanie.

eruptio pituita, Opice 1. 2.

eruptio sanguinis, Reworok z nosa.

eruptor, wyścieka.

eruius, us, wyrwanie. Ausgezogen --- Ra-

diebus eruita pinus. Virg.

eruium, Gasio wyka

E R Y

erynge, eryngium, gr. Mikolaiel ziele / 6

sub Bojy byt.

erysimon, Gr. Goryga polna / Tatarka.

erysipelas, atos, gr. Roza choroba / Rancet /

non Vgien piekielny

eryscephirum, Gr. Cienie.

Erythales, Plin. corr. Erythales. Erythace, Parr. corr.

Erythace.

erythraicum, gr. Grozyk.

erythranus, erythrocarpus, Blasz 1.

erythrinus, Gr. Jaz / Barp.

erythrococcon, gr. Granatowe iabko.

erythrodanus, Gr. Marzana.

erythrophthalmos, erythropteros, gr. Ploica

erythropus, odia, gr. sub Cierwonak.

erythros, Gr. Garbarkie drzewko.

erythron, Gr. Cierzem.

E S

es, pro Sis, Plant. es, pro soles, sub Wyplem.

esca, zob / Weta / Pokarm / Podniera. Spels

syn. Cibus, dapes, alimentum, pabulum. 6. Cibus.

Escalium, Escarium vase. Misa spota.

Escalis, Escarius, Pokasomow / Stolowy 1.

Escawy 1. 6 sub Stol iadalny.

Escendo, wstepuis 1. wsiadam 1. (piasty)

eschara gr. Strup. Eschardicus, gr. Stru-

Esit, pro erit, priscum. Fest.

esco, as, esse in edere Tem.

Esculentum, Sniedna riez / Potrawa.

Esculentus, Sniedny / Strawny 1.

Esculerum, Bukowina.

Esculeus, Esculinus, Bukowy. Vom Mi-

spelbaum. Vicerat Esculea capiebat fronds ho-

novent.

Esculus, f. Buk / Dob. Mispelbaum. Inter-

ea veteres, que porrigit Esculus umbras. Cal. Vicia

Esculus.

Esio, Jadam 1. 2. Esio, Esis, m, Wyryba.

Eseda, e, esedum di, Woz 1. Ein Wagen

Ractn. Belgica vel molli melius feret eseda

collo. Virg. epith. Belgicum, Aridens, multisdon-

rum, Britannum, curvum phr. Eseda concordes

multisdonora trahunt, Eseda calaris silte Britannia

legis

Esedarius, woznica, essentia, Istnosce.

essur, pro estur, editur, Jedza to.

esit, ab edor, sub Tem / 6 Rozgardzas stroja.

Esrix, f. Zarlok. est in pretio, Poplaca.

est in vouis, Jadam. est usui, Zgodzi sie /

Pozyceno jest.

E S U

esula major, 6 esula minor Sosnka 1.

esula latifolia, Czartowe mleko ziele. [stny]

esuriales seria, Post. Esuriatis, Gledny / Po-

Esuries, esuricio, Laktentie Hunger. Esuries

ignota cibos non posceret ullos. Alcim.

Esuriens,

E S U R I E N S
esuriens, esurio, onis, esuritor, Glodny.
esurigo, idem, & Glod.

E S U R I O, is, Łakne/ Przemieram 1. 2. Hung-
geren. Sustulit esuriens, minus hoc iucundus a-
micis. Hor. phr. Fāme prēmor, cōnficior. Lēta dē-
pērit ille fāme. f. Fames.
E S U S, us, Jedzā. Das Essen. Solennisq; novo
cultu deponitur esus, Alcim.

E T

E T, et autem, J. Vnd. natus & ipse Deus, &c.
Virg. syn. ac, atque, que.

et cetera, Idem, & Ostatek.

et id, et idipsum, et quidem, J co.

et quæ sequuntur. J co 3a tym.

et ut, Zwlaszcza.

E T E N I M, Bo. Danu/ flemar. nulla etenim mi-
hi te fors obtulit: optimus olim. Hor.

E T E S I A flabras, etiesia arum hi ab etiesias, a, m.
Gr. wiatr corozny.

E T E S I A C A vitis, quæ Etesijs variat, Plini.

E T E S I U S, Corozny.

E T H I C A imago, statua. Obraz jymy.

E T H I C E es, gr. Obyczajow dobrych nauka.

E T H N I C U S, subst. gr. Poganiin.

E T H N I C U S, adiect. gr. Poganski.

E T H O L O G I A gr. Obyczajow wyrazenie.

E t h o l o g i a, Quintil. & Rutilio, est figura mores & affe-
ctus personarum exprimens.

E T H O L O G U S, Gr. Buglary/ & sub Obyczajow
wyrazenie.

E T H O P O E I A, Gr. Obyczajow wyrazenie.

E T I A M, Tosi/ Wszem/ Tak/ Jeszcze/ Chocia
Agniewasz sie? Auch. nunc etiam pecudes
umbras & frigora captant. Virg. syn. et, ac quodq;
pariter, similiter.

E T I A M D U M, etiamnum, etiamnunc, Pocy.

E T I A M, atq; etiam, Pitnie,

E T I A M, Az/ Chociazby. etiam tunc, Jeszcze

E T I A M, Obschon. syn. Licet, quamvis, quan-
quam.

E T Y M O L O G I A, Gr. wyklad. apud Grammaticos
pars artis, dictionum singularum originem, discrimi-
na, proprietates explicans. Varro disciplinam ety-
mologicam, seu de origine verborum, appe. at

E T Y M O L O G I C U S, etymologus, gr. wykladacz.

E T Y M U M, Gr. Wyklad.

E V A

E V A C U A T I O, Wyproznianie.

E V A C U A T O R I A B. sub Cyrograf.

E V A C H O, Wyprozniam. Aufheeren. **E V A C U A T**
quod culpa gravat, truncata libido. Ar.

E V A D O, Wchodze 1. 2. Vciekam 1. wybiegam 1.
2. wychodzi 3. wybiegam 3. State sis/ &
sub Na dobre/ wylegam se. Entgehen/
entriennen. Exsuperatq; jugum. Sylrag. evadit o-
paca. Virg. syn. Fio, vel exeo, fugio, aufugio, ex-
cedo, erumpo, vel effugio, vito, evito, declino. phr.
Hostibus elabi. Casus evaserat omnes. Tene aspicio
tantis ereptum, nate periculis? eripui melotho, & vin-
cula rupi. Hostes, vincula, periculum effugere. Vin-
clis se expedire. f. Ab eo.

E V A G A T I O, wybieganie/ Błakanie/ Buianie.

E V A G I N O, Dobywam miecza.

E V A G O R, Bujam/ Odstepuis od rzeczy/ wy-

hoczyc/ Rozlewa rzeka/ Sierzy sie/ Rozra-
stam se. Herumb laufen/ aufschweissen.

syn. Vagor, erro, divagor. f. Vagor.

E V A L E O, evalesco, wyradza sie.

E V A L L E F A C I O, wyrzucam 1.

E V A L L O, a, wyrzucam. evallo, i, idem & O-
palam/ wypycham/ wyrzucam 1.

E V A N E S C O, Wschodzi/ Taje/ Znikam 1. Vstaje

co/ wywierzec 1. 2. Spelszo 2. Verschwin-

den/ vergehen --- In tenuem (x oculis evanu-

it auram. Virg. syn. Vanesco, exeo, excedo. phr.

Oculos fugio, u nbris me cōdo, ex oculis fugio, re-

cedo, dilabor, me subtraho, prōripio. Tenuēs fugio

ceu fumus in auras. Mōrtales vifus medio sermōne

reftituit. & prōcul in tenuem ex oculis evāuit ūm-

bram. effugit imago pār levibus vēntis, volucrique

simillima somno. Dixit & ex oculis subito, ceu fu-

mus in auras. Cōmillus tenuēs fugit divēsa, nēq;

illum prēnsantem nēc quicquam umbras, & multa-

volentem dicere prætēra vidit. Tē frustra cōm-

prēnsa mānus effugit imago.

E V A N G E L I A, orum, gr. Nowinne/ Podatek po-

stowi.

E v a n g e l i s t a, in ss. libri. Zwangelista. Der

Evangelist. Evangelista scripsit talia. [Iamb.]

E v a n g e l i u m, Gr. Zwantella/ Podatek. Stō-

liche Verkündigung. Clara Evangelij verbiq;

ardente lucerna. Alc.

E v a n g e l i z o apud ss. & profanos scriptores, bonum nu-

tium assero.

E v a n g e l u s, i. bonus nuntius. Pastori nomen ex ebentu dā-

pm apud Vāruū. evānīdus,

E V E

evān'dus, *Niszeigacy/ Marny/ Nierwóły.*
evānno, *as. Opalam/ wieie 2.*

Evantes orgia. Virg. i. celebrantes; Turneb. f. Evan. resonantes. Beroald. Bacchantes. i. Baccho canentes; cui Evan nomen. Servius.

evāpōrātio, wilgorności wyhodzenie/ wy-
mierzanie/ Ruzawá 1. 2.

evāpōro, Wywierzeć 1.

evāso, Wyprawięcie się.

evāsto, Pustofie. evax, *heq/ hu/ hup.*

eucaria, *gr: Cias 4.*

euchāris, itis, vel itos, *Gr. Przyjemny.*

euchāristia, *gr. Dzięka/ Sakrament. Das*
3. Abendmahl. phr. Coelestes epula. Sacta

libamina mēsa. Divina dāpes. Sālūtifera cēna.,
ēsa sālūtifera. Strūctis coelestia pabūla mētis. Sa-
cra mēsa mūnēra Chrīste tua, & sevi mōnīmēta,
dēlōris. Cēta sālus iūstis. Vita plis erit, atque eā-
dem mōrs sōntibus ēsa. ūno eodemque sālus sūet
atq; ē sōntē vēnēnum. Divinas libāte dāpes, libā-
te bēata pōcūla. Velatūmq; dāpis sub imāgine nū-
men. Hōc est cōrpus, ait, mēus hīc de vūlnere sēn-
gis fūndendus, cōmissa hōmīnum qui dīliat. Quā
pānis erat; quā vīni ēssēntia quōndam, fecit ut in
Chrīsti cōrpus, sārūmq; erūōrē trānsierit sūbito;
sālvis utrūsq; figuris.

euchāristicus, *Gr. Dziękowaniu fluzacy.*

euchīmus, euchylus, *Gr. Pośliny/ Smāgny.*

euclea herba, *Gr. sub Slawá*

eucrasia, *Gr. Zdrowie/ Powietrze.*

eudixōn, eudixus, *Gr. sub Alisterá 1.*

E V E

evēctus, *us, evēctio, Wywóz/ Podwodny list*
Ausgefahret. Morre tua mox athereas evēctus
in auras. Claud.

evēho, Wywóz/ Slawie. *Ausfuhren/ er-*
höhen. In pelagus rapidis evehat amnis aquas.
Tibull. syn. extollo, attollo, effero, promoveo.

evēhor, Wyiejdżam 1.

evēllo, *is, Wyrywam/ wyforzeniam/ wy-*
dzieram/ wybiłam/ Rwe 2. Abreissen. nec
quicquam cerno cupiens evelere plantam. Hor. syn.
Vello; convello, effodio, eruo, extirpo, extraho,
phr: imis radicibus eruere. arboris abstraxit moletm,
penitusque revulsam evertit. Radicibus eruta pinus
concidit. Viridemque ab humo convellere sylvam.
conatus, fundo & radicibus eruit imis. Solidoque
revellere dorso annosam pinum magno molimine
torcat. 6. Vello;

E V E

evēlo, *as, evelatus, eventilo, wieis/ 2. wy-*
wiewam.

evēnit, evēnio. *Trasfa sie/ Spada na kogo/*
Stacie sie. Es tragt sich zu. Evenit inq n-
rant vitia ut tua rursus illi. Hor. syn. Contingit,
obtingit, fit, accidit.

evēntum, Przypadek 2. Powodzenie.

evēntus, *us, idem, & Skutek/ Koniec/ Nies-*
zesęcie. Ausgang. Quisquis ac eventu facta
notanda putat. Ovid.

evērbēro, Wybiłam.

evērgāncus, *ē Gr. Wyprawiony/ Składany.*

evērgō, *ā vergo, wylewam. evērra, ha śmie*
ci. Everrator, Vmiatacy.

evērricūlum, Pomiotło/ Niewod/ Wlok/

evērrō, *is, Wymiatam/ wygazonę.*

evērsio, *wywrót/ Przewracanie/ Zburzenie/*
Spustofienie/ Pustofienie.

evērsor, *Wywrociiciel/ Obalacz/ Burzyciel/*
Pustoficiel.

evērio, *Wywracam 1. Przewracam/ Obá-*
lam 1. Umbkehren/ zerstören. Disjecitque
rates, evertitq; aquora ventis. Virg. syn. Verto, in-
verto, perverto, subverto, dekruo, diruo, demolior,
vasto, populo, depopulo: vi frango, deſicio, quā-
ritio, concutio. phr: Aequare solo: inclementia Di-
um has evertit spes, sternitque a culmine Trojam.
oppida, cum totis proſternere diruta muris. Muros
in planum effundo. Jam seges est ubi Troja fuit.
Præcipitemq; dedit turrim. Tormēta virique Mor-
nia diruerent, ferrumque, ignisque sōnaret. Phrygiæ
res vortere fundo cōnamur, ipse manu Thebas, cor-
reptaque moenia fundo, excutiam. versaque solo
super inacha tota effundam turres. Hic ubi disje-
ctas moles, avulsæque saxa saxa vides, mistoque
undantem pulvere fumum, Neptūnus muros in a-
gnōque amota tridenti Fūdāmēnta quatit, totāq;
ā sedibus urbem eruit. 6. Vasso, & Deicio.

evēstigare, Wyssperac.

evēstigia, Świecile stele 1. 2.

evēgalactum, *Gr. Mleczne ziele.*

evēge, *is/ heq/ Bawey/ Dobrze 2. Euge puch-*
sapias, djs depellentibus agnam. Pers. 6. Hortor.

evēgēx, Bawey.

evēgnōmōsŷne, *es, Gr. Łaskawości.*

E V I

evēbro, *wyrzucam. evictio, warunek/ Zw-*
ęcy/ Zastapienie 2. Odśanie.

evidens, Dowodny z. Jasný. Augenscheins-
 lich. syn. Clarus, perspicuus, constans, ma-
 nifestus, certus, apertus, non dubius.
 evidenter, Dowodnie/ Jasnó.
 evidētia, Jasnosc/ Bieznośc
 evigilo, Ocucam sie/ Cuiu/ Pilno co robis
 Pissa z. wyprawiam. Erwachen. Quos Au-
 dium cunctos evigilabit idem. Ovid. syn. expēgē-
 cio, vel expēgilcor, excitō, vel vīgilo, invigila.
 evileſco, Caniele
 evincio, Wiaże 1. Obwiesz. Binden.
 Puniceo stabis faras et iuncta cothurno. Virg. syn. Vin-
 cio, ligo, alligo, colligo, stringo, adstringo, con-
 stringo.
 evinco, Zwycięzjam/ Pokażmie/ Przewodzie/
 Przewyższam/ Odistnie/ Przepłynąc 2.
 Obsiegen/ überwinden. Exit, oppositasq; e-
 sicut gurgite molas. Virg. syn. Supero, vinco, debel-
 lo, expugno. 6. Vinco.
 eviratio, Czystzenie. eviratus, Biezaniec/
 Niewieści 2.
 evireſco, Zielenie sie/ wynikam.
 eviro, m. Bzeje, eviscerare wyprawoszyć.
 evirabilis, Vchronny. evitatio, Vście.
 evito, a vito m. Vchodze 5. Vermeiden. Of-
 fecit evitare bonam deperdere famam. Hor. syn.
 Vito, devito, fugio effugio, declino.
 evito a vita e. Sabitam 1.
 eulogia gr. Błogosławieństwo.
 Eum, pro coram prisce Fest.
 eumēces, n. Gr Balsam/ (szary)
 eumēces, m. Gr. eumenes gr. Bamiem wie-
 eunomia gr. Prawość.
 eunuchium gr. Gr. Salata 1.
 eunuchizo, gr. eunucho m. Bzeje 2.
 eunuchus, gp. Biezaniec/ Ein Verschnide-
 tener. Eunuchum ipse facit cupiens evadere da-
 mna Juv. epith. mollis, imbellis, rugosus, tener,
 evocati żołnierzy 4.
 evocatio, Wywołanie 1. wywołanie 1.
 evocator, Wywoływacz/ Popisowy 3. &
 sub Buncownik.
 evoco, Wywoływam 1. wywołam/ wolam
 Popisula żołnierzy. Herausruffen. Ero-
 cat, & multa terra madescit aqua Ovid. syn. V8-
 co, accio, excio, accerso, cico, vel excito, exulcito.

evoco sacra, sub Poświęcenie znieść.
 evoc, evoc, hu/ hcy.
 evolo evolito, wylatam/ wypadam 3. Auf-
 fliegen/ wegfiegen/ --- Madidi notm eva-
 lat alio Ovid. syn. avolo, fugio, effugio, exco, ex-
 cudo erumpo.
 evolo, a vola, i. eripio e manu in Cistellaria,
 Spro Peiotaro, legit Rob. Steph. kitiose. corr. a
 volo. m.
 evolvero, Rozwijam/ Rozplatam/ wyrazam/
 wywalam/ wymiślam/ wysperac/ rozwijam
 wyracam 2. 6. wysłinnąc sie/ Warrui/
 Owarzam 1. Zwiłam/ 1. Aufwalszen/
 Aufrollen. Et mecum ingentes oras evolvin-
 belli. Virg. syn. Vólvo, pervólvo, expēdo, di-
 scutio, vel explico, expono.
 evolutio, Rozwijanie/ warrowanie/ Czystanie
 evomo, wyrucam 1. 3. wylewam 5. Ab-
 speyen. Tartarus evomuit, procures partesque
 beati. Vict. syn. Vomio, emitto, ejicio, egero, eru-
 do. 6. Vomo.
 evonymus gr, substant. an. Trzmiel?
 yuonymus, adioct. Léwy/
 E U P
 eupatoria, Gr. Rzepik.
 eupatorium, gr. Sadzic/ Rzepik.
 eupatolos, gr. sub Opal. & Bobek 2.
 euphonia, gr. Głosu brzmienie.
 euphorbia, euphorbium, gr. Miecznik ziele/
 euphrasia, gr. Świecznik ziele 1.
 euphrosyne, Gr. Wesołość/
 euphrosynum, Gr. Wolowy języcz ziele/
 Euplea Plin. corr. Euclea.
 Euros, al. epicoros, epichloros, gemma striata nucle-
 olisze similis Plin.
 eurinus, Wschodni/ eurinus ventus wieśc
 eutipi, hi voda przywiedziona.
 euripus Gr. Skop. Rumusowy row.
 euroafricus, wieśc południowemu poboc-
 gny ku zachodu.
 euroaquilo, Wieśc południowemu poboc-
 gny ku wschodowi.
 euroauster, wieśc południowemu poboc-
 gny ku wschodowi.
 Europa, Gr. Europá/ Tertia pars orbis, quā

nos incolimus. Non genitrix Europa tibi est, sed in
hospita sors, Ovid. epist. Dives, potens, fertilis,
ferax, Marcia, belligera, opulenta, fecunda, præ-
clara, culta, quæta, fecunda. pbr. Regna Europæa.
Europææ oræ. Magnorum genitrix Europa vir-
tum, frugum alitrix, vinique ferax, fecunda vir-
tum. Rôburque, decusque potens Europa
eurôtiæ, a. m. gr. sub Piesniel.

Eurus, Gr. Wiatr wschodnemu poboczny Eu-
ropie. Der Ostwind. Tartarus tur-
bo, atque infans fœtor Euro. S. syn. Vultur-
us. Eurus, Phœbeus Nubifera, ferax, nubifer,
pbr. Nubiferaque regna recessit. Eurus ab Aurora
populis nebulosus aëthel. Rutilo volat Eurus ab
ortu impiger, ubi nubifer Eurus. Nastraglum spar-
gens operit fræta. ubi trux inibilat Eurus. Flate-
ris Eurus ab ortu. S. Ventus.

Eurythmia Gr. Proporcey 1. Jest oratorffi
eurythmus, Gr. sub Pulo/
euschème, è Gr. Grézy/
euschème addiuit. Uprzegl postawe/
eurythlos Gr. Wzylarad/ & sub Zylarowac

nie/
EUT

euthéristron, Gr. Baisam/ euthygrammum,
Gr. Prawidlo/ euthymia, Gr. Spokojność,
eurapelia Gr. Zatrówność.

evulgo, wydacie raiemnice/ wydacie kôsi/
evullio, wyrwanie/ euzomos gr. Gorczyca/
Ex Ob/ Od kogo/ 3/ ze 1. według/ &
sub Wyednik przeſly.

ex abundant, Nad wowy/
ex aquo, Rowno/ Rownie 1. Sprawie
bliwie.

ex arte Strugnie/ ex asse Zupelnie/
ex-consul, ex consule, sub Wyednik przeſly

ex dentuntiaio, Opowiednie/
ex improviso, Zniechagla/
ex industria, Wmyslnie/
ex inopinatio, Niespodziane/
ex insidiis, Zdradliwie.

ex necessitate Poniewoli.

ex obliquo, Wzylarad/ & sub Zylarowac

ex ordine, Rolcia/ Porzadkiem/
ex insidiis, Zdradliwie.

ex necessitate Poniewoli.

ex obliquo, Wzylarad/ & sub Zylarowac

ex ordine, Rolcia/ Porzadkiem/
ex insidiis, Zdradliwie.

ex necessitate Poniewoli.

ex obliquo, Wzylarad/ & sub Zylarowac

ex ordine, Rolcia/ Porzadkiem/
ex insidiis, Zdradliwie.

ex necessitate Poniewoli.

ex obliquo, Wzylarad/ & sub Zylarowac

ex reuſo telo plaga, Rana kluzona/
ex suppositione, Zmownie/
Exaceo, Kwasiencie/
exacerbatio, Rozdrażnienie/ Drażnienie/
exacerbescos, Rozgniewac sie.
exacerbo, Dragnie/ Jazne 2,
exacon centaurium, è Gr. Centurya 2.
exacte wyprawnie/
exactio, wyciąganie/ wybieranie 2. wyrzu-
cenie/ wytwarzanie/ Dostonacosc/ Pobor.
exactor, wyciągacz/ Poborca/ wyganiacz/
wytonacz/
exactor supplicij, Bat.
exactus us, wyciąganie/
exactus, ti, wygnany/ Dostonacosc wytworny/
exactus ad libellam ad regulam, Rowny 2.
exacuio, Ostrze 1. 2. Zakończam/ Zacioscac/
Spitzen/ schärfpen. Exacuunt alii vallos,
furasque hircos, Virg. syn. acuo, acumino, S.
acuo S. aspero, exaspero, exacerbatio, bel excito, ac-
cendos incito, impello.
Rozdrzebam ozy.
exacuio, Ostrzenie/ Zakończanie.
exadversum exadversum, exadversus, Nad
przećpko/ 1. (Ham.
exadificatio, Budowanie/ 1. (Ham.
exadifico, Buduje 1. Dobudowac/ wypye
exaquatio, Pomiar/
exaquo, as Rownam 1. 4. Zrownac/ Ebe-
nen Exequamus aris, tamen etsi bella quierunt.
Luc.
exastuo, Goraco mi/ Palam 1. 2. wybu-
chnac/ Burzy sie/ Przychodzi morze/
wydacie niemia/ Sehr hitzig seyn/ brennen.
Hos igitur tellus omnes exastuet æstus. Lucr. syn. x-
rudo, flagro, ardeo, exardeo, ardesco.
Exassilatus, idem exsilatus sub Wzylarad tam.
exaggeratio, Sypanie/ wyniestanie.
exaggero, Przyczyniam 1. Rozszerzam 2. Er-
heben/ großmahen. syn. amplifico, exiol-
lo, bel aggero, congero, coacervo.
exagitator, Przegladowca Sydets.
exagito, Roztrząsam/ Obracam 11. Grac-
pamy Przegladowis. Hin und her treiben.
Exagitat nostros manes, scilicet & umbra, Prop.
syn.

syn. agito, vexo, divexo, insector, exerceo, jacto.
Exagium *e* Graco, wazenie.
exagōga gr. wynoszenie/ wywoż
exagōgicum, *e* Gr. Clo 1.
exalbesco, Blednieje/
exalbidus, Białasy/
exalburno, Biel odzieram z drewna.
exaltatio, Podnoszenie/
exalto, wywyżsam/ Erhöhen. *syn. attol-*
lo, extollo, erigo, tollō.
exaluminatus, Glancowny/ & sub Perlá/
Exambio, *i. ambiendo assequor.* Cyprian. Arnobi.
Examen, wielkość lięby/ Gromada ludzi/
Examen/ Izyszek u sal. Ein Im-
men oder Bienenschwarm. Item/ Er-
forschung. Sic tua Smyrnae fugiant exami-
na laxos. Virg. *syn. Discussio, vel agmen apum.*
vel Apes epith. iustum, equum, iniustum, iniquum,
severum.
examen apum, Roy pszof.
examen pullorum, Stado/
examinant apes, Roio sig.
examinatio, wazenie/ Bádanie/ Rozwaja-
nie/ Strucynium/
examinatus, Pilnie.
examinator, Bádacz/ Rozsadnik sub Sedisa
examino, Doświadczam i. Prosiwie/ Roz-
trzeszam/ wazę/ 1. Erforschen. --- Male ve-
rum examinat omnis Hor. *syn. Pēpēdo, expē-*
do, pōndēro, discūtio, exquiro: animo vōlvo, agito.
Examo. Plaut. corr. Hamaxo,
examurco, Alaturze/ Zlewam 4.
examulsim, Pod szur/ Wyrwornie.
exancio, Wylewam/ wypitiam/ wyzerpác/
wytrwác/ 1. Spráwuis/
Exanimális Martwy/ Zábiciągcy.
exanimatus, Przeletly/ Martwy/ Vmárty.
exánimo, as, Zábiciam 1. Przeszłam & sub
Niemoga 3. Sterben. Cur me querelis exa-
nimas tuis. (Alcaic.) H.
exanimis, exanimus, Bez dusze/ Vmárty/
Martwy/ Przeletly.
exanilatus, Sprácowány/
exantlo, Wylewam 1. wyzerpác Podéymus
ie 3. Prácuie/ wytrwác 1.

exaptus, Wwiazany.
exarchiāuros, sub Wzradnik prześly.
exardeo, exardesco, Rospalam sie/ Zapa-
lam sie/ Gniemam sie/ Rezniewac sie.
Záchciato mur sie. Inbrāstia sērn/ bre-
nen/ Exarsere ignes animo; &c. Virg. *syn. ē-*
xardēscō, iust ammor, ardēscō, ardēo.
ēxārēo, exaresco. exarēfio, Wiedne Spho
wywiodniec Vsyha/ Verdorren/ syn. arēo
arēscō, ēxarēscō, mārēo, mārēscō.
ēxārēno, Piaset odbieram/
exarmo, Odeymie brōn/ Zbroie zdzieram/
Pázury obcinam/ Vcieram rogow/ Odroc-
exáro, wyorac/ Záorac 3. Pisz 1. Zuspis-
gen/ Schreiben/ Ad fratrem scriptas exar-
illa notas. Ovid. *syn. Pingo, scribo.*
exarticulatio, Wwinienie.
exasciatus Gládk 5. (wiam 1.
exascio, Połosuje 1. Ociósuje 1. wypras-
exasperatrix domus, Ezechiel Apud LXX. i exaspe-
rans domus, Drainiczey v. Drainiciel/
exasperatur, Sili sie.
exasperatus, Rozdrażniony/
exaspero, Ostre 1. 3. Jarte 2. Odzieram
Erbitreten/ Quod si concussas Priton exaspe-
ret undas. Ovid. *syn. aspéro, exacerbo, vel exacio*
exauctoratus, wyszluzony/ żołnierz odprá-
wiony/ żołnierz wyrzutyony/ Odszucony/
exauctoro, wytrhowac/ Rospuszam woje-
sko/ Degrádownac/ Grez lassen. Atque Me-
gisfratus exauctorare vetustos M.
exaudio, Słesze 2. Vsyheć/ wysluchac 1.
Erhören/ sich erbitren lassen. Plane exau-
diri discernique articulatum. Luc. *syn. annuo*
pbr. annuo vōtis. Audio precāntem Vōtis adiūm
Aures prabēo precānti. Preces excipio, rātas habēo.
Prēcibus nōn avērtēre vultum. Dāre sē facilem vō-
tis. Verba exaudire precāntis. Vōtis favēre rogā-
tis. Prēcibus acēti, mōlliri. Aures prēcibus prabē-
re bēnignas. Pōstrēmis annuo vōtis Vānas nōn si-
nit tēse preces. annuē ēr nūtu tōtum trēmefecit o-
lympum sēd nullis ille mōvētur flēribus aut vōcē
ullas trāctabilis audit.
exaudito, wysluchanie. exauditor, wysluchac.
exaugeo, Przynnozam.
uxaugiratio, sub Sprofanowanie.
exau-

EXC

exangüro, Składam kogo/ Poświadczenie/
zniesie/ Sprofanować/ Degradować/ Skła-
dam z siebie.

exauriculatus, Użu obrzezanych/ wyswiecony/
exauspicio sub Vchodzie 1. exballisto, w. sirzelam
exbuo. exbuere in Pitianica 2. & in Napela-
niam/ exbuo. Napelniam.

excaco, Oślepiam/ Desj Gesichtu berau-
ben/ verblenden. syn. Caco, vel Caco.

EXCA

excalceatus, Bosak/ excalceo Zuwam/
excalceor, Zuwam sis excaldatio, Kapanie/
excaldor excalefio. Nysis sis Zagrzewam sis.

excalfefacio Zagrzewam e potius breve,
excalfefatio, excalfefatio, Zagrzewanie/
excalfefatio Zagrzewatocy/

excandefacio, Rospalam co/ & sub Droze/
canceps, sed potius breve.

excandeo, excandesco, Rospalam sis/ Ro-
zniewac sis/ wybuchnąć/ & sub gorgosce/
excandescencia, Gniw 1. 2.

excantatus, Wczarowany.

excanto, Czaruie/ Leknie/ Czarami prze-
wabiam/ wywabiam/

excarnifico, Trapie/ 1. excarnatus, Czy-
szony. excavatio, wydożenie/
excaudico, idem excodico. excavo. wydrażam.

EXCE

Excēdo, wychodzę 1. Przewyższam Vchodzie/
wyrastam 4. Odwloklo sis/ wyrasta sis/
Vmieram 1. wylewa z brzegow/ Przebie-
tam miarę/ Przewazam. Ent oder ausi-
weichen si iubeat patria damnatum excedere
terra. Mant. syn. Discedo, recēdo abeo, fugio, a-
vōlo vel morior.

excellens, Zaczny/ wyborny/
excellenter, Zacznie/ wyhornie/
excellencia Zaczność.

excellēdo es, excello i, Przewyższam. Et-
haben/ übertreffen. syn. Supero, praterēdo,
exsuperō, supereminēdo, praeſto emineō. phr. ante
alios praestantior omnes. Victorque viros superē-
minet omnes. Verum haec tantum alias inter caput
exulit urbes. Quantum lenta solent inter vibur-
na cupressi. Micat inter omnes Jullium sydus ve-

excellent, Zaczny/ wyborny/
excellenter, Zacznie/ wyhornie/
excellencia Zaczność.

excellēdo es, excello i, Przewyższam. Et-
haben/ übertreffen. syn. Supero, praterēdo,
exsuperō, supereminēdo, praeſto emineō. phr. ante
alios praestantior omnes. Victorque viros superē-
minet omnes. Verum haec tantum alias inter caput
exulit urbes. Quantum lenta solent inter vibur-
na cupressi. Micat inter omnes Jullium sydus ve-

excellēdo es, excello i, Przewyższam. Et-
haben/ übertreffen. syn. Supero, praterēdo,
exsuperō, supereminēdo, praeſto emineō. phr. ante
alios praestantior omnes. Victorque viros superē-
minet omnes. Verum haec tantum alias inter caput
exulit urbes. Quantum lenta solent inter vibur-
na cupressi. Micat inter omnes Jullium sydus ve-

excellēdo es, excello i, Przewyższam. Et-
haben/ übertreffen. syn. Supero, praterēdo,
exsuperō, supereminēdo, praeſto emineō. phr. ante
alios praestantior omnes. Victorque viros superē-
minet omnes. Verum haec tantum alias inter caput
exulit urbes. Quantum lenta solent inter vibur-
na cupressi. Micat inter omnes Jullium sydus ve-

excellēdo es, excello i, Przewyższam. Et-
haben/ übertreffen. syn. Supero, praterēdo,
exsuperō, supereminēdo, praeſto emineō. phr. ante
alios praestantior omnes. Victorque viros superē-
minet omnes. Verum haec tantum alias inter caput
exulit urbes. Quantum lenta solent inter vibur-
na cupressi. Micat inter omnes Jullium sydus ve-

EXC

117

lut inter ignes Luna minores, ipse inter primos
praestanti corpore. Turnus vertitur arma tenens, Et
toto vertice supra est. Quantum ipse feroci virtu-
te exsuperas, tanto me impensius aequum est con-
sillere. Tantum alios virtus tua praeterit omnes,
ante citos quantum pegasus ibat equos, ante alios
pulcherrimus omnes. Gradens supereminet omnes
Qua nihil in terris ad finem solis ab ortu Clari-
us (excepto Casare) mundus habet.

excelsa, excelsus Wysoko/
excelsitas excelsum, wysołość/ wspaniałość
excelsus, wysoki 1. 2.

exceptio, wyście 2. wymowienie/ wybicia/
nie sis Vchona prawna/ Odwlokła 2.

exceptiuis, Osobny 1.
exceptiuncula, Przydatek 2. wybicianie sis.

exceptio as, Chwyram 1. & sub wynossz 3.
exceptio sextu casu. Chybá 1. Oprog.

exceptior pisacy po kiem.
exceptorium, Podstawialny státek/
exceptorius Podstawialny & sub Podstawiam.

exceptus, wytrze/ Osobny.
Excedbro canem. Isaia 66. i. maffo, cerebrum excutio.
potest dici (nam apud LXX. haec non est) quod pro-
prie sonat, emedullo, sed & pro cerebro usurpatur.
Polon. Zabitem psa/ Leb psu roztrocám/ aź
mozg wypadnie/
excerno, wieje 2. Wsaczam/ prześiewam/
wypromiāt sis/
excerpo, wybieram 5. excerptio, Zbieranie.
excelsio, excessus us Zachwyconie wyscie
śmierć/
excētra Zmiiā/ Niewiastā sla. corripuit Cic.
mediam syllabam, alij producant.
Excalciare, i ara spoliare. Rhodigin. ex epigram-
mate in Poranum libertum Catulli furacem, quem
nummularius ara subtrahentem, & in calceos mitteren-
tem advertens, excalciabit Excalciabit.

EXCI

excidium, Excidio, Onis Butzenie Zbutzenie/
Zerstörung. Vidimus excidia, & capte supe-
rabimus urbi. V. syn. exverso, destruccio, ruina,
clades, strages epith. Miserabile, nefandum, cru-
dēle, immitē, lamentābile, Atēbile, lūstificam,
fūmans, inhūmārum, acerbū, commūne, imitēri-
tū, s. Ruina, Ebertio, Cedes.

excido, wycinam/ wyrzynam/ Butze. Auf-
hauen/ Rupibus excidunt, scenis decora alta
futurn

futuris. Virg. *syn.* Scindo, seco, excresco, exciando.
6. Scindo, Cado.

excido, wypadam 1. Wpuszczam 1. Chybła
ćo/ Zapamiętywam/ Wracam 1. 2. Wymy-
ka sie/ Zapamiętywam sie/ Aufpassen.

Excidet, aut auras tennes dilapsus obibit.
Virg. *syn.* Labor, collabor, procumbo, deficio, *phr.*
Excidit, et misero, voxque colorque fugit. Subi-
toque dolore collapsus cecidit. 6. Cado.

Exciteo, es sub Pobudzam/

Excio, is Porusam/ Wrusam/ Pobudzam/
Wymolywam/ Wszywam/ Budze Wzbi-
iam 1. Aufhin. beruffen — Animas imi
excire sepulchris Virg. 6. Evoco.

Excipio, Wyimuis 1. 5. Wyzwalam 2. przy-
mitać/ 2. Ochwyćć/ Wacuić/ Wymawiam
sobie/ Podeymuis 3. Przyskuchywam sie/
Właspis 1. Chwyćć 1. 6. sub Rłakam.
Aufnehmen. Inter & exciperet cali indulgen-
tia terras. Virg. *syn.* accipio, recipio vel sequor.

Excipula excipulus, Gratek/

Excipulum, Jar/ Excipius, Wytary/

Excisio, Wycinanie/ Buzzenie/ Zbuzzenie/
Wycinienie/ Pustoszenie/

Exciso, excisatus, sub Ranny.

Excisorius, Wyrzynanius *flu. qcy.* Excissatus
sub Ranny.

Excitare Rzeslo/ Jasnol/ excitatio, Budze-
nie Enal. excitator, Budziććel.

Excitatus, Bzest/ Głosny/ Bzysłowy/ Mo-
cny/ Osty/ 3.

Excito, Budze/ Pobudzam/ Porusam 2.
Pokiććam/ Niece Poddymam/ Podnosze
5. Wypycham/ Wyszawiam 3. Wzbilam 1.
Budute 1. Wzrzesam Wrusam 2. An-
treiben/auffmuntern. Ad delubra venit mon-
stratas excitat aras. Virg. *syn.* adhörtor, incito,
concito, accendo, stimulo, commoveo, vel erigo,
vel solor, consolor, vel expurgatio, suscito *phr.*
Somno membra resolyo. vel Vira restitudo, reddo,
a morte reduco Revoco sub luminis auras. So-
mnos abrupit cura salubres, expulerant somnos
hæc mea verba tuos. Quis matutinos abrupit
murmure somnos. Nere Anam somnusque relin-
quit, Evandram lux suscitavit alma, et matutini vo-
lucrum sub culmine cantus. Territus exurgit, fugit
omnis inertis somni.

Excitus, ab exciteo, excitus ab excito, Obus-
dzony sub Ocucam sis. Aufgebrachte
Strata excita inventus Lucan.

Exclamatio, Zawołanie/ Wzrast.

Exclamo, Arzyge 1. Podnosze głos/ Zawo-
ląc/ Aufschreyen. Tu miser exclamas, ut
Stentora sincere possis, Juv. *syn.* Clamo. proclamo,
conclamo, vociferor. 6. Clamo.

Exclaror exclaturus, Jasnietć/ Wziąsnia sie

Excludo, Wzwieram/ Wzłaczam Wyimu-
is 3. Wypycham/ Nie przypuszczam/ wy-
lega praf/ Wydziedniam/ Wyzwalam 1.
Wylupiććocy/ Rodze/ Ociććilćć sie. Auf-
schließen. Credit & excludit sanos Helico-
ne Poetas *syn.* arceo, abarceo, prohibeo, expello,
ejicio.

Excludor, Wylega sie/

Exclusio, Wylaczenie/ wyłacćć 2. Nieprzy-
puszczenie. exclusissimus Wyznany, exclusi-
ve sub Do piarku/ exclusorius sub Wyłacćć

Exclusus, Wyłagly/ Aufgeschloffen. Mani-
bus exclusos duro in certamine linquit. Virg.

excodico, Wytopywam/ Otropuis.

Excogitatio, Wymysł 2.

Excogitator, Wymysłacz.

Excogito, Wymyslam/ Erdenken/ ersin-
nen. Excogitavit homo sagax & astutus, (Scaz
M.) *syn.* Cogito, meditor, machinor, fingo, inve-
nio.

Excolo, uććwiczę Oczę/

excolo as sub Cadze/ Aufzieren. Inventat
aut qui vitam excolere per artes. Virg. *syn.* Co-
lo, exorno, expolio, accuro.

Excolumbro, as Plaut. Lamb. an. swidze/

Excommunicatio, Wylaczenie/ wymowlanie/
Rłakwćć 2.

Excommunicatus, Wyłaczę/

Excommunico, Wyłczam/

Exconsul, Burmistrz stary/ & sub Przedsul
stary.

Excquo, wymawiam/ wypalam 2. wymy-
slam/ wypoććć sie/ Dozwalććć cynis. Ro-
gen. Excoquitur vitium atque exundat inutile
humor. V.

no, Obus
brahe

os/ Sāwos
xclamas, ut
d. proclamo,

riā Snta sū
n Wyimu-
gam/ wy-
zwalam 1.
sū. Būg-
os Helico-
eo, expello,

Wieprze
exclui-
W yście
Sen. Mani-
Virg.

Sen/ et sū
utw, (Scaz
fingo, inre-

z. Inventā
g. syn. Cō-
videre?
wywołanie/

Przednik

z. wygna-
ynis. Ro-
dat inuili
excoria-

excoriatio, Odzieranie 2.

excorio, Odzieram 2. Schinden/ die Has
ur abziehen. pbr. ossa pelle exuo, nudo,
spolio. Pelle ossibus extraho, eripio, detraho adi-
mo. Viscera nudo. Tergora, pellem diripio coctis.
Pellis coctis, detracta ferarum. Clamanti cutis est
summos dirēpta pēr artus. Nec quicquam nisi vul-
nus erat, crūor undique manat: Dētrāque parent
nervi, trēbidaque sine ulla pelle micant vena: sā-
lētia viscera, pōsses, et pōllucētes nūmērare in
pēctore fibras. Tergora diripiunt coctis, et viscera
nūdant. Nūdare dirēpta pateant tua viscera pelle.
Excoriis Bestiis.

Excoris, Glupi Szalony 1. Thorechtig/ nā-
cisch. syn. Vēcors, stultus, amens, insipi-
ens, stolidus.

Excrementitius, Niepośily/ [cieg-
Excrementum, Gnoy 1. Plwociny/ Zbynie

Excreasco, wyrażam 1. Excretio, Odbyc 2.

Excretum Obsiewiny.

Excruciabilis Bicia godny.

Excrucio, Męz 1. Przetrza się/ Peinigen/
martern. Quare jam te cur amplius excruciet.

Catull. syn. Crucio torquē, vexo, āngo, conficio.

Excrucior, Gryze się/ Jalsis 1.

EXCU (zenie)

Excubatio, Excubitus, Niespanie/ Strzes-

Excubia, Straz 1. 2. Die wacht/ Interea

sigillum excubiis obsidere portas. Virg. syn. Cū-

stodes, epib. sollicita impavidz. pbr. Fidusque ad

limina custos pōnitur. Præbenda vigil custodia val-

lo. Noctem custodia dūcit insomnem ludo. 6.

Vigilo.

Excubicularius, sub Orzodnik przestę.

Excubitor, Stróż 1. Straznicky 2. Ein

wächter. excubitorque diem cantu pradiixerat

ales. Virg.

excubitorium, Straznica/

Excubo as. Straz trzymam Mam się na

pieczy/ Cuius 1. Cuiam/ Strzeż 1. Siebii

na łazcach. Wacht halten. Excubat, exer-

teque facit. Et. Virg. syn. Vigilo, excubias ago,

sum in excubiis, pbr. Vētibulum insomnes se vāti

timais pēr muros lēgio sōntia pēriculū excubat,

exercetque vices. Vigilservat custodia muros. Pōr-

ta m itatione tūci. 6. Vigilo.

excubularis, Zbieg 2. & sub wstato.

Excubo, Biegi 1. wyzostac/ wyzusto się/

Pisa 2. Drukuis/ wybitam 7. wylega piar/
wymagam co. Aufschmieden. Excudent alij
spirantia mollius. ara. Virg. syn. Cudo, procudo,
vel compōno, elucubro, vel elicio, excutio.
Excultata verba, Gellio, i abiecta, ab usu reiecta &
contempta.

Excultor, Procarz 3. Rusni strzelec/

Exculco, wyścagam/ & in wybitam 10.

Excultus, wygłosany Oshedosny/ Oshodny

Ogony.

excuneatus excuneo sub wyppham/

excitatus Brasny. wyrworny.

excitio, as wyrzucam 5.

Excurro, wybiegam 1. 2. wyściekam 2. Rozz

modis się/ Rozściaga się/ Dobiegam 3.

wynosi 7.

excursator, wyściekacz/ Eleat.

Excursio excursus us, wybieganie/ odstę

piante od ciegi.

Excursor, wyściekacz Hércownik.

excusabilis excusatus wymowki godzien/

Excusate, 3 wymowka/ ibidem,

Excusatio, wymowka/

excusatorium, wymowkoim służący/

Excuso, wymawiam 4. 5. 6. 7. Enschula

digen/ Excusatores non sollicitemus, amicos.

Juv. pbr. Crimine pūrgo, libéro eximo. Crimen

removēo ā cūlpa eximo Dā vēniām nōiōque ignō-

scē dolōri. Cūlpām p̄tēxit hōnēsto nōmine. Si

quā mēis fūerint, ut ērunt, vitiōsa libellis, excusa-

ta sūo tēpōre, lēctor, hābe. Cūlpa libērare, exi-

mēre nōcēntem.

Excusor, oris Rozlacz/ Sznicarz/ Drukacz/

excusse Pilnie excussio wybić Szczelanie 1.

Excussorium cribrum/ sito 2.

Excussorius in Przestiewany.

Excussus, Psal. 116. Filii excussorum, pro excussi, i. ex-

pediti, validi. Emma. Sa. ab excutio. apud LXX. u.

bi Symmach. habet i. iudentis filii, i. iuvenes. Scho-

liast. habet i. vincitorum, ligatorum, Polonus Ger-

tit. Virapiony. Bullarmin: Filios excusso-

rum, interpretatur discipulos & imitatores Prophe-

rum & Apostolorum, a mundo eiectorum & exul-

torum, fortes in perferendis persecutionibus & mor-

te, & triumphatores mundi & Diaboli.

Excusia, orum, Excusia 2.

Excusia i, wygłosany/ Wygłosany się/ Os

ciagam/

resasam co/ Terese 5. 5. Rozterzasam/ Włos
ce/ Ráchuie sie 2. Rozbliam 1. Zrucam 2.
Rzezzo 1. wybliam 1. 3. 10. 12. wytracam.
Auswringen/ ausschüttern. Excitiat Teucros
ballo Sc. Virg. syn. Discutio, agito, quasso, qua-
tio, deicio, sel elicio, excudo.
Excitior somno, Ocucam.
Exdecimo, as, Obieram 1.
exdorsuo, as, Plaram rybe.
Exdute, i. exuvia, priscum, Fest.

E X E

Exedo, is, Wyiadam 1. wygłodac/ Przeegry-
zam 1. Ausessen. Sive calens febris jactatos
exedit artus. Ser. syn. edo, absūmo, rōdo, corrō-
do, circūmōdo, cōsumō, cōnficio.
Exedor, Gryze sie/ Stasue sie.
Exedentulus, Bez zebow.
exēdra, exedriums gr. Siedzenie/ Stolec 1.
Forme/ Kāpitularz/ Sala.
exēfficio, Sprawie.
exēmplar, Model 1. Wizerunk/ Koncerfer/
Przyklad/ Przemalowany obraz/ Rstalt/
Exemplarz 1. Przepis/ Przykladny. Ein
Beispiel, Vorbild. Utile proposuit nobis ex-
plar, Ulysses. Hor. syn. exēplum, imāgo, spēc-
ies. epith: ūtile, imitabile, verum.
exēmplare, is, Przyklad.
exēmplaris, Wizerunkowy/ Przykladny.
exēmplarium, Eksemplar 1.
exēmpli causa, gratia, Na przyklad.
exēplum, Przyklad/ Rstalt/ Koncerfer/
Przepis/ Przykladny. (wolność.
exēmpilis, Wyjetny. exēmpio, wyiscie 1.
exēmpior, sub Rāmiznik. [iam 2.
exēmpius, Wolny/ wyborny/ & sub Przemiz
exēntero, Plaram rybe/ wykezyć/ wypatro-
szć/ wyprozniam/ Ogołóć. (sie.
Exēnteror, tr. propriam sume ex adivo, Gryze
exēo, Wychodz 1. 2. wyjezdżam/ wyrastam/
wschodz/ Roste/ wychodzi/ Puszcza sie zbo-
je/ klos/ Siysce/ Odwołko sie/ Vchodze/
Vmieram 1. & sub Na dobre/ Zapamiety-
wam sie. Aufgehen. Quamvis mula meis ex-
iret vltima septis. Virg. syn. ēgredior, abscēdo,
exēdo, discēdo, phr: excelsere adytis omnes. Lū-
cōque abscēdo vērēdo. 8. Abco.

exēquor, & exsequor, Wykonywam/ Os-
prawiam/ 1. Sprawuie 1. Powiadam 1. Po-
gzeb sprawuie. Vollenden. Iussa tamen di-
ham exequitur, classēq; rebist. Virg. syn. Perficio
cōnficio, pērago, absolvo, finio.
exērceo, Robiz 2. Obracam/ Prześlādny/
Bawie sie 1. Zaprawiam 2. Cwizze 1. 2. Nap-
muie komu/ Trzymam/ Daje na lichwe/ Tra-
pie/ trapi mie co/ & sub Nāgradzam Vben-
... Uterq; libens, censebos exerceat artem. H. syn.
Hārgo, vexo, sel trādo, prōfiteor. phr. Mēmbra
exērcere labōre. Pēr dūgos instrūxit mēmbra labōres.
exērcio is, pro exsarcio, sub Nāgradzam
exērcitium, exercitatio, exercitio, onis, Cwi-
genie 1. 2. 3. Roborā dla zdrowia/ Kompos-
zyca. Vbung. syn. ūsus, epith: assiduum,
sedūlum, indēssum...
exērcitissime, Biegle. [Kator,
exērcitator, Cwizyciel/ Nāuczyciel/ Rānol
exērcitatus, Cwizony/ Biegly. Geubr. E-
xercitatus aut petit Syrtis Noto. (Jamb.) H.
exērcio, as, Cwizze.
exērcitor, oris, Cwizyciel.
exērcitus, us, Woysko/ Zastep/ Cwizenie 2.
Wielkosć 1. Trapienie 2. Ein Ariegsheer.
... Dalapung exercitus omnis. Virg. syn. acies,
cōhōrs, tūrma, phalanx, āgmen. epith: infestus, trā-
mēndus, dūrus, fēvus, mināx, crūentus, inimicus,
pōtens, vālidus, phr. Campis exērcitus ibat āpērtis.
Fervēt cristātis, exērcitus ūndique tūrmis. Rūle-
vārtis exērcitus armis. acies stēit ordine cērtō. Pū-
gnācer equitum tūrmā, pēditumque cātervā. Cam-
po stēit āgmen āpērtō. implebant vālidās nūmēro
fo mīlite tūrmās. 8. Agmen.
exērcitus, is Cwizony/ wygosany/ Trwaly
exēro, & exsero, Wycyram/ wychylam/ 1.
wymiesam 2. wykladam/ Scawiam sie/ Os-
trzasam sie/ Dobyram mieczā. Zinaus
thun. Primus ab Oceano caput exerit Atlanteo.
(Spond.)
exērrō. Bładze/ & sub wystepuie 2.
exērsor, wygryzacz. exēsto, Pręz 3 rad.
exēsus, wygłodany/ wytrobiony 2. Ogłodany
Lochowaty/ Dupniasty. Zernagt/ aufges-
sen. Punicibusq; caves, exesq; arboris antro.
Exibulatus, Obnāzony 2. [Virg.
exsilatus, idem, & in Wykladam teks.
exho,

E X H

wam/ Oby
 adam/ Po
 ussa tamen d
 syn. Perfic
 Przesładuj
 321
 1. 2. Nay
 lichw/ Tra
 dam/ Vben
 artem. H. syn.
 hr. Membra
 cembra labores
 dam
 onis, Cui
 ta/ Rompos
 asiduum
 [Eator,
 iel/ Kapi
 Geabr. E-
 b.) H.
 Twięzenie 2.
 Artygheer.
 syn. Aeles,
 Infestus, tel
 us, inimicu
 ibat aperit
 armis. Rū
 ne certo. Pū
 tēra. Cam
 lidas número
 y/ Trwaly
 chylam/ 1.
 am sie/ O
 hinauf
 Atlanteo.
 rad.
 Ogłodany
 t/ aufgesch
 oris antro.
 [Virg.
 exfo,

E X I

322

mahnén. Auctor ego audiendi, sic exhortata re-
 linquit. Virg. syn. Hortor, adhörtor, exalto, incito,
 accendo, acuo. V. Hortor.
 E X I
 exicia, orum, Niozyce
 Exicco, Exico, lege Exsecro, Exfco. Exiet, pro exhibit,
 in SS libris.
 exigentia, Potrzeba 1.
 exigo, u, Wyciagam/ wyganiam 2. wypye
 Ham/ wyrucam 1. Prostruie/ Miarkuje/
 Przebyc co/ Dokonywam/ Opominam sie.
 wyrwac. Fordern/ austreiben. Exigat, &
 pulchra faciat te prole parentem. Virg. syn. Peto,
 posco, repesco, bel excludo, ejicio, expello, bel pe-
 rago, absolvo, conficio
 exigne, Skapo/ Trocha.
 exiguus, Trocha 1. Malosé 1. Krotkosé.
 exiguus, Trocha/ Malo ich.
 exiguus, Malý. Klein/ wenig/ gering. Et
 quambis igni exiguo properata maderent: Virg. syn:
 exilis, parvulus, tenuis, gracilis.
 exilicus, vel exulicus, wgnaniezy.
 exilis, Szguply. Dänn/ gering. In latere exi-
 les digiti pro curribus harent. Ovid. syn. Parvus, te-
 nuis, exiguus, gracilis.
 exilitas, Szguplosé/ Subtelnosé/ Malosé
 exilius, Szguplo.
 exilium, Wgnanie. Das Elend. Exilioque
 domos, & dulcia limina linquunt. V. epith: Dürum,
 longum, acerbum, turpe, infelix, infautum, amā-
 rum, infimé, querulum tadiofum. phr: Nōs patrie
 fines & dulcia linquimus arva. Regnoque domoque
 pellimur, ejectos ultimus orbis habet. Longa tibi
 exilia, & vastum maris æquor arandum. Diversa
 exilia & diversas querere terras. Auguriis agimur.
 Divum. Exilioque domos & dulcia limina mutant.
 fide Exul, & Exulo.
 eximie, Wybornie.
 eximius, Wyisty/ wyborny/ Oprzywileioz
 wany. Trefflich/ farnehm. Quattuor exi-
 mios præstanti corpore tauros. Virg. syn. egregius,
 excellens, præstans, præclarus, insignis, nobilis.
 Eximo. Wyimui 1. wywalam/ 1. 2. wyma-
 zui/ zwlaagam 1. Trawie Gas/ wyrucam/
 Przewracam. Herausnehmen. Nulla dies
 unquam memori vos eximet aeo: V. syn. Libero, sol-
 vo, expedio, tripio, bel auféro.
 exin, Zataz/ Porym. Derhalben/ dernach.
 syn. De-

syn. Dēin, dēinde, bel dēinde, Diss.
exinānio, *W. proz. am/ wyiterzyc/ czym*
czynis/ Pustofa.
exinānio, *wyproiniam sis/ Biegunka.*
exinde, *Porym/ Od tego czasu. Von dess*
wegen. Quisq. suos patimur manes, exinde per-
amplum. Virg.
Exinsulare, est exferere. Fest. priscum.
Existentia, idem Existentia.
existimatio, *Minimante/ Rozumienie z.*
existimatio, *Probiens/ S. d. 1.*
existimo, *Minimam/ Rozumiewam sis/*
Sadze o cym/ Rozważam i. Trzymam o
Kim/ Mam to za/ Mierz z. Wzje sobie.
Exagren/ das fās halten. Et bene procedit, bo-
aus ei, cum hac existimas. (Jamb.) syn. Pāto, sē-
tio, cēseō, iū dico.
existo, & **existo**, *Iestem i. s. Pochodis*
z/ wyntam/ wznuram sis/ wydale sis
co/ wchodis/ wychodis i. Zauca sis chorobā
syn. emineo, exurgo, prōdeo, appareo, exōrior, bel
sum.
exitium, *Zatręcenie/ Zgubā. Ein Verder-*
ben/ Untergang. Imminet exitio vir conjugis
illa mariti. Ovid. syn. Clades, strages, pēnities. e-
pith: Dūrum, fūiale, crūdele, triste, infādam, mī-
sērabile, grāve, fletibile acerbū. m. pbr. agris tēpēstas
tūlit exitium. Fœmina Trōjæ artūlis exitium, vide
Ruina.
exit in folia, *Rozwila sis.*
Exitu atas, *Zgrzybiałość.*
exitibilis, **exitialis**, **exitiosus**, **Exoditwy.**
Exoditwy, *Dumq. manu tentat trahere exitia-*
bile telum. Virg. --- Donum exitiale Mineræ. Virg
Tu, ne quid petes exitiose, vide. Mart.
exitus, *us, Boniec i. z. wyscie i. z. Skurek/*
Obbyr/ Zamiętnienie/ Smierć. Ein Auf-
gang. --- Docuit post exitus ingens. Virg.
exitus is fuit, *Nā tym stanęło.*
exiuro, *Przyśięgam i. exlēcēbra, idem elecēbra.*
exlex, *egn. Prāwu niepodległy/ wolny z.*
Swowolny.
exlibertus sub Wyzwolańcow syn
Exmat, āru. Arnob. pro castrato. Pecudes sunt exmares
Exmatres legit Meurs. i. sine matre.
exobritus, *sub wykoprywam. exobsecro, Proszę*
exōche, *es, Gr. Zagnosć/ wybor*

exōcoetus, *gr. subst. Rybā ładowa*
exōcoetus, *adict: Niespiący domā*
exōculatus, *Siępy.*
exōculo, *unde exoculasso, pro exoculavero, Sub-*
funditus apud Plaut. Oślepiam.
exōdiarius, *Arctosilnego co*
exōdium, *gr. Boniec/ wyscie z. Bonanie i.*
Skonanie/ Arctosilnego co
exōlesco, *Niszęcie/ Slabiecie/ Starcie sis/*
wyradza sis/ wystarcie sis/ wywiecie z.
wyrodził/ Starcowiecki/ Sodomczyk
Veralein/ abgehen. Quam nullo sacer exola-
scet abo. (Phal. Stat.)
exōletus, *Młodzieniaszek/ Dorosły/ wyrle-*
czący z. wyrodził/ Starcowiecki/ So-
domczyk. Verale. Stat exoletus suggeritque
ruandi. (Jamb.)
exōlvo, & **exsolvo**, *Rozwizuię/ Długi pła-*
ce/ Rozpętać/ wyrwalam i. Placę i. Odpu-
szam/ Ogręciam/ & sub Dyspensować.
Aufflösen. syn. Sólvo, expēdio, libéro.
exōmis, **exōmum**, *gr. Sędat.*
exōmphalum, *gr. sub Papę*
exōneratio, *Wyproinianie z.*
exōnēro, *Wyproiniam/ Wlzywam/ wyrnu-*
cam i. wyrwalam i. Entledigen. Possimus
impositis caput exonerare tenebris. Ovid. syn. Lēvo,
sūlēvo. pbr. ōnus, dēpono, sōlvo pōndere corpū
libéro, exīmo. Pōndera pōno, dēpono, exōcio,
abjicio.
exōptabilis, **exoptatus**, *Pozadany.*
exōpto, *Zędam i. żyję. Zękllich wōn-*
schēn. syn. ōprio, pētopio, cūpio, dēsidero,
vōlo. vide Opto.
exōrabilis, *Uproszony z. Łacny do uprosz-*
nia. Erbittlich. Gaudia cum parvū, non ex-
rabilis auro, Hor.
Exōrabulum, *Proszba. exoratio, Uproszanie*
exōrator, *Uprosziciel. exōrbitō, Vstypuis*
drogi. Exorbo. Plaut: corr: exorbeo.
exōrcismus, *gr. Zāklinanie z. Poprzyśiężenie/*
exōrcista, & **exōrcizator**, *m. gr. Zāklinacz*
exōrcisso, **exōrcizo**, *gr. Zāklinam/ Lekwić*
Exōrcizatio, *Zāklinanie z.*
exōrdior, *Poczynam. exōrdium, Pogotē,*
exōriens, *exōriens.*

EXO EXP

exoriens, exortus, *m.* subst. wſchod ſłońcá 2.
 exorior, wſchodzie 2. wynikam/ wſchodzi/ Ro-
 dii ſie/ Pochodzie/ wſchyna ſie/ Poczynam
 Pomſtaie/ Poczyná ſie. Entspringen/ auff
 geben. exoriare aliquis noſtrú ex oſſibus ultor.
 Virg. ſyn. orior, tgrédior, náſcor, emérgeo, exúrgo,
 exormiſtos, *gr.* Wegor; morſti
 exornatio, Pieterzenie/ Zdobienie/ Odbóá
 exornator, Pieterzyciel/ Zdobiciel
 exornatus, Strojony.
 exorno, Zdobie 1. 2. Pieterze ſie. Zieren/
 ſchmücken/ ſyn. orno, adorno, apparo, in-
 ſtrúo, decolo.
 exoro, Oproſham/ wyſlektác. Erbitten
 Exorat pacem Diabſum, vitiaſq; reſolvit. Virg. ſyn.
 Placo, ſedo, mitigo, lenio, vel oro.
 exorſa, orum. exorſus, *m.* Poſagret
 exorſivus, Wſchodni
 exorſus, exorſis, adiect. omne. Beſkoſt/ Nioeſie
 ſia rybá. exorſ, ſubſt; *m.* Węz rybá
 exorſulatio, Calowanie. exorſulor, Caluiſ
 exorſatus, exorſis, *m.* Beſkoſt
 exorſo, *as.* Rámienie wybieram/Platam ry-
 be/ Roſci odbietam/ wybieram/ wybítam/
 Obliam gebe
 exorſes, *a.* *m.* *gr.* Alkierz. Exorſtra, *gr.* wſwob
 exorſus, Brzydki/ Nienawiſtny 2. Verhaſá
 ſig. --- Si nondum exorſus ad unum. Virg. ſyn.
 Perorſus.
 exorſus ſum, illum. Nienáwidz
 exorſicus, *gr.* Cudzoziemſti
 expallo, expalleſco, Blednieie. Inſiam
 Expalliatuſ, ſub Obnáżony. Expallio, *as.* Ob-
 expalpo, Wyludzam/ wyſlektác/ wybádác
 Expalpónides, *a.* *m.* Græco more fictum, ſub Wy-
 ludzam. Expanditor, Roſpoſcierác
 expando, Roſpoſciétam co/ Roſciégam co/
 Roſtaçá paw ogon/ Rozwiá ſie. Auſſipans
 nen. ſyn. Pando, explico, expóno, apério.
 Expando, *is.* Plin. lib. 2. c. 27. Sidera ad normam expá-
 dere. i. (ſi vera eſt lectio) diſponere, expandere, alia
 lectio, ad nomen expungere, i. ſtellaſ ad ſidera redi-
 gere & annumerare, ac nomina ſingulis reddere. Da-
 lecamp.
 Expapillatuſ, Obnáżony do pierſi

R r

EXP

Expapillo, Wykladam teſe. Expartuſ, Wętoſ
 Expato, *as.* Wypadam/ Wyſtepuje. (Oſily.
 Expatro, *as.* Przemárnowác,
 Expavéſcio, Przeſtraſham, e potiuſ breve.
 expavéo, expavelſco, Przelektác ſie. Sich
 von Furchr enſehen/erſchrecken. Fratrem ex-
 pavéſcat frater, & natum parens, (Jamb.) S. ſyn. Ti
 méo, méruo, pavéo, véreor.
 EXP E
 Expectoro, *as.* Wyzucam 1. 2. & in wypyſham
 Expectiliatuſ, expeculio, ſub Ogolocié
 expedio, Spráwuié 1. Doſonywam/ Wy-
 zwalam 1. Wyzwám 2. Wywiſlác/ Vprzo-
 tam/ wyprawiam/ Dobywam 2. 3. Gotuié/
 wybrngé 2. wypowiádam 1. wybieram 2. Po-
 wiádam 1. Roſpétác/ Réſolwować ſie/ Opa-
 prawiam 2. Odpowiádam 1. Pláç 2. Ocy-
 ſciám/ Vlecniam ſie. Entledigen/ auſſ-
 richren. Expediunt tonſiſq; ſerunt mantilia vel-
 lis. Virg. ſyn. Sólvo, libéro, exímo.
 expedit, impoſonale. Poſyreczno teſt/ Potrze-
 expédite, Roſtropnie/ Lácno. (bá teſt.
 expeditio, Wyprawá 1. 2. Ruſenie poſpo-
 lite/ Spráwowanie 1. Ein Rriegzug/ Auſſ-
 ferrigung. Nam quiſ praſidis expeditioné Phal.
 Expeditionáliſ, Nadroiny/ & in Wyprawá 1.
 expeditum eſt, Lácno teſt
 expédiuſ, wyprawny/ Lácny. Geruſt/
 Wegfertig. Terminuſ curiſ vagoſ expedituſ. S.
 expello, Wyganiam/ wypyſham. Auſtreis
 ben. ſyn. Pello, ejicio, deſjicio, exígo, dē-
 ſurbo. & Pello.
 expendo, Odwážam 1. Pomietzam/ Rozwá-
 jam/ wáże 1. Przyplacam 2. Wędaie/ Roz-
 traſam. Erwágen. ſyn. Póndéro, vel ex-
 ſólvo.
 expenſa, *a.* expenſum. Wędarek
 expenſi latio, relatio. Ráchunek
 expenſo, *as.* Wędaie 1. wpisuiſ w rejeſte 2.
 Nággradzam
 expergo, expergéſcio, expergiſco, Budz /
 e anceps, ſed ſapiuſ breve. Erwecken. ſyn. Ex-
 pēgeſcio, exáito, ſuſcito. & Exáito.
 expergéſio, expergiſco, expergiſcor, exper-
 gor, Ocucam ſie. Exper-

Expergificum carmen, Synal.
Expergificus, Budzacy. Expergite, Pilnie.
Expergitus, ti, sub Cucam sie.
experiens, Biegły.
experientia, Biegłość/ Doświadczenie.
Erfahenß --- Ingressus hominum experientia cepit. Virg.

experimentum, Doświadczenie/ Sprutka.
Versuchung. Et experimentum cape. [Iam Dim.] Pr.
experior, Doświadczam i. Probuje, Postępuje prawem/ Waże sie z, Bostwie sie s kim/ & sub Przemyieram i. Erfahren/ versuchen. Tegna cava, & pictos experiere mentus. Prop. syn. Tēto, aggrēdior. pbr: Nihil inēptum, intētātum relinquere, Cūcta prius tētāda. Quid tētāre nōcēbit? Tētāre Tēthin rātibus. Pēr vārios ūsus artem tēpēriētia fēcit. ānīmum tētāre pēcādo.

Experitus, i. imperitus, Nieuczony.
expertus, sub Podcinam z.
experrectus, Czerstwy/ & sub Cucam sie.
expers, adiect. omne Nieuczesnik/ Nieuczony/ Nieświādom/ Prozen/ Bez Prepositio, & sub Świādom. Tpers cibus Nā ego.
expertio, Doświadczenie.

expertor, ori, Świādom
expertus, Świādom/ Doświadczeny/ Biegły
expētendus, Požadany. [dam.]
expētēscō, expētēssō, expētēssō, zycze/ zę
expētīt, Trafia sie/ Przypłacam/ & sub Pōwodzi sie.

expētīvit nequiter, sub Niepōslo mu.
expēto, u, Proße i. żądam i. Trwam i. Żwalam z. Saft begehren. --- Toto nitidissima salu expetitur coniux, Sc. Ovid: syn. ōpto, exōpto, cūplo, dēsidēro. s. Opto.

E X P I

expīabilis, Ozyściálny.
expīamentum, expīatus, us, Ozyściēnie.
expīatio, idem, & Odwraćanie.
expīatrix, Bábá/ Czarownica z. (ciel.
expīlātio, Wylupienie. expīlator, Wylupiz
expīlo, Wylupisz i. z. Berauben. Expīlatz, genis oculos: facit ira valentem Ovid: syn. Diripio, spīlio,

expīlo, Obeywam. expingo, Młaiuis.
expīnso far, Młoc/ wybilam/ Odulam.
expīo, Ozyściām z. Odwracam z, Odwracowac/ Poświęcenie inieść/ Przypłacam i. Poświęcam inowu/ Zabobonami opatrzyć/ Obchod sprawuis. Reinigen. Expiare, seu poposcere. (Jamb. put.) Hor. syn. Pīo, pūgo, dēleo.
expīo injurias, scelus, Mszę sie.
expīscor, Dowiaduis sie/ wybadac/ an Wyślanabilis, Wyrozumny z. [wiam.
expīnātē, expīnātūis, Jāsno/ Wyrozumnie
expīnātiō, Wyklad i. wymawianie.
expīnātor, Wykladacz.
expīnāto, Wykladam. Auflegen. Quam dūcum tuūm ais fuisse istūm, explana mihi. (Jamb.)
Vide Explico.

explāto, Werywam i. wywracam/ wyćinam
explēbilis, Nāscony. explēmētum Dopelniam/ Dokonywam/ Zaczękam i. Nāscam i. Rownam i. Dogadzam i. z. Zlewam/ Nōjadam sie/ Do woli Nābiegalem sie z. Czynię sumā/ Nāzyl sie. Erfüllen. Discedam, explebo numerum, reddarq̃ue tenebris. V. syn. implēo, ādimplēo, cōnficio, pērficio, ābsolvō, pērago, vel sātūro, sātio.
explēto, Wypelnienie/ Nāpelnienie/ Nāscentie.

Explicata Coniunctiones Quidē, Autē, Tāmē, Quē, Porro Sc. Carisi. Donat. Probata
explētus, Nāscony/ Dolożny/ Zupelny/ Dofonaly. Erfüller. Nam simul expletus dapibus somnoq̃ sepultus. Virg. syn. implētus, vel sātūratz, sātūratz.

explicābilis, Wypowiedziāny explicātē, Jāsno z. explicāto, explicātus, us, Rozwinięcie/ wyklad. explicātor, Wykladacz. explicātus, ti, Jāsny z. Explicit, Rōżny sie.
explicītus, Łacny/ Jāsny z. & sub Dokonywam. Erklär. Versibus explicatum est omne duobus opus. M.

explico, as. Wykladam z. Rozwitiām sie/ Rozpościeram/ Roztęga paw ogon/ Odprawiam i. Sprawuis i. Wypowiadam i.
Orwe

Exposam 1. Exyam 2. Exklären, Item/
auswählen. *Explicit vino contracta seria fron*
tu. Hor. syn. Promo, pando, evolvo, expono, apē-
rio, explāno, interpretor. pbr. Totam rem ordine
pādo. Fert animus causas tantarum expromere rē-
rum, expēdiam dictis; & te tua fata docebo. Fas
mihi Grajorum sacra resōlvēre jura.

explico frontem, wesele sie/ wesoło pātrze
explōdo, wypyham/ wyrzucam/ wysskac/
Odrucam 2. Mit Handklopfen antreiben
Quin etiam gallum noctem explodentibus alis. Lucr.
explōrātē, Zapewne/ exploratō, wiadomo.
explōrātio, Doświadczenie/ śpiegi,
explōrator, śpieg Ein Aufspäher. Explo-
ratores equitum lebia improbus arma. Virg.
explōratorius, Spiegler ski.
explōratum est mihi, exploratum habeo,

Wiem pewnie,
explōratus, Doświadczony/ Pewny.
explōro, Doświadczam 1. Dowiaduje sie/
Rozuię 1. Macam/ śpieguie/ Opacuię 1.
Przymierzam/ & sub Raduis sie 2. Erz
künden/ aufforchen. Explorare labors mihi
inssa capeffere fas est. Virg. syn. inquirō, exquiro,

EXP O

Expōlio, Peleruię/ Cwige 1. 2. Wyprawiā.
Pisę 2. Gładie. Aufstreichen/ aufputzen.
Quare etiam quedam nunc artes expoliuntur. Lucr.
syn. Pōlio, pēpōlio, tēcōlio, tēōno, accūro.
expōliuio, Pelerowanie.

expōlitus, Wyprawiony/ Gładzony/ Wę
gōsany/ Odbobny/ Gładny. Aufgeputzt
Arida modo pumice expolitur. (Phal.) Catul. syn.
Pōlitus, tēcūltus.

xpōno, Wykladam 1. 2. wystawiam/ wysa
diam/ wyrzucam 1. wypowiadam 1. Rozpo
wiadam/ Powiadam 1. Porzucam. Aufles
gen. Vestibus exponi tragicis res comica nō vult.
Hor. syn. objicō, vel explico, vel expromo.

expōpulatio, Pustoszanie.

expōrrectus, Niemaszyczny.

Exporgo, expōrrigo, Sciągam rękę/ Roscią
gam/ wydąta.

expōrrigo frontem, Wesele sie,

expōrtatio, Wynoszenie/ wywoz/ wynanie.

Expōrio, wynoszę 1. wywożę.

expōlco, Żądam 1. Proszę 1. Noble sie.
Zeischen/ fordern. syn. pōlco, pēio, pō-
Expōitē, Jasno. (Kulo.)

expōitio, wyklad 1. Rozumienie/ Porzuce
expōitiuis, Porzucek. (nie.)

Expōitiuis status. sub wyklādacz.

expōitus, wystawiony/ Nawiętrzny/ Pos
expōitit, sub Wykladam 1. (spolity.)

expōitūlio, Vskarżanie/żalowanie/żalobā

expōitūlo. Vskarżam sie 2. Modle sie 2.

Erfordern/ zanken. syn. Quēror, cōn-

expōrum, sub Prziadam. (quēror)

expresse, expressim, wyrzanie.

expresio, wyćiskanie/ wylaczanie/ Cādze
nie/ Pompā wodna.

expretus, Doświadczony, Prozen.

exprimo, wylaczam/ wyćiskam/ wyrazam/

1. 2. Tłoczę 2. wyciam/ wydieram/ wy-
powiadam/ Drukuję/ Muję/ Męczę 2. Tra-

fiam tēgo/ wymawiam 1. 2. Aufsprehen/
aufstrucken. Exprimet, & molles imitabitur co-

re capillos. Hor. syn. tlicio, vel expōno, explico,

expādo, vel ttingo, imitor, rēpresētor.

Exprobrabilis. Proverb. 18. apud LXX. sed c. 25. Verbum

exprobro à quo exprobrabilis sum, seu probro; expro-

bratione dignus. Narzazania/ Vragania go

expōbratio, Vraganie/ wyrzucanie. (ony)

exprobrator, sub wyrzucam nā ozy.

exprobro, wymawiam tōmu/ wyrzucam.

expromissio, Rekoizstwo.

expromissor, Rekoymia.

expromitto, Obiecię 2. Rege/ Biorę nā sie

expromo, Dobrywam/ wydąta 1. wyrzucam 2.

Verweisen/ fürwerffen. Est aliqua ingrato

meritum exprobrare voluptas. Ovid. syn. objicō,

expōno, objacō.

wymawiam 1. Trawię 2. Heraus ziehen/

herfür thun. Compellare virum, & maest ex-

promere voces. Virg. syn. Promo, profēro, expōno,

dēprōmo.

expromptus, Pratk. expūgnabilis: Dobryy

Expugnassere, sub Dobrywam. (ciel)

expūgnatio, Dobycie. expūgnator, Butryy

expūgnator pudicitie, Gwałciiciel.

expūgnatorius, Dobywalny.

EXP

Expugno, Dobrymam 1. wylupuis 1. Buzze/
wymagam/ Zgwałcić. Erstreiten/ erobern
Expugnabis, & est qui vincit possit. coque. Hor. syn.
Vincio, supero, debello, occupo. 8: Debellor
expulsum, Oddziałac/ sub Podawając
expulso, wyganianie/ wygnanie 5:
expulso, wybitam
expulsor, expulrix. wyganiac
Expumicare, Tertull. pro expolire.
expungo, wymażnie/ Rąsuis/ wyrzucam 3.
Obrymam 2. wniwec obracam/ Długi płas-
ce. & sub Amicuis. Aufsilgen/ auflösen
syn. Dēleo, tōllo.

expurgatio, Wyciszczenie
expurgo, Wyciszciam/ Chędoże
expuro, wyćinam/ Rozczosam/ Rozwazam
Dorozumiemam sie (gnie)
expuresco, expurisco, expurtresco, sub wy-
exquistor, vel exquistor, sub Podskarb-
go urzad
exquiro, Dowiaduje sie/ Rachuie sie. Er-
fahren. Astibus ac mediis umbrosam exquirere
sallem. V. syn. Quæro, inquiro, perquiro, scrutor.
exquisitor, exquisitor, wymownie
exquisitor, wymyśl. Exquisitor, Badać
exquisitus, wyborczy/ Rozstowny Erfucht/
aufständig/ auferlesen. syn. Præstans, ex-
cellens, præclarus, eximius, egregius.
extrogo, wymiui 5. Dispensować
Extruminantes, sub Przeruwam

EXSA

Exsacrifico, Ofiaruis 1.
exsavo, sub Vstaie sie co 2.
exsanguis, Niekrywawy/ Błady
exsanio, as. Ropy wyćiszciam/ Osagiam/ wy-
clagam/ Soczy sie/ Posoka ciege / Zlewā
exsanior, wyćiekam/ Posoka ciege
exsarcio Nągrodziam
exsatio, exsatio, Nasyccam
exscalpo, Ryle 2. exciendo, wysiadam
Excensio, excensus, us, Wyśiadanie/
Excidium, ab exciendo, melius scribitur, quam
excidium supra.
Excindo, Wyrzynam/ Wyćinam/ Wykra-

EXS

nam/ Wyłowac/ & sub Verzynam isyll.
Zerstören. syn. excido, evērio, diruo dēleo.
Excreabilis, Laczny do wydrachnienia
Excreatio, Wydrachnienie/ Płwociny/
Excreo, Chracham/ Wydrachnac/ Wy-
drachac sie/
Exseribo, Wypisui/ Przepsui 1. Wytazam
Exscriptum, Wypis
Exsculpo, Wydrażam Rys 2. Wyciszciam 1.
Wyćinac/ wydreram 1. Wybadac/ Wy-
lupuis 639/ Wymaznie/ Dobadac sie

EXSE

Exseco, Wycinam/ Wyrzynam/ Verzynam
Exsecrabilis, Brzydki
Exsecrabilis, Exsecraturum, Brzydkosc/
Exsecrandus, exsecratus, Bezecny/ Przekt-
ry/ Brzydki/ Wyktery/
Exsecratio, Odrzekanie/ Blacwa/ Przekt-
crwo/ Wyklinanie/ Zaklinanie
Exsecro, Przektinam
Exsecror, idem, & Odrzekam sie/ Bluzno/
Brzydka sie
Exsecutio Wyrzniecie
Exsector, Rzezancom rzezciet
Exsecutus, Rzezaniec/ Wyprotek/ (wienie/
Exsecutio, Wykonanie/ Wypelnienie Sprac
Exsecutor, Wykonac/ Zrektor/ & sub
Msciciel. Exsensu Nieguly/ Exsequia
ha Pogrzeb/ Exsequialis, Pogrzebny/
Exsequias eo, prodeo. Exsequias cohon-
to. Promadze Umartego/
Exsequior, Pogrzeb sprawuje/
Exsequor, vide Exequor. Exsero vide E-
Exero, Exseris, Glosno/
Exerto, as Wydhylam/ Wymużnac rze/
Wymiesam/ 2.

EXSI

Exsibilare, Wyśytac/ Exsiccesco, Schni
Exsiccio, Wypisam/ Wypitiam/
Exsiccio, is al. exico, is. prisc. (ut Diffico supra)
Plant. Apule. idem exseco, Turneb. Colui.
Exsigno, Wypisui/ Spisui/ Wymużnac
tsigg.

Exsilio,

Exsilio, Wyśtakuje 1. Pierze/ wyryssa

Exsiliū, ut aliqui scribunt, lege Exilium.

Exsincēratus Ranny/ Chudy/ Odarty

Exsincēro, Wychiam 10. Exsinuo sub Ro-

zmiia sie. Exsistentia Bytność/

Exsisto, vide Existo, Exsolvo, vide Exsolvo

Exsolutio sub Placenie/ Exsomnia Niespiący

Exsorbeo, Wysysam/ wysatknąć/ Wyłknąć

wypitiam wytrwać 1.

Exsordesco Smierdzić/

Exsors, ortis adiect. Omn. Nieucześnik/ O-

sobny/ wyborny/

Exsors culpae, Niewinny Exsors sum Nie-

spokaisie.

EXSP

Exspargo, Rosptasam/ wyrzucam 1.

Exspatians, Rozłożysty

Exspatior, Buiam/ wybiegam 1. Rozwodzie

sie/ Rozhodzi sie/ wylewa z brzegow rze-

ka/ Rozbiegały sie konie

Exspectabilis Exspectatus, Oczekiwany/

Exspectatio, Oczekiwanie

Exspecto, Czekam Oczekiwam/

Exspurgo, Wyrzucam 1.

Exspurgo sub Rospiersznąć sie/

Exspes, adiect. Omn. indecl. Bez nadziei/

zwąpiony

Exspiratio, Wydymanie/ wilgotność 1. &

sub Oddech

Exspiro, Wilgotność wydaje/ Kurzy sie 2.

wydaje 7. Konam/ Umieram 1. Pachna 1.

wiedne/ wybuchnąć/ Zgasnąć/ (Śnieć/

Explendo, Explendesco, Jasnieje Zaić

Exspoliatio, Złupienie/

Exspolio, Obnazam Ogolocić/

Exspuitio, Plwanie wypływanie/

Exspūmo, wypienie sie/ Pienie sie/

Exspuo, wypływam/ wyrzucam 1.

Exstales. 1. Regum 5. Et computrescebant prominentes

exstales eorum. 5. partes ani. exstantes cum proci-

dunt. Emma. Sa. aliqui legunt extales ab extis, &

Polonus reddidit. Ignily wychodzące trzawa

ich. Alij ządnie teltrá

Exstans wyniosły/ Exstantia a. wydátność.

Exstasis, lege Ecstasis, nam non Latina, sed Græca vox

est; ineptius etiam Extasis scribunt aliqui.

Exstercoro. Chadoze.

Exsternatus, Przelekły/ Szalony 1.

Exsterno, Szalonym Czynie

Exsternor Szaleie od strachu (zam.

Exstillo, wyciekam. wplatać ogry/ Oso

Exstimulor Podbuzować/

Exstimulo, Pobudzam/ Podbuzgam/ Ec-

mahnem. His solita est dictis exstimulare virum.

Ovid.

Exstimulor, Bestwie sie 1.

Exstinctio, Exstinctus us; Zgasnienie

Exstinctor, Gasiciel. Niszczyciel

Exstinguo, Gasię/ Porazam 2. Zagubiam

Zabić 1. (mieram

Exstinguor, Gasię/ Niszcze/ Zgasnąć/ Za-

Exstirpatio, wykorzenianie/

Exstirpo, Pels wyrwam/ wykorzeniam/

Exsto, Jestem/ wydaje sie 10/ wychodzi 1.

Zostaje 1.

Exstringo Cic. 4. Academic. corr. Contraho.

Exstructio, Budowanie Murowanie/

Exstructio fornicis, Sklepienie 1.

Exstruo, Buduje 1. Rupaie/ Kopie 2. Sy-

pie groble/ wymusza 4.

Exsuccus, Niesoczysty/ Niewymowny 1.

Zwiedły/ Chudy

Exsuctio, wysysanie/

Exsuctus, wycodziły/ Płonny/ Chudy/ Su-

chorławy/

Exsūdo, Poca sie/ wypocić sie, śile sie 1.

Puścić drzewo/ Soczy sie/ Wilgotność

wydaje/ Schne 1. Pracuje. & sub Osagam

Exsufflo, Wydmuchnąć

Exsugeo, Exsugo, Sze 1. Wysysam

Exsugula sub. Smyk

Exsul, Exsularis, Exsulatio, Exsulium, Exsulo, ut

liqui scribunt, Capet, Scaurus, Casellius, Manut; lo-

ge Exul, exilium, exulo Eb.

Exsultanter, exsultim, wystakuić

Exsultantia, Exsultatio, wystakowanie 2.

Exsulto, wystakuić 1. Skazę 2. wesela sie/

Chelpie sie/ Exsuperabilis, Przebyty/

Exsuperantia, Exsuperatio, Nadmiar/

Exsuperatarius, Zbytni.

Exsupē-

Exsuperō, Przewyżsam/
 Exsurdatus, sub Gluchy/ 1.
 Exsurdo, Zagłusam Dzwonie/
 Exsurdor, cietpno Ogłuszę/
 Exurgo, wstaie/ Powstaie 1. Podnoże 5.
 wspinam się & sub Nie kleg. (Cen.
 Exulcero, Budzo/ Przebudzom. Aufferwes
 Exsinceratus, Exsinceratus Chudy/ & sub Por
 trawia/ & sub wybitam Ego.
 Extia, orum, wnetrznosci gorne/ Das 2.
 ingeweyd. syn. Viscera, inestina. epith: ul
 mida calentia, phr. Spirantia consilii extra. 6.
 Viscera.
 Extabesco, Schne 2. Niszetel/ Verschin
 den/ ausdorren. syn. Tabesco, tabeo, mar
 cesco. phr. Tabo conficior, exedor.
 Extar, arii n. Gärnec 2. & sub wnetrznos
 ci 2. Extans, Trzewowy/
 Extemplo, Zacz 2. Ex-templo, sub Jusi 4
 Als obald. syn. Continuo, proinus, sub
 io, haud mora, repente, ocyis, confestim, illicet, a
 ctum.
 Extemporalis, Wterozmyslny/ Nagly/ Na
 pryce 2. Behent Extemporalis factus es me
 us Rhetor. (Scaz.)
 Extemporalitas, Naglosć/
 Extendo, Rosciagam co/ Ausstrecken. Fu
 sus humi, totoque ingens extenditur antro. Virg.
 syn. Tendo, pando, expando, diffundo, porrigo
 explico, vel propago. phr. Virtutem extendere fa
 cis. Se fulva moribundum extendit arena.
 Extensio, Extensio Rosciaglosć/
 Extensivus, Extentus, Rosciagly/
 Extento, as, Doświadczam 1. Chelpo sie/
 Extenuatio, Omnieyhanie/ Ohyłanie/
 Extenuatus, sub Maczraná.
 Extenuo, wyćieniam/ Omnieyham/ Ochrá
 niam/ Ohyłam/ Odais lekko. Dann má
 chen/ verkleinern. --- Vacuas prius exte
 nuandus in auras. Ovid. syn. Tenuo, minuo, im
 minuo, vel deprimio,
 Extenuo, cienienie/ Exter Cudzy.
 Exterebro, wywierćić/ wysperać/ wybá
 dac/ wyćiskam. 7. [ram.
 Extergeo Extergo Extéro wyćieram/ Ocie
 Exterior, Powierzchny/ Nádzworny/ Lewy

Na dworze. Auswendig. Tu comes edis
 or, si postulat ire, recuses. Hor.
 Exterminatio, Niszenie.
 Exterminator, Niszczytel.
 Exterminatorium instrumentum, Cazan 1.
 Exterminium, Sapient 3. Zgubá Zarracenie.
 Extermino, wyganiam wyrzucam. Des
 Landes verweisen. Te Paulus hinc exterminat.
 (Jamb. Dim). syn. aboleo vel ejicio, pello, expel
 lo, abigo.
 Exterminant faciem Pharisei. Matthia. 6. demolun
 tur, deturpant, extenuant, pallore & severitate af
 fectata. wychudzaie, wyniszczaie.
 Externo, as lege potius Externo,
 Externus. Extraneus, Cudzy, Cudzoim
 miec Pogánin. Ausländisch fremde Je
 tem/ äußerlich. Monstra sinunt, generos ex
 ternis affore ab oris. Virg. syn. exterus, extraneus.
 Extéro, Wyćieram/ Storuie/ Młoco/ Wy
 kruszam Exterreo, Przestrąsam/
 Exterreor, Przeleknę sie/ Extericinem Por
 miorek/ Exterritatio, Przestrach.
 Exterritus, Przelektly/ Erschrocken Tum ve
 ro Aeneas subitis exterritus umbris, V.
 Exterius us, ścieranie sie. (Jam
 Extexo, sub Ogolocić/ Wybitam 10. Obna
 Extima orum, Ostarki/ Zagranice.
 Extimesco, Extimeo, Przeleknę sie. Er
 schrecken seyn. nec quemquam nervos extima
 isse tuos. Ped.
 Extimus, Ostarni/ Cudzy/ Zagraniczny.
 Exuspex, spici Wieszet 3. trzew.
 Exuspicium, Wieszbá 4. Exuspicum arii.
 Extollentia, Wznioslosć/
 Extollo, Wynosze 1. Podnoże 1. 2. Wymó
 jam/ Pysnia sie/ Zcheben/ loben. syn.
 effero, educo, is, vel laudo; prädico, as celebros.
 Extorqueo, Wgdzieram/ wykreacam 1. wyćis
 kam 5. wymiatam 2. wystrąszyć/ Męga 2.
 Dobádac sie/ Abtringen. Tendunt extorquere
 poemata, quid faciam, vs. Hor. syn. Aulero,
 rapio, eripio.
 Extorris, Wgnanieć/ wykłety.
 Extortis talis homo, Krzywonogi.
 Extorior, Wgdzierąg.

EXTR

Extra Zwiertschu/ Optocz/ 3 dworu. Deau
 sen. Quamvis nil extra numerum fecisse, mo-
 dum. Hor.
 Extra proprium est. Nieosacowany/
 Extraculus ager. Frontino. qui extra limites finiti-
 ma linea claudabatur, Et ad subsecutorum im per-
 tinebat.
 Extractios Wycioganie/
 Extractorius, Wyciogaiacy.
 Extraho, Wyciagam/ wywlam/ wywym/
 wywiklac sie/ Zwlam 1. wybiat 2.
 Obdaiam 2. wywabiam. Aufziehen. Nel
 prafse Lamie bibu puerum extrahat albo.
 Extramuranus, Podmurowy/ Zamurowy.
 Extraneus, Obcy/ Cudzy/ Nienalezcy/ Cu-
 dzizmiac/ Przymioty/ Przeczyny/ An-
 ländisch. Tollat pedes indomita strato extra-
 neo. (Jamb.) syn. externus, exterus.
 Extraordinarius, Niepotoczny/ Nadwy-
 szony.
 Extrarius, Niewlasny/ Obcy/ Cudzy/ Nien-
 alezcy/ Powierzchni.
 Extrimitas, Kraj 1. Roniec.
 Extremó Naoftatek.
 Extremó anni, Na schyłku 2. Nef/
 Extremum, Kraj 2. Ostatek/ Roniec/ Schy-
 Extremus, Ostatni/ & sub Ostatek/ Det
 aufferste/ Letzte. Impiger extremos currit
 mercator ad Indos. Hor.
 Extricabilis, Wywiklany.
 Extrico, Wywiklac/ wybadac/ wycyzsac.
 Chodoje. Auffenupffen/ lösen. --- Aut
 humos unde extricet amarus. H. syn. expedio,
 solvo, libero.
 Extrilidus, Galli, i. exalbidus. Robert. Constantin. vel
 securus extra lesionem posita. Petr. Mossellau. Impa-
 bidum Rhodig.
 Extrinsēcus, a, um, Powierzchni.
 Extrinsecus, Zwiertschu/ 3 dworu.
 Extritis talis homo, Rezywonogi.
 Extror as Wychodze 1.
 Extrudo, Wypycham/ wyptamiam 5. Prze-
 tykam 2. Zinauf stossen. Laudat venales
 qui vult extrudere merces. Hor. syn. Dētrudo, dē-
 turbo, pello, expello, ejicio.
 Extuberans, Wydatny 1. Extubēratio, Nao-
 bacie/ Extuberatus, Nadasy/ wspanily.

EXT

329

Extubēro, wykastam/ Nadato cynie/ Nao-
 puchlo cynie/ wydate sie co. Aufschwöl-
 len. Plumboque cervix verberata extubera.
 (Jamb.)
 Extumēo, Extumescō, Nādymam sie/
 Extumidus, Wyniofly wydatny 1.
 Extumus, Varr. priscē idem Extimus.
 Extundo, wybiat 1. 7. 10. wyflekac.
 Exturbatio wypychanie.
 Exturbo, wypycham/ wygāniam/ wyrzucam

EX V

Exuber ēris, Odsadzoney od pierksi/
 Exubēratio, Nādmierz Zbytek 1.
 Exubēro, Rozkastam sie/ Buyno todze Oba-
 fruite/ Nāpelniam/ Obfco cynie. Uberta
 flāssig haben. At si luxuria foliorum exube-
 rat umbra. Virg. syn. abundo, affluo.
 exuēria. śmieci 1. Vmiatanie.
 Exūgo, i, Aufsaugen/ syn. Sūgo,
 Exuibrisso, Wycwertuie/
 Exul, Wagnaniec Lin Vertriebener/ Exal.
 ab ostia Marius bibit, & fruitur Diis Juv. syn.
 expulsi, ejectus, profugus, extorris. epith. Vagus-
 miser, vagabundus, stibilis, tristis, moestus, sollici-
 tus, insomnis, languidus, anxius moerens, incogni-
 tus. phr. Patria pulsus, expulsus. Patriis oris, finit-
 bus, sedibus pulsus, expulsus, ejectus. Finibus ex-
 tortis. Sedibus incertis errans, alienaque lustrans
 Limina. Qui procul extremo pulsus in ore lateret
 Regnis exul ademptis. Quibus exul ab oris expe-
 ctare venis. errans per varios casus, per dira peri-
 cula vitæ, exul erat, patriaque carens. Cui perpe-
 tuo patria tellure carendum est, ipse ignotus, e-
 gens Libye deserta pererrat. Fama volat pulsum
 regnis cessasse paternis. Mē pulsum patria, pelā-
 gique extrema sequentem, Fortuna omnipotens ē
 ineluctabile fatum. His possere locis. Si quibus
 ejectus sylvis aut urbibus errat, per frēta, per sed-
 pulos exulis ibo cōmes. & Exulo.
 Exularis Wagnancy/ Exulatio, wagnanie 1
 Exulceratio, Roziztente/
 Exulceratorius, Roziztziacy/
 Exulceratrix, ab exulcerator. Plini.
 Exulceratus, Obrazony/ Roziztzony.
 Exulcero, Izrtze 2. Drasznie/ Obrazam 2.
 Narusam/ Verbitern. syn. aspero, exa-
 spero, exacerbo.
 exulicus, Wagnancy/
 Exula,

Exulo, wygnaniec iestem/ Im Elend seyn/ vertrieben. Victus abis, longeque ignota exulat
Virg. phr. Patriis expellor ab oris Patriam fū-
gio. Exiliūque dōmos, et dulcia limina linquo ex-
cēdo patria. Quaro alio patriam sub sole iacē-
tem. Abis, longēque ignōris exulat oris. Ignōta pēr
oppida tristes exul agit casus. Pellī in terras alio
sub sole iacētes, exulat, et tōto querit in orbe
fugam. Exul agor, patriamque relinquo. Ignōta
constitit exul hūmo. Cūm patriam pulsus dulces-
que penātes Linqueret, et tristes exul traheretur
in oras. Prōcul a patria, in extremas terras relēgor.
Vagus, exul in orbe errabit, tōto patriis ēiectus ab
orīs. Patria arēdor, fugor, ēiectior, pēllor. Profū-
gus ferro. Pellimur ē patriis lāribus pātimurque
volētes exiliū. Littōra tūm patriā lachry-
mans pōrtūque relinquo, et cāpos ubi Trō-
ja fuit, feror exul in altum. Cūm sociis, exiliū
dura pōnam prō cede lūbat. Nōs patria amissa
dōminis parere supērbis Cōgimur. Exul agor, cū-
nēresqūe viri patriamque relinquo. Exul Exilium.
Exululo, Arzyc/ wyje. Heulen, Nec pudu-
it scissis exululare comis. Ovid. syn. ū illo vociferor.
Exululo.

Exundatio, Powódz Exundant apes, Roio sie
Exundo, Roilewam 2. wylewa 3 brzegow/
wybuchnąć/ Exungo, Namazie
Exunguis, Bez paznokci
Exungulo, as sub Smęk 2. & sub Pazury ob-
rzynam/ & sub Vcieram 4.

Exuo, Exsuo scribit Cassiodor. cum Casellio, & c
Exulo 2. Zruwam 2. wyzuwam 1. 2. Ob-
nazam/ Pozbawiam/ Dobywam 2. Linicie/
wybiłam sie/ wymiłac/ wymiuknąć Sklas-
dam 3. Sich aufrsiehen. Absulit hac ani-
mas dextra, Et totidem exuit armis. Virg. phr. ar-
us nudo. Vestem, amictum pōno; dēpono ex hū-
mēris vestem rāpio, tripio. Duplicem ex hūmēris
dēiecit amictum. Ex Nudo.

exurgeo, wytłagam/ wyżymam

exūto, wypalam/ Spalić. Verbrennen
Infectum eluitur scelus, aut exurit igni. Virg.
syn. ūro, adūro, crēmo, incēdo, accēdo, in-
flammo. Ex Uro.

exutor, Zagorywam/ Pogorzeć/ wygorzeć
exustio, wygorzenie/ wypalenie/ Spalenie/
Upalenie

exustus, Upalony/ wypieklý

exutum, ab exuo, sub Peziadām

exutus, tr. Siozony/ proprie wyzury.
exuvix, Skora/ Lup/ wżowa Skora/ Sę-
włoka. Die ausgezogene Kleider/ Raub/
Beute. Hector, qui redit exuvias indutus A-
chilli. Virg. syn. Spōlia, prada. phr. Ex hoste exu-
vias rapere. eripere. sōlidu, vēstis. Ex Prada.
Ex, ey, vel hey sub Pfa.

Fāba, Bob 1. Fāba fressa, Grochowka.
Faba lupina, suilla. Bielun. Line Bon
Et faba fabrorum, prototomique rudes. Cplum. epit.
Dūra, pallens, pingvis, picta, ventōsa.

Fabacia, e, fabata Bobowy placek

Fabaginum acus, fabale, & fabale acus,

Bobowiny:

(bony.

Fabaginus, fabalis, fabarius, fabanus, Bob

Fabalis stipula. Fabarum alx, caules, culmis,
culmina, scapi. Bobowiny

Fabata puls, Bobowa polewka

Fabatarium, Bobowa misa

Fabella, Baská

Fāber, Rzemieśnik/ Kowal rzhá. Ein

Werckmann. Amylium circa ludum faber inu-

Gungbes. Hor. syn. artifex, opifex, epith. Ferrari-

us, lignarius, ararius, industrius, robustus, fortis,

phr. Magna vi brachia tollens. ingenti, molimine,

vires exercens. Multo cōnamine nitent. Rigida,

exercens, validis incūdibus ara Versans tenaci for-

cipe massam, enslem immitti duxerat arte faber. si-

de Produco.

Fāber ararius, Kotlarz

Fāber aris, idem & Bonwisarz/ Snicerz.

Fāber auri, Słomik. Faber fettrarius, Kowal.

Fāber marmoris Ramiennik

Fāber signarius, Cieślá. Fāber, ras um,

Szrucny.

Fābēum, Bobowisko/ Bobowy ogród

Fabia, Rustanka.

Fābrē, faberrime, Szrucnie

Fābrēfācio, Buduie/ Anuie

Fābrēfācio fallaciam, Szuki zázyć

Fābrica, Rzemieśto/ Prákrzka/ Szuká/ Cie-

ścielstwo/ Budowanie 1. 2. Cieścielstwo waz-

stac/ wazstac/ Probá naczynie. Ein werck-

statt. Denig, ut in fabrica si parva est regula pri-

ma. Lucr. Fabrica,

F A B

Fabrica ars, adiect: fabrica materiaria subst.
Ciesielsstwo: Ein Werkstat. Denique ut
in fabrica si parva est regula prima. Luc.
Fabricator, Budowniczy/ Sprawca. Ein
Werkmeister. -- Et ipse doli fabricator E-
pam. Virg. syn. artifex, opifex, structor, extru-
ctor, faber.

Fabricatio, Budowanie 1.

Fabricensis, Placnierz.

Fabrico, as, & Fabricor, Buduje 1. Robie 2.
Erwäge, Anweiz 2. Schmieden/ summern/
bauen. Pugnant armis, que post fabricave-
rat usus. Hor. syn. Facio, officio, cōdo, extruō,
edifico, mōlior, cūdo, excūdo. V. Procudo, Adi-
ficio.

Fabrilis idem & Rowalski ciesielski Was
zu einem Werkmann gehört. Fabriles ope-
ras rudibus contendere massis. Seu.

Fabrilliter Prudentius, i fabrorum more. Mei-
sterlich. Est illud quod nemo opifex fabrilliter
aptans. P.

Fabula, à Tari, Bawia Rozmowa/

Fabula, à faba, Bob 1. Ein Gedicht/ Mär-
lein. Nomine sub nostro fabula nulla fuit. Ov.
syn. Cōmentum, figmentum, f bella epib. ani-
lis, mendax, vana, garrula, ficta inanis, ingeniosa,
solers, perita, monstrōsa, vulgaris, pōtica, lara,
antiqua, docta, delira pbr. Veni expers. Fabellas
gerrere peritus aniles. Nescia veri. Fabula deludic
faciles, indigna relatu. Fabula succo plena. Aures
implebit fabula plena succo. Aures implebit fabula
nulla meas. Continet obscenos fabula nulla iocos.

Fabularis, Bawiany/ Fabulator, Bawia/

Fabulias, ium, Bobowiny,

Fabulis, Bobowy/ Fabulo as, Bawiz/

Fabulor, Bawie/ Plote 2. Rozmawiam/
Schwätzen/ reden. Dum fabulamur millibus
decem dixit. (Scaz.)

Fabulose Falschwie/ Lügenhaftig, Sabel-
weiß.

Fabulōsitās, Bawianie/ Bawia/ Zmysłante.

Fabulōsus, Zmysłony/ Placny/ Voll. Sa-
beln. Caucasum vel qua loca fabulosus. (Sapp)
Hor. syn. Fictus, fictitius, effictus: vanus inanis.

Fabulum, Bob 1. Bobowiny/

Fabulus, Bob/

F A C

324

Fac esse, velle, potuisse. Darym to/ Ma-
che/ thue. Non possunt, fac enim minimis e
partibus esse. Luc. Hos fac Armenios hac est Danacia
Pe. sis. Ovid.

Facela, Facella, Facellaria. Intersp.

Facelle, hinc, Preg 3 rad/

Facello, syn. sh, sh, itum, Sprawuje 1. 10.

Wypelniam/ wychodze 2. Nabajam/ Od-
hodze 1. Mischen/ thun --- Matrū man-
data facessit. Virg.

Facete, Zatterem/ Zatterwnie/ Vciessnie.

Facilia, arum, Facetia, Zatt/ 3. Scherz/

Schimpffreden. Disertus puer ac facetiarum.
(Phal.) syn. Joci, sales, lepores, festivitas.

Facetus Zattorny/ Vciessny/ Schimpfflich/
possirlich. Ut cuique est etas, ita quemque fa-
cetus adopta. Hor. syn. Lepidus, festivus, salsus, jo-
cosus, urbanus, argutus.

Faciare B. sub Licuis/

Facies, Bzrat/ Twarz 1. 2. Widok 5. O-

brz 1. Postac/ Postanowienie/ Das Au-
gesicht. Vertitur ex templo facies & mentis &
oris. Ovid, syn. os, vultus, frons, epib. candida,
honestā, grata, veneranda, venerabilis, subridens,
contracta, obliqua, formidabilis, sordida, rugosa,
pbr. Genis facies squalentibus horret in auriga fa-
ciem mutata Metisci. Virte omnes te te in facies.
et faciem tauro propior, Faciemque Dea, vestim-
que reponit. Quos hominum ex facie Dea saxa
potentibus herbis induerat Circe in vultus, ac ter-
ga ferarum. V. Os oris.

Facile facilius, Lacro/ Dobrze 1. 4. Bez

malā/ Bez wacpienia/ Rad 1. Leichtlich.
Nec temperari facile nec reprimi potest (Jamb.) In-
genio facile conciliante placens. Ovid.

Facilis, Lacro/ Lagodny/ Pizriany Na-

zomony/ Vproshny/ 2. Leicht zu thun.
Et faciles motus mens generosa caput. Ovid.

Facilius, Lacro/ Lagodnosé/ Laskawosé

Snadnosé/ Powolnosé/ Selonnesé.

Facilitas multa mala docet, sub Ppue 2.

Facinorosus, Miecznorowy/

Facinus, Miecznora, Grzech wielki/ Dzieło/

Sprawā 2. Eine That. Te per meorum fa-
cinorum laudem precor. (Jamb.) syn. actio opus, ta-
ctum, scelus, crimen, flagitium, epib. egregi-
um, insigne, generosum, praeclarum: malum, a-
trox, obscenum, horrendum, pbr. Trist. facinus

facinus, taciūque exatūat ira. Sed quō nefandum
facinus admittum lēo est? 6. *Scelus.*

Facio, Czynię 1. 5. Robię 2. Zrobić co/
Sprawuie 1. 2. 10. Czynię sie 2. Dokazuie/
Dopuszczam sie/ Nábawiam/ Jestem tym/
Bawię sie 1. Onáże. Ofiatuie/ Blię by-
dło/ Blię rżię/ żywie sie gym/ Powolny
jestem. Thun/ machen/ --- Nucibus fa-
cimur quacumq; relictis. L. syn. efficio, conficio, ē-
requor, āgo, pērago; mōlior, opēror, pātro pē-
pētro.

Facionatus terminus B. sub Pozwōnie 3.

Facitergium B. sub Reznik.

Facio, Rozroznienie/ Sekrá Stroná Bunt
1. Czynienie/ Powinowáctwo 4. Pánowá-
nie/ Bogáctwá/ Śacność/ Przyjacielsstwo/
Dziálanie/ Towárystwo/ 2.

Facionarius sub Stroná 4.

Faciosus, Sprawny/ Rodowity/ Buntow-
nik/ Buntowny/ Rozręzan 2. Moźny.

Facitum nomen. Priscian. quod à proprietate soni per
imitationem factum est. Ficitum, Io. Vrsin. ut Tin-
tinabulum, Taratantara, Stridor, murmur.

Facilius, Robiony 2. Przyprawny/ Przy-
pisany/

Facito, Czyniam/ Bawię sie.

Facio as, Czynię 1.

Facto vel Factis, Rzecz sąmó/

Factor, Solwárkowsy 2. Pilarz/ & sub Po-
dawájac/ & sub Sprawcá.

Factor cerevisiæ, Piwowar/

Factor olei, Olejnik/

Factorium Robienie iedno.

Factu difficile, Trudno/

Factum Vczynek/ Spráwá 2. Robienie 3.
Pieczywo/ Bawis/ Tak test.

Factum do, Spráwuie 1.

(wam)

Factum est: Quid factum est de sub Podzie-

Factura, Robienie Roborá 1.

Factura corporis, Bziat/

Facturio, sub Zapuszczam sie/

Factus ti, Robiony 1.

(czywo/

Factus, us, Robienie 3. Budowánie 1. Pie-
facul, Lácno/ Facula, Pochodnia.

Facultas, Zdolność/ Przemożenie Lácność/

Moc/ Śnádnosć/ Wolnosć 1. Doswolę-
nie/ Dostatek 1. Powód 1. Nauka 1.

Facultas dicendi, Wymowá. Macht/ Ge-
walt. Cum Aristeo quoniam est ablata facul-
tas, Virg.

Faciliates, Málerność.

Facundē Facundissimē, Wymownie.

Facundia, Wymowá/ Wolredenheit. Nec fa-
cundia deseret hunc, nec lucidus ordo. H. 6. Elo-
quentia.

Facundus, Facundiosus wymowny/ Wohl be-
tedr. Non formosus erat, sed erat facundus V-
lysses. O. 6. Eloquenti.

Facunditas, wymowá/

Facarius, Drozdziowy/

faculentus Facarus, faciniosus, facinus Mę-
tny Drozdziwy/ Voll. Heffen. Et secu-
lentos gurgites horrescere. (Jamb.) syn. Cœnusus,
vel crassus.

Facialis lege Facialis,

Facula, Sok winny/ Faculentia Plugástwo

Faculina: Smrodliwe miesce/ Corripit u Re-
nat. contra Analogiam.

Fax, Drozdie/ Guj/ Smrod 3. Chłástrá 2.
Heffen/ Trusen. --- Ego facem primus &
halee. Hor. syn. Sédimen, sédimentum, cœnum &
pith. Liquida, virōsa, crassa. lenta, foetida.

Fax urbis Pospolstwo/

Fax, Pfa/ Fagea glans, Bukiew/

Fageus, Fagineus Faginus, Bukowy/

Fagina arbor, faginea silva, Bukowiná/

Fagopyrum, Tatárká/

Fagus Buk/ & sub Dob/ Ein Buch Baum.

Fagus & Arcadio pinus amata Deo. Prop. epith.
Pátula, árdua, excelsa, álta, umbrōsa, frondōsa den-
sa. phr. Lāte rāmos, ānnōsāque brāchia pāndens;
umbrōsa cācūmina fāgi. Rūgōso cōrtice fāgus. Pā-
tūla rēcūbans sūb tēgmīnē fāgi.

Fala, Zdrádá/ Situká 5. Bástrá 3.

Falarica, Poist 2. Włognia 1. Główná/
Belt/ Podpaly woienne.

Falcarius, Rosiaty & sub Szabla.

Falcatus Rosisty 2. Arumm wie ein Si-
chei. Levās corra tegit, falcati cominus enses.
Virg.

F A L

Falcatus currus, falcata quadriga, *Woz wofenny.*

Falcicula, siekacz ogrodniczy/ *Sienny.*

Falcifer, Roziarz/ Roziarz/ & sub *Woz woz*

Falco as, Boso/ Ein Falck. *epith. vorax, atrox, cruentus. pbr. Pennis et curvis unguibus accer. Sublime volans tenuem secar astra falco. f. Accipiter.*

Falco, onis Sokol/ Pázurowácy/

Falco arborarius, Robus/

Falcula, Roszczka/ sierp.

Falere u hoc Podstawek z. Tamá/

falernum, Muskatelá wino. Salerner Wein

Malueris, quam si musta Falerna bibas. Mart. (Vinum generosissimum, ex agro Falerno in Campania Italig.) syn. Vinum. epith. Fumosum, indomitum, vetulum, acre mordax, molle campanum. pbr. Ludere fumosum puero fundente falernum. Campani mollissima vina falerni. b. Vinum.

falifer clathrate. Drabina z.

fallacia falla, Zdrada/ Szuka f. Berrog/

Schaltheit. Verum ubi nulla fugam reperit fallacia, vitus. Virg. syn. Dolus, fraus, astus, astutia, calliditas, varietas, insidiae. *epith. iniqua, mala, mendax, maligna, perfida, scelerata improba, recta. pbr. Fraus mendaci recta colore. Confida, dolo mendacia turpi. b. Dolus.*

fallacies, Ofutante.

Fallaciloquentia, Falz/ Niezgeroszl.

Fallaciosus fallificus, Zdradliwy.

fallaciter, Zdradliwie/ Chytro/ Szafywie/ Bertruglich. Quaque vacant anima fallaciter omnia transit. Ovid.

fallax, Omylny. Bertruglich/ treylos. Nec fraus te incolumem fallaci perforat anno. Virg. syn. Mendax, dolosus, perfidus. *pbr. Vir peccatore ficto. Dolis instructus, et arte pelagga. Qui dirum nefas in peccatore versat. Blanda quidem vultu, sed qua non terrior ulla interitus, fucata genas, et amicta dolosis illicebri. b. Decipio.*

Fallo as Zwiazam z.

fallo is Omylam kogo. Ofutiwam/ Zdradzam/ Zawodze kogo/ Zwiazam z. Vhodze z. 4. Potykam sie i. Chybia co/ Tolo sie. Bertrugen. At regina dolos, qui fallere possit amantem? Virg. syn. Decipio, fraudo, deludo, eludo. *pbr. Dolis, astu capere, captare, decipere. Fallere dolo. Fraudem astuto peccatore verso.*

F A M

Nova artes, nova peccata versat ednilla. Dd verba. insidias medicor illa dolo, dirumque nefas in peccatore versat. Heu quibus insidiis, qua mo circundedit arte. f. Decipio.

fallor, Omylam sie. fallarius, Szafierz z.

falle fallo, Szafywie.

Falsidicus falsiloquus falsus a um, Blamez/

Szafywy/ Ein Lügner/ Falsidicus confidensque, quid tum postea. (Jamb.)

Falsiturnus, Berymoprzyssiezca.

Falsimonium falsus falsum. Szaf.

Falsiparens, Bekate.

Falso as, Szafuis. Falschlich. Invidia est, falso plurima vulgas amat. (Tib.) syn. False.

falx, sierp/ Rosa. Ein Sichel/ SENSE Vommeris huc & falcis honos, huc omnis aratri. Virg. syn. Curva procurva, obrusa, acuta, adunca, ferraea, dura aestiva panda, repanda, fœnicæ, longa, mordax, campestris. *pbr. Falce meto, seco. Maturis falcem supponit aristis. Ceres falcem resecta cadit. Messiem prosterne falcem. Messibus aestiva detondent Gargara falces. Jam falce recurva ultima rura metunt. Maturæque habilem segeti supponere falcem.*

falx puratoria, vinitoria, siekacz ogrodniczy.

F A M

Fama famella, Slawa/ Wiesz Nieslawo/

Ein Geschrey/ Gerich. — Magnas it fama per urbes: Virg. syn. Rumor, murmur, sermo. *epith. Nuntia, pennata, volitans, mendax, incerta superstes, memor, perennis, maligna, prænuntia, vivax celer, verbosa, potens, subita. pbr. Rerum prænuntia fama. Tam facti pravique tenax, quam nuntia veri, innumeras solvens falsa in praconia linguas. Volitans per regna, per urbes. Vacuas implens sermonibus auras. Magnarum nuntia rerum. incerte murmura fama. Fama, malum, quo non velocius ullum. Mobilitate viget, viresque acquirit eundo. Nuntia fama ruit, populi que allabitur aures. Fama loquax pervenit ad aures. Fama loquax, quæ veris addere falsa Gaudet, et e minimo sua per mendacia crescit, ad nos vix tenuis fama perlabitur aura. interea pavida volitans pennata per urbem. Nuntia fama ruit. Famamque fovemus inanem. Hinc totam infelix vulgare fama per urbem. Et jam fama volans tanti prænuntia luctus, evandrum evandrique domos et moenia complet. Fama frequens totum circumvolat orbem. b. Rumor.*

fama adversa, Nieslawo.

fameli-

famelicus famelicus, Glodny Suchy/

Hungerig/ ausgehungert. Nocte boves acri,
lappaque famelica colla: Juv. *phr.* Nil habet, et len-
 te depere ille fame rabida tria guttura pandens.
 impactus ceu plena leo per ovilla turbans (Suadet
 enim vesana fames) manditque trahitque Mille pec-
 cus, illos longa domant inopi jejunia victu. Non-
 dum surgentibus altam in segetem culmis cernit
 miserabile vulgus in pecudum cecidisse cibos, et
 carpere dumos, et spoliare nemus, lethumque mi-
 nantes. Vellere ab ignotis dubias radicibus herbas:
 Quae mollire queunt flamma, quae frangere mor-
 su. Quaque per abrasas utero demittere faeces,
 Plurimaque humanis ante hac incognita mensis.
 (Ovid. 8. Metam.) utque frutum recipit de toto
 flumine terra. Nec satiatur aquis, peregrinosque
 edibit amnes: utque rapax ignis non unquam ali-
 menta recusat, innumerasque faeces cremat, et quo
 copia maior est data, plura petit, turbaque voraci-
 or ipsa est; Sic epulas omnes eris ichthionis ora
 proferant accipiunt, poscuntque simul: cibus omnis
 in illo Causa cibi est, semperque locus sit inanis
 edendo; Jamque fame patillas atque voragine ven-
 tris attenuarat opes, sed inattenuata manebat. Tum
 quoque dira fames, implacataque vigebat flamma
 gula, tandem demisso in viscera censu, Filia
 restabat non illo gigna parente. Præbatque avo-
 do non iusta alimenta parenti. Vis tamen illa ma-
 li postquam consumpsérat omnem Materiam, de-
 deratque gravi nova pabula morbo, ipse suos ar-
 tus lacero divelleret morsu Cœpit, et infelix minu-
 endo corpus alēbat.

Famen. n. Paul. Diacon. pro sermone.

fameo famesco, Lāfne.

fames, Glod/ Hunger. Et metus, & male suada
 fames, & turpis egestas. V. syn. esuries. epith. Ra-
 bida, male suada, insana, lava, misera, jejuna,
 stimulans, dura, inops, atra, crudelis, urgens, vo-
 rax, acerbata, imporrūna, aspera, ægra, prædura, a-
 vida, pallida jejunans, languida, furibunda, vi-
 olenta, dira, iners, impatiens, querula, vigil, inso-
 mnis, irrequieta, gravis, redux, rediviva, *phr.* Te-
 dor edendi. Tristi morientia torpent. Membra fa-
 me. Collata fatigat edendi ex longo rabies. Tum
 quoque dira fames implacataque vigebat flamma
 gula. Fuit ardor edendi, Turpi lurida vultu im-
 portuna fames: in sterili jejuna fames, pallorque
 tremorque sede habitant. Suadet, urget vesana fa-
 mes. Mortis æstus fames. Rabies improba ventris
 Maledicta fames. et turpis egestas. Fractus morbo-
 que famæque. Pallida semper ora famæ. Cogebat
 vacui ventris furor hostibus ipsis Pallorem ac ma-
 diem. Ciborum ambitiosa fames. Cum te, hæte, i-

gnota ad littora vestrū accisis coget dapibus con-
 sumere mensas. vel Famelicus

Famiger, famigerator, Fominiar/

Famigerabilis famigeratus, Glodny,

Famigeratio, Glavanie.

familia, Cielad. Dom. 2. 3. Malesnosé Ditee

Ditee/ Seta. Haus G. sind/ Gesh-

lechi/ Puer familie verus est Quirinali (Scaz)

M. syn. agnatio, cognatio, stirps, genus.

familiarica sella, Prywet.

familiaricus familiarum, Cieladny/

familiaris, substant. Domownik/ Towarysz.

Heusigenos/ fecundlich. Ego par sum fami-
 lis, ex hac familia. (Jamb.)

familiaris, adiect. Pospoity 3. 4. Zwzgay-

ny/ Znaiomy/ Towaryszki/ Gospodarzki.

familiaritas, Towarystwo 1.

familiariter, Po przyjacielstwu/ Po znaiomu/

Bespiegnie. Famulo sub Nom/ (Kwil/

famulosum carmen, epigramma, scriptum, Pas

famulosus, Glodny/ Niepawny/ Niepozici-

wy/ Bezecny/ Oslawiaicy/ Vszeplywy

Verleumbdet/ verschreit. Nec sponse laque-

um famoso carmine nehit Hor. syn. insignis, præ-

clarus, fama super æthera notus, vel turpis infamis.

Famul, Sluga 1.

famula, Sluzebni. a/ Famulabus, ut filibus,

recte, Famulanter, Pokornie

famulare, Sluzebnige/

famularis, Cieladny/ & Sluzbisty/ Sluzes-

bny/ Domowy/ Sluzebnige/ Dienstbar/

Famularis retinet tyrannem manus. (Jamb.) S.

famularis turba, Pacholstwo/

famulatus us, famulatio, famuletum: Orszak

al. Sluzba/ Ein Dienst. Damnatos cohi-

bent ergastula quos famulatu. Pr.

famulitum, idem & Cieladny Pacholstwo/

Famulitas, Niemola.

famulor, Sluz 1. Dienen. Et studium cele-

brare bonis, famulemur ut illi. Ar

famulus, subst. Sluga 1. Cieladny/ Aneci/

Dienet. Casareum famulo vertice ferre pedem.

Ovid. syn. Minister, servus, puer. epith. Promptus

celere, fidus, succinctus, gnarus, solers, sagax fide-

lis. & Servus.

famulus

famulus, adiect. Postulans/ & sub Sluzale.
 fanaticus, Marchione/ Szalone/ 2. Ro-
 szelny/ Picurinem uderzony/ Opetal go
 garr.
 fandum Slus, fandus, Sprawiedliwy/
 fano, as. Poswiciam 1. Fanulum, Kaplica.
 fanum, Balwochwania/ Rosciot 2. Lin
 Rych. Agros atque lures proprios, habitanda-
 que Fana. Hor. syn. Templum, delubrum. epith.
 Sacrum, vetustum, Antiquum. 6. Templum.

F A R

Fars, rus. - a. Sboje 1. 2. Szro/ Maká. Alle-
 ley Korn. Far erat, & puri lucida mica salis.
 Ovid.

far adorem, Szro/ far canicum, Ospa.

far hordei, Brupa/

farciomen, Biska nadziemana/ Bielbasa.

farcio, Nadziemam/ Marykam.

Farctilis, idem Farctilis. Farctor, idem Farctor.

farctum, farctus idem Farctus.

Farfara maior, B. sub. Lepiejnik siele.

Farfaria, Bukwica.

farferum farfugium, Aniar/

Far sub Momi 1. & Przepowiadam Re-
 dent - - - dititiz ita satur amicis. Virg.

Farina farinula, Maká. Meel. Nam quae pul-
 vere, fuerint confusa farina. Ovid. Epith. Tri-
 cea, adorea, pulchra, candida, levis, attrita.

Farina conspersa subacta. Ciasto 1.

Farina tritici flos, Maká pseniczna 1.

Farinacea, orum, Ciasto. 3.

Farinaceus, Magny 2.

Farinarium, Magne schowanie sub Magny/

Farinarius, farinulentus, Magny 1.

Faris omis Psteg Szony dab.

Farolus priscus, pro haviolus. Scaurus.

faraceus, Magny. 2. Sbozowy 2.

faraginarium, Mieszaná 1.

farago, idem & Mieszaná Szro. Ein ge-
 mischt Sutter von allerhand Getreide vor
 das Viehe. Tum demum crassa magnum sarra-
 gine corpus. Virg.

faratum, Aniar/ farrarium, Szpighlers

farrarius, farreatus farreus, Szyny Sbozowy
 2. Magny. farratum, Rassa 1.

farratus, Raszany.

farreatio, sub alub maljanski.

farreum, Gumno/ Stodolas Bolag/ R. na
 ka Brecfanna.

Farriculum sub Rwas 2.

farfura farfule, & farfura, Nadziemante.

faria orum farfilla, ium, Nadziematego co.

Faria falsicia sub Bielbasa/ farficulum ibidem

farfilla, Karmny/ farfium, Mackano Gromada

farfor, Nadziemag/ Bielbasnik. Miano-

wnig.

farfium, Nadziemie Nadziematego co/ & sub
 Karmny & Siekanina.

farfus, Nadziemany Mackany Pelno gdzie czego.

F A S

Fas, Slus. Racht/ billich. Fas & jura se-
 rant, rivos deducere nulla. Virg. syn. Jus, aquum.
 licitum, iustitia, aequitas.

Fas est, Gody mi sie

Fasciatum, Wigananka. [niakosc.

Fasces, bi, Lasta celkasta/ Vezad/ 1. W spa

Fascia, Przepaska 1. 2. Bindá/ Chustka 2.

Sitrefa/ Obwiazlo/ Zwierzeniec 2. Racz.

Ein Bindo Binde/ Windeln. epith. Tenuis,
 gracilis, sinuosa, mollis, purpurea, pendens, pendula

Fascia lecti, Pas kostowy

Fascia, ha, Pielucha/ Fasciatio, Powicie 1.

Fasciatus, Przepasany

Fasciculus, Wigananka/ Garsc 2. Rowniarka
 & sub Risc 1. Ein Bäschelein. Fasciculum
 portes librorum, ut rusticus agnum. Hor.

Fascinaus, fascinator, Vzekacz

Fascinatio, fascinum, fascinus, Vrok/ Vze

Fascino, Vzekam. (Panie.

Fascio, as, Powitam dtecia/ Zawiam.

Versauberen. Nescio, qui teneros oculus mihi
 fascinat agnos.

Fasciola, Podwiazka/ Bindá 3.

Fascis, Wigananka/ Cezar 1.

Faselinus, Bobowy. Faselus, Bob 2.

Faselus, fasellus, m. f. Lodz. Ein Nachen.

Et circumpositus rebatur sua rura faselus. Virg.

Fasti, bi, Balendars

fastidienter, fastiduliter. Celiwie/ Tessliwie

Fastidio, Brzydze sie/ Mierze sie gym/ Celi
 wo mi/

wo mi/ Nie rad co czynię/ Niechce mi się
nie/ Gárdze/ Czarze się/ Przekwintuie
Łekelen/ abscheu haben. Invenies alium, si re
hic fastidit Alexis. Virg. syn. abhorrere, averfor, re-
fugio, contemno, aspernor. & Contemno & Aspernor
Fastidiose, Ckliwe/ Tefkliwe/ Niechcnie/
nie pinte/ Ofro 2.
Fastidiosus, Ckliwy/ Nieuczynny/ Niedogos-
dny/ Niechorny/ Tefkliwy/ Gárdzcy/ Ro-
skożny 2. Łakotliwy/ Przekwintarz. Ver-
schmachet. Fastidiosa tristis agrimonia. (Iamb.)
Hor.

Fastidium, Brydłkość/ Tefknicą/ Ckliwość/
Przekwintowanie/ Wzgąda 1. Mierziogła
Verdruss/ Łkel/ Abscheu. Matri longa decem
tulerunt fastidia menses. Virg. syn. Tedium, nausēa
contemptus. epith. Lentum, difficile, mōrsum, lōn

Fastigatio, Fastigiatio, Rongarosc. [gum

Fastigatus, Rongary 1. Szpiczasty

Fastigio, as, Wierch czynię/ Zakończam

Fastigium, Wierch 1. Szyc/ Szpica w bus-
domaniu/ Karafalk/ Rongarosc/ Ropła
Pisarstka/ Bran/ Roniec/ Przodek 2. Gle-
bokosc/ Domu przednia ścianą. Ein Spitz
Gipfel -- & summa sequat fastigia rerum.
Virg. syn. Cūlmen, vertex, apex, cācūmen. epith.
sūmmum, altum, cēssum, excēssum. & Cacumen.

Fastigo, as, Zakończam/ Wierch czynię

Fastosus, fastuosus, Pysny. Voll Stolzheit
Ad nocturnam iacet fastose limina mæcha. Mart. syn.
Sūperbus, fastu tūmens, tūmidus.

Fastus, in, Prawny 1. Sądowy/ Dzien są-
dowy.

Fastus, us, Postawa/ Pycha/ Balandarz/ Po-
gardzanie. Stolzheit/ Uebermuth. Tu quo-
que qui pleno fastus assumis amore. Prud. syn. Si-
pēbia, ambitio. epith. inānis, sūperbus, tūmens,
yētōsus, tūrgidus, elātus, phr. Laxer terribiles mā-
jestas regia fastus. ille truces fastus vōlētāque pē-
ctōra lenit. Targida vētōsus pēctōra fastus agit.

F A T

Fatalis, Niepochybny/ Stradony od Bogā/
Gwałtowny/ Wieszcy/ Smiercelny 2. Zā-
wiry 108. von Gott eracht. Quod si fatales,
iam nunc explevimus annos. T.

Fataliter, Niepochybnie/ Roniegnie/ Zāpe

wne. Durch/ Erachtung Gottes. Vt solent
Orator ait, fataliter urbem. P.

Fateor, Wyznamam/ Przyznawam/ Spowie-
dam się 2. Bekenner. Ipse fatebatur, sed red-
dere posse negabat. Virg. syn. Confiteor, nō nego,
concedo.

Fathisco, idem Fatisco.

Fatidicus, Faticanus, Fatidicus, Procor.

Wahrsaget. Vatis fatidica cecinit, que prima
futuros. Virg.

Fatidica anus, Wrożka 1.

Fatifer, Smiercelny. Tōdelich. Fatiferum
ensem lorica ex ere rigentem. Virg.

Fatigatio, Spracowanie.

Fatigatus, Spracowany. Mād/ abgemat-
et. Itē fatigatus ubi Dadalus exiit alas. Iuv.

Fatigo, Przyńalegam/ Mordnie 1. & sub Po-
ganiam. Mād machen. Terga fatigamus ha-
stā: ne tarda senectus. Virg. syn. Lasso, bel ürgē,
přemo

Fatigor, Mordnie się. Fatilōqu, Procorini

Fatim, Dość 1.

Fatisco, Rozstapuis się/ Rysuis się/ Pādam
się/ Puszgam ultimum. Vscāis/ Zgrybieć/
Wytrada się. Sich voneinander thun. &
pulsere vitta fatiscat. Virg.

Fatiscor, Priestay 1. Puszgam. ultimum.

Fator, aru, Wiele mowie

Fatuarius, Narchionny. Fatuellus, Latawiec

Fatuitas, Glupstwo.

Fatum, Bieg 2. 3. Rōdzyca 2. Nieśpieszli-
Smierć 1. Wyrok 2. & sub Vostic stradze-
nie, Schickung Gottes/ oder Tod. Concor-

des stabili fatorum numine Parca. Virg. syn. Sors,
fortuna, vel mors, funus, lēchum. epith. inēluctā-
bile, incertum, miserabile, triste, sollicitum, oculū-
rum, dēstīnāum, mīnistrans, immōtum, malignum,
pērniciōsum, lāmēnābile, terrībile, ferrēum, funē-
reum, amārum, immōbile, immāne, sydēreum, in-
stans. phr. Fātalis lēx. Nulli mīrābile fatum. Fā-
tērnus ordo. Fātorum ferrēus ordo. Divūm dēcrē-
ta, immōrē cōeli lēges, atque aspēra fāta. Nulla
přece mōbilis ordo. Pārcārum ferrēa fāta. Trīum,
dēcrēta sōrōrum. Fāra vōlētēm dūcunt, nōlētēm
que trāhunt. immōbilis obstat cāusārum series, &
inēluctābilis ordo. Dēsīne fāta Dēum fēcti spērāre
přecādo. Sōrs omnia vērstat. Sic erat in fātis. Trō-
jā sic fāta fērebant. Sic vōlyēte pārcas. Sic fāta Des-

um rex

um rex sortitur, voluq; vices, is vertitur ordo. Oc-
culti miranda potentia faci. Præceps agit omnia fa-
tum. Nūmero tria fata feruntur: Facis agiturus in-
quis. Sic improba fata ferebant. Sūnt qui sydereis
tribuant hæc omnia fati.

Fatuor, Glupicz/ Wtacthione iestem

Fatuus, Glupi/ Wtiefmagny/ Latawiec

Fartisch. Id quod verbosus dicitur & fatuus,
Canill. syn. Stultus, stolidus, vécors, intānus. vide
Stultus.

Fatces, he, Pafczka/ Vsta. Gardla u-
bie/ Wddechowa diutro/ wawoz/ Wiebes
piegenstwo/ Wescie 2. Orzlan piekielna.

Der Rachen Schlund. Fauibus exasperat gra-
tu halitus inspicit sedes. P. syn. Jügulum, güttur, ö-
ta. epith. obscuræ, avidæ, angustæ, parula.

Fucillo, as, sub Davis

Favens, favior, Sprzyjany

Faventia, a, Mowa zygliva/ Sprzyjanie/
Winowanie

Faveo, Sprzyjam/ winskie/ Arzykam po-

chwalajac/ & sub Rad co gznis. Günstig

syn. wohl wollen. Casta save Lucina: tunc

iam regnat Apollo. Virg. syn. aspiro, adsum. phr.

Da facilem cursum atque audacibus annue cceptis.

Quisquis es, o faveas nostrisque laboribus adsis, ad-

sis o pede Diva secundo, adsis, o placidulque iuves

Dexter ades, aspīret primo fortuna labori. Nostris

bonus annue votis. Nostris allabere votis. Da mi-

hi te placidum, vel facilem. Sis bonus, o felixque

tuis. & Auxilior, Aspiro.

Favens, Fabea, al. Fabia. i. puer, puella, Scalig. ex Pla-

ut. Tibull. Invenit. Gloss.

Favi expressi, Wofzyny.

Favilla, favillaceus, Perzyná. Gluende

Asche/ Guncle. --- Rapidus ambusta favilla.

Cl. syn. Scintilla, cinis. epith. Candens, calens, fu-

mans, incensa, tepida, ignea, bibula, sparsa, cana,

vana, mobilis, tremula, altivola, crepitans, flam-

mans. phr. Volitans per nubila summa. Continuo

volitant per inane favilla. & Ignis.

Favilla aris & cadmix, Moziejne odmioty.

Favilla vivens, Zarzewie.

Favisse, Pieczary.

Favor, Apuleio, Colubio. Stevehio. i. favior, Lippus

legit Favior.

Favorum ludibria, Duffanie, nocne.

Faunus, sub Mieszanec 2. Dikti mgz/ Será-
hy nocne.

Favonius, Wiatt zachodni prawy/ Belfarc.

Der Westwind. Primo restituent vere Favony

(Choriamb.) H. syn. Zephyrus. epith. Spirans, can-

didus tenuis, liquidus. levis, florifer, placidus, flori-

bus, phr. Aura favoni. Grata favoni temperies. Sub

adventum spirantis lene favoni. Spirat genitabilis

aura favoni. & Zephyrus.

Favor, Chei/ Sprzyjanie/ Laska. Günst.

Unde det favor arbiter corona. (Phal.) M. syn. Stū-

dium, gratia. epith. Dulcis, benignus, propensus,

secundus.

Favörabilis, Sprzyjany/ zachowaly/ Przy-

jemny/ Sawory maigcy.

Fävörabiliter, Sprzyjanie/ Przyjemnie.

Faustus, Szesliwie. Faustitas, Szescie.

Faustus, Szesny. Gluckselig. syn. Felix,

Fortunatus, beatus. vide Felix.

Fautor, fautor, Sprzyjany 1. Sanior cyi/

Przytaciel 2. Ein Gönner. Hic ubi nequitia

fautoribus & tumidus nil. Juv. syn. Favens, studi-

osus, protector, defensor, adiutor, amicus.

Favus, Plastr/ Sufi pszelny/ Posacka/ O-

gnipiora/ Rsiagsti zbieralne. Honigtopf/

Honigseim. Mella favis, illi silia atq; uberrima

pinus. Virg. syn. Mel. epith. Præfusus, mellitus, sicu-

lus, olens. odorifer, odoratus, pingvis, coelestis. vi-

de Mel.

Faux, usitatus plurale Fauces supra Fauce habet Obidi.

Fax, facis, Pochodnia 1. 3. Pobudka 1. 3. Noc

1. Podszuwacz. Ein Sackel. Iamq; facies,

& saxa volant, furor vima ministrat. Virg. syn. Ta-

da, lampas, lux, lumen. epith. Tumida, fervens, lu-

cida, lucifera, flammæa, ignivoma, splendida, fervi-

da, flammivoma, grata, coelestis, funerea. phr. Pinæ

tæda. Flammifera pinus. inducto ceratæ sulphure,

tædæ. Facibus lucet radiantibus aula. flammiferæq;

ardent pinus atræ lūmæ fumantes fixit sub pectō-

re tædas. Dependent lychni laquearibus auris in-

censæ, & noctem flammis funalia vincunt. Fæces intæ

sta ferebant.

Faxo, faxim, faxis, Cyntia 1.

Fēbri æstuo, caleo, jactor, aduro, Gorg-

zke mam. & febricūo, febriō, n, idem.

Fēbricūla, Gorgzka mala. Ein Klein Fieber

Febriculōsus, febriens, Gorgzke maigcy.

Sibers

Stieberbaffrig. Verum nescio, quid febriculosi.
(Phal.) C. syn. Febrem accendens, fel febricitans.
Febrilis, Goragkomy. Das zum Fieber
gehört.

Fēbris, Goragka 1. 3. 4. Das Fieber. Cum
fuit, atq. artus depascitur arida febris. Virg. syn.
Febrilis, artus, ardor, ignis. epith. arida occulta.
anhela, maligna, mō. fēta. dira acēba, insana, amā-
ra, grāvis, inters, fervens, recidiva, viciēta segnis,
flūrens, acūta, cōrrodens, dēpascens, fūtibunda, sūti-
būda, rōrens, rēcurrens, lēta, rēdlviva, rēdux,
ādurens, rēnsēns, gēlida, frīgida, mūtābilis. phr.
Cōrpōris ardor, arida cōnvellit fervens prēcōrdia.
febris. Nōne vides quātos, febris recidiva dō-
res affert? insana grāviter dum febre laborat: aret
& excusso rābescit lingua palato. Sūaque cōmpres-
sis faucibus ora tacent. Febris obsideor vālidis,
mōrtēque prōpinquam sūspicor. & F. brio.

fēbris ephemera, Goragka iednodsien/na/
febris intervallata, Goragka nieustawna/
febris periodica itata, Goragka iednostayna.
febris quartana, quadrini circuitus, Czwār-
ragka.

[cā/
febris quercera, querquera, frigida, Zimnis
fēbrua, orum, Ogyścieniu stuzga rzes/
Zadusiny dzien.

Februa Festa, Gromnice.

Februarius, substant. Luty/ Der Hornung.
Brumales Ianus, Februarius atque December. Auf.
epith. Brumalis, fēcalis, plūvius, imbrifer, nivō-
sus, brevis frigidus gēlidus. phr. Mensis, Qui se-
quitur Janum reliquis quōque mētibz impar.

Februarius, adiect. Luniowy/ & sub Ogy-
ściam/ fēbruo, as, Ogyściam/

F E C

fēcials, substant. Pōsel 2. Prima syllaba vari-
at quantitatem. ibidem.

fēcialis, adiect. Heroldski/

fēcilita, al. Felicitia, sub Nieściesliwy.

fēcūla. Sok winny, Piekzdylo.

fēcundē, jzmo/

fēcunditas, Plodnosć/ jzynosć.

fēcundo, as, jzmem gnis.

fēcundus, Plodny/ jzmy/ Pozytoczny.

fēcūtine arum, Smrodliwe miesce.

Fadu sub Roziel 2.

fel Jole/ Die Gall. Sive fel ursinum, repe-

fallā dilue lymphā. Seren. epith. atrum, vipēreum
mordax, amarum, viride, virosūm, malum, triste,
carū. eum.

fel terræ. Centuzyia 2.

Feles, is idem Felis, is.

felicitas, Sigeście 1. 4. Powodzenie/ jz-
ynosć/ Glück/ Wolstand. O nulla longi tem-
poris felicitas. (Jamb.) Senec. syn. Prosperitas. phr.
Rēs secūda, prospēra, Fortuna prospēra, secūn-
da. & Felix.

felicitas, Sigeśliwie. Glücklich. Nam sp-
rat tragicum satis, & feliciter audit. Hor. syn. For-
tūate, beate, fauste. phr. Secūdo alite. Dextro
alite omīne dextro. Auspicio fausto. Dis Auspici-
bus. Auspice Christo.

felis, is, Hor. Ein Ras. Fele soror Phabi, ni-
bea Saturnia bacca. Ovid. syn. xlorus, catus, epith.
Cautus, callidus phr. Muribus insensus.

felis vel feles virginea, felis pullaria. Lu-
doctadca/ Felit pardus sub Rys 2.

**felix, Sigeśliwy 1. jzmy/ Plodny/ Nie-
boszyt.** Glückselig. Nos amitermus ager fe-
lilibus educat hortu. M. syn. Beatus fortunatus,
fel prosper faustus, secūndus, fel cōmmodus, ūil-
lis, opportūnus. phr. Quō nōn felicitior alter. Ter-
que quāterque beatus, ab omni parte beatus. Cui
vultu ridet fortuna sereno. Cui vultum servat for-
tūna benignum. Cui fortuna servit ad nutum. o-
mnia Dii cui vōra secūndant. Quem larga be-
ant fortunā mūera. Cui nihil optandum supēret.
o mihi felicem terque quāterque diem. ūltima sem-
per expēctanda dies homini est, diuque beatus an-
te obitum nemo supēmāque funera debet. Of-
lix una ante alias Priamēia virgo. Felix, hēn nim-
iūm felix, si, &c. Cūm felix, quis enīn nēget hoc?
felixque manēbo. Aspirat primo fortuna labori.
Crebreseunt optatē aūra. Dis equidem auspiciis
reor et Junōne secūda. Auspicio felix totus ac
annus eat. Venit post multos ūna serena dies. Nū-
quam rebus credere latis, Redeat felix fortuna fi-
cer. Desinat clavis quisquam cōfidere rebus. Dō-
nec eris felix, multos nūmerabis amicos. Dūm flā-
vit velis aūra secūda meis. Diligitur nemo nisi
cui fortuna secūda est. Nē quis nīmīum sublata
secūdis cōlla gerat. Tū quāmcūque Dēus tibi
fortunāverit hōram, Grata sume manu, nec dulcia
differ in annū. & Fortuna.

felle ferre, tr. sub Przymawiam komu.

Fellebris sub Sse 1. felleus, jolciāny/

femina. Bialagłowa/ Dżiewka/ Sżenica/

Ein Weib/ Frau. v. Femina.

Fellico,

fellico fellico fellico. Sse 1.

femur, femens, ini Vb. Dicte desu Beins/ Schensel. ---- Rostro femur hausit adu-
ro. Ovid. syn. Crus, femens, epith. Tēnrum, hirs-
utrum, tremulum, molle, rūmidum, tēnellum, can-
dens, nūvum, firmum, robustum, forte validum,
lactēum, hirtum, ticubans.

femina cardinis. Biegunowa dziura.

femina prostituta, femina publicata, pūdi-
citia, Wierzodnica/

feminal. Gilonek 6.

(Cic/

feminalia, ium/ femoralia, ium, Vbranie/ Gas
femina virum, pro effeminata, apud Cic. in Versu Po-
etico, legit Lambin.

femineus, femininus Bialoglowski/

Feminine, i feminino genere; Grammaticorum. Fox
Cariss. Arnob.

femininum genus, sub Plec 1.

femininum rapum. Samick/

femorale, Mogawick/

F E N

fenarius, sienny 1.

fenica i. hira Arnob. priscum.

fenebri feneratorius, Lichwiarski/

fenetarius fenerator, Lichwiars/

fenetatio fenerator, us, Lichwa/ 1.

fenerator, Lichwa/

fenero, Lichwie/ & sub Pozyzgam 2.

fenerator, Lichwie Lichwa dais/

fenestella. Wkienko/

fenestra, Okno 1. Blona 7. Oko 1. Powod.

Ein Fenster. Densa per angustas tela intor-
quere fenestras. Virg. epith. Cava, angusta, patens,
aperta, patula, sublimis, biforis, clausa, lignea, vi-
treā pbr. Quā lūmen thalāmi, parva fenestra dabat.

fenestralis, sub Ozienny.

fenestratus, Ozienny/ Hraciasty/ Dziurawy
Osarpány.

fenestro, Okno cynie.

fenestrula Wkienko.

fenicus fenicularius, sienny 1.

fenicus homo, Straszidlo 1.

feniculum, sub Mieszanina/

feniculum, Ropt wloski/

feniculum sylvestre Ropt Kobyl,

fenile siannik.

feniseca, fenisector, fenisex, Rosiary.

fenisecium, sianno/ Rosiary.

fenisecia a. fenisicia, a. fenisicia arum. Ros

siannik/ fenisecium, idem.

fenore vel fenori sumo. Lichwa dais/

fenori do, Lichwie/

fenum sianno/ Fena plur. Apulei.

fenum autumnale, fenum cordum, Portans.

fenum Gracum, Boja trawka/

fenus, fenusculum, Lichwa 2. Wwoc 1.

fera, Swietz/ Ein Wald/ Wildpret. Cer-

tum est, in sylvis inter spelae ferarum. Virg. syn.
Bestia bellua, brum epith. Horribilis, rigida, mon-
tana, hirsuta, rabida, crud s, immitis acris inhū-
mana, minax, vaga, atrox, errans, sylvestris, frō-
mens, dira, interrita, imperterrita, sanguinolenta,
cōcitra, horrenda, formidabilis. pbr. Per spāca vā-
gantes lūstra fēz. Fera venantum septa cōrona.
Vestigare feras sylvis. Fera cānum latratibus acta,
sylvāque montanas occūlit alta feras, errans per
cāpos viridesque recēsus. Contra tela fūrentes.
Peragrantes devia lūstra. Montivāgum ferarum gē-
nus. Errantes agitare feras. Rabiemque frōmentis
adpōsere fēz. Postquam altos ventum in montes,
atque invia lūstra: ecce fēz saxi dejecti vertice
cāpre. Decurrere iūgis, alta de parte patentes.
Transmittunt cursu cāpos, atque agmina cervi
Pulverulenta fuga glōmerant, montesque relinquunt.
Diripiunt avida viscera nostra fēz. Sub nocte si-
tenti irrupere fēz. iratas mulcere feras. ista decet
brutas sordida vita feras.

Ferabitur Sisenna corr. Fera vitis sub Maticā 4

feracitas. Płodnosć/

Ferraculum. Vlpian. corr. Serraculum. Serraculum.

ferale, Straszowie/

ferale epulum, Pogrzebny obiad.

ferale officium, Pogrzeb/

ferales dies, Zaduszny dzien/

feralia, ium. Eiusdem originis cuius Feralis, quod

tamen e longum habet. Tag/ Varan man den

Todren pfiegr. (Feriae erant Romanis, diu

manibus sacrata, sic dicta a ferendis ad tumulum

epulis.) Hanc quia iusta ferunt, dixere feralia lūcem

ultima placandis manibus illa fuit. Ovid.

feralis, Otturyn/ Straszliwe/ smiertelny 2.

Pogrzebny. Grausam. Solaque culminibus

ferali carmine bubo. Virg. syn. Fūctus, dirus, &

xtialis.

Ferax

Ferax, *Żelny/ Płodny/ Buyny* 2. *Obficy/*
Jeuchbar. Terra ferax Cereus multoq; feraci-
or ubi; Ovid. syn. ubi, facundus; fertilis; abun-
dans. *ſ. Fertilis.*

Feracum, *Włodziewanego co. Ofara* 2. *ſ.*
sub Batmy.

Ferculum, *Włodzilo/ Włodzente porram* *Pos-*
trawia/ Mary/ Zwiedzicie lupy/ etc. *Łe-*
Pyła. *Lin Gerich/ Essen.* Multaque de
magna superessent fercula cana: Hor. syn. tēca, dā-
pes, epūla, cibus, epith. Laetum, opimum; suave
dulce; regale; cūperbum; tēnue. *ſ. Epula.*

Ferculus, *Tragari.*

Fere, *Fospoliete/ Prawie/ Niemal.* *Beg-*
nahe/ fast/ schiet/ Num tecum fere totus ero
quocunque recedam, Aus. Iamque fere fito subdu-
ta litore puppet. Virg.

Ferentarius, *adiect. Præti.*

Ferentarius, *sub. Żołniers lekki/ Żołniers/*
poćiskowy/ Poćilek.

Feretrum, *Gr. Mary. Lin Todien-Bar.*
Auxilium vitale tulit, taloque feretro. Seduli. epith.
Nigrum, durum, miserum, syn. Sēpūlchrum, tū-
mulus, pbr. Jam virgo effertur nigro cōmpōsta
feretro. Dūro pōsuerunt mēmbra feretro.

Feria, *sub Sobora.* *Feria prima. Niedziela/*
Feria quarta. Szroda/ Feria quinta. Czwartek.
Feria secunda. Poniedzialek. Feria sexta. Piątek.
Feria tertia. Wtorek.

Ferix, *Dzien wolny swiato/ Feretage/*
Panarum celebris sub syge feria. (Dhoriambi.) P.

Ferix bellis, *Żyjsz/ Przymierze.*

Ferix Festa, *swiato* 1.

Ferix imperativæ, *swiato nakazane.*

Ferix statæ stativæ, *swiato nteruchome.*

Ferix piscariorum, *Miosopust.*

Ferialis, *subst. Posel* 2.

Ferialis, *Adiect. an. Pomzedni/ sub Pos-*
wzedni dzien.

Feriaricus dies, *feriatus dies, Swiato* 1.

Feriatas, *Wdzwidny/ Proznuiocy/ ſ. sub*
Prozno 2. *Der müssig ist. Sacra mentito*
male feriatus. (Sapph.) Hor.

Ferina ferina caro, *Zwierzyná.*

Ferunt, *pro ferunt: Priscæ. sub Wracam sta.*

Ferinus, *Zwierzezy/ Zwierzynny. Dem*

Wild gleich. *Armentali equa manna & li-*
ge ferina: Virg.

Ferio, *n. Bils Bogo/ Wdżam* 1. *Postzeie*
Aluis/ Ogolocie/ Tna/ Trasam/ Poćistie
wam/ Bils pientadzé. Schlagen. Sublimi
feriam sydera vertice. (Choriamb.) Hor. syn. Cado
pērcutio, vēbēro; tūdo, pūlso. pbr. Nūnc dextra
ingeminans iAus, nūnc ille sinistra. Dēnsis idibus
heros crēber utraq; mānu pūlat, vēl atque dā-
ta. Crūdēli lāceravit vēbēre tōrga, Mānu pērcutio.
Mānibus inēquor fadis.

Ferio cornu, *Boba.*

Feror, *arh. Proznui. Seyten. syn. Cēllo,*
quēlco, vāco, ōrior. ſ. Cēllo.

Feritas, *Włodzic/ Otraciszwo. Graus*
sanket. Quamque lupi saepe plus feritatu ha-
bent. Ovid. syn. *Ferocia, barbaries, crūdēlitas, e-*
pith. Tōrva, lēva, scythica, inamāis, indōcile
ſ. Crudelitas, & Barbaries

F E R M.

Ferme, *Prawie/ Bez mala. Schiet/ gat*
nahe. Mobilis & varia est ferme natura malos-
rum. Iuv.

Fermentatio, *Bisante/ Włodzienie.*

Fermentatum solum, *Pulchna istmia/*

Fermentatus, *Włodzony & sub Smacny/*

Fermentesco, *Bisam/ Włodzienie/ Pulchnie*
iz/ Włodziam.

Fermentos, *as. Pulchno gyny/ Włodz* 1. 2.

Fermentor, *Włodzienie/*

Fermentum, *Włodz* 2. *Pulchnobé.*

F E R O

Fero, *Włodz* 1. 2. *Włodz/ Włodz* 3. *Włodz*

ſ. 2. Włodz istmia/ Włodz 2. *Włodz*

1. 2. Włodz/ Włodz synem. Idie Włodz/

Włodz kaze. Tragen. Quo ferat in par-

tes ipse fuisse tuas. Prop. syn. Porto, tollo, sustinē-

gesto, gero, vel sustēro, tolēro, pātor, vel pūd-

co, pārio, gigno, vel ōbrinēro, cōnsequor, vel ō-

fēro, vel aūfēro, vel aūfēro, vel dūco. pbr. Hūmē-

ros ōnēri sūppōno, ōnēri sūccēdo. Cōngēlāque

rōbōra dūris fērt hūmēris. āxem Atlas hūmēro tōr-

quet, gēstat. fērt ingens tōro cōnnixus cōrpōre

saxum. ōnēri cērvicem sūbjicēre. Hac fātus lātus

hūmēros, sūbjicēlāque cōlla vēste sūper, tūlviq;

ināsternō pēlle lēōnis. Sūccēdoque ōnēri. Pro De-

co. (Virg. 6. An.) Hīnc vīa tārtārei quæ fērt āchē-

rōntis ād āndas. Pro Dico. (Virg. 1. An.) Quā-

Juno fērt

FERO

ferus. Sc. *Pro Offero*. (Id. 3. An.) *Sacra Di-*
gnæ matri Divique scribam. pro Produco. (Id. 3.
An.) *Si dno præterea tales idæa tulerit Terra vi-*
ros. Pro Auspo. (Id. in Daph.) *Postquam id facta*
tulerunt. Pro Capio. *Ferri animus causas tantarum.*
Expromere rerum

Fero acceptum, Wpifulo 1.

Ferocia, Zuchwältaro. Grechheit/ Stolz
hochmuth. V. Barbaries.

Ferocia, Bestia sit 1. Muthig werden.
Mox intratati more ferocis equi. Ovid.

Ferocitas, Zuchwältaro/

Ferociter, Zuchwältaro/ hochmuthiglich. Ar-
guis, & virio datur esse ferociter ausum. M.

Feroculus, smialet/

Feror, Ferris, ferur. Diomed. Diez 1. 2. Les
ce 1. Spadam 1. Dnosse sit 1. 5.

Feror equo, Jada na toniu.

Feror nataru navis, Plyne 1.

Ferox, Nicoglastany/ Niehamowany/ Zu-
chwältaro/ Otruny/ Pshy. Grauiam. &
gis feroces ore saxifico minas. (Janh.) Sen. syn.
Feris, tferus, barbarus, truculentus, crudelis a-
trox. 6. Crudelis Barbarus.

Ferramenta, orum, zelazne naczynie.

Ferramentarius, Ruinik/

Ferramentum bifurcum, Widly 1.

Ferranum, Anlat.

Ferraria officina, Ruinla/ Rudá 1.

Ferraria, zelazne gory.

Ferrarium metallum, zelazna rudá.

ferrarius, adiect. Romalsti.

ferrarius, subst. Ruinik/ Romal.

ferratilis ferrarius, zelazny/

ferræ fabrica, Romalstyo.

ferreus, zelazny/ Nieuzycy/ Nieucti/ Nie-
lucoscimy. & in Nieprebudiony.

ferri acies, ferri nucleus, Scal.

Ferricrepine in. Biterat 2. Ferriterium Wis-
siencie 1. Ferriterus Okowanec.

Ferritribax, Ferritribax acu, idem.

ferro armatus, Zelaznem

ferro crustatus, Okowaney.

ferro prafigo, circundo, sub Okowac/

ferugineus ferruginus, Zelazny/ Rdawoy/
Brumany/ Modry/ Dretwioey/ Rauch-

FERR FERT

591

fact. Et pinguem tiliam & ferrugineos hya-
cinthos. (Virg.)

ferrugo, Rora zelazna, Eisenrost. Cum ca-
put obscura nitidum ferrugine texit. Virg. syn. Ru-
bigo epith. atra, scabra, obscura, opaca, picea,
pallens, picta. 6. Rubigo.

ferrum, zelazo/ Eisen. epith. Durum, so-
lidum, rigidum, grave, stridens, forte, mordax, no-
cens, crudele, triste, rigans, stridum. syn. ensis,
gladius, mucro. pbr. obductum rubigine ferrum.
igne tñbens. Versant tenaci forcipe ferrum. inci-
ma fustifero, xipit præcordia ferro. Vicam crude-
li abrupere ferro. Sed fatale prius caderet quam
in pectora ferrum. 6. Ensis, & Telum.

ferrum missile, pennatum, volucre. Scris-

ferrum vivum. Wagneromane zelazo/ (Id. 1.

ferrumen. Lit/ Rira Mylarsta.

ferrumen camemorum, Wapno/

ferruminatio, Litowanie/ Nitowanie/

ferruminatus, Nitowany/

ferrumino, Wnala/ Licuz/ Spaiam Vreklam

fertilis, Zymy. Feuchthar. Fertili affiva vi-
lus abundat aqua. Tibul. syn. fecundus, ferax di-
ves, abundans, uber, gravis, pinguis, opimus. pbr.
Tellus ditissima frugum. Pbrans ubere glebz fru-
gum ferax. Ceteris, Bacchique ferax. Daturum su-
men multo cum foenore reddens. Divitis uber agri.
Turgens humeroso gramine tellus, Frequens her-
bis, et fertili ubere campus. 6. Fructuosus.

fertilitas, Zymosc/ Piodnosce. Feuchthar-

beit. Hosne mihi fructus, hunc fertilitati ho-
morem Ovid. syn. fecunditas, ubertas, feracitas,
uber, abundantia. epith. magna felix, lata opu-
lenta, grata, sperata ingens, Cerealis. pbr. Tel-
luris alma lata sinum beans. colonis, quamvis a-
ridis, parent benigno Proventu dominum ditat a-
ger. Aurea finges. Italia læto diffundit copia cor-
nu. 6. Abundantia.

fertiliter, Zymy/ Zymo.

ferrum, Nadiewanego co/ Ofiata 2. 3. &
sub Barmny.

ferus, as um, Zymy.

FERR V

Ferrat, pro ferreat sub Gote.

fervefacio, Podwarzam/ Wzwaczyc. Hi-
sig machin. Ea ipsa se se patina fervefaci-
unt, illico. Pl.

fervidus fervens, Goracy 1. 2. 1. pentli.

Siedenheiß. Atque manum pinu flagranti fer-
vidus

vidus implet. Virg. syn. Feruens, ardens, igneus, 2.
flans.

feruenter Gorgo.

ferveo fervesco, Wre co j. 2. Palam 2.

Burzy sie 1. 2. Rospalam sie/ Serpie sie 2.

Pelno górze Gego/ Gorgo mi/ Zęgiez

wam sie. Sieden/ help fern. Ferrebit sa-

pe infuso cananda Glyconi, Pers. syn. Fervesco, 2.

fluo, exfluo, ardeo, bullio thullio. phr. Subje-

ctis ignibus unda fervet, et exultat spūmque tū-

mentibus albet, Pars calidos latices, et athena un-

dantia flammis expēdiunt. exusto clausus liquor

indignatur atheno, exultant astu latices, fluit in-

tus aqua vis. fumidus atque alte spūmis exuberat

aminis. Nec iam se caput unda, volat vapor ater ad

auras. Nūmo accēnsis fervore exuberat undis.

Ferula, Zápálizká/ Rozgá 1. Párygá Pál-

marká školna. Birewark. Et nos ergo mā-

nūm ferula subducimus, Sc. Juv. epib. Minax, tri-

ris, invisa dura.

ferula sylvestris, Łogrdla.

ferula Syriaca, Gálban dzewkó.

ferulacets, Zápálizkewy/

ferulago, Zápálizká/

Fervo, servu Fernere. Gorg/ Wre co/ Pale 2.

Gniwam sie. 1 Sieden. Collucere faces

iam fervere littora flammis. Virg.

fervor, Gorgocó/ Wrcwá 1. Gortiwocó

j. Burzenie 2. Hitz, Brunst/ Effet. --

-- Medius, fervoribus acrior inflat. Virg. syn. ar-

dor, astus, calor. epib. Activus, calidus, siccus rá-

pidus phr. Natura sullinet Agrotat morbis, nūmos

obsessa per astus. Tāntus per sydēra fervor Fū-

ditur Flammiferis tellus radis cum tālla dēhicity

Candēntique glōbo mēdius cōquit aithēra fervor,

tūm primum Necis aer fervoribus astus Canduit.

incēduque aethera fervet activus. 6. Sicilis, Astus.

Astatis. tempore & calor.

ferus, substant. Rón.

ferus, adiect. Dzik/ Lésny/ Nieoglastány/

Okruty/ Stogi/ Vité uct/ Nieorany/ &

sub Pusznia. Wild/ grausam. Glo-

ria Teucrorum, ferus omnia Iuppiter argos. Virg.

syn. efferus, crudelis, barbarus, immanis, immitis,

ferox, truculentus. 6. Crudelis.

ferus ocellus, Adzwiec bydlęcy

F E S

fescennina licentia, Weselna piosnka.

fescennini versus, idem & Páswil.

fescenninus, Grántowsti/ Sprosnj.

Fesnoe. Fesl. corr. Fascinoi. prisc. pro fascini sub

Veretaz.

fessus, Sptáctwány/ Trábiegalem sie 1. V.

biegalem sie. Mád/ matt/ kraselof. Et

stavit fessos festus Epise boves. Prop. syn. Defes-

sus, lassus, fatigatus, fractus, languens, languidus

festilogium. B. vox hybrida sed apta, sub Cyp-

oianus. festinate festinatim, Spiesno.

festinanter, Skwápliwie/ Spiesno.

festinatio, Skwapiónie sie/ Spiesenie sie.

festinatio, Spiesno/

Festinator Quinil. corr. Festinatio

festinatus festinis festinus, Spiesny/

festino, Spiesny sie/ przyspieszam/ Skwá-

piam sie/ Pilnie co robie/ Wiliam sie/

Gortuie 3. Elen. Festinate viri, qua vos

tam sera moratur Segnities? Virg. syn. Propero,

maturo, celero, accelero: volo, advolo, evolo, phr.

Moras rumpo, pello, tollo. Haud mora, festinant

jussi, rapidisque feruntur passibus. Præcipitare mo-

ras. Gradum celerrare, accelerare. evolat hæc pede

bus celer, et perniciosus alis avolat illa Noto citi-

us, volucrique sagitta. Tenuit mora nulla voca-

tos Nec mora, hæc requies, jussa Dea celeres per-

agent ocyus omnes imperio læti parent, ac jussa

faciunt. Maturare fugam. celere pede humum

pulsare. Segnes moras pellere. Jam propere, nec

te venturas differ in horas. Haud mora continuo

matris præcepta facessit. Sic illam fert impetus i-

pse volantem. En age! segnes rumpe moras. Mox

se ad litora præcepta contulit. Quin age si quid

hæbes, in me mora non erit ulla. Jam jam nulla

mora est, sequor, et quæ ducitis adsum. Haud mo-

ra continuo fugit Ille per undas. inde ubi clara de-

dit sonitum tubæ, sinibus omnes Haud mora pro-

sillere suis. inde alii celerant cursus, super in-

scius ipse Aeneas, Sic ait, et dicto citius rumpida a-

quora placat. Vix summo vestigia pulvere signat.

Tardius è summo decurrit flumina monte. 6.

Curro:

festissimus, Drogysty.

festuca, idieblo/ Wrieset/ Łaská 4.

festivè Zartownie/ Dobrze 2.

festivis me festivus, Viesnie/

festivitas, Jart 3. Zartownoé/ Wesolob.

festivus, Zartowne/ Viesny/ Wesoly 2.

Piekny. Lublich/ festlich. Ardua festivo

pulsamus

festum sacra canu Text. syn Lepidus, facetus,
urbanns, latus, jocosus, hilaris.

festra, Veno 1.

festucarius, sub Lasta 4.

festum festus dies, święto 1. Ein Fest/
Festtag. epith. Insigne, solenne, annuum,
latum, pbr. Dies festus. Festiva dies. Festa lux,
annua solennia. Sacra lux. Solennia sacra. Festa
dies anno redeunte resurgit. annua iam factis ve-
nerunt sacra diebus. Sol festam lucem reduxit, re-
tulit. Luce sacra requiescat humus requiescat ara-
tor, et glave suspensio videri cōset opus. Po-
pulis fixis resolunt solennia festa. Festivum
celebrare diem, ipse dies agitat festos illuxit festi-
va dies. Salve festa dies, melliorque revertente tem-
per. Delubra Deum festa velate fronde. annua sol-
lemnis Musis solennia nostris. Sacra die peragen-
da sacra. Festum celebrare sacerdos iusserat. Dum
festas peragunt lūces. Judais aderant solennia
Pascha.

festus, Wesoly 1. 2. Podswistny/Proczysty.

FET

feta. Cielna/ Maciora/ Proena/ Brze-
mienna.

fecialis, idem fecialis,

fetifer, fetificus fetosus, Plodny/

feto, as, Rodzy/ Plodzy/ Lega sie.
fetosus sub Cielna.

fetifico, Rodzy/ Plodzy/ Lega sie.

fetura, Plodzenie/ Niesienie/ Woszenie.

w żywocie Przypłodek.

fetus, a um, Obrodzily/ Pelen/ Rotna.

fetus, us, Plod 1. 2. Woszenie w żywocie/

Rodzanie/ Wrodzay dzieci 5.

fetus arboreus, fetus arborum, Owoc drzew

wny/ fetus gallinae, Jaje.

fudalis bona, B. sub Mianstwo/

fudatarius, B. sub Mañ.

fudum, B. Lenne prawo/ Mianstwo 2.

sex idem fax.

FI

fi verbum, Badi 1. fiat, Daymo to.

fiber, substant. Bobr Ein Fiber. Knat in-

tento prada fiber avis hoste Sil.

fiber, adiect. Wsianci.

fibra, Bala 13. Ein Bort am Wasse. An

quia non fibris obitum ergentiaque iubente Pers. epith.

Vitalis, tenera, spirans, arcana, tenuis, occulta.

fibre, Rosmacy/ Wnattynoscł gorne.

fibre, arborum, herbarum, &c. Wlošno/

fibratus, Rosmacy/ lupiniasty/ Sloioware

fibrinus, Bobrowy.

fibula, Hasi/ Haseka/ Przech/ Rolca u pla-

ty/ Szpilka 2. Kobelka u perlic/ Szpa-

ga/ Antra/ Wic/ Zwota, & sub Perlica.

Ein Rind/ Hefflein. Aurca purpuream sub-

nectit fibula festem. Virg. epith. Rasilis, mordax,

eburnea, aurea, argentea ferrea, anea, dura tenax,

cūva, adūca. pbr. Summam mordēbat fibula v-

stem. Stringit eburnea vstem fibula. Latērum, iū-

sturas fibula morder. Nimio jūvat aurea mōru

fibula. Fibula torto Mordax dēte vorat Tūlne

mordacia vincula relāxat.

fibulatio, Ankrowanie/ Wigranie 2.

fibulatorius, Rolca maigey. sub Rolca u

hary/ fibulo, Spinam.

FIC

ficaria fici arbor ficulnea, Sigá 1.

ficarius figowey/

ficario, Szyska w cieie/

ficidula, figoiadeba/ Ein Schnepff. (Avu,

quā ficum esu pinguescit.) Epith. Viridis cērea,

nārans, pīguis.

ficedulensis ibidem, Przekupien figoiadeb.

ficedola, figowey pal/ ficetum, figowey sab.

ficitas, fig obrodzanie/ ficitor, oru. figoa

wnik. ficolea, Pal.

ficolus sub Szyska 3.

ficola, Zmyslenie/ Nieszenie.

ficile u subst. Gärnzarska robota.

ficilis, Glintany/ Auf Leym gemacht.

Filibus credere Dūs hac aurea templā. P.

ficio fictura, Zmyslenie 1. Formowanie.

fictus, fictus, Zmysiony. Eridiche. syn.

fictus, affectus, stimulat.

fictor Zmyslacz/ Formierz/ Sznicerz 1.

fictrix, Baba 4. ficulnea ficulus, Sigá 1.

ficus ci, m. Szyska w siedzeniu/ Cierzeni

ficus, ci & us f. Sigá 1. 2. Ein Ferg/ Feg-

genbaum. Cum me ficus alat, cum pascar dul-

cibus ubi. M. epith. Pīguis, vīrscens, laeta, m-

nīfica, nēctārea, dūlcis, suāvis fecūda, mōllis

tēnēra Pbr. Baccis cārula, fecūda est prōpe l-

bentes consita ficus, āquas at tibi dum lactens ha-

tebat in arbore ficus.

ficus Aegyptia, *Sigomarcus*/
 ficus arida, *Livia*, *Sigā* 7.
 fides commissarius substant. *Powietrona* *ezeg*
pravinuicqz / *Pravinuicqz*.

fides commissarius adiect. sub *Powietrona* *ezeg*.

fides commissum, *Powietronie* / *Pollad* 1. *Ode*
bazonego co / *Powietrona* *ezeg* 2.

fides commissus, *Powietrony* sub *Powietrona*
ezeg 2.

fide iubeo, fide-iubeo, *Rage* /

fideiussio, *Regente* / *Rakoiemstwo* /

fideiussor, *Rakomyia* / *Amore* /

fideiussorius, *Rakoiemski*.

fidèle sub fideliter, *Wierne* /

fidelia *Baniā* 1. *Dzban* 2. *Ein iedenet*

Reug, *Respondet viridi non colla fidelia limo*.

Perf. epib. *Cocta coctilis lūca*.

fidelia conglialis, *Garniec* 9.

fidelis adiect. *Wierne* / *Pewny* / *Getreu*.

Parca tenax veri, seu nata fidelibus hora. *Perf. syn.*

Fidus amicus. *Phr.* Fallere nescius. *Fideli* tenax,

mémor fide conspicuus, insignis, spectatus, inely-

tus, illustis, constans. *Pectora* nescia fraudam,

mémenti nescia ignara fallendi. Cujus fides multis

spectata periculis certa manet. Qui mutare fidem

nescit. Qui fallere nescit amicos. Cujus inconcul-

sa fides non cedit ore. Qui fidem gessisse ca-

lucam morte magis timer. *Thésia* pectora iun-

cta fide. 9. *Consians*.

fidelis, substant. *Wierne* / *Man*.

fidelitas, *Wierność* / *Manstwo* /

fideliter, *Wiernie* / *Treulich* / *Non retinens*

pacula commissa fideliter aures. *Hor.*

fidenter, *Bespiegnie* / *Smiele* 1.

fidencia, *Vfanie*.

fides, ei, *Wiara* 1. 2. 9. 4. *Bredens* / *Passi-*

port / *Vbespiegnie* / *Wierność* / *Pravda* /

Summiente *dobre* / *sub* 3. *Obtrona* *Man-*

stwo. *Treu* / *Glaub* / *Cana fides* & *Vesta*,

Remo cum fratre *Quirinus*. *Virg. syn.* *Fiducia* *epib.*

Chara, sancta, pia, pura solida, impolluta jurata,

pacata, recta, socialis, intacta, intemerata, religio-

sa, firmata, sincera, incorrupta, ingenua, socia,

unanimis, stabili, immota, perennis inviolata. *phr.*

Fides longos intemerata per annos. Nulla fides

regni socia. Servabo pactam tempus in omne fi-

dem. Puram non temerare fidem. Nulla fides pi-

etateque viris qui castra sequuntur. Et stetit ad fi-

dem longa tenetque fides, Rectus amor, pietas,
 intemerata fides. Sinistra fides tot iam celebrata
 per annos. Cautam servare fidem. Firmam vili-
 tare fidem. Gellare pectora juratum fallere docta
 fidem. Si qua est fiducia sorti. Vita non est fide-
 cia nostre Certa satis. Humanis qua sit fiducia re-
 bus admonet. Nulla est fiducia capto, a te servam
 est semper honesta fides. Decipit vana fiducia for-
 ma. 9. *Fido* & *Fidelis*.

fides curae, *Passport* /

fides penes auctores sit, *fides* auctores ap-

pellet. *Wier* / *pro* *Qce* /

fides publica, *Gley* / *Passport*,

fides, 2. *Serona* 3. *Lumia* / *Serypice* 1.

2. *Instrument* *muzyczny*.

fidicen, *fidicinus* *fidicinus*, *Muyt* ni

stionach *Serypice* / *Ein Salten-Spieler*

komane *palcen* *lyra*. (*Glyconic*.) *Hor. syn.* *Lyri-*

cen, *citharista*. *epib.* *Doctus solers, peritus, insi-*

gnis. *phr.* *Fidibus* pectroque potens. Nervos pul-

sare peritus. 9. *Citharadus*.

fidicina, sub *Muyt* na *stionach*.

fidicula, *Serypice* / 2.

fidicula, *Proba* *Maczynie* /

fido, *Vfam* 1. 2. *Trau* / *glauben*. *Fidju*

ne *pedibus*, *ferro* *rumpenda* *per* *hostes*. *Virg. syn.*

Confido; fidem habeo, credo *phr.* *Corpore* *prima-*

vo *fidis*. Nunquam rebus credere latis. Ne dubi-

tes, aditque tua fiducia forma. Desinat ali-

quisquam confidere rebus, Credidimus blandis,

quorum tibi copia verbus, afflicto confidere rebus

9. *Fiducia*.

fiducia, *Vfante* / *Maditeia* / *Smialosc* 7. *V-*

fnoš / *Pollad* 1. *Zastawa* 1. 2. *Wzderet* /

Supersicht / *Tantane* *vos* *generis* *tenuit* *fiducia*

vestri 9. *Virg. syn.* *Confidentia*, *audentia*, *ausus*. *9.1*

fidelitatis *epib.* *Audax*, *superba*, *firma*, *certa*, *con-*

stans, *intrepida*, *immota*, *temeraria*, *fallax*, *phr.*

Mendax *fiducia* *fama*. Quae sit fiducia capto in vo-

lueri tenuis fiducia cursu. Decipit vana fiducia

forma. Audaci cessit fiducia Turno. Spelque, au-

daxque, una metus, et fiducia pallens, omnis spes

Danaium, et cepti fiducia belli Palladis auxilio

semper stetit. 9. *Audacia*, *Spes*, *Fides*.

Fiducialiter, *Vfate* /

fiduciaria *res*, *Powietrona* *ezeg* 2

fiduciaria *mancipatio*, *venditio*. *Wzderet* /

fiduciarium *possessionem* *do*, *Wzderet*

daly /

fiducia

amoris, pietatis,
jam celebrant
Festamam vobis
fallere docet
non est fideli-
sine fiducia re-
a te servam
na fiducia re-

FIG

uctores ap-
 gina figurina. Garnczárski wacziar.
 ginam exerceo. Gáncze tobisz/
 gulinum, substant. Garnczárski tobora.
 gulinus figurarius figurinus, Garnczárski/
 gumentum, Wymyśl i. Sworzenie/ Bala-
 man i. Eine edichtete Sache syn. Fä-
 hula, commentum. V. Fabula.
 gigo, Wytkam s. Wytkam/ Wbuiam i. Przys-
 biłom i. Zawięzłam 2. Szysie 2. Zarytkam
 Anheffren. Irem/ verwunden. Oscula Co-
 nicollo figere dente notas. Tib. syn. affigo, defigo,
 infigo, praefigo, confugo. bel ferro, vulnere, bel
 immitto, planto, cōdo, fodio. *Metaph.* Firmo,
 roboro, statuo, *phr.* Scōpūłdque infixit acuto, in
 hostis praefigunt cāpta. Hæret lætæsi lēthalis arūdo.
 Stat fixa animo sentētia.

ben. Fidus
s. Virg. syn.
spore prima
s. Ne dubi-
tesnar statu
m blandis
afidere pibus

W yderet/
muit fiducia
a, aſus, ſil
cētra, con-
ſallax, pbr
capro in vō.

figura lignea. Latini Euglossae
figuranter, figuratè, Niewłaśnie.

omnis spes
die aūxilio
figuratio, Formowanie.
figuratus, Samientow / Tileplaw.

figūto *as.* Formauis/ Tworzy/ Leis obrāzy/
Dile pīaniodze. Gestalten/ bilden. O re-
herum pueri balbamque Pōtia figurat. Hor. Jyn.
Formo, fingo, ttingo, cōmpōno, quadro. *phr.* Fi-
gūris signo, describo. Figūras dūco, trāho, ttingo
expriro.

fiducia-

fiła nieia, n. Plur. Przedzią.

filāmen, filamentum, Bindá 1.

filamenta: orum. Eticiōne regy. sub Nic.

fīlātīm, Po niči. fīlectum, Pāprócíná/

Felix Daprocé/

filia. Cocke. Eine Tochter. Quid tibi filiolas.

bel filia nascitur ex me. Jur. *fr.* Nara, sabbiles,
proles. *epith.* Pulchra, venusta, verecunda, pudica,
nubilis, casta. *phr.* Superans reliquas forma pre-
stante puellas. Cujus purpureas vincunt ora colo-
re rosas. Habens purpureis amula labra roseis Cui
facies niveo pulchra colore nitet. Jam matura vi-
ro, iam plenis nubilis annis.

filialis, Synonimi. filiatio, Synonimi.

filicatus. Daprocia cory sub Hecy 1.

filico, on. Virginit.

filicūm. Paprocinā filiculā. Paprocinā

filiola. Correcta/

Filius, Gen/ filiūlus filiaſter, Synſcree/

*Lin Sobu. Luserat in campo fortuna filius
omnes. Hōr. syn. Natus, proles, sōbōles, prōgēn-
es, puer, sātus, creatus, gēnitus, sānguis. epist.
venustus, ingēnuus, blāndus, suāvis; pbr. Māculā
proles. Parentis spēs, adjūmentum, solāmen Cū-
rātum et senti dulce lēvāmen. Spēs fīrma pārentis.
Socli pignora chāra tōri. Filius huic facio Divum
prolesque virilis Nulla fuit.*

filipendula B. *Eropiblo* ziele.

filo (à filum sextus casus,) pendet, N. l. y. g. l. u.

filio, et Prædicatione in

filiū. Lic/ Seronā 3. Deot/ Bindā 1. Li

nia 2. *Astraly Twarsy Epitali.* *Saden.*
omnia sunt hominum, tenui pendentia filo. Ovid.
syn. Stamen, linum, fili stamen. epith. textile, Pbr.
Tēteri dēducit itāmina filo, ac quicquid lēvibus
filis cōnnēdit et auro. Dēducit itāmina filum. Dē-
ducēs pōllice filum. b. Neo.

filum arborum, WicEno.

fimbria, Krav šacy/ Braná 2. Stržepši.

Scum/ Beläge/ Verbrennung, *pn.* Lăci-
nă, înșiră, lîmbus, vîstis, oră. *phr.* et circumstă-

xtum crōceō vĕlāmen ācātho. Quān plūvīa
circum Pūrpūra Mæandro duplici Mēlibres cūcūrtit.

fimbriatus, Wlaczynany/ Staniowany/ Stani
 istsy/ fimeium, Gnoiewisto.

Enalis, Boncomy / Graniczny /

fumus, fumum. *Enoq. 1. 2. Mist/ Roch. ne
saturare fumo pingui pudeat sola, Sc. Virg. Syn.
Lutum.*

Lutum, osanum, sterus, *epith.* abjectus, putris, vilis *phr.* immundus pulvis, cinis, arida, tantum. *S. Stercoro.*

Amum ovillum, Owe bobli.

Findo, Szegem/ Spalten/ Finditur incertum *studia in contraria vulgus.* Virg. *syn.* Dissindio, scindio, proscindio, seco, divido. *phr.* Partes ubi via singit in ambas. Finditur in solidam cuneis via. Partes tenui rima fissus. *S. Scindo.*

Findor, Padam sz. fines, hi, Grancá/

Findo, Zmyslam/ 1. 2. Jotmuis/ R. 1. 2.

Garce robiz. Ledichren. Fingers ad rem, & par te sapit, hoc tibi dictum. Jur. *syn.* Effingo, vel simulo, dissimulo, vel cado, formo, reformo, infirmo, vel excogito, vel limitor, exptimo.

Finio, Bonge 1. Doronzyam/ Otrejiam 1.

Offaie co/ Omieram 1. Opisus 1. Laiden/ beschliessen. Si bellum finire manu, si pellere Teucros. Virg. *syn.* Confectio, peritio, absolvere, concludo, finem facio, do, pono, impono, vel limito, termino, *phr.* Finem dedit ore loquendi, operam contingere metam, portum. Non ventra caput discordia finem. Finem posuisse labori gaudet. Ventum ad supremum est. Facere modum. Ad finem perducere. Summam, extremam manum operi addere, adhibere, afferre, admoveere. Prima mei pars est exacta laboris. Dirimere sanguine bellum annus, exitu emertis cursibus. Contingimus portum quo mihi cursus erat. Pierides ceptis addite sunt mea meis. Curis imponere finem. Dulcibus optatam verbis imponere metam. Hoc opus exegi monumentum aere perennius. *S. Finis.*

Finis, m. & f. Bontec 1. 2. Grancá/ Dasi

End/ Beschluß. Nullane finis erit nostro concessa dolori: Prop. *syn.* Exitus, terminus, meta, limites, vel eventus, successus, effectus. *phr.* Hic finis Priami fatorum, hic exitus illum sorte tunc, ceptis supremam impone manum extremo sub fine laborum. Quis scelerum modus est? Quem das finem. Rex magne laborum? Exitus acta probat. Finis adest. Et jam finis erat. *S. Finio.*

Finite, Pomierne.

Finimus, O granice miszkolocy. Anstosend/ angränhend. Hic ego finitimis quamvis circumsonor armis. Ovid. *syn.* Vicinus, propinquus, proximus.

Finio, Dokonante/ Opisanie.

Finitor, Doronzyciel/ Otrešicel/ Grancá/ Mitienizy 1. Brey swiata/ otiem obitny.

finitus, Otrešony/ Grendet. Scriptus in in tergo, nec dum finitus Orestes. Hor.

finium regundorum vel regendorum praefatus, arbiter, Romipar/ Podkomorzy ziemski.

fio, Scis sz/ Scangé u práwa/ & sub Podziemam/ Wyzucam s. Gemacht werden. Omnia jam fient, fieri quae pene negabam. Ovid.

fircus, pro hircus, sub Racił woku.

firmamen, Omiegdzenie/ Vesse/ Seledet. Porrigitur radix longi firmamine trunci Ovid.

firmamentum, idem & Grunc 9. & sub Ruma 2. Grundfeste/ oder Firmament des Himmels.

Firmamentum, in Genesi 5. Psalmis pro caelo, aliqui aërem intelligunt, alij extensionem.

firmator, Powierdziel/

firmiter, firme Mocno Scále/ Festiglich/ Flutibus à ventisque adversis firmiter essent. L.

firmiter, Powierdziem/ Powierdziem 1. & sub Pryszysgam 1. Befestigen/ Bestärken.

Hinc ubi iam firmata virum te fecerit alas Virg. *syn.* Roboro, corroboro, confirmo, stabiliro. munito.

firmus, Mocny/ Scaly/ Trwaly 1. 2. Posilny/ Opaczony. Beständig/ fest. Non hydra scilicet corpore firmior. (Alcaic.) Hor. *syn.* Constant, immotus, immobilis, certus, stabilis, firmus. *S. Constant.*

fiscalis, Skarbowy/

fiscarius, Podskarbi/ Nymag 1.

fiscella. Bopalká/ Oglowka/

Fiscellum, fiscellus, Bopyle/

fiscellus, Latocliwy.

Fiscina, Bop 1. Bopalká/ Bopyle/ Ein Mäulkorb/ Pressaque flammeola rumpatur fiscina calthá. Col. *syn.* Fiscella, fiscellum, Dlinn. citha,

cithula, canistrum, calathus, *epith.* Viminia, fragilis, tendis, textilis. *phr.* Vās lento, vimine textum. Viridi fiscellam texit hibulco. fiscella levi detecta est vimine juncei. Contraque canis Fiscina.

Fiscina lixiva fiscus lineus, Lujnik/

Fiscus, Bopyle/ Cedriworek/ Scarb 5.

Fiscus vimineus, Idem & Bop do cadzianle.

Fisciculator, sub Rozbieram 2.

Fiscicula-

Fissiculatus, Rospádly/
Fissicula, Rárbuis/ Poris 2. Rozbieram 2.
Fissiculus, Padam sie/
Fissile lignum, Szegépá/
Fissilis, Lupny/ Leicht zu spalten/ Nam
primum cuneis scindebant fissile lignum, Virg.
Fissios, Lupánie/ Szegepánie/ Rozbitánie/
Fissum fissura Fissus m. Rospádina/ 1.
Fissus, si Rospádly Rozszegptiony/
Fissus, Dufaiscy. Wohl vertraut. Sape hac qui
fissus sibi ab hoste redit. Nov. syn. Fidens, confusus,
Fistula, Bába 5. Alepádlo/ Szilátrawa.
Fistulatio, Vbitánie/
Fistulo m. idem, Vbitam ziemie/
Fistula, Piszgalká/ Slermia/ Fistulá 1. 4.
Diurki 5. Rurá wodna/ ciezenie 6. Wi-
der. Ein Pfeiff Fleur. Quem mea carmi-
nibus mervisset fistula caprum. Virg. syn. avena,
calamus, tibia, arundo, canna, cicuta, lúxus, epith.
arguta, rustica, dulcis, suavis, cava, levis, tinnula,
rauca, stridens, indocita, blanda, garrula, agrestis
jucunda, grata, amena, lata, sylvestris. phr. Fi-
stula disparibus septem compacta cicutis. Septem
cecinit fistula blanda mōdos. Suadetque leves cava
fistula somnos. Lūdare quæ velle calāmo pēmi-
sit agresti. Tu calāmos inflare leves, ego dicere
versus. argutis dulce sonat calāmis. Garrula syl-
vestri fistula sacra Deo, fistula sylvestrem nōn cēs-
sans fundere vocem, Solāmenque mali dē collo fi-
stula pēdet. Sic rustica quōdam fistula dispāri-
bus paulatim surgit āvenis. Sylvestrem tēnui mū-
sam medicāris āvena. Mē Sylvānus amat, dociles
mīhi donat āvenas. Calāmos labris inflare sonoros.
Pān primus calāmos cēra cōjungere plūres insti-
tuir. 9. Chelys.
Fistula farraria, sub Szepor.
Fistula pastoritia, Rzyt 2.
Fistula visoria, Rurá 4.
Fistularis, Piszgalkowy/ Diturkowáry/
Fistularis calamus, Teczina do Piszgalek/
Fistularis versus. Diomed. Rob. Constant. Iunio.
quasi Gradatus. Sclariis. Rhopalius idem infra.
Fistulator, Piszgalek 1. Szesleek 2.
Fistulatorius Surmágy/
Fistulatoria ars, Surmáccwo/
Fistulatus, Fistulosus, Diturkowáry/
Fistulo m. Diturawiele.
Fistula, Bába Ditecinna/

Fixula, Szpaga.

Fixus, Mocny 3. Nicodmienny.

FLAB

Flabellifera, Sluzebnica/

Flabellum, Oganá 2. Wáclatiz/ Wáclatiz
Vocht. Prosuit & tenui ventos movisse flabel-
lo. Ovid. Et modo Pavoris cauda flabella super-
ba. Prop.

Flabilis, Dmuchnieniem. ruchomy/ Odder
chowy.

Flabrum, Wiatr 1. Powiewanie/ Dacie 1.
Wehung der Winde. Lenibus horrescunt fla-
bris, summaque sonorem V. syn. Flamen, flarus, au-
ra, ventus, vel flabellum. epith. ventosum pictum
dēcorum, scemineum, animosum, procaz petulans
phr. Prosuit et tenui ventos movisse flabello. Quæ
tēnet in nivēa flabra dēcora manu. ut movit crines
ventoso Cella flabro. 6. Ventus, 6. Ventilo.

Flabrum sylvistragum, Szum.

(Gnile.

Flaccio, flaccesco, Slabieie/ Mielgeiz/

Flaccidus, Slaby/ Nie regi/ Obwisty/

Blapouchy.

Flaccus, Wielgouchy/ Blapouchy/ Nieregi.

Flaces, Plin. corr. Fraces.

FLA

Flagellatio, Bigowanie.

Flagello, Mlocz/ Biczuis/ Trzymam co Rzy
po/ & sub Droze. Geisseln/ mic Ruchen
hauen. Lumina fideibus certent, mollesque
flagellent. syn. Cado, percussio, verberio. phr. Fla-
gellis, virgis, verberibus cado, castigo, tundo, cōn-
tundo, lacerio, flagello equos excito. Stimulo, ur-
get enim stimulis auriga cruentis. Sentes ulrix
accincta flagello Tiphone quatit. Mars furit,
et durum quatitens Bellona flagellum. Terribili
furiz insouere flagello. Nec dura timebis flagra
pāti. illi instant verberē cōito. Flagris et verberē
cadere. Verberibus caduntur terga nefandis. Sic ti-
bi dē furis scindas latus una flagello. 6. flagellum.

Flagellum, Roga 1. Wiercholek/ Bicz/ &
sub Cepy/ Dyscypliná. Ein Geissel. Pee
tsche. Continuo fontes ulrix accincta flagel-
lo Virg. syn. Flagrum, verber, virga, lorum, scel-
erica. epith. atrum, horridum, grave, durum, vul-
nificum, horrendum, sanguineum, minax, rindex,
acerbum, furiale, nodosum, mētendūm, crōn-
tatum resonans, immitte, phr. Sanguineum vellit
quatitens Bellona flagellum. Viscera vulnificis ca-
dem

dem cōtūsa flagellis. Nūdat et atroci proscindit
terga flagello. Nec dura timēbis Flāgra pati. terri-
bili fūit in dñūtere flagello.

Flagellum, Polypi, sub Czāski.

Flagellum vitis, Łatorcł winnā.

Flagitator, Wycięgacz/ Pożyczałnik i.

Flagitatus, Ostawiony/ Sodomczyk.

Flagitiōse Flagitiōsissime, Psorłwie/ Zelży-
mie/ Niecortłwie/ Vide & Szerepam 1.

Flagitiōsus, Sprosnny/ Psorłwy/ Niecort-
łwy/ Niesłusny. Dubsich/ Voll Schel-
meey.

Flagitiūm, Niecortā/ Nierząd 3. Niesła-
wa Psorā/ Grzech wielki/ Zelżywość/
Sprosnosć/ Wpominanie się. Łaster Nās-
serhat. Possis & in tanto Vivere flagitio. Prop.
syn. Scelus, crimen. epith. Dēstabile, turpe, in-
audicūm, infandūm. & Crimen.

Flagito, Wpominam się/ Nālegam/ Po-
czerebule 1. Wolam 4. 5. Ostawiam/ Po-
zywam 1. Nāmāwiał nā nierzād. Erwas
erbitten. Flagitat in morsu refici, quin omnia
malit. Hor. syn. Pāto, pōstūlo, pōsco, expōsco,
prēcōr. & Precor.

Flagrans, Gorący 1. 2. 4.

Flagrantia, Gorłwość/ 1. Zapalenie 2.
Palanie. Flagrator, Dysceplinanc.

Flagro, onis, Smąganiec/

Flagriciba, Flagritriba, idem.

Flagro, as, Palam 2. Gore/ Wre co/ Bzen-
nen. --- Trepidare metu, crimemque flāgran-
tem. Virg. syn. Dēflagro, ardēo, exardēo, incēn-
dor. & Ardeo Incendium.

Flagrum Rozgā 1. Bicz. Ein Buch Ad sua
qui domitos deduxit flāgra Quirites. Juv. Exposuit
sua membra flagris. (Dactyl) Damaf. & Flagellum

FLAM

Flāmen, n. Dacie 1. Wiatr 1. Wind/ Blaz-
sung --- rapido terram cum flamine portant.

Virg. syn. Vēntus, flātus, spīritus. epith. Spirans,
rāpidum, incēreum, sōnōrum, lēne. & Vēntus,

Flāmen, m. sub Rāplan/

Flāmeum, Podwikā/

Flāminia, Flāminica, sub Rāplan/

Flāminium, Flāminius, ibidem.

Flāmma, Plomien 1. Chciwość/ Flamm.

Ordine flammārum, & latē discriminat agros. V.
syn. ignis, fax, Vūlcānus epith. crepīans, acris, i-
gnēa, vōlans, vēlox, viva, rōgālis, lūcens, rō-
mīcans, rādīans, clāra cōrūscans, āgilis, rāpax,
impīa, lūcīda, ardēns, exardēns, Atnaea, ignita, cō-
mans mōbilis, sēquax, sūlgens, audax, pōpūlatrix
vāstatrix, fēra, strīdūla, crūdēlis. pbr. exāpērant
flāmmē, Cōrrīpūt trēmūlis altāria flāmmis igni
ēdax. Flāmma prōpiōre cālēscō. Mōnia cōllūcent
flāmmis. Lūcet vīa lōngo ordīne flāmmārum, &
latē discriminat agros, ignēa tēmpēstas, flāmmis-
quē sōnāntibus ardor. Sūrgit in immēnsūm gēni-
nātis ignibus atrox Flāmma rōgum. accēnsōque
rōgo strīdūla flāmma mīcat. & Ignū Incendium.

Flāmmans, Flāmmātor, Plomienisty/ Palā-
tocy. Flāmmēa viola, Sirtlerkā 1.

Flāmmēolum, Podwikā/ Jolty rōbek.

Flāmmēolus, Joltygerwony.

Flāmmesco, Rospalam się/ Sierzig/ fentig
werden. syn. ignēscō, accēndor, incēndor
inflāndor. pbr. Flāmmas cōncipio sūmo. Flā-
mis cōrrīptor.

Flāmmēum, Jolty rōbek/ An Podwikā.

Flāmmēus, Plomienisty/ Joltygerwony/ Jol-
ty. Scurig/ glūend. --- Se facies aperit tum
flāmmēa torquens. Virg. syn. Flāmmātus, ignitus,
ignēus, accēnsus, ūrēns, flāmmivōmus, flāmmi-
fer, flagrans.

Flāmmifer, Flāmmidus Flāmmigena, idem.
Flāmmētrāger. Flāmmiferis implent pedibus-
que. Sc. Ovid.

Flāmmigero, Gelli. potius Flāmmigo. Gore/
Plomien wydaie.

Flāmmis corripit, cremari, Wspsongē/

Flāmmis, idū s. Stornik robagē/

Flāmmivōmus, Plomienisty/ Seuerspeyend.

Flāmmivomo, sub sole iacet, Sc. Arator.

Flāmmo, as, Plomien wydaie/ Rospalam/
Pobudiam.

Flāmmula, Plomyk sub Plomien/ Brat 3 sios
strq/ Pryszgeniec ziele.

Flāmmula item seu flāmula, a. & flāmmulum, li &
flāmmula, orum. interdum simplici m interdum ge-
minato est signum militare, Imperatori praelatum
domi bellig, Vegeti, Lipsi. Grefser.

Flātilis Dmuchany/ Flāto as Władymam 2.

Flātor, Surmāg/ Trebāg.

Flātor aris, Mōsiądzem robigcy.

Flātu

F L E

Flātu impellere. Wdmuchnąć.
 Flātūra, Dzię 1. Zlewanie.
 Flatum venuris emittere. Miātu przyro-
 dzonego upuścić.
 flaturarius. Zlewacz kruszców/
 Flatus ti Dmuchany/
 Flatus, us. Wiatr 1. Wiatr w zółgdku/ D-
 zie 1 Mionienie / Powiewanie / Pycha.
 Wind/ Blasung. --- Hybernus parcebant
 flatibus Euri. Virg. 6. Flamen, Ventus.
 Flavus Flavens Flavidus, Plowy zółtawy/
 Gelb. Et crines flavos, & membra decora ju-
 venta Virg. syn. Rutilus, crōcēus, lūrēus, flavens,
 aurēus.
 Flavescō, Flavēo, Plowieie wiednie. Gelb
 werden. Paulatim molli flavescet campus arista.
 Virg. syn. Flavēo, pbr. Flavum cōlōrem induo, cōn-
 trahō, sumo.
 Flaviffa, Pieczary/ Starb 1.

F L E

Flebilis, Flebiliter, Plaglimwie/
 Flebilis, Plaglimwy 2. Żalony/ Oplakany/
 Smutny. Beweglich. Nec jaceam clausam
 flebilis ante domum. Tib.
 Flecto, Nāginam/ Bieka 1. Nāmawiam/
 Nijam co/ Biegen/ flechtēn. Iuppiter o-
 mnipotens precibus & flecteris ullis. Virg. syn. in-
 flecto, rōrquēo, cōntōrquēo, cūrvo, vel plāco mī-
 tigo, mōvēo. 6. Curvo.
 Flecto iter, Vdais sie gōsie.
 Flemina, n. plur. Ociekłość/ żyła oćiekła.
 Flemina, n. plur. idem & Nadsacie. Item sub
 Ocieka co. & sub Nāpuchlo. sub Ochwaćie.
 Fleo, Plāge/ Weynen. Flebat & abductas
 Tityrus ager oves. M. syn. Dēfleo, lūgēo, lāchry-
 mor, lāmētor, quēror, cōnquēror, dōlēo, gēmo,
 sūspiro. pbr. Flētus fundo, cīeo, dūco. Quid lū-
 ges, imōquē trāhis dē pēctōre quēstus? Longis sin-
 gultibus illa pūsat. Quis tālta fando Tēpēretā
 lāchrymis in āuāros lūmīna flētus solvit exple-
 tur lāchrymis, egēturque dōlor 6. Lachryme.
 Flētus us, Plāg. Das Weynen. Et tremu-
 lus maētis orietur flētibus horror. Prop. syn. La-
 chryma, lāmēta, lūctus, gēmītus, quēstus, epith.
 mīser, tēner, lārgus, immēsus, ūber, mādēns, mūl-
 tus, nīmīus lūctisōnus mīseratus, crēber, ūgūbris,
 inexplētus. pbr. Flātu mādūre rēpēnti ora. ignēa
 turgēunt orāntia flūmīna flētu, Flētibus aulā.
 flēmī. 6. Lachryma.

F L E F L I

446

Fletus cīeo, excito, Rozzewnians.

F L E X

Flexibulum, Nākrzywiaczka/
 Flexanimos, as sub Nāchylam corr. Flexani-
 ma. Nomen.
 Flexanimus sub Nāmawiac/
 Flexibilis, Flexilis, Gibki Pomolny. Das
 leicht zu biegen. Nobilis flexibiles curvantur
 Apollinis arcus. Ovid. Flexilis obtorti per collum
 circulus auri. Virg.
 Flexilōquus, Wykrętarz. & sub Mowa trudna.
 Flexio, Nāchylanie/ Przeginanie Rozjanie/
 Żakret/ Wstapienie 1.
 Flexiones molliores in cantu, idem.
 Flexipes. Krzywonogi/
 Flexumines, sub, Żalabarnik.
 Flexuosa orum Krzywosć,
 Flexuose, Krzywo.
 Flexuosus, Krzywy Kręcoży sie/
 Flexura, Nāgiacie/ Żakret/ Krzywosć/
 Flexus us, Krzywosć/ Nāchylanie/ Przegi-
 nanie/ Wchylenie/ Zginanie/ Wstapienie 1.
 Żakret/ Schylek/ Gibkość/ Jest Oratore
 sti/ Żawrot/ Wzroć/ Nāgiacie Kres za-
 wodniczy do Ktorego/ etc. Biege/ Uma-
 weg. syn. Sinus, gyrus, spira, circulus.
 epith. Sinuosus vagus, multivagus, supinus. pbr.
 Curvatis claudens ingentem flexibus orbem. Cūr-
 vatas sinuatis flexibus amnis obliquor ripas. vide
 Gyrus.

Flexus capillorum, Przedział na głowie.
 Flectim, Vderzając sie sub Vderzam co o co
 Flectus us, Vderzenie 1.
 Fligo, Vderzam o ziemie/ Vderzam sie o
 co/ Obalam fogo/ Wniwecz obracam/ V-
 derzyć w sie/ Bicie pientądze.

F L O

Flo, Dmucham 1. Wiejs 1. Blasen/ wehen.
 syn. Spiro, aspiro. pbr. Flātus mitto, in gēmino.
 Lēnius aspirans aūra secūda vēnit. et terras tūr-
 bine pērlant, Savi fēra mūrmūra vēnti dēmīttunt.
 6. Venti.
 Floccidus, Apule, Floccida vestis, i. floccin
 plena. Rosmarā.
 Floccitacio, Floccipendo, Gąrdze/
 Floccit

Florificosa. Cic. ad Attic. pro floccificandum est. sed hoc vox tota Græca, illa hybrida ex Latina & Græca constata, vel Latino-Græce inflexa.

Flocculus, Rosmek sub Rosm/

Floccus, Rosm Szafka 1. (ny)

Flōces, hæ. à flōx, Turneb. Deozdie wyclozy-

Flōra, sub Kwiatkow. Götlin der Blumen.

Chloris erat quæ Flora vocor, corrupta Latino. Or. Dea florum, cui Forales ludī instituti sunt à Romanis) syn. Chloris, Laürentia, Zephýritis. epith. Rūtica, formōsa, odorā olens, reddolens, lata, iūcunda, suavis, cāndida, odorifera, odorata, benīgna, cōmpta, vērūstā, fecūnda, amœna, mitis, dulcis, multicolor, cūlta, renāscens, rediviva. phr. Zephýri pulcherrimā cōflux. impérium quæ Dea flōris habet? Cū Zephýrus dōtales tradidit hōros. Flōribus arva cōrōnāns. Redimita rōsis. Lūdis celebratā iocōsis. Tāntus vērū hōnos et odorā grātia Flōræ. Viridi rēdēns in grāmīne. Cineta flōribus. Vultu versicolōre decens. (Ovid. 4. Fast.) Chloris eram, quæ flōra vocor. Hūc tūc mulcebat Dōminam Zephýritida dīctis.

Flōralia, ibidem & sub Krzyżowe dni.

Florens, Glawny/ Isokrogerwony.

Flōreo Floresco, Kwitne/ Slyne/ Plusze.

Risam/ Blühen. Floreat, irriguumque bibant violaria fontem. Virg. syn. Flōresco. phr. flōres indūo, fūdo, trādo, explēo, spārgo, minūstro, gēro, fēro. Flōribus indūor, pūbēo, cōmor, vēstior, vārior, albēo, rūbēo, hālo. indūere sē in flōrem. Trādo dē cōrtice gēmmas. Flōrēa gēmmāto grāmīne prāta vīrent. incānūt albo Flōre pýri. Spīrant arva crōcēis vēstita flōribus arbor. Nūnc omnis partūrit arbōs. Pūrpūreīs collūcent flōribus agri. Nōs quōque flōrūmus, sēd flōs fūit ille cādūcus. Vēre nōvō latis dēcōrāntur flōribus arva. Sēmpēr odorātis spīrābant flōribus arva.

Flores ferti, Winięc 1.

Flōreus, Kwiatkow/ Isokrogerwony.

Flōridulus. Kwitnacy/ Krasny/ Mesoly 1.

2. Isokry/ Kwiatkow/ Kwitny/ Opstrozny/ Kwitnacy. & sub Szabā iasna.

Florisfer, Kwitny.

Florisertum sub Pierwiastki.

Flōrilegus, sub Kwiat obrywam/ Der Blumen sammler. Florilega nascuntur apes, &c. Ovid.

Florulentus, Kwitnacy/ Kwitny.

Flōrus, adiect. Kwitnacy/ Isokry/ Isokrogerwony.

Flōrus, subst. Bonik prak/ Isokry.

Flōs, Kwiat/ Tresć 4. Wybor. Line Blum

Puberibus caulem foliis & florē cumantem. Virg. syn. Sertum: flōscūlus, Dimin. epith. Blandus, latus, olens, mollis, nivēns, dulcis, micans, vērūnus, altivus, cāndidus, nēctāreus, nītidus, grātus dēcorus, purpūreus, crōcēus vērūnalis, nāscens, amœnus, versicolōr, vārius, rūtulus gēmmans. phr. Pratorum hōnos. Viridānti in grāmīne gēmmas. Latē fūndens odorē. Collit nītidis gēmmāntem flōribus hortum. Quēn mūlcent auræ, firmat sol, edūcat imber odorātō gēmmīne ridens, Dāns lūminā prātis. Qui dūlcem latē diffūndit odorē. Mūlcebant Zephýri nātōs sine sēmine flōres, & Florē.

Flōs avi atatis, Modzienszwo.

Flōs aris, Mosiezna tresć.

Flōs calcis, gyps, marmoris, Tyńk 1.

Flōs farinæ, tritici. Makā pszenzna 1.

Flōs Poëtarum, Equitum, &c. Przedni.

Flōs pratensis, Belweder 2.

Flōs vini, Flōs Liberi. Wino przednie.

Flōs virginēi pudoris, Dilewiczwo.

Flōscūlus, Kwiatek sub Kwiat. Ein Blümlein. Flōsculus angusta miseraque brevissima vita. Juv.

Flūctūculus, sub Wat. 6.

Flūctifragus Welnołomny. sub Welnisty 1.

Flūctivagus, Welnisty. & sub Plywacz. Del

über die/ See oder Gewell schwimmen.

Flūctivagi nautæ scrutatoresque profundī. S.

Flūcto as. Plywam 2.

Flūctuōsus, Welnisty 2.

Flūctuatim, Cwalem/ Szumno/ & sub Suwam sie/

Flūctuatios Chelbānie/ Chwilewānie/ Rucanie 3. Glukānie/ Waptenie.

Flūctuō, Chwileis sie 1. 2. Plywam po wierzchu/ Chelba sie/ Wapcie. Hin und her

schwimmen/ wackeln. Cor flūctuatur, circa

pietatem fugat. (Jamb.) Sen. syn. Flūito, altitō,

ūdo, vel flūctibus, altu lāctor, āgitor, impellor,

ūdis innāto, supērnāto. Vel Metaph. Dūbīro vā-

cillo, titābo. Phr. Spūmōs volūtur undis. Vēn-

solrogers

Line Blum

tem. Virg.
Blandus, la-
ans, vernus,
gratus deco-
rens, amae-
us. pbr: Pra-
mmas. Læ-
mantem flo-
firmat Sol,
Dans lumi-
norem. Mäl-
es. & Floreo

yné i.

agna i.

Przedni.

Przednie.

bo/

Ein Bläs

e brevissima

Telnisty i.

wacz. Des

chwimmen

di. S.

sub Sub

ante/ Ruz

n po wierz

in und her

uatur, circa

flauto, ætuo,

or, impellor,

Dübilo vi-

undis. Vea-

torum

torum validis fervescit flatibus unda. Völvit pella-
gus vastos ad littora fluctus insequitur cumulo,
præruptus æquæ mōns. Pūrit æstus ærenis. Vastā-
que voragine gurgēs æstuat. Imo bārathri tēgū-
gite vastos. Sōrbet in abruptum fluctus rursusque
sub auras trīgīt altēnos, et sidēra vērberat ūn-
da. Vēnto rēsistit æstus, et vēntus retro æstum rē-
völvit. Lōngo p̄r multa vōlūmina trāctū æstuat
ūnda minax fluctus sinuōso vōrtice vōlvit, fluctus
spūmantia littōra pūlsant. Fit sōnitus spūmante
sālo. Vel errāmus, vēnto hūc et vastis fluctibus a-
di. Nūnc mē fluctus habet, vērāntque in littōre
vēnti. Cymba p̄cellōsis fluctibus iēta tūmet.
S. Fluctus.

fluctus w, Wal nā wodzie/ Zāmiszanie/
Elum. Ein Wasserwelle. Fluctibus in me-
dia & tempestatibus urbis. Hor. syn. Aētūs epib.
rūmens, cānus mārinus, rāpidus, trēmūlus, āgitans
spūmōsus, sāxistrāgus, vēsānus, hōrrisōnus, vāgus,
sālīens, frēmēns ārenōsus, errāns, p̄fūdus, vāll-
dus, spūmifer, ūndāns. Pbr: Spūmōsā impētus ūn-
da, ingens mōtū æquārum ūnda tūmens. Præ-
ptus æquæ mōns, æquārum mōlēs ūnda dēhiscens.
Rēsonāns immēso mūrmūre fluctus, obrūerat tū-
mūlos insāna licēntia pōnti fluctus ūbi p̄mo cē-
pit cum albescere vēnto, paulatim sē sē tollit mā-
re, et altius ūndas trīgīt, inde imo cōsurgit ad
āthēra fūdo. Cūmūlus æquārum. Lōngo p̄r mul-
ta vōlūmina trāctū ūnda minax. Sinuōso vōrtice
invölvens, nāvēmque vīrōsque spūmantia littōra
pūlsant. Mē mīserum, quantū mōntes vōlvuntur
æquārum. Jam jānt rāctūros sidēra summa pūtes,
ābilliunt fluctus, imōque ā gūrgite Pōntus Vērti-
tur, inque mōdum tūmūli. Cōncēva surgit aqua.
Fluctibus trīgītur, celūmque æquāre videtur pōn-
tus, et indūctas āspērgine tangere nubes. Quī vē-
ni hic fluctus sup̄erēminet omnes. Pūlsāntque
nōvi mōntāna cācūmina fluctus. S. Tempestas &
Fluctus.

fluctus decimus, decumānus, Nāwālnosē
mōrtka.

fluens, Plynacy/ Obwisty.

fluenter, Ciełacy m sposobem/ Rzadko s.

fluentia, Ciełacie/ Młownosē

fluentifonus, Strumicy.

fluentum, Strumien i. Porok. Ein Was-
serfluß/ syn. flūvius flūmen amnis.

flūidus, Ciełacy i. Rzadki i. Młogosi/ Glā-
by/ Obwisty/ Glāsend. Laminia effossi flu-
cium lavit inde cruorem. Virg. syn. Flūens, fluxus,
lūbūlū, liquidus, dēflūus p̄flūus.

Flūito, Plynam po wierzchu/ Trępiatam
sē. Embssig fließen. Fragmina remorum
quos & fluitantia transtra. Virg. syn. Flūitō, ūndo.
Flūmen, Rzeka/ Ciełenie i. Xapanie 2. Pōd
Obstosē/ Ein Wasserfluß/ Fluminibus sa-
licetis crassisque paludibus albi. V. syn. Flūvius, a-
mnis, flūentum & Flūvius.

flumen hibernum, Porok s.

flumentanus, Rieczny/

flūminēus, idem flūminōsus, ibidem. Glies-
send. Et quam flūminēa lūsit adulter, ave Ov.

Flūio, Ciełacy i. Plynam/ Pochodze i. Kōd/

Plynacy/ Opuszciam i. Wiszcie/ Vchodit 2.

Pluscy/ Opadam 2. Gließen/ rinnen. In.

ter optima virum, leni fluit agmine Tiberis. Virg. syn.
Dēflūo, inflūo, p̄flūo, lābor, illābor, dēcūro. pbr.
Vāriis flūo cūrsibus. Cōnvēro āgo cūrsus. Sinuō-
sis flēxibus erro, vōlver. Citāto cūrsu in āra fō-
ror, āquas vōlvo, cōncito, āquis pīngvīa cūlta hū-
mēcto, irrōro. Exspātiāta rūnt p̄r āpērtos flūmī-
na cāpos. Vāsto cum mūrmūre mōntis. It māre
præruptum, ūrbes āngūsto intērlūit æstu. P̄r sāxa
vōlūtus pūrior tēctō cāpūm pētīt āmnis. Sinu
libēns cūrcūfluit ātro ē gēlido fōns p̄silit ān-
tro āmnis. Exiit āggēribus rūptis in pōntum lātō
rūt incitūs ālvēo. Dēcūrsu rāpido dē mōntibus āl-
tis. Dānt sōnitum spūmōsi āmnēs. Mūlta flāvus ā-
rēna in māre p̄rōrāmpit. Cāpōque rēcēptā libēti-
ōris āquæ p̄o ripis littōra pūlsant. Exērcita cūrsu
flūmina. P̄r cāpos, scōpūlōsque illābitur āmnis.
Tēcūis flūgēns p̄r grāmīna rīvus, in frēta dum flū-
vī cūrrēt. Nācta nēmus gēlīdum dē quo cum mū-
mūre libēns ibat, & āttritas vērābat rīvus ārēnas.
Sic sōlet exīgūe cūrrēre rīvus āquæ. āspice libēntes
jūcūdo mūrmūre rīvōs, in māre dēdūcunt (āmnēs)
fēlsa tērrōribus ūndas, in māre pūrpūrōum vīolēnti-
ōr inflūit āmnis. & dīvērsa rūēns sēptem dīscūrnit īn-
dra. S. Inundatio, & Flūvius.

Fluor, orū, Ciełenie i.

Flastras orum, Mōrtkie uspołojenie.

Flūia, Węzoz morzki/ & sub Tęczinā.

Flūio, as, Trępiatam sē/ Ruzsam sē/ Plynam

Flūus, an Adiectivum, Plynatacy/ sub Plaro i

Fluvia, e, Sisyem. i. fluvius, priscum.

Flūvialis, flūviaticus, flūvialilis, Rieczny.

Gließend. Vinnā per sylvam, & ripā flūviali

arundo. Virg. syn. Flūminēus, āquāticus.

Flūviatus, Młogony/ Glāndrowacy/ & sub

Żyłowate drzewo.

flūvī-

FLU FO

Fluvius, substant. *Rieka*, *Ein Wasse* f. u. s. *populus in flubus, abies in montibus altis. Virg. syn.*

Flumen, amnis, fluvium, torrens, palus, rivus, *epith.* sonorus, cilius, concitus, effusus, spumens, spumolus, tumidus, exundans, torrens, turbidus, sinuolus, refugus, sinuans. *flexus*, inflexus, lubricus, propterans, herbosus, profundus, citatus, viridans, amoenus, purus, glaucus, caruleus ductilis, riguus. *phr.* Rigua ductile flumen aquae. Declivis cursus aquarum. Celeres aquarum lapsus. Rivus tene fluitans aquae, aqua currens fluminis undae, ardua ripis flumina, obliquis cinxit declivia flumina ripis. Sinuoso tramite currens. Exiguo sonitu fugiens per devia saxa. Jucundo murmure labens. Molles irradians murmure somnos. Errantes late sinuantia flumina flexus, gyros. Violenta ruunt abruptus flumina ripis, exercita cursu flumina herboso margine cincta. Fluvius devexa rupe volutus. Ut et bus fecundus aquis. Variis fluens cursibus. Converteros agens cursus sinuosis flexibus errans. In mare decurrens. Murmure rauco strepitans. Murmure tranquillo somnos inducens irrorans mollia gramina. Dulces invitans murmure somnos. Mediam sulcans terram. Sub magna labentia flumina terra. Nimbosae ruunt spumantia flumina rictu. Exipitata ruunt per apertos flumina campos. Rivus bulcoio proscilite lapide. Tenuere suos pro, etantia flumina cursus. & viridem Aegyptum nigra fecundet arena. Dana sonitum spumosa amnes, et in aquora currunt. Multa prius vasto labentur flumina ponto. Flumen abit resonans in vallibus imis. Neque enim consilire flumen. Nec levis hora potest. *vide ripas.*

Fluvius, adiect. *Riegnj.*

Fluxa vestis, *Szara* longa.

Fluxus, Obfctie. *al.* Cteacy m sposobem.

Fluxio, fluxura, fluxus, *us*, Cteagy 1. 2. Das Gießen.

Fluxio oculorum, *Ozu* plynienie.

Fluxus, adiect. *Fluxuosus*, Cteacy 1. 2. Nie-
staregny / Nierwaly.

F O

Foca, gr. Pierzysko. Focale, a foco, *Lenz*

Focale, a faucibus, *Roiniers.* [twal

Focalia, ium, *Riezj* / corripunt o aliqui ibide.

Focaneus, *Gardowy.*

Focaria, *Rucharka* / *Naloznica.*

Focarius, subst. *Piecuch* / *Rucharz* / *Stroff*

Focarius, adiect. *Ruchenny.* *Gdomowy.*

FOC FEEO

Focarius panis, *Podplomyk.*

Focillatio, *Napartanie* / *Zagrzewanie.*

Focillo, a foco, *Ciep o co* *Homam* / *Posilam*

Focillo, a sauce, *Daw 2.*

Focillor, *foculo*, *Ciep o co* *Homam.* (sic)

Focula, *orum*. *Pokarm* / *Drewna* *suche.*

Foculor, *Warta* / 1. *Foculum*, *Romin.*

Foculus, *Saierka* 1. 2. *Ognisko.* *Ein Herd*
starelein. *Iam lavat, & bucca foculum excitat*
& sonat undae. *Juv.*

Focus, *Ognisko* / *Romin.* *Ein Herdstatt*
zum Feuer. *Admovere focis ulmos, igniq; dede-*
re. *Virg. epith.* Calens, calidus, tepidus, fumolus,
ardens, accensus, fervens, flammivomus, sacrificus,
thyrificemus, sacer, odoratus. *phr.* Subdere, impo-
nere ligna foco, aliduo luceat igne focus ardenti
subdere ligna foco. *Pumilio* imponit plurima li-
gna foco, utitur in calidis aiba columba focus. *vide*
Caminus, Ignis.

Foculus, *Sturjam* / *Tracam* *Pogo* / *Sicypia*
Rupi mie / *Trapi mie.* *Graben.* *Qui fodit*
cer latius, & cogat transpondera dextram. *Hor.*

Fodio, *fodo*, *as*, *fodos*, *us*. *Ropam* / *Rols* 1.

Sturjam / *Tracam* *Pogo*, *Graben.* *Et spu-*
mantis equi foderet calcaribus armos. *Virg. syn.* *Fo-*
dico, efodio, confodio, defodio, vel excavo, per-
furo, vel terio. *phr.* Lacertosi fodiebant arva colo-
ni. Duratam renovar nunc mihi fossor humum. Fo-
dunt castris, duntque lignibus arva, *vel* *Scrobibus*
concidere montes oculis capiti fodere cubilla talpa.
Sub terram fodere laudem. Venas rimata sequaces
abdita telluris gens fodit avara. *vide* *Aro.*

F O E

Focialis, lege *Focialis*, sic *Fecundus*, *Sz.*

Focede, *Brzydko* / *Sprosnie* / *Stromornie* / *O*

Focederatus, *Sprzymierzony.* (Krutnie,

Focetero, *Przymierze* *gynie* / *Stanowie* 1.

Focetor, *Sprzysigam* *sic.*

Fodisragus, *Przymierza* *gwalciciel* / *Zbieg.*

Focitas, *Sprosnosc* / *Sipernosc* / *Smrod.*

Focdo, *as*. *Sipece* / *Gwalee* / *Lje* 2. *Rwos*

wie / *Porajam* / *Zgwalcic* / *Zmazac* 1. & sub

Pypie. *Verwuesten* / *besudeln* *Focdarit vul-*
tus, aut cur hoc vulnera cerno. *Virg. syn.* *Maculo,*
inquino, coinquino, polluo, vide *Coinquino, Ma-*
culo.

Focdus, adiect. *Sprosnj* / *Sipetny* / *Plugos*
wy / *Wies*

Virg. Nicot. / Bredt / Otrune. Un-
flatis. Semisam pradam & vestigia fœdare lin-
quunt. Virg. syn. Fœdatus, sordidus, turpis obso-
letus, vide Turpis.

Fœdus, di, subst. m. Roziel 2.

Fœdus, eri, subst. n. Ein Burd / Verbun-

dnusi. Multa Iovem, & laesi testatus fœderis a-
ras. T. syn. Pactum, pactio, concordia. epith. So-
ciale, iugale, placidum, æternum, firmum, incorru-
ptum, tacitum, socium, amicum, stabile, latum,
iuratum, pacificum, gratum, mutuum, perpetuum,
rûptum, violatum, fictum, mendax, dolosum, fal-
lax, insidiosum, optatum, perenne, cõmûratum, le-
gitimum. phr. Lex fœderis, firmare pacis leges. Pa-
cis inviolabile pignus. Tranquilla fœdera pacis a-
mo. Hi cõmûrato moyserunt fœdere bella. Compõ-
ntis iugabant fœdere curas.

Fœdus cõnjugale, fœdus tori, Sub mal-

Felix &c, vide Felix.

(Zensst.

Fœmina, Bialaglowa / &c, vide Fœmina, &
in Weib / Frau. Una dolo Divum si fœmina vi-
ta duorum est. Virg. syn. Mulier. epith. Culta,
cõmpa, pexa, cãdida, lara, imbellis, callida, moli-
lis, mobilis, loquax, insidiosa, prodiga, concinna,
renulta, pulchra, vana, superba, invida, mendax,
inconstans, incerta, garrula, mutabilis, fragilis, levis
fallax, variabilis, malefana, curiosa, imprudens,
verbosa, perfida, infidelis, bilingvis, fucata, litigi-
osa, spernenda, fugienda. phr. Fœminæum genus.
Sexus imbellis. Crudèle genus, nec fidem fœmina
nomen. Varium & mutabile semper fœmina. Quot
scelerata gerit fœmina mente dolos. Notumque fu-
rens quid fœmina possit. Dedita blanditis, curan-
da dedita formæ. Fœmina me laqueis cepit iniqua
vis. Dedit natura cui primum malo animum ad no-
cendum pectus instruxit dolis, sed vim negavit.
Crede ratem ventis, animum ne trade puellis. Nam-
que est fœminæa turtior unda fide. Fœmina nulla
bona est, vel si bona contigit ulla? Nescio, quod fa-
to res mala facta bona est. Intolerabilius nihil est
quam fœmina dives. Nulla fere causa est, in qua
non fœmina licem moverit. Nove puellarum lachry-
mis movere cæcto, ut stent oculos tridtere su-
os. Mens est mutabilis illis. Spectatum veniunt, ve-
niunt spectentur ut ipse. furitque videndo fœmina
Tunc gravis illa viro, tunc orba tigris peior, Tunc
simulat gemitus occulti conscia facti.

Fœmineus, Bialaglowski. Weiblich. Et de

fœmineo reparata est fœmina iadu. Ov. syn. Muli-

bris. Fœnero, & fœneror, Dep. Lichwis. Wuz-

fern. Hac sapit, hac omnes fœnerat una Dea

Mart. phr. Dō fœnōrī, vel in usuram fœnōrī, o-
commōdo. Fœnus, usuram exerceo, usuras insto,
vel fœnōrī accipio, in fœnus capio. Fœnōrē b. mû-
or. Fendo usuram. Cum fœnōrē reddo. Fœnōrē lu-
crum, divitias, cõmmōda quæro. Fœnōrē l. crum,
pōsit in fœnōrē hūmīs, illicitis quæstibus auge-
opes. Multis occulto res fœnōrē crescit.

Fœnum, vel Fēnum, Stano. Heu. Sed tuta

fano cursor ova portabat. (Scaz.) syn. Herba, grā-

mīn. epith. Rīgēns, rīgidum, aspērum, vile, viride,

tēnue, grātum, vērhanē, odorūm, redīvum, a-

mēnum, ūtile, arīdum, autūnāle hērbosūm.

Fœtō, Smierdz. Scinden. syn. Pūcō,

phr. Māle, grāviter olēo, reddolēo, spiro: Fœtidum

odorē mīro, afflo, exhalo, aspīro. vide Odor, &

Oleo.

Fætor, ori, færitas, Smrod. Gestant.

syn. Pūcor, mēphitis. epith. Pūridus, olēns, pēstifer,

grāvis: phr. Tēter odor,

Fœtidus, Fœtulentus, Smierdzacy. Scin-

dend. Parare parco fetido volutabrum. (Scaz.)

syn. Pūridus, fœtens, pūrens, māle olēns. epith. tē-

ter grāvis, pēstifer.

Fœtus, us, vide Fœtus us, Leibesfrucht und

Jungen eines jeden Thiers. Sic quoq, mu-

tatis requiescunt fatibus arva. syn. Partus, vel prō-

les, vel fructus.

Færitina, ha, Smrodliwe miesfca.

F O L

Folia arbor agit, mittit, Rozwita sie.

Foliaceus, foliatus, foliosus, Lisiciany.

Foliatum, Wadowy oleiek.

Foliatūra, Lisicia kfrate.

Folium, List dzewo / list / Nac / Nard /

Rata 2. Ein Blatt. Spargite humum foliis,

inducite fortibus umbras. Virg. syn. Frons, vel chæ-

ta, vel bractea. epith. Molle, tēnue tēnērum, crī-

spem, mobile, opacum, odoratum, lēve, cōmans,

vīrens, flexile, tremulum, tremetaceum, cādūcum,

glāucum, vērnum, vītidans. phr. Foliūm ūmbra,

arboris cōma. Lūxūria foliūm exuberat ūmbra,

arbor. vide Frondeo.

Follico, Omucham 1. Sapam.

Folliculare, n, sub Wiosła rkoiesc.

Folliculus, Miesek 1. Skorka 2. Lupinā /

Pila 2. Sirok 1. 2. Jodrek Skorka / Galuz-

ka / Cialo 1. Ein ledern Sacklein. Follicu-

los ut nunc teretes æstate cicada, Lucr,

Follis

Föllis, Miedh Forzany/ Mieset pienizny.
Pohery 1. Pila 2. Pienigdy/ Weizlowie.
Fölliu, Pienizny.

FOM

Fömentatio, fömentum, Náparsanie/ Zae
grzewalsca rzecz. Zuwärnung frigida cu
rarum fömenta relinquere possit. Hor.

Fömes, itis, Podmiera/ Pobudla 1. Proch 2.
Wlor/ Erzstla/ & sub Zagiew. Zandel -

-- Rapuitq; in fömite flammam. Virg. syn. Fömen-
tum, nütimentum, nütimeni: pro igne. arida, pin-
gis, materies, sulphur, bitumen. phr: ac primum
silicis, scintillam excudit achates. Suscepitque i-
gnem fölis, atque arida circum. Nütimenta dedit
rapuitque in fömite flammam.

Föns, Öntü, Zrodlo/ Pogatek 1. 3. Ein
Brunn. Fontis egens error: circaq; fontantia lym-
phis. Ovid. syn. Lätex, flüentum. epith: Lymphidus,
liquidus, gelidus, irriguus, mundus, montanus, sa-
cer, largus, putialis, amarus, largifluus, frigidus,
dulcis, vivus, illimis, argentus, fecundus, vagus,
caeruleus, lutosus, praecipis, vaporosus, gramineus,
riguus, sonans, altus, perennis, virens, rarus, gar-
rulus, gratus, clarus, crystallinus, sulfureus, currens
saliens, fugiens, undans, errans, celer, velox, propen-
sans, turbidus, sinuosus, obliquus, densus, lentus,
pellucidus, umbrösus, vitreus, muscosus, opacus,
pumiceus. phr. Föns aqua. fontis aqua. Lätices
fontani. Vena perennis aqua. Saliens rivus aqua.
Spiracula fontis. Scatens rivulus. Föns largus aqua
lene flüens. Splendidior vitro. Tenuis sü, lens per
gramina rivus. Nitidis argentus undis. Mölles invi-
rans mürmüre somnos. Liquidi fontes & stagna vi-
rentia musco. Muscobque adöperta virenti. Manä-
bat saxo vena perennis aqua. Föns tenui pellucidus
unda. nivöo de pumice fontes. Rösida möllibus
lambebant gramina rivis. Föns dissiliens varta in-
glomeramina passim liquitur. Scater möllis föns lar-
gus arcus. Spumantem in läticem se dejicit alto e-
saxo. Querulis föns garrulus undis. Unde loqua-
ces Lymphaz dissiliunt. Rarici per förea gramina
fontes. arcentes röllyans jucundo frigore sauces.
Fontis gratissima lympha. Hic gelidi fontes; hic möl-
lia prata. Est nitidus, utroque magis pellucidus a-
maris. Dulcesque a fontibus undae. Garrulus in pri-
mo limine rivus erat. Dulcis aqua saliente sitim.
röttingere rivo. et petere e vivis libandas fontibus
undas. Föns önat a dextera tenui pellucidus unda.
Margine gramineo patulos succinctus hiatus. Fon-
tis et dulces trumpat terra liquores.

Fas inclusus, Grudnia.

Fas jugis, perennis, vivus, Zrodlo.

FOR

Föns muscosus, Zrodlisto.

Föns surgens, Zdroy.

Föntanalä, ium, föntanalis, fontinalis, fon-
talis, föntanus, Zdroiowy. Des rom Brun-
nen ist. Bi caput intensum fontana surgitur
unda. Ovid.

Fönticulus, Zrodello. Ein Brunnlein.
Quam ex hoc fonticulo tantundem, Et. Hor.

FOR

Föra, n. plur. sub Tlokatnia/ Chodzenie.

Förabilis, Lätny do przebiecia/

Förägo, Przedzielnicä.

Förämen, Diura. Ein Loch. Amula sed re-
nua, simplexq; foramine parbo. Hor. syn. Möatü,
cavus, antrum, rima, fissura, spiramentum. epith:
Cavum, apertum, patens, hians, tenuis, angustum.
phr: angustus aditus, arcus exitus. Vide Roma.

Förämina invisibilia, Diurti 1.

Föräminösus, Diurawy.

Föras, Tiedwör/ Preg 3. 4. 5. Hinaug.

Sit qui alia foras eliminat, ut coeat par. Hor.

Forägero, Öntü, Wynosićiel.

Föratus, m, Wiercenie. Löcherich. Pace se
lutantis se se intulit, atq; foratus. Sedul.

Forba, forbes, Pokarm.

Forbum i. calidum in Obcegi.

Förceps, ipis m. & f. Alekse 1. Aleseki/

Obcegi/ Nojyce. Ein Zang. A carbone &
forcipibus gladiisq; parante. Juv. syn. Förfox, bel-
volsella, bel vulsella. epith: Ténax, curva, adu-
ca, äthna, bifida, mordax, habilis, acuta, bipica.
phr: Versantque ténaci forcipe ferrum. Ferrum
quod forcipe curva. Cüm faber eduxit, lacubus de-
mittit. Bifida torrens ambulos forcipe versat.

Forcillo, lege Furcillo.

Förceps denticulari, Nojyce rätowe.

Förcepicula, sub Obcegi. Förda, Cielna.

Före, sub Bedite. Seyn werden. Hinc fore
duliores rebocate a sanguine Teucri. Virg.

Fördicidia, orum. dies, quibus bones forda seu borda,
i. grävda, immolabantur. Fest. Herdicalia Varro
vocat. Herdicalia etiam Fest. Fordicalia alij.

Förénia, ium, Targowe.

Förénis, Rynkowy/ Práwny/ Sadowny.

Das zum Markt. Item Rechtshandel ge-
hört --- Posita gravitate forensi. Ovid.

Föres,

FOR

Föres, hæ, Foris, n. f. *Derwi. Line Thür*
Pore. In foribus laxos suspendit aranea casses.

Virg. syn. Jänua, ostia, aditus, vestibulum. *epith.*
 aspæra, robusta, rigida, difficilis sorda, picta, quæ-
 rula, ualida, calata, aræa, ferræa, fortes, ornata,
 dura. *phr.* Difficilem moro cordine pande forem.
 impellit acri. Tum validas stridore föres. Jänua,
 fortes Démonstrat duplicata föres. & sedeo duras
 Janitor ante föres. *vide Porta, Ianua.*

Foresta, B. sub Obera 2.

Ferestalia, B. sub Osborne.

Föfex, m. f. Föficula, Nojyce/ Aleksycki
 zebne. *Line Scheer. Forficis lesa cutis, tacita*
tum ne pustula virus. C. syn. Forceps.

Föficula, Aleksycki 1.

Föri, hi, Briedä/ Chodsente/ & sub Dji-
 womisto 1. Die Gäng in den Schiffen/ hin
 und wieder zu gehen. --- Laxatq, foros, si-
 mul accipit alfeo. Virg.

Foria, e, morbus, suum Varroni, sed forte com-
 munis cum homine, an Diegunä?

Föria, erum, Gnoy. Förica, e, Wycho.

Föricarius, Pcywernik.

Föriculr. Derwigki/ Blonä w oknie/ Kwä-
 terä w oknie.

Förfecus, 3 dworu/ 3 wierzchu.

Föriolus, Plugawie/ Smrod.

Föris, Adverb: 3 dworu/ Nie domä. Drauf
 sen. Ne biberis diluta foris est promus & atrum.

Föris est, Alémási. (Hor.)

FORM

Förma, Förmamentum, Förmatura, Rätale/
 Obrat 1. Postac/ Podobienstwo 3. Twarz 1.
 Model 1. Formä 5. Twarz Rätale/ Twarz
 nosé/ Sigury 2. Litery drukarskie/ Kopy-
 to u siemä/ Nowy Rätale/ Proda/ Two-
 rydlo/ Ramä 2. Postepet prawny/ Widok.
Line Gestalt/ Form. At mihi quod formas unus
vertebat in omnes, Prop. syn. Figura, effigies, ima-
go, vel exemplar, typus, vel pulchritudo, venustas,
dëcor, species. epith. Eximia, generosa, honesta, fu-
gax, velox, brevis, caduca, fluxa, fragilis, decora,
splendida, venusta, præstans, potens, instabilis, insi-
gnis, nobilis. phr. Noxia formæ blandimenta. För-
ma placet, nivensque color, flavique capilli adërat
nulla factus ab arte decor. Nativum formosi cor-

X X

FOR

355

pöris decus. & brevis est ætas, brevis est & forma.
 puellis. Tënere magna incöstantia formæ. Frä-
 gilis quàm noxia formæ Blandimenta. Forma bö-
 nam fragile est, quantumque accedit ad annos. Fit
 minör, & spatio carpitur ipsa suo. Forma brevis
 flos est, primo spectabilis ortu. Dum florida dü-
 rat ætas, dumq, cütis tënere fulgescit in ore. *vide*
Pulchritudo.

Forma, item puls miliacia ex melle Fest.

Förma ab exemplari sumpta. *Conterfet.*

Förmacëus pãres, fornacium, formatum, Les-
 piankä/ Scianä lepiona.

Förmalis epistola, Formaty/ List powsechny

Formäster, Piekný. Formata epistola, Formaty

Förmator, Nauczyciel/ Pedagog.

Förmatus calo, Rety. förmelli, Gomoška.

Förmica, Mrowka. Lin Amess. Parvula
 nam exemplo est magni formica laboris. Hor. *epith.*
 impigra, solers, rapax, sollicita, frugilega, prudens:
 provida, ingeniösa, vigil, prompta, exilis, parva,
 parvula, tenuis, laboriosa, avara, parca, sedula. *phr.*
 Provida bestia. Parcum genus. Nigrum agmen.
 Quæ siti formica tenax. Farris popularis turba.
 Patiens formica laborum. Non incauta futuri. Pre-
 sãga futuri. Studiösa laboris, inopi mëtens senë-
 tia. Hyemis memör. Condit in brumam nova far-
 ra. ore trahit quodcunque potest, atque addit ä-
 ceryo. Quem struit, haud ignara atque incauta fu-
 turi. ut redit, itq; frequens longum formica per ä-
 gmen. Granitero silitum dum vehit ore cibum.
 Hic nos frugilegas aspeximus agmine longo. Gran-
 de önus exiguo formicas ore gerentes.

Förmicans, verminans, pulsus. Puls sty.

Fömicarum agmen, classis. Mrowisko.

Förmicatio, Tarnienie/ & sub Mrowisko.

Förmicationem septio, Tarne.

Förmicinus, Mrowczany.

Förmicipes sub Obcegi/ & Winnigne rosty

Förmicösus, Mrowisty.

Förmicula, Mrowka.

Förmidabilis, Sträslivy. Schrecklich/ för-
 terlich. syn. Tremendus, terribilis, horri-
 bilis, horrendus, förmidandus, timendus, meten-

Förmidamina, inum, Strächy nocne. (das)

Förmidata pennæ, Sträsydlo 1.

Förmidatus, Sträslivy.

Förmido, as, Boie sie. Schrecken/ före-
 chren. Iudicis argutum quæ non formidat acumë

H. syn. Metuo, timeo, pãveo. *vide Timeo.* För-

Fōrmido, inu, Boiazin/ Strách 1. Strášys
dlo 1. Forcht. Tu nihil admittes in te formidi
ne pane. H. syn. Pavor, metus, timor, tremor,
horror. epith. anceps, anxia, trepida, exangvis, ge-
lida, segnis, sollicita, vigil, insomnis, pallida, hor-
rida, agra, dubia, frigida, subita, inopina, repenti-
na, imbellis, pavens. vide Timor

Fōrmidölöse, Straßliwie.

Fōrmidölöfus, Ttrášliwy/ Boiazliwy.

Fōrmidus, Cieply/ & sub Obcegi.

Formio, onis, idem Phormio.

Formis, vel Formus priscum pro formoso. Andr. Schot.
ex Plauto. Nonio, Servio, al. Fortis eodem sensu.

Fōrmis ligneis inclusus, Ramami optawiony

Fōrmo, Formuis/ Tworze/ Ryz 2. Prietoe
wác/ Voz/ Pruzgam/ Wymawiam. Ge
stalten/ ein Form geben. Et simili formata
videbant esse figura, Luc. syn. efformo, fingo; ef-
fingo, figuro.

Fōrmösitas, Piekösć. Fōrmösulus, Galant

Fōrmösus, Krásny/ Piekny. Wohl gestal-
ter. Sic etiam positis formosus amore capillis.
Mart. syn. Pülcher decorus, venustus. pbr. Forma-
insignis, conspicuus, egregius, conspicendus, pra-
stans: facie spectabilis. Cui plurima frontis Majes-
tas, & honos. vide Pulcher.

Fōrmucales, an Obcegi? (rostry

Fōrmucales, he, Obcegi/ & sub Winnigze

Fōrmula, Wizerunk/ Ropero u šewcá/
Rštal/ Porow/ Postopek práwny/ Spráz
wá/ Vmowá/ Ser/ Gomolká/ Krása.

Fōrmulárus, formularum cantor, Práktyk

Formum, sub Obcegi. formus, Cieply. (podly

FORN

Fōrnacália, ium, sub Piec.

Fōrnacárus fornicator Piecuch/ Piekarz.

Fornaceus paries, Lepiančá.

Fōrnacúla, Pieck/ Podšezuwag.

Fōrnax. fornax fusoria, Piec 1. 2. 3. Ein

Ofen. Vidimus undantem ruptus fornacibus A-
tnam. Virg. syn. Cāminus. epith. Cava, vasta, cá-
pax. curva, vaporifera, ardens, candens, ignea, igni-
vōma, flammivōma, rutila, ignita, atrax, atra, fū-
mans, sulphūrea. Sicula, vorax, picca, profunda, a-
rraria, calcutia. pbr. Fōrnax longo incanduit actu.
Chalybs vasta fornace liquecit. Ruptique cavis
fornacibus ignes. Fōrnace capaci ignea vis furit, e
fornace profunda, Saxa igni torquente crepant.

Sulphūreis ardet fornacibus Atna. Qui furētes
sēper atraxis iugis versat cāminos.

Fōrnícarus, Piecuch/ Budekars/ Sklepowy
an Porubnik. [stwo.]

Fōrnícatio. Sklepianie 1. Sklep/ & Porub

Fōrnícatus, Sklepiony.

Fōrníco, as, Sklepíe. Ein Gewölb ma-
chen/ wölben. syn. Cāmēro, arcuō, curvo,
pbr. Fōrnícis in mōrem strūo, ērigo, ædifico, sinūo,
formo, edūco, incūrvō strūit in tēstudinis arcus. Cā-
mēre sinūōla strūit cūrvamīna. Cāmēreque sinūs
mōlitur opāce. inflexōs tēctum edūcit in arcus.

Fōrnícor, aris, Wyprziam sie/ & sub Nie-
radu pátrzc 1. 2. (Dom.

Fōrnix, m. Sklep 1 4. Brama/ Nierzōny
Ein Gewölb/ Schwibbogen. Zenonum pue-
ri quocūq; in fornice nati. Juv. syn. Cāmēra, tē-
studo, arcus: thōlus, testudinis umbilicus. Epith: Cā-
vus, concāvus, cāvērñōsus, cōnvexus, cūrvus, pēn-
dēns, opicus, niger. pbr. Cōnvēxi fōrnícis arcus in
cūrvus lato cūrvamīne fōrnix. Cāvērñōsi fōrnícis
āntra lōcas.

Fōro, as, Dziurawiz/ Wierce 1.

Fōrpíces, a forpex sub Obcegi.

Fōrpícula, Kleščyki/ & sub Nojyce 1.

Fōrs, fortis, Nomen. Szczęście/ Trefunek.

Fōrs mala, Nieszczęście.

Fōrs, Adverb. Forsan, Forsitan, Forsit, Pos-
dobno. Vielleicht. Mittite, forsān & hac
olim meminisse iuvabit. Virg. Hec a Sardois tibi
forsitan exulit oris. Mart.

FORT

Fōrtasse, Fōrtassean, fōrtassis, Podobno/ &
Može bydi. Es mocht sich schicken. Cre-
diderat, cēloque animum fortasse ferebat. Virg.

Fōrtax, Tlo nábitáne/ & sub Piec.

Fōrtē, fortean, Podobno/ Snadz/ Trefuna
kiem. Ohngefähr. Fortē sub arguta conse-
derat Illice Daphnis. Virg. syn. Fōrs, forsān, fōrtis-
tan, fōrtasse, fōrtassis, vel fōrtūito, fōrtūna, calu-

Fōrtesco, Mocniets/ Mejniets.

Fōrticulus, Fortiusculus, Mocny.

Fōrtifico, Sercá dodáis.

Fōrtis corpore, Mocny/ Mezny. Männlich
stärk von Leib. syn. Rōbūstus, vālidus:
vīribus insignis, pōtēns, ācer, vide Robustus.

Fōrtis animo, Sercá mejnego. Großmü-
thig/

thig/ tapffer. syn. Magnanimus, generosus
animosus, invictus, audax. *phr.* Quem mascula vir
tus excitat. Invictaque bello Dextera quam forti
pectore & armis. animi, & rebus spectata juvenis,
o praestans animi juvenis, quantum ipse feroci vir
tute exuperas. *vide Bellisus, Generosus.*

fortiter, Moco/ Moinie/ Scare. Tapffer
lich/ herzhaffig Solo, nil verbi, perez quin
fortiter addam. Hor. syn. animose, constanter, vel
valide, nervose.

fortitudo, Moc/ Mstwo. Seckte/ Manno
heit syn. Robur, vires, vigor, animus, e-
pitb: Fima, valida, praevalida, fortis, solida, dura,
invicta, rigida, indomita, inexpugnabilis, nervosa.
vide Animus, Robur.

fortitudo, fortitudo, Tresfunkiem. Ohnge-
fahr. syn. Casu, forte, fortuna.

fortitudo, Tresfunkow/ Microzmysluy.
Ohngefahr/ zufällig. Nec fortuitum cernere
aspitem. (Alcaic.) Nam neq. fortuitos ortus sergen
tibus aspis. M. Aly fortuitus. Trisyl. faciunt.

Fortuna, Siczscie/ Niezsacie/ Powoz-
dzenie/ Tresfunkow/ Fortuna. Gut Glück/
glücklich. epit. Fortuna ridens, amica, pla-
cida, prospera, fausta, felix, benigna, mitis, favens.
phr. Vultus fortunae benignus. Vultu ridet fortuna
sereno. Fautis successibus, satis amicis uti, alite,
dextro, laetis auspiciis frui. Ventis secundis, secun-
do statu uti. Dum flaret velis aura secunda meis.
Si placido ducas candida vela mari bellis secundos
reddidit ex tus. vide Felix.

Fortuna adversa, afflicta, misera. Niezsac-
scie. Unglück/ Widerwärtigkeit. syn.
Fortuna iniqua, lava, dura, incommoda, inimica
mitis, aspera, ferrea, invida, noxia, dira, crudelis,
mala, gravis. phr. Tristes casus. Res afflicta, arcta,
dubia, dura. Fatis tritibus ang. Düris exerceri fa-
tis. Vārlis, iniquis urgere casibus. Miserum tritis
fortuna tenaciter urget. Nec venit incēptis mollior
aura meis. vide Infortunium.

Fortuna, ha, Maistnosć/ Szanc 2. Bogas
Fortuna forum, Fortuná. (crwá.)

Fortunatē, fortunatim, Siczslowie.
Glücklich. Ingenium misera qui fortunatus ar-
te. Hor. syn. Feliciter, beate, faulste. phr. Secundo
successu. Felicitibus auspicijs. Dñs, auspicijs. Au-
spice Christo, caelo. Auspicio faulste, omne dextro
vide Feliciter.

Fortunatus, Siczslowy. Glückselig. For-
unatus & ille Deos qui novit agrestes. Virg. syn.

Felix, beatus, vel prosper, faustus. phr. Blanda utens
fortuna. Deos expertus amicos. vide Felix.

Fortunipeta, a, m. Dolnietz dobrowolny.

Fortuno, Siczscie. Segnen/ beglücken.

Tu quamcumq. Deus tibi fortunaverit horam. (Hor.

syn. Beo, prospero, felicitio, secundo: favo: votis

Foruli. Przeglodek/ Szatulká. (annuo.

Forum mercatorium, Rynek/ Targowisko/

Sad/ Brod/ Trybunal/ Forum 1. Ein

Markt/ da allerhand verkauft wird. syn

Plarea, area, compita: mercatus, macellum, nundinae

epith. Solenne frequens, venale, venalium. phr.

annona genus, omne. merces venalities proponens.

Forum civile, Ratus/ Sadowa sala/ Ra-

da pospolita. Rath-Haus. syn. Curia,

Senatus, rostra. epith: Litigiosum, clamorosum, fre-

uens, turbidum, verbosum, triste, argutum, dolo-

sum, legiferum, raucum, severum, injustum. phr.

Rigidi flectere iura fori. Paedera legiferi, iuraque fo-

ri. Fora Marte suo litigiosa vacant. Cedant verbo-

si garrula verba fori. Stridit clamoroso exercēt per

fora lites caesidicos.

Forum coquinarium, Rudnia mieyska.

Forum olitorium, Rynek zielony. Forum

piscarium, Rybne iarki. Forum promerca-

le, forum scribarium, Wendera. Forum vi-

narium, Tiofarnia.

Forus, Sad 4. Chodzenie.

F O S

Fossa, Row/ Okop/ Lozerreki. Ein Grab

ben. Ingentesq. tenent fossas, & turribus altis.

Virg. syn. Fovea, lacuna, sero, vel vallum. epit:

Praceps, praerupta, parula, hians, profunda, obscu-

ra, patens aperta phr. Pars in praecipites fossas ur-

gente ruina volvitur. Caco fovea decēptus hiatu,

in parillos concava fossa lacus. Cingere, circumdare

moenia fossis.

Fossa, sub Wiele zego.

Fossam duco, facio, perdūco. Kopam.

Fossantes, sub Role 1. Fossatum, Okop/ Row.

Fossilia, rum, Kopanie riezy/ Minerá.

Fossilis, Fossilius, Kopany. Das man auß

der Erden grabt.

Fossim, Siczchem. Fossio, Kopanie.

Fossorium, Rydel.

Fossor, Kopacz/ Grabarz/ Grubarz, Ein

Graber, v. Arator.

Fossus.

Föfsüla, Dolek. 1. Rowek. (kop)

Föfsum, Föfura, Row/ & Ropanie/ Pod-

Föfuf, us, Wapazanie.

Fövea, Dol. 1. Ein Grube. Donec humo tē-

gere, ac foveis abscondere discunt. Virg. 6. Fossa.

Föveo, Żagrzewam/ Cieplo co chowam/ Wła-

pazam/ Wazze 1. Siedzie w wodzie/ Ża-

chowuje 1. Miluie. Ernähren/ beschützen/

wärmen. syn. Calēfācio, vel ālo, tēgo, vel

mūlcō, vel tūōr, tūtor, dēfēdo. pbr: Prōgētiēm

nidōsque fōvēnt. Pōtūlque tēnēllos blānda fōvet.

Sūppōsitis incūbet ovis. Vūlnēra crūda fōvet lym-

phis. Cāstra fōvet miles.

F R A

Frāceo, frācesco, Gniz/ Wamiękam/ Mies-

podobam sie/ Wlezał sie.

Frāces, Frāges, ha, Żu/ Wzroglony.

Frācidus, Wāgnily/ Żgnily/ Wlezał sie.

Frācta pronūtiatio, Pieszgonā mowā.

Fractillum, Tępkā. Fractio, Lamānie zego.

Fractor, sub Szkodnik.

Fractura, Żlamānie/ Spādānie.

Fractus, Żerwany/ Wzapiiony/ Niewiesci 2

Gebrochen. syn. infractus, effractus, cōn-

tus, Obtritus, vel dēbilitatus, afflictus.

Frano, vide Freno. Frantum, vide Frenum.

Frāga, Frāgaria, orum, Pożimki. Lebeer-

-Et hūmi nascētia frāga. Virg. epith: Mōntāna,

mōllia, rūtilāntia, rūbēntia, rēdōlētia. pbr: Flōres,

& hūmi nascētia frāga, Jūcūdi frāga sāpōris.

Frāgeo, Wlepodobam sie.

Frāgesco, Lamie sie/ Slābieiz/ Truchleiz/

Serce trāce.

Frāgilis, Kruchy/ Lomisty/ Slāby/ Niewi-

ly/ Aręwki. Gebrechlich/ schwach. Iam

subeunt anni fragiles, & inertior aetas. Ovid. syn.

Tēnūis, tēnēr, cadūcus, vel dēbilis, infirmis.

Frāgilitas, Kruchosć/ Slābosć/ Aręwkosć

Frāgmen, inu, Frāgmenium, Wlomek/ Okru-

żyna/ Szupkā 1. Trzaskā Ein abgebroche-

ner Stock. Ilioneus saxo atq. ingenti fragmine

montis: syn. Frāgmenium, sēgmentum, frūctū m.

epith: Pārūm, tēxigūm, tēxile, tēnūe minūtum.

Frāgmina sylvarum, Lom.

Frāgor, Grzmot/ Lomot/ Trzask/ Trzeszcz-

nie. Ein Knall/ Thon/ Brachen -- Ce-

lum sonat omne fragore. Virg. syn. Sōnitus strēpi-

tus, stridor, mūrmur. epith: rēpēntinus, vēhēmēns,

rēsulāns, prācēps. pbr: Cōelum frāgōre tōnā-

rēbdat. armis crēpitāntibus ingēns tēdōritur frāgor.

Tērrificō rēbōant mōntāna frāgōre, tēcē nōva gēn-

tis rēsonāns frāgor impūllit āures. Itērum atq; tē-

rum frāgor intōnat ingēns tēscique clūpēique sō-

nānt. vide Murmur.

Frāgor cōlestis, frāgor nubium. Grom.

Frāgosē, Chropāwo.

Frāgōsus, Kruchy/ Chropawy/ Nierowny.

Frāgrāntia, a, Wonia. Wohl riechender Ge-

ruch. syn. Svāvis odor. vide Odor.

Frāgro, as, Pażne. Wohl riechen -- Re-

dolentē thymo frāgrāntia mella. Virg. syn: Rēdō-

lēo, swāwiter olēo, spiro. vide Oleo.

Frāmeas Wlecz/ Wloznia 1.

Frāngo, Lamie 1. 2. Tłusze 4. Krusze/ Brze-

żysze/ Rozbitam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

Wzruszam/ Wzruszam 2. 3. Młde/ Wzruszam/

aus. *epith.* Chorus, amatus, dilectus, dulcis, finānis, fidus, fidelis. *phr.* Germāna propāgo, proles, sōbōles. Frāterno, germāno sāngvine jūctus. Gēmini frātres. foecūda glōria mātis. Gēminique sub ūbere nātī. Frāter nē dēsere frātre. Frātrum quōque grātia rāra est. Ovid. de Etate ferrea.

Frāter germanus, uterinus, Brāt.

Frāterculus, Brācišek.

Frāterculus gigantum, Podly.

Frāterculo, as. Pagniele. Frāternē, Brāter

Frāternitas, frātria, Brācrwo/ Brāterstwo.

Fraternitas vestra, an recte? sub Wāsmość.

Frāternus, Brāci/ Brātersti.

Frātrilli, sub Strzpek.

Frātrīcīda, Brācroboyca/ & sub Mzjoboyca.

Ein Mörder an seinem Bruder oder Schwester. Quid frātrīcīda, quid peremptor insidus. (Jamb.)

Frātribus, vel fratibus, sub śiekāninā,

Fraudatio, Oszkanie/ Zdrada.

Fraudator, Bzrywodziel/ Przemag/ Szalbiec/ Śalir.

Fraudatōrius, Zdradziecki.

Fraudem fraudus, sub Zbroic co,

Fraudo, fraudavi, & fraudus sum. Zdradzam/ Oszkadam/ Oblizam/ Pozbawiam/ Nie ulscie sis/ Nie daj komu i. Odeymie so bie. Betriegen. Nec cibus iste juvat mersu fraudantis aceti. M. syn. Frustrō, as, & Frustror, āris: fallo, decipio. *phr.* Mēte dōlōsa, astu fallāci maligno ūrgēo. Fraudem meditatur iniquam. Clara fraudes intexit. Vide Fallo, Decipio.

Fraudulēter, Zdradliwie/ Bzrywōg.

Fraudulēter, Zdradliwy. Beträglich.

Cum populo & Duce fraudulento. (Dacl.) T.

Fraus, audis, Fraudulētia, Zdrada/ Wymā/ Baranie/ Winā/ Hrych i. Zdradliwy.

Betrug. Tum conata luno, Terrorum & fraudis abunde est. syn. Dōlus, tēchna, fallācia, praestigia, astutia, astus, insidia. *epith.* occulta, insidiosa, nefanda, dōlōsa, mālā, dirā tācita, tūrpis, hōstilis, cauta, impia, invisā, vērūta, astuta, tācita, hōrrida, ingēniosa, lātēns, clandēstina, sūdōla. *phr.* Crīmīna fraudis, astuta mōlimīna. Vēnus intērea frāudem meditāta malignam. Tūrpi fraude sālus hōstī quēscita, & clandēstinis sūrgēntia fraudibus arma. O dirā invisā spēctacula fraudis, f. Dolus, Fakacia.

Frausus, sub Dopużcam sie/ & Zbroic co/ & Zdradzam.

Fraxinēus, fraxinus, adiect: Jesionowy.

Ein Eschbaum. Fraxinus in sylvis pulcherri-
ma pinus in hortis. Virg. syn. ingens, alta, proce-
ra, aëria, umbrōsa. *phr.* Hastis utilis arbor. Fraxi-
nēa sūdes, trābes invisa cōlūbris. Fraxinus.

Fraxinus, subst: Jesion/ Eschen. Fraxinea-
que trahes cuneis & fissile robur. Virg.

Fraxo, as, Straz trzymam.

Frēmītus, Sapanie/ Rienie/ Szum/ Trab
dźwięk. das Murren/ Geräusch. Circum-
stant fremitu denso, &c. Virg. syn. Strēpitus. e-
pith. Trēpidus, strēbilis, tristis. *phr.* Stridens mū-
mur. Clāmōre frēmēnti cōneitus. Frēmītūque sō-
nōro collūctantur aquae. V. Murmur, Fremo.

Fremo, Sapam/ Dąsam sie/ Mąmreze z. Mru-
go z. Gęze sie/ Zęzytam/ Gntewam sie/
Szumie/ Tarkie/ Ryce. Schnorren/
murren. Post tergum nodis, fremet horridus ore
audento. Virg. syn. infrēmo, stridēo, frēndēo, mū-
mūro, &c. indignor. *phr.* Frēmītū rēsonānt cūcta
sōnōro. Frēmītū asūrgēns ūnda mārino. Frēmī-
tūque sōnōro collūctantur aquae. Vēnti indignā
rēs māgno cum mūmūre mōntis circum clāustra
frēmunt.

Fremor, oris, Szum/ Smer i. Gwar.

Frenator, freniger, Ousdany.

Frēndēo, es, & i, Zęzytam/ Miele/ Szro-
tuiz/ Gęze/ Ruße. Mit den Zähnen
knirschen von Zorn. Et graviter frendens, sic
fatis ora resolvit. Virg. syn. infrēndēo, frēmo, fū-
ro. *phr.* Dēntē mīnor. Dēntem dēntē fatigat infrē-
dēns. Dēntibus incūcto dēntes, frēndens.

Frēni, hi, Wędzido/ Monstru/ Hāmulec z.
Frēno, as, Ousdác/ Ogłowie klode/ Hāmu-
ie/ Wymuie kogo/ Miarkuie. Zäumen. v.
Frano. (Framum)

Frēnum, Vzdá/ Wędzido. Ein Zaum. vide

Frēquens, frequēntarius, Czeszy/ Ludny/
Nasiadly/ Pelen/ Wielki. Embsig/ offe/
viel. --- Odusq; viro, relisq; frequentibus in-
stant. Virg. syn. Crēber, nūmērōsus, mūltus, plū-
rimus, &c. cēlēber, frēquēntatus, &c. alsidūus.

Frequens, pro frequenter. Czeszo z.

Frequen-

Frēquentāmentum, Vzeſzanie.

Frēquentācio, Vzeſzanie / Chadzanie /
Przebywanie / Zupianie ſie / Zgromadzanie

Frequentatīva verba apud Grammaticos ſunt, quae frequentem rei actionem ſignificant, ut Clamito. Verſo. Minitor. Iteratiba Carifo.

Frēquēter, Czesto. *Offt. --- Currus numerans elephantia frequenter. M. ſyn. Czēbro, ſapē nōn raro, ſed aſidūe, cōtinuō.*

Frēquētes, Gromady / Wiele czego.

Frēquētia, Czest / Zgromadzanie / Tlum /
Gromada ludzi / Vzeſzanie. *Line groſſe Menge / Verſammlung. Spreviſſe tradunt criminum frequentiam. (Jamb.) ſyn. Multitudo, turba cōpia, viſ, nūmerus ingens: turba frēquēns: dēnſa, cōhor.*

Frēquēto, Vzeſzam / Wapelniam / Bywam gdzie / Chadzam / Czesto co czynię / Zageſzam. *Viel gebrauchen / oft beſuchen. Vltima quae bello clari ſecreta frequentant Virg: ſyn. Sape adēo, cōuēnio, viſo, inuiſo, frēquēns adēo, pēto, cēlēbro.*

Frēſſus, frēſus, Szorowany / ſub Szoruis / & Frēralis, fretenſis, ſub Morze. *(ſub Bob.*

Frēum, frētus, w, Morze i. & Prędzial.

Enge des Meers. *Item die See. --- Crebris freta concita ventis. Virg: ſyn. Māris angūſtiae, fauces, ſed māre. epith: Tūmēns apērtum, undans, tōrrēns, minax, ſallēns. pbr. Caco, undans aſtu. Crebris frēta, cōncita ventis. Frēmēns ita frēti. imo frēta cōntōrquet Nēptūnia fundo tēmpēſtas. vide Mare.*

Frētus anni, ſub Porownanie dñia z nocą. & Prędzial.

Frētus, a, um, Frētus gratiā, humanitate, conſcientia, &c. Vſaiac. Sich verlaſſen.
Hic ego fretus amo, Cynthia rara mea eſt. Pr.

F R I

Friabilis, Bruchy. Friatura Bruſſanie czego.
Fribuſculum, Vlpian. Friguſculum legit Holoander
Rozwod.

Fricatio, Frictio, Drapanie z. ſcieranie.

Fricatura, Szorowanie.

Fricatus, w, Tarcie / Wacieranie.

Frico, a, Szorowanie.

Fricatus, m, Tarcie / Wacieranie.

F R I

Frico, a, Drapie z. Wacieram co. Ara-
ſen / reiben. ſyn. Perfrico, vel ūngo. Oblino. pbr: Fricat arbore cōiſas.

Fricus, Smazony / Przypiekany.

Frigedo, zimno.

Frigēo, zimno mi / Niechoćny ieſtem / Ślabeiz / Skrzypie z. Scteren / Kalt ſeyn. *Corpusq; lauant frigoris & ungunt. Virg: ſyn. algēo. pbr. Frigore corripior, cōtrahor, ixdor, tōrpēo, pallēo, rigēo. Frigus mēmbra, cōrpus, artus laedit, prēmīt, inſeſtat, urit, adūrit, aſtrictum gēlido frigore pēctus erat. Rigidam pēminat frigus ad oſſa. Rigidā frigore pallēt aquae. Gēlidus cōncrēuit frigore ſāngvis. Tōrpētque vinctu frigidō ſāngvis gēlu, & pāet obſeſſum glaciālī frigore cōrpus. Frigū que pēr ūngues Lābitur, & pallent amīſſo ſāngvine vēnae. Sic ſchālīs hīems paulatim in pēctora uenit: Vitaeſque vias & rēspiramina clauit. Frigus.*

Frigefacto, Zibne / Chłodz i. e anceps, ſed
potius breue.

Frigesco, frigeſco, Ziebne. Scteren / Kalt werden. *Pulſus aſhor, ſegniq; ſuvat frigeſcere luſtu. Val.*

Frigida, Woda zimna.

Frigidaria cella, Chłodnik / & ſub Lānia,

Frigidarium, ſub Spodnice. *[unic.]*

Frigidarius, Chłodny. Frigidē, Niecho-

Frigideſacto, a, Chłodz i.

Frigidiſſimē, Nieſtutecznie / Oſiable.

Frigiditas, zimno. Ralte / Groſt. Ardorem,
domita frigiditas facit. M. vide Frigus.

Frigidiuſculus, Przyzimniejszy.

Frigidulus, zimny / Przyzimniejszy.

Frigidus, zimny i. z. Niechoćny / Nieſtute-
czny / Niezartowny / Ślaby / Umarty.

Kalt, ſcterend. Frigidus in pratis cantando
rumpitur anguis. Virg. ſyn. Frigēns, gēlidus, algidus, algēns. pbr. Gēlu, frigore hōrridus, rigēns, tōrpēns, ūſtus, adūſtus. Cū frigore pallēt mēmbra. Glaciālī cōnſtrictus frigore. Frigida bello dēxtera

Frigilla, fringilla, fringillago, Zieba.

Friſo, u, Potrywam ſie.

Friſo, u, Smaze / Skwarcze / Praze.

Frigoriſcus, zimny i.

Frigus, zimno. Ralte / Groſt. Frigoribus par-
to agricola plerumq; fruuntur. Virg. ſyn. Gēlu, & pbr: Cōnſtrictum, ſcylticum, tōrpēns, rigidum,

ære, immite, durum, iners, arctum, malignum, Rhiphaum, iniquum, Hyperboreum, acutum, penetrabile. *phr.* minæ, vis, Frigidus horror. Frigidus ær. Crudo sub frigore tellus concrevit. Stricto concrescunt frigore guttae. Intrat penetrabile frigus in artus. Jactans lethali frigore signis. Saxa recurren- ti mitescunt frigora vere. Ah te ne frigora ludent. Aut boreæ penetrabile frigus adurat. Exemplo. Ence solvuntur frigore membra. *vide Frigeo, & Hyems.*

frigutio, & friggutio, *is, Drze/ Degam/ Podstakue/ Swiegoce.*

Fringulat fringulit sub Krage 1.

fringultio, Pczekskie słow/ Żaigkam sie/ Swierkoce prák/

fringutio, Drze frio. Arsz/ Krusa.

frior, Rospucie sie 2.

frit, Puzyna. an Oś u Płotia?

friulus, Smazeniui fluzgy/ Primam syllabam aliqui corripunt Analogica, nam ex origine longa esse deberet, quasi friulius, ut Renat. producit.

friulla, Ręśa dziecinna/

friullus, Rostkowa pustka/

friinnio, Swierkoce/ Cwierkam/ Trzepie- ce sie/ Podstakue. & in Drze.

friuola, orum, Skrupa 2. Rupieci.

friuolarius, Wendetars 1.

friuolus, Selugony/ Blazenski.

frixorium, Rynka/ frixum, Skwarki.

frixus, Smazony.

FRON

frondarius, Galezny/

frondatio, Obcinanie/ Galezni obcinanie.

frondator Obcinacz/ Sadownik/ Der die Bäume behauet. Hic alta sub rupe canet frondator ad auras. Virg.

frondéo, frondesco, Grünen/ Blätter ge- winnen. Balsamaque ad baccas semper fron-

denis achanti. Virg. syn. Frondesco, *phr.* Frondes fundo, effundo, profundo, spargo, aperio, explico, gero, minto, emitto, induo, Frondibus induor, te- gor, comor, vestior, viro, verno. adulesco, como in parulas luxuritate comas. Patulo se tegmine, vestit arbor, et ingentes attollit ad æthera ramos, arbor follis et fronde comans. Ramis tegitur fron- dentibus arbor. Perpetuos gere frondis honores. Patulit diffusa ramis terram opacat. Diffusas patu- lo laxabat stipite frondes Crinibus in Caelum surgit

foelibus arbor. Crevit et umbras porrexit in æ- ra frondes arbor patulis ambitiosa, vel luxuriosa; comis Frondis odoriferæ lauros ubi sylva coman- tes explicat. *vide Frons.*

Frondes aridæ, Sus 1.

Frondes festæ, May 2.

Frondens Chrostowy Galeziony/

Frondifer frondifluis, Galezisty/ Blasz- terachig/ Frondiferasq; domos avium, &c. Pr-

Frondo as, Obcinam 1.

Frondosus Galezisty. Voll Blätter. Semi- putata tibi frondosa vitis in ulmo est. Virg. syn. Frondifer. *Phr.* Frondibus, follis abundans, opor- tus, opacus.

Frons, dis hac Galez/ Laub/ Blat/ gräs- net ist. Exstructosque toros obtentu frondis abundant. Virg. syn. Follum, arboreæ com- itæ nes *epith.* Viridis, alta, parula, arborea, graminea comans, umbrosa crispans, lata, odorifera, den- sa rediiva. decidua, caduca, flavescens, *Phr.* Syl- varum, arboris decus, honos. arboris tegmen, um- bra. arboreæ comæ Brachia ramorum, frondesque tulerè comantes. arbor erat patulis ambitiosa co- mis. arbor deciduis viduata capillis Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte Fronde super vi- ridi. V. Frondeo.

Frons, tis hac & priscè hic Czolo s. 2. Wstyd 1. Powaga/ Pzodek 1. Domu przednia scianá Twarz 3. 4. Die Scirn. nasidie- be redit, mutata frontis ut arte Hor. syn. os, vul- tus, facies. *epith.* Ténëra, lucida, nivea, candida, vénérandæ, rugosa, remissa, contracta, elata, fe- rox, obsœna, gravis, obducta, senilis. *phr.* Fron- tis honor. Castigata collecta modestia frontis anus obsœna rugis arat frontem. Rugaque in antiqua fronte senilis erit Gravem remittere frontem. Sol- licitam explicare frontem. Contracta seria frontis.

Frons aversa, Domu ty/

Frons adducta, caperata, contracta, Twarz nie wesoła/

Frons erugata exporrecta. Twarz wesoła/

Frons ferrea. Frontis firmitas, Niewstyd/

Frons lecti. Loskowa deska 2.

Frontale, Nagelnik/

Frontanus, Frontanus lapis, Przezglownik/

Frontè, Nieszerze/

Frontis integræ, Wstydliwy 1.

Frontis mollities, teneritudo, Wstyd/

Fronti-

Frontispicium, Domu przednia ścianá/

Fronto, frontōsus, Cołowaty/

Fructifer, Owocny Płodny/ Fruchtbar.

6. Fructuosus.

Fructifício, sub żyzny/ Frucht bringen.

Laurus fructificant, vicinaque nascitur arbor. C. syn.

Fructus pário, féro, prómo, fundo, edo, partúrio, pröféro.

fructuosus Fructificus, żyzny/ pożytki dający/

Fruchtbar/ nützlich. Saturnalia fructuoflora.

(Phal.) syn. Fructifer, fructificus, frugifer, fertilis,

vel uellus phr. dives, abundans, lēcuples, avis, ö-

nératus. Fructu über, vel ubere dives. Dulces fru-

ctus nōn edūcat arbor. Pōmis sē fertilis arbor in-

dūerat. Prōdiga laro prōvēntu bēat agricōlam.

Arbor opes fundit. Cūvāntur pōndere rāmi. Nēc

flōre cādūco arridens blanda dōminium spē lactat

inānem. Aspice cūrvātos pōmōrum pōndere rāmos:

ut sūa; quōd pēpērit, vix fērat arbor ōnus. Pōmā-

que lasissent mātrem, id est arborem, nisi sūbdita

rāmo Lōnga lābōrānti fūrca tūlisset ōpem 6. Frugifer

Fructuaria porca, Maziorká/ (Dzicy

Fructuarius, adiect. Owocny/ pożytki ro-

fructuarius, substant. Pożytek biorycy/

Fructus cū, sub Żązywam/

fructus us, Owoc 1. 2. Pożytek/ Pożytki

ziemie/ Żązywanie/ Wżywanie/ Baum

Frucht/ Fructus amicitia magne cibus, imputat

huic Rex. Juv. syn. Pōma, vel foetus, partus, vel

uellit. epith. Terrēstris, sylvēstris, amēnus, nō-

vus, dēliciosus, cōrrūptus, actīvus, annūus tēner,

prēcox, über, dives, jūcundus, tēmpēstivus, phr.

Prēmia tēllūris arbōris opes. Divitiā rāmōrum.

Arbōrēa prōles, prōpāgo. Foetus arbōre dēmpri.

Pōma pātūlis pēndēntia rāmis. Prēlsos cūrvāntia

rāmos. Pēndēntes arbōre fructus. Cālāthōs rēplet

fructicis pōmōna bēati Foetibus. 6. supra Fructuosus.

fructus orationis Rescendia/

fructus defloratus, deformatus, Gogolka/

Frūdo, priscē. pro fraudo. Zdradziam.

frugalis, Skromny 2. Oszczędny/ Mäßig/

häuslich. Ventre nihil novi frugalius. hoc ta-

men ipsum. Juv. syn. Frūgi, bōna frūgis, sobrius,

mōdēratius, mōdēstus, tēmpērans, tēmpērātus, ab-

stinens, prūdēns phr. Pārvo cōntēntus. Lūxum

pētōsus, exōsus. Sobriētātis, prōbitātis, virtūtis,

pārētātis amans.

frugalitas, Miernosc w życiu/ Oszczędanie/

Żywnosc/ Żboże/ Wrodzay. Mäßigkeit/

Vergnügung. Frugalitatis lege pollet exalta.

(Scalz.) Per. A. syn. Sobrietas, mōdēstia.

frugaliter, Oszczędnie/ Miernie/ Mäßig-

gleich/ profitlich. Cum me hortaretur parco,

frugaliter atque. H.

frūges, ha, frugamenta orum, Owoc 1. Żbo-

że 1. 2. Owoc drzewny. Allerley Frucht

der Erden. ---- Nocent & frugibus am-

bra. Virg. syn. Generalim. Sēra, sēgūmina, vi-

tes, sēgētes, &c. completendo speciam. sēges,

mēsis, frūmentum. epith. amēna, nitida, nōv,

ōpiūna, fēcūnda, cūlta, tōlta. phr. Rōris opes

Frugum primitia, mīlta dōna, acēvi, lūcūria, a

strum quō sēgētes gaudēnt fructibus, mēlto tō-

stas altū tēnt arēa frūges. Quāque nōva ali-

non ūllo sēmīne frūges. tēlta inārata fērbat

V. Seges.

frūges rōburnex. Żolodź/

frūgi, Skromny 2. Oszczędny/ Pożyteczny/

Dobry 2. (cegn)

frūgi bonā, frūgis bonā, Dobry 2. Poży-

frūgi fio, Wynuia sie 1. Polępsam sie.

frūgifer, Frugiferens, Żyzny/

frūgilēgus, żiarnā zbierający/

Frugiperda, Niedozrzewający/

Frugiperda salix, Wierzba 1.

Frūniscor, frūnor. Żczywam/

Frūniscor idem & Dostaje 1. (pā)

frūmen, Guz w gąrdle/ Gąrdla uście Krus

frūmentāceus, Żbożowy 1.

frumentaria res, Żboże 1. Żywnosc/

frumentaria rei curator, prafecius, Pod-

woiewodzy Picownik/

frūmentārius, adiect. Żbożowy/

frumentarius, substant. Żbożem hāndluiacy/

Miernik 2. (cy)

frumentarius negotiator. Żbożem hāndluiacy

Frūmentatio, Żbieranie zboża/ Żbożā ro-

zdawanie/ Picowanie/ Podarek 1.

Frumentator, Picownik/

Frumentor, aris, Picownik/ Born sam-

mien/ nach Born aufgehen/ syn. Frūmen-

tatum,

gōdanie/
āffigēit/
et exāta.

trāffis/
ur pario,

oc. 1. Iboz

y Strucht

ibm um-

mina, vi-

m. sēges,

de, nōvz,

bris ōper

ūctis, ā

mēdio tō-

vas, ālig-

ā tērbat

zrecny/
(ecny/
2. Pojpe
si.

(pā/
cie Brz

, Pōbz

bluicq/
(cy/
āndluicq
ożā coo

en sam

Frūmē-

tātum,

Frūmētum quero, Frūmētū, frūmē-
tata pabūla cūro. *6. Pabulum.*

Frumentum, Iboze 1. 2. 5. Sigowe Iarnko/
Born/ Berrāid. Si quā ad ingentem frumen-
tisemper *Sc. Hor. syn. Fruges, Ceres, sēges, mē-*
sis, triticum. epith. Pūrum, ætīvum, aurēum, grā-
ve, lactens, grāde pbr. Hūmānis ūsibus apta Cē-
res, Frūmēta in viridi stipula lactētia surgent.
6. Fruges.

Frūnīcor, Dostāte 1. Zāzywam.

Frūnīcus, Mādey/ Rostropny/ Bācny/

Fruor, Zāzywam/ Vzywam/ Genieffen/
nūken. Possesse frui fruārō solus amore tuo. Prop
syn. Pōrior, ūtor, tēneo, pōsidēo. Pbr. Frūaris sō-
lus amore mēo optāta lūce frūaris. Jūvēnis pāl-
ma pōtētur amōre et vānas audīt vōces, frūitūr-
Dōrum Collōquio,

Frūsta, fācio, Srukuis 1.

Frustatim, Srukāmi/ Mā frukī. Srukwe-
is, Frustratim secuit, mox est congressa Leoni.
Virg. syn. in frūsta, minūtim, mēbratim.

Frustillatim, Bāstāmi/ Srukāmi/ Pokyfu.
6 sub Srukuis 1.

Frustillum, Srukā.

Frūstra, Dāmo 1. Vergebens/ umbsonst.
Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat. Virg
syn. in cāllum, nēquicquam, ināniter, inūtiliter.
pbr. Vāno cōnāmine. Mōlūnīne cāllo, inānī cōnātū
nīsū, stūdio. Cāllo evēntu. Vānis succēssibus. Quid
prōdest? Quid jūvat?

Frustabilis, frustratōrius, Omylmy/

Frustratio, Oshkānie Pōchybā/

Frustrator, Oshlogyēiel/ Niesławāigay u
prāwā.

Frūstro, as, Omylam/ Oshkiwam. Berrice-
gen. Credito vera fient, nec spe frustrabor in-
ant. Arat. syn. Fraudo, fallo, decipio.

Frustor, idem 6 Chybia co/

Frustor tempus, Zwlagam 1.

Frustulentus, W frukāch 1.

Frustulum, Srukā.

Frustum, Srukā 1. Ein Sruk. Tempore
6 exigua frustū imbutus ofella. Juv. syn. Frūstūlum,
pārticūla sēgmen, sēgmētum, frāgmen, frāgmē-
tum; minūtal, epith. rēnūz, pārvum, tēxile, minū-
tum pbr. in frūstūla, frūstātīm, minūtatīm, minū-
tīm cōncidēre, pārtiri.

Frūctōsus, Arzewisty/ sub Chroscina 6
Chrostowy.

Frūctum, Chroscina/

Frutex, Icis m, Arzew/ Chrost we pnii/ Los
dygā/ Nitzgemnik/ Gruby 2. Eine Staus-
den. Sylvarum fruticumque viret nemorumque
sacrorum. Virg. syn. arbūstum, arbūscūlum, virgū-
tum, epith. Rāmōsus, arbōrēus, pārvus, ūmbro-
sus, tēner, hūmilis abjēctus, dēnsus, crispans, opā-
cus; viridis, frōndōsus, virens, 6. Arbustum.

Frutex sanguineus, Blog drzewo/

Fruticatio, Arzewienie/

Fruticatio inuicilis, Wilt 4.

Fruticesco, Chroscicie/ Arzewie sie/

Fruticetum, Chroscina,

Frutico fruticor, Arzewie sie/ Zum Ges-
tāud werden/ viel Aufschlag gewinnen.

Cernas ramosas palmas fruticare lacertis. Sidon. syn.
Fruticesco, Pallūlo gērmīno pbr. Frūctes, sūcū-
los, rāmos, pālmites tēfūdo, profūdo, spārgo,
ēxplico. Frūctum rāmīs, sylvā virēo, virēco, ā-
dōlēsco, lūxūrio; exūbēro. arbor quā mūltus d-
pācat frutēx. 6. Germīno.

Fruticōsus, Arzewisty/ Voll Gestāud/ von
vielen Aufschlag. Vallibus, agrestes illic fru-
ticosa legebant. Ovid. syn. Frūctes ēmittens, fū-
dens, frūctibus frēquens, dives, crēber, ābundans.

Frutilla avis, eadem lynx, Veneri Fruti dicata, Sca-
liger.

frux, ūgā f. Owoc 1.

F V

Fu, Pfā/

Fuam, fuas, suat. ā Fuo prisco. sub Jēstem.

fūcatus, Jārbowāny/ Zmyslony/ Salsowy/
Przyprawny/ Niesigery/ 6 sub Galant.

Weiber so angestrichen/ geschminct. --- Hy-
ali saturo fucata colore. Virg. syn. Fūcōsus, infū-
catus, pbr. Fūco illitus, pictus, āspersus, nitens,
splēndens. Fūcata gēnas, et āmīcta dōlosis illēcē-
bris. Fācies opērosa cūltū: sāturō fūcata cōlōre.
Cērūsātis incēdit cāndida būccis.

Fūcilis, Przyprawny/ Zmyslony.

fūco, as, Jārbuie/ Piektze/ Salsuie/ Ein
frembde Farb anstreichen/ schmincten. Al-
ba nec assyrio fucatur lana veneno. Virg. syn. infū-
co. pbr. Fūco pingo, cōlōro, tingo, lino, illino,
ōblino, āspērgo, obdūco, ādūltēro, ōrno. Fūcum
illino, indūco. Fūco cōlōrem mēntior. Nātivum
cōlōrem ficta arte mūtāre. Mēd'camīne, cōmpō-
itis vēnēnis, mērcāro cūltū nātūrale dēcus jūvare.
Pigmentis ōra, gēnas, cōlla, mānus tēcōlēre, cō-
mēre,

Yy

mère, adornare. Deformes ore fugare notas. Rūgosam faciē unguentis celare, obtegere. Naturale decus fictæ non commodat arti. Externo formam corrumpere luxu. Hirsutas excolluisse genas. composita est aliis fucandi cura coloris: quid tibi nunc molles prodest colluisse capillos. Sapeque maturitas disposuisse comas? Quid succo splendēte gemas ornasse, quid unguis artificis docta subsecuisse manu? Vestes et cingula comit. Sape manu, viridique angustat iaspide pectus: Substringitque comam gemmis, et colla monili Circū et haccis onerat candētibz aures.

fuco circumlinio, *Pietrze/*

fucosus, *Przyprawy/ Salsowy.*

fucum facio, *Mamie Osukiwam/*

fucus, *Trąd 3. Barmigka/ Pietrzydło/*

Przyprawa/ Zdrada/ Klugka 2. Osuka-

nie. Eine Schminke/ um aufstreichen. Tina tegit roseo conchylis purpura fuco. Virg. (Herba in Creta nascens, quæ vestes tinguntur. Sumitur metaphorice pro adulterino colore, quem deformes usurpant, ut pulchriores appareant) Syn. Cerussa, pigmentum, unguentum, Metaphorice Fraus, dolus. epith. Mendax, vanus, fallax, inanis, roseus, foemineus, pictus, nitens, splendens, peregrinus, quæsitus. phr. Vultus medicamen: Coloratum, pictum venenum Color fucatus, ementitus, fictus, quæsitus, peregrinus externus nitens. Succus splendens. Fucus ubi fallax mentitur, nosse laboras. Ne quidquam verum. Mendaci resplendens gloria fuco. s. Fuco.

fucus marinus, *Poroft.*

Fu, fu, Fu fy. *Pfa.*

Fuc. Plaut. vox rustantis. Camerar. Gruter Taubman.

F V G

Fuga, *Vciezka/ 2. Chthonie sive/ Vscie 2.*

Siuchr --- Longumque fuga ne linque laborem.

Virg. Syn. Effugium. epith. Furtiva, trepidans; præceps, celer, pernix, effusa, cita, pavida, vaga, rûpîs, timida, tristis, cita, astuta, probrôsa, velox, repentina, præpèra, levis, nocturna, occulta, festina, pròvida, honesta, sollicita. phr. Fugæ cursus. cursus fugax, fugiens. Fugæ labor. Præceps discelsus, exitus, excessus. Turpia foemineæ terga dedere fugæ. at vaga sultantes campo fuga voluit æchivus. Quid turpes iam mente fugas. Quid Gallica rura respicis? s. Fugio.

fugacissimus, *Plochy. fugacitas, Plochosé/*

Fugax, Pierschliwy/ Plochy/ Nierwaly 1.

Siuchrig. Ventosa in lingua, pedibusve fugacibus essis. Virg. Syn. Timidus, ignavus, mollis, in-

ers: ad fugam pede servidus, bel fugiens, fugitivus, profugus, bel celer, velox, pernix, bel caducus, fragilis, fluxus, brevis.

fugela, *Vciezka 2.*

fugiens, *Slaby 2. Nierwaly.*

fugiens litium, *Nierwaddowy/*

fugio, *Vciekam 1. Chsonie sive/ Stronie/*

Nietrzeig/ Zbiega. Slichen/ aufreissen/

Implicuit bello qui nos fugatis amicos. Virg. Syn. Effugio, aufugio, bel odi, vito, caveo, bel evanesco. phr. Fugam capio, maturo, festino, celero, molior, arripio. corripio, tento, agito. Fuga abire, pròripere. Fuga, in fugam, fuga terga do. Campos fuga peto, corripio, Fuga, pedibus quæro salutem: Pericula vito, eripio me letho aspectu elam me subtraho. Tacitus decedo. Terga do, prabè, vèrto, convèrto. Dato vestigia tergo vèrere. Tuta petunt, et equis aversi ad moenia tendunt. Diffugiunt quocunque agit error. Fugit illic effor luro. Diversa metu per litorea passim Diffugiunt. Fuga sylvas, saltusque peragrat. Fugere, et parvis excedere terris. Rapido temeraria cursu turba fugit. Fugam medios tenere per hostes. Pedibus timor addidit alas. Cursu festinus anhelo aufugit. Carpere præta fuga. Aut hos versa fuga victor dare terga coegit. Pulverulenta fuga. Rutili dant terga per agros. Dixerat, et tenues fugit celi fumus in auras, eripe, nare, fugam. Sed fugite omnes, fugite, atque ab litore funem rumpite. Haud mora conversisque fugax autertur habentis. Quadripedemque citum ferrata falce fatigat. Quamvis sæpe fuga, verros ille egerit hostes. Tota exterrita sylvis Diffugiunt arma. Sape fugam Danaï Troja cupere resistit moliri. immisitque fugam Teucris, atrumque timorem. Diffugiunt versi trepida formidine Troes. ergo amens diversa fuga petit æquora Turnus. Tunc infamis amor veris dare terga carinis Jussit, et externo quarere in orbe fugam. Tandem pròripuit sese, atque inimica refugit Littora illa dato vertit vestigia tergo, aspèdumque fugam cursu tentavit æquorum. Haud mora continuo fugit ille per undas oceanor. Præpropèrante fuga per apertos evolat agros. Alia parte parèntes Transmittunt cursu campos, atque relinquunt ac velut effusa si quando grandine nimbi præcipitant, omnis campis diffugit arator. Sed fugit interea, fugit irrepabile tempus.

fugio me, *Melantoliev ibywaé/*

Fugitivarius Pogonia 1.

Fugitivarius locus, Varroni qui fuga patet, et qui fugere licet.

fugiti-

fugitivus fugitor, Zbieg i. Mierzwaly/
Smrod 2. Slachtyg. Victorem fugitivus agit,
quis sufferat hostem? Sed.

fugito as Chronis sie/ Przegląduie/
fugo as Obracam wzad/ Rospedzam/ Wda-
ganiam/ Przegląduie/ Wyganiam 1. Ver-
jagen/ wegereiben. Trans pontum fugat. &
terris immittit apricis. Virg. san. Pello, repello, ex-
pello, propulso, abigo. phr. in fugam do, verro,
converto, conjicio: Fugam immitto. Saepē fuga ver-
sos dux egerat hostes. 6. Pello.

fulcrimen, fulcimentum, Podpora. Unterstü-
tzung. syn. Cölumen, fulcrum.

fulcio, u. Podpietam 1. podiadam sobie.

Unterstützen. Et serie fulcire genus, mihi
cymba volenti. Mart. syn. Süßfüßlo, sustinēdo, sü-
stento, fero phr. Robūstis fulca cölūmnis Tēsta.
Fērtatis incūbunt rēcta cölūmnis. Hūmēris stē-
lārum fulcit dīlypum Magnus Atlas. 6. Fero.

fulcrum, Podpora nogā tr. Podstawet u
stypic/ Loskowa nogā/ Ein Stütz. syn.

Fulcrimen, fulcimentum, cölūmen, admīnicūlum.
epith. Süppōsitum, fōrte, aurēum ebūrneum, acē-
num. phr. Fūlero nitūntur acēno Iners sēnēctus
ad āvat bācūlo grādum. Lūcent gēnālībūs alte
Aurēa fulcracōris. Fūlero stēnātur lēctus ebūrno.

fulgeo, Swiece sie 1. Lstne sie/ Blysta sie.

Scheinen/ glänzen. Pilla nec inducto fulge-
bat parma pyropo. Pr. syn. äßulgeo, rēßulgeo, ful-
gūro, splēndēo, lūcēo, nitēo, cōrūscō, mīco. phr.
Nēc dōmus argēnto fulget, aurōque rēnidet. Jācet
ignēus hāsta Dirūm lūmen āpex. 6. Luceo splēndeo.

Fulgēro fulgerat fulgo u. Blysta sie/ Lstne sie.

fulgerrum fulgēra, a. Blystānte. Weitzer-
lenhren/ blitzen. v. infra Fulgur.

fulgidus fulgidulus, Lstnacy sie/ Sche-
mend/ heli Fulgida presertim cum cernere se-
pe nequimus Luc. syn. Fūlgens, lūcēus, cōrūscus,
rūtilus, splēndidas, mīcans, 6. Splēndidus.

fulgor Jasnosé 1. 2. fulguratio, Lstnienies/
Schein/ Glanz. Attollit nitidū pedus fulgo-
ribus, Ose. Virg. syn. Splēndor, lūx, nitor. epith.
splēndidus, gēminēus, flāmmans. phr. aspīcēs dō-
cūlōs trēmulo fulgōre mīcantes, in pēdībū que mī-
cant ignes, mīcat ignēus ore fulgor. Cūm tōni-
tru, mīcat ignīeris fulgōribus aether.

fulgur, Blystānte/ Bliz/ Nam prater pelagi

casus, & fulguris idum. Juv. syn. Fulgerrum. epith.
Rāpidum, mīcans, clārum, rūtilum, ignitum, fla-
grans, flāmmēum, rēpēntinum, ignīferum, ārdens,
vēlox, mīnax, fōrmidābile, vānēscens, rādians. phr.
Fulmīnus ignes. tūsi nūbībūs ignes. Rūpti, dēhī-
scētis cōeli crēbra lūx. Vībētus āb æthēre fulgor.
Cūm sōnitu trēmulum vibrāntia lūmen Fūlgūra,
Tērrificō mūgītu ārdens sēcat āera fulgur, tēcūl-
la nūbībūs attis fūlgūra. 6. Fulmen, Tonitru Fulguro.

fūlgūra, Blysta sie. Es blizet/ wetterleus
dret. phr. Fūlgur cōelo cādīt. Cōrūscat

Fulmīnis ignēā vī, ingēmīnant ābrūptis nūbībūs i-
gnes, Rūptōque pōlo mīcat ignēus æther. Spārgit
rūtilas pēr nūbīta flāmmas Jūpiter. Nōn āllas cōe-
lo cēcīderunt plūra sērēno Fūlgūra. Cāvis tūsi nū-
bībūs ignes tēxiliunt, dīssiliunt. Tōnitru cūm rūpta
cōrūscō ignēā rīma mīcans pērcūrrit lūmine nūmbos.
Caci in nūbībūs ignes. Tērrificānt ānīmos. Sūb-
īnde Dīssiliunt rūtilo vibrāntia fūlgūra trāctū. i-
gnēā dēcūsis tērūmpit nūbībūs æthra. ēc āttrētus
sūbīta fāce tūmpitur āer. Rūptisque mīcant ē nū-
bībūs ignes. Flāmmīfēraque vōlant māgnūm pēc-
īnāne sāgītā. Fūlgūraque igne mīcant. Hīnc tō-
nat, hīnc mīssis ābrūmpitur ignībūs æthē. 6. Fulmen

fulgurālis, Blystāwigny/

fulgurātor, Blystāwice puszaiacy/ Blystā-
wigny/ Wieszet 4.

fulgurio, is, Blysta sie/ Piorun biie/

Fulguritatem arborum, a fulguritas. Lucil. corr. Li-
pius, fulguritarum arborum.

fulguritum, Piorunowisko/

fulguritus, Piorunem uderzony/

fulguro, as, Blysta sie/ Lstne sie/ Poraz-
sam/ Blizen. Insidie, vetitoque domus jam
fulgurat auro. St. syn. Fūlgur iāctio, iācūlor, vibro,
tēcūtio, tēmitto, spārgo. phr. Jācūlārī ē nūbībūs,
ignes, Rēpēnto fūlgūre tērrēt ignīpōtem. 6. ful-
gurat.

fulica fulix, Lstka/

fulgineus, Oropiaty smiady.

fuliginosus, Oropiaty/ Rusfig. Fuliginosi
thure placentur Lares, (Jamb.)

fuligo, inn, Sadre/ Kopeć. Rus. Semper
& assidua postes fuligine nigri. Virg. epith. Picea,
atra, nigra, tetra, obscura, madida. phr. atro con-
crata fumo illuvies, assidua nigri fuligine postes.
Abūat, ac nigra sēmpēr fūlgīne īqualī. Tota dō-
mus.

fullo, Piusniat/ Pracz/ Jarbiety 2. Bie-
chary/ an Walekty

fullōnia, *Särbiertstwo* 2.
 fullōnica *idem* fullonica ars, *idem*
 fullōnica *aliter* Särbiernia 2.
 fullonica pila, *Solusz*/
 Fullōnicus, fullōnius, *Särbiertski* 2
 Fulmen, *Piorun/ Der Strahl/ Donnerkei*
ul/ Fulmen erat, toto genitor quae plurima ca-
lo. Virg. epith. Horrēdum, infestum, tortum, in-
vitabile, atrum, horridum, atrum, violentum,
intortum, obliquum, fugax, laevum, validum, mis-
sile, aethereum, cōrūscans, caeleste, sulphureum,
ignivomum, tremendum, metuendum, furens, vi-
bratum, penetrabile, trifidum, praesagum. phr. Ful-
minēus, trisulcus ignis. ignea tela Jōvis, arma insi-
gnia, trisulcum, flagrans telum. Cyclopēa tela.
Vindices flamma Jōvis. Jōvis haud imitabile ful-
men. Sacrum sulphur, concutiens celsas vertice tur-
res permittaque nimbis fulmina missa polo. Jōvis
irati missa manu Sūmmos ferientia montes fulmi-
na. Proceras quatiant turres, et turbinis ictu Dis-
jiciunt. expressum ventis per nūbila fulmen Ae-
theris impulsum sonitu micat. s. Fulgur & infra
Fulmino.
 Fulmen lusorium, *Racá/*
 Fulmenta & *Podestwa* 2.
 fulmentatus, *ibidem.* (nogá/
 fulmentum, *Nogá tr. Podpora/ Loskoma*
 Fulminat, *Piorun biie/ Es schlägt mir*
Strahlen. syn. Fulmen ruit, cadit, præci-
pitat, minatur s. fig. tona, fulgurat. phr. Trifidos,
jaculatur, Juppiter ignes Fulminat iratus coeli ar-
biter. Tōnitru metuenda cōrūscō fulmina præci-
pitant. Cadit in terras vis flammēa. Horrōrem in-
citant impeto irati fulmina vibrat ignipōtens.
s. Fulmino.
 fulminatio, *Piorunowy raz/*
 fulminator, *Piorunem biigcy/*
 fulminatrix legio, *sub Polek/*
 fulminatus, *Piorunem uderzony/ Vom Don-*
ner mic Strahlen geschlagen. syn. Ful-
mine ictus, percussus, exustus, de caelo tactus.
 fulminēus, *Piorunowy/ Strahlächrig. Lau-*
datque sono fulmina fulmineo: S.
 Fulmino, *as Piorun biie/ Gromie/ Stries-*
lam 3 dñal. Mir den Strahlen schießen/
blitzen. Fulminat Euphratem bello, &c. Virg.
syn. Fulmina mitto, vibro, jaculor, libro, tor-
queo molior, jacto spargo. phr. Toto vindex Plū-

rima caelo Desceit in terras Divum Rēx fulmina.
 Mōvet tōnitru vibrāque fulmina jactat. Terras
 fulmine infesto quatit: Mētēque nōstras igni-
 bus terret sacris. Misso pēstregit Olym̄pum fulmi-
 ne. Quatit immāni metuēdum pōndere fulmen.
 Fēra terribili jaculāri fulmina dextra. Fulmen ab-
 rupto mittere caelo at pāter omnipōtens densa in-
 ter nūbila telum cōtōrfit. Quāter inde cōrūscum
 cōtōrfit dextra fulmen quā tōta reluxit Moeōni-
 dum tellus. Jamque erat in tōtas sparsurus fulmi-
 na terras Jūpiter. ipse pāter mediā nimbōrum in
 nocte cōrūscā fulmina mōlitur dextra, quō maxi-
 mā mōtu Terra trem̄it, inque Jōvis dextra mi-
 sile fulmen erat. Jūpiter iratus crudēlia librat ful-
 mina. Quāliter expressum ventis pēr nūbila ful-
 men aetheris impulsū sonitu mūndique fragōre emi-
 cuit, rupitque diem, pōpulosque pavēntes Terrū-
 it, obliqua praestringēns lūmina flamma. Namque
 improvīsō vibratus ab aethere fulgor. Cūm sonitu
 venit, et rūere omnia visa repēnte. Nūc hinc,
 nūc illinc abrupti nūbibus ignes cōn cursant, cādit
 in terras vis flammēa. (Lucret. lib. 6.) inde ubi pē-
 cālūt vis ventī, vēr grāvis ignis impētus ignēscit,
 mātūrum tūm quāsi fulmen. Percūdit subito nū-
 bem, ferturque cōrūscis omnia lūminibus lūstrans
 lōca pērcitus ardor. (Ibid.) Pēr sē accēdunt (ful-
 mina) quōque tēta dōmōrum, et cēleri flammā
 cōmitantur in aedibus ipsīs. (Ibid.) Transīt enī
 vālide fulmen pēr sēpta dōmōrum. Clāmōr ūti ac
 vōces, transīt pēr saxa pēr ara. Nūc ea quō pā-
 to gignantur, et impēte tāto Fiant, ut possint
 ictu discūdere turres. Distūbare dōmos avellere
 ligna trabēsque, et mōnūmēta virūm demoliri,
 atque ciere, exānimare hōmīnes, pēcūdes prōster-
 nere pāssim. Cetera dē gēnere hōc, quā vī facere
 omnia possint expēdiam. s. Fulminat & fulgur.
 Fulcificus, *Posilny/*
 fulcio, *onis, Wspieranie/ Podbudowanie/*
 fulcūra, *Podpora Podbudowanie/*
 Fulvus, *Zolty/ Gelb/ Leberfarb. syn.*
Flavus, rutilis crōcēus aurēus,
 Fumaria, *Rutá polna/ Rokoryc 2.*
 fūmariolum, *Rominet & sub Romin 1.*
 fūmariūm, *Dymnik 1. Jibá garna/ Oboz-*
wnia/ Romin 1.
 fumi spiraculum, *Romin 1.*
 fūmidus, *Dymny 1. Okopciły/ Rauch-*
chrig. Fumidus, atque alte spumis exuberat a-
mnis. Virg. syn. Fumōsus, fumēus, fumans, fumo,
plenus, opacus, undans foeda nigro simūlacrā-
fumo.

fūmēus,

fūmēus, fumifer, fumificus, Dymny/i. Voll Rauch. Fumea Massilia ponere vina potest. Martialis. Fumiferam noctem commisit igne tenebris. Virg. Fumificaque locum mugitibus implebere. Ovid.

fūmigo, as, Dymis/ Beräuchern/ Rauch machen. syn. Fūmo impleo, spargo, suffio, vāpōro, odorō.

fūmo, as idem. & Rury sie/ 2. Rauch geben. Thura dabant, tepidusque cruor sumabat ad aras. Virg. syn. Fūmum do, mitto, vōmo, evōmo, exhālo, spargo, vōlvo glōmēro, phr. Caelum subtexere fumo. Crassa volvit caligine fumum. inclusum glomerans astu expirante vāpōrem erigit ātro. Nigrantem fumo, rōgus ālta ad sydēra nūbem. Tūrbine fumantem picco, et candente favilla. Sūlphūreū vōmit exēso vērtece fūmum, exundat fumans piccus caligine vērtece. Faucibus ingentem fumum. (mirabile dictu) evōmit, involvitque dōmum caligine cōca ūdo sūb rōbore vivit Stūpa vōmens tardum fūmum ignibus atrā fumant.

fūmo inficere, Przydymić Rauchdampf/ dampffig. Collaque praelorum fumosis deripere. Virg. syn. Fūmēus, fumifer, fumificus, fumidus.

fūmus, Dym/ Rauch/ Saxa vides, mistoque undantem pulvere fumum. Virg. syn. Fūlgo, caligo, epith. sordidus volūcer, sequax, sublimis, tenuis, volans, calidus, pingvis, gravis, ārens, undans, inānis, lēvis, vāpōrosus, āerius, vānescens, tūrbidus, amarus, sūlphūreus, ignitus. Phr. Fūmēus vāpor, hālitus. Fūmī nubes, ūmbra. Fūmifer astus, spārtōsa vōlūminā fūmī. Nēbūla atrā caliginis. Nēbūla quas exigit ignis. Vōlat vāpor āter ad auras. Vōlvitur āter ad auras. Vōlvitur āter odor. Vācūas it fūmus ad auras, interrūpti ignes āterque ad sydēra fūmus erigitur. Pēr mūlta fōramīna fūmus evōlat, ipsos pēnates nūbe dēformi obsidet. Surgit odorātis sūblimis fūmus ab āris. Crassa caligine fumus cōelum pratēxit. Prōspēctum trīpiens oculis, glōmērātq; sūb āntro fumiferam nōctem cōm mistis igne tenebris. Quā plūrimus undam fūmus agit, nēbūlaque ingens spēcūs astūat atra. Tūrbine cāco vōlvitur, immēnsosque ciet pēr nūbila trāctus. T hūre sābādrum divīna āltāria fūmo pēr vōlūtante olēant. erigit atro Nigrantem fumo rōgus ālta ad sīdēra nūbem.

Fūnāle, ū, Lana świecā. Wachskerke/ Saandel. Incens, & noctem flammis funalia vincat. Virg. syn: Fax, tēda, lāmpas. & Fax. Fūnāle fūnda, Proce nāwizanie.

Fūnālis cerēus, Lana świecā.

Fūnālis equus, Lecomy kon.

Fūnāmbūlus, Powrozobiegum. Ein Saitenhet. Funambulo eodem accessit expectatio. (lamb.)

Fūnārius, Powrozniś.

Fūnctio, Sprawowanie/ Smierć.

Fūndus, Vmately

Fūnda, Proca 1. Miesiek pieniezny/ Sak 2.

Wieciety/ Raleca/ Teros/ Pierscienowa glowica/ Oprawa. Eine Schlinge/ Schläuder/ damit man wirfft. Stupea torquentem Baleariserbera funde. Virg. epith: Bālēaris, bālēarica, stridēns, cita, tōrta, vōlūta, vōlūbilis, āeria, lēvis, flexa, tēres, vālidā, pūerilis, versatilis, excūlta, intōrta sōnans. phr: Fūnda vērber. Bālēaris hābēna. Hābēna teres. Stūpēa bālēaris vērbera fūnda. Fūnda pēr ināne vōlūta. āerias plūmbum iaculatur in auras ārcta mānu. Glānde mināx. Tēreres pārs vērterē fūndas ālvētī. Stridentem fundam tēr adducta cīrcum cāput ēgit hābēna. Fūdam librāre, vibrāre, tōrquere pērītus. Mīssile plūmbum mūltiplicē gīro cōntōrquet.

Fūnda talentaria, Proca woienna.

Fūndamen, Fundamentum, Grunt 1. 2. 4.

Grundveste. Prima savis ponant fundamina, deinde tenaces. Virg: Fundamenta alij, &c. Virg: syn: Fūndamēn, solum, stābilitēn, stābilitēmētum. epith: āltum, stābile, firmum, sōlidam, mānsūrum, tūrum, sūppōsitum.

Fūndamēnta jacio, loco, ago, ordior, Zākla dam budowanie.

Fūndatio, Zākładanie/ Grunt 1.

Fūndatus, Gruntowny/ Ścarodawny.

Fūndibālum, fundibulum, fundibulus, Proca wo

Fūndibūlaris, Proeny/ in Proca. (ienna)

Fūndibūlarius, funditor, ōri, Procars.

Fūndito, as, a fundo, ū, Leie 1. Viele mo

Fūndito, as, a funda, Proeg biie. (wie.

Fūnditus, Do gruntu/ Do cysty/ Zgolā.

Von Grund auff. --- Omne malum miseris nec funditus omnes. Virg: syn: Stīrpitus, rādicitus, scī pēnitus, prōrsus, ōmnino. phr: ā sēdibus imīs. ā rādicibus imīs.

Fūndo, as, Buduis 1. Zākładam 2. Vwierdzam/ Zāmagam sie. Vesten Grund legen, Fundatur Veneri Idalia, tumuloq; sacerdos. Virg: syn.

syn: Fündamēnta, fundamina pono, jacio, molior.
phr. Hic alta Theatris fundamenta locant alij. Vide
Edificol.

Fundo, ū, Leig 1. 2. Walewam/ Wlewam/
Sypia/ 1. Sunduis/ Obalam kogo/ Porajam
Wydate izemcia. Gießen/ Schütten. Fundi-
tur & castos umbo vomit aureus ignes. Virg. syn. ef-
fundo, spargo, dispergo, projicio, emitto, vel dissi-
po, prosterno, vel liquor. phr. & pessima fudit
Vina cadis. Pro Prosterio (Virg. 1. Aeneid.) Nec pri-
us absistit quam septem ingentia victor. Corporea
fundat humi. Pro Largior. (Idem Eclog. 4.) ipsa ti-
bi blandos fundent cunabula flores. Pro Loquor. (I-
dem 1. Aeneid.) Talia fundebat lachrymans. Pro De-
mitto (Idem.) Crisifque a verrice flammam fundit.

Fundo imo, 3 gruntu.

Fundolum, vel Fundulum, Rispka kagna.

Fundor, eris, Rozhodzi sie/ Wybuchnę.

Fundula, Vlica bez wyłazdu/ & sub Diegun.

Fundulus, Diegun 2. Rielb nasti.

Fundum, Dno/ & sub Kalerá.

Fundus, Grunt/ Wlosć/ Solwark/ Przedá-
wág/ Pomierdzicieł/ & sub Dobrodziey.

Funebre epulum, Pogrzebny obiad.

Funebre vestimentum, żalobá 2. (dusny.

Funebria iusta, sacra. Pogrzeb/ Obchod za

Funebria, Pogrzebny/ żalobny/ żalofny 1.

Zur Leich gehörig. Ira truces inimicitias &
funebre bellum. Hor.

Funera, a, Plagka.

Funeralia, ium, Willie za umarlego.

Funerarius, subst. Grubarz 2.

Funereus, Funerarius, adiect, Funeratiuus,
Funerus, Pogrzebny/ żalobny/ żalofny.

Leidig/ trautig. Funereasq. inferre jaces, tibi
nomina mille. Virg.

Funero, as, functor, aris, Grzebie umarlego

Funerum arbitur, Marzałek pogrzebny,

Funerum solennia, Żadusny dżan.

Funesta, vestis, żalobá 2.

Funesto, Żaboim zgwalcic/ Bawawie/ Lje
2. Żasinnam/ Żgwalcic 1. 5. Sprofanowac

Funestus, żalobny/ żalofny/ Pogrzebny/ Nie
szczęśliwy/ Smarny/ Szkodliwy/ Smiertel
ny 2. Rządlich/ ródlich. Lumina funesti con-
seia facta mali. Ovidi syn: Funebria, funereus, vel
funestus, vel mortuus.

Funetum, Winnica podwizana/ Chlodnię
Fungibilis, Strawny 1. (Kiepiły

Funginus, Grzybiasty 1.

Fungor, Żazywam/ Odprawiam 1. Sprawy
ie. Żamiaduis/ Jestem/ Cierpie 1. Dostos
ienstwo mam/ Sroci co za co/ Żastepuis ko
go/ Obrazam sie/ Verzd mam. Verwale
ten/ verretten. syn: Dęfungor, pęfungor,
præsto, officio, exerceo, exequor, obco. phr. Fungi
triste ministerium, officio fungi pietatis.

Fungor diem, fungor fato, Vmieram.

Fungositas, Dziurkowatość.

Fungosus, Grzybiasty/ Dziurkowany.

Fungus, Grzyb 1. 2. Ciupiec/ Młogemnik.

Żagorzenie 1. & sub Jelca. Lin Psiffere
ling/ Schwamm. syn Kalerus. epith: Præten
sis, albus, frigidus, humidus, humens, udus, fedus,
sordibus, pluvialis. phr. irritamenta gula fungi. Præ
tensibus optima fungis natura est.

fungus aridus, Żagiew/ Proch 2.

fungus pundus, Młogemnik/ tr.

funiculus, Powrozek/ Smur miernicki/
Czopka. Lin kleines Seyl.

Funiculus, Psalm. 138. pro mansione in hereditate, vel
pro serie vite filo, mensura spatii, Sa.

funiculus ardens, Lana świeca.

Funirepus, Powroziegun.

funis, Powroj 1. Rorda/ Smur miernicki/
czopka dżedzićwá, Lin Seyl/ Smur.

Nectibi Tyrrhena solvatur funis arena. Pr. syn: Rá
sis, loram. rudens, repacula, stupra vincula, catena.
epith: vólutus, ductarius, saltatorius, stupus,
cannabinus, lineus, lorens, sparteus. & Catena.

funis antrarius, ductarius, subductarius, cha-
lacionus, Liná.

funis junceus, sparteus, Lyczek.

funis tractorius, Postronek.

funus, eris, Pogrzeb/ Ciało. Lin Leich/
Begrábnis. Felix eor. lex funeris una mariti.

Prop: syn: exequia, inferia, iusta. epith. Crudele,
miserabile, lamentabile, flebile, extremum, amarum
iustum, gemebundum, iniquum, lugubre, æcerbum,
lachrymosum, cruentum, supremum, solenne, felix,
præclarum, honestum, debitum, illustre, conspicu-
um. phr: Funebria pompa, luctus. Supremus ho-
nos. Munera suprema. Sepulchri honores. Funebria
sacra. Funera ducere, et nos seva manu mita-

maus funera tēueris. Mitha senum & iuuenum de-
santur funera. Funera dicebat mediam laetitia
per urbem, cantabat moestis tibia funeribus. *Exe-*
quia, Sepelio.

funus celeberrimo, ducor, deduco. Vmarlego
promadze. funus curo, exsequor, facio,
pogrzeb sprawuis. funus ducitur, proce-
dit, Vmarlego niofa.

fūr, furculus, Złodziey 1. Tręd/ Smęk 2.

Smrod 5. Lin Dieb. Parvus pendetur, Fur
magnus abire videtur. *syn:* Lātro, prado, prädator,
pöplator, rāptor, tēptor, ābāctor. *epith:* Rāpax,
nōctūrnus, vāgans, tācītus, occūltus, pērvigil, āvā-
rus, crudēlis, ingēnōsus, callīdus, cautus, astūtus,
solērs, vērūsus, improbūsus, nēfārius, errāns, insō-
mnis, ādītus, tēcondītus, ancēps, trēpidus, amā-
nus, mīnax, nōctūvāgus, sōllīcītus, aūtītus. *phr:*
Nūmmōrum spōllīator. Fūrtum ingēnōsus ād o-
mnē. ūncis mānibus rāpax. Vīvēs ex rāpto. Aslīv-
tus tēlo, ferro āccīntus, fūrēns, in sylvīs sūbsīdēs.
Nōn fūt Auctōryci rām pīcātā mānus. Nōcte lā-
tēs, vāgans. Nōctūrnī pīcūl hīc dīscēdīte fūres.
Callīdus ēstrācta nūmmos fūr aūtēret ārcā. Cāsus
āvēntīnā tīmōr ātque īnfāmīa sylvā. Nōn lēve fī-
nītīmīs hōspītībūsq; mālum, sylvārūmq; trēmōr
tācīta quī frāude sōlēbat. Dūcēre nēc rīctas cācus
īn ānērā hōves, ūt jūgūlent hōmīnes sargunt de
nōcte lātrōnes. *vide Furor, aris.*

fur manifestarius. Złodziey 2. 6.

fur maritimus, Rybak.

furacitas, Kradzieżność.

furacissimē, Złodziejsko.

furatrīna, Kradzież. furatus civitatū Wlaz.

furax, ācu, omn: Krądnęcy rąd. Zu steh-
len geneigr. Furaces moneo manus repellas.

(Phal:) *syn:* Rāpax, rāptor. *6. Fur.*

furca, furcilla a, Socha/ Widly orage/
Nosiłło/ Szubienicá 1. Jąstá. Eine Ga-
bel. Exacuunt alij vallos, furcasq; bicornes. V.
epith: Bicornis, ferrēa, lignēa, fīrma, bīfīda, bīcū-
spīs, trīcōrnīs, trīcūspīs. *phr:* Bīcūspīs cōntus, sūdes
līgnū bīfūrcūm.

Furca, Szubienicá 1. 2. Ein Creuz/ Galgen.
vide Patibulum.

Furca, Soști/ Stragi/ Pietro 2. Soști.

furca bicornes, Widly orage.

furca canctorum, Nożyce rąkowe.

fūrēfēt, Szubienicznik/ Wyświecony/ Nie
furcilla, orum. Widly. (cnosłowy.

Furcillo, furcilo, Włazęcam komu/ Wyrzucę.

fūrēcula, a, Widly orage/ Rosę ramienna.

fūrēnter, Szalenie. Furfur, ūrę, m. Oresby.

furfures hī, Oresby w głowie/ Piegá.

furfurōsus, Oresbny.

fūria, Niewiasta zła/ Jedzá. (stro.

fūrix, ha, Sumnienie zle/ Czart/ Szaleń.

fūriālis, furijs actus, cautus, Szalony 2.

Fast wütend/ Truffelisch. Srrpentū furale
metum, *6c* Virg. *syn:* Fūriōsus, fūrēns, rābīdus,
īrātus, īnsānus, dēmēns. *phr:* Fūriis āccēnsus, ēt īra
tērrībīlis.

fūriāliet, Szalenie. Vnsinniglich. Non ha-
bes exadum quid adat, furialiter odit. Ovid.

fūriās invoco, Przeklinam.

fūriātus, fūribūndus, Szalony. Vnsinnig.

--- Hanc speciem furia mente Chorabus. Virg.
Cum semel accepit solem furibundus acutum. Mart.
syn: Fūriōsus.

furijs agitator, agor. Szaleis 2.

fūrinus, Złodziejski.

fūrio, as, Wściekły m czynie/ Bestwia 2.

fūriōsē, Szalenie. 1.

fūriōsus, Szalony. 2. Wągig/ unfinnig. Tem-
pe tuo furiose, meo sed non furiosus. H. *syn:* Fūribū-
ndus, fūriātus, fūrēns.

fūrnāceus, Piecowy. fūrnāria, Piekarstwo.

fūrnārius, Piecuch. fūrnūlas, Piecyk.

fūrnns, Piec chlebowy.

fūro, onis, Lásica leśna.

fūro, ū, Szaleis 2. Wściek sie/ Gniewam sie

Burzy sie 1. Wüten/ toben. Quid furis, aut
quonam nostri tibi cura recessit. Virg. *syn:* īnsānō,
hēcchor, īrāscor. *phr:* Mēte fūrōres cōncīpio. Fū-
riās cōncīpio. Fūrōr itāque mētem prācīpitant.
Cāco īnsānīre fūrōre. Fūriis īncēnsa fēror. ārdet
fūrōre pēctus. Mētem cācus īnstīgat fūrōr. Hīs ā-
gītūr fūriis, tōtōque ārdētīs āb ōre scīntillā ābsī-
stūnt, ōcūlis mīcat ācrībīs īgnīs. Astūt īngēns ī-
mo īn cōrde pūdōr, mīstōque īnsānīa lūctū, ēt fūri-
is āgītātus āmor. Quā te, gērmāne, fūrēntem.
Mēns āgīr īn fācīnus? Fūrēns, spūmās āgīt ōre crū-
ēnas. ōs rābīdum. fēra cōrda gērit. īndēmītos gē-
stāre īn cōrde fūrōres. Cāco rāptus āmōre fūrīt.
Tūm dēnīque cōncīta mātor exūllān: pālsīque
fūgīt

fugit mālēsāna cāpillis. Cōgor inōps, ardēns amēti cōca fūrōre. immēntam sine more fūrit lymphāta pēr urbem. Ecce fūrēnt animis addērat. Dēntibus infrendēns tēr tōtum fērvīdus ira. Lūstrat āvēntini mōntem. *6. Furor, oris, & Irascor.*

fūro per risum. Szaleis weselo.

fūro, aris, Rradns 1. 2. Wkradam sie 2.

Strehlen/ rauben. --- oculos furare labori.

Virg. *syn.* Rāpio, abripio, diripio, eripio, fūrripio, pōpūlor, cōmpilo, ēxpilo, subtrāho, āvērtō, subdūco aūfēro, tōllo. *phr.* admittēre fūrtum, vīvēre rāpto. Fūrtō, vi clām subducēre, abripēre. Tristi spōsantur tēmpla rāpina. Nōn ego tē vidi Dāmōnis pāsime caprum excipēre insidiis mūltum latrānte Lycisca? Quātūtor ā stābūlis prāstanti corpōre taurōs āvērtit, tōtidem fōrma prāstante iuvēncas. Fācile, āggresī sacrāto āvēlēre tēmplo. Pallādium cōsis summa cūstodibus arcis. Cōrripūere sacra effigiem, manūbūque cruentis. Virgineas aūsi Diva cōtingēre vitas. Nēc ego hōc abscondēre fūrtō speravi. Tēmpla vel arcāno dēmēns spōllāvērat auro. Si quis rāpiat stābūlis armēnta rēclūsis. Aūfērat hic aūrum pēgrinos ille lāpillos: et quāscūque pōtēst tōllēre tōllat opes. Sed nēque tōllūntur, nēc dum rēgit omnia Cēsār, incōlūmis tānto prāsiderāptor erit. Nōs fūrtō nīhil inter nōs cārpāmus āvāri. dōmus nūllo cūstode rēlictē, nūllos nōcturno fōrmīdant tēmpōre fūres. ipsi jām cūlmi fūrti ardēntibus agri. Prātāque sylvāque, et pīctis vinēta rācemis. *6. Prador.*

fūror, oris, Szalenstwo 2. Szapalegzywość.

Das Wüten / Un sinnigkeit. *lang, faces & saxa volant, furor arma ministrat.* Virg. *syn.* insānia, amēntia, dēmēntia, vēsānia, fūria, rābies, ira. *epith.* impius, igneus, immitis, immānis, exitiōsus, ferrēus, impatiens, flagrans, inflāmmātus, accēnsus, vēcōrs, implacābilis, crudēlis, fōrmīdābilis, subītus discōrs, bēllicus, Mārtius, Māvōrtius, impōtens, vīndex, atrōx, sangvinēus armātus. *phr.* fūrōris timūli, mālā mēns, fūrōrque vēcōrs. Mēns fūrtāta. Lymphāta violēntia mēntis. animi tēfēra vis, impēcus, ardor Nēscius rēgi fūrōr: prōnus in arma. Frāni impatiens. Pērdēre cūcta pārāns. ārnia mīnistrans, accēnsis lāmbēns prācōrdia flāmmis. In prācēps omnia vērtēns. ānimos cōca cāligīne vērlans. in elādes, savāque bēlla trāhēns. Timīdis vālidus fūrōr incitat iras. Tēlāque prāpōrtant violēnti signa fūrōris. tēfēra prācūmido quatēbat cōrda fūrōre. Cūm subita infrenus surgit in arma fūrōr. O iuvēnes sērvāte ānimos, āvidūmque fūrōrem mītrite. Fūrōr immitis jām pērdēre cūcta pārābat. Laxisque fūrōr bāccātur hābēnis. *6. Furor, Rabies, Furie.*

furor ab aestro. Mida.

furore captus, percitus, Szalony.

furorem obijcio Szalonym cynie.

furem, furivē, Rradzieja / Potanie / Potalemmie / Vkradkiem / & sub Rradne.

furtivus, furtificus, Rradziony / Rradziejny Potany. Gestohlen Furtivus nudata coloribus, ipse quid audies. Hor.

furto manifesto, Ilicem.

furtum, furtiva res, Złodzieystwo / Rradziej. Ein Diebstahl *syn.* Prada, rāpina, rāptum latrociniūm. *epith.* Pavidum, nōcturnum, tūctum iniquum, latebrōsum, sacrilegum. *phr.* Fūci crimen Foedum lucrum. Foedi insānia lucri. Latētur fūrtis quōdam dōlitūrus iniquis. Nōn hābet ēvēntus sordida prāda bonos.

furtum manifestarium, Rradziej szwieja / furtunculi, Szach. (Licē.

furtunculus, Złodziey / Smyk 2. Łásicā leśna / Szysk w cieie / Łatorośl zosiawiona / Szach.

furtus, Czarny. Schwarz / finster. *syn.* fuscus, obscurus, niger, ater. *vide Niger.*

F U S

Fusaria B. sub Tymiel.

Fusanci pisces, Ryby gromadne.

fuscator, Chmuerny.

fuscina, Osć do lowienia ryb. Eine Gabel mit drey Spihen. Fuscina dente minax, nexa fuit anchora curbo. M. *syn.* Tridēns, Nēptūni scēptum. *epith.* Sava, minax, ādūca, Nēptūnia. *vide Tridens.*

fuscinula, Widelcā 1. 2.

fusco, as, Chmurze / Smiādo cynie / Czerwie. Verdunkeln. Et fuscata fū corrupta lana colorem. Prud. *syn.* infusco, obscurō, fusco cōlōre tingo, inficio.

fuscus, Smiady. fuscē, Steroko.

fusilis, Odlewany. Das man gieffen mag. *Eufte per rictus aurum fluitare videres. Ovid.*

fusio, fusus, us, & fusura, Lanie / Zlanie.

fusor, Konwisari / Zlewacz 2. Giser. Ein fusor aramentarius, Puskerz. (Gieser.

fusorium, Piec 1. Tygiel 2. Stek.

fusorius, Odlewaniu fluzacy. Gegossen

fusterna, Jedlinowy wierzcholek / sub Jedli

Fustiballus, Proca. Fustibulator, Procatz. (nā

Fusti-

FUS FUT

fūcūlus, **Riiek/** sub **Riy/** Lodygá.
fūstīgātus, **fūstigo**, **Būz** **Kliem**.
fūstis, **Riy**. **Lin** **Stoek**. **Rumpuntur** **sum-**
mi suffes, huc ocyus inquit. Juv. syn. Bācūlus, bā-
cūlum, stipes, sūdes, cōtus. & Baculus.
fūstirūdina **insule**, sub **Rietat** 2.
fūstiarium, **Ritiowe** **Karanie**. (ba.
fūsus, **si**, **subst.** **Wrzećiono/** **Wrzećienicá** **ry**
Line **Spille/** **Spindel**. --- **gravidus** **penso**
desolbere fusos. Virg. epith. Gravidus, versatus,
pragnans, levis, tortus, teres, puellaris, versatilis,
volubilis, solers, succinctus. phr. Teres, versatilis,
lignum. vide Neo.
fūsus, **si**, **adict.** **Odlemány/** **Sieroki/** **Ge-**
ossen. **Tum** **vist** **revocant** **vires**, **fusi** **qz** **per** **herbā**

F U T

fūtile, **futiliter**, **Lecko** 2. **Darmo** 1.
fūtatim, **Rozrurnie/** **Czešto** 1.
fūtilis, **Bez** **dentá/** **Lecki** 2. **Ciekacy** 2. **Bla-**
zeński/ **wylewcy/** **Bezecny** 2. **Márny/** **Wies-**
lomowcy/ **Bláhy/** **Jerygny**. **Schwāsig/**
plauherisch. --- **concilijs** **habitus** **non** **fūtilis**
auttor. Virg. syn. Garrulus, lō quāx, bel levis, vā-
nus, inānis, irritus.
fūtilitas, **Projność/** **Leckomowność**,
fūtis, **is**, **m**. **Wodny** **starek**.
fūto, **as**, **Misiam** 1. **Misiam** **w** **gārcu/** **Byz-**
wam/ **Zbiłam** **gry** **powod/** **Wykipieć** **nie**
dāiz/ **sub** **Ripie**.
fūtitim, **Czešto/** & **sub** **Rozrurnie**.
fūtum, **Wārzechā** **Wodny** **starek**.
fūto, **olim** **sonabat** **effundo**. **unde** **Effutuo** **suprà:** **iam**
obscenum est, apud Mart. explicat Sipont,
fūtus, **Przysly**. **Das** **seyn** **wird**. **Hic** **victor**
pugnis, ille futurus equis. Cl.
fūti, **pro** **Fui**. **Fuberat**, **pro** **fuerat**. **Plaut.** **Fubat**, **pro**
fuit. Lucret. Poëtica oportet, ad producendam pri-
mam syllabam. Sic Plut. Libi. Priscian. Annuit.
Enni.

G A L

Gābālus, **Siubienicá** 2. **Gābāta**, **Misá** **spora**
Gāgātes, **as**, **m**. **Gr.** **Gāgātek**.
Gālacites, **as**, **m**. **Gr.** **Mlegny** **Pāmien**.
Gālaciopōta, **vel** **es**, **as**, **m**. **Gr.** **Mlegko**.
Gālena, **Olowna** **rudā**, **Gālanga**, **Gālgan**.
Gālaxia, **Gr.** **Mlegná** **drogā**.

Z z

G A L

Gālaxias, **e**, **Gr.** **Bialy**. **Item** **subst.** **Jeśiotr**.
Galba, **e**, **Gr.** **Naramiennik** **meści**, **Robacy** **w**
Galbāna **vestis**, **sub** **Gālbānowy**. [derewie
Galbāna, **orum**, **sub** **Niewieści** 2.
Galbānatus, **Modroblādy/** **Perfumowány/**
Niewieści.
Galbāneus, **e**, **Gr.** **Gālbānowy/** **Niewieści**.
Galbānum, **Gr.** **Gālbānowy** **soł/** **Perfumos-**
wāna **stara/** **Gālbān**.
Galbānus, **f**, **subst.** **Gālbān**.
Galbānus, **galbaneus**, **adict.** **Modroblādy/**
Galbēus, **Naramiennik** **meści**. (Niewieści
Galbēus, **galbilus** **color**, **zółtawy**.
Galbina **vestis**, **sub** **Gālbānowy**.
Galbinus, **Modroblādy**. i. **apud** **Martialem**
correctum legit Turneb. Pulman. & alij. apud Juve-
nalem Britanic. Sc. Producent alij, & apud Martia-
lem legunt Galbanos.
Galbula, **figoiadka/** **Wywielga/** **an** **zółtaczek**
Galbūlus, & **galgūlus**, **Cypresowa** **galkā/**
Galustka/ **Macharzyna/** **Wywielga**.
Galbus **color**, **zielony/** **zółtawy**.
Gālea, **Przylbicā/** **Szybak**. **Lin** **Helm/**
Sturmhut. **Et** **conum** **insignis** **galeae**, **cristaqz**
comantis. Prud. syn. Calsis, calsida, cūdo. Partes
& ornamenta. apex, cōnus, crista, iūba, penna. e-
mith: crinīra, terribilis, decōra, rādians, cōrūca,
hōrrida, rigens, mīnitans, ardens, lūcens, penni-
cōma, hōrens, hōrifica. Mayōrtia, micāns. phr:
Ferratus apex, as cavum. Capitis arma, tūea tē-
gmīna, mūnimentum, tūtāmen ere rigens. Cristis
decōra. Cristis sūbnixa cōrūcis. Terribilem cristis
gālēam, flammāque vōmētem. Capiti intrēmit
arēa calis. Nitor gālēa clāro rādiantis ab aūro.
Gālēa hōrrida flūctu adyērsē ardēscit gālēa. Gā-
lēam quālsābat rubra mīnitāntem vūlnēra cristā.
Fūnditur, in gālēa formōsus erat. Capitiqz micām
tem impōnit gālēam. Tum gālēam Mēssapi hābi-
lem, cristisqz decōram prōripūnt recti scūtis, &
cāside āhēna armātī. Scūta cāvāque dānt sōnitum
flūctu gālēae. imām inter gālēam, sūmmi thōracis
& oras abstulit ense caput.
Gāleārius, **sub** **Giērmek**.
Gāleātus, **W** **przylbicy/** **sub** **Przylbico** **plādē**
Der **einen** **helm** **auff** **hat**. **Hac** **animante** **tubā**.
galleatum fern duelli. Prop.
Gālena, **Olowna** **rudā**.

gāleo.

Galeos, *gr.* Przybica klado.

Galeobdolon, *gr.* Pokrzywa martwa.

Galeola, *Græc.* (morſki).

Galeonymus, *galeos*, *velus*, *i. m. gr.* Pies

Galeopsis, & *galion*, *gr.* Pokrzywa martwa

Galeotes, *e. m. gr.* Arceget.

Galericulus, *Jamulka*, *galericulum*, *idem*,
& *Plozy*, *Wlozy* przyprawne.

Galericum, *Ciapecka*. (latka).

Galericus, *galeritus*, *subst.* *galerita*, *Dzierz*

Galeritus, *adiect.* *Ciapeka maigry*.

Galerus, *galerum*, *galeria* *Czapla* 1. *Jas*
mulka, *Kapelus*, *Wlozy* przyprawne *Lin*

hur, *Bina manus*, *sulvosq.* *lupi depelle galeros*.

Virg. syn. *Pileus*, *peralus*. 6. *Pileus*.

Gallia, *Græci* *quid?* *in Wielkanoc*.

Gallium, *gr.* Przytulja.

Galla, *e.* *Galas*, *Winſko*, *Szydło*.

Gallantes, *sub* *Staleis*.

Gallix, *he*, *sub* *Staleis* 2.

Gallinimum, *Ruropoz*, & *sub* *Uoc* 1. *Ha*

hnengeschrey. syn. *Galli cantus. phr.* *Iam*
cecinit mediam volucris Titania noctem. Quod ta
men ad galli cantum facit ille secundum. Somnia
excussit nuntia lucis avis.

Gallina, *gallinaceum* genus, *Rokos* 1. *Line*

Hanne. Nec gallina malum respondet dura pala-
to. Hor. epith. *Cristata*, *strenua*, *sedula*, *solers*, *sol*
licita, *vigil. phr.* *Pullorum fidissima custos. Quæ*
foetus studiōsa fouet Cristati femina galli. Coniunx
cristati foeta mariti. Tegens alarum tegmine pul-
los. Gallina nutrit amore suos foetus lasciva tenel-
los. Quæ si labentem videat pernicipibus alis accipi-
rem a tecto sublata voce gracillans, arrectis tarsum
pennis, cervice recurva. expandit tumidas pullis
gloriantibus alas. Tum profligat aves audaces se-
dula mater, et caros pullos ex alitis ore rapacis libe-
rat, implumesque fovet.

Gallina Africana, *gallina gibbara*, *Indyk*.

Gallina coryllorum, *Jazobek*.

Gallina incubans, *Rokos nasiadka*.

Gallina ovipara, *Rokos niesna*.

Gallina pumilio, *Rokoska*.

Gallina rustica, *Jazobek*.

Gallinaceus, *subst.* *gallinae maritus*, *Rur*.

Gallinaceus, *adiect.* *Rokosy*, *Rurzy*.

Gallinaceus *pes*, *Rokorys*. [*Siop.*

Gallinago, *Pardwa*. **Gallinarium**, *Burnik*.

Gallinarius *subst.* *Burnik*, *Sluga*.

Gallinarius, *adiect.* *Rurzy*, *Rokosy*.

Gallinula, *Rokoska*. **Gallitricum**, *Grzanek*.

Gallo, *as*, *Pustule*. (*ziele*).

Galloparus, *Indyk*. **Gallulasco**, *Zarastam*, *M*

Gallus castratus, *gallus spado*, *Kaplun*. (*tuiz*).

Gallus, *gallinaceus* *mas*, *Rur* *Lin* *Hahn*.

Quoniam abolabit gallus gallinaceus: (Iamb.) syn.
Gallinaceus. epith. *Titanius*, *superbus*, *matutinus*,
insomnis, *pervigil*, *sonorus*, *Martius*, *belliger*. *phr.*
ales, *excubitor*: *excubias agens. Lucis prænuntius*
ales. Matutinus, *cristatus* *ales. volucris Titania*.
periscus *ales. Nuntia lucis, avis. Aurora præco vi-*
gil. Qui tepidum vigili provocat ore diem. Mar-
maricus metuenda Leonibus ales. Crista spectabilis
alta. instantis quod signa canens det gallus eoi: &
revocet famulas ad nova pensa manus. Auroram
vocat ore moratemet, letum cecinere diem, ala-
rumque dedere Plauibus assiduis & acuta voce fa-
vorem. Non dum cristati ruperet silentia galli. So-
monique excussit nuntia lucis avis. Jam cecinis
mediam volucris Titania noctem.

Gamites, *e. m.* *gamitis idus*, *f. gr.* *Nowojen*

ſi kamien.

Gammatus, *gr.* *Kak morſki*.

Ganea, *Ruchnia mieska*, *Nierzadny dom*

Piwnicz 2. *Lin* *Sauß und Huten-Haus*.

Corripuit primam Prudent. tu potius produc.

Ganearius, *sub* *Biesiadny*, *Rokosnicy*.

Ganeo, *onis*, *Lakotliwy*, *Rokosnisk*, *Nie*

zadnik. Lin *Huten-Wirth: Sed laudem ſi*

liquas occultus ganeo pulvis. Juv.

Ganeum, *Nierzadny dom*, *Piwnicz*.

Ganglion, *velum*, *gr.* *zyl nadeicie*.

Gangrana, *gr.* *Bancer*, *Martwienie*, *Zaraza*

Gannio, *i.*, *Szgekam iako Lis*, *Skowyc*

Skola, *Skwiercz* 2. *Mamry*, *Szpecy*, &

sub *Pisze*.

Gannitus, *u*, **Gannitio**, *Skolent*, *Skowyc*

genie, *Szgekanie*, *Skwiercgenie*. **Bellung**

Et gannitibus improbis laceſſit. (Phal.) Hor.

Ganza, *B.* *Gsz*.

GAR

Garamantites, *e. m. gr.* *Bamien gwiazdny*

ſy. *Garga*

[Sop.]

Burnit)

gá.

.

Stranet

(ziele.

stam/

un. (tuis,

in hahn.

amb.) syn.

mätütinus,

lliger. phr.

pranütius

Titania.

e praco vi-

tem. Mär-

spectabilis

illus eoi: &

Aüroram.

diem, ala-

a voce fá-

galli. Sö-

lam cecinit

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

Gargarido, *as*, gargarido, *as*, Swiegocz/ Chras
Gargarizatio, gargarizatus, *us*, Gargaryzoz
wanie/ Chrachanie.

Gargarizo, *gr*. Gargaryzisz/ Chracham.

Garivitium, Rosol 3.

Garrus, garridito, Swietkocz/ Szepec/ Wie-
le mowiz/ Rzekocz jaby. Schwähen/ plau
deren. Garris in aurem semper omnibus Cinna.

(Scal.) syn. Garrum edo, vel nūgor. phr. Nūgas
lōquor, sēro. Dō inānia vērba, inēpta lōquor. Gar-
rilitate acri nūc hōs, nūc mōdicus illos vērba.

Garritor, Swiegot.

Garrula, garrulatrix, Swiegotkă.

Garrulitas, Mownoś/ Wielomownosć.

Geshwāk/ Plauderey. Auctoris pereūt garruli-
tate sui. Marc: syn. Verbositas, lōquacitas. epith:
ōdiōsa, insana, atris, intēpēstiva, impōba, impōr-
tāna, mēndax, mōlēsta, foeminēa, pōcax, lōnga-
nimia, litigiosa. phr: Lōquacis mūmūra lingvæ:
Raucaque garrulitas. Audimq; inmane lōquēdi
impōba garrulitas, vērbiſque pōcacibus ardēns.
Garrulitas ōdiōsa mihi, lingvæque venēnum. Hac
tūa garrulitas, intēpēstiva facillat. Garrulitate
acri, nūc hōs, nūc mōdicus illos vērba. Sēd mā-
gnis insana garrulitate pēmōr.

Garrulus. subst. Soykă.

Garrulus, adiect: Rzekotliwy/ Swietkotiwy
Wielomowny. Ein Schwäher/ Plauderer

Percussatorem fugito nam garrulus idem est. Hor:
syn: Lōquax, nūgax, dicax, vānlōquū. phr: Gar-
rularis amāns vānis sēmōnibus aures, implēns,
fallēns, inanes itērāns vōcēs.

Garum, garum arcanum, garum sociorum

Rosol. Garus, šilāpā. Gasidane, *es*, Bezat

gaster, *erin*. Gastra, *a*, *f*. Gr. Gānec.

gastrimargia, *Gr*. Objarszwo 1.

GAU

Gau, pro Gaudium, priscum. Enni. Auson.

Gaudēo, *es*, Wesele sie. Ročham sie. Sich
erfreuen. Gaudet equis, canibusq; & aprici gra-
mine campi. Hor: syn: Latōr, dyo, exūlto, gēstio.
phr: Gaudia cōcipio, cāpio, āgito. Latitia pēr-
fūndor, exūlto, triūmpho. Latus, hīlāris, gaudēns,
gēstio. Latōs sūmo, indūo vultus, gaudia blādo
vultu, latis vōcibus, gēmīnāris plāusibus edo, tēstor,
pōdo. Fēstum cēlēbrare diē. exūltatque, & vix
ānimo sūa gaudia differt. Sēnsitque ālāces in pē-
dēre mōtus. Tācitam pērtēntant gaudia mēntem.

Zze

vultum pulso mōrōre sērēnat. Latitia dīre signa-
& tollere. plāusus. Gaudēns ānimos vix se cāpit.
Caca cāpēre mēntē gaudia. Latos diffūndere vū-
tus. Indūere fāciles, gaudēti pēdēre vultus. Sēpō-
tis āgitare, gaudia cūris, edēre nōn fīctos hīlāri de-
pēdēre plāusus. Latitia pērūndere mēntem. Lat-
itiaque frēmunt, ānimosque ad fīdēra tollunt. Tām
nūbe rēpūssa tristitia, latos hīlārabant gaudia vū-
tus. Cērratim ingēnti cēlēbrant nōva gaudia plāu-
su. Nescio qua prāter sēlitum dūlcēdine lati. Pā-
ter Enēas āuditō nōmīne Tūrnī latitia exūltans.
Fūsus in āmplēxus mātēris pia gaudia cāpit. Ergo
ālāceris sylvas & cētēra rūra vōlūptas, Pānāque, pā-
stōresque tēnet. Dryādēſque pūēllas, ōmnis lōn-
go sōlvit se Teūcia lūctū. Emicat exēmplo latus,
pōst tālia. Dictis pāremus ōvāntes. Quid mihi vel
tōta pōtūit cōtingere vīa Latius? ingēmīnant
plāusum Tūrii. ingēns latitia: fertur ad āstra sēnus.
(Horat.) Nūc est bibēndum, nūc pēdē libēro pū-
sanda tēllus. (Claud.) Nūc pāteras, libāre Dēis
nūc sōlvēre mūlto nēdēre cōrda libet. Quāque
ibis mānibus cīrcūplaudere tūorum, āndiq; iactā-
to florē rēgēntē vīas. Tēmpōra phēbea lauro cū-
gēntur, iōque mīlesio māgna vōce, triūmphe cānē
Gaudialis. Apulej. vox nihili Gaudimorum Baruch
4. pro gaudio.

Gaudium, Wesele. Freud. Gaudia percepit
nato secura recepto. Ovid. syn. Latitia, vōlūptas,
ōblītiāmētum, iōcus, plāusus. epith. bēātum, spō-
ratum, vērū, rēpēntinū fūgax, fūgīvūm, īnstā-
bile, nīmīum ōptātum, īnsōlitum, pīum. nōvum,
pōfanum. phr: Vultus hīlāres, Exhīlārans ānimos.
a cūndētis hīlāri pīetāte cōlāntur. Fallācis vāga gāu-
dia mūndi. Gaudia pīncīpīum quē sunt plērūmq;
dōlōris, gaudia rēmēant, sēd fūgīvā vōlānt. Nōn
frōntem vērtere mīnā, sēd cāndīda sēmpēr gaudia
sēcūro sēdērunt pēdēre. ingēns exōrta tūmūlū lā-
ritia. Scīlicet intērdum mīscēntur tristitia latis. Prā-
rēpta lēves ābītēre pēr āuras gaudia. Spērātāque
gaudia fallūnt īncāstros. ūmbra tibi nōtat et vāga
gaudia mūndi. 6. Gaudēo.

Gavia, Lyskă/ Rybitw ptak.

Gavia cinerea, Kulik.

gañlus, *gr*. Lodi/ Czara.

gañnācē, *es*, *gr*. gañnācum, *e* *gr*. Roc/ Bunia

gañsāpa, *a*, gañsāpa orum. Szatá 1.

gañsāpa villosa, Obrus/ Szatá 1.

gañsāpātus, sub Bunia 2.

gañsāpe, *n*. gañsape, *n*. gañsapum, Szatá 1.

Bunia 1. Roc/ Szatá 3. Jolnierka.

gañsāpina, *a*. Szatá 1. & Szatá migiſa.

gaza.

gaza, gr. aut Persica vox. **Starb** 1. 3. **Reichthumb**. *Nobilibus gazis, opibusq; cubilia surgant.* Cl. *syn: Divitiarum thesauri spes, pecunia. epith: peregrina, Eoa, Persica, Asiatica, Lyda. pbr: opulenta suppellex. Lydx pondera gaze. vide Divitie.*

gazophylacium, gr: **Starb** **Košcielný**.

Gehenna, **Piektlo**. **Die Höll**. **Mundani involvant populi, damnetq; gehennae.** Prud: *epith: obscura, horrida, tætra, metūnda, cæva. pbr: Quod si forte cæva metūis tormenta gehennæ. Gehenna in Sacris libris: Hieronymo teste, fuit Vallis filiorum Hennon amantissima, irrigua, nemorosa. in qua Iudei idolo Moloch filios urebant. Tophet aliter dicta & i. tumulus mortuorum. In novo Testamento sumitur pro incendio inferorum.*

gelasianus, **Blazen** 1.

(**śmieſeſt**).

gelasimus, gr. *adict: & gelasinus*, gr. *subst:*

gela sini, gr. **Żeby przednie / śmiechowce dołki**

gelatio, **Mroz**, **gelicidium**, **Łód / złod / Mroz**

gelida, **Woda zimna**. **gelides**, **Wściebie**.

gelidus, **Mroźny / zimny**. **Gróſtig / Zieſkalt**

Sed gelidum Borean, gelidumq; Notum. Ovid: syn: Gelatus, congelatus, frigidus. pbr: Gelu concretus, rigidus, rigens & frigidus.

gelo, as. & **gelasco**, n. **Mázing**. **Zusammen**

fricten *Centum me tetigere manus aquilone gelata.* M. *syn: Congelo, congelacio, induro adhibe durisco, gelasco, passivo. pbr: Gelu astringo, induro, induresco, astringor, rigeo, premor, horreo. Stant flumina duro, incrustata gelu. Concreſcunt subito currenti in flumine crustæ. astricto coit unda gelu. Solidis hærent flumina lymphis. Vidimus in glacie pisces hætere ligatos. Hyems dum sæva, rigenti. Stringeret arva gelu. Marmoreo paller adusta gelu, & multa concretus grandine crines. Pendula rectis. Horrescit glacies. Glaciem cum flumina tridunt. Vidimus ingentem glacie consistere pontum. Glacie cursus frangitur aquarum. Ter frigore constitit ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Sed jacet aggeribus nivis informis, & alto terra gelu late, septemque affurgit in ulnas. undaq; iam tergo ferratos sustinet orbes. Puppibus illa prius, patulis nunc hospita plaustis. aræque distillant vulgo, vestesque rigescunt indutæ, caduntque secutibus humida vina, & tota solidam in glaciem vertere lacuna. Stiriaque impæis induruit horrida barbis: ipse vides certo glacie concreſcere pontum, ipse vides rigido stantia vina gelu. Quæque rates jérant, pedibus nunc itur. & undas frigore concretas ungula pulsat equi. Tellus sub sterili længvet adusta gelu. omnia brumali dirigitur gelu. vide Frigo, Hyems.*

gelo **caelum**, **Tworze ser.**

gelotophyllis, **idis**, gr. **Śmieſeſt žiele**.

gelu, **gelum**, n. **gelus** m. **Mroz**. **Kalte / odel**

Epith. *Rura gelu cum claudit hyems, nec semine iusto. Virg: syn: Glacies, frigus. epith: hyemale, hybernum, astrictum, canens, canum, marmoreum nivale, densum. pbr: Concretum frigus. Rigido, compacta per inaniam grandio. Decidit hyberno prægravis unda gelu. Tellus sub sterili længvet adusta gelu. Dum sæva rigenti stringeret arva gelu. vide Frigus, Gelo.*

gelu **astriatus**, **stans**, **torridus**, **rigidus**, **Imas**

[**tsly**].

gemellar, n. **gemellaria**, a. **Śrátet** 1.

gemelli. & **gemini**, **Bliznistá**. **Brüder**

einer Geburt / Zwillinge. — modo namq; ge-

mellos. Procubuisse lupam, geminos huic ubera circum. Virg: syn: Gemini. pbr: Gemini sub ubere nati. Geminus partus, foetus, proles gemina. Gemini fratres, foecundæ gloriæ matris.

gemellipara, **Bliznistá rodzaca**.

gemellus, *adict: Podwojny / Dwakroć rodzący Rodzony*.

Gemite, Lucill. Rob. Steph. corr. Gumie.

geminatim, **Dwoisto**. **geminatio** **Powtarzanie**

geminatus, **Dwoj / Dwoisty / Podwojny /**

Geminifido. **Podobienstwo**. (**Dwá**).

gemino, **Powtarzam / Przydaje** 2. **Przygry**

nam 1. **Blagam** 1. **Doppelten**. *Iamq; decem*

vita frater geminaverat annos. Ov: syn: Ingemino, duplico, conduplico, combino, vel repetito, itero.

geminus, **Dwoj / Dwoisty / Rodzony / Po**

dobnyj. **Rowny** 3. **Dwá**. **Zwe / sachtig /**

dopelt. *Terga premit, pecorum geminū amor aureus alis. M: syn: Gemellus, geminatus, duplex,*

dūo, bini.

gemisco, **Wdyham / Stakam**.

gemites, *ita*, gr. **Nowojenſti Kamien**.

gemitus, us. **Wdychanie / Stakanie**. **Das**

Seuffhen / Blag / trauten. *Extremosq; cit*

gemitus, ut tristis arator. Virg: syn: Luctus, suspiria, planctus, plangor, lamentum, fletus, querela, questus, clamor, ululatus. epith: fremens, dū

rus, gravis lacrymabilis, miserandus, longus, resonans, creber, iteratus, perpessus, fictus, exortus.

pbr: attractus ab alto spiritus interdum gemitu gravis. Gemitus lacrymabilis imo auditur tumulo

Lamentis, gemituque, & foemineo ululatu et cæta fremunt. vide Gemo.

Gemma

Gemma, Pol/ Kamień drogi/ an Perla?

Ein Edelgestein. Sape velut gemmas eius re-
grumque probarem. *T. syn.* Lapidus, concha, bacca.
Gemmarum species aliquot. Achates, adamas, amethy-
stus, Beryllus, Chrysolitus, Cyanus, Hyacinthus, Iaspis, Margarita. *sive unio; onyx, Sardōnix,*
Sapphirus, Smaragdus Tōpāzus, Pyrōpus. epith. tū-
mens, nobilis, nēxilis, rutila, micans radians, scin-
tillans, dives, ignea, Garamantis, perspicua, fulgens
ardens, idaspaea, culta, radiosa, fulgida; clara, stel-
lans, pura, flammata, cōrūscā sūdēreā, ērythraa,
Gangētica, *phr.* Spōlia rubri maris Lapis rubris
advectus ab undis. Rubri mūnēra Pōnti. Dōna mā-
ris indi. Pēlāgi dōna rūbēntis. Cōnchēa bacca mā-
ris, i. unio. Gemmeus fulgor, nitor, lux, ignis. Gēm-
mārum prētium. Nitido fulgore cōrūscans Gēm-
mā. Gēm- auro intexta radiant. Pōstaeque ex ordine
gēm- Clāra, rēpērcūso, rēddēbant lūmīna Phœ-
bo. Gēm- rādiantes lūcibus, ignes. Mīro can-
doris hōnōre cōrūscans. Quae lēgitur rubris gēm-
ma sub aquoribus. Dāt dīgītis gēm- dāt lōn-
ga mōnīlia cōllo. Substringitque cōmam gēm-
mis, et cōlla mōnīli Circūit, et bāccis ōnērat cān-
dēntibus aures, pēndēbant tērti gēm- mōnīlia
cōllo. Gēm- cōllo circūddēdit, ardēbat gēm-
Gāramāntide carūla vīstis, ut cūm spārsa micant
stellārum lūmīna cōelo. *s. Ordo.*

gemmeus gemmatus gemmosus Perlow/ 1.

2. Perlami osadzony/ Von Edelgestein.

Gemmeus iste tibi miles & hostis erit. Marcell.

gemmasco, & gemmo as, Paktowie puszam/

gemmesco, sub Kamietu,

gemmifer Perly rodzacy/ Das Edelgeste

in trägt. Et freta gemmiferi fundere classe ma-

ris. Pr.

gemo, i, Wzdycham 1. 2. Szekam/ Luchy

lowa/ Grucha golob/ Szekapiz 1. Seuf-

stien/ weynen. Et gemit, gemitus verba pa-

rentis erant. Ovid. syn. ingemo, gemisco, lugeo,

suspiro, quoror, plango. phr. alto de corde, pēctō-

re ab imo gemitum dō, tēdo, dūco, ēmitto, trāho,

haurio, fundo, cēro, tōllo. Gēmītu lōca impleo.

Pērdius tē pērnōx alto dē cōrde pētītos tēdēbat gē-

mitus imo dē pēctōre dūcens illāchrymat ānxia nō-

ste, ānxia lūce gēmīt. īngēntem gēmītum tūnsis ad

siddēra tōllunt pēctōribus, Māstūsque pēr ōmnes

it gēmītus. *s. Gemitus, Fleo, Lachryma.*

gēmōniz. gemoniz scalaz, gemonij gradus,

Przepasc 2. Batornia/

gēmōnis, dū e gr. Kamien polozniacy/

Gēmulus, Wzdychajacy/

Gēmursa, Szpatny wzrod/ aliter ibidem.

G E N

Gēnē, he Polizek/ Jagoda nā rwāsz/

Powiek/ Die Wangen/ Bace. Pr.

dentis que genas, & tales affice rugas. Juv. syn. Mā-
la. epith. Pulchrā, molles, pūrpūrēz, tēnērēz, ām-
brōsāz, nītīdāz, ēbūrnēz, nīvērēz, rōsērēz dēcōrēz, cān-
dēntes, cōlōrātēz, ālbēntes, nīvōsēz, rūbēntes, jūvē-
niles, vērēcūndēz, vērūtēz, rūbēscēntes, tēnēllāz, āl-
bēntes blāndāz tūmīdāz, sēnīles, rūgōsēz, hīrsūtēz,
crāsēz, sēvērēz: in luctu tabēntes, mōestēz, pāllēntes
hūmēntes, mādīdāz, ūdēz phr. Gēnārum pūrpūra,
cāndor, grātīa, dēcus, blāndīcīes vērūtās. Quēis,
blāndā est grātīa. ōccūpat et tēnērās pūrpūra grā-
rā gēnas. Lāchrymis mōlles īmmādūere gēnēz, īt
dēcor, ē quē gēnis stillat rōs fūsus ēbūrnīs. tē tēn-
tus nīvīs itat dēcor īn gēnūlis. Cāndēntēs īncunt
līllī cānā gēnā. Quid rēgis īngēnās, Clōrī dēcō-
rā, gēnas?

Genavus. Varro corr. Genianus.

Gēnealōgia, Gr. Rodzaju opisanie. Gese-

hlecht Register/ syn. Gēnēris dēscīptā sē-

ries, Sēries āvōrum, Stēm- mātīs ōrdo, dēscīptīo.

Gēnealōgus, gr. Rodzaju pisarz/ Gese-

hlecht Schreiber. Esse Deum velut illud ait

genealogus idem. Pr.

Gēner, ri & ri. priscē. zīcē. TochterMann.

Monstra sinunt: generos externis adfer ab oris. Virg

Gēnerābilis, Plodny/ Rodzayny/ 1. 2.

Gēnerālis, Powsechny/ Rodowy/ Allge-

mein/ Ostendat maculas generales corpori in-

esse. Lucr.

Generaliter, Powsechnie.

generasco, Rodze sie/

generatim, Powsechnie/ Ogolem/ Rodzitel-

nie/ Rodzatem/ Den Geschlechten und

Gattungen nach. Quare agite O proprios ge-

neratim discite cultus. Virg.

Gēneratio, Rodzenie/ Gebārtung. syn.

Prōdūctio, vel. prōgēnīes, prōpāgo, gēnus.

Generator, Rodzic/

genere clarus, Wrodzony zacnie.

genere proximus, Powinowaty/

Gēnēro as, Rodze/ Gebāten/ schaffen.

Felici iam morte Deo generaret. ut esset. Alicant,

syn. Prōgēnēro, gīgno, prōgīgno, crēo, prōcrēo,

prōdūco, vel pārio. phr. Fōrtēs crēantur fōrtīb-

et bōnis.

et bonis. Et in iuvenis, et in equis patrum virtus,
nec imbellem feroces Progenerant aquila colum-
bam. Edere partum. Saltem si qua mihi de te su-
scipta fuisset ante fugam sabbiles, Quiranti ta-
lem genere parentes? Geminam partu dabit illa
prolem. Tūa concipient caelesti viscera iussu na-
eum. Quo sanguine cretus, Satus sanguine Divina
Figulo sum genitore satus. 6. Pario.

generose, Wrodziwie/ Wspaniale/ Meinie.
generositas, Wroda, Rosłósć/ Tapfferkei-
t/ Großmüdigkeit/ syn. Nobilitas, uel for-
titudō, virtus: animi robur vis phr. Mascula vis
animi. Generosum pectus. Mens generosa Marti-
us ardor. Nobilis, virilis, constans animus, Forte
pectus, invictæ vires. Mascula virtus.

generosus, Wrodziwy/ Rosły/ Mamy/ Za-
cny/ Serca wielkiego/ Przyrodzony. Edel-
dapper/ heroisch/ Incoluit fines, nemo ge-
nerosior est te. Hor. syn. Nobilis, bel fortis, au-
dax, magnanimus, intrepidus, animosus, impavidus,
interritus, phr. Vel Præstans animi. Virtute po-
tens. Bello fortis, invictus. Vir forti prædore. Vi-
ribus invictus. Fidens animi. Vinci nescius. armis
acer. ingens animis. Cui generosus ebullit san-
guis. Quem mascula virtus excitat. 6. Fortis.

genesis, s. f. gr. Narodzenia godinā/ Kon-
stelacya/

genethlia, orum gr. Okupiny/ Narodze-
nie Pánstie/

genethliacus, adiect. gr. Narodzeniū fluzacy/
gneithiacus. substant. genethliologus, gr.
Prákrykacz 1.

genethliologia, Gr. Prákrykó/ 4.

Genitrix. Inscript. Vet. idem Genitrix.

genialis, Wzwojenski/ Matienski/ Płodny/
Godowy/ Gosłinný 1. Biesiadny/ We-
soly 2. Freudentag. Imminet assimilis, lu-
cent genialisque alba. V. syn. Genio, sacer, festus,
vel latus, festivus, deliciosus, amoenus, dapilis,
lautus.

genialitas, Wesołósć/

genialiter, Rostopnie/ Soynie/

genianus, Biesiadny/

genibus repere, Na báluku.

genicularis, f. substant. Sićleśká 1.

geniculatum, Rolankowaco/

geniculatus, Rolankowaty/

geniculo, m. Rolankowácieta/

geniculum, Rolanko 1. ein ast/

geniculus Zakrzywnie/

Genimen, Płod 2. Owoc/

Genista. Janowiec/ & sub zarnowiec ste-
le. Erd Pfeimmem/ oder Ginstern.

--- Molle filer lentæque genista. Virg. syn. Spar-
tum. epith. Humilis viridis lenta. flexilis. phr.
Sparti vimen Sparteâ vincta.

genistella, zarnowiec/

genitabilis, Płodny/ Rodzaniu fluzacy/

Erreperata viges genitabilis aura Faboni. Lucr.

genitale, n. genitales res. genitalia genitalia
loca, Stonek 4.

genitale solum genitalis terra, Wygryna/

genitalis genitabilis. Rodzaniu fluzacy/ Na-

rodzaniu fluzacy/ Przyrodzony/ Zzyny/

Płodny/ Własny/ Rodowy/ Wygrysty 2.

Dienlich zu gebahren. Romulus in celo cum

Diis genitalibus abum. P.

genitalis deus. Rodzenia bożek.

genitalis hora, Narodzenia godzinā.

genitivus, Spolurodzony/ Rodowy/ Ro-
dzaniu fluzacy.

genitivus casus, sub Slow odmiány/

Genitor, Rodzic/ Vatter --- Penes genit-
ris ad undam. Virg. syn. Generātor, progenitor,
sator, parens, pater. 6. Pater.

Genitrix, Rodzicielka/ Mutter. Iamque do-
mum mirans genitricis & humida testā. Virg.
syn. Parens, mater. 6. Mater.

Genitura, Narodzenia godinā/ Rodzenie
sie/ Bieg 2. Konstelacya Nasienie 1.

genitura peritissimus, Prákrykacz 1.

genium defraudans suum, Mrzygłob/

Genius, Aniel/ Rodzenia bożek/ Selonności
przyrodzone 1. Przyrodzenie/ Przymiot 2.
Szczęście 1.

genius ater, malus, sinister, Czart/

genius salax, Łacawiec 1.

Genio, n. Rodze/

Gens, Narod Dom 2. Voick. Gentibus in
nostris risu quatiare: sed illis. Juv. syn. Sabbiles,
progenies, proles, genus, stirps, sanguis, propago,
vel Populus, natio,

Gentes,

gentes, Poganie/ Gentiana Goryzka/

Gentiana minor, Trelig/

Gentiana pumila, Niostrzek modry/

Genticus, Narodowy/

Gēnilis, idem & Powinowacy/ Rodak/

Rodowy/ Domowy/ Przyrodzony/ Herbo-
wy/ Lines Geschlecht. Obliquas, nec non
gentilia tympana secum. Juv.

Gēnilitas, Pogansztwo/ Powinowactwo 1.

n. Rod 1. Spolecznosc/ Narod/ Wiele

des Geschlchts/ Gentilitatis sordida nubila.
(Alcaic.) Prud.

Gentiliter, Poganskie/

Gēnilitius, Rodowy/ Narodowy/ Herbo-

wy/ Das zu einem/ Geschlecht/ oder
Stammen gehörr.

Gēnus, Rolano. Rnie. Dixerat, & genua am-
plexus genibusque solutans. Virg. syn. Poples. epith.
prōciduum, flexum, sūmmūm, sūplex, citubans,
rigidum, durum. phr. Quā erūs esse incipit, et iun-
ctura genuum. Tarda trēmēti Gēnuā labant, pro
gēnuā per syneresim. Gēnuā agra trahēntem. Rigi-
do nixus gēnu. Trēmulo mēdlos abrūmpit pōpli-
te gyror.

genu nixus, genibus curuatis, Błogkiem/

Gēnuā, Lucill. corr. Gumia.

gēnuale, Podkolanek 2.

gēnualia, Nakolanki/ Ponozochy/ Podwiaz-

gēnuinis, Zebry karne/

gēnuinus, Wlasny/ Przyrodzony/ Prirod-

zowy/ Biel. Nasrlich/ Te Lape, de Muci,

Gēnuinum fregit in illis. P.

Gēnus, ni m. priscum, Rolano/

Gēnus, eris n. Rod 1. Linia rodu/ Rodzay/

Narod/ Plec 1. Powsteczność/ Twarzność/

Sposob. Geschlecht. Nam genus & proa-
vos & qua non fecimus ipsi, Ovid. syn. Gēns, gēn-
tilitas, ortus, origo, stirps, sanguis, vel prōpago,
prōgēnes, vel stēmma epith. Nobile, antiquum,
regium, praelarum notum, regale: ignobile, ab-
jectum, vile, humile sordidum ignotum. phr. Gē-
nēris primōrdia, gradus. Gēnus immōrtale mānet
mūltolque pēr annos. Primōrdia gēntis. Crēdo ē-
quidem, nec vana fides gēnus esse Dēorum. Mūl-
ta viri virtus animo mūltolque rēcursat gēntis hō-
nos. ab Jōve pīncipiūm gēntis. S. Nobilis, Igne-
bilis.

gēnus eleganter redundat, sub Rādy 1.

Genus Grammaticorum, est indicatio sexus vocum,
veri in animalibus, vel similitudine in alijs, per
Pronomen Hic, hac, hoc, appositum, ut Consentim.
docet, vel per terminationem, ut Iul. Scalig.

genus hominum, Ludzie/

G E O

Geōdaxia, gr. Rozmierzanie/

geōdaxes, a. m. gr. Miernik 1.

geōgrāphia, gr. Bratopisanie/

geōgrāphicus, gr. Bratopisowski/

geographus, gr. Bratopis/

geōmētres, a. gr. Miernik 1. Miernicz 1.

Corripuit o Iuvenal. Latino more.

geōmētria, gr. Miernicka nauka/ (nielki/

geōmētrica, orum, geometricus, gr. Miern-

Georgica, orum gr. Oraczy nauki Rōsiaga/

georgicus, gr. Oraczy/

G E R

Gerānites, a. m. gr. Żerawie kamien/ sub
Żoraw 3.

gerānion, vel um gr. Żorawie noski/

gerānos, m. gr. Żoraw 1. 5.]

gerāria, Piastunka/

geraria navis, Wawa 9. gerārius, sub Wo-

sićiel/ Geritio sub Czynienie/

Gerdus e Graco, Tkacz/

G E R M

Germānē, Braterstie/

Germānia Niemiecka itamiā/

germānicus, Niemiecki/ Teutsch/ Quatu

Germanicus ore non rubenti. (Phal.)

germānitas, Braterstwo/ Powinowactwo/ 1.

Spolecznosc/

germanitus, Braterstie/ Prawdziwie/

Germānus, adiect, Rodzony/ Prawy 2. Po-

dobny 1. Wlasny/ Szygery/ & addita ne-

gatione, sub Przypisany/ Ein Teutscher.

Ich ein Bruder -- sed regnā Tyri Ger-
manus habebat. Virg.

germanus, substant. appellativum, Brat/ 5.

germen, Pak/ Wyrostek/ Latoros do szes-

pienia/ Obrodzenie/ Plod. Ein Zweig/

— aliena ex arbore germen. V. syn. Semen, stirps.
epith.

epith. Melle, turgens, odorum, floriferum, ambrōsium pūbens. *V. Mox germino.*

germinālis, Owocny.

germinatio, Rodzenie i. 2. Pałowia pusz-
czanie/ Obrodzenie/ (czanie/

germinatus, us Rodzenie 2. Pałowia pusz-
germino, us, Pałowie puszca. Husschla-

gen/ wachsen. Germinat & nunquam fallentis
termes olivæ Virg. *syn.* Prōgermino, pullulo, gē-
mo phr. Germen edo, pario, mitto, emitto, fun-
do, trudo. Germine pullulo, frondēdo, florēdo.
Divite gemma, vestit Pampineas vitis opaca cō-
mas. Germine pūbet opaca cōmas. Germine pū-
bet odorō effundit gemmas, turgenti et germine
frondet ambrōsio germine fragrat. humus. Mūlti-
plices fundit frutices, et vimine, crebro germinat.
v. Frutico.

Gero, us, prised. Plaut. unde Aggero, Exaggero, as
Mauri.

GERO

gero, i. Noże 2. Sprawie i. 2. Jestem
rym/ Rzadze 1. Postepwie 2. Kiem/ Chodzi
2. synem. Tragen/ austrichten. Aspera si geri-
tis corda, redire licet. Mart. *syn.* Facio vel porto gē-
ro, fero.

gero potestatem, magistratum, Utzad mam
nā sobie.

Gero onis Wynosićiel/ Podwodnik/
gerontōcōmum, gr. Sypital starych/
gerre arum gr. Krata 1. Bayki/ Pameża.
gerres ha Rybki drobne/ śielawa. (niarz.
gerro, onis, Balamut/ Gerulifgulus. Nowiz-
gerulus, Nośiściel/ Tragatz/ Lin Trager.

Refinat Calidis mulis gerulusque redemptor. Hor.

gerulus literarum, Kursor/

Gerundia apud Grammaticos, sunt voces quedam quæ
Verborum vicem gerunt, & præsertim Infinitivi loco
ponuntur. Priscian. Verba hæc vocant plerique Inf.
nita sine personis & numeris. Participia aliqui. Se-
paratam partem orationis ut & Supina Augustin.
Saturni. Gerundium modum Serbivus. Carent ijs Gra-
ci & Poloni. Vide Indicem hic in fine.

Gerundivus modus. v. infra Modi 2.

gerūna, gr. Starych zebranie/ Sypital starych

G E S

Gessum. idem Gessum,

gesta, orum, Ditetow Rsięgi/ Sprawa 2.
geste res Sprawa 2.

gestamen, Nošenje 1. Nošenje drogic/ Lin
Borde/ Last -- magni gestamen abanti V.

gestamen religiosorum, Nošenje od czarów.
gestatio, gestatus us, Nošenje 1. 4. 6.

gestator Nośiściel/ gestatorium, Lektyka/
gestatōrius, Nošeníu Ruzacy/

gesticularia, Ruglarka/
gesticulatorius gesticulator, Ruglacz/

gesticulatio, Ruglowanie/ Plesy Jestami
natabiānie/

gesticulator, Plosz/ Rugluz Jestami natas-
biam. A Gestio, i. producit quidam: melius a-

lij a Gesto, ut Sipontin. Vel a Gestus ducunt, & cor-
rumpunt. ut a Fluctus, Flucticulus. ab Aris, Arti-
culus. a Testor, Testiculus. Plantus.

gesticulus Ruglowanie/ Jest oratorski/
gestio i. Szage 2. Jadam 2. Bestwis siar.

Chce mi sia/ Wesela sie. Frolochen. Et
studio incassum videas gestire lavandi. V. *syn.* ex-
ulto, lator, gaudeo. Phr. Gestu exulto. Lactia i.
xilio, subillio, ovo, triumpho. v. Gaudeo,

gestio, onis, Czynnienie/ Sprawowanie 1.
gesto, Noże/ & sub Chodzi 2. synem/ Tras-

gen/ fahren. Non obtusa adeo gestamus pectus
ra Pani. Virg. *syn.* Gero, porto, fero.

gesto in sinu, Piastuiz/ Szanuis.

gestor, Nośiściel.

gestōrius ibidem & sub Nawa 9.

gestuōsus, Jestami natabiāncy.

gesturio, Chce mi sia.

gestus us, Jest oratorski/ Sprawa 2. Spras-
wowanie 1. Weise/ Manier/ Gebärde. *syn.*

actio, motus. *epith.* Lōquens, pēculans, gratus, mō-
lis, idlūus, decōrus, hōnēstus, scāncus. *phr.* Lū-
minibus mōtis, apte, gestūque vērūsto. Hinc dū-
cis lepor et grato faciundia gestu. Molli dēducit cā-
dida gestu Brachia.

Gessum, & gessum, Pości 2. Gaccung eis-
nes Pfeils. Nobis erectis fundere gessa rotis.

Prop. Phr. Levi iaculatur Gallica gessu manu alpi-
na cōrūscans Gessa manu.

gēthyon, Gr. Cebula 1.

G I

Gibber, ęri, m. gibbus subst. Garb/
gibber, gibberosus gibbōsus gibbus, a uia

adiect. Gārbaty/

GIN

gigantēus, gr. Olbrzymi/ Von Rysen
Beschleht. Sive Gigantea patiabere littoris
ora. Prop.

gigas, anti gr. Olbrzym.

gigērix ha, Drobki. gigērium, Pepeł 2.

gigno, Rodze. Gebären/ Zeugen. Secula,
qui tanti talem genere parentes? Virg. 6. Genero.

gignor, Rodze sie Roste/

gilius, Płow/ Ródzaw/

gingidium, gr. Bućien/ Pieprzycá málá/
Trzebulá/

gingivæ, ha, gingivula, a. Diagslá.

gingras, a, m. gr. Gingrica tibia. Gingrina,
Surmá.

Gingriator, Gingrinator, Surmag.

gingrio, u, Gagam.

gingritus, gingrum, Geganie/ (widlo/

gigillus, Rótko 4 non Wiłádło. non Moro-

gih, Cárnuhá/ glábelia, Miedzybiewie/

glábellus, gláber, Góty/

glabrentia loca, glabreum, Gólsná/

glábreo, glabresco, Gládnicie/ Włofy mi

pádáig. Glabritas, Glabrities, Gólosé/

glacialis, Gódomy. Eiszáhrig. Et glacialis
hyems capos hirsuta capillos. Ovid. syn. Gélidus,
pruinósus, algidus, frigidus.

glacians, Mroźny/

glaciar, Mátznie Zsiada sie/

glaciatus, Zmarzły/ Gefroren syn. Gélatus
congélatus, congelciatus. Phr. in glaciem concē-
tus Glacie rigens, astrictus concēctus, hōrens.

glaciatus humor, Gólotedy/

glacies, Rod/ E. Ab tibi ne teneras glaci-
es fecet aspera plantas. Virg. epith. aspēra, concē-
ta, sólida, rigens, indurata, alpina, Riphæa, dura,
lúcida, fragilis, Phr. Gélū concēctus lacex. Crusta
lubrica sūtia pēdens. Decidit hýbérno pragravis
unda gélū. Vēntis glacies álida épēndit. 6. Gélū

glacies suspensa, Grad.

glacio, as Gódomáciel/ Übersfrieren/ Ven-
tis 6 Postas ut glaciēt nives. (Choramb.) Hor. syn.
Conglacio, gélō, congelo, Neut. Glaciōr, congē-
lor. Pass. 6. Gelo.

glacio caseum, Tworze ser/

glaciōr, idem 6 Mátznie/ Zsiada sie/ scina

Glacito as, Gagam/ gladiatus, Miecznik 1.

GLA

379

gladiātor, Poiedynkiem sie bitacy/ Wsiesie
kacz/ Miecznik 1. Ein Fechter/ Lustravit-
que fuga mediam gladiator arenam. Juv. syn. Pū-
gil, luctātor lánista gladiatorum Magister epith. nū-
dus, tūnicatus. phr. armātē pēctus palēstræ. Mē-
dia pūgnat gladiātor arena. 6. Arbleta.

gladiatores, Szermierstie igrzysko/

gladiatoribus sub Dniá trzeciego/

gladiatorie Okrutnie

gladiatorio animo, Desperacko/

gladiatorium, Zwycięski upominek/ Szere-
mierstie igrzysko.

gladiatorium certamen, Poiedynek/

gladiatorium munus, certamen, Szermiera-
stie igrzysko/

gladiatorius, Szermiersti/ gladiatura Szere-
mierstka/ gladiolus, Mieczyk/ 1. 2.

gladiolus palustris, Ostreż wonny/
gladiorum artifex Miecznik 1.

Gladium n. priscē, Miecz/

gladius, m. Miecz/ Ostropyst Powód 1.
Schwerd/ Degen. nescierint primi gladios
extendere fabri Juv. syn. ensis, ferrum, pugio, si-
ca mucro cūspis, acies, 6. Ensis.

gladius anceps, Szpadá/

(blá/

gladius Medus, Perficus, Scythicus, Szere-

glāma, a. f. gr. Ożny gnoy/

glandarius, glandifer, Zóledny/

Glandionia, Glandionica, Podozorze/

glandium, glandula, idem,

glandula, Gruczoły/

glandulōsus, Gruczołowaty/ Szylowaty/

glānis, idu. f. gr. sub Sum/

glans, du, f. Zóledz. Ein Eichel. Sin au-
tem existit durum tibi glandibus inguen. S. (Hoc
fructu homines atque aurea hescantur.) epith. Dū-
ra, sylvestris, excūsa virens, agrēstis, sōndra, hý-
bērna, vētus, cadūca: quērna, iligna, ascūla, Chā-
ōnia. phr. Quērnēa, iligna, bel ascūla nūx, frux,
bācca. Quērnus, ilicis, ascūli foetus, fructus, Quē-
num, ilicēum pōmam. Glandōria nūx. Chāōnia
fruges. Contentus nemōrum pōmis, et glāndē ō-
nora vivit. Tollat et immōdicam glāns mihi sti-
ta famem. Suppēditat glāns quērnēa victum. Syl-
vestria pabūla glandes. antē ministrabant glandes
ālimēta. Cēteris mūnere cellus Chāōniā pingvi
glandem mutavit aruita.

glans.

glans, *dñ. f.* globus tormentarius *Rulá 2.* *E-*
in Stäck-oder Feuer-Kugel. *epith.* Plüm-
bea ferréa, áhena, mīsa, vólans, vólucris, mīssilis,
ignéa, vulnífica. *phr.* Glóbus ænéus, Pila ferréa,
Plúmbea mīsa. Mīssile plúmbum. Vólatile ferrum.
Vibrat, evómit ignitas hóstilis máchina glándes.
Ferréa levam glans ignita mánum ferit. Vólucres
imitántur fúlúra glándes.

glans Egyptia, *Bukiew 2.*

glans plumbea, *Pociss 2. Rulá 2.*

Glanus, *Plin. lege Glani.*

glaphyrus, *Gr. Gálant/*

glarea, glareola, *Piaset gruby/ Grief/*

Sand. Nam jejuna quidem clivosi glareæ ru-
ris. *Virg. syn. arena, epith. Fláva, sejuna, dura;*
phr. Jejuna clivosi glareæ ruris. Vix humiles ap-
ibus castas, rotæque ministrat. Crêber littôris a-
spérat oram calcibus, silex, scrupulus, lapillus.

glareosus, *Piasczest/ glastinus, Modry/*

glastum, *Sarbownik/*

glauce, *es gr. Mlegne žiele/ Glaucicomans*

oliva. *Juvencus. glaucinus, Modroblady/*

glaucion, *um gr. Mák lešny/*

glauciscus, *gr. Modzieniec rybá/ (raká*

glauco, *Stole/ glaucoma, a & atis, Ratác*

glauco-pos, *opi & glaucops, opn, gr. O-*

su modrawych/

glaucus, *a. um. gr. adiect. Modroblady/ O-*

su modrawych/ Rydzawy/ Grau/ blau/

syn. Cæruleus, cæruleus, viridis virens, cæsius, præ-
sinus.

glaucus, *subst. gr. Modzieniec rybá/ [wá/*

glau, *cos vel cu f. gr. Mlegne žiele/ & So-*

gleba, *Brylá Bátwan/ y. Ein Erdschell/*

Liquitur & Zephyro, putris se gleba resolvit. *Virg.*
syn. Cæpes epith. Jácens, iners, supinata, pinguis
sicca, fecunda, mādida, campêstris, effo-a, ferax,
spicæa. phr. Gleba divitis uber. Dites sine vomē-
re gleba uliginis tellus uberrima glebis, ubere
gleba terra ferax. Raktis glebas frangere inertes.
Vomēre vērtere glebas.

glebale aurum, *Podymne/*

glebalis, *Datnowy/*

glebarius, *Rolny/ Roborny y. Bronownik/*

glebosiatis, *Nierownosé/*

glebosus glebulenus, *Brylásty Gruslowaty*

glebula, *Brylá glebsarius, Burszynowy/*

gleffum, *Burszyn/*

gleucinum, *Moscowy oleiek.*

glirarium, *Szczurzy sadz.*

glis ira, & Gliris, *n. m. Szczurek/ Jeld-*

mauß. *Somniculosos ille porrigit glires. [scz]*

M. syn. Musalpinus. epith. piger, soporatus, pin-
gvis, somniculosus, phr. Glis brevis hybérno sili-
tus pinguetere somno. Et pinguior ille tempore
sum, quo me nil nisi somnus alit, Rebus glis hy-
bérnus ademptis evigilat.

glis, *ira J & sub Vbiry/*

Gliscera mensa, *sub Roste 1. & sub Stol 6.*

glisco, *Roste 1. Tyie/ sili sie/ Tanconi sie/*

Szery sie/ Przybywa/ Aufwachsen. syn.

Creſco, accreſco, augēſco, invaleſco.

glisco gaudio, *Wesele sie/ Guttus, potius Glu-*

globatim, *Gromada/*

globo, *as Oroglo cynie/ Toczé 2.*

globor, *sub Gromada sie/*

globositas, *Oroglosé 1.*

globosus, *Orogly 1. Augeltund. Scilicet*

esse globosa tamen cum, Sc. Lucr. syn. Rotundus,
orbiculatus. phr. figuratus. Torno circumducens.

globulus, *Galegla/ Poczé/ Rupte/ sub*

Rupa/ Blosek 1. Perlice.

globus, *Orog/ Rulá/ Galká/ Poczé/ Pa-*

gorek/ Gromada ludii Rora 1. Ein Bus-

gel/ Bloß. Quis Globus O cives caligine volvi-

bitur atra? Virg. syn. Sphæra, orbis. epith. lavis,
densus, tornatilis.

globus apum, *Roy pšgof.*

globus terræ, *žiamá 1. Glucidatio Gdapanie/*

glōcido, *Gdage. O primum hic & in sequen-*

tibus producto, ob cognationem significationis & ori-
ginis quam innuit Sipontin. cum Glutio. Glutio,
Glucio. Et pro Glocire apud Festum legit Glutit.
Gotsfred.

glōcio Kwoká *Rektorze/*

glōcio, *Krage/ Vide & Jelen/ 1.*

glōtōro *sub Boctan/ 1. & sub Gletōce/*

glōmēramen. *Rupa 1. Ein runder Hauff.*

Diffimiles igitur forma glomeramen in unum.

glōmēratim, *Gromada/ Jednochoda.*

glomeratio, *žwitiánie/*

glomeratio, *curru mollis, Jednochoda/*

glōmēro

glömëro, Gmatwam/ Zwiitam nîci/ Rupte/
 Toçe 5. Mißam 1. & sub Jednochoda.
 Auffwinden. In speciem & ville parvos glo-
 merabis in orbes. S. syn. ägglömëro, äggëro, cön-
 vëho, äccümülo, pbr. Mänum miste glömërantur
 in orbem. Grëlsus glömërare süpërbos. Völvüntur
 in orbem immënsos sinüatur in arcus. S. Accumulo
 glomerantur, Zbierają się/
 glomerösus, Ötręgly/ 1.
 glömülus, Rupta sub Rupa/ & Alabet/
 sub Alab.

glömus, mi. m. & eris. n. Alab Pöçet/
 Produxit o Lucret. contra Analogiam. tu corripe
 potius.

glöria, gloriola, Chwałä/ Slawä/ pochwa-
 lä/ Ehre Ruhm/ Lob/ Preis/ --- horta-
 trix. animosi gloria leibi. Stat. syn. Läus, hönor,
 decus, nomen, fama, splendor, epith. inclýta, ar-
 düa, ventösa, fragilis, fugitiva, brëvis, mutabilis,
 debita, magna summa, triumphälis öpërösa vivax,
 felix. pbr. Nullo ünquam dëbilis ævo. immen-
 sum glöria calcar, habet. Nescia mortis glöria, ex-
 pers sëpülchri. Post fata superstes. Mëndäci resplen-
 dens glörja fūco. Claräque erit scriptis glöria rē-
 stra mēis. S. Nomen.

glöriabilis Chwałebny/ 1.

glöriatio, Chelpianie sie/ Chwalenie kogo.

glöriabundus, Adverbii loco, Chelpliwie.

Gloriator, Chelpliwý, glörifico, Dwielbiam/
 glörior, Chelple sie/ Sich rühmen. Vis cur-
 su pedibus gloriari. (Phal.) M. syn. östënto, iä-
 cto, iäcito. pbr. Dörës östëntäre sūas, Vërbis im-
 müdicis, süpërbis extollëre, ferre in ästra, ferre
 pölo. S. superbio.

glöriose, Chelpliwie/ Chwalnie/ Chwalen-
 bie.
 glörösus, Chwałebny/ Chwalny 1. Sla-
 wny/ Chelpliwý/
 glös öris, f. swiesć/
 glossaria mortuaria, Bāia/
 glossarium, Wyklad/ Gloßä/ (rudna/
 glossa, e. gr. Gloßä. Wyklad 1. Mowä
 glösëma, in gr. Mowä rudna/ Wyklad 1.
 glossëmäticus, gr. Wykladäg/
 glossito, Segam/ Glossula, Gloßä/
 glossögastor, öris gr. Pogheba/
 glötörat, Glegoce/ & sub Bocian/ 1.

glottis, idi, hac gr. Pezeptorkä wielkä.

glübeo, glubet, Drze sie/

glübo, is Odzietam/ 1. 2. Obnazam.

glücido, Kwotä/ glücidatus, e Græco Glodeti

glücio, Krace/ Kwotam/

gläcio, is, Gdace/ Kwotam/

glüma, e, Supinkä/

Glus, glutinis, hac Cariso, Gluten inis n. Glus

etis f. Kley 1. Leym Glutine materies, tau-
 rino ita iungitur una 1. syn. Glütinum, viscus, vi-
 scum, epith. forte, viscosum.

Glut, glut. Glu glu. & sub Belkoce/

glücinamentum, Aleiona rzeç.

glücinator, Rsiçznik 2.

glutinaus, Aleioný, glutinosus, Aleiowäry

glütino, as, Aleis/ Skole/ Zusammen leys

men. Quod fuerat verbum carnis dum glutinat

usum. syn. Conglütino, ägglütino. pbr. Glütine

jungo, stringo, cömpingo, nectö, cönnëcto.

glütinum, Kley 1. Bläistr.

glütinum ferri, Lit/

glütio, is, Polękam/ pro Glöcido etiam usur-
 pari Sipontin.

glüto, öni gnatho önis, Zärlök Läkomy 1.

glutus, ti, Gädlo 1. Zärlök/

glütus, ti, Vbiry 2. Gädlo 1.

glycyrrhiza, glycyrrhizon, gr. Läkryçça/

glycyside, es gr. Pimonia/

G N

gnäphälion, gnaphalium, gr. Vëwap/ Pies-
 ciornik/ Bocänti.

Gnarrigabit, i narrabit. Gnarruisse, i narrasse. Rest.
 präsa.

Gnäritas, swiädomosć/ Gnärüro, sub Gmazy

muiz/ Gnärürü, Swiädom/ Znätiomy/

gnärus, idem & Vmicieiny/ Wessenbafft.

Non cultor instans, non arator gnarus est. (Jamb.)

syn. Përitus, sölers, expërtus, sciens, döctus, nävus,
 prudens.

gnatula, Coreçkä/

gnätus, Syn/ Sohn. Gnatum exhortare

ni missus matre Sabella. Virg. syn. Natus, filius.

gnäuitas, Bieglosć/

gnäviter, Bieisto/ Gleissigk. --- mo-

rantur agendi gnäviter id quod. N. syn. Fortiter
 audäcter, solenter.

gnēsus, gr. Práwy 2.
 gnēphōsus, ē graco, ciemny.
 Gnōbilis, Znátomy/
 gnoma, a. ē gr. Mierniczę státek/
 gnōmon, ōnis gr. idem & Práwidło 1. Że-
 gárá stonecznego przet/ Żeby trzonowe 2.
 Wegielnicá/ Lin Rischeid/ Rischschnur
 ! Tertia Soli micans ad sextos gnomonas .bat. Cl syn.
 Nōrma, rēgūla, In Horologiis, index, stylus, acus.
 pbr. Stylus horarius. Hōrārū index, acus. Hō-
 ras ūmbra nōtans.
 gnōmōnice, es gr. sub. Żegará stonecznego
 przet. Gnosco. Żnam 1. Gnide, lege Cnide,

G O

gōbio, onis, gōbius, ij, Gr. Rielt 1. 2. Lin
 Gēndlig. epith. Capitiatus, pīngvis, ōpi-
 mus, flūvialis, amnicōla pbr. Principium coenae
 gōbius tēse sōlet Tū quōquo flūmīnēas inter mē-
 mōrande cōhōrtes Gōbio,
 Comor sub Poltrā gárcá/
 gōnorhōea, rr. Plynienie 2.
 gorgōnia, gr. Korál/
 Gossampīnus, Gossipīnus, Bawelniány/
 gossipion, um, Bawelniány Chrost/
 grābatus, grābātulus, Łosko djienne/ Lin
 Lotterbert. sed si nec focus est, nudē nec spon-
 da grabati. M. syn. Cūbile, tōrus, thālamus; strā-
 tum, lectus. epith. Tēnūis, vilis. pbr. Tēnūi tūm
 sola grābato. Dēcūbūt. Mēmbra lēvāt sēnsim vili
 dēmissa grābato. v. Lectus.

Gracino, Giga grés/ (ply/
 Gracila, à grācilus, gracilens, gracilentia. Szgu-
 gracileSCO, Chudna/ Szgupleis/
 grācilis, gracilipes, Szguple/ cianki 2.
 Maget/ dünn/ raan. Et gracilis structus ef-
 fugit umbra rogos. Ovid. syn. Grācilēntus, tēxilis,
 mācer, mācilēntus, tēnūis, pārvus, tēxigūus.
 gracilinas, gracilitudo. Szgupleśc/
 grācillo a Rzekoriz.
 grācilus, Kawa/ Soyka a Jaszur rybá/
 grācus Kawa.

GRAD

grādalis Rzekowy/ gradalis pes Iambus Dio-
 med. gradaria pugna apud antiquos aptus;
 grādarius, Jednochodnik/ Żmudzinek/
 grādatis, Po stopniach/ Po wśchodach/

Wśchodowáro. Von schritt zu schritt. vs
 que ad principium placeat dammare gradatim. r.
 syn. Sēnsim, paulatim, pēdētēntim.

gradatio, Postepowanie/ Wśchodowáte ście-
 dzie.

Gradatio, Figura Oratoria: eadem Climax supra
 gradationes scalarum, Wśchod 1.

gradatus, gradilis, Wśchodowaty/ Stopni-
 sty/ Mierowny.

gradibus, Po stopniach/

grādior, gradēris. Infinit. gradi. Ide/ Bena.

Gehen/ treten. -- Ipse uno graditur comi-
 tatus Achate. Virg. syn. incēdo, ēo, vado,
 ambulo. pbr. prācipitāre grādum. Grādū discēde-
 re vērso. Cōmpōsitōfque grādus agit atque lēves
 circumfertque rēfertque grādus. inque tūo cēl-
 rem litōre sūte grādum. Vel incēdo.

gradipes, Isidor. corr. Bradypus.

grādīvus, Rzekowy/ Gradivumque patrem Ge-
 ritis quē, Sc. Incolya Amazonidum magnoque exor-
 ta Gradivor. Val. 8. Mars.

grādus, us Rzek 2. 3. 4. Stopień/ Szgebel/
 Wstep/ Mieszcé 3. Lin Tritt/ Schaffel.

In gradibus sedit populus de cespite factis. Ovid. syn.
 Grēsus, pāsus, incēsus. pbr. Cēler, prāceps, citā-
 tus, vēlox, prāpes, vāgus, prōpērus, tārduS, lēn-
 tus, sēgnis, iners, dūbius, cērtus, firmus, tūbans,
 trēmulus, rāpidus, fūgax, sūbitus, incērtus, ānhē-
 lus, succēdūus, lābens, fēsus, ager, cōmpōsitus,
 sūspēsus, sūblimis, sūpērbus. v. Gradior.

gradus militaris, sub Rzek 4.

gradus suspensus, Dybante & sub Dybis.

grācanicum pavimentum, Tło nabliāne/

grācānicus, Grecki/

grācē, Po Grecku/ sub Greckiem iszykiem/

Gracia, Grecyia/ grecienſis, Grecki/

graciso, Greckiem iszykiem mowie/

gracor, Rozgárdyas stroie/

gracostāsis, gr. Poselſka gospodá/

grācilus, substant. Greczyn,

grāculus, grācus, adiect. Grecki/

grācus, substant. Greczyn/ gralla, Drójet/

grallator, Dróznik 2. Rugarz/ Mielnik.

grallatorio gradu eo, Rrogo/

grallatōrius, Spory Szetoki & sub Rrok

gr/ Sporo chodze/

grāma,

grāma, *a.* *Wzny gnoy/*

grāmen, *inis* Trawá 1. *Graf.* Libavit quādrupes, neque graminis attigit herbam. Virg. *syn.* Hērba. *epith.* tēnax, mōntānum, frōndens, pīctum, micans, fecūndum, hērbōsum, hūmīdum, rēdivi-vum, ridens, āmīcūm, mādīdum, rigūm, iucūndum, *phr.* Hērba grāmīnēa. Grāmīnēus cēpes, tōrus. Tērra gērmīna. Grāmīna pūbescunt cāmpis. Lata vīrescunt, flōrent, hālant, rident, vērnannt Grāmīna. Vārīis grāmīna pīcta mōdis. Hērbōso vērīti, vīrīdes, vērnanntes grāmīne cāmpi. Vīrīdī sēmpēr sē grāmīne vestrī. *6.* Hērba.

grāmen aculeatum, *Rewawnik/ 2.* Mānna/
grāmen canium, *Psia pasha ziele.*

grāmen mannæ, *Mānna 2.*

grāmen Parnassī, *Bluszcopers/*

grāmīa, grāmīosus grāmīosus, *Wzny gnoy/*
grāmīneus, grāmīnosus, *Trawny/ 2.* Das
vom Graß gemachte ist. *grāmīnea rīpa re-līgabit ab aggere classē.* Virg. *syn.* Hērbōsus, hērbīdus.

grāmīa, *in.* gr. *Skrupul/* Pīfānie 1. *Lī-tērā/* *Līst 3.* *Rēlegi publicane.*

grāmāteus, grāmātiās, *a. m. gr.* Pīfāry 2.

grāmātica, *a. vel e. es.* Grāmātykā/

Sprach und Schreib-Kunst. *epith.* Dō-cta, pērita, nōbīlīs, māgīstra, aptā, īngēnīōsa, pā-lāmōnīa. *phr.* ārs Pālāmōnis. ōdī Hānc ēgo quā rēpētīt, vōlvītque Pālāmōnis ārtē. ille pālāmō-nīa nōn īncīlus ārtē rēvōlvīt īmplicīta. (Idem.)

Grammaticalis, Grammaticaliter, grammaticē,
grammaticus, *adiect.* sub Grāmātykā/
grammāticus, grāmātiāsta, *substant.* Grāmā-tyk/ *Mīster skolny Alech/* *Der zu der*
Grammatic gehöret. *Grammaticus ambire tri-bus, 6 pūpīte 6c. H.*

grammātophylācium, gr. *Kāncellārya/*

G R A N

Grana benedicta, *an recte?* *Paciorcki swiecone.*

grānārium, *Gumno/* *Spichlerz.* Ein
Kornhaus/ Kornspeicher. *Cum tua plus lau-des cāmērīs granaria nostrīs.* Hor. *syn.* Hōrrēum.
epith. Cāpax, āmplum, dīves, trīcīcūm, cērēālē, rēfērtum.

grānātīm, *Po ziarnku.*

grānātum, Grānārowe tāblko/ *Grucā.*

grānātui, sub *Wzobki.* grānātus, sub *ziarnki*
sty. grānātus, *u.* *ziarn szietanie.*

grāndēvītas, *Stárosé 1.*

grāndēvus, *Stáros.* *Eines grossen Alters.*

-- *Vestus abas 6 qua grandævus alethes.* Virg. *6c. 6c.*

grāndesco, *Rosta/* *Rozrastam sie/* *Dorastam*
1. Pęzniete/ *Miszkie/* *Obradzam/* *Pod-*
rastam/ *Narastam/* *Przyrastam 6cgo.*

Grāndilōquus, *Wspaniłomowny/* *Powajny.*

Grosssprächig. *Inter grandiloquos per mille*
6c. Ar.

grāndīno, grāndīnat, *Grad pęda.* *Es ha-*

gelt/ *Kieffelt.* *syn.* grāndo pluit, ruit, prę-cipitat. *phr.* effūsa grāndīne nīmbi pręcipitānt. Strīdēnti rēsōnāns crēpītu ruit āēre grāndo. Ruit crēpī-tans lāpīdōsā grāndīnis īmber. Tēctīs crēpitans sā-lit hōrrīda grāndo. Vītes, sēgētes tērram, tēctā, grāndo vērberāt. lēdit, pērcūtīs, īcīt, pūllāt, quātīt Cūlmīna grāndīnē crēbra īcta sōnant. Crēbra sō-nāns vōlvītābat ab āēre grāndo. Grāndīnis & crē-bra cēllus crēpitāntē prēcēlla pūllā sōnat, rūptīlque mīcānt ē nūbībus īgnēs. Cum sāllēntē grāves cēci-dērunt grāndīne nīmbi. Hōrrīda grāndo cōntrīvīt, sēgētem. Hōrrūt āther grāndīne tērrībīlis, ut grān-dīne pūllō. Quām mūlta fīet grāndīne cānus ārtēs Heu mālē tūm mītes dēfēndēt pāmpīnus ūvas. Quām mūlta grāndīne vēntī īn vādā pręcipitānt, āc vēlut effūsa sī quāndo grāndīne nīmbi pręcipi-tānt, ōmnīs cāmpō dīffūgīt ārātōr. ārmēnta effū-giunt lāpīdōsā grāndīnis īctu. Jām sācis tērrīs nī-vis, ātq; dīrā grāndīnis mīlīt pārer & rūbēntē dēx-tērā sacras jācūllātus ārcēs tērrūt orbēm.

grāndīne verberata vinea, *Gradowizna.*

grāndīnōsus, *Gradowy/* *Gruczkowary,*

grāndīo, grāndīri facio, *Rostym cynie.*

grāndīo gradus, *Rozce/* *Sporo chodza/*

Stopam/ *Przyspieszam.*

grāndīor, *Buyno rosta/* *Rosta 1.* *Rozrastam sie*

grāndīs, grāndīcūlus, *Rosty/* *Sporę 1.* *Do-*

rosty/ *Plenny/* *Wielki 1.* *Wspaniaty/* *Po-*

wajny. (*wisty.*)

Grāndīscāpius, *Pniakowary/* *Gruby 3.* *Kreze*

grāndīas, *Stárosé 1.* *Powaga.*

grāndīas verborum, *Mowā nādeta.*

grāndīuscūlus, *Rosty.*

grāndo, *inis* *Grad/* *Gruczkowy/* *Jęzmyk.*

Hagel. *Hic ego nigrantem commista grandine*
nimbūm. Virg. *epith.* Sāxēa, dīrā, hōrrīda, hībēr-na, hībēmālis, pērnīcīōsa, tēxtīōsa, sava, īnīmīca,
brūmā-

brūmālis, Būrēālis, cāna, minax, ārdōa, hŷpērbō-
rēa, dēnsa, grāvis, cōncrēta, spissa, crēpitāns, effūsa
sālīens, glāciālis, nivālis. *phr.* Grādinis īmber,
prōcēlla, tēmpēstas, hōrroꝛ, vērber. Gēlatā grān-
dinis īctus, īrē. Nimbī mūlta grāndīne mixti. Nix
īndūrāta, cōncrēta. Gēlīdis cōncrēti vēntis nimbī.
Lāpīdum dūrā hŷēmes. Dūris grāndo īnvīsa cōlō-
ni, prōsternēns rēgētes. Tēctis crēpitāns. Sōnitu
āridēntē rūēns Lāpīdōsa grāndinis īmber. Quātī-
ēns sylvas. Grāndīne lata sēges Nigrāns commi-
sta grāndīne nimbis. *s. mox Grādinat.*

grāncā. *Crucā.*

grānifer, *ziarnā zbierający. Das Rœner*
trägt. Graniferumq; agmen subjectis spargere &c
Ovid.

grāniferum agmen, *Wrowisko.*

grānōsus, *ziarnisty.*

grānum, *ziarno 1. 4. Pęzał/ Grusla/ Crucā*
Jodko winney jagody/ Rarmazynowe ja-
gody/ Cłonek czosnku. Rœn. Punica sub
lento cortice grana rubent. Ovid: epith. Pūrum, lā-
ctēns, flāvīscēns, cētēile, tūmens.

grānum cocci, grānum ilicis, aquifolix,
Rarmazynowe jagody.

GRAP

grāphīarium, *ē gr. Pīfārka skłucā.*

grāphice, *es, gr. Mālactwo.*

grāphicē, *Greczy/ swietno/ Stroyno.*

grāphicus, *gr. Greczy, Stroyny/ Stryczny*

Włádny/ Ścane/ wyborny.

grāphicus nugator, *fur, Wierucny.*

grāphidis scientia, *Rysowanā nauka.*

grāphis, *idis gr. idem, & Mālactwo.*

grāphium, *gr. Pīoro pīfārkie.*

grāssāto, grāssātūra, Rozbōy/ Gīchowānie.

grāssātor, *oru Rozbōynik/ Ponocnik. Ein*

Rauber. --- Subitus grassator agit rem.

Juv. syn. Pōpūlātor, latro, fur. s. Fur.

grāssor, Rozbitam/ Pādēm idē 1. Grozeis/

Bobruiz/ Chodis 1. 4. Grodis 1. Ścācie/

Pastwiz sie/ Vdersam nā Pogo/ Postepute

prāwem/ Chadiam. Berauben, Mīscuit,

aut ferro grassatur sepius illum. Ind. syn. Fūror, ā-

ris: pōpūlor, vel invādo, vel diffūndo, spārgor.

grāte, grātānter, *Wdzięcznie/ Przyjemnie.*

grāte olens, grateolens, *Pachnocy.*

GRAT

grātes, *he, Dīetā. Dunctsagung. Jam jam*
superno numini grates ago. (Jamb.) S.

gratias ago, grates ago, habeo, reddo, *Dīa*
tuis. Dunct sagen. syn. grātes sōlvo, red-
do, pendo, rēpendo, exsōlvo, pērsōlvo, rēfēro, di-
co, concīno. phr. Iūsta rēpendēre dōna. Quās di-
cere grates. Quāsvē rēfēre pāras? Nōminis antē
mei vēnīent obliuīa nōbis, pēctōre quā pīetas sū-
tūa pūlsa mēo. Fōrtūna ēst īmpar ānīmo. Dūm-
lūmen vitale vidēbo, Spīritus officīo, sērviet īstē-
tūo. Verba sed officīis cupīta mīnōra tūis. Atēni
pīgnōra, mōnūmēnta obsequī dāre. Haud ōpis ēst
noītrē. Mēritis nē hēc grātīa tāntis rēddītūr ēt lē-
vis hēc mēritīs rēfēratūr grātīa tāntīs. Sī mīnus ā-
nīto tē quōq;e, grātus ēro. Vēstri nōn īmmēmō-
īnquā. Qui mālā sōllicitē nōītra lēvātīs, ēro
Dī tibi sī quā pīos rēspēctant nūmīna? sī quīd ī-
quā īūstītiā ēst, ēt mēns sibi cōnīciā rēdī. *pra-*
mīa dīgnā fērant. Nec laudāre sātīs, dīgnāsq; rē-
pēndēre grates fūfīcīam, rēfērent sūpēri. O rē-
tānt grates. (quōīam nōn pōssūmus ī. sī) Dī tibi
quī rēfērent. Sī pīa fācta vīdēt. Dī (sī quā ēst cē-
lo pīetas, quā tāllā cūrēt) pērsōlūant grātes dīgnas,
& pīemīa rēddēt dēōīta, tēmpēr īnōblīta rēpetam
tūa mūnēra mēnte. & mēa mē tēllus audīet ēstē tū-
um. Prō quīb; ut mēritīs rēfēratūr grātīa iūrāt,
se fōre māncīpīum tēmpus īn ōmne tūum. Nam pī-
us ūmbrosā cārītūros ārbōre mōntes, & frēta vēll-
vōlas nōn hābitūra rātes. Flūmīnaq; īn fōntes cūr-
su rēdītūra sūpīno. Grātīa quā mēritī pōssīt ā-
bīre tūi. & pīus hānc ānīmā vācūas rēddēm; īn
āūras. Quā mēritī fīat grātīa vānā tūi: sēl quā
quīlquā vēlstrum ārgūat īngrātum nōn mēmīnīssē
sūi. Prō quīb; āffīrmat fōre se mēmōremq; pīum-
que sīve dīem vīdēt, sīve tēgātūr hūmō. Pārva-
quīdem fatēor prō māgnīs mūnēra rēddī. Cum pīo
cōncēssa vērba sātē dēm;: Sēd quī, quā pōrūt,
dat māxīmā, grātus ābūndē ēst. Hēc mīhī sēmpēr
ērūt īmīs īnfīxa mēdūllīs. Pērpētūūsq; ānīmē dē-
hītōr hūjus ēro. Spīritus hīc vācūas pīus exēndū-
ndus īn āūras ībīt, ēt īn tēpīdo dēserēt ōlā rōgo.
Quā sūbēant ānīmō mēritōrum obliuīa nōītro,
& tōngā pīetas exēcidīt īstā dīe. Prō tāllīs illī Rēx
sūpērum mēritīs grātes pērsōlvat ōpīmas. vīde Rē-
mūnero.

grātīa, grātīōla, *Lāstā/ Przyjemność/ Sprzy-*
janie/ Pīkność/ Vdāność/ Dobrodīe-
stwo/ Przyacielsstwo. Dunct/ Schōnhelt
Gunst. --- Adolescet gratia facti. Virg. syn.
Lēpōr vēnūstas, pūlchritūdō, sēl āmōr, stūdīum,
pīetas, fāvor, dōnum, mūnus, officīum, sēl grātus
ānīm; grāta mēmōrīa: vōlūntas. epith: Bēnīgnā,
āmīca,

amica, sincera. *phr.* Gracia debetur merito pro rebus inemitis Gracia, quæ tarda est, ingrata est gratia si bene quid facias, facias cito, nam cito factum gratum erit, ingratum gratia tarda facit.

gratia, gratijs, 3 laski Darmo.

gratia meâ, tuâ, Nâ przyczynę/ Dla 4. 6.

gratia verbi, gratia exempli, Nâ przykład.

gratiae causa, Nâ przyczynę/ Po chlebuie.

gratiarum actio, Dziękowanie.

gratificatio, Chaci pokazanie/ Dogadzanie/ Przysługę.

gratificor, Dogadzam i. Przysługę sie/

Laskę komu uczynię/ Doświadczam/ Win-

suiz/ Chęć pokazuję/ Po chlebuie. Einem

willfahren/ Dienst oder Freundschaft be-

weisen. *syn.* Favēo, mūnero, dōnis obstrin-

go, officiis devincio.

gratiosa missio, Odprawa żołnierska.

gratiosus, Przyjemny/ Swozy maiazy/ Mi-

losny/ Sprzyjanny/ Zachowaly.

gratis, Adverbe 3 laski/ Darmo. Umbsonst.

Dat gratis, ultro dat mihi gaza, nego. M.

Gratito, Begam. gratitudo, Wdzięczność.

grator, aru, Winkuie/ Dziękuis 2.

gratuito, 3 laski/ Darmo 2.

gratuitus, Dobrowolny/ Darmy/ Prozny.

Unverdient. Largi gratitutum caput rapinū.

(Phal.) Stat. *syn.* Gratis, ultro datus, oblatus.

Gratulantis affectus, sub Chwala Bogu.

gratulation, Winnowanie/ Dzięk. Glück-

wünschung. Lachrymas in ipsis gratulationibus

(Jamb.) P.

gratulator, Winkuie/ Dziękuis. Glückwün-

schon/ sich darüber erfreuen. Gratulator inge-

nium non latuisse tuum. Ovid. *syn.* Congratulator,

grator. *phr.* Gaudia testor, prōdo. Latitiae dare si-

gna sua. Felici, secundo lator amici successu. Cer-

tatim solennia gaudia iungit, celebrat totoque li-

bens mihi pectore grator. Graturus redduces, & ga-

za latus agrestis. *vide Plaudo.*

gratum est, gratum habeo, Podoba mi sie/

gratus animus, Wdzięczność. (Lubis.

gratus, Przyjemny/ Wdzięczny. Angenehm/

dankbar. Flekte viam velis, an sit mihi grati-

or ulla. Virg. *syn.* Jucundus, acceptus, dulcis, sva-

vis, amatus, vel memor officii, non ingratus, non

immemor. *phr.* gratus animus. Bene apud memō-rem veteris stat gratia facti. 6. Gratiarum ago.

Gravastellus, Starysek/ Prozny Gieb.

gravatim, gravare, Leniwie/ Niechotnie.

Ciesko. Beschwerlich/ ungeru. Qui nimia

lebitate vadunt plerumq. gravatim. Luc.

gravatus, Ociężaly.

grave as, Wstrząśach miedzi. (Sąpka.

gravēdinōsus, Głowy bol cierpiący/ & sub

gravēdo, Sąpka/ Głowy bolanie/ Ryma/

Plwociny.

gravēdōlens, Cuchnący/ śmierdzący. ſibel

riehend/ stinckend. -- Ad sauces graveolentis

averni. Virg.

gravēdōlentiā, Cuchnienie/ Smród.

gravēscō, Pogarsza sie/ Obrazam. Schwer

werden. Nec minus interea satis nemus omne

gravescit. Virg.

gravida, Brzemiennā/ Chodzi synem.

Schwangere Frau. *syn.* Prægnans, foeta,

phr. Gravis pondere foetus. Habens intra viscera,

foetum, utero laborans puella. Marte gravis gēni

nam partu dabit alia prolem. Surgentemque utē-

rum, atque agros in pondere menses occuluit, ple-

nis donec statuta tempora meris attulit, & partus in-

dēx Lucina resolvit. alvus pondere turgēt. urgent

matūri pondēra vētris. Sūs fera jam gravior mā-

tūri pignora vētris emisit foetum. Jacet illa gravis

jam scilicet intra viscera Romæ conditor urbis ē-

rat. Gravidamque dōlet de sēmine magni esse Jō-

vis sēmēlem. Dulce mihi grāvīda fecerat auctor ō-

nus. Manifesta crimina pleno fert utero forsitā-

& gravidam Dido, scelerare relinquit. Iamq; tū-

mescēbant vitiatī pondēra vētris, agrāque fūrti-

vum membra gravabat ōnus. Matris adhuc utēro

partu rēmōrante, tēnebar. Jam grāvīdus iusto pōn-

dere vēter erat. Exūerat tūncas utēri manifesta-

rūmore, prōditur indicio pondēris ipsa sui. Felix ō

scēmīna sālve, fœlicem gēstans utēri sinuāmine fœ-

tum. Cœlesti rūmidus pondēre vēter erat. (Cland

de Virgine Maria.) Virginei tūmdere sinus, innū-

ptaque māter arcāno stūpuit compleri viscera partu

Auctorem paritūra suum. (Sedulius) uterumque

puellæ sūdēreūm mōx implet ōnus, stūpet innūba

tēntos Virgo sinus, gaudetque suum paritūra pā-

rentem.

gravīdus, Brzemiennosc.

gravīdo, as, Brzemiennia nábawic. Schwan-

geren. Nec nobis fundasse solum gravidare no-

tales. Hor.

gravī-

gravidus, Cieszt 1. Voll/ schwer/ schwang
ger. Bi gravidos cogunt fetus duo tempora
messis. Virg. syn. Gravis, onerosus, onustus.

gravis, Cieszt 1. Ociężały/ Obciążliwy/ Nie
zdrowy 2. Przykre 3. Wazny 2. Gruby/ Po-
wazny 1 2. Cięży/ Drogi/ Leczni 2. & sub
Przemienina. Schwaer wichtig. Aut gravi-
bus raptis galeas pulsabit inanes. Virg. syn. Pondero-
sus, onerosus; gravidus, vel molestus, acerbus, dif-
ficilis, vel austerus, severus. phr: Superans gravitate
Catonem. vide Gravitus.

gravis amaturae miles, Rycznik.

Gravistellus, Dzygbiak/ Prozny chleb/ Cięży

gravitas, atis, Ciesztosć/ Obciążenie/ Ocię-
żalosc. Schwaerheit. --- Ignava nequeunt
gravitate mori. Ovid. syn: Ponderus, onus, moles. e-
pith: ingens, onerosa.

gravitas, atis, Powaga. Majestat/ Einste-
haffigkeit/ Gravität. syn. Majestas, auste-
ritas, terribitas, severitas. epith: Tetra, severa, se-
nilis, matura, immita, decens, serena, lata, de ora
spectabilis, insignis. phr: Severus, tetricus, austerus,
gravis vultus. Plenus gravitate severa vultus. in te-
nero gravitas ore senilis erat. Superat gravitate.
Catonem. Spectare senem juvenilibus annis. Vultu
gravitas immita sereno. Habitus gravitate decorus
Triste supercilium, durique severa Catonis Frons.
Rigidi sed plena pudoris elucet gravitas, fastu ju-
cunda remoto. Lata viro gravitas & mentis ama-
bile pondus, et sine trilitia virtus, non ille rigoris
ingratis laudes, nec nubem frontis amabat. Sis gra-
vior Curio, Fabricioque licet. Qui loquitur Curi-
os assertoresque Camillos, cuius & ipse times triste
supercilium. Iam venit iratus nimium, nimiumque
severus. Vultuque & veste severum.

graviter, Ciesztos/ Obciążliwie/ Powaznie.
Schwaerlich. Ipse gravis, graviterq; ad terram
pondere vasto. Virg.

gravissimus, Przykrejso, sub Przymiagism.

gravo, Obciążam. Beschwaeren. Non poterat
vestras ille gravare manus. Prop. syn. Przegravo, o-
nero, premo, opprimo, comprimio, obrudo.

gravor, Ciesztos mi/ Lania sie/ Nie rad co-
gonie/ Obciążaia mie

Graxo, Plant. a Craxo, i. strepo. Cave ne graxio. Me-
ursi. Gifani.

gregales, hi, Towarzystwo 2.

gregalis, Towarzysz 1. Pospolity Zue Scha-
aten gehörend. Quod plebs gregalis incolat.
(Jamb. Dim) Pr.

gregarius, Stadny/ Podly, Pospolity/ Zol-
nietz podly.

gregatim, Gromada/ Stadem. (ryanez.

Gregoriana, orum. Gregorjanski/ sub Grego-
Gregoriani modi, gregorianus cantus, Rotal.

gremio complector, foveo, Piastuię.

gremium, Lono 1. 3. Janadra. Die Schoos

Ut cum te gremio accipiet latissima Dido. Virg. syn.
Sinus, pectus, epith. perdulce, amicum jucundum
phr: excipiet gremio protinus ille suo. 6. Sinus.

gressus, us, gressio, onis. Chod/ Brok 3 4.

Ein Treit/ Scaffel. Gressibus impressis spatio-
tus triverit nudum. P. syn: Ingressus, gradus. vide
Gradus.

grex, egis. m. Trzoda/ Orsak/ Towarzystwo

Gromada 2. Ein Scheat/ Heerde Vieh.

Ut gregibus tauris, segites ut pingvibus arvis. Virg.
(Ab Armento distinguitur, quod Grex proprie sit mi-
norum animalium, puta ovium, porcorum, caprarum
& similia. Armentum vero de maioribus, ut de e-
quis, bobus. Sc. dicatur, Pedita tamen nonnunquam
has leges non servant, & gregem etiam pro Armento
usurpant.) syn: Pectus, pectudes, pectora, pectaria,
armentum. epith: Hirsutus, hircus, vagus, erraticus,
avidus, optimus, opulentus, fecundus. phr: Pectudum
grex, genus. Grex armentorum. Lunaticque greges
clauso stabulantur ovili. Lanigeros agitare greges.
Grex viridi compellere hircos. Quadrupedam
omne genus. Lanigerumque pectus, rusticumque bo-
ves. Repetunt celeres pascua nota greges. Persu-
rant pectudes passimque vagantur per agros.

grex, f. sub Stado.

grex anatum, ovium, anserum, armentorum.

Stado. grex apum, Roy pszczol.

Gricena, gricenea, priscum. Lina.

gniphus, gr. Nowa trudna/ Wierka.

Grillat, sub Swierg. Griseus B. sub Siary.

Grocito, Braga. grōma, Miernicy stacel.

grōmatica, Miernicka nauka.

grossus, ut aliqui scribunt, sed melius grossus
gr. sub Spis

Grossitudo, Miagiosć.

grossulus, grossus, m. Figā niedozrywała.

Grossus, m. subst: an Grosz.

Grossus, adiect. Miagisy.

gruma, Miernicy stacel/ Burmistrzkie pę-
widlo/ Krzyżowa droga/ Rozstanie drog.

grumos,

grūmo *m.* Rownam i. Wyrownymam/ *Mies*
grūmulus, Bryłkà. [*tr* 1.
grūmus, Bryłà/ Gruslà/ Pàgotek.
grūndio, grunio, grunio. *Rwicz*.
grūnnitus *m.* Rwiezenie.
gruo, gruunt. *Bretàig*.

grus, gruis. *f. m.* Zoraw. 1. 3. Ein Kranich.

Tunc gruibus pedicis, Eremita potere cerbis. Virg. *epith*: aëria hybërna, quërula, advena, brumalis præfaga; vigil, Threïcia, Strymonia, Bistonia. *phr*: Threïcia volucris, Pålàmëdis avis, ales. Quæ pigmeo singvine gaudet avis. Grës ordine longo, Cum clamore volat. Strymonia cinxere grës longo ordine cælum. Rëduntque grës, & semina sulcis iacta legunt. Clangunt Naupliadæ volucres, & & përvia pennis. Nubila conscribunt Turmatim. Pålàmëdis aves celsæque për altum aëra clamantes veniunt.

G R Y

gryllus, Smietcz.

gryphus, i. gr. Mierha/ Gryf.

grypus, i. gr. Nosà wypułego.

gryps, yphis, vel ypis, gr. Gryf.

G U

Guberna, otum, Stet. (*Die*.

gubernacula teneo, tracto, Stetue/ Roz-
gubernaculum, Stet/ Poiazd/ Rozd Ein

Stet: Rudet auffm Schiff. Ipse gubernaculo subit, ipse magister. Virg. *syn*: Clavus, tēmo; navis mōdërāmen, rēgimen, habēna. *vel figur*. Tēmo: gubernatio, administratio, impērium, mūnus officium. *epith*: Nauticum, fluitans, prōperum, fidum, pēndens, flexile. *phr*: Rēgimen dētra mōdërante carinæ flectere. Clavum rēgere, flectere, dū cēre, tōrquere, mōdërari, rēctor erit pūppis clavōque immobilis hārēns mūtābit pēlāgo tērras. Rēsidens in pūppe māgister arte rēgit vēntis impūllā navis habēnas. *f. Clavus navalis*.

gubernatio, Sprawowanie/ Rozd.

gubernator, Stérnik/ Rozdzca. Ein Verwalter/ Regent/ Stenermam. Ipso gubernator puppi palinurus ab alia. Virg. *syn*. Rēctor, mōdërator. *epith*: Prōvidus, solers, vigil, përvigil, sollicitus. *phr*: de nautico. Nāvis māgister, dāx, cūstos, dōmītor, ipse sēdēns clavūmque rēgit, vëlisque ministrat. Qui rēgit arte rātem, Vincitur ars vēto nec iam mōdërator habēnis utitur. Dōmītor frēti nāvarchus.

Bbb

Gubernium, sub Rozdzca.

gubernio, *m.* Rozdz i. Stetue/ Sprawowa

Miarkue. Regieren/ verwalten. Quid qui

gubernat astra, qui nubes quatit. (1.) *syn*. Rēgo, di-

rigo, dūco, mōdërator, dōminor, impēro. *f. Impero*,

gula, Szylà i. Gárdlo i. Gzba/ Smak 2.

Objáztwo. Gurgel. Rähle. Item, eine

Seaf - - - Quanta est gula que sibi totos.

Juv. *syn*: Fauces, jugulum, guttur, vel ingluvies,

edacitas, voracitas. *epith*: insatiabilis, turpis, inexplēbilis, inexplēta, hiāns, implacata, nefanda, indi-

gna, inops, immēnsa, luxuriōsa, ingēniōsa, nocēns.

phr. Cibōrum insatiāta fāmes, et nūquam sobri-

us ardor. tēscarum infinita vorāgo. Quasitōrum

tērra pēlāgoque cibōrum ambitiōsa fāmes, tēsrēsa

Luxuriōsa gulæ fastidia. *f. Fames*.

gulæ extrēmum, Gárdlo. Gullioce, Lupiny

gulosus, gulo, onis, gumia, *m.* Objázt/

zárlok/ Lákortlwy/ Smakowani dogadzà-

icy/ Rosomak. Grässig. Non opus est nobis

nimum lectore gulo. M. *syn*. Hüllio, gulo, lürco.

phr: Vōrax, epulo. Gula dēditus, addictus, servi-

tens, obsequens. Vētri nātus. Vōrans omnia lürco

tēscarum vorāgo, gūrges. Dāpibus indulgēns, insa-

tiabilis ore. ingluviem dāpibus vinoque replens.

Nōn dāns frēna gulæ. Lürco omnia vorans. Plūri-

ma dispēdēns multo quasita labōre. Sētēns laurē

fērcula mēnsæ. Dilapidāns patrias hēllio turpis o-

pes. *vide Famelicus*.

gulosus, gulosus, Lákortlwy/ Smagno.

gulositas, Objáztwo.

gumma, *m.* gumen, gummis, *u. f.* gummi *m.*

indecl. *f. graco*, Rley 3 dzew.

gummatus, gumminus, gummosus, Kleiowá-

ry/ Smolny.

gummino, gummo, *m.* Rley puszcza.

gummilio, Kleiu puszczenie/ sub Rley puszc-

ga/ Nasmalanie. Gurdus, Glupiec.

gurges, *itis m.* Glebołósé/ Topiel/ zárlok/

Vitacnik. Wassertschlund/ Wirbel. Gurgi-

tibus miris Glacis hortice torrens. *syn*. Vōrago, bā

rathrum, abyssus. hiatus. *epith*: Præceps, limosus,

canosus, curvus, intortus, sinuatus, undosus, raucus

phr. Spūmōsi gūrgitis æstus, ira, unda. Sinuati gū-

rgitis orbes. Turbidus hic ceno, vorāgo pēstiferas

apērit fauces. Curvos sinuatus in arcus. Spūmēas

rōtāns āquas. Tūmūitque intorto gūrgie vōrtex.

f. Hiatus, & Charibdis.

gurgū-

gūrgūlio, *Cz opet* 2. Gárdlo 1. Gárdla uscie
Czlonek 5.

gurnūstīdolum. gurgustium, Chálupá.

gurgustium apud Iobum 40. LXX. habent fscellam
reddidit Emman. Sa. Wierka. Vuiecus.

gūstārio, gustānus, *u*, Kofstowanie 1. Smák
Anypást. 1.

gūsta ōrium, Hewar/ Czará 1. Srol iadálny
C sub Kofstowaniu fluzacy.

gūsto, Kofstuiw/ 1. Żakusie/ Podstuchywam
Versuchen/ Kofsten/ schmacken. *Vt nihil omni-
no gustaremus, velut illi.* Hor. *syn.* Dēgūsto, libo,
dēlibo. *phr.* Gūsto, labris attingo tēcas, gūstare,
pālato.

gustus, *u*, gustūlum, Smák 1. Vkuzenie/
Anypást 1. Crucie 2. Geschmack. *Interea
gustus elementa per omnia querunt.* Juv. *syn.* Gustā-
tus, gūstāmen, sāpor. *epith.* Dulcis, grātus, svāvis,
iucundus, sāpidus, nēctāreus. 6. Sapor.

gūta, Kroplá/ Mirowy oleiek. Ein Tropff
Gutta cadat lapidem, consumitur annulus usu Ovi.
syn. Stilla. *epith.* Mānans, frigida, turgens, deci-
dūa, prōcidūa, flūitāns, vāga, liquida, rigida, irrigua
nitida, lucida, tēres, stillāns, cādēns, liquēns. *phr.*
Rōs exīgūns. Tēnūis āquae liquor, āspērgo. Rūpe
cādēbat exīgūis hūmor gūttis. Vāga succidūis gūttā
cādēbat, flūēbat āquis. ōca crūentis Rōribus & tē-
ra mōrtētum āspērgine mānant. Gūttā cāvat lāpi-
dem, nōn vi, sed sēpe cādēdo. Irrīgūaque cādunt
āb āere gūttā, pērque mēos artus frigida gūttā flūit.
irrigat ālbēntes hūmida gūttā gēnas. Tristibus ex ō-
cūlis hūmida gūttā cādēt. Liquidāque flūunt per
ināntia gūttā. Prōcidūis tellus gūttis & sāngvine
fēda.

gūttāns, gūttānus, Kápány/ Kroplisty/ Náz
Krapiany/ Jazzbary,

gūttātim, Kroplami. Tropfen weiß. *In
quam lachryma guttarum cadunt.* (Jamb.)

gūttūla, Kroplá/ Trochá 1.

gūttūlus, guttum, Baniecká/ Ampulka.

guttur, Gárdlo 1. Szia/ Zárlof. Die Gur-
gel/ Reel. *Obicit: ille fame rabida tria guttu-
ra pandens.* Virg. *syn.* Jūgūlum, fauces. *epith.* Cā-
vum, pātēns, hīans, rāucum, tēnūe, cānōrum, sōnō-
rum, blandisōnum. *phr.* Dum spīritus ūdo gūttūre,
dum quēntūlo dūcitur ōre sōnus. Fūndere cāntus ā-
gūro gūttūre. Cōncāva dētrōlit rigidum pēr gūttū-
ra ferrum. Hāsit enim sub gūttūre vulnus, & ūdā
vōcis iter, tēnūemque inclūsit sāngvine vitam. Pā-
xiterque lōquentis vōcem ānimāque rāpit.

guttur tumidum, turgidum, Wole i.

guttire turgido, Wolary. gutturis tumor,
gutturium, Nalewká. (Wole 1.)

gutturōlus, Gárdlowáty/ Szylowaty, Wo-
lary/ Zárlof.

guttus, Nalewká 2. Ampulka/ Baniecká.

Guttur/ Gieskann. (Poculum angusto collo
quo in sacrificijs utebantur.) *syn.* ūrcēus, ūrcēdus,
epith. āmbrosius, sāginus, sāmius, cāvus, cōncāvus
cāpax.

gymnas, adis, gr. Żapásti.

gymnāsiarcha, a, gymnāsiarchus, m. gr.

Szkolny 2. C Żapásnik.

gymnāsij praefectus, Szkolny 2.

gymnāsiūm, gr, Szkola 1. Żapástow miez-
sce/ Robora. Eine Hobe Schule/ darin
man sich abet zu studiren und disputiren.

Gymnasis aderit, studioque ignava palaestra. Luc.
syn. Pālāstra: lūds gymnāsticus, pālāsticus, vel
Schola, cōllēgiūm.

gymnāsiūm flagri, Smagániec.

gymnāsticus, gymnīcus, gr. Żapásniqy.

gymnāstica ars, gymnici ludi, Żapásti.

gynaceum, gr. Miewieyskie mieszkanie/
Straucimer 2.

gynaceum sacrum, Alastor 1.

gynacēfarius, Rzezaniec.

gynacōnitis, f. gr. Straucimér 1. 2

gypsatus, Gipsowány/ Bielony/ Pobelány/
C sub Oblepam. (piam.)

gypso, *u*, gr. Pobelam/ Polewam/ Obles
Mit Gips bestreichen. Barbara gypsatos feni
catasta pedes. Tib.

gypsum, gr. Gips. ger. Gips. *epith.* ālbūm
tēnax, crāssūm.

gyraus, Otrągły 1. Rolisty. 2.

gyrinus, gr. sub Żábá 1.

gyro, *as*, Otrągło cynis.

gyrofalco, onis, Biatoros.

gyrus, gr. Kązenie/ Kolo 5. Żatoki Szrāns
ti. Ein Wirbel/ Reiß. Septem ingens gyros
Septena volumina traxit: Virg. *syn.* ōrbis, cīrcūl-
tus, cīrcūlus, āmbītus, nēxus, ārcus, vōlūmen, ā-
xus, sīnus, spīra, rōtātus, glōmērāmen. *epith.* vō-
lūtus,

H A B

Hrus, immēsus, spaciōsus, vāstus, ingēns, cāpax, altērnus, rōtātīlis. *phr.* Snūōsus fēxu elābitus āngvis. Mūltiplicēs sinūātūrīn ōrbes. Cōrpus sūblīme vōlūmīne gūrat. Gūros lūcēre, āgēre, pēragēre, fōrmāre fēctēre, trāhēre. Pēr immēsos sinūāre vōlūmīna gūros. Gūrūsq̄e rōtātīs ōrbes implicat. īnūmēros. Vōlvitur āncipiti gūro. īn gūrum fēctēre, sinūāre, glōmērāre, vōlvēre īn ōrbem. Vōlūbīlībūs squāmmōsos nēxībūs ōrbes tōrquet. ālios īnēunt cūrsūs, āliosq̄e rēcūrsūs ādvērsīs spātiīs, altērnōsq̄e ōrbībūs ōrbes īmpēdiunt. īn gūrum. ēqui lūcāntīa sōlvēre cōlla.

H

HA, *Interiectio cohiheus, increpans, apud Plautum*
Ha! nimis sēviter & Catull. Ha! nimis fero corde. aliter. O. vel Ah ibi alij legunt.

Ha ha, Chā/ Chā.

Hābēna, Lęyc/ Proce nāwiazānie/ Bicz.

Habena, *der Zügel im Zaum. Ipse ter abducta circum caput egit habena. Virg. syn. Lōrum, frānum, rēcīnācūlum, cāpīstrum. epith. āngūsta, laxa, fēxilis, tēres, ūndans. phr. Mōdērāmen ēquōrum. Frānōrum hābēnā, Mānībūs mōlītūr, rēgit, mōdērātōr hābēnas. Lōra tēnēre mānu. Hābēnas laxāre, āffundēre, īmōittēre, ādmittēre, pēmōittēre, cōncēdēre. Lāxas dāre hābēnas. Prōnī dant lōra, vōlāt vī fērvīdus āxis. Hābēnas cōntrāhēre, āddūcēre, prēmēre, sūp-primēre: Hābēnis cūrsūs cōhībēre citātos, Cum rāpīdum ēffūsīs āgēret sūblīmīs hābēnis cōrnīpēdem, Rāpīdīs īnsistit prōnus hābēnis: Et lāxas scīret dāre iussus hābēnas. & Frāno, Frānum.*

Hābēnā, Wodzā/ Rząd.

Hābēntia, α, Mienie cęgo/ Māiētnōśc.

Hābēnūla, Trzas.

Hābēo, Mām 1. 2. Mieszkam gdzie/ Moge/

Cęce/ Choram co cieple/ & sub Mied 1.

Habere. Haben/ besitzen. Qui primi fines aliquando habuere Latinos. Virg. syn. ēst mīhi, pōssidēo, obtīnēo, tēnēo, vel sērvō, cōnsērvō. pūto astitimō. *phr.* Nil tībī, quōd dēmūs, māius hābēmūs sūt. Sūnt mīhi bīs sēptēm prāstāntī cōrpōre Nympha.

Hābēo amicam, habeo rem cum fāmīna, Mle trzdu pārryc.

Hābēo certum, habeo pro certo, Pewna ro/ Wiam pewnie.

Hābēo concionem, Raje do ludzi.

Hābēo conventionem, convivium, Cęgnia 1.

H A B

389

Hābēo corpus jucundē, Dogadżam sobie.

Hābēo deliberatum, Omyslisem.

Hābēo delicatum aliquem, Piesęę.

Hābēo in custodia, Wieszis 2.

Hābēo in delicijs, Kocham sie.

Hābēo indulgenter aliquem, Piesęę.

Hābēo in levis, habeo pro nihilo, Gardze.

Hābēo ludibrio, Sęęęę.

Hābēo orationem, sermonem, Raje do ludu.

Hābēo secretum, Tāie cęęę.

Hābēo statutum, Omyslisem.

Hābēo voluptati, Kocham sie.

Hābeor, habetur, Māto go 3a.

Habesit, sub Mām 1.

Habet pro majori, Mām pro majori.

Hābīlis, Sposobny/ Mierny/ Trasja sie 2.

Habilet/ fähig. --- de more habilem suspenderat arcum. Virg. syn. āptus, cōnvēniens, cōm mōdus, vel ālācer, āgīlis, dēxter, sōlēs.

Hābīlitas, Snādnośc/ Postanowienie.

Hābīliter, Snādnie.

Hābītābīlis, Mieszkāniu sęszęę/ Mieszkāto rām. Wohnhaft/ bewohnlich. Eternet O qua Sol habitabiles. (Alcaic.)

Hābītācūlum, habitatio, Mieszkānie. Ein

Wohnung. Accipiuntq; cavis habitacula digna latebris. Alc. syn. Hābītatio, sēdes, dōmus. Vide

Hābītātōr, Obywatel.

(Domus.

Hābītō, Mienie cęęę.

Hābītōr, Cielisty 1. Rzasny/ Tęsty.

Hābīto, Mieszkam gdzie/ Bywam gdzie/ Do

ęęęęęę/ Miewam. Wohnen/ besitzen.

Nulli certa domus, lucis habitamus opacis. Virg. syn. Cōlo, īncōlo, tēnēo, frēquēto. *phr.* Nulli cērtā dōmus, lūcis hābītāmus opacis. Quā nēmōra, āut qui vōs saltus hābūere? Illo me tēmpōre dūlcis ālēbat Pātria. Flūmīnā prōpter dēgit, et īn sylvīs sōla & sēcūra mōrātūr. Quas cōndīdit arces ipsa cōlat. Strāgnā cōlit, rīpīsq̄e hābītāt. ūrbs āntīquā sūt Tę rīj tēnūere cōlōnī. Rīpārūmq̄e rōros & prāta rēcēntīa rīvis īncōlīmūs. Tāntum libēat mēcūm tībī sōrdīdā rūra, atq̄e hūmīles hābītāre cāsas. Quō fūgis, āh dēmēns, hābītārunt Dīj quōq̄e sylvās. Nō bīs plācēant āntē ōmīnīa sylvā, Credo pūdicītiām. Sātūrno rēge mōrātām īn tērrīs, vīlāmque dīū, cūm frīgīdā parvas. Prābēbat spēlūncā dōmos, īgnemq̄e lātēm-

farēque, & pecus, & dōminos cōmūni claudere
ūmbra. Sēd neque in arctōo sedem tibi legēis orbe.
Sōcia simul urbe frūntur. incerti quo fata ferant.
ūbi sistere dētur. Mūtandæ sedes, nōn hæc tibi litte-
ra svasit. Dēlius, aut Crētæ iussit cōsidere Apollo.
Hæc demum voluit cōsistere terra. Quam iūno
fertur terris magis omnibus unam. Posthābita cōlū-
isse sāmo.

Hābitu studentis, sub Po wloſtu.

Hābitudo, Poſtác/ Poſtānowienie/ Cera/
Cielistoś/ Komplekſa.

Hābitus, ti, habitior, iſtimus, Claſty.

Hābitus, us, Dialog ik/ Sposobność 2. Po-
ſtác/ Poſtānowienie 2. Cera/ Chudoś/ V-
biot 1. Rſtati/ Stroy. Weiſſe/ Gebärde.

Virginitas habitum q̄ gerens, Ec. Virg. ſyn. Forma
cūctus, geſtus. epith: Dēctus, mūdus, cūctus, ſor-
didus, tūrpis foedus, ſūpēbus, praſtans. phr: Cū-
ctusque, hābitusque dīorum. Vade, ſed incūctus,
qualem dēcet exūlis eſſe: infelix hābitum tēpōris
hūius habet.

Hābitus malus corporis, Suchory.

Hābitus oris, Twarz 2.

Hābui, ſub Viracam 1. Omieram 1.

Hac, adverb. Tedy. Sieduch. Hac iter elifi-
num nobis, at laſa malorum. Virg.

Hac conditione, hac lege, 3 ro Kondycy.

Hac illac, Tam i ſam/ Tedy owedy.

Hac propter, hac re, Dla tego/ Tak.

Hactenus, Pory 1. 2. Tak barzo. Biſhet/
ſofern. Hactenus arborum cultus & ſidera celi.
Virgil.

Hadrōbolum, gr. Bdellium/ & Brylaſty.

Hadrōſpharum, gr. Nardā.

HÆ

Hæc facit mihi Deus, Boday.

Hæcine fieri? A 3 gniewem.

Hædile, Roſiarnia

Hædillus, hædileus, hædulus, Roſle

Hædus, Roſtel Hædinus, Roſlowy

Hamachates, a, m. gr. Achatek. (wonaſ)

Hamantopus, hanatopus, Odū m. gr. Cera

Hamatinus, Czerwony/ Brwony.

Hamaites, a, m. gr. Brwawnik Kamien.

hamorrhagia, gr. Rwig plwanie.

hamorrhōia, gr. Rworotk

hamorrhōicus, gr. Rworotkny

hamorrhōis, idis, gr. Rworotk 2. zyła Rwo-
roczna/ Niewiſcia choroba

harēditas, arā. Diedzicwo. Erb haſt.

Hereditate tibi trecenta veniſſe. (Scaz.) ſyn: Pātr-
monium, patriæ opes, bona, pradia, fortuna.

hareo. Zſtānowiam ſie/ Ociagam ſie/ Woc-
pie/ Bawie ſie 1. 3. Wieszne/ Zoftate 1. Sto-
te 2. Wieszam ſie/ Zacinam ſie/ Wi go tam/

ni go ſam/ Tkw mi co/ & ſub Nie pewny.

Anhangen/ Kleben. Quod non propoſito con-
ducat & hereat apto. Hor: ſyn. adhæreō, cōhareō,
vel dūbito, hæſito. phr: obitū hareo dēfixus in ſi-
no. Haret lingua mētū. Vox faucibus hæſit, aſp-
ctu cōtērritus hæſit. Haret in amplexu. attrōitus
harere animis.

hareſco, Zoftate 1.

Hæreſarcha, a, m. gr. Racermiſter.

hareſis, is, f. gr. Sekta/ Szkoła/ Racerſtwa

Beheretey/ Secte. --- Rapti perit hareſis hor-
rida membris. Pr. epith: impia, ſcēlērata, nēſanda,
ſcēlēſta, exiūloſa, atrōx, teralis, dīra, hōrrida, dē-
ſtāda, ſūpēba, cōtērris, audax, infēſta, inſana, prō-
broſa, fallax, mēdax, dōloſa, pēſida. phr: Hareſi-
cus error. Dōgma hareſicum. Pērvēſum, falſum,
dōgma, impia ſcēta. Nōvitatīs amans. Nōvos ritus
ſcēta piētate indūcens. Sācra jūra rēſolvēns. Filia nō
dis orco tēdita. Piētatis, vērā fidēi hōſtis, inīmica.
aniquis infēſta ſacris, incautis inſidiāns arte aſſan-
da. Virus ſatiale tēgens. Vitōrum ſēmen. Nulla
vult lege tēnēri impēba Relligio. hōſtis jūratæ
bōnōrum, Bēllūa mūltōrum caput, ſibi diſōna,
pācē m exōſa incauto inſidiāta pōpēllo. Hæc dūce,
vāſtatos lūget Germāniā cāmpos, omnis ſibi ſpāſis
oſſibus albet āger. Hæc dūce civili mādūerunt ſā-
guine rivi Angliā ſive tūi, Gāllia ſive tūi.

Harēticus, adiect. gr. Racerſti.

Harēticus, ſubſt: Racerz 2. Ein Raker/Ab-

trünniger. Cum tamen haretica nigredine ple-
nus averni. ſyn. Nōvator: fidēi hōſtis. epith: impli-
us, ſcēlēratus, Ec. 6. Hareſis. phr: Hōſtis rēlligiō-
nis avitæ. Gēns exlēx, Apōſtōlicam rēſcindēte ſcē-
dem cōnſūrata cōhōrs ſcēlēratis excidit auſis a Dēvā
tūrba. Tūrba nōvātorum Harēſeos ſcēthali aſſata,
venēno. Mūlta ſūper ſanctis blaſphēmans. ille nō-
vos ritus, nōva ſacra pēr ūrbes inſtituit priſcaſque
audet rēſcindēre lēges. Lēges abōlēre pārentum an-
tiqvas cūpit, atque nōvos indūcēre ritus.

haſitans, Zaiſklimy. haſitator, Nie rēſolūt

haſitān-

HAL

hesitantia, hesitatio, Zągłanie/ Wątpienie
 Hesito, Wątpię/ Zągłanie/ Wątpienie
 Wątpię/ Wątpię. Stacken/ stamlen/ zwe-
 ffelen. Sub terris igitur tremulum jubar hesitat
 ignis. L. syn. Fręquens harēo, sape harēo, vel ti-
 tubo, vacillo, dubito.

HAL

Häläpantra, a. m. gr. Szálbiers.
 halcēdo, inis. f. halcyon, ōnis, hic & hoc
 zimorodek.
 halcēdōnia, orum, Morstkie uspokojenie.
 halcyōnides, hi vel dies, gr. halcyonij dies.
 Morstkie uspokojenie. (sta.
 halcyōnium, halcyonum, gr. sub Pitānā mor-
 halec, e graco, Rybki drobne/ an ślodzi. vide
 Haleculas lege Alecula. (Alec.
 halex, ēcis. f. Rosolowa strawa. v. Alex.
 hālīāetus, hālīāius, gr. Orzeł morstki. Lin
 Art von Adler. Dicitur à nonnullis Falco,
 ab aliis Accipiter, ab aliis Nisus. Et modo factus ē-
 rat fulvis Hālīāetus alis. Ovid.
 hālīcācābum, gr. Miedunki ściele.
 hālicaria, hālicarius, lege Alicaria, &c.
 hālīcastrum, lege Alicastrum.
 hālīeūtica, orum, gr. Rebolowce kśięgi.
 hālīeūticus, gr. Rybni.
 hālīmōn, hālīmōs, hic. frutex. gr. Syrkā ściele
 hālīphlōeos, gr. Dab
 hālītūs, us. Tchnienie/ Dech/ Pára/ Wilgoz
 tność i. Wonia/ Ruzawá sucha. Der
 Achim. Abluam & extremus si quis super halitus
 errat. Virg. syn. Spīritus, flatus, aura. & Spiritus.
 hālūcinatio, Błęd. halucinor. Omylam się.
 hallus, li. Pálec wielki u nogi.
 hallex, idem, & Smrod.
 halmades, plural. à recto Halmas, sub Olivkā
 przyprawna.
 halmyridion, Gr. Bápusta Przemorsta/
 hālo, a halito, Pucham/ Tchne/ Sapam/
 Puchne 2. Wilgotność wydāte/
 hālo, ōnis Pitānicā 2. hālo us gr. Kolo iasne.
 hālōnīrum, gr. Sálerrā.
 hālōphantra, a. m. Gr. Szálbiers żeglarszy/
 hālōsachne, hālōs-achne, gr. Pitānā morz
 sta/ Broplā/

HAM

hālōsis, gr. Dobyćie miastē/
 halter, ēris m. gr. Ramię ciskāntu / abo
 skakāntu rusacy.
 hālus, li hac sub. Prągniente gāsiocy/
 hālīpleumon, ōni m. gr. Plucnik morstki/
 HAM

hāma a. Wodny státek/ Rubel do gāsentia
 ognia. Tarncho, Dżban vel Dżbanek/
 hāmātus hāmātilis, Wędziste/ Żaczyste/
 Żaczystwiony 2. hēmāxa, Gr. Woż chłopski.
 hāmāxāgōga, a. m. gr. Wywożiciel/
 hāmāxōpōdes, Gr. Włoga tr. Rolko bez spic
 Hāmāxor, ar. e Graco, Ciagne woż/
 hāmī, Rolca u pancerzā/ Graplā.
 hāmōtas, a. m. Wódz Rybak/
 hāmītes, a. m. gr. Ramię ikrzasty/
 Hammonium, Var. corr. Armentum.
 hāmo, as, Żakami spinam.
 hāmōtraho, ōnis Rybak/ Grubarz 2.
 hāmūla, Rubel do gāsentia ognia. Hamula
 3. Regum 7. vide supra Amula.
 hāmūlus, Żaczek/
 hāmus, Wędz/ & sub Szgorokā do Inu.
 Hanulum, i. sanulum prisce. Fest.
 Hanum, hanus, Szafik.
 hāpāla ova, hāpālaria, Gr. Jącie ná wode/
 hāphe, es gr. Dorykāntie Piastowanie/
 hāspus Garsć/ sub Szupalki/
 HAR

Hārā, Swinnik/ Rarmnik/ Lin Schweins
 oder Gāns Stall. syn. Sūiles, stabulum.
 phr. foeda, olens, phr. obscenis stabulāntur hāris.
 Hostiaque ē plena rustica porcus hāra.
 Hara anserum, Bociec gęsi/
 Hāringa, haruga harviga, Ofārā 2.
 Hārīolatio, Wiejskā 2. Wrojskā 2.
 Hārīolor, Wiejsze 1.
 Hārīolor naribus, Wschem sarkam/
 Hārīolus, hariola, Wrojek/ Wiejszek 1.
 Lin Wahrsager/ v. Agur.
 Harmōge, es gr. Jarby odmiana.
 Harmōnia gr. Zgodny dźwięk/ Meledya.
 Einhelligkeit/ Einstimmung. Harmonia
 Gray quam dicunt, quod, Gr. L. syn. Concēntus,
 melos,

mēlos, cōcōrdia vōcum. *epith.* iūcūnda, mūsi-
ca dōcta, *phr.* Cōcōrs discōrdia vōcum. Cōnsōna
festivi mōdūlāmina cāntus.

Harmōnicus *gr.* Melodyiny/

Harpa *gr.* Ciaplá 1.

Harpaction, vel potius Harpacticum, Siarká/

Harpaga 2, Hak woienny/

Harpago, 2, Porzywam/

Harpago, ōnis, *m. græco more inis, Robert.*
Stephan. Latino flexu. Hak 1, 2. Widelcá 2.

Ein Hack. Mutati ab illi clavium harpagoni-
bus. (*Jamb.*) *syn.* Harpax, ūncus. *epith.* ūncus rē-
cūrvus, mōrdax.

Harpalus, *gr.* harpyia *gr.* Pies smyk.

Harpaktum, *gr.* Pila 2.

Harpax, āgis. *gr. adiect.* sub Porzywacz.

Harpax, *gis substant.* *m.* Smyk 2. Butsryn/
Widelcá 2. Chabiiás/ Hak 1. Siablá/

Harpe, *es gr.* Orzel lomignat/ Rania 1.

Harpédōne, *es gr.* Wiałdło/ Cićiwá/ Po-
Harundo lege Arundo. (*wroz/*

Hārūspex, haruspica, Weißgek 3 rzew. v.
Aruspex, Augur.

Haruspicina, Weißgá 3 rzew/ Wrojka 2.

Hārūspicinus, Weißgy/

H A S

Hasta, Wloznia 1. Bopila 1. Wlozenká/

Ein Spieß/ Stang/ Lanf/ Pique. *syn.*

Lānceā, Spicūlum, hāstīle, cūspis, tēlum, iacūlum,
ferrum, frāxīnus, ābies, pīnus. *epith.* grāvis, im-
mītis, trābālis, minax, oblōnga trēmēbūnda, Mā-
vōrtia, fērox, fūnēsta, fortis, amēntāta, rigida, tē-
roz, trēmēns, intōrta, scēlērāta, *phr.* Arāte cūspi-
dis hāsta. Tēlum fēro mīcans sānguīnēā mānus
hōrrēat hāsta, ārmāque cōrūscā. Hāsta mānum.
Hāstam iacūlārī librāre, cōrūscāre, quātēre, quas-
sāre, cōncitāre. *h. Iaculor.*

Hasta donatica, hasta pura, Wloznia gola

Hastæ subijcio, Westawiam ná przeday/

Hastarium, Wendecá miesce/

Hastatus hasticus, Bopinyk/ Bopiny/ Der
ein Spieß tragt. nec magis ardentēs Mayors
hastataque pugna. St.

Hastici ludi, Gonimá/

Hastile, Drzewo u drzewcá/ Oszepisko/
Drog 1. jerdz/ Tqz/ Slupiec 2. Ein

Schaffe eines Spresses. Bina manu *lato*
crispans hastilia ferro. Virg. *epith.* durum, len-
tum, sānguīnēum. *Phr.* Ferro prāfixum robur ā-
cūto. Hāstilis virga stipes. Hāstæ fātālia robōra.
Pictūrata fērunt longis hāstilia rōstris, Bina mānu
lato crispans, vibrans hāstilia ferro. *h. Hasta.*

Hastula, Wlozenká Tezastá/

Hastula regia, Zloroglow Ziele/

H A V

Haud. Nie 1. Nicht. Haud obscura eadem
mittet tibi signa Bootes. Virg. *syn.* Nōn.

Haud auspicato, Nieszczesliwie/

Haud diu, haud dudum est, Niedawno/

Haud nihil, Nicco/

Haud quaquam, Nie 1. Gar nicht/ mit nie
chren. Dividit, haudquaquam dictis &c. Virg.
syn. Haud, nōn, minime, nequaquam.

Haveo, Lipsi. lege Aveo.

Haurio, hausi & haurivi haustum & hauritum.

Cierpam/ Pile 1. Wypitam/ Schöpfen/

herausziehen. Hauriat hunc oculis ignem cru-
delis ab alto. Virg. *syn.* exhaurio, trāho, ātrāho,
extrāho, ēdūco, sōrbēo, ābsōrbēo, vōro. *phr.* im-
piger hāusit Spūmāntem pācēram, id est vinum. i.
vidē cālīces īngūrgitat hāstū. Hāstūrā cāvis pū-
tēi pēnērālībūs ūndas. Tandem hāurire pārat gē-
mīsis flūmīna pālmis. at pōstquam ēxhāustō jam
flūmīne vicērat rēstū āccipimus dāra pōcūla dē-
xtra. Quæ simul ārēnti sītīēntes hāusimy ōre. *h. Pot*

Haurior, Tony/ Pograjam sie/ Zapadam sie

Haustim, Duszliem/ haustor Cierpaz.

Hauitorium organum, Rurmusowe kolo.

Haustrum, Cierpaczká/ Rurmusowe kolo/
Rubelki/

Hauustus, 2, Cierpanie/ Polykantie/ Picie.

Trunek 1. Schöpfung/ ein Trunek. *syn.*

Potus. *epith.* avidus, grātus. *phr.* avido cālīces,
īngūrgitat hāstū, hāustus āquæ mīhi nēctar ērit.

Heautontimōrūmēnos, Gr sub Grasowliwy/

Hebdōmāda, gr Tydzien/

Hebdomadarius, Oficiant/ Hebdomadary.

Hebdōmas, diu f. gr. Tydzien. Ein Woch.

phr. Sēptima clāra sūos Aurōra ostēdērat ōrtus.
Sēptimus ē tērra clivōlūm scāndit ōlym̄pum Phae-
bus Sēptimus hebdōmādi vēnit sūper addere sēcto.

Hebdōmaticus, *gr.* sub Posioomy/

Hēbē-

Hēbēn-

holk-

opia,

zum,

dis, g

ōrient-

dens.

Hēbeo,

hebet,

Hēbes,

grob/

per s

bens,

exper-

dus, i

Hēbeso

Hēbēu

ōbrūz-

Hebera

Hēbēo

hebera

rētūn-

Hebra

Hēcāre

Hēcāro

hecta

Hēctio

Hēdera

heder-

lens,

lis, in

dens,

ca, cr

cis ha

bōra

Bacch

na vi

Hēder-

voll

condi-

Heder-

Hedus

Hēdyo

Hēdyo

Hēdyo

Hēdyo

Hēdyo

Hēdyo

Hēdyo

Hëbënum, &c. idem, **Ebenum**, &c. **Ebens**
holz/ ein Baum der in India und Æthio-
pia, wächst/ und schwarz ist. Fert hebe-
num, solis est thurea virga Sabai. Virg. epith: enō-
dis, gravis, solida, dura, polita, atra, nigra. Eoa.
Orientalis, Mærotica, indica, inda, splendida splen-
dens. & Ebenus.

Hëbeo, es. **Tepieie**/ **Stumpff seyn**. Sanguis
hebet, frigentq; effata. &c. Virg.

Hëbes, etis **Omn. Tapy Slaby 2. Stumpff**
grob/ rōtpisch. Iamque hebes & crasso non a-
per sanguine mucro. Val. syn. obrusus, rētusus, hē-
bens, hēbescens, hēbētiscens, hēbētatus, acūminis
expers, vel stūpidus piger, sēgnis. phr. ingēnio tar-
dus, inōps ingēnij. Minerva nātus iniqua.

Hëbescos, hēbētisco, **Tepieie**.

Hëbētūdo, hebetatio, **Stēpienie sub Tēposē**
zduimewanie/ **Stumpffe**/ **Grobheit** syn.
obrūsa, rētūsa, ācies vel pigrities, tōrpor stūpiditas.

Hebetatus, **Hebetatrix sub Tēpy**

Hëbeto, **Tēpie**. **Stumpff mahen**. Verbis
hebetans & carmina dentem. Sil. syn. obrūdo,
rētūdo.

Hebraus, substant. **zdy adiect.** **zydowski**.

Hëcāte es gr. **Przypoludnicā**/

Hëcārombe, es gr. **Ofātā Pogāńska**/

Hëllas a, **Przysiel**/ 2.

Hëctica, gr. **Gorgēkā ušāwna tāiemna**/

H E D

Hëdëra, **Blusz**/ 1. **Ebhew**/ **Inter victrices**
hederam tibi serpere lauros. Tib. epith. terrans, pāl-
lens, ligans, serpens, virens, lasciva, vicens, nexi-
lis, intorta, viridis, frondosa, tortilis, flexilis, frōn-
dens, cōmans, sēquax, tēnax, lēnta, vivax, Bacchi-
ca, crinalis, decōra, victrix. phr. Frōndētes bāc-
cis hëdërā. Cōrymbis viriscens. Frōnde sēquāci rō-
bōra ligans, āmplēctens. Bācchica sēta, insignia
Bācchi. Dōctārū prēmia frōntium. Nobilis cōrō-
na vātum, Grātissimō Bāccho.

Hëdërofus, **hederacelus**, **Bluszowy Rycy**
voll von Ebhew/ **Lucus erat felix hederoso**
conditus antro: Prop.

Hederarius **Bluszgem rycy sub May 2.**

Hedus, lege **Hadus**,

Hëdyosmos, gr. **Mierkā**/ **Rāyfa trawā**/

Hëdychronum **hedychrum**, gr. **sub Oleiek**/

Hëdypnois, idi. gr. **Podroznik ziele**/

Hëdyaron, vel **um** gr. **siēkiernicā**/ **Wy-**
trych ziele/

Hëdysma, ti. gr. **Perfumy**/

Hëgūmēnus, gr. **Opāt**/ **Heb Ach niestetyś**
Heiulito, lege **Einlito**.

H E L

Helciarius, **Slis**/ **Helcium** gr. **Chomgro**/

Helcium **sparteum**, **Szla**/

Helcysma, ti. gr. **Żujel**/ **Hëlënium** gr. **Oman**

Helenium **Indicum**, **Stonegnit**/ 7.

Hëlepōlis, i. vel eos. f. gr. **Tāran 1. Ditalo**

Hëlice, es gr. **Woz niebieści**/ **Gwiazdā je-**
giārsta/ **Ein Gestirn am Himmel**/ **der Hör-**
wagen/ **Illa vel ad status Helices optanda serena.**
Gr. & Vjsa, **Arkos**.

Hëlichrysum, gr. **holochrysu**. **Rādostkā ziele**

Hëlōcāminus, gr. **Sāla**/ **Nā stoicu sala**.

Hëlōchryson, **um heliochrysos**, f. gr. **Rā**

Hëlon gr. **Chebđ**/ (**doftkā**/

Hëloscōpium, gr. **Brodawnik** **Kolowrot**

ziele/ (**Kāmien**.

Hëliortōpium, gr. **Brodawnik**/ **Stonegnit**/

Hëllānōdices a. m. gr. **Sedzia 1.**

Hëllëbōrine, es gr. **Jāzimāntkā**/

Hëllëbōrites, a, m. gr. **Wino robione**/

Hëllëbōrōlus, **Szalony 2.**

Hëllënisimus, gr. **Grēka mowā**/

Hëllëbōrum, **helleborus**, m. gr. **ciemięrzyca**

Rieswurf/ **Danda est Hellebori multo pars ma-**
xima avaris. epith. **Grāvis**, **tristis**.

Hëllënisimus **apud Grammaticos**, **Græca figura**, **Servio**:
alijs Græca constructio, cum dictio Latina eum casum
habet, quem Græca Syntaxis habere solet, ut in Eccli-
psti, Pleonasmō, Enallage, Antiptosi. Adi Linacrum.
Verrepæum.

Hëllëspontus, gr. **Morze ciāsne**/ **Morze**
Cātogrodzkie/

Hëlops, **Quintil. corr.** **Elops**.

Hëluārio, **Objāstwo 2. Rozgārdyas**.

Hëllucus, e. gr. **Piānicā 2. Glowy bol ob**
piānistwā/

helvella, **Ogrodna strāwā**/ (**dzawy**/

helveolus, **heluolus**, **Ceglāsty**/ **Plowy**/ **Ry**

heluētius, **Swāycār**/

hëluo, **ōnis Vrtānik**/ **zārtoś**. **Aliqui gemi-**
nant 1. Ein Graß/ **Schāmmet**/ v. **gulosus**.

heluōlum **vinum**, **Blarec**/

Hëllon.

Hēluor, aris Rozgárdyas stroie/ Steffen/
prassen/ Parum expatrat, an parum heluatus
est, (Jamb. pur.)

Helus, pro holus, priscē. Fest.

helvus, Rydzawy/

(ziele/

helxine, es gr. Pomoy ziemny/ Pomurne

H E M

Hem, Gwos/ Wey/ Bawey.

hem tibi, Nā/ Nāści/ Grosimass.

hēmērēstos, gr. Jednodzienny/

hēmēris, idis f. gr. Deb/

hēmērōbion, gr. Jednodzienny robazek/

hēmērōcalles, gr. Lilia zolta/

hēmērōdrōmus, gr. Prękonogi/ Jednodzienn

iny/ Bursor.

hēmīcādium, gr. Polkadek.

hēmīcrania, gr. Glowey bolenie/

hēmīcycylus, gr. Polcerklā/ Stolec 1.

hēmīcylindrus, gr. sub Wal 3.

hēmīdrachmium, gr. Podwoyny gros/

hēmīmneum, gr. Polgzywny/

hēmīna hēmīnārius, sunt 1. Polpostakā/

hēmīobolium, gr. Pieniadz/

hēmīolum, gr. Poltorā cego/

hēmīolus, gr. Poltorny/

hēmīonion, vel um, Ożankā Stronggowiec/

hēmīonitis, idis Jeleni szaw/

hēmīplexia, gr. sub Parali/

hēmīsphærium, gr. Polgalki/ Polniebā/

Sklep okragly/ Rompas/ Podstawek u

stypic/

hēmīstichium, gr. Polwierśā/

hēmīconium gr. cizciwā 2. Item v. supra Di-

esis, & infra Semitonium,

hēmīritaxos, Gr. Trzeciakā/ Poltercyāna

gorakā/

hēmīxeston, gr. Polpostakā/

Hēmōna, hēmōnem sub Cłowiek 1.

Hendecasyllabus, i. undecim syllabarum: epitheton

Verſus Phalacy & Sapphici.

Hendiasis, is f. Hendias, dis Hendias, dis. & Hendi-

adis, vel potius Hendia dyo, Serbi. Figura Poetica,

cum pro uno duo dicuntur. ut Chalybem frenosq. pro

chalybeos frenos. Aggeres murorum, pro muris Cerdā

hēpar, atis n. hēpācium, gr. Watrobā/nek/

hēpāica, Gr. Plucnik/ Watrobnik/ Troia

hēpāicus, hepatarius gr. Watrobny/ Wa-

troby Chorobe cterpiacy.

hēpāicus morbus, Watroby Chorobā/

hēpāites, a. m. gr. Watrobny Kamien,

hēpāitis, idis f. gr. Rzepik ziele/ (bnik/

hēpāōrium, Rzepik/ hēpāius, gr. Watro

hēphastites, a. m. gr. Zwierciadlowy Kas

Hephthemimeres, vide supra in Casura, (mien,

hēpiolus, gr. Mucha 2.

hēpsēma, tis gr. Wino waczone,

hēpsēhia Gr. Skorkā nā chiebie/

heptāphōnus, Gr. sub Gios 8.

heptāpleuros, f. de herba, aliqui adiectivum

est, Com. gr. Babka ziele.

heptastadium, gr. Zawod 3.

heptēris, is, vel eos, f. gr. Nawa 12.

H E R

hēra, gr. Rodzenia bozek.

hēra Latinum, hera maior, Páni 3. Gospodu

hera minor, Corakā pānska.

hērāclēa, gr. Złocien/ (gnec,

heracleos, vel us, ei vel eon. neutr. gr. Mā

hērāclēiticum origanum, Lebiorakā/

hērāclium. Māk lesny/

heracilius lapis, Kamien probny Māgnet/

Herba, ziele/ Krut/ Quippe frequens her-

bis & fertilis ubere campus. Virg. syn. Gramen, cē-

spes. epith. vernalis, viridis, tenella, florens, lata,

gemmans, pubens, pruinosā, ūda, rosida, rotans,

fluvialis, bibula. sylvestris, ardens, fragrans, flo-

rida, halans, suavis, redolens, sitiens, sapida, irri-

gua. tremula, arens, amara, nocens, venenata: Mē-

dicā: salubris, phœbea, poëonia, Māchōnia, sana,

pōrens: Māgica, funesta, cāncrata lēthalis, opēro-

sa, Circæa, Mēdis, Hēcārēis. pbr. Graminis herbā.

Mixtis redolentes floribus herbæ. Surgit odoratis

fertilis herba iugis. Herbæ rupta tellure cācūmina

tollunt. Quum rōs in tēnēra pēcōra grātissimū

herbā, ilice sub nigra pallentes rūminat herbās. Sā-

pidas aspērgine reddidit herbās. Innūmeris dīstī-

etæ floribus herbæ. Quæque diu lācūt, nūc quā

sē tollat in auras, Fertilis occultas invēnit herbā

vīas iuvitant herbæ gēmmāntes ore rēcētī. & Gramē

herba ignobilis surda, Chwast/

herba,

HER

herba pura, Roszko/ herbaceus, Chwasisty Wyrosty/ herbaria, ziel nauka/ herbarium, Zwierzyniec/ herbarius, adiect. zielny/ herbarius, substant. zielnik z. zielopie/ herbarius liber, Zielnik z. herbarum sylva vitium, Chwas. herbasco, Chwascieie. herbaticus, Trawny z. Herbens pratum, Apulei. i herbiferum. herbesco, Zielenie sie/ Wschodzi/ Chwascieie. herbens, zielony/ herbidus, Chwasisty/ zielisty/ Maasch- sig. Mist aprum quanto majores herbida tau- ros. Ovid. Herbifer, zielisty. Graaschsig. Herbilis, Trawny z. & sub Przyprawy. herbosus, Chwasisty/ zielisty. Voll Beas- ut/ so viel Krauter traegt. Pascentem niveos herboso flumine cygnos. Virg. syn. Herbidos, herbif- fer. phr. Herbis dives foetus, creber, frequens abun- dans, fertilis. Herbarum ubere largo Dives Fre- quens herbis, & fertilis ubere campus. herbula, zielko/ herbum, Gesia wyk. herisco, heriscor, Zielo 1. herctum citum, herctus, idem Erctum erctus hercle certe hercule hercules, Zaisie/ hercle hoc est, Taki jest/ herculanea formica, sub Mrowka/ herculanea urtica, Pokrzywa z. hercules, i Riezen/ herculeus, Mo. ny/ Addit & Herculeos arem, hastamque Minerba. Juv. herculeus, lapis, Magnec/ herculeus morbus, Raduk choroba/ Hereditarie, Dziedzicnie/ hereditas commis- sa Dziedzictwo/ hereditas sine sacris, Pu- scizna/ hereditatem adeo, capio, cerno. Dziedzic/ hereditolum, heredium, Dziedzina/ hereditipeta, e. m. Dziedzicwa zabiegacz/ Heredito, Dziedzic/ hares, edn Dziedzic/ Heres, ri idem. heri, Wgora/ Gestern/ Heri manus viginti pro ambobus dedi. (Jamb.).

HER

heri, hi Panstwo z. hericius, Jez ziemny/ Herifuga, Zbieg 1. herilis filius, Panie z. herilis, Pansti 1. Gospodarski 1. Das dem Hausherrn zugehört/ Hausvaterlich. Ille marum patiens, mensaq. assuetus herili. Virg. herinaceus Africus, Indicus, Jez cudziostem- herix, icus, Jez ziemny/ hermaphroditus, hermachena gr. Mieszaniec/ Hamelinus, Gronostay/ hermion, Gr. Ozanka/ hermiodactylus, Gr. Szafan diki/ hermipoa, gr. Szger ziele/ hernia, Bila/ herniosus, Bilowary/ Vaiecus interpr. Leviti- ci 21 herniosus, uno testiculo. Hebra. confusus testiculis hero, Onis hic Rogoza Slomianka sub Wor/ Ciconia, Szuda. Ardea, Plinio. Miluius Hiero. Fulica, August/ herodius herodion, onis gr. Czaplá 1. herodicus, herous, Gr. Boharecki/ Zela- dish/ ritterlich. Quid faciunt reges herolca carmina laudes. Ovid. Carminis heroi tangere in- sit opus. Prop. heroina. herois, idis, Boharecka/ Pant 1. Gospodze. Eine Heldinn. Illa sit inachiis & blandior heroinis, (Spond.) P. idem. Mutatas for- mas heroidas insuper iisdem. M art. Heros, ois gr. Pan wielki Boharec/ Ein Held. Heros Asonius potitur spoliisq. superbus. Ov d. epith. Magnanimus, animosus, magnus, in- gens, potens, fortis, generosus. phr. Vir semideus. Deorum genus, sanguis, progenies. Fama super- thera notus, ingentes Heroum anime. Magnanimi proceres. Virtutum nomine clarus. Viribus invictus. Seta sanguine Divum progenies. Nobilis armis Di- visque videbit permittos heroas, et ipse videbitur illis. Hic genus antiquum, Teucri pulcherrima pro- les, Magnanimi heroes, nati mellioribus annis. En- telle Heroum quondam fortissime. 6. illustris. heroum, gr. Ratafalk/ herpes, etis m. gr. Wzrod pomelkacy sta/ Herpestiomenes, inepta vox sub Wilk robak/ Herus, Pan 1. Ein Haus Herr. Hic herus albanum Maecenas. sive salernum: Hor. syn. Do- minus. epith. Potens, metuendus, ferrox. 6. De- minus. Herus, & hera, Panstwo 2. herus major, Gospodarski 14. herus mi-

herus minor, Pante z. Gospodárski syn.
 Hesperia, gr. Włosta ziemia/
 hesperis idu gr. Siolki osimé/
 hesperugo hesperus, Gwiazda wieczorna/
 hesternus, Wgoráshy/ Przeglédniowy/
 H E T

hetariarcha, a. m. gr. Bráctwu przelozor-
 ny/ Cechmistrz/ Preor.

Heterissa, Hierzgodnica/

Heteroclitum, Nomen i. aliter inclinatum, quam A-
 nalogia postulat proprié Heteroclitum sunt. quae va-
 riant declinationem. Grammatici tamen etiam Defi-
 cientia & Abundantia, his subiiciunt.

Heterocraneas, Gr. Głowy boleńia/

Heterogēneā, orum, Gr. i diversi generis.

Heterognatus, Zárlog/

Heteromachalos, gr. sub Szatá 4.

Heteronyma, Nomina quae circa idem diversa sunt, ut
 ascensus, descensus.

Heteronymia, diversitas nominis,

Heterosis, figura grammatica Enallages species, cum
 accidens pro accidente ponitur. eius exempla pluri-
 ma concessit Verepaeus & Popma.

heua, Trzasta Przechel 2.

hettematicus, gr. Podty/

H E V

Heu. heu heu, Niesiecz/ Ach. Heutibi pa-
 da fides, ubi qua iurare solebas? Ovid.

heus, Hey stsz/ Szsz. Holla/ Ac prius, he-
 us, inquit, invenes, Sc. Virg.

heures, a. m. gr. Wynalezca/

heurethrum, gr. Nalezne/

hexaclinum, Gr. Łosko stolowe/

hexagōnus, gr. Szesć wiegielny.

Hexameron, i. sex dierum. Apud Pisidam liber. i. sex
 dierum opus, seu mundi creatio.

Hexameter, Versus. Cic. sex mensurarum seu pedum.

Hexamitos, Gr. Hsmit. adsonat voci graca
 Polonica sex licys constans, Gracis adiect. Commune.

hexaphorum, gr. Poshiny woz/ Káretá.

hexeris, i. cor gr. Nawá 1. 2.

Hexastichum, hexastichos, Szesćtydy/

hexastylus, gr. sub Zilarowanie/

hexiconallios, gr. Kámién farb rozlicznych

hians, Chciwy/

hiam, Padam/ Ziaie/ Gwiera sz/ Puła

hie z. Rospułgá sz/

hiato, a. Ziaie. Hiatura, Zieie z.

hiatus, us, Rozdzielenie gaby/ ziewnioné/

Przerwá z. Przepásé 1. Wácieie/ Rozsta-

plenie. das Geynen/ ein Spalt der Lun-

den/ Blüffe. Et miser invisam traxit hiatu-

aquam. Prop. syn Rima, bel vörágo, gürger, bi-

rachrum, ábýsus. epith. Vastus, páculus, phr. Tër-

ra dehiscens. Vasta fauces. immānes pādit, solvit,

diducit hiatu. Vácio discēdie hiatu. Súbito tellus

absorbet hiatu, iūda dehiscens. Tërram intër hiatu.

ctus áperit. Vastus telluris hiatu, o quæ satis ima-

dehiscat Tërra mihi manēsq; Dëum demittat. ál-

imos. b. Gerges, Vorago.

hiberna, orum, Leza zimna/ Namior/ 1.

hiberna filigo, Osimina.

hibernaculum, zimne mieškanie. Jbá 1.

Namior 1. Hibernalis hiemalis, zimny 2.

hiberni fructus, zimnostrodk.

hiberno, a. zimnie/ hiberno, zimie/

hibernum, Namior 1

hibernum cubiculum, Jbá 1.

hibernus, arum, Osimi zimny 2.

hibiscus, hibiscum, Slys wielki/ Jbisch/

wilde Pappelen. epith. Viridis, tennis, vi-

rens, gracilis.

Hibris, lege Hybris/

Hibus, pro his. Plaut. Caris priscum.

hic, hic iste, hic ille. Ten/ To/ 1.

hic ipse. hic ipseus. Tenze.

hic, Ten 1 5. hiece Qwdite 1.

hiccine? Ten-li/ Tenze/

Hilla, Szásta 1. Granatowych táblek pnie-

grodká/ Przechel 2.

hiemat, zimá test/ Zámazza/ Niepogodny.

hiematio, zimowanie/

hiemem tolerates. Przesimowác/

hiems, non Hiemps. zimá/

hiemo, zimnie/ ziebia.

Hiera, Seneca. media linea in stadio. i sacra

hieracia lactuca, hieracium, gr. Jasterzabiec.

hieracites, a. m. gr. Jasterzabi Kámién/

hierarchia, sacer principatus.

hierobolane, a. gr. Roszsko/

hierodulus, gr. Zákryszyan/

hierofalco, Białozor/

hierobolane

HIL HIN

hieroglyphica, *orum*, hieroglyphica, *litera*,
Gr. Pismo święte/
hieromonachus, *gr.* Profes/
hieronica, *a. m. gr.* Zwycięzca/
hierophylax, *ci, gr.* Wyrętku/
hiato, *idem* hiato.

H I L

Hila, *a* Ristka cienka/
hilare, hilarem in modum, hilariter hilari-
tus, *Wesoło*/
hilaresco, *Weselo* *sie*/
hilaria, *orum, inum, święto* i. Misopust/
hilaris hilarus, *Wesoly* i. Frólidy freugis.

Oderunt hilarem tristes, tristemq. iocosi. Hor. syn.
Hilarus, latus, gaudens, alacer, dvan, genialis,
festivus, iocundus, facetus, *phr.* Læticia perfusus: ex-
ultans animis Gaudia concipiens, captans Læti-
tia dans signa. Fronte serena gaudens. 6. Gaudens.
hilario *as*, *Rozweselam* *sie*/ *Erfreuen*. *Hos*
ubi facundo tua vox hilaraverit ore. Ovid. syn.
Exhilario, oblecto, lætifico, recito. 6. Gaudio afficio.
hilaror, *Rozweselam* *sie*/ *Bochanie* *mam*/
hilaritas, hilaritudo, *Wesołość*/ *Frólidy*
Feit/ *Freude*. *syn.* Læticia, gaudium, festi-
vitas, alacritas. *Phr.* Lata mens Festivum ingeni-
um. 6. Gaudium Læticia.

hilariodus, *gr.* hilarula hilarulus, *Wesołość*/
Smyk 3.

hilla *a*, *Rielbasa*/ *Ristka* cienka.
hillas cadere, *sub* Sodomczyk/
hillum, hilum. *Frastka*/ *Bobowa* *plama*/
Nieco/ & *sub* *zapaligka*/ & *zloroglow*
zielo.

himantopus, *Odus* *gr.* *sub* *Cetmonak*.
hin, *sub* *Dwugarcowa* *miara*/
hinc, *z* *qad*/ *z* *ce* *strona*.
hinc civis, *Turecny*/ *hinc* inde, *zewszad*.
Hinnibunde, Hinnibudus, & Hinnies. *Rzeczy*.
Hinnio, Hinnilito, *R-ze*. *Schreyen* wie
ein Ross. *phr.* Hinnitum edo, tollo, fundo,
Hinnitibus auras, aëra, campos implere pulsare, ar-
rectis auribus acrem Hinnitum fundebat equus.
Hinnitus, *us*, *R-zenie*. *Rosgeschrey*. *De*.
nigue non hinnitus item differre videtur. *Luc. syn.*
equorum fremitus, clamor. *epith.* Sënorus, acü-
tus, acer, tremulus, horrificus. *Phr.* Hinnitu cam-
pus sonat, fel alsonat omnis acuto.

H I P

97

hinnuleus, hinnulus, *Młody* *plod*/
hinnus, *Ron* *z* *oslice*/ *Mul* *osiel*/ *Misla*
niec i. *Smudzik*/
hio, *Rozstepuis* *sie*/ *zielo*. *Rozwila* *sie*/ *Pas*
dam *sie*/ *Rozwiera* *sie* 2. *Otwiera* *sie*.

H I P

hippa, *a.* *potius*, hippeus, *sub* *Rak* *prekonogi*.
hippace *es* *gr.* *Set* *kobyli*/ *Lakycya*/
Hippaco *as*, Hippito; *as*, *Dybi*/
hippago. *inu*, hippagögos navis hippagus/
idem *gr.* *Prum*/

hippeus, *ei* *eas*, *gr.* *Jeździc* i. *Rak* *prekoo*
nogi/ *Mioclá* *na* *niebie*.

hippelaphos, *Gr.* *Jelen* *brodary*/

Hippice, *Pin. cor.* Hippice. Alioqui Hippice, *gr.*
gr. *sub* *Rawalkator*/

hippicum, *Polwierci* *mile* *Włoskiey*.

Hippius pes, *idem* *Molossus*.

hippocampa, *a. f. gr.* *Ron* *wodny*/

hippocampus, hippocampinus, *Gr.* *sub* *Roc*
nik *mořski*/ (*siol.*)

hippocentaurus, *Gr.* *Mislaniec* i. *Dziwies*

hippocömus, *Gr.* *Mastraler*/ *Rostruchar*/

Fonny/

Hippocraticum vinum, *Wino* *przyprawne*/

Hippodromus *Gr.* *Conitwy* *mięsce* *franki*/

hippoglossum hippoglostion, *gr.* *Jagoda*

hippolapatum, *Szaw* *kobyli*/ *babia*/

hippomanes, *u* *gr.* *Szaley* *stapi*/ *Broda*
wła *zrebica*/ *ibidem* *duas* *alias* *significati-*
ones *leges*.

hippomarathrum, *gr.* *Rope* *kobyli*/

hippopera, *gk.* *Ułomok* *Sumki*/

hippophaes eqs, hippophyes *n. eas* *gr.*

Szecz *mořski*/

hippophaston, *Gr.* *sub* *Grepla*/

hippophoba, *adu* *al.* hippophorbas, *adis*

Bezlist/ & *Rontoploch* *zielo*.

hippopotamus, *gr.* *Ron* *wodny*/

hipposelinum, *gr.* *Dziziel*/ *Gierst*/ *Opich*/

Lubczyk *swoysti*/

hippotoxotes, *a. m. gr.* *Szrzec* i.

hippūris, *idu*, *gr.* *Przeptka* *zielo*/

hippūrus, *Gr.* *Turek* *ryba*/

C e c 2

r, *hrie*,

Hir, hirū f. Dloni dolek/

Hira, Ripe á gga/

Hirceus, Arnob. Meurscidem Irceus.

Hircinus, Rozłowy/ Hircipilus, Twatdowlosy

Hircosus, smierdzacy/ Brodary/ Brodary/

Parkorem smierdzacy/ Turny. *(ziele)*

Hirculor, Bestwia sie 2. hirculus, Rozlik

Hircus, Roziel stadnik/ Rozik w oku. Pár

kor/ Turny. Lin Boek. Carmine qui tragi-

co vilem certabit ob hircum. H. syn. Hædus, caper.

epith. sciger, hirsutus, saliens, gravis, olens, pro-

cax. f. Caper.

Hircus, castratus, Roziel gyszony/

Hirnea, Gárnec 1. Baniá 1. Džban 2.

Hirnella, Džbanek/ Rubek.

Hirpus pro lupo, prisca vox Osca. ut & hircus pro Ca-
pro. Ios. Scaliger. Cerda.

Hirquicervus, Jelen brodary/

Hirquens, hirkuitallus, Młodzieniaszek/ Mus

Hirquis, á, Bestwia sie/ *(tant.*

Hirquitallio, idem & Mutuis/

Hircus, Rozik w oku/

Hirrio, á, Hirrivi & y. Diomed. Carisi. Wacze.

Hirfucia, Rosmárosé/ hirsutia, Rosmáciny/

Hirsutus, Rosmáry/ Haarächris/ Haarichr.

Hirsutumque supercilium, promissaque barba Virg.

syn. Hispidus, villosus, pilosus, setosus, hirtus. phr.

Vilis asper, horridus, deformis, impexus, rigens.

Hirtuosus, hispidosus hispidus, Młeczony/

Haarichr. v. supra Hirsutus --- summoque ca-

dit barba hispida mento. S.

Hirtus, idem & Srogi/

Hirundo, Piiawka/ Lin Blut-Regel odet J

del. *epith. Palustris, mordax, tenax. phr.*

Non mensura cūtem nisi plena crūoris hirundo.

hirundinaria, Jaskółce siele/

hirundininus, Jaskółcy/

hirundine prima, Zimny.

hirundo, Jaskółka 1. 2. Lin Schwalb.

Aut arguta lacus circum solitabit hirundo. Virg

syn. Progne, Daullas: epith. arguta, garrula, nigra,

vaga, peregrina, vagabunda, loquax. phr. Daulli-

as ales. Bithonis ales. Pandionis, Cecropis ales. á-

vis attica. Thracia volucris. Veris nuncia, præ-

nuncia: amissum quæ gemit ales itym. Tignis ni-

dum suspendit hirundo. Luceum celsa sub trabe fi-

git opus. Sub lucem modulos iterat, meditatur,

fundit hirundo. Lasciva lacus perstringit hirundo.

Veris prænuncia venit hirundo. cantūque salū tat.

Nidisque reversa lūtabat hirundo. f. Progne.

hirundo marina, Kulik.

hirundo riparia, Gzebielucha/

Hisce, pro hi priscæ. Plaut. Terent. Popma.

hisco, ziats/ Tchne. Orwiera sie. Geyuen/

syn. Hio, vel os diduco, apertio. phr. Vix paucæ

furenti subiectio, et raris turbatus vocibus hisco. Virg

histobdæus; eos ei gr. Dyssel plugowy/

Histones, hi. gr. Krosná/

Hister, Thusce, idem Histrio, Livii.

Historia, Gr. Dzieiow Księgi. Lin Gees

schichr. Crispus Romana primus in Historia. Mar

syn. annales. epith. celebris, nobilis, arguta, no-

va, recens, magistra. phr. Veterum scripta, mō-

numenta. Historia fama, series, fides. Atatis mō-

numenta vetusta. Historica, victura charta Prisci

tēporis, ævi facta, acta Quæ facit ut longos

durent bene gesta per annor, et possint sera poste-

ritate frui. Quæ sine præterita non esset mentis

vita. Quæ sine virtuti nullus adesset honos.

Historialis sub Dietopis.

historice es gr. Dzieiow pisante.

historicus, substant. gr. Dietopis.

historicus, adiect. gr. ibidem,

histricus, histrionalis histrionicus, Ruglarst

histris, omis, Ruglarz/ Lin Schauspieler/

Pickelharing/ Comediant. syn. Mimis, ge-

sticulator, ludio, circulator, prestigator, comoe-

lus, *epith.. Hilaris, festivus, latus, fallax, garru-*

lus, verbosus, dolosus, mendax, subdolan, ridicu-

lus, iocularis, argutus, procervus pēculans, in-

ptus, indolens, navus, scēnicus. phr. Mōvens ri-

sus. Vēstibus et vultu ridiculus. Mimique lēves,

scūtique loquaces.

histrionia, Ruglarstka nauka/

Hittio, á Pryciām/ Skole. Hitta idem Hitta

Hittus us, Pryciānie/ Skolans.

hiulce, Rozwojisto/

Hiulco as, Rysuis 1. Szegepam.

hiulcus, ziatscy/ Rozpady/ & sub, Laks

my. Aufgespalten/ Hoc ubi hiulcu firi fudit

canis asifer arca. Virg. syn. Hians, patens, hicens,

dehiscens, apertus, rimosus, fissus, vastus, fatiscens.

Hiulcu versus Hexameter, seu exiliu Diomedii. in medio

latus Victorin. qui in medio pro datylo Tribachym

vel lambum aut Trocheum habet. Vide Ergythraum.

Hoc, To/

Hoc,

hoc

hoc

hoc

hoc

hodie

hodie

hodie

hoda

hodo

hodo

hoed

hois

holce

holce

holob

holob

ofla

dam

eren

vide

holop

holos

holos

holos

holos

holos

holos

holus

Homag

Homel

homi

Si f

homi

Homill

Homim

homir

homo

Lin

cōg

Frāg

imb

dax,

luto

tis i

H O C H O L

Hoc, To. Hoc est, To uest/ To mi.
hoc magis, Dīa tego. hoc modo, Tāt.
hoc noctis, O rey dobie.
hoc opus, hic labor est, Tu sē.
hoc sis vide, Bāwey. hoc vide, Wey.

H O D

hodie, hodiernē, Dīs. hodiernus, Dīs
hodie natus, sub Olupuis sig. (sieyby.
hodieque, Po dīs dīen.
hōdēdōcus. gr. Rozboynik.
hōdēpōrium, Drogā s.
hōdus, &c. vide hircus,
hois Ter. Intersectio plorantis.
holce, es, gr. Pogworny gros.
holcos, holcus, gr. Alosonka iiele.
hōlōbera veltis, sub Jedwabny.
hōlōcaustum, holocaustoma, gr. Calopalona
ofarā. Ein Opfer. syn. Sacrificium, li-
bāmen. *epith*: pingve, purum. *pbr*: Fumosis exta-
cēmata tōcis. Sāctis, addita flāmmis. Macata Dēo
vide Victimā

hōlōphānia, a, m. gr. Szalbierz.
hōlōschœnus, gr. sic morsti.
hōlōschœnus juncus, Rogo.
hōlōsēricus, gr. Jedwabny.
hōlōsphyratos, gr. Nie czy.
hōlōtēdm, gr. Roscieniec iiele.
hōlōthūria, orām, Plaw & sub Grzyb morsti
holus, idem Olus.
Homagium B. sub Mānstwo/ Rozodasytwo.
Homelium priscum, Czaplā i.
homicida, Rozoboyca. Ein Todtschläger.
Si fur displiceat Ferri, si homicida Miloni. I.
homicidium, Rozoboystwo.
Homillus, apud Lucret. scribit Lambin. Homullus, Gi-
Hominium, B. sub Mānstwo. *fani.*
hominum genus, Ludzie.
homo, Czlowiek i. Mszczynā/ Chlop.

Ein Mensch. Ex oculis, loculis, poculis,
cōgnōscitur hōmo. *syn*. Mortalis, terrigena, *epith*
Fragilis, caducus, vilis, miser, infelix, ærumnōsus,
imbēcillus: incautus, solers, prōvidus, prūdens, mēn-
dax, fallax, inōps. *pbr*: Pulvis & umbra. Tūpē ex
lūto cōncretus. Terræ hospes. Natus in curas. Sōr-
tis iniquæ ludus, ludibrium. Variis fortunæ vicibus

H O M

399

casibus, expōsitus, obnoxius, irrequietus hōmo.
Pēque omnes anxius annos, ad mortem festinat.
iter. Quem nasci una dies cōspicit, una mōri. Sī
era divinæ mētis imago. Capax rātionis. Cui ignē
us est vigor & cōlētis origo. Sāctius his animal,
mētisquē capācius altæ. Deerat adhuc & quod dō-
mināri in cætēra pōset os hōmini sūblime dedit,
cælumquē tūeri iussit, & trēctos ad sydēra tollere
vultus: Hōmīnes, purū genus. Genus hūmānum,
mōrtale. Gēns hūmāna. Virum genus Terrēa proles
Hūmāna mētes: mōrtalia pēctōra, cōrda, unica,
gēns hōmīnum rēcto stat corpore & astra suspicit.
Haud tibi vultus mōrtalis, nec vox hōminem sōnat
hōmo, pro ipse, vel ille. On.

Homœomeria, Lucretio i, similitudo partium.

hōmōoptōion, hōmōōteleuton, gr. sub
Rym i.

Hōmogēna, quæ eiusdem generis sunt.

Hōmōnymia est, cum unum nomen plura significat,
vel cum uno nomine plures res vocantur, ut Leo, Tan-
rus, Lupus, Nepos, Gallus, Diomedes consentio.

Apud Grammaticos Homonyma nomina sunt eadem æ-
quifoca, quæ voce non significatione conveniunt. Si-
pōtin. opposita his Polyonyma.

Apud Dialecticos quibus nomen tantum commune est,
ratio substantiæ diversa. Sipōtin.

hōmūncio, hōmūnculus, hōmullus, hōmūlus
hōnestāmētum, Orobā. (Czlowieczek
hōnestas, honestudo, Vgciwoś/ Pogci-
woś. Ehrsamkeit/ Ehrbarkeit. Curat ho-

nestatem iustitiamq. Deus. M. *syn*: Hōnestum, decus
dēdōrum virtus. *pbr*: Hōnesti gloria, lēx, decus ā-
hōnestē, Vgciwie. *[niani.*

hōnesto, as, Zdobie.

hōnestus, hōnōrābilis, hōnōrārius, hōnōrā-
tus, Vgciwoy/ Pogesny. Ehrlich/ löb-
lich/ ehrbar. Participem qui se secreti fecit ho-
nesti. Iuv. Cuius honoratus ossa debantur equis Pro.
syn. Dēcorus, dēcens, vel laudabilis, vērērābilis, vō-
nērāndus, laudatus, hōnōrātus, hōnōrāndus, laudā-
dus, cōlēndus, cōlēber, inclētus, eximius, insignis.
vide Celeber.

hōnor, honos, ōri, hōnorificētia, Vgci-
woś/ Pogciwoś/ Dostoienstwo/ Pogē-
sne/ Cēsē. Ehr/ Beehrung. Quid favor
aut cātus, pleni quid honoribus anni. C. S. *syn*.
Glōria, laus, fama, pēcus, nōmen: dignitas, vel rē-
vērēntia, cultus. *epith*: mūdānus, tērtēnus, pōpū-
lāris, divinus, āmbitōsus, quāstus, optātus, fī-
mūli. Hōnōris āptēx Nōmīnis glōria, dēcus. Virtu-
tis

is meritum. Cupidas simulans mentes. Proprium
deus, & partum indignatur honorem. Semper ho-
nos nomenque tum, laudesque manebunt. Vir-
tutis calcaria praebens. Non me conspici facis titillat.
honoris. ebria titillans, peccata mollis honor. Fra-
giles hominum semper contempnit honores. ingre-
dere & celebres cape quos spondemus honores.
Haud equidem tali me dignor honore. s. Gloria.

honorabiliter, honorate, Pogówie.

honoraria opera, Horozya.

honorarium, Pogówie/ Oduze/ Przypu-

honoratio, Czynie.

(sine.

honorifice, Wspaniale/ Pogówie.

honorificus, Pogówie.

[gáacy.

honoripeta, Dostoizistwa porzadnie zabie

honorio, Honorifico, Cze 2. Wiebis/ E-
hren/ loben. Cum quo consonuit miles hono-
rat equum. M. syn. Cölo, veneror. phr. Honore
prosequor, afficio, extollo, decoro, condécoro, or-
no, exorno, cölo, célebro. Tergeminis tollere hono-
ribus. s. Adoro, Laudo.

honorus, Pogówie/ Wspaniale.

hoplomachus, gr. Rixysnik.

hora, e, Godina. Ein Zeit/ Stund. Gal-
lo, cuius amor tantum mihi crescit in horas. Virg. e-
pith: Brevis, fugax, celer, irrevocabilis, propereans,
fugiens, velox, mobilis. levis, subita, rapida mira-
bilis, praecipit, agilis, fluens, fugitiva, cita. phr: Ho-
ra spatium, mora, tempus, intervalla diei. Fugiens
freno non remorante. Proh superi, quid non homi-
ni brevis eripit hora? Hora fugax, & anhelo concu-
ta cursu. Quid vano sermone leves consumitis ho-
ras? Nox fuit Apea, nos stendo ducimus horas cer-
ta dies nullique datur mirabilis hora.

Hora, Hora Canonica, Pacietie Kaplanskie.

horra, orum, Rosoloma strawa.

horraus, gr. Piekny/ Krasny.

horarium, Zegar/ & sub Sala.

horarius, Godzinny/ & sub Godzinski.

horda, Cielnia Krowa.

hordeaceus, hordearius, adiect. Jazmienny.

hordearius, subst. Krupar.

Hordeatio. Chwat.

(ny.

Hordeus. a, um, fictum rusticane sub Jazmien-

hordeolum, Jazmyk hordeum, Jazmien.

hordeum murinum, Wyzyniec/ Jazmien

hordeum restibile, Owiesek.

(myk.

hordeum tostum, Słod.

Hordealia, & Hordeidia. idem Fordicidia.

Horis a, lege potius Oriis.

Horito pro Hartor, epenthesi. Diomed. ex Plauto f.

horizon, enty, gr. Bray swiaty okiem obiaz

hormesion, Kamien zoltawy.

(ny.

horminum, gr. Granatek ziele/ Szalwia

hornó, Tego rozu/ Lacos.

hornotinus, hornus, Jaty/ Lacos/ Lacos.

horologium, gr. Stonecznik/ Zegar/ Rom-

pas/ Godzinnik 2. Zegarek cietycy.

Horoscopans, Firmic. in horam indicans Et Manil. l. 3
astrum horoscopat.

horoscopum, gr. Kompas.

horoscopus, gr. Konstelacya/ Wzrostzenia

czyiego godzina.

Horraa, e, Gumno/ Stodola.

horrearius, Gumiennik

(Strach

horrende, Straszliwe. horrendum dictus

horrendus, horribilis, Strog/ Vozivy.

Eschrocklich/ Grausam. Nunc etiam horribi-

li visu portenta sequuntur. Virg. syn: Horridas,
horrendus.

horrens, Walezony/ Chropawy.

horreo, horresco, Zdegam sie/ Boie sie/

Strach 2. Opowiec/ Wstalo wlosy. Sich

erschrecken/ schuderen. Aut impacatos a tergo hor-

rebus iberos. Virg. syn. Horresco, exhorreo, exhor-

resco, inhoreo, pehorreo, tremo, rigeo, timeo,

phr: Nec vanos horret strepitus. Saxas, circumspicit

horror. Cor pepulit horror. s. Tremo, Timeo.

horreum, horreolum, Stodola/ Gumno.

Spichlerz/ Sklad 2. Gumińko. Ein

Rorn Boden/ Kornscheuer. Illius immen-

sa ruperunt horrea messes Virg. syn. Granarium. e-

pith: plenum vacuum, stipatum, altum, pensile.

phr: Messis ubi numerosa, frumenti, frugum, com-

positi accervi, condita messis.

horreum vinarium, Winna pwnica.

Horri comis, Apulei. i. horridus coma.

horridus, Grubo 2. horridulus, Gruby 2. 3.

horridus, horrifer, horrificabilis, horrificus,

Chropawy/ Walezony/ Stogi/ Straszliwe.

Eschlich/ grausam. Horridus in jaculis & pelle

Lybylidos urse. Virg. At nos horifico cinerum te

prope busto. Hor. syn: Horribilis, horrendus, hor-

rificus, terribilis, metuendus, tremendus, stupendus

terrificus, vel hispidus, hirsutus, asper. Hor-

H O R

**Horresco, Straſſe / Straſſynus cynie. Le-
ſchrecken. Terribili monita horrificant, agit i-
pſe furentem. Virg.**

Horripilatio, Hraiezanie wloſow.

**Horripilo, horripilor, Hraiezam ſie / Wloſami
obraſtam.**

**Horrisonus, Straſſliwy / Sumieiacy. Le-
ſchrecklich. Tum demum horriſono ſtridentes,
ſc. Virg.**

horrer, horriditas, Hrydkoſi / Hryganie.

**Straſch. Jorcht / Bitterung Arreſtaq; hor-
rere come. & vox faucibus haſit. Virg. ſyn. Tremu-
tus, tremor, ſel terror, formido? eptib: Luridus,
ſerus, terribilis, terriſicus. Martius, implacabilis,
extitialis, ater, barbarus, horrus. pbr. Fuit impla-
cabilis horror. gelidusque coit formidine ſanguis,
obſtupui, gelidusque comas trexerat horror. at me
cum primum ſexus circumſtetit horror, obſtupui.
at vero Anas aſpectu obmutuit amas. 9. Timor.**

horſum, Ru / Tu 2. (nie.

hortamen, hortatio, hortatus us, Hapomina-

**Sine Ermahnung. Nec dum conſerta norint
hortamina voces. N. Perſaſit certe hortatu non
impulſi acri. Pr. ſyn. Hortatio, adhortatio, impul-
ſus, impulſio, monitus: Stimuli. eptib: Vehemens,
gravis, fortis, acris, argens, fidelis, diſertus, facun-
dus.**

hortator, Hapominacy. Ein Ermahner.

Hortator ſclerum Aolides, ſc. Virg.

hortatoriſus, hortativus, Hapominalny.

hortenſia ium, Ogtodna ſtrawa.

hortenſiamus, hortenſis, hortenſius, a, um.

Ogtodny.

hortor, Hapominam / Pogantam. Erma-

**hnen. Impetus hortamur ſari, quo ſanguine cre-
tus. Virg. ſyn. exhortor, adhortor, acuo, ſuſcito,
ſtimulo, incendo, accendo, inflammo, inſtigo, ſol-
licito, incito, concito, pello, impello, ſcio, mo-
deo, ſvadéo, exacuó, exſtimulo. pbr: Hortando,
excito, foveo. Hortatibus inſtigo, acuo. Monitu
increpo: Diſtis animos do, addo, tollo, ſuſſicio,
ſuſcito. Verbis animum, virtutem accendo. Juvē-
nem facta ad marortia flammāt. Juvēnes animis
audacibus implei: Corda virum fover hortando,
revocatque vigorem. Sic ille pavētes incendit vir-
tus animos. Nunc prece, nunc diſtis virtutem ac-
cendit amatis. Tarchontem in praelia ſava ſuſcitāt
His ubi turbatas hortatibus impulſit aures. Certa-
mina ſcē rucili exhortantur in arma. Ecce iterum**

H O R

46

**ſtimulat Deus æthere miſſus ab Ato. Patibus inſe-
ſum diſtis ſenſoris amici, incenditque animum ſa-
mæ venientis amore. Quam juno his acuit verbis,
ac talia ſatur. ultro animos tollit diſtis atque in-
crepat ultro. Vaciis acuiunt tumōribus iras. Sic a-
it & paribus Meſſipum in praelia diſtis hortatur,
ſociosque dūces, & pēgit in hoſtem. Ergo inter ea
des, cadentiaque agmina Tarchon. Fertur equos; vā-
riſque inſtigat vocibus alas. Nōmine quēmq; vo-
cans, reſſicitque in praelia pulſos. Sic exhortata re-
liquit incertam. Excitat ipſe alios animos. atque
omnia firmat. Per medias volitans acies. Hōs lau-
dat, blandis caſtigat vocibus illos, obſurgatque
moras, & amico verbere inſeres inſtigat. Dūcēt
ille decus, docet ultima belli promia, quem ut dō-
ſtra diſcriminis atque pudoris admōnet, hī ſtimu-
lis animos impellit & urget. Nō magno hortami-
ne miles in pradam dūcendus erit, acer & ad pal-
me pē ſc cūſurus hōnōres: Si tamēn admōneās,
fortior ibit equus.**

hortorum germina Ogtodna ſtrawa,

hortulanus Ogtodnik

hortus, hortulus, hortuli, horti, Ogtod.

**Ein Garten. Hortus ubi & teſto vicinus, ju-
gis aqua ſons. Luc: ſyn. Viridarium, virētum, po-
marium. eptib: Pingvis, ſerax, rigūus, hilāris, ex-
cūlus, pomōſus, felix, pomifer, placidus, genialis
jucundus, ſeptus, auricomus, ridens, fructifer, flo-
rens, frondens, fertilis, virens. pbr: fructibus, her-
bis, floribus, ſultum ſolum. Hortorum ſeptā. Secre-
tus & cūlus āger floribus, herbis odoratis, arbori-
bus conſitus, cultus: dives odoratis cultiſſimus her-
bis. Crōcēi, halantes, reddētes, ſpirantes floribus
horti. Rūris amoeni Deliciae. Sētus rivo lēne ſō-
nantis aquae, ubi crebra roſaria, violaria ſpirant.
Vāriis decoratus floribus. Mōlli fragrans odore.
Florum gēmmis collūcēt. arboreo ſactu dives.
Conſpici promis non deſciētibus horti. Hortus
odoratis ſuberat cultiſſimus herbis. Parva ſuburbani
mūnūſcūla mītrūmus horti. Et mīhi ſecundus dō-
tālibus hortus in agris. Aūra p̄ver liquida ſonte
rigatur aquae. Quam nitidis hilāres decorantur flo-
ribus horti. & manet irriguis floribus hortus aquis
attulit & vārias quas habet hortus ſpes. Nec quas
hortus alit cum ſuccis mītribus herbis. Pomōna fui
qua nūlla Lātinas inter Hāmāndriādas colūit ſolē-
tius hortos, nec fūit, arborei ſtūdiōſior altēra for-
tus, unde tōnet nōmen. 6. Flor, Fructus, Arbor.**

hortus arboribus conſitus, Sad Fons, Er.

horum eſt. Jednego ſtanu.

**Hoſanna, Hebraea vox ſonat, ſalva obſecro. Acclamat in
proſperitatem a Deo petere Meſſia. ut ſalvo elevari
vibat Rex.**

Hospes, hospita *a, comm.* Caristo, *omn.* Priscia no. Gosc 1. 2. Gospodarz 1. Przyjaciel gosćinny / Pan. an Cudzy? Niebywały / Nie wiądom. Ein Gast / in Fremder. Vivitur ex raptō, non hospes ab hospite tutus. Ovid. Hospita Damophoon tua. te Rodopeia Phylis. Ovid.

hospitium, hospitale, hospitolum, Gospoda 1. Przyjacielsstwo gosćinne 1. 2. Záhovánie. Eine Herberg / Wirthshaus. Si jun gi hospitio properat, sociusq; vocari. Virg. *epith.* Cōme, pium dūlee, amoenum, bēnignum, grātum, quātum, optatum, mīte, apertum, patēns, paratum *phr.* Hospita recta. Sōcii pēnātes. Tēllus, dōmas hospita, hospes. Hospitii iūsq; fidēsq; Hospitis officium. Pēgrinā gentis amoenum hospitium. Terra prōcal vāstis cōlitur māvōrtia cāmpis. Hospitium antiquum Trojā, sōcīsq; pēnātes. Tu quāso bēnigno indulge hospitio, causāsque innēcte mōrandi.

hospitālis, hospitus, *a, um,* Gosćinny 1. 2.

Lucki 1. Przyjacielski.

hospitālitās, Przyjacielsstwo gosćinne / Záhovánie 2. Gosćinnosć.

hospitāliter, Ludzko.

hospitor, *aris,* Strawam gospoda. Einziehen in die Herberg / beherbergt werden.

phr. Utor hospitio. Sōcia dōmo frūor. Hospitium adēo, sūbēo. Tēctis hospes succēdo, mōror. Pēr patris hospitā, & mētas quas advēna adīti. Hospitibus janua nōstra patet. Longi erroribus actō Thrēicos pōrtus hospitiumque dēdi. Sūper omnia vultus accēssere bōni, nēc intēs paup̄rque vōluntar. Nēc Trōjam Aūrōnios grēmio excēpisse pigēbit. illos pōrticibus Rēx accēpēbat in amplis. Quis nōvus hic nōstris succēssit sēdibus hospes. Si jūngi hospitio prōpēret. Nōstris succēde pēnātibus hospes. Quāre, agite o tēctis jūvēnes succēdite nōstris. Jūngimus hospitio dēxtras & tēcta sūbimus. illā mīhi dōmus est vōbis erit hospita tēllus. Nūper ab Hāmōnīs hospes mīhi Thēsalus ōris vēnērat, & tēctum vix bēne limen erat. Hic tāmen hāc mēcum pōtērit requiescere nōcte. Nēc nōn & Teūcris sōcia simul urbē frūantur. Hāc, inquit, limina victor Alcides sūbiit. hāc illum rēgia cēpit.

Hōstia, Ofiata / Ofiata pogānska / an Hostya 1. 2. recte? an Oplacet. Ein Opfer. Et pro delictis hostia blanda fuit. Ovid. *syn.* Victimā, placūlum. *epith.* Placabilis, mystica, pia, mōns, sacra. 6. Victimā.

hōstiatūs, sub Ofiata 2.

hōsticum, Nieprzyjacielska ziemia.

hosticus, hostilis, Nieprzyjacielski / Nieprzyjazy. Feindlich. --- Dira venena, *syn.* hosticus auferet ensis. Hor. Insuper muris, hostilique agger septus. Virg.

hōstilitās, Nieprzyjazn. Feindschaft. *syn.* odiū, fēritas, crudēlitas, fērities.

hōstilitēr, Nieprzyjacielsko. Feindlich. --- Armentum fēminatq; hostiliter omnes. Ovid.

hostimentum, Nagoda / Oddanie.

hōstio, *u,* Oddaie wer za wer / Obrazaj Vymuie Pogo / Rownam / Oddaie dobrozdziejstwo / Hamuie.

hōstis, *comm.* Nieprzyjaciel 1. 2. Odpowiednik. Ein Feind. Hostis habet muros, ruit alio a culmine Troia. Virg. *syn.* inimicus, adversarius. *epith.* adversus, fērus, sūpērbus, pēridus, iniquus, acerbus, invilus, trūcūlētus, pūgnax, sanguinolētus, mīnax, insidiōsus, vērēndus, crudēlis, caūsus, immitis, inhūmanus, audāx, vēsānus, fūribūndus, prēdator, impatiēns, formidābilis, amēns, vērsutus, intēritus impērtēritus, vīgil, pērvigil. *phr.* Invidus, infestus hōmo. Facies hostilis, inimica Gēns inimica. Hostile, oppōsitum agmēn. Hostilis animi. Turba, mānus inimica. Hostis cade nōcēns. Violētus armis. Fēro mētēndus. Mitescere, hēcti nescius. Belliger ingruit hostis. Muros obsidet hostis. Tē fērus hostis adēit dēfēdit ab ōris. Māris itērum imminet hostis. Dētrūdēre finibus hostem. Cāvis expēctant tūribus hostem. Hostis habet muros. Dāre rēla, scāndite muros, hostis adēit Pallet, & hostiles, crēdit adēsse mānus. Magnilque vōcānt elāmōribus hostem. adversos tēlum cōtēst in hostes. Muros obsidet hostis.

hōstōrium, Strychulec.

hostus, Robienie tedno.

HU

Hu, vel hy, Interiectio qua olfactantes vel olfactu aliquid vestigantes, utuntur. Plaut. Hu! hu! oleo profecto. Tumban. Douza. Apud Aristophanem parastus sentiens nidorem bulina ait: Poloni simile quid habent statum naribus attrahentes.

Huber, lege Vber.

huc, huc locorum, huc vicinix, Sam / Tu 2 Steher. Huc ades, o formose puer: tibi lilia plenis. Virg.

huc illuc, Tam i sam / To tam / To sam, hucusq; Pory 2. hui, Bawey.

hujus

H U M

hujus generis, hujusmodi, hujus notæ, *Takt.*
 hūlcērosus, Wzrodowaty
 hūlcus, Wzrod/ Przykrośc.
 hūlcus apertum, erumpens, Wzrodilencā.
 hūlcus serpens, Wzrod pomysłowy *sis.*
 hūlcusculum, Wzrodek.

hūmānē, humaniter, Ludo/ Laskawie *free*
 undlich/ Menschlich.

humanista, B. sub Ludzki/ Wzrony
 hūmanitas, Ludzkośc/ Człowieczeństwo/
 Atempkośc/ Ludzkie przyrodzenie/ Nauki
 wyzwolone. Menschheit/ Goldseligkeit/
 Freundlichkeit. *syn.* Cōmīas, urbanitas,
 benīgnitas, clemētia, lenitas.

hūmānitas politior, Nauki wyzwolone.
 humanitatis politioris expert, Przejak.
 humanitatis studia, *idem.*

hūmānum, Człowieczeństwo/ Człowiek 1.

hūmānus, Człowieczy/ Ludzki 1. 2. Wzrony/
 & Człowiek 1. Menschlich/ leutseelig/ *free*
 undlich. *Non hec humanis opibus, non arte ma-*
gistra. *Virg: syn:* Cōmīs, urbanus, mitis, affabilis,
 grātus, tractabilis, benīgnus, lenis, clemēns. *vide*
Cōmīs.

hūmatio, Pogrzeb. Hūmator, Grubarz.

hūmatus, Pogrzebiony.

hūmectatio, humefacio, Odwilżanie

hūmecto, Odwilżam/ Pokrapiam. Befeuchte
ten. *Qua niger humectat flaventia culta Gale-*
sum. *Virg: syn:* Mādefacio, irrigo, itro, imbūo.

hūmēns, humectus, humidulus Wilgotny.

Zeuch, Humentemque Aurora polo dimoverat
 umbram. *Virg.*

hūmeo, humesco, Wilgne

hūmērale humeral/ Naramiennik

& sub Ramiennisty

hūmētōsus Ramiennisty, hūmērulus Ramiōn

hūmērus Ramiā/ & Bact. *(Po.*

hūmī, Nā ziemi/ Nā ziemiā

hūmidum Wilgotnośc/ Mokrzyny

hūmidus, humifer, humificus Wilgotny/ Mo

try. Zeuch/ naß -- Et jam nox humida
 celo. *Virg.* *Naribus humiferum duxero ex aere*
succum. *C. syn.* Hūmēns, mādīdus, mādūs, ādus.

hūmigo, Odwilżam.

H U M

49

Humilitas. Vpokarzanie *sis.*

Humilio, &. Vpokarzam *sis.*

humilis, Podły/ Niski 1. Mialki/ Pokorny.

Unterehanig/ Demüthig/ niedrig. Atq; hu-
 miles habitare casas, & figere cerbas. *Virg: syn.* Dē-
 missus, submissus: vel vilis, abjectus, contemptus,
 ignobilis.

humilitas, Podłośc/ Niskośc/ Pokorā.

humiliter, Nisko/ Podło/ Pokornie.

humi repens, humi serpens, Podziemny.

humi-rubus, Języny.

humor, &. Grzebia 2. Zakopywam/ Zagrze-
 bāc. Vergraben. Quisq; suum pro te confor-
 tem mactus humabat. *Luc: syn:* inhūmo, tūmulo,
vide Sepelio.

humor, Wilgotnośc 1. 2. Mokrośc/ Miazgā.

Zeuchre, Nasse. Vnde cave tepido sudant hu-
 more lacrymā. *Virg: syn:* Hūmīditas, mādor, vel ā-
 qua, liquor. *epith:* Gēlidus, tēner, aquatilis, tēxū-
 dāns, dūlcis, spūmēus, livīdus, frigidus, pingvis,
 tēnax, lentus spārsus. *phr:* Spūmēus, inque hūmē-
 ros & pēctōra dēhūit humor. Vēre nōvo gēlidus cā-
 nis quum montibus humor liquitur.

humor corporis sacculus, humor obscenus
 praeandus, Wryna.

humorem reddo, Puszczam wodę.

humoris alumnus Komor/

Humis in humo Nā ziemi.

humus, Ziemiā 2. Die Erden. spargite hu-
 mum folijs, inducite fontibus umbrā. *Virg: syn.*

Hungaria, Węgierska ziemiā.

Hungarus, Węgrzyn.

hurpex, hi hurpices. Bronē.

Huse, onk, B. Wjz rybā.

H Y

hyacinthinus, Gr. Brunatny/ Żółtkowy
 māsć. Violbraun. Annua pralata redeant
 hyacinthina pompa. *Ovid.*

hyacinthus lapis, gr. Jacynt/ Modra fārbā.

Edelgestein/ Hyacinth gennant. *epith:* Vt
 glāccus, fulgīdus, micans. &. Gemma.

hyacinthus herba, Mārcowy Kwiat.

Hyacinthus, Exodi 25. lana vel tela, sericum caralei
 coloris. *Sa. Cornel. à Lapide.*

hyades, ha, Gr. Dydżownice.

hyalinus, hyali colore, Modroblādy.

hyalo-

D d d

hyalofrōton, gr. Tlo ślana posadiska sadzone
Hyālus, subst: gr. Ślō. [blady.

hyālus, adiect: græcum accentu diverso. Modro
hybrida, ē græco. Blaynik/ mieśaniec. Pol
ślachćicā.

hybris, idū, gr. Mieśaniec i. Polślachćicā.

hydnoophyllum gr. Jelenia bedłka.

hydra, gr. Wąż wodny. dydragogium, gr.

hydrar gŕum, gr. Stebro żywe. [Mlyn.

hydraula, vel es, m. Organista. [ny.

hydraula, f: gr. Mlyn wodny/ Wodne orga

hydraulicum organum, hydraulus, a. m. gr.

hydraulia, ū, Wodne organy/ & sub Orga

ny. hydraulum gr. Piśczalka wodna/ Wo

dne organy.

hydreuma, gr. Ścánowisko i.

hydria, gr. Wiadro i. Łosowy statek/ Cebec

Wodny statek/ Statek i. & Miara dwunaz

stogarcowa / sub Kotca Sedomierstiego

polowicā.

hydrōcela, a, vel e, es, gr. Billa.

hydrōcellus, gr. Kłowaty.

hydrōgarum, gr. Rosol.

hydrōlapharum, gr. Szczaw Kobyl.

hydrōmeli, gr: Miód pity.

hydrōmeli animum gr. Lipiec miód.

hydrōmŕla, gr: Mlyn wodny.

hydrōphobia, gr. Szalenstwo / wścieżenie

hydrōphobos, subst: gr. Przestępnie.

hydrōphobus, adiect: gr. Przestępnie/ Szalony

hydrōpicus, gr. Puchlina ciępiący.

hydrōpiper, ē græco. Rdest biały.

hydrōps, ōpis, m. gr. hydrōpŕis, f. Puchlina

Wle Wassetzucht. Crescit hydrops, aut cum

siccata febre medulla. S. syn. Hydrōpŕis, vel hydro-

pŕicus. epith. Turgidus, inflatus, tumidus, zger, lan-

gidus, aquosus, pallidus, sitiens. pbr. Diffinto

ventre tumescit plenus aquæ. Sic quibus intumuit

suffusa venter ab unda. Quod plus sunt pota, plus

sitiuntur aquæ. Crescit indulgens sibi dŕus hydrōps

nec sitim pellit, nisi causa morbi fugerit venis, &

aquosus albo corpore languor.

hydrus, gr. Wąż wodny/ Wydra Egipsta.

Eine Wassetzlang. epith: Venenosus, ni-

ger, torvus, stridens, rabidus, livens, savus, Nilgē-

na, Libicus, Gorgoneus. f. Serpens.

hyēmas, ut aliqui scribunt e Græco, idem hiēmas

zimā. Dec Winec. Est ubi plus tepent hy-

emas, ubi gravior aura. Hor. syn: Bruma. epith: in-

formis, pluviosa, æquosa, fœra, ventosa, imbrifera.

immitis, fœrea, turbida, undosa, ferox, nivosa, æ-

gnis. pbr. Hybernium, hyemale, brumale, tempus

ædus, frigus. Brumæ intractabilis horror, imbre

spæra brumæ. Frigidus annus. Hyberni soles, mē-

ses. Glacialibus æspæra ventis. Rigidis æquilonibus

hœrens. Contritus rura gelus frigore coelum. Ca-

nis adperta pruinis. Rarico mugiens æquilone. Te

glacialis hyēms eandē hirsuta capillos. Vis hyēms

glacie currentes alligat undas. Tristis hyēms mō-

res nivo velamine vestit. Fronde nemus male nudat

hyēms, æmnesque rigescunt frigore. Bruma diem,

spæris brevioribus arctat. Sub jove nudus ægo gla-

cialis frigida brumæ. ipse Decembræles brumæ de

frigida sani pertulit. Brumam Capricornus inexten-

pæ minimas cogit lūces & maxima noctis Tempō-

ra. Tandem bruma nives æstert. Pigrumque rigō-

rem reddit. f. Glacies, Gelu, Nix, Frigus.

hygrēmplastrum, Gr. sub Maci i.

hylafor, hylax, Gr. Pies szekulā.

hylaŕus, Gr. Pies laset.

hymen, hymēnaus, Gr. Weselna piosnā.

hymēnzi, hi. P. Gody. Hymniser. Muzyk.

hymnōlogus, Gr. idem, & Wiersow pisarz.

hymnus, Gr. Wiersz i. Pieśń. Ein Lobges-

sang. epith. Sacer, alacer, festivus, divinus

blandisŕnus, hilaris, pbr. Domini matrem decō-

vit, & hymnis excoluit sacris altisŕnis alacres cœli-

nerunt vocibus hymnos, semper honoratos uni tibi

cōcēnet hymnos. f. Cantus.

hyōsciāminus, Gr. Bielunowy.

hyōsciāmus, Gr. Bielun/ Tabakā.

hyōseris, dyōsiris, idū, Gr. Prośienigłā.

hypathrus, Gr. Nadworny i.

hypathrum, Gr. Podnabie/ Podworze.

Hypagus, Plini. corr. Hippagus.

hypallage, es. Gr. Zemiānā flow.

hypapante, es, f. gr. in Martyrologio Romano.

apud SS. Scriptores. Gromnice. propriis, Zb

blejanie/ Zaszcie.

Hypate, Vitrub. chorda suprema opposita Neta, i. inf-

ma. Principalis Capella.

hypæcoon Gr. Młaz żytny.

hypelare, es, Gr. Jągodā bābia/ & in Bobel

hypenēmum ovum, Gr. Jaje gse.

hypē-

HYP

hyperbāsis, Gr. **Przeistopienie**.
Hyperbaton, *quasi Transgressio*. Donat. *Sol Transpositio*, apud Grammaticos figura.
hyperbole, es, Gr. **Nadmiasz/Przyrzucenie**.
Hyperbole, figura Oratoria, cum distinctio fidei excedens ponitur, augendi vel minuendi causa. Donat.
hyperboreus, Gr. **Pulnocny 2. Von Mitternachte her**. Talis hyperboreo septem subjecta Trionii. Virg. syn. Borealis, æquilonius, arctous.
Hypercatalecticus versus, cui supra legitimos pedes syllaba superest, Servius.
Hypermeter versus, cui syllaba ultra legitimam mensuram superest in vocalem desinens, sed ea à vocali sequentem versum inchoante absorbetur. Diomed.
hyperendyma, tis, n. Gr. **Rokier**.
hypericon, hypericum, **Wzrosowiec/Dymon**.
hyperthyrum, gr. **Ramiano**.
hyphear, tis, Gr. **Jemiola**.
Hyphe nota orthographica, que syllabis interposita, nam distinctionem esse legendam monet.
hypocautum, hypocautus, n. gr. **Jibā**.
hypochæris, idis, f. gr. **Prosianniznik**.
hypochondrion, Gr. **Stabimā**.
hypocistis, idis, Gr. **Podrost**.
hypocorisma, Carisi. Gr. **Omnieshnie**.
hypocrisis, n. eos, Gr. **Nieszyrosć**. **Gloss**
hnetey/Zeuchleterey. O odium crudele nimis quod hypocrisis ornat. Calc. syn. Ficta Probitas, virtus, quod hypocritis ornat. Calc. syn. Ficta Probitas, virtus, quod hypocritis ornat. Calc. syn. Ficta Probitas, virtus, quod hypocritis ornat. Calc. syn. Ficta Probitas, virtus, quod hypocritis ornat.
hypocrita, e, m. Gr. **Nieszyry 2. Ein**
Gietssener. Et cognosce tuum deformis hypocritam morbum. Virg. epith. Fictus, fallax, mendax, fucatus, speciosus. phr. Fictio vultu, specie recti fallens. Hōnēsti, pietatis simulator, fallax imitator sanctos mores effingens, mentitus, ore pius, mendax animo. Nequitiam vultu regens. & Hypocrisis.
hypodidascalus, Gr. **Lekar**.
hypogelon, gr. **Rozhodnik wielki**.
hypogæum, Gr. **Ziemianka/Gruba/Sklep podziemny**.
hypoglossa, e, Gr. **Jagoda listna/ & sub Bo**
hypoglottium, Gr. **sub Bobek 2**.
hypomasthala, orum, Gr. **Trabiodetki konstie**

HYP HYS IA

hypomnema, tis, Gr. **Spisek/Relogiet pas**
anietne/zbieranie rzeczy.
Hypopium, Gr. **Łocydio**. **hyporrhinion** Gr.
hypostasis, Gr. **Bytnosć/Dno/Zasada/Is**
stnosć & infra suppositum.
hypotheca, Gr. **Zastawa 1. 2**.
hypothecarius, **Zastawnik 1**.
hypothēsis, Gr. **Riecz/Pokrywka 2**.
hypotrimma, tis, gr. **Wet 1**.
Hypotyposis, figura Oratoria, eadem Dyatiposis.
Hypozeuxis, figura, cum singula res aut persona suum verbum habent. Subiunctum, Carisi. Subiunctio alij vulgo.
hysca, e, Gr. **Węz**. Item aliter, sub **Potrawa**.
hysge, es, Gr. **Szarlac 2**. **hysginon**, vel um, Gr. **Szarlac 2. 3. Marcomy Kwiat**.
hysginus, gr. **Szarlacny**.
hysirium, **Wetrobka piezgonā**. vide **Isicium**.
hysopites, e, m. Gr. **Izopek/Wino robione/Wino przyprawne**.
hysopum, hysopus, hec gr. **Izop**. **Hysop**
In vino prius hysopum, validam quoque rutam. Ser.
hysterica, e, Gr. **Maruna**.
Hysterologia, cum Praepositio Verbo iungitur, quam casus requirebat, ut **Addenio urbem**. Linacer.
Hysterologia, & **Hysteron proteron**. Diomed. & **Donato**
est praeposterus ordo verborum aut rerum.
hystrichis, idis, f. **Bieg**.
hystrix, tis, gr. **Jeż cudzosiemsta**

IA C

Ia, orum, Plin. lege **Ion**.
Iacea, B. sub **Bat 3 Eiostra**.
Iacens, **Opadly/Niedmy/Saniehany/Nie**
ochotny. **Ligend**. Silinum pueri somno vide-
re iacentem. Virg. syn. Cubans, recubans, fusus hu-
mi, extensus, stratus, prostratus, proiectus, revolu-
tus, reclinatus, resupinus. phr. **Opaca fusus in herba**
umbra. Media resupinus arena. Viridi membra sub
arbuto stratus. & Iaceo.
Iaceo, **Leje/Choruie 1**. **Serce traca/Gar-**
da mna/Nieochotny iestem/Odlogiem
leje/Canteis/Przwatem bydi. **Ligen**.
Corpora per campos, ferro que fusa iacebant. Virg.
syn. Cubo, incubo, recumbo, procumbo, discum-
bo, sternor, prosternor, extendor. phr. **Gramineos**
dedit herba toros. Propter aqua rivum, sub ramis
arboris

arboris alta procubuit immantia terga resolvit fa-
sus humi, totoque ingens extenditur antro. Moli
in cespite membra ponere. Medlis procumbere
campis. in graminea ponere corpus humo. Sternere
corpus humi. in gramine ponere corpus. Strato
discumbere, accumbere totis. Recumbere in an-
tro. Fessa resedit humi, ventosque accipit apertis
pectore. Passim vino somnoque per herbam. Cor-
pora fusa jacent. Caput in dura ponere iussit hu-
mo. Recubat sub tegmine fagi. Premittitque jacen-
tem dulcis & alta quies. Placidum carpebant fissa
soporem corpora per terram. Stratoque super dis-
cumbitur ostro. Perque vias sternuntur inertia pas-
sim corpora. Ille caput viridi festum summisit in
herba. inter se prostrati in gramine molli, non ma-
gnis opibus jucundo corpora curant. Corpora sub
camis deponant arboris alta. Saepè greges inter re-
quiescimus arbore tecti. Misaque cum foliis pre-
buit herba totum: Mollibus in foliis aut mollibus
incubant herbis. *ſ. Iacens.*

Iacio. *ciſſam* 1. 2. *Rucam* 1. *Vciſſam*/ *Zatru*
cam ſicet. *Jerucam*/ *Serzelam* 2. *Werffen*.
Anchora de prorā iacitur ſtant littorā puppes. Virg.
ſyn. Projicio, conſicio, ejicio, jacto, mitto, emitto,
fundo, effundo.

Iactanter, iactantius, *Chelpliwie*/ *Wyſtawnte*
iactantia, *Pokazowanie ſie*/ *Chelpienie ſie*/
Pycha. *Ruhmsucht*/ *Ptalerey*. *ſyn.* Iacta-
tio, ostentatio, fastus, superbia.

Iactario, *Chelpienie ſie*/ *Mowa nadeta*/ *Ru*
canie 2. 5. *Pokazowanie ſie*.

Iactator, iactantissimus, *Chelplixy*/ & sub
Obmowca 1. Iactatus, *u*. *Rucanie* 1.

Iactito, *Rucam* 1. *Vciſſam* 3. *Hin und her*
werffen. *Iactitat*, ignava mentis deformia nu-
dat. C.

Iactito ridicula, *Szydzę*.

Iacto, *ciſſam* 1. *Rucam* 1. *Miecy*/ *Számocy*/
Vciſſam 5. *Chelpie ſie*. *Röhmen*/ *hin und*
herwerffen. *Deucalion vacuum lapides jacta-*
vit in orbem. Virg. *ſyn.* Iactito, ostento, predico,
glorior, vel jacio, vibro.

Iactura, *Szkoda*. *Ein Verlust*. *Exuviasq; pe-*
rit, facilius iactura sepulcri est. Virg. & *Dammum*.

Iactus, *u*, *Rucanie*/ *Pociſt* 1. *Serzelanie*/
Zatrucanie ſicet/ *Ton*/ *ciſnianie*.

Iactus basilicus, iactus herculeus, iactus Ve-
nereus, iactus Vulturius, *Rut*/ *Rostek ru*
canie ſzacelimo.

Iaculabile pondus, *Pociſt*. *Iaculabilis*, *Pociſt*
Iaculatio, *Rucanie*/ *Serzelanie*. (*wy*.)

Iaculator, *Ciſſacy*/ *zolniery* *Pociſtowy*/ *Ru*
bat/ *Serzelec* 1. *Ein Schütz*. *Felix orator*
quoque maximus, & *Iaculator*. Juv.

Iaculatorius, *Serzelcy*.

Iaculatorius campus, *Serzelnicia*.

Iaculo, *u*, *Serzelam* 1.

Iaculor, *aru*, *idem* & *Ciſſam*/ *Piorun blic*.

Schieſſen. *Non ſegnes radios triſti jaculatur*
ab ethra. N. *ſyn.* Ejaculor, jacio, torqueo, intor-
queo, contorqueo, emitto, vibro, ſpargo, excutio,
dirigo. *Phr.* Telum, jaculum, hastam vibro. Telo-
rum ſpicula vibro. Excusso jaculum vibrare lacer-
to: jaculo quamvis distantia misso sistere doctus erat,
sed tendere doctior arcus. intorquet summis adni-
xus viribus hastam. Toto connixus corpore telum
conducit: illa volans clipei transverberat arā. Ha-
sta volans noctis diverberat umbras. Venit adversi
in tergum Sulmonis, ibique frangitur, & fixo tran-
sit praecordia ligno. Volat attri turbinis, instar exi-
tium dirum hasta ferens. Vibranti medium cuspis
transverberat ictu. Telum imbelles sine ictu conji-
cit. Tremētia forti. Tela manu testit, it toto tuti
bida coelo. Tempestas telorum, ac ferreus ingruit
imber. volitant tela crebra nixis titu. Missilibus te-
lis sternit, transfodit, transfigit, vulnerat. *ſ. Iaculo*

Iaculum, *Pociſt* 2. *Serzala* 1. *Wigciert*. *Ein*

Wueſſpfeil. *Neq; enim jaculo vitam ille dedisset*
Virg. *ſyn.* Telum, spiculum, missile, pilum, sagitta
epith. Tremulum, ales, coruscum. *phr.* Missile te-
lum. Urque manu jaculum fatale parabat intrepere,
fulmineisque manum jaculis armatus, et ira, & mo-
do lave manu jaculum modo sumplerat arcum.
Conjuncto sternit jaculo. *ſ. Telum, Hasta, & supra*

Iaculum muto, *Serzelam*.

Iaculus, *Serzelec wój*. Et natrix violator
aque. Jaculique volucres. Lat.

Iam, *Jus*. jam jam, *Zatas*.

Iam ab illo tempore, iam inde a. *Jesse j*.

Zatas. Iam, jam, *To to*/ *To owo*.

Iam jamque. *Tudzie*/ *Wnet* 1.

Iambeus versus: Mor. *Iambicus*. Cicer. ex *Iambis con-*
stans.

Iambus, Cic. pes dissyllabus ex brevi & longa syllaba
constans, ut *Sedens*. Par temporibus *Tribrabo*, & *Cho-*
reo etiam syllabi.

Iam dudum, iam diu, iam olim, iam pridem,
Dawno. *Vorlangst*. Et ater Aeneas jamdu-
dum erumpere nubem. Virg.

ana, Varroni est Luna. Scalig. ab eundo, quasi eana, ut Ianus, Eanus. Nigidius. D. prapōnit ut sit Diana vide Sipont.

Ianeus, Ianus, Progeny bożek/ sub Prog.
Ianiſtor; Odzierny. Ianiſtrices, Ianiſtrix, sub
Odzierny/ Bratowa.

Ianizari, B. Janczarowie.

Ianthina purpura; Szarlata.

Ianchinus Gr. Brunatny/ Słoiſkowy.

Ianua, Drzwi s. z. Pomod i. Przyssep.

Ianua animi. Czoło.

Ianua cancellata, reticulata fenestrata Drzwi.

Ianuarius, subst. Strycen. Item, pro Ianiſtor.
asarpat Niremburgius.

Ianuarius, Adiect. Strycnłowy.

Iapix, igu, Gr. Wiatt zachodniemu poboz
Gny na polnoćy

Iasione es, Gr. Pomoy pletowy.

Iasme, es, Gr. Jazmin.

Iaspis, idu, hic, hac, lapis gemma. Iaspideus;
Iaspōnyx, jchi; gr. Jaspid. Ein Edel-
gestein Jaspis. Et pretium magnū fecit ja-
spidibus. Mat. epith. Fulva, praelata, rutilans, vi-
rens; tētes, indica. phr. effulgens, obnūbit tēpō-
ta Iaspis. Multa sinus ēs colla virens ornabat ias-
pis. Viridique angustat Iaspide pectus, illi stellā-
tus Iaspide fulva ensis erat. Multaque ornatur ias-
pide clarus Eba. s. Gemma.

Iaspis aerizusa, Iaspis Caspia, Turkus/
Iatraliptes, a, m gr. Barmietz Łaziebnił/

I & a, duae syllaba sunt in istis Græci.

Iatraliprice, es, gr. Barmietstwo/

Iatreum, Gr. Podatek lekarsowi/

Iattos, vel ut tri. Gr. Lekarz.

I B

Iberica herba, Janowiec/

Ibericus, Janowcowy/ Ausz Spanien. Et
*primum raptus se pontus Ibericus, illinc. Au. syn
iberus, Hispanus.*

Iberis, idu gr. Pieprzycā/ z.

Iberus piscis, Jaszur/

Ibex, ich s. Rożā dzika/

Ibi, Ibi loci. Tam/ Daselbst. Aut ibi flava
*Ceres mutato sidere farrā. Virg. Ter conatus ibi col-
lo dare brachia circum. Id.*

Ibidem, Tamże/ Ebendasebst. Crebra ferit,
domiga anro, incertus ibidem. Virg.

Ibis, idis, vel is. f. gr. Bocian z. Ein Her-
geprißter Storch. Illius ambages imitatus in
ibide dicar. Ovid.

Ibiscum, idem Hibiscum,

Ibris, hi ab Iber Ibrida, Mieszańiec s.

Ibus, pro ijs, Plant. Pompon. priscum.

I C

Ices, ab ix gr. Robacz winnice psuiczy/

Ichneumon, onis m. gr. Osa/ Wydra Eypsta

Ichographia, Gr. Model gruntu/

Ichthyocolla, Gr. Ratus/ an Wyż rybā/

Ichthyophagus, gr. Ryboiad/

Ichthyothrophion, Gr. Sady rybny/

Ico, i; Bije kogō/ Vderzam i. Postreszlić.

Schlagen/ ıteffen. Emicat in partem sanguis,
*unde icimur istis. Virg. syn. Fērio, verbēro, percu-
tio, cado, ludo. s. percutio.*

Icon, onis f. gr. Iconicum simulacrum Obraz.

Iconica statua, Obraz żywy/

Iconicus, Gr. Wytazny/

Iconicum gr. Miezazsta forma/

Iconismus, gr. Wytazanie/

Iconoclasta, a. m. gr. Obrazobotcā/

Iconomachia, gr. Obrazobotstwo/

Iconomachus, gr. Obrazobotcā/

Icteria, a. m. gr. sub zolta chorobā/

Ictericus, gr. zolta choroba ciępiacy/

Icterus, gr, zolta choroba/ Wymielga zol-

Ictis, idu gr. Łazica leśna.

(raget.

Ictis Scythica, Sobol/

Ictu inflexo, obliquo, Słotem/

Ictu uno, Do razu/

Ictus, us, Vderzenie/ Poćist 1. Mach/ Pad/

Puls/ Strych/ ıciecie Takt/ Raz nomen

z. Vpazanie/ Ein Streich/ oder Strich.

*Proclumbunt, castra tremunt ictibus area puppis. Virg.
syn. Percussio, percussus, us: verber, plaga, vulnus.
epith. Validus, vehemens, durus, re. Onus, horri-
cus, sonorus, creber, fortis, repetitus, densus, va-
stus, innumerus. phr. Refugio subsaltat malleus ictu.
Crebro ictu, violentis ictibus ornum percussit, quā-
tit, contundit. Dextra ingeminant ictus. Vesano
excipit, sustinet ictus. Vastis tremunt ictibus arbor.
Repetitis ictibus ara sonant. ille ictum venientem
a vertice velox praevidit, celerique elapsus corpore
cessit. Saxos nobilis ictus exit uterque pugil.
Multa cava lateri ingeminant, de pectore vasto.*
Dane

Dant Sentes, Hunc dēns idibus hēros Crēber
atrāque mānu pulsar, verbērat. S. Porcūto, S. Ver.
bero.

Idancūla, Obrazek/

ID

Id agitur, Oro grā idēic/

Id controversum est, Id controversiam fa-
cit. O tym treg/

Id diei, Id temporis. O tēy dobie tego cāsū/

Id pro Ob id, Dia tego/ Das Quidquid id est,
timeo Danaos & dona ferentes. Virg.

Id genus, Tāsi

Idea, gr. Brial/ Wierunek/ Model 1. Vore
bild/ Muster. syn. Species, forma, figurā,
exemplar, imago.

Idem, m. Podobny/ Tenże/ Eben derselbe/
einerley. -- amor omnibus idem. Virg.

Idem, n. Toż/ Dasselbig. nil prodest quod
Non ledere possit idem. Ovid.

Idem atatis, Rowiennik 1.

Idem ille, Onje/

Idem ipse, Idem iste, Tenże/

Idem idem, Czasto 1. Offt immerzu. Qui
sedens adversus identidem te. (Saph.)

Ideo, Ideo quia. Ideo quod, Ideo ne, Ideo
ut Dia tego/ Derhalben. Rhetica, ne cel-
lis ideo contende Falernis. Virg.

Idiographum, gr. Własna rękā/

Idioma, gr. sub. Polščyzmā/

Idiora, e. m. gr. Mleuzony/

Idiotismus, gr. Mowy takiey wlasności.

Idiotismus, vitium orationis sub Polščyzmā/

Idipsum, Coż/

Idolum, gr. Bálwochwálna/

Idololātra, e. m. gr. Bálwochwálna/ Gła-
wendieney. syn. idolorum cultor, epith. De-
mens, amens, insanus, stolidus, sceleratus. phr. Bar-
bara gens. Fidei expers. Qui vana colunt et corde
sinistro Religiosa sibi sculpunt simulacra, sum-
que factorem fingunt, et quae fecere videntur. Lu-
dicra numina, fictos Deos colentes. Quos execra-
tinas supersticio. Felices populi, quorum nascun-
tur in horis numina, de Aegyptiis qui porrum, sa-
po, &c. sicuti Deos venerabantur.

Idololatria, e. gr. Bálwochwálno/ Gła-
wendienst/ abgöttererey. Phr. idolorum cul-
tus, veneratio, vana supersticio.

Idolothysia, immolatio que idoli fit Apoll.

Idolothyton, idoli immolatum S. Paul.

Idolum, gr. Bálwan/ Obłuda 2. Santazza 2.

Lin Goh Götzenbild. Et plures orare Deos,
idolaque multa. Victo. syn. Simulacrum. epith. Va-
num, fragile, profanum, fictile. phr. Inanis imago
inane signum. Profana effigies, statua. Fictilis, fi-
ctus, vānus, ligneus, aureus, argenteus marmore-
us Dēus. Fictum nūmen in auro ludibrica coeca De-
orum.

Idonee Snádnic/

Idoneus, Godny 1. 2. Sposobny/ Snádný/

Brzeźny/ Przyśtoyny/ Tāchrig/ bequem.

Si facti ut patrie sit idoneus, utilis agris. Iuv.
syn. aptus, commodus, opportunus, utilis.

Idoneus sum, Godze ste/

Idus, aum, f. Dzien 7. Iduli adiect. ibidem.

Idus tertio, quarto, &c. sub Dniā ttrzećego,

IE

Iecinorolus, Wacrobey Choroby cierpiacy.

Iecur oris vel jecinoris Iecinus n. obsoletum, Ie-
cusculum, Wacrobā/ Medrosē/ Die Les

bet. Affice quam tumeat magno jecur anseri
maius. M. syn. Hepar. epith. Calidum, palpitans,
feruens, ardens, sanguificum phr. Feruens, difficil-
li bile tūmet jecur.

Ieiunatio, Post 1. Ieiunator, Postnik.

Ieiune Ieiuniosior, Nā ggo/ Siabo/ Nio

Ieiuniosus, Glodny/ [Idiale]

Ieiunitas, Cizosē/ Suchosē.

Ieiunium, Mleczedzenie/ Post 1. Die Fasten/

Fastage. Longa domant illos inopi jejunia vi-
tu. Ovid. syn. abstinentia. epith. triste, acerbum,
molestum, macilentum, iners, Ignavum, pium, ca-
stum. phr. Deo gratum, acceptum, inopi jejunia vi-
ctu Corpus attenuans, vires debilitans.

Ieiunium olet, Proverb. Echnie my.

Ieiuno as, Poście 1. 2. Fasten. Iesus dicat

corde ieiunaverat. (Jamb.) Prud. Phr. Cibis abstino
ieiunia colo, seruo, appōitis abstinet ora cibis,
ieiunii cibo corpus attēdere, famem tollere. Nul-
los ore cibos contingere. Silitas sibi negare dāpes.
Perque novem locos expers undaque eibique, Ro-
re mero, lacrymisque suis ieiunia pavit. Nulla ci-
bi, potusque alimenta dābantur. avidum ieiunia
vēntrem Longa premunt.

Ieiunus, Nā ggo/ Glodny/ Suchy/ Niewy-

mony. Nūchreen. Iratus pariter jejuna-

dentibus acer. Hor. 9. Famelicus. Ientac-

Ignaculum, Ignadanie 1. 2. Ignatisc. Sed
sine carne velis ientacula sumere frangi. M.

Ignaculum fumo, Ignadam.

Ignatio Ignadante/ Iento. M. Ignadam.

IESUS, i. Saluator. Der Selbstet und Seel

lignacher. Sidera venturum pramisso nomine

Iesum. Sed. Funere solenni tumulatum nuper Iesum.

Alc. Epith: Salvator, servator, clemens, amabilis.

phr. Ilmus Redemptor. Humani generis reparator,

salus. Certæ auctor duxque salutis. Quærimina nô-

stra piavit, vel eluit affixus cruci, ligno. Spes mi-

seris. Salutis origo. Nôvum Adam. Mundi mellio-

ris origo. Noster amor: dulces delicias unica vò-

luptas, et desiderium Nomen adorandum, vènd-

abile, stygis formidabile regis. Qui Deus indû-

it artus mortales: Spèratum per sæcula mûnus. sù-

pèrat coelo que mûsa per auras antiquam gènè-

ris labem mortalibus ægris abluir, obstructique vi-

am patèfecit Olympi. Nasceitur humana sub imà-

giæ, nascitur ille. Qui semper fuit, est, et erit cû-

sydèra pareit. Mortalique Deus regitur sub môle,

nec artus Rêspicit humanos, nec vitæ inconvîda

nôstra factus homo, mortique etiam se subicit.

Gloria summa tibi rerum sator atque Redemptor.

Quem voces vèrèrum et sancti cecinere prophète.

Christus adest quem tóta cànunt, oracula vatum.

Venturum sub carne Deum, Dignatus iniquas

etatis sentire vices, et corpòris huius dissimiles per-

ferre mōdos hominūque subire. Descendit Deus,

ille Deus, tōtòsque per artus. (Virginis Maria) Dac

sere, miscetque vitæ, quò racta repente viscera con-

cremure, silet natura, pavoreque ætèrnitæ similis,

confusaque turbine rerum insólito. v. Christus.

Igitur, Wisc 1. Tedy 1. Coe tedy. Der

halben. Alternis igitur contendere versibus

ambo. Virg. syn. idèò idcirco, quòcirca propèrèa

Ignarum, Senec. corr. linguarium.

Ignarus, Ignaritis Ignaturus, Tite biegly/

Ulewidom/ Ulewidrac/ Uleumicic

thy/ Uleumatomy/ Unwissend. Miratur re-

rumque ignarus imàgine pendet. Virg. syn. inscius,

nescius, indoctus, imperitus, rudis. Phr. Nulla præ-

dictus arte: Prædictus eloquio nullo. Rerumque i-

gnarus imàgine gaudet.

Igaavè/ Ignaviuer, Gnusno/

Ignavia, Ignavitas, Gnusnoè/ Ignahet/

Unwissenhete. Tyrheni, quæ tanta animi

ignavia venit? Virg. syn. inèrtia, dèsidia, vècordia.

epith. Tòrpens, dèses tûrpis, languida, ritubans,

iners. phr. Sòmniq; ignavia mater. Fugiens labo-

ris, pèricula. Parca labòris exoss labòres. Dàmna-

tas pè-

trix Spèrum, Picit tårdos ignavia dèstis. Nûn-
quam vigili tòrpens ignavia vultu. abscessis ritub-
ans ignavia tervis oia mûlcebant vènèrem atque
ignavia dèses. Dèdècèt ingènias mētes ignavia mō-
lis. v. Pigritia.

Ignavo i. Lenivo Gynle/

Ignavus, Gnusny/ Ignul/ tråg. Ignavum sa-
cos pecus à præsepibus arcent. Virg. syn. Dèses, v-
cors, tènèvis, inèrt dèsidiosus, piger. v. Piger.

Ignem immittò, subijciò, Dapalam/

Ignesco, Gote/ Palam 2. Gnicwam sta 2.

Seutig werden/ gihen/ gihen. syn. ardè-

sco, ardèò, flagro, exardèscò, incèndor, inflàm-

phr. ignescunt itæ, et duris dolior ossibus arder-

v. Ardeo.

Ignèus, Ignescens, Gnisty/ Seutig. Caru-

lem pluviam denuntiat, igneus Euros. Virg. syn.

Flammèus, flammatus, accens, ignitus, incens,

fervens, ardens, exardens, candens, ignifer, flam-

misfer, ignivomus. phr. igne micans, coruscus, ar-

dens, scintillans, rubens.

Igniarium, Arzesiwo/

Ignicolora nubes luvenæ. P.

Igniculus, Gsten/ 1. Jstè/ Seuerlein. xet

dolet, igniculum bruma si tempore poscas. Juv.

Ignifer Igniflans Ignarius, Gnisty/ Der Seuer

et tragt. Inde mare, inde aer, inde æther igni-

fer ipse. Luc.

Ignigèna Gnist/ Ignigenus ibidem,

Ignio, Prudent. i ignefacio. Sipontin,

Ignipes, Ignipotens, Gnisty/ Seutiffig. Tum

sciet ignipedum viris expertus equorum. Ovid. M.

nd fecit ignipotens, nec tempore. Ec. V.

Ignis, Gsten 1. 2. Niloosc nieugèwa/ Gwias

zda/ Seuer. --- Panchæi adolescenti igni-

bis ara. Virg. syn. Flamma, incèndia: fæces: Vul-

cânus, Mûlceber, rôgus. epith. Tòrridus, rûtilus,

avidus, edax, coruscus, celer, æstifer, calidus, trè-

mulus, volans, flammèus, levis, ater, dàmnosus,

râpidus, fervidus, volucer, lucidus, splendens, fla-

grans, flammivomus, scintillans, tórrens, fervens.

phr. ignis ardor, ignea vis igneus ardor, fervor.

Vulcânica pèstis. Jaciens pèr inane favillas. Sèmi-

na flammæ volvens. Prunæ ardentes, ignis edax

sûmma ad fastigia vènto volvitur. Magno fragore

furens amplexu quæque rapaci corripit. altam i-

gnis pròrumpit, volvit ad æthèra nûbem. Picco

vèrtice undans Pèr nigri spaciòsa vòlûmina fumâ

exurgens. Fûrit immisis Vulcânus habènis. omnia

consumens. Contràrius undis Summa pèrens Vò-

lans pè-

lans per flammam. Cineri suppositus. Flam-
mivomus altis spectant in montibus ignes. ignis
in ethereas volucres sustulit auras. Nutritur ven-
to, vento retingitur ignis: Lenis alit flammam
grandior aura necat. igne levatur huius interrū-
pti ignes atque ad sidera fumus erigitur. Me-
us assiduo lucet igne focus. 6. *Flamma.*

Ignis cacus, sub zete ogien/

Ignis fulmineus celestis, Piotun/

Ignis Græcus, Ogien przyprowny.

Ignis lapideus, Barbyntul 2.

Ignis sacer, Ogien piekielny/

Ignificium, Wrota 2.

Ignitabulum, Saitka Arzesimo/

Ignitus, Ognisty/ Feutiz/ glühend. *Colla*
vel ignitis sinceris incingere fertis. P. syn. ardens,
flammans, candens, flammatus, flammatus ignivomus.

Ignobilis, Nieslawny/ Nienagany/ Podly/
Zultay/ Nieslachci/ Vnadel/ schlecht.

--- *Studius florentem ignobilis otii. Virg. syn. igno-*
aus, humilis, obscurus, despectus, inglorius, vilis,
abjectus. Phr. infima plebis homo: sine nomine.
Quem series inhonora parentum progeniit. Pro-
vis obscurus. Sanguis parentum pauperum.

Ignobilitas, Podlosi/

Ignominia, Zelzywosi/ Schand/ Hohn/
Schade. *Multa gemens ignominiam, plagas-*
que superbi. Virg. syn. infamia, dedecus, macula,
labes, probum. 6. Infamia.

Ignominatus, Zelzony/

Ignominiosus, Obelzywy zelzywy/ Schmach-
lich/ schändlich. --- *Immynda crepent igno-*
miniosae diæ. Hor.

Ignorans, Niewiedzący/

Ignoranter, Niewiadomie/

Ignorantia, Ignoratio. Nieuwiadomość/ Vn-
wissenheit. *Ignorantia causarum conferre De-*
orum. Lucr. syn. incertitia, ignoratio, imperitia. 6.
6. Rūdis, turpis, noxia.

Ignoro, Niewiem 1. Nieniem/ Nienam/
nicht wissen/ unbewußt. *Ne fugite hospitium*
nostra ignorata Latinos. Virg. syn. Nescio. phr.
Mens hominum ignara, cæca futuri. Scire nefas ho-
mini quid crastinus efficeret ortus. Nec latere doli
scirem Jānōnis, et ira. Fati nescius, incertus.

Ignoscens, Ignoscentior, Łacny do odpu-

gnoscenia, Odpuszczanie/

Ogania/

ignoscibili, Odpuszczania godny/

ignoscibili moxa, Powzedni grzech.

Ignosco, Odpuszczam/ Solquis/ verzeihen/

Ignoscere humanum, ubi patet cui ignoscitur. (Jamb.)

Ignotus, Nienalomy/ Niewiadom. unbes-

kandt. *Rara per ignotos errant animalia mon-*

tes. Virg. syn. ignotus, abditus, arcanus, vel ignobilis

isdem vestigijs. W rej tropy/

I L

Ile, 6. Bistka cienka/

(Kollka v

Ileos, Iletis, m. Gr. Brylente/ 2. 6 sub

Ilex, ich Wierzokold 1. 6 sub Jedlina/

Ein Gattung Schubaums. Corticibus, ca-
sis, utriusque ilice albo. V. epith. frondens, opaca,
lucida, viridis, curvata, hirsuta, phr. ilicium,
ilignum, ilicium robur, illex, plena favis. Torren-
tem parula vitabant ilice solem. Gemit ista sepu-
ribus illex. 6. Quercus.

Ilex aquifolia, Rarmazyn drzewko/ Szarlat,

Ilex coccigera, Ilex pumila, Szarlat 2.

Illa ducens, Dyhamiany/

Illa duco, traho, Wsisa/

Ilicet, Iscie/ wer will/ mag gehen. *Ilicet*
ignis edax summa ad vestigia venio. Virg.

Illicium, Wierzokoldowy gay/

Illicus, Iligneus, Ilignus, Wierzokoldowy/
poñ etnem Schbaum/ Ornique, iliceaque
trabes, metnendaq succa. St. Currentem ilignu por-
tare canalibus undam. Virg.

Illosus, Gryzanie cięptacy/ Rolika cięptacy

Ilhum, an recte idem quod Ile? sub Bistka cienka

Illa, illac Onedy/ Tamiedy/

Illabefactus, Nienacuszony/

Illabor, Wpadam 1. Wpada rzeka Wępiela.

einfallen/ hinein schleichen. Illa subit, mi-
mediaque minans illabitur urbi: Virg. syn. incido,
irruo, inlūo.

Illaboratus, Niewytworony/

Illaboro, Robis 2.

Illacerabilis, Nietozetwany/

Illacesius, Nienagabniony/

Illacrymabilis, ex in affirmante, żalofny/ den
man zu weynen nicht bewegen kan. *Amicit*
placet ilacrymabilem. (Alcaic.) Hor.

Illacrymabilis, Ex in negante, Nieoplatany/

Nieplaglimy/

Illacry-

ILLE

illacrymo, illacrymor. Pláče 2. Zápláták.
Anfangen zu weynen. Et mox illacry-
mas templis ebur, Sc. V.

illas adu gr. illiacus iurdus, Droid.

illatus, Tienarusony/ Nieobrazony/

illatibili, Tiewesoly.

illavigatus, Gruby 2.

illamentatus, sub Nieoplatany

illapsus us, Wpadnienie.

illaqueo, sídle/ illaqueo, Wisne/ Vere
stricken/ Savos illaqueans duces, [Glyconic]

Hor. syn. irrectio, impedio, implico, intrico illigo,
involvero, circumrectio.

illatebra, Orwor/

illatebra, Wstoczye sie/

illatio, Wnoszenie/ Zamknienie domodu.

illativus, Wnoszacy/

illatro as Sigetam ná ego.

illaudabilis, Nie grieczny & sub Chwałny/
Unlöslich/ - Invas heu juvat illaudabile car-
men: Sc.

illaudatus, Niestawny/ Ungelobt. Aut il-
laudati nescit Busridia aras. Virg.

illotus, Nieumyty/

ille, On/ Ow. ille, ille. Jaz/ Onie/ Der
gener/ - - - Sic juppiter ille monebat. Virg.

illecebra, Przyluda/ Pobudka 1. Wab 2.
Przyimnosć/ Obluda 1, Lubieinosć/ Lá-
godnosć/ Lágodzenie/ Przyszanica/ Wro-
nie másto/ ziele.

illecebróus, Látomy 2. Anleisch. Illece-
brosus enim sapor est & pestifer horum. P.

illectamentum, illectatio, Látocenie/ &
Támowa/

illectus, ti. Nieczyrany/ Niezebrany/

illectus, us. Wabienie/

illegitimus, Nieprawy/

illepide, Nieczugnie/

illepídis, Nieprzyimny/ Nie jácrowny/

Gruby 2. 1. Sly 1. Unzierlich/ unlieblich.

Compositum illepídide putetur, sed quia nuper. Hor.

syn. insulsius, inept, stolidus.

illex, Egi Omne, Swawolny/ Nieczotliwy/

Anlasi/ Anreihung. Ut tibi nunc esca Phrao
velut illico caput. M.

ILLI

illex icis. Plant. corr. illix is.

illi, pro illic. Tam 1.

illibatus, Tienarusony/ Cely 4. Unbefleckt
unberührt. Seque per hoc voluit quod si illiba-
ta maueret. Virg. syn. pūrus, intēmeratus, intā-
tus, intēger, illatus, incorruptus, intāminatus.

illiberalis, Látomy/ Skapy/ zmindat Ties

illiberalis labor, Remiasto/ (poczciwy.

illiberalitas, Skapstwo/ zmindá 1.

illiberaliter, zmindá/ surowie Nieprzyistoynie/

illic, illac, illoc, Ow/ Dar/ daselbst. Illic

officiant latin ne frugibus herba. Virg.

illic, Adverb. illic ibi, Tam 1.

illicio, Wabiz/ Tawodiz/ Sídle/ Przywoz

diz 4. Anreihen/ anlocken. Illicere ut cu-
perent vitam mutare priorem. I. syn. allicio, pel-
licio, attraho, capto, inescio. phr. Auceps, illice,

canna, vel illicio, captat aves.

illicitatio Pobudka 2. illicitator Targownik.

illicite, Nieustupnie/ illicitum est. Niegodzi sie

illicitus, Niedozwolony/ Verbotten/ un-
erlaube. illicitas tentare vias, &c. Virg. syn.

Vēritus, nōn licitus, iniquus.

illicium, Teta Pobudka 1. Gromada 1.

illicius sub Wab 2. illico, Záraz 2. So bald/

plötzlich. illico mundanum disperit omne decus.

Buch. syn. Scātim, cōtinūo, prōcius, ocyus; cōn-
festim, extēplo, cito; nec mōra.

illido, Vdersam 2. 4. Rozbitam 1. Unstos-
fén/ anschmeissen. illiditque vadis atque ag-
gere cingit arena. V. syn. allido, collido, frango,

infringo, impingo, cōfringo, offendo, obitro, cōn-
tēro.

illidor, Vdersam sie o co.

illigatio, Záviazanie/ Zádžierg.

illigo, Wiaz 1. Wiaz sie/ Wiazisz/ Wi-

sto 1. Wiazisze/ Wprawiam 1. Wplacam/

Przywiszisz/ Oprawiam. Einbinden/

einwickeln. Non ut juvenis illigata pluribus.

(Jamb.) H. syn. Ligo, vincio, implico, irrectio illa-
queo, intexo, innecto, immisceo:

illimis, Niebiotny/ Cha Rorh/ laurer. Fons

erat illimis, nitida argentens unda. Hor. syn. Lim-
pidus, pūrus, nitidus.

ill ac, illum 3 rāmcad/ 3 Onad/

ill nio, is. Tāmázuiz 1. illino, is idem Hic

eln salben/ anstreichen. *Quod si bruma nives albanis illinet agris.* Hor. syn. Lino, obliño, circūliño, illinō, ūngo, inūngo, pērūngo, indūco.
 illino aurum, Postlacam/
 illiquescō, Wlewam 1. Oblewam 2.
 illusus, us, Vderzenie 1.
 illiteratus, Niepisany. Nieuczyony/ Unges
 gelahet. illiterati nam minus nervi rigent.
 (Jamb.) Hor. syn. indotus, ignarus, imperitus.
 illius, is, Przyprawy/
 illius, us Namaszwanie/ Bestrichen Crines
 & aurum vestibus illitum. (Alcaic.) Hor.
 illiusmodi, Onaki/ Owaki/
 illix, ich Omne, Wab 1. 2.
 illō illorsum, Tam 2. illo modo, Owak/
 illocabilis, Niewydalna/
 illotus, Nieumyty/ Ungewaschen. Et Tyri-
 as dare circa illotas talia bestes. Hor.

ILLV

illuc, Tam 2. In den Ort dahin/ dorthin.
Huc caput atque illuc humero ex utroque pependit.
 Virg.
 illuceo, Roswieca sie Zaswignac/ Zinein
 scheinen/ lieht werden/ illucere solent ma-
 gnis, & ferre triumphos M. syn. illucesco, irradio. &
 illuceo aliquem, Oswiecam Luco.
 illucesco, Zaiaszniec/ illuckar, Biedze sie/
 illud, Ono 1. Das illud in his rebus non est
 mirabile quare. Lucr.
 illud durum, Tu set/
 illudo, Sydzę/ Psuia/ Zgwalcic 4. Vere
 sporten/ verhönen/ auslachen. Circumsusa
 ruit, certantque illudere capto, Virg. syn. Ludo,
 deludo, ridēo, irridēo. & Derideo.
 illum sub Zapaligka, illuminare, swietno/
 illuminatio, Oswiecanie/ Przyrzente 3.
 illuminator, Oswieciiciel.
 illumino, Oswiecam 1. Roswiecam/ Zdob-
 bie 1. & Illuminowac obrazy. Erleuch-
 ten. Vix erecta dies illuminat, omneque late.
 Ar. syn. illustro, collustro. phr. Lumen dō, prabēo.
 Lumine replēo, pēfundo, circūdo, sērēno. Lū-
 ce noctem, tēnebras pellere, vincere, fugare. Lar-
 goque sērēnat igne dōmum ast illi tēnebras et o-
 pacam vincere noctem aggressi, tēdunt auratis
 vincula lychnis. Noctem flammis funalia vincunt.
 Luna mihi tremulum lumen prabebat eunti. Col-
 lacent ignibus xdes. & Lumen.

illuminus, Niesasy/ ciemny/
 illūnis, Bestsiazony/ ciemny/ ohne Monde
 schein. Illumem nalli per rura tacentia nocti. &
 illūnis, Bestsiazony/ Niesasy/
 illūso, Sydzęstwo/ Item Figura Oratoria &
 adēm Ironia.
 illuser, Nasmięca/ Sydzę/
 Illustramentum, Obiasnienie/ Zdobę.
 illustratio, Obiasnienie/ Rzeczność.
 illustris, Scheinbar/ betahmt/ Edel. syn.
 Lucidus, cōruscus, clārus: vel insignis, conspicuus,
 spectandus, præcellens, famōsus, inclutus, præstans,
 eximius, celebris, spectatus, nobilis. phr. Clārum
 nōmen adeptus. Clārus apud pōpulos. Fama inclu-
 tus. Pēpētūo vīgens hōnōre. Pīetate insignis &
 armis. Quem illustris celebrant præcōnia famæ.
 Quem glōria rerum cōmmēdat, clārumque decus.
 & Celeber.
 illustrissimus, Oswiecony 2.
 illustro, Oswiecam 1. Obiasniam/ Zdobę
 illustror, swiece sie. illuribilis, Nie odmycy.
 illūsus, Nieumyty/ Niepokalany/ ungewa-
 schen. Monstravit coquere illutos Cotillus echi-
 nos. Hor.
 illūvies, Brud/ Plugawo/ Nieochodownosc/
 Powodz mist/ Unstat. Nec tondere quidem
 morbo illuvieque peresa. Virg. syn. Colluvies, for-
 des, squalor. epith. Fæda, immunda, obscena,
 sordida, lūosa, fetida, crassa. & Sordes.
 Illyria, illyris, idu, Slowienska ziemia/
 Illyricus, Slowiensti/

I M A

Im, pro eum prisce. Lucret. Fest. Macro-
 ima arbor, ima stirps. Osiemek/
 imaginarius, adiect. Zmyslony/
 imaginarius, subst. Chogazy 1.
 imaginatio, Santasya 2.
 imagines maiorum, Obrazy/
 imagines subita, Silachetwo nowe/
 imaginifer, Chogazy imagino as. Obraz gyny/
 imaginor, Mysla 1. Ihm etwas einbilden/
 vorbilden. syn. Fingo, effingo, excogito,
 cōmmētor: animo cōncipio, designo:
 imaginofum, Spante 2. & Vsu piss/
 imaginofus, Santasyk/
 imago, Obraz 1. Podobienstwo 3. Malow-
 wanie

Janie 2. Ein Bild. Vanum nocturnis ludit
imaginibus, Tibul. syn. effigies, species, exemplar,
 figura, icon, simulacrum, statua, signum. *epith.* lū-
 cidā, scūptilis, expressa, adūbrata, *phr.* picta tā-
 bella, artifici fabricata manu. Quam dūxit in aere
 scūlptit, excudit dōcti artificis manus. Vivos simū-
 lans vultus. Tristis imago saepius occurrens. Mē-
 turbida terret imago. *S. Statua.*

imaguncula, Obrazek/ Łotka/

imbalmicus, Plugastwo/ imbarbesco, Żarczka/

imbecillus, imbecillis, imbellis, Slaby 1. 2.

Schwach/ Braffeloss/ imbecillus iners *sim quid*
vis adde pocino. Hor. syn. Imbecillis, infirmus *S. In-*
firmus. Sint quos Eunuchi imbelles & mollia sem-
 per. Juv.

imbecillitas imbellia, Slabość/

imbecilliter, Slabo/ imber, ri, Mieszaniec 1

Imber, ri, Deszcz 1. Plazregen. Imber a-

trox, rellusq. tenent in mania fulus. St. syn. Plū-
 via. *epith.* Densus, largus, undans, effusus, turbu-
 lus, hybernus, insanus, repentinus, savus, sonorus,
 aquosus, praecipitans, nimbosus, creber, brumalis, hor-
 rendus, ferificus, ater, caruleus, effusus, fertilis, u-
 tilis, *phr.* Turbidus imber aqua effusus nubibus, a-
 ctus caelo imber, agmen aquarum, effusū rūmpū-
 tur nubibus imbres. Tantis se nubibus imber Rū-
 perat. Rigat imber agros. Hūmectans agros in mē-
 dia quā gignitur aeris aula. Plūvii rūmpunt de nū-
 bibus imbres. Rūit athēre tōto Turbidus imber ā-
 qua, Praecipitesque rūunt liquēfactis nubibus im-
 bres. Mihi caruleus supra caput afflitit imber. Jū-
 piter utribus quodātes rigat, imbribus agros. Dici-
 tur Aegyptus carūisse iuvāntibus aya imbribus, ā-
 que annos sicca fuisse novem. Plūra locūtūri sūbito
 sūbdūcimur imbre; *S. Pluvia.*

imber concretus, congelatus, zlod/

imberbis, Solowas/ ohne Bart/ Jüngling

Imberbis invenis tandem custode remoto. Hor. syn.
 impūbis, impūber. *S. Adolescens & Lanugo.*

imbibo, Napiam sie/ tr. Uprząść sobie/

Nabieram w sie/ Wzował sobie/ Władam

sie/ Wsiąka co. Hincin trincken. Imbibe-

rat dixum spargens per rura cruorem. Alcim. syn.
 Bibo, cōmbibo, haurio, vel cōcipio.

imbuto, is priscum, Wchodze 1.

imbracteatus auro, Poziłocisty/

imbracteo, Blachę pokładam/

imbrex, icis m. f. Dachówka 2. Korytko/

Nosowa chęstka/ Poledwica. Dach-

Kannel/ ein Hol-Ziegel. Eligatur lacus, hunc

Augustiq. imbrice testis. Virg.

imbricatim, zlobkowaro/ w dluż/

imbricatus, zaskowany/ zaskowaro zcho-

imbricium, Dachówka 2. (dzisty/

imbrico, Dachówkę pokładam/

Imbrifer, imbridus imbricus, imbrutor,

Dziawy/ Das Regen bringt. Venturam

admittat imbrifer arcus aquam. Tib.

imbubino, imbulbito, Plugawie Wyprożniac sie

Imbuo, Namagam co/ Napiam 2. Nady-

mam 3. Vge/ Przyprawiam 3. eintrun-

cken/ einnetzen. Cum semel imbuerit speramus

carmine fingi. Hor. syn. Rigo, fingo, perfundo,

lino, vel instruo.

imbuo vitijs aliquem, Psuiz kogo/

imbuor, Nabieram w sie/ Napiam sie/ tr.

Imburum, Var. corr. In urbem, vel In uruum.

Imitabilis, Wyrzasty/ Gut nachzuehen.

Demens qui nimbos & non imitabile fulmen. Virg.

imitamen imitamentum, Nasladowanie/ Zmy-

slanie/ Nachfolgung/ — Priscique imita-

mine facti. Ovid.

imitatio, Nasladowanie 1. 2. Zmyslanie 2.

Wyrzanie/ Zgorzenie 2, Nachfolg. Sedu-

la promisit summos imitatio fascis. Rutil.

Imitativa Verba, apud Grammaticos, sunt, qua the-

mativis sui Graeci significationem imitantur, ut Patris-

so, Cretizo, Graeciso. Latini dicunt Gracor, Bac-

chor, Philosophor, Poctor. Verrepe. Sunt & Nomi-

na Imitativa, ut Parasitaster, Philosophaster. Dona-

tista, Platonicus, Christianus. Nicolaita, Simonia-

us, &c.

imitator, Nasladowca/ Nachfolget/ Intera-

pres, nec desilies imitator in arctum. Hor.

imitor, Nasladuiz/ Konterfeturis/ Wyrz-

zam 2. Podrzeiniam/ Formuis/ Zmyslam.

Nachfolgen/ nachzuehen. Exprimat & molles

imitabitur are capillos. Hor. syn. Amulor, simulo,

assimulo. Phr. imitando sequor, assequor, sector,

aquo, exaquo, Exprimo, affingo. Vestigia sequor,

lego.

imitus, Zdolu/ Zguncu/

I M M A

Immaculatus, ex in negante. Niepokalany. Un-

befleckt — Quamquam immaculata parentis.

Paul.

immaculo, ex in. affirmante. Spece.

immadeo, immadefco, Namakam/ Istokne

w wodzie.

immane

IMME

immāne, Srogat zeg/ Sraćh 2. Dziw 1.
 immānis, Wielki 1. Okrutny/ Sraćhliwy/
 Niezmierny/ Sproszy. Grausam/ Tyrans-
 nisch. At trepida & captis immanibus offerat
 Dido. Virg. syn. immitis, crudelis, ferus, barbā-
 rus, ferox, bel ingens.
 immānitas, Okrutnistwo/ Srogosć/ Wiel-
 kość/ 2. Grausamkeit. Nam si serina imma-
 nitas. (Jamb. Dim.) Pr.
 immaniter, Okrutnie.
 immanuetus, Nieogłaskany/
 immarcescibilis Niewiednocy/
 Immarcesco, Horat. corr. Inamaresco.
 immaturus, Rano 2. Przed czasem.
 immaturitas, Niedożyżalność Skwapianie się.
 immaturus, Niedożyżal 1. 2. Niedożyży/
 Przed czasem. unzeitig. Filius immaturus o-
 biisset, heres quis esset. Hor.

IMME

Immediatē. Gelli. corr. Immediatē. Recentiores tamen,
 in scholis praesertim, usurpant Immediatus & Imme-
 diatē.
 immēdicabilis, Nieleczysty/ unheilsam
 Late solet immedicabile cancer. Ovid.
 immēditate, Nietrozmyślnie/
 immēio sub Puszcą wode/
 immēmōr, immemoris. is. Niepamiętny/ ver-
 gessend. Immemor herbarum quas est mirata ju-
 venca, V.
 immēmōrabilis, Niepamiętny 2. Niewysto-
 wiony/ Pamięci niegodny/ Wspominania
 niegodny/
 immemōratio, immemoria. Zapamiętanie/
 immemōratus, Nieleżyżany/
 immensitas, Niezmierność. immenso, drogo.
 immenso plus, Zbytnie/ Názbyt.
 immensum, Dziw 2. Wiecznie/
 immensum quantum, Zbytnie/
 immensus, Niezmierny/ Niestożony/ un-
 ermäßig/ Horresco referens, immensis orbibus
 angas. Virg.
 immeo as, Wpada rzeką/
 immērens, Niewinny/ unuerdient. Quid
 immerentes hospites vexat canis? (Jamb.)
 immerenter, Niewinnie/
 immergo me, aliquid, Ponurzam/ Topię/

IMMI

Wtradam się 1. Utrapiam myśi/ Wmieszac
 się/ Wlazię/ Przypochlebiam się. eintrun-
 ken/ eingauden. Sparselit, aut praeceptis Neptu-
 no immerserit Eurus. Virg. syn. Mergo, demergo,
 submergo. & mergo.
 immergor, Wpada rzeką/ Rospásac się
 immerito, immeritissimo, Niewinnie/ Nie-
 słusnie/ immeritum, Niewinność/
 immeritus, Niezasłużony. unverdient. Et
 rapit immeritas sordidus unctor opes. Mart.
 immersabilis, Niepogrążny/ Nietonący/
 immeritatus, Nietożmierzony.
 IMMI
 Immigro, Wprowadzam się/ einziehen zu
 wohnen/ Irem wędzichen. Postea quam im-
 migravi in ingenium meum. (Jamb.) syn. Migro/
 cōmmigro, abeo.
 imminētia, Przybliżanie/
 imminēo, Nalegam/ Następnie/ Nád się
 stoje// Godzę/ Cucham/ Wiśię 2. Pilnuje
 2. Wywieśzam się/ Przybliża się co/ & sub
 Blisko/ vorhanden seyn/ einem nachstels
 len/ Imminet & lenta texunt umbracula vitas/
 Virg. syn. insto, impendēo ingruo/
 imminuitur, Obywa/
 imminūo, Ommieśzam/ Oymuś 5. Właz-
 zam 2. Podstubiśię 5. Zgwałćię 4. Ponies-
 wozam 2. mindern/ ringern. Postquam se
 dolor imminuit, mea pectora planxit. Ovid. syn. Mi-
 nūo, diminūo, etēnūo, extēnūo.
 imminuta virgo, Dzięwica 2.
 imminūio, Oyma/ Ommieśżanie/ Ponies-
 wazante.
 imminūius, ex lu Affirmante, Niecący. ge-
 mindet. A se imminuti corporis damnis ne-
 sum. (Jamb.)
 imminutus, ex lu negante, Cący 4.
 immiscēo, Wmieszac się/ Wdąc się 2. Wtrą-
 cam się/ Wlazię się 1. vermischen. Si ma-
 cula incipient rutilo immiscerier igni. Virg. syn. Mi-
 scēo, cōmmiscēo, permiscēo, admiscēo, cōfundō.
 immiserābilis, Działenia niegodny/
 immisericordia, Nieluśość/
 immisericorditer, Nieluśościwie.
 immiserīcors, Nieluśościwy/
 immisārium, Skrzyńa 4.

immis-

IMMO

immisio, Wpuszczanie/ Wyciąganie/ Sądzenie/ Szczępienie.

immisus habenis, Pretek.

immisulus, Orzeł łomigat.

immittis, Niedostępną i. Surowy Okrutny/ unmiłb/ unbarmherzig. Ore ferunt dulcem nidia immittibus escam. Virg. syn. Barmarus, ferus, dirus crudelis, inhumanus. & Crudelis.

immitto, Wpuszczam/ Wyciągam/ Należam i. Naprawiam kogo/ Szczępię/ Rozpuszczam żagle/ Rozwiercam konię/ Szczępię/ Należam/ hincin schiden. Tantum effata furens antro se immisit aperto. Virg. syn. Mitto, impello, injicio, infero.

immixtum, Bez przymieszania/ & sub Nierozdzielony.

IMMO

Immo, Owszem/ J owszem.

immobilis, Nieruchomy/ Krzepki/ Mocny/ unbeweglich/ --- Capitoli immobile saxum.

Virg. syn. immotus, fixus, herens, firmus, constans, stabilis, incunctus. pbr. Velut, pelagi rupes immota restit. Manet illa, suoque est pondere tuta. obvia ventorum furis, expostaque ponto. Vim cunctam, atque minas perfert celique marisque scopulis haerens immota. Haud secus ac moles quam magno murmure fluctus oppugnat, manet immotus. & Constans.

immobilitas, Nieodmiennosc/ proprie. Nieruchomosc/ immobiliter, Krzepko/

immoderate immodeste, Bez miary/ Zbytnie/ Niestromnie/ Niecierpliwie/

immoderatio, Bezmiernosc/ Zbytek/ immoderatus, Nieumiarowy/ Zbyteczny/ Un-

mierny/ unbescheiden --- Et pateat tantum immoderatum. Luc. syn. immodicus, immodestus, intemperans, nimius.

immodestia, Nieludzosc/ Surowosc/ Rozpuszta/ Niestromnosc.

immodestus, Niestromny/ Rozpuszny. Immodicus, Zbytnie.

immodicus, Zbyteczny. Unmierny. Cuncta, sed immodicum tempora frigus habent. Ovid.

immodulus, Nieumiarowy.

immodicus, Nieprzymienny.

immolatio, Ofiarowanie.

IMM

475

immolator, Ofiarnik. Ein Opfferer. Vari immolator unci. (Jam. Dim.) Prud.

immolior, sub Zabudowac.

immolitus, Zabudowany/ Zbudowany.

immolo, Ofiaruję. Opffeten, Et immolamus hostiam laudis Deo. (Jamb.) Paul. syn. Maeto, lito sacrifico. & Sacrificio.

immorior, Umieram i. 4.

immoror, Bawis sie i. 2.

immortalis, Niesmiertelny. Unsterblich.

Dum nostra tentat, cessit immortalibus. (Jamb.) syn. Perpetuus, perennis, aternus. pbr. Mortis expers, nefelus immunis fati. Mori nescius. Nullo periturus aeo. Cui mortis adempta est conditio. Vivax, expersque sepulcri. Fato maior. Stat sine morte decus. Nomenque erit indelebile nostrum. Semper honos, nomenque tuum laudesque manebunt. Nullo dies unquam memori vos eximet aeo. Nec ignis nec poterit ferrum nec edax abolere vestras. Nullo interitura die. Solaque non norunt hac monumenta mori. Non flamina parca in te dura legunt, nec ius habere nocendi. at genus immortale manet, multoque per annos. Stat fortuna domus.

immortalitas, Niesmiertelnosc. Unsterblichkeit. Mortale corpus sumit immortalitas.

(Jamb.) syn. Perpetuum, aeternum, immortale, mansurum, aeternum tempus. Vita immortalis, immunis lethi. immortale ius, fas, lex.

immortaliter, immortalitus, Niesmiertelnie immortuus, Obumacly z. [barto.]

immotus, Nienaruszony/ Nieporuszony. Unbewegt. Mens immota manet, &c. Virg.

IMMU

immugio, Zaryzeć/ Rozlega sie. befallen wie ein Ochs. -- Curvisq, immugit Aeneas tabernis. Virg.

immulgeo, Wkrapiam/ Karmis z. Dots.

immunditia, Plugastwo.

immundus, Plugawy/ Nieczysty/ Sproszny.

immunes agri, Wolne dobra.

immunificus, Skapy.

immunis, Oprzywilejowany/ Wolny z. Proszen/ Skapy/ Proszniacy/ Nieprzymienny/ Wielki i. Nieuczesnik/ żołnierz wyzwolony

Darmoiad. Ledig/ frey. Pars nulla regni immunis exitio vacat. (Jamb.) syn. Liber, vacans

vacuus, solutus, expers.

immu-

Immunitas, Wolność/ Przywilej.
 Immunitatem dare, Wprzywilejować.
 Immunitus, Nieobwarowany. unbewahrt.
 -- Eurotan, immunitamq. frequentat. Ovid.
 Immurmuro, Szepce/ Szemrze/ Szumie/
 Młamrze. Drein brummen, Vt quondam syl-
 bis immurmurat Ausfer. Virg.
 Immusculus, immussulus, corr: immissulus.
 Immutabilis, Nieodmienny. Unveränderlich
 Immutabile materia quoq. corpus habere. Lucr.
 Immutabilitas, Nieodmiennosc.
 Immutabiliter, Nieodmiennie.
 Immutatio, Odmiáná.
 Immutesco, Odniemieć/ Vmilknąć.
 Immuto, Odmieniam i. Mienie farby/ Prze-
 wlozę fàre. Verànderen. Immutatq. meam
 videor sensisse figuram. Ovid. syn. Muto, permuto,
 vario,
 Impacatus, Niespokorny. Unversohn. Aut
 impacatos à tergo horrebis iberos. Virg.
 Impactio, Vderzenie 1. i.
 Impages, n. m. f. Szpaga/ Rzáterá.
 Impalleo, impallesco, Nabladi/ Blednieć.
 Impanco, impancor, Wpadam i.
 Impar, adiect: omne, árú. Zbytńi/ Nierowny
 Ungerad/ ungleich. -- -- Crebro imparibus se,
 immisit armis. Virg.
 Impar, subst. n. Licho. (wo,
 Impar es, Nierowny. Imparè, Niegoro-
 Imparatus, Niegorowy. ungerath. Ego im-
 paratus quæ loquantur suggeram. (Jamb.)
 Imparens, Nieposuszny.
 Impariencia, Nieposuszństwo. (Gla,
 Imparilitas, Nierownosc/ Mowá lácínska
 Impariter, Nierowno. ungerad. Versibus
 impariter iunctis querimonia primum. Hor.
 Impario, lege Impertio,
 Impasco, Pasz/ Impasco, Pás sie.
 Impassibilis, Niecierpieliwy.
 Impassibilitas, Niecierpieliwosc.
 Impastus, Glodny.
 Impatibilis, Niemożny/ Niecierpieliwy.
 Impatiens, Niecierpliwy/ Niecierpieliwy/
 Nierwaly. ungedultig. Mollis & impatiens
 ante laboris eram. Ovid. syn. Pati nescius, indolē-

As. Dbleri, Kreuze, impar, vel furiosus, pueri
 phr: adversos casus qui ferre recusat, nequit.
 Impatiens laboris Nieoborny,
 Impatienter, Niecierpliwie.
 Impatientia, Nienozenie/ an Niecierpliwosc.
 Impavidè, Nielekliwie,
 Impavidus, Nielekliwy. unforchesam unes
 schrocken. Impavidus frangit telum &c. Virg.
 syn: intrepidus, interritus, audax. & Audax.
 I M P E
 Impēccabilis, Bezgrzesny,
 Impeccabilitas, impeccantia, Bezgrzesnosc,
 Impecto, an recte sub Vderzam,
 Impedico, as, Wiele.
 Impedimenta, orum, Oblogi/ Cizary/
 Sprzes.
 Impedimentum, Przestoda/ Zawada. Vera
 hindetnus. Illos dicebat impedimentum coma,
 (Jamb:)
 Impedio, Przestadzam/ Zawadzam Niedo-
 puszam/ Podwieszam 2. Wiele/ Zawodzi,
 Verhindern/ wehren. Impediuntq. loqui la-
 cryme & dolor. &c. Ovid: syn. prohibeo, veto, ob-
 sto, obsum, obisto, phr: Votis obstat, obsterque me
 is. Quippe vector facis arcere aditu. Hospitio pro-
 hibemur arena. Prohibere à navibus ignes. Primā-
 q; vetant consistere terra. Fata obstant. Pabula ven-
 ti ferre domum prohibent. Dii prohibere minas,
 Dii talē avertite casum.
 Impedior, Wiza/ impedicio, Przestadzanie
 Impediū, Wmieszanie/ Nieprzebycie/ Pres-
 szodzony/ Ni go sam/ ni go sam. Verhin-
 dett. Aut impedita casibus refert damam Scaz.
 Impedo, Podwieszam 2,
 Impello, Wganiam/ Napędzam/ Napycham/
 Pobudzam/ Przywodze/ Namawiam/ Po-
 tręcam. Antreiben. Hoc geritur Zephyris pri-
 mum impellentibus undas. Virg. syn. Pello, injicio
 inféro, induco, incito, concito, urgeo, premo, cogo
 Vide Pello, Cogo,
 Impendeo, Wize. Impendiosus, Rozruty
 Impendiō, Bazo/ Bazyey/ Daleko wiecey.
 Impendium, Naplad/ Rosz/ Lichwá.
 Impendo, n. Napladam 2. Wydaté ztemia.
 Impendo laborem, Pracuis 1. Podermuis
 praca. Impē-

IMPE

Impenetrabilis, Nieprzebyty/ Nieprzebyty/
Niezgwałciły/ Twódy. undurchdringlich

--- Mens impenetrabilis ira. Sil.

Impennata, Błos nieosłisty.

Impenetrable, Pokoy 4.

Impensa, a, Nakład/ Cło nabiałne/ Polepá
Tyń i. Nádženie. Camenta sine impensa,

Ecclesiastici 22. explicat. Em. Sa. sine arte, cura
neglectum. alij sic: Wapno bez nakładu. ali-

qui: Wapno nie żalane. Rectius interpretabe-
ri. Kamienie w murze bez tyńki/ ábo was-

pna/ Krote między kamien/ ábo cegła kładz

vide Camentum. Apud LXX habetur i. ornatus, a-
renosus muri elegantis. noliti

Impensē, Vsilnie/ Bário.

Impensūs, Bárioey.

Impensibilis, Gell. corr. Incomprehensibilis.

Impensus, Niewydany/ Vsilny/ Drogi/ sub
Drogo/ Wielki Niesłapłony/ Niesłapny.

Imperatoria ferix, Swiero nákazane.

Imperativē, Roskazniac.

Imperativus modus apud Grammaticos quo alijs im-
peramus, ut aliquid agant, vel patiantur. Prisci-

an. Diomed. Roskazniacy.

Imperator, Cesarz/ Herman/ Rzadca/ Mistrz
an Ruglarski mistrz. Ein Kayser/ ein Ge-

bietet. Eone nomine, imperator amet. [Iamb.]
syn: Rex, vel Dux.

Imperatoria, f. herba. Mistrzowniá ziele.

Imperatoria ars, Hermánstwo.

Imperatorie, Cesarstwo.

Imperatorius, imperialis, Cesarzski/ Hermán-

Imperatrix, Cesarzowa.

Imperatum, imperatus, us, Roskazanie.

Imperce, ab Imperco, ū, Solguis.

Imperceptus, Niepótany 2.

Impercussus, Nieobrażony.

Imperditus. Pozostaly. Imperfectē, Niedośko-

Imperfectio, Niedośtać 3.

Imperfectus, Niedośkoniony.

Imperfossus, Nieprzebyty.

Imperfundies, ei, Plugástwo.

Imperabiliter. Roskazniac.

Imperialiter, imperiose, Roskazniac/ & Bário

IMPE

417

Imperiōsus Pánuiacy/ Obéziłowy/ Cieski/
Gwałtowny/ Hárdy. Gewaltig. Imperio-

sa trahit proserpina, více haleque. Hor.

Imperitē, Nieumieistnie.

Imperitia, Nieumieistność.

Imperitō as, Roskazuis i. Pánui. Herse-

hen. Qui pecori imperitet, quem tota armenta
sequantur. Virg.

Imperitus, Nieumieistny/ Nieswiadom/
Nieugony/ Niebiegly. unerfahren. Homi-

ne imperito nunquam quicquam, iniustus. (J.) syn.
indoctus, ignarus, rudis, illiteratus.

Imperium, Pánowanie/ Roskazowanie/ Héc-
imanie/ Spráwowanie/ Wzad 1. Héc-

imánstwo/ Roskazanie/ Zwierzchność/ Pán-
stwo 2. das Reich/ ein Gebot. Imperium

Oceano, famam qui terminet astris. Virg. syn. Iul-

sum, praeceptum, mandatum, vel regnum, potestas,
dictio, dominatus, dominatio, moderamen, sceptrum

epith. violentum, solenne, audax, iniquum, mole-

stum, immitis, intolerabile, suave, blandum, felix,
potens. phr: imperii ius, iura, potestas, frona, mó-

deramen, honor, maiestas. imperii moles, pondus,
onus Regium. Imperium terris equare, Oceano ter-

minare. omique potestas imperiens conferri e-

rit. Moderamina rerum. Pater omnipotens rerum,
cui summa potestas. Regis imperium, iusta, leges

patri, veteri imperium proferre. Imperii fines ex-

tendere, protendere. Imperio, vel scepro novos p-

pulos adiungere, addere, adicere. Nova subdere
regna. illa incluta Roma imperium terris, animos

aequabit Olympo. Sed rogat, ac vultu tacito milia
multa minatur. Sed rogat ac durum precibus lacra-

re sub istis imperium agnosco, parebimus. Super
Garamantas & Indos proferet imperium.

Imperiuratus, sub Niezgwałcony.

Impermissus, Niedośwolony.

Impero, Roskazuis/ i. Pánui i. Nakazuis/
Przykazuis. Gebieten/ regieren/ herrschen

Rex imperabit, institit virtus mihi. (Iamb.) syn.
Perceptio, praescribo, iubeo, mando, edico, vel domi-

nor, regno praesum. phr: Tracto, iura do populis.
Leges impono. Ditione tenere. Populis leges indi-

cere, statuere. Scepra tenere, gerere. Populos sub
leges trahere. Regno sceproque potiri. Magnas re-

gnare, per urbes per populos dare iura. iura dabat.
legisque viris. Totaque sub regno terra futura tuo

est. Mare & terras omni ditione tenebat. Quicquid
ubique vides caelum, mare, nubila, terras, omnia.

sunt nostra clausa patentque manu. qui mare, qui
terras

terras, omni dittoe cōtērent. Placida pōpulos in
pāce rēgēbat. Pācatumque rēget pātriis virtūibus
orbem. Tōtum sub lēges mitteret orbem. Victis dō
minabitur argis. Sēd tōre qui grāvidam impētiis,
bēlloque frēmētē Italiam rēgēret. O qui rēs hō
minūmque. Dēūmque pētēnis rēgis, impētiis, &
fūmine tērrēs. Rēgēmque dēdit qui fōdēre cētō &
prēmēre, ēt lāxas sciret dāre iūssus hābēnas. Lūctā-
tēs vēntos tēmpētātēque sōnōras impērio prēmīt,
ac vīnculis & cārcēre frēnat. Impērat, ac dīgitī pāri-
ter cum vōce lōcūti. s. Regno.

Impēror, Postusiny iestem.

Impersonale verbum est, quod carens supposito recto seu
Nominativo, caret & Numeris ac personis, excepta
tertia persona singularis quadam imagine & specie. Sa-
turnius.

Imperspēctus, imperspicius, Nieprzezyzisty

Imperterritus, Nielekłoty.

Impērtio, impērtior, Vdziałam/ Vześni-
kiem cyniz/ Dais. Mittheilen. Atq; eadem
membris impertitura medelas, Drac. syn. Dō, tri-
būo, prabēo, largior, elargior. s. Dō.

Impērturbatus, Nieobrużony/ Niezaczwożony

Impervius, Nieprzebyty.

Impesco, in, sub Wpuszczam

Impēte, i. impetu ab impēs ejus. Priscian. sub
Pad/ Pedem.

Impētibilis Niekużony/ Nieuprożony.

Impētiginōsus, Liszciowaty

Impētigo, Liszay/ Trąd/ Rantaryda

Impētiix, igit. Liszay

Impēto Vdersam na łogo/ Cārgam sie.

Anfallen. Impetito felix quod in hac tibi secu-
la primos. C. syn. invado, irruo, impugno, aggre-
dior, addorior.

Impētrābilis Vprożony 2. Vprasaiacy/ Ła-
cny do uprożenia/ & sub Dożonywam.

Impetrāscere, impetrāssere sub Vprassam.

Impetratio. Impetratus, us. Vprożanie.

Impetrātivus Vprasaiacy:

Impētro Vprassam/ Dożonywam 2. Erbitz-
ten/ erlangen. Impetrat & pacem locupletem
frugibus annum. Hor.

Impētu. Pedem. Impētuōsus Gwałtowny.

Impetum mollio Psuiz 1.

Impētus us. Zapuszczanie sie/ Pad/ Podop/
Naiad/ Porwyżosć/ Poruszanie 2. Popar

Olmość/ Zabda/ Chciwość/ Namiętność/
Nadchizmie/ Raz/ nomen. Ungestümmige
Reit/ Sturm. Equora sic illam fert impetus i-
pse volantem. Virg. syn. Vis, viōlētia, incursio, in-
cursus. epith. vividus, celer, citatus, acē, rāliū,
fūribundus, amēns, dēmēns, effrēns, viōlētus, irā-
tus, fūrtialis, fervēns, pōtēns, ardēns, vāgus. pbr. Pre-
ceps tōtam impētus obrūit arcem. Impētus auditur
stridēns. Subito ruit impētu praeceps.

Impexus Niezofany/ Rudlacy/ Gruby

Impia herba Vkráp.

Impiatus Niecorliw/ Bezecny/ Splugawioz

Impico Nasmalam/ Polewam.

Impiē Niepobożnie.

Impiētas Niepobożność/ Niebożność. Cor-
losigkeit. Impietatis habet, festum celebrare sa-
cerdos. Ov. syn. Nefas crimēn, scēlus, vel crudēl-
tas. epith. Audax, sacrilēga, fēra, effrēns, pētūans

Impiger, Nie lankoy/ Bieści. unperdrossen
Justig/ hurtig. Impiger extremos currit merca-
tor ad indos. Hor. syn. Dilligēns, assidūus, sedūlus,
strēnūus, acēr.

Impigrē, Nielenistwo/ Bieśko.

Impigritas, Bieśkość/ & sub Prekkość.

Impilla, ium, vel orum. ab Impile vel Impilum,
ut Torale, & Toralium, Piśn,

Impingo, Wzucam/ Bzucam w ogę/ Nārcę
ca sie/ Zāzucam łogo/ Nābawiam łogo/
Nāpadam 1. Wykam/ Zāwadiam 1. 2. V-
dersam 1. 3. 4. Biiz kilem.

Impingo compedes alicui, sub Okowāt.

Impingo dicam, sub Pozynam łogo.

Impingvo, Tuzę. Impingvor, sub Bozyt sie.

Impio, in, Zmāzāt.

Impius, Niepobożny. Corcleß Quā pū-
nit poenis vindēx Dēus, impia sevis. syn. Scēlētus,
scēlērātus, nefārius, nefāndus, vel crudēlis. pbr.
Dēi cōntēmtor. Quem nūlla mōvet rēligio. Quem
exca rāpit impietas. Quem impius abstūlit error.
Spērēns iūssa vērēnda Dēi. Per omne fāsque nefās-
que ruit.

Implacabilis, implacatus, Nieublagany.
unversöhnlich. Effice sit nobis non impla-
bilis ira. Ovid. syn. inēxōrabilis, immītis. pbr. in-
dōcilis fēcti. Precibus mānsvēscere nesciūs. vide
Crudelis.

Implacā-

IMPL

Implacabilitas, Nieużytość.
 Implacidus, Nieublagany/ Niesubdyl. *una
 fredsam. Drusus Genianos implacitum genus.*
 Implano, Osusiwam. (Ale.)
 Implēto, Wplacam/ Błoczą.
 Impleo, Napelniam/ Nasywiz 2. Wypel-
 niam/ Spelniam/ Obiadam sie/ Brzemie-
 nia nabawic/ Nabitam usy/ Dowozę/ Wy-
 szogam 4. Erfüllen *Implevit magni Cicero-
 nis opus Mart. syn. Cōplēo, adimplēo, replēo,
 cūmulo.*
 Implexus, xi, Spleciony/ Powislalo sie.
 Implexus, m, Spoienie/ Błogzenie/ Wple-
 cienie.
 Implicatē, Implicite Powislanie/ Zawislanie
 Implicatio, Powislanie/ Zawislanie/ Ma-
 tanina.
 Implicatus, implicatissimus, implicatus issi-
 aus, Zawislany/ Wwislany/ Spleciony.
 Verwickelt. Candida brevibus implicata viperis
 (Jamb.) *Implicit eque errore via, Sc. Lucr.*
 Implico, Wiele co/ Zawitam/ Niesam sie.
 Ein wickeln. *Implicuit bello qui nos fugietis
 amicos. Virg. syn. illaqueo, irrēcio, circumrēcio,
 involvo, impēdio.*
 Implicor, Wiele sie/ Wieszę/ Wigie sie/
 Wieszam sie/ Powislalo sie.
 Imploratio, Modlitwa/ Wzywante 2.
 Imploro, Modle sie 1. 2. Wzywam/ Raca
 wolac. *Bläglich ausrufen. Caelestes implo-
 ras aquas docta prece blandus. Hor. syn. invoco, ex-
 pōco, obtrācor, prēcor opem, tēstor, appēllo.*
 Implūmis, Goly 1. Nieszaroſly. ohn Federn.
*Observans nido implumis detraxit, at illa. Virg. im-
 pōlitus.*
 Implio, Deszę pāda/ Kāpie.
 Impluvia, a, Bapā kościelna.
 Impluviatus, Czworogrānisty/ śniady/ O-
 kopicāly/ Rudawy/ & sub Māicā.
 Impluvium Podworze.
 Impenitens, corr. Roman. 2. Bez poſtury/ Scę-
 ce rwardę/ nie kāigce sie.
 Impenitendus, sub Nieszal.
 Impolite, Grubo. Impolitia, Grubość.
 Impolitus, Niepoletowany/ Gruby 2. 7.

IMPO

Impollutus, Niepokalany. unverlezt. *Im-
 polluta fides, Sc. Sil.*
 Impōmenta, orum, Weet.
 Impōno, Alads 2. 5. Nākladam/ Wsadzam 2
 Nākazuie/ Osusiwam. *Auff oder einles-
 gen/ sehen. Vidi, thuricremis cum dona impo-
 neret aris. Virg. syn. addo, supēradō, supērpōno,
 āggēro, bel injūngo, mādo, impēro, bel fallo, dē-
 cipio, illūdo.*
 Impōrcitor, Oraz/ & Brozdziel/ sub Bros
 Impōrco, as, Brozdje. (3dje.
 Importabilis Nieszolny. Impōrtatus, Przy-
 wozny. Importo, Wnoſa 1. Przynoſę/ Przy-
 importuē, Nālegāigc/ Nie nā gas. (woje
 Impōrtūitas, Nieskromnoſć/ Nālegānie/
 Duchwālſwo/ Nieodbyroſć/ sub Nieszbycy.
 Impōrtūinus, Nālegāigcy/ Nieszbycy/ Nies-
 wczęſny/ Nieskromny/ Otrutny/ Przykry.
 ungestāmm/ untuhig. --- *Seras canit impor-
 tuna per umbras. syn. incōmmōdus, nōcēns, nōcū-
 us, nōxius, infēctus, mōlēstus.*
 Impōrtuōsus, Nieportowny.
 Impos animi, & impos, absolute adiect. omne.
 Nie przy sobie Szalony. unmäßig.
 Impōsitio, Wkladanie. (tkowy.
 Impōsitiuus, Wkladany/ Przydany/ Poza
 Impōsitiuum nomen, sub Nāzwisko.
 Impōsitivus, Przydany.
 Impōsitor nominum, Mianownicz.
 Impōssibilis, Niepodobny ku czynieniu.
 Impōssibilitas, Niepodobienstwo ku czynieniu
 Impōssibile, impossibiliter, Niepodobnie. una
 möglich. *Est impossibile spectare profunda Sa-
 baoth. Pr. syn. Viribus, cōnātibus māius. Nūn-
 quam futurum. pbr. ab ortu Sol ante cādet, quam
 hōc cōtīngere fas sit. Prius ab occāsu nāſcētur Ti-
 tan. Cribro āquam haurire. Māre exhaurire licēbit.
 Prius tērra fēret stēllas, ccelum findētur āratro: ūn-
 da dābit flāmmas, & dābit ignis āquas: Dēsinet esse
 prius cōntrārius ignibus hūmor ante lūpos cāpiēt
 heedi virūlique lēones. Fieri nūlla quōd rātiōne pō-
 test. Quōd nūlli cōtīngere fas est ante tiges iūn-
 gēntur ēquis. Cum cānibus tūmīdi veniēt ad pō-
 cūla dāma. Nūlla prius vāsto labētur flūmīna pōn-
 to. Prius pārs eādē cceli Zēphýros ēmīttet & Eū-
 ros, & tēpidus gēlido flabit āb āxe nōtus: & ver
 autūmno, brūma mīſcēbitur, æſtas, atque eādē
 rēgio,*

regio vespere & ortus erit. Dulcia amara prius fient
& mollia dura. Prius fluitus poteris siccare mari-
nos. Validum prius agra leonem. Sperner uris an-
te per ignotos errabunt sydera fluitus. Prius tellus
alimenta negaverit orbi. *9. Nunquam.*

Impostor, Szalbierz/ Impostura, Zdrada.

**Impotens, Nieuhamowany 2. Niepowścią-
gliwy/ Okrutny/ Slaby. Ohnmachtig/
Brassroß. Illam deperit impotente amore. Phal.
Gat. syn. imbecillis, infirmus, debilis, invalidus.**

Impotens animus, Zapalczywość.

Impotens ira, Zapalczywość.

**Impotenter, Niepowściągliwie/ Nieuhamo-
wante/ Popedliwie/ Gniewliwie/ Okrutnie**

**Impotētia, Nieporoga/ Niepowściągliwość/
Popedliwość/ Slabość. Unmöglichkeit.**

Gregem astuosa torret impotentia: (Jamb. pur.)

Impotētia mentis, Szalenstwo 1.

I M P R

Imprædite, Impræditus. Bez zawady. Adverb.

Impræditus, Bez zawady. nomen.

Impræsentiarum, Teraz/ Na ten czas.

Impransus, Na czgo/ Bez obiadu.

Imprecatio, Zloszczenie.

**Imprecor, Preklinam. Verfluchen/ Böses
wünschen. Imprecor arma armis, pugnent ipsi-
que nepotes. Virg. phr. Māla omnia pōco. Dira-**

**precor. Diris ōnēro, incello. Diris devōvō. Māla
mūlta precor. Māla mūlta optare. Thyēsteas pre-
ces mittere. Cāpiti cārmina dira cānit. Sāgvineās
ēdat ille dāpes, atque ōre crūento. Tristia cum mu-
to pocūla felle bibat. Terra tibi frūges, amnis tibi
dōnēget ūndas. Dij tibi dēnt nūllōsque lāres, indō-
pemque sēnēciam, & lōngas hyēmes, pēpētūamque
sitim, evēniat nōstris hōstibus ille pūdor. ipsa fāmie
stimulānte fūrēns, herbāsque sēpūleris. Quarat, &
ā savis ossa relicta lūpis. exūl, indōs erēs allēnāque
limina lūstres: exīgūūque pētas ōre trēmēte ci-
bum. Sisque miser sēmpēr, nec sis misērābilis ulli.
Gaudēat advērsis fēmina virque tūis. Dēvōret ante
prius sūbito tellūris hīatu. Aut rūtilo mīssi fulmī-
nis igne crēmet. sēd mihi vėl tellus optem prius, i-
ma dēhilcat. Vėl pāter omnīpōtēns, ādīgat mē ful-
mine ad ūmbas, ante, pūdor, quam te vīdēam.**

Imprecor salutem, Pozdrawiam 1.

**Impressio, Naciad/ Nacieranie 2. Nacisanie
2. Wytazanie/ Drukowanie.**

Impressionem do, facio, Nacieram lego.

impressor, Drukarz. impressus, us, Naciad,
impressus, si, Wytazany/ Rzyg.

**imprimis, Naprzod/ Nabaziey. Votab/
votauß. Imprimis una discat amare domo. Ped.**

**imprimo, Naciskam/ Wytazam 1. Wyciskam
1. Wprawiam 1. W biitam w pamiec/ Dru-
kuje/ Napiam 2. Eintunden. Felix, non
lebiior cippus nunc imprimis ossa. Pers. syn. Signo,
designo, inscribo, informo, figo, insigo.**

improbabilis, Niedowodny/ Przysanny.

**improbatio, Ganiecie/ Odrucanie/ Przysa-
nie (na,**

improbator, Przysannicz.

improbatus, Przysanny.

improbe, Niecorznie/ Nieslusznie.

**improbitas, Zlosc 1. Dowcip. U. fromm/
hassigkeit/ Bosheit. Improbitas ipsos audet
tentare parentes. M. syn. scelus, crimen, impietas**

improbo, Ganie/ Bafwie/ Odrucam.

**Schelten/ verwerffen. syn. Rejicio, da-
mino, crimino, arguo.**

Improbro, Plaut. corr. Opprobro.

improbulus, Zlosnie.

improbus, Niecorzny/ Zlosliwy/ Zly 1.

**Spetny/ Niewstydlivy/ Obzarty. Uns-
fromm/ böß. syn. Malus, malignus, sceler-
atus.**

improbus ab ingenio, Wierzmy lot.

Improcerus, Niewysoki.

Improcreabilis, sub Nieswtorzony.

Improfessus, Niepopisany/ Przemycony.

improles, improlis, improlus, Bez potomka/

**Nieprzypuszczony do prawa/ & Nieszacany
nie prawy.**

impromiscuus, Niepomieszany.

impromptus, Niechotny/ Niechotny.

improperata vestigia, sub Vrogam ste.

Improperium, in ss. libris frequens, Vroganie/

Lzanie/ Obmowisto/ Zelzywość.

**Impropere, Spiesno gdzie wchodzi/ Vro-
gam sie/ Wytucam na czgo**

improprie, Niewlasnie. impropius, Nie-

improspere, Nieszczesliwy (wlasny

improspere, Nieszczesliwie.

improctus, Niechotony.

impro-

Natuz.

Orab/

mo. Ped.

Ycistam

ic/ Drus

Felix, non

. Signo,

anny.

Przyg

(na,

.

fromina

os audet

, impietas

ucam.

io, da-

.

3ly 11

Un-

s, scelē-

re.

.

ny.

omk/

eficant

.

1.

is.

rogant/

.

Org-

.

s, Nio-

(wlasny

.

mpre-

I M P

imprōvidē, Nieostrożnie/ Niepostregle.
 imprōvidus, Nieostrożny/ Niepostregły.
 Unfarschrig. -- Atq; improvida pectora tur-
 bat. Virg.
 imprōvisō, Niepostregle/ Nieostrożnie/ i
 nieobagła.
 improvisē accedo, Schodzę.
 improvisus, Niepostregły/ Nie spodziany.
 unversehen. Improvisus ait, coram quem que-
 ritis adsum. Virg. syn. inopinatus, inopinatus, repen-
 tinus, inexpectatus, insperatus, subitus.
 imprudens, Niewiadam/ Niebiegły/ Nieo-
 strożny/ Niechcący/ Niebaczny.
 Unfarschrig. -- -- Nunquam imprudentibus im-
 ber. V. syn. imprōvidus, incautus, inscius, ignarus.
 imprudens, pro imprudenter. Niechcący/ Nie-
 wiadomie/ & sub Nieobagzylem sie.
 imprudenter, Nieostrożnie/ Niebacznie/ Nie-
 wiadomie.
 imprudentia, Nieostrożność/ Niewiadomość
 Unfarschrigkeit. -- -- Quid enim imprudentia
 prodest. Ser.
 impuber, Erus, Omne. Niezarosły/ Golowos.
 impubes, būs, idem & Niedorosły. Jung/ Di
 vidit, impubesq; immani vulnere malas. Virg.
 impūbis, ū, hic, hac, com; impubesceus, Nie-
 zarosły/ Golowos.
 impudens, Niewstydlivy. unverschämte.
 Impudens liqui patrios penates: (Saphi) Hor. syn. ef-
 frons, invēcundus, procax, procerus, audax, te-
 merarius. pbr: pudore, vel pudorem exutus. Homo
 durioris, perficiet frontis. Cui nullus in ore pudor.
 Cuius exulat ore pudor. Qui mente pudorem expū-
 lit. Perficit frontem, posuitque pudorem. Fronte
 te carens. Pudoris expers. Cuius fugit ab ore pudor
 Nil tū, Cydippe, facta ruboris habent. Vos ubi con-
 tempti rumpitis freno pudoris.
 impudenter, Niewstydlivie. unverschäm-
 lich. Non impudenter vita quod, &c. (Iamb.)
 impudentia, impudicia, Niewstydl.
 impudicus, Zamełcony/ Sodomczyk.
 impudicus, Niewstydlivy. unkeusch/ un-
 farschrig. nec impudica Colchis intulit pedem.
 Iamb. pur. syn. Turpis, impūrus, infamis, lascivus,
 libidinosus.
 impūgnatio, Nacieranie/ Dobywanie.

I M P

24

impūgnator, Nacierdnik.
 impūgnatus, ex in, negante. Bez poręczy.
 impūgno, ex in, affirmante. Nacieram na łogo
 Dobynam.
 impūlso, impulsus, us, Pobudka. Popchnie-
 nie/ Poruszanie z. Chciomość.
 impūllor, Namawiać/ Pobudka.
 impūllrix, apud noniam.
 impūlvis, idem impūlvis.
 impūctus, sub Ryty.
 impūne, impūnité, impūnissime. Bez kar-
 nia/ Przepiektło sie. unsträfflicher weis.
 Et sape alterius ramos impune videmus. Virg.
 impūnitas, Niekarność/ Rospusta/ Odpus-
 zenie/ & sub Przepiektło sie.
 impūnitus, impūnis, Niekarany. ungestrafft
 Tergo plektor enim, quid tu impunitior illa. Hor.
 impūratus, Bezecny/ Nieczystoty.
 impūre, Sprośnie.
 Impūrgabilis. Bez wymowki.
 impūritas, impūritia. Sprośność/ Plugawo-
 scie/ Sprośny/ Psocliwy/ Nieczystoty
 unrein. Sed que se impuro dedit adulterio. Ca-
 tull. syn. immundus, foedus, spurcus, obscenus,
 sordidus, turpis.
 impūtor, Przyczyniać.
 impūtatus, ex in, negante. Nieokrośany.
 impūto, ex in affirmante. Przyczynam/ Wyma-
 wiam co komu/ Przypisuję/ Winuję/ Nakła-
 zuję/ Wytroram łobie/ Rąkwuję. Przyczyna-
 Zurechnen/ die Schuldgeben. Imputet ipse
 Deo ne Aar mihi set actum, M. syn. Tribuo, at-
 tribuo, arrego, adscribo, vel supputo, numero.
 impūtesco, Gnić. Impūtribilis Niepro-
 chnicacy.
 imūla oricilla, Wchł gzieć dolna.
 imūlus, Wadolny.
 imūm arboris, imūm virgulum, Odziamek.
 imūus, Nianizny/ Wadolny/ Nizki z. Odzia-
 mny/ & sub Włatek zego. det Underste
 Właderste. Sed graviter gemitus imo de pectore
 ducent. Virg: syn: infimus, extrēmus, vel profun-
 dus, intimus.

In, *Prepositio*, *Miedzy*/ *W*/ *t. Nā.* in/ *an*/ *auff*/ &c. *Si nullam nostrū ultra spem panis in armis.* Virg.

In, *pro A*, vel *Ab*, v. *Od*.

in aciem, in equum, in arenam descendō
Porykam sie.

in acutum produco, *Zakonzam*.

in aquo stare, *Stownac.*

in album refero, *Polizam*/ & *sub Przejaz*

in angulo, *Poraiemnie*/ *Pokornie.*

in angulos exit, *Waglasty.*

in annos, in annis singulis *Co rok* [ce]

in antecessum accipio, do, *Przed czasem Pias*

in arquis, *Zolrosz.* in assem, *Supelnie.*

in aurem, *Do ucha sepc.* [glowie]

in brevis, *W krotce.* in capita tributum, *Pos*

in cassum, *Darmo*/ *Wniweg.*

in causis versatus, valet, *Praktyk*

in cinctu, *Za pasem.*

in commissum cadere, *Ronfikowano go.*

in commune, *W obec*/ *Powszechnie*/ *Ogo-*

lem/ *Wszystko*/ *Spolecznie*/ & *sub Dziel-*

In coram, lege incoram.

in deditionem accipio, redigo, *Podbitam*

in dies, *Co dzien.* (pod moc)

in deterius torqueo, *Wykladam co zle.*

in eo cardo, res, spes vertitur, *O to gra.*

in fabulis est, *Proy. Mowia o nim.*

in fronte gerit amicitiam, *Proy. Niesieczery*

in gyros, *Rolem.* in horas, *Co godzinā.*

in hunc diem, *Po dzis dzien.*

in incerto est, *Niepewny.*

in infinitum, *Bez miary.*

in initio, *Nā poczatku.* in integro, *Wcale.*

in jus voco, duco, rapio, *Pozywan*

in longum, *W dluga.* in longum avum,

Wiegnie. in medio, *Strzod.*

in memoriam, *Nā pamiatke.*

in memoriam excito, redigo, reduco, induco

Przypominam.

in mentem est mihi, *Pamietam.*

in modum, in morem, *Nā kstale.*

in morbum incidere, delabi *Zachorzeć.*

in more est, *Zwycayny.*

in notitiam meam aliquid venit, *Poznamam*

in numerum, *Wracz.*

in obliquum, *Poprzeg*/ *Nā ukos.*

in oculis est, *Obecny*/ *Mam tego na oku*

Mam to na baczniu/ *Blisko.*

in opere est, *Nā robocie.*

in optimam partem *Zā dobre mteć.*

in orbem *Rolem*/ *Tockiem*/ *Roleig*/ *Obi*

Godze sie.

in ore est omnium *Mowia o nim*/ *Tarkatig*

in ore & oculis omnium *Jawnie.*

in pecuniam ludere *W pieniadze grac,*

in perpetuum *Wiegnie.* in pollicem *Nā pas*

lec. in pollinem *Mialko*

in porrectum, *W bluz.*

in posteritatem, in posterum, *Nā porym.*

in princeps decido, *Nā byie spasc* in pra-

ceps deicio, deurbo, adigo. *Nā byie ze*

in praesens, in praesentia *Tetaz.* (pchnac)

in pretio est. *Zag.* in prima visione *Nā*

wyzejniu. in primis *Naybarziey.* *Naprzod*

in primoribus labris *Nā koncu izyka.*

in procinctu, *Gorowo*/ *Porywego*/ *Spies*

šno/ *Nādorzdziu*/ *Zapafem z.* *Blisko.*

in procinctu sum, *Wybieram sie*

in proclivi est, *Lacno.*

in prodigium acceptum, *Zā dzlu*

in promiscuo habere, *Spospolitowac.*

in promptu, *Nā dorzdziu*/ *Spiesšno.*

in propatulo, *Nā dworze*/ *Nā golt.*

in propinquo, *Blisko.*

in quadrum, *Czworogranisty* 1. 2. & *sub Wy*

prawiam co/ *Gladko co gynie.*

in quantum, *lege inquantum*

in rectum, *Prosto* in reliquum, *Nā porym*

in re praesenti, *Obecnie*/ *W rzeczy samey*/

Jako obacz. *Bye przy gym.*

in respectum, *Dla,* in ruborem do, *Zawsty*

in scripto, *Nā piśmie.* (dziam)

in senium vergens, *Letniz.*

in sententiam alicujus eo, concedo, transeo,

venio, &c. *Przystais na co.*

in ser-

I N

in frangere est. *Stowia o nim.*
in simul, *Pospolu.* in singulos, *Ná kazdego*
in singulos dies. *Co dzien.* (sic.)
in societatem assumo, venio. *Stowiaty sie*
in solido, in solidum, *Wcale.* *Supelnie.*
in somnis video, videor, *Śni mi sie.*
in speciem, *Imysinte/ Ná oko/ ná poyzrenie*
in splendorem do, *Wycteram/ Docteram sie*
in sublimē, in summum, *Wzgore 2.*
in cantum, *Tát barzo.*
in tetraentem, *ná krzyz Cworograntsty*
in totum, *Supelnie/ Wsystko 2. Zgila/ Co*
golem/ Powstehnje/ Wstawiznie.
in transcurfu, *Przemiatgc.*
in transennam duco, *Prov. nawodze.*
in tuto, in vado, *Bespieczny iestem.*
in vanum abir, *Wniwecz.*
in ventrem crescit, *Opukaly*
in univcrsum, *Powstehnje/ Ogolem.*
in unum redigo, *Ziednoczye.*
in usu est, posium est, *Zwygay.*
in utramque patrem, *Obostronny.*

I N A

Ina, a, gr. *Zytká/ & sub Papier 1.*
inabruptus, *Nieprzerwany.*
inabsolutus, *Niedokonczony.*
inaccessus, *Niedostepny/ Nieprzystepny.*
Da man nicht zukommen mag. Dives inacces-
so, ubi solis filia lucet. Virg. syn. invius, impervius
inaccessibilis, vel inhospitus. phr. Carens aditu, as-
sper accessu, aditu impervius omni. Quaque est dif-
ficilis, quaque est via nulla. Salebrosa rupes. Pertin-
gere gressu. Nemo nemo valeat.
inaccessus, *Rwasczte/ Przytko mi co.*
inadmirabilis, *Pochlebstwem sie nie umodzyacy*
inadifico, *Obalam 1. & Oppositum Zbudo-*
wac/ Zabudowac.
inacqualiter, inaxqualiter, *Nierowno.*
inacqualis, inaxqualis, *Nierowny. unglez*
ich. Hand bene inaequales veniunt ad aratra juven-
ci. Ovid.
inacqualitas, *Nierownosc.*
inaquatus, in negat. *Nierowny.*
inaquo, a, in affirmat. *Rownam 1.*

I N A

inertus, *Niedzialny.*
inestimabilis, inestimatus, *nieoszacowany/ &*
contra, niezemnit.
inestuo, *Burzy sie. sehr hitig seyn. Quod*
si meis inestuat prae cordis. (Jamb.) Hor.
inaffectatus, *niewystawny/ Samorodny.*
inagitatilis, *nieruchomy. inagitatus, nieos-*
inalbeo, inalbesco, Bieleis sie. (Erzofany
inalbo, Biele, inalgesco, ziebns.
inalienatus, *sub nieprzyprawny.*
inalto, a, *Podnosz.*
inamabilis, *niemilosny/ nieprzymienny. una-*
lieblich. Non cadit in mores feritas inamabili-
stos. Ovid.
inamaresco, *Gorzkniete.*
inambitiosus, *niesny. unehrgeitig. Secre-*
tor montes & inambitiosa colebat. Ovid.
inambulatio, *Chodzenie 2. Przechadzka.*
inambulo, *Przechadzam sie.*
inamoenus, *Niewesoly. unanmuchtig/ ---*
Adit inamaniaque regna tenentem. Ovid.
inane, *Czgosc/ Proznosc/ Prozne mieysce.*
inania, hec, *inania ha, Proznosc.*
Inanilogista, inanilogus, inaniloquus, *Proznomo-*
Inaniloquium, Proznomownosc. (wny.
inanimialis, inanimatus, *niezytycy.*
inanimentum, *Czgosc.*
inanimus, *Bez dusze/ niezytycy.*
inanio, is, *Wyproziam/ Purgacya biore.*
inanio, ira, *Wyproziam sie.*
inanis, *Prozny/ Czzy/ Marny. Leer/ lee-*
dig. Perque Domos ditis vacuas & inania regna
Virg. syn. Vacuus, vacuatus, vel vanus, inicus.
inaniuas, *Czgosc/ Proznosc.*
inaniute plenus, *Prozny.*
inaniute, *Darmo. Liederlich. Ne sibi met quis-*
quam de rebus inaniter ullis. A.
inapertus, *Nieotworzony/ ungeoffnet/*
Fraudique inaperta senectus. Sil.
inaquosus, *Bezmodny/ inarata terras Odlog.*
inaratus, *Nieorany/ ungebaur. Nec nulla in-*
terea ea est inarata gratia terra. Virg.
inarculum, *Wieniec 1. Korona Krolewska/*
inardesco, *Zapalam sie/ inbranstig seyn.*
solis

solis inardescit radiis, longeque resulget. Virg. syn.
inardēo, incēdor, incandēo, incandēco, ignēco,
ardēo.

inaresactus, Suszony/

ināresco, Schy/ Wiesno/

inargentatus, Poszebrzany/

inargutē Niestrugnie/ Wiedowcipnie/ (ny/

inargutus, niestrugny/ inarmatus Bez zbroj-

ināro, In asfirmante, Orze/ Poorywam 2. 3.

W orac.

inartificialis, niestrugny/ Prosty 3.

inartificialiter, niestrugnie Po prostu/

inarticulatus, niewyrozumny/ niewymawiają-
cy dobrze.

inascens, niedostepny/

inaspectabilis, niewidomy 1.

ināpēctus, niewidany/ ungesehen. Sedis in

aspectos caelo radiisque penates: Virg.

ināspicuum, niewidomy/ ināspatus, Piezony/

ināssero, asTarcicami pokładam/

ināssuētus, nieprzywykły/ ungewohnt. Lu-

men inassueti vix patiuntur equi. Ovid.

ināter, Eris sub Bratowa/

inattēnuatus, Casy 4.

Inattēstus, apud Plantum quidam legunt. i. inestatus

inaudax, nieśmiały/

inaudio, Zastychnętem/ nāstychnāc.

inauditumcula, Spisek/ alioqui sonat. Sluch

Sluchanie/ nāstychnientie.

inauditus, nieślichany/ nieśluchany/

inauguratio, Poswiacanie 1.

inauguratio, Obrazdnie/ & sub Wieszce 1.

inanguro, Poswiacam 1. 2. Wieszce 1. eins

weyhen. syn. Consecro, dedico,

inaurator, Posłownik Słotnik/

inauratus, (affirmans) Posłocisty. (negans) nies-

łocisty/ verguldet/ Cuius inaurati celebra-

runt limina curus. Prud.

inauris, nāuska/ nošenje drogie. Ohren-

Sierd/ Excoluit digitos, geminas & inauribus

auris: F.

inautilus, Bez usu.

inauro, Posłacam/ übergülden. Confestim

liquidus fortuna rivi inauret. Hor. syn. Deauro,

auro, decoro, exorno, illustro, dico, tēgo, obduco,

ināuco, ilino.

inauspicata avis, Woglik pral/

inauspicator, nieśczęśliwie/

inauspicatorum, Znak 14/

inauspicator, nieśczęśliwy/ unglückselig.

Per inauspicatum sanguinis pignus mei (Jamb.) syn.

infelix, adversus, sinister, infaustus, laevus.

inautilus, niełusony/ fordesam. Ast ego ma-

gna Iobis coniunx nil linquere inausum. V.

inauxiliatus, Bez pomocy/

incaduus, nierobany/ incaustus, idem incest,

incalatio, Wrywanie 2.

incālesco, Zągrzewam sie Rozgadaj sie. et

warmer/ erpiken. Incaluit quoties saucia vi-

na mero. M. syn. Calesio, inardēco, inflammor.

incālesco mero. Wpijam sie

incalfacio, Zągrzewam/

incallide niestrugnie/ niechytze/ niedowcip-

nie/ Glupie.

incalidus, niechytzy/ Siczery 2.

incālo as Wrywam/ Przyszywam.

incāna herba, Wkwap.

incandesco, Rospalam sie.

incānesco, śmiele. grāu werden. Tortag

remigio spumis incanuit unda. Cat.

incantamentum, Czary/ Zasklinanie 3.

incantatio, Zasklinanie 3. Zauberei/ syn. in-

cantamentum, cantamen, fascinatio. phr. Magicum

carmen, incantata vox. Magici cantus. soni, susurri.

Magica cantio, ars Circeae, Magicum murmur. Ve-

neficus cantus. Noxia, venefica verba. F. Magia Ve-

neficium.

incantator, Zasklinacz/ Czarcownik/

incantatus, Oczarowany.

incanto, Czaruje/ Zasklinam 3. Leuk

incanus, ślwy/ greiß/ grau von Alter. --

-- Nosco crines incanag menta. Virg.

incapistro as, Oglowka klada/

incarcero, Osadzam wioznią.

incardino, as Wcinam.

incarnatio, Wcielanie.

incarnatus sub etelisty 2. & sub Wcielisi sie Bog

Incaustum, lege in caustum.

incaste, nieprzystojnie.

incastratura Sugowanie.

incasurus, Plin. ab incido. i. eventurus, Rzeczy
się przystąpi/ abo przystąpić może.

incaveatus sub Alarā 1.

incavillatio, Sydyerstwo/ Wrgganie.

incavo, Wydrażam/ incaute, nieostrożnie.

incautus, nieostrożny.

INCE

incēdo, in Idei. 6. Chodzie 1. 3. Idemspā
ntāle/ hincem tverren/ einher gehen, Ein-
it, Wgressu gradiens incedit Iuli. Virg. syn. eo, vā-
do, ambulo, gradior. phr. gressum tendo, fero, effe-
ro, Vēstigia strāo, tōrquēo, Haūd mōra fectinant
iūssi, rāpidisque fērentur pāsibus.

incedo passu anili, tardo, Łąże

incēlēbratus, incēlēbrū. niekawy/

incendia facio, Pale 1.

incendiaria avis, Wgglie prał.

incendiarius, substant. Żapalācy.

incendiarius adiect. Żapalācy/

incendio hauriri, Zgorzeć.

incendium, Żapalenie 1. Pożog/ Żagorzenie
2. Pożar/ Pobudka 1. ein Brand oder
Feuersbrunst. --- Glomeratq. ferens incendia

venius. Virg. syn. ignis, flamma, rōgus. Vūlcānus.
epāb. Vāgum, Vūlcānium, ātrum, dirum, savum,
fūrens, fūribundum, triste, lēthale. vōrax, fūmans,
fūmōsum, fūmidum, rāpidum. phr. Cūctā iacent
flāmmis, ēē tristi mērsa favilla. Dant clāra incē-
dia lūcem. Fūmidus ātra vāgis Phlēgēton incēdia
volvūt. Vōlucres vōlitant pēr ināne favilla, āli-
mēta vōrat strēpitu. Vūlcānus ānhēlo ārida, ēē ex
ōmni mānant incēdia rēcto. Dēdit āmpla rūinam
Vūlcāno - ūpērante dōmus. Sigra igni frēta lāta rē-
lūcenti ignis flāgrāntes prūnas, liquēfactāque sā-
xā sub āurās, cūm strēpitu āggōmērat. Mixtis pēr
ināne favillis, ēē cinēre ignito cōtūm prātēxit ōlym-
pūm. Vūlcānia pēstis. pēr ālta cācūmīna rēgnans.
Victorque si nōn incēdia miscet insūltans. Rāpi-
dusque incēdia flatus vēntilat; ūt vōlucres spārgit
pēr nūbila flāmmas. Sēd nōn idēircō flāmma ācque
incēdia vīres indōmītas pōsūere, ōmne mīhi vīlum
cōnsidēre in ignes illūm. Jām tūa suppositis ardē-
rent mēnia flāmmis. ignes illūm. Jām tūa suppo-
sitis ardērent mēnia flāmmis, ignes ad tēcta fērun-
tur. Nēc vītes hōmīnū infusāque flūmīna prōsunt.
Prōsternit patrios in pīa flāmma lāres. 6. Incendo.
ignis 6. fumus.

incendium annonae, Drogość 2.

incendium excito, offero, Żapalam/

incēdo, Żapalam/ Rādze/ Rospalām/ Por-
budzam. anzünden --- Fragiles incende bi-
tumine lauros. Virg. syn. Succēdo, inflāmmo, ūro,
ēxūro, ādūro, cōmbūro, crēmo, vel incito, cōcīto,
prōvōco, impēllo, hōrtor. phr. Flāmmas, fāces, i-
gnem sūbdo, sūbjicō, ignes injicō, sūbjēctis ūtēre.
Flāmmis, igni, flāmmis dāre, Pēr stābūlis inīmīcum
ignem. Tōtis Vūlcānū spārgere tēctis. Sacrilēgos
Tēmplis ādmōvērat ignes. Flāmmis dēlēre, ēxūn-
guēre, ābōlēre. 6. Pro.

incendor, Ghiewam/ się 2. Żachciato mu się
2. Żadam bāzo/

incense, Gorgo 2. incensio, Żapalenie 1.

incensior, Żapalacy/

incensor, Żapalacy/ Buntownik/ Pobudka 3.

incensum, Rādzenia materca/ Siroj 1

incensus ab incēdo, Żapalony.

incensus, a censu, i. non censui. niepopisany.

incensio, Spiewanie/ Granie 1. Żagynanie/

Csary 1.

incensuæ tibie sub Surmā.

incensivum, Pobudka 1. Podszuwacz/ Roz-
iżnienie/

incensivus, Żagynacy/ Pobudziacy/

incenior, Trebacz/ Pobudka/ Buntownik.

6. sub Descent.

inceptio, Żagacie 1. Pożatek 1.

inceptiva litera, Wersal/

inceptivus Pożatkowy.

incepto as, Pogynam/ Żaditeram 3. Kiem.

incepto absisto, abscedo, Przestaje 1.

inceptor, Żagynacy/ Pożatek 3.

inceptum, Pożatek 1. Żamyś/ Żaciąg 1.

incēratūs, Wostowany/ (Larsta/

incerniculum, Rzeszoro/ Siro 1. Krata mu

incerno, Potraszam 4. Przestiewam.

incēro, Wostuie.

incerto niepewnie/ Wapliwie.

incertitudo, niepewność.

incerto as, Wapia 1. incerto, niepewnie/

incertus, niepewny/ Wapliwy/ nigo cam/

ni go sam/ nieścacieczny. ungewiß/ zweifels-

haffrig. Incerti quo fata ferant, ubi sistere de-

tur. Tirg. syn. anceps, dubius, nōm cēsus, ambi-

gūus, ānxius, dūbitans.

incertus,

incertus sum, niewiem 1. 2. Wątpię.
 incessabilis, nieustający/
 incessio, *oni* Strofowanie.
 incessit cupido, *zaczęło* mu się.
 incessit mos, *Wesoło* w obyczaju/ *Spopadł*
 incessit timor, *Przeleknięć* się. *Isobie.*
 incessit valetudo, *zaczorzeć*/
 incesso *in*, *siui*, *siy*, *si*, *itum*, *nagabam*/ *Prze-*
ślądzie/ *nacieram* *nā* *tego*/ *Przegazam*/
Strofuję/ *Dogrzewam* *komu*/ *Żukam*/ *nā-*
pada *miś*/ *Imam* *się*/ *ciśkam* 2. *nāstaje* 1.
Rzeka *się* *choroba*/ *Obejmuje* *miś* *Podupadł*
 incesso diris, execrationibus, *Przeklinam*.
 incessus, *us*, *Chod*/
 incestē, *nierzadnie*/ *Każródzie*.
 incestificus, *Każród*/ *nierzadny*.
 incesto, *us*, *Plugawie*/ *Zgwałcić* 4. *Gwał-*
ce/ *Każródziwem* *zelyć*. *Blutschandbe-*
gehen — *Thalamus* *ausum* *incestare* *noverca*.
Virg. syn. inceltu *pöllūo*, *viđlo*, *mācūlo*, *vitio*, *tē-*
mēro, *fædo*, *inquino*, *cōtrūmpo*.
 incestum, incestus *us* *Każródziwo*/ *nierzad* 2.
eine Blutschand/ *epith. impūrum*, *nēfandum*
scēlērātum, *arcānum*, *impium*. *pbr. incēstum* *scēlus*,
crimen, *flāgitiūm*, *nēfas*, *incēstus* *tōrus*. *Crimen* *in-*
cēstus *incēsti* *thālami*, *cōncūbitus*.
 incestus *ti*, *Każród*/ *niewstydlivy*/ *nierzad-*
ny 2. *nieczysty*. *Das solche Blutschand*/
oder Hurerey begangen hat. syn. incēstūo-
us. pbr. incēsti *rēus*, *cōnsciūs* *incēsti* *labe* *nōtātus*.
inchoatio, *zaczęcie*/
Inchoatiba *Verba* *apud* *Grammaticos* *sunt*, *qua* *rem* *in-*
choatam *augeri* *&* *crescere* *significant*.
 inchoativus, *zaczynający*/
 inchoo, *Poczynam*/
 incicor incicur, *nieoglašćany*.
 incidit, *Trafła* *się*/ *Przypade* 1. *nāwila* *się*
co/ *zabążyło* *mu* *się*.
 incido, *Wpadam* 1. *Padam* 2. *Porykam* *się* 3.
nāpadam 1. 2. 3. *nātręcam* *się*/ *hinein*/
oder einfallen. Incidit *in* *casus* *præda* *petita*
maos. Ovid. syn. Labor, *cādo*, *dēcido*, *vel* *cōtin-*
go *evenio*.
 incido, *nācinam*/ *Kārbutis*/ *nāszępiam*/ *Ry-*
is 2. *Rysuję* 5. *Ena*/ *Podcinam* 2. *Vēcinam*/

Peserzynam 1. *Podskubnie* *Przydel* *komu*.
Einschneiden/ einhauen. syn. Cado, *præ-*
cido, *sēco*, *ampūto*, *vel* *incūlpo*, *scūlpo*, *calo*. *f.*
Scindo.
 inciduus idem Incaduu. *Stat* *vetus* *&* *multos* *in-*
cidua *syllaba* *per* *annos. Ovid.*
 inciens, *Poloznicā*/
 incilia, *ium*, *incilia*,. *incile* *in* *Rom* 2.
 inciles, *canales*, *Rynstrok*/
 inciles fossæ, *incilar*, *he. Rom* 2.
 incilo *in*, *Szęypia* 4. *Lis* 1. *Strofuję*/ *Lis*.
 incingo, *Opasuję*/ *Obwodzę* 2. *Oblozę* 1.
 incingulum *Pās* 1.
 incino, *zaczynam*/ *śpiwam* 1. *Grom* 2.
Etwas *zufingen. Brachia*, *seu* *varios* *incunt*
ore *monos. Prop.*
 incipiens, *nāstajęcy*/ *aliqui* *proprie* *poczynający*
 incipio, *Poczynam*/ *Anfangen. Et* *furere* *in-*
scipiat *ut* *abunculus* *ille* *Neronis. Juv. syn. ordior*,
inchōo, *cepi*, *aggredior*: *sūscipio*, *ingredior*. *Pbr.*
initium *dūco*. *Mōx* *tāmen* *ardēntes* *accingat* *dicere*
pūgnas. Talibus *orsa* *mōdis. Tē* *sine* *nīl* *altum* *mēns*
inchōat. Prima *rēpētens* *ab* *ōrigīne* *mīra* *Pādam*.
Rerum *primōrdia* *dictis* *aggrediar. f. Initium*.
 incipisso, *incipisso*, *idem*.
 incipit, *Poczyna* *się*.
 incircumcisus, *nieobrzezany*/
 incise, *incisim*, *Drobno*/ *Cielonkami*/ *Szys-*
kami/ *Przerzywajęc*.
 incisio, *nācisicie* *Przecinanie*/ *Karb* 1. *Vē-*
nek 2. *Cielonek* 7.
Incisuribz *securis. Plin. ab* *incidēdis* *radicibus. Dak-*
camp. ex *alijs*, *ipse* *tamen* *scribit* *Insitia*.
 incisor, *Brzęczy*. *incisum*, *Cielonek* 7.
 incisores dentes, *zaby* *przednie*/
 incisura, *nāczynanie*/ *nācisicie*/ *Karb* 1. *Prę-*
skā 2. *Cielonek* 1. *Olontowa* *pręskā*/ *Vē-*
ćinek 2. *Uznienie*/ *zakończanie*.
 incisurum habens, *Przewiesziste*/
 incisus, *si* *nāciary*/ *Pręskowący*/ *Węrzyty*.
Emgehaven. Non *incisa* *notū* *marmora* *publi-*
cis. (Choriam)
 incisus, *us*, *nācisicie*/ *Met.*
 incita, *a*. *incitę*, *he. Trudność*/ *Ubostwo* 1.
 incitābūlum, *incitāmentum*, *Pobudka*/
 incitātē, *incitātiūs*. *Padem*/

incitā-

INCL

Incitatio, Pad/ Podop/ Prekosc/ Robud-
 ka 2. Zbudowanie.
 incitatio animi. Ochora/ Poruszenie.
 incitator, Pobudka 3. incitatus, Precki/
 incitega, Obrus/ Talerz 2.
 incitego, naktymam.
 Incito, Pobudzam/ Podyszcam/ Podszu-
 wam/ Szukis/ Poganiam/ Przyspiešam.
 Anreiben/ anmahnen. Stimulus aut molli-
 bus incitat iras. Virg. syn. Suscito, cancito, acdo,
 exacio, incendo, edhortor, stimulo, impello, ur-
 geo, instigo, provoeco. 6. Hortor.
 Incitus, ti, a Cio. Tieruchomy/ & sub Tru-
 dnošć/ Angerrieben. Poplite subfideus, api-
 cem tamen incita sumum. Virg.
 Incitor aru, Popednic sie.
 Incitum, Trudnošć/ Vbošwo 2.
 Incitus, a Cio. Precki. Incitus u, Pad.
 Incivilis, Nieobygany/
 Inciviliter, Nieludzko/
 Incivilis, nieobygany/ nielagodnie.

INCL

Inclamito, inclamo, Wolam 5. Przyszywam
 Lcis/ einem zurufen/ einruffen. Fit sonus,
 inclamat comites, & lumina pascit. Ovid. syn. incla-
 mo, clamo, exclamo, bel voco, adveco, accerlo.
 Inclareo, inclaresco, Slynz/ Wstawiam sie.
 Inclēmens, Otkurny. ungnadig/ streng. syn.
 immitis, inhūmans, implacabilis, crudelis, imma-
 nis, savus, durus, asper.
 Inclementer, nielagodnie/ Surowie/ Ostro.
 Inclēmētia, nielurošć/ nielagodnošć. Un-
 mildigkeit. Et labor, & dura rapit inclemen-
 tia mortis: Virg. syn. Crudelitas, savitia.
 Inclīnabilis, sub Sclonny.
 Inclīnamentum sub naklonienie.
 Inclīnans ad alium colorem, Mieniony.
 Inclīnatio, nachylanie/ naklonienie/ Sclen-
 nošć 1. nachylanie/ naczynie 2. Odmiana/
 Bray swiara.
 Inclīnato sole die, Po posudniu/
 Inclīnatus, ti, nachylony/ Pochoďisty/ 1. na-
 schylku 2. geneigt — In te amnis domus
 inclinata recumbit. Virg.
 Inclīnatus us sub nachylante/

INCO

419

Inclino, nachylam 1. 2. nakloniam sie/ Ma-
 sie lu 2. 3. Swankuiz/ Ru wiezoru sie
 me/ Bwalam 2. sich zu etwas neigen/ len-
 ken. Si modo plura mihi bona sunt, incliner
 amari. Hor. syn. inclēco, incurvo, bel propēdeo,
 impēdeo, vergo.
 Inclūdo, Zamykam 5. Orazam/ Obšaku-
 ie/ Oprawiam 2. Wkladam 1. Wprawiam
 2. Osadzam wieznią. einschließen. nec pri-
 us estibo pecuniā includatur obili: C. syn. Claudio, con-
 clūdo, ambio, circumdo, cingo, sepio, amplector.
 Inclūso, Zamknienie kogo/ Obiezenie.
 Includor, Obozny. an Zloznik? ibidem.
 Inclūsus, Zamkniony. eingeschlossen. Mori
 tamen inclūsum protrahit ille caput: Pr.
 Inclūsus, Slawny/ Chwalebny/ berahmet/
 edel — Inque inclūte Mayors. Virg. syn. Clā-
 rus nobilis, insignis, illustris.
 Incoactum lac, (pro coactum, In, auget.) Asiā
 ole mleko/
 Incoactus, (In negat.) nieprzymuszony/
 Incoctile u. Pobielany starek/
 Incoctus, (In negat.) niedowarzony/ & u.
 nietozmyslny.
 Incoctus, (In affirmat.) Warzony/ naprzal.
 Ogortaly/ Przypalony.
 Incoenatus incoenis, niewiegetywyšy/
 Incepti, Incepto, Ec. ut aliqui scribunt. idē Incepto. Sc.
 Incogitabilis, nietozmyslny 1. 2.
 Incogitans, In, negat. nietozmyslny 1.
 Incogitantia, nietozmyslnošć/
 Incogitato animo, nietozmyslny/
 Incogitatus, nietozmyslny/ 1. 2.
 Incogito, In, affirmat. Myšle 5.
 Incognitus, Nieznajomy/ unbekand. Vidit
 Ioannes, nobiscum incognita scripsit. A. syn. igno-
 bilis, obscurus.
 Incognosco, sub Znam 1.
 Incohibilis, nieuhamowany/
 Incohibilis, niespoisty/
 Incoquinatus, niepočalany/
 Incōla, Obywateł/ Przychoďie 2. Smey-
 sti/ Einwohner. naso Tomitana non jam
 nobis incolā terra. Or. syn. Hospes, civis, colonus,
 accola.

Incolā

Incolatus Obywateľstwo. In SS. libris, pro com-
moratione, habitatione.

Incolo, *Mieszkać* gdzie/ *einwohnen*/ *be-
wohnen*. Sic veteres sedes incoluisti avi.
Tibull. syn. Cōlo, hābito, mānēo.

Incolumis, *Źdrowy* i. *żywy* i. *Cāły* 4. *Ges-
fund*/ *stark* / *frisch*. *Gratulor incolumi quan-
tum*, Et. Ovid. syn. Salvus integer illasus, sōspes,
tūrus sēcūrus, sanus. *phr.* Morbo liber. Talos ā
vertice sanus ad imos. Si me vivere vis sanum recte
que valentem. Sape Deos supplex ut tū scelerate va-
leres.

incolumitas, *Całość*/ *Źdrowie*/ *Zostanie przy-
ncomediticus*, sub *niewczesny* i. (*Źdrowiu*.

ncomes itū, *Szczegulny*/

ncōmis, i, *Gruby* 2. 3.

ncōmitatus, *Szczegulny*/ *unbegleitet*. Cur
sine me cur sic incomitatus abis? Prop.

incomitio, as. *nagabam*/

incommēabilis, *nieprzebyty*/

ncommendatus, *niezależony*/

ncommōbilis, sub *nieczułość*/

ncommōdatio, *niedogoda*/

ncommode nie nā czas/ nie nā rękę/

ncommōditicus sub *niewczesny* i.

ncommōditas, *niewczas*/ *niedogoda*/ *nie-*

pożytek/ *Przeszkoda* i. & sub *Przerwywać*

ncommōdo, *Przeszkadzać*/ *Szkodzi*. (mowy

ncōmmōdum, *niewczas* 2. *Przeszkoda* i. *nie-*

dogoda/ *niepożytek*/ *Szkoda*. Schaden/

Verlust — *Locus miserantem incommoda no-*

stra. Virg. syn. Dānnum, nōxa, dētrīmentum. 9.

Dānnum.

ncommōdus, *niewczesny* i. *niestronny*/ *nie-*

incommunicabilis, *nieśpolny*/

(*rażny*/

incompārabilis, *nielowny* 2.

incompertum habeo, *incompertum* mihi est.

incompertus, *nieznajomy*/

(*niewiem*.

incompertus verustate, *niepamiętny* i.

incompletus, *niedokonczony*/

incompositē nieporządnie/ *Pomieszanie*/

incompōsitus, *nieśladny*/ *nieużytkowany*/

Prosty 3. *Gruby* *Pomieszany*. ohne Ord-

nang. Det motus incompósitos & carmina dicit.

Virg.

Incomprehensibilis, *nieobliczny*/ *niefoterny* i.

Incomptus, *Gruby* 3. *Prosty* 3. *Rozróżniany*/

INCON

Inconcessus, *niedozwolony*/

Inconcilio 4. *Wasnie* i. *Drainie*/ *Mieszam*

3. *Użytkam*/ *Rozróżniam*/ *Psuje* 2.

Incontinē, *Gruby* 2.

Inconcinuitas, *nietymowność*/ (*Gruby*.

Inconcinuiter, *nietymownie*/ *niestrugnie*/

Inconcinuus, *nietymowny*/ *Gruby* 2.

Inconcius, *nieprzekli*.

Inconcupisco, pro *concupisco*, sub *żądąm*.

Inconcuſsus, *nieporuſzony*/

Inconditē, *nieporządnie*/ Po *prostu*/ *Gruby*

Inconditus, nie nā *chowanie*/ *nieporządnny*/

nieużytkowany/ *niepotrzebiony*/ *Gruby* 2. 3.

unordentlich. *Aſidue* veniebat ibi hac incon-

dita solus. Virg.

Inconfuſibilis, sub *niezawstydyſz* *sie*.

Inconfuſus, *niepomieszany*/

Inconglābilis, *niemāzgnęty*/

Incongruens, *niezgodny*/ *nieprzystosowny*/ *nie-*

incohñvens, *niemogący*/ (*ſposobny*.

Inconñvus, *idem* & sub *Gruby*/

Inconſcius, *niewiedzący*/ *nieuczestnik*/

Bez wiadomości/

(*coluthon*.

Inconſequens, *nieporządnny*/ Item vide Ana-

Inconſequentia, *nietymowność*/

Inconſiderans, *nieostrożny*/

Inconſiderantia, *niebaczność*/

Inconſideratē, *nieostrożnie*.

Inconſiderātus, *nieostrożny*/ *niebaczny*/ *nie-*

rozmyslny.

Inconſolabilis, *nieucieſzony*/ *das nicht zu*

troſten iſt. Iura ſui, morens inſolabile vul-

nus. O. syn. inſolābilis.

Inconſpicuus, *nieokazyw*/

Inconſpētus, *Bez przysięgi*/

inconfabilitio. 4. Eſdra 15. i. Seditio. Emma. Sa.

Inconſtans, *nieſtateczny*/ *unbeſtändig*, *wan-*

ſelmäßig. syn. *Lēvis*, *mōbilis*, *inſtābilis*,

mūtābilis. *Phr.* ānimus incērtior āura ānceps ānīmī,

ānimo lēvi, incērtio, inſtābili, labānti, āmbigūo. Vā-

riūm āc mūtābile ſēmp̄r fōmīna. Eūripo incōn-

ſtāntior.

INCON

inconstans. Sibi non constans, animo nunc huc, nunc
 aliter illuc. Semper impatiens sui. Nil dubio pla-
 cer. Non sic incerto mutantur flammæ Syrtis. Nec
 folia hyberno tam tremefacta Noto. Quam cito
 feminea non constat foedus in ira. Siue ea causa le-
 vis. (Ovid. Epist. 6.) Mobilis æsonide, vernaque
 incertior aura. Cui tua polliciti pondere verba carent.
 inconstanter, niestarecznie.

inconstantia, niestareczność/ Unstandhase-
 frigkeit/ Unbeständigkeit. syn. Levitas, mo-
 bilitas pbr. Mentis incerta levitas. Mens instabi-
 lis. Vagiteriores. 6. Fortuna. 6. Inconstans.

inconsultus, niezwyżany.
 inconsulta ratio, niebaczność/ (porady/
 inconsulte, niebacznie/ nierozmyslnie/ Bez
 consulto, nierozmyslnie/
 consultu meo, niedożyciwy sie.
 consultus, ta niezwyżalny i. niebaczny/
 Bez porady.

inconsultus, us, niedokładanie.
 inconsummatus, niedokńczony.
 inconsumptus, niestrawiony/ Porostaly/
 inconsutus, niestry/
 incontaminatus, niepokalany/
 inconstanter, nieodwłocznie/ nierozmyslnie.
 inconstans, Bezodwłoczny/
 incontentus, nienacisgniony/ niestrony.
 inconstitutus, niedokładowy. (tacy sie.
 incontinens, niepowściągliwy/ Roisplywas
 incontinenter, niepowściągliwie/
 incontinencia, niepowściągliwość.
 inconveniens, nieprzyzyczny/ niestosobny.
 incoquere sub zarcuie/
 incoquo, Warze 2. nawrzal 1. Pobiela-
 zelazo/ Postrebrzam/ Pozlacam/ Polewam/
 etwas einkochen/ Hujus odorato radices inco-
 que Baccho. Virg.

incoquor, Spiekta sie/

INCOR

incorporalis, Bezcielny/
 incorporalitas, Bezcielność/
 incorporatus, Bezcielny/
 incorporo, Cechuje/ Wprawiam 1. & sub In-
 corporowac/ incorporor, Wraстам.
 incorrectus, niepoprawiony/

INCOR

29

incorrupte, niestazitelnie/ Bez namlacności/
 Prawdziwie/ Sprawiedliwie/ Bez podars/
 incorruptibilis, niestazitelny/ (Pow/
 incorruptibilitas, incorruptio, incorruptela, nie-
 stazitelność.

incorruptus, niestazitelny/ niezepsowany/
 nieprzedawany/ nienakazony/ nienaruszo-
 ny/ Wierny/ unzerstört/ ungefalscht/ una-
 bestochen/ syn. inviolatus, intemeratus, in-
 teger, purus, sanus, sincerus, castus.

incoro, as, siedzie po Turecku,
 incrassor, incrassatus, Migzjeie/ Rozryl sie/
 increatus, niestworzony.
 increbescor, increbescit & increbresco, in-
 crebuit. Spółspolicowało sie/ Wzrostło w os-
 byczay/ Gruchalo/ Słyseć/ nastate 1. Roz-
 glasa sie/ Powiadaja/ Powstaje 1. je
 länger je mehr zunehmen. --- Et late incre-
 bescere nomen. Virg.

increbro, Vzeższam/
 incredibilis, Paszye, niepodobny ku wierze-
 niu/ & active niedowiarę/ & sub niewie-
 rze mi. ungläublich. Hic incredibilis rerum
 fama occupat aures. Virgil. pbr. Fide maior.
 Credibili maior. Fidem excedens, superans. Hoc
 credi nefas. Credere quis possit? Si credere, dignum
 est. Si quæ fides. Cui posteritas non habitura fidem.
 Nisi veribus omnis triptenda fides, excelsaque fi-
 dem meritorum summa tuorum. Multaque credi-
 bili tulimus majora, ratamque. Quod minus accide-
 rit, non habitura fidem.

incredibilitas, niepodobienstwo ku wierzeniu/
 niedowiarstwo.

incredibiliter, niepodobienstwo 1. Bacz.
 incredulitas, niedowiarstwo/ Unglaubig-
 keit. Se non vult, panas incredulitate meret. P.
 Incredulus, ein Unglaubiger/ Quodcumque a-
 tendis mihi sic, incredulus, odi. Ovid.
 incrementi maioris, Rosty.
 incrementi minuti, parvi. Drobny/
 incremento augeor, Rosty/
 incrementum, Rozmnożenie/ Pomnożenie/
 Przymnożenie/ Przybywanie/ Wzrost.
 Mehrung/ Aufstamm. --- Magnum Iovis in-
 cremen-

crementum. (Spond.) syn. Accessio, augmentum.
epith. Magnum, amplum, ingens, mirandum.

Incrementum capio, recipio, affero, *Przybývá.*

Increpatio, *Látanie/ Strofowanie.*

Increptio, Strofuis *Látie/ anshatGent.*
Hofis amare, quid increptas, mortemque minas?
Virg.

Increpo, *Trząsam 1. Alącam/ Wderam 1.*
Bolące/ Chrościć 1. Bzmieć/ Gruchocć/
Gruchnec. Słyheć/ Zadać 8. Strofuis/
Látie. ein Geräusch machen/strafen. Pol-
licibus fragiles increpere manus. Pr. syn. Crēpo,
Arēpo, inArēpo, vel arguo, obiurgo, inculo.

increpsci, *Przybývá/ sili. sie/ Pogaiša sie/*

increſco, *Roste/ naraſtam. aufwachsen.*

Telorum feges & iaculis increbit acutis. Virg.

increto as, *Dielo. In affirmante.*

incretus, Horat. incermiculo purgatus ab Inferni. *A-*
pulei. non purgatus. quasi non cretus. In, negante.

increuentatus, *Niekwaſny/*

increuentus, Idem & *Kagodny/*

incrustatio, *Pobielanie/ Tynkowanie/ Sár-*
dzenie ścian.

incrusto, *Polewam 3. Tynkuję.*

INCU

incubatio, *siedzenie ná iáycách.*

incubator, *Domać.*

incubitus, *Sodomczyk.*

incubitus ut incubitio, incubitus, ut, *Sle-*
dzenie ná iáycách.

incubo *Onis, Larawter 1. anfligen. Incu-*
buere mari. totumq. a sedibus imis. Ovid. syn. in-
cumbo, indormio vel fôvô.

incubo, as, *Leje ná gym/ Przelejeć. Sies-*
dze 5. Strzege 1. Násiada.

Incubus, *Larawiec/*

Incubus moribus, *Duſenie nocne.*

Incudi reddo, *Poprawiam/ Znowu co gym*

Incudo is, *Wybitiam obrázy/ (nie.*

Inculco, *Wlągam/ Wpyſham/ Wálągam/*

Nábitiam uſi/ Przypominam/

inculpabilis Niewinny.

Inculpatus, *Bez przygány/ Niewinny.*

Inculte, *Grubo 2.*

Incultus is, *aleobany/ nieordobiony/ niená-*
śladly/ nieśladony/ niegálant Gruby 2.
3. Pusty 1. unbewohnt. ungeehrt/ un-
gebauet. syn. incōmpus, inōrnatus, inūr-
banus, incōcinuus, incōmpōsitus, horridus, squa-
lidus,

incultus as, *Żaniedbanie/*

incumba, Bieſt. Płepowy.

incumbit mihi, *Powiniennem.*

incumbo, *Leje ná gym/ Wlągam/ Wpyſ-*

cam sie 5. Pódpieram sie/ Siedze 4.

náklanam sie/ náchylam sie/ Wóluis/ na-

cieram 5. Siaram sie/ Przypilnować/ W-

go sie Zaczarować sie/ Bawić sie 1. Przes-

bić sie. uff oder anligen/ einem Ding

ſieißig oblige. syn. inculbo, inñitor, vel

Kudéo, inuigilo, vāco, inēdo.

incunabula, orum, *Pieluchá/ Póczerek. die*

Wiege oder Kinde windeln. Iovis incunabu-

la Crete. Virg. syn. Cūnabula, cūat. 6. Cune.

incunabula, *niewgarplivy.*

incūria, *Żaniedbanie/ niedbálstwo. Sied-*

glostkiet. Ostindar maculis quas aut incuria

ſudit. Hor. syn. Pigritia. Epith. Tarda, lenta, ſe-

gnis, diles. 6. Pigritia.

incurioſe, *niedbale/*

incurioſus, *niedbály/ niedworny 1. 2. nie-*

gálant/ Tłusty. incūrius, niedbale/

incūtro, *Wbiegam 1. Wpadam 1. Wtę-*

gam/ nabiegam/ nápadam 1. 2. Wtęgam

sie/ nátejdiam/ Látie/ Leje 2. Kole co kó-

go/ Przypada co. ein oder anlauffen. --

Densiq. incurrimus armis. Virg.

incursatio, *nárazd/ incurſum, Pręko.*

incursio, *nárazd/ Wbieżenie.*

Incursioem facio, *Wtągam.*

incursio, *nátejdiam/ nácieram ná kogo/*

Wtągam/ nápadam 1. Wderam sie o co.

incursio, *nácieram ná kogo/ nátejdiam/*

incursus, *incursuatio, nárazd Wtęgnięcie/*

Wbieżenie. incurvatio, Krzywóć.

incurvesco, *incurvisco, Wginam sie/ náginam*

sie/ Gábie sie.

incurvicervicis, *náchylony/*

INDE

Inductus nąkrzywiam / nąginam / Ząkrzy-
wiam 3. nąchylam.
incuruor nąginam sie / Vginam sie.
in urvus Ręzywy / nąchylony 4.
in us tūdi hac Nąkównia / ein Ambos.
*Gemit impostis incudibus Aena. Virg. syn. Hörri-
sna, rigida, dura: ferrēa, grāvis, sdnans, rēd-
nans, Aenea Vulcania. Aōlia, Sicula. 6. Pracudo.*
in cūsatio Sętosowanie.
in cūso Vstążam sie / Ządąs 8. anklagen.
*Quem non incusabi amens. Sc. Virg. syn. acculo dā-
mino, argūo incēpo. 6. Accuso.*
in cūssus us, Vbertanie 1.
in cūssoditus niestrężony / nieostężony / Bez
in cūssus lapis ząrną 1. (Skąży.
in cūsus nąstękany / eingehauen. *In cūsum
aut atra massam picis urbe reportat. Virg.*
in cūtio Wbitam 1. Vbertam 3. 4. einschlä-
gen. *In cūte vim ventis, submersasq; obrue pup-
pes. Virg. syn. Quātio, instigo, impingo.*
indagabatur nąleżny, indaganter, ślądem.
indagatio ślądowanie / Ślądanie.
indagator ślądownik / Ślądą / Wynąlesca
indagator aquarum Rucmister.
indagator umbrę Zęgata prę.
indagatrix sub, Ślądą. (Skążyam /
indagine cingo, claudo. *Grągam śięci ro-*
indagos as ślądwie / Wynąduie / Nącam 4
Gępāt / Jąget / pur --- *Salusq; indagine cin-
gunt. Virg. syn. Ręte, cąsēs, 6el indągio; pęseru-
cācio. epib. Vigil, solers, sōllicita, ānxia, sāgax,
Ręhūā, lōnga, cōstāns.*
indago in śięci rozcęganie / Ołężanie /
ślądowanie.

INDE

Indes Z rąmęd. von dannen. *Inde thoro pa-
ter Aeneas sic orsus ab alio. Virg.*
Inde loci Od tego mięysca.
Inde usque Zdaleka / Zdawna.
Indebit indebit, Niepowinnie.
Indebitus Niepowinny. *Dis man nichē
schuldig ist. Præmia magna quidem, sed non in-
debita posco. Ovid.*
Indecens Nieprzystożny.
Indecenter nieprzystożnie. ungebäherlich.

INDE

Indecentia nieprzystożność.
Indecer Nieprzystoi.
*Indeclinabile Nomen. apud Grammaticos, quod non de-
clinatur, sive monoptotum sit, sive aptotum. Diomed.*
Indeclinabilis indeclinatus, nieuchronny.
Indecor Orn, omne, & Indecoris, us, comm.
Niepoęciwy heřlich. *Nōn erimus reges
indecores, nec vestra feretur. Virg.*
Indecore nieprzystożnie / Grubo 2.
Indecorus nieprzystożny / niepoęciwy. un-
sterlich / schandlich. *Nōn indecoro pulvere sordi-
dos. (Alc.) H. syn. inhōnēstus, inglorius, tūrpis, infā-*
Indefatigabilis niesprącowany. (mis.
Indefectus nieustąly, indefensus, nieobronioz
Indefesse Bez sprącowania. (ny.
Indefessus niesprącowany. unverdrossen.
Nunc validam dextra rapit indefessa bipennem. V.
Indeficiens nieustąly, indefinit, nieokreęante
Indefinitio sub nieokreęoność
Indefinitus nieokreęony / niezmiętny
Indefessus nieobalony.
Indefabilis nieglądyřty / nieodmęry.
Indelector nterad co gęnie
Indelebarus nienąruřony unverfuch, inde-
libatas cuncta sequuntur opes. Ovid.
Indelictum niegręd.
Indemnatus nieporępiony.
Indemnem servo Ohrantam
Indemnitas nieuszkodiony
Indemnitas Bezřkodność / nieřkodowanie.
Indemnitate consulos Ohrantam.
Indeploratus nieopłakany. unbeweynt.
Indeploratum barbara terra teget. Ovid.
Indepravatus Nieępsowany.
Indeprecabilis nieporuřony.
Indeprehensibilis niepośląkowany.
Indesertus nieopusćialy. unverlassen. *In-
deserta meo pectore regna gero. Ovid.*
Indeser idus, omne, nieleniwy.
Indesinenter Bez přestanku. (mąłacy
Indeotus nieogolony / Zapuřężony włosy
Indeboratus Plaut: sorr. Et deboratus.
Indeotio nieuczynność. & vulgo: nienabo-
Indeotus nienabożny. [ięństwo.
index Skążyćiel 1. Wydawą, Wyląwią /
napis /

napis/ Regeſte 1. 3. Ramięń probny/ Pa-
 lec wory/ Znák 1. Ręka 5.
 indicatio, Wydanie/ Odniesienie sprawy.
 indicativus, Skazujący. (Cenienie)
 Indicativus modus, *ibidem*; & *infra*: Modi 2.
 indicatura, Pokazanie.
 Indicius, Wydanie/ Podatek/ & sub należne.
 indicium, Znák 1. Proba 2. Odniesienie spra-
 wy/ Wydanie/ Podatek/ należne. Ancei-
 gung. *Indicium mores nobilitatis habent. Ov.*
syn. indēx, signum, argūmentum, nōra, insigne,
spēimen.
 indicium profiteor, Wydać 11. 14.
 indico, *as*, Pokazuję 1. Odnosię kogo/ Ská-
 zuje/ 1. Wydać/ Cenię. Zuwissen thun/
 anzeigen. *Indicat & nomen litera pacta tuum.*
Tib. syn. ostēdo, mōnſtro, ſignifico, apērio.
 indico, *i*, nakazuję/ Zapowiadam/ Oznay-
 wuję/ Obwoływam/ Odpowiadam komu/
 Zapraszam się do kogo/ Sady zapowiedzieć
 Verkündigen. *Tecia simul Divūm templi in-*
dicat honorem. V. syn. edico, dēnūncio, prēmūlgo.
 indictio, Zapowiedź 3. nakazanie/ Pobór/
 Piernasćie iac. [zanie.
 Indictus, Zapowiedziany. indictum, nakaz
 Indictus, in negante. niemowiony/ niewystos-
 wiony/ nieosądzony/ niesławny.
 Indictus, in affirmante. Zapowiedziany/ nar-
 indicum, Indyk. [kazany.
 indidem, Z tamedzie/ Tamedzny
 indifferens, Bezrożny/ Obostronny 1.
 indifferenter, Bezrożnie/ Bez braku/ Mięro-
 nie/ Sćromnie 2.
 indifferētia, Bezrożność/ Obostronność.
Indifficilis. Ulpian. corr. In difficili est.
 indigēna, Rodzic zrod/ nasyńniec/ Swoje-
 ści/ Tamedzny/ Obywatełſki. Ein Einlān
 diſchet. *ſuſpicit, indigēna Sidonida nomine di-*
cunt. Ovid.
 indigēnus, Obywatełſki.
 indigens, Potrzebny 2. niedostateczny.
 indigētia, niedostatek 1.
 indigēo, Potrzebuje 1. niedostacie. Bedáro-
 ſſen. *Quin tu aliquid ſaltem potius quorum indi-*
get uſus. Virg. ſyn. egēo, cārēo, ōpus hābēs.

indigēs, *ēti*, m. f. Patron/ Swięty.
 indigēstē, nierozdzielnie.
 indigēstus, nierozłożony/ niestrawiony. una
 geordnet. --- *Rudis indigesta, moles. Ovid.*
 indigētes, *his*, Należący. Einheimische
 Götter. *Dii patrii indigetes, & Romule, vastas*
water. Virg.
 indigētamentas, indigitamentas, orum. Poncyſkał.
 indigēto, *as*, & indigito, nazywam 11 nā pā-
 cāch lięyć. [Gniewliwie.
 indignābūde, indignabundus, indignanter,
 indignatio, Gulew 2. Zorn/ Unwilligung. *Si*
natura negat, facit indignatio versum. Hor. ſyn. ita,
epith: praecept, subita, repentina, ſava, caeca, dē-
mēns, minax. 6. Ira.
 indignatūncula, Porużanie 2.
 indigne, nieprzystojnie/ niełufnie/ Spro-
 śnie/ Sromotnie/ Okrutnie/ an niegodnie.
 indigne fero, Za złe mam.
 indignis modis, ntepozćiwie.
 indignissime, niełufnie Okrutnie.
 indignitas, nieprzystojność/ niełufa/ Spra-
 śność/ Żelżywość/ niegodność.
 indignor, Gniewam się/ Mam co za t. Zāte-
 nen/ unwillig werden. *Et casum insontis me-*
cum indignabar amici. Virg. ſyn. irāſcor, ſuccēn-
ſeo, ſtēmāchor. 6. Iraſcor.
 indignum, niegodna rzecz/ Stroga rzecz/ nie-
 łufa/ żal się Boże.
 indignus, niegodny/ nieprzystojny/ niełuf-
 ſny/ Okrutny/ niewinny/ & sub nieprzystoi-
 to nā ciz.
 indignus majoribus, Wyrodek.
 indigus, Potrzebny 2. niedostateczny/ Łac-
 nem tego. *mangelhaft/ dürſtig/ arm. Vi*
propria nituntur, opifq. hand indiga nostra. Virg.
ſyn. egēnus, egēns, inōps, pauper.
 indiligens, niedbály/ Zaniechany.
 indiligēter, niedbale. indiligētia, niedbal
 indimensus, sub niezliczony. [stwo.
 indirectus, Arzywy. indireptus, nierozemw-
 indisciplinatus, indisciplinosus, Niekarny. [ny.
 indiscrete, Bez braku. indiscretio, niebaczność
 iadſcrētus, nierozemiany/ nierozdzielony/
 Bez braku/ an niebaczny. Indiscreta ſuis
 gratia parentibus error. Virg. ind-

INDI INDO

Indiscriminatum, Bez braku/ Bezroztę.
 Indiserte, niewymownie 1.
 Indisertus, niewymowny
 Indispensatus, niemierny/ nieporządny
 Indispositus, nieporządkny/
 Indispositus, nieporządkny
 Indissimilis, indissimilimus, Podobny 1.
 Indissimulabilis, niezmysłony/ Przebaczenia
 Indisociabilis, nierozdzielny (niegodny
 Indissolubilis, nierozdzielny, nieścądzalny/
 niewymykany
 Indissoluitus, nierozrywany.
 Indistinctus, nierozdzielnie 1.
 Indistinctus, nierozdzielny
 Indistinctus, niestronny.
 Individuitas, nierozdzielność
 Individuus, indivisibilis, nierozdzielny, un-
 zertheilt. Mors individua est noxia corpori.
 (Choriamb.)
 Indivisus, indivulsus, nierozdzielny 2. nie-
 rozdzielny. unzertheilt. Indivisus honos i-
 terumq. & rursus eidem Sil.

INDO

Indo, is, Węskam/ Wprawiam/ Wpuszczam
 Wleśniam/ nakładam 1. Idigę.
 Indo catenas, Okowac kogo
 Indocilis, Tępy/ nieświadom. ungelehrt
 Is genus indocto ac dispersum montibus altis. Virg.
 Indoctus, nieumiejetnie.
 Indoctus, nieuczony. ungelehrt. syn. im-
 pectus, ignarus, illiteratus, rudis. phr. Doctrina, Pal-
 ladi expers. Sterilis doctrinae foetibus, arte incul-
 tus, rudis artis expers. Qui dulce nectar Pegasei fon-
 tis non hauit. Ignarus.
 Indolentia, in, negans. Bezbolesność
 Indoleo, in, affirmans. Boletę 1. żaluję/ żal-
 mi/ Licuję się/ żałuję. Schmerzen o-
 der Wehe haben. Indoluit facto, &c. Ovid.
 Indoles, Dowcip/ Przymiot/ Przyrodzenie/
 Własność 1. Przybywanie/ Płodność/ ży-
 łość/ Wspaniałość/ Tworzy kęstałt. Art/
 Zuneigung. Quid pius Aeneas tanta dabit indo-
 le dignum. Virg. syn. ingenium, natura. epith. e-
 gregia, generosa, nobilis, ingenua, prestans, amabi-
 lis, culta. & Ingenium.
 Adoleseo. Arnobi. & Insin. idem Indoleo.

INDU

48

Indolor, Bezbolesny. Indoloria, Bezbolesność.
 Indomitus, indomabilis, nieogłaskany/ nie-
 hamowany/ uiezwycięzony. ungesähmt.
 Sternimus indomitum, quod te sumare falernum.
 Pers. syn. invictus, insuperabilis, inexpugnabilis, for-
 tis.
 Indormio, Leże na czym/ nieobąły iestem/
 śpię 1. Przesypiam sprawę.
 Indorata, Bez posagu/ Bez wianá/ Niewy-
 posażona/ Posagu niemająca.
 Indoratus, Niezodobiony.

INDU

Indubitanter, indubitare. Niewątpliwie/
 Bez wątpienia.
 Indubitatus, indubitabilis, Niewątpliwý.
 ungesweifelt. Indubita fides, cui nunquam mu-
 nera, &c. A.
 Indubito, as, in, hic affirmat, in precedentibus
 negabat. Wątpię 2.
 Inducia, Szytę/ Przymierze. Stillstand.
 Suspiciones, inimicitia, inducia. (Jamb.) Ter.
 Induco, Wprowadzam/ Przewodzę/ Wstaw-
 dzę/ Wodzę 2. Wprowadzam/ Wprowad-
 dzam/ Powlaczam/ Sztukuję/ Wpisuję/ Prze-
 stęsam/ Rąfuję/ Namawiam/ Oprawiam/
 Obuwam/ Zmąć 1. Einführen. Iungere
 si velit & varias inducere plumas. Hor. syn. addu-
 co, admitto, introduco, impello, adigo.
 Induco animum in animum, Przewodzę na
 sobie/ Stanowię 2. Przykładam chęć.
 Induco calcem marmoratum, rectorium, Ty-
 induco colorem, Zamalować. (Euis.
 Inducor, Namowię się dać/ Wodzę się.
 Inductio, Wprowadzanie/ Wabienie/ Na-
 klonienie/ Przełożenie chęci/ Rąfowanie/
 Przekreślenie/ Dowód 2. Rumusowy rom.
 Inductio calcis, parietis, Tynkowanie.
 Inductor, Wprowadzający.
 Inductum in mores, weślo w obyczaj.
 Inductus, us, wprowadzenie/ Namowá.
 Inductula, Odzienie. Indulcitas miłogodność
 Indulgens, Łagodny/ Miękk. (wie.
 Indulgenter, Łagodnie/ Łaskawie/ Pieśli-
 Indulgentia, Poblazanie/ Przyglądanie/ Po-
 pułg

puszczanie/ Odpuszczanie/ Dogadzanie sobie
Laskawosc. Verzeihung/ Nachlassung/
Abgifs. syn. Lenitas, clementia, pietas, vel
venia, remissio. *epith.* Blanda, mitis.

indulgentia, Odpust.

indulgentissimus, Piescilitwy.

indulgeo, Pobiazam/ Przegladam/ Rospu-
szam sie 2. Popuszczam komu/ Dogadzam
1. 2. Dozwalam/ Poddaje sie/ Rozgardzas
Atole/ Szanuje 2. Bawie sie 1. Szczesie sie/
6 in Nie 2. Powolny jestem. aberschen/
verzeihen. Quid tantum infano juvat indulge-
re labori? Virg. syn. ignosco, condono, parco, vel
concedo, permitto. 6. Parco.

indulsum, Przywilej.

indumentum, Odzienie. ein Kleid. Indamen-
ta pedum velut Moyses. (Phal.) P. syn. amictus, ve-
stis. 6. Vestis.

induo, Obloze 1, wdziewam/ Obuwam/
Obietam kogo/ wkle sie/ Vprzesc postas
we/ Zapierzyc sie/ Zmyslam 1. Potaznie co
po sobie/ nazynam sie/ Odmieniam sie/
Podkowac konia/ Czynie sie cym, die
Kleider anlegen. syn. Vestio, amictio, opet-
rio, tego. *phr.* Vestem humeris inducere. Tunicaq;
inducitur artus. albentique humero indutus amictu
Mestaque funerea corpora veste regunt. Aurato cir-
cum velatur amictu. 6. Vestio.

induratus, Zarwardzialy.

induratus flammis, Opolony.

induresco, Dretwiec/ Twardziele/ Ode-
rwiec. Hartwerden. Sufficit atq; ipso vexe-
tum induruit usu. Ovid. syn. Duresco, induror.

induro, Sewardzam/ Zarwardzam/ Vwlec
dram/ Vpietam sie.

industrialia, Szwaczka 1.

industrialis, Kraviec/ Kosule szycy.

industrialis pulchre, Sroyny.

industium, Industata vestis, Kosula 1. Ein
Zembd. syn. Vestitus, amictus, opertus, te-
ctus, tunicatus, velatus.

industria, Przemysl. Fleiss/ Geschicklichkeit
Sed non ulla magis vires industria firmat. Virg.
syn. Solertia, ars, dexteritas, ingenium. *epith.* Sa-
lers, sedula, vigil, acris, callida, sagax, audax, in-
geniosa, artifex, divinus, praxans. *phr.* Fecit opes,

paretque sagax, industria vix. Primis solers indu-
stria ceptis addiderat.

industria, Vmyelnie.

industrie, Przemyslnie/ Dowcipnie.

industriosus, Sroyny.

industrius, Przemyslny/ Dowcipny/ Spra-
wny. Fleissig. syn. Solers, ingeniosus, sa-
gax, vigil, acris, dexter.

indutilis, Wdziewalny, sub wdziewam.

indutus pulchre, Sroyny.

indutus, us, Odziewanie/ Oblozenie. Bes
Kleider/ Kleider anhaben --- Exuvias in-
dutus achilli. Virg. syn. Vestitus, amictus, tunica-
tus, togatus, opertus.

induxit, he, Odzienie/ Skorka. Kleidung.
Induvias ceca pecudes, 6 frigida parvas: Prud.

Inebra, Omiastka/ Inebra aves, sub niebezpie-
Inebrio, Vpietam/ napuszczam. Trunken
machen. Volentem 6 miseram vinosus inebriet
aurum. Juv.

Inebrior, Vpietam sie. Trunken werden.
Inebriati navie potu salu. (Jamb.) Paulin. syn. Bac-
cho, Lyao, vino, obrutar, capior, impleor, solvor,
sepellior. 6. Ebrius.

Inedia, Nieodzienie/ Post 1. Enthaltung von
Speiss. syn. Fames, 2. Fames.

Inedia consumor, fatigor, Zamietam/ Prze-

Inedia vitam finio, Vmarzam sie (mietam

Inedius, niewydany.

Ineffabilis, niewystowiony.

Inefficaciter, niesturecznie.

Inefficax, niestureczny/ niesprawny.

Ineffigates, niewystalcowany.

Ineffigibilis, Nieuchronny (ny.

Inelaboratus, niewypolerowany/ niewytwor-

Inelegans, Niezdobny/ Gruby

Ineleganter, Sypnie/ Gruby 2.

Ineloquens, Niewymowny

Ineluctabilis, niewymielany/ nieuchronny.

unüberwindlich. Venit summa dies 6 inclu-
abile tempus. Virg.

Inemendabilis, Bespoprawny/ niepopraw-
wny/ niekarny.

Inemior, Vmietam 4.

Inem-

Inemptus, niekupiony. unerkauft. --- DA-
pibys meas onerabat inemptus. Virg.

Inenarrabilis, inenarratus, niewystowiony.
unaussprechlich/ unersprechbar. Tu dare ma-
nus adhuc & inenarrabile munus. M. syn. Non enar-
rabilis: insolitus.

Inenarrabiliter, niewymownie.

Inenodabilis, niewywikłany/ Zawikłany.

Inenodis, Niespewny.

Ineo, wchodze/ wstępuje/ Pocynam/ Poda-
dam. Ginein gehen. Ante leues incunt si
quando praelia peribit. Virg.

Inepte, niegłębkie/ Blazęsto/ Grubo.

Ineptia, Niegłębkość.

Ineptia, ha, Bąki/ Balamucwo/ Blazę-

Ineptio, u, Balamuce/ Płote. (stwo.

Ineptitudo, niegłębkość/ nieposobność/
Balamucwo.

Ineptus, nieposobny/ niegrzeczny/ niezarto-
wny/ niegłębki. ungeschickt/ untauglich.
Iurasset cupide quicquid ineptus amor. Tibull. syn.
Stupidus, insillus, fatuus, stultus, hebes, stolidus.

Inequabilis, in, negante. nieleżony

Inequito, in, affirmante. Jada 2.

Inermis, inermis. Bez broni/ Bez obrony.
Mehelos. Vel licet armatis hosti inermis eas.
Prop.

Inermis, as, Odeymis bron/ Zbroie idżeteram

Inerrabilis, inerrans, niebłędny

Inerrantes stella, Bwiazdy spolskiodzice,

Inerro, Błąkam się

Iners, adiect. omne, nieuczony/ Cepy/ niegłęb-
my/ nieślugny/ nieuczony/ nieroborny/
Gnusny. undwissend/ faul/ träg. Libertas
que sera tamen respexit inertem. Virg. syn. Piger,
ignavus, segnis, tardus, lentus, deses, desidiosus so-
cors. 6. Piger.

Inertia, Gnusność/ nieumiejętność/ niero-
botność. Unwissenheit/ Faulheit. syn. I-
gnavia, desidia, segnitie, pigritia. epith. Mollis,
stollida, lasciva, degener, languida, tarda. 6. Pigritia

Inertitulus, nieśrodlwy.

Inerudite, nieumiejętnie. ineruditio, nieu-
miejętność. ineruditus, nieuczony

Inesco, Zaprawiam. Zaiusam/ Zachećie/
Wabis/ nesc. H h h

Inevitabilis, nieuchronny. unvermeidlich.
Cogunt ad facinus & inevitabile mergunt.

syn. inevitabilis, non evitabilis, non fugiendus,
non vitandus, non declinandus.

Ineunte vere, na wiosnę.

Inevolutus, nieozwiniiony i. nieczytany.

Inexaminatus, niepytany/ niedoświadczony

Inexcitabilis, nieprzebudzony

Inexcogitatus, niewymysłony

Inexcultus, niew. prawny/ nieosdobiony

Inexcusabilis, Bez wymówki. unentschuld-
bar. At ne te retrahas, & inexcusabilis adis. H.

Inexercitatus, inexercitus, niećwiczoney

Inexhaustus, nieprzebrany i. unerschöpflich

Insula inexhaustis chalybum generosa metallis. Virg.

Inexorabilis, nieuprośiony. unerbitlich. Ar-
que metus omnes & inexorabile fatum. Virg. syn.
Non exorabilis, implacabilis, crudelis.

Inexorabiliter, ibidem.

Inexpedibilis, sub niewywikłany

Inexpertus, nieprzebudzony

Inexpertus, quasi activa significatione, niewia-
dom/ niebiegły. unerfahren. Dulcis inex-
pertus cultura potentis amici. Hor.

Inexpertus, quasi passivo sensu, niedoświad-
czony/ nieuczony [wiadom]

Inexpertus malorum, Prosty al. proprie nie-

Inexpiabilis, nieublagany.

Inexplorata lingua, niewymawiający

Inexploratus, inexplentus, nienasycony/ nie-
napelniony unvollkommen Cernere inex-
pleto studio certare lavandi. V. A.

Inexplicabilis, niewystowiony/ niewywikła-
ny/ Zawikłany

Inexplicabiliter, niewymownie 2.

Inexplicatus, niewywikłany/ Zawikłany.

Inexploratus, Niewiadomie.

Inexploratus, Bez próby/ Bez śpiegow.

Inexploratus, Niewiadomy/ niedoświadczony.

Inexpugnabilis, Niewycięzony/ nieprzeko-
nany/ Niedostry. unüberwindlich. Hosti-
bus obstitens & inexpugnabile turris. Pr. syn. Non

expugnabilis, insuperabilis, indomitus, invictus,
non exuperabilis. 6. Invictus.

Inexpugnabilis, Niewycięzony/ niewywikłany.

Inexsaturabilis, nienasycony. inex-

Inexspectatus, niespodziany.
Inextinctus, inextingvibilis, nieugasiony /
 niezgasiony. uuerlo / chich. Igni **in**extinctus
 templo celatur in illo. Ovid.
Inextirpabilis, niewyrzuceniony.
Inextsuperabilis, niezwyklesiony.
Inexterminalis. nieścazyte nie. Apud LXX. est:
 in corruptione. i. immortalis. *Emman. Sa.*
Inextricabilis, niewywikłany / zawikłany.
 ganż verwirrt. Hic labor ille domus & inextricabilis error. Virg.
Inextricabiliter, Zawikłanie.

I N F A

infabre, Niestrugnie / niegladko / Grubo 2.
infabricatus, niewpoletowany.
 Infacete, Infacetia, Infacerus, idem Inficete, &c.
infacundia, Niewymownosc.
infacundus, Niewymowny / i. [wiony]
infamatio, Ostawienie. infamatus, Osta-
infamia, Niestawia. Schand / böß Berücht.
Falsus honor infat, & mendax infamia terret. Hor.
syn. Deducus, probum, opprobrium, ignominia,
convictum. epith. Maculosa, probrosa, summa, in-
gens, perennis. phr. Turpis, infamis nota, macula,
labes. Fama sinistra. Fame, nominis, damna, di-
spendia. Fame iactura pudice. Deducus eternum,
maculosa infamia nostris inducet titulis. Mendax
infamia terret.
infamia flagrat, laborat, notatus, niepozgiz-
 wy / niestawny / zle o nim mowia.
infamia est, Stomoty.
infamiam conflo, infero, inuro, Ostawiam.
infamis, Niepozgizwy / niestawny / Besieczny /
 Verleumbd / unehetlich / übel beschreyt.
Hinc infamis amor veris dare terga carinis. P. syn.
inhonestus, famosus, turpis, probrosus. phr. Quem
maculosa infamia lahit. Quem turpi nota infamia,
sparsit, color infamis tinxit. Genus opprobrium,
sui. Seculi crimen vagor, odium Deorum iuris ex-
tium sacri.

infamissime, Niestawnie.

infamo, Ostawiam / Rozglaszam verleum-
 bden. Parcus infamant, nam tibi causa levis.
 P. syn. Deducero. phr. Famam tripio, tollo. No-
 men obscuro.

infanda res, niegodna rzecz (Boze.
infandum, Stoga rzecz / niesterys / zal sie

I N F A I N F E

infandus, Miłanowania niegodny / Ostru-
 tny / niewstodiony. Ein unaufsaglich /
 schändlich Ding. **in**fandum Regina jubet reno-
 vare dolorem. Virg. syn. Nefandus, detestandus, sce-
 lestus, nefarius, illicitus, vel non dicendus, tacendus
infans, substant, niemowlętko / Pan młody /
 sab Pante 2. Unmündig / ein Kind. syn.
 infantulus. epith. Tenellus, Atbillis. phr. Puer infans
 lactens puer, parvulus puer. Tener in cunis, & si-
 ne voce puer, adhuc ubera sugens, iactens sine viri-
 bus infans. Quertulis implens vagitibus aures. *vide*
Puer.
infantis, adiect. Młody 1. 2. niewymowny /
 Glupi / Ostruiny / niemy.
infans facinus Stoga rzecz.
infantaria, Poloznica.
infantia, Młodosć / Dziecinstwo / Glupstwo
 niemota / niewymownosc. unmündig Al-
 tee / Kindheit. epith. Tenera, rudis, blan-
 da. phr. Prima, primavera, tenera lactens. lactea a-
 tas incunabula: prima cuna infantis aetas. Teneri
 anni. primum avum.
infantidiam, Zaboy plodu / Młodzianki.
infantilis, Dziecinny. Ti producendum potius
 cenfeo, quia quotquot sunt exempla bonorum scripto-
 rum, ab Infans substantivo. non ab Adiectivo ducta
 sunt.
infantulus, niemowlętko 3.
infarctio, lege Insercio.
infas, pro Infans, priscæ Meursæ
infatigabilis, niesptacowany.
infatuos, Młamis / Blazni / Glupim cznie.
infarorabilis, niezgłowy. unglücklich. syn.
 inauspicatus, sinister, luvus.
infectivus, Zarbowany.
infectio, in, affirmat, Zarbowanie / Zarazenie.
infectory, idem, & Zarbiers.
infectum as, in, negat. Wstruch.
infectum reddo, Inofe / Psuiz.
infectus, us. Zarbowanie.
infectus, ti, negante sensu Microbiony / Nie-
 dokonczony / niewazny / Gruby.
infectus, ti, affirmante sensu. Zarazony / napu-
 szczony tadem.
infecunde, nieplodno / Sucho. infecundus.
infecundus, nieplodny. infecunditas, nieplodnosc.
 infelli-

infelicitas, Nieszczęście. Unglück. vide infra
Infortunium.

infelicitas, Nieszczęście.

infelicitas, m. Nieszczęście.

infelix, Nieszczęśliwy / nieplodny, unglück-

lich. Quosdam infelices astru damnavit iniquus.

Pr. syn. Miser, infortunatus, æramnolus, miserabili-
li, infaultus, sinister, levis. phr. Fatis agitur
iniquis. Quem variis sors casibus urget, premit a-
gitat, vexat, exercet, angit, obtruit. Quem infelix
fortuna fatigat. Quem Jovis ira premit. Inqui to-
lerans incommoda fa. i. Rebus concussus æcerbis. O
mea nullis æquanda malis fortuna. Me miseram
tristis fortuna renaciter urget. Diis natus iniquis,
Casu concussus æcerbo. Terque quaterque miser.
Quem duri exercet casus. Quem fata impia tan-
gunt. Nulla sponder fortuna salutem. Horaque
erit tantis ultima nulla malis. f. Infortunium.

infensē, Gaiem / Nieszczęśliwie.

infensio, as, Nieszczęśliwość / Szkodzie.

infensus, Nienawidzący / Nieprzyjaciński.

inferi, Nizsy / & sub Nisi.

inferalis, Pogrzebny.

infercio, Nadziernia / Naczka.

inferi, his, Piekielniczy / & sub Piekle. Die
höll. Herculem & visum canis inferorum.

Sapph. Ser. 6. Infernus.

inferia, Obchod duszny / Zadusny dzien / Po-
grzebny upominek. Leichbegangnuß / Tod-
ten oppfer. Videntes rapit inferias quas immo-
let umbris. Virg. syn. Exequia, funera, iusta.

inferiale officium, Pogrzeb.

inferialis, Pogrzebny.

inferilia, Obchod zadusny.

inferior, nizsy / Podiejszy / Potomny / Spos-

dni. niederer. Læna qua pennis compefecer
inferiorem. Hor. syn. Minor, vel humilis, abjectus.

inferium vinum, sub Ofiary.

inferius, a, um, Pogrzebny, Ofiary.

infernalis, nadolny / Piekielny. Höllisch. In-
fernalis aque sulbo suffodit æverno. M. syn. infernus
inferus.

infernas, atis, Odziemny / nadolny.

inferne, Zdolny / infernum, Dol 3.

infernus, adiect: nadolny / Piekielny / Nisi 2.

infernus, subst: an Piekle? Grob. Die Höll.

Pena sed infernis bilares sine regionis umbra. Juv.

Hhh 2

syn. Orcus, ævernus, tartarus, eribus. epith: opacus,
horrendus, immanis cavernosus, mæstus, tremendus,
formidibilis, metuendus, luridus, tæter. phr. Tænā-
ria sedes, domus, fauces, specus, paludes, umbra.
Tartarei, Stygii, æcherontai, phlegæontai, lacus,
sinus. Pluroni subdita regna Stygii regna Tyranni
Nigri regia cæca Dei. Dira furiarum loca. Tartarū-
um barathrum specus. antram immanes erēbi hia-
tus. Præfunda vorago. cæca nox; nigri, spaci rē-
cellus. ima sedes erēbi. Ditis inamabile regnum.
Noctis æternæ chaos. Tristes sine sole domus. Silen-
tes nocte perpētua domus. luce carentia regna um-
brarum domus, locus. Lœca plena timoris. Æternæ
caliginis umbra. Tartarus carcer, gurgis Scygiæ æ-
gātula noctis. Formidabile regnum mortis inexplē-
ta. Vindices ignēs: ultrices flammæ, æterni nigri
fornicibus ignēs. Ditisque præfundi pallida regna.
Cæcis domas alta cavernis adigat mē fulmine ad
umbras. Pallentes umbras erēbi, noctemque præ-
fundam. Hic specus horrendum, & savi spiracula.
Ditis monstrantur, ruptoque ingens æcheronte vo-
rago pectus aperit fauces, aspicias lûcos Stygiōs,
regna invia vivis, ignis ubi ardebit nullo debilis
ævo. Luctus ubi & dura pōdere cubilla cūræ. ubi
pallentes habitant morbi tristisque senectus, & mē-
tus, & male svada fames, & turpis egētia, & cali-
gantem nigra formidine lûcum ingressus. Mānēque
adit Regemque tremendum. Sub tristitia tartara mit-
tit. Lûcis egēnus tartarus, horriferos tructans fau-
cibus ætus. Pice torrentes atraque voragine ripa.
Sulphure & igni semper anhēlantes coctoque bi-
tumine campi. ubi labor & lacrymæ, & longo su-
spira tractu, & mæties odiūque sui pallorque rû-
borque, & malivodus amor, scelus ira furorque
dōlique. Stant furiæ circum, variæque ex ordine
mōtes. Sævæque mûltis onans exercet poena cætenas
Inferni loca. Elysium, Limbus.

infero, Wnoſe 1. Wpiſuię / Wregam / Gze-
bie umarlego. Hincin tragen. Inferat, &
pulchram properet Ec. Virg. syn. induco, intrudo,
invêho.

infero me, Wiedzam / Wpadam / Jde wſpā-
niatę / Wdaje ſię 1. Wchodzę.

infero mortem, necem, Zabiam 1.

infero probum, crimen, labem, Zadaia co-
stomornego.

inferveo, inferveſco, Wzwieram.

inferveſcio, Wzwygaic.

inferveſio, Wzwieram. e ſapius breve.

inferus, adiect: Nisi 2. Nadolny.

Inferus substantive, loco Inferorum.

infestē,

Infestē, Szkodliwie.
 Infestis hastis venio, Szkladam grof.
 Infestiviter, Niestrugnie.
 Infestivus, Niestrugny.
 Infesto, Nacieram na kogo/ Gabam/ Pusto-
 sze/ Psuie/ Dokuczam/ Nągaba mie chor-
 bā. untubig machen. *syn.* Vexo, āngo, iōt
 quēo, exāgito.
 Infestus, Nacierający/ Niepokorny/ Cie-
 Źli 2. Nieprzyjāny/ Niebezpieęny. *Sein-*
lich/ schādlich. *syn.* Infestus, inimicus;
 molestus, noxius, iratus.

I N F I

Infibulo, Spinam.
 Inficere, Niestrugnie/ Grubo 2.
 Inficere, Grubosc.
 Inficere, Niezartowny/ Nieobęzany/ Nie-
 strugny/ Gruby 2. [*ram sie.*]
 Inficialis, sub Zapierag. inficias eo, Zapie-
 inficiatio, Niepomalanie/ Zapieranie.
 Inficiator, Zapierag. Inficiens, Proznuiacy
 inficio, *is* Zaczam/ Szpecę/ Brudzę/ Plus-
 gawie/ Szarbie/ Napuszam 2. *Einrun-*
cken/ verderben. Pocula si quando sava inse-
 cere nōberca. *Virg.* *syn.* Corrumpo, depravo, vīo-
 lo, perdo, maculo, tēmero; *vel* tingo, imbūo.
 Inficior, eris, passi. Zaczam sie/ Przyrzucę sie
 Inficior, ari, Depon. Zapieram sie. Laug-
 nen. Inficiabor habens aliquid sine teste, & c.
 Pieri *syn.* Nęgo, pęnęgo, dęnęgo, abnūo.
 Infidelis, Niewierny. untreulich/ unglāub-
 lich. Novisq. rebus infidelis allobrox. (*lamb.*
Pur.) *syn.* infidus, perfidus, fallax; *vel* idololatra.
 Infidelitas, Niewierność.
 Infideliter, Niewiernie.
 Infidibulum, Leieł/ & sub Talewkā 1.
 infidus, Niewierny/ Niepewny. untreu/
 treulos. Flexit, & infidos agitans discordia frā-
 tres. *Virg.* *syn.* Perfidus, infidelis.
 Infigo, Wykam/ Wykam. Hinein hefften
 Crebra relinquendis infigimus oscula portis. *Rutil.*
syn. Figo. *phr.* Scopuloque infixit acuto. Crebra-
 confixus cuspide.
 Infigor, Wpiam sie/ Tkwił. 2. Wpapiam
 Infigurabilis, Niewyrzysiy. (*mysł.*
 Infirmas, atq. & Infimatus, *is*, Podly.

Infimatus, ab infimos, *as.* idem & suc Pontiam.
 Infimatus, Podlosć.
 Infimus, Najniszy/ Podly/ Pokorny/ & sub
 Ostatel. der allerunderste/ der letzte. *Ca-*
rum Tyndaride fidus ab infimis. (*Choriamb.*) *syn.*
 imus, pōstrēmus, ūltimus.
 Infindo, Nāszępiam/ Wszępiam/ Porze 2.
 Infinitabilis, Nieśonęony. [*Orze.*]
 Infinita rei quaestio est, Wieleby o tym mo-
 wie. [*iligoność.*]
 Infinitas, Nieśonęoność/ nieokreślenie/ nie-
 określone, Bez końca/ Nieokreślenie/ Bez miary.
 Infinitio, Nieokreślenie/ Nieśonęoność.
 Infinitivus, Nieokreśony.
 Infinito, Daleko/ Bez miary.
 Infinitum tempus, Wieczność.
 Infinitus, Nieśonęony/ Niesmierny/ Nieo-
 kreśony. unendlich/ unzählbar. Et infinito
 contractum habere bellum. *Lucr.* *syn.* interminatus;
vel innūmerus, innūmerabilis. *phr.* Finis expers. Si-
 ne limite. Hybernos citius nūmeraveris imbres, plū-
 miferas quod habet vōlucres āgīrabilis aer. Quot
 lepōres in ātho, quot āpes pascūntur in Hybla. Tōe
 pēmōr ādvērsis, quā si cōprēndere cōner. icārie
 nūmerum dicere cōner āquae, quā multa in syl-
 vis āutūmni frīgōre primo Lāpla cādūnt fōlla: *vide*
Innumerus.
 Infirmitas, Warlenie/ Oslabianie / Odpo-
 rowny/ Róslowanie.
 Infirmitas, Chory 1. Infirmitas, infirmiter Slabo
 Infirmitas, Slaby. infirmitas, Slabosc/ Nie-
 potęga/ Choroba.
 Infirmitas, Mdle/ Oslabiam/ Naruszam/ Zbi-
 jam domod. Schwächen. *syn.* Debilitas,
 enervo, frango, infringo, attenuo, extenuo, conficio
phr. Vires, robur, minuo, frango.
 Infirmitas, Slabieie.
 Infirmitas, Chory/ Slaby. Schwach/ Braffer
 los. *syn.* Debilis, imbellis, enervis, ener-
 vatus, invalidus, languidus, fractus, mollis; *phr.*
 Torpēt infracta ad praelia vires. invalida manus;
 & inanes lacerti. Agre languida membra ferens, trā-
 hēns, effecto languēte in corpore vires. *6. Debilis*
& Ager.
 Infiteor, Nieprzyznawam sie/ Zapieram sie.
 Infittas, inficiatio, inficior, & c. idem Inficias, & c.
 Infixio

Infirio, sub Pal/ & Węskanie.
infixus, Włazło mi/ Tkwił.
inflabilis, sub Nadymam i.
Inflacoe, Slabiete, inflammāter, Goraco 2
inflammatio, Zapalenie/ Rospalenie/ Pusto-
lenie.
inflammo, Zapalam/ Zarze/ Rospalam/ Pod-
szuwam/ Pobudzam. ansthen/ anzünden.
Nemo nobis caluit sic inflammatus amica. Hor. syn:
uro, cōbūro, incendo. vide Uro, Incendo, vel hōr-
ror, incito.

inflammor, Gniewam sie 2. Rospalam sie/
inflammor rabie, Wściec sie. [Zadam 2.
inflans Opusiaty. Inflātę Pęsno.
inflatio, Nadećie/ Opuszenie/ Wiart w jolod
inflāties, Nadećie/ Pęsno/ tr. [Cu.

inflatus, ti. Nadećie/ Pęsny. aufgeblasen
Inflatum hesternō venas, ut semper Iaccho. Virg.
inflatus, us, Nadećie/ Natchynienie.
inflēto, Natchylam/ Nagineam i. Niekcie/
Blāntiam sie i. biegen/ krummen. Colla ca-
se insectas ad summum obliqua theatrum. Pr. syn.
Flēto, tōrqueo, intōrqueo, cōntōrqueo, cūro, in-
cūro.

inflētus, Nieopłakany. (mienny.
inflexibilis, Niegibki/ Nieuzryy/ Nieod-
inflexio, Natchylanie/ Natchylene/ Zakret:
intlēxus Zakrzywiony.
infligo Vderzam/ Zadaćie/ Ranie. hinein
schagen. syn: imprimo, infēro, impingo,
incutio.

inflo, Nadymam i 2. 3. 4. Opusam/ Dody-
mam/ Gram/ Piskam/ Dukam/ Trąbis i. 2.
Podnośis sie i.

inflo buccas, Gniewam sie/ Dęsam sie.
inflor, Nadymam sie i. Pęsnie sie.
influentia, Wplynienie/ Influcencya.
inflūxio, influxus, us, Wciekanie/ Wply-
inflūxus coeli, Influcencya. (nienie

I N F O

infodio, Wkoprywam/ Zakoprywam. ein-
graben. Ungvibus infodiunt fruges. &c. Virg:
syn: Fodio.
informatio, Poiećie/ Przejēcie/ Wkřcalowā-
nie/ Sformowanie/ Informacya.

informatus, afirmando. Vformowany/ Wy-
razony/ Cwiczony

informatus, negando. Niedokōńczony
informidatus, Nieskrasny

informis, niekřcalowny/ niemykřcalowany
Gruby/ Sipezny

informo, Sformuie/ Robię 2. Węrazam i.
Cwiczę/ Vczę/ Opisuie i. Poymuie myślę.

Erwas entwerffen/ oder abbilden/ itē unter-
weisen. syn. Fingo, effingo, figūro, vel im-
buo, erudio, expolio.

infōro, as ā sorō as Wierco i. Przewietcieć.

Infōro, as, ā Nomine forum. Pozywam

infōrtūnatus, nieśczęśliwy. Unglückhafte.
vide Infelix.

infōrtūnium, Infortunitas, nieśczęście. Un-
glück. --- Tunc tua me infortunia ledent. Hor
syn. infelicitas, erūmna, cālāmītas, mālum, exīlium
ciades. epith: Triste, grāve, crūdēle, dūrum, infān-
dum, ācerbum. pbr. Fōrtūna advēta. Tristes mis-
eri casus. Lapsa afflicta res. Dūra incēmētia faci
Nūbila, dūra, tristia tēpōra: Nūc quid cōtrāxit
vultum fōrtūna, rēcedit. O sōla infāndos Trōje
miserāta labōres. O sōci, neque enim ignāri sū-
mus ante mālōrum. O pāsi grāviora, dabit Dēus
his quōque finē. Māla cum tūlētis plūrima, plūra
fēres. at tu qui latus ridēs māla nōstra, cāveto. Mōx
tibi nōn vānus saviēt ipse Dēus. Utque cādūcis.
pērcūssu crebro sāxa cāvāntur āquis. Sic ēgo cōnti-
nūo fōrtūnae vūlneror ictu. Nēc magis ēst cūrvīs
āppia trita rōtis. Pēdōra nām mēa sūnt sērie cāl-
cāta mālōrum: ā pārtē lava mōsta vōlāvit āvis.
Sēpē mālum hōc nōbis, si mēns nōn lava fuisset. Dē
coelo rāctas mēmīni prādicere quercus. vide Fortu-
na adversa, Infelix, & Miseria.

infōrsio, Wkopanie.

infra, Adverb: Nādol/ Nādole.

infra, Prapof. Nād i. Pod cym. unden. Co-
gebant infra, locum concedere cultū. Lucr.

infra loquela, vox Pieścōna mowā.

infractio naruszente/ Slabość.

infractus, in affirmante. Naruszony/ Zlamany/

zatosny/ nacyrana/ Krupiasa sol.

infractus in negante nienaruszony

infragibilis, infragilis, idem, & niekrudy/

niezlamany/ Mocny i.

infre-

infrens, Gremot czyni. vor Zorn die zahn
aufeinander beissen / Schnorren. *Acrius in-*
fremat, trepidumq; exterruit orbem. Sil. syn. Frē-
mo, frēdo, infrendo: *vel minor, indignor, irascor.*

infrensabilis, nieuhamowany

infrensatus, affirmans, Ouzdany.

infrensatus negans. nieouzdany

infrendeo, Zgrzytam.

infrenis, infrenus. in negante. nieouzdany /
nieuhamowany. ungerähmt. *Illum infrenis*
equi lapsu tellure iacentem. Virg.

infreno, as. in affirmante. Ouzdać / Hamuie /
Zaczyniamy / Dymie. Den zaum anle-
gen / zäumen. *Infrenant alij currus, &c.* Virg.
syn. Frēno, cōercēo, cōhibeo, cōprimo, cōtinēo,
retinēo, dōmo. *ſ. Freno.*

infrequens, żołnierz oddbiegać / Rzadki *ſ.*
seltē / ungang. *Parcus Deorum cultor & infre-*
quens. (Alcaic.) syn. Rarus, infvētus.

infrequentia, Rzadkość / niegestość / Mā-
łosć / Trocha *2.*

infrico, nacieram co / Wdrobić / Wkruszyć
Infrictus, quasi ab Infrigo: Plini. corr. Infrictus.

infringo, nalamuie / Narusam / Oslabiam /
Mdzie / Serce psuie / Policzkuie / Psuie.

verbrechen *Rektor meos infregit, & lacrymam*
extulit. (Jamb.) syn. Frango, cōfringo.

infringo lingvam, Zaiakam sie.

infringor, sub Przesa sie. infrio, Wdrobić

infrōndis, *ſ.* infrons, *ds.* niegalezisty

infructuosus, niepożyteczny. (Objacry

infrunius, niewstydlivy / Pyśny / Glupi /

infucatum vinum, Wino mieśane / Przyprā

infucatus, in affirmante, Zmysłony. (wne

infucatus, in negante. nieprzyprawny / nie-
zmysłony.

infuco, Rozwarzam / Mięsam *1. 3.*

infula Sznur do gapki / Infula. Ein Bi-
schoffs Hut. *Laurentem pietas nec Apollinis insu-*
la rexit. Virg. syn. Mitra. *epith.* Sacra, eximia. *]*
splendida, micans, lucens, gemmata aurea, insignis.
phr: Pontificalis apex.

infula, Zawicie. Zawieszenie *2.*

infularius, Infular / Zawity, sub Zawicie *ſ.*

der mit solchem Hut oder Kronen gerietet

ist. *Hinc, Sacerdotum domus insulata Saphi: Pr.*
infulcio, narykam / Nadziwam / Wrykam /
infulgeo, Zaiasniec. (Wrykam.

infumatio wozdnie. infumatus, wozdony.

infumibulum Romin *1.*

infumo, as. Wozdz / Dymie. betäuchern.
syn. Fūmo tingo, obscuro, infusco, *vel fumo, sig-*
co, exsiccō, arefactio, induro.

infundibulum, infundibulum, Leiek / Rutka
aprekarsta / nalewka *1.* Ros mlynsti.

infundo, nalewam *1.* Wiewam *1.* Dolewam,
eingießen / einschütten. *Desuper infundam,*
& tonitru calum omne ciebo. Virg. syn. Fūdo, in-
stillo, ingero, immitto, inficio.

infurnibulum, Łopata Giebowia / & sub Rut-
ka aprekarsta.

infuscatus, smiady. Czarnawy / Mierny / &
sub niesmatuie *mi 1.*

infusco, smiado czyni / Czernie / Sipęca.
Rostwarzam. Mace Pługawie Zazazam

Płtze. verdunkeln; braun machen. *Sum-*
maque ieiuna sanie infuscatur arena. Virg. syn. ob-
scuro, infumo, inficio.

infuscor, Czernieie, Farcuie / Slabieie

infuscus, Czarnawy, smiady, Płowy

infusio, nalewanie / Wlanie *1.* Polewanie,

Blistera *2.* Infusorium, nalewka *1.*

infusus, as, nalewanie / Polewanie.

infusus, *ſ.* Wlany. eingegossen. *Nix hu-*
meros infusa tegit. *ſc.* Virg.

infuto, Mięsam / Rostwarzam.

INGE

ingelabilis, Niemarnacy.

ingeminatus, Dwojaki / Podwoyny. zwey-
fachrig. *Et rex assensu nemorum ingeminata*
remugit. Virg.

ingemino, Powtarzam / Przyczyniam *1.* Przy-
bywa. dopplen. *Ingeminat ictus, domitus in-*
fregit minas. (Jamb.) syn. Gēmīno, cōgēmīno,
duplico.

ingemiscendus, żalosny *1.*

ingemisco, ingemo, Wzdycham *1. 3.* erseuff-
ten. *Tantum ingemiscit ignis ad durum jecur.*
(Jamb.)

Ingēnē-

ingēnērāſco, Wradzia ſie co.
 ingēnērātus, Przerodzony.
 ingēnērō, Wradziam/ Sadze plonki.
 ingēniarius, Strukmistrz.
 ingēnicla, ingēniculus, Błeczeń.
 ingēniculatus, idem & Błeczacy.
 ingēnio, Sam Samorodnie.
 ingenio natus, Samorodny.
 ingēnioſe, Dowcipnie.

ingēnioſus, ingeniatuſ. Dowcipny/ Stry-
 gny/ Chytry. verſtändig/ ſinnreich. Inter
Sauromatas ingenioſus eram. Ov. d. ſyn. ſubtilis, a-
 gax, ſolers perſpicax, phr. acri, ſolerti ingēnio mā-
 gnus, māximus, nobilis.
 ingēniuſ, Przerodzony. angebohren. Inge-
 nituſ genituſq. Deuſ, pater & patre natuſ. Pr. ſyn.
 innatuſ, inſituſ, ingēnērātus.

ingēniū, ingenioluſ, Dowcip/ Przerodze-
 nie, Właſnoſć i. Wzciwoſć/ Obyczay/
 Wymyſt i. Verſtändigkeit/ angeborne Art
Ingenium quondam fuit pretioſuſ auro. Ovid: ſyn.
 Nātūra, indoles, ſel ſubtilitas, ſagacitas, induſtria,
 ſolertia. *epith.* Velox, acere, aſtutuſ, mobile, cūl-
 tum, fertile, promptuſ, mirabile, capax, uber, rū-
 de, durum, obtuſuſ, craſſuſ, tarduſ, iners, hebes.
 phr. Ingēniū acies, acumen, viſ, dextertitas, vigor,
 flumen, vena, facultas. Artibuſ, rebus agendis a-
 ptuſ, ingēniū, pretioſuſ auro, at non ingēnio
 quatuſ nomen ab auro excideret, ingēnio ſtat ſine
 morte decet.

ingēno, u, Wradziam.

ingenor, eris Wradziam ſie.

ingēns, Wielki i. faſt groſ. ſyn. Magnuſ,
 altuſ, proceruſ. phr. Corpore praſtans, ipſe ardu-
 uſ, altaque pulſat ſydera.

ingenuatuſ, Obyczayny/ & ſub Dowcipny.

ingēnuuſ, Wzciwoſć/ Swobodnie/ Szgetze.

ingēnuitas, wolnoſć i. urodzenia, Swoboda
 wſtyd/ Wzciwoſć

ingēnuuſ, Szlachetny/ wolny i. rodu/ Swo-
 bodny/ Wzciwoſć/ Samorodny, Wrodzony,
 Turczany/ Tameczny/ wzwolony. wohl-
 geboren/ Ehrbar. Aut pudor ingenuuſ aut re-
 tricendū amor. Prop. ſyn. Liberaliſ, honeſtuſ, nō-
 biliſ, candiduſ, ſincereſ, probuſ.

inger, pro Ingere. Catul. aphaeſiſ, Poetice.

ingēro, wrykam co/ Potrykam co komu/ Bła-

de 2. wrycam ſie, Ciſkam i. Napiadam i.
 Łać/ Nalewam, Przypominam. hinein
 bringen/ hineinſtoſſen. --- Egentibuſ in-
 gerit haſtaſ. ſyn. infēro, intrudo, inſicio, inſundo.
 ingēſtabiliſ, Cieſtki i. ingigno, wradziam.
 inglōmēro, wicherze, Zągmawac/ Mieſzam.
 zuſammen häuffen. *Inglomerant noctem tene-
 broſa,* Ec. Stat. ſyn. Glōmēro, cūmulo, accūmulo
 cōgēro.

inglōriuſ, Nieſławny i. P. Ehren-
 dürſtig/ unachubar. --- Palmaq. ingloriuſ
 alba. Virg. ſyn. ignobiliſ, indēcoruſ, inhōnōruſ,
 abjectuſ, vilis, incōgnituſ, ſine nōmine, nōminis ex-
 pers.

inglūviēſ, Gardło/ Bruch/ Objąćſtwo.
 ſtreſſerey. *Præclaruſ ingratuſ ſtringat maluſ
 inglūvie rem.* Hor. ſyn. Gūla. *epith.* Vōrax, ebria,
 foeda, inexplēbiliſ, inexplēta. G. Gula.

inglūviōſuſ, Objąćry zaroſt.

INGR

(ſtam ſie

ingrādeo, Ingrandefco, Mięſzei/ Rozaz.
 Ingratē, Nieprzyjemnie/ Niewdzięcznie.

Ingratiā, Niechęcie. Ingratiſcuſ niewdzięczny

Ingratiſ ingratuſ, Nā złoſć/ Niechęcie/

Bez dzięk. unwilliglich/ ungern. *Effuge-
 re haud potuſ eſt, ingratuſ hieret & angit.* L. invite,
 cōacte.

ingratiūdo, Niewdzięcznoſć.

Ingratuſ, Niewdzięczny/ Nieprzyjemny. un-
 angenehm/ undanckbar. *In nunc ingratuſ offer-
 te irriſe pericluſ.* Virg. ſyn. in iucunduſ, mōleſtuſ, ſel
 immemor. phr. Meritoruſ officiū, ſel muneris ac-
 cepti immemor, oblituſ. Vēteruſ cui gratia facti ex-
 cidit, in amicuſ male gratuſ, ingratuſ caput.

Ingrauelſcit, Pogarda ſie i. ſili ſie.

Ingrauelſco, ciſtkiem ſie ſtāis/ Drojeiz/ O-
 ciżjeć.

Ingrāvo, Obciążam/ verleben/ beſchweren.

Ingrāvat haſ ſeſuſ Dranceſ. Ec. Virg. ſyn. Grāvo,
 aggrāvo, premo, opprimo, obrūo, ſel exaggēro.

Ingrēdiōr, Wchodzie/ Wſtepuie i. Wieżdżam/

Wdaie ſie/ Vdaie ſie gōzie/ Poczynam co/

Chodzie i. Jde & hinem gehen. *Conſilia*

& vita diuerſum iter ingreditur. I. ſyn. intrō, in-
 trōdo, inēo, ſupēro.

Ingrēdi ad uxorem, honeſta periphrasiſ in ſſ. librū.

Malżeńſtwā ząjywać.

Ingrēſſio

Ingressio Wesćie 1. Wstep/ Poczatek 1.
Ingressus us, Chod/ Wstep/ Wesćie 1. Po-
czatek 1. Eingang und Anfang. *Vide nota*
gressus hominum. Sc. Virg. syn. aditus vel limen
vestibulum, vel ingressus, gressus.

Ingruo, Naiegam/ Wiś: 2. Gruchato. Przy-
bliża się co/ Ruca się choroba/ Nad się
co wiśi. anfallen. *Ingrui Aeneas Italos, &*
prelia miscet. Virg. syn. irruo, irrumpo, immulco.
inguen, inn n. Lono 2. Cionet 4. Dymiz-
nice. die Scham Candida succinctum la ran-
tibus inguia nonstris, V. epith. Lutofum, obfec-
num, tumidum, crassum, nudum.

Inguinalis, Inguinaria, Gwiazdecki siele.
ingurgito, Wpada rzeka Obiadam sie/ V-
piam sie/ Zapil rozum/ Viaplam męsi/
Pile gwałtem/ Zabęgę 3. einschließen. In-
gurgitans Impura in se merum abariter. (Jamb.)
Inguatilis ingustatus, Nieucupny.

I N H

Inhabilis, Niesposobny/ Nierazny.
inhabitas, Niesposobność.
Inhabitabilis, Niescadny.
Inhabitor, Komornik/ 1. Obywatel. In-
wohnen/ bewohnen. syn. Habito, incollo,
maneo, moror.
Inhabitata terra. Isa. 62. in qua habitatur.
Inherēo, inheresco. Wieszne/ Przyliipam/
Tłwi mi/ Vlnęć/ Stoi mi przed oczyma.
ankleben anhangen. Indum non fulgebat ebur
quod inhererat auro. P. A. syn. inheresco, herēo,
insideo.

Inhalatus us, Chuchanie
Inhalo, Chucham 2. Napuchnęć. hinem bla-
sen/ oder hauchen. syn. exhalo, exspiro,
inspiro, afflo, respiro.
Inhamo aliquid, Zawadziam 2.
Inheredito. 4. Esdra. pro heredito in.
Inhiatio, Ziewanie/
inhibe aves sub Nieszczęśliwy.
Inhibeo, Wściągam/ Hamuje/ Zaczynam
wam/ 1. 5. Zastanawiam 1. 2. Cofam się.
verbindern/ abhalten. --- *Cursus inhibebat*
equorum. Ovid. syn. Cōhibeo, prōhibeo, impedio.
Inhibitio, Cofnienie się.

I N H

Inhio, Ziać/ Cuiham/ Jadam bario. Gę-
nen/ oder fast begehren. *Defixi inhiant ob-*
tutibus, & radiorum. Prud. syn. Hio, vel avido cupio,
inhonestamentum, Nieuczciwość.

Inhoneste, Niepoczciwie.
inhonesto as, Sipeca. entehren/ schanden.
syn. Dedecoro, infamo, d. turpo, feedo, maculo.

Inhonestus, Niepoczciwy. unehrlich. *Exitus*
hic nobis non inhonestus erit. Prop. syn. Turpis, in-
famis, probrosus, sordidus, obsecans, impurus, pu-
dendus.

Inhonoratio, Zeltanie.
Inhonoratus, idem & Nieuczony.
Inhonorio, Lic 2.

Inhonorus, Niepoczciwy/ Wgardiony. un-
berühm. Deripit, abiectaq. inhonorus fronde
sacerdos. Stat.

Inhonorēco inhoreo, Naiezam się Zdręgam
się. erschrecken/ erschrecken --- *Et inhorra-*
it unda tenebris. Virg. syn. Horreo, exhorreo timore,
inhortor, Pobudziam/ Siquie.

Inhospitālis, Bez gospody/ Niegościnnny/
Nieuści. unwohnbat. sive facturus per in-
hospitalem. (Sapph.)

Inhospitālias, Niegościnnność/
inhospitus P Bez gospody/ Nielucki. unbe-
wohnt. *Et Numida insani cingunt, & inho-*
spita Syrtis. V. syn. Non habitabilis, inhabitabilis,
desertus, incultus, inaccessus.

Inhuber lege inuber.
Inhumane inhumaniter, Nieludzki.
Inhumānitas, Nieludzkość.

Inhumānus, Nieludzki/ 1. & 2. unfreund-
lich. *Lector inhumana, liber ab invidia.* Mart.
syn. Crūdelis, inurbanus, feras, immitis.

Inhumatus, In negans, Niepogrzebiony. un-
begraben. interea socios inhumataq. corpora
terra. Virg.

Inhumio, as, in affirmans. Zakończam/ Za-
grzebać. I N I

Inibi, Tam/
Iniectio, Wzrucenie/ Imanie się.
iniectivus status Wzrucony.
Iniecto, Wzrucam/ Imam się.
Iniectus us, Wzrucenie.

Iniens

Iniuriā, Niesłusznie/ Nierówno.

Iniuriā jactatus, laborat. Iniuriā palat.

Przywdzony/ inwio Niesłusznie.

iniuriarum, Rzeczywistość.

Iniuriōse Niesłusznie Z Rzeczywistości.

iniuriōsum est, Niesłusznie.

Iniuriōsus, active Rzeczywistość czyniacy/ un-

billig. Iniuriōsis aridus ventis ferar. (Iamb.)

Hor.

Iniuriōsus, passive. Z Rzeczywistości słowny.

iniuriū, Rzeczywistość.

Iniurius, Niesłusznie/ Nieczłowieczy/ Winię-

nięty, Niesłusznie/ Nieczłowieczy.

iniustus si, iniustus is, Bez rozprawności.

iniuste, Nieprawnie.

Iniustitia, Nieprawnie.

Iniustus, Nierówny/ Nieprawnie/ Nie-

prawo/ Niesłusznie/ Ciepły i. ungerede.

syn. Iniquus, iniuriōsus. pbr. Equi iustitiae, iuri,

recti contemptor. Fraudis amans. 6. Iniquus.

I N L

inlargio, Daje/ inlucro, lege illucro.

inlex, icis. Fest. corr. inlix.

inlex, egis idem illex egis.

Inlices, ab inlix. Rynskot

Inlicitator, Targownik.

Inlicium, Niekazanie/ Gromada 3.

inlitteratus, idem illiteratus.

Inlix, icis. Wab 2.

inlutus, &c. idem illutus, &c.

inlubrico, as, Wmykam sie.

innabilis innauigabilis, Nieplawny, un-

schiffbar/ unschwimmisch. Tarda, palus in-

nabilis unda. Virg.

innascor, Wradza sie co/ Rodzi sie.

innato, Wplywam/ Plywam powietrzu.

hinein schwimmen. Innatat unda freti dulcis,

leuior, marina est. Ovid.

Innatus, Przyrodzony/ & sub Wychowany.

angeboren. Cecropias innatus opes amor ur-

get habendi. Virg. syn. ingēnitus, insitus, ingēnēratus

Inneko, Wiesz 1. Wiesz 1. Wplatam.

innector, Wiesz sie/ Wiesz sie/

innexio, Wplecenie/

innitor, Podpieram sie/ Wspieram sie 2. 3.

Polegam 2. sich auflehnen. syn. Nitor,

fulcio, succumbo.

Inno, as, Wplywam/ Plywam 2. Jada po-

wodzie.

Innocens, Niewinny/ Nieszkodliwy/ Cnotli-

wy. unschuldig. Hic innocentis pocula Les-

bi. (Alcaic.) Hor. syn. insons, innocens. pbr. Cri-

minis, nox, fraudis expers, immunis. Nullius no-

xa reus. Vita morum lae carens. Vitam sine cri-

mine duxit. Cui conscia mens recti est. Vita, fides,

que inculpata tūc est innocens quibus est vitæ tran-

quilla quies. Sine fraude dolique Viximus innocui.

Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. Nec quid-

quam, quod lege veret committere, feci. 6. Pius.

Innocent, Niewinny/ Nieszkodliwy/ Cno-

tlivy.

Innocentia, Niewinność/ Powściągliwość.

Unschuld. Fronti pudorem, cordis innocentiam.

(Iamb.) syn. integritas. pbr. Vita inculpata, inno-

cui mores. insoni animus. Manus innocuae.

Innocue, Nieobrazliwy/

Innocuus, active Nieszkodliwy/ & passive Nies-

zkodzony/ unschadlich. Ludimus innocuis

verbis. 6c. Mart.

Innodo, as, Wszem zawiazuje/

innominabilis, Ad laudem Niewyslowiony,

Ad vituperium, Mianowania niegodny.

Innotescencia, B. sub Obwieśczenie.

innosco, Wstawiam sie Slyn. Bekane

werden. Fallimur an nostris innotuit illa libel-

lus. Ovid.

Innovatio, Odnowienie.

innovator, Nowak/ Odnowiacz.

innovo, Odnowiam. innoxie Nieszkodliwy

innocius, activum Nieszkodliwy/ Niewinny.

& passiu. Nieszkodzony/ Nienaruszony.

innuba, Niewzrostka. ohnverheyrath/ ledig.

Innuba permaneo, sed iam felicior atas. Ovid. syn.

innupta, caelebs, virgo.

innubilor. Zachmurzyć sie/

innubilus, Niechmurny. & in Pogoda 1.

Schön/ heiter --- Semperque innubilis atder.

Lucr.

innubis, Niechmurny/ Jasný 1. ohne Wol-

ken.

Pen. Et sole fulsit, qualis innubis dies. (Iamb.)

Senec. syn. innubis, sine nube, purus, serenus.

innūbo, Zenie sie!

innumerabilis, innumerale Niesliczony/ *un-*
zehibit. Possit diuere, aut innumerabilis.

(Chor.) H. syn. innūmerus, infinitus. phr. Nūmē-
ro cārens. Cui dēest nūmērus, nūmēro cōpia maior
erat, excedit nūmērum mēritōrum sūmma tūorum.
Quot solum (pēlagus) continet stellas, coelum, āstra
plūs. 6. infinitus.

innumerabilitas, Nieslicznosc/

innumerabiliter, Bez liczy/

innumērus, Niesliczony/

innuo, u. Riwem glowa. Mit dem Haupt.

nicken/ oder winken. syn. annuo, nūu cōn-
cedo, cōsēntio.

innūptia, Niewzjarkā/ Ledig/ unverheu-
rathet. syn. innūba, caelebs, virgo.

innūtrio, Zapraviam innutrior, Schowac
sie. innūtrius alicuius rei. Wychowany.

inobediens, Nieposlusny.

inobedientia, Nieposluszestwo/

inoblitus, Nierapamietany.

inobritus, Nierawalomy Nieronacy/

inobscuro, Zaciemiam/ inobseptus, Nieogro-

dzony/ inobsequens, Nieposlusny.

inobseruabilis, inobseruans, niepostzegly/

inobseruans, Sānedobanie.

inobseruatē, niepostzegle/

inoccidius, Nierapadacy.

Inocco, as. Zawloze Bronie.

Inoculatio, Szcepnie/

Inoculator, Szcepnik Sadownik/

inoculo, as. Szcepia/ psitze.

Inodor, ori. m. Berwonnosc.

inodora, Giotki tesianne.

inodorata, Sirtetka 1. inodora, as. Perfumia.

inodorus, Niewonietacy/ Geruchloß. Ossa
inodoro dabit, seu spirent cinnama surdum. P.

inodorus flos. Sasantka/

Inoffense, Nieobrazliwie/

Inoffensus, passi, Nieobrazony/ & active, Nies-
obrazliwy. unvertezt. Deur inoffense vite
tibi tangere metam. Ovid.

inofficiōsus, Niewczynny/ Nieslubst.

inolens, ab Inoleo, In negante. Niewonietacy.

inoleo, inoleo. In affirm. Wzodiam/ Wra-

dia sie co/ Zapraviam Ego. w co/ Zata-

sta rana. ein wachsen. Duntiem, lapidum

meris inolefeceramus. Sil.

inolius, Zastarzaly/

inomināli, inominatus. Niesczesliwy. (cy/

inopaco as. Zaciemiam. inoperius, Nierakry-

inopia, Niedostatek/ 1. 2. Armuch/ Man-

gel syn. Paupertas, penuria.

inopinabilis, Niespodziany/

inopinans, Niespodziewacy sie/ (ditanie/

inopinanter, inopinate, inopinaro. Niespo-

inopinatum, Niespodziana rzecz/

inopinatus, Niespodziany/ Nierozmyslny.

Inopius, Niespodziany/ unvermeynt. O

Virgo noba mi facies inopina surgit. Virg. syn.
improvisus, inexpectatus, imperatus, repentinus,
subitus.

inopiōsus, Niedostateczny/

inopportūnus Niewczesny/

inops, opis adiect. Omn. Niedostateczny/ u-

bogi. Arm/ bedurftig. Turpis inopsque si-

mul miserabile transiget abum syn. Pauper, egenus
egens, indigus. 6. Pauper.

inops mentis, Glupi inopiabilis Niesodny.

inorabilis, Nieuprosony.

inoratus, Niesluchany.

inordinate inordinatum, Nieporzadnie/

inordinatio, Nierzad 1. inornate Grubo 2.

inordinatus, Nieporzadny.

inorior, Wschodzie 2. Wszyna sie.

inornatus, Niesdobny/ Gruby 2. ungesie-

ret. Quisquis inornatumq. caput crinesque, &c.
T. syn. inconditus, incompertus, horridus.

inoris u. Bez ust. inoro as. Nalewam 1.

inorus, Bez ust. inos ori, Nizny 1.

in pulvis in pulvis, Bez prace. & sub Lacny.

inquam, Mowia 1. Wieks.

inquantum, Ile 1. 2.

inquantumcunque, Jekolwiek 2.

inquiet etiam substant. Niepokoy/ Niespanie.

inquiet etiam adiect. Niepokorny. es corripit

Probus.

Trobus. inquiete, *Niespokojnie* /
inquietatio, *Przykroście* / *Nagabanie* /
inquiētio, *Niepokoj czynie* / *Nagabam* / *Peres*
budzam 1. *Porusiam*. (Loy.

inquietor *Porusiam* *sic* inquiētudo, *Niepo-*
inquiētus, *Niespokojny*. *unruhig*. *nam se-*
cura erit nec inquieta. (Phal.) M. *syn.* irrequietus,
cūbātus, *solllicitus* *mōbilis*, *impātens* *mōra*.

inquinus, *Chalupnik* / *Amieć* *Romornik* 1.
ein Hausmann / *Zinsmann* / *Hofherr*, *Vici-*
nus Nobis *vel inquinus*. (Phal.) M.

inquinamentum, *Plugąstwo* / *Pomazanie* / *Pos*
specenie.

inquinatē *Sipernie* / *o sub* *Mowis* *ile*.

inquinatio, *Splugawienie*.

inquinatus, *Plugawy* / *Sproszay*.

inquinō, *Plugawis* / *Spece* / *Lis* 1. *Imas*
zac 2. *Besudlen* / *befiecken*. *Inquinat* *egre-*
gios adiuncta superbia mores. Cl. *syn.* *Cōinquinō*,
foedo, *tēmēro cōntāmīno*, *pōllūo*, *dēfōrmo*, *macūlo*.
6. *Maculo*.

inquo, *Mowis* 1.

inquīro, *Dowiadais* *sic* / *Pytam* / *Szukam* /
Inkwizycia *czynis* / *Instygwie* / *Siperunk*
czynis / *Rachuis* *sic* 1. *Rachsuchen*. *Evenit*
inquirant vitia ut tua, rursus ut illi. Hor. *syn.* *Qua-*
ro, *exquiro*, *requiro*, *perquiro*, *inwēstigo*, *scrutor*,
persecutor.

inquisitio, *Szukanie* / *Inkwizycia* 1. 2. *In-*
formacya. *inquisitus*, *Witnie*.

inquisitor, *Badać* / *Szrona* *powodna* /
Spieg / *Instygator* / *Inkwizytor* / *Ples* 1.
Rachsucher. *Inquisitores agerent cum remige*
nudo. Juv.

I N S A

insālūbris, *Niezdrowy* 2. *Insalutaris* *Apulei*.

ungesund. *Escas insipidas & insalubres* *Anon*.

insana, *s. herba*, *Wielun*.

insānabilis, *Nieuleczyfy*. *unheilbar*. *Si tri-*
būs anticyris caput insanabile nunquam. Hor.

insanē, *insaniter*, *Batzo*, *Sialenie*.

insānia, *Niezdrowie* / *Sialenstwo* 1. *Rospu-*
stā. *Unsinigkeit*. *Savit amor ferri & sce-*
lerata insania belli. Virg. *syn.* *Fūror*, *rābīēs*, *amēn-*
tia, *dēmēntia*. *epith.* *Scēlērata*, *prācēps*, *fūribūda*,
tūrpis, *tūribāns*, *crūciāns*, *rābida*, *cēca*, *amēns*, *vīō-*
lenta, *lēva*, *ardēns*, *effrēnis*. 6. *Furor & Stultitia*.

insānio, *Sialen* 1. *Pastwis* *sic* / *Targam* *sic* /
Miluite 2. *Pisz* 2. *Pustuis*. *unsinnig wecs*
den / *wüten*. *Errori similem, cunctum insanire*
docebo. Hor. *syn.* *Fūro*, *lēvio*, *dēsiplo*.

Insanitas, *Niezdrowie*.

Insanum, *Batzo* / *Drumie*.

insanum, *quantum*, *Strach* 2.

insānus, *Niezdrowy* / *Sialony* / *Wielk*. *una-*
sinnig / *thōrtich*. *Tunc insanus eris, si acceperis*
an magis excors. Hor. *syn.* *Fūrens*, *amēns*, *dēmēns*,
vel stultus.

insatiabilis, *insatiatus*, *Nienasycony*.

unerfättlich. *Mox acquirendi docet insatiabilis*
totum. Juv. --- *Namq̃ insatiatus eundē*. Sil. *syn.*
insatiatus, *inēxplēbilis*, *inēxplētus*, *avidus*, *vōrāx*,
gūlōsus.

insatiabilitas, *insatiētas*. *Nienasycente*.

insatiabiliter, *insatiabiliter*, *Nienasycente*.

Insatiis, *quasi ab insatiis*. Plin. *corr.* *Insatiis*.

insatiabilis, *Nienasycony*.

I N S C

inscēdo, *Wlāsz* / *Wsiadam* 1.

inscētor, *Wsiadacz*. *inscie*, *Nieumieistnie*

insciens, *nomen* *Glupi*.

insciens, *pro inscienter*, *Niewiadomie* / *Nie-*
Hece / *Nieobaczylem* *sic*. (Grubo 1.

inscienter, *inscite*, *insciūsimē*, *Nieumieistnie*

insctia, *inscientia*, *Nieumieistnosć* / *Glups-*
stwo. *Unwissenheit*. *Quem mala stulticia &*
quacunq̃ insctia veri. H. *syn.* *ignōrāntia*, *ignōratio*

impēritia. *epith.* *Rūdis*, *tūrpis*.

insciūsimas, *Niesgemnik*.

insctus, *Nieumieistny* / *Glupi*. *Grob.* *Au-*
xilium te nempe vocas inscite magister. Auf.

inscius, *Niebiegly* / *Nieumieistny* / *Niewieś-*
dzocy. *unwissend* *Pracipitesq̃, trahit sylvas,*
stupet inscius alto. Virg. *syn.* *Nēcius*, *ignārus*, *i-*
gnōrānt, *indōctus*. *vide Ignarus*.

inscribo, *Wpisuis* / *Przygynam* / *Napis* *Wlā-*
sz / *Cechuis* / *Prystuis*, *Pokresić* / *Wpys-*
wam / *Wbiām* *w pāmiec* / *Wystawiam* *nā*
przedaw. *einschreiben*. *Per terram, & versa*
pulsis inscribitur hasta. Pr.

inscriptio, *inscriptum* *Napis*, *Zapis* / *Prysto-*
wanie. *inscriptus*, *in affirmans*, *Napisany* /
Prysto-

Przypowany. inscriptus, Inscriptus, in negans, Niepisany/ Niepopisany.
Inscrutabilis in negat, Nienaleziły, unerforschlich. Cujus iudiciū sic inscrutabile & aliū. P.
Inscrutor, in affirmat. Dowiaduje się / Przypartwie się.
insculpo, Rysuje z. Wryć.

I N S E

insecabilis, in negat. Nieśiękomy.
inseco, as, in affirmat, Nicićinam.
Inseco, is, pro insequo, is, Mow 1. Powiadam.
Odpowiadam.
insectanter, Nalegać / Ostro z.
insectatio, Przeglądowanie / Pogonia z. Teo
insectator, Pogonia i (Pienie,
Insectio, Powiadanie
insecto, insector, Pieszczęba / Nalegać / O-
Fugam / Dogazewam / Ciśnam z. Sast nach-
folgen. syn. Cōsector, sequor, Insequor,
persequor.

insectum, Robaczwo / przewieziste.
insectum volucre. Owad.
insectus nactery / Nactekany / Prostkowaty /
Przewiezisty.
insecutio, Gonienie / Pogonia.
Insedabiliter, nieuchamowanie:
insecutus, nieśtromny.
inseminatus, in negat, Niezasiany.
insemino, in affirmat: Wiewam / Wradia się
inselesco, Zstarcie się z. Inseñatus Glupi.
Inseñatus, Glupie.

insensibilis, insensilis, nieczuły z.
insensibiliter nieczuło.
inseparabilis, nierozdzielny.
insēparabiliter, nierozdzielnie z.
insēpultus, niepogrzebiony. unvertgraben.
Post insēpulta membra dissecant lupi; (Jamb.) H.
syn. incūmūlatus.
insepultus, nieogrodzony.
Inseque i. dic. sub Mowis 1. *Odpowiadam* /
Powiadam 1.

Insequenda scelera. Cato: i. non fanda. Infanda. Pal-
insequens, Nástępujący. (mer.
Insequenter, Gelli. corr. Insequenter.

Insequo, is, priscum, Mowis 1.
Insequor, Scigam / Nástępuje i. Jde za kim /
Odpowiadam 1. nach folgen. Insequitur cau-
sas penitus tentare latentes. Virg. syn. Sequor, in-
sector, cōsequor, bel pēgo.
Inserēnus, P. Niepogodny.
insero, rūt. Wprawiam 1. Wkleśniam /
Wrazam / Wrykam / Wzucam / Cisnę się /
Wdaje się. Wtracam się / Wpisuję / Wkla-
dam 1. Porzucam co komu / Wradza się co.
Etwas einhūn oder stossen. Et volo de char-
itā inferuisse meis. Pr. syn. immitto, insēno, immi-
scēo.

insēro, eri. Sądze plonki / Szępie / Wale-
wam / Się 1. Zasięwam. Einpflanzen.
Insero Daphniphyros, &c. Virg. syn. Cō-ēro, in-
mino. phr. Pāc rāmim cōmus adōptet. Se-ēro,
per grāis arbor spāca cōmis. Fīlo mōdo cōtūca,
ignum insērit, & sūccos illūno prāstat alūmo. In-
serē nūnc Mēlibae p̄yros, pōne ordine vites, (Virg.
1. Geor.) Hūc illēna ex arbore gērmē inclūdunt,
adōque dōcent insēscere libro: Aut rūsum tēodes
trūnci rēsecantur, & altē finditur in sōlidū cūnēis
via. Deinde fēraces plāntae immittuntur.

insēror, sub Wradia się.
inserpit somnus, Vspiam.
insēro, Wlże / Wmykam się.
inserta, a, subst. Wdoba.
inserta fenestra, Virgil. sub Wrykam.
Inserto, as, Wrykam / wkle.
Inservio, Nástęguje. Dogadziam 1. z.
Inserro, Strzeżę. Inseñor, Zastępcą.
Inseñit, sub Odpowiadam 1.

I N S I

insibilo, Swiftam. Pfeiffen / rischen. Qualia
succinctis ubi trux insibilat Euris. Virg.
insiccatus, Mokry.
insicium, Kielbasa / Siękaniński. wacrobła.
insideo, Siedzę 1. Obsiadam / Opánowac /
Przysiadam 1. wlasło mi / Tęwi mi / wpi-
iam się / Zasiadam się. in oder auff etwas
sitzen. Insideat quantus misera Deus. &c. Hor.
syn. Harēo, adhārēo, inhārēo, sūpērsēdeo.
insidia, Zasadzka. Zinderlist / Betrug.
Excipere insidijs multum latrante Lycista. Virg. syn.
Rētia, dōli. epith: dēcūlra latēntēs, tātita. fallā-
ces.

ces, nocturnæ, caute, hosti es. dolose, inique, se-
væ, nefandæ. turpes, vanae, inanes. *phr.* Fallendi
via, arma, tecta. Furta belli. *S. Insidior.*

Insidianter, *Idradliwie.* (*Sadram sig.*)

Insidias pono, molior, instruo, tendo, *Sas*
insidiator, Sasadniſk / Zastepca / Zdrayca /
Rosboynik. Ein Auspäher. Insidiatorem
præsofo fugerit hamo. Virg.

Insidior, *Czuwam / Stois ná gárdlo. Nie*

feis nachstellen. Callidus extremis tantum in-
sidiahere plantis. V. phr. insidias pono molior,
tendo, facio, piro, struo, instruo, ineditor, tendo,
meditor. Retia, laqueos, plagas tendo. Vias, angu-
sta viarum, cecos recessus, occultas latebras, seces-
sus latebras & pro obsideo, in sylvis positus telis, te-
dis armis insideo, subsideo, arripitque locum, &
sylvis insedit iniquis. Sedit ense reposito additus.
Non datur, insidias, armaque tecta parant. Nec lu-
pus insidias pecori, nec retia cervis ulla dolum me-
ditantur, ac veluti pleno lupus insidiatus ovili. In-
aperitos undique sylvis, prosiliunt hostes, & latus
omne tenent. Fallite fallentes, ex magna parte pro-
fanum sunt genus: in laqueos, quos posuere, cadant.
Vide Decipio.

Insidiöse, *Idradliwie.*

Insidiösus, *Idradliwy. auffällig. Infidioso-*
rum si ludus bella latronum. Mart

Insido, *siedze 1. wptiam sig. sich erwan*
auffsetzen. Floribus insidunt variis &c. Virg.

Insigne, *znak 1. 3. herb / Sederpuß. ein*
Zeichen / Sigel / Wappen. syn. signum, in-
dicium, nota, bel stemma, ornamentum, bel signu
vexillum.

Insigne naturæ, *Znamis 2.*

Insigne regium, *Korona Krolewska.*

Insignio, *znacza 2. Bezeichnen / zieren. Au-*
ro insignibat iam setis obfita, iambos. Virg. syn.
Decoro, cōdecoro, orno, exorno, illustro.

Insignis, *znakomity / znaczy / wyborny. Et*
contra Wademaigcy. Särnehm / färrref-
flich / Ipsi per medias acies insignibus alis. V.
syn. illustris, eximius, egregius, inclutus, nobilis.

Insignites, *znacnie / Osobliwie / Darze.*

Insigniter, *idem & Wybornie.*

Insignitus, *znaczy / wyrány / wademaigcy*

Insila, vel insilia, *orum, Podnożki skage.*

Insilio, *in. Wstakuje. Ein oder auffprin-*
gen. Insiliat, sit jus liceatq; perire Poetis. Hor.
syn. irrüo, saltu ineco, salto in.

Insimul, *Pospolu. insimulatio, Zádanie.*

Insimulātor, *Pocwarcá.*

Insimulo, *Pocwarcam / Wdaje sie / Zádaje.*

Einem etwas bezeyhen / beschuldigen. Cri-
minibus falsis insimulasse virum. Virg. syn. acculo,
criminator, arguo, redarguo.

Insincerus, *Nieszczy 1. Nieszczy / plugawy.*

Insinuatio, *wemknienie sie / wkradanie.*

Insinuator, *Arnob. perbasor doctor.*

Insinuo, *wkradam sie 1. Zalecam / wnieścá*
sie / wdaje sie 1. Einschieben / einschicken /
zu wissen machen. Tempore iam faciles insinu-
antur opes. Prop. syn. immitto, indo, insero, im-
miscéo.

Insipide, *Niesmaczno.*

Insipidus, *Niesmaczny / Nieprzyjemny.*

Insipiens, *Glupi. Unsinnig / nárcisch. Insi-*
pientis inest maior ignorantia menti. Buch. syn. Stul-
tus, insanus, excors, amens, demens.

Insipienter, *Glupie. Insipientia, Glupstwo*

Insipio, *Szaleje. insipio, as, & u. Szyp / wssy-*
puis / Nas puis.

Insistens, *Postawiaacy.*

Insisto, *Postawiam idac / Stois / Zastanas*
wiam sie / Stancá 1. Opieram sie / Wsadá
sie / Podpietam sie / Dawie sie 1. 2. Odpras
wiam 1, Prowadzié / pram / Szaram sie / J
de / Jde za kim / Nástepuje. Ein oder
auff etwas stehen / antreiben. Insistat ja-
culo Palmas, &c. Virg. syn. Consisto, bel. innitor,
bel. into, urgeo, bel. pergo.

Insita arbor, *Szcep. insitio, Szcepienie.*

Insitium animal, *Mieszaniec / & sub Bekart.*

Insitius, *wkladany / Szcepny / Przydany /*
Przestepny dlan.

Insitium, *Bielbasa / wacrobka.*

Insitivus, *Szcepny 1. Przydany / wkladá*
ny / & sub wykam.

Insitor, *Szcepnik. Ein Zweygenpflanzen.*
Insitor hic solvit, pomosag, horta corenat. Prop.

Insitum, *Szcep / Latorosl do szcepienia /*
Latorosl w szcepiena.

Insitus, *ti. Szcepny / Przydany / Przyro-*
dzone / Przyhodzien. Eingepflanzt / ange-
bopren. Vertere in alerium: mutatamq; insita
mala

mala. Virg. syn. innatus, ingēnitus, ingēneratus, inharens.

insitus, *us*, Sądzenie i. Szczępienie.

insociabilis, Nierowarzyski/ niepoisty/ niekleyty/ niezgodny/ Nieludzki.

insolabiliter, *p.* Bez počiechy.

insolatio, Zielenie na słońcu/ na słońce wys.

insolator, Bieharz. (stawiając)

insolator, nąsoneczny/ Jąsny i. Pogodny.

insolens, insolius, niewyższony/ nieprzys.

wyższy/ nieświadom. item Rospustny/ Roz.

zrzućny/ Pyśny. Grok/ übermüthig/ hoch.

färrig/ ungewöhnlich. Ludum insolentem lu-

dere pertinax. Hor. syn. insolitus, infvetus, in-

pertus, bel supēbus, temerarius.

insolent, insoluit, niewyższanie/ & nie-

promnie/ *p.* pro.

insolentia, niewyższoność/ Rospustia/ Roz-

zrzućność/ Przebarżenie/ *p.* cha.

insolesco, Rospustnie żyć/ Pustula.

insolo, *as*, Biele i. na słońce wystawiam.

insolubilis, niewymylany/ nierozdzielny i.

Nierozdzielny/ niewyplacony/ nieprzekonany.

insolubilis nexus, Zadzierzg.

insolubilius, nierozdzielnie i. nierozdzielnie.

Rozdzielnie. (ny.)

insolom, i insolitum, priscum, sub niewyższony.

insolitus niezaplacony. insomnia, *as*, niespa-

nie. insomniolus, Sennik.

insomnis, niespiący. Wachsam/ schlaflos.

syn. Vigil, pervigil.

insomnium, Sen. i. Ein Traum. sed falsa

ad calum mittunt insomnia manes. Virg. syn. som-

niūm, visum, bel delirium, epith. Vanum, fallax,

falsum, inane, mendax, nocturnum. *s.* Somnium.

insono, Trząstam/ Trąbia/ Zągrac/ Bląstą.

Erhöhen/ Erklängen. Insonuere cave, gemi-

tumq; dedere caverna. Virg. syn. sono, resono, per-

sono, inrepo.

insons, niewinny. insonus, cichy/ nieguly.

insopitus, nieuspiiony. Der nicht entschlaffte

I N S P

inspectatio, inspectio, Patrzenie/ Przeglą-

glądanie/ Dozor/ Oglądanie i. Rewizja.

inspecto, wglądam/ nąglądam/ Patrzam.

inspector, oris, Dozorca/ Rewizor/ Przypa-

truiący się/ Czatr.

inspectus, *us*, Oglądanie/ Weyerzenie.

insperans, niespodziewający się.

insperante me, insperanti mihi, niespodzianie

insperatus, insperabilis, niespodziany. Un-

verhofft. Inesperata tue cum veniet pluma super

bia. (Cho.)

inspēgimentum, Potrząs:

inspergo, Potrapiam, Potrząsam.

inspēsus, *us*, Potrząsanie

inspiciendi causa, vel inspiciendum aliquid

posco, na oglądanie.

inspicio, nąglądam/ wglądam i. Patrzam.

Doglądam i. Przypatrzyć się/ Przeglądam

się/ mierzę. In oder A sehen, inspectis,

inspectis, i. sonat (ne face sonat) idem. syn. i-

spicio, respicio, spedo, inspicio, incedo.

inspico, *as*, n. szepiam. Wie ein Vehr

Spiken. --- Perroq; sates inspicat acuto. V.

inspiration, Niechytanie/ Oddych. Göttli-

che Eingebung/ Einblasung syn. Tactus

Dei mōitus, impulsus Divinus afflatus, mōtus. Nū-

minis aūra pōtēns, vōx. Divinum, cōlēste mōi-

tum, arcana Dei iussa.

inspiratus, nąchytany.

inspiro, Chucham i. Pucham, Powiewam.

Wierze/ Nądmam/ Zarázam/ Nąrazam/ Po-

budzam. & sub nąchytac. Ein oder auff-

blasen. Delius inspirat vates, aperitq; futura.

Virg. syn. Spiro, expiro, inhālo, afflo. bel figur.

immitto, insinuo, indo.

inspoliatus, niezlupiony. Inspuo i. Pluis i.

inspūto, *as*, idem. & Lekwie.

instabills, niestępczny. Unbeständig/ wan-

ckelmüthig. Instabiles animos ludo prohibebis

inani. Virg. syn. Mōbilis, lēvis, mutabilis, incōn-

stans. *s.* Inconstans.

instabilitas, niestępczość. Unbeständig-

keit. syn. Mōbilitas, lēvitas, incōnstantia,

phr. Transibunt cito, quæ vōs māsūra pūtat. ā-

spice quōd cūpias, transibunt tēpōra. cōrpus hoc

cādet, & cēdent indigno mēmbra sēpūlchro. Nec

Māusolei, dīves fōrtūna sēpūlchri. Mōrtis āb ex-

trēmā cōnditiōne vāt. *s.* Inconstantia.

instans, adiekt, nąstepuący/ Terazniejszy,

instans

instans, n. subst. Punkt czasu.
 instante aliquo, Na przycygu.
 instanter, instantissime. Osilnie/ Chennie/
 Naleganie.
 instans, Naleganie/ Nacietanie.
 instar, aris, nomen n. Probus Iovin. Pontanus. Vr-
 sin. Leopold. Ascale.
 instar, Monoptotum. Prisciano. Jathy/ Na
 ffrate/ Kolo Propos. Gleich a.s. --- Stre-
 pitus circa comitum, quantum instar in ipso. Virg.
 instauratio, Odnowienie/ Pomiarzenie.
 instaurativus, instaurativus. Pomiarzalny.
 instaurativus dies, Poprawiny.
 instauratio, Odnowienie/ Przywracanie i. Po-
 wracanie/ Naprawianie i. Erneueren. Er-
 go instauramus Polydo O funus, & ingens. Virg. sy.
 Restituo, repara, repara, repara. S. Reparo.
 insterno, Nasceciam/ Nastawiam/ Pokladam
 instigatio, Poduszanie/ Pubudka 2. Insty-
 gacja/ Poruszanie 2.
 instigator, Poduszanie/ Instygator.
 instigatus, us, Pubudka 2.
 instigo, Pubudam/ Poduszam/ Podusz-
 wam. Antreiben/ antreiben --- pressaque
 instigant agmine ventos. Virg. instimulo, incito,
 concito, pello, impello, sollicito, acio, exacio,
 hortor.
 instillatio, Wkrapienie.
 instillo, Wkrapiam/ Napuszam i. Kapi-
 Kapiam/ wmarzam
 instimulo, P. Pubudam/ Poduszam/ Pod-
 instinator, Pubudka. (Kuwam.
 instinctus, ti, Natchyniony/ & sub Poruszony.
 instinctus, us, Natchynienie/ Pubudka/ Pod-
 instipo, as, Wpycham. [uszanie.
 instipulor, Kontraktui/ an Obiecuiz 2.
 instita, as, Brami 2. Pas loskowy. Ein
 Schweiß an einem Rock. Quarum sub sutu-
 talos tegat instita veste. Hor
 institio, Zastanowienie sie/ Postawienie
 Instito, as, Cesar. al. Insto, as, vide infra.
 institutor, Prekupienny. Wenderatzi. Bra-
 marz Ein Factor Brämer, Mundus demissis
 institutor in tunicis. Prop.
 institutio taberna, Bramnica.

institutorium, Bramarstwo
 institutorius, Bramarski. institerix, Bramarska
 institutio, Stanowie i. Zaczynam/ Zaskladam
 i. Goruie/ Pogynam/ Sunduiz/ Ofediam/
 Voz/ Zamnazam/ Przyugam/ Zaprawiam
 Wygadzui/ Wdaje sie/ Sadye plont/ V-
 mysillem. Sciffien/ anordnen/ farnehmen.
 Instituire pedis, crudus pzet altera per. Virg. syn.
 Statio, constitio, decerno, vel doceo, tradito.
 institutio astutiam, Struik tajeć.
 instituo iter, Wdaje sie gnie.
 instituo ludos, Struiz igrzyska.
 instituo vestigia, Stangę.
 institutio, Ewigenie/ Vzenie/ Nauka.
 institutor, Nauzycie/ Pedagog.
 institutum, Postanowienie umyslu/ Stan/
 Vstawa i. Zwyczaj/ Zmowa.
 insto, Nalegam/ Pilnie co robie/ Przyspie-
 sam/ Nastawiam/ Nacieram na kogo/ Do-
 grzewam/ Wipz/ przybijam sie/ Pogynam/
 Twierdze, Przypilnowac/ Pered soba. An-
 haben/ dringen/ vorhanden seyn. --- atq;
 instantibus eripe facis. Virg. syn. insito, urgeo,
 premo, urlio: vel incumbo, vado, vel imminuo, im-
 pendo, advento, prope adsum, vel pergo, pecto.
 instragulum, Deki i. Pierzyni 2.
 instratum, idem, & Boldra/ Wosok.
 instratus, Sioblan. Bedeckte/ abespren-
 tet. Instratos ostro alipedes, pictisq; tapetis. V.
 instrénus, Nieochotny.
 instrépo, Skrypi/ Zaczynam/ Gruchnelo.
 Hinein rauhen/ gerot machen. Instrépo, &
 iunios temo trahat arcus orbes. Virg. syn. Strépo,
 perstrépo, intono.
 instructus, Apulei. Instructa dolore uxor.
 instrido, Skwierze.
 Instringo, Wiazę i. Sclagam i. Hamuiz sie.
 instructio, Opactzenie/ Przygotowanie/
 Szyc i. (wca.
 instructor, Biesiadnik 2. Szolowy 2. Spra-
 woz, Opactzony/ Sportadony/ Ob-
 darzone/ Gorowy/ Vozony.
 instructus, us, Przygotowanie/ Sprzet.
 instrumentum, Narzedzie Scatek i. Sprzet/
 Monument

I N S

Moniment/ Pomoc/ Aparat i Księgi publi-
czne/ Instrument 2. Werkzeuig. Abiecto in-
strumento artis, clausaq. Sc. Hor.
Instruo, Sportadziem/ Opatewie/ Szukie/
Gorwie/ Informuie/ Wze/ Onagmuie/ Za-
prawiam/ Naprawiam kogo. Unterweis-
sen/ zuczestn/ ordnen. --- Socioz insimul in-
fruit armis. Virg. syn. Páro, appáro: ordino, côm-
pono, orno, bel doceo, erudio.
Institutoz, Niechety. insupens Zdrzewialy.

I N S U

Insulam, sub smiad/ & Oropialy/ & Saba-
insuavis, Nieprzyjemny/ Nieuciesny. Un-
lieblich/ unangenehm. Quod nisi concedas,
habere infestis acerbo. Hor. syn. inuicundus, ingr-
atus, molestus, acerbus.
Insulide, Nieprzyjemnie/ Niedbale.
insulidus, Nieprzyjemny/ Nieczemnik.
insubsidiari stare non possumus. 3. Esdra 9. i. sub
duo Emman. Sa. Na dworze stać nie możemy.
Vnicus, quasi insubdiati.
insubilis, Niedowcipny.
insubiliter, Niedowcipnie.
insubuli, orum, & insubula, eorum. Nici ksz-
ge/ an Namoy.
insuccatus, Moczon/ & sub Infusya.
insucco, Namagam/ Napuszcza.
insuffacio, in affirmat. Nakladam kogo.
insvesco, idem, & Nakladam sie. Gewoh-
nen. phr. alwesco, consvesco.
insvetudo, in negat. Niewygodnosć.
insvetus, Niewygodny/ Nieprzywykly.
Ungewohnt. Arcadas insvetos acies inferre
pedestres. Virg. syn. insolitus, insidiens, bel impert-
insufflare. Naichnac. (tus.)

insula Wsep 2. Dielnica. Eine Insel.
Insula dicitur opum, Sc. Virg. epith. Nemorosa, di-
ves, saxosa, fertilis, ferax, fecunda, opima, circum-
flua, lata, spatiosa, uber, uda, madens, madida, ri-
gua, irrigua. phr. Cincta, clausa maris tellus. aquis
circumdata tellus. aquarum cincta fluentis terra.
Fluviis, flumine ambita, circumvallata. anni
circumflua. Quam sinuoso amplexu, inflexis gyris
qua cingit, circumfluit, obit, ambit. Dividua quam
premit amnis aqua. Diferetas insula rumpit aquas,
insula portum efficit obiectum laterum.

I N S

Insularis, Insularius, Wysepny.
Insularis poena, Wagnante.
Insulofus, Wyspiasty.
Insulse, Nieprzyjemnie/ Glupie.
Insulitas, Nieprzyjemnosć/ Nieczemnosć.
Nieskonnosć/ Glupstwo.
Insullus, Niestoni/ Nieprzyjemny/ Niecz-
cowny/ Nieczemnik. ungesalzen/ unsietz-
lich. syn. inconditus, absurdus, incultus.
insultatio, Vraganie. (ineptus.)
insulto, Vragam sie/ Przegazam/ Szadze/
Skazze/ Wystraknie/ & sub Rolace. Nie
Ungestamm auffspringen/ einem trohen.
Insultare docet campis fingitque morando. Var. syn.
Sape insilio, irruo, irrumpo, bel illudo, rideo irri-
deo, exagito, vexo, incedor.
Insultus, u, Naiazd.
insultura, idem, & wstakowanie.
Insulm, inest. Jestem 1. Mam 1.
Insulmo, Bierze w sie/ item wydaie/ Nakla-
dam/ Trawie 2. Verzehren/ verbrauchen.
--- melius quo insumere possis. Hor. syn. impendo
consumo.
Insulmo animum, Waje sie 2.
Insulo, wssyam/ Zassyam. 2. Linnehen/
einflucken. Corporis insueris, dicam, tu concipe
dilla. L.
Insuper, Nad to/ Na/ Na wierzchu. Uber
das/ darüber/ weiter. Insuper id campi, quod
Rex habet ipse Latinus. Virg. syn. adhuc, ulterius,
Insuper habeo, Gardze (praterca.)
Insuper facto, Przyczucam.
insuperabilis, Nieprzebycy/ Niewyciezon/
Nieuleczyty. unüberwindlich. --- Genus
insuperabile bello. Virg. syn. Non exuperabilis, in-
expugnabilis, ineluctabilis, indomitus, invictus.
insurgo, Podnosze sie 1. Obuczam sie/ Wste-
wam/ Naczam/ naciskam. sich wider eis
nen erheben. syn. Sürge, vel obusto.
insulceptus, Nieprzytycy.
Insuspicabilis, Niedomniemany/ vel, ut Hugo
interpretatur, ab omni mala suspicionem alienus.
Insustentabilis, niemozny.
Insustentatio, Szep/ Poduszanie.
Insustro, Szumie/ Szepce/ nabitam usy.
Intabescere, Intabescere.

intabesco, *Táje/ Topnieta/ Schne.* Ausz es
der eindörren. *Virentem videant intabescant-*
que relicta. Perf. syn. Tabesco, contabesco: intus tā
intātilis. Niedorklimy.

intactus, *ti; nierykany/ nienaruszony/ nieo-*
krusany 2. unberührt/ unbefleckt. syn. in-
teger, immaculatus, purus, intaminatus. 9. *mox in-*
taminatus.

intactus, *us; niedorkliwosc.*

intaminatus, *P. niepokalany. unbefleckt. in-*
taminatus fulget honoribus. (Alcaic.) H. syn. In-
ctus, impollutus, inviolatus, incorruptus, intemeratus,
integer, purus, castus.

intantrum, *Tak barto.* (naktrey.

intectus, *in affirmans, naktrey. in negans, nie-*

integer, integellus, *Caly 1 2. 4. Wsytel/*
nienaruszony/ Supelny/ niezepsowany/ Cno-
clowy/ Wierny/ Szger 2. swiez/ Czysty/
niepokalany/ niedarowany. Gank/ frey/
gesund. Integer ambigue si quando citabere re-
lis. Juv. syn. intactus, intaminatus, vel incorruptus
perfectus, totus, vel incolūmis.

intego, *naktrywam/ Zaktrywam. Decken. In-*
tegit, Arcadii morem tenet ille Galeri. syn. Tego.

integrasco, integrascit, *Ponawia sta/ & sub*
Winawiam.

integratur, *sub Winawiam.*

integre, integerrime, *Supelnie/ Szgerze/*

Chocliwie/ Bez podarkow/ Bez namistnosci

integritas, Calosc/ Catego co/ Szgerosc/

Dziwictwo/ Enora. 1. niewinnosc/ Zdro-

wie. Vollkommenheit/ Redlichkeit/ uns-
schuld/ Reinigkeit.

integritudo, *Szgerosc.*

integro, *us; znawu co cynie/ Winawiam/*

Powtarzam/ Dopelniam/ Vciezyc/ Rozwe-

slam. Erneueren/ wiederbringen. Inte-

grat. Emassu late loca quibus implet. Virg. syn.

instaurō, innovo, renovo.

integrum est, *Wolno 2.*

integumentum, *naktrycie/ Zaktrycie/ Zaplona*

1. 6. Pokrywka 2. Powloka.

intellectio, *Zrozumienie.*

intellectus, *us; Rozum 1. Rozumienie 1. Zro-*

zumienie/ Poiscie/ Wrozumienie 2. Ciucie.

Verstand. syn. Mens, animus, ratio.

intelligens, *Znalczy sta/ & sub Przejmnie.*

intelligenter, *Wrozumnie.*

intelligentia, *Rozum/ 1. Baganie 1. Rozu-*

mienie 1. Wrozumienie 1. 2. Zrozumienie/

Umieistnosci. Erkannniß/ Verständniß.

syn. Cognition, scientia, prudentia.

intelligibili, *Poisny 2.*

intelligo, *Rozumiem/ Wrozumiewam/ Bas-*

ge/ Gule 2. Przejmnie kogo/ Dorozumie-

wam sta. Verstehen/ vermercken. -- Clau-

di nimirum intelligit unus. Hor. syn. Percipio, con-

cipio, capio, accipio, agnosco, cognosco. pbr. ani-

mo percipio. Mente percipere, noscere, tenere. ani-

mo intigere. animis advertere. Paucis, animos ad-

hibere, docebo. Sed si tantus amor cognoscere no-

skos. Felix qui potuit rerum cognoscere causas,

Nec latuere doli fratrem Junonis. Novit namque

omnia vates. Quae sint, quae fuerint, quae mox ven-

tura trahantur. 9. Attendo, Ausculto.

intemerandus, *niezgwalcisty.*

intemeratus, *niezgwalcony/ nienaruszony.*

unbefleckt/ ungefalschet. Intemerata facis,

perfecto latu honore. Virg. syn. intaminatus, inte-

ger, purus, castus.

intemperans, *niepowosciaglwie/ niestromnie*

unmassig. syn. intemperatus, immoderatus

incontinens, libidinatus.

intemperanter, *niepowosciaglwie / niestro-*

intemperantia, niepowosciaglwosc. Imnie

intemperantia coeli, niepogoda.

intemperare, *niestromnie/ Zbynie.*

intemperatus, *Obzarty.*

intemperie, *ha, Szalenstwo/ Ciarr.*

Intemperie me agunt, Szaleze 2.

intempéries, *intempéria, e, niestromnosci/ nie-*

pomierenosci. Unmassigkeit dess Lufts/

Witterung/ Ungewitter. syn. immoderatio

vel Caeli gravitas: Durum, grave coelum: inco-

mōda coeli: aeris inclementia: coeli injuria: gravis

tempestas, intempestas.

intempéro, *as, Aliactus. Intempestas, niepos-*

goda. Intempestive, nie na czas/ Rano/

nieprzymiennie.

intempestivus, *nie na czas/ Aspekt sty.*

intempestivus, *Poisny/ niewczesny. unetis*

Intempestibus descendit nubibus imber. Hor.

intempestus, *niepogodny/ niezdrowy 2.*

Intemporalis. Bez czasu.
Intendo. Wsiluię / Wsadzam się / Zmierzam /
 napinam / nączęm / nawiążę / nącycho-
 wac / Ośnować / nawitać / Zamierzam się
 Staram się / Drożę / Grożę. Godzę / Przy-
 kładam s. Drobymam / Dobynam / Pilnuję /
 Zakrzęgam się. & sub Rosposcięram.
Wernach zielen / spannen / aufdächeln.
Possit & intentos astu cecare maritos.. Prop. syn.
 Tendo, extendo, porrigo, vel eōtēdo, addūco,
 vel cōgito, mēditōr, spēcto, vel applico, admōvēo,
Intendor, Drożę.
Intensio, nączęnie 1. 2. Wsilność.
Intensūs, Wsilnic. intensivus, sub Spustny.
Intensus, s. idem Intensus, idg. usitarius,
Intentiatio, Mchanię / Zamierzanie 2.
Intentator, in epistola S. Iacobi Deus enim intentator
est maiorum, ipse autem neminem tentat.
Intentatus, à tento, niekuszony.
Intētē, intencijm, Pilnie.
Intentio, nąpięcie / nączęnie / Wsilność / Pils-
 ność / nąbrzmialość / Przyłożenie 2. Żądā-
 nie Komu czego. au Boniec spraw.
Intento, Zamierzam się / Przymierzam 2.
 Grożę 2. s. Grozie ną gardło / Żadaje.
 Prüffen. item drohen. Nunc etiam manes,
 hac intentata manebat. Virg. syn: Saxius intendo,
 vel minitor, minor.
Intēntus, z. nąpiczy / Wsilny / Pilny.
Intēntus, w. ścigający / Zamierzający / Mo-
 chanię / & sub Groźba.
Intēpeō, intēpesco. Żagrzewam się. Lau-
 seyn. Et latus estivus intepet imber aquis. Prop.
Inter, Między / ná 2. Przez 1. Przy. Zwischen
Grua sonant ferro, sed canit inter opus. Tibull.
Inter agendum, Robiąc,
Inter hac, Tym czasem.
Inter initia, ná początek.
Intērāllicans, nąkrapiący / Pstry / Przebita
Intērāllicō, Pszczę się. [biale.
Intērāmna, s. regio, civitas, sub Międzyrzecz
Intērānea, orum, wnętrze 1. Czwał / Riska /
Intērāresco. Przestęcam. (Bruszt)
Iteratim, pro interim, Pod czas.
Intērbibo, wypijam / Pię gwarkiem.

不

interbito, priscum Gine/ & sub wracam się.
intercālaris, intercālaris, Przybyśowy /
wstawiony / Przybycień / Przestępny dzień.
intercālaris mensis, Luty.
intercālātio, wstawienie dnia.
intercālātor, Przestępny dzień.
intercālo, as, wkładam 1. Odkładam 2. Przy-
byś wkładac.
intercāpēdo, Przestaneć. (wiążanie.
intercardinatus, ti, ab intercardino. wiąże & in
intercēdo, wkładam się 2. niedopuszczam /
Sprzeciwiam się / Leżę między / Mam 3 kim
Przeplatom / Przypada 2. Przerywam co-
czym / Ręczę / an Przyczyniam się 1. Sās
bite thun / darzwischen-kommen. syn. inter-
venio, vel intersum, vel obisto, adversor, reluctor.
intercēpto, Przechwycenie. (résisto.
intercēptor, Przeymacz.
intercēssio, Sprzeciwianie / Zastawianie /
nadzieście. an przyczyna.
intercēssor, Przestłodnik / Sprawca / Jednacz
intercīdo, Gine/ & sub Zapamiętywam. Ver-
fallen / untergehn. syn. interēo, cādo.
intercīdo, Przecinam / przerywam 1. Zeruz-
cam 3. Przerywam. Von einander oder
Zerschneiden. syn. Divīdo, sēco.
intercīllum, Międzybrwie.
intercīnctus, Plin. corr. interstinctus.
intercīno, Spiewam, Darzwischen singen.
Defendat, ne quid medios inter actus. Hor.
intercīpio, Przerywam 1. 2. Przeymuję 2.
Zuffahen. --- Rhætus intercīpit optime
Tenura. Virg.
intercīptor, Ząchodzę. intercise, Drobn.
interciso, Plin. corr. Item rosio.
intercīsus sub Zrucam kontrakt / & święto
do południa. Zerschneiden / zethauen. syn.
Divilus, scissus, sectus.
interclāno, Przyłam przecino.
interclādo Zągradzam 1. 2. Wracam / nie-
przepuszczam / & sub. Duße / Ząchnąć się.
Verschliessen / den Paß verlegen. Intercluste
hyems, &c. syn. claudō, occlādo, vel prohibeo,
reō, impēdo.

interclūdō, ZACHODŹA/ ZASŁY GO WODY.
 interclūsiō, ZACHNIENIE / DUSZENIE, WKLADŹ-
 intercolumniū, MIEDZYSLARZE. (nie.
 interconcilio, ŁAGODŹ. interculco, WYKŁAM.
 intercurro, Wbiega eo/ Przeplatam, wkła-
 dam. się. 2.
 intercurso, Przeblam się/ Przeblia białe.
 intercursum, us, Wbieżenie/ Wstawianie się.
 przyczyna przysięcie.
 intercus, utrius. Adiect. omne. Zastorny.

I N T E R D

interdico. WAKAZUJE/ ZAKAZUJE/ ROZKAZUJE 4.
 Arestui/ Opietam. się/ Wymolywam 2.
 Verboten. syn. Prohibeo, veto, defendo.
 interdictio, ZAKAZANIE/ ZAWIESZENIE 5. Skaz-
 anie. 1. interdictus. ZAKAZANY/
 interdiu, interdū. WEDNIE.
 interductus, us. Przedział/ Kropka/
 interdo sub Niedalbym.
 inrerdum/ Podczas. underwellen/ zuwela-
 sen. syn. aliquando, nonnunquam.
 Interduo, pro Interdo. Plaut. priscum.
 interea, interea loci. Tem. czasem / Dar-
 zwischen/ unterdessen. Panditur interea do-
 mus omnipotentis olympi. Virg. syn. interim, tum,
 hac inter.
 interemptio, Zaboy. 1. interemptor. Zabijak.
 interequito, Przereizdam 1.
 interesse, Interesse.
 interest, Rozność jest/ Rozny jestem/ Do-
 rego mi. Rok temu/ Pomaga co. Es geht
 an/ es lige daran. Nil interest an pauper &
 infima. (Alcaic.) Hor.
 interest magni, pernitiūm, interest Reipub.
 Wiele na tym.

I N T E R F

interfatio, Robie/
 interfari, Przerywam mowę,
 interfatio, Przerywanie 2. Skazanie 1.
 interfecio, Zaboy.
 interfector, interfectorix, Zabijak.
 interfeminiū, Broń wciele/ Cłonek 6.
 interficio. Zabijam 1. 2. Tódrén/ umbrigen
 imbrem atque interfice messis. Virg. syn. occido,
 neco, tñeco, perimo, interimo. 6. Occido.

interfiniū, Mosowa Chrześcija/
 interflis, Niszele/ Zginolem/ Zgorzeć.
 interfluo, cieka 5. interflus ciekaący przez.
 interfodio. Kopam & sub Wykwal.
 interfingo, Łamiz. co.
 interfugio, Przepadam. interfundor, Wciekam.
 interfuro, u P. Szaleis. 2.
 interfusus, ciekaący przez/ Polewany 1. Dar-
 zwischen gegossen. --- Novies Styx interfusa
 coeres. V.
 intergarrio, Mowie do kogo/ Przerywam mowę.
 intergerinus, Wkładany/ (we/
 intergerinus paries. Ścianą spólną/ Ścianą
 przegną.
 intergerium, Nadzienie sub Wkładam 1.
 intergerivus paries, ścianą spólną.
 interiaceo, a jaceo. Leże miedzy. Darzwi-
 schen liegen.
 interibi, Tam/ Tem. czasem/
 interibilis, Zgubie podległy.
 interiectibus, Tedy owdy/ Nietozem, Przes-
 rywając/ Raczami/ in Racz.
 interiectio, Wkładanie/
 Interiectio Grammatica, est pars orationis affectum men-
 tis voce incondita significans.
 interiectio spatios, Tem. czasem.
 interiectus ti. Szredni.
 interiectus us, Przedział 1. Wkładanie/
 Chwila/ Odległość/ Zastopienie.
 interiticio, Wkładam 1. Mieszam 1. Przesięcie
 lam 1. Przybył, wkładac. Zwischen ein-
 werffen.
 interim, Tym czasem / Pod czas. Inzwi-
 schen/ indessen. Interim dum tu. celeres sagit-
 tas. (Saph.) Hor.
 interimo, Zabijam 1. niemogę 3. Przykreze się.
 Umbringen. --- uxorem interimis, matremq;
 veneno. H.
 interior, Wnetrzny. Prywatny 1. Skryty 1.
 Prawy. Mehr. innerwarh. At domus interi-
 or regali, splendida luxu. V.
 interiora, orum Wnetrze/ interio, Zgub.
 interitus, us idem & Zginienie/ Zatrącenie.
 Der Tod/ Undergang. Scilicet interitu gau-
 deat ille tuo. Prop. syn. Mors exitium, excidium.
 anterior

INTER

interiungo, Wypragam 1. 2.
interius, Wewnątrz. 1. 2.
interlego, Przébieram 1. Przerzedzam.
interlino, Wymásuię/ Przekreślę/ Zakłóć.
interlocutio, Przerywanie mowy 1.
interlocutoria, sub. Skazanie 1.
interloquor, Przerywam 2. Skazuis 2.
interlūceo, świeca sie 1. Roświeca sie.
Przerzec 1. Przébija 3. Darzwischen 2.
der durchscheinen. Acies, interlucetq. coro-
na. Virg. syn. intermico, internitēdo.
interlucatio, Przerzedzanie.
interlūco, as Przerzedzam.
interlūni Bez kśizżyny.
interlūni nox interlūnium, Kśizżycza zaskie-
interlūo, Wmywam/ ciekę 5. Plynie 2.
interlūvies, ciekącię/ Powodzi/ Porok 1.

INTERM

intermāneo, Mieszkam gdzie.
intermediūm, Arotosłnego co.
intermedius, Średni. & sub Leżę między.
intermensūrus, intermestris luna. Kśizżycza
zakie & Miedzymiesłczny.
intermeo as ciekę przez.
intermico, świeca sie/ Blyśce sie. Darwif-
chen glühen. Rutilum squammis intermicat
aurum. C.
in-terminatus, ab in & termino, nieokreślony/
nieokreślony/ niezmierzny.
interminatus, ab inter & minor, aris. Zakazany
ungezielet. Interminato cum semel fixa cibo.
(Jambi.)
intermino as, Wólam ná kogo.
interminor, Grożę 1. 3. Zakazuis.
intermisceo, Przemieszywam.
intermissio, intermissus, as Przerstaniek.
intermitto, Przerstaje 1.
intermōrior, Obumieram/ Vmietam 1. Maza-
rwieię/ Vstaje co/ Vstcha.
intermortuus, nápoly umarły/ Obumarły 1.
2. Umarły/ nieochorny/ Zdrzewiały.
intermundium, Miedzyświecie. (murze.
intermūralis, Miedzymurny. & sub Miedzy-
internascor, Miedzy czym jest.

INTER

433

internecidium sub Mzoboystwo.
internecine, Do czysta. & sub Porazam ná
głowe.
internecinum bellum, Porazka. [cy.
internecinus, śmiertelny 2. Zgube przynosię
internecio interneccio, Zaboy 1. Porazka/
Zguba. Aufreutung mit dem Schwerd/
gánghliche Niederlag. syn. occisio, interitus,
Arages, cades.
internecio facta sub Porazam.
internecine, Do czysta/
internecivus, Zgube przynosiący.
interneco Zabiiam 1. internecto, Zawiązuje 1.
internectus, Zabity. internicies, Zguba.
Internicio lege Internecio.
internidifico, Gniezdze sie.
internigrans, Pstry/ Przebija/
internitēdo, Świece sie/ Lśnie sie.
internodium, Golan/ Cílonet 1. 2.
internosco, Rozpoznawam.
internuculus, Sodomczyk.
internundinum, sub Jarmark.
internuntio, Głaszy.
internuntius, Tłumacz/ Posłaniec/ Posre-
dnik/ Jednacy 1.
interna orum, Wzajemności 1.
internus Wnętrzny.
intero u, Drobie/ Krusze/ Wdrobie.
interordinium, Drogi w ogrodach. & sub
Miedzyflarze.

INTERP

interpāteo, Otworem stoł/ Przerzec 1. &
sub Dziurawy.
interpēdio, Przekładzam,
interpellatio, Przerywanie mowy 2.
interpellator, Przerywacz/ Przerobnik/
Przychodzień.
interplico, Przeplatam.
interpōlatio, Polerowanie/ Wyprawa 3.
Przerabianie. interpolator, Pátracz.
interpolatrix, Pomponio,
interpōlatus, Przerabiany/ nicowany.
interpōlis, u idem & Wymustany.
interpō-

interpōlo, *Poleruiz/ Przerabiam* 1. *Odna-
wiam* 2. *nicuiz*.
interpōlus, *Przerabiány/ nicowány*.
interpōno, *Wkładam/ 1. Wracam* 3. 4.
Przeplatam/ Przerynam 7. *Mieszam* 1. *Za-
stawiam* sie 3. *Przeście* 1. *Dazwischen*.
interpōllo, *Przerynam mowa/ Niepořoy* 39.
nie/ nálegam/ Prześladzam, niedopuszczam
Opominam sie.
interpensiva, *oramus, Przypustnice/ Brońszce*
ny. & sub Obdach.
interpensivus paries, *ściana z frambugami*.
legen. Interpono aquam subinde Ruse. (Phal.)
syn. interjicio, intersero, intermiscio.
interpōsiō, *Wkładanie/ Głoska*.
interpōsitus *in*, *Przedział* 1. *Wkładanie/*
Zastąpienie.
interpremo, *lege interpremo*.
interpres, *etiā, Wykładac/ Prześladac/*
Ułmāc/ Domyślac/ Doktor/ Professor.
Ein Dolmetscher. Hominum divumque inter-
pres asyla. Virg.
interprex cali, *Praktykacz*.
interprex portentorum, *Wieszczek* 4.
interpretamentum, *Wykład* 1. (*myśl*).
interpretatio, *Wykład* 3. 2. *Prześlad/ Do-*
interpretatio, ad Herrent. exornatio oratoria,
interpretor, *Wykładam* 1. 3. 4. *Prześladam.*
Auslegen/ erklären. syn. explico, expō-
no, explāno.
interpretor malè, *sinistrè. Za nie mam.*
interpremo, *Ścisłam/ Dawiz*.
interpunctio, *interpunctum. Przedział/ Roz-*
prta interpunctus, Rozdzielny.
interpungo, *Punktuiz/ Przedziałem/ Prze-*
platam. interpurgo, Podstrobiac.
interpūtatio, *Przetzedzanie.*
interpūto, *Przetzedzam/*
interquētor, *interquastus, Wskazam* sie/
interquiesco, *Odpočygam* 1. *Przeście* 2.
interrado, *Podstrobiac/ Poleruiz*.
interrasilis, *interratus sub Przeczysta robos-*
ta. pr. Prześtrobiany mieszcami.
nterregnum, *Arcewskie władczyga.*

interrex, *Arcewski namiestnik.*
interritus, *nieśkliwy/ unerschrocken. Bra-*
chiaque ad superas-interritus extulit auras. Virg syn.
intrepidus, securus, imperterritus, audax. 8. Audax.
interrogatio, *interrogatiuncula, Pyranie/*
Item figura Oratoria, idem Erotema.
interrogative, *Pyranym sposobem.*
interrogatium, *Pyranie flużacy.*
interrogo, *Pytam/ Sprawowac* sie *Kaze.*
fragen/ forschon. syn. Quæro, inquiro,
sciscitor, allquor.
interrogor, *Sprawuiz* sie.
interrumpo, *Przerynam* 1. 2. *Zrucam* most.
interrupie, *Przerynamizac.*
interruptio, *Przetwanie. Item figura Orato-*
ria, eadem Apolopefis.
interruptus, *Przerwany/ Zaniechany/*
intercalium sub Wiostowy gozdz.
interscapulum, *Plecy/ Miedzyloparcz.*
interscapulum, *Plecy.*
interscindo, *Przećinam/ Zrucam* most.
interscribo, *Przypisiz.*
intersēco, *Przećinam/ Zerspālen. interse-*
cantur, hic fac angusti laris. (Jamb.) An.
intersectio, *przećinanie.*
intersēmino, *Wsięgam. (wobiz)*
intersēpio, *przegradzam/ Zagrādizam/ Ob-*
intersero, aui. ścieiz. 1. Wsięgam. unders-
mischen. Sic ait, & mediis interferit oscula
serbis. Ovid.
intersero, *rui, przeplatam/ Wkładam/ prze-*
byz wkładac.
interfisto, *Zastanawiam* sie.
intersitus, *istius inter sub Leze miedzy. un-*
tergemischt. Omnia que pomis intersita dul-
cibus, orant. L.
interspergo, *porzysam* co *gym.*
interspiratio, *Oddech/ przestānek.*
interspiro, *Oddycham.*
intersterno, *prześcielam* 1.
interstinctus, *Nakrapiany/ pstry.*
interstinguo, *Gāse/ Dawiz/ przedzielam/*
Sādiz 1. interstinguor, Gāsz.
interstitio, *prześtanek, przećiąg.*

intersti-

INTE

interstitium idem & przedział.
 interstitium lunæ, Róziżycá zasćie.
 interſto, Sapientie 18. Wpoſzrodku/ ábo miedzy dwiema ſtronami ſtole.
 interſtrepo, Chrobocę. undet einander rau.
 ſhen. Dignz, ſed argutos interſtrepit anſer olores.
 interſtringo, Dawis 1. Obieſć 1.
 interſtruo, Buduis 1. Spaiam.
 interſum, Jeſtem przytomny/ Być przytomny.
 Leże miedzy. Zugegen ſeyn/ beyſeyn. ſyn.
 ad ſum, præſens ſum.
 intertæleo ar ſub Latoroſi 2.
 intertexo, przeplatam/ pſtrze/ Władam 1.
 intertignum, Miedzybálge.
 Intertinctus, Plini corr. Interſinctus.
 intertraho. Wyciągam 1.
 intertrigo, Sądno. & ſub ſcieranie.
 intertrimentum, intertritum Szkodá/ Vmniey.
 ſanie.
 interturbatio, Przeſzkadzanie/ Zámieſzanie.
 Vprzykzenie Przykzenie ſie.
 interturbo, Niepokoy czynię/ Przetykam.
 mowa. intervācans, Proiny 2.
 intervallatus, Przeſtawiający.
 intervallō magno, Zdálka.
 intervallum, Przeciąg/ Odległość/ Plac.
 proiny/ Przeſtaniek/ Spórá/ Przedział/ gáz.
 1. 2. Nótowanie 2. Chwila. Ein Raum/
 Unteſched. ſyn. interſtitium, ſpātium.
 intervello, Obrywam 1. Przerywam/ Wz-
 rywam.
 intervēnio, Nádchodzę 1. Schodzę 1. Przy-
 pada co 2. Władam ſie/ Przeplatam/
 Leże miedzy/ Przedzielam/ & ſub Rocz.
 Darwiſchen kommen. Plura dolor prohibet.
 Verboque intervenit omni. Ovid. ſyn. impravius
 adlam, ſet interſum, intercedo.
 intervēnium, Biel 1. Dziurá 1.
 intervenio, Przypadek 2.
 intervenor, Przychodzenie/ Gość 2. Prze-
 ſzkodnik/ Poſrednik/ Rekolimia.
 intervenus, w Nádzieſcie/ Obecnoſć/ Wſta-
 wianie ſie.
 interverſor, Przywołaſzyciel/ Prymacnik.

INTI INTO

interverto, Przewracam/ Obracam 1.
 ſukniwam/ Ródnę 1. Przemarnować.
 intervigilo, Spię nie ſpię/ Cuię 1. Prze-
 intervigilus an Przerwany? (rywam 1.
 intervilo, Náviedzam/ Dogladam 2.
 interula, Szatá ſpodnia/ Roſulá 1.
 interula tunica, Serdak.
 interundans, Wzoryſty/ Wodnowzoryſty.
 intervolo as, Przelatam.
 intervomo, Womituſe/ Wlewam 1.
 inteſtabilis. Bez reſtamentu/ Bezecny 1. 2.
 Item ab alio ſenſu. Rzeſaniec.
 inteſtato, Bez reſtamentu/
 inteſtatus, Nieprzeſwiadczoney/ Niewierny/
 Bez reſtamentu. Item Rzeſaniec.
 inteſtina orum, Trzewá/ Das Ingeweyd.
 Sicine ſubrepti mi, atque inteſtina porreus. Cat.
 inteſtinorum animal, Gliſta.
 inteſtinum, Riſká 1. 2. 3. 4. 5.
 inteſtinum cæcum, Riſká kóna.
 inteſtinum opus, Drownia 2. Surowanie/
 Ruchómie rzeczy. (wem.
 inteſtinum pavimentum, Tło ſádrone drze-
 inteſtinum rectum, Riſká oſtátnia.
 inteſtinus, ſubſtant. m. ſub Riſki. (ny.
 inteſtinus adiect. Wnetrny. & ſub Drownia-
 intexo ii Wplacam 1. Władam 1. Przepla-
 tam/ Wyſrywam/ Záfutle.
 intextus ii, Tkány/ intextus iii, Wplećianie
 I N T I
 intimator, Przypomináć Nápomináć.
 intime, Vprzyemie.
 intimo, Gmáymuiſe/ Władam 2.
 intimo, Wpada rzeká.
 intimus, Vprzyemy/ Wnetrny/ Porátemny
 Skrey 1. Wiernek. ganz innerlicher Fre-
 und. Intima more ſuo ſeſe incunabula condent.
 Virg. ſyn. intēnus, intērior, imus ſet chariſſimus,
 dilectiſſimus.
 intinctus iii, Omagánie Przyſmak mókry/
 Muſkárda.
 intingo, Omagam/ Chrzę.
 INTO
 intolerabilis, Nienošny/ unerträglich. In-
 tolerabi-

tolerabilibus, malis erat anxius anber. Lucr. syn. inobliuandus, gravis molestus.

intolerabiliter, Nieznośnie/

intolerandus, Nieznośny/

intolerans, nieterwały 2. & nieznośny. Tā-
cit. feruitus intolerans.

intoleranter, nieznośnie/ niecierpliwie/ py-
intolerantia, ciężkość/ Rospusta/ przebac-
szanie/ Dziwactwo.

intondeo, es. przyrzynam.

intono, Gromie/ Gromot gynie. Donneren
erklingen. Intonuere poli. & crebri micat
ignibus ather. Virg. syn. Tono, insono, persono

intonfus, niegłolony/ Zapuszone włosy nos
intonuit, Zagrzmiąło/ Grzmi/ Gacy.

intorqueo, Wykrzywiam/ Wywieram. Zakra-
cam 1. listam 2. umbwinden/ umbrähen/
einschießen. syn. Torqueo, vel immitto,
jácilor.

intorta oratio, Mowa trudna.

intortē intortius, Kręto/ Zawiślanie Krzy-
intortius, Kręcony Zawily/ Rongárokręty,

INTRA

Intra Adverbium, Wewnątrz.

intra Propositio. przez 1. W domu/ We-
wnętrz 2. In/ innerhalb. Intra castrorum
timuit tentoria ductor. Lucan.

Intra cutem, Za skórę.

intra jactum, ictum, náciśnięcie.

intra juventam, w młodości.

intra paucos dies, Za kilka dni.

Intraculus, Zamięiony.

Intractabilis, nieogłaskany/ niecierpliwie/
niedostępnie/ Dziwak. Ubel zu handeln.
Sed fines Lybici, genus intractabile bello. Virg.

Intractatus, nieogłaskany.

Intramurānus, w murze położony/ murem o-

intrarius, Wprzemy.

Intrēmo, Intrēmisco, Drżę. Ersitteren. Pal-
luit & subito genua intremuere. Ovid. syn. Trēmo,
trēmisco, trépido.

Intrépide, nielekliwie.

Intrépīdus, nielekliwie. unerschrocken. Atq;
adeo intrepidi quacunq; altaria tangunt. syn: inter-
ritus, imperterritus, impavidus, audax.

INTR

Intribus, Szladam się. Intributio, pobor-
intrico, as, wiksle/ wiganie 1. Verwitten.
Qui intricant manibus spiras, & tortile spartum.

Cant: syn. illaqueo, irretio, impleo, impedio.
Intrigo, inis, Szaracie/ sub Sieranie.

Intrimentum, przyprawa 2.

Intrinsēcus, wewnątrz 1. Inwendig. Suda
bunt etiam fauces intrinsecus atra, Luc.

Intrita, a, Gliną rozczyniona/ Tynk/ Obles-
pá ściány/ Mieszániną/ wycelozyny/ Sło-
diny/ wapno zalané/ Mieliny.

Intritus panis, aqua, Drobianka.

INTRO

Intro, wewnątrz 1. 2. w dom. Darinnen/
hinein. Mitteret ad se intro, sed magis eliceret
Carall.

Intro, as, wśhodze/ wkładam się/ Léje.

Innegehen. Ibitis Italiam, portusq; intrare
licebit. Virg. syn. Ineo, introeo, ingredior, subeo.
phr. Tecta, penates adeo, subeo. Tectis succedo, in
limina pedes infiro, pono. Tectis juvenes succedi-
te nostris. ingredere, & patris succede penatibus
hospes.

Introadmitto, introaspicio, Ter. Popma. alij dividunt:
Intro admitto. Sic alia similia.

Introcēdo, wśhodze. Intro do, Cic. corr. Intrudo

introdūco. wprowadzam 1. Daje mowę/
wnosze 2. Hineinführen. Sic animas intro-
duserunt sensibus auctas. Luc.

Introdūctio, wprowadzanie/ pogarek.

Introēo, wśhodze. Introféro, wnosze 1.

Introgredior, wśhodze/ Hineintrreten. Post-
quam introgressi, Scoram data Ec. Virg.

Introitus, wście. 1. 2. pogarek 1. Eingang.
Introitus & bella loqui percussa, ruinas. Prop. syn.
Limen, aditus, ingressus.

Intrōmissio, wpuszczenie. wwiżowanie kogo

Intrōmitto wpuszczam.

Intrōrumpo, wśieram się, wbiegam 1.

Introrsum, introrsus, wewnątrz 1. 2.

Introrsus ago, ścisłam/ Zwijam.

Intrōspicio, wglądam/ nąglądam/ Włacam/
Rachuis się 2.

Intrōvōcatus, us, przyzwanie.

Intrōvōco wolam.

Intrudo, wtaczam 1. 4. wpycham. Hinein-
stoßen/

INTR

stossen/ hineindringen. *syn.* intrōdūco, im-
pello, inficio.

intrusus, sub wlat. inūbāceus, Endymiiowy
intubum, intubus, Endymia. Endymien.

epith: Hortēsis, agrētis, viridis, amara.

intubus erraticus, sativus, podrojnié ziele.

intuor, pártzam/ przypártuis sie/ Heffrig
ansehen. *Quid ut noverca me intueris, aut uti.*

(Jamb. pur.) *syn.* Videō, cerno, inspicio, aspicio,
specto, cōtemplor. *phr.* Vultus, oculos, lumina,
frigo, in oculis lūtro, perlūtro, observo. & *Aspicio.*

intuitus us, Weyzynie.

intumeo inūmesco, nádymam sie/ pulchries
te/ napuchło/ Wylewa zbrzegow/ pysnie
sie/ Gniewam sie. Aufblāhen/ aufschwel-
len. *Vide virgineas intumuisse genas, Ovid.*

syn. inūmesco, tūmēso, inflor, tūmēo, tūrgesco.
inimulatus, niepogrzebiony. unbegraben.

Occurratque oculis intumulata tuis. O. 6. Inhumatus

intuor, pártzam 1. Widze 2.

inturbatus, niezatrwozony.

inturbidus, idem & niemarny/ Spokoyny.

intus, Wewnetrz. 1. 2. W domu/ Zewnetrz/

3 domu. Drinnen Intus aqua dulces, vivog
sedilia saxo. Virg.

intusatus, idem Indusatus.

intusum, Rosulā 1. intutum, Niebespiegno.

intutus, Niebespiegny.

intybum, intybus, & intyba, a. Endymia.

INVA

Inuado, Nāiejdzam/ Porzywam 3. Sturmus

ie/ Targam sie Popadam/ Imam sie/ 2.

Rzuca sie Chorobā/ Napādā mie 2. Os

beymuie mie/ Opānowac/ Nāgāba mie cho

robā Opānowat go/ Vderzam 5. Zāchciās

to mu sie/ Pokusa mam 2. Zāchorzeć. Ein-

fallen/ anfallen/ angreifen. Invadunt ar-

cem somno, Sc. Virg. syn. adōrior, impeto, ag-

grēdior: lācēso, provoco, oppugno: irrūo, tēror,

involo, inillo, irrumpo in: vim facio. Phr. Forti

pēctore, magnis animis in hōstes tendere, in ad-

versos rūere. in oppōitos ferri invādere, aggrēdi

dōmum, urbem, cāstra, irrūere in tēctā, in mēdia

arma rūere. in mēdiū agmēn sē inferre. irrūmus

ferro. Dēnsos fertur mōritūrus in hōstes. Mēditis

sē immiscuit armis. Quin etiā bis tum mēdio,

invāsērat hōstes, irrūerant Dānāi, et tēctum omne

INVA

458

tēdebant. Hærent parjētibus scālx, pōstēque sub
iplos. Nituntur gradibus clypēosque ad tēla sinī-
stris. Prōtēcti obijciunt, prēnsant fastigia dēxtris.
Prima sāgūntinas turbāunt clāstica pōrtas invā-
dunt urbem sōmno vinōque sēpultam. Sēd vōs o
lēcti ferro quis scindere vāllum appārat, et mēcum
invādit trēpidāntia cāstra? Pēr tēla pēr hōstes Vā-
dimus hāud dūbiam in mōrtē. Utquē ēo, spē-
cūla cum vidit āb ālta Stāre prōcul cāmpis mēdi-
tāntem prēlia rāurum? ādvōlat: hāud ālīa est Tūr-
ni vēnētis imāgo. (Ovid. 2 Fast.) Ecce vēlue
tōrens undis plūviālībus auctus. Aut nīve quā Zē-
phyro victa rēpēnte fluit. Pēr sāta, pērque vīas fē-
tur, nēc; ut ante sōlēbat. Ripārum clāusas mārīne
finiū āquas: Sic Fābīi vāllē lātis discursibus im-
plent. Quōque vident stērnunt, nēc mētus ālter īa-
est. V. Irruo.

inualeo, inuālesco. Zāmagam sie/ Zmocniam
sie/ Wesoło w obycaj. Gesund werden.

--- *Et crescent, inque valebunt, Lucr. syn. invālē-*
sco, cōrrobōror, vires rēsūmo.

invālētudo, Chorobā 1.

invalida idem & Slābosć/

Inuālidus, In negante Slāby Chory. & oppo-

sito sensu. In affirmante, Mocny. Schwach/

francē. Deteret invalidos & via longa pedes.

Tibull. syn. infirmus, debilis, imbecillis, debilitā-
tus. V. Agrotus.

inuasio, Nāiāsd. invasor, Nāiesdnik.

inuber, Niezyzny.

inuectio, W wozenie/ Przywozenie/ Wnos

sente/ Nāwozenie/ Gromięntē/ Lāianie

zeljywe/ Suk. inuectius, Przywozny.

invectivus, Gromiacy/ inuectus ti przywozny.

inuectus us, W wozenie/ Wnoszenie/ Przy-

wozenie. inueho W woze/ Wnosze.

inuehor, W iejdzam 1. Lāie/ Gromie/ Ros

zwietam gaba/ Jāde na koniu/ Jāde nā

kogo & sub Przybitam dobrzegu. Hereins

fahren/ anfahren/ schelten. Centauro inve-

bitur magna, Sc. Vi g. syn. fēror, impōrtor, infē-

ror, sel insector, exāgito, criminor.

Inuendibilis, Nieprzēdāny/ Nieślupny.

invenio, Nāyduie/ Wynāyduie/ Doswiade

gam/ Dostāie. Sindēn/ etfindēn/ erdencken.

--- *sub nubibus invenit ignes. Ovid. syn. Rēpērio,*
cōmpērio, nānciscor, sel ādinvenio, exēgito, cōm-

miniscor.

inventarium, Retejstr 3.

inuentio, Wynálezienie/ Nálezienie.
 inuentiuncula, Wynálezek.
 inuentor Wynálezca/ inuentrix, ibidem.
 inuentum, Wynálezek.
 inuentus m, Wynálezienie.
 inuēnustē, Nieprzyjemnie. [eny.
 inuēnustus, Niektóry/ nieprzyjemny/ Szpe-
 Gruby] 2. nieprzyjemny. unlieblich/ un-
 freundlich. Quamvis sordida rei & inuēnusta
 est. (Phal.)

inuērecundē, niewstydliwie.

inuerecundia, niewstydl.

inuērecundus, niewstydlivy. unschamhaft.
*Simul calentis verecundus Deus. (Jamb.) syn. ef-
 frons, impudens, & impud. m.*

invergo, nachylem 2. Wyracam 5. Wec-
 wam 1. nalewam/ Plis 1. Wypiliam.

inversio, Przewracanie/ Opagnośc/ Szy-
 derstwo. & sub Inaczej 3. Item figura Ora-
 toria cadem Ironia. (nte.

inversura, Krzywosc. sed proprie Przewracas
 inuersus, Przewrotny 2. Opagny/ Zamiesz-
 ułone słow.

inverto, Przewracam/ Obracam 5. Wy-
 wracam 1. 4. umb oder verkehren. At nos
 virtutes ipsas invertimus atque. Hor. syn. Verto,
 cōverto, pēverto, immuto, in contraria verito.

investigabilis, Ku wicęgotu sie ma.

investigabilis, niepośladowany.

investigatio, Szukanie/ Bądanie & sub
 Pośladowac.

investigator, Szukacz/ Bądacz/ Wynálezca.
 investigo, Szukam/ Wynąduje. nachfors-
 chen/ nachspüren. Investigato fonte lavacra
 dedit. Rul. syn. indāgo, inquiro, exquiro, perqui-
 ro serutor, perserutor.

investio, i a veste Otrywam/ Zdobie.

Investio, vel investo. a Vesta. niecz ogień.

investis n, Golowas.

Investitura B. sub Inwestyturā.

inveterasco, Starzcie sie/ Stabiecie/ Zastar-
 zec sie. inveteratio, Zastarzanie.

Inveteratus, Zastarzaly. vetalter. Auspiciū
 epulæque sacris, quas inveterato. Pr.

Inveterata consuetudo, Węsto w obyczay.

invecero, Zastarzaly m czynie/ Starzcie sie.
 invicem, naprzemiany Wzajem Spolecnie/
 invictus, niezwyctzony. unabec windlich.

-- geniti. atq. invicti viribus essent. Virg. syn. in-
 abmitus, insuperabilis, inexpugnabilis, infractus,
 inextuperabilis. Phr. Vinci nescius. Viribus invi-
 ctus Marte ferox, et vinci nescius. armis. Caput
 insuperabile bello, invictaque bello dextera. Con-
 temptor ferri. Cui corpus nullo penetrabile telo.
 Quo non bello maior et armis.

invidentia, Zazdrość.

invidēo, In affirmans. nienawidze/ Zaytze/
 niedaje 3. Orzekam. Missginnen. Conce-
 pit laudem, Spatribus non invidet armis. Virg. syn.
 Amulor. Phr. Livore maligno Confector. Invidia
 vxor, crucior, impellor, tabesco, tumeo. Torvus
 precordia livor occupat, carpit, habet: lenta rabe
 exedit, dispascitur, all'nis bonis indolēo, meroēo,
 livesco, animos subit furor, agraque latis invidia,
 iniquis, obliquis, agris aspicere oculis. Hunc glo-
 ria: Turni obliqua invidia stimulis agitabar ama-
 ris. invidia faucibus corda tument. Livor edax pra-
 cordia rodit, invidia, livoris rabie agitari, coqui,
 alterius bonis, rebus optimis, rebus latis livescere,
 marcescere, alescere insultare malis, rebusque a-
 grescere latis. Haud equidem invidēo, nec enim li-
 vescere fas est. Quid enim mellioribus actis invi-
 deam? Aut doluit miserans inopem, aut invidit
 habenti. Non equidem invidēo, miror magis. Quae
 cum vidisti puero donata, dolabas: et si non ali-
 qua nocuisses, mortuus eses. V. Invidus.

invideor, invideatur mihi. Zaytze mi.

invidia, Zazdrość/ nienawisc 1. nieprzy-
 jemność/ Mierzigoska/ Obraca 2. Rozu-
 mienie 3le/ Skoma 2. Missgunst/ neid.
*Invidia Siculi non invenere tyranni. Hor. syn. Li-
 vor. Epith. obliqua, acris, noxia, exitialis, prava,
 agra, infelix, inhumana, minax, furens, ardens,
 iniqua, tristis, degener, caeca, livens, macilenta,
 furiosa, languida, insomnis, irrequieta, tetra, tabi-
 fica, aperta, gliscens. Phr. invidia livor, rabies, ta-
 bum, virus, venenum labes, pestis, stimuli, telum,
 dens, impetus, vis, rabies. Livor invidus, invida ra-
 bes. Livida rabes. Livor iners vitium, mores non
 exit in altos. Nulli pars amula defuit unquam.
 Quae gravis obstreperet laudi, stimulisque malignis
 facta sequebatur quamvis ingentia livor. Vitium
 rebus commune secundis. invidiae vis omnia ro-
 dens, extenuans, macerans, conficiens ossa, me-
 dulas, corporis artus. Agra latis. Secundis anxia.
 Pestoris ingens tormentum. Procul atra recedat
 invidia, atque alio liventia peccora flectat. O dirum*

exilium mortalibus, O nihil unquam Crescere, nec
magnas patiens exurgere laudes invidia. Livor tā-
bificum malis venenum, intactis vorat ossibus me-
dullas, et totum bibis artibus cruorem. Fertior
seges est alienis semper in agris. Vicinūque pe-
cus grādius uber habet. *Idem.*

Invidiosē, Zazdrościwie/ Obrązliwie.

Inuidiosus, Zazdrościwy/ nienawistny/ O-
brązliwy/ 1. Podezrany. Mißgünstig.

Tempus edax rerum, tuque invidiosus vetustas. Ovid.

Invidus, Zazdrościwy. Reidsch/ Mißgün-

stig. Invidus, iracundus, iners, vinosus amator.

Hor. *syn.* Lividus, amulus: Zölus. *Phr.* Cuius cor,

pectus, medullas invidia, livor occupat, cruciat. in-

vidia veneno afflatus invidia stimulis agitur. al-

terius quum lēdit honos. Cui nocens virus inspirat

livor. Ritus abest, nisi quem visi fecere dolores.

Invidia aeger, laborans. alterius quem crucians.

laudes. Lentaque miserrima rabe Liquitur ut gla-

cies incerto faucibus sole invidus alterius rebus mar-

cescit opimis. ecce iterum nigros corrōdit lividus

ungues. *Idem.*

Invigilo, Staram sie/ Mam sie nā pieczy.

Invincibilis nieprzekonany.

Invincibiliter nieprzekonanie.

Invinius, Wódka 2.

Inviolabilis, niezgwałcisty/ nietykany. un-

verleßlich. --- Velut inviolabile telus. Sil.

Inviolatē nieobrazliwie.

Inviolatus, unverletzt/ keusch. *Stygias tulit*

involuta sub umbras. Cor. S. *syn.* Intemeratus, in-

teger, castus.

Invisiibilis niewidomy. Unsichtbar. Est invi-

visibilis donum patris edere natum. Prud.

Invisitatus nienawiedzony/ niewidany.

Inviso u, nawiędzam/ Oglądywam 2. He-

imsuchen/ besuchen. --- gelidos invisere fines.

Virg. *syn.* Viso, adeo, convenio.

Invisor oris sub Zazdrościwy.

Invisus, ab invidio primo, supra. niewidany

niewidomy. verhaft/ ungesehen. Abdiderat

se se atque aris insisa sedebat. Virg.

invisus, ab invidio secundo. nienawistny 2.

Obrązliwy 1.

inuita Minervā, Prov. niechacie.

Invitabilis, Łakomy 3. Wab 2.

Inuitamentum, Przyludā/ Pobudka 1. Po-

kuja/ nāpomnienic.

invictio, Zaprąsanie/ Wywianie 2. Pobud-

ka 2. Picie do kogo.

inuitationeula, picie do kogo. alioquin Zā-

prąsanie. ut invitatio supra.

invitatus u, nāpomnienic. pobudka 2.

Invitē, niechacie/ nie rad/ Bez dietki/ nād-

wolę moie 2.

Invito, nāpomylam/ Zaprąsam/ Wabie/

podziadam sobie. Laden/ Beruffen. Invi-

tent croceis halantes floribus hort. Virg. *syn.* Vā-

co, advoco, sel allicio.

Invitus, niechacie. ungen/ unwillig. Invi-

tus, Regina, tuo de littore cessi. Virg. *syn.* Rēpū-

gnans, coactus, nōn libens, nolens.

Invium, Bezdrożność.

Invius, Bezdrożny. ungebahnet/ unganga-

bar. Longa procul longis via dividit invia te-

ris. Virg. *syn.* Impervius, inaccessus.

Inula, Oman. inuleus, Młody 2.

Inulum tulit, przepiekle sie.

Inultus, niezemieszony/ niekarany/ nieobraz-

ny. ungetroffen. --- nec enim moriemur in-

ulti. Virg.

Inumbratus, powierzchny.

Inumbro, Zaciemiam.

Inunco, Zawadzam za co/ Zagrabię.

inunctio, nāmazanie nāmazywanie.

Inundatio, Powódz. Auslauff/ Ueberlauff/

Uberschwämmung. *syn.* illuvies, diluvium.

Phr. Tōrens cum vāgus in campos frustra prōhi-

bentibus exit obicibus. Tūmens super aggere tūras

excūrit ripas. Sese patētibz explicat arvus edi-

ta coelo Prōlūvies illūvies fatalis aquae. Dilūvium

meditantur agris. Cum tōrens undis plūvialibus

auctus. Per sara, perque vias fertur, nec ut ante so-

lebat. Riparum clausas. margine finit aquas. Flū-

quat omnis āger. rēmis sōnare novales. Cernit

cum stabulis armēta nātantia pāstor: Stērnūntur

sēgētes, et dēplōrāta cōlōnis. Vota jacent, longi-

que pērit labor irritas anni. Rūens praeceptis altis dē

mōntibus annis. Tōrēntes impellit aquas pēcū-

desque ferasque Villarum cum strage trahit, pērque

arva rēfusi Mille vias pāndunt vāsto cum murmu-

re rivi. *Idem.*

Inundo, Oblewam 1. Zalewa rzekā/ Wyle-

wa z brzegow. Ueberlauffen/ Ueberfließen

--- nec inundant sanguine fossa. Virg. *syn.* exundo

diruo, effundo.

inungo, Namazuje/ Besalben --- idcirco
contemnas lippus inungi. syn. ungo, illino.

I N V O

invocatio, Wzywanie.

invocatus, in negans nieproszony.

invoco, in affirmans, Wzywam. Anruffen.

Invocat & duplices colloque ereboque patentes. Virg.
syn. Ręgo precor, imploro, posco, exposco.

invólito, sub Latam.

involo as, à volo as potrywam za leb. & sub

Latam/ Brucom sis w ogę/ Wiejdżam z.

involo as à vola, a. sub Zagrabieć.

invólucere Turwálnia.

invólucris, Bez skrzydel/ nielotny.

invólucrum, Turwálnia/ Zawicie/ Obwicie/

powłoka. überzug/ Futet. Contentum in-
volucris atque cubilibus C.

involucrum trame, Cewka.

invólumentum, Zawicie.

invóluntas, niechcenie/

invólvo, Wwiliam/ Zawiliam/ Wilię 1. 2.

Obwiliam 1. 2. Zagmárwac/ Zabawiam/

Einwickeln/ Einwinden. syn. illäguęco, ir-
reńcio, intrico, implico, bez äbripio, dirüo.

invólulus, Gęsiennica 1. Robak winnice

psutacy. involulus, Gęsiennica 1.

invólute, Zawikłanie. involutus, Zawikłany.

inurbanę, nieobyczajnie/ niezartownie.

inurbanus, nieobyczajny. unhöflich. scimus

inurbanum tepido seponere ditto. Hor.

inurgeo, nacieram ná łogo. & sub Bode.

inürino, nurzam sie.

inüro, Smelcuig/ Cechuis. Ein oder an-

brennen. Continuoque notas & nomina gentis

inurunt. Virg. syn. imprimo, inligo, nōto, inscribo.

inüsitate, niezwyżaynie.

inüsitätus, niezwyżayny. ungebräuchlich/

ungewöhnlich. inusitatum fere quod populi hor-

reant. (Jamb.) syn. insölitus, rätus, insölens, nōvus.

inüstus, przystawany/ Opelzi/ Smelcowá-

ny. Verbrennt. Fulmina declarant ictus &

inüsta vapore. Lucr.

inüsus us nieużywanie.

inütilis, niepożyteczny. unnüt. Et sibi inuti-

lior, timidi commenta retexis. M. syn. Vanus, inanę.

inutilitas, niepożytek.

inütiliter, niepożytecznie. unnütlich verge-

gebens. syn. inäniter, frustra. v. Frustra.

invulgatus, Spopolitowany.

invulgo as Rozgłasam/ Wydaje księgi.

invulnerabilis, niezraniony.

invulneratus, idem & nieobrazony.

inüus, Lotawiec.

Inystrum, Gr. ślasi ślaskowy sub ślasi.

I O

io. Ach/ Hui/ Hei/ Toś chłop. Dicite

Paan, Eio bis dicite Paan. Ovid.

Iobeleus, iobileus, Miłosćiwie laro 1.

iōca, orum, żart 2. iocaliter żartem.

iōcābundus, żartem sobie 1.

iocatio, żart 1.

ioci, hi żart 2. ioco, żartem.

iōcor, żartuis/ Szydżę. Schimpffen/ Scher-

zen/ Lachen. Carum nescio quid jubet joci.

(Phal.) syn. Ridęo, irridęo, ludo, illudo. cavillor.

iōcōse, żartownie/

iōcōsus, żartowny. Simpfflich/ Rutzweil-

lig. Non potui melius litem finire jocosam. Mar.

syn. Fäcetus, festivus, lepīdus.

iōcūlaris, śmiechu godny/ Szyderst.

Schimpfflich/ Spöetlich. Praterca ne sicut

qui iocularia rides. Hor.

iōcūlariter, żartem ioculatio, żart. 1.

iocularius, śmiechu godny.

ioculator, żartownik/

ioculator scenicus, Auglarz.

iōcus, żart 1. 2. Schimpff/ Rutzweil. Mox

invenes agitare iocos, & pollice dextro. Pers. syn

Risus, ludus, lusus sales: cavillatio, cavillus, scōm-

ma. epith. grātus, plācidus, pūerilis, vēnūstus, ālā-

cer, vānus, inānis: lāscivus, tūrpis, infamis. phr.

jūcūdis grātia vērbis. Fēstiva, lepīda prēcācitas.

ārgūtis cārmīna plēna jōcis. Miscēnda ēst latis rāta

rēpūlsa jōcis. Cōndiit ōrnātis ēt sūa dicta jōcis.

Dum vācat insānis ēbria tūrba jōcis. Nullā vēn-

nato littēra mixta jōco ēst. v. Sales,

iocundus, corr. iucundus,

ion, n. Gr. śliolki brunatne/ śliolkowy kās

iōta longum, Subianicznik. (mien,

iovis, stella, Jowis.

ipes, ab ips pis, m, Gr. Robacy wrogach.

ips, pre

ips pre Is in 12. Tabul. Popma.

ipfa, Samá 1. 2. joná.

[sonie.

ipfe, Sam 2. 3. 4. On/ Isty/ Cálý/ Wpers
ipsiles ipsiplices ipsulles ipsullices. Obrasek.

ipsipfe, ipsipte, ipsipfus, Sam 2.

ipsissimus, Tenéi/ prawdziwy/

ipfus est. Tenéi.

ir, Iris fem. Oloni dolek/

ira, Gniew/ 1. 2. Zorn/ Groll. Savit amor.

magnaque irarum fluctuat aflu. Virg. syn. Furor, rabies, iracundia. epith. acerbata, effera, rabida, acri, atrox; audax, noxia insana, discors, immānis, commota, litigiosa, tumida, caeca, accensa, fulminata, princeps, crudelis, fremens, vivax, minax violenta, infrenata, flammata, fervens, nocens, iniqua, spumans, Tartarea. phr. vis, impetus, ardor. irarum actus, fluctus, vesania, savities, Caeus mentis furor iratus, furiosus dolor. Commoti peccatoris actus. ira parens odii. Praecipitans, turbans, excecans mentem. Coquens praecordia animos caeca caligine versans in princeps omnia vertens. Parturiens minas. asperque coquebat. Jam dudum immites iras. Scintillavitque cruentis ira genis. Candida pax homines, trux decet ira feras. ira furens, strictis odiū mucronibus explet. Comēs indivisa furoris. Praecipites agit ira gradus, ira tumens spumanti fervida rictu. Sanguinea intorquens suffuso lumina felle ira furor brevis est. Placidis mulcet bacchantem vocibus iram. 6. Furor, oris, Irascor.

iracundē, iracunditer Gniewliwie.

iracundia, irascentia, Gniew 1. 2. Zorn/ zornmüchigkeit. Impiger iracundus inexorabilis, acer. Hor. syn. Pronus, proclivis in iras; vel iratus.

iracundus, irascibilis, Gniewliwy. Zornmüchig/ zornig. Impiger iracundus, inexorabilis, acer. Hor. syn. Pronus, proclivis in iras; vel iratus.

irascor, Gniewiam sig 1. Sich erzürnen. Et tentat sese, atq. irasci in cornua discit. syn. Succensio, indignor. phr. ira flagro, ardeo, extuo, fervo, incendor, accendor, exextuo, incandesco, agor, agitor, iras concipio, exerceo, attollo. ira sub peccatore fluctus volvo, voluto, fervo, irarum actu fluctuo. ira permitto habenas. exardesco, surgo in iras, ira assurgunt, ignescunt, ardent, candescunt, exardescunt, exardescunt ira, & duris dolor ossibus ardet. increscunt animis discordibus ira. Vivaces agit violentus iras animus. Tūmet animus ira, ferret immensum dolor. Rabie pallet, tūmet.

infrendit, spumat. omnes irarum effundere habenas. Volvere, volutare, fervere irarum magnos sub peccatore fluctus. alere magnas venis turpētibz iras. iras animo coquere. Tum vero insurgunt ira. increscunt animis discordibus ira. Mens exextuat ira. Varioque irarum fluctuat actu. Vacuis acunt rumoribus iras. Tumidas exarsit in iras. exarsere ignes animo, isubit ira cadentem ulcisci patriam. Nate quid indomitas tantus dolor excitat iras. animus turgescit tristibus iris. Fronte minae durant, & stant in vultibus ira. Protinus exarsit, nec tempora distulit ira, non quam terribiles exarsit pronus in iras. irarum tantos volvis sub peccatore fluctus. Nec tamen irascor, quis enim succenset amari? Prave, sedum stōmachēris ob ūngvem. 6. Iratus, & Furor.

iratus, Rozgniewany. Erzornet/ zornig.

Aut unde iratus sylvam debexit arator. Virg. syn. Rabidus, furens. phr. ira consors, commotus, turbidus, percitus, actus, ardens, fervidus, flagrans, accensus, incensus. irarum turbidus actu. Audaces, tumidas effusus in iras. impatiens ira. ira ferox, demens, furens, irarum qui fluctuat actu. Huc illuc volvens oculos irarum volvens sub peccatore fluctus. Sava bile tumens. Flagranti percitus ira. Furis accensus & ira terribilis. Quatitonsque minantis more caput frontemque regis majorebus implens. Mure terribilis sic tandem turbidus inquit, ingens & inexorabilis urget ira duces, populosque duos. Sicut ubi ardenti gelidus succellit aheno. Humor aquae, furor ille silet, Paulumque repenti stat similis, mox audita suas incendia vires exerceant magis, sic ille tumultus peccatoris oppressus stimulis agitantibus iisdem. Fortior admotas rationis spernit habitus. (bman.)

Ircens, Ircem, Bielbasa.

irenarcha, e, m. gr. Máršálek Koronny.

irinus, Rosaccowy. irio, Oni, m. Gorczyca polna.

iris, is, idis, eos, ios, idos, f. Tęcza/ Regenice

okrajek/ Rosáctec. Ein Regenbogen. Irim de celo misit Saturnia Iuno. Virg. syn. Thaumantis, Thaumantias. epith. Junonia, aëria, imbrifera, curvata, unda, roseida, humida, nimbofa, pluvia, aquosa, etherea, picta, colorata, corusca, decora, discolor. phr. Coelestis, pluvius arcus, in nubibus arcus. Variis distincta coloribus iris. Variis circumdans nubila cinctu, gyro. Sui arcus per nubila circinar iris. Nuncia Junonis. Curvata puro nuntiat nimbos sinu. Variis decorata colore. Quae picturato coelum distingvit amictu. inficiens longum ingenti curvamine coelum. Concipit iris aquas, mentaque nubibus adfert. 6. Arcus caelestis.

iris sylvestris, Lánigá.

iris;

irito, ut aliqui scribunt & ab ira ducunt idem Irato.

Irnea, Diban. Irnela, irnola, irnula, Dibanek

Rubek. Irneum, Ciasto smazone.

Irōnia, gr. Smyślanie/ Zart/ Syderstwo.

Irōnia, Item. Cic. figura Oratoria.

Irpicos, Gracie/ Brona,

Irquitallus, Modzienickiel.

I R R

Irradio, Promianie wypuszcza. Bestrahlen

ecleuchren. Irradiare dies, culmen qui nominis

alti. Sedul. syn. Radio, lūceo, illūceo, illūmino,

illūstro. & Radio.

irado, sub wdrobić.

irrasus, Nieogolony/ Gruby 4.

irrationabilis, Irrationalis, Bezrozumny.

Irrationabilitas, Nicorum/ Bezrozumność/

Niebągnosć. (Chrapieć.

irrauceo, irraucesco, irraucui, irrausi, &

Irrecordabilis, niepamiętny 1.

Irredivivus, niepoprawny.

Irredux, nieprzymrotny.

Irregularis, & Irregularitas in sacris, sub Raa

planistwa niesposobność. (bożność.

Irreligatus, nieuwigany. Arreligiositas, niepo

Irreligiōsus, Niepobożny/ Nieprzystojny.

Ungotisforchig. syn. impius.

Irremediabilis, nieprzymrotny. Falleret indepren-

sus & irremediabilis error. Virg.

Irremediabilis, nieuleczysty irremisse Bezfolgi

Irremunerabilis nieoddany/ sub nienagrodny.

irreparabilis, nienagrodny. Unwiederbein-

glich. Sed fugit interea, fugit irreparabile tem-

pus. Virg.

irreperius, Nienależiony.

irrepro, Wtradam sie 1. 2. Wmykam sie/

wlaze/ & sub wlat. Hineinschleichen. Quis

non ingemuit, quis non irrepere sacris. M. syn. Rē-

po, obrepro, adrepro, serpo.

irreproscibilis, sub nieodwołany.

Irreprehensibilis, irreprehensus, Bez przegany.

irreptivus, Wlaz.

irrequietus, Nieustály. Untuhig. Bellaque

cum multis irrequieta geris. Ovid. syn. inquietus,

conturbatus, turbulētus, sollicitus, pervigil, insō-

irresectus, nieobrzezany. (mnis.

irrevolubilis, nierozierany.

irresolutus, nierozwiazany.

irretio, sidle/ wikle/ Zniwalam, Verstet

ten/ in das Net bringen. Irretire plagis

retinacula deniq. cecis. Prud. syn. implico, illaqueo

phr. in retia mitto. Retibus involvo, capio, impedio

irretior, Wiazne/ ni go tam/ ni go sam.

irretortus, niemrugatocy/ nie po oku patercy

irreverens, niewstydlivy. (cy.

irreverenter, niepogciwie/ nieprzystojnie.

irreverentia, Poniewazanie.

irrevocabilis, nieodwołany 2. nieodmienny/

nieprzymrotny. Unwiderstulich — Vo-

lat irrevocabile verbum. Hor.

irrevocatus, nieodwołany 1. nieprzymrotny.

Irrevolutus. Martial. corr. involutus.

irrideo, smieie sie/ Oszczeram sie/ Syzdra.

Verlachen/ verspotten. Irridebit eos, justag

loquetur in ira. Paul. Pag. syn. Rideo, derideo, il-

ludo, insulto, jecor, cavillor, ludifico, ludificor. phr.

Risu, cachinno, saltis jecis, foedis gannitibus exci-

pito, lacesso, obstrepo, ignotos naso suspendit adun-

co extenso, excusso. Insultantque malis, miserisque

protervis vocibus illudant. Certant illudere capto.

Side Derideo.

irridicūle, niesmieśnie. irridicūlum, Syz

irrigatio, Pokrapianie (derstwo.

irrigatus plagis, Smagancier.

irrigo, Pokrapiam. Befeuchten/ begießen

Corpora curam, fessos sopor irrigat artus. Virg. syn.

Rigo, aspergo, humecto, irro. & Rigo:

irriguum, Mokrzyzny/ Oparysto.

irriguus, Pokrapiatocy/ Mokry. Gewässer

Floreat irriguumq. b. bant violaria fontem. Virg.

Irrio, u, ai. Hixio. Wacza.

irrisio, irrisus, u, Nasmiewisto.

irrisor, nasmiewca. Verspotten. Dacbam

tibi venturos irasor amores. Prop.

irritabilis, Gniwliwy 1. Zornmähig. ---

Genus irritabile batum. Hor.

irritamen, irritamentum, Anreizung. Adjecif-

set opes, animi irritamen abari. Effodiantur opes

irritamenta malorum. Ovid.

irritatio, Rozdrażnienie/ Poruszanie 2. Draż

irritator, Pobudka/ Drażniiciel. (znienie.

irritatus, Rozdrażniony/ Roziadl sie.

irrito,

IRR

irrito, *as*, ab irruo, vel ab irrito, Rozlufam/
Drainie/ **Pobudzam**. Zum Zorn antehen.
Segnius irritant animos demissa per aurem. Hor. syn. Provoco, lacerio, exaspero. pbr. ad iram provocco, excito, impello, extimulo, iras acio, moveo excito, aggero, suscito, irritatque virum telis & voce lacerat. Parce irritare querendo. Ne quemquam voce laceras. Lex dicta officiis, ne voce laceret hostem. incendit; animum dicitis, atq; aggerat iras.
irrito, *as*, aratum. **Rasute**/ **Znosze**.
irritus, nieważny/ **Proiny**/ & **sub niesprawi**
Irruboro, **sub Mocnteis**. (wzy nie
irrogatio, nakazanie.
irrogatio multa, Penowanie.
irrogo, nakazanie / **namagam** / **Stanowie**/
Dais. Zumurhen/ **aufflegen**. Regula peccantis que panas irroget aquas. Hor.
iroro, *as*, **Rosa** i. **Rosa** pado/ **napusegam** i.
Pokrapiam. Mit Chau befruchten. Aut cum Sole novo terras irrorat eous. V. b. Roro.
Irrubeo, **irruresco**, **Czerwienie sie** / **Zapala**
irruco, **sub Rygam**, (sie.
Irruso capillum, **zoleo**. **irrugio**, *is*, **Sarycei**.
Irrugo, *as*, **Matysze**, **Irrumo**, **sub Rarmis**.
irumpo, **wdzieram sie**/ **wrywam sie**/ **wpadam** i. **wragam**/ **Dobrywam sie**. **Einbrechen**. Qui cursu portas primi irripuere patentes. Virg. b. infra **Irro**.
irruo, *is*, **wpadam** i. **wiezdjam** z. **Oderzam**
na Rogo. Ungeftuhmlich an oder einfallen.
irruimus, **densis** & **circumsundimur** armis Virg. syn. **Ruo**, **incuro**, **irumpo**, **insilio**, **feror**, **me fero**, **infero**, **insicio**: me do in: invado, aggredior. pbr. Se dedit in medias acies. Medios moriturus in hostes irruit. Rapido fertur impete miles, & circumpontis instans tecta obsidet. in hostes irruit, & qua tela videt densissima tendit. Nec cit utro prius ille ruat, rueret ardet utroque, ac veluti montis saxum vertice praecipit. Cum ruit avallum vento, seu turbidus imber proluet, aut annis solvit sublapfa vetustas, exultatque solo sylvas armenta, virosque involvens secum, disiecta per agmina Turnus. Sic ruit. Aut ubi decursu rapido de montibus altis. Dant sonitum spumosa amnes, & in aquora currunt. b. **Invado**.
irruptio, **wratgnienie**. **irruptus**, **nieprze-**
I S **stwany**.
is, **Ten**/ **Taki**. Der oder et. **Vestrum prator**
is inestabilis, & sacer esto. Hor.

IST

isagogē, *es*, gr. **Pogatek** z. **Wprowadzanie**
isagogicum, gr. **Clo** i.
isatis, **idis**, gr. **Satbownik**/ **Orzel**.
ischaemon, gr. **Rostzewa**.
ischa, **adis**, gr. **Rzodkiew dzika**.
ischiacus, **ischadicus**, gr. **Scyaryczny**.
ischiadicus dolor, **ischias**, **adis**, gr. **Scyaryczny**
ischuria, gr. **Orzny zastanowienie**. (Ea.
Isdem, **Ten** z. **isclasticon**, gr. **Tryumf** z.
isicium, **nadzienie**/ **sciekanie** i. **wartobka**
piezona/ **Rielbasa**.
isocinnamos casia, **Sistula**.
isocolon, **Gracis anceps**, **sepius longum pdetis**.
isodromum adificium **equaliter structum**.
isodetes, *is. n. gr.* **Rozhodnik maly**.
isonomia, gr. **Rownosc**, **isopyrum**, gr. **Lye**
isocetes.
isocetes, i. **equalia crura seu latera habens. ut sunt**
Triangula apud Euclidem varia.
Istac, **Tedy**. **Istactenus**, **Pory** i.
istes, **Ten**/ **Isty**/ **isteipse**. **Ten** z.
istet, **istrus**, **Gallio**. **Dunay**.
isthmus, **isthmus**, *m. gr.* **Miedymorze**.
Ein stück Landes zwischen. z. **Meeren**. **epit**.
Bimaris, **equidreus**, **circumfusus**, **angustus**, **brevis**,
extensus, **latus**, **tenuis**, **exilis**. pbr. **Gemino tellus**,
circumdاتا **ponto**. **Binis equoribus terra cincta**,
oppugnata. **Facies gemini maris**, **in mare porrecta**,
proiecta tellus. **exiguo debet quod non est insula colli**. **Hac spatio contracta brevi freta bina repellit angusto duplex mare dividit isthmo**.
Istic, **corrigere istic**. **Istic nomen**. **Ten**.
Istic, **adverb**. **Tam** i. **Istinc**. **Ztamegd**.
Istius generis. **istiusmodi**. **Taki**.
Isto. **Dia tego**. **Isto**: **istoc** **Tam** z.
Istoc vilis. **I tylka**. **Istorum**, **Tam** z.
Istuc atatis. **w tych letach**.
istula, **justula**. **Wista**.
I T
ita. **Tak**. **So**/ **also**/ **ja**. **Sublime expulsam e-**
ruerem, **ita turbine nigro**. Virg. syn. **Sic**, **non** **inter**, **haud secus**, **non secus**.
ita me. **ita te**. **Boday go**/ **Boday mie**/ **Jas**
kom dobry/ **Jakos dobry**/ & **sub Przysiegs**
ia profectio, **ia inquam**, **ia vero**. **Tak** **iest**.
halia

Italia. Włoska ziemia. *Italien.* *Italiam* facto profugus *Labinaque venit.* Virg. *syn.* Aüsönia, Oenotria, Hesperia, Latium. *epith.* Dives, superba, nobilis, illustris, Martia, bellica, generosa, fertilis, fecunda, potens, opulenta. *phr.* Tullus Italia, Aüsönia, Oenotria, Hesperia, Laria, Saturnia, Romana, Latii, Itali, Aüsönii fines, agri, Italia regna. Italiae, Aüsöniae tellus. Italici ora, plaga, regio. (Virg. 2. *Aeneid.*) Est locus Hesperiam Graeci cognomine dicunt. Terra antiqua, potens armis, atque ubere gleba, Oenotrii collicere viri, nunc fama minores Italiam dixisse, ducis de nomine, terram.

Italici. Po włosku.

Italici. idis. Włoszka. *Italiänerin.* *Italides,* quas ipsa decus tibi *Dia Camilla.* Virg.

Italico. Padyha włoschem. Italus wloch.

itane? Takli? A (3 gniewem) Ist es wahr itane? *Salutis publice indicium obrues.* (Jamb.)

itaque. Prieroz/ wiep 1. Itak 2. Derobalben/ detowegen. Nunc itaq; & versus & cetera ludicra pono. Hor. *syn.* igitur, ergo, quare, quapropter, quamobrem, idco, idcirco, atque adeo item. *Itak/ I/ Takje.* Auch/ also/ desgleichen. *Contemplator item cum se nux plurima sylvis.* Virg. *syn.* insuper, praeterea, adhuc, rursus, rursum, iterum.

itemque. Zäs/ I co zä tym.

iter. Droga 1. 2. 3. Weg/ Reyse/ Fahrt. Hinc iter incertum peragant, Sc. Virg. *syn.* Semita, via, callis, trames, aditus, spatium, & Via.

iter ago, facio. *Itak 1. Ides.*

iteratim, Powtarzalny.

iteratio, Powtarzanie/ Przeorgwanie.

itero, as. Powtarzam/ wracam sie/ Przeorgwam. widerholen. Sic iterat voces, & verba cadentia tollit. Hor. *syn.* Gemino, ingemino, duplico, integro, redintegro, repeto, resumo.

iterum, iteratio, *Znowu/ Powtore.* wieder rumb. --- iterumq; iterumq; monebo. Virg. *syn.* Rursum, rursus, praeterea, insuper, adhuc.

ithyphallicum carmen. idem Phaleucium, reatus. *Clonok.* Ithyphallus, gr. *Clonok.*

itidem, Takje/ Takiz/ Jak w pieklo. Gleich Omnia nos itidem depascimur aurea dista. Lucr. *syn.* Pärter.

itiner, priscum, idem iter.

itinerarium, Droga/ Wsiadana.

itinerarius, Drojny/ nadrojny

itio, onu, f. itus, us. Chod.

ito, as, Chadram. *Iturion,* gr. Pläcek.

iuba, Grzywa/ Grzebien u kura. Die Mane oder lange Haat an einem Pferd oder Thier. *Densa iuba, & dextro iactata recumbit in armo.* Virg. *syn.* Coma, crinis. *epith.* Fluens, undans, comans, pexa, longa, flava, effusa, crispans, errans, vaga, sparsa, compta, diffusa, rutila equina, leonina. *phr.* Luxuries iubarum. Discussa capiti iuba. Iubam cervice effundit equina. iuba errantes ludunt, vagantur per colla, per armos, iubilque comantes excutit ille teros.

iubar, n. & m. Lstnie/ Promien/ Slohce/ Swiazda zaranna. Ein Glanz/ Schein. In portu iurare exorto delecta iuventus. Virg. Fax, lumen, splendor, fulgor, lux, radii. f. Fax, & Lumen.

iubatus, Grzywiasty. Mit Manen/ oder langen Haaten. *syn.* Crinitus, comatus. *phr.* iuba ornatus, decorus, munus, hirsutus.

iubeo, Rostawis/ Przykazui/ Ochwalam/ zycze/ Chce/ Poddawiam/ Witam. Bezeehlen/ gebieten. Seu Troas fieri iubeas, Teucroscz vocari. Virg. *syn.* impetro, mando, precipio. *phr.* Parendum est monitis, fiat quod uterque iubemus. Vade salutarum pro me liber, ire iuberis. Taus, o Regina, quod optes, explorare labor, mihi iussa capessere fas est. f. *Impar.*

iubilatio, jubilum, jubilatus, us, Rezyk/ Gwar jubileum, jubileus. *Milosciwe lero 1. 2.*

jubilo, wolam/ Rezyge/ Przyzywam/ Balam.

jucunde, Rostoknie/ Wesolo/ Smagno/ & sub Przyjemny.

jucunditas, Wesolosc/ Rostok/ Wlecha.

Incundo & incundor in SS. libris aliquoties. i. incunditate afficio vel afficio.

jucundus, Miły 1. Przyjemny/ Wlechny. Lieblich/ anmuthig. sustulit esuriens, minus hoc iucundus amicus. Hor. *syn.* Gratus, suavis, acceptus, dulcis, amoenus, latus, hilaris, festivus, lepidus, jocosus.

judaus, Jyd/ judaicus, zydomski.

iudex, hic, hac, Sedzia 1. 2. Censor. Ein Richter. Iudici argutum quae non formidet acumen. Hor. *syn.* Arbitr. *epith.* incorruptus, integer gravis, sanctus, sagax, prudens, corruptus, immixtus, laevus. *phr.* Litis arbitri, cognitor, quæstor. Iuris, iustitiae praeses, antistes, Legum vindex. Aequi defensor

for obdurentissimus. Consultissimus equi. Et
sunt dubii credita iura fōri. Qui iura dat, causas cō-
gnoscit. Gravis censor vitas & crimina querit. Sē-
vero vultu reūm tērens.

Iudex sedeo, Sądzie urzędownie.

Iudex extraordinarius, Deputat.

Iudex juratus, Iudex quæstionis. Woyt.

Iudex strictus, Jednąg. Iudicatio, Sąd.

Iudicatio, Rozmyslnie/ Sądownie.

Iudicatum, Osądzona rzecz/ Skazanie 1.

judicatus, ti. Zdany. [Przesady.]

judicatus, u, Sąd 2. Rozsądek 2.

judicia, orum. Rok 1. 2. 3.

judicialis, judiciarius, Sądowny. Rechełich.

Sacra damus festis, fora judicialia ponunt.
Ovid.

Iudicium, Sąd 1. 2. 5. 7. &c. Jurydykcyja/

Skazanie 1. Zdanie 1. Rozsądek 1. 2. Mniez-
manie. Ein Gericht/ Urtheil. Iudicium Pa-
ridis, pretaq. iniuria formæ. Virg. syn. arbitrium,
sententia, vel prudentia. epith: Rectum, prudens,
grave, verum, imprudens. phr: Iudicis officium,
arbitrium, officium fōri iuris, Legis vindicta.

iudico, Sądze o czym/ Sądzie urzędownie/
Maitemam/ Trzymam rąk/ Rozesnamam/
Skazuję 4. Urtheilen/ recht sprechen/
schäken. Et sapit, & mecum facit. & Iove ju-
dicat aquo. Hor. syn. Sciatō, diiudico, decerno,
constituo, existimo, arbitror, censeo, vel ius dico.
phr. Ius pronūcio, exerceo, iura do. Lites compō-
no, dirimo, concilio: iudicium statuo, decerno.
Causarum sedit arbitror: arguit absolvit, damnat,
at vos in pōpulis quibus est pēmissa, potestas iuris
& aquarum cultor sanctissimæ legum. Veridico Lā-
tium qui regis ore forum ergo ubi veridicus iudex
in nūbe sērena dicere ius veniet scelerisque cōarguet
orbem. Conciliūque vocat, vitas & crimina dūcit.
Castigatque, additque dōlos, subigitque fatēri.

IUG

iuga, orum. Wiosłowych ławy/ Burci.

iugabilis, sub Spoisty.

iugalis, adiect. Wozowy/ Jazmowy/ Mat-
żenski/ Wawoiony/ sub wawoy.

iugalis, subst. woznik. Das an das Joch ge-
hört. Emeritos virtut ad pascua nota iugales. C.

iugamentum, Ramá 1. 2. Nadprošek.

iugarius, Poganiąg/ Sprzegąg.

M m m

iugatorius, wozowy/ Robocny/ Jazmowy.

iugatus, wawoiony/ sub Matricá podwlozana

iugerālis, Sciatowy. iugeralis tabula, Scacie.

iugeratim, Sciatami.

iugerum, & iuger, ri, n. Morg. Aker. Et

labefacta movens robustus iugera fossor. Virg. 6. Ager

iuges, hi, Cugu iednego/ Jazma iednego/

Pará 2.

iugis, n, adiect. comm: Vstawiczn/ wieprzes

brány 1. Scatig/ Embsig. Hortus ubi, &

cello vicinus iugis aque fons. Virg. syn. Pēcanis,

pēpētūs, cōtinūus, assidūus.

iugiter, Vstawicznie. Ohn unterlaß So-

dalis & convictor, hospes iugiter. (Jamb.) Auf.

iuglans, di, s. Orzech włoski/ Drzewo i or

woc. u anceps, Renato.

iugo, as, Sprzegam/ Podwieszia 2. wydals

corke. Zusammen binden/ vermählen. Cui

pater intātam dederat, primisq. iugarat. Virg. syn

Jungo, vel marito: phr: Colla iugis subdere, sub-

mittere, supponere, dñeri supponere tauros. Sub

iuga cōgere. premere iugo.

iugula, a, iugula, arum, Gwiazda S. Jaz

iugula, orum, Rosć ramienna. (Lubá

iugulatio, scinanie/ sciecie.

iugulo, as, Zabitiā 1. Scinam/ Przekonye

wam 2. Pokonac. Die Gurgel abstecken/

erwürgen. Vi iugulent homines, surgunt de no-

ste latrones. J. syn. iugulum resölvo, fauces resöco

söco, födio: incido, occido pērimo. 6. Occido.

iugulus, iugulum, Szylá/ Szyle przodek.

Die Gurgel oder Keh am Hals. --- Tenui

iugulos aperire susurro. Sil. syn. Fauces, gūtur,

collum.

iugum, Jazmo/ Wawoy/ Szylá 2. Scacie 1.

Wagá u wozow/ Szal kolowrot/ Szragi/

Cug/ Mat Krošieny/ Winnigne tošty/

Soski 2. 3. Para 1. 2. Matženstwo/ Gotá 2.

Rusá rybá. wierzch 1. Ein Joch. Instru-

mentum, quo boves copulantur & iunguntur. Hinc

servitus. ac etiam impērium, iugum dicitur. Roba

stis quod iam tauris iuga solvet arator. Virg. epith.

servile, odiōsum: dulce, svave, mite, grātum. phr.

Sub iuga pascētes cōgit lōrata iuvēncos. Bōs prē-

bet in curvo, colla premēnda iugo. Dura Tyrānni

Pēpētimur iuga. Christi svave iugum est. Bōves

sub iuga vōcāre, cōgere, dūcere mittere. Plaustrō,

araro.

aratro adiungere. ad iuga rureolas exponere dūa
iuvencos. Jugum ferre, subire Sub iuga ire. Dāre
colla iūgo. Iugum excutere, detrectare. Colla iūgo
subtrahere, eripere. Dūcam rureolas sub iuga pān-
da boves. Nōn insuāve iugum cēvici imponere nō-
strē Christus amat. ille sacros Marti sub iuga pān-
da boves. Primo taurus detrectat aratra. Post vē-
nit asveto mollis ad arvā iūgo. Et tūa lāsūro sub-
trāhe colla iūgo eripe turpi colla iūgo. Quoniam
usque feremus exitiale iugum.

jugum montis, Podgorze. Die spik ober.

Gipfel eines Bergs. v. *Cacumen*.

iugum accipio, subeo, Poddāie sie.

iugumētos, as, Zrebuta/ Blec.

iugumentum, Wadpodrozet/ Rama 2.

iūgus, ēris, n. Scāie r. Iulapium B. Julépek.

iūlis, Gr: Βηθίσλ. rybā.

iūleus, iulius, adiect: Lipcowy.

iūlius, subst: Lipiec 1. & sub Podzworny gross.

iūlus, gr: Rysa leszczynowa/ Rysa wiersbo-
wā/ Robacz winnica psuicy/ Mch nā po-
lizkach/ Stonog.

iūmentārius, Bydlec.

iūmentum, Bydle/ Bydlo roborne/ Sprzejay/
Narzēdie, Groß Viech. *Aetolis onerat pla-*
ris iumenta, canesque. Hor.

iūncetum, sirowisko.

iūncēus, sirowi. Suchorlāwy/ Szguply

iūncēus funis, Lyczak. iūncidus, Szguply

iūncinus, sirowi 1. iūncosus, sirowia pelny.

iūncim, Pospolu, iūncio, Zlagente

iūnctūra, Spojenie/ Zlagenie/ Sprzaganie/
Staw w cieie/ Syla. Ein Zug zusammen-
fügung. *Iuncturis tabulata dabant,* &c. Virg.

syn. Commissura. epith: Valida, firma, polita, levis.
iūncus, sit 1. Ein Bins/ Ried. *syn: arundo*
scriptus: iunci vimen. epith: Mollis, tener, levis, a-
cutus, udus, avidus. phr: Nec molli iunco nec vi-
mine lento perfeci calachos. dum fiscella tibi fluv-
iali Tityre iunco texitur.

iūncus angulosus, quadratus, Ofstrzy 1. Rāz
franki iumne.

iūncus caballinus, Rzejgkā.

iūncus holoschoenus, Kogoj/ sit mostki.

iūncus odoratus, rotundus, Rāyska ttawā.

iūngo, Sprzegam, Przyłagam/ Záprzegam/

Złagam/ zenie/ Oddāie stadlo. Zusāma-
men fügen. *Sternitur, hic apta jungitur arte si-*
lex. Tibull. syn. Cōniungo, adiungo, necto, cōn-
necto, adnecto, ligo, alligo, cōpūlo, cōmūto, se
addo, admōveo, adiicio, applico.

iūniculus, Łatorosi winna.

iūnipērus, Jālowiec. iūnius, subst: Czerwiec.

iūnius, adiect: Czerwcowy.

iūnix, ien, f. Jālowicā.

iūno, iuno lucina, Rodzienta Bozek.

iunonia volucris, Paw.

iūpiter, Jowiś. Ein Stern der 7. Planē-
ten. *epith: Felix, foecundus, pluvius, cō-*
ruscans, sidereus. phr: Stella Jovis. Bēnignum Jō-
vis astrum. Iuppiter, aliqui scribunt in carmine, sed
terrep. Iupiter, u longo.

iūrāmētum, Przyśięgā. Schwur/ Eid. *la-*
vamenta patri. Ec. Aen. 6. Iusiurandum.

iūrāmētum facio, Przyśięgam.

iūrātissimus, Wierny. juratō Pod przyśięgā.

iūrātor, Przyśięgācy/ Popisowy urzēdnik.

iūrātus, Sprzyśięgły/ Przyśiężny/ Ławnik.

& sub Przyśięgam 1.

iūrē, Sądownie/ Prāwnie/ Sprāwiedliwie/
Slusnie/ Dobrze tak. (ne dobrā)

iūrē optimo prādia, iūrē primo prādia, wols

iūrē consulus, iūrē peritus, Prākryk.

iūrēiūrādo, Pod przyśięgā.

iūrēiūrādo comprobātus, obstriktus, adstri-
ctus, Przyśiężny. [przyśięgam]

iūrēiūrādo, obstringo, Przyśięgam/ Pod

iūrēiūro, as, Przyśięgam.

iūreus, Pod polewkę/ Rzadki 2.

iurgatio, Prāwowanie.

iurgatōrius, iurgiosus, Swācliw.

iurgium, Spor/ Swat/ Poswātek/ Prāwos-
wānie. Zanc/ Zadet. *Haud iustus insurgis*
& irrita iurgia iactas Virg. *syn. Rixa, cōtēntio,*
pūgna, discōrdia, lis. & Rixa.

iurgo, iurgor, Prāwuie sie/ Swārze sie. Zād-
deren/ zanczen. *syn Rixor, altēcor, lūngo,*
cōtēndo, cēto. & Rixa.

iūridicialis, iūridicus adiect. Sądowy/
Prāwny 1.

iūridicus, subst. Sądia 2. Ein Rechtspre-
der.

Dec. Septe iuridici responsa ubi reddidit anni L
iuris cessatio, Sądow wywołanie.

iuris consultus, iuriconsultus, iurisperitus,
Prákrý.

iurisdicção, Sąd. Jurysdykcyja / Pánová-
nie 1. Spráwiedliwosci spráwowanie.

iurisprudencia, Práwo. iuris sui. Swobodny
iuro, iuro conceptis verbis, iuro iurandum.

Przyśięgam 1. 2. 3. Schweten / becheuten.

Dij cuius iurare timet & fallere nomen. Virg. syn.
Adjuro, testor, attestor. *phr.* Testem invoco, ap-
pello. Jusiurandum do. Jurando fidem do dictis,
pollicitis. Jurando pollicor, affirmo. Per mare,
per terras, per celi numina iuro. Terram, mare, si-
dera iuro. Caelum hoc, & sidera conscia iuro, testor
attestor. Numina testari. Teste Deo promittere. De-
os testes adhibere. Per Deos, sydera, patriam, paren-
tes, liberos iurare. Per numina iuro. Per superos &
& si qua fides tellure sub ima est. Iuro per iubar hoc
solis radiis insigne coruscis. Per superos atque hoc
caeli spirabile lumen. Vos æterni ignes, & non vi-
sibile vestrum attestor nomen. Per flumina iuro in-
fera. Tango aras, mediisque ignes, & numina testor
ossa tibi iuro per matris & ossa parentis. Testor má-
iorum cineres tibi Roma colendos. Perque suos il-
lam nuper iurasse recórdor.

iurulentus, idem. iussulentus.

I U S

iūs, rís, Sąd / Spráwiedliwosci / Władza /

Práwo 1. 2. 3. 4. Wstawa 1. Pobudka 1. Stusj.

Das Recht. Cavimus & domini jus omne remisi-
mus agro. Hor. syn. Equum, fas, rectum, iustum,
vel iustitia, æquitas. *epith.* Sanctum, sacrum, invi-
olatum, alium, litigiosum, anceps, clamosum, ar-
ctum, severum, rigidum, inviolabile, firmum. *phr.*
Legum iura. Juris leges, decreta. Jus & Equum. Fas
& iura sinunt. Immota manent juris decreta severi.
Jura fori.

iūs, rís, alio sensu, Polewka 1. Podlewá 1. 2.

ius agraphon, podanie.

ius bonum, æquum, Stusj.

ius coniugiale, ślub małjenski. (prawa,

ius nigrum, Juchá. ius obtentum, przewód

ius patronatus, ius nominandi prodendi sa-
cerdotis. podawania práwo.

ius singulare, przywilej / ius spissum, Gąsć.

ius suum, Swobodá.

iusculum, polewka 1. iusculum, ibidem.

iusiurandum, przyśięga. Ein Eid / Schwur

Fidem alligabit iure iurando suam. (Jamb.) syn. Ju-
ramentum, sacramentum, fides, religio. *epith.* So-
lenne, sacratum, sanctum, inviolabile, tenax.

iussulentus, pod polewką wózowy / Władki s.

iustum, iustus, us, Rostazanie. Geheiß /

Befehl. Imperio latè parent, ac jussa facessunt.

Virg. syn. Jussus, imperium, mandatum, præceptum.

iusta, orum, potrzeby / Obroć / powinność.

Robora dienna / Obrząd.

iusta exequiarum, iusta funebria, & iusta fu-
nerum, pogrzeb.

iuste, Stusnie / Spráwiedliwie.

Iustificatio, Wspráwiedliwienie.

Iustifico, Wspráwiedliwiam.

Iustificus, Spráwiedliwy.

iustitia, Spráwiedliwość. Gerechtigkeit.

Iustitia ne prius mirer, belline laborum. Virg. syn.
Æquitas, vel Ius, Equum. Iustitia præsidet. Themis
& astræ. *epith.* Sancta, divina, constans, potens,
pia, fidelis. *phr.* Iuris amor, cura, Recti decor, pi-
etateque, fidesque. Aqua gerit rectam librat quæ pon-
dere lancem. Iustitia immota firma tenaxq; manu.
Cuius stat federe mundus, pæcta equato examine
pendens. Tribuens cuique suum.

Iustitarius, Spráwiedliwosci dozorca.

Iustitium, Sądow wywołanie.

(lit.)

Iustitium remittere, Sąd wywołane przywro

Iustus, Spráwiedliwy / Stusny / prawy 2.

przywoity / Zupelny / Spory 1. pelen / pos

winny / prawdy / Łaskawy / Wpisany /

Mierny / Wielki 1. Cály. Gerecht, syn.

Æquus, rectus, vel pius, innocens, vel legitimus,
meritus, debitus. *phr.* Iustitia, Iuris. Legum serva-
tor & æqui. Nec prece, nec petio, mobilis iustique
tenorem flectere non odium cogit, non gratia su-
det. Cui ingens est recti reverentia. astræ genitrix
Themidis iura colens. Iustissimus unus. Qui fuit in
Teucris, & servantissimus æqui. Tanta tibi est re-
cti reverentia Cæsar & æqui. Quod non est iustior al-
ter. 6. Pius.

iuvamen, pomoc. Hülff. Et confert hac mo-

ptotus hoc sapo iuvamen. M. 6. Auxilium.

iuvat, podobie m sie / pomaga co.

iuvenalis ludi, Iuvenalia. Jęrzyfko 2.

iuvenalis, Młodzieński. (Decius Iunius, Iuvena-

lis, patriâ fuit Aquinas, patre Libertino, operam de-
dit scribendis satyris, & carpendis hominum vitiis.) e-

*pub. pascendus, disertus, rurgidus, equinus, mōrdax iuvēna, Jalewicz, Miodła. Ein junge Ruhe. Immemor herbarum, quas est mirata ju-
venca. Virg. syn. Bös, hüccüla, väcca, vītūla, iūvēn-
cūla. epith: Cörnigēra, pingvis, tēnēra, pētūlāns,
pētūlca, fœcūnda.*

in venculus, Miodzienskie.

iuvencus, Mioditt/ Ciolaf/ Miodyr. Ein
junger Ochs. Expecta & validis terram proscin-
de iuvenis. Virg. Jyn. Bös, taŭrus, vitŭlus. epib:
Tēnēr, lāscivus, pētŭlāns, pētŭlcus, indōmītus, for-
tis. pbr: Dērectāns iūga prima iuvencus, insŭltāns
cāmpo. Fortes vēnīunt ad āratra iuvenci. prōfŭgi
stērnunt dūmēta iuvenci. Vidīmus aūdācem cāmpo
insŭltāre iuvencum. āratra iūgo rēfērunt sŭspēnsa
iuvenci.

invenēſco, Mlodniets, Jung werden. Ma-
tre quid largis invenefcit herbis. (Sapph.)

invenilis, Młodzieński Młody i. Jung. --
- sumptis Priamum juvenilibus armis. Virg.

iūvenīlitas, Młodzieństwo

inveniliter, Młodzieńsko. Wie die Jungen
Venatum in sylvas inveniliter ire solebat. Ovid.

juvėnis, adiect: Miody 1. Miodzienski

iuvenis, substant: Młodzieniak/ Dilewe-
czka. Jung/ Jüngling. Mox juvenes agita-
re iocos, Epollice honesto. P. syn. Pūber, adolescēns
ēphēbus. epib: adultus, alacris, fervidus, impavidus
ēgrēgius, docilis, indocilis. pbr. Vigens iuvenilibus
annis. Iuventa, flore iuventa insignis. Axi, etatis
flore virens. Vigens primavo flore iuventa. Viridi
spectabilis aro. Validis ardens animis, alacrique
iuventa. Cui decor integer axi. Cui integer axis an-
gis inest, solidaeque suo stant robore vires. Iuven-
ta callidus, fidens, audax. Prima sparsus lanugine,
malas. Prodigus aris. Utilium tardus provisor. Ce-
rens in vitium, sed virtutem flocti. Monitoribus a-
spex. & Adolescens.

úvĕnor, Mlodziensko sie spráwuje.

iūvēnta, α, Młodz/ Młodzieństwo.

iūvēntas, Młodzieńſtwo/ Medy ná poligſkách

iuventus, ūti, Mlodz, Młodzienstwo. Ju-
gend. Conjurat trepido Latium, sevitq; juvenus.

Virg. *syn.* Juvēnta, pūbertas. *epūbi* primæva, vīrens, vīridis, vernans, florēns, pubēscens: hilāris, læta, iucūnda, blānda, amēna, fervīda, ignēa, vālīda, gnāva, genērōsa, impāvīda, audāx, dōcīlis, faciīlis, mitis, pūbertas, pētūla, effrēns, præcēps, indōmīta, īnsāna, vāga, cæca, īncōnstantis, mōbīlis, ī-

cauta. imprudens. *phr.* Iuvenilis ætas. Iuveniles *æta-*
ni. Iuventæ, ævi, ætatis flōs, vēr. Primæ lanuginis
anni. Avum florens, viride. Flōs virentis ævi. E-
grégium decus iuventæ. Iuvenile decus. Blandâ iu-
ventæ tēpōra, anni viridis iuventæ. Fortior ætas
melius ævum Iuventæ vigor, robur, calor, fervor,
flamma, Iuvenilis ardor. Ætas verna, florida, flōre-
scens, fortior. Ætatis brève ver. Auræa vitæ tēpō-
ra. Iuveniles, primi, tēneri, flōrentes anni. Pars me-
lior vitæ. Mollis & apta capi, regi. Laude gerenda-
rum rērum inflammata iuventus. Parvi dōcilis. Cā-
lido præ sanguine fervens. Ventōsa levitate tūmens.
Impatiens operum. Postquam lasciva cecidit calor
ille iuventæ. Quid mollēm patēris lūxu tōrpere iu-
ventam? utendum est ætate, cito pede labitur æ-
tas. Nec bona tam sequitur, quā bona prima sunt.
Nec; enim robūtor ætas illa nec uberior, nec quæ
magis ardet illa. Male circumspēcta iuventus. *s.*
Adolescentia, & Lanugo.

invenius primævo flore, Moloiec.

iuvo, pomagam j. & sub przyczyniam sie.

*Helffen. Auxilio tutos dimittam, opibusq; iuva-
bo. Virg. syn. adiūvo, auxiliōr. 6. Auxiliar.*

iuxta, *Adverb*: Rownie/ podle.

iuxta, *Prapof. Wedla/ Záráz/ po Boku. Bey/*
nahbey. Ingens ara fuit, juxtaq, veterrima lau-
luxtim, podle. (rus. Virg.)

Ixia, a, gr. Dziewięć sił/ Lépçycá.

ixias, a, m. ixine, es, gr. Λεπγυκά.

ixnx, gñ, f. gr. Bretoglow/ pligła/ przylu-
da/ Miłośnic podarek.

K

K seu Kappa litteram Græcam, aliqui Latini usurpant in Græcis dictionibus. ut cum scribunt Kalenda &c. aliqui etiam in Latinis Kaput, Kalymnia, Kalamitas, pro Calamitas. Sed recte utroq; refutat Priſcian. lib. 1. & eum secutus Iulius Caesar Scalig. l. 10. de Causis lingvæ latine copiose, asserens. K. rejiciendum esse: & C scribendum; idem nos sentimus cum his, & Quintiliano, Terentiano, alijsq; quæ plarimis.

L

L Abandria, orum. Brudne chusty. sub Ples
rze chusty.

Lābans, Vpēdāigcy. Zinfallend. syn. Vī-
cillans, nūtans, cādūcus. *pbr.* in cāsum prōnus. Cī-
sum mīnans.

Lăbărur, Gr. Chorggiem 1. Gros 3. Raban.
Maurus Episc. a primum produxit.

L A B

Lābasco, labascor Chwielec sie 1. Stābiels/
Serce trāce.

Labdacismus, idem Lambdacismus.

Labea trapeti, Catonis. An labrum?

Lābēcūla, Zmāzā zeljwość.

Lābēfācio, Ośtābiam/Obuchāc. Berber-
ben/ schwāchen. Et labefacta movens robustus
ingera fessor: Virg. syn. Lābēfācio, cōrrūpo, di-
stūrbo, quāto, discōncūtio, sōlvo, dirūo, ēvērto,
disjēcio, pērfingo, strūo, pērvērto, sūbvērto.

Lābēfācio, naruśenie/ Ośtābienie/ Obu-
śenie 1.

Lābēfācio, naruśam/ Ośtābiam/ Obuchāc.

Lābēfio, Stābiels.

Lābēllum, Wārgā/Wāntenā. Ein Leffzel

Ne te poniteat calamo trivisse labellum Virg.

Labellum fāile, Donicā.

Lābeo, onū Wārgāty/ Glowacz tybā

Lābes, Upadnienie ziemie/ Rozstapienie zie-
mie/ Plāmā/ Stāzā/ Zmāzā, Wādā/ Spro-
śnoś/ Zeljwoś/ Grzech/ Smrod 3 Stāz
rāngā 1. Ein Fleck Schand. Hinc mihi pri-
ma mali labes, hinc semper Vlisses. Virg. syn. Mā-
cūla, nōta, sōrdes: nāvus, vel dēdēcus, infāmia, vel
pēstis, cōtāgio lūes, vel exīlium, rūina, clādes.
F. Macula.

Labes pecudum, Pāstudnik.

Lābia. e. Labea, Wārgā/ Lābidus, bliski.

Lābilis, Upadku bliski. Hinfällig. Hac mo-
numenta tuos si labilis orbis amicos. Laet.

Lābiōsus, Wārgāty.

Lābinum, Wārgā. Leffz. Inter singulus, la-
biūq. tremantibus annos. Sil. 6. Labrum.

Labium dolij, Wronā u beczi.

Lābo as, Upadam 1. Chwielec sie 1. Stā-
biels/ Serce trāce/ Zātgām sie. Nidere
fallen. Custodes sufferre valent, labat ariete
crebro. Virg. Lābasco, vācillo, nūto, in cāsum mī-
nor, vel labor, cōrrūo, cādo.

Lābor, ēri, Upadam 1. 2. 9. Lēcz 1. 2. Wpa-
dam 1. Sifankuis/ Porzgam sie 1. Plynz 3.
Niszeie/ Suwam sie/ Vhodzi 2. & in
Zapamietywam sie. Hinfallen/ fehlen.
Tempora labuntur, tacitūq. senscimus annis. Ovid.
fyo. Pro labor, cādo, cōncido, pōcīdo, rūo, cōrrūo,
pōcūmbo, vel fallor, ētro, dēcipio. F. Cado.

L A B

Lābor, ōri, Praca/ Robotā 1. 2. Zācmis-
nie 4. Māh/ Arbeit. Fronde nemus, redit a-
gricolis labor altus in orbem. syn. ōpus sūdor, vel
incōmmodum, cūra, dōlor, vel cōtēntio, cōnātus.
epith. imprōbus, pērlinax, insōmnis, rigidus, arū-
mōsus, ōpērsus, Hēcūlēus, cōtīnūus, indēfē-
sus, irrēquētus, nōn incērmisus, impiger, immānis,
immēnsus, fēlix, vānus, ingrātus, stēllis, infelix.
phr: Lābōris ōnus ōpērum lābōres Sēries lābōrum.
Tādīa lōngā lābōrum. Lābor ōmnīa vincit imprō-
bus ārtifici cēdit nātūra lābōri ōmnibus ūna quē-
ōpērum: lābor ōmnibus ūnus. Tādīa mūlta pātēns.
Perdūis ac pērnox, lābor. Nūquam cēsans. Tam
grāve sērvitūm, tam dūros pāsā lābōres. Sis felix
nōstrumq; lēves, quēcūmque lāborem. Tāntā lēam-
que sītīm, Tūrli tōrmēnta, lābōres Sisyphos. Pāmā
lāsque lābōribus ūrgēt. Mē quōque dēbilitat sē-
ries immēnsa lābōrum, āntē mēum tēpus cōgit ēt
ēssē adēm. F. Laboro & Finia.

Labor illiberalis, Rzemislo/

Lābōrātus, Wyprawniony.

Lābōrifer, Prācowity/ Arbeit machend. Nāu-
que laboriferi cum iam natalis adesset. Ovid.

Lābōriōse, Prācowicie/ Trudno.

Lābōriōsus, Prācowity/ Trudny. Arbeit-
sam/ mähfolig. Laboriosi remiges Vlissei. (Iamb)
Hor. syn. Dūrus: lābōris pātēns, lābōri āssuētus, lā-
bōribus invictus. phr. Dūrum gēnus, expēriētiūque
lābōrum. Dōctus ā pūēro dūros pērfērrē lābōres,
āctum, frīgus, nīvem. āssidūo dūratūs mēmbra lā-
bōre. Quem nūllum fātīgāt lābōris ōnus. Mūlti pā-
tiēns ērat ille lābōris. āt pātēns ōpērum, pārvōque
āssuēta jūvēntus. Aut rāstris tērram dōmar aut quā-
tit oppīda bēllo. Nōn tibi dēsidias mōlles ēt mār-
cīda lūxu ōtia, nēc sōmnos gēnitor permīsit inē-
res: Sūd nōva pēr dūros instrūxit mēmbra lābōres,
ēt cruda tēnēras exērcūit indōle vīres: Frīgōra sa-
ra pātē grāvibus nōn cēdēre nīmbis: āctivum tōlērā-
re jūbar, trānsnāre sōnōras Tōrrētum fūrtias, āscēn-
su vīncēre mōntes, Plānticiem cūru, vāllēs ēt cōm-
cāva sālū: Nēc nōn in clīpsō vīgīles pērdūcēre nō-
tēs. F. Laboro.

Laboris experts, fugiens, xleroborny/

Lābōro, Prācuiz/ Robiz 2. Stātam sie Stā-
biels/ Chorule nā co/ Swānkuis/ Vsilus
iz/ Bāwie sie 1. Dbam/ Trapi mie/ Zāc-
mia sie/ Māia go zā. & sub Jest gōite por
wletrze sub Opānowal go gniem/ Dokuz
gam/

gam/ Dluženem. Arbeiten/ tranč seyn.
Nec cum fraternis Luna laboret equis. Prop. syn. ē-
lābōro, opēro, ſel dōlēo, cūris āngor, ſel nitor cō-
nor, cōtēdo. pbr. Lābōri vāno, indūlgēo. opēri
inſto Lābōre dēfūngor. Lābōrē ſubēo, haurio, ex-
haurio, pātor, ſero, pēfēro. tōlēro, exāntlo, im-
pēdo, exērcēo. Mēdo lābōri. ipſe lābōre mānuū
dūro tērat. Nēc tē pēnitēat dūros ſubūiſſe lābōres.
Aut opēri aſuētas attēnūaſſe mānus. Lābōre cōr-
pus exērcēre, dūrāre rēdit agricōlis lābor āctus in
ōrbem. Nēc ūlla rēquies tēpus. aut ūllum dātur.
Finis altērius māli, lābōris, grādus ēſt fūtūri. Pra-
cipūm jam inde ā tēnēris impēde lābōrē. Nōn
dēſeſſa grāvi ſuccūmbunt mēmbrā lābōri. Jam vēni-
et rācito cūrva ſenēcta pēde. Aut ſēra belligēras
ādde in arma mānus. Quid tantum inſāno iūvat
indūlgēre lābōri? Qui ſtūdet optātam cūru cōn-
tingēre mētā. Mūlta tūlit, ſecitque puer, ſūdāvit,
ēſt aſſit. 6. Laborioſus ē Labor. At ſi plures pariter
opere laborantes deſcribere veltis? Vide ſupra, Aedi-
co, Apes & formica.

Lābos, Pracā.

Lābōlus, ā labos Pracowitry/ Trudny/ ciſſki.

Lābōlus, ā labes, Bločisty.

Lābra, orum, Wotory.

Lābrax, acis gr. Sigulā 2.

Lābroſ Gr. Pies prackonogi.

Lābroſus, Wārgaty/ Brzeżyſty.

Lābrum, Wārgā/ Wānnā/ Jāskā 2. Sig-

gtem/ Szczyniā 4. Krāniec/ Brzeg 2. 4.

Ochobienie. Die Leſſzen/ Lippen. Hoc

nata in labris, & in udo est Manas & Atys. Perſ. ſyn.

Lābium, lābellum. epith. Pūrpūreūm, tēnērum, mōl-

le, rūbens, rōſeūm, tēnellum, ſuāve, blāndum dē-

cōrum formōſum, āmbrōſiūm, virgīnēum, ſacūn-

dum, diſertum. pbr. Cōlōrātis labra dēcōra gēnis.

Rōſeus pingit mōllia labra nitor. Vērba rēfērt trē-

mūlis titubāntia labris.

Labrum eluacrum, Pomywālnik Potok 2.

Lābrus Gr. Sigulā 2. Głowacz tybā.

Lābruſca, labruſcum, Mācicā 4. Agreſt.

Ein wilde Weineab. Sylveſtris raris ſparſit

labruſca racemis. Virg. epith. Sylveſtris, ācillis dē-

ſa, virens.

Lāburnum, Wielgoſwiāt drzewo,

Lābyrintheus, ē Graco Jāroczyſty/ Ne laby-

rinthis ē flexibus egredientem. C. ſyn. Lābyrin-

thiācus.

Lābyrinthus, Gr. Mācniā. tr. Propriē autem

Labyrinthus, inquit Sipont. fuit portentōſiſſimum

humani ingenij opus, ſeu adificium itinerum abita-
tes, occuſus ac recurſus inexplicabiles continens,
crebris foribus ad fallendos exitus, redeundumq; in
eosdem errores. Quatuor tales fuiſſe recenſet cum
Plinio. Egyptium omnium maximē mirabilem, tum
Creticum, poſt Lemnium, deniq; Italicum,

Lāc. Mleko/ Milt/ Lac aſine placidaque bo-
vis prodeſſe &c. Ser. epith. Candidum, ſuāve, tēpi-
dum, dūce, cādens, nēctārēum, grātum, tēpens,
nivēum, nōvum, rēcens, pingue, pūrum, cōncretum
preſum, cōactum. pbr. Lāctis, ſel lāctēus hūmor.
Cōpia lāctis. Mūnēra lāctis, āllimēnta. Lāctis ſū-
cus, ſerum, crēmor. Cōāgūla lāctis. Lāc mīhi nōn
āſtate nōvum, nōn frigōre dēſit. Quam dives ni-
vēi pēcōris, quam lāctis ābundans. Sūnt nobis mī-
tia pōma, Cāſtānēz mōlles, ēr preſi cōpia lāctis.
Lāc mīhi ſēmpēr ēſt nivēum, pārs inde bibēnda
ſervātur, pārtē liquēſcēt cōāgūla durānt, armēn-
tālis ēquz māmms, ēr lācte ſēpino. Nūtribat tēnē-
ris immūlgens ūbēra labris, ūbēra ſūgunt, ēr ſibi pē-
miſſa lāctis ālūntur ope.

Lac agnatum, Māslantā.

Lac paſſum, preſſum, Ser.

Lac pingue. ſmiorānā.

Lac ſeroſum, Māslantā.

Lacca, Gr. Lātā.

Lacer, Ūſarpāny/ Poſarpāny, Niedolezny

Občety & ſub Ranny. Zerriſſen/ zerlump

Quāvis ēſt circumcaſis lacer undique mēmbris L.

ſyn. Lācērātus, dilācērātus, ſciſus, lāniātus, diſcē-

ptus, cōnſciſus.

Lācērātio, Drapanie/ Szarpānie Rozſiā-

pānie.

Lācerna, Sukmānā/ Szātā zwierzchnia/ Os-

ponczā/ Szātā żołnierſka/ Mielik/ Hālās

Regenmantel. veſtis genu. epith. Tūria,

pūrpūtea, ſūlgēns, pinguis.

Lacernatus ſub Oponczā & Szātā żołnierſka.

Lācēro, Drāpie 1. Szarpam 1. 2. Rozſiā-

ram 1. Tārgam 1. Roztārgā/ Roztārhā/

Lze 1. Roſam/ Obmawiam/ Tārytā/ Tra-

pi mie & ſub Rozrūtnie zyt. Zerreiſſen.

Debueras, ſed tunc cum lacerabit ityn. Mart. ſyn.

Dilācēro, diſcēro, ſcīndo, diſcīndo, cōnſcīndo, ab-

ſcīndo, lānio, dilānio, ſēco, diſſēco, frāngo, rūm-

po, diſrūmpo. pbr. Diſcēprum lātos iūvēm ſpā-

ſere pēr agros. Mēris in cōrpōre rōſtris. Dilācē-

rānt falſi dōmīnū ſub imāgine cōrvi. Dēiphōbum

vidit lācērum crudēlīter ōra, mānūſque āmbas pō-

pūlārā-

pulatāque tēpōra rāptis Auribus ēi fœdas inhōnē-
sto vūlnere nāres. ōrā, gēnas, crīnes, āreus ūnguī-
bus, digitis cārpere, fœdare, lānāre, dirēpere, rūm-
pēre, invādere. Unguibus ire in gēnas, ā fronte cā-
pillos rūmpere. Heu sūnt mēbra viri mānibus
dirēpta nēfandis. ipsiq̃ue sūos jam mōrte sub āgra.
Discijsōs nūdis lānābant dēntibus āreus, Vivēbant
lācēri, mēbris stillāntibus ārtus. inque omni nū-
quam corpore corpus erat. Priāmidem lānābant
corpore toto. Qui lāniens āvido viscēra dēnte lū-
pos. Jam lōca vūlnēribus dēiunt. Tūc flēvi, rūp-
que sinus, ēi pēctōra, plāxi, ēi sēcū mādidas ūn-
gue rigēte gēnas ōrēque sūnt digitis āspēra facta
meis. Cōtigit inque mēas ūnguibus ire gēnas. *Vel*
Voro.

Lacerta, a. Jaszgorka/

Lacerta orum. Lokiec 1.

Lacertōsus, Barkowaty/ Młocny w rękach.

Aderachtig/ stark von Gliedern. Dura la-
certosi fodiebant arva coloni. *syn.* Tōrōsus, nērvōsus,
rōbustus.

Lacērus, Bark/ Lokiec 1. Muskel/ Jaszgor-
ka Jaszgor ryba. der Obertheil des Arms
Humeros patentes, & lacertorum moras. (*Jamb.*) *syn.*
Tōrus, nērvī, brachium rōbur. *epith.* Fōrtis, vālidus,
tēres, nēvūs, mōllis, inērvōsus, rōbustus, *Phr.* Lā-
cērtōrum tōri, rōbur.

Lacērus, niedolezny.

Lacesso, n. ire, itum. lacesso, n. sinu sji, sji.

Drajnte/ Nagabam/ nagabā mie Chorobā/

Wysywan/ napomykam.

Lachāniso, ē gr. Glābieis.

Lachānon, gr. Ogrōdna strawa.

Lachne, es. gr. Pies kudla.

Lacīnias, a. Bray śary/ Eono u śary Struka/

1. Wieheć/ 3. Chustka 1. Brodawka 4.

Rosciaglosć. das Bort an einem Aleyd.

Laciniatim, Situkamii.

Laciniatus, Lonisty/ Trąszynany.

Laciniōsus, Lonisty/ Robielisty/ Rosciagly/

Sieroki. voll Falten. nudus, lacinosus, at-
que pannosus. (*Scarz.*)

Lacio, n. ere, Wabis 1. Przywodzie 4. Zdras-

drum. Laciōr, eris, Wpadam 1. Kselepy.

Lacōnica clavis, Wytrych 1. & sub Zamek

Lacōnicum, Počilnicā/ Wietzchnice.

Lacōnismus gr. Brotkomownosć, Mowā
tejska.

Lacryma ē Greco, Lzá/ Sol 2.

Lacryma arborum, Aley 3 drzew/ Miazga.

Lacrymabilis, Plągliny 2. Oplakany.

Lacrymābundus, Plągliny 1.

Lacryma oboruntur, erumpunt, voluntur.

Rzuka sie pląg.

Lacrymatio, Pląg.

Lacrymo lacrymor, Pląge 1. weynen/ Zā-

hren vergießen. Quo non ars penetrare di-

scunt. lacrymare decenter. Ovid. *syn.* illacrymo,

flēo, plōro, lūgēo. *phr.* Lacrymas fūdo, effūdo,

profūdo, do, Sōlvi in flētum. ire in lacrymas in

flētum erumpere. Lacrymis indūlgere. Flētū. lacry-

mis; ōra, vultum, gēnas rigāre, irigāre. hūmēctā-

re, sūffundere, spārgere, implere. Tūmidis stillat

ēibi rivus ōcellis. Lacrymis ōra sinūsque mādēt.

Lacrymis ōcūli rōrāntur ōbortis. Sīc effata, sinum

lacrymis implebat ōbortis. Nōn lacrymis cārūdere

gēnz: Lōngas in flētum dūcere vōces. Lacrymas ef-

fūndit, ēt omnem implēvit clamōre lōcum. Vultum

lacrymis atque ōra rigābat. Sēpūlchrum flētibus ir-

rōrat. Tālesque mīserīma flētus fērtque, rēfērtque

pārens. Tēp cōnāta lōqui, tēp flētibus ōra rigāvit.

ōcūlis nēc dēfuit īmber. Hūmidāque ēst flētū lītēra

facta mēo. Flēre licet, cērtē flēndo diffūdimus ī-

ram: Pērtque sinus lacrymā flūmīnis īnstar ēunt. Hec

ēgo dūmque qūeror; lacrymā sūā vērba sēquūntur.

āt lacrymas sine fine dēdi, rūpique cāpillos. Talia

fūndēbat lacrymans, lōngōsque cēbat īncāsum.

flētus īc lacrymans, gūttisq̃ue hūmēctat grādibus

ōra. Vīsus adēsse mīhi, lārgōsque effūdere flētus.

Sēd grāviter gēmītus īmo dē pēctōre dūcens. Sic ā-

it īllacrymans. Tōrpūērānt mōlles āntē dōlōre gē-

nz. Ipsa nīhil prāter lacrymas pūdbūnda prōfūdi.

Siccīne ēām īncōmptis vīdītis flēre cāpillis? Heu

quōtīes prāsāga māli vīolāvit ōborto Rōre gēnas,

Illius ēx ōcūlis mūlta cādēbat āqua. Lacrymas vēr-

ba īnter sīngūla fūndit. *S. Lugeo, Eleo.*

Lacrymosē, Pląglinie.

Lacrymōsus, Plągliny 1. 2. Lzawy/ So-

gasty. Voll Zāheren. Hic bellam lacrymo-

sum hic miseram famem. (*Ja.*)

Lacrymūla, Lzka/ sub Lzá. Zährlein

Thranlein. Frustrantur falsis gaudia lacrym-

is. Catull.

Lacta a, Gistulā 4.

Lactans, Mlegny 1. Doyna.

Lactāria orum Mlegno/

Lactaria bos, Doyna Browā.

Lactaria herba, Wilgy mleg.

Lactari

Lactarius, adiect. Mleczysty/ Mleczny 1.
 lactarius, substant. Mlecznik 1.
 lactatus m. Rarmienie 2.
 Lacte à Mleko.
 lactens, Mleczysty/ Ssocy/ Ofesek
 lacteo, Sso. lacteolus, Bielugli.
 lactes ha Bistka cienka/ Slabinná/ Mleg
 rybi/ Bloná 5. lactesco, Mleczniez.
 lacteus, Mleczny. Von Milch/ schön weiß.
 Lactet ebur, fusos cerix cui lactea crines. Virg. syn.
 Candidus, candens, albus, niveus, dulcis, s.avis.
 lactibus lassis, vel laxis, Przecharsly.
 Lactinia in Mlegno/
 lactis, n. hac Bistka cienka/
 lactis coacti massa. Twarog.
 lactis acor. lactis sedimentum, Másłonka.
 lactis flos, lactis pingue. smioraná.
 lacto, à lacte Rarmiz pierściami/ Zu saugen
 geben. Cur sit ager sterilis, cur uxor lactiter,
 edam. M. pbr. Uberta do, prabéo, admövéo, sug-
 gero. Lacte nutritio, alo. Mammam porrigo, prabéo.
 Lactis aliménta do altrice mammilla educo, is
 vel educo, as, s. Lac
 lacto, à latio Festo, Wabis/ Ludziz/ Zwla-
 gam 2. (ta.
 lactoris n. f. Mlegne ziele. o incertum quan-
 lactuca, Salata 1. Salat/ Lattig. Claudere
 que Canas Lactuca solebat Avorum. Epith. Frón-
 dens, sylvestris, viridis, virens, mollis.
 lactuca sylvestris, Jastrzbiec.
 Lactulatus. Szachowány.
 lactulo as, Lonisko cynia.
 lactuna, Loch/ Dol 1. Dolek 1. Opádnienie
 ziemie. Dziurá 2. Sadzawka bez ryb. &
 sub Wargá. Pfütz/ Graben. Vnda cava te-
 pido sudant humore lacuna, Virg. syn. Föbra. Epith.
 Cava, uda, inündans, bibula, iners, tepens, crassa,
 fœda, pigra, plena aquis, tepido humore. Pbr. Dén-
 saque sepiérant tristem spinera lacunam. (Virg. 1.
 Georg.) Prasertim incertis si mēsisbus annis á-
 bundans, exit et obdueto late tener omnia limo,
 unde cava tepido sudant humore lacunæ. s. Lacus.
 lactinar, ári n. Strop 2. Gewölb. Ius nul-
 lum uxori doctus spectare lacunar. Juv. s. Laquear.
 lacunarius, Grabarz/ cieślá.
 lacunatus, Dolkowary.

lactino, as Slepia & sub Dolkowary.
 Lacus us, & ci. m. e Græco, quod gemit.
 Jezero/ Staw 1. Sadzawka bez ryb/ Rads
 Skrzynia 4. Wapienna Skrzynia/ Rozeto/
 Przegrody/ Strop 2. Grubá/ Dol. Ein
 See/ Teich. Et lacus æstivæ interper amber a-
 quis. Prop. syn. Stagnum, palus. Epith. profundus,
 altus, imus, sēgnis, placidus, vastus, tranquillus, si-
 lens, quietus, spaciōsus, illimis, vitreus, limpidus,
 perspicuus, tranquillus, humens, latus, gelidus, ul-
 vōsus. pbr. Palustres aquæ. Limōsus gurgēs. Hic
 stagnat humor frigore ætérno rigens. Lacus ulva
 cœnōque refertus, ulvōsa palus, et multo sordida
 limo. Seū stābie iners, s. u. p̄flūet humor. Limo-
 sōque palus, obducit pascua iūneo, Mitis in mō-
 rem stagni, placidaque paludis. Mergitur unda la-
 cu. Immenso panditur ore lacus.
 lacusculus, Dolek 1. Przegrody/ Gruba.
 lacuturris brassica. Kapusta Glowiafa.
 lada, a gr. Rozilep ziele.
 ladānum, gr. Rozilepomy sok. Corripuit pri-
 mam Marcellus, que Græci est.
 ladon, Oni Piec prostkonogi.
 laxa brassica Gr. Kapusta gládka.
 laddo, Odrązani 1, 2. Ponieważani/ Przy-
 mawiam. Verlehen/ belezdigen. Carmine
 lasa meo est, ladere Silva potest. M. syn. offendo,
 vido, nōcō, vūlnero.
 lador, Odrązani s. 1, 2.
 lalaps Gr, Pies prostkonogi/ Wyher. (bá.
 lana, Szatá miąsista/ Szatá żołnierska/ Sma-
 lana hyacinthina. Szatá biesiádna.
 latio, Lasura, Odrązani 2.
 latābilis, Wesoly 2. Freudeneich. Acci-
 piam, cunctisq. memm latābili factum. Ovid.
 latāmen, Gnoy 3. latanter, Wesolo/
 lataster, Wesolek/ Wesoly 1. lare, Wesolo.
 lathargus, Mleczkiem posiaocy Pies.
 latifico, Rozweselam/ Gnois ziemie. Sebs-
 lich machen. Latificat magni. queritur quod
 tuta per equor. Luc. syn. Hilāro, exhilāro, obli-
 to, recreo, delecto. s. Gaudio officio.
 latificor, latisco n. Wesels sig.
 latificus, Wesoly 2.
 latitia, latitudo, Weselo 1. Freud. Adsit la-
 titia Bacchus dator, & bona lux. Virg. syn. Gāu-
 dium. epith. Blanda, festiva, festa. s. Gaudium.
 Latio,

Leto as Rozweselam/ Gnois 2. Včieštyč.
laxor arii, Wesele sie. sich erfreuen. La-
tatur gemina sotorum sorte, Sc. Virg. syn. Gau-
deo, exulto. & Gaudio.
latus, Wesoły 1. 2. Rosty. frölich/ lustig.
--- Dignus patriis qui latior esset. Virg. syn. Hi-
lāris, ālācer, gaudens, āvans. & Gaudens hilaris.

lava, lava manus, Lewica.
lavarius, lavigarius, Glādzony/
lavigatio, Glādzienie.
lavigo, as Glādzi/ Sroczie, ścieram 3.
Wymuszkāc, glatt und eben machen. v. Polio
lavigor, Glādnieto. lavinus, Mānkācy.
lavis, Glādzi 1. glatt. Tandem inter pateras
Glāzia pocula ferbent. M. & Polius.
lavinās, Glādkośc/ Lipkośc.
lavorum, lavorus, W lewo.

lavum. Lewa strona/
lavus, Lew/ Nieprzyjāny/ Szkodliwy/
Glupi/ Niebezpieeliwy & oppositum. Szcz-
syn. Lincl/ unglücklich. Ilionea petit de-
xtra, lēbaq. Sereflum. epith. Sinister. Metaph. in-
faustus, infelix, mālus.

laganum gr. Kreple. & sub Ogrodna strawa
lagēna, Glāskā/ Lagiew. & sub Jaskā 1. &
Pijānicā 2. ein Glāsch. Et signo lesi non in-
sanire lagene. Hor. syn. amphōra. epith. Cāpax,
pātūta, spūmans, cava, plēna, fictilis, fragilis, dū-
cis. phr. Plēna mēro. Sāgūnino pocūla ficta lūto.

lagine es. Wolowy ieryk 3.
lagōis, idis f. gr. an. Rucoparwā
lagophthalmus. gr. substant. Powieki pod-
nieśianie Horobā. & adiect. Ozu niezā-
wierāciacy.

lagōpōdium gr. Owieczki.
lagōpus, ōdis, vel ōdos f. Gr. Idem & Ruc-
pārwa/ śnieżnički. Produxita Martial. cor-
ripiunt Graci. Lāgūna, Glāszā.

lagūncūla, Lagiewkā. sub Lagiew/ Glāskā.
an Larkā? ein Glāschelein.

lāicus Gr. Lāik/ świecki 2. Niepoświecony/
Nieświecony.

lāliso, gr. Ośle dīkie.
lalla, lallus, Lilt. lallo as, ibidem,

lāma, Bālużā/ Dol 2.

Lambdacismus, Labdacismus, Quintil. est litera L. ere-
bra & odiosa repetitio. Ut Sol & Luna luce lucent al-
ba leni lactea.

lambēro, Szārpam/ Szczypis 4. Drapis 1.
& sub Oddāie wet zā wet.

lambito, as, Lepce.

lāmbō, Lize/ lepce/ Dorykam 3. Pils 4. J-
ma sie ogien/ Poddiera rzekā. lecken. Si-
bila lambebant linguis vibrantibus ora. Virg. syn.
ālāmbō, lingo. phr. Lingva lāmbō, ignis sydēra
lāmbit, attingit.

lāmella, Blāskā. sub Blāchā 2.

Lamenta e, Nārzekānie.

lamentabilis. Smertny/ żāłosny i. Rzewny
klāglicz. Troianas ut opes, & lamentabile re-
gnum. Hor. syn. Lācrīmābilis, lūgēndus, lūgubris
eritis, funestus.

Lamentarius, Smertliwy.

lāmēnatio, Nārzekānie/ Rzyk żāłosny.

Weheklag. Limineq. in ipso vasta lamentatio,
(Jamb.)

lāmēntor, Nārzekam. Wehklagen. Cum la-
mentamur non apparere labores. Hor. syn. Quēror,
lūgēo, plōro, flēo, gēmo, dōlēo. & Fleo.

Lamentatrix. Plāskā.

lāmēntum, Nārzekānie. Klag. Lamentū, ge-
mitus & famineo ululatu. Virg. & Lacryma, Fletus.
Gemitus, Querela.

lāmia, gr. Nocnicā/ Jedzā/ Czārownicā 1.
Szczāsydło 2. Nieszāniec 1. Pies morski.
ein Zauberweib. neu prensē Lamia puerum
sibum extrahat alio. Hor.

lāmīna, Blāchā 1. ein Zinne Platt. Lamina
mollis adhuc tenero est in lacte, Sc. Ov.

lamina sectilis, Posackā ścian.

lāmium, Pokrzywā 4.

lāmūla, Lamma e, Blāskā. sub Blāchā 2.

Lampada, e i, lampas,

lampada trado alieri. Zdāie Vrzōd.

Lampadarius, Świecznik 2.

lampādōphōrus, gr. Pochodnik 1.

Lāmpas, ādis vel ādos, f. Gr. Pochodnia 1. 2.

Rāgāntee 1. ein Ampel/ fackel. Argolici
clypei aut Phæbea lampadis instar. Virg. syn. Lū-
chnus, lūcērna, fax, tādā, lūmen, tēsta. epith. cō-
rūscā,

rūfca, rādians, nūda, pēndūla, pēndens, ārdens, īgnēa, trēmūla, rūtilans, cādens, cādens, trēmūla, nīrens, fūlgīda. *phr.* Trēmūla lūce cōrūscāns. Pīnguēsq̄ue ārdere videntur. Lāmpādes. Sōl flāmmīgēra lūstrābit lāmpāde tērras. ēffūlit splēndētis lāmpādis īntar. *6. Fax.*

Lampetra Wogor; morsti/ Pīawłā morsta/ Minog.

lampūrus, *m, gr* Pies ogonek.

lampyrus, *idis f gr.* Stornik cobacek.

lāmyrus, *m, gr.* sub Jasguc.

L A N

lāna, Welna 1. Rōdziel 2. Woll. Ante pedes calatibi, lanaq̄ mollis erat. Ovid. *syn.* Vellus, *epith.* Cānīda, nīvēa, mōllis, bībūla, ālba, dīscolor, mēcūlōsa, pūlchra, tēnūis, tīncta, tēxtīlis, dīves ārtālica. *phr.* Lānz vēllēra, stāmīna: Mōlles villi.

lana anserina, Puch gęsi.

lana coacta, Pilśn/ lana lignea, Bāwelna.

lanaria, Mędelnik ziele, lanaris, Welnisty.

lanarius, Welnisty/ Sukiennik 1.

lanarum malum, Pigwa 2.

lanatus, Welnisty 1. Mchem obrosly/ Pilśniony/ Rosmary.

lancea, Włognia 1. Oszep 1. 2. Dardā.

Ein Lan/ Speer. Lancea consequitur rumpitque infixā bilicem. Virg. *syn.* Hāsta, hāstīle, jācūlum. *6. Hāsta.*

lancearius, Hālabarnik.

lanceatus, Włognia zabity.

lanceola, Włogienka.

Lanceolata, Włognia ziele/ Języki 1.

lancicula, Miska mālā.

lancinatus, Włognia/ sed proprie Podrąpany/ Poszarpány.

lancino, Szarpam/ Gismji mis. Stochen.

Hoc omne quidquid lancinamur non dolet. (Jamb.) *syn.* Stimūlo, pūngo. *6. Pūngo.*

lancina, Miska mālā/ Szale mālā.

lanea, laniarium, laniatorium. Rzeźnicy wazjar. lanea vestis, lanerum, Welniątka.

lanēus, lanestris, Welniány. Wāllinn. Lanus Euganei lupus excepit ora Timabi. Mart.

languēo, languesco, Nicohornym Gnuśniesis/ Stābieie. Mart und schwach seyn. Virg. *syn.* Languesco, tōrpēo, tōrpēlco, mārceſco. *phr.* Lān-

guīda sēgnis cōrpōra tōrpōr hābet, occūpat, allīgat, vīncit, cōnstringit. Lānguens exhāusto rōbōre vires. Tōtum cōrpus īngēnti lānguōre jācet sīne vīribus x-grum. Tēntatī grāvibus mōrbis. Tabīficus cōrpōra lānguor hābet. Hēū dōlēo, lānguōre ānimus trīstatur āmāro. Dēfīcīo nec plūra sīnit mē dicere lānguor Lēthifer.

languide, Nicohornie/ Laniwo/ Slābo.

languidus languidulus, Slāby/ Mōly/ Niesochorny/ Gnuśny. & sub Szabā blāda.

Schwach/ Kraftlos. Ac velut insomnis oculos ubi languida preſſit. V. *syn.* Lānguens, tōrpens, tārduſ, īnfīrmus, dēbīlis, dēbīlītātus, xger, mōrbīdus, īnvālidus. *6. Infīrmus & Ager.*

languor, Stāboſe. Nicohorā/ Chorobā 1.

Schwachheit/ Trägheit. Eliget & rurſum molli languore solutus. Ovid. *syn.* Tōrpōr, vētēnus mōrbus: īnērtia, sēgnītēs, īgnāvia, sōcōrdia, pīgrītēs. *epith.* grāvīs, ācērbus, frīgīdus, lēthīfer. *phr.* Cōrpus ārtēnūans. Nēc plūra sīnit mē dicere Tabīficus cōrpōra lānguor hābet. Lānguor mēmbra prēmīt, ārtus dēbīlītāt.

laniatus us laniatio, Szarpante/ Rātowanie/ Rozszarpanie. Zerhackt. Dispersa ſede membra laniatu offero. (Jamb.) S.

lanicium silvarum. Jedwab.

lanicia, a. Welniſte bydło/

lanicium, idem & Owiec ſtado/ Welnā 1.

Wallerwerck. Si tibi lanicium cura. &c. Virg. *syn.* Lānīfīcīum.

Lanicutis Rosmary/ Welnisty.

laniena, Rzeźnicy wazjar. Fleischband.

Laniena quando, ſebit Hippocratica. (Jamb.) P.

lanifica, Przodka.

lanifica ars, Sukiennictwo.

lanificium, Welna robienie/ Sukienictwo/

Przedilente. Wallenzandwerck. *syn.* Lānīcīum, *phr.* Pallādīs Mīnērvē ārs, ſtūdīam, ōpus. Lānīficam pēnsis īmpōſūſſe mānum. Aut dūcunt, ſel trāhunt lānas, aut ſtāmīna pōllīce vērsant. Sīve rūdem prīmos lānam glōmērābat īn ōrbes: Sēū dīgītīs ſūbīgēbat ōpusrēpētītāque lōngo. Vēllēra mōlībat nēbūlas xquāntīa trāctn, ēſt mīhī quē lānas mōllīāt āptā mānus.

lanificus lanifex, welniaty/ Sukiennik 1.

Wallen-Spinner. Si mihi lanifica ducunt non pulſa ſorores.

laniger lanifer, welnisty 1. Der Wallen trägt. Lanigeros agitare greges, hirtasq̄, capellanas. Virg.

laniger grex Owiec stado.

lanignus, Rzeznicyz/

lanio, onis Rzeznik 1

lanio, as. Szarpam 1. 2. Rosam/ Rosztes

ram 1. Rozruchac. Zerhauen/ zerstückten.

Discissos nudis laniabunt dentibus artus. Virg. syn.

Lacero, dilacero, discerpo, discero. 6. Lacero.

lanionius, Rzeznicyz. lanipendias Przodka.

laniscus, Bindá 4.

lanista, e m. Siermiercki mistrz. & sub wy-

siekacz. Ein Sechmeister. Pinnirapi cultos

iubenes iubenesque lanista. Juv.

lanista avium, Praszni 1. lanus Rzeznik 1.

lanus maior, Srokos.

lanoculus, Placet/ glowiek.

lanositas, Rosmarosé lanofus, Welnisty 1.

lanugine obrezo, Mse. (rosly 2.

lanuginosus, Rosmary/ Michem obrosly/ Za-

lanugo, Rosmaciny. Mech 1. Michhaar.

Dum nulla teneri sordent lanugine vultus M. epith.

Tenera, prima, nascens, mollis, nova, tenuis, rosea,

ridens. Phr. Prima, nova barba. Lanuginis umbra.

Dum roseis venit umbra genis. Valida nondum,

argumenta juventæ irrepere genis. Primæ floris ju-

ventæ. Tum mihi prima genas vestibat flore juven-

ta. Cui nulla teneri sordent lanugine vultus. Lan-

ugo genas tegens, ornans: Genis, malis inserpens,

per genas serpens, enascens. ubi flore novo pubescit

tinnior ætas. Signabat teneras dubia lanugine ma-

las. Per tua lanugo cum serpere coepit ora. Sube-

rat flavæ jam nova barba genæ. Nova lanugo faci-

em vestiverat. Tenera puer ut lanugine vernat, Cum

tibi vernarent dubia lanugine malæ. Dum nova lan-

ugo est. Prima rectus lanugine malas. 6. Iuvenis

& Adolescens.

lanugo lineorum derasa, Sleytuch.

lanugo terebræ, Trocina.

lanx, Misa plastka/ Szala. Ein Platte oder

Schüssel. Item Ein Waag-Schüssel. Dona

ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras. Virg. syn.

Statéra tritina, libra, bilanx, vel scutula, catinus,

paropsis, patina. epith. Aqua, iusta, certa, panda,

repanda, æqualis pendula, pendens.

lanx cauta, panda, Misa spora.

lapathium, lapathum, lapathus, hic gr.

Szazaw Kobyl.

lapicida, Ramiennik.

lapicidina, Ramienne gory/

lapidarius, substan. Ramiennik. Ein Steins-

hauer. Inde ibis porro in latomias lapidarias

(Jamb.)

lapidarius, adiect. Ramiennicyz.

lapidas Ramienny deszy pada.

lapidatio, Ramiionowanie.

lapidator, Ramiionownik.

lapidatus Ramienny 1.

lapidesco, Ramiie Twardzieje.

lapideus, Ramienny 1. Skamiaty. Steinen

Lapidicida, Ramiennik.

Lapidicina, Ramienne gory.

lapido, as, Ramiionuje. Steinigen. Phr:

Lapidibus, saxis petro, appeto, obruo. Saxa jacio,

mitto. Saxorum grandine lacesso, percutio, op-

primo, affligo. Lapidum imbre obruo. Lapidum,

mole sepelio. Hinc atque inde sonat circum cava

saxus imber Tempora, Saxorum crepitant sub vul-

nere malæ. incusso crepiterunt pondere malæ. Cre-

bris infligunt vulnera saxis, immixtis saxis ictus in-

geminant. Cape saxa manu, cape robora pastor.

Tollentemque minas, et carula colla, tumētem

Dejice. Concreta cruento per nares cerebro sanies

fluit atraque manant orbibus tisis et trunca lumina

fronte. Grandinis in morem projectis undique sa-

xis obruitur. Hinc atque inde ferit cava tempora sa-

xus imber, Et circum frontem frident fera mar-

mora. Saxorum Scythianus grandine pulsus obit.

(Videas de Dibo Stephano.) Lapidum sub grandine

dira, efflasi felicem animam, coelumque petisti.

lapidosus, Ramiennisty. Steinachtig. Ferre

pyrum & prunis lapidosa ruhescere corna. Virg. syn.

Saxosus, petrosus, scrupus. phr. Saxis frequens, a-

sper, Lapis omnia nudus obducit.

lapillus, Ramiyze. Ein Steinlein. Excurs-

susque breves tentans, & sape lapillos: Virg. syn. Cal-

culus, scrupus, vel gemma. epith. Lybicus, teres,

peregrinus, perlucens, coloratus, nitens Scythicus,

lucens. Phr. Conchas, pictosque lapillos Pōntus ha-

bet. Pura coloratos interstrepit unda lapillos. Car-

psit erythreo nitidos ex orbe lapillos. Eois pectus

variare lapillis. V. Gemma.

Lapio u Ramiie/ Szwardzam/ Trapi mie.

lapis idu, Ramien 1. 2. Mil znak & sub

Nagrodek 2. Miskamnik/ Munia. Ein

Stein. Non timet hostiles jam lapis iste minas,

Mart. syn. Saxum, sillex. Epith. Gravis rudis, in-

formis, rigidus, scaber. Phr. Magna ossa parentis,

Qui molli cavatur aqua. Rivus mulsco proslit e

lapis,

- lapis xrosus, Rámien miedzny.
 lapis Armenius, Rámien clemnotielony.
 lapis cavatus, Ruina cząś/
 lapis finalis terminalis, Kopicz 2.
 lapis fistulosus bitulus, Rámien dżiastwisty.
 Dżiastwo/ Rámien 3 piány morskiey.
 lapis Heracleus lydius, Rámien probny.
 lapis molaris, Rámien młynski.
 lapis quadratus, Rámien ciosany.
 lapis schistus, lapis specularis, Rámien przepr-
 zysty. lapis vivus, Jstżyk.
 lapis Thracius, Rámien ognisty.
 lappa & lappa maior, Lopian. Aletten.
 Epith. Ténax, rígida, aspéra, viridis, virens.
 lappa canaria, Rzep 2.
 lappa minor, idem & lopian 2.
 lappaceus lopianowy/
 lappago aspera. Ostrzyca źiele/ (Slaby,
 lapsabundus, Upadający/ Porażający Iste.
 lapsana, a gr. Bzrostkiw polna.
 lapsans, Porażający sie.
 lapsio, onis. Spádnięcie Upadnięcie 1.
 lapsio, as Upadam często/ Poślizgac sie.
 lapsus facultatibus, Podupadły.
 lapsus, us Upadnięcie 1. Spádnięcie/ Po-
 ślizgnięcie/ Suwnięcie. Ein Fall. v. Casus.

L A Q U

- Laquear, Strop 2. Eingebogen oder ge-
 wölbt Bühne. Erigitur, summiq; ferit laquea-
 ria telli. Virg. syn. Lácunar, laquearium, tabulá-
 tum. epith: pictum, celatum, auratum, cavum, ful-
 gens, micans, splendidum, marmóreum, magnifi-
 cum, cöruscans, gemmiferum, cöruscum, celsum,
 altum, amplum. phr. Laquearia tella. Compacta
 trābes. Nōn auro nitida trābes. Nēc fulget altis
 splendidum tectis ebur Nitet laquearibus aurum.
 Laqueator, śidlnik/ & sub Wyśietacz.
 Laqueatus, à laqueari, Sklepiasty/ & sub Strop
 Laqueatus, à laqueo, Związany.
 Laqueus, śidło ná ptaki/ powroz do obie-
 śnienia/ Związek/ Łapaczka/ 2. Subienica 3.
 Ein Strick/ Netz. Et laquei captare feras &c.
 Virg: syn: Vinculum, rete, vel dölus.
 Lar, aru, m. Bożek pogánski/ Ogien 1. Dom/
 Hetman/ Aniol. Die Hausgötter, Sed pa-

L A R

- trii servate Lares, aluisti & iidem. Tibull. (Dij pu-
 tati sunt domorum protectores: quandoq; pro ipsis do-
 mibus sumuntur.) syn. Pénates, dōmus, fōcus. epith.
 fideles, patrii, benigni, sancti. phr: Dii patrii. Vide
 Domus. Lar nomen proprium Ducis. Laris facit
 Priscian: non Laris, ut alij.
 Lārarium, Ráplica/ Bálwochwálnia.
 Larbāsum, Ogna przysprawá.
 Lardaria, a, B. Trzmiel.
 Lārdum, Skoniná. Lares, v. Lar supra
 Largē. Hoynie/ Dość/ Obficie.
 Largifcus. Hoyny/ Szczodroblivy.
 Largifluns, Obfity.
 Largiloquus, wielomowny/ Obiecownik.
 Lārgior iri, Dáie 1. Schencken/ freygeben.
 Presenti tibi maturos largimur honores. Hor: syn:
 Do, dono, impertio, impertior, distribuo.
 Lārgitas. Szczodrobliwosc/ Obfitosc/ & sub
 Rozzurnosc.
 Lārgiter, largitus. Hoynie/ Dość. Reich-
 lich/ völliglich. Lārgiter & morbi generatim
 secula tenere. Lucr.
 Lārgitio, Dárowanie/ Podatek/ Zákopowá-
 nie. das reichlich aufschencken. Cuius apud
 famulos iam cum largitio pura. Virg.
 Lārgitionalis, Podstárbi.
 Lārgitione cecare, Przedárowac.
 Lārgitor, Dawca/ Zákupnik. der freygebig
 ist. Lārgitor ipse tunc vicissim ut naufragus.
 (Jamb.)
 Lārgus, Szczodroblivy/ Obfity. Freygebig/
 Mild. Lārgus opum, & lingua melior, sed fri-
 gida bello. Virg. syn. Amplus, latus, vel liberalis.
 Lāricinus, Modrzewowy.
 Lārdum, Skoniná. Corripit a. Claius, potius,
 longum est apud Plautum.
 Lārgnus, Modrzewowy.
 Lārgnus fungus, Modrzewowa gebla.
 Lārix, icu, f. Vitrum. masc. gen. Modrzew.
 (Arbor durissima, cariem non feriens, quæq; in igne
 vix consumitur:) Epith: Dura, longæva, perennis.
 phr. et robusta lārix igni impēnētrabile lignum.
 Larix pumila, Jwa 2.
 Lārva, Mąskárá/ Obludá. Ein falsch ges-
 macht Anlik/ eine Larve. syn. Pēsona, e-
 pith: Prōcax, ludicra, inanis. phr: Vultus fictus,
 cō nfi-

confictus, mēntitus, emēntitus. Species falsa. Inā-
ne simūlacrum. Pro Spectris & Manibus. & Spectra,
& Manes.

Larvæ, he, Strachy nocte.

Larvālis, Strachliwy / & sub Māskārā. Ein
ungeheile Angesicht. Projicit ac nebulis larva-
libus exuit artus. Ar.

Larvatus, Przeciaſt ſie. pro personato, ſipont:
uſurpat: Oczarowāny / Szalony. Mit ei-
nem falſchen Antliſ angechan / verummummet.
ſyn: Perſonatus. phr: Fiſtos indutus vultus. Fāci-
em mēntitus. Falſam ſpēcēm gērēns, āllēnos ſimū-
lāns vultus.

Larvialis, Strachliwy. Larvo, as, Przekaſ.

Larvor, aris. Czaruie. Larus, gr. Rybitw praſt

Larus cinereus, Kulik. an Lyskā.

L A S

Lāsānum, Gr. Strolowe naczynie / Vrynak.

Lāſcīvia, Juenoſé / Pſorā / Roſpuſtā. Geyl
heit / Uppigkeir. Floribus & ſoliis laſcīvia le-
ta monebat. Luc.

Lāſcīvio, ſ, Beſtwia ſie z. geyl / gottloſſ
ſeyn. Ponite dilecto volo laſcīvire ſodalī. S.

Lāſcīvitas, Juenoſé / Roſpuſtā.

Lāſcīvus, Jueny / Wſereczny / Roſpuſtny.

Geyl / unruhig. Luxuriam laſcīvus habet, vi-
tūque miniſter. Arat. ſyn: Pētūlans, prēcāx, ſālax
mōllis, lūxūrīoſus, libidinōſus. & Libidinōſus

Lāſer, ſub Czartowe lāyno / & Cyrenāſkie
ziele / an Dſigiel.

Lāſerpiūm, Cyrenāſkie ziele.

Lāſſatus, Spracowany.

Lāſſetco, Morduis ſie / Vſtāie / O ſtābiec.

Lāſſitudo, Spracowānie. Māde. Cave laſ-
ſitudo, poplitum curſum lebet. Jamb.

Lāſſus, laſſulus, Spracowāny. Mād / matt
erlegen. ſyn: Lāſſatus, fāigātus, fēſſus, dē-
fēſſus. ybr: Via, dēvia, lābōre frāctus cōſectus, lān
gvens.

Lāſtaūrus, Gr. Wſereczny.

L A T

Lāre, Szeroko.

Lātebra, Skrytoſé / Łozysko i. Rgt. Ein
heimlich verborſen Lōret / Unterschlauff /
Hole. Tum latebras animæ, pectus mucrone re-
cludit. Virg. ſyn: Lātībūlum, cāvērna, ſpēcus, ān-

trum, ſpēlunca, ſpēlæum. epith: rēcōndita, ābſcōn-
dita, lātēns, cālīgāns, rēmōta, ſilēns, ſquāllida, dē-
miſſa, tūrpis, vīlis, ōcūlta, tēremēabilis, phr: Lātē-
brōſa dōmus. Tēnebrōſa tēcta, lōca, āntea. Quæ lā
bſynthas pōtērunt vātāre lātēbras tēmpōra? Cx-
cis ſpēlunca lātēbris & Specus.

Lātebra ſcribendi, Piſmo tātemne. (enie.

Lātēricōla, Poſganiſ. Lātēbrōſé, Poſg-

Lātēbrōſus, Skryty z. Łochowāny. voll Hö-

len. Cui domus, & dulces latebroſa in pumice
nidi. Virg. ſyn: ōbſcūrus, tēnebrōſus, cæcus, lā-
tēns, ōcūltus. phr: Cæcis ōbſcūrus lātēbris. Sōlis,
ināccēſſus rādīis. & ōbſcūrus.

Lātēter, Porātēmnie.

Lāteo, Kryje ſie z. Dyſie z. Verborſen lie-
gen. Non latuere doli fratrem Iunonis & ira. V.
ſyn: Lātēſco, dēlicēſco, lātito, ābſcōndor, ābdor.
ōcūltor. & ōbſcūrus.

Lāter, Ceglā Ein gebackener Ziegelſtein.

Conſtringunt igni lateres, operiſq; futuri. Viſt.

Lātērālia, ium, Sumki. Lātērālis, Bozny.

Lātērāmen, Glintāny ſtāteſ.

Lātērāria, as, Cegielnia.

Lātērārius, adiect: à latus, eris, Poboczny.

Lātērārius, ſubſtant: à later, Skrychany.

Lātērcūlus, Ceglā / Cworoogrāniſta tecz /

Piernik / Szach Lātērārius, Ceglāny.

Lātērna, laterna cornea, punica, laternarius,

Lātērnā. Ein Leuchte / Latern. Dux later-
na vie clauſis feror aurea flammis. Mart. ſyn: Fax,
lychnus. epith: Nōcturna, ignifera. & Fax.

Lātēro, onū, Hālābarnik. (wnicā.

Lātērūncūlaria, latruncularia tabula, Szach-

Lateruncularius, latruncularius, Szachowy.

Lātēſco, ſ, Szerze ſie.

Lātēx, icū, m. & f. Ciekoca tecz / Wodā.

Alley Feuchte. Securos laticeſ, & longa o-
bliſia potans. ſyn: Hūmor, liquor, aqua. & Aqua,
& Fons.

Lātēyris, idis, Gr. Skogek mnieszy.

Lātēyruſ, Gr. Cieciorkā.

Lātīālis, Wloſti / Lācinſti.

Latibulo, latibulor, Kryje ſie,

Lātībūlum, Skrytoſé. Ein Unterschlauff.

Hiantia inter latibula exesi ſpecus.

Lati clavi tunica, laticlavina tunica, Szatā t

Kurafami. laticla-

Laticlavium, Szatá Senatorſka.
Laticlavius, Senator. **Latifundium**, Włoſć
Latine, Po włoſku / & ſub Po proſtu.
Latinitas, Latinum, latina lingua, Łacina.
Latinitatis auctor, Łaciniſt.
Latinius, Latinienſis, Łaciniſki. (Virg. 10. *En.*)
 Rēx arva Lātīnus, & ūrbes. Jām ſenior longa plāc-
 das in pāce gūbērnat.
Latio, onis. Śrānowiznie / Noſenie.
Latitatio, Arycie ſie. Lātito, à lateos, Arycie
 ſie. Sich verbergen. Quis modus argenti
 fulbo latitaret in auro. P.
Lātūdo, Szerokość. Lātito, à fero, Wiaſam.
Lātium, Włoſka ziemia. Lātius, a, um. Włoſki
Lātōmia, Latumia, Gr. Bamienne goty.
Lātōmus, Gr. Bamienniſt. Ein Steinmetz/
Lātor, Ofiarent. Ein Träger. Latorem fru-
 ſtra credendum eſt athere miſſum. Mant.
Lātor legis, Prawodawca. Latrans, Głodny
Lātrātor. Szgekacz / Prokurator. Ein Bel-
 ler / Bieffer. Retia dum ceſſant, latratoresque
 moloſſi. Mart.
lātrātus, us, Szgekanie. Das Bellen der
 Hunde. Venator curſu canis & latratibus inſtat.
 Virg. *epith.* acutus, cānorus, raucus, hōrribilis, vi-
 gil, tēribilis, ingēns, clārus, ſavus, hōrriſonus: *pbr.*
 Saxit cānum lātrātus in aūras: Intōnat, rēſōnat,
 pēſōnat lātrātibus ether. Cērvus cānum lātrātibus
 acutus.
lātrās, Gr. Chwalá Boja.
lātrina, latrinum Łānia domowa / przywet.
lātro, onis, Hálábarnik / Rozbojnik / Ło-
 wiec / żołnierz pienizny / Szach. Ein
 Mörder. Vt jugulent homines ſurgunt de nocte
 latrones. Hor. *ſyn.* Fūr, rāptor, prādo. 6. Fur.
lātro, as, Szgekam 1. 2. Wola 1. Mowiz
 głoſno / Opominam ſie. Bellen / Bieffen
 Tempore cērvinam pellem latrabat in aula. Hor. *ſyn.*
 cōdo, mūtto latratum. *pbr.* Lātrātus cōllēre in aūras.
 Cānes latratibus inſtant. Aūras, cāmpoſ, etherā lā-
 trātibus, implēre. Dōmum latratu pēſōnāre.
lātrōcinālis, Rozbojniczy.
lātrōcinātio, Rozboj / Lupienie.
lātrōcinium, Rozboj 1. żołnierska 2. Mór-
 derey. *ſyn.* Fūrtum, rāpina, prāda. v. Furtum
lātrōcinor, Rozbiſam / zolduis Mördercy
 reiben. v. Furor, & Prador.

lātūnculātor. Rozbojniczy ſpiegierz / Hē-
 rman / Woyt 1.
lātūnculus Rozbojnik / Lorr / Szach
lātus, ti. Szeroki. weit / breit. Gallia nec la-
 tis audax Hiſpania terris. Virg. *ſyn.* amplus, ſpāti-
 oſus, pātulus. *pbr.* Lātē extēſus, effuſus, diffuſus.
lātus eris, Bok / Strona 1. Brzawdz lojżca.
 die Seyre. Impulit in latus, & ventū velut agmi-
 ne ſalto. Virg. *ſyn.* Cōſta. *epith.* Dēxtium, ſini-
 ſtrum, lēvum, mōlle, tēnērum. *pbr.* Lātērum iū-
 ctūra pārtes, cōmpāges.
lātus regionis. pierzeia.
lātus-clavus Senatorſka godnoſć, Szatá Se-
 natorſka / Szatá i kuraſami.
lātuscūlum. Bogek.

lāvācrum. Wąnná / Łānia 1. an Vmywaz
 dnik. ein Bad. --- avidus ſplendēre lava-
 cris. Claud. 6. Balneum.
lāvabrum. Wąnná.
lāvatio. Mycie / Kapanie / Kapiel.
lāvātina pomywalniſt / Sreć / Łānia domoſ
laūdābilia, ium, ſub Sentencya 1. (wa.
laūdābilis. Chwalebny / Chwalny. Loblich/
 rāhmlich. Natura fieret laudabile carmen an ar-
 te. Hor. *ſyn.* Laūdandus, hōnōrandus, cōlēndus,
 cēlēbrandus, mēmōrābilis, tēgēus, iūltis. *pbr.*
 Plēnum laūdis ōpus. Cūctis mēmōrābile tērris.
 Cui dēbita laus ingēns. Laūde tērēndus. Laudari di-
 gnus. Rēs digna Cāmcenis. Factum ingēns, pūchrum
 laūde tērēndum. Nullum maius ōpus mirātur, & æ-
 quat ōlympto. Fāma vētus, mānet hūnc prāclāra
 lābōrem glōria. & pūer iſte fūit cāntāri dignus.
laūdābiliter. Chwalebnie.
laūdāndus, Chwalny. laudatio Chwalenie
 Ego. Laudativus. Chwalacz.
Laūdātor, Wyſławiacz / Pochwalcz. ein
 Lober / Rāhmer. Deriſor verò plus laudatore
 movetur. Hor. *ſyn.* Laūdam prāco. *epith.* ingēnō-
 ſus, pēritus, dōctus, indūſtrius, inſignis, cēlēber, il-
 lūſtris.
Laudicāna, laudicēnus, Pochwalacz / Storz
 pierka.
Laūdo, Chwalę 1. 2. Przywodzę / Dāję po-
 koy / Ganie / & ſub Toſ glop. Leben/
 preiſen. Reſpondet, laudatur ab hū, culpatur ab
 illis

id. Hor. *syn.* Cēlēbro, prædico. *phr.* Laūdibus effero, tollō, extollō, decōro, orno, afficio, illustro, cōmēdo, cēlēbro, ad sūdēra, sub āstra, in cōelum, cēlo tollō. Cēlo laūdibus æquo. Hōnōrem, laudes tribūo, impertio, indico. De mūnere laudum. Laūdibus in āstra fero. Præcōnia laudum cēlēbro. Hērōis nōmen, laudes cāno, cōncino, cārmīne dico, cēlēbro, scribo. Laudes līra, cāntu cēlēbro. Virtutum nōmen dictis extendere. Tūasque ingēnio laudes uberiore cānunt. O quī nōmīnibus cum sis gēnerosus āvōrum, exūpēras mōrum nobilitate gēnus. O dēcus Aūdōnīæ, spēs o fidissīma gēntis. Clarum mīlitiæ, Frōnto, tōgaque dēcus. Nēc gēnus ulla tūas æque cēlēbrābit hōnōres. Cāntetur tōto nōmen in orbē mēum. Ergo sēram lāte tūa facta pēr ūrbes finitimas, sēmpēque meo cēlēbrābēre cāntu. Nulla mīhi stātūt finem tē fata cāuēdi, cārmīnibus sēmpēr cēlēbrābēre nōstris. Cārmīnibus vives tēpus in omne meis. Vir Trōiāne quibus cēlo te, laūdibus æquem? Nēc vēstra fēretur fama lēvis. Nēc tū cārmīnibus, Rēgīna tacēbēre nōstris: quāque pātet tēllus liquido circūmsōna pōnto. Mūlti, Rōma, tūas laudes ānnalibus addēt. Sēd nūmērosa laude, Sēnācus excipit, & mēritas reddīt tibi Cūria vōces. Omnis Cēvārēo cēdat lābor āmpitēatro ūnam pro cūndis, fama lōquatur ōpus. Facta dicēmus, Dāphnīque tuum tollēmus in āstra. Eia ālāces cūndi dōmīni cēlēbrēmus hōnōres. Lūce cānam te, nōste cānam te, nulla cārēbit Laūdibus hōra tūis. Nōn te dēficiēt nōstra mēmōrārē Cāmēnē.

laver, *erw.* hoc, aliquando her, herba, Poroz
gnik siele. (Stoditey 1.

laverna, lavernio, *ōnī,* utrumq; masc. gen.

lavo, *as, & ū,* Vmywam/Plāge/ myis sie/
Rapis sie/ Pierse 1. Ogyściam sie. Wa-
schen. --- Poto, cano, lavo, cano, quiesco. M.
syn: ablūo & Abluo.

lavor, Rapis sie. (mocy.

laurea, Bobkow wieniec / Wieniec / Pro-
laureatus, Pod mātē / sub May 2. Bobowem
lisćiem ozdobiōny / Promot.

laureola, Bobkow wieniec / Promocy/
Wilgē lyko 1. 2.

laureotis, *u. f.* sub Mośtazne odmiorq;

lauretum, Bobkow ogrōdek.

laureus, laurinus, Bobkow.

lauri bacca, Bobek owoc.

laurices, Kroliski mlode.

lauricomus, Bobkow. Lorbeerblättrich
Lauricomos ut si per montes, &c. Lucr.

Laurifer, *a. um,* & Lauriger, Bobkowym li-
śćiem ozdobiōny. Das Lorbeerbaum trägt
Lauriferos nullo comitetur vulnere currus. Lucr.

laurus, *us, & ti,* Bobek drzewo/ May 2. Ein
Lorbeerbaum. Et non assiduo laurus adusta sono

Ovid. (*Arbor Apollini sacra, victoria signum & pra-
mium.*) *epith:* Viridis, virēns, viridāns, tēnēra, ōpā-
ca, rēdōlēs, frōndōsa, ōdōra, ōdōrata, frōndēns,
virēscēns, cōmans, pātūla, cāsta, virgo, innūba, phoe-
bea, Apōllīnēa, Dēlphica, Pārnāsia, āōnia, Pīeria,
sacra, victrix, triūmphālis, fatidica, vēntūri prāscia
phr: arbor Phoebi. Phoebea, Pārnāsia, Pārnāsis ar-
bor. Laurus Phoebi dēcus, Phoebo sacra, dicāta, grā-
tissīma. Lauri frōndes: gērmen Apōllīnēum sērvāns
æternum frōnde virēnte dēcus, utque viret sēmpēr
laurus, nēc frōnde cādūca cārpit, æternum sic hā-
bet illa dēcus. Æternos gērens frōndis hōnōres. lā-
rēa sēpta. victricis prēmīa frōntis. ite triūmphāles
circum mēa tēpōra lauri- Vicinus ornātique cō-
mas hēdēris, & virgīne lauro. Vēntūri prāscia lā-
rus. Crēpitet pēnē laurēa flāmmis. *sc. per laurum
adustam Antiqui futura praevidebant. Quae Dēlphī-
cōrum filia mōntium, cēlo tōnāntem nōn mētois
jōvem. Dum sāxa, dum tures cādūco, sōpīte tē
fēriūntur igni: nē tu morēris sēpta diūctus, sēpta, &
cōrōnas.*

laurus Alexandrina, Idea, Jagodá bábia.

laurus taxa, Jagodá listna.

laus, Chwala. Lob/ Preiß/ Ruhm. Laudī-
bus immodicus Cares in āstra ferant. M. *syn.* Glōria,
hōnōr, dēcus fama, nōmen præcōnium, tēcōmūm,
laudatio. *epith:* Magnifica, sup̄rba, eximīa, pērēn-
nis, ætērna, immōrtālis, ingēns, splēndīda. *phr:* Præ-
cōnia laudum. Nōmīnis præcōnia. Nēscia mōrtis.
Nōn pātrās ānīmo dāt glōria vīres: & fecūnda facit
pēctōra laudis amor. Nōstra pēr immēnsas ibūnt præ-
cōnia laudes. Laūdibus ipsa tūis rēsōnānt fōra. Ad
lāudem rāpīdo cōntēdēre cūrsu. Vēnārī stūdio lāu-
dem, & dūbīos expōscēre hōnōres. Illūm cōllīcat
fāstōse glōria laudis.

Lausus, *us, Plag.* Laure, Choyne/ Chedogo

laute diversiari, Dobrze sie miec.

lautia, *orum,* Poczesne/ Poselska izba.

lautia loca, sub Poselska gospoda.

lautitia, Dostatek/ Chedostwo/ Rozgárdyās
Pracht und Herrligkeit. Sisfītus, lautitius, Pi-
taneis. Scaz.

lautiusculus, Chedozny.

lautumarius, lautumarius, Kamiennik 1.
Nieconotowy. Lanto-

Lautumie, idem Latomie.

lautus, Omyr/ Oghodojny/ Czysty/ Chorny
Dostatny/ Obstny/ Bogaty/ Rostkosniy.
Herelich/ Rostlich. Romanoq. foros. & lautis
magtre carinis. Virg. syn. Splendidus, concinnus,
pulcher, excelsus, magnificus, dives, opulentus.

Lax, acu, f. Zdrada

Laxamentum, Odpognienie/ Vljenje/ Prze
stwor/ Rospot/ & sub Dispensacya.

laxatio, Spuszczanie z.

laxatis curis, sub Sobie. laxatus, Wolny.

laxe, Przeszworno/ Szeroko/ Wolno ultimū

laxitas, laxitudo, Szerokość/ Przeszwor.

laxo, Popuszczam z. 3. Vlywam/ Wwalniam
Rozprzesztreniam/ Spuszczam luk. Weis
machen. Vix primos inopina quiet laxaverat ar
tus. Virg. syn. Relaxo, remitto, vel dilato, extendo,
diduco, protraho.

laxus, Szeroki/ Przeszworny/ Wolny/ Slaby

L E

Lea, latinum. Lwica. Lēa. Gr. Bapusta.

leana, Lwica. Eine Löwin. Squamosusque
draco, & fulva ceruice leana. Virg. syn. Lēa. epith:
Törva, generosa, fera, Getula, Lybica, Hircana, ful
va, lava, audax, ferox. phr: Törva leana lūpum se
quitur, lūpus ipse capellam. Tempore non alio ca
tilorum oblita leana. Saxlor erravit campis. Utq;
fuit carulo lactante orbata leana. Signaque nocta
pedum sequitur quem non videt hostem. f. Leo.

leberis, idis, f. Gr. Węzowa pota

lebes, etu, m. Gr. Kocioł/ Panew. ein Kessel
Viginti magnos oneroso ex are lebetes. Ovid. syn.
Cacabis, olla, ahenum. epith: Curvus, concavus,
ingens. f. Ahenum.

lebiton, lebitonarium, Kosulā starych mni
chow/ Włosienica.

lecliticiola, Mart. Lecliticiy amica.

lecliticius, Lokay. lecliticiola, Lekryka.

leclitica, Łoże 1. Katero/ Lekryka. ein Trag
bett. Custodes Leclitica, cinsiones, parasite. Hor
epith: Fulgens, eburna, levis. phr: Leclitica vctus
eburna.

lectio, Zbieranie/ Obieranie/ Czytanie/

Lecliterniator, Łożnicy 1. (Lekryca

lecliternium, an Posciel? Slanie łozka ibid.

leclitio, Czytam 1. Obrzynam/ Zbieram.

LEG

offlesen. Patrisque nomen lectitas in alpibus
lecto, as, Cytam 1. (Jamb.)

lector, Czytelnik. ein Leser. epith. Stud
osus, vigil, vigilans, doctus, ingendus.

lectus, ti adiect. Wyborny/ Wybraniec.

lectus, lecti substan. Łoże 1. Łożko stolowe/
Posciel. ein Bett. dimin. lectulus, ein Bett
lein. Et non unius spectator lectulus unde.

Mart. syn. Lectus, thalamus, torus stratum, cubile,
grabatus. epith. Mollis, quietus, placidus, gratus,
socius, socialis, segnis, soporifer, iners, castus, pu
dicus, genialis, ignavus, nocturnus, plumbeus, ebur
nus. phr. Lecti mollia strata. Strata toris fulgenti
bus. Fulcro sternatur lectus eburno. Tegunt str
gula serica, aurea velamina lectum. Roscisque cu
billa surgunt floribus, et thalamo decalata purpura
velat. Dormitet in pluma, purpureoque toro. Ignā
vo tempus terit omne cubili. Gramineos dedit her
ba toros. Jacet, cubat in dura corpore fusus humo.
Quassus ab impoito corpore. Tum me confectum
curis, somnoque gravatum infelix habuit lectus,
presitque iacentem Dulcis et alia quies, placidaque
simillima morti. f. Thalamus.

lectus adversus, genialis. Łożnica z.

lectus, us, Zbieranie/ Łoże 1.

lecythus, Gr. Banieżyka/ Stojek malarzki.

leda, a, e Graco. Plesy.

ledon, ledum, e Graco, Rozilep siele.

ledanum, Gr: Rozilepowy sok.

LEG

legalis, Prawny 1. Praktyk. Gesamassig.

Que docuit tabulis legatibus indita Moses. M.

legarium, Jazyna.

Legatarius, Odkazanego co maiocy/ Testa
mentu dochodzący. [blizny.

legatio, Poselstwo 1. 2. Wyślanie/ Posel pu

legatio libera, Pielegzymowanie/ & sub
Kortezyan. (Wadrozne.

Legatitium, Legativum. Poselstva wyprawia/

legator, Testamentary.

Legatorium, Poselstva izbā/ Gospoda.

legatum, Odkazanego co.

legatus, Posel/ 1. 2. Wamiestnik. Ein Ab

gesandter. Legati responsa ferunt, &c. Virg.
syn. Orator, vel Vicarius, vicem gerens. phr: Pacis
ac belli nuntius, Orator in foedera missus, pacem
ferens, oliva insignis. Palladis arbore lectus.

lege

LEG

legē agerē, &c. Przednie/ Práwnie/ Porzą
 Lēgibilis, legifacilis, Czynny. (Dntē.

Lēgicrepus, Prákrtyk.

Lēgifer, legislator, Práwodawca. Gesehge
 ber. Optavit Minos similes si legifer annos. Ov:

Lēgio, ōnis, Pulk. ein Hauffen Kriegsleute/
 von 6666. Mann/ oder Legion. Imperium

fascēs, legiones, omnia nunc se. J. epith: Mārtia,
 bellatrix, hostilis, armisōna, armifera, nūmerōsa,
 belligera, armata, minax, hāstata, pūgnax. syn. Cō-
 hōrs, cāterva, phalanx. phr: omnia pēr muros lēgio
 sōrtita pēriculum tēcubat. Cāterā dum lēgio cāmpis
 instrūcta mōratur. & Caterva, Agmen, & Acies mi-

litiarēs.

Lēgiōnārius, pulkowy.

legionarius centurio, dux, Pulkownik.

Lēgīrūpa, m, lēgīrūpio, onis, práwotajca/
 Wieconotliwy.

legis beneficium, przywilej.

lēgitimē, Slusnie/ Práwnie/ porządnie.

Legitimo, as, sub Vszciwe przyznawam.

Legitimum. Práwo.

lēgitimus, Slusny/ práwny 2. Opisany/
 Wajny 3. przyzwoity/ słubny. Recht/

Rechtmässig. Corpora legitimus imposuisse oris

Ovid. syn. iustus, rectus, & quus, debitus, meritus.

Lēgiūncūla, pulk.

lēgo, as, poselstwo wyprawić/ posyłam/
 Odkazuję/ Zapiśuję na testamentie. Bort

Schafft schicken. Legat Ladus, neu dicta oppo-
 ne paterna. Fr.

lēgo, ū, Zbieram 1. 2. Obieram 1. 2. Obry-

man 1. Porrywam/ Jada/ Cytam 1. Lesen/
 sammen. Qui legitis flores, &c. Virg: syn.

Lēctro, pēlēgo, volvo: ōcūlis pērcūro,
 lūstro, pērlūstro, tēcūro. Del eligo, dēligo, sēligo,
 Del colligo, cāpo, tēcēpo, dēcēpo. phr: Flores,
 frūctus mānu cāpo, dēcēpo, mēto. Plēnis pōma-
 cārpēre rāmis. Flores ūngve, pōllice sēco, sūbsēco.
 Pōmum arbōre dēcēpo, dētrāho. Pro lēctro. Lū-
 strare, vēstigare lēgēdo. tēvolvēre libros. Dētrā-
 re ōcūlos carmina nōstra rūs. Littēra ēst ōcūlos il-
 la mōrata rūs. Quis tē ferrer, pērlēgērēque liber
 ille rōgat ut sua vērba lēgas.

lēgūleius, prákrtyk/ v. plebeius.

lēgūleus, lēgūlus, Obrywac/ Zbierac.

legumlator, conditor, scriptor, práwodawca

LEM LEN

48

lēgūmēn, legumentum, Jaczyna 1.

lēma, e, gr. Ożny gnoy.

lēmūncūlus, lembus, Łódź.

lēmma, n. gr. Napis/ Tytuł/ Sumá 2.

lēmnia lota, Rubryka.

lēmnicātus, Bindami orozony. (cran.

lēmnicus, m, gr: Bindá/ Sleytuch/ Knot do

lēmōnium, Limonija ziele.

lēmūralis, Stráslivy.

lēmūres, lemurales larvæ. Stráchy nocne/
 Duse. Lemurem habet, Apulei. Nachtgespánsf

Tunc nigri lemures, oboz, pericula raptō. Pers. syn:

Larvæ. ūmbra, spēctra, Mānes. epith: Nigri atrī,
 vāgi, errāntes, pāllēntes, tērrifici, infēsti, nōctūni.

lēna, Rustianka. Eine Hutenwirthin. Que

sciet hos illos vendere lena teros. Mart: epith: Tūrpis

nēfānda, insidiōla.

lēmīnen, lāgodzeniu Ružica rzec. Sanffci

gung/ Linderung. Hoc quoq; lenimen, quo so-

lo flexit amantem. Ovid: syn: Lēvāmen, fōmētum

rēmēdium, mēdela, sōlāmon, sōlārium. epith: Blā-

dam, dūlce, grātum, qūcūndum, mōlle, svāve, āmi-

lēmīmentum. idem, & przyprawá. (cum

lēnio, lāgodze/ Blagam/ Ottocam 2. Cieše/
 Cieše sie/ Ogláská/ Vspokoie. Milcern

sanffrigen. Lenibunt tacito vulnera nostra sinu,

Prop. syn: Plāco, mūtigo, flēcto, sēdo, & Plāco, &

Solor.

lēnis, adiect. lāgodny/ Gládki 1. Belind/
 still/ sanfft. Lenior ira quidem tanto pro crimi-

ne culpa. Prop. syn: Mitis, clēmēns, mōllis, indū-

gēns, facilis, hūmānus, mānsvēus, cōmis, plācidus,
 blāndus, bēnignus.

lēnis, substan: m: Czoln.

lēnitas, lenitudo, lāgodność/ lāsfáwość.

Sanffrey/ Sanffemut. syn: Clēmēntia, bēnī-

gni, plācidi mōres.

lēniter, lēnē, lāgodnie. Sanffriglich. Puris

leniter admoventur astris. (Phal.) Mart: syn: Clēmē-

ter, bēnignē, plācidē, blāndē.

lēnīscūlus, lāgodniuchny.

lēno, ōnis, Rustian. Ein Hutenwirth/ Rus-

plet. Vt patris attenti, lenonis ut insidiosi. Hor:

epith: insidiosus, tūrpis, āvarus, impūrus, obsecenus

sōrdidus, nēfāndus, icēlētus, impius. phr: Tūrpis

cōnciliātor, incērnūntius.

Lenocinē, Vtēzgdntē.

lenocinium, przyludá przyprawá / Wywaz-
 rzanie / piekzenie / pieśgorá / łagodność /
 Lubiczność / Ruskaństwo. Ruplecy /
 Zurenwirthschafft. Et lenocinium vite pre-
 sensq. voluptas. Mart. syn. ars lenonis, vel blanditiæ,
 blandimenta, illecebræ.

lenocinor, poblazam i. pochlebiam / Zale-
 cam. Gemeiner Frauen Wirthschafft treu-

lenonius. Ruskański. (ben.)

lens, dis, f. Gnida. lens palustris Rzesa i.

lens, rñ, f. & Titin. m. priscæ. Sogewica.

Leinse. epith: Térés, Niliaca, pēlusiaca.

lentes, pomálu / Leniwo / Srepta / Nierychlo /

Lenteo. es, Slabieie / Gnuśnieie. [Łagodnie.

lentesco, n. Gibki iestem / Miękieie / Lipne

Żlipa sie / przylipam / Włzywa co.

lenticula, subst: Sogewica / piegá / Sloiet os

leykow. lenticularis, Sogewiczny / W

lenticigo, plamá / piegá. (glasty.)

lenticifer, lentiscinus, Mastykowy.

lentiscus, Mastykowe drzewo.

lentitia, Gibkość / Lipkość.

lentiudo, Nieochota / Nierychłość.

lento, as, Gibam / Náginam.

lentor, oris, Miękość / Lipkość / Wilgo-

tność Kleiwata.

lentus, Lipki / Gibki / Miękki Nieochotny /

Leniwy / Barzycz / Leni i. Nierychli /

Wolny / Niesureczny. Weich / zähe trág.

Nos patriam fugimus, cu Tityre lentus in umbris. Vir:

syn: Tardus, segnis, piger, vel effcerus, languidus,

vel placidus, lenis, moderatus.

lenullus, Ruskan / sub pieśiu.

lenunculus, Cłonek i. Ruskan.

LEO

leo, es, evi. Zalepiam.

leo, onis, Lew / Rak morski i. Rurny sup.

ein Löwe. Ad qua confugas ora leonis habet,

Mart. epith: Martius, magnanimus, rabidus, ferus,

indomitus, asper, rapax, ferox, rugiens validus, vi-

olentus, iracundus, avidus, torvus, crux, animosus

audax, prädator, fulmineus, furens, horridus, fortis

generosus, immānis, intērritus, furiosus, impavidus,

intrepidus, villosus, jubatus, hirsutus. phr: Fera-

rum rex magnanimus. Viribus audax, ungve valens

oculisque minax. Fulvam minaci fronte concutens

LEO LEP

iubam. Comantes excutens cervicē toros, frēmēt ore
 erūnto. Genus acre leonum. Concūtiū horrendas
 ore frēmētre iūbas, emicat extēplo cūctis trēpi-
 dāntibus audax Crassā mole leo, ignōta spectandum
 mole leonem. Crescere miratur genitrix Massyla le-
 onem.

leocrocūta, Lew mieśaniec.

leoninus, Lwi. Das zu einem Löwen ge-
 hört. Mollē Leoninis viribus ut sit onus. N.

leontice, es, Gr. Mitośne źiele. (Lwi.)

leontios, f. gemmas, vel Leontius lapis, Gr. sub

leontopēialon, Gr. Rzepá świniá.

leontophōnon, Gr. Lwittur zwierze.

leontopodium, Gr. Jerycki siwe.

leontostomium, Gr. Orlik.

leopardus, Lampart. lepas, adis, f. gr: Plaw

lepēsta, a, gr: Rōnew / Diban z.

lepide, Trefnie / Siucznie / Rostkośnie /

pieśnie / Żoynie / Wcieśnie.

lepidium, Gr: Mięka Grecka / pieprzyca i.

lepido es, a, m: Gr: Łuskawy Łamien. sub

lepidualē, Trefnie. (Łuskowaty.)

lepīdus, Trefny / Wcieśny / Siuczny / Gre-

zny. Goldselig / lieblich. --- Quorum est

lepidissima coniux. Cat. syn. Pāctus, festivus, hilā-

ris, iocōsus, urbānus, argutus, concinnus.

lepis, idis, gr: Mośieźna skwara.

lepista, lepistra, Rōnew / Wodny starek /

lepor, oris, przyjemność. Goldseligkeit. --

-- Vario distincta lepore. Lucr. syn: Venustas, grā-

ria, festivitas, urbānitas, elegāntia, sales. epith: ū-

bānus, grātus, iucundus, mellitus, insidiōsus, scūrrī-

lis, iocōsus, facētus, tēner. phr: Sermōnis verba pō-

lici. Grātia sērmōnis. Nēc dēst iucundis grātia

verbis: Nēc ābēst facūdis grātia dictis. Mira grā-

tia māner āb ore loquēntis.

lepōrarium, Zaleczy sad / Zwierzyniec i.

lepōrinus, Zaleczy. Hasinn. Leporina lu-

frant, sensu & rubi advena. Iamb.

lepos, oris, przyjemność / Wdzięcznomos-

wność / Zart. z.

lepra, Gr: Pārch. Russka / Malazy. Munda-

burg lepras, hostes caligine sepit. T. syn: elephas.

epith: Lūrida, edax, imprōba, foeda, pūtrida, dēfor-

mis, sordida, foedida, mōlesta, ācerba, exītiosa, tē-

xīciali, pērniciōsa, tristis, lethālis, lethifera, immō-

dicābilis. phr: Mordāci sērpēs prūrigine.

lepro-

LEP LEV

leprōsus, Pārchaty. Außsāhig. *nil tam lepre-
sum aut putridum.* (Jamb. Dim.)

lepton centaureum, Centuryia 2.

leptophyllum, Gr: Rōmanowe ziele.

leptophyllus, Gr: Skozek 1.

lepus, ōris, lepusculus, Zaiac. Ein Haase.

Fecundi leporis sapiens, scilicet armos. Hor: epit:
Auritus, pavidus, vagus, velox, fugax, timidus, le-
vis alacris, agrestis, sylvestris, fugitivus, prapes,
pernix, celer, rabidus, pronus. phr: Cūr mea apēta
vagus cūrret arva lepus. Timidos figit lepores, nec
parcere nōvit. Rētia pōnere cervis Auritoque sequi
lepores.

lepūsculi, Rostkā do grānia.

leria, n. plur: Petlice.

lessum, si lessus, w, Mārzekanie / plācz żaloz-

LET

lētālis, lētābilis, Smiertelny. Todlich.

letaliter, Smiertelnie. Letatus. Zabity.

lethæus, Gr: pāmiec odehymūcy / Nieprze-
budzony. Ibunt lethæo persusa papavera somno.

lethargia, gr: Spiagka.

lethargicus, Gr: Spiagka mājacy.

lethargus, Gr: lethargicus morbus. Spiagka

lethum, lege Letum, Smierc. Der Todr.

Tunc confanguineus lethi sopor & mala mentis. Virg.
6. Mors.

lethifer, smiertelny. Das den Todr bringe.

Arboribusq; satissq; lues, & lethifer amnis. Virg.

LEV

levāmen, levamentum, Vlienie. Leichter

tung. --- *Omnis cura casusq; levamen.* Virg:
syn: Levāmentum, lēnimen, sōlatium, aūxillum.

levatio, Vlienie / Omniepānie.

leuca, e, Gr: Mlecznik Kāmien.

Leuca, e, B. Mlā polska / Mlā rufka.

leucacanthē, es, Gr: Rosatki.

leucacanthēs, e, m, Gr: Rchatek.

leucantha, leucanthē, es, Gr: Mārunā / O-
stropest.

leucanthēmīs, idis, Gr: Rumien.

leucanthēmum, Gr: idem & pātegnik.

leucargillion, leucargillon, Glinā biala.

leuce, es, Gr: Brzościem / Topola / Srebrnik
włoski ziele / piegā.

LEV

leuceōron, Gr: Języci 2.

leuciscus, Gr: plocica.

leucōchrysus, Gr: Rāmien słotawy.

leucōcoccon, Gr: Grānatowe iabko.

Leucōcōta, Lew miepāniec.

leucōgra, leucōgrāphia, Gr: Mlecznik Kā-

leucōgrāphis, idis, f, Gr: Ostropest / pszel-

leucoion, Gr: Siolki biale.

leucōma, tis, Gr: Bialek w iatu.

leucōmanis, idis, Gr: sielawā.

leucon, ōnis, Gr: pies biala.

leucōnarcissōlirium, Gr: Trochwiac ziele

leucōpētālos, Gr: Rāmien słotawy.

leucōphæatus, leucōphæus, Gr: popielisty /
Mysasty.

leucōphōrum, Gr: Alej słotaczy.

leucōphāmos, vel w, m, Gr: Osko 2.

leucos, leucus, Gr: Czaplā biala.

leucōstictos, Gr: Pszc / Marmur gerwony.

leucōcūta, Lew miepāniec.

Leviathan, Wieloryb, pro Cacodemone seu Luci-
fero apud Job. & Isaiam.

levi brachio, Mledbale. lēvīculus, Lekki.

lēvidēnsa e, Szata rzadka / Rir.

lēvidēnsē munusculum, Podatek podty.

levidēnsis, Rządki. levidēnsis vestis, Szata
rzadka. Lēsidus, Nieperwony.

Levigo, lege Levigo. Lēvipes, Przeki. Lēvir,
Dziemierz.

lēvis, Lekki, 2. Nieścāteczny / Chybki / Łac-
godny. Leicht ring. Ante leves ergo pascen-
tur in aethere cervi. Virg. syn. Gravitāte cārēns, ex-
pēs gravitātis, sine pōndere, nil gravitātis, pōndē-
ris habēns, vel āgilis, ālacris, cēler, vel mōbilis, in-
cōnstāns, vel parvus, exiguus, tēnuis, vilis. 6. Celer

Lēvisomnus, Czuyony.

Levisticum, Lubiszek swoyski.

lēvitas, Lekkość 1. Nieścāteczność. Leichte.

Et solum constans in levitate sua est. Ovidius.

syn: Mōbilitas, cēlērītas, incōnstāntia.

lēviter, Lekko 2. Podło / Łacno / Slabo /

Troch 2. Słtomnis. Leichtlich. Audebant

eadem hac leniter & lēviter. Catull. syn: ālācriter,
mōbiliter, vel parum, paulum.

leūncūlus, Lewek/ sub Lew.

levo, as, ut aliqui scribunt lege Lavo.

levo, as, Podnoże 1. 2. Wzywam/ Wywas-
zam 2. Odpozywam/ Ochraniam. Ruffe-
heben. Cum te servitio longo, curaq; levaret.

Hor: syn. erigo, tollō, extollo, effero, vel juvo, sō-
levor, aris, Wymagam. [lor-

Levor, eris, lege labor. Ieufon, e gr: Gladet-

lex, Wstawá 1. 3. Zakon/ Obowiazek. Ein-

Gesetz, Omnis sub leges mors vocat atra suas.

Ovid: syn. ius, mos, institutum, imperium, mā-
datum, praeceptum, edictum, decretum, scitum, pla-
citum. epith: iusta, iniusta, imperiosa, severa, im-
mitis, immanis, rigida, gravis, acerba, iniqua, imp-
pia. phr: Legum iussa, praescripta fas & iura Sacra-
sanctio legis. Legum moderamen inconvulsa habē-

lexicum, Gr. Slownik. (na-

lexipylēos. hic vel hac Gr: sub Gorazdkowy.

lexis, is, ius, vel eus, f. Gr: Slowo/ & sub
Mowa trudna.

LIB

[liba

libadium centaureum, Gr: Centauryia minley

libamen, libamentum, Rofek 1. Ofiara 2.

Rostrowanie 1. Alletley Opfer. Nomine ab
authoris ducunt libamina nomen. Ovid.

libamenta praeursoria, Antypast.

libanochros, otos, vel otis, hic, hac gr. Rádzie
Slowo Kamien.

libanotis, idis, Gr: Rozmarin 1. 2. Hebrzyca-

libanus, Gr: Rádziłowe drzewko i żywica

libarius, Piernikarz. libatio, Ofiara 1.

libatorium, 1. Machab. 1. Státek do ofiar mos
Krych. (skow/ pieniędzy.

libella, Szrodwaga/Szynwaga/ siedm pienig

libellio, onis, Wendetaz Rátag/ Rursot.

libellus, Rátagjecki/ Supplikacya/ žaloba/
Pozew/ List/ Rátagjecki pámietne Ein Bü-
chlein. Parvus, sed cura grande libellus opus.
Ovid. syn. exiguus liber. codex.

libens, Chetny/ & pro Adverbio, Chetnie.
gern/ willig. Quam scit uterque libens censebo,
exerceat artem. Hor. syn. Lübens, vólens, nō in-
vitus.

libenter libentissimē. Chetnie/ Ochornie/
Rad 1. gurmilig/ gern. Verum. Gallice, non
libenter audis. (Phal.) syn. Lübenter, sponte, ultro.

libentia, lege libentia.

Libentina dea libidinum; Arnobi

liber, bri subst. Rátaga/ Lyko 1. Skorka 4

Ein Buch. Illa parit; libris est data palma me-
is Prop. syn. Cortex, vel vólumēn chartae, codex, li-
bellus; Epith: Dóctus; liboratus, lepidus, argutus,
cultus, excultus, utilis, ingeniosus, facundus, pra-
clarus, extimius, auratus; pictus. phr. Victura in
saecula chartae Dóctorum scripta; vel mōnūmenta
vitorum. Plena liboratis habēas cum scrinia libris.
Tū lepidos sales tinge libellos ire domum, cultum-
que illi donare libellum, at chartis nec furta nō-
cent; nec saecula praesunt. Solaque nō nōrunt hae
mōnūmenta moris.

liber, berī adiect. Wolny 2. s. 5. Swoboo
bodny/ Bepieczny. Sive quod es liber, restu-
quoq; libera per te Ovid: syn. Sólutus, immūnis, ex-
peditus; liberatus, ingēnius, sui iuris.

liber: huius liberī substant. pro filio. Sipont. &

Calepio ponunt in singulari. An recte? v. Dicit

liber in folio, in octavo, &c. inepte dicitur sub

Nā talie modum.

liberali facies forma. Wrodziwy.

liberalia, orum & ium, Niesepust.

liberalis, Szrodobliwiy/ Wrodziwy/ Wzgi-
wy/ Hoyny/ Wyzwolony 3. Freygebilg/ mild-
Sed iam prodigus atque liberalis. (Phal.) Mart. syn.
Largus, munificus, magnificus, beneficus. phr. Lar-
gus opum Prodigus aris. Larga benignus munifi-
centia. Divitias, munerā, dona promptā manu
largiens. Congesto nō incubans auro, addita cistis
laminā, id est pecunia. inimicus. Divite vena, ple-
no cornu instat. Hemi, aut Pactoli fundens aurum,
animus ad praemia, munerā, verox. Prodiga cunctis
dextera. Cuius habet nullas larga indulgentia meras.
Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus. Nec
mihi munificas arca negavit spes. Hic nō divitias
nigrantibus addidit antris. Nec tenebris damnavit
spes. Sed largior imbre Svēverat innumeras homi-
num ditare cartervas. Quippe velut denso currentia
munera nimbo, Cernere semper erat, populis undā-
re penates, assiduos intrare inopes, remeare beatos.
Praecepta illa manus fluvios superabat iberos Aurēā
dona vōmens. 6. Do.

liberalitas, Szrodobliwosc/ Wspaniatosc.

Freygebilgkeit/ Muldigkeit. Quid est an hac
sinistra liberalitas. (Jamb. pur.) syn. Munificentia,
munifica natura, indoles. Munifici mores.

liberalitas dissolutior, Rozrurnosc.

liberaliter, Hoynie/ Ochornie/ Wzgiwie.

liberatio

liberatio, Wyzwolenie 1.

liberator, Wyzwalcz/ Wybawiciel.

libere, Wolnie/ Wolno 3. Swobodnie/ Bez
spieganie 2.

liberi hi Diteci 1. 5.

liberi supra parentem, Wkwap iiele.

libero, Wyzwalam 1. 2. & sub Dispensowac.

Erleszen/ erretten/ befreyen. Infernis neque
enim Tenebris Diana pudicam liberat Hippolytum.
Hor. (Scaz) Mart. syn. Solvo, expedio, eximo vin-
dico. pbr. Vincis, iugo eximo, tripio, servilia vin-
cula, iuga solvo, rumpo, abrumpo, demo, levo, de-
traho, excutio. Servitio redimo. Asseritur ferro-
captivum vulgus, & omnes. Quis servus traxerat
hostis. 5. Salvo.

liberta sub Wyzwoleniec.

libertas, Wolnosć 1. Swoboda. Freiheit.

Nec spes libertatis erat, nec cura peculi. Virg.
epith. Grata, dulcis, amica, blanda, lata, chara, o-
ptata, amata, sperata, pretiosa, servis, expectata,
cupida felix, candida, aurea: pbr. Libertatis honor,
decus: Libera conditio. Vita potior, liber a servi-
tute: iugi impatiens. Servile iugum exora, infensa
Tyranis. Non bene pro toto libertas venditur auro.
Patrie pietas et dulcis amor Libertatis amor.
In mortem pro libertate parari.

libertas infinita, intoleranda, immoderata,
Rospusta.

libertas nimia, Wolnosć 2.

libertinus, Wyzwolencom sen. Ein Frey-

gelassener. Et libertinas arca flagellat opes M,

libertus, Wyzwoleniec. idem, Sen dare liber-
tos extrema in parte sedentes. Juv.

liberum arbitrium, Wolnosć wolej.

liberum est, Wolno mi.

libet, Verbum impersonale. Lubis. Es gelüst

mich/ gefällt geliebet. Mirari libet O Naia-
dum potens. (Choriam.) syn. Placet, juvat, libet.

libet, particula adiectitia, sub Bolwieł.

libidinor, Nierzodu patrzyć/ Pstora pelnić/

cielesnosć pelnić. In Mollust leben/ Gielz

heit creiben. Post hac omnia cum libidinatur.

(Phal.) pbr. Veneris castra nefanda sequi. Veneris
foedissima crimina patrare. In Venerem corpus solvere.
5. Libidinosus.

libidinose, Nierzodnie/ Lubieinie/ Psotliwie.

libidinosis, Turny/ Psotliwy/ Wszereczny/

Chciwy. Onkeusch/ geil. Libidinosus immo-
labitur caper. (Jamb. pur.) syn. Lascivus, impudi-
cus, impurus, obscenus, protervus, procax. pbr.
Libidine fervens accensus, furens, percitus, concitus,
captus, victus, fractus. Stimulis libidinis actus.
Quem sava libido stimulat, agit, urget, perdit, fran-
git, antecit. Veneris stimulis agitur amoris. Mol-
libus delictis victus, serviens. Turpiter vitio favens
Cujus mores obsceni, petulansque libido. Mores
ferarum in Venerem praeceps, pronus, rufens. Impos-
sui amore ceco. In Venerem foedo stimulat amoris.
Cuius turpes exurunt flammæ medullas, cor, pedes.
Lascivo igne fervidus, concitus. 5. Adulter.

libido, Turnosć/ Lubieinosć/ cielesnosć/ 1.

2. Chciwość/ cielesna pobudka/ Chci/ 3.

dra/ wola 1. Kochanie 1. Viciha/ Namiar

tnosć/ Nierzod 5. Chcenie. Muchwill/

Geilheit/ Onkeuschheit. Ardet & ebrietas ge-

minata libidine regnat Ovid. syn. Cupido, volun-

tas, arbitrium. Vel lascivia, luxuries. epith. furiosa,

probræ procax, improba, impia, nefanda, indom-

ita, illcita, prava, perniciosa foeda, furens, im-

pura, perfida. pbr. Turpis cupido lasciva licentia.

Libidinis æstus, ardor, stimuli. Cecus ignis. Incendi

flamma furoris. Scelasti amoris flammæ Probræ

Venus. Quam cecus inest vitis amor: omne futu-

rum Despicitur, suadentque brevem presentia fru-

ctum: et ruit in vitium damni secunda nefas

dx. Corpora commaculans, animasque in Tartara

mittens. Brevis et non vera voluptas. Venas inflavit

terra libido. Pullulat & sumit vires animosa libido.

Vicit amor juvenem, tulit impetiosa libido. Intulit

hunc pueris luxum corrupta libido. 5. Libidinosus,

Amor lascivus, Cupido, Luxuria, Venus, & Voluptas.

libido est mihi. Chce mi si. & sub Rad 1.

libitina, Pogrzeb/ Smierć.

libitinam exerceo, Pogrzeb sprawia.

libitinarius, Grubarz 2.

libitinensis, Pogrzebny.

Libito as sub Podiadam sobie.

libitum, Vpodobanie 1. Nierzod 3. Gefal-

lig. Si libitum tibi erit, Lernaas pugnet ad hy-

dras. P.

libo as, Dorykam 1. 5. Rostuis 1. Smaku-

igc iem/ Kredencis/ Ofiaruis; Vym-

is 5 Wylewam 1. Zbieram 1. Opffer.

Gens epulata teris Leneam libat honorum.

Virg. syn. Consecro, dico, dedico, lino, sacrifico,

vel delibo, guko.

libonorus, gr. Wiatr południowemu pobo-
zny ná zachod.

libra, a. Sunt 1, 2, 3. wagá 1. 3. 6. **Librá** 1.
Szale/ Rucmistrzkie prawidłó/ **Szrodwaga/**
wysokość/ Sprawiedliwy. **Pfund/ waag.**
*Librarum, caput pompa caputque fuit. Mart. syn. Pón-
do, hel lanx, trútina, státera. epith. cēta, ánceps,
pánda, répánda. phr. Recto equato pendens exami-
ne libra suas demittens pendula lances aequo trútina
mómento discrimen partitur. 6. Libro.*

libra pondo, **librae pondo**, Sunt 1. wagá 5.
libralis, **Suntowy.**

libraméntum, wagá 8. **Nawigánie Szal/**
**Klubá/ Szal stánie/ wody pochopu probowá-
wanie.**

libraméntum palpebrarum, **Powiek brzegi.**

libraméntum plumbi, **Póciśt 2.**

libraria, **libraria taberna.** **Reiginić.**

librariólus, **Pisáreś 1.**

librarium, **Spisęk/ Rógiński pámiętnę/**

librarius, **substant. Rógiński 1. Drutarz/ Pi-
sáreś 1.**

librarius adiect. à libro, **Rógińny.**

librarius adiect. à libra. **Suntowy.**

libratio, **Rychrowánie/ wázenie/ wyrówná-
nie/ wody pochopu probowánie.**

librator, **Pushtarz 2. Rucmistrz/ żołnierz po-
ciśtowy/ Rusni strzelec.**

libratus, **Prosty 2. Ustawiony prosty/ ważny.**

libri chronici, **Dzieiów księgi.**

libri divini, **Pismo święte.**

librile, **Klubá 2. Szal kolowrot/ Kulá ná-
wiazána Ruska rybá**

librillis, **Suntowy/ librilla.** **Kulá 3.**

libripens, **dis m. ważnik.**

libros strictim attigit, **Przezjęk.**

libro, a. wáże 1. **Rozwázam/ wáże się 1. ci-
stam 1. Uwázam się/ Dziele 2. Závieszam 1.**

**Rucam 1. wieszam się/ Zámierzam się/ wo-
dy prowadzenie wymierzam/ Ustawiam.**

Wágen. **Libravit dextra media inter cornua ca-
sus. Virg. syn. Trútino, pónđero: trútina pendo,
appendo, examino, hel ágito, iácto, vērso. phr. A-
quare ad iustę pónđera librá. Gémína librá suspē-
dere lance.**

libs, **bi gr. Wiatr 5. 6. ro.**

libum, **Miodownik Chleb 1. 4. Lebkeuchen.**

epith. Dulce, suave, cērēale.

libum piperatum, **Piernik.**

Libus, **m. priscum sub Miodownik.**

liburna, **Nává z wiośly/ Łódź.**

liburnia, **sub Barwar.**

Liburnica, **liburnum. Nává z wiośly Łódź.**

Libyca avis. **Jndyk.**

Libysticum, **Gr. Lubiszcz 2.**

licēter, **Bespiecznie Rospustnie. Stey/ ohne
Scheu. Idcircone vager, scribamque licenter,
an omnes Hor. syn. impūite, inūlte, impūne, libe-
re audācter.**

licētia **Wolność 1. 2. Swoboda/ Doroż-
lenie/ Rospusta/ Niekárność/ śmiłość 2.**

**Leckosć 3. Swawola. Erlaubny/ Stey-
helt. Fescennina per hunc inventa licentia mo-
rem. Hor. syn. Libertas vēnta, pōctas, fáclitas hel
libido. epith. effrēna, effusa, vāga, soluta, lasciva,
dāmnōsa, vēsāna, furibūnda, audax, pōceps. phr.
Scē ērata audācia, scēlerum libērtas. Quidlibet au-
dēndi iniqua pōctas, impūita fáclitas. Soluta le-
gibus. Libēra franis. Tūc data libērtas edlis, re-
solutāque legum franis ira rūit. Sublātusque mō-
dus. Proclātor usus in pōjora dātur, suādēque li-
cētia luxum. Perniciōsa, dāmnōsa iuvēntē.**

licentia, **figura Rhetorica, eadem Parrhesia.**

licentior, **Bespieczny 3. Wolny 2.**

licentiōsus, **Rospustny.**

liceo, **Centę/ Targuis Centę mis.**

liceor, **Targuis/ Podkupuis. Sállschen/
drauffbieten. Et centum Græcos curro centus-
se licetur. Persl.**

licet, **Verbum Godzi się/ Daymy to/ Niech
tāk będzie/ Moje bydy. Es ist erlaubt/
vergönt. Cui licet ut voluit, licet ut volo vince-
re, non sim. Persl. syn. Fas est, licitum est, pērmis-
sum est, dātur. phr. Fas et iura sinunt. Pōctas dā-
tur. Tūta est licētia. Nil vētat, pōhibet. Mē si fá-
ta mēis pātērentur dūcere vitam Auspiciis. Cūr dē-
xtrę iūngere dēxtram Nōn dātur?**

licet, **Adverb. Obschon/ obwohl. Hoc reli-
quum accipio, licet illud & ut volo, tollo. Persl. syn.
etsi, tamētsi, quānquam, quāmvīs.**

licet per legem, **Nieprześladza.**

lichas, **adis f. gr. Piedz 1.**

lichen,

lichen, *ēnis m. gr. Līfay/ Līfātec/ Stāncā/*
Rzesa skalna z. Licitariorum, Nawoy.

Licinium licinius, substant. Knot.

Licinius, adiect. Licinius, Rogow podnioslych.

licitatio, Targowanie.

licitator, Targownik.

licitator appositus, Podkupnik.

licito, Godnie.

Licitor, *ari. Targuis/ Porykam sie 4. Szere-*

muie/ Cetrue sie/ ciskam 1. Erwas auf-

bieten. Ludicre jactent saxa, inter se licantur.

Ennius.

Licium est, Godzi sie.

Liculus, Godzily. Zugelassen/ erlaubr. *Adi-*

bui, & licito tandem sermones feruntur Virg. syn. *Cō-*

cessus, permixtus: iustus, legitimus.

Licium, *lic/ Ośnowa/ Warek/ Tasma.*

Ein Webergereiß. *Vt mos est Phariis miscendi*

licia telis. Luc. syn. Filum, flamen, linum.

Lictor, Ceklary. Ein Scherg. *Lictoris abiger*

Virga bastiatorem (Scaz.) *M. syn. apparitor, sacelles,*

vel carnifex. epith. Sævus, atrox, eructilentus, durus,

minax, trux. & Carnifex.

Lictorius, Ceklársti.

Lien, *ēnis & hic lienis, & Sledzioná. (piacy.*

lienicus, lienosus, Sledziony choroba cieta

lienteria Gr. Biegunká 1.

lientericus, gr. Biegunka cieterpiacy 1.

Ligamens, Związek/ Przepaská/ Snur do cza-

pki. Ein Band. Que cum Sidonia nocturna

ligamina mitra. Prop. syn. Nexus, nodus, catēna,

vinculum.

Ligamentum, Sciegnó.

Ligatura, Przepaská 1. Nosenie od catarow/

Podwiązowanie.

Ligillum, Drewnisko.

Ligum, *ius B. Mánstwo/ Ligin B. Man.*

ligna acapna, lenia, &c. Drewná suché.

lignarium, Drewná 1.

lignarius, Drewny, Drewnicy.

lignatio, Drew sukánie/ Drew zbieránia

miesce/ Porab 1.

lignator, Drewnicy.

lignatum eo, Drew sukam.

lignea custodia, ciemnicá.

lignola figura, Igrki 1. ligneolus, Drewnia-

ligneus, idem & Drewnisty/ Suchorlany.

Holkin. lignor, Picus.

lignosus, Drewnisty, Holowary.

lignum, Drewno 1. Holz. syn. Stipes rō-

búr, sudes, trabs: arbor, silva epith. viride, seditile,

rōnsile tōrnāille, exesum, cariosum. pbr. Larga fē-

stos lucet ad lāres silva Rōbōre sēcto ingēntem flū-

xare p̄ram, Fōvens trēmula flāmmas. in mēdiis fō-

cis crepīans. Cūneis scīndebant fissile lignum. Ori-

ne virens et tōnāille lignum.

lignum infelix, Szubienicá 2.

lignum nuclei, lupiny 2.

Ligo, as. Wiaze Zawieruis Binden/ Knüpfen.

Laqueoque animosa ligabit. Ovid. syn. alligo, rēli-

go, vincio, revincio, nēcto, annēcto, cōnnēcto,

stringo, cōstringo. & Vincio.

lignum pomorum, prunorum, oliux. Pestká.

Ligo, *ōnis m. Morýká. Eiu hau/ oder*

Rarst. --- Longi purgare ligonibus arva. Ovid.

epith. Dūrus, longus, obtusus, attritus, grāvis ex-

sus, adūncus, ferrēus, acutus. & Aratrum

ligula à lingua, Język/ Szpátelá/ Kopyś/

Izłká 1. 2. Rōd/ Szal język/ Czopek 2.

ligula, à ligando, Kiepek 2. Wstegá.

Ligula, prima longa: an recte: sub Wstegá.

ligula tibia, Szroy u surmy.

ligulatus, Zawrąbiony.

ligurio, *ire/ Smakujac iem/ Podiadam ser-*

bie. Verschlecken/ vernaschen. Tractavit

manibus calicem, dum furtu ligurit. H. syn. abligu-

rio, vōro, devōro, sōrbēo, absorbēo, hēllor, cō-

sūmo, absūmo.

Ligurius, Obzestwo 1. Iokanie.

Ligurator, Polizag. ligurio, idem ligurio.

ligurritio, idem ligurritio.

ligusticum, gr. Lubiszek 2.

Ligustrum, Práza zob. Rheinweiden/ Munde-

holz. Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra legun-

tur. Virg. epith. Cādidum, virens, vērnanus, album,

argēntēum, cādens, lactēum, formosum, nivēum,

ōdōrum, ōdōratum, rēdōlens, albēscens, hians,

gratum, amēnum, flōrens, fragrans, hāians, spi-

rans, ōdōrifērum, rōscidum, irriguum.

Liliaceus, Liliowy. liliatrum, Powoy 2.

lilietum, Liliowy Ogródek.

lilinum oleum, Liliowy oleiek.

lilium, Lilia 1. 2. 3. & tr. Dol. 1. Eine Lilie

Lilia

Lilia luteola inter lucentia fertur. Prud. *epith.* Cándidum, vírens, vèrnans, cànens, álbum, lactèum, albescens, nívèum, argèntèum, róscidum, cándens, píctum, mólle, fúlgens, aúreum, albicórum, híans, flóreus, vèrnum, fragrans, formósum, intáctum, lucídum, ridens, ódorum, óderátum ódoríferum, reddólens, grátum, aménium, hálans, spirans. *phr.* Tibi lílía plénis. Ecce fèrunt Nýmpha caláthis. lúdit, et aut vídías, aut cándida lílía cårpit. Hinc vídías flóreus, hinc róscida lílía cåneat. Aurèaque Mèlperis rádiabant lílía cåmpis.

lilium convallium, Konwálíja.

L I M

lima, dea liminum. Arnobi.

lima, Píla slosácka. & *tr.* Pólerowánie.

Lime Seile. Desuit & scriptis última lima meis.

Ovid. *epith.* Aspèra, dèntata, ferrèa, edax, rodens, *s.* Limo.

lima última illi desuit Mewypólerowány.

limáceus, ziemisty/ limaria, sub Tunçyş.

limatè, Gládó 1. limaulus, Gládó 5.

limatúra. Pílowanie/ Opíski.

limátus, Wypráwiony/ Wyrworny/ Gládó 5. Gládony. limatulus, Gládó 5.

limax, ácis hic hac. slímax bez stórupy. & *tr.* Nierzódnicá. Lin Schneck. *Implicitus concha limax.* hirsutaq; campo Col. *epith.* Piger, tardus, lentus, tardigradus, spumósus, repens, reptilis, corniger. *phr.* *Implicitus concha.* Cornua fronte gerens. Ténèras frondes arrodens.

limbatus, Brárowany.

limbolaris, Hástarz/ Ráwíec.

limbus, Bramá 2. Zwierzyniec/ Czoln/ Ochlán. Lin Ort in der Höllen. *syn.* Elýsium. *phr.* Innócua circum sèdes, secrètaque lóngæ. Attria circúitu lóngo: hic incèndia nùlla. Nulli obsunt pènitur flammis ulticibus ignes. Dètinet hic clausas. (*insontes animas.*) nòstra nil lucis ègentes. Penarum prorsum expèrtes nisi lucè càrentes Jucundá, quã gèns gáudet stèllantis ólympi.

limen, Prog/ Kres zawodniczy 1. Weséie 2.

Lime Thar Schwel. Liminibus peccas, nec tua furta tegis. Mart. *syn.* Ostium, pórtá, fóres, atrium, vètibulum, janúa. *epith.* tritum, augústum, marmóreum, primum. *phr.* Stantes in limine primo. Límina sèdis, antiquasq; dómós. *s.* Ianna.

limen leti, Ronánie.

limen superum, Wódprojez.

liménarcha *a. m.* gr. Porrowy 2

limentivus, sub Prog/

limes, itis. Gránicá/ Miedzá/ Vlticá 2.

Drogá 1. Lin Marckstein/ Gránje. Vos mala ne nostris pekkite limitibus. Tib. *syn.* Tèrminus, finis, mèra. *vel* Sèmita, via. *epith.* Sàctus, sàcer, immóbilis, immótus, fixus, rēctus, jácens. *phr.* Lapis fixus in agris. Campo jácens. Qui rēgèret cērtis finibus arva lapis.

limcum, lege lameum.

limis, *s.* adiect. Bzemy.

limis, *s.* oculis. Po oku 1. 2.

limis aspicio, Przeglądam.

limis rapere, Zayrzec.

limitaneus, Grániczny/ Pograniczny/ Ográniczny/ Zolnierz osádzony.

limitaris, Miedzny. limitatus, Rozmierzony.

limito, Rozmierzam/ Gránicze/ Dziela 2.

Omniessam. Umschreiben/ untermachen unterscheiden. *syn.* Tèrmino, finio, dèfínio cláudo, circúmscribo, dètèrmino. *phr.* Mètas póno, figo. Limitibus, cērtis spátiis cōderceo. Limitibus dīscrēvèrat omnia cērtis. His ego nēc mètas rerum nēc tēmpóra póno. Limes agro pōsitus litem ut dīscēnèret arvis.

limitor, aris, Dziela 2.

limo, *a.* à lima Pilula 2. Póleruis/ Popisłowác 1. Sčieram 2. Včieram/ Vymula/ Vsmnteyšam/ Szkodis/ Nierzodu pátzyc.

Seylen/ glätten. limat non odio obscuro, morsuque venenat Hor *syn.* Elimo, lima tēro, attēro, scálpō, pōllō, expōllō, lavigo. *phr.* Dáte cārmína limæ. Dēfuit & scriptis última lima mēis.

limo, *a.* à limus, Kalam.

limocinctus, Ceklarz. v. Szorc in 1. Tom.

limonia, Gr: Sísanká/ Rátcióf.

limoniatès, *a. m.* Gr: Smaragd. (Ká.

limonium, Gr: Limonia tiele/ Rátcióf/ cwiż

limonium malum, Limonia owoc.

limosa, sub Tunçyş.

limosus, Bloclisty/ Mullisty. Schleimig/ Fohesáztig. limosq; lacu per noctem obscurus in ulsa. Virg. *syn.* Lútulentus, lútósus. *phr.* Limo sordidus, túrpis, squallens. *s.* Lutulentus.

limpidus, Przeczyszty/ & in Glos wódziszny. 1. Reg. 17. limpidissimos lapides, laves, non asperos, Gládkie glázy. Wasserlauter/ Klar/

L I N

Elar/ hell. Gaudere posq; limpidi lacus unda.
(Scaz.) C. syn. Lūcidus, pellucidus, nitidus, purus,
clarus, illimis, vitreus, crystallinus.

limpido, Przetoczyszosc.

limula, Piská/ sub Pila slosarska.

limulis, i. oculis, Po oku. limulus, Rzemy
limas, substant. Mul 2. Kal/ Błoto/ Brodó/

Szorc. Schleim/ Rohr/ Lett. limus ut hic
durecit, & hac ut cera liquecit. Virg. syn. Lutum,
fex, cœnum. 6: Lutum.

limus, adiect. Rzemy/ Włosny/ Poprzeczny
Po oku 3.

L I N

linamentum, Kreská/ Nic/ Słeczuch.

linaria Lenek/ Konopka prak/ Czegorka.

linarius, Płociennik/

linctus us, Lizanie/ Lambitywum.

linea, Kreská/ Linia 2. Powrozek/ Práwiz
blo 1. Smut cieścielki/ Wódna nic/ Strá
sydlo 1. Kreszawodniczy. 1. 2. Lin Lini/
Richtschnur. --- mors ultima linea rerum. Ho.
epith. Lōga, rēcta, tēnūis, cūrva, obliqua.

linea ambiens, circumcurrens. Obwodi.

linea diagonalis, diagonia, diagonos. Linia
od rogu do rogu.

linea ferta. Powroz 1. linealis, Liniowy.

lineamentatio, lineamentorum, compositio.
Twórzę Kresk.

lineamentum, Kreská 1. Kresk. Sigury 2.

linearis, pictura, Malárstwo 2.

linearis ratio, Miernicka náuka.

lineas extremas circumscribo, Rysuje.

lineatio, Kresk. propr. Liniowanie.

lineo, as Linute/ Pod smut cieści/ Prostuje/
Pisze. 6. lineola Kreská/ Linia 2.

linēus, Płocienny 1. Lniány. Glachsin. non
saluit, nodos ac vincula linea rupit. Virg.

lingo, Lize co. & sub Lambitywum. Lecken
syn. Lambo, dēgusto, allambo,

lingua, Język 1. 1. Węzowy język & tr. Ob-
mowa. Line Jung. Ite igitur pueri linguā a-
mimisq; fabentes. Juv. epith. Lōquax, gārūla, blā-
da, prōcax, prōcēva, clāmōra, imprōba, mōrdax,
mendax, pētūlans, effrēnis, dūlcis, vōlūbilis, pō-
tens, aūrēa, mēlliflūa, dōcta, facūnda, dīsēta, pē-
rēgrina, āllēna, diffīcilis bārbāra. pbr. Lingua lō-

quax: nullis obnoxia vinculis. Lingua modūlāmina,
facūndia; grātia. Supprēsa pālato. Sōnans elōqui-
um mēntis. Fūnka sālūtāndi mūnere. Facūnda
suāvisima grātia linguā. Mālōrum fēcūnda pārens
Linguis rem vānilōquācibus aūget, Mōbilis artīcū-
lat vērborum mūnēra linguā. Blānda modūlāmina
linguā. Crīmīnibus fictis imprōba linguā vālet Prō-
munt dōcīlis modūlāmina linguā. linguāque cūn-
nāmēum fūndet āmcena mēlos. Sit in exitium lin-
gua prōcēva tūum.

lingua secretior, Mowa trudna.

lingua magis quam factis, Takci on to mowi.

linguā mobilitas, solutio, volubilitas, Pree-
komownosc.

linguārium, Języgne 1. 2. Rnebel.

linguatus, zwawy/ swiegorka.

linguax, Języzny 3. Mowny/ Mowca.

lingua, Język 1. Kopyś/ Iskka/ Wsta-
ga/ Szal język/ Wysep 3. Rōrd/ Tásak.
lingulacaz, Wólowy język/ Płaskka/ Ryba
języczna/ swiegorka/ swiegot.

lingulata, sub swiegorka.

lingulatus, Języzny 2. Sawrobiony.

lingulax, Mowny. linguosus, Języzny 3.

linialis, Liniowy.

liniferus, linifex. linifio, onit. Płociennik 1.

liniger, Płocienne odzienie mājacy/ Romja
nosacy. linio, as. lege lineo, as.

linitio, sub Polewanie 2. Liniom, Tasmá.

linio, is Namazue/ Zamazue/ Zalepiam/
Pomusnac. Salben schmieren. Accipiant i-
ntmicum imbrem, memor esto linire. Alcim. syn. Lino,
illino, ungo, inungo.

linospartum, gr. Janowiec.

Linostima vestis, in historia S. Sylvestri, & alibi vide-
tur esse vestis lineae.

linostrophum, gr. Szata biala.

linozostis, gr. Szysz ziele.

linquo Opuszcam 2. Verlassen. Nil inten-
tatum nostri liquere Poeta. Hor. 6. Relinquo.

linquo animam. linquor, erit. Mlele.

lintea villosa, Obrus/

linteamen, Przescieradlo.

linteamen sanctum. Corporal.

lintearius, adiect. Płocienny 2.

lintearius, substant. Płociennik 2.

lineat^{us}, Płocienne obziénie máiaey/ Romio
nošacy. linco onis Płociennik 1.

linteolum, Chustkà do nosà. Tàhle/ oder
Lampfe. Succum linteolo suggerit ebrio. (Cho-
riamb.)

linteolum casitium, Podwikà.

linuer, hac. hic Rorco. Czołn. Ein Klein
Schifflein. Exiguus pulle per vada linter aqua.
Tibull. syn. Lēmbus, scāpha, cymba.

linteum, Płeno 1. Chustkà. 1. ścierkà 3.
Przescieràdło, zagiel 1. Allerhand Leins-
wand. epith. Candidum, lēve v. Telum.

linteum extersui. ścierkà 1. 3.

linteus, Płocienny. 1.

lintrarius, Przewoźnik/ Człnem iezdzący.

lintriculus, Czołnek 1.

linum, Len 1. 2. Radziel 2. Níc. Płono 1.
2. Powroz 1. sieć 1. 2. Glach/ Werck.
Vrit enim campum lini seges, urit avena. Virg.

linum xylinum, Bawelna.

lipara e. gr. Māsć 1. (Insula una ex Aolis,
sic dicta à Liparo rege Ausonii regis filio.) Epith. Fū-
mōsa, xōlia, Vūlcāna, tēpida, tētra, hōrrida, fūrens,
(claud.) Igniflūis que gemit Lipāre fūmōsa cāvērnis.

liparis sub Jāszor. lipio, is sub Ranià.

Lippogrammaton. carmen aut Poema est, in quo toto
una aliqua litera penitus omittitur & excluditur.

lippio, is ciekò mto cy.

lippitudo, Ogu plynienie.

lippulus lippus. Ogu plynocyh.

lipsanōthēca, gr. Reliquiary.

LIQV

liquābilis, Topnisty.

liquāmen, Rosol 1. Sok 1. Smalec.

liquata vox, Glos wdzięczny.

liquatio, liquefactio. Topnienie.

liquātus, Przerogysty.

liquefacio. Rōstapiam/ Zlewam 1. Catullus
e produxit. Gießend machen/ zerlassen.

Cogit hūens, eademq; calor liquefacta remittit. Virg.
syn. Līquo, tliquo, sōlvo, rēsōlvo, dissōlvo.

liqueſco, Topniēć aliqui e producant. Weich
werden. Sic mea perpetuis liquesunt pectora cu-
ris. Virg.

liquens, Rosplywàiaey sic. Zerfließend.

hancunt factus, aut cum liquentia mella. Virg.

liquentius, Jásno.

liqueo, Rosplywam sic/ Cádiz.

liqueſco, idem & Topniēć/ Tais 5. Weich
werden. Sic mea perpetuis liquesunt pecto-
ra curis. Virg.

liquet, Jásna rzec/ Pownato. Es ist of-
fenbar. Quod magis ut liqueat nove hoc &c.
Ovid.

*Liquida litera quae Mutis postposita, communem voca-
lem precedentem faciunt.*

liquide Jásno/ Sigerze.

liquiditas, Rządłość/ Przerogystość.

liquidusculus, Łagodniuchny/ Przerogysty.

liquido, Prawdziwie/ Jásno/ Sigerze.

liquōris æterni vomica, Sebrożymc.

liquido, as Rōmiedzam.

liquidum, Sok/ ciekoca rzec.

liquidum facio, Rōstapiam.

liquidus, Rządli 1. Rōstapiam/ Przerro-
gysty/ Rōzchodnisty/ Sigerze 1. Jásny 1.
Łagodny. & sub Glos wdzięczny. Flüssig
fließend. --- Conveniunt liquidis, & liquida

crassis. Lucr. syn. Liqueſis, hūmidus, flūidus, dēflū-
us, fluxus, mollis, labilis, liquefactus, solutus, li-
quatus. Phr. in liquidas extēnūatus aquas.

liquo, as Cádiz/ Rāturis/ Rōstapiam/ Rōz-
redzam. Schmelzen. --- Ereptag, tela li-
quabit Juv.

liquor, aris, Rosplywam sic. Sumere & ex-
pressis mella liquata fabis. Ovid.

liquor eris Tais/ Rosplywam sic/ Tłiszczey/
Mleis. Geschmolzen werden. Liquitur &

Zephyro putris se gleba resoluit. Virg. syn. Liquor,
aris, liqueſco, liqueſco, sōlvor, rēsōlvor, dissōlvor.
Phr. in liquidas aquas extēnūari, sōlvi, Chālybs
vasta fornace liqueſcit. Vere nōvo gelidus canis cum
montibus hūmor. Liquitur, et Zephyro putris se
gleba resoluit. Liquitur ut glacies incerto saucia sō-
le repente nives. Nivibus de monte solutis.

liquor, oris. Sok 1. ciekoca rzec/ Wodà
Safft/ flüssigding/ feuchte. Pressit ut lau-
rifer gelidos potura liquores: O Pondus ut Jaxi, calor
ignis, liquor aqua. Luc. syn. Hūmor, latex, aqua,
unda. & Aqua.

liquus vel liquis, unde Obliquus sub Pal.

lira, Brozdà 2. Żagon.

lira e Graco, Balamucro/ Bayki.

frātinus Zagónami/ Riedem 1.
 Irinam gr. Liliowy oleiek.
 Irinus gr. Liliowy. Irium gr. Nacisiek.
 Iro as. Brodzia/ Poorywam 2. Porze 2.
 Obitam gebe.

lis, Zwada/ Swat/ Sprawa 6. Zand/ Has-
 der. Insequeris tamen hunc, & lite moraris in-
 qua. Hor. syn. Litigium, contentio, rixa, altercatio,
 discordia, disceptatio, concertatio, controversia,
 dissensio, dissensus, dissidium, iurgium, cartamen,
 pugna. *epith.* injusta, aequa, iusta, sollicita, difficilis,
 forensis, ambigua, dubia, importuna, exitialis,
 funesta, anceps, infesta, tristis. *phr.* Stupidula clamor-
 fos exercent per fora lites. Causidicos obstruere
 insanis litibus omne forum. Tristia qui lites bella
 forensis amat et fora Martis suo litigiosa vacent.
 6. Rixae.

lis pendens, lis sub iudice. Sprawa zawieszona
 lisa, a. Sylā byyna. (na,
 luania, gr. Modlitwa/ litanis uictima, &c.
 Znak dobry. litatio, Ofiara 1. litatio Po-
 offerre/ litem habeo, Rospieram sie.
 litem intendo, infero, ago, Pozywam 1. 2.
 Prawnie sie.

littera, Littera/ Pisanie 2. List 1.
 Littera Nauki 1. List 1. 5. Gramaryka.
 Littera Aegyptia, ignotabiles. Pismo tajemne
 littera prima. Obiecadlo/
 littera publica, Monument.
 literal s. Tensus. Wzromienie słowne.
 Litterarius, Szkolny/ Naukom sługacz.
 Litteratē, Uczenie.

Litterator, Naukyciel/ Gramaryka/ Przetak.
 Ein flecht gelehrter. Munus dat tibi Syl-
 lator. (Phal.) Catull.

Litteratura, Nauki wyzwolone/ Gramaryka.
 Litteratus, Uzony/ Pisany 1. Przestawany/
 Smagantec/ Cechowany/ Gramaryka.

Literio omis, Gramaryka/ Uzony
 lintero, as. Cechuiz. lintero, Uzony.

lites cieo, concio, sero. Wadze drugich.
 lithanthrax, gr. Wagiel 2.

lithargyros, lithargyrum, gr. Szebrna pianá.
 lithianis, gr. Kamien choroba.

lithizon, tu Gr. Rabcunkul 2.

lithocolla, gr. Rita 1.
 lithospherium, gr. Woble prosa.
 lithoströia, a. m. gr. Brufarz. (niem.)
 lithoströium, gr. Bruf/ Clo sadzone kamiaz.
 liticen, Trabacz. litigiose, Spornie.
 litigator, Strona 5. Zwadliwy.
 litigiosus, Sporny 1. 2. Swadliwy/ Zwadli-
 wy/ zwawy. Haderich/ zandisch. Auribus
 atque oculis mentem nisi litigiosus Hor. syn. Litis
 mans, litibus incumbens.

litigium, Zwada.

litigo, Prawnie sie/ Wadze sie/ Rospieram
 sie. Mit eum zandem/ hadern. Litigat &
 podagra Diódorus, Flacce, laborat. Mart. syn. Disce-
 pro, contendō, rixor, altercor, certo, pugno. *Phr.*
 Forensi contendere, diuicare, certare bello. 6. Rixor.

litis sator, Zwadca.

lito as. Ofiaruie 1. Opraszam/ Blagam/ Cze-
 nis dosc. Mit Opfer erbeten/ erwerben.
 Et quid tam parvum est, sed nullo thure litabis. R.
 syn. sacrificio, exoro, impetro, vel sacrificio, libo.

litta, litta, gr. Kobacz w lesku psá halonego
 littoraria navis. lods. littorösus, Brezysky.

littera, potius littera scribunt eruditi. Ein Buch-
 stab/ syn. Character, nota. Littera pro studi-
 io. 6. Studia.

littoreus, littoralis, Pobrzeżny. Am Ufer
 sich haltend. Littoreas agitabat aves, turbam-
 que sonantem Virg.

litus, Öru. u. Berez 1. Lad. Ufer am
 Wasser. Has autem terras Italique hanc littoris
 oram Virg. syn. Ripa ora acta. *epith.* curvum sa-
 xosum, vagum, spumosum, sinuosum, naufragum,
 procellösom, resüm, æquorüm extremum, resö-
 nans, sinuatum, tutum, optatum, securum. *Phr.*
 Littoreæ arena, Fluctibus illisum percussim, pul-
 tum, sonans litus. Saxis, scopulis, oppositis, ob-
 jectis spumas frangens, alga respersum. Vastus fe-
 rit humida fluctus littora. Littus proprie maris est.
 Ripa fluminum. 6. Ripa.

litura, Zmazanie 1. 2. Namazanie. Durche-
 streichung/ aufschligung. Emendare jocos una
 litura potest. M. *epith.* Foeda, turpis, atra, docta.

lituro, as. Przestawiam/ liturgus gr. Ofiarnik.

litus, oris. ut aliqui scribunt. idem Littus, oris.

litus, Namazywanie. litus ti Nacrapiany.

litum, Burwatura.

litus,

Litus, idem & **Trabá** wojénna/ **Arzymulá**/ **Pobudká**. **Ein** Heerhorn/ **Zinck**. Et lituo pugnas insignis obibat & hasta. Virg. epith. uncus, aduncus, torilis, sonorus, æreus. & Tuba.

L I V

livēdo inn, **Sinosć**.

livēo, **livēsko**, **Sinieta**/ **Żayrse**. **Blaw**/ **neydít** seyn. --- Nec enim livescere fas est. C.

livia columba, **Trukawka**.

liuidulus, **Żazdrościwy**. **Bleyfarbig**. Omnia tunc quibus invidias si. **liuidulus** sis. J.

lividus, **śiny**/ **Żazdrościwy**. **Blau-gelb**/ **Item** **neydig**. Factaque lascivis livida colla notus. Ovid. syn. Liven, plumbæus, contusus, vel invidus. phr. impulsus livore maligno, obliqua invidia et torvo liquore crepabit. & Invideo.

liuo onh, **Inflancyk**. **liuonia**, **Inflanty**.

linor, **śinosć**/ **Żazdrość**/ **Ein** blaw geschlagen **Orch** am Leib. **Item**, **Bleyfarb**/ **Reyd**. Vbi que conspectu livorem ducit ab uba, Juv. syn. Lividus color, vel invidia. epith. edax, anxius, iners, malus, ater, mordax, exanguis, malignus, procax, Tartareus, urens, torvus. phr. Livor iners vitium mores non exit in altos. Dum malus obrectat facta immortalia livor. impatiensque sui morbus, Livor-que secundis anxius. Sic impius atram livor agit bilem. & Invidia.

L I X

lix, **icis** f, **Łuzyny**/ **Papiol**/ **Żolá**.

lixa a. m, **Chalastka** 3.

lixabundus, idem & sub **Przebiegam** sic.

lixiva, **lixivia**, substant & **lixivia** cinis, adiect. **Ług**. **lixivium**, **lixivius** vel **lixinus** cinis. **lixivum** idem

lixivium saponariorum, **pileonum**, &c. **Rals**.

lixivum mustum. **Tresć** winá.

lixivum vinum. **Wino** 2.

lixivius **lixivius**, **Łuzny**.

Lixo, as inusitatum (unde **Elixo**.) **Calep**.

lixula, **Obárzanek**/ **Obártuch**.

L O

Loba. **Plin**. corr. **Phoba**.

lobus, m. **Gr**. **lupiná**/ **Vchá** geseć **dolná**.

loca genitalia, naturalia, **Cilonek** 4. 5.

localis, **Mieysca** **pewnego**.

locarium, **Gosćinne**/ **Czyns** 5.

locarius, **Mieysca** **rozdawágey**.

locatarius, **Máymaz** 1.

locatio, **Maiem** 1. **Aréndá**.

locator, **Máymaz** 1. 4. **locatus** **Mátery** 2.

locellarius, **Maiemnik**.

locellas, **Miesiek** **pieniezny**.

loci, **zywor** **niewiesci**/ **Cilonek** 6.

locito, **Máymuie** 1.

loco, (Ablativus) **Miasto** **Kogo**. **Wczás**.

loco, as, **Máymuie** 1. 3. 4. **Arénduie**/ **Poklas**

dam 1. **Stawiam** 2. **Obracam** 3. **Sehen**/ **an ein Ort stellen**. **Pocula**, **gramineoz**, **viros** **locat ipse sedili** Virg. syn. **Colluco**, **pōno**, **repōno**, **stātuo**, **constituo**.

loculamentum, **Romorká** 2. **Przegródka**/ **loz** **je** 2. **Ros** **Kotosy**/ **Rielnia** 3. **Rachel** 2.

locularis, **Trunny**/ **sub** **Truna** 1.

locularis, **Romorgasty**.

loculi, **Miesiek** **pieniezny**/ **Sikaculá**.

loculosus, **Romorgasty**/ **Dolkowary**.

loculus, **Truná**/ **Miesiek**. **Ein** **Béurlein**/

Täschle/ **Säckle**. **Hos nisi de flava loculos implere moneta**. Mart. syn. **Crumenta**, **marcupium**, **pēra**, **sacculus**. epith. **tūmens**, **turgidus**, **plenus**, **cāpax**, **tūmidus**, **inānis**.

locuples, **Maierny**/ **Dostāni** 1. **Obficy**/ **Poz** **wazny** 1. **Pewny**/ **Świadomy**/ **Miary** **godny**.

Reich. **In locuplete penu defensis pinguibus umbris**. Pers. syn. **Dives**, **opulentus**. & **Dives**.

locupletissime, **Boynie**.

locupletatio, **Żbogacenie** **sub** **Bogacrwá**.

locuplato, **Bogacy**/ **Pomnazam**/ **Reichmas** **chen**. syn. **Dito**, **divitiis**, **opibus** **augēo**.

locus, **Mieysce** 1. 2. 3. **Pośanowanie**/ **Rod**

1. **Stan**/ **Czās** 2. **Powod**/ **Cilonek** 4. **Plac**.

Ein Ort/ **Platz**. **Pone** **subit coniux**, **ferimur per opaca locorum**. Virg. syn. **Sedes**, **spatium**, **intervallum**, **vel Regio**, **terra**, **ora**, **vel occasio**, **facultas**. epith. **planus**, **exiguus**, **vaciūus**, **vicinus**, **remotus**.

locusta, **Śiatānga**/ **Rak** **prerkonogi**. & **sub**

Wierzcholek. o potius producendum censet **Corderius**, **Ein** **Hauscheck**. **Bruchus** & **excusso** **confidens rure locusta**. Alc. syn. **Bruchus**. epith. **Tēnūis**, **lēvis**, **exilis**, **gracilis** **viridis**, **parva**, **garrula**, **fridula**, **loquax**, **activa**, **fridens**, **picta**, **vāga**, **edax**, **saltans**, **sallens**. phr. **arva colens**. **Tēnūes** **ceteris vāstantes**

stantes dona locusta. Locusta, quæ super excelsas volitans absūmit aristas. Longo præcul orbe locusta aëta Eūris nostros sese effundere per agros; et miseris segetem late absūpsere colonis.

locutio, *Nowá* 1. *Eine Rede.* Fescennina locutio. (Chor.) Catull. 6. Sermo, vox.

locutor, *Nowca/ swięgor.*

locutuleius, *Nowca/ Jazyzny* 3. vide infra plebeius. Icedoria Gr. Vrganie.

lodícula, lodix, *ic hac Rodca.*

loemeum, Gr. Wilga Kpiec.

logarium, gr. Reiestryk.

logium Gr. Pulpit. Pościelny/

logi, Gg. Bayki/ jart.

Logica, orum logice, es, gr. Dyalektyka.

logista, am. gr. Ráchownik.

logisterium, gr. Popisu żołnierskiego mieysce/ Orzki mieysce.

logistoricus liber, gr. Rásiški zbierálne.

logográphus, gr. Ráchownik.

logos, vel logus. Slowo/ żart/ Bayki/ Stofak miarká.

loliaceus, loliarius, *Rakolny.*

lologinis succus, tr. Nieszerosć. Plaw.

lologunchula, al. lolligunchula, Rálamaz

lolum, *Rakol.* Lálch/ Vntcaut. Infelix lolum, & steriles dominantur aene. Virg. syn. Ara Zizania, x, vel orum. epith. Sterile, nocivum, noxium, infelix, amarum. phr. Agris, segeti inimicum, inisum.

lomentum, Bobowa maká/ Bielidlo. Tensk.

lonchitis, tidis f. gr. Włocznia ziele/ Pápros

longauo, onis m. Ríská ostátnia/ Jartznica.

longauitas, Długowieczność.

longæuus, Długowieczny/ Alt/ langwätig.

Fit Berce Ismarii coniux longæva Dorycli. Virg. syn. Sēnex, sēnior, grāndævus.

Longanimis, longanimitas. longanimiter, sub Nieszwápliwý. Langmützig. v. Patiens.

longe, Daleko/ Bázro/ Precz/ 3 daleká.

Setn/ weit. Iulia quæ ponto longè sonat unda refluxo. Virg.

Longimanus, Długoreki/ longinquè, Daleko.

longinquitas, Dal/ Długosć/ Odległosć.

longinquum nomen, Dal.

longinquum, Adverb. Długo 1.

longinquus, Daleki 3. Odległy. Entferner/ entlegen. syn. Remotus, distans, dissitus, distinctus, extērus, pēgrinus.

longipes, Długonogi. Longisco, u. Dłuzeis.

longiter, Daleko. longitrorus Wólń.

longitudo, Długosć 1. 2. Länge/ Langheit.

Non plus habere longitudinis modo. (Jamb.)

Longiturnitas, Długowieczność.

Longiturnus, Długowieczny/ longius Daley.

longam, Długo 1. Nádługi czas.

longitio, Onis Długosi 1.

longitius, żerdi/ Dyl/ Przeworá.

Longus, Długi 1. 2. Rosćigły. Lang/ lāng.

lich. Flammæ longos à tergo albescere tractus. Virg. syn. Oblongus, prōlixus, prōductus,

vel diuturnus, vel prōcerus, altus, magnus.

lōpas, ādis, vel ados f. Gr. idem lepas Item.

Misa pláská/ Żagoriente 2.

LOQV

loquacitas, Wielomownosć. Geschwäh. Da sacri laticis loquacitatem. (Phal.) Sid. syn. Garrulitas. 6. Garrulitas.

loquaciter, swięgorliwie. Mit langem Geschwäh. Scribetur tibi forma loquaciter & situs agri. H.

loquax, acis idem & Mowny/ swięgorliwy.

Schwähig. Improbis ingluviem, rarique loquacibus explet. Virg. syn. Verbosus, garrulus, multiloquus. phr. Varias meditans voces, edens mille sonos. Non cōhibere potens linguam. Fallens sēmonibus aures.

loquēlaris, Slowny 2. Postaniec. & infra Prapositio 2. Loquelariter. W slowie.

loquēla, Nowá 1. Eine Rede. Circumsusa super suas ex ore loquelas. Lucr. 6. Sermo, Vox.

loquentia, Mownosć/ Wielomownosć.

loqui summis labris, Przez zęby mowić.

loquitur aris Mawiam.

loquor eris. Mowis 1. & 19 Powiadam 1.

Rozmawiam. Reden. Quidquid venerit ob-

bium loquamur. (Phal.) syn. eloquor, dico, fāris, af-

fāris, prōfāris. sec. pers. ab inusitato For. phr. Ver-

ba mitto, fācio, fūdo, effūdo, ēdo, prōfēro, prō-

mo, hābēo, rēdo, jācto, dō, dēprōmo, vōcem mit-

to. Vōce, sērmōne silēntia rūmpo. ore loquēlas dō,

cūdo, fūdo, profēro. ōra sōlvo, rēsōlvo. Pēctōre
vōces rēfēro, rūmpo. Sic ōre effatus amico ēst. Hac
ūbi dicta, seu vērba dedit. Vix hęc ediderat. Grāves
ēdidit ōre sōnos. Grāvi, dūlci vērba sōno reddidit.
Sōlō sic infit āb alto. ad quem tum jūno supplex
his vōcibus ūsa ēst. Vōcibus his tandem mēsta ōra
rēsolvit. ut primum fari pōrūt, sic incipit ōre: addi-
dit hac vērbis ūltima vērba rūis. Hac placido, sic
reddidit ōre. Dictis affatur amicis, imōque trāhit dē
pēctōre vōcem. Vōx ēcēdit ōre. Tales fūndēbat ad
athēra vōces. Tālīa vōce rēfert. Sic mēmōrat. Vix
ēa fatus ērat. Hūnc blādisque mōratur. Vōcibus,
Rōsēo hac supēradidit ōre. Tālīa pēstābat mēmō-
rans. Jūpter hōc iterum sērmōne silēntia rūpit. Tā-
libus inde mōdis ōra indignāntia sōlvit. Tum sēn-
ior tāles rēfērebat pēctōre vōces. Nēc plūra lōcūtus.
Sōlō sis infit āb alto. Quid mē ālta silēntia cōgis
rūmpere, ēt obdūctum vērbis vūlgare dōlōrem? Tā-
līa vērba dābat. ēa vērba lōcūtus, optātos dedit am-
plēxus. Tūnc sic ōra lōqui. ad supēros tālīa dicta
dedit. Finem dedit ōre lōquēdi. ēdidit ōre trēmēn-
te sōnos. Vūltum dēmīsa pōrfatur. ēlōquar ān si-
lēam? incipit effari, mēdiāque in vōce rēsistit. Tan-
dem paūca rēfert. Grāvīōre nōvīssima dīxit vērba
sōno. Rūpūque silēntia vōce pēryha prior. Cum tē-
nēro vōcem profēret āb ōre. Sic incipiens hortatur
dvāntes. Mōrtāles vīsus mēdio sērmōne rēliquit.
Tāntum effatus, ēt in vērbo vāstīgia pēssit.

loquor nutu, supercilio. Mucugam 1.

loquūtus ut Mowā 1.

L O R

lōra a à lorum. Rubet fōrziāny.

lora a a lora Wino posłednie. Corripit o
Carissus, lōramētum, Rzymiēn 2.

lōrarius, Cēklarz.

lōratus, Rzymiēniem zwigziāny.

lōrea, contractum ex laurca Bobkowiy wieniec

lōrea, diductum ex lora, a. Wino posłednie.

lōrētum, Bobkowiy ogrodek.

lōreus, à loro, Rzymiēny. von ledern riez
men gemacht. Inde catenarum tractus, hic lorea
flagra. Pr.

lōreus, à laureus, Bobkowiy.

lōrica, Zbroia/ Polepā/ Paktan/ Plor 3. Tynē
nā śtanie/ Obdāch/ Ostrozenie/ Szanc.

Brustharnisch/ Panzer/ lederne Gölter. Et
loricarum vasto sub tegmine gaudet. Alcim. syn. Thō-
rax. epith. arata, dūra, splēndida, aurata, splēndens,
cōrūscā, cōrūscans, trilix, impērvia, sāguinēa, crū-
tata. pbr. Nulli tēgmen pēnētrābile tēlo. Squallens

L O T E U B

arbo trilix. āhēnis squāmēa nodis. Duplici squāmē-
ma lōrica fidelis. Flexilis indūctis hūmatur lāmīna
mēmbris. Pēctus āhēna lōrica tēgit, mūnit, sērvat,
tūtatur. Lōricaque mōras, ēt pēctus pēforat ingens.
s. Thorax.

lōrica, hamata, hamis contexta. Pancertz.

lorica lineas Rastan do porycki.

lorica plumata, squamata, Karacena.

lorica, he Blānti/ Rože sāncowe.

lōricāio, Tynkowanie.

loricāius, Zbroyny/ Pāncernik/ Riezniē.

lōricos Tynkuis/ W pāncertz ubieram sub Pān-
certz & sub Omulic sie.

lōricūla, Plor 3. Ostrozenie/ Szanc/ Rože
sāncowe/ Blānti.

lōripes, Omn. Nogi wlozacy.

lōrum, gr. Rzymiēn 2. Rzymy 1. Wodis/
Zbroiac/ Leye.

lōlo, Plokanie. Eotiolentē. Plugawo.

lōlum, Vrenā. lōmētra, gr. Chleb 1.

lōphagi, gr. sub Obroftnicā.

lōtor, Prag. Lōtrix Pragkā.

lōtos gr. Obroftnicā. ibidem Slonecznik.

(Arbor in Africa familiaris, in quam lotis mutata di-
citur.) ebri. impia, aquatica, amara, Mygdōnia,
Phrygia, aquatilis, Syrigēna, Palladia. pbr. Lō-
tos amica Lya. in speciem baccarum florēbat aquatē-
ca Lotos.

lōtura, Plokanie/ Prānie.

lōtus, ti s. Gr. Romonicā. Obroftnicā.

Gewaschen. Lotus & Hesperia qui capricornus
aque. Prosp. syn. Lāvātus.

lōxia a Gr. Rzymonōs.

[Chernie.

libens, Cherny/ Wesoly. & pro adverbio,

libenter, Chernie. Willigich/ gerne. La-
scitabundum tam libenter currere. (Jamb.) syn. Li-
bēter, sponte, ūltro.

lubentia, Lubosć/ Przymienosć/ Wesolosć.

libets, Lubie co. Es geliebet. neu tibi lube-
at feras obire. (Phal.) s. Libert.

lubidinitas. Turnosć. lubricatus, Glādzony.

lubrico as, ślisko czynie.

lubricum, ślisko. & tr. Młodosć 2.

lubricus, śliski/ Omyny/ Niepotemny/ Miaz-
kaczyny/ Niebespiezny. Schlüpferig/

glatt. syn. Labilis, mōbilis, fūgiens, fallens,
flūxus, praeceps, pēriculōsus. lūca

LUC

Lūca, a. m. Słoń.
Lūcanica, substant. Bielbasa.
Lūcanica, adiect. Gentile ibidem.
Lūcanicarius, Bielbasi.
Lūcar, aris n Wrebne/ Zaplaca Krotoslnikow/
 Widołowy kęst. Corripit a Priscian.
Lūcarius, vel **lucaris**, [adiectivē utrumq;] s. cu-
 stos. Gajowy 1.
Lūce, luce clara, Wodnie Ządni/
Lūcellaris, lucellarius servus, Naismnik.
Lūcellum, Zyst 1. Obrywká.
Lūceo, swiece/ swiece sie. Leuchten/ Schei-
 den. Vi mihi perpetuo luceat igne focus. Tibull.
 syn. Lūcesco, illūcesco, illūceo, collūceo, splendēo,
 fulgēo, effulgēo, mīco, niteo, rutilo, cōrūsko, rā-
 dio, irrādio. phr. lūmen, dō, dispargo, effūdo,
 jacto, mīto, emitto, jacular, Rādios spargo. Clā-
 raque in luce rēfulsit. Pura pēr noctem in lūce rē-
 fulsit alma parens. Ecce lēvis sūmmo dē vertice vā-
 sus iūli. 6. splendo Lumen.
Lūcerna, Lāmpá/ swietelizka 1. Kaniá mōr-
 ska. & sub Jąsgur.
lucernaria, Diewanna. lucernarium, Wiegor
lucernarius, swiegnik 2. & sub Pokatny.
Lūces ha Dzien 1. lūcescit, lucet hoc, swita.
lūci Wodnie. Incidē Jąsnie.
Lūcidus, Jąsny 1. Pzestogzsty. Heyter/
 hell. nec laetitia deseret hunc, nec lucidus ordo.
 Hor. syn. Lūcens, splēndidus, splēndens, fulgidus,
 fulgens lūcidus, nitens rutilus, rutilans, cōrūscans,
 cōrūscus, rādians, mīcans. phr. Flāmmis et luce rē-
 nidens. Rutilum vibrans lūmen. 6. Splēndidus.
lucifacio lege Elucifacio,
lūcifer, adiect trium terminationum. Swiegnik.
Lūcifer, substant. Gwiazda zaratanna Lucifer.
 Der Morgenstern. Et vigil Eois Lucifer exit
 aquis. Ovid. syn. Phosphorus. epith. albus rōscidus,
 lūcidus, pūrus, pūrpūreus. phr. Lūciferi stēlla, sidus,
 āstrum. Aurōrā nūncius, sōcius, prāvius. Mātūri-
 mis surgit cum rōscidus hōris Lūcifer. Cum jam Lū-
 cifer albā. Aurōrā prāvīa stēlla. Qui vōcat aurōram
 cēlo nitidissimus albo. Qui cēli stātiōne nōvisi-
 mus exit. Rubro surgebat āb aequore fulgens Lūci-
 fer. Nōbis aurōra nitentem Lūciferum rōseis cāndi-
 da pōrtat equis. Lūcifer ut nitidus prōducit in aēthe-
 re vultus. Fulgeat et rōseis Lūcifer almus equis. ad-
 mōnitōrque opērum cēlo nitidissimus albo Lūci-
 fer ortus erat. Vid. Diluculum, Aurora, Mane.

LUC

Lūcifuga, Pokatnik/ Liechsfuchsig. Nic & lu-
 cifuga posuere cubilia biatta. Virg.
Lūcina, Rodzenia bożek. Liecht Göttin. Di-
 cite, tu nobis lucem Lucina dedisti. Ovid. 6. luno,
 6. Diane.
Lūcinia lege lusciniā, lūcinium, Anot/ Grzyb 3.
Lūcinus, step. unde Hallucinar, Oblucinar. sca-
 lig. Idem luscinus.
lucis confinia, primitiæ. swit.
lūcescit, swita.
lūcius, Szuka 1. Ein Hecht. epith. Vō-
 rax, rapax, asper. phr. Rēx atque tyrānnus aequarum
 Lūcius obscuras ulva cōnōque lācūnas obsidet.
lucratus, Zystowy/ lucricupido, Lākom-
 two. lūcrifacio, Zystuis.
lucrificabilis, lucrificus. Zystowny/
lūcrifio, lucrifit, sub Zystuis.
lūcrios, omis, Zystownik/
lūcor, Zystuis/ Gewinnen/ wuchern. Can-
 samalitati, iacet interfecta lucrandi. Prud. syn.
 Lucrifacio. phr. Lucram, quāstum fācio. Cōnsēquor
 spes Lucris augēor.
Lūcrosus, Zystowny. gewiunsam. Cur mihi
 sit damno, tibi sit lucrosa voluptas. Ovid.
lūcrum, Zyst 1. Obrywká/ Gewinn, Mus-
 her. Sperne lucrum, vexat mentes vesana libi-
 do. Val. syn. Quāstus, cōmōdum. epith. āvārum,
 ingens, magnum, exīgūm, tēnue, tūrpe, inhōnēstū,
 pūdēdum, dūlce optātum. phr. Lucrum ingens lā-
 go ditat prōvēntu. Foedi infāmia lucri in tēnui spēs
 nulla lucri est Lucris divitiis inhians āvaro incūmbē-
 re lūcro.
lūcta, Biedzenie sie/ Zápásti. das Ringen
 Kamp. syn. Lūctamen, lūctatio, Lūctatus,
 cōrtāmen, pūgna, palāstra. 6. Lūctoz.
lūctamen, Biedzenie sie. --- Remo ut lūctamen
 abesset. Virg.
lūctantes, hi, Brokwy. lūctatio, Biedzenie
 sie. Lūctator, Zápásnik.
Lūctatus us, Biedzenie sie.
Lūctificabilis Smetny/
lūctificus, lūctifer. lūctifonus. Smetliwy. Das
 Leyd bringt. lūctificus Titan nunquam magni
 athera 6c. Sil.
lūctitor aris, Biedze sie.
lūcto as, lūctor, aris, Biedze sie/ Zápásty ho-
 dze. Ringen/ Kämpffen. Savit, & infracta
 lūctator

luctator arundine telum. Virg. syn. obluctor, contrator, cetero, insto, nitor, obnitor, contendo. *phr.* Corpus exerceo palastra. Contendo, certo lucta, palastra, indulgeo palastra. Lucta certamina, exerceo patrias oleo habente palastras nudam socii. Pars in gramineis exercent membra palastris. Contendunt ludo et fulva luctantur arena et jam contraherant arcto luctantia nexu pectora pectoribus. Pinguesque in gramine lato, inter se adversis luctantur cornibus hœdi incaluerè animi dura certare palastra. Sic satus sustulit alte Nitentem in terras iuvenem. Nimio exercent agiles sudore palastras, Belatrix audetque viris concurrere virgo. *v. Pugna.*

luctuosus, *Smecny/ zálosny. voll Leyde Traurens/ Klaglich. Hesperia mala luctuosa.* (Daet. Troch.) Hor. syn. Funestus, miser, infelix, debilis, lacrymabilis, lugubris, tristis, moestus.

luctus, *us, žalobá i, Klag/ Leyd/ Trauer.* Luctus ut in Druso publicus ille sui. Peto. syn. Fletus, gemitus, lacryma, questus, plañctus, lamentum. *epith.* Moestus, æger, atrox, fævus, avidus, lividus, acer,ürgens, horribilis, infornis, querulus, rigidus, undans moerens. *Phr.* Totamque videmus. Consedisse urbem luctu. Luctus acerbis abest. Continuo luctus resonat per regia tecta. Diverso miscentur compita luctu animus meminisse horret luctuque refugit. *vid. Lugeo, Lacryma, & Fletus.*

lucubrario, lucubratiuncula lucubratorius, *sub Nocna roborá/*

lucubratione, *Przy świecy/*

lucubro, *as. Piše 2. Nocą co robis. Beym Licht arbeiten.* Hec dat nocturnis nox lucubrata Camanis. M.

lucubrum, *świecá/ Zapal i.*

lucula, *Złotnik robaczek.*

luculentèr, luculentè, *Jásno/ dostatecznie/ Wyrozumnie/ Wzdobnie/ Drogo. Scheinbarlich. Mea lingua Christus luculenter differet.* (Jamb.)

luculentitas, *Świećność.*

luculentus, *Jásny 2. Śnagny/ Ślawný/ Dostátní i. Piękny/ Wesoły 2. Obfity/ Bogaty. Hell/ Scheinbar. nec dicat mihi luculentus artis.* (Phal.)

lucumo, *Śtalony i.*

lucunculus, *Lucuns, in lucunter, eris Placcek/ Łákoć.*

lucus, *ci. Gay 2. Ein Lust-Wald. Nulli certat domus, lucis habitans opacis.* Virg. syn. Sylva,

nemus, saltus. *epith.* Sacer, sacratus, silens, incens, venerandus, horrens tenebrosus. *v. Sylva.*

lucus *us priscum, Swiatło i.*

Ludi *Gonimá/ Igrzysko 2.*

Ludia, *Ruglárka. Ludianus, Ruglárski.*

Ludibriosè, *Szyderstkie.*

Ludibriòsus, *Szyderstki/ Blażenski/ Smiechu godny.*

Ludibrium, *Szyderstwo/ Zgwałcenie 2. Corripit di Lucretius, Sport/ Sportwerck. Ludibrium necis horrescens in aspera Ponti. S. Quid te sana iuvant misera ludibria charta? Mart.*

Ludibundus, *Grálec/ żartem/ Szyderstkie/ Sobie i. Schimpffschreibender. Hac ludibundus dixerat. Prud.*

Ludicer, *Ludicrus, Igrzyskowy/ Grawálny/ żartowny/ Szyderstki/ Ruglárski Blażenski. Ludicrum, i, Igrzysko 2. żart 2. Gonimá/ Gauckelspiel. — Et versus, & cetera ludicra pone. Hor.*

ludificabilis, *śmiechu godny.*

Ludificatio, *Szyderstwo żart 1.*

Ludificator *Szyderz. Ludifico. Szydz.*

Ludifcor, *ludzę/ Szydzę/ Vragam sie/ Zgwałcić 4.*

Ludi *Magister, Mistrz Szkolny.*

Ludio, *ónis m. Ruglatz/*

Ludis, *Ablativus sub Dniá trzeciego.*

Ludius, *substant, Ruglatz/ Szkożek.*

Ludius, *adiect. Szyderstki.*

Ludo, *ablativus żartem/*

Ludo, *i. Igram 1. Gram 1. 2. Rosteruis/ żartuis/ Szydzę/ Piše 5. Stawiam 7. Oszukiwam. spielen/ Kurtzweilen. Hac ego Pieria ludebam tutus in umbra. Mart. syn. Ludo, vaco, indulgeo, vel illudo, ridéo, irridéo, vel deludo, fallo, decipio. phr. Mentem, animum, corpus ludo recreo, laxo, reficio, erigo. Vires ludo recreo, resumo. Tempus ludo traho, duco, fallo, perdo, tereo, insumo, traduco transigo. Nocti ludum æquare, in lucem ludum ferre Ludo diem, noctem ducere. Musas severas temperare ludo. Tempus dare ludo.*

Ludus, *Igranie/ Grá/ żart 1. Szyderstwo/ Szkoła 1. Spiel/ Schertz/ Kurtzweil/ le. allerley Lehr-Schulen. Ludus idem genuit tripodum certamen & iram. Hor. syn. Lusus, vel lusus, vel*

ous, vel gymnāsiū. *epith.* iocōsus, mollis innoctus, festus, amoenus, levis, dubius, anceps, fallax, vicitus, illicitus. *phr.* Lūdi dūcedo, solātia, gaudia, oblectamētum. *h. Ludo.*

lūela, Baranie.

lues, in Sarcā 1. Woda/ Roztok. ein ges mein Seuche/ Suche/ Plag. Arboribusque satique lues, & lethifer annus. V. syn. Pestis, contagēs, contagiō, contagiā,

lues sacra, Rádut chorobā.

*Lūgeo, Plage 2. žaluis 1. Oplakiwam/ zas łode noffe. Blagen/ betrauren. Dardanus, & versis lugeret Gracia fatis. Virg. syn. Flēo, gēmo, plāngo, lacrymor, lāmētor, quēror, dōlēo, plōro. phr. Lūctibus indulgere. Dāre ānimum in lūctus. Sē in lūctum solvère. Lūctu vultus cōdēre. Hōminum cōsōrtia vitare. Nēc minus Hēlādes lūgent, et in infā mōrti Mūnēra dānt lacrymas. Nō ālter, qām si immāsis rūat hōstibus omnis Carthāgo āspice dēmissos lūgentis mōre cāpillos, et tūnicās lacrymis sicut āb īmbre grāves. Nō pūdiit rūptis exulāre cōmis. Nō ālter qām si nātī pīa māter ādēpti. Porret ād extructos cōpus ināne rōgos. *h. Luctus & tristia.**

lūgubre, žalosnie/ lugubria ium, žalobā 2.

lūgubris, žalosny/ Smotny. scaurig/ leidig. Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor. Virg. Quirges aut qua flumina lugubris. (Alcaic.) syn. Lūctuosus, lāmēntābilis.

lugubris ornatus vestis, žalobā 2.

lūitio, Zāplacenie.

lūma, ciernie. lūmārius, cierniowy.

lumbago, Rzyżā bolenie.

Lumbare aris, n. Spodnicā.

lūmbi, Ledzwie. Die Leiden. Epith. Cālidi, lascivi, salaces.

lūmbifragium, Rzyżā naruśenie/ & sub Bior te kijem.

lūmbrius, m. Glisā/ Dżdżownicā 1. & tr. Smrod 3. Podwyżsiony prętko. Regens wurm. syn. Tēres, cūrvus, lōngus, vīscidus edax, mōrdens.

lūmbulus, Polędwiczā.

lūmbus, idem & Ledzwie.

lūmectum, lūmētum. ciernisko.

Lūmen lumina, światość 1. 3. Jasność 2. Włno 1. Włko 1. Lampā/ Obświeśnienie/ Wzróbā/ Dziel 1. Pozyzenie 2. Widzenie 1.

Q q q

Sarby wydatność/ Dziurā 7. Derwi 1. Prese Dni 1. Liecht. Luminibus flamme arreclū,

*Ec. Virg. syn. Lūx, fūlgor, splendor, nitor, iubar, vel dies. vel oculus. epith. rādians, micans, irrādians, sydēreum, optātum, rērenum, rūtilum, rūtilans, spēndidum, flāmman, vāgum, errans, athēreum. Phoebeum phr. Lūcis nitor, splendor, rādii. Lūx Solis cōmes: Cōjux et filia Solis. Clāra lūce cōrūscum, trīptens nōctem. expellens tēnebras. Picce cum fert fūmida lūmen. Tada. Rūtilo scintillat lūmine lāmpas. Clārum tēmicuit Sōle oriēte iubar, igneus appāret pēr prima crēpuscula cāndor. Dant clāra incēndia lūcem. Fōrmidato clypēus Titāna lācchit. *h. Lux Luceo. Illumino Splendor.**

lūminare, in, świato 1 swietnik. ibid. Lāmpā/ Blonā 7. & sub Zag.

luminaria, plur. tr. sub Zaczny glowiele.

lūmino, Oświecam. lūminōsus, swietny 2. lūmus, Brodā/

Lūna, der Mond. Defectus luna varios, Solūque labores. Virg. syn. Phoebe, Lātōnia, Diāna, Lūcina, Cynthia, Dēlia, Hēcāte, Trivia. epith. Mēnstrua, trēmula, lūcida, bicōrnis, glōbōsa, rōscida, cōrnigēra, gēlida, frīgida, pērnōx, argēntēa, dēcrēscens, sēnēscens, īnfēbilis, errans, nōctūrna, silēns, phr. Nōctis sidus, dēcus, ignis, Dēa. Lūnā iubar, splendor, sidus, vultus, faciēs, īmago, cōrnūa glōbus, cūrrus, equi, bigae orbis. Tācitā mōdēratix. Cynthia nōctis Phoebe nōctibus īmpērans. Nātiva lūce cārent. Frātris, Solis dē lūmine lūcens. Nōx ērat, et cōelo splēndēbat lūna sērēno. Nivēis invēta micat Lātōnia bigis. Lūnaq; nōctūrnos ālta rēgēbar ēquos. Fūlgēntia lūnā cōrnūa, Lūnāris lāmpas, cūrrus. Lūnāres equi. Lūnāre iubar, sidus. Nōcturna Diāna, īnstābili vārians sūa cōrnūa mōtu. Tācitā āmica silēntia Lūnā. Cōrnū prāsignis ādūncō Dēlia. Quam nūnc in cōrnūa primum. Sūrgēre nūnc plēnam tūmido splēndēscēre vultu Cōrnimus. Nūnc nōva sē cūrvans in cōrnūa, nūnc vēlat orbis Dimīdium fingens. Glōbus. Lūnā qui tōt mūtātur in ora. Pūra nēc obtusis pēr cōelum cōrnibus ibat Lūna. Lūcis mōsta pārum pēr dēnsas Cynthia nubes Prābebat. Lūnāque nōn grācili sūrrēxit lūcida cōrnūa, āstrōrum dēcus, et nōmōrum Lātōnia cūstos. Cōelo cum lūna rēfūlget. ārque sōpōriferōs nivēis argēntēa bigis Lūna vēhit rādios. Quōrties Lātōnia cōelo xōrtitur. Cāndor ērat quālem prātert Lātōnia lūna, ārmāque cūrru nōctivāgo Phoebe mēdium pālābat. Olīympum. Sēd vēsper opācus Lūnāres jam dūcēt ēquos. Nēc pār aut ēādē nōctūrnā fōrma. Diāne ēlse pōtēst unquam. āt si virgīnēum sūfūdērit ore rūbōrem Lūna. Nēc cāndda cūrrum Lūna nēgat,

splen-

Splendet tremulo sub lumine pontus. Luna mihi tremulum lumen præbebat opacum.

luna corniculata crescens, gibbosa. *Riszye pod pełnią.* Der zunehmende oder wachsende Mond. *Phr.* Nova crescendo repābat cornua Phœbe Luna reuertentes colligit ignes. Luna resumebat decimonda cornua moru. ignes Tertium Lunæ referentis ortum. Luna in nova cornua crescit orbem, cornua repāans, resumens, renouans.

Luna decrescens, minuens, senescens. *Riszye po pełni.* Der abnehmende Mond. *Phr.* orbem Luna contrahit, angustat, cogit, orbe contrahendo deficit, interit, lumina perdit.

Luna plena. *Riszyca pełnia.* Der volle Mond. *Phr.* Cornibus in plenum redit Luna coactis, Luna orbem, cornua, complet, explet: pleno orbe micat. orbem Luna coactis, iunctis cornibus implet Luna demissos plena recolligit ignes. Pleno turgescit Cynthia cornu, tumido splendescit vultu. Clarior quanto micat orbe pleno, cum suos ignes coeunte cornu iunxit, et curru prosperante pernox exerit vultus rubicunda Phœbe.

lunare virus. *Niewieścia choroba/*

lunaria, Pienieznik podryzon/

Lunaris, Riszygny/ Das zum Mond gehörr. *Lunari subiecta globo, &c. Cl.*

Lunaticus, Lunaty/ Manig/ Mönstichig.

lunatio, Riszygny okrag.

Lunatus, Oblazysty 1, Rosisty 1. Rogaty.

Gestalt und aufgeschnitten wie ein halber Mond. *Duxit Amazonidum lunatis agmina pelvis. Virg.*

luno, as. Nagineam/ Naktzywiam/ Napi nam luk.

lunula. Pietśczeniowa glowica. & sub Riszye 1. & Mieszagek. lunus, Riszye 1.

Lūo. Omywam/ Oczyszciam 2. Przypłacam 1. 2. Place/ Barz mie/ Płogę. & sub Przypolet. Engelten/ bezahlen. Vastato pennis tandem luitura profundis. Cl. syn. Solvo, persolvo, exsolvo, pendo.

L U P

Lupa, Wilgycá, Nierzadnicá. & sub Pies. Ein Wolfen. *Adiuncta & rapida tradis ovile lupæ Ovid. epith. Ferox, trux, inhumana, furens, ob-scena, lasciva. Pro Meretrice. V. Meretrix.*

Lupānar, lupanarium, Nierzadny dom & tr. Nierzadnicá. Ein gemein Frauen oder Zuhlenhaus. *Intravit calidum veteri centone lupanar syn. Prostibulum, lustrum, fornic, Ganæum. Epith. Spūcum, impūrum, turpe, immūndum, fedum, obsecnum, probrosum.*

lupanaris, Ruffianski/ lupanarius, Ruffian, luparius, Wilgzy łowiec.

Lupatum, lupata frena. Rygi. Ein scharff Gebiß. *Verbera dura patit & duris parere lupatis. Virg. syn. Frenum, habēna. 6. frenum.*

lupatus, substant. vel hi. lupati. Rygi.

lupatus, adiect. Hazysty/ Rygowy. sub Rygi.

Lupercalia n. plur. Miesopust.

lupi, hi Rygi/ Blesze 1.

lupillus, Stonegnik strazysty/ & sub Czerwony slory marchwiāny.

lupinarius sub Stonegnik 6.

lupinum, Stonegnik strazysty.

Lupinus, substant. idem & Czerwony slory 2. Pientadz.

Lupinus, adiect. Wilgzy. Das vom Wolff ist. *Nec non & iecoris queratur fibra lupini. Ser.*

lupor, ars. Nierzadu parzye.

lupula, Nierzadnicá.

Lupus, Wulk 1. Szigulá 2. Hak woienny/ Paigk/ Wzod. Pila drzewna. Ein Wolff.

Torba leena lupum sequitur, lupus ipse capellam. Virg. Epith. Martius, ulularis, raptor, acer, rapax, asper, avidus, savus, sanguineus, cruentus, rabidus, vorax, trux, ferox, terribilis, immitis, crudelis, prædo, hirtus, ingens, infestus, insidiator nocturnus. phr. Pecorum, ovium hostis armēntis infestus, ovium prado vorax. insidiāns ovili ingens stabulis, pecorisque lues, timor. Flammantia lumina torquens. Luporum exitiale genus. Pleno lupus insidiatus ovili. Nocte super media tūti sub matribus agni Balatum exirent, ille asper et improbus ira savit in absentes: collata fatigat edendi ex longo rabies, et sicca sanguine fauces. Lupi qui os improba ventris exegit cecos rabies. Rapax stimulante fame, cupidusque cruoris incustoditum caprat ovile lupus. Pecoris lupus expugnator optimi. Lupus in placidas sanguinolentus oves. Savit ut inter oves atrox lupus ore cruento. Auditis celeret balatibus obvia pastor. Jam sibimet metuens, spirantem dentibus imis. Rejicit prædam, et vacuo fugit æget hiatu. Balatum tenere turba timenda grægi, immanis feritate lupus

lupus nāque ore crūento crūda pēr āginos ēxer-
cet funēra rictus.

lupus cervarius, Rys 2. Ostrowids 1.

lupus femina, Wilgycā.

lupus fluvialis, Szigulā 1.

lupus salictarius, Chmiel.

lupus vetulus, tr. Ros 1.

lura, Rubel Korszany/

lurco, as. & lurcor, aris, zro.

lurco, onis zātlo/ Rospustnik.

luridus, Blādy zolrāwy/ śmiādwy/ śiny.

Bleyfarbig. Lurida terribiles miscent aconita
noberce. Ovid.

luridus ales. Wywielsgā.

luror. Blādosć/ zolrosć/ śmiādosć.

L V S

luscifico, Oslepiam.

luscinia, Lusciniola, Slowik. Lusciniā tu-
mulum si Thelesina dedit. Mart. vid. Philomela.

Luscinius m. pro Luscinia f. apud Phaedrum Tiberij Ca-
saris libetum mythologum.

Luscinius, vide supra Lucinus. lusciosus, luscio-
sus, ślep 1. & sub Niedoyrse.

luscio, Sleptanie. & sub Step 1. sci. pro-
ducit Renatus. Luscus, Jednośki.

luso, Igrānie.

Lusio, Rostetula/ Igram 1. Embsig spielen.

Imag. dente lusi ante fimbriam. (f.)

lutor, Sydzers/ Pisarz. Ein spieler. Lu-
sori cupido semper gravis exitus inflat. Virg.

lutorium, Igryst mteysce.

lutorius, Igrystowy/ Acrofilny/ Grawel-
ny/ Sydzerski/ Blazenski.

lustra, orum. Łozysko 1.

lustralis, Oczyszczeniowy/ Reinigend. Perpetui
tergo bovū, & lustratibus extis. Virg.

lustralis aqua, Świecona wodā.

lustramen. Przeglądanie.

lustramentum, Odczarowanie.

lustratio, Przeglądanie 2. Nawiadzanie/ Ob-
tezdanie urzędowe/ Wizytacja/ Ogłads-
nie 2. Oczyszczenie 1. Wymodiny/ Odczar-
owanie.

lustrator, Oczyszciciel/ Dozorca/ Wizytator/

Diegun 1. Spieg.

lupus

lustratus m. Oczyszczenie.

lustricus, Oczyszczeniowy. Tag der Reinigung.

lustricus dies. Miánowiny.

lustrificus, Oczyszczeniowy.

lusto onis, Rospustnik.

lusto, as. Obchodz 1. Ogładam 1. Okłasse

miec/ Zwiędzić Oczyszczać 2. Woda świe-
cona pokropić. & sub Rachuie sie 2. Umbr-

hergehen/ besichrigen/ reinigen. Quisquis a-

dest faveat, fruges lustramus & agros. Ovid. syn.

Péragro, wilo, inwilo, pécetro, obéo, circuméo vel

expio, purgo, vel circumspicio.

lustror, aris à lustrum, Rozgadyś stroie/

Nierzodu páttryc. (Głowā-

lustror, aris à lustrum as, Wymodit sie biala

lustrum, Ceterleeni gās/ Ctery lātā/ Nic-

ezadny dom/ Piwnicā 2. Dol 2. Raluja-

vide & Piccioleeni gās. Hóle der wilden

Chier. Non absunt illic saltus, & lustra serarum.

Virg. syn. āntrum, cāverna, spēcus fērārū, cūbile,

lātibulum. vel lūpanar, vel lūtrale, sacrificium, sa-

crum, vel quinquennium, olympias.

lusus m, Grā/ Igrānie. Spiel/ Ruckweil/

Ergötlichkeit. syn. Lūdus, jocus. Phr. Plā-

cido lūsu gaudia captāre. & Ludus iocus.

L V T

lutamentum, Lepiankā/ Polepā.

lutarius, Bloćisty. lutatus, Námazany.

luteolus, zolty. Gāibāchig. ollia luteola

pingit vaccinia caltha. Virg.

luter, ern. m. Gr. Wānnā/ Umywālnik.

lutesco, Blornieć. Zu faat werden. san-

guine diluitur tellus, cava terra lutescit. Fur.

luteam, Jarbownik lūtdum oui, zoltek.

luteus, Gliniany/ Bloćiany/ Plugawy.

luteus, zolrāwy/ zolty/ Płowy. Gālb Au-

rorā in rosce fulgebat lutea bigis. Virg. syn. Flāvus.

luteus ales, Wywielsgā/

luto, as. à lutum, Kalam/ Námazyie 1. 2. Le-

pis/ Oblepiać. (ruie 1.)

luto, as. à luo, pro lito priscē Plāce/ & Ofia-

lutosus, Bloćisty.

lutra, e Graco idem lytra.

lutra, à luo luto, Porok 2. Bęgkā.

lutron, lutron onis Gr. Łānia domowā.

Q q q 2 lūmlen-

lūlulentus, Bloclisty/ Plugawy/ Sproshy.

Rohlig. Tens lapides varios lūlulento radere pal-
ma. Hor. syn. Cernuus, lūtōsus, limōsus. phr. Lū-
tō plenus, fœdatus, tūrpis, fœdus, sordidus.

lūtulo, as Kalam/ Specy.

lūtum, Farbownik ziele.

lūtum, Bloto/ Glina 1. Oblepá/ Smesd 2.

Roch/ Unfiat/ Lāym. --- vel amica lutosus.

Hor. syn. Limus, coenum, sordes, fex, illuvies. e-
pith. Tūrpe, ūdum, sordidum, fatidum, grāveolens.

Trifyl. pālūstre, crāssum, pingue, tēnax, infēctum.

lūtus prisce, Bloto. lūvio onis Plugastwo.

lūvit, in praterito, pro luit. Epentesis. Pœt. Eutret.

L V X

Lūx, f. & prisce m. Swiátlo 1. Widok 1.2.

Dien 1. Jaw/ Obo/ Obiásniznie/ Ozbodá/

zywor 4. & sub Gwiazdą/ Moy cy. Liecht/

Tagi. Restitit Aeneas, clarag, in luce resulsit.

Virg. syn. Lūmen, splendor, fulgor, nitor, iubar,
fax, vel dies. epith. alma, phr. Lūcis nitor, splen-
dor, radii decor. Lūcidus, nitor. Candor igneus. Trē-
mulo igne cōruscans. Pūrpūreum lūcis iubar. E mē-
dio lūcida flamma nīcat. f. Lumen & splendor.

luxatio, Wywiniznie. luxatus Wywiniony.

luxo as, Wywiliam noge.

luxum, xi n. Wywiniznie.

lūxuria, v. luxuries, Buynosć/ Rozrūtinosć/

Zbytek Rozgárdyas an cielesnosć. Uber-

flus in Speiß und Aleydung/ item Geilheit.

Luxuriam premere, cum crastina semper egestas. Mart.
syn. Lūxus, lascīvia, libido. epith. Prōdiga, blanda,
périlans, misēra, desēs, iners, ignāva, inhōnesta,
nōcīva, nōxia, desīdiōsa, phr. Prōdiga rerum lū-
xūries. Nūquam pāro cōtēnta pāratu. Inimica
virtūti lūxūries, Mārcida delīciis. Cui sēper ad-
harens infelix hūmili grēssu cōmītātūr ēgestas, Quae
māle pērdit opes. Lūxūria extīnctae jām dūdum prō-
dīga famae. Delibūta cōmas, oculus vāga, languīda
vōce, Pērdita delīciis, vitae eui cāusa vōlūptas. f. Li-
bido.

lūxūrio, as Rospußzam sie, Przekwintuiz/

Nā wymyßt. unmäßig seyn. Luxuriant ani-
mi rebus plerumque secundis. Hor.

lūxūrior, Rozgárdyas stroje/ Nā wymyßt

gynie. In Wollust und Geilheit leben.

Me facit, ut tennes luxuriantur opes. Mart. phr. Lū-
xūriare nōvis. Cum iūvenilibus annis Lūxūriant a-
nīmi, cōpōrāque ipsa vīgēt.

lūxūriōsus, Rozrūtiny/ Zbytecny/ Nā wys-

myßt/ Buynosy/ 1. Sroyny 1. überflüssig/

geyl. Hausst patrias luxuriosus opes. Mart.

lūxus, us, Rozrūtinosć/ Dostatek 2. Zbytek 2.

Überflus in Speiß und Aleydung und Ge-

ilheit. syn. Lūxūries, lūxūria, vel pōmpa,

fastus. epith. mōllis, āchamēnius, nōcens, fœdus,

fœminēus, effūsus, sēgnis, infēnis exlex, cæcus, tūr-

pis. phr. Pōpūlator, dilāpidator opum. Diffusor

hōnesti Lūxus. Lūxūque mālo cōjūnta vōlūptas.

Rēgali splēndida lūxu āria. Sēgnive fātiscere lūxu.

Infēnem extīnguere lūxum. Rūra plācent, lūxus dē-

sīdiōse vāle. epūlaque ante ora pāratæ Rēgīfīco lūxus.

lūxus, xi. Wywiniony.

L Y

lycanthrōpia, Gr. Wilgá Chorobá

lycanthrōpos, lycāon, dñk Gr. Wilkotek.

lycēum, Gr. Sitolá/ Hohe Schul. Gelidē

steverunt saxa Lycei. V. 6. Academia.

lychnis, Gr. idk f. lychnis coronaria. Sielerka.

lychnis sylvestris. Wylin ziele.

lychnites, a m. gr. Rāmien ognisty.

lychnitis idy gr. Dziemanna.

lychnobius, Gr. Nocy co robiacy.

lychnepus, Odos vel Odus m. gr. Lichtarz.

lychnuchus, Gr. Lāmpá Ragāntec Lichtarz.

lychnus, gr. Lāmpá. Rertz Ampel. --- De-

pendent lychni laquearibus aureis. Virg. f. Lampas.

lycisca, Gr. Pies wilgeł.

lycium, gr. Bulspan osclisty.

lycoctonum gr. Totad ziele.

lycophthalmos, adiect. gr. Wilgooki.

lycophthalmos, substant. gemma gr. Wilgook.

lycopfis, u f. Gr. Czerwieniec 2.

lycostaphylos, Gr. Ralíná.

lycus, vel lycos Wils 1. Szuká 1. Widel-

cá Pátak 1.

lydius lapis. Rāmien probny. Ad terram He-

sperram venias, ubi Lydius arva. Virg.

lympa Gr. Woda, Heil/ Plat Wasser. syn.

āquā, ūnda. f. Aqua.

lymphaticum, Szalenstwo 2.

lymphaticus, Szalony 2.

lymphatio, Strachy nocne.

lymphatum vinum, Wino miszane.

lymphā-

lymphatus, ti Rozwrozon/ Szalony 2. Prze-
letty. Unsinnig/wacentig.--- sine more fu-
rit lymphata per urbem. Virg. syn. Lymphaticus,
furens, rabidus, insanius, demens.

lymphatus, us, Szalony 2.

lympho as, Szalonyem Gynie.

lymphor aris, Szalets od wody/ Boie sie.

lympidus, lege limpidus.

lynceis oculis, Ostrowidz 2.

lynceus, idem & Ostroparsocy/ Bystry 2.

Luchsen:--- ne corporis optima lynceus. Hor.

lyncurium, Gr. Bustryn/

lynx, hic hac gr. Ostrowidz 1. Lin Luchs.

Lyncibus ad celum velta Ariadna tuis. Prop. epith.
Maculosa varia, versicolor, yelox, cita, fugax, Scy-
thica, timidus acutus. phr. acuto lumine solers.
Baccho sacra. Bisugum pictis insignia tranis. Colla
premit lyncem.

lyra, gr. Strypice 1. 2. Strypica ryba/

Rogacz ryba/ Rycznik 2. Bwizet. Line

Leyr/ ein Harff. Et movet aurate pollice fila

lyre. Ovid. syn. Cithara, fides, ium, testudo. epith.

imbellis, eburna, aurata, amonia, Threicia, Phoe-
bea, adonia. Pteris Bistonis, Bistonis, Apollinea, Tan-
thra, vocalis, arcadica, Thracia, Clara, suavis,
Thebana, aganippa. phr. Tractat inaurata con-
sona fila lyra. Threiciam digitis increpuisse lyram.
Curas attenuare lyra. Aurea fila lyra sollicitare ma-
nu. Novit et arguta tangere fila lyra. Phaebo dul-
cisonam percussisse lyram. Par aganippae ludere
docta lyra. Deserta repetit fila canora lyra. 6. Fi-
des ium Cithara.

lyricen, lyricus, substant. Strypice. Lin

Leyrer/ Harffenschlager v. Fidicen. Et

Lyrici dantes numero sunt Mnemosynarum. Auf-

lyricus, adiect. Strypicany.

lyrion, gr. Strypici sub Strypice/

lyristes, a. m. gr. Strypice/

lytrum, Gr. Antelsti reank/

lytis, u Gr. Kapitelow fugowanie/

lysimachia, gr. Bazanowiec/ Wilga ogan.

lyta a, lytus, gr. Licencyat/ Promot:

lytra gr. Wydra/ lytrum, gr. Okup 1:

lythas, gr. idem lina.

M

Macus e Graco, Glupi.

Macella gr. Moryka.

Macellarius, Przekupien 1. Rzeznik co prze-

Macellum, Jarki 1. 2. Rynek zielony/ (dale.

Macco, Chudne/ Schne 2.

Macer, eris, substant. Muskar.

Macer, cri adiect. Chudy/ Suchy. Mageo/

duinn/ dat. Eheu quam macer est pingui mihi

cautus in arvo. V. syn. Macilentus, gracilis, graci-

lentus. phr. Macie confectus, tenuatus, attenuatus,

tenuis, peresus, horridus, deformatus, turpis, in-

formis, exesus, squallidus, obductus, enectus, attri-

tus, deficiens, languens, languidus, tabens, rabidus,

exilis, attenuatus in artus. Macie squallida membra

gerens, trahens. Deficiens vix trahit ossa cutis. Ma-

cies, palentes occupat artus, et nōrat informis pal-

lida membra color. Pallor in ore sedet, macies in

corpore toto. Fugerat ore color; macies adduxerat

artus. Membra turpis macies depasta est, exedit, for-

davit. Auxerat articulos macies, manuumque tume-

bat orbis, et immo dico prodibant tubere tali. Ma-

cie confecta suprema ignoti nova forma viri, mis-

erandaque cultu. Tu tenuis, tardique gradus, macie-

que peresus. Concidimus macie, color est sine san-

guine. Nam neque sunt vires, nec qui color esse so-

lebat. Vix habeo tenuem quae regat ossa cutem. Jam

lumina retro exesis fugere genis, jam lurida sola.

Tecta cute, et venis male iuncta tremantibus ossa,

extant consumptis visu deformia membris. Diceres

et macie vultum tenuisse. Cum pallida nudis ossi-

bis horrorem domini praeberet imago Decolor, et

macies o cursu lederet omnes. Iuena lacertos ex-

dit macies. 6. sup. Descriptionem Famis.

Macerata calx, Wapno zalane.

Maceratio, Mocenie/ Maceratus Mocony.

Macerisco, Miskreia Mokne w wodzie.

Maceria, Ploc Kamieny/ Parkan. & sub Mur.

Maceries, Chudoci/ Ploc Kamieny/ Ba-

msenny parkan.

Macero, Chudze/ Namagam/ Trapie. Ma-

ger machen. Maceror interdum; quod sim tibi

causa doloris. Virg. syn. Conficio, extenuo, attiro,

extendo, tabefacio. Macie attenuo, deformato, consumo.

Maceror, Schne 2. Gryze sie/ Graszis sie.

Macresco, Macisco, Chudne/ Schne 2.

Machara, gr. Rord/ Miez/

Machario, omis stekacz.

Macharion, Macharium, Rord/ Miezyl/

Macharophorus, macharophorus, gr Miezniel

Machina, Baska 3, Tatan 2 Wendeta nlos

wolnikow/

wolnikow/ Bábá 5 Narzedzie/ Sztuka 5
Rostrowanie, Allerley Gebäuen/ Irem/
List/ Berrug/ Ein grob Strick Geschütz,

Aut hac in nostros fabricata est machina muro. Virg.
syn. ars, artificium, dolus, astutia, fraus, vel moles,
instrumentum, tormentum bellicum, balista, arces,
bombarda. *epith.* Strident, muralis, ænea, læva, bel-
lica hostilis, ingens, fulminea, horrida,
terribilis, violenta, Martia, Vulcania, trux, ferrea,
minax, stupenda, Mavortia, immanis, æquata cœ-
lo, saxa rotans, muros quatens, vel dolosa, scelerata,
dira, latens. *phr.* Muris metuenda concutiens
muros. Mœnia subvertens, rumpens, Saxa rotans.
Bellica in adversam vibrata utrinque pœlāngem.
Machina, ac velut hostilis cum Machina terreat urbem
urbes, sylvaque tremiscunt, excurit ingentes
immani pondere moles, involvens fumo nigri cœdore
diem Machina terrifico cum fulminat tœnœa bombo.
Qualiter ære cævo, dum sulphura pascitur atra, in-
clusus magis atque magis furit æclor ignis. Moli-
turque fugam nec se capit intus anheli: Tum pi-
cœo discissa volat glans ferrea fumo; Fit crepitus,
credas, rupto rûere æthere cœlum; Jamque illa et
tûres præcûl ecce stravit et arces: Corpore æt arma
jacent late via facta per hostes. *V. Tormentum belli-
cum, & Dolus, Fraus.*

Machinalis, Archytektonski/ Mlyniski/

Machinamentum, Sztuka 5 Taran 1,

Machinarius, substant. Budowniczy

Machinarius, adiect. Narzedzia sila potrzebuiacy
Mlyniski.

Machinatio, Wymysl 2. Sztuka 5. Bascia 3.
Budowanie 2.

Machinator, Budowniczy/ Sztukmistrz/ Spraz-
wca/ Wynalezca. Ein Erfinder. O Machi-
nator fraudis, O scelerum artifex. (Jamb.)

Machinatus, us, Sztuka 5.

Machinor, Wymyslam/ Sztuki szajcy/ My-
sla hytro/ Rnuiz 1. Gorule. Erdencken/
erfinden, Non tibi prateræa, quod machinor in-
veniamque Luc. syn. Molitor, excogito meditator: struo
extruo, fabrico, seu fabricor.

Machinones, Machiones, hi sub Mulari 2.

Machinosus, Narzedzia sila potrzebuiacy/
Wielki 1. Sztuczny.

Machlis, is f. gr. sub Los/

Macidatus, Apulei cor, Madidatus,

Macies, Chudosc/ Wchnienie. Magerhet-
it, durre. Cum subito à sylvis macie convecta

suprema. Virg. syn. Tabes. *epith.* infelix, misera, in-
formis, decolor, jejuna squallida, tristis, iners, pal-
lens, arida, *phr.* Membra, artus consumens, exte-
nuans. Deformans vultum, ossa renudans. Consu-
mens artus, duro languore sblutos exsectis macies
ingloria nervis. *V. Macer.*

Macilenti, Chudy/ Sehr mager, v. Macer.

Macir, iri. Macis, idis in Accusativo macida,
vel macin, e Græco, Mustat/

Macresco, Macreo, Chudne Schne 7. Ma-
get werden. Ne nimis exhausto macresceret in-
guine gallus. *M. syn.* Tabesco, gracilesc. *V. Macer,*

Macrius, Suchosc/ Macriudo, Chudosc.

Macrobis, Gr. Długowieczny.

Macrocollon, gr. Papier regalowy. & sub
Księga.

Macrologia, gr. Wielomownosc.

Macror, oris Chudosc/ Mactator Zabitiak,

Mactatus us, Zabicie/ Bicie bydla,

Macte, Dobrze 2, Grzegz/ Los Chlop/ Boze
cie przezegny/ Szczęści Boze,

Mactea, orum, Mactœla Mactia orum Łakoci

Macticus, Gba 1.

Macto, as Zabitiak 1. 2. Barte/ Bie bydlo/

Mage sie/ Gwalce/ Zatracam/ Bie rzec/

Damci 1. Przytko mi/ Spyham/ Osiarui 1

Obdarzam/ Szanui 1. Cze 1. Raze/ Blas

gam/ Nabadam/ Pamistno co uczynic/

Idobis 1. Todren/ schlachten. Solennes tau-

rum ingentem mactabat ad aras. Virg. *V. Occido à
cedo: Sacrifico.*

Mactra, f. Dieja. Mactya, e. Łakoci.

Mactus, Rosly/ Obdarzony/ Obfity.

Macula, Zmazac/ Plama/ Wada/ Pstrocinac/

Przyganac/ Zelzymosc/ Dziura 3. Bray 4.

& in Serdecznik. Ein Fied/ Mas. Rejice ne

maculis infuscat vellera pullis. *V. syn.* Nôta, labes. *M.*
dêdecus, infamia. *Epith.* sordida, immunda, defor-
mis. *phr.* Scabra situ, turpisque atra rubigine labes,
Turpes ore fugare nôtas. Maculis discolor atris. Ca-
rûlæ cui terga nôta inficiunt. Macula sese undi-
que fundunt. *V. Sordes.*

Maculæ. Orac w sieci/ Szadrona roborac.

Maculatio, Zmazanie/ Pospescenie Spermosc.

Maculo, Lje 2. Szpece/ Zmazac 2. Befles

cken/ besudelen. Edita purpureo, lucens macu-
latur amictu. Virg. syn. Commaculo, inquinu, cœ-
inquinu,

inquino, fædo, polluo, cōtāmīno, cōspūreo; tūrpo, dētūrpo, dēfōrmo, vel mādūlis āspērgo, nōto vārīo, dīstīnguō, pīngo, līno, ōblīno, illīno. *phr.* Mādūlis, labe, sōrdibus infīcio, tēmēro, āspērgo; cōspērgo, inquīno. Mādūlas, sōrdes, labem infēro, infīcio, īspērgo, Tūrpi, infāmi labe nōto. Labe dēcus exīmo, aūfēro, tōllo, fūgo.

Mādūlōsus, Mākrapiāny/ Pstry/ Sprosnj/ Plugawy/ Sīpetny Nīecnotlwy. *Ge-fiekt/ Siecht.* Cerulea cui tergā notā, mādūlōsus, & auro. Virg. *syn.* Mādūlātus, īnquīnātus, sōrdīdus, mādūlis pīctus, āspērcus; vārīātus, illītus.

M A D

Madacus, Szatá biesiádna.

Mādārōs, gr. Mōscw opadānie nā brwiāch

Mādārus, Gr. Lysy.

Mādēfācio, Māmagam/ Māsmachen/ nāhen. *Virides mādēfecerat herbas.* Virg. *syn.* Hūmēcto, irrigo, irrōro, āblūo. *phr.* āquā spārgo, tīngo; āblūo, prōlūo; pērfūdo, irrigo. Sūpērfūsīs āquis irrōro.

mādēfactus, Mōgony/

mādēfio, Mōge sie/ Mōkne t. Māsmwerden.

Amat hūc iterum mādēfient cade Philippi. Virg. *syn.* Mādēfco, mādēo, hūmēctor. *phr.* āquā āspērgor; pērfūdor, irrigor.

mādēo, Mōkne i. Przemakam/ Māpiām sie. tr. Wre co/ Wwzalo. Māsm seyn. Et mādēt assīduo lubricus īmbre lapis. Ovid.

mādēfco, Mōkne i. & sub Wwzalo/ Wilgne.

Sich nāhen. --- pluvioque mādēfct ab austro.

Virg. *syn.* Mādēfio.

Mādīdo sub Māmagam. Māsmachen/ nāhen.

--- Ille nobis mādīdantes nēdare pennas. Cl.

mādīdus, Mōkry/ Mōgony/ Wātzy/ Pītiāny i. Māsm/ Seuchr. Dum sedet & siccāt mādīdus īn carcere pennas. Cl. *syn.* Mādēns, hūmīdus hūmens, ūdus, ūvidus. *phr.* ūdus āquis, āquā pērfūsus.

mādōn, rel.mados. hēc gr. Przesiep bialy/

mādōr, oris, Mōkrośc/ Māsse/ Seuchre. Exīpiens nullōs, Austro cessante, mādōres. F. *syn.* Hūmor. *epith.* Flūīdus, rōfēīdus, rīgūus, īrīgūus. *phr.* Mādīdus dēflūīt hūmor.

Mādūfā a. m. Pītiāny i. Madusa idem vitiosum.

M A E

māxander, Ręzanie/ Wzot nā pācie/ Żakret/ Żakoti i.

māxandrātus, Ręzaczy sie/ Ręzywy/ Wzotzyty; māxandrum, & māxandrus, idem māxander, mālis, i. Żbik. malium, Obroz.

māna, a Gr. śielawa/ Rosol z. Rybki drobne mānais, idis f. e. Græco. Wzownik 4.

Maniana, lege Meniana.

mānis, idis gr. śielawa.

mānōmēnon, gr. Miod halony/ Māstok.

māōrīca, undā sub māōis idis & māōtis pālus, Mōtze Tātarskie.

māror, idem Mōror, māsītīa idem māsītīa.

māson, ōnis m. gr. Slugā podly. al. Meson, ut Mesonauta.

Masorte, Masurtium, B, Plassz/ Podwikā.

magadis, gr. Żatfa.

māgādium, gr. Podstawek u strypic.

māgālia, magaria orum Chālupā. Dorffhaus ser/ Hof/ Hütten. Miratūr molem Aeneas māgālia quondam. Virg. *syn.* Māgāria, ātēgīa, Māpālia cāsa, rūgūriūm. & Casa.

māgas, adis, gr. Deka 2. Podstawek 2.

magdālia, a gr. Ottsby 1.

magdālia, orum, magdālīs, idis Kolaczek.

māgia, gr. Cudermotnosc 1. 2. Żauberey.

Żeperey. Nec non Thesalica doctissimus ille magis. Prud. *syn.* Vēnēfīcīum, īncāntārīo.

māgīce, es Gr, magica ars, Czarnoksiążka nautka.

māgīcus, gr Czarnoksiążki/ Czarnowniczy.

Żauberisch. Hic magicos affert cantus hic Thesala vendit. H.

māgīda a e gr. Mīsa plāstka. (Żcik.

māgīrus, gr, Bucharz. māgīriscitum, gr. Buch.

māgis, idis gr. Deka 2. Mīsa plāstka/ Scol o itzech nogach/ Dzieża.

māgis, Bāzīey Wīecy 2. Rāczey. Mīhr.

Iam magis atq. magis præcept agit omnia fatum. Luc. *syn.* Māge, plūs.

magis ac magis, Bāzīey.

magis, comparativo additum In, Lācnīey/ Wīecy 2. Wīstfy.

Māgīster, Mīstz i. Māuczyciel/ Przednik

Mīstet/ Lehtet. Sape tui iudex, sape magister eram. Ovid. *syn.* Præceptor, doctōr, mōdērātōr. *epith.* mītis, bēnīgnus, mānīfētus, īndūctīus, vīgī, mōrē-

mōdēsus, clāmōsus, grāvis, ācērbus. *Phr.* Jūvēntē mōdērator, Rēctor. Rūdes ānimos prācēptis dōcens, īnstitūens, dōctrīna exērcens artibus excolens. Cui dōcēndi mūnus ēt officiū. Qui tēnērā stūdiis formāre jūvēntam. Nōvīt. Dāndi cōmmoda prācēpta. Tēnērā pūbem mōdērans, ērūdiens, dōcens. Prācēpta īnstillans, tēnēre vērērānda cōrōnā. Auribus arētētis mānūfēcō āttēndē māgistro. *ſ.* Doseo.

magister certaminis, Jęczyſt sprawcā.

magister cubiculi, Poddomorz/

magister curiæ, Ochmistz/ Cechmistz.

magister equitum, Hermanow namiestnik/
Kormistz.

Magister militiæ, Herman 1.

magister navis, Szyper.

magister officiorum, Ochmistz. (ronny.

magister pacis ac disciplinæ, Mierśalek koz

magister pagi, Szolrys/ Woye nā wśi.

magister peditum, Porucznik/ Kormistz.

magister populi, sub Rydzcā.

magister scriniorum, Rāncletz.

magister scripturæ, Pisarz 2.

magister stabuli, Koniuszy.

magister trivialis, Alechā. (Szolrys.

magister vici, Dileśigani 2. Woye nā wśi/

magister vocis, Muzyk cō ucy.

Māgisterium, Miſterstwo/ Rzad 1. Vrzad 1.

Meisterschafft/ Regiment. Cum mea ridebant vana magisteria C.

magisterium equitū, peditum. Kormiststwo.

magisterium militiæ, Hermanstwo

magisterium officiorum, Ochmiststwo.

magistra, Miſterzyni.

magistralis, Miſterzowski.

Māgistratus, us, Vrzad 1. 2. Obrigkeit

Regenten/ Oberherren. Iura magistratūq; legunt

sanctumque senatum. Virg. *ſyn.* Pōpūli mōdērator:

prōcēres, primāres. *in plur.* vel māgistrātus officiū,

mūnus: falces, sēcūres, pro consulatu *epith.* Grāvis,

prūdēns, sapiēns, prōvidus celebris, sūpērbus urbā-

nus. *Phr.* Cui crēdita ēt mōdērāndi pōtēstas. Cui

rerum cōmissus āpex. Sēdēas īn alto tū licet tribū-

nālī, ēt dē cūrālī jūra gēntibus rēddas illum nōn pō-

pūli falces, nōn pūrpūra. Rēgum Flēxit. Pūrpūreos

hābitus, jūvēntiq; cūrāle īndūlgēbis ēbur. Legum

pēnes quem sūmma pōtēstas. Qui sōllo, sūffultus ē-

burno Jura lēgit pōpūlis. Cui ēt impērii cōmissa

pōtēstas. Cui Pōpūli incūmbit cūra pātērna sūi. Cui cūra ēt pūnīre malos, ēt dēfēndēre iūstos. Pōpūlos qui lēge gūbērnat. Quōrum illūstrāta sūpērbo. Vita māgistratū fūerat.

magistratus amplissimus. Rada 2.

Magistro, as. Radze 1.

magma, ti gr. Suz/ Oleykow drożdze/

Łęstrąkt 2. Perfumy.

Magmentaria vasa, sub Ofiara 2.

Magmentarius, Apiekarz.

magmentum, Pomnożenie/ Ofiara 2.

Magnalia ium, sub Wielmożny. Herliche

Thacen. Dat dextram mancus, loquitur magna-

lia mutus: Pr.

magnanimitas, Wielgomyślnosć/ śmiałosć.

magnanimus, Wielgomyślny/ śmiący 1. Ma-

żny/ Serca wielkiego. Großmüthig/ daps-

fer. Magnanimum Aeneam, neque me, &c. Virg

ſyn. ānimōsur, gēnērōsus, fortis. *ſ.* Fortis.

magnarius, Rupiec.

māgnātes, hi Magnati hi, Panowie przedni.

Die fürnehmste Hauptet/ die grosse Hertn.

Magnates dare parva pudet. *ſ.* M. *ſyn.* Prōcēres

Mēgiltānes, primōres.

māgnes, ētis m. gr. Magnet. Ein Magnet

stein. Quem magneta vocant, parvo de nomine

Grati. L. *epith.* Dēcōlor, obscurus, niger; āter mī-

rābilis, pōtēns. *prh.* Lāpis, ferrugi dūcens, trāhēns:

ferrō āmīcus. Lāpis māgnētīcus. Hērāclius. Nigri

miracula saxi. Māgnētia cāutes.

māgnētīcus, gr. Māgnetowy. Das zu dem

Magnet gehört.--- Venerem magnetica gem-

ma figurat. C.

magni est, Drogi.

magni interest refert. Viele nā tym.

magni pendo, puto, facio. Wąz sobie co.

Magnidicus, Wspaniałomowny/ Chelplimy.

ſ. sub Mowa nādta.

Magnificatio, Wielbienie/ Raczēnie.

magnificē, Wspaniałe/ Pāńskie/ Hoynie/

Szumno/ świerno.

māgnificētia, Wspaniałosć/ Hoynosć. Her-

tigsteit/ Hoheit/ Pracht. *ſyn.* Pōmpa, splēn-

dor, mūnificētia, libērālitas.

magnificiūs, sub Wspaniałe. (Herzam 2.

magnifico, Wielbia/ Raze 1. Starwie Raze

māgnifi-

magnificus, Wielmożny/ Hoyny. Herrlig/
großachtbar/ prächtig. 1 nunc magnificos vi-
ctor molire triumphos. Ovid. syn. Splendidus, laetus,
regius, liberalis.

Magniloquentia, Wspaniatomowność Mowa
wspaniała.

Magniloquus, Wspaniatomowny/ Chelpliwy.
Prächtig mit Worten. Quae tu magniloquus
nocte dieque sonas. M.

magnipendo, al. magni pendo, supra.
magnitudo, magnitas, idem & Wspaniatość/
Wielkość. 2.

magnitudo animi Mestwo.

magno, Drog/ Bärzo.

magno constat, est, stat. Drog/ adiect.

magnopere, Fast hefftig/ sehr höchlich. Ma-
gnopere à vera lapsi ratione. videntur. Luc. syn. Vāl-
de, multum, plurimum, vehēmenter.

magnus, Wielki 1. Kroś 2. Groß. Aggrede-
re, O magnos, aderit iam tempus, Sc. Virg. syn.
Grandis, ingens, amplus, vastus, immensus, immā-
nis, maximus, nimius, non parvus non exiguus non
tenuis, non mediocris, procērus, altus. phr. Vāstā,
stūpende molis. v. Altus.

Magnus dies, sub Wielkanoc.

magūdaris, non Maguderis. ut Lambin. scribit.
Gr. sub Cyrenaystie iele.

magus, Cudoworczā 1. Ciarnokśiężnik Czā-
rownik/ Medzeec. Ein Zauberer. Adjutrix
que Venis, cantusq. artesq. Magorum. Ovid. syn. Vē-
nēficus, incantator. & Maga Veneficus.

M A I

Maja & gr. Rak morski okragły.

majestas, Wspaniatość/ Wzciemość/ Dosto-
ieństwo/ Powagā/ Māiestat/ Rostosć.

Majestāt/ Herrligkeit. Majestas, etsi funesta
pecunia templo. Juv. syn. Grāvitas, splendor, pōm-
pa. epith. Grāvis, impēriosa, Rēgia, sūblimis, cēlsa
trēmēnda. phr. ōris hōnos, Aūgūsta grāvitas. Rēgi-
us fastus Rēgalis imāgo. Splēndore pōrcēllens, tē-
rens ānimos. Rēgix spēcimen gēntis. Frōns gērit.
Tācito vērērābilis ōre. impēriosa viris māiestas. Fūl-
men hābet dēxtra māiestatemque trēmēndam. Laxat
tērribiles māiestas rēgia fastus. Dē māiestate vitili
Dēcidit in plāctus. Casārēa pōpūlos quī māiestate
gūbēnat.

majestatis crimen, reatus, Arzyminal/ Zntē-
wazanie 2.

māior, Wietśy 1. 2. Stātśy 1. Nierowny 2.
Przodek 4. Lātā prāwne māiacy. Größer.
Nate Dea, nam te māioribus ire per altum. V.

major domus, Schmister.

māior quam pro numero, Wielki 1.

māiores Przodkowie/ Stātśy 4. an Przelo-
żony? Vorelteren/ Vorfahren. syn. Paues,
āntiqui, vētēres, pīsci, āvi, prāvi. epith. Pīsci,
āntiqui, pīi vērērandi, cōlēndi. phr. Pīscūm ātas.
Pīscā gēns. Ātas āntiqua. Pīsci tēmpōris ātas.

Mājus, substant. dissyllabum, a longo. At trissylla-
bum, a brevē. May. Der Monat Māy. Hinc
sua maiores tribuere vocabula Maio: Ovid, (Mēsis ā
māioribus dictus, quorum consilio Resp. gerebatur, si-
cut Iunius ā iunioribus, qui rem armis gerebant) epith.
Viridis, vērāns, vīrens, hūmidus, imbrifer, fecūn-
dus, floridus, nimbosus, lūxūrius, āmōenus, grātus,
blandus, lētus, hīlāris, festivus. phr. ōrnans, flōre
solum. Hērbas, grāmīna prōmens. Vārio dēpingens
grāmīne tērram,

mājus, adiect. trissyllabum, licet Poete contrahant
Māiowy. Majuscula, litera, Wersal.

majusculus, Przysposy.

mala & substant. Jagodā nā rwārzy.

māla crux, Subienicā 2. & Śla tzeq. apud
Ethnicos.

malā, ha. Polizek. Die Wangen/ Backen.

Crepitant duro sub vulnere male. V.

malabāthrum, gr. Wārdowy oleiek.

malāches, es gr. Ślaz 1.

malacha, malāchra, maldācon gr. Bdelium.

mālācia, & Gr. Mīętkosć/ Potoy 3. Morstie
uspokoienie/ Apery 3.

mālācissō, Gr. Niewieścluchem cynie/ Mīękze

mālācus gr. Mīęki/ Komplekty mīękiey/

Niewieści 2. Rostkończy 1. In Malacus pri-
ma anceps apud Gracos.

malagma, Gr. Māsć. 1.

mālāssō. mālaxo, as. gr. Mīękze.

malce, es gr. Zdratwienie.

Malchio, Psotliwy.

māle, źle/ Ledwie/ Bärzo/ Drogo/ Zmęśnie.

Bōślich/ ūbel. Iam sibi tum curvis malē tem-
perat unda carinis. Virg. syn. Prāve, pērvērs e, vī-
rōse, impōbe, nēfārie, nēquiter: nōn bēne.

malē gerens, rei, Niegospodars.

malè luminatus, oculatus, Slep.
 malè moratus, Nieobygany.
 malè oleo, Smierdzi.
 malè ominatus, Niesigzeliwy.
 malè sanus, Nieulegony/ Szalony 1.
 maledice, Zlorzealiwie/ Wszegplywie.
 maledicentia, Zlorzealiwość.
 maledico, Zlorzece/ Szegpis Pogo Rowy/
 Blurnie. Einem übelnach reden/ schelten/läs-
 teren. Potores vel quod maledicunt liberis vel H.
 syn. ConviCTOR, imprecor. pbr. Maledictis onero,
 ligo, carpo, rēdo, incēso, pōscindo, vēllico, obtrē-
 do, detrāho. s. Imprecor.
 maledictio, Zlorzezenie/ Lātanie/ Szkalos-
 wanie/ Ljenje.
 maledictor, Zlorzegliwy.
 maledictum, Zlorzezenie/ Preklnanie/ Po-
 rmarz/ Preklectwo. Schmachwort/ Fluch.
 Vocis & insana tor maledicta tua. Prop. syn. Cōnvi-
 cium, probum, opprobrium, cālūmnia, injūria: im-
 precatio, dirē. epith. insanum, horrendum, durum,
 atrox. s. ConviCium, & Injuria.
 maledictum conjicio, dico. Szegpiti. 4.
 Maledictus ti, Preklecty.
 maledicus, Zlorzegliwy/ Wszegplywy. U-
 belreder/ Flucher/ Lāsternaul. syn. injū-
 rius, injūriosus, obtrēdator. pbr. Lingua pōcax,
 pētūlans. Quemlibet opprobriis infamans. alterius
 semper laudi obtrēpens. invida, livida lingua: s.
 Invidus.
 maledicacio, Szkodzi. Malfactor, Zlogynca.
 maledicium, Szkodā/ Niecnorā.
 maledicentia, Szkodā/ Przykzenie sie.
 malediciosē, Cic. al. malitiosē, eodem sensu infra.
 maledicium, Zlogynstwo/ Szkodā/ Zlosē 2.
 Niecnorā/ Przykzenie sie/ Grech wielki/
 Ciarz.
 maledicus, adiect. Szkodliwy/ Schādlich.
 Dolis & asu malefice mentis iacent. (Jamb.)
 maleficus, substant. Zlogynca/ Przekretz 1.
 Zlodziey.
 malefidus, Niewierne/ Niepewne. Untreu.
 Nunc tantum finis, & statio malefidi carinis. V.
 maleficus, Porodnit 3h/ Namawiacz.
 Det hōses rary. Et metus & malefida fa-
 me. Scurpis egestas. Virg.

maletractatio, sub Czesłowanie.
 malēvolens, Nieszegliwy.
 malevolentia, Nieszegliwość/ Niechē/ Zlosē
 malēvolus, Nieszegliwy/ Zardosciwy/ &
 sub Nieszegziam. Abgünstig. Nam curiosus
 nemo est quin sit malevolus. (Jamb.) syn. invidus,
 inimicus, hostis.
 malicōrium, Grānatowy ch iablek szekā.
 malignē, Szkapo/ Chytrō.
 malignitas, Zlosē/ Szegstwo/ Nieszegliwość.
 Boshaffigkeit. Malignitatum vulnera. (Jamb.
 Dim.) syn. Mālitiā, imbrōbitas, pēversitas, nequī-
 tia, astutia, fallacia, epith. Scēlerata, nefanda, di-
 ra, prava, dōlosa, sūbdōla. pbr. Prava, pēversa, scē-
 lerata, mālā, māligna, vōlūntas, mēns. Mēns, cōn-
 scia fraudis.
 Malignor, ar. Zlosliwie postepuie.
 malignus, Zlosliwy/ Szkapo/ Trudny/ Plons-
 ny. Boshaffit/ Arg. Non fuit ingenio fama
 maligna meo. Ovid. syn. imbrōbus, mālus, fallax,
 dōsōsus: scēleratus.
 Maliloquax. Zlorzegliwy.
 malinus, Jablonowy.
 mālitiā, Zlosē/ Nieurodrāžność/ Niepogoda.
 malitiosē, Zlosliwie/ Chytrō.
 mālitiōsus, Zlosliwy/ Chytry.
 malleator, Blacharz.
 malleatus, Biry 2. Clugony/ Zbiry.
 malleo, as, Zbilam papier/ miszla.
 malleolus, Młorek/ Lācorosi do sadzenia/
 Podpaly wolenne/ Szekala ognista/ Kulka.
 malleolaris, Lācorosiny.
 malleus, Młot/ Szaga/ Russa ryba. Ein
 Hammer. syn. Tūdes, malleolus, epith. Fēr-
 reus, durus, grāvis, pōnderosus, artifex, vālidus, ri-
 gidus, rigens.
 malleus rostratus, Ciekam.
 malleus ruparius, Cierlica/ Miedlica.
 malleus, Vmrywadliny est.
 malleum, Vmrywadnit/ Szofit.
 mālō, māvū, Wolo/ zęga. Lieber wollen.
 Dicis ut um māvū elige, mālō manum. M.
 mālōbātharius, ē Graco. Zpretarz.
 mālōbāthrum, gr. Nātowy olejek.
 Malōgranatum, Grānatowe iablek.

malta,

M A L

malta malha, *a m. gr.* Niewieści/ Rostofnik.
malha, *a f. gr.* Pies morski/ Wost z smola/

Rica mulatka/ Smola 1. Bley ognisty.

malthana, Wost z smola.

malthinus, malinus, Rostofnik.

maltho, *as e græco*, Lituis co/ Nasmalam.

Malthia sub Stod.

mālva, Słaz 1. Pappelen, *epith.* Flōrens,
viridis, virens, mollis, tēnēra, lēvis.

Malvaceus, *adiect.* Słazowy.

malvaceus, *substant.* Słaz 1.

Malvaticum, Malvisinum vinum, Malmazy.

malum, Jąbłko/ Owoc drzewny. *ein Apfel.*
fel. Malo me Galathea petit lasciva puella. V.
p. pomum.

malum, *nomen substant.* Śla rzezy/ Zie/ U^e
bel/ Unglück/ Pein oder Arbeit. Aut Deus il-
le malis hominum mitescere discat. Virg. *syn.* incōm-
mōdum, dāpnūm, dētrimentum, exitiūm, clādes,
strāges, pērniciēs, ſel miſeria, cālāmīras, infortū-
nium: pēriculūm: dōlor, ſel ſcēlus, crimen. *epith.*
Fērale, trīſte, lūgubre, ſayum, crūdēle, nēfandūm,
mōſtum, ſtēble, lūſtūſum, lachrymābile, funēſtum,
grande, ingens, infandūm, acerbūm, grāve, dūrum.
phr. Mālorū ſeries, agmīna, tūrba. Genus omne
māli. Māli dūra mōles opprimit. Sēries, cūmūlūſque
mālorū. Māla yēl hōſti lacrymas mōrūra: hōſti-
bus ipſiſ miſerānda. Pērniciōra māli cōngēries. *p.*
Infortunium, Miseria.

malum, *Interjectio.* By cie. & sub Smrod 3.

malum Assyriacum, Cereyn.

malum aureum, Pomarancz.

malum granatum, punicum, Granatowe iąbłko.

malum lanatum, struthium, Pigwa 1.

malum Persicum, Brzoſtwintá owoc.

mālus, *adiect.* Śly/ Słodliwy. Bōſſ Terra
malos homines nunc educat atque puſillos: Juv. *syn.*
imprōbus, pērvērus, nēquam, ſcēlērātus, mālinus,
p. Sceleratus.

mālus, *substant.* m. Māſt.

mālus, *substant.* f. Jąbłon/ Ein Apfelbaum.
p. Pomus.

mālus Assyriaca, Medica, Citria. Cyte drzewo.

mālus cotonea, cydonia, Pigwa 1.

mālus Punica, Granat drzewo.

M A N

māmilla, Pierśi 2. Brodawka 4. Tuttelein.

Ipsa loqui tella facie strillique mamillis. Juv.

māmillare, Rstalcik/ Chustka biogłowska.

māmma, Cycek 2. Pierśi 2. Guz 2. Māmá.

Brust. *syn.* Māmilla, ūber, pāpilla, mam-
mūla. *epith.* ālrix, mātērna, tēnēra, nīvēa, pēndū-
la, tēres, mōllis, irrigūa, pēndens, ſcēcūnda, tūmens,
nēctāreā, lāctans, tūmīda, tūrgīda, lācte plēna, di-
ſtēnta, tūmens. *phr.* Tībī fōrmōſa ſtānt pēctōre mām-
mā. Lacta māgis pēbīs māmābunt flūmīna māmīs
āltrices hōmīnum lāctāre māmīllas. *p.* Laſſo.

Mammatus, Pierśisty/ Odukały. Nic groſ-
ſen Brūſten. At gemina & mammoſa Ceres eſt
ipſa, &c. Prud.

māmōſus, māmātus, Pierśisty/ Odukały.

māmūla, Pierśi 2. Brodawka 4.

Mamphur, aru, m. vel n. Tokarſkie wrzećiano.
mānabilis, Przenikalczy.

Manachus, Manacus, Minucyie.

Manal. Manale. mānalis lapis, sub Occhlan
piekieino.

mānalis, Ciekacy 1. 3. & in Deſczowy.

manans, Ciekacy 1. manai sermo. Powiadają/

manceps, hic capi. Nagmacz 2. 3. 5. Jściec.

Rakoimia/ Zakupnik 3. Celnik/ Przekupien.

manceps carceris. Tarasowy.

manciōla, Ręka, manciapi, Własny.

māncipatio, Przedanie wátowne/ Powidanie

māncipatus us, Kupowanie wátowne/ Dite-
rzawa 3.

māncipatus, ti Poddany 1. Obowiazany.

māncipatus nemini, Pan sobie.

māncipi, Własny.

māncipium, Niewolnik/ Własność maisto-
ści/ Dzierzawa 3. Przedanie wátowne/ Wá-
runek/ Prawo 1. Umowa. Ein Leibeygen
Person/ Slave. Vitaeque māncipio nulli datur,
omnibus usu. L. *syn.* Sērvitus, ſel ſērvus, cāptivus,
ſāmūlus. *epith.* Miſerum, vile, tēmprum, vēnāle. *p.*
Servus.

māncipo, as, Wdawam 1. Oddaje 4. Pod-
daje 1.

māncupi accipio, capio, Odbieram kupno.

māncupi emptio, Kupowanie wátowne.

māncupium, idem māncipium.

mancus, Jednoraki/ Obciety/ Niedoleżny/
Niedostonaly. Mandatarius, Roskazuicy.
mandator, idem & Podsięzwacz

mandatum, Roskazanie/ Wskazanie/ Mandat/
Poselsstwo. Ein Befehl/ Gebot. --- Ferre

iubet celeres mandata per auras. Virg. syn. Iustum
iussu, imperium, præscriptum, præceptum, commissum.
epith. amicum, letum, dulce, benignum, grave,
dūrum, saxum, triste, acerbum. s. Imperium.

Mandatum, Roskazanie.

mandibula, Cielusć i. & sub cielicā.

Mandibulum, n. sub Cielusć i.

mando, v, Zuwam/ juiz/ Geyze/ Rasam/
Przejuwam. Rauen/ mit Zähnen zerbeissen.
syn. Manduco, edo, voro.

Mando manduco ony, Zartok.

mando, as, Wskazuiz/ Porucam/ Poselam/
Zastlam. Befehlen/ gebieten. Mandavi di-
ces olim, nec talia suasi. Juv. syn. impéro, iubéo,
præcibo, vel committo

mando memoriz, Pamietno co uczynić/ Nás
uczyć się.

mando vinculis, Ofadzam więznią.

mandra gr. Chlew/ Tabor/ Woz Chlopski/
Miaszczko.

mandragora, a m. & mandragoras a. m. gr.
Potrzyk.

manduco, as, Jem/ juiz. Essen. Illud quid
faciat, quod manducamur in ore. Luc: syn. edo, cō-
mēdo, exēdo, vōro, mando, is, pascor, vescor. phr.
explēo mē dāpibus, cibis, ficiis, carnibus, pāne. ē-
xīmo famem ēr ulis. Cibos cāpio, sūmo, appōitis dā-
pibus pāsci, vīsci. Dāpes āvido, cōvēllēre dēnte.
Fāmēm lēvāre cibo, cōlāri dāpibus, ēpulis pēllēre.
Sūmēre cibos. Sēdare jēiūntia cibis. Prēmēre dēnte,
dāpes. Je ūntia sōlvēre. Dāpes āvidam dēmītrēre īn-
ālvum. Mēmbra cibo sōlvēre ēpulis ūstēntāre, rēstāu-
rāre. Vīdē vītes rēvōcare. Mīcros mōrsu dēpāsci-
tur artus. Frōndibus arbōrēis ēr āmata pāscitur hēr-
ba. Nūllus vēnit īn ōra cīb. s. Nūllus cōntigit ōre
cibos. Frōndibus ēr vīdē pāscūntur sīmplicis hērba.
Sūmptaque pālītis sēptem dē cōrtice grāna Prēf-
sērat ōre sūlo. Nēc languīda fēlī cōrpōra sūstēntant
ēpulis. Lēluēvit quīna pēllēre glānde tāmēm, ūt
dāpibus cōmpressa famēs. Nōnnisi dēlētā pāscitur
ille fēra. āggēre grāmīnēo cōnēdit lata ūvēntus.
Cōls ōr ac cūctis Scīpio. Rēxque additus illi, Hēr-
bolūm tēnēre tōrum, tūm cōrpōra cūrant. Fēssa
labore gravi, bēlloque tēxhausta diūrno. s. Edo Voro.

Manducor aris Deponcus. Jem.

Manducum, Potrawa.

manducus, Zartok/ Straszdylo i.

Mandya, a. m. & s. Gr. Oponga.

Mane, nomen & Adverb. Potanek. Det mora

gen/ odce morgens früh. Carpatinus dum mane
nosum, dum gramina canent. Virg. phr. Matutinam
tempus, Matutina hora. Matutinus Sol. Sol oriens,
Matutini, Phœbei ortus. Dies oriens. Pars prima di-
ei, vel diluculo Mane novo, primo. Prima luce. Ve-
niente die, Sole. Aurora surgente, rubente, renascen-
te, exoriente. Sole novo. Primo Eo. Solis ad ortus.
Nocte fugiente. Sole recens orto. Claro iam mane.
Cum primū Eois cōsurgit Phœbus ab undis. Cum Sol
æquorēis surgit rēdivivus ab undis, Cœlo cum primū
Lucifer alto evocat Auroram natalibus undis. Cum
lunum albescere luce incepit cœlum Aurora rēfē-
rente diem. Jamque rubescbat stellis Aurora fugā-
tis. Præviis Auroræ Lucifer ortus erat. Cum Sol,
Titan, Phœbus caput, currum, equos æquorēis acuis
tollit, Eo gurgite effert, tollit, extollit, promit, ext-
rit, educit, erigit. ubi se nitido Sol aureus exulit
ortus, Jamque rubescbat radiis matre, et athere ab
alto Aurora in rōeis fulgebāt lūtea bigis. Postera vix
summos spargēbat lūmine montes orta dies, ubi au-
rora nitens creceō. v. lamine linquit oceanum. Cum
Sole novo terras irrorat Eois. Postera Phœbea lūstrā-
bat lampade terras. Hūmāntemque aurora pōlo di-
movērat umbram. Postea cum primo stellis oriente
fugarat Clara dies. expōctata dies aderat, nōnamque
serena Auroram Phætoni equi iam luce vehēbant.
Clara laboriferis cœlo Tithonia currus extulerat.
Cum lucem revēhit tenebris Aurora fugātis. Cum
rutilos oriens Aurora immitteret ortus. incērea rē-
voluta rubēbat. Mātūra iam luce dies, noctemque fu-
garāt admōnitōrque opērum cœlo clarissimus alto
Lucifer ortus erat. Jam sole rēfuso, iam rēbus luce
rēcētis. Nox ubi cōsumpta est. Aurora rubescere,
primo Cœperat, exurgo. Jam dēdērat cantum lucis
prænūcius ales Sol radiis insigne caput fulgēntibus
auro cum mane æquorēis emērgens exērit undis. Prō-
tinus effūgiunt tēnēbræ. rēbusque cōlōres, et formæ
rēdēunt, et quæ cōntēxerat umbra abtūlērātque dēcū-
lis, nitido Sol lūmine rēddidit. Vix dum pulchra dies
pēlāgo surgebat, et astra undīque vicinū fugēbant
languida solem. Jamque novum terris parlēbat lū-
mine primo egrediens aurora diem, stabūlisque sū-
bibant ad iūga Solis equi, necdum ipse ascēdērat ā-
xem, sēd prōrūprūris rūtīlabant æquora flāmmis. s.
Lucifer, Aurora Diluculum.

maneo, Czekam/ Erwam i. 2. Zostaję i. Miez-
stam gdzie/ Dortwac. Bleiben/ warten.
Priami-

M A N

Priamique arx alta maneres. Virg. syn. Möror, rē-
mānēō, pērmānēō, harēō, ſto, rēſto, pērſto, rēſiſto,
ſel hābito, cōmmōror, vērſor.

mānes hi Duſſe/ Vtrapienie. Manem, Apuleius.

mangānon, gr. Ruſſā woienna.

mango onk, Piętrzyciel/ Ludokupiec/ Wen-
derarz/ Pāvīaz/ Ruſſā woienna.

mangōnicus, Piętrzycielſki/ Ludokupiecki.
& ſub Wenderarz.

mangōnium, Piękrzenie/ Ludokupſtwo

mangōnizo, & Gracoſdobis/ Piętrzy/ & ſub
Ludokupiec.

Mani priſcum, Porānu.

māria, & gr. Szalenſtwo i. Strāſydo 2. No-
enie/ Marolka/ Łarka. ſub Strāſydo/ Dā-
pānycanie 3. Bielun. & ſub Szperny.

Mānibūla, manibulum, Plugowe nogi.

manibus pedibusque, Vſilnie.

mānica, Rēkaw/ Rēkawica/ Rēkawſi. Hand-
ſchuh/ oder Handband. Et tunica manicas
& habent redimicula mithe. syn. Mānūm vīnculum,
lāquei, catēna. epith. Dūra, rigida, fērrea, tēnax, tē-
res, ārcta, cōſtricta, arēa, vāllida ācerba, anēa, āhē-
na, ſava, grāvis. Phr. Rēgales mānicas rūpit utrāque
mānu. Mānicas atque ārcta lēvāri Vīncula jūbet. &
Catēna.

manicā, ha Peto 2.

(wami.

manicāta rel maniclata tunica. Szatā z rēka-

manicatus, maniclatus, Rēkawy mānacy

Manico as Porānie ſie.

manicon, manicum, gr. Szaley 2.

mānicūla & Plugowe nogi/ Porege.

māniſta, orum. Widoki niebieſkie.

maniſtarius, Jawny.

Maniſtario, Obiawienie.

maniſte, maniſtō, Jawnie.

maniſto, as Omānuie/ Obiawiam. Of-
fenbahren/ entdecken/ bekand machen. Inſi-
dias prodet, maniſtabitque latentem. Ovid. syn. Dē-
clāro, pātēfācio, āpērio, pāndo, rēſero, rēvelo prōdō
dōcēō, indicō, rēregō, expromō, explico, expōno.
phr. Lūce pālam oſtēdō. In lūcem trābo. Dictis ex-
pēdio. Latēbris ēdūco. Cāuſas, et ſigna dōcēō indi-
cium faciēt. pāndere rēs tēnēbris atque ālta cāligine
mēſas. Mēntiāque ſācra rēvelat. Vīntūros prōdere
cāsus. Dicam ēquidem, nēc tē ſūſpēnſam nāte tēnē-
bo. expēdiam dictis, et tē tūa ſāta dōcēbo.

M A N

maniſteſtus, Jawny.

Māniōla, Marolka/ & Szperna cwarz/ ſub
Szperny.

Māniōſus, Szalony/ Māniplāri, Piechorā 3.

Māniplētium, Zaplatā od robory.

māniplāres, manipularis, Piechorā 2.

manipularius, żołnietſki.

manipulatim, Rotāmi.

māniplūs, Snop/ Wiazan/ Garſc 2. 3. Ro-
tā 1. Line Handvoll. Portabat longa maniplos.
Ovid.

mānna, & gr. Mānnā ſok. Himmel-Brodt.

Dūlee, mēllēum, mēllitum, grātum, maturinum.

mannus, mannulus, Imudſinek. Podiezdek.

māno, as, Ciekę 1. 2. Plyne 3. Rojchode ſie/

Sgęz ſie/ Puſcęa drzewo. Gießen/ tinnen.

Semper abundare, & latices manare perennes. Luc.

syn. Diſtillō, dimāno, fluo.

manon, Gr. Gętkā 2.

M A N S

manſio, Mieſzkānie 1. 4. Poſtawānie/ Stā-
nowiſto 1. Podkarm/ Doſtānie.

Manſionarius, Stānowniczy.

manſito, ā maneo, Mieſzkam gōſie.

manſito, ā māndō, żuiz/ Jadam 1.

Manſorius ſub żwānie.

Manſutor, Dieterawcā 1. Obrońcā.

Manſucius, manſucus, żarliwy/ żarłok.

mānuēfactus, Ogłęſtany. Gezahmt.

manuēſio, Ogłęſtāc ſie dāie/ Vſpokoię ſie.

Manſues, ſuis, & ſueth. Ogłęſtany/ cichy 1.

mānuēſcō, Ogłęſtāc ſie dāie/ Vnoſię ſie dā-

ie/ Vblagāc ſie dāie/ Łagodnieis/ Vēdha.

ſehm werden. Manſuevere Geta, ſeruatque

cruenta Geloni. Prud.

manſuētarius, Vriedwiednik.

manſuētē, Łagodnie. Manſuetor ſub Vēdha

mānuēiūdo, Łagodnoſc/ cichōſc/ Łōſtawoſc.

Demüthigkeit/ Zahme.--- mites quod manſue-
iūdo coronat. Juv.

manſuētus, cichy/ Łagodny/ Ogłęſtany.

Sanſimüthig/ freundlich. Carmina mānſu-
tus lenta quatit amor. Prud. syn. Hūmānus, ſācilis,
lēnis, mītis, cōmīs, plācidus, bēnignus, olēmēns, ū-
bānus, āffābilis. & Cōmīs.

Manſas,

Manus, si substant. incerta originis. *Manus*.
manus, si adiect. à mando, u. żury.

M A N T

mantēle, u. Serwetá/ Obrus.
mantēlium, Reznik/ Obrus.
mantellum, mantēlum, manterium, Reznik/
 Serwetá Oponga.
mantēs u. m, gr. Wrojek/ Wieszczek 1.
mantēum, gr. Wieszczbiernia.
mantia, Gr. Wieszczbá 1. mantica, Manryká.
mantica duplex, Biesagi.
mantice es gr. Prákrýká 1. Wieszczbá.
mantichōra, manticora, Gr. Manrykora. Cor-
 ripuit o Calpurni.
Manticularius, Rezymieszek/ Dorozny.
manticulatio, Szalbiestwo.
manticator, Chytry/ & sub Rezymieszek.
manticulor, Chytry sie obchodze/ Szalbie-
 cwie/ Szuki żazyc/ Szypke 2. Viteram 1.
manūle, Reznik/ Obrus. Ein Handwehel/
 oder Lischlachen. epith. Nitidum, mundum,
 pbr. Tōnsisque ferunt, manticilla vilis.
Mantiōla, Rezká/ mantiscinor, Wieszcz 1.
mantila mantilla, Przydatek 1.
Manto, u. Mieszkam gdzie/ Czekam.
Manuale, Manipularz,
manualis, Garściany/ Rezny. & sub Garśc.
manuarius, Rezny/ Wyrobiony 3.
Manuballista, Ruśá rezna.
manubia hac, Piotunowy raj. sub Piotun.
manūbia, he, Lup.
manūbialis, manubiaris, manubius, Lupowy.
Manubriatus, Rekoiesé maigcy.
manūbriolum, Rekoiesé.
manūbrium, Toporysko/ Rekoiesé Vcho u
 stáku/ Bizysko/ Teronek/ Orladki.
manucla, Stroz u kufe. & sub Rezká 1.
Manuclatus, Rekawy maigcy.
Manuco-diatta, B, is, auicula Dei, Pierius. Latá-
 wicz prał.
manūcula, Rekaw/ Rezká 1. Stroz u kufe.
manufactus, manu factus, Niesamorodny/ Ko-

MAP MAR

Manūleá, Rezká 1. Stroz u kufe/ Rekaw.
manulearius, Rrawiec.
Manuleata vestis, Szatá rekawami.
manuleatus, Rekawy maigcy/ Niewiesci 2.
Manum ni sub Zorá & Poranek.
manumissio, sub Wyzwolenie 2.
Manumissor, Wyswobodzićiel.
manumitto, manu mitto. Wolność dátuię.
Manuor, aris, Rádne.
manu-premium, Zaplata od robory.
manus, u, substant. Reká 1. 2. 3. Pisanie wlas-
 sney ręki/ Pismo 1. Robora 2. Moc/ Woy-
 sko 1. Rota 1. żołnierz. żołnierstwo/ Wiele-
 kość ligby/ Bitwa/ Wygrane/ Sprawca/
 Hak wojenny. Ein Hand. Et manus in gremio
 languida facta iacet. Ovid. syn. Dextra, sinistra, la-
 va, palma, digiti. Metaph. Turba, cetera, legio,
 cohors, manipulus, manipulus epith. Ténera, nivea,
 candida, lactea, candens, albens, rosea, pulchra,
 formosa, decora, valida, fortis, dura, Martia, yndex,
 potens, rapax, avara, unca, adunca, sordida, cruen-
 ta, sacrilega, impia, munifica, pura, casta, pia, fida,
 artifex, docta, solers, debilis, tremens, supplex. Phr.
 Variis artibus apta, assueta bello, expertisque quiteris.
 pondere laeva. Formosaeque manus, ductisque labo-
 ribus aptas. inficis ambrosias in mea colla manus.
 Jam tibi formosam porrigit ille manum. ille cavis
 manibus, haurit de fontibus undam. Bello insueta
 cogit ad arma manus. f. Caterba.
manus elephantis natura, Stoniowa robá.
Manutergium, manuterium, Reznik.
Mapa, ut aliqui scribunt, lege potius Mappa,
mapalia orum, mapale u. n. Chálupa. Eine
 Häuten/ Hirten-Häuslein.--- Raris habitat
 mapalia rectis. Virg. syn. Magalia, calx. f. Casa.
mapalia mera fecistis, Grubo.
mapella, Serwetá.
mappa a. Obrus/ Serwetá. Ein Lischlachen
 oder Serpnet. epith. alba, candida, nivea,
 candens, cretata, f. Mantile.
mappula, Serwetá.
marasmus, gr. Suchory.
marachrites, a m. Gr. sub Ropt 5.
marathrum, marathus, gr. Ropt wloski.
Marca B. sub June 3. & Grzywná 1. 2.
marcens, Zwiadly.

marceo.

M A R

marceo, marcesco, Wiedne/ Gnile/ Gnuśnie/ Zalegam się/ Zlenieć/ Niefstrawność mam/ śmierdze. Welck werden. syn. Mar-
cesco, putresco, languor, corrumpor.

marcidus, Wywierzaly/ Alapouchy/ Gnuśny/ Zgnily/ Obwisły/ Splesniały sub
Zgnily. Welck/ faule. Illi marcida vina lar-
giuntur. (Phal.) Stat. syn. Marcens, flaccidus, putri-
dus, vel languidus.

Marci-panis, Marci pastillus, Matcepan.

Marcipor, sub Pachols. Marcomania, Motas-
wa/ marcomanus, Morawczyk.

marcor Gnuśność/ Spięzka/ Suchoty cho-
roba.

Marculus, marcellus, apellativum, Mlotek.

marculus, proprium, Matasiek. ibidem.

marcus, appellat. Mlot.

Mare, Morze i Umywadlnik. Das Meer.

*Iam maris immensi prolem, Et. Virg. syn. Aquor, al-
tum, profundum, pontus, pelagus, marmor, oceanus,
amphitrite, Nereus, Neptunus, Therys, Theris. Epith. Rapidum, velivolum, pronum, humidum, tu-
midum, tumens, altum, profundum, Neptunium, re-
fluum, immensum, vastum, incertum, inconsans, in-
fidum, effusum, dubium, tremulum, liquidum, la-
tum, cavum, vadofum, salum, refugum, vitreum,
glacum, coerulesum, scopulosum, saxosum, inquietum,
procellisum, arenosum, commotum, undosum. Turbatum, turbidum, scilicetum, concitum, minax,
spumofum, spumum, spumans, saxum, iniquum, naufragum,
tumultuosum, ventosum, infestum, asperum, iratum, insanum, immitte, indomitum, ce-
cum, agitatum, placidum, placatum, pacatum, qui-
etum, tranquillum, compositum, planum, effusum, serenum, tutum. pbr. Maris aquor, pelagi vada. A-
quoris undae. arva Neptunia Vada carula. Neptuni,
Nerei, oceani gurger, regnum. Maris undae, tractus,
unda salis. Campi liquentes. Maxima Nerei stagna.
Lati stagna profunda. Aquoreae aquae. Carula, mar-
thora ponti. Maris aestus. Maris, marini fluctus. Campus aquarum. Vastum maris aquor. Stridens
refluentibus undis. orbem cingens. Late effusum. in-
sana licentia ponti. Medias cingentia terras aquora.
placuitque profundo Fortunam tentare mari. Jactatus
dubio, per duo lustra mari. Hec inter tumidi late
maris ibat imago Aurea, sed fluctu spumabant
carula cano. Se jactu dedit aquor in altum. In a-
quoreas precipitatus aquas. Sed nos immensum spa-
tium confectimus aquor. Jactatos aquore toto Troas
inula fluctison o circumvallata profundo in fratra dum
fluvii currens. Quam multi Lybico volvuntur mar-*

M A R

83

more fluctus. Postquam altum tenuere rates, nec
jam amplius illae apparent terrae. Coelum undique
et undique pontus. Multum ille et terris jactatus et
alto. ipse potuit submergere ponto unius ob noxam.
Fremitu quo pontus et omnes intremuere undae. Quos
terris circumfluvius ambit oceanus.

Mare Adriaticum, Africum, Libycum, Mo-
rze Ewropienskie.

mare Balticum, Morze Szwedzkie.

mare Caspium Hircanum, Morze z.

mare Erythraeum rubrum, Morze Gertwone.

mare inferum, Notium, Thuscum, Mediterra-
neum superum, Morze Ewroptenskie.

mare mortuum, Morze martwe.

Mareplacida, Lodzi/ marga, a. JI.

margarides, margarides, ha gr sub Daktyl z.

margarita, Gr. Petla/ margaritarius, Petlos
wy kupiec/ margaritifer, Petly tobiacy.

margaritifera cochlea, Petkowa macica.

margaritum, n. gr. Petla.

marginatus, Brzezysky/ Ramami oprawiony.

marginos, as, Obrabiam z. Naprawiam i.

margo, inu, Brzeg z. Bray j. Brawadi/ Bras-
nec. Das Bord oder Rand eines Dings.

syn. Crepido. ora, labrum, vel ripa. epith. extrema
summa, pbr. Crepidinis ora. Sinus extremus.

Margopolis, gr. i sulta & lascivius civitas. Uarro.

marinus, Morsti/ Zamorsti/ Cudziemski.

zum Meer gehörig. nascitur, & casus abies
visura marinos. Virg.

Mario onis, Jestior.

maris accessus, accrementum, astus, recessus,

Morstkie Butenie. Das wüden des Meers.

v. Fluxus & Fluctus, Aestus.

maris malacia, mollicies, tranquillitas, Mor-
skie Vspokojenie.

marisca, Sigá niesmáczna/ Szybká w ciecle.

mariscus, an Rogoz?

marita, Mazarcka/ zona.

maritalis, Malenst. Das zum Ehemann
gehört Lusa maritali Gallica veste manus. Ovid.

maritimus, Morsti/ Pomorsti. Am Meer
gelegen/ oder nah beym Meer.

maritio, as, Wydaje corte/ Przypuszczam sta-
dnika/ Podwizuje z. Verehlichen Luste

MARITIMUS

maritandi condemnnet vincula f. xus. F. phr. Cōiūgio, cōnubio jūngo. Vinculo iūgali sōcio. Viro tradō, asōcio. Sōlennibus Hymēnais sōcio. Nātam. gēnero dignis hymēnais tradō. Pācto cōiūngo. f. Coniugium, Nubilis.

maritor, sub Łęcy sie/ Pogyna niewiaśtā/ żenie sie.

maritus, adiect. Māżenſti/ żonacy/ żenin.

Ein Ehemann. Compos maritus ut sic elysio jubet. (Jamb.) Sen. syn. Vir, sponſus, Cōiux: tōri. rālami, lēti sōcius. Sōciatus fēdere lēti. f. Coniux.

maritus novus, recens. Pan młody.

marmāritis, idis, Gr. Jāśnoſtka ſiele.

mārmor, ōris Gr. Marmur. Marmelstein.

Præterea fuit in teſtis marmore templum. Virg. epith. Lēve, cādens, pictum, pictūratum, prētiolum, nōbile, dirum, gelidum, ſūperbum, verſicolor, frigidum, rigidum, maculoſum, ſplendidum, lūcens, nitens, antiquum, cōruſcum, diſcolor, Pārium, Phrygium, Mýgdōnium, ſpātānum, idāum, Libicum. phr. Pārius lāpis. Phrygium ſāxum. Lýbicus ſilex. Mārmōreus nitor, Frigētia cēnis Mārmōra, quæ Spārtæ Pāriſque ōriūntur in agris. Tum Phœbo ōlido, dē marmōre tēpla inſtitūam tē viridi in cāmpo tēplum dē marmōre pōnam. Mēa Mýgdōnio ſūlgēbant marmōre tēcta. Mēdium clāro ſūrgēbat marmōre tēplum.

marmōrarius, Ramiennik Mārmurownik.

marmOratio, Mārmurowanie.

marmoratum, Tynk 2. Mārmurowy tynk.

marmoratus, Mārmurowany.

mārmōreus, Mārmurowy/ Mārmurowacy.

Marmelstein. Marmoreo reſerunt thalamo, & c.

Virg.

marmōro, as Mārmuruis.

marmōrōſus, Mārmurowacy.

marra, gr. Rydel/ Moryka.

marribium, Szata biala.

*Mars, mascul. Mafowa gwiazda/ Woyna/ Porzykta 1. 2. Sigeſcie/ Nieſzeſcie/ Powozbienie/ Przypadek 2. Dowcip. & sub Prokuracya. Ein Planet. phr. Sanguineo ōrbe rūbens, minax Fēra mārīs ſtella rāpācis. accēſo ſcintillans ſtella fūrōre. tēſe minax. Rūcillānti ſyde-
re Māvors. Māvortius ignis. Rūbicānda incēndia Martis. Stēlla ciens in flūxa bēlla nēfānda.*

mars, femin. Buda żwiecze.

marſupium, gr. Mieſek piſnizny.

Martagum, Māśleſtā. martellus, martūlus, Mto martialis, Waleczny/ martiaticum, żold. (tek. martiōla, żolnierz 1.

martiobarbulus, Żalabatt/ Czekan.

Martius, ſubſtant. Māżec.

martius, adiect. à Martio, ſubſtant. Mārcowy.

martius, adiect. à marte. Woienny.

Martyr, Gr comm. Mężennik/ ſwiādek.

martyria, orum gr. Mężennikow groby.

Martyrium, gr. Mężenſtwo/ Roſciol 2.

*ein ſolch blutig Zeugniß. Sed mage ſanguine martyrii. (Daſtyl.) P. Epith. Cruentum, atrox, clārum, illūſtre, forte. phr. Magna ſalūtifēri laūrea martyrii, inclēra martyrii bēlla rūbēntis habes, (Martyrii varia genera ſic deſcribit Pomius.) Huic ōculi effoſi, dēntes huic ōre rūvūſi, Auribus hic cārū-
it gēminis, hic pōllice dēxtro: Hic tūſus ſāxo, hic ſpēcūla dēſectus ab alia; Hic trābe ſūſpēſus tēcta. Hic virgarum inter crēptus cādīt. Huic lingua exſecta eſt, ſucciso poplite, trunco corpore. Carnīfices nōn irriſere dōlētētem, ſed cōlūere alia ridētētem mēte dōlōres. Victricem aſpiciās diſverſo fūnere gēntē. Pārs rāpido ſūbmēſa mārī, pārs ſtipite fixa, pārs pice, pārs ōleo, liquēntis ēt unguine cōrā pērfuſa, ad-
mōtis faciſbus tādīque pēruſta. pārs autē capite ā-
vūlſo, trūncōque jacēnti. illa inter rāpidāsque rōtas ſalcēſque mināces. Tūrbīnis in mōrē cōſtānti pē-
ſtōre virgo Vēritur, ēt rādī ēt ſalcēs in frāgmina lōnge Diſſūlant, ſūbit illa cēler cōcēſtā tēpla. &c.*

Marum, gr. Maieron Arecenſti.

mās Sāmiec/ Męſczyſnā. ein Mannsbild.

Mās eſſe ceſſat ille nec fit ſemina. (Jamb.) P.

maſculēſco, Mężnieis. maſculēitum, Winnicā.

Maſculinē, Arnobi. i. maſculino gēnere aliquid proſero.

maſculinus, Męſti.

maſculus, ſubſtant. Męſczyſnā. ein Mānnle.

Maſculus, & totum ſemina coniugium. Prop.

*maſculus adiect. Męſti/ Mężny/ Wyborny/ Sā-
miec. Maſōuia, Mazowſe.*

Maſouius, Māur.

maſpērum, gr. ſub Cytenaſſie ſiele.

māſſa, Bryłā/ Szuka 1. māſſā. Leig/ Blumpe.

epith. Dūra, plūmbēa, ferrēa, grāvis, vālidā.

māſāgēta, Moſtwa. an żmudſ?

māſāris, idis f. Māćica 5.

Maſſo, as Spaiam/ Gniore.

māſūla, Bryłā/ Szuczka/ Bloſek 1.

maſtax,

ulus, Mlos
zold. Czek.

arcowy.

ładek.

oby.

ciot 2.

anguine
atrox, clā-
fieri laurēa
ntis habes,
) Huic ō-
us hic carū-
saxo, hic
sus rēta.
lingua tēse-
Carnifices
entem mēn-
ēre gentem.
ixa, pars pi-
pēfusa, ad-
em capite ā-
asque rōtas
ōstanti pē-
in frāgmīna
tēmpla. Sc.

nsbild.

P.
Winnicā.
id profero.

Männle.

rop.

ny/ Sāz

Blumpe.
da.

.

naftax.

M A T

maftax, ācis. Gracis fem. est. Chroses.
maftichium poculum, sub maftetowoy.
maftiche, es gr. mafticum, maftetkowa żywicā.
maftico B. sub żuio.
maftichinus, Gr. Maftetkowoy.
maftigia, a. m. gr. Smāgantec Bietāgodny.
Maftigōphorus, Gr. Cēlari.
maftrix, īgū f. gr. corripuit 1 xaziāzen. Bicz.
maftos, vri us m. gr. Pictsi 2.
maftūca maftūga maftūcatus, Stribā Rojuch.
mafturbari, Pfora pelnis/ mafturbatio Pfora.
mafturbator, Pfortiwy/ maftus gr. Cewkā 2.

M A T

matari i gr. Polist 2.
mātaxa, gr. Jedwab/ Powroz 1. Wiazānkā/
Plywagkā. mātaxo as Wiozo 1.
matella matello, Wodny stātek/ Wiādeo 1.
Dibānek/ Drynal.
mateōla mātēriōla. Silegā/ Māzugā.
mater, Mātka/ Māmka/ Bwozka. ein Mutter.
ter. Mater in ore tibi est, non habet unda Deos.
P. syn. Gēntrix, pārens. epith. alma, chāra, blānda,
sōllicita, ānxia, vigil, dilēcta, fida pia bēnigna, āma-
ta. pbr. Prolis stūdiōsa. obliwisci nēscia prolis. Dī-
gna viro, quā natum pēpērit, gēnuit. Quos in lūmī-
nis āura ēdūxit, stūdiō ā fōvet, ālit, ēducat.

māter suppositiva, Māmka.

mātercula, Māruchnā.

māterfamilias, Pānt 1. Gospodyni/ Bialaglo-
wā uogīwa.

māteria, materies, Materya 1. 3. Dostātek 1.
Ricz do mowienia/ Powod 1. Drwā. & sub
Drewno 1. Alletiev Zeug. Sumite mater em
s. frīs qui, Sc. Hor. epith. ampla, diffusa, fecūnda,
dives. pbr. Mātēriam supērabar ōpus, āpta nūmeris.
Convēniens mōdis. Fēlix in carmina. Mātēria vires
tūpērante mēas. Nōn mīhi mātēriam Rōma nēgar.
Sumite mātēriam vīstris qui scribitis aequam Vīribus,
et vērāte diu quid ferre rēcūsent. Quid vālēant hū-
mēti.

māterialis, Mātēryālny.

māteriarius, substant. Potrzebni.

māteriarius, adiect. Odrebnicy/ Drewniāny.

māteriatura, materiatio, Cieśielskā robotā/
Budowanie 4. Wigranie 2. Drewnia 2.

māteriatus, Drewniāny.

M A T

77

mātērinus, Twārdy. materio as Drewnem 1.
mātērior, gr. Drewn sukam. (ti.)
mātēris, i hac gr. Spis jołnierstki/ Polist 2.
& longum Renato.
mātērnus, Mātēryński. Mātērlisch. Dovol
sunt, iterum maternus impulsit aures. V.
mātēriēra, Clorkā 2.
māthēmātica, Gr. sub Gwīardārkā nēukā.
mathematicus, gr. Prātkękarz 1.
māthēsis, Gr. Tāukā 1. mathios i f. Wzjomni.

M A T

mātresco i, Mātēri nēslādūie.
mātriciāda mātkoboycā/ sub mēzoboycā.
mātriciūm, sub mēzoboystwo/
mātriciūla, mātęrkā Reiestr/
mātrimōnialis mājenski.
mātrimōnium, mājensstwo/ Ehestand. Vi e-
am perpetiar ire in matrimonium. (J.) syn. Cōnūgi-
um, cōnnubium, & Cōnūgium.
mātrīmus, mātkę żywa mājacy.
mātrix, Icu f. żymot niewieści/ mātkorkā/
Bwozka/ Pniak/ mlec w drzewach/ Re-
iestr 5. & sub Proba 3.
mātrōna, mēzārkā/ Bialagłowā 2. Ehtyweib.
Si torus in pretio est, dicor matrona tonantia. Ovid.
epith. Pūchra, fōrmōra, cāndīda, dēcōra, cista.
mātrōnalis, mēzārkom pręzwōit/ sub mēzārkā.
Einē ehtbaren Frauen zuständig. Et matro-
nales erubēre gene. Ovid.
Matronatus, us. Apule: i. dignitas & gravitas matrona-
lis. Beroald.

mātruelis, fioresāny/ mātta, mātē.

mātrīaca pila, mēdlo. mattarius, Ammiano forte.

Spisni. mātricus, jatlog/ Gēba 5.

māttya, a. & orum, mātteolx, Lātoči/ Weri.

M A T

mātūla, Wodny stātek/ Dibānek/ Drynal/
Smrod 3. Nitgemni.

maturatē, Spiesno/ mātūrātio, Spieszenie.

maturē, Bāno/ Rychlo/ W gās 2. & opposito
sensu. Pomālu/ Nietychlo.

mātūresco, Dostātę się 1. Żreia/ Śrātegnieie.
Rei f. werden. Cēpit & ut primum pleno ma-
turuit anno. Ovid.

maturissimē, Powāżnie/ Rychlo.

mauritas, Dostalość/ Czas 2. Pomogá. Res
iffe. Fervens coquat maturitas. (Iamb. Dim.) P.
maturó, as. Dostáls sie 1. Dostálo cynie/
Przyépiekam/ Pomálu co cynie. Reiff mas
hen. Maturate sugam, rigique hac dicite vestro.
Virg. syn. Maturitatem do, afféro, concóquo, vel ac-
celéro, prójéro, festino, urgeó.

ma uior, Dostáls sie.

maturus, Rany/ Dostáls/ Dostale/ Rybly/
Épiešny/ Stráczny/ Godzi sie. Zeirig/ tes
iff. Tempore item certo roseam matura per oras.

Luc. syn. Cóctus, concóctus, tómpéctivus, oppórtu-
nus, áptus, idóneus, cómóduus, citus, súbitus, festinus

mátura, Zorza. matutinalis, Poráńkowy.

matutino, Poránu/ matutinum, Poránek.

matútnus, Poráńkowy. Stáh morgens. Et
matutinis operatur festa lucernis. Juv.

mávelim, mávólo, Wole.

Mauriánia, murzynska ziemia.

maurus, murzyn.

mausóleum, Gr: Kárafálek/ Slup 5.

M A X

máxilla, Poligek/ Czelusć 1. Rinnbacken.

9. Gena.

maxillaris, Czelusćíowy/ sub Czelusć 1.

maxillaris dens, Zoby trzonowe.

maximitas, Ogrom/ Wielkość 2.

máximóperé maximum, Bázó.

máximus, Nawiętszy. Allergröfste Maximus

Ithoneas placido sic pectore caput. Virg.

maza as gr. ciasto smázone/ Kłosek.

maza panis, mącepan.

mázónómum, Gr: misá spora.

M E

meabilis, Przebyty/ Przenikájący/ Przecho-
dziły. meaculum, sub Por meapie causa, Dia.

meatim sacis & facitis. Priscian. Po moysku.

meatus, us, Dziurki 1. 4. cieczynie 1. Por/ Bieg/
Łatanie. Gana/ Lauff. Orabunt causas meli-

us, calique meatu: Virg. syn. Pórámen, áditus, cá-
nalis, pórus, ténus via.

mecallor, Zaisie. mecháńnica ars, cieśielstwo.

mechanice sub Bluba ciagnąc. & sub Windwie.

méchánicus, adiect. gr. Niatzdria síla porzre-
buicy.

M E D

mechanicus, substant. ArHITEKT/ Rzemisnik/
Pomocobiegun/ mierzelnik.

Mechimonium, Noni. lege Mechimonium infra.

mēcon, óni, hic gr. mák lesny.

mēcōnis, idu hac gr. Sálata 1,

mēcōnium gr. mákowy sok/ Jary mlecz.

M E D

mēdēla, Leczenie/ Lekárstwo.

mēdeor, eris, Lecze/ Goie. Heylen/ curiren.

Talis amor tentat, nec sit mihi cura mederi. Virg. phr.

Cūro, sāno. phr. Mēdicinam afféro, ádhībéo. Féro

mēdicāmen. Mēdicam ópem féro. Mórbum mēdicā-

mīne pēllo, tēpēllo, dēpēllo, mītigo, lēvo, lēnio.

Vulnēra cūro, fōvéo, árte lēvo. Mēdicas mānus af-

féro, ápplico, ádhībéo. Dólórem mēdicādo aúféro,

mūlcéo, árte ápollīnea, tēntātis ópērōsa viribus hēr-

bā ūti. Nūnc pūrgat vulnēra lymphis. Nūnc mūlceť

sūccis, ligat inde, ac vulnēra mōlli. Circūdat rācu,

et tórpeńtes mītigat ártus. Veniēti óccurríte mór-

bo: Prīncipiis óbsta sēro mēdicina páratúr. Nullus

ápollīnea qui lēver árte málum est. Rēlēvāre corpō-

ra mórbois, ex ágro corpóre mórbois pēllere. Aúfere

ipse mēum páriter mēdicādo dólórem. Nēc tē jam

Phœbé pigēbit ágrotó mēdicas ápplicūisse mānus, Mē-

dicas exerceť ināniter ártes. Lēnire dólórem póssis, et

māgnam mórbi dēponēre pártē. Mōdo nāscēntes

prōpērabam pēllere, mórbois: ádmōvéo tārđam nūnc

quóque lēntus ópem.

mēdērga, Nád 1. mēdiális, Póstródkowy.

mediana vox, Tencetowa mowa.

mēdiānus, Póstródkowy/ śrēdni.

medianus paries, ściāna przegna.

mediastinus, mediastinus, subst. Slugá podły

Śtroj domowy.

mediastinus, adiect. Podły.

mediator, Póstrēdnik. mēdicá gr. Óman.

mēdibilis, Zlegony/ Vlegony.

mēdica mēdicinalis ars, Lekárska náuka.

mēdica avis, Paw.

mēdicābilis, Vlegony/ Leczący. Heylsam/

heylbar.--nullis amor est medicabilis herbis. Ov.

medicabiliter sub Lekárskie.

mēdicāmen, Lekárstwo/ Piętyśólo/ Sárba 5.

Bielidlo. Arzenyn. Tot medicaminibus, cocta-

que sfiginū affas. Ovid. syn. Mēdicina, mēdicāmen-

tum, mēdicatus, rēmedium, mēdēla, fōmētum, lē-

vāmen, lēnimen, phārmācum. epith. Salubre sálutē-

fērum, válidum, sálutāre, prasens, pórens, ūtile, dul-

ce, amē-

ae, amārum, optatum, praescriptum, expectatum, promptum, suave, gratum, efficax. *phr.* Herba medica. Herbarum succus, vis, potestas. Vires operosa herbae. Herba potens ad opem, radixque, medendi utilis. Auxilium multis succus et herba fuit. Medica lymphae. Paenii pocula succi. Vis medica opis. Vulneribus apta parantur Pharmaca. expellens morbos. Tollens flammantes peccoris aestus. Quo non praesentis ullum auxilium venit. Sicque salutares membris adhibere medelas, ea visa salus morientibus una. Quas mihi non herbas, quae non medicamina nutrix attulit, audaci, suppositumque manu? Temporibus medicina valet; data tempore prosunt, et data non apto tempore vina nocent. ipse feros repulit doctis medicantibus ignes. Lenio medicam vulnere sensit opem.

medicamentarius, substant. Aptekarz. Ika.

medicamentarius, adiect. sub Aptekarska nauka

medicamentarius, Legecy/ Zdrowy 2.

medicamentum, Lekarstwo 1. 9. Piekrzydło/ Szabá 2. 5. Trucizna. (wa 3. 4.

medicatio, Leczenie/ Czaiowanie/ Przyprawa

medicatus, Lekarstwo opatrzone/ Przyprawa/ Legecy/ Jadowity/ Napuszczany iadem.

medicina, Lekarska nauka/ Lekarstwo. Arzeneykunst. ---tanquam hac sit nostri medicina furoris. Virg. syn. Medicamen, vel ars medica, artes apollinis, ars apollinea, Phoebea, Paonia, Machaonia, ars medendi ars operosa medentum artis apollinea viros, potestas, auxilium, gloria, decus. & Medicamen.

medicina, Lekarnia/ Choruigcyh mieysce.

medico, as. Legez/ Szabuis/ Przyprawiam.

Heylen/ arzeneyen. Sed non Dardania medicari cupidus istum. Virg. syn. Medeor, vel lino, tingo, imbuo, inficio, fūco. vel sup. Medeor.

medicos, Legez/ Napuszczam iadem.

medicus, adiect. Lekarski. Heylsam. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor. Virg. syn. opifer, salutarifer, Paonius, apollineus, Phoebeus, Machaonius.

medicus, substant. Lekarz. Lin Arkt. Protinus accedunt medici, medicaeque recedunt. Mart. syn. Medens. epith. Doctus, peritus, solers, sagax; industrius, ingeniosus, illustris, sollicitus, fidus, fidelis, prudens, cautus, sciens, potens. *phr.* artem doctus Paoniam, arte apollinea potens. Machaonia clarus in arte, artis medicae peritus. Sciens herbarum, artisque medendi, arte perita morbos levans. Medicami-

ne pollens. Agris opem ferre, morbos ligare peritus. Sciens potestates herbarum, usumque medendi. artis apollinea gnarus. Pellens ex agro corpore morbos. Depellens medicamine morbos. Doctus depellere morbos. Dans docta pocula mista manu. Corpore ab agrote prosperantia fata repellens. Qui tentat salientem pollice venam. Qui vivos porci mulcere dolores. Deficio, medicasque manus, formantque quaro vulneribus (sed summa) meis. Corporis auxilium medico cominitte fideli. Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes. Non est in medico semper relictur ut aeger; interdum docta olus valet arte malum. Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi. *Medicine inventor*, Apollo. *Medici illustres*, Esculapius, Machaon. Podalirius, Paon, Chiron, Melampus, Hippocrates, Galenus.

medicus circumforaneus, Lekarz iatrmakowy meridialis, Poludniowy 1. merides, Poludnie medie, Nietnie/ Szednie. medicas, Szodek medio as, W pol stoie.

mediocris, mediocer, mediocriculus, Nietny/ Mittelmässig. Si mediocris erit, spatium iustrabit utrumque Juv. syn. Modicus, parvus, paucus, exiguus.

mediocritas, Niernosc/ Miata 1. szodek.

Mittelmäßig. Auream quinquis mediocritatem. (Sap.) Hor. & Modus.

mediocriter, Nietnie. Mäßiglich. Nec pauper & rerum mediocriter utilium spes. Hor.

mediogrumus, mediolumus, medioximus, medioximus, mierny/ medioxume, miernie.

medipontus, Liná mediatamen, mysl 5.

meditamentum, mysl 2. cwiczenie 2.

meditare, Na pamiec.

meditatio, mysl 2. Rozmyslanie/ cwiczenie sie.

Meditativa Verba apud Grammaticos sunt, quae propensionem, apparatus, & molimen significant ut Parturio periculum.

meditatorium, Klastor.

meditatus, ti Rozmyslny/ Vmyslny.

meditatus us, Samysl. (Def.

mediterraneum, meditullium, Odmorze/ Szoz

mediterraneus, mediterreus, Odmorski.

meditor, mysl 1. Rozwazam 1. cwicze sie.

Betrachten/ nachdenken. Regiam meditor, ne quo se numine mutet. Virg. syn. Cogito, considero, vel cano. & Cogito.

medium, Szodek 1. 2.

medium

medium, pro dimidio, an recte? sub Pel.

medius, Średni/ Obostronny Warpiowy 2.

Der mittelst. Per medios, instans operi regnisque futuris. V.

medulla, Drewn/ mleg drzewny/ śpił/ Trześ.

medulla panis, Chłodek

medulla spinalis, mleg pácierzowy.

medullatus, Tłusty.

medullitus, Opierzmy/ Wsilnie. Inniglich/ Herlich -- Hominum, serit ille medullitus omnes.

P. pbr. in imas medullas, ex imis medullis.

magistriarcha, magactariarcha, sub Priore

megistanes, hi Pánowie przedni/ Senator
wrocławski.

meherete, mehercule, mehercules, Zaisse.

melo, i. Pusząm wodę.

mel, miód przesny/ Honig. Quis mel arysteo,
qui Bacchi ostra Falerna. Ovid. syn. Pāvus: epith. Ro-
scidum, aerum, tenax, dulce, spumans, liquens, li-
quidum, purum, flavum, reddolens, fragrans, flavus,
nōdareum, suave, gratum, odorum Hymētium, Hy-
blaeum, Cecropium, atticum. pbr. Nēdar apum aē-
rit mēllis coelestia dona. Mūnēra mēllis. Liqueor Hy-
blaeus, atticus. Hyblaeum nēdar. Dulcis aptum labor.
Mēlla thymo fragrantia, exrescit mēlla liquata fāvis,
pressis coacta fāvis. Mēllis opus. Cēra dona. Thymi
reddolentia rōre. Vēluti plēnis si fōrea mēlla. Sine
expresā fāvis. Mēl conficere. Spūmāntia prēsis. Co-
gēre mēlla fāvis excidunt cēras de mēlla tenacia figunt.
Dulcia nēlla prēmes, nec tantum dulcia, quantum
et liquida et durum Bacchi dōmitura saporem. E. Apes

mel arundinum, Cukier. melenaētos, gr. Chel.

mel aereum, mel roscidum, mēnā jek.

mel anihinum, Lipiec miód/

mēlanthyllon, vel um gr. Zaisz 2.

mēlanthēdum, Gr. ciemietrzyko/

mēlampiakos, vel um gr. Szara garna.

mēlampyllum, Gr. Wino średnie.

mēlampus, Eos edis m gr. Pies średni.

mēlanchares a m nēlancus, i. gr. Pies śre-
dny trugę.

mēlancholia, Gr. nēlancholia 1. 2.

mēlancholicus, gr. nēlancholik.

mēlancōrypes, Gr. hic Gracis Cēm. est Sigeta.

mēlaneratis, i. idis gr. Ści mości.

mēlandryas, a. Bejotna śwata.

melandryon, melandryum, idem & Wzecieś

nicó/ Item sub Czechryca & Dqb i.

mēlania Gr. Czarnosć.

mēlantēria, a gr. Czernidlo btegiec/ & sub

Bopetwos/ & sub mościezna śwata.

mēlanthe, es f. gr. ludus puerorum, sub Chryso-

mēlanthemum, gr. Rumien.

mēlanthium, Gr. Czarnuch.

mēlanūrus, hic gr. Wielgoś ryb.

mēlapia, neutrum plurale, in singulari, Melapium.

Pini. i. poma & pyra simul.

mēlas, ānos m. gr. sub Pieg.

mēlaspermum, gr. Czarnuch.

mēlca, a f. gr. an, mleko 2.

mēlcūlum, miodek.

mēlēcygnea, n. plur. gr. śpiewanie.

mēlēāgris, idis f. gr. Indyk.

mēles, is gr. Żbit. Produci primam Severus &

Gratius. mēlia, gr. Jesion.

mēlia, gr. ģumia lekarska.

mēlica, avis, Paro e quantitas incertat quia vox
corrupta est ex medica: Columel.

mēlicembales hi ślimak 2.

mēlicētia, mēlicēris, idis gr. Cenipiora/

mēlichlōros, vel m mēlichros, huius mēlichro-

tis, mēlichus, n. gr. miednik romian.

mēlichryses, vel m m. gr. Rumien żółty.

mēlician m, Gr. miód piro.

mēlicus, gr. Pyskany, Ein Singer. Et me-
licus lyricosque modos praefanda novavit. A.

mēlidias, hoc gr. Remontia m. śka.

mēlīnēli, hoc gr. sub Pyskany.

mēlīnēlum, Gr. Jabłko podnie/ Pielantia.

mēlira, a, gr. mēlir 1. nēlira, Gr. miód piro.

mēlinum, Gr. Pyskany ściele.

mēlinum, Gr. Bieltolo/ Bie wos.

mēlinus, Gr. Pyskany/ & sub Żbit.

mēlpor, Lepso/ Włpy 2. Ziffer. Regia, &
ebitofana mēlicris amantes. Virg. syn. Prastant
or, pōtor.

mēloramentum, E. Włpy śnie.

mēloratio, E. Włpy śnie.

mēlorisco, Polceptum ście. mēloro, Polceptum

mēlhyllum, mēlscōphyllum, Gr. Pyskany

mēlicris

MELL

ist siele. melipontus, hic Linā.
 melis, is f. Zbit/
 melissa, gr. melitana, Pšgola/ pšgelnik sie.
 melissa sylvestris, Radzido siele.
 melisophago, onis. Gr. zolna.
 melita insula, málta wysp.
 melitaxus, melitenfis, máltenst.
 melites, a. m. gr. sub, Pigwowy/ & Jabłkowicy.
 melitenses, a. m. gr. Slodyg/ Wino slodkie/
 misdnik kámen.
 melius, idis f. gr. Pšgelnik siele.
 meliuron, onis. m. Gr. meliuronophium Gr.
 Pšgelnik: meliturgus, Gr. Bártnik.
 melium, Obroz/ melus, Lepiey.
 meliuscule, Lepiey trofke.

MELL

mella, a mellina, miód pitý.
 mellacum vinum, Wino wásoné/
 mellarium, Pšgelnik 1. mellarium vas, Vl.
 mellarius, substant. Bártnik/
 mellarius, melligenus adiect. miódowy 3.
 mellarid, Poddieranie miódu.
 mellens, miódowy/ Slodki/ Płowy/ ióstrawy.
 Dem Honig gleich/ oder wie Honig geschmack
 melliculum, miódok.
 mē lise, miód robiaz. Das Honig trägt.
 Mellifer electis exoritur obstreper herbis. Cl.
 mellificum, miódu robiazte.
 mellifica loca, Pšgelnik 1.
 mellifico, miód robiaz. Honig machen. sic
 Non subis mellificatis, apes. Virg. syn. Mel confi-
 do, cogo, figo, liqo.
 mellificus, miód robiaz/
 mellifans, Slodki. melligo, Sol mióderý.
 mellillus, miódowy/ mellina, Slodkesé.
 mellinus, Płowy. mellis is f. Zbit/
 mellitum, & mellium edulium, miódewnik.
 mellitus, miódowy il. 2. Slodki/ R. stopny/
 Váepny/ Prýstny/ nily 1. Von Honig.
 Pane ego, iam mellis potare placentis, Mart.
 melides, a. m. gr. miódowy.
 mē dā, Gr. melidā.
 melon onis hic gr. melopero, Gr. melon.
 melos, leos, & ligr. spiewanie 2. Pieśń/ mu-

M E M

syka 3, 4. Wietsi Poetyci. vide infra in Indice
 rerum Chaos, Ein lieblicher Gesang/ melody.
 Regina longum Calliope melos. (Alcaic.) syn. Mēlo-
 dia, cōcīntus, cantus, mōdūlārio, mōdūlāmen, mō-
 dūli. Epith. Suave, dulce, grātum, cānōrum, blān-
 dum, letum, festivum, amoenum, tēnērū, dūlcisō-
 num, plācidum, cōlēske, ārdnūm, Cāstēllum. Phr.
 Fuderunt lepidum rustica turba melos, argutumque
 melos divi cecinere canori. Funderat placidum co-
 lica Musa melos. Smynzum eredes plestra referre
 melos. Linguaeque Cynnāmeum fudit amena melos.
 V. Cantus Musica.

mēlōia, a. m. gr. Pásterz/ an Rojuch.
 mēlōihron, vel um m. gr. Przesiepi bialy,
 mēlus, li, gr. spiewanie 2.
 mēmacylon, Gr. Izowłowy owoc/
 membrana, Skorka ná drzewie/ Bloná 1. 3.
 Rompaturá/ Pargamin/ mosny/ Skrydło 1.
 Ein Fell oder Haut. Epith. Tēnuis, mōllis.
 V. Cutis

membrana cerebri, Blonká 2.
 membrana, Pargamina, scriptoria, Pargamin.
 membranacea pinna, Skrydło 1. (wy.
 membranaceus, Blonowy/ & sub Pargaminow.
 membranens, Pargaminowy.

membratim, Cilonekami/ Pzetywálgc.
 Gliedweiss. Et membratim vitalem deperdere
 sensum. Lucr. syn. Per partes, in membra.
 membratim divido, Robieram ná czści
 membra tua, Kompletty/ Twórzę kstalc.
 membrum, Cilonek 1. 4. 7. Romora t. Ein

Gliede syn. artus. epith. argenteum, cāndi-
 dum, dēcōrum, tēnellum, cālens, lāngvidum, cādū-
 cum, lādēum, vitale, mōrbidum, mōrbūdum, vj-
 gens, vāldum, forte. phr. Nudabant liquidis argen-
 tea membra sub undis. Candidaque in nitido flumi-
 ne membra rigas. Laeta quid laudas at candidiora
 liquistro membra? Nam mortalis homo, bulla est.
 Num morbida constat tibia Promethae membra fuisse
 luto. 6. Artus.

mēmēto, Pámietayje.
 mēmīni, Pámietam/ Wspominam 2. Bin-
 ingeden/ & & erinneren. Cantando memini
 puerum me condere soles. Virg. syn. Recordor, re-
 mīniscor. phr. Sum mēmōr, nēmōmōr, in p. n-
 tem venit. Mēmōri si b pēdōre servo, pēdōre, mē-
 te tēnēo. Nēmōbūre ānīmō rēstōrēblivā, pēl p. g.
 mōri ānīmō dō, mānde, mēnte rēpōnō. Sub corde
 tēfēro,

reſero, reſponſo, reſcōdo. Mānet ālra mēte rēpō-
ſum iūdicium Pāridis, ſprētaque injūria formæ. Si
rite audita rēcordor. Forſan & hæc ōlim mētiniffe,
iūvabit. Vīve mēmōr nōſtri. Signatum hoc mēmōri
pēctore nōmēn hābe. Tum vērō factō ut mēmōri
rībī cōdita cōrde. Hæc vīgēant mādāta nēc ūlla
oblitterēt ætas. Mēmōri hæc rībī mēte rēcōdo.
Tūa ſplēdida facta nūllā ūnquam ex ānimis tol-
lent oblīvia nōſtris. *ſ. Gratiās ago.*

mēmōr, Pāmīetny 1. 2. Eingedenck --- Et
ſeſe memoriam Iunonis ob iram. Virg: ſyn: Nōn
immēmōr, nōn oblītus.

mēmōrābilis, memorandus, Pāmīetny Denck-
würdig --- Namq; eſi nullum memorabile no-
men. Virg.

mēmōrācūlum, Pāmīet 3.

mēmōratiſſimus, Pāmīetny/ Slawny.

mēmōrātor, Przypominacz.

memoratus. us. Wſpominanie

mēmōria, Pāmīet 1. 2. 3. 4. Wſpominanie/
Dawnoſc 1. Stároſc 2. Gedächtnuß.

Reddit memoria tenue per veſtigium. (Jamb.)

mēmōriā meā, noſtra, patrum. *ſa meq; pāmīe*
Memoriæ, hæ, Pāmīet 3. Swieto 1. (ci.

mēmōriæ magiſter, Przypominacz/ Reſeren-
mēmōrialis, ſub Pāmīetny. (darz.

mēmōriōſus, Pāmīetny. mēmōriter Nā pāmīet

mēmōro, as, Przypominam/ Wſpominem 2.

ſich beſinnen/ gedencen. Et meministi enim,
diſe, & memorare poteſtis, Virg: pbr: in mētem rē-
vōco, *ſ. Memini,* ſel cōmmēmōro, narro.

mēmōror, aris, paſſ. Wſpominam 2. 3.

memphis, ſi, gr: Kāit.

memphites, a, m. gr. Māmur detwicz.

M E N

mēnais, idis, ſ. gr. Wezowniſc

mēnda, a, Wadā/ Błgd.

mēdaciis onerare, Nāklamāc.

mēdaciter, Klamliwie.

mēdaciūm, mēdaciūncūlum, Klamſtwo.

Eine Lügen. Nec vos decipiant blanda mendacia
lingvæ. Virg: ſyn: Cōmmēntum. epith: Vānum, cā-
lidum, impūdēns, fallāx, dōloſum, lēpidum, ānile,
tūrpe, pūdēndum, mūliebre fictum. pbr: Fictus, fi-
cticiuſ ſermo, ficta vērba. Vānæ, fictæ vōces. Fallā-
ciſ, mēdaciā lingvæ. Pējūræ cōmnia mēntis. Prō-
digioſa loquor vōtērum mēdaciā vānum. Fātū cōm-

mēndax, mendaciloquus, Klamcā. Ligner

Quam niſi mendosum & mendacem, vir bonus eſt quiſ
Hor. ſyn: Vānuſ, pējūruſ, ſimūlāns. pbr: Fāndi fi-
ctor. Mēnſiri ſel fallere dōctuſ. ōrē falſo, ſimūlato,
blādo; ſel vērbiſ vāniſ dēcipiēns. Lingvæ, ōſ, pē-
ctuſ fallax, mēndax, ōſ pējūruſ. Mūlta māluſ ſi-
mūlāns vānā ſpē lūſit āmāntem.

mēndicābūlum, zebraſ, mēndicātio, zebrańie

mēndicitāſ, mēndicimēniūm, zebraćtwo. Ac

muth. Mendicitatem cui obtuliſti opera tuæ:

(Jamb.) *ſ. Paupertāſ.*

mēndico, as, zebraſ. Berclen. Arcanum lu-
daa tremens mendicat in aurem. Juv. ſyn: mēndico.
pbr: Stipem cōrrōgo. Vitam quarito æra rōgo. Prē-
ciibuſ cibum, victum, ālimēnta rōgo, pēro, expōſco.
Pārux ſtipiſ æra rōgo. āliēna limina lūſtra; exīgūū-
que rōgaſ ōrē trēmēnte cibum. Nūnc mēndicāto vā-
ſcitur ille cibo.

mēndicūla veſtiſ, Lāchmāny.

mēndicuſ, mēndicūluſ. ſubſt. zebraſ. Ein

Bercler. Nec mendica ſerat barbati prandia nudi.

Mar: ſyn: Pāuper, ēgēnſ, inōpē, ēgēnuſ. *ſ. Pauper.*

mēndicūluſ, adieſt. zebraćcy.

mēndōſe Oblēdlīwie/ ſaſywie.

mēndōſuſ, Wadē māićcy/ Oblēdlīwy/ ſaſy-
wy. Voll Fehler. Quem niſi mendosum &
mendacem Sc. Hor.

mēndum, Błgd. Ein Fehl/ Irrthum. ſyn:

Mēnda, Error, erratum, vitium.

mēnianā, orum, Māietz. mēnianum, Ganek.

mēniſ, idis, ſ. Gr. Miesiączek.

mēnninx, gis, ſ. Gr. Blonka 2.

mēnſ, Mysł 1. Woia 1. Rozum 1. Pāmīet 1.

Duch/ Duſſā/ Cheć/ Boniec ſpraw. Sinn/

Verſtand. Niſuſ ait: Diine hunc ardorem men-

tibuſ addunt? Virg: ſyn: ānimuſ, rācio, intellēctuſ,

ingēniūm, ſel cōgitatio, iudiciūm, ſententia, propō-

ſitum, cōſiliūm, vōlūntāſ. *ſ. Animuſ.*

mēnſa, Stol 1. 2. 6. Obiad/ Porcawā/ Bāna

Kierſi Kram/ Nagrobek. Ein Tiſch. Menſas

ut fruaret hoſpitibuſ Diſ. (Choriamb:) epith: Lauā,

pinguiſ, ōrnāta, piſta ācērna, tēreſ, ſāgīnēa, nīctida,

cūrēa, māgnīfica, ſplēndida, ōpīma, ōnūſta, rēgia,

ōpūlēnta, āvāra, gēmmāta, ebria: hīlāriſ, dūlcīſ, mōl-

liſ, feſtiua. pbr: inſtrūcta cibī. epūliſ ōnērāta. Lau-

riſ cibīſ ſplēndida, ōnūſta, ōpūlēnta. Fercūliſ ſāci-

ſcēnſ. Vārio dapum pōndēre rītūbānſ. Lauoſ ſuppē-

dūtar prōdīga mēnſa cibōſ. appōſita mēnſi epūla.

Lauis

M E N

Laetis mensa parata cibus. Quae nunquam parant
alacres fastidia mensae. non tibi gemmatis ponentur
prandia mensis. Vix capiebatas ebria mensa dapes.
Jugiter ad pingves ducebant gaudia mensas.

mensa Pythagorae, Ráchowiczka tablicá.
mensalis, Scrolowy. mensarius, subst. Bántkierz
mensarius, adiect. Bántkierski/ Scrolowy.
menses, bi. Niewieszcia chorobá.
mensio, Mierzenie.

mensis, Miesiéc. Ein Monat. Triginta ma-
gnos volubilis mensibus orbes. Virg: epith: Fugax, cé-
ler, fluens, fugitivus, Lunaris. phr: Mēstruus cūrsus,
orbis. Mēstruum tēpus, spātium. Lūnæ cūrsus,
currículum. Mōra mēstrua.

mensor, Miernik/ Miernicy 1. Stránownicy
Obdony.

menstrua, orum, Niewieszcia chorobá.
menstrualis, Rworoczny/ Miesieczny. Mo-
natlich. Spharam ruina menstrualem destruet.
menstruans, menstruatus, Rworoczny.
menstruus, mensurans, Miesieczny/ Co miez
mensurarius, Bántkierz (siezny.
mensum, in Morg.

mēnsura, Miará 1. 3. 4. Maaß. Circumiere
modum mensurag roboris ulnas. Ovid.

mensurabilis, Pomierny.
mensuro, as, Mierz 1. messen. Quisque suas
mensurat opes, vresque, &c. Ovid: & Metior:
mensuraticum B. in Pomierne.

mensuralis, sub Miereny. mēnta, miestká 1.
mentāgra, as, e gr: Lissay/ Strancá.
mentāstrum, miestká polná.

mentē, Szegere. mente praditus, Rozumny
mentigo, inu, hac, Lissay.

mentio, Onis, Wmianka.

mentior, Blamam/ Zmyslam 2. & sub Podo-
bny. 1. Liegen/ erdichten. At non ille satum
quo te mentiris Achilles. Virg: syn: Falsa dico, mē-
mōro, loquor, narro: mēndacia fingo, jacio: vā-
na, falsa comminiscor, ementior: simulo, imitor.
phr: Ficta, mēndacia verba proféro, loquor. addic-
mēndacia culpa, ore vānilloquo mēndacia jactat.
Pro vērīs dicere falsa. mēndaces reddit ab ore sōnos
ōmnia mēntiris, neque enim tūa fallere lingua inci-
pit a nobis. & Decipio.

mentitio, Blamfwo. mēnto, Onis, Gárdlos
waty. mentula Cilonet 5.

M E R

521

mentum, Brodó/ Podbrodek. Das Rinn.

epith: Sctosum, hispidum, acutum, pulchrum, de-
corum, niveum, incanum. phr: Quibus aspera mē-
to barba jacet. Summoque cadit barba aspera mēto.
meo, as, Bieje/ Latam. meo more, Po moystu

mēon, vel um, n. gr. Olesnik siele.

mēphiticus, Smierdzacy.

mēphitis, is, Smrod. Ein starker Gestank

Geruch/ von dem Erdreich oder faulen ges

wässern herrührend. -- savamque exhalat

opaca mēphitim. Virg: syn: Putor, foetor. epith: Pū-
rida, olida, graveolens, gravis, sulphurea, sordens, sa-
va, tristis, tetra. phr: Savam exhalat opaca mēphi-
tim sylva. Foetorem, quantum terra mēphitis habet.

mēracius, mēracum, mēraculum, mēracum,

Mierostwozony.

mēraculus, mēracus, Szegere/ Mierostwozony

mēracum vinum, Wino nie miesiane.

mercatio, Ruzenie.

mercator, Kupiec. Ein Kaufmann/ Hans

Delemann. Impiger extremos currit mercator

ad Indos. Hor: syn: Nēgotiātor, vēnditor, institor,

ēmpor. epith: Vagus, impiger, avarus, vigil, sollicitus,

peregrinus, dives, providens, insomnis, irrequies-

cus, subdōlus, iniquus. phr: Merces mūtator Eōæ.

Lūci avidus, cupidus. Lūcris, divitiis, opibus ū hi-

ans. Lūcri spē dūctus. Laudans vēnales quas vult

extrudere merces. Quem se mērcātor avarus. Fin-

xerat a rubri litore ferre maris. anxius haret mērc-

cātor, cui vōta vix cēssere secūda, & lūcri fortū-

na fuit, nūnc cōgitat aurum, & gemmas, quas pūp-

pe vehat, pretiosaque rerum. Per mille rūens disci-

mina vitæ. Vēcturus merces opulēntas. & Mercor &

Avarus.

mercatura, Kupiectwo. Kaufmannschafft.

Aversus mercaturis, delirus & amens. Hor.

mercaturam facio, Kupce.

mercatus, us, Jarmark/ Targowisko.

mercidicius, mercedivus, Miesimnik.

mercedonius mensis, Przysycien.

mercedula, Dochod 1. Zaplata 1.

mērcenarius, subst. Naicmatk. Tagelöhner

Mietling. Thesaurō invento, qui mercenarius a-

grum. Hor.

mērcenarius, adiect. Miesimnicy/ Miesimny/

Rupny.

merces, Zaplata 1. Dochod/ Skoda. Lohn/

Sold. Mitteret in pyrgum talos, mercede diur-

na. Hor:

na. Hor: *syn:* Præmium, prælium, mûnas. *epith:* Larga, ampla, magnifica, insignis, eximia, debita, æqua, iusta, grata. *s.* *Premum.*

mercādinus mensis, Porybiciē.

mercimōnium, Rupā.

Mercipotus, B. sub Licup.

mercōr, Rupuia/ & sub Borguig mi. Raus-

fen. Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis.

Hor: syn: emō, cōemō, nūndinor. p: Mercitū-
ram facio. Mērces mūto. Extrēmīs facere cōmērcia
tērris. Mūcādis mērcibus ad īndos pēnētrare, pē-
lāgo sē cōmmittere. Vēhēre lōnginqua pēr aquōra
mērcēs. Pēr mille rūnt dīscrimīna vitæ. Vēctūri
mērcēs spūlētās. s. Mercator.

mercūrialis, adiect. Domēipny.

mercūrialis, subst. Siczr siele.

mercūrius. Mercurius gwia:da/ Rāmionka.

Ein Planec. pbr Mōiūque cēler Cyllēni-
us hēros. Quōsignis cēli Cyllēnius ēret in or-
bes. Fēcūndūm eloquio sūdās. Fūribus fēcūnda
crēandis stēlla.

merda, Gnoy I. merdo. Węprośniam sie.

mēre, Siczrse. merenda, Podmiezorez

mērēndārius, Wędomānec.

mēreor. mēreos, es, Sluje Zolduie/ Zastuguo
is/ Węstuguis. Verdienen/ wurdig sein.

Si nemo praestet quem non mercaris amorem. H. syn:

Promēreor, dignus sum. pbr: Si bene quid de te

mēruī. Si mēreor, dīmītte tūaque hic obrūe dēxtrā

quem nōn mērearis amōrem? quā possum sōla vē-

nīam rātiōne mērebor, aspice nōs hoc tantum & si

pīetate mēremur. Primam mēruī qui laude cōrōnam.

mēretriciē, Nietzadnie. meretricium Nietzad

mēretricius Nietzadny. merga, widly/ orage

meretricor, Nietzadu patrz.

mēretrix. meretricula, Nietzadnicā. Lino

bur. Perdere quis velit, a turpis meretruci amo-

re. Hor: syn: Pellēx, lūpa, scōrtum, prōitibūlam.

epith: infamis, lascīva impūra, tūrpis, famōsa, ob-

scēna, sōrdīda, sālix, āvara, inhōnēsta, adultera,

pūblica, alū: a, pērniciōsa, luxūriōsa, misēra, pēcū-

lāns, invērecūnda, audax, eūtrōns, rapāx, infēlix,

blānda, cōmpta, pērida, scēlērāta, impia. pbr: Fū-

cātis failēre dōcta dōlis. Fūcator vultu, blāndis iō-

cīs pellēx. Tūrpis amīca. Mōre mēretricio quātum

faci ns, infāmis tūrba lūpārūm. Quōlibet incautos

tallēre dōcta vīros. Cōrpus prōititūens illēcebris

quā fallit amāntes. Stāt mēretrix vēro quōvis mē-

cabilis arē, ac prōcul abīecto mēretrix ētrēna pū-

dore. s. Amica & Libidinosa.

merges, ius, hic, Gnop. Rerngetb. Aus
feru pecorum, aut cerealis mergite culmi. Virg.

mē go, is, Ponuriam/ Topis. Intincken

eintrauchen. In solio puto te mergere velle ca-

put. Virg: syn: immērgo, mērso, immērso, submē-

go, dēmērgo. pbr: Aquis ablūo, tingo, spārgo, in ā-

quas immitto, prēcipito, dō prēcipitem aquis obrūo,

prēmo, opprimo; ēxtingvo. Sē sē in flūvium saltu dē-

dit. Spārgite mē in flūctus, vultūque immērgite,

pōnto. Suppōlitas immittēre cōrpus in ūndas. Sē

prēcipitem dāre in ūndas. Sēd mē tāta mēa, & scē-

lus ēxtīale Lācēnæ. His mērēre mālīs. s. Abluo.

mergor, Nuzam sie/ Pogozam sie/ Tone/

Zachodze/ Ponikam.

mergulus, & mergus, avis, Nurek/ & Lāso-

rosi/ macica/ Obigē plonek

meribūlus, Opily. mēridialis Poludniowy

meridiano, meridiē W poludnie.

mēridianus, adiect. Poludniowy mēridagis.

Interiungit equos meridiana: (Phal.)

mēridianus, subst. W. siekacz.

mēridiatio, Pręsępiantē.

mēridies, Poludnie 1. 2. mērtag. Inter te-

pentes post meridiem buxas. (Scaz.) pbr: Mēdius di-

es. Mēdius solis cūrlis. Sōl mēdio altissimus, cālē-

dissimus orbe. Cum facit minimas ūmbas a vertice

Phœbus. Cum mēdiū cōeli orbem sol cōntēndit,

hauit. Cūm mēdiōs altus sōl accēndit. Cūm sōl mē-

diam cōl. i. terit ardūus arcem. Fēcērat exīgūas jam

sōl altissimas ūmbas. Cūm sōl ab ūtrāque mēta,

pārī distat spātio. Jamque dies mēdius tēnēs cōn-

traxērat ūmbas, inque pārī spācio vesp̄r & ortus

erant, aut plus, aut mēdiū sōle tēnēntē diēz

stus erat mēdiāque diēs exēgērat ūmbra n.

meridior, as, meridior, aris, Obiaduis/ Pręz-

syptiam sie 3.

merismus, Rutilio, figura Oratoria,

mēruo, as, Węstuguis/ zolduie/ Billich. O

decus: O fama merito pars maxima nostræ. Ovid.

mēritōrium, Naiemna tuez/ Baczma/ Ro-

mora 3. Nietzadny dom.

meritorius, Naiemny/ Nietzadny/ Surmānski.

mēritum, Zastuga/ Wina/ Verdienst/ Wārs-

digkeit. Gaudia laturus meritorum pramia, quid

fas? Hor. syn. Promēritum, bēnēficiūm, mērcēs di-

gnitas, virtus.

mēritus, Zastuzony/ Powinny.

Mēritusculē, sub Nietzoworzonny.

Mēritō.

mērōbibus, Opily/ Piżanica 2.
 mērois sub Dzierwanna.
 mērops, opis m, gr, żołnā.
 mersio, Nurzanie/ Zachod Rōncā.
 mersito, mersio, as. Merto as, Nurze ponurzam
 mērula mērulus, Ros prał/ Piżgalka wodna.
 merula lacustris, Lin/ mērūleus, Czarny.
 mērum, Wino/ & Wino niemiesiane. Wein.
 nocturno certare mero, putere diurno. Hor.
 f. Vinum.
 mērus, Szegery 1. 2. Mierostworzony/ Wę-
 borny/ Prawy 2. & sub Glos 4. Reim/ gank/
 lauter. Quam si mera vina bibisset. Ovid.
 merx, Kupia/ mela Gr. Stół 1.
 mēsancylum, gr. Pościł nawigacyjny.
 mēsaxum, mēsōcōlon, gr. Blonā 5.
 mēaula, Gr. Sien podługowata.
 mēsenterium, gr. Blonā 5.
 mēsōchōrus, Gr. Marzałek tanczyny/
 mēsōlābum, gr. Srebrnica.
 mēsōleucos, vel us. hac Gracii Commune est, gr.

Srebrnik wlości ziele/ & Ramię przeko-
 białe

mēsōmēlas, ānos hic gr. Ramię przekogazny,
 Meson, idem Meson.

mēsōnautā Gr. Powoźnik/ Wioślowych tęg-
 dzę/ Sluga podły/ Stroj domowy.

mēsopharum, n. gr. sub Nardā.

mēspilum, fructus n. mēspilus, arbor hic gr.

Niespiłk.

mēsiss, mēssio, mēssura. Zniwo 1. 2. 3. Zboże 2.

Prodiay/ Roż/ Dostarek. die Ende. The-
 stylis & rubras mēssibus usla genas. Mart. syn. Frū-
 ges, sēges, Cēres, aristis, spicā. Epith. Trūicēa, Cēre-
 ālis, spicēa, dives, opima, ūber, frūgīfera, fertilis,
 cāna, grāvida, copiosa, lārga, ampla, matura, flava,
 lera, fēcūnda, aurēa, ābūndans, plēna, flavēscens,
 ārida, sicca, pūchra, odora, expōstata, rēstiva collē-
 sta, scissa. Phr. Cēreālia dona, mūnera. Matura ē-
 gēres plēnis aristis dives. Horrēa rampens. Dūans
 aricōliam. Plēna Cēres, ēr vincens hōrēa mēssis.
 Grāvidie dūerati flavēntes mēssibus agri. Mātūris al-
 bescit, flavescit mēssis aristis. f. Sezes Meto.

mēssor, Znica. Lin Schütter. Thestylis &
 rapido fessis mēssoribus estu. Virg. Epith. Rūdicus, dū-
 rus, fēssus, sudans, uetus, curvus, cūrvatus, impiger.

T t

sedulus, indefessus, adustus, matutinus, insomnis, tor-
 ridus. phr. Mēssēm fāce sēcans, ārva mērens.

mēssōrius, Mēssuarius, Zengy.

mēsūrānium, Gr, Politebā.

M E T

met Particula vi. sub Ze 2. Swojze & sub
 Własny.

mēta, a Res zawodniczy/ do Kętego etc.
 Grānicā/ Kupā/ Stog/ Kopā 2. Roniec/
 Kamien mlynski spodni. Ziel/ Zweck. Hic

bet ad Eli metas, & maxima campi. Virg. syn. Limes,
 finis, terminus. phr. Cōtingere mētā. f. Limes.

mētābāsis, Figura Oratoria. (bole.

metabole, Gr. Zamiānā 1. & suprā Antimeta-

mētācarpiū, Gr. Dłōn 4. Rōś dloniowa.

metacismus, v. motacismus.

metadorpia, orum gr. Wet 1.

metalepsis, Gr. Przenoszenie. Item Tropus Po-

eticus, metallica, orum gr. Mīnerā.

mētalla, orum gr: metalla argentaria plumba-

ria, Gory 2.

mētallice, es gr. Kruszców nauka.

metallicus, adiect. gr. Kruszcowy.

metallicus, Cacodæmon, Stąbek 1.

mētālicus, substant: Kruszcowy rzemieśnik/
 Rudnik/ Kruszcowy gornik. Das zu Metall

gehört. Hic ergo cuius ē metallica vena. (Sc)

mētālliter, Kruszcowy. Metall bringend.

Anne metalifera repetit mea maria Luna. S.

mētāllum, Gr. Kruszc/ Kamien tamany & gor.

Metall/ Verz.--- Inexhaustū Chalybum genero-

sa metallis. Virg. epith. Rūtilum, flavum, grave, ful-

vum, fulgens, crōcēum, sōlīdum, rīgīdum, nitīdum,

splēndens, prēiōsum. phr. Mētālli cōngēries, mālā,

pondēra. Mētāllōrum vīs īgens, īnis rēcōndita tē-

ra Viscēribus. Prēcipua mētāllōrum, species. Aurum,

ārgēntum, Fērrum, Plūmbum, Stānnum, Marmor

et am. Metallum vocatur.

mēamēlus, Gr. Żaluzacy/ Pokuciacy.

mētānōphōis, Gr. Przekształtowanie. Vers

ānderung in eine andere Gestalt. Hac meta-

morphosis non delirare poetas. Mant. syn. Trānsfōr-

matio, mītatīo. phr. Vāria species Vērse, variatē

figūrā. Mūtata īn nōva corpōra fōrmā. Nōvam fōr-

mam, succiem, figūrā sūmēre, sūbire, īndūere, īn

nōva species, īn nōvos vītus mūtārī, trānsfērri

trānsfōrmārī. Figūrā vāriare, nōvare, mūtāre, exū-

ere, īn

ere, in varias transire figuras, in nova fert animus
mutatas dicere formas Corpora. In species translata
novas sunt omnia. Nulla tenent veteris vestigia for-
mae, in vultus se transformant aniles. Quos hominum
ex facie Dea saeva potentibus herbis induerat Circe in
vultus ac terga ferarum.

metaphora, Gr. Zamiana slow/ Przenosiennie.

Metaphora est tropus. metaphoricos, Niewla-
snie. metaphrasis, Gr. Przekład. meta-
phrastes, a m. gr. Przekładacz.

metaphysica, Gr. Nad przyrodzonych rzeczy
nauka. metaplasmus gr. sub Slowo 2.

metathesis, Gr. Przekładanie. Item Figura
Grammatica, metatio, Rozmierzanie.

metator, Mierzący 1. Oborny/ Granowni-
cy. Aufmeser. Audax Hesperios veniam me-
tator in agros. L.

metatus, Rozmierzony.

metaxa, Gr. Poliedwabie/ Jedwab.

metaxarius, Jedwabnik.

metellus, appellativum, żołnierz pienieżny.

metempsychosis, Gr. Dusz ludzkich przechos-
dzenie.

meteora, orum gr. Napowietrzne rzeczy.

methodium, gr. Szuka s.

methodus, hac gr: Sposob.

meticulosus, Bojaźliwy/ Jorchisam. v. Timi-
meticulus, Bojaźn.

metior, Mierzę 1. Jde pieśń. Messen. Et
iuncto bipedum cursu metitur eorum. Virg. syn.
Mensuro, dimetior, definitio, pondero, vel aestimo.

meto, as, Suwam sie/ Ciołgam sie/ Gramos
ls sie.

meto, i. 3ns. Aerdnen/ Frucht abschneiden
mehen. Purpureosque metunt flores, &c. Virg.
syn. Demeto. pbr. Messen, aristas, Cerealia dona.
Cerealia munera, semina, resedo. Messen succido,
tondeo, decerpo, lego, colligo. Messen falce resedo,
prosterno, obruo. Terram, arva flaventia frugibus
spolio, arvis messum abduco. Falcem segerti, aristas
maturis suppono, accipiunt succisas horrea messes.
Congestas arca cepit opes flavas dum ronder mes-
sor aristas. Jam matura Ceres falce reseda cadit.
Namque velut densas prosterbens missor aristas &c.
le sub ardenti flaventia demittit arva.

methodium, gr. Arorosilnego co.

meto nymia, gr Zamiana slow.

metopa, a gr: Miedzybálge/

metopium, seu metopinum oleum, Galbanowy
oleiek/ Migdalowy oleiek.

metopium, item gr. Galban/ Amoniakowe
drzewko.

metoposcopus, gr. Szvognom.

metor, ark Mierze 1. Rozmierzam/ Jde pieś-
ń. Messen. Ingerit, & late campos metatur a-
pertos. Netmes syn. Metior, limbo, termino, definitio.
s. Limbo.

metreia, Gr. Latini s. Graci m. Dranastie
garcy miara. sub Kotca Sedomierskiego pos-
lowica. & Polbaryle.

metricus, Gr. Propocya maigac.

metrocopia, gr sub Wies.

metropolis, Gr. Miasto glowne/ Pogatek s.
metropoliatus metropolitae, a m Metropolis

metrum, Gr. Wiersz s.

metuendus, Straszliwy/ Schreckenlich/ cts
schrecklich. Bellicus nec te metuende certa.

(Saph.) syn. Timendus, tremendus, horrendus, for-
midabilis, terribilis. s. Terribilis.

metuo, Boja sie. Schrecken. Id metuens, vete-
risq. memor Saturnia belli. Virg. syn. Timeo, hor-
reo, vereor, formido, pavdo. s. Horreo & timeo.

metus, us. Bojaźn/ Zabobon. Jorch. Spemq.
metumque inter dubit, &c. Virg. syn. Timor, terror
pavor. s. Horror & Timor.

metutus, Straszliwy/ & sub Boja sie.

meu, me on, meum, gr. Olesnik.

meus, Moj/ Przyjaciel/ Swobodny.

mezereum, B. Wilczy nieprz. an Wilcze lyko

M I

mi, Dativus. a mi, vel a mihi, sub Mi.

mica, Otrusyna/ Trocha 1. odrobina. Das
so unter dem Sand glänhet wie Glas/ Item
ein Bröcklein. nullaue mica salis, nec amari
fellis in illis. Mart. epib. Tenus. Pbr. Non est in ran-
to corpore mica salis.

micans, Lśnacy sie.

miceo, es. micere. sub Roziel s.

mico, as, Blyscze sie/ Lśno sie/ Miga sie co/
Drgam/ Bile pu's/ Palami gram/ Losuje.
Glänzen funckelen/ schimmern. Cerebris mi-
cat ignibus ather. Virg. syn. Splendo, fulguro, co-
lusco,

plūco, splendēco, nīco, nīscō, fūlgō, rādio, irrā-
dio, rūllo, rēfūlgō. 6. *Splendeo Luceo:*

microcosmus, Gr. *Mály swiat/ Cielowiek* 1.

micrologia, gr. *Rozpięzanie* 2. & sub *Wies-
lomowność.*

micropsychus, gr. *Zołazliwy sercá málego.*

microsphæron, velum Gr. *Nárdá.*

microscopicus, Domak ślep. *micilis sub* Podly.

micurio, Na dwor mi sie chce/ *Puszam wo-*

micuris, Lucil. corr. micilis. (Da.

midas, a m gr: *Robacy w wielegróchu. &*

Kostek ruzzenie 1.

miculys sub *Mowá misšana.*

migma atū n gr: *Misšana.*

migratio, *Inte sie.* Prowadzenie sie/ *Przeprowadzaz*

migro, absolutum. *Prowadza sie/ Przenos*

sz sie/ Odmieniam sie 1. *Zus oder abzie-*

hen/ wandzen. Accipere proprias signisque

migrarent. M. Diceret hac mea sunt, veteres migrate

coloni. Virg. syn. Dēmigro, emigro, commigro di-

scēdo, absēdo, abēo, exēo. Solum vērto, muto. 6.

Abēo, Discedo.

migro, activum. *Odmieniam* 1. *Przestępie*

ustawy/ Opuszcam 2. *Wywodzą sie* pracy,

M I L

mīlax, āci fgr. *Powoy* 3. 6.

mīles, Comm. *żołniers/ żołniersstwo/ Woyz*

sko 1. *Ein Kriegermann/ Soldat.* Agricola

nunc sum, militis ante fui. Mart. syn. Bellator. epith.

Belliger, ortis, gēnērosus, audax. Martius, Māvōr-

tius, indōmitus, strēnūus, dūrus, robūstus, levus ā-

cer, ācerbus, āvārus, fērox, crūentus, sanguinēus, in-

trēpidus, fērus, impiger, crūdēlis, vālidus, fūrens, rā-

pax, scēlēratus, impius, pūgnax nobilis, trūx; immi-

tis, bārbārus, mīnax, hōrrendus, inhūmanus, clēpē-

ātus, scūtātus, cristātus, phalērātus. Phr. Dūri mī-

les Martis Hōrrida cāstra sēquens. Martis signa crū-

tēta sēquens ore trūci, vultuque mīnax. Sūmptis ā-

nīmōsus armis, ācer in armis. Quē cāstra iūvant,

et lituo tūbā pērmittis. Sōnitus āvidus prāda sitiens-

que crūdērem. Bellātorum, pūgnantū ācies Martia,

bēllica tūrba. Pūgnāces viri expētes bēlli iūvenēs.

Rōbōra pubis. Māvōrtia pūbes. Bēllo lēcta iūventus,

exigūi nūmēro, sēd bēllo vīvida virtus. 6. Bellator;

6 acies mil i aris.

mīlēsa rosa, *Rōza gērmona.*

mīliacius, *Jāglány.*

mīliarium, *Rociel/ Rocyto/ Scaggiem.*

mīliarius, *Jāglány/ Prosiány.*

militarir. *Po żołniersku/*

militaris, *żołnierski/ Wołenny.* Kriegerisch.

Interque signa turpe militaria. (Jamb.) Hor. syn. Bēl-

licus, Martius, Māvōrtius.

militaris herba, *Brwawnik* 1.

militaris res scientia, *żołnierska/ Wołenna u-*

miętność. militariter, *Po żołniersku.*

mīliarius, *żołnierski/ Wołenny.*

mīlitia, *żołnierska* 1. 2. *Krieg/ Kriegeren*

Pramia militia pulverulenta sequi. Ovid. syn. ac

bēllica bēlli Martius māvōrtius, Mīlitia labor, offici-

um. 6. Bellum.

militia, *Na wojnie.*

mīlito, as *żołdus/ Pryciam.* Kriegen/

Vi militavi non sine gloria. (Alcaic. Hor.

syn. Mēreo, bēllo; as. phr. arma gēro. Gēro

Martis opus, Bēlla, cāstra, arma sēquor. Stipēdia-

mēreo, mēreor. in bēllo, in cāstris mēreo. Militiam

sūbēo. Militia sūbēo, fēro, tōlō laborērem. Pēricū-

la Martis expētor Militia opus tracto. Sūb armis

sūdo; Prēmia militie pulverulenta sēquor, ācies et

fēra bēlla sēqui.

mīlito, ōnu, *żołniers* 1. *millium, Proso.*

millium solis, *Wroble proso.*

mīlle, adiect. & subant. *Tysiac* 1. *Wiele* 2.

go 1. *Tausend.* Mille mea Siculis errant in

montibus agna. Virg.

millēfōlia, *Stocien.*

mel fo lum, *Ropr włoski/ Brwawnik* 2.

ony/ Tysiacnik 2. *Orle picro/*

millēnarius, *Tysiacnik* 1.

millēpēda, *Gastienica* 1. 2. *Stonog* 1.

millēsīmus, *Tysiacny w rzędzie.*

milliare, *Mila włoska.*

milliarenfis, *Mile mātacy.*

milliarium, *Mila włoska/ Rocyto/ Scaggiem.*

millarius, *Mile mātacy/ Tysiacny* 1. *Ty-*

siacnik/ Wielki.

millies, *Tysiaczko/ Czysto* 1.

millio, ōnu, *Jastrzab.* millium, an *Mila.*

millum millus, *Obroj.*

mīlites, a. m gr. *Brwawnik kāmien.* (wony

mīlus, f. gr. *Minta/ Rubryka* 2. *Wosk gēr-*

mīlvago, *Rania* 2. *Blyszczak/ swietlika* 2. *ryba.*

mīlvīnus, *Rant.* & tr. *Bystry* 2. *Das von*

einer Weyen ist. *nisi milvinis aut aquilinis ungulis.* (Jamb.)

mima, mimæcylum, mimæcylon. Buglarzka.

mimēsis, Gr. Wyrażanie/ Et Figura Rhetorica ibidem. mimia mbus, Wiersz poetyczny.

mimicus, gr. Buglarski. Gaucklerisch. Turmpe incedere mimicè & moleste. (Phal.)

mimmulus, sit 2.

mimphur, uru. m. vel n. Tokarskie wrzećiono.

mimologus, gr. sub Buglarz/

mimula, Buglarska.

mimus, Gr. Buglarz/ Wiersz Poderecki/ Blaszenstwo/ Podrzeźniacz. sub Podzeźniac.

Ein Gauckler. Scribere si fas est imitantes turpia mimos. Ovid. syn. Gesticulator, histrio, comicus scenicus, vel æmulus, imitator. b. Histrio.

M I N

mīna, adiect. sub Owca/ Bierki/ owce. (ley.

mīna, à minus, substant. Pierśi 2. Polstaie roz

mīna, è Græca vel Hebræa voce. Grynna-

mīnācter, Groźno. mīnācia, Groźbā. Mītrawen. Culmine confedit, pressoque minaciter ore. M.

mīnax, Blānki & Groźbā. Trāwungen. *Nula in fronte mina, nec formidabile nomen.* Ovid. syn. Minatio. epith. Tūmida, læva, rigida, grāves, tristes, terribiles, feroces, sēvera, atrocēs, supēba audāces, vānæ, hōtrēnda, rābida, dira, crudēles, insānæ, hōstiles, iusta, iniusta. pbr. Verbōrum terror Minātia, mīnācia, mīnātia, aspēra, dūra, rigida vērba mīnācia, aspēra dicta. Rigida, tūmida vōces. Vērba minantis. Mināces animi. Verbōrum fūmina. Territat hōrrendis impēriosa minis. Terribilesque pōli sentit adesse mīnas. addit et insānis lūmina tōrva mīnis.

mīnācio, Groźbā.

mīnātorius, mīnax, Groźny. Trāwend. Primus & ire biam, & flubios tentare minates. V. syn. Minitans, vel asper.

Minarrio, is. Spartian. corr. minurrio.

minco, pro immineo, Wiſze 2.

minera, mineralia B. sub Minerā.

minerva, Dowcip/ Skłonność przyrodzona 1.

Przedzā. minens, mīniowany.

mineral, Kwarcal mistrzowi.

mingo, Puſzczam wodę/

miniaceus, miniarius, mīniowy Ceglasty.

mīniānus, mīniowany/

miniaria, a, mīniowe goty.

mīniāulus, mīniowany/

miniatus, idem & Ceglasty/

mīniculārius, miniculator, mīniog piſcacy.

minimè, Namniet/ Przymamniety/ Nie 1. ja

dnog miarog. Mītrachten. Quid minime reris

Græcia pandetur ab urbe. V.

mīnimopēre, Namniety.

minimum nomen. Punkt 1.

mīnimūm, Adverb. Namniety Przymamniety.

mīnimus, Namnietyſy/ Namlodſy. Der als Ietgeringſt. Ambuit, & cogit minimas ediscere fordes. Juven.

minio, as, mīniog piſe.

miniscor priſcum, Wſpominam.

minister, adiect. In Służacy

mīniſter, ſubſt. Sprawcā/ Miniſtranz. Ein

Diener. Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris. Virg. syn. Famulus, servus, satellites. b. Seruus

minister falerni, Nalewacz.

minister publicus, Sługā mieszy.

mīniſtēria, orum, Pācholstwo.

ministeria publica, n. plur. Urzędowy Sługā.

ministerialis Barb, sub Woźny.

mīniſtērium, Służbā 1. 5. Poſługā.

mīniſtra, Służebnicā/ ministratio, Poſługā.

ministratōr, Sługā.

mīniſtratōrius, sub Nalewacz.

mīniſtro, Poſtuguis/ Służe 7. Nalewam/ Po

datę 1. Dodaje/ Miſtruiz. Dienen/ Huſſ

warten. Cana ministratur pueris tribus, & lapis albus. Hor. syn. Suppedito, sufficio, vel servo, famulor.

mīnitabiliter, mīnitabundus, Groźno.

mīnitor, mīnito as, Groźe 1. 3. Drohen.

Sapius hanc ob rem mīnitatur terra ruinas. Lucr. vel Minor.

mīnium, Mīniog/ Rubrykā 7. Mīniog/ Berge

zinober. Sanguineis ebuli baccis minioque rubentem. Virg. epich. Pūrpūreūm, rūbēum, rūbens, rōsēum, rūtilūm mīcans, nīdens, dilūtum, jberum Hīspānum. b. Fucus.

mīnius, Mīniowoy.

mīno as, Pędze. Pastor oves baculo minat, lupum ore minatur. Anonym.

minor, aris. Große 1. 3. 4. Chwieje sie/ 1.
Mia sie fu 3. & sub Wyniosły. Drohen/
drauen. Nec semper feriet, quodcumque minabi-
tur arcus. Hor. syn. Minitor, comminor, intento.
phr. Misas iacto, incutio, addo, adicio intento. Mi-
nis, insto, increpo. Minis, verbis, terreo, terro,
urgéo, ore minaci, trucidibus verbis incutio metum.
Multas tumido spargit ab ore minas. edidit impavi-
dos ore tonante sonos. Præsentemque viris intentant
omnia mortem. Quas gerit ore, spirat ab ore minas.
Multa ac metuenda minatur. æneas mortem contra,
præsensque minatur exitium, si quisquam addeat, ter-
retque tremētes, et nisi paruerit, plura et grāv ora
minatur. Minasque. Ni procul abscedat, convicia-
que insuper addunt. edidit horrendos ore minante
sonos.

minor, oris. Minierzy/ Lat prawny niedo-
sły. Kleiner. Non minor est virtus, quam qua-
rere, Ec. Ovid.

minores, i posleri nepotes, Potomni ludite,
minoratio, Omnieyßanie.

minoratus, Miecący/ & sub Omnieyßam.

minoro, as Omnieyßam.

minore minoris, Taniey. minores, Potomni.
minorum gentium, Mieprzedni.

mintha, Gr. mietkai.

mintrat, mintrit sub Pißce.

minuente luna, Mía slytu 2.

minuitur, Vbywa.

minuo, Omnieyßam/ Ponieważam 2. Kleis-
nenn/ mindern. Voce quas reddas minuentur ar-
te. (Saph.) Hor. syn. Diminuo, imminuo, extenuo,
attenuo, elævo, debilito, detraho, delibo, exhaurio.

minuo mirari, Przestais 1.

minuris, minurrit: Grucha golgby/ swietkoz-
ce/ Terlikam.

minurito, Swietkorianie/ Terlikante.

minurizo, gr. Terlikam/ swietkocz.

minus, adiect. maly. weniger/ minder. Qui
non est hodie, cras minus aptus erit. Ovid.

minus, Adverb: mniey/ Bradko/ Mle 1.

minus cautus. Nieostrozny.

minus, non adeo, non usque adeo clarus.

Przyetymnieyßy.

minus intell gis, Microsumiesy.

minus minusq; Daleko 1.

minus necessarium, Niepotrzebna rzecz.

minus paucis, Bez mala.

minuscūlus, maluchny.

minūtal, siekantiná 1. Bigos/ Drobiaszg.

minūtārim. Dobno/ Po koku/ Pomalu.

Su Kleinen Stücken. Ossa minutatim morbo
collapsa trahēbam. Virg.

minūre minutius, Dobno/ Subtelnie.

minūtia, Odrobina/ Pieniądz.

minuties, Drobiaszg/ malosé.

minūtum, Dobno. minutio, Omnieyßanie.

minutissimus, minuculus, Dobniuchny.

minūrum, Pieniądz.

minutus, adiect: Dobno/ maly. Gemindert.

Conveniebat enim fruges persape minutas. Lucr.

minyanthes, v. n. e Graco, Boniey ziele.

mingrissio, minyrizo, gr. Terlikam.

mirabilis, Dziwny/ Wunderbarlich. Quia
Et caudicibus sellis, mirabile dictu. Virg. syn. Mirus,
mirandus, admirabilis, admirandus, stupendus, mi-
rificus.

mirabilitas, Cicer. corr: Admirabilitas:

mirabiliter, Dziwnie/ Barzo.

mirabundus, Dziwuięcy sie. Sich verwun-

derent. mirabunda tamen celsis considerat altis M
miracidium, gr. miodzieniszet.

miracula, a. Straszdylo 1. Uterwiasz sperna.

miraculum, Cud. Ein Wunderwerk. Omnia

commutat sese in miracula rerum. Virg. syn. Mira-
culum, portentum, prodigium. epith. insigne, stupen-
dum, insolens, insuetum, celebre, novum, insolitum,
inauditum, ingens. phr. Res miranda. Mirabile fa-
ctum. Dictu mirabile monstrum. Res plena stuporis.
Res nova, non ullis cognita temporibus. Miracula
terram. Mira relatu. Mira loquor.

mirandē, Dziwnie/ mirandus, Dziwny.

miratio, Dziwowanie.

mirator, miratrix, Dziwulacy sie. Ein Veer
wunderet. Mirator veterum senex avorum.

(Phal.) M.

miratus us, Dziwowanie.

mirē, Adverb. Dziwnie. Wunderlich. Mire sa-
gaves falleret hospites. (Alcaic.) Hor.

mirificē, Dziwnie Barzo. wunderbarlich.

Mirifice est à te natus utrumque malum. C.

mirificus, mirificissimus, Dziwny/ Wunder-
bar. Quod si mirificum proferre &c.

mirif-

mirifico *as*, *Diwonym* *gynie*.

mirio *ōn* *Szcząsłō* *n* *Diwulacy* *st* /
miris modis *Diwnie* *mirmillo* *ōn* *Wyśie*
Łąg. *mīro* *ōn* *Szcząsłō* *1*.

miror, *aris*, *miro* *as*, *Diwuls* *st*. *Sich* *ve*
wundern. *Mirantur* *dona* *Aene*, *mirantur* *lu*
lum. *Virg. syn.* *admiror*, *demiror*, *suspicio*, *stūpēo*,
stūpēscō, *obstūpēo*. *phr.* *obstūper* *ac* *mōlem* *facile*
miratur. *Dum* *stūper*, *obtrūque* *haeret* *dēfixus* *in* *ū*
no. *obstūpuit* *visu* *an* *as*. *Obstūpui* *dūbītoque* *diu* *cau*
samque *requiro*. *obstūpuit* *varia* *confusus* *imagine*
rerum *Tūrnus*, *&* *obtrū* *racito* *stetit*. *Stūper* *in* *icia*
tūrba *Prōdigium* *mirata* *nōvum*. *arrēctae* *mentes*,
stūpēfactaeque *cōrda*, *illi* *obstūpūere* *silētes* : *Cōn*
versique *ocūlos* *inter* *sē*, *atque* *ōra* *tēnēbant*. *6.* *Obstū*
mirum, *Diw* *1*. *3.* (*puir.*)

mirus, *Diwmy*. *Wunderbar*. *Qui* *se* *credebat*
miros *audire* *tragēdos*. *Hor. syn.* *Mirandus*, *admirā*
bilis, *mirābilis*, *admirāndus*, *stūpēndus*.

misanthropus, *gr*, *Mie*, *ucti*.

misargyrides, *a* *m*. *gr*. *Mielakomy* *2*.

miscella doctrina, *Rsiozki* *zbieralne*.

miscellanea, *orum* *Idem* *&* *Mispanina*.

miscellaneus, *mispany*.

miscellio onis, *Miestatecny* / *Mierezolut*.

miscellus, *mispany*.

misceo, *mispan* *1*. *4.* *Rozczyniam* / *Przyprā*
wiam *3*. *Walewam*. *&* *sub* *Day* *mu* *pic* / *Roz*
zwarsam. *mengen* *mispan*. *Ausidius* *forti*
miscebat *mella* *salerno*. *H. syn.* *immisceo*, *admisceo*,
permisceo, *commisceo*, *intermisceo*, *tempēro*, *attēmpēro*,
confundo, *tūrbo*, *pertūrbo*.

misceo corpus, *malzenstwa* *zazywac* / *Mie*
tradu *paczyc*.

miser, *misellus*, *Nedny*. *Armseelig* / *elendig*.

--- *Nec si miserum fortuna Sinonem*. *Virg. syn.*
Miserabilis, *miserandus*, *calamitosus*, *arūmnosus*,
infelix, *infortunatus*, *afflictus*, *pauper*, *egens*. *phr.*
Miseris *casibus* *actus*, *sūbactus*, *adversa* *fortuna* *prē*
ssus, *agitatus*, *jacta* *us*, *exagitatus*. *Malis*, *malorum*
tūrba, *agmine* *circūdat*, *circūvēntus*, *opprē*
ssus, *obtrūsus*. *in* *luctu*, *&* *squallore* *trahens* *vitam*,
infausto *siderē* *natus*. *6.* *Infelix* *&* *Pauper*.

miserabile, *jal* *st* *Boje*.

miserabilis, *Nedny* *Vzalenia* *godny*. *Smę*
eny / *żalosny*.

miserabiliter, *Nednie* *żalosnie*.

miserandum in modum, *żalosnie*.

miserandus, *Nedny* / *Vzalenia* *godny* /
żalosny. *miseranter*, *Litosciwy* / *żalosnie*.
miseratio, *Litosci*. *Erbarmung* / *mitleyden*.
Cum subito in medium frondens miseratio campum. *P.*
syn. *Misericordia*, *clēmētia*, *pietas*, *bōnitas*, *bēn*
gnitas.

miseror, *Litosciwy*.

miserē, *Nednie* / *Barzo*. *Armseelig*. *Pars ca*
dit hamatis miserē confixa sagitta. *Ovid*.

miserē miser, *Stopy*.

miserēor, *miserēo*, *miseret*, *miserescit*, *Litu*
st *st*. *sich* *eines* *erbatmen* / *mitleyden* *has*
ben. *O Virgo miserere mei*, *miserere meorum*.

Ov. syn. *Miseror*, *miserescō*, *miseret* *mē*. *phr.* *Vi*
cem *iniquam* *dōlēo*. *Cāsum* *miserari* *inōntis* *amici*
Miserere *animi* *nōn* *digna* *ferēntis*. *Dōlūit* *miserant*
inōpem. *Malis* *alterius* *tāngi*, *mōvēri* *stēti*. *Sē* *mī*
rem, *facilem*, *prōpitium*, *lēm*, *bēnignum*, *equum*
allicū *prābere*. *iacēntem* *rēspicere*, *quis* *aspicere* *ō*
cūlis, *solari*, *Sis* *pīus*, *&* *nōstram* *miseratū* *rēspice*
fortem. *Miseris* *au* *illari*. *His* *lacrymis* *vitam* *dāmus*
& *miserescimus* *ūtro*. *ō Virgo miserere mei*, *mī*
serere *mēorum*. *Nīl* *nōstri* *miserere* *mōri* *mē* *denique*
cōgis. *Phoebe*, *grāves* *Troā* *sēmp* *miserare* *lābo*
res. *ō* *Dii* *si* *vēstrum* *est* *misereri*, *aut* *quibus* *ūn*
quam *excrēma* *iam* *ipsa* *in* *morte* *tūlistis* *ōpem*. *Cōn*
tūsosque *ānimos* *&* *res* *miserabere* *fractas*.

miserescō, *idem* *&* *Nednie* *klept*.

miseria, *Nedra*. *Armseeligkeit* / *Jammer* / *Le*
lend. *Avarus ipse miseria causa est sua*. (*Jamb*)
syn. *Calamitas*, *arūmna*, *infortunium*. *phr.* *Misera*
sors. *Rēs* *mīsera* *afflicta*, *ēgēne*. *Misera* *incommoda*
vitā. *Dūri* *labore*. *Miseri* *dōlores*. *anxietas* *āni*
mi, *cōtinūusque* *labor*. *Sōrs* *ūltima* *rerum*. *Dūris*
ūrgens, *prēmens* *in* *rēbus* *ēgēltas*. *6.* *Paupertas* *infor*
tunium.

misericordia, *mislosterdie* / *Litosci*. *Barms*
herthigkeit. *v.* *Clementia*.

misericordia aliena vivo, *zebrze*.

misericordia ducor, *moveor*, *Lituist* *st*.

misericordiae motus, *Litosci*.

misericors, *Litosciwy* / *Barms* *herthig*. *mortem*
misericors *sape* *pro* *bita* *dabit*. (*Jamb*) *syn.* *Clē*
mens, *bēnignus*, *prōpitius*, *pīus*, *bēnēvolus*, *bēnē*
ficus, *mis*. *6.* *Clemens*.

miserimonium, *Nedra*.

miser s modis, *miseriter*, *Nednie*.

miseritudo, *Nedra* / *Litosci*.

mifero, *as*, *Lituist* *st*.

miferor,

M I S

miseror, aris, Placę 2. Wtęszam/ Liruis sie.
 Erbarmen. Me liceat casum miserari infantis
 amici. Virg. 6. sup. Misereor.
 miserulus, Wędziny, miserum, żal sie Boże.
 miserum in modum, Wędzynie. (mi.
 miserum me habet aliquid, Trapi mie co/ żal
 miłom, miłum, gr. sub Grzyb 1.
 missa, msa/ misale, msal.
 missile, Pocist 2. missiculo, Sylam.
 missile, ignitum ludicrum, Raca/
 missilis, Rucelny Pocistowy/ Mletcy Ge
 weht missilibus longę & vasto clamore laces
 sant. V.
 missio, Stanie/ Postanie/ Odprawa żołnier
 ska/ msa, missionem do, Rospuszczam.
 missio, Sylam, missor, Szezelec 1.
 missio convivio, Po obiedzie.
 missum facio, Odprawiam 2. Popuszczam 3.
 Rospuszczam 2. Daje pokoy.
 missus, us, Postanie/ Szerzenie 2. Pocist 1.
 ciesznie/ Wrohanie potraw/ Zawed 2.
 mistarius, Bruzyt/ mistim Pomieszanie.
 mistio, mieszanie 1.
 mistura, mieszanina/ Pomieszanie.
 mixtus, vel mistus, mieszanę. Vermischt/ ge
 mengt. Hec lacerat mixtos equitum cum sangui
 ne patres. Juv. syn. Permixtus, immixtus, confusus,
 turbatus.
 misumēnos, gr. Mienawisny.
 mis, yos. n. gr. sub mosisza ruda/ Grzyb 1.
 mitella, Tkānica/ Bindā Ciapka niewiescia.
 mitesco, Oglastac sie daie/ Oblagac sie daie/
 Vnosic sie daie/ Weicha/ Lęgodnie/ V
 spokoić sie/ Dostac sie. mild, sanftmüthig
 werden. Nemo adeo ferus est ut non mitescere pos
 sit. Hor. syn. Mansuesco, mansuetus, flector, placor.
 Mitbrax gemma contra solem varię resurgens. Plinius.
 misifico, in Oglastac/ Vspokoić.
 misifcor, Oglastac sie daie.
 misifcus, Lęgodny.
 nūigatio, Lęgodzenie/ Błaganie, Vspokoić
 mitigatorium, Lęgodzeniu służyca rzecz.
 mitigatorius, Wjzwatęcy.
 mitigatur, Weicha/ mitigatus, Oglastony.
 mitigo, Błagam/ Lęgodze/ Wybić co. Vle

M I T

328

zywam/ Vspokoić/ Oglastac/ Begütigen/
 besänftigen. Sylvestrem flamma & ferro mitiget
 agrum. Hor. syn. Placo, lenio, flecto, sedo, mollio.
 6. Placo.
 mitigor, Oglastac sie daie.
 mitis, cichy 1. Lęgodny/ Laskawy 2. Chos
 wany/ 2. mild/ gütig/ sanftmüthig. Mitu in
 apricis coquitur vindemia saxi. Virg. syn. Lemis, clemens,
 placidus, facilis, mansuetus, comis, benignus.
 phr. Facilis, vultque serenus. Comis, et urbanus.
 Cui mite ingenium. placidi mores, benignus animus.
 Majestas adeo comis ubique tua est, asperitate carens.
 Piger ad poenas. Lenem te miseris genuit natura, nec
 ulli Mictus ingenium quam tibi, Brute, dedit.
 mitissime mitus, Lęgodnie.
 mira gr. Tkānica/ Ciapka niewiescia/ In
 fula/ Bindā. à dicit H Stephan. Rhodigin. 1.
 brevi. Ein Bischoffs Hut. Vt mitra Casari
 em cohibens aurata virilem. Prud. syn. infula. epith.
 Aurea, aurata, illustris, gemmata, rutila, decora, co
 rufca, biverrex. phr. Pontificalis apex, Sacra corona.
 miratus, Ciapka maitęcy.
 mitrula, Tkānica.

M I T T

mitto, Posylam/ Puszczam 3. 5. 6. Opuuszczam 1.
 Rospuszczam/ Wypuszczam 2. Wyprawiam 5.
 Senden/ schicken. Aurea mala decem misi, eras
 altera mittam. Virg. syn. emitto, jacio, iaculor, im
 mitto, vibro, impello, torqueo intorqueo, dirigo vel
 ablego, amando, dimitto, vel omitto, pratero.
 mitutus, versus Heroicus.
 mixobarbarus, gr. sub mowā mieszana.
 mixtarius, Bruzyt/ mixtio, mieszanie 1.
 mina, gr. Sunt 2. Grzywna 1.
 mnēmōnica, orum gr. Pamiętnie.
 mnēmōsynon, gr. idem.
 mobilis, Ruchomy/ Prętki/ Nieskoczny.
 Beweglich/ wāckelbahr. mobilibus frenis in
 aperto flectere campo. Luc. syn. Lēvis, volūbilis, mu
 tabilis, varius, irrequietus, incertus, fluxus, caducus,
 inconstans. vel celer, rēox.
 mobilitas, Płęhosć/ Prętkosć/ Nieskocz
 ęnosć Beweglichkeit/ Wāckelmüthigkeit
 Mobilitate biget, viresq. acquirit eundo. Virg. syn.
 Lēvitas, inconstantia, velocitas. epith. Lubrica, vo
 lueris, agilis, celer, infida, praeceps, citra, concita.
 phr. Fortūne lubrica nescit. Mobilitas fixisse rē am
 omnia, quae volueri dum mobilitate feruntur. cele
 ri quavis mobilitate volant. Mobil-

mobilitér, Prečko/ Porowce/ Ruchomem sposobem. mobilitor, Rucham się.

MOD

moderābilis, mierny 1.
moderāmen, Rząd 1. *āffigung. Obskupi, capiatque aliquis moderamina dixi. Ovid.*
moderameutum vocis, Mierzanie 2. al. mierzanie. moderanter moderatim, miernie.
moderate, Pomieranie/ Skromnie 1. 2. Łagodnie/ miernie.
moderatio, mierzanie/ Skromność 1. Powściągliwość.
moderātor, Lin Regierer/ Ordner. -- *validus, sedet moderator habens. Tib.*
moderatrix, Rządicielka.
moderatus, mierny/ Skromny 1. 2. Mäßig becheiden. -- *jaçantur moderatim equora ventis. Ovid. syn. Pacatus, placidus, modestus.*
modēror, arh, mōdero, as, miarkuje/ Rządze 1. *hamuis 1. 2. Steruis. Mässigen zäbmen. Majus tormentum qui non moderabitur ira. Hor. syn. admōderor, tēpeio, cōtinēo, rētinēo, cōercēo, cōhibēo, inhībēo, cōmpēscō, reprīmo, cōprīmo, frango, refrango, rēgo, gūberno. s. modum serbo.*
modēstē, Skromnie.
modēstia, Skromność 1. Bagzenie 1. Rozsadek. Ehrbarkeit/ Zucht. *Reddidit intātam, minuitque modestia crimen. Ovid. syn. Modēratio; pudor. epith. Blanda, placida, grata, amabilis, insignis humilis, praelara, divina. pbr. Hōnēsti praelara modēstia vultus. Vultus hōnēstus modēsta factes. s. vērēcūndum. modērati mōres sērvat inōstēsam divina modēstia vocem.*
modēstus, Skromny 1. Zuchtig/ ehrbar/ sirsam. *syn. modēratu, hōnēstus, pacatus, placidus.*
modi verborum, apud Grammaticos, sunt Conjugationum forma.
modialis, Trz funtowy/ Trzgarcowy/ non Roczowy, modatio B. Pomieranie.
modice, Troch. 1. 3. Skromnie 1. 2. 3. miernie.
modicellus, maluchny.
modicum, Trocha 1. Troche 3. mało. substant.
modicus, mało/ Skromny 1. mierny. & sub malo ich. mittermassig Viar & ex modico quantum res possat acerbo, H.

modificatio, Formowanie. modifcor, Formuje/ miarkuje. mōdiōli, Rubelki w kolach.
modiōlus, Piasta.
mōdipēator, Biesiadnik 2. Rządca.
mōdius, mierz 4. non Roczec. vide Rocz Sedmiestkiego 3.
mōdō, Teraz/ Dopiero 1. Tylko/ Jedno 3. Byle 3. Jeszbadi/nur. *Cum tribus anellis. modo leba Priscus inani. Hor. syn. Mox, statim, nunc, vel dummodo sit tamen.*
mōdulāmen, modulamentum, melodya. *Weiss eines Gesangs. Concipit, aut ille est presso modulamine parvus. Pr. epith. Doctum, sonorum, dulce, canorum, querulum, lenē, mellēum, mulcens, blandum, dulcisonum, concors, altisonum. syn. Mōdulatio cantus, canor, carmen, mōdi, mōdūi, concantus melos. pbr. Latum murmur. Harmonici dulcis mōdulatio cantus. s. Cantus melos.*
modulātē, modulātius, melodynie/ W takt.
modulatio, moduli, melodya śpiewanie.
modularor, śpiewak/ muzyko uczy. Gesāng Lehrer. -- *omnifona modulator, & arbiter neu. P.*
modulatus, us, melodya śpiewanie.
modulatus, ti melodyny.
mōdūlor, śpiewam 1. 2. Gram 1. Przygraswam/ miarkuje co/ Takt dāis/ wymierzam. Singen. --- *solidum modulator arundine carmen. V. syn. Cāno, concino, cānto. pbr. Cādnīcas. (Prima quae brevis est merri causa producitur.) mōdūlis celebrare suavis horas et Symphōniaco mōdūlamine pēsonat aūra. Damnosas querulo mulces mōdūlamine cūras. Sed pia cōcōrdes agmina dant mōdūlos. Pindāricisque mōves pīctra cānōra mōdis Menāliosque mōdos et pāstōrālīa labri Mūrūra tēntābant. s. Cāno.*
mōdūlus, mierz 1. 3. Takt/ Mōza/ Burna ceswta/ Ropyto u semyca.
modum teneo, sequor. Skromnie cenie.
Mōis/ Mōas. *Quis modus argento, quid sapere, quid asper. P. syn. Ratio, vel modēratio, mēdio, ritas, mōdēstia, sobrietas. epith. Pūlcher, utilis, aureus, optatus, rēctus, hōnēstus. pbr. Mōdus pūlcherrima virtus. Rēctam mēnsūram sērvā, omnia cōsillio modērans, tēl mōdus in rēbus sūnt cērti dēnique fines; Quos ūtra, citraque nēquit cōsistēre rēctam.*
mōdus, miernosc 1. mierzanie/ Sposob/ mierz 1.

MOD

Miata 1. 3. 7. *Roniec/ Ton/ Takt/ Mora/ Incepta. Mitel. Maas/ Weiss. Qui modus argento, quid fas optare, quid asper. Perf. syn. Ratio: vel moderatio, modestitas, modestia, sobrietas. epith. Pulcher, utilis aureus, optatus, rectus honestus. pbr. Rectam mensuram servans, omnia consilio moderans. Vers. est modus in rebus, sunt certi denique fines. Quos ultra citraque nequit consistere rectum.*

modus agri, *Lan/ Morg.*

MOE

Moecha moechor, vel adulteror. Et moechus v. Adulter. Cudiosonica. Ehebrecherinn.

moechia, Gr. Machimōnium, Cudiososmo.

moechile eodem sensu apud Petronium legit Douza.

moechisso e Greco sub Zgwalicé 4.

moechocinadus gr. Psorliwq/

moechor, Cudiosoze/ Miersqdu páczvé.

Moenis Ennius apud Festum unde plurale moenia.

manera pro munera sub Murowány/

moenia ium. Mur/ Aráwacz/ 1. Scerimau-

ren/ Kriegmaur einer Scatt. Quis ante ora

patrum, Troie sub manibus alio. Virg. syn. Murus pa-

ries, agger, munimenta. epith. Turrita, munita, ar-

dua, sublimia, alta, excelsa, celsa, turrita, inexpu-

gnabilia, superba, inaccessa, elata, edita, aëria rura,

secura, ingentia, vallata, coctilla, fortia.

maniana orum. corr. Mentana.

mania, manitus. Murowány.

moerens, Smurny/

moereo, Smuce sie/ žalosny iestem/ žaluis 1.

cravren/ Leyd tragen/ beträbt seyn/

erseuffen/ cheu translatos alio morebū amo-

res. Horat. syn. Tristor, dolō, gēmo.

meri orum, Mur/ mero as. Zasmucam.

moerorem offero, idem.

moeror, oris, Smurek/ žal, žalobá 1. Buma-

met/ Herkenleyd. Invenit & tota moeror in ur-

be locum. Pe. syn. Mæstia, dolor, tristitia, vel

tristitia.

moeror funebris; žalobá/ (sie.

moerore affligor, conficior, urgeor, Smuce

moesilēum, ex Mausoleo corruptum, Siup/ 5.

moeson, onis, gr. Slugá podiy.

moestē mæstiter, Smurnie/

moestia, v. moeror, Smurek žal.

MOL

33

mæstudo, Smurek/ Osowiłosc.

moestus, Smurny/ cravrig/ beträbt/ leydig.

Compellare virum, & mæstas expromere voces. Virg.

syn. Tristis, afflictus, dolens, moerens, vel Tristis.

MOL

Möla, mlyn/ 1. Kamien mlynski/ Miedono-

hony plod/ Czaska 4. & sub Glod. ein

Mühle. Epith. rigida, versatilis, volubilis,

dura, scabra, punicæ, rustica, fortis. Punicæas ver-

fat asella mölas.

mölars dentes Zaby rzonowe/

mölars, substant: Kamien mlynski/

molaris, adiect. molaris, mlynski/

moldavia, Mulsan/ Wološe/

Moldavus, Mulsan/ Wološyn/

molendarius, molendinarius, adiect. mlynski.

molendinarius substant: mlynarz/

mölendinum, mlyn 1.

möles, n. Wielkość 2. Ogrom/ Wielki/ 1.

Tamá/ Grobla/ Wal ná wodzie, Lind/

weich/ jarr. Ardeat & mundi moles operosa la-

porat. Ovid. syn. Pöndus önus, massa, machina.

epith. Saxea, önerösa, öperösa, gravis, insölita, ar-

dua, sublimis, celsa, excelsa, alta, stupenda, admira-

randa, ingens. pbr. Mölis önus, massa pöndus. Sa-

xæa pila magnis constructa mölibus mürorum educe-

re möles öperösa theatri: möle süa stæ.

mölestē, Przykre/ 2. Nalegáic.

molestia, Przykreść 3. Vnruh/ Vberlaß/

Verdruss/ Mähseeligkeit. syn. incömmö-

dum, cura, dolor.

molestiam capio, Przykre mi/

molesto as, Przykre sie/ vnruhig machen/

bekämmeren vberlästigt seyn. syn. Vexo,

törqueo affligo.

molestus, Przykre/ 4. Vorlegen/ Vnruhig/

der eimem Vnruh macht mähseelig. Lites cū

Rege molestus, Horat. syn. Gravis, durus, incömmö-

dus, importünus, ödölus: vel difficilis, öperölus.

moletrina, Mlynica/ Zarná 2.

mölile, Zarn rækoiesé.

mölimen, Wielkość/ 2. Robiente 2. Trus-

dnosé/ Zabawá/ Wäreung/ Schwäresürta

nemmen. Fabrica divini moliminis, ipse colu-

mnas, P. E. syn. Cönämen, cönärus, nilus, tēnā-

men, vel Conatus.

mölimen-

U u u

molimentum, Robotá 1. Budowanie 1. Vśilá
mólina, arum, Mlyn wodny // (nośc.
mólitor, iris, Mýśle 1. Ruśe sie/ Mýśle dy-
 rze Robotá 2. Buduie 1. Gotuie 1. 2. Poru-
 sam/ Odmekam 1. Zamyślam 1. Zamierzam
 sie/ sich Arbeit vnderstehen/ färemmen.
Ergo abidus muros optate molitor urbis, Virg. syn.
admólitor, strúo, edificio, cónstrúo, fabrico: *vel* nū-
 tor, éntor, ténto, lābōro. *vel* Conor, *vel* cōgito, ex-
 cōgito, mēditor, māchinor, mōllēscō, syn. mōllitor
vel mīrēscō.

mōllitio, Budowanie 1. Robienie 2.

mōllitor, Mlynarz.

mōllitor, Budownik 1. Sprawca/ Swo-
 rzyciel/ Ruśiciel/ wynalezca.

mōllitrix, Mlynarka/ *mōllitrix* sub. Sprawca/
mōllitius, Młoty/ *mōllitúra* Mielenie/ vnder-
 standen. *Et per mōllitos ante timore gradus*, Pet:
 syn. tēmōllitus, sūbāctus, *vel* tēnitus, plāctus.

MOLL

mollesco, Młeczeiz/ Rospuszczać sie/ Lini-
 oder weich machen. syn. mōllērio, mōlli-
 or, *vel* mīrēscō.

mollestra, Skóra owcza/

molli articulo, *molli brachio*, Łagodnie/
 Miedbale/

molliā, iam, Plaw 8. Bez lusti ryby/

mollicellus, Młeczuchny/ Pieściliwy/

mollicina, Szata cienka/

molliculus, Młeczuchny/ Pieściliwy/

mollicatio, Młeczenie/ Zwanie/

mollementum, Młeczenie Łagodzenie/ Mł-
 żenie/

mollio, Młecze/ Błagam/ Miewieściuchem
 gynie/ *Mollierant animos* &c. Ovid: syn. tē-
 mōllio, tēnio, sūbigo, flecto, tēmpēro, mīrigo, plāco.

mollio flammā, Pieke co/ Wazę 1.

molli pes, Młotkonogi/

molli, *is* hac substant. Roboty w mace/

molli, adiect. Młeki 1. 2. Łagodny/ Ro-
 stekny 2. Pieściliwy/ Młecierpiwy/ Psorli-
 wy/ Lubieźny/ Miewieści 2. Pochodziły 2.

Bez lusti, Lind/ weich/ zart. *Vivere lactucis*
 & *mollihus*, *utere malis*, Mart. syn. Tēner, fēllis,

flexibilis trāslabilis: *vel* remissus, plācidus, tēnis;

vel suavis, iucundus, gratus, blāndus, amoenus: *vel*
 effeminatus iners.

Molliter, Młeko/ Łagodnie/ Rostkosnie/
 Lubieźnie/ Niemieśco/ Młecochornie/ Młec-
 tierpliwie/ tierplimie & sub Zalnje 1. Lind/
 samsilich. *Arcades o mihi tum quam molliter*
ossa quiescant, Virg. syn. Lēniter, suawiter: & facile.

mollitia, Młekosc/ Pieśgora/ Łagodność/
 Miedbalswo.

mollities, Delikacwo/ Młekosc/ Pieśgora/
 Weichheit/ Zartheit/ Sautheit deß Gemächts
 oder Zierlichkeit/ Aut validus *presumit mol-*
litum seu, Hor: syn. flexilitas, tēnitas, *vel* inērtia,
vel luxuries.

mollitudo, Młekosc/ Łagodność.

mollitius ager, Rola sprawniona/
mollis, Gladko 1. Za dobre.

mollusculus, Młeczuchny.

mollugo, inu f. Ostrycá itele/

mollusca nux, Orzech wlości.

molluscillum, Glader.

molo, *is* Miele/ & sub Mierzadu pátrwy/
Grana moli totidem *piperis*, Et. Petr. tēmōlo, cōmō-
 mōlo, phr. mōla, *vel* saxo tēro, obtēro, aritēro, cōnē-
 tēro, tūndo, cōtūndo, frāngo, sūbigo, dōmo, pēnē-
 dōmo. Mōla orbe, saxis, *vel* attritu sūbigo, frāngo.

Quodcūque est tōlida Cērēris cāva māchina frān-
 gat. Cērēris frūges, āspēra saxa tērent. Sūbdere frā-
 gūro sūlci frūmētra. Pēr dōmīram saxo Cērērem

frūgēsq̃ue rēcēptas, tōrrēre pārant flāmmis, ēt frān-
 gēre saxo.

mōlōche, es gr. ślaz.

mōlōchinus (e Graco) color, Brunatnoś/
 gęrmona farbá.

mōlōchites, a m. gr. Ślazowy Pamięń.

molossus gr. mōlossicus, Brytan/ Velocet
Sparta catulos, acremq̃ *molossū*. Virg.

Canis ex Molossia, regione Epiri. Hos *Canes* Poeta fa-
 bulantur ortos esse ab aneo cane, quem Vulcanus fabri-

caverat, & Iovi dederat, sed Iuppiter eum Europa, &
 Europa Procridi, ac Proci Cephalo postea obtulit.

epith. ācer, lēvis, insānus, latrātor, mōrdax, trūx,
 fortis, validus latrans, armillatus. *vel* *Canis*.

molossus pes, Quintil. tribus longis syllabis con-
 molossos. Sipont. corr. Mēlothron. (stanti)

mōlūcrum gr. Młocze/ Zarn tēkoleśc.
 Corripuit u. *Agramm*.

moly,

MOM

mōly, yā. yos. n. gr. Smagliczkā/ Miedhun-
 xi/ Rucā gorna/
 mōlybdana, gr. Olowna rurā/ Olownicā
 ziele. mōlybdius, u. gr. Olowna pianā.
 Momar. Plant. Felt. Sicula box. i. stultus, iracundus
 Scalig. Gloss. Isidor.
 mōmen, inn. n. Mgnienie ośa 2. Skinienie/
 Ruśanie Nacylenie/ Naktontenie/ Chwil-
 kā. momentaneus, momentarius, Krorko
 trwaiacy/ Dochety. momento as. Waze.
 momentosus, Maluchny/ Mliemacy niectwaly.
 mōmentum, Mgnienie ośa 2. Chwilka/ O-
 Feusynā/ Siuzka/ Punkt 1. 4. Waga 6. 7.
 Ruśanie 2. pomoc & sub Wiele nā tem.
 ein kleine Zeit/ ein augenblick Zeit/ momento
 cilia mors venit, aut victoria leta, Hor. syn. Punctum
 temporis: tempus exiguum vel pondus, vis, aucto-
 ritas, epith: Rapidum, leve, instabile, breve, par-
 vum, minimum. phr. Temporis exiguum, vel mi-
 nimum spatium, Brevis mora temporis.
 mōmus, Przyganiacy/ Deus convivorum & in-
 vidie. Somni & Noctis filius, ac frater mortis. Alio-
 rum Deorum hominumq; opera explorabat & irride-
 bat. Arbitr enim electus in Neptuni Tauro desidera-
 bit cornua ante oculos, in Vulcani Homine pectus fe-
 nestrarum, Domumq; Minerva portat ilem, ac Veneris
 Scandalia sine editione strepitus. EPITH. iners, pro-
 cax Aegyus.

MON

monacha, Mniskā.
 Monasterium, monachium, Gr. Zakon 2. Alas-
 teor. Linnöde/ einige Wohnung/ Kloster.
 Episcopatus Monasteriensis Metropolis in circulo
 Westphaliae ad Aam amnem sita, ac pace Germanie
 ibi conclusa an. 1678. nominatissima.
 monachus, gr. Mnich.
 Monarcha, a m. gr. Jednowladca/
 monarchia, gr. Jednowladstwo. & sub Rzes-
 zypopolitey sprawowanie.
 monas, adi f. gr. Poiedynef 1.
 monasticus, monachali gr. Mnichowski.
 monaulos, vel us m. gr. Surma/ & Surmaz.
 monedula, Bawa/ mōneris, u. gr. Wawa.
 mōneo, Napominam/ Przestrzegam 1. war-
 nen/ mahnen. Subjiciunt epuli sic Iuppiter i-
 pse monebat. Virg. syn. admonēo, commōneo, nūn-
 cio, indico as: suadeo, hortor, excito, precipio.

MON

533

mōnēia, Mincā miesze/ Szale mōle/ Mone-
 ca/ Münh. Et centum numeros nove moneta,
 (Phal) Mart. syn. Nummus, nūq̄sima pecūnia. E-
 pith. Flava opulenta, fulva, znea, aurea, argentea,
 utilis, pretiosa. vel pecunia.
 mōnēialis, Monetny/ Monialis, Mniskā.
 mōnētarius, substant: Mingers.
 mōnile, Nosenie drogic/ Halsbant 1. Hals-
 bānde Halsgestetd. Pat digiti gemmas, dat
 longa monilia collo. Ovid. syn. Torquis, torques
 epith. Pretiosum, auratum, baccatum, aureum, ful-
 vum, insigne, splendens, fulgens, decorum, dives,
 gemmeum, micans, nobile, coruscum, rutilum, splen-
 didum. phr. Baccatus, gemmatus, auro circulus.
 Torquile textile collo decus. Gemmarum ē collo pen-
 tile textum. Gemmis contextus torques. Pendebant
 ceteri gemmata monilia collo. Baccatus multo re-
 diabat ab auro Torquis, ornabant aurata monilia col-
 lum. Substringitque comam gemmis, et colla monili
 Circū, et baccis onerat candentibus aures.
 mōnimentum, Napominanie/ Pamięć Rśiez-
 ga/ Dzielow Rśiagi/ Moniment/ Rosciol.
 Gedächtnis/ das ist/ allerley Gedēck rei-
 hen/ so vns an etwas ermahnen/ als Grā-
 ber/ Būder/ Būcher/ xc. Ferre sui dederat
 monimentum & pignus amoris. Virg. syn. Signum,
 indicium, argumentum, nota, testimonium. phr. mō-
 nimentum et pignus amoris. Savi mōnimenta dō-
 loris. vel Signum & monumentum.
 mōnitor, Napominacy/ Powiadacy 2. Mli-
 nowniacy 2. Zausny powiadacy/ Solwaz-
 kowy 2. Zaproszonych przyzywacy. Warner/
 Ermahner. Cereus in vitium flecti; monitoribus
 asper. Hor. syn. admonitus, commōnitus.
 mōnitorius, Napominalny.
 mōnitum, monitus u. mōnitio, Napominanie.
 warnung/ ermahnung. Dixerat ille Iovis mo-
 nitus immota tenebat. V. syn. mōnitus, us.

MONO

mōnōcēros, Otis m. gr. Jednorozec.
 monochordum, instrumentum musicum unam
 chordam habens,
 mōnōchrōmata, orum, monochromateus, eos
 ei. Jedney masći/
 mōnōchrōmatium, monochromatum, gr.
 Malowanie/ jedny farba.

mōnō-

monoclōnos, gr. Nierosofaty/
 monōcnēmus monōcōlus, gr. Jednonogi.
 monōcondylos vel us m. gr. Jednotklyky/
 monōcilus, Jednooki/
 monōdia gr. Pogrzebna piośńka.
 monodium, *Diomedē tantus una tibia, alijs contentus paribus tibys.*
 monogamia, gr. Jednożeństwo/
 monogamus, gr. Jednoženiec.
 monogrammus, gr. Chudy/ Szupły/
 monolinum, monolium, *Troszenie drogie/*
 monolishus, gr. Jednostajny Casy 3. Slup
 kamienny/
 monolōris, i gr. Sreśty/
 monomachia, gr. Poiedynek 2.
 monomachus, gr. Poiedyntiem sie blic cy/
 monometer versus, qui unam habet mensuram, sed pe-
 des duos,
 monophtrungus, gr. sub Ná dwa glosy/
 monopodia, a. vide supra, sub Dipodia.
 monopodium, gr. Jednonogi stol/ Scol tas
 dálny.
 monopola, a. m gr. Sámokupiec.
 monopolium, gr. Sámokupstwo.
 monops, opus, adiect. Omn. gr. Jednooki/ &
 sub Zubr. monopteros, hic hac gr. sub Silas
 rowanie. monoptotum, nomen est quod tan-
 tum in uno aliquo casu reperitur, ut *Exposi*
 monoscēlus, gr. Jednonogi/
 monostichon. *Sidon. uno versu constans.*
 monotrophē, Osobno/ monotrophus, gr.
 Sam sobie postluguicy/. monoxylum, gr.
 Czołn/ monoxylus, gr. Nieszlodny/
 mons, Gerá 1. Wal ná wodzie/ Wiele gego.
 Ein Berg. Romani montes, & montibus addi-
 ta Roma. Prop. syn. Collis, iugum, apex, vertex,
 cūlmen, cācūmen. *epith.* arduus, altus, præruptus,
 excelsus, ætius, præceps sublimis, asper, clivus,
 dēvexus, inaccessus, supinus, avius, elatus, nebulo-
 sus, abruptus, ingens, superbus, nubifer nimbosus,
 nemorosus, umbrōsus, apertus, apertus, saxosus,
 scōpulosus, incultus, rigidus, nivōsus, dumosus, spā-
 rōsus, cāvērōsus, ambitiosus, ruidus, viridis,
 frondosus, opacus, herbosus, intonsus. *pbr.* montis
 cūlmen, vertex, cācūmen, acclive solum. montis,
 vel clivōi tramitis supercillium, ardua montis. ar-

dua terrarum. Tūmulus abruptus. Mōntana cācūmē-
 na. ardua mōles. æteli saxi vertex. Superas se tol-
 lit in auras. in astra surgens. Sidera vertice rān-
 gens, pulsans, pērens, feriēns. Tollit ad astra cā-
 put. Cāput inter nūbila cōdens. operti arbore mōn-
 tes. Frondoso vertice cōspiciū. Nubiferi mōntes.
 et saxa mīnāntia etelō Nēmōrosa iūga et scōpulosi
 vertice cōlles. Tūmulus acclive solum, collēque sū-
 pini, anceps mōntis cācūmen. Cūlmina mōntis. mōns
 qui surgit in aera. Qui fertur ad astra vertice. Ri-
 get ardua mōntis æthērei faciēs. mōns ibi vertice
 bus pērit arduus astra duobus, Nōmine Parnassus, sū-
 peratque cācūmine nubes. V. *Altus.*
 monstra, orum, Strachy nocte/ monstrabilia
 lis, Dkazaly/ monstratio Pokazanie.
 monstrator, Skásiciel/ 1. Wynałezca.
 monstratus, us Pokazanie/
 monstrifer, Cudowny/ Cudotworny/ Dziwno-
 straszny/ Straszliwy. wundergestaltig. Mō-
 striferus agit unda sinis, Et. Luc. pbr. monstrorum
 ferax.
 monstrificabilis, Cudowny/ Dziwnostraszny.
 monstrificus, Cudownie/ Straszliwie.
 monstrificus, Cudotworny/ Dziwnostraszny.
Monstrifici vultus fecisti lumina ceco. M. syn. monstrifolus.
 monstro, Skaziue/ 1. Pokazanie 1. zeigen/
 talia monstrabas relegens, errata retrorsum, Vity
 syn. Dēmonstro cōmmōstro, ostendo indicō, a
 manifestō, vel Ostendo.
 monstrofe, Cudownie/ Dziwnie.
 monstrosus, Cudowny/ Dziwny/ Dziwno-
 straszny. angefaltig/ unnatürlich. *Monstro-*
sus hominum parvus Et. Lucr. syn. Prodigiōsus, pō-
tēntōsus.
 monstrum, Płod dziwny/ Porworót/ Oblud
 dá 2. Cud/ Dzał 9. Chyba 3. & sub Szpe-
 rny Widok 3. Wunder/ Wānderzeiĝem
 Sunt & rabidis iura, insita monstri, Stat. syn. Pro-
 digium, portēntum, ostēntum. *epith.* Horrēndum,
 infandum, infōrme, ingens, immāne, fatāle, execra-
 bile, dirum, tūrpe, dēfōrme, mirābile, stupēndum,
 novum, terribile minax, sævum, trux, atrox, exiti-
 ale, ferale mirum, terrificum, prodigiōsum: didu,
 visu mirābile Gōrgōneum. *pbr.* monstrōsi sēmiffi
 partus. Terribiles visu formæ. Monstrosus fetus.
 Monstri mirācula, mira spēdācula. Variarum mōn-
 stra ferarum. Didu mirābile monstrum. Vāria at-
 que bicorā ora mōnstra. Monstrum horrēndum, in-

forme ingens, cui lumen ademptum. Interea augu-
ris, monstrisque minacibus urbem Territat. Tri-
stius haud illis monstrum, nec saevior ulla pestis, et
ira Deum, Stygis sese exiit antris.

montana, orum, Gory 1.

montanalia, ium sub Gornik 1.

montanus, Gornik 1. Goryssy/ Incidit aut
rapidus montano flumine torrens. Virg. 6. Montosus.

monticola, montigena, montivagus, Gornik 2.

Ein Einwohner der Bergen. Et Nympha Sa-
tyrii & monticola Sylvani, V. (Spond.) syn. montā-
nus. phr. montibus orrus.

monticulus, Gorka/

montis radix, pes. Podgorze 1.

montosus, Goryssy/ & sub Gory 1. beer
gig. Et te montosa misere in praelia Narse.

Virg. syn. montanus, scöplösus, clivösus, acclivis,
arduus, abruptus. phr. montibus, scöplis creber,
frequens, ardua saxis regio. Scabra saxis loca. Säl-
brösi colles.

monumentarius, Grobowy/

monumentarius ceraules. Piszeł na stepie

monumentum, Pamić 5. Opominek/ Grob/

Bsiggä. Accipe care puer nostri monumenta do-
loris. V. syn. monimentum, signum. vel sepulchrum,
tumuli inscriptio.

mora, Chwila/ Odwloka 1. 2. Omieszka.

Brambeer. Nostri mora longa labori. Ovid.

syn. Cunctatio tarditas, segnitudo, epith. Tarda, len-
ta, ignava, iners, languida, deses, otiosa, segnis, lon-
ga, annosa. phr. mora spatium tempus. Segnes
rumpere moras. in me mora non erit ulla. Torpuerant
longa peccata nostra mora. Haud mora, festinant.
Nulla mora est.

mora rubi, Maliny/ Borowki/ Jezyny/ owoc.

moracius, Twardy/ moraceus, a mora. sipont.

moracicus, Przywardzy.

moralis, Obczyaiowy.

moralitas, Obczyaiow wyrażenie.

moramentum, Omieszka.

moratio, idem & Mieszkanie 4. Zaczynanie.

moratus, sub Pomatu.

morator, Odwloczytel/ Zaczynacz/ Preze-

skodnik/ moratorius, Odwloczny/

moratus, a moribus. Obczyany.

Moravia, Morawa/ Morawus, Morawczyk.

morbidus, morbosus. Niezdrowy 1. Choro-

bie podległy/ Zaczynowy/ Chory 1. Kranck/
ungefunds/ und zur Kranckheit geneigt. Et
perturbantur celum fit morbidus aer. Lucr. syn.

morbosus, morbis obnoxius, languidus, agrotus.

morbili B. Ospice 1.

morbus, Choroba 1 & sub Porużanie 2.

Kranckheit. Morborum quoque te causas & fi-
gna docebo Virg. syn. Languor, febris, lues, con-
ragium. epith. Tristis pariens, pestifer, lethifer, a-
cutus, iners, exanguis, mortuus, foedus, pernicio-
sus, crudelis, dirus, impatiens gravis periculosis,
insanabilis, immedicabilis, latus, lethalis, violentus,
acerbus, querulus, acer, ceter, malignus, insom-
nis, molestus, languidus, sollicitus, pallidus, mor-
tifer, asper, intolerabilis, lentus, tabificus, grassans,
desperatus, atrox, putris, exitialis, longus. phr.
morbi vis lues, contragia, sevities, triste malum,
morbi. Semina morbi. morbi cruciatus. Languen-
tia corpora attrens, debilitans, extendens, discrucia-
ans, torquens infirmo decerpens corpore vires, ma-
cie corpus edens. impatiensque sui morbus. Palli-
daque exangui squallabant corpora morbo. V. A-
groto, Febris, pestis, Hydrops, Languor.

morbus arquatus, morbus regius, Zolca cho-

robä. mordacitas, sub Basanie/

morbus caducus, morbus Comitialis, mor-

bus herculeus, morbus maior, morbus qui

insputatur, morbus sacer, morbus divi-

nus. Rádus choroba.

morbus edacitatis. Biegunkä 2.

mordaciter, Vszgypliwie/

mordax, Rosaiacy/ Szgyplacy/ Vszgypli-

wy/ beyssig. Mordaces aliter sollicitudines.

(Choriamb.) Hor. syn. edax: dentatus.

mordeo, Basam/ Gryze/ Szgyptis 3. Vryz-

wam/ Vrazam 2. Vszgac/ Trapi mie co/

Obmawiam. beyssen/ Mordebit, tuos sor-

daida prada canes. Mart. syn. obinordéo, admordéo.

phr. morsus inféro: morsu depascor. morsu, denti-

bus arripio, peto, prensio, comprehendendo, lacero, dilä-

cero, discerpo, dilanio, vello, divello, frango, con-

sümo. Dentes infigere. occupat hos morsu, tigitque

in corpore dentes. miseros morsu depascitur artus,

duriusque venenum dentis, et admorso signato in

stirpe cicatrix. Discissos rabidis laniabat dentibus

artus. V. Manduco.

mordeor, Gryze sie.

mordices, Zaby 5. & sub Basanie.

mordicatus, apud Plant. legit Gruter (ubi alii Mor-

dicibus

dicibus legunt) 1. Mordicus.
 mordicus, Zeboma/ Dozab 1 2. Rosaiac/
 Vpornie. mit deysen. unguibus it pullam di-
 vellere mordicus agnam. Hor. pbr. Tēnaci mōrſu.
 more, Zwycząnie/ Na kſtalc/ Po oycowſku/
 Po wloſku/ Jako bydle.
 more genuino, Przyrodzonym ſpoſobem.
 mores, hi Obyczaje.
 mōrētum, mōrētarium, Torr. ein Saaffe von
 Milch Wein/ Kreeß und Kräutern gemache.
 ſyn. Libum, epith. Dulce, molle, coctum. Non pū-
 det herbosum poſuiſſe mōrētum, Ovid.
 moretum oxyporum, Przyſmak/ ibid.
 morigeratio, Dogadzanie 1.
 mōrigēro, as. Poſuſny teſtem.
 morigeror, aris idem & Dogadzam 1.
 morigerus, Poſuſny/ Powolny.
 mōrio ōnis m. e Græco. Blazen.
 mōrion, n. gr. Niechunki ſiele.
 Mōrion. al. Pramnion, gemma Indica nigerrima tra-
 lucens. Plini Dalecamp.
 mōrior, Vmierzam 1. Vſtate co/ Wywierzeć 2
 ſterben. Dum moritur nunquid maior Othone
 fuit. Mart. ſyn. emōrior, obēo, occūmbo, cado,
 occido, intēreo, exſpiro pēreo. pbr. animam rēdo,
 exhālo, āgo, linquo, pōno, eſſo. Vitam effūdo,
 deſero, profundo, fundo ē vitā exēo, mīgro, deēdo,
 rēcēdo. Mōrtem obēo, ſubēo, oppēto, occūm-
 bo. Morti occūmbo, ſuccūmbo. Fātis cōcedo ad
 manes ēo. Vita ſungor ēo ſub ūmbras. Poſtrēmo
 die fata clāudo Plācida mōrte quieſco exānims jā-
 cēo. Avi ſpārium finio. Lūmen vitale deſero. Vi-
 ram finio. Fata ſubēo. Vitales auras linquo. Crūde-
 libus, ſel feralibus ūmbris occūmbo. Stygias ūndas
 adeo. ad Stygias ūndas dēmittor, ēo, deſcēdo.
 Mōrtis iter adeo. Spiritus artus deſerit. Spiritus it,
 abit in auras. in ventos vita rēcēdit. Mōrte lūmina,
 clāudo. Dūra quies oculos, et ferrēus iurget ōmaus.
 Dūros lētho finire lābōres. Hōmīnes lūcemque rē-
 linquo. in aeternam clāuduntur lūmina nōctem.
 De morte violenta, Crūdēli cecidit lētho. Pērit mōr-
 te crūenta, Bello ſel marte cado. Vitam cūm ſan-
 guine fundo. exhālare ſub acerbō vūlnere vitam.
 Vitāque cum gemitu fugit indignata ſub ūmbras.
 Pūrpūream vōmit ille animam. Prōcūbuit mōriens.
 Labitur exanguis. Collāptos artus atque arma crū-
 enta cērebro. Stērnit hūmi mōriens ſanguinis ille
 vōmens rivos cādit. Vōlvitur Eurialus lētho, pūl-
 chroſque pēr artus it erūor, inque hūmēros cervix

Collāpsa rēcumbit. Frōnte ſerit terram et crāſſum vſ-
 mis ore crūorem.
 mormyra, piſcis marinus piſtus maculis marmoreis, ipſe
 argenteo candore.
 mōrōlogus, gr. Glupiomowny Blazon.
 mōror, aru. Miſiſtam gōſie/ Bawie ſie 3.
 Bawie Logo/ Trzymam 5. verſāhen/ verſ
 hinderen/ auffhalten/ wohnend bleiben.
 Quid vitam moror inſiſam Pellante Sc. Virg. ſyn
 immōror, amōror, cūctor, tardo diffēro, procrā-
 ſtino, eſſo, hāreo, ſel dūcīneo, rēīneo, ſiſto tardo,
 rētardo impēdio, ſel ſubſiſto, itō, hāreo, cōſiſto,
 pbr. Mōras nōcto, innōcto, intēpōno, trāho, mō-
 lior mōras rēbus addo. Quæ tantæ tēnere mōra?
 Quæ tē tam ſera mōratū ſeguities? Cāſas innē-
 de mōrandi incēpat ūlro Cūctantes ōcios. Haud
 mūlta mōratū. pbr. alio ſenſu. Grādum, grēſſum,
 cūſſum ſiſto, cōtīneo, cōmpriſo, cōmpelco, ſū-
 ſtīneo, cōhibeo: ſigo pēdem. Cōſtitit obrūtū tā-
 cito, et vēſtigia prēſit. Iſte grādum, tēque aſpē-
 ctu nē ſubtrāhe nōſtro. In limine pōrtæ ſubſiſtis
 ſēdibus hzret iſdem.
 mōror, Glupieie/ Szaleiz 1.
 mōros, morus, gr. Glupi.
 mōrōſe, Wierchyſo Teſtliwie/ pilnie/
 mōrōſycos, vel us m. ſigomormwa/
 mōrōſitas, Nieobycząnoſc/ Nieludzkoſc/
 Nielagodnoſc/ Dziwacwo.
 mōrōſophus, gr. Napoly glupi.
 mōrōſus à moribus, Nieludzki/ Niedogodny/
 Bezyski/ Dziwak/ Wyworny. Verzug/
 Hinderuſſi. Difficilem & moroſum offendet.
 Sc. Hor. ſyn. Difficilis triftis, anxius, mōleſtus.
 mōrōſus, an à mora? Wierchyſy?
 morphinos, hic gr. Orzel 2.
 mors, ſmieteć/ 1. Zgrzybiaty. der Tode. Tunc
 brevior dira mortis aperta via eſt, Tib.
 Dea apud Ethnicos habita eſt, filia Noctis & Erebi,
 falce armata, ſyn. Fūnus, lēthum, intēritus, fatum,
 obitus nēx Libitina, Dea funerum. Epith. Frigida,
 rāpida, acerbā, nigra, atra crūdēlis, ſēva, cērta, vi-
 olēnta, dūra, crūenta, ſēra, mīſēra, ſēbilis infelix,
 pallida, gēlida, immātūra, inōpina, prōpērata, im-
 pōrtūna, aſpēra ſūbita, māſu a, prācox, imprōvi-
 ſa, inēxpēctata rēpēntina immītis, rāpax, invida,
 ſūrda, imprōba, incēpēſtiva, cōmmūnis, inēxōrā-
 bilis, inēxpēcta, inſatīabilis, prāceps, caca, rīgida,
 trux, exanguis, tērrēbilis, trūdēnta, barbāra, plā-
 cida, bēata, dēcora, inēlyta, ſelix, obſcūra, pūden-
 da lū-

M O R

da tūrpis, mīsera, ignōbilis, infelix. *phr.* extremus dies. Lethi vis, dura necēssitas, atra dies. Pari suprema dies. Pallida mors aequo pulsat pede paupērum tabernas, Regūmque tūres.

morsico, Sisyphus 2. Kasam/

morsificatio, morsungula, Kasanie zwanie/

morsus, in Kasanie/ Gyzienic/ Vkasenie/

*Obmowa/ Przymowa/ Zal. beyser. Mor-
tibus affixae salidae, atque unguibus uncis. Ovid. E-
pith. avidus, rabidus, edax, idirus, ferus, immanis,
cruentus, crudelis, tenax, repētus, iteratus, mortif-
fer, veneficus, venenosus, vipereus. *phr.* Morsu la-
niare, discerpere, consumere. *Vel mordco.**

mortales, Ludzie.

mortalis, adiect. smiertelny/ 1. 2. sterblich/

*zergänglich. Optima quoque dies miserū mortali-
bus est. V. *syn.* Morti obnoxius: vel humanus
vel homo.*

mortalis, substant. Człowiek/ 1.

mortalitas, smiertelność/ Smiere 1, Szwes

4. Ludzie/ Powietrze 4.

mortariolum, Mordzier 1.

mortarium, idem & Wapienna Kresynia/ Grus

do ila/ Tort/ Szepa.

mortarius, Vmarlemu nalezący.

morticinium, Zdechlin/ Trupia twarz/ Trup.

morticinus, Zdechły/ Blady/ Smrod 3.

mortifer, smiertelny 2. tödlich das den todt

bringt. Gaudia mortiferumq; adverso &c. V.

syn. Lethalis, fatalis, letifer, funestus, exitiosus,

perniciōsus.

mortiferē, smiertelnie/

mortificatio, Zmarwienie/ Vmarwienie/

zwanie/ Marwienie 1. 2.

mortifico, Marwis mortuale, Trup.

mortualia, ium mortuaria, Pogrzebna piosnka/

Straska/ Truna/ Zoloba 2.

mortuale, Vmarlemu nalezący.

mortuaria orum, Odumatie dobra/ Pogrze-

bnā piosnka.

mortuus, Vmarły todt/ sterben. Et si non

*aliqua nocuisses, mortuus esses. V. *syn.* Exanimis,*

exanimatus, functus, defunctus; & anguis, extin-

*ctus. *phr.* Vita functus. Corpore solutus lumine,*

vita calsus. Fatis creptus: morte peremptus. Fūere

extinctus. Vi raptus lethi. Fūere, mēsus acēbo.

Lumine calsus aethereo. Coelestibus auris defunctus,

M O S

Quem abstulit atra dies et funere mersit acerbō. Fātō perfūctus. Qui ad manes abiit. Nec jam aethereā vāscitur aura. Cui vitæ lūmen ademptum. *V. Mōrior, & Cadaver.*

mōrula, à mora, Chwilkā.

mōrula adiect. à morulus, sub Rumiāny.

mōrum, gr. Morwā owoc. Maulbeer/ Pur-

*pureo tingit pendentia mora colore. Ovid. Epith. Ni-
grum, atrum, dulce, sanguineum, purpureum, crū-
entum, nigrans, suave, coloratum.*

mōrus, m. adiect. gr. Glupi.

morus, f. subst. gr. Morwā drzewo/ Maul-

beerbaum. Ardua morus erat gelido conter-

mina fonti. Ovid. Epith. Tarda, lenta, trāstifera

fertilis ferax. V. Arbor.

M O S

Mōs, Obyczay/ Sposob/ Zwyczay/ Przy-

rodzenie/ Postanowienie/ Obyczaje. Sitte

und weis. Casis primum de more juvenis. V.

syn. Consuetudo, assuetudo, usus. Epith. Vetus, us,

priscus, antiquus, consuetus, assuetus, patrius, so-

*lennis, insuetus. *phr.* Tempus per omne, deductus*

Prisco deductus ab ævo.

mosaicus e gr. sub Sadsenie 2.

moschata nux. Muskatowa gaska.

moschatula pyra, Muskatelli/

moschocaryon, gr. Muskatowa gaska/

Moschus, hic gr. Pismo/ cieles/ Lacerosol 2.

Witezki.

Moschus, gentilitium nomen idem Moscus, m.

Moscicus, Moskwski. Mosculus, Obyczay/

Moscovia, Mostwa/

moscoviticus, Moskwski/

mosculus, mosillus, Obyczay/

Mosculus, Moskwicini/ (cne)

mostellaria, & mostellum, sub Strachy nos

mostacilla, Pliska/

mostacismus, ritium orationis.

motor, sub. Ruszajacy/ mōtio, Rusanie/

mōtio, sub. Macha ogonem/

mōtiuncula, Porusenie sis/

mōto, as, Rusam 2. bewege. Ludere tum ri-

gidas motare cacumina quercus, Virg. V. Mosco.

mōtor, sub. Ruszajacy/ ein Beweger. Cum-

rum fueras motor, Charideme mearum, Mart. epith.

agitor, impulsor.

mōte.

mōtōrius Ruchomy/ Zamieśania pelny.

mōtus, m. Zamieśanie/ Porusanie 1. 2. Mas

chānie/ Roruch/ Pobudka 2. Namietnosć/

Rusanie 1. 2. Wsele 4. Gest oratorski. Be-

wegung. Audiit, insoliti tremuerunt motibus al-

pes, V. syn. agitatio, mōtio cōmmōtio, pūllus, im-

pūllus, impetus: vel tūmūltus. *epith.* Tardus, len-

tus, velox, celer, cōcitus, citatus, rapidus, violen-

tus, praeceps, alidūus, tremūlus, levis, incertus, vā-

nus, irrequietus, creber, varius.

mōveo, Rusam 1. 2. Wzrucam & Zrucam 2.

bewegen/ aufstossen/ betruben. Eatorum ar-

cana movebo, Vir. syn. Cōmmōveo, pērmōveo, mō-

to, quatio, quatio, cōcūtio, agito, pello, impello,

verso, ago: vel flecto, afficio, cicio excito: vel tur-

bo, pērturbo, motu miscēo. *phr.* mōtu cicio. Crē-

bris agito mōtibas. Vario versare mōtu. *Pro flecto,*

Flectere si nequeo Sūperos, achērona mōvebo. Vin-

cūntur mōlli, pēctōra dūra, pēce. Prēcibus si flectē-

ris ūllis, aspice nos. Flectitur iratus vōce rogāte

Dēus. Nullis ille mōvetur Flētibus, inclēta virtus al-

liciat mōveātque ānimos.

mox, Rychlo/ Wnet/ Zacz.

mūcidus, mucōsus, mucileneus Smárkag.

mucillago B. sub ślāmowatosć/

mucinium, Chustka do nosa,

mucō ōni hic. Glowag ryba,

mucus, Smárk/ mūceo, mūcelco, Plesnie-

ie/ mūcidus, Spleśniaty/

mūcor, ōri, Plesn.

mūcro, onis, Rōngatosć/ Ostrosć 3. Strych

1. Miecz Schwerdt/ Oppositi stat ferri acies

mucrone corusco V. syn. Cūspis, acies, vel Ensis,

gladius, ferrum. *epith.* Strictus, ferreus, mortalis, ā-

sper, acutus, anceps, infestus, martius, fulgens, fe-

rus brevis, furens, cruentus, districtus, durus rui-

lus, fulgidus, ardens, nitidus, minax, terrificus, sz-

vūs. *phr.* Stat ferri acies mucrone corusco stricta

pārata neci. V. Cūspis Ensis.

mucronatus, Rōngaty/ mūcula, Serdecznik.

mūgil, u & hic, mugilis, u Glowag ryba.

mūgilo as. Ryze/ & sub ōsiel dziłi/

mūginor, ōciogam sie/ ōdładam/ Szem-

132/ Zamilgeć/ Balamuce.

mūgio, Beze/ Ryze. brüllen/ wie ein

Ōch/ Ruh oder Löw. Mugit, & Cati spem

custodita fefellit. Virg. syn. Bō, immūgio *phr.*

mūgitus: vel bōapū edo, mūto, emūto, dō, cicio:

mūgitibus auras, aera loca late implēo, cōmplēo,
impello. Bōum clamōrem imitor: mōre bōvis gē-
mo. mūgitus vellūci cūm pīma in pīlīa cāntus Ter-
rificos ciet. Reddidit ūna bōum vōcem, vātoque
sūb āntro mūgit.

mūgitus, m. Bezenie/ Szum/ das Brüllen.

Rumpere mugitu carmina docta bobos. Tib. syn. Bō-

arus *epith.* Terrificus, hōrrendus, raucus, querulus,

tremendus, rebōans, magnus repētus, iteratus. fē-

rox, frēmens, mūtiplex, ingens, terribilis minax,

phr. Taurina vōx, Taurini cōnitus, hōrrendus tauri

clāmōr, frēmētus. Mūgitus pēr sāxa rēfūlciāt. Bō-

ātū rēsonānt mōntes. Quērūlis rebōant mūgitibus a-

mūla, Mulica. (gr.)

mūlatus, adiect. Mulowy.

mūlāris, f. subst. Garbatskie śiele.

mūlcēdo, Glasanie/ Lagodzenie.

mūlcēo, Glasze/ Lagodze. Leches/ Vspo-

koic. Sanfft machen/ streichen versöhnen

Mulcebatq. iras, & morsus arte levabat. Virg. syn.

Dmūlcēo, pērmūlcēo, dēlīnio, tūllo, recrēo, rēfū-

cio, rēlaxo, dēlēcō, allīcio, allīcto, cāpto, blandi-

or, adālōr, lenio, mīligo, plāco. vide Plāco.

Mulco, as, idem Multo as, Mulcto as, Multa,

idem Multa. [ianis.]

mūlctra, as, Mleko 1. Doyny stacek, an Dpa

Mulctrale, mulctrum Doyny stacek.

mūlctus us, Doienie.

Mulgarium vas. Doyny stacek.

mūlgēo, Dois/ Popycham. Melken/ die

Milch heraus ziehen *phr.* ūbēra palmis pē-

mo, pēssio, exhaurio, sicco, exsiccō. Lac pēlīs

māmmis ellēo, ad mūlctrām vōco: mūlgēdo lac

exprimo. Hic allēnus ōves cūctos bis mūlget in hō-

ra & succus pēcōri, & lac sūbdūcitur āgnis. Frūstra

prensābimus ūbēra palmis, ūbēra dēnt sārūre māni-

bus prensāda capēlla. Quān māgis exhauritō pū-

māvērāt ūbēre mūlctra. Lētā māgis pēlīs mānā-

bunt flūmīna māmmis.

Mulgo, as, idem Mulco Bile kogo. Offeubar

machen. Prospexit tristi mulctatam morte ca-

millam. Virg. Hinc mūlctā & mūlctatus. syn. Pū-

nio, cātigo, plēcto, dāmpno. vide Punio.

Muli Mariani, Jesta. & sub Pracowitq.

Muliebria, ium, Niewiesćia chorobā.

Muliebria passus, Zgwałconq.

Muliebris, Niewiesći. syn. Fœminēus.

Mulie-

Muliebriter Niewieście / Niemieście. Weis-
blich *Perire querens nec muliebriter.* (Alc.)

Hor. *syn.* Famineum in mōrem, vel timido, ignave.

muliebrosus, idem mulierosus, Plaut. Taubman.

mulier, Niewiasta / Niewiasta sta / & sub

Chlop 5. Weib. Desinat in piscem mulier for-
mosa superne. Virg. *vide* *Famina.*

mulier prostibilis, quæstuaria, quæstuosa,

Nierządnicā.

mulieraria voluptas, Nierząd. 2.

mulierarius, adiect. Niewieści 2.

mulierarius subst. Nierządnik.

muliercula, Niewiasta. Weibie, Deteriore

ut forma muliercula ametur. J.

mulieris monstrum, Niewiasta spetna.

Mulieritas, Tertull. i. mulierum cultus & habitus

mollis, accuratus, affectatus. Sic legit Lipsius.

Mulierositas, Taubman.

**Muliero, as, Niewieściuchem cynis / Zgwał-
ci 4.**

mulierositas, Turnosć / Niewieścia doci.

mulierosus, Niewieści / Turny.

mulierum omnia vit, Nierządnik.

**mulinus, Mulowy. Declamatoris mulino cor-
de Vagelli. Juven.**

mulio, onis, Mulacz, 1.

mulio castrensis, Surman.

mulionicus, mulonius, Mulowy.

Mulleoli, Stornie.

**mullulus, nullus, nullus barbaulus, Bat-
wena. ein Barb.**

mullomedicus, Bonowal.

mulla dicta dico, Mowa pieśelnie.

**mulseus, mulsus, si, à mulceo, Slodki / Słod-
nigsüßer Geschmack.**

mullum, Wino slodkie / an Miod pity.

weinmäre.

mulsus, si, an à mulgeo & sub Dois.

**multa, e, Wina pieniejsza / Peresady / Bat-
ar.**

multa, pro multum, Barzo / Czysto. [nie.]

multa judicaria, Baranie 2.

multa interposita, Pod wino. (wac.)

multam dico, irrogo, Skazuj wine / Pendo

X x x

multam dixit si, &c. Pod wino.

multangulus, Wąglasty 1.

multania, Multany / Wosose.

multatius, Barantu Rusacy.

multatio, Baranie.

multesimus, Tysiączny / Jeden z wielu / Ma-

multibarbus, Brodacz. (lucet)

multibibus, Epily. Der viel erinckt.

multicavatus, multicavus, multisformis, multisfora-

tilis multisformis, Dziurkowaty / fast gelde-

hert. Pumice multiscavo, nec levibus atria to-

phis. Ovid.

multicaulis, hic, hac, Rosochaty / Chwasćia

sty. mit viel Stengelen.

multiceps, capitis, adiect. omne Wielogłowy

multicia, orum, Stara cienka,

multicolor, omni, Pstry / Saby rozmaitcy

Mancherley Saby. Multicolor facis digerit

omne nefas. Prud. syn. Varius, versicolor. pbr.

Vario colore distinctus, decoratus, micans.

multicupidus, Chetwy.

multifariam, adverb. & multifarie, Rozmaie

cie / Ma wielu miejscach. Mancherley weiß

multifarius, Rozmaity. Mancherley

multifer, sub zymy, & Drzewo plodne.

multifidus, Wadrymany / Rosochaty / Odnos-

zysty / Pazurowaty / Spazysty / Poszepa-

ny. voll verzweigt.

multiformis, Wieloraki / Rozmaity. Mane-

cherley Gestalt. Imitate multiformes. [Anacr-

Prud.] syn. multigenus, multimodus, varius.

multiformiter, Wielokształtnie / Rozmaicie /

mancherley weiß.

multigener, ri. multigeneris, ris, multigenus,

multijugus, Rozmaity.

multijugis, Rozmaity / & sub Possessine Konie.

multilaudus, Chwalny, multificus Cynowaty.

multiloquentia, multiloquium, Wielomownosć

Geschwef.

multiloquus, multiloquax, Wielomowny.

Schwefig. Multiloquos odi. turba recede lo-

quax. Ovid. syn. garrulus.

multimodis, al. multi modis Lambin. Roznie /

Barzo. multi-

multimodus, Rozmaity.
 multinummi, Drogi. adiect.
 multiparitus, Wielodzielny.
 multipeda, 2, f. Stonog 1. Gasiennica.
 Vielfüssig.
 multipes, edis omne adiect. Wielonogi.
 multipes, subst. Stonog 1. (zmaity)
 multiplex, adiect. omne. Wielodzielny/ Roz
 multiplicabilis. P. Rozmnożysty.
 multiplicatio, Rozmnożenie. Vermehrung.
 multipliciter, Rozmaitcie. vielfaltiglig.
 multiplico, Rozmnożam 1. 2. Przygyniam 1
 Obradziam. Mehren / vermehren.
 Quas mora suspensa multiplicavit opis. Rutil. hinc
 multiplicatus & multiplicabilis. syn. Augeo. varto:
 multipotens: Wielowladny/ Wielmozny/
 Przemozny. Vlelmachtig.
 multiscius, Vozny/ Vieltönnend.
 multisonorus, multisonus, Rozmaitcie brzmiony
 Mancherley Thon gebend. Esseda concordēs
 multisonora trahunt. Cl. syn. Sönorus, resönu:
 multicitia, idem multicitia.
 multitud, Wielkosć licby/ Morloch/ Pös
 spolszwo. - syn. Turba, copia, cetera, vis,
 numerus, frequentia, ceterus, vel plebecula, vulgus,
 plebs, populus. epith. Numerosa, densa, plurima,
 ingens, frequens. vide Turba.
 multivagus, Biegun 1. nimbischweiffig.
 multivulus Chciwy.
 multo, 2s, Bile kogo/ Bile kilem/ Barzo/
 Steko 1. Zbitam kogo/ Wybitam 10. Zablam
 1. Podkupuis/ Penowac kogo/ Skazuis wi
 ne/ Wine biore/ Wyganiam 2. Odeymuis 1.
 Lige/ Damci 1. & sub Obeywam 4.
 multo, multo maxime, multoperes, Barzo/
 Daleko 1. 3.
 multior, aris, Deponens, Barze.
 multior, aris, passivum. Barzo mie.
 multorum numerorum, Drogi/ adiect.
 multoties, Czysto 1. Multoties-offensa cadit, mü
 tarz colorem. M. syn. Sape, sapius, frequenter.
 multum, Wiele/ 1. 3. Barzo/ Dugo 1. Towas
 czysto.
 multus, Wielki 1. Dugi 2. Czysty/ Pilny 2.

Zbyreczny. Viel/ Embsig/ fleissig. vel
 multas adhibet, licet modo vivere fient. Juv. syn.
 Plurimus, numerosus, creber, frequens, copiosus, ni
 mus, densus, longus: prolixus, amplus, multiplex,
 infinitus, innumerus, non paucus, haud modicus.
 Mulus. Mul 1. Zmudzihet & tr. Nitzgemnit
 ein Maulesel. emprum mulus aprum crudi & c.
 Hor. epith. Celer, velox, citus, agilis, pernix, pē
 vicax, sternax, indocilis, frigidus, biformis.
 Mumia B. sub Mumia.

Mundio, Viterante nosa.
 Mundanus, Swiecki 1. Welsch. Mundani
 involvat populi, damnet & c. P.
 Mundatio, Wyszeczenie.
 Mundator, Chadozyciel.
 munde munditer, mundule, Chadogo.
 munditia, mundities, Czystosc 1. Chadoszwo
 Reinigkeit/ sauberkeit. Tales munditia decim
 puellas. (Phal.) syn. Cultus.
 munda, Chadoze/ Pomyslam. Reintgen/
 sauberen. syn. Pargo, deirgo: v. Pargo.
 mundulus, Pielny.
 mundus muliebris, mundum, n. subst. Vbiot
 niewiesci. syn. muliebris, cultus, ornatus
 supellex: muliebria, ornamenta.
 mundus, adiect. Czysty 1. Chadoziny. rein/
 sauber. Istos ego nunc mundulos amicos. Lamb.
 syn. Puras, terius, lotus, solitus, cultus, nitidus,
 pbr. Labe, maculis carens. Nullis sordibus horrens
 mundus, di. subst. Swiat/ & sub Wiebo 1.
 Alletley Weibergezietd. - & lex immensi
 publica mundi. Ov. syn. orbis. epith. Convexus,
 globosus, teres, rotundus, spatiosus, amplus, vastus,
 capax, ingens immensus, mirabilis. pbr. mundi fa
 brica, machina, globus, moles. Terrarum orbis, o
 pus mirabile mundi. Aeterni genitoris opus, maxi
 mus orbis. Patentes mundi plagae, ora, mundi spe
 cies pulcherrima. Terrae, tractusque maris, caelum;
 profundum. Quicquid ubique videtur, caelum, mare,
 nubila, tellus. Qui mare, qui terras, qui totum pos
 sident orbem.
 muneralis, Podatkowy.
 munerarius, munerator, Jarzysz sprawca.
 muneratio, Datowanie.
 muneri aliquid minto, offero, W dary,
 munerio, 2s, muneror, aris, Daruie/ Obdar
 ram/

M U N

etiam/ schenken/ begeben. Munera & lau-
ro modo pulcher obumbras Apollo. Ovid. syn. Dōno,
dō, mūnere dōno; afflicto, cumulo, decōro, ōrno, ō-
nēror mūnēra, dōnā dō, confēro. vide *Dono*.

mungo, is, Nos nēteram.

mūnia, orum, Powinnośc. Cetera qui vite
serbaret mūnia recta. Hor. syn. officium, mūnus.

mūnceps, cipis, hic, hanc, ziemek i. Miesze-
nin. ein Bürger oder Landmann.

municipalis, Mieszanin nieprawy.

municipalis homo, Podly/ ziemek i.

municipatim, sub Po domach.

municipium, Miasto. eine Stadt.

mūnico, as, Vzeznikiem gynie. & sub V-
zynny.

mūnifex, alicet. om. Obstrz/ Sigodrobliz-
wy/ Roborny 2. Pomiedni dzien. Seiner
Pflichte und Ampt wahrnehmend und geflis-
sen. (enik.

mūnifex, subst. zolnierz pientezny/ Kzemie-
mūnifice, Zornie. Reichlich.

mūnificētia, Sigodrobliznośc. Freygeb.
Ergo quos isti mea munificentia nummos. Alc. vide
Liberalitas.

mūnifico, as, Obdarzam.

mūnificus, Sigodroblizwy/ Poborowy.

Freygebig. nec mihi munificas arca negavit o-
per. Ov. vide Liberalis.

mūnimen, munimentum, Obrona i. Opárze-
nie. Bewahrung/ -- hoc effusus munimen
ad imbres. Virg. syn. mūnimentum, vallum, agger,
propugnacula, muri. epith. Tūrum, securum, forte,
validum, longum, tūrigērum, inexpugnabile. phr.
Propugnacula bello tūra. Clāsi mūnimina valli.
mūnimen nullo ferro frangendum. Quod non arces
impellere saevus. Quod non ulla queat violēti ma-
chinā belli. Subitus rupti mūnimine cēspitis agger.
Præbet securos tatra tentoria somnos. vide *Turris*.

mūnio, is, Ugradzam/ Opárzuiz Nāpra-
wiam i. Obwodze i. 2. Obwarowac/ Vzebo-
te sic. Befestigen bewahren. Et munire sa-
fos & Dedala fingere tella. Virg. syn. Firmo, con-
firmo, vallo. phr. mūnimine, aggeribus vallo, mū-
ris, fossis claudo, circūdo, cingo, armo, paro, in-
struo. Propugnacula bello tūra parant. Dēnis mū-
torum aggeribus firmant moenia, et abrupto cir-
cūdant undique vallo. Saxorumque orbis, et que

Xxx 2

M U N M U R

541

super Emīnus hōstē tēla pēant, altis mūdrum tū-
ribus aptant. Extrūte immānes scōpulos atollite
tūres. Cingite vōs flūvis, vāstas oppōnite sylvas.
Non dābitis mūrum scēleri. vide *Valla*.

mūnio viam, ściele droge 2. Przysstop dale.

mūnis, Powolny/ Vzynny.

mūnatio, Obrona/ Twierdza/ Nāprawa/
Stranc/ & sub zwanie.

Muntiuncula, Zamezek/ sub Zamek i.

mūnito, as Nāprawiam i. Przysstop dale/ &
sub zwanie.

Munitas & munitur, priscum. pro communitas, &
communiter. Sipont.

mūnitor castorum, Okopuacy.

mūnitus, Obrorny i. Opárzorny. Bewahrt
befästigt. En ego non paucis quondam munitus
amicis. Ovid. syn. Firmatus, vallatus, bel instru-
ctus. vide *Munio*.

mūnus, Podarek/ Jazysko 2. Szermierkie
jazysko/ Widok/ Dat/ Powinnośc/ V-
zrad. Gaab/ geschänck. Muneribus cumulat
magnis &c. Virg. syn. Dōnum, prēmium, mūniscū-
lum vel officium. epith. Opulentum, prælārum,
ēgrēgium, mēmōrabile ingēns, dives magnificum,
hōnistum, D. Donum.

mūnus jugale; Wiano.

M U R

mūrzana, gr. Megor morssi Mlinog.

mūrzniła, Mlinog/ Wossenie drogic.

mūralis, Murowy/ muralium, Pomurne ziele

mūrarius faber, Mularz 2.

muratus, Murowany.

Murcia, Dea segnium, Arnob.

murcidus, Gnuśny.

Murciolum, sub Rastykowie drzewo/

murcus, Domał.

mūrex, is, m. Pław/ Ściarlar 4. 5. Skala
podwodna/ Rotewki zelame. eine gattung

einer Meerschnecken. -- Fulgenti murice
vestis, &c. Virg. syn. Conchyle, conchylum, ō-
strum, purpura. epith. Rubens, fulgens, radiatus,

Tyrus, Sidonius, al-yrius, Atellans, rutilus, auratus
ardens, purpureus, puniceus, flagrans. vide *purpura*

Murger. Sipont. lege Muger.

Marginor. i. tardo: Sipont. hinc murgisco. an le-
gendum marginor & murgiso.

murgiso Onis. *Wdmleqciels*:
mūria & *muria dura*. Rosol 2. 3.
mutia duratus. Rosolomy.
mutiatica, *orum*. Rosolowa strawa/ *Stofsz*
mutiaticus, Rosolomy.
mūricatim, *Ronczarokkro*.
mūricatus, *Ronczary/ Ronczarokkro*.
muricidus, *Gnuśny/ Niewaleczny*.
mūricolus, sub *Ronczarokkro*.
mūries, Sol/ Rosol 2. *Oczyścieniu* *fluzgea*
mūrilēgulus, *Rybał*. (1723.)

Murina, lege *Murrina*.

mūrinus. *Meżary/ Myśy/ Popielasty/ Pos*
huriola, *Slodcz*. (1723.)

murmur, *Gwar/ Szemranie/ Gzinot/ Szum/*

Mamrante. das Geräusch. *Assice ventosi*
cecidere murmur aura Virg. *syn.* *Strēpitus*, sō-
nitus, sōnus, frāgor, stridor, sūsūrus, clamor, tūmū-
rus. *epith.* *Raucum* stridens, rapidum, fragosum, 3.
querulum, resonans, rebōans, crepitans, loquax, hor-
rificum, sōndrum, insanum, clamorūm, horrendum,
confusum, cecūm, tremendum, rabidum, levum, 3.
grave, ingens, densum, tremulum, crebrum, ventō-
sum, fluviale, argutum, garrulum, lenē, rēde, mō-
le, blandum, somniferum, soporiferum. *phr.* *Con-*
flua sōnus urbis, et illatibile murmur. *Ceci* strē-
pitant resonantia sylvis murmura. *Strēpitat* rāco
murmure rivus aquar. *Fluunt* crepitanti murmurē
rivi. *Vide* *Clamor*.

mūmuratio, *Siemranie/ Markoranie*.

mūmurator, *Siemrąg*.

murmurillum, *Sept*.

murmuro, *murmurillo*, *as*, *Markoce/ Ma-*
meze/ Szumie/ Szemrze/ Krucze. *mur-*
ten/ widerbellen. *Spumea sensero* sub pecto-
re murmurat unda. Virg. *syn.* *immurmuro*, strēpo
strēpito, sōno strideo, frēmo, sūsūro. *phr.* *murmur*
strēpitum, &c. *edo*: *murmur* dō, tōllo, cōllo. *Auras*
vel *athēra* murmurē implēo, replēo, cōmplēo. *Frē-*
mit insōlenti murmurē celum. *Cōsonat* omne nē-
mūs strēpitu collēsq̄e rēstulant. *Cūcti* simul orē
frēmēbant. *Sōnūs* auditur grāvior, trāctimq̄e sū-
surrant. *Frigidas* ut quondam sylvis immurmurat
Auster. *Magnō* cūctū clamorē frēmēbant. *Ferrūm*
stridēs, et in tēpida submersum sibilat unda. *omnēs*
circūstant frēmītu dēso. *Dūlce* murmur placidos
svadēt inire sōnūs. *Rivūs* oppōsitūs obicēs crepitā-
tanti murmurē pulsāt, vincit. *Saxa* vel lapillōs tē-
nūi stridorē iacēlēt. *Vide* *Clamo*, & *Sufurro*.

mūrmūror, *Depo. Szemrze*.

muriba, *Gr. Mita* 1. 3.

murthāta potio, *murthina*, *Slodcz*.

murthātum vinum, *Wino* *flodkie*.

Murrhatu, vel *murratu*, idem *Myrrhatu*. *Murrhatu*
idem *Myrrhatu*.

murthinus, *Micowy/ & sub Mita* *Kamish*.

Mirricidus, *Plaut. corr.* *Muricidus*.

murrina, *Slodcz/ Wino* *przyprawne*.
gewürzte Wein.

Murtatum, idem *Myrtatum*.

murulus, *Przedmurze*.

murus, *Mur*. *eine Mauer* *Ingenio* *muros* a-
sumet ille meo. Prop. *syn.* *Pātes*, *moenia*, *aggē*,
vallum, *prōpugnaculum*, *mūnimēn*, *mūnimētum*,
epith. *altus*, *ardūus*, *sūblimis*, *excelsus*, *clatus*, *edi-*
cus, *aerius*, *procērus*, *vālidus*, *tūrtus*, *mūntus*, *vā-*
latus, *tūrtiger*, *inēpugnabilis*, *ināccēssus*. *phr.* *Mū-*
rorūm *aggē*, *mōles*, *vallum*, *mūnimēn*, *cōmpāgē*.
Mūz *mūrorūm* *ingēntes*, *zquātāq̄*, *māchīna* *celo*.
Mūnimēn *mūrale*. *Sōlidi* *fundāmīna* *mūri*. *alt*
stāt *ardūa* *saxo* *Moenia*, *arx* *nōva* *prōptēr* *āquā*
pinnatis *ardūa* *mūris*. *Surgit*. *Vālidis* *exurgunt* *cōn-*
strūcta, *vel* *mūrita* *oppida* *mūris*. *Cōstrūctusq̄*
nōvā *circūdārē* *moenibus* *urbem*. *trēctos* *attol-*
lit *ad* *athēra* *mūros*. *Mūrorūm* *edūcēre* *mōles*.

murus ferreus, *Ryryśnik*.

murus igneus, *Nawa*.

murteum vinum, *Myrcynel*.

Murteum, idem *Myrrhatu*.

mus, *vis*, *Myśy/ & sub Rona* 1. *Maus*. *Et*
divina *opici* *rodebant* *carmina* *mures*. *Jur.* *syn.* *sō-*
rēx. *epith.* *exigūus*, *parvūs*, *exilis*, *gracilis*, *tēnūis*, 3.
dax, *trēpidus*, *fūgax*, *pavidus*, *tīmīdus*. *Prada* *felis*
omnīa *corrōdēs*. *Quā* *brevīs* *oculūm* *mūs* *sibi*
fecit *litr*.

mūs Africanus. *Tej* *cudzoziemski*.

mus alatus, *Wteropezi*.

mus Alpinus, *montanus*, *Swiseg*.

mus araneus, *Myśy* *Wieranfa*.

mus cæcus, idem & *Łosigka* *drobna*.

mus Indicus, *Wydra* *Egipska*.

mus major, *Siewet* *domowy*.

mus Ponticus, *Popielica*.

mūsa, *Gr. Piekū*. & *ibidem* *alia* *notio*.

musa, *musa* *mansuetiores*, *Małki* *wyswols-*
ne. *die* *freye* *Künstler*.

mūsāicū

muscaicus, SądziŃy/ & sub SądziŃie z.

musca, muscinus, Mucha/ Pasorzyt/ Dwoer-
ny/ Niesłowny. eine Fliege/ Mücke. Epith.
Lēvis, gracilis, exigua, parva, mōlesta, pavidā, fū-
gax, aēria, vōlūtans.

muscārium, Ugon/ Uganek/ Ukolki/ an
Sęgotka z. (tela.)

muscārius, Głowiasty/ muscatula, Muska

muscerda, a. f. Gnoy mysy.

muscipula, Lāpicā

Muscor, Robert. Stephan. corr. Emusco.

muscōsus, Mchem obrosły. Wiesährig.

Muscōsi fontes, & somno mollior herba. Virg. syn.
Musco opertus, virēns, squallēns, squallidus, viridis,
viridans.

muscula a. Mucha/ sub Muska.

musculōsus, Cielsły.

muscūlus, Muska/ Plaw 4 Muskul/ Szop-
pa wienna.

muscus, Med. Mies. epith: mollis, viri-
dis, tēnax, tēnēr, tēnūs, hūmidus, ūdus, mādīdus,
virēns. Muscoque adōpēra virēnti. Mānābāt saxo
venā pērennis aquae. Mollī tellus erat hūmida mu-
sco. Fastigia turpi squallēbant musco. Liquidī fon-
tes stagnōq; virēntia musco. Fontem viridis muscus
opacāt, circumdāt, apērit, rēgit.

muscus intubaceus, Porost.

muscus marinus, Głustak mōrski

muscus terrestris, Niedzwiedzia lapa siele
muska, orum, gr. SądziŃie z. Posada
ścian/ Poloy 4.

museūm, gr. SądziŃie z. Poloy 4. sed alio-
rius originis.

mūsēus, sub Poeta/ & Młowa piekna/ Mu-
musiacus, SądziŃy z. (zygny)

mūsica, musica ars, musica, orum, gr. Mu-
zyka 1. Musik/ Gesang. -- modularum mu-
sica triplex. Aus. syn. ars mūsica: cānendi ars, vel
cōcēntus, mēdis, mōdūlario, mōdūlāmen, cāntus.
epith. Dūlcis, svavis, blānda, lata, cānōra, amēna,
plācida, festiva, dūlcisōna, dōcta, iēdōna, trēmūla,
mēllisliūa, sōnōra. phr. Festi cōcēntus. Nūmēri
dūlcisōni. arguti mōdūlāmina cāntus. Grāta vōcum
discrimina vōcum discōrdia cōcōrds. Dūlcibus
mōdis, argutis vōcibus animōs mōvēns, mūlcēns,
delectāns, rēcrēans. Rēgans tristi de pēdōre cūras.
Mirificis animos apta mōvēre nōdis. Rēgum dēcus
aque vōlūptas. vide Cāntus.

musicē, Melodynie.

musicum studium, sub Poeta.

musicus subst: Musyk/ & adiect: Musyeny.

Gesangslehret. syn. Cāntor. epith. pērius
cānōrus, dōctus, argutus, festivus. phr. Cānendi pē-
ritus. Dōctus mōdūlos, et cūhāre scēnas. Cūhāram
cūm vōce mōvēns. Vōcali cārmine clarus. ingēmī-
nāt lērōs turba cānōra mōdos.

mūsimon, ōnis, gr. Miesāniec 1. Smudzi-
nek/ Rosiel cudzoziemski/ Bātan 1.

Musnor, Plin. corr. Muginor.

musio, Bor.

mūsinarius, Sęceerz. & sub SądziŃie z.

mūsiūm, SądziŃie z.

Musmon, ōnis. idem Musmon.

Musmonum genus vel Musmonum, Musmunium,
Musmonum. & musmonium genus, sub Mieska-
niec.

Musatus, Varr. Noni, corr. Multi vel Multitudo.

musciario, Siemrante.

musitator, Siemrąg.

musito, Markocę. Siepec/ Młise/ Zamil-
ceć/ Siemwic z. (Młise.)

musio, Sapam/ Markocę/ Siemrąg/ Siepec

mustacea laurus. Bobek z.

mustaceum, mustaceus, Piacek.

mustarius, Moskow.

mustax, al. mystax, ācis. f. v. ex Græco Wos.

mustecula, an Lāsica.

mustela, Lāsica 1. z.

mustela alba, Alpina, Gronostay.

mustela fluvialis, lacustris. Minus/ Pi-

mustela fluvialis minima, Sliż. (Kor.)

mustela major, Kuná zmierza.

mustela Scythica, Sobol.

mustelinus, Lāsickowy/ Śwawoy/ Piegary.

mustella, vel mustela, Wgorz mōrski.

musteus adiect. Moskowoy/ Młody 1. Świtez-
zy 1. Ślōdki/ & sub Ser 1.

musteus, substant. Ser 1.

musticōla, Kopyto u pēwcā

musticūla, idem, & Lāpicā.

mustilēnus, Moskowoy/ Ślōdki/ & sub

Obrazek/ Obrazkowacy.

mustum

mustum, substant. *Mossz/ Bzeczka. Weln Moss.* -- Bacchum per pingvia musta fluentem. Mart. *vide Vinum.*

mustum vinum, Wino 2. mustus, Młody 1.

mutargus, gr. *Rompánistá/ sub Muzyk.*

mutabilis, *Odmienny. Veränderlich. Sed flecti poterit, mens est mutabilis illi. Hor. syn. Mobilis, variabilis, instabilis, incertus, levis, inconstans, mutari facilis. vide Inconstans.*

mutabilitas, *Odmiennosc. Unbestendige Zeit. Pesse ex non sensu, sensus mutabilitate. L. syn. Mobilitas, levitas, inconstancia.*

mutabiliter, *Odmiennie.*

mutata forma, *Przekształtowanie.*

mutatio, *Odmiáná/ Zamianá 1. 2. Poprawá/ Przesiadanie. Veränderung. syn. Conversio, commutatio, permutatio, motus. epith: Súbita, repentina, crebra, inconstans, instabilis, felix. vide Metamorphosis.*

mutatio sedis loci, *Prowadzenie sig.*

mutatoria vestis, *Ściaga do przewłozenta.*

mutesco, *Umilknąć. młććć, Gomółć.*

mutillatio, *Obćććć/ Niedolęzność.*

mutillator, *Obćććć.*

mutillatus, *Obćććć/ Młćććć/ & sub Vloz meł/ 2. Obrzezany.*

mutilo, *Obćććć 2. Vććććć regow. ab stümlen/ stümpffen. Trunca genas sivo mutilatio partibus ense. Ovid. syn. Truncos: abscindo, amputo.*

mutilus, adiect. *Obćććć/ Bess/ Gomółć/ Młćććć. gestümpffet oder gestümler. Turpe pecus mutillum, turpis sine gramine Sc. Ov. syn. Truncatus, truncus, mutilatus.*

Mutilus, substant. *Hor. lege Mytilus.*

mutinensis, *Śmiadý.*

mutio, mutire, *Trungć/ & sub Wárze/ Mru gá/ Trzaskam.*

mutio, *Trunienie.*

mutio, as, sub *Czestowac sig/ Na przemianę. Muto, onis. Lucil. Horat. est membrum virile. Hinc Mutoniatas Mart.*

muto, as, activum. *Odmiéniam 1. 3. Mieniam sig/ Prowadze sig/ Przewłozce ściaga/ Młććććć farbe. Veränderen. Murice, jam croceo mutabit bellera luto. Virg. syn. immuto, cō-*

muto, vorto, cōvorto, vario, transformo: pōro, innovo. *vide Metamorphosis.*

muto absolutum, *Odmiéniam sig:*

muto calceos, *Przeuwam.*

muto locum, *Przesiadam sig/ Przeszćććć sig*

muto vestem, *zabozę wsiągć.*

Mutuo, idem Mutio. Mutio, idem Mutuo.

mutua, *Společnie/ Wzajem.*

Mutuaricus, mutuaritius, *Pozyczalny.*

mutuatio, *Pozyczanie 3. 4.*

mutuatus *Pozyczony 1.*

mutue, mutuiter, *Wzajem.*

mutuans, *Pozyczalni 2.*

mutuo, as, *Pozyczam 4. Czestowac sig.*

mutuli, quasi mutuli. *Baldo. Brodziny.*

Mutulus, idem Mytilus. *producit primam Renat.*

mutuo, mutuū, *Wzajem/ Společnie.*

mutuo, as, *Pozyczam 2. 4. Lęchen. syn. cōmōdo, mutuū prębo, trado, tribuo.*

mutuor, aris, *Pozyczam 2. Na przemianę.*

mutuor, aris, *Pozyczam 2. Na przemianę. entlehnen/ anderwoher nemmen. Sed consumus Euss mutuam (Phal.) M. syn. Mutuum. mutuor accipio, capio, sumo, utendum accipio.*

mutus, *Niemý/ Młgocz/ Niemymawiatocy dobre. Stumm/ wnebbat. Molle pecus, mutumq metu Sc. Virg. syn. elingvis, silens, tacens, tacitus. pbr. Lōqui nēscius, expers lōquēti. Vōce cārēti. Lingvā quī pēdidit nūm, os mutuū gērens. Cui nūlla vōx, virēsqūē lōquēdi. ōrā quīdem, sēd mūti gērens. vide Ohmutesco.*

mutuum, *Pozyczana rzecz.*

mutuum peto, rogo, sumo, *Pozyczam 4.*

mutuus, *Wzajemny/ Pozyczalny/ Společny Gelehnet/ oder entlehnet. Mutuas, inter se leti consilia curant. Virg. syn. Mutuo datus, accipius, vel par, reciprocus, alternus.*

M Y

myacantha, gr. *Jalica 2.*

myacanthon, gr. *Siparag.*

myaces, myes, hi, gr. *Plaw 4.*

myagros, hac, gr. *Arwia tej.*

mycēias, as, m, gr. *Asz ziemie.*

mydriasis, is, f. gr. *in Brzénicá.*

mygale, es, gr. *Lásigła drobna.*

myinda, gr. *Imrujek.*

mylacrís, idis, gr. *Robacy w męce.*

mylocus

MYR

mylococcus, ci, gr. ibidem.
myobarbium, Pultory uncy.
myocdonum, gr. Omieg.
myocdonus, gr. Wlewoleczny.
myoparo, onis, gr. Łódź
myops, opis, Adiect. omn. gr. Bliskowid / ślep
Myosphonon, gr. idem Myosono. & Aconito. Henrici
Steph. At Plinio est herba coronaria.
myosota, a, myosotis, idos, græcis plur. vel
myosotes es, & Myosoton. Misse uszka / &
Rury ślep. Mauszohr.
myrtias, adis, f. gr. Dzięcietyścieżna liźba.
myrtica, a, myrtice es, gr. Tamarzyszeł.

Tamarzyszeł.

Non omnes arbuscula jubar, humilisq. myrticas. V. epit.
abjecta humilis, tenuis, fragilis, exilis, tenera, steri-
lis, parva, viridis, sylvetris. pbr. Virgultum fer-
exile myrticas.

Myrinus piscis. Plini. corr. Smyrus.

myriophyllon, gr. Ropt wodny / Rzwawnik
wodny / Orle płoło źiele.

myrtica nux, gr. Muszkatowa galka.

myrticus, gr. Paqnyq.

myrmecia, gr. Mrowisko / & Wielkość.

myrmecias, a, m, gr. Brodawnik kamień.

myrmecion, gr. Brodawka / Pająk.

myrmecites, a, m, gr. mrowik kamień.

myrmecoleon, onis, m, gr. ontis mrowkolow

myrobalanum, gr. Buziew Tulcza.

myrobalanus, gr. muszkatowa galka.

myrobathrius, sub Aprefarz.

myrobrecharius, ibidem. myron, idem myrum.

myropola, a, m, gr. ibidem.

myropolium, gr. Aprefa.

myrothecium, gr. Śloteł 2.

myrrha, gr. mita 1. 2. 3. Myrthen. Gynera,

Cypri Regis filia, mater Adonidis. Hanc in arborem
mutaverunt Poetæ. epith. Pingvis, olea, reddolens,
fukła, fillani, odorata, Saba, arabs. pbr. Myrrha
lacrýma, gutta, arbór, cortex. Myrrha gutta, odo-
rata fillara, lacrýmata, fillans cortice myrrha. Fin
gi dē cortice manans, cadens.

myrrhæus, mita przyprawiony.

myrrheus, mrowy 1. 2. ćisawy.

myrrhina, gr. Wino przyprawne. (mien.)

myrrhinum vas, myrrhinus, sub mita ká

MYR MYT

345

Myrrhæia, myrrhæia, orum, Plin. pyra odore myrrhæ

myrrhis, idis, gr. mita źiele

myrrhies, a, m, gr. mita kamień

myrsineum, Ropt Kobyl.

myrsynites a, m, gr. mirtynek kamień & sub

Wilgzy mlez.

myrtacantha, gr. Islica 2.

myrtæus, myrtinus, mirtowy.

myrtatus, myrtæolus, myreus, myrtinus,

mirtowy / ćisawy.

myrtetum, mirtowy ogrodek.

myrtidarius, e græco. mirtowany.

myrtite vinum, myrtites, a, m, gr. Wirtynek

wino / Wino przyprawne

myrtopetalon, gr. Sporyż 2.

myrtuofus, mirtowy.

myrtus, f. Catoni m. mirt drzewo. Et gerit

insigni myrtica fecta coma. Tib. Arbor Veneris sacra

myrtus sylvestris, Ostokrzew.

myrum, n, gr. Iudith 10. Cielek drogi

Myrus, Plin. lege Smyrus.

mys, yos, hic gr. żółw / Plaw.

mysca, a, gr. sub Plaw. myscus, ibidem. m.

Mytia inferior, Woloşe

mystax, acis, f. Rhodigina. a Latini producunt,

Græci corripunt. Gterfer. Waa.

mysterium, gr. Tajemnica. Heilige Geheimis

nasz. Surgit & immundus, vocat ad mysteria

gentes. Pr. epith. Divinum, sacrum, sanctum, vē-

rendum, venerandum, cōlendum, adorandum, atrica-

num, abditum, occultum, secretum. pbr. Sacra my-

sticā, arcinā sacra, res sacra. Sacrarum penetrabilia

terum.

mysticus, gr. Tajemny / Ofiarny. Geheim-

mer Gottesdienst. Arbutea crates: & mystica

vannus iacobi. Virg. syn. arcanus, vel sacer.

mystrum, gr. Łyska Aprefarska / Pulcory

uncy.

Mytactismus, vide Motactismus.

mythistoria, gr. Bayka

mythistoricus, gr. Bayczany.

mythologia, gr. Baitanie.

mythologus, gr. Baitag

mytilus, mytilus, Plaw 4.

myxa.

myxa, a, gr. Anor 1. Łampowy nosek
myxon, Onis, gr. Głowacz rybá.
myxon, n. myxarion gr. śliwki siedmabne
myxus, xi, m. Łampowy nosek.

N A

Nābis, is, Wielbłądorys.
Nablium, Nablum, gr. Zarsa
nacca, hic, nacta, m. Gąbarz 2. Pilaniarz/
Zultay/ Podly. Nacca, Nacta, Natta idem so-
nant, sed alij aliter scribunt, etiam Naca.
Nadir, Barb. sub Polniebá 3.
nā, Zalsze.
nania, Pogrzebna piosnka/ Przypowieść.
ein Leydsesang vber ein Leych. Nania que
regnum recte facientibus offert. Hor. epith. Flebilis,
feralis, funerea, funebris, lugubris, funesta, misera,
moesta, tristis. pbr. Flebile, ferale, funereum car-
men. Funebres querela. Lugubres cantus, questus.
Nenu, i, non Nie. 1.
Navola, Brodawka.
Navus, Navilus, Znamie 2.
navius, sub Znamie 2.
nam, conjunctio, Bo.
namq; ut aliqui scribunt, idem namque.
nam quis, Ktory.
Nancio, is, nanciscor, Dostaje 1.
Nancitor, nancitur. i. nanciscitur. ibidem
nāna, Rarlica. nanque, Bo.
nanus, adiect. Gr. Raktowary/ Zapietaly.
nanus, substān. Raktel/ Szaflik/ Wiadro.
Zmudisnek.

nāpe, es, gr. Pies/ Lasek.
nāpellus mordownik ziele
napha, gr. Bley ognisty.
nāpinz, he, Ksepisko
nāptura, nāpture sub Powrosto.
nāpum sylvestre, Brzostkiew polna.
nāpus hic, Ksepá podługowata.
nāpy, jos, hoc gr. Gorczyca.

N A R

narcissinus, gr. Narcyflowy.
narcissites, a, m, Gr. Narcysek 2.
narcissus, gr. Narcysek 1. Szafian. ein

N A R

Narcysen. epith. Purpureus, comans, ver-
nans, cruceus, flavescens, luteus, aureus, flavus,
livere, rubens, vide Flos.
narcotica, orum, gr. sub Drewnicy.
nardi spica, nardus celtica vulgaris, Sipi-
nardinus, gr. Nardowy [Kanáda
nardus, nardum gr. Nardowy olejek. Spi-
canardens. epith. Redolens, dives, fra-
grans, grata, oleus, livis, odorifera, odorata,
pbr. Nardi, nardinum germen, ungventum, oleum,
nardo crines perfundere, tempora madefacere.
nardum rusticum, Oblapa itele.
nardus sylvestris, Kopynik.
nares consulo, Wocham.
narica, a, Fesl. potius. narina, Scaligero, sub
Rybsi drobne.
naris, hae, Nobera/ Dłurá/ Romln.
narita, gr. zaglig rybá/ Rybsi drobne
narrabilis, Wspominania godny.
narratio, Powiádanie. eine Sag Erzehlung
Consona diversas fundet narratio lingvas. Hel. e-
pith. Breris, grata.
narratiuncula, Powiastka. narrator, Po-
wiádacz. narratus, us, Powiadanie
narro, Powiadam. das ist/ Sagen.
Hic etiam inventum Priamo narrabis Achil-
lem. Virg. syn. enatro, memero, commemoro,
refero, expono, declaro, dico pando, aperio, expli-
co, eliquor, recenseo. pbr. Dicendo, pando verbis
doctis experio. Verbis enūmero, exprimo, perle-
quor, complector. intentis omnibus unus fata enar-
rabat Divum.
narthecia, narthex, hae gr. Zápališka.
narthacium, gr. Słolek 2.

N A S

nāsāmōnites, a, m. Arwamnik Kamien.
nascor, Rodze sie/ Powstać/ Wstać wiatt
& sub Prośe.
nasatus, nasica, Mosal.
nasiterna, Trojuszny statek/ Wiadro 1.
nassa, Wietża/ Wicietż/ Mamma tr.
nasturium, Rejucha 1.
nastus, gr. Rolag/ & Trzciná.
natum rhinoceros habet Sybert.
nasus, Nos 1. 3. Zartownosc/ Sybertstwo
Nase

N A T

Nase. candidus excusso populum suspendere naso. Pers. vide supra Nares.
nasutus, Chyrcy/Przechera/ Nosal/ & Szy

N A T

[detz.

nata, a. substant. Corca.
natabulum, Rapiel/ Sadowka do Espania.
natale solum, Oryma.
natalem celebros, Oryma. (Cerro.
natales, hi, Prisdowle/ Rod 1. Sclachez
natalis hic substant. Dzien narodzenia/ Naroz
zenia godzina/ Nasienie/ Rod 1.
natalis, adiect. comm. Przyrodzony/ Rodowy/
Nasienie/ Narodzeniu Rusacy/ Oryma 2
Rodzenia boje/ Rodzacy sie.
natalitium, natalitia, orum, Oryma.
natalitius, Narodzeniu Rusacy.
natalitia, ium, Plaw 1.
natario, Rapanie/ Rapiel.
nator, Plywak. Pugnator in adversas, ire na-
tator aquas. Orid. pbr. idem navigium, navita,
vector ero.
natatoria, a, Sadowka. natatorium, Rapiel.
natatus, us, Plywante. -- Pulchra, secatur Ga-
latea natatu. Cl. syn. Natatio, epith. Vdicer, ci-
tus, celer, velox, preceps, alacer, irrequerus, audax
nates, he, Poslades 2. Zadowe czesi/
Sape tamen pueris abstulit illa nates. Mart. epith.
crasse, dura, rosea.

nativatio, Ruppenie.
nativator, Rupiec/ Buntownik.
natino, as, Ruppen/ a noto dictum.
natino, ar, Wadze sie/ Burdy stroie.
natio, Rod 1. Rodzacy/ Przyplodet/ Narod/
Rodzenie 2. Narrantem loca, facta, nationes.
(Phal.) C. syn. Gens, populus, genus.
natione, Rodem. nationes, Poganie.
nativitas, Rod 1. Narodzenie/ Pogorek.
nativus, Przyrodzony/ Samorodny/ Swoje
sti/ Pogorek matcy/ Oryma 2. Wlasny.
Naturalis angeboren. Littora nativis pellucet
pila lapillis, Pr. vide Naturalis.
nato, as, Plywam 1. 2. Plyne. Schwimmen
Vis puto cum libro Marce natate tuo. Mart. syn. No,
inno, innato. pbr. aquas, fundas, equora, flumina,
fluvios nato, vel no inno, innato, trano, nando, se-

NAT NAV

548

eo aquas, seu fluvios alterius manibus, lacertis, br-
chiis, pectore pulso, in aquis, per aquas fessor, labor,
brachia in undis iacto. Nare gurgite vasto. Nudus
mergor aquis, quas dum fessor, trahoque. Salsos
revolvebat pectore fluctus. Secant spumantem pe-
ctore fluctum. Delphinum similes qui per maria
humida nando. Candida perspicuo convolvunt br-
chia pondo.
natrix, a no. as. (idem quod Natatrix a nato) icis
fem. Plywak. 10. Vrsin. Leop.
natrix, icis, Ioan. Vrsino. item Rob. Steph. & Ver-
rep. utraq. brevis est Lucilio. Natricia, a nato, as.
Sipontin. format, sed hic longum icis more verbalium
habere deberet. m. f. Waj wodny/ Jaglig
natura, m, Oryma/ Rospusnie. (rybka
natu grandior, major, maximus, Stary.
natu minimus, Namlosy.
natura, Przyrodzenie/ Wlasnosci/ Polozenie/
Obyczay/ Zwyczaj/ zywot/ Jnosci/ Cilo
wiek/ & sub Kompleksa. Nature.
naturalia, & naturalia loca, Cilonet 4.
naturalis, Przyrodzony/ Rodzony. Naturae
lich. Naturalis apex, generis, & sanguinis au-
tor. Pr. syn. insitus, innatus, inditus, ingentus,
ingeneratus, nativus, genuinus, germanus, non fu-
catus, non simulatus, non fictus.
naturalis filius, Nieprawy syn.
naturaliter, 3 przyrodzenia/ Przyrodzonym
natus, us, Rodzenie. (sposobem.
natus, ti, subst. Syn. nec dulces natos exopta-
tumq. parentem. Virg. syn. Fillus.
natus, ti, adiect. Przyrodzony 1. Sposobny/
Prodzony. 1. natus & indomitas dicitur inter
aquas. Tib. syn. ortus, satus, cretus, pregnatus, pro
genitus. vide supra Nascor.
natus agendis rebus, Sprawy.
natus bene, Rodzany.
natus bono publico, Posyteczny.

N A V

navale, u, n. Naw budowania miesce.
navales pedes, navales loci, Pomoznik.
navalis, Zeglarski/ Otrawny. Nilum & na-
Valis surgentes ere columnas. Virg.
navalis pugna, Wodna bitwa.
navarchis, idi, f. gr. Nawia hermaniska.
navarchus, gr. substant. Szypet/ Amiral i.

Y Y Y

cin

ein Schiff. *Navarchus ipse perdit princeps*
ratis. (Jamb.) syn. Naucerus, pbr. Navis, ratis,
carina; navigii, rector, ductor, dux, moderatus, gu-
bernator, magister, praefectus: navalis cursus arbiter.
navarchus, adiect. zeglärst.

nauci. Presegoda/ Lupin 2. Grässa/ Spor
nauclericus, zeglärst/ Szyperst. (Lä.)
nauclerius, Szyperst/
naucerus, gr. Szyper.

naucam, naucis, Lupina/ Lupin 2. Grässa.
navē, Ohornie.

naufragium, Nāwy robitie/ Skoda 1. &
sub Rosbicy. Schiffbruch naufragia atque
inas ardi, Ge. Mant. epith. Funestum, flebile, a-
cerbum; triste, damnosum, miserabile, miserandum
infelix, infautum, pbr. Tristis iactura naufragii. La-
tere submersio navis. irati tempesta maris.

naufrago, naufragot, naufragium facio, Ros-
blitum nāwy. Ultimus ingressi ter currum nau-
fragat undae. pbr. Naufragium facio, patior. Fracta
soluta, lacerata, convulsa, versa, quassata nave, un-
dis mergor. Fracta nave, praecipit in pontum teror:
medis in undis exponor. Spumantibus aequoris un-
dis obruior. Ventis et fluctibus agor. Pelagi tempe-
statibus agor. Vento iactatur et unda Naufragus.
Navis infecta vadis solvitur, illisa, scopulis fran-
gitur: resoluta robore dehiscit. Velis velorum alis
debilis errat, errabunda per undas fertur. Vix tenet
laccra naufraga membra ratis. Huc fracta aquilone
rates, submersaque pontus. Ludibrium pelagi,
vento iactatur et unda. Sive per immensas iactat abor
naufragus undas: nostraque longinquas viscera piscis
et.

naufragus, Rosbicy nā modit/ Copten/ Nā-
wy robitiaqy. Schiff bruchig. Naufragus
interit, badi agnoscit manuq. Ov. pbr. Naufragi-
um passus. Fracta nave undis mersus, undis iactatus
procellis agitatus. Pelagi tempestatibus, vel procel-
lis actus. Tranquillas etiam naufragus horret aquas.
Vide supra naufragor.

naufragus intereo, Tonē.

naufragus patrimonio, Vetrānē.

navia, a. Roscto. navicella, Ciolnel.

navicula, Lods. ein Schifflein. Prusica ve-
ci munera navicula. Hel. Cin. syn. Cymba, phasel-
lus, schäpha, navigium.

navicularia, Szyperstwo/ zeglärstwo.

navicularium facio, Szypruis/ zeglärstwem
sis powię.

navicularis, navicularius adiect. zeglärst
Szyperst.

naviculatōr, navicularius substant. Peremo-
nit/ Szyper. die Kunst des Schiff zu re-
naviculor. Jede po moditē. (alerem)

navisfragis, Nāwy robitiaqy.

navigabilis, zeglowny/ Spustny. Schiff-
schiff. non totus ubi facile navigabilis. lamb.
navigatio, zeglownis navigatus, Spustny
naviger, zeglowny. Schiffreich/ das Schiff
tragt. Aquarum in ore & fronte primo naviger.
(Jamb.) pbr. Navis, vel cymba patiens.

navigiolum, navigium, Lods Nāwā 1.

navigium vectorium, Nāwā 3 wlosy.

navigo, Jede po moditē/ zegluie. Schiff-
sen/ auff dem Wasser fahren.

navis, Nāwā 1. Oker. ein Schiff. Vix una
seppe navis ab ignibus. (Alcaic.) Hor. syn. Navigi-
um, phaselus, ratis, carina, cymba, liner, lembus,
biremis, classis, puppis, prora, trabs cava, pinus, al-
nus, ables. epith. Fludivaga, vellivola, vellifera, cū-
ta, celer, levis, vclor, agilis, fugax, vāga, fragilis,
volucris, undivaga, equorea, naufraga, curva, picta,
vāgabunda, rostrata, undata cava, pontivaga, vectoria
bellica, bellatrix. pbr. Pinca cava, dōnus, molei
nautica pinus; navis fragile lignum. Vento ablata,
Credita ventis. Pelago odians, exposta periculis. At
quorū tentans hospita navis aquas. Praefixo concū-
ta rostrō. Aequorēas iactata per undas. Tūmidis &
gitata procellis. Tali venigio navis se tarda mō-
vēbat. Per adversas navis cita dūctur undas. Mō-
dūce, surgentes spernit ratis unda procellas. Vidi
Navigo.

navis actuaria, Nāwā 3 wlosy.

navis caudica, trabaria, piscatoria, Ciolm

navis caudicaria, trabica, Romēga.

navis cubicularia, Nāwā 3 palacem.

navis fructuaria, geraria, oneraria, Oker

navis oraria, Bar.

navis pratoria, Nāwā hermansta/ Amicab

navis rostrata, arata, Nāwā nosara.

navis recta, Rosab.

navis vectoria, navis vitilis, Lods.

navita, P. zeglari.

navinas, Pilnosé/ Bieskosé.

naviter, Biesko/ Prawie. emsiglich. --

Quoniam

Quoniam nec plenum nasiter exstat. Lucr. syn. 86.
lertter, fortiter, strenue.

navium patiens, Spustny.
nauia, naulium, gr. Nāfā.
naulum, gr. Perewo 1.
naumachia, gr. Wodna bitwa.
naumachiatus, ibidem & żołnierz wodny.
naumachus, gr. żołnierz wodny.
nawo, a, Sprawuio, Odprawiam/ Vro-
bie. Słysz anwenden. --- serro navet o-
pus. Flor. syn. Lāboro, adūro.
naupēgus, gr. Nław budowniczy.
nauplius, gr. żaglig tybła.
nausit Puka sia 2. ziaie.
nausea, Brzydłosc/ Zwiłanie/ Womie 1. 2.
& sub Zgaga. Unwillen zu Essen. syn. Ka-
stidum. epith. acēba, tristis, mōlita.
nauseator, Słuy.
nauseator sum, Zwił mi sie.
nauseo, Cłwo mi/ Zwił mi sie/ Brzyd-
sie/ Womitować 1. 2. Niechce mi sie nic.
nauseola, Zwiłanie.
nauseosus, Brzydli/ Womitowy.
naustibulum, Stānowisko 3. Roysto.
nalita, gr. żeglars/ Przewoźnik. Convomit
hic inter nautas, & prandet errat. Juv. syn. Na-
vica, porritor, vētor, rēmex, nāvarchus. epith. Vi-
gil, sollicitus, audax, impavidus, fluctivagus, equo-
reus, pontivagus, sagax, callidus, avarus. phr. Na-
vigii rētor, seu ductor, dux, mōdērator, gūbērnā-
tor, māgister, p̄fectus. Navalis cursus arbiter. Na-
vem qui tēpērat. Qui clavum rēgit, v̄lisque mi-
nistrat. Jactatus spūmantibus æquorīs undis. Sūdēra
diūmērans, ob̄servans. Qui æquorēs mōdērat
v̄la p̄r undas. incerti nūm̄rant sūa sūdēra nāv̄ta.
Rētor ērit pūppis, clavōque immōbilis h̄rens. Mū-
tabit p̄lāgo tērras, v̄ntisq̄ sequētur fortunam.
Audax nimium, qui trēta primus. Terrasq̄ uas
post tērga videns animam lēvibus crēdidit Austris.
Vide Nāvigo.

naurea. Woda smrodliwa/ & sub Przetsep
nauticus, adiect. gr. żeglarski. (Garny.
nauticus, subst. Przewoźnik/ żeglars. ein
Schiffer. Nauticus exoritur vario certamine
clamor. Virg. syn. mārius.
nautilus, gr. żaglig tybła.
navus, Ochorny/ Ryszi/ Pilny 1. Embsig/
Yyy 2.

syn. Enāvus, strēnus, solers, industrius, diligens,
studiosus, impiger.
Ne, Adverbium prohibens. Nē 2. Nēt. Ne
fēgita hospitium, ne se ignorare Latina/ Virg. syn.
Quominus, ut nōn, ut nē.
ne, affirmans idem nē.
nē, Conjunctio. Abq̄ nie 1. Ani 1. Niech 2.
nē, Enclitica interrogans. Jesli/ Ze/ Si. sub
A subteinego aliquoties.
ne, pro non, Nē 1. & sub Vmāty.
ne, pro nonne? Iza 2.
ne unus, Nī głowiek.
nēbrides, ha gr. Żelente Skory.
Nēbrites, a, m. d. Graco ibidem.
nēbrophonus, gr. Pies łowczy.
nēbula, Mgła/ Burzawa sucha/ Grąbka.
Nebel. Et multo nebula circum Dea fundit a-
mistu. Virg. vide Nubes.
nebula lineae, Szata cienka.
nēbulo, Szabliery/ Szalamut/ Wierucny
Łore/ Nicnorliwy. ein Lotter bub. Spons
Penelopes nebulones alcinoique. Hor. syn. Tenebrō
nūgator, nēquam.
nebulositas, Burzawa.
nēbulosus, Mglisty/ Chmurny/ Subcielny.
Nebelachtig. Non ut hybernos nebulosus im-
bras. (Saph.) syn. Nūbilus, nimbosus, tenebrosus,
obscurus, opacus. vide Nubilus.
nēc, Ani/ Nī to ni owo. weder besser.
Tos ait, Aeneas, cessas, nec enim ante debiscent. Virg.
syn. neque.
nec, pro non, Nē 1.
nec nimio plus, Nē bārio.
nec non, J. nec usquam alcubi, Nigdzie 1.
necalia Meurs. idem nequalia.
nēcator, Zabijać. nec-dum, Jeszcze nie.
nēcelsaria, orum, Potrzeby.
necessario, Poniewolnie/ Potrzebnie/ Ro-
niegnie/ Dowodnie.
nēcelsarius, adiect. Potrzebny/ Poniewolny/
Powinowaty/ Swaltowny. Nothwendig.
Tum se necessario adaperiunt timent. (Jamb)
syn. inēvitabilis, inēluctabilis.
necessarius, subst. Przyściel 2.
necesse est, Potrzeba jest/ Musi być.
necesse habeo, Potrzebuję.

nēcelsi-

necessitas, necessità, potrzeba 2. 8. 4.

Przymuſzenie/ Naleſoſtatek/ Przyſiacielſtwo
Pomnoſtwa/ & ſub Miſſe. Noth/

Summa virtutibus dira neceſſitas. (Chor.) ſyn. Fā-
rum, ſors, vis. *epith.* Sava, dira, acēba, viōlenta,
inimica, invaſa, ūrgens, ineluctabilis, inſuperabilis.
phr. Vis nēſcia vinci, artis, māgiſtra nēceſſitas. Nūl-
lis aſſricta lēgibus. Labor omnia vincit imprōbus,
et dūris ūrgens in rēbus egēſtar.

necessitates, ſub Povor.

necessitudines, Pomnoſtwa 4.

neceſſum, Potrzeba 3.

nec hilum, Nie i. nēcne, Czy nie.

nec-mancipi, ſub Oddaleniu podległe.

neco, as, Sāblia/ Vmarzain/ Rupi mie/

Suſſe Trācp. Tōdten/ vmbbringen. Com-
plecti in miſero, longa ſic morte nēcabat. Virg. ſyn.
Occido, cado. *Vide* Occido & Cado.

necromantia, gr. Wrożka 2.

nectar, āris, n. gr. Słodkoſć/ Słodczy/ Wia-
no ſłodkie/ Miod przāſny. eine gattung
Māre auß Meſt vnd Hōnig gemacht. *Quin-
ta* parte ſui nectaris imbuſt. Chor. *epith.* Cēleſte
ſdōrum, ſacrum, dūlce, nōbile, immōrtale, ſvāve,
divinum, lquidum, ſdōratum. *phr.* Nēctāreus li-
quor: nēctāris pōcula: nēctārei hāuſtus, immōrtale
mērūm, cēleſtia pōcula.

nectareus, Słodcy. Sāp. Attica nectoreum
turbatis mella ſalernum. M. ſyn. Dūlcis, ſvāvis.

nectarines, a, m. gr. Omāne/ Wino robio-
ne/ & ſub Słodcy.

nectarium, gr. Oman.

nectitur, Wiąje ſie 3. Powiſkłaſo ſie.

necto, 2, Wiąje/ Zwiazui/ Słozam/ Wia-
zlem zawiązuje/ Dzięje ſieci/ Wile wiānce.

Binden. -- Quo vincula neditis?
inquit. Virg. ſyn. Ligo, vincio, ſtringo, nōdo, cōn-
necto, colligo, as, ſungo, cōnſungo, cōnſtingo.

necubi, Nigdyte/ i. & By gdzie nie/ ſub By
nte. Produci e io. Vrſin. Leopold. & Verrepa.

necunde, By ſkad nie/ ſub By nie. Io. Vrſin.

necyālus, Gr. ſub Jedwabnicā robaczy.

necyia, Cicer. mortuorum feſta aut ſabula.

nēdum, Nie rżko/ Nierżko. (woſć.

nēſandum, Niegodna rzecz/ Nieſprawiedli-

nēſandus, Miānowānta niegodny/ Nieſpra-

wiedliwy. Uberschändlich. -- Vos ara-
enſeſq. nēſandi. Virg. ſyn. Nēſarius, infandus, ſcē-
leſtus, ſcēlēratur: tēter. *Vide* Malus.

nēſantia, ium, Niegodna rzecz.

nēſans, Odrucny/ Niecznoſliwy.

nēſariē, Niecznoſliwie. nēſarium, Nieczno-

nēſarius, Bezecny/ Niecznoſliwy.

nēſas, Nieſuſzna/ Niegodna rzecz/ Złoſć
2. Grzech wielki/ Niecznoſć. Vnerhörrē

Schand oder Laſter. Credebant hoc grande
neſus & morte piandum. Iuv. ſyn. Scēlus, crimen,
Nāgitum. *Vide* Crimen.

nēſas eſt, Niegodni ſie.

nēſaſtus, Nieszadowny/ Nieszczęſliwy/ Bez-
zecny 2. verſchloſſene Recht-stage.

nēſrendis, nēſrendus hic, Oſeſek.

nēſrens, hic, idem. & Niewowolgiſcy

nēſrendines, hi, Nierżka.

nēſanera, i. non ſunera ſub Vmāty.

nēgans, Niepozwalający.

negantia, e, Niepozwalanie.

negatio, idem, & Sāpletante ſie/ Odmowa

negativus, negatorius, Niepozwalający.

negatus, Niedoſwolony

nēgāndus, Niepozwalający.

nēgino, as, Odmarowa 2.

nēgito, as, Sāpletam ſie/ Mowię że nie.

neglectio, neglectus, u, Sāntedbanie. ſm.
Cōntēptus.

neglectus, n. Sāntedbany. ſyn. Dēſpēctus,
cōntēptus, ſpēctus.

negligens, Niedzbały. Liederlich. Per quem
non licet eſſe negligentem. (Phal.) ſyn. Vēcōrs, i-
nērs, ignāvus, piger.

negligenter, Niedzbały. Liederlich.

negligentia, Niedzbałstwo. ſyn. incūria, ignā-
via, inērtia, dēſidia, pigrities.

negligo, Sāntedbamam/ Gardię. Vēcō-
achren. Negligi aut horret Vultum, &c. Hor.

ſyn. Nōn cūro, dēſero, prātermiſſo, ſmīſſo, aſpē-
nor, ſpēnor, tēmo, cōntēmo, dēſpicio.

nēgo, as, Odmarowa 2. Mowię że nie/

Sāpletam ſie/ Niepozwalam/ Nieprzyna-
wam ſie/ Niech. Niedoſuſzgam/ Wyma-

wiam ſie 2. Niedoſa 1. 3. 5. Nieprzypuſzczam
& ſub

NEG NEM

sub *Vie* 1. Leugnen/ abschlagen. Ipse *fa-*
tebatur, sed reddere posse negabat. Virg. *syn.* Dēnē-
 go, pēnēgo, abnēgo, inficior, rēpūgno, abnūo; rēcū-
 so, rēnūo.

Nego, *u. ire. prisco*, unde *Negabundus* *supra* *Mours*.

negotialis, *Sprawy*.

negotio, *Rupzenie*.

negotiator, *Rupiec* 1. ein *Schaffner*. Vir

frandator & est negotiator. (Phal.) *vide* *Mercator*.

negotiatorius, *Rupiecki*.

negotiolum, *Sprawká*.

negotiositas, *Sprawnosć*.

negotior, *Rupce*. *Rauffmanschafft* oder
Gewerb treiben.

negotiosus, *Roborny* 2. *Sabawiony*/ *Trudny*

Negotiosus *rebus* *urbis* *harenti*, (*Scal.*) *M. syn.* *opē-*
rosus, *difficilis*.

negotium, *Sprawa* 1. *Trudnosć*/ *Przed* 1.

Geschafft. -- *altema* *negotia* *curo*. Hor. *syn.*

Rē, *opus*, *opera*, *labor*: *vel* *cūra*, *mūnus*, *prōvincia*.

epith. *anxium*, *vigil*, *sollicitum*, *impertunum*, *grā-*
ve, *molestum*, *acerbum*.

negotium est mihi, *Sabawionym*.

negumate, *Fest. corr.* *negunato*, *vel* *neginate*, à *nē-*
gūno, *vel* *negino* *prisco*. *Odmawiam*.

nejure, *ne* *jure*, *Ute* *Rusnie*.

N E M

nēmēis, *ū*, *eos*, *hac* *gr.* *Pomsta*.

Nemestrinus, *Dau* *nemorum*. *Arnob.*

nēmo, *Titel*/ *Ni* *głowieczka*/ *Reo* 2. *Nikcz*

mnik. *Niemand*/ *kein* *Mensch*. *Nemo* *qua-*
ter *missos* *currere* *sensit* *equos*. *Mart. syn.* *Nullus*,

nōn *ullus*, *nullus* *hōmo*.

nemo non, *Rázdý*.

nēmōralis, *nemorensis*, *Gálowy* 2.

nemorivagus, *Reány*.

nēmōrōsus, *Gálsy*. *Waldächtig*. --- *appa-*
ret *fluviu* *nemorosa* *Zagynthos*. *Virg. syn.* *Sylvosus*,

ūmbrosus, *spācus*.

nemo unus, *Nier*.

nempe, *Isćie*/ *Tak* *iest* 1 *To* *iest*/ *Podobno*/

Bez *wapientia*. *Stęzlić*. *Nempe* *tuo* *furio-*
se, *meo* *sed* *non* *furiosus*. *Hor. syn.* *Scilicet*, *videli-*
cet, *nimirum*, *quippe*.

Nemut. *pro* *nisi* *etiam*, *nempe*. *Fest. priscum*.

Nēnia, *idem* *Nania*, *e* *quibusdam* *magis* *placet* *à* *Grā-*
co *y* *vel* *i*, *Bisciol*.

NEO NEP

544
551

nēnu, *pro* *non*, *Vie* 1. *Nenum*, *Lucil. corr.* *nenu*.

neo, *es*, & *ū*, *Przed*. *Spinnen*/ *nden*. *Sta-*

mina *que* *ducunt*, *queq* *futura* *neunt*. *Tib. phr.*

Vērso *pōllice* *fūsum*. *Lānam*, *filā*, *stāmina*, *vēllera*.

cōlo, *trāho*, *cōlo* *dūco*, *dēdūco*, *mōtis* *digitis* *tōr-*
quēo. *Pēnla* *trāho*, *cāpo*. *Digitis* *opus* *sūbigo*.

Aut *dūcunt* *lānas*, *aut* *stāmina* *pōllice* *vērunt*. *Tōr-*
quēque *vērātō* *dūcentes* *stāmina* *fūso*. *Est* *mihi* *que*

fūsum *tōrquēat* *āpta* *mānus*.

neocōrus, *gr.* *Rošćelny*. *Quantitas* *ex* *Graco*,

dialecto *duplici* *anceps*.

neomēla, *gr.* *Dien* 4.

neophyton, *gr.* *Mlodociány*.

neophytus, *gr.* *Nowokrzyszony*.

neoptolēmus, *gr.* *zolinets*; *nowotny*. *ein*

nemer *Relegsmann*.

neotēricē, *gr.* *Nowo*.

neotēricus, *gr.* *Mlodzieński*/ *Nowaki*

N E P

nēpa, *a*, *Niedziwładek* *robak*/ *Niedziwładek*

niebieski/ *Rak* *niebieski*. *ein* *Scorpion*.

nepam imitor, *Wspak*. *neparco*, *ū*, *Niejałwie*

nēpenthēs, *ū*, *vel* *eos*; *n* *gr.* *Oman*. (*biodka*)

nēpēta, *a*, *nēpita*. *Miska* *wodna*/ *sub* *Lea*

nēphālia, *orum*, *gr.* *Bieślada* *stromna*.

nēphrīticus, *gr.* *Nierek* *bolente* *māłacy*.

nēphrītis, *edū*, *gr.* *Nierek* *bolente*.

nēpos, *Wnuk*/ *Wczćnik*/ *Wilk* *drzewny*.

Enepel/ *oder* *Kindskind*. *Vi* *tuus* *ille* *nepos*

olim. *Sc. Pers.* *vide* *Filius*.

nepos ex fratre *Synowiec*.

nepos sororis, *Siestroniek*.

nepos veneris, *nepotulus* *venerens*, *Szyiers*

nēpōtūnus, *nēpotalū*, *zbyrecny* *Geudiger*

nepotānus, *us*, *Rozzurnosć* [*Posten*]

nepōtes, *bi*, *Poromni* *ludzie*. *die* *Nach-*

komende. *Tarda* *venit* *seri* *factura* *nepotibus*

umbrām. *Virg. syn.* *Minōres*, *pōstēri*, *nātī*, *pōstēri-*
tas. *epith.* *Seri*, *vētūri*, *tardi*. *phr.* *Pōstēra* *atē-*
pūrā *prōpago*. *vide* *Posteri*.

nēpōtor, *arn.* *Rozgárdzas* *strois*.

nēpōtūlus, *Wnuk*/ *nepus*, *ū*, *s.* *Wnuzka*

nepus *ex* *sorore*, *Siestrentica*.

Nepus, *Fest.* *corrigi* *Scalig.* *Nepurus* *i.* *non* *purus*.

nēqua, *ne* *qua*, *sub* *By* *nie*.

nēqualia

nēquālia, ium, *grāfā/ S. kōhā.*
 nēquam, *adiect. 3l/ 3lōstlwy.* ein Bub o-
 der Schalk. Arma viri nequam & cessator
Dabus, Cipse. Hor. syn. improbus, sceleratus. vide
Sceleratus.

nēquam, *substant. Mierzod 1.*

nequando, ne quando, *sub 3y nie.*

nēquaquam, *Nie 1. Nequaquam sat in re una,*
Sc. Hor. syn. Haūdquaquam, nōn.

nēque, *Ani neque haud, Nie 1.*

neque hilum, *Nie 2.*

neque nihil, neq; omnia, *Nienagorzeq.*

nēqueo, *Niemoge 2. Ich kan nicht. Hac tibi*
non tribuo munera, cum nequeo. Mart. syn. Nōn,
quō, nōn pōssum, nōn vāleo, nōn ēvāleo. pbr.
Haūd sum pōis. Mihi nōn licet, nōn datur, impar
sum. mihi nūlla pōtēstas. Haūd mihi sūfficiunt vires.

nēque dum, *Iesse nie.*

nēquicquam, *Darmo/ Bez Karania/ Nie 1.*

Vergebens. syn. Fūltra, incāssum.

nēquinant vel nequiniunt à *Nequino* prisco. *Nie*

nēquis, ne quis, *sub 3y nie. (moge.*

nēquissime, *Nagorzeq/ Niecnorlwie.*

nequissimus, *Nagorzeq/ Niecnorlwy.*

nēquiter, *Niecnorlwie/ 3le/ Stromotnie/*
Sprosnie/ Siuencie.

nēquitia, nequities, *3lōsē/ Niecnorā/ Psorā/*
Rozzurnosē/ Mierzod sprawa. Schalks

heir/ Dubereq. illum aut nequities aut, &c.

Hor. syn. improbitas.

nēquitum, nequitur, *Niemoge.*

N E R

Nērīes, a, m. gr. *zaglig rēkā.*

nērīum, gr. *Plochowiec. nervali Babkā ziele*

nervia, a, nervium, *Strona do lutie.*

nervicem, B. *3ylisq/ sub 3ylowaty,*

nervinus, *3ylisq. I ut in Terminus.*

nervinus junis, *Stronā 3.*

nervorum conductio, convulsio, distensio,

Rucz

nervorum resolutio, sideratio, *Patālij.*

nervose, *3ylowato/ Mocno/ Wzłowato.*

nervositas, *3ylowatosē/ Tagośē.*

nervosus, *3ylowaty/ Wzłowaty 2. Tęgi 2.*

nervulus, *3ylkā/ Vsilnosē.*

nervus, *3ylā sucha/ 3ylā w lisiciu/ Cionet*

Moc/ 3icēwa 1. 2. Wizz/ Stronā 3. Vsil-

nosē. Spānnader. Et decedet odor nervi

inimicus, at illa. Hor. epib. Validus, firmus, pō-

tens, fortis, robustus, durus, alacer, turgens. pbr.

Nervorum vis, robur, nexu, ligamen, commixtura.

Rūpti vūlnere nēvi dēficiunt, motūque nēganc,

viresque alācres nēvos intēdere: vel cōtēdere.

Totis cōtēdere nēvis. vide Robur.

nervus brachialis, *Poro. nervus maior, 3yl-*

N E S

Nēsāpus, Glupi.

nescio, *Niewiem 1. Nieznam/ Nieumiem*

Nie wissen. Nescio qui teneros oculus mihi sa-

scinat agnos. Virg. syn. ignoro, sum nescius, in-

us, rūdis, mē fugit, later, praeerit.

nescius, *Niewiedziacy/ Nieswiadom/ Nie-*

biegly/ Nieznatomy/ & sub Niewiem 1.

Unwissend.

Nesi, pro sine. priscē Fest.

nescionophium, gr. *Racznik.*

Nerē, i. *ultima, & infima borda. Vitruv. Sophoc.*

nēus, *Przedronny.*

NEU

Neu, néve, *Abv nie Neve tibi ad solem vergant*

xincta cadentem. Virg. syn. Meu, aut ne, vel ne-

nēvola, NieMc.

neuras, *adu, f. gr. 3yleniec ziele.*

neuricus, gr. *3ylna choroba cierpiacy.*

neuris, *idu, f. gr. 3iātey wielki.*

neurōbāta, neurōbātes, a, m. gr. *Powrozo-*

neuroides, *u, u. gr. 3liwontā ziele. (biegun.*

neurospalta, a, m. gr. *Łękarz.*

neurospalta, *orum, gr. 3āmoruśnie tzezy/*

Łęci 3uglārskie.

neurospaltos, gr. *Roja polna.*

nēuter, *Ani ten/ ani ow. Entwederet.*

neutiquam, *Nie 1.*

neutialis, *sub Obodronny.*

Neutraliter 1, neutro genere. Carisi.

neutrō, *Ani tam/ ani sam.*

neutrōbi, *Ni tam/ ni sam.*

neutrum genus, *sub Piec 1.*

nex, necis, nechi &c. f. Zaboy / Gárló 2.
Tode Morbeshlag. *Quem necis artifices,
arte perire sua.* Ovid. syn. Mors, caedes, lethum.
Sede Mors.

nexilis, Plecientu / Ruzacy / Pleclony / Dylany
Das gebunden mag werden. *nexilis ante fuit*
Ec. L. syn. Nexus, innexus.

nexio, Wiazanie. (Elo.
nexo, u, nexó, u, nexor, ant, Wiazanie. Wi-
nexu, Veredownie.

nexu me obligo, Wátus.

nexum, xi. Rypowante warowne.

nexum inco. Dlug wiazientem odsladam.

nexus, adiect. Plectony. verhasse / vertanasse
syn. innexus, connexus, nodatus, ligatus, vinculus,
revinctus.

nexus, xi. subst. Dluznie 3.

nexus, u, Wczel / Zwiazek / Zwiazanie /
Wiaz / Wiazienie / Przedanie warowne /
Dlugu wyplacanie wiazientem / Rypowanie
nie warowne.

N I

Ni, pro Nisi, Jesli nie. Wannicht. xi. re-
neant cursus, Et. Virg. syn. Nisi, si non.

Ni, pro ne, prohibente, apud Plaut.

Nicērianum, unguentum nobile. Mart. ab auctore
dactum.

nicēterium, gr. Podarek zwyczajny / Zwyz-
ciński upominek.

nico, u, Riwam taka. nictaculus, Skolacy.

nictans, Wiazacy sie / Mruzek. (nie.

nictatio, Mruzanie / Mruzienie ok / Skolez

nicto, as, Mruzam i. 2. Miza sie co / Drgam

Tseplece sie. nicto, u, Skolez.

nictor, aris, Drgam / Mruzam i. 2. Miza

sie / Slla sie.

nictus, u, Mruzienie ok i. Mruzanie.

nidamentum, nidificium. Gntazdo.

nidi, Pregetobdi. nidificatio, Gntezdzenie.

nidificium fornicarum, Mrowisko.

nidifico, Gntezdze sie. Tisten. Sic vos non

sobis nidificati es. Virg. syn. Nidulor. phr. Ni-

dum edifico, lico, struo, construo, sterno, mūno,

apro, concinno. Parva cubilia ramo, tignis arbore,

suspendo. Lūreū opus, lūreū casam cēlla sub trā-

be figo, lico, in ramo cēlla arbore, alio cēcūmīne
tēcta pāro. Hirundo sub trābibus cūnas pā vāque
tēcta facit. Nūc avis in ramo tēcta lāremq; facit.

nidor, Gwad / Smrod. Geschmack ehnen
gebranten oder gebratenen Dings. Nidulor
remq; ambusta dedit: super Et. Virg. epith. Fecit-
dus, ingratus, gratus, fragrans, fumificus, molestus,
iucundus. Illi ingens barba reluxit, nidoremque
ambusta dedit.

nidulor, Gntezdze sie / Stedze na tacych.

nidulus, Gntazdo. sub Gntazdo i. Tisten

nidus, Gntazdo i. 2. Dom / Ruzek. ein Nest

Ore ferunt dulcem nidu immittitur escam. Virg. e-
pith. Lūreū, parvus, cāvus, cōcāvus, cāvatus, lēvis
cēllus, ardūus, pēndūlus, lōquax, gārrūlus, quērrūlus,
ēxēllus, altus, pēndens, tēxillis. phr. avium cūbilia
cūnz, hōspitia, tēcta dōmus lāres pēnates, cāz. Lū-
reū opus. Rāmōla hōspitia. Frōndifēris sūpēnta
cūbilia rāmīs. Nidus pēndūlus alta arbore. Nidulq;
rēpēnte exillunt vōlucres. Incūbat Aleōne pēndē-
tibus aqūore nidis. Nē grācilem vēntus dēcūbēris
arbore nidum. Sede Nidifico.

nigella, Czarnucha.

nigellus, Czarny / Czarnawy.

niger, Czarny / Bly. Schwarz. Turbidus
imber aqua, densiss. nigerrimus Ausris. Virg. syn.
Nigrans, nigrescens, ater, fuscus, furvus, pullus, ob-
scurus, caliginosus, piceus. phr. Fuligine, caligine,
furrugine tinctus, infusus, atro colore imbutus. as-
sidua postea fuligine nigri. Nigranti picea, trābibus
que obscurus æternis. Sede Nabilus.

niger fuliginē, Otopcialy.

nigina, sub Czylismit ziele.

nigor, oris, Snieg. nigrans, Czarny.

nigredo, nigras, nigras, nigras, nigras, nigras

groris, Czarnosć Schwarze. syn. nigri-

tes, atrox. epith. Picea, deformis, obscura, atra, cō-

nēbrosa, tūrpis, opaca. phr. Cōlor niger, ater.

nigresco, nigresco, Czernieć. Schwarz

machen. Nunc sibi mutatas liceat nigrescere

bestes. Cl. syn. Nigredo, nigretio. phr. Nigrotem trā-

ho, cōtrāho, cōlligo, cōncipio: nigredine, nigrore,

nigro colore, atro colore infictor, Tigor. Tenebris

nigrescunt omnia circum.

nigrefacio, Czernie. e anceps, sapius breve.

nigro, as, nigreo, es, nigrico, Czernie sie.

ich Schwarze. Credunt te vidisse Iovem.

cum sapē nigrantem. Virg. syn. D' nigro, nigretā-

cia, fusco, infusco. phr. Nigritie, nigrore, atro co-

lore initio, tingo, imbūo, tūng. Nihil.

Nihil, *women*, vel *Adverb.* *Nic* 1. 2.

nihil, *pro non.* *Nie* 1.

nihili, *indeclinab.* *Nikgemnik/ Podly.*

nihili facio, **nihili** pendo, *Gardza.*

nihilo minus, *sub Nie* 1.

nihilo minus, **nihilo** secius, *Jednak/ Rownie* iak.

nihilo melius, **nihilo** plus, *Jednak/ Nie* 1.

nihilo pluris quam, *Rownie* iak.

nihilum, *Nic* 1. *Nichts.* *Stultitiane* erret, *nihilum* distabit *an ira.* *Hor.*

nihil, *Nic.* *item idem est nihil.* *Te sine nil altum mens inchoat.* *Ec. Virg. syn.* *Nihil*, *non aliquid.*

nil, *pro non.* *Nie* 1. **nilum**, *Nic* 1.

nilion, *Gr. sub Topazy.*

nilus, *appellativum.* *Bucinusowy* *cow/ Woda* przywledziona.

NIM

Nimbatus, *sub Branka* 2:

nimbosus, *Dzidy.* *unge wettetlich.* *Cum subito assurgens fluitu nimbosus orion.* *Virg. syn.* *imbrifer*, *pluviosus*, *pluvius*, *pluvialis*, *nubifer.*

nimbus, *Deszcz* 3. *Wielkosć* *ligby/ Slaska/ Bantegka/ Promlenie* *kolo obrazow/ Branka* *nlemiescia.* *ein Plakregen.* *Ipsa pater media nimborum in parte corusca.* *Virg. epith.* *Nigrans*, *obscurus*, *athereus*, *niger*, *vollans*, *rigans*, *hyemalis*, *Australis*, *torrens*, *ater*, *piccas*, *caulis*, *praeceps*, *hiulcus*, *hybernus*, *undans*, *trux*, *horridus*, *gelidus*, *glacialis*, *levis*, *stillans*, *algens.* *syn.* *imber*, *pluvia*, *procella.* *phr.* *Toto sonderunt aethere nimbi.* *Heu quanam subitis horrescit turbida nimbis tempestas?* *His ego nigrantem commissa grandine nimbum.* *Desuper infundam, et tonitru coelum omne citabo.* *vide Imber, & Pluvia.*

nimbus *arenæ*, *Buczawa.*

nimie, **nimioperè**, **nimio** plus, *Zbynie.*

nimietas, **nimum**, *Zbytek.*

nimio multo, *Daleko* *wiecey.*

nimirum, *Bez* *warpientia/ To* *iest.* *Obne zweiffel/ gewisslich.* *Cui placet alterius, sua nimirum est odio fors.* *Hor. syn.* *Nempe*, *scilicet*, *quippe*, *videlicet.*

nimis, *Zbynte/ Nasbyt/ Bazo.* *Tu vil.* *Sunt quibus in Satyra videtur nimis acer, & ultra.* *Hor. syn.* *Nimum*, *immoderate*, *immodice* *extra,*

NI NIT

præter, *supra modum*, *nimio plus*, *plus*, *plus equis iusto.*

nimum, *Adverb.* **nimum** *multum*, **nimum** *nimirumq;* *Zbynie/ Nasbyt/ Dito* *iak.*

nimum *quantum* *Zbynie.*

nimius, *Zbyni/ Zbyteczny.* *Sejanum, nam qui nimis optabat honores.* *Juv. syn.* *immoderatus*, *immodicus*, *modum excedens*; *nimis magnus*; *equo, iusto maior.*

ningo, **ningis**, *snieg pada/ & sub Krucam* 1. *Schnezen.* *syn.* *Nives*, *vel nivibus*, *pluit.* *vide Nix.*

ningve, *pro nive.* **ningvis**, *pro nivis*, *sub snieg.* **ningvidus**, *sniezn.* **ningulus**, *Nitr.*

ningvo, *is*, *snieg pada.*

nipron, *gr.* *Woda.* *Nis*, *priscè* *pro nobis.* *Fest.*

nisi, *Chyba* 1. 2. *Tylo/ Jedno/ Jesli* *sie* *nie* *mylo.* *Wann nicht.* *Et nisi me quacunq; no-* *bas incidere lites.* *Virg. syn.* *Ni*, *si*, *non.*

nifus, *si*, *Oczel* *moszki/ & Roogulec.*

nifus, *us*, *silenie* *sie/ Vsilnosci/ Opieranie* *sie.* *Star gravis en tellus, nifus, immolis eode.* *Virg. syn.* *Contencio*, *conatus*, *labor.* *vide Conatus*

NIT

Nitidula, *Slonik* *robazek/ Myzka* 1.

nitela, *Lstnienie* *sie/ Slonik* *robazek/ Myzka* 1. *Plasel* *ostry.*

nitelina *salix*, *an* *Storowiersz.*

nitella, *Plasel* *ostry.*

nitella *aurea*, *Plasel* *slory.*

nitico, **nitescio**, *Lstne* *sie/ Jasniete.* *Gleyse* *sen.* *Et nitet inducto candida barba gelu* *Virg.* *in Op. syn.* *Splendeo*, *splendescio*, *fulgeo*, *mito*, *radio.* *vide Splendeo.*

nitide, *swietnie.* **nitiditas**, *Pieknosci.*

nitidiuscule, *Pieknie/ Zornie.*

nitido, *as*, *Polecuie/ Lstnaco* *czynie.*

nitidus, *Jasny/ Glancowny/ Lstnacy* *sie/ Piekny.* *Gleyfig.* -- *aries nitidissimus au-* *ro.* *Ovid. syn.* *Nitens*, *splendidus*, *fulgens*, *nitens*, *radians*, *vel cultus*; *excultus*, *pulcher*, *formosus.* *vide Splendidus.*

nitro, *eris*, *silie* *sie/ Vsiluie/ Pne* *sie* 2. *Wspieram* *sie* 3. *Podpietam* *sie/ Polegam* *understehen/ sich* *bearbeiten.* *Nititur* *in* *restitu*

petitum, &c. Ovid. syn. Conitor, entor, contendo, labōro, molior. vide Conor. vel incūmbo, initor, fulcior, firmor, sustentor.

nitor, oris. swietnoś / Jasnoś / Lstnienia sie / Pieśnoś / Pieżenie / Glanc / Krása. Glank. --- genus herbarum, viridemq; nitore.

Luc. syn. Splendor, fulgor, lux, lūmen, rādus. vide Splendor.

nitorem induco, Piekeze.

nitraria, Salernna siba.

nitratus, Salerzysy. mit Salpeter ges mischt. nitrata viridis brassica fiat aqua. M. pbr. Nitro, sparsus, mixtus.

nitrōlus, idem, & Salerromy.

nitrūm, gr. Salerrā. Wächß. adjunctoq; nitro, procedit cura salubris. Sent.

NIV

Nivalis, niveus, nivofus, Snieży / Biały iā- fno. voll Schneec. Massilia fumos miscere nivalibus undis. Mart. Sed jacet aggeribus niveis informis & alto. Virg. syn. Lacteus, candidus, candens, albus, canus, eburneus, eburnus, nivalis, glaciālis. pbr. Nive frequens, creber, abundans, operatus, tectus. vide Albus.

nivalis tumultus, Jamieć.

nivalis, Sniegowy.

nivatus, Sniegiem ochłodzony.

nivit, a nivo, pro ningit. Snieg pada.

nix, vis, f. & prisco ningvis, Lucill. Snieg.

Schnee. iam satis terris nixis atq; dira. Saph. Hor. epith. alba, candida, candens, glaciālis, hyberna, brumalis, hyemalis, frigida, gelida, algida, algens, liquescens, madens, labens, deflūs, decidua. pbr. Nivis, niveus humor. Gelidus humor, liquor. Nivei flocci. Nix amula lanx. Coelo delapsa, in campo, descendens. Tecta domos, agro albo velle re regens, operiens, vestiens, induens. Montibus ex altis resoluta fluit; irresoluta riger. Nivibus aucta, tumefacta. turgentia flumina. Nova per gelidas ista sit herba nives. Tectaque brumali sub nive tera laet.

nixor, aris. Sile sie / W spieram sie.

nixurio, is, sile sie Arreptie sie.

nixus, us, silencie sie. Vsilnoś.

nixus, xi, Alegen. nixus genu, Alegacy.

nizovius, vel nizovius, sub Niz i.

nō, as, Plywam i. z. Plyne z. Schwimmen

Nato, innato. vide Nato.

nobilis, adiect. Zaczny / Szlachetny / Slawny i.

2. Znagny / Wborny.

nobilis, subst. Szlachet. Ziemiānin. Ein Edelwan Nobilis est Canace fratris amore sui. O. syn. Illustis, insignis, clarus, eximius, egregius, inclutus, generosus. pbr. Nobili, illustri generoso sanguine, vel claris parentibus ortus, natus, creatus, satus, progenitus. Praclara stirps creatus. Nobilitate potens. Nobili sanguine, ab antiqua nobilitate principium trahens: genus ducens, deducens, trahens, reprensus, avis, atavisque potens, avitis stemmatibus clarus. Titulis nobilitatus avorum. Hero-um, vel Regum antiquo sanguine natus. Praclaro nomine late insignis. Illustri stemmate clarus. Nobilis et fama multis memoratus in oris. Nomen erat virtutis, et ipse acerrimus armis. Maxime qui claris nomen virtutibus aequas.

nobilissimi, Panowie przedni.

nobilitas, Zacznoś / Szlachetwo / & Collegium, Szlachta. Edler. Nobilitas eadem pro nobilitate fuisset. Ov. epith. ingenua, generosa, antiqua, vetus, celebris, celebrata, illustis, insignis, clara, avita, paternā, vera, eximia. pbr. Generis, vel neminis claritas, antiquitas, vetustas, splendor, amplitudo, fama, gloria. Clari natales, illustis origo. Nobile stemma. Non obscura domus. Genus alto a sanguine Regum. Aviti sanguinis ingens nobilitas. Nobilitatis vel generis decus eximium. Nobilitas sola, atq; unica virtus.

nobilitatus, Slawny / Szlachet uczyniony.

nobiliter, Szlachetnie / Zacznie / Wbornie.

nobilito, Szlachetcem czynie / Slawie / &

tr. sub Psute Fogo. Namhafftig machen.

Pocula Mentorea nobilitata manu. M. syn. illustro, orno, decoro, insignio, celebri. pbr. Nobilitate, nobilibus titulis dono, illustro, decoro. Ceteris celebribus, illustro, inscribo. Nobillimum insigno gradu. vide Nobilis.

NOC

Nocens, Szkodliwy / Obwiniony. Schädlich. syn. Nocivus, noxius, infestus, incommodus, inimicus.

nocenter, Szkodliwie.

noceo, noceo noxam, Szkodze Schaden /

schädigen. -- Ne quid Libya tibi regna noceret

Virg. syn. obsum, obsto, incommodo. pbr. Damno sum damnum, detrimentum, iacturam, exitium afferō, importo. Damno affigere. Solet esse gravis cantantibus umbra. Lingva fuit damno.

noctivus, Szkodliwy. *vide nocens.*
 noctambul, Ponocnik, Lunatyk.
 nocte, W noc.
 nocte multa, provecia, Dobrze w noc.
 noctes & dies, Wstawignie.

noctescit, Mierzcha sie/ Chmura sie. *Es*
 mitt duncel/ es nachtet. *phr.* E sol cre-
 scentes decedens duplicat umbras. Vesper ubi e pa-
 stu virulos ad tecta reducit, obscuram inducunt no-
 cturna crepuscula noctem. Sol ruit interea et mon-
 tes umbrantur opaci. Maioresque cadunt altis de
 montibus umbræ. Aut noctem discuntibus altis.
 Jamque diem, solisque vices nox abstulit atra. Se-
 ras cum protulit umbras Hesperus. *vide Vesper, &*
Hesperus.

nocticolor, Czarny.
 nocticulus, Varr. corr. noctulugus.
 noctifer, Gwiazda wiegorna. Das die Nacht
 bringi. Nimirum Eos ostendit noctifer ignes.
 Catul.

noctiluca, Księżyc planeta/ Gwiazda wie-
 gorna/ Lampá/ Swieca/ Złotnik robaczek
 Noctiluga. Lucil. Veneris epithetum ab effectu. Sipont.
 corrumpit a Renatus, nempe a pupugi.

noctis merities, Pulinocy.
 noctisurgium, B. sub Noctene wstawanie.
 noctivagus, Nocny/ Ponocny. Nacht-
 schwärmer. Noctivagus, facies flammæ, &c.
 noctivida ales. Sowa 1. (Lucan.)

noctividus, Ostrowidz 2.
 noctium occurrulum, Noctica.
 noctu, hac nocte, multa noctu, W noc.

Zu Nachtszeiten. v. nox.
 noctu & diu, Wstawignie.
 noctua, Sowa 1. eine Nacht-Lue/ Rauk.

-- Seros exercet noctua cantus. Virg. syn. ulula,
 bubo. *epith.* Nocturna, noctivaga, noctivigil, im-
 proba, fatalis, teralis, funesta, sinistra, Palladia. *phr.*
 Palladis, Palladia volucris. Noctis, noctivaga avis,
 ales, sine lite loquax. Funestis gemens rectis. Præ-
 nuntia fati noctua. Carmen noctua triste canit. *vide*
Bubo.

noctuabundus, W noc, noctuinus, Sowi.
 noctu lucu, Wstawignie.
 noctuicus, adverbij vice. Wstawignie.
 noctuicus nomen, sub Skotacy,

noctulugus, apud Lucil. in Hexametro versu est.

Niechylowy/ Strzylowy.
 nocturna quies, Nocleg.
 nocturninus, sub Wiegor 1.
 Nocturnus, nomen substant. apud Plautum Deus noctis
 fabulosus.

nocturnus, nomen adiect. Nocny/ Ponocny.
 Wiegorny 1. Nachtig. -- Streptus noctu-
 nos atq. diurnos. Hor.

Noctvigila, a. Veneris epitheton apud Plaut. ab effectu
 Noctus, Cetero corr. Noctius.

nodatio, Szewarosc. nodatus, szewary.
 nodi articulorum, Szawowy/ kosczy konce.
 nodi vestium, Partice.

nodia, a. Garbarkie siele/ sub Garbarkie
 nodos, a. Wioz 1. Wslem zamieszki/ &
 sub Obiesic. Knopffen. Cui pharetra ex

auro, crines nodantur in aurum. Virg. syn. innodoy
 connodo, necto, nexo, ligo, vincio, revincio. *phr.*
 in nodos inflecto, ligo, colligo. Nodos nexo, im-
 pedio, intrico, consero. Nodis implico, involvo. &
 ligo, vincio.

nodose, Wszewato.

nodosus, Wszewary 1. 2. Szewary. voll
 Knopffen. nodosa corpus nolus prohibere chira-
 gra. Hor.

nodulus, Wzelek/ Guz/ Partica/ Rolando
 nodus, Wzelek/ Guz 1. Zwiazek/ Klab 3. Roz-
 lankoy Szaw 2. Przeguby 2. Trudnosci/

Sek. ein Knopff. Necte tribus nodis ternos,
 Amarilli colores. Virg. syn. Vinculum, nexus, liga-
 men, vinclum. *epith.* Strictus, arcus, validus, dis-
 ficilis, tortus, intortus, contextus, nexus, torilis,
 flexilis, inextubilis, alienus, aratus, tenax, cecus,
 laevis, arcatus. Manibus nodos divellere, seu solvere
 re tentat.

nodus articulorum, Rylkie.

nodus lingvæ, Języka przycosnienie/ Zaię-
 ndegenum, Podwika.

ndema, gr. Sententia 1. Ne non. Nie 1.
 nola, Dyon. noli, Nie 2

nolo, Niechce. Ich willnicht. Nequitiaque
 sux noluit esse rudis. Prop. 6. Volo.
 noluntas, Niechcentie.

nomarcha, a. m. gr. Scatostá.
 nome, es, gr. Wzrod iadowity.

nomen,

nōmen, Imię 1. 2. Słowo, Właściwość / Prezes
zwisto 3. Przyczyna 1. Pokrywką 2. Sława /
Moc / Dług 1. 2. Dłużnik 1. ein Nam.
Mendax fama nōtes, alius mihi nominis index. P.
syn. agnōmen, cognōmen, vel fama, honor, glōria,
nōbilitas. epith. Augūstum, mēmōrabile, nōtum,
illūstre, insignē, cēlēbre, ēgrēgium, clārum, ignōtum
obscurum, infame, dirum. pbr. Jam cānitur tōto
nōmen in ōrbe mēum. Nōmen ab ætērna pōstēritāte
fēres. Ætērnūq; tēnens pēr sēcūla nōmen. Nōs
ālquod nōmēnq; dēcūlque Gēlsimus. Dōnec ēram
sōspes, tītūli tangēbar āmōre. Quærendiq; mihi
nōminis ardor erat. Fama vētēres laūdantur Arhē-
næ. Vide Laus.

Nomen agellis 1. agellus, sub Rzecz.
nōmēnclatio, Miānowanie / Nazywanie.
nōmēnclator, nōmēnclator, Słownik / Zą-
uśny powiadać / Miānowniczy 2.
nōmēnclatūra Nazwanie.
nomina, Plural, Ludzie / Rąchunki 2.
nōminalia, ium, Miānowiny.
nōminatiter, Miānowicie.
nōminatus, sub Słowny 3.
nōminatim, Imieniem / Miānowicie.
nōminatim appello, persequor, wymieniam
nōminatio, Miānowanie 1. 2. Nazwanie /
Podawanie 4. Item v. Onomatopœia.
nōminator, Miānowniczy 1.
Nominativus casus sub: Gram.
nominatus, ii, Słowny.
nominatus, us, m. Nazwanie.
nōminis sui, Prawy nōminato, Nazwam 2.
nōmino, Miānuje / Nazwam 1. 2. Wiennen
Te loquor absntem, te vox mea nominat unam. Oy.
syn. Vēco, appello, nūnciō, dico, pōtēro. pbr.
Nomen impono, do, tribuo, addo.

nōmōphylax, acis, hic Gr. sub Obyczajow
poprawiać.
nōmōphēta, æ, m. gr. Prąwodawcą.
nōmus, Gr. Nora / Wstawa.

N O N

Nōn Nie 1. non pro ne. Nie 2. non non Nie
Nem / nlt / nlt. De grege non ausim quicquā
deponere tacum. Virg. syn. Haūd, haūdquaquam,
nēquāquam, nēquicquam, nēc, nēque, nihil, nil mi-
nime, nūquam, nūquam.

nōn, pro nonne? Itali?
non a nulla ratione, Nie od rzeczy.
non aliter ac, quā si, Rownie iak.
non cadit in te, Nie pātzyć to z ogu / Nie
przystoi.
non consto lingua, mente, ratione, Ząpās
mierzam sie.
non-curantia, Niedośćstwo.
non erit uti, Nie 1. non est copia, Niemam
non est tanti, Nie stoi to za to.
non facit ad stomachum, Nie Emysli / Nie
non infacete, Smieśnie. (moyli.
non inultum auferes, Nieprzebiegć sie to.
non item, Nie także. non minime, non
minimum, Nie pomalu.

non nauci homo, Niekzemnik.
non nemo Nie ieden / Niemal wśyscy.
non procedit hoc, Nie wazy to / sub Nie
non proscissum, sēcernisko (wazy.
non queo, non quitum est, Niemogę
non rite, Nieobrzędnie. [ko.
non si, By niewiem co. non solum, Nie tyl
non sponte, Poniewolnie / Nie Emysli.
non suppetit, Niemam.
non temere est, Nie darmo.
nonæ, sub Dieñ 6.
nonas tertio, quarto, &c. sub Dniā trzeciego
nōnagēnarius, Dziwiedziesiętletni.
nonagies, Dziwiedziesiętletni.
Nonani milites. Tacit. i. nona legionis, ut Decimani.
nōnaria, sub Tietrzędnica.
Nontale, noneolę, Brodawka 4.
nonna B. sub Nntstka. nonne? Jia? Wśak
nonnihil, Nieceo. Zum theil / etwas. Hoc
quoz nonnihil est, quod propinabis, Ec. Hor.
nonnunquam, Niekiedy / Podčas. Etliche
mahl / zuweiln. syn. āliquādo, intērdum.
nonnusquam, Niekiedy. (cāley.
nōnnuncium, Dziwizć gęści / sub Części
nōnus, Dziwizory. Der neundre. Post ubi
nona suos Aurora ostenderit ortus. Virg.
nonussis, sub śiedm pienigzkow.

NO NOT

nōma, Wegielnica/ Szrodwaga/ Wskazunka
Wstawa 1. Bpalc/ Postepok prawny.
Winkelmaß. syn. Rēgūla, lēx. epith. Cē-
 ra, rēcta, iūsta, fallax.
normalis, Weglasy 2. Prosty 2.
normaliter, Prosto 1. *normatio*, Rozmierzanie
normatur, Weglasy 2. Wstawiony prosto.
normo, as, Wstawiam. *normula*, Pawidlo.

NOS

nos de uno, an recte? sub Wy.
noscito, as, noscitabundus accedo, Przypa-
 truis sie.
nosco, Znam 1. Umiem/ Poznamam/ Przeya-
 muis Ego. *Rennen. v. Cognosco.*
nosocomium, gr. Szpital Chorzy/ Chorowiz-
 cych miesce.
nofter, Naf/ Nafyniec/ Mrozy ty.
nofter es, Toś chlop.
nostra xtaie. Za mey pamieci.
nostra lis, est, Dobra nafa.
nostra majestas, serenitas sub Wafsmosc.
nostras, Nafyniec/ Ziemek 1. 2.
nostratim, Po nafsemu/ Po moysku.

NOT

nota, Znak 1. Pismo 1. Barb 1. Rodzay/ Nie-
 stawia/ Zelzywosc. ein Zeichen/ Gemerk.
Carulea cui terga nota, maculosus & auro. V. syn.
Signum, insigne, specimen, argumentum, indicium,
monumentum, vestigium, vel labes, macula,
dedecus. epith. Manifesta, certa, incerta, aperta, fi-
cta, occulta, vel turpis, infamis, obscena, pudenda
atra, foeda: fide Macula.
nota genitiva. Znamis. *nota publica*, Prz-
nota res est, Wiadomo iest. (skowanie
nota, Mory muzygne/ Pismo tajemne.
nota literarum, dictionum, Abrewiacya.
nota vocis, Naterzanie.
notabilis, Znacny/ Znakomity. Mercklich.
 -- Candore notabilis albo. Ovid.
notabilis in pejus, Przycanny.
notabiliter, Znacnie/ Znakomicie.
notaculum, Znak 1. Znamis 2.
notam appono, Znacze.
notaria, Odniesienie sprawy.

NOT

notarius, Pisarz. 1. 2. ein Schreibe-
notatio, Postrezeganie/ Przycana/ Wyklad 3
notatus, Ostawiony/ Znakowany.
notesco, Poznamaję mis.
notchia, orum, gr. Bekacie dobra.
notius, gr. Bekat/ Nieprawy/ Niestawny
notia, e, gr. Dziejownica 3. Piotunek.
notifico, Wzaymuie.
notio, onis, Znaczenie/ Wiadomosc/ Poiz-
 cie/ Sens/ Wiadomosc/ Koncept.
notitia, Znacimosc/ Wiadomosc/ Poznawas-
 nie sie/ Język 3. Erkandnass. *Notitiam par-*
est inficiata mei. Ovid.
notities. Znacimosc. **notius**, gr. Poludniowy
noto, as, Wzaczam/ Znacze 1. 2. Wacemio
 nowac/ Obaczam co/ Wpatruie/ pise pra-
 tko/ Drapie/ Przycaniam/ Lze/ Ostawiam
 Bile pientadze/ Chwytram/ i. Pamietno co
 uczynis. *Zeichnen/ merken. Quod petit &*
memri pectore dicta notat. Ov. syn. observo, adno-
to, signo, obsigno, animadverto.

notor, oris swiadomia.
notoria, a, Odniesienie sprawy.
notorius, Jawnny. *notula*, Znak 1.
notule, he, Mory muzygne.
notum est mihi, Wiem 1. Znam 1.
notus, adiect. Znamomy/ swiadomy. *Dona ca-*
rere do is Danaum, sic notus Ulysses? Virg. syn. Co-
gnitus, agnitus, perspectus, non ignotus, insignis,
cognitus, celeberr, clarus, illustris.
notus, substant. gr. Wiart poludniowy pras-
 wy/ & Wiart zachodniemu poboczny ku po-
 ludniowi. *Der Südwind. -- Madidi notus*
evolat alis. Ovid. syn. Auster. epith. Præceps, acer,
rapidus, audus, furens, terribilis, procellifolus, nubifer,
madidus, sylvus, pluvius, acer, insanus, nimbus,
turbidus, imbrifer, sonorus, fugax, volucer, tepidus,
fridens, raucus, surdus, humens, violentus. phr. Vi-
di præcipiti carbala tensa noto. Hinc Eurulq; No-
tulq; furens, creberque procellis africanus, arboribusq;
saisilque notus, pectorique sinister. interea totis no-
tus acer sæviet undis, b. Auster.
novacula, Brzytna 1. 2. ein Schermesser.
Quid si me tonsor? cum stritta novacula supra est.
epith. acuta, levis, sava.
novale, n, subst. & novalis, f. subst. *Nominat*
 Vger/

Ugor/ Odlog 2. ein Brachacker = Tam multa novalia miles habebit. Virg.

novalis ager, Ugor/ Odlog 2.

novario, Odnowienie/ Dlugow odmiáná.

novator, Odnowiacz/ Nowak.

novatus th. Odnowiony. novatus us, Odnowienie/ nové, Nowo.

novella, Młodka.

novellatum, Winnica młoda/ Nowina.

novello, us, Nowina orze.

novellus, Nowiuchny/ Młodsiuchny/ Młodcy 1. 2. Młodociány. Nieułechr. Atq; mala vites incedere falce novellas. Virg.

novem, Dziewięć. Neun. lamq; dies epulata novem gens omnis & aris. Virg.

november bris, subst. m. Listopad. Wintek monar. - - Octobri Autumnus, totog; Novembri Auf. Epith. Tristis, imbrifer, nimbosus, pluvius, madidus, ignavus, iners, nimbiifer, udus, humidus. phr. Quod brumam Capricornus inertum. Per minima cogit lūces, et maxima noctis tempora. Quod latec; astricto terra perusta gelu. Quod cānent Boreālibus arva pruinās.

november bris, adiect. Listopadowy.

novenarius, Dziewięciorny.

novenarius numerus Dziewięć.

novendialis Dziewięcirodniowy.

Novendium, novem dierum spatium, Sipiōt.

novēni, Dziewięć 1. 2.

novennis adiect. com: Dziewięćioletni.

novēra, Macocha. Stieffmutter. Est mihi namq; domi pater, est injusta noverca. Virg. epith. Invida, injusta, sava, trux, dira, ferox, terribilis, invida, immis, barbāra, furens, furibunda, fēra, crudelis, terrifica, clamōsa, formidabilis, truculenta, furiosa, inextorabilis. phr. Misereri, flecti, parcere nescia, indocilis. Novērales manus, ira. exsultatq; animum cruda novēra suum. Lūrida terribiles miscent acōnita novēra.

novercalis, Macosynny.

novi, Wiem 1. Znam 1. Erkennen. Cum bene te novi, jam mihi priscus eris. Mart. & Cognosco. Novicius, idem Novitius.

novies Dziewięćkroć. neunmahl. - - Et novies Stryx interfusa coeret. Virg.

novilunium, Bieżycā now.

n ovissimē Ośtāniē/ Nāostāte/ Pozno 2.

novissimus, Ośtāni. det allerlektē/ neues ste. Incubuitq; toro dixitq; novissima verba. V. syn. extrēmus, ultimus, pōltremus.

novitas, Nowość. neuigkeit. Res dura & regni novitas me talia cogunt. Virg.

Noviter, Libius corr. Nabiter,

novitius adiect. Nowy/ Niewiadomy. Neualing. Iam sedet in ripa, tetrūq; novitius horret. Virg. syn. Tyro, rudis, indoctus, ignārus, imperitus, hospes, peregrinus.

novitius, adiect. Nowy/ Niewiadom.

novo exemplo, novo more, Niewyżacyńie/ & sub Nowy.

novo as. Odnowiam/ Odmieniam I Przerzynam/ & sub nowy. Erneueren. Servati facimus, priscoq; novamus honores. Virg. syn. innovo, instauro, renovo.

novus, Nowy. Neun. Postulat esse novos eabria brama sales. Mart. syn. Recens vel inauditus insolutus, insuetus.

novus maritus, novus nuptus, Nowożeniec Pan młody.

NOX

nōx, Noc 1. Nocleg/ ciemność/ Zamięśanie. Die Nacht. Noctibus his vacui ter faciamus iter. Prop. syn. Tenebræ, caligo. epith. nigra, alta, caeca, squallida, pallida, somnifera, soporifera, mūta, horrenda, umbrōsa, pallens, tristis, lūrida, sōpōsa, quēta, tūcita, plācita, silens, sēgnis, ignāva, iners, lāngvīda, stellata, stellifera, hūmīda, frīgīda, rōscīda, rōrifera, nūbila, hōrīda, hōrībīlis, trānquīlla, tērrībilis, tērrīfica, intēmpēsta, oblīvīosa, lōnga, amīca, arcāna. phr. Noctis, nōctūrnū tēmpus, spātium. Tēnebrosæ tēmpōra nōctis. Nōctis ūmbra, obscuræ nōctis imāgo. Placidum sōmni tēmpus, infusæ subducto sōle tēnebraz. Nox sōmni gēnitrix. Terras hūmēntibus ūmbis opērtēns. Dēa nīgris obsita pēnnis. Sōmni. eris frōntem redīmīta cāpillis.

nox, idem noctu, W nocy Zu Nachts-Zeiten syn. Nocte, de nocte, sub nocte, per noctem. phr. Sub obscurum noctis. Noctis per umbras, sub umbras, per tenebras. Obscura nocte per umbram. Tācitā per mūta sīlēntia nōctis. Tēmpōre nōctūrnō. Cæca caligine noctis. Cum nōn obscura caligine tēras opērit. Cum nōx tēnebris, vel nigrantibus ūmbis tērras obruit, tēgit, cōndit, opērit, nīgro pōlo involvit amictu. Nox rūi et fūlcis tēllūrem amplēctitur alīs. Tēmpus erat quō prima quies mōrtālibus zgris incipit, et dono Dīvum grātīssīma sērpit.

Nox

Nox subit, et cūras hominū, mūrūque fērārū.
Compōsūt, nigrōque pōlos invōlvit amictu. Jam
cōlor ūnus inest rēbus, tēnebrisque tēguntur omnia,
jam vīgiles cōnticūere cānes. Et jam nōx hūmida
celo prācipitat, svādētque cālēntia sūdēra sōmno
Jamque sōpōrifēras nōctūrna silēntia tērris explicū-
ere vīces. *vide Vesperē.*

nox intempesta, Pulnocy/ Pietwospy.

nox pura, sub Wilia.

nox serena, fiderea, Poświatá ślata.

nox, Szkodá/ Winá i. Grzech/ Karanie.

Millety Missethat. syn. Crimen, culpa: vel
damnum, pernicies.

nox, i. noxius. Szkodnik.

noxali actio, causa, iudicium, Sad o škoda/

Sprawa o škoda.

nox, a, noxirudo, Szkodá/ Winá i.

noxialis, Błogynny/ sub Błogynná i.

noxiosus, noxiosissimus, noxiosissimus, Błogynná/ Szkodliwy.

Noxii, pro noceat vel nocuerit. Lucil. prisc.

noxius, Szkodliwy/ Winny i. Wintni i.

Schuldig. vide nocens, vel reus.

NU

nubecula, Obłoczek.

nubecula frontis, Niewesołość.

nubes, nubis, ū, hac. Obłog/ Chmurá z. emá

Wielkość ligby/ & sub Burzawa. Wolke

--- fluidis adoperis nubibus aether. Ovid. syn. Nē-
bula, nimbus, nūbila, in plur. ep. th. imbrifera, hū-
mida, plūvia, aquōsa, undans, dēnsa, obscura, atra,
nigrans, turbida, liquida, squallens, squallida, athē-
rea, aërea, lēvis, procēllōsa, vēntōsa, coelivāga, vō-
lucris, tēnebrōsa, vāgahūnda, pēndens, vōlāns, gē-
lida, grāvīda, hūmens, hūmēnda, hūbērna, ūmbrosā,
fūgax, pallida, ardua, vērīcōlor, carūlea, alta pbr.
Tēnebrā aëria. Carūleus humor. Caelum obscurō
amictu, caligine, dēnsis tēnebris tēgens, opētiens,
cōndens, involvens, Plūvia vel imbre grāvīda. Pū-
sa vēntōrum flāmine. Dēnsō glōmērata pūvēre.
Foedam glōmērans tēpētātē. Sōlis inardēscens
rādīs. Cadunt submutis nūbibus imbres. Latē-
obscura cūndita nūbe dies. Plūdis, adōpētus nūbi-
bus aether. Aurēa tērris is obcecat sūdēra nūbis.
Hic rūbitam nigro glōmērari pūvēre nūbem. Prō-
spiciunt Teūcri āo tēnebras insūrgere campis.

nubifer, Obłogysty. Wolclicht. Et Notus
injurget cum nubifer aquare, rubri. Aus.

Nubifugas, ibidem, nubigena, idem.

nubilaris, Chmurny, nubilar, Stobolá.

nubilarium, Stobolá/ Szopá i. Breg.

nubilat, nubilatur, Chmura sie.

nubilus, Doroſta. Mannbat. Iam matura vi-
ro, iam plenus nubilus annus. Virg. pbr. Connubio,
coniugio, nūptiis aptus, idoneus, mātūrus, tēpē-
rīvus. Vicinus plenis iam nubilus annis. Nubilus
qui iam mātūrūit annis. apta viro, tēpētīva viro,
vide Coniugium inire.

Nubila, supra Nubilat.

nubilum: Obłog/ Chmurá.

nubilus, Obłogysty. Dunkel von Wolken

Tempora si fuerint nubila solus eris. Ovid. syn. Nū-
bilosus, nebulosus, nimbosus, obscurus, caliginosus,
tēnebrōsus, niger, nigrans, ater. pbr. Nūbilus, nū-
bis dēnsus, grāvis, couditus, obdūctus, opērtus. Tē-
nebris, caligine invōlūtus. Caligine dēnsus. Caelum
nigrēscit ab Austris. In nūbem cōgitur aēr.

nūbo, zenie sie/ Otrywam/ Wioze sie z Kim
Hyrathen. Qua causa officii? quid quaru?
nūbit amicus. Horat. syn. Connūbo, mātītor. pbr.
Vizum, mātītum, cōnūgem mibi vīncūlo iūgali sō-
cio, iūngo, in foedus tōri accipio. Connūgio, cōnnū-
bio cōpulqri. Iūgales tēdas, iūgalia vīncūla sūbō,
inō.

nūcameneum, Rysá lesigynowa.

nūcerum, Orzechyńa laset.

nūceus, Orzechowy.

(Orzechotom.

Nūcifrangibulum. Kleszki do orzechow/ Szob

Nūcipranum. śliwozrech, sub śliwa. z.

nūcleatus, Jagorzysty.

nūcleus, Jadro i. Jaderko i. Pestka/ Cielos-
nek i. Mupstern. Mella dari, nucleosa, tibi,

dulcesq, placentas. Mart.

nucleus concha, Perla.

nucleus lignosus, Pestka.

nucleus pavimentis, Polepa.

nūcula, Orzech lastowy.

Nūcūleus, idem Nucleus, apud Plantum legit Camerar,
Langbi. Meus. Tāom. ut Hinnuleus, hinnulus.

nudatio, Obnazenie.

nūdātus, Obnazony/ Ogolocoony.

nudē, sub Nago.

nudipedalia, ium, Bosc chodzenie.

nūdīpes, Bosak. nūdītas, Nagość.

nūdīus

nūdius tertius, nudius quartus, &c. *Ones*
gda/ *Dzies trzeci dzien.*

nudius quartus, nudius quintus, nudius sex-
tus, &c. *Dzies trzeci dzien.*

nūdo, *as.* Obnazam/ Golocy/ Ogolocié/ O-
dziercam s. Odetywam/ Odeymuiz bron/
Dobeywam z. Wystawiam/ & sub Opada.

Entblossen. Adverse nudare solent celare se-
cunda. *Hor. syn.* Dēnudo, spōlio, exūo. *phr.* in
arena vētes dē corpore pōno, dēpono. Ex hūmēris
amictum, chlāmēdem, vēlamina rēficio, a pēdore
vētes didūco. Mollia dē rēnēro vēlamina corpore
pōnūt.

nūdus, nūdulus, Nāgi/ Nāgućki/ Goly z.

Wyrozumné / & pro Adverb. Nāgo. Nā-
czend/ bloś. Nudus in ignota Palinure jaichin
arenā. *Virg. syn.* Nūdatus, exūtus, spōliatus. *phr.*
Vēstis, rēginis expers. Vēste carēns. Exūtus amī-
ctū. Nūdi mēdia plūs pāte lacerri. exūtum vēlā-
mine corpus.

nudus pedes, Bosak i.

NUG

nugacitas Proinosé.

nūga, Blazenstwo/ Balamuctwo/ Baki.

Vannus Geschwäh. Non capit has nugas hu-
mili domus, audeat ille. *Jav. syn.* Nūgamēta. e-
pith. Lēves, inēptae, pūeriles, vānz, inānes, āniles,
lētē, hilāres, iocōsz, ficitia, ficitz, vānūloquz, fe-
minēz, fūtilis. s. Nugor.

nūga bullata, canora, Mowā nādeta/ Sloz
wā sedwābne.

nūgalia, ium, nūgamentum. Balamuctwo.

nugalis, Pletliwy/ Balamucti.

Nugans, in recto nomen anclitum Blazen.

nugas, (accusativus) agis, blatis, garris. sub
Plōre z.

nūgator, Plōrkā z. Balamut/ Frant. ein
Schwāher/ Spōtter. Si increpuit, cessat nu-
gator, serbitum acra. *Horat. syn.* Nūgax, scūrra.
epith. Lōquāx, garrūlus, lēvis, fūtilis, vānus, vānū-
lōquus, inānis, ventōsus.

nugatorie, Blazenstwo/ Pletliwie. (ci.
nūgatorius. Blazensti/ Pletliwy/ Balamu-
nūgax, acū, omne, nūgiger, Pletliwy/ & sub
Blazen.

Nugigerulus, nugipoliloquides, a. m. Plōrkā z.

nūgivendus, nugo, onis, Balamut/ Szalbiets
Wendetatz,

nūgor. Balamuce/ Plote. z. Vannus Ges-
chwäh reiben. *phr.* nūgas, vana, lōquor
dico, tūdo. Nūgas, fabellas narro, vēdito, tū-
tio inēpta. Vānūloquis cōsumo. tēpōra nūgis, ā-
mantes oīa nūga.

NUL

nūllatēnus, zadna miara. nullibi, nigdite z.
nullus, zadan/ Nite/ Ti glowieka/ Nitege-
mnik. vel pro non nie i z.

nullus non, Bāzdy. num? Jia?

numella, Panna peto/ Błoda/ Smycz. Ex-
iusdem originis cuius Numen. Apud Lucretium ta-
men in fine Hexametri versus Aldus Equidam alij
legunt: Scelerisque numela, prima brevis ubi alij le-
gunt: Scelerisque numela. *Lambin. Gifan.*

numelli, hi sub Pannā peto.

nūmellatus, sub Smycz.

nūmen, Skinienie/ Nāchylenie/ nāklontienie
Rusanie j. Moc/ Władza/ Boska moc.

Die Gottheit. -- non hac sine numine di-
sum. *Virg. epith.* Auxiliare, exorabile, inēxorabile
immortale, inviolabile, placabile, sacrum, pōpiti-
um, adorandum. *phr.* Dēi, divinus nūtus. Divina
vis, pōtēstas, vōlūntas. Dēi nōn vōlābile Nūmen
Hic Deum.

numen laevum, Ciart.

nūmērabilis Lāchy do szigenia/ szigony.

szahlbar. Qyo sine populus numerabilis, utpo-
te parvus. *Hor.*

numeralis, szigebny. numerarius Pisars.

numeratio, szigenie.

numeratō, Pod szigba/ szā gotowe.

numeratim. idem, Diomedes.

nūmēratus, szigony. numerō, Nychlo.

numeri, szostka do granta/ notā/ szotā szo-
nietka i.

numerus omnibus, sub szostonaly.

numerō Pod szigba/ szā gotowe/ szaraz/

szarzo/ nāzbyt/ Nychlo.

nōmēro, *as.* szige/ Poligam/ szoligam/

Plāce s. Mam go szā/ Mam to szā. szeflen
Atque Chao densos Disum numerabat amores. *Virg.*
syn. cūmēro, dīnūmēro. cēnleo, rēcēnleo, pērcēn-
leo, sūppūto. *phr.* Nūmēro, nōto. Nūmērum rēfē-
to, rē-

ro, recenseo. Nāvita tum stēllis nūmēros ēt nōmī-
na fecit. Forte recēnsēbat nūmērum, charōsque nē-
pōtes.

numerorum ratio, disciplina, Rāchmistrzyska
numerose Remownie/ Gromādysto (nauka,
numerofy Wiele czego.

numerofissime Gromādysto.

nūmērōsitas Wielkość liczby.

numerosus, Gromādysty/ Wielki i. Groß/
viel. Detinuit nostras numerosus Horatius au-
res. Ovid. syn. Plūrimus, frēquēns, cōpiōsus, mūl-
tus, mūltiplex, vārius, cōfērtus.

nūmērus, Ligbā/ Miārā 7. Waga 7. Pośā-
nowanie/ Postrzodek 2. Rym/ Morloch/
Towarzystwo 2. Proszny chleb/ Podły/
Wiele 2. Zag. Zahl/ Anzahl. Effigiem du-
co, numero, Dem impare gaudet. Virg. syn. Vis, cō-
pia, ābūdāntia, mūltitūdo, cūmūlus, tūrba. epith.
immēnsus, infinitus, pārvus, exigūus, ingens.

numidica avis, Indyk.

numisma, arh, a. gr. Pieniądz/ Groß/ Pe-
niądze/ Metalium. Münze/ Geld. Retu-
lit acceptos regale numisma Philippos, Horat. syn.
Mōnēta, as, pecūnia.

nummaria res, Pieniądze

nummarius, Pienięzny i. 2. Przedayny/ Prze-
datowany/ Playcā.

nummatio, an Pienięstwo?

nummatus, nummosus, Pienięzny i.

nummi, nummi scortei, Pieniądze/ Moneta.

nummo addicere, sub Przedaję

nummularia, Pieniężnik ziele

nummulariolus, nummularius, Bänkierz/

Odmięniacz pieniędzy

nummulus, Pieniądz/ Pieniężnik ziele/ śic.

nummus, vel numus, Pieniądz/ Moneta 2.

Groß. Geld/ Münz/ Pfennig. Summam
nummorum vitioque remotus ab omni. Hor. syn. Pē-
conia, as, aurum, argentum. epith. Vetus, falsus,
adulterinus, dolosus, improbus, exitialis, aureus, ar-
genteus, pretiosus, perniciosus, exitiosus. 6. Dittia.
nummus plumbeus Szafywa moneta/ & sub
śiedm pieniężkow.

num? Jsa?

nunc, Teraz Jest. syn. jam, mōdo, jam
nunc, jamjam, mōx, hoc tempore.

nunc nunc. To to/ro owo.

nunciatio, & nuncijs, &c. vide infra nati-
tio, & nuntius.

nuncibi, Jezli gōdzie.

nuncupatio nazywanie/ Miānowanie/ Twier-
dzenie/ Przypisanie i. Cena.

nuncupator, Miānowniczy i.

nuncupo, nazywam/ Miānuje/ Wyliczam.

Nennen. Nuncupat hac ætas jaculum, vocat.
Ovid. vide Nomino.

nūndinā, hæ, Jarmark/ Targ. Jahrmard

Messe. Arg. obsceni nundine mundi. A. phr.

Solēnnis, cēlēbrior mērcātus: forum.

nundinatio, Kupzenie.

nundinalis, nundinarius, nundinator, Jarmarkowy/ Dzieniarniowy.

nundinum, n. Jarmark.

nundinor. Przedaję/ Kupuje/ Wystawiam

nā nierzad. Seyl haben. Reum citati nun-
dinatum hunc arguit. (Jamb.) phr. Pālam. Solēnni
mērcātu vēndo, ēmo, mērcor.

nunquam, Nigdy/ Nie i. Nimmer/ Niemaz

hlen. syn. Nōnūquam. phr. Nūllo tēmpō-
re. Haud ūllo tēmpōre. Tōto nōn āmplius 2vo.
Quā nōstro illius labātur pēdōre vultus. Tērra
pūis falso pārtu dēlūdet ārāntes, ēt citius nīgros sōl
āgitābit ēquos. Mellis āpes stūdium līnquent, nī-
dōsque cōlūmbæ. vide Impossibile.

nunquam, usquam nigdzie i.

nunquādo, Cic. lege Num quando.

nunquid, Jsa/ Albo/ 2. Li.

nunquid, idem Num quis.

nuntia, a, Poślanica/ & sub Opowiadacz.

nuntiatio, Obwieśczenie.

nuntiātor, Opowiadacz/ Obwieściciel.

nuntiatur Powiadacz.

nuntio, as, Omāymuie/ Obwieśczam/ Wo-
wine powiedziec. Verkündigen/ Ansagen.

syn. annūntio, tēnūntio, idēnūntio, rēfēro, rē-
porto, mōnēo, significo, indico, scribo. phr. Mān-
dāta rēfērrē. Nūntium dēfērrē. Mittitque viros qui
cērra rēpōrtent. Mūlta patrī pōrrānda dābat māda-
ta. Cērrior āuctōr ādvōlat Anax, tēnūi dīscrimīne
lēchi ēssē sūos, ēt quādo ītē mēas īmplēbit nūnti-
us āures: Magnīsq; ūrbem tērrōribus īmple-
t. Jamque Atlāntas īmplērat nūntius āures, īre dū-
gem bello.

Nuntium

nuntium remitto, Rozbrać cynie.
nuntium, *n. subst.* Nowina.
nuntius, *substant.* Postaniec/Opowiadacz/
Nowina/Poselsstwo. Ein Bote. Dixerat &
velox jam nuntius astrā tenebat. C. syn. Tabellarius
epith. Velox, celer, vóluer, vólueris, citus, súbi-
tus, fidus, fidélis, infidélis, faustus, felix, infelix,
latus, tristis, mendax, verax, certus, incertus, optā-
tus, expectatus, missus. *phr.* Fidus sēmonum mī-
nister. Qui dicta, facta, mandata, nūntia fert, dē-
fert, pōrtat, rēpōrtat. Qui vārias itque rēditque
vias. Rápido qui pēde carpit iter. Felici, optato
exhilarans adventu. Vide Nuntio.

nuntius, *adiect.* Obwieścizacy/Poselski.
nuo, *is*, Biwam glowa.

NUP

nūper, nuperrimē. Niedawno. Neulich.
Nec sum adeo informis, nuper me in litore vidi.
Virg. *syn.* Haud pridem, nec dudum.

nūperus, Niedawny Neu/neulich. ---
captum hominem nuperum & novitum. (Jamb.) *syn.*
Rēcens, nōvys.

nuptia, Mzjaská/zoná. Eine Braut. v. Vxor.

nupta nova, Páni młoda.

nuptiæ, arum, Gody 1. Hochzeit/Bevlager
Nuptiarum expert & adhuc proterbo. (aph.) *syn.*
Hymēnzus, conjugium, connubium. *phr.* Sacra jū-
galia, nūptialia, connubialia. Solēnnes rzda, fāces
Thālami, fœdus sōciāle. Vide Coniugium.

nuptiale carmen, Weselna pioská.

nuptialis, Godowy. Hochzeitlich. Et nupti-
ales impii Edipoda fāces. (Jamb.) Sen.

nuptialis coena, nuptiarum solemnia, Gody.

nuptūrio, *is*, Já mǝj isé dze/ & sub Zapuz-
szam sie. (nie.)

nuptus, *us, m.* Wydanie corki/ Zaszloniez

nuptus, *ti*, zonaty/zęnin/Plugawy/ & sub
Mowá plugawa.

nūrus, *us*, Synowa. Desi Sohns Weib.

Hic matres, miseraeque nurus, hic cura sororum. V.
nuscitiosus, ślep. nusquam Nigdzie.

NUT

nūratio, Biwanie glowa.

nūto, *as*, Biwam glowa/Chwieis sie.

Nicken/ wanken. Attollunt capita, & su-
blimi vertice nutant. Virg. *syn.* Vacillo, labo, ti-
tubo, labasco. *phr.* Rūinam, lapsum, casum min-

tor, in casum, in rūinam cēdo, vērge. Vide Nutus.

nutritia orum, Pokarm/ Mamezyne myro.

nutricatio, nutricatus, *us*, Rarmienie 2. ży-
wiente. [wa ryle.

nūtrico, Rarmie pierśiami/ & sub Vcho-

nūtritor, Rarmie 1. nūtriciula, Mamka.

nūtrimen, Rarmia.

nutrimenta, orum. Wychowanie.

nutrimentum, Podniera/ Wychowaniec/ Po-
karm. Nahrung. Nutrimenta dabat, rapuitq;
in, &c. Virg. *syn.* Nūtrimen, cibus, cibarium, ēca
ālimentum, pābulum, vide Cibus, Alimentum.

nūrio, Rarmie 1. 2. żywie 2. Dodanie sercá
Erenähren/ erziehen. Nutribat teneris immul-
gens ubera labris. Virg. *syn.* ālo, pāleo, ēdūco, as.
phr. Dāpibus, cibus foveo, pāleo, ālimenta dō, mī-
nistro, przbēo, sūppedito, cōntēro, tribuo, pōrrigo,
infāntem, blāndum ālūmnum lācto, lācte ālo, pā-
sco. Pārvos ēdūco fœtus. Binos ālit ūbēre fœtus
Dāpibus lāngvīda mēmbra fōvet. Effērus hūmānā
qui dāpe pāscet ēquos, āntris, occūlūere sūis lāctisq;
ālimenta dēdēre.

nutritia, orum, lege nutriticia.

nutritius, Rarmiciel/ Piastun.

nutritor, oris, Rarmiciel. ein Ernährer.

An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi. Mart.

nutritus, *us*, Wychowanie/Posilenie. Er-
nähre. Discipulumq; senex ripa nutritus in illa
Juven.

nūtrix, Icu, f. Mamka/żywicieleśá. Sänge-
amm. Inde lupe fulvo nutriticis tegmine latus.

Virg. *syn.* ālūmna, ālrix. *epith.* Sōlēstra, sedūla,
ānxia, lāctāns, vīgil, īnsōmnis, blānda, fīda, mītis,
pervigil, pērnōx, īrrēquēta, offīciōsa. *phr.* Pātri
fidisima cūstos. Pātero māmms offīciōsa, sūis.

nūtus, *us*, Mruganie 2. Śkintienie/ nāchyle-
nie/ Waga/ Wola/ Władza. Wincken/
ein Winck. Verna ministeris ad nutus aptus
beriles. Hor. *epith.* Fācilis, blāndus, lōquax, tēcī-
tus, grāvis, hērilis. *phr.* Vūltus signum. Cāpitis
gēstus, mōtus. Signa vōlūntātis. Nūtus obsērvat,
hēriles. Utque sūpērcīlīo spōndens, nūtrūque lō-
quāci annūit. Et tōtum nūtrū trēmēfecit olūmpum.

nutu loquor, Mrugam ná kogo.

NUX

nux, nūcu, f. Orzech/ Leszczyná drzewo.

Eine Nuss. *epith.* Viridis, nōcens, dūra,
phr.

phr. Clauſa pūamine. Frangendo cōrtice dūra.
Nūx ego jūcta vix cum ſim ſine crimine vita: à
pōpūlo ſāxis prātereūte pētor.

nux baſilica, juglans, nux Perſica regia;
Orzech włoſki.

nux calva, nux coryli, nux minuta, Orzech
laſkowy.

nux Græca, nux Thafia, Miſgdał.

nux myſtica, moſchata, odorata, nux un-
gventaria, Muſkatowa gałkà.

nux pinea, Syſſkà.

nux Præneſtina, Orzech laſkowy.

N Y

nyſtalōpia, à, gr. ſlepianie.

nyſtalops, ōpi, omn. gr. ſlep/ ſlepianie/
ſwierliſkà rybà.

nyſtegerſia, gr. Noce wſtawanie.

nyſtegrēton, gr. ſwierliſkà ſiele.

nyſteris, idis, f. gr. Nietoperz.

nyſticōrax, àcis, gr. Nocony kruſk.

nyſtilops, ōpis, gr. f. alioqui eſt Adiect. omn.
ſwierliſkà ſiele.

nyſtimēne, es, gr. Sowa.

nyſtoſtrāteſus, gr. Strajniczy 2.

nympha, gr. Oblubienicà/ Wodà 1. Pàni
młoda/ Pſzokkà/ Alobugki/ & ſub wàr-

nymphæa, gr. Grzybienie

[gà.

nymphæum, gr. Łàznia poſpolita.

nyſſa, gr. Rzes 3.

O B

O exclamatio, O/ Boday 1. By 1. O daſ!
Ach! O du! O iſt! O Alexis trahit ſua
quemque voluptas. Virg.

O iſti! i. ó vos! ó tu! ſub Słyſ.

o ſi! By/ Duſkkoſ.

o utinam! Boday 1. 3. Gdziez to/ By 1.

ob, Dia/ O co ubiè/ Zà ceſkowiek/ Kolo.

Propoſitio. Umb/ wegen. Cundus ob Italian
terrarum clauditur orbis. Virg.

Obacerbo, Jazze 2. Drąnie.

Obacero, Przerywam 2.

Obaratus, Dlužen. Ein Schuldner/ der
in Schulden ſteckt. ſyn. Dēbitor, phr. A-

re alieno preſſus, obſtrictus, implicitus, ōneratus;
obrutus, oppreſſus, laborans.

obambulatorio, Przemiłanie/ Przehadzka/
Przebieganie.

Obambulo, Obchodze 1. Przehadzam ſie/
Przebiegam ſie/ Godze/ Schodzie. Hin
und her ſpazieren. -- gemebundus obambu-
lat Atnam. Ovid. ſyn. ōbeo, circumambulo, in-
cedo, ſpātor, eo. phr. Tōtam gēmebūndus ōbam-
būlat Atnam. Nōn lūpus inſidias, explorat ōvilia
circum. Nec grēgibus nōctūrnus ōbambūlat. Vide
Ambulo.

Obareſco, Schne 1. ōbarmo, Vzbrotie ſie.
ōbāro, Oborywam.

ōbāter, ciemny/ Przyciemnieſzy.

Obatreſco, Ciernie ſie.

Obaudito, Poſuſzny ieſtem.

obaurans, Poſtoſiſty.

obba, Banià 1. Diban 2. Ruſel.

Obbibo, Wypitam. obbruteſco Martwiem.

Obcades, is, Bwie toſanie.

obczeco, ōſlepiam/ Zàſlepiam/ Zàcimiam/
Zàkrywam. Erblinden/ verblinden. ſyn.
Caco, exaco. Vide Caco.

Obcanabis, Plant. corr. Canabis. (leb.

Obcaleo, Zàgrzewam ſie. Obcalleo, lege Occaleo.

Obcanatus, Oczarowany.

Obculo, ſub ōdepràc.

obdo, is, Zamyſam 1. Zàpieram.

obdormio, obdormiſco, Wſypiam.

obduco, Zàſtaniam/ Zàcimiam/ Zàlepiam/
Wypitam/ Odkrywam/ & ſub ōoi ſie:

Bedecken/ überziehen. Limſog, palus obdu-
cat paſcua juncis. Virg. ſyn. Cōdo, tēgo, ōperio,
cōrigo, ōcculto. Vide Tego, ōcculto.

Obduco, pro adduco, priſcè, Przyprowadzam/
Przywodze 1.

obduco callum, Dratwieie/ ōdbolalem.

obduco frontem, vultum, Zàſepie ſie.

Obduſio, Eccleſiaſtici 2. al. Induſio, caligo & offuſa
tio mentis ex tentatione, dolore, paſſione, afflic-
tione. Cornel. à Lapide. Incurſus, tribulatio. Emman.
Sa. Item Zawićie.

Obduſio, Przyprowadze 1.

Obduſus, us, Eccleſiaſtici 25. LXX. plaga, ſulcus, tr.
afflicto induſa, Emman. Sa.

Obducor

Obdulcor, aris, Glodne
Obdurefatio. Zamarzanie.
 obdureo, obduresco, **Twardziecie/ Zamarza**
dzicie/ odgrzewieć/ Mocnieić. **Zart wete**
den. Gorgonus & satius fuit obdurescere vultu
 obdūro, Zamarzanie/ **Twam 1. Vpietam**
sie. Echatten. Præsta atq; obdura, seu rubra
 canicula findas. Hor.

Obediens, Poslušny obedienter, Posłusznie.
 obedientia, obediatio, **Posłuszeństwo.**
 obedientiam abūcio, **Obpadam.**

Obedio, Poslušny iestem. Gehorchen/ ge
horsamen. Futura dicto obediens: an non pa-
 iri. (Jamb.) **syn.** Pareo obtempero, obsequor, se-
 quor, audio. **phr.** Iussa, mandata, præcepta, capē-
 so, exsequor, perficio, sequor. Iussi, dictis, impē-
 rio, mōnitis pareo, annuo. Divum dūcunt quā,
 iussa, sequamur. Stat celer obsequio iussa ad Ne-
 ptunia Triton. Eūgi, perfungi mandatis. Osyus o-
 mnes impērio læti patenti ac iussa faciunt. Tūus,
 o Regina, quod optas explorare labor, mihi iussa
 capessere fas est.

Obedo, is, Obiadam.

Obelia, æ, gr. Rittowy Kosać.

Obeliscolychnium, gr. Lichratz.

Obeliscus, gr. Slup 2. Rożenek.

Obelus, gr. Rożen/ Śnagel 2. Ein Bratz
spieß. vide Veru.

Obeco, Obchodis 1. Obchodis 1. Záchodis
Obiejdiam/ Przychodis 1. Sprawis 1.
Strangé 3. Chodzie/ Zwiędzie/ Ogarnęć/
Okrwam/ Stawiam 11. Odprawiam 1.
Podęmus 3. Umietam 1. Umgehen/
sterben. Virg. **syn.** Circūmeo, obambulo,
 pēterro, pēragro, lūstro, pēlūstro, invilo, **hel cū**
go, circūdo, hel exequor, perficio, hel morior.
 obeco numero, obeco oculis.

Obsequito, Przeciędziam sie 2. Obiejdiam 1.

Oberratio, Przebieganie

Oborro, Blakam sie/ Otręziam 1. Hin und
wieder schweiffen. Ridetur horda qui semper
 eberrat eadem. Hor. **syn.** erro, pēterro, vāgor, pē-
 vāgor.

Obesce auris naris, Tępy.

Obesco, obesco, as, Nadziewam.

Obesitas, Otyłość.

Aaaa 2

Obelus, Oesly/ niedowcipny/ Ogłodany/
Siguply.

Obex, icis, & Poeticè icis, m. f. Tama
Zaporá/ Obattel/ Zawada. Lon/ Riegel.
Ein Furchub/ Hinderniß/ als Riegel/
Schloß/ Gatter. Ecce maris magni claudit
 nos obice pontus. V. **syn.** obitaculum, impedimen-
 tum, repagulum, mōra. **epith.** Fortis, validus, oppō-
 situs, obiectus, pōtēns, firmus tūtus. **phr.** oppōsi-
 ta, obiecta mōles.

obfirmare, Vpornie/ obfirmatus, Vporny.

obfirmo, Vpietam sie/ Vsadzam sie.

obfrēnatus, Ouzdany.

Obsuscario, Ecclesiastici 41. Offusatio dari &
accepti, apud LXX. Pomieszanie/ Zámachlos
wanie cąchuntow: Zawstryżenie w lichbie/
obzrucenie cąchuntow.

Obsusco, idem Offusco. Obzannio, idem Oggannio.

obhxereo, Wieszę/ Zawadziam zá co/ Zástár
nawiam sie. obhxresco, Przylgnęć.

obherbesco Chwascieć.

obhorreo, sub náteżony.

O B I

obiaceo, Leże przed/ Zástepuie 5.

Obiectaculum, Zastóná/ Stawidło/ Zawada

Obiectamentum, Zartur 1. Tama,

obiectatio, obiectio, Zádanie. (sie.)

Obiecto as, Zádanie/ Wdaje sie 1. nátręcam

obiectum, Zartur/ Widoć 3. Gegenstand.

obiecta mōvent sensus.

obiectus, ti, Nátręzny/ Wystawiony. Sár-
geworffen, einwurff Ille tamen clypeo obiecto
conversus in hostem. Virg. **syn.** oppōitus, advēr-
 sus, intērectus, oblarus.

obiectus m, Zastóná 1. Zádanie 2.

Obiexo, pro Obiecero, Plaut.

Obicio, Zartucam 2. Zastawiam/ Rrucam 1,

nátręcam kogo/ nástawiam 1. 2. nátręcam

sie/ Podaje 2. Wdaje sie 1. Wyrucam 3.

Wstawiam 4. Zadaje 3. Zaktadam sie 1.

nabawiam/ náduje sie. Sárwerffen. -- one-

ras atq; obijis hosti. Virg. **syn.** oppōno, obiecto,

obicio, intērectio, obrudo, offēro, exprobro.

obicit in tertia persona scribit Verrepaus.

obinanis, Cizy. obiratus, Roznięwany.

obiter,

obiter. Przemiłaję/ niedbale. Oben hin.

Aut obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus. Juv.

obitus, us, Zachod i. Przysćie/ nadesćie/ smierć i. Obchod j. Der Todt. Ovid. vide Mors.

obiurgatio, Srofowanie. Straffung/ Bescheltung mit Worten. syn. Reprehensio, incusatio. pbr. Sēvera, aspēra, dūra, amāra, grāvia, vel mōlestā verba, dicta. Sēvera voces. Vox plēna minarum, terroris.

obiurgator, Srofowiący.

obiurgatorius, Sukliwy/ Srofowiący.

obiurgatio, Łaje/ Srofowie.

obiurgo, Bārze/ Łaje/ Srofowie. Beschelten/ mit Worten straffen. syn. increpo, arguo, incuso. pbr. Verbis castigo, reprehendo, insector, urgeo. Sēveris vocibus, invēhōr in. vide Redarguo.

obiuro, Poprzyścięgam.

O B L

oblado, sub Obrazam sie i.

oblangveo, Oslabieć/ Odechćiało sie.

oblatio, Pobor/ Ofiara i. Oplacę/ Mga.

oblativus, Przypadkowy.

oblatrix, Świegotka/ & sub Obmowca.

oblairo, Siękam na kogo/ Świegoce.

oblatum, Powod.

oblectamen, oblectamentum, Kochanie/ Vciecha. Lust/ Freud/ Ergöhllichkeit. Terrarum spoliis fulto oblectamine librans. P. syn. oblectatio, delectamentum, delectatio, voluptas, ludus.

Oblectaneus, pro Oblectans. Causaub. ex Ver. Inscript.

oblectatio, Vciecha/ Krótosila/ Kochanie.

oblectator, Krótosilnik.

Oblectatoria anigmata, Gell. l. 18. c. 2.

Oblectio, pro oblectatione apud Arnob. Meursius.

oblecto aliquem, Zábawiam/ Vcieşć.

oblecto me, cieşę sie i. Erfreuen. syn. Delecto, recreo, exillaro. s. Gaudio afficio.

oblector, Kocham sie/ Lubie.

oblēnio, is, Łagodzę/ Błagam.

oblido, Dawię/ Zádławieć.

oblidor, Vrazam sie.

[bowiazęć, obligatio, Zábawianie/ Obwiazanie/ Obligatio lingvę, Języka przyrośnienie/ Zábawianie, powinny.

obligatorius, Powinny.

obligatus, Obowiazany.

obligo, Obwiazule/ Obowiazule/ Zábawiam i. Wiąże i. Zábawiam/ Zniwelam/ Obiecuje i. Dopuścęam sie/ & in Przeglęnam sie. Verbinden. Crederem sed tu simul obligasti. (Saph.) Hor. syn. Circūmligo, ligo, necto, cōstringo, obstringo, devincio.

obligurio, Pożeram/ Przemarnowac.

obliguror, Vtracnik.

obligatus, Zalasł row.

oblino, a limo, Szkodzę/ Przemarnowac.

oblino a limus, Zámulam/ Zamyblam.

oblinio, Oblepiam/ Zalepiam.

oblino, idem & Obmazuję/ Pachę. Bestreichen syn. Oblinio, circūmlino, inungo, illino, ungo, imbuo, inficio, tingo, obduco.

Obligatio, Macrobi. corr. Obligatio, alioqui vox bona est s. nakrzywianie. (wo.

oblique, szozem/ na ukos/ Poprzecę/ Arzy.

obliquitas, obliquum, Vkos/ Arzywość.

obliquo, nakrzywiam/ Bierwie i. Po oku pajączkę. ubertweg machen. Obliquatę, find in ventum ac talia fatur. Virg. syn. in obliquum flexio, sinuo, duco, incurvo.

obliquus, Vkosny/ Arzywy/ Poprzeczny/ nachylony. Schlim/ schief/ krumm. Quatuor angustas obliqua luce fenestras. Virg. syn. Transversus, limus, incurvus. pbr. in obliquum flexus, ductus, sinuatus.

obliteo, oblitescio, Tęie sie/ Arzy sie i. Ząchodzę/ Zatonilo sie.

Oblitero, pro obliterated, sub Zápamietany.

obliteratio, Wycietanie/ Zápamietanie.

obliteratus, obliterus, Zápamietany.

oblitero, Tłumie/ Wniwec obracam/ Zápamietęwam i. Auslöschen. Hec vigeant mandata, nec ulla oblitteret atas. Cat.

obliuus, ab oblino, Pomazany Besudelt/ beschmiere. Oblitus a domina, cade libellus erat. Ovid. syn. Oblinitus, circūmlitus, obductus, infectus, tinctus, inunctus, unctus, delibutus, imbutus, illitus, fucatus.

obliuus, sub Zápamietęwam. Vergessen. --- Et corda oblita laborum. Virg. syn. immemor non memor.

oblivio, onis, Zápamietanie i. Vergessenseit.

heic. Inde animos caligo & magna oblivio re-
rum. Juv. syn. oblivia. *epith.* iners, pigra, deses,
longa, integra, lethra. *phr.* Czca oblivia mentis.
Side mox Obliviscor.

Oblivio, pro oblivioſo, *ibidem.*

oblivium, Zapamiſtanie.

oblivioſus, active Pamieć odczymuſcy.

oblivioſus, paſſive. Zapamiſteliwy Vergeſſa

lich. Oblivioſa avia Maſſica. (Alcaic.) Hor.

obliviscendus, Zapamiſtania godny.

obliviscor eris, Zapamiſtawam Vergeſſen.

amifſos hinc iam oblivifcere Graios. Ov. syn.

Non memini, non recordor. *phr.* animo, pectore,

mente excidit lapſum eſt ex animo. Procul ab a-

nimo: pello, fugo, ex animo deleo. Nominis ante

mei veniſſent oblivia nobis. Tantane te noſtri re-

nūtere oblivia, tantum unica deſpicior? Quo tibi

noſtri pulſus amor? Quoniam noſtri tibi cura recel-

ſit? Immemori pectore lapſus amor. Ante leves er-

go paſſentur in aethere cervi, et ſrēta deſtituēte nū-

dos in litore piſces: quam noſtro illius labatur pec-

toſe vultus. Quam ſubeant animo meritūrum

oblivia noſtro, et longa pietas excidat iſta die. Non

ego ſi bibēres ſecura pocula Lethes, excidere hac

credam pectore poſſe tuo.

Oblivius, adiect. Zapamiſtany/ & ſub Wyſtaz

oblōco, as, pzymuſz. 3. 4. (Czeć ſie

oblōcūio, Obmowa.

oblōcūtor Obmowca/ Przerywacz mowy.

oblongulus, oblongus, Podługowary.

oblōquor, Obmawiam/ Pomawiam 2. Prze-

rywam mowe/ Szepce/ Do ucha mowie/

ſlorzege/ ſwierkoce/ & ſub Przypſiewy

wam. Widerſprehen.

Oblucino, Zapamiſtawam ſie/ Szaleie

Obluctatio, Opietanie ſie

obluctor Biedze ſie/ Opietam ſie.

oblūdo ſigūie. Oblūridus, ſniadawy.

Obmāneo, Erwam 1.

obmarceſco, Zalegam ſie/ Zlenieć.

obmōlior Zawalam/ Zarzka 1.

Obmoveo, pro admoveo. priſce Feſt.

obmurmuro Szemrze/ Odwarzam/ Mamerze/

Sumie. Widerbrummen. -- Precibuſq

meis obmurmurat ipſe. Ovid.

obmūteſco, Ontemieć/ Vmilkęć. Erſtum

men. -- Preſſog, obmutuit ore. Virg. ſyn.

Muteſco, immuteſco, ſileo, taceo, conriceo, reci-

ceo. *phr.* Vocem dolore, metu premo, reſprimo.

Vox faucibus haſit. Törpüerat gellide lingua re-

tenta metu. Ter tecum conata loqui, ter inutilis

haſit lingua, ter in primo reſtitit ore ſonus. Lin-

guam ſua verba relinquent. Os mihi deſtituat vox

areſcente palato. Et pariter vocem devorat ipſe

dolor, duroque ſimillima ſaxo Törpet. *Side Mu-*

tus, & Sileo:

obnaſcor, Obraſtam. obnao Plywam.

obnecto, Obwiezui. obniger Czarnawy.

obnitor, Opietam ſie. Widerſtreben/ wie

deſſperren. Virg. ſyn. obluctor, renitor,

contranitor, reſulto.

obnixē Vſilnie. obnixus, Vporny.

obnoxie nie wolno/ Boiaſliwie/ Laſkawie.

Obnoxioſe, Laſkawie.

Obnoxioſus, ſub Poſluſny/ Poddany 1.

obnoxius, Poddany 1. Powolny/ nieſwoboz

ony/ Obwiazany/ Boiaſliwy/ Winny 1.

Winten 2. niewolnik/ Poſluſny/ Podlegly

ſub Podlegam/ niepożciwy/ Porzebny 2.

ſlaby/ Karania godny/ Grzeſny/ Wyſta-

wiony/ Chory 1. Podly/ Szkodliwy/

Szkodliwy/ & ſub Szkodzie/ Przewiniam

Powinienem.

obnūbilo, Zaciemiam/ Zaciepić ſie.

obnubilus, Zaciemny.

obnūbo, Zaptaniam 1. Otrywam/ Zawiliam.

Bedecken.

obnuntiatio, Obwieſzenie/ Przestkoda.

obnuntio, Obwieſzczam co zlego/ Wywo-

lywam ſody/ Przestkadzam.

obodoro, as. Wadam. obolaris, Pienieſny.

oboleo, es. Smierdze/ Smrodzie/ Pachne/

Zalaca mie.

oboloſtates, as, m. gr. Lichwiarz. (dwa.

obolus, gr. Pieniadz/ Pulſtrepuſu/ Szlagi

oborior, Wſchodze/ Zataſnieć/ Wſzyna

ſie/ Ruca ſie placz/ Zalewam ſie łami.

Entspringen. Inde ubi ſol radiis terram dimo-

ſit abortis. L. ſyn. orior, exurgo, naſcor, appareo,

obraucius, ſub Ochrapić.

obrepiſit ſomnus, Vſypiam

obrepi.

obrepi, Wmykam sie / Wkradam sie 2.
náchodze i nienacká / Oskliwam / & sub
Zdybác / nieoskusi / Przywarcholic sie.

Sinzu schleichen. Verum opere in longo sa-
est obrepere somnum. Hor.

Obreptio Wkradam sie.

(lic sie.

obreptio, náchodze i nienacká / Przygramoz
obreptio, sídla / Orazam.

obrigeo, obrigesco, Mierwieie / zlabne /
Obrisum, lege Obryzum. Zloro (Mazne.

obrōdo sub Ogłodac. Obrogo, Znoße

obrueto, Rzygam.

obruitur aquis, Zalewa sie.

obruo, Zawalam / Zaspuit / Zakopywam /
Przywalam / Przyrucam 2. Zaslumiam /

Zazucac / Clumie / Zaglusam / Zagzebac /

Topie. Ubersallen / unterdrückt. Ovid.
syn. opprellus, vel opertus, oneratus, rectus.

obruſta, a, Probá i. obryzum, gr. Zloro i.

OBS

Observio, Plaut. corr. Obsero.

Obsaluto, Witam i, Obsaturo, zez.

obsaturo, Obiadam sie / Przyiada sie co.

obsacne Sprosnie.

obsanitas, Sprosnosc / Blazgonienie / nie-
szescie / Znac i.

obsanus, Sprosn / Plugaw / Szantowski /
Brydki / nieszesliwy. Unflätig / un-

keusch. Obscanig, canes, importuna, volucres.

Virg. syn. Fœdus, impurus, sordidus, turpis, im-
mundus.

obsacno, nieszescia zez / nieszescia na-

Obsciturum, v. Plotunowisko.

[bawic.

Obscitus, pro adscitus, prisc. Fest. Scalig.

obscuratio, Zaciemienie

(dno

obscurare, ciemno / Podlo / Poraiemnie / Tru-

obscuritas, ciemnosć / Podlosć / Trudnosć.

Dunkelheit (amb. Dim.) syn. Caligo,

tenebrae. Vide Tenebrae.

obscurio, Zaciemiam / Zastaniam i, Zaczuz-
dniam. Verbundeln / verfinstern. Aethe-

rag, obscurant pennis. Sc. Virg. syn. inobscurio, ob-

umbro, obnubilo, phr. Tenebris cōdo, tēgo, ob-

duco, oculto. Tenebras induco, offundo. Vide

Tenebrae, Nok.

OBS

obscuror, Zgascem / Zaciemiam sie. Znikaj.

obscurus, ciemny / Podlo / Poraiemny / nie-

znatomy / niesnacny / nieslawny / niesl-

chic / Skrzy 1, Trudny. Sinster / duna

cel. Migrat in obscuras humili sermone taber-

nas. Hor. syn. Tenebrosus, niger, nigrans, ater, &

pacus, caliginosus, nubilus. phr. Tenebris, caligin-

obductus, rectus, opertus, involutus, densus, mē-

sus, obsitus, Caligine densus opaca. Dōmus est

imis in vallibus antri abdita. Sōle carens: Caci de-

recta apparuit ingens Regia, & umbrōsa penitus

tūere caverna. Sc. Tenebrosus, Abditus.

obsécratio, Modlitwa / Prośba.

obsécro, Modle sie / Prośe cie, Ernstlich

bitten / ansehen. Obsécro & obsecro vice

me reddere priori. Hor. syn. obsecro, precor, oro,

rōgo.

Obscundanter. Poślusnie.

obscondo Poślusny iestem.

Obscūto, Poślusnistwo.

obséprio. Ogradzam / Zagradiam i. 2.

Obséquela, Poślusnistwo / Wsluchanie / Wła-

stugowanie.

obséquenter, Poślusnie.

obséquencia, Poślusnistwo / Wslugowanie.

Obséquibilis, obséquiosus. Poślusny.

obséquium Pośluga / Poślusnistwo / Doga-

danie sobie. Willfährigkeit / Gehorsam,

syn. obediencia, ministerium, vel comitas, obséqu-

iosa mēns, volūtas. epith. Blandum, urbanum, mi-

te, officio-um.

obséquor, Pośluguje / Poślusny iestem / Do-

gadam 2. Folgen / gehorchen. Obséquitur

quocunq; iubet leui aura, Sc. Hor. syn. obedio, pa-

reō, obtempero. Vide Obedio.

obséro, as, Zamykam.

obséro, is, Zasleywam / Zasadzam 2. Przyku-

rzam / Werywam / Sadzi / Obiadam gba.

obseror, ereris, Obrazam.

observabilis, Znacny. al. pro observando.

observanter, obserwate, Piunie.

observantia, Szanowanie / Czenie / Zacho-

wanie / Poszanowanie.

observatio, Ostroznosc / Postreganie / Pil-

nowanie / Poszanowanie / Zachowanie / i.

Ser az nad jobz / Pilnosć,

Obser-

observator, Podstrzegacz / Podchwytacz.

observatus, u, Podstrzeganie.

Observito as. Záchowuis 1.

observo, Pilnuis 1. 2. Przestrzegam / Serżę 1. Podstrzegam / Dogladam 3. Obaczam co / Szanuis 1. Cze 1. Záchowuis 1. Wypelniam. Matce / in acht nehmen / in acht haben. Observata sequor per noctem & nomine lustro. Virg. syn. animadverto, adverto, noto, exploro, speculor, aucupor vel veneror, colo, veneror, reveror. phr. Attentis, oculis lustro, perlustro, contemplan, circumspicio. Explorat ventos, atque auribus aëra caprat. inque vicem speculamur aquas et núbila coeli.

obses, idi. m. Zastádnik. eine Geysel / eine Person dem Feind zu Pfand geben. Item. Ein Underpfand. Obsidu unius jugulum mucrone refelsit. Ov. / syn. vās (adit,) pignus, sponsor.

obsessio, Obłezanie / Opánowanie.

obsessor, Obłegający.

obsessor fori, Huzar / Przestupien.

OBSI

obsidilo, Szumie / świcam.

obsidarius, m. Zastádnik 2.

obsideo, Obsiadam / Oblegam / Otagam / Zasiadam / Zastepuis 1. siedzi 1. Ogarnąć / pánować / Osiadam. Belágerm / umbsieken. Obsedere aliū telū angusta viarum. Virg. / syn. oppugno. phr. obsidione premo, circumsideo, circumdo, amblo, cingo, claudo, includo, tēdo. Vallo, aggere fossis, armato milite, hostilibus armis cingo urbem. Armato milite includo muros. Poris circum omnibus inflo. Non pūdet obsidione iterum, valloque tēderi? Cingitur intēra Rōmānis ardua signis, et patitur longas obsidione moras. Recērat obsidio jam diuturna famem.

Obsidie, arum, Obłezanie.

obsidianum vitrum, sub Czerwony.

obsidianus lapis, Gągátek.

obsidio, Obłezanie Belágerung. --- Ingenti urbem obsidione premebant. Virg. / syn. oppugnation, obsidium, obsessio. epi. archa, sticta, longa, dura, anxia, sēdula, mōlsta, sollicita, sava, rux, fēra, sanguinea, cruenta, crudelis, acerbā, tēr, ribilis, formidabilis, tristis, inimica, hostilis. vide Obsidio.

obsidionalis, Obłezaniu flużacy / Obsięcny

obsidor, ar. Zastepuis 1. Ciwam.

obsidium, Obłezanie / Zastádnik.

obsido, Obsiadam / Oblegam. Belágerm / umbsieken. Vi breviant armato obsidam milite fauces. Virg. 6. Obsideo.

obsigillo, obsigno, Pieczęcie.

obsignator, Pieczętarz.

obsipo, as, Zaktapiam, Pokrapiam / Obłezam / Chłodzi / Posypuis 1.

obsisto, Sprzeciwiam się / Opietam się / Zastepuis 1. Zastánawiam się / Wstręt czy nis / Zawadzam 5.

Obsitus, Zarośły / Porosły / Zawiłany / & sub Obtestam 2. & Przyskurzony. Umba geben / bedeckt. Ibat Rex obsitus avo. Virg.

obsolēfatio, Speces / Wniwecz obracam. & potius breve.

obsolēfio, Plugawy iestem / wywierzcę 2. Wystarzęc się.

obsoleo, obsolesco, Blakuis / śmiedzieje / Wietrzeje / Niszeje / śmierdziej / Plugawy iestem / Wywierzcę 2. Przestęmiarł / Po specię / Wystarzęc się / Wstaje co / Záchodzi.

obsolētus, Po starościwiecu.

obsolētus, Wycarty / Splowiały / Blakuiący / Zasmierdziały / Wywierczący 2. Starościwiecki / Plugawy / & sub Zarbá blada. Abgangen. O nec paternis obsoleta sordibus. (Jamb.) Hor.

obsolidatus, Zatrwardziały.

obsonium &c, lege Opsonium &c.

obsōno, as, a sono as. Niepokoy czynie / Przetywam mōwe. proprium est circumsono.

obsōno, lege, opsono.

obsōpio, obsopo is, ere, priscum Vēpic fogo

obsopior, Vsyptam.

obsorbeo, Pożeram / Wysaręgę.

obsordesco, sub Przestęmiarł / Zastarzęc się.

obsaculum, Zawadā. Zinderński. Sepes & cuncta obsacula rumpunt. Rud. 6. Obex.

obsētrico, & or. Babis. obkērix, Bábá.

obsinata mente, obstinate Vpornie.

obsinatio, Vpor / Nieużytość / Stráłość.

Bygen-

Egensinnigkeit. *Prædurat obstinatio*, (Iamb. Dim.) Pr.

obstinatus, *Uporny. Verepeo, i anceps.*

Halostareig / harnäckige. *Die modo Lyde, quibus obstinatus.* (Saph.) *syn. Përtinax, përvicax.*
phr. Propositi nimium tenax. Cui obstinara, obstinara, obdurata mens, vóluntas. Pëctus obduratum.
Cui dura supërbia. Vide Constans.

obstineo, *pro Ostento, priscum. Fest.*

obstino, *as. Upteram sie / Ufadram sie.*

obstipo, *as. Zarykam / Upryszë postawę.*

obstipus, *Prostoszyi z. Twardoszyi / Rátkow twárdo pochylly / Pochylly / Náchylony / Rzywy.*

obstium, *Piorunowisko / Znát zly.*

obstus, *Piorunem uderzony / Nápzeć wny / Rzywy / Ukośny.*

obsto, *as. obsto is, priscé. Zawadzam / Przestadzam / Niedopuszczam / Sprzeciwiam sie. Entgegen stehen / widerstehen. Chara Iobis coniux, nec famam obflare furori. Ov. syn obsisto, renitor, obnitor, reluctor. resisto: obsum, impedio: Vide Resisto, Impedio.*

obstragulum, *Rumyk u obowia.*

obstrepto, *as. Sumieis / Niepokoy cynie.*

obstrepo, *Chroboce / Grzmot cynie / Smer cynie / Sumieis / Zágłusam / Zamyiam / Niepokoy cynie. Widerstreben. Multa ubi nativis obstrepiit arbor aquis. Prop.*

obstrictus, *ti. Obowiazany / Powinien.*

obstrictus, *us. ściśnienie z.*

Obstrigillatio. *Obmowa. (ciwnik).*

Obstrigillator. *Obmowca / Przyganiacz / Przestadzam / Sprzeciwiam sie / Zawadzam*

Obstrigillo. *Obmawiam / Przyganiam / Przestadzam / Sprzeciwiam sie / Zawadzam*

Obstrigillus. *Smuromány. (komu).*

obstringo, *Zawiezuis z. Obwieszuis / Obwieszuis / Zniemalam / Dopuszczam sie / Grzeffe. Zusammen stricken. syn. astringo, constringo, devincio, obligo.*

obstringo *prædibus, vadimonio, Reformis*

obstringor, *Dopuszczam sie. [dać.]*

obstructio, *Zakanie 1. z. Zastonienie / Zast*

Obstrudo, *Rzye co / zve. (stona)*

obstruo, *Zagradzam 1. Zastaniam 1. Zaci-*

miam / Zarykam 1. z. Zapraviam / Zapraviam / swiarko komu odigé. Einem die Aussicht verbauen. Fata obstant placidasque viri Deus obstruit aures. Virg. syn. obsëpio, obstruo, contëgo, præcludo. Vide Claudio.

Obstrusus. *Strerzy.*

obstupescio, *Idumialym cynie / Zhuké e anceps, sed potius brevio.*

obstupescio, *Idumiewam sie / Zapil rozum.*

obstüpeo, *obstupesco, Idumiewam sie /*

sub wrzy. Erstunnen / erschrecken. Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido. Virg. syn. stupesco, stupeo, miror. phr. oculos stupor urget interres. Attentis hæere animis. Converterique oculos inter se atque ora tenebant. Dum stupet, obtutu- que hæret defixus in uno. f. stupeo.

obstupidus, *Nieczyly 1. Zdracwialy.*

obsum, *Zastadzam / Sikodsi mi co.*

obluo, *Obpywam.*

obfurdesco, *Niestyżec z. Ogluszeć.*

O B T

obtego, *Zastaniam 1. Opywam / Zalkas dam sie 1. Tęte czego. Zudecken. syn. Tęgo, contëgo, opërio. f. Tęgo.*

obtemperatio, *Posluszestwo.*

obtempero, *Posluszny testem. Gehorschaft men. Monitu obtemperat unda magistris. Ov. Vide Obedio.*

obtendo, *Zastaniam 1. Pokrywam / Zawiazam / Opinam. (wym)*

obtenio, *Zastona. obtento, as. Zaczynam*

obtenius, *u Zastona 1. Pokrywka / Zastonienie / Zawicie 1. Zaczynamie.*

obtero, *Zacieram 1. Scieram 4. Podepracz Zadrawie / Przyzwalam / Ropyro psuis / Tlusz z. Zerreiben / zertrennen. syn. Contëro, tëro, adtëro.*

obtestatio, *Prośba / Poprzyśizienie.*

obtestor, *Modle sie 1. z. Zawiezuis, Beschweren. Ipsum obtestemur, veniamq; rogemus ab ipso. Virg. syn. Testor, appello, invoco, vel obsecro, oro, imploro, rogo, precor.*

obrexo, *is. Oplatam / Zaczynam / Zastaniam / Msie.*

obtruncia, *Zamilknienie. vide supra Aposto- pesis. obticeo,*

O B T

obſiceo, obſiceſco, Miſce/ Umilſce.
 obſineo, Mam 1. Trzymam 2. Mam u kogo/
 Māta go iā/ ſāczymam 1. Opraſam/
 Przemodis ſwoie/ Szkoła trzymam/ Doſtā
 ie ſie/ Otrzymam/ Doſtā 1. Trwam 2.
 Doſtā 2. Wygrawam 1. Oſto ſie 1.
 & ſub Sroi iā ro. Erlangen/ erholen.
Sceptra obtinentur, omnis in ferro eſt ſalus. (Jamb.)
 ſyn. aſtequor, conſequor, adipiſcor, impero.
 obtingit, Traſta ſie Nāgadziām ſie/ Doſtālo
 mi ſie 1. Es widerſtāhet. ſyn. obvēnit,
 ādvenit, cōtingit, ēvēnit, āccidit.
 obſtānunt aures alicui, Piſce/ proprie
 Bzmiż.
 obſtinuit conſuetudo, obſtinuit ea res, We
 ſto w obęgę.
 obſtorpeo, Martwież/ Niechce mi ſie nic.
 & in ſdęstwāly.
 obtorqueo, ſāczęcam 1. Myſęcam/ Rie
 cę 1. Sę 1. ſāczęcam.
 obſtorra gula, obſtorro collo arripere, ſā
 ſyle porwāc.
 obſtreſſatio, obſtreſſatus, us, Obmowā.
 obſtreſſator, Obmowcā 1. 2. Sęgęgę.
 obſtreſſo, Obmowiam/ Przyganiām/ Spre
 cęwiam ſie/ Wolegę 2. Einem ſibel
 nachreden/ läſteren. ſyn. Dęrrāho, cālū
 mator, cōvictor, vitūpęro, mālędico. 6. Conſictor
 obſtritus, us, Podepranie.
 obſtrudo, ſāczęcam kogo cęm/ ſāmyſkam 1.
 obſtruncatio, Obſtrānie 2.
 obſtrūco, ſcēnam/ Obſtrānie 2. Erſchlagen
 ſyn. occido, cōſicio, męcilo. 6. Occido.
 obſtueor, Pāczęcam/ Przyppāczę ſie.
 Obſtrūtio, obſtritus, us. Pāczęnie 1.
 obſtrundo, Nādziām komu uſy/ Tępie/ ſāglu
 ſkam/ Tlumie/ Wybſiam kogo/ Obſtriam gę
 bę/ Bile kogo.
 Obſtrufus, idem Obſtrufus.
 Obſtruer, Pāczęcam. (widlo.
 obſtrumentum, ſāczękā 1. Spunt/ Strā
 Obſtrūria, ſāczękante Obſtrubator, Pęczękōdnie.
 obſtrubo, Niepożęgę ęnis/ Pęczęcam/
 ſāmyſkam/ ęrmor ęnis/ & ſub Pęczęcam
 Bbbb

O B V

ſie. obſurgeo, obſurgeſco, Nādziām
 ſie/ Nāpuchlo.
 obſuro, ſāczękam 1. Verſtopfen. Obſurem
patulas impune legentibus aures. Hor.
 obſure, Tępo. obſurior, Pęczępę.
 obſuſus, Glupie/ proprie Tępie.
 obſuſus, Tępy/ cęmę/ ſlāby 2. & ſub Gę
 bliām gębę. Scumpff/ abgeſchliffen. Hoc
*faciunt nimio. uo luxu obſuſior uſus. Virg. ſyn. Hę
 ber, rēuſus, hębęratus.*
 obſutus, us, Pāczęnie/ Węczęnie/ Wi
 dęnie. Inſchawung/ das anſehen. v. A
 ſpectus. O B V.
 obvāgio, is, Węczękę/ Bwile ſie.
 Obvāgiatio, ſub Nāczękam.
 Obvāgiator, Nāczękam/ Sęwierę.
 obvālo, as, Obwōdie 2.
 obvāricator, Pęczękōdnie/ Zāſtępcā 1.
 obvārico, Pęczękōdziām/ ſāczępę 1.
 Obvāro, as, idem, & Pęczękō 2.
 obvēnio, Nāgadziām ſie/ Traſta ſie 1. Spa
 da nā kogo/ Przypada co/ Doſtālo mi ſie.
 obventio, Obęwękā/ Spadek māiętnoſci.
 Obventius, Przyppāczęwy
 obverbero, Obſtriam gębę.
 obverſatio, Pęczękōdnie/ Pęczękōdnie.
 obverſor, Wſtriam ſie/ Tęwi mi/ Sroi mi
 przed cęmę/ Pęczękōdnie ſie.
 obverto, Obęcam 1. Obęcam ſie gędie.
 Obęcam ſie ęylem/ Spręczęwiam ſie/
 Odwieręcam, Rieręie/ Obęcam wrad.
 obviam, Pęczęm 1. Ru 1. Nā doregę/ Nā
 rāſie/ & ſub Nāgadziām ſie.
 obviam eo, ſāczękam/ ſāczękę.
 obviam exeo, procedo, proficiſcor. Wy
 chodę pęczęm komu.
 obviam itio, Pęczękōdnie/ ſāczękōdnie 2.
 obvio, as, Wychodę pęczęm/ Spręczę
 wiam ſie. obvium, Strę.
 obvium eſt, Nā doregę/ Po drodze.
 obvius, Nāczęm/ Nāczęm 2. Doregę/
 Nā rāſie, Poſpolity. Gegenſtoſſend am
 Weeg.
 obvius

obvius sum, fio. *Porykam sie/ Wyhodze/ Nagażam sie.* Entgegen gehen oder kommen. *phr.* Vēnienti occūro, obvius prōdeo, mē offēro, prōcēdo, excipio, obvius sum. Rēducem lēto vultu, pāsīs ūlnis excēpturus in līmine primo expēcto, obvīa prōdiēram rēdūci tibi. Cōvēnīunt prōcēres, pōrtis rūit obvīa tūrba.

obūmbratio, Zaciemienie 1.

obumbro, Zaciemiam/ Zastaniam 1. *Pokrywam. Beschatten.* - - & lauro modo pulcher obumbrat Apollo. G. *syn.* ūmbro, inūmbro, obtēgo, obscuro.

obunculus, obuncus, Zakszymiony 1.

Obundo, Wylewa 3 brzegow.

obunctus, ab obungo, Namazany/ & sub Pomazuis.

(Zdobie 2.

obvolvo, Wwiiam/ Zawiiam/ Pokrywam/ obvolutio, Obwinienie. obustus, Opalony.

O C C

occa, as Brona.

Occatio, Osiepienie/ Bronowanie.

Occaeco, as, idem Obcaeco.

Occallatus, Zdrerwiaty.

occaleo, occalesco, Drerwieie/ Nie guie/ Odrerwieie/ Zastarzeie sie/ sub Serwardniais ly/ & sub Przyugam sie.

Occano, u, spiewam 1. Trabis/ Gram.

occasio, Powod 1. Pogoda/ Przygyna 1.

[Dorez. Gelegenheit. Sum Dea quam rara Epauis occasio nota. A. *epith.* irrevocabilis, mobilis, fugitiva, volubilis, fugax, idonea, opportuna, optata, felix, commoda. *phr.* Commodum, opportunum, idoneum, aptum tempus. Commoda tempora. Brevis est occasio lucris, occasio furtim labitur. Excidit. Apti tempora. Furtim labens.

occasiuncula, Powod 1.

Occaso, sis, ere priscum, sub Gine.

occasus, si, adiect. Zapady/ sub Zachod 1.

occasus, us, substant. Zachod 1. 2. Powod 1.

Pogoda/ Zguba. Untergang der Sonnen.

Solis ab occasu, Solis quarebat ad ortum. C. *syn.* Solis obitus: Sol occidens. *epith.* Serus, umbrifer, frigidus, rubens, noctifer. & Sol occidens.

occatio, Bronowanie.

occator, Bronownik.

occatorius, Bronowaniu fluzgcy.

O C C C E

Occurrit, pro occurrit vel occurrat. Gelli, ut morat, spondit, poposcit, prisc.

occēdo, u, Wyhodze 2. Nagażam sie.

occēto, spiewam sobie/ Nazezam/ Ostawiam/ Lje 1. & sub Czaruiz.

Occentor, sub Alr.

occēntus, us, spiewanie/ Piss/ Trąbienie.

Occēso, sub Pogynam

occidens, subst. Zachod 2. Die untergehens de Sonn/ Abends. *syn.* Sol occidens, cadens. *phr.* Sol cadens orbem ad imum. Radior undis vel aquore condens. & Vespera, & Sol occidens.

occidentalis, Zachodni.

occidio, oni, Potazka/ Zabicie/ Zguba.

occido, Zabiiam 1. Wzbiiam/ Przykre sie/ Przykto mi/ Ziadam 2. Toden/ umbrugen.

Et redit ad sese, cur me occidisti amici. H. *syn.* Neco, tenco, perimo, interimo, interficio, trucidio, obrusco, cado, mactio, jugulo, extingvo. *phr.* Vitam tollo, aufero, eripio, adimo. Vita spolio, privo exuo. Neci morti do, trado, demitto. Letho, extingvo, absumo, perimo, tollo. Sub orbem, ad Stygias umbras mitto, demitto, trudo, adigo. Sternere ferro. Spoliare lumine. Tingere cade manum. Jugulum mucrone resolvit, abrumperere vitam. Poenas cum sanguine pocere. Manes demittere ad imos. Spiramenta animae lethali abrumpere ferro.

occido, Zachodze/ Niszeie/ Gine/ Umieram 1. Niderfallen. item sterben/ umbrugen. *syn.* occumbo, intereo, cado, pereor, morior. & Morior.

occiduus, Zachodni/ Niszeie/ smiertelny Occillator, Bronownik.

occillo, as, Bronuis/ Obiiam gebe.

occino, u, Gram 1. spiewam/ Trąbis.

occipio, Pogynam.

occipium, occiput. Tyl glowy.

occiso. Zaboy 1. Mord/ Totschlag. *syn.*

Cades, strages, internecio, funera. *phr.* Cadis, stragis acervus. Mortentum acervi, cumuli. Cladis contagia. Cruentum exitium Fatum miserabile belli. Mille, mortis facies, formae ubique pavore, et plura mortis imago. Crescunt in cumulum strages. Tepidus recenti cade locus. Pleni spumanti sanguine rivi exundant, inundant. Quas ibi tum ferro strages, quae funera Turnus ediderit? Quis cladem illius noctis, quis funera fando explicet, aut possit

OCCU

pōssit lachrymis equare dōlōrem, lābōres? Cēta-
men atrox multo cum sāngvine surgit. Tūnc brē-
vior dirē mōrtis āpēta vīa ēst.

occisione occido, Porajam 2.

Occisto, i. saepe occido. Fest.

occisus, Zbity. Gerōde/umbgebracht. Hinc
alii spolia occisis direpta Latinis. Virg. syn. Cesus,
peremptus, interfectus, necatus, trucidatus, macta-
tus. & Mori in bello, & Occido.

occlamito, Molam 5.

occludo, Zamykam 1. Zuschliessen. Cum
vero iniectis bellent occcludere plebis. M. syn. obstruo
claudo, praeludo. & Claudio.

occo, as, Bronuis.

OCCU

occubitus, us, Zachod 1.

occubo, as, Polegam 1. Leze/Umieram 1.

Umkommen/sterben. --- Nec adhuc cru-
delibus occubat umbris. Virg. syn. occumbo, cado

occultatus, Vbity. occulto, Odeprae.

occulo, is, Rzye 1. Zakrywam. Verbergen
& Mox Occulto-

occulors, Tate sie.

occulas, orum, templis, swiatnicā.

occulatio, Rzye 1. 2.

Occultatus, ab occulte. Cic. corrigit Lambin. occultus.

occulator, Przechowywacz/proprie, sed in-
usitate, Rzyciel.

occulie, Poratennie.

occulio, Rzye 1. 3. Tate zego/Pokrywam/

Vhyllam. Heimlich verdecken/verber-

gen. Insidiis raptos, saxo occultabat opaco. V.

syn. Occulo, cōdo, rēcōdo, abscondo, abdo, o-

pērio, tēgo, cōtēgo, obrēgo, obduco, ocludo, ab-

strudo, velo, celo. pbr. Dēnsis ūmbis, tenebris ob-

veto, claudo, includo, obvolvō, ptemo, obrūo.

Czēis lātebris sē cōmittēre, sē crēdēre. Furto abs-

condere. Sese inclūdit opācis spēlūncz tēnebris.

Cōpōra furtim inclūdunt cāco lāteri. Nūnc vīri-

des etiam occultant spīnēta lācērtos.

occultum, Skryosé.

occulus ti, Skryy. Verbergen. Astuat

occulis animus, semperq. tacendis. Juv. syn. occul-

tatus, abditus, conditus, absconditus, tectus, obrē-

ctus, cōtēctus, opērtus, adōpērtus, cōōpērtus, ob-

ductus, abstrusus, oclusus, velatus, latens, latitans,

obscurus, opacus, lātebrōsus, arcānus. pbr. Lāte-

bris ūmbis obrēctus, dēfēsus, clāusus, cōnditus.

bbbb 2

OCCU OCE

573

Dēnsis obduēta sēntibus hērbz. Sōlis ināncēssus rā-
diis. Czēis obscurus lātebris. & Abditus.

occumbo, is, Polegam 1. Zostais ná plācu.

Umieram 1. umkommen/sterben. Fertur

& ante annos occubuisse suos. Orid. syn. occido,
cado, morior. & Morior.

occupatio, Zabawa/Opánowanie/Przes-
dzanie/Viećie/Zabiejenie. Einnnehmung.

Laudandam reor occupationem. (Phal.) Sidon.

Occupatius, sub Osiadam.

Occupatorius ager, ibidem.

occupatus, Zabawiony. Geschäftig. ---

Hoc tantum lege, namq. & occupatus. (Phal.)

occupo, Zasíadam/Osiadam 1. Obeymu-

is/Przedzam 1. Opánowac/Vbiegam

Kogo/Zaprzęgam/Zabawiam/Zastępuje/

Vymuie sobie ludzi/Bawie Kogo/Daje ná

lichwę/Nápelniam/Mam 1. Padam/Zeg-

muie mie/Zdybác/Rzucca sie choroba/&

sub Zaparczam sie. Einnahmen/erobez-

ten/besitzen. --- Et totum qua viribus occu-

pet orbem. Virg. syn. Præripio, arripio, invado,

vel præverto, vel distineo, vel tēdeo, pōssidēo.

occurro, Zabiegam/Zastakuię/Porykam

sie/Nagadzam sie/Nápadam/Trasja sie/

Widac/Wychodze 2. Wspominam sobie.

Entgegenlauffen. syn. occurro, offer o me,

adsum: obvius eo, prōdeo, venio, prōcedo. pbr.

obvius ardēnti sese tūlit, intūlit. Redūci, venienti

tibi obvius prōdieram. Redūcem in limine primo

excēptura rūit. Læto, vel amico venientem excēpit

vultu. & Obviam eo.

occursaculum, Obluda 2. Nocnicā/Stras-

chy nocne (bieganie.

occursatio, Zabieganie/Dostojenstwa zas-

occursatrix, Obluda 2.

occurso, Nagadzam sie/Przebiegam sie/

Porykam sie/Przelejdzam sie 2. Wspomina-

nam sobie/plyne/Stoi mi przed.

Occursoria, portio, sub pelniē.

occurfus, us, Zasēie 1. Nápadnienie/Zasta-

pjenje/portkanie.

Oceanus, gr. Morze wielkie/Rapiel.

Ocella e, m. Malooki.

Ocellata, orum, ocellatum, perlá/Galká-

Przech laskowy. Ocellar.

ocellarius, Oczkowaty. ocelli 17. Vciecha.
ocellulus, ocellus, Oczko 1. Mglein.

Blanda quies furiam vindicis surrepsit ocellis. Ovid.

ocula, a, gr. Brunatna farba / & sub zola
ocimimus, Bazylikowy. [cawp.

ocimum, gr. Bazylika / Bazylik / Mieszanek.

ocinum, Mieszanek / Ocals, sub perla.

ocquinisco, Natchylam sie / Oczepnac. Qu-
titatem vide in Conquinisco.

ocrea, a, Bot. Cholewa / Skornie / Nias
golenice / Obow jolinterst. Sciffel. Tum

*labes ocreas electro auroq. recto. Virg. epith. Hæ-
bilis, apta, aurata, micans, aenea, ferræa, fulgida,
levis. pbr. Crurum regmen, munimen, munimen-
tum. Leves ocreas lento ducunt argento.*

ocreatus. Skornie noszą.

oculus, h, ius, f. gr. Skala / Gora.

O C T

octaphorum, gr. Raterá / & sub Osm par.

octans, th, subst. m, Osm czási / sub Czesé
caley czeszy.

octavus, Osm. Der Achteste.

octavus decimus, Osmnasty. octennis, O-
smtoleant. octennium, Osmtoleant czas.

Octidialia, ius, Oczawa.

octies, Osm kroć. Achtmah. syn. Bis
quater, quater bis.

octingenarius, octingenissimus, Osmsetny.

octingenti, Osmset. octipes, Osmionos
gi. octo, osm.

october, & bris, is, subst. Póździernik.

Weinmonat. Te tacito October fanore ditat
agros. Auf. epith. imbrifer, madidus, humens, nim-
bosus, pluvius. pbr. Mensis quo seras deponit vi-
nea frondes. Quo facit humentes Pléias orta dies.

october, & bris, is, adiect. Póździernikowy.

octodecim, Osmnaście. [siętierni.

octogénarius, Osmndziesiatny / Osmndzie-

octogéni, a, a, Osmndziesiat.

octogésimus, Osmndziesiaty.

octogies, Osmndziesiatkroć.

octoginta, Osmndziesiat. a corripit Lucil.

alij producant.

octoingis, Osm par mialcy.

Octominutialis, Osmptienietny.

octonarius, Osmkrotny.

octonarius numerus, Osmak 1.

octonarius versus, vide infra quadratus.

octophorum, gr, sub Osm par / & Raterá.

octuplex, plcis, adiect. omni Osmioraki.

octuplicatus, octuplus, Osmkrotny

octuplum, Osmtoro tyle.

ocussis, h, m, subst. sub Porroyny grosi.

O C U

ocularia, orum, an recte Oculary.

ocularis, & ocularius, adiect. Oczysty 1.

ocularium specillum, Oculary

ocularius, subst. & ocularius medicus, O-

oculata, Wielgość. [Kullia

oculata die emere, Za gotowe.

oculata manus, ibidem.

oculatio, Obcinanie 2.

oculatissimus, Jasný 1. Ostrowidz 2.

ocularus, Oczkowaty / Widzący / Jasný / O-
czysty. Der Augen hat.

oculeus, adiect. Oczkowaty / Ostrowidz.

oculeus, subst. Oczko.

oculi, Oblitnosć / Oka 1. Ante locum ca-
pies oculis, alieq. jubebis. Virg. syn. Lūmina, ocell-

*li. epith. Blandi, micantes, carulei, formosi, venu-
sti, sereni, placidi, radiantes, clari, rutilantes, re-
cundi, acuti, arguti, subiles, scintillantes, terribi-
les, superbi, maligni, hostiles, sanguinei, tene-
ri, obliqui, minaces, ardentes, igniti, flammiferi,
lascivi, vagi, errantes, truces, feroces, feri, casti, pu-
dici, modesti, fidentes, benigni, lynci, lacryman-
tes, madentes, graves, humentes, liventes, vigilantes,
insomnes, fessi. pbr. Oculorum orbes, acies, lux,
jubar, faces, ignes, sedes, sinus, recessus. Geminum
frontis sydus, igne micant sydribus similes ocelli.
Vigiles sub fronte ministri. Amula lumina stellis.
Huc illuc volvens ocellos, totumque pererrat lumi-
nibus tacitis. v. Circumspicio, Aspicio.*

oculi fracti, mortificantes, parantes, Ocz-
widygnie zrywate. [widy

oculi herbei nocturni, sub Oczu modera-

Oczwiredpe hi. Oczu wybitny / sub ślepy.

oculis immobilibus conueor, Wystrzegam

oculis rectis, Nie mrugaie.

[ocz.

oculis

oculis infestis, torvis tueri patre krzywo.
oculit, Wperzynie/ Bardo.

oculo, as, Ośmiecami z.

oculos expilo, effodio, excludo, exturbo,

Oślepiam. Die Augen aufstehen. syn.

Ceco, excecato, phr. oculos effodio, lumen tripio,
admo, Luce orbare. s. Ceco.

oculos habeo, defigo m. Wlepiam oczy.

oculos iacto, emito, spargo, smidze.

oculus, Ofo i. z. pat/ Colonet/ Rozpo-

dnik wieści/ Miernet/ podchmystac/ Woy

oculus mundi Slonce, 19.

ocyma, orum, sub Scrofina.

ocymastrum, gr. Bultwic.

ocyminus, gr. lege ocyminus,

ocymoides in, n. gr. Stoeckel.

ocymum, gr. Bazylia/ Miernak/ Czatka.

ocyor, ocysmus, praefti. Zurtig schnell,

Et fulminis ocyor alis, Virg. s. Velox, Celer.

ocylus, ocylime, Ocylter, Rozko/ praefto/

Schnell/ forbalb. syn. velocius, celerius,

citius. vide Statim.

O D

oda, a, gr. Spiewanie. Ein Gesang. syn.

Carmen, canus. epith. Lata, dulcis, festiva, Lyri-
ca. vide Carmen.

odaxismus, m. gr. In Zibetw pufganie.

Odefacio, Wodham. odefito, gr. Canet/ Roz

odi, Wlenawidz/ Brydzis sie. Lassen.

Diligo praesentem, non odi Cinna negantem. M.

phr. odia habeo, insector, prosequor, urgeo, per-
sequor. Odia exerceo. Inexorabile duras exerceo o-
dium, nec iniqua finis in ira est. Odii aliquem ex-
erceo. Genus omne futurum exerceo odii. Nul-
lus amor populis: Aeternis certant odii. Verbis o-
dia aspera movi. Utterius ne tende odii. Nunc
post hac, semper mihi dum lux ista manebit, perie-
quar aeternis odii caput hoc, nec regna tenere ille
potest, poterit manus hac dum tela movere. vide
Odium.

Odi, seu odii, odii. Plaut. praefti pro Audisti, ut plo-
strum, Sc. Meursi.

odibilis, Wlenawistny.

odinolyon, tis, m. gr. Trzymonaw.

odioso, Wlenawistnie/ Wleprzymienie/ O-

brasilwie/ Brydzko/ Wlelagodnie.

Odiosus, B. Wlenawistny/ przykry.

odiosus, Wlenawistny z. Obrasliwy/ Brzyda

li/ przykry. Verhaft/ unangenehm. syn.

invisus, exosus, infensus, invidiosus, molestus, odio
dignus, flagrans.

odiosus sum, przykry sie/ Wlepodobam sie.

odium, Wlenawisc i. z. Wleziogka/ przy-

Krosic n. Waleganie/ przykzenie sie/ Tes-

tnica. & pro Adiectivo, sub Brzydzko. Zaby-

zorn. Convenient quibus aut odium crudele

Tyranni. Virg. syn. Similitas, ira, rabies, furor.

epith. inimicum, crudele, asperum, nefandum, im-

probum, acerbum, cruentum, funestum, occultum,

immire, insanum, malesanum, diuturnum, impla-

cabile, immortale, exitiale, durum, caecum, pugna-

inexorabile, atrox. phr. Odii signa, arcana semina

terror. Saep tacens odii semina vultus habet. O-

dii haud exsaturata quievi. Vivunt odia improba.

vide Odi

odoniagra, gr. Zybne Wlepszki.

odor, odoramen, Wonia. Geruch. ---

Croceas ut Timolus odores. Virg. syn. odoratus, odor-

amentum, fragrantia: suffimen. epith. Svaris, ju-

cundus, mollis, gratus, fragrans, beneolens, tener,

foetidus, ingratus, gravis, pestifer, molestus in iucun-

dus, insularis, durus, dulcis, spirans, ambrósus, ge-

nitialis, myrrheus, thureus, phr. odora, svaris, dul-

eis, aura, odorus, halitus. Svaris munus odoris.

Quicquid beneolentibus arvis cultor odorata mit-

tit arabs segentis. Arabo noster spirat odore rogos.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem testa

diu. vide Oleo.

odor liquidus, Oleek.

odorumamentum, Wonianka z. Wonne tiola.

odoratus, Wonnny z. odoratio, Wodhanie.

Odorator, Wodhu ostrego.

odoratus, th. pachnacy.

odoratus, us. powontenie/ Wodhanie/ Wo-

nia. Geruch/ das riechen. phr. odora vis

odore imbuo, perfumuis.

odorem iraho, Wodham. odorifer, pachnacy

Odorisegus, Wodhu ostrego/ & sub Bystry.

odoro as, perfumuis/ Wonia pufzgam/

Wodhem dochodze. Riechen/ Geruch ma-

chen. Vrit odoratam nocturna in lumina cedru.

Virg. syn. inodoro, suffio, fumo. phr. odore,

perfundo, repleo, affio, imbuo, odores, iacto, iacio,

spargo,

spargo, incendo, addoleo, assyrio, cineres addolentur
amomo, thure, mirra.

odoror, Wacham/ Wachem sukam/ prze-
zuwam/ Spachac/ Macam/ Cuius.

Riechen. Namq; sagacius unus odoror. Hor-
syn. olfacio. pbr: odores sentio, percipio, haurio,
naribus accipio, odor ad nares fertur, accedit, venit
odorus, perfumowanq; pachncey. Wolris
chend. Massyliq; ruunt equites & odora canum
sis. Virg. syn. odorifer, odoratus, beneolens, swa-
veolens, redolens, fragrans, swawiter halans, spirans
c. Oleo.

odos, idem odor.

Oarilicium, Cicer. 2. Feni. cor. illicitum. Turneb. sel as
Corinthium Delicium. Muret. aliq Orichalcum legit.

OE

Oeconomia, gr. Rozlozenie/ Szafowanie/
Gospodartstwo 2. Wcielenie Ponskie.

oconomica, a, vel es, gr. Gospodartstwo

oeconomica, orum, gr. Gospodartskie Psiegi

oeconomicus, gr: Gospodartski/ Szafartski.

oconomus, gr. Szafarz/ Ochmistz.

oecumenicus, gr: powszedny.

oecus, m. gr. Dom 1. Sala.

oedema, tis, n gr: Nadoecie.

oenante, es, gr. Acropidlo ziele/ przylemka/

Balucha/ sub Macica 4. (Macica

oenanthinum vinum, Wino robione. & sub

oenanthinum oleum, sub Acropidlo ziele.

oenas, adis, f. gr: Winnica/ Sigá 1. Golob

oenogarum, gr: Rosol. [gladki.

oenomela, orum, gr: Winnigki.

oenomeli, gr: Slodycz. (Dzban,

oenophorum, gr: Winny stacek/ Slasza/

oenophorus, gr: piwniczny.

oenopola, a, m, gr: Winny synkarz.

oenopolum, gr: Winnego synku dom.

oenoptes, a, m, gr: Biesiadnik 2.

oenothera, oenotheris, idis, gr. Wiesiolek

oenotria, gr: Wloska ziemia. (ziele.

oenotrius, oenotrus, gr: Wloski.

oesophagus, gr: zolodek 1.

oestro agitor Gie sie.

oestrum gr: Gies/ Gik. Unsinnigkeir.

syn. Furor, rabies, insania. epib. Horribile, rapi-

OFFEN

dum, æstivum; cæcum, præceps, viõ sentum, rabi-
dum: laurigerum. sacrum, divinum. pbr. Fertur,
et horribili præceps impellitur cestro. Scilicet æsti-
vis quando stimûlatus ab æstris.

Oesus, pro usus. Cicer. priscæ. Turneb.

oesypum, gr: Welna nieo chadozona/ Welny
owzey plugastwo.

OF

ofella, paster/ Szrucza/ Klosek 2.

offa, Szrucá 1. Klosek 2. Szamuská/ Gu.

offa penia, offa porcina, sub Ogonowy.

offatim, Szrucami.

offatim conficere, Na skutki rozsietak.

Offektor, Szabierz. offendices, v. offendix

offendiculum, Obrázá 1. 2. Zawada.

offendimentum, Sznur do gapki/ Galka.

offendix, iei, s. idem & Jelca/ Reieste ies
dwabny.

offendo, is, Swankuis/ Obrazam/ przemi-
niam/ Obrazam sie/ Napadam 1. 2. Nies-
szeszéi mi sie/ Narduis 1. Vderzam sie

o co/ Zastais 1. Zawadzam 1. Depuszam

sie. Anstossen/ erzarnen syn. Incutro,

invenio, vel impingo, allido, vel ludo, noceo, vel

pecco, erro, fallor.

offendo, inis, priscum & forte vitiosum, obrázá

offensa, active vel passive Obrázá.

offensaculum, Obrázá 1. Zawada.

offensatio, Portnienie.

offensator, Portkltwy.

offensio, Obrázá 1. 2. 3. Swank/ Szkodá/

Vderzenie, Ungust. syn. offensa, da-

mmum, vel incursus, vel culpa.

offensuncula, Obrázá/ Swank.

offenso as, Vderzam sie o co/ Porzksam sie.

offensor, oris, sub Obrázkltwy 1.

offensum si, n. Obrázá 1.

offensus, us Obrázá 1. Swank/ Zawada/

portnienie/ Napadnienie/ Vderzenie/ por-
zkanie.

offensus, si, passive Obrázony/ poruszony/

Nienawistny/ Rozgniewany.

offensus, si, active sub Obrázkltwy.

offercio, is, Nadziemam.

offero,

offero, Ofiarule 1. Nadaje sie/ Nástawiam
1. Sprzećiwiam sie/ Nągadzam sie/ Nábawiam. Zártragen/ anbieten. syn: Dó,
przebo, dęfero, exhibeo.

offertorium, sub Ofiará. offertur, Návilia sie
offertus, offertissimus, Obfity/ Náfkaný 1.
offerúment'a, a, Degá.

offerúmentum, Ofiara/ 2,

officialis, Sluga mieyski/ Vrzedowy slugá/
Moizny/ Cektarz/ Oficyal.

officina, Warsztat/ Szkolá/ Robotá, Bu-
dowanie 2. Kurnik. eine Werkstatt.

officina fuloris, puskarnia.

officina metallica, Rudá 1.

officinátor, Mularz/ Mistrz 1.

officio, is, Szkodze/ Zawadzam komu/ Zác-
cimiam/ & sub Zagastem. Schaden.

Praterca nihil officium, obstantq. figura. Luc. syn:
obsto, obsum, impedio, noceo. 6. Munero, Impedio

officiorum princeps, magister przedni slugá
officiosé Vczynnie/ Chornie.

officiósus Vczynny/ Kortezyan/ psoelivy.

Diensthaft/ dienstwillig. Officiósag, sedu-
litas & opella forensis. Hor. syn. obsequiósus, úr-
banus, comis, benignus. phr: in officium, ad ob-
sequium pronus, propensus, promptus, paratus.
Cui obsequiósa mens, volúntas, indoles. Cui có-
me ingénium. 6. Comis.

officiperda, officiperdus, Niewdzieczny.

officium, Vczynnosé/ powinnosé/ Zwierz-
chnosé/ poslugá/ Dobrodziestwo/ Vrzad
Vfnosé/ Kiegi publiczne/ Gody. Ampt
pflicht. Militis officium longa est via, &c.

Ovia. syn. Múnus, pátres, vel minístérium, obse-
quium. epith: Difficile, árduum, amicum, svave,
gratum, pium, durum, injucundum, mólestum.

officium divinum, sub pacieterze.

officium feriale, przymietrze.

officium fictum, officiorum blanditiá mali-
tiosá, Kortezya.

offigo, is, przybijam 1, Narykam/ Obrykam
Wrykam.

offilecto Biteruis. offoco as, Dawie.

offrenáus Guszany/ Obowiazany.

offreno, Vymuis kogo/ Zniwalam.

offringo, przeorzywam.

officia, & ha officia piekzzydlo/ Mámies
nie/ Szalbierstwo.

offico as, Napawam/ à faucibus.

offula, a, Struzka/ Klosek 2.

offundo Oblewam 1. Zálewam/ pokrapiam/
Zacimiam/ posypuje 1. Mámie.

offuscatio, lege obfuscatio.

offuscatus, Splowialy.

offusco, sniada cynie/ Zacimiam/ & sub
Splowial. Verdunckdien. syn, infusco,

obfusco, obscuro, nigro, óbumbro, óbñbilo.

offuscor Bialuis. ogalum gr: Játecznica.

ogdoas ádis, s. gr: Tydzien. (tram.

oggannio, Nabitam uszy/ Szepce/ przegas

oggero is Okladam 1. Blada porrawy/
przegarzam.

oh, Oh/ Zginglem/ ohe O/ Ocho.

ohe. O/ Ocho.

olea Oliwá drzewo/ Oliwká owoc świezy

Lin Olbaum. Arbor pacis signum, trium-
phi decus, Minerba sacra. syn. oliva. epith. Vi-
rens, viridis, frondens, canens, albens, pallens,
pallida, umbrósa, téres, vivax, mitis, dúlcis, pácata
pácalis, pacífera, pacífica, felix, leta. ætérnum vi-
rens, phr: Palladis árbor, rami, árbor Palladia, Pi-
cena. Oléx, olivæ foetus, fructus rami, frondes, bácz.
Pacis rami. Sævans ætérnum fronde virénte,
decus. Eternos gérens frondis hónores. Trés pr-
mia primi accipient, flavaque caput nectentur ol-
iva. Pacífæque manu ramum prætendit olivæ.

oleaceus, Oliwny 1. 2. Oleiowy.

oleagineus, oleaginus Oliwny.

oleamen, oleamentum, Oleg 1.

olearis, Oliwny 1. 2. Oleiowy.

olearius, adiect: Oleiowy.

olearius, substant: Olegnik.

oleastellus Oliwá leśna.

oleaster, idem & sub Butspan. Wilder

Olbaum. Indicio est tractu surgens oleaster
eodem. Virg.

oleastrense, plumbi nigri genus. Plini.

oleastrinus sub Oliwá leśna. producit i Re-
natus, repugnante Analogia

oleatus, Oleiowany. oléfacio Wcham.

oleitas,

Leitas. Oliwek zbieranie.

Oleus, pachnocy/ Cuchnocy/ Smierdziacy.

Olenica, orui Olenicetui, Smrodolne miezscie

Oleo, et, eui, etum, & ui, itum, in compositis

Priscian pachne 1. 2. 3. Cuchne/ Spachac/ pateru mu 3 ogu. Riechen/ Geruch gegeben. Tinge caput nardi folio, cervical olebit.

Virg: syn. Halo, spiro, reddleo. pbr: odorem mitto, emitto, fundo, diffundo, profundo, spiro, exhalo, alpiro, exspiro, afflo, efflo, jacto, spargo. Domum, auras odöribus perfundo, spargo, repleo. & Odor. Odro.

oleo male Smierdzi. abel riechen/ stinken. syn. Foetio, piteo, graviter oleo, reddleo, halo, spiro. pbr: Gravi odöre spiro, halo, äera inficio. Tetrum, dirum odorem mitto, emitto, &c. vide Oleo.

oleosus, Oleiowaty.

Oleraceus, Ogromny/ Chwaszczysty.

Olerarium, Jazynny rynek.

Olesco, is, Tegocy/ Rosta.

Oleto as. puszcza mody/ Wyprozniac sie.

Oletum, ab oleo, es. Gnoy 1. przywet.

Oletum ab olea, a. Oliwny sad.

Oleum Oliwa sol/ Olelek/ Olej. Ol.

Scintillare oleum & purres succrescere fungos. Virg. syn. Olivum, Palladis donum. epith: Pingve, liquidum, viride, lentum, crassum, unctum, lenne, dulce odoratum, labens, Palladium, Syrium. pbr: Olivi pinguis humor, liquor, latex, succus. Palladius liquor. Pinguis olivae succus, Palladis Oliva donum, munus. Tingere jam pingvi Pallade membra pates.

oleum incendiarium, oleum medicum, oleum vivum, Kley ognisty.

olfacio, Wacham/ Czuic/ Spachac/ Przegrywam. Rlecho. syn. Odöror, Deponens pbr. Nare, naribus odorem percipere, haurire, odores sentire, haurire, odor ad nares fertur, venit, accedit.

olfacto, Wacham.

olfactoriolum, olfactorium, Woniankar.

olfactus, us, Powonienie, oliditas, Smrod

olidus, Pachnocy/ Smierdziacy. Stinkend

Hic olidam clamoribus agas in retia vulpem. Mart.

Oligarchia, gr. sub Riezypopoliticy sprawa woiante

Oligochronius, gr. Rorto cewaiacy.

Olim, Rkojs/ Dawno/ Porum. Vor zeit/ sen/ vor alters. Olim truncus oram fentat, inuita lignum. Hor. syn. Quondam, aliquando. pbr. Priscis, antiquis temporibus, seculis. Tempore, etate minorum. Primi temporis annis, apud avos, priores, veteres.

Olor, Ogrodni 1. Ein Gärtner. syn.

Hortulanus. epith. iadustus, sedulus, impiger, gnavus, solers, pauper, vigil, vigilans, rusticus, pbr. Horti, oleram cultor, cultos. vide Agricola.

oliorius, Ogrodny/ Jazynny.

Oliwa, Oliwa dzewo/ Oliwa owoc & wies

zy. Weibbaum. Docta Minerva, virens huius oliwa fuit. Ovid. vide supra Oleo, Oleum.

oliva e muria, vel conditanea Oliwa przy

olivarius. Oliwowy. (prawna.

oliveta, a. Oliwek zbieranie.

olivetum, Oliwny sad. Oslwyer, Oliwny.

Olivina, Plaut. corr. Olyi dynamis.

Olivitas, Oliwek ogrodny/ Oliwek zbierac

Oslwyer, Oliwny/ & sub Olyniel. (nie.

Oliwa, as. olivas lego, Oliwa zbieram.

Olivum, Oliwa sol/ Olej. Olwen. -- li-

quid corruptitur usus olivae. Virg. vide Oleum.

Olla, Ganiec. Ein Hafen/ Topf. syn. a-

henum, lebes. epith. fictilis, fragilis, fervens, pbr. Figuli facta, fabricata manu. & Athenum.

ollar, aru. n. Polrywkla.

ollaris, ollarius, Gacowy 1.

ollodorus, sub Wacowy.

Ollula, Gacnyel. Olus, a, um, On.

Olo, u, Pachne Tegocy. oleo male, Smierdzi

Ololygon, Onis, hic gr. sub Strygente/

Stowik/ Puszyt.

Olor, Oris, Labec. Ein Schwan. Dignas

argutos interstrepere anser olores. Virg. syn. Cy-

gnus. pbr. Resonans moribundo gutture dulce me-

los. Carmina moesta canens. & Cygnus

olor, pro odor, priscie Monia/ Smrod.

olorius Labeci. Schwanen farb, Cuius

olorine surgunt e vertice penne. Virg.

Oluatim. Fest. corr. Scalig. Olus atrum.

Oluatim ibi legit Meurs. i. quod in ollis coctum est, ut Testuatum Varro. quod in testu. Oluatim scribi deberet quia prisci non geminabant consonantes.

Olus, *eris*, n. Ogrodna strawa. in plurali.

Olerorum. Lucili. priscè. Alletley Garenz
trave. Durum olus, & cribro populi decussa
farina. P. *epith.* Agrèste, vile, rigidum, sapidum,
viride, virens, lactum, odoratum. Spicum, molle.
phr. Laxans ventris onus. Ventrisque resolvens o-
nèra, olus humanos assurgit in usus. S. Herba.

Olusarium, olusatri, non olus atri, nec oleru a-
tri. Gierst/ Mistrzownik.

olus cordum, Sol bábta.

olus pullum, Gierst.

olus sylvestre, Czechrycá.

Olusculum, Ogrodna strawa.

Olympiacus, gr. sub Niebieski. Sed quid o-
lympiace miratus premia palme. Virg.

olympias, adu, f. gr. Ctery lara/ Piecioles-
ni gias. Hic prope ter senas vidit olympiades.
Martialis.

Olympicus gr. sub Niebieski. sunt quos cur-
riculo pulverem olympicum. (Acl.)

Olympus, m. gr. Niebo Der höchste Berg
in Griechenland.

Olýra, a, gr. żyto/ an Rej?

O M

Omāsum, Glák/ Mole 2.

omāsum coenans, Podly.

ombria a, gr. Dydjownicá 2. Piorunek.

Omelysis u, gr. Gryz 2.

Omen, Znák 9. 11. 12. Godlo/ Szczęścia
znák/ Orucha/ Proroctwo/ Zdanie. ein

Wortzeichen/ Andeutung. syn. Auguri-
um, auspiciū: signum. *epith.* Felix, faustum, le-
tūm, bonum, prosperum, opatum, dextrum, ceterum
incertum, infelix, infustum, malum, sinisterum, ad-
versum, triste, miserandum, fūctum. phr. Læta,
fausta, signa. Tristia caelo monstra. Prodigiū cā-
nit, et tristes denūtiat iras. Tempore quāquam
illo cellus quōque, et æquora pōnti, obsœniq-
cānes impōrtūneque vōlucres Signa dābant.

Omēntum, Bāldun 1.

Omētis, idis, f. gr. Naramiennik.

ominātor Prorok.

Omīno as. Omīnor aris, Wieszge 1. Proro-
kui. Ahnen/ Lösen gurs oder böses.

Vide Auspior.

Omīnōsus, Wieszgesliwy/ Znaczy co ztego

omissior ab re Niegospodacny.

omissus animus Niedbalsstwo.

Omīto, Opuscam 1. Odładam/ Puscam

Zaniehawam/ Daje pokoy. Unterlassen

Pleraq differat & præsens in tempus omittat. Hor.

syn. Mitto, prætermitto, prætereo, linquo, relin-
quo, supersēdeo.

ommentans priscum, sub Nieskam 1.

omne subst: Rzeczpospolita, swiat/ Wsystko

omnem aleam jacere, & omnem lapidem

movere, Prov: Vsilnie.

omnes Wsystcy. Alle. Omnes mortali stir-
pe creati, omne genus hominum.

omne tulu punctum Prov: Chwalny.

omni ope & opera, omnibus nervis, ungi-
culis, opibus, Prov. Vsilnie.

omnia, Wsystko/ & Sprawa. Alles mir-
zinandet. phr: Quidquid habet tellus,

quidquid olympus habet. Quidquid habet spatiofi

machina mundi. Quidquid habet completitur or-
bis. Quidquid habet tellus, mare, nubila cœli.

Quæ naturâ suo continet ampla sinu.

omnibus numeris, Prov. sub Dostonaly.

Omnicanus Apul. i. omnia canens, dum vox.

omnicarpus, Wsystko jzacy.

omnicolor, adiect: omne pstry.

omnifariam, Wsistkim sposobem.

omnifarius Wsistki.

omnifer Wsistkotodny

omniformis, Wsistkotodny.

omnigenus, omnimodus, Wsistki,

omnimodè, omnimodis, omni modo, Wsist-
kim sposobem.

omnino, Roniecznie/ Zgolá/ Tylko Gank-
lich. Non equidem omnino capta aut deserta

viderer. Virg. syn. Prorsus, penitus, planè.

omniparens Wsistkotodny.

omnipotens, omnipotentissimus Wsistmo-
cny. Allmachtig. -- Tityon terra omni-
potentis alumnus.

omnipotentia, Wsistmocnosť.

omnis, Wsistki/ Rájdý/ Wsistek Alle

ein Jeder. Omnis amor magnus. Omnis pro

nobis gratia muta fuit Ov. syn. Quisque, cunctus,

totus universus. S. Omnes.

omnis, loci & fortunæ, Biegun 1.
omnibus, Wsystkowidzacy.
omnivagus, Biegun 1.
omnium rerum Rozmaity / Wselaſti.
omnivorus, Chciw. omnivorus oceanus. Pacuv.
omnivorus Wsystko izacy.
omniphagus gr. Surowo iedzacy.
omniphaga, a, gr. Lopacka 1. Rosé lopac.
omphacinus, gr. Agrestowy (czana.
omniphacium gr. Agrestowy sol.
omphacocarpus, omphalocarpus, hac gr.
Osteyca ziele.

ON

ona, a, Pin. corr: Oenas.
onager, onagrus, gr. Osiet dżel / Proca
moienna. Ein Wald-Esel. Pulcher adist
onager, mitti venatio debet. Mart: epith. sylvestris,
timidus. vide Afinus.
onagos, vel us gr: Oslarz.
onco, as, Rycz / & sub Osiet 1.
onertarius, ciejarowy. oneris magni Moeny
onero Obciqzam / Ladiu / Wabiam us /
& sub Droze. Beladen / beschwaren / fule
len. H. germana malis oneras atq; obiect ho-
sti. Virg. syn. Gravo, premo. pbr. Humeris, cer-
vicibus pondus, onus initio, impono. Humeros, cer-
vicos pondus, onus initio, urgeo, deprimio, op-
rimo, incurvo, fatigo. Onerat gravibus altaria
donis. Aspicie curvatos pomorum pondere ramos,
ut sua quod peperit vix ferat arbor onus. Fessa la-
bat mihi pondere cervix, et tremefacta cadunt suc-
cifo poplite membra. Pomaeque lassissent matrem,
nisi subdita ramo. Longa laboranti furca tulisset
opem.
onero rationes, Szafuis barto / Wzdais 1.
onero vinculis, Osadim wiaznia.
onerosus, ciezi 1. Obciqzliwy. Schwer /
oniscus gr: Stonog 1.
onirocritica, orum, gr: sub Wrozk 2.
oniroptilia, gr: ibidem.
oniris, idis, f: gr: Lebiorka.
obrychis, idis, f: gr: Rozia rutka.
onocentaurus, ex asino & tauro animal, mon-
strum, vel Cacodamon. v. Liliastartec.
onochiles, it, vel eos, n: gr: onocichla, ono-
chla, gr: Czerwieniec 1.

onocrotalus, m, gr: Bz 2.
Onomatopaea, Tropus vel Figura, qua rei alicui nomi-
donum, quod non habuit, confingit, imitationis au-
significationis causa. ut Balare, Coaxare, Tarata-
tara. Patriso. Bohinor. Nominatio ad Herenni.
onomasticum, gr: Slowik.
ononis, is, hac gr: Alsi ogon ziele.
onopordon, m, gr: Oser pamloqny.
onopyxos, vel us, f: gr: Butspan 3.
onolma artis n, gr: Dlugos ziele.
onuris, Gr Wiesiolet ziele.
onus, eris, n: ciejar 1. Powinnoscé. Letne
Bardo / Last / beschwaren. Cedentes ontri
ramos, sylvanq; fluentem. M. syn. Pondus, moles,
sarcina, gravitas, gravamen. epith: Grave, durum,
molestum, ingens, grande, intolerabile, iniquum,
vastum, solidum, immane, premens, leve, exiguum,
pbr. Onerosa moles. Falcis onerosus. Massa gravis.
Ferri hanc molem gravitas vetat. Vix illud lacti bi-
sex homines cervice subirent. Membra gravans,
Prement humeros, pondus iniquum. Moles immen-
sa, vix ferenda. Non ego sum clausi sarcina magna
tuae. Tota domus capit nunc onus esse tuum. vide
Onero.
Onustatus, ludith: s. pro oneratus, onustus.
onustus, Obciqzon / Pelen. Beladen /
beschweht. Hunc tu olim caelo spoliis ori-
entis onustum. Virg. syn. oneratus, gravatus, gra-
vis. pbr. Pondere pressus, oppressus, depresso, cur-
vatus. Sub pondere iniquo gemens, deficiens, la-
bens, vacillans, titubans, fatiscens: vix animam
tahens. poplite flexo subsidens. s. Onero, Onus.
onychinus, gr: Onichowy.
onychipuncta, al. onychiponyx, gr: Jaspid
onychitis cadmia, sub Miesizine odmiore.
onyx, ychis, m. f. gr. Onich / Wabast /
Bielti Blyszkat / Plaw 4. & sub Wabast
stowy stoick. Ein Edelgestein. Calca-
tusq; tuo sub pede lucet onyx. M. (Gemma candor-
em unguis humani referens.) epith. Candidus, le-
vis, micans, lubricus, crassus, candicans, albens,
myrreus, nitidus, radians, fulgidus. pbr. Candi-
dus ardet onyx. Totaque effusus in aula. Calca-
batur onyx. s. Gemma.
opacitas, ctenistose.
opaco, zacimio. Beschatten. syn. obum-
bro, obscuro, rego, operio. pbr. Dirigite in lucos,
ubi pingvem dives opacat Ramus humum. Diffugi-
ent

ent cōnites tē nocte tēgentur opaca. Secreti celant callēs, tē myrrea circum Sylva tēgit. *vide Adnubilo, Adfcondo, & Obumbro.*

opacus, *éizma / éiznisty. Beschatter.*

Pone subit coniu, ferimur per opaca locorum. V. *syn. umbrōsus, obscurus, tēctus, opertus, dēnsus. vide Obscurus.*

opālus, hic vel hac lapis, vel gemma orphee.

Opal. O Gracis, alij u. alijs o

ope omni, ope summa Usilnte. *Mit Hälff*

Hinc ope barbarica, variiff, Antonius armis. Virg. *syn. Auxilio, opēra, subsidio, virtute, favore, gratia*

opēlla, Praca / Robora 1.

opem affero, fero, Pomagam 1.

opēra, Robora 1. 2. Pomoc / Praca / & Robornik. *Gleis / Arbeit / Mähe. Sedulus importes opēra vehementer minister. Hor. syn. opus, labor, cura, studium. vide Labor.*

operā, ha, Robornicy / Chālāstra 2. 3.

operā publicā, Stārwatē.

operāpretium, vel operā pretium Pojereck /

Obrādā / Wyflugā / Wyrobek / Zaplatā 3.

operā pretium est, Pojerecno iest / Pojerebā / Wlejšno.

operā pretium facio, Jārabiam / Sprāwus 1. Obrywam 1.

operam do alicui, Stāram sie / Pojuguiz / Pomagam 1. Pilsnis 1. 2. Robis 2.

operam vicariam impendo, Jāstaputs kogo.

opēraria, Robornicā.

operarius adiect: Roborny 3.

operarius, subst. Robornik / Remiesnik.

operarum magister, antistes, Solwāctowy.

operatio, Robora 1. Ofarā 1.

opērator, Robornik. Opēculatus Nākrzy.

opēculo, as, Nākrzym / Szpuncis.

opēculum, Nākrzymā / Pokrywmā / Wieszko / Wieszko / Szpunc.

operculum laryngis, Arzoni blonkā.

opēre, Pojerecno / Bāzo.

opērimētum, Nākrzye / Lupiny 1.

opērio, Jākrzym / Nākrzym / Okrywam /

Jāmykam 1. 4. Sādze ściāny / Jālewa rze-

kā. Bedeckē. Nox operit terras, quoties astra ignea, &c. Virg. phr. Tēgo, occulto, obum-

opērok, Robis 2. Bāwis sie. Opāruis 1.

Ab-Item. Divini auxilii manus hac operetur in illis. P. *syn. Laboro. phr. opēri, labori vāco. Mānum opēri admōvō, adhibeo. vide Laboro.*

operose, Prācowicie.

operosissimus, Budowny.

opērositas, Prācowicoś / Roborā.

operositas supervacanea, Wzwazanie sie.

opērosus, Prācowicy / Szugny / Mocny /

Narzēdia siliā poszczepiacy / Trudny.

Arbeitsam. -- moles operosa labores. Ov.

operta, orum, Tātemnicā.

opertāneus, Porātemny / Strycy 1.

opertē, Pokrycie / Tātemnie.

opertio, Jāstontenie Operto, as, Nākrzy.

opertio capite, Wstydliwie.

opertorium, Nākrzye / Koldrā / Pietrniā.

opertum, Strycoś / Zātemnienie Jāstacye.

opertūra, e, opertus, u, Nākrzye.

opertus, ti, Nākrzy. Bedeck. Interdum tunicā duxit operta moram. Prop: *syn. Tēctus, occultus, abditus, umbrōsus.*

opēula, Robora. operula, Kupieci.

opes, ha, Woznoś / Bogactwo / Wielmożnoś / Moc / Pomoc. Reichthum. Non hec humanis opibus, non arte magistra. Virg. *syn. Bōna, opulētia, fortuna. vide Divitia.*

opes fundata &c. Hieruchome debet.

ophiāsis, is, eos, f. gr. Włosow opadanie.

ophicādelus gemma, Baniem przetobialy.

ophidion, gr. Węgorz 2. Piskorz.

ophioclōnum, gr. Jeleni koren.

ophioglossum, gr. Wężowy język.

Ophiomachus, Levitic. 11. Locusta genus est um serpente puznans. (Suid. H. fych.) quod etiam facit lacerta.

ophiophagi, hi, gr. Wężożędy.

ophioscōdon, gr. Grosnek dzieli

ophiostaphyle, es, gr. Kąpary.

ophiostaphylos, f. gr. Przestep biely.

ophirism aurum, Złoto pżere.

ophis, is, m. gr. Wąż / Wāciā.

ophites, a, m, gr: Jāstawnik 2. Wężownik

ophiuchus, ophiūla, gr. Wężownik.

ophyris, ros, f. gr. Podkolan ziele.

ophthalmia gr. Oczu pływającej / Glowizná.
 ophthalmias, a, m. gr. Wielgość.
 ophthalmicus, gr. Okulista.
 opicerda, a, Owcę bobli / Smrod.
 opicus, gr. Sproszy / Sipeiny / Blągoń.
 opifer, Pomocnik. Lin. Helffer. Cum Deus
 in somnia opifer consistere visus. Ovid. syn. adiutor
 auxiliator.
 opifera, a, opifer sunis, Liná.
 opifex, Kiemieśnik / Sprawca. Lin.
 Werckmann / Werckmeister. Est opifex sa-
 lus sic Rex, bellum sibi barbam. H. & Artifex.
 opificina, Kiemieśnica.
 opificium idem, & Robotá.
 opigena, a, Rodzenia bożej pogánstki.
 opilio, ónis, m. Owczar.
 Opilio, opilo, opunculo, abis qua opilionis vocem imi-
 tatur. Fess.
 opima spolia, sub Lup.
 opimē, Hoynie / Opimias, Obfitość.
 opimo, as, Tuzo / Napelniam / Okładam.
 opimus, Obfit / Żyiny / Tlusty / Pożyteczny /
 Wyborny / Karmny. Geist / mąstig. Aut
 spoliis ego iam raptis laudabor opimis. Virg. syn.
 Pingvis, obesus, opulentus, abundans, dives.
 opinabilis, Pożyteczny 2. Mniemaniem stoicy.
 opinamentum, Mniemanie / Zdanie.
 opinatio, Mniemanie. opinato Mądomyst
 Opinatifima civitas, Judith. 2. i. famosissima, cele-
 berrima.
 opinator, Wapiciel / Śantastyk.
 opinatus, us, Mniemanie.
 opinio, Mniemanie / Podezrenie / Rozu-
 mienie. Wahn / Meynung. Opinione me-
 lius res tibi habet tua. (Jamb.) El. syn. Sēntēn-
 tia, cōsiliū, mēns, ānimus. epith. Certa, incē-
 ra, sapiens, stulta, utilis, pernicioſa, prudens, im-
 prudens, nova, recens.
 opinioſus, opinioſissimus, Śantastyk.
 opinor, Mniemam. Meynen / schätzen. Hy-
 brida quo pacto sit Persius ultius opinor. Hor. syn.
 Puto, existimo, arbitror, iudico, sentio, censeo,
 reor, auctimo. Vide Sentio.
 opipare, Hoynie.
 opiparus, opiparis, El. fcy / Hoyny. Roſt-
 bar / Kóſilich. Vino ornamentis, opiparisq, op-

sonis. (Jamb.) syn. opulentus, magnificus, laetus,
 copiosus.
 opipetatus, opipetus, Hoyny.
 opiscus, Blizniak.
 opisthocōmes, a, m. gr. sub Crupyná.
 opisthocōmus, gr. Domu tyl.
 opisthographa, orum, Książki pamiatne.
 opisthographus, gr. Pisany z obu stron /
 Karta 4.
 opisthōionicus, gr. Skurzenie wzad.
 opisthōionus, gr. Skurzenie wzad / Szyje
 opiter, teris, tris, Wnuk. (Kolowarosc.
 opitulatio, Pomaganie. opitulator, Pomocnik.
 opitulus, Racis / Pomaga co. Helffer syn.
 Succurro, subvenio, auxilior, juvo, adjuvo, subie-
 vo, adsum, taveo. & Auxilior.
 opitulus, Pomocnik.
 opium, gr. Mąkowy sok.

OPO

oppobalsamum, gr. Balsamowy olejek.
 Oppocarpanthum, succus carpanthi plantae. Plini. Opo-
 carpasum legit Dalecamp. & Mathiol. qui etiam
 Opocalpasum.
 oppocanax, gr. Pnątkowy sok.
 Opprice, es, Gr. Plini. succum ex sorbis cotoneis pun-
 tu troco in musto decoctus, ab Jesienny.
 opporinus, gr. Jesienny.
 opporotheca, gr. Owocny sklad.
 oportet, Potrzeba jest / Musi być. Man-
 mus / es gebühret sich. Pascere oportet oves
 deducam ducere carmen. T. syn. Necessē est, o-
 pus est, cōvenit, decet, equum est, par est.
 Oppando, is, Śaslaniam / Śawieszam i.
 oppavio is, Bije kogo.
 oppango osculum, Caluie.
 oppedio, is, Skrobie z. [die.
 oppedo, is Rutze komu pod nos / Lże / Gęz
 oppetior, Ciekam. Warren. Nec tardum
 oppetior, nec, Ec. Horat. syn. expecto, przystolor,
 maneo.
 oppesulo, as, Śapieram i.
 oppeto, & oppeto mortem, Umieram.
 Umbkommen. Contigit oppetere, ó Danaum
 fortissime gentis. V. syn. occumbo, occido, morior.
 oppico, as, Śasmalam.

oppidānus, adiect. Miejski. substant. Mies.
 oppidatim, Po domach. (Hegānir.
 oppidō, Bāzo/ Roniegnie/ Tak test.
 oppidō quā, Bāzo dobrze.
 oppidulum, oppidum, Miasteczko/ & Rtes
 zawodniczy od krotogo. Eine Stadt/
 Flecken. Oppida ceperunt munire & ponere
 leges. Horat. syn. Vicus, pāgus. 6. Civitas & Urb.
 oppignēro, oppignōro, Zastawiam, Osiās
 ruie 3. przepinam co.
 oppilatio, Zatkānie.
 oppilo, Zāmulam/ Zatykam 1. Zapieram/
 Zamykam 1. Tāmiz.
 oppleo, Māpelniām/ Pełno gōbie gego.
 opplōro, Plācz/ Nabiliam usz.
 oppōno, Nā szych klāde/ Zastawiam 1. 2.
 Māprzećwko stawiam/ Zastawiam/ Stas
 wiam/ Wystawiam 4. Sprzećwiam sie/
 Zastawiam 5. Zākladam sie 1. 2. Zārucam
 fārschen/ gegenfchen. Fortiaq. adversis op-
 ponite pectora rebus. Hor. syn. oblicio, obiecto,
 obtūdo, exprobro.
 opportūnē, Wgās 1. Nā szechcie 1. Dobrześ
 mi sie p.
 opportūnitas, Pogodā/ poizrek/ Sposobność
 Gelegenheit. syn. Commōditas, occasio,
 tēpus, ūtilitas. phr. Commōda occasio. Com-
 mōda tēpōra. 6. Occasio.
 opportunum, Sposobność.
 opportūnus, Wgēsny 2. Rāśny/ Natāśny/
 Przysiępny/ Sposobny/ & sub Podlegam.
 fāglic/ bequem. Dirarum nidis domus oppor-
 tuna solucrum. V. syn. Commōdus, āccōmmōdus
 tēmpēstivus, idōnēus, āptus, ūtilis.
 oppōnito, Nā przećwko stawianie/ Przes
 ciwność 2.
 oppōsitus, Nā przećwiny/ Nā południe
 Leż/ Leży miasto. Gegenseht/ zwiś
 det. Et miser oppositis a tergo involvitur aris.
 Virg. syn. obiectus, adversus, contrārius, obvius.
 oppōsitus us, Zāstlonienie/ Zastawianie 2.
 oppressio, Obiezenie/ Tyrāśtwo/ Wciś /
 oppressiuncula, ścisnienie 2. (Gwałt 1.
 oppressor, Portumiciel.

oppressus, us, sub ścisnieniem 2.
 opprimo, Elumie/ Wciśkam/ Zawałam/ Zā-
 głałam/ Przemagam/ Przypadam 2. Wa
 przedzam/ Podeptac/ Zdybać. Unter-
 drücken. Opprime hanc animam fluctus. Ov.
 syn. Prēmō, obrūo, cūero, sūbigo. conficio, cō-
 occido.
 opprimor, Wpadam/ Zalewa sie
 opprobamentum, Zelżywość.
 opprobatio, Przymowka.
 opprobrium, Lāńanie zelżywe/ Zelżywość/
 Wrgānie/ Przymowka. Schmach/ Red/
 Schande. Creverat opprobriū generis, fadum
 patebat Ov. syn. Probrum, dedecus, cōnviciū, scōm-
 ma; mālēdictum, injūria, infāmia, ignōminia, cō-
 pitb. infāme, ingens, iniquum, foedum, turpē, pū-
 dendum. 6. Infamia, & Conviciū.
 oppugnatio, Szturm/ Dobywanie.
 oppugnator, Oblegācy.
 oppugnatorius, Obiezeniu służy.
 oppugno, ā pugno, Ruśe sie/ Szturmuję/
 Ide nā kogo/ Jāda nā kogo/ Dobywam/
 Stois nā gārdlo. Bestürmen/ bestreiten.
 syn. impugno, invādo, lācēssō, cōtra arma feror
 vide supra Occido.
 oppugno, ā pugnus. Zbitam gebe/ W gebe
 uderzyć/ Obilam komu gebe.
 oppūto, Obcinam. oppūvio, Biie kogo.
 oppūvium, Biicie/ Chłosta.
 ops, opis, f. subst. Pomoc/ ziemia/ Pomoc
 ops, opis, adiect. Bogactwo. (cnik.
 opsōnator, m: Skupien.
 opsōnatus, us, Skupowanie/ Strawā.
 opsōnito, as, Bieśiādnie/ & sub Porrawā.
 opsonium, Przysmak/ Porrawā / Rybā.
 Rost/ Speise. Omnia conductis coemens op-
 sonia nummis. Hor. syn: Ferculum, laūticia, cōn-
 dīmentum, dāpes, epūla, cūbi.
 opsōno, Bieśiādnie/ Rupuie/ Porrawy stu-
 pui/ Goruie/ Zdobynam sie.
 opsōnor, Rupuie/ Porrawy stupuie.
 opsōpoeus, gr. Lākornik.
 opsōphagus, gr. Lākorliwy.
 oprabilis, Pozgadany/ & sub Radbym.

Wünschlich. Scipio solamen properans optabile in armis. Sil. syn. optandus.

optabiliter, optatio, Požadanie.

optatio, optatum, Požadanie.

Optatus molus, apud Grammat. Priscian. Diamed. quo optamus.

optatus, Požadany. Gewünschet. syn. Cū optica, a. optice es. gr. Pátranie/ Petz opticus, gr. Widzeniu słuzacy. (spektrywá) optimas, hic, & hi optimates Pánowie przedni. Die fürnehmste Obristen und Regenten des Volcks. syn. Magnates, primi, primores, procēres, dynāste, nobilitas.

optimas famina, Białagłowá z. Pánt.

optimē, Báro dobrze/ Dobrze tál ná cie/ Dobres mi się pe.

optimum, Dobro. optimitas, Pojzytel

optimus, Najlepszy. Der allerbest/feömmster. Destinatus optimus hic & formosissimus idem. Juv. syn. iustissimus, integerrimus, lectissimus. phr. Virtute prestant; insignis. b. Bonus.

optio, Oni, s. Obieranie wolne.

optio, Onis, m. Namieśnik/ Porucznik/ Pomocnik/ Strazniczy/ Podskarbi/ Budowniczy/ Tarcasowy/ Skupien.

optionatus, u, Porucznictwo.

Optivus, Obrany.

optio, żadam i. Obieram i. życze. Wąnschen/ begehren. Optarent sibi centies amici. (Phal.) Mart. syn. exopto, pēopto, desidero, cupio, ardeo. phr. Ferri, flagrare amore, cupidine. Fert animus causas tantarum exprōmere rerum. idem omnes simul ardor habet. Aliquid iamdudum invadere magnum. Mens agitat mihi. Mens omnibus una sequendi. Sed si tantus amor casus cognoscere nostris. b. Desidero.

O P U

Opulens, Ausoni. & Apulei. pro Opulentus.

opulencie, opulenter, Bogato.

opulentia, opulentitas, Bogactwo. Reichthum. -- qui non opulentia Crassi. Ovid.

Vide Dignitas.

opulento, as, Bogacy/ Napelniam/ Obfito gynie.

opulentus, Bogaty/ Hojny. Reich. -- syn.

divē, & opus. Abundant; divē opum. b. Dives.

OPU OR

Opuleſco, Bogacy się.

Opulus, f. arbor corno similis. Colum. Glossar. i. c. si folio.

Opunculo, lege Opilio. 2. supra.

Opuntia, herba dulcis, e cuius foliis sic radix, &c. crescit. Plini.

opus, ēris, n. Nomen integrum. Robora i. 2.

Dzielo/ budowanie 2 Dłanie/ Bsięga/

Stuka 3. 4. Riez 1. Ein Werk/ eine

Arbeit. Per medios instans operi regnisq. futu-

ris. Virg. syn. Factum, opēra, labor, studium, cū-

ra, difficultas, negōrium. epith. Dūrum, māgnū,

ingens, difficile, arduū, molestū, periculōsum,

illūstre, mēmōrandū, mēmōrabile, clārum, insi-

gne, nōbile, mirābile, ætērnū, supērtes, vīdūm

immōrtale, ingēniōsum, pēfectū, fabrile, scūl-

ptile, cōlatū, māmōrēum. Vide Factum labor.

opus, nomen acitum adiectivum, sub Potrebbe

opus, Adverbium, ibidem.

opus facio, Robis.

opusculum, Robora 2. Bsięezka. Ein

Werklein. Scire velis mea cur ingratus opu-

scula lector. Hor.

OR

ora, a. Rarmia/ Biez/ Arwadi i. Lod/

Liná. Das Bord oder Land/ eines Dine-

ges. item Segent. Et mecum ingentes ora

evolūte belli. Finis, extrēmum, limes, margo, vel

rēgio, plāga, lōcus, tērra, cōllus, vel litus, ripa.

oraculorum interpretes. Prorok.

oraculum, Wrocz 1. 2. Wroczom odpos-

wiedi/ Wyrocznica/ swignica/ Błagala

nia. Absorische/ Antwozt/ Weissagung.

Non semper sacras reddunt oracula sortes. epith.

Divinum, sacrum, sanctum, cōrtum, veridicum, fa-

tidicum, pascuum, prænuntium, vērax, pascuum,

fallax, ambiguum, vānum, ancēps, incertum, felix,

infelix, letum, triste. Phœbēum, Apollīneum, Del-

phicum, Pythicum, Sybillēum. phr. Dēorum, Di-

vūm iussa, arcana, fatālia; rēspōda, mōnita, effata,

dicta. Vatum pascita. Cōlēstes mōnitus. Fatō-

rum arcana, Sacrae sortes. Fatōrum oracula revē-

lans. Oracula sacras reddētia sortes.

oraria navis, Lodz. Orarius, Poptezny.

orarium, Chustka do nosa/ Stula/ Mani-

pularz/ Zaryzka niewiescia.

orata, a, Błobrtew rybá.

Orata,

ōrāta, orum, Prośbā.

ōrātio. *Nowa* / 1. *Krec* 2. *Razanie* / *Pacietz*:

Zine Rede / *Gebete*. *Sola frequens votū oratio prestat bonis*. S. *syn*: *sermo*, *conciō*, *vel p̄tēs*, *vōrum*. *epith*. *Blanda*, *suavis*, *dōcta*, *pōtēs*, *vēhēmēs*, *conciōna*, *cōmp̄ra*, *ōnata*, *culta*, *mōllis*, *flexānima*, *nūmērośa*, *exilis*, *arida*, *jējuna*, *abjēcta*, *hūmīlis*. S. *Preces*.

ōrātor, *Brasomowcā* / *Wymowcā* / *Posel* 1.

2. *Prośak*. *Wohl* / *Redner* / *Sätspreher*.

Centum oratores Augusta ad mania Regis. V.

syn. *Rhētor*, *vel Lēgatus*. *epith*. *ēlōquens*, *dīsērtus*, *pōtēs*, *suavis*, *facundus*, *sūbīlis*, *doctus*, *ingēnīōs*, *ācer*, *vēhēmēs*, *māgnus*, *pērtus*. *phr*. *ānīmō*, *līngvāque dīsērtus*. *Māximus ēlōquio*. *Doctus mūlcēre ānīmōs*. *Facundo māximus ore*. *Nāōra quem līngvā vīncēre pōsse p̄tes*. *Cui vēlle ēlōquio faciundus cēdere Ulysses*. S. *Eloquens*.

orator forensis, *Prokurator*.

ōrātorīa, *Brasomowstwo*.

oratorīe, *Brasomowstwo*. (*somowstwo*).

oratoris facultas, vis, orandi scientia, *Brā*

oratorīum, *Modlīwa*. (*śak*).

ōrātorīus, *Brasomowski*. oratrix, *sub Pro*

oratus sis, *Prośe cie*. *ōrātum*, *ti*, *Prośbā*.

O R B

(*centie*).

orbātio, *Ogolocenie* / *Owdowienie* / *Virac*

orbiculāim, *Okrągło* 1. *Kolem* / *Togkiem*.

orbiculāus, *Okrągły* 1.

orbiculūs, *Kółko* 4. *Talercyk* / *Galeczkā*.

orbīcus, *Okrągły* 2. (*Analogia*).

orbīle, *Obod* / *Biegun* 2. *Producit i Renatus*

orbis, *Okrąg* 2. *Kolo figurā* / *Brąg* 1. *Gal-*

kā / *Kolo wzorowe* / *Brāinā* / *Bray* 1. 2. 3.

Bāniā / *Talercz* 1. *Stol* 2. *Pukletz* 2. *Pos-*

krywka 1. *Jaroti* 3. *Nakrywka* 1. *Obod* /

Swiat / *Gromādā ludzi* / *Buro* / *Posackā*

ścian. *Ein Circul* / *Ring* / *Kreis*. *syn*. *Cir-*

cūlus, *gyrus*, *glōbus*. *Epith*. *Rōtundus*, *glōbōsus*,

inflexus, *sinuōsus*. *vide Gyru*.

orbis saluatorius, *Taniec* 1.

orbis terrarum, *ziemiā* 1.

orbīta, *Kolej* / *Odbieg* / *Drógā* 1. *Ein*

Wagengleis auff dem Weg. *Castilian* *mōlli*

dibertitur orbita clio. *Virg*. *syn*. *Rōta signa*, *vē-*

stigia, *iter*, *vel rōta cūrvātūra*, *cūrvāmen*, *orbis*.

epith. *Trīta*, *vel vōlūbilis*, *cūrvā*. *vide Rōta*.

orbīta vinculi, *Drógā*.

orbītas, *Ogolocenie* / *Osierocenie* 1. 2. *Vir-*

trācenie. *Weisslose*. *O trīste fractis orbītas*

annis malum. (*Jamb*.) S.

orbītōsus, *Torowāny* / *Obity* 2. *Droizysty*.

orbītūdo, *Osierocenie* 1.

orbītus, *Okrągły* 2.

orbo, *Pozbawiam* / *Odeymule* / *Ogolocic* /

Osierocic / *sub Zābitiam* *sis*.

Orbona, *Dea orborum patrōna*. *Arnobi*. *Plini*. *Junius*

orbos, *Osierocic* / *Viracām*.

orbis, *Ogolocony* / *Osierocicāly* / *Opuścicā-*

ly / *Bez potomkā* / *sub Bez*. *Propositio*.

Beraubt. *syn*: *ōrbātus*, *prīvātus*, *vel ex-*

cus, *vel ōrphānus*.

orbis, *luminibus*, *Slepy*.

orbītas luminis, *Slepotā*.

ORC

Orca, *Begkā* 1. 2. *Skrzynkā* 2. *Roskrowe*

pustkā / *Bāniā Sledziowkā* / *świniā mors-*

ka / *Kamien farb rozlignych*.

orchestōpalārius, *orchistopalarius*, *Zapās*

śnik / *Ruglacz*. [*domāte*].

orchestra, *gr*. *Diwomowisko* 1. *Lāwy wscho-*

orchis, *itā* *gr*. *Lisic tatkā siele* / *Oliwkā* /

Bāniā 4. (*Oliwkā*).

orchīta, *a*, *orchitis*, *idū*, *orchas*, *adis*, *Gr*.

orchius, *orchivus*, *Piekielny*.

orci janua, *diuis ostium*, *fauces*. *Orchlan*;

orciniāna sponda, *Māry*.

orciniānus, *orcīnus*, *Piekielny*.

orcīnus libertus, *sub Wyzwoleniec*.

orcūla, *Dzbānek* / *Begulkā*.

orcum, *n*, *Piekle*.

orcus, *Lucyfer* / *Piekle* / *Czart* / *sub Szāa*

rānga. *Höllische Finsternis*. *syn*: *Dis*,

Plūto *vel infērnus*.

orcynus, *gr*. *Wrzećenicā* / *Tunecz*.

ORD

ordeum, *idem Hordeum*.

ordia, *orum*, *ordium*, *Poczet*. 1?

ordinariē, *Pospolicie*.

ordinārius, *Żwyczajny* / *Pospolity* 3. *Spo-*

zyczajny.

rzadiony/ Nowiniarz/ & sub Ordynary.
 ordinarius homo, Przysięgacz/ Warchol.
 ordinatę, ordinatim, Porządnie
 ordinatio, Rząd 1. Porządek/ Stánowie-
 nie/ Postánowienie
 ordinativus, sub Sporządzićiel
 ordinator, Sporządzićiel
 ordinatus, Porządný/ Sporządiony.
 ordino, Sporządzam/ Rozstawiam/ Szykue
 ie 1. Ordnen. Ordinat in versis & frondi-
 bus explicat annum Ovid. syn: Dispóno, compóno,
 digéro. pbr. in ordine póno, lóco, constitúo, col-
 lóco. Suis quæque locis statuo, páro, rite lóco.
 ordior, irá, Poczynam. Anfahen Mater ei
 tunicas habiles ordita, Mant. syn: exórdior, inchóo,
 aggredior, incipio. 6. Incipio.
 ordo, Porządek/ Rząd 2. Rót 1 Bráćmo/
 Chorągiew 3. Stan/ & sub Rząd 2. Or-
 dnung/ Orden/ Stánd. Insere nunc Melybæe
 pyros: pone ordine vites. Virg. Sertes, rá-
 tio: pbr: immutabilis, longus, óptimus, fixus,
 compósitus, rectus, pulcher, áptus, grátus.

ORE

ōrea, arum, Medisidlo.
ōreōn, al. orion, n. Sporyz 2.
ōreōselinum, gr. Opich.
ōresitrophus, Gr. Gorny 2.
ōrestion, vel um, n. gr. Oman.
ore tenuis, male redditur, Vstinie. Vide ibidem
veram interpretationem.
ōrexis, is, f. gr. Apertye 1. Womic 1.
orgāna, orum. gr. Orgāny. Orgel. Vocem
sonantis pratoribus organa semper. Juv: epith:
Sōnōra, argūta, cānōra, lēta, rēsōnāntia, svāvia,
blānda, cāva, dūlcia, raūca, inflāta. pbr. Raūco
stīdēti dīsōna cāntu ōrgāna. Vāriis dīstīncta dī-
spārībus cōmpācta tūbis. Orgūti rēfert mōdūlāmī-
na cāntus.
organārius, & organatius faber, Orgānistā
organicē, v. Aluba Hagnac/ & Winduis.
organicus, gr. subst: Winduis.
organicus gr. adiect. Narzedzia śilā potrze-
buicy. (3ycny.
organum, gr. Narzedzie/ Instrument mus
organum Arithmeticum, Rāchowicza ra-
orgyia, gr. Sgjen. [blicā.

Oris, a, Cielin, Łódź. **Oribāsus gr. Gorny.**
Orichalcum, gr. Ὀρίσθαδς. **Rupffer.** *Emi-*
cat effigies & sparsa orichalca renident. epith.
Nitidum, virēns, renidens, splendēdum, fulvum,
rutilum cōrūscum, micāns, dārum, grāve, rigidum
phr. Squallētes auro gālēas, nitidōque orichalco.
Sparsa orichalca renident.
Oricilla, Vstō. *oricilla imula, Vchā cēsē*
Oricula, pro auricula, Vchō. *(dol)*
oriculare specillum, Vstā.
Oriculāris. Vshny.
Oriens, m. subst: Wschod Rōncā. 2. Die
auffgehende Sonn. syn. Sōl, Phoebus, Ti-
tan rēnāscens, rēdivivus. epith: Rōsēus, rūtillus, ni-
tidus, pūrpūreus, clārus, sēcēnus. phr. Eōis Sōl
sūrgens āb ūndis. Sōle nōvo tērras irrōrat Eōus.
Nitido tēse effert Sōl aurēus ōreū. Primos ōrtus
effert Titan, ēt rādīs ōrbem rēcēgit. Sōl nōctem
ēgit sub tērras cōlūmque sērēna lūce reclūsit, alto
sē gūrgite cōllūnt Sōlis ēqui, lūcēmque clāris nāri-
bus efflānt. Mātūtinis Sōl ōritur invēctus ēquis.
Vide Mane, Sol.
orientalis Wschodni.
orificium, Vscie i.
origānites, a, gr. sub Lebitorškā.
origānum, gr. Lebitorškā.
origēnes, i. in montibus natus. At proprium nomen.
Hamrico. Stephano.
originale crimen, Pierworodny grzech.
originālis, Poczarkowy.
originārius, sub Amiec. originatio Wsklad.
origo, Poczatek i. Rod i Rodzenie sia.
Ein Ursprung/ Anfang. Nascetur pulchre
Trojanus origine Caesar. Virg. syn. ōrtus, exōrdi-
um, primōrdiūm, initium, principium, stirps, sē-
men, gēnēris cūnābūla: causā, aūtor, cāput, scātū-
rigo, fōns. epith: Prima, bōna, māla, vētus, cēta,
incēta, lārēns, cēlēbris. Vide Causa, Genus, Scātū-
rigo, Fons.
oriōla, Cielnek. oriōli, is, f. Łódź
oriolus, Wywieltga.
Orion, gr: Gwiazdā S. Jākubā/ Rosy,
o. Si anceps apud Poetas.
orior, riris, rēris, Wschodz 2. Wschyna sie/
Pochodz ę/ Rodzi sie. Entspringen/ ent-
stehen. Hinc fidei virtus hinc flamma oria-
tur amoris. S. syn: exōrīōr, nāscor, ēnāscor, ōbōrī-
or, sūbōrīor, prōcēdo, prōdeo, ēmāno, exūrgo, tē-
Aūo,

gr. Gorny.
 pfer. Emi.
 ident. epith.
 um, fulvum,
 rāve, rigidum
 ue orichalco.

Uhá gzeš
 (dolna

2. Die
 noebus, Ti-
 s, rutilus, ni-
 br. Eois Sol
 irrōrat Eois.
 Primos ortus
 Sol noctem
 recludit, alto
 ue clāria nari-
 ctus equis.

orium nomen.

rezech.

o Wyślad.
 zenie sie.

etur pulchra
 reus, exordi-
 m, stirps, se-
 caput, scāru-
 vetus, cēta,
 Genus, Scatū-

odš

/ Bosq.

žezyna sie/
 ingen/ ent/
 amma oria-
 alcor, obōri-
 exurgo, ef-
 aūo,

Aūo, exeo, prēmāno, dīmāno, dērivor, prōfiscor.
 vide Nascor

oriundus, Rodem; Rod; Rodem; rod; Pos-
 tomet. Gebortig. Denig, celesti sumus omnes
 firpe oriundi. Luc: syn. ortus, gēnitus, sātus, nātus
 oripēlargus gre Orjel podty.

orites a, m. gr: Ramiēn niezgorzysky.
 oritur Pogzyna sie.

Orix, lege Oryx. Orminium, lege Horminium.
 ornamentum Ordobá/ Sprzeżay/ & sub

Ramá z. Zierd/ Schmuck. Ornamenta pá-
 rum claris lucem dare coget. Hor.

ornatē, Ordobnie/ Pieknie.

ornatissimus, sub Mościwy.

ornator, Obierag/ Piekrzyciel.

ornatrix sub Piekrzycielá.

ornatu illyrico sub Po wlostu.

ornatura, Bramá u hacy/ Sieresa/ Pielica.

ornatus, ti, Stroyny/ Obdarzony. Geziert/
 Gerüstet/ Aufgeputzt. syn. adornatus, ex-

ornatus, cultus, excultus, pōlitus, cōmpus, decōra-
 tus, splēndidas, fulgēns, nitidus, nitens, micans.
 phr. Sūperbo splēndidas ornātū. Nitēnti ornātus
 instrūctus cultū. Cūltus, gētat decōros. Strata cū-
 bilia cultū Magnifico. Nōn cūltus in illa sēgnior
 effigie. Vāriis nam pūrpūra gēmmis intērtēxta tē-
 git. Cūltūque sūperbo pēndebant tērtēi gēmmāta
 mōnilia cōllo. vide Orno.

ornatus u, Ordobá/ Obior 1. 2. Aparat 1.
 Zierd/ Geschmeid/ Schmuck. Non hac ca-

pta mihi nitidis ornatibus inquit. S. syn. ornā-
 mētum, cūltus, decus, decōr, dignitas, hōnor, in-
 signe, lūmen, splēndor. epith: Magnificus, eximi-
 us, insignis, rēgius, decōrus, hōnētus, cōnveniens,
 dives, cōspiciūsus, illūstris, nitens, splēndidus, prē-
 ciosus, sūperbus, ambitiosus, nobilis, insōlitus, fē-
 stus, triūphālis, vānus, inānis.

oonithias a, m, gr, Wiart pulnoeny prawy.

ornithoboscium, gr: Roćiec 1.

ornithogale es, gr: Práše mleko/ & śniedek

ornithon, ōnis, gr. Prášnik 3. Roćiect 1.

ornithotrophium gr. Prášnik.

orno Zdobieć/ Obieram/ Slawie/ Chwale 1.

Opacuius porzebam/ Obuiam ściāny/ Zā-
 lecam/ Gocui/ Uragyć. Zieren/ rāsten/
 schmücken. - - - Paribusq. ornauerat armis.

Virg. syn. Adorno, exorno, decōro, hōnēto, ex-

pōlio, lōcūplēto, instruo, distingro, cōmo, exōdō
 phr. Decōro cūltū, nitēnti ornātū insignio. Eois
 lapillis, vel gēmmis vēstes, pēctus ōrno, vārio, di-
 stingro. vide Fūco, Gemma, monile, Ornatus 3

ornus, ornus humilior Jesion/ an Grab?

Ein Hagbusch. epith. aēria, ardua, virens
 frōndens, stērilis, annōsa, mōntāna, sūblimis, ex-
 cēssa, dūra, cōmans. phr: Nāscūntur stēriles sākō-
 lis mōntibus ōrni.

oro, Proße/ Modle sie z. Przyczyniam sie/

Riez mam/ Sprawuie u sōdu. Bitten/

beten. Talibus orabat dictis, arasque tenebat.

Virg. syn. Rōgo, prēcōr, obsēcō, obērtor, dēprēcōr,
 invēco. phr: Sūpplicibus vērbis affari. Fūndē-
 re prēces. Vōce prēcāri, in vōta vōcāre. Vōtis,
 prēcibus prōsēcui, expōscēre, sōlicitāre. Vōtis ā-
 dōrāre, vēnērāri. Sūpplice vōce, flexo poplite, mā-
 nibus sūpinis obērtāri. Auxilio vōcāre. Ante pē-
 des vōlvor prōsternor, sūpplex. Tēndit dūplices ad
 sidēra pālmās. Mōstis dōminum implōrāre quē-
 rēlis. Tōllēre ad āstra mānus. Prēcibus, vōtisque
 vōcāre Nūmīna mōgna Dēi. Alī ego sāncte pā-
 rens sūpplex tua nūmīna clāmo. Nēc prēcibus vā-
 cūa ēst hōra lōcūsq; mōis. vide Adoro, & Precor,
 Oratio, Preces.

Orōbānche, es, gr: Gisia wyśá/ Zaraza sie

Orōbias, a, m, gr: Rādrido zywická. (le.

Orōbius, is, gr. Alex sloienický.

Orōbus gr. Wyśá 5.

orphānus, gr. Orfotciāly. Ein Weiß-

ling/ Elterloß Kind. syn: Orbus, phr. Pā-

rēntibus, pātre, mātē orbus, orbātus, cārens. Pā-

rēntibus sūpērtēs. Pōsthūmus hāres.

orphānotrophium, gr. Sierot mieśkantie/

Sypital sierot.

Orphus. Plini. Ovidi. Aristot. pisci marinus aliis, flu-
 viatilis aliis, apud Gesner. Cernuam vocat Gaza &
 alij, negant alij eandem esse.

orsas orum & orsus u, Pogzatek.

O R T

Orthampelos gr. Macicá nienawigzāna.

orthium carmen gr. Bezskliwy.

orthodorum, gr. Piesz szrednia.

orthodoxus gr. Prawowierny

orthogonius gr. Węglasty 2. [przodku

orthographia gr. Pisania nauka/ Model

orthomarticus gr. Opukaly

orthopnea gr. sub Prostofyfi.

ortho

orthopnōicus gr. Prostofy.
orthostātes a, m. gr. Stupiec/ Ależę 2.
orthagōriscus gr. Ofesek/ Wieprzek morfki
ortivus Wschodni. ortu, Rodem.

ortus m. Pogrzeb 1. Pochodzenie. Geburt/
Ursprung/ Anfang. Agitz, in ortus, unde.
nox atrum caput. (Jamb.) syn: exortus, origo,
principium, nātivitas.

ortus solis, Wschod słońca 1. 2. Aufgang
des Sonnen. syn. Phoebus, Eōus, matu-
rinus, ortus. *epith:* Pūrpūreus, pūnicēus, crōcēus,
rōseus, lūcidus, primus, nāscēns, pūrus, sērēnus, al-
mus, tēpidus rōscidus, nitidus, splēdēns. *phr:* Phoe-
bi lūmina prima. Lūx prima dici. *vide supra Oriens*
Sol & Aurora.

ortygōmētra gr. Przepiótkā wielkā.

ortyx ŷgis, f. gr. Przepiótkā 1. Bąbkā ściele

oryx ŷgis, hic gr. Wtosięcię/ sub Sarn/

Szopā wolenna/ Kamiennicy młotek:

oryza gr. Ryż.

O S

ōs, ōris, Gbā 1. 2. Twarz 1. 2. Oblężność

Pāssękā/ ōscie 1. Nos 2. Język 2. Obe-

cnosć/ śmiālosć/ Niewstyd. Der Mund/

das Maul. Componens manibusq; manus atq;

oribus ora. Virg. syn. Vultus, facies, frons, vel

conspēctus, prāsēntia. *epith:* Pūrpūreum, formō-

sum, rōseum, pūlchrum, dēcōrum, vērūtum, plā-

cīdum, sērēnum, ēgrēgium, nēcidum, blāndum, mō-

dēstum, impūdēns, aūdax, prōtērvum, āmbrosīum,

dōctum, dīsērtum, ārgūtum, faciūdum, fatīdicum,

pīum, dīvinum, mēdax, infīdum, hīāns, immane

pārūlum; spūmans, crūēntum, tūrbātum, āvidum,

clāmōsum, vōcāle. *phr:* ōris hīātus, ōris lēpor,

mōdēstia, vērūtās, māstās, dēcus, faciūdina. Sē-

det mūltus in ōre lēpor. Tingit igneus ōra rūbor.

Cūlti ōris faciūdina, prāsētātia. Tēter spīritus ōris.

Ore rēfert patrē. Pēndet ab ōre lōquēntis. Nā-

tum āntē ōra pārēntis ābrīpit. Cōvērsi īnter se ō-

cūlos ātque ōra tēnēbant. Ōrāque cōrticībūs sū-

munt hōrēnda cāvātis. Sūbēst nīveo lēnis in ōre

rūbor. Ōrisque mīcans splēndōre vērūtūti. Quam-

pīa dūlcīlōquo faciūdina prēmītur ōre.

os durum, ferreum, impudens, obusum,

nullum. Niewstydlivy/ Niewstydy.

os fornacis, Czelusć 2.

ōs, ossis, Rosć 1. Drzeń/ Pestkā. Ein

Bein. Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.

OSC

Virg. *epith:* Dūrum, album, vālidum, firmum, li-
lidum, nōdōsum, cānum, cāndidum, ingēns, si-
cum, arīdum, cārum. *phr:* ōs ēa, cōmpāges, dū-
tles, mōles, ōssa suis āstrīcta nēvis, ārticūlus. Nō
cīlenti ārtus vix ōsībūs hārēnt. Vix hābeat tē-
em quā tēgat ōssa cūremā.

os terræ, Kamień 1.

os coxæ, os ilium, os pubis, os sacrum,

Rosć Kupażsta.

os sublimo, vide Sublino.

OSC

Oscē, Sprośnie.

oscēdo, ziewągkā/ Marg osypānie/ Sęp-

oscen inis, m. Praż śpiewāigcy

oscōphōtia a, gr. Bwiernia Niedoziela.

oscilla orum, Kolyškā/ Autow grā.

oscillatio, Kolyśanie.

oscillo as, Obliam gębs.

oscillum Obrazek/ Obraz/ Kolyškā/ Koly-

śanie/ Wierzcholek/ Gębkā.

oscēnis, is, m. al. omni: adiect: Praż śpiewā-

Oscinum, Cicero corr: Obstitum.

oscitabundus, ziewąg.

oscitans, Niedoziely/ Ospaly/ Gnusny.

oscitanter, Ospale/ Niedoziely.

oscitantia, Niedozielstwo.

oscitatio Poziewanie/ Ziewnienie/ Niedozi-

oscitationes traho, Poziewam.

oscitator, ziewąg.

oscito Poziewam/ Otwieram sie/ ziała.

oscitor aris Poziewam

osculatio Calowanie.

osculor Caluis. Küssen. *phr:* ōscūla libo-

dō, dēlibo, figo pōrrigo, fero, offēro, rāpio, lēgo

cārpo cūpio, ōs ōri, frōnti, labris ādmōvēō, āppli-

co, iungo, imprīmo. Prōno vultu, prēssis labellis

bāsa pōrrigo, fero. Mūlta tāmen rāpies ōscūla.

mūlta dābis. īnter se ōscūla mīscēt. Excipit ām-

plēxn, fēliciaque ōscūla iūngit. Ōscūla īngēmīn-

re, rēpēta dāre. Ille mānus lāmbit, patrīsq; dū-

ōscūla pālmis. Aūsus ēs āmplēcti, cōllōque īnfū-

āmantis, ōscūla pēr lōngas iūngere prēssa moras.

Tēnērūmq; dōlōrem Nātōrum āmplēxu, sōlātur, ē-

ōscūla mōstis. Ōscūla nūnc frōnti, nūnc ōscūla li-

bat ōcellis. Dēliciosa suo gēnītrix fert ōscūla nātō-

ōscūla dīspēnat nātōs suprema pēr ōmnes. Ille i-

cēns prōnus mātri dēdit ōscūla tērrā. *q; Amplector.*

osculum

um, firmum, si-
um, ingens, si-
compages, dū-
articulus. M
Vix habeat tem-

os sacrum,

anie/ S
Niedziela.
grā.

lystka/ Bo
Orak spiewu

Gnuśny.

nie/Niedziela

te/ Ziela.

oscūla libo-
ro, rāpio, lego,
dmōvēo, apph-
přsisis lābellu
rāpies oscūla,
t. Excipit am-
cūla ingeminā-
, patřisue da-
olloque infūtu
přsā moras/
exu, solatur, et
mūnc oscūla li-
ert oscūla nāto-
omnes. Ille
p, Amplector.
oscūlum

oscūlum, ab ore, Gębka/ Wągga/ Ciałowā-
nie/ Dziurki. Ruß/ Mündlein. Oscula
dat ligno, refugit tamen oscula lignum. Ovid. syn.
Svāvium, basium, amplexus vel oscillum, parvum
os. *epith.* Dulce, molle, blandum, mīte, grātum,
amicum, charum, lātum, mūtum, svave, fidum,
fidele, mātēnum, mellitum, iucundum, turpe,
lascivum, inhonestum, castum, pudicum, hōnē-
stum. *phr.* Mēlle, ambrōsia, nectāre dulcius, svā-
vius oscūlum. Mollia nūquam oscūla detestant-
cākos. Fūge tu, sunt nōxia bāsa, in ip̄is mūtea-
venena lābris. *vide* Osculor.

osus Scatoświecki/ Miewstydlivy/ Plus-
gawy/ Błagōn.
Osis, Plinius corr. Osyris.
ōlor, Nienāwidsacy. Ein Haffer Efficitur
bitis inbitus, & osor iniqui. Mamert.

O S S

osarium, Kostnica/ Trunā.
Osse, in, Kōśc i.
osseus, Kōściāny/ Kōścisty. Beinn. Inse-
quar & vultus, ossea forma tuos. Ovid.
osicūlatim, Kōstkāmi.
osicūlum, Kōstka/ sub Kōstkā.
osifraga, Orzel lomignat.
osifragus, idem, & Kłest/ Lomikost.
Osiłago. Arnobi. solidatrix ossium Dea. Ethnicorum
more.
ossillo, as, Obilam gebe.
Ossu, aciton. prisc. Kōśc i.
osluarium, Kōśnica/ Trunā.
Ossum, si, Kōśc i.
ostendo, Pokāzuię 1. 2. 3. Skāzuię 1. Zei-
gen/ weisen. Post ubi nona suos Aurora osten-
derit ortus. Virg. syn. Mōnstro, dēmōnstro, dēclā-
ro, indicō, as, mānifesto, pāndo, rētēgo, dētēgo,
āpērio, expromō, expōno, rēvelo, pātērācio, argūo
dōcēo, significo. *phr.* in lūcem trāho. Lātēbris ē-
duco, indicium dō, affēro. exiit pātēfecit signa.
vide Manifesto.

Ostensionali miles, Okazaly/ Asistencya,
ostentariis, Szalbierz/ ciacłatan.
ostentatio, Pokāzowanie sie/ Chelpienie/
Pozor.
ostentator, Storzypierka/ Chelpiwy
ostento as, Pokāzuię 1. 2. Zmyslam/ Chel-
pis sis. Rāhmen/ pralen. Et simul his
Dddd 2

ditis faciem ostentabat & udo. Virg. syn. Iacto,
iactito, vēndico, glōrior. *vide* Superbia.

ostentum, Piod dziwny/ Cud/ Widok/ Znak
Ein wunderseichen. v. Monstrum, Prodigiu.
ostentus, us, Pozor/ Szyderstwo/ Pokrywkā
ostiarium, Podymne. ostiarius, Odziwny.
ostiātim, Od domu do domu.
ostigo, inis, f. Lisay.
ostii vacuum, Drzwi 1.
ostiolum, Drwiczki 1.
ostiorum latera, Podwoy.
ostium Drzwi 1. 3. Weście/ Vście. Ein
Thür. Janua, limen, aditus, fores, porta,
vide Ianua.

ostium Diis, ostium Orci, Orclan.
ostrācijas, a, m, ostrācijas as, m, gr. sub Sko-
rupiasty. (grā.
ostracinda, Iunio. Polluci. Eustat. Skorupet
ostracion, vel um, gr. Rityśnik ryba.
ostracismus, n. gr. Wygnanie 1.
ostracitis cadmia, sub Mośizine odmiory.
ostracium, gr. Kielki. ostrea, a, Plaw.
ostreārix, ha, idem. ostrearius, idem.
ostreārus, & ostreōsus, Chropowary/ & sub
ostreum, gr. Plaw. (Plaw
ostrifer, sub Szacłatny.
ostrinus, Szacłatny. i longum ab Ostreo priscē
ostrum, gr. Szacłat mātērya/ Szacłat far-
ba. Ein Meerschneck. --- Sidonio sulget
sublimis in ostro. Ovid. syn. Murex, purpura, cōc-
cus. *vide* Purpura.

Ostrya, a, vel Ostrys, yos, Plini. arbor fraxino simi-
lis in aquis saxis crescens.
Olus sum, Nienāwidsa.
Olyris, idis, f. gr. Lenet.
Olyries, a, m, gr. Jasnokā ziele.

O T

otacusta, a, m, gr. Podchwytacz,
othonna, gr. an Zawilec?
Otia, as, lege Otium Gracum.
onio marcescere, Zleniec. otiolum Cras.
otior, aris. Proznuię. Māssig gehen/ faul-
lenken. syn. Vaco, ferior, quiesco. *phr.*
Nihil āgo, otia dūcō, āgo, pērāgo, tēro, cōlo, sē-
quor, sēctor, in otia solvor, otio torpeo, lāngvēo,
mārcēlco,

mārcēfco, diffūfo, fāfco. ōtio vāco, indūlgeo ō-
tia vītz. Dēfīdīōfā ſēqui. Vītam pēr ōtia dūco. Sub
īnērtī tērit ōtia lūxu. Mōllīa ſēcūra pērāgēbant ō-
tia gēntes. Māle tēmpus pērdēre. Tōrpēfcēre lūxu.
īgnāvo, rrādūcēre lūxu ōtia. & Quieſco.

otioſe, Proznutac/ Nledbāle/ Beſpiegnie/
Pomālu/ Spokoynie/ Sobie co igrynie/
Nleochotnie.

Otioſitas, Proznowanīe.

Otiōſus, Proznutacy/ Beſpiegny/ Spokoyn-

koyny. Māffig/ item ſorgloſ, Turbam nō
habet otioſorem. (Phal.) Mart. ſyn. Vācūſ, fērlā-
tus, lēntus, ſēgnis, īnērs īgnāvus, dēfīdīōſus, pīger.
pbr. Cūris liber, lēvātus, vācūſ, ſōlūtus, expēdī-
tus, īnānis, ōtia dūcens, ōtio tōrpens, ōtio vācans.
Dēfīdia lāngvens, tōrpens. Cāntāmus vācui. Vā-
cuo pēfcīdōre mōlles Stānt cūra. & Pīger & Otior.

otioſum reddo, Vſtramiam.

Otiſ, idū, gr. Drop.

Otiūm, gr. ſub Plaw/ Vſko.

otium, Proznowanīe/ Cīas 1. Pokoy 1.3.

Odpocniente/ Wāfācy. Māffiggang/
Ruh/ Freyung von Arbeyt. O Melibae.

Deus nobis hac otia fecit. Virg. ſyn. Quieſ, īnērtia,
dēfīdia, lāngvor, tōrpor, īgnāvia, ſēgnītes. epith.
Pīgrum īnērs, tūrpe, lēntum, īgnāvum, ſēgne, dēfī-
dīōſum, dēlīcīoſum, mōlle, fādum, īgnōbīle, quīe-
tum, trāquīllum, ſuāve, grātum, amēnum. pbr.
Vīta ſēgnis. Lūxus īnērs. Dēfīdis ōtia vītz. Ignā-
va quieſ, īnērs ſitus. Dēfīdīz mōlles, īnērtes ſōmni
ſitus, illīta blāndītiis ōtia. Cērnīs ūt īgnāvum/ cōr-
rūmpant ōtia cōrpus: ut cāpīant vītium, nī mō-
vēantur, āquā? & Pīgritia, Quieſ, & Otior.

otium eſt, otium habeo, Lācno mī.

Otiſ, gr. Nlochy kruk/ & ſub Sowāfzina.

O V

ōva ſarcta ſub Pāſter.

ōva fricta, frixa, Jātegnīcā.

ōva piſcium, Jkrā rybia.

ōvālis, ab ovando, Tryumfowy.

ōvālis, ab ovīs, ſub Otrāglawy.

ōvātio, ab ovīs, ſub Otrāglawy.

ōvatio, ab ovīs. Plini. corr. Operatio.

ōvātus, us, Tryumf 2.

ōvātus, tī, Otrāglawy/ Podlugowācy.

ōviāria, a, Owiec ſtado.

ōviāricus, ōviārius, Owcy.

ōvīcula, Owieckā.

ōvīle, Schaffnall. Incuſtoditum capiat ovīle
lupus. Ovid. ſyn. Caūla, ſtabūlum, ſēptā, ōrum. &
pith. Clauſum, tūrum, ſēcūrum, āpērtum, pāren-
fēcūndum, plēnum, ōptimum, tēnērum, pbr. in-
cuſtōditum capiat ōvīle lupus. Clauſis balānt in
ōvīllibus āgni.

ōvīlio, ut Opilio. Owczarz.

ovīllus, ovīnus, Owcy. Schaffin.

ōvīpārus, Jkrocodny.

ōvīs, Owca. Lin Schaff. Inſtitut. Pan cu-
rat oves, ovīumq; magiſtros. Virg. ſyn. Bālans, bl-
dens, āgna. epith. īmbēllis, mōllis, plācida, lān-
gēra, pāvida, tīmīda, cāndīda, mānſveta, mītis,
blānda, tēnēra, tēnēlla, fūgax, ſālīens. pbr. Lān-
gērum pēcus. Innōcuz, Lānīgēra pēcīdes, bīden-
tes. Lānīgēri grēges. Mītis balāntum grex: Mōlle
gērit tērgo cāndīda vēllus ōvīs. Sape in cōlle tōn-
dēntes pālca lara. Lānīgēra rēptānt pēcūdes. Cā-
vo Pōlyphēmus in āntro Lānīgēras clāudit pēcūder
āque ūbēra prēſtat. Quid mēruīſtis ōves plāci-
dum pēcus, īnque tūēdos, Nātum hōmīnes, plēno
quz fertis in ūbēre nēctar. Mōllīa quz nōbīs vē-
ſtras vēlāmīna lānas Prābētīs, vītāque māgis quā-
mōrtē iūvātīs? Vide Grex.

ovīs aurea, Glupiec.

ovīs fera, Wielbladorcy.

ōvo, as, Arzyga 1. Tryumfuis 1. Von
Freud ſpringen/ triumphiren. Quo nunc
Turnum obat ſpolia, Et. Virg. ſyn. Triūmpho, gē-
rio, exūlto, lator. & Triūmpho, Gaudeo.

ōvum, ē Græco, Jāie. Lin Ly. Longa quī-
bus facies ōvis erit illa memento. Hor. epith: Tē-
res, lave, nōvum, rēcens, ſālūbre. pbr. Gallīna
fētus, fētūra dīurna, dōna, mūnēra, ōvi albūmen
vītēllus, tēſta, ſeu pūtāmen.

ovum ſerpentinum, Mōzyſko.

ōvum urinum, bapalum, Et, vide ſub H. U. Et.

O X

oxālis, idū, gr. Szaw.

oxāſme, es, gr. Roſol.

oxia, vel oxya gr. Łodź.

oxyācantha, oxyācanthos, gr. Glog.

oxybāphum, gr. Ocrowy ſtatek.

Oxyblatta, in Cod. blatta ſeu purpura eximia exqui-
ſitiōris luminis. Caſaubon.

oxycrātum, gr. Ocet 3 woda.

oxygāla, a, gr. Mleko kwāsne / Rānpust.

Māslankā,

oxygā-

OXY PAB

oxygala, orum, gr. *Allele kwasne.*
 oxygarum, gr. *Rosol/ Kwastowaty przysmak/ Salsa.*
 oxygarus, adiect. *sub Kwastowaty.*
 oxylapathum, gr. *Szczaw Kobyl.*
 oxymel, oxymeli, oxymelli, n. gr. *Ocet i miodem.*
 oxymoros, gr. *Ostrogłupi/ Glupiestuczny.*
 oxymysine, es, gr. *Ostrotzew.*
 oxymysinus, *Ruszkowy/ sub Jalic.*
 oxyodontes, hi. *ab oxyodus, ontu, gr. sub Szabary. i.*
Oxypaderotina vestis. Popisco coloris paderotini sa-
turi: Paderotinus autem similis paderoti. i. acan-
tho vel opalio gemma. Casaubon.
 oxyphoenix, gr. *Dakyl.*
Oxypropolis, Plini. corr. Oxyproi obolis.
 oxyporos, gr. *Przenikaczy.*
 oxyporum, gr. *Kwastowy przysmak/ Salsa.*
Oxyrrhodinum, aqua rosa cum aceto.
 oxyrhynchus, gr. *Ostropyst/ Cieczuga.*
 oxys, yoss, gr. *Szczawnik/ sic morski.*
 oxyfaccharum, gr. *sub Ocet i miodem.*
 oxyschoenos, vel us, m gr. *sic morski.*
 oxypophyllon, gr. *Szczawik/ Ronicz.*
 ozana, gr. *Wodny choroba.*
 ozanitis, idos, f. gr. *sub Nard.*
 oze, es, gr. *Cuchnienie i ust.*
 Ozimon, lege Ocymon.
 Ozimum, Persi. corr. ocimum.

P A

Pabularis, Sniedny/ Strawny.
 pabularius, sub Picownik.
 pabulatio, Passa/ Picowanie.
 pabulationes apum, Pszczelnik i.
 pabulator, Picownik.
 pabulatorius, Strawny.
 pabulor, Pasa sie/ Picuje/ Snodze z. Dem
Vieh Futter suchen. item weyden. syn.
 Frumentor, vel pascor. *phr: Pabula carpo, lego,*
meto, quaro, conquire, paro, curo, convehio, sub-
vehio, convehio, comperto. Caltis pabula, fru-
menta, curo, provideo. Me caltrentis, vel fru-
mentaria cura manet, exercet.

P A C

pabulum, Passa/ Barmia/ Picu/ Strawa
 bydla/ Pobudla i. *Weyd/ Futter. Pa-*
bula gustassent Troja Xantumque, Sc. Virg. syn.
Pascua orum, pastus, elca. epith: Ringve, opimum
latum, amoenum, gramineum, viride. h. Pasena.
 Pacali, Pokoy cynicy.
 pacate, Spokoynie.
 pacator, Jednacy/ Vspokoiciel.
 pacatum reddere, Vspokoic.
 pacatus, Lagodny/ Spokoyny.
 pace, Spokoynie. pace tua, Spokoynie i
 odpuszczeniem.
 Pacifer, Pokoy cynicy. *Friedfertig.*
 Pacifica, orum. in lib, Regum &c, hostia pro pa-
 ce. *Zapokoynie. Vuico.*
 pacificatio, Jednacie/ Vgod.
 pacificator, Jednacy i.
 pacificatorius, Jednacy i.
 Pacifici, Spokoynie/ Lagodnie/ Laskawie.
 pacifico, Jednam i. Pokoy i kim cynia.
 pacificus, Pokoy cynicy/ Lagodny/ Spo-
 koyny. *Friedsam. Perpetuam pacem, pacifi-*
cumq. ducem. Ov. syn. Pacifer, mitis, lenis, tran-
quillus. phr. Pacis amicus, pacis, amans. Pacis au-
thor, dator.
 Pacio, onis, prisc, pro pacio. *Fest. Sipont.*
 pacisco, paciscor, Wymawiam sobie/ Rza-
 dia z. *Rzadze sie/ Szekowac i. Umawiam*
sie/ Szargowac sie/ Waze na co. Lin
Vertrag machen. -- vitam pro morte pacisci
Virg. syn. Convenio, contraho, promitto. phr.
Foedus in eo, compono, ferio, pango, ico. Dextram
do, iungo, conjungo, tango, contingo. Fidem do,
et accipio. Socio animos. Vitam pro laude paci-
scor. h. Foedus facio, Pax.
 Paco, is. *Priscian. (unde pacisco) prisc, pro Pago vel*
Pango. Meursi.
 Paco, as, Blagam/ Przeciednywam/ Oglas-
 kac i. *Vspokoic. Befriedigen/ stillen/*
versohnen. & inculta pacantur vomere sylve.
Hor. syn. Sdo, mitigo, tempero, lenio, mollio,
flcto, placo, modcor, mulceo, compono, concii-
 pacta, e, Szekowana. *(lio.*
 pacilis, Pleciony/ Wiry. *(mula*
 pactio, Umowa/ Zmowa/ Szekowiny/ For-
 Pactionem conficio, conflo, facio, Vma-
 wiam sie. *pacti-*

pacitius, Omowny. i longum à Supino.
pacior, Szanowiciel.
pacum, Omowa. Vertrag/ Abred. *Pacta ligat pactis ipsa futura comes.* Prop: syn: Foedus, conventum, conventus, conditio, lex, pacta fides. *vide Foedus.*
pactus, Omowiony.

P A E

Pæan, *ân*, m. Gr. Pieśń, Wiersz Poetycki/ Zwycięska piosnka/ Krzyk żołnierski.
pæan pes, idem pæon.
pæantis, idu, Gr: Kamień polojniczy.
Pædagium, Seneca. Plini. Iuni. corr. *Pædagogium.*
pædagogia, orum, Gr: sub Sodomczyk.
Pæagogianus, Czeladny.
pædagogium, Gr: Szkoła/ Dziecinna komora/ Czeladzi/ Czeladne mieszkanie.
pædagogo, as, Gr. cwiçz.
Pædagogus, Gr: Pædagog.
Pædatura. lege infra Prædatura.
pæderos, ônis, m. gr. Barosz 2. Trzebulá/ Opal/ Sodomczyk/ & sub Miłosnizy.
pæderotium, Gr. sub Trzebulá.
Pæderotinus, v. supra Oxypæderotinus.
pædia, Gr. 1. cwiçzenie. 2. Cerno liço.
pædica tibia, Sumá. à Græco, v. Dziecin.
pædico, ônis, m. Sodomczyk. (ny.
Pædidus, Prohem przypady/ śmierdizacy.
pædidus, Brudny/ Plugawy.
pædonomus, Gr. Pædagog.
pædon, Brud/ Smrod 1.
pædōrība, pædōrībes, a. Gr. Mistrz skolny. *Quantitatem vide in Diatriba.*
Pæminus, Prohem przypady/ śmierdizacy.
pænie, pænilime Bez málá/ Málo nie/ Zgoła. Schiet/ fast.
pænula, Oponga.
pænula gaulapina, mulonia, Guniá 1.
pænula sacra, Kapá kościelna.
pænularium sub Oponga.
pænularius, pænulatus, pænuleus, ibidem
Pæon, ônis. Diomed: Quintil: Cic: o Paion, Paan. Cic: paian. A istot. pes metricus tetrasyllabus, una longa & tribus brevibus constans, quatuor formas eius ponit Diomed. & alij. ut Confluere. Receptio. Rebellare. Humilitas. At Paon, pro medico ônis.

pæonia, a, Gr: Piwonia.
pænilus, Ogu wdzięcznie zezowatyç.
pærus, idem & Błaskooki.
pæganalia, n. plural: paganalis, sub Wiewski.
paganica pila, Pila. pæganicus, Wiewski.
pæganus, idem, & Mierycerz/ Wiesniak/ an Pogánin?
pægatum, Po wsiach/ sub Po domach.
pægella, Ræty strona 1. 2.
pægina, Ræty strona 1. Posadzka 1. Drogi w ogrodach.
Pæginata nabis. Paulin. i. compacta.
pæginula, Ræty teczna strona.
pægmentum, Szpaga/ Spojenie.
pægo, is, pepigi Omawiam sie.
pægrus, gr: Pægr.
pægurus, Gr. Rak morski okragly.
pægus, Wicé/ Powiat 2.

P A L

pælas, a, Lopata chlebowa/ Rydel/ Opraswa/ Pierścieniowa glowica/ Opilki.
pælacra, palacrana, Bzyla. est ramentum auri.
pælaphæus, Gr. Przereczony.
pælastes, a, m. Gr. Zapasnik.
pælæstra, Gr. Zapaski/ Zapaskow miesce/ Szkoła 1. Obrorność/ Jestow nauka. Lin.
Sedheplæh/ Sedheplul. Exstruerent patrias oleo labente palestras. Virg. syn. Lucta, gymnasium epith. graminea, iuncta, dura, valida, robusta, sæva, aspera, celsëbris, solennis, ægilis, olympica. pbr. Certamina dura pælæstræ.
pælæstrica ars, Zapaski.
pælæstrice, pælæstricos, Zapasnicze.
pælæstricus, substant. Zapasnik/ Jestow mistrz. adiect: Zapasniczy.
pælæstricia, a, m. Gr. Zapasnik.
pælām, Jawnie. offentlich. *produxit primam Prosper. corripunt Virgil. Ter. alij syn: Manifeste, aperte, in luce, in oculis, in conspectu, in ore, ante ora, vulgo.*
pælanca, Walek. palanga, idem, & Drag.
pælångarius Tragarz, pælango as, Tocz 2.
pælans, Błakizacy sie.
Pælara Obidi: corr: Pelora.

pālaria, *a.* Kolek grā/ Strzelnicā;
 pālaria, *orum.* sub Strzelnicā.
 pālariis, Palowy. Palasea sub Ogonowy.
 pālarcha, in ss. libris, Gr. Sigāz.
 pālarii cura Mārshalkostwo.
 pālātim Tu i owdzie
 pālātinātus, Woiewodstwo
 pālātinides *a.* m. Woiewodzie.
 pālātinis, idū. hac Woiewodzankā.
 palatinum officium Kādā 3.
 Pālātinus Pālacowy/ an Woiewodā. Das
 zum Palast gehöret. Scripta palatinus quæ-
 cundq. recepit. Apollo H.
 pālātio, *onis*; Palow bićie 1. Tāmowānie/
 Vbiūanie.
 pālātium, Pālac. Ein Palast. inde sacro
 veneranda potes palatia cliso. Marti 6. Regia
 pālātum, Podniebienie; Sebā/ Smak/ Hu-
 mor. Der Raache. Poscentis vario multum
 diversa palato. Hor. *epith.* Tēnerum, mōlle, āvi-
 dum, vōrāx, cāvum, pātulum, h. iāns, ūdum, āpē-
 rūtū, pātens. *phr.* Sūpprēssa pālāto lingua, ēscas
 gūstare pālāto, ēsca tāmēn mōlli ēst nōn cōtē-
 mnēda pālāto.
 pālātus, *ti*, substant. Podniebienie.
 pālātus, *ti*, adiect. ā palo, *as* Nābity/ Vbiqy.
 pālātus, *ti*, adiect. ā palor, *aris*. Błakācy
 sie/ & sub Rospraszā sie.
 Pālā, Plewā/ Opilki/ Grzebień. Spre-
 ner. Surgentem ad Zephyrum palea jactantur
 inanes. Virg. *syn.* Cālāmus, cūlmus, stīpūla. *epith.*
 Lēvis, inānis, cēllis, tēnūis, frāgilis, ārida. Sicca,
 vōlans, triticea. *phr.* Saripūla sēges. Pālēaria sē-
 ges. Stērnebat frāgiles cālāmos pālēasque vōlāntes.
 pālā, *aris*, Mōstieina stwārā.
 pālāat, *aris*, n. Podgārdlek.
 pālāarium Plewniś
 pālāaribus revocare herbas, sub Przewam.
 pālāatus, Plewistq.
 pālilia *orum* sub Potog/ Soborkā
 pālilitium fidus Wdżownice
 pālilōgia Gr. Powtarzanie. & figura eadem
 Anadiplosi.
 Palimbachius pes, Diomed. idem Antibacchius supra.
 pālimpēga, *orum.* gr. Starczyzna

pālimpinā *a.* gr. Smolā
 pālimpsestus, Gr. Ksiągski Kāmienne.
 pālینگēnēsia Gr. Odradzan.e/ Dusz ludia,
 lich przechodzenie
 pālīnōdia *a.* Gr. Odwołanie fałsu.
 palinodiam cano Odwoływam [cy sie.
 palintōnā *orum.* palintōnōs, Gr. Prostiuga
 pālīnēstus, Gr. Ksiągski Kāmienne
 pālīco *as*, Błakam sie
 pālīurus Gr. herba, arbor Pālūt/ Ostokrzew
 Ein dornährige Staud. Cardus & spi-
 nus surgit paliurus acutis. Virg.
 palla, Szata białagłowska/ Metlik/ Pālā
 oltarzowa/ Korporat Ein Frauenman-
 tel. Et tegit auratos palla superba pedes. Ov
 vide Vestis.
 pallāca, pellāce *es.* Gr. Cudziolōjnicā/ Nas
 pallācānā, Cebūla 1. [lojnica.
 palleo, palleo, Blednieis. Erbleichen/
 erblaffen. *syn.* expāllesco, exālbesco. *phr.*
 Pallor ora occupat, obit, nōtat. Sāngvis indūcto
 pālōre fūgit, ore cōlor fūgit. exāngvi cōlōre, āmī-
 so sāngvine palleo. Sūffundor pālōre gēnas. Ori
 lividus exhāūsto sāngvine pālōr inēst. Pallor in
 ore sēdet, mācies in corpōre tōto. Cōlor oris erat,
 quī frōndibus olim ēsse sōlet sēris, quās, nōva lē-
 sit hēms. Tēribilis Stēgio faciēs pālōre grāvā-
 tur. Dirīgūre ocellī, cālīdūque ē corpōre sāngvis
 indūcto pālōre fūgit. Cūr tibi tōrva ācies, cūr hic
 trūcūlētus in ore pālōr, atque sēpūlchrālis pālōr
 cōnfēcērat ora. vide Macies.
 palliastrum Płaszqy
 palliātūlus, płaszgem odziany
 pallidūlus, pallidus, Blādq. Bleich/ blaß
 Pallidior fiet jam pariente lupus. Mart. *syn.* Pāl-
 lens, dēcōlor. *phr.* Pālōre dēfōrmis. Būxo simil-
 limus ora, ora būxo, cēris nōvis, cērā recēnti pāl-
 lidiora gērens. & Palleo.
 pallio, *as*, Pokrywam/ Zdobie
 palliolatim, sub Płaszgem odziany
 palliōlātus Płaszgem odziany
 palliōlum Płaszqy.
 pallium, Płaszq/ Pālīus/ Szatā biesiādna
 Koldra. Ein Mantel. Cultam palli lo,
 mulier nempe ipsa videtur. Juv. vide Vestis. e
 pallor, Blādōść. Bleichfarb/ bleich, Ges
 18.

stale. *epith.* Lūridus, albus, mārēdus, ex-
angris, deformis, lāngvīdus, livīdus, plūmbēus,
frigidus, gēlidus, trīstis, exānīmis, tērrībilis, sēpul-
chrālis, hōrīdus, tūrpis. *phr.* Cōlor sine sāngvine.
vide Palleo.

palūla, Mestl.

P A L M

palma, Pālmā/ Dlon 1. 4. Rskā 1. Mādicā 3.
Żwycięstwo/ przodkowanie. Ein Palm-
baum. --- epith. Olympiāca, ardua, nō-
bilis, insignis, tēgēgia, virīdis, virēns, virīdāns, ā-
mōna, glōriōsa, Mārtia, victrix, triūmphālis, lara,
agēptia, quēsita, pārtā, Indica. *phr.* ārbor idū-
maā, triūmphālis, victrix. Victōrum insigne dēcus,
laus, hōnor, glōria, mērces, prēmīum. Victricis
dēxtā, triūmphālis pūgnē insignia. Vēndicat ipsa
viro dūlcis faciūdiā pālmam. Olympiācz mirātus
prēmīa pālmz. *id est Victoria.*

palma compressa, piśc 1.

palmam habeo, przodkuję. (*piścisty.*)

palmaris pālmowy/ Dloniowy/ Żwycięski/

palmarium, podatek zwycięzcy/ Węgrana.

palmarius, Dloniowy/ piścisty/ Żwycięski.

palmata toga, Szata Senatorska/ Szata

nā tryumf.

palmatūs, ā palma, Żwycięski. Palmatōz, du-
cem, sed cito redde toga. Mart.

palmatūs, ā palmus, Vbitz 2.

palmaus cervus, Jelen zamorski.

palmes, itū, m. Łatorośl winna/ Winna

rozga. Rabschoss/ Rabsweig. Palmitū hoc
vigna ductile flumen aque Ovid. *epith.* Virīdis, lē-
tus, tēner, lēntus, frōndōsus, pāmpīneus, ūvīfer, rā-
cēmīter, vērūnus, rēnāscens, ūber, fērax, fēcūndus.
phr. Gēnērōsō sēmīne pālmēs. Pāmpīneo vēstīci
sēmīne cōlles. Grāvīdo dē pālmīte gēmīna tūmer,
tūrgēt. Pālmēs inēxhāūstīs tērras quī cōmplēat ūvis
Lato tūrgēt in pālmīte gēmīnz. *vide Ramus.*

palmes emissarius, prāfidiarius, subsidarius
Łatorośl zosiawiona.

palmes pampinarius, Łatorośl winna.

palmerum, pālmowy ogrod

palmeus, pālmowy/ cisawy. (*Łanie.*)

palmicus, gr. palmicum augurium, sub Skā-

palmifer, pālmotodny. das palmbaum

trāgr. Palmiferos Arabas, Panchaag, rura re-
linquit. Ovid.

palmipēdālis, piściodlonny/ & sub Scopy

palmipes, plāstonogi/ piściodlonny, [Dny]

Palmiprimum vinum, Sigowe wino.

palmō, as, ā palmus, Dlon wyrazam.

palmō, as, ā palmitibus podwieszup 2.

palmos, palmus, Gr. Skānie,

palmōsus, pālmotodny. Voll palmbaum.

palmūla, Rskā/ Dākyt/ piśc 1 u wiości

palmulārius, idem, parmularius Turneb.

palmus, Miārā/ piśc 1.

palmus minor, Dlon 2.

palmus rectus, piśc 1 średnia.

P A L O

pālō, as, activum, Bie toły/ Narykam win-
nice/ podpieram 1. Obrykam/ podwieszup

Pālō, as, absolutum. i. erro, vagor, sub Roz-
glaśa sie.

pālōr, aris, Błakam sie/ Rozprassia sie.

Hin und her gehen. Famina palantes agiti,
atque hac agmina vertit. Virg. syn. erro, vagor,

fugio. phr. pālūm sine ordīne, sine lēge tēror. Pā-
ārva, pēr agrōs vāgor.

P A L P

palpamentum, podchlebstwo.

palpatio, Macanie/ podchlebstwo

palpator, podchlebcā/ & sub Oglaśanie.

palpēbra pomiek wlozy/ powiekā.

palpitatio, Drganie/ Drzenie/ Skānie

palpiratus, us, Drganie.

palpito, as, Drgan/ Miga sie co/ Bie cie-
mie. Ditteren/ zappeln. syn. Trēmo, mi-

co, tēllio. phr. Crēbro mōvōr. Mūltiplici mōtu
sālīo. Mōtu tēxūlto frēquēti. Mūlto vībrāmīno

mīco.

palpo, as, vel palpor, aris, podchlebut/ Mā-
cam/ Głaśce/ & sub cīokāc. Tasten. syn.

Tāngo, trācto, ātrīcto. vide Tango.

palpo, ōnis, m. podchlebcā.

Palpo, qui cecum ducit. Isidor. Martil.

palpum, pi, Głaśanie/ & sub cīokāc/ Gła-

palpum obitudo, Wskutkwam. (fig.)

Paluda, quid sit, v. Szatā bialogłowska

pāludāmenium Szatā Krolewska/ Szatā

zwierzchnia/ Welens/ Szatā żołnierska/

Szatā bialogłowska. Pāludā-

pālūdāpium. Opych.
 pālūdatus, sub Szarą Krolewską/ Szarą
 pālūdifer, Błocisty.
 pālūdofus, Bagnisty/ Błocisty Mosiączig
Ille paludosos memoret, servire Sicambros. Pr.
 Palum, n. Pal 1.
 pālumba, f. pālumbes, m. f. Grzywacz.
Line wilde Taub. - - rance tua cura, palum-
bes. Virg. syn. Cōlumbæ. Epith: Raūcz, aērix, tē-
nērx, prapētes, vėlōces, pāvīdz fūgāces, cūthērez,
cūthērix. pbr. Dulcia figunt gēmbūndis oscūla
rōstris. f. Columba.

pālumbinus, Grzywacz.
 pālumbulus, Turkawka.
 pālumbus, m. Grzywacz.
 palus, li, m. Pal 1. Kot 1. Tyg/ Slup 2.

Pfal. Hic docuit teneram palū adungere vi-
 tem. Tib; syn. Pēdāmentum, stācūmen, vācērra,
 paxillus, sūdes, stīpēs, trūncus, vāllus, vāllum. epith.
 Lignēus, tēres, dūrus, vālidus, robūstus, firmus. pbr.
 Frāxīnēas āptāre sūdes, exācūant āli vāllōs fūrcāsq;
 blōcōnes, atque āmārīna pārant lēnta rēcīnā ūla-
 viti. Ferratāsq; sūdes ēr ācūra cūspīde cōntos.
 pālus, ūdis, f. Bagnisto/ Lugowisko. Pfūs/
 pfuel. Cocytī, turdag, palus, innabilis unda.
 Virg: epith: Grāssa, plācida, nīgra, tōrpens, limōsa,
 stāgnans, vāsta, fēda, sōrdīda, bībūla, lāta,
 pīscōla, cōnōla, pūtrīda, spūrcā. syn: Lācus, stā-
 gnūm, lācūna. pbr: Dēnsis, obsēlla sālicis. Limōsa
 pālus, ēr mūlto tūrbīda cōno. Atque vēnēnōlas
 hābītem cēū rāna pālūdes? f. Lacus.

pālus numellarius, Praga.
 palustria pascua, Terejowica 1.
 palustris, paluster, Błocisty/ Błorny/ Bā-
 gnisty. Mosiączig. - - Loca sorta palustri-
 bus undis. Ovid.

P A M

pambāsilia, Hr. Jednowłedstwo.
 pamphagus, Gr. żarliwy/ Pies żarliw.
Pampillum, Lamprid: corr: Papilla
 pampinaceus, pampinarius, Winny
 pampinarius palmes, Wisk 4.
 pampinatio, Obcinanie/ Przersedzanie.
 pampinator, Winiarz.
 pampinatus, Lisisty/ & sub May/ Winny.
 pampineus, pampinosus, sub Winny. Das
 von Rabblattern ist.

E e e e

pampino as, Obrywam 1. Obcinam 1. Prze-
 siedzam.
 pampinus, hic, hac, Łatorośl winna/ Win-
 ny list/ May 2. & sub Pletwa. Róbblar.
- - nec metuit surgentes pampinus Austros. Virg.
epith. Tēner, vīridis, frōndōsus, lēntus, ūmbrosus,
ōpācus. pbr: Dulces indūcens cōllibus ūmbas Pam
pīnus. Latis vēstiens, vėlans, dēfēdēns, frōndibus
ūvas.

pampinus fructuarius, racemarius, Łato-
 rośl winna.

P A N

pānācēa, Gr. Pānak źiele/ Sol/ Lekarstwo
 powsechne. Ein heylsahmes Kraut.
(Herba cuius succus opopanax vocatur a sanandis
omnibus morbis.) epith: Bōdōrifēra, pōtēns, sālūtī-
fēra.

pānāces, n. Gr: Pānak/ Blomignat źiele.
 panāces angelicum, Dzięgiel.
 panācius, Gr. Cnocliwy. Primam produxit
Ovid: corripunt a g.
 panariolum, Chlebowy Koss/ Kossyk/ Podór-
 tek 3. Panariolus apud Iacob. Pontanum legi-
 tur, nescio an mendose?

pānarium, Chlebowy Koss/ Podórtek od pānā.
 panax, acis, f. Gr. Pānak źiele/ Centuryga/
 Dzięgiel 1. Lubczyk 2.

panax Heracleos, Błocień.
 pancarpia, Gr. Miešanina/ Wieniec 1.
 pancarpum Gr. Zapąski/ Lomy/ igrzyssko
 panchrestarius Marcepannik.
 panchrestos Romaitce Gr. sub Żyła.
 panchrestum, Gr. Łakoci/ Lekarstwo po-
 wsechne.

panchrestus, Gr. Remawnik Kamień.
 pantratiastes, a, Gr. Szermierz.
 pantrācē, Szermiersto.
 pantrācē, es, Szermierka/ Zapąski/ Po-
 drożnik 1. Śniedek.
 pancratium, Podrożnik źiele.
 pancratium sub Zapąsnił.
 Panoros, potius panchros, Gr. Rāmjen farb
 cosliqnyh.

pandatio, Vginanie.
 pandatus, Vgiercy/ Na plask.

pande-

pandectæ, hi, hæ, Gr. Πάριςκτι sbierálne.
 pandēmos, vel us, Gr. Πανδemon.
 Pandicūlaris dies, sub Wsch swierych dzien.
 pandicūlatio, Przeciąganie.
 pandicūlor, Przeciągani sie.
 panditur, Rozhodzi sie/ Rozciąga sie.
 pando, u, Orwarzam i. Rozciągani/ Roz-
 spuszczeni Auffthun/ öffnen. Dividimus
 muros Imania pandimus urbis. Virg. syn. apērio
 rēsero, pārefācio. Metaph. explicō, manifestō, dē-
 clāro, indicō. pbr. anchisen fācio cērtum, rēnque
 ordine pando. Panditur intērea dōmus omnipō-
 tentis Olympi. Pandite nūc Hēlicōna Dēz, cān-
 tulque mōvēte. b. Aperiō, & Lanua.
 pando, as, pandor, aru, Vginam sie.
 pandochium, Gr. Γασπoda i.
 pandūra, Gr. Ροβρά,
 pandurista, & pandurizo, Gr. ibidem.
 pandus, Vgiery/ Náchylony/ Dolkowaty/
 Rzeczy.

Pane, n, pro panis in Recto, apud Plautum legunt No-
 ninus, Meursi. Lambin priscē, rejicit hoc Camerar.

pānēgryicus, Gr. Σεμων/ & sub Bazanie
 pānēgryis, u, f. Gr. Στρομαδzenie z. Jaz-
 mārē/ Rietmāš. (Kamien.)

pānēros, Otis, gemma vel lapis Gr. Πλοδρίσεκ

pango, Bilo koly/ Wbiłam i. Wycłam/
 Szcepia/ Szepie kopce/ Vmawiam sie/
 Stowarzysze sie/ Wtrazam i. Piše i. z.

Pokoy gynie z kim. einstecken/ pflanzen
 syn: Figo, planto, vel cōpōno.

pango inducias, Przywierze gynie.

pango osculum, Cālue.

pangōnius, Gr. Μεγαστή,

P A N I

Pāniceus, icus, Chlebowy.

pānicūla Pierzysko/ Rzesa/ Cewka i.

pānicum, à panicula, Ber i. Rostzewa.

pānicum, à pane, Strachy prozne.

pānicus, adiect. Gr. ibidem.

Panifica, Piekarka. Panifex, Piekarz.

pānificium, Piekarswo.

pānis, Chleb i. Bohen chleb/ Grucoty.

Brod. Mucida cerulei panis consumere fru-
 sta. Juv. syn: Ceres. epith: Tricicēus, fursūreus, u-

P A N D

tilis, dulcis, latus, optatus, cōctus, svāvis, fērmē-
 ratus. pbr. Cērēales opes, epūla, dāpes. Lābōrāta
 mānu mōllita, igne tōsta Cēres. Cērēris, Cērēali
 mūnēra, dōna. Tōsta fruges. Hūmānis ūsibus apta
 Cēres. Mōllitāque mānu Cērērem tōrret in igne
 fōcus. Cērēremque cānistris expēdiunt, ōnērāntque
 cānistris dōna lābōrāta Cērēris.

panis acerosus, Chleb gruby.

panis agelæus, panis autopyrus, panis gre-
 garius, panis furnaceus, panis speuticus,
 vel subcinericius, panis secundarius, se-
 cundus, panis focarius, panis militaris,
 Chleb sredni.

panis azymus, Podplomę.

panis cibarius, Chleb gruby.

panis excoctus, panis nauticus, vel rubidus
 Podplomę.

panis Marci, panis saccharius, Marcepan.

panis primarius, panis niveus, candidus,
 Chleb psenny.

panis pressus, Wielidlo.

panis filigineus, similaceus, similagineus, si-
 lianus, Chleb psenny.

P A N N

pannarius, Sukiennik z.

pannellum, Cewka i. panneus, Sukienny.

pannicula, Possyćie/ Pierzysko.

pannicularia, orum. sub Złoczynca.

panniculus, Plat/ Szmará/ Sukno/ Chu-
 ska do nosa.

pannis oblitus, Szarek/ propr: W larách/
 w lachmanach.

pannōnia inferior, Węgierska ziemia.

pannōnia superior, Rakusy.

pannōnicus, Rakuszanin.

pannōnius, Węgrzyn.

pannōsus, Oszarpány/ Szarek/ Szmarzgoz

Ubel gekleydet, pannosam facem morientis
 sorbet aceti. P. syn: Lacer, nudus. pbr. Māle vē-

stitus, testus. Laceris vestibus indutus. Si toga sōr-
 didula est, et rupta calcēus alter pelle patet. vide

Pauper.

pannūceus, Szarek/ Zmarzgony.

panuucea, pannucia vestis, Lachmany.

pannūciatus, Oszarpány/ Zmarzgony.

pannū-

pannūcium, Láchmány.

pannūcius, Szátek 2. Opukály.

pannuleium malum Jabiko rydlo wiednace

pannūlus, Platek. pannum, n. Sukno.

pannus, Sukno/Smáta/Sleyruch, Tuch.

epith. Textilis, labōrātus, pictus, prētiosus, sericus
intextus, textus, purpureus, vilis, asper, squallens.

pannychismus, Gr. Wilia.

panōplia, a, gr. Riris/ Zbrojá.

panfa, a, m. Pláskonogi/ Szerokostopy/

Glomy kapiástej.

pansebastos vel us, f. vel m. gemma, vel lapis,

Gr. Plodisšek.

Pantex, ica, lege Pantices.

panthēra, hac Gr. panthēr, ēris, hic Gr. Rás

1. šieć ná wietriá/ Oblow/ śpieg. Ein

Pantherthier. Diversum confusa genus panthe-

ra camelo. Hor. epith. Fida, ferax, versicolor, o-

dora, maculosa, celer, veloc. phr. Tergore panther

multicolor.

panthēra confusa camelo. Wielbłódoręs.

panthērinus, Rási/ Páry/ Śladowary.

panthēron, Gr. šieć 1. 3.

panices, hi Bloná/ Bruch/ Ríská 1. Bie-

gunká 1. Wzrod 2. & sub Wzrodowary.

panōlābus, Gr. Nienáscony.

panōmīmicus, Gr. Ruglársti.

panōmīmus, Gr. Ruglárz/ Ruglársti mor-

ski/ Plasz/ sub Plesz.

panōphellos, Gr. Pántofia.

P A N U

panūcellium, panūcla, Cewka 1.

panūcula, idem panicula,

Panuellum, Panucum, idem Panuelium.

panūelium, Cewka 1. Spig 2. Wzecieono.

panūla, panulia, panulla, Cewka 1.

panurgia, Gr. Chyrosó.

panurgus, gr. Chyry.

panus, m. Cewka 1. Myślá 2. Grugoly/

Dymienice.

P A P

Pāpa, a, m. Papież. Der Papst. Rotantes

saxorum apices video, optime Papa. Prud. epith: San-

ctus, venerandus, venerendus, colendus, almus. phr:

Sūmmus Pōntifex. Pōntificum māximus. Māximus

divini pastor ovilis, gregis Christi Vicarius. Dēi sá
cer intérpres. Rōmānis dāns iura pāter, Sūmmūsq;
sācērdos. Triplici caput diādēmate cinctus. Infula
tergēmina redimit cui sacra cōrōna tēmpōra. Tri-
plicem qui fronte cōrōnam, et duo sacrata gerit
arma manu. Vēnērābilis ōrbi Nāvita. Cui summa
pōtēstas Terrarum coeliq; dātā est. Quem poplites
flexo Terra colit. Cuius vēstigia ādorāt Caesar et
aurato vēstiti mūrīce Rēges. Scēptra vicēsq; Dēi
gerens. Qui rēgna infera Ditis, Coelorumque tōres
āperit, et claudit. Tergēminum cingit cū diādēma
caput.

pāpa, a, f. Pāpu. pāpā! gr: Wey/ Bāwey

pāpāver, Mak. Monsamen. Candida pur-

pureis mista papaveribus. Prop. epith: Sōpōrifer-

um, sōmōiferum, lēthēum, vēscum, Cēreale, fri-

gidum, tōrpēns, grāvidum, fēcūndum. phr. Cā-

put grāvus. Sōmnum inducēns. Grātum Cērei,

plēnumque sōpōre, Lēthēo rōre, sōmno pērlatum

mēdicarum, Cēbra sōpōriferum grāna pāpāver hā-

het. Lasso fessa pāpāvera collo dēmittunt caput.

papaver erraticū, papaver rhoeas, žet ziele.

pāpāverātus, Makowy 2.

papavereus, Makowy 1.

papaverina, Makologwá.

papaveris caput, Makowka.

pāpia, pappā, a papas, a, m: gr. Oyciec.

pāpilio, Namiot/ Motyl. Sommer Vogel

papilla, Cycel 2. Cewka 2. Brustwarhe.

vide Mamma.

pappa, Pāpu. pappāre, Pāpác.

pappas, a, gr: Piástun. pappazo gr: Tātam

pappias, a, gr: Oyciec. pappo. as, Pāpác

pappus, gr: Dziad/ Szátec/ Papie/ Pzy-

miorowe ziele. pāpūla, Krosta 1.

papūla, Ospice 1. 2. Perocie.

papulae rubentes, Odra.

P A P Y

Pāpūacēus, pāpūrifer, pāpūrinus, Pāpie-

pāpūrios ōnū, śitowisko. (rowy.

pāpūrōpōla, a, m gr. Pāpiernik 2.

pāpūrum, n. Pāpietowe drzewko/ Pāpiet 1

pāpūrus m. f. Pāpietowe drzewko.

pāpūrus, f. Pāpiet. Pāpiet. Omnibus

& crescit multo damnosus papyrus. Juv. syn: Chā-

ta. epith. Lēvis, tēnuis, frāgilis, dōcta, sacra, fida,

bibūta, pālūstris, Niliāca, Agēptia. phr. Tēnu

Eccc 2

cōm-

committere verba papyro, perditur Nilucas, Mula,
mea damna, papyros.

pār, subst. n. Ablat. pari. Parā zego/ Sta-
blo/ Cetno.

pār, pārīs, Ablat. pare & pari, adiect. omne
pārissimus, Rowny. Gleich. Ludere pār
impar, equitare in arundine longa. Hor. syn. Com-
par, suppar, nōn impar, pārilis, similis, aequalis.

par impar, Cetno lichō.

pār est Sluſ. pāra, a, sub Czaykā.

pārābāis, gr. Preestapientie.

parabia, piwo i.

pārābilis, lācny do nabytā. Leicht zu
ubetkommen. syn. pārāu, vel inuentu fa-
cilis.

pārābōla, Gr. przypowieść/ Rownanie.

pārābōlanus, a gleba Rmieć.

pārābōkus, gr. Desperat.

pārācātābōle, Gr. Zaskad i.

pārāceniēis, Gr. przelocie.

pārāchāracta, a, vel es, m. Gr. Salzwa moneta.

pārācāragna gr. Salzwa moneta.

pārāclēus, gr. Podsiyćie/ Przysynca.

parada, B. Nawa i. 5.

pārādiastōle, gr. Rozlogenie. Item exornatio
Rhetorica, quae res plures similes disjungit contrari-
is redditus, & quantum distent ostendit Rutilius &
Rufinian.

pārādīgma, tū, gr. Przykład.

pārādīsus, Gr. Ray/ Sad. Paradies- Gate

ten. Iam te circumstant paradisi millia sacri.
Sidon. epith. Florēns, amoenus, fortunatus, beatus,
felix, latus, coelestis, sacer. phr. Pārādīsiacz, pā-
rātē sedes, elysii campi. Iata arva. Felices plagae.
Amoena vireta. Regna invia vivis. Fortunata pio-
rum regna, concilia. Primorum sedes generosa pā-
rentum. Sceleris loca conscia primi. Et locus Ho-
os Phoebe nascens ad ortus, arduus, attollens
vicina cacumina caelo, illic perpetuo vernantia gra-
mine rura. Perpetui fructus, aeternaque gratia flo-
rum. Semper sine nubibus aether. Limpidus in medio
fons est lato pulcherrimus orbe. Quatuor unde
flunt occulto flumina cursu, ubi flore perenni
Gramineus blanditur ager, nemorumque volu-
ptas irriguis nutritur aquis. Vide Caelum.

pārādoxum, Gr. Niepodziatna rzecz/ Nād
pospolite rozumienie co.

pārādōmis, idū, gr. Zapáſtow mieysce.

pārānēis, eos, ios, f. gr. Nāpominanie.

paranēicus, gr. Nāpominálny.

pārānōnium, gr. Kley stornicz/ Gipo.

paragauda, a, Strefa/ Tłanica.

paragaudis, Strefa/ paragaudius, Strefisty.

Paragoge, es. Adductio figura Grammatica & Poetica
literam vel syllabam fini dictionis addens. Diome-
Donat.

pārāgrāphe, es, gr. przypisanie/ Wyście.

pārāgrāphus f. gr. pāragraf.

pārālion, gr. Mak.

pārālipōmēna orum, gr. Opuszone rzeczy.

pārāhus gr. pomorski.

paralius tithamalus, Włoc mlec.

pārāllēa, orum, parallelus gr. Rowno od-
legie od siebie.

pārāllōgismus, gr. sub Dowed.

pārāyis, gr. pāraliz.

pārāyicus, gr. pāralizem zatójony. Iy pro-

ducunt quidam Graco more, ob plures breves in-
currentes.

Paramele, es. Vitru. chorda media proxima.

Paranete, Vitru. chorda ima proxima.

parangaria, podmoda.

Paranites, a, m. amebiski species, eadem Sapinos, Pla-

pārāymphus gr. Dziewostob.

Parapechy, jos, n. Varro. vestis cubitali purpura in-
cundata.

parapegmata, tum, gr. Gwiazdatkie nagy-

pārāphōrum, gr. Salum.

pārāpherna, paraphernalia, paraphernica,

orum, e Graco Wyprawa corck.

pārāphrāsis, gr: Wyklad i. Rozszerzanie slo-

paraphraſtes, a, m. gr: Wykladacz. (wne

paraphyas, adis, f. gr: przyrostek.

parāplēgia, parāplexia, pāraliz.

paraphis, idis, gr: Misa spora.

pararium, an przygorowanie?

pārārium as, zold.

pārārius subst: aparos as, Jednacy kupca.

pārārius, adiect. a par, vel a paribus, i duobus.

Turneb. Podwoyny.

pārarrhencho, al. pararrhinchus, & parar-

rynchon, ontis, gr: Chrapala/ Drzemiacz

pārā-

parāfanga, *a*, parafanges, *a*, *m. gr.* Miła
parāscēnium, *gr.* Diimowisko. (polka.
parāscēvē, *es, gr.* przygołowanie/ Wielki
parasiōpēsis, *is, gr.* Zamilzenie. (piatek

Item Exornatio Oratoria, cum nos dicimus aliquid
præterire, vel dicere nolle, quod tamen dicimus. A-
quila. Rutilius. Occupatio, ad Heren. melius recen-
tiores Præteritionem vocant.

parāsita, *a, f.* quia Comm: est Græcis, parasi-
taster, Pásozyc.

parāsita ars, pásozycerwo.

parātor, *aris*, podchlebie.

parāsitus, podchlebcá/ pásozyc. Ein Tetel
lerlecker/ Schmatoker/ Schmeichler. *syn.*
āzūlator, āsēntator. *epith.* Blandus, blandulus,
tūrpis, blandiloquus, edax, inanis, impūrus, iētus,
subdūlus. *pbr.* ore blandus. Verba āsēntantia fin-
gens. Subdōla vērba ferēns. Vēntis māncipium.
Cūlinæ divitis auceps. *f.* Adulator.

parāstades, *ha, gr.* Silaty ná przedku.

parāstātes, *a, m. gr.* przystaw/ podstawek.

Parastichis, *idis, Gell.* Serton: de illustribus Gramma-
ticis, ex versuum initialibus literis conflata dictio, ut
in Sibyllinis & aliquibus Hymnis Græcis. *i.* initia-
lis continuata series. parastichidion. idem Acrostichis

parāsynchronē, *es, gr.* Stwināncyā.

parāsynchronis, *is, gr.* Schackā.

parātē, Gorowo. parātio, Gorowānie.

paratitla, *orum, gr.* Tytul.

parātriagēdio, *is, gr.* Rozpietizam.

parātum, *subst.* Gorowiūnā.

paratura, Sprzet

parātus, *is, Gorowy/ Dostātni i. Rezolut/*
Sercā wielkiego. Bereit/ fertig/ wilsfab-
rig. Ad freta Sicaniæ saltem, sedesq; paratus.
Virg. syn. promptus, expeditus, instructus, munitus
ornatus, accinctus, ālācer.

parātus, *us, Gorowānie/ Apātat/ Dostātek/*
potrzeby/ Sprzet/ Ubicz i. przygołowānie
parāvēredus, powodnik/ Kon powodny/ Nas
teczny Kon.

parāzōnium, *gr.* sub Puinal.

P A R C

parca, *a, sub* Bieg świątā. [pusc.
parcat tibi Deus, formula, sub Boże mu od-
parce, Verbum parce credere, parce preio,
sub Tzie 2.

parce, Oszczednie/ Skromnie/ Skopo.

parce parcus Skopy.

parce promus, Oszczedny.

Parciloquium, Málomowność.

Parcimonia, lege Parsimonia.

Parcipromus, Oszczedny.

parcitas, Skępswo/ Rzadłość. Rarghele/
Abbruch. Iejuniorum parcitatem sobriam.

(Jamb:) P. *syn.* Parsimonia; frugalitas, moderatio.
pbr. Parcus rerum usus. Parca impensa ratio. Sē-
ptus, vel impensa moderatio.

parciter, Skopo.

parco, Przepuszczam 3. Solguis 1. Odupu-
zam/ Ochraniam/ Szanuje 1. 2. Oszczę-
dam/ Skępie/ Żaluje/ Szanuje sie/ Za-
chowuje 2. & sub Przewodze co ná sobie.

Veisshonen/ sparen. Parcere subiectū, &
debellare superbos. *Virg. syn.* Ignosco, condono, re-
mitto, indulgeo. *pbr.* Noxam remitto. Vēniam
do, tribuo, rogāti, pēcēti cōcedo. Prēcibus flē-
tūque mōvēor. Blanda exēpio indulgētia. Vūl-
tum indūo sērēnum. Vēniam dāre, indulgēre, cōn-
cēdere cūlpæ, dictis, factis. Ignoscere cūlpæ. Vēn-
iamque tuis rēmēraria dictis. Supplīce vōce rōga-
vēniam dābit ille rogāti, indulge pūeris vēniam.
Parce pio gēneri, et prōpius rēs aspice nōstras. Dā
vēniam cūlpæ, decēpit idōneus aūthor. Vērum clē-
mēntior ille dōntibus ignōvit patria pietāte rēmisse
offēnsas, mēritamque ūltro cōmpēscuit iram. (Ovi-
dius 2. Tristium. Augustum quem offenderat, hunc
in modum alloquitur.) His prēcōr exēmplis tūa
nūnc, mīlissimē Cēsar. Fiat ab ingēnio mōlliōr ira
mēo. Illa quidem iusta tēst, nēc mē mēruisse negābo
sēd nisi pēccāssē, quid tū cōncēdere pōssēs? Mā-
teriā vēniz sōrs tibi nōstra dēdit. Sī quōdies pēc-
cant hōmines sūa fūlmina mittat Iūpiter, exīguo
tēmpōre inermis erit. (Ibidem) Parce prēcōr, fūl-
mēnq; tūum, fēra tēla rēconde. Parce pāter patriz,
nēc nōmīnis immēmōr hūjus, olīm placādi spem.
mīhi tolle tūi. *f.* Plato, & preces audio.

parcus, adiect: Oszczedny/ Skromny/ Sko-
py/ Rostki. sparsamb/ häuslich/ karg.
Tanquam parcus homo, & rerum tutela suarum. *Juv.*
syn. Sordidus, cupidus, avarus. *f.* Avarus, vel tē-
nūi vīctū cōntētus, pāvo cōntētus, abstīnēns.

parcus, substant. sub Czaykā.

pardālianthes, *is, eos, n. gr.* Omieg.

pardālios, vel pardaleos, vel *us, lapin, aut gem-*
ma gr. sub Ryśi.

pardā-

pardallum, *ibid*: pardalis, *u*, Rys 1.

pardus, *gr*. Rys 2.

parechasis *gr*. Odstopienie od rzeczy

parectatus, *gr*. Młodzieniaszek.

parēdrus, *gr*. Ławnik/ Czart.

Parēleon, *Donat. Servio. i. attrahio syllaba vel distio-*
ni ad extendendum verbum, ut Alesdum. Tutemet.

parēlia, *orum, gr*. Słonce podwoyne.

Parenchirehs, *Cic: Quint: i. conatus: cum præter legi-*
timum opus vel officium, aliquid addimus: vel tum
aliquid ab his scriptum aliter scribimus, vel novi
quid circa idem excogitamus. Turneb.

parendi dedignatio, Nieposłuszeństwo.

parendum est, Musz.

Parens, *subst. commune. Rodzic/ Pogrzeb/*
Vatter oder Mutter. Indiscreta suis, gratul-
que parentibus error. Virg: phr: Sanguinis auctor.
S. Pater aut Mater.

pārens, *adiect. omne* Posłuszny.

pārentalia, *ium, pogrzebny obiad.*

pārentalis, Wykowski/ pogrzebny.

pārentalis mos, Pogrzeb

parentatio, Obchod zadusny.

pārentēla, powinowactwo 1. & sub przy-

parentes, *hi, Przodkowie.* [mutz.

pārentesis, *gr. Meladante/ przetywanie.*

Parentesis nota Orthographica, constat duobus semicir-
culis ad se versis ( ) quibus includuntur ea, quæ
continuata orationi interponuntur.

pārenticida, Wycobowca/ sub Mzobowca.

pārento, *as, Parentor, pogrzeb sprawuie /*
Sprawuie. Opfferen vor die abgestor-
bene Eltern/ Leichbegräbnis begehren.

Annua solenni; cade parentat udis. Ovid. syn. Ju-
sta solvo, persolvo. Fūnus dūco, exequias facio.
Tūmuli hōnōres reddo. Suprēmo hōnōre extin-
ctum effero. Ex quo reliquias, diviniq; ossa pā-
rentis. Condidimus terra, mœstasq; sacrāvimus ā-
ras. Vide Sepelio.

pāreo, posłusny iestem/ Dogadzam. Ge-
hotchen. Parebit pravi docilis Romana juven-
rus. Hor. syn: obsequor, ausculto, morem gero.
Vide Obedio.

pārergon, *vel um, gr. przydarek/ Sigiel 2.*

Niepotrzebna rzecz.

pārei, pokazuje się co.

pāres, *hi, Dwá/ Jadro u zwierząt.*

pārēsis, *gr. Omdlewanie.*

pārhippus, *gr. Nareczny koń.*

Parhypare, es, Subprincipalis. Capella. Chorda in
ptachordo secunda à summa seu ab hypate.

pāri jugo, momento, Rownie.

pāri libra cum Rowny.

pāria facio, Rownam/ Rachuie/ Nągradim

Wyrachować się.

Pariambus pes, idem Pyrrhichius. Diomed.

pāriānis, Jaszczur rybá.

Pāriatio, sub Wyrachować się/ Rownam.

Pariator, Kęstę prozen.

paricida, lege potius, parricida &c.

Pāricidus, *al. Paricus, Woyt 1.*

parientia, Posłuszeństwo.

pāriēs, *ētis, f. ściana. Eine Wand/ Mauer.*

Quam fixam paries illos servabat in usus. Virg.
Herent parietibus scales, possessq; sub ipsos. V. vide
Murus.

paries formaceus, Lepianka.

paries fornicans, paries interpenetrans, ściana
na 3 frambugami.

paries medianus, ściana przeczna.

paries solidus, ściana cala.

parietaria, Pomucne ziele.

parietarius, Lepiats.

pāriētiēs, parietum ruina, Rozwaliny.

parili ratione, Rownie.

pārilis, Rowny & sub Obraz.

pārilitium fidus, Dzjownice.

pārilitas, Rowność.

pārio, *as, sub Wyrachować.*

pārio, *u, Rodzic/ Nąbawiam/ Dostate 1.*

Zadate etudność. Gebähren/ eines

Kindes genesen. Lucinam novies, novies pa-
ritura vocabit. Ovid. syn. Pārūrio, gigno, gēnēro
prōcreō, emitor. phr. Foetum, vel partum, vel pro-
lem edo, dō, fundo, prōduco, emitto. In lūcem ē-
do, sub lūminis auras edo. Dō prolem partu. Utē-
ro foetus educere. Et gēnitrix facta est partus eni-
xa gēmillam. Nec tibi Diva pārens, gēnēris, nec
Dārdānus aūthor. Perside, sed dūris gēnūit tē cau-
ribus horrēns Cāucāsus. Tūa cōncipient cōclatu
vīscēra jūssu Natum. Vide Genero.

pārip-

pärippus, Gr. Nareczny kón.

parire à pario, per quartam. In Rodze/ Niesie sie.

pärishmia, orum, gr. ślinne iągody.

päritas, Rowność.

päriter, Rowno 2. pospolu / Tak iest/ Zaczaz 2. Mitteinander/ zugleich. Insundunt pariter sulcos, Sc. Virg.

päriter ac si, pariter atque, pariter ut, Rownie iak.

pärto, as, Goruis. Paritura, lege Partura.

pärus lapis, Marmur biały. Ein Goldstein, Heret ut è pario formatum marmore signum. Ovid

pärux, icis, śikora.

parma, Pärwża. Ein Festschild eines Fußknechts. --- crude tardant tegmina parma. S. syn. Clypeus, scutum, umbo, pelta & Clypeus.

parmaus, Pärwżnik.

parmenis caseus, pärmezan.

parmüla, Tarza. parmularius, pärwżnik.

Parnacides, potius lege Arnacides.

P A R O

päro, as, Goruis 1. 2. Dostate 1. Ziednac 2.

Ma sie ku 2. & sub pogadzam sie. Zucstien/ bereiten. Dixerat, ille patris magni parere parabat. Virg. syn. äppäro, cömpäro, instruo ädörno, mē äccingo, vel cömpäro, äcquiro, cönsequor. Vide Acquiro.

päro, önis, vel päron, önis, m. gr. Łódź

päröchia, gr. Gospodä/ Päräfia/ Plebänia.

päröchialis, Śärski

Päröchus, Gr. Gospodarz 3. przystaw/podwodny urzędnik/ Diemostob/ Godownik Pleban.

päröculus, svecoti: paribus oculis. Rownooki.

Pärodia, Quintilian. cantici aut carminis similitudo;

parocia, gr. Päräfia.

(Turneb,

parocus, gr. Päräflan.

pärölēne, es, gr. Rosé bärkowa

Paromæum. Donat. Bitum cum ab isdem literis Verba aliquot incipiunt. In verbis fit.

Paromologia, Rutilio; Concessio, qua postea evertitur.

Paronomasia, Cicer. Annomatio. Donat. Collusio fo-

um, cum aliud nomen ex alio formatur, similitudo soni in Nominibus fit. Paronomasiam in eodem verbo, alio sensu repetito, ponit Quintilian. aliquantüm mutato Cicero.

pärönychia, Gr. Zanoëtica/ Rusä škálna.

pärönychium, Zanoëtica.

päröplis, idus, gr. Misä spora/ polewka 2.

päröpsimätion, gr. polewka.

päröuis, idis, f. gr. Wzrod poduszny.

päröxysmus, Gr. śilencie sie 2.

P A R R

parra, puszycz/ & sub Czayka.

parrhēsia, Gr. Bepieczęstwo/ Wolnomoswnosć. Item Exornatio Oratoria, cum apud eos quos hereri debemus, liberius dicimus. Licentia. Cicer.

parricida, Oycomorderz/ Oycohyca/ sub Mżoboyca.

parricidalis, parricidialis Mżoboysti.

Parricidaliter, parricidiosę, Mżoboysto.

parricidium, Oycomorderstwo/ Mżoboyst Parrus, śikora. (stwo.

pärs, Czesć 1. Cłonek 1. 4. 5. Stronä 1. 4. 5. Siuka 2. Sekra/ Seno/ Przemozenie/ Bräina/ Rozroznienie/ Miära. ein Theil Stück. Paribus aquabat iustus, aut sorte traherat. Virg. syn. Pörtio, vel alii, nonnulli, quidam, hi, illi, partim, ut se partim scöplis condunt partim æquere vanko.

pars plera, sub Wielki 1.

parsimönia, Osęgadanie/ Miernosć w 39 ciu/ Skromnosć 3. Skęstwo/ Wbostwo.

Parsis, pro Peperceris. Plaut.

P A R T

parta ovis, Mäciostka.

parte, parte parte, Czesćig.

parte plus iusta, parte plus media, Po wielkiey cześci.

partes, Powinnosć/ Mieysce/ Rozroznienie Personä 2. Stronä 1. 4. 5. Ampt. syn.

Münia, minus, officium, provincia.

partes alicuius ago, sustineo, Zästepuis kogo

partes genitales, obscöna, Cłonek 4.

partes habeo magnas, Zäcięgam 2.

partes habeo priores, Przedkuis.

partes

partes obtineo, sustineo. Jestem tym.
 parthēnē tibi, sub Surmā.
 parthēnē, idis, Gr. Bylica 1. (ne źiele.
 parthēnium, gr. Mātunā/ Szczę/ Pomur.
 parthenium mas, Wrocy.
 parthēnius, gr: Bektar.
 parthēnōn, ōni, m. gr: Błaskor.

partīarius, Spółkuicy/ Wdzielony/ & sub
 partibus, Czesćiami. (Bmieć.

particeps, cipis, adiect: omne Vgestnik.

Theilhaftig/ Mergenoss. Quare participem
 Lethi quoq; convenit esse. Luc. syn. Cōsors, cōm-
 pos, socius, cōsciū, nōn expers, nōn exors.

particeps fio, Dostalo mi sie 2.

Participatio, participatus us, Spolecznosci/ V-
 geshnicwo.

Participia in N S & DVS, variē explicantur sub
 Srojac/ Stangwssy.

Participialis, Quintil. dictu, factu vocat Participalia
 Verba, quæ aly Supina.

Participialis modus, s. infra in secundo Indice Modi
 participium, Vgestnicwo. Est quoq; pars o-
 rationis apud Grammaticos nota in Scholis.

participo, m, Vgestnikiem iestem/ Dostalo
 mi sie 2. Item aliter. Vgestnikiem cynis.

particula, Czastka/ Cisionek.

Particularis, Osobny 1. Particulariter, Osobno

particulatim, Cisionkami/ Czesćiami/ Mā
 stuki/ Osobno.

Particula, ōni, m. Spółdzielcic.

Partilis, Rozdzielny 2.

Partiliter, Czesćiami/ Osobno.

partim, partim partim. Czesćig 1. Niektory.

partio, is, Dzielę 1. 4.

partio, ōnis, Rodzenie.

partior, Dzielę 1. 4. Dzielę sie/ Dwote.

Thetien. Hinc potum petit, & socias partitur
 in omnes. Virg. syn. Divido, distribuo. phr. In
 partes, in frusta distingvo, sēparo, sēco. vide Di-
 vido, separo.

partitēs, Rozdzielnie. partitor, Dzielcā.

partitudo, Rodzenie.

partitio, Rozdzielanie.

partio, Rozdzielnie.

partium secundarum, tertiarum, Nieprzedni

Partor, oris, Nabywacz. partūras, Rodzenie
 partūriens, Polożnicā.

parturio, Rodzę/ Gotuje.

partum, substant. Zbiór/ Płód 2.

partum abigere, elidere, ejicere, Potonić.

partum do, edo, excludo, enitor, Rodzę/
 Wcielila sie.

partus, ti, Nabyty.

partus, us, Rodzenie/ Płód 1. 2. Geburcht.

Eumenid-ss; fata, tum partu terra nefando. V.

syn. Puerperium. epith. Difficilis, durus, acerbus,
 savus, molestus, gravis, molestus, faustus, infastus,
 felix, tristis, violentus, querulus, debilis, lechiter,
 anxius, tener, maritus, nobilis, illustis. s. Paria.

partus, sive proles, Potomstwo. Kind/
 Leibesfrucht. syn. Fœtus, schœles, proles,
 progēies, prōpago. vide Soboles.

parva dictu, sub Podly.

parvi est aliquid. Scasła.

parvi facitur, sub Gacziq mng.

parvi pretii, Podly.

parvi refert, Māto nā tym.

parvissimus, Maluchny.

parvitas, Mālos/ Subcelnosć 1.

Parvitas, idis, f. gr: Dzięgnā.

parum, Troch 1. 2. & sub Māly/ & Nie l.

wenig. Nāso parum prudens artem dum tra-
 bat amandī. Ov. syn. Paulisper, leviter, paulum,
 paulo, modicum.

parum absuit, Māto nie/ Bez mālā.

parum vir, Niewieści.

parum virilis, Nie męski.

parumper, Troch 2. weniglich. His dictis
 curæ emotæ pulsusq; parumper. Virg.

parunculus, Łodi.

parus, siforā & sub Czastka.

parus monticola, Bārgiel.

parvulum, Trochā. 1.

parvulus, Maluchny. Klein Kind. Ante su-
 gam soboles, si quis mihi parvulus aura. Virg.

parvum, substant. Māto. subst. & Trochā 1.

parvus, Māly. Klein. Sape oculos, memi-
 ni, tingebam parvus olivo. Pers. syn. Parvulus, t-
 xiguis, gracilis, tenuis, exilis, minutus, angustus,
 pusil-

pūillus, minimus, contractus, modicus, brevis,
non magnus.

Pascale pecus, sub Welnisty.

pascalis, Trawny.

pascēolus, Miesiek ptenieiny.

pascha, *an.* n. vel a. f. Wielkanoc.

paschalis, *adict:* comm. Wielkonocny.

pascuto, *a.*, sub Pasa sit.

pascuo, *Rarmis/ Pasa/ 1. 2. Ocisngi sit.*

Weyden. *Dicto, cali Regem pavere, sub antro*
Virg: *syn:* Pascor, pabulor, edo, vīscor, *vel* nū-
trio, *ālo*, *vel* rēcreo, dēlecto. *pbr:* Grāmīna cārpō,
āttōdeo, tōndēo, mēto, ore lēgo, ad pāstūm dū-
co, āgo impello, cōgo, in pāscūa mīcto, cōmpello,
dūco. Hērbas, pābūla, ālīmēnta grēgibus sūppēto,
sūfficio, mīnistro, prābēo, dō, pōrtōgo. Hērbam,
pābūla cārpere. Pēr hērbas, cāmpōs, in mōntibus,
in sāltibus errāre. pāscere, pāsci. Dēpāscere, tōn-
dere dēcōndere grāmīna mōrsu. Mille grēges illic,
tōndēdēque ārmēnta pēr hērbas errānt. Lōngum
pēr vālles pāscitur āgmen. Pāsimque sōlūri pēr
cāmpōs pāscūntur ēqui. Mille mēx Sicūlis errānt.
In mōntibus āgnēi ēquos in grāmīne vīdi Tōn-
dēntes lāte cāmpūm. Dum tēnēra āttōndent sīmē
virgūla cāpēllē. Nūllā nēque ānnem libāvit qua-
drūpes, nēs grāmīnis ārrigit hērbam. āspice tōn-
dēntes fērtile grāmēn oves. Tōndent dūmēta iū-
vēnci, ēr rēpētunt cēlēres pāscūa nōta grēges. Flō-
rēntem cūtilum, ēr sāltēces cārpētis āmāras. Sūnt
virīdi prāto cōsfinia litōra, quōrum āltēra pārs
āndis, pārs āltēra cīngitur hōrbis. Quās nēq; cōrnī-
gērx mōrsu lāsere iūvēncē, Nēc piācidē cārpēntis
ōves, hīrtave cāpēllē. Ecce pētunt rūpes, prārū-
ptāque sāxa cāpēllē, ut rēfērānt hōedis ābēra plēna
sūis. *vide Gregem pascio.*

Pasco linguam, i. compeſco, Milge.

pasco lumina, Pärtzam.

pascor, Pasa sit/ Jem/ Żązywam/ Wyładam
Rocham sit.

pascua, a, vel pascua orum, Pāstwisko.

Weyde. *Quid tibi pastores Lybie, quid pa-*
pascua versu. Virg: *syn:* Pabula, pāstus. *epith:* Lā-
ta, hērbōsa, pīngvia, fēcūnda, vītēntia, hērbida,
grāmīnea, hūmīda, āmēna, mādīda, ēpīma, rōscī-
da. *pbr:* Virīdāntia lāte pāscua, āgrī pīngves, ēr pā-
scua rūrā Rīgūis hūmēntia rīvis. Nōctūno tīncti
rōre Hērbōsi cāmpī. Virīdes hērbz. Pāscua. (*adī-*
ctis:) prāta, grāmīna. Frīgīda nōctūno tīngūntur
pāscua rōre. *vide Herba, pratum, & pascio.*

pascualis, *adict:* comm. Trawny 2.

pascuarius, Tawmács.

Pasue, Goynie. pascuum Blone.

pascuus, Pāstewny. Pāstātes, a, Bāstā.

passa verba, Mowā ntepoetyka.

passa virum, Mtepānnā.

passa uva, Rosynka.

passale pecus, sub Welnisty 1.

passalis, Trawny. passaria ficus, figa 1.

passer, Wrobl/ Płazżka/ Śloderka. *Lin*

Spas/ *epith:* argūus, aerius, axigūus, ē-
xilis, tēnūis, vāgus, vōlūcer, sātax, sōllvāgus. *pbr:*
argūto pāscere vērnat āger. Lāscivus vōlūtās pō-
nūbila pāster.

passer marinus, Strus.

passer lepium, Potrzywka.

passerculus, sub Wroblit.

passere salacior, Turny. 1

passerinum prandium, sub Mā 136

passerinus, Wroblit.

passernices, he sub Osta.

passibilis, cierpietliwy.

passibilitas, cierpietliwosc.

passim, Wzody/ Pospolicie/ Ciesto/ Nies

porzadnie. Allenthalben/ hin und her.

Strata jacent passim sua quaque sub arbore poma. V.

syn. ubique, undique, huc illuc, temere, sine lege,

discrimine: nullo.

passio, cierpienie/ cierpliwosc/ Namietnosć

Bol/ Mzka/ 1. Choroba 1. Przymiot.

passionatus, B. sub Namietny.

passivitas, a passim, sub Pospolitosć.

passivus, a patior, cierpietliwy/ Namietny.

passivus, a passim, pospolity 1.

passu admisso, Biegiem.

passu deside, inerti, tardo, Stepia,

passum, Slodycz/ Wino Slodkie.

passus, si, *adict:* a pando. Rosciagly/ Sus

chorlawy/ Zmarzłony. *crwac*

passus, si, a patior, Zgwałcony/ & sub Pries

passus, us, Brok 2. Schritt. --- Sequitur

patrem non passim aquis. Virg: *syn:* Grēssus, grā-

dos. *vide Gradus.*

passus minor, Brok miara.

passus maior, Szien.

F f f

passus.

passus admissus, citius, rapidus. *Żawod.*

Pastillico, as. Gwieram sic.

pastillum, Miłodownik/ Oplátek.

pastillus, Bóchenek Głebá/ Kolaczek/ Mátá
cepan/ Oplátek/ Matácon/ Páster/ Peta
fumy/ & sub Troćická.

pastināca, olus varium, Pásternak 1. 2. Mátá
Glew, 1. 2. 3. 1. alii produunt, alii corripunt.

pastināca pisci, Pasternak rybá/ Pláská
pastinatio, Ryćie/ Uprawianie/ Uprawá
rolej.

pastinator, Grácownik/ Kopać/ & sub
pastinatum, Uprawna rola/ Rola spráwiona
pastinatum solum, Pulchna ziemia.

pastinatus, us, Uprawá rolej/ Ryćie.

pastino, Ryćie 1. Uprawiam/ Sądze plonit
i. Renat. & Verrepa. alii corripunt ut & Pastinum.

pastinum, Rola spráwiona/ Uprawna rola
Morycká.

pastio, Pásiente/ Pástwisto/ Pasa.

pastio apum, Pšigelnik.

Pastomis, melius Postomus.

pastophorium, Thalamus prepositi templo. *Hie-
ron: atrium templi. Ver. Onomastic. Taberna-
culum Aquile. Suide. vide & Cyborium.*

pástor, Pásterz. Ein Hirte. Nam saepe incau-
tu pastoribus excidit ignis. Virg. syn: armencari-
us, opilio, bubaleus. epith: Rusticus, agrestis, syl-
vestris, vigil, sollicitus, anxius, fixus, fidelis,
vagus, errans, durus, pauper, inops, egenus, mi-
ser, sedulus, matutinus, insomnis, incultus, squalli-
dus, latus. phr: Pécóris, ovium vel gregis dux, dú-
ctor, cústos, mágiſter, oves in pásua ducens. Té-
néros depellens foetus. Lanigeros qui ducit oves.
argutum tenui modulatur, meditatur arundine car-
men. arundineo carmine mulcet oves. arménta dú-
cit, agit cústodit, sírvat, observat. Vigíans ovium
circum agnita cústos, in sua rétíliens pásua sím-
per oves. Pán curat oves, oviumq; mágiſtros. Non
ego sum pástor, non hic arménta, gregesq; hórridus
observo. Pálus ut incubuit baculo, saxoq; pécudit
pástor, arundineo carmine mulcet oves. Nec defunt
cómites sedula turba cánes. Sénsunt toti pásceia
sibila montes. Té pásceia pállis íter, ómíque tuit
baculus sylvestris oliva. 6. Gregem pásco.

pastorale baculum, Pastusa lasa

pástoralis Pásterſti. Dem Hirten rugehörig

*Pastorale ómit signum, cornuq; recurbo. Virg. Si-
de Pastor.*

pastoralis res, pástoritia ars, Pásterstwo.

pastorilius, pastorius, Pásterſti.

pastus, ti, Karmny/ Násycony.

pastus, us, Pasa/ Karmia/ Pokarm.

pastus immoderatus, Objáststwo 2.

pátagiarius, Kráwiec.

patagiatus, sub Kólnierz.

pátagium, Kólnierz/ Ktezy.

pátagus, gr: Apopleksya/ Spánie ogry
twozyszy.

páralis, Rogaty. Media anceps pro diversa
rígine: sed potius longa.

párefacio, Odkrywam/ Otwaram. *Unge-
thun/ zu wissen thun. Ille meos somno lassus
patefecit ocellos. Prop: syn: Mönſtro, indico, óſca-
do, mániſſto, ápéro, réséro, réclúdo, rétigno, pia-
do, decláro, rétégó, révélo, divulgo.*

patefacio adium, fenestram, Wapomykam.

párefactio, Odkrycie.

párefſio, Otworem stole/ & sub Wyławia co

patella, Miśa plásta/ Miśa mála/ Czátá.

Czátá 4. Tacá/ Pátela/ Zágórzeńie 2: Pá-
ryná Kóścielna. Ein Blátel/ ein Schál-
lein/ Tóphen. epith: Dúra, píngrvis, ópi-
ma, ónůsta, óndta, frágilis.

pátellarius, Miśny/ Podlęſzy. ibidem

pátēna, Miśa plásta/ Páryná Kóścielna.

pátēns, Otworony/ Lácny do zráńienia

*Auffgesperrt/ offen. syn: ápértus, vel pá-
rillus, latus, vel mániſſtus, vūlgátus.*

pátēter, Otworzyscie/ Jawnie.

pátēo, ſi, Otworem ſtoi Kóścielga ſte/ Poi-
kózuie ſie co. Offenbar seyn. Omnibus
natú trife pateret iter. Mart. syn: Pátēſco, pátē-
ſio, appáreo, rétégó, dētégó, réclúdor, nūdor,
pándor, révélór.

páter, Óciec. Vatter. Indicitq; forum &
paribus dat iura vocatus. Virg. syn: Pátēns, gég-
ror, sátor. epith: Chárus, dílēctus, vótendus, hóno-
randus, cólendus, sollicitus, pius, vótérandus, ré-
tus, mitis, fácilis, rígíduſ, grándzús. phr: Gég-
sángvinis áuctor. Fons gégneris, Gégneris míhi Júp-
ter áuctor.

páter

pater coenae, Biesiadnik.
 pater conventus, Mierzadnik.
 pater-familiae, pater-familias, Gospodars.
 pater-patruus, sub Posel 2.
 pater-patrimus, sub Wyćtec.
 Pater patrum, Papież.
 pater quartus, quintus, sextus, sub Prádsia
 dow dziad.

pátera, Crátá? an Tárá? Ein Trincschal
 Becher. Vinag, fundebat pateris, animamque
 vocabat. Virg: syn: Scyphus, calix, crater, pocu-
 lum. *epith:* auréa, aurata, argentea, celata, gem-
 manis, gemmata, spumans, patens, capax, nitens,
 micans. *phr:* Capaces vina gravant pateras. Pateris
 vina pateribus propinat. implevitq; mero pateram.
 impiger hausit spumantem pateram. ac pleno
 se proluit auro. Nunc pateras libate Jovi. *vide*
 Crater.

paterculus, Wyzyńko/ sub Wyćtec/ Tárá.
 Paterna, orum, substant. Ecclesiastici 41. ea quae pa-
 tris sunt: domus, opes. Res paternae, vocat Horat.

paternitas, Wycomstwo.

paternus, Wyzysty/ Wycomski.

patescit, patesco, Rozwila sie/ Jasnarecz
 Otworem stoi.

pátes, Otworem stoi/ Rozliaga sie/ Poka-
 zuie sie co/ Przykryty/ Nieobwacowany
 páteson, gr. Daktyl.

páthēticus, gr: Affectu plenus.

páthicus, pathicissimus, Sodomczyk/ Spro
 páthos, gr: Poruszenie 2. [Iny.]

PATI

pátiamur, Pácencya 2.

pátibilis, Cierpieliwy/ Inosny.

patibula, a, Szubienica 2.

pátibulatus, Szubienicznik/ Wyświecony.
 pátibulum, Drog 2. Poweret/ Zaporá/
 Arzy 3. Drabiná 2. Szubienica 1. 2. 3.

Ein Galg. --- est, non patibulum ascendi-
 mus. (Jamb: syn: Crux, gábalus, furca *epith:* infá-
 me, inhonestum, triste, nefandum, durum, probro-
 sum, horrendum, moestum, terribile, funereum, in-
 faustum, acerbum, erectum, paratum, fatale. *phr:*
 Trabs funesta, infamis truncus. Fatalis arbor. *vide*
 Crux.

Patibulus, sub Szubienica 2.

Ffff 2

Paricus ut aliqui scribunt: lege Pathicus.

pátiens, Trwaly 1. Prácowity/ Poddany/
 Cierpliwy/ Cuique/ an recte Pácencye.

Gedultig leidend, Te patiente mea conflavit
 imaginis aurum. Prop syn: Tolerans. *phr:* Faci-
 lis páti, infractus malis, adversa fortunae cedere,
 nescius. *vide* Constans.

pátienter, Cierpliwie. Gedultiglich. Igno-
 scat coniux Spatienter amet. Prop: syn: Plácide,
 fortiter, constanter. *phr:* Mente plácida, xquo,
 composita, forti, tranquilla. Pátienti ánimo, men-
 te, corde, pectore invicto corde, páti: xquo, forti,
 infracto, plácido, tranquillo ferre ánimo. Ferro cá-
 sos pátienter acerbos. S. Patior.

pátientia, nomen, Inosiente 2. Cierpliwosć/
 Trwálosć. Gedult. Contra quem duplici
 panno patientia velat. Hor: syn: Tolerantia. *epith:*
 invicta, plácida, tranquilla, mitis, infracta, con-
 stans, lenta fortis. *phr:* Dúris gaudens, infracta,
 malis. Prompta páti. Cedere nescia. Alta spóntens
 convicia mente. Médios inter tranquilla tumultus.
 Sēper tranquillo pectore, plácido vultu, compo-
 sita mente. Fortis ad omnes. Telorum nimbos.
 Quae novit forti pectore ferre malum. Per médias
 immota acies, variisque tumultus, durum pátien-
 tia corpus instruit, ut nulli cūpiat cessare labóri.
 omnibus una cōmes virtutibus: Nam vidua est vir-
 tus quam non pátientia firmat. Nobile vincendi
 genus est pátientia. Ecce modesta gravi stabat pá-
 tientia vultu. Quae tam lenta tuas tenuit pátientia
 vires? Sed tranquilla malum melius pátientia
 vincet. absiste, o juvenis, lacrymis; pátientia cū-
 ctos Hōs superat casus, longo revivescet ab xvo.
 inde quiesca manet pátientia, fortis ad omnes, Te-
 lorum nimbos.

patientia, an Interiectio? sub Pácencya 2.

patientia praestat Trwaly 1. [Trwam.]

patientiam abrumpere, rumpere, Nie wy-

pátina, Misa 2 3. Pátelá/ Pátyná Kóścielna

pátinarius, adiect: Miśny.

pátinarius, substant: Zárloś.

pátior, Cierpiej 2. Dopuściam/ Dáto ulti-
 mum Wytrwac. Leyden/ dulden. Me si

fata meam paterentur ducere vitam. Vir: syn: Fero,
 tolero, perféro, perpétior, subeo, sustineo, vel sino,
 permitto. *phr:* Dúros tolerare labores. iniquis ca-
 sibus iactari, vexari, torqueri. Paupé íam, & dú-
 ros perferre labores. exhaustire pericula. Cistius
 ex-teori, ági, ágitari, iactari. Ferre malum, orrem
 ácerbam, casus iniquos. Casus ferre, & multa pe-
 ricula,

ricula rerum. immania monstra perferimus. Non
cælia passus Ulysses. Audax omnia perpeti. Quod
fuerit durum pati, meminisse dulce est. O passi gra-
viora, dabit Deus his quoque finem. Tot mala-
sum passus quot in æthere sydera lucent. E-
quam memento rebus in arduis servare mentem.
Alta mane, superaque tuos exurge labores, infragi-
lemq; animum, quæ potes usque tene. Heu quan-
tos ætus, quantos patere labores. & *Patientia.*

patitur ævum, *Trwóły.*

pator, *orń, Otwor/ Dziurá.*

P A T R

patrans ocellus, *Ogu wdziegnie zezowás*
patriatio, *Spráwienie.* [*tych.*]

patriator, *Sprawcá.*

patriator necis, *Zábítak.*

patratus, *Dołónány/ sub Dołónywwam.*

patres, *Przodkowie.*

patres conscripti, *al. P. C. Rádá pospolitá.*

patria, *Oycyzná. Vaterland. Nos patriæ*
fines, & dulcia linquimus arva. Virg: epitb: Dile-
cta, dulcis, amabilis, chæra, optata, grata, amœna,
cómmunis, nutritrix, antiqua, vêtus. phr: Patriæ fi-
nes, sêdes. Patria tellus, terra. Patrium nârale sô-
lum. Nâralis origo. Nâralia arvâ. Patrii lãres, pe-
nâtes, fines, fôci. Patriæ dulcia rûra. Nescio quâ
nârale solum dulcedine cunctos Ducit, et immê-
mores non sinit esse sui. Pâterna limina. Sédibus
in patriis. Tactusque loci nâralis amôre. Mœnibus
in patriis, atq; inter tecta dômorum, à lãribus pa-
triis exire pigebit. Littora tum patriæ læchymans
portusque relinquo. Optet Fumum dē patriis posse
videre fôcis. Ast ubi jam patriæ pērvēntum ad limi-
na sêdis, Dēsērtôsq; lãres, et pignôra læta rêvîsunt.
Miratur sua quēmq; dômus. antiquasque dômus.
Nunc ego jactandas optarem sũmere pēnnas, Sive
tũas, Pērsen, Dœdãle sive tũas, ut tēnērã nōstris cē-
dēntē vōlãtibz aũra, adspicērem patriæ dulce rê-
pēntē solum. Dēsērtæque dômus vultus, mēmôres-
que Sôdãles, Chæraque præcipuē cōjũgis ore mez.

patriarcha, *gr: Pãtryarchá.*

patrica, *sub Oycyzty.*

patrice, *pãnstô/ & sub Senatorstiego rodu.*

Patricida, lege Parricida.

patricie, *pãnstô. patrie, po oycowstku.*

patriomialis, *Oycyzty.*

patrionium, *Oycyzná. Vã tserlich Etb-*
thell. -- Vnã comedunt patri monia mensa.

Ovid: *syn: Hereditas, cēsus. epitb: amplum,*
laetum, dives, ingens, magnum, parvum, exiguum,
tēnue, exile. phr: Bôna pãterna, avita, patrimo-
nia laura. Patriæ spes. & Divitiæ.

Patrimēs, matrimēs, sub Rodzony.

patrimus, producit i Scalig. & Renatus. Oyci
zywego málqcy/ Oycyzty.

patrimus maximus, Rodzony.

patristo, sub Oyciec/ Nie po oycowstku.

patristatus, us, Senatorstka godnosć.

pãrĩtius, subst: Szlachćci/ Senatorstiego
rodu/ Wrodzony zacnie.

pãritius minorum gentium, sub Raycá.

pãritius, adiect: Senatorstki/ Szlachćci.

pãritus, Oycyzty.

pãritus, Oycowstki/ Oycyzty i. z. Obywã
telstki. Vãtserlich. Et patrias audite pretu,
Virg: syn: pãternus, avitus.

pãros, us, Sprãwus/ Wskonywwam/ Spel
niã/ Dopuszcam sie/ Zbroic/ Pokoy
kim czynie. Begehen/ misshandeln. syn
Fãcio, pēperro, admitto, committo.

Patror, pro patros, Wskonywwam.

pãtrôcinium, Obronã z. Bronienie. Vã
chãrigung/ Schuß. Difficilã causa mire pa-
trôcinium. Ovid: syn: Dēfēnsio, tũtela, tũ tãmen,
prãsidium. epitb: Fidèle, vãlidum, sãlũtifērum,
grãtum, exspēctatum.

pãtrôcinor, pomagam zã kim/ Bronie z.

Beschirmen/ schãhen. syn. Tũeor, tũtô,
cũstôdio, dēfēndo, sēvo, tēgo, prôtēgo: sum tũtela,
sũscipio pãtrôcinium.

pãtrôna, Obtronicelkã.

Patronã, Opietunski.

Patronatus, us, Opietã.

pãtrônus, Opietun/ Obtroncã/ pãtron/ prã
tutor / przyaciãl mojný / Romendot/
pedawcã. Ein Sũrsprecher. Quis pa-
tronorum reliquos probavi. (Saph:) syn: Causid-
cus, orãtor. epitb: Sôllicitus, fidelis, fidus, facer-
du, disertus, doctus, ingēniôsus, sũbtĩlis, velt-
mēns, vãter. & Causidicus.

Patronymicum Nomen, quod ab aliqua persona ob it-
gnationem generis formatur & filium vel nepotem
significat. Priscian.

pãtrũelis, subst. comm: Stryciegný.

pãtrũ-

patruelis, adiect: Stryiowski.
 patruelis cognatione, Powinowaty po oycu.
 patruissimus, sub Stryi.
 patruus, adiect: Stryiowski.
 patruus, substant. Stryi.
 patruus major, sub prapradziad.
 patulico, Orwiera sie co.
 patulus, Nienakrey/ Orworzony/ Rozlozy
 sie, Szeroki / & sub Rogaty Offen.
 Huius dum patulos alludens tentat biatus. Mo syn
 patens, apertus, diffusus.

pava, pawica/ pauci, Malo ich.
 paucius, paucies; Rzadko.
 paucillatim po kasku. paucis, Rzadko.
 pauciloquium, Malomownosc.
 paucis diebus, Wkrotce.
 paucissima septem ova. Namniey.
 paucitas, Malosc 2. Trocha 2.
 paucorum verborum, Malomowny.
 paucula, Trocha 1.
 pauculus, paucus, Malo ich.
 paveo, Pzelskag sie. E sapius breve.
 paveo, paveo, Boie sie. Sich erschre-
 cken/ forchten. - Iterum pavidus, iterumq;
 perire. Hor. syn. Timeo; metuo, vereor, formido,
 reformido, horreo, horresco, trepido. & Timeo.
 Paveratus, Naskany. Paverus, Twardy.
 pavi amulus, Indyk.
 Pavibunda repidiatio. Arnob. i. pabida.
 pavicula, Alepado.
 pavide, Boiasliwie.
 pavidus, Boiasliwy. Forchsam/ erschro-
 cken. stant pavidæ in muris matres, &c. Vir.
 syn: pavens, timidus, trepidus, & Timidus.

pavimentatus, Tlo ubite mietacy.
 pavimento, as pavio, u, Vbitam siemle.
 pavimentum, Tlo t. Ein Esterich/ Siem-
 pflaster auff der Gassen. Verre pavimentu
 Enitidas ostendat. Juv. syn. Stratum, epith. Mar-
 moreum, nitidum, micans, tersum, mundum, ma-
 gnificum. phr. Stratum solum, strata viarum.
 Paviratio, Lapanie/ Trzascenie/ Drzenie.
 Pavitensis, Naskany 2.
 Pavitensis vestu. Siara migisa.

pavito, as, Boie sis. pavitus, Vbity 2.
 paulatim, Pomalu. Allegemach/ langsam.
 Deterior donec paulatim, & decolor atas. Virg. syn.
 sensim.
 paulisper, Trocha 2.
 paullus, Proprium & Appellativum: melius pau-
 lus, sub Malu. paulo, Trocha 1. 2.
 paulo ante, Dopiero 1. Niedawno/ Trocha
 przed tym.
 paulo momento, Laczno.
 paulo post, Po chwili/ Trocha potym.
 paululum, paulum, Trocha 1. Trocha 1. 2.
 paululus, Maluchny.
 paulus, Malu/ & Malo ich.
 pavo, m. sub Paw. & pavo f. Pawica. ein
 Pfau. --- Et crudum pavonem in balnea
 portas. Juv. epith. Pictus, superbus, versicolor,
 splendidus, pulcher, gemmeus gemmatus, splen-
 dens; sydereus, stellatus, stellifer, Junonis, in-
 chus, samius. phr. avis, alei, volucris Junonia.
 Qui cauda sydera portat. Stellantibus alis se rotat
 in gyros, et se miratur euntem. Certantia Phoebo
 pandit, agens gyros, variae spectacula caudæ. Ful-
 gurat aurato cui vestis plumæ tergo, & longo cau-
 dæ symmate verrit humum. Pennarum fulgent o-
 culi, stellatæque late cauda micat. Maculosus et
 auro incendit plumam fulgor, ceu nubibus arcus.
 Mille trahit varios adverso ole colores. Purpureo
 cervix fulget radiata colore. Stellatæ pandit specta-
 cula caudæ Junonis volucris, tanroque onerata su-
 perbit pondere pennarum. Vertice crista tremat, et
 conscia forma colla tument. Persequitur pavo co-
 lubros, cantuque repellit.

pavo agrestis, Czayka.
 pavo indicus, pavogallus, Indyk.
 pavonacens, Pami/ Sadszony.
 pavoninus, pavonius, Pami.
 pavor, Lekanie. Forcht. Pergentes humilis
 traxit pavor, ille flagrant. V. & Formido. Timor
 pauper, Vbogi. Arm/ northürftig. Paupe-
 ris & tuguri congestum cespitis culmen. Virg. syn. e-
 genus, egens, indigus, inops, mendicus. phr. Pau-
 peritate, egestate pressus, oppressus. aris inops. Nu-
 dus opum, pannis obsitus. Rerum omnium egens,
 pauperior Iro. inops rerum quas flagitat usus. Cui
 sunt humili de plebe parentes. Cuius virtutibus
 obstat res angusta domi. Quam tenuis Fortuna
 sua caligine celat. Paupertas quem lava dominat.
 Cy

Cui parva domi fortuna relicta est. Cui pauca reli-
cti iugera ruris erant. Quem rerum sors indiga ver-
sat. Cui sunt exigui census, ac curra suppellex. Pau-
per enim non est, cui rerum suppedit usus. Semper
ego optatim pauperissimus esse bonorum. Nempe
quod alter egens, altera pauper erat. atq; utinam.
Romæ nemo esset dives, et ipse straminea posset
dux habitare casa. 6. Casa.

pauper ambitiosus, Storzypiestka.

Pauperatus, sub Podupadam.

pauperculus, Vbojudny.

pauperies, Vbostwo / Szkodá. Mangel.

Nunc & pauperiem & duos perferre labores. Virg.

paupero, as, Zubozý / Szkodze.

paupertas, Vbostwo 1. 3. 4. Nemuch. Pau-
pertas atq; aris inops qui noce, Sc. Juv: sym: Paupe-
ries, egestas, inopia, penuria, indigentia. epith. Sor-
dida, turpis, inculta, immunda, ignobilis, dura, as-
pera, seva, impotuna, infelix, infauusta, arcta,
contracta, angusta, humilis, pannoza, infesta, ini-
mica, maligna, invida, indiga, inops, jejuna, sobria.
pbr: Res parva, angusta domi, opum tenuitas,
angustia, obsita pannis, tenuis fortuna. Sordida,
parva fortuna domus. Sobria mensa: angusti lares,
frigens, et sine luce focus. Indiga paupertas, re-
bulque inimica secundis. O vitæ tuta facultas pau-
peris, angustique lares: Pauperiem et duos perferre
labores. Paupertate premi, urgenti, angustam pau-
periem pati. Nec iniqua mente ferenda. O bona
paupertas, O nondum cognita Divum munera,
virtutum custos, et amica pudori, Luxurix frenum,
vita tutela, precacem Fortunam tu sola potes ven-
tisque furorem, ac pelagi rabiem contemnere, dum
vada linire tuta tenes parvo. 6. Pauper.

paupertates, sub Vbostwo. paupertinus Vbogi.

pausa, e Græco, Przesłanie / Pauza.

pausam facio, Przesłaję 1.

pausantes, hi, sub Niebożczy.

pausarius, Wiosłowy chłodzka.

pausicape, es, gr. Ogłowa.

pauxillulum, Plaut: idem pauxillulum.

pauso, as, Przesłaję 1. pavus, Paw.

pauxillum, pauxillulum, Trocha / Troche 1.

pauxillulus, vel pauxilluli. Maleso ich.

pauxillus, vel pauxilli, ibidem.

x, nomen, Pokoy / Odpuszczenie. Fried /

uh. -- Egregia pacis fidissime custos. Clau.

Concordia, foedus, amicitia, vel quies, otium.

h. Placida, tranquilla, quæta, tuta, concors,

candida, serena, alma, læta, genialis, innoxia, inno-
cua, aurea, blanda, felix, fausta, beata, sancta, ami-
ca, dulcis, amœna, operabilis, mitis, æterna, longa,
expectata, rogata, fecunda, sincera, composita,
perpetua, firma, stabili. pbr. Pacis inviolabile pignus
Pacis, vel amicitie foedus. Optima, præstantissima
rerum, arcum. Musarum nutrix, alumna. Grata.
Cæcœnis. Spicis cincta, una triumphis Innúmeris
prior. Dâns, præbens, largiens fœlis oria. Cæru-
læ ramum prætendens olive. quæ dat belligēis
fœdera gentibus. et cornu retinet divite copia. quæ
vigent artes. Quæ haud quidquam dulcius orbis hæ-
bet. impia sanguinei bella perosa Dei. Pacis impo-
nere morem. Præcibus exposcere pacem, rogare ve-
niam. Pacem hanc æterno fœdere junges. Pax mil-
sa per orbem, Ferræa belligēri compescat limina,
Jani. Tu sola potes tranquillâ pace juvare. Mortu-
les. Nulla dies pacem hanc Italæ, nec fœdera rump-
pet. Nunc adæs æterno complectens omnia nexu,
O rerum militique salus, concordia mundi, et sacer
orbis amor, oria des fœlis, vitam patiaris infernem
Degere, Sc. Prodit ab æstrifero, tandem optatissi-
ma caelo. Sub iuga bos veniat, sub terras semen æ-
tata. Pax Cœterem nutrit, pacis amica Ceres.

pax castrensis, pax sequestra, Scyft.

pax, Adverbium, vel Interjectio, Dosé 1. Cyt /

Nie tak srogo / Smyk 2.

paxamas, paxamatum, paximatum, paximas, an

Biskoci / Bultka chleba / Podpłomyk.

paxillus, Bolek 1. Lon / Blonicá.

Paxim, pro pepigerim, apud Plaut. legit Meurs. Faxim
eadem forma.

Pe, particula addititia, sub Sam 2.

peccator. Grzechnik. Ein Sander / Ubel

thæter. Det peccatori veniam peccator, & a-

qua. Prosp: sym: Nocens, Sons. epith: Turpis, for-

cus, tristis, nefandus, nefarius, perversus, miser, ini-

quus, amens, sceleratus. pbr. Sceleris admitti reus.

Aqui contemptor. Transiliens iussa verenda Dei,

Peccati gurgite mersus, immensa virtutum mole gr-

vatuf. Peccati labe notatus. Conscindens mordici

conscia corda dolore. Agnoscentis vitii terra venena-

sui. Quem culpa immani, delicti pondere torquet.

Conscia mens pravi, graviore crimine pressus. O-

brutus ingenti scelerum reus undique mole. Vin-

ditis horrescens tela tremenda Dei, ipse sibi terror,

sibi terror, et arbiter ipse. 6. Sceleratus.

peccatum, peccamen. peccatus, u, Grzech.

Line Sând / Wissethat. noctem peccati, &

fraudi-

fraudibus obice nulem. Hor. *syn:* Delictum, nō-
xa, culpa, crimen, scelus, flagitium, vitium, pla-
cūlum, nefas, error, erratum, malum. *epith:* Nefan-
dum, turpe, foedum, grave, inexcusabile, detestabi-
le, infandum, durum, grande, ingens, noxium, impi-
um, atro. *phr:* Aūsa nefanda. Factum turpe. Rēs
odiosa Deo. Foeda contagia labis. Scelerata crimina
vitae. Detestanda lues, et inexcusabile crimen. Post
mihi nōn simili poena commissā lūeris. Huic ūni
forsan potui succumbere culpae. Hōe praecepsit nō-
mine culpam. Commūnis culpae cūr reus ūnus āger.
v. *Crimen. Peccator.*

pecco, as, Grzeſe/ Chybiām/ Zgwałcić.

Sündigen. *liacos intra muros peccatur, &*
extra. Hor. *syn:* Delinquo, tiro. *phr:* Crimen-
scelus, nefas admitto, committo, patro, perpetro,
facio, audeo, ausus sum, edo, suscipio. Me crimine
implico, inquino, maculo. Pās omne abrumpo.
Rūo in scelus. Rūo pēr omne fasque nefasque. De-
um, nūmen ludo, violo, contemno. Grassari impu-
ne pēr omne flagitium, et laxo scelerē permittēre,
frēna. Nihil inausum, nihil intētatum scelerisve
dōlive relinquit. Sic mea sic turpi mēns est obnoxia
facto. Laet magnos impia lingua Deos. Sic cōr sol-
licitant facta nefanda mēum. Quid mēns hūc in
tē committēre tantum? Quid Troes pētrare? Si
quoties peccant hōmines, sua fulmina mittat Jāp-
ter, exiguō tempore inermis erit. v. *Peccatum.*

peccōrarius, Bydleczy gospodarz.

peccōrinus, Bydleczy.

peccōrosus, Bydla śilā maiaey.

peccen, Grzebień/ Grzplā/ Bronó/ Plochā/
Lono w cieie/ Smyczek/ Brzecz 2. &
sub Plaw. ein Ramb. peccinibus patulis ja-
llas se molle Tarentum. Hor. *epith:* eburnus, ebū-
neus, aureus, rarus, dentatus, multifidus, buxus,
tectus. *phr:* Buxus multifido dente. Buxus den-
ta. Sēto qui comit dente capillos. Thēsalico rō-
seos nēcebat pectine crines.

peccen arborum, Skoiowatósé.

peccinatum, Zohkōwáro.

peccinatum tectum, Dach 1.

peccinatus, Marzynany/ Zohowáro zchodzie
peccino, as, Bronuis. (sto.)

peccinatus, Ciesany/ Wprawiona rola.

pecto, Ciesze/ Grapim/ Wybiām melus.

Wybiām togo/ Otiam gebi/ Dile pie-
scig. Rāmmen. peccibatq; jerum paroz in
fonte lababat. Virg: phr: Crines comam, peccari-

em, capillos pectine compōno, discriminō, deduco.
orno. Caesariem buxo depēcto, cōmo. Deduco pē-
ctine crines, sēcto, dēnte cōmo.

pectōrale, Zalogā/ Bęchyr.

pectōralis, Napiersi/ & sub Pietśi.

pectoralis tunica, Rāfran.

pectore toto, Wprzeymie.

pectōrosus, Pietśisty.

pectunchilus, sub Grzebień/ & Plaw.

pectus, pectusculum, Pietśi. Brust. Ille

parum cauti pectoris egit opus. Prop. *syn:* Cōr. E-
pith: Nivēum, candidum, lacteum, generosum,
magnānimū, forte, ebūrnū, pulchrum, candens,
decorum, tenerum, generosum, calidum. *phr:* Sēd
viribus tēlis adactus, trāsladigit costas, et cān-
dida pectōra rūmpit: sanguinis et vitae fons de pectō-
ris antro vitalem spargit pēr cetera mēbra calō-
rem. Cōrdato servans in pectore mētem innōciām.

pectu, Bydle/ Rybā. pecu balans, Owca.

pecuas n. plur. sub Bydle.

pecuaria, a, & pecuaria res, Bydlece gos-
spodarstwo.

pecuaria, orum, Bydlo/ Grado/ Pāstwisko

pecuaria equaria, Konstie stado.

pecuaria loca, Oborā/ Pāstwisko.

pecuarius, subst: pasterz/ Bydleczy gospodarz

pecuarius, adiect: Bydleczy.

pecuatus, a pecuo, as, Bydleczy.

pecuda, n. plur. Bydle.

peculātor, Zlodziey dobre pospolitych.

peculātorius, Wlasny.

peculatus, u, Bradziez 3 starbu.

peculāris, Osobny 1. Wlasny 1. Wierneł.

peculiariter, Osobliwie.

peculātorius, Wlasny.

peculārus, adiect. Maistny/ pienięzny, &
sub Czlonek.

pecūlio, as, Darius.

pecūliōsus, Dostatni 1. Bogaty.

pecūlium, Wlasna rzecz/ Wyrobek/ Wystru-
gā/ Obrywkā/ zold / pieniędze leżące/
Czlonek. Weibgeld. nec spes libertatis e-
rat, nec cura peculi. Virg.

pecūlor, Bradne rzecy pospolitey.

pecūnia, pieniędze/ Maistnosé. Celt.

Et genus & formam regina pecunia donat. Hor. syn. Nummus, opes, divitiae, as, aurum, argentum. *epith:* preciosa, dilecta, fugax, fluxa, perniciosa, insidiosa, improba, scelerata, potens, ingens, parva, modica. *pbr:* as congestum, constatum, collectum Regina, pecunia. Faciens pervia, quae sunt invia. Regens immensum mundum. Quae vincitur omne quod toto sub axe est. Prima peregrinos obscoena pecunia mores intulit. Vitii fecunda parens, sollicitumque domanti imperiosa iugo regina pecunia. O loculi dulces, jucunda pecunia. Nonnunquam gravis aere domum mihi dextra redibat. *vide Divitia, & Avaritia.*

pecunia auributa, zold.

pecunia fundata, vilis. *Nieruchome dobra.*

pecunia multatitia. *Roł na sadach.*

pecunia occupata. *Pieniądze nie leżące.*

pecunia otiosa, pieniądże leżące.

pecuniam cogo, conficio, facio, redigo ex, pieniądże zbieram.

pecuniam occupo, pieniądżmi robie,

pecuniaria condemnatio, poena, Winá z.

pecuniaria res ampla, pecuniariae rei copia, pienięstwo.

pecuniarie, pecuniariter, pecuniose, pieniężno.

pecuniarius, pieniężny 1. z. *Bożgaty z. Gels reich. Artes discere vult pecuniosus, (Phal.) Mart. syn: opulentus, dives, argenti dives et auri. vide Pecunia.*

pecus, oris, n. *Bydle/ Bydło/ Niedołonożny plod/ Ryba/ Szado. Mierley Vieh. Aut fato pecore, aut Cerealis mergite culmi. V. syn. armentum grex, epith: immundum, errans, vagabundum, mutum, petulant, petuleum, lanigerum, vilosum, timidum, pavidum, lascivum, effrum, stolidum, placidum. pbr: Mutum et tute pecus. Ruris opes. Per incultos errans campos. Sylvas habitantia densas. pronom spectantia terram bruta. Canum latratibus acta pecus. Vellera dura ferunt pecudes. Pecudum custodia solers. vide Armentum, & Grex.*

pecus, udis, n. hac pecuda, pluri: sub *Bydle.*

pecus aquatile, pecus Nepruni, Nerei, Ryba

pecus ignavum, in apibus, Trąd.

pecus squamigerum, squamosum, Ryba.

pecus volatile, Rołosi.

peda, a, Stopa. pedagium, B. sub Clo 1.

pedale, Qbow 1. pedale spatium, Stopa.

pedalis, Stopy iedney.

pedalis longitudo, Stopa.

pedamen, pedamentum, podpora/ Trą.

pedaneus, Stopy iedney/ Sedzia 1. pieśy.

pedarius, pieśy/ podly/ & sub Rąpca.

pedatim, Stapia. pedatio, podwizowanie

pedato tertio, pedatu tertio, sub Raz Nomen

pedatum, Naisid/ pedatura, Romiersanie

pedatus, us, podwizowanie miná/ Naisid

pedatus, ti, Nogi maiaey/ Nawiazany/ Winica podwizana/ & sub Naitica.

pedatus male, Rzywonogi.

pedelavus, pedeluis, Niednica z.

pedem discedere, piedzic.

pedema, n. gr. Skok/ & sua Stach.

pedepressim, ciwo z. pomalu.

pedes, hi. i. famuli. Sluga 1.

pedes navales, sub Wioslo.

pedes, ita, pieśy/ piechora/ Hayduk/ pieśy

ein Fußnecht/ Fußgänger. seu campos

des ire paras, Sc. St. syn: pedester. pbr: abnuit, in

liquidis ire pedester aquis. B. Miles.

pedester, stris. pieśy. Du Fuß. - - Turmal

inferre pedestres. Virg. syn. Pedes.

pedestris, pieśy/ podly.

pedestris acies, piechora.

pedestris miles, Hayduk.

pederentim, pomalu. pedeuma, sub Stach

pedibus, pieśy/ Stois o sweq mocy.

pedibus trahantur ista, prov: Nledham.

pedica, sidlo/ pato na nogi.

pedicinus, Czap. pediculus, Wjawy.

pedidosus, lege pedidosus,

pedicularia, herba pedicularis herba, Gnido

pedicularis, pediculatus, Wjawy/

pediculus, Wesi 1. z.

pediculus, Nostka/ Syppulka/ podpora.

pedidus, idem pedidus.

pedilavium, Vmywanie nog.

pediolus, Nostka. pedis, n, Wesi.

pedisequa, Sluzebnica.

pedisequus, pacholek/ Sluga.

peditatus, us, pedites, hi, piechora.

peditum

P E D

peditum, n. peditus, us. Wiątrzu przyrodzonego upuszczenie.

pēdo, as, Podwinię 2. Nącykam winnice.

pēdo, us, Wiątrzu przyrodzonego upuszczenie.

pēdo, onis, Sierokostopy. (ciary.)

pēdūle, ū, pedulia, ium, Obow 1. Sulez

pēdūles, & pedulla orum, Obow 1.

pēdum, Pastyża laska/ Rurwaturá. Ein

Hirtensstab. Aut tu sume pedum quod mecum

ferre rogaret. Virg. epith. pastorale, incurvum,

inflexum, formosum. pbr. pastoralis baculus. Pa-

storale sceptrum. Sylvestris oliva. Formosum pā-

ribus nodis, atq; are innixus truncos sylvestris ō-

livæ.

pēdūncūlus, Węsz.

pedusculus Plin. corr. pondusculum.

pēgāsarius, Gontec/ podwodnik.

pegmas, tū, gr. Bąsca woienna/ Ruchome

budowanie/ Szafa/ Barak.

Pegmares, al. pegmares Sketos. corrigis velá Labini:

pegmatis, i. pegmatibus, cives honestos subiciebat.

pejoro, Arzymoprysiagam Meyneidig

weeden. Pejora hyberni temporu esse moras.

pejor, Gorzy, bōset/ ārger. Mutius indignū,

quod sit pejoribus ortus. Hor.

pejoro, as, Gōrka. pejus, Gorzey/ Bąsiez.

P E L

pēlāgia, e, gr. Plaw. pēlāge, es gr. Morze.

pēlāgius, pēlāgius, gr. Morze 1.

pelagium, Szarlat faba.

pelagus, m. & n. gr. Morze. Des Meer.

Ut pelagus tenuere rates, Sc. Virg. syn. Aquor,

māre, frētum, gūrges, pōntus, sal, altum, prōfū-

dam, oēānus. epith. pāens, spūmans, spūmōsum,

inānum, tūmidum, ūndōsum, sinuōsum, fluctuō-

num. pbr. spūmōsum late pēlāgus, cānescere cō-

uens. Vēntōrum ridet rāōlem, pēlāgique fūcētis.

Sc. Mare, Aquor, Frētum.

pēlāmis, idus, pelamys, ydis, f. sub Tuńczyk.

pēlārgus, m gr. Bōcian.

pēlēcan, anis, m: gr. Bą 2.

pēlēcinus, f. pelecium, gr. Śielierntcā hie-

le/ Stonecznik.

pēlicānus, m. gr. Bą 2. non Pelikan. a

anceps, Verrepaō.

P E L L

601 611

pellācia, Chyrosć/ Obludá 1. Morstie u-

pellarius, Ruśnierz. (spokolenie.)

pellax, āci, adiect. omne. Wab 2.

pellēcēbra, Przyłudá.

Pellēdo, idem Perleto. Pellēgo, idem Perlego.

pelles, ha, Furro/ Namiot 1.

pellex, icis, f. Naloznica/ Cudzołoznica.

Ein Keshweib. vide Meretrix.

pellicātor, Wab 2.

pellicātus, us, Cudzołostwo/ Naloznicstwo.

pellicea vestis, Rojuch 1.

pelliceos, es, Wyludziam.

pelliceus, adiect. Skorzany.

pellicia tunica, Szuba/ Rojuch 1.

pellicio, ū, Wabia/ Przewabiam/ Wylu-

diam/ Odwabiam/ ślagna 1. Nawodze.

Anteiken/ locken. Subdola pellicere in frau-

dem. Sc. Luc. syn. Allieio, allēdo, prōlēdo, dē-

linio, induco, impello, excito. Sc. Allicio.

pellicium stragulum, Furro.

pellicius, Skorzany.

pellicrepus, Seneca corr. pilicrepus.

pellicula, Skorká 1. Hautlein. Disce in!

pellicula, Cerdo tenere tua. Mart.

pelliculatio, Wabienie.

pelliculo, as, Skork obloga/ Oprawiam 2.

pellio, ōni, Ruśnierz.

pellis, Skorká odarta/ Arzemien/ Rojuch.

Sell/ Haut. Pampineaſq; gerunt incincta pel-

libus hastas. Virg. syn. Cūtis: pecudis cōrium, tē-

gmen: leōnis exūvix, vellūs. epith. Hirsūta, villō-

sa, dūra, mēculōsa, alba, nīvēa, lactea cādens, tē-

nēra mollis, lēvis, tēnūs, pilōsa, rūgōsa. pbr. Pēl-

lis villōsa, scōtis horrēns. Vellēra exūta cōtis spōll-

um pēcūdis, exūvix. Māculōsum tēginen lyncis.

Vēlāmina capri serigēri. Pellis dēnsa pilis. Horrida

villis. Fēris ērepta. Cōtis dētrāda fērārum. Hirsū-

ta scōtis vellēra. horrētisque Lēonis exūvix. Ful-

viq; intērnoc pēlle Lēonis. inde Lūpe fūlvo nū-

triciis tēgmine latus. Succinctum ēē phāretrā, & mā-

cūlosa tēgmine lyncis. Cui pellis lātos hūmēros ē-

repta iuvēneo Pūgnātōri opērit.

pellinus, Skork obloga/ Skorzany/ Ro-

juchem obziany. Mir Peli angerhan.

Pellitos habuit rustica corda patres. Pr.

pello, ū, Odganiam/ Wganiam 2. Ode-

czam.

ram. Treiben/ verreiben/ aufstossen.
Mecum sapa viri nunc vino pellite curas. Hor. syn.
Dēpello, expello, propello, pūllo, propūllo, dētūr-
bo, extūrbo, dētūdō, ēpicio, dēpicio, arcō, rēgo,
amādo, vel impello, agito. *phr.* Cūras pēl ēre
vino. Pēl ēre glāre fāmē. Mōrbos arte Māch. ō
nia pēl ēre. Māstīam sēgnes sōn nos, mōras, vā-
nos mētūs, tīmōres pēl ēre. Rēgnis āvītis, in exiliū
pēl ēre, dētūdēre. Pēl ēre āb oris patriis, ādin ēre
patriam ālicui. Lōngiūs amādat, vāstāsque rēlē-
gat in oras. Nēmōriq; rēlēgat. Si ūbēat patriā
dāmnat in excedēre rēra. āggrēssū sūperisq; jō-
vem dētūdēre rēgnis. Propūllo ut clāsem vōllo
cēdētibus Aūster. Nūc āgite, ō iocit propūllo
in aqūora clāsem. Rēgnōq; dōmōq; pēlīmur
ē patriis lāribus, pātimūrque vōlētēs exiliū. *s.*
Exulo.

pellus, *f.* pellus, *gr.* Czapla.
pellucens, *Przeziroczysty.*
pelluceo, *Łśnō sis/ Przeziroc/ Wydāie*
sic co. Durchscheinen. Sic tua suppositū
pellucēt prala lacernis. Mart.
pelluciditas, *Przeziroczystość.*
pellucidus, pellucidulus, *Przeziroczysty.*
Durchscheinig.
pelluo, *lege perluo.*
pelluvix, *Umywādliny nog.*
pelluvium, *Miednicā 1. 2.*
pēlōra, *Drozd.*
pēllōris, *idm, gr. Plaw/ & źiciec.*
pēlta, *a, gr. Tarza.* [inik.
peltasta, *m, gr. peliatus, pelifer, Pawa.*
pelvis, *f. Miednicā 1. 2. Becken. Pelvis o-*
let, nam sic tanquam alia in dolia longus. Juv. syn:
pellūvium, cātinus, epith. Cava, āmpla, pātula,
cāpax, nitēns, micans, āhēnā, anēā, āquaria.
Peminosus, lege paminosus:
pemnia, *tū. gr. Androt/ Wet 1.*

PEN

pēnāria, *a, penaria cella, Spijārnia.*
pēnārium, *Spiza/ Spijārnia.*
pēnārius, *adiect: Spijātni.*
Penarium, substanti. F. si: pro penarium. corr: Penariū, n.
pēnā: tū, & penatū, u, hic Festo. & hi pēnā-
ies, Dom 1. Bożek poganii. Die Haus-
Götter. Effigies sacra Divum, Phrygiq; pēnā-
tes, Virg. (Lūi domestici, domus soci praesides) syn.

Ōi patrii. Dūi dōmēstici. Epi b. Fidi, chāri, sacri,
vēnērādi, cūstōdes. s. Laras.

pēnātor, *orū, Szafarz.*

pendens, *Śawiesisty.*

pendeo, *Wiśe 1. Waję 3. Wozpię/ Prożnu-*
ie/ Oglādam sie/ Wlewiem co czeniē/ Po-
legam 2. Nigō tam/ ni go sām/ Obwinio-
no mie. Hangen. Narrantis conjunx, pendit
ab ore viri. Ovid: syn: Dēpendeo, sum suspē-
sus. phr. ā trābe sūblimi trīste pēpēdit ōnus. Mē-
bria pēpēdērunt cūrvāto tēxāngvia rāmo. Vitis
lāqueo finire. Pars ānimam lāqueo clāudunt. Mālo
pēndēbat āb alto. Ora vīrom tūstū pēndēbant pā-
lida tabo. Exōrsusq; sūas lāqueo sibi sūmēre pē-
nas, effūdīt vitā, atq; ālce mānānte crūdē. Cum
tōribus lāquei rēligāret vincula sūmmis, insēritiq;
cāput, sed tum quōq; vērsus ād illam tēst, ārque
ōnus infelix tēlīa fāuce pēpēdit. s. Strangulo.

pendet, *Zalezę. pendigo, inni, Śastlōnā.*

pendo, *u, Waję 3. Odwajam/ Plāce/ Prz-*
placam 2. Razo mie/ Rozwajam 1. W-
gen. syn: expēdo, pōndēro, vel lūo, vel
solvo, vel attimo.

pendulus, *Śawiesisty/ Wwisły/ Wśacy.*
Hangende. Copia non finitem dubia spe pen-
dulus bora. Hor: syn: pēndēns, dēpēndens, suspē-
sus, pēnsilis. Penē, lege Pand.

pēnes, *Wedla/ Prz/ V. 1. Bey. Me penes est*
unum vāstī cūstodia mundi. Ovid.

pēnētrābilis, *Przebitę/ Przeziłācię.*

Durchdringig. -- Borea penetrabile frigus
adurat. Virg.

pēnētral, pēnētrale, *Pokoę/ & Miśłānie*
Stęte/ Świātnicā/ Baplicā. Das inn-
erlich und heimlichst Ort eines Hauses or-
der Ritzen. Apparent priami & veterum
penetrata Regum. Virg. syn. ādūtum, sacrārium,
epith. arcānum, sēcrētum, sacrum, rēcōnditum,
imūm, obsēcurum, intīmum, intērius. phr. Lōcus
ābdītus, Sēcrētum cūbīte, Dōmus intērior, intēri-
ra cōmūs. Pēnētrālibus ābdītūs imis. Tēcti arcāna
sūb pēnētrāhā, Atērnūmq; ādūtīs effert pēnētrā-
libus ignem.

penetralis, *adiect: Wnētznę/ Domowy 1.*
Przeziłācię.

penetratio, *Przeziłācie*

pēnētro, *Przeziłam/ przeziłātam sie/ Dos-*
iejdżam

P E N

iejdżam/ Wchodzę/ Wdżetam się/ Wchodzę
czy się/ Wchodzę się/ Wchodzę się/ Wchodzę się
Przebyć 1. Przebywać 2. Domagać się 2. sub
przemądrzyć/ & przyszuca się. Duch
oder hincin eringen. Illyricos penetrare si-
nus, atque intima tutum. Virg. syn. Pervado, per-
meo, subeo, irēpo, illabor, me insinuo.

penetro me in fugam, Wchodzę.

penicillus, penicillum, Pazel/ Risić/ Rnor
do rany. Lin Pensel.

penicillamentum, Ogon/ Lachmany/ Cislo
nek/ Rany Rany.

peniculum, n. Simara.

peniculus, Gbela 1. Risić/ Simara/ Rnor
do rany/ Ogonel.

peninsula, Wsyp woda nieobeszly.

penis, Ogon/ Cislonel/ pazel malarst 1.

penissime, penissime, Gola.

penitus, Wewnierz/ Gola/ Supelnie/ Gles
boko. Innerlich. -- Et causas penitus ten-
sare latentes. Virg.

penitus, n. a penitus, penitissimus, Wns-
rany/ Strycy/ Glesboki.

penitus, n. adiect. a pene. i. longum postulat car-
men Plauti & Analogia ut in auritus, ab aure.
Sic & Lambinus censet. Ogonowy.

P E N N

Penna, Pioro 1. Strydlo 1. Line sedet.
Dixit, & in sylbam pennam ablata refugit. Virg.
Vide Ala.

pennae, ha, pierse.

pennaculus, orum, 4. Esdra 11. Male protegła.

pennaria theca, pisatka skatula.

pennas incido, podstribuis. 17.

pennata, orum, Proverbi c. 1. v. 18. Prastwo.

pennatus, Pierzysly/ Strydiasty/ Wscisty.

penniger, pennifer, pierzysly/ Strydiasty.

Gesedert. nec nos pennigeris pharetram im-
plebisse. Sc. Ovid.

pennipes, edis, omne pitoronogi/ & sub Stry-
diasty

pennipotens, pitorolotny.

pennula, piorko.

pensa lana, Radziel 2.

pensabilis, Wagrodny.

Gggg 1

P E N S

pensar vicem, Sroi rase.

pensatio, Wagrodna. pensator, Waznik.

pena est habeo vel non. a pando Waza so-
bie/ Dham/ Wiedham/ Gadsia/ Daz.

pensiculae, Bagnie/ Rozmyslnie.

pensicula, Rozwazam.

pensilem se facere, Obiesic sie.

pensilis, hic, hac. Wsycy/ Zawlesisty/ W-

wisly/ Szambuzysty/ & sub Budowanie

na stupach. Schwebend/ hangend. Atq.

hodo tum pensilis ubi secundas. Hor.

pensum Werwoenie.

pensio, Wazenie/ Waga/ Czyns 1. 4.

pensior, a pensus. Lepsy/ Drogi. adiect.

pensis affixa, sub Przadka.

pensitatio, Wagrodna/ Czyns 2. poboru obo-
dawanie.

pensitatio, Rozmyslnosy sie.

pensitator, Waznik/ Sdzia 1.

pensitacula, Czyns 1.

pensitacula fautoris, Lichwa 2.

pensito, penso, as, Waza 1. Rozwazam 1.

Szacuz. [dzial.

pensum, si. Robora dienna/ Przadka/ R-

pensum conficio, perago, Za dzien robie/

Dokonywam.

pensura, Wazenie. pensus, Mily.

P E N T

pentacontarchus, gr. Piescdiesiatnik. In 1.

Macchabeor: sed Graci scribunt Pentecontarchos.

pentadactylos, gr. piscpalcowy/ slimak.

pentadotum, gr. sub pirdiasty.

pentagonus, gr. Piesgranisty.

pentagramma, ibidem.

pentagoris, gr. sub Strydy.

pentalpha, gr. sub pisgranisty.

pentapharmacum, gr. sub portawa.

pentapetes, u. n. pentaphyllum, & penta-

phyllum, gr. pisctornie.

pentaphyllos, vel us, gr. pisclisty.

Pentapolis. Ecclesiasta 10. regio quinque civitatum.

Pentaproti. in Cod. Quinque Summates. Quinquies-

ri. Quinque-primi Cicero. Romisaty/ Posel

ziemsi.

penitaprotia, munus quinquenatorum, Quinquenatorius, us. Cicer. sub Romisars.

Penitaprotum nomen Prisciano, quod quinq. tantum casus diffimiles habet, licet integrè flectatur. ut Dominus.

penitapstos, comune Græci. Aluba/ Windá

penitastiche, es, gr: sub Silatomanie.

penitathlum, gr: Zapáski Szermiersti.

penitathlus, go: Szermierz.

penitēcoste, es, gr: Swigiti.

penitēmimēris, Gr. lege supra Cæsura.

penitēmīs, Nává 12.

penitōrōbon, gr: piwonitá.

P E N U

pēnu. Acliton. n. Diomed: Spižárnia/ Spižá.

pēnuárius, Spižárny.

pēnula, Oponēga. Ein Wettermantel. e-
pith: ōnērofa, gravis, tūta, ūtilis, pīsta, dēpīsta,
scōrtea. pbr. Multo stillabat pēnula nūmbo ingre-
diāre viam celo licet usq; sēreno, ad sūbitas nūn-
quam pēnula dēsit āquas. Mūnimen in imbres pē-
nula.

penula gausapina, mulonia, Guniá 1. 2.

penula sacra, Kapá kōścielna.

penulārium, sub Oponēga.

cega.

pēnulārium, penulātus, penuleus, sub Oponē

pēnulīmus. Wtóry od kōncá. e breve, si à pe-
nes: longum, si à Panē ducas; ut aliqui volunt.

pēnum, hoc: Afrani. Carisi. Spižá 2.

pēnūria Niedostatek. Mangel. Exiguam in
Cererem penuria adegit edendi. V. syn. ēgēstas pāu-
pērtas.

pēnus, ni. f. m. & n. Priscian. Donat. Caper.

penus, oris, eris, iteris, n. & penus, us, m,

& f. sine plurali. Spižá/ & Spižárnia.

Vortach an Speiß/ und Tranc/ Proviant

syn: Victus, annōna, āllmēnta, cibāria. e-
pith. Cō-
pīosa, ābūndans, lārga, ūtilis, cōmūda, ābscōndi-
ta, dōmētica. pbr. Dāpes, ēpūla cōnditā, rēcōndi-
ta. Dāpum cibōrum cūmūlas, āccrūs. Magna
pēnus parvo spātio cōnsūmpta pēribit.

peplion, gr, Butza negá ziele.

pēplum, gr: plasty/ Szará bialogłowska/
Rántuch. Ein Frauenschleyer. Exiit
nudata peplo, discussa trahantur. Prud: e-
pith. pēn-
dens, album, cāndidum, nivēam, pūrpūream, effū-

P E R

sum, flūens, lōngum, tēnue, ōrōatū, dēcōrum,
gēmmātū, āurātū, īnāurātū. pbr. Cāndida
pūrpūrea, vėlāntur corpōra peplo. Virg. 1. Aneid.
intērea ad tēplum nōn exq; Pallādis ibānt crin-
ibus Illādes pāssis, pēplūmq; fērebānt.

pēplus, hic, gr: Jary mlec/ Szará bialos

pēpo, ōnis, m. gr: Melon.

[glowska.

Peposci, pro poposci. prisce vel mora Græco. Gelli, Pe-
pugi, pro pupugi idem.

peplis, ū, gr: Trawienie

pepius, gr: Trawiacy.

P E R

Per. Przet 1. 5. Casu tego/ Dla 2. Durch.

Transra per Sremos Epilas abiete puppes. Virg.

per accidens, Trefunkiem

per atatem, Dla 3. 4. Nie przeszkadza

per avaritiam, Łakomie.

per caliginem, Niepewnie/ Niewyrażnie.

per calumniam, Potwórzliwie.

per capita, Kórkó.

per cavillationem, Szderstwo.

per causam, Kórkó/ Pod pokrywę/ sub

Pokrywę 2. Stomornie.

per conumeliām, Szczymie,

per deridiculum, Szderstwo/ Na blazenstwo

per digitos loquor, Mógam ná kógo.

per Dionysia, W misopusty

per dissimulationem, Nie szetse.

per fidei commissum, Nie wátownie.

per fraudem & insidias, Szderliwie.

per genera, Kórdzielnie.

per gratiam abiit, Bontent

per hosticum, Nieprzyjacielstwo.

per ignaviam, Stomornie. Et sic similia

adverbia possunt verti.

per imprudentiam, Nieostrożnie.

per interpositam personam, Przez tace dáć.

per intervalla, Cedy owedy/ przestawalce.

per jus, Władnie.

per naturam, Wytrodonym sposobem.

per nebulam, Niewyrażnie/ Niepewnie.

per nomina, Imieniem i.

per nuntium loquor, Mógam ná kógo.

per officium, Pod pokrywę/ sub pokrywę

ká 2. Szczynnosci.

per

P E R

per otium, Pomalu/ Sobie z.
 per purum, W pogoda.
 per rationem fiducia, Wfatac.
 per se surgentia, Samorusne ezezy.
 per species, Rozdzielnie
 per transennam, Niedbale/ Niewyrzanie/
 Zazyrec co.
 per tuam nobilitatem, Jaksobobry
 per ultimam necessitatem, Poniewolnie.

P E R A

pera, gr: Mantyká/ Tobolá. Line Hirtena
 tasch. Dormiat, & tetrico cum cane, pera ro-
 get. Mart. syn. perula, sacculus.
 perabsurdus, Niegzeczny/ Niegzemnik.
 peracerbus, ciestpi.
 peraccommodatum, Ná raka mi ro.
 peracesco, Awascnieta/ przysto mi/ & sub
 Rozniemac sie.
 peracer, peracris, Bystry z.
 peractio, Dokonanie/ Sprawienie.
 peracuus, Zakończam.
 peracutus, Ofiro i. Subtelnie/ Dowcipnie
 peracutus, Ofity z. Dowcipny.
 peradollescens, peradollescensulus, Młodziu
 peradifico, Dobudowac [Ony.
 peraque, Rownie. peraquate, Brownac.
 peraquus, Rowny z.
 peragius, Porucam/ Miešam w gatu.
 peragitur, Tozy sa.
 perago, Dokonywam/ Odrabiam i. Wyko-
 nywam/ Spracuwie/ przyprowadzam Rus-
 machen/ rollenden. Natalisq. tui sic peraga-
 mus iter. Prop. syn. ago, perficio, conficio, ex-
 quor, absdivo.
 peragratio, Jazda.
 peragro, Przechodzam sie/ Chodze z. Wz-
 deula/ Przechodze przez/ Obchodze i.
 Zwiedziec/ Schodzi. Durchwandern.
 Alia Peritum peragro loca, nullius ante. Lucr:
 syn. Lustru, peritro, obco, percurro, per ultro. Vide
 Peragror.
 peramans, przystany.
 peramantes, Nite/ Chetnie.
 perambulo, przechodze przez/ Chodze z.

P E R

615

Zwiedziec. Spasiten. Recte necne crocu
 floresq. perambulet. Aita. Hor: syn: obambulo,
 obco, pererro.
 peramo, Miluiz. peramplus, Wielki.
 peranceps, Wzpliwy.
 peranguste, Ciasnó/ Wastó.
 perangustus Wastí/ Ciasný.
 Peranna, idem Perenna. Peranno, as, lege Peranno.
 perantiquus Dawny.
 perappositus, przystoyny. (Syham.
 perardus, Trudny. perareo, peraresco W
 perargutus, Dowcipny.
 peraridus przeschly. (Zwiedziec
 peraro Orze, pisa i. pokreslit/ Schodzi.
 perasper. Chropawy.
 perastute. Chyzo. perastutus Chyry
 peraticum sub przywoziny/ & Bdelium.
 peratim ductos, sub Szkodze.
 perattente, pilnie. perattentus, pilny.
 Perauriga, lege potius Peruriga.
 perbacchor Bulam/ Rozgadzasz strois/ &
 perbeatus Szczęśliwy. (sub Gora.
 perbene. Dobrze. perbellé Szczęśliwie.
 perbenévulus. Chetny/ Laskaw i.
 perbenigne. Łagodnie,
 perbibula, sub Opilstwo.
 perbilo. Wypitiam/ Nabitam w sie,
 perbito at. & in priscum pro Perito as Gino.
 perblande. Łagodnie. perblandus. Łagodny
 perbonus. Dobry z. perbrevis Wkrótce.
 perbrevis. Krótki. perbreviter Krótko.
 perca, z, Gr. Opuh. i. z.
 percaletio, percaleo, Zagrzewam sie.
 perballa, Odezwieć/ Umieć.
 percandidus, Jasny. i.
 Percantrix, Plaut. corr: Precatrix.
 percarus, Mily. percanus, Ofstrojny.
 percelebratus, Znaiomy.
 percelebro, Rozglaszam.
 percelebror, Glynz. perceler, Przestli.
 percello, Przetazam/ Przestraszam/ Obalam
 i. z. Zymnie mie.
 percellor, sub Przetrzyl sie.
 percen-

percenleo, Wyligam.
 perceptio, Poisćie/ Zrozumienie/ Zbieranie
 percerpo, Obieram 1.
 Percido, Obliam gabe.
 percio, przerażam/ porużam/ Wymieniam.
 percingo, Opásuia. Orazgam.
 percio, porużam/ Wierużam/ przerażam.
 percipio, Biore 1. Zrozumiewam/ Cuius 2.
 Popadam 1. Zeymuie mie/ prezentam.
 Perkommen/ Percipiant animi dociles tene-
 antque, Sc. Hori syn: Cápío, concipio, intelli-
 go, cōmprēhēdo, & cōmprēdo, trisyll. als-
 quor, vel sōlligo, frūor, pōrior.
 Perclamanda, Plaut. al. Percla amanda, Pericle Sian-
 da, meanda & contrāitē manda, i. transenda, aut
 subeunda & Taubman.
 percnopieroa, f. nempe aquila qua Graci ma-
 scul: est. Gr. Orzel podob.
 percnos, vel m, f. Gr. Orzel mnteyfi.
 percoarcto, scisiam 1.
 percodus, Dowzaly/ Dostaly/ Spiełly/
 Wacrony.
 percognosco, Doświadczam 2. Zwiędileć.
 percōlo, Cādze.
 percōlo, n, Cigzi. popikowac.
 percōnis, Lubić 1.
 percōmodo, W gas 1. Na tōtu im co/ Po-
 tace/ Dobrie.
 percommōdus, Wgesny.
 percontatio, Pyranie.
 percontator, Pyrac.
 Percontatōrius, pyranu Rużacy
 Perconterreo, 4. Esdra II. pro Perterreo.
 perconitor, pyram Logo o co. Nachfragen/
 erkundigen. Inter cuncta leges, & percontā-
 bere doctos. Hori syn: percūctor, sciscitor, quaro,
 inquirō, pēto, pōlco, rōgo, rōgitō, pōstūlo, intērrō-
 go. pbr. percōntando mōtor. Causam rēquiro.
 Quz sit sēntētia pōlco. Tum yēro ardēmus scitāri
 et quārere causas. Q. dñtā m scitātis digna relāzū.
 perconūmax, Vpory.
 percōpiōsus, Obsity
 percōquirit, Dowiera/ Spieka sis
 percōquo, Maria 1. Dowarām 1. Przepa
 percrebesco Rozgląsam sis/ Słyheć (lam.

percrebuit Powładaiq
 percrepo, Brimis/ splewam/ Rozlega
 Pereresco. Quintil. corr: semper cresco.
 pererucior Geyze sis. pererudus, Suro
 pererudo Przekowac 2. Przeliwam.
 pererulus Pererelky.
 pereructor, pereruntor. pererunctatio. idm
 pereruntor &c.
 pererupidus Młosoński 1. Rabbym
 pererupio Zdam 1. pereruciosus Dworny.
 pererū o, m. Zlegyc.
 pererurro n, Przbiegam 1. 2. Dobiegam
 przbiegam
 pererursio przbieganie.
 pererursio przbieganie.
 pererursio przbiegam sis.
 pererursio Obieranie/ Bicie/ Tāle/ Wāle
 pererurit animum. Wāzlo mī.
 pererursor Oderzyciel/ Zabitak.
 Pererursura, Scluciente
 pererursus m. Bicie/ Pu a.
 pererurio, Obieram 1. Bicie Logo/ Bicie
 nładze/ Porużam sis/ Zeymuie mie/ per-
 rażam/ pnerażam. Schlagen Percutit
 lapis aut ferrum, Etc. Lucr: syn. Vōrbēro, fēu-
 tundo, pūlso, siade berbero.
 pererutio fœdus przymierze cynie
 pererutio fossam, Kopam. Poloni dicunt. Xi
 ciec/ pusćic row.

PERD

Perdeam, pro peream, Plauti metri causa. Camerari.
 Lambini Taubman.
 perdecōus Prisykny.
 perdelirus Sialony.
 perdensus Gasty/ Twarby.
 perdespo sub Zgwatćic. sed translatus est,
 nam proprie sonat Vgniesć.
 perdespuo Gādzę.
 perdicium gr: Mārūna/ Pomurne žiele
 perd ficilis Trudny.
 perdifficiliter, perdifficulter, Trudno
 perdignus Gōdny 1 perdligens pilny.
 perdligenter pilnie.

perdisco

perdisco Vag sis/ Dougam sis/ NAugyé sis
przewieścić.

perdisse Desperado/ Szalenie.

perditio Vtracenie/ Zguba

perditor Skazićiel.

perditus Stracony/ Skazony/ Zly/ Niecno-

stliwy/ Desperat/ Vtrapiiony. verlohren.
Perditus in quadam tardis pallefcere curis. Pr. syn:
amissus, depēditus, vel improbus, vel amens.

perdiu Dlugo. perdives Bogary.

perdius, Jednodzienny/ Casy 2.

perdiuturnus Długowieczny.

perdix gr: f. aliquando mase Koniu ex Varrone.

Rutoparwa. Ein Reithun/ Rebhun seu
fel perdisis parili cum pondere meo. S. epib: Gar-
rula, pīcta. Dadaia, fallax, timida, fugax, pennigē-
ra, agrestis. phr. Jovi sacra. Latonaque volucris.
Declidiam legens fugem. Propter humum volitans,
non alre corpōra tollit: nec facit in ramis, altōve
cācūmine nidos. S. Adu.

perdix montana Jazgabel

perdix rustica Párdwá

perdo Gubis/ Vtracamy 2. Zatracam/ Zatr-
biłam 1. Psury 2. przegrywam/ Trawis

gao/ przemocnować/ Giny/ Ziadam 2.
przymodzi/ O sub pluit sic Głowiek. vera

lieten: -- Qui zonam perdidit, inquit. Hor:
syn: Depēdo, amitto. phr. Jacturam facio. Dā-
mnum, dispendium fero, patior. S. amitto

perdo carnem Sōna. perdoceo Vag

perdoctie Vgenie. perdolesco Boletis.

perdolium est, perdoluit. perdolet Zabolalo

perdomo Vstramiam.

perdormisco przysypiam.
Perduaxint, pro perauant vel perdant, ut Adaxint,
pro aligant. Plaut.

perdisco Depremadnam/ przymodzi 4. Wg-

modis/ Przecigam/ przyprowadzam/

Dokonywam/ Niabawiam/ premadze/ Do-

zewac 2. Wepiam Zufühten. Carmin ad

iratum dum tu pera. in Achillem.

perditio premadze. perdictor Aulfian.

perdidum Dawno.

perduellio Kryminal/ Odpowiedzi.

perduellionis crimen Kryminal.

perduellis Nieprzytacieł 1. Wporny.

perduellum, Pojedyncz 2

perduo, pro perdo. Plaut.

perduro Dorewac. Aufsbauerem. -- prohibi-
tas longum perdurat in abum. Ovid.

P E R E

percam Boday mis. pēredia. Obzarstwo.

pēredo Węgrzyzię. Alimahl aufseßem.

Longa dies molli sana peredis aqua. Tibull. 13m.
ēredo, edo, consumo.

peregere, Fest. corr: pergere.

peressuo, przeciągam.

pēregre Nie domo/ W gościnie/ Z gościnę

prze/ Ztode/ Ztōd in ad. Traussen.

Cultaghtum peregre est animus sine. Sc. Hor.

peregri W gościnie.

pēgrinabundus Pielgrzym.

peregrinatio pielgrzymowanie.

peregrinator Pielgrzym 1. 2.

peregrinias Cudzoziemstwo/ Obywateł

stwá utracenie/ Mowa nieprawa

peregrinatus reus. Mieszkanin nieprawy.

pēgrinor. Pielgrzymuis. Wandeln/ reze

sen/ in die fremde ziehen, phr: Pēgre

co, prōficcor. Pēgrinas, longinquas, rēnotas tē-

ras lūstro, inuiso, pēagro, obeco, adeo, pēto. Lōn-

ginquas in oras tēdo, obeco. Pē tērras lōnginquas

ēro, vāgor. Mūlum tēlūris alēo. in tērras os

Indos pēetro. Ignōtas trāns pōntum quaro tēnas.

ētrēmo dāmāta sūb axe arva pēto. lōca inhōspī-

ta. Tērras alio sub sōle rēpōtas inuiso, pēto, adeo.

arva pēgrina pētere, quarere, adire ignōtas tēnde-

re in oras. Et pōcul a pātriis dīstīta rēgna fōcis.

Pēgrina bibere flūmīa. Erret ētrēmos aliter

scrūtetur liberos. Nondum caesa sūis pēgrinum.

ut viseret urbem. Mōntibus in liquidas pīnus dēscē-

dērat ūndas. (Propertius lib: 3. Ameri suo longin-

quā peregrinatione mederi constituens sic loquitur.)

perēgrinus substant: Cudzoziemiec/ Przyp-

hodzien/ Mieszkanin nieprawy/ an Piel-

grzym 2. Ausländisch/ Fremdling. Ad

hac veriti peregrinam littora puppim. Ovidi Prima

peregrinos obliuina pecunia mores. Juv. 13m: Advena

hōspes, alīenus, ētrēnus, ētrērus, ētrāpēus. epib:

Fēllus, inōps, ēgēnus, vāgus, tērrans. phr: ētrēnas

quarens tērras, exul ipōtie sua, alīeni orbis hōmo.

Lōngis tērrōribus actus.

peregri-

perēgrīnus adiect: Cudzoziemski/ Niebymar-
 19/ Nieświadom/ Przewoźny/ Wędrowny
 perēlēgans Piękny.
 pereleganter Pięknie/ Chędogo.
 perēlōquens. Wymowny.
 peremae auspiciū sub Roż temu.
Peremo, i. prohibeo, Cincius, i. vitio. Cato. Fest: priscū
peremptaliū. Niszczyca/ & sub Plorun.
 peremptor Zabijać. Vnbringet. Et quis
peremptor incliti regis fuit. (Jamb:)
 peremptorius. Śmiertelny 2. Śamity roż.
 peremptus macie Chudy.
 pērendie. Trzeźwego dnia.
 pētendinus, Trzeć.
 perenna; Dea ethnicorum sub Roż temu.
 perenne Vstawnienie.
Perennia, orum, Cicero. sunt Ceremonia auspiciorum.
 pērennis Wieczny/ Vstawniony/ Trwały 1.
 Immerwähred/ ewig. Monumenta peren-
 nia facti. Ovid: syn: Pēpēcūs, aeternus, iūgis, sē-
 pītērnus, cōtinūus, asidūus, cōtinūatus, nōn in-
 tērmillus. Vide Perpetuus
 perenniseruus. Niewolnik.
 perennius Wieczność/ 1. Vstawniłość/
 Trwałosc.
 pērenticida. Vrcanić/ sub Szabliem
 pēreo. Gine/ Zginalem/ Podupać/ Zniszc-
 19 2. psuie się złowić/ Vtracam 1. & sub
 Zabity. Vergehen/ verderben. Si fas est
omnes pariter peccatis abari. Prop: syn: Disperco,
intēreo, cādo, occido, pēdor.
 pēēquito Przeciżdam.
 pēerro Śląkam się Chybiam czego/ Łażo/
 Zwiędzec/ Schodzić. Durchschweissen.
Serpentis furiale malum, totumq. pererrat. Virg. syn.
ōberro, ciro, circumerro.
 pēērūdītus. Wzorny.
 pērsus, Włosy. Nec tondere quidem mor-
 bo illubię pērsa. Virg.
Perexcruiabo. Plaut: cor: Probē excruiabo.
 perexiguus, Mały/ Błoki.
 perexilis, Słaby.
 perexpēditus, Wypławny.
 perfābrico Vstawniam.
 perfacile, Zartownie, perfacetus Zartowny

perfacile, perfaculter, Łacno.
 perfacilis, Łacny
 perfacundus Wymowny.
 perfāmiliāris, Znatomy
 perfāuus, Ślupi
 perfecte Dostkonalę.
 perfectio, Dostkonalie/ Dostkonalosc,
 perfectior, Dostkonalęciel.
 perfectus, Dostkonalę/ Dostkonalę/ Zupeln
 perfer obstinata mente, Pacyencya.
 perfēro, Donosić/ cierpieć. Wperwać 1. 2.
Legden/ duldēn/ übertragen. Incolumē
fallaci perferet. Aino. Virg. syn. Pātor, sūltus
exāntlo, exhaūrio, tōlōro. & Patior, Tolero.
 perferunt, Wodochod mę 1. Powiadają/ Ś
 perfervidus, Gorący 1.
 perfervēfio, Przegorywam/ & sub Przeg-
 19 19. e sepius breve.
 Perfica, vel perficus. sub Dostkonalęciel.
Perficē, apud Lucr: (ubi legunt Perfica) legit Nonius
Gifani, pro perficē: Et perficissimē apud Plautum
eodem sensu idem Gifan. legit, ubi Lambin. Tase-
man. legunt perficissimē, vel potius perfiscine.
 perficio, Dostkonalę/ Wstawniam/ Ś
 niam/ Dostkonalę/ Trawie. Vollenden/
 vollbringen. -- Cēnum qui perficit annu-
Hor. syn: Pērago, absōlvo, cōsticio, exēquor, im-
pleo, exigo: pōlio, pēpōlio. phr. Finem, mōdum
fācio, pono, impōno, statūo, ad finem pērdam.
Sūmmam, extremam manum opēri addo, adhibeo
affero, admōreo. & Finio.
 perfide, Zdradliwie/ Niewiernie.
 perfidēlis, Wierny.
 perfidia, Niewiernosc/ Zdrada. Treul-
 sigkeit. Perfidie cumulum falsis perjuria ver-
bis. Ovid. syn. Fraus, dōlus: epub. occulta. dōla-
sa, exītiosa, dētēstabilis, dētēstāda, impia, execrā-
da, fallax, arcana, tēcta, hōrēnda, nēfāda, infāda
tūrpis, fēda, scēlērāta, pēna, pūnica. phr. perfida
mens. Perfida cōrda. Fictum pēlus. & Fraus.
 perfidiose, Niewiernie/ Zdradliwie.
 perfidus, perfidiōsus, Rzywooprzyśięż-
 19 19. Niewierny/ Wiadosomny. Treulose. Dis-
simulare etiam sperasti. perfide tantum. Virg. syn.
infidus, dōlosus, māētūsus, pējūsus. phr. Vir fido
pēctōre plenus perfidie. Fidem vidēans, fallens,
nōn sēvāps. Dōli mēditator, fābricator. Dōlis in-
structus,

PER

infractus et arte pēlāga. Qui dirum nefas in pē-
dore versat. Dōlos fraudes in pēdore, corde, ani-
mo versans, volutans, agitans, tēgens, vēlans, disti-
milians. Nōn vēritus fallere dēxtras. Dēcipere ē-
scōcios gaudens, ēē fallere amicos pēfida lingua.
Fictō pēdore, mēdāci ore, dōlo, mēdicāns. *vide*
Mendax, fallax, fraud.

perfigo, Przekalam/ Przeblam 1.
perfinio, Dołonywam.
perfixus, Przekłory. *[mlewa]*
perflabilis Wiāctrom ormoctysty. & sub Prze-
perflagitiōsus Psolliwy.
perflabilis, Nāwierzny/ & sub Przewiewa.
perflatus m, Przewiewanie.
perflo, Przewiewam/ Dimucham 1.
perfluat, Plywam powietrzu/ & sub
Robacz mie toczu.
perfluens, Obfity.
perfluo, Przeciekam/ ciekę 3. Przepadam 1.
perfodio, Przekopywam/ Przeblam 1. Prze-
kować 2. Dłurawie. Durchgraben/
durchstehen. Perfodiant a' i pōrtas & saxa
sude/que. Sil. syn: Pōdio, cōfōdio, trāsfōdio,
pēfōro, pēfringo, āpērio, intēriōra rimor.
perforata, perforata, Dwonki siele.
perforatus, Przewiercony.
performidatus, Strąśliwy.
Perfore, Cic: corr: Perfore accommodatum, i. perac-
commodatum fore.

Performo, Quintil: corr: Praformo.
perforo, Przeblam 1. Dłurawie/ Wierco/
Przewierciec. Durchbohren. Loricę, mo-
rā & pectus perforat ingens. Virg.
perforor, Podkopnik 2. Słodzicy 1.
perfortiter, Męinie. perfrēmo, Szumie.
perfrēto, Przepłynę 2.
perfrico, Poćieram/ Naćieram co/ Drąpie.
perfrictio, Zadrąpienie.
perfricui frontem, Niewstydy sie/ Tłoc
wstydlawy.
perfrigero, Osiabiam/ Chłodze.
perfrigeror, Chłodnac.
perfrigesco, Strygnę/ Przeciubnac.
perfrigidus, Zimny 1.
perfringo, Łamia co/ Przerywam i. Prze-
H h h h

PER

219

eracem/ Wylupię 1. Wylamule. Durch-
brechen. syn: effringo, rumpo, frango, vi-
olo. & Frango.
perfrio, at, ścieram 3.
perfruitus sum, perfruor. Zająwam,
perfuga, Zbleg 1.
perfugio, Zbiegam 2. Uciekam.
perfugium, Uciekta 1. Zuflucht. Prasiidū
reges ipse sibi perfugium quo. Luc: syn: pōfūgium,
rēfūgium, pōrtus, āfylum, sōlācium. epib. Tūtum,
sēcūgum, quētum, plācidum, faūctum, fēlix, opā-
bile. phr. Tūtus locus: Tūta sēdes: Stātio grātissima
Perfuit, Gell: corr: Per fuit familiaris, i. perfamiliaris
Perfulcire, Lucan: aut O bid: cor: Permulcere Senatum
eloquio.
perfunctio, Dołonanie/ Znoszenie.
perfunctorie Nā oko 1. Zblednale.
perfunctorius, Nledbaly/ Ledataki.
perfundo, Oblewam/ Polewam 1. Begiesz
sen/ nass machen. - - Visisq; animos perfuderat
ardens. Juv. syn: āspērgo, irriego, rigo, irrōro. *vide*
Rigo.
perfundo aceto, tr: Przymawiam komu.
perfungor, Odprawiam 1. Posbywam/ Zająwam/ Przeję 2.
perfuro, Szaleis 2.
perfusio Pokrapianie/ polewante/ Oblanie.
perfusorius, sub Polewam 1.
PERG
pergaudeo, Weselo sie.
perge Daley/ Mow/ Nuś.
pergigno, Catul: corr: progigno.
pergin? Idziecie? Agniemasi sie ē
perglisco Tyis/ Dorastam.
pergnarus Biegly.
pergo, Idę 1. 2. Ronam co/ Niepętestāie/
Postapuis/ Jāde 1. Prowadze/ Popęditę
sia/ & sub Budze. Sortfahren/ foremaa
chen. Pergite Pierides Chromū, &c. Vir: syn.
pērsēvēro, pērito, pēritto, nōn cēllo, nōn intēmit-
to, cōtinuo: ēo, tēndo. phr: pērgēre iter pēr mā-
re. ordine cūcta suo pērgo. Cēptis inhāre, ad
finem dēducēre, prōpōsitum ūrgere. Quō māgis
incēptum pērgam pērtēxere distis. Quo pēde cē-
pisti, sic bēne sēmpēr ēās, Nōn bēne qui cēpit, sēd
qui bēne pērtēxit, ēē qui pērtēgit ad mētam, dōnā-
tur hōnōre cōrōnz.
pergrā-

pergracilis, Siguły.
 pergracari, Przemarnować.
 pergrandesco, Rozrastam się.
 pergrandis, Wielki.
 pergrandis nauis, Staty.
 pergraphicus, Sztorny.
 pergratus, per mihi gratus, Przyjemny.
 pergravis, Ciężki.
 pergrauiter, ciężko. Bardo.
 pergula, Chodzenie 3. 4. Ganeł 1. Podósz-
 nie/ Chłodnik.
 pergulanus, sub Maticá. & sub Chłodnik.

P E R H

perhaurio, i. exaurio, Dusiem wypilam.
 perhibeo, Wzysmam/ Dals 1. Sürgeben/
 sagen. Si modo quod perhibes, pater est, &c.
 Virg. syn. Dico, narro, relero, memoro, commemo-
 ro, & Dico, Narro.
 perhibent, perhibetur, Powiadają.
 perhiemare, Przemarnować.
 perhilum, i. paululum Trocha.
 perhonorifices, Pogacie.
 perhonorificus, Pogesny.
 perhorreo, perhorresco, Zdrygam się/ Boję
 się. Zittern/ erschrecken. v. Timeo, Horreo.
 perhorridus, Straszliwy.
 perhospitālis, Gosćinny.
 perhumānus, Ludzki.

P E R I

periboētus, gr: Slawny.
 peribolus, gr: Blanki/ Ganeł.
 pericardium, gr: In Sercá podnoszenie.
 pericarpium, gr: Lupiny 2. Storká/ Mānes.
 pericarpum, gr: Sniedek 2. [lá.
 periclitatio, Rużenie się/ Doświadczenie.
 periclitior, Odważam sobie/ Wdaje się 1.
 Doświadczam/ Przychodzę o nieślawę/
 Idzie o to / O toż/ Choruje 2. & sub
 Mici espiegną / & Niebiespiegną. In
 Gef. ht seyn/ wagen. syn: exploro, tento,
 probe pbr: periculum facio, vel Discrimen adeo,
 subeo in discrimine, inter pericula versor. Propter
 ore ericulo premor, urgeor, confictor. Me offe-
 ro, expōno, obijcio, Caput obijcto periculis. Me in

aperta pericula mitto, proficiscor. insidias hominum
 pellāgique labōro. Fata mea in praeceps mitto. Tu
 cūnam per summa pericula exerceo. vide post peri-
 culum.

periclymēnon, periclymenos, gr. Powoy
 wonny, (Glowia)
 pericranium, gr: Glowia kōś / Stora ni
 periculōse, Niebiespiegnie.
 periculōsus, Niebiespiegnny. Gefährlich.
 periculum, Niebiespiegnstwo/ Doświadc-
 zanie/ Stanc 1. Gefahr/ Versuch Qui
 te nate dea, per tanta pericula, casus. Virg. syn.
 periculum, discrimen, alēa, casus. epib: Szum.
 dubium, anceps, sanctum, exitiale, horrendum,
 praesens, metuendum, timendum, sinisterum, terribile,
 ingens, inextricabile, impendens, inevitabile,
 exhaustum, certum, apertum. pbr: Periculosa
 casus. Dubia sors anceps fortuna, instantia fati,
 instantis praesagia mortis inter vita mortisque viam.
 Pellagi coeliq; minz. Varii casus, mille et discrimina rerum.
 Dira pericula tibi tristis fortuna minit-
 tur, intentat. Torque maris, vastaeque exhausta pe-
 ricula terrae, deinde pericula cernis. Matura pericula
 surgunt undique, et impositi radiant cervicibus
 enses. ah miser quanta labores in Charibdi.

peridoneus, Sposobny.
 peridromis, idm, f. gr: Ambic/ Chodzenie.
 perierga, gr: Dworność/ & sub Nauę pilny.
 periergos, vel us. gr: Dworny.
 perieris, Idz do Pará.
 periero, trysyllab. Rzeczywystegam.
 periet, pro peribit. 4. Esura.
 perillustis, Swietny/ Slawny.
 perimbecillus, Slaby.

perimo, Zabijam 1. Wniwecz obracam.
 Umbringen. Aut subiti perimant imbres, &
 Virg. syn. interimo interficio, occido, neco. vide
 Occido.

perincertus, Niepewny. (ná tka).
 perincommodē, perincommodum est, Nie
 perincommodus, Niewgęśny.
 perinconsequens est, Nie idzie zą tym.
 perinde, Acwnie. perinde ac si, quasi Ac-
 wnie tak/ Jakby.
 perindulgens, Łagodny.
 perinfamis, Bezećny. perinfirmitas, Slaby.
 peringenitosus, Domępnny.

P E R

periniquum, perinjūrium, *Niesłusna.*
 periniquus, *Niesłusny.*
 perinignis, *Znacny.* perinteget *Supelny.*
 perinvius, *Niechcny/ Poniewolny.*
 periōcha, gr. Suma 2. Obbieg.
 periōdicus, gr. *Rolęcy 2. Odwrocny.*
 periōdus, f. gr. Obbieg/ *Okręglōś 2.*
 peripateticus, gr. *Chodał.*
 peripetasma gr. *Obicie/ Opona/ Roczyna.*
 periphēria, gr. *Rolo 1. Okręglōś 1.*
 periphrasis ius, eos, f. gr. *Okręgienie 2.*
 periplōce, gr. *Obwoina ziele.*
 peripneumaticus gr. *Plucna choroba.*
 peripneumonia gr. *Dychawica.*
 peripneumonicus gr. *Dychawiczny/ Plus-
 cny choroba dierpięcy.*
 peripsema, gr. *Ostrōbiny/ śmieci/ Śmacta*
 peripetros, gr. *sub Żyłarowanie.*
 periscēlis, idis, gr. *Podwieszta/ Póńgoczy.*
 peristoma, gr. *Nadmietaz.*
 Perissologia, *superflua locutio Poetica figura, ut Ore lo-
 cutus. Serbi.*

periston, vel um, gr. *Szalecy wielki.*
 peristereōi, ōnis, m. *Golebienieć/ Rospisako*
 peristereon, vel um, n. & peristeros, f. *Ros-
 pisako.*
 peristerorophium, gr. *Golebienieć.*
 peristrōma, atis, n. gr. *Obicie/ Opona.*
 peristylum, perystilum, gr. *Umbic/ Bruz-
 ganc/ Żyłacy w Kolo mājacy.*
 perue, *Rostropnie/ Umieciennie.*
 peruia, Biegłość. *Erfahrenheit. Illinc di-
 verso notitia peritia fructu. Virg.*
 Perito, as, Gine.
 peritōnium, gr. *Bruchowa słabina.*
 perirachēlum gr. *Rolnietz.*
 peritus, Biegl/ *Uczony. Erfahren/ gelehrs*
syn: Doctus, sciens, gnarus, haud ignarus, prudens.
vide Doctus.
 perjucundē *Vielesnie.*
 perjucundus, *Przyjemny.*
 perjuratiuncula, *Bezwyprzysięstwo.*
 perjuriōsus, *Bezwyprzysięzca.*

P E R

80

perjūrium, *Bezwyprzysięstwo. Meynevd*
Leomedontae lumen perjurii Troia. Virg. epi h.
*impium, horrendum, laedum, turpe, dōlōsum, exē-
 crandum. pbr. Perjura dicta, verba. vide perfidia,
 mendacium, fraus.*
 perjūro, *Bezwyprzysięgam.*
 perjurus, *Bezwyprzysięzca. Meynevdig.*
Talibus insidiis, perinrig arte Sinonū. V. 6. perfidus.
 perixomēnos, vel us, m. gr. *ścieraięcy sta.*
 perizōma, n. gr. *Spodnica.*

P E R L

perlabor, *Przebiegam 1. Przechodzę / tlię*
ste co/ Przelatam/ przechodzę przez.
 perlatus, *Wesoly. perlātē, Sieroko.*
 perlator literarum *poślaniec.*
 perlēcēbra, *Przyluda.*
Perleto, Cicer. cor. Prolecto, Perleto, à perlicio apud
Apuleium legit Coluius & Beroald. & Prolecto.
 perlēgo, ō. *Prześlądam 1. Przeleżdam 4.*
przeżyć.
 perlēpidus, *Trefny/ Viesny.*
 perlēvis, *Lecki. perlēniter Techo 3.*
 perlibens, *Chcny.*
 perlibenter, *Chętnie/ Rad 1.*
 perlibēralis *Urodziwy/ al. Szegodny.*
 perliberaliter, *Uprzejmie/ Hojnie.*
 perlibratio, *Ustawianie prosto / Wyrownā-
 nie/ Rychrowanie / Wody pochopy pro-*
 perlibratus, *Rowny 2. [bowanie]*
 perlibro, *Trasiam/ Śmierciam/ Wyrownę-
 wam/ Wody prowadzenie wymierzam.*
Perlicio, idē Pellicio. Perlignatus, Plaut. cor. praligatus
 perlinio, perlino. *Ulamazuis*
 perlino, as, sub *Ofiatuis.*
 perlitus, *Pomazany.*
 perlonge, perlonginquum, *Długo.*
 perlongus, *Długi perlibens, Chcny.*
 perlubet, *Wodoba mi sta.*
 perlūceo, perlucidus, lege *perluceo, &c.*
 perluctuōsus, *Śmięty/ Żalofny*
 perlūdo, *Igram.*
 perluo, *Płoge/ Umywam/ Puczący brat.*
 perlūdrim, *su Żmowni aktorowie.*
 perlustro, *Prześlądam 1. Uglądam 1. Przy-
 patrę*

pátruisz sie/ Rozważam 1. Zabobonmi o-
 permacer Chudy/ Suchy [pátrzyć.
 permacero Chudzie.
 permádeo Przemałam/ Skapác.
 permagni est Wiele ná tym.
 permagnificum convivium. Esther. 2. *Bożny*
 permagnus Wielki 1. *Ibántier,*
 permánanter Rozchodźsto.
 permáneo Trwam 2. Zostaje sie 1. *Behat-*
ten. Nostrą, nonnulli permanet aura loci. P.
permānescere, à permano, eiusdē significationis, ali-
ter sub Słyże 2.
 permáno. *as. Preziłkam/ Przechodzę przez/*
Przechodzę 1. Rozchodzi sie. durchfließen
Permanare animam nobis per membra solere. L.
 permansio Trwante/ Stalósć.
 permárinus, 1. per mare sparsus, *Morski*
 permáturefco, Dostaje sie.
 permaturus Dostaly.
 permédiocris Mierny
 permeo Preziłkam/ Przelatam/ przecho-
 dzę przez/ przeciełkam.
 permerdo plugawiz.
 perméro, Wyflugisz sie.
 permérior, Przemierzam 2. *Mierzę 1.*
 permétuo, Boiz sie.
 permillito, Wyflugisz sie.
 permingo, *Mórzę sie/ Plugawiz/ & sub*
Puszą wodę.
 perminutus Drobnuchny.
 permirus Dziwny. permisceo, Mieszam 1. 3.
 permissio, Dozwolenie 1.
Permissivus modus, vide supra Modi 2.
 permissu, Já dozwoleniem.
 permissum, permissus, *us, Dozwolenie.*
 permissus aries, *Miegolony.*
 permiste, Pomieszanie/ Mierozdzielnie.
 permistio, Pomieszanie/ Mieszanie.
 permittis, *cihy 1.*
 permitto, Dopuszczam 1. Dozwalam/ Porus-
 zam/ Daje ná wolę/ Popuszczam 2. 3. *Ida-*
ię sie ná 1. Podaje sie/ Brucam. Zula-
sen/ vergönnen. -- -- Suo Caesar permisit E-

phelo. Mart. syn: Cōncēdo, sino, párior, dō kōdē
gēo. pbr. Pōrēktatem, licēnciam, cōpiam, vēniam,
do, tribūo, cōncēdo, largior. Cūr dēxtrā cōiū-
gēre dēxtram? Nōn dātur si quā fáta sinunt. Cā-
ram dāta cōpia fādi. 6. Licet.
 permitto vela ventis, *Puszczam sie ná szę*
 permixtum, *subst: Mieszanie.* (ście,
 permōdestus, *Skromny 1.*
 permodicē, *Trochę permōdicus, Máluchny*
 permolestē, *Przykre. permolestus, przykre,*
 permōlo, *us, Miele/ Nierządu pátrzyć/ Cu-*
dzolozyc.
 permōrio, *Porusanie 2. Mámietnosć.*
 permotus mente, *Szalony 1.*
 permōveo, *Wirusam. Etwegen. Dośri-*
na, sed vim permōvet insitam. (Alcaic.)
 permoveor, *Porusam sie.*
 permulceo, *Głaszę/ Łagodzę/ Błagam/*
Śluchac máló/ Leżę/ Rozweselam,
sānfftigen. syn: Múlceo, mītigo, mōllis,
lenio, plāco.
 permulceor, *Roskoż mam.*
 permulio, *Głaszanie.*
 permulio, *Dálęko wigcey.*
 permulium, *Wiele 1. Wiele czego 1.*
 permundus, *Czysty 1.*
 permundare, *Przezyścić.*
 permūtuo, *Obwátowac.*
 permūitus, *Obrońny.* (danie
 permūtatio, *Odmianá/ Zámianá/ Prześia-*
 permūto, *Mieniam sie ná co/ Rupuie/ Prze-*
wlōżę śacie/ Oddaje przez bank. verāne
bern. Virum ut hoc alio fallax permutet odore.
 Mart: *syn: Mūto, cōmmūto.*
 PERN
 perna, *gr. Szolbrá/ Plaw.*
 perna fumosa, *Wędzonká.*
 perna stolonum, *Łągorosł do sádyenla.*
 pernavigo, *Przeleżdzam/ Przebywam.*
 pernēcelsatius, *adiecł: Potrzebny. substanti-*
Przytaciel.
 pernēgo, *Prze sie/ Zápieram sie.*
 perneo, *sub Przede.*
 perniciabilis, pernicialis, *Szkodliwy/ Smie-*
telny/ Dguba przynoscacy. (pern-

PER

perniciēs, Zgubá/ Zárácenie/ Szkodnik/
 Száránka. Verderbnáš/ Schaden. Per-
 nices & tempestas barathrumq; mali. Hor. syn.
 exitium, detrimentum, damnum, clades, rúina.
 epith: Gravis, tristis, exitiosa, mēdēda, stēbilis,
 lacrymābilis, lāmēntābilis, ingēns, infānda, ācērba,
 dū ra. vide Damnum.
 perniciosē, Szkodliwie.
 perniciosus, Szkodliwy/ Zguba przynoszący.
 cy. Verderblich/ schädlich. syn. Dāmno-
 sus, exitiosus, exitialis, exitiabilis, fatalis. pbr: ē-
 xitium, strāgemq; fērens. Vós ētis nōstrī māmā
 cāusa mali.
 pernīctas, Prękość.
 pernīcter, Pręko. Schnell/ behend. sic
 certe videt, ut pernīcter exfluere. Catull.
 perniger, Ciarny.
 pernīmium interest, Wiele ná tym.
 pernio, óni, hic, perniunculus, Wzibie-
 nie nog.
 pernix, tću, omne. Pręki. Schnell/ ge-
 schwind. Progenit pedibus celerem & pernī-
 cius alia. Virg. syn. Celer, pręper, citus.
 pernōbilis, Wyborny.
 pernōcto, Nocui/ Noc cáł leża.
 pernosco, Przeymuje s. Przewiedzieć.
 pernōtesco, sub Ośląsią.
 pernox, omne. Noc cáł będący/ Niespiący
 Cáły z. Cáły noc.
 pernox luna erat, Poświata 1.
 pernumero, as, Odliczam/ Zliczę.
 pēro, onī, hic. Cholewa/ Rurpie/ Wos i.
 Skornie. Ein Baurenschuh. epith: al-
 tus, crūdus, vilis, abjectus, rústicus, sordidus. pbr.
 Crūdusque opērit vēstigia pēro. Quē nōn pūdet
 alto, pē glāciem pērone rēgi.
 perobscurus, Ciemny/ Ciudny.
 pērdiōsus, Przyczy 4.
 pērdiōciosē, Chęnie/ Wklądnie.
 pērdleo, es, sub Przęsmiardi.
 pēronāus, Rurpie maigcy.
 Pēronis, idē: Plauto. Epithetum lardi per Appositio-
 nem, s. cum perna vel a perna lardum. Gruter. Taub-
 man. Laridum pero nīdem.
 peropportune, Nā tće mi co/ Dobrzęs mi
 si stąfil.

PER

67

pēroportūnus, Nā tće mi co/ W gę
 peroptatō, Rmyśli/ pojadanie. (ęny 1.
 peropto, żadam.
 pēropus est, Potrzebą iest.
 perōrātio Zámknienie 4.
 pērōriga Konich.
 perorno, Zdobie 1. pēronāus Ozbony.
 pēro, Ręz mam/ Ręgę ręg/ Odmā
 pērosus sum, Wtenawidzę. (wiam.
 PERP
 perpācare, Wpokoić.
 perparce, Skępo. perpārūm, Troche.
 perparvulus, perparvus, Máluchny.
 perpauca, Troche 1.
 perpauculus, perpaucus, Máló ich/ Troche.
 perpāvēfācio, Przęstrąsią.
 perpaulūm, perpaulūlūm, Troche 1. 3.
 perpauxillūm, Troche 1.
 perpauper, Wbojuchny. perpecto Cęsto.
 perpello, ū, Przępietam/ Przynukāć/ Wys
 perdendicularis, Prosty 2. (Elektrāc
 perpendiculariter, Prosty.
 perpendicularator, sub Modlá.
 perpendiculūm, Modlá/ Práwidło 1.
 perpendo, Rozwajam 1. Mierzę 2.
 Perpensa, Oblapá wonna.
 perpensātio, Rozwajanie.
 perpenso, Rozwajam 1.
 perpēram, źle/ Salszywie/ Opák 2.
 perpēritūdo, Glupstwo. [mnik.
 perpērus Glupi 1. Nlepożyteczny/ Niekęs
 perpes, ētis, omne, Cáły z. & sub Cáły noc.
 Stąrig/ beharelich.
 perpeffio, ćierpienie/ Znoszenie 2.
 perpeffitius, ćierpliwý.
 perpētūm, perpētē, Wstąwignie.
 perpētior, ćierpie 1. Wytęwāć 1. Ełęg
 den. In terrāq; patrū cur telum perpetiuntur.
 Luc. syn. pātior, pēfēro, tōléro, fēro. 6. Patior.
 perpeto ū, żadam bązo.
 perpētro, Dokonywam/ Wykonywam/ Do
 kązuis z. Dopuścizam się. begehēn/ thun
 syn. patro, admitto, cōmittō, fācio.
 perpē-

perpetuallis, Powſedhny.

perpetuarius, Wieczność biterzawy mątacy/
& sub Wieczny.

perpetuitas, Wieczność/ Wſtawiczność/
Śrakość/ Trwakość.

Perpetuiffa, w. Rob. Steph. corr. perpetuito,
as. Trwam 1. (przeſtany

perpetuo, as. Wiecz/ Nie przeſtaie/ Bez

perpetuo, Wiecznie/ Wſtawicznie/ Śrako.

Allezit/ ewigltch. ſyn. ſemper. v. Semper.

perpetuus, Wieczny/ Wſtawiczny/ Nieprze-
swany/ Zupelny/ Calk. Wſyſtek/ Po-

wſedhny/ Dlugi 2. Trwały 1. Śraki. Im-

merwährend/ ewig. Ad mea perpetuum de-

ducite tempora carmen. Ovid. ſyn. Aeternus, per-

pes, perennis, iugis, continuus, aſſiduus. pbr. im-

mūnis faci. Fao majori. Semper, aeternum manens,

forens. Nullo periturus in aeo. Monumentum xre

perennius opus quod nec Jovis ira, nec ignes. Nec

poterit ferrum, nec edax abolere vetustas. vide

Aeternum.

perplexus, sub Czeſa. perpicus, Wpſterony

perplacet, Podobna mi ſie.

perplexabilis, Zawiſkany.

perplexabiliter, Zawiſkanié/ Wzpliwie.

perplexus, perplexum, Trudno/ Wzpliwie/

Zawiſkanié.

perplexim loquor, Wpſtracam.

perplexor, aru, Wiele/ Wpſtracam 2. Mo-

wie zawiſkanié.

perplexus, Zawiſkany. beſtacht/ verwirret.

ſyn. involutus, implicitus, dubius, anceps. vide

Dubius.

perplicatus, idem, & sub Powiſkalo ſie.

perpluo, Przeciekam/ Bapie 1.

perplurimum refert, Wiele ná tym.

perpol, per pol, Zaiſte.

perpolio, Poleruie/ popilowac. Huſſbus

ſen. ſyn. polio, expolio, abſolvo, perficio.

perpolitio, poletowanie.

perpolitus, Gladki 1. Ozdobny/ Wzony.

perpopulor, Puſtoſa.

perporatio picie uſtawigne.

perpoto, picie ſie bawie/ Wpſtiam.

perprimo, Cloga 1. Dolegac ſobie.

perprosper, Szczęśliwy.

perpruriſco, ſwieribi mie/ Beſtwie ſie.

perpugnax, Sporny 1. perpulcher pſakny

perpurgo, Chadoze/ Purgacza brac.

perpūillum, Trocha 2. Trocha 1. 2.

perpūto Obcinam 1. Wykladam 2.

perquadratus Ciworogranisty.

perquam, Bardo.

perquito, Szukam. Durchſuchen. Cum pa-

ter ignarus natam perquirere Cadmo. Ov. ſyn. ex-

quito, inquiro, veſtigo, indago, ſerutor, rimor.

perquiſitor Badaż. perquiſitus Pitnie.

perrato, Rządko. perratus, Rządki.

perreconditus Skryty 1.

perrēpo, Cielgam ſie/ Przyłaze/ Złazié.

perrepto, Łazié/ Pnē ſie 1. Schodzié.

perridicule Blazniſko.

perridiculus, śmiechu godny.

periōdo, Przegeyſam.

periōgo ſententiam Morowac Paſe.

perrumpo Przerywam 1. przedzieram ſie.

Wylanuie 1. przebijam ſie przez/ pereby-

co/ Zwyciezam 1. Durchbrechen. ſyn.

Rumpo, frango, viſlo. & Frango.

Perſa, Pers. Perſia, ibidem.

perſapē Czeſto.

perſalſe tr. zartownie. perſalſus tr. zartow-

perſaluto Pozdrawiam.

perſanctē ſwiętoſciwie.

perſano, Goie/ Zlezyé/ Goi ſie.

perſapiens, Madry/ przemadry.

perſapienter, perſcienter, Madrze.

Perſeabre, apud Lucilium legit Eulki. Urſin. ubi alij

legunt perſcribere manu.

perſcindo Rozdzieram 1. przerywam 1.

Perſcitus, Cicer. corr. Per S. C. i. Senatusconsultum. A-

liquis vox proba eſt. i. Valde ſcitus.

perſcribo Wpiſuiſ/ Opiſute 2. W wodzie w

ſięgi.

perſcribo pecuniam Place przez liſt/ Od-

daie przez bank.

perſcriptio, Otreſlenie/ Roſpiſanie/ Formu-

ła/ Zapis/ Releſtr. plácenie/ Interceyza.

perſcriptor, ſub Formuła/ & Prákrtye podly.

Perſcriu-

perferuto, Domiádulsie.
 perferutor, Trześe/ Domiádulsie/ Sipe-
 ram/ Rozterzgam.
 persēco Przecínam/ Wcinam/ Doćteram.
 perfector, arn, ścigam.
 persēcūto, Dochodzie/ Postapek prawný
 prześladowanie.
 persēcutor, Instygator/ Prześladowca.
 Durchsuchen. nec perscrutari primordia sin-
 mordia singula quaeque. Lucr. syn. Scrutor, per-
 quiro.
 Persēdēti, prześedzieć/ sub przeleźć.
 Perfacul. Est. corrige. Per se facul. Perfacul. & per
 se, facul. antiqui dicebant, i. ut ipsa vox simplex
 facul, sonat. facile, sic perfacul, perfacile.
 persēgnis, Gnuśny.
 persēnex, persēnilis Zgrybiśly
 persēntio, persēntisco i. Cuiś/ przezywam.
 persēquor, ścigam/ Naśládulsie/ Ronem co/
 Chwyśtam i. Dochodze swego/ Dościgam/
 Dokuzgam/ prześládulsie/ pozynam i. Bā-
 wie ście i. ślādulsie/ Naśládulsie/ Sprāwus-
 ie/ Wyliczam/ Wymieniam/ powiadam i.
 prowadze sprāwę/ Opłsuie i. Mōgze ście/
 Łowie zwierzā. Verfolgen/ nacheylen.
 Persequitur curbo saturni dente relictam. Virg. syn.
 insēquor, insēctor, consēctor, ūgeco, inkto, vel prō
 grēdior, pērgo, pērsisto. & Pērgo.
 persēro, eri, Zāśiewam/ ścieg.
 persēro, rui, Przeryśtam i.
 persēvērans Trwāly i. Ścāly.
 perseveranter, perseverantissimē, Ścāle.
 perseverantia, Trwālość/ Dotrwanie.
 persēvēratio Trwānie/ Dotrwanie.
 persēvēro Trwam/ Dotrwać. Beharren/
 verbleiben. Post manes tumultumq; perseveret
 (Phal.) syn. pērsisto, pērsisto, pērgo. & Pērgo.
 persēvērus, Surowy z.
 Persibē, Chyćco/ Domćpnie.
 persibus, Chyćcy/ Domćpny/ przemadry.
 persica arbor, Broszkiewo.
 persica nux Broszkwinia.
 persicaria, Kdeś i. z.
 persicum, & persicum malum, Broszkwinia.

persideo Ośtāie ście/ Trwam i.
 persido, i, presentam. persigno, Znāgę.
 persillum, Māńicā. persimilis podobny.
 persipio, przezywam. persisto Trwam &
 persolūta, Łopian.
 persolennis, Odświeżni.
 persolido, Zārwardiam persollo, Osobkē
 persolvo plāce. persolvo epistola Odpisuiś
 persolus, Jedurny/ Szęczy i.
 persōna, Osobā i. z. Māśkārā/ Powagā/
 Postać/ Powinność/ Personā z. Aktor i.
 Człowiek i. Ein gemache Anlich/ Larve.
 Personam capiti detrahet illa tuo. Mant. syn. Lā-
 va. epist. Vana, falsa, fallax, mendax, insidiosa,
 dolosa, deformis, horrida, terribilis, terrificata, um-
 bratilis. phr. Ficta, conficta facies.
 Personale Verbum. quod personam aliquam ex tribus
 Grammaticis adsonat.
 persōnalis, Osobny i.
 personaliter, W personie.
 persōnata, personata, Łopian.
 persōnatus, Māśkārnik/ powierżni. Mies-
 szęcy z. W māśkārze. Vermumc. Quo
 personatus pater hic ego, &c. Hor.
 persōno, Wolam i. Brzmie/ Rzęczy i. śpies-
 wam i. Durchhōnen/ erklingen. Est mi-
 bi purgatam, crebro qui personet aurem. Hor. syn.
 sōno, rēdōno, cōnsōno, insōno, sōnum ēdo, ēmit-
 to, ingēmīno, vel rēmūgio, rēbōo.
 persōnus, Brzmiaćcy.
 perforbeo, Biorę w ście.
 perspective, Bāgnie. (trwāć.
 perspecto, Przeglądam i. Ogłądam i. Doś-
 perspectus, Doświadczony/ Znātomy.
 perspicillor, Wypāruiś.
 perspergo Pokrapiam/ posypuiś z.
 perspicabilis, Przeryżysty.
 perspicatē, Bystro z.
 perspicacia, perspicacitas, Bystrość z.
 perspicax, acū, omne. Bāgny/ Bystry z. Os-
 perspicibilis, Przeryżysty. [strojny.
 perspicientia, Poznawanie.
 Perspicilia, B. sub Okularcy.
 perspicio, Przeglądam i. Ogłądam i. Przę-
 pātuiś ście/ Doświadcgam z. Przemyś-
 Rachuiś

Rachuis *ſie* z. *Erſehen/ erkennen. ſyn:*
inſpicio, aſpicio, agnoſco, cognosco, obſervo. *ſi-*
de Aſpicio.

perſpicue, *Jasno. perſpicuitas, Jasnoſc.*

perſpicuus, *Jasny z. Przeczysty/ Jasnny.*
durchſichtig/ klar/ offenbat. Prodat perſpi-
cuus ne duo ſine calix. Mant: ſyn: apertus, ma-
nifeſtus, clarus, limpidus, pellucidus, vitreus,
nitidus.

perſpiratio, *Pary wypuſzczenie.*

Perſpiſſo, Plaut. corr. Turneb. pro ſpiſſo evenit, i. tarde
perſterno, Brutus. al. ſonat ſciele.

perſillo, *Przećiekam.*

perſtimulo, *Poduſzczam.*

perſtino, *Apulei. corr. preſtino. (ſprawy.*

perſto, *Trwam i. Bonam co/ prowadze*

perſtrepo, *Trząſkam/ Gruchnelo/ & ſub*
Szeleſt. Jaſt rauſchen. Rumor in arcana
iamdudum perſtrepit aula. S.

perſtringo, *Przerajam/ przeſtrąſkam/ Drą-*

ſnę/ Dorykam ſie/ Szypis/ Zatrynam z.

Porze z. *Mamie/ ſcigam i. ſcina ſie/ Ty-*
kam/ przymawiam/ & ſub Błąſt.

perſtudioſe, *Chernie.*

perſtudioſus, *Cherny/ Ročham ſie.*

perſvadeo, *Namawiam Ego/ Namawiam*

Mniemam, *uberteden/ bereden. Quiſquā*
perſvadeat author. M. ſyn. Svadeo, excito, impel-
lo, induco. pbr. in mentem dūco. Fidem facio.

perſvadeor, *Namowię ſie dāte/ Wwodzi ſie*

perſvāſibilis, *Namowny z.*

perſvāſibiliter, *Namownie i.*

perſvaſio, **perſvaſus**, *us. Namowā/ Mnie-*

perſvaſor, *Namawiacz. (mānie.*

perſvāſorius, *Namowny.*

perſvaſtrix, *ſub Namawiacz.*

perſvaſum, **perſvaſiſſimum** *miki eſt, Pewna*
to/ Mniemam.

perſvāſus, *ſi. Zwolony.*

perſubilis, *Subtelny.*

perſulto, *Przeſtąknie/ Skłage.*

P E R T

perizdeſcit, *Przyiada ſie/ Teſtni.*

perizum eſt, **perizus ſum**, *Teſtno mie.*

periego, *Nakrywam/ Pobliam/ poſrywam.*

periendo, *przewodze ſwoie/ Doſkazuje z.*

Opieram ſie/ Dokonac/ Doiejdżam/ Jaki

perento, *Ruſe Ego/ Doſwiadczam, O*
beymuie mie.

perēhuis, *čieniučny/ Błahy/ Maly.*

perēpidus, *Letni i. perērebro, Wierco.*

pertergeo, **pertergo**, **počietam/ ſcieram.**

Pertermine dicebatur auſpiciū, ſiem de ſine Romani
in agrum peregrinum tranſgrediuntur. Viſtorin. de
Orthographia.

pertero, **ſcieram/ Wygłodać/ przeſtrąſkam.**

perterricrepus, **Trzeſtliwy/ Straſliwy.**

perterritus, *ſub przeſtęły.*

pertica, **Drag i. Grzab z. żecz/ Tyg/**

Ślad/ Miar/ Mierzyć prze/ & ſub

Cepy. Ein langer Steck/ Strang. ſyn.

Stipes, baculus. epith. Longa, oblonga, teres, dura
firma, nodola, tecta. (Ovid. de nyce) Pertica di-
plenis immixta vulnēra ramis.

perticalis, **Tygnny/ Dragowy.**

pertimeo, **pertimeſco. przeſtęgnę ſie. Jaſt/**
ſęczren.

peruinacia, **Upor. Halſtarrigkeic. Tu per-**
tinaciam eſſe archiloche hanc pradicat. (Jamb.) ſyn.

Pervicacia, **obſtinatio. pbr. Mēns, vōluntas obſti-**
mata. Tēnax ſentētia.

peruinaciter, **Upornie.**

peruinax, **Uporny i. Straly/ Trwaly haſt-**

starrig. ſyn: obſtinatus, pervicax, tenax,
coſtans, immotus, immobilis. pbr. obreſa gerens
pēctora. Mēns nēſcia flēcti. Mēns immōta mānet,
Lūdum inſolentem lūdēre peruinax.

peruineo, **& pertinet, Doſtate/ przeſtate ul-**
timum. Do tego mi/ przynależy/ Roſciaga

ſię. angehen/ angehören. Quorſum perti-
nuit ſtipare Platona Menandro? H. ſyn: zecineo,
(ſpēdo.

pertingo, **Doſtate i.**

peruſculus, **Wioſtowyč rzadica.**

peruolero, **przetwac/ Wytwac i.**

perorqueo, **Wykrzywiam/ Zakerzywiam.**

Pertractatē. Plaut. Hac non pertractatē facta eſt ſa-
bula, i. non perſulgatē. al. Nam pertractatē, i. di-
ligeret. al. Non praeſtate, i. non obſcanti. al.
non paratē, i. non iuveniliter. Meursi.

pertractatio, **Wartowanie/ al. Dorykanie.**

Porra-

pertractatus. Świadomy. *(Sic.)*
 pertracto, Głaſzge/ Dawaſie ſie 1. Dorykam
 pertraho, Przyciągam.
 pertranſeo, Przemijam.
 pertranſlucidus, Przestrożyſty.
 perrecto, Mącam 1. pertribuo, Dąſie 1.
 pertristis, Smurny.
 pertricoſus, Zamieſzany.
 perſumultuoſe, Z trzaſkiem.
 perundo, Przebilam 1. przeſkluwam/ Dziu-
 rawis/ Przerykam 1.
 perturbatē, Zamieſzanie.
 perturbatio, Zamieſzanie/ Poruſzanie 2. Mā-
 miſznoſć/ Zamet/ Zaczwojenie/ Wierząd.
 perturbatio coeli, Wierpogoda.
 perturbator, perturbatrix, ſub Machol.
 perturbatus, Poruſzony.
 perurbo, Wieſzam. Trwoje/ Wuruſzam/
 Wierpokozy gynie/ pomieſzacie. Zerſtoren/
 verurten. ſyn: Turbo, commovēo, con-
 fundo, miſcēo.
 perurbor, Zcaſula ſie/ Poruſzam ſie/ Obra-
 zam ſie.
 perurpis, Sproſny. pertuſus, Dziurawy.

P E R V

pervado, Przechodzi przez/ przebyć co/
 Rozhodit ſie/ Rozlega ſie. Durchgehen
Corruptum ſummum atatis, pervadere ſinem. L.
 pervagatus, Poſpolicy 1. Slawny/ Znādo-
 my/ Wiadomo ieſt.
 pervagor, Przebiegam ſie/ Spoſpolitowālo
 ſie/ Zwiędzieć. Himund her ſchweiffen.
Vide Vagor.
 pervagus, Błąkaący ſie.
 pervaleo, Przenikam.
 Pervalidus. Swalcomny.
Pervalidus, apud Libi. lege Pervalidus.
 pervariē, Rozmācie, pervalto, puſtoſie.
 pervēho, Dowoje/ przywoje.
 pervehor, Doiejdżam 1.
 pervello, Szypie 2. Ganie/ Napominam/
 Apery gynie/ przeganiam.
 pervenio, Doiejdżam 1. Przychoǳie 1. Wpa-

dam 1. Doſtāie 1. Zoſtāie gzym/ Dochoǳi
 mie/ & ſub Docekał. Darkommen. ſyn:
 Dēvēnio, tango, attingo, pētingo, accēdo, cēneo.
Vide Advenio.
 pervenio ad opulentiam. Zāmagam ſie.
 pervenire ad ſuum, Wdyſtuis.
 pervēnor, przyciam.
 perversē, Przewrocinie. *(Głoſć.)*
 perversitas, Przewrotnoſć/ Opāgnoſć/
 perversus, przewrotny 2. Opāgny/ Żly.
 Verkehrt/ bōſſ/ goetloſſ. ſyn: Improbis,
 pēditus, nēquam. & Scleratus.
 perverto, Przewracam/ Wſukiwām/ Przes-
 kingē 2. & ſub puſtoſie.
 perversēri, Wiezor 2.
 perveſtigatio, Śladowanie.
 perveſtigo, Śladuis/ Szukam/ Spōhać.
 pervetus, pervetusus, Dawny/ Śtaroſwieſt
 pervicacia, Wpot. *[& i.]*
 pervicaciter, Wpotnie.
 pervicax, Wpotny/ Śrāly. Hareneckig. ſyn:
 pertinax. & ſupra.
 Pervico, onis, Pervicus, Wpotny.
 pervideo, Wiedoyrz/ Wyrzec 2. Rozumiem/
 przypatruie ſie.
 pervigeo, Trwam 1. Kwitę.
 pervigil, Wieſpiacy/ Czuyny. ein fleiſſ-
 ſiger/ Nachwachter. Pervigil alterno parat
 custodia ſigno. Lucan: ſyn. Vigil, vigilans, sedū-
 lus, acer.
 pervigilatio, Wieſpānie/ Willia. *[Iliā.]*
 pervigilia, a, pervigilium, Wieſpānie/ Wio-
 pervigilo, Cui 1. & ſub Willia.
 pervilis, Podły/ Tani. *(Iliā głoſ.)*
 pervinco, Przewodzę ſwoie/ Dowodzę/ Prze-
 perviridis, Zielony. pervivo, ſub Docekał
 pervius, Przechodźſty/ Przebyry. Durch-
 gāngig/ offen. ſyn: Pēntrābilis, apērtus,
 pātēns. pbr. Quō eſt aditus. Quō pēntrāre datur,
 invia virtuti nulla eſt via.
 perūla, Torbeckā/ Mānykā.
*Perula, extrema pars naſi. Iſidor, Gloſſ. & interpre-
 Horacij. (interprete.)*
 Perulus, pro Margarita. B. Caſanbon. ex Vet. Horacij
 pērungo,

pérungo, Smárutis/ Námázuie.
 perunctio, Námázywánie. [lárutis sie.
 Pervolo as, Rozglašam/ Oszeldam/ przez
 pervólúo, Latam/ Przelatam/ przelátutis
 sie. an ein Ort hinfiegen.
 pervólo, pervin, Zgdam.
 pervólo, as, Latam/ Przelátutis/ Przebie-
 gam sie/ przelatom/ przybiegam. (ie.
 pervolvo, pervólúo, przewracam/ Wórtus
 pérubánus, Véládný/ Lágodný.
 perúro, Przepalam/ przepázyé. verbren-
 nen. -- Validog, perurimur astu. Ov. v. Vro.
 perutor, Gora/ Dogrzewa mi.
 perustus, Zágoryzły.
 perustus latera funibus, Smágánise.
 pérútilis, Pózyteczny.
 pervulgata res, Jásna rzecz.
 pervulgatē Po profu.
 pervulgatus, pospolity i. pobly/ Zwyczaj-
 ny/ Znátomy/ & sub Wiádomo iest.
 pervulgo, Rozglašam/ Wydaie kásiigi/ Nies-
 ządu pártzyé/ przebiegam i.
 pervulgor, sub Spospoluowato sie.

P E S

pēs, edii, m. Moga i. 2. Stopá z. Weś i. zas-
 giel i. Páchoły/ Szypalká/ Rosadá. der
 Fuß. Ense minax ensis, pede pes & cuspide cu-
 spis. Sr. syn: Plánta. epith. Tíubáns, vacilláns,
 ténér, vélox: tardus, lentus, firmus, ágilis, céler,
 volucris. phr. Figens véstigia, ágites fert amor ipse
 pedes. impédiunt téneros víncula núlla pedes, ér-
 ramúsque vágo pór lóca sacra pède. Fluxére intérea
 pède témpóra lapsa fúgaci.

pes averfus, imus, podeštra/ Stopá.

pes in torculari vini, Columel. est cumulus vi-
 naceorum brisa pralo torcularis subjectorum.
 Turneb.

Pescere lingram, i. comescere, sub Milge.

pestium, Ráptur. Pestas, powietrze.

pestarium, Slegtuch. pessime Magorze.

Pessimio, as, Szkodze. pessimor, aru. Szkodzie
 pessimum, Zle.

pessimus, maximè pessimus, Négorzy.

pessulus, Zapora, Rygiel i.

pessum abit, Psuie sie.

pessum eo, Nádol/ Pograzam sie.

pessum do, pessum premo, Podeprác.

pessum sideo, Upadam i.

pessundo, Tlumie/ Szrucam z. pokrónac.

pessus, si, gr. Slegtuch/ plastr z.

Pestibilis, Zárazliwy.

pestifer, pestiferus, pestilens, Zárazliwy

Szkodliwy. pestilensisch. Mittant pesti-
 ros astu & tetra venena. Val. C. syn, Cór-
 ruptus, viciatus, pestilens.

pestilentia, powietrze/ Zárazá i. Szaránka

Pestilens. Relegare nec te pestilentia possi-
 (Scaz.)

Pestilentiosus, pestilentus, pestilis, Zárazliwy.

Pestitas, pestitas, Powietrze 4.

pestis, Powietrze/ Zárazá/ Zgubá/ Szaránka

Száranka z. Száziétel/ Szkodnie. Du

Pest/ giftige und ansteckende Seuch. Pe-

stis, & ira Deum stygis sese extulit undis.

Virg. syn. Lúes, cóntagia, órum, cóntagio, vel

perniciós, exítium, labés, rúina. epith. ignea, fer-
 da Stygia funesta, rábida, tristis, ácerba, léthalis,

mórtíféra, viólenta, foeda, léthea, crudélis, rábida,

nóxia, infesta, inimica, málgna, térribilis, métió-
 da, grassans, sérpens, immédicabilis, pérniciósa,

éxtrémá, árdens, livida, lúrida, terra, cóntagiósa,

flúida, lava, mólesta, impórtuna. phr. Dira lúe.

Savi cóntagia mórbí. Léthalis flámma. Léthifer a-

stus. Pér úrbes grassáns. Pér úrbes erráns. Pér ómnia

víscera sérpens. Tótó descéndens corpóre. Látes

in értóre médulla. Dira lúes quóndam Lárias víti-

avérat áuras. Pallidáque éxángvi squállébant cór-

póra mórbó. Tábida mémbris. Córrupto celi trá-

ctu, misérándaque vénit árbóribúsque sátiisque lúes.

Léthifer ánnus sýlvisque agrisque, víisque, corpóra

foeda jácēt, vítiántur ódoribus áura. Mē crúciata

savo péstis viólenta véneno. Dira pér incaútum

sérpunt cóntagia vúlgu. Indignas prēm éret péstis

cum tábida fáuces. Concídere inféliz válidos míra-

tur árator inter ópus tauros, n édióque recumbere

súlco. Labéntes rápiéns pópulos, júvénésque séni-

bús júngit, éi náti patres fúnesta péstis. Dēst á-

ra túmúlis, túm rógos sýlvá négañt: Nēc lócus in-

túmúlos, nec sufficit árbor in ignes. Túrbaque cō-

déntum. Aúcta lúes dum místa jácēt incéndit

vivis corpóra.

pestes, ha, Ciri Seneca.

pestis,

Peta, Dea rebus petendis praesidens. *Arnobii*.
petalum, Nardowy olejek.
petalum, Gr: *ibidem*. & *Wieteznik*.
petalus, Białonogi.
petaminarius, Powrozobiegun.
petasacus, Raniasty. *petasio*, Schab.
petasites, a. m. gr: *Lopian*/ *Lepiznik* / &
sub Raniasty.
petalo, *onk*. m. Schab.
petasunculus, idem & *Rapelus*.
petasus, Gr: *Daszek*/ *Rapelus*.
petaurista, a, gr: *Powrozobiegun*/ *Kolysag*.
Mietelnik. *Petauristarius*, *Mietelnik*.
petaurum, gr. *Mietelnica obrag*/ *powroz*
Kuglarski/ *siodio*/ *Kolyska*.
petaurus, *Kolyska*/ *an Mietelnik*?
petax, *acn*, *Proszak*.
peteo, *potius lege petesso*, *Udaje sie gdzie*/
zadam 1. *Lece* 1. *Wigore isc*/ *Prosz* 1.
petigo, *Lisay*.
petilius *flos*, *Belwedet drugi*.
petilus, *petilus*, *Subreiny*/ *Sizuply*/ *Chus*
dy/ *Bialonogi*/ *Cienkonogi*.
petimen, *Sadno*/ *Wzod* 2. *Mosiek* 2. *Mies*
dylopacz/ *Rosolowa strawa*.
petiolus, *Moska*/ *Sypulka*.
petisco, *potius lege petisso*, *vide petesso*.
petinio, *Prozba*/ *Uderzenie* 2. *Dostoiensstwa*
zabieganie/ *Raz* 12.
petitor, *Proszak*/ *Srona powodna*/ *Proku*
raror/ *Dostoiensstwa potzadnie zabiegajacy*
Ein Bitter/ *Begehrer*. *Clarus Hyanthea*
stella petitor aqua. *Mart*.
Petitoria actio, qua res vindicatur. *Petitorium iudici*
um quo dom nium rei perpetuum persequimur. *ICti*.
Caius, &c.
petitrix, *sub Proszak*/ & *Srona powodna*.
petitum, *Prozba*. *petituro*, *prosz*, 1.
petitus, *us*, *Prozba*/ & *sub Opadnienie* 1.
begeher/ *erfordere* *Ipsa petita lacu jam mi*
hi dulcis aqua est. *Prop*.
peto, *u*, *Prosz* 1. *Modis* *sie* 1. 2. *Jade* 1. 4.
Joz 1. *Udaje sie gdzie*/ *Diorz*/ *Ciskam* 2.

Smierzam/ *Dostaje* 1. *Obitam* 1. *Opomi*
nam sie/ *Opadam* 2. *bittern*/ *forbern*/ *be*
gehren. *Externa petitur de gente Latinus*.
Virg. syn. *Potulo*, *pesco*, *expesco*, *depesco*, *qu*
ro, *rogo*, *flagito*, *effligito*, *exigo*, *vel verbere*, *coe*
do. *percutio*, *vel eo*, *vado*, *proficiscor*. *vel sciscitor*,
percutor & *Oro*, *precor*, *posco*.
peto caput jugulum alicujus, *Stois na gardlo*
petorium, *Woz* 1.
petra, Gr. *Skala*/ *Opoka*. *ein Fels*/ *Stein*.
Fretus amore petrae, *castru* & *pervigil armu*. *P*.
petreus, gr: *Skalny*. [na
petraria, & *petraria machina*. *Proca wotens*
petrarius, *Bamienny* 2.
petreum, gr: idem *petroleum*.
petricolus, *Opoczysky*.
Petroleum, *Aley ognisty*.
petro, *onk*. m. *Clop*. *Gornik* 2. (*Snik*.
petroselinum, *Piotruska*, *Opich*/ *Pietras*
petrolus, *Ramienisty*/ *Opoczysky*.
petreuma, Gr. *Marcab*/ *Szach*.
petreulce, *es*, gr. *pettia*, a, gr. *Bierkt*.
petulans, *Rospustny*/ *Dusty*/ *Zuchwaly*/ *Niewstydlivy*/ *Opoczysky*. *Muchwillig*/
geyl syn: *petulcus*, *proca*, *protervus*,
lascivus, *impudens*.
petulanter, *Rospustnie*.
petulantia, *Rospusta*/ *Leckosc*/ *Zuchwala*
stwo/ *Niewstydl*/ *Jurnosc*/ *Naleganie*.
Muchwill/ *Geylheit*. *Te non ulla mea lasse*
petulantia lingua. *Prop*.
petulantia mollis oculorum, *Ozu wdzie*
cznie zyzowacych.
petulcus, *Jurny*. *stosig*/ *stuhig*. *neq* *oves*
hediq *petulci*. *Virg*.
petulus, *Bialonogi* *kon*/ *Subreiny*.
petulus, *Ozu wdziecznie zyzowacych*.
petumen, *Wzod* 2. *vide supra petimen*.
petus, *ut aliqui scribunt*, idem *Patus*.
peucedanum, gr. *Wieprzyniec ziele*.
Peumene, *es*. *Plini*. *spuma argentea genus*. *Sed corrigit*
Dalecamp. *cum Agricola*. & *Pneumene*, i. *status*, i.
flatu impulsus, *scribit*.
pexa vestis, *Szata kosmata*.

pexātus, *ibidem*, & Bātwiſty.
pexitas, Roſmátosé/ Bātwa 1.
pexus, Roſmáry/ Bātwiſty/ Cieſány/
pezica, peziła, hi, gr. Grzyb 1.

P H A

phācos, gr. Śśálwita 2.
phācāſianus, *sub* Obow 1.
phācāſiātus, Rurpie mātacy.
phācāſum, Rurpie/ & *sub* Obow 1.
phanium, gr. Śśáſánká.
phānon, *tū*, *hic* gr. Śātūrnus.
phāēlon, *tū*, gr. Ślonce/ Jowiſſ gwiłazda.
phaus color, gr. Śśáry/ Myſſáry.
phāgedāna, gr. Wila ghorobá/ Upet 4.

Wzrod/ Bāncet/ Rōsá miodowa.
phāgedānicum ulcus, Wzrod iádowity.
phager, grī, m. Pagt.
phāgo, *Oni* gr. zatłó.
phāgroſ, *vel* m. gr. Pagt/ Żabak.
phāla, a, *idem* Fala, Falla.
phālácrōcōrax, gr. Rurk wodny.
Phalaccium carmen, *lege* Phaleucium.
phalāna, gr. Ślonik robaczy/ Wieloryb.
phālangē, hē, e græco, Tragi
phalangarius, Tragarz/ Śayduk.
phalangites, a, m. gr. Śayduk/ Roſákli/
Pálegnik 2. [Roſákli.
phālangium, gr. Páigk/ Pálegnik dziele 2.
phālangius, gr. Páigk.
phālanx, gū, f. gr. Polak/ Rorá 1. Przegu-
by pálcowe/ Przejmian/ & *sub* Ropińnik.

Schlachtordnung. -- Proceres Agamemnia-
que phalanges. Virg. *syn.* Lēgio, āgmen, mānīplus
ēxercitus. & Acies militaris, Cohors.

phālārica, *lege* Falarica.
phālāris, idū, gr. Łyſſá/ Bēt myſſy.
phālāriſmus, gr. Ołrutne pānowanie.
phālērē, hē, gr. Śalzbant 1.2. Podpietścień
Náczelnik. Roſſen-Genierd/ Pſerds
Schmuck. Et lati phaleris omnes, & torquib-
us omnes. Juv. {Ornamenta equorum} epib: Nī-
tētes, ēquēſtres, ſulgētes, āurātē, in āurātē, gēm-
mātē, cōrūſcē, ſplēndidē, nobīles, ōrnatē, dēcōrē,
iūtilē. *syn:* ēphippium. *pbr.* Nōn ālācres laudā-

mus equos, phālērāſque nītētes. Primus equum.
phālērīſ inſignem victor hābēto.

phalerata dicta, Mowá nádxta/ Mowá pī-
kna/ Ślowá lāgodne.

phaleratus equus, Roñ/ & Śreōny.

phāl'ēcis, idū, gr. Łyſſá.

phālērē, ū, phālērūm, gr: Tāmá.

phālīus, gr. Łyſſy. 2.

phallōvitrōbōlus, Śſklarz.

Phanaticus, *lege* Fanaticus, Unſinnig.

phanes, ētū, m. gr. Ślonce 1.

phantasia gr. Śántázyia.

phantasma gr. Widoſk. Geſicht/ Eſchelt-
nung. -- aereuſg & de phantaſmate viſu.

Pr. syn: Viſum, ſpēctrum, fōrma, ſpēcies, imāgo.
epib: Nōctūrnūm, mētūendum, hōrrēndūm, inānē,
fallax, ūmbrācille, vāgum, pālīens, pālīdum. *pbr.*
Tāclē nōctis imāgo. Vāriāſ imitāns fōrmas ſōp-
toſ illūdēſ ſenſus. Mūlta mōdis ſimūlācra vidēſ
vōlūtāntia mīris. *vide* Sōmniūm.

phantasticus, gr. Śántáſtyk.

phanum, *lege* Fanum.

phāērēra, gr. Śaydak/ Śloncegnik zegar.

Ein Pfeilkocher. Pars laevis humero phare-
træ, it pectore summo. Virg. *syn.* Cōrētus. *epib:*
inſignis, pīctus, ſāgūtīfēra, cāpax, ſōnans, rēſōnān-
lēvis, pēndēſ, hābīlis, dēcōra, āurāta, grāvida, ī-
māzōnia, Gnōſia, ſēva, grāvis, pēndūla, gēm-
mātrix, ēbūrna, nīrēſ, Apōllīnēa, Lēcia, Ścēryta
Crēlla. *pbr:* Śāgūtīſ plēna, grāvida. Pūlsāns tēp-
ēx hūmēro ſōnans, pēndēſ, ſūſpēſa. Cōrētīque
lēves hūmēris, ēt lēthīſer arcus. Dēque ſāgūtīfēra
prōmpāt dūo tēla phāērera.

pharetraus, Śaydak noſacy/ Roñ przybró-
ny. Mit einem Röcher versehen. *Lulu*

pugna pharetrata Camilla. Virg.

Pharias, a. Lucano, serpens terram sulcans.

Pharicon, Plini. Scribonio. Venenum a loco vel inventi-
re. Dioscor.

Phariseus, Hebraei vox sonat Separatum. f. a vulgo.
Phariseica secta, virorum a vulgo segregatorum &
religiosorum. Hieronym. Divisos a populo, & i. ita-
ditionum humanarum observantes vocat Isidor.

pharmaceutria, gr. Śatownicá 1.

pharmaceutrices, es, gr. Lektarſka náuká.

pharmācītis, idū, gr. Ruda ognista.

pharmācōpōla, a, m. gr. Upetkarz.

phar-

PHA PHI

pharmacopolium, gr. *Apotéká*.
 pharmácum, gr. *Lečárstvo/ Tručinná/ Sárbá málársta. Arhney. v. Medicamen.*
 pharmacus, gr. *Czárownik*.
 pharnáceon, pharnácium, gr. *Pának*.
 pháros, phárus, ri. hac gr. *Láternia morska*
 phascolum, gr. *Niesiek pienizny*.
 phase, sub *Wielkánoc*.
 phaselinum, *Liliowy oleiek*.
 phaselinus, *Liliowy phaselium Lyszyca*.
 phasellus, phasellus, m. f. *Lódz. & Bob 2.*

Ein Schnell fahrendes Schiff/ Rennschiff.

Et circum pilius sebitur sua rura phaselis. Virg. fide Cymba, Nabu.

phascolus, gr. *Bob 2.*
 phasganium, gr. *Nieszyk siele*.
 phasianus, phasianus, gr. *Sazyan*.
 phasianarius, & phasianinus, *ibidem*.
 phasis, *idm, gr. Sazyan*.
 phascolum, *Lyszyca*. phasma, gr. *Widok 4.*
 Phasachates, a. *Plini. Achates palumbi colore.*
Phacasum, Phacasatus, lege Phacasum &c.
 phecla, gr. *Gorsaká*.
 phellandrium, gr. *Kruszylakiem siele*.
 phellodrys, *ys, f. gr. Wiozjold 2.*
 phengites, a, m. gr. *Ramiem przegzyszy*.
 phenion, *Sasanká*
Pheretrum, lege Feretrum.

PHI

phiála, gr. *Rostuchan/ Czará 1.*
 phiditia, orum, gr. *Biesiadá stromna*.
 philanthropia, gr. *Ludzkosc. Gracii in philo-*
Iota anceps Poetis ob liquidam. (*Posci*)
 philanthropion, vel um, gr. *Podátek z ludz-*
 philanthropos, substanti. fam. de herba, gr.
Ostryca siele.
 philanthropus, adiect. gr. *Ludzki*.
 philargyria, gr. *Wlasnomistnosc*.
 philargyrus, gr. *Wlasnomistny*.
 philautica, gr. *Milosć samego siebie*.
 philēuthērus, gr. *Swobodny*.
 philetaria, gr. *Stosil siele/ Ostryca*.
 philippeus, sub *Slory czerwoný*.

PHI PHL

phillyrea, gr. *Tzemhá*.
 philochares, gr. *Szará biala*.
 philogræcus, Varr. *philemir. inos. i. amans*
Græcorum.
 philologia, gr. *Rozmownosc*.
 philologus, gr. *Rozmowny 1.*
 philomela, a. gr. *Slowik/ & sub Tunczyk*.
 philomusus, *Martial. i. amator musarum.*
 philosophafter, *Silozof*.
 philosophia, gr. *Silozofia/ Wauzi 2.*
 philosophia moralis, *Obyczajow nauka*.
 philosophticus, gr. *Silozowski*.
 philosophor, *Silozofus*.
 philosophus, gr. subst. *Silozow. Ein Welcher*
weiser/ ein Liebhaber der Weisheit. syn.
Sophus. epith. Dostus, prudens, solers, peritus, phi-
Sophiae alumnus, amans, amator. Turba Clean-
thea, Socratica, Aristotelina, ordo Socraticus. Na-
turae, verique indagator Sophiae intendens. Mente,
pilos capiens. Suetus in aethereos ire meatus, igni-
feros orbes radio describens, mente pererrans. Do-
cens quæ norma boni, quis limes honesti. Dictaque
mirarum, magni primordia mundi, et rerum cau-
sas, et quid natura doceret. Quid Deus, unde ni-
ves, quæ fulminis esset origo. Jupiter, an venti dis-
cussa nube tonarent. Quid quateret terras quæ sy-
dæra lege meatent, et quodcunq; latet.
 philosophus, adiect. *Silozowski*.
 philotheōros, vel us, gr. *Widokom milosnie*
Dworny.
 philoxenus, gr. *Gościnny 1.*
 phidrum, gr. *Podátek salezny/ Milosniezy*
podátek/ Czary 3.
 philyra, gr. *Arkus 1.*
 philyra, gr. *Lipa/ Lyko/ Pápiec 1. Arkus 1*
 phimus, *hic Gr. Rostkowa pustka*.
 phlebōrōmia, gr. *Puszczenie krwi*.
 phlebotomon, n. gr. *Puszcadło*.
 phlegma, *atis, n. gr. Slegma*.
 phlegmaticus, gr. *Slegmisty*.
 phlegmōne, es, gr. *Żapalente*.
 phlegonitis, *idm, gr. Plomyk 2.*
 phleos, al. phlæos, n. gr. *Chaber wielki*.
 phloginos, vel u. m. gr. *Ramiem szlory*.
 phlo-

phlōmos, *hæc gr. Diemānnā.*
 phlox, ōgis, *f. gr. Plomyk 1.*
 phlyctæna, *gr. Aroftkā.*
 phōba, *e, gr. Pierzysko.*
 phōca, *e, gr. cielo morskie.*
 phōcæna, *gr. sub swinia morska.*
 phœba, *adis, gr. Wrozkā 1.*
 phœbeus, *gr. Sloneczny, Argolici clypeis, aut Phœbea lampadis instar. Virg. syn. Phœbeus, sōlāris, Apollinæus.*
 phœbus, *gr. Slonce. Die Sonne. Pater omnipotens mihi Phœbus Apollo. Virg. syn. Apollo, Sōl, Titan, Dēlus, Cynthius, Tymbræus. Vide Sol aut Apollo.*
 phœnicea, *Tęczmień myszy.*
 Phœniceum, *vel Fœnicium, Scribonio, corium, rubrū. Turneb. Vel tergum cruentatum apud Plautum. ubi Lambin. Pœniceum legit. Pœniceum in Vet. Lexico, miniatum.*
 phœniceus, phœnicus, *gr. Plowy/ Czerwonny/ cīsawy/ Szarlarny.*
 phœniciatus, *cīsawy.*
 phœoicōbālānus, *gr. Dākryl.*
 phānicūrus, *gr. Gil.*
 phœnicopictus, *gr. Czerwonał.*
 phœnix, *icū m. & f. gr. Ogniwaczek.*
 phōnascus, *gr. Muzyk co uczy.*
 phōnos, *gr. Aroftos dżiki. vel us, gr. herba Græci m.*
 phōrimon, *hoc gr. Hālun.*
 phormio, *ōnus, gr. Rogoza.*
 phosphorus, *gr. Gwiazda zāranna. Moragenstern. Phosphore redde diem, quid gaudia, Sc. M. vide Lucifer.*

P H R

phragmites, *e, adiect: hic gr. Płocowy/ & sub Trzcinā.*
 phrasis, *is, vel eos, gr. Mowy kłaski.*
 phrator, *ōrus, gr. Brat 2.*
 phratria, *gr. Bractwo.*
 phrēn, *ēnu, f. phrēnes, hæc gr. Myśl/ Rozum 1. Wnętrznoscē.*
 phrēnēsis, *is, gr. Szaleństwo.*
 phrēnēdicus, *Gr. Szalony 1.*

phrēnitis, *is, & itidis, vel dos, gr. Szaleństwo.*
 phrōnēsis, *is, gr. Rostopnosć.*
 phrygānion, *gr. Chrościk robaczek.*
 phrygiānus, *hācromany/ Rucnerowany.*
 phrygiāca toga, *Szara nā tryumf.*
 phrygio, *ōnu, gr. Hāstacz/ Wybywacz.*
 Phrygium, *Insulā. quod phrygio opere constaret, dicta sic primo insula Prafulis Alexandrini à Scriptoribus, quod S. Cyrillo concessum fuit, quando in Concilio Ephesino Cælestini Pape Romani Vicarius erat. A Cyrillo ad successores quod Phrygium semitra venit. Fit etiam Phrygi mentio in diplomate Constantiniana deſotianus apud Gretserum in Commentar. ad cap. 1. Codini.*
 phrynion, *n. gr. Żyleniec.*
 phrynus, *m. gr. Żaba ziemna.*
 phryxiana vestis, *toga, Szara Kosmāc.*
 phryxianus, *Rucnerowacy.*

P H T

phūriasis, *f. gr. Wśawa chorobā.*
 phūsis, *gr. Suchoty ćierpiacy.*
 phūsis, *is, eos gr. Suchoty chorobā.*
 phihōngārium, *gr. sub Ton.*
 phihongus, *m. gr. Ton.*
 phihorium vinum, *gr. Poroniente cynique.*
 phū, *nomen aciton, n. Gr. Rożki Ziele.*
 phū, *phuy, vel phui, Interiectio. Pfā.*

P H Y

phū, *Pfā.*
 phycis, *idus, gr. piskin, sub Porostowy.*
 phycies, *e. m. gr. gemma, sub Porostowy.*
 phycos, *eos, n. gr. Porost 2.*
 phygēthlon, *gr. Gruzoly.*
 phylāca, *e gr. Wierzenie.*
 phylacista, *e, gr. Tarasowy.*
 phylacterium, *gr. Straz 1 Obrońa 1. Apud S. Mattheum phylacteria erant membrane legem scriptam continentes, quidam religiosiores in frontibus & brachijs superstitiosē gestabant, tanquam memoriam, custodiam & observationem legis hoc signo praefidentes.*
 phylarchus, *gr. Polkownik.*
 phyllanthus, *n. gr. Dryakiem polna.*
 phyllitis, *idus, gr. Jeleni izarze Ziele.*

phyllon

PHY PIA

phyllon, phylum, Rodzeniec. (łomany.

phylura, phylura, gr. Arkus papieru nie-

phyma, tu, gr. Nadacie/ Szysła 2.

physema, tu, gr. Nadacie. & Concha Plinio,
qua audito tenui contrahitur.

physeter, eris, gr. ślanką rybą.

physica, a, vel ce, es, physica, orum, Filozof
fia/ Przyrodzonych rzeczy nauka.

physicē, ibidem. (Rzeczy,

physicus, adiect. gr: przyrodzonym rzeczom

physicus, substant. gr. Przyrodzonych rzeczy
mistrz/ Filozof.

physiognōmia, gr. Fizyognomia.

physiognōmus, gr. Fizyognom.

physiologia, gr Przyrodzonych rzeczy nauka

physis, gr. Przyrodzenie. Item Physes apud Pli-
nium gemma arte facta, ad similitudinem naturali-
um. y anceps apud Poetas Græcos & Latinos, sepius
tamen brevis, & rellius.

phyteuma, tu, gr. Szczep/ Łatorośl 2. Zetr-
wá siele. PIA

piabilis, sub Ogrzędziłny.

piacularia sacra, Ofiara 1.

piacularis, Ogrzędziłny/ Pokutniący/ śmier-
piaculo. as, Błagam. [telny.

piaculum Grzech/ Ogrzędzieniu siuzga rzecz
Ofiara 2. Karanie. Sünd Opfer. -- ea

prima piacula sunt. V. vide Crimen.

piaculum est, Niegodzi sie.

piaculus, Ogrzędziłny.

pia, particula addititia, sub Rolwieś.

pia, Ogrzędzieniu siuzga rzecz.

piamentum, idem, & in Odgátowanie.

piatio, Grzech/ Ogrzędzenie 2.

piatio est, Niegodzi sie.

piatrix, Bába/ Czarnowica.

P I O

pica, Stoka. Line Uhel. Pica loquax certā.

Dominum te voce salutat. M. epith. improba, lo-
quax, garrula, querula, clamosa, canora, diserta,
salutatrix, versicolor, picta. pbr. Picta avis, volu-
cris, ales Promens humanos garrula pica sonos. Pica
loquax certa dominum te voce salutat. Ob. 6. Mei.
Nunc quodque in altibus facundia pica remansit.
Raucaque garrulitas, rudiumque immane loquendi.

P I C

pica glandaria, Suka.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pica, Smolony piec.

pietas, Nabożeństwo / Pobożność / Miłość /
Chwała Boja. Andacht / Fromkeit / Gotte-
seligkeit. Insignem pietate virum, tot adire la-
bores. Virg. syn: Religio, vel benignitas. epib:
Sancta, sacra, vera, illustris, insignis, spectata, tēgre-
gia, clemens, officiosa. pbr: pietatis hōnos, amor,
opus, officium, cultus, rēverētia. pia facta. pia-
virtus. celo. Deo accepta, gratissima. Cui sunt
coelestia cūrē.

Pietatcultrix, sub Pobożny.

piger Gnusny / Leniwy. Saul / Trąg. Sed
piger & senior, Pieridumq; comes. Marti syn: igna-
vus, iners, sōcōrs, vēcōrs, dōles, lāngvīdus, sēgnis,
dēsidiōsus, lēntus. pbr: Tūrpi dēsīdia tārdu, ēnēr-
vus, lāngvēns, mārēns. Viram ignāvam dūcens.
otio lāngvīdus. Sēgni tōrpōrē līgārus. Pēctōra cū-
jus tōrpōr hābet. Lāram trāhens īnglōrius ālvu n.
Cui pūlchrum īn mēdiōs dōrmīre dīes. Ignāvo vīx
mēmbra lēvāns jam frācta cūbili. Tēstūdīneo grā-
du ādrēpēns. Vīx sēle tērens. Quem nunquam
lūx excitat ālma. Nēc mātūīni vōlucrum, tūb cūl-
mīue cāntus. (Pers. sat. 5.) Crās hōc fiet, idem
crās fiet? Quid, quāsi māgnū Nēmpē dīem dō-
nas? Sēd cum lūx āltēra vēnit. Jāū crās hēstēr-
nūm cōnsūmpsimus. S. Otiosus, Otior.

piget, Lenie sie / zal mi. Gereuer / bedaun-
ret. Te tamen ut vincam, passus ave non piget
ire. M.

pigmentarius, Aptekarz.

pigmentum, Bärwīgk / Piakrybilo / Śar-
bā 2. Przyprawā.

pigneratio, Zastawa 1. Arest 1.

pigneratius, Zastawny / & sub Zastawnik.

pignerator, Zastawnik 2. Cizjacz.

pignero, Zastawiam.

pigneror, Zakupisz / Zastawiam / Zagrabić /
Konfiskowano go / Zastawa biore / Obie-
cuis dobrem flowem.

pignoratio, Zastawa 1.

pignorif-capio omni, f. cizjanie.

pignoro, idem Pignero.

pignus, ęrk, & ęru, Zadatek / Zastawa 1. 2.

Zaklad 2. 4. cizja / Wpominet 1. 2. Ditecie

Ein Unterpand. Pignora cara sui, que nūc
ego limine in ipso. Virg. epib: Eximium, laūtum,
dīves, prētīōsum, māgnificum, pūlchrum, āmicum.
pbr: Tū dic mēcūm quo pignōre cētes. Hāud

mūlta mōrātus, dāt jūvēni atque ānīmūm prētē-
pignōre firmat, fidei mōnīmētum, & pignū
mōris.

pignus obsidatus, Zakładnik.

pigrē, Leniwie. pigrēdo Lenistwo.

pigresco, Gnusnie / Leniwo co gynie.

pigritia, Gnusność. Faulheit / Trägheit.

Ludere, cum liceat currere, pigritia est. Marti
Pigrities, ignavia, inētia, sōcōrdia, vēcōrdia, dī-
dia, lāngvor, sēgnities, tōrpōr, vēcōrnum, otium.
epib: Ignava, iners, lēnta, lāngvīda, lāngvēns, in-
bēllis, tōrpēns, fōda, tūrpis, sēgnis, īmprōbā, dī-
mōllis, sōmīffēra. pbr: Fūgīēns lābōres. Pār-
lābōris. Pēstis iūvēnum. Hēbētāns sēnsus. Cōrp-
ēnērēns. Sōmni ignāvia mātor. Dāmātrix op-
rum. Exōla lābōrem. Pēstis īnīmīca iūvēntē. Dī-
lātrix opērum, fūgīēnsque lābōres tāmīnōēns dī-
cus īngēnīi. Dēdēcet īngēnūas mēntes ignāvia mī-
lis. Vide Otium.

pigror, Lenie sie.

Pigro m, Zwolagam 1. Pomalu co gynie /
Wolękam 2. (Sed)

pigror arv, Lenie sie. Pigror, Otis, Gnu-

Pila, Pila 2. 5. Galia / Galuska / Srebrny

Olo 1. Latta. Ein Ball / Ballon. Indo-
Ausq; pila, discibe quiescit. H. epib: Rōtūnda
lēns, vōlūbīlis, vōlāns sōnāns, frīdēns, cīta, cōn-
ta. ph: Lūsōria sphaera. Pila rēcūsīs īdē sālīc bō-
cūlis. Vēlōcēs fallent pēr brāchia iāctūs. Sī fōrtē
vōlāntem, aut gēmīnāse pīlam iūvat, aut rēvōcā-
cādēntem. Cēlo vel āēre vōlāns. Exāgītāre pīl-
ūtro, citrōque vōlāntes.

pila, a, Srepa / Tamā / Silat 2. Slup 1.

Saul / Pfeiler. Nulla taberna meos habet,
neq; pila libellos. Hor.

pila fullonica, Solup

pila ars, Pila grā. pilani, śpiśnicy.

pīlanus, zōlnterz przēdni / zōlnterz pōcīstō

pīlaris, Pīlny 3. (wy)

pilaris luso, Pila pīlarius Auglarz.

Pilasca, Rubel Storzany.

pīlata legio, cohors, śpiśniczy.

pīlarix, sub Błodziey.

Pīlātes, a m. Rāmīen bīalsy.

pīlatim, ścīśle / Silat mi podpīetam.

pīlatus, ścīśly / zōlnterz pōcīstōwy / śpl-
śniczy. pileari-

pilicarius, Pilicarius.
 pileatus, Czapka mała.
 pilei umbraculum, Kapelus.
 pilentum, Kacera.
 pileo, Oni, m. Czapnik.
 pileolus, Czapka.
 piletes, a, m. gr. Złobity.
 pileum, Czapka i. Czepek i.
 pileus, Czapka i. & tr. Wolność i. Lin
 Sur. -- Hanc nobis pilea donant. Pers. syn
 Gálus. epib. Textilis, laboratus, utilis, commo-
 dus facilis, levis, ornatus, compositus, lanéus, vil-
 losus. (losus.)
 pili non facio, Gardza.
 pilicarpus, sub Bawiers/ & sub Włosowski.
 pilicarpus, Pilars. Piecuch.
 pililindios, Pilars. pilus, lege pileus.
 pilo, as, a pilus, Włosami obrastam/ Obrys-
 wam/ Włosy 2.
 pilo, as, a pilum, Pustosz/ Włosy 2. & lo-
 kam 4. & ista sic.
 pilopæus Gr. Czapnik.
 pilosus, Rosmarty/ Zaruszy 2. Haarechtig.
 Sed quid & hircosus, satumq. & turpe pilosis. M. syn
 Pili tectus, opertus, creber, abundans, villösus.
 pilula, Galega/ Pigulka/ Waga bobki/
 Rysa 5.
 pilum, Spis 2. Rohatyna/ Pościł 1. Sca-
 por/ Tłuk 2. Rora 1. & sub Glewita. Lin
 Wurffpfeil. Et pila minantia pilis. Luc. vide
 pilum catapultarium, Bels. (Telum.)
 pilum ruidum, Szapor.
 pilus, Włos/ Sierc. Lin Haare. Sed fru-
 ticante pilo neglecta & squalida barba. Juv. & de
 pilus terræ, Przestka. [Capillus.]
 Pimpinella, Biedzeniec/ Sowia strzala.

P I N

pinēothēca, gr. Szafa.
 pinastellus, Wieprzyniec siele.
 pinaster, Sosna 1. (dona.)
 pincerna, Podczasy. pinea, Sosna fa-
 pinea sylva, Bor/ Sosnina.
 pineæ, Liubowe orzeski.
 pinetum, Bor/ Choina/ Sosnina.

K k k k

pineus, Sosnowy. Das von Sichern ist.
 Februa poscenti pinæ virga data est. Ovid.
 pingo, Maluje/ Zdobia i. Pstrze/ Wyssy-
 wam/ Sądze ściany. Mahlen. Pingeret
 aut alius Lyfippo duceret ara. Hor. syn: Depingo,
 picturo, adumbro. phr: Pictura exprimo, effingo,
 adumbro. Causa effingere in auro. Pictis effingere
 bella tapetis. Quæ manus obscenas depinxit prima
 tabellas et posuit casta turpia visa domo. Non istis
 olim variabant tecta figuris. Pingere si nostram.
 pictor medicaris alumnam, amala Cæcropsias ara
 imitetur apes. Si Venerem Cæus nunquam pinxisset
 Apelles, Mersa sub æquoreis illa lateret aquis.
 pingve, ŁoŹ/ Tluste.
 pingvedo, Tluste. Feiste/ Fettigkeit. Et,
 corrupta satis dira pingvedine tellus. Al. syn: adæpe
 crassities.
 pingvifacio, pingvescere facio, Tucz.
 pingvesco, Tluste.
 pingvi Minerva, Prov. Grubo 2.
 pingviarius, Tlusto rad ładacy.
 pingvis, Tlusty/ Gruby 2. Mięsny/ Smo-
 ly/ Gesty 1. 2. Niedowcipny. Feist/ fett.
 Quis non Latino sanguine pingior. (Alcaic.) syn:
 obesus, opimus, crassus. Metaph: Rūdis, hebes, rā-
 pingvis toga, Szara mięsna. [dus]
 pingviter, Tlusto. pingviter, pingviter Tluste
 pinifer, Sosnorodny. Das Sichern trägt. A-
 rus aper, multos Vesulus quem pinifer annos. Virg:
 pinifer locus. Borowina/ Sosnina.
 pinna, a, Latum, Pioro/ 1. Szarydo 1.
 Pterwa/ Federpuß/ Szpic/ Wierznik/
 Łopata w kole mlynskim/ Blanki.
 pinna, gr. źwiec siele Plaw 4.
 pinnaeculum, Szpic w budowaniu.
 pinnaeus, Pierzasty/ Szarydlasty/ Narzy-
 nany. Mit grossen Federn. Pinnatus gra-
 titur Zephyrus, vestigia propter. L.
 piniger, Pierzisty.
 pinnirapus, Wyśiekacz.
 pinnophylax, pinnoteres, ru, gr: Rół 2.
 pinnula, Pterwa/ Vha część zwierzęcia.
 pinsario, Vbitanie/ & Oclukanie/ sub O-
 pinfatione solido, Vbitam. [clukam.]
 pinsilio, Oclukam. pinsitus, Tłuzony.
 pinso, as, Vderzam 1, Tłuka 1.

pialo,

pinso, *us*, pinsere, pinsui, pistum, pinsum, pin-
sum. *Vdetyam* 1. *Clut* 1. *Blis* *Kogo* / *Os*
klukam *izgimien* / *Steka* 1. *Diubis* / *Piete*
pinfor, *Mlynarz* / *Piekarz*. [*Chleb*.]

pinus, *us*, & *ni*. pinus sativa, *Sosna* *sadzona*
Sichrencaum. *Fraxinus* in *sylvis* pulcherrima
pinus in *hortis*. *Virg*: *epith*: *alta*, *procera*, *ardua*,
virens, *odora* *odorifera*. *Cybeleia*, *nautica*, *ponti-*
ca, *sylvestris*, *hirsuta*, *acuta*, *cava*, *capitata*, *Bere-*
cynthiaca *cornigera*, *cornifera*, *nucans*, *pingvis*. *phr*:
Sudanti *corlice*, *elato* *vertice* *pinus*. *Littus* *amans*.
Littoribus *gaudens*. *Grata* *Deum* *matri* *antennis* *a-*
pta *ferendis*. *Succincta* *comas*, *hirsuta* *que* *vertice*
pinus. *Perpetuo* *que* *virens* *et* *semper* *florida* *pinus*.
pinus *nautica*, *pinus* *nigra*, *Swietk*.
pinus *sylvestris*, *pinus* *sua* *spontis*, *Sosna*
borowa.

pio, *us*, *Oczyściam* 2. *Sehuis* / *Odczaro-*
wac / *Szalonego* *uzdrowiam* / *Milui* 1.
Cze 2. *Bussen*. *Effigiem* *statuere*, *ne* *jas* *qua*
triste *piaret*. *Virg*. *syn*: *expio*, *luo*, *purgo*.

P I P

pipatus, *us*, *Pist*. *pipatio*, *Wzrast*.
piper, *eris*. *Pieprz*. *Pfeffer*. *Grana* *peregrini*
piperis *diffundito* *quing*. *S*. *epith*: *Mordax*, *o-*
dorum, *acre*, *nigrum*, *odoriferum*, *Eoum*.

piper apum, *Tatar* *kie* *stiele*.

pipetatus, *Pieprzyn*. *piperitis*, *Pieprzycá* 1.
pipero, *Opieprzyc*. [*Paw*.]

pipillo, pipilo, *us*, *Swietkoc* *praf* / *et* *sub*
pipio, *us*, *Pisze*. In *Philomela* *finit* *Pentame-*
tri *versus*, *Tristia* *flendo* *pipit*. *corrigit* *Andr*. *Schor*.
Solfutia *recolit*. *ne* *i*. in *pipit* *corripitur*.

pipio, *onis*, *Prasz* / *Golgibis*.

pipio, *us*, *Skwiercz* / *Wzresze* / *et* in *Jas*
stszab / *Paw*.

pipulo, *us*, *sub* *Swietkoc* *praf*. (*wiam*
pipulo *differo*, *posco*, *Skwiercz* / 2. *Ostas*
pipulum, *Natsekante* / *Skwierzenie*.

pirata, *e*, *m*. *Gr*. *Rozboynik* 2. *Ein* *Meete-*
odet *See* *Rauber*. *Omne* *fretum* *metuens*
pelagi *pirata* *reliquit*. *Luc*. *syn*: *Nauticus*, *prado*,
latro.

piraterium, *Gr*. *Rozboynia*.

piratica, *gr*. *Rozboy* 1. 2.

piraticam facio, *Rozbiilam*.

P I S

pirum, *pirus*, *lege* *pyrum*, &c.

piraticus, *gr*. *Rozboynicz*. *Meertaubisch*
Post *piratica* *damna* *destinare*. (*Phal*.)

Pisculum, *Stapor*.

pisatio, *Obitante* / *Oclukantie*.

piscaria, *e*, *piscarium*, *vel* *piscatorium* *forum*.

Rybne *istki*.

piscarius, *substans*. *Rybny* *przekupien*.

piscarius, *adiect*: *Rybitwi* / *Rybny*.

piscatio, *Lowienie* *ryb*.

piscator, *Rybak*. *Ein* *Sische*. *Edicit* *pisca-*

tor *uti* *pomarius* *auceps*. *Hor*: *epith*: *Aquoreus*,
solers, *sedulus*, *pauper*, *hamifer*, *Auctivagus*, *pau-*
ens, *vigil*. *phr*: *Aquoreus* *populator*. *Qui* *regia*
arguris *era* *recurva* *cibis*, *implicitos* *elcis* *jactis*
lithalibus *hamos*. *Quos* *ignara* *doli* *vaga* *turba* *ni-*
tantum *Rictibus* *invadit*, *et* *nunc* *heu*! *viles* *homo-*
sibi *quareret* *elcas*; *aut* *tenui* *laceras* *sarcinet* *vin-*
ne *nalsas*. *Pauper* *et* *ipse* *fuit*, *linoque* *solvebat* *et*
hamis. *Decipere* *et* *calamo* *sallientes* *ducere* *piscis*,
ars *illi* *sua*, *consus* *erat*. *Qui* *sparsa* *pis* *stagna* *pro-*
fundi *evocat* *et* *liquidis* *piscem* *pennatilibus* *elca-*
Cum *piscem* *somma* *vidit* *jam* *nare* *süb* *unda*.

piscatorius, *Rybitwi* / *Rybny*.

piscatorum *ferix*, *Misopust*.

piscatrix, *Rybagka*.

piscatus, *us*, *Lowienie* *ryb* / *Polow*.

piscatus, *hamatilis*, *Wdzienie*.

piscis, *Ryby*. *Sische*. *Et* *nova* *longinquis* *pi-*

scibus *esca* *natat*. *Prop*. *epith*: *aquos* *fluviales*,
muti, *marini*, *pinniferi*, *Auctivagi*, *undivagi*, *Squam-*
mei, *Squamigeri*, *Squammosi*, *aquorei*. *phr*: *Gen*
Squamigera, *genus*, *pescus* *aquoreum*. *Turba*, *z-*
gmina *tura* *natantum*. *Genus* *omne* *natantum*. *Sau-*
cus *arrepto*, *retinetur* *piscis* *ab* *homo*. *Quem* *sua*
credulitas *tristi* *suspendit* *ab* *homo*. *Hi* *jaculis* *pi-*
scis, *illi* *capuntur* *ab* *homo*. *Hos* *cava* *contento*
retia *fonte* *trahunt*. *percurrunt* *natantes* *flumina*
piscis.

pisciculi *minuti*, *minutuli*, *piscium* *seius*
Drob *rybi*.

pisciculus, *Rybká*.

piscina, *Sadzawka* 1. 2. 3. *Burmusowa*
Strzynia / *Bapiel* / *Chrzestnica*. *Ein*
Sische *gehalret* / *Sische* *Teid*. *Piscina* *rho-*
bum *pascit*, *et* *lupos* *vernos*. (*Scaz*.) *epith*: *Cava*,
ferax. *vide* *Stagnum*.

piscina lignea, *Strzynia* / *Radz*.

piscina

PIS

piscinālis, Sadzawkowy/ & sub Rapiel.
 piscinārius, adiect. Sadzawkowy.
 piscinārius subst. Sadzawnik/ Rybak.
 piscinensis, Sadzawkowy.
 piscinus, Rybi. piscis, Ryba.
 piscis inveterati tomus, Skotkisz.
 piscosus, pisculentus, Rybny 2. voll Fisch.
 Arcada cui piscosa circum flumina lerna. Virg.
 pisculenta, orum. ibidem.
 piscinus, Grochowy.
 piscinus. i. filius. Isidor. usus est hac voce Labeo
 Poeta interpretes Homeri, quem irridet Persius tan-
 quam ineptum.
 Pisto, sub Szpak.
 pīso, pīsas, Orlukam/ Vdetsam 1.
 pīso, ū, Orlukam łezmien.
 Pistor, oru, Mlynarz/ & Orlukacz/ sub Pies
 pīssa gr. Smolá 1. (Kars.
 pīssasphaltos, vel m, m. gr: Smolá klejowata
 pīssasphaltum factitium, Mumia.
 pīsselzum, gr. pīssinum oleum, Smolá,
 pīssocēros, f. gr. Pierzga.

PIST

pīstācia, a. sub Kłokocina 2.
 pīstācia, orum. gr: Liubowe orzeński.
 pīstāna, Vszycā siele.
 pīsticus, Ioan: 12. Maria accipiens libram un-
 gventi nardi pīstici pretiosi. i. verae, purae, non
 vitiatæ nardi. Nardus autem hic femininum
 est, alioqui verò & neutro genere usurpatur.
 Polonice. Olejku nardowy prawy/ drogiego
 fune wziawszy. aliqui, Nardi spicati interpre-
 tantur, ob similitudinem vocis corruptæ, ut a-
 pud S. Paulum penula Sic Vuiecus. Olejku
 spikánardowego drogiego/ abo nardu
 prawego. Et apud Marcum 14. vulgata editio
 habet spicati. quod probat Brugensis, & Emma-
 nuel Sa.
 pīstillum, pīstillus, Tłuk.
 pīstolōchia, gr: Slaz 2. Bokornak.
 pīstor, Piekarz.
 Pistorensis, pīstoricus. pīstoriensis. pīstorius,
 pīstrinālis, Piekarzki.

Kkkk 2

PIS IPIT

337

pīstrilla, pīstrella, a. & pīstrina, a. Piekarz
 nia/ żarna 2. Mlyn 2.
 pīstrinārius, Mlynarz.
 pīstrinarum opera, Chleb 1. Ciasto 1.
 pīstrinensis, Piekarzki/ Mlynzki/ żarnowy.
 pīstrinum Piekarnia/ żarna/ Mlyn 2. Riec
 pīstris ū. f. gr. sub Wieloryb. (cat 2.
 pīstris f. a pīstor. Piekarzka/ Mlynarkā.
 pīstris, ū. f. alterius originis incerta, forte
 Grata Wieloryb. & sidus piscis.
 pīstura, Orlukanie. pīstus, Tłuczony.
 pīsum, gr, Groch. pīsus adiect: Tłuczony.

PIT

pīthauls, a. m. gr. Gayda/ Surmacz.
 pīthaulicus, Gr. Gaydowski.
 pīthēcium, gr. Málpa 1. Niewiasta szpetna?
 pīthēcus, hic gr: Málpa 1. (bic.
 pīthētes, a. m. pītheus, i. Gr. Miorla ná nice
 pītillus. Plaut. lege potius putillus. v. & Maly. 1
 pītisso, as, Roscuis 1. Popiam sobie/ & sub
 Smakujac
 pītaciūm, gr, Plastr lekarzki/ Laca 1. Rósa
 ūski Pamiennie/ Rósaŭski pamietne/ Tablitz
 gka/ Spisek/ Reiestr/ Racta 3.
 pītēuma, gr. sub Szach.
 pītuitā, ślinā/ Slegmā/ Pypec. prima syllaba
 positione longa Lambino, qui hanc vocem apud Ho-
 ratium trisyllabam legit per Synaresin u ē i. Pī-
 ūita. Verrepeo autem Cordero, Renato, Claio, & a-
 līs prima est anceps, & vox ipsa quadrisyllaba, ut ē
 apud Catullum. Mucēusque & mala pītuita nāsi.
 Pītuita crassior. pītuita nāsi. Smark.
 pītuitæ eruptiones O Spice.
 pītuitas, sub ślinā,
 pītuitaria, Snidosz siele.
 pītuitosus Slegmisty/ śliniasty.
 pītūyis. f. gr. Sosnowa żywica/ Szyska
 pītūylisma pītūylma sub Szach.
 pītūylus. m. gr. Plust 2.
 pītūyocampe. es. gr. Robacz w drzewie.
 pītūyias. a. m. gr: Chleb gruby.
 pītūyula gr. Sosnka 1.
 pītus. Pobożny/ Nabożny 1. Andachtig/
 Fromm/

Stromm/ Gotsfurchtig. Et placidi ser-
vate pios. Virgilius. *syn.* Religiosus, iustus,
sanctus. *phr.* Religionis, pietatis, æqui amans.
Pietatis cultos, cultor, servator, tenax, servan-
tissimus, observantissimus. Cultor Numinis.
Numen colens. Cui ingens Dei, Religionis
amor, reverentia. Pietate insignis, pia corda
gerens. Recti cultos, imitator honesti. Tenax ser-
vator, servantissimus, observantissimus æqui. Nul-
li pietate secundus. Crimine nullo pollutus. Nul-
la scelerum labe notatus. expers doli. Sine crimine
vivens. Dei mandata, iussa sequens, colens, ser-
vans. Virtutis veræ cultos, rigidusque satellites, ob-
servans mandata tonantis.

Pysimus. vox Cicer. à Latio proscripta. Utitur hac voce
Curt. Sen. Aufon. Apulei. Valla quoque, mavult dicere
piissimus quisque, quam pius quisque. Non est ergo ait
Rader, & nos cum illo, pro barbarâ ducendâ vox pyf-
simus, quia nec barbarus Curtius.

pix, icu Smola 1 Pech. Sed picis in morem
ad digitos lentescit habendo. Virg. *epith.* Nigra,
atra, pingvis, crassa, liquida, tenax, idæa, illirica.
Naryciâ. *phr.* Pice nigrior atrâ. Pingvi uncta pice,

P L A

placabilis, Lâcny do praeicdnâniâ. *Ver-*
sohnlich. O quoties dixi placabilis ira Deorum
est. Ovid.

placabiliter Lâgodnie.

placabilitas, Lâskawosé.

placâmen Blagâniu siuzora tzeç.

placamentum Blagânie/ Lâgodrenie.

placatè Skromnie 2.

placato Blagânie/ Vksienie.

placatus Cichy 2. Lâgodny. Gestille/ bes-
friedet/ verfühnet. Placatumque niter diffuso
lumine cælum. I. *syn.* Placidus, sedatus, tranquil-
lus, quietus, lenis, mitis, compositus, modèratus.

placenta, Plâcek

placentarius, placentinus Rolagowy piekars.

placencia Podobânie.

plâceo Podobam sis 1. Rodham sis. *Ges-*
fallen/ belieben. -- omni tibi dote placebam.
Ovid. *syn.* Jucundus, gratus, acceptus sum, ar-
deo, probor.

plácida mente, Lâskawie.

placide Lâgodnie/ Lâskawie/ Spokojnie/
çicho 2. Skromnie 1. 2.

placiditas Cichosé 1. Lâskawosé 1. 2.

placido vultu Lâskawie.

plácidus, Lâgodny/ Lâskawy 2. Spokojny

Pogodny/ Ogrodny 2. Still. *Sedibus*

saltem placidus in morte quiescam. Virg. *Sede supra*

Placatus.

plácus cadmia gr. sub Mosiadzowe odmis

plácito as. Podobam sis.

placitum est Podobam mi sis.

plácium, Zdânie 1. Vstâwâ 1.

placius Vlubiony. *Gesällig.* Est virtus pla-
citis abstinuisse bonis. Ovid.

plâco, as. Blagam/ Przeicdnymam. *Vâr-*

schöner/ befriedigen. Hit nostrum placabo

lorem, laribusque paternis. Juv. *syn.* Lenio, mitigo,

flêto, sêdo, mollio, mulceo, permulceo, tẽmpêro,

compêno, delinio, compesco, comprimo, modêro.

phr. Râpidas, tũmidas, iras flêto. iram mitigo.

vocibus mulceo, placidis dictis lenio, tẽmpêro. An-

imum ab ira revôco. Jubbô mansvescere corda.

Lacrymis, precibus iram frango, sêdo. iramque,

minasque, supplicibus superat votis. Plurima,

multicendis auribus, apta refert. Tũmida ex ira corda

recedunt. paulatim cadit ira ferox, mênresque tẽp-

scunt, Numinis offensi. fit mansvetior ira com-

mori Numinis, vob hõminis. Orando flêdere iram

allucij, precibus vincere, supplicibus verbis sup-

erare, placidum aliquem reddere, mollire. Corda

aspèra movern, placare, sedare, ab ira revôcare. Pri-

cibus mansvescere. Possunt tua numina flêcti. Gid.

Mobeco. Iram depõnere. Parco. & Precationes hãre

placor, oris in Ecclesiastico. id est, placabilitas,

benignitas, favor. Emman. Sa. **Slodkosé.** *Vu-*

ieco. apud LXX. c. 39. est lubentia, placitum, pro-

posita voluntas. Et, latitia, placiditas, sãbitas.

Placussa, è Græco. Plaw 5.

plaga, Râiná/ Rray/ Podwikâ/ Przesçle-

radlo/ Rotdrâ/ & sub Tawlokrâ/ & Pe-

tlie. Weite dess Erdreichs. Quatuor in

medio dirimit plaga solis iniqui. Virg. *syn.* Rêgio,

tractus, orâ.

plaga, Bicie/ Vderzenie 1. Rânâ/ Dagâ/

Stâcisçie/ Raz nomen 2. Guz 1. & sub Dâ-

iz raz. Ein Wund. Multa reluctanti ob-

struitur, plagisq; perempto. Virg. *S. Vulnus.*

plagatus sum, sub Rânâ.

plagæ, ha, Wkâ 2. Stêc 3.

plagiâ-

plagiālos, al. plagiaulos, gr: sub Surmā.
plagiārius, Ludokradcā/ Zlodziey.

plagiātor, Ludokradcā.

plāgiger, plagipatida. Smāgāniec.

plāgium, Ludokradcwo.

plāgōsus, Smāgāniec/ Mordercā/ & sub
Doga/ Rānny.

plāgūla, Podwikā/ Przesćierādlo/ Bolderā/
Łoskoma zastonā/ Wzrusz pāpietu nie la-
māny/ & sub Pāpietowe drzewko.

plāgūha, e Gr. Plaw 5.

planāria cognitio, sub Sedzia 2. [dita,
planārius Rowny 2. Nā rowni. & sub Sza

planca, Tarcicā/ Destrā 1. Del/ Walek 2.

planctus, Bicie/ Nārzekānie/ Rzyk żaloshy.

planctus, adiect. Latinum. Plāstkonogi.

planctus, subst. Grecum. Otzel 2.

planē, Zgola/ Roniecznie/ Zapewne/ Zupel-
nie/ Drawie/ Wyrozumnie. Gānlich.

Communi sensu planē caret, inquitur eheu. H.

plānēra, a, m gr Planētā/ Ornat. Ein

Planetstern. Quemq; habeat casum quisque

planetā, dabo. Ovid: epith: errans, erratilis, vāgus,

splendidus, micans, clārus, cōrāscus, rutilus. phr:

errans alitrum. Vāgum sidus. Pālantes pōlo stellā,

inābiles āstris vōlvēntibus orbēs. Vāgi ignes. Nō-

āis vāga lūmīna, Vāgos dūcēntia lūmīna gyros ēi

quācūque vāgos exērcet stellā rēcūrsus.

plānētārius Prākrēlatz 1.

plangere alicui dico, Roibrac genis.

plāngo, Vderiam/ 1. Nārzekam/ Plāge 2.

An die Brust schlagen/ Klagen. -- ingenti

senio, nūc litora plangunt. V. phr: Pēdōra pāl-

mis, utrāque mānu pērcūcio, fērio, tūdo, vērbero,

plāngo. Passos lānāre cāpillos. Vērberat ora mā-

nu. Pēdōra nūc fōdāns pūgnis, nūc ūngvibus

ōra. Tērq; quātērq; mānu pēctus pērcūssa dēcō-

rum. Pārīterque ābicissa cōmas, Prōh, Jūpiter in-

quit. Pārīterque sinum, pārīterque cāpillos rūpit.

Tūc flēvi, rūpique sinus, ēt pēdōra plānxi, ēt ē-

cui mōdidas ūngve rigēntie gēnās. Mōntes crēbris

ūlūlātibus īmplent. 6. Lugeo.

plāngo pēctus, sub Zālamis rece.

plangor, oris, Vderiente/ Trzepietānie/

Rzyk 2. Plāg. Herkeleyd/ das heulen/

wehklagen. Miscetur penitusq; cave plango-

ribus ades. Virg. syn. Plāctus, gēmītus, ūlūlātus.
epith: Sævus, tristis, pērvigil, sēgnis, fœminēus.
stēbilis, fœdus, quērulus. phr. Fœminēo cum.
plāctū mistus clāmōr. 6. Luctus, Fleus.

planguncūla, Łoskā.

plānīloquus, Wyrozumny. (Podly.

plānīpēs, Plāstkonogi/ Bosak/ Pospolity 5.

planissimē, Roniecznie/ Zāiste/ Wyrozumnie

planitas sententiarum, Tacit. al. plenitas

plānīties, plānītia, a, plānītūdo, Rowniā/

& Plāstārosē. Ein eben Feld. Planitiem

ad speculi veniens tum, 6c. Luc. syn. Cāmpus, a-

quōr. epith: Spātīōla, pātēns, āmpla, vāsta, īngēns,

āpēra, grāmīnēa, vīrdīs, flōrida, pīcta, vērscōlōh,

ridēns, āmicēna. phr. Cāmpus āpērtus, lātus. āpē-

ra lōcōrum, illē sēse īngēns plānīties āpēric, trōl-

vit, pāndit, explicat, expāndit. 6. Cāmpus.

plano situ, Nā plāst. Plano, as. Rownam.

plānīa, Stropā 1. Podestwā 2. Lātorosł do

Szeptenia/ Rzew/ Nāstienie. Ein Zweig/

Pfianke. Figat humo plantas, & amicos irri-

get imbres. Virg: syn. ārbōr. epith: Tēnēra, tēnē-

la, tēxilis, pārvā, fērāx, ōdōrāta, fœcūnda, fœtilis,

vīrens, vīrdīs, lūxūriāns. phr: Pārvo dē sēmine,

sūrgēns. Lūmen īn ācīrūm tādēm sup cūlmina mī-

tēns. 6. Plānto, A bor, Flos & Herba.

plāntāgo, Bābkā hiele

plāntāgo longa, Jazyk 1.

plāntānīmal, plantanimāns, Złotowierz.

plāntāris, Stropny.

plāntārium Plonnik/ Lātorosł do sadzenia.

plāntārius, Szeptny.

plāntāta arbor, Szept,

plāntātiō, Sādzenie 1. Szeptenie

plāntiger Lātorosłny.

plānto, Szeptie/ Sādze plonki. Pfianken

phr: Hūmo, tērrā māndo, cōmmittō, scrōbbibus dē-

mittō. Sūlco, ōbrūo. Scrōbbibus trūncum mādāre,

sūbāctis. Fērāces figēre hūmo plāntas, īnjectis ā-

scōndēre glōbis, ārvā vītibus, glōis cōnsērēre vēstī-

re. Pōnēre ōrdīne vītes. Hīc plāntas tēnēro ābscī-

dēns dē cōrpōre mātūm. Dēpōsūt sūlcis, hīc ā-

pes ōbrūit ārvō. 6. Infēro.

plānīla, Hebel.

plānūm Plāzā/ Plāstārosē/ Rowniā,

plānus, subst. Gracujusdā sycophānta, Szalbierz

plānus,

plānus adiect: Latinum. Plāstary / Rowny / Wyrozumny. Eben. Qui canit, in plano, *Sic hoc tamen evenit ipsum. Ovid.*

plānus situs, Plāstarości.

plasea Ogon / & sub Ogondowy.

plasma, āti, n. gr. Formiersta robora / Głosu przyprawá / Wyczerki / Stworzenie.

plasmatio Tworzenie / Stworzenie.

plasmator, Formierz / Stworzyciel.

plasma, as, Formuie / Tworze / Stwarzam.

plastes, a, m. Gr. idem

plastice es, Gr. Formierstwo.

plasticus, Gr. Formierz.

plāialea, Czaplá 2.

plātānētum, Javorowy gaeł.

Plātānista, piscis Gangeticus. 15. subitorum, rostro delphini. Plin.

plātāninus, gr. Javorowy.

plātānon, ōnū, m. Gr. Javorowy gaeł.

plātānus, Gr. Javor 2. Alon. Massholder

Hac platania humus, hac herba, Sc. C. (Arbor late fargens ramos, umbra tamen gratia expetita.) epith: Sterilis, insignis, umbrans, procerā, alta, sylvestris, ardua, sublimis, lara, genialis, frondens, cōmans, umbrifera, nūtans, opaca. par: explicat, hic frondes, plātānus genialis, opacas.

platanus aquatica, Káliná.

plātea, gr. Plícá 1. Plon 1. Ein Gass.

Plures sunt plateae, nihil ut meditantibus obstat. H.

epith: Pōpūlōsa, lara, ampla, cāpax. 6. Via.

plātea, incerta originis Czaplá 2.

plāteffa, e Graco. Gláderká.

Plātece, es, Firmic. generalia fundamenta, explicat

Rhodigin.

plātece, Ogolem / Powsechnie.

plātecus, Ogolny / Powsechny.

plātus, Alapouchy.

plātycēros, ōris, m. Gr. Jelen zamorski.

plātyophthalmum, Gr. Ogna przyprawá /

plātyphyllon, n. Gr. Czatrów mleko.

plātyphyllus, f. Gr. sub Dab / Porost.

plaudo, Aláskam rekomá / Alepis / Tke /

Trzepiece / Klekoc / Glasze. Mir den

Sānden frolocken. Rara coronato plau. ere

theatra Meandro. M. pbr: Plāsum dō, ēdo, ingē-

mino. Cētrātim ingēni cēlēbrānt novā gaudia plāsu. Exultāteque, et vix ānimo sua gaudia differt, tinet, cōhibet. Lato tēstari gaudia plāsu. Dān mānibus plāsum, ingēns lēticia fertur ad āstra nus. 6. Gaudeo.

plāudus, Alapouchy.

plausibilis, Przyjemny / Vdācny.

plausito, sub Grzywacz.

plausor Alasacz / Pochwalacz.

plaustrarius, Kolodziey / Woźnicá.

plaustrum, Kolásá nákręta / Woz chlopki /

Woz niebieski / Kacera. Ein Wagen.

Nec plaustris cessant bestiae, Sc. Virg. syn. Cēpētum, cūrrus, āxis, vēhicūlum, rhēda. epith: Vēns, grāve, trēmens, tādum, quērūlum, gēmū, stridēns, sōndrum, stridūlum, raucūm lēntum, rēbūstūm. pbr: Cōntēnta cērvicē trāhūnt stridēntia plāustra. Dūcūnt Sārmāici bārbāra plāustra bōra. Dum quērūlo vēhētur plāustro.

plāusū, m. Alásk 1. Trzepietanie / Arzy /

Glaszanie / Pochwała / Guchor. Des

Frolocken / zuruffen. -- ingēni cēlēbrānt m-

sa gaudia plāsu. Virg. syn. applāusū, āclāmērio, clāmōr, mūrmur, stūdiūm pōpūli. epith: lētū, ālācer, hīlāris, sōlēnnis, cānōrus, māgnus, tūmphālis, fēstivus, cōnfusus, ingēns, effūsus, publicus, thēātrālis, sēcūndus, pōpūlāris. pbr: Plāusū cānōro Cōlēstēs sōnūre chōri. Plāusū sōnat, rēsonāt, pērsōnat arthēr. Plāusū rēsonānt cāvā tēstā sōnōro. 6. Plaudō.

plautinissimus, i. plauti. genuinus. sub Prawy.

plāutus adiect: Plāstōnogi / Alapouchy.

plēbanus. an Pleban?

plēbēcūla Pospolskwo / Chálástrá. 2.

plēbeius, Gminowy / Pospolity 3. 4. Tieszli

hētic. Des gemcinen Volcks. Rex sum. non ultra quero plebeius, & equam. Hor. Hanc vocem Pōēte trisyllabam faciunt, & be prōducunt, vel cōtrahentes e & i in diphthongum Plēbēium, vel i cōsonantem trahentes ad us, Plebeius, ut in e ius, maius, &c. possēt tamen Tetra syllabum Ple-be-i-us prōdūci more Graco, ut Elēgēia apud Ovid. sic Leguleius, Locutuleius, Satureia, &c.

plēbes, ei. per quartam. idem plebs.

plēbicōla Pospolskwa obronca.

plēbiscitum, plebis scitum. Wielkierz / Pospolskwa ustawa.

plēbitas

plebitas Pospolskwo/ Podłóś.
plebs, bis. Pospolskwo/ Pospolity. Das
 gemein Volk/ Pöbel. Fortunam & mores
 antiqua plebis & idem. Hor. syn: Plebēcula, ple-
 bēs, is, vulgus, pöpulus. *epith:* ignara, rüdis, indō-
 cta, inconstans, temeraria, levis, mutabilis, imprū-
 dēns, lōquāx, elāmōsa, crēdūla, inēpta, turbida.
pbr: Fex plebis, pöpuli, urbis. Vilis, tēnūis plebē-
 cūla. Fex infima vulgi. Turba stūlida incūlta ple-
 bis. Vārium ac mutabile vulgus. Flūctu māgis
 mōbile vulgus. Sēditionis āmāns, et rēbus āmica
 nōvāndis. Quæ mōdo hūc, mōdo fēctitur illūc.
 Cōmmōta fervens plebēcula bile. 6. *Vulgus.*

plecta, as. Gr: Ροφαλετ μάτερνα.

plecta 3. Reg: 7. Plecienice. ornamenta ex are.
 in basibus luteris, contortā figurā.

plectilis Plecióny.

plecto, à pleco Gr: Wiele 2. Ploce 1.

plecto à plecto Gr: Rarze/ scinam.

plector Rarze mie.

plectrum Gr: Βρεξάγ 2. Smyget/ Tāntent
 Kławiatura. Ein Fideibogen. Pulsavit
 tremulo modulanti tympana plectro. Ovid. syn.
 Pecten. *epith:* Sōnāns, rēsōnāns, mōdūlāns, insigne
 aōnūm, lēne, tinnūlum, dūlee, blāndum, rādīans,
 aūrātum, faciūndum, sōnōrum, lēpidum, cānōrum,
 lōquāx, mōlle, gārrūlum, grātum, ebūrnūm, Māō-
 nūm. *pbr:* Cāmen Apōllīnei tēntant mōdūlāmine
 plectri. Faciūdo mēdicāri cārmina plectro. Mōvet
 ārgūtā mōllia plectra lŷce, aōnio cum tēntat cār-
 mina plectro. 6. *Pecten, Cythara.*

plegma, ātis. n. Gr: Πλοκά.

pleiades, he. Gr: Βάβυ. Die 7. Himmels
 Stern/ Glückhān.

plemina, num. in manibus vel pedibus callosi sulci. Ve-
 lius Longus.

plena manu Hoynie/ Dostārecnie.

plēnē, plenissimē Obščie/ Dostārecnie/

plēnilūnium Kōstīcyca pełnia. (Zupelnie

plenitas. Tacit. Nāpelniente.

plēnītūdo, Nāpelniente/ Dorōśnienie.

plēnum Nāpelniente/ Zpełnā.

plēnus, Pelen/ Caly 2. Zupelný. Voll/

ganſh. Plenior ut si quos delectet copia iusto.

Hor. syn. Cōfērtus, ābūndāns, frēquēns, āflūens,
 cūmūlātus, replētus, vel intēger, pēfēctus.

Plonasmus est, cum sententia verbo non necessario a-

bundat. Carisi. Diomed. Donat. leges diffusē illu-
 stratum exemplis apud Verrepaum.

plera, pro pleraq; priscē sub Wielki.

plēri, pleriq; Niemālo ich/ Wiele ich/ Mies-
 tory. Mehrentheils. Ut pleriq; solent, na-
 so suspendit adunco. H. syn. Mūlti, nōnnūlli, nōn
 pauci, māxīma pars.

pleriq; omnes Niemal wſſyſcy.

plērumq; Pospolicie/ Po wielkiey częścī.

mehrentheils/ gemeintlich. -- parto agri-
 cola plerumq; fruuntur. V. syn. Szpe, szpiūs, frē-
 quēter, crēbrō.

plerunq; noctis Niemālo.

plērus Wielki/ Wielſzy/ Po wielkiey częścī/
 & sub Wiele 2. plerūq; Wielki.

plēthōra, Gr: Wilgotności zbytek.

plēthrum Gr: Ściāie 1.

plevitas apud Nonium: potius legi plebitas.

pleuriticus Gr: Βόκωω bol cierpiący.

pleuritis idis. Gr: Βόκωω bol.

pleuritides tabula ha Gr: Reiestr ju organ

plexus Plecióny.

P L I

plica, Rosum/ Sald. plica incuborum Gośdślec.

plicatilis, Składany.

plicatura Saldowanie/ Plecienie/ Składā-
 nie 1. Skłozenie 1.

plico, as. Składam 2. Przeginam. Salten/
 wickelen. Quandoq; cælum, seu liber, plicabi-
 tur. (Jamb.) syn: Cōmplico, rēplīco, collīgo, intōr-
 quēo, cōnvōlvo. *pbr:* in gŷrum, in spīram, in nē-
 xus, in nōdos dūco, fēcto, infēcto, tōrquēo, im-
 plico, collīgo. Plicas nēcto, nōdos nēcto. Gŷros
 indūco.

plinthis, idis. Gr: plinthus Podstawek/ sub
 Cegłā/ & sub Reiestr u organ.

plinthium, Gr: Στροπ 2. Warcabnicā/ Czw-
 rograniasta tref.

plissima 2, plurima. Fest.

pistolochia. Plin: corr: pistolochia.

P L O

plōcamos, m. Gr: Μάρκος

plocamos lūdis sub Roral

plōcia, plōcias, plōcimos, Gr: Τρίκινά.

plodo, priscē. idem plaudo

plōrā;

plōrābundus Plāglīw. plorator Plāczek.
 plōrātus, m. Plācz/ Skwiergente. Das
 weynen. *syn:* Flētus, lacrymā, lūctus.
 plōro *as*, Plācz 2. Rzygze 2. Żalys 1. Sko-
 wyga. Weynen. ploratur lacrymis amissa
 pecunia *verū*. Juv. 6. Eleo, Lacrymor, Lugeo.
 plostellum, Wozeł 1. 2.
 plostrarius, plostrum. idem plaustrum &c.
 plota, *Gr:* idem Pluta, an Ploticā?
 plōtus. idem plantus.
 ploxemum, ploximum ē *Gr.* Polkošek

P L U

plūma Piero 1. Puch nā gęśl. wielkie Sedec.
Pensilibus plumis, atq; illinc deficiet nos. Juv. *syn:*
 Penna. *epith:* Versicolor, levis, mollis, tenera, tre-
 pida, picta, micans. *phr:* Vestis nativa volucrum.
 Plūma versicoloris aves. Volat pennis trepidanti-
 bus ales. Veloces agitat pennas. Vagis fecit æthē-
 ra pennis. acta volat plūma nivis riu. Trepidas
 denso cum murmure pennas quatit avis.

pluma haud interest. Mālo nā tym.
 plūmacium, Pierzynā. plūma, *he.* Pierze.
 plūmaria, Hąstarczwo/ Siwaczka.
 plūmarius, *adiect:* Pierzany/ Hąstarczki
 plūmarius, *substant:* Wąsywacz/ Hąstarcz.
 plūmacilis, Pierzany/ Pierzem sādrony/
 Hąstrowany. Von Federen gemacht. *Ars*
quod texuerat vario plumatili orsa. L.
 plumatum, *subst:* Pierze/ Hąstrowanie 2. &
 Hąstrowany.
 plūmarus Pierzem sādrony/ Hąstrowany.
 plumbago, Olowny proch/ Ołownica/ śia
 plumbaria officina, Ołownia. [nosć.
 plumbarius, Ołownik.
 plumbāra Ołownikā/ Kulā nāwiozāna/
 Bąsalyk/ Poćist 2.
 plumbātūra, Ołowiem spalanie/ Liciowanie.
 plumbātus, Ołowiāny.
 plumbea, Ołownikā/ Kulā 2. Bleye Ru-
 gel. *syn:* Lēchifera, lēchalis, fātalis, fulmī-
 nēa, ēmissa. *phr.* Pila plumbēa. Plumbēus glōbus,
 glōbūlus. Mīssile, volātīle plūmbum.
 plumbeum, Ołowny stātek.
 plumbeus, plumbosus, Ołowiāny/ śiny/

Modroblady/ Tępy/ Głupi/ Niedowol-
 pny. Das vom Bley gemacht/ bleyen.
 plumbeus color, śinocć.
 plumbo *as*, Ołowiem spaiam/ Litwa co.
 plumbum, Ołow/ Ołownica/ & sub śinocć
 Bley. Et cantata tenet cum fusco licia plūmbi
 L. *epith:* Liquidum, liquens, livens, grave, tractā-
 bile, solidum, vūlūficūm. *phr:* Sōlido fi-
 git cava tēpōra plūmbo.
 plūmbum candidum, Cynā.
 plūmescō, Pierze puszam.
 plūmens, Pierzany/ Puchowy/ Hąstrowany
 Federinn. Indumenta novū texentem plūmea
 tūm. Prud.
 plūmiger, Pierzisty. plūmipes, Pioronogi.
 plūmo *as*, Pierze puszam/ Hąstrowany.
 plūmōsus, pierzisty. & federt. Sic plūm-
 sa nobis plangētis pectora pennis. Ovid.
 plūmūla, puch gęśl/ pīoro 1.
 pluo, pluit, Desz pādą/ pādām 1. Es te-
 gnet. pum pluit in terris, ut possint solē re-
 flo. Virg. *syn:* Gravidis, resolutis cādunt, ē nūb-
 bus imbres. Jupiter imbribus rigat arva. Precipi-
 tant nimbī. Tōro ruit æthēre nimbis cœlo dēmi-
 titur imber. Nūbes sē volvit in imbrēm. Nūbibus
 Aūster fūndit aquas. Immensum cœlō venit agmē
 aquarū. Plūvias sē solvit in undas æthēr. Dēni-
 fūnduntur ab æthēre nimbī. actus cœlō magnis
 quilionibus imber; largis aquis, cādīt, ruit, precipi-
 tat. Lārgē precipitantur aquae. Foedam glōmē-
 rant tēpētātē imbribus æris collēctā nūbē,
 ruit ardūus æthēr. Plūrimus Aūster ingōmērat
 noctē, et tēnēbrōsa vōlūmina tōrquet. Diffūdit
 que imbres, imbribus immōdīcis cœlum nam fōrtē
 rēbat. Vix hac ēdidērat eum ēffūsis imbribus
 Tēpētās sine mōre fūit. 6. Imber, & Grando.

pluor, oris. Desz.
 plūra, Dłuzcy/ Wiecey 1.
 plūralis, 7. Wielki 1. (*etorum*)
 Pluralitas, Carisio. pro numero plural. Gramma-
 pluraliter. Caris. i. numero multitudinis.
 plūrativus, sub Wielki 1.
 plures i. mortui sub Vmarly.
 plūria Wiecey 1. plures, Drogo
 pluries, Cresto 1. plūrifariam Rozmāitē
 plūrifarius, plūriformis. Rozmāity.
 plūrima,

Niedowol
br/; biegen.

Lituis co.

& sub sinu

o licia plumb

grave, flau

br: Sólido f

Safrowany

ntem plumea

Poronogi.

fruis.

t. Sic plumi

vid.

n 1. La te

sint solle red

adunt, e núb

arva. Precip

is celo demit

orem. Núbib

o vénit agme

erther. Dicit

elo magnis

rúit, precip

edam glómb

licet núbib

r inglómér

met. Diffundit

um nam forte

imbribus aut

& Grando.

(sicorum)

al. Gramma

dis.

Rozmáicie

plurima,

plurima, Nawisecy. plurimi est, 3as.
plurimo, Drogo
plurimum, pospolicie/ Ciesto i. Nagasście/

Wiele i. 3.

plurimum esse alicubi, Przelezeł.

plurimus, Wielki i. Chetny i. Bar viel.

lamq; ascendebat collem, qui plurimus urbi. Virg.

plius, Wiecey i. 2. 3. Bartzey/ Dluzej/ Nád.

plus minus, Kolo/ Prapostio.

plus, plusq; Bartzey/ Wiecey 2.

pluscilum, Wiecey/ Troch; przed tym.

pluscilus, Wietzy i.

plurimus i. plurimus, prisc. Fest.

plutealis, Kamami oprawiony.

pluteus, Łoskowa deska/ Brawadi łoska/

Kamá 3. Lstewa 4. Pulpit pisarski/ Szas

fa/ Szopá woienna/ Niedziylarze/ Przes

goda/ Plot. Lin Pulbree. Nec pluteum

cedit, nec demorsos sapit unguis. P.

Pluto, pluton, Gr. Lucifer/ Ciart/ Szas

beł i. Hollischer Gottund Sohn Saturni

plutonia, orum. Gr. Orhlan.

pluvia, Desz i. Regen. Caruleus pluviam

denuntiát igneus Euros. Virg. syn. imber, nimbus

plu. Imber, Ros; & pluit.

pluvialis Deszowy/ Didzowy. Das von

Regen ist. Quantus ab occasu veniens pluvia-

libus undis. Virg.

pluvius, pluviolus, pluviatilis Deszowy/

Didzowy. Regenachtig. -- & pluvius de-

scribitur arcus. Hor. syn. Pluvialis, imbrifer, nū-

bilus.

pneuma, atis, Gr. Dech/ Duch i. Dufa/

Chnienie/ Wiare.

pneuma divinum, Duch swiety.

pneumaticus, Gr. Wnetzny/ Dymalny/

Duchowny i.

pneumonicus, Gr. Plucny.

pneusticus Gr. Wietzny.

pnigalion, onis, m. Gr. Dufente nocne.

pnigeus, ei, Gr. Rominek 2.

pnigitis, idis. Gr. ziemia lekarzka.

pocillator, Walewag/ Podgazy.

pocillum, Kielisek.

pocillum fictile, Kruzyk.

poculentum, Napoy. poculentus Picy.

poculum, Kielich/ Rubek/ Rostruchan.

Trinckgeschirr/ Becher/ Kelch. Pocula si

quando seba infecere noverca. Virg. syn. Scyphus,

cálix, crater, cratera, patera, carchesium. epith. Fū

māns, spūmāns, aurēum, argēntēum, gēmmēum,

lūcidum, micāns, cāndidum, ahēnum, zñeum, fāgi-

num, cālatur. phr. Vāldo spūmāntia Bācco pō-

cūla. Pēfēcta argēto atque āspēra signis. Mīcet,

præbet, libat, circumfērt pōcula dēxtra. Pārs epūlas

mānibus, pārs aurēā gēstāns pōcula. Discumbunt

ālāces, ēt pōcula libant.

poculum immanē, Heracleum, Rurowa

podager, gri. m. Podagryk. (sklenca.

podagra, Gr. Podagra. Das Podagram/

Zipperlein. -- Scabiemq; ferat, turpesq; po-

dagras. Virg. Litigat & podagra Diodorus, Flacce,

laborat. Marti. epith. Turpis, nodosa, sava, immi-

tis, dira, segnis, ignava, iners, lapidosa, crudelis,

molestia, acerba, impotuna, insomnis, acris, immu-

dicabilis, querula. phr. Stringens, frangens, contun-

dens articulos. Pedes, manus sevo rigore ligans.

Nullis medicabilis herbis pœnia manus arte malum.

Tollere nodosam nescit medicina podagram. Secae

indignos sava podagra pedes.

podagricus, Gri. podagricus, Latine Podag

podalgicus, Gr. Pies prostkonogi. (gryk.

podalgicus, Nog chorych głowiek.

podēris, u. eos. Gr. Szara dluga/ Suranna

Alba/ & sub Do Kolan 2.

podex, icu, m. Odbyt 3.

podisans, Gr. Rozmierzanie.

podium, Alkietz/ & sub Dziwowski.

Podlasia, B. Podlesie.

poēma, tu, gr. Wietz Poetycki. Gedichte

in Reimen gestelle. Postibus affixum dulce

poēma sacra. Rut. syn. Carmen. epith. Pulchrum,

divum, facctum, divinum, sacrum, tornarum, adni-

ati, pierium, lascivum, dulce. phr. Gestiet innō-

cūo divina pōēmata cantu. Volvebam libros, et sa-

era pōēmata vates. Dum Veneri lasciva pōēmata

nostra pango, ecce inter pōcula quæruunt Romulide

saturi quid diva pōēmata narrent. 6. Carmen.

poēmenis, is, vel idos, hec, Gr. Pies pastusy.

pœna, Gr. Barante/ Melk 1. Pokura 3. 4.

Stroff. Quam timeo victus ne pœnas exigat

Alex

Ajax. Juv. syn: Supplicium, cruciatus, dolor, labor. epith: Miseranda, dura, miserabilis, tristis, funesta, fava, atra, crudelis, cruenta, deformis, acerba, dira, infamis, misera, horribilis, turpis, immanis. atrox, impia, iniqua, gravis, amara, immixta, suprema, vehemens, violenta, intolerabilis, inaudita. pbr: Poenarum genus omne. Poena scelerum, vindex. Criminis ultrix. Genus miserabile poenae. Nil timet, et poenis occurrat atrocibus ultro. Diu eratque graves in idonea tempora poenas. Te erit manebit Supplicium, vobisque Deos venerabere seris. Nihilum crudele iusti supplicium. Id crudele genus necis, hoc immane, ferroxque supplicium. Triste propinquat supplicium. v. Punio, Labor, & Dolor, Supplicium.

poena estimata, poena pecuniaria, Winá 2.

poena capitis, ścieta śmierć.

poena summa, ultima, Zaboy 1.

poena, (i. Punica adiect.) avis, Strus.

poenalis, Batantu stuzacy.

poenalis opera, Potura 3.

panaliter, Bolesnie/ Okruinie/ & sub Zabie (cy.

poenarius, Batanta godny.

paniceus, Lucret. pro puniceus, priscie Lambin.

panio, Lucret. priscie. idem pumo.

poenitendus, Brzydki.

poenitentia zal/ Potura 1. 2. Reu/ Busz.

syn: Metaroea. epith: Tristis, moerens, dolens, amara, querula, ululans frondens, intestina, impatiens, pervigil, irrequieta, salutaris, salutifera, utilis. pbr: Criminis admissi dolor. Placatum miseris quae facit ille Deum in melius vitam commutans. Quae peccator habet posse videre Deum. Quae sotes lachrymis efficit innoxios. Quae trahit innoxios imo de peccatore fletus.

poenitentia vita Wzgardá świata.

poenitentiam ago, poeniteo, es. Zalusá co.

poenitens, zal mi/ Wszydzie sie/ Nie konten-

tius sig. Es geteuer. Nec te poeniteat calamo tribuisse libellum. V: syn: Tadet, piget. pbr: Mortem orat, tadet celi convexa tueri. Ni refugis, tenuisloque piget cognoscere curas. Fata petunt, piget incipit lucisque. Tanta mea si te cepunt radia laudis. Si non portatum thalami radique fuisset. Quo feret ira, sequar, facti fortasse pigebit, et piget infido consuluisse viro.

poenitudo, zal.

la niturus, pro poenitentiam acturus. Salust. Quincil. inustatum.

poetis, u, gr: Wiersz poetyczny/ & sub Wierszow pisanie. Kunst zu dichten/ zu versmen/ coeterey. epith: Divina, docta, sacra blanda, generosa, potens, celebris, inclita, nobilis, ingenua. pbr: Apollinis. Phœbi, Musarum studi-um. Pierum decus, apollinei honores. Poetis di-vina vis, blanda potestas, sacre honores. Sacras poe-gens laudes. v. Poeta.

Poesna, i. poena, priscie, ut Casmena, cosmitto, casna-
dusmosus, pro Camena, Sc. Fest.

Poeta, a, Gr: Wierszow pisarz/ Poeta.

Ein Rhymer-Dichter/ Poet. Sape Poetarum mendacia dulcia sinxi. Maxim. syn: Vates. epith: Solers, doctus, celebris, nobilis, disertus, divinus, illustris, sacer, ingenuus, industrius, concinnus, loquax, lascivus, nugax, eximius, clarus, vilis, ab-jectus, ignarus, Pierius, adonius, Phœbeus, Apollin-
us. pbr: Phœbi sacerdos. Musarum comes affluat, agitatus numine Phœbi. Dignus adonio choro. Sa-cro percitus aestro. Apollinea clarus in arte. Felici carmine clarus. Quem doctus non aversatur Apo-lo. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Cui doctus, pocula Castalis plena ministrat æquis. Quem pa-nassi deserta per ardua dulcis raptat amor. Poeta illustres. Virgilius, Ovidius, Catullus, Homerus, Martialis, Propertius, Tibullus.

poetica, a, Gr: Wierszow pisanie.

poeticus, sub Poeta.

poeticus, Gr: Dzielowy/ poetyczny/ sub Poet-

poetificus, poetyczny/ sub Poeta.

poetior, aru, Wiersze pisa.

pogonias, a, m. Gr: Miotla ná niebie/ Bros-

Pogonatus, i. barbatum. Zonara, & Cedreno teste, an-
nus erat Constantinus impi. Catholicus Constanti-
filius, a barba proluxa.

pol. Zaisfe. pola, a, Pila 2.

polémarchus, Gr: Hetman 2.

polémōnia, Gr: Dyptan 1. Stosil siele.

polenta, Krupa/ Kása 1. Gryz 2. an przajmo

polentarius, adiect: Krupny.

polentarius, subst. Krupnik.

polesia, Podlase/ Podlesie. Cromero.

polia, Gr: Siwizna/ siwioszka kamien.

polia Gr: Stado.

poliendrum. v. supra Cicilendrum.

polimen, Glanc. polimenta oru. Jedro 2.

polin-

polingo, idem pollinceo.

pólio, in Polerute / Orzesznie / Glądze /
Skrugam / Ośloznie / Prziesięwam / Wy-
prawiam / Pile gram & sub Pila 2. Glad-
ten / politeren. -- Squammis, auroque polibāt.
Virg: syn: Expólio, pērpólio, levo, lavgo, cōm-
plāno, tēdōrno, tēcōlo, ōrno, ādōrno, rādo, ābrādo
zquo, tēzquo.

pólio, ónis, Plánerz / Wyprawiąg.

póliorce, es, Gr: Tatan 1.

póliorcētes, e, m. gr. ibidem.

pólitē, Glądke / Ośdobnie / Wyewornie.

pólitia, Gr: Riezpospolita.

pólitica, Gr. Polityká 1. (mádný.

póliticus, Gr: Miezski / polityk 1. 2. Zgroz

pólitio, polerowanie / Wyprawa 3.

politio agri, Oranie.

pólitor, piekzyciel / Syncerz / pytelnik /

Orag / Rmieć / Wyprawiąg.

pólitūra, Polerowanie / Gladzenie / Wy-
prawa 3. Oprawa roley.

politura ars, Syncerstwo.

pólitus, pólitulus, Glądony / Wyprawiog-
ny / Gladki 1. 2. Ośdobny / Ośdobny /
Ozony / Galant. Gegiötter / politeret /
blanc. sedibus in mediis, inde quod dente po-
litum. Cat. syn: expólitus, lavis, ōrnatu, nitidus,
plānus, zquus.

pólium, Gr: simiosnka ziele.

POLL

pollen, inis, hoc Omieciný we mlynie / M-
ka pšentzina przednia.

pollens Moczny 1. pollentia Mocz.

polleo, Moge / przemagam / Mam u kogo
mieszce / pomaga co / Waze u kogo.

pollex, palec wielki 1. 2. der Daum. Nec
duris ausim ledere pollicibus. Prop: epith: Nivēus,
mollis, tener, doctus habilis, albens. phr: Purpurē-
as tenero pollice tange gēnas. Hec quētilas habili
præterat pollice chordas. 6. Digitus.

pollicaris, Na palec migzby.

pollicem premo, prov: Sprzymiam.

pollicem converto, prov: Nieprzyjam.

polliceor, Obiecuje / Opewnam, Verz

Lillz

heissen / versprechen. pollicitus qua te geni-
tor sententia verit. Virg: syn: Pollicitor, promit-
to, spondeo. 6. Promitto.

pollicitatio, pollicitum, Obiecnica 1.]

pollicitor, aris, Obiecuje.

pollinarius, Moczny 1.

pollinceo, es, pollincio, is. Mamasznie 1. 2.

Omartelego Madoze / prziesięwam.

Pollinctio, Sipontino est farina in pristina diviso. Pol-
licionem scribit Calepin. & Catonem affert apud
quem recentiores legunt Politionem.

pollinctor Grubatz 2. pustelnik / & sub V-
marlelego Madoze.

pollinctorium, sub Grubatz.

pollinctura sub Omartelego Madoze.

Pollingo, ibidem. Pollinctio, onis, Cato corr: Politis.

pollintor, oris, pytelnik / & sub prziesięwam.

pollio, is, prziesięwam.

pollis inis, hic. phoca. hac Prisciano & Carisio.

Omieciný we mlynie.

pollubrum Miedznicá 1. 2.

polluceo, Biesiaduiz / Ośaruz 1. & sub

pollucibilis, Zozny. [pietwiszki.

pollucibilis cena Bantket.

pollucibiliter, pollucte Zoznie.

polluctum sub Biesiada 1.

polluctura Biesiada / Dziešisćina / & sub V-

marlelego Madoze

polluctus, pospolity 1. & sub Ośaruz 1.

polluctus virgis Smagantec.

pollulus, Maluchny.

polluo, plugawie / Zmarac 2. Verunreinig

gen / besudeln. polluit ore dapes, socii tunc

arma capeſant. Virg: syn: Cōtāmīno, inquinō,

cōinquino, viđio, maculo, tēdēro, dēformo, fōdo,

turpo. Vide Maculo.

pollutio, pomazanie / pšora.

Pollonia, Polka, pólōnis idis polka.

Pollubrum, ut aliqui scribunt. idem Pollubrum.

pollinar Wezglowie / pila 2. pólula pila 2.

pólulus Maluchny. o longo ex contracto paulu-

lus ut Clodo, ex Claudio. &c.

pólus, Gr: Biegun Obrot / 2. Niebo 1. der

Angel des Himmels. Antouēre poli, & cre-

bris micat ignibus aether. Virg: Duo sunt poli, unus

Beriaz

Borealis, Australis alter: duo autem sunt puncta immobilia in caelo, circa quae tanquam circa cardines quosdam totum caelum volvi videtur. syn: axis. epith: Frigidus, algens, glaciālis, inhospitū, inaccessus, nivōsus, vel caelum, æther, Olympus, cœli cardo, vertex, cōvexa pōlerum. s. Calum.

POLY

pōlyacanthos, f. Gr: sub ciernie.
pōlyandrium gr: Cmyntarz.
pōlyanthēmum, Jaskier.
pōlychrestus, Gr: Bwawnik Kamień.
pōlychronius, Gr: Długowieczny.
pōlycnēmum, Gr: Wielonog ziele
pōlycoccon, Gr: Jemiola
pōlycratia, Gr: Wielowładztwo.
pōlygala, Gr: Wygła konica.
pōlygamia, Gr: Wielożeństwo.
polygamus, Gr: Wielożeniec
pōlygonāton, Gr: Rokotyżka/ Sporyż 2.
polygonia camera, Sklep kamany.
polygonius, Gr: Węglasty 1.
pōlygonoides, Gr: Bawinek.
polygonothety, yos, n. Gr: plonny
pōlygonum, Gr: Sporyż 2. 3. 4.
pōlygrammos, hac gr. Kamien przekobiasty.
pōlygynæcōn; vel os. ōnis, al. polygynæconitis, idos, Gr: Francmet 2.
polyhistor, ōris. Gr: Wzory.
polymita orum: Cwelich.
polymitariū, sub Wzoryzsty.
pōlymius Wzoryzsty.
pōlymyxus, sub Rnor & Lampowy nosek
polyonyma Nomina Diomed. eadem Synonyma.
pōlyphēmus, Gr: Slawny
polypodium Gr: Pąptorka.
pōlyplūsius, Gr: Bogaty
Pōlydēsus. produxit o primum Mart: more Græcorum
Poetarum hic ponentium, ut & in Polypus
Nosary Kon/ & sub Nosdrzy Chorobā.
pōlypragmōlyne, es Gr: Sprawnosć.
Polyptoton Carisso. Diomed. Aquila. Oratio multos
casus seu varietates habens eiusdem vocis in una sententia, multa genera, numeros, &c. eadem Traductio.
pōlypūs. pi. & pōlypūs pōdos vel podis Gr:

Wielonog morcki/ Pław/ Stonog/ Nosdrzy Chorobā/ Łakomy. Horat: produxit o. ex Græco.

pōlyrrhizon n: Gr: Ciemięczyca
polyrrhizos hac Gr: Rokornak.
pōlysēmus, Gr: Wieloznaczy.
pōlyspastos, Gr: sub Windā & Klubā. Ci. mune est apud Græcos.
Polyyndeton. i. multas Coniunctiones habens oratio.
Polysynheion, multa membra habens. Rutilius. Cariss. Diomed.
pōlytricha, æ, vel che. Gr: Bzesa skalna.
pōlytrichum Gr: Rzasa skalna 1. Wioski p. Matyey 1.
pōlytrix. chis: adiect: Gr: Bosnary.
polytrix subst: f. Bzesa skalna 2. Wiosopad Kamien per antiphrasin.
pōlyzōnos Gr: Kamien przekobiasty.

POM

pōmārium. Sad/ Owocny sklad. Lin Baumgarten. Est aliquid plenis pomaria carpere ramis. Ovid: syn: Hortus, Pōmārium. epith: Fecundum, fragrans, odoratum. phr: Lōca cōstita pōmis. Pōmifer hortus.
pōmārius, adiect: Jablonowy
pomarius subst: Jablek przekupien/ Owocnik
pōmērānia, Pomorze. pomeranus Pomorzysz.
pomeridiano Odwiezot/ 3 poludnia.
pomeridianum tempus. Odwiezot.
pomilus idem pumilus.
pōmēridianus. Odwiezorny.
pōmērūm Podmurze/ Miedzymurze Zwinge
hoff. Longa per extremos pomeria cingere fines. L.
pōmētum. Sad.
pomifer. Owocny. Das Obst trägt.
pōmilio Fest. idem pumilio
pōmilius Rątkowary.
pōmōna Dea, sub Sad.
pōmōsus, Owocny.
pōmpa, gr: Pokazowanie sie/ Prowadzenie
pożesne / Tryumf / Postawa/ Osoba/ s. Wspanialosć/ swietnosć 2. Orszak/ Mos
wa nader

*ma nâdeta. prachiger Einzug/ grosse Pracht. Tempus adest plausus, aurea pompa-
venit Ovid: epith: Solennis, dives, superba, trium-
phalis, regalis, magna, magnifica, festa, ambitiosa,
ingens, illustris, insignis, laurigera, vana, inanis, fun-
nebris, funerea. pbr: Solennes ducere, agere pom-
pas. Scipio praeigni pompa properabat ad urbem.
Quae pompa choro tam clara refulget. vide Trium-
phus.*

pompabilis, świetny 2.

pompalis, Wspaniały.

pompabiliter, świetno/ Sroyno/ Wspania 1le.

pompaliter świetno. pompalice wspaniale.

pompholyx, ygu. f. gr. Moisiejne odmiory/ Tucya. ciel.

pompilus Gr. Przynawek rybá/ Prowadzi

pomilatus Tacantowary.

pomum Owoc drzewny/ Jablko. Lin

Apfel caulibus & pomis & aperto viveret
horto. Jay: syn. Malum. epith: Rotundum, ru-
bens, dulce, maturum, mite, agreste, durum, acer-
bum, putre, pendulum, fragrans, odorum, odoratu-
rum, reddens Neustriacum. pbr: Pendens ramis.
Mors ramis cadens, cadens. incurvos gravans, pre-
mens pondere ramos. Deducunt ramos pondere
poma suo. Foetus arboris, dempti ab arbore. Autu-
mni pondus strata jacent passim sua quaque sub
arbore poma. Liceat pendencia ramis carpere po-
ma manu. vide Fructus.

pomum Cybeles, Sykła 1.

pomum inhonorum Jezonkow owoc.

pomus, f. Jablon. Lin Apfelbaum. Tunc
idum abire ferri, tunc consista pomus. Tyb. syn: Ma-
lus, epith: Fecunda, ferax, fertilis, frondens, amoe-
na, sterilis, agrestis, Neustriaca. pbr: arbor pomife-
ra. vide Arbor.

ponamus casum Ma przklad

ponderatio Wazenie/ Wagá 5.

ponderator Waznik.

ponderitas, Powagá/ Wagá 6. 7.

pondéro, Mierze 2. Rozwajam 1. Waze 1.

Wagen. Quem vicisse velit tacite praponderat
exul. S. syn: Pendo, expendo, appendo, perpendo,
libro. Metaph: discutio, executio, examino, astimo.

ponderosus Cieſti/ Wazny.

pondo Wagá 5. Sunt 1.

pondo libra Wagá 5.

pondus Ciejar 1. Wagá 6. 8. Gwicht/ Wiele

Łość 1. Powagá/ Poſanowanie. Lin
Gewicht. Ponderibusq; suis consueverunt conti-
ta ferri. L. syn: Onus, gravitas, sarcina, moles, vel
momentum, vis auctoritas. epith: Grave, leve, in-
gens, durum, urgens, prouum, iniquum, onerosum.
pbr: Humeros, membra gravans, premens. Moles
immensa, vasta, vix ferenda. 6. Onus.

pondusculum, Wagá 6. 8. ciejar 1.

ponēs, Adverb: Pozad/ Za kim. Hindeniu.

Pone subit coniux, ferimur per opaca viarum. Virg:
syn: Poſt, atēgo, retro.

pone, Prapof. Pozad/ Za kim.

pone, Verbum, Daymy to.

pono, Klade 1. 2. & ultimum Pokladam 1. 2:

Stawiam 5. Nieſie ſie/ Obracam 3. Zwlo-
ze 2. Mam to za/ Wiecha/ Oſtaie co.

Sehen/ legen. Savibat, leniterq; minas pone-
bat inanes. L. syn. Depono, repono, colloco, loco.
ſtatuo, conſtituo, vel inſumo; impendo.

pons Most 1. 2. 3. Line Bruck Pontibus ut
crebris possint consistere, & alas. Virg: epith: Valli-
dus, firmus, solidus, altus, celsus, sublimis, elatus,
cameratus, tutus, securus, fluvialis, structus, sub-
structus, ligneus, saxeus, macmores, pensilis. pbr:
Pontis arcus, fornix, curvamina, moles, semita.
Saxeus ingenti quem pons amplectitur arcu. Ruten-
tis, vententis, aquae vim subitam tolerans. Mani-
bus pons structus avorum. Tempus in hoc solidus.

pons atrectarius, subductilis, subductarius.

Wswod.

pontalia, B. sub Mostowe.

pontes, Kamienie przezdrowne.

ponticulus, Mostek 1. Podstawek 2.

pontifex, Biskup. Der obriste Priester/

Jchro Pabstl Heyligkeit. Dicte Pontifices
in sancto quid, Et. P. syn: Antistes, Sacerdos, Fla-
men, Praefes, Praeful. epith: Religiosus, pius, san-
ctus, venerandus, verendus, maximus, longevus.
pbr: Sacrorum antistes. Virtus insignis. Pura in-
veste refulgens. Tem; ora fronde, lana vinctus, &
vinctus, redimicus. Vitta crines albente revinctus.
Cui nivea cinguntur tempora vitta. Victimam pon-
tificum tinget cervice secures.

pontificalis, pontificali, pontificius, Biskupi.

Das Jchro Pabstl. Heyligkeit zugehörig.

Numine polluerant pontificale caput. Ovid.

ponti-

pontificatus, *us*, Biskupstwo.
 pontificia, *orum*, Pontyfikał.
 pontificium, Biskupstwo.
 pontica gemma, *sparsa sylvæ, montibus, punctis
 variis*, Plin.
 pontica radix, Rá-pontyk.
 ponticus, *gr.* Morcki.
 ponto, *onis, hic*, pontonium. Prum.
 pontus, *gr.* Morze 1. Das Meer bey Con-
 stantinope.. Multa tamen letus tristitia pontus
 habet. Ovid. 6. Mare, Pelagus, Aquor, Fretum &c.
 pontus Euxinus, Morze czarne.

P O P

Pōpa, Pop poganski.
 popa venter, Tlusty.
 pōpanum, *gr.* Plácek/ Oplátek.
 pōpellus, Ludkowie/ Pospolstwo.
 pōpina, Buchnia miejska. Ein Zechhauss/
 Gartēhe. Fornix tibi & uncta popina. Hor:
syn: Gānēa, cūlina. *epith.* immūnda, fōrdida, ūn-
 cta, fūmāns, tēpida, pingvis, nigra, cētra, infāmis.
 popinæ, Lákoci 1. (wosć.
 pōpinālū, *sub* Buchenny 2. & *sub* Lákotli
 pōpinārius, Buchenny mieyski.
 popinatio, Rozgárdyas.
 popinator, Buchenny mieyski. [elity.
 pōpino, *onis, idem,* & Rozpusznie/ Lákos.
 pōpinor, *aris*. Rozgárdyas strois.
 poples, *itis, hic* Podkolanek Die Anier
 & schreib. Ingens ad terram duplicato poplite Tur-
 nus. Virg: *syn:* Gēnu. *epith.* Trēmēns, trēmēbūn-
 dus, trēmūlus, eger, lābāns, firmus, cērtus, fōrtis
 vālidus, robūstus, nērvōsus, nōdōsus, cūrvus, incūrv-
 us, succēdūsus. *phr:* Vēnērāri poplite cūrho, fēxo.
 Quā mollia nōdōsis facit intērnōdia poplēs. *vide*
 Genu.

Pōplīcōla, pospolstwá obronca.
 Pōplus, 1. populus, Plaut. Rudente.
 poppysma, *n. Gr.* Blást 1. Ciołanie/ Glas-
 stanie. popdysmus, *Gr.* Ciołanie/ Blást
 oppizo, *Gr.* Gwizdie. (Gwizdanie
 opulabilis, Pustoseniu podległy.
 popularia, *ium, straska 1.* Pospolstwá mieya-
 sce/ Ławy wschodowate. & *sub* Dziwomiz-
 1.

pōpularis, Ludu mily/ Pospolstwu mily.
 Pospolstwá obronca/ Jednegoż stan.
 Pospolity 1. 3. 4. 5. Gminowy/ Ziemeć 1.
 Podly. Das dem Volk zugehöret. -- *gr.*
dens popularibus auris. Virg.
 pōpularitas, Pospolstwá chci/ Pospolst-
 przyianie.
 populariter, Pospolstwu gmyśli/ Pospol-
 popularim, *sub* Po domach.
 populatio, pustosenie.
 pōpulator, pustosićiel. populatrix *ibidem*.
 populatus, *us*, pustosenie.
 pōpulētum Topolowy gay.
 pōpuleus, Topolowy. Olberbäumlin. *n.*
puleis adsunt ebienti tempora ramis. V. 6. Populus.
 pōpulisfer, Topolorodny.
 pōpulisfugium, Porazka.
 pōpulneus, populus, Topolowy.
 pōpulo, *as*. & populus, *aris*. Pustosić / Bu-
 iam/ Pospolstwu kmysli mowia. Berou-
 ben/ verheeren/ verwūsten Ferro Lybia
 populare penates. Virg. *syn.* Dēpōpulo, vālo,
 rāpio, prador
 populofitas, Ludność.
 pōpuloſus, Ludny. Volkreich. Totā cur-
 tur populofum funus in urbe. Alc. *phr.* Pōpulo in-
 genti cēlebris, cēlebratus, pōpulis frēquens.
 pōpulus, Topola. Pappelbaum. Populus in
 fluitis, abies in montibus altis. Virg: *epith:* Bie-
 lor, alba, glauca, viridis, alta, prēcera, ardūa, vi-
 rēns, frōndēns, stābilis, lacrymōsa, flūviālis. *phr.*
 ārbor Hērclēa, alcide grātissima. Flūviis amica.
 Flūminibus gaudens. Nārrita pōpulus ūnda. gāba-
 cōmis. Prætexit virides tibi pōpulus ūdas. Pōpū-
 is inſtrēpit āura cōmis. Sūſurrānti crīspātur pōpūlus
 āura.
 pōpulus nigra, Ośiká.
 pōpulus, Lud/ Pospolstwo. Volk/ Gu-
 meine. Victor ab aurore populi, & littore
 rubro. Virg: *syn:* Gēns, nātio, plēbs, vūlgus. *epith:*
 Dives, nūmērōsus, fōrtis, bēllicus, bēllātor. Mārtius
 Māvōrtius, pōrens, ārmipōrens, āudax, ignāvus, im-
 bēllis, inērs, inēonitāns, lēvis, tūmidus, fūgax, mō-
 lis, hēbes, stōlidus, cēlebris, clārus, ūrbānus, cōmis,
 hōnēstus, cūltus, incūltus, barbārus, fērox, fērus,
 crūdēlis. *vide* Plebs.
 pōpulus apum, Roy pszol.

por, particula addititia. i. puer sub Pachols.
 porca, świniá/ Brozda 2. Zagon/ Skibá 1.
 porcarius, adiect. Wieprzowy 1.
 porcarius substant. świniopás/ Wieprzow
 karmiiciel.
 porcellana concha, Plaw 4.
 porcella, prosięcznik ziele.
 porcellio, Stronog.
 porcellus, prosię/ Wieprzek Tajda.
 porceo, es. Niedoopuszam.
 porcetra, świniá/ pierwiastka.
 porci puri, sacres, sinceris sub Prosię 1.
 porcina Wieprzowina.
 porcinaris, Wieprzowy przekupień.
 porcinus, Wieprzowy 1.
 porcula, świnká.
 porculario, Wieprzow karmienie.
 porculator, świniopás/ Wieprzow karmi-
 porculationa, świnká. (ciel.
 porculetum, Szagbá/ & sub Zagonem.
 porcillus, prosię 1. Wieprzek/ Tajdz/ Wini-
 domy gwóźdź.
 porcillus marinus, Jesiotr.
 porcus, Wieprz 1. 5. 6. 7. Tlusty. Die Sau
 Schwein. syn. Sūs epith: Sordidus, hōr-
 ridus, setiger, spūmiger, vūnificus, hispīdus, ob-
 scenus, spūreus, clamōsus, glandilēgus, ūdus, ignā-
 vus, coenōsus. pbr: impatiens famis, immūdo sē
 flūmine vōlvēns. Lūto sē vōlvētans. Gaūdēns ceno
 immūdaque pālūde. Sēmpēr amicus sordibus, Prī-
 ma cēres avida gāvila tē sangvine pōrce. Immūdi
 mēmīnere sūēs jacāre mānīplos. Glandilēgōlque
 sūēs jūgūlant, pingvēsque jūvencos.
 porcus castratus, Wieprz 2.
 porcus dimidiatus, Polec.
 porcus lactens, Prosię 1.
 porcus foemina, świniá.
 porcus marinus, Wieprz dziki morski.
 porcus spinosus, Jez cudzoziemski.
 porcus Trojanus, prosię nadziemane.
 pōrōcella, a, gr. Błá
 porphyrio, ōnī, Gracū est masc. Latini femīn.
 resseu avū. Czerwona.
 porphyriacus, Ovid: produxit y metri necesi-

tate. sed & in porphyro, y producunt Graci.
 v. Rumiany.
 porphyris, idis, Gr. Szarlát 4.
 porphyrites, a, m. Gr. porphyriticum max-
 mor, Marmur czerwony.
 porphyritis, idis, gr. Sigá 2.
 porracens, Ługłowy/ Zielony.
 porrecta, orum, a porricio, Ofiara 2.
 porrecta fronte, Wesolo 2.
 porrecte, Rościągło.
 porrectio, ściąganie/ Rościąganie.
 porrectus, Daley 1.
 porrectus a porrigo, Rościągły.
 porricie, Ofiara 2. porricio, ū, Ofiaruje 1.
 porrigitur, Rościągga się.
 porrigo, inis, f. Orzeby na głowie.
 porrigo, ū, Podaje/ Rościągga co/ & sub
 Vápić. Darreichen/ ausstrecken. Porrigi-
 tur rostro, immanis vultur adunca. Virg: syn: ex-
 porrigo, tēdo, intēdo, extēdo, prōtēdo, expādo
 porrigo manus, przystaje na co.
 porrina, a, Ługłowy ogródek.
 porro, ro anceps, A/ Bārzo/ Jás/ Daley 1.
 Rará. Weiter/ ferner.
 porrum, porrus, Ługł ziele. Lauch. epith
 Sēctivum, sēctile, olēns, olīdum, sālax, grāve, cāpi-
 tatum, Tārentinum.
 porta, Bramá 1. 3. Drzwi 1. 4. 5. Line Thár/
 Pfort Portarum vigiles, & caco marte resi-
 sunt. Virg. syn. Jānuā, vālvā, fōres, ostium, li-
 men, āditus, pōstēs, vēstibūlū, pōrticus. epith. A-
 rāta, vāllāta, fērrēa, stābilis, āhēna, stridēns, vālidā,
 clāusā, firmā, lignēa, dūra, āpērtā, pātēns, ocllūsa,
 arēa, ārdūa, magnīfica, ādāmāntīna, robūsta. pbr.
 Prāclūdēre pōrtas. Pēstibus āddēre sēram. Pāndēre
 pōrtas. Pōrtas prābēre pātēntes. Pōrtam cōvērso
 eārdīne tōrquet. Cāstra vel aratās hōsti reclūdēre
 pōrtas. Dirā fērrō tē cōmpāgibus ārtis clāudēntur
 bēlli pōrtā. 6. Ianua.
 portarius, Odziwien.
 portatus, us, Nioszenie 1.
 portendo, Przeznagam Būnsfrig deuten syn:
 Pradico, prēmōnīro, ostēdo. 6. Pradico, ū.
 portentificus, Cudoiworny.
 portentosus, Cudowny/ Dziwnostrasny/
 Portota. portien-

portentum, plos dsiwny/ Cud/ portwora/
 Żnák 9. 11. 12. Widoz/ Wymyśl i. Zeichen/
 Wunderding. epith: Horrēdum, terribi-
 le, stupēdum. & Monstrum.

portheus, gr. przewoźnik.

portmos, vel us, m. gr. Morze ciāsne.

porticula, Salká/ Kruiżanek.

porticulus, Wiosłowych rzadica.

porticus, Kruiżanek/ Sala.

portio, Część/ Situka 2. proporcya.

Portionalis, Esdra 3. c. 8. Portionales principatus.

Przełożenstwo i Działem działowe. possent
 dici lidem apud Esdras ibidem vocantur Praepositi
 secundum suās patrias; i. familias aut tribus Duces
 tribules.

porticulus, duplici sensu, sub Wiosłowych

portio as, Nasam/ Nosa. [rzadica.

portitor, orū, Teagars/ Przewoźnik/ Celnik/
 & sub Badaż. Ein Zollner. Portitor hat
 horrendus aquas & flumina servat.

portiuicula, Częśćka.

porto, as, Niosę i. Wiozę. Teagen. Et quos
 officio portaverit illa iuventus. Ped. syn: Gēro, gē-
 sto, fēro, ēffero, sūstineo; tollo. & Tollo.

portorium, Clo i. Sura 2. Przewoz/ Dochod.

portula, Fortka.

portulaca, Burza nogá. u. produxit Macer.
 alij corripunt.

portum iango, Przybiłam do brzegu.

Portunus Cicer. Virg. Deus ethnicorum portuum
 praeses. Portumnus, Fest.

portuōsus, Portowny.

portus, us, Port/ Wciezka/ Dom. Ein Seez
 haaff/ Anfahrt. syn. Litus, rīpa. ōra, sta-
 tio, ōrum. Metaph. Pērfūgium, locus tūrus. epith.
 Tūrus, sēcūrus, quīetus, plācidus, tranqūillus, ā-
 mēnus, ōprātus, quāsītus, cāpāx, sinuōsus, cūrvus,
 rēcūrvus. phr: Statio tūris ima nāutis. Sēdes grāti-
 sīma nāutis, bēnēfida cārnis. Hōspita tellus. Por-
 tus in arcum cūrvātus, sinuātus. Pōrtus āb accēssu
 vēntōrum immōtus. Pōrtus ūbi vexit nūlla prōcēl-
 la rātem. Pōrtus āb Eō qđ āstū cūrvātus in arcum.
 Sūlcabat rōstris, pōrtūque intrābat ōpērtos. Tūtā-
 que cōtingūnt ōptātī lītōra pōrtus. Cōmmēdat
 plācidum mārīs incēmēntia pōrtum. Vide Nāvem
 appello, & nāvem solvere. Accipitur quandoqđ por-
 tus pro fine, ut Cōtīgūmus pōrtum quō mīhi cūrv-
 sus ērat.

portus corporis, Grob.

pōrus, Gr. Rāmien dīarstwisty/ Dīarstw

pōrus, Gr. Dīurki i.

Pos, i. potens. adiectivum. omne Mōcny iestem

posca, Ocet i woda.

poscenium, lege postscenium.

posco, żadam 4. Vpominam sie/ Pyram/

Proszę/ Pozynam/ Portzebuis i. W; ymam

Wolam/ Plię do tego/ Podate w tąg

sub Targite i. Sorderen. At regina grāfi

gemmū auroqđ poposcit. Virg. syn. Rēposco, pēto,

pōstūlo, flagitō; effigito, adpōsco, expōsco, tōgo,

phr. Si plus adpōscere vīsus. Pācēque expōscere

dictis. Nūlla sālus bēllo, pācem tē pōscimus ōmnes

Quae sūt sēntēntia pōsco, ātque tūam sūplex pō-

scere cōgar ōpem. Nēc mē quārēntem plūra mōrē-

tur. Nōtūmq; efflagitat tēsem. Vide Sciscitor, Ony,

Peto.

pōsitio, Alādzenie/ Pōlozenie/ Sādzenie/

Zakładanie i. Rzeg/ Roniec i. Spuszcza-

nie i. Slew koncowa odmiany.

Pōstio, apud Grammaticos & Pētas, est duarum con-

sonantium concursus, aut una duplex, vocalem pre-

cedentem longam faciens. Diomed. Probus. Pōstus,

us, Terentiano.

Pōstiva Theologia, vulgō. Latine. Ratio interpretat-

di sacros libros. Dīvinorum librorum interpretatio.

Pōstivus gradus apud Grammaticos, qui nullam sonat

comparationem, quare gradum esse negat Cledonius.

pōsitor, Sundator.

pōstura, Pōlozenie/ Punkt i.

pōstura stellarum, Konstelacya.

pōstus, ii, Pōlozony/ Vmarly. Geseht.

pōstus, us. Pōlozenie/ Alādzenie sio.

possessio, Dīterzawa i. 2. Māternosć/ Wśiā

possessiuncula, Māternostka. (dłosć)

possessivus, Dīterzawa ināgacy.

possessor, Dīterzawca.

possessōrius, Dīterzawie stajacy.

possessus, us. Własnosć māternosć.

possibilis, Podobny. Möglich. Possibile est

ius omne D o, multisque, &c. Sed.

possibilitas. Podobienstwo/ Moc/ Przemos-

zenie.

posideo, Mam i. Wśiadam/ Trzymam i.

Opas

Opánowái. *Besihen.* Et vacuum Zephyrī
possidet aura nemus. Pr. syn. Těněo, hābēo, pōrior
frūor.

possideo homines, Vymuis sobie ludit.
posīdo, ū, sub Opánowái.

possum, Moga/ Zdrowem/ Pomaga co.

posť, Adverb. Porym/ Pozad.

posť, Prepos. Po/ Pozad/ Zá ktm.

posť unquam, Od tego Gásu.

postea, Zás/ Porym. Darnach. a corripit
Ovid. Postea mirabar cur non sine lūibz essent. Ov.
syn. Dein, deinde, tum, praterēa, inde, exinde.

postēaquam, Storo. Nach dem. a corripit
Videtur. Posteaquam rursus speculatrix arba pater.
Virg. syn. Postquam.

postcoenium, Mee i. postēla Podpteršien.

postēri, Poromni ludite.

postērior, Posledni.

posteriora, orum, Poslādēf.

postēritas, Poromnošć/ poromni ludite.

Die nachkommen. Posteritas eadem cupiūt
faciantq. minores. Juv. syn. Pōstēri, vētūri, fūturī
nēpōres, mīndres. epist. Tarda, sēra, vētūra. pbr:
Sēquens, fūtura, sūpērtēs etas, gēns, propāgo: Gēns
lōnga dēmissa āb dīgītie. Et nātī nātōrum, et qui
nāscēntur āb illis. Mānēānt nōstros ēā fāta nēpōres
ārbor vētūris fātura nēpōribz ūmbra. Nōmēn
eterna pōstēritate fēres. Nulla dies mēmōri vōs
ēximet rēo. Quem nēque pōstēritas, nēque tāpāte
fama sūpērtēs. s. Immortalis, & Gloria.

postērius, Poslād/ Porym.

postērius duco, Pozad klāda.

postēro, & postero die, Nāzāturz.

postēro, as, Opōzīam sīe/ Schodzi mu/

Chybia co.

postēriula, e. Drzwi tyne.

postērum, Nāzāturze/ Poromnošć.

postērus, Nāzāturzy/ Poromny. Nach-
kommend. Postera Phœbea lustrabat lampade
terras. Virg.

post-fasellus, Łodź.

post-fero, Pozad klāda.

post-geniti, postgeniti, Poromstwo.

posthabeo, Pozad klāda.

posthac, posthoc, posthinc, Zás/ Nāporym
Zernach. O magnus posthac inimici risus, u-
ternam. Hor.

posthūmo, as, lege melius postūmo as.

posthūmus, adject. Pozostaty/ posłedni.

posthūmus, substant. Pogrobek.

postica, e. Domu cyf/ Drzwi tyne.

postica pars, Poslādēf 2.

postica sanna, Szyderstwo. (cyf.)

posticula, Drzwi tyne. posticulum, Domu

posticum Drzwi tyne/ Odbyt/ Poslādēf 1.

posticus, Tylny.

postidea, postidem, pro postea Porym.

postilena, Podpteršien/ pochwa konsta.

postilus, onū, hec. zgdanie.

post-illa, Postigla. postis ū, m. Podwoy.

postliminio, sub prāwo.

postliminio recipio, Odyssus.

postliminium, Prāwo i. & sub Odyssanie.

postliminium mortis, Zmarowychwstanie.

postmitto, Opuściam 2.

postmodò, postmodum, Porym. Nach-

mahls. Postmodo qua voru irrita facta velip.

Tibull.

postomis, idū, gr. Kaganiec 2. Nagebek.

postpartor, ori. Nāstępcā.

postpono, Pozad klāda/ Odkladam. Hintene

an sehen/ Schlechter schāhen. Non reges i-

gnatus, postponitur ambitus omnis. S. syn. Pōsthā-

beo, nēgligo, spērno.

Postpositiva liera vel vocales Prisciano, qua postpo-

nuntur in compositione syllabarum, & Gracis ypo-

thica arthea. postpositivi articuli.

postprincipia, orum, Postępek 1. & sub

Nāstępniocy.

postpūto, Pozad klāda.

postquam, Storo/ Gdy/ Jāko. Nachdem

Postquam exempta fames epulis, &c. Virg. syn. Pō-

stēaquam, ūbi, quum, ūt statim.

postremissimus, Nāposłednięszy/ Oštāni.

postremitas, Oštātek zego/ Roniec 1.

postremò, Oštānie/ Nāostātek.

postremum, Oštānie.

postremus, Oštāni Podly/ & sub Oštātek,

Der letzte/ hinderste. Repetas opus, hoc po-

stremum omittas. Hor. syn. ūltimus, extrēmus, nō-

visissimus.

M m m m

postri-

postridiē, postriduō, *Nazaturz*.

postscēnium, *Śakrycie 1.*

postsidērātio, sub *złmā uście*.

postsidēro, *as*, ibidem.

postsignāis, sub *Ropiyniē*.

postvēnio, *Opozniam. sis/ Pozad. idē*.

*Postularia fulgura, Festo, quā dōtorum aut sacrificiorū
spectam religionem designant, vel possulant, ethnico-
rum erant ineptia.*

postulatio, *zōdānie/ Modlitwa/ Vstazjanie*.

postulatio ignoscendi, *Przeprasjanie*.

postulātitijs, *Uprossjony*.

postulator, *Prossak*.

postulārum, *zōdānie/ Opominācie sis/ Rom.*

postularius, *us*, *zōdānie/ Prozbā*.

postulatio, *onū. zōdānie*.

postūlo, *zadam 1. Prossar. Modls sis 2.*

Potrzebuls 1. Obawiam 2. Odnosie kogo/

Pozynam 1. Demagam. sis/ Przyczyniam

sis. Forderen/ heissen/ begehren. Tu co-

mes exterior, si postulet ire refuses. Hor: syn: Peto,

rōgo, precor, ōro. Vide Posco.

postūmo, *as*, sub *Posledni*.

postūmus, ibidem, & *Pogrobeż*.

P O T

pōtamancū, *potamantiū s. sub Szaley wielki.*

pōtamogēion, Gr: *Xdest wodny.*

pōtatio, *Picie 1. Das Trinken.*

pōtator, *Pitāncā. Trinker. Voluptarii, atq;*

potatores maximi. (Jamb.) Plin.

potātus, *us*, *Opilstwo 2.*

pōre sub *Może bydz.*

pōiens, *adict: Mocny/ Moźny/ Wielmoźny.*

Mächtg/ gewaltig. scilicet hoc motu, stimu-

lisq; potentibus acti. Gr. syn: Valēns, vālidus, pō-

lens. phr: pōtēstare vālens. Tōrum quī viribus oc-

cūpat orbem. Tūrnus āvis ārāvīsq; pōtēns. Si Rō-

māna pōtēns Itāla virtūte prōpāgo.

potiens participium, *Mogac.*

potens, subst: vel potentes, *Pānowie przez*

pōtētārus, us, Pānowānie.

potenter, *Mocene. Mächtglic. phr. vālidē*

potentia, Przymoźność/ Wielmoźność/ Pā-

nowānie/ Moc. Mächtgkeit. Ludit in

humann divina potentia rebus. Ov. 8. Potestas.

Poteratur, sub Mogę.

pōtēion, poterium, Gr *Rubel/ Rufel/ zę*

pōtēsse, potesum; potesunt. sub Mogę.

pōtēstas. *Moc/ Władza/ Moźność/ Wola-*

ność 1. Swobodā/ Dozwolente/ Vrsad 1.

2. Podobienstwo/ Pānowānie/ Doręz.

Vermögen/ Macht/ Gewalt. Scire potesta-

tes herbarum, artēsq; medendi. Virg: syn: pōtētia

vel impērium, ditio, vel faciūtas, cōpia, licētia,

libērtas, vel vīs, virtus. epith: Magna, sūmma, fir-

ma, indēmīta, vālidā, invicta, āmpla, insūpērābilis,

impēriōsa. phr: Nōn ēā vīs ānimo, nēc tānta pō-

tētia victis. Vērū ubi nūlla dātūr dēxtam aff-

āre pōtēstas. Tānta ērit ēr virtūs, & cum virtū-

te pōtēstas. Tōtōsq; infūsa pēr ārtus Māior in ēā

gūo rēgnābat cōrpōre virtus. Nāte mēā vīres, mēā

māgna pōtētia solus. āt nūlla pōtētia sūmmo ēā

exquāda Dēo. Nūlla fides rēgni sūcīis, omnisq;

pōtēstas impātēns cōnsōrtis ērit.

potestates, *Pānowie przedni.*

potestur, sub *Może bydz.*

pōihos, Gr. *zōdānie/ zōdza/ Mīłosć nies-*

użętwā/ Cłonek/ Pomoy plodowy/ Osa-

lik/ & sub Jasmin. potin, sub Mogę.

Potina, Dra potus infantum praeses, Varr. Donat: No-

ni, Augustin. al. Potua, Potica.

pōtio, *us, Nābawiam.*

pōtio, *onū, Picie/ Napoy/ Trunek/ Syrop,*

pōtiōnor, aris. Nāpawam.

pōtior, *ōris, Przednieyby/ Lepsy. Besser.*

Hec alternanti potior sententia visa est. Virg. syn.

Mēllor, praestāntior, chārior.

pōtior, *irū, Oczymawam/ Osiadam/ Do-*

stāis 1. Zāzymam/ Pānute/ poymuis mī.

Eroberen/ erhalten. Serviet & juveni pal-

ma potietur honore. At. syn: Frūor, hābeo, tēnēo,

pōssideo, occūpo.

potior factorum, *Ieti mortis Vmteram.*

Potū sum, adict: hic & hac potis, hoc pote. Pri-

scian. Mogę/ Mocny testem.

potissime, potius lege potissimū *Nābātīes,*

pōtissimus, Przedni. Der mächtrigster.

Praefandum veneror quippe potissimus. (Ch.) syn.

ōptimus, vel vālidissimus.

pōtuo, *Nāpitam sis/ Pitam.*

potuor, *orū, alicuius rei, apud Plaut. legit Al-*

POT PRA

das Pius. Lambin. Longol. Gruter. Pareus (alij legunt potior) idem quod compos: à potior Verbo sume interpretationem. Dostawacz/ Zaczynacz/ Dzierzawca/ &c.

pōiuncula, Truncel.

pōiulus, Raczey. Erobere. saltusq; densos paruos & mistam ferit.

pōio, m. Napiliam sis i. Biora w sis/ Nias bieram w sis, piis i. Napawam. Sauffen trincken. Si non potares, Sextiliane, merum.

Mart: syn. Bibo, pēpōto, haūrio. pbr. Vino, mēro, cŷarhis, vāco, indulgeo, ōpēram do, pōcula vācūo, ēvacuō, haūrio, ēxhaūrio, sicco, ēssicco. Crāterās magnos statūunt, et vīnā cōrōnant. amnem, āquām, fōntem, flūmīna libāre, haūrire arēntē, fauce, trāhēre, siccāre, dūcēre. Nūda mānu fōntem cāpāre. Fōnte rivo sitim ēxtingvēre, ēplēre, sēdāre, cōmpēscēre. ōra fōntibus ādmōvēre. Sitim dē fōnte lēvāre. Vīnō tē prolūere. Nōn pācēre cādīs. Tōtōs ēvacuāre cādōs. Tōrō ūrgēre dīe pōcula plēnā mēro. Sitim mūlta cōmpēscūt. ānda. Tōtum prōpe faucibus ōcēpat amnem. Nōn fōntibus ūllis āssētus prōhibēre sitim, pāssim pōsitōque pūdōre. Fōntibus et flūviis, pūcēisq; cāpācibus hārent. Vīnā fūgit, gaudetq; mēris ābsēmīus ūndīs. Vīnōque lēvant cūrāsque sitimque. Vīnā diem cēlebrent: nōn fēsta lūce mādēre tū pūdōr. vide Haūrio, & Ebrius.

pōitor, oru. Pitānicā. Ein Trincker. Sauff fer. syn. Bibax pōiātor.

pōiōrius, Phālny potui est, Pity.

pōiūlenum, Napoy.

potulentiuss pitany/ pity.

pōiūta, potius, m. plēte i.

pōitus, ti, adiect. pitany. Truncen/bezech Pompā, senem potum pota trahēbat anns. Ovid. Quo plus sunt pota, plus sitiuntur aqua. Ov. syn. potātus, vel ēbrius.

P R A

Practice vox trivialis, caret auctoritate bono, vulgō usurpatur pro Re ipsa. Respectu operis. In Opere. Si opus spectes. Cūm ad opus venit, etiam Gracū aliud est. v. Sprawnie/ Skutecznie.

practicus, Gr: Sprawnny/ Skuteczny/ Bezobdzelnny.

practōr, ōrū, Gr. Poborcā.

pramniūm, Wino Rodkie.

P R A

praz, Nias i. Nias 2. Prezb soba i.

praz manibus, praz manu, Do esli.

praz me fero, gero, Pōsaiuis po sobie.

praz quā, praz ut, Nij/ Wigsledem.

praz se uno, Oprocz. przācuo, Ostris i.

prazācius, Ostry i. 2. sehe spieria. Quos ubi viderunt praeacuta cuspidis hastae. Ovid.

prazalius, Wysoki i. Głaboki.

prazauditus, przesłuchany.

prabenda, a. prebendā.

prabenda, orum. potrzeby/ Stācyā i. preb

prabendarius, vulgō. prebendarz.

prabeco, Dāis i. Nāstawiam 2. Stawiam

sie 2. 3. 4. & sub Nācopusizgam. darreis

hen/ geben. Prabebant casti balthea lenta bo-

ser. Prop. syn. Dō, tribūo, pōrrigo, ōffero, largior, sūppedito, mīnistro, ēxhibeo.

prabet iranspectum apertum, sub przesyzy-

prabet vicem huius, Stoi zaro, sty.

prabia, orum. Niosiente od gārow.

prabibo, piie do kogo.

prabita, orum. potrzeby.

prabitio, Dodawanie/ Ciesnowanie/ Stācyā

Prabito, i. praeo, prabenio prisco. Scaliz.

prabitor, ōrū. Dawcā/ Gospodarz.

P R A C

pracalvus, Łysy nā czele.

pracantatio, Cācy.

pracantatrix, pracantrix, Cārownicā i.

pracanteo, przepomlādam.

pracānus, siwy.

pracāpes, pro praeceps, sub Tyq.

pracarius. Terent. corr. percarus

pracāvens, Ostrójny.

pracaveo, przestzegam i.

pracauito opus est, Ostrójnie.

pracautor, oris, przestzegacz.

pracēdāncus, poprzedzajacy.

pracēdo, Vprzedzam/ przewijzam. Sāca

het gehen. Nec tardum opperior, nec prae-

dentibus inflo. Hor: syn: antēcedo, prāvēro, antē-

ēo, prācūro, prāgrēdiōr, prāēo. pbr. Tūrnus ū-

ante vōlans tardum prācēsserat āgmen.

pracēler, prādēi. prācelero, Vprzedzam.

pracēd-

præcellens, przedni. *Pracello* n. przed-
præcellus, Wsokich. (Euis.

præcentio, przegawek/ Zaczynanie.

præcentor, Zaczynający/ Rantor/ Gąda.

præcentoria tibia, Szmá.

præceps, adiect. omne. cipiti. Skwapliwa/
Rychły/ Hierozymyślny/ przykry/ przepa-
ściſty/ Nagły/ poręczny. Gah/ unbes-
sonnen. *Præcipes ut saxa jugis abrupta.* &c.
Juv. *syn:* præcipitans, rüens, cadens, vel arduus,
præruptus, præaltus. *Metaph:* Témérarius, incôn-
sultus, imprudenti.

præceps, substant. n. przepaść z.

præceps abeo, cado, eo, feror. Spadam/
Ná byle spadam.

præcepſit, pro præceperit sub przylazuis.

præcepta do, fancio, instillo, Vag-

præceptio, Zabawek/ Nauka 1. Wprowadzenie.

præceptivus, przylazuiący.

præcepto as, Rozkazuis.

præceptor, oru, Nauczyciel/ Rozkazyciel.

*Lehmeister. Disce libens tibi nec præce-
ptum habenas.* Auf. *epith:* Dóctus, solers, sollicit-
us, amicus, ródorus. & *Magister.*

præceptorius, Wprowadzający/ wprowadzający

præceptum, przylazanie/ Rozkazanie/ Nauka

Gebott/ Befehl/ Lehr. *Sed tu desine velle,*

Deum præcepta secuti. Virg. *syn:* Mándatum, ius-
sum, iussus, us, imperium, pláctum, mónitum,
prescriptum. *epith.* Dúrum, triste, mólestum, gráve

præcerpo, Dłocę wprzod

præcentatio, Rozstawanie się.

præcessor, poprzednik/ przelozony.

præcia, m. vel præcia, hi. poprzednik/ Woźny.

præclamator, lege præclamator.

præclanæ feræ. Willa. [dialocy.

præclanens, præclarius, Ofiátny/ poprzed-

præcido, n. Vcinám/ Wzynam/ przecinám/

præcywám Skracam/ Wkręcam/ Odegy-

muís 1 Zkręcam/ Odmawiam 2. Ofiátny

is 1. Vmuís się. vort abhauen/ abschneis-

den. Antenor (cusei belli præcidere causam.

syn. Sécó, ródécó, scindo, cado, incido, amputo,

excéco, discindo, révéllo. & *Scindo.*

præcinctio, przepaść 1. & sub Diuowistó

præcinctorium, przepaść 1.

præcinctura, przepaść.

præcinctus, páswany.

præcingo, przepaśuis/ Opáśuis.

præcingor, przypáśuis.

præcino, przegawam/ Zaczynam/ przepa-
wiadam/ przystawam. *Vorsingen.* Car-
mine cum magico præcinnisset anus. Tib.

præcipes, cipis, vel cipiti Skwapliwy.

præcipio, Wprowadzam/ przed cássem biore,

Dłocę wprzod/ Wblegam kogo/ Przegaw-
wam/ przylazuis/ Vag/ Cyram 2. Wilo-
ngé/ Wpadam/ przylazuis/ Rozkazuis 1.
Opánowac. Gebieten/ befehlen. *Quil-*
quid præcipes esto brevis, ut cito dicta. Hor. *syn*
mádo, jubco, impéro, præscribo, injugo, edico.
vide Iubeo.

præcipitans, Bystry 1. Wpadku bliski.

præcipitantes, Skwapliwie.

præcipitancia, Skwaplancie się.

præcipitatio, idem & Hierozymyślność.

præcipitem ago, do, dejicio, deturbo, Ná
byle spycham.

præcipitem ferri, Ná byle spadam.

præcipiti autumnno. Ná schyłku roku.

præcipitium, Przepaść 2. Przerwa.

præcipito, activum & absolutum. Ná byle w

pónagé/ Ná byle spadam/ przyspieszam/

Skwaplam się/ przepadam 1. Spadam 1.

Wchodzę 1. Herab stürzen überellen. *Præ-*

cipitas suadentque cadentia sidera somno. Virg. *A-*

stid. *syn:* Deturbo, dejicio, detrudo, excutio, ex-

turbo, projicio, *Passiv.* Ruo, cado, corruo, proli-

bor, concido. *phr.* Præcipitem mittere, agere, &

digere, projicere, impellere, ex alto detrudere, pro-

pellere corpus. Volvi in præceps, præceps agor, fer-

ror, in præceps rüere, labi. Sē dare, præcipitem,

præcipitem liquidas projecit in undas, in mare præ-

cipitem pappi deturbat ab alta, invisum hoc detur-

de caput sub tartara coelo. Hic totó præceps sē cor-

pore misit in undas. Præcipitem scöpulo, atq; in-

genus turbine saxi excutit. Pater omnipotens adi-

gat me fulmine ad umbras præcipitem pallentes.

vide Mergo, Serno, Cado, & Ruo.

præcipues, Osobliwie/ Nabadzicie/ przedni.

Záhnehmlich. *syn.* præferum, imprimis

pórsissimum.

præci-

præcipuum, sub Vpředníe.

præcipuus, Přední 1. Wyborny/ Osobny 1.

Sænehm/ faetreflich. Ipsi præcipuos du-
stortibus addit honores. Virg. syn. Mæximus, exi-
mius, præclarus.

præcise, Jáł uciel/ Brożko/ Ostro/ Wtór-
præciso, Věinanie/ Skrocentie. [inte.]

præcisor, sub Żeby przednie. aliqui sonat,
Věinás.

præcisum, Ostrawek/ Śláz.

præcisus, Brożko/ & Krezaniec. Abgehaut
stabat acuta silex præcisus undiq; saxi. Virg.

præcius, Rány.

præclamator, præclamator ori. Popředník.

præclare, Wyborne/ Pięknie/ Dobrze.

præclaritas, Śacność. præclariter, Wyborne.

præclarus, Wyborny/ Śacny. Herrlich/
berühme. syn. eximius, insignis, præstans
clarus, conspicuus, illustis, inclitus.

præclavum, lege præclavium.

Præclavium, pars vestis que ante clavum textitur.
Nonius ex Afranio, clavus hic de quo. Scata
& Eurásami.

præcludo, Vileprzepuścić/ Zagrądzam 1.

Zuschließen/ veresperran. --- effugium præ-
cludit & omne. L. syn. Claudio, intercludo, obclu-
do, obstruo.

præcluis, Ślawny. præclus, es, Śtyna.

præco, Opowiadac/ Wożny. Ein Auf-
ruffet. syn. Buccinator, edictor, vel lau-
dator.

præco actionum, Prækryk podły.

præcogitatus, Przejrzany.

præcogito, Przemyślam.

præcognosco, przegrywam.

præcolo, i, Poleruis.

præcompōitus, præconceptus, sub wptzob

præcōnium, Ogłoszenie/ Chwalenie 1. Wo-

żnego utzad/ Wożnego zaplátá. Lob/

Aufspruff. Carmina vestrarum peragunt præco-
nia rerum. Ovid. syn. encōnium, laus.

præconius, Wożnemu należący.

præconstituo, Trawis 2.

præconstituo, sub przemacywać.

præcōquo, priewarzam/ podwarzam.

præcōquis, u, comm. adiect: Rány/ Rychły.

præcōquus, Rány owoc. Gräbzeilig. Villa

Materni fueramus præcoqua ramis. M.

præcordia, orum. Wnętrznosci gotne/ Bła-

na & Trzewá. Das Tief umbs Ingeweyd

Mollia cinguntur tenui præcordia libro. Ovid. syn.

Viscera, intima, cordis, pectus. S. Cor, Viscera.

præcorumpo, psuis 2. Przedarować.

præcox, ōci, & ōqui, omne. Rány/ Śwós

pliny. Inſita præcoctibus surrepere perſica pru-

nis. Calph. syn. Præcōquus, immaturus, crudus,

præmaturus.

præcrassus, Mięsny.

præcultus, Wyprawiony.

præcurro, Vpředzam/ Wyścigam Rogo.

Vorlauffen. Dei perenni præcurrit filium.

(Jerb.) Prod. syn. Currēdo, præco, antecō, præ-

cedo.

præcurſo, Vpředzanie/ Roſtowanie ſie,

præcurſor, Popředník.

præcurſorius, popředziący/ & sub Anypást

præcurſus, u, Vpředzanie.

P R Æ D

præda, Lup/ Lupiestwo/ Plon/ Śzarpáni-

ná. Raub/ Beuth. Conſectare juras prædas,

& ſistere rapto. Virg. syn. Exuvie, ſpōlia, rapina,

furtum. epith: Diva, ſpōlenta, ingens, opitua, &

præda, ſpōrata, rapta, nocturna, parva, acquiſita, vi-

ſpōlenta, barbāra, bellica, hoſtilis, cruenta, ſordida,

avida, turpis, nefanda, dira. pbi: Victo ex hoſte,

rapere. prædam hoſtibus trāpere. Spōlia hoſti de-

trāhēre, ab hoſte referre. Spōliis gaudēre. Exuvias

de hoſte ex hoſte referre. Spōliis onuſtura redire.

Nōn habet evēntus barbāra præda bonos. Fit mā-

gnus divite præda. S. Prædor, Furtum, & Trium-

prædāctus, Lupowy/ Rozboynicz. (pbi.)

prædamitor, sub Popředník.

prædamno, Śdzicemu poſhop dáis.

prædamno ſpem, Nádziels ſtrácié.

prædas facio, agito, Rozbitam.

prædaticus, Rozboynicz.

prædatio, Lupienie/ Plondrowanie.

prædātinus, Lupowy.

prædator, Lupiejca/ Rozboynik/ Plondro-

wnik & sub Śwalčićel,

præda-

pradatorius, Lupieiny/ Drapieżny/ Rozbojniczy.

Pradatura, 3. Esdra 5. al. Padetura. i. catalogus filiorum. Emman. Sa. Reieſtr. Vneco.

pradelasso, Morbule.

pradensus, Twódy/ Geſty.

prades, hi. Rozkoymie dobrá. lege & præs.

pradeſtinatio, Przejrzecenie Boſkie.

pradeſtino, Stánowie z. Przegląda Bog.

pradia, & pradia bona, Rozkoymie dobrá.

pradiator, Romisary/ Rozboimla.

pradiatoria lex, sub Rozboimla.

pradiatorium jus, Rozboimskie práwo/ sub Rozboimla.

pradiatorius, Solwarkowy.

pradiatus, Mátetny.

pradicabilis, Chwalny/ Slawny.

Pradicamentum. Sipont. Rhodigin. Pradicamenta vulgo Dialectici vocant que Aristotel. Quintilian. Decem elementa rerum, que recenset ex Aristotele. Rhodigin primas voces, prima genera rerum significantes, ad quas infinita alia reuocantur. Pradicamenta dicta ait Sipontin. quod de omnibus pradicentur, i. affirmantur. vel negentur. Hoc, est hoc, vel non est.

pradicatio, Slawienie / Chwalenie i. Pradicatiui generis conclusiones. Apulei i. syllogismus categoricus.

Pradicatus syllogismus. Isidor. i. categoricus, in quo aliquid de alio dicitur affirmando vel negando.

pradicator, Opowiadacz/ Rámodzićia.

Pradicatum, Sipont. Categoremata. Cic. interpretatur, que de aliquo vel aliquibus dicuntur. i. pradicantur. Apposita Sipont. Attributa alij. Universalia alij. Pradicabilia vulgo Dialectici. Et peculiariter Pradicatum est pars posterior, Enumerationis que subiecto attribuitur. ut Homo est animal. Homo sentit.

pradico, as, Obwolywam / Opowładam i. Slawis / Oglašam. offentlich verkünden/ rühmen. Tollitur, antistes pradicat unde Deum. Prud. syn. Gélédro, mémóro, commémóro, laúdo, jácto, jáctio. 6. Laudo, Concionor.

pradico, u, Przepowładam / & sub Trádesz. Zuvor sagen/ vor ankünden. syn. Præuuntio, vaticinor, præcino, antémónéo, præmónéo. phr. Futúra aperio, pándó, expédio, cáno, mónéo, nuntio, denuntio. Causæque futuri Signa.

dic. Pándere fatidicis vententia sæcula dictis. bellum canit, & tristes denuntiat iras. Venturæ bella expédit. Talia divino fuderunt carmine. Sic magna sacerdos est mihi divino vaticinata. obsecranque cænes, impörtünq; vblucres signabanc. Venturam mēlius præagie nāvita nōdum. Tūc etiam fatis apērie Cāllandra futūris ora dījūſſi. Vātes, cum mūlta hōrrenda mōnēret. Hūmāni nōn lēva fūſſet, Dē cœlo tāctas mēmīni prædicēre quērcus. Sæpē sinistra cāva prædixit abtūcōrnix. Quōd si vērā cānūnt sacris orācūla templi. Vātum timēo mōnitus, igne Rēlaſgo illoſ arſurā præmōnūſſe fērūnt. 6. Auguror.

pradictio, przepowiedzenie/ præktyka/ prae-

pradictio augurum. Wieſzba z. (coctum)

pradictio hariolorum. Wieſzba z. [30]

pradictum, przepowiedzenie/ prorocum

pradictus, Przepowiedziany / przereczony

pradico, Przymiut / Poducy sie.

pradius, Obdarcion/ Obſtutacy/ Młagcy.

pradives, Bogaty. gar ceich. lam vero in

cellis pradiſitis urbe Latini. Virg. syn. Dives, op-

lentus. 6. Dives.

pradivatio, przeguwanie.

pradivino, przeguwam/ przepowładam.

pradivinus, Wybojny.

pradiolum, Solwarkę. Rlegend Gtiele.

pradium, Solwarkę i. Dilectina. Rlegend

Gat. Servius Oppidius Canus duo pradia dicit.

Hoc: syn. Villa, fundus, poſeſſio. āger. epib: Cū-

tum, omnifecum, fērax, tēcile, fēcundum, exō-

tum, prētiolum, tērimium, dives. 6. Agger.

prado, onis, Rozboymie. Ein Ramber. Hū-

colluctamur, pradonibus & sacra nobis. P. syn. Præ-

dator, fūr, latro, grāſator. epib: inſidiōſus, ſcō-

lēratus, inſeſtus, ſūſtētus, grāſāns. epib: inſidiā-

viātōribus. Fūrtis pradōnis ācērbī ſūbjēctus, āvidus

prado pēr ſingūla ſerit. Pradōnem ſūpēri nūnquā

pātiētur inūltum. 6. Fur.

Prado, as. in SS. Lib. idem Prædor, arū,

pradōceo, Obwieſzam.

pradōmo, Uliżwam.

pradonculus, Rozboymie.

pradonius, Rozboymiczy.

pradonulus, Rozboymie.

prædor, aris. Rozbliam/ Lupis z. Plondeus

Rauben/

Rauben / ftehlen. Prædariq̃, lupos iufte-

ponuntq̃ morderi. Virg. fyn. Depredor, fpolio, pöpülör, depöpülör, diripio, rāpio, eripio, compilo, expilo. pbr: Prædas ago, rāpio, aufeto, vëro, avëro, cönueho, cönvëcto. Hõstiles exërcere rāpīnas. Vi prædas quero. Trifti fpoliare rāpina. infestare vias. Prædam facere, præda pötiri. Rāpina tollere, eripere, fpoliare. Viölenta rāpina vitæ agitare. Viätöres bönis fpoliare, āgros late vāstare, pöpülari. āfvefcere prædæ, rāpinæ. at vös exiguo pëcöri, furefque lūpique. Parcite, dë magno tñt præda pëtenda grëge. Nön nös aut ferro Libyëos pöpülare pënāres Vënimus aut rāpras ad lictöra vëtere prædas, armati prædam exërcēt. Cönvëctare jüvat prædās, & vïvere rāpto. āra āllëna jūgo pëmëre, atque avëtere prædas, et fpoliis vitæ, et viölenta agitare rāpina. 6. Prædas, Furor, ari, Vafio, Rapio.

prædico, sub Odwodz 2. Promadz 1. przeicagam 1.

præductoria lora, Szla. prædulcis, Słodki.

prædūrius, Zatrwardniaty.

præduror, Twardzieic/ 3 fycha fig.

prædūrus, Twardy.

præmineo, Przewyżsam.

præeo, Uprzedzam/ Wprzod idę/ Mowię 3.

Elm / Powiadam. fäthegehen. Et venit stella non præunte die. Pëdo. 6. fupra Præcedo.

præfacilis, Łacny.

præfamino, sub Przemawiam.

præfatis, Prædmowę gzynt/ Mowię 3 Elm.

Przemawiam/ Odufzigenia proffo/ Præpomiadam.

præfatio, Prædmowä.

præfatus, Præzegony 1. das Reden. Præfatis dices folio Rex inft ab alto. Virg.

præfectianus, sub Ceflarz.

præfectio, przekładanie / vel potius przelo- (genie.

præfectörus, Stárości. Præcor.

præfectus cubiculi, Podkomorzy.

præfectus finium, Podkomorzy 2.

præfectus moribus, Obyczaiow poprämiaz.

præfectus pratorio augustali. Mätsälek

Krolewfti.

præfectus provinciæ, fatrapia, Wdiemodä.

præfectundus, zynny/ piodny.

præfericulum, sub Miednica 2. Enostro more
Præfericulum dici poffet, quod in pompis præferri solet, ut est, vexillum, labarum, crux.

præferos, przenofe/ Nofe przed soba/ Pos

fajuta po sobie. wotragen/ höher adten
Præferimus manibus vittas, & verba præcantum. V. fyn: Præpono, antefero. pbr. Pötius dūco. plūria facio, æstimor.

præfero facem, lumen, radas, świece.

præferox, Suchwały/ popodliwy.

præferratus, Okowány/ Okowaniec/ 3 jes

præfestinatus, Spieffny. (läsem.

præfestinatim, præfestinatē, Skwapiwie.

præfestino, Skwapiam fte/ przyspieffam.

præfica, Placzkä.

præficarum voces, Pogrzebna piosnkä.

præficio, Zwięzchność dātę. Einen vors

sehen, über etwas sehen. Custos præficitur

lateri: Cl. Sed me cum lucu Hecate præfecit avernus.

Virg: fyn. Præpono. pbr. Cūram mändo, dëman-

do, impërium dō, tribūo. Cum summo impërio

mitto. Rëgendum trādo, cōmittito, impërio, dñi-

ōni fubjicio urbem, prövinciām, &c.

præfido, Ufam.

præfigo, Wyffam/ Wdziewam/ Przybitam.

fäthefften. Pacem orare manu, præfigere pup-

pibus arma. Virg.

præfiguro, Przepisuis 2. (wie f.

præfinio, Nämazam/ Określām 1. Stānos

præfinio, Określenie rzeczy.

præfinio, Określenie/ Treiefftu.

præfinius, Określony/ Umowiony.

præfciñe, præfciñi Nie chwalę fte/ W

dobry czas. præfciño, W dobry czas.

præfixus, Przekłory. præfixus ferro, Okor

præfioratus, Zgwalcony. [wāny

præfioro, fub Awitne.

præfioro, Awiat obrywam/ Boftuis wprzod

præfluo, ciekä mimo.

præfocatio, Dawienie. præfoco Dawis.

præfodio, Przekopäc/ Zäkopäc.

præformido, Sois fte.

præformo, przepisuis 2. propriè primus forma

præfra-

. Plondeu
Rauben

præfractē, Upornie.
 præfractus, Suroy 2. Uporny/ Zlamany.
 præfrigidus, zimny 1.
 præfringo, Nalamuis/ przelamuis/ Lamie
 præfulcio, Podpietam.
 præfulcio negotijs, Zwierchnosc bala.
 præfulgeo, Lstna sie.
 præfulguro, sub Blyssa sie.
 præfurnium, Czelusc 2. prafuro Staleis 1.
 prægelidus, zimny 1.
 prægermino, Pokowie pusiga drzewo.
 prægestio, zedam barzo.
 prægignor, sub Rodie sie.
 præguans, pragnas, aru, Brzemienna/ celnā
 Schanget. item wischelg. Cisseu pragnans,
 ignes enixa jugales. Virg. syn. Gravidā, foeta grā-
 vis. pbr. Gravem ferens mātūro pondere vēntrem,
 vide Gravidā.
 prægnatio, Brzemiennosc.
 Prægradat, Pacubi. priscē pro prægradat. Noni.
 prægrandis, Wielki 1.
 prægravis, listki. gar schwat. perdidit hy-
 berno prægravis unda gelu. Matti;
 prægravo, Obciagam/ Przewozam.
 prægredior, Uprzedzam 1. Przewyszam.
 prægressio, prægressus us, Uprzedzanie.
 prægustativa comestio, śniadanie 1.
 prægustativus, Rostrowaniu sluzacy.
 prægustator, Podczasy/ Reayzy/ Ru-
 Omister.
 prægusto, Rostnie wprzod/ Kredencuis
 komu/ Przekusio ciego.
 præhibeo, pro præbeo. Dato 1. Przynosiemam
 præjaceo, Leze przed.
 præjacio, Przeciśkamam/ Oragam.
 præiens, euntis, Zaczynajacy.
 præiudicatio, Osadzenie przed dekretem.
 præiudicatus, Uprzedzony/ Osadzona rzecz.
 præiudicium, Osadzenie przed dekretem/
 Sedzitemu dānie pochopu/ Niesluszna/ Upr
 præiudico, idē, & Sadzo przed sadem. [mā
 præiuratio, sub Przysiegam 1.

præjurator, Przysięgacz.
 præiuro, Przysięgam 1.
 præiuro, sub Ratus/ Wspomagam 2.
 P R Æ L
 prælabor, etu Peremkam 2.
 prælambo, Oblinuis/ Kredencuis.
 prælargus, Sigodrobliwy/ Szeroki.
 prælavo, w, Ploze. prælauius, Hoyny.
 prælectio, gysanie. prælector, Cypelait.
 prælego, w, Odświat.
 prælego, u, Cytam 2. Przejdzam.
 prælialis, præliaris, Woienny/ Porczykomy.
 præliator, Porczyk/ Walecznik.
 prælibatio, Rostrowanie.
 prælibo, Rostnie wprzod/ Kredencuis ko-
 mu/ Zaczec.
 prælicenter, śmieie/ Nabyt.
 præligancum vinum, Wino podrygane.
 præligata, sub Oczarowany.
 præligo, Obwiesuis/ Zawieszuis 1. Przewis-
 uis/ Przewieszuis.
 prælino, u, Obieptam.
 prælior, Porczykam sie 4.
 prælium Porczyka. Ein Streit/ Selb-
 schlaht. Quemq; sua rapiunt scelerata in præ-
 lia cause. syn. Cōtāmen, pūgna, cōnfectus. epith.
 Horrēdum, ferox, ferum, durum, scēlērātum, in-
 fāndum, turbidum, vīdētum. pbr. Clāngite vōcū-
 li prælia raūca tūba. ingruit Antās Itālis et prælia
 mīscet. Prima lēves inēunt si quādo prælia Partū.
 vide Pugna.
 prælogo, Wprzod 1.
 prælongo, as, Przedluzam/ Bościogam.
 prælongus, Dlugiz. Dlugosi 1.
 præloquium, Sententia 2.
 præloquor. Przedmowa gynie/ Wymawiam
 Przepowiadam.
 præluceo, świeci/ Roświeca sie.
 præluēdus, Jasnij/ Lstnyj sie.
 præluditur, Pogyna sie.
 præludium, Przegrawek/ Wtarczka. Vor-
 spiel. Hac sunt præludia ad astra M.
 præludo, Przegravam 3. Rostnie sie/ Zacz-
 cuis. vortspielen. Idibm sparsa ad pugnam
 præludit arena. Virg.

P R Æ

pralum, Prása pápietnica/ *pc* Ein Kels
 terbaum. *epith*: Spūmāns, mādīdum, ebri-
 um, Fālērnum, Cāmpānum, Pēlignum, *phr*: ēbria
 spūmābant cālcātis prala rācēmis. Nōn hāc Pēli-
 gnīs āgitur vindēmia pralis. Vināque fūdūntur
 pralis ēlīsa Fālērnis. Et pralis nōn invīdet ūva Fā-
 lērnis.

pralumbo, *as*, Mōbīliam/ Ochromic.

Praluo, *Sipont*: & Calepin. pro abluo ante, vel prater-
 pralūso, Poczynanie *sz*. *flu*.
 pralustris, Świeżny *z*.

P R Æ M

pramācēro, Nāmaczam,
 pramando, *as*, Rōsfānie *z*.
 pramaturē Rāchlo/ Śkōpāpliwie.
 pramatūrus, Rāchlo/ Rāny. unzeitig. Non
pramaturi cineres, nec sumus acerbum. J.
 pramēdicatus, Lēkārstwō opatrziōny.
 pramēditatio, Przemyślanie.
 pramēditor, Przemyślam.
 pramēfero, pramēgero, divide prae me fero.
 &c. ut supra.

*Pramensius, à prae-metior. apud Tibullum aliqui legunt.
 corrigi Scalig. Permeno tempore lucis, i. transcur-
 so, à Permetior.*

pramessum, Prājmo.
 pramētium, pramētivum, Pierwiaszki/prājmo.
 pramētuo, Boie *sz*.
 pramiator, Playcā/ Pomocnik/ Lupieżcā.
 pramiatrix, sub Playcā.
 pramicans, świeżny. pramigro, Vchodze *z*.
 praminens, Wdātny *z*.
 pramineo, Przemyślam.
 praminister, Poprzednik/ Ślugā *z*.
 praministro, postuguis.
 praminor, Groze.
 pramior, aris, place *z*. Dystu sukam.
 pramiōsus, Bogaty/ pientezny/ & sub Zyft *z*.
 pramissa, *orum* sub pierwiaszki.
 pramissio, przesyłanie wprzod.
 pramitto, Przesyłam.
 pramium, Zapłata *z*. Podarek *z*. Doff *z*.
 Lup/ Wyśluga. Gabe/ Verehrung --
 ---meritā expectant premia palae. Virg. syn.
 Merces, pretium, munus, donum, fructus. *epith*.
 Magnificum, inigne, amplum, eximium, largum,

P R Æ

659

opulētum, dives, pretiosum, ingens, mēmorābile,
 praelarum, iūctum, mēritum, solēnne, rēgiūm, vile,
 parvum. pretii merces. exacti labōris, impēn-
 virtutis hōnos, fructus, solaria. Premia iūsta labō-
 rum. Meritū premia palmar. Largāque magnāti-
 mus stātūt tibi premia Princeps. Premia quantā-
 bōnos manēant. Quae digna viro pro talibus aūis
 premia posse reat solvi: Mihi si merces tēpta labō-
 rum est, Hic saltem longi nōn cūm dūce premia
 belli reddantur. Invitat pretiis animos, et premia
 pōnit.

pramōāceror, Miarkuis pramōdum Nāzbje.
 pramōlēktia, Przykrośc.
 pramōlior, przemyślam.
 pramollio, Miarkze/ Przeżuwam.
 pramollis, Miarkzi.
 pramōneo, Przestrzegam *z*.
 pramōnitor, przestregacz.
 pramonitus, *as*, przestoga.
 pramonstrator, Nauczyciel.
 pramonstro, przynaczam/ & sub przepo-
 pramonstrum, Znak. *(wiadam.*
 pramordeo, Przesuie. Pramorzi Plaut. prisc.
 pramōrior, Vmieram wprzod.
 pramōrius, pudoris, Niewstydyliwy.
 pramortuus, Marowy/ Na polu unarły.
 pramūmo, Opatrui *z*. Obwarować/ Śsz
 biegam *z*.
 pramūnītio, przestoga/ Ochronā.

P R Æ N

pranarro, powiadam *z*. *ente*.
 pranato, plynz *z*. pranāvīgātio żeglowas
 pranāvigo. przeplynac.
 pranimis, Nāzbje pranitens Jasn *z*.
 pranōmen, przewisto pranomino, Narys
 pranosco, przeżuwam. *(wasz,*
 pranōno, przeżuwanie/ przeście *z*.
 pranōbilis, Chmurny.
 pranuntia, *orum*: Senec. aliter Prognostica, legitur.
 pranuntiātivus, Opowiadacz.
 pranuntio, przepowiadam/ Opowiadam *z*.
 pranuntius, Opowiadacz.
 praoccido, Zachodze *z*.
 praoccupatio, Vbleżenie/ Vprzeżenie/
 Zabiejenie.

Nnnu

przoc-

prærogativa, przodek 2. Oruchá/ przymilew.
 prærogativus, przodekciacy.
 prærogo, sub Wydanie & przed czasem.
 prærumpe, Przetykam 1.
 prærupta rupes, Przerwa.
 prærupte, przysto 1.
 prærupium, Przepásć 2. Przerwa 1.
 prærupius, Oderwany/ Przepásćisty/ Zą-
 wieśisty. P R Æ S

præs, di, m. Raskoimia. vide & prædes.
 præsum, Jestem przystomny.
 præfagio, & præfagior, Deponens. Przegu-
 wam/ & sub Nā desz Zuvor metcen/
 weissagen. Venturam melius præfagit navita
 nohem. P. præsentio, præsentisco, prævidéo, augū-
 tor, vācēinor, prædico.

præfagium, Przeguwanie.
 præfagium, idem & Znak. Wahrsagung. -
 - - doła spirant præfagia rupes. Cl.

præfagus, Przeguwający/ Weisszacy/ By-
 stry 2. Weissager. heu mens præfaga futuri
 Claud. syn. præfatus, prænūtiūs, vātes, augur. si-
 de Augur.

præsanatus, Błogosny.
 præsanasco, Calepin. Rob. Steph: corrige præsa-
 nesco. sub Goi sie.

præsanō, Goi sie/ Gois.
 præscātens, à Præscateo. Obfity.
 præscientia, Przetyczenie Bostie.
 præscindo, Przynam/ Vcinam

præscio, præscisco, przeguwam/ Wiem
 przed tem.

præscio, przetyczenie Bostie.
 præscium, przeguwanie/ Znak.

præscius, przeguwający. Zuvor wissend.
 Præscia venturi, da, non indebita posco. Virg.

præscribo, Przypisui 3. Opisui 1. Napis
 klade/ Okreszam 1. Dawnośćią używanta
 prawā dostaje/ Stānowis 1. Vorschrei-
 ben. Quid faciam, præscribe quiescas.

Hor. syn. Dēfinio, præfinio, dēsigno, vel Rādūo,
 māndo, jūbēo, impēro, præcipio.

præscriptio, Opisanie/ Okreszenie/ Dawno-
 ści używanta prawo/ Pokrywkā 2. Wpbi-
 łanie sie i prawā/ przetyczenie Bostie.

præscriptum, Formuła/ Okreszenie.
 præscriptus, Opisany.
 præseco, Vcinam/ Przynam.
 præsegiens, Vcinę 1. Obzesek 3. Ofstry-
 żek/ Łatorośl do sādzenia.

Præseminatio; tr: Vitruu. i. preparatio:
 præsemino, przesćielam 2. tr. aliqui proprie,
 Wprzod ścieie.

præsens, Obecny/ Vinteyfky/ Terāinteyfky/
 Gorowy 1. Pewny/ Skuteczny. Et pro Ad-
 verbio. Obecnie. Gegenwärtig. Tu pro
 germano, si quid præsentius audes. Virg. syn.
 Spēctans, spēctator, tēstis, arbiter, vel instāns, im-
 minēns, vel promptus. ālācer, vel intrēpidus, im-
 mōtus.

præsens animus, vel præsentia animi śmiāłość
 præsensa, orum. Protocwo.

præsensio, przeguwanie/ przetyczenie Bostie
 præsensianus, Obecny/ Pewny/ Skuteczny/
 Śmiercelny 2.

præsentiārium argentum, Gorowe.
 præsentiārius, Gorowy.

præsentia, Obecność.

præsentio, præsentisco, przeguwam/ Cuius.

præsento, as, Stawiam

præsēpe, i, hoc Chlew/ Zlob/ Scāynia/ Sta-
 nie 2. Nietzgdny dom/ Stol/ Przegotdā:

Ein Arippe stabant ter centum nitidi in præ-
 sepibus altis. Virg. syn. præsepium, stābulum. si-
 de Stābulum.

præsēpilio, Grzebie 2.

præsēpes, i, s. Zlob/ Stol.

præsēpia, as, tr. Stol a.

præsēpio, Zāgradziam/ Ogradziam 1.

præsēpium, Zlob.

præsēro, Colu. corr. præfaro.

præsērim, Ile 3. Zwiāszā.

præsērvio, Nāstuguis. præfervo, Zāchowuis.

præsēs, idis, przelożony 2. Rāgdicā/ Stā os

stā 1. Pātron. Ein Landvogt Schirmet.

Et sumpsi cultus præfatis ipsa sui. Mart.

præsēs i. præsens est. Obecny.

præsēdālis, Starości.

præsēdatum regens, Przelożony 2.

Nnnn 2

præs-

præsidiatus, m, Stárosstwo 1.

præsideo, Zwietschnosć mam/ Rządze 1.

Obśiadam/ Opánowác. / vorstehen. Præsides & Viridi gaudens Feronia laco. Virg. syn: præsium, impéro, dōminor.

præsideratio, sub zimá powstaje.

præsidero, ibidem.

præsidiālis Obrocie flujacy.

præsidiarius idem & Stárosći.

præsidiarium medicamentum, przetrwá.

præsidiarius miles, żołnierz osadzony.

præsidiarius palmes, Łarorośi zosławiona.

præsidium, Obroca 2. Osada 2. Twierdza/

Beſetzung/ Hülf/ Schutz. Tuterisq; tuo fidentem præsidiq;. Hor: syn: Cūstodia, mīnium lēgio, cōhōrs, hārio. vel prōpugnāculum, mūnimentum, tūrela, subsidium, auxiliū. epith: Tūrum, sālūtāre, mēuitum, vālidum, vāllatum, tūritum. vide Auxiliū.

præsiguifico. przemaszam. (Pomoc,

prægnis, adiect. commune. Znaczyć/ & sub Rzasny.

præigno, przekreślam/ zęgam sis.

præsilio, Skazę 1. & sub Ruca sis płaz.

præsupio, apud Festum, incertum proprio an translato sensu, sonat Prasagio przegrywam. vel valde sapio. przemydzy uestem/ & Tręce

præspargo, lege przasfergo.

præspeculor, przegrywam. Derreichē.

præspargo, portzysam.

præstabilis, præstans, Zaczę/ Wyborny.

Præstabilis super malitia Dem, Ioh. apud LXX. i pænitiens mali. s. pænā quod cogitārat inferre: vel reſocans se à pænā, castigatione. Emman. Sa.

præstantia, Zaczność/ Wybor.

præstantior, Lepſzy.

præstat, Lepiey. præstatio, pobor.

præstat ingenio, Dowcipny.

Præstantro, Diomed: i. præstruo. Robert. Constantin.

præstega, a. przedśioneń.

Præster, Sipont. corrt. Prester.

Præsterga sunt omnia sub Oghodojny.

præsterno, Goru 1. 2.

præstēs, iū, Przelozony 2.

præstigia, a, Mamienie/ Szalbierstwo.

præstigia, arum, idem & Łápaczka w moty

Omamienie. Zauberey/ Augenblendung. Operta quæ fuerit, sunt patent præstigia. (Jamb.) syn: incantatio, vénéficio, magia. epith: Fallāces, dōlōs, scelerātę, crudēles, dirę, infandę, vénéfica, hōrēndę, tērribiles, Thēssālica, Tarrāreę, Stręgia. vide Magia.

præstigiātor, Szalbierz/ Czarownik. Zauberer. syn: Māgus, vel circulator, histrio.

præstigiatrix, Czarownica.

præstigiōsus, Szalbierſki.

Præstingō, idem Præstringo.

præstino, Rupuiz.

præstior Dawcá/ Playcá.

præstituo, Názacęm.

præstuius, Vmowiony.

præsto, Obecnie/ przytomnie/ & sub Osobi Gegenwärtig. Pauper erit præsto tibi, præst

pauper abbit

præsto est, vel sum, Łacno uest/ Przytomny uestem.

præsto, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præstus, a, Czynie 1. Daje 1. Dośkazuje/ przodkui/ Przecwyżsam/ Stawiam sis/ Wzawę 1. 2. Biorę. Zwietschnosć daję/ Záchowuę 1. 2. Ochraniam/ Nagrađzam/ Odprawiam 1. Hamuę/ Dochowác/ Zobiegam/ Obiecuę 1. 2. Spelniam/ Sprawuę 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

præfulātor, Mārşalek tanecny.

præfulio, Skazę 1.

præfulior, orz, Haczownik/ Mārşalek tanecny.

præsum, Zwierychność mam/ Jestem tym.

præsumo, Biorę wprzód/ Wprzeczam/ prze-
myslam/ Wozumiewam się/ Tępię/ Mam
rożną pewną/ Władziemam się/ Przeksu-
Verstehn. syn: præsidē, impē o, quā ē-
tiam.

præsumptio opinio, Otuchā.

præsumptio, Wprzeczanie/ Spodziewanie.
Władziā/ Otuchā/ Pierwiaszki. Item figu-
ra Prolepsis.

præsumptor, śmiący 2.

præsumptum, Otuchā/ Pewna ro.

præsumptus, Wprzeczony/ Wozumiewany.

præsum, Obzywam.

prætēgo, Otzywam.

prætendo, Zastaniam 1. Szczęsę się kim/ W-
daję się za/ Wiosę przed sobą/ Zdobis 2.
Trzymam 1. Pokrywam/ Pokazuje 2. W-
gradzam/ Wymawiam się 2. Zastawiam się

prætēner, Szczępy/ Miski.

prætenta, a, Czarā.

prætentiamentum, Probā 2.

prætentiatus, m, Macanie/ Probā 2.

prætento, Macam 2. Doświadczam/ Rozu-
mę/ Śmacac/ Przegrzawam 3.

prætentiura, Robylenie/ Ostrojenie/ Czarā.

prætēnuis, Woski/ Cienuchny/ Szczępy.

prætēpeo, Zagrzewam się.

prætēr, Oprocz/ Mimo/ Nad 1. Nad to/ &
sub Rzęcy.

prætēr æquum & bonum, Sutowie.

prætēr ex causa, prætēr si, Oprocz.

prætēr si, Chybā.

prætērago, prætēr ago, Miliam/ Przejeżdżam

Prætērūto, as, vel is, potius. idem. priscum.

prætēcurro, Przejeżdżam/ Miliam 1.

prætērdūco, Prowadzę 1. Mimo.

prætērea, prætēr ea, Nad to. über das. syn.
Läuper, etiam, adhuc, ad hæc, tunc, dein, deinde,
quā etiam.

prætēreo, Miliam co/ Opuścę 1. Perem-
iam 2. Przejeżdżę/ Przejeżdżam/ Wcho-
dzi 2. vorüber gehn/ unterlassen. Et nunc

Prisū abit, nunc vitam præterit ingens. Virg. syn:
Prætēgrēdiōr, vel mitto, omitto, linquo, præter-
mitto, missum facio, taceo, reticeo, silēo, conticeo.

prætērequito, Przejeżdżam.

prætērfero, ibidem.

prætērfluo, Ciekę mimo/ Przejeżdżam 2.

prætērgo, es, prætergo ū, przecieram/ Poćior
tam.

prætērgēdiōr, przejeżdżam/ Wprzeczam.

prætēriens, Przejeżdżając.

prætēria orum, przeszłe rzeczy.

prætēritus, as, a præter, & ito. przejeżdżam.

prætēritus, Wposledziony/ Odrzucony/
Przeszły. vergangen. O mihi præteritos
referat si Iupiter annos. Virg. syn: elapsus, tranf-
actus, exactus, vel omissus, prætermissus, relictus.

prætērlabor, Przejeżdżam 4. Sättmēn)
verfleissen. -- hanc pelago præterlabare ne-
cesse est. Virg.

prætērlo, Apulei. idem præterfluo, ut Coluius
legit. prætermeo, idem.

prætērmissio, Opuśczenie.

prætērmitto, Opuścę 1. Sahren lassen/
überschen. vide Prætēreo.

prætērmoustro, Pokazuje 1.

prætērnavigatio, Przepywanie/ żeglować

prætērnavigo, Przejeżdżam

prætērpropter, i. præter, quā propter. Bolo.
propositio 3. Dla czego inzego/ żyje dzień
po dzień.

prætērquam, Oprocz.

prætēro, sub Glodis 2. Wsgłodać. al. Przes

prætērrado, sub Ostrobuis. (cieram,

prætērfus, sub Ochedojny.

prætērvēdo, Przejeżdżanie

prætērvēho, prætērvēhor, Przejeżdżam/

Miliam. Sättber fahren. Missus adest, vi-

ro prætervehor ostia saxo. Virg.

Prætērvorto, Cicero corr. Prævorto,

prætērvōlo, as. Przelatam/ Przejeżdżam.

prætērxo,

prætexo, Zákrywam / Zastaniam 1. Pokry-
wam / Wymawiam sic 5. Alade wprzód /
Zamyślam 2. Brámuis 1.
prætexta, vel prætexta toga, Szata Sena-
torska / Szata wierzchnia / Szata dziecię-
na / & sub Brámowány.
prætextata atas, prætextati anni. Dzieciń-
stwo.
prætextatus, Szatacno chodzący / Wsędziwy /
Sprośny / Plugawy / & sub Mowa pluga-
prætextum, Nakrycie / pokrywka. (wá.
prætextus, w, Pokrywka 2.
prætextus, ti, Brámowány.
Prætimeo, Bois sie.
prætor, Woyt w miastach / Sedis 2. Herman
prætor vici, Siolrys. [Rzódca
prætor comitatus augustalis, Mátshalek Kro
prætoria navis, Amiral. (lewski.
prætoriani milites, Jangácowie / Zalábat-
nicy.
prætóriannus, Hermánski / Zolnierz przecho-
dni / Zalábatnik.
Prætoriola năbum. Ezechiel. 17. interpretatur Emman.
Sa. ex Chaldeo codice. Coopertoria instar theatri.
Budy / Komory z desk. apud LXX. legimus.
oilos alfoeis. i. domos vel habitationes instar
lucorum. Chłodniki z Chrostu żywego /
abo świeżego.
prætórius, Hermánski / Woytowski.
prætorium, Baruz / Dwor 2. Namior 2. Rá-
da pospolita / Bosh Záarski / Sadowa
sala / Pálac. Das Schultheiß oder Richt-
haus. Et circa regem, atq. ipsa ad prætoria
densa. Virg.
prætórius, Hermánski / Woytowski.
prætorquæo, Zákrocám.
prætrepidans, prætrepidus, Bojáśliwy.
prætrunco, Vcinam. prætumidus, Pisy.
prætura, Woytowstwo.

P R Æ V

Prævalentia, Przemożność.
prævaleo, Przemagam / Mocniels. Mehr
vermögens --- jaculoz potest, qui prævalet
arch. Stat.

Prævalet, Lepiej. prævalidè Mocno.
prævalidus, Mocny. Gat fest / stędk. *in*
se prævalidum primis ostendit aristis. Virg.
pravallo, as. Obwodis murem / walem.
prævaricatio, Pręstapienie / Wydanie sprá-
wy / Zmowa / Osużanie. [Kępnik.
prævaricator, Zdrayco / Prokurator / prę-
prævaricor, proprie Wykręcam.
prævaricor, ir. Wydaje spráwo / Pręstę-
puls ustáwe
prævarus sub Arzymonogi.
prævehor, Miliam co / Wprzediam.
pravello, us, Wrywam.
prævelo, as, Zákrywam prævelox; Pręstę.
prævenio, Wprzediam / Zálejdziam. *vore*
tomme. Præveniant cessanti opem, nec ad o-
mne gerendum. P. syn: prævertio, prægrédior, occu-
præventor, Popzednik. (po.
præventus, Wprzediony.
Præverbium Varioni, est Præpositio cum Verbo composita.
Vel componi filia Adverbii Scaurus & Fronto socii.
præverio, Wprzediam / Wprzód id / wprzód
co gynie / Wsędigam Ego / Wchodis 1.
Vdaje sie do Gego / powiadam 1. Priens
sic 3. Wpuszczam 1.
prævenior, Przenoszę 3. Vdaje sie do Gego.
Wprzód 2. 3.
prævētius, Zákazany.
prævideo, Przeglądam 2. Wbagam co.
Vorsehen. Cunctaq. mens oculis prævidet illi
meis. Ovid: syn: Præspicio, vidéo, præsentio, præ-
sagio, vaticinor, augúror, prædico.
prævincio, Zwiżuię. prævinđans Zielony.
prævisus, przeżyany. prævitio, Zaczajam.
prævius, Popzedzający. *vorgehend. --*
-- sequitur, nunc prævius antecit. Ovid.
præumbro, Zastaniam.
prævulo, as, Wprzediam / Wsędigam Ego
Prævorto, & or, priscé idem Prævorto, & or.
præuro, Opalam. praut. praut, Wzglądam.

P R A G

pragma. Gr. Spráwa 1.
Pragmatica sanctio, in C. est rescriptum principis de
consilij sententia in causa publica, alicui universita-
ti, collegio, corpori datum. Icti.

pragmā.

pragmāticus, adiect: Gr. *Σπράττω*.
 pragmaticus, subst: Gr. *Πραγματικὸς*.
 pragmatographia, Gr: *Οπισάντιεσς*.

Item exornatio Oratoria illustra.

pramnion, lege supra. Morion 2.

pramnium, Wino Rodzie.

prandiculum, prandiolum, eniadanie 2.

prandeo, Obiaduis.

prandium, Obiad. *Mitrago-Essen. eplth:*

Laetum, pingve, opimum. s. *Conditum*.

prandium abstemium, caninum, Postna po-
 trawá/ Bez winá/ Biesiada skromna.

pransito, as, Obiaduis.

pransor, Obiadownik/ Gosć 1.

pransorius, Obiadowy. pransum, Obiad.

pransus, Gorowy/ Już po obiedzie.

P R A S

praspinatus, subst: Zielony 1.

praspinus, adiect: Græcum, Zielony.

praspinus, subst: Leżę.

prasium, gr: *Σάρα βιάλα*.

prasium Gr. *Κάμιεν Zielony*.

prasoides gemma, Gr. sub *Topázyn*.

prason, gr. Porost.

pratenus, Łagzy. praulum, Łagka.

pratum, Łagka. & tr. *Κόσκι ibietálne*.

Eine Wiese. *Riparumq; thoros & prata recen-
 tia ribis. eplth:* Elorēns, floridum, viride, vernans,
 viridans, pictum, molle, gemmans, irriguum, her-
 bidum, graminæum, lætum, humidum, uduum, amœ-
 num, cultum, ridens, fragrans, halans, odoratum. *pbr:*
Pratense virerum. Viridantia prati iugera. Herbō-
sus, graminæus campus, æger. Herbida, florida rū-
ra. Herbis vernans humus, planities. Herbosi pla-
nissima campi area. Lœca viridantibus herbida-
pratis. Viridi, vario fulgens colore. Pæpætiis flo-
ribus odoratum, odoratum. Pictum vernantibus her-
bis. Vere novo ridens. ante novis rubent quam-
prata coloribus. Non mollia desunt prata tibi Zæ-
phyris illi mellioribus halant. Pæpæti flores. Hic
radiant flores, & prati viva voluptas ingenio, vari-
ata luo. Vër pingit vario viridantia prata colore.
Latâ saginati depascunt prata iuveni. Collis è-
rat, collèmq; super planissima campi arêa quam-
viridem faciebant graminis herba. itur in ætérno
vèstros gramine campos, sunt ubi muscōso lûrida-
prata situ, aspice èt hestérno rorantia prata colore.

Për vâriôs fructices, èt pèr florēntia prâta. *vide*
Gramen.

pravē. Zle.

Præcordius. Ecclesiastici 32. in bet. editione, qui par-
bo est corde. similiter S. Augustinus finxit vocem Tor-
ricordius. Sed in editione Sixti est: Qui insidiosè a-
git: apud LXX. Verò est: ô pocrimōmenos. i. simu-
lans. Vñeco. Obiudnik.

pravitas, Zlosć 1.

pravus, Rzeczy/ Zły. *Acumb boss. Tam*
fidi praviq; tenax, quam nuntia veri. Virg. syn.
Distortus, perversus, malus. vide Sceleratus.

praxis, us eos, gr: *Εσυντηνιε/ Διαλάνιε/*
Σπράττωάνιε.

P R E

Precandi salutem formulæ. Bożec day zdrowie
Boże mu day długie lata.

precario, 3 pro:ba. (zebrzy.

precario rogo, precarium quæstum facio,

precarius, Vproshony. Das auß Bitt wird
 gegeben/ auß Gnaden. *Arma aliena movet,*
quem forma precaria celat. Ovid.

Precarius liber, an rectè Modlicwy.

precarius quæstus, zebráninâ.

præcatio, Modlicwá/ Prosha/ & sub Prezeje

gnantie. *Eine Bitt/ Gebett. syn. Rôgatio,*
præces. eplth: Blanda, pia, humilis, sollicita, mollis
bénigna, impòrtuna, assidua, continua, potens, ar-
dens, flexanima, attenta, repèta, iterata, supplex,
flexibilis, irrita, casta, vana, inanis. pbr: Verba præ-
cantia, rogantia. Supplicia vòta. Elatens animos
Durâque mellita flectere corda præce. Supplicum
nec abest humida gutta præci.

precativè, proshac. precativus, proshacy.

præcator, Proshak/ przycynca.

precatorius, sub Modlicwy.

precatrix, sub Proshak. præcatus, us, proshâ

præces, ha Proshâ/ Modlicwá/ przekleca-
 ewo/ an Modlicwy? Gebett. *Concipit*

illa preces & verba precantia dicit. Ovid. syn: Præ-
catio, oratio, rogatio, obsecratio, vòta. eplth: Blan-
dæ, piæ, humiles, benigne, attenta, ardentes, im-
portuna, assidua, continua, repèta, iterata, crê-
bræ, potentes, inanes, irrita, castæ, vana, flexiles,
supplices, iustæ, timidæ, solennes. pbr: Verba
præcantia, rogantia, supplicia. Supplex vòtum.
Præcum pietas, usus, vis, mûnmur. Flectitur iratus
vòce rogante Dèus. præcia,

précia uva, Rány 1.

précium vinum, Wino posledníe,

précior, Proße/Modla sis 1. 2. žreće/ Bła-
gostawie/ żegnam 1. Bitten/ flehen. I-
gnoscas, capiti sint precor illa meo. Tibull. syn. oro,
obsecro, obsecro, rogo, deprecor, invoco, imploro
posco, peto, postulo, supplico, supplex peto, phr.
Vocē precor in vōta vōco. Votis precibus prōse-
quor, expōsco, sollicito, fātigo, adōro, vērōro,
Prēces fundo, fēro. Auxilio, vōco. Supplice vocē,
fēxo poplite, mānibus sūpīnis obsecro, ante pēdes
vōlvor, prōsternor supplex Blandas mānus ad gēna
tēdens, vocē miserāda rogat. Dūplices tēdit ad
sydēra pālmās. Dum vocē supplex dūmque thūre
placabit Nūmen. 6. Auxilium imploro, Oro.

précior male, Przecłnam.

prēhendo, Porzvam/ Pymuie 1. Imam ko-
go/ Chwytam 1. Przecłnowam 1. Zdybāc/
Zabiegam/ Zāchwycić. Sassen. Arentisque
rose quantum manus una prehendat. Ovid. syn.
Prēdo, cāpio.

prehenso, Imānie/ Arest 2.

prēlum, Prāsa 1. 2. 3. Ein Reltetbaum.
Vinaq. funduntur prelia elisa Falernis. Prop. vide
Pralum.

Premisla, non Prem. Przemesł.

prēmo, Tłocze 1. Tłumie/ Prāmie/ Nāciśkam
Nālegam/ Nācieram nā kogo/ Dōścigam/
Dogrzewam/ Vēiśkam/ 1. 2. Popietam/
Doie/ Gnebie/ ściśkam 1. Tworze. Pres-
sen/ niderdrucken. Contentus late jam tum
ditione premebat. Virg. syn. Comprimo, constrin-
go, calco, protēro, opprimo, urgeo, insto, vexo.

Prēdo, contractum Poeticē ex Prebendo, idē significat

prensatio, Dostoiensiwā zabieganie.

prensio, Zabiegam/ Dostoiensiwā zabiegam.

presbyter. Kapłan/ Starzys 1.

Presbyterium. 1. Tim. 4. i. Caelus Episcoporum, qui o-
lim presbyteri dicebantur. Emman. Sa. aly's Ordo
presbyterorum, aly's sacerdotium ipsum.

prese, ścisłe/ Subrelnie/ Krotko.

Presim, Adverb. Apulei, idem Premendio.

prelius, Sporo 1.

presso, aly's Nāciśkam/ Tłocze 1. 2. Doie.

presorium, Prāsa 1. presorius, praśny.

presula rotunditae, Wtrąglawy.

pressule, ścisłe.

prēsūra, Prāsowanie/ Tłoczenie/ Robienie
Utrapienie.

pressas, m, ścisłenie/ Vēiśkanie.

pressus, si, Tłoczony/ ścisły/ Subrelny
Krotki.

prester, erū. m. gr. Wicher/ żmłā.

preiōsitas, Drogość/ Cena.

preiōsus, adiect. Drogi. Kostlich Kōstbar
theuer. Ingenium quondam fuerat preiōsus
auro. Ovid. syn. Cārus, magni pretii, sūmptuosus
sūperbus, magnificus, eximius, excellēns, preiōsus
exquisitus, praelārus.

preium, Zapłata/ 1. Cenā/ Surā 2. pienia-
die. Der Preiß wārtch. Mors pretium tantū
ea lex certaminis est. Ovid. vide Prēmum.

pretium curā, vel operis est, Stoi zā moie.

pretium pro capite Okup.

pretium retro abit, detrahatur, Tānicie.

P R I

priapismus, Gr. cistostei.

pridem, Dawno. Vor etlicher Zeit/ vor
långst. Hor. syn. Dūdum, jamdūdum, jam
pridem.

pridianus, przestłogodniowy.

pridie Calendas, Dzien przed tym/ Dzien
miesiēcā ośtātni.

pridie Cinerum, Miesopust.

prima, orum, pogatek 1. przednia rzęz.

prima face, 3 mroziem.

prima fronte, Nā weyrzeniu.

prima excepta, luce, Rāno/ Nā pogatku.

prima occasione, Rybło.

prima specie, Nā weyrzeniu.

prima vespere, Na pogatku 2. 3 mroziem.

prima, & prima partes, Przodek 1. Miesie

prima classis, prima nocte, przedni.

primavus, Młody 1. Nāstārsky. Der Erst
geborne/ der ältest. Et huius classis quorum
primavus Helenor. Virg. syn. Sēnior, vel longevus
senex.

primanus, primarius, przedni.

primarum partium, idem. [primares.

primas, atus, Patriarchā/ Arcybiskup. lege

primas ago, fero, teneo, przodkuis.

primas

primas lineas duco, Rysuje.
 primates, hi, Pánowie przedni. *Vornedhym-
 ste/ Oberherrn. Discite Primates orbis qui
 sceptrum tenetis. M. vide infra Proceres.*
 primatum obtineo, przodkuj.

primatus, us. przodek 2.

*Primiceps, primicipitis à caput Scalig. qui rejicit voces
 in Verrone, corruptas primiceps, septiceps, quarticeps,
 &c. à caput. nam à capis, cipis habent Italia,
 ut particeps, municeps, &c. przedni.*

primicerius, przedni sluga.

primigenia, orum, pierworodny.

primigenius, pierworodny.

primigenius, pierwszy/ przodkowy/ pierwo-

primigenus, Pierworodny. [rodny.

primigenus dies, Dzień narodzenia.

primipara, Pierwiaszka.

primipilaris, sub Rormistrz i.

primipilarius, primipilus, Rormistrz 2.

primipilatus, us, sub Rormistrz i.

primiporens, Moim.

primis tenebris, 3 mrokiem.

primisarius, Przedni 2.

primus, he, Pierwiaszki. *Erstlingen. Mit-*

tere primitias 3 fingere liba Priapo. Calp.

primitus, Naprzod.

primitus, an Przedni?

primitiva, orum. Pierwiaszki.

*Primitivum Nomen aut Verbum, quod à nullo alio
 derivatur, ut mons, lapis, lego, facio, Diomed.*

primitivus, Pogarkowy/ pierworodny.

primus, Naprzod.

primus, primus, gr. Liná/ Rol 2.

primus, Naprzod/ Na pogarku/ Pierwey/

3 przodek 1. Zum ersten. Ab miser & si

quis primo periuria celat. Tibull.

primo diluculo, primo mane, primo luce, cum

lucis simul. Rano.

primodum, Naprzod.

(dam,

primogenitus, Pierworodny. o anceps quibus-

primopilus Rormistrz przedni.

primordia, orum. Pogark 1.

primordialis, Pogarkowy/ Przedni.

primordiis, Na pogarku 2.

primores, hi & hic primoris, Przedni 1. Pá-
 nowie przedni/ Zaby przednie/ Przodek 1
 Przodkowy/ & sub Roniec 1.

primula veris, Bukwica 2.

primulo diluculo. Rano.

primulum, Dopiero 1.

primulus, Pierwszy. (dek 1.

primum, nomen subst. Przednia rzecz/ Przo-

primum, Adverb. Pierwszy raz/ Naprzod/

Dopiero 2.

primus, Pierwszy/ Przedni 1. Róhan/ Pá-

nowie przedni. *Der Erst. Stricta parata*

nec hinc primi praelia tentant. Virg.

princeps, adiect. Pierwszy/ Przedni 1.

princeps, substant. hic, hac. Róga/ Róga

zna/ Pánowie przedni/ Pogark 1. Ein

Fürst. O dulce invicti Principis ingenium. Mart.

syn. Primus, Praefes, Rex, Dux. epith. purpuratus,

pellitus, inclutus, belliger, illustris, miris, iustus,

potens, fortis. phr. Marte ferox. Vinci nescius ar-

mis, rerum cui magna potestas. populos sub ditio-

ne tenens. Qui metuenda tenet sceptrum iubente

Deo. ad pramia velox, ad poenas tardus. Qui no-

vit servare pio, et placere sones. Victicibus in-

clutus armis, ingenuas, qui fovet, protegit artes

Cui populi incumbit cura paterna sui. Dictans po-

pullis iura collenda suis. Iustitia frangens populos.

Coeli qui munere possit parcere subiectis, & debel-

lare superbos. vide Rex, Dux.

Princeps principum, Monarcha/ Cesarz/

Rol.

principalis, Przedni/ Róga/ Róga.

principalitas, Przodek 2. (ko.

principaliter, Przednie/ Osobliwie/ Pá-

principatum habeo, obtineo, teneo, do,

Przodek 1.

principatus, Pogark 1. Przodek 2. Pá-

wanie/ Godność 3.

principes hi, żołniers przedni/ żołniers

przodkowy,

principia, orum, Przodek 1. Sad/ Czo-

woyszka/ żołniers przedni.

principia, Pogarkowy.

principio, Na pogarku/ Naprzod.

principio lucis, Rano.

princi-

principium, Początek 1. Pánování/Przed-
mowa. Ein Anfang. Ab Iove principium
Musae, Iovis omnis plena. Virg. syn. initium, pri-
mordium: origo, fons: caput, auctor, causa, vel cœ-
ptum, incipitum. Vide Initium.
prinus, Gr. Wierzojold/ & sub Jedliná.
prior, Pierwszy ze dwuch/ Przedniejszy/
Prieply. Der Vorderer. Verbis Roma pri-
oribus loquaris. (Phl.) Marr.
priora, orum, Przodek 1.
prior loco, Pierwey.
priores, hi, Przedkowie.
priores ha. Miesce 3. Przodek 1.
priorum, Wprzód 2.
priscè, Stárożytnie/ po stárościwiecu.
priscus, Stárościwiecki 1. Suroy 2. Alt.
Buccina cogebat priscos ad verba Quirites. Virg.
syn. antiquus, vetus, vetustus: longævus, annosus,
senex.
pristinè, przystini. Dzień przed tym.
pristinus, Dawny. Ubrig/ vorher. In ne-
mus umbriferum, coniux ubi pristinus illi. Virg.
pristis, f. Gr. śliawka ryba/ Wieloryb.
privatim, Osobno/ Prywatnie. [cie.
privatio, Niemienie/ Ogolocene/ Poizy-
privatum, subst. Prywata.
privatus, à privus, Domowy/ Osobny/ Pry-
watny 1. 2. Własny/ Prywar. Beraubt.
Privatus ut quarat opes, & tangere videt, Hor. syn.
orbatus, spoliatus, nudus, nudatus, exutus, vidua-
tus, cassus, vel proprius, singularis, vel muneris ex-
pens, privatam vitam agens.
privatus, à privo as. Ogolcony.
privatus, Własny.
privigna, Pásierbicá.
privignus, subst. Pásierbicy.
privignus, adiect. Pásierbicy. (wany
privilegiarius, privilegiatus, B. Oprzywiletoz
privilegium, Przywilej/ Wstawa przeciw
prywatnemu.
privo, Pozbawiam/ Bosoce/ Odermuję.
Berauben. Imposita haud unquam misera for-
midine privet. Hor. syn. spolio, expolio, orbo,
nudo, denudo, eripio, aufero, adimo.
prius, Pierwey/ przedym. Ehender/ eher
vor. syn. autè, citius.

priusquam, prius quam. Pierwey niż.
privus: Osobny/ Własny/ Razdy z osobni
prywat.
pro, pro, proh! Interiectio. prze Bog/ Ra-
za 1. Ach. ô; abscessa comas, pro luppiter illi
Virg.
pro dolor! Ach/ O/ J/ Mlestety.
pro fidem vestram: pro fidi! Raza 1.
pro, Propositio, Wedlug/ Wedle/ Za/ Dla
2. 6. Za cokolwiek/ Za kim 2. Za mna 1.
Do gazu Wgledeu/ Miasto tego. Szt.
Pro molli viola, pro purpureo Narcisso. (Sp.)
pro comperio, Za pewne.
pro-consul, proconsole, ubi Namiesznik.
pro dignitate, Jako sie godzi.
pro explorato est, pro explorato habeo,
pewna to/ Miem pewnie.
pro factio est, habeo, pewna to.
pro forma, inepta locutio, sub Imieniem 2. Ni
pro introitu, Wstapne. (ot)
pro magistro equitum, Polkownik
pro magistro officiorum, sub Ochmistr.
pro rata, pro rata parte, Pomiercie 2.
pro semel, pro semper, inepte dicitur, sub Na 1.
pro tuo jure, Słusnie. [możenie
pro virili parte, portione. Wedlug pr
pro vive, Jako sie godzi.
proedificatum sub Wybiegły.
proagōgia, e, proagogium, gr. sub Sodm
proamnia, sub Prądziad. (gsh)
Proaries, in C. lege pro ariste.
proasma, tu, Gr. Przegazek.
proastia, orum, Gr. Przedmiescie.
proauctor, Przodek 4.
proavia, Prábaba.
proavus, Prądziad. Ein Anher. Cnig-
nus à proavis ingeni, clarumq. paterna. 6. Adu.
probabilis, Dowodny/ przytemny/ Chwal-
ny 1. Podobny. Glaublich. Capi ut te-
leret hic probabili fide. (Jamb. Pur.)
probabilinas, probabile, Podobienstwo 7.
proba-

probabiliter, Podobnie 2.
 probatica, probaticus, Gr. *Θωγγ*.
 probatio, Dowód 1. Doświadczenie.
 probator, Podchwalacz.
 probatur, podobna mi się.
 probatus, Doświadczony.
 probē, Enotliwie/ Grzegu.
 probitas, Cnota. *Frommigkeit/ gütte. Tan-
 ta tibi est animi probitas, orisq. Soproni. M. syn:
 Bōnitas, integritas, pietas, virtus. epith. Gēnērōsa,
 dūlcis, micis, fēnis, ingēnūa, hōnēsta, vērēranda,
 incūlpata, laūdanda, insōas, unicōlor, simplex.
 vide Virtus, Pietas.*

probitur, Enotliwie.
 problēma, tu, Gr. *Γαδλᾶ*.
 probō, Chwale/ Doświadczam 1. Dowodzę
 2. Wdaje pięknie/ Wymierzam się/ Podos-
 bam się 1. Pokazuję 1. 3. Mierzę 2. Wcho-
 dzę 3. Wego/ Zalecam się. *Billigen/ los-
 ben/ bewertsen. Idque probat, sed & Aeneas
 probat auctor Aestes. Virg. syn: approbō, cōmprōbō,
 laūdo, cōmmēdo, applaūdo, āsēntio, vel dēmon-
 stro, svādeo, cōfirmo, vel tēnto, expērior.*
 probōli, Gr. *Ίσβιτε*.
 proboscis, idu, m. *Sloniowa rogā/ Pyst/
 Nofel Pomorzy. Der Rüssel eines Schwe-
 ins/ Elephanten/ rc. epith: Longa mōbi-
 lis. Apuri vessa, culicūve proboscide vexor. G.*
 probrosē, Żelizwie.
 probrosissimus, Bezecny.

probrosus, Obelizmy/ Żelizmy. *Unehre-
 lich/ schändlich. O magna Carthaga probro-
 sis. (Jamb. cum syll.) syn. pūdēdus, inhōnēstus,
 ignōminiosus, tūrpis, infāmis.*

probrum, Lżenie/ Żelizmoś/ Lżanie zeli-
 żywe/ Mierzad 3. Wtyd. *Cudzołóstwo.
 Schand/ Unehe. Aut posse à turpi mentem
 inhibere probro. Cat. syn. opprobrium, infāmia,
 dēdēcus, ignōminia, cōviciūm.*

probus, Dobry 1. 2. Enotliwy. *Fromm/gut
 Vir iustus, probus, innocens timērus. (Ph.) M. syn:
 Bōnus, pius, iustus, æquus. 6. Pius.*

PROC

[Kory.

procacia, Zuchwałstwo/ Chciwoś/ Przes-
 procacitas, ścierbiroś/ Zuchwałstwo/ Nā-
 leganie. *Muthwill/ Geizheit. Ludit qui*

*solida procacitate. (Phal.) M. syn: Procērvia, pē-
 tūlantia, lascivia. epith. Stōlida, lēpida, imprōba,
 tūrpis, foeda, inhōnēsta, hīlāris, lasciva.*

procaciter, Zuchwale/ Niewstydliwie/
 procacitatio, Wszywanie. (śmiele.

procaciter, Poprzednik.

Procālo Gr. Wszywam. sed si à Latino pro,
 longum erit o.

procāpis, u. f. Pokolenie.

procastria, orum, Przedmieście.

procax, acū, omne. *Jurny/ Niewstydlivy/
 Chciwy/ Prośak/ Niezbęcy/ Zuchwały/
 Bospustny/ Ciekawy. Muthwillig/ geizl.*

*petrusq. procacibus Austris. Virg. syn: procērvus
 pētūlans, lascivus, imprōbus.*

procedit, Pomodzi się.

proceditur, Proceśsa idzie.

procēdo, Postępis 1. 2. Polejdzam/ Wgo-
 chodzę 1. 2. Wchodzę co drogi/ Wystepuję/
 Pomaga co/ Idzie płaca/ Nie idzie w
 ligba. *herfürgehen. Tum pater Aeneas pro-
 cedere longius iras. Virg.*

*Procelsumāricus, pes quatuor syllabarum, ex duobus
 Pirrbichis constans, ut Valeria. oppositus Dispondeo,
 quasi celensticus. Saptus celenstasin. i. hortatibus,
 iussis, Diomed. Henric. Steph:*

procella, Nawałność/ Buzzenie 2. Niebez-
 spieczęństwo/ Zamieszanie. *Ungestämm/
 Sturmwind. Subita saliant in vela procellae.
 S. vide Tempesta.*

procellōsus, Buzliwy. *ungestämm/ wine-
 dig Alba procellosos vela referre notas. Ov.
 syn: Nimbōsus, vēntōsus, procēllis, plānus, crēber,
 frēquens.*

procer, cū, adiect. mas. *Herst/ Pánowie
 procēres unde procērius,
 procēres, hi. Bāli/ Pánowie przedni.*

*Die stärkehmste Herren. Surgitur & in so
 procēres exire iubentur. Juv. syn. Magnates, nō-
 biles, patrīciū, primōres, principes, primi, primātes,
 dūces, dūctōres, prācipui, lēti, dēlecti, lēstīstini,
 pbr. pōtētes, clāri, vērēndi ūrbis dūctōres. Mā-
 gnānīmi dūces. Dēcus ūrbis. Flos pōpuli, Dūcum
 gēnērōsa, illūstris cōhōrs, cōnsēllus.*

proceritas, Wysokoś/ Wroś.

procerius, Dłużcy.

Proceritus, Plaut. corr. Pro cerritū infectabat lapidibus.

procērus, Wysoki 1. Długi 2. hoch/ lang/ gerad. *Proceros odisse lupos, quia scilicet illis. H. syn. Magnus, altus, excelsus, ingens. 6. Alius.*

proceſſio, Wycie 1. Ciara/ Proceſſja.

proceſſui caneres Wsiadana grac.

proceſſus, w, Wyhodzenie/ Postpowanie/ postpek 1. 3. Powodzenie/ Wieszciecie.

proceſſus, orum, Bstra 1. Przedmiescie.

prochimalis, u, Gr. sub zima uſtiae/ Znak.

prociſſionia, a, Wpadnienie 1. Wpadlosc.

prociſſionia, ium, Wycie.

prociſſio, Wpadam 2. niederfallen. Postquam relictis manibus Rex prociſſit. [Jamb.]

prociſſua sedes, Wycie.

prociſſuus, Wpadalacy/ Wpadly.

prociſſio, es, prociſſum, Wzywam.

prociſſia acies, Szek 2.

prociſſus, u, Gorowy.

prociſſus, u, Wsiadanie/ Wybieranie ſig.

prociſſio, Paſuis.

prociſſio, Zalecac ſig/ Proſſa 11 ex Pro & Cio ſig. à Prociſſus o breve erit.

prociſſio, as, Wzywam.

prociſſus Wliwajny.

proclāmatio, Obwolanie/ Zawolanie.

proclāmator, Obwolwacz/ Wolacz/ Wozny/ Prokurator 2.

proclāmo, Wolam/ Obwolwam. Offentlich auſtuffen. Adjuvat & magna proclāmat: voce Dioces. Virg.

proclīnatio, Nachylene/ Wyprożenie/ Zbożna polozenie.

proclīnatus, Nachylony.

proclīnor, Nachylam ſig.

proclive, u, Pochodzistoſc.

proclive, Pochodzisto/ Lano 2.

proclivis, Nachylony/ Sklonny/ Lany/ Pochodzisty/ Pochopny. Geneigt/ gah.

Hinc via labendi proclivior, & via vite. Paul. E. syn. propensus, inclinat: acclivis.

proclivitas, Pochodzistoſc/ Sklonnoſc.

procliviter, Pochodzisto/ Lano.

proclivus, idem proclivis.

proco, as, proſſa 1. Zgdam 1. Zalecac ſig.

proceſſion, n. Gr. proceſſion, onis, m. gr. przedpokole.

proconſul, pro-Conſule, Zumiſſen w na

proconſulāris, proconſulatus, ibidem.

procor, aris, Proſſa 1. Pochlebuiz.

procotra, a, Gr. Ciuprena.

proctago, u, gr. Obwolwam.

procraftinando, Odwlekanie.

procraftinatio, Odwlok.

procraftino, Odkladam 2. Zwiagam 1.

Von tag zu tag verſiehen. syn. Differendator, tardo, moror. phr. Tempus protrahere, protrahere: Rem ſuſpendere. Mōdo vñando, mōdo rūs geniale pñendo. Pñitis in vñia tñpura longa mōra. Sñd pñpēra, nēc te vñtūras diſſit in hōras. Qui nōn ēſt hōdie, crās minus aptus ēſt. Vide Piger, & Feſtino.

procreatio, Rodzenie.

procreator, Rodzie/ Stworzyciel.

procreatrix, Rodzicielka.

procreo, Rodze/ Plodze/ Ocieſka ſig/ Wliwam. Gebahren/ herfürbringen.

Continet amplexu terram quod procreat ex ſe. L. syn. Gēro, erō, prōdūco, pārio.

procreſco, Pochodze 3 Rod Rodze ſig.

prociſſitor, Strazniczy 2. Straz 2.

prociſſio, as, Leze 1.

prociſſio, Ruiz co/ Ruiz 2. Wyprawiam 1.

Rozmnażam/ Szuki zazyć/ Popycham/ cwiżze ſig. Mit Schmieden auſſer eiben.

Maturare datur, durum prociſſit arator. Virg. syn. Cūdo, excūdo. phr. Ferrum igne mōllire, rēcōquere fornace, incūde nōvare. Quinque adēo māgna pñitis incūdis urbes. Rēcōquunt patrios fornacibus tñſes. Cūrvæ rigidum falces formantur in tñſem. Nēc tñſem immūti ſavus dūxerat arte faber. Tēla rēpñuntur mānibus fabricata Cyclopum. Durum prociſſit arator vñmēris obtuſi dēntem. (8. An.) Ferrum exercebant vñſto Cyclopes in arto, arma acri ſaciēda viro, nūnc vñribus ſiſta. Nūnc mānibus rāpidis, omni nūnc arte māgna pñipitare mōras: nēc plūra effatus, at illi dēpñat incūbūere omnes, pñiſſerque lat orem ſōrtiri, ſiſta as rivis, aūrique mētallum. Vñnificūſque chalybs

vāſta

vasta fornace liquescit: ingentem elypeum informant, unum omnia contra Tela Latinorum, septemque orbibus orbem impediunt, alii ventosis follibus auras accipiunt, redduntque, alii stridentia tingunt æra læcu, gemit impoitis incudibus antrum.

procudo vitam, *życie*.

procul, *Præpositio*. Daleko 1. 3 daleka.

Getn/ von weitem. 1 procul hinc, dixit, nec sacros pollus fontes. Ovid. syn: Lōnge, lōgins, rēmōre, prōtins.

procul Adverbium, *preg*.

procul est ut credere possis, *Niepodobny ku wierzaniu*.

proculcatio, *Podępranie*.

proculco, *Podępram/ Potracam*. *Get/ oder niedertrerten*. Proculcavit orens, nec lubrica saxa deosque. C. syn. Calco, cōculco, prōtēro, antēro, cōntēro, tēro, calce tēro. *Metaph*: spēno, cōntēmo.

procul dubio, *Bez wątpienia*.

Proculinunt, & proculiunt, i. promittunt. *Fest*.

proculus, *sub Syn*. [*priscat*]

procumbo, *Polegam* 1. poślada si/ Obalam si/ Upadam 2. 3. 8. poślada si/ sies die u siolu/ Biekam. *Niederlingen/ fallen*. *Iem*. Popliteq; procumbunt. L. syn. prōcūdo, prōsternor, labor, dēcīdo, rūo, cōrūo.

procūrātio, *Opātrowanie/ Sprāwowanie* 1. 3. *Odwracanie/ Odgārowanie/ Wzyscienie* 2. *prokuracja/ Oficjā* 1.

procuratuncula, *Sprāwowanie* 3.

procūrator, *Sprawca/ Plenipotent*.

procurator fisci, *Podskarbi*.

procurator litis, *Prokurator* 1.

procurator peni, *Szefarz* 1.

procuratorius, *prokuratoroffi*.

procūro, *as*, *Opātuis/ Ofiātuis/ Odwrazcam co zlego*. *Verschaffen/ verwalten*. *Procurare bonis, praeque cavere malis*. Paul. E. syn: Cūro, gēro, trācto, administrō, rēgo, gūbēno, mōdēror. Pro Tibull. conripuit. & Accius apud Macrobiū.

procurro, *is*, *Wybiegam* 1. 2. *Wyćiekam* 2.

Żabiegam 1. *Vorhin aufslaußen*. -- *Manum & procurrare longius audent*. Virg. syn: Cūro, excurro.

procursatio, *Wyćiekka*.

procursator, *Wyćiekacz/ Eleat*.

procursio, *Wybieganie*.

procursio, *as*, *Wyćiekam* 2.

procursus, *is*, *Wybieganie/ Wyćiekka/ Wy*

darność/ Rozbieżenie *sis*. *Aufslaußen*. --

-- *Præcipitem & procursum concitus axis*. Virg.

procursus, *Aczywy*. *Fast Krumb*. *Exoritur* *procursa ingens per littora stetus*. Virg. syn: Cūrus, incūrus,

procus, *substant*. *Żaletnik* 1. *Pānowie przez Ein Greyer/ Buhler*. *Turba ruunt in me luxuriosa proci*. Ovid. syn: *amātor*. *epith*: *blāndus*, *vigil*, *cūpidus*, *luxūriōsus*, *impōrtūnus*, *mīler*, *dūbius*, *sōllicitus*, *pervigil*, *insōmnis*, *pallēns*, *tēnelus*, *blāndus*, *tēner*. *pbr*: *Difficilis blāndis nescians esse prociis*. *Mīror ēē unde prociis* *tōt mē Gālātā* *missellum præferat*. *Multōrum frūstra vōtis optata procōrum*. *Mille procos hābuit bis septem nūbilis annis*. *In tēneri grēmio dum jācet illa proci*. *Vide Amans*. *Procum*, *apud Festi*: *significat Procerum*. *corr*: *Procerem* & *procer*.

procyon, *Onu*, *hic Gr*. *Gwiaźdā psia mniejsza*.

P R O D

prodeambulo, *Przechadzam* *sis*.

prodeo, *Wystepuis* 1. *Wychodzi* 1. *Getfar gehn*. *Umbra neg*, *hac magicū mortua prodit aquis*, P. syn. *ēo*, *prōcēdo*, *exēo*.

prodico, *is*, *przepowiadam/ Naugam*.

prodicator, *sub Rozdzica*: [*dam*]

prodicitus, *Naznagony*. & *sub przepowias*

prodigalitas, *prodigitas*, *Rozzurność*. *Verschunligkeit/ verschwāndung*. syn. *prōfūfio*, *ēfūfio*, *immōdēratūs* *ōpum* *ūsus*, *nīmīa* *lārgitas* *Vide Luxuria*.

prodigē, *Rozzurnie*.

prodigenia, *Rozzurność*.

prodigialis, *Cudowny/ Odwrotny*.

prodigialiter, *prodigiōsē*, *Cudownie*.

prodigiator, *Wieczget* 4.

prodigiōsus, *Cudowny/ Dziwnostāśny*.

widernatürlich/ wunderding. *Prodigiosa loquor veterum mendacia satum*. C. syn: *pōrtēns*, *lūsus*, *mōnstrōsus*.

prodigiōsus partus, *Płod s*.

prodigium, *Cud/ potwora/ Żnāk*. *Ein Wund*

Wunderzeichen/ Abenscheut. Nec tantum mo-
ra prodigia, en quatuor are. V. syn. Pōtēntum,
mōnstrum. 6. Monstrum.

prodigo, *in*, Szafuła barto / Wydaje 1.
Kozurnie żyje / Trawie 2. przemarnos-
wac / Wyganiam 3.

prodigus, *à* prodigo, Kozurny / Nieżalut-
cy / Buyny / Szyny. Gaudig / verthunlich
Sed tam prodigus atq. liberalis. (P.) M. syn. prō-
fusus, effusus, dissolutus, nepos. 6. Liberalis, Qu-
losus.

prodigus, *à* prodigium, Cudowotny.

prodigus animæ, Desperat.

prodiguus, śniebny.

prodinunt, *i*. prodeunt priscē, Wychodze 1.

prodiparo, *as*, sub Opaiam tego / pomieścić.

proditio, Wydanie / Zdrada / Odstopienie.

Verrätthercy. -- Falsa sub proditiōe Pelasgi.

Virg. syn. Fraus, dōlus, pērfidia. epith: pērfida,
impia, scēlērāta, arcana, occultā, secrēta, tēcita,
latens.

proditor, Wydawacz / Zdrayca. Verrätther

Nunc & latente proditor intimo. (Alcaic.) epith:
impious, pērfidus, scēlērātus, infidus, insiditōsus, casu-
sus, fallax, dōlōsus, decētandus, pērniciōsus. vide
Pērfidus.

proditorius, Zdradziecki.

(daję.

proditum est, Napisano. proditur, powiaz

proditus, Wydany / Stracony / Niazagzo-

ny. verrathen. Agnoscit lachrymans primo

que prodita semno. Virg.

produs, Wewnaczi 2.

prōdo, *in*, Wydaje 1. 4. Zdradzam / Ogla-

šam / pamiesto co czynis / Zostawiam 1.

Kozmnozam / Veracem / Niedoczynam /

Niazagam / piše 2. Zwlażam 1. Wydaje

księgi / pokazuje 2. Odkladam 2. Wydaje

sis co / prezentowac. Ausstossen / ver-
rathen. Quæ tam festi dies ut cesset prodere su-

rem. Juv. syn. ostēdo, pādo, apērio, vel mādo

scribo, edo, vel irido, dēstino, dēsero.

prodo vitam, Wdaje sis w niebespieczeń

prōdōco, Vze / Cytam 2.

(kwo.

prōdromi, orum, Gr. Wiatr coroczny.

prodromos ficus, sub Rany 1. Sigā 1.

prodromus, Gr. poprzednik.

prōdūco, Wywodze 1. 2. 3. przedluzam / pra-

wadze umartlego / Rodze / Zwlażam / Sta-

wiam / Wystawiam 2. Rościogam / przywo-

dze 4. 5. Odkladam 2. Clogus. Herfles

fūhren / bringen. Hi ita demissis aliis pre-

ducitur ager. S. syn. Gētro, pārio, vel prōtēdo,

prōtrāho, prōtēro, prōrōgo, dīlētō, tārdo, vel prō-

vēho, prōmōveo.

producte, przedluzenie.

productili, Romany.

productio, przedluzenie / Rościogłość.

productor, Rusian.

Productum apud Arithmeticos, Columella Latini ap-

pellat: Summam ex multiplicatione effectam.

prōductus, Dlugi. Rościogly.

prodant, powiadają.

Probeo, probeo, sub Niedopuszczam.

prōbra, prōbria, orum. Tłozenie ob czarow

prōgmena, Gr. Cic. 3. Tusculan. przednia

siecz.

PROF

prōfanatio, Sprofanowanie / Zgwałcenie 1.

profanatus, Zgwalcony.

prōfano, *in*, Gwalce / Sprofanowac 1.

Zgwalcic 2. poświęcam / Ofiarowac 1. Ver-

unreinigen / entheiligen. Scilicet omne sa-

crum mors importuna profanat. Ovid. syn. Rēti-

cras viōlo, pōllūo, tēmēro.

prōfanum, poświęcane. 1. Zgwałcenie 1.

prōfanus, Nieświęcony / Niepoświęcony /

Świecki 2. Sprofanowany 1. poświęco-

ny. Ungeweyhet / unheilig. Mistag, erat

flamma flamma profana pia. Ovid. syn. Nōn rē-

cer, impius, scēlērātus.

profanus literarum, Nieuczony.

prōfari, Mowis 1. Herausreden. -- Val-

tum Dido demissa profari. Virg. v. Loquor.

profatum, Sentencja 2.

prōfatus, *us*, Wymawianie 1. (Obdarz.

prōfectio, Jachanie / Jazda 1. ciągzenie /

prōfectiua dos, & prōfectus sub posag.

prōfecto, Koniecznie / Jaiście. Warlich /

für wahr. Partes in bellum missi duci, ille

profecto. Hor. syn. Cēti, cēro.

prōfe-

profectus, *u.* postępek.

profēro, Wyność 1. Wywieść 2. Wyias-
wiam/ Wygylam/ Wysegniam/ poką-
żę po sobie/ pomylam/ Wydęć tajemnicę/
Wymanwiam 1. Odładam 2. 3. Przywo-
dzę/ przedłużam/ Zmłagam 1. Herfürs
bringen/ vermelden. *Proferet imperium, ja-
cet extra, Sc. Virg. syn: prōrūntio, cōmmēdō, dīco, rēfēro, rēcēscō, vel cōstēdō, mōstrō, pātē-
fācio, vel prōdūco.*

proferor, Wność się.

professio, Zeznawanie/ powinność

professio agrorum, professio censualis, Pos-
professō. Umysłnie. [pis.]

professor, Mistrz 2. Professor.

Professōrius, sub Alchē.

professus, Zawy/ & sub Profes. Bekenz-
ner. *Scurrantis speciem prabere professus ami-
cum. Hor. (Epiz.)*

profectus, Wleświecony/ powędnę/ świec-
proficio, Postępić 2. postępiam się/ Pod-
użę się/ Sprawiam/ pomagam co/ wstępie-
Zorshahren/ zunehmen/ nusschaffen. *Cres-
cit vita hominis, & longo proficit usu. Et. syn. prō-
grēdior, vel profum.*

proficiscor, Jada 1. Jda 1. 9. Wdęć się
gdzie/ poćynam/ pochodzę z kąd. *Gehen/
reisen. Ut proficiscentem docui te saepe diuque.
Hor. syn: eo, vado, procēdo, discēdo, abeo, exeo,
tēdo, cōtēdō. pbr. Viam, iter tēto, cōrripio,
carpo, tēdo, ingredior, invado, molior. Mē āge,
cōfēro, in grēssu dirigo, ire pāro, pēgrinas oras
pētēre. Carpēre iter. Cōrripēre viam. Ferre pēdem.
Dirigēre grēssum. Cōfēre grādum. Cursus cēlērā-
re. Grēssu glōniārē, iter incēptum pērāgēre, cē-
lērārē. Quove tēneris iter? Tūque invādē viam.
Mox sese ad littōra prācēps cōtūlit. Haud mōra,
fēstinant iūssi, rāpidisque fērūntur pālsibus pērgē-
mōdo, Et tē Rēginā ad limina pēferē. Mēque extra
tēda fērebam. Jamque aliō mōliris iter, nēc dēside-
passu ire pāras. Sēd jam āge, carpe viam, Et sūscē-
ptum pērfice grēssum. ad āltos tēdēbat mūtōs,
grēssumque ad cāstrā fērebāt. prōtinus ad pārtiōs
sua fērt vōstigia vīlūs. Itāllām pētēre, Et tērras
rēptāre rēpōstas, ille dātum mōlitur iter, jamque
arjā tēdēbat ūltima. Hēc ūbi dīcta dēdit pōrtis,
sēle exūlit. b. Eo, Ab eo, Nāsem solbo, Pēgrinor,
& Fugio.*

profundo, Szczępam.

profiteor, Zeznawam 2. Opowiadam się 2.
popisac się dāis/ Odpowiadam komu/
Wpisuię się/ Dāwie się tym/ Oświadcze się/
Czynię się cym/ Zostāis cym/ Obiecuję 1,
Czytam 2. Pokāzuię co po sobie. Bekens-
nen/ öffentlich sagen. *Furtivos timide pro-
ficietur amores. Ovid: syn: Cōfiteor, fāteor, vel
pra mē fēro, vel dēnūntio, tēstōr, significo, vel ex-
trecō. vel edōceo.*

proflans, *u.* powiewanie/ Dęć 1.

profligator, Wcześnie.

profligatus, Skazony/ Wcześnie/ Wpādly/
Nieszczliwy.

profligo, porażam 1. Dośkonwam/ Zbijam
czy dowod. *Iur Arden verissen. Proflig-
garetur populi, stetit orbe recurso. M. syn: affligo,
sterno, prōsterno, dēlicio, cado, cōcido, dissipo,
fundo, fūgo, viaco, dōmo.*

profluo, Wdęmam/ Wdęmuchać/ Wdę-
muchać/ Wdęmam 1. Zlewam/ Sapam.
Herauß blasen. *Exstruam, toto proflabat pe-
ctore somnum. Virg.*

profluens, adiect. omne, płynący.

profluens, substant. m. Rzeka.

profluenter, Obficie.

profluentia, Obfitość/ Mowność.

profluo, ciekę 1. płynę 2. pochodzę z kąd.

*Austrinnen. In medium seu stabit incers, seu
profluet humor. Virg. syn. Fluo, mōno, prōmāno,
labor, afflūo, dēflūo, dēlabor, fūgi, fēror, cūro,
dēcūtro. vide Fluo.*

profluvium, ciekienie 2. płynienie 2. po-
tok z nosa.

profluvium alvi, Biegunka 1.

profluvium faminarum, Wlewająca choroba
profluvius, sub Wleświecony.

profluus, ciekący.

(ieft.)

profore, vel profuturum esse, pożytecznie

profugio, Wciekam 1. Zbiegam 2.

profugium, Wciekę 1.

profugus, Zbieg 1. *Ein Landstreicher. Et
Scythicum profuga scindere puppe fretum. Ov. b.
de Exul.*

profus-

profundatus, Wdrożony. [Kosć
profunde, Głęboko. profunditas, Głęboko-
profundo, *is*, Wylewam 2. Szafuła barto/
przemarnowic/ Wydać się na oko/ Wy-
dać ziemią/ W sepulchra/ Mowić 1.
Zalewam się/ Rodzić. & sub Darmo. 1.
Aussschütten/ ausgießen. A iura profudit
toto nascentia ponto Man. Vix ea cum lachry-
mas oculis Iuturna profudit. Virg. syn. Fando,
effundo, vel disperdo, disipio, prodigo.
profundo animam, vitam, Umieram 1.
profundo vires, Wsiłam się. (Tros
profundum, Głębokość/ Morze/ Brzech/
profundus, Głęboki/ Wieraszcony/ & sub
Szafuła długa. Tieff. -- Nemus & sylva in-
tonuere profunda. Virg. syn. altus, cavus, depres-
sus, imus. pbr. Vasto profundus hiatu, altius in-
praeceps patiens.
profuse, Hurmem/ Rozrucić.
profusio, Rozrucność/ Porok 2.
profusus, Rozrucny/ Zbyteczny. verzeht/
vergossen. Fletus super ora profusus. Ovid.

P R O G

progemmo, *as*, Pakowie puszczać.
progēner, Progenerum appellat avus neptis sue
virum. Fest.
progēneratio, Rodzenie.
progenero, Rodzić. Weiter gebähren. Pro-
generant aquila columbam, (Dact. Troch.)
progēnies, Potomek/ potomstwo, pokolenie
Ein Geschlecht. Progeniem sed enim Troja-
no à sangvine duci Virg. syn. Proles, s. Genus.
progēnitor, Rodzić. Ein Vatter/ Gebä-
hret. Et fori genitore & progenitore Tonan-
te. Ovid. syn. Genitor, patens, pater.
progermino, pakowie puszczać.
progero, Wynosić 1. wylewam 1.
progigno, Rodzić.
Prognare, *i*. aperte Fest. priscum.
prognariter, Rzeźbo/ śmieć 1.
prognati, Dzieci. prognatus, Wrodzony.
prognosticum, Gr. Śnak pogody/ pc. Mi-
progonus, Gr. Pasierb. (nucyie.
programma, Gr. Wyrok 1. Wymolanie 2.

Prograre, Lucret. Meursi. alij Procrare legunt, à
craro surrā, *i*. proclamasse.
progrēdior, Wywodzie 1. Jda daley/ postu-
puie 1. potężdżam/ Zabnąć 3. przychodzą
herfür gehen. Progredior portu, elasse &
littora linquens. Virg. syn. Procēdo, prōdēo, rēgi-
dior.
progressio, postępowanie/ postępek 1.
progressoris atavis, podstarzał sobie.
progressu firmo, maximo, Spieszo.
progressu xvi, Za czasem.
progressus, *us*, postępowanie/ postępek 1.
Progymnastus, corr. progymnaistes, *m*, gr.
Spolgrāiczcy.
progymnasma, gr. sub przecięciem.
proh, Ah/ O/ J. & supra idem Prō.
prohēbra, Niesienie od szarów.
prohibeo, Zakazuję/ Niedopuszczam/ Nie-
dać 1. Nieprzypuszczam/ Wstraniam.
Vierbieten verhindern wehren. Instabilis
animos ludo prohibebis inani. Virg. syn. Veto, im-
pedio, obsum, obsto, obisto, tardo, retardo, mōto,
distineo, arceo, excludo, repello, summo vōeo. sicut
Impedio.
Prohibeſſis, *i*. prohibueris vel prohibeas. Cato. Plaut.
prisco.
prohibitio, Zakazanie. [gac.
prohibitor, Broniciel/ Wdganiacz/ powścią-
prohibitorius, Zakazujący.
prohibitus, Zakazany.
prohibeo, priscum sub Niedopuszczam.
proiecta, *orum*. Alkierz
proiectio, Rucanie 1. proiecilius, poruc-
Proiecto, Plaut: corr. Prolecto.
proiectum, Alkierz. proiecatura, Obdach.
proiectus, poruczek/ Wzgardzony/ Wyda-
tany/ Wybiegły/ Długi/ Rosciagły/ po-
rywacz/ Wleuchamowany/ śmiący 2. Des-
perat. weg oder hingeworffen. Ninc al-
tus cautes, proiecſtaque saxa pachyni. Virg. syn.
Iactus, vel abiectus, vel protensus.
proicio, porucam 1. 4. Zarucam 2. Wy-
rucam 1. ciśćkam 1. porucam się/ Wypro-
dam 2. przerykam 2. Odśpuić 2. Wydać/
& sub puić się głowiek. weg/ hinwerf-
fen.

fen. Projice tela manu, sanguis meus, &c.
Virg. syn. jacio, conicio, jaciō, vel abicio, as-
figo, profero.

proin, proinde, przetoż/ Wiac 1. Tak/
proinde ac, proinde ut/ Kownie tak/ Tak
tak/ Tak test. Carum. Proinde conare elo-
quio, solitum tibi, &c. Virg. vel Proinde omisi re-
gimen ē manibus meis. (Jamb.) Sen.

P R O L

prolabor, ęri, Wpadam/ padam nā/ Spas-
dam/ Szwankuiz/ Wmodzi sie. farsch
hinfallen/ niederfallen. Flumina & intenti
prolabitur aquoris unda. Aul. syn. Labor, rū, cado.
prolapsio, Wpadnienie 1. 2. Potęnienie/
Pośłnienie.

prolapsus, Wpadły/ Skazony. nidergez-
fallen. Prolapsum leviter facili traxere liquo-
prolata res, Sadow wywołanie. (re. P.
prolatatio, Odwołka.
prolatus, Odłożony.
prolatio, Rozciąganie/ Rozszerzanie i.
Przymocowanie/ Odwołka 1. 2. Sadow wy-
wołanie.

prolatio, as. Odśladam/ 2. Pomysłam/ Roz-
szerzam 1. Zwleczam 1. Przedłużam.

prolatus, Zwleczony. herfar gebracht.
Non deest prolato jejuno venditor auro. L.

prolektibile, Pobudka/ przyluda.

prolecto, Wabis/ Nagabam/ Lechce. See-
zu reffen. At alie quas nullus amor prolektat
edendi. Prud. syn. allicio, pellicio.

prolepsis, Gr. Zabiczenie 1. Wprzezdżania/
przeście 2.

Prolepsis, figura Grammatica, Carisi. Diomed. cum in
primo membro orationis dicto ponitur, quae in sequen-
tibus membris subauditur. non repetitur. Item cum
rei alicui attribuitur, quod illa posterius accidit.
Prolepsis Oratoria, cum quod obijci poterat sponte occu-
pamus. Praeoccupatio. Anteoccupatio. Cicer. Prasum-
ptio. Quintil. Anticipatio. Rufinian.

proles, u, Plod 1. potomek/ potomstwo.

Geschlecht/ Zucht/ Bind. Exigat & pulchra
faciat te prole parentem. Virg. syn. Progenies,
Söhles, propago, liberi, nati, filius, filia. epith:
Chara, dilecta, dulcis, amata, egregia, inclita ge-
nērōla, mascula, virilis. & Saboles.

proles, ha, Jadro.

proles mascula, Molotec.

proletaneus, Romornik. proletarius, Podly.

proletarius sermo, Mowa gruba.

prolibatio, Rozstawanie.

prolibo, as, Rozstawi/ Ośtawi 1.

prolicio, Wabis.

prolix, Rozciągły/ Wchornie.

prolixitas, prolixitudo, Długość 1. 2.

prolixo, as, Rozciągam.

prolixus, Długi 1. 2. Rozciągły/ Wysoły 1.

Szegodroblivy/ Chutny. Lang/ weita
lauffrig. Squallida prolixu qui tegis ora comit.
Ovid. syn. Longus, productus, extensus.

prologium, prologus, Przedmowa.

prolongo, Przedłużam/ Odśladam 2.

proloquium, Przedmowa/ Sententia 2.

proloquor, Wymawiam 1. Mianuiz/ Przed-
mowa czynię/ przemawiam 1. Heraus-
gen. Proloquor, atq; utinā patrie sim. &c. P.

prolubido, prolubies, Lubość.

prolubium, Pożądliwość/ Lubość/ Szego-
droblliwość.

proluceos, świece.

proludium, Zaczęcie wojny.

proludo, Harcuia/ Igram przed porpantem
Rozstawi sie z kim/ ściśle 1. Vorpfeilen.

-- Et sparsa ad pugnam proludit arena. V.

proluo, Polewam/ plocze/ Wyplotac/ przes-
pilam/ przemacnowac/ purgacya brac.

Mol waschen. Et pleno se proluit auro. V.

proludio, Zaczęcie rzeczy takiej. Vcarzta.

prolusorius, Vcarzkowy/ & sub Zmowni
Hecrowie.

proluvies, Wylewek/ pomodzi/ Groy 1.

Auffgeschütteter Mist/ Unflat. Proluvies,
uncaque manus, &c. Virg. syn. Eluvies, sordes.

proluvis alvi, Biegunka.

proluvium, Pomodzi/ Szegodroblliwość.

prolyta, e. Gr. Promot.

promano, pochobiz.

promateria, sub Pradziad.

Promellere, est licem promovere. Fest. priscum. Melle-
re vel

sa vel melero à Graco Mellem. cuius vestigium in Remeligo, i. cunctari Saelig.

promercales res, Rupia.

promerçalia, ium. przedawna rzecz.

promerçium, Peredawanie.

promerçeo, vel or. Zastuguis/ Dobrze czynię przyflugis sie. Verdienen. Semper & effectus promerueri bonos. P.

promeritum, Zastugę/ Dobrodziejstwo.

promico, Błyszczę sie.

prominens, adiect. Wydatny.

prominens, substant. Wydatność.

prominentia, vel prominentia ha, Sábby wydatność.

prominentia ium, Rycie wypukle.

promineo, wybiegam z. wychylam/ wychodzę. Zetfärgehen. Prominet in pontum colles. Ovid. syn. emendo, alsürge, appareo.

promino, ai, Podzie/ poganiam.

prominulus, wydatny.

promiscam, promiscid, promiscue, Pospolu/ Nie rozdzielnie/ Bez braku.

promisceo, Mieszam i.

promiscua doctrina Béstosłi zbieralne.

promiscus, Spoleczny/ & sub populu.

promiscuum genus, sub pleć i.

promiscuus, Mieszany/ Spoleczny. Vers mischt. Et sexus utriusq; choro promiscua fama. M. syn. Confusus, mixtus, incertus.

promiscuus usus, Spoleczność.

promissa exsolvo, pauto, prako, solvo, Obiecnice spełniam.

promissio, Obiecnica.

promissio damni infecti, wátunek.

promissivus modus, Obiecuicy.

promissor, Obiecownik/ Kontraktent przyzwalaicy.

promissum. Obiecnica i. z. Verheissung/ Zusag. Dardanida reddique viro promissa iubeant. Virg. syn. Promissio, pollicitum. epith. Gratum, magnificum, pretiosum, amicum, iucundum, leve incertum, anceps, dubium, fallax, dolosum, mendax, pöllex. pbr. Res promissa. Dacti fides. Foedera lingva. Pignora polliciti, promissi fides, pignora. Verborum fides.

promissus, Dlugi z. Obwisly. Verheissen. Non servata fides cineri promissa Sichæo. Virg. syn. Pollicitus.

promino, Obiecuie i. z. Floss z. Pokazuje po sobie. Verheissen/ versprechen. Infelix recipio, non quem promiserat ipse. P. syn. Pollicor, spondes, recipio, pollicitor, paciscor. pbr. Fidem, promissa, dōi Fidem obstringo. Dextram fidemque dedit. Vide Promissum.

promitto ad aliquem, promitto alicui ad prandium. Obiecuie sie ná uczy.

promitto harbam, erinem, Zapuszczam włos.

promnestria, f. Gr. Bilemosfibia.

piomo, Dobywam z. Biorę i. wydaje ziemie wydaje ciemnice/ Toczę/ Poczynam wino/ Mowię. Zetfär thun. Flavaq; de rubro promere mella cado. Mart. syn. exprimo, depromo, educo, & extraho.

Promonturum, Inal 9.

promontorium, Góra Apud Ovidi. Ille legit Capreas promontoriumq; Minerva. Tor. & una silaba, altera ium. i. Consonante, ut o longa maneat.

promotio, pomyskanie/ podwyższenie/ wyntesienie/ Jorytowanie/ pásowanie/ promoty.

promotus, pomyskanie/ promot/ Breatur. promovéo, Pomyskam/ postepuis i. Odprawiam z. pásuję. Särtern/ färräden. Vi tam his studiis auditor promoveatur. P. syn. promo, produco.

promoveo parum, Nie sporo mi.

prompte, promptissime, Ochotnie/ Rychle. promptitudo, Ochota.

prompto, ai, Bieram/ wydaje i.

promptuaria cella, Spiżarnia.

promptuarium, Siłsa/ Spiżarnia.

promptuarius, adiect. Schowalny.

promptum est, Na doręcu.

promptus, ai, Gotowy/ Ochotny/ Skłonny/ Łacny/ Rezolwt. Gettig/ gethst geschwind. Promptus & Isao terrantier eade quid illum. Jun. syn. alacer, hilaris, paratus, ardens, velox.

promptus, ai, Gotowość/ Gola.

promulcus, m. Liną.

promulgatio, Obwolanie/ Ogłoszenie.

promul-

PRO

promulgo, Obwolywam. Aufkündigen. syn.
Valgo, promulgo, edico, prado, mālifesto, apērio, rēigo. pbr. p̄ccōnis vōci cōmittito. Vōce p̄ccōnis edico, p̄alam facere, p̄alam rēferre sūb auras. Dāre facta lātentiā laci. 6. Manifesto.

promulgar, promulgatorum. Antypast 1. 2.
promulgatorum, sub Antypast 2. & Slodys.
promulgis, idē. Slodys/ Antypast 2. przed obiedni trunek/ Misa 1.

promontorium, lege promontorium.
promutale, Przedmorte.

promus, Szafars 1. 9.

promus magis quam condus, Rozumny.

promuscis, idē. f. Slonowa traba.

promuluum, sub przed gāsem klada.

PRON

Prona manus, Diont wietrz.

pronaus, au, m. Gr. Babiniec.

pronecto, Nādwiżuie.

**pronepos, Prawnuk Ur Enkel Est Nept-
*aus avia, pronepos ego regis aquarum. Ovid.***

proneptis, Prawnuczka.

prontas, Szloność.

prono a nūl, sub po wietrze.

pronea, gr. Oparrinosć.

**Prōnomen, apud Grammaticos pars orationis, que
*loco Nominis ponitur, licet quod illud sit, non exprimat. Caris. Priscian. Antonomia. Probocabulum. Varr.***

prōnominatio, Zamiānā słow.

**prōnuba, Diewostbica. Ein Brautfäh-
etinn. Et bellona manet te pronuba, nec fa-
*ce tantam. Virg.***

**prōnubus, substant. Diewostob. adiect. v.
*Zapalenie ciālā.***

prorum muto, Nāstole spycham.

**prōnuntiatio, wymawianie 1. wyroś / wy-
rzeczenie 1. Sentencya 1. wydanie / Gest
*Oratorski.***

pronuntiator, Powiādāg.

pronuntiatum, wyrzeczenie 1. Sentencya 2.

pronuntiatum, Powiādāg.

pronuntiatum us. wymawianie 1.

prōnuntio, wymawiam 1. wymieniam / Mto-

PPPP

PRO

**pro 1. Mianute / Obwieściam / Oglašam /
Obwolywam / Obiecuje / Szlono 2. 4.
Szale 2. Aufsprechen. syn. protero, dico
vel nuntio.**

Pronuntiatio modus. Diomed. i. Finites.

prōnuper, Niedawno.

prōnurus, sub Wnuk.

prōnus, Nānos / Nā plāst / Nāchylony

Szlony / Snadny / Nā poludnie / Lejo

nā wśchod. Geneige. Pronus & auratam

Iunoni eade iubencam. Juv. syn. propensus, prō-

clivis: inclinatus, curvus, incurvus, inclinari facilia,

pāratu.

proeconomia, Gr. Rozłożenie.

proemior, aru, Przedmowa cynta

proemium. Gr. Przedmowa / Przegląd.

Eine Vorted. -- Misera cognosco proemia

rix. Juv.

PROP

prōpadeuma, tu, Gr. Przeciwienie.

prōpagatio, Rozmnożenie / Pomnożenie /

Przedłużenie / Rozewienie / Rozszerzenie

o primum quibusdam anceps.

propagatio temporis, życie 1.

propagator, Rozszerzacz.

Prōpages agū, idem Prōpago, inū.

prōpago, as. Rozmnożam / Płodzę / Rozewię

Rozszerzam / Pomylam / Erweitern forte

pflanzen. Efficū ut cupide generatim secla pro

pagant. L. syn. produco, protero, prōtendo, prōtrā-

ho, amplifico, dilato, extendo, augēo. 6. Imperiū

Pro, apud Lūtrat. anceps.

propago vitam, życie 1.

prōpago, inū, Latorośl winna. Longum hic

o aliqui faciunt, aliqui anceps.

prōpago, inū, alio sensu. Pokolenie / Porom-

stwo / Gniazdo z Plemię, Rozewienie / Po-

kolenie. Ein Geschlecht / Pflanze / Zucht

Obium teneraque propaginis agnum. P. syn. Gēnus,

stirps, prōgēnes, sōbōles vel vitis pālmes, sārma-

tum. 6. Soboles.

prōpagor, Rozewię sta.

prōpala, e, m. Przekupień. 1.

prōpalam, Jawnie / Nā goli co.

prōpalo m. wzlawiam.

prōpā-

propairuus, sub Pradiad.
 propailulum, Gola/ widol². Podworze.
 propailulus, widoczny.
 proppe Adverb. Z bliská/ Bez málá/ Ledwie
 máló nie/ Blisko.

prope, Propositio, wedle. Bey/ nahe bey.

Cubat in prope Caesaris hortos. Sen. syn. Juxta
 propter, secundum, non procul, vel fere, pene, fer-

prope periculum, Liebespiegnie. (me.)

propecto, in Rozgosuis.

propediem, Co dzien/ w krotce.

propello, in, popycham/ porusiam/ wygá-
 niam³. Odganiam. Fortissimo. Percussa
 est, exin corpus propellit & icit. L. Est procul a ter-
 go, qua probebat, atq; propellat. Id. syn: propulso,
 pello, arceo. & Pello. Pro, potius longum est.

propemodum, Bez málá.

propempticus, Gr. sub Promádtz.

propendo, Sklaniam siez. Nachylam sie.

propenduli crines, Czupryná.

propendulus, wiskacy. propense, Chetnie.

propensio, Sklonnosé i.

propensus, wydátny Chetny i. Sklonny/
 wainy i. wielki i. Geneige. Lancibus im-
 positum spectat propensor auri. F. syn: proclivis,
 pronus.

properam, Spiesino i.

properans, properatus, si, Spiesny. (fino.)

properanter, properatim, properatid, Spies

properantia, properatio, properatus in,
 Spiesenie.

propere, properiter, Spiesino i.

propéro, Absol. Spiesia sie/ przyspiesiam.

Lylen. Tu quid consortem properas evadere
 casum? P. syn. Festino, maturo, celero, accelero.
 phr: Moras rumpo, tollo, pello, precipito, iter vi-
 am urgeo, precipito. Rapido cursu, rapidis passi-
 bus teror, avolo. Nil moror. & Festino, Curro.

propéro, activum vel accusativum, Gotuis.

propérus, Spiesny. Behend/ geschwind.

Terga sequi properosa jubet coniungere cursus. Fl.
 syn: propérans, celero, velox, citus, pernix, agilis.
 vide Celer.

propes, edis. Liná. o breve à Graco. pio, lon-
 gum à Latino.

Propetro, in, Rozkázuis i.

propexus, Rozgosany.

Prophanus, lege Profanus.

propheta, e, Gr. Protok. Ein Prophet

Weissager. Forte Prophetarum nati, dum li-
 gna recidunt. Pr. syn: Sacer vates. Dei intérpre-
 tibus: Sanctus, prænuntius, fatidicus, veridicus, cé-
 cer, iustus, praeclus, praesagus, providus, sagax, ob-
 scurus, longavus, venerabilis. phr. Futuri, avi-
 turi doctus, non inscius, praecius, praesagus. Futu-
 ra pandens. Dei, Divinum intérpretes. Cui mens futu-
 ri, fatorum praecia, praesaga. Cui mens divino com-
 cita motu. Praecia corda gerens. Fata canens, even-
 tura videns, intérpretes Divum. Qui procul eventura
 videt. Veridicus aetas praedicta Propheta. Quem
 voces veterum, et sancti cecinerunt Propheta. vide
 Pradico, in.

prophetz, hi. Proroctwo. Collectivum.

prophetia, orum. Proroctwo.

propheticus, Gr. Prorocti.

prophetais, idis, prophetissa, Proroctini.

prophetaizo, prophetaisso, Gr. propheta, in,
 Proroctuis.

Propilatum, Sipont. est acutum, à propilo acuo, vel qua-
 si ad formam pila factum. hoc verius, sed sine au-
 thore.

propinatio, Picie do kogo/ Ciestowanie.

propinator, sub Pite do kogo.

propino, Pite do kogo/ podaje i. Daje i.

credencute komu & sub Bozec day sdor
 wie. Zutrincken/ darbietem/ darreichem.
 Nemo propinabat Calkiodore tibi. M. Hos quae
 nonnihil est quod propinabit in istis. M. Pro, in
 pud Martialem communis.

propino aliquem deridendum, Wczykam.

propinquè, Blisko.

propinquissimus, Nayblizsy.

propinquitas, Blissosé mieysca/ ipowinow

propinquo, przyblizam sie. (waczwo i.)

propinquus, Bliski 2. powinowaty. Ein

naher nahe Verwandter. Luce propinqua-
 rum qua plurima &c. M. syn. Proptior, proximus,
 vicinus, finitimus, contemminus, & Vicinus, vel con-
 sanguineus, affinis.

proptior, Blizsy. Naher. Nec metuit le-
 thes, jam propioris aquas. Pr.

Propitiabilis, Oblagalny. pro Prudent. produ-
 cit matri causa, licentia. P. propti-

propitiatio, Błaganie.

propitiator, apud Damasum. pro, longa Blas-
gálnik/ Jednóg.

propitiatorium, Błagálnia.

propitium peccatum. Ecclesiastici 5. Odpus-
zczy grzech. apud LXX. propitiatio peccati.

propitiis auribus Z odpuszczeniem.

propitio, as, & or. Deponens. Błagam/ przes-
iednymam.

propitius, Miłosićmy/ Láskaw 1. Gnádig/
günstig. Et si propitios, attamen lentos Deos
(Jamb.) S. syn. Fávēns, sēcundus, dēxter, fácllis,
mītis, ámicus, bēnignus, clēmēns. Pro, Inbencus
produxit licentia P.

propitius, Błkcy/ Młó nie.

propitius stirpem. Przy siam.

propitius accedo ad, przyblizam sie.

proplasma, Gr. Wierunk/ Forma 4.

proplastice, es, Gr. Formierstwo.

propnigeum, Gr. Czeluść 2.

Propo, Plaut. i. proporo. ut Lambo, i. Lambero.
Meurs. priscum.

propogonium, gr. Wao.

propola, e, m Gr. Przekupien. Ein Sür-
kauffer. Ut cum primitijs ficos propola recen-
tes. Lucil.

propolis, u, Gr. Przedmieście/ Pierzga.

propoma, Gr. Unypast 2. Przedobiedni tru-
nek/ Słodycz.

propono, Stánowie 2. Przektadam 4. Wy-
stawiam 1. 2. Okreskam 1. 2. Stawiam 5.
Sürsegen/ sürlegen. -- Gminum pugna pro-
ponit honorem. Virg. syn. expōno, objicō.

propono mihi extremum. Odwazam sobie.

propontis, idu, Gr. Morze Czarogrocie.

Das schwarze Meer. epith. Lata, alta, lón-
ga, szwa, minax, hōtrida, sürēns.

proporro, Daley 1.

proporrio, Podobienstwo/ Proporcya.

propōitio, Stánowienie/ Okreszenie rze-
cy/ Propozycja/ Postánowienie umysłu.
Gadka 3.

Propositio. alter. Quintil. prima pars Syllogismi, Pro-
positio. Arist. Incentio. Quintilian. vulgò Maior, vel
propositio Maior.

propōitum, Rzecz do mowienia/ Postánó-

wienie umysłu/ Koniec spraw/ Propozyc-

ya. Ein Sürnehmēn/ Sürsach/ Anschlag.

syn. Cōsiliūm, sēntēntia. epith. Tēnax, firmum,
prūdēns, prōvidum. 5. Cōsiliūm, Sēntio.

propositus, Wystawiony. Sürgestellt. Pro-

positumq. premit, flagratq. Ec. Ovid.

Proprales, Podsiaróści.

propriator, sub Namiesznik.

Propriascit, lege propriasit, à proprio, as, sub
przywłaszcam.

Propriatim, proprium, Własnie.

proprie, Własnie/ Osobno.

Proprietarius. Pan własny iakiey rzeczy/ wlas-

nomistny.

proprietas, Własność 1. 2.

Proprio, as, Przywłaszcam.

proprium, własna rzecz.

proprium quid alicui urado, przywłaszcam

proprius, własny/ przywoitcy/ Trwały.

Eigen. Connubio jungam stabili, propriamque
dicabo. Virg. [Rzeczy

propter vel propter, adverb. podle/ & sub

propter, Propositio, Dla 2. wedla.

propter viam facere, przemarnować. 2

proptera, wedle.

propterea, Dla rego. Datum/ derhalben/
deswegen. non tu propterea, sed Matho pau-

per erit. M. syn. idēo, idēcirco, quāre, quāpropter.

propudians porcus. Ozyśtieniu stuzica

propudiōsa famina, Nierządnicá. [rzecz

propudiosus, Niewstydlivy/ Beieczny/ Nies-
czadny/ Nieczolivy. (czadnicá.

propudium, Niewstydy/ Niewstydlivy/ Nies-

propugnaculum, Twierdza/ Bástia. Obros

ná 2. Obrońcá. Vestung/ Bollwerk.

Exercet, portusse aut propugnacula bello. Virg. syn

Prasidium, mūnimen, mūnimētum, vāllum, ag-

ger, mūri, tūres, fōsse, árx. epith. Vālidum, lōn-

gum, tūrrigērum, sēcūrum, tūtum, fōrte, mūnitum,

inēxpūgnābile. pbr: Nūllo ferro, nullis viribus frā-

gēndum mūnimen. Propūgnācula bello tūra. Fōr-

tis, ināccēssa rūpes. Cāstra tūrrigēro circūmdāta

vāllo. Nōn si rē ferrēus āgger āmbiat. 6. Mūnimen.

propugnatio, Bronienie/ Obrońá 4.

propu-

propugnator, Obrońca.
 propugno, Bronis i. *Deficiam* s. *Deficiem*/ *verfähen*. Propugnat *nagis armatus* scilicet *ut non*. syn. *Tutor*, *defendo*. s. *Munio*.
 propulsio, Oddalenie 2. Oddalenie.
 propulsator, Odbijacz.
 propulso, Odbijanie/ Oddalenie/ Obrońca.
 pro, potius longum est.
 propulsus, u. Poruszanie.
Propargo, Ecclesiastici 7. i. expio. Proparga te cum brachiis, i. offerenda armos pecorum.
 propylæum, Gr. Przysionek.
 proquistor, pro-quistor, Podstębi/ & sub Namieśnik.
 proquiro, Obwoływam/ Świeczę.
 proquiror, Świeczę.
 proca, Gr. Nawpródek. *Verderbeil des Schiffes*. Tela legunt *socii & proras ad litta a porquent*. V. *epith: Arca, ferrata cūva, adūda, acūca, rēcūva, cūvata, vālda, xēta. 6. Nāvis.*
 proreps, wyląże.
 procia, a. proreus, ei, Gr. Stępnik.
 prorex, sub Namieśnik.
 proriga, Roniuch.
 proripio, porrywam s. wyrrywam s. wypadam 3. *Sich hinweg stehen. Aeneas, quo deinde ruit, quo proripa? inquit. V.*
 prorito, u. pobudiam. & sub Buja lekarski.
 prorogatio, Odwłoka 2. Przedłużenie.
 prorogativus, Odwłoczny/ & sub Prorog.
 prorogo, Odwładam/ Przedłużam/ Twam *Verlängerem/ verschieben. Et longum nota scriptori prorogat adum. Hor: syn: Produco, protraho, differo.*
 prorogo vitam, Żyję.
 prorostra, orum, Białogłowa.
 prorsa facundia, Mowa nie poetycka.
 prorsum, Wprzód/ Zgola/ Prawie.
 prorsus, i. prorsum adverb. Zgola/ Roniegnie/ Prawie/ Prosto 1.
 prorsus, si. nomen, Prosty 1.
 prorumpo, Wdać s. co/ Wybuchnąć/ Wyrzyska/ Wzrucam 1. Wypadam 2.

Herfärbrechen. Hoc ait & medius densos prorumpit in hostes. Virg. syn. Rūmpo, vol. irrumpo.
 proruo, Obalam 1. 2. Wypadam 2.
 proraptor, Wyciekacz.
 prorupus, Porczywy.
 prosa oratio. & prosa absolute Mowa nie poetycka.
 prosapia, Pololentie/ Dom 2. Linta toda.
 prosapia nobili editus, Silachic.
 prosapia claritudo, Silachecwo.
 prosapias, Pololentie.
 prosaica oratio, sub Mowa nie poetycka.
 prosatus, Prodzony 1.
 proscenium, Gr. sub Diwomisko 2.
 proscholus, Gr. Lokat.
 proscindo, Rabis/ Poćinam/ Orze/ Tykam.
 proscisso terre, Oranie.
 proscissum, Rola sprawiona.
 proscibo, Owieszczam pismem/ Wykazwiam *ne predaq/ Wywoływam 2. Pissaniem ogłaszam/ Sady zapowiedzieć. Selbstes/ ins Ziend sagen/ in die Aft er. Platen. Proscripti Regu Rutulipus, &c. Hor. syn. Venale prepono, vel ad adico, vel damno: xilio, morti addico, devoreo, destino.*
 proscriptio, Wwołanie.
 proscriptor, Wwoływacz.
 proscripturio, Wwoływam 2.
 proscriptus, Wwołaniec Bannit.
 prosēco, u. & Proscio, in V. Exscio u. Rabis/ Poćiekac.
 prosecta, a. & prosecta, orum, Sztuka 1.
 prosector, Anatomic.
 prosectum, Oczawek.
 prosectus, u. Zrącaenie/ cięcie.
 prosēda, a. Wierzodnica.
 Prosedamum, *Plin. vitium Equorum & arietum, quod eos ineptos ad genusandum reddit, pellitur Satyria.*
 proselytus, in Psychodien 1. & Mowos.
 prosēmino, Rozmnaam. (wierusz.
 profeminor, Pośhodis 3. 4. 5.
 proferio, Przegrywam.
 prosequium, Przewodzenie pogrzebu.

prosequor, Prowǎdzę 3. 4. Obptowǎdzam
Roimodzie sie/ Piśe 2. śelgam. Nachfol-
gen. Prosequitur surgens à puppi ventus can-
tes. Virg. syn. insequor, sequor.
prosero, śiels 2. proserpens bestia Wǎj 1.
proserpinaca, Sporyj 2. A proserpo longum o
quia in Proserpina commune, i. ut in Passinaca.
proserpo, Wylǎje/ Rezewie sis. pro, longū
à Pro Latino. Gratum, breve, & à Serpo, Adrepa
sonat.
proseucha, Gr. Modlitwa/ Bojnicǎ/ Bǎbte
niec/ Siptal choeyd.
proseratur, Lucil. corr. proseratur à prosero, ers.
proscia, erum. Siucǎ 1.
proscia, arum. Okrawek/ Pierwiastki.
proscies, ei, proscium, Siucǎ 1. Okrawek.
proscilio, Wpadam 3. Westǎkuis 1. Wyraz
stam 1. Pierze. Herfürspringen. Haud mo-
ra, profluere sinis, ferit athera clamor. Virg.
Prosmurium, prosmurium, promurium, promurǎ.
Podmurze.
prostat, i. propositus. Paulus Festi. Sipont.
prosocer, Prǎdziad/ & sub świekiec.
prosocrus, sub Prǎdziad.
prosodia, Gr. Tǎrzǎnie słow. Item Gram-
matices pars circa syllabas distinctionum occupata, ac-
centuum earum docens, quam ad rem quia cognito
quantitatis syllabarum necessaria est; ideo passim
scriptores precepta eius cognoscenda adiungunt ex
regulis & auctoritate constata, quibus aliqua de pe-
dibus, de carminum generibus & figuris ex Pǎetica
desumpta, subiungunt.
Protonomastia, Annominatio, figura Quintil. cum e-
adem vox commutata ponitur, sic ut aliud quā pri-
us sonet. Alijs Paronomasia.
prosopites, a, m. Gr. Łopian.
prosopopeia, Gr. i. persona fictio, figura personam
fictam inducens, eadem Conformatio, supra.
prospectator, Przeglǎdamy. (sis tu.
prospecto, Wyglǎdam 1. 2. Wpǎtruis 1. Ma
prospector, Stroj 1. Opiekun.
prospectus, m. Poyczente 2. wglǎd/ & sub
świarto 3. (dam 1.
prospeculor, wypǎtruis/ śpieguis/ Ogłǎ
prospect, & prosperus, Śieszliwy. Glück-
lich. --- Cursus mihi prospera dixit. V. syn.
felicis, faustus, fortunatus, secundus. f. Isfelix.

prosperè, prosperrimè, Śieszliwie.
prosperitas, atq; Śieszliwie 1 pomobienie.
Glück/ wolfsahrt. spes hominum placida pro-
peritate iubat. Pr. syn. Felicitas. Sors prospera
fortuna secunda, favens, amica, ridens. Res secun-
da, prospera. epith. optata, secunda, blanda, sa-
cra, iucunda, grata, beata, placida, amica, segnis,
inens, otiosa, pigra, desidiosa, fluxa, caduca, fugax,
fugitiva, lubrica, fallax, incostante, peritura, in-
bilis. f. Fortuna prospera.
prospero, a, Śieszliwy.
prospergo, postapiam/ portapiam.
Prospices, i. prospice. Fest. corrigit Scal. & Gotsfred. le-
gitq; Prospica. Vide infra Perspico, a.
prospicienter, Opǎtrnie.
prospicio, Przeglǎdam 2. wldz 2. Wpǎtruis
2. przeguwam/ Opǎtruis 2. 3. Dorozu
miewam sis/ Śǎbiegam 3. wyglǎdam/ Rǎts
sehen/ fǎrsehen. Et me Casareum prospicit
ante thorum. M.
prospicio parum, Nle hoyrse.
Prospico, a, priscum. i. prospicio. Opǎtruis.
Prospicus, priscus, Pllny 1. & Okǎzǎly.
prospito, Oddycham/ pucham.
prostans, wydǎny 1.
prostares, a, m. Gr. Przelożony.
prosterno, Dorǎzam 1. Obalam 1. 2. poklas
dam sis/ Wpadam/ poklon cynie. Zu Bos
den schlagen/ niderwerffen. syn. Hūmi
sterno, affligo, abicio, deprimo, terno, dirio, de-
ficio prǎtero.
prostibilem facio, wystawiam nǎ nierzǎd.
prostibilis, adiect. wystawiony nǎ nierzǎd.
prostibilis mulier, prostibula; a. Nierzǎdnica.
prostibulum a. prostibulum. Nierzǎdnica/
Nierzǎdny dom. Eine gemeine Hur.
prostiuo, wystawiam 2. 5. Nierzǎdny pǎ
prostiuora famina, Nierzǎdnica. (trzy.
prostutio, Nierzǎd 2.
prostio, wystawiaǎ mǎ/ Nierzǎdu pǎtrzy.
prostomis, idē, f. Gr. Nlagabel.
prostrata pudicitia, Zgwałcony.
prostratus, Wpǎdly/ Verapiony 1. Nlǎdny;
prostylos, o, i. Gr. sub Śilǎrowanie.
prostubigo, Depes 1.

prosfam

prōsum, Verbum. Pomagam 1. 2. pożyteczny
 iestem. Nützlich seyn. Sa navit, presunt &
 amica papavera somno. Ser. syn. Adjūvo: utilis sum.
prōsum, Adverb. Zgola.
prōsus, Nomen, podniosły/ & in Mowa nie
 prōsus. Adverb. Zgola. (poetycka.
prōsumia, a, Lodi.
prōtāsis, ū, eos, f. Gr. propoisyca.
prōtectōr, Obrońca/ Hálábarnik.
prōtectum, Obdach.
protectus, ti, wydany. beschirmet. Dum
 gonitor nati parma protectus abiret. Virg.
protectus, us, Zastonienie.
prōtēgo, Bronis 2. Zastaniam 1. Zákry-
 wam/ Wydat/ Obrońić kogo. Beschir-
 men/ beschützen. Qua vicit, victos protegit il-
 le, manu. Gr. syn. Tēgo, cōtēgo: tutor, defendo.
protelatus, Wygnany.
prōtelo, as, Wygnaniam 2. porajam 1. Przes-
 kongwam 2. Gromis/ Odśladam 3. Od-
 ganiam/ przesładuis.
prōtelum, ciag 2. Cug/ Naleganie/ Pobud-
 protenam, Zatar 2. (ka 1.
prōtendo, Róściagam co/ ściagam taka/
 podaję 1. Wyhyłam. Herfürstrecken.
 Protendant longe dextra, Sci. Virg. syn: Prōduco,
 prōfero, prōtrāho, ēxtēdo, pōrrigo.
prōtendor, Wybiegam 2.
prōtēntus, protensus, Wydany 1. Ausge-
 streckt. Huic à stirpe pedes temo protentus in
 osto. Virg.
prōtēnus, Przed sobą/ Zatar 2.
prōtēricus, Gr. Rany/ & sub figā i.
prōtērimo, as, Scanie pomykam.
prōtēro, Portęcam / ścieram / porajam /
 podeptac. Zertreten. --- Quid inanem
 proteris umbram. Ovid: syn: prōcūlco, calco, cēro,
 Cālce cēro. 9. Conculco.
prōterreo, Strąsę/ Odstrąsam.
prōtervē, Zuchwale/ Rospustnie/ Złosiwie
prōtērvia, przekory/ Zuchwałstwo. wi-
 derständigkeit/ Frecheit. Capripede, agi-
 tat cum lata protervia Panas. L. syn. Rēulancia,
 prōcācitas, Audacia, lascivia.

proterviam facere, sub przemarnować.
prōtervio, pustus/ Bestwie sie 3. & sub pru-
prōtervitas, Zuchwałstwo/ przekory. (ka
prōterviter, Zuchwale.
prōtervus, Zuchwały/ Rospustny/ Złosiwy
 widerspānstig/ frech. Iam tibi de timidis
 proterbus erit. Prop. syn: pēculāns, prōcāx, imp-
 dēns, tēmērārlus, audāx, lascivus, sālax.
prōtestātio, protestacya.
prōtestor, Oświadczam się/ Protestuję
 Prōteus, apud recentiores Pōetas, genus verbum artifi-
 ci, cuius verba variē transposita, plurimos ver-
 busas constituunt, quale est illud.
 Perfide, te, divos sperasti fallere Proteu.
 Et illud ante paucos annos in laudem B. MARIE
 a Bernardo Bauhuso scriptum.
 Tot Tibi sunt laudes Virgo, quot sidera celo.
 Qui versus millest & bicies (iuxta numerum stellarum
 apud Mathematicos conspiciuntur) variari potest.
 experire: fateberis.
prōtēsis, Gr. Scianowienie/ propoisyca.
 Item figura Grammatica, qua literam vel syllabam
 initio dictionis preponit.
prōthymē, Wzroście.
prōthymia, Gr. Chęć.
prōthyrīdes, he, Gr. Brokarynki. [Slup-
prōthyrum, Gr. Portęca/ przedślonet/
prōtinus, protinam, Zatar/ Przed sobą/ W-
 stawnie/ prosto 1. Von Grund an/
 alseba. D. Protinus hinc fuscis tristis Dea tolli-
 tur alis. Virg. syn. Continuo, cōfēctim, illico, i-
 bito statim.
prōtocolum, gr. Pcorokol. & sub Rālegā-
prōtollo ściagam taka/ pomykam / Odśla-
 dam 2. Rużam 2.
prōtome, es. Gr. Obraz 8. 12.
prōtōmēdia, Gr. winne siele.
prōtōmyta, a, m. Gr. Biskup.
prōtōno, as, Gromis 2.
 Protoplastus. apud SS. scriptores Adam epitheton, i.
 primo formatus.
 Protospatharius, sub Hálábarnik.
 Protosyncellus, Codino. Curopalata, praeceptum Syntel-
 lus, de quo infra.
 Protolocos, quae prima peperit. Etsi epitheton.
prōtōmus, Gr. suist w cości/ podgoc.
protoromus, adiect. podgoc.

prōtōrpon, Formā 4.

prōtrāho, Odśladam 2. wloze i. przeblu-
jam/ Zwlażam 3. przyciągam 1. wywla-
żam. Herfāriechen. Protrahitar, nequēt
expleri corda videndo. Virg. syn. Extrāho, vel prō-
fēro, prōtendo, extrēdo, porrigo.

prōtrēpius, Gr. Nāpominālny.

prōtrimentum, Drobianā/ siekāninā/ przyc-
prāwā 2.

prōtrōpum vinum, Gr. wino 2. Treśc wi-
nā/ wino stōdkie.

prōtrūdo, popycham. Sārstoßen. Et quā
tantum hoc oneris protrudere nōstri. L.

prōturbo, Zwalam 1. Spycham/ wypycham.

prōtūrela, prōtūtor, sub Opiekun.

prōtūpon, Gr. probā 3. Formā.

P R O V

prōvectus, ti. adiēt. Wyniesiony/ Pomie-
żiony 2. weitergeführt/ gefördert. Cum
prōvectus equo longēti Regis ad aures. Virg. syn.
invēctus, vēctus, vel prōmōtus.

prōvectus, us, subst. prāfenui domini, pro-
vectus agri est. Palladius. i. adjumentum, profe-
ctus, ubertas.

prōvehō, wynoszę 3. pomykam/ pāsiu. weis-
ser führen. Provehat & felix dominam, per-
ducit ad urbem. N.

provehor, Poieżdżam/ pośpiewaj. Vnośe
sie/ Zābengē 3. Zāieżdżam 1. Zāmowię sie/
Zāczęć sie/ Rucęm sie do czego.

prōvenio, Wychodzę 3. Pochodzę 3. Ład/
Rōdę sie. Herfāckommen. Proveniant
medii semibi sēpe dies. Ovid.

provenit bene, Powodit sie.

prōventus, powodit sie/ Dostātę 1. Dos-
chod/ Wtōdżay/ Wtōdźniente. Ge-
wāchs. Semper crede, polus variū proventus
annos. Pr. syn. Rēditus, cōpiā.

prōverbium, przypowieść. Sprichwort.
Hac quod de causa si te proverbium tangant. Ovid.
syn. adagium. epith. Vērus, cōmūne, vūlgāre,
brēve, vērum, cērtum, āntiquum. pbr. Sermo ti-
tus, vūlgārus.

proverbium est, Pospolićie mōwię.

Prōversus, prosto 1.

providē, providēter, Opārtnie.

prōvidens, Opārtny.

prōvidētia, Opārtność. Sārstheigkelt/
Sārforę. Vi illa quondam providentia Dei.

(Jamb.) syn. Prūdētia, sārpiētia, cūra, prōvida-
vātus, vel Divina mēns, vōlūptas, sārpiētia, prō-
vidum nūmen. pbr. Mēns hāud ignāra, ac nōn in-
caūta futuri. Quā plācido rēgē omnia nūti. Sa-
cris, arcānis quē mōdēratūr legibus urbem.

prōvideo, Opārtuis 2. 3. Opārtuis 2. Zā-
biegam 3. Obwātowāć/ Searam sie/ prēs-
glādam 2. Dorozumięwam sie. Sārsehen.
Providisset eam, sic ignovisse putato. Ov. syn.
prōspicio, cāręo.

prōvidus, Opārtny. Sārstheig. Qui domi-
tor Troje multorum prōvidus urbes. Hor. syn. prū-
dens, sārpiēns, prōspiciēns, cāręus.

prōvincia, Powiat 2. Vrsād 1. Sprāwā 1.
Eine Landschaft. Redditaq; est omnis populo
provincia nostra. Ovid.

provinciæ prāfectus, prāses, Woięwodā:

provincialis, Powiatowy.

provincialis prāses, Promiņcyal.

provinciam trado, Zdāis urzād.

provinciarum, sub Po domāch.

prōvisio, Opārtowānie/ Przeglādanie 1.

Provizya.

provisio annonaria, Spiżā 2. Picā.

prōvisio, u. Wyglādā 2. Doglādā 2.

provisor, oru, Dozorcā/ & sub Opārtny.

Versehen/ Sārforę. Vitium tardus provi-
sor, prodigus ari. H.

prōvisus, us, Opārtność. Versehen si
bona librorum, & probis frugis in annis. H.

prōvivo, in, przeżyć/ Dogękal.

Provocabulum. Varroni est Pronomen & Articulus.

prōvocatio, Wyzwānie 2. Apelācyę.

provocator, Wyzwācz/ Harcomięć/ wys-

provocātrius, wyzwyālny. (Siekācz

Provocatix, sub Dramitciel.

prōvoco, Nagābam/ wyzwyam/ przyswyam/
pochęp cęnie/ Sprzeciwiam sie/ pite do ko-
go/ Apeluis/ Deānie. Hinaustruffen /

auffforderen. --- atq; omni fortunam pro-
vocat hora. Luc. syn. Lācello, oppugno, incito, ex-

spēro, incito.

provo-

provolantia tabulata, sub podśienie.
 prōvōlo, *as*, wylatam/ wypadam 3.
 prōvolvo, wymalam/ żwalam 1.
 provolvor, Opadam 3.
 prōvōmo, wōmitowác/ wybuchnęć.
 prōvorsus *nomen*, Niewpewny.
 prōvorsus *Adverb*, Prosto 1.
 prout res, ac tempus, Jako sie trąfi.

PROX

Prox, Glos 3.
 proxētia, *a, m*, Gr. Jednąg 3. 4. Litku-
 pnik/ Sprawca.
 proxēticum, Gr. Litkup.
 proxētia, Gr. Diewosłebic.
 proxētia, *a, Gr*, sub przystaw.
 proximē, Blisko/ Niedawno/ Dopleto 1.
 Nablizy/ podle.
 proximitas, Bliskość. proximō, Niedawno
 proximo, *as*, Przyblizam sie.
 proximum, Nablizy.
 proximus, Nablizy/ Bliski 2. powłnowary/
 Sosiad/ przesi/ podlexy/ & sub podle
 medle. Alternachst. Proximus huius longos
 sed proximus interuallo, (Sp.) syn. Vicinus, finiti-
 mus, propinquus.
 proximus, posterioris saculi usu. Podskarbi/
 Odzierni/ Domownik/ Referendarz

PRU

prūdēns, Rostopny/ Bagny/ Mędr/ Bie-
 gły/ Et loco Adverbii. wiedzac. Ścisly/
 rig/ krig/ verständig. Quidquid agi pru-
 denter agas, & recte finem. syn. Providas, sapiens;
 cautus, solers, callidus, sagax; circumspēctus, pro-
 spiciens, industrius, peritus. phr. Consilio, olēti
 mēte praeitus, potens, polens, prestans, animi,
 vel animo maturus, omnia prospiciens. Mente sa-
 gaci ante notans, longo edoctus usu. Consilio Ne-
 stor, Cato. Iante annos, animūq; gerens, curam
 que virilem ore puer puerique habitu, sed corde
 sagaci aequabat sentium, atque actu superaverat an-
 nos. Mentem sua non capit aetas. Consillio habitus
 non fuit auctor. O facunde senex, xvi prudentia
 nostri. angustis animus robustior annis. Scilicet in-
 genium et rerum prudentia velox. & Adolescens,
 Sapiens.

prudenter, Rostopnie/ Mędrzei

prūdētia, Rostopność/ Mędrość/ Bie-
 głość/ Rostadek. Klugheit/ weisheit/
 Ścislichrigkeit. -- aut rerum fato prudentia
 major. Virg. syn. Saplēntia, solēntia, sagācia, co-
 silium, peritia, astutia, calliditas. epith: Matura,
 vigil, vigilans, circumspēta, senilis, praecia cauta
 sagax, solers, callida, mira, divina. phr. Provida
 mēns. Sagax animus. Vigiles sensus, animi. Sen-
 lis animi, gravitas, cura, cautela. Vigil animus,
 sagax. Divina pars mentis. Rerum fato prudentia
 maior. Praesaga futuri. Nil temere agens. Consi-
 lio nixa. Cuncta expendens. Omnia consulta mē-
 te gerenda tēgens. Caute pravila pericula vitant.
 Nullum nūmen abest, si sit prudentia praesens. Te
 matura senem prudentia reddit. Circumspēta ge-
 ves sequitur prudentia canos.

pruina, Stron. Der Reiff. Arvaque Rhiphi
 is nunquam fiduata pruinis. V. Vide Gelu, Glaci
 pruina infestor, Ściadziei.
 pruinosus, Stronisty. Reiffachtig. Longi
 pruinosā frigora nocte pati. Ovidi.
 pruina, *a*, wagi 1. Eine glänzende Rohl. Sub-
 jiciunt veribus pruinis, & viscera torrent. Virg. syn.
 Carbo, epith: ardēns, accēnsa, rūbens, tōrens, cō-
 lēns. phr: Calidis asabunt viscera pruinis. & igne

pruina asuina, cerea, śliwki wielkie.
 pruina rugosa, śliwki suche.
 pruina, ha, żarzewie.
 pruinēum, sub śliwa p.
 Prūnitius, żarzewy.
 pruinum, & pruinā, orum, śliwā owoc.
 Eine Pflaum. -- & spinos jam pruna ferat.
 tis. Virg. epith: Dulce, cereum, canum, Danti-
 fecum.

prunum spini, Tarnosliwka.
 prunus, f. śliwā drzewo. Ein Pflaumen-
 baum. epith: virens, fiōndens. v. Arbor.
 prunus sylvestris, spinifera, Tarn drzewo
 Pruniga, Konuach.
 pruinōsus, świerzbiczy.
 prunigo, in, świerzb. Das beissen jucken.
 Si tibi morosa prurigne germinat auris. M. syn.
 Pruritus. epith: impatiens, importuna, molestia, i-
 rens, mordax, oblectana, & Desiderium, & Lirio.
 prunio, świerzbizmy/ Bestwie sie. Best-
 sen jucken. Incipiam prurire choro, plausus
 protata: Juv.

prunio

prūtius, *us*, *świerzb*.
 Prussia, *Prusy*.
 prussus, prūthenus, *Prusak*.
 prymnēsum, prymnēsius, *Rol ostrzy*.
 prytanēum, *Gr. Sympol starych*.
 prytanes, *e*, prytanis, *eos*, vel *us*, *m. Gr.*
 Podwoiewodzy.

P S

psallo, *Gr. Gram i. Brzaskam i. Singen.*
Psallimus, & lucamus Achibis doctus undu. Prop.
syn. Cāno: hymnos cōcino, fidibus cāno.
 psallōcitharista, *Gr. Lurnista*.
 psalmista, *e*, *Rybale*.
 psalmōdia, *Gr. sub Psalmy*.
 psalmōgraphus, *Davidis epitheton, qui Psalmos com-*
scripsit.
 psalmus, *Gr. sub Psalm.* [cymbal
 psalterium, *Gr. Zartsa/ zolcarz/ & in Blawis*
 psaltes, *e*, *m. Gr. Murz na stronach. & in*
Organista.
 psalteria, *Gr. ibidem.*
 psaronius, *Ramien storopstey/ Mozdjersos*
wy Ramien.
 psēcas, *adu, Gr. Desz 2.*
 psēgma, *tū, Gr. Moziżne odmioz.*
 psēphisma, *Gr. pospolistwa uch wala/ wyroł.*
 pseudamōmum, *Gr. Ormuz falszywy.*
 pseudanchusa, *Gr. Czerwieniec 2.*
 pseudodomon edificium, *Vitru. i. mētiens aequalem*
structuram.
 Pseudo, *Gr. i. falsō. Gelli. Mosellan.*
 pseudoacōron, *Gr. Miezgż jolcy.*
 pseudoapios, *Gr. Wilge waly ziele.*
 pseudoapostolus 2. Corinthi: i. falsus, mendax, *Apostolus*
 pseudobōnium, *Gr. Bāborā ziele/ Rzepnie*
zēł.
 Pseudochristus, *Matth: 24. i. falsus, mendax Christus.*
 pseudocostus, *Gr. Dzięgiel 2.*
 pseudocypirus, *Gr. sub Ostrzyż wonny.*
 pseudodictamnium, *Gr. Dypran 2 Trzēmdā*
 pseudellēborum, *Gr. Podkolan.*
 pseudographia, *Gr. sub pisania nauka.*
 pseudolotus, *Gr. Obrostnica.*
 pseudomēlanthion, *Gr. Bzkolnica,*

pseudomyāgrum, *Gr. Lnicā.* (wendā.
 pseudonardus, *Gr. Spikānārdā/ & sub Lās*
 pseudoprophēia, *Gr. sub Prorok.*
 pseudopoliticus, *Gr. Polityk 2.*
 pseudorchis, *Gr. Podkolan.*
 Pseudos, *eos*, mendacium & Pseudēs, *Gr. i. mentax*
unde composita plurima. Pseudodidascalus, Pseud-
logus, Pseudoporticus, Pseudomantis, Pseudomartyr,
Pseudosophista, &c.

pseudosmyrnum, *Gr. Gierz.*
 pseudosycōmorus, *Gr. Rlokoćinā i.*
 pseudorhynchum, *Gr. Drzwi.*
 psithion, *Gr. in historia Casiani, Rogożka.*
 psila toga, *Gr. Szara niekosmata.*
 Psile, *es. i. Tenuis. Nota vocalis carentis aspiratione,*
Priscian. Vulgo Spiritus lenis.
 psilōcitharista, *Gr. Lurnista.*
 psilōchrum, *Gr. Przestep biały/ Włosow*
wyrywaniu sużoca masē.
 psimythium, psimythum, psimythus, *Gr.*
 psita, *Gr. Płaskizka.* (Bleiwās.
 psittacus, psittace, *es. gr. Pāpugā. Linc*
 Papagoy. *Psittacus, ē vobis aliorū nomina di-*
scam. M. epith: Lōquax, garrulus, cānorus, vocālis
peregrinus, Eōus, indicus, vērscolor, vīridis, pi-
ctus, phr: inda, indica avis, vōlucris ales. Eōis ā-
les missus ab Indis. Hūmāne vocis, lingvā imitā-
tor, simulātor ales. Lōquax hūmāne vocis imāgo,
avis dōcta lōqui. Psittace dūx vōlucrum, dōmini fā-
cūnda vōlūptas. Hūmāne solers imitātor psittace,
lingvā, illē sālūrator Rēgum, nōmēnque lōcūrus
Cesāreūm. Hūmāne vocis imāgo psittacus, extrē-
mo mūnus ab orbe dātum.

psōia, *Gr. świerzb 2. Drogakiew polna.*
 psōticus, *Gr. świerzb maizcy.*
 psychōmantia, *Gr. Wrożka 2.*
 psychomantium, *ibidem.*
 psychōtrōphon, *Gr. Bużwica i.*
 psychrolōgia, *frigidus sermo,*
 psychrolūtes, *Seneca. qui frigida lavatur. Zia*
mno kápány.
 psyllion, *Gr. Pasi len/ Szlāchrāwā.*
 psythium, *Wino stodkie.*
 psythia vitis, *ibidem.*
 Pte, *particula addititia, sub Sam 2. & sub*
ptarmi-

ptarmica, Gr. Rychawiec ziele.
 pierēlas, e. ē Graco. Pies przelkoni.
 pieris, idk, Gr. Paproć. (pierna.
 pierina, e. Gr. Mąstowy odśwież.
 pierinix, idk, m. gr. Racciofu lodzga / sub
 Karciol.
 pieromas, idk, Gr. Pachy w budowaniu /
 Szyty / Jilatorwanie.
 pieron, idk, Gr. Szyty.
 pierōios, Gr. Skrzydlasty / Wsary.
 pierygion, Gr. Rospadlina z. pismołci z.
 rośliną / Blonka z.
 piśana, Gr. Pryśana / pecak.
 piśanarium, sub Pryśana / & Rąśas.
 piōchōdōchium, piōchōdōphium, Gr. Sipi
 tal ubegich.
 piyas, adu, Gr. Piwaczek imilia.

P U B

(brosty

pūbens, Zaratstacy / Mody i. Mchem o.
 pūbeo, pūbesco, Zaratstam / Wyrastam / Oba
 radziam / Awitna. Mannbat werden. Pu
 bentes herba nigri cum lacte veneni. Virg. Syn.
 cresco, juvenesco.
 pūber, eris, adiect. omne, Priscian. Zaratstac
 iacy / Mody / Zaratstacy i. Mannbat. Atque
 bilares oculos & formam puberis abi. Nem.
 pūbertas, Zaratstanie i. Mlodosc i. Mlo
 dsienswo / Dostalosć. Mannbat Hiter.
 Pubertate valent, & jam facundior, &c.
 pūbes, bi, f. subst. Lono w cieie i. Mech z.
 Mlod / Zaratstacy miodsiennec. Jugend.
 Cuncta tibi, Cererem pubes agrestis adoret. Virg.
 syn. Juvēntus. f. Juvenis.
 pūbes, eris, adiect. gen. omni. Probus: Zaratstacy /
 Mody.
 pubes vesticeps, pubes agrestis, Mlotec.
 publicanus, Nymag z. Celnik / Dzielica
 cinnit.
 publicatio, Obwolanie z. Rospiskowanie.
 Publicatrix. Arnob.
 publicus, Jawnie / pospolitym imieniem /
 Wzjednec / Z urzadu / Z karbu.
 publicus, pospolitym imieniem / Wzjednec.

P U D

publicus, y, Budownicy.
 publico, as, Podate s. Rzglaśam / Rom
 komac / Mierzdu parryc.
 publico carens, abstineus, Prymar.
 publicola, e, pospolitwa obronca.
 publicum, Bieg pospolita / pospolite m
 sce / pospolita riez / pospolite dobro /
 swiat / Jaw z. Uragd i. Clo i. Dochod.
 Rzezi publicne / pobor.
 publicus, adiect. pospolity z. Wzjednec.
 Gemein. Quod leges, cereretq. virum pal
 cis usus. H.
 publicus, subst. Budownicy z. Podmies
 publicor, pafole. (wody)
 pūcinum vinum, Rymula.
 pūdesio, Wzjednec.
 pudendus, vel pudens, Wzjednec / Wzjednec
 wy i. z. Voll Scham. --- magna fides, a
 non Ebandre, pudendus. Virg.
 pudenter, Wzjednec.
 pūdeo, Wzjednec.
 pudere dedidici, Niewstydzis sie.
 pudet me, pudescit me, wstydzis sie / zal mi
 Jch schame mich. Ali pudet ingrata, pudet
 ab male dictis arca. M. syn. Verecundor, erub
 sco. pbr. pudore rardor, suffundor. C. dhiber vira
 ingentiumque pudor. Vultum pudor gravat, oculor
 deiecit, ora subit. Alit ingens imo in corde pulat
 plena pudoris lumina fixa solo tenet, Deiecit, it
 hēda gerit pudore vultus. f. Erubesco.
 pudibitus, Wzjednec z.
 pudibunda pars, vel membrum, Cilonet z.
 pudibundus, wstydlivy i. Zuchrig / scham
 haffrig. --- satyrus paulum pudibunda proterit
 Hor. syn. Verecundus, pudens, pudicus, modestus.
 pudice, Wzjednec.
 pudicitia, wstyd i. Schamhaffrigkeit /
 Keuschheit. Lasa pudicitia est, deperit illa se
 mel. O. syn. Castitas, virginitas, integritas, puritas,
 pudor. pbr. pudicitie laus, honor, decus insignis
 pudica, honesta, verecunda vita, voluntas, mors
 pudici. Vide Castitas.
 pudicitia publicata, Mierzdu z. [idk]
 pudicitiam expugnare, imminuere, Zgwale
 pudicus, pudicior, Wzjednec Scham
 haffr

hafft/ schickig/ kensch. Et qua parte vellet pudiciorem. (Phal.) Mart. syn. Castus, purus, integer, pudens, verecundus.
pudor, ör, wärd 1. 2. 5. Nierod 3. Dite- wicmo. Scham/ Zucht. Quid faciam si plus ille pudoris habet. M. syn. Verecundia, rubor, vel modestia, pudicitia. *epith:* Timidus, purpureus, subitus, repentinus, rösens, ingenuus, modestus, honestus, verecundus, castus, virginus, tacitus, tener, sollicitus, tristis, ager, confusus, pallidus, impollutus, rubescens, niveus, pulcher, innocuus. *phr:* Qui se manifestat in ore. Ora colorans. Despicens decus, inde ingenuus mentis. Qui pudor ora subit, in ore sedet pudor. Mahat tristi conscius ore pudor. Ora quodque ingenuo radiat suffusa rubore.
pudor projectus, prostitutus, pramortuus, pudoricolor, Rumianq. (Niewsyd).
pudoratus, Niewsyditiw.

PUEL

puella, Ditewegka/ Niewiasta. Ein Mädchenlein/ Töchterlein. syn. Virgo. *epith:* Formosa, tenera, venusta, candida, nivea, culta, verecunda ingenua, intacta, casta, pudica, honesta, credula, timida, imbellis, compta, innuba, nobilis.
puellaris, Ditewegy/ Ditewegacy. Kindlich. Prada puellaris animos oblectat inani.
Ovid.

puellariter, Ditewegym sposobem.
puellasco, sub Ditewegetom podobny.
puellatoria tibie, v. Surma.
puellatorius. Wladzyslawy sig.
Puellitari, Laberio. Salde. explicat Scalig. sed obscurum est.

puellula, Ditewegy.

puellus, Chlopiz/ Diteclarko.

puer, Ditecia/ Syn/ Padole. Ein Kind/ Knab. Differat in pueros ista trophæa suos. P. syn. Juvenis, impubes. *epith:* Tener, blandus, imbellis, formosus, candidus, venustus, comptus, ingenuus, verecundus, intonsus, mollis, levis, rudis, decorus, procerus, imberbis, cautus, lascivus. *phr:* Incautus nimium temperariis annis, impubes et adhuc non utilis armis. Cujus lanugine non dum vernant vultus. Nec dum prima novâ lanugine vertitur ætas. P. Infans, juvenis, & Adolescens.

puer vetus, Gracy a glupi.

Puera, Ditewegka.

pueri frustum, Chlopiz.

puerarius, Sodomgyl.

puerasco, Ditecinieis.

puerulus, Ditecia 1.

puerilis, Ditecinny. Kindlich. Tela manu jam tum tenera puerilia torst. Virg.

puerilitas, Ditecinnoſe/ Ditecinſwo.

pueriliter, Ditecinnie. Kindlich. Qui modo decerpens tætero pueriliter ore. Pr.

pueritia, Ditecinſwo. Kindheit. Adhuc non alio rege pueritia. (Ascl.) Hor. *epith:* infirma, mollis, tenera, imbellis, nudis, debilis, garrula, venusta. *phr:* puerilis, tenera ætas, pueriles, primi, molles anni. Aetatis primum tempus. Tempus puerile juventæ. Aetatis infirma, mobilis, apri moribus anni. Prima cum pæte viriscescit ævi.

puerpæra, Poloznica. Kindbettecin. Lau-

dantur simili prole puerpera. (Ascl.)

puerperium, Poloz/ plob 1. Kindbette.

Cruda puerperia, & populos umbrosa creavit. St.

Side Paris.

puerulus, Diteclarko/ Chlopiz.

Puerus, Ditecia.

PUG

puga, a. Gr. Zädkowe gæſt.

pugil, Siermierz. Ein Rämpffer/ Sechter

Aut visum aut pugiles, his nam, St. Hor. syn. Luctor, athleta, gladiator.

pugilatio, pugilatus, u. Siermierſta.

pugilatōius, Siermierſti.

pugilatu decetro, exerceo me, Siermule.

pugilice, Siermierſto.

pugillat, hoc pugillares, hi, pugillaria, hec

iam. Räsſſti Kamienne. Pugillarem. S. La-

cas cap. 1.

pugillaris, adiect. & pugillatorius, Piesſſis

ny/ Sarsſianq. Iavental. u. produxit. Sed

aliqui ibi legunt Pupillares. non Pugillares.

pugillo, a. Dite piesſſo.

pugillus, Sarsſe/ Sarsſſa.

pugilo, a. Siermule iäſo Siermierſ.

pugio, önis, puguncululus, Pumat. Ein

Döſch. Pugio quæ curvis cingit brevis orbita

tenet. Mart. syn. Sica, gladius, & ſis.

pugna, Duwa/ pnegodwante ſſa. Ein

Sierſſ/ Rämpff/ Schlach. Aquinas pu-

gnas, Ergi tibi regna remisit. Virg. syn. Cerra-

men.

PUG PUL

men, praelium, conflictus. *epith.* ancēps, iniqua, triftis, acris, ferox, afpēra, dura, fava, coeca, ardens, cruenta, atrox, fanguinea, fervens, flāgrans, crudelis. *phr.* At torva fronte mināces praeſentant pūgnas. Crudelem avēritie pūgnam, urgētur pūgna cōgrēſus iniqua. Horribilemque fēus Māvōs ciet undique pūgnam. Mārtia fervētes accēdunt clāſſica pūgnās, ardētes accingat dicere pūgnas. *vide Pugno.*

pugna singularis, Poiedyneſ 2.

pugnacitas, Spornoſé/ Vpor/ Roſiuſenie/ ſiedzenie.

pugnaciter, Spornie/ Vpornie/ Dozab 2.

pugnaculum, Baſta 1.

pugnans, Przeciwny.

pugnator, Walecznik/ Bieży/ Koſoſliwy.

Lin Kämpffer/ Streiter. Pugnatori operit caput ingens aru biatus. V.

pugnatorius, wojenny. pugnatur, Bija ſie.

pugnax, waleczny/ Swarliwy/ Bieży/ Zwadliwy/ Vporny/ Sporny. Streithar Vel tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes. P.

pugneus, pieſciany. pugnitus, pieſcisty.

pugno, Porękam ſie/ Bije ſie/ Vſiluje/ Dozmagam ſie/ Zaſtawiam ſie 3. Vleżgadzam ſie. Streiten/ Kämpfen. Digredimur, lentaque fori pugnamus arena. Juv. ſyn. Certo, decerto, cōfligo, cōgrēdior, praelior, dimico. *phr.* pūgnam tento, cōmittito, ſbeo, lāceſſo. Mānus cōſēro, cōſēro, pūgnas inēunt et praelia tentant. Cōſērtē campis acies, multūſque per arva Fervēbat Māvōs. Cōcūrrere ferro, praelia miſcere. Decernere ferro: Crudo pūgnam cōmittere caſtu. 6. Bellum gero, 5. Luctor.

pugnus, piſſé 1. 2. Garſé/ Kulak.

PUL

pulcer, ut ſcribunt eruditi, idem Pulcher.

pulcher, pulchellus. Piſzny. Schön/wohlgeſtalter. Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apollo. Virg. ſyn. Formoſus, venuſtus, decorus, ſpecioſus. *phr.* Fācie, forma, formae decore, praelans, inſignis, cōſpicuus, ſpectabilis, cōſpicendus, egrēgius, excellēns, praſignis. Forma praelanti, egrēgia. Cui egrēgio decus enitet ore. Forma cum vinceret omnes. Quō pulchrior alter non fuit. Cui decus egrēgium formae. Cui plurima frontis maietas, et hōnōs. Formae decore, nitore praelans, inſignis fācie jūvenis os hūmērolque Dēo ſi-

PUL

milis, excellēns mūnere formae, praelanti corpore, eximia ſpecie. Phryx, puer in ſylvis fācie ſpectabilis altis. Cui placido fulget in ore decore. Clarior eſt auro jūvenis cui levia fulgent ora. *vide Pulchra, Forma, Pulchritudine formae praelantes, quibus Poeta alios conferunt, aut praferunt. Bāchus, Apollo, Hyacinthus, Nereus.*

pulchralia, iam, Czako.

pulchre, Piſznie/ Dobrze 1.

pulchritudo, pulchritas, Piſknoſé. Schön/ Schönheit. ſyn. Forma, venuſtas, decore, ſpecies. *phr.* Decus egrēgium formae. Frontis oris, vultus maietas, hōnōr, nitore. Genarum, decore, et frontis hōnōs. Pulchrae formae mūnus, doctes, decore, nitore, os formoſum, venuſtum. Forma illecebra, blandicia, blandimenta. Forma placet, inveniūque color, flavique capilli. Fulva coma eſt, longaeque manus. Nulla factus ab arte decore. Forma ſine arte decore. Nativum formoſi corpōis decore. *vide Forma.*

pulegium, puleraceum, puleium, Poley. pulleiatum, ibidem.

puleium Cretense, Dypſan 2.

pulenta, lege polenta.

pulex, icis, hic Pſlá. Eine Floh. Parva. *lus en pulex irrepens dente laeſat. epith.* Parvulus, incēſtus, mōleſtus, mōrdēns, pūgēns. *phr.* Perturbans ſomnum. Dēnte lāceſſans. Lūes inimica quieti. Qui tēnēros mōſtu depalcitur artus. Qui lāceſi mōſtum deſigit acūtum. Non pulce dūces inſeſto ſōmni violēntur. Deſendit manus hāc ſcapulū mōrdēnte mōleſto pulce.

pulcaria, Sſlāchawa.

pulcaris herba, Pſi-ten.

pulicofus, Pſiſty ſub Pſlá.

pulla vestis, zalobá 2.

pullaria manus, Prawa ręká.

pullarius, Wieſzeł 2.

Pullasco, Colu. corr. Pullulasco.

pullaster, Burzak.

pullastra, Koſoſ młoda.

pullatio, Burzgał chowanie.

pullarus, zaloba noſacy/ Szaceł 2.

Schwarz bekleidet. Pullati proceres, differt ſadimonia prator. Juv.

pulleiaceus, Burzgał/ & ſub Poley.

pullis-

P U L

pulleiatum, sub Poley. an recte?
 pullescens ovum, Jate zalegle.
 pullesco, sub Zalegle tate.
 pulletra, Rokos mloda. e ut in fulgura, Por-
 cetra, anceps. pulli, Diteci.
 pulli apum, Roy psgol.
 pullicenus, Rurcz/ Rurczko.
 pulligos, smiadosc.
 pullini dentes, Zdy trzonowe z.
 pullinus, Zrzebiecy
 pulliprema, pullipremo, Onis, m. Sodomek.
 pullities, pullicies, Rurcz/ Rurczko/
 Psgotka/ Roy psgol. (ceps.
 pullura, Rokos mloda. i ut in Culcitra an-
 pullulo, pullulascio, Arzewie sie. Ruff-
 wachsen/ hefsursprossen. Tam sava facies,
 tot pullulat atra colubris. Virg: syn. Gernino, fru-
 tico, succresco.
 pullulus, Werosiek/ Wile brzewny/ So-
 domek/ Mlody piod.
 pullus, adiect. smiady/ Gany.
 pullus, substant. Mlody piod/ Latorosi z.
 Werosiek/ Rurcz/ Wile dr em/ Golebie/
 Gosis/ Sodomek. Ein jung Pflerle-
 in/ Voglein/ oder Hullen. Vi asiders implu-
 mibus pullis avis. (Jamb.) epib. Tener, implumis,
 exiguus, mollis, exilis, tenuis, loquax, garrulus,
 trepidus, fugax. phr: avium progenies, pules, na-
 ti, pullis impubibus ales affidet.

P U L M

pulmentaris, Bessany.
 pulmentum, pulmentarium, Bosa 1. Portas-
 wa. Aliterley die Gemass/ Brey v. Puls.
 pulmo, Pluca/ Wzrod z. Piar/ Plucnik z.
 Die Lung. Exhalans animam pulmonibus a-
 ger agebat. L. epib. Mollis, tumidus, tumescens,
 inflatus, tumens, irregulatus, spirans, siccus, aridus
 arens. phr: Spiramenta anima. Cordis habra, fla-
 bella. Pulmonis fibra. spiracula vita. Pulmo ani-
 ma praelargus anhelat, aeris alternos angustans pul-
 mo meatus.
 pulmonacea, pulmonaria, Plucnik 1.
 pulmonarius, Plucny/ plucna choreba ceter-
 piacy/ Dychowiczy.
 pulmoneis pedibus homo, Lentwy/ Ciasoch

P U L

pulmoneus, Plucny/ Wzrodowary.
 pulmunchilus, Pluca/ Wzrod z.

P U L P

pulpa, Miesista czec. [Szepeam.
 pulpa arboris, Biel z. 3. Miesistosc z. vide
 pulpamentum, Miesista czec/ Przymak/
 Lakoci.
 pulpitem, Kazalnica/ Pulpit Roscielny.
 pulpos, as, sub Paw. pulposus, cielisty.
 puls, Bosa 1. Krupa. Brey/ Mus. Ampli-
 or, & grandes fumabant pulvis olle. Juv. syn. Pul-
 mentum, pulmentarium. epib: Candida, lactea,
 densa, tepida, calens, recens.
 pulsatilis, Pulsowy.
 pulsatio, Grmot/ Rolat.
 pulsatilla, Sefantka/ Czarne siele.
 pulsator, Brzetaz 1.
 pulso, Rolace/ Brio fogo/ Tluka 1. Vderzam
 1. Gram 1. Dwonie/ Brzgam 1. 2. Wybia-
 tam fogo/ Pozynam 1. Schlagen/ stosa-
 sen/ treiben syn. pello, propulso. vide
 Pello, Quatio.
 pulsor, aris. Trepada mis.
 Pulsula Mart. Domito. corr. Pusula vel Pusula.
 pulsus, us, Rolat/ Bicie/ Vderzenie/ Brz-
 kanie/ Puls/ Pchanie/ Rusanie z. Trep-
 sienie/ Capanie/ Zdroy.

P U L T

pulchrum, Gancet 1.
 pulchrius, adiect. Krupny.
 pulchrius, substant. Krupnik. Item Gancet 1
 pulicula, Krupki Bosa 1.
 pulvis, Krupnik. [dy.
 pulphagomides, pulphagus, Krupacz/ Pos-
 Pulto, as, Rolace.
 Pulver. Priscian. idem. Pulvis.
 pulverat, Rurcz sie.
 pulveraticum, Miernicne.
 pulveratio, Brondowanie/ Wskopywanie/
 proprie Piasrowanie.
 pulverationem facio, scieram w proch.
 pulveratix avis, sub Piasrowie.
 pulverem excito, moveo, Rurcz 1.
 pulveresco, W proch sie obracam.

pulvis

pulvērēus. *Burzawy pelny/ Prochu pelny/ Miakki 2. Staubig.* Pulveream nubem. & fulgentes arcu ceteras. Virg.
pulvērō. *Burze 2. Bronzite/ Piaszkite/ Wollam sie. Gräbie/ Włopywam.*

pulvērulēnus. *Prochu pelny/ Burzawy pelny/ prochem przepadly. Vall Staub/ Staubig.* Pulverulenta fuga glomerant. & c. V. *syn:* pulvērōus *phr:* Pulvērē foedatus, dēturpātus, tūpōis, squallidus, squallēns, pērfusus, aspērus, cōspērus. *epith:* Pulvērulēnta fuga dāre tērga pōr agros. pulvērulēnta cōquit mātūris. Solibus ætas. Canticū immūdo pērfusam pulvērē tūrpāns.

pulvinar. *pulvinārium, pulvillus, & pulvinus.* *Poduska/ Weizlowie/ Grządka/ wyssep/ walek 2. Tamā. Ein Hauptkissen.*

Haud secus insertis ad pulvinaria palmis. S. syn: Pulvinus cērvicālis, cūlcitrālis, cūbitalis, fulcrum. *epith.* Mōlle, tēnērūm, plūmēum, pūrpūrēum, agrātum, supērbūm, suppositūm, tūmēns, tūmēscēns, tūrgēscēns: Capiti suppositum.

pulvinārus. *Wydatny 2. Brzejysty/ Ołczy*

pulvinārus calix. *Lupiny 1. Glawy.*

pulvinūlus. *Grządka.*

pulvis. *u, & erū, m. & f. Proch 1. Plac do gego. Pulper/ Staub.* Pulverū exigui *factu compressa quiescent.* Virg. *syn.* Siccus, aridus, lēvis, tēnūis, vōlitrāns, crāssus, obscurus, opācus, glōmērāns, niger, cācus, ater, rōrdidus, putris, immūndus, tūrpis, lūrēus, æstivus, siccēns, bibūlus: nobilis Olympicus. *phr.* pulvērīs, pulvērēus glōbus, tūrbo. pulvērēa nūbes, pulvērīs obscurō turbīne nūber. Exilis ārena, ārena āgitāta vento.

pulvis coctus. *Wapno. trusznicy.*

pulvis fulmineus. *nitratus, pyrius, Proch*

pulvis scriptorius ē galla. *Pulwérēa.*

pulvisculus. *Presek.*

pūlūlo. *as, sub Papo.*

P U M

pūmex. *m. & f. Rāmien 3 piány moestley/*

Opoka 2. & in Loch. *Bimsstein/ Reib-*

stein. -- nivo de pumice fontes. C. *epith.*

Lārebrōsus, cāvus, mūlticāvus, tēxētus, frāgīlis, aridus, siccus, cāndīdus, āspēr, scāber, mūlcosus. *phr.*

āspēr āb ālīdūo lūmphārum vērberē pūmēx. āt spēcūs tēxētī strūctūrā pūmicis iāstār. Cāvērnōsus

gēnērātūr in aqūōre pūmēx.

P U N

pūmicāter. *Piskrzyciel.*

pūmicātus. *Gladsny.*

pūmicēus. *Rāmieny/ & sub Rāmien 3 piány moestley.* Gelóhert wie ein Bimstein. Et que pumiceis fontibus antra calit.

pūmico. *as, Gladie.*

pūmicosus. *Wielkomy.*

pūmilio. *onis, Baprzialy/ Rāziel/ Rāziel. Burzak. u. communis Verrepa.*

pūmilio arboris. *Drewno.*

pūmilius. *Młóść 1. Młóść.*

pūmillus. *Rāclowaty.*

pūmilo. *onus, pūmilo, Verrepa.*

pūmilus. *pūmilus, Statio. Rāziel.*

pūmilus. *Mály/ Rāclowaty.*

P U N

puncta. *a, Strychomāna rānā. & sub Burz*

Punctistitio, apud Arnob. corrig. Mearf. puncti

punctum. *Strychem.*

punctum peto. *Strycham.*

punctio. *Alocie 1. Strych 2.*

punctiuncula. *Alocie 1. 2. Strykanie/ Z*

Alocie/ ślepianie.

punctio temporis. *puncto uno, Mocemanie*

punctulum. *Strych 2.*

punctum. *Kropka/ Punkt 2. 3. 5. Mgienie oba 2. Chwila/ Alocie 1. Wotum/ Ppy*

stowanie.

punctura. *Alocie 1. Zalkocie/ Przekłocie.*

punctus. *in adiect. Strychomy.*

punctus. *ti, substant. Punkt 5.*

punctus. *as, substant. m. Alocie 1. 2.*

pungo. *Kola 1. Strycham/ Strypie/ ppy*

marziam/ Tylam/ Rupi mie/ Trapi m

co/ Wskazy. Strychen/ stupffen. syn

Compungo, stungo, lancino, tudio.

pūnica. *punica rosa, Roza geowona.*

punicans. *Ramiany.*

punicanus. *sub Szarlany.*

punica purpura. *Szarlat 5.*

pūniceus. *Szarlatny/ Cisywy. Rothpur*

purfarbig. Puniceis invecita rotis aurea rali-

bat. Ovid. syn. Rubēus, rüber, rubicundus.

pun-

PUR

pūnicūm, & punicum malum, Gránatowe
punicus, sub Száclatny. [iáblko.

pūnio, Rácz. Straffen/ Buß auflegen.

Quod videt hac lucem, quod non ego punior ipsa.
Orid. syn. Castigo, mulcto, plēto, animadvēto
in. phr. pēnas sūmo, repēto, rēcipio, exigo, pō-
sco, repōsco ab, vel dē aliquo. pēnās infligo, im-
pōno, irrōgo, sāncio, pēnās exēcō, crūcio, vēxo,
tōrquēo, affligo, ūrgēo, prēmo, crimēn pēnis ūl-
ciscor, vindico. Vindice pēna mūlto. exigē-
dignas ūlrix Rhāmnūlia pēnas. Dōmitos pēnis,
dūroque lābore cōmpēscam, ēt plāgis ūlque exēcō-
bo rēbēlles. Rōmānos crūcibus rigēdis dēdit; atq;
Lātinis absēdit mērita trēpidantia cōlla sēcūri. Dī-
gna mēritos mūlctāverit omnes. Morte simul. Si
dēt tōt lēsis sūa nūmīna quīlque Dēōrum, Vindī-
cet, in pēnas nōn sātis, ūn us erit. 6. Ulcisor.

punior, Rácz. mis. Gestraffe werden/
straff leyden.

pūnio, Rácz. pūnior, Rácz. q.

pupa, & al. puppa, Ausonio, a breve in pupa.

Diewe/ Lacta.

pūpilla, Diewe/ Szénicá.

pūpillaris, szierocy.

pūpillo, & sub Paw. pūpillus, szierotá 2.

pūppa, Lactá. puppis, Naw sádek.

pūpula, Szénicá. pūpulus, Diewe 1.

pūpus, al. puppus, Pucet/ Diewe 1.

PUR

pūre, Cysto/ Szierce.

purificatio, Cysto/ Szierce 2.

purgabilis, Lácny do cyszczénia.

purgamentum, Plugástwo/ Chwast/ Chálac

strá 2. Wypelki/ Ostrobiny/ Gnoy 1.

Cyszczénia flujsca rzec.

purgatē, Chedogo.

purgatio, Cyszczénia 2. 3. Chedozenie/ V-

miatanie/ Wyprośnianie sie/ Purgacya.

purgator, Chedozyciel/ Vmiatacz.

purgatorium, Cyszciec.

purgatorius, Cyszczénia flujsca / Cysz-

scialny/ Cyszcowy.

purgatorius ignis, Cyszciec.

purgatorius locus, Cyszscialnia.

purgio, Cyszsciam 3. Wymiatam/ Wypros-

Rrrr

PUR

intam/ Chadoze/ slámule/ Obieram &

Sprawuie sie. Reinigen/ Item ene-

spuldigen. Dii patrū purgamus agros, pur-

gamus agrestes. Tib. phr. Expurgo, mūndo, tēnū-

do, elūo, ablūo, abstergo, pio, expio, vel excūso,

cūlpa eximo. phr. Sordibus abstēdis elūo. omnia

pūrgat edax ignis, vitiūmq; mētrāli excōquit. Tur-

pes ore fūgare nōtas mācūlas. Dēmēre crimina vi-

te. elūere omne nēfas. Sordibus abstēdis scēlus o-

mne piare. Subdē caput, corpūlque simul, elūe,

crimēn. 6. Abluo, Laco.

pūrgor per alvum, Purgacya brác.

purgus, Gr. Wieja/ Rostkowa puská.

puris, i. pueris, Dzieci 1.

purificatio, Chedozenie/ Cyszczénia.

purifico, Cyszsciam.

pūritas, pūritia, Cyszscó 1.

purimē, puriter, Cysto.

pūro, & al. Chadoze/ Ofiatuis 1.

purpura, Gr. Száclat 5. Plaw 5. Száclatna

šatá. Purpur. Purpura Meandro duplici

Melithae cucurrit. Virg. syn. Murex, ostrum, cōc-

cus. epith. Fulgēns, ignēa, rutilāns, pūnicēa, pi-

cta, ardens, rūbens, cōrūscā, fulgida, splēdēns, mi-

cāns, sāngvinēa, māgnifica, sūpērba, rēgia, rēgālis,

prētiōsa, nobilis, triūmphālis, insignis. Týria, Si-

donia, alýria. Oēbālia, Coā, Phoenicia. phr. Tý-

rium cōnchýle, vel Týrius, pūrpūreus sūccus, fūcus

rūbor, cōlor: Pūrpūreum, Týrium, alýrium vē-

nēnum, vel Týrium flāmen, vēllus, tēgmen. Tin-

cta mūrce lana. Sidonia vēstis. alýrius amictus.

Sidonio insignis amictu Týrio distincta mūrce vē-

stis. Auratē mūrce vēstes. Týrio cōspēctus in o-

stro. Nōn tē pūrpūreo vēllēt vaccinia sūcco. Nōn

est cōnvēniēns lūctibus ille cōlor.

purpura candida, sub Száclat.

purpuræ flos, fucus, ros, succus, sangvis,

sanies, Száclat šarbá.

purpurarius, adiect. Száclatny.

purpurarius, substant. Száclatnik.

purpurasco, Brunatnie/ Czerwienie sie.

purpuratus, Száclatno chodzący/ Senator.

purpureus, Száclatny/ Brunatny/ Rumias

ny/ Száclatno chodzący/ piekny. Puc-

purfatbig. Purpureum pennū, & patta virgi-

nis. Virg. syn. Pūrpūreus, cōcēineus, cōnchý-

liatus, vel rūbēr, rūbēus, rūbēns, rūbēundus, pū-

nicēus, rōsēus. phr. Mūrce, ostru, Týrio sūcco

tinctus

inctus, imbutus, saturatus, fucatus, illusus, distinctus, clarus, fulgens, splendidus, radians, coruscans, insignis, superbus. Tūto vestis ostro radiat, et auro. Purpureo colore fucatus, tinctus. Purpureo tūco mādīdus, tinctus, purpurei crūlis iūvenes, auroque corusci.

purpurissum, Bärwizkă.

purpurissata buccæ, *ibidem*.

purpurisso, *as*, Szarlarno cynie/Brumarno cynie/ Szarlarnieis/ Zdobis 1.

purulentē, Kopisto. purulentius, Kopisty.

pūrus, Czysly 1. 2. Jasný 1. Przestrogysly/ Szegery 1. 2.

purus pius, Szegery 1. 2. Mierostworzone/ Peawy 2. Tenci. Lauter/rein. Purior e lectro campum petit amnis, ad ima. Virg. syn. Mūndus castus, integer, incēmēatus, celsus, laetus, politus, nitidus, cultus, limpidus. *phr.* Sine labe: sordibus maculis cārēns.

pūs, tūto, n. Kopa/ Smrod 3. Lycer. Proscripti regis Rupuli pus atq. venenum. Virg. syn. Tabum, sānīēs, vīrus. 9. Sanies.

pus moveo, pus coire facio, Kopis.

pūsa, Dieroga. pusca, Ocet 3 woda.

pūsila, Krostă 1.

pusillanimitas, Serca mālęgo. Kleinmuthig. *syn.* Timidus, ignāvus, imbecilis.

pusillanimitas, Serce mālę.

pusillum, Troch 2. pusillus, Māluchny.

pūsio, Diercis 1. Pucek.

pūsiofus, Pucek. pūsiat sturnus, v. Szpak.

pustula, Krostă 1. Pchery 1. Ein Blatter.

Laderet Steneras pustula rupta rarus. Tib.

pustulatus, Spryszony.

pustulatum argentum, Stebro szere.

pustulosus, pusulosus, Krostawy.

pūsula, Krostă/ Przyszel/ Ogien piekielny.

pusulam facio, Przysze.

pusulatum argenium, Stebro szere.

pūsularus, Spryszony.

pūsus, Diercis 1. Pucek.

P U T

pūta, Verbum. Nā przyklad.

pūta, *a*, Nomen, vox qua blandiuntur nutritives puella infanti. sub Bärzel.

P U T

Pūta, Dea putandis arboribus praesidens. Arnob.

pūtamen, Lupiny/ Lupiny 2. Otrawek/

Skorupă 1. 5. Susz 1.

pūtatio, Obcinanie 2.

putator, Obcinacz/ Sadownik.

pūtatorius, Obcinantiu suzacz.

pūtarus, Szegery 1.

pūtéal, & pūtéalés, Studzienne wielo.

pūtéalís, pūtéanus, Studziány. Dem

Brunnen zugehörig. Et quos dux panus merfit putealibus undis. Ovid.

pūtéarius, Studziennik 2.

pūtéo, Smierdzi/ Wsmierdzié sz.

Send. Putidius multo cerebrum est, mihi crede Perilli. v. Ectidus.

pūter, Sprochniak/ Zgnily.

pūtésco, putisco, Wsmierdzié sz.

pūtēus, Puteum, Studnia 1. 2. ciemnică/ & sub Kurowa stencă. Ein Zieh Schöpfbrunn. Ad puteos, aut alta greges ad stagna iubeto. Virg. epith. altus, profundus, cāvus, pūrens, hiāns, āpērtus, concāvus, pātūlus. *vide Foss.*

pūtīculă, pūtīculi, Grob.

pūtīdē, Brzydło/ Nieprzyjemnie/ Wyślanie/ Zbynie.

pūtīdīus, Smrodliwie.

pūtīdīusculus, Smierdziacz/ Pilny 1. (H.)

pūtīdūlus, smierdziacz/ Wsmierdzi/ Brzyd

pūtīdus, Wsmierdzi/ smierdziacz/ Zgnily

Brzydli/ Wstawnny/ Pilny 1.

pūtīlla, & pūtīllus voces blandientes, sub Bärzel.

Putilucus, lege puticulus. [rel.]

pūto, *as*. Obcinam/ Chedoze/ Przestezdam

Mniemam/ Rozumiem/ Wybitam welm/

Rozważam/ Mam to ză/ Przegadywam sz/

Rachiz. Vermeynen. Et domini Triton est

putabit equos. Mart. syn. arbitror, opinor, censeo,

sento, existimo, repūro, redō, autūmo, iudico, rel

ampūto, resēco. 8. Sentio.

pūtōr, tū, Smrod/ Wsmierdniēte. Cor-

ripuit a Statius.

pūtōrius, Tchort.

pūtōdo, Zgniośé. Soule/ Vermoderung.

Esia ut occulta vitata putredine naba. Ovid. syn.

Carles

Arnob.
Strawet/

Cārēs, cōrrūptio, tabum. *epith:* cōrrūpta, sordida, tētra, pēstifera, immūnda, fœtida, tūrpis. *vide* Tabum.

putrefacio, Gnoie 1.

putreo, putresco, Gnile. Saul seyn/ Vers faulen. *Blattarum ac tinearum epule putrescat in arca.* H. *phr:* Putredine vitiōr, cōrrūpor rēsolvor, tabesco.

Putricaba corpore raro. *Lucret. corrigit Turneb. Lambin. Gifan.* Mollia lenta, fragosa, putri caba corpore raro.

putridus, putrefactus, Ignily. Saul/ vers mordere. *Putrida multivagū populatur statibus antra.* C. *Putris, putrefactus, putrescens, cōrrūptus, cārōsus, rābidus.* *phr:* Putredine, cārie vitiatus, rēsolūtus, cōrrūptus.

putrilago, Ignilosē. pūris, Ignily.

putror, oris, Ignilosē.

Putritus, vel putritus, *Plant. i. stultus, Est corr. Potitius, sed proprium est Nomen.*

pūrus, Sigerz 1.2. Cysty 1. Piekny.

pūrus, Rätzel.

P Y

pyncocomon, herba Plini. *Diascor spicula corpore extrahens, nunc ignota. pocnocomos sonat, densis folijs. Gestolist.*

pyncostylos, Gr. v. Nā flarāch.

pyncōticus, Gr. Zāwieratocy.

pycta, a, m. Gr. Szermierz.

pyctacium, idem pittacium.

pyctānum vinum, Sywulā.

pyctes, a, m. Gr. Szermierz/ Rożotliwy/ (Bur.

pyctomacharius. Szermierz.

pyelus, m. Gr. Wānnā 1.

pīga, a, gr. Zādłowe gęść.

pīgargus, Gr. Wzsel 2. Sarn.

pygmaus, substant. Łokietek.

pygmaus, adiect. Łokciomy.

pýlas, a, gr. Brama 1.

pýlorus, m. Gr. Żelazek/ Rispā miazja.

pýra, a. Gr. Stos 2. Holshausen/ Scheitcrhaussen. *Innumeras struxere pyras, & cor pora partim, Virg: syn: Rogus, būtum, sēpulchrum. & Rogus & Sepulchrum.*

pýralis, idē, f. gr. a pyros triticum. Sinogate

pýralis, idē, f. Gr. a pyr. ignū. Ognik. Alicā

pýramidatus, śpigasty.

pyramidum ludus, Kragle.

pýramis, idē, Gr. śpigastogeaniasta figura/ Slup/ Róngara tzeq ku gorze.

Steinerne viereckige Säul wie ein Regel aufgesetzt. *Non mihi pyramidum tumulus, Sc. Luc. syn. Obeliscus. epith: alta, ardua, excelsa, aëria, pharia, nobilis, superba, pretiosa, marmorea, regia, mira. phr. Pýramidis moles, nobile opus, meta, conus, acumen. Pýramidum sumptus ad sidera ducti. Barbara pýramidum silēat miracula Memphis. Phario nūtantia pōndēra saxo. Summo cœlum ferēntia cūlmina cōno, vērtece. Audācia saxa pýramidum.*

pyrafter, Gruska lesna.

pyrausta, a, m. Nuchā 2. Ognik/ Sinogates

licā. *Vulgō y corripiunt, longum Eschilo.*

pyren, eni, m. gr. Oliwkowy kāmien.

pyrethrum, Gr. Żebne ziele.

pyrethrum alvestre, Richawiec.

pýreus, m. Gr. Gorogka.

pyrgus, m. Gr. Rożkowa puśka.

pýrimachus, Gr. Kāmien niezgorzyszy.

pyrius pulvis, Proch rusniżny.

pýrites, a, m. gr. Jstżyk kāmien.

pýrobolus, Gr. Raca/ Mozdierz 1.

pýrōdes, gr. Jstżyk.

pýrōmantia, gr. sub Wroźka.

pýrōpus, m. gr. Rubin/ Mośigdz/ an Racz buntul 2. Ein feuerrother Edelstein/ Rubin. *Auro flammāz, imitante pyropo. Ov.*

syn: Carbunculus. epith: Glārus, micāns, rūber, igneus, ignivōmus, flāmmivōmus, ārdens, splēndēns rūbens, rūbeus, rūbescēns, flāmmās imitāns. vide Carbunculus, Gemma.

pýrōus, m. gr. Ognik.

pyrrhicha, a, pyrrhiche, es, gr. Stakanie

pyrrhichiarius, ibidem. [Żolnierstie, Pyrrhichius, pes Pœticus pyrrichius. dibrachys. Bibrachis. Dibrachys, Diomed. constat duabus brevibus]

pyrrhōcorax, gr. Reut cudzoziemstie.

Pyrrhonij. v. Sceptici.

pyrrhōpœcilus, gr. Kāmien szoropstry/ Mozdierzowy kāmien.

Rrrr 2

pyrum

wieko.

Dem

lux panus

Stine

miki cr

emica/ &

Schöpf

s ad flagna

cāvus, pā

vide Fojā

Wstia

ny 1. (li

dy/ Bzd

cy/ Zgnily

es, sub Rā

[zel.

szerszediam

iam welny

dywain sie/

mi Triton esse

pinor, cēnsō,

o, iūdico, vel

moderung.

Ovidi: syn.

Cārēs

pyrum, Gruska owoc. Lin. Ber. Non pyra
qua lenta pendent religata genista. M.
 Pyrama, Quasitum. Aquila, figura Interrogationis spe-
 ctes. Conglobationem interrogationum, aliqui vocat.
 pyhion, Gr. Eniedel 2.
 pyhos, m. & onis, Gr. Straszko 2.
 pyhon, onis, m. gr. Wrozel/ Waj 1.
 pyhonicus, Wrozel, pyhonissa, Wrozká.
 pyulmas, n. gr. Sliná/ & sub Szach.
 pyxanthos, Chyronias pyxanthum, gr.
 Butspan oscisty.
 pyxidatus, Sloiwary/ 2. Zawrąbiony.
 pyxidula, al. pyxidula, Sloiel 1.
 pyxis, idu, gr. Puská/ Sloiel/ Tol 2. Strá-
 mowy/ Kóści Konce. Lin. Búch/ Salb-
 Búch. Et centum jaceas condita pyxidibus.
 Mart. epith. Cævas parva, Sperta: nautica.
 Pyxis, urna, thecas Eucharistica, Puská do
 Najświętszego Sakramentu.
 pyxis nautica, Kompas morski.

QUA

Qua, Arcedy/ Ile 3. Ciescia.
Quaad, pro Quoad, apud Varron. aliquoties
legit ex Vet. Codic. Victorius.
 Quā gratiā, Po cos.
 quā impudentiā est, Jáko to on,
 quā late tenditur, Wpierz.
 quā quā. Ták iák. quāquā. Gósielkolwiek.
 quācunq; Arcedykolwiek. wa allenthal-
 ben durch. Sic Turno quacunque viam secat,
 &c. Virg.
 quādanienus, Pontekad.
 quādra, Cálerz 1. Szuká 1. a prius ante dr,
 hie & in omnibus sequentibus ancipitem volunt ef-
 se aliq; sed plerumq; longam leges.
 Quadrageña, a, in divinis libris fuit castigationis mo-
 dus. 40. plagis perscribens. s. Deuterom. 25. 2. Co-
 rinth. 11. A Indai quinquies quadragenas una mi-
 nus accepi, s. plagas. Judai enim caventes ne exce-
 derent numerum quadragenarium a DEO prescri-
 ptum, unam plagam reo donabant.
 quādragēnarius, Czerdziesioleini/ Czer-
 dziesiny.
 quadrageñi, Czerdziesci 2.

QUA

quadragesimus, Czerdziesisty
 quadrages, Czerdziesci Proci
 Quadrageñalia, orum, ium. Post wielki
 Quadrangulatus, quadrangulus. Cworogro-
 nisty.
 quadrans, Cwarta czesc. sub Ciesci caly-
 nezy/ Awarta/ cwierte 1. Awartera godzi-
 ny/ Bielski/ Pieniaz 1. & sub Siedm-
 pienioskow/ & sub Awarteni.
 quadrantal, Rostka figura/ Cworogranisty
 rez/ Rostka Rostkowskiego polowica.
 quadrantal, Cwierciowy/ Awartowy.
 quadrantaria, Nieradnica.
 quadrantarius, Awartowy/ Cwierciowy/
 Pieniezny 3. Tani/ Podty.
 quadrant, Tante. quadrantaria res,
 quadrantes centum, sub Wsmak.
 quadrarius, Cworogranisty.
 quadrat, Przysloi/ Zgodzi sie
 quadrata litera, Wersal.
 quadratarius, Ramiennik.
 Quadratilla, Nieradnica.
 quadratum, Cworogranisto.
 quadratis angulis, Cworogranisty.
 quadrato corpore, siadly [Sclim].
 quadratura, Cwartowanie/ Szymba/ Posadzi-
 quadratus, Cworogranisty/ siadly/ Wp-
 prawiony/ Gladki/ & sub Ramiennioskany.
 Quadratus, vel quadratus numerus factus versus Gellin,
 est, Trochaicus vel Iambicus octo pedibus constans pro
 4. computatis: quare Terentian. eum etiam Odena-
 rium vocat, sed duos Iambos initio postulat.
 quadricens, Ctery sta ich. ri longa ut in Tri-
 quadriceps, Cipiti Cworoglowy.
 Quadricepsos, Pogworny/ Cwarty.
 sed vide Primiceps hic: & Popierny in 1. Tomo.
 quadricubitus, Rosty/ Czerlokiowy.
 quadridens, Cworosby.
 quadriennis, Czeretelni.
 quadriennium, Ctery lara.
 quadrifariam, Na czwory/ Cworako.
 Quadrifariter, Cworako.
 quadrifidus, Cworosiepnny

Quadri-

Quadrifinium, sub Gránicá/ & Cworká.
 quadrifluvis disparatus, Sładrowaty i. ży-
 łowate drzewo
 quadrifluuium, Czeredy rzek zbieżenie /
 Słoiwatość/ Cworká
 quadrifloris, Cworostyżblasty/ sub Derwi-
 quadriflorus, Cworodziury.
 Quadriga; Pogworny woz/ & Woz 2.
 quadriga, Pogworny cug/ Pogworny woz/
 Woznik/ Woz 2 Cworká. Vier Rosse ne-
 beneinander eingeschlitter. --- Inde cita
 Metum in diversa quadriga. Virg. syn. Quadrijū-
 ges equi, bel currus. epith: Veloces, pernices, vō-
 lucres, præcipientes, rapidæ, celeres, citæ, concitæ,
 falcate. pbr: Bre sub impoſito vōlucres agitare
 quadrigas. Vide Currus.
 quadrigæ albæ, sub Præto.
 quadrigales equi, Wozniki.
 quadrigarius, subst. Woznicá.
 quadrigarius adiect. Woznicy.
 quadrigæus, sub Pogworny groſ.
 quadrigæminus, Pogworny (nū-
 quadrigēti, Czeredy stá ich. ri ut in Quadrice-
 quadrigis albis, citis, argis. Prov. Præto.
 quadrigula, Pogworny cug/ Wozek.
 quadrijūges hi, Pogworny cug/ Woznik.
 Quadrijuges in vestibulo, atq. ipſe feroci. Juv.
 quadrijugus currus, Woz 2. Pogworny
 woz. Quadrijugus vehitur currus, cui & c. Vir.
 Vide Quadrigæ.
 quadrilibris, Czeresunowy.
 quadrimanus, Cwororeki.
 quadrimatus, us, Czeredy látá.
 quadrimestris, Czeremieszczny.
 quadrimulus, quadrimus, Czeretelni.
 quadringénarius, Czereseny 2.
 quadringēti, Czeredy stá ich.
 quadringentesimus, Czereseny 1.
 quadringenti, Czeredy stá.
 quadringenies, Czeredy stá kroć.
 quadrinus, quadrini, Cwor/ Pogworny/
 Czeredy dni.
 quadripartior, Cwártuſe.
 quadriparitio, Cwártowanie.

quadripartitus, Cwor/ Cwártowanie.
 quadripes, Cworonogi.
 quadruplicatus, Cwor.
 quadrirēmis, in, com. Tawá 12.
 quadricōtis, in, com. Cworokoly.
 quadrivium, Rzyżowa drogá/ Rostanie
 drog/ Drogá.
 quadro, as, Cworogranisto cynis/ Zgadziam
 sie/ Kłes 2. Traſá sie 2.
 quadrum, Cworogranista rzec:
 quadrupēdans, adiect. Cworonogi/ substant.
 Bydla. Cronogi.
 Quadrupedatim, Czeremi nogami/ sub Cwo-
 Quadrupēdo, Bieje 2. & sub Cworonogi.
 quadrupedum impurissimus, Nieczotliwy.
 Quadrupēdus, quadrupes, adiect. Cworonogi.
 quadrupes, substant: Bydla/ Koń 1. Vieta
 fuffig. Quadrupes & frena jugo concordia ser-
 re. Virg. syn. equus, sōnipes, cōrnipes. & Equus.
 quadrupes ovipara, żolw.
 quadruplator, Ofkazyciel/ Instigator.
 quadruplex, Cwor.
 quadruplicatio, Cworkowanie.
 quadruplicand, Cwornasob.
 quadruplico, as, Cworkuſe.
 Quadruplo, as, Cwornasobna wins kláde.
 quadruplō, Wegwornasob.
 quadruplor, arū. Obwiniam 2.
 quadruplum, Cwornasob.
 quadruplus, Cwornasobny.
 Quadrurbs, civitas Athena Attio apud Fest. Tetra-
 polis, quatuor habens civitates. Et Cracovia nostra.
 Quadrus, 3. Regum 6. Opere quadro, i. quadrato.
 Q U Æ
 Querito, as, Szukam/ Wycabiam żywność
 quaritur, Dytanie iest.
 quaro, Szukam/ Pytam/ Zabiegam/ Do-
 stáje 1. Gonie 2. Inkwizycy cynis. Sue-
 den/ nachfragen. syn. Vēstigo, invēsti-
 go, ferutor, pērfertor, indago, rimor, exquiro, vel
 pērquiro, dilquiro, vel sciscitor, pērcōntor, rōgo,
 pēto, vel acquiro. pbr: ōcūlis lūstrādo, vēstigo.
 Causas pēnitrus tēntare lārentes. Vēstigia sēquor,
 ōbservo, ōbservāta sēquor. Solum dēnta in cāligine
 Tūr-

Tūm vēstīgat lūstrāns. Nātam Sōlis ad occāsus,
Sōlis quārēbat ad ortus: Prateritus Cēreri nūllus
in orbe locus. Hūc turbidus, atque hūc lūstrat equo
mūros, additūque pēr āvia quārit, omnibus est
cēris, omni quāsita prōfūdo. Tūc es quāsita,
pēr omnes Nāta mīhi tērras. Vēs mōntes inter o-
pācos quārimus, et mēna dispēsos vōce clemus.
ergo alte vēstīga hēcūlis, et rite rēpētum carpe mā-
nu, errōresque fēra pēr dēvia mēsa nāre lēgit, tā-
cītōque prēmōns vēstīgia rōstro. Lūstrat inācessos
vēnāntum indāgīne saltus.

quāsītio, Szukanie.

quāsītissimū, Wymorny.

quāsītaria, zebraćka.

Quasitum, à questo. Plin. Cor. questarum à que-
ro. Questo à Questo, habet Priscian.

quāsītōr, Szukacz/ Sadzia 2. Inkwiżycor/
Woyt. Ein Verhöret der malefischen
Händel. Quasitor Minos urnam mover, &c.
Virg. vide Juxer.

quāsītum, Pytanie/ Zbiór/ & supra Pysma.

quāsītus, si, Zmysłony/ Wymorny. Qua-
stas ad sacra hōies lunonis & aru. Virg. syn. Vē-
stīgatus. & Quera.

quāsītus, us, Szukanie.

quāso, n, Verbum Modis sē 1. 2. Błagam/
Szukam/ Proszę.

quāso, Interiectio, Proszę 7.

quāsītūculus, Zysk 1.

quāsītio, Pytanie/ Sadzia 1. 3. Wysłimość/
Szukanie/ Rzecz 4. Sprawa/ Inkwiżycja
& sub Przypadek 5.

Quasitio est, questionis est, questionis aliquid ha-
bet. Pytanie uest.

quāsītōnem exerceo, Wsadzam prawo.

quāsītōnem habeo, Męze 2. Pytam.

quāsītōnes, Pytki.

quāsītūncūla, Pytanie/ & sub Przypadek

quāsītōr, Podskarbi/ Sadzia 2. Woyt 4.

quāsītōr ararius, Podskarbi

quāsītōr parricidii, Woyt 1.

quāsītōrium, Namiot 2. & sub Podskarbi.

quāsītōrius, Skarbony 2. & sub Podskar-
biego urzad.

quāsītuarīa, quāsītua mulier, Nierządnicā.

quāsītuarius, Zyskowy.

quāsītuosē, Zyskownie.

quāsītuosissimē, Sowićie.

quāsītōsus, Zyskowny/ Pożyteczny.

quāsītum corpore facere, Nierządu pater.

quāsītura, Podskarbiego urzad.

quāsītus, us, Zysk 1. 2. Lichwa 2. Geminus

Nuk. -- Gravi, Libitina quastus acerba.

syn: Lucrum, cōmōdum, ućilicas. & Lucrum.

QUAL

Qual, pro Qualis Jaki 1.

qualibet, Keoradykolwiek/ Na wshyby
stony/ wshedy.

qualis, Jaki 1. Welcher. Qualis & are
cum findit Sirius agros. Tib.

qualis, pro qualiter, Jaki 2.

qualiscunque, qualislibet, qualisqualis,
Jaki taki 1.

qualitas, Jakość/ Własność 1. Pezymi-
Bialt/ Polozenie/ Spodobność/ Bomp-

Esya/ Poslanowienie 2.

qualitate aliqua pradius, Jakiś.

qualiter, Jaki 2. (Kolwiek)

qualitercunque, qualiterqualiter, Jaki

qualibet, quā lubet, wshedy

quālum, quālus, Ros 1. Cedziworek/ Czo-
bowy kosi.

QUAM

Quam, Niz/ Jle 1. Im/ Jaki 4. Niz/ Jedno
3. Jaki barzo. (Kroci-

quā breviter, quā brevissimē, Jaki na-

quā dudum? Jaki dawno?

qualibet, Niz/ Choć. quā mox, Skoro.

quā multi? wiele ich?

quā mōbtem, quā ob rem, Ciemu 1. W-
tego/ Przetoż.

quāmplūres, Nie mało ich/ wiele tego.

quāmplutimo vendere, Drogo 1.

Quāmplurimus apud Columel. est: Quāmpluriman
brassicam ederit, tam &c. corr. Quāmpluriman, et

aliqui scribunt suo Im.

quā pridem? Jaki dawno.

quā primū, Nychto/ Co napredziey. So
bald es möglich/ aufs ehist. Invisam qua

renis-

Q U A

rens quamprimum, Sc. Virg. syn. Stātim, illico,
prōtinus, subito, cito.

Quamquam, lege potius Quamquam, scribitur tamen
bene & quamquam Accusatis à Quamquam.

quamquam in partem, Dofędękolwiek.

quam fi, Jąko 4.

quamvis, Aę / Jąk nawiecy. wiemol

Quamvis Elyfos miretur Grecia campos. Virg. syn.

Quamquam tñ, licet.

Q U A N

Quandiu, Poři / Długoj?

quando, Riedy 1. 2. Ponieważ. wann.

Quando pauperiem missis ambagibus horret. Hor.

Quando mora dulces, longusq; a Casare pulsus.

quandocunque, Riedękolwiek 1.

quandōque, Riedękolwiek 2. Podęas.

Unterweilen Indignor. quandoq; bonus dor-
mitat, Sc. Hor. syn. aliquādo, nōnūquam, in-
terdum.

quandocūdem, Ponieważ. Sincemahlen

Dicite quandoquidem in molli, Sc. Virg.

quamquam, Aę

quanta potest maxima, sub wielki

quantū? Ją co 1. 2. quanti? i. quot Jąk wie

quanticunque, Ją co 3. 4. 5.

quantillum, Jąk mało.

quantillus Ilucę / sub Ili.

quantitas, Ilęsę. quantiuis, Ją co 3. 4. 5.

quantō, Im. Wie groß. At quantō meliora

mores, pugnantięq; istis.

quantocyus, Pręko.

quantōpere, Jąk baro.

quantulum, Jąk mało / Ite.

quantulus, Jąk maly.

quantuluscunq; quantuluslibet, Ili tyli.

quantūm, Ili 1. 2. Jąk wiele 1. 2.

quantumcunque, Itekolwiek 2.

quantūm maximum, quantūm plurimūm,

Jąk nawiecy.

quantūmvis, Aę / Dęsę 1. Wie viel man

will. syn. Quamvis.

quantus, Ili 1. 2.

[Ili tyli.

quantuscunque, quantuslibet, quantusvis,

quantusquantus, Ili tyli / węstęk.

quanvis, lege quamvis,

Q U A

697

quapropter, Czemu 1. Dla tego / Przetoż.

quāquā, Będękolwiek

quāquam, Rędękolwiek.

quāqua versus, Nę węstęk strony.

Q U A R

quāre, Czemu 1. Warumb. sic habet accē-

dis quare cupiam magis illi. Hor. syn. Cūr, quā-

nām, tęcūr, cūrnam, quāprōpter.

quartadecimāni, sub Polek.

quartāna, quartana febris, Cwārtęk.

quartānarius, Cwārtęk cęterpięcy /

quartāni, sub Polek. [Cwārtęk.

quartānus, ibidem, & Cwārtęk.

quartārius, adiect. Cwārtęk.

quartārius, substant. cęwierę. Cwārtęk / & in

Quartato, Cwārtęk. & sub Zęłęk.

Quarticeps, Cwārtęk.

Quarticeps, Pogęorny. v. Primiceps.

Quartilla, Nęczędnę.

quartō, quartum, Cwārtęk.

quas ob res, Przetoż.

Quas, pro quasi sub Mowę miešę.

quāsi, Jąko / Jąby / Kolo / Prepositio 3.

Quomo. Wie / gleich als wenn. Et devi-

da quasi cogetur ferre parique. Luc. Sed quasi

nausfragis magna, multisq; coorę. L.

quasi fi, Jąby. quāfillum, quāfillus, Bępę.

quasābilis, Sląby / Obrępę.

quasābundus, in Poręczęk.

quasāgipenna, sub Ręęk.

quasātio, Poręsę 1. Cęsę.

quasātus, Nęrępę / Zwęłęk / Skolęk.

ny. Zerbrochen / zerschmettert. Quasātam

ventis liceat subducere classem. Virg.

quāsilāria, ha, al. quāsilāria, sub Slębnę.

quāstos, poręsę 1. Szęmę / Obręk.

& sub Szęę.

quāstus, adiect. Skolęk / Zwęłęk.

quāstus, in Poręsę 1.

Q U A T

quāterācio, Obręk.

quātenus, Ite 1. 2. Iby 1. Poři / Ponieważ.

quāter, Cztery kęc. viermahl. substit

atq; altero sonitum quater arma dedere. Virg

quater-

quaterdeni, *Czterdzięści 2.*
 quaterdecies, *Czterdzięści kroć.*
 quaternarius, *Czwórka/ Poczworny 1.*
 quaterni, *Czwórka/ Cztery dni.*
 quaternio, *Czwórka/ Cztery katty.*
 quaternus, *Cwor.*
 quatēnus, *Abq 1. Ponieważ.*
 quatio, *Czase 2. Porządek 1. Porządek 1.*
Czterpiecie/ Cłke 1. Bili 3 dial. Bemes
gen/ schärlenn/ Stoffen. Sangvineam tremu-
la quatiebat lampada dextrā. P. syn. Concūtio,
mōvō, quāssō, succūtio, āgito, cōmmōveo, pūlsō,
excūtio, frāngo. Metaph. Vēxo, mōlētō. pbr. Tē-
rificam cāpitis concūsit tēque, quātēque Cēsāri-
em, cum quā terram, mārē, sūdēra mōvit, & tō-
tum nūtu trēmētēcit ōlūmpū, ecce pēdum
pūlsu vīsa ēst mīhi tērra mōvēri. Nēc dē concū-
sa tāntum plūit illic glāndis. Pūlsūque pēdum trē-
mit excita tellus. Aut rāstris tērram dōmat, aut
quātē oppīda bēllo.
 quatuor, scribo potius quatuor, *Geminant t*
qui brevem esse a, uno t sequente putant, cuius exem-
plum vix aliquod reperitur. Sic Derivatio a sequen-
tia a Quatuor a longo, a Quater a brevi.
 quariceps, *Czwarty/ Poczworny.*
 quatrūduanus, *Czterydniowy. (Kā dni.*
 quatrūduo, quatrūdum, *Cztery dni/ Zā kils*
 quatrio, *onū, m. Kwadrā nā kōstce.*
 quātuor, *Cztery/ Cztery.*
 quātuordēcim, *Czternāście/ & Lāwy wścho*
dowāte/ Słāhećkie mīeyśce.
 quātuordēcim ordines, *Słāhećkie mīeyśce/*
Lāwy wśchodowāte.
Quatuorviratus, Cicer. officium quatuorvirum. ut Quin-
quevirum.
 Quaxo, idem Quoaxo infra.

Q U E

Que Particula, Conjunctio, *J. Und. Arma*
virumq; cano, Troje qui, Sc. Virg. syn. ēt, atque,
nēc nō.
Queantur, pro Queant. Plant. Nec subigi queantur
unquam. Lucretius, Suppleri summa queatur.
 quēi, pro quibus. *Varr. Ec.*
 quem ad finem, *Pōti.*
 quēmadmōdum, *Jāko 4.*
 queo, quivi, & quitus sum, ibidem differunt,

Nota 1. Vermögen/ Können. v. Possun.
 quor, ibidem
 quercera febris, *zimnicā. quercerus, ibi-*
 quercetum: *Debinā.*
 querceus, quercinus, querculanus, *Debo-*
 quercus, *us, & querc per secundam. Verre-*
Dob. Ein Eich. --- Exuviasq; viri
quercus habebit. Virg. syn. ilex, robur, xylus.
pith. Dura, rigida, umbrōsa, aprica, viridis, dē-
alta, ardūa, procēra, aēria, sūblimis, glāndifē-
pātula, rāmōsa, ānnōsa, cāva, sylvestris, frōndō-
nōdōsa, Dōdōnia, Dōdōnza, Chāōnia. pbr. Dō-
nis, Chāōnis ārbos, ārbor Chāōnia. ārbor
amica, sacra Jōvi. Jōvis ārbor. Quēnes ā-
ārbor quēna. Quēnum robur. Magna Jōvis
ārbore quercus. Dūris cūrvāta, ōnūsa glā-
ndibus ilēx. Sūblis grātissima quercus. Lātē brā-
tēdens. Sūblimi vērtice nūrans, infixis altē rādī-
bus hārēns, attōllēns intōnsā cācūmīna cēo. Fō-
lūit juxta pātulis rācissimā rāmīs. Sacra Jōvi quē-
cus dē sēmine Dōdōnzo, cōnsūrgunt gēminz quē-
cus, intōnsāque Cēlo attōllunt cāpita, ēt sūblimi
vērtice, nūrant, ārdūa robūstis quercus, rādī-
hārēns. Vide Arbor.
 quērela, *žalobā 3. Vstazānie. Ein Blag.*
Rustica iudicio nostra querela tuo. Ovid. syn. Quē-
stus, quērimōnia: lāmētum, plāctus. epith. Mō-
sta, mīsera, lūgubris, flēbilis, fērālis, trīstis, āgrā-
lachrymōsa, lōnga, āsīdūa, sūplēx mūltēbris, tr-
mīnēa, insāna, vēsāna, grāvis, atrōx, vāna, insā-
pbr. Trīstia vērba. Quērūli flēbiles sōni. Quērela
vōces. Singūltūque pīas intērrumpēnce quērūli.
Vide Fletus, Gemitus, Lachryma, Queror.
 quērela, *Rōki 3.*
 quēribundus, *Świerczek. Blagend.*
 -- Atque hic quēribunda senectus. *Sil.*
 quērimōnia, *žalobā 3. Vstazānie. Ein*
Blag. -- Impariter jūctis quērimonia pī-
mun. H. vide supra Quērela.
 querneus, quernus, *Debowy.*
 quēror, quēritor, *Vstazam sio/ Świerczek.*
 Sic beklagen/ weklagen. *Amīssos quē-*
tur fātus, quos durus arator. Virg. syn. Cōquē-
ror, lāmētōr, plāngo. pbr. Quēstus quērelas fū-
do, effūdo, prōmo, dō, prōfero, ēdo, iācto, prō-
fūdo. Quērēlis quēstibus, lāmētis āuras, āēra-
cēlum cōplēo, implēo, replēo, tūrbo, mōvō,
cōmmōveo, incēdo. Adēs quērūlis sōnis implēo.
 Quēstus ē pēctōre dūco, rūmpo. *Quēstu pēctō-*
 rūmpo.

rumpo. Tristia verba, hebetes sonos jacto. Turbato rumpere questus pectore. Tales effundit pectore questus. Sape queri, et longas in flatum ducere voces. Mesto profundere pectore voces. Quaecumque ingreditur, miseris loca cuncta querelis implet. ut amissum cum gemit ales ithym. Hæc postquam, querula mecum sub voce peregi. Flet noctem, et moestis, late loca questibus implet. vide Gemo, Suspiro, Fleo.

querquedula, Cytanka.

querquera, querquera febris, zimnica.

querquerum, idem. querquerus, ibidem.

querquetulanus, querquetularius, sub D.

querquetum, Dobina. (bowy.)

Querulus, Skwierzeł.

querulus, Skwierzeł / Rzysklywy. Im- et blagend. Te tulit & querulo jurgia nostra sono. Prop.

questus, us, Vstazante. Blage. v. Querela.

QUI

Qui, Rorzy 2. Jalti. 1. 2.

qui, i. cur. Czemu 1. 2. unde, Aby.

qui, i. quæ, Rorzy 2. unde, 3. Kad.

qui, i. quis, Bro 1. Rorzy 2. 3. Kad 2.

qui, i. utinam. Boday go / Boday mie.

qui, omnibus generibus additum. In Rorzy 2.

Rora / xc.

quis pro i. pro quo, Za cokolwiek.

quia, Bo / ze 2. Darumb dass / diemell.

Et quia desperes inibi membra Glyconis. Hor. syn.

Quoniam, quod, nam, namque, enim, etenim.

quia enim, Bo.

quianam, Czemu 1. Warumb. Neu quianam

tanti cinxerunt athera nimbi. V. syn: Cur, quare.

Quiane, apud Virgil. i. an quia, explicat Turneb.

Turneb. Rebera Serbius.

quiathus, i. cyathus, Rieliseł / & sub Raza

sta trawa.

quicquam, quicque, Cokolwiek.

quicquid tibi nomen, On sy.

quicum, pro, cum quo, cum qua, cum quibus.

3. Kim 1. 2.

quicumque, Brokolwiek / Rorzykolwiek.

Jeglicher. Seu quicumque furor, quid tum si &c

Virgil.

quicumque, ubique, sunt. Wszy 1.

quid, Co / Co / Czemu / Co id / Co za?

Co za? Bro 1. Jak wiele 1. A co? A ros

ine / A subtelnego. Was. Daphni quid an-

tiquos signorum, suspicis ortus? Virg.

quid pro quo, Rorney mocy.

quid quod, A kiedy lesze.

quid si, ibidem.

quid tum? Co nacy?

quidam, Rorzy / Tlektorzy. Liner / Jes

mand. Quatenus id facit, ut quidam, &c. Hor.

syn: aliquis, nonnullus.

quiddam, Co.

quidem, Wprawdzie / Zaike / Jui 1. Swar

Id quidem ago, & tacitus, Lycida, &c. Virg.

quidnam? Co 3. Coli?

quidni? Czemu nie / Doplosby.

quidpiam, Cokolwiek. quidque, Raza rze.

quidum? Czemu?

quies. Ety, adiect: omne. Spokoyny.

quies, Ety, si: Pokoy / Odpognienie / Va

spokoienie / Wzias. Ruh / Rast -- Gra-

biupaci, placidaque inimica quieti. M. syn: Requies: vel otium, vel somnus, vel pax, vel mora. epitb:

Placida, secura, blanda, jucunda, dulcis, tranquilla,

fravis, amica, grata, pacata, oprata, tacita, nodurna,

pigra, mollis, ignava, segnis, iners, languens

languida, desidiosa, deses, somnifera, sopora, soporifera. phr. Composita tranquilla grata otia

mentis. Placidum, quietum tempus. Secreti quies

otia ruris. Pacis alumna, amica quies. Turbarum

fugiens. Membra, corpus recreans, reficiens, restau-

rans, levans: Vices reparans. Libera otia. Cura-

rum dormitrix cepit alta quies. Restituens langu-

da membra quies. Recreans defessi corporis artus.

otia corpus alunt, animus quoque pascitur illis.

immotus contra carpit utrumque labor, ac velut

in somnis oculos ubi languida premit nocte quies.

6. Somnus, Otium, Quiesco.

quies inumbrata, Miente.

quiescentia. Odpognienie.

quiesco, Odpoczywam 1. Daje pokoy / Przes

staje 1. Stois 2. Vstate co / Dopuszam /

Saniechawam / Mieskam 3. Umieram 1.

Ruchen / rasten. Vix portu placido iura quie-

berat. (Ch.) syn: Requiesco: otium. phr. Quies

indul-

indulgeo, vaco. Quiesce fructu, perfructu, potior.
 Quiescem carpo, capio. Quiesce membra relaxo, re-
 ficio, laxo, levo, recteo. Labore abstineo. Quiesce
 vires fractas recreare, reparare. Placida membra.
 levare quiesce. In otia tuta recedere. Placida laxa-
 runt membra quiesce. Tu lentus refociles iocunda
 membra quiesce. Stratus humi dulcem capiebat cor-
 de quiescem. Hic tamen hac mecum poteris requi-
 escere nocte. Fronde super viridi &c: mollia crura
 reponit. Vivite felices quibus est fortuna peracta
 iam sua. Vobis parva quies, nullum maris zquor
 arandum. Vos eritis nostrae portus, requiesque se-
 nectus. Nunc placida compositus pace quiescit. *Vide*
Orior, Cesso & Dormio.

Quiescens, quiescens, Quiesce.

quiesce, Spokoynie. quiesce, ha, Łożytko i.

quiesce, Spokoynie. Rühig/ still. - - sedes

ubi facta quietas. Virg. syn. Quiescens, requiescens
 tranquillus, placidus, pacatus, sedatus, otiosus.

quiesce, Arorkolwiek/ Ródky/ Ródkols

wiek/ & in Łódź 102. Ein Jeder. Dum

tamen adiscet, quilibet ille facit. M.

quiesce, m. Piesciolemt Gás.

quin, Wzdam/ Aby nie/ Jowsem/ Bó/

Exemur. Wic 2. Dan nre. Imperium sine

sine dedi, quin aspera luno. Virg.

quin tamen, Ale tednák.

quina-dena, Pismaséte.

quinarius, adiect. Popistny.

quinarius, subst. Piskat/ Podwoyny grosz.

quine, Aby nie.

quincilis, subst. Lipiec: adiect. Lipcomy.

quincus, Piskat.

quincuncialis, Enowór/ Pulstopny/ Erwo-

rogránisto ułósny/ Szachownice roisák

dzenie.

quincunx, cu, m. Cynek/ Ródká 2. s. Bieli-

sek/ Pisk Gáséi/ sub Gáséi caley niezny.

quincupeda, a, quincupedal, Miernezy

quincuplex, Piskorák

(per.

quincuplices, Ródká 2. s. Bieli-

sek/ Pisk Gáséi/ sub Gáséi caley niezny.

quindécies, Pismaséte rasy.

quindéciam, quindeni, Pismaséte. Junff

zehen. Quindéim Dina piskat virorum.

(Saphi) syn. Tr quinque, ter quini.

Quindécimarii. Roma, Ceremonias, oracula, ludos fe-
 ci. Iares curabant. Plini. Tacit.

quin etiam, Jowsem. Ja wielmehe.

Quin etiam cali regionem in cortice signant. Virg.

quingénarius, quingentarius, Piesfermy.

quingénis, quingenti, Pisk ser.

quingentésimus, Pisk serny 2.

quingenties, Pisk ser troé.

quins, Pisk. quinnio, Jowsem.

quingagénarius, Piesdiesiatny/ Piesdiesiat

sigilem. quingagénis, Piesdiesiat.

quingagésies, quingagies, Piesdiesiat

quingagésimus, Piesdiesiatny.

(troé.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

quingagénis, Piesdiesiat.

QUI QUO

quintum, Piary raz. quintus, Piary.
 quintusdecimus, piastasy.
 quippe, Bo/ Jacie/ Jako ro on/ Jako glo
 wiek mody. dann/ darumb. Quippe se-
 rant secum rapidi, verantique, Sc. Virg.
 quippe quoniam, Pontemaj.
 Quippini, pro Quippeni, Ciemu nie/ Tak iest
 quinquam, pro Quoquam, Ro 2.
 quiqui, pro quicunq; Brokolwiek.
 quiritatio, Skwierzenie/ Wrasz/ Pomo-
 typanie.
 quiritatus, m. Bwille nie sie/ Wrasz.
 quiritio, Bwille/ Vstariam sie/ Rata wolac
 quiritor, Skwierzenie/ Vstariam sie.
 quiritio, al. quiritio. Bwila.
 quis, pro qua, f. gen. Brocy. Wet/ welher
 Et qui erit modus, inquit, amor non talia curas.
 quisnam? Brocy 1. Ro 2?
 quispiam, Bro 2/ Brokolwiek/ Brocy.
 quisquam, Ro 2. quisque, Bady/ Ro 2.
 quisque, pro quicunq; Brokolwiek.
 quisquillas, a, smietci 1.
 quisquillae, arum, smietci 1. Chalasra 2.
 quisquillata vestis, Szarlata Szara [gody.
 quisquillum, Szarlata 3. Barmasynowe ia
 quisquis, Brokolwiek/ Brocykolwiek/ Ja
 si taki 2. Bady 2. Ro 1.
 quis tandem? Ro 2?
 Quitur, Quitur, in Moga.
 quivis, Brokolwiek/ Brocykolwiek. Je
 der nechst. Iure mihi invidet quivis ita te
 quoque amicum.

QUO

Quo, Adverb. Do kad/ Im/ Na co 1. Wo
 hin. Quo fugi Anea, Sc. Virg. Quo sacro
 re id possis Sc. Idem.
 quod, Conjunctio. Aby 1. Dia tego.
 quoad, Ab/ Pori/ Do kad 2. Jle 1. Dlugo.
 quoadusque, Ab/ Pori 1.
 Quoquo, Skwierzenie Jaby.
 quodcirca, Przetoz. Quo-cum 3 Brocy.
 quodcunq; Dokadkolwiek. Wohin es auch
 sey. Quo me cumq; rapit tempestas, Sc. Hor.
 III 2

QUO

701

quod Pronomen Co/ Jle 1. Co co 1. Welhes
 Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis. Virg.
 quod, Conjunctio, ze 2. A przydajac/ Niezli.
 quod, Adverb. Jako 2. Ciemu 1.
 quod commodo tuo fiat, Mozebli.
 Quod nisi, pro Nisi. Lucret. Terent. Libi. Lucret. E-
 mil. Probus. Virgil. apud Cerdam ad Eclogam 9.
 Virgil.
 Quod superest, Naostratek.
 quod utinam, Boday ro.
 quodammodo, quodam modo, Jaks.
 quodcunq; Cokolwiek.
 Quoi, pro cui, Equoim, pro cuius, prisc.
 Quom, Biedy 2. quo minus, Aby nie.
 quomodo, quo modo, Jako 1 2. Jak 1. Ja
 Cokolwiek. Wie/ was weis. -- Sequor
 quomodocunq; Jaksokolwiek.
 quomodonam, quonammodo, Jaks .2.
 quonam, Dokad 1.
 quondam, Biedys 1. Pod gas.
 quoniam, ze 2. Bo/ Pontemaj. Darumb/
 das. Aut quoniam agrestem detraxit ab ore si-
 guram. Prop. syn. Siquidem, quia, quod.
 quopiam, quodquam, Dokadkolwiek/ Gdite.
 quoque, J/ Tei. Gleich auch. -- Damna-
 tis tu quoq; bonis. Virg.
 quodquo, Dokadkolwiek.
 quodquoversum, quoquoversus, Na wssy-
 stie strong. (Do kad.
 quorsum, quorsus, Na co ro 1. Ru cemu/
 quot? Wiele ich? Jak wiele 1. Wiewiel.
 Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaea format. H.
 quodiannis, Co rok. Jahrlieh. Hinc illum
 bidi jubentem, Melibae, quotannis. Virg.
 quot Calendas, Co miesiac.
 quot diebus, quot dies, Co dzien.
 quot vicibus, Co raz.
 quotannis, Wielotoczny?
 quotenus, vel potius, quoteni? Jak wiele &
 quodianna, orum, Dziennik 1. Sententia 1.
 ti, communis quibusdam.
 quotidiano, quodidie, Co dzien.
 quodidianus, Codzienny/ Pospolity. Catull.
 ti corripuit, o produxit.
 quoties, Jletoe. Wie oft. O quoties &
 qua nobis Calatea locuta est. Virg. quoti-

quotiescunq; Ilektołkolwiek.
 quot mensibus, Co miesiac.
 quotquot, Ilektołkolwiek. So viel als auch
 ewer seynd. Non si tricenā, quotquot eunt
 quotquot annis, Co toż (dies. Alc.
 quotquot mensibus, Co miesiac.
 quōtūmus; quōtus? Brozy w trzedzie?
 quōtūplex? Wielodzielny?
 quotuscunq; Brozykolwiek w trzedzie.
 quotusquisq; Jak mało ich.
 quōvis, Dotądtołkolwiek.
 quoviscunq; loco, Gdziekolwiek.
 quousq; Dlugoj; Pośi. Quum; Ziedy z.

R A B

Rabbini. Rabboni. Hebrae voces, i. Magister.
 Magister mi.

Rabbini, vulgo, Magistri Hebraeorum.

Rabide, Wściekliwe.

Rābidus, Wściekły/ Rozładły. Wątig/ roz
 bend. -- Si qui rabidarum more ferarum, St.
 syn: Furiōsus, furēns, furibundus, insānus. phr. Fū-
 rōre accēnsus, ardēns, flagrans, pērcitus. Rābie ex-
 cus, tūmidus, inōps animi, ecce furēns animis ade-
 rat. Tālia fervebat rābidus, nīmioque dōlore in-
 sānus. Indōmitos gēstans in corde furōres. 6. Ira-
 tus, Furēns.

Rabies, Jadowitość/ Gniew z. Wściecz-
 nie. Wątigkeit/ Unsinnigkeit. Et belli ra-
 bies, & amor successit habendi. Virg. syn. Fūror,
 ira, viōlētia, vēsania. epith. imprōba, miserāda,
 dira, vēsana, prēcēps, indōmita, hōrrēda, trūx,
 pērvicāx, nōxia, furiōsa, sava, fēra, crūēta, tūmī-
 dā, furēns, foēda, infāda, ācērba, pēstifēra, pērnī-
 ciosa, hōstilis, cēca, fērina, ācris, immītis, inimīca
 infēsta, mālēsana, effēra, hōrribilis. cōcīta, iniqua,
 āmara, fērox. phr: Spūmat tum primum rābies vē-
 sāna pēr ōra. Nigrō rābies ārmāta vēnēno. At pōst-
 quam in rābiēm dōlor hīc sē vērtit ācērbam. Hōr-
 ribili rābie, ēt diro stimūlante vēnēno. Spētabāc
 princēps, rābiēque ardēbat āmara. Gliscitque pēr
 ōra infrēdens rābiēs. Rūmpit in ōmne nētas rābi-
 ēs gērmāna furōris. Rābiēm sāciāre fērinam. im-
 mitem animi rābiēm pōsuisse jūvabit. Nōn sāciāta
 tāmen rābies inimīca rēsēdit. Rābiēs dēcrēvērat ef-
 fēra cūctis. Sinite ire nēfādam hanc rābiēm. 6.
 Ira, & Furor, oris.

R A RAD

Rabies ventris, rabies edendi, Głód.
 Rābio, ū, ēre, Rozładł się/ Wściec się.
 Rabiose, Wściekliwe.
 Rabiosulus, Gniewliwy.
 Rābiōsus, Rozładły/ Gniewliwy/ Wściekły
 Szalony/ Zuchwały. Rasend/ tobend.
 syn. Rābidus.

Rābo, ū, Szaleje z. Wściec się/ Rozładł się.
 Rābo, onis, pro arabo. Żadarek
 Rābūla, Warchol/ Swarcilwy/ Prokurator
 Rābūlana pix, Smola stróbana. v. Radu-
 (lana)

R A C

Racca Chaldaea vox, sonat vacuum, s. cerebro, i. fa-
 tuum. Emman. Sa.

Raccat tigris, sub Tigr.

Racēmarius, Gronisty.

Racematio, Ostarok zbieranie.

Racemationes, tr. Rāsigst zbieralne.

Racematus, Gronisty. Racemser, idem.

Racēmor, Ostarli winā zbieram.

Racēmōsus, Gronisty.

Racēmus, m. Grono. Ein Zweig mit Trau-
 ben. --- Et tumidi Bumaste, racemū. Virg.
 syn: Uva, bōtrus. epith: Tūmidus, dūlcis, rūbens,
 pāmpinēus, grāvidus, prādūlcis mādīdus, sūspēns,
 rōrans, mātūrus, rūbicūndus, tūrgīdus, pēndūlus
 phr: Mādīdis incūmbunt prāla racēmjs. Vēstī pān-
 pinēis Bacchēia dōna racēmjs. Dum grāvidos dū-
 ret vindēmia lēta racēmōs. vide Uva.

Rachas lege Racca.

R A D

Rādians, Promienisty.

Rādiamētum, Opilki/ Piasek ilocy.

Radiatio, Blyscenie/ Lśnienie.

Rādiātus, Promienisty/ Szpiczasty. (St.)

Rādicātus, Rozzenisty/ & sub Zakorzenilo

Radicem concipit, mīttit, Przyimuje się.

Radices ago, mīto, Rādicēscō, Rozzenis się

Radicitus, Z korzeniem/ Z gruntu/ Do grun-

tu/ Do cysta. Auß der Wurzel. Hinc flu-

gitus vīso radicitus abstulit unghes. Prif. syn. sūr-

pītus: à radice, à stirpe.

Radico, Rādicor, Rozzenis się.

Rādicōsus, Rozzenisty.

Rādicūla, Rozzonet/ Rozdkiem i. Wydelnif

Radio,

Radio, Promienie wypuszczam / promienia-
sto czynię / świecę się i. Błyszcze się. *Sit-
alen gebon / functeln. Argenti bifores radia-
bant limina salba. Ovid. syn: irradio, rutilo, cō-
rusco, splendēo, mīco, fulgēo, luceo. pbr: Radios,
radiōrum spīcula mitto, spargo, vibro. v. Luceo &
splendēo.*

Radiolus, Promyk / sub Promień / Oliwka.

Radiolus, Promienisty.

Radius, Promień / Sypicá i. Płochá / Strę-
chulec / Czołek 2. Oliwka i. Graska /
Róg łokciowa mnięcia. *Glanz oder
Sonnenstrahl. Non radius solis neque lucida
tela diu. Lucr. syn: Lūx, lūmen, jubar, splendor.
epith. Micāns, cōruscus, tremūlus ignēus, aūratus,
aūrēus, ardēns, Phœbēus, Apōllinēus, fulgens, clā-
rus, acutus, purus, sērenus, flammāns, lucidus, ni-
rens, illustris, lūbricus, vāgans, flammifer, sydēreus
mōbilis, rūbescens, solāris, penetrans, sitiens, arēns.
pbr: Radiōrum lūx, splendor, fulgor. Cum sol ar-
dentes radios in nūbila mittit. Quum pēpūit ra-
diis obstantia nūbila clāris. Phœbeis clāra est tōta
dōmus radiis, Tum primum radiis gēlidi cālūere
Trītones.*

Radix, f. Korzeń / Pogotek i. Rodzkiem i.
Podgorze i. Ein Wurzel. *Hujus odorato
radices incoque Baccho. Virg. syn: Stirps, fibra..
epith: Profūda, ima, dēmīssa, alta, vāga, errāns,
tēnēra, inflexa, rāmōsa, fixa, vālidā, tēnāx. pbr:
Rāmōsa fibra, Plānta, trūnci, arbōris firmāmīna..
Pōrrigitur rādx longi firmāmīne trūnci. altius ar-
bor rādices agit, tēxtendit. Vālidis rādīcibus hāret.
Pēstāt ēi infixis, alte rādīcibus hāret. Nam quā
prima sōlo rūptis rādīcibus arbor vēllitur.*

Rado, Ostrobie / Wystrębie / Gole / Dras-
pis / Porze 2. Obrazam i. Zarzynam 2.
Grzebis i. Schaben, Kröhen. *Radit iter li-
quidum, celeres neque, Ec. Virg. syn: ābrado, trā-
do, cōmplāno, sēco, rēcēco.*

Rado aures, Sztrofuje.

Rādula, Sztobągka.

Rādulana pix, Smoła szrobana.

Rāia, Płaszka ryba.

Ralla, subst. rallum, n. Roślica.

Ralla vestis, adiect: Szata rzadka.

Rallus, Rządki i.

R A M

Rāmāle, Galgż r. Łom.

Rāmālia, ium, orum, Rwietnia niedziela.

Rāmenta, a, Opilki.

Ramentum, Struzyna / Trocina / Ostrobia
ny / Heblominy / Opilki / Piaset słoty.

Rāmeus, Galęziowy. *Das von Nesten ist.
Sic possum in clauso linquunt, & ramea costis. Virg.*

Rāmex, ius, m. Żyłá w pierśsiach / Rila /
Ramis, Rosochá (zerdzi).

Ramices rupis, Rwig plus.

Rāmīcōsus, Rilowaty.

Rāmōsus, Rāmūlōsus, Rosochaty / Galęzisty
*Voll Nesten / astig. Cernas ramosus palmas
fructicare lacertis. Sid.*

Rāmūlus, ramuscūlus, Galęzka. Ein Nestle /
Zweiglein. *Myrtēi Asia ramulū. (Glyc.)
Catull. syn: Rāmūscūlus, pālmēs.*

Rāmus, Galgż / Odnoga goty. Ein Ast /
Zweig. *Qui procul ille autem ramū insigni o-
liba. Virg. syn: Rāmūlus, rāmūscūlus, tērmēs, rā-
māle, pālmēs. epith: Tēnēr, nōvus, fragilis, pātū-
lus, lēntus, cōmāns, viridis, virēns, vērnanus, pēn-
dēns, curvātus, nūtans, tremūlus, grāvidus, frōn-
dēns, frōndōsus, ūmbrosus, ūmbrifer, floridus, frū-
difer, fērāx, exēllus, rēnāscens, tōrtillis, aridus,
siccus, arēscēns. pbr: arbōris brāchia, mānus, Pōn-
dēra rāmi. Rāmōrum ūmbra. Arbūta frōndēntia.
Pēndēns arbōre rāmus. Brāchia tōrtillis rāmis fun-
dēbat acanthus. Māgno āmbitu diffusa rāmis arbor.
Frūctibus rāmi grāves in tērram rūnt exēllōs
tēndēbat ad āthēra rāmos. Pōmāque pēnsilibus mī-
cūerunt āurea rāmis.*

R A N

Rāna, ząbá i. 4. Języką przysnośnienie.

Ein Grosch. *Et veterem in limo rana cecinare
querelam. Virg: epith: Lōquāx, garrūla, quērūla,
virēns, viridis, raūca, cānōra, crēpitāns, cōāxāns,
clāmōsa sōrdida, lūrūlenta, rūrpis, pālūstris, āquā-
tica, lūrīda, stāgnicōla. pbr: Quā cānit in limo
vētērem dē mōre quērēlam. Sēmīna limus hāber vi-
rīdes gēnērāntia rānās. Līmōsōquē nōvā sālūtē
in gūrglīe rānā.*

rana major, Ropuchá.

ranceus, Wśmiardły / Śmierdziący.

ranceo, rancesco, in Zgorzniętły / Wśmiar-

Ranceo, item aliter. v. Jelen. (ongę się.

rancidē, Brzydło / Śmierdliwie.

rancidulus, Zgorzniętły / Zgnily / Śmierdzi-
cy / Wśmiardły.

rancidus, Idem. Ranco, m. sub Tgar.
 rancor, ōrū, m. Zgorzenie/ Wsmiatnienie
 an recte Nienawisć 1. & sub Jelen 1.
 Rangifer, Jelen zamorski.
 ranunculus, żabka/ żabá/ Jaskier/ Jacyś
 przyrośnienie/ Podły.

R A P

Rāpa, a. Rzepa okrągła.
 rāpacia, orum. Rzepna nác.
 Rāpāda, Potrywóg.
 rāpācias, Drapieżność/ Wydzieranie/ Wy-
 dzierstwo. Raubgierigkeit. Dare filium est
 rapacitatis. (Phal.) Mart.
 rāpax, āch, adiect. omne, Drapieżny/ Potry-
 wóg/ Bystry 1. Łakomy/ Drapieżca.
 Raubgierig/ raubertisch. Fuga furiosq; in-
 nare rapaces. Virg.
 raphanus, Chren. Rattig. epib. agrēstis,
 sativus. phr: Radice potēns. Sensus qui reddi ac-
 tos. Vaciū replens ventosis follibus alvum.
 rāpācia, orum rapācius colis. Rzepna nác.
 rāpācius, Rzepny. rapide, Bystry 1.
 rāpāditas, Bystryć 1.
 rāpādis, Potrywóg/ Bystry/ Pescki. Bes-
 hend/ schnell. nunc manibus rapidis, omni
 nunc arte magistra. Virg. syn. Celer, citus, citatus
 velox, praecipis, violentus, vehemens.
 rāpāna, a. Drapieżstwo/ Drapież/ Wydzier-
 stwo 2. Raub/ Diebstal. Barbara pars le-
 sa est, avida substructa rapina. Ovid. syn: Rāptum
 praeda, furtum. epib: Hostilis, tristis, avida; cāpi-
 da, dira, infāda; violēta, seva; turpis, protēva,
 immanis, audax, crudēlis, imprōba, nefāda, phr:
 Tot bona quam celerī mihi sunt ērepta rāpina. Di-
 citur audaci quōdam violasse rāpina. Jam pridem
 supēri crudēlem odere rāpinam. f. Furtum.
 rāpāna, a. Rzepisko.
 Rāpātor, Wydzierąg/ Potrywóg.
 rāpio, Potrywam 1. 2. Vnośe 2. Włozę 1.
 Rauben/ wegnehmen. - - In praeteps pro-
 no rapit albens amni. Virg. syn: trīpio, abripio,
 dirīpio, prāripio, sūrrīpio, aufēro, abduco, subdu-
 co, tollo, adimo, extorqueo, furor, prador. vide
 Prador.
 rāpior, Vnośe sie/ Vwodze sie/ Biore 2.
 Rāpistrum, Rzepnica.

RAP RAS

Rapistrum sylvestre. Brzościew.
 rāpo, onis, m. Potrywóg/ Wydzierąg/ Zia-
 raptim, Potrywogę 1. Potrywogę/ Na pręce/
 rāpio, Potwanie. [Dusłica]
 rāpio, as, Sraczom/ Włozę 1. Szamocę
 Zwłozę 30/ Wals 2. Lże 1. Żadła 8.
 rāpior, Potrywóg/ Drapieżca/ Wydzierąg/
 Vnośicieł.
 rāptum, Wydzierstwo/ Drapież.
 rāptus, m. Potwanie/ Zchwycenie/ Dru-
 piestwo, & sub Sturgenie 2. 3.
 rāpula acris, Rządźew 2.
 rāpulum, rāpum, Rzepa okrągła. & Bortę
 rāpunculus, Rolnik/ Rzepa diła.
 rare, rarener, Rządźo.
 rarefacio. Rozrzedzam.
 rarefio, rarefco, Rzedzieje. Dāna werden.
 Venus & angustī rarefcent claustra Pelori. Virg.
 Rāpīlū, Rządźowlesy. [cedi]
 raritas, raritudo, Rządźość/ Dżudłowosć
 raro, Rządźo 1. Selten. Iejunus stomachu
 raro Bulgaria tenuit. Hor.
 rārus, Rządźi 1. 2. 3. Dānn/ rare/ selten.
 Qui velit ingenio cedere, rarus erit. Mart. syn: in-
 frequens, infētus, paucus. Metaph: Exquisitus, ex-
 cellens, eximius.

R A S

Rasa vestis, Szata rządźa.
 rāsamen, Ostrobinę.
 rāsilis, Skrobany/ Glądźony/ Glądźi.
 rāsilis pix, rāsilis, Smółaz. rāsico as, Gols.
 rāsor, orū, Skrobóg/ Bātwołez/ Skrzypel
 rastelli hi, rastellum. Grąbie.
 rastum, rastri, rastra, orum Grąbie. Ein
 Rast Massica qui rastri, & quos de collibus
 altis. Virg. epib: Mordax, dēntatum, tēnax, rigi-
 dum, durum, ferrēum grave, cūrvum. phr: Rastri
 dūus, pōndus, dēntes, dēntālia. Rārum pēden glō-
 bas frāngēns, vērlans. f. Aratrum.
 Rustralia, B. Podymne.
 rastris frango, Grąbis 1. 2.
 rāsūra, Skrobanie/ Golenie/ Opilki/ Zmę-
 rāsus, m. Roszenie/ Golenie.
 rāsus, f. Ogolony. Geschabt/ geschoren.

Nota leges quaedam, sed limo rarsa recenti. M. syn.
abrassus, trassus, derassus: sectus, restatus.

ratiāna, ratiārix naves, ratiaria navis, Ro-
 mēgā.

ratiarius, Trāstacz/ Gile/ Przewoźnik.

Ratifico, Potwierdzam.

rati-habitus, Ża dobrze mienie/ Wfiość.

ratio, Rozum 1. 2. Zamest/ Sens/ Przygę-

nā 1. Dowod 1. Rāchunek/ Postępek 4.

Wzgląd/ Rzeźba/ Rada 1. Nauka 1. Pro-

poręcza/ Sprawa 3. 5. Sposób/ Dochod 1.

Vernunft/ Verstand. Anima amens capio,

nec sat rationis in armis. Virg. syn. Mēns, 3. Unus

iudicium, consilium, vel argumētum, vel modus,

via, vel respectus. epith. Sapientis, provida, solers,

prudens, coelestis. phr. ratiōis, mentis, solertia,

vis, lumen, vigor, dexteritas facultas. E. hēre nā-

ta Pārs mētor nōstri. Cognata pōlo. Ratio, ē.

māgnæ coelestia sēmina mētis. Mūnere sunt cō-

cessa Dēum. Cui cōmēs ē pārs ēst adūcta rē-

lūctas. Dōminans excelsa in cōpōris arce.

ratio expensī, Rāchunokowe kšięgi.

ratio quadrat, constat, comparet, putat.

Rāchunki dobre.

ratiōcinatio, Dowod/ Rozważanie.

ratiōcinativus, Dowodny 1.

ratiōcinator, Rāchownik/ Rozmyślający.

ratiōcinium, Rāchunek.

ratiōcinor, Rāchuję 1. Rozważam 1. Dysku-

ruję/ Rozkuję.

Rationabile, Sluś. ratiōnābili, Rozumny.

Rationabiliter, Rozumnie/ Sluśnie/ Podo-

bnie 2. Bāgnie/ Mādre.

Rationale, Exodi 18. Rationale, & rationale iudicii,

Erat plagula (pectorale aliq. vocant) e collo summi

Sacerdotis pendens in pectore, habens 12 lapides pre-

tiolos, quibus insculpta erant nomina 12. tribuum Is-

rael. Hoc ferens Sacerdos, habebat spiritum prophē-

tia, & oracula seu responsa a Deo suggesta dabat, &

eratq. plenus ratione & iudicio, doctrinā & veritatē;

& hoc ornatus iudicium exercebat, potens verum a

falso & bonum a malo discernere.

ratiōnalia, ium, Rāchunokowe kšięgi.

rationalis, adiect. Rozumny/ Dowodny.

rationalis, subst. Rāchownik/ Płāteć/ Podo-

stārbi.

Ratiōnāris, rationum praefectus, Podstār-
 rationarium, Releste 3. Rāchunokowe kšięgi.

rationarius, Rāchownik/ Płāteć 2.

rationem alicuius duco, hābeo, Ochraniam.

rationes benē expedire, Wyrāchować sę.

rationes expunctae, subscriptae, expeditae,

confectae, consolidatae, subductae, allatae

in ararium, Rāchunki dobre.

ratis, n. s. Płwaczka/ Romigga/ Trāstā.

Ein Floos-Schiff. Agricola, & pandas rati-

bis posuere carinas. Virg. syn. Cava trabs, navis,

navigium. Vide Nabis.

rātirus, ti. subst. Przewoź. & sub ślędm

pleniogłow. (Zbiór.

rānuncula, Rāchunek/ Releste 3. Dowod 1.

rātum est, sub Nieodmienny/ & Potwier-

dzam. rātum facio, idem.

rātum, firmum, fixum est, Wajno jest.

rātus, rāuissimus, Wajny 3. Perony/ Ścāły/

Nieodmienny. habe gemeyn/ es ist ge-

weyß. Sum rātus esse feram, telumque volatile

missi. Ov. syn. Arbitratus, putans vel firmus fixus,

rātutus, constans.

Raucer, Robacz w życie/ Robacz w drzewie

raucēdo, raucitas, Chrapka.

rauceo, raucesco, Chrapieć.

Raucio, n. Sipont: lego Raucēdo.

raucum sonat, tinnit, Szęka

raucus, raucifonus, Chrapieć. Hetsch Vr-

geri soluerum raucarum ad littora nubem. Virg.

raudum es, Wszębach.

raudus, eris. n. subst. Pieniądre 1. Miedź.

raudus, di adiect. Szędo. (Szęka 1.

Raudusculana porta, i. arca vel raud. Fest.

raudusculum, Pieniądre 1. & m Wszębach.

rauidus, Szęre.

ravidia ravilla, Ogę Rāvęch.

rāvio, Chrapieć. ravis, hac Chrapka.

ravis oculis, Ogę Rāvęch.

Ravistellus, idem, & Szęre.

Rarus, n. v. Ochrapięć. (Chrap.

ravus, Ogę Rāvęch/ Płowy/ Szęre/ Szę-

receptum, Obietnicá 2.

receptum est, Węsto w obyczay.

receptus, us, Sklonienie 1. 2. Odwrotn. D
ięgła 1. Wracanie 3. Namięcenie sie.

Abzug. Planities ignota jacet rutique receptus.

receptus, a malis consiliis, Opamiętanie.

Recessim, Wspak.

recessus, u. Odesie/ Osobność / Ostron
nie/ Wntrze/ mostkie burzenie/ Loch/
Reces/ Rozstapienie. Abweichung/ Zä
rückkehrung. namq; videbatur tenebroso ob
jecta recessu. Cl. syn. Discessus, abitus, exitus, vel
secessus, latebra, solitudo, vel penetrabile, adytum.
epith. arcānus, occultus, abditus, abstrusus, obscu
rus, cāvernōsus, tēnebrosus, caligāns, dulcis, grātus.
phr. Per saltus, per opaca loca umbrōsōsque recess
sus, obscuramque diem, caligantēsq; recessus. Nūc
vōs ad virides vocat arbor densa recessus. Dulciquo
sēdēns divīna recessu oīa lentus agis.

recessus piscinae profluus, Upust.

rechamus, Riuba 1.

Recharmida te sicut Charmidatus es, apud Plaut. fitta
box. i. ut te Charmidem, seu nomen Charmidie
sumpsisti, ita illud depono.

Rechidipnom, ē Gr. sub Szatā biesiādna.

recidiva, orum, Odrostet.

recidivus, Powstały/ Wracający sie. hau
fallig. Et recidiva manu posuissē pergama vi
tia. Virg.

recidivus morbus, Odpadnienie.

rećido, Wycinać/ Strzygę z Odćinam.

Abhauen. Vt fas sit Phabe recide moras M.
syn: incido, resēco.

rećido, Odpadam 1. 3. Obracam sie 3. Wra
ca sie/ Przychodzi 2. Sinter sich fallen/
zurück fallen.

recinctus, Rospasany. Abgehürret. Vnum
exuta pedem vinculis, & vesta recincta. Virg.

recingo, Odpasuję/ Opasuję sie.

rećingor, Rospasuję sie/ & Opasuję sie.

rećiniatus, Płaszczem odziany.

rećinium, Płaszcz/ Szatā zwierzchnia.

rećiao, śpiwam 1. Brzmis. Wieder sin
gen. - o hac recinunt juvenes dictata senesque.
Hor.

T t t

Rećinum, Płaszcz Rećipēratio, Odśianie.

Recipator, in Wyciągacz.

Recipero me, i. reparo pokrzepiam sie.

rećipio, przynios 1. 2. Biore nā sie/ Obie
cuję 1. 2. podeymuję sie czego/ Wymawiam
sobie. Wiederumb nehmen. -- Recipitque
ad limina gressum. Virg. syn. Accipio, capio, sumo
assumo, admitto, vel pollicor, promitto.

rećipio me, Ida 1. Wracam sie 1. 2. Vcho
dzę 1. Schraniam sie/ pokrzepiam sie/
przychodzę sobie/ uspokoić sie. 2. Ich
komme wieder. syn: Mē cōfero: eo, ab
eo, redēo in.

rećiprocatio, Odbitanie/ Wracanie 3. Wzad
obracanie/ Suwanie.

reciprocatio spiritus, Oddych.

reciprocatus, Odwrotny 2. Wzad obrocony

Reciprocicornis, Rostorogi/ Rogow zątkosco
nych.

rećiprōco, Obracam wzad / Oddycham/
podnożę i puszgam/ Gracuję/ Suwam co
reciprocōr, Odchodzę morze/ podnożę i
puszgam.

Reciprocum Pronomen, apud Grammaticos, Priscianum
Ec, est quod ad eam personam tertiam qua precessit
redditur.

reciprocus, Odwrotny 2. Obrōtny wzad/
Wzad sie obracający. Das wieder kommt,
abwechselend. Fertque refertq; fretum, sequi
turg reciprocā Thetys. Virg. syn. alternus, mutūus.
Reciprocus, seu recurrens versus. Diomed: i retro
gradus. Rob. Constant, qui a fine ad initium recur
rit eodem genere metri, vel diverso; sensu item eo
dem, vel diverso, atq; etiam opposito, quale est illud
Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia
rerum.

Scandere te fecit, hoc decus eximium.

Retro legens sic interpunge: Eximium decus hoc, fecit
te scandere, rerum Copia, non virtus, fraus tua,
non tua laus.

Sed & literaria seu elementaris reciprocatio reperta
est, ut in illo.

Signa te signa temerē me tangis & angis.

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Alia exempla leges apud Diomed. & Virg. Sed
calia, inquit Diomed. oīa curiosa repererunt.

reć-

recāmentum, Okrawek/ Včinek 1.
 recāso, Obcinanie 2.
 recitatio, Czytanie. recitator, Czytnik.
 recito, Obwolywam/ Oglašam/ Przywo-
 dzę/ Czytam 1. Na pamiętać 10. Laut les-
 sen/ herfagea. Impune ergo mihi recitaverit
 ille rogatus. Juv. syn. Narro, rēnarro: dico, refero.
 reclamatio, Rzyk przeciwny.
 reclamatio, Rzyk przeciw komu/ sprzecia-
 wiam się.
 reclamo, idem, & Obdłuża się głos/ Protes-
 tuje się przeciw. Widersprechen/ widers-
 prechen. --- scopuli illi reclamant. Virg.
 reclango, Rzyga 1. Rozlega się.
 Reclinatorium, potage 1. & Głowy/ sub Łos-
 kowa deska 2.
 reclinatur, podkłada się.
 reclinatus, Wsparty/ Leżący. Hinter sich
 geneigt. Festin reclinatum beatū. (Jamb. cum
 syll.)
 reclino, Nachklam Gęga/ pokładam się/
 Wspieram się 3. polegam 2. Wrażam się.
 Reclinen. --- At Cephēus humeros palmasq;
 reclinet. G. syn. inclino, inkłino, rełkło.
 reclivis, Leżący. Rückling geneigt. Inque
 sinu jacentis posita corbice reclinis. Virg.
 reclivus, idem, & Wsparty.
 recludo, Owarzam 1. Zamkam 5. Wcią-
 wiam. Aufschließen. Quid non ebrietas
 designat? opera recludit. H. syn. apērio, patēfa-
 cio, rēsero. pbr: Vēteres rellūre recludit thesauros.
 reclusus, Otworem stoi. Aufgeschlossen,
 --- animam, ut scribis spectare reclusis L.
 recoctus, Odmłodniały/ Biegły/ cwiżony/
 Ros tr. & sub przewarżam.
 Recoquo, as, sub Wiegetzam.
 recōgiō, Rozważam 1.
 recōgnō, przegadanie 2, poznawanie się/
 przypominanie/ Wspamiętywanie/ Ró-
 zna/ Cyrograf 2.
 recōglōsco, przegładam 1. 3. Doglądam 2:
 Wyrzuci/ Rachuje się 2. Spisuje/ Wła-
 sta mieć. Wieder erkennen. Dana recogno-
 scit populum, &c. Virg.

recolligo, Zbieram 1. przegładam 3. W-
 gam. Zusammen sammeln / sich wieder-
 helen. In florem redigat primosq; recolligit
 recōlo, as, Cádiz. (nos. Ovid.)
 recōlo, u, Powtarzam/ Wspominam 1. O-
 nawiam/ Wznowiam/ Rozważam/ Roz-
 tuję/ Oze/ Przeciwam/ poteris/ co-
 ge sis. Wiederumb in Gedächtnis brin-
 gen. Lastrabat studio recolens, omniaq; Ju-
 rum. Virg.
 recomminiscor, Wspominam. 1.
 recompōno, sub Znowu co czynię.
 Recompensō sub Nagradzam.
 reconciliatio, Jednanie 1.
 reconciliator, Jednag 1.
 reconcilio, Jednam 1. przelednywam/ pry-
 wracam 2. 3. Wiederumb/ versöhnen. Ju-
 Conclio, plāco, fœdus facio.
 reconcinno, Naprawiam 1. przetrabiam 1,
 Nagradzam.
 reconditus, Skryty 1. potajemny. Verbo-
 gen. Ast alia quoties aula recondita cessant.
 Juv. syn. Conditus, absconditus, occultus, abditus.
 vide Abditus.
 recondo, Chowam 6. 7. Kryję 1. 2. W-
 bergen Aut super Idaltum, sacra sede re-
 dam. Virg. syn. abscondo, cōdo, abdo, tēgocio,
 tego, occulto. 6. Occulto.
 recondūco, sub, Znowu czynię.
 reconflo, Wzniesam/ Wznowiam.
 reconvēnio, pozynam 1.
 Reconvēntio, Caio. mutuata actio, & quidem Con-
 ventio, est Altorum Reconvēntio, Rei coram ordinariis
 delegato iudice.
 recōquo, Przewarżam 1. przetrabiam 1. O-
 mladzam 1. cwiżę/ poptamiam/ Znowu
 co czynię. Wiederum kochen/ wiederle-
 uen. Cessit amor, recoquant patrios, &c. V.
 recordatio, Wspominanie/ przypominanie/
 pamiętać 2.
 recōdor, Recordo priscę, Wspominam 1. p-
 mietam. Wieder gedenken/ erinnern. ---
 Anchise magni cultumq; recorder. Virg. syn. Re-
 miniscor, memini. vide Minisci.

recorrigo, poprawiam 1.
 recreatio, Wymaganie/ Odżywianie się.
 recrementum, Obsiewiny/ żużel.
 recreo, Znowu co czynię/ Wymawiam/ po-

Ersepiam 1. cieśa/ pośilam/ Odmieniam
 urzedniki. Ergehen/ etfeuen. Ter pure le-
 go poterunt recreare libello. Hor. syn. Rēlaxo, rē-
 ficio, lēvo, rēlēvo, sūblēvo, sōlor, exēito, oblēcto,
 dēlēcto, hīlāro, exhīlāro. phr. Lūdo, cāntu mēn-
 tem rēficio: vīres recreō, rēpāro. Sēgni tēmpōre
 jācētes exhīlārāre ānimos. Recreāt ēr latum rēvō-
 cat pēr mēmbra vīgōrem. Frāctos ānimos rēficcere.
 Lūdo, cāntu mēntem exhīlārāre. Pērfundere pēctō-
 ra dūcī Lxtītiā. Frāctos dūro īn dīscīmīne bēlli
 exhīlārat, recreātque. omīnibus exsolvi mōsentia
 pēctōra cūris. Qui frāctos ānimos lēvat, & cōrda
 ānxiā lēnit. 6. Gaudīo afficio.

recreor, Odraśtam/ Narastam/ Odzywiam
 się/ Wymagam/ cieśa się/ Rożanie mam/
 rekrepo, Bezmiś. (przychodzą 2.)

recreresco, Odraśtam. Wiederum wachsen.
 Luna quater latuit, toto quater orbe recevit. Ov.
 syn. Augēleo, aūgēor.

recliminatio, Zatrut.

recliminor, Odpot dāie.

reclundesco, Odnawiam się/ ponawia się/
 Odpadam 3. Wieder aufstehen. Fu-
 gissem, inheret, ac recrudescit nefas. (Jamb.) ingra-
 vesco, egresco, aūgēleo, aūgēor.

rectā, Zataz 2. prosto 1.

Rectangulus. Calepin. qui rectos angulos habet.

rectē, Prosto 1. Dobrze 1. 2. porządnie 2. 3.

Slusnie/ Obrzędnie/ Wie 2. Tlusto/ Hozy-
 nie. Recht/ wohl. Rectius atq; etiam melius
 perape rogata. Hor.

rectē dare literas, W dobre raze.

rectē factum, Vzynek dobry.

rectē sanē, Bāzo dobrze.

rectēne? Jāko się ma?

rectio, Rząd 1. Sprawowanie 3.

reclūdo, prawosć/ prostość.

rector, Rządca. Ein Regierer/ Regent.

Rectorem vacuo sin remittes. (Phal.) M. syn. Glū-
 bērnātor, Dūx, dūctor, mōdērātor, dōmīnus, mā-
 gīster, pates, Rēx.

Titt 2

rector militiae, exercituum, ducum, Hetman
 rectrix, Rządicielka.

rectum, prost/ prawosć/ Vaciwosć. Recht
 billich. Vsqum iustitiae est, & mens sibi cō-
 scia recti. Virg. syn. iustum, equum, bonum, ius.
 vide Lano.

rectum est, przystoi.

Rectura agri, Aggeno. i. separatio, limes.

rectus, prosty/ Dobry/ Nieprzypawny/
 Hozy.

recubitus, Leżenie/ Klądzenie się.

recubo, Leżę. Ligen/ ruhen. Illius aptus e-
 ras croceo recubare cubili. Ped. 6. Recumbo.

recūdo, i, przekłócić.

Recula, Rzeki/ sub Rupiē.

recumbo, Leżę 2. Siedzę u stołu. Sich nis

derlegen. Debet Aricino conviva recumbere
 eliso. M. syn. Recubo, dēcūbo, prēcūbo, dī-
 cūbo, jācēo, quēscō. phr. Pātula recubans sub
 regmine fagi. Sub qua nunc recubās arbore, virga
 fuit. Pūchrośque pēr artus īr crūor, inque hūmēros
 cērvix collāpsa recūbit. Quam cēpit quāscā-
 dōmus sūbīdēre pātes īn proclīnātas omne recūm-
 bit ōnus.

recupēratio, Odśkanie.

recupērāvus, Odśkuiący.

recupērātor, Romisarz.

recuperatorium iudicium, Romisza.

recupērātorius, Romiszarz.

recupēro, Odśkuię/ Dochodzę swego/ Wya-

ciagam 3. Odzywam się/ pośilam/ Wyo-
 rac, Wiederumb bekommen. Tantum su-
 det, uti natum recuperet. (Jamb.) syn. Recipio,

rēpāro, rēdīmo, sārēcio, rēsārēcio.

Retūro, as, Leżę.

recurso, as, Wracam się 1.

Wgodzę w się. Wiederumb hinter sich

kehren/ zurück lauffen. Rectam vocatū cum
 recurrit ad cānam. Sc. syn. Recursio, rēdeo, rē-

rērtor.

recursus, Wzad obracanie/ Wracanie.

Wiederkehrung. Pontibus exponunt, multi
 serbare recursus. Virg.

recurvātus, Zaktzywiony 1. Gebogen. Qui-
 que recurvatis ludit Meander in undis. Virg.

recurvo, Zaktzywiam 3. Ząginam/ Odgi-
 nam co/ Rosprostowac/ Wracam 2. Obro-
 cam wzad,

recur-

recurvus, Złotywny 1. 2. 3. *Sintet* *sch*
gebogen. Pastorale canit signum, cornuq;
recurbo. Virg. syn. Rēcūrvātus, incūrvus; cūrvus, re-
flexus.
rēcūsatio, Zbranianie 1. Zrucenie kontraktu
rēcūso, Niechce / Odmawiam 2. Zbraniam
sie / Odrucam 2. Nieposlušny iestem.
Abschlagen. Cedo equidem, nec nate, tibi co-
mes ire recuso. Virg. syn. Dētrēcto, rēfugio, ab-
nego, rēnūo, grāvor, indignōr. & Nego, Abnego.
recussus, si, a Recutio, sub Wstrząsam.
recussus, us, Odbilanie 2.
rēcūitus, Zaczęty / Obzezaniec / żyd.

RED

Redabsolvo. Plaut. corr. Tadabsolvo, i. Terabsolvo.
redactus, us, Zbior / Dochod.
redactus, przynuszony / Zniemolony. Ge-
zwungen / dahin gebracht. Ad bene dicendum,
delectandumq; redacti. H. syn. ādactus, cōactus, cōm-
redāopto, sub przysposabiam. (pūsus).
redambulo. Wracam sie.
redāmo, Miluje wzajem / Oddaje dobro-
dziejstwo. Gegenlieb / erzeigen. Quo re-
dameur amans, Emet quem Ec. Pr.
Redamptro, redandruo, redantruo, Wracam
sie 1. vide & Amptro, in Rex modis.
redardesco, ir. Winawiam.
redarguo, Zblizam dowod / Strosuis. *Mit*
Worten straffen. Verba redargueres, non en-
tamen haud Ec. Virg. syn. arguo, increpo, incre-
pito, reprehendo, obiurgo, vel rēfallo, rēfuto, cōn-
futo. pbr. Verbis castigare, reprehendere, insectari,
ūrgere. Sēvris vōcibus invēhi in aliquem. Dīctis
āmāris castigare, cōrrīpere, incēpare. Mūro ūre,
jām sēvo vōbēribūsq; tōnās. Tū cāve dēfēdas
quāmvīs mōrdēbere dīctis. Incēpor a cūndis, tō-
tūmq; immūrmūrat āgmen. Cōrrīpēs mīnīmū,
ēt castīgabis ācērbo clamōre, Cārpēre cāuīdīcus
fērtur mēa cārmina. Dēgēntos ānīmos rīnor ārgū-
it. Sic pīdōr āggredītur dīctis, ārque incēpat ūl-
trō, incēpat hīs vīctor. Antas Lāusum incēpāt,
Lāusōque mīnātur. Sic grāvis Entellum dīctis castī-
Redargatio, Odpor. (gar Acētes.
Redaustico, redaustrico, Pematizam.
reddidisti me nulli, Vāc, les mē.
reddi aliquem, podobny.
reddito, Oddanie n

Redditiva nomina sunt, quae se respiciunt, & sibi regu-
dant in oratione; ut is, qui, Tamen, quāvis. Tot, tam,
Saturnin. ex Prisciano, qui etiam Relativa appella-
Redditor, Oddawca.
redditus, us, Dochod 1. Oddanie 1. Wio-
dergegeben. Spirat Apellea redditus arte me-
mor. Mar.
reddo, Oddaje 1. Wągradzam / Wracam 1.
Przymracam 3. Wzajem 3. przykładam 2.
Czynię 1. Stawiam / Wraczam 2, podobny
1. Stoi to za to / Wrodi sie tyle / Wrac-
misc / powiadam / & sub Oddodnie co
Wiedergeben. Et raptas sari reddidit iste co-
los. Mart. syn. Rēstitūo, rēpono, rēporto, rēfēro,
sōlvo, pērsōlvo, ēxsōlvo, rēmūnērōr, do, trādo, tū-
buo.
redemptio, Odkupienie / Wkupienie / O-
kupowanie / Okup 2. Wzajem 3. 4.
redemptio, wykupienie.
redemptor, Odkupiciel / Wzajem 3. 5. Cel-
nik. Zisfer. Sape Redemptoris prodire su-
ta solet. M.
redemptura, Wzajem 3. 4. & sub Odkupienie
redco. wracam sie 1. 2. Przysiodzi ksobie /
prychodzi mi tyle 2. Obazem sie / polu-
psam sie / Wpamistwam sie / Wrodi sie.
Wiederkommen / zwrucę kbyren. -- domi-
redamus ad antra. Prud syn: Regredior, rēvēto
rēvēto, rēmēo, rēmīgro, mē rēcīpio. pbr. Sūm rē-
dūx, iter rēpēto, rēlēgo. Pēdem, grīssus, grādum,
vīstīgia rēvēto, rēstāto, rētōrqueo, rēvēco. Rēto
grādum torqueo rēdo. Itque rēdītque vīam tōl-
es, vīstīgia rēto obsērvāta sēquor. Rētrōsūm vīa
dāre, atque lītēre cūrsus cōgor rēstōs. Rēpēte
Pēnātes. Līmīna pēde rēdūci tāngere. Rēvēto
pātīos lāres. Quā grīssum extīlērām rēpēto. Ipse
ūrbem rēpēto. Pātīām rēmēare pārabat. Mēmōr
rēdēunt in tēcta. Sērāque rēvērens nōste dōmū.
vide Patria.
redeo in memoriam, wspominam 1.
reclibeo, wracam kupno / Oddaje 1. przys-
reclibitio, wracanie 1. (muir.
Redhibitorius, ibidem.
Reclibitio, n. Oddaje dobrodziejstwo / Od-
pawiam 3. Wrodi mi za to.
Redhibere apud Rom. redire, cer. reddere.

redigo,

redigo, przywodzę 4. podobiam/ przychodzę
1. wganiam/ Obracam 6. 8. ponizam/ Kon-
fiskowac/ wstawiam 5. Mit Gewalt zu
etwas nöthigen. *syn: adigo, cōgo, impel-*
lo. Quod si comminuas, vilem redigatur ad assen. H.
redimiculum, przepaszać Binda 2. Cienica
Ein Haupt Gezierd. -- & habent redimi-
cula mitra. *Virg.*

redimio, przepasuję/ Otracam/ Obstawiać.
Zieten/ bekönnen *Insula cui sacre redime-*
bat tempora vitæ. Virg. syn. Cōtēno, cingo, pra-
cingo. 6. Coronō.

redimius, ti, przemiganý.

redimius, u. przewiganie/ Zamićle 2. Ge-
zierd. *Virtu & sacra redimitu tempora lauro.*
Virg.

redimo, Odkupuję/ wykupuję/ Zakupuję/
Wymuślisz. Das gefangene wieder er-
lösen/ rancioniren. -- *præto redimenda suis-*
sem. Ovid. syn. Libero, præto, asero, vel recu-
péro, repáro, resarcio. phr. Gēneris lapsi sarcire
rūnas. Si fratrem pollux altēna mōre redēmit.
Heū tāntis nequēquam trēpte pēiclis. amissam
clāssē, ostēdēque à mōre redūxi. Ille ego per
flāmas et mīde sequētia tela trēpū bis hūmēris,
redētoque ex hōste recepī. Dā flāmmam evādere
clāssi. Dā pāter et tēnēs Teūcerum rēs trēpe lētho.

Redimegra, Liv. corr. Redintegrata.

redintegratio, Odnowienie.

redintegratur, Odnowia się/ wspaniam i.

redintegratio, Odnowiam/ Wspaniam/ po-
stępiam 2. Szukaj 2. Naprawiam /
wymagam Ergänken/ erneueren. *syn. in-*
tegro, ināuō, rēduo, repáro.

Rediunt, i. redeunt sub Wracam sis i.

redipiscor, Odwiscz.

redit, przychodzi mi tyle 2.

reditio, reditus, u, wracanie 3. Dochód i.

Przywrocenie i.

Redito, as, apud Plaut. à Redeo: corrigunt recentiores
Rebito legentes.

redivia, redivium, Rozpádlina 2. Zanoćlica

Redivo, i. Resolvo Sipontin. priscum apud Festum est
Reino, resolvo.

Redivivus, sub Rozpádlina 2.

redivius, Alekz robaż.

redivium, Grus 2. Rozwáliny/ Budowanie.
redivivus, Ożyły/ Zmartwychwstały / Od-
nowiony/ przetrwały.

redivivus lapis, Grus 2. Rozwáliny.

redoleo, Trąca/ pachną 2. 3. Nach etwas
riechen. *Fervet opus, redolentq; thymo fragran-*
tia mella. V. 6. Oleo.

redoleo situm, foetorem, Smierdzą.

redōno, Oddać i.

redordior, Znowu co czynię.

Redormio, przespiam się.

Redormitio, ibidem. Redotio, lege Redotio.

REDU

redūcem facio, przywracam 3.

redūco, przywracam i. 2. 3. Odprawiam/
wstrzeszam. *Wieder hinter sich führen.*
Aethere missis post longa reducite vitæ. Calph. syn
Rēvōho, rēfēro, vel rēvōco, vel retrāho, retroduco.

reduco auras naribus, Dyś/ Oddyham/
Śapam.

reduco calculum, Prov. Odmieniam zdanie.

reduco sensus, sub Rozrzesmić.

reductio, Odprawianie.

reductiora, orum. ciżni.

reductor, przywrociciel.

reductus, ti Ostronny.

redulceratur, ponawia się.

redulcero, Odnowiam i.

reduncus, Zatrzywny. *Wieder ob sich*
gekrumbr. Ditiibus usus avi penni, rostroque
redunco. Ovid. syn. reflexus, recūrras, adūncus.

redundans, Obfity/ Zbyteczny.

redundanter, Nabyt/ Zbytek.

redundantia, Nadmiar/ Mowność.

redundatio, Cofnienie się/ Zwiłanie ná
wstecz.

redundo, przepelniam/ Oplywam/ Obfity-
je/ Zbywa co/ wylewa z brzegow/ Zostate.

Uberlaffen. *Guttur fac pleno, sumpta ré-*
dundet aqua. Ovid. syn. exūdo, tūdo, abūdo

Reduro, Woni. corr. Returo.

reduvia, Zanoćlica/ Rozpádlina.

reduvia, wojowa storá/ Śrąclupá.

reduvit flagri, Smaganiec.

redux

redūx, ūch, omne, wracaiacy ſie.
redux ſum, wracam ſie.

Reexſpecto. Iſai. 28. i. amplius exſpecto, Exſpecta, re-
exſpecta, i. promittit toties, & non praſtat.

R E F

Refacere. Plant. corr. Re facere.

refectio, Naprawa/ Poprawa/ poſilenie 1.
2. Refektarz.

refector, Poprawiacz.

Refectorium, ſub Refektarz.

refectus, uſ, Poſilenie 1. 2.

refello, Zbilam czy dowod. Widerlegen.

Et ſolus ferro crimen commune refellam. Virg. ſyn.
Refuto, confuto, reficio, explodo, diluo, infirmo,
coarguo, diſſolvo, frango. pbr: Crimen removere,
excusare. Haud metuo ne non poſſim defendere,
crimen cum tanto commune viro. Neque te teneo,
neque dicte fello. Diluit ille neſas, humilem qui
porrigit, herbam.

reficio, Napelniam/ Nacykam 1. Nabitam
Referendarius. B. ſub Referendarz. (uſy.)

Referimus, corr. Referivus ſub prazmo.

referio, Oddiam komu/ Oddaie ſie 2.

Referiva, in Prazmo.

refero, Odnosi 1. 2. Oddaie/ powtarzam/
polizam/ powiadam 1. przekladam 4.
wynawiam/ wyrazam 2. wradziam ſie w to-
go/ wracam ſie/ wpiſui 1. 4. powiadaiacy/
ſub podobny 1. & ſub przymuſ fluga.

Wiederbringen/ davon tragen. Muſa Pa-
latini referamus Apollinis adem. P. ſyn. Rerēho,
reporro, vel renūntio- vel profero, vel repōno, red-
do, vel rēſpondeo, vel aſcribo.

refert, pomaga co/ Mało nacy/ wiele nacy/
rym/ Do tego mi. Es iſt daran gelegen/
es geht mich an. -- nec enim numero com-
prehendere refert. Virg. ſyn. Interēſt, attinet, perti-
net ſpectat.

refertur, powiadaiacy. refervens, Goracy 1. 2.

refertus, Nacykam/ pelen/ Ludny. Voll.

ſyn. Plenus, confertus, abundans, repletus.

referveo, refervesco, Strzyna/ Znowu co

reſibulo, Obpinam/ Roſpinam (czynię.

reficio, Naprawiam 1. poprawiam/ pokrze-
piał 2. Nagradzam/ Poſilam/ Odzy-

wiam ſie/ podziadam ſobie/ Odmieniam

utredniti/ Vrodzi ſie/ pc. Erquicket.

-- miſeros operata refecerit agros. Ara. ſyn. rē-
xo, recteo, vel repāro.

Reficia, pro Reficior, durum ſub poſſe.

reficior, cieſie ſie/ Vrodzi ſie ryle/ przycho-
dzi mi ryle.

reſigo, Oddziercam/ Zdeymuſ 1. Oddziam

Znosi 6. wbiām 1. Anheſſen. -- auſp.

qua & cerea regna reſigunt. Virg.

Reſigura, ſub Przekształtowaz.

reſixio, Oddzianie 1.

reſlagito, Wpominam ſie. Re, hic & in ſe-
quentibus, ante a anceps, ſed ſapientia brevis.

reſſatus, uſ. Oddzech/ Oddymanie wiata.

reſſecto, Zaginam/ Oddziam/ Ogładam ſie

1. Obazam ſie. Zinter ſich krummen/

lencken. Et mollia colla reſſectunt. Virg. ſyn.

Rēcūro, rētorquēo, replico, rēctino, rēpēcūcio,

rēſilio.

reſlexus, Zafeszwyony 1. Wiederumb bie-
gend. Et reſlexa prope in ſummo fluitare li-
quore. Luc.

rēho, wypuſzczam miechy/ Oddyma wiata.

reſſo aërem, Oddycham.

reſſoreo, reſſoreſco, ſub Awieze. Re, pro-
duxit Silbim.

reſſoreſcens, Odmłodniacy.

reſſuo, Oddhodzi morze/ wiad idę, Zinter
ſich ſtieſſen. Dum reſſuiſ campū, & jam ſi
condidit albed. Virg.

reſſuum mare, Morſkie burzenie.

reſſuus, wiad ſie obracaiacy. Das hinter
ſich fließt. Sive alio reſſuus noſtro colliditur
orbe. Rutil.

reſluxus, uſ, Wpadanie wody. Wieer ſie
blauff. ſyn. rēcūſus, reſſuum, rēſūlum,
relābens aëquor, reſſuus aëſtus, ūnda relābens. ſide
Fluxus.

reſſocillatīvus, Odzywiaciacy.

reſſocillo, pokrzeptam 1. poſilam.

reſſodio, wykopywam/ wſkopac/ Dokopac ſie

reformatio, Odnawienie.

reſormator, Odnawiacz, Naprawcz.

reſor-

reformidatio, Obawianie sie/ Boiazin.
 reformido, Obawiam sie/ Zdręgam sie/ Bo-
 iz sie/ Fast forchten. Ante reformidant ser-
 rum, Sc. Virg. 6. Timor.

reformo, przetabiam co/ Naprawiam i.
 Verneweren. syn. instaurō, restaurō, re-
 paro.

refrōveo, Posilam/ Zagręwam/ Odchowac
 refractariolus, Sporny. Re, hic & in sequen-
 tibus ante se anceps, sed raro producitur.

refractarius, Vporny/ & sub Roñ twarłos
 Refragator, Przeciwnik. [usq.]

refragor, Przegę/ Spręciwiam sie/ Nie
 potemu/ wotule przeciwno komu. Widet
 streben. Tonate comprimens manu refragantem.
 (8.) syn. Reluctor, resisto, repugno.

refrenatio, Zamykanie.

refreno, Zamykam/ Zaczynam i. Mar-
 tuis 3. Vmuis ego. Den Zaum anles-
 gen/ zurück halten. Hic natura suum refra-
 nat viribus autum. Luc. syn. Frango, cōterco, cō-
 hibeo, reprimō, cōtinēo.

Refrquentavit. Svet. corr. Frequentavit.

refrico, Odnowiam/ Wznowiam/ Wspania-
 nam 2. (Ozenie.

refrigeratio, Chłodzenie/ Chłoda/ Snu-
 Refrigeratorius, Chłodny 1. Refrigeratrix, ibid.
 refrigeratus, Chłodny 2.

Refrigerium, Chłoda. Abkühlung/ erfris-
 ung. Stillavit digito frana refrigerii, Pa-
 ul. Epi.

refrigero, Oziębiam/ Chłodzę/ Studzę/
 Zętopię. Kalt machen/ abkühlen/ abfris-
 chen. inclusa sua membra refrigerat unda.
 Ovid. syn. Frigefacio. phr. Abstum calorem tē-
 pēro, lenio, frango, sēdo, lēvo, rēvo, mirigo, mi-
 nuo. Nimios soles frango. Pātula arbore soles dē-
 fendo. Sub arbōris unbra, in vālle rēdūcta, sēdū-
 ctos inter rēctūs amēnum captare frigus, spaci-
 quare frīgōris umbras. Fluvio, umbrōsa ripa ex-
 stum tēpēro. Frondibus, et pātula defendimus ar-
 bōre soles. Gēlido tūc flumine soles frangebat,
 nūmōs. Alratem nūlla tibi mīngat umbra. Rēpē-
 rebam frigus et umbras tē quā dē gēlidis tēibat,
 vallibus auram. Auram tēspēctābam, rēquies erat
 illa labori. Dulce vīacōri lāsio in sudōre lēvāmen,
 Cum gēavis tēxūtos rēstus hūlcat agrōs.

refrigeror, Chłodzę sie/ Ochlōdnę/ Vólch-
 refrigerco, Sęgnę/ Oziębę/ Ochlōdnę.
 Bahl werden/ erkalten. Refrigerat enim
 cundando plaga per auras. L. syn. Refrigerō, re-
 frigeror, frigēto, dēfrigerco, dēferveo, dēservēco.
 phr. Calōrem pēro, amitto, pōno, dēpōno, minūo
 Frigōre cōrripior.

Refrina, sub Prąmo.

refringitur, Odbiia sie 2.

refringo, wylamuta/ Odbiiam/ 8. 9. wylus-
 pnia 1. & sub Krusze.

Refriya, Refriya, sub prąmo.

refuga, wiađ sie obracacę/ Zbieg 1.

refugio, Zdraniam sie/ Vchodzę 3. Včiekam
 1. 3. Chronie sie/ Vmykam sie/ Rozbrac-
 cynio. Hinter sich fliehen/ meiden. Ni
 refugio, tenueq. piget cognoscere curas. Virg. syn.
 Ausugio, rēugio, fugio, vel averlor, rēculo, dēreco

refugium, Včiekę 1.

refugus, Wiađ sie obracacę/ wiađ obro-
 cony. Feldflüchtig. Torta caput, refugosq.
 gerens a fronte, Gr. L. syn. rēdiens, rēctus, rē-
 Refulgentia, Lficiente sie. (Aus,

refulgeo, Zalásnię. Fast scheinen/ glänken.
 Splendidaque a docto fama refulget abo. Prop. syn.
 Rēnite, rēnideo, rēcto, mico, fulgeo, cōtūco, rādio
 refundo, Wylewam 1. 2. Oddatę 1. 6. womis-
 tuis. Wiedergießen. -- Lateriq. illa re-
 funditur alga. Virg.

refuse, refusus, Obfćie.

refusio, Sćiekanie.

refutatio, refutatus us, Odpor słowny.

Refutator, Odpornik. Refutatorius, Odporny.

refuto, Odpor dāin/ Zbiiam gy dowod.

Widerlegen. Italia ad mortem, si te mors di-
 ra refutet. Val. syn. Rēfello, rēdarguo, cōfuto. 6.
 Confuto, Refello.

Regalbus B. sub wymielgā.

Rēgalias iam, Trzech Królów świsło/ Wā-
 tancyę/ Podymne.

rēgalolus, Królit prak.

rēgalis, Królestwi/ & Regal. Rēniglich.

At domus interior regali splendida luxu. Virg.

regaluer, Królewsko. regelatio, Rēnig-
 rēgelo,

rēgelo, *as*, Rozmrozić / Meor upuścić.
 regelor, Rozmárznię.
 rēgēnērātio, Odradzanie.
 rēgēnēro, Odradzam 2. *[scastam.*
 regerminatio, Odrastanie. regermino, Odr-
 rēgēro, Oddać 1. Zarcucam / Spisui / wpi-
 suis. Zwalam 2. Opuścić 3. Wieder
 umwerffen / tragen. Natura vertet, reget
in fontem citat. (Jac.) *syn.* rēlicio, rēfēro, rēddo.
 rēgestum, Reiest 3. Regestrum, & Registrū B.
 regestus, *ti*, Szpány.
 regestus, *us*, Odrucanie.

rēgia, Palac. Königlichcr Pallast. *Iam pri-*
dem nobis cali te regia, Caesar. Virg. *syn.* Palatium,
epith: Divēs, magnifica, supērbā, mārmodēa, aurāta
 picta, splēdēns, splēdida, illūstris, nobilis, spāti-
 osa, āmpla, ārdūa, cēlisa, āntiqua, vāsta, eximīa, mī-
 rabilis, sūblimis. *phr.* Rēgia tēcta, Rēgalis, rēgia.
 dōmus, sēdes, Augūstum Rēgis tēctum, hōspitium.
 Sūpērbā Rēgum atria, Rēgale palatium. Rēgalis
 principis aūla. Augūsti fastigia tēcti. Sūpērbā ad-
 um mōles. Dōmus rēgali splēdida luxu. Nobilis
 ēt vāsta cōndita mōle dōmus. Rēgalis lūmina clāra
 dōmus. Dōmus magnifica. Dādālea ārtē strūctā,
 fabricāta. Cēntēnis incūbunt tēcta cōlūmnis. Ni-
 tidis ōrnatā gēmmis tēcta. Tōta dōmus gaudet rē-
 gali splēdida gāza. Nōn Tanarīs dōmus ēst mīhi
 fūlta cōlūmnis. Splēdidaque Attālīcas Rēgia vin-
 cit ōpes.

regia virgo, Arolewnā. *(fco.*
 rēgibilis, Powolny. Regiesco, Fesl. *corr.* Regli
 Rēgificē, Arolewsko. Regificus, Arolewski.
 Rēgifugium, Vitegka.
 rēgigno, Odradzam. regignor Odrastam.
 rēgilla, rēgillum. Szatā Arolewska.
 rēgillus, Arolewski.
 rēgimen, regimentum, Rząd 1. Eine Hetze
 schung / Regierung. Hoc regimen natura de-
 dit, Sc. Manil. *syn.* Mōdērāmen, gūbērnacūlum,
 impērium.

regimen cruentum, Teránstwo.
 Rēgina, Arolewa. Eine Königin. Reginasz
parit, reginarumq. maritos. Cl. *syn.* Rēgnātrix, dō-
 minātrix. *epith:* Pōtēns, augūsta, formōsa, vērū-
 ta, prūdēns, zēqua, clēmēns, bēnigna, pia, mītis.
phr: Rēgia cōnjūx, ūxor, spōnla, Rēgni cōnsōrs.
 rēgio, ōnis; Rząd 1. 4. Rczina / Okolicā /

Grānicā / Koley / Dzielnice / Grady.
 Dzielnica 2. Ein Land oder Landschaft.
Poeniteat, tunc S Siculis regionibus urbes. Virg.
 Plāga, tērra, tēllus, ōra trāctus, fines.

Regionaliter, sub Po domach.
 rēgiōnātim, sub Dzielnicā / & Po domach.
 Regitare, Varr. *corr.* Regelare.

rēgius, Arolewski / Panicky / & sub pogor-
 ny groß. Königlich. Regius accitu cari-
 nitoris ad urbem. Virg. *syn.* Rēgalis, rēgificus,
 magnificus, splēdidus.

regius morbus, zōsta chorobā.
 reglesco, reglisco, Odnawiam sie / zarz-
 reglūino, Odrēciam.

Regnator, Arol. Ein Regierer. Regnat-
 rem Asia, jacet ingens litore truncus. Virg. *syn.*
 Dōminātor, Rēx.

Regnatix, Arolewa.

regno, Arolus / Perodkuis / Pluze. Reg-
 eten herrschen. Priuident Helenum Graja
 regnare per urbes. V. *syn.* Impēro, dōminor, po-
 sum. *phr:* impērium, scēptra tēneo, gēro. Rēgo
 impērio, scēptro pōtior. Rēgni, impērii clāvum,
 hābēna, frēna tēneo, mōdēror, flēcto, rēgo, tē-
 ō. Pōpūlos impērio, rēgo, gūbērno, prēmō, sūbi-
 go, frizno, mōdēror, ditiōne tēneo. Pōpūlis iūda
 lēges impōno, do, scribo, indico, statuo. Sūb lēg-
 bus, sub ditiōne pōpūlos traho, tēneo: Dēcus im-
 pēriūmque Lātini Tē pēnes. Tōtāque sub rēgu
 tērra fūtūra tūo ēst. Tē Gallia tōta sub dōmino
 sub rēge ēst. *vide Impero.*

regnum, Arolestwo / Dzielina / wladys-
 Hardosé. Panowanie. Ein Königreich.
Arma loūū fugiens, Gregnis exul ad mptis. V. *syn.*
 Ditiō, impērium, dōminātus, scēptrum. *epith:* o-
 pulētum, pōtēns, divēs, flōrens, fēlix, āmplum,
 spātiōsum, cēlēbre, nobīle, āntiquum, āvūm, pā-
 tērnūm, patriūm. *Phr.* Rēgni ditiō, pōtēstas, mō-
 dērāmen frēna, iūra, iūs: māiēstas, dēcus, hōnor,
 mōles, pōndus, ōnus. Rēgni fines, Rēgia pōtēstas
 Scēptri dēcus. Scēptra pēr innūmēros millia tūor-
 tur āvos. Rēgni stātus. 6. Imperium.

rēgo, Rząd 1. Regieren / herrschen. A-
 ternis regis imperiis & fulmine terres. V. *syn.* Gū-
 bērno, mōdēror, dirigo, dōminor, impēro, impit-
 to. 6. supra Regno
 rēgrēdiōr, Weacam sie Zurück gehen. 1
 supra Redeo.

regillus

regressus, *u*, regressio, wracanie. *Wies*
derlunfft. -- Nec habet fortuna regressum.

Virg.

ręgła, Pręwido 1. 2. *Ustawá*, Reguláza
Konna. Richesheid/ Richesnut. Regula
peccatis qua panis irroget aquas. syn. Norma, lex,
exemplum, vel regimen. epith. Recta, iusta certa,
constans fallax.

regula organorum, *Relestr u organ.*

regula transversa recti, *Lata dachowa.*

ręgularis, *Porzodny/ prosty. Item sub Zakon*

Regulariter, Pod snur/ porzodnie. [nik.]

ręgulus, *Reolt 1. 3. Krolewic/ Bazyliżek/*
pszoł marta/ przedni 1.

ręgusto, *Smáluis Jobie/ Czym.*

rehalo, *as, Oddycham.*

R E I

(*dány.*)

rei suae inimicus, male gerens, *Niegospo*

Rice dissyllabum. pro Reijce. Lucet. Virg. Poetic.

reicula, reiculus. idem reijcula, reijculus.

reiectanea, *orum. Odrutek.*

reiectaneus, *Odrutny.*

reiectio, reiectus, *u*, *Odrucanie/ womit 1.*

reiectio, *Oddila sie/ womitule.*

reiectus, *ti, Odrucony. Verworfen. Bis*
reijcti armis, respectant terga tegentes Virg.

Reij, pro rei. Lucet. Poetic.

reicio, *Odrucam 1. 2. Oddilam/ Oddslam*

1. 3. Oddsladam 2. przetrucam 2 wstret cy

nis/ Oddgiam/ Zalladam tece/ poklas

dam sie. Hinwerffen/ zuruck werffen. O-

culos Rutilorum reijcit arvis. Virg. syn. abicio, re-

pello, removeo, vel recuso, respicio, contemno, a-

spernor.

reicula, *a, Odrutek.*

reiculus, *Podly/ Odrutny.*

Reinuito Luca 14. wjałem zapracam/ s. na

reipsa, Wzeczy. (uyst.)

reineratio, *Powracanie.*

R E L

relabor, *Odpadam 1. Wracam sie 1. Wies*

detumb fallen. Ad portum fluitans cymba re-

labitur. Choriamb.

relangveo, relangvesco, *Opstaniec.*

Relata, orum. Exornatio Oratoria, vide Antitheton

supra.

uuu

Relata Dialecticorum. 6. Relatio 2. infra.

relatio, *Odnieienie 1. 2. Odanie 2. Pos*
wiadanie/ & sub Pozynam 2.

Relatio apud Dialecticos. Aristot. 2. Respectus ad ali-
ud. Sipont. Nomina ad aliquid dicta. Quintil. Do-
nato. i. relationem ad aliud sonantia, ut Dominus
& servus, Pater & filius. Relativa & Relata hac vo-
cant Dialectici, qua ita alia respiciunt & referunt,
ut ipsa sine illis esse non possint. Sipont.

Relativa Grammaticorum Pronomina, qua Nomina
aut Pronomina superius posita referunt. ut ille, qui
supra. Redditiva eadem.

relator, *Powiadacz 1.*

relatus, *u*, *Powiadanie.*

Relaxatus. Lucret. corr. Relevaris. Vel ut Lambin. Gi-
fan. cunctere laxatus.

relaxa humus, *pulchra izmía.*

relaxatio, *popuszczanie/ Ulenie.*

relaxo, *Popuszczam 2. 3. Rozwiazam/ przea*

stais 2. Poblam/ pokrzepiam 2. Odpo

zywam 1. Ulaeniam sie. Nachlassen/

Dissolvunt nodos omnes & vincula relaxant. L. syn.

Laxo, remitto, solvo, dissolvo, vel recreo, reficio.

relégatio, *Odestanie/ Wyznatie 1. 2.*

relégo, *as, Oddslam 1. 6. Zaslslam/ Wyga*

niam 2. Wit himweg schicken/ verjagen.

--- Tantos procul, atq. in sola relegant. Virg. syn.

ablégo, amando, reficio, removeo, pello. 6. Pello.

relégo, *u, Rozczytywam/ Cytam 4. Wraa*

cam sie 1. wjad idę/ Rozwajam 1. Repetus

ie/ Przecietam 2. Widerumb lesen. Cum

relego, scripsisse pudet: quia, Sc. Ovid. syn. Lēgē-

do, vel oculis resolvo.

relégor, *wyznatie podeymuis.*

relenresco, *Slabiele/ & sub Znówu co czynie*

relévo, *Uzywam/ podnoszę/ Odpoczywam.*

relévor, *wimagam. relécinus, Lysy 2.*

reléctio, *Opuszczanie.*

reléctus, *Pozostaly/ Opusciaty. Verlassen.*

Solus reliatus ille, qui bester comes. (Jamb.) Sen.

syn. Desertus, vel omissus.

religatio, *przywiazowanie.*

religio, *Bogoboyność/ Nabożeństwo/ Bez*

liia Czenie 2. Wierność. Gottesdienst.

Antiqua populum sub religione tueri. Virg. syn:

pietas, divinus cultus. epith. sacra, sancta, adorán-

da, veneranda, vera, certa, pia, pura, candida, di-

vina. pbr. Religionis amor. Sacer cultus. 6. Pira-

tas. religio,

religio fida, religio scrupula, *Żobobon*
 religione contactus dies, *Niebożelny*.
 religionem inijcio, obijcio, incurio, afferio.
 Summienie cynie.
 religionem tollo, violo, polluo, eripio,
 Sproszanować.
 religiosę, Bogobornie/ *Bożelwie*/ *Nabo*
żnie/ *wiernie*/ *Świątobliwie*.
 religioſitas, *Nabożeństwo*.
 religiosum est, *Nie godzi się*.
 religiosus, Bogoborny/ *Nabożny* 1. Poświę-
 cony/ *Świety* 1. 2. *wierny*/ *Nieśczęśliwy*/
Niezwalczony/ *Żoboborny*. an *Zaſonnik*.
 & quomodo? *Fromm*/ *Gottesforchtig*/ *Geistlich*. *syn. pius*. *phr. Religioſus a-*
māns, cultor. Deo addictus, devotus, pia sacra cō-
 tens. 6. *Pius*.
 religo, *as*, *Żwiżnie*/ *Przymiżnie*/ *ściągām*/ *Jaft* binden. Ad validam religata truncam.
Steph. syn. Ligo, alligo, revincio. 9. Vincio.
 relino, *Orwazam*/ *Odplegetować*/ *Od-*
spuntować/ *poczynam* wino.
 relinquo, *Zostawiam* 1. *Opuſzczam* 1. 2. *Prze-*
ſtaje 1. *Odſtaje*/ *Daje* nā wola/ *Odumaci*.
Verlassen. --- Medio sermone reliquit. V.
syn. Linquo, deſero, deſtituo, vel ōmicto, mitto,
dēmitto.
 relinquer, *Pozostaje*.
 reliqua, *oram*. *Długow oſtatek*/ *J co za tym*.
 reliqua contraho, *Zostaje* nā liżbie.
 reliquatio, *Zostanie* nā liżbie.
 reliquator, *Długow oſtatek* winien.
 reliquiae, *Reliquia*, a *hac*. *Oſtatek* 1. *Niedos-*
iadki/ *Rości zmartych*/ *Gnoy* 1. *Relikwie*.
 Uberbliebene Dinge. *Trois reliquias Danaū,*
atq. Sc. Virg. Huc huc reliquias behite cari corpo-
ris. (Jamb.)
 Reliquiarum, *B. sub Relikwie*.
 reliquor, *am*, *Zostaje* nā liżbie.
 reliquum, *Oſtatek*/ *Długow oſtatek*/ & *sub*
3 inſey miary.
 reliquum facio, *Zostawiam* 1.
 reliquus, *Pozostaje*/ *Wasteptuicy*/ 2. & *sub*
Oſtatek. *Uberblieben*/ *Abeta*. *Texantur*

reliquā tēſa palude tibi. *M. syn. ſupērtus, vel*
Relicum. Lucret. i. reliquas. metri causa P. Tatt.
 relōco, *as*, *sub Nāymuiz* 1.
 Relōquor, *erū*, *Odpowſadam* 7.
 relliceo, *Oſwieca* *ſie*. *Wiederscheine*.
Ualegon: Sigea igni freta lata relucens. Virg.
Rēfūgēo, rēnūteo, rēnido, rēſplēdeo.
 Relaceſco, *apud Eſdram, idem*.
 reluctantante natura, *Niechacie*.
 reluctatio, *Opieranie*/ *Sprzeſtawianie* 1.
 reluctor, *Opieram* *ſie*. *Widerſtehen. M.*
ta reluctanti obſtruitur, Sc. Virg. 8. Reſſio.
 reludo, *sub Odſydzic* *Rēluo* *wyſtupia* 1.
 relūvia, relūvium, *Rospādlinā pālca*.
 R E M
 rem agē, *Prystopmy do rzeczy*.
 Rematresco, *Schne* 1.
 remaleſico, *Obſtorzeczy*/ *Wziem* 1.
 remancipo, *Wracam* *ſupno*.
 Remando, *as*. *Isaia 28. Manda remanda. i. con-*
tur, differt, dici, manda, rursus item manda, in-
quam facturus mandata, & nihil praestat apud L.
est, i. ſus poſt ſpem, adhuc modicum, adhuc me-
 remando, *in*, *przejuwam*.
 remāneo, *Zostaje* 1. *Dahindenbleiben.*
Parvulus exuſto remanobit ſtipite fumus. Virg.
 remāno, *as*, *wiad idē*. *remansio, Zostanie*
Remansor, Żolnierz, *odbiegacy*.
 Remant, *apud Feſtum, vel contrahum est ex Remens,*
vel Rebitant legendum, pro rebitant priſco. i. re-
redeunt. Scalig. Gofred.
 remeaculum, *remcatu*, *as*, *wracanie* *ſie*.
 Remedialis, *Leſtatek* *Leczacy*.
 Remedatio, *Leczenie*. *Remedio, as, Lecz-*
 remedium, *Leſtstwo* 1. 2. *Pomoc*. *Hilff*
Rehney. Cujus dolori remedium est patientia
(Jamb.) 6. Medicamen.
 remēligo, *Omieſtka*/ *Czymanow*.
 rememoratio, *in tituli Psalmorum, Rospādlin*
rywanie.
 Rememoror *in diſtinis libris, pro Reminiſcor.*
 remeo, *as*, *wracam* *ſie* 1. *Widerkommen.*
Atque obitu remeare ſuos, nec cedere luci. Helph.
syn: Rēdeo, rēvertor.
 remērior, *Odmięsam*/ *Oddaja* 1. *Wracam*
ſie 1. *przegladam* 3. *Rachuiſ* *ſie* 2. *wi-*
dermeſſen.

*clamor cælumq. remugit. Virg. syn. Rēbō, reclama-
mo, vel rēdō. phr. reddere mūgitum. Gēmītu
nēmus omne rēmūgit. 8. Echo*

Remulcoo, as, cigno. remulcus. Lin.

remunculus, Cisol.]

rēmūneratio, Oddanie z. Zaplata 1.

remunerator. Oddawca.

rēmūnēro, remuneror, Oddate dobrodzieza

stwo/ Oddarzam. Wiedetgelten/ wie-

*der belohnen. A te hi suppliciu remunerabor
(Ph.) C. syn. Cōmpēso, pēso. phr. Grātiā,
vicem rēro, rēpēdo, rēpōno, rēdo, retribuo.
Prētiū, mērcēdem rēpēdo, pēso lvo, Par, pra-
mia digna rēro, officiis prētiū mēdōre rēpē-
dēre magnis. Rēddere vicem mēritis. Mēritūne,
hac grātia tāntis rēdditur? Haccine iusta rēpēdis
dōna? vide Grātia ago.*

rēmurmūro, Odwarzam/ Szumui. Wietz

*bellē. --- Sperat nec fracta remurmurat un-
da. Virg. syn. obmurmūro, rēdō, vel obloquor.*

rēmūs, wiosło Lin Schifftruder/ Ein Rie-

*em. Agmine remorum celerē, ventisq. vocatū.
Virg. syn. Tōnā, arbore rēmigiam. epith: Longus
spūmāns, equōrēns, vālidus, lūctāns, hūmidus, hū-
mēns, ūdus, pēndēns, dēmīssū, citus, iēti, āgilis,
vēlōx. phr. Rēmi palma, palmūla: verber, flagē-
lum, ālā. Rēmōrum āgmen, vices. Levas stringat
sine palmūla cantes, in lēnto lūctantur mārā ore
rōnā. Equōra vērēns: Qui flūctum vērbērat.
Frēgit h̄yērbōrēas rēmis audacibus ūndas. Frēta
lata citis spūmāntia rēmis, obvērtit lātēri pēndē-
tes nāvita rēmos, āgilī pērāgrat frēna carūla rē-
mo. vide Rēmigo.*

rēmūto, Odmieniam 1. 2.

R E N

rēn, eni. m. Nieká rēnes, Ledwie

rēnāsciscor. Odyskuis.

rēnarto, Rozpowiadam.

*rēnāscor, Odradīam sic/ Odrastam. Wies-
dergebohren werden. Cogitat occulto sub
corāe rēnāscitur ardor. Si: phr. Rēdēo ad lūmīna
vītā. 8. Nāscor.*

rēnāvigo, wracam sic 1. wiać idę.

rēnāvō, Cic. corrigit Manut. Lambin. Nāvō.

rēnāscens, Wejoty 1.

rēnādeo, renidescō, & rēnāteo, Lstne sic/

R E N

*Umizgam sic/ Vsmieham sic/ Pokrywam
Glanhen. Are rēndenti tellus necdum horri-
da miscet. Virg. syn: Rēfūlgēo, rēlūcēo, rēspic-
dēo, cōrūfco. 8. Luceo.*

rēnārens, Nāgināntu prēcīwny.

*rēnātor, Opieram sic. Sich widersehen.
syn. obnātor, nātor, rēfūto, rēlūctor, advērsor. 8.
de Resisto.*

renixus, u, Opieranie.

rēno: as, wracam sic/ wiać idę.

renodū, wśłowac 1.

rēnōdo, Oddierzgam/ Rozplatam/ wiać.

rēnōvāmen, renovatio, Odnowienie.

renovātivus, sub Odnowiacz.

rēnōvōllo, Odmladziam 1.

renōvo, Odnowiam/ wnowiam/ Przecopy-

wam/ Pokrępiam 2. wspominiam 1. 2.

Perwopiniam/ & sub Przyswiciam.

*Renueen. Sangvineam rāstris jam renovā-
humum. M. syn: Rēpāro, instāuro, rēstāuro, rē-
cio, integro, rēdīntegro, itēro. phr. Sēmīcrēmoque
nōvāt rēpētūm āpīte vūlus, infāndum Rēgīnā,
iūbēs, rēnōvāre dōlōrem.*

rēnūmēro, Odliczam.

rēnūncūlus, sub Nerkā.

*rēnūnciatio, Obwieszczenie/ Rozbrat/ O-
stanie/ Zruccenie kontraktu.*

renuntiātor, Opowiadacz.

renuntiāus, Mianowany.

rēnūntio, Obwieszciam 1. Oslāssam/ O-

snāsmui/ Odpowiadam/ Rozbrat cęni/

Rozwod cęni 2. wymawiam sic 2. Zru-

cam kontrakt/ Składam 3 siebie. Wies-

der sagen/ Antwort bringen. Quasi non re-

nuntiata sint hac sic fore. (Ja.) syn: Denūntio, nā-

ro, rēfēro, vel rēinquo.

renuntius, Odpowiadacz.

rēnuo, Nieprzyzwalam/ Odmawiam 2. O-

fiwngē/ Odsłupię 2. Wymawiam sic 2.

Niechco. Abschlagen. Fingitur an renū?

tu gaudere reliquū? Pers. syn. ābnūo rēcūlo, nē-

go. 8. Abnego.

rēnūto, as, Nieprzyzwalam/ Niechco.

rānūcus, u, Odkłanianie/ Mucanie 2.

reor, Mniemam. Achten/ meynen. Lamti-

or het

or hoc ipso ediditisse Deas. Tybull. syn. Puto, cō-
seo, opinor, iudico, existimo.
repagulum, Repages, u, Zaporá. Ein Ries
gel. --- Pedibusq; repagula pulsan, O. syn.
obex. vide Obex.

repandirostrum repandus. Zákrzywiony.

repando, Orwatizam i.

repango, Sądze płonki.

reparabilis. Naprawony i. Nagrodny. Wies
debringlich. Tu quoq; clamabis, nulla repa-
rabilis arte. Ovid.

reparatio, Naprawa.

reparator, Naprawca/ Odnowiacz.

reparo, u, Wiezaliu. Zaluio.

Reperto, & praeceperito, as. a Reparo. Varr. l. R.
R. Indicabo a quibus scriptoribus repertos, i. re-
pares, suppletos. Scaliger.

reparo, Naprawiam i. Odzysk / winas-
wiam / & sab Odzyskiam sio. Erneuern
aufbeheben. Damna tamen celeres reparant
caelestia luna. Hor. syn: Reficio, renowo, restauro,
instauror, integro, redintegro, sarcio, resarcio,
reuerero. pbr. ad antiquum, seu pristinum reuocare
decus. Veteres sarcire ruinas. Lapsas, labentes
ades antellere: novo decorare, vel stabilire saxo.
Donec templa refeceris, adesque labantes decorum,
et fœda nigro simulacra fumo. Templa uerusta.
Dei reuocasti in culmina prisca. Postque suam la-
psum nunc melliora placent. Post cineres consum-
pta suos reuolueque favillas. Sic solet et Phoenix se
renouare cener. Hæc reparat vires, fessaque mem-
bra leuat. O utinam possem populos reparare pa-
ternis artibus.

repastinatio, Przeorywanie.

repastinatum, Rola sprawiona.

repastino, Womins oty/ Przeorywam.

repario, as. wracam sio s.

repecto, Rozstachac. vide & Czesany.

repedo, as. wracam sio i.

repello, Odpyham/ Odganiam / Odbiham.

Zurück stossen / abtreiben. --- Solusq; re-
pellitur error. Arat. syn: Reficio, renoweo, arceo,
prohibeo, pello, propello, propulso, expello, de-
pello, amoueo, an oweo, amando. pbr. iudice me,
fraus est concissa repellere fraudem, armæque in-
armatos sun ere jura sinunt. Quæque teros repelli
doctis medicamentibus ignes. V. Pello.

rependo, Odwajam i. Oddaję o. 7. Nā-

gradiam. Vergelten / erstatten. Fata
contraria fata rependens. Virg. syn: Reddo, re-
tribuo, solvo, persolvo, repono, reféro, remunera.
pbr. ingenio formæ damna rependo mæx. Vide Re-
munero.

repens, Nagly. repens animal, Gadsinā.

repensio, Odwajanie/ waga.

repensio, Nagradiam.

repente, repentino, Nagle/ wnet/ Zatar z.

Gehling/ schnell/ plöthlich. Concreto riguit
bita repente gala. M. syn: Subito, statim, extemplo,
confestim, actutum, procius, continuo, illico. Si-
de Statim.

repentinus, Nagly/ Podwysiony nagle.

Uhrplöthlich. Sumq; repentinus ejaculatus a-
quas. Ovid. syn. Subitus, repens, improvisus, in-
opinatus.

repercussus, sio. Odbiłacz sio. Zurück
geschlagen. Sole percussus, aut radiantis i-
magine luna. Virg. syn: Reflexus, reulans.

repercussus, us. Odwuane/ Wstret i. Glo-
su odbilanie/ Lunā.

repercutio, Odbiham/ Zbilam czy domod.

Wiederschlagen / Zurückprallen. Nascent
aurora percussit Indos. Al. syn. Reuerbero, refle-
cto. pbr: Sicut aqua tremulum labris ubi lumen
ahenis sole percussum positaque ex ordine gem-
ma, Clara percussio reddebant lumina Phœbo.

reperto, Tradute i. 2. Finden. --- Nulla su-
gam reperit fallacia, bitus Virg. syn. inuenio,
nanciscor, comperto, deprendo.

Reperito, as. v. Reparito supra.

reperiur, Tradute sio.

reperuius, Waleiny. repertor, Wynałezca

repertorium, Reiestr s. repertum wynalazek

reperius, us. Waleitenie/ wynalazek.

repentia, a. Pamięć z. wspomnianie.

repertio, Powrótanie.

Repetitio verbi. figura, eadem Anaphora supra.

repeitor, Wyciągac.

repeto, Wpominam sio/ powtarzam/ Docho-

dze swego/ Wyciągam s. wracam sio/ Odbi-

ham z. 4. wspomnam i. Odzysk/ Re-

peruius/ wraca sio. Wiederholen/ wter-

derfordern. Si repetas & si creditor esse velis.

Mart. syn: iterio, ingenio, resumo, vel repeto

peto,

REP

repromissio, Obroony wiać.
 repromissio, Kontraktniká wrorego odpow
 wiedz/ Obicetnicá.
 repromissio, Rekoymia.
 repromitto, Obiecuje 1. Kontraktnikowi
 wroremsz odpowiadam.
 repropitio, Przeciebnywam.
 repropitior sub Oblagac sic dicitur
 reptabundus, Na baluku/ Laja.
 reptatus, m. Czoigante.
 reptilis, ium. Gádzińa.
 reptilis, reptitius, Czoigalczy fig. & Wlat.
 reptio, Czoigam fig/ Laja/ Suwam fig.
 reptio per manus & genua, Na baluku.
 repubesco, Odmladziam fig.
 repudiatio, Pogardzanie.
 repudio, Rozwod cynis/ Gárdio/ Odrzu
 cam 2. Verwerffen. -- Sam hospes, repu
 dia hospitium tuum. (Jamb.) syn. Recuso, respue
 abicio, rejicio, repello, val. aspérnor.
 repudiōis, sub Rozwod.
 repudium, Rozwod Ehearscheidung. Hoc
 sunt repudia, nec potest fieri nocens. (Jamb.)
 repudium dico, renatio, renuntio, Rozwod
 repuerascens, Zdzicétniały. (Cynis.
 repuerasco, Zdzicétnieio
 repugnans, Przeciwny/ Sporny.
 repugnante natura Niechacnie.
 repugnans, Niecierpliwie/ Niechacnie.
 repugnantia, a. Przeciwność 1. Nierzymo
 wność.
 Repugnantia verba, & argumenta apud Rhetores, &
 Dialecticos sunt, quia nulla certa lege sibi opponun
 tur vel dissident, ut amare, & ledere.
 repugnatio, Sprzeciwianie/ Przeciwność.
 repugnatorius, Odporny.
 repugnax, Cicer. corr. Perpugnax.
 repugno, Opietam fig/ Nieprzyzwalam/
 Przeczę/ Sprzeciwiam fig/ Odpow daja.
 repullulasco, repullulesco, repullulo, Odra
 flam.
 repulla, Wstet 2. Odnowa. Abschlag
 das Abweisen. -- Exiguum censum turpem
 que repulsam. H. epith. acerbá, mólesta, trístis, etc.

REP REQ

77

repulsa, crudeles, aspera, inimica, injusta, iniqua,
 foeda, turpis: Nullam patiēre repulsam,
 repulsam affero, Wstet cynis.
 repulsam ferre, pati, Nieotzymać/ Odmaw
 wiata mi. (Cyn.
 repulso, a. Odbicia fig. repulsorius Odbicia
 repullus, m. Odbilanie 2. Wstet 1. Odda
 lenie.
 repumicatio, Gládbienie/ St. Vintio.
 repungo, Odsychnąć.
 repurgium. Chadozenie.
 repurgo, Chadoje/ wygysić. Auspuhen.
 Aussaubern. Dumq, repurgat humum, colle
 Baque & Ov. syn: Pürge, mündo, expurgo.
 reputatio, Rozważanie.
 reputo, a. Mniemam/ Rozważam. Betra
 ctum. -- Sed enim reputa tecum ipse furorē.
 Sil. syn: Püro: mēditor. & Cogito.

REQU

Requiem Misa za umarłe.
 requiem do. Odpoczywam Roma.
 requies, ei, & cū. ha requiesces Cicer. Pres
 stant/ Odpocznienie/ Pokoy 2. Ruh.
 Quod caret alterna requie, durabile non est. Ovid.
 Vide Quies.
 requiesco, Odpoczywam 1. Spie/ Odlos
 gium lezy. Ruhem. Et si quid cessare poter,
 requiesce sub umbra. Virg. Vide Quiesco
 requiesco, in cieśa fig. requiesco Odpocznie
 requies, Odpoczył/ Nieswieży. (nie
 requiesceret ager, requiescit arvens, Vgor/
 requirito, Pyram. [Odslog 2
 requiro, Szukam/ Pyram/ Pátrze Pogo/
 zdam 5. Dowiadui: fig/ Potrzebui: 1. 2.
 Nie bags. Suchen, Inijce, namq, potes,
 portusq, require Velinos. Virg.
 requisita, orum. Potrzeby.
 requisitio, Bádanie.

RES

Res, Rzecz 1. 4. Sprawa/ Wzrynek/ Mái
 eności/ Prawda/ Stulek/ Jant/ Pleniz
 die/ & sub Roskoś/ Czonel/ Gospodarc
 stwo 2. Eine Sach/ Handel/ Geschäfte. In
 certa que rei Phalaris licet imperet, ut fig. Iuv. Felix
 gni

qui potuit rerum cognoscere causas. Ovid. syn. Nē-
gōtium, ōpūs, ōpēra: fāctum, fāctus, vel bōna, di-
vitiā.

res domestica, Gospodárstwo.

res familiaris, Gospodárstwo i. Domostwo.

res humana, świátł. res illa, Cłonek 4.

res paterna, patria, patrīta, Oyczyná z.

res prolata, rerum prolatio, Sadow wy.

res rustica, Solwárk. (woláale.

res soli, Wieruchome dobra,

Resacro, lege Resacro.

reservio, Odditiam 4. resálutario, Odpor

resáluto, Odpowiadam y.

resánare. Blegzyc.

resarcio, Bzywam/ Łatam/ Wágradzam.

Wieder ersetzen/ Reparieren. syn. Sarcio,

resicio, repáro: rēńōvo, rēstáuro. vide Reparo.

resartio, Przeorywam/ Poorywam.

rescindo, Vcinam/ Przećinam/ Przerywam/

Rásuite/ Bzynam/ Otwarzam/ Zerucam 5.

Znośa. Abschneiden. Rescindit ense malum,

Sc. Rut. syn. Reseco, seco, amputo, scindo, ab-

scindo. vide Scindo. vel dissolvo, solvo, revellio,

aboleo, abrogo, antiquo, irrito, infirmo, destruo.

rescio, rescisco, Wyrozumiewam.

rescissio, Rásowanie/ Zntessenie/ Zerucenie

Rozwod.

rescissorius, Rásowántu słuzacy.

rescribo, Odpisuje/ Oddata przez bank/

Pláca przez list. Widerschreiben. Debes

hoc etiam rescribere si tibi cura. H.

rescriptum, Odpis. rescula sub Rupieci.

reseco, & rescico, is, Odcinam/ Vcinam/ V-

czynam/ Obrzezule. [wac

resacro, Wypuszczam z przysięgi/ Degrados

resectio, Vcinek 2.

reseda, a. Rukiew hispaniska.

resedo, as, Vstramlam.

relegmen, Vcinek 1. Okrawek/ Obrzezek/

Ostryjek.

resemino, ścież. Obradzam się

resequor, Odpowiadam 1.

resero, as, ścież / Otwarzam 1. Aufstehen/

Aufschließen, Insignis referat stridentia limi

na consul. Virg. syn. aperto, recludo, re-

pando, vel rerego, declaro, manifesto, ostendo.

resero, is, ścież 3. Znowu co czynię.

reservo, Chowam 4. 7. 9. Zachowuję, O-

bladam 1. Hinter sich halten. Incolumem

Pallania mihi si fata reservant. Virg. syn. ser-

aservo, recendo.

reses, idis, Grociacy 1. Proznuiacy/ Zale-

ty/ Gnusny. Mässig/ faul. iam pridem

fides animos, deservatq. coram. Virg. syn. Deser,

olus, piger.

resex, ecis, Łacorośł zostamiona.

residens nequam, Wtespokożny.

resideo, bladam 1. Jestem/ Zostaje 1. Po-

znula/ Wtacie co/ & sub žaloba nosci.

Wtedersehen. Ferre suis rebus, cum resideret

opem. Avien.

residia, a reses, Gnusność.

resido, is. Upadam na dol/ Wtacie co 2. U-

pada morze, Lchny. Sich wiederumb

sehen. Gente sub assarati fato ventura resideret.

Virg. syn. Resideo, sedeo, vel requiesco, quiesco.

placor.

resido serias, mortuos, sub žalobá/ žaloba nosci.

residua oram. Ostraki. residuum Ostraki.

residuus, Ostraki/ Porostaly/ Gnusny,

resignatum as militare, sub żołnierz staran.

resigno, Otwarzam 1. Odpiecz, comac/ Ro-

suite/ Oddata 1. Oddata przez bank. Da

Stiegel aufbrechen. -- Admitte & lumen

morte resignat. Virgil.

resilio Odstakute 1. Zerucam Kontrakt. Zu-

rückspringen. Frangatq. cuneos, resilit ex-

sus chalybi. (Jamb.) syn: resulto, restetor, re-

queor, repereutor, repellor, retro exilio, salio, il-

lor. 6: Echo.

resimus, Zákrywiony 1.

resina żywica/ e, is non est anceps ibid.

resinaceus, żywiczny.

resinatum, Wino przypławne 2.

resinatus, żywica nąpuszony/ & sub Wle-

sow wyczwanie.

resinosus, żywiczny/ Smolny.

resinula, żywica. resipio, Traga-

resipiscencia. Upamiętanie.

resipit

respiro, **Opamiarywam** się / **Przychodzę** **śobie**. **Wieder** **wichtig** **werden** / **sich** **bekehren**. **nunc** **demum** **vasto** **fessi** **resipiscimus** **est**. **P. syn.** **ad** **mentem** **redde**: **me** **colligo**.
resisto, **Opieram** się / **Sprzechwiam** się / **Odręgam** się / **Przechodzę** / **Żółtam** się / **Przełamam** / **Strączę** 1. **Widerstehen**. **Portam vigilas**, **Et** **caco** **Marte** **resistunt**. **Virg. En.** **Rapugno**, **relictor**, **renitor**, **obnitor**, **adversor**, **obisto**, **obito**, **oblum**. **phr.** **Contra** **nitor**, **isto**, **sisto**, **obisto**. **Hostem** **instantem**, **oppositum**, **hostilem** **incursum**, **sustineo**, **sustento**, **retardo**. **Inexpugnabilis** **obstat**. **Sustinet** **incursus**, **instantiaque** **ora** **retardat**, **immobilis** **harē**, **ceu** **fluctibus** **obvia** **rupes**. **Vēlūt** **pelagi** **rupes** **immota** **resistit**. **Pēstitit** **ille** **animo**, **vultuq;** **immotus** **eodem**. **Hostesque** **minas** **ridet**, **et** **instantis** **merenda** **pericula** **mōris**. **Nil** **timet**, **est** **animo** **constans**. **Dēnsis** **obstatere** **tūrmis**. **Resistere**, **pro** **Sistere**. **Resistit** **ad** **nostras** **fessa** **labōre** **fores**. **Incipit** **effari**, **meditāque** **in** **voce** **resistit**.
resolvo, **Rozwizuiwam** / **Rozkapiam** / **Rozpędzam** / **Odplegawiam** / **Placę**. **Niewiedzę** **ściuchę** **czynię** / **Rozpuszczam** 2. **Odbywam** 3. **Nagradzam** / **Rozpuszczam** **perły** / **Roztrącam**. **Auflösen**. -- **Zephira** **patris** **se** **gleba** **resolvit**. **V. syn.** **Solvo**, **dissolvo**, **resciado**. **vidlo**.
resolvo **in** **pulverem**, **Ścierać** 7.
resolvor, **Ślabię**.
resolutio, **Rozwlekanie** / **in** **Postanowienie**.
resolutio alvi, **Biegunka** 1.
resolutus, **an** **Resolutus** ? **Aufgelöst**. **Scilicet** **hic** **reddi** **deinde** **at** **resoluta** **referri**. **Virg.**
resolutus somno, **Rozespal** się.
Resona, **e**. **Głosu** **odbitanie**.
resonabilis, **Brzmący** / **z** **sub** **Głos**
resono, **as**, **z** **prisce** **u**. **Brzmie** / **Rozlega** się / **Śpiewam** 1. **Erchönen** / **Wiederschallen**. **Formosam** **resonare** **doces** **Amaryllida** **syllabas**. **Virg. syn.** **Consono**, **pēsono**, **āsōno**, **sōno**, **vel** **rēbdo**, **zēmūgio**. **phr.** **Sōnum** **remitto**, **retero**, **reddo**. **Sole** **sūb** **ardēnti** **resonant** **arbuta** **cieadit**. **Resonat** **clāmōribus** **ether**. **z**, **Echo**.
resorbeo, **Pojeram** / **Żnowu** **co** **czynię**. **Verzschlucken**. -- **Retro** **atq;** **asta** **revoluta** **resorbens**. **Virg.**
resorbēo **vocem**, **Zajękam** się.

resorbeor, **Poniżam** / **Odkhodzę** **morze**.
resorior, **Pozynam** 2. **Żnowu** **co** **czynię**.
Respectio, **Sapientia** 3. (**apud** **LXX**, **est** **visitatio**) **aliouque** **proprie** **sonat**. **Spoytzenie**.
respecto, **Oglądam** się 1. 4.
respectu, **Względem**.
respectum ago, **habeo**, **Oglądam** się 4.
respectus, **u**. **Weyzenie** / **Oglądanie** 4. 6.
Względy / **Widok** 3.
respeigo, **Pokrapiam** / **Pokrzęsam** 4. **Posypis** 2. **Besprengen**. **syn.** **Pēfundo**, **z** **spērgo**, **spārgo**.
respersio, **respersus**, **us**, **Pokrapianie**.
respersus, **fi.** **Pokrapialny**.
respicio, **Patrzam** / **Oglądam** się 1. 2. **Lituis** się / **Strącam** 2. **Względy** **mam**. **Rachuję** 2. **Sich** **umbsehen**. **Respicere**, **cui** **regnum** **Italia** **est**. **Virg. syn.** **aspicio**, **conspicio**, **specio**, **aspēcto**, **cūtor**, **intūtor**, **specūlor**, **cēno**, **vidēo**, **inspicio**, **auspicio**, **dēspicio**, **dēspēcto**, **circumspicio**, **prospicio**. **phr.** **oculos** **fēro**, **conspicio**, **in** **oculis** **lūstro**, **obēo**, **lēgo**, **pērlēgo**, **oculos** **pāsko**, **rēficio**, **recreo**, **pictura**, **tabella**, **est**. **oculos** **vōlvo**, **verso**, **adverto**. **z**, **Aspicio**.
respiramen, **Ręcon**.
respiratio, **respiratus**, **u**, **Odbędy** **Wyrchnienie** / **Pręstanie**.
respiro, **Odkładam** / **Przychodzę** **śobie** / **Przejmuję** 2. **Wyrchnię** **śobie** / **Wydaje** **ziemia**. **Luffe** **schöpfen** / **Athem** **holen**. **Liquitur** **et** **picum**, (**nec** **respirare** **potestas**.) **Virg. phr.** **Spiritum**, **auram** **trāho**, **dūco**. **Auras** **cāpio**, **cāpto**. **accipio**, **reddo**. **Calorem**, **estum** **aura** **refrigero**. **z**, **Respiro**, **vel** **cēllo**: **dēstio**, **quiesco**.
resplendeo, **Świeczę** się / **Żalśnię**.
respondeo, **Odpowiadam** 1. 4. **Oddaję** 6. **Odstuguis** / **Ozywam** się / **Żęję** się / **Odbijam** się / **Dogadzam** 1. **Żgadzam** się / **Przygodobyswam** się / **Sprawiam** się 1. **Wyręcam** 2. **Wyrównać** / **Strączę** 1. **Żrownąć**. **Antworten**. **Et** **cantare** **pares** **et** **respondere** **parati**. **Virg. syn.** **Responso** **phr.** **Responso** **do**, **fēro**, **reddo**, **retero**, **remitto**, **jācto**. **Vocem**, **dicta** **retero**, **reddo**. **Contra** **orditor**, **reddo**. **Dictis** **addo** **verba** **vicissim**. **Dictis** **dicta** **sequor**. **Dixerat**, **et** **dicta** **illūneus** **sic** **voce** **secutus**. **Addidit** **hac** **verbis** **ultima**.

ultima verba tuis. alternis reddere verba notis. Pau-
ca roganti subijcio. Turnus ad huc Regique iubet.
responsa Latino, certa referre viros, et pacis dicere
leges. Non responsa potest consultus reddere
vates. 6. Colloquor, Loquor.

respondet, Podobny 1. Naprzeciwony / Roz-
wny waga.

respondet maligne. Szczęka.

responsio, Odpowiedz.

responsio, Odpowiadam 1.

responsive, Odpowiadającym sposobem.

responsio, Odpowiadam 1. Odwarłam /
Sprzeciwiam się / Rozlega się. 6. sub Nite
smakule.

responsor, oris, Odpowiadacz / Prątkę 2.

responsum, Odpowiedz 1. 6. sub Prepor

responsus, us, Proponcy. (wiedzenie).

respublica, res publica, Rzecz pospolitna

respuit ictum, securim, Twardy.

respuo, Wypływam / Odrzucam 2. Brzydzę

się / Wyrzucam / Odbijam / Nie imię się

go. Verachten / verwerffen. Respueris o-

tiā Pbabo grāfissima dona. Tibull. syn. Rescio,

reco, renuo, aspēnor, fastidio. 6. Afernor.

respuor, Odstakuis. restagnatio, Powodzi.

restagno, Wylewa z brzegów.

restat, Zostaje 1. restauratio, Odnowienie.

restauro, Naprawiam 1. Wznawiam / Przy-

budować 1. Lencuēn. syn. Intrauro, re-

pāro, resārelo. 6. Reparo.

restitarius, Powrotnik.

restibilis, Odrastający / Co rok rodzący /

Odmłodniący / Płodny / żyjący / 6. sub Ros-

la co rok rodząca.

restibilis leges, Zboże nie biane.

resticula, Resticula, Powrozek. i. vi Testiculus

restinctio. Gąsieniec / Ostromienie.

restingvo, Gąsieniec.

restio, Omis, m. Powrotnik.

Restire, Colu. corr. Maturifere.

restis, is, her. Powroz 1.

restipulatio, Kontraktowa pletwego py-

restipulor, Kontraktowa pletwego pytam.

restio, as, Ciągam się / Opietam się / Po-

stawam idę.

Restitrix, apud Plaut. qua constitit, restitit. Turnus
Palmer. Lambin. Taubman.

restituo, Przywracam 2. 3. Wracam 1. Na-

prawiam 1. Przyprowadzam / Szukam 2. Po-

przaram / Przebudować 1. Potrzebiam 1.

Wiebet geben. Antiquus mensis restituam

bonos. Mart. syn. Reddo, refēro, vel repāro, red-

restitu sanitati, restituo salutem, Vd-

restituor, Przychodzę Esobie. [w]

restitutio, Wracanie 1. Przywrocenie 2.

restitutor, Przywrociiciel. [Napraw]

restitutorius, Przywrotny.

restitutorix, Przywrociicielka.

resto, as, Zastanawiam się / Opietam się /

Postawam idę / Odpot dą / Sprze-

wiam się. Abis seyn. syn. Super sum,

phr: Jamque dūz restant nōctes dē mēse sēcūdo

Cōtra ego vivēdo vici mēa fāra supēstes. Rē-

rem ut gēnitor. Mē tamen extīcto fāmā supē-

stis, Post mēa māsūrum fāra supēstes opus Aū-

liōque ūbes pōpūlique supēstunt.

restrictio, Sądzie.

Restrictum, restrictissime, Brozko 1.

restrictus, ścisły 2. Surowy 2. Skąpy.

Refrigo, as, sub Odpoczywam 2. i. communi-

side Strigo.

restringo, u, Owarzam / Rozdzielam /

Rozwieszam / Związuję / Przywieszam /

rozrywam 1. Wieder blinden / wieder zu-

stücken. syn. astringo, ligo, religo, revin-

cio: cōtēdo, cōhibeo, cōprimo.

resilio, as, Odstakuis / Odbija się / Rozlega

się. Wieder aufspringen. Saxa sonant,

hoc sē offēsa resiliat imago. Virg. syn. Resilio,

biac supra Resilio.

resumo, us, Znowu biorę / Znowu co czynię /

Wracam się. Wieder nehmen. Instat

ambelanti, prohibet, resumere vires. Ov. syn. Rec-

resuo, Porz 1. (pio)

resupino, Wznosię kogo ciągnę / Wywracam /

wznosię nąchylam / Wsącuję / Przewracam /

Owarzam 1.

resupinus, resupinatus, Wznosię leżący. De

auss dem Rücken ligt. Quag, tulit, spedit

resupino sydera vultu. Mart. syn. Supinus, resup-

natus, reclinus, recumbens, jacens. 6. Recumbent.

relargo

restit. Toru.

racam 1. Nis

Systule 2. Po

Pozrepiam 1.

nfis restituit

el repáro, rēdo

tem, Videri

[wien]

wrocenie 2.

[Napram]

Opteram sis

[Spre]

Super sum.

mense secundo.

superstes. Rēdo

o fāmā superstitio

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

[Spre]

resurgo, Powstań 1. Odrazam. Aufste

hen. Ostendunt, illic fas regna resurgere Troja.

Virg. syn. alsurgo, surgo, vel instauror, renovo,

repáror, restitior. 6. mox Resuscitor.

resurrectio, Zmartwychwstanie.

resuscito, Znowu co czynię/ Wzrzeszam.

Wieder aufwecken/ erwecken. Positamque

resuscitat iram. Ovid. syn. excitō, suscito. phr. ex-

tinctum, fundum cādaver, mortuum ad vitam rē-

vōco, redūco, excitō, suscito; ōbīta à morte, ab in-

fernis umbris redūco, revōco, extrāho. Vitam ad-

emptam, animam reddo, restituo. Vitz, sup̄eris

auris reddo. ad lucem, sub lūminis auras, in coe-

lum Mānes sepultos revōco. Revōco ad mūnēra vi-

tæ, ad lūmina vitæ. Restituit defuncta cādaverā vi-

tæ. Quæ vōlet ad sup̄eros surgētia corpōra dūcet.

R E T

Rēta, a. Rāpā wiece.

retalio, as. Oddais wet zā wet.

retardatio, Zatrzymanie 1.

retardo, Bawia kogo/ Zamyślam/ Zatrzymam.

wam. Aufhalten/ zurück halten. Virgi-

nes nupta, tua ne retardet. (Saph.) Hor. syn. Tār-

do, rēmōror, dēmōror: rētinēo, dētīnēo, sīto. phr.

Mōram faciō, āffēro, infēro. 6. Moror.

relaxare, Odśditić.

rete, is, śleć 2. 3. ślātkā pāiacz/ Pātęzynā/

Sāl 2. Śrulkā prawna. Tęch/ Garn.

Si dum tu festaris apros, ego retia serbo. Virg. syn.

Lāquēi, cālās, lina, tēdicula, pēdīcz, indāgo. e-

pith: Appositum, dispositum. phr: Plāgārūm,

fraus, dōlus, rāri ānfractus. Hūmēntia lina. Nōdosi

cāltes. Dūcēntia rētia pīscēs. Fēris sylvēstribus inī-

mica. Tēnsa fēris.

rete-jaculum, Sāl 2. Wicietiz/ Toń 2.

rēlēgo, Odśrywam/ Obnazam/ Wyławiam

Aufdecken. Consilium rēgēi Lyao. (Dactyl.

Troch.) H. syn. āpērio, dēlēgo, reclūdo, rēsēro,

pāndo, explicō.

retendo, Spuściam.

retentio, Zatrzymanie 1.

retento, as. Zatrzymawam/ Zamyślam/ Wina-

wiam/ Znowu co czynię.

Retentor, oru, Zatrzymacz.

rētēxo, Rosypuś 2. Znowu co czynię/ Po-

czę/ tr. Wyliczam/ Bawis/ Odwoływam.

Das geweben wieder auffadmen. --- Orbes

Expleat cursum, totidemq. retexunt. Virg.

rētis, a. priscē. śleć rybja.

rētīaculum, ślātkā 2. śleć nā zwietz.

rētialis, sub ślātkowy.

rētīarius, substans. Wyślācz 1. al. propria

ślātkarz/ ślātnik.

rētīcēntia, Zāmilgēntie. Item figura eadem A-

posiopesis.

reticeo, Zāmilgēć. Verschweigen. Non po-

terunt iudices nostro reticere sepulchro. P. syn: Tā-

cco, cōnticēscō, ōbmūtēscō, sūbicēo, vel sup̄pri-

mo. 6. ōbmūtēscō.

rētīculatus, ślātkowy.

rētīculum, ślātkā 1. Czepek 3. Worek ślā-

tkowy/ Pytlīk/ Kiešoto/ Toń/ Śto 2.

reticulum odoramentorum, sub Rōwniankā

reticulum ventriculi, ślātkā ślātkowa/ sub

ślātk.

rētīculus, ślātkā 1. 3. Oglowkā.

rētīnaculum, Wwizet/ Lec/ Lmā. Lin-

Heber/ Gehāle/ halter --- Amerina a-

piant lenta retinacula vit. Virg. Elaqueanda ani-

mi constantia, ne retinaculis. Prod. epith: Rārūm,

nōxile, sīnūōsum, nōdōsum, extēnsūm, fālłax, dō-

lōsum, sūbdōsum, lārēns, ōccūltūm, insīdīōsum,

ābdītūm, cāvūm, lātītāns, inīmicūm, pāratūm, pō-

stūm.

Retinentia, Zatrzymanie 1. Pāmīś 2.

rētīneo, Trzymam 2. 7. Zatrzymawam 1. Zā-

chowis 1. Przestrzegam 3. Wisić 2. Be-

halten. --- Possunt retinere magistri. Virg.

syn. Tēnēo, cōntīnēo, vel tārdo, rētārdo, mōror,

rēmōror, dēmōror.

retineor, Zatrzymawam sis/ & sub Przemo-

dzy co nā sobie.

Retingo, Stat. corr. Recingo.

Rētīōla, ślātkā. rētīs is. śleć rybja.

rēto, 3. Ślamis/ & sub Rāpā.

retondeo, sub Przypasam/ Znowu co cze-

rētōno, as, sub Grimi.

retorqueo, Obracam wzad/ Obbitam/ Zā-

Pręcam/ Ogladam sis 1. Zurück schlagen.

Aversos toties cursus Iuturna retorfit. Virg. syn.

Rēflēctō, rēpēllo, flēctō, phr: ille dōlōre fērox

cāput in sua tērga rēctōrfit.

rētor-

retorreo, retorrescit, Wsyha/ Zągorywa /
 & sub Znowu co gynie.
 retorrîde, Sucho/ Zągorszale.
 retorrîdum facio, Supe 2.
 retorrîdus, Wągorszale/ Suchy/ Zągorszale.
 retortus, a retorquo, Bracone/ & sub Opak
 teco. Krumb. Concursum lacrymisq; immobilis
 ille, retorto. Virg.
 retortus, a retorreo, Przypiekany.
 retractatio, Odwoływanie.
 retractatus, Wyprowadzony/ Gladzi.
 retractio, Vmniejszenie/ Wschodowe placki.
 retractio, Odnowiam/ Powraczam/ Odwo-
 lywam 2. Winawiam/ Poprowadzam/ Zno-
 szę/ Przeglądam 3. Rozwalam 1. Czycam 2.
 Popilnować/ & sub Wracam. Widertuffen
 --- Micant digiti ferrumq; retractant. Virg.

retractus, Wbiegły/ Zbieg.
 retrado, in, Oddaje 1.
 retraho, Oddaję 1. Przywlecę, Zaczę-
 mawiam/ Cofam się/ Wymkam 1. Wracam
 2. & sub Pogonię. Hindet sich ziehen.
 Inpediunt, retrahitq; pedes simalanda, &c. Virg.
 retrectans, Zuchwały/ Ociągający się.
 retrector, as, Ociągamy się.
 retribuio, Oddaję 1. Wiedergelien/ Les-
 statten. Corpora retribuatur rebus, recreatq; stu-
 entes. Luc. syn: Reddo, reféro. 5. Remunero.
 retributio, Oddaję 2. Zapłatę.
 Retrices, apud Festum, aqua rivi ad rigandos hor-
 tos. Rom 2. [Gnocy 1.
 rettrimenium, Miskiny/ Wyroczyny/ Syn/
 retro, retrorsum, Wzad 1. 3. Pozad/ wspak.
 Hinter sich/ Rückwärts. Abduxere retrò
 longè capita ardua ab illis. Virg: syn: à tergo; pò-
 ne, pòst terga.
 retrò aures, Zauchem. retro quis, Petygly
 retrò valet, Obrotny wzad.
 retrò-ago, Obracam wzad.
 retrocessus, u, Cofnienie się.
 reduco, Odprowadzam.
 retro-eo, wracam się/ wzad idę.
 reu-fero, Odnoszę/ Wracam się.

retro-gredior, Wzad idę.
 retrògradus, Opaczny/ Wspak idę.
 Retropenduli crines, Apalei.
 retrorsum do vela, Wracam się 1.
 retrorsus, Nomen adiect. Telnj 1.
 Retrosæ mentes, pro face. Retragada. apud Lam-
 pigit Patean. 5. Casab. i. refractaria: retrò fer-
 tes pedem.
 retrorsa respiciens subsistit. Apalei.
 retrorsus, Adverb. Wzad.
 retrûdo, Wpocham/ Odrucam/ Odr-
 dam/ Beria 1.
 reirusus, Skrzyty 1.
 Retuba, noni. corr. Rutuba.
 retundo, Oddaję/ Odpowidaję/ Wstę-
 miam/ Topię/ Zbijam domoszy.
 Stumpff machen. Ducere & indomita-
 ta retundere mentes. F.
 retrûro, as, Odrucam/ Odrucam 1.
 retrûsus, Topię. Gestumpffte -- Neu fer-
 do retrûso, Virg.

revalesco, Wymagam.
 revanesco, Wiskę.
 reveho, Odwożę. Zurück fahren. Qui
 rehit nobis, aternaq; pergama servas. Virg. syn. 11
 fero, redûco.
 revêhor, Wracam się 1.
 rêvelatio, Obkazywanie.
 rêvello, u, Oddaję/ Wracam/ W-
 mule/ Oddaję/ Obalam 1. Przecynam
 sub Trucam most. Abreissen. Insequar
 quos Sidonia fixa urbe revelli, Virg. syn. avello, 11
 itraho.
 rêvelo, as, Odrucam/ Obkazywam 1. En-
 decken. Cui sit sancta Deus pandens arcum
 revelat. Viêt. syn: apèrio, detego, recludo, rêf-
 declaro, pando, explico, manifesto, patefacio, p-
 do, indico. 5. Manifesto.
 revendo, Znowu co gynie.
 rêvêneo, Przeciągam się.
 rêvênio, Wracam się 1. 3.
 rêvêra, re vera, Bieży sama/ Bieży-
 rêvêrbero, Oddaję 5. 6.

RE

eve rendus, Cici godny/ Vgciwy.
 rēvērens, tior. ifsimus, Szanuiacy.
 reverenter, reverentissime, Vgciwie/ Was
 boznie.
 reverentia, Vgciwość/ Ciesanie 2. Szan-
 wanie Pogo/ Obawianie się/ Wslyd 1. 2.
 Wzgląd. Ehrerbietigkeit/ Ehrwürdig-
 keit. Nulla est reverentia dandi. Mant. syn:
 Vēnērātio, ōbſervāntia, cūltus, hōnor.
 Reverentia Tua, Sua. Reverentia Vestrā, sub Wā-
 śmość. an Latine recte?
 revereor, Obawiam się/ Wslyds się. Lis-
 nen fōrchten. syn. Vēreor, cōlo, hōnōro.
 Vide Veneror.
 reverro, Rozmiatam.
 Reversa, a; b. sub Cyrograf.
 reversio, Wracanie.
 reversionem facio, Wracam się.
 Reverso, m. Przemyacam.
 reverticulum, Wracanie 3. Namiacanie.
 revertitur vomitu, sub Vomitus.
 revertio, revertor, Wracam się 1. Wiedera-
 kehren. -- Ad tū magna pater, consulta re-
 vertor. Virg. b. Rēden.
 Revidens, Doglądam.
 revileſco, sub Tanteis.
 revincio, Zawieszam 2. Zintet się binden.
 Errantem Mycone celsa, Gyareque revinxit. Virg.
 syn Vinctio, ligo, religo, b. Vincio.
 revinco, Przemykam/ Zbilam czy domo-
 revinctus, Przemykany. Zintet się ge-
 bunden. -- Juvenem inter ea post terga revin-
 ctum. Virg.
 revireſco, Odmladzam się/ Potrząc 1. Zno-
 wu co zynis/ Wstac. wieder grünen.
 Arte suum parili revirescere posse parentem. Ovid.
 revirido, apud Esdrā. Ozywiam suche drzewo
 Po/ Zynis je się zazieleni.
 revivis, Zynam gdzie/ Doglądam 2.
 revivo, Doglądam 2. Namiędam/ Zynam/
 Domiadowis się.
 revivo, m. & is priscum, Wracam się.
 revivisco, Ozywiam 1. Wzmagam/ Przy-
 wodze ksbie/ Odrastam. wiederumb

REV

lebendig machen. -- Allogāu anima hac mo-
 ribunda revixit. Ovid. syn: Rēſūrgo ad vitam, rē-
 ſūſcitor, vcl rēcēdor. b. Rēſuſcitor.
 reum facio, Obwiniam/ winiis;
 reuocor, Łazićbnić.
 revocabilis, Odwocone/ Nagrodny.
 revocamen, Odwodzenie/ 1. wracanie 2.
 revocatio, Przypomnienie/ Odwodzenie 1.
 wracanie 1. Przypomnienie/ Przypom-
 nienie.
 revoco, Przemyacam 1. 2. Odwodze 2. 3.
 Odwoływam 2. Odwołam 1. Wracam 2.
 Wracam się 2. Odmieniam idanie/ Odo-
 ładzam/ Basuis/ Zamiis, Namiacam Po-
 go/ Cofam się/ Powracając kōja/ Pośllam/
 wstresam/ Wstawiam/ Przemykam 2. Za-
 pręgam/ Wzmagam/ Przypominam/ &
 sub Przemykam. Zurück ruffen/ wider-
 ruffen. sed revocare gradum superas/ & erade-
 re ad atras. Virg. syn. Rēduco, abduco; avoco;
 retrāho, avēro, abſtrāho, rēmōveo.
 revoco me ad mediocritatem Vgmiis se
 revoco in dubium, Wątpis 1. (sam.
 revolo, Wracam się 1. Wład 2.
 revolve, Wdwalam/ Przemykam/ Wstę-
 ig. Umbwelfen. -- Oro miseris, utramq;
 revolvare casum Virg;
 revolvor, Wracam się 1. 2. Obracam
 revomo, Womitam/ Wyrucam. Wiedera-
 speyen. Et falsos ridens revomentem pedere
 suum; Virg;
 reus, Obwiniomy 2. Winien 1. winny 1.
 Secunda odpotna/ & sub Gesezny. & sub
 Przemykam. Ein Verklagter/ Schuld-
 ger. Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reo-
 rum. M. syn: Sōns; nōcēns; nōxius, accūsātus. &
 pith. Tristis, pallens, pavidus, pallidus, sollicitus,
 attonitus, crepidus, squallidus, miser. pbr: Scelē-
 rit; criminis confesus, Crimine iniquo delatus. Cr-
 minis reus, actus. Immēsa vitiōrum mōle gravātus.
 Peccati labe nōrātus. Sordida mactus tōgā. Vul-
 tum deſectus, inſonſos rēspēsus pulvėre cruce. Pal-
 lor in ore confesus audaci facti dat signa rēbus.
 Prædium es miseris, Christe benigne reus. b. De-
 cuso, Sceleratus.
 reus majestatis, perduellionis, Nieprzyiaciel.

reus nocens, reus rei capitalis. *Diogynca.*
revulsio. *Oddátie/ Oddiagante.*

**Rēx, Rēol/ Pan 1. Chlebowawcā/ Przedni/ Dobrodziej/ Przyłacieł możny. Ein Rō-
nig.** *An nescit longas Regibus esse manus? O-
vid. syn. Princeps, Imperator, Reguator, Rēdor,
epith. Fortis, magnānīmus, pōtēns, gēnērōsus, invi-
ctus, belliger, Martius, Māvōrius, magnificus, trē-
mēndus, clārus, illūstris, armipōtēns, prūdēns, sū-
pēns, prōvidus, mōdērātus, lēnis, iūstus, æquus.*
phr: Pōpūli rēdor. mōdērātōr, dōminātōr, rēgai
prīncēps, sūmmus p̄fēs, rēgna, scēptā tēnēt, gē-
rens, rēgālī jūrē pōtēns. Scēptā qui mānu gērit, gē-
stat, tōrquet, mōdērātur. Quē rēgālīs pūrpūra
rēgit, ōrnat. Quisqūis sōlō fūctus ēbūrnō jūra dat,
& lēgēs pōpūlis. Rēx ēst qui pōluit mētus, rēgia
diādēmā cōrōnat. Quē pēnes ēst lēgūm vērēdān-
da pōtēstas. Quē Dēus in cēlīs sēdē lōcāvit. Qui
pōpūlo sūb dīctōne tēnet. Cōsillīa rēges mōdē-
rāntur rēgna, trāhūntque. Mōbile mūtātur sēmp̄r
cum Prīncipe vūlgus. & Princeps.

rex avium. *Rēolīē p̄rā.*

rex convivij, mensæ, *Bieślādniē.*

rex infans, *Arolewic.*

rex sum, *Dobra nāsā/ wygrawam 4.*

R H

Rhā, Wolgā.

ra barbarum, *Rābarbarum.*

Rhacōma, Gr. Rāpōntykē Nam ā racos, in
Lāchmāny. breve.

Rhagades, he Gr. Popadāntē nog.

Rhagion, Gr. Pātā.

*Rhagoides, Celso tunica oculi perforate in medio, a-
cino expresso similis.*

rhagōpōdes, Gr. sub Popadāntē nog.

ramus, hic Gr. Bodlāk.

ramus, catharticus, Szāklāk.

rhāphāninus, Rōtēwāny/ Chryzōmwy.

rhāphānītis, Gr. sub Rosātiec.

raphanos agria, Gr. Rōtēw 2.

rhāphānus, Gr. Rōtēw 1. 2. Chryzōn.

ra-ponticum, Rāpōntykē.

*Rhapsodus, qui heroicis versibus in scaena recitabat. Tur-
nab. vel enarrabat. Rhodigin.*

**rhēda, a. woz. Line Barre/ Gutsche/ Cas-
roffe: Inde caput morbi: rhedrum transitus
arbo. luv. & Carras.**

R H

rhēdarius, adiect. wozomy.

rhedarius, substant. woźnica/ Rolodziej.

rhēno, ōnū, hic, Rojuch 1. Szubā.

rhēon, rhei, n. Gr. Rābarbarum.

**Rhētor, Gr. Brāsomowcā/ wymowcā/ Brā-
somowstī mīstr. Ein wolredner. Qui**
cum Grammaticis, Rhetoribusque mibi. Mart.

**rhētorica, a, Gr. vel rhetorice, es, Brāso-
mowstwo.**

rhetorica ars, rhetoris ars, Idem.

rhetorica forensis, Prefurācyā.

rhetorice, wspaniale.

rhētoricor, aris, Brāsomowstwā zāzywam.

rhētoricōtēros, Gr. sub Brāsomowcā.

rhētoricus, Gr. Brāsomowstī.

rhētorist, Brāsomowstwā zāzywam.

rhēuma, Gr. Ciezenie 2.

rheumatiscus, Gr. Ciezenie cierpiący.

rheumatisma, Gr. Rymā.

rheumatismus, Gr. Ciezenie 2.

rheumatismus ventris, Biegunkā 1.

rhexia, Cierwieniec 1.

rhina, s. Gr. eadem Squatina, & Pīlā slosiā

rhinarion, Gr. Pīlā/ sub Pīlā slosiā.

*Paulo Aginata est Collyrium egregie abstergens
instar lime, rhinion, Gr. Pīlā. ibidem. Cel-
so idem Collyrium,*

rhinēma, tū, Gr. Opīlēt.

rhinoceros ōnū, m. Gr. Nosorożec/ Żebaz.

rhinōchyia, Gr. Cierwieniec/ Obrzēli.

rhinōclīsia, Gr. Obrzēli.

rhiscus, Gr. ut scribant aliqui. v. Riscus,

**rhizias succus, Gr. Borzenłowy/ & sub Cy-
renāystie zielen.**

rhōdinum, Gr. Rożāny oleiek.

rhōdinus, Gr. Rożāny 1.

rhōdites, a. m. Gr. Rożāny kāmiek.

**rhōdōdāphnes, Gr. rhododendros, Gr. Plo-
gowiec.**

rhōdōnia, a, Gr. Rożāny ogoodek.

rhōdōra, a, Sebnik drugi zielen.

rhoea, a, rhoeas adu. Gr. Māl.

rhoites, a, m. Gr. Grānarowe wino.

rhē-

hombus, hic Gr. *Cymorogeanista* ułośnie
figury/ *Cewka* 2. *wrećiono/ Płasczka/* *as*
witadło? Item *sagaram instrumentum, sub*
wrećiono.

thomphea, Gr. Miec/ wloqnia 1. *Glewila.*
thonhisonus, Chrapala/ Patkajcy.
thonchisso, e Gr. Chrapam. (stwo.
thonchus, Gr. Chrapanie/ Patk/ Sydera
Rhopalicus, Rhopalios *versus. Serbia. est in quo verba*
ut sequuntur per syllabas crescant, clava similis. ut
Rem tibi concessi dulcissime convenientem.
Talem Homer. Muret. ait esse illum.
Idem Fissularis. Rhopalicus à fixe.

Redigalibus armenta inferre jubet Rex.
thophalon Herculeum, Gr. Geybienie.
thus, Gr. ex rods Gatabastie dzewko/ Bos
tomli 2. Genere m. f. & n. Graci & Latini u-
thyntace, es, Gr. Latawiec psak. (surpant.
thyparographus, Gr. sub Malowanie.
thysosia, f. Gr. Marzgenie.
rhythmicus, Gr. Rymopis/ Rymowny.
rhythmus, m. Gr. Rym 1. 2. Puls. Takt
rhythium, diminut. à rhyton, Gr. sub Dagoz
wła. vario significat.

R I

Ribes, B. Potrzecki.
rica, Podwłka/ Bludá 2. Szata białogłowa
ka/ Chustka 1. [cy.
riciniatus, Płasczem obitany/ zalobnośce
ricinium, ricinum, Płascz/ zalobny ranuch
ricinus, Rancuch.
ricinos, Aleśz robot/ Aleśzowina. Cor-
ripit i. utrumq. Scireum.
rida fremunt, sub walcze.
rido, as, in Lampart. rictum, Płaszka 2.
riculum diduco, distendo, Obżetam sic.
ricus, m. Szata 1. Płaszka owtoczona /
walc/ Obżetanie. Das aussparren o-
der krummen des Meils. Ollus est spu-
mis, Garassa sanguine ridus. Ovid. epib. Hians,
hūleus, apertus, patens, patulus, immanis, vtrax,
avidus, humilis, comibilis. phr. ingens oris hilaris.
Rictus proprie furor est: ab imo rostrum, o. hu-
ricula, Podwłka/ Szata 1. (minam.
ridendus, smiechu godny.

rideo, smieis *sic 1. 2. 3. Lachen. Ridet a-*
matorum Lyda puella saum. Ovid. syn. Cächinnor.
phr. in risus, in cächinnos solvor. ora in risus sol-
vo. os risu diduco, laxo. Risum tollo, edo, inge-
mino. Rifu concutior, quatior, gētio. Rifu laxare
labella. Ridet demisso Navia vultu. Vultu quo co-
lum tempestatesque serenat. Risus & e nostro rōm
ebant gaudia risu. & Risu.

ridibundus, smiešet.

ridica, Bol 1. Tyz/ zerdy di producit Renas.
alii corripunt.

ridicularium, Zart 2.

ridicularis, smiechu godny.

ridicule, smiešnie.

ridiculissimus, Zartowny/ smiechu godny.]

ridiculōsus, ridiculōssimus, Idem.

ridicūlum, Syderstwo/ smiešna.

ridiculus, Blazenski/ Zartowny.

rien, eni, m. Nerká.

rienōsus, Nerek bol cierpiacy

R I G

rigatio, Postrapianie.

rigens, Zdrzwialy/ Chropowaty.

rigentes oculi, w sup idoce ocy]

rigeo, Martwieis/ Nalezam sie/ Twardniea
ty/ Mariny/ Zlobny/ wstala wlosy. Vos
Stost efferren. Terra bonum plumbo insut]
ferrog rigebat. Virg. syn. Rigesco, algeo, frigeo,
horreo. & Frigo, Horreo.

rigesco, rigodor, aru. Twardzieis.

rigidus, Nie gibli/ Naginanti przeciwny/

Twardy/ Zdrzwialy/ Srogi/ Surowy 2.

Zlany 1. Steiff von Balte/ Siteng. -- &

-- falces rigidum constantur in ensen. Virg. syn.
asper, durus, vel frigidus.

riego, Postrapiam. wasserem/ nehen. Disji-
cit & sparsa late rigat arma cruore. Virg. syn. Ir-
riego, irro, humecto, phr. aquis aspargo, spargo,
persundo, madefacio, aquas spargo. Rorem late di-
spargere. Spargere semen aqua. Herbiferis rorem
disseminat agris. Vultum lacrymis atque ora riga-
vit. Mollis erat tellus rorata mane pruina. Jüppli-
ter arilibus quoties rigat imbribus agros. Est mihi
fecundus dotilibus hortus in agris. Aura fovee
liquida fonte rigatur aqua.

rigor, vru, Twardosi/ Nlezysobli/ Zdrze
smiente/

rwienie/ zimno/ Bystrość i. Surowość/
Miedza/ Niegibkość/ sub Niegibki/ Strac-
lenie. Härre/ Härte/ Item Strenghet.
Prima caloris enim pars & postrema rigoris. Lucr.
syn. asperitas, durities, vel frigus. *epith:* Austerus,
horridus, durus, asper, marmoreus, iactans, sa-
vus, immitis, immanis. barbatus, trux, metuentus.
phr: Dum mens austeri plena rigoris erat. Tenet
exangues rigor horridus artus. Depone rigorem.
marmoreum, virgo, inflexi pectus adamanta rigoris
molliret.

rigoratus, rigero, Vwierzdam.

riguum, Mokryny/ Pokrapiante.

riguus. Mokry. Gewässer/ nach. Rara mi-
hi & rigui placeant in balibus amnes. Virg. *phr:* ir-
riguus, udus, madidus, humidus.

rima, Rospadlina i. Ditura 2. Eine Spalt/

Ris. Accipiant inimicum imbrem, rimisque sa-
riscunt. Virg. *syn:* Hiatus, fissura, scissura, spira-
mentum, meatus, foramen. *epith:* Patens, aperta,
angusta, tenuis, lata, hiulca, hians, muralis. *phr:*
Labantes iunctura. Muralis vitium. Rimolus pari-
et. Dissiliunt agri, rimisque videntur apertis. Flo-
xilibus rimis pendentes seipderet agros.

rimas ago, Pada sie/ Ruse sie.

rimor, aris. Siperam/ Gensie i. Preciam/

Srukam. Besuch/ forsch/ geüben.
Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. V. *syn.*
Quero, scrutor, 6. Quero.

rimolus, Rospadly/ Diturawy. Spaltig.

Tu tamen & lesi rimosa sublimis limo. Virg. *syn:* De-
hiscent, hians, patens, apertus, hiulcus.

rimula, sub Rospadlina i. ringo, u, wacze.

ringor, eris, wacze/ Obkierzam sie/ Gęz-
sie/ Gniwam sie i. Dajem sie.

Rpa, Beres 2. Gestade etneo wassers/ U-

fer. Riparumq; teras, & prata recentia rivu.
Virg. *syn:* Litus, ora, acta, margo. *epith:* arenosa,
graminea, viridis, hamens, uda, madida, ridens,
herbida, muscosa, umbrosa, frigida, gelida, tron-
dens, virens, vernans, spumans, spumosa, undans,
declivis, strepens, fluvialis. *phr:* Ripa margo, ora,
agger, crepido, clivus, tori. Viridissima gramine-
rpa. Aquas obliquo margine cingens, claudens, fi-
niens. Gramine vernans. Tacta, praecincta arbori-
bus. Mollis declivi tramite ripa. Arenosa in margi-
ne ripae. ad ripas lenes sonantis aquae oras. et litorea
circum. Vicinaeque fremitu ripae crepitantibus un-
guibus, riparum clauas margine finit aquas. Veniam

erat ad mollem declivi tramite ripam. Grati-
cava sonderunt litorea ripae. 6. Litus.

riparensis, Pograniczny/ Pobrzezny.

ripariola, Grebielucha.

riparius, Pobrzezny. ripula, Brzezek.

riscus. Gr. Macloch/ Siskula/ Strzyn-

risibilis, smiechowi podlegly.

risio, smiech 1. 2.

risor, smiech. Ein Lacher. Verum ita ri-
res, ita commendare dicaces. Hor. *syn:* Derisor.

risorius honor. Fulgentio.

risu excipere, obruere. wysmiać.

risu vultum solvere, risum tollere Rosmia-

risum capio, concito, excito, facio, moveo.

smiesse.

rilus, us, smiech 1. 2. 3. Ein Gelächter. Jo-

ripe parte puer risu cognoscere matrem. Virg. *syn:*
Cachinnus. *epith:* Latus, hilaris, iucundus, blandus
tenet, tremulus, mollis, dulcis, serenus, venustus
effusus: solutus, protervus, proeas. *phr:* Dum
des, lepido tanta est tibi gratia risu. Bando laudem
prætexere risu. Casta fides, risus hilares, mœresque
sereni. Nunc alacres rilus, nunc et iocunda læta par-
tunt. Fronis læta, et faciliis gestus, risusque sereni-

rilus erumpit, Rosmiac sie

riue, Obrzodnie/ Porzodnie 2. Slusnie/

Prystornie. Nach Gewonheit/ gebüh-

lich. Ergo rite suum Baccho dicemus honoru-

Virg. syn: De more, ex more, ut decet.

rites, u, m. Obrzod, ritu, Na krali.

ritualia, ium, rituales libri, Bienda.

ritualis, Obrzodkowy.

ritualiter, Obrzodnie/ 3 ceremoniami.

rilus, us, Obrzod/ Sposob, Eine Gewon-

heit/ weis. Hinc populi ritus eddicere norui.

Ovid. *syn:* Mors, consuetudo, ratio, modus. *epith:*
solennis, pius, verendus, vetustus, priscus, antiquus
vetus, bonus, novus.

riualis, subst. Spolturnik/ Konkurent/

ryciez/ Zawisnik/ Spolzaletnik/ Spol-

profiacy/ Spolstadnik/ Niskońnik spoin.

Ein Mißbuhlet. Quin sine rivali, teque & ill-

solus amares. Hor. *syn:* Amulus.

riualis, adiect. Rieczny.

riualitas, Zawisć 2. Konkurency/ & sub

Spolzaletnik.

25414

Robigus, Robius, Pteroy.
Robigalia, inus, erum, sub Aegyptio dni.

Rochetum, B. Rotiera.

rodum as, Mieds w heukach.
rōdus, di. adiut. Gruby 7. idem rōdus, di.
O randus, di. rōdus,

gōdus,

ROS ROT

rosaria. Virg. syn. Lōca rōsis cōstita. Hōrtus rōsis
 hūndāns, frēquēns.
 roseus. Rōzāney māsēi/ Rumiāny/ ciellistz 2.
 Szarlāny. Rosenfarbig. Dixit & aver-
 tens rosa carboe refulsit. Virg. syn. Rūbens; rū-
 beus, rūber, pūrpūreus, rūbicandus.
 rōsidum solum, Columell. Pallad. Commelin. 2.
 rōsio, Gryssenie. 2. (rōsidum.
 rosmarinum, rosamarin ros marinus ros mari-
 ni, ros marinus, ros maris, Rosmarin 2.
 Rosmāca, rosomacus B, Rosomat.
 Rōsolāni, Rūs 2.
 rostellum, Ros 2. Pyszel.
 rostra, erum, Rāzālnicā. (Can.
 rostratus, Rōngāny nā pōzōdu/ & sub Cēs
 rostro. 6. Aluis/ Diubis/ Pysze w ziemi/
 Ors/ Porze 1. Szarban sis.
 rostro everbero, ferio, Aluis.
 rostro tertam tuo, Pysze.
 rostrum, Ros 2. Pys. Ein Schnabel.
 Hic fūpet attōntat rōstris, hunc, G. Virg. epib.
 āncum, ādūncum, ācūtum, mōrdax, pōrēctum,
 cūrvum, incūrvum, dūrum, rigidum, mināx, zra-
 cum. pbr. Rōstri ācūmen, rōstroque immānis vul-
 tur ādūncō, rōstrum lāteri dēfigit ācūtum, rōstro-
 que rēdūncō. Hāmātiq; viri lāntarunt ūnguibus.

ROT

Rōta, Rolo mōzowe/ Rolo nā hōgynce/
 Probāz. Otrōg 1. an Rōzā dīzka/ & tr.
 sub Prysptawā. Ein Rad. Hec erit ad-
 missā meta terenda rotā. Ovid syn. orbis, orbita.
 opib: rōtūda, cūrvā, āgilis, lēvis, instābilis, vēlōx
 prōpērāns, cēlēris, vōlūbilis, cita. prāceps, fērvīda,
 fērvēns, fērrata, stīdēns. pbr. Rōtā orbis, āxis,
 cūrvatūra, cūrvāmen, gyrus. Fērratus orbis. Cita-
 to āxe vōlūbilis. Fērvētūm quā cīrcūvērētū ā-
 xē. Rāpīdis rōtis cōncitus āufertur cūrrus. Vō-
 lat vi fērvīdus āx. sūmmā cūrvatūra rōtē. Vēr-
 tuntq; rōtis prōpērāntibus āxēs. rōtis sūmmas lē-
 vibus, pērlābitur ūndas. Nōn māgis ēst cūrvīs ap-
 pia tūta rōtis. 8. Cūrrus, & Gyrus.

rota aquaria, hantoria. Rutmusowe Rolo,
 rōtabilis, Obroiny w Rolo.
 rōtālū, rotātus, Rā Rōlāch.
 rōtāns, Rōlqy 2. rōtātū, Rōlem.
 rōtāno, Obracante.

Yyyy 2

ROT RUB

735

rotatus sermo, Mōwā pīskna/ Otrōglosē.
 rōto, 6. Obracam/ Szermuis/ Wykag
 cam 2. Rōtāga pāw ogon. Rollen/
 wālken/ herumb drehen. Proturbant, in-
 fant non segnius ac rotat enses. Virg. syn. Vēro
 vērso, cīrcūmāgo, cīrcūvōlvo, gryo. pbr. in cē-
 bem dūco, cīrcūmāco. P. Gyrus.
 rōtula, Roldo 1.
 rōtundatio, Obracante/ Otrōglosē.
 rotundē, Otrōglo 1. Gladto 1.
 rōtunditas, Otrōglosē. 1.
 rōtundo; 6. Otrōglo co gryn/ Toce 1.
 rotundum in habitum figuratus, Otrōglo 1.
 rotundus, Otrōglo 1. 2. Gladzi/ Dostonalz.
 Rund/ Rugelachtig. --- Grajus dedit
 ore rotundo. Horat. syn. Glōbōsus, sphericus,
 orbiculārus, cēres. pbr. in orbem cōnditus, rēvō-
 lūrus, glōmēratus, sinūatus, āctus, dūctus, vērō-
 tus, formātus, effōrmātus, figurātus, in orbis figū-
 ram effictus.

rotundus sermo, Mōwā pīskna.

Roxani, Roxolāni, Rūs 2.

Roxolania, Rūs 1. roxolanus, Rusnel.

R U

Rūberula, Sil/ Pločica.

Rūbedo, Szermwosē.

rūbefatio, Szermwosē. Roth machen. ---

Atlantidum rūbefecerat ora sororum. Sed.

rūbella, & rubelliana vitis, sub Wino czer

rūbellianus, Szermwōny 1.

(wone.

rūbellio, Jas/ Rarp.

rubellum vinum, Wino czerwone.

rūbellus, su. st. Pločica Widrenkē.

rūbellus adiect. Szermwōny 1.

rūbens, Rumiāny/ Szermwōny 1.

rūbeo, rūbesco. Szermwōnie/ Rā/ Rāpalam

st/ Rāpala Rē rōtā/ Wpēdis Rē. Roth

seyn. Pūnicēu invēdīvatū. Aurora rūbebat.

Virg. pbr. Rūbere, rūbeo/ cōlōre tīngor, inficior,

imbūor, pērfundor, illūor. Rūbōrem trāho, cōn-

traho, cōllīgo, cōncipio, accipio. P. Erubescē.

rūber, Szermwōny 1.

rūbēa, Rāba ziennā/ Rāba wodna.

rūbētum, Szermwōny 1. Ein Drembeestrauch

Cornūq; & in duru mācentia mēta rūbetū. Ov. syn.

spīcētum, dūmētum. P. Szermwōny. rūbens

rūbeus, à robus, Plow.

rūbeus, à rubeo. Rumiany/ Czerwon.

Roth. nunc facili rubea texatur fiscina virga
Virg. syn. Rūber, rūbicundus, rūbens, rūbescens,
pūrpūreus, rōseus, pūnicēus, igneus, sāngvineus.
phr. Rūbore tinctus, infectus, imbutus, perfusus,
illitus.

rubeus, à rubo. Virg. Robert. Stephan. nec rej-
cit Cerda. Cierniow.

rūbia, Marzana ziele.

rūbūculus, rubeoculus, rūboculus, Plocica.

rūbicundulus, rubicundus, Czerwon.

rūbidus, Czerwon. vide & Gruby.

hocū varia est lectio & interpretatio, quare & quan-
titas. apud Plantum tamen Panis rubidus, in Casti-
na Ru, brevis, sed ampulla rubida. Siccho Ru longo.

rubigine scaber, Żardzewiały.

rubiginem sentio, traho, Rdziewiete.

rūbīgīno, as, Żardzewiam co/ Rdziewicie.

Ru, quantitatem, vide in Rubigo.

rubiginor, aru, Rdziewiete.

rūbīgīnōsus, Żardzewiały/ Rdzawy/ Rus

rūbīgo, Rdz. 3. 4. Żabow pojalniente.

Rost. (ondere vaginā gladium ne tecta rubigo
P. Effet rubigo segnisq. horreret in arvis. Virg. syn.
Arugo, ferrugo, sitos. epith. atra, nigra, putris, a-
spēra, scabra, rigida, squallida, foeda, turpis, tetra
mordax, edax. phr. Scabra morsus rubiginis. Fer-
rum rubigo inficit, obducit, terit, rodit, exedit,
corrumpit, foedat, inquinat. Pleni rubiginis coses?
Nigra rubigine falces. Fella putri rubigine tela.

rūbīgus, sub Rdz.

rūbor, Rumianosć/ Czerwonosć/ Bärwiz-
gła/ Wstyd. 2. Rōche. Et mihi de nul-

lo fama rubore placet. Mart. ep. h. Sāngvineus, pū-
pūreus, pūnicēus, rōseus, igneus, flammēus, decō-
rus, splēdens, cōruscus rūtilus, mīcans. phr. Cōlor
rūbens, rūber, pūrpūreus, &c. & supra Rubeus, ora
quodque ingēnuo rādiant sūffusa rūbore. Subest rō-
seō, lenis in ore rūbor. Sāngvineus late rūbor infi-
cit ora. Sēdet in nīveo discō. or ore rūbor.

rūbrīca, Rubryka 1. Glintka Czerwona/

Smut cieszniepi/ Bärwizgła/ Wstawa 1.

Gł/ Dmici Czerwona.

Rubricatus, à rubrico, in Exodo sapē, Czerwo-
no farbowany.

Rubrica Lemnia, Sinopica, Rulizka 2.

rubricerta, sub Bärwizgła.

rubricosus, Rūbrus, Czerwon.

rūbus, hic, hac, Ciernie 1. Jezyny 1, Żaga

dornestand/ Brombeerstaud. Munera, m-
daces interiere rubi. Ovid. syn. Sēntis, vepri, spi-
na. epith. aspēr, hōrrens, pingvis, dūrus, mōdus,
ācutus, rigidus, vūlnificus, hamatus, vilis, pūnic-
us, hirsutus. phr. Mella sūdant illi, fērat ēr rūbo-
asper amōmur. Rētrūlit hirsūtis brāchia tēcta rū-
bis. Hōrrentēsq. rūbos ēr amāntes ardūa dūmā-
Colligit ēr rigidis uiscēra spāra rūbis.

rubus caninus, Roza polna.

rubus Idæus, Malinowy Kszak.

ructmen, Rzyganie, ructator, Rzygliwy.

ructitare, Colu. corr. Caput agitare.

ructio, ructor, Deponens Rzygam.

ructuosus, Rzygliwy. ructus, as, Rzyganie.

Rūde as, Wstuch 2.

rūde donatus, rudem meruit, Wyfluzony.

rudem accepit, meruit, Wyfluzony. & sub

Wuzam sig.

rudem do, Wypuszcza 3 fluzby.

rudeata loca, Rozwaling.

rūdeātus, Gruslowary.

rūdectum, Rozwaling.

rūdēns, m. f. Linā/ Żaglowa linā. Lin

grosse Schiff Seill. - clamorq. virum, strid-
dorq. rudentem. Virg. syn. Fūnis, rētinācula. epith.
Nauticus, grāvis, rigidus, rēnsus, lāxus, lōngus, in-
gēns, cōreus, intortus, mārīnus, exēnsus, cōntē-
rus, nodosus. phr. Aūt lāquēam cōllo, tōrtōsq. w-
aptare rūdēntes. Lāxi jactantur ubique rūdēntes,
excūsosq. jūbet laxare rūdēntes. & Fann.

rūdēntisibīlus, Strzyp 1.

rūdērārius, ruderatus, Grusowy.

rūdērārio, Gruzem nabliante/ Tynkowanie

rudes, h, ut aliqui scribunt. idem rudis f.

rūdēro, as, Gruzem nawożę/ Tynkuis.

rūdētum, Rozwaling/ & sub Grusowary.

rūdētus, Grusowary.

rūdārīus, à rudis adiectivo. Pärtag.

rūdārīus, à rudis substantivo, Wyfluzony

Strermeż wyfluzony.

rūdicūla, Wstucha/ Ropyśc.

rūdīmen-

RUD RU

rudimentum, Pozatek 2. ewigienie 2. An-
fang. Prima rudimenta, & primos &c. Virg.
rūdis, subst. f. Last 1. Prodekt 2.

rūdis, adiect. Prostę 2. Prostak/ Niebiegły/
Niezgone/ Nieswiadom/ Gruby 2. 3. 4.

Nieuk. Unwissend/ grob/ tölpiſch. Ad
mala jam pridem non sumus ulla rudes. Ovid: syn.
ignarus, tyro, vel hebes, tardus, stūpidus.

rūditas, Prostosi 2. rūditus. u. Wśli ryk.
rūdos is, rudiri. Apulei. Racz Schreyen

wie ein Esel. Findor ut Arcadia pecuaria ru-
dere credas. Ovid. Ut ruit a scabra turpis asella
mosa. Ovid.

rūdor taba. Apulei.
rūdim as, W seufach mieds.

rūdis, di. adiect. Gruby 2.
rūdis, eris, subst. n. Grui 1. 2. Tent/ Mieds

Narwoz/ Pleniadze Steinhauſſ. Rudri-
bus latis tella sepulchra carere. Rutill. syn. Camen-
tum, parietina. pbr. Disiecta, diruta moles. Vēta-
ti fragmina templi. avulsa saxi. saxa, evulsa dē
mus tristes reliquie.

rūdis novum, Grui do rā
rūdusculum, Pleniadze/ Mieds/ Mainicā.

rūdesco, Lisowacieis.
rūto as, Lisowato cynis.

rūtilus, Czerwonaſy/ Lisowaty.
rūtus, Zoltocherwon/ Lisowaty. Seutrohe

Roma magis fuscus, hesum Gallia rasti. Mart. syn.
Elavus, crōceus, lūceus, flavens, rūtillus, aureus.

rūga, Smarſk/ Zald/ Chropowacinā. Runc
keln/ falten. Iam venient rugae quae tibi corpus

arent. Ov. epith. Aspera, rigida, rūpis, informis,
diformis, contracta, sēvera, trīstis, fūnēta, anilis,
senilis. Rugosa frons, facies. Cēnācum, frontis sul-
ci. Rugarum ūici. Rūga aspera frōntem, vultum,
faciem, genas, os, cūrem foedat, nōtat, findit, sulcat
arat, crispas, laxat. Cum sit tibi dens ater, et rūgis
vētus frōntem sēnēctus exāret. Tristes surgunt ad
tēpōra rūga. aspera sulcat rūga cūtem.

rugas cogo, itaho, ducō. Tiewesoty testem.
rūgaru. Smarſgony. (Marſſe ſie.

rūgio, Rycza. Brüllen wie ein Löw. Pri-
mum Marmarici norum rugire leones. T. Ru ple-
rig omnes producant, licet Auditor Philomela corri-
piat.

RUI RUM

735

rūgitus, us, Rk 2. Das Brüllen. Cum fe-
ra rugitu vox fremit aquoreo. M. epith. Horrēndus,
horēidus, horrisōnus, terribilis, raucus, rē-ōnāz,
frēmēns. pbr. Lēōnis horrēndus gēmītus, frēmītus,
clāmōr. Horrisōnis cōelum rūgitibus implet tēn-
bilis lēo. 6. Clamor.

rūgo, as, Marſſe 2.
rūgōsus, Smarſgony/ Chropawy. Gerune

ſelt. Rugosorem cum gerat stola frontem.
(Scax.) syn. Rūgis asper, foedus. 6. Rūga.

ruidum pilum, Scapor. rūidus Gruby 4.
rūina, Obalānie/ Wālenie/ Wpadek 1. Szko

dā Ein Fall/ Untergang. Hac loca vi quā-
dam & vastā confusa ruina. Virg. syn. Cāsus, lā-
psus, prolapsio, exēidium, vel pērnītes, exēitium,
clādes, infōrtūnium. epith. Sūbita, rēpēntina, inē-
pina, prācēps, horrēnda, ingēns, grāvis, fātālis, in-
fāusta, trīstis, mōesta, ſēbīlis, immānis, dira, rāp-
da, tērrīfica, lēthīfēra, irrēpārābilis. pbr. Diram-
fati sēnsere rūinam. Cūndāque tērrīficis vōlvit nā-
tura rūinis. Sēcūmque rūinis involvūt grāvibus rā-
ger. Nē fātāli cūndā rūina quāssa lābēnt. Lēthīfē-
ra quaris rēgnū stābilire rūina, et vōs clīvōsa vē-
tērum mōnūmēnta rūina. 6. Rūdis, Rao, & Gado.

ruinam do, facio, Wpadam 2.
ruinam impello super aliquid, Przewalam/

Zawalam. [Xunelo.
ruinas do, edo, facio, Obalam 1. 2. & sab

rūnōsus, Wpadku bliski/ Wālcay ſie. Sāb
lig Vita ruinosus tumalis sine sine jacebit. Am.

ſyn. Rūcōs, cādūcus, lābāns, rūptus. 6. Labans.
rulla, Rosticā.

RUM

Rūma, Pierśi 2. Cyc 2. Wole 2.
rumbotinum, idem rumpotinum.

rūbōtinus, Topola.
rūmen, inu, n. Wole 2. Gātdio 1. Cyc 2.

Pierśi 2. Wymig.
rūmex, icu, Poćist 2. Botembi zelazne 2

Sigaw Kobylk.
rumenium, priscum Przerwanie.

rūmicestri, idem rumigestri.
rūmifero, rumifico, as. Wpominam 2. Słaz

wia/ Rozglaſham.
rūmigeratio, Rozgloſenie/ Sławienie.

rumigero, as, & or, aru, Rozmawiam 1. Roz-
glaſham. rumigē-

RUM

rumigerulus, Nowiniarz.
rumigestr Poćist 2. Gracie.
rumin, idem rumen.
Rumigo, pro Rumino. Apulei Aeroald. Celu.
ruminalis, sub Przejuwam.
ruminatio, Przejuwanie
ruminator, Przejuwacz 1. 2. (Wole.
rumino, Przejuwam 1. Rozważam 2. & sub
ruminor, Przypominam/ Wypominam 1.
Myśle 1. Rozważam.
rumis, Pierś 2. Cyc 2. Wymis.
rumito, Rozmawiam 1. Tarkam/ Rozgłaszam
rumo, as. a rumen, Przejuwam.
rumo as. a rumis vel ruma. Barmis 2.
rumor, oru, Wieść. Ein Geruch/ gemein
Gescheh. Quid miserum torques? rumor a-
cerbe tace. T. syn. Fama, murmur, sermo. epith.
Vagus, volans, anceps, dubius, incertus, liguax,
garrulus, turbidus, velox, pernix, probax, proter-
vus, preceps; subitus, repentinus. pbr. it rumor ad
urbes. Dicitur, fertur vicina per oppida rumor. To-
ta rumor in urbe sonat. Labitur hic subito Roma-
na per oppida rumor. Rumoresque serit varios. Si
crepidus vulgaverit omnia rumor, 6. Fama.
rumorum auceps, Nowiniarz.
rumo, u. Rwe 2. 5. Przejuwam 1. Wery-
wam 1. Rozważam 2. Psuia/ Brucam 5.
Zerwac sis/ Szkodzą. Brechen/ reissen.
Eato me Ghincula rupi. Virg. syn. Perrumpo, dis-
rumpo, frango, effringo, refringo, discindo, dissol-
vo, 5. Frango.
rumpo silentium, Presemawiam 2.
rumpor, Padam sis/ Rozpućisz sis/ Zee-
wac sis/ Puła sis 5. Gęze sis/ Skomam.
rumpotincium, Macica nawigiana/ Wini-
nica 1. Topola.
rumpotinum, sub Macica nawigiana/ & sub
rumpus, m. Latorosi 5. (Topole.
rumus, Pierś 2. Cyc 2.
rumusculus, Wieść.

RUN

runa, a Rohatyn. runarus, ibidem.
runcastr, Gracie. runcazio Piewidlo.
runctor in Piewiatka.

RU RU

runcina Hebel/ Pila 4. i producit Renam.
Robert. Stephan. sed Scaliger ex Graco, brehin.
runemo, Heblus. i. ut in runcina.
runco, as. Pels/ Grabis/ Werywam.
runto, onu. Morla.
runo, neutrum, Opadam 2. Etsi sis/ Wp-
dam 5. Gallen. Quo ruitu? quare istarum
discordia surgit. Virg. syn. Cado, concido, de-
do, procido, labor, delabor, collabor, prolabo.
corruo, precipito, procumbo. pbr. in preceps, in
terram labor, feror, volvor. Preceps feror, ap-
impellor. Gravi casu, ruina, magno impetu, im-
ni turbine; devexo pondere prolabor. ad terram
pondere vasto concidit. Dominus lapsa repente
mem cum sonitu trahit. Scopuli ingentem trahunt
runam. Sic illa runam prona trahit, penitusque
radis illius recumbit. Fatali cuncta ruina. Quali-
ta, labefacta, concussa labant. Concussa nutant
turres, lapsusque minantur. 6. Cado.
ruo, Aktiv. Obalam 2. 3. Wale 2. Sypis.
Strychals/ Werywam.
rupes, Szlaka 1. Ein spitziger Fels. 11.
Solut pelagi rupes immota resistit. Virg. syn. Cap-
tes, scopulus, saxum, silix. epith. ardua, abrupta,
prerupta, aëria, preceps, inaccessa, invia, inhospita
horrenda, horrida, scopulosa, saxosa, saxea, terribilis
scabra, dura, immanis, immota, equorea, cara, sa-
xosa, dumosa, muscosa, fuiticosa, nemorosa, spica-
ris, aëria, frondens, aspera, cavata, aprica.
pbr. Jugum saxosum, saxum, scopulolum. Saxa
preceps. Saxea moles. Prærupti vertex, crepidote-
xi, altis præruptum saxis jugum. Scopulosi capiti
aspera montis. Suspensa saxis rupes. Stabat icon
silex precibus undique saxis. Alta rupes arduo iungit
jugo. Scopuli rupis abruptæ. Scruposa concava
rupis. Rupis exelsa specus, antrum. Scopulis per-
dentibus antrum. Cælo attollens iuga saxea rupes.
Prærupta moles. Saxis ardua cautes. Hinc atque hinc
vultu rupes geminique minantur in cælum scopuli.
Per rupes, scopulosque adituque carentia saxa. El-
gibus, undis, ventis, furis obvia, exposta, expe-
sta, obnoxa, resistens. 6. Saxum, 5. Mons.
rupicapra, Rosa diſta.
rupices, a rupes. Cytop/ Gornik.
rupico, onu. Zerwanie/ Prezwanie/ Pni-
pućlina/ zel otworzenie.
rupio, oru, Przezwacz/ Gwałcićiel a
rupiura, Prezwatyna.
rupius, Prezwatiz/ Zerwany.

runalis

ruralis, rurestris, **Wieski**. **Deo** **Selds**. **Ma**
nra dat lauros carpens ruralis Apollo. Nem.
ruratio, **Wieski** **zywor**.
ruricola, **Wiesniak** / **Wieski** / **Robocny**.

Baut. Tempore ruricola patiens fit taurus ar-
ritulatus auredula, sub Slowit. (tri. Ov.
rūro **m**, **ruror**, **ar**, **Wieski** **zywor** **wiods**
rursum, **znorū** / **Wzad** **i**.
rursum **prorsum**, **Tam** **i** **sam**.
rursus **znorū**, **Wiederumb** / **abermahl**.

Rusus **in arma** **feror**, **Ge**. **Virg. syn.** **Rursus** **in**
rum, **denūo**, **ab integro**.
rursus, **prorsus**, **Tam** **i** **sam**.

R U S

Rūs, **Wies**, **Grubosé**, **Seld**, **Uckerland**.

Hoc petit, esse sui nec maiori ruri arator. M. syn.
ager, **campus**, **vel villa**. **epith:** **amoenum**, **floridum**,
viridans, **gentile**, **nemorosum**, **lætum**, **fecundum**, **fer-**
tile, **opacum**, **apricum**, **aureolum**, **frondens**, **fl-**
ridum, **frondens**, **floriferum**, **virens**, **spatiolū** **m**.
florēns, **Cereale**, **can pēstre**, **rosidum**, **patens**, **i** **g-**
grāns, **vernans**, **aquaticum**. **phr:** **Rūris** **delicia**, **i**
pes, **otia**, **silentia**. **pētri** **viridantia** **campi**. **Fœcū-**
di rura **bēata** **sōli**, **āpes** **pēr** **flōrēa** **rūra** **exēcet** **sūb**
sōle **lābor**. **Cūcta** **vigēt**, **nēmus** **ōmne** **virēt**, **vi-**
ret **aureolum** **rus**. **Quum** **virēt** **ōmne** **nēmus**, **re-**
sonant **cūm** **frōndēa** **rura**. **Pēpēno** **vernantia** **grā-**
mine **rūra**. **Fērt** **spatiū** **lācrēm** **pēr** **rūra** **virtutē**
grēssunt. **Rūris** **ōpēs** **sātūrī**, **gnāvōque** **āgitāda** **cō-**
lōno **mūnēta**. **g.** **Ager**, **g.** **Hortus**.

rus **metum**, **Grubosé**.

ruscarius, **Ruszkowy**, **sub** **Iglitā** **z**.

Ruscus, **Fest.** **corrigit Scalig.** **Ruscus**.

ruscium, **Wioska**.

ruscum, **ruscus**, **Iglitā** **ziele**.

ruscus **sylvestris**, **Ostokrzew**, **(Tam)**.

russo, **ruspor**, **ar**, **Spetam** / **Grzebie** / **Sz**

russans, **russolus**, **zoltogermowy**.

russens, **idem**, **g.** **Rosary**.

Russi, **hi**. **Rus** **z**. **Russia**, **Rus** **i**. **Podgorze** **z**.

russulus, **Szarlany** / **al.** **Lisoway**.

Russus, **substant.** **Rusnak**.

russus, **adiect.** **zoltogermowy** / **Lisoway** /

Rustarum, **Calo.** **corr.** **Turneb.** **Ruscarius**.

rusticanus, **Wieski** / **Chlopki** / **Grubya**.

Wiesniak.

Rusticarius, **Varr.** **corr.** **Ruscarius**.

rusticatum, **Wieski** / **Po** **Wieski** / **Chlopki**.

rusticatio, **rustica** **vita**, **Wieski** **zywor**.

rusticationis **scientia**, **Gospodarswo** **i**.

rusticanus, **m.** **Gospodarswo** **n** / **Wieski** **zywor**

rusticus, **Chlopki** / **Wieski** / **Grubo** **z**.

rusticitas, **Wiesniacwo** / **Chlopstwo** / **Grub**

boś / **Tucob** **zagnosé**. **Grobheit** / **Bau**

et **Sitten**. **Häusum** **g.** **dura** **r** **silitate** **truce**.

Mart. **syn.** **asperitas** **morum**, **feritas**. **epith:** **incul-**

ta, **agrestis**, **horrida**, **dura**, **inimilis**, **indocila**. **phr:**

Agrestes, **inculti** **mores**. **Nescia** **morum**. **Dura** **tan-**

tum **rusticitate** **valēs**. **Horrida** **rusticitas**, **Feritas**

inamabilis. **inculta** **quam** **sit** **rusticitate** **feras**.

rusticor, **Wieski** **zywor** **wiods**.

rusticula, **Pardwa**.

rusticulus, **adiect.** **Wieski**.

rusticulus, **subst.** **Chlopki** / **Wiesniaczek**.

rusticus, **adiect.** **Wieski** **i**. **Chlopki**.

rusticus, **subst.** **Wiesniak** / **Chlop** **i**. **Ein**

Doessmann / **Bauer**. **Roma** **rus** **optas**, **ab-**

sentes **rusticus** **urbem**. **Hor.** **syn.** **Ruricola**, **agricol-**

la, **cōlonus**, **incōla** **rūris**, **vel** **agrestis**, **sylvestris**, **vel**

inurbanus, **incultus**, **horridus**, **incōditus**, **agrestis**,

rūdis, **trux**, **ferus**, **barbarus**. **phr:** **Rusticitate** **rūdis**,

incultus, **V.** **Agricola**.

rusus, **pro** **rursus**, **priscē**, **Ennius**.

rūta, **g.** **Rutā** **ziele**. **Bauten.** **epith:** **Rigens**

viridis, **virēns**, **amara**, **mūlticōma**, **sālōbris**, **calūcā-**

ris, **flōrens**, **flōrida**. **phr:** **Sūperans** **mēritis** **grāmīta-**

cūcta **sūis**. **iūcūda** **ocūlis**. **Acūens** **lūmina**. **Pel-**

lens **vēnena**. **Cūjus** **ōdor** **fūmēt** **cāpū** **atqūe** **cēte-**

brum. **Vigēns** **mūltiplici** **virtūte** **mēdēla**. **Quozqūe**

grāves **lēni** **attāctu** **dispēgit** **ōdōres**, **ūtilius** **sūmās**

Acūentes **lūmina** **rūras**.

rūta, **orum**, **Roswally**.

rūta **caśa**, **Ruchome** **diegy** **i**.

rūtābri, **hi**. **Gracie**.

rūtābūlum, **Rosier** / **Ozog** / **pogrzebągła**.

rūtāceus, **Rutāny**.

rūtārus, **Rutę** **przyprawiony**.

rūtellum, **Strychulec** / **Susla**.

Rūhēnia, **Rus** **i**. **rūtilla**. **Gil**.

rūtīlāus, **zoltogermowy** / **Rydzawy**.

rūtīlesco, **zolticia** / **Lisowacie**.

rūtilla.

rutilo, *al.* **zółce** / **Lisowáto cynie** / **Sárbuté** /
Léno *fig.* **Glänhen**. Per sudum rutilare vi-
 dent & pulsa sonare. Virg. syn: Mico, cōrúsko,
 Spléndéo. *V.* Splendeo, Luceo.
rutilus, **zółcozermowy** / **Lisowáty** / **Rydzawý**
 & *sub* **Wzdrénká**.
rurum, **Gráca** 1. **Strychulec** / **Moryká** / **Ry-**
del **Sruflá**.
ruruba, **Zámieshante**.
rurubátri, **rurubri**, **Grábie**.
ruridu, *sub* **Gruby** 4. & **Smarszgony**.

S A

S, *pro* **Ipsa**, *v.* **On**. **Sabaia**, *in* **Piwo** 1.
Sábānum, *Gr.* **Boruch** / **Tuwálnia**.
Sabaoth *in* **SS. libris**, *i.* exercituum, virtutum Dei
 nomen. **Isidor**.
Sabbāta, *orum*: **Sabbatum**, *al.* **Sabbathum**.
Sobotá. **Saturnstag**.
Sabbātārius, **żyd**. **Sabbati sexta**, **Piątek**.
Sabbatismus, **Hebra** 4. **Sabbati celebratio**, **Sabbatizo**,
in **Exodo**. **Sabbatum celebro**.
Sabbatum tricesimum, *sub* **Dien** 4.
Sábina, **Sábiná** 1. 2.
Sábülērum, **Piasfi**. **Sábulo**, *an.* **Piasfi** 1.
Sabulo masculus, **Dziarswo**.
Sabulōsus, **Piaszysky**.
Sábulum, **Piasfi** 1. **Geobet Sand**, --- **Hu-**
mi sabulig, fimo atq. sucerda. *L. syn.* **sábulo**, **arē-**
na glārea.
Sáburra, **Piasfi** **gruby** 2. **Ládunek** **Schiffe**
Sand. *At cymba instabiles fluctu iactante sa-*
burram. **Sil**.
Sáburro, *al.* **Ládunec** / **Nárykam** 1. 2. **Rozry**.
Saburror, **Obiadam** *fig.* [kam.]

S A C

Saccāria, **Wendérá** 2. **Miechownicwo**.
saccharites, *vide* **panis sacchar**.
saccārius, **Tragary** / **Miechownik**.
saccārum, **saccharum**, **Cukier** 1. 2. 3.
saccatum **vinum**, **Wino** **lagodne**.
saccatus, **Cedzony**. **Durchgeiehet**. **Totius**
humorem saccatum ut corpore. *Sc.* **Plaut**.
saccellarius, *vel* **sacellarius** **Podstábi** 7.
Tom, 1.

S A C

sacello, *al.* **Cádze**. **sacellus**, **Mieszek**.
Saccinus, **Zachar**: 13. **pallium saccinum**, *ex ea ma-*
teria è qua sacci, vel cilicium. **Gruby** / **Orty**
Rosmáry. **LXX**. **pellu villosa, cilicina**.
saccipērium, **Táistrá** 2.
sacco, *al.* **Cádze**.
saccularius, **Biezymieszek** / **Szálbiers**.
sacculus, **Mieszek pieniezny** / **Torbá**.
saccus, **Wot** 1. **Torbá** / **Cialo** 1. **Cedziword**.
Ein Sack / **Bentel** *interea pleno cum targa*
sacculus ore. **Prosp** *syn.* **Pera**, **sacculus**, **crümēna**,
saccus cucullatus, **Rapá** 1. (**lōcūlus**).
saccus salignus, **sparticus**, **viminarius**, **vin-**
arius, **nivarius**. **Ros** **do cedrenia**.
sacellum, **Ráplícá** **Eine Capell**. **Flore** **sa-**
cella tega, verbenis, compita velo. **Petl**. *vide*
sacēna, **Toporet**. (**Templum**).
sacer, **Poswizony** / **Wyklesy** / **Przeklasy** /
Berecny 1. **Heilig** / **geweyhet**. **Finge** **dun-**
angues, sacer est, pueri, locus, extra. *P. syn.* **sacrā-**
tus, cōsecrātus, rēligiōsus, augūtus. *pbr:* **Dēo** **dī-**
cātus, sacer, dēvōtus, additūsus, sacrātus, cōsecrātus.
sacer ager, **Poswizone**.
sacer ignis, **Ogien** **piekielny**.
sacer morbus, **Rádut** **chorobá**.
sacērdos, *hic* **Ráplan** / **Pop** 1. 2. **Ein Prie-**
ster. --- *Quam ferro mactaverat, ante Sacri-*
dos. *S. syn.* **Prēsbýter** **mýtai** *olim apud Ethnics*,
Flāmen, **sacriticūlus**, **pōntifex**. *epith:* **Pūras**, **sā-**
ctus, **intēger**, **pīus**, **rēligiōsus**, **castus**, **cālebi**, **ā-**
mus, **vēnērābilis**, **vērēndus**, **vēnērāndus**, **sēnex**, **lōn-**
gævus, **vitrātus**, **infūlātus**, **pīus**, **divīnus**. *pbr:* **Vit**
sacer, **sacrōrum** **præses**, **cūltor**, **sacris** **opērātus**, **in-**
tiātus. **Cui** **cūra** **sacrōrum** **est**. **Prōpōnēs** **sūmmi**
mýtica **sacra** **Dēi**, **sacrātus** **Dēi** **mīnīter** **sūmmi** **trā-**
dēt. **Oracūla** **Rēgis**, **sacra** **dōgmāta** **trāctāns**. **Vir-**
bipōtēns, **sacrōque** **sālūtifer** **ore**, **sacri** **quībus** **et**
pērmīssa **pōtēstas**. **Pūra** **in** **vēste** **rēfūlgēns**, **evīdēt**
vitta **crīnes** **albēntē** **sacērdos**, **indē** **sacērdōtes**, **et**
vīctus **hīnc** **mīcat** **ordo**, **illos** **canītēs** **hōs** **stōla**
pūlchra **rēgit**. **Dīgnus** **Apōstōlica** **præfūlgēns** **mā-**
te **sacērdos**.

sacerdos, *hac* **Popádyá** **pogánstá**.
sacerdotalis **Ráplanstí**.
Sacerdotissa, **sacerdōnīla**, **Popádyá**.
sacerdōnium, **Ráplanstwo** / **Prælatúrú** / **Bel-**
neficyum. **Sacerd-**

sacralion. Plini. Amethysti species ad hyacinthum
incomma, atq. n. Gr. Gwicht. (accedens.
 sacra cocytia, Rygialia, Czary.
 sacramento, Pod przysięga/ Prawnie.
 sacramento adigo, obligo, rogo, Przysięga
 99 obowiazac.

sacramento contendo, Zakładam się o co.
 sacramento solutus miles, żołnierz odpraco-
 wiony. [gam.

sacramento, & sacramentum dico, Przysięga
 sacramentum, Sakrament 1. 2. przysięga/
 Boc na sadach/ Zakład 1. 3. 4. przysięgny
 żołnierztwo/ żołnierzka 2. [liga.

sacramentum corporaliter pręstitum, Przy-
 sacraueus Cereri, i. sacraueus, Casaub. ex Vet. In-
 scriptione.

sacrarium, Sakrystya/ Kaplica/ Bosciol 2.
 Sacristia. -- Deum infernam. & diri sacra-
 ria ditia. Virg. syn. Sacellum, templum.

sacrario, Poświęcane 1.

sacratu, Swięty/ Poświęcony.

sacres porci, a sacris, vel sacres, Refto. Pro-
 sie 1. Ofiarny.

sacricola, sacrifer, Kaplan. Ein Priester.
 vide Sacerdos.

sacrificalis, Ofiarny. sacrificatio, Ofiara.
 sacrificium, Ofiara 1. Nęsa. Ein Opfer.

syn. Sacrum libamen, victima, hostia, piaculum.
 epith. Plu. augustum, solenne, thumiferum, odo-
 ratum, fręgrans, odoruni, pingue, oblatum, gratum
 sanctum, castum, celeste, divinum. pbr. Re. sa-
 era, divina, sacra munera, dona. Divini sacri, pii
 ritus, Obłenda Dęi mystęria. Templorum hōnos
 solennes pompę, arę, vel altarıs hōnōres, mūnēra.
 Thurea dona. Fumolis exta cremata fōcis. Primus
 Abēl pingvi cōsūt rūa Nūmīna sacro. Sępę Dęos a-
 liquis peccando fecit iniquos tē pro delictis hostia
 blanda fuit, sępę Jōvem vidi cum jam sua mittere
 vellet fulmina, thure dāto sustinuisse manum. vide
 Victimā.

sacrifico, Ofiaru. Opfferen/ Gnab bez-
 gehren. Admonet & forti sacrificare Dea.
 Orid. syn. Lico, facio, spēror, libo. pbr. Faciam.
 vitula pro frugibus. i. e. vitulam sacrificabo. Lz-
 tis spērantur in herbis. i. e. sacrificant sacra fa-
 cio, fero, refero, pęrago, celebros sacris spēror, sa-

Z z z z

era libo, aris hōnōres, mūnēra, dōna impōno, aris
 hōnōres mactō, sacris Dęum vęnērō, adōro, plā-
 co. Dis vōra facio, solvo: plu. hōnōrem rēdo,
 fero, refero, indico, pęrsolvo, dico. Mūnēribus,
 donis aras, altaria cūmulo, onero, sermo, sacras ad
 aras Numen adōro, ad tēpla, ad aras mūnēra fe-
 ro, supplicibus donis Dęo lito. Thuris hōnōres fe-
 ro, addoleo, sacris addolere altaria flammis. Patērās,
 pocula, carchęsa Dis libo. Patērīs libo. Pęcus aris
 admovēo ante aras cōstituo, statuo, sisto. Victi-
 mam jūgulo, mactō, libo, cado. Vōriva pęcūdi
 cultros subicere, sacrum iugulis emittere crūdem
 Crūore pio aras tingere. Illius aram sepe tēner nō-
 stris ab ovilibus imbuet agnus. Dona fęrunt, onē-
 rantque aras, mactantque jūvencos. Multa tibi an-
 te aras nōstra cadet hostia dextra. Tūra dābant, tē-
 pidusque crūr fūmābat ad aras. Placātam Eurydi-
 cem vitula vęnērābere casa. Centum lanigēras mā-
 stabat rite bidentēs. Tēdoque sūpinas ad cælum
 cum vōce manū, & mūnēra libo intēmęrata fōcis,
 pęrfecto letus hōnōre. & Thus adoleo, adoro, vi-
 timam mactō.

sacrificulus, Kaplan.

sacrificus, adiect. Ofiarny/ substant. Kaplan.

Das tum Opffer gehört. Martia sacrifico
 deductum nomen ab Anca. Ovid.

sacrilege, swiętokradęko.

sacrilegium, swiętokradęstwo.

sacrilegus, swiętokradęca/ Niepobożny.

Ein Ritzendieb. nec nos sacrilegos tem-
 plis admovent ignes. T. syn. impius, nefandus.

sacrima, atq. n. sub Pierwiasiti.

sacris adstringo, Poświęcam 1.

sacristianus, B. sub Boscielnny.

sacrium, Butęryn.

sacro, Poświęcam 1. Przęklinam/ Ofiaruę

Węghen/ Gętt zueygnen. Sylvano fama est
 veteres sacrasse Pelasgos. Virg. syn. Consecro, di-
 co, as, dedico.

sacrosanctus, Swięty 2. o anceps quibusdam

Niętykany/ Nięgwałcisty/ & sub Poprzy-
 sęzonny.

sacrum, Ofiara 1. Nęsa/ Bosciol 2.

sadum, Rozhodnik wielki.

saculatis, Scolerni/ Dogęsny/ Węęny.

saculum, Wiek/ swięt 2. 5. & sub Sco/

Rodny 1. Rod 2. Węęność. Hundert

Jährige Zeit. Aspera tum posita mitescunt
 secula

S A A SAL

extra. Rursusque tremētia forti Tēla manu tē-
si. Tēla ferox hōrrentia quālsāt. Parce pūer, se-
vas in me tōrquere sāgittās, stringe in mē glādiū
dūras jāculāre sāgittas. Augēat infēstis pūgnam in-
staurāre sāgittis. 6. lacular & arcum tendo, Sagitta.

sagittula, sub Sczala/ Sczalka

sagma, n. Gr. sioblo 1. 2. Burdy/ Pomłokā

sagmarius, cizacowy/ sioblany/ Tlomokos

sagmatarius, samarius, sub Tlomokowy. Wy

sagmeni, Kosięszko.

sagochlāmys, Szara żołnietka.

sagularius, sub Saian.

sagulum, Saian/ Szara żołnietka.

sagum, Delat. Welens/ Szara żołnietka/

Gunia 1. Vestis militaris quae armis superin-

dui solebat. Syn: Sagulum. epith: Cāstrēse, sēri-

cum, cādidum, virgātum, nōbile, pictum. pbr.

Indique sūspēdit chlāmýdes, sāga sērica, et enses

Virgātis lūcēt sāgulis, et lactea colla Aūro innē-

teantur.

sagum urbanum, Saian.

sagum cucullatum, Kapá s.

Sagus m. Saian.

S A L

Sal, m, salū, sales & c. & sal, n. Sol/ Zare s.

Madrosi. Salh. Et sale tabentes artus in

littore ponunt. Virg: epith. acre, mōrdax, ālbū,

ālbens, cādidūm, aquōrēum, mārīnum, sāpidūm,

sāpōrum. pbr. Grāna sālis. Mica sāliēns. Cibō-

rum cōndimētum.

sal decoctus, facilius, marinus, Gradowka

sal fossilis nativus, Sol 1.

sal Indicus, Cukier.

sal nitri, sal petrae, Saletra.

salacia, Morstie burzenie/ & sub Morze.

salacitas, Turnosć. Salaco. idem Salacon.

salacoma, Gr: Chelpienie.

salacon, onū, Gr: Storzypietka.

salaconia, Gr: ibidem.

salamandra, Gr: Salamandra. Saleman

der. Seu salamandra potens, nullifz & c. Ser.

Salapitra, Polizek 2.

Sala pusius, salapitra, salaputium sub Ratzel/

salar, arū, m. Pstrgg. (Swiegor.

salararius, Jurgielnik.

Zzzz

S A L

salarium, Jurgiele/ Obrok.

salaris, subst: Rosolowy chiezy przekus

pien/ Prasol.

salaris, adiect: Solny.

salex, Turny. Geyl/ unkeusch. Non minus

erucas aptum est bitare salaces. Pr: Syn: Lascivus

luxuriōsus. 6. Luxuriōsus.

sale, u, n. Sol 1. Morze. (stwā.

salebra, Nierownia/ Chropowacina/ So

salebrias, Chropowacina.

salebrosus, Nierowny 1. Rowisty. Vnes

eben/ holpericht. Lectores tetrici salebrosus

ediscite Sanāram. M.

sales, hi, Zare 2. Sol. Scherke/ Rebe/ lis

eblicher Schimpff. Et salibus variare npvis

constanter omitto. Sulpit: Syn: Joci, seommata,

fācētix, ārgūtix, epith: Fācētī, ārgūtī, jōcōsi, lē-

pidi, ingētiōsi, urbāni, dōcti, subīles, vēnūti, hō-

nōti, tūndēni, lēti, blandi, jūcūdi, fēstivi, hīlāres

ridicūli pōtērvī, mōrdāces, āmari, scūrrīles, pbr.

Vērbōrum, dīctōrum lēpor, grātia, vēnūtas, fēsti-

vītās, ārgūtix. Lēpōre, jōcis tūcti sāles. Dīctā lē-

pido sāle tūgēre, āspērgēre, cōndire. Sālis indūl-

gēre jōcis, jūcūdo mōvet ōre sāles, risūque mō-

dēsto. Tēmpēritēs, dōctique sāles et grāta sēnēctus.

Mollis tēnēro spārgit āb ōre sāles. ād tēnēros in-

gētiōla sāles, et cūlti et nūlla rūstīcītate sāles.

Cōmpōsītōque sāles, mēdītātque vērba lōcūtus.

et tū Rōmāno lēpido sāle tūge libellos. 6. locus.

sales amari, Szynpka.

salgama, n. plur. Gr. Owoc przysprawny/

salgamarius, Owocnik. (Konserwa.

S A L I

Saliaris, sub Skozek 1.

saliaris coena, Bankiet.

Salator, lege Salifator.

salarius, m, in Skozek. salicastrum Mas

salicetum. usitatus est salicetum.

salicippium, Ratzel/ Swiegor.

Salicortex, sub Dab salictarius, wierzbowy

salicetum, Wierzbinā/ & sub Gestwā 2.

Ott voll Werdenbaum. Hybleu apibus flo-

rem depasta salicti. Virg.

salientes, hi, Rurny flup/ Cewka 2.

salitodinae he, Solna gorā.

saligneus, salignus, wierzbowy/ Kosićino

wy.

74. weybin. Dumq. sacerdotes veribus de-
fixa salignis. Ovid.

sālillum, sālina, a. Solnicā.

sālina, ha. salināria area, Solna gorā.

salinaria officina, Solna hutā.

sālīnārium emporium, Romorā.

sālīnārius, adiect. Solny.

sālīnārius, substant. Prāsōf.

sālīnātor, Solnik/ zupnik.

sālīnum, Solnicā. sālio, salivī, salitum Solē.

sālio, salivī, salij, saluti, saltum Stoż 1.

Springen/ tanhen. Dulcis aqua saliente si-
tim resingere ribo. Virg. syn. Sālio, exilio, pro-
silio, emico, transilio. pbr. Sāltu cōrpus tōllo.
Mē dō, mē prācipitō in. Sāltu trāsmīto, supēro
fossam. Cōrpōra sāltu ad tērram mīrē. Tōto
prācēps sē cōrpōre ad ūndas mīst. Vōlueri supē
āgmīna sāltu emīcar. Sēque rēpēntē pēr ignem.
Prācipitī sāltu jēcit, mīst, dēdit, imīst. Cōrpus,
pērnici tōllēre sāltu. Excēllos tōllūnt supē athē-
ra sāltus. Equidem dōtūre sub ārmis insēltāre sō-
lo. sāliēntes sāngvine vēnā. Cōrpōra sāltu subijē.
Ūnt in equōs, sāltu supā vēnābūla ferrur. 6. Sālio.

sālīpūtium, salipūtium, sub Bārtel.

salis flos, Sol 1. Solna Łuczawā.

salis fodinx, Solna gorā.

salis grumi, grumuli Gradowkā.

sālīator, Salīatores qui ex saltu aut palpiratione
membri alicuius (ut supercilii &c.) aliquid pro-
spere vel adversum pradicunt. Isidor. Salītores legit
Muretus & Ioa. Grialus, qui salīatores lebbionem
Valla & Rhodigini damnat.

salisatio, Glossar: Skatanie.

salitoribus, quasi ā salitor. Cic. corr. A litoribus.

sālīnūra, Solenic.

sālīnus, Rosolowy 2. Solony.

sālīva Slinā/ Sol 2 Smāl/ Skomā 2.

Speichel. Nam primam tacta designat mem-
bra saliva. epith: Mollis, dulcis, putris, labēns,
lūstralis, spūtea, vēnēnōsa. pbr. Labēntemque plu-
it pēr mēntum bārba sālivam ēr mōllēm ē labris nō-
ras sōrbēre sālivam. Vultus ēr insignis sānie, putri-
quē sāliua. 6. Sputum.

saliva fiderum, Mānnā sōf.

salivam moyei mihi aliquid, Chce mi sie/

Skomā mi 1 Smāluis.

sālīvarium, Wędzido.

salivarius, Sliniasty.

salivatum, sub Smāczny.

Sālīuoca, Virgilij, Plinij, est herba foliosa, brevis, dila-
sa, velut manu pressa, & cespes: non est Nardi spica,
nec Lavendula, ut vulgo putatur. Crescit in Pa-
nonia Norici & Alpibus, nobis ignota. In Ischia pro-
foco Salimoca, apud LXX. est quae est herba mollis &
pro sibi adit & ceteris jamento. in Hippocrate
Aculeato folio amosait Plini. Eandem cum Plin.
ut & Dioscor. qui negat esse aculeatam & Anacaron
vocat Chaber wicet. quibusdam videtur,
Vulcus reddit Glog/ & quidem aprius ad sen-
sum & contextum orationis Propheta.

sālivo, Slinis sie/ Lege/ Napawam 1. &
in Smāczny/ & Jstze sie.

sālīvōsus, Sliniasty/ Smāczny.

sālīus, Stożek 2.

salus hircus, Roitel stadnik.

sālīx, Wierbā 1. z. Witwinā/ Jwā 1. Elin.

Weyd/ Weydenbaum. Mecum inter salices
lenta sub vite jaceret. Virg. syn: Sālīctum. epith:
āmāra, pālīda, pālens, glāuca. spāca, ūmbro-
tēnēra, viridis, lēnta, Rēxilis, flūvialis, flūmīnā-
pbr. Sālīcis, sāliāi flos, frōndēs, sāligne frōndē
ūmbra. irrigui, fōntis āmica sālix. Plūmīna, lū-
ta ānāns. flōrēntem cūctūm, ēr sālices cāpētū
māras. Vīmīnibus, sālices fōcūnde frōndibū
ūmbroze sālices, vōlucrēque cānōre, Fecūndū
sōmnōs.

salix Graca, Zlorowierzb.

salix viminalis, Rokicīnā.

sallio, fallo, n. Solē/ Nisalam.

sālītus, idem Salitus supā.

sālīacīdus Slony.

sālīacīs aqua, sub Slony.

sālīacīus, ibidem. salmo, Łosōf.

salmo fluvialis Psitaz.

sal-nitrum Sālīca. sālo, n. Solē,

sālpa, Gr: Zlorostreśā tybā/ non Stokf.

Stokfisk. (Genus piscis circa Ebusum fir-
pania insulam,) epith: immūda, vilis, vīlīssīma
turpis, obscena. pbr: in vāstum pōntum scōpūla
quos abluīt ūnda ālga conspersos, ēr mūlto mūlto
rēdos. sālpā hābitant vāriis, dīstāntia tērgōra
obscera mādīda sālpā nāscūntur in ālga.

salpifles, a. gr. Trības Nīd, wicōnk.

salpuga, salpunga, Mrowkā.

sal-

salsamentum. commutatio e quodammodo frugibus in sacrificiis
Ebraicorum. Arab.

salsamenta arida, Stokfi.

salsamentarius, adiect. Rosolowy i.

salsamentarius, substant. Rosolowy i. rzezy
przekupien.

salsamentum, Rosolowa strawa i.

salsa-parilla, B. sub Powoy Polacy.

salsæ, Zartownle.

salsedo, Sloność. Gesaltene Seuchre --
Aquam fargens salsedine Thelyos usque. F.

salsicortex, Dqb.

salsilago, Rosol 2. Sloność.

salsicium, Rielbasa. salior, sub Slony.

salsitudo, Sloność.

salsugo, Rosol 2. Sloność. Pickel / Salze
passer. Vdaque, odorifera oritur salugine a-
lumen. F.

salsum Slono i.

salsura, Solenie / Rosolowa strawa.

salsus, Slony / Zartowny.

salsatio, Skakante. Ein Tanz. syn. saltus
i. Choreas, Saltus.

saltatio armata Skakante zolnierstie.

saltatio gesticulatrix, Plasy.

saltator, Skogek / Miercinik.

saltatorie, sub Skotiem.

saltatorius, Skogny.

saltatorius orbis, Tantec i.

saltatricula, saltatrix, Skogka / Tanecnica

saltatus, ar, Skakante i.

saltum, Widy / Przynamney.

saltica puella, Skogka.

saltim, Przynamney / Tu i owdile.

salto, saltio. Skage / Postakuis i. Tano

hen / springen. Pastorem saltaret uti Cyclopa
rogabat. Hor. syn. Saltio, vel tripudio. phr: Chō-
reas, chōrōs āgo, dūco, exērcō, cēlebro. Chōreis,
chōris iadūlgeo, vāco. Dō mōtus cōmpōsitos, in-
mūgērū, ād mōdos lūdo, pēdēs mōveo : ālterno
pēde tērram pūlso, quātio. Latio sē tollēre saltu.
Chōreis implicāre mānum. Saltat, et immiscet rē-
vōlūras arte chōreas. Dūcebant ād plēna chōreas
Festivāque dicunt cārmina. ād Cychāre cāntus ā-
giles celebrāre chōreas. Tūnc ālacrēs Mēdēq chō-

ros, & ovantia duxit agmina; omnis quān chōre
et socii cōmūtāntur ovantes. Vide Salio.

saluāris, Skogny. Saluārius Gaiowy.

saluātim, Skotiem / Tu i owdile / Prezestaz
saluānsis, Gaiowy i. (walgę)

salutū do Skage i.

saluōsus, sub Gestwa / & Zartosty.

salura, Plaut. corr. Salsura.

salus, m, Skot. Ein Sprung. Non saltu

superare viam sit passus, & attri. Virg. epith: Celer,
volūcer, āgilis, praeceps, rāpidus, lēvis, pērnix, cōn-
citus, cōmpōsitus, trēmulus.

salus, Gay / 1. Gestwa 2. Ein dicke / wille
der Wald / ein Forst. (Locus incultus propter
sylvas.) epith: Profundus, vāstus, sylvēster, viridis,
sēcētus, opācus, rigūus, fērus, inācessus, dūmōsus,
āmbrosus, decūltus, quētus, gēlidus, fēcūndus,
hērbōsus, sylvolus, āvidus, dēvius, inuius, vāgus,
excēlus, obscūrus, silēns, incūltus, imbriter, rē-
cōnditus. syn: Sylva, nēmus, lūcus. phr: Saltūque
silēntes. Dēvā quā vāstos āpērit Gāndāvia saltus.

Quis tibi monstrābit saltus vērāribus aptos? Vē-
nātū saltus exērcet opācos. Quētōs āmbārū sal-
tus, et grāta silēntia cāptas. Latūs in hērbōsus sal-
tus argūnta i clūsis pāstor āgit ārbūlis. Māgnōs
cāntibus cūcūndāre saltus. v. Sylva.

salus damni, Wiele gego 2.

salus in caput, Rozielek 4.

S A L U

salva epistola. Nieodpie getowany list.

salva gratia, salva lege, reverentia, &c.

Salva / Bez narupenia.

salvatio, Zbawienie i.

salvator, Zbawiciel / Wzbawiciel.

saluber, m. salubris comm: Tertia utrumqui

Zdrowy 1. 2. Dobry 3. Gesund / heilsam.

Nec potuit curas sanare salubribus verbis. Tib. syn:
Saluāris, salūter, sānus, sānans.

salubritas Zdrowość. Heilsamkeit / Ges

sundheit, Salve, Narbo potens salubritate.

salubriter, Zdrowo. Heilsamlich. --- In-

qua mea, rursusq salubriter inft. Ar,

salve, Verbum: Pemaga Bog / Zdrow bado /

zegnani cie / Witay / & sub Pozdrowianie

Jako sie masz. Sey gegrast. syn: Ave. v.

Saluto.

salve, Adverb: Zdrowo / Jako sie masz.

salvete

salvenē, Jāto sic mas.

salveo, Zdrowem.

salvere jubeo. Pozdrawiam 2.

salvia, Szalwia 2.

Salvium, melius Salivatium. Salvisco, Ioan. 12. pro

salvisfolium, Szalwá.

(salvo.

Salvio, ac, melius Salivo.

salum, Gr. Rucanie 3. Morie. Stánowie

Rox. Waspientie. Das Meer Fit sonitus
spumante salo, Sc. Virg. 6. Mare.

salvo, Zbawiam 2. an Záchowuie? Echala

ten/befreyen / seeligmachen. syn: Libéro,

Servo. phr: Medio è discrimine mortis, vel à morte
redūco, revēco, redimo, tripio: revēcatum, incō-
lūmem, saluum: tūtum servo. Medio ex hōste rēci-
pio, libéro. Pēriclis, mortī subduco. Ex pēriclis ē-
ripio, amissam clāssē, sociōsque à mortē redūxit.

salvo jure, capite, Bez nárušenis.

salus, li. m. gr. Morie.

salus, li. m. gr. Morie.

salus, li. m. gr. Morie.

salus, luth, Zdrowie 1. 2. Záchowanie / Zbá-

wienie 2. Pozdrawianie / Calosé. Heyl /

Wollfahrt / Gesundheit. O facii que prima,

inquit, fortuna salutis. Virg. syn: incōlūmītas,

intēgritas, sēcūritas, sánctas. epith: Spērāta, dūlcis

grāta, optāta, quāsita, expēctāta, cēta, sēcūra, tū-

ta, dēspērāta, abjecta. phr: Nulla salus bello, pā-

cem tē pōscimus omnes, una salus ambobus ēric.

Tūne, in tē sūprēma salus, mīserēre tūorum. Te,

scilicet omnis in uno Nostra salus pōsita est. una,

salus victis, nūllam spērare salutē, eā vīsa salus

mōrīentibus una.

Salutare, Zbawienie 1.

salutaris, Zdrowy 2. Zywony / Zbawienny /

Záchowuacy / Dobry 3. Pozyteczny / & sub

Pozdrawiacz. Heylsamblich Qui salutare

lobat arte fessos. (Saph.) syn: Salutifer, salubris, sa-

lutaris dignus, Pálec wtory. [nus.

salutariter, Zdrowo / Pozytecznie.

salutarius dignus, Pálec wtory. (nie.

salutatio, Pozdrawianie / Witanie 1. zegnás

salutationem do, accipio, Witam sic.

salutator, Pozdrawiacz. saluatorium, ibid:

salutatorius, Pozdrawialny / Witálny.

salute bona nostra, Dali Bog zdrowie.

salutem dico, imperio, mitto &c. Pozdras

wiam 1.

salutem militam dico, Rozdrat gyno.

salutifer, Zdrowy 2. Zywony. Heylsam.

Sorte salutifera miseris succurrere rebus. Ovid.

salutiger, salutigerulus, Pozdrawiacz.

saluto, Pozdrawiam / Witam 1. 2. 4. zez

gnam 1. Grüssen / Heyl wünschen. Ann

salutaba: Rhetor Apollonius. (Pentam:) M. syn: Sa-

lutem do, nūntio, dico, affero, rōgo. Salvēre jubeo

avē tēro. Salūtem. lata vērba fēro, rēfēro. Salū-

tāndi mūnus, pōrtāntia vērba salūtem. Lata dat rō-

ce salūtem. Tibi reddita nōstra salus. Dāmus al-

tērnas, accipimūque pēces. Lārga dōnāre salūte

salūte. Sēpē salūtatū nūquam pīor ipse salūtat

Itāliam lato socii clamōre salūtant. Tū dicēris tē

se ante salūtatū. Vade salūtatū pō mē libe-

Ut tāmen accēssit nātū, mātrique salūrem attūlit.

Sed primū Nympham lārga dōnāre salūte. Scri-

psērat hēsterna patri cum luce salūtem. Salve regē

bōna Jūpiter aucter opē.

salvus, Zdrow 1. Zdrowy 1. Caly 4. Nieser

psowany. Gesund / frisch Huc ades o Ma-

libee, cōper tibi salus Thædus. Virg. syn. incōlū-

mis, illalvus, intēger, sospes, sēcūrus, tūrus, sānu-

sam, i. ipsam ut On.

Samarum, Samaris, sub Wigz

Sambuca, Gr. Garfa / Szopá wolenina

Sambuceus, Browy

sambucina, subHortista

sambucista, Gr. Garfista

sambucistria, ibidem sambucus, hac Bez

sambucus aquatica, montana, Bálina 4.

samēra, sub Wigz.

sāmia terra, ziemiá lekárka.

samiarius, Platnerz / & sub Ostey 2.

samiator, ibidem. samiatus Ostey 2.

sāmio, as, Ostey 1. sāmīolus, Gintányi.

sāmīus, Gintányi 1. Ostey 2.

sāmōgītia, žmudž, samolum, Sáfanká

sāmōthrācia gemma, Rāmien lekki.

samothrācia ferrea m. plur: Trosenie ob

samothrācius annulus, ibidem. (Gáron

sampsá, famsá, Pestká 1.

sampsūchum, & us, Gr: Máieran.

sanx mentis, Przy sobie

sanabilis, Wlegony/ Zlegony
 sana-munda B. sub Cysciec 2. Benedyk.
 sanatio, Legenie/ Zlegenie.
 sanator, sub Lekarz 1.
 sancio, u. Stánowia 1. Dát w to flow
 rok/ Zákazuis. Beschließen/ gebieten.
 Posteriore suis cupiens sanare salutem. Prud. syn:
 Decerno, Rátko, definio.
 sancte, swigrobliwie/ Wiernie.
 sanctesco, sub Swiaty 1.
 sanctificatio, Poświęcanie/ Poświęcenie/
 swięcenie/ swigrobliwosć.
 sanctificator, Poświęcićel.
 sanctificium, Psal: 77. pro sanctuario.
 sanctifico, Poświęcam 1.
 sanctimonia, swigrobliwosć.
 sanctimonialis B. sub Mińska.
 sanctio, Stánowienie/ Ustawá 1.
 sanctitas, sanctitudo, swigrobliwosć. Hela
 ligkeit.
 sanctor, Stánowiciel.
 sanctuarium, sanctum, sanctorum, swiętoscá/
 Rosciol/ swiętosć.
 Sanctus, adiect. Ustawiony/ in Stánowie 1.
 Nieszwałciszy/ Wianarupony/ Nierstany/
 Swiaty 1. 2. Wiaty godzien. Heilig.
 Ingređior sanctos ausus recludere fontes. Virg. syn.
 Rełligiozus, pius, łanócens.
 sandalarium, Gelli. forum vel officina, ubi san-
 dalia vendunt.
 sandaligerula, Sluzebnicá.
 sandalina, Jaskolge ziele.
 sandalis palma, Daktyl 2.
 sandalum, Párenka/ Obow stároświect-
 da quidam produunt, tu potius corripo cum Turp-
 lio. Scalig: Antesignano.
 sandapila, Mazy. sandapilarius, Grubarz.
 sandaraca, sandaracha, Gr: Sandaraka/
 Pšigelnik 5. & Rózá miodowa.
 sandarachatus, sandarachinus, sandaracinus
 Sandaralkowy. [zdistry.
 sandaresus, sandeser, sandastros, Kamien gwiaz
 sandyx, Gr: řcu, Propertio. řcu. Gratio, řcu,
 Ioan: řfino, Stárlat ziele/ Sandaraka.

sanē, Zdrowo/ Jácie/ Ták leſt/ Zaiſte.
 Warlich/ gewiſſlich. S. syn: Certe, pro-
 fecto, quidem.
 sanē quam Bário. sanē quidem, Zaiſte.
 sanefco, Gó ſie/ Doſtaie ſie wrzod.
 sangēnon, ſel ſangenos, Opal kámien.
 sangualis, Orzel łomignar.
 Sangvens, inu n. Krew ciełgca.
 sangvicolus, Juchá.
 sangvilentus, Krewny 2.
 sangvinalis, Krewny 2.
 sangvinalis, herba, Krewawnik 1. Spory 1.
 sangvinaria, f. herba Krewawnik 1. 2. Plom-
 nik 2. Spory 2. Cásnik.
 sangvinarius, Kwie rołewcá/ Okrucny/
 Gárdlem grożacy.
 sangvine ac vulneribus, victoria ſteit, ſub
 Pryplacani cego 2.
 sangvine suffusus, Kumiány (Krew.
 sangvinem mitto, emitto, minuo, Puſzcam
 sangvinem rejicio, ſpuo, vomo, Kwie
 pluz.
 sangvineus, Krew w ſobie máacy/ Kumiá
 ny. Blutig/ Blutrēich/ Blutroth/ Bluta
 dāſtig. Sangvinei ebullit hactis, minioq; ru-
 bentem. Virg: ſyn: ſel rúbēus, pūrpūreus. Vide
 Sangvinolentus.
 sangvineus frutex, ſangvineā virga, Glog
 dzewo/ & ſub Tamiel/ ſwidwá.
 sangvinis vinculum, communio, Krewnoſć.
 sangvino, a, Kwie plyn 1. 2. 3. Kumiá
 ny/ Cierwony.
 sangvinolentus color, Kumiánoſć. Ille co-
 lor ſere ſangvinolentus erat. Ovid. ſyn: Sangvi-
 neus, cruentus, cruentatus. phr: Sangvine, crū-
 ore pēfufus, ſpāſus, aſpēſus, imbutus, rigatus,
 mādīdus, infectus, ſcedatus, tūpis, mādūatus, ſqual-
 lens, mānāns, ſtillāns, rúbēns, cōncrētus, cōctus,
 pīngvis, inſādo pōllūus ſangvine. Stetit imbre
 crūento inſormis faciēs. Vidi quāntus erat fūſum
 tellūre crūenta. Pēctōra jactantem ſangvinolēnta-
 vīrum. Sangvineā mānānt cāndo dē vūlēre gūte.
 sangvis, Krew 1. Rod 1. Blut. Romulus
 Affaraci quem ſangvinis rīa mater. Virg. ſyn: Crū-
 or. epibi: Pūrpūreus, pūniceus, rōſeus, rūber, fū-
 māns,

sanus, **spens**, **servens**, **servidus**, **repidus**, **calidus**, **concretus**, **crassus**, **caedus**, **piger**, **ater**, **fusus**, **effusus**, **fluens**, **bulliens**, **undans**, **spumans**. **phr**: **Sanguineus**, **cruentus** **ros**. **Sanguinea** **gutta**. **Sanguineus** **imber**. **Sanguineum**, **calidum** **flumen**. **Sanguis** **per** **membra**, **diffusus**, **fusus**, **membra** **permeans**. **Venis** **bulliens**, **ebulliens**, **fluens**, &c. **Venis** **implens**. **Sanguine** **terram** **rigat**, **humectat**, **aspergit**, **perfundit**, **inficit**, **coadat**, **turpat**, **maculat**, **madefacit**. **Per** **candida** **membra** **it** **flumens** **eror**. **Toto** **corpore** **sanguis** **manat**, **stillat**, **fluit**. **Volvitur** **ille** **vulnere** **calidum** **de** **pectore** **flumen**. **Perfusam** **multo** **natorum** **sanguine** **terram** **inmodum** **fecerunt**, **calidum** **que** **animasse** **crudorem**. **Nostro** **sequitur** **de** **vulnere** **sanguis**.

Sanguinibus, **Sanguinum**, in **ss. libri**.

sanguis **integer**, **Moloiec**.

sanguisuga, **Pisawła**. **sanicula**, **Sankiel**.

sanies, **Posoká**/ **Sus**/ **Sarba**/ **Plugastwo**.

Eger --- **Sanie** **taboque** **fluentes**. **Virg**: **syn**: **Tabum**, **tabes**, **crudor**. **epith**: **Crassa**, **pinguis**, **cruenta**, **putrida**, **concreta**, **coacta**, **tetra**, **foeda**, **turpis**, **sordida**, **corrupta**, **foetida**, **lurida**, **pestifera**, **horrida**, **fluida**, **stillans**. **phr**: **Scillantis** **rabi** **sanies**. **Vulnere** **manans**, **stillans**, **fluens**, **sanies**. **Turpi** **rabo** **sante** **fluens**, **liquens**, **stillans**, **manans**, **asperclus**, **infestus**, **squalidus**, **eliso** **ventre** **per** **ora** **ejecit** **saniem** **permixtus** **vulnere** **sanguis**. **S. Tabum**.

sanies auri, **Rley** **stornicz**.

sanies preciosa, **Rosol** **z**.

saniolus, **Posoczysty**.

santitas, **Zdrowie** **i**. **Gesundheit**. **Pars** **santitatis** **vel** **sanari** **fuit**. (**Jambi**) **Sen**. **syn**: **Valitudo**, **rigor**, **incoñumitas**, **salubritas**, **salus**. **epith**: **integra** **firma**, **optata**, **expectata**, **blanda**, **dulcis**, **amabilis**, **vivida**, **perpetua**, **conkans**. **phr**: **Corporeis** **expectata** **salus**, **rigor**, **integra** **virtus**. **S. Ruber**.

santiter, **sanius**, **Zdrowo**.

sanna, **Szyderstwo**.

sannas, **a**, **Gr**. **Glupiec**.

sannio, **Blazen**/ **Smieszek**.

sano, **Udrewiam**/ **Lece**/ **Goie**. **Heylen**.

Vulnera **sanabunt** **vel** **tua** **vina** **malum**. **Prop**: **syn**: **Salutem** **do**; **reddo**, **restituo**. **Firmas** **restituo** **vires**. **Morbum** **pello**, **expello**. **S. Medeor**.

sano carmine **&** **herbis**. **Odgarowac**,

sangualis, **Orzel** **tomignat**.

sansa, **idem** **sampsá**, **saniolum**, **Cyndal**.

santissima, **Rley** **stornicz**.

santonica, **Glisntik** **stiele**.

sanum facio, **Udrewiam**.

sanus. **Zdrowy** **i**. **Uienabazony**/ **Przy sobie**.

Griff/ **gesund**. **Diluit** **insignem** **baccam**, **et** **sanior** **ac** **fi**. **Hor**. **syn**: **Valens**, **integer**, **incoñum**, **sospes**. **phr**: **Sospes** **et** **integer**, **salvus** **ac** **valens**, **morbo** **liber**, **immunis**. **Medicia** **herbis** **non** **egens**. **Cui** **constat** **valitudo**, **sano**, **valido** **corpore**. **Firmus** **viribus** **S. Robustus**, **Incolumis**.

Sapa, **Wino** **marone**.

sapa purpurea, **Stodzyz**.

saper, **e** **Graco**, **Zgnity**.

saperda, **Gr**: **Bakas**. **Madrek**/ **Stortypia** **ita**/ **Rosolowa** **stawa**.

sapide, **Smazno**.

sapidus, **Smazny**. **Wohlgeschmack**. **syn** **Saporus**.

sapiens, **Madry**/ **Przemyslny**/ **Madrec**.

Verständig/ **weiss**/ **klug** **Neve** **puces** **alim** **sapiente** **bonoq**, **beatum**. **Hor**. **syn**: **Prudens**, **vel** **doctus**, **eruditus**, **peritus**. **S. Prudens**.

sapienter, **Madrec**. **Verständiglich**. **Meritis** **sapienter** **uti**. (**Dactyl**. **Tr**.)

sapientia, **Madrosic**/ **Smak** **i**. **Naukt**/ **o** **pro sapiente** **in** **Madry**. **Weisheit**/ **Verstand**. **Dicere** **quo** **veller**, **sunt** **hac** **sapientia** **quondam**. **Hor**: **syn**: **Prudentia**, **vel** **doctrina**, **scitia**. **Vide** **Prudentia**.

sapientix **doctor**, **professor**, **Silozof**.

Sapientipotens, **P. Madry**.

sapineus, **In** **Jedliná**/ **Swietek**.

Sapinos **gemma**, **Ametysti** **species**, **dilutior** **Sacidi**. **Plini**.

sapinum, **vel** **us**, **zywicá**/ **In** **Swietek**.

sapinus, **hac** **Swietek**/ **Jedlinowy** **odstemek** **sub** **Jedliná**.

sapio, **Smakute** **i**. **Madrecze**/ **Madry** **in** **stem**/ **Jestem** **rozumny**/ **Traco**. **Shmet**.

Sen. **Quum** **sapinus** **patruos**, **&c**. **Perl**. **syn**: **Gusto**, **vel** **reddleo**.

sapit, **Smakute** **ta** **rzeg**.

sapium, **idem** **sapinum**.

sapo, **onu**, **Mydlo**.

sapōnāria, Mydelnik Ziele.
 sapōnārius, saponopœus, Mydlarz.
 sapor, Smak 1. Geschmack. --- hac tu
 iussor, asperge sapes: Virg. syn. Gustus. epith:
 Dulcis, gratūs, iucundus, sūavis, nectatēus, ambrō-
 sius, iucundus, ingratus, amarus, asper, infūvis.
 phri: asper in ore sapor. Ministra saporū lingua.
 Palatū saporis arbiter, iudex, obvia diversis cū-
 ctis saporē legēne.

sapore imbuo, Glodis.
 saporū intellectus, Smak 2.
 sapphiratus, sapphirinus, Szafirowy.
 sapphirus, Gr: Szafir.
 saprophago, u, Gr. sub zte.
 Saprū, substant: Plini. corr: Saprū casum, adiect.
 Sapor.
 sapsa, Samá 1.

S A R

saracum, idem saracum, soracum.
 saraballa, arum, sarabara, orum, Gr. vel B.
 sarcasmos, Gr. Vroganie sie. (Gacie,
 sarcimen, Szew.
 sarcina, Tlomok. Eine Wiebe/ ein Bündel
 Si te forte mea gravis urget sarcina charta. Hor:
 syn: Onus, pondus, falcis. epith: Gravis, onerosa,
 mollis, ingens, iniqua, premens. v. Onus.

sarcinālis, Cizacowy.
 sarcinārius, Tlomokowy/ Robotny.
 sarcinator, Bratlec.
 sarcinatrix, ibidem duplici sensu.
 sarcinatus, Tlomokami obłożony.
 sarcinula, Tlomogek.
 sarcinosus, Opakły/ Tlomokami obłożony
 sarcio, Łacam/ Poprawiam/ Naprawiam/
 Nągradzam. Ilchen/ besserem/ lappen/
 vergelten. Incumbent generis lapsi sarcine ru-
 inas. Virg. syn. Ręsarcio, rēparo, pēnlo, cōmpēn-
 so. v. Reparo.

Sarcion, Plini. carnosa bona gemmarum.
 sarcites, a, m. Gr. Kamien miśny.
 sarcocēles, es, Gr: Rila.
 sarcocolla, Gr. Masi gotaca/ Bielmok zie-
 le/ Sarcokola.
 sarcophagus, Gr: adiect. Miśso rad iadaiocy
 sarcophagus, substant: Truna/ Kamien
 iczny/ Grob. Aaaaa

sarculatio, Gracowanke.
 sarculo, as, Włopywam/ Obcinam.
 sarculum, Graca ogrodnicza/ Rydel/ Mos
 sarculus, Graca ogrodnicza. (ryglá.
 sarda, Sardela/ Tunykt/ Sardykt kamien.
 sardachates, a. m. Gr. Zhatel.
 sardella, sardina, Sardela.
 sardius lapis, Sardykt kamien.
 sardo, as, priscum. Rozumiem.
 sardoas sardonias, sardonica, Jastier.
 sardonius risus, smiedh iatowy.
 sardonychatus, sub Sardonit.
 sardonychus, sardonix, Gr: Sardonit.
 Sargus, Plini. Piscis Melanuro similis oculis magnis
 rotundis, carnosus, capras amat. (Plini.
 Sari, n. ros, frutex Nili, cuius radix carbonarij: utilis
 sario, u, Gracuis. sario, onu, Pstrag.
 sarissa, Gr: Roptia 1. Drzewce.
 saritio, Gracowanke. saritor, Gracownik.
 Sarmata, Gr: Tatarzyn.
 sarmaticę sub Tatarst.
 Sarmaticus, Gr: Tatarst.
 sarmatis, idi, Tatarst.
 sarmentarius, Spalenia godny. (slny.
 sarmentitius, idem & Chrostowy/ Łacoro
 sarmentosus, Galesisty/ Brzemiſty.
 sarmentum, Łacoroſt winna/ Suſ 1. Wine
 na rozga.
 sarmentum erucidum, Wietzholek 1.
 Sarpo, u, Obcinam 1. sarpeus, Obciety.
 saracum, saraculum, Rara 2. Tagli. &
 Wo: chlopst/ Wo: 2. & Wo: niebieſti.
 Lastwagen. (Plaustrum quo ligna & lapides
 vehi consueverunt.) epith: Crave, aridens, robu-
 rum, roboream, tardum, onerum, gemens. phri:
 Longa cōrūca: saraco veniente abies.
 sarana purpura, Szarlac 4.
 saranus, Szarlany.
 sarrio, as, Włopywam/ Gracuis/ Porza 1.
 Macinus vertit Pels.
 sarritio, Włopywanie/ Gracowanke
 sarritora, Gracownik / & sub Włopywam.
 sarritura, Gracowanke.
 satura, Naprawa.

Sarrago,

Sartago, Brysfanna/ & tr. Przykrość.
 sarta tecta, Budynku opatrowanie/ & sub
 sarte. Zupelnie. [Zupelnie.
 sartor, Gracownik/ Krawiec/ & sub Wskoz
 sartrix, Szważka 2. (pywam
 sarta, Gracowanie/ Naprawa
 Sart utillus. Festi lege Scrutillus.
 Sarueris, a Sario, u, sub Wskopywam.
 Sas i. suds, v. Swody.
 sat. Dosć 1. Gnug. Hec sat erit, diu ve-
 strum cecinisse Poetam. Virg. syn. Satis, abunde,
 abundanter, sufficienter.
 sata, orum, Zasiew/ Zbożę 2. Saat auffm-
 Feld/ Aker Et pluvia ingenti sata lata, bo-
 numq; labores. Virg. 6. Ager, & Seges.
 satageus, Szasowliwy.
 satago, u, Zasiew/ Piezoluie/ Szaswie sie
 Satan, satanas, Czart. [Witam sie.
 satarius, szewny/ Szadzeniu sluzacy.
 satelles ith, Szalabartnik. Gewartknecht/
 Trabant. Ille Dea custos, ille satelles erit. O-
 vid: syn. Stipator, custos, miles minister. epibē
 armatus, robustus, validus, fortis, strenuus, audax,
 sedulus, impiger, insomnis vigil, fidelis, fidus,
 trux, barbarus, ferox. phr. Militum cohors, coro-
 na, custodia, tutela, presidium, accinctus gladiis,
 loricatorumque satelles. Virtutis vix custos rigidul-
 que satelles, vultus ille feroces fert miles.
 satellitium, Szalabartnicy.
 satianter, al. satiemer, Do syru.
 satias, atq; f. Nasyenie.
 satietas, saties, Nasyenie. Gnuge/ Veto
 druzi. Neg, ei nulla orandi satis satietas est.
 syn. Saturatio, vel fastidium, tedium, nausea. epiti:
 Molestia, gravis, fastidiosa. phr. exempta, placata,
 fames.
 satio, at, Nasycam. Ersattigen. v. mox
 Saturo.
 satio, onis, szanie/ Szadzenie.
 satior, aris, Nasycam sie/ Przyjada sie.
 satior, oris, Lepsy. Satira, idem Satyra.
 satius, Dosć 1. Dostatecznie. Gnug. Solvi-
 te me pueri satis est potuisse videri. Virg. syn. Sāt
 abunde, abundanter, sufficienter.
 satis-do, satido, Rostojmie dais/ Ręce/
 Wacuis 1.

satis-facio, Czynie dosć/ Spelniam/ Zako-
 sie komu/ Wymierzam sie/ Dogadzam komu/
 mu/ Przyplacam tego. Gnug thun/
 Gnuge leisten. Et jurare jubes, malo satis
 facere. (Pent.) syn. Facio satis, placeo, debitor
 solvo, exsolvo, persolvo.
 satis-facio naturæ, Vmierzam 1.
 satisfactio, Oczyszczenie słowne/ Sprawa
 wanie/ Pokuta 2. Vyszczenie.
 satis superq; Nasbyc/ & sub Nabyegalem sy-
 satis tempore, Wczas 2.
 satius, Lepiej. Nonne sunt satius tristes Am-
 ryllidis iras? Virg. syn. Potius, melius.
 sativum tempus, Siew 2.
 sativus, szany/ Szadzon 1. Ogrodny 2.
 sator, szewca/ Szewczytel.
 sator litis, Zwadca. satorius, szewny.
 satrapes, a, m. Gr. Pan wielki/ Woiewoda
 satrapiā, Gr. Panswo Szatoswo 1. Wo-
 satrus, an Szaby? (szewodzy)
 satulle, Syro/ sub Nasycam.
 satullo, Nasycam. satullus Nasycony.
 satum, v. Bocca Krakowskiego ciwierc.
 satur, Nasycony/ Pelen/ & sub Szabā iafni
 Ersattiget/ voll. Dux aries saturas ipse
 duxit oves. Prop. syn. Saturatus, satiatus, refectus
 expletus, repletus. phr. Cibis expletus, gravis.
 satura, Mieszanina/ Misa plaska/ Mielut
 nadsiewany/ Obczyaiow zlych ganienie.
 saturatus, Nasycony.
 saturēia, laureium, n. Czebr ziele.
 saturio, onis, Nasycony.
 saturitas, Nasyenie/ Gnoy 1.
 saturni stella, saturnus, Saturnus.
 saturo, Nasycam 1. Gnoy 2. Ersattigen/
 fällen, Ilignū melius saturatur glandibus alru
 Prud: syn. Satio, exsaturo, expleo. phr. Cibis
 nem depello, repello, eximo, extingvo, restingo
 comprimo, sedo, placo, levo, solor, saturo, ex-
 pleo. Postquam exempta fames et amor compul-
 sus edendi. Jamque cibo, vinoque graves, somno-
 que jacebant. 6. Manduco, Edo, Epulor.
 saturor, Nasycam sie/ Obiadam sie.
 satius, ti, szany/ Prodżony 1. Gesätet/ szu
 bohren

bohren. Tunc sic orsa loqui vates, sate sanguine Dibum. Virg. syn: Natus, creatus, ortus, genitus.

satus, m. sianie/ Sádzenie/ Rodzenie/ Płoszenie/ Nasienie/ Rod 1.

satýra, Wiersz poetycki 1. Obyczajow slych gántenie/ Misa pláka/ Vstáwá/ Nosá plá Piego. Ein Gedicht wider die Laster

Sunt quibus in satyra videar nimis acer, & ultra. Hor. epith: Mordax, dentata, livens, audax probacax, petulans. phr. Mordax, Livens carmen. Mordaces numeri, versus. Plena conviciis, opprobriis carmina. Carmine mordaci populi depingere mores. Liventem satýram nigra rubigine turbes. Non vacat argutosque sales. satýrasque bibaces scribere. Difficile est satýram non scribere, nam quis iniquæ tam patiens urbis, tam ferreus, ut teneat se.

satýria ales, Bruk.

satýriasis, satýrismus. Gr: Cigorki.

satýricus, satýrographus. Gr. Wierszow pis

satýrium, Gr: Storgyk/ Raski. (sax.)

satyrium bibit, satyrorum rex, Turny.

satýrus Gr. Diki mój.

S A U

savannum, Tuwálnia.

sauclatio, Zranienie. sauciatus, Ranny.

sauccio, Ranie/ Drápis 1. Verlehen/ verwungen. v. Vulnero.

saucius, Ranny/ Obrázoný.

savillum, Makáron.

savior, savium, idem Svavior, svavium.

saura, Gr: Jaszgorká.

saurion, e Gr. Gorgycá 1.

saurites, a, m. Gr: Jaszgorgy Kamien.

sauroctonos, Plini. qui lacertam occidit.

saurómata, Gr: Tatarzyn.

sauróter, Gr: Tok 3.

S A X

saxatilis, Kamienny 3. Skalny.

saxetanus, Kamienny 5.

saxetanus piscis, Jaszgor.

saxetum, Kamionka/ & sub Kamiensky.

saxeus, Kamienny.

saxificus, Skamiagcy. Der Erwas in

Stein verwandelt. Saxificos vultus, quatuor ea tolle, Et. Ovid.

saxifraga, Roskup/ Iomikamien stele.

saxifragus, Iomikamien 1.

saxitanus, lege saxetanus.

Saxo, Onu. Sás. saxonia, Sáska ziemia.

Saxorum structura, Mur.

saxosus, Kamiensky. Steinachtig nascun-

tur steriles saxosis montibus auri. Virg. syn: Lapidosus, petrosus, scrupus, salebrosus, scopulosus.

phr. Saxis, scopulis, salebris asper, creber, frequens

plenus, refertus, horrens. Sylvis horrentia saxa

fragosis.

saxulum, Skalká.

saxum, Skála/ Kamién lamány 3 gor.

Ein Stein/ Selsen. syn: Silex, lapis, rupes, scopulus. epith: Durum, solidum, asperum,

gelidum, humidum, horrens, ferum, latebrosus,

præruptum, humens, concavum, horridum, frigidum, hirtum, rigens, scabrum, crudum, undisotum

inhospitum, montanum, adsum, salebrosus, dumosum, muscosum, scrupum. phr. Spumæa circum saxa fremunt. Multaque rubentia cade. Lubrica saxa madent. Non me latebrosa movebunt saxa. Non scrupæa saxa locorum præcludunt aditus. B. Rupes.

saxum contusum, Crus. (stey.

saxum fistulosum, Kamién 3 pitány mor

saxum manuale, Kamién 1.

saxum vivum, Skála 1. Opoka.

S C A B

Scabellum, Lawegka/ Podnozek. Ein

Bäncklein/ Susschemel. syn: Scamnum,

sedile, sedes. B. Sedile.

scaber, Párchary/ Chropowary/ Plugawy.

Schäbig/ unglatt. Et tophus scaber & nigra

exesa colubris. Virg. syn. asper, rigidus, rudis,

scabrosus.

scabérat, prateritum perf. à scabo, Drápis 2.

scabies, Swietzb/ Litzay. Kráke/ Räude.

Ut mala quem scabies aut morbus, Et. Hor. syn.

Porrigo, scabrities. epith: Mäla, mólsta, edax, tur

pis, immunda, foeda, foetida, obsoena, aspera. phr.

Cutem scabies rodit, edit, exedit. Græx totus in

agris unius scabie cadit et porrigine porci. Mordida facta pecus totum corrumpit ovile.

scabies fera, Párch.

scabile, scabilum, Podnozek/ Lawegka.

Scabinus, B. sub Lawnik.

Aaaaa 2

scabi-

scabiosa, Dryadew Ziele.
 scabiōsus, Świerzb maigcy. Brähig/ Schabig/ grindig. --- namque est scabiosus & ascri. Perl. syn. scaber, scabie infectus. s. Scabies.
 scābo, ū, Drāpis 2. Brähēn. syn: Frico. Stabilitas animi. Petro. tr. i. asperitas, severitas.
 scābrātus, Chropowācy.
 scabrē, Chropawo.
 scabrēdo, Chropowācinā.
 scābreo, ō, Chropowācieis.
 scabres, ū, Chropowācinā/ Plagastrō.
 scabrities, scābritia, Chropowācinā. Brähigkeit/ Schabigkeit. Scabritiemque animi fluctatibus abluunt undā. M. syn: asperitas, vel scābies. epith: Dura, rigida, aspera, rüdis, impolita, ingrata.
 scabrōsus, Chropāwy.
 scabrum, substant: Chropowācinā.
 scachi, B. in Siäch. scachia a, B. Siächy.
 scāza, Gr. sub Nießzēslimy.
 scānicula, Varr. corr: schānicula.
 scāva, m, sub Māntary. scāva, f. Lewicā.
 scāva bona, Śnāk dobry.
 scāva mala, Śnāk zły/ Nießzēscie.
 scāvōla, m. Māntary. scāla, Drābinā 1.
 scāla, Wschod 1. 2. Leyer/ Stiege. Harēt parietibus scāla postq sub ipsos. Virg. epith: arduus, alta, cēretes, faciles, erecta, pensiles. phr: Scādit inaccessas scālarum mūnere turres.
 scālz gestatoria, Drābinā.
 scālari forma, Pochođistō/ Wschodowāto.
 scālāris, Pochođisty/ Wschodowācy.
 scālmorum duorum navicula, Nāmā.
 scālmus, Wiosłowy gwoździ. (Lignum teres cui nautae remos loro alligant) phr: Prōra pēt aduersum scālmis stipāntibus ānēm vix āgitur.
 scāpellum, Rzeżak, Byszwā 1.
 scāpellus, Byszwā 1. Puszcādło.
 scāpet, Wojsk pisarski/ Byszwā 1. Puszcādło.
 scāpo, Drāpis 2. Strugam/ Grzebie 1.
 Porz 2, Dlubie/ Ryte 2.
 scāprātus, Śākrzymiony 2.
 scāprum, Rzeżak/ Wojsk pisarski/ Dlubie

głā/ Puszcādło/ Byszwā 1. Synp/ Scaez. Allerley Zeug zu Schaben dienlich. syn: Coelum. epith: acutum, adūneum, dūrum, nūe, exile. s. Coelum.
 scāptor, Sinicerz 1. scāptūra, Ryte.
 scāptorium, Drāpaczka.
 scāpturarum pavimentum, Cło wyeworow.
 scāptūrātus, scāptus, Rery.
 scāptūrio, ū Grzebie 1. scāptūro, Ryte.
 scāptūrgo, Świerzb 1. Lechranie.
 scāpturio, is, Grzebie 1.
 scālus, Plin: corr: squalus.

S C A M

Scāmbus, Gr: Byszwonogi/ Zerowary.
 scāmellum, scāmillum, Laweczka/ Podnożek.
 scāmilli, bi, Wschodet/ Podstawet s. Krowanie/ & sub Podnożek.
 scāmma, atis n, Gr: Row/ Sićanki.
 scāmmōnia, scāmmōnium, Gr: Sognica.
 scāmmōnium tenue, Wołowy iszt 2.
 scāmmōnites, a, m. Gr. Wino robione.
 scāmma, orum. Gālezie 1. Piętro 2. Drogowogrodach.
 scāmnātus ager, sub Niedzā.
 scāmnūlum, Laweczka.
 scāmnūm, Lāwa/ Podnożek/ Opusta/ sub Zagon. Line Band. syn: scādilo, scādmōneum, Gr: Sognica Ziele.

S C A N

scāndālizo, Gr: Gorze.
 scāndālum, Gr: Zgorzenie. Nergerniß.
 Scandala proculcat pedibus, nos fronte, Ec. P.
 scāndix, itū, hac Gr: Grechryca Ziele.
 scāndo, Wstepuis 1. Stelgen. Cohors gantum scānderet impia. (Alcaici) s. Ascendō.
 Scāndo versum. i. mensuro. Terentian. Sipont. Trā en. dura traslatio. Dic cum Cicer. Digitis amato & Horat. Legitimumq sonum digitis callent aure.
 scāndūla, Szczebel/ Stropień/ Gont.
 scāndūlāca, Śāczā Ziele.
 scāndūlāris, scāndulārius, Gontowy.
 scāndūlāra, idem scāndulāca.
 scānsilis, Wstepny.

SCA

scansilis annus. Ros podeyżany.
Scansio *Verſum*, i. *mensura*. *Sipont*. *Bedā*. *petiūs* *di-*
menſio.

Scansoria machina, Drabina 2.

scansorius, Wſtepný 2.

SCAP

Scapha, a, scaphe es, Gr: Łódź / Szklurá /
 Dubas / Kompas 1. Lin klein Schifflein.

Tu me biremū praſidio ſcapba. (Alc.) *H. ſyn. Cym-*
ba, *tēmbus*. *epith*: *Lēvis*, *vāga*, *āgilis*, *vōlucris*,
parva, *biremīs*, *tēnūis*. *S. Cymba*.

scaphisterium, e Græco. Wietazka.

Scaphita, qui *ſcapba* *navigat*. *Rhodigin*.

scaphium, Gr: Czara 2. Srolcowa naczynie

Vergal / Kompas 1. Moryka / Roćiel / Nies

scaphula, Wanienka. (Onica 2.)

scaptenūla, *ſcapteſula* *Strebena* *gora*.

scapula, Łopata 3. scapula Placy.

ſcapulatus, *Pacęncya* 1. *ſcapularis* *veſtis*, *ibid*.

scapus, Łódzga / Slup / Płocha krośienna /

Wschodu Pręcone go Slup / Szal Polowrot /

Szary / Szary / & sub Bobowiny.

scapus cardinalis, Samiaśowy suplec.

scarabæus, Chrysz / Jelonek robak / Bros

ka robak.

scarabæus parvus, Rantaryda.

scarabæolaphus, Jelonek robak

scarificatio, Procie / Skrobanie / Puśzanie

Prwie zaſtorney.

scarifico, Drapie 2. 4. Porze 2. Ofrobuiz /

Wzdrapac. Scarifico, a *scarus*, *ducunt* *aliqui*,

cuius a *Latinis* *inceps*, *Græcis* *breve*.

scarifio, sub Wzdrapac.

scarites gemma Gr: sub Przejuwag.

scarroſus, Chropawy.

scarus, Przejuwag rybá. Lin Meer Fiſch.

(*Piſcis* *nobiliffimus* *Carpathio* *mari* *frequens*.) *epith*:

obſeſus, *æquoræus*, *Carpathius*, *mollis*, *avidus*. *pbr*:

Hic *ſcātus* *æquoræus* *qui* *venit* *obſeſus* *ab* *undis*.

a *longa* *Enio*. *brevis* *Obidio*.

SCA

Scatebra, Zdroy / Ciegie 1. Wyttykanie.

Vsprung Saxa ciet scatebrisq; arentia tem-

perat arba. Virg: ſyn: Scaturigo, fons.

scateo, Cieka 1. 2. Obſcuis / Wydaie / wy-

SCA SCE

751 744

wyssa) & sub Pelen. Auffwallen. Qu-
ſcātet *ſſalis* *circum* *ſe* *promovet* *undā*. *L. vide*
mox *ſcaturio*.

scateo vermibus, Robacy mie togy.

scato, ſ, Cieka 2. wydaie.

scatum, Gr: Groy 1.

scaturix, scaturix, ſcis, sub Ciegie 1.

scaturiginosus, Trzodlisty.

scaturigo, Ciegie / Zdroiewisko Brunn-

quell. ſyn: Scatebra, fons, origo, *epith*:

Lātens, *occūtra*, *cæca*, *imā*, *alta*, *limpida*, *ſonāns*,

pērēnnis, *ſālēns* *pbr*: *ſcātēns*, *riſus*, *riſūlus*. *Vē-*

na *pērēnnis* *æquæ*. *Jūgis* *æquæ* *fōns*, *ortus*, *origo*.

Fōntis *cāput*. *Æquōſus* *mēatus*. *S. Fōns*.

scaturio, Cieka 2. wytyssa Auffwallen /

quellen. Crines vermiculæ scaturientes (Phal.

Prud: ſyn: Scateo, effluo, emano, manio, trampo,

exilio, derivor, orior, ebullio.

scaurus, subst: Colus: idem scarus.

scaurus, adiect: Gr: Aczywonogi / Roſtel

krzywy,

Scazon *verſus*, *Martialis*. *i. claudus*. *Senarius*. *lan-*

bicus, *ſexto* *loco* *Spondeum*, *ſexto* *lambum* *habes*.

Idem *Hipponacteus*, *S. Choliambus*. *Fortunatiano*,

Minus. *Diomed*.

SCE

Scelerata herba, Jafier.

scelerate, Niecnotliwie.

sceleratus, Niecnotliwy / Złośliwy / Nies

złyliwy. Lasterhaftig / Boshaftig.

Color, at *ſcleratum* *exquiere* *frigus*. *Virg. ſyn. Scē-*

lektus, *nēfandus*, *mālus*, *imprōbus*, *ſāgitioſus*, *nē-*

quam, *pēditus*, *mālinus*, *nōxius*, *impius*. *pbr*:

Scēlēris, *crimīnis* *artifex* *Author*, *conſcius*, *rēus*, *nō-*

cēns, *hōrātōr*, *ſclērum* *ſclātōr*. *Scēlēri* *addictus*,

aſſvctus. *æquī* *conſpētrōr*. *ſclērum* *conſclūs*. *Prā*

vī *cui* *conſcia* *mēns* *ēſt*. *ſclērum* *mōle* *grāvātus*,

obrūtus. *Auſu* *nēfando* *tēmēariuſ*. *Sōntes* *aūdāx*

in *aūſu*. *Diſſvāſer* *hōnēſti*. *Hēū* *cādīt* *in* *quē-*

quam *tāntum* *ſclūs*? *Mēns* *ēſſera* *nē* *quid* *ināu-*

ſum, *aūt* *intēnratum* *ſclēriſſe* *dōlive* *relinquā*.

Pervēſa *mālorum* *collūvies*. *S. Impius*.

scelero as, Zmazać 2. 3.

scelerosus, scelestus, Niecnotliwy.

scelestē, Niecnotliwie.

sceleros, m: Gr: Roſć 3 misa obrane.

scelcyrbe, sceldyrbe, Gr: Szforbut.

scelus,

scelus, Grzech wielki / Niecnota / Niecno-
 eliwy. Ein Laster / übelthat. *Vnquam*
sceleris errori indidit. (Jamb:) *syn:* Crimen, faci-
 nus, flagitium, nōxa, cūpa, delictum, nēfas, piā-
 cūlum. *epith.* infandum, nēfandum, exitiale, sa-
 vum, immāne, nēfariūm, impiūm, dirum, prōfā-
 num, triste, cruentum, inivlum, horridum, imprō-
 bum, crudēle, inauditum, atrum, foedum, pētūlum
 pūdendum, tētrum, mūltābile iniquum, sāngvinē-
 um, mīserum, infelix, mortiferum. *phr:* Scēlētum
 nēfandum, audāx factum, fontes ausus. Scēlērātē
 crimina vitæ. Cūlpæ crimen atrox. Vētītum nē-
 fas. Scēlērū infādi cōnātus. scēlērū lābes, lā-
 tes, sordes, dēdēcus, probrum. Nītimur in vētītum.
 Certat in omne faciūsus. scēlērū la vit mālēsāna.
 libido. impiētās sēcūra Dēi, omne aūsa scēlus.

scelus pueri, Zle chl-pis / Złósnik.

scēna, Gr: Dłtrowisko 1. Widok 2. Rome-
 dy 1. Lata / Chłodnik 1. Przygotowanie /
 Sumaz. Personaz. Eine Hütte / Zelt
 Theater. *Aequora tuta silent tum sylvis scēna*
coruscis. Virg. *syn.* ūmbrācūlum, vel thēātrum.
epith: ūmbrōsa, frōndēns, grāta, virēns, viridis, ā-
 mēna, lūdica. *phr:* scēna pāter dēliciosa iōcis.
scēna, Latinum, Toporek / & sub Wiegetza
scēnālis, scēnariū, scēnāticus, scēnātilis,
 Rōmedyiny.

scēnicē, sub Rōmedyiny.

scenicus, adiect: Rōmedyiny.

scēnicus, substant: Auglatz. Von soldhet
 Hütte. Et sola tantum scēnicus arte feror. M.
scēnita, m. Gr: Namionik 1.

scēnōgrāphia, Gr: Mālowanie budowania /
 Model drzewiāny.

scēnōpēgia, Gr: Augel stawianie.

scēnōma, ātis, n. Gr: Jara / Namior.

sceptici, i. quæstares, consideratores. Gellio.
*Philosophi, qui semper querebant, nil sciri pos-
 se docebant, omnia refutabant, ejdem Pyrrhonij, a
 Pyrrhone auctore & i. dubitantes.*

sceptrifer, Berlo trzymający. Ein Scea-
 preteräger. Primus sceptriferis colla tonanti-
 bus, (Chor:) *syn.* Scēptriger. & Rex.

sceptum, Gr: Berlo / cietnie 3. Ein Scea-
 preter / Königlichet Grab. Gestit honorata
 regia sceptrā manu. Ovid: *epith:* Aurēum, aurā-
 tum, ebūrum, insignē, splendīdum, sūperbum,

dēcōrum, cōrūcum, prētīōsum, gēmmāns, fulgē-
 vērāndum, vērēndum, mināx: impēriōsum, rē-
 gāle, rēgiūm. *phr:* Rēgiūm, Rēgis insigne, gēl-
 men. Virga nōbills. Scēptri dēcus hōnos: grāti-
 ēbur. Nōbile dēxtra tōrquet ēbur. Rēgālis dēx-
 rēgiūm, Aūro, gēmmisq̃ue dēcōrum. Quidnā
 scēptra jūvānt tōrum invīdīōsa pēr orbem? Gell.
 hōnōrata, rēgia scēptra mānu. Aurēā cum dēx-
 scēptra dēdere mēz.

sceptrichus, Gr: Posel 2. proprie sceptrifer
scepusium, Spis 1. Scesna, in Wiegetza.

Schafferia, a, Gr: sub Linā.

schēda, a, gr: Batta 2. 3. Acluss papieru
 samany / Pisanie 4. & sub Papierowe
 drzewko.

schēdia, a, Gr: Romisga Trasca / Most

schēdicus, ē Gr: Nicromyslly.

schēdium, Gr: Porzywego co trobionego / Po-
 sanie 3. & sub Niewypolerowanij.

schēdula, Batta.

schēma, a, Bstalt / Postac.

schēma, tū, gr: Figury 2. Bstalt.

schēmāticus, Gr: Postawa / Bstalt / Bst-
 zycowe odmiany.

Schests, vel Chesis onomaton. i. affectio, relatio nomi-
 num. figura Poetica potius quam Oratoria, cum
 piibeta singulis nominibus adduntur, vel cum plu-
 res simul Antonomasia ponuntur. Carisi. Diemel.
 Aliiter Rusinian.

scenophylax, Bkristyan.

schidia, orum, Gr: schidia, a. Tczaski

schinus, Gr: Mastylkowe drzewko / Cebula

Schisma, gr: Odświepienstwo / & Rospa-
 dlinā / Rozroznienie.

Schismaticus, gr: Odświepieniec.

schista, a, Gr: Cebula 1.

schistum, Gr: Śsiadle mleko / Żalun / Jale

schistus, Gr: Brawonik Kamien / Kamien
 przetysty.

schœniclus, m. gr: an Wrobl trzcinny 2

schœnicola, Niczadnica.

schœnismus, Gr: Ciggnienie 3.

schœnōbates, a, gr: Powrozobiegum.

schœnōbatica, a, gr: ibidem.

schœnon

schœnon, vel um, Gr: Rąyska trawá.
 schœnoplocos, u, m. Gr: Powroznik.
 schœnus, Gr: śic 1. Powroz 1. Milá Polska/
 Milá Ruska.
 schœnis odoratus, Rąyska trawá.
 schôla, Gr: Szkoła 1. 2. Lekcja / Sala /
 Granie / Rozmowa. Line Schol. nobilis
 & dotata uxor, domus & schola culta. Aus syn:
 Gymnasium, palastra, ludus. epith: Docta, cèle-
 bris, clara, insignis. plur: Doctrina sedēs, magistra.
 Musarum sedēs, locus. Discipulis frequens.

scholāris, żak.

scholasticus, Gr. subst: żak / Rąsowowcá.
 Lin Schriffigelehrter / Scháler. epith:
 Peritus, ingeniosus, doctus, facundus, disertus, in-
 genūus, vigil, anxius. plur: Musarum castra sequū-
 tus, artibus ingenūis excultus, Quem Mūsā Rūdi-
 is excōlūre sūis. Cui cūrā ēst doctis invigilare.
 Cāmonis.

scholasticus, adiect. Szkolny.

scholīastes, a. m. Gr: Wykładac.

scholīcus, Gr: żak / żakowski / Szkolny.

scholion, Gr: Wykład 1.

S C I

Sciadeus, Gr: Bąrás morski.

sciadion, vel sciadeum, Gr: ciennik.

sciama, a, gr. Ruk morski.

sciamachia Gr: Szermierka.

scāpus, Odii, Gr: Jednonogi.

sciātheras, a, sciāthericum Gr: Slonecznik.

scibam, scibo, sub Wiem 1.

scibon, Gelli. corrigit Turneb. Sibyna.

sciens, Wiedzac / Biegły / Wzorny, Vmieisz-
 ny. Wissen / chaff gelehrt / erfahren. Sci-
 entiorū casmine. (Jamb. Dim.) Hor. syn. Doctus,
 gnārus, peritus, nōn ignārus. & Doctus.

scientes, Biegle / Vmieiernie / Wiedzac.

scientia, Wiadosc / Nauka 1. Vmieisz-
 nosc 1. Nauki 2. Wissen / chaff / Wissen-
 heit. Iam jam efficaci de manus scientia.
 [Jamb.] H. syn: Nōtia, cognitio, vel disciplina,
 ars, Rūdiūm, vel doctrina, eloquentia. Vide Do-
 ctina, Eloquentia, Studia, Artes.

scientia numeralis, ratiociniorum, Rąch-
 mistrzka nauka.

scientia rei familiaris, rusticationis, Gospo-
 scientia, Nauki 2: (Dąstwo 1.

scientiola, sub Vmieiernosc / Vmieiernostka
 scientissime, Mądrze.

scilicet, Jscie / Tak test 1. 2. Bez wątpienia.

Ja Niemlich / gleich wie. scilicet hoc etiam
 restabat, adultera, dixit. Ovid: sym: Videlicet, ni-
 mirum, nempe, quippe, nam, enim.

scilla, Gr: Cebula 3. scillinus, Gr: ibidem.

scillite, & scillites vinum, ibidem.

scilliticus, gr: ibidem.

scincos, scincus, gr: Krokodyl.

scindo, Arais / Rąbam / sieka 1. Drąpie 1.

Szcepam / Strzyga 1. Rozdzieram 1. Przes-
 tywam 1. Rysuje sie / Rzeze 1. Zązynam 1.

Schneiden hauen. Aut scidit & media se-
 cit sibi littore &c. L. syn: abscondo, discendo, re-
 scindo, seco, resco, excido, incido, recido, ampū-
 to: trūco, mūtilo, lācero, dilācero, cado, ferio.
 plur: Ferro, falce, secūri, bipenni ferio. Vires inci-
 dere falce novellas. Cūneis scindēbant fissile li-
 gnum. Nōc pōtērit rigidas scindere rēmus āguas,
 immēdicābile vūnus, ense recidēdum ēst. & La-
 cerōs Caput amputare.

scindor, Rozdwaiam sie.

scindula, idem scandula,

scindularis, vide scandularis.

scintilla, Jská / & tr: Szczętek. Lin

Sāncklein. Ergo ignem cuius scintillas ipse de-
 disti. Juy. epith: ignita, ardēns, rūbēns, cōrūscāns
 tēnūis, pārvā, vōlāns, vōlātilis. plur: Sēmīna flā-
 mē. Pārva sub indūcta lācūt scintilla fāvilla. Cre-
 brā scintillā exillunt, micānt, vōlītānt. & Ignis.

scintillaio, Blyszenie / Jskzenie.

scintillo, Blyszę sie / Jskzę sie / świeca sie /

scintillula, Jskierka. (Pierśo-

scio, Wiem 1. Vmieim / wyrozumiewam /

Przezmia ego. Wissen. Insequitur cau-
 sas tanti sciat illa furoris. Virg. syn. Nōvi, tēnō,
 cōgnōsco, nōsco, callēo, intēlligo.

sciographia, gr: Mąlowanie budowania /
 Model drzewiany.

scōlus, Mądrak. Blągling. Ipsus, & scio-
 lo quicquam scādere popello. M.

sciōmachia, gr: Szermierka.

sciōmantia, divinatio ex umbra.

sciōpūs

scio pūs, gr: sub Jednonogi.
 sciothēticum horologium, Stonecznik.
 scipio, ōnū. Rostur.
 scipio, Latinum, in Sypulka.
 scirpea, Rost 1. scirpeus, sirowi.
 scirpicula, Wąsog.
 scirpiculus, subit: sit 1.
 scirpiculus, adiect: sirowi 2.
 scirpula vitis, lege scripula.
 scirpus, sit 1. Mowa trudna. Ein glatte
 Bind ohne Knoten. epith: enōdis, frāgi-
 lis, pālustris, limōsus, flētilis, tēnūis, tēres. 6. Luncus
 scirrhus, gr: Rostkā maczwa.
 scisciativus, Pyrenius Ruzgcy.
 sciscitatio, Bādanie. sciscitator Bādacz.
 sciscito, sciscitor, Pyram / Dowiaduje się.
 Forschen / nachfragen. Vt ab Aquitanis ista
 sciscitaretur. (Scari:) syn: Scitor, pēcentor, quæ-
 ro, pōstūlo, rōgo, intērrōgo.
 scisco, n. Stānowis 1. Vchwalam / Dowiad-
 uję się.
 scissilis, Lupny / Rzezany 2. Osiarpány.
 scissio, Rzezaniec / Szczyżenie 1.
 scissor, oris, Rżący.
 scissura, Rzezaniec / Rospot / Rospadlinā.
 scissus, si Rospadly. scissus, u, Rabanie.
 scissamenta, orum: Łatoci / Przyprawā.
 scitatio, Bādanie. scitator, Inkwizytor.
 scitē, Szużenie / Szczyż / Mądze / Piętnie.
 Scit / geschicklich. Atq; sepulchrales scite in-
 cantare fabillas. Prud.
 scitissime, Umieślnie / Wycwormie.
 scito, as. Wiem 1.
 scitor, aris. Dowiaduje się. Nachfragen.
 --- Eurypilum scitatum oracula Phœbi, Virg.
 scitulus, Piętny Galant.
 scitule, Piętnie. scitum Wława 1.
 scitum facio, Stānowis.
 scitus, us, Władomośc.
 scitus, n. Szużony / Szczyżony / Mądzy / Pe-
 ny / Wozony / Umieślny / Galant. Rān-
 lich --- Membrisq; valens, scituz, vadorum
 Ovid. syn: scitens, doctus, vel argutus vādūtus.
 sciturus, Gr: Wiewiórkā.

scius, Biegly. Sclāvinus Słowak.
 Sclāvonia, Słowiańska ziemie.
 Sclāvonicus, Słowiański.
 Sclāvus, Słowak.
 scōpus, Blask 1. Pukawka & sub Blasku
 scōpēs, a scōpis, hic Gr: Robacz w drzewie

scōbina, Pila ślofarsta / Rāspłā.
 scōbis, & scōbs, bū. f. & m. Troćnā / W
 scena priscum sub Wiegzerze.
 scenicōla, sub Mierzadnica.
 scōlāces a scōlax: Gr: Lana świecā.
 scōlēria ærugo, Mośiejny proch.
 scōlēcus, Gr: Robaczkowacy.
 scōlōpax, scōlōppax, Gr: Pardwa. Grati-
 est masculini.
 scōlōpendra, Gr: Gasićnica / Stronog mow
 scōlōpendrion, Gr: Stronogowiec.
 scōlōmus: m. gr. Rāćiof.
 scomber, scombrus, gr. Jaszczur / W
 ciennicā rybā.

scomma, atq; n. Gr: Snypek / Szydeczka

scōpa, wigantka. scōpe he Miotła 1.
 scopa manualis, Garść sieła.
 scopa regia, Jalicā siele. scoparia, Lent
 scōpārius, Vntaracz.
 scōpēlismus, Gr: Grāniczenie.
 scōpēlus, Gr: Roplec 2.
 scōpio, ōnū, Sypulka gron.
 Scopium, Cato. Commelin. de scopio. corr: Sciligo-
 de Scopiene.
 scōpo, as Vmiatam.
 scops, ōpi, m. gr. Sowa 1.
 scopulū opertum, Rost lopaczana.
 scōpule Miotelka
 scōpulōsus, Skalisty / Niebespieczny / Trudny
 Selski Gr: Neptuno debere genus, scopulosus in
 undis. M. 6. Saxosus.
 scōpulus, Gr: Skala 3. Niebespieczny / Trud-
 Ciel / Trudność. Ein hoher Sels / Stein-
 erne Klippe. Deduxit scopulos & montem
 rupit aceto. Juv: syn: Saxum, cautes, sillex, rupes
 epith:

SC O

scōpulus praruptus, Progt.
 scōpus, Gr: Cel/ Boniec spram.
 scōpus, Latinum. Sypulka 2.
 scordalus, ē Graco. Smrod 3. Ziewag.
 scordastus arbor, sub Bdelium.
 scordion, gr: Ciosnkowe siele.
 scordiscarius, Siodlats. scordiscum, Skorā.
 scordiscus, Siodlo 1. Woytak/ Skorā.
 scordōtis, ū, Gr. Ciosnkowe siele.
 scōrōdon. Gr. Ciosnek.
 scorodoprālon, Gr: Ciosnek luzek.
 scōria, a, Gr. żuzel. apud Virgil: in Ciri ver-
 sum illum. Sordibus & scoria patiar tubescere tali.
 corrigat Scalig. Scabere patiar. Sc.
 scorpana, Gr: sub Niedziwadek 2.
 scorpio, Gr: Niedziwadek 2. Proca wolien-
 na/ Beir/ Rusā regna.
 Scorpio, 3. Regum 12. pro flagello bel. singa aculeata
 & pungente scorpionis instar.
 scorpioides, Gr: Pácietygā.
 scorpion, Gr. Omieg.
 scorpionius, Niedziwadek 2.
 scorpionculus, Rusā regna.
 scorpionion, Gr: Brodawnik.
 Scōpius, Niedziwadek robak/ Pácietygā.
 Pā/ Proca wolienna/ Rzyjowizgi/ &
 sub Plocy. Scorpion syn: Scō pio, nē-
 pa. epit: Vēnōsus, lēchifer, dirus, nōcēns, mōr-
 tifer, infestus, mināx, acēn. phr: acūro ūngve, cau-
 dā ūncā vēnōnifer, insidias sub caute tendens. Di-
 ro vēnōno mōrtifer. Quē non affēctat lēchali
 scōpiūs iktu? Viōlētus acūmine caudæ.
 Scōpius, Niedziwadek niebieści. Ein
 von den 12 himmlischen Zeichen/ Scorpi-
 on genannt. epit: Mināx, viōlētus, acer,
 ardēns, Martius, hōrrēns, dirus. phr. āstra Nēpæ.
 Signa Mēphæ. Chēlæ mināces, savāque circūitu qui
 cūrvat brachia longo scōpius.
 scoriatio, Nierzad 2.
 scoriator, Nierzadnik/ Porubnik.
 scoriatus, m, Nierzad 1.
 scortea, a, Miesiek pientejny/ Oponga.
 scortea, erum, ddechlinā.
 scortes, ha, Festo. testium arietinorum pelles.

SCR

scortum, Sáybat. scortus, Skorāny.
 scortillum, Nierzadnikā.
 scortor, Nierzadu pāczyć. Surerey eteis
 ben. syn: Moechor: v. Adultero.
 scortum, scortum diobolare, Nierzadnikā.
 scortina scripta, Mowa trudna.
 scortinus, gr: Ciemny/ Trudny.
 scortodinia, gr: scortoma, gr: Imierch 2.
 scortomaticus, gr: ibidem.
 Scōrus, Sior.
 scracere, Chrachac/ sub Nierzadnikā.
 scracia, scractio, scrancia, scrapta, scratia, sub
 Nierzadnikā.
 screatus, w Chrachanie.
 screo, Chracham. screator, Chrachala.

SCR I

scriba, Pisarz 2. Pisarski 1. Podpisek. Ein
 Schreiber. Et voto laribus quarebat scriba
 quod esset.
 scriba ararius, Podskarbi.
 scriba regis, Rancierz.
 scribatus, m, Pisarsstwo.
 scribilita, scribliua, Boleg.
 scribligo, lege sribligo.
 scriblitarius, Lektorik.
 scribo, Pise 1. 2. 4. 6. Zapisuis 5. Maluis.
 Schreiben. Scribamus epos cepisti scribere
 cessi. Mart. syn: Perscribo, conscribo, inscribo, pin-
 go, exaro phr: Nōcas digitis stylo, calāmo, grā-
 phio exaro. Chārtis. cēris vērba nōro, cōmmitto,
 mando. Nōtis, vērbis chārtam signo, nōto, inscri-
 bō: Cēram incido, scriptis, libellis mādō, cōm-
 mitto. Nōtas, vērba tabellis exaro. Tabellas signo
 Jam sātis invālidōs calāmo lasavimus artus: Et mā-
 nus, officiū longius agra negat.
 scribo alicui pecuniam, Oddais pries bank
 Pozygam 2.
 scribo aliquem heredem, Testament czynis
 Scribsi, Scribtor, nō scribit Meus. Sc. lege Scriptor Sc.
 scribniarius, Referendatz/ Rancierz.
 scribiolum, Skrzyńka.
 scriptilis, Pisany 1.
 scriptio, Pisanie 1. 2. Kompozycja.
 scriptuo, m. Pisywam.

Bbbbb

scripto,

scriptor, as, an, Piśko 1?
 scriptulum, Słrupul 1.
 scriptor, sextus casus, Wła piśmie/ Listownie.
 Scriptor, Pisarz 1. Pisarek 1.
 scriptorius, Pisarski.
 scriptulum, Szelagi grety/ Słrupul.
 scriptum, Pisanie 2. Barta 3.
 scriptura, Pisanie 1. Pismo 1. Kompozycja/
 Docho 2. Piśmisko pospolite. Schrift.
Scriptura quanti constat & tonus bilis. (Scaz.)
 scripturarius, adiect, Piśtewny.
 scripturarius, substanti, Pisarz 2.
 scripturio, sub Zapuszcąm się.
 scriptus, in, Pisarstwo.
*Scriptus scru, al. scerpula viri. Plin. acino rugoso, pas-
 so. Sine ulnis. Hermol.*
 scriptulum, Vneca 1. Szelagi grety/ Biełka
 scriptulus, Słrupul/ & sub Vneca 1.
 scrobiculus, Dolek 1.
 scrobs, bi, hic, hac: & scrobes, i. Dol 1.
 Line Scrub. epith: agra, cava, concava, ob-
 scena, feda, turpis, humida, uda, profunda. syn:
 Fossa, fovea, & Spelunca.
 scrofa, swinia. scrospascus, swintopas.
 scrofula, swinka/ Grucol.
 scrofularia, B. Trudownik ziele.
 scrodium, Moshny. scrupeda, Tłierzadnica.
 scrupcus, Ramienski/ scisty 2. Zabobonny
 Scinachtig. Scrupca tota lacu nigro, nemo-
 rumque. Virg.
 scruposam commeo viam, Trupam się.
 scruposus, Ramienski/ Cheopawy/ Trudny
 & sub życie nadznie.
 scrupularis, sub Słrupul.
 scrupulatus, Po kasku.
 scrupulosus, Szasowilwie/ Wytwoenie/ Pil-
 nie/ Subrelnie/ O stro 2.
 scrupulositas, Wytwarzanie/ Subrelnosc.
 Sumnienie trwozliwe.
 scrupulosus, Cheopawy/ Wytwoeny/ Dzy-
 regny/ Trudny/ Subrelny/ Sumnienie
 trwozliwego. Primam syllabam corripit Ac-
 cias apud Nonium.
 scrupulum, Słrupul/ Szelagi grety/

Trečia gosc/ sub Treści caley tregy.
 scrupulus, Ramięgek 3. Słrupul/ Trepti
 nie 1. Trudnosć/ Sumnienie trwozliwe.
 scrupus, Ramien lamany/ Biełka.
 scruta, orum, Rupteici.
 scrutaria, Wendera. scrutarius Wenderaty
 scrutatio, Szperanie/ Badanie.
 scrutator, Sukacz/ Ruskowgy gornik/ Ju-
 kwizyor. Ein Nachfrager/ Forsther.
Dem, solusq; animi scrutator operis. Al.
 scrutillus, Maciek nadziwanq.
 scrutinium, Szperanie/ Szkrutynium.
 scrutino, pro scrutor, 4. Esdra B.
 scruto, scrutor, Szperam/ Szladius/ Wła-
 cam 4. Versuchen/ durchforschen. Ari-
 num neg. tu scrutaberis ulli. Hor. syn: Rimor-
 ro, inwelligo.

sculna, Sekwestrem co bioracy.
 sculpo, Scrugam/ Ryje. Graben/ Schnit-
 len. syn. Scalpo, incido, cælo, phr: Scal-
 pro, vel cælo cæingo, fôrmo, excudo, labôro, &
 primo, incido. & Simulacrum.
 sculponea, Trepti/ Rurpie/ Biescien.
 sculponeatus, Rurpie mâtacy.
 sculpsile, Bálwan 2.
 sculpsilis, Ryje. Etwas geschmicktes. In
 palcra res est forma in are sculpsila. (Jamb.)
 sculpsor, Sznicez. Ein Schnitler/ Bild-
 hauer. v. Statuarius.
 sculpsura, Dlubanie/ Ryje/ Sznicestwo.
 Sldhauerey/ Schnitlerey. syn: Calat-
 ra, statuaría. phr. Phidíacæ artes, Pólyclécí ar-
 tes, opus.
 sculpsurus, B. sub Szofers.
 scurra, Blazen/ Szederz/ Blazgon/ smie-
 sek. Lortetbub. epith: Túrpis, prócax,
 lóquax, garrulus, infidus, facetus.
 scurrilis, Szdersti, & sub Blazgon.
 Schimpfflich/ Bubisch. Scurrili strepit,
 quicquid & audit, ait. Ph. syn: Jocosus, facetus,
 jocularis.
 scurrilitas, Szderstwo. Buberey. Scur-
 rilitate ac nepotatu nobilis. (Jamb:) Af.
 scurriliter, Szderstwo/ Letko 2.

scurror, Blágonie.
 scurrula, Szyderz/ & śmiejeć.
 scutale, Proce nawigazante/ Proce loże.
 scutarius, adiect: Páwziny/ sub Páwzini 2.
 scutarius, substant: Páwzini/ Hálábatni.
 scutatus, Páwzini 2.
 scutella, Miska mála, scutica, Big.
 scutigerulus, Giermek/ Páwzini 2.
 scutulus, Chudy, scura Miska 1. Pátela.
 scutiscum Miska mála.
 scutula, Miska mála/ Szias/ Posadzka 1. 5.
 Pulpostaká.
 scutulata vestis, Wzorysta szara/ Szyna ná
 scutulatum pavementum, Tło wyrwornie.
 scutrone.
 scutulatus, Száchowány/ Wzorysty/ Jábla
 Kowity/ Cynowaty.
 scutulum, Tarza.
 scutum, Páwzina/ Tarza. Schlb. scuta viri,
 & galeas, & fortia corpora voluit. Virg. syn. Clype-
 us, umbo, parma. & Clypeus.
 scutum Gallicum, Ligusticum, Rondela.

SCY

Scybalon, n. gr. Gnoj/ Odrzucek śmieci.
 scylax, m. gr. Szczęsle/ Pico.
 scylla herba, lege scilla.
 scylla avis, sub Czerwonak/ & R. bitem prał
 Scylla, piscis Plinij. eadem Squilla. Gesner.
 scymnus, m. gr. Lwiągto/ Pies morski.
 scyphus, gr. Kubek. Line Trindschaal.
 --- Implebit dextram scyphus; ocyus omnes. Virg.
 syn: Calix, crater, poculum. & Poculum.
 scytale, es, gr. Waj nátrapiany/ Rorbacz.
 Mysz bryczanska/ Pismo tajemne/ Miazuga
 Rorbá/ Powetek.
 scytalides, gr. Przeguby pálcome.
 scythia, a. scythies a. m. gr. Tatarszyn.
 scythia, Tatarska ziemia.
 scythica, a. scythice es, gr. Laskryca.
 scythicus, gr. Tatarski. nomen ama, Scy-
 thicus cetera pontus habet. Ovid,
 scythia, idm, gr: Tatarska.

Bbbbb 2

Se, Sig. Sigh. Interea Aeneas se matutinus a-
 gebat. Virg.
 se omisum, ibidem. se, eleganter redundat, ibid.
 Se, particula, in compositis diminuit, sub Selibra.
 se, pro sine. Bez 2. Szerze/ Pogrzebny.
 seabacens, Łotowy/ & sub świeca 3.
 sebo, sebum, idem sevo, sebum.
 SEC
 secale, Mieszanek/ zyro.
 secalitius, zyrny.
 secamenta, orum, Alepli/ Wącos.
 Secarias sportas, Dato. corr. fecarias.
 secedo, Odwodzi 1. Ostepuis ná strona/
 Odwodzi kogo ná strona. Abweiden.
 --- Quos habuit, vacuos secedere in hortos. Ovid.
 syn: Récédo, discédo, abcédo.
 secerno, Odłączam/ Wyłączam/ Rozemas
 wam/ Rozłączam/ Obieram 1. 6. Absona
 bern/ scheiden. nec natura potest iusto se-
 cernere iniquum. Hor. syn. Divido, sepáro, discer-
 no, segrégo. pbr: Iusto secernere iniquum Fúic
 hac sapientia quondam, Pública privatis secernere
 sacra profanis.
 secēspita, Noj/ Toporek.
 secessio, Odstąpienie 1. Odwodzenie 2. Ros
 kosi/ Rozroznienie/ Powiadanie.
 secessus, m. Ostronie/ Osobność/ Odstapie-
 nie 1. Odeszcie/ Prywet. Abweichung/
 Abtritt. Est in secesso longo locus &c. Virg:
 syn: Récēssus. epith: Túrús, secūrus. pbr: Cármi-
 na secessum scribentis, et óra quærunt.
 Secidi, pro scidi. Accius, Gellius.
 secium, Pieniń.
 secius, Mniej/ Gorzej. Minder. Interea
 toto non secius aere ningit. Virg:
 secludo, Wywieram 1. Odłączam. Auf-
 schliessen. Solvite corde metum Teucris, seclu-
 seclum, P. swiat. (dite curas. V.
 secludorium, Zamknięcie 1. Komora 1.
 seclusus, Skryty/ Osobny.
 seco, as, Siekę/ Rąbam/ Rzeżę 3. Zne/
 Sicutuis 1. Łamie 3. Rozstrzygnąć 2.
 Abbauen. Littus arenosum Libya ventosque
 secabat. Virg. & Scindo.
 seco, u, Mowię 1. secordia, Glupstwo.

Se cor-

secors, ibidem socors.

secretarium, Skrytość / Ostronie / Kādā tāa
iamna. de loco.

secretarius, Sekretarz.

secretum, Porátemate. secretio, Rozlagenie.

secretio, Osobno / Porátemnie.

secretum, Osobność / Tátemnicá / Pokoy.

secretus, Porátemny / Osobny. Abgeson-

dete / heimlich. At procul in sola secreta
Troades alta Virg. syn. arcānus, abstrusus, occultus, latens, mysticus. 6. Arcanus.

secta, Szwóná 4. Szkolá 3. Sekta / Towarzystwo 2.

Seacula, a. Apulei. a. secta. Beroald. Sal patius Notacula natalium, i. signa. Colui.

sectarius, sub Szop / O Czystyony.

sectatio, Nasładowanie 1.

sectator, Nasładowca / Blazen.

sectile pavimentum, Tło wykwornie sádzon.

sectilia, ium. Posadzka 2. (ne.)

sectilis, Lupny / Sádzony 2. Geschnitten.

Cuius conche tumes, qui tecum sectile porrum. Juv.

sectio, a seco, císicie / Dział / Dzielnica 1.

Rzeźanie / Puszczanie krawie / Instygacja.

sectio, a sequor. Konfiskowanie czego /

Przeday.

Secius, a seco, pro secius vel sequius, legit Palmer.

6 I. Guilhelm. apud Terenti. Plautum & Virgil.

sectivus, Podręczny

sector, arń, bógam / Jda za kim / Biegam 3.

Lowią zwierz.

sector, orń, a sequor. Konfiskowanych czego

przedawacz / Instigator.

sector, orń, a seco. Ślekać.

sector zonarius, Rzeźmieszeł.

sectura, ślekanie / Działek 2. Rycie.

secubius, us, Leżenie osobne / O sub Wilita.

secubo, Leże osobno. secula, a. Rosa.

secularis, seculum, ut aliqui scribunt. lege Saculum.

secum, 3 soba. Mit ihm selbst. Et sola in

1. sicca secum spatatur arena. Virg.

secunda, Bloná 4. Wrote miesze.

secunda noia, Nieprzedni / Podlesy 2.

secunda partes, Wrote miesze.

secundanus, Wtororzadny / Pomocnik.

secundarium, Wtora rzęć.

secundarius, Wtororzadny / Nieprzedni /
Podlesy 2. troch.

secundarius, Pomocnik / Reient.

secundarius, Podpisek.

secundina, a, B. Bloná 4.

secundo, as, Siczysz / Dogadzać 1.

Glück geben / gelingen lassen. Nam liquida
nautis aura secundat iter. Prop. syn. adiuro, pio
spero. 6. Auxilior.

secundo, Porym / Pomrote.

secundum, Wiedle / Pozad / Porym / Dony

strong / Za mną 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Bej / neben. Vacui pascant & plena seculum.

Virg. syn. lūta, vel prope.

secundus, Wtorý 1. Pierwszy 2. Siczysz

Przylamny / Dobry 1. Znder / niem glada

it. Studium dum sacra secundus aruspex. V.

syn. alter, vel prosper, faustus, pbr. Tūnus ego

haud ulli veterum virtute secundus.

secundus & decimus, Dwanaście.

secura, Bepiegnie.

securula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

securicula, a. Sypgá.

SEC SED

securus, Bępiegny/ Pewien/ Niedbaly.

Rubig/ sicer. sorglos. *Mollia secura peragebant otia gentes.* Ovid. *syn:* Tūrus, quētus, tranquillus, impavidus, intēritus, impertēritus, fidēns, confidēns, confidētissimus. *phr:* Cūris liber, vācūus. Vācūo mōlles stant pēctōre cūrā. sēpōsitis cūris quētus.

secus, Prapof. an Wedle? Underst. Hand *secus, ac iussu faciunt.* Ec. Virg. *syn:* aliter, vel iuxta, propē, sēcundū.

secus, Nomen. Plec 1.

secus, Adverbium. Zle/ Inaczey.

secus ac, secus atq; secus quam. Inaczey

secutio, sub Nasladowanie. [ni.]

secutor, Węsieć 1. Pozad idacy.

secutuleus. Nasladuacy.

SED

sed, Coniunctio. Ale n Aber/ send: en. Ipsa *sed horribilis iuxta tonat Aetna ruina.* Virg. *syn:* at, atq, vēcum, sēdēnim, cētēnim.

sed, vel potius se-d (ut & Te-d) pro sine, sub Bez 2. sed tamen, Wękie.

sed, pro Nam. sub Bo.

sedatus B. Sedacy. sedare, Skromnie.

sedatio, Vskromienie/ Vspokoienie.

sedatus, Spokorny 1. Powajny 2. Skroamny 1. Bęsanffiger/ still/ rubig. Olli *sedato respondit corde Latinus.* Virg. *syn:* Pacatus, tranquillus, placatus, quētus, placidus, lenis, mitis.

sedecies, Stęsnacie Kroc.

sedecim, Stęsnacie. sedecula, Arzeſelko.

sedentarius, adiect: Siedzacy.

sedentarius, substant: Rzemieśnik.

sedeo, Siedze 1. 3. 6. Proznue/ Bępiegny iestem/ Przysiadz na co/ Wyproziad sie/ Nierzadu partyc/ Bawie sie gdzie/ Lejo alimum. & sub žalobá 1. Sihen. *Districte pendent, sedet eternumq; sedebit.* Virg. *syn:* Sido, cōsidēo, alsideo, rēsideo, cōsido. *Metaph:* hārēo, mōror, māneo. *phr:* Sōlloque alto subnixā rēsedir. Alsider ēē cāthēdris mōesta iuventa tuis. sēdibus optatis gēmina supēr arbore sidōnt. ante fōcos olim scāmnis cōsidere lōgis nōvērāt.

sedes, sedile, Stolec 1. Pośladek 2. Staw Mieszkante 1. Sedel. Sij/ Sessell/ Stuhl. *Sedibus optatis gemina super arbore*

SED

fidunt. Virg. *syn:* Scabellum, sella, scannum, sēllia orum, cāthēdra, sūggēstum, sōllum, vel statio, sēsio, lōcus. *epith:* Lignēa, aurēa, ēbūrnea, picta, dēcōra, ornata, alta, cūrūlis. & Sēdeo.

sēdicula, sediculum, Arzeſelko.

sēdigitus, Stęś pācy mōacy.

sedile gramineum, Łosko stolowe

sēdimentum, Vpādniecie 2. Vczyn obloze

sēditio, Roster/ Bunt. Aufbruch/ Auf

stand. *Seditio, sevitque animi ignobile vulgus.*

Virg. *syn:* Dissidium, discordia, discorsio; turba, mōtus, tūmūlus, factio. *epith:* Tūrbida, elāmōsa, rēbellis, pōpūlaris, cīvīlis, rēpēntina, sūbira, rābida, fūrēns, crūdēta, tēxētōsa, pērniciōsa, trux, hōrribilis, insāna, vēsāna, ceca, sava, nēfāria, intēstina, mīsēra. *phr:* Sēditiosus rūmor. Cīvīcus, pōpūlaris mōtus, tūmūlus, fūrōr. Cīvica sēcta, rābīēs. Cīvīles tūrbā, partes. Cīvīlia bella. Fūrēns vūlgi mōtus. Pācis inimica. Magnū in pōpūlo cum sepe cōorta ēst sēditio, sevitque animis ignōbiles vūlgus. Jamque facēs ēē saxa vōlāt, fūrōr arma ministrat. Cum tūba cīvīlis ad arma cōncitat. insāno cūcta tūmūlu mīscēns, urbem pēmīscēns. Cāmōsa cīvēs sēditiōne fūrāt. & Discordia.

sēditiosē, Buntownie.

sēditiosus, Buntowny. Aufreißer/ Aufreißer. *syn:* Tūrbulētus, tūrbidus. *phr:* Sēditiosis amāns, auctor, caput, origo, fax. Sēditiosē fūrēns. indōctis cōlērare tōgam, pātemque pērofus, tēxētus. Gēns inimica pācis, quētis.

sēdo, Vskramiam/ Blagam/ Vspokoic 1. 2.

Scillen/ miltērn/ sanffigen. -- Immodicos sedarat in arce dolores. Pr. *syn:* Mītigo, placo, lēnio. & Placo.

Sedo passive pro Sedor. Vstaie co.

sēduco, Odwodzay/ Oskutkwam/ Osobnosēt sukam. *Versūhren.* Quippe ubi non licet *vacuos seducere ocellos.* P.

seductio, Odwodzenie nā strone.

seductor. Zwodziel.

seductus, i, Osobny/ Vskronny.

seductus, u, Osobnosē.

Seduculum. Fest. corr: Sudiculum,

sēdularia, orum. Stolec.

sēdules, sedulo, Pilnte Ohotnie.

sēdulitas, Pilnosē. Stęś/ Sęrg/ Ernst.

Et non sentitur sedulitate labor. Ovid. *syn:* Viglāntia, Rūdium, indūltria. *epith:* Gnāva, vīgīl, pōvida. & Diligentia.

sedulitas opérosa, Wyrwarzanie.

sedulus, Pilny 1. Pracowity. Sleissig / forsam. Examinat lentus spectator. sedulus instat. Hor. syn. Diligens, impiger, assiduus, vigilans, studiosus, attentus, gnávus, industrius. Vide Diligens.

sedum, pro sede Varr. corr. Turneb. & Scalig. so-
sedum maius, Rozchodnik wielki. (lum.)

sedum minus, Rozchodnik maly.

sedum minimum, Rotownik.

seges, etia. f. Rola sprawiona 1. 2. Zboje 1.

Teila 2. Powod 1. Aufgewachsener Sa-
amen / Saat. Hic segetes. illic veniunt felici-
us uba. Virg. syn.: Sata, fruges, arista, spica, fru-
mentum, triticum, cérés. epith: Spicea, triticéa, cé-
realis, tenera, viridis, lata, fecunda, fertilis, ferax,
uber, opima, frugifera, grávida, dives, larga, am-
pla, abundans, aurea, flavescens, matura, optata,
expectata, collecta. pbr. Terra, rúris, telluris mún-
era, opes. Cerealia múnera, dona. Ségétum mún-
us, provéntus, accervi, copia, luxurians. Cérésis dó-
num, opes, foetus. Nitida surgunt fruges ramique
virascunt. Campi latis aristas diriscunt, dirantur,
onerantur, rident. Pingvi flavescit campus arista.
Gravidis procumbit culmus aristas. Votis sèges re-
spondet avari agricolæ. Primis sègetes móriscuntur
in herbis, expectata sèges vânis elúit aristas. infé-
lix lolium, et stériles dominantur avenæ. imbrí-
bis acta benignis. invalidas sègetes torrêbit sic-
cior ær. Nec frugem sègetes præbent, nec pábula
tërra. f. Messis, & Meto, Fruges.

seges restibilis, Zboje nie siane

sègestre, n. Rogoza / Obwiecie / Koldra /
Rompatura.

sègestria, ium. Mátá.

sègestrum, Koldra / Mátá. (wtor.)

segmen, Okrawek / Obrzezek 1. Rospádliná

segmentarius, Háfierz / Strogłównik.

segmentatum opus, Sádzenie 1.

segmentatum pavementum, Cło wybornie
sádzone.

segmentarius, Háfrowány / Sádzony 2.

segmentum, Háfrowanie / 2. Okruszyná /

Bray swiata / Wosanie drogie / Brayka.

segmentum piscis, Sior 2.

segmentum ventriculi, Słaz.

segnipes, Lentwy.

seguis, Lentwy / Gnuśny / Nieswóplivy
Nieochorny / Nieraziane pole. Trás /

Saul. Conjicit in latebras nec Turnus segnit
instat. Virg. syn. Tardus, ignavus, piger. f. Piger,
segnitas, Gnuśność.

seguiter, Niedbale / Nieochornie / Gnuśno
hinlæssig.

segnities, Gnuśność / Niepłodność. Trás
heit / Faulheit. segnities, alii rapiunt incen-
feruntque. Virg. syn: ignavia, desidia, pigritia,
epith: Særa, immunda, iners, tristis. pbr: Långri-
da, segaites, Veneris nutritia, tractat otia, dil-
erix opèrum, dissuada labórum. f. Pigritia.

sègregatim, Osobno.

sègrego, Odlegam / Oddalam / Wyłagam
Absonderen / Scheiden. Per maria interdent,
nec enim se segregat ipsa. Pr. syn: Sèpáro, sèpono,
disgrego, sèjingo.

sègrex, segregus, Ausonio. Osobny.

segrex vicia, Osobność.

sègullum, Strogzyla ziemia.

sèjūgis, Possostny / Woinik.

sèjūgo, Rozlegam. sejunctio, Oddzielenie

sèjūngo, Odlegam. Scheiden / trennen.

--- Dissidio sejungi perniciali. Lucr: f. Segrego.

Sela, selah Hebraea vox. Zboje day ro.

selache, n. plur. Gr: sub Pies morski.

selago, Rámfora ziele.

selava, B. sub sielawa.

selectio, Obieranie.

selectus, Obrány / Wyborny. Abgesen-

dere / auserlesen Vnum ex iudicibus selectus
obiciebat. Hor. syn. Elæctus, lectus.

salénites, a. m. gr: Ksiazyczny kamien.

selenitium, Bluszy 1.

selonotropium, Gr: Niesegnyk ziele.

selibra, Polfunca / Gzywna 2. Bwatek /

& sub siedm pienigstow.

selicæstrum. Stolec 1. à sedeo, sed à sede, e
longum. aliqui Sellaquastrum scribunt.

seligo, Obieram 1. Etelesen / beyseit thun.

--- Mea semper erit in selege tantum. Virg. syn.

eligo, deligo, lego.

selinas, adu, vel potius selinoides, deus Gr

Bapusta Fediterzawa.

seli-

SEL SEM

selinum, gr: Piotruszka.
selinum agreste, Gieraś.
selinūša, gr: ziemia lekarska/ Rapusta
seliquastrum, Stolec 1. Quantitas ut selicastro.
sella, Stolec 1. 5.
sella curulis, Stolec dygnitarzow.
sella equestris, siódło.
sella familiae, sella familiarica, Prywec/
Stolec 5.
sella gestatoria, Lekarska.
sella perusa, Stolec 4. 5.
sellaria, a. & eorum, siedzenie.
sellariae, sub Nierządnica.
sellariolus, siedzący.
sellarius, subst. Siódłarz/ Sodomczyk.
sellarius, adiect: Siódłowy.
Selicastrum, lege Selicastro. Selicestrium, l. Solifer.
sellula, Arzelekto.
sellularius, subst. Rzemieśnik.
sellularius, adiect. Rzemieśniczy.

S E M

semassius, Spalenia godny.
sembella, Polfunt/ Szale male.
semel, Raz 1. Einmal. Quo semel est im-
buta recens, servabit odorem. Hor.
semen, Nasienie/ Jadrko 1. 2. Plemię/ Lás-
rości 2. 3. Proseł/ Rod 1. Poczatek 1. 3.
Orkisz. Saamen. Mist in ignotam qui ru-
de semen humum. Ovid. syn. Sementis. epith: For-
cundum, genitale, fructiferum, Cereale, fertile,
ferax, sparsum, pbr. Sementis herba, granum, vis.
Planta incrementa futura. obrue versata Cerealia
semina terra. seminibus positus superest deducere
terram sapius. & Gramen, & Sero.
semen satui, Wysiewek.
semen trimestre, Jarká.
sementarius, Nasienny 1.
sementem facio, sieja 1.
sementem adjicio, Przemieszam.
sementesco, Wyrostam 2.
sementicus, siewny. sementifer Nasienny.
sementinus, Nasienny 2. siewny.
sementis, n. s. sianie/ siew 2. Nasienie/
Zasiewam & sub Oranie.

S E M

161

sementiva filigo, Osimina.
sementivus, siewny/ Osimi.
semento, Nasienie rodzi/ Lásno rodzi/
Wyrostam 2. Rodzi.
semermis, lege semermis.
semetris, a sex. Szesćmiesięczny.
semetris, a semi. Polmiesięczny/ Polśsia.
semetrium, Polmiesięczna.
semetus, Ogłodany. Halb aufgegeben. Se-
mesos pisces tepidumque ligurierit jus. Hor.

S E M I

semi, n. indecl. vide semis.
semiacerbus, Niedozrąły.
semiambustus, Napół spalony/ Opalony.
semiamicus, Napół spalony/ abo Odziany.
semitanims, semitanimus, Napół żywy.
Halb todt. Semitanimes voluntur equis &c.
Virg: syn. semitanimus.
semiaperius, Napół otwarty. & sub Przy-
wieram. (przyplekany).
semiaustus, Niedopieczony/ Napół upiekły/
semiatus, sub Wbieli.
semibarbarus, Polcudziemca/ przygrubsy.
semibos, Mieszańiec 1. Ein halber Ochs.
Gygem, semibovemque virum. Ovid.
semicadium, gr. Polkladek.
semicaper, Mieszańiec 1.
semicaput, Głowizna.
semicinctum, Szorc/ Sartuch 1. Pás 1.
semicircularis, Polcerklowy. (Chustka).
semicircularis, semicircularis, adiect. Pol-
cerklowy.
semicirculus, substant. Polcerkla/ Polkola/
Geomada ludii.
semiclausus, Napół zamknięty/ przywarty.
semicoctus, Napół uwarzy.
semiconspicuus, Napół widomy.
semicoquo, Podwarzam/ Odwarzam.
semicorporalis, semicorporeus, Firmo. de signi-
Zodiaci. Polcielny/ polcielisty. voces inuti-
les nobis.
semicrematus, semicremus, Napół spalony.
semicrudus, Napół surowy.

semicu-

semicubitalis, Polłokietny

semicūrū, Oskard.

(Statio.

Semidem, epithetum deorum indigetum. Ovid. Regum,

semidoctus, Przejak

semidrachma, Polbrachmy. Polgrośa.

semiebrus, Napoly ptiány.

semiermis, Vbroiony

semifactus, Niedokńczony

semifer, substant: Polwierza/ Diki mą

semifera species, Polwierza

semiferus, adiect: Napoly zwierocy

semiformis, Niedokńczony/ Polśisz, e

semisultus, sub Wsparty

semisunium, sub Powroz

semigermanus, sub Rodzony

semigracus, sub Greczyn

semigravis, pręciższy.

semigro, Wprowadzam się.

semihomo, Polgłowieka/ polmiza/ Diki mą/ polrye.

semihōa, Polgodiny.

seminans, lege seminans

semininteger, Napoly cały

semijugerum, polstaje. semilacer, poszarc

semilacer, polcegly.

(pary.

semilautus, Napoly umyry

semiliber, Nieswobodny.

semilixa, Chalastra.

semilixula, Obwarżane/ Obartuch.

semimadidus, Napoly mokry.

(plun.

semimas, Rzeżaniec. seminas capus, Rze

semimatūrus, Napoly dojrzały

semimēdianus, sub Rorca Krakowskiego

polewica.

semimitra, sub Ciapka niewieścia.

semimortuus, Napoly umarły

seminalis, Nasienny 2.

seminans, Napoly gzy/ & in pol.

seminaria, a, sub siemca

seminarium, Nasienny/ plonnik/ pogatek

1. Oniazdo 3.

seminarius, Nasienny 2.

seminatio, śianie/ Płodzenie

seminator, [siemca/ Pogatek.

seminēcis, u. Napoly zabiry Halb

seminverbius, Nowca.

seminium, Nasiennie/ plemis/ Rod 2.

semino, śieć. Sien. Fronde virere

quod non sua seminat arbor. Virg. syn. Sero, sēro, cōsēro, insēmino, plāto. pbr: Sēmina, sparg, mītro, jacio, jacto in agris, in spem credere sulcis. Nec semper credenda Ceteris fallacibus arvis obrūere sulcis sēmina, quae magno foedere reddat ager. S. Sero.

seminofus, Nasienny 1.

seminūdus, Napoly nagi.

semibōlaris, Polpienizny.

semiboli dimidium, sub Bwareniś

semibolus, Polpienigsta.

semiorbis, Polcertka/ polgalki.

semipaganus, przygrubszy/ Gruby 2.

semipater, sub Wygym.

semipedalis, semipedaneus, polstopny.

semiperfectus, Napoly stonczony/ Nie

semipes, sub polstopny.

(Eonig

semiphalarica, teli genus. Gellii. Conser

semipiscina, Sadziawka 2.

(Phalar

semiplagium, śiarka.

semiplenus, Napoly pełny.

sempiōtrium, Obow statosmiecti

Sempiotus, adiect. Crura semipiota. Catul. i. b. fia, obfuscula. Scaliger.

semiputatus, Obęty.

semiquinarius, vide Celsura supra

semirafus, Napoly goly/ podły.

semireduca manus, Ovid: potest reddi. T

umentiona/ abo skuczona raka.

semirefectus, Napoly naprawiony.

semirōtundus, polcertkowy.

semirūus, Napoly obalony. sub Rozwal

semis, substant: hic, hujus semis, quidam

ton faciunt. Pol/ Druga część/ sub C

caley rzezy. & sub śiedm pienigstom.

semiscrupulum, Szelagi dwa

semisenex, podstarzal sobie.

semisepultus, sub pogrzebiony

semisextarius, polgostaka.

semis

semificus: in Sucha. semis iugeri, polistat.
semisomnis, Napolj épiacy / & in épie nie
épie.

semisomnus, Gnuśny / Napolj épiacy.

semizonarius, Robert: Steph. ex Plauto. corr:
Semizonarius.

semisopius, Napolj épiacy. Halb entz
schlafen / schlummernd. Purpurea jacui se-
m sopita roto. Orid.

semispāha, semispāhium, gr. Tāsak / Puic
semiquartus, Polgwartny. (nat.

semissem supra duos habens, Poltereciā.

semis festerit, sub Poltereciā.

semisalis usura, Lichwā 4. (tracy

semisarius, Poldziedzięny / sub Czesći caley
semisilis, u, substant. m. Szesć cześci / sub Cze

ści caley tracy / Polowicā / in Pol & in
siedm pientostkow / & sub Bielick / &

sub Vncya / Złoty gęrowny.

semisilis, u, adiect: Podly / Złoty gęrowny.

semisilis usura, i. dimidia centesima. sub Li

semis tertius, Poltereciā málacy. (chwā

semisupinus, sub Wznak leż.

semita, ścieżka / Drogi w Ogrodach. Ein
Fusspfad. Rara per occultos ducebat semita

callos. Virg. syn. Callis, trames, via, iter. 9. Via.

semitalis, seminarius, ścieżkowy.

semitatim, ścieżkami.

semitatus, ścieżkowy / & sub Sreccisty.

semitectus, sub Napolj nagi / sbo odzilany /
naktęcy.

semiteriana febris, Trzeciagła.

semita, as, Drogi gęnie. sub Drogi 1.

semitogatus, seminogium, sub Rurā.

semitonium, Boetio. Iundo. Dimidia pars toni musci.

Semitonium mains. Boetio. Ssquiodava dimidium.

diest vicinum. Iuni. (Diest.

semitonium minus, Boet. semitonij dimidium, idem

semitivierus, Przemisli.

semitvir, Rzezaniec / Wnec / Polmżā / Tles

wieśli 2. Ein halber Mann. Et nunc alle

Paris cum semiviro comitatu. Virg.

semitivus, Napolj żowy.

Semitivale instrumentum agriculturalum. Varro appellat

Ccccc

boves. (quā Polmōwne.) Vocale, ferveat.
Mutum, plaustra.

Semitocales litera apud Grammaticos. Serbium, Pri-
scian. qua vocalium auxilio pronuntiantur. sic ut a
vocali incipiant, & in se desinant. Contra Muta in
vocalem desinunt, a se incipiunt semivocales. Muta.
Semitocales Terentian. vocat Semisovantes.

semitustulatus, semitustus, Napolj spalony /
Opalony / Przegorzaly. Halb gebraten.

--- Spellant socios semitustag, servant. V.

semizōnarius, Pośnik.

semmion, gr. Pawintec źiele.

semōdialis, & semōdius, sub Poltorā gārca.

& sub Rorcā Sabomierstkego polēmierci.

semōte, Nā stronie

semōveo, Obkladam i. Obdalam. wege

täumen. A contemplatu semoveoq, mali. Ov.

syn: Rēmōveo, amōveo, sēpōno.

SEMP

semper, Zawsze. Allezit / immer / alleweil.

Semper ego auditor tantum, Sc. Juv. syn: Atrē-

num, usque, perpētio, nūquam nōn, continuo,

assidū. pbr. omni tempore. Nōdēque diēque.

Nōdēs atque diēs, omne pēr annos, in omne tēp-

pus, xvum. Pēr innumēros annōrum trāctus inflā-

tas vicēs, sēriēs. Semper hōnos nōmenque tuum.

laudēque manēbunt, in frēta dū fluvij cūrrent.

ocēānus alāsum dū flūxibus ambiet orbem. Sida

Im mortali, & Eternus.

semper florens, Bwłentacy.

semper-lenitas, Lāsławość.

semper-vivum maius, Rozhodnē wielki.

semper-vivum minus, Rozhodniē maly.

semper-vivum minimum, Rozownik 1.

sempiternē, sempiternō, Wiecznie.

sempiternitas, Wieczność.

sempiternus, Wieczny. Ewig / immerwā-

hrend. Relegendus olim sempiterno iudici.

(Iamb:) syn: Perpētius, xternus.

semuncia, Lot / & sub Vncya / Rosyk / Tlos

mozek.

semuncialis, semunciarius, Lotowy.

semustus, Napolj spalony / Przegorzaly / O

senā, B. Senā źiele. [palony.

senāchium, Ratus / Radzieci dom / Sħas

dzka / Poselska izba.

senarius

senarius, Grosstaf 1. 2. Item v. Trimeter.

Senátor, Ráycz/ Senator/ Rconit praf.

Rathsherr. Pascebatq. suas ipse Senator oves
Ovid. syn: Jüdex, epib. Longævus, canus, annosus
prudens, gravis, solers sagax, providus, sapiens,
iustus, augustus, æquus, sacer, sanctus, clarus, pur-
pureus, vèrendus, vènerandus, rectus, integer, il-
lustis. pbr. Pöpulo dñs iura. Consilio potens,
ingénio magnus. Iudicii dextèritate gravis, inter
iustos pars optima civis.

senatorum conventus, Rada 2.

senatorius, Radsiecki/ Senatoroffi.

Senatörin. Cicer. i. Senatus iudex. Senatum hui re-
stitui, ut Syllanus. Lambin. optimo sensu. Scaturit
legit. Manut. i. ebullit duro vel nullo bono sensu.

senatus, u, Rada 2 : 4. Radsiecki dom.

Der Rath einer Stadt. Floreat & clare cin-
gatur Roma Senatu. Cl. syn: Cüria, vel senatores.
epib. Prudens, gravis, iustus, augustus, æquus, sa-
cer, sanctus, clarus, purpureus. pbr: Senatorum.,
Patrum concilium, coetus, turba, sacer ordo. Vè-
rendi Patres. Sanctum concilium Patrum. Lati,
purpurei procères Patriam consilio tñentes. Iura.,
magistratusque legunt, sanctumque senatum. Se-
natorum aula, cüria.

senatus-consultum, senatus decretum, V
chwala Pánow Rádných.

senecio, onü, Stratuszek/ Przymiot ziele.

senecta, Strarosc 1. 2. Straryzna.

senectus utis subst: Strarosc 1. 2. Das Al-
ter. sed te victa sitis, verig, effata senectus.

Virg: syn: Senecta, senium, canities, vetustas. epib:
Cana, canens, alba. rugosa, frigida, gelida, tre-
mens, tremula, tremebunda, curva, incurva, anhe-
la, tristis, effœta, gravis, longa, vetus, sœra, longæ-
va, tarda, matura, annosa, pigra, queribunda, in-
firmã, iners, ignava, langvida, squallens, tetrica.,
morosa avara misera, infelix, ærumnosa, feœda, tur-
pis, delirã, injucunda, cruda, prudens, rapiens, pro-
vida pbr: Senecta tempora, ætas, damna, tædia, ru-
ge cani, canities. Pars vitæ deterior, sœra tædia
vita, Longævi temporis ætas. Letho vicina sen-
ctus. Canis ætas rugosa cupillis. Canis aspersa.,
iners senectus, adjuvans baculo gradum. Membra
tardans, capillos inficiens, corporis debilitans vi-
res. Consillis melior, sed viribus ægra, sœra et sapi-
entior ætas. Roboris damna sagaci, vel prudenti
compensans animo. S. Canities, S. Senex.

senectus, a. um, adiect. Strary.

senectus angvium, Waiowa Kocã.

senectus princeps, Zarzbiatose.

senescente hyeme, Na schiltu.

seneco, es, senesco, Starietis sive/ Slabietis/ Ve-
stale co/ Schodji miesiac. Alie werden.

--- Studium & amore senescit habendi. Hor:
Consensco, senex fio. pbr: Jam vires senectus de-
bilitat, frangit. Jam mihi deterior canis aspergitur
arãs. Frontem senilis ruga notat. Juvéniles tæ-
dunt, abscedunt anni, firmusque vigor, & viris
robur. Jam mihi canities pulis mellioribus annis
Venerat, antiquas misceraturque comas.

senex, h, & ius, Strary/ Stratuszek/ Downy.
tr. Ein alter Mann/ alter Greis. --- E-

senibus mediantur anhelis. Virg. syn: Senior lon-
gævus, annosus, grandævus, vetulus, decrepitus.
epib. Fessus, sœvus, squallidas, muscosus, dærus,
sagax, soler, imbellis, infirmus, anhelus, invalidus
tremens, effœtus, æger, tardus, iners, matura, lon-
gævus, annosus, grandævus, decrepitus, capillatus,
pærcus, avarus, sordidus, miser, sœvus, morosus,
debilis, fractus, exhaustus, canus, canens, albus, ru-
gosus, frigidus. S. Senectus. pbr: Senecta, senio,
annis, ævo, ætate, senilibus annis gravis, senio gra-
vior, confectus, langvidus, langvens, tardus, debi-
lis, infirmus, invalidus, frigidus, gelidus, obitus,
iners, pallens. Longis consumptus ab annis. Eri
maturus. Ævo maximus, grandior inutilis annis.
Vicinus, propior letho senio debili tremens. Cui
corpus annis confectum: seniles artus titubant. Ra-
ris sparsus tempora comis. Cui plurima mento ca-
nities inculta jaceret. Cui rugis contracta cutis. Cui
frontem ruga senilis arat, notat, effœto lassa
langvent in corpore vires. Claudicat ingenium,
destrat linguaque mensque: omnia deficiunt, canis
asperlus. Jam respice canos, invalidasque manus,
et inanes, cerne lacertos. Cum mea rugosa palli-
bant ora senecta, te referam pueris tempora prisca
sœax. Jam vigore quasso langvent in corpore vires.
Nec juveni luxus qui placere juvant. Punguntur
vertice cani, et tremat effœto corpore laxa cutis.

seni, hi, Steké. senica, Straryec 1.

senilis, Stracowski. Alachrig. Membra le-
vanti baculis, tardig, senilibus annis.

seniliter, Stracowsko.

senio, onü, Zys na Postce/ Bur/ Selbstern.

senio dexter, Postek rucente sagittæ.

seniores, Rada pospolita.

senipes, edus, Sreseslepp.

senium,

senium, Stárość 1. 2. Wzrostowa siła / Zgrzy-
biały / Siwizna / Przytrosć / Smutek. Das
Alter Deformis senii limina transeat. (Alc.)
s. supra Senectus.
senium lunæ, Bószycá / Schod.

SENS

sensacus, Bógny / Bystry 2.
sensibilis, sensilis, Zmysłem pojętny / Czu-
łocy 1. Besindlich. Tantaque sensibili quo
tu est tempore in uno. Lucr.
sensibilitas, Nomio, Sipont. est sententia, i. intellectus
verborum, Sc. Recentioribus autem, vide
Cuiusd.
sensiculus, Sententia 1.
sensilocus, sub Łagodniuchny.
sensum, Pomalu. Gemächlich / Stetlich /
Sup vae Sup. syn. Paulatim, pedecentim.
sensualis, Lubieźny / Pieśclimy / Cui / Zmys-
łny 1. Rostoshnik / Zmysłem pojętny.
sensualitas, Lubieźność / Pieśczora / Zmys-
łsum, Potęcie / Zdanie 1. [ślnosc.
sensu, m. Zmysł / Czuć / 2. Mysł / Zdanie
1. Mniemante / Rozumienie Sinn epith:
acutus, vigil, vivus, tenuis, subtilis mollis.

SENT

Sententia, Mniemante / Rozumienie / Zda-
nie 1. Postanowienie um / flu / Seno / Sen-
tencya 1. Wotum / Skazanie / Suma 2.
Mysł 6. Meinung / Urtheil / Spruch.
Sententiarum notus / Integra. (Alcaic.) Hor. syn:
Cōsiliū, mēns, animus, sensus, opinio, vel iudī-
cium, decretum. epith: Cōtia, firma, fixa, dubia,
varia, constans, incerta. phr: animi sensa, sensus.
Prudens animi sententia, ar quorum melior senten-
tia menti, et quæ sit sententia posco. Nec mihi
mens dubia est.
Sententia est, stat, Vmysłiem.
sententia sanguinaria, tralis, Skazanie
przećiw komu.
sententia d etio, Wotowante.
sententiam rogo, pertogo, Wotowac Paż.
sententia iter, sententiosē, Sentencyami.
sententiola, Sentencya 1.

Ccccc a

sententiōsus, Sentencyami mowiaczy.
sententiūm, ciernisko.
sententiōsa verba, Mowa trudna.
sententiōsus, Ciernisty.

sentina, Sreć 4. Lotrostwo. Das unders
im Schiff / da sich aller Unflut / hinsame-
mlet, Tunc sentina gravu. tunc summum verti-
tur aer. Virg. epith: Foetida, olida, diēns, putri-
da, turpis, putris. s. Cloaca.
sentinator, Sluga podły / & sub Wylewam.
sentino, as, Wylewam i nawy / Vmysłam s
1. Węśliżnac s.
sentio, Cuius 2: Przecuwam / Zrozumie-
wam / Obaczam co / Rozumiem / Znam 1.
Mniemam / Trzymam o / Tim / Trzymam i
Tim. Empfinden / fühlen / das fac hanc
Credo mihi numen sentit. S ille tuum. Mart. syn:
Sensu percipio, video, audio, odoror, gusto, tangō,
vel intelligo, capio, vel indico, censeo, puto, arbi-
tror, existimo, opinor, reor, auctumo. phr: Hec
mihi mens est hæc animo, menti sententia sedet,
constat. Siefert animus. Mens omnibus una est,
omnibus idem animus. Hoc animo sedet, stat, si-
xum est. Hæc animo sententia surgit.

sentio odore, Spachac.
sentus, n. m. Ciernie 1. Ein Dorn. Incul-
tisque rubens pendebat sentibus uba. Virg: syn: Ven-
pris, rubus, spina, s. Spina.
sentis canis, Roża polna.
sentisco, Cuius 2. sentix, icu, hæc ciernie 2.
sentus, Naieźony / Rożocy 1. Osłapany.
seorsum Osobno / Bez Prapostio.
seorsus, Adverb: Osobno.
seorsus, Nomen Adiect: Osobny.

SEP

sēpāceus, Łotowy. (s. par.
Separ, aris, i. separatus. Prudent. Priscian. à se, i. sine
separabilis, Roz-temny.
separatim, Osobno. sēparatio, Rozłagienie
separator, Oddzielać. separatus, n, Osobny
separatus, m, Rozłagienie,
separo, Odłagam / Rozłagam. Absonder
sen / schelden Separer à Domina nocte su-
bente una. Ovid. syn: Sēcerno, sēgrego, sēpono,
rēmōveo, disjungo, distrahō, divello, distēmino,
discrī-

discrimino, divido, disperior, dissecō, distinguo.

sēpātius, in Łotowy.

sēpēlibilis, sub Pogrzebiony.

sēpēlio, Grzebisz umarlego / Tlumia / Żawa-
lam / Żarlumiam / & sub Obiadam sie / Ża-
traciam. Begraben. *syn:* Hūmo, inhūmo,
tūmūlo, cōtūmūlo. *phr.* Tēraz, hūmo, sōlo infē-
ro. Tēraz mīando, as, crēdo, sūppōno, infōdio.
Tēraz hūmo, sōlo cōndo. Sēpūlchro vel tūmūlo
infēro, impōno, dō, rēiēro, rēddo, cōmpōno. Tū-
mūlo, sēpūlcro cōndo, abscondo, tēgo, cōntēgo,
ōbrūo. Tēraz, aggere tēraz dūero, ōbrūo, ossa ag-
gēro tēraz. Fūnus, cādāver ingēsta, vel cōngēsta,
hūmo, sēpēlio. Tūmūli hōnōrem dō, rēddo, rēfēro,
ēxhibēo. Dēcōrāre sēpūlcro, ēxēquias facio, pērā-
go, cēlebrō. Jūsta manibus, ūmbri sōlvo, pērsōl-
vo. Nigra solēnnia pompā dūco, cēlebrō. Fūne-
bre, fūnērēum, pium officium, fūnērēos hōnōres rē-
fēro. Non tē optima māter, cōndet hūmī patriōve
dēcōrabit mēmbra sēpūlcro. Quōd si fatāles jam
nūnc explērimus annōs, fac lāpis inscriptis sēt sū-
per ossa nōris. Sēd pōstquam cōndidit ūrna sūp-
mos cinēres. Vel sāltem patri cōtūmūlāret hūmo
F. Parento, Fūnus, Exequia.

sēpēs, edis, Szescionogi.

sēpes, ū, Płoc 1. Półkan / Dylowanie. Ein
Zaun. Sepibus in nostris parvam te roscida
mala. Virg. *syn.* Sēptum, vāllum. *epith:* alta, lōn-
ga, sylvēstris, spinōsa, frūctēola, hirta, hirsuta, acū-
ta: sēcibus, spinis hōrrēns.

sēpes viva, Płoc samocodny.

sēpia, a, gr: Balamarz 3. Plaw / Inkaust.

sēpiūla, sub Płoc.

sēpimen, Grodz / Płoc.

sēpimentum, idem, & Płoc 2. s. 4. Dylowā-
nie / Półkan / Szanc.

sēpio, Grodz / Ograbiam / Orazam / Os-
cierniam / Oblegam / Obwodz 2. Obwās
rowac. Versäunen. Attica Cecropii sepsie
doctrina, Et. s. *syn.* obsēpio, vāllō as. *phr:* Sē-
pēm prātēdo, sēpibus, spinis, dūmētis prātēxo,
circūdo, āmbio, cingo, cōrōno, inclūdo, stipō,
mūnio. Sēgēti prātēdēre sēpem. Prātēxit sēpibus
hōrtos, circūdāre sēpibus agrōs.

sēpiola, Balamarz 3. seplasia Aprekā.

seplasia dignus, Galant.

sēplasiarius, Aprekatz.

sēpōno, Odyladam 1. Chowam. Hinlegen

Scimus in urbanum lepido seponere dicto Hor. in
Sēmōvō, rēmōvō, rēpōno.

sēpōsītio, Oddzielenie.

sēpōsītus, Oblegly. Bersetzt gethan. in

posui cineris, nec longa invidit avena. Hor. in

Sēmōtus, rēmōtus, amōtus.

seps. *epi.* m. gr. Pādalec / Jāszurkā. Zi-

ne Schlang. Serpens exiguus. Quicquid hic

momorderit resolvitur in putredinem. S. Serpen-

seps, *epi.* s. Latinum. Płoc.

S E P T

September, & septembris, adiect. Wersien

September, substant. Wersien. Herbstmon-

nat. (Mensis septimus à Martio, à quo Roma-

ni olim annum suum, auspicabuntur.) *epith:* Fri-

gidifer, grāvidus, dūeratus, pōmifer, rācēmifer. *phr:*

Mēnsis quō sceto dē palmite pōma nūrent. Præci-

fercula mille. Mēnsis quō vāciās pinguis vindētia

cēllas distēdit. Mēnsis quō pūcto spūmat vindētia

Baccho. Mēnsis, quō plēnis spūmat vindētia labris

septem-castrā, siedmigród.

septemgēminus, siedmiorak.

septempēdalis, siedmstopny.

septemplex, adiect. Omni: siedmiorak.

Stebenfältig. --- Chypri extremos septem-

plia orbis. Virg.

septemplex, siedmiorak.

septemtrio, Włate polnocny / Polnoc.

Der Nordwind. Talu hyperboreo septem sub-

jecta trione. Virg. *phr.* Gēlidus axis. Bōreus axis.

Gēlidi triones, Gēlida plāge, ārtōa tērra, cēllas,

ōra Bōreus dōmus. Pārthāia virginis axis. Arctus

Menzilla. Strymōnia, gēlida, glācialis, ubi hōmīnū

rēgnat Bōreus.

septemtrionalis, septemtrionerius, Polno-

cny, Włate polnocny prawy.

septemtriones, hi, septem stellæ, Wos nia

septemvir, sub Romisatz / Burfirst. (bis)

septemvīralis, sub Romisatz.

septemvīratus, ibidem, & Burfirstwo.

septemvīralis, sub siedni gasci / Posiodomy

septēnarius, Posiodomy.

septennis, siedmioletni.

septiceps, septicipu, septicollis, Posiodomy

septicus, Gr: Gnotacy.

septiens, septies, siedm kroć.

sepul-

SEP

sepulchram, siedmiorako.
 septimana, Tydzień / & sub swiętli.
 septimanarius, Tygodniowy.
 septimanus, siedmiodniowy.
 septimatus, um ha, sub Dzien 7.
 septimensis, siedm miesieczny.
 septimuldecimus, siedmnasty.
 septimontialis, & septimonium, sub posio.
 septimum, siedmy raz. (Omny.)
 septingenarius, siedmsetny.
 septingenta, septingenti, siedmset.
 septingentesimus, siedmsetny.
 septio, Ogrodzienie. sepięs, siedmstopny.
 septuagenarius, siedmdzieciakrotny / siedm
 dziecianny. (sny.)
 septuagenus, septuagesimus, siedmdzieci
 septuages, siedmdzieciakrotny.
 septuaginta, siedmdzieciak.
 septuaginta, siedmdzieciak.
 septuaginta, siedmdzieciak.
 septum, Ogrodzienie / Grob / Obora / Ploc
 septum apertile, Stopy. (Strawidlo.)
 septum transversum, Blona s.

septuncialis, sub siedm gasci / Posiodmny
 septunx, ca, m. subst: siedm gasci / Ateli
 set / & sub gasci caley.

septuages, Zawisłanie.
 septus, Ogrodzony. (siedmiorako.)

septuplo, septuplum, Wsiedmiorakob / sub
 sepulchrum & sepulcrum, Grob / Nagrobek 1. Lin Grab. -- refer ante sui, &

conde sepulcro. Virg. syn. Tumulus, mōnumentum,
 bustum. epitb: Triste, maestum, fletibile, fatale, tū
 nēreum, lugubre, arum, oblectum, gelidum, frī
 gens, cāvum, imum, quietum, marmoreum, mā
 gnificum, supēbum, pretiosum: regale, extructum
 pbr: Sēpūlchri sēdes, ūrna, mōles, quies, hōnos,
 dēcus, dōna. Sēpūlchrālis ūrna, dōmus, fōvea, lā
 pis. Sēpūlchrāle marmor, saxum. Tērrēno ēx āggē
 re bustum. īngēnē āggēritur tūmulo tellus. Quē
 tēgat extincti fūntis ūmbra lōcum. āfferet hūc
 ūngvēntia mīhi, vērūque sēpūlchrūm ōrnābit cūstos
 ad mēa busta sēdēns, sēdibus ūt saltē plācidis ī
 mōrte quiescam. & Sepelio.

sepulchralis, Grobowy / Pogrzebny 1. Das
 um Grab gehbrt. Ante sepulchrales infelicitas
 Bitis m. Ovid.

SESEQ

sepulcrum commune, Złomia 2.
 sepulcrum, Grobowisko. sub Emynary.
 sepulcri titulus, Nagrobek.
 Sepulto as, Fortunat. Quos & sepultat humus, i. tegit
 sepultos.
 sepultura, Pogrzeb. Begräbnis. Postque
 sepulturam comitatus conjuge natus. Fill. syn. Tū
 mūli, sēpūleri hōnor. Tūmūli dēcus. & Sepulcrum.
 sepultus, Pogrzebiony. Begraben. Lumina
 rara micant somno, vincti sepulti. V. syn. Hūmā
 tus, tūmūlatus. & Sepelio.
 sepultus sum, Zginąlem.
 sepum, melius serum.

SEQ

sequaciter, Nástępnie / Porządkiem / Zaczem.
 sequax, Za kim idący / Nástępujący / Násła
 dujący / Násładowca 1. Cioły / Lipki.
 Das leichlich folgt. ore fore sumosq, mā
 na pratende sequaces. Virg.
 sequela, Nástępowanie / Chwała 2. Or
 stat / Przydarek.

sequestra, Jednaga / Wierządnicy fluga.
 sequestrarius, Sekwestrem co biorący.
 sequestratio, Sekwestr.

sequēster, sequestris, Sekwestrem co bior
 cy / Zakupnik 4. Postzednik / Jednaga.
 Pfandhalter. Būg sonos pepigere dies, & pā
 ce sequestra. Virg.

sequestro, & Odlegam.
 sequestrum, Sekwestr. sequior, Gorzy.

sequitur, Idzie za tym.
 sequus, Gorzy.

sequor, Idz za kim / Násładowis Bogo / Przy
 strzegam / Gonis 1. Nástępuis 1. Lewis
 zwierz / Nowie 1. Czynam sie czego / Cz
 mam 3 kim. Folgen / nachfolgen. Volvitur
 Ixion & se sequitur fugitque. Virg. syn. sēdor,
 subsequor, insēquor, insto. phr: Fōne subēo. Tē
 ga, ā tērgo, sēquor. Vēstigia tēquor, lēgo, ūrgēo,
 sērvo. Pēdē pēdē ūrgēo. Vādēntē pāsibus m
 quo. Pāsibus cūntis insto. A quo sēquitur vēstigia
 pāsū. Mē pēnnis sēdāre dātis, ēgo pāvius ibo.
 sūt tibi cūra sēqui mē dūce tūtus ēris. sēquitur vō
 stigia fūntim. Et lōngē sērvat vēstigia cōiūx.
 sequitor, sequutus, idem secutor, &c.

sēr, ēr, m. gr. Jedwabnica robazek.

sēra, a. Zapora/ Bamek. Ein Schloss.

Tempora noctū cūti, exente poste seram. Ovid. syn: Claustrum, obex, ferrum. epith. Fēreā, ferratā, aratā, fridēti, firmā, vālidā, fidā, tūra, sēcūra, āf- fixā, sēpōitā. pbr. Sēra obex, mūnimen. Claustrū mūnimenta portz. v. Ianna.

sēra luerata, sub Pismo cātemne.

sēra, P. Pozno.

sēra mobilis, pensilis, Klockā.

sērācilum, Bamek i. Zapora.

Seraphim. Hebraea vox, sonat, ignitos, candentes. Item est ordo Angelorum in SS. libric. m. S. n. plur.

sē apias, adu. f. Gr. Lēte taktā/ Ręzi sile

sērāpion, Gr: Scrop.

sērārius, Schwartzow.

Seratina, Nomic, ka ubi sera parentur?

Serbus, Serb. Serbja, Serbska ziemā.

sērēn, ēn, Gr. Tręd 3.

sērēna tempestare, W pogoda.

sērēnat, Wyśnina sie/ Pogoda 2.

serenator, Pogodyn 2.

serenissimus, Najśnniejszy.

sērēnitas, Pogoda 1. Hell/ Klar/ Schön

Wetter. Pura carnifices serenitatis: (Phal.)

syn. Sērēnum, sūdum. epith. Trāquilla, pācātā, plācīda, quīera, āmica, blanda. āmōna, optātā tā- vōns. pbr: Sērēnus, pūrus, cāndīdus, clārus, trān- quillū, dīēs, āer, pōlus, sōl. Dīēs innūbis, sērēnus v. Serenus. Trāquillū sine nūbe dīēs: sērēnum cōelum. Plācīdi oclī indūgēntia, elēmēntia, āmica cōmpēritēs. Cōelum pūro lūmīne ridēns. sērēno lū- mīne, sērēnato āxe clārum iūbar mīcat, irrādīa, Splēndescit. Pūrgātus nīcēt discūrsūs nūbibus āthērs. Trānsēat hic sine nūbe dīēs, stēt āere vēnti. Fā- vēt innūbis elēmēntia cōeli. Sōl nūbila dīscīcit, fū- gavit, ēvīcit, vīctis ē nūbibus exit. Cōelum lārgo dīffūlo lūmīne ridēns. Sōl trīstī dēpēllit nūbila cō- lo. Nēbūlas rēcēdēre iūllit. Fūgūnt rōto āthērs, nūmbi, ēccē sērēnato clārum iūbār ēmīcat āxe. Nū- be sōlēt pūlśa cāndīdus īre dīēs. v. Mare trāquil-

serenitas tua, sub Najśnniejszy.

sērēno, as, Pogoda cynis/ Ręweselam.

Hell machen. Vultu quo calum tempestatesq

serenas. Virg. syn. Trāquillo, sēdo, plāco. pbr:

Spern fronte sērēnat.

serenō, sereno cōelo, W pogoda.

sērēnum, Pogoda.

serenus, Pogodyn 1. 2. Wsfolę 2. Heiter,

schön. Inferiore tenet nube serenat opex Mart

syn: Sērēnatus, innūbilus: pbr. Nulla nūbe tēn- rātus, nūllis nūmbis, tēnebris cōndītus, spēritus, dūctus, dēnsus, grāvis, obītus. āer trāquillū sērēnus. Atīvi fācies innūbila cōeli.

sērēresco, Wodnicę/ Sęna.

sēria, Bantec 1. Bania.

seria olearia, seria vinaria, Bania.

sērica vestis, Jedwabnica 2.

sērīcārius, Jedwabnik 1.

sērīcatus, sub Jedwabny.

sērīcōbaptēs, an sērīs tīndor? nam aliter

sērīcum, Gr: Jedwab 1. Sęden. Dīa

sagittas tendere sericas. (Alcaic.) Hor. epith: v- ves, nōbile, prēcīosum. pbr: Sērīcum flāmen, vā- lus, sērica fīla. Vellēra sērūm, vel sērica vēllis. Sīmmen.

sērīcus, Gr. Jedwabny.

sērīes, Ręd 2. Porędek. Versolg/ Oed

nung: Debilitat series immensa laborum. Or-

Ordo. epith: Lōnga, īmmēnsa, cōntīnua. pbr: Sēr-

ēs lōngīssīma rērum, sērīem ēvōlvēre. Fīnis ālt-

rius māli grādus ēst fūrūri.

sērīlla, Łódź. sērīlle, vel sērīle, Powroz 1.

sērīd, Bez jactus/ po prawdzie/ Nie jactus

sērīdla, Gānufel. sērīdla, Endymia.

sērīphium, Gr. Pīolun.

sērīs, v. Gr: Endymia/ Podroznik siele.

sērīs porcina. Prośleniztā.

sērīum, Powozna rzęz.

sērīas, Bez kunsieny/ Powozny 1. Ennohaff

ctg. Posthabui tamen illarum mea seria ludo. V.

sermo, Mowa/ Jęz 2. Przypowieś. Eine

Red/ Gespräch. Populos sermone repleat.

Virg. syn: oratio, lōcūtio, vōces, vērba, dīcta, lē-

quēlā, cōllōquīum, āllōquīum. epith: Cūltus, grā-

vis, āmōnos, vāgus, lēpidus, blāndus, mītis, pō-

tus, dōctīlōquus, pūrus, cōmīs, cāndōrus, prōmpt-

fēstīrus. pbr: Vivit ādhūc, cōmplēque vāgis, sēr-

mōnībūs āures. Lēpīdo sērmonē lōcūta ēst. Mūlt-

jōcāns, cōmīque tēnēns sērmonē sēdēntes, ille ē-

erat grāndī tēlōquīo, ēt sērmonē cāndōro. v. Vē-

Oratio, Eloquentum, & Eloquent.

sermo intimus, Mysł 2.

sermō.

ermocinatio, Rozmowa.
 ermocinatrix, swiegotka.
 ermocinatrix vis, Rozmownosc.
 ermocinor, Mowia 1. Rozmawiam.
 ermones iniqui, Obmowa.
 ermōner, aris, Rozmawiam.
 ermunculus, Powiaszka.
 sēro, as, Zaskrywam/ Zamykam.
 sēro, ū, evi, sēis 1. 2. Sādzę 2. Zamykam/
 Nacębić / Szępić / & sub Wādę dę-
 gić. Sāen/ pflanzen Testa serat late cir-
 cum, cui talia cura. Virg. syn. Sēmino, insēro,
 cōnsēro. pbr: Semen spargere, mittere, iacere, ja-
 dare in agros sēmēn hūmi, hūmo, in hūmum, in-
 solum spargere, sēmīna sūlcis, arvis, tērra mādā-
 re, cōmmittēre. ānni spēm credēre sūlcis. Cērērem
 jāsāre pēr arva. Dāte sēmīna tērra. Obrūdēre sūlcis
 sēmīna quā magno foēdre reddat āger. Nēc sē-
 mper crēdēnda Cēres fallacibus arvis. 8. Semen. Se-
 ro pro spargo. (Virg.) Rumōrēsq; sērit vārios, āc
 tālia fātur.

sēro, ū, rui, Roszadziām 1.
 sēro, ultima anceps. Pożno/Wiegor 2. Spat
 Heu sero revocatur amore seroque juvenis. T. Stat.
 syn: Tārde, sērius, tādilius.
 sērosus, Serwartkowy. (Stradki.
 sērocinus, ā sēro, tardē Pożny/ & in zimor
 sērocinus, ā sēro, vespere. Wiegożny. Spas-
 thig. Et caliganti premeret serotina nocte. Hil-
 lar. syn: Sērus, vespertinus.

S E R P

serpens, adiect. omne, Czołgający się/ Gās
 dzina.
 serpēns substant. m. f. Wąż 1. Węś 1. O-
 gien piekielny. Eine Schläng. --- Cin-
 namque gerit serpentibus hydram. Virg. syn: An-
 gvis, drāco, cōlūber, cōlubra, hydrus, hydra, āspis,
 chēlydrus, vipēra. epith: Vēnēnosus, lēthifer, lē-
 thalis, āsper, nōxius, nōcēus, dirus, āter, tūmēns,
 tūmidus, squallidus, squallēns, hōrrēns, hōribilis,
 hōridus, mināx, tēribilis, lārens, sinūosus, tōrtus,
 tōrtilis, intōrtus, implicētus, lūbricus squamēnosus,
 cristātus pennatus, vēnēnifer, lividus, livēns, fērox,
 ferus, atrox, virēns, cārūlēns, vērūcōlor, cōrūlcus,
 sibilus, immānis, uipērēus, Gōrgōnēus, Libyēus.
 pbr: Multiplices sinuatur in orbēs, sinuōso flectu
 elābitur āngvis. Pēr immēnosos sinuāt crebra vōlū-
 mina gyros. Tōrte corpore vērū hūmum, squam-

mēa cōnvōlvit sūblāto pēctore tērga, sinuāns in-
 mēnla vōlūmine tērga, sē in sua mēmbra plicāns
 Lingvis micat ore trisulcis. Lingva vibrante minax
 Trifidam lingvam exētrāns, exētrēns. Longūque
 tōrta sibilat cauda drāco. Cristis praeignis, et au-
 ro, arētis hōrrēns squāmmis. Lēthifēro tāctu, mōr-
 su mētūēndus, occūpat hōs mōrsu, lōngis āmplēxi-
 bus illos: Hōs nēcat affātū: fūnēsta hōs tābe vēnā-
 ni. Lōngo cāput extūlit āntro Carūlēns serpēns,
 hōrrēndāque sibila mīsit. Sāucius āt serpēns sinū-
 ola vōlūmina vērūat, ārētisq; hōrrēt squāmmis,
 et sibilat ore ardūus insurgens.

serpentaria, Wężownik 1. 4.
 serpentigena, sub Wężowy.
 serpentiger, Wężownik 2.
 serpentina, Kłosienica.
 serpentinus, Wężowy.
 serpentis catulus, Wążek. (Kastrā 3
 serperastrorum, Chodacki dżięcinne/ Chas
 serperastri, hi, Chłastka 3.
 serpo, Czołgam się/ Pna się/ Rościąga się/
 Szępić się/ Rozhodzi się. Riechen/
 schleichen/ rütschen. Inter victrices hederam
 tibi serpare lauros, Virg. syn: Rēpo, rēpro, ādrē-
 pto, insēro. pbr: Hūmi sēro, cōrpus trāho cōr-
 pōre hūmum, tērrām vērō. 8. Repo.

serpula, a, Wąż 1.
 serpullum, serpyllum, Gr. Mātierzanka.
 Quendel/ wilder/ Poley. epith. oōdōrifē-
 rum, oōdōrum, fragrans, grātum, jūcūndum, svāve,
 imēnum, virēns, viride, lūxūrians.

serpyllum sylvestre, Mistka Germona.
 serra, ferrula, Pila drzewna/ Wężyk 2. St-
 Pawła tybā. Eine Säge/ epith: ārgūta,
 fērrēa, ācūta, stridēns, dēntāta, rāuca, lōnga. pbr:
 ārgūta lāmīna sērra. Pēndēat in mēdio rūtillantis
 lāmīna sērra. Dādācōi signum ingēniū, extēnsos tū-
 mōs sērra sēcāre pōrēt.

serra molaris, Pila mlyn.
 ferraculum, Pila zelazna/ Rataż. Tazki.
 serracum, Rataż 3. Tazki.
 ferrago, Opilki/ Troćina.
 ferram reciproco, Tre 4.
 ferranz tibiz, sub Surma.
 ferraria, officina, Pila mlyn.
 ferrarius, Taz. serrata, Ożankā.
 ferrugine, Zębkowato.

seruatoria machina, Rozly drew. Plla beres
wna. (nie.)

seruatorius, Pilowantu suzacy / sub Pilowas

seruamla, Butwicá 1. Jeleni trané siele.

seruatus, Naczynany. serro, as, Tca.

serta, a, Powros 1. Powrosz / Wigniec 1.

serta corona, Wigniec 1.

sertam duco, Sprzegam sis.

sertor, Wybawiciel.

seruila campana, Romonica wloska.

seruum, Wigniec 1. Ein Kranz oder Meze.

Rutilibus sertis omne rubebat iter. Mart. syn. Cō-
rona, cōolla. epib. Flōrens, odorum, reddēns,
noxile, textile, sūtile, pictum, gēniale, festum, lū-
teum, blēns, spicēum, floridum, odoratum, cerū-
lēum, graminēum, florēum, flavum, stellans, fra-
grans, rosēum, picturatum, halans, insigne, amā-
rantum, virēns, cōloratum, pūicēum, radiō-
sum, intortum, frondēum, viride, cōsidum. pbr:
Serti decus, hōnor, odor. Flōres intēxere, cōnē-
dēre, fingere. Varios in sertia flōres iūngo, ligo,
stringo, vincio, cōnecto. Prima cōrōnāunt rē-
dōlentibus atria sertis. Primitiis sertisq̃ue Dēos
halantibus ornant, alta cōrōnātis rēdimita umbrā-
cula sertis. Floridūlis implēre mānus, ēē tēmpora-
sertis. s. Corona.

seruus, Wity.

SERV

serua, Niewolnicá. Eine Dienstmagd. syn:

ancilla, famula, ministra. s. Servus.

servabilis, Tcwaly 2.

[Port.

servaculum. Borwicá / Ster / Lodz / Sprys /

servaculum piscium. Sadzawicá / Sadz rybi.

servaculum. Sternik.

servatio, 4. Esdra, pro custodia: alioqui sonat

Zachowanie / Chowanie.

servator, Zbawiciel / Ochroniciel / Zdrowia

dawca / Wzbawiciel.

servia, a, Wigniec.

servientia, a, Niewo 5.

servilis, servilicōla Niewolniczy 1. Bneche

isch. Cerea suppliciter stabat servilibus, atque

Horat.

serviliter, Niewolnicze. 1

servio, Sluz 1. Dogadzam 2. Przyszyja

gam / Ogładam sis 1. Radz o tym / Stas

ram sta. Dienen. syn. Famulor, ministro

obedio, pāto, obsequor. pbr: Sum minister, te

vus, famulus, māncipium, opēram ministro, cō

implere vicēs, sērvitium, iugum sūbēo, pātor, pā

pētor, sēro, Dōminum pātor, sērvitio pētor,

savi dōmini iras pātor. Libera Rōmānā sūbēo

cōlla cāēne, sēro rēcular fērrē, quōd sūbēo iugum

Quē tibi iucūdo sāmūlatur sērra labōre. Est

quibus ut mēritis rēferatur grātia, iuraz sē sēro

māncipium tēmpus in omne tūm.

servitia, orum, sub Niewolnik.

servitium, Niewola / Sluzbá 1. Cselabj

Niewolnik. Dienst / Bnecheschaft. syn

Servitus, sāmūlatus, ministērium, iugum. epib.

Grāve, agrum, triste, tūrpe, dūrum, nēfandū, im-

mitē, acre, malignum, miserum, mīserabile, in-

me, mōlestū, onērosū, hūmīle, abiectū, vilē,

pbr: Servilis labōr. Famulāre onus, iniquum iug-

pōndus, onus. Dūrum nimis iugum Tyrānni. Ten

grāve sērvitium, tam dūro pāssa labōres. Dūroq̃ue

nimis cālcāta pērmētur sērvitio.

servitutus, Niewolniczy 1. Quantitas in

Neutrum a servitor, vel a servitrix inusitatis, s. s.

servitum, vel a servitus.

servitudo, Niewola.

servitus, idem, & sigat 2. Pravo. Bneche

schafft. Quasq̃, cervices dare servituti. Sapph.

syn. Servitium, sāmūlatus, ministērium: iugum. p

pub: Grāvis, egra, trīstis, dūra, mīsera, mōlestā, cō-

pūta, onērosa, hūmīlis, abiecta sōrdida, vilis, in-

glōria, tūrpis, infāmis, intōlērābilis, arūmōla, cō-

cērba, ēgēna, sēbīlis, tyrānnica. pbr. Sērvitii iugū

sērvilis, hērilis, labōr. s. supra Servitium.

servitutus, sub Niewolniczy 2.

sērum, Serwatká.

sērum, serum dici, Wiegort 1.

serum est, Pozno.

servo, Chowam 1. 6. Chowam sis / Sprzegam

1. Przyszyjam Przypatruis sis / Pilnu

is 2. Zachowuie 1. 2. Zbawiam 2. Zywie

Pase / 2. Behalten / Bewahren. His o Gal-

le tuos manitis servabis amores. Prom. syn. Alit

ro, cōservo cūstōdio, tūtor, salvo. s. Cūstōdio

selbo.

servo de celo Wieficze 1.

servorum amore, Niewolnicze.

serus, seissimus, Pozny / Wierzychy / & in O-

pozniām sis Spat Servus in offensam n-

tolerit q̃ perdm. Tib. Tardus. Serva-

servula, Niemolnica.

servuli sordiduli, Chatastra 1.

servulus, Niemolnik an Sluga?

servus, substant: Niemolnik. Ein Knecht

Diener. Detrimenda fugas, servorum incendia rider. Hor: syn: Famulus, minister, verna, mancipium, puer, vel capivus. epith: fidus, fidelis, sedulus, strenuus, vigil, acer, officiosus, agilis, solers, impiger, gratus, promptus, inops, miser, infelix, egenus, vilis, abiectus, humilis sordidus. pbr: famularis, famulorum turba, ordo. Famula turba, numerus ingens. Famulorum numerosa manus, obsequio celer, intentus, ad iussa, ad arbitrium domini paratus, promptus, accinctus, alacer. Natus heriles observans. Jura detrectans, recusans, excutiens: Parere, pati jugum indocilis, impatiens, arbitrium domini spectans. Facilis ad iussa magistri. Captivus.

servus, a, um, adiect: Niemolniczy/ Oboswizany.

S E S A

Sesama, s, sesamum, Gr. Sesam.

sesaminus, Sesamowy.

sesamoides, eos, n. Gr. ciemierzygnik/ Cierzylo/ Trześci.

sesamum sylvestre, Alekogovina.

sesculythes, tr. Ros 2.

sescunja, Poltory uncy/ Osma czesc/ sub Czesci caley.

sescuntialis sub Poltory uncy.

sescunx, ch. m. Poltory uncy/ Osm czesci/ sub Czesci caley.

sescuplex, adiect. omne. Srestioracti.

secuplum, Poltora. sese, Sis.

seseli, Gr: Ciarnoglow.

seseli ericium, Jeleni ogon.

seseli Cyprium, Alekogovina.

seseli peregrinum, Zebryca.

seselis, n, Gr: Ciarnoglow.

S E S Q

sesqui, subst: n. indeclin. singulare tantum. Io. Vrsino Poltora cego.

sesquis, adiect. additur substantivi masc: fem: & neutr. generis. Poltorony. sesquialiter, idem

sesquialtera pars, Poltora.

D d d d

sesquicongius Poltora garka.

sesquiculearis, Poltorokufny.

sesquicyathus, Poltora Kieliska.

sesquihora, poltory godziny.

sesquijugerum, poltorywloki.

sesquilibra, Poltora funta.

sesquimensis, poltoromiesiegny gas.

sesquimina, poltory gazywny/ sub poltora cmiarc.

Cego.

sesquimodius, sub Rorca Krakowskiego

sesquibolus, sub Grosz 1.

sesquioctavus, Osma czesci wielkcy.

sesquiopera, sub poltora cego.

sesquiopus, sub poltorony.

sesquipedia verba, Nowa nadeta.

sesquipedalis, sesquipedaneus, poltorostopny.

sesquipes, poltorostopna miata/ Lotiec 1.

sesquiplaga, sub poltora cego.

sesquiplaris, sesquiplez, poltorony/

sesquiplum, poltora.

sesquiplus, poltorony.

sesquisenax, Zgenbiaty.

sesquiseptius, poltorat.

sesquitercius, Trzeci czesci wielkcy.

sesquilythes, tr. Ros 2.

sesquincia, poltory uncy.

sesibulum, siadlo/ siedzenie.

sesilis, siadly/ siadalny.

sesim, siedzac.

sesimodinium, siadlo/ siedzenie/ Rosciol 2.

sesio, siedzenie 1. 6.

sesito, siadam 1. sessor, siedzac.

sestans, idem sextans.

sestantarius, sestarius. idem Sextantarius, &c.

sestertia, orum, sub Grosz 1:

sestertiarius, Groszowy. ibidem.

sestertiolum, vel m. Grosz 1.

sestertium, Moryska/ Butta/ Suma/ Poltrzecla 2. & sub Grosz 1. Subtenica.

sestenius, sub Grosz 1. Poltrzecla malocy.

sesticulum, an, Butta?

sesuvium, Rozhodnik wielki.

sesu,

sēra, Szegčina. sēānia, Cebulā.
sēānion, Gr: sniedek 2. Niesplik.
sēranium, Gr: Jarkā / Niesplik.

sētiger, sētiōsus, Szegcisty. Voll Bhest.

Sētop. caput hoc apri, tibi Delia parvus. Virg. syn.

Sētis alpet, hōrrens, hōridus.

Sētim ligna Exoat. Cedri genus quibusdam. Sed
longe diversa est hac arbor in deserto Arabie cre-
scens, ex qua Moyses arcam & tabernaculum fecit, &
omnia eius instrumenta, lignum eius levisimum est,
sed impueribile & solidum ac nitidum, sed quia co-
lore & folio spine alba fructu similitudo est, ideo spi-
na alba à quibusdam vocatur, Carmel. à Lapide ex
S. Hieronymo & alij.

Setula, Szegčina. seu, Abō.

S E V

Sēpāceus, idem Sēacens. Sēbēlus, Catul: corr: Sed
lig: Sēbēlus.

sēvēre, severiter, Sutowie / Ostro 2. Pos
wainie.

sēvēritas, Srogosē / Sutowosē. Srenā
gigkeit / Ernsthaftigkeit. Quare deposita
severitate. (Phal:) Hor. syn. Austeritas, acerbis-
tas, asperitas, durities, atrocitas, inclementia, saevi-
severitudo, Srogosē.

sēvir, feviralis, sub Romisary.

sevium, Fest: Robert: Steph: corr: Secium.

sēvo, as, Loiz / & sub świeca 1.

sēvoco, Odwodz 3. 4. Odlaçam / Wya
wolyam 1. Neben sich beruffen. Sevo-
cat hunc genitor, nec causam fassus, Ec. Ovid:

sēvōsus Lotowary sevum, Loy / Sādlo.

S E X

sex; aut septem, Bilā.

sexāgena, an Kopā?

sēxāgenārius, Szesēdiesignt.

sexāgeni, Szesēdiesignt / & sub Kopā 1.

sexāgesimus, Szesēdiesignt.

sexāgies, Szesēdiesignt.

sexāginta, Szesēdiesignt / Kopā 1.

sexāngulatus, sexangulus, Szesēwzielny.

sexātrus, uum, ha, sub Dzien 7.

sexcenarius, vel sexcentissimus, Szesēfenny.

sexcēni, sexcenteni, sexcenti, Szesēfenny.

sexcentia causa, Wiele Gego. 17:

sexcenties, Szesēfenny.

sexcentoplagus. Smaganiec.

sexdecies, sexdecim Szesnasie troc, Bstna

sexennis, Szesētoletni.

sexennium, Szesētoletni Gao.

sexies, Szesē troc. sexiga, Posofny.

Sexitanus, lege Saretanus. Sexquipedalis, lege

sexia feria, pigetk.

sextans, hic substaut: Siofsta Szesē. sub Cyo

Sci caley tregy. Item Dwupalcowa mla

ta / & sub siedm pienigskow. & Bielisk

sextans sesterii. Awarnik.

sextantarius, Dwie uncye mairgy / Siofsta

sextarius, Siofsta / mairka.

sextertius locus, Subienice.

sexiceps, Siofsta / posofny / & sub poplo

sexilis, subst: Sierpien. adiect: sierpienowy

sextila, sub Vncya / & Pogworny grosz.

sexium. Siofsta taz. sexius, Siofsta / & sub

Subienice.

sexius ab undecimo, Siedmnasty.

sexius decimus, Szesnaszy.

sexu, n, sexus, m. Piec.

sexangulus trop. sub Smyk 2.

S I

si, Jeslt 1. 2. 5. 4. Ec. Goy / Li / By 1. 5.

Chociazby / Bgdz to / bgdz owo. Wana

Si potuit manes arcescere coningia Orpheus. Virg.

sialochus, Gr: Plwag / sliniasty.

sibetum, Zyber. sibi, Sobie 2. Mir Trpa

sibi generum Tethys eviat omnibus undis. Virg.

sibilatio, Bhyt 1. sibilator, Bhyt 2.

sibilo, as, Bhyt 1. Bhyt 2. Bhyt 3.

Seschen / sospet / pfeiffen. Diriguere ota-

li, tot Erynnia sibilat hybris. Virg. syn. asibilo.

pbr. sibilat do, edo, fundo, mitto, tollo, vibro.

Stridula vibrat fundebana sibilat a linguis. S. Serpens

sibilus, subst: & sibilum, Bhyt 2. Bhyt 3.

Swisdanie. Daszischen / sospet / pfeiffen

fen. Nam neq me tantum venientis sibilus au-

stri. Virg. epich. Stridulus, stridens, hōrens, hō-

ridus, rāucus, acutus, ingens, terribilis, rabidus,

quētilus, repētus, iteratus, frequens. pbr: serper-

tum vōces susurrus. Vipērus sōnus, stridor.

sibilus,

sibilus, adiect. *Βήρυλαίος*.

sibus, *Chyrry/ Dowcipny*.

sibylla, Gr. *Sibila*. Praesidet, horrendaeque
procul secreta sibylla. Vig. syn: Phœbas. *epith: Cā*
ta, vētus, longæva, annōsa, vivāx, fatidica, præsā-
ga, prænunciā. Phœbea, Cūmæa, Dēlphica. pbr.
Vātes fœmīna. Fatidica vātes, Phœbi sacc̄rdos, am
phrystia vātes, ānus, virgo. Vēntūri præsicia, præ-
nūntia, interpes. Cœlesti āmāra nūmine Phœbi lōn-
gæva sacc̄rdos. Talibus ex ādyto dictis Cūmæa Si-
bŷlla hōrrēndas cānt āmbāges, āntroque rēmūgit
obscuris vērā invōlvēns. & Vates.

sibylla leget. Prov: *Wiewyśainy*.

sibyllinus liber, *ibidem*.

sibyna, Gr: *Wlogia i.*

SIC

sic Tak. Ja/so/also. Sic ait & dicto citius
humida æquora placat. Virg. syn: ita, haud secus,
vel hac via, hac ratione, hoc pacto, hocce modo.

sica, Puinal. Dolch/ Scillet Illirici restant
sic, sibynisq̄ fodentes, Ennius. syn: Pugio, gladi-
us, ensis.

sicarius, Zabital. Ein Mörder/ Beutels
schneider. Quod machus foret aut sicarius,
aut alioqui. Hor.

siccaneus, siccānus, Suchy i.

siccatio, Suszenie. sicces. Suho.

siccesco, Schne z. siccisicus, wysusaiacy.

siccine, A (z gniewem) Takli/ zebz z. So?

Also? Ore suo, & dixit siccine lente jaces? P.

siccitas, Suchosé. Trucken/ dūtre. syn:
ariditas. *epith: Fervida, fervens, torrēns, vāllida,*
āammāns, ignava, sēgnis, inērs, lēchifera. pbr. Flū-
mīna sicca vidēntur. Cum primum siccis fervōri-
bus ūritur aer. Fervōre ēr nīmio dēnsē torrēntur
aristæ. Pabūla cānēscunt, cum frōndibus ūritur ar-
bor. Terrāque cœlestes arida sōrber āquas. Tāntā-
lus in mēdia garrūlus arēt āqua. arēbant hērbæ ēr
sēges ægra nēgabāt. aruit ēr mēdio sitiens sūb gū-
rite limus. Sicca diu fūerat tellus, sitis ūlērāt hē-
bas. & Calor, Estus.

sicco, as, Susz i. Vcietam i. Wysusam/ &
sub wyspiam. Trucknen. Lactantesque u-
rens herbas, siccauerit annem. Nem. syn. exsiccō,
arēfācio: exhaūrio, ebibo: ūro, ādūro, pērūro. pbr:
Hūmōrem, āquas nīmūs cālor extrāhit, exprimit,
ēbibit, sōrber, exhaūrit. siccis fervōribus agrōs ūrit,
exurit. arēntes æstus hūlcat agrōs. & Siccitas.

Dddd z

siccōculus, Suchooki/ Nieplāgliwy/ & in
siccōr, aris. Schne z. (Lza.

siccum, Suche mieysce.

siccus, Suchy/ Niepiłany/ Trzeiml/ Na

ago. Trucken/ dūtre. Te tractare vales,
accedes siccus ad unctum. Hor. syn. aridus, arēns,
arēscēns, siccatūs, exsiccatūs, sitient, sitibundus,
āstus, ādūstus, pērūstus. pbr: Hūmōris ēgēns, ēgē-
nus, expērs, ardōre dēhiscēns. Dēserūt āmnes hū-
mor, æque hērbas cālor siccus pērūsit. Sicco tē-
ram spūit ōre viātor aridus. & Sitio, & Siccitas.

Sicel, Petroni: Eucherii. idem Siclus.

sicelion, n: Gr: Pōi len.

sicera, Gr: Trunek ptiāny.

sicila, Rosā/ zelejce strzaly.

siciles, lege sicilio. sicilices, ha zelejce strzad

sicilicula, Rosczka/ Posadzka z. (Lā.

sicilicum, sicillicus, Osmał z. & sub Vna

sicilicus, sicilicium, Posadzka z. (cyā.

sicilimentum, sub Porraw.

sicilio, n. Rosz drugi raz/ sub Rosz. (cyā

siciliquus, Skoyciec/ Osmał z. & sub Vna

sicilisso, sicelissito, sicilicissito, Plaut. i sicu-
los imitor.

sicinista, s. sicumista, Pişgez z.

siclus, Gr: Stebniś moneta/ & Waga ibid.

sicubi, Jesli gdzie. Wo/ erwann. Sicubi

magna ibis antiquo robore quercus. Virg.

sicula, Puinal. sicunde, Jesli z kad.

sicut, sicuti, Jāko z. 4. Wie/ gleichwie.

Sicut aqua tremulum labris ubi lumen abenis. V.

sicya, gr: Bānkā z.

sicyonia, orum, sicyonii calcei, Pāncosle.

SID

sidera errantia, palantia, Plānerā.

sidera inerrantia, infixa, inhaerentia cœlo,

Gwiazdy spolkhodzace.

sideralis, Gwiazdny.

sideratio, Zmartwienie ciālā/ Apopleksya/

Wschnienie/ Zagorzenie z. Konstelacya,

siderationem sentit, Zagorywa.

sideratus, Apopleksy/ Zagorzałe drzewo.

sidereus, Gwiazdny/ Gwiazdisty.

Bestitnt. Sidereo flagrans clypeo & celesti-
bus armis. Virg.

sidetion,

Oriemich,
nagienie.
s Pie...

ony i.

erzyniec z.
e signifier

klad z.
anie/ Sili
anie/ Sili

umienie.
/ Polazim
/ amiejen
Sc. Virg. sy
dro, osteno,
nifello.

nabliane.

Cedru/
Dato mado
Zetphen
quibus affat
primo, relab

Saffo/ Gu
Herb 1. 2. 3
1. Obras
nd perona
Daphni quid
g. syn: indit
monium, ad
omen, auguri
vexillum, va
raculum, pro
aperrum, or
ignodrum, co
prosperrum
secun

secundum, amicum, optatum, infelix, prodigiale,
misandum. spētabile, stupendum. pbr: atque hæc
ut ceteris possis dignoscere signis. Signa tibi dicam,
rū condita mente teneto.

agnum belli. Wici wolenne.

sil. Brunarna farba.

silaceus, Modry/ Zolty.

silans, Burny sup/ Cewka z.

silatium, śniadanie silaus, Przyiemka.

sile, i. Czarnoglow. silens, Ciachy z.

silenter, silentio, Milękiam.

silentarius, Sekretarz/ Miergalek Krolowski.

silentiosus, Ciachy z.

silentium, Milęenie/ Przeftanek/ Audyena

epo. Sille/ das stillschweigen. Per ami-
ca fletia Lunc. Virg. syn: Reticentia, taciturni-
tas. epib. Taciturnum, mutum, tacitum, secre-
tum, arcānum, fidele, amicum, fidum, tranquillum
placidum, altum, noturnum, somniferum, opā-
eum, oppōrtunum, longum. pbr. silens, tacitum,
preffum, compressum, suppressum, repressum os.
Voces repressæ. abruptus sermo. Taciturna silen-
tia rumpit. Quid mē alta silentia cōgis rumpere?
Tranquilla silentia notis. v. Silo.

silentium lunæ, Bielejca zasieć.

silentium noctis, Pierwospa.

silens, i. silens. Xavus apud Cellium.

sileo, fiesco, Milęe/ Przeftaie/ & sub Pa
kowie puszam. Stillschweigen. lura
theatralis cum fluere loci. Marc. syn: Taceo, re-
ticeo, eduticeo, obmutesco, vel omitto, pratereo.
pbr. Silentia preffo, tēdo, servo. Vocem premo,
supprimo, reprimo, compremo, compesco. Eximia
est virtus preffare silentia dictis. Favere lingvis.
Silent, arcetisque auribus astant. Contricere o-
mnes, intēntique ora tēnebant, silēt, dōlōr ora re-
preffit. Tum facta silentia lingvis. Pars ūltima vō-
cis in mēdio suppressa sōno est. Contricūt tandem
factū que hinc sine quēvit. Postquam vōce, mānā-
que mūmūra cōmpressit, tēndere silentia cūcti.
Substitit ut clamor preffus gravitate rēgentis, ut
primum placati animi, ac trēpida ora quierant. v.
Obmutesco.

siler, Wirwinā/ Bagno z.

siler montanum, sub Czarnoglow

silesta, Siofco/ fiescus, Siojab

silex, m. f. Arzemiesz z. Ein Bislingstein

Stabat acuta silex praeceptis undiq; saxo. Virg. syn

Cautes, rüpes, saxum. epib: Dürus, rigidus, grā-
vis, acutus. v. Rupes.

silicernium, Zgrzybiały/ Pogrzebny obiad/
silicernium, Zgrzybiały. [Zielbasa,

siliceus, Arzemiesz

silicia, vel silicula, Boja trawka

silicius, in Posaditka z.

silicon, Siodkie strage.

siliginarius, Piekarz/ Szafarz

siliginus, Zyrny/ Pšeniczny

siligo, Zyro/ Mota z. siligo cocta, Biella

siliga sementiva, Osimina. [blo.

siliqua Lupinā/ Lupiny/ Srogi 1. 2. Sum

pinka/ Siodkie strage/ Waga namnięsa

siliqua Græca, prandicis, Siodkie strage/

Boja trawka.

siliqua Siodziny/ & sub Zgoniny

siliquastrum Pieprzyc 1.

siliquastrum, pro sede. Hygino. corr. seliquastrum

siliquor, aris, Strage pusca

filli; hi. gr: Smypta.

silo, onis, Brwisty/ Tosa na koncu saksze-
wionego. a Sileno dicit Varro.

silphium, Gr: Cyrenaystie siele/ & sub Czār-
towe ląyno.

silva, vel potius sylvā, Las 1. 2. Chwast/ Los-
wy 1. Dupa/ Dostarek 4. Mieszanina/

Bielejki zbieralne/ Pisanie 3. Bieg 4.

Ein Hauwald. v. sylvā.

silva aquatilis, Tęczina.

silva cadua, Porqb. silva pinea, Bor.

silvanus, Wiet mas/ Burny sup.

silvaneus, Lesny.

silvesco, Lesnieis/ Chwasiele.

silvester, & sylvestris, adiect: abundans con-
minatione in Recto singulari. Lesny/ Polny.

silvia, Gil.

silvula, Lesny. silvicultrix, ibidem.

silvisragus, Lomor cynicy.

silviger, silvofus, Lesny/ Driewisty.

silunculus, Tosa sakszewionego.

silurus, Gr: Sum tyba.

silus, Sakszewiony z. Tosa na koncu saksze-
wionego. silvuk,

śiwula, Łasek/ sub Łas.

simatus, ti, Wleśty.

simia, Maspá 1. Wiewiastá, Násładowca.

simil, Podobny 1.

simila, zemla/ Mga pseniczna srednia.

al. przednia.

similago, Mga 3. similagineus, psenny.

similis, Podobny 1. 4. Gleich/ ähnlich. Os

humerosque Deo simile, namq ipsa, Sc. Virg. syn. Consimilis, parilis, equalis, equus, par, non impar, non dissimilis, haud absimilis, simillimus. pbr: ore, colore, vultu, voce reféro, imitor, simulo. Virginis os habitumque gerens. animis equalis, et annis. Huius erat facies, in qua matremque patremque nosset. Sic oculos sic iste manus, sic ora ferebat. Nullo discrimine distat, differt ore patrem referens. Patri non degener oris. Omnia Mercurio similis, vocemque coloremque, & crine flavos et membra decora iuvenit. Simillima proles indistincta suis, gratiusque parentibus error. in utroque relucet frater, utroque soror, similis chlamys effluit auro. Scillati pariter crines, iuvat ipse tonantem error, et ambigua placet ignorantia matri.

similis, pro similis est, Podobny 1.

similitas, Podobienstwo 1.

similiter, simillimé, Cic: Podobnie. Gleich/

gleichet weiß. syn. pariter, aequé, aquali-

similitudo, podobienstwo 1. iter.

similo, as, Mart: corr: simulo.

similius, Maspí. Amiola, Wiewiastá/

Amiolus, Amius, Maspá 3. Násładowca 1.

Wiekemnik. Line Aff. Callidus emissas e-ludere simius hastas. Mart. epith. Callidus, astutus vaser, cautus, versutus, simulátor, imitátor, defor-mis, hirsutus, hirtus, turpis, protervus. pbr. oris humani simulátor, imitátor. Moris humani se-quax, imitátor. Humanos artifex sequi simulare, mores. Humanus simius oris.

simitas, Wleśty.

simitu, pro simul, Záraz.

simo, as, Wleśty cynis.

simonia, swietokupstwo.

simoniacus, swietokupiec.

simpinium, Rusel/ Ampulka.

simplaris, simplarius, poiedynkowy.

simplator, sub Diewostab.

simplex, Prosty 1. 3. 4. Prostak/ Nieprzy-prawny/ Siczery 2. Poiedynkowy. Line faltig/ schlecht. Et pugnet virtus simpliciore manu. Mart. syn: Purus, nudus, haud concrētus, vel candidus, sincerus, vel credulus, incautus, hebes.

simplicitas, Siczerosć/ Prostość 2. Line faltigkeit. Nudaque simplicitas purpureusque pudor. Ovid. syn. Sinceritas, candor, vel credulitas, hebetudo. epith: Nuda, fēra, credula, rudis, inculta, incauta, candida, rustica, puērilis, nivea, puēdens, pura, puēllaris, virginea, innocua, insōns. pbr. Nescia fraudis. Digna favore, xvo rarissima nostro. Vera simplicitate bonus. Fraudibus elusa est credula simplicitas. Tua nescia fraudis simplicitas placuit Divis, in te simplicitas sapiens, facundia prestans.

simpliciter, Po prostu/ prosto 2. Siczery.

simplicitas, po prostu/ simpo, onis, Góś 1.

Simplidearia, orum. Festo. (quasi simpli ludaria) fenera dicebantur, in quibus simpli ludij adhibebantur, seu saltatores, quos Verrius Cernuatores, Festus Corbitores vocat. Scalig:

simplus, poiedynkowy/

simpo, onis, Hewar.

simpulator, simpulo, onis, Diewostab/ Góś 1.

simpularix, Bába/ & sub Ampulka.

simpullum, simpulum, simpulum, Ampulka

simul, Záraz 1. 2. Záraz/ Tudziez/ pospo-

lu/ Skoro. Miteinander/ zugleich. Quā

simul ac tali persensit peste teneri. Virg: syn: simul, una, pariter, iunctim, in unum.

simula, Mosa wleśtego.

simulachrum, potius simulacrum.

simulacrum, Werazenie/ Podobienstwo 1.

Obraz 1. Bálwan 1. Znák 1. Aštali/

śmierć 2. Lin Bildnusz/ Gleichnusz. --

-- Fragili simulacra nitentia cera. H. syn. effigies, signum, imago, statua, vel umbra, spectrum, larva, & Statua, & Larva.

simulamen, Obraz 1.

simulare, simulanter, Zdráblwte/ Wleśtecie/ Zmésłnie.

simulatio, Nieśczerosć/ Zmésłanie. Schez in/ Gleśnerey. Atq. aliud verum est, aliud simulatio veri. Hor: syn. Fictio, confictio, fall-

cia, mendacium. pbr: Ficta simulantia verba, mendacius sermo. f. Falacia, & Mendacium.

simulator, Zmyślacz / Zartownik. Ein Gleisner. Compositos simulator ait, fave improbe custos. Sed. syn: Dissimulatio, fictor, simulatus, fingens, fallax, mendax. pbr: Cui simulans animus, mens, indolis, simulatum cor, pectus. Haud sincerus.

simulatrix, Bábá 4/

simulatus, Malowany i. al. Zmyślony.

simulo, Zmyślam co i. pokazuje po sobie /

Wyrazam i. podobny iestem / przedzierzgnąć sie. Gleichnen / gleyssen / sich nur so stellen. Spem vulu simulat premit altum corde dolorem. Virg. syn: Dissimulo, fingo, tēgo, cēlo, occulto, mētor, fallo, vel imitor, assimulo. pbr: Lata celat sub fronte dolorem Blando fraudem praecepsit visu. Premis aleam corde dolore. Gemitus expressit pectore lato, & laehrmas Caesar non sponte cadentes effudit. Verbis cautus simulatio amicus affatur, tactumque nefas in pectore versat perfidus. f. Dissimulo.

simultas, Nieszeń / Niesnastá. Neid Groll.

Vetus atque antiqua simulas. Iuv. syn: Inimicitia, dissidium, odium.

simulre, simulter, podobnie.

simulus, Nosa włoskiego. sed apud Martialis melius Crispulus, pro Simulo legitur.

simus, Nosa włoskiego. Slachnase.

S I N

sin, sin autem sin minus, Jesli nie. wann abet. Sin abrupta salus, & te pater optime Teuerum. Virg.

sin aliter, Jesli zaś.

sinape, n. sinapi, n. sinapis, n. f. Gorczyca garna. Semff. Seque Lacessenti fletum saura sinapis. epith. Calens, calida, urens, acris, salubris, oleosa, lacrymosa, tristis. pbr: Pletum saura sinapis i. corripit Columella, sed apud Grecos anceps est, quin potius longa, a sinos, nocumentum, & sino, noceo.

sincera fide, Sincerze.

sincerastum, lege syncerastum.

sincerē, sinceriter. Sincerze.

sinceritas, Sincerose / Zdrowosć.

sincerus, Sincerz i. 2. Zdrowy i. Czysty / Nieprzyporny i. Lauter / rein. Sinceru est nisi vas, & c. H. v. syncerus.

sincima, ie, piesń.

sinciput, Głowá / Głowisná / ciemis.

sindon, ón. f. gr: Prescietadlo / pletno cienkie / Siata cienka.

sine, Verbum. Nlich i.

sine, Prapof. Bez. Ohn. Me sine sola videtur ab te ne frigora ladant. Virg.

singillatim, Osobno / pojedyncie.

singula, singula, Abreviatura. Poiedney

singular e, vel singulariter, Osobliwie. i

singular s, Osobliwy / Osobny / pojedynczo

wy / Wyborny / Wlasny i. Sonderbahr /

allein. Qui secant fluctus, rate singulari.

(Sapph:) syn. Solus, singulus, vel peculiaris, proprius, vel eximius, excellens, insignis, summus, rarus, infrequens, inauditus.

singularis, adiect: Szegulny / Osobny /

Suntowy. singularis, subst: Pisarz s.

singulatim, Osobno / pojedyncie.

singuli, Rázdny z osobná / po iednemu i. po

iedyncie i. po funicie / po grosu. Jez

det / besondet. Singula de nobis anni prae

sentur euntes. Hor. syn: Quisque, unusquisque.

singulantia verba, Slowa nie domawiane.

singultim Lkátac / Szegátac / przetwátac.

singultio, vel singulio, as Szegam / Lkam

pypec ma / Rwokam. Schlucken /

Schnupfen / gaghen. pbr, Singultus emit

to, cēdo. Longis, crebris singultibus illa pulsata,

atque in os murmura pulsant. Cum tibi singultu

fortia verba cadent, oraque singultu concutiente,

sonant rupta que singultu verba loquentis erant.

singulus, us. Szeganie i. 2. Lkanie /

Gdatanie / Rwokanie / pypec. Das hirt

zen / oder Schnupfen. epith: acer, asper,

durus, frigidus, frigidulus, amarus, noxius, lethalis

lethifer.

singulus, Jeden i. pojedynczo.

sinister, Lewy / Opaczny / Niezgłowy / Nie

szegłowy. & Szesny. Linck / verkehrt.

Saepe sinistra cava praedixit ab ilice cornix. V. syn

Lexus, Metaph: infaustus, infortunatus, infelix. f.

Infelix.

sinistra, Lewa stroná / & Wlewo.

sinisteritas, Niebezpieczeństwo / Złość / Surowosć.

sinistimus, Leniwy. sinistra

sinistra, Lewica/ W lewo. Die linke

Hand. syn: Laxa. v. Manus.

sinistrariem, Scaliger ad Manilium, vocat interioris sideris fluxum, vel eum signum meta currit a-

ente, ut ait Manilius.

sinistris, Le/ Wieprzymnie.

sinistrorsum, sinistrorsus, W lewo 2.

sinistram, Lewa strona/ Nie na rękę.

sino, in, Dalsi potoy/ Dajmy to/ Dopuść

gam. Lassen/ zulassen. Non bene conveniens tu scia esse jagum. P. syn: Permittito, pascior, concedo, do. v. Permittito.

sinodon, Sinodus, lege synodon, &c.

sinopica rubrica, sinopis, idem Gr: Rubryka

sinuatio, Loniskość, sinuatus, Lonisty.

sinum, ni, Dyban 2. Stáček 2.

sinuos, Lonisko gnia/ Trącinam/ Pomiec

wam/ Wyścigam 4. Snute sta. Sich

winden/ křámen. Impositi calami parvos sinuaverat arcum. Ovid. syn: Cúvo, ancúvo, křáto. v. Gyro.

sinuor, Suwam sta/ Snute sta/ Róbieli sta.

sinuosé, Zawiskanie/ Wzłowaco.

sinuosus, Róbielisty/ Lonisty/ Lołowacy/

Dółkowacy/ Wzylkowacy/ Krecocy sta.

Krywy/ Oblazisty 1. Szereki/ Szere

brzyty. Rumm. Saucius ac serpens sinuo-

sa volumina versat. Virg: syn: inflexus, curvus,

fexus, incurvus, curvatus, rěvřlřtus.

sinus, us, m. vel sinum, Dyban 2. Stáček 2.

sinus, us, m, Lono 2. 3. Wypukłość/ zagiel/

Młania 1. Miednica 1. Szanadze/ Szareki 1.

Odnoga morska/ Wylewki/ Brzeg 1. &

sub Brzúdec 3. Przycará 1. Dec Busem.

Te tenet in tepido molli amica sinu. Ovid: syn.

Grēmum, pectus, complexus, ulnae, vel spira, flexus,

gyrus, sinuamen: ambages, mœandri, vel fre-

tum, curvatum, litus. epiph: Lacteus, niveus, cœ-

ludus, tener: materius, calidus, tepidus, mollis, dul-

cis, amicus. phr: Calido mœ tēge, quælo sinu.

Quem fovet in molli virgo pudica sinu. v. Gyros.

sinon, idem sium, (Noná 2.

siptarium, melius quàm siptarium, Obicie/ Szas

siptarum, Choragiew 2. zagiel 1.

sipho, siphon, Gr: Hewat/ Trónka/ Si-

kawka 1. Cewka 2. Cloncz.

siphunculus, Cewka 2. Pufawka.

Sipha capeta, ex una parte villosa, quasi Simpla. Ipsi-
rus ex Lucilio, apud quem malunt eruditi legere.
Pila, e Greco.

sipo, as, Rucam 1.

siquando, siquid, lege si quid &c.

siquidem, Ponieważ.

siraum, gr: Wino warzone.

sirapa, e, B. Szrop.

siremps, sirempse, priscum. Podobny 1.

siren, enis, Gr. Trad 1. Est & monstrum ma-
rinum apud Poetas, & ab Indica. Plin.

siriakis, Gr: Zagorzenie.

sirius, gr: Gwiazda psia wielka. Der
Hundstern. -- Nec calido latravit sirius
astro. Sc. (Stella in ore Canis, qua à Latina Cani-
cula dicitur.) v. Canicula.

siromastes, gr: sub Wlozgenka.

sirpe, n: Ercenastie siele.

sirpea, e, Włas/ Bess 1.

sirpeus, sitowi 1, sirpia, Bess 1.

sirpices, his Bzóna.

sirpicula, Bess/ Polkoset.

sirpicula, Bess/ Wierpa.

sirpiculum, Bess/ Polkoset.

sirpiculus, substant: sit 1.

sirpiculus, adiect: sitowi 2.

sirpo, as, Plece/ Oplatam.

sirpus, sit 1. Mowa trudna tr.

sirthus, sirus, hic Gr: Szuba/ Zimianka

sis, si vis, Chcesz.

sis felix, Szad: lastaw.

sis oculi, i. suis Lucret. Enni. Popma.

sisama, lege sesama.

sisara, Gr: Wzros.

sisarum, gr: Rucmekla swoyska.

siser, e Graco n. & hi siseres. Plin. Rucmekla
pá 1. 2. Pásieczak.

siser secundum, siser luteum, Máchew 1.

sison agrium, gr: Wieprzymiec siele.

Sissentare, Plaut. Trucul. pro osistentare. Lipf. Tacti-
Tacti.

Sto, Steniam, 10. 11. Wystawiam 3. Osta
is sis/ Stenpé 1. 3. Wykam 4. Wywacam
Zstawiam 1. 2. Padam ná glows. still-
len/ stellen/ still/ halten. Sustentare valet
reia aut stare contra. Virg. syn: Deieo, reti-
neo, distingo, exhibeo, mōror, vel areo, vel ex-
hibeo, vel firmo, falcio, stabilia.

sistrum, sub Bezetacz.

sistrum, gr: Βεζετadlo/ Gruchorká/ Cymbal
ein krumm Horn. Hac quatis: tenera garru-
la sistra manu. Mart: epith: Tinnulum, Egyptium,
mūltisonum, garrulum, iūiacum, bēlicum, erisō-
num, arēum, crepitans, Pharium argutum, stridū-
lum, pēsonum, rēsonans, dulce.

silymbrium, Gr: Μυστá cerywona/ Rzejus
sisyrinchium, Gr: ενιεδετ 1. (Cház.

S I T

sitania, sitanium, Tiesplitz.

sitanion, gr: Jarka.

sitanus, adjct. Gr: Jary.

sitarahia, Gr: Szafarstwo/ Picowniká u
rydz/ & sub Torbá/ Szarwá.

sitarhus, gr: Picownik.

sitarica, & al. sitarcium. Cistarcium. Torbá/
Tobolá.

sitella, Władetko/ Worowa szczyńska.

situbundus, Pragnacy/

siticen, inu, Piszczel ná stepie.

situculosus, Pragnacy/ Pragnienie cyniacy/
Suchy 1.

sitiens, Pragnacy/ Suchy 1. Dürstend. Et
nos hinc alij sitientes ibimus Afros. Virg. syn: Si-
tubundus. Metaph: aridus, ardeō, sicco: pbr:
Siti laborans, pressus, tractus, perditus, inctus.
Vide Sitio.

sitienter, Chéiwie. tr:

sitientia, rum Suche miesze.

sitio, Pragna/ Schnez/ zedam 2. Dürsten.

Ipse puer nobis, ipse sitire caper. M. pbr: Siti labo-
ro, urgēor, premor, urōr, exūror, incendor, torquē-
or. Fauces, guttur, ora sitis urget. Fauces sitis pre-
mit, uris. Sitis exhausterat artus, sicco torret sitis
ora palāto, siti ora rigent, fauces arēt, labia hiant
Flāgrat incensum siti cōr, ēr pērustis flāmma viscē-
ribus mīcar, sicca hiant pēndula labra siti. His si-
tis & nullo rābīes, extinguitur hāitu, explēda.
ut sitis ita tibi quā pēditus ardes, oraque sicca.

rigent, squāmōus aspēra lingvis. Jam anāreōnt
venae, nulloque hūmōre rigātus aeris, alērnos an-
gustat pūlmo mēatus.

sitis, Pragnienie. Dürst/ Brunst/ Begierd.

Qui potus dubium est sstat alatve sitim.

Ovid. syn. Metaph: Cūpido, amor. epith: ignea,
flāmmēa, fervida, fervens, ardēns, ānhēla, arida,
sicca, arēns, aspēra, dira, avida, rābīda, astiva, vē-
hēmēns, violēnta, impōrtūna, mōlōsta, ānxia, vē-
ana, insāciābilis, inēxplēbilis, intōlērābilis. Tān-
tālēa. pbr: Bibēndi, potus cūpido. sitis ardor, astus
flāmma, rābīes, urēns guttūra sicca. Cum rāpido
fervēns sitis urget in altu. Pōcula plēna mānus si-
tis implācābilis hāurit. & Sitio.

sititor, Pragnacy.

(trgd.

sitocōmia, gr: Szafarstwo/ Picowniká u

sitōnia, gr: idem, & Picowanie.

sitostāsus, & gr: Podwojewodzy.

siutba, arum. Komparura.

situatus, Polozony.

siula, Wiadro 1. Losowy statek.

simulus, Wiadro 1.

stulus barbarus, Szaflik.

situm ducō, iraho. Plesnieiz.

situs, ti. Polozony/ pogrzebony/ Wystā-
wiony/ Zbudowany/ Leze. gelegen. Au-
rum irrepertum, & sic melius sitam. (Alcaic.) pbr:
Pōsitus, locatus, jacens.

situs, u. Polozenie/ Rozlozenie/ Mlozenie/
Przykurzenie/ Piesn/ plugawstwo/ Nierua-
hanie. Gelegenheit/ Schimmel.

Nec rebocare situs, aut iungere carmina curat. Virg
syn: Pōsitus, locus, vel squallor, rūbigo, sordes,
vel vērūstas. epith: Pallēns, infōrmis, inērs, tūrpis,
immūndus, fœtidus, squāllidus, pūtris. pbr: Canē-
scunt tūrpi tēcta, rēlicta situ. squāllēntique situ,
tūrpis. situ hōrrīdus. Quem situs infōrmis prēmīt
et dēsēta vērūstas.

sive, Ubo 1. Bdz ro. Oder. Sive quis Au-
tilochum narrabat ab Hecore vīctum. Ovid.

sium, gr: Potognik.

Slavicus, slavonicus, Slowiensti.

Slavonia, Slowiensta ziemia.

Slavus, Slowak.

smaragdinus, in Apocalypsi, Smaragdowy.

smaragdus, gr: Smaragd. ein Edelgestein/
Smaragd. Sardonychas, smaragdes, ada-
manas

*maras, Sc. M. Tu poteras virides pennae hebetare
smaragdos. Ovidi: epith: Viridis, viridans, virens.
clarus, radians, latus, Seythicus, erythreus. phr.
Seythicus lapis. Viridis gemma. S. Gemma.*

smatis, idu, gr. Rychi drobne/ sielawa.

smecticus, gr: sub ściekajace lekarsko.

smegma, n. gr. ibidem & Wydło.

smegmaticus, gr. ścieramu flujacy.

smerdaleos, vel u, m. gr. Smrod z.

smilla, gr. Hojyk pifarski/ Biezał.

smilax, acu, f. gr. śis/ Wieszojold/ Bob.

smilax aspera, Powoy Holacy.

Smilion, scalprum asperum, vel pharmacum acre.

item Bzytwá.

[Pamietn.

smiris, vel potius smyris, idu, gr. Smergiel.

smurna, al. smyrna, gr. Mura l.

smyrneum, Gierst.

smyrnium, gr: Dzięgiel z. Mistrzownik/ siela.

smyrnium Creticum, Pezewłoká.

smyrtha, Mura l.

smyrus, gr. Wogor z.

S O B

soboles, Plemia/ Dzieci/ Płod/ Priyplodek.

Lácorosi winna/ Lácorosi zostawiona.

Stamm/ Rinder. Dignatur soboles inter a-

mabiles. (Choriamb.) H. syn: Proles, progenies,

propago. In plur: Liberi, nati. epith: Chára, dile-

cta, amata, dālcis, tēnēra. phr. Chára Dēum sō-

bōles, magnum lōvis incrémentum.

soboles ē radice, Wulp 4.

[lumel.

soboles nova, priyplodek. soboles, ha, Co-

sōbōlesco, Płodis. sōbrie, Trzeżwo.

sobriesceri, Roztrzeżwieć.

sobrietas, Trzeżwość. Trüchtereit. Hū se

sobrietas ē totius sobrietatis. P. syn: Mōdēratio,

tēmpērantia, abstinentia, parcitas. S. Temperantia.

sōbrinus, śtoreczny/ Scytleczny/ Wuteczny.

sōbrius, Trzeżwi/ Niepiłany. Trüchtern/

māssig. Saturnalibus hinc sugisti sobrium ergo.

Hor. syn: Mōdēratūs, abstinentis, parcus. Vide Tem-

perant.

S O C

soccatus, sub Parynda. socellus, Parynda.

foccus, Parynda/ Rępiecie. Socle/ Gilschub.

(Calceamentum muliebri à Comedia usurpatum.) eo

S O C

*pitib: Hūmilis, lōvis, tēnūis, lēpidus, imāndus,
mūllēbris.*

socer, socerus, Świekier.

socer magnus, Peadylad.

locia, Towarzyska. sōciabilis, Spoisy.

sōcialia, Towarzyski. Bundgenössig. Cal.

carumq; tenet, bellū socialibus avam. Juv.

socialitas, Towarzyskość.

socialiter, Towarzysko.

sociatē, Spolem.

sociemus, sōciēmus, Towarzyski.

sōcietas, Towarzyswo/ Bractwo/ Błaga-

nie. Gemeinshaft/ Gesellschafft. syn.

sōdalitas, sōdalitium, cōmōrtium, cōvictus, cō-

mitatus, cōcōrdia, cōmōrcium, cōllēgium, phr.

Jus sōdalitii. Jūs sōdalitium.

sōcio, Błagam/ Sprzegam/ Stowarzyski.

Spolkuis. Gesellen/ vereinharen. xxi.

me vincla vellem sociare jugali. Virg. syn. Jūgo.

cōjūngo, adjūngor ālsōcio, cōnsōcio. phr: sōci-

um, cōmitēm dō, addo, adjūngo.

sociofraudus, Nieczciwiy/ Zdrayca.

socior, aris, Stowarzyszcie.

socius, substant. Towarzyski/ Pomocnik.

ein Mit-Gesell. Exerceat illi socie commu-

nia lingva. Ovid. syn. Cōmes, afflicta, sōdaliu, ius-

cus, vel cōsors, pārticēps, cōscius, epith: un-

mis, fidēlis, fidus, sincērus, cāndidus, amicus, pi-

us. phr. ōpērum, labōrum, vitā sōcius. sōcietas

jūctus, cōjūctus, sōcius hōstēs. Iūre sōdali

quī mihī jūctus ēras. Illa cōanus quōdāmodū

rum fida mēōrum. S. Sodalis.

socius, adiect. Towarzyski/ Pomocny.

sōcōrdia, Gnusnosť. Unverstand/ Träp-

heist. Vive igitur, nec te facias socordia leni-

M. syn: Stūpiditas, flūpor, hēbētūdo, vel ignō-

inētia, lāngvor, vēcōrdia, dēcidia, pigritia.

socorditer, Gnusno.

sōcors, Gnusny/ Niedbály. unbesonnen/

himplässig/ träg. Vire socordis opprimat.

(Jamb. Dim.) Pr. syn: Stūpidus, hēbes, vel ignō-

vus, pīgēr.

sōcrus, hac, Świekta. socrus, hic de vim

sōdales, hi, Towarzysstwo z.

(ibidem

sōdalis, subst. Towarzyski z. Zakupnik. em

Mitgesell. Gaudentem parvisq; sodalibus, &

Lati

Lare certo. H. syn: Sōcius, cōmes, astrēcla. *epith.*
 animis, fidus, fidelis, amicus. *phr.* Quos ego di-
 lēxi frātēno mōre sōdāles. Dōctus & unānimes
 sōdis tūrbāre sōdāles. S. Amicus, & Socius.

Sodalis, *adlect. commune.* Towarzystwi.

Sodalitas, Towarzystwo 2. Bractwo/ Cech 1.

Sodalitium, Towarzystwo 1. Bractwo/ Cech
 Gesellschaft. Fraternaliter vere dulce Sodaliti-
 um. Cat.

Sol, Solenne 1. 2. Plac do sęgo. die Sonn

ter duodena regit mundi Sol aurea astra. Virg: *syn.*
 Phoebus, Titan, Hyperion, Cinthius, Dēllus, Apē-
 lo. *epith.* Aurēus, igneus, cōruscus, cōruscans,
 splēdidus, radiāns, radiatus, rutilus, rutilans, mī-
 ans, lucidus, fulgēns, auricōmus, ethēreus, erōcē-
 us, rāpidus, vāgus, oriens, nōvus, rōseus, blāndus,
 nitidus, clārus, serēnus, pūrus, ālmus, cāndidus, rū-
 bens, pūrpūrens, āctivus, ārdēns, flāgrāns, fervidus,
 ignifer, flāmmifer, cāndēns, tōrrēns, ignivōmus, ā-
 cutus, cālēns, cālidus, tēpens, occidūus, prōnus, cū-
 dēns, pūnicōus, obscurus, nūbllus, tēnebrōsus. *phr.*
 Solis jūbar, rīdus, āstrum, radii, lūx, lūmen, flā-
 ma, ārdor, ignis, fax, pōtēntia, vis, fulgor, splēn-
 dor, nitor. Solis vultus, os. Solis āxis, rōta, cūrtus
 equi, Solāre, Phœbeum, Phœtium, Titānium jūbar
 rīdus. Solāres, vel Phœbei radii, ignē, Phœbe
 flāmmæ. Titānius ārdor. Phœbea fax, lūx. Phœbi
 lucidus orbis. Sydēreum, ethēreum, cōelste jūbar.
 Rōta fervida solis. Rōta āstrōrum scēlla dūcēns.
 Lūcis, seu lūminis āuthor, pārens. Clārum divi-
 dēns orbē diem. Qui dāt estātis, brūmque nōras.
 immēns lūx pūblica mūndi. Cōruscum lūcis ethē-
 ris jūbar. Māximum cōeli, mūndi dēus. Jūbar rā-
 diis insigne cōruscis. Radiis frōntem circūvallā-
 tus ācutis. Pūrpūreo quī mōvet āxe diem. Certo
 mōdē rāns cūrrēntia tēmpōra mōtu. Qui longum
 mēsitur ānnum. Signa rēgēnt dūodēna vīubilis ān-
 ni. Bis sēnā cūrsu signa quī vārio rēgit. Cūius ād
 dētus nōtis opāre dēcus omne fūgit. Flāmmiferis
 mūndum cōmplēxus hābēns. Volvit īncēhāūto
 rēdēntia scēula mōtu. ālma lūce flūstrāns orbem
 Vivo cūcta cālōre fōvēs.

Sol admonet, Czas 1.

Sol adultus, Poludnie 1.

Sola, orum, sola terræ, telluris, ziemia 2.

Sola loca, Pustynia.

Sola triginta minæ. Tytko.

Solanum, Psinik.

Solanum manicum, Szalec wielki.

Solanum monococcon, Wronie oko iele.

Eeeee 2

Solanus, Wiatr wschodni prawy.

Solaris, Soleneqny. der Sonnen zugehör-
 eig. Dumq, quod o breve fit, lumen solare vido-
 bo. Ovid. *syn.* Phœbeus, Titānius.

Solaris herba, Brodawnik.

Solarium, a solo. Cyns ob gruntes.

Solarium, a sole. Sala / Na stoncu sala/
 Blech/ Soleneqnik tegat/

Solarium, ex aqua, Zegarek cietycy.

Solatum, solariolum, Potiecha. Trost. In-
 salta fueratis aëtes, solatia ruris. Ovid: *syn.* Solā-
 anen, lenimen, lēvāmen, āuillium. *epith.* Dulce,
 mite, blāndum, grātum, āmicum, mōlle, lēne, o-
 piātum, spērātum, lēntum, tādum, sūbitum, īndō-
 pinum. *phr.* Lābōrum, vel dōlōrum dulce lēvā-
 men, lēne fōmētum. Cūrārum rēquies, mēdici-
 na, lenimēn. S. infra Solor.

Solator, Potiechiciel.

Solatum, Zagorzenie.

Solatus, Zagorzały/ Egorszaly.

Solidus, lege solidus.

Soldary, Masłokowie/ Retobaryny.

Solea, Panceria/ Parynta/ Czepta/ Podo-
 waliná/ Płaszka/ Podkowá.

Solea Græcanica, Panceria.

Solea lignea, Czepta.

Solex, Obow staroswiecki. (pte.

Solex lignex, Alodá. Solex spartex Kurs

Soleary, Wanienny. solearius, Siwiec.

Soleatus, Pancerie noszacy.

Solennus, idem solennus.

Solen, enu, hic gr: Blyszak/ Plaw/ Paties-
 czowa bituta/ Rucá 1. Rynstok.

Solenne, Zwyczaj/ Swiato urozyste.

Solennia, orum, swiato urozyste/ Zwyczajy

Solennia ludorum, Obrazd. (nie.

Solennis, Zwyczajny/ Urozysty/ Odswia-
 tny. Jährlich/ heretlich. Imperium solen-

ne focer, mihi mania Teucris. Virg.

Solennitas, Urozystosci/ Swiato urozyste/

Solenniter, solennius, Urozyste. [Sest.

Solens, Zwyczajnie.

Soleo, ex, Zwykl/ pflegen/ gewohnt seyn.

Qua solet irato ducere iura loco. Prud: *syn.* assolēo,
 lyēvi, cōnlyēvi. *phr.* Sōllens, lyētus, cōnlyētus, āl-
 lyētus,

fræus sum. Mōs est mihi, est mihi crebër ūsus. sæpe, fræquenter ago. *s. Asuesco.*

sōlers, Dowcipny/Przemyslny/Bystry 2.

Gesheid/Sharffinnig/Elug. -- pecudum custodia solers. Virg. syn: sagax, subtilis, prudens ingeniosus, industrius. *s. Prudens, Ingeniosus.*

solertier, Dowcipnie/Przemyslnie.

sōlertia, Dowcip/Przemysl/Bystrość 2.

Sharffinnigkeir. Vig. artes pariat solertia nutrit usus. C. syn: industria, dextertias. epith: acuta, subtilis, vivax, vivida, prudens, docilis, vigil, pervigil, ingeniosa. *phr: omnia cōnando docilis, solertia vincit. Pervigil insomnes, ducit solertia cūras. Nulli adeo vivax animi solertia. vide Prudentia.*

sōlet, Bywa to. soli loci Pustynia.

sōliar, Nákrycie 1. Wonna.

sōliaris, Wanienny. sollicitatio, Naleganie.

sōlicitator, Námawiacz.

sōlicite, tūs, tiffimē, Pilnie/Grasobliwie.

sōlicito, Námawiam 1. Nalegam/ Nogabam/ Porusam/ Ruż 2. Graspie/ Orze/

Rucham/ Wabie/ Priemawiam 3. Námawiac nā niernad.

(spokorny.

sōlicius, Piezokolowity/Grasobliwy/ Nies

sōlidago, Żywokost/ Blomignat/ Prosiāna

sōlidamentum. Wtwierdzenie. (wloc.

sōlidatus, adiect: a solido, as. Obity/ Twárdy

sōlidatus; subst: a solido substantivo. Żołnierz

pientziny/ Jurgietnik.

solidē, Gruntownie/ Dostatecznie.

sōlidesco, Trasta sie.

sōlidipes, Kopyt calych.

sōliditas, Twárdość/ Gruntowność/ Nies

drość/ Tęgość/ Stalność.

sōlido, Wtwierdzam/ Pokrzepiam/ Spaiam.

Zlepiam. Fest machē. Et vertenda manu

et creta solidanda tenaci. V. syn: Firmo, stabilio.

sōlidum, Lód/ Cálego co/ Kóstka figurá/

Jástiná/ Do pientagga/ Zupelnie/ Żpelná

sōlidus, adiect. Cály 3. 2. 3. 5. 6. Twárdy/

Nieggz/ Niedrożony/ Gruntowny/ Stá

ly/ Gasty 3. Tęgi 1. Zupelny/ Odlewany.

gany fest/ ciuśom. --- ignes, solidog, ad-

manre columna. Virg.

sōlidus, substant. sub Vncye/ Ziory cerny/ ny/ pogworny groż/ Sielag

solidus aureus, centenarius, Portugal.

sōlifer, Slonconosny/ sub Sloneczny.

solifera, plaga, Wchod 2.

sōliferreum, potiff 2. sōlifuga. Mrowka.

sōligēna, Sloncorodny/ sub Sloneczny.

sōlino, as, priscum. Ródz 1. Żywt.

solinunt, i. solent, priscum sub Wra am sie.

sōlipuga, u breve, a pupugi. Solipugias solip-

gnas solipugna solipaga. Mrowka.

sōliferreum, Nákrycie.

sōlistimum tripudium, Wieszba 3.

sōlistimum auspiciū, Znádobry.

sōlistimus, ziemny. solita sub Żwaczynie.

sōlitaris, Osobny 1. Obludet/ Bezładny

pustelnicy. Einsidlet. syn: Mōnachus

phr. Religionē sacra. Fidei sctator avit. Ve-

tus, vērē pietatis amātor. Paupum veltigia sctam

exemplar venerabile mōrum. *s. Pim.*

sōlitas, Opusciatłość proprie & inuistate, S

sōlito, as, Żywt. (mość)

sōlitudō, Szeregulność/ Opusciatłość/ O

sierocenie/ Pustynia/ Pustka 2. Osobność

& sub Niemag/ Nierowarzysli Linoda

einsame Wüste. O jucunda. Corvine solitudo.

(Ph.) syn: eremus, desertum, sctellus, recessus.

phr: vasta, vacua, tæta; silens, tranquilla, scti

umbrōsa, opaca, caeca, sterilis, dæcta, inhospita.

avia, impervia, scteta, ignota, rēcta, disitata.

vide Desertum.

sōlitus, Żwaczyny. Gewohn. Vrinam timo

rem solitus ex longo est metus. [Jamb:] syn: Sctus

assuetus, cōsuetus. *s. Affesio.*

sōlivagus, Samopēs/ Szeregulny/ Osobny

sōlium, Stolec 1. Żebelc/ Tuna/ Wonna

Thron/ Königlicher Stul. Prefatus divus

folio Rex infit ab alio. Virg. syn: Thronus. epith:

Régale, aurum, eburnum, sctperbum, eburnum.

auratum, régium, magnificum, sctgens, spēndus

micans, cōtūscum, gemmiferum, insigne, cōspicūm,

altum, excelsum, sublime. *phr: Régalis, Rē-*

gum sctes. Régale tribūna. sctā aurata rctus.

Pulchro sctet illa rctctū sublimi sctlo. sctloque

erēmendus majestate sctet. sctlo fultus eburno.

solle.

SOLLEMNIS, sollemnis, sub Procyfity. v. supra.
Maurius, Dworny. (solennis).
Soliferreum, apud Fest. gemino h. scriptum. idem So-
Solifernium. idem Solisternium. (liferreum).
Solum, Stolec i. Zedelek / Wanna.
Solum, adiect. à solus. Osel, est totum & solidum.
Festus Lucil.
Solis, as. Pustofe.
Sollicitismus, sollecismus, sollexophanes, gr.
Mowa lacinia sta.
Solor, aris, cieffo. Troffen. Vrgebam & tela
curas solabat aniles. Virg. syn. Consolor. phr:
Caras, luctum, dolorem, tristitiam levo, lenio, mi-
tigo; placeo mulceo. Dolorem, aspera fata solan-
do levo. Dulcibus, blandis verbis solor. Blandis
dictis, vocibus, allouquis jacentem solor: spem la-
psam, abjectam erigo, ademptam reduco. Tu po-
tes insanos animi compescere luctus. Cape dicta
memor duri solatia casus. Quis jam solatia fesso,
Consiliumve ferat? Sic ego, mente jacens, et acer-
bo saucius ictu, admonitu ceppi fortior esse tuo, le-
nibus allouquis anima hac moribunda revixit. Au-
xilium nostris, spemque tulere malis. S. Curis exi-
mor, Hortor, & Hortandi formule.
Solox, Sen, Adiect. videtur esse, hic, hac, hoc,
apud Festum. Twardowlosy / Plugawy / &
sub Guniá z.
Solpuga, solpunga, Mrowka,
miseguium, Vlogietel.
Solstitialis, Stonecny, Nierewalsy.
Solstitialis dies, nox, Przesiłenie z.
Solstitialis herba, Brodawnik / & sub Rzep.
Solstitialis morbus, Zagorszenie / Apoplee
fsta.
Solitium æstivum, Przesiłenie dnía.
Solitium brumale, improprie sic vocari probat
Cerda. ad i. Georgio. Przesiłenie noczy.
Soluerat, i. solutus erat. sub Zwýkl.
Solam, Telso. Alcin / nut. Nec calami so-
lam equiparas, sed voce magistrum. Virg.
Solum, Zlemiaz Lad / Dno / Grune i. o Pod-
destwa i. z. Bolagowa podestwa / Stolec.
der Boden / Grund. --- inque solum, quod
texerat herba jacebat. Ovidi syn: Terra, tellus,
humus. S. Terra.
Solve, Place i. z. Rozwiazuis / Wypriggam

Spabiam/ Obbtiam od. bezeug/ Rospus-
 gam 1. Wypelniam/ Lami 2. Wyzwalam
 1. 2. Spusigam; lāncuchā/ Spelniam/ &
 sub Ruſſa leſárſtwo/ Pucgácyo cyni/ Dy-
 ſpenſowác. Ledigen/ bezaubern. Vora De-
 um primò viſio ſoluebat Eos Virg. ſyn. Pēnſolvo
 pēdo, rāddo, nūméro; vel libéro, exime, expēdo
 vel diſſolvo, rēſolvo; rēſolvo vel liquēſcācio, vel
 nōdo, explico. pbr: Sūtlitl' t'xūas vinclis ad ſy-
 dēra palmas. Nēc Lēthāa vālet Thēſens abrūmpere
 chāro vīnculā Pīthōo. Qūalis ūbi fūgit abrūptis
 prāſepia vinclis. Tandem liber ēquus, campō quō-
 pōtius āpērtas.

solvor, Taig.

sōlus, Sam 1. Jeden 1. Pusty / & sub Tello.

Einig/ einsam/ allein. --- loca sola nocent.
loca sola cabero. Ovidi: syn: incōmītātus, unus: ā-
nīcus, dēsērtus. (ultimū)

solute, Ewobodnie / Niedbale / Wolno

solūtilis, Roztemny / Lácny 1. 5.

solutio Rozmrazanie / Plácentie / Zápláca

solutors sub playca.

solutus. Wolny / Rospustny / Wyzwolony i.

Piservang. Entbunden/ gelöst. -- modi
langore solutus. Ovid: sjo: Pērsölutus, vel lib-
ratus, liber, immūais, vel rēsolutus, dissolutus.

somātōphylax, gr. ὁ φύλαξ τῆς σωματικῆς.

Somnurna, Va. Robert Steph: corr: *Somnorina*.

ſomniator, Sennit 2.

fönniculöse, Ospåle.

somniculōsus Ospały/ Sptacy wiele/ Sptacy
 gte syniacy. schlaffteig somniculosos il-
 le porrigit glires. Scaz.

sonnifer, sonnificus. Spātie cynicy/ Spl
 ex cynicy. das Schlaf bringet. so-
 mnifera. & Martis quæstia, in Sc. Virg.

*Somnia. Sinit ut sis 1. Plorę 2. Perſenſio
ut sis. Traumen. Nec in biſcipiti ſomniaſſe
Parnaſſo. [Scaz.] Perſ: ſyr: Për ſomnum vidē,
vel delūto, inēptio, ſingo. phr: Mētem ſomnia
lūdunt, exercēt, agitāt, tērrēt, turbāt, cōpūo
delūdūt. ſomnia ſenſus. Vāni tērrēmur imāgine
viſus. Quā mē ſuſpēſum in ſomnia tērrēt? ſo-
mnia fallaci lūdunt tēmerāria nōcte, & pavidā
mētes fallā timēre iūbēt, et fēra diūctōis turbā-
bant ſomnia mētem. omnia quę ſenſu volūntatū
vōia diūno. Tempōre nōcturno, reddidit am-
quēſ. ꝑ. *Somnium.* *ſomni-**

sonniōsus, Sennit 2.

Somnium, & somnus, Sen 2. Bayli. Ein

Traum. --- amant, ipsi sibi somnia fingunt.

Virg: *syn*: insomnium, visum. *epith*: Nocturnum, migrum, coecum, vagum, inane, sollicitum, vānum, leve, fallax, mendax, horrendum, terrificum. *phr*: somni, noctis species imago, somni vīla, simulācra Mendax somnus. Noctis vāni timōres. Vāni visus Imāgo. Nocturnae imāgines. Falla sōporis lūdibria somni terror inānis.

Somnolentus, Ospāty. Schlāfferich. Et somnolentus increpat. (Lamb. Dim.) And.

somnōrinus Senny 2.

somnus, Sen 1. Schlaff/ Ruhe. Ac velut in somnis, oculos ubi languida pressit. V. (Hunc fingunt Poetae, Noctis filium; Martis fratrem.) *syn*: Sopor, requies, quies. *epith*: Nocturnus lenis, blānus, iucundus, dulcis, mollis, placidus, tranquillus, quiescens, languidus, piger, lentus, grāvis, levis, alius, securus, impavidus, tacitus, irriguus, saluber, matutinus. *phr*: Somni quies, oīa, mūnēra. Nocturna quies. Dulcis et alta quies. Pax animi Cūnarum quies. Noctis amica quies curarum, laborum admodor somnus. Pēctora mūlcens. Corpus vires rēficcens, recreāns. Letho simillimus, Gēlida mōrtis frater languidus. Mōrtis imago. Cōsanguinēus lethi sōpor. Noctis amicus. Veris miscens falsa futuri cētus et idem pēssimus aūthor. Nox similis mōrti dēderat placidissima somnos. S. Dormio, Nox, & Lethum peto.

sonphos, Gr: Πολυφώνος.

sonābilis, Brzmigcy. sonans, idem. & sonax

sonchus, gr: Μίλες ζιτε. (Glosny.

sonchus levis, Krowi mlecz.

sonipes, adiect. omne Blaponogi/ substant: m.

Ron 1. ein Ross/ ein Rösser. Stat soni-

pes, ac frāna ferox spumantia mordet. V. S. Equus.

sonitus, us, Dzwiek/ Brzmienie/ Gruchot/

Trqb Dzwiek. ein Getäusch/ Geröhn.

syn: Sōnus, strēpitus, clamor, murmur, fragor, stridor. *epith*: acutus, raucus, horrendus, terrificus, dissonus, horridus, absonus, vagus, strēpens, stridulus. *phr*: omnis et instrēpuit sonitu cāmpāna hōanti, arrectasque impulit aures. Cōtūsa sōnus, et illatābile murmur. Fit sōnus, ingēnti cōcūssa et pōndere cellus. S. Murmuro, & Clamor.

sonivium auspiciū, Snak doby.

sonivius, Brzmigcy.

sōno, us, & u, priscē Brzmia/ Szumia/ Pus

Pam/ Glos wydaie/ Snac 4. Brzokam.

Thonen/ Klingen. --- ingenti sonuerunt.

omnia plausu. Virg. *syn*: Resōno, pēriōno, strē-

phr. sōnum dō, ēdo, rēdo, rēfēro, cēō. S. Reson-

Murmuro, Clamo, Sonitus.

sōnor, Brzmienie. Ein starcker Thon. -

gno veluti cum flamma sonore. Virg.

sonorē, Glosno.

sōnōrus, Brzmigcy/ Glosny. Hellstimmig

Klingend. Lūstāntes ventos, tempestatesq;

horas. Virg. *syn*: Resōnus, sōnans, strēpens, strid-

ululus, cānōrus.

sons, Winny 1. schuldig/ sträffich Cent-

nos fontes ultrix accincta flagello. Virg. *syn*: No-

cēus, nōciūs, rēus.

sonica causa, Przysłobā prawnā.

soniticus, Szkodliwy/ prawdziwy/ Słuszny

soniticus morbus, Raduś chorobā/ Duszny

noene/ Chorobā 1. 4.

sōnus, ni. & priscē us. Brzmienie/ Dzwiek.

ein Thon/ Schall. Dat sine monte sonum,

S. Virg. *syn*: Sōnitus, sōnor, strēpitus, murmur,

clāngor, tinnitus, clāmor, vōx. *epith*: stridulus,

cūrus, lētus, raucus, cōnfusus, vōcālis. S. Sonitus.

sonus vocis, sonus vocalion, Wārszanie.

sōphia, Gr: Μηδρσί.

sōphīma, gr. Wykracanie

sōphista, sophistes, a. m. gr: Wykracacz

Szalbierz/ Brzomowski mistrz.

sōphistica, Gr: Wykracności nauka.

sōphōcles, gr. Pochwalacz.

sōphron, om, Gr. Skromny 2.

sōphrōsyne es, gr: Miernosc w życiu.

sōphus, Gr: Międzec.

sōpio, u, sub Vspic. einschaffeen/ entschle-

fen. --- Herbu superest sopire draconem. O-

syn: Sōpōro. *phr*: sōmanum, sōpōrem induco, i-

fēro, irrito, in sōmnum sōlvo, sōpōrem pōt mī-

bra spargo, irigo.

sopior, Vyspiam/ Mleie.

sōpius, Brzmiały. Entschaffener. El-

pitorum nocturnā frage triumphans. Pub. Ep. 1.

Sōporatus. *phr*: Sōmno, sōpōre, sēpūltus, grāvis,

grāvis, pēssus, victus, dēvictus, tōrpēns, langu-

jacens

Sordidus. Plenus soporis. Mollī languore solutus. Præstus gravitate soporis. *S. Somnus, & Dormio.*
Sopor. Sen. i. **Spigaká/ Dzemanie/ & sub Spigake cynicy.** Schlaf. -- pecudumq; genus sopor alius habebat. *V. S. Somnium.*
Soporatus, soporifer. Spigake cynicy. Schlafbringend. -- molla, soporiferumque papaver. *Virg.*
Soporo, sub Vepié. soporor, Dzemie.
Soporus, Spante cynicy. det im Schlaf ist. *Umbrarum hic locus est, somni noctique sopora. Virg.*

S O R

Sorabis. Serbska niemá.
Soraculum, Eagki. soracum, Ráká.
Sorbeo, Sorkam 3. Wsasknag/ Polykam/ Pojeram. Verschlingen. Ille quoq; in corpore pariter sorbere necesse est. *Luc: syn: absorbéo, deglúrio, vóro, háurio. pbr: Deglútre mörum, fauces implere capaces. Terræque cœlestes arida sorbet aquas. S. Haurio, Voro, & Haurio.*

Sorbilis, Szadeti 1.
sorbillo, as. Popitiam sobie/ Wsasknag.
sorbillum, sorbillum, Polewká.
sorbilio, Sorkanie/ Polykanie/ Polewká 2 Ráká cácca.

sorbiliuncula, Polewká 2. [biná.
sorbum, Jarsobiny iagody. sorbus, Jarsobus
sorbus aucupalis, torminalis. Jarsobina les
uratus, pra surrectus, prisc. podnioq;. (Sna.
sordeo, smierdz/ Gárdz mng. unflätig
segn/ stincken. -- Quoniam sordent tibi membra nostra. *Virg. syn. Squalléo, sordesco. pbr: sordibus aspérgor, hórreo, ôleo, squalléo, sum deformis, obscenus. S. Sordidus.*

sordes, is, hæc plugastwo.
sordes, ium, hæc, plugastwo/ Smrod 1. Zmá 3á/ Gnoy 1. Zmindá 1. Skapstwo/ Látomy.

stwo/ Zalobá 1. 2. Unflät / Mist.
Commisum arbitrio sine sordibus exstruc funus. Ov. syn: Fax, feces, immunditia, vel tã. immunditia, lütum, cœnum, illüvies, collüvies, spurcities, squallor, pador, sicut, foeditas, vel macula, labe, vel deccus. epib: Foeda, foetida, spurca, rüpes, putres, putrida, viles, impura, immunda, tæta, atra, crassa, obscena, cœnosa, lütosa, ôlida, ôlentes, graveolentes, squallentes, squallida. pbr: Sordida collüvies. Squallens sigus, ôlidaq; faces. S. Glacra.

sordesco, smierdz.

sordidatus, Plugawý/ pomázány/ Brudný/ Sprosný/ Szarek 2. Zalobá nobocy. Taus rig/ leydmütig. Non sordidati aut debiles. *(Jamb: Dim.) Pr.*

sordidè, Sprosnie/ plugawie/ Siperne/ Smrodliwie/ Látomy.

sordiditas, Celfo. l. 6. c. 7, corr. sarditas.

sordido, Brudie/ plugawia.

sordidus, sordidulus, Plugawý/ Zmindá/ Szarek/ Skapy/ Látomy. Unflät

rig. Sordidus ex humeris nodo pendeat amictus. *Virg. syn. Obscenus, squallidus, squallens, turpis, foedus, foedatus, immundus, spurcus. pbr: sordibus, illüvie, squallóre aspérus, conspérus, páfusus, foedatus, inquinatus, maculatus, infectus, tæter, hórrens, hórridus, deformis, ôlens, &c. Plenus sordibus, atque situ. Squalléntique situ, spurcæque in velle jaceret. Hunc turpis squallor tégit, aspérigit, inficit, foedat, cœntaminat. S. Turpis.*

sordiscum. Vet. Onomastic. lege Sordiscus.

sorditudo, Plugastwo.

sorex, Mys polna. soricinus, Mysy

soriculatus, & söröriculatus, Seresisty

sorilla, lege serilla.

sörices, e. m. gr: Dowod 1.

sörödemon, gr: Macchulo.

söror, Siostra/ Mlósénica/ Podobny 1.

ein Schwester. Credere quæ possit surrepta sororibus asris. *Juv. syn. Germána. epib: Chára, dilecta, amata, casta, fida. pbr: Germána Jöris, Sæturnique altéra pröles.*

sörório, is. Pegnteis.

sörörícida, siostroboyca. & sub Mzoboyca.

söröríus, siestzeny/ Szwágier.

sorracum, Ráká 2. apud Plantum in fine lambic Senarij Sorracum ponitur a brevi, apud Iuvenal longa est.

sors, Los 1. 2. 3. Szacéite 1. Stan/ Rondy 2. 3. Powodzenie/ Trefunet/ Nieśczenie/ przypadek 2. powinność/ Cześć/ Jescizná/ Wprost. Glück/ Fall/ Los. Corpora natorum hæc ductis sortibus urna. *Virg: syn Fortuna, fatum, casus. epib: ambigua, varia, infida, cæca, fallax, vago, iniqua, lubrica, infabilis, maligna, inrequieta, pröterva, incerta. pbr: Et mæ-*

cum illius sortem miseratus iniquam. *S. Fortuna, Fatum, Sortior.*

Sortes, *hae, Los r. Wrojka 2. Podatek gos*
sortiaris, Ciaronnik. (*scinny.*)

Sorticula, sortis, *u, & sorticus, u, Los r.*

Sortilegus, & sortitor, Losownik.

Sortio, sortior, Losuis/Obieram lossem/Tres
funkiem dostalo/Smierzam. Das Los

werffer/losen --- sobolem armento sortire
quotannis. *Virg: syn: Sortes mitto, dūco, sorte. ū-*
ror, sorte eligo, divido, partior, vel sorte capio,
sūmo, obtineo, consequor, assequor, nanciscor.
sortis dari. Sic fata Deūm Rex sortitur, volūque
vices, hic vertitur ordo.

sortitio, Los r. Obierante lossem.

sortitio, Lossem/Obieram lossem.

sortium taberna, Sorcuna 3.

Sortuillus, Fest. lege Seruillus.

Soty, gr. sub Mościejna stwata.

S O S

Sos, pro suos, & pro eos. Enni. Fest. prisc.

Sospes, ita. omne. Zachowany calo/ Zdrow
wy 1. 2. Szczęśliwy/ Casy/ Zdrowia daw
wca/ Wybawiciel. gesund/ schadloß ---

--- Teatrorum ductor, quo sospite nunquam. *V. syn.*
Salvus, incolumis, integer, superstes. S. Incolumis.

Sospita, sub Zdrowia dawca.

Sospitalis, ibidem & Zachowuicy.

Sospitas, Zdrowie 1.

(Zbawiciel.

Sospirator, Zdrowia dawca/ Odwrotny 3.

Sospito, *u, Zachowuis 2. Poideamlam/*
Nadzieis cynis.

Sotra, orum, gr. Podatek lekarzowi.

Sotadeum carmen, quo Sotades usus est plurimum,
est Ionicum a maiori. *Diomed. ejus exemplum Ma-*
rim Victorin. hoc ponit. Carmen lepida Pierides da-
bunt sorores. Servius trochaicum trimetrum acata-
lectum & tetrametrum catalecticum, Sotadeum vocat.

Soter, gr: Wybawiciel.

Soteria, orum, gr. Podatek wymagajecemu/
podatek lekarzowi.

S P A

Spadicarius, sub cisawy.

(scinny.

Spadiceus, & spadix adiect. cisawy/ Szata

spadix, subst. cisawa facha/ Galaska.

Spadix, instrumentum mureum. *Quintil. Polluci, in-*
cortum quatu.

S P A

spado, gr. Rzezaniec/ Walach/ Wile/ Tzeta
na/ & sub Tlewiesci 2. ein Verschnitt
tener. *syn. Eunuchus. epith: Rugosus,*
ner, fluxus.

spado falsus, Wnert.

Spadonia laurus, Bobek 2.

Spadonium, Salata 1. spadonius, Nieple

spargus, Varro. *noni. lege Asperagus.*

sparganium, Cwata ieza/ Wilgebobek.

spargo, Rozrucam/ potypus 2. przysam/

potrapiam/ siele 1. 2. potrysam/ Rozgla

ham. streuen/ sprengen. --- prima non

spargebat lumina terras. *V. syn: Dispergo, distin-*
do, fundo, effundo, diffeminio: extendo, proijci-

emitto, aspergo, conspergo.

spasim, Tu i owbie/ Rządko 2.

spasio, Cradi/ Acropiente/ cisniente.

spasus, Rządki 3. spasiacus, Rozboynik.

spasarium, sub Janowcowy.

spasieus, Janowcowy.

spasieus funis, Lyczak.

spasium, gr. Zarnowiec.

spasipolios, gr. siwy napoly.

spasium, gr. Janowiec/ Zarnowiec.

spasulus, plaszka.

spasus, sparus, Macuga/ potist 2.

spasmus, gr. Rucz.

spasticus, Gr: Rucz cierpiacy.

spataro, *Afrang. i. contemptus vim habet. Caris.*

spatalocinadus, psorlwy.

spatha, gr. Alleg/ Szpada/ Szpatela/ pal

mowa rozszka.

spatha lignea, Ropysc

spathalium, gr: Galaska 3. palmowa roz

zka/ Niatamiennik 2.

spathomela, gr: Szpatela.

spathula, idem & Ropyska/ & sub Rozpaci

spatiator, Blazag, przebiegacz.

spatiolum, placz/ sub plac 4.

spatior, przechadzam sta/ przejezdzam.

spatleren. Aggere in aprico stallari quatu

tristis. *H. S. Ambalo.*

spatiosè, Szeroko.

spatiosus, Dlugi 1. 2. Szeroki/ Wielki.

(witi)

mete/ breite/ groß. -- *deſerū ſpatioſum tem-
pus in iram.* Ovid. ſyn: amplius, vāſtus, cāpāx, in-
gēns, lātus, immanſus, pācūſus. pbr: Lātū pācūſus,
pōrēdūſus, effuſus, exēgūſus, ingēntis nūber cāpāx
lōcus. ſpācioſus, vāſtus, pācūſus in circūm ex-
tēſus. Lōgo pātens circūſū, āmbū.

ſpātium, Plac proſay/ plāc de gego/ Obo-
loſoſi/ peraciſſe/ Crea 1. 2. Mīarē 1. Cho-
dientē 2. clog 1. Mīeſſe 2. & ſub Dilen 1.
zqwor 4. Weite/ oder Jette/ Raum.

adverſis ſpatiis, alternosque orbibus orbes. Virg. ſyn:
Intervallum lōcus: diſcrimēn, vel rēgio, vel cāſtū-
cūlum. *epith:* amplum, vāſtum, latum, immanſum,
cāpāx, ingēns, parvum, angūſtum, breve. pbr: Lō-
cus interſectus, ſpātium pūgnū diſcrimīnat ācr.

ſpātium idem apud Cicero. pōdum Poeticorum men-
ſura & tempus.

ſpātula, Pālmowa roſtā 1.

S P E

ſpēca, a, priſcū Blop.

ſpēca pro ſpēca, Priſcian. ex Catena. obſoleſam,

ſpēcialis, Wlaſny. ſpecialiter Oſobno.

ſpēcialitas, ſpēcietas. idem quod ſpēcies. i. diſcri-
genuū Cornel. Fronto.

ſpēciarius, Oſobltwy. ſpēciatim, Oſobno.

ſpēcies, Poſtāc/ Poſor/ Poſtāwa/ plānoſi/
Wſpāntioſi/ Twāntioſi/ Podoblene

ſtmo 3. Obraz 1. Bſtāc/ Wſtāc/ Wey-
cienic/ Model 1. Jāncāga 2. Bāus/ Pery-

pādel 1. Zolā coſmāſa/ Bortente ſpēctā-
ſſie/ Koncept/ Rodzay/ Poſtęwā 2. Wio-

doſ 1. Proba. Geſtalt. Variantur ſpēcies
animorum, &c. Virg. ſyn: Fōma, ſigūra, vel imā-
go, vel ſpēciūm, larva, pēſona, vel vāſtus, ōs,

vel pūchritudo, rēnūſtas, vel aſpēctus, cōſpēctus.

ſpēcillatus, Rry. ſpēcillum, Sipārela.

ſpēcillum ocularium, ſpēcillum quo ſpēci-
mus, Oſtary.

ſpēcillum oriculare, Vſtā.

ſpēcimen, Peryklad/ Struſa 1. Doſwladzā-
nie/ Proba 2. Znā 1. 4. ein Prob. Stāc

Zeichen. Filia tu ſpēcimen conſuſa nata pa-
terna. P. ſyn: indicium, ſignum, adū, exēplum.

ſub ſigūm.
ſpēcio, ān. īre. priſcum. Pāctam

F f f f

ſpēciōſe Vdānie/ piſknie.

ſpēciōſus, Ploſny/ Reſny/ Proſitny A
ſwieny 2. Oſdobny/ Oſarāy/ Vgāny.

ſpēciōſus, Wolgeſtāter. Hic in laude ſonos, quā-
tum ſpēciōſior eſſet. A. ſyn: Pūlcher, rēnūſtus, dē-
ſcens, vel ſpēctabilis, cōſpēctūſus, illūſtris, ſūm-
us. S. Pulcher.

ſpēcio, a. Piqu. corrigit Lambin. ſpēct

ſpēcium, Sipārela

ſpēctabilis, Wſomny/ Widoſny 2. Oſarā-
1y/ Moſctwy. Thobar/ anſehnlich. Ipſe

ſuper curruſu placido ſpēctabilis ora. Ovid. ſyn: Cō-
ſpēctūſus, ſpēctabilis, illūſtris.

ſpēctaculum: Widoſ 1. 4. Diſwomiſko 1. J-
gryſko 2. Komedy 1. perypāctowāntē/ &

ſub perypāctūſcy ſſie/ peryglādam ſſie.

ſpēctamen, Doſwladzanie.

ſpēctamentum, Widoſ 1.

ſpēctatio, Pāctante/ Proba 1. Widoſ 2.

ſpēctatiſſime, pōrōnie.

ſpēctatīvus, perypāctūſcy ſſie/ Komēſiāſcy.

ſpēctator, probieri/ Doſorāc/ pāctāc/ pery-
pāctūſcy ſſie/ Komēſiāſcy. Zuſcher/

Schauer. Quod ſpēctatorem te tua laurus ha-
bet. M.

ſpēctatrix, ſub Perypāctūſcy ſſie.

ſpēctāus, Doſwladzany/ Znāſomy/ ſwāſ-
bomy/ Enollwy/ Vgāny. erkāndet/

bewāhrt. Pēctora. ſunt animi & rebus ſpēctā-
ta iuventus. Virg. ſyn: Cōgnitas, pēſpēctas, pē-
bātus, vel nūbilis, illūſtris, inſignis, cēleſtis.

ſpēctile, Wymis. ſpēctio, Pāctāntē 1.

ſpēcto, Pāctam/ Vpāctāntē 2. Doſwladzā-
1. Siacūſy/ Baſſe ſſie/ Oglādam ſſie/ Leze

nā wſchod/ Wā polūdntē/ ſciāga ſſie co/
Prymāſcy/ Wā ſſie ſu/ Mīetā 2. Eie

genſlich beſehen/ betrāchten. Quicquid &
in circo ſpēctatur, & amobit beatro. M. ſyn: āſpēcto,

cōſidēro, cōtēplor, intūdor, āſpicio, cēno, rē-
deo, rēſpicio. S. Reſpicio, Video, āſpicio.

ſpēctum, Podobienſtmo 3. Oplūdā 2. Sēcā-
dy nocne/ ſmterē 2.

ſpēctus, u. Weyerente. ſpēcu, neutr: Achitay.

ſpēcula, ā ſpe, Wladitā.

ſpēcula

perile, Wymis.

specificus, Gr. *epiegny* / & sub *Pobpomye*.

sphacellismus, gr: *zagorenje* 2.

sphacelus, gr: *Stalwite* 1.

sphacos, gr: *Mlech* 2.

sphaxa, gr: *Otraz* 1. *Galla* / *Pogel* / *Rol*

nichtestich konterfec.

sphaxia, Bulny / *Otrazly* 1.

spherica, *Bolez*.

spharista, a, m, gr. *Pilacz*.

spharistarium, gr: *Pila* 1. & in *Lania* 1.

Galek grā.

spharisticus, gr. *Pilam*.

sphaxia, a, & spherica, a, m, gr. *Bolez*.

spharomachia, gr. *Galek* grā / *Pila* 2.

sphagitis, idi. gr. *zyla* *pyina*.

sphagnos, gr. *Mlech* 2.

sphigmos, gr. *Puls*. sphinx, gr. *Malpa*.

sphondylis, sphondylium, gr: *Niedzwie*

dita stopa / *Barz*.

sphragidophylacium, gr. *Pteridionica*.

sphragis, gr: *Rubetka* 2.

sphyrana, gr. *Rula* *rybia*.

S P I

spica, *Blos* 1. *Osc* 1. *Clonel* 2. *Posadzka*

na stocz. ein *Aehr*. Et cecere in spicu
intercepit &c. *Od*. 1. *Arista*, *Seger*, *Missis*.

spica musica, *Blos* 2.

spicatum pavementum, *Ulo* 1.

spicatus, spicifer, *Blosowacz*. vide *pisicus*.

spiceus, *Blosiany*. von *Kornhaeren*. Spi-

cea iam campis cum missis inborruit et cum. *Virg*.

spicilegia, orum, *Asiast* *zbieranie*.

spicilegium, *Blosow zbieranie*.

spicio, spexi, *Paczam*.

spico, as, *Blosy wpuścagam* / *zabozagam* /

Nasadzam 2.

spiculator, *Ceklarz* / *halabarant*.

spiculo, u, *zabozagam*.

spiculum, *Serata* 1. *Serata* *zelesce* / *Beoc* /

zadla / *Polist* 1. ein *Pfahl* / *Seichel* /

Geschoß. Spicula converso fugientia dirigit

gr. *Virg*. syn. *Jaculum*, *telum*, *sagitta*, *arundo*.

Fiffa

spith: *actum*; *sewum*. *ortum*, *penatum*, *velox*,
durum, *ferreum*, *durum*, *lathale*, *ferum*, *rigidum*,
implum, *villans*, *intortum*, *flammum*, *rutilans*,
erudum. pbr. *Hastisque redutis*. *Protendunt lon-*
ge dextis, Et *spicula vibrant*. *Ascenius curvo dir-*
igit spicula cornu. Aut *acres tendunt arcus*, aut *len-*
ta lacertis spicula contorquent, *curuque, iduque*
lactant, 6. *Sagitta*.

spiculum, affixum, defixum, *Postzat*.

spiculum ballista, spiculum pennatum, *Belo*

spicum, n *spicus*, ci. m. *Blos* 1.

spina, *Tarn* 2. *Osc* u *iol* / *Stegelin* /

Spilk 1 *Clancie* 1. *Pacierzowa kosci* /

Trudnosci / *Osc* *rybia*.

spina, vel spinus, *Isaie* 41. *Exod*. 25. al. *Serim ar-*
bor odora 2. & *imputribilis*.

spina acuta, spina alba, spina appendix,

spina alba, *Bodie*.

(*Glog*:

spina argentea, *Zobna spilk*.

spina ceruina, spina infectoria, *Stalac*.

spina fullonica, *Garbascie drzewo* / & sub

Stegela.

spina sacra, *Pacierzowa kosci*,

spinachium, B. sub *Spinach*.

spinalis, *Pacierzowy*.

spinetum, *Ciernist*. *Dornbusch*. *Nunc vi-*

videt etiam occultant spinet lacertas. *Virg*. syn. *Du-*
metum, *veprum*, *rubrum*. *spith*: *Dentum*, *asp-*
rum, *zylum*, *impervium*, *rigidum*, *sylvetere*. pbr.
Spinosus, *dumosus*, *locus*, *ager*, *campus*, *saltus*, *spi-*
nosus *locus*, *arva*.

spineus, *Ciernisty*. *Dentit*. *Esset iter mo-*

lins cum dextrum spineus sylva. *Pr*.

spinifer, *Ciernisty*. *Dorntragend*. *Spinise-*

rum *subter eandem pifricia adbasit*. *Cic*.

spinolus, *Ciernisty* / *Trudny*. *Voll Dorn-*

ner / *Dentit*. *spinosa* *Erycina* *serens* in *pe-*

thora curas. *Cat*. syn. *Spinifer*. *Metaph*: *Difficilis*,

durus, *asper*. pbr: *Spinis*, *rubis*, *sensibus*, *plenus*,

refertus, *foetus*, *coarctus*, *obscurus*, *horrens*, *horri-*

du, *deusus*, *asper*.

spinter, *teru*, n. *Bolca* u *Barz* / *Taramiens*

niz *biatoglowki*.

spinharix, ign. gr: *Waglie* *prae*.

spinther, n. *Latina*. *Taramiens* *biatoglo-*

wski / *Gracia* m. *Jiska*.

Spin-

spinturnix, Icu, d Gr. W aglie piaz.
 spintaria, e. m. Sodomczyk.
 spinturnicium, Niewiasta spetna.
 spinturnix, spinturnix, gr: Nidam & W aglie piaz.
 spinus, hac Tarn 1. Cede/ Tarnobliwa.
 ein Schlehenstaude. Iduraz pyram &
 spinos, jam pruna ferens. Virg.
 spinus, hic gr. Crys. spinus alba, Tarn.
 spina, Kregi powrozow/ Blos 2. Zaroki 1.
 Zawlosi/ Morze/ Smur do gopel/ Ro-
 ta 1. Kolaq/ Gromada ludzi/ podobawet
 an Obaczane? ein gemundener Ring/
 Parrigat & longo jactetur fira galero
 Juv. syn: Gyru, sinus, orbis. epiz: Cerva, incur-
 va, curvata, inuola, obliqua, multiplex. 6. Gyru.
 spirabilis, Oddychowcy/ Oddychalacy/ Zyo-
 wy. Achemmelius Per superos atq; hoc celi
 spirabile numen. Virg.
 spirabilis natura, powietrze 1.
 spiraculum, Oddychowa dziurka/ Pimta
 gne okno/ Romin 1. Achem. --- At fari
 spiracula vitu. Virg.
 spiraculum vitis, Orchlan plekielna.
 spiraculum fumi, Romin 1.
 spiraxon, gr. Korbwid. spiramen, Arton.
 spiramentum, Dziura 4. Pionigne okno/
 Oddychowa dziurka/ Kospadina 1. Dziur-
 ki 1. 4. Arton/ Romin 1. Lust/ Loch. Spi-
 ramenta linunt, fucaque, St. Virg. syn. Pdramen,
 spiraculum.
 spirans, Zyqacy/ Zywemu podobny/ Zywy 2
 Oddychacy. spirillum, Broda koria.
 spiritalis, Duchowny/ Wietrzny.
 spiritalis machina, Organy.
 spiritalis, idem spiritalis,
 spiritaliter, Duchownie.
 spiritus, m, Duch 1. 6. Dech/ Dmuchnienie/
 Tchnienie/ Oddych/ Paro/ Wiart/ Wo-
 nia/ Dufa/ Nysa 6. Pycha/ Sily 1. Lust/
 Achem. Ardentesq; notat oculos, qui spiritus
 illi. Virg: syn: Aura, flamen, flarus, vel halitus,
 respiratio, spiratio, spiramen, respiramen, afflatus,
 anhelitus, anima. pbr: Spiritus, anhelitus oris. Vi-
 talis aura. Puri aetheris haustus.

spiro, Oddycham/ Zyle 2. Tchna/ Sapam
 Wiele 1. Wydate ilamia/ Dyba/ Baga/ Na-
 Pna sta 2. Porczy mu co iogu. Zechm
 schnaben/ blasen. spirare, pedes vestis de-
 panti ad imos. Virg. syn. Fls, peflo, aspiro, tal-
 eo, exhalo: inspiro, asfo, inhalo, halo: oleo, res-
 leo, vel respuro, anheio: animam, spiritum trahi.
 spirula, Podobawet 2.
 spiramentum, Gesta macteya/ Zepstak
 co flujecy/ Parola.
 spirame, Zsiadi/ Gesta 1. Spicely.
 spirat, spifata, Gesta 3. Muzgo/ Nierczy
 spifesco, Gocicet.
 spifegradus, ifimur. Lentwy.
 spifitaz, spifitudo, Gaflo.
 spiffo, m. Zepcam, spiffor, sub Zsiada
 apifum, Nierpoto.
 spifus, Gesta 1. 2. 3. Nierkany 2. Nierby
 Twady/ Nierczy/ Wielki.
 spifhama, Gr. Piodi wielka.
 spifhamans, Gr. Lofieret/ Piodifsy.

S P L

splen, em, m Gr. Sledziona Plaste 2.
 splendens, Blygacy sta.
 splendeo, splendesco, Lfne sta/ Swiecy
 Glanken/ Scheinen. Pofterius claro in tem-
 splendens colore. Lucr: syn: Resplendens, fulgeo,
 fulgeo, resfulgeo, corusco, nheo, nresco, rila-
 mico, emico, radio, iradio, fulguro, scintillo, li-
 ceo, reluceo, colluceo. pbr: Coruscant lucem
 bro, iacio, spargo. Radianti luce renides, splen-
 sco, fulgeo, corusco, mico, ardeo, fulgure. Splen-
 dore, radis corusco. Radiis ardeo lucis, et nra
 6. Lucro, Glumino.
 splendico, m, Lfne sta/ Lfngco gyna.
 splendide, Jafno/ swierno/ Zacie/ Ocho-
 bnte/ Pansko/ Hoynte.
 splendidus, Jafny/ 1. 2. swietny 2. Glan-
 cowny/ Swiecony 2. Zacy/ Wspanialy.
 Glankend/ heretich/ Koflich At domus in-
 terior regali splendida luxu. Virg. syn. Splendens
 splendescens, &c. 6. Splendeo. Fulgidus, corusco,
 nitidus, rutilus, lucidus, pellucidus, clarus. pbr:
 Nitida luce resfolgens, coruscans, rutilans, &c. Co-
 rusco splendore flagrans, ardens, flammens, igneus
 decorus, perspicuus. Splendore nitenti Gamma m-
 cans,

Ans. Frōns sūlgōre, chlāmys splēndore facundū
a bo. s. Splendo, & Lucidus.

lender, Jasność i. swietność / Lśnienie /
Blyszczę / Migotanie / Zaczębie / Oświe-
ba. Schein / Glanz / Audebit

quicquid parum splendoris habebunt. Hor. Syni
fulgor, altor, lux, lūmen, radii sūbar. epith. Niri-
dus, fulgidus, cōruscus, clarus, flammēus. igneus,
aurēus, tremulus, nīvēus, candidus, rōseus, vivus,
ardens, purus, fulgēns, cōruscans, nitēns, &c. vide
Splendo. pbr. Splēndidus nōr, splēndida lux. Lū-
cida flamma, Decor igneus, Cōruscus splēndor ir-
radiat, exillit, ēmicat, fulgurat, scintillat, exoritur,
apparet, oculos, oculūrum aciem pēstringit. s. Lux

splēnēticus, splēnētus, Gr. Glodiony Gō-
robe tleptacy.

splēniatus, Plostermāny / sub Plaster 2.

splēnium gr. Plaster lecaſti / Ojantā /
Stenogowiec.

S P O

spōdio, spodium, spodon, Gr. Moſiojne
spōdos, gr. idem. & Tucca. (odmioty

spoliarium, Zuwālnia / Rozboynia / Rator
wnia.

spoliatio, Lupienie / Wylupienie / Ogolo-
centie / Zlupienie 2.

spoliator, Lupieſcā / spoliatrix ibidem.

spoliatus, Obnāžony / Ogolocoony. Betaubt
Et jaculum, & galeam spoliatus arma superant. J.
syn. Nudus, nudatus, sūctus, privatus.

spolia, Lupio 2. Obnāžam / Wylupia /
Wywiam 1. Ogolece / Odeymis 2. Roz-
biłiam 4. Plondruis / Skadam Pogo / Os-
goloci / Zgwalic 4. Betauben, Addit e-
quos & tela quibus spoliaverat hostem. Virg. Syn.
exspolio, nudo, dimido, exūo, privo, orbo, pra-
dor, furor, rāpio aūfēro. s. Prador, & Nudo.

spolium, Lup / Skocā odarta.

spolium serpentis, Wsiowa ſforā.

sponda, Latine Brāwēdi 2. & Loſkoma de-
ſtā 2. Gracu est Oſtā 2. Przymietze.

Declade. Tabula qua uirūq. lectum ſuſtinēt.
epith. Rōrūda, tōres, nitēns, clara, lūcida, munda,
eūka, hōnēſta, dēcōra. pbr. Nēn Tŷrio ſūbnixa
tōro ſpōndaeque nitenti.

spondem, lege potius spondem.

spondem, lege infra spondem.

spondanlos, & Graco, sub Surnāq.

spondeo, Rago / Obiecu 1. 2. Ronecā
Gynicel odpowiadam / Zrekwāc 1. Vere
heissen / zūſagen. spondeo digna tui iugenti-
bus omnia capis. Virg. Syn. Pollicor, promissus
recipia. s. Promitto.

spondeon, Gr. Rieltſet.

Spondem, Ciceri pes duabus syllabis longi confusus
dicitur sic, quod libationibus ob gravitatem aptus sit,
quod vox spondem sonat. Hinc Spondalius versus,
Diomedes spondalicon metron, omnibus locis, vel in
Hexametris heroicus, quinto praesertim loco spondem
habet, spondalicon versus Mario Victoriano.

Spondalius, tibicen longas tibias spondalibus modis
inflans. Isidor. quam vocem Thomeb. legit etiam apud
Cicer. & Marium Victorianum. Spondalis aliqui la-
guant, minus recte.

Spondylis, u, Plin. al. Spondyle. Plinius serpentem
docat. addit Erasimus, fatidum. Verticillum ex A-
ristot. reddit Gazā. Vernum herbas & arbores pra-
cipue vitos corrodamem interpretatur Dalecamp.
Hesychioselus. apud Atticos.

spondylium, gr. Tiedimledia ſopā / Gua-
ſicā / Warragā.

spondylum, gr. Pōctez u zwierzo / Rācōlo-
ſe glowā. sub Rācōloſ / Warragā / Mies-
ſiſta gōcē / Plaw.

spongia, & gr. Gōbka. Plaw / 9. Rōmēn 2
piāny moſſiey. & sub Gōbkoey Rāmien /
& in Sipatag. Schwamm epith: Lēvis
tūmēns, tūmida, tūrigida, bibūla, mōllis, ūda, hū-
meſa, humida, mādida. pbr. Tergadis ſpōngia
mēſis, ūtilis, expreſſo cum lēvis ūmbre tāmēt. Lē-
vis accēpta ſpōngia tūget aqua.

spongiarium, ſpongiator, Gōbkar.

spongio, as, Gōbka ocleram.

spongiola, in Sipatag.

spongiōsus, Gōgāſty / Dīuclōwāry / Pus

spongiſca, e, m. Gōbkoey Rāmien.

sponsa, Oblubentia. Brout / Verlobte /
Hochzeitin. epith: Vēnūſta, dēcōra, ōr-
nāra, magnifica, ſplēndida, cōmpa, cānciana, ſ-
pēba. pbr: Dēſpōſa pūella. Nōra nūptā. s. ſaxer

sponsalia, erum. Zrekwōiny.

sponsali, sponsalium, Zrekwōiny.

sponsio

S P O

sponsio, Obiectiua 1. 2. słob 1. Zaskad 1. 3.

Resolensmo/ Resolowanie.

sponso, m. Zęłowac corka.

sponsor, ori: Amos/ Resolymia.

sponsum, Obiectiua 3.

sponsus, si. Oblubientes/ Nowozanec.

Brutigam. syn: Coniux, maritus, vir.
s. Meritus.

sponsus, m. Obiectiua 2. Zęłowiny/ Zęłowinny sad.

sponsus, sponsus. Dobrowolny.

sponsus, Dobrowolnie.

sponsus, Adverb: Dobrowolnie/ Snyśli/ Po
moli swoy/ Swobodnie. Snyśli.

Sponsus sua sandis pascentes bestiet agnos. Virg. syn
Ultró, libenter, libens, volens. pbr: Propria spon-
te, a quo, libenti animo. Non invitus: non cō-
sus. s. Ultró.

sponsus, (Nomen) mea, tua, sua, Dobrowo-
nie/ Sam 4.

sponsus suus, Samsodny/ Swobodny.

sponsus, Ros 1. Solec. sportella, Ros 1.

sponsula, Ros 1/ Seditemu podare/ Obco/

Mieskie 7. Wstepne/ Podarek weselny/
Podarek ob pina/ Jęmujno/ Zaskad 1.

Hoc na sadach/ Prebenda.

sponsula fecaria. Cedistorek.

sponsularis, sponsularis. Prebendaris.

sponsus, Sarsidiet. Prebendaris. Temporis
impatiens sensus sponsus, moratur. Ovidi

S P U

spudastes, e. Gr. Mieskie 1.

spuma, Plana. Schaum. Sudabit spalia &
spumas agit ore cruentas. Virg. spith: alba, candi-
da, albescens, cana, candens, albens, albida, rümens
pinguis, nātana, fēvida, viridis, crüenta. pbr: Ca-
nitēs emōra mātis, spūmazque rigētes, ingētes
laciūnt cūmūlos. Fēvēr ēē exūlat, spūmisque rü-
mētibz albet. s. max spūmo.

spuma Batava, caustica, Miesdiny.

spūmatus, ti. & spūmeus, Plenisty. voll

Schaums/ Schaumig. Spumem in longa cu-
pide fumeraper. M. syn: Spūmosus, spūmifer, spū-
mans. pbr: spūmis plēnus, gūvidus.

spūmatus, m. Pleniente.

S P U

spūmesco, Plania sta.

spūmifer, spūmiger. Plenisty. Schaumb. li
li spūmiferos glomerant à petere suam. dr.

spuo, Pluis 1. 2. Speihen/ Speyan. syn

Spūto, excreo. pbr: Sordēto mādēscere spūto.
Tērram siccō spūit ore viator, excreat ēē fāci di-
mīhi signa nōrā. Cumque arro mistos spūantem
sāngvine dēntes, inque sūos mittit spūta subinde
sinus.

spūcatus, Sproshy.

spūcē, spūcissimē Sproshie.

spūcidius. Blazgon/ Sproshy/ & sub mē-
wā plugawa. spūcissimē, Plugawy.

spūciloquium, Blazgoniente.

spūcūia, spūcūies, Plugawo. Unflic.

Spūcūies eadem portū hēs munda, Gr. Luc: syn
Feditas, mādūle, sordes, vitium.

spurco, m. spurcor, Deponens Plugawo.

Desubeln syn: Fædo, mādūlo, vitio, cō-
rāmīno, s. Maculo.

spūcus, Plugawo/ Strāstny.

spūrius, Gr. Bēfart/ Mieslasny/ Miesle-
nec 1. Hutentind. Quig, notas spūri vi-
sibus apposit. Aufon.

spūamen, Iudic. 16. Quomodo si rampat qui fi-
lum de suppa tortum spūamine. Lactio est ten-
quam etiam tolerat L. Brugenis, & explicat filum
de suppa tortum spūto adhibito, ut mos est nūti-
um. Sed vulgata Sixti editio, quam idem præsenti-
habet: de suppa tortum putamine, i. cortici lu-
nam & in Hebræico codice est filum suppa. & ap-
LXX. Polonus interpres. tātō mē s pāzdit-

ty igrebdny & kcecono.

spūarissimē, Blazenski/ Plugawo.

spūator, Plwag/ Spluwag.

spūisma, Plwociny.

spūto, m. Pluis 1. Arwis pluis/ Lelula.

spūum, Plwociny. Speichel/ Speike. Inquā

suos mittit spūta subinde sinus. M. syn: Sāliva. spūth.
Sordidum, tūrpe, fætidum, fædum, candidum, ā-
bēas, crāssum, immundum. pbr: ōris excremētū,
excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

excremēta sāliva. Tēnūs spūma ōris. s. Spū.

S Q U

Nalezam sta/ **zalobis nobis/ Smaco** sta/ **Litus** sta. **Unflatis** seyn. **Dignus** honor. **squalens** abduca arba colonis. Virg. syn. **Sordeo**, **sordesco**. pbr. **squalore** aspergor, **fecor**, **homo**. **Sordeo**, **Squalor**.

squales t. f. **Brud**.

squalens ager, **campus**, **Oblog**.

squalide, **Grubo** z.

squalidus, **Brudny/ Plugawy/ Blady/ Chropawy/ Pośniedzialy/ Duzony/ Lpny** sta. **Unflatis**. **squalidus** in ripa **Cereris** sine **manere** sedit. **Ovid**: **syn**: **squalens** **sordidus**. pbr: **squalore** aspergor, **fecor**, **horrus**, **ater**. **Sordida**. **luctu** **Mater**. **Horrando** **pedore** obsitus, **pallens**. **Sordidus**, **Macer**, **Squalor**.

squalitas, **squalitudo**, **Brud**.

squalor, al. **squalor**, **zalobá** i. z. **Brud/ Chropowacina**. **Unflatis/ Lezdwesen**. **Terribili** **squalore** **Charon**, **Ec**. **Virg**. **syn**. **Sordes**, **situs**, **pedor**, **vel** **macer**, **tristitia**, **luctus**. **epith**: **Turpis**, **fecor**, **deformis**, **sordidus**, **ater**, **horrus**, **terribilis**. pbr: **Terribili** **squalore** **jacet**. **Casaries** in **compra** **diu**, **squalor** **regebat** **Luridus** **effigiem**. **Side** **Sordes**.

squalus, adiecti **Plugawy**. [M.]

squalus, substanti: **Stowag** **ryba/ Pies** **mors** **squama**, vel **squamma**, **Lustá** i. z. **Rorocená**.

Schuppen. In **plumam** **squamis** **auro** **conserta** **tegebat**. **V**. **epith**: **Dura**, **aspera**, **nealis**, **crepitans**, **nivida**, **rutila**, **fulgens**, **micans**, **splendens**. pbr: **squammarum** **nealis** **ordo**, **series**. **S**. **Squamosus**.

squama **aris**, **Moslesina** **stwatá**.

squamatum, **Lustowato**.

squamatus, **squamiger**, **Lustowaty**. **Schuppig**. **Schuppig**. **squamatus** in **spiram** **tractu** **se** **colligit** **angvis**. **Virg**.

squamigeram **pecus**, **squamigerum** **genus** **Ryba**.

squamosum **pecus**, **Ryba**.

squamosus, **Lustowaty**. **Schuppig**. **Squamosus**. **Draco** **et** **curba** **cerbica**, **Ec**. **Virg**. **syn**: **squamiger**, **squamatus**. pbr: **squamis** **teatus**, **obitus**, **contatus**, **obitus**. **horrus**, **manitus**, **armatus**. **Draco** **squamis** **crepitantibus** **horrus**. **Hunc** **pelis** **ahenis** in **plumam** **squamis** **auro** **conserta** **tegebat**. **Duplici** **squama** **lorica** **fidelis**.

squamula, **Lustá**.

squatosus, **Chropawy/ Plugawy**.

S T A

squatiná, **squatus**, **Rappia** **ryba**. **Quanticus** **est** **Renati**.

squilla, **Cebulá** s. **Plaw** 7. **et** **sub** **Ris** **mon** **sti** **ocrogly**.

squinanthon, **squinanthos**, **Rappia** **crampa**.

S T A

st, **Miles/ Cyr**. **stabile** **est**, **Pewna** **re**.

stabilimen, **Uwlerdzienie**.

stabilimentum, **Podpora/ Uwlerdzienie**.

stabilio, **Ustawiam** i. **Uwlerdziam**. **Bifex** **stigen**. **Hic** **stir** **quassas** **stabilire** **turres**. **Sapph**. **Seni** **syn**: **Firmo**, **confirmito**, **corrobore**, **statuo**, **con** **stirio** **figo**.

stabilis, **Staly/ Twaly** i. **Gruntowny/ Mocny** z. **Arzepli/ Pewny**. **Stech/ Steiff** **beständig**. **Qua** **maneat** **stabilis** **cum** **fugit** **illa** **pede**. **Ovid**: **syn**. **Firmus**, **constans**, **firmatus**, **confirmatus**, **immobilis**, **immobilis**, **immortus**, **ceterus** **perennis**, **perpetuus**, **eternus**, **immortalis**. **Side** **constans**, **et** **immortalis**.

stabilitas, **Staloscé/ Twaloscé**. **Arzeploscé**.

stabile, in i. **stabilum** **pavonum**, **apud** **Varr**. **z**. **R.R. c. 6**. **legit** **Scalig**: **ut** **molile**, **orbile**, **quan** **quam** **prisce** **genere** **sem**. **intra** **stabilem** **inset**, **ut** **apud** **Plant**. **In** **bubilem**, **pro** **in** **bubile** **stas**.

stabilarium, **Chlem**. (blo.

stabilarius, **Ronisch/ Stienne/ Gospodarz**.

stabilatio, **Stanie** i. **6**. **Podfarm/ Stano**.

stabilis, **Stanowienie** **bydla**.

stabili comes, **stabili tribunus**, **Ronisch**.

stabilo, al. **Stanowisko** **mam/ Bydlo** **gdzie**

stallum/ Stanowisko **Miejsce** **gdzie**

Lozysko **mam**. **Sur** **Hetberg** **seyn/ eine**

stellen. **Nec** **mos** **bellantis** **una** **stallare**, **sed**

alter. **Virg**: **pbr**: **in** **stallum** **admittere**. **in** **stallu**

lo **claudere**. **Gellio** **que** **pecus** **stallare** **sub** **antro**

pecudes **stallantur** **in** **antris**.

stallor, **Lozysko** **gdzie** **mam/ Miejsce**

gdzie/ Stanowisko **gdzie** **mam**.

stallum, **Chlem/ Obora** i. **Stanowisko** i.

Gospodari. **stadio/ Stet** s. **Ein** **Stall**.

Ipsa **velut** **stalli** **custos** **de** **montibus** **olim** **Virg**. **syn**.

Stipium, **praepe**. **Equorum**. **equile**: **boam**, **bubili**

obium, **ovile**, **caula**: **porcorum**, **ovile**, **hara**, **vidua**

brum: **badorum**, **hordale**. **epith**: **ingens**, **amplem**

lucum.

secum, spatioſum, patens, apertum, clauſum, m-
ſtrum, rictum, tepidum, tepens, fumens, torpe, im-
mendum, ſordidum, pingue, ſpinuſum. pbr: ſtabili
clauſura, apta, ſepes, obicem. Tetrarum uſta, h-
ſplum, caſa.

ſabalum avium, Ptarmis 7.

ſachys, Gr. Stachys.

ſacte, ex Gr. Mica 1, Mleowſy oleieł.

ſacte liquor, Mleowſy oleieł.

ſactea myrtha ſub Mica 1.

ſactia, ſactia, Gr. Stachys / ſawodniſy.

ſactia portus, Zapęſtowa mteſſce.

ſactiodiſmus, Gr. ſawod 1. ſawodniſy /
Wylegiſy.

ſadium, Gr. Stale 1. ſawod 2. 3. Mica 4.

Plac de cego. Ein Luffſtalt. Regiſt &
primo caput et in ſadio. Aulor. opib: ſimplum,
platum, larum, ſpatioſum, olympicum, olympi-

ſadius. Stale 2.

(cum.

ſagneus, Cynowſy / Polowany.

ſagno, Wlewa / bregowſy / ſalewa / Ro-
ſlewa uſta / Polow 1.

ſagnum, Jeroſoro / Stew 1. Cynat. Ein

See / Teiſch. Sunt liquidi fontes, & ſagna
ſtrentia mſſe. Virg. ſyn: Lacer, pilus. opib: Vi-
rens, reſuſum, mite, humidum, torpens, leorum,
oſculum, liqens, rutilum, ſplendidum, piſculum
olium, iſtiguum, dāice, uſoſum, uſoſum, uſ-
dine, limoſum. pbr: ſagnans, ſnos, torpens ſqua,
uſda. ſagni litorci gurgis. Herent ſagno loco
plente aquantia ripas, preſcriptumque ſiment ſ-
xillitſe modum. 5. Palus, lacus.

ſagōnias, e, m. gr. Rādidoł ſynka.

ſagōnitis, u, Gr. Galban dyewy.

ſalagmia, e, Gr. Roperwas.

ſalagmium, Naupſa.

ſamen, Wloko / Mle / Oſnowa / Priodba /

Rodziel 2. Pracie / Droc. Gara / Jaden.

- - - gravilique intendens flammis celas. Or. ſyn:
ſilum, liclum, ſubtegman. opib: Tenuē, gracile,
ſubtile, exiguum, leve, ſenſum, teres, ſortum, in-
torem opereſum, nodolum, alveum, candidum,
purpureum, aureum, ſericum, luteum. pbr: Filii
ſamen. Currite dūcunt ſub tegmine currite fuſi.
Vale diſtincta colore ſamina. Luvia reſuſo dū-
cunt ſamina fuſo. Gracili gemitu intendunt ſa-
mine celas. 5. ſilum, & Neo.

ſamineus, Mleowſy / Wloknisty.

ſamnos, Gr. Polbaryle.

ſanneus, Cynowſy. ſannum, Cynat.

ſannum Anglicum. Bonerſal.

ſans, Gr. Geige / & ſub Stangowſy.

ſapeda, e, ſ. ſapes, edū, m. Sierem 1.

ſapedum lora, Puſliſka.

(leona.

ſaphis agria, gr. Gnidoſ / Jagoda wina.

ſaphylodendron, gr: Bioſocina leſna.

ſaphylinus, gr: Paſternak diſki.

ſapia, e Sierem 1.

ſararius, Gr. Geige 1. Nicophony / Spoko-
ny / Powajny.

(ibidm.

ſater, erū, gr. Grebenit monera / & Waj.

ſatara, e, Peremlan / Stale / Roſſadeł 2.

Waga u wozow / u beſla. ein Waag. Ro-
pit languida quadrupes ſatera. (Phal:) St. Vih
Libra, Lax.

ſathaus, gr. ſranowiſko.

ſatice, es, gr. ſawoſig ſiele.

ſaticulum, Woi 1.

ſaticulum ſalu ſit uxor Loth. i. ſatua S. Hira
nym. Rhodigin.

ſaticulum do, Stago 1.

ſaticulus, Staganie 2. Ruglowanie.

ſatim, Gr. Geige / Stale / Wnet / Spokoſnye.

ſatim, Lataz 1. 1. Wnet. Alſald / glich

Sulta eſt ſides celare, quod prodas ſatim. (Jamb)
ſyn: Continuo, repente, ſubito, illico, protinus,
extemplo, ſtutum, cito, conſtitim, deſus, illico,
quæſitum, mox, jamjam. pbr: Nec mora, Nec
longum in medio tempus, cum.

ſatilo, Baſtanowſkiel.

ſatio, Stanie 1. Scania mteſſce / Stacie

ſtanowiſko 1. 2. 3. Staj 1. 2. Staj

co / Poloſenie / ſchacka / Tret / Poſt 1.

ſtand. ſuccedunt, ſervant, uici ſtatio
relika. Virg.

ſtatio agraria, Crata. ſtationis, Stoiſy.

ſtationarius, Stajniſy 2. Podwodny

niſy / ſolniet / ſadrony.

ſativa. & ſativa aqua. Woda ſolpca.

ſativa, erum. Podſarm / ſtanowiſko 1.

ſchack 1.

ſativa

stativa castra, stativa, orum. Stánowisko 2.
 stātus servile nomen, à stādo Gell. Stotagel.
 dicas. At proprium Poeta nomen a product.

stativæ ferix. Stácia 2. swisro nteruchome
 stativum dolium, Stogiew. (Sty.)

stātivus, Stotag 1. Postawiony / Proczny
 stator. Stánowiciel / Sluga mieyski / Stroj.

Sluga 1.

Statua, Obraz 1. Bálwan. 1. Ein Bild
 von Holz / Eih / Stein. Infantes status, seu
 pingui lentus omasco. Hor. syn. effigies, simila-
 crum, signum, species, imago. epith. Aurata mār-
 mōrea, erēa, āhēna, ārgēntēa, ēbūrna, lignēa, tā-
 xēa, cōrēa, mūta, aurēa, ēxāngvīs, ērēdā, sublimis
 ārdiā, ināurāta, ēxīmia, pūlchra, dēcōra, ēxcūlta, sū-
 pēba, āntiqua, scūlptilis, scūlpta, fidēlis, ēxpēssā
 vivā, spīrāns. pbr. Aurum, ārgēntum, ēs, mārmore
 sāxum, lignum scūlptile, scūlptum, lāborātum, spī-
 rāns. Lāpis cedrus, cōra scūlptilis. Lōcūtūre mēn-
 tito cōrpōre cōrēa. Lōcūtūrum ēmōntito cōrpōre
 mārmore. Vultum simulantia, imitāntia, vivis cōr-
 rāntia vultibus ēra. Vivos ēxāngvīs imāgo vultus
 rēfert, ēxhibet. Vivi dē mārmore vultus. 9. Simu-
 lacrum.

Statuaria, Sinicezstwo. Bildhauer-Bunst.
 syn. Calātura, scūlptura. pbr. Stātūaria ārs, pēri-
 tia, Phidiā, Pōlyclētī, Praxitēlis, Mýronis ārs, lā-
 bor, ōpus. Phidiāce, Mēnōrēa ārtēa.

Statuarius, substā: Sinicez. adiect: Sini-
 cezski. Ein Bildhauer / Schaitler. syn.
 Calātor, scūlptor. pbr. ārtis Phidiāce pēritus, dō-
 ctus spīrāntes ānimāte figūras cōras, vultus. signō-
 rum ārtifex. Calāndi pēritus, Phidiāce ārtē pōrtus,
 cēlebris. Quī dūcēt pōllīce cōram, spīrāntes ānimā-
 vit imāgīne cōras. Et āngvīs ēxpīmit, Et mōlles
 imitābitur ārtē cāpillos. ēxcūdent ālii spīrāntia
 mōllius ēra.

Statuliber, statu liber. statu-liber. Wyszolony
 stātūmen, Podpotę / Tyg / Brunt 2. Podę
 Bęwłā / Wawy spęgi / Bęwł.

stātūminatio, Wzwierżenie / Wspieranie.

stātūminatus, sub Mācica & Brucis.

stātūmino, Wzwierżam / Wzrękam winni-
 ce / Podwizuię 2. Brucis / Obrabiam 2.

Statunculus à statua, ut ranunculus à rana format
 Grammatici. Rhodigin. Denar.

stātuo, Stánowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Węsta-

Gggg

wiam 3. Wznowiam / Sadze o gym / Sadze
 urzędowicie / Postępis 3. Kiem / Szacuis /
 Wniemam / Wymuis 7. Zdę 2. Gānglich.
 fārnehmen / bestimmen / auffeichten Urbem
 prāclaram statui, mea mēnia vidi. V. syn. Cōnkūcio
 dēcōrno, vel pōno, lōco, cōllōco, figo, firmo, stā-
 bilito.

statuo de me, Męsle sobie co slego / Zabis-
 tam sio. Stātūra, Wrost.

Statuta quadrata, siadlosi.

stātus, ti, Pecny / Wznowiony / Wnowio-
 ny / Opisan / Proczny / Wzierny.

stātus, w, Stan / Wrost / Dorosnienie /
 Stęlosi / Postawa / Stanie. Scand /
 Zustand. Hic status in medio multos perman-
 sit, Gr. Virg. syn. Cōnditio, fōrtūna, ōrdo, grādus
 lōcus. epith. Pēlix, fāultas, infelix, infāultus, trān-
 quillus, hōrēus, plācidus, quicquē, ōptātus, hōn-
 stus, dēcōrus, mīser, turpis.

status cause, Wzapienie w prawo.

stātūrum, Postánowienie umysłu.

stātūrus, Wnowiony / Opisan / Ręsy /
 Wrostu niezwożęnego. Bestimmte. Cau-
 rum & statum iusserat. (Iamb: Dim.)

S T E

stēatites, e, m. gr. Łotowaty kāmien.

stēatōma, ti, Gr. Gus 5.

stēga, gr. Pōplad w budowāniu.

stēgnus, Gr. sūsty.

stēla, Gr. Slup 5. Slupil. & sub stēpor.

sēlēphūros, Gr. Bāblā siele.

stēlis, idi, Gr. Jamiolā.

stella, Gwiazdā / Plaw 8. 9. Scern.

Postera cum primo stellas oriente fugarat. Virg. syn.
 sydus, āstrum. epith. Cōlēstis, mīcans, ārdens, lū-
 cida, splēndida, cōrāscā, rādīans, & Astrum.

stella cinnamata, crinica, Miorānā niebie

stella fatalis, Gwiazdā nārōdzenia.

stella herba, Wronis nogā.

stella marina, stella polaris, Gwiazdā jęz-
 glāstka.

stella vagans, errans, Plānerā.

stella Veneris, Gwiazdā zātānna / Gwiazdā
 wieczorna.

stellaris, Gwiazdęsty.

ellāns,

Stigma, gr. *Prystowanie/ Cechá z. Tleskás*
wa. Lin Brandmahl. epith: Rigidum,
durum, Hammans, pressum, foedum, turpe. pbr: in-
ustum fronti, signans vultum frontemque perurans.
Rigido signatam stigmate frontem. Durisque per-
ustum stigmatibus. Hanc pressio signabit stigmate
frontem.

Stigma impono, tr: *Oslawiam.*

Stigmatis, e, **stigmaticus**, gr. & **stigmotus**,
Prystowany.

Stilla, *Ráplá/ Kroplá 1.*

Stillaurium vinum, *Ukapli.*

Stillarius, *Stillarus, Rapany.*

Stillicidium, *Rapanie 1. z. Kroplá 1. Dab*

Stilio, onis, lege *stellio.*

Stillo, *Rápan/ Rápio/ Sogose/ Cielá 2.*

Puška dzewo. Teopfen. syn. Fluo,
Emlio. pbr: Guitatim cadere stillabat amicis ex o-
culis rorem, stillavit roribus arbor.

Stilus, lege *stylus.*

Stimmi, gr. *Antemontium/ Oqna prystowá*

Stimula dea, sub *Pobudá 2. & Rieffóci.*

Stimulatio, *Sturjante/ Pobudá 2.*

Stimulator, *Sturjac/ Poganiac Pobudá.*

Stimulus, *Plant. corr: Vimeus. Lambin.*

Stimulo, *Sturjam/ Rola 1. Pobudiam/ Rop*

pie mie/ Trapi. mia. Antreiben/ reihen/

sporen. Thias. ubi audito stimulant Thriore-

rica Baqbo. Virg. syn. Pungo, lancino, fodicor, ex-

stimulo, excito, concito. pbr: Stimulis tadio, tün-

do. Stimulum adinové, adhibeo. Stimulis ago,

incito, impello, urgeo, agito.

Stimulor, *Pokusé mam 2.*

Stimulus, & **stimulum**, n. *Bodítec/ Pobudá*

1. Poganiac 2. & sub Prystowá sta Por

mu. Lin Scaphel. -- Et ceteri stimulos a-

terius amoris. Virg: syn: aculeas, calcar. epith:

acer, acerbis, acutus, pungens, ferus, trux, durus,

ferrens, ferus, premeus, cruentus. pbr: Stimuli cu-

spis, ferrum, acumen, aculeas, stimulis agitantur e-

qui. Stimulis agitabar amaris. urget stimulis auri-

ga eruentis. sollicitat stimulis circa libido feris. Ri-

mulis haud mollibus incitat iras. & Calcar.

Stingo, *Calopin Rob. Steph. corr, stingvo, Gá*

stingvor, Gásta/ Blákuje. (St.

Stipa, e. *Zgzebie. Item diversa originis. Sog*

micéti kol. Ggggg 2

Stipatio, *Stipentie/ Stupiente/ Gásta/*

Stipator, *Slaga Galabaceni/ Vykaz/ sub*

Zgzebie.

Stipatus, *Stáckany/ pelen.*

Stipendiarius, *adict. Goldowny/ zoldowny*

Stipendiarius, *sub: Goldownis.*

Stipendiarius miles, *zoldiers pienisiny.*

Stipendior, *aris, zolduis.*

Stipendiosus, *zoldowny/ zoldiers stary.*

Stipendium, *zold/ Gold/ Pobor. Belegat*

Gold/ Secwer. Indomito nec dira ferens sti-

pendia tauro. Cat.

Stipes, *he a stips. Pientadze.*

Stipes, *itu, m. Rol 1. Pal 1. Slup 2. Ontas/*

Stipemni/ Stuplec. Lin Psal/ Baum

sted/ Stamm. stipitibus duris agitur sud-

bus praestis. Virg: syn: Truncus, sudes, palus.

epith: Durus, nodosus, ramosus, teres, rotundus,

procerus, immotus, immobilis, roboreus, siccus, &

ridus, aëreus & Palus.

Stipes defossus, *sub Roplec 2.*

Stipes infamis, *Stubtenicá 1.*

Stipes noxialis, *Proba 4.*

Stipo, *Rupis/ Tarytam/ Zácieńtiem/ Ná*

pełniam/ Obstaput. Umgeben/ umbe-

fangen. Circumstant fremitu denso stipantque

frequentes. Virg: syn. ambigo, cingo, circumfuso,

scpio, vallo.

Stips, *ip, & hac stipsis, u, Pientadze/ Cradi/*

Rolada/ Jalmujná. Beysteuer. Sed m-

serum parva stipe faciat, ut pudibundus. Ovid.

Stips thesaurus. Puská pienisina.

Stips unciarja, *Pientadz.*

Stipticus, lege *stipticus.*

Stipula, *zdbto/ Rysko. Stoppel. stri-*

denti miserum stipula diffondere carmen. Virg: syn

Culmus, calamus, palea, Aramen. epith: Lævis, ca-

ricea, viridis, flava, agrestis, vilans, arida, sicca,

fragilis, crepitans, gemens, gracilis. pbr: Lævem.

stipulam crepitantibus urere flammis. & Culmus,

Stipularius, *zdieblny.*

Stipulatio, *Dontráktowy sposob/ Obicni-*

ca/ Umowa/ Zekowiny.

Stipulatiuncula, *Dontráktowy sposob.*

Stipn-

stipulator, Kontraktant i gdańcy.
 stipulatus, m. Kontraktowy sposobi.
 stipulator, Kontrakt gynieq pytam/ Vm
 wiam sis/ & sub Obiactis.
 stria, Sopel. stricidium, Rapanie.
 stirpesco, Chwasćcieis/ Leśnieis/ Zdrzewniek.
 stirpindus, Z korzeniem/ Z gruntu/ Dogryta.
 Von Grund/ auff. stirpitum atq; nemus com-
 missaque, Sc. F. syn. Radicetus, à stirpe, à radice.
 stirps, m. f. Latoroś 3. Korzen/ Bzew/
 Trzostka.
 stirps, f. Ennio. m. priscè Rod 1. Pokolenie/
 Pogreck. Ursprung/ Geschlecht. Depo-
 suit sulci, & stirpes obruit arbo. Virg. syn. Radix,
 vel drigo, genus. pbr. Heu stirpem invilam! Quæ
 vos à stirpe parentum Prima tulit tellus? h. Genus.
 & Radix.
 stiva, Plugowe nogi/ an Rozica.
 stilaria, Romioga.
 stilaria purpura, Szara z kutasami.
 stilarium bellum. sub Wolny. 7.
 stilaris, Przywojny/ Sirotki/ & Sio.
 stilembus, silentus, Leniwy.
 sloppus, slöpus, Kląst 1.

S T O

sto, Stois 1. Stoi ja ryle/ Polegam 2. Por-
 tatus sis/ Trwam 1. Ostals sis/ Szycy-
 sis 1. 2. Po sobie mam/ Przygodzi mi/
 Perestais 3. Zdals sis/ Sluzis/ Pomagam
 ja tim/ Pluzis/ Trzymam 3 tim/ Przyptas
 cam ego 2. Greben. In medium, seu sta-
 bis iners, seu profuet humor. V. syn. Consisto, con-
 sto, vel permaneo, perduro, vel vigeo, floreo. pbr.
 Redus, trēctus sum, maneo.
 stobe, es. Gr. Chaber wielki.
 stochas, adis, Gr. Bocanli 2. 3.
 stola, Gr. Szara bluga/ Szara biologlowsta
 Letnik. an recte Stula? Ein lang Klein
 An talos sola demissa, & circumdata palla. H. vide
 Vestis.
 stolaus, sub Letnik/ & Szara biologlowsta
 stolidus, Glupie, stolidus, Glupi.
 stolo, onis. Wilt dzewny, Glupiec/ Stary
 a glupi.

STO STR

stomacace, es. gr. Storbur.
 stomachicus, Gr. zolodka chorego.
 stomachor, Gniwom sis 1. Dasem sis/ zol-
 loduis sis. Doenik seyn. - - sectum stoma-
 chus ad ungtem. Hor. 6. trasca.
 stomachosus, Gniwliwy 1. 2. Nledogodny.
 stomachus, Gr. zolodkowie uscie/ zolodet.
 2. Gardlo 1. Gniw 2. Dzytroś 3. Miel
 Apert 1. Humor. Det Magen. Latantem
 stomachum bene lenit cum sale panis. Hor. syn. St.
 Aus. Metaph. tra. epib. avidus, hians, capax, va-
 cius, famelicus, jejunos, inanis, plenus, refectus.
 pbr. Cibo gravis. Ferrens vinoque ciboque. Je-
 nus raro stomachus vulgaris temoit.
 stomaticus, gr. Vsta cuchngce moicy/
 Vsta legacy.
 stomoma, gr. Stal/ Hare/ Opilki.
 storax, Officin: idem Syrax. o produxit Rina,
 Korea, Mata/ Rogojo

STRA

strabismus, Gr. Zerowatoś.
 strabo, gr. Rozoozi/ Zerowaty.
 strabonem fieri, sub Po oku patet/ Zarys.
 strabus, Gr. Zerowaty.
 strages, Petraja/ Lom/ Rupa 1. Zboja po-
 lozenie. Niderlag. Aggeribus. tanta strage
 ges impune per urbem. Virg. syn. Clades, cades,
 occisio, ruina, perniciēs, exitium. epib: Cruentus,
 acerba, impia, ferox, infanda, nefanda, horrida,
 horrenda, sanguinea, detormis. pbr: Stragis, cado
 acervus. Mortentum à crvi cūmuli. Mille moris
 facies, forma. Luctus ubique, paror, & plura.
 moris imago. Cruentum exitium. Fatum militie
 bile belli. Quantas acies, stragesque ciebunt. Pbr.
 cūbuisse super confulse stragis acervos. Plenisq;
 manti sanguine rivi exundant. Terra crūore mēto
 savam nullo discrimine eadem suscitaz. Plurima
 perque vias sternuntur inertia passim corpōra, pbr.
 que domos. Jamque cūtervārim dat stragem, arat
 aggerat ipsi in strabulis turpi delapsa cadavera tela.
 Quas ibi cum ferro strages, quæ fūnēra Tūrnus
 diderit? quem quisque virum dēmisit orco? Nā
 kēnēt pōsitas arbes, inque arva rēduēt oppida
 & in dōmibus mātūras rēddīt aristas. Bella, hēnt
 da bella, & Tibrin mūlto spūmāntem sūnguinē
 cerno. 9. Occiso, Cades.
 strages muri, Struz 1.

strag-

stragula, *a*, *subst.* & *adject.* Obicie/ Koldra
Obisente/ Deśa.

stragula pellicea, Szubá.

stragula vestis, *sub* Oblie.

stragulum, Koldra/Obicie/ Deśa/ Obisente
Alletley Deśe/ Teppich. *epith.* Villōsum,
pictum, purpureum, præiosum, auratum, decōrum,
hōnētum. *pbr.* Stragula purpureis læcent villōsa
tāpētis. Aurēa regali mirata est stragula lūxu.

stramen, Slomá/ Mietwa/ posicie. Strach
Strau. Hic juvenem aggressi sublimi in stra-
mine ponunt. Virg. *syn.* Stramentum, stipula, pālea
epith. Mōlle, agreſte, durum, aridum, rigidum sic-
cum.

stramentarius, Slomny/ *sub* Slomiány.

stramentarius, Slomiány.

stramentitius homo, Strachydo 1.

stramentum, Slomá/ Bāclog/ Rzyſſo/ Po-
gicie/ Wieſci 1.

stramineus, Slomiány. Strachin. Strami-
nea posset dux habitare casa. Prop.

strangulatio, Dawlenie/ Duſenie.

strangulator, Dawliciel

strangulatus, *us*, Dawlenie.

strangulo, Dawie/ Duſe/ Trzymam co ſſo-
po/ Zastumiam/ Tole/ Zatrzymam 4.

Strargen. Strangulat & cuncta exuperans;
Et syn. Juv. *syn.* Suffoco, ſuſpēdo. *pbr.* Fauces,
guttur lāqueo p̄mo. Fauces obſtrūdo nōdo, ſūne,
reſte, p̄mo, cōmp̄mo, innēdo, t̄lido, frango, ā-
nimam, enīma viam, vocis iter lāqueo clāudo, pra-
clūdo, obſtrūdo. Lāqueo cōlla implico. ā trābe ſū-
blimi triſte pēpēdit ōnus. Pars animam lāqueo
clāudunt, mōrtisq̄ue t̄mōrem mōrte ſūgant, ūlterō-
que vōcānt venīentia fāta. Hic lāqueo fauces, t̄li-
tūque gūttura frigit. Nōn tālit infelix, lāqueoq̄ue
ānimōſa ligavit gūttura. *S. Suſpēdo.*

stranguria, *gr.* Drynny trudność 2.

strata, *a*, strata via strata viarum. Bruf.

stratagemā, vel strategema, ut aliqui malunt
ſcribere ē Græca origine, *Gr.* Strata joſe-
nierſta. Ariego-List. Mulierū audi belgi-
ca stratagemā. Scax.

strategia, *gr.* Hermánſtwa.

strategus, *fr.* Herman 1. Bieślādni 2.

stratotes, *a*, *m*, *Gr.* żołnierz/ Kewaniś.

stratioticus, *gr.* żołnierzſki.

stratiopedium, *gr.* Oboz/ Woysko/ & *sub* Rāo
dieſci dom.

strator, Māſczelcz. stratoria vestis, Koldra.

stratorius, ścieleniu ſtuzacy

stratum, Poſiad 2. Bruf/ Poſciel/ Deśa/
Woyſo. Lin Deśe/ odes Strāue. Mōlli-
bus ē fratris opera ad fabrilis surgit. Virg. *syn.* Lō-
cus, cūbile, thālamus. *S. Lētus.*

stratura, Poſiad 2. ścielenie/ Przeciścielā-
nie/ Deukowanie.

stratus, *us*, ścielenie/ Poſciel.

S T R E

streblita, Roſacz/ Ciāſto 2.

strebola, strebula, strebulum, Vdowa pleges
stena, Koldśa. [nia.

strenua dea, *sub* Rzeſkość.

strenue, Oſornie/ Rzeſo/ Obroonie.

strenuas, Rzeſkość. Serenge. strenuitas
antiqua manet nec torget colore. Ox.

strenuo, *as*, Plaut. i. strenuum me ostento, aliq̄
aliter & legunt, & explicant.

strenuus, Rzeſti. Sereng/ capffer. -- dede-
rat faciendis strenua jussis. Ovidi *syn.* Dilligens,
impiger, nāvus, indūctrius.

streptus, Trepleceq̄ ſis.

streptus, *us*, Chroboc/ Gruchoc/ Rolat/
Germot/ Puł 2. Trzast 2. Gwā/ Strzyp/
Gmet 1. Treſgenie/ Gzeleſt/ Dwioł/
Drimienie/ Zgielt/ Gwar/ Wlartu przy-
rodzonego upuſzgenie/ Gzept/ Gremtā-
nie/ Trzastānie/ *sub* Trzast 2. Lin Oetōſ/
Gerāuſo. Fit streptus tēdis, vocēq̄ per am-
pla ſolant. Virg. *S. Murmur.*

strepo, Chroboc/ Germot gynie. Rauschen
[Schwaderm. -- strepit omnū murmure campus
Virg. *syn.* Streptus, ſūſūtro, mūmūro. *pbr.* Mū-
mura mīſcēre. Fit streptus tēdis, vōcēſque p̄r am-
pla vōlūtānt ātria, tēdis frēmunt. Rāuco strepū-
tione cōmūa cāntu. *S. Murmuro.*

strepsiceros, ōrīs, vel tū, hic *gr.* Rzeſorog.

streptos uva, *gr.* *sub* Obroony 1.

S T R I

stris, Zeld/ Leſtōwanie 3. Skibā 1. Zylā 10
liśtū/ & *sub* Zagon.

stris-

Stratura, Łaskowanie. **(Sicony)**
Stratus, Łaskowanie/ Salsowanie/ Zmaro
Strabigo, strabigo; Mowa łacińska sta.
Strabiga, Bolag.
Stribula caro, Wdowa plegenia.
Stricabilla, sub Wymustany.
Stricta, strictim, stricilissime, ścisła/ Biorło/
 Siozem/ Nisko.
Strictipila, strictivella, sub Wymustany,
Strictivus, Kwan.
Strictor, Odrzwan. **Strictura**, Złota.
Strictura, he, zelato rospalone/ zelato slane
Strictus, ścisły 2. Surowy 2. Dobyty miecz.
Strictulus, Dzięcioł 2.
Strideo, es, ere. Zgryzgam/ Strzypia 1. Trze-
 pę / Skwierga 1. Parła. Ritten/
 kmitzen. Vi mare sollicitum stridet resluen-
 tibus undis. Virg. syn. Strido, crepito, liemo. pbr:
 Stridorem dō, edo, tollo, cico, attollo. Foribus cin-
 do stridebat ahēnis, sanguine terra mader, strident-
 que hautilibus auras, ac tuba ceteris tregeit strido-
 ribus auras.
Strido, in ere, Skrypsia 1. Tarłoca/ Trze-
 piec sta / Smerzynia / Skwierga 1.
 Zgryzgam/ Trzepga.
Stridor, Zgryzanie/ Trzepzenie/ Przykrość
 Skryp/ Szum/ Bwizanie/ Byst 1. Das
 Ritten. Ecce inimicus atrox magno stridore
 per auras. Virg. syn: strēpitus, murmur. epith:
 acutus, querulus, raucus, ferus, horridus, terribi-
 lus, horrendus, acer, terribilissimus: terribilis, sonans,
 horribilis, horriſer. pbr: impulit acri cum stridore
 fores. Frēmit undique stridor horribilis. v. Strido.
Stridulus, Skrypiog/ Przykry 3. Trzepzo-
 cy/ Skwierzacy. Rieche/ rauschig.
Stridula Sauropteres plaustra bubulcum agit. Ovid:
 syn: stridens, strēpitans, sōndrus.
Striga, clog 2. Rypd. Sciba 1. Pieczel.
Strigam ager. Aggero Urbico, qui à Septentrione ad
 meridiem curri, cardinibus crescent, seu per strig-
 as & scamna diffusus.
Strigatio, Odpoznienie.
Striges, he, vide Strix.
Strigil, in, hac Greblo/ Drapagała & Ala-
 minu genus pumicosum & fistulosum instar
 spengia. Sipont.

Strigilcula, Greblo/ Drapagała.
Strigiles, he, à strigil, vel à strigiliu. Łaska-
 wanie 2. Piaset sterc/ & sub Scierca.
Strigilis, in, hac. Idoro hic Greblo/ Drapagała/ Vpka/ Rucka apcełatka. Stri-
 egel/ Rostkam. epith: Dentata, ferrēa,
 dura, rigida.
Strigilium, Greblo.
Strigillum, Rucka apcełatka/ Vpka.
Strigium, Szubā. (Bley reb)
Strigmentum, Ostrubiny/ Struzyna/ Strud/
Strigo, Odpozynam komu/ Rieruis 1. i
 producit Propert: corripit Virgil.
Strigones, hi. al. strigores. sub Macny 1. Su-
 strigōtas, Oslowalosi. (Chalaw).
Strigolus, Suchoclawy/ Roń chudy/ Qlig-
 galsy sta. & sub Niewymowny.
Stringo, ścisam 1. ściagam/ Zwiosia/ O-
 brygam 1. Oprobuis/ Omykam/ Dea-
 sagi/ Obygam 2. Wstozyci/ Doscigam/
 Przywizui/ Ruz/ Przecajam/ Strugam
 Obcinam 1. Ziewam/ Poddieca/ Ocleca
 sta. Strengen/ zusammen strecken. Tot
 paribus streperet cyper, tot fringeret enfes. Virg.
 syn. astringo, contringo, comprimō, arcto, in ar-
 ctum cogo, edarcto, ligo, vincio vel dūtingo, nado
 & vāgna extrahor: educo, is, diripio, eripio.
Strigulus, Dziacie 2.
Stringar, Oru. Zdrawienie.
Strinx, gū, gr. Rozodoy prał.
Strio, as, Łaska/ Salsum/ Marłoga 2.
Stritavus, pro Tritavus, priscum Ffst.
Strito, as. Łaza. priscē pro Tritō as. à Tero, tili-
 tum, ut Stritavus, pro Tritavus.
Strix, igni, hac gr. Rozodoy prał/ Sowa le-
 jna/ Łaskowanie 2. Strasydlo 2. Cietor-
 ponica 1. Ein Nachvogel. epith. Nōctū-
 na, insulsa, imprōba, raūa, nōxia, tristis, sinistra,
 mała, ferālis, nōtanda, dira, infelix, prazaga. pbr:
 Quod trēpidus bubo, quod strix nōcturna querun-
 tar. (Ovid: 6. Fasti) est illis strigibus nōmen, sed
 nōminis huius causa, quod horrenda stridēs nōcte
 sōlēt.

Strobilus, Gr. Szubka 1. Rucioł/ Bzrost-
 ci/ Sosna 1. Piam/ Wicher.

S T R

strubulus, sub Sosná 1.
 strabus, f. gr. an Rozilep.
 strōma, gr: n. Obicie. strombus, gr. Plaw.
 strombus fluvialis, šlimat 2.
 strongyle, es. Holun. 1
 strōpha, Gr: Strupa práwna.
 strōphar, ha. Wioflowe wici/ Mowá trus-
 dna/ WyPescante.
 strōphiarius, Wisnigart.
 strōphiolum, Chustka 1.
 strōphium, gr. Wianiec 1. Chustka 2.
 strōphos, vel m, gr. Berzenie 2.
 stropus, strōpus, Wianiec 1. Wioflowe wici
 struclis, Robiony 1. Etładany 2. Auf
 vielen Stücken zusammen gebauet, von si-
 lice duro, struclilike cemento. Scsz.
 struclio, Budowanie.
 struclor, Budownik/ Mularz 2. Sczolowy 2.
 Sczelnik.
 struclum, sub Rémionkó/ & Mur.
 struclura, Budowanie 1. 2. Etładanie/ Sal-
 bowanie/ Mur/ Klec. Aufstung. Et
 struclura mei carmina esse potest: Ovid.
 strues, u, Stos 1. Rupa 1. Miedownik/
 Bolaz. Ein zusammen getragener Hauff
 syn: Cōngeries, ägger, cūmulus, cōngestus ägger.
 struclarius, struclum sub Ofiata 2.
 struclor, d. strucl, Rupa 1. Stos 1. Woszenie.
 struma, e, Wole 1. šilne iagoda/ Grugoly
 strumaria, Riep 2. strumaticus, Grugoloz
 strumea, Jastier. (waty.
 strumentum, pro Instrumento. Tertull. Columus.
 strumulus, Grugolowaty.
 strumum, Páinti. strumus, Bobel 2.
 struo, Buduje/ Gerue/ Sztuka 1. Anulez
 Rupte/ Ropte 2. Vlladam 1. Tobawiam
 Sypie 2. Murue/ Strucl zóje/ Jde ná
 logo/ Myšle qyze/ Triptawiam 2.
 Ordnen/ bouen. Sacrilegam strueret cum
 Carolina uesca. Mart: syn: Möllor, construo, ex-
 struo, aditio, vel péro, apparo, instituo.
 struparia festa, sub Wianiec 1.
 struppus, strupus, Wianiec/ Wioflowe
 wici/ Wianiec 1.

STR STU.

Stol

struclia, orum, vel struclia mala, Gr. Pigwé
 struclum, Gr: Clonek 5.
 struclus, Gr: Strucl.
 struclio, hic Strucl 1. 2.
 strucliocamelinus, Strucl.
 strucliocamelus, & strucliocamelus, Gr.
 struclion, Gr: Mydelnik. (Strucl)
 struclium malum, Pigwá 2.
 struclipus, šlis, Gr: Malonog.
 struclis, m: Gr: Wrobl.
 struclum, hic Gr: Páinti.
 struclum manicum, Strucl wielki
 struclum soporiferum, Miedunki žiel;
 struclnos, vel us, f. Gr. Páinti.

S T U

strubulus, Plén: corr: strubulus.
 strudeo, Věstulo/ Stracam što/ Spruclam
 Vge što/ Chco/ Šabiegam/ Bawie što.
 Studieren/ Fleißanwenden. Qui studet o-
 piatam cursu contingere metam. Hor. pbr. študis,
 antibus ingēdus vāco, indūgēo, incūmbo, invigī-
 lo, študis tēpus, ztātem, špēram dō, dico, vō-
 vō, študis ānimū intēdō. Mūs sērvio, študia
 trādō, cōlo, tēcōlo, schōlas frēquēnto. Pīeris
 invigīlare chōrō.
 študia, orum, študii 1. 2. Dō študieren/
 fleve Kunst. Illa manus quondam študiorum
 fida meorum. Ovid: syn: Litrē, ārtes, epib. Dō-
 ša, ingēdū, Pāllādia, Pīerā, sacra, iūcūda, hōnē-
 šta. pbr: Dōšā ingēdū, Pāllādia ārtes, študia dō-
 šrīnā. Dōšarum sacra šōrōrum. Mūsarum Mī-
 nērvā študia, študiorum sacer ūsus.
 študio, Vmęšnie
 študioš, Pīlnie/ Čbernie/ Ochoenie.
 študiošus, Čberny/ Spruclam/ Pīlny/ prá-
 comy/ Ččimr/ Mlōšnik 1. Pręstāiel/
 štud pīlny/ študent/ Špōlny. & sub
 Bošam što. Der den freyen Künsten
 auflichter/ študent/ item fleißig. nec sūt
 arborei študioš altera fētus. Ovid: syn: šmāns,
 eūpidus, ob šrvāns, vel študis āddictus, āšādūs,
 invigīlāns āšvīrus. & Dčšm.
 študium, Ččé/ Věstuloš/ Mlōš/ čwīczē-
 nie 2. Mlōšā 1. Zabāwā/ Pręcūwēnie što.
 Lěšā/ Věstōnie što. Šlejš/ štuna.
 Mlōš

Moliter austerum studio fallente laborem. H. syn:
amor, labor, cura contentio, sperta. *v. amor, &*
culte, Glupie. Labor.

Multiloquentia, Multiloquium Glupomownosć.
Multitia, Glupstwo. Tatcheit. Misces Mult-
tilium consiliis breuem. (Choriamb.) syn: insania,
amantia, demencia, vicia, vicia, deliria, in
plur: temeritas. epith: Perulans, praecox, caeca, tem-
eraria, vaga, vesana, sicibunda. pbr: Mens deli-
ra, stulta, insana. Mala mens, furorque vicia. v.
Furor, & Stultus.

Multividus, Strep.

ukus, Glupi. Ein Taar. Stultus & im-
probus hic amor est, &c. Hor. syn: insanus, amens,
dimens, fatuus, delirus, malisanus, vicia, excoers,
insipiens, temerarius. pbr: Mentis, rationis inops,
agens, exal, amens, animi impositi, impositi animi
mentis. Non sane mentis. Mente captus, carens.
Vide Furor, & Ego.

upa, Paqesi/ Egzebi/ Powroz i.

suparius, Egzebiow.

supefacio, Sopialym cynia. e anceps, sed
potius breve.

stapeo, stupeo, Mierwieis/ Idumiewam
sta/ Teptois. Scitummen/ Sch enfehen.

Jamq nobum terre stupeant lucescere solem. Virg:
syn: stupesco, obstupesco. pbr: stupescit hacten-
to, torpescit, torpescit. Stupet incerta turba. Prodig-
um mirata novum. autem hacten animis. obta-
pui, steteruntque comae, et vox faucibus haesit. Vide
Obstupesco.

stupesco, Idumiewam sta.

stapeus, Paqesi/ Egzebiow. Werckin/
von werck. subiciunt lapsus, tot stupea vin-
cula collo, Virg:

stupiditas, Mierwulosć.

stupidus, Mierwul i. Zdracwialy/ Glupi/
Miergemist. Estummet/ dum / doll.
Jam certe stupido, non dices Paula marito. M. syn:
stupescit, vel stolidus, habes, tardus, tardus, so-
coers: ignavus, indoctus. v. Heber, & Indoctus.

stapor, Zdracwianie/ Idumiewanie/ Miergu-
losć/ Zapamietywanie sta/ Glupstwo/
Mania. Estummet/ Estummet. oculos
stupor urget inermes. syn: Stupiditas, torpor, heb-
tuda, vel ingens admiratio, vel error, pavor, formi-
do, metus.

stappa, & stapa, idem stapa.

stupraor: Cudrosznie/ Gwalciel.

supratus, Egwalcony. Supre, sprosnie.

stupri conciliatrix. stupri sequestra. Du-

stupri pretium. Mierwodnize. [stian]

stupro, a, Cudrosznie/ Gwalciel 4. [stian]

Staubild schanden. Nam meam qui in-
tegre suprabat. (Iambi) syn: Contapro, vicia,
corruptio, vicio. pbr: stuprum infero. Caltum
ripio pudorem.

stuprosus, Gwalciel/ Cudrosznie.

stuprum, Nierad/ Sprawa/ Cudrosznie

Gwalciel 2. Hucere/ Weiberschandung.

Nulla poluitur casta domus stupris. (Choriamb.) syn:
adulterium. epith: Turpe, obscenum, infame, in-
fandum, sceleratum, execrandum, arcantum, lili-
vum. pbr: Nefandum Veneris factum Turpe cum
missum. Lascivum crimen. Lasi signa pudoris. R-
pta dedecus Virginitatis.

stuprum affare, facere, inferre. Egwalciel.

stunus, Cezugz. sturio major, Tezion.

sturninus, Sipakowary. sturnus, Sipak.

S T Y

styli nasus, Prymowla.

stylites, a, m. gr. Glupist.

stylodora, a, m. gr. Podstawek 1.

stylum exerceo, Pige 6.

stylus, Gr: Pal 1. Palat/ Bol ostrey/ Bol-

ostrey/ Lodyga/ Kylec/ Ploco/ Pisanie 4.

Prymowla/ Mowey Ksialt/ Obgagie

stych ganinie/ Stachyiel 2. Ein Schick

Gaffel/ Ein Act oder Weiss zu reden. Se-

pe stylum veritas, iterum qua digna legi sint. Ho-

syn: Graphium, acumen, vel penna, calamus, au-

do, vel discendi forma, modus, ratio.

stymmata, Gr: a, plur: Perfumy.

stymphalis, idem, f. gr. Bectan 2.

stypteria, a, Gr: Halun.

stypticus, Gr: Stewardzaiacy/ Zamiatacy

styrax, actus, m, Gracis f. Styrax/ Mirody

oleiel.

S U A

sua morte defunctus, in Umieram

sua salute, Idromy 1. Chwata Bogu

syada, sub Namawia/ & sub Namowa

Gierin der Beredsamkeit -- populi stadi-

medulla. Ennius. (Persasione Dia, quam Graeci

Pitho

Pishe vocabam. *[syn: Svādēla, Picho. epib: Dō-
sta, pōiens, facūda, disertā, flexānīmīs, dōctilō-
qua, mēllica, mēlillūa nēctārea, svāvis, dūlcis. pbr:
Præfāns, dūlcēdine lingvæ. Dōcta mōvēre animos.
Cui dūlcis cōpia fāndi. Cōmpta cōlōracis formis.*

svādēla, Namowā.

svadēter loqui. Arnob: Namowite.

svadeo, Namawiam/ Rādē 1. Strānowie 2.

*Rathen/ unterstehen zu überreden. Sva-
det enim sēfana fames, mandatq; irabique. Virg.
syn. Pērivādēo, hōrrior, indūco, invito, incito, im-
pello, auctor sum. 6. Hōrrior.*

svadibilis, Namowny 2.

svadētericam, Buefryn.

svaptē, sub Smożę.

svārtus, aliekt: swini. substant: swiniopās.

*svas, atq; rectē posse dici docet Iul Scalig. ut
nostras, vestras.*

svasio, Namowā. svasion's opifex, Nāma-

svaso infectus, Oropciaty. (wiaz)

svasor. Rādētel/ Namawiaz. Ein Ratho-

*geber. Svasore id factum fratre, perfecit libens
(Jamb.) syn: Auctor, hōrrior, impulsor, svadēndi
artifex.*

svasor sum Rādē.

svasōrtus, Namowny 1 Rādēty.

*svasum, Svā 2. Chetnibis/ & sub Oropciā-
ty/ smiadty.*

svāsus, us, Namowā.

svatim, swinsto. svavē, Przyjemnie.

svave-olens, Pochnacę.

svaviatio, Calowānie.

*svavidicus, svaviloquens, svaviloquus, Wdziej-
gnomowny.*

svāviloquentia, Wdziejgnomownosć.

svaviludius. Arcotefinik.

svāvio, as. svavior, aris, Caluis.

svāvōlum, Calowānie.

svavis, Łagodny/ Przyjemny/ Smāgny.

*Sap/ Lieblich/ freundlich. Tum casta atque
alia in exens svasibus herbus. Virg. syn. Genus,
dūlcis, uendū, acceptus, blandus, mīlis, vīl bē-
nignus, cōmis, urbanus.*

svavisōnus, Wdziejnie brzmiący.

svavitas, Łagodnosć/ Przyjemnosć.

svāviter, Przyjemnie/ Smāgno.

svavītudo, Przyjemnosć.

svāvium, Calowānie/ Wārgā. Ein Rus.

*Svasia coniunxit spurca saliba tua. Catull. syn:
ōsculum. 6. Osculum.*

sub, Pod gym/ Na 2. Sāraz poręm/ Crāsu

rego/ Rolo. Preposicio 2. Pod gardlem/

Pod przysięgę/ Pod Flugem/ Przę. Un-

ter. Arma sub adversa posuit radiantia quercu.

sub love frigido, Na dworze. [Virg.

sub jugum abeo, eo, Poddāte sie.

subabsurdē, Przegrubszym.

subabsurdus, Przegrubsz.

subācidūlus, subācidus. Przykwasny.

subaccuso, Wskazam sie.

subactio, Poddicie/ Rozczynianie 1. Sāczy-

nānie/ Polerowānie/ Oprawā roli. & sub

subactor, Sodomczyk. (zwānie

subactus, us, Rozczynianie 2.

subactus, ti, Vbicy/ Rozczyniony/ Wygo-

szany/ cwiżony/ Przysiężony. Beherscher

Ternaque transferint Rutile hyberna subactus. Virg.

subactus ager, Rola sprawiona.

subadjuvo, Pomagam. subadjuvus, pomocnik.

subadmōveo, Pomyskam/ Przypuszczam.

subactans, Poślicisty/ Nieszyty 2.

subāgnatio, Nierząd/ sprawa.

subagitatix, Nierządnicā.

subāgnio, Nierządu pātrzyć.

subāgressis, Przegrubsz.

subalaris, Podpasny.

subalbicans, subalbūsus, Białasy.

subāmarus, Gorzkiwy. subaqueus, Podwo-

subāquūlus, smiadawy. (ony 1.

subātor, Orag. subāro, Orze.

subāgnūlus, Nierek. (rā diuga.

subarmālia, ium, Rosulka podbrois/ Siac

subarrōgānter, Przypieszniey.

subatio, Bestwienie sie/ Bezekanie/ sub

subauratus, Poślicisty. (Arzeta.

subausculto, Podsluchywam.

subballio, sub Namłusznik.

subbasilicanus, Prożnujacy, Nowinjarz/ &

sub przysięgacz. subbello

subbello, pro subvello *priscē legit apud Lucreti*
 subbibo, Podpiłam/ *(Iunius, &c.)*
 subblandior, Podchlebię.
 subcarnileus, Modrawy. *(wacy.)*
 subcandidus, Białasy. subcavus, Dółko
 subcenturio, as, Namieśniká dąs.
 subcenturio, onis, Porucznik/ Namieśnik.
 subcerniculum, sito.
 subcerno, i, Przestiewam.
 subcineritius panis, Podpiłomę.
 subcingo, subcingulum, idem succingo, &c.
 subcissivus, Dorywcy/ Ostrani.
 subcoacta, oram, Półn/ Guniá i.
 subcoboneum, lege succuboneum.
 subcano sub Wiegeriam.
 subcommune genus, sub Pleć i.
 subconiumeliōse, Żelźwie.
 subcraśulus, Przygrubsy.
 subcripus, Redzierawy.
 subcrūdus, Przysucowy. *(iam.)*
 subcruentus, Arwany. subcūdo, Podbi
 subcūneatus, in Połładam.
 subcuneo, Podbiłam i.
 subcūrator, Namieśnik. subcustos, ibidem.
 subcūrāneus, Zastorny.

S U B D

subdapiser, Podsioli. subdebilis, Przysłabsy.
 subdebilitatus. Cic: corr: Debilitatus.
 subdialis, Nędworny 2.
 subdialis locus, Podniebie.
 subdifficilis, Przysrudnięsy.
 subdiffido. i. Niedowierzam.
 sub dio, Nā dwoze i.
 subdistinctio, Punkrowanie.
 subdistinctivus, ibidem.
 subditius, subditus, Podziucony.
 subdito, as, Połładam/ Pobudzam.
 subditus, Poddany; Nāstepcá. *Ein Unt*
erthan. -- ardu ubi subdita flamma medul
la. Ovid.
 subdo, i. Poddás i. Połładam/ Podziu
 cam 2. & sub Pyśnis sie. Unterwerffen.
 Subdideratq; rotas, pontesque infraxerat altos. V.

syn: subicio, suppono, subiungo, vel subitio,
sufficio.
 subdoceor, Vęs sie.
 subdoctor, Łokac. subdolę, Chyero.
 subdólus, Chyery/ Zdradliwy. Berzglię
 listig. *Fac titubet blaso subdola lingua sono.*
Ovid: syn: Dólōsus, astutus, callidus, fallax. vide
Fallax.
 subdūbito, Wępsie nieco.
 subdūco, Vmykam/ Vwodę 2. Vymuis o.
 Podnośe/ Vwodę 1. 3. Węcięgam i. Sęro
 niām sie/ Vśadżam 2. Bradę 1. & sub
 Rādhuiz co. Hinwegführen. Quassatam,
sentia liceat subducere classem. Virg: syn: subtrahō
auffero, tollō, tēmdveo.
 subductarius, Ciognieniu fluzęcy.
 subductarius funis, Liná/ Windowe liny.
 subductio, Windowanie/ Rādhuiz.
 subductus, Vstony.
 subdulcis, Słodkawy/ Przysłodsy.

S U B E

subēdo, Podgręzię/ Podbięra.
 subeo, Podchodę 1. Podiejdżam/ Wchodę
 Poddás sie/ Ponosę Połłazię sie komu/
 Dwigam/ Obalam nā sie/ Nāstepuis i.
 Wdás sie/ Zādciáło mu sie/ cierpie i.
 Raciis. Hineingehen. Progresi subnat
tuos, subiumq; relinquunt. Virg: syn: ingredien
pēnetro, intro, pēvado, pērmō, vel obēo, aggrē
or, suscipio, vel sustineo, sēro, tōléro, pārior.
 suber, eru, n. Rorek i 2. Rora nā drzewie/
 Storká 5. Piwagka.
 subēreus, Rorkowy i.
 subēries, Rorek i. Piwagka.
 subērięo, Podnośę.
 Subero, as, Barbarā vox, at & dictum illud triti
ale ineptum. Dum subera suberant, suberare me
mento. Vo Rorek iako i Rorā/ nie da sie
drzeć/ ale sie pāda. suberro, Błgdz
 subex, ięu, & Poeticę ięu, m. Stręmis/
 Podstawę i.
 subexhibeo, Stawiam przed ocy.
 subfervētio, Podmietam.
 subflavus, Płowy. *[Ezemnie]*
 subfrigide, Przysimnięsym/ Chłodno/ Tł

S U B

subfrigidus, Przysimniejszy.
 subfuscus, śniadawy.
 subgennales, B. in Podkolanek 2.
 subgrandis, Przysporzy. subgravis, Przys-
 subgrunda, lege suggrunda. (cięższy).
 subhæreo, Przysstać / 1. Przyspsnalo.
 subhasto, as, Wystawiam co na przeday
 subhirci, Podpasie
 subhorrescit mare, Bury sie.
 subhorridus, Niewesoły

S U B I

subiaceo, Podlegam / Podspod testem / Lea-
 pod. Unterliegen. Subiacuit quam Palladi-
 um, quam Vesta, Ec. P.
 subjacio, Lucet: cor: subiecto.
 subices, à subex, Podstawek / Strzemię /
 Wustlary
 subicito, as, sub Nierzadu pátzyc 1.
 subiculum, Podstawek 1.
 subiculum flagri, Smoganiec.
 subidus, Nieprzymny / Nieszemy.
 subiectionis, Poddany.
 subiectio, Poddanie / Podtrucanie / Po-
 kladanie / Przysdanie / Wystawianie na o-
 czu / Podstawek 1.
 Subiectio, figura Rhetorica, ad Herenn: cum interroga-
 mus adversarium, & quod nobis commodum est, re-
 spondendo subicimus, Item vide Diatyposis.
 subiectissime, PoKornie.
 subiectivus, sub Podtrucony.
 subiecto, as, Podtrucam 1. Rucam wigore
 Subiectum, apud Dialecticos prior vox seu pars oratio-
 nis, seu Enuntiationis, de qua posterior predicatur,
 Aristot: ut Virtus est laudabilis.
 subiector, sub Galster 2.
 subiectus, ti, Poddany.
 subiectus, us, Pokladanie.
 Subigatrix, Plaut: corr: subagatrix.
 subigito, Nierzadu pátzyc 1.
 subigo, Podbitam pod moc / Gnioze / Popy-
 ham / Poćieram / Otze / Oftrze 1. Rozzy-
 nam / Zniwalam / Pomoz 2. Zwalczyć /
 Przysmusam / Rieruiz / Tre. beherrschen /
 bezwingen. Arvina pingvi, subigunt, in cote
 Hhhhh 2

S U B

Soz

secures. Virg: syn: subicio, subigo, dōmo, vel cō-
 go, adigo, vel tēro, attēro, cōtēro extēno, mi-
 nuo, vel mollio, emollio.
 subigo ratem conto, Szybue.
 subices, hi. Podstawek / Strzemię / Powies-
 tze 1. Oblok.
 subicio, sed subicit multi scribunt Podkle-
 dam / Poddaie 1. 2. Podtrucam 1. 2. Podbit-
 iam pod moc / Poddaie 1. Przysdaie 1. Sta-
 wiam / Przypominam / Powiadam do us
 ch / Wsadzam 1. Podeymuie 1. Stawiam 5.
 Odpowiadam 1. Galhuis. Unterwerffen.
 Quantum vere nobis viridis se subicit alnus. Virg.
 syn. subterno, submitto, subdo, suppono, subjun-
 go, subigo.
 subicior, Podlegam.
 subicito, as, Nierzadu pátzyc.
 subimpudens, Niewstydlivy.
 subinanis, Marny.
 subinde, Pod czas / Porzym. Unterweilen
 Si dicet restē primum gaudere subinde. Hor.
 subinferens 2. Petri 1. Curam omnem subinfe-
 res, pro adhibentes. Pilności wśelakiey
 przykładajce. Vuicua.
 subinfluo, Vciekam. subinfluo, Przysgrub-
 subintro, Wchodze. (67.
 subintroeo, Wmykam sie
 subinvideo, Zayze. subinvilus, Nienawiz-
 subinvito, Wapomykam. (stny.
 subirascor, Gniewno mi / Markorno mi.
 subitaneus, Nagly.
 subitarius, Nagly / Nierozmyslny / Porzy-
 wazy / Na prerce 2.
 subitarius miles, Pośilek wojenny.
 subitellum, Podplomyl.
 subitatio inspirata salutē, Sapiencia 4. Prekłosć
 niespodzianego zbawienia. vel Nagłosć.
 Apud LXX. una est dictio pro duabus prioribus.
 subito, Nagly / Zacz 1. 2. Ploskly / ei-
 leds. Alitū in parva subito collecta figuram.
 Virg. syn. Scatim, repēte, prōtinus, confestim,
 exemplo. 6. Scatim.
 subitus, Nagly. Schnell. Tum vero Aneas
 subitis exterritus umbris. Virg. syn. Repētinus,
 improvisus, inopinatus, celer, velox, festivus, citus.
 subitus,

subitus panis, Podpiomęk. [ciel.
subjugala, Jazimowy. subjugator. Vstromis
subjugia, orum, Sprzejay / Rząd Konst /
Smur.

subjugis, Jazimowy / Wozowy / Koborny s.
subjugo, as. Poddział pod moc. Unter
das Joch bringen / überwinden. Confessos
animo quod subingat hostes. C. syn. Vinco, devin-
co, debello, subigo, supero. phr. sub jūga mīto.
vide Debelko.

subjugor, Poddział się.

Subiunctivus modus apud Grammaticos, Priscian. Dio-
med: qui cum Adverbio vel Coniunctione subiungi-
tur alteri Verbo, aut ei alterum Verbum, ut sen-
sum impleat, ut cum fecero, aspicias. Abundantius
etiam vocat Diomed. Dubitativum, Priscian. Con-
iunctivum, Servius.

subjugo, Przyciąż i. Poddział.

S U B L

sublabor, Podpadam / Poddiera trefa. &
sub Opodly.

sublabro, as, Blado S. 12.

sublamina, a, Blachy / ciemna / Blachy.

sublatē, Wspaniale / Chępliwie / Pysnie.

sublateo, es. Krzyś się 2.

sublatio, Podniesienie / Wzniesienie / Zniesie-
nienie / Pęcha. Idem vide Arsis supra.

sublatissima vox, Krzykliwy / & sub Glośno
sublaus, Podniosły / Pysny. Aufgehoben.

--- Volat & sublatum ad aethera clamat. Virg.

sublecto, as, in Sydy. & sublecto as, idem.

sublectus, n. Namiesnik.

sublęgo, i, Namiesnik obieram / Rećdne
Podsiuchynam / Obagam co / Wyssuchac
sublistu / Slaby.

sublevo, Podnoszę / Podpieram i. Podwo-
dze i. Wspanagam i. Pomagam i. Ochrac-
niam. Aufstehen / helfen. Cunctantes
socios, & terra sublebat ipsum. Virg. syn. allēvo,
juvo, adjuvo: solo, vel sustollo, surrogo, vel mi-
nuo, imminuo, ex-cituo, elevo.

sublica, a. Pal 1. 2.

sublices ha. sublicum, Pal 1.

sublicia turis, Złotone budowanie / Zł-
sublicius, Fulowy / & sub 1. 2.

sublicius pons, Most na palach.

subligaculum, subligar. Epodnie / Vbrin-
subligatio, Podwies: w: te.

subligo, Podwies: 1. 2. Przypasuję.

sublimē, sublimiter, Wysoce / W: 1. 2.

sublimen, sublimitum, Nadprożel.

sublimis, Wysoły 1. 2. Wspaniały. Hoh-

Sublimes in equis redeunt, pacemq. reportant. Virg.
syn. altus, excelsus, erectus, ingens, procerus. vide
Alcu.

sublimitas, Wysoć.

sublimo, Podnoszę / Wnoszę 3. Wzbi-
sublimus, sublima, idem sublimis.

sublingio, on, Polizę.

sublino, i, Podmazuję.

sublino as, Sydy / Osłukiwam.

sublisc, al. sublyse, Rą: kielow fugow-
sublividus, & sublividus, Sinawy.

sublucanus, Przedemiony.

subluco, Jaśnieję / Przeci-
sublucō, as, Przeciścam. (la)

subluo, Podmynam / Poddiera trefa.

sublucis, Przyciemniam.

sublivies, Brod / Spary w: od / Błoty /
Plugawo.

S U B M

submano, lege Summano

submeum, Podr: dre.

subme go, Cope, unterduncken. syn. M-
go, immergo, demergo, & Mergo.

submergor, Ton / Pogracam się.

submerum, submerus, W: z: worony.

submersio, Wzrost.

subminatus, subminius, Czerwony.

subministratio, subministrare, w. Pod-
subministratio, Podawac.

subinuito, Złoda. submisso, idem sum-

submisso, Thul. Succincta corrigit Scalig. aly Sub-

submisso, lege Summisso

Submanium, lege Summanianum.

submoleste, Nieprzyjemnie.

submolektus, Przycięty / Prz: 4.

submoleco, Przypom. as.

submor

submontānus, sub Podgórze 2.
 submōrōsus, Przygrubsy/ Dziwak.
 submōtor, Żalal art. & Odwiecny/ Młaz
 f. k. / Celiars.
 submōveo, Odpycham/ Odsadziam 1. Wstę-
 cynie/ Optrzgam/ Rum cymy. Heims
 lich bewegen. Submover oceano & si quem
 extenta plagarum. Virg.
 submutatio, Śmiana 2.
 subnatio, Śami n. m. 2. Nentiam sje nā co.

S U B N

subnascor, Naciam. subnato, Pogrziam sje.
 subnavigo, Pocięd. am.
 subnecto, 2. Podwizulu/ Przysięga 1.
 subnēgo, Odmawiam.
 subnevo, Podcinam Echtronic/ Oslabiam.
 subniger, Przecieram/ Czarnawy.
 subnitor, erā, Podpieram sje.
 subnōto, Podpisuje/ Nbilam w pamię /
 Naterm o rāc.
 subnubilus, Przyścinie sje.
 subo, 2. Przeciam/ Bieświe sje.
 subobsecus, sub Pizgam.
 subobscurus, Przyścinie sje.
 subodōsus, Nienawistny.
 suboffendo, Naruszę.
 subōleo, subolet mihi, Żalora mie co. D. to-
 zumięwam sje/ Przeciam/ Ogrzhać.
 suboles, prisc Lurct Fest. pro Soboles.
 subōrior, Rodzi sje.
 subornator, Naprawiacz.
 suborno, Naprawiam rogo. ein wenig rie-
 ren. Subornat, capitur ille, sperat nuptias.
 [Jamb.] syn: instruo, sollicito, corrumpo.
 subortus, us. Wschod 4.
 subpacta, orum. Podswi/ Lędā.
 subpallidus, Nabladi.
 subparticulari numerus, Bōtio gal Graen imio-
 los ut 3. ad 1.
 subperno, Podcinam 2.
 subpinguis, Pcu lusszy.
 subpræfatus, Podstawiać.
 subrado, Zarzynam 2.

subrancidus, Nagnily/ Przysmiardly.
 subraucum, Chrapliwie.
 subrescens, in Cēsa sje.
 subregulus, Namieśnik Krolewski.
 subremigo, Goze sje.
 subrepto, Wlaze/ Podlaze/ Wmyskam sje.
 Heimlich sjeleichen lam subrepet iners atas
 nec amare docebit. Ovid. syn. irrepto, illabor, mē
 insiduo.
 subreptio, sub Umknt. nie.
 subreptio, Wmyskam sje.
 subreptitius, idem surreptitius.
 subrideo, Vēm. eham sje. Ein wenig las-
 chen. Ad quem subridens mista Mezentius ira.
 Virg. syn. arrideo. & Rideo.
 subridiculē, śmieśnie.
 subrigos, idem surrigo. subriguus, Mokry.
 subripio, idem surripio. subrogo, idem surrogo.
 subris, idu, f. Gr. Sowā 1. Mocny krusz.
 subostratus, Proznigcy/ Nowintarz/ &
 sub Przysięgac.
 subridens, Nā kōlāch/ Pocięny.
 subrideo, C erwisnia sje.
 subribundus, Cierwonawy.
 subrius, Lifowary/ Czarnowys.
 subrimo, Przepuszciam 3.
 subrumpit, Podrywa.
 substinus, Ofesek/ Ludzy. corripit ru Roberts
 Steph. sed Varro à Roma ru teno ducit.
 subtrunciv. limites, sub Niedrā.
 subuo, Podtopui/ Wyw. a. am.
 subuptus, Podetwony. subrusticus, Przy-
 grubsy.
 subultus, Przygrubsy. (Detz.
 subsannatio, Syracusio. subsannator, Syz-
 subsanno, Podetwony/ Sydzis/ Ogrzham sje
 subsarcinatus, Wpuszale/ Utemokami oblozony
 subseribo. Podpisuje 1. 2. Przypisuje/ Po-
 dwalam/ Demagam/ Podwizdham/ Przy-
 stois na co/ Sprzysiam/ Popisuje 2. Nāo
 detminwāc. unter schreiben. Nene precor.
 magis subscribere Casari ira. syn: adseribo, ad-
 jungo, subjungo, vel annuo, cencēdo, vel asen-
 or, probō, comprēbo, vel subūgo.

subscri-

subscriptio, Podpis.

subscriptor, Namieśnik/ Porwierdzićiel.

subscis, udzi, Szpaga. subscus axis, Biegun 2.

S U B S E

subseciva, orum, Okrawek/ Ośtaci.

subsecivis temporibus, Wdorywze.

subsecivus, Dorywcy/ Ośtaci.

subseco, Podcinam 1. Podrzynam/ Szyskam

subsecundarius, Dorywcy.

subsellares, hi. vel ha. B. sub Strzemie 1.

subsellia, orum. Ławy/ Ławica/ Ławnik/

subsellium, Ławegła. Sedzia 2.

subsentio, Dorozumiem sie/ Spochać.

subsequens, Następujący/ Drugi 1.

subsequenter, Następnie/ Potym.

subsequitur, Idzie za tym.

subsequor, Idę za kim/ Przysiągę na co/ Po

kim 1. 2. Nachfolgen. Vix ego lecticam subsequar, ille feru. Marti syn: insequor, consequor, sequor. 6. Sequor.

subsericum, Poltiedwabie. (Szegpie.

subsericus, ibidem. subsero, sub Sadze/

subservio, Następuję. subseffe. Zasadzka.

subseffor, Zasadnik/ Cudzioloznik.

subsecco, Przysusam, subseccor, Podsykam

subseivus, in Dorywcy.

subsideo, Zastanawiam sie/ Ośtaci sie.

subsidiālis manus, acies, Pośilek wojenny.

subsidiaria cohors, idem. subsidiarius, ibidem

subsidiarius palmes, Łatopól zastawiona.

subsidiar, aru, Pośilek.

subsidium, Pomoc/ Pośilek wojenny. Zus-

flucht/ Hüß. Subsidii aucti, pars altera promere ferrum. Juv. syn: Auxilium, levamen, juvamen, suppetia, presidium. 6. Auxilium.

subsidium, Stánowisko.

subsido, is, Pograzam sie/ Upadam na dół/

Upadam morze/ Ośtaci sie co 1. Ośtaci co/

Zastanawiam sie/ Zaczynam sie 1. un-

ten an siken/ oder sich niederseyen. Subsidit

unda, timidumque sub axe tonante. V. syn: Resido

subsignatus, żołnierz pod chorągwią/ Wy-

subsignatio, Podpis. (służony.

subsigno, Podpisuje/ Wprowadze w księgi

subtiles, ha. Obrazek/ Zawieszenie 2.

subsilio, Podskakuje. Auffspringen. 2.

substantiunt ignes ad testa domorum. Luc.

substiles, ha, idem substiles.

subsimilis, Podobny. subsimus, Nosa

subspicio, Tręce/ Smakuje.

subsistentia, Wytrwałość. & infra suppositum

substituto aliquid, active Zastanawiam co.

substituto, absolute. Zastanawiam sie/ Po-

wam idac/ Opietam sie. Stehen bleib-

--- resuens ita substituit unda. Virg. syn. 2.

resisto. 6. Moror.

subsolaneus, Podstoneczny.

subsolaneus, Podstoneczny 2. Podziemny.

subsolanus, Podstoneczny/ Wiater w ch-

subsortior, Na to miejsce stawiam/ & sub-

subsortio, sub Los 1. (Kos)

S U B S T

substamen, & substemen, Watek.

substantia, Istność/ Materność/ Suma.

Riecz 4. & sub Dno.

substantialis, Istotny.

Substantivum nomen & Verbum Grammaticum.

substerno, Podścielam/ ścielę/ Poddaję

substernor, Leże pod. (Gard)

substillum, Wzryny trudność 2.

substillum tempus, Wilgoć.

substituto, Na to miejsce stawiam/ Nam-

astikā obieram/ Podrzucam 2.

substituto, Zasadzenie/ & sub Namieśnik

substo, as. Ośtaci sie. (obieram)

substramen, Barlog/ Mierzwa/ Pościel

Matraca.

substramentum, Mierzwa.

substratum, Solga 2.

substratus, us, Pościel/ Podścielanie.

substrictus, Przyćiesniony/ Podkaszany

Szupły.

substringo, Podkaszule/ Podwiercie/ Gali-

substructio, Podbudowanie/ Podwältina

Budowanie 2.

substitu-

S U B

substrictio ossa, Pacterzowa kosi.
 substruo, *z*, Buduiz 1. Podmurować.
 subfultum, Postrakuić/ in Postrakuić.
 subfulto, Podstrakuić/ Postrakuić.
 subfultum, Ozu deganie.
 subsum, Podspod iestem/ Jestem.
 subfuo, Podfzywam. subfurdus, Gluchy 2.
 subsūna vestis, Szara podfzyta.

S U B T

subtal, *ali*, *n*. Scopy dolek/ podefwa 1.
 subtegmen, Worek/ podfsewka. [Worek
 subtego, *xi*, Otrzymam.
 subtegulaneus, poddąhowy
 subtegulaneus, locus, poddąse/ Strzechą.
 subtēmen, Worek/ podfsewka
 subiēdo, podciągam/ podmierzuję.
 Subtento *as*, Plant. Trucul. Subtentatum adbenisi sic
 vulgares editiones habent. Ofentatum Acidal. Nos
 tentatum. Lambin. Sistentatum pro ofentatum pri
 sed. Lipsi. Taubman.

subientus, Namiżany.
 subienuis, przyćieniony.
 subter, pod gym/ pod spod.
 subteritaneus, Zaskorny.
 subterdūco, Vchodze 1.
 subterfluo, ciekie 4 podbiera/ podciąka.
 subterfugio, Schraniam sie/ Vmykam sie/
 Vciekam/ Vchodze 4. Chronie sie. Entz
 fliehen. Ne subterfugas, puer, laborem. Phal.
 syn: Vito, ēvito, dēvito, dēclino, dētrūdo, fūgio,
 effūgio.

subterjacio, podrzucam
 subterlabor, plynz 2. Ciekie 4.
 subterlino, podmązuję.
 subtermeo, Ciekie 4. podciąka.
 subterro, ścieram 3. Wierce 2. Wyglodac.
 subterraneus, subterreus, podziemny
 subtreisum, Podspod 2.
 subtertenuo, sub Wyglodany/ & Wyćiera sie.
 subtexo, Przydaje 1.
 subtil, Subtelny. ut simil. sub Podobny 1.
 subtilis, Subtelny/ Chytry/ Ciniacy 1.

Sein/ dinn/ Fluc/ pitfındig. Qualibet una
 animata nobis subtilis imago. Luc: syn: Tenuis, vel

S U B

809

perspicax, sagax, solers, ingeniosus, industrius, *z*
 cūsus, gharus, cautus, callidas, prudens. *z*. Ingeni
 osus, & Prudens.

subūlias, Subtelność/ & sub Wymarsanie
 sebitliet. Subtelnie/ Wymownie.
 subūmeo, Bois sie/
 subtractio, Vlecie/ Schronienie.
 subūaho, Vmykam 1. 4. Vymuis 5. Rządno
 1. Vnofo 2. Vmniefham/ Odeymuis/ V
 chodze 1. Schraniam sie/ Chronie sie.
 Abziehen --- Aspectu ne subtrahere nostro. V.
 syn: Subduco, subripio, suffuro, auffero, rapio, ē-
 subtristis, Przyśmucniefchy (ripio)
 subtrius, Wyratry/ Wyhodzony.
 subundo, Podbiłam ogy.
 subturpiculus, subturpis, Przyśpetniefchy.
 subius, Podspod.
 subrus suggrundas locus, Strzechą.

S U B V

subvades, sub Namiżanie. sububer, Ofeset.
 subūcula, Kofula 1. Serdak/ Szara spo
 dnia/ Miodownik/ Placik. [zbą.
 subvectio, subvectus, *z*, Przywozenie/ Wo
 subvecto, & subveho, Woje 1. Przywoze.
 subvello, *z*, Podstubić/ Otrzymam.
 subvenio, Raruis/ Wspomagam/ Pomaga
 co. Zu Hilff kommen. Subveniant oculis
 dira caligine pressis. Ser: syn: Succorro, auxilioz
 subeo, auxilior.

subventaneum ovum, Jale gze.
 subvento, *as*, Raruis.
 subverbustus, Przyśkowany.
 subvereor, Obawiam sie. (wracam
 subverfio, Wymrocenie. subverfo, *as*, Wpa
 subversor, Przewrotnik.
 subverto, Wyracam 2. Obalam 1. Prze
 wracam. Umbkehren. syn: Dētrūdo, ē-
 vērto, tōllo, dēlō, subvērto. *z*. Evertō:
 subverustus, przyśkowany.
 subvesperum, Wiare zachodniemu pobożny
 na pulnocy
 subvexus, podobisty wigore.
 subviridis, Zielonawy. subula, Szydło:
 subula znea, Smąca.

subul-

subulcus, *świnłopis*. *Ein Sau Hirt*. --
Tardi Genere subulci. Virg. *epith*: Sordidus,
 miser, egēnus, lacer, foetidus, tardus. *phr*: Sūm-
 cūktos.

subūlo, *onū*. *Surmacz/ Jeleni*. *Sodomczyk*
subvōlāmina. n. *plur*: *Podślenie*.

subvōlo, *Wylatam/ Wylitam* *sz*.

subvolvo, *Podwalam*.

suburbanitas, *Przedmieście*.

suburbanum, *Solwark 2*. *Przedmieście*.

suburbānus, *suburbicarius*, *Przedmieyski*.

suburbium, *Przedmieście*.

suburgeo, *Przebiegam*. *subūro*, *Opalam*,

subuulsus, *Podskubion/ Goly*.

subuulsius, *śmiadomy*.

S U C

succamerarius, *B: in Podkomorzy 2*.

succedaneum, *Podstawek 1*.

succedaneus, *Zastępn*.

succēdē, *Powodzi sz/ Trafia sz/ Zbiega*

succēdo, *Następuje 1. 2. Podchodzi 1. Schra-*

niām sz/ Wchodzi po kim 1. An etnes

stare kommen/ Succediren. -- *nostra succe-*

de penatibus hūis. Virg. *syn*. *Sibēs*, vel *subiti-*

tor, *altērius* in locum cōmittor: *altērius* locum

decēro, vel *accēdo*, *evenio*, *coningo*, *cado*.

succendo, *Zapalam/ podpalam/ pobudiam*.

succenseo, *Gniewam sz 1*.

succensio, *Podpalanie*.

succentivus, *Przespiewający*.

succentor, *v. Dās w śpiewaniu*.

succenturiatus, *Następnicy*.

succenturio, *Namieszce stawiam/ Dopel-*

succerda, *Głowy świni*.

succerno, *v. Przestewam/ perłus*.

succernens, *fluctus*, *sub Szczępi*.

succesit, *Szczę sz*.

successio, *Następowanie*.

successio, *per vices*, *Przemiana*.

successio, *necessaria*, *in Vocab*.

successor, *Następnice*. **successorius**, **successori-**

us, *Następn*. **successor**, *Następn*.

succesum, *Powodzenie/ & in Nieszczęście*.

successus, *u. Jaffinia/ Jāmā/ Weście*.

powodzenie. **Glücklicher Fortgang/ Auf-**

schlag *syn*: *eventus*, *exitus*, *casus*, *even-*

ta, *orūm*: *epith*: *Felix*, *prospēr*, *factus*, *optat-*

us, *spēratus*, *expēctatus*, *infelix*. *phr*: *Prospēra*, *fact-*

us, *fortūna*, *secūndus*, *fortūnatus*, *casus*, *exit-*

us, *factis*, *reum*, *latus*, *eventus*. *6. Fortuna secunda*.

successus, *sz*, *Szczęśliwy*.

succida, *lana*. **Welnā nieochodożona/**

succidānus, **Następn**. **succidia**, **Poleć**.

succido: *à cado*, **Podcinam 1. 2. podtrzym-**

zne *Unter abschneiden*. *Atrubunda*

res media succiditur assu. Virg.

succido, *à cado*, **Opadam 1. 2. Opada**

nie/ Nabitie/ & sub Ergam. **Einfallen**

Succidimus, *non lingua valet*, *non*, *Se*, Virg.

Cōcido, *cādo*, *succūmbo*.

succidum, **vellus**, **Welnā nieochodożona**.

succidus, **Wilgorny**.

succiduus, **Opadający/ Namieszny**.

succinctōrium, **Szore**.

succinctus, **śiadły/ Gotowy**.

succingo, **Opasuję/ przypasuję/ Orazam**

succingulum, **Pas ręczny**.

succineus, **Bursznowy**.

succino, **Przespiewywan/ śpiewam/ prz-**

succinum, **Burszyn**. **succinus**, **Burszyn**

succisso, **Podcinanie/ Rabanie 1**.

succisivus, **Dorowy**.

succlamatio, **Brzyk 1**.

succlamo, **Brzykam podwalając**.

succollo, *u. Dzwigam*.

succollus, **Soczki/ Jadny/ Wilgorny**.

succresco, **Narastam/ Następuje 1**.

succretus, *sub Przestewany*.

succrotillus, **succrotulus**, **succrotulus**. **Cieniuch**

Naty/ Szgupły.

succuba, **Naloznica/ Cudzioloznica/ & Namiestnik**.

succubo, **Leże pod**. **succubōnem**, **Naloz-**

succubus, **Łatawiec**.

succula, **świnłā/ Windā 2**.

succula, **axe jacente**, **Windā poprzeczna**

Windowy wal.

succum

succumbo, Upadam 8. Vstáie/Serce tráce/
Podáie sie/ Dáie sie zwyciszyé/ Nlarzadu
pátrzyé 2. Łaczy sie. unterliegen. Quos
videt inebitos succubuisse tibi. Tib: syn. Succido,
procido, cado, ruo, opprimor, obruor. 8. Ruó.

succurrit mihi, Wspominam.

succurrite Rátá.

succurro, Poddiegam/ Rátuie. Zu hálff
kommen. Instaurari animi regis succurrere
telus. Virg. syn. Subvenio, sublevo, auxilior. vide
Auxilior.

succus, Sok 1. 2. Trésé/ Lstérákt 2. Sárba.
Safft. Spiramenta, novas veniat qua succus
in herbas. Virg. syn. Humor, liquor. epith: Pin-
gis, validus, sudans, dulcis, liquidus. phr: Succo-
sus humor, expressus vigor.

succusarius, succusator, Rón cizsko noszacy
Rlusak..

succussatura, succussatus us, Trésienie.

succusso, Wtrząsam/ Trésie sie.

succussus, us, Trésiente.

succutio, Wtrząsam. unter aufschöpfen.
Ferratos utring rotarum succutit orbes. Lucr: syn:
Concutio, quatío, quasso.

succutior, Trésie sie/ Trzpietam sie/ Pod-
súcerda, Gnoy swini. [státuie,

suctus, us, Ssanie. súcula, idem succula,
súcula, Didojownice.

S U D

sudaculum, & sudiculum, Winnik.

sudariolum, sudarium, Chustka.

sudario, Pocenie/ pocilnicá.

sudator, Pocacy sie.

sudatoria cella, Łania 1.

sudatorium, Poctinica/ Wierchnica.

sudatorius, Potowy.

sudes, dis, hac, Rol 1. Trz. Ein Saun-
stücken/ Psal. Quadrifidaque sudet. & acuto
robore ballos. Virg. syn. Truncus, stipex, palus, i,
vallis. epith. acuta, longa, teres, dura, præusta,
fraxinea, roborea.

sudatum, Ostrozenie/ Wzop.

sudificus, Pogodny 2. sudifxio, Pal 4.

sudis, is, f. Rol 1. Rula rybá.

súdo, Poca sie/ Dólu/, Pracuie/Trudnosé

nam/ ciepe 2. Schmelzen. Multa tulit se-
citq; puer, sudavit & alit. Virg. syn: Dsúdo, ex-
súdo. phr: sudorem mitto, fundo. sudore máno,
perfundor, mádeo, Súdor per artus it, manat, flú-
at, liquitur, labitur. Súdor occupat artus. Salsæ flú-
ant de corpore guttes. Gélidus tóro manabat corpó-
re súdo. In róremque pedes, & bráchia manant.
Frigidæque exangues it plurima gutta per artus.

súdor, óru. Pot/ praca. Schweiß. -- &
multo phaleras sudore receptas. Virg: epith: Sálus,
mádidus, gélidus, frigidus, cálidus, tépens, pingvis,
fámans, flúans, flúens, áctivus, súbitus, repéntinus,
anhélus, immúndus, illórus, largus. phr: Súdoris
humor, guttes, látex, súdeus humor, liquor. Flúens
de corpore toto, 8. Súdo.

sudorus, Pocacy sie. sudus, pogodny.

súdum, Pogoda 1. 4. Wylásnienie/ & in
Wilgotno. Schön Wetter. Per sudum
rutulare vident, 8c. V. syn: Sérénum. phr. Tran-
seat hic sine nube dies, flent aere venti. Pónat ec-
in siccó mólliter unda minas. 8. Serenus.

Svecus, Szwed. sveo, sub Zwýkl.

svëra, à sverus sub swini.

svëris, i. suis, sub swiniá. svelco sub Zwýkl.

svetus, Zwyczyny/ przym. Ely. Gewohnt.

Svetus hinc tantum. seu pullus hirundinis, ad quem
L. syn: allveus, cónalveus, sölitus.

Svëvus, Szwab.

Sufes, etis. summus pœnorum magistratus, idem Gra-
cus Ephorus. Scalig. Consul. Libio.

S U F F

suffarcinatus, Opułaty.

suffarcino, Otladam/ Odyladem sie.

suffarraneus, Surman/ & ciutowie.

suffectio, Namazanie/ polkadanie/ Doda-
wanie.

suffectus, Sárbowany. & sub Zápala sie 1.

sufferctus, à suffercio, Lucil. al: suffractus, al:

suffectus, sufferctus, an Narkany/ Opułaty/

sufferentia, Cierpliwosé.

suffero, Ponoše/ cierpie 1. podezmuis 3. O-
pietam sie/ Wztrwac 1.

Sufferctus, Senec. corr. Muret. Suffectus. Apud Sueton.
in Nerone: Aliquid suffercti, & sufferctum, aut suffer-
tum tinnire, plenius quãd & senanius cantare. Tur-
neb: Latin: Aliiter, sufferri.

suffervefacio, podwarszam.

suffervetio, podwiercam.

suffervere faciunt, Plin. corr: suffervesciunt.

suffibulum, Spodnitca/ Zastona.

sufficiens, Dostateczny/ Zdolny.

sufficienter, Dostatecznie.

sufficientia, Dostateczność.

sufficio, Zdolam/ Nadajam/ Dodać 1.

Wyścierzę/ Na to miejsce stawiam/ Na
miejscu daję/ Zostawiam na rozmnoże-
nie/ Wyrywam 1. Napuszczam 1. Namas-
czam/ Sączę. Enus seyn. Sufficiet Bac-
cho vites, hic fertilis uva. Virg. syn. Satis est, sat
est, abunde est, amplius, insuper, haud quicquam
est opus.

sufficit, Dostate mi/ Dostć 1.

suffigo, podbijam 1. Krężę/ Wdłuwam

suffimen, suffimentum, Rządzenie/ Rządze-
nia matercy.

suffio, podkurzam co/ Rządz. Veräuchren.

Ignibus æthereis terras suffire feraces. Luc. syn. Fū-
migo, inōdoro. 5. Odro.

suffisus, Mięseć 2.

suffitio, suffitio, m, podkurzanie/ Rządzenie.

suffitor, Rządzićiel.

sufflāmen, Sączulec/ Odwołka 2.

sufflāmino, Sączę wor.

sufflārio, Nadećie/ Dąbel/ poddymanie

sufflārium, Mięch 2.

sufflātus, Nadećie/ pishny.

sufflavus, lege subflavus

sufflo, Nadymam/ 1. 3. poddymam/ Do u-

cha mowię/ podszuwam/ Szepce/ 6 sub
Gniwam sie.

sufflor, pishnia sie tri

suffocatio, Zacznięcie/ Dawienie.

suffoco, à faux, Dawię 1. Trapię. Erstie

den/ würgen. Suffocent animam dira vene-
na suam. Ovid. syn. Prasko, animam interclū-
do. 5. Strangulo.

suffoco, à focus, Rządze

suffocor, Trapi mis co.

suffodio, podkopuję/ podryw/ pęchilam.

suffossio, podkop/ podbijcie co u.

suffossus equus, Kon postłowy.

suffragatio, pomaganie za kim/ Worownia
przyczyna 5.

suffragator, pomocnik Worowni.

suffragatorius, Worowny.

suffragines, Ochwat.

suffragino, m, podcinam 2.

suffraginōsus, przeguby chore młotcy/ An-
nā poślednie nogi upadający.

suffragium, Worum/ Ochwat.

Suffragium, apud Obidi de nucce, a correpto, Vitula
corr: Suffragium.

suffragium fero, Woruję.

suffrago, inu, Przeguby/ Wilt 4.

suffragor, aru, Pomagam 1. 3. Woruję/ Gu-
le 2. Pobajam.

suffrenatio, Ankrowanie.

suffrico, Wdrapać. suffringo, podłamię

suffrio vasa. Cola lego potius suffrico.

suffritex, ich, Byle/ Rezew.

suffugio, Schraniam sie/ Wchodzę 1. Wle-

suffugium, Wciezka.

suffulcio, Podpieram 1. Podsiłam/ Podsi-

suffumigo, Podkurzam. (dam solis)

suffundo, m. Podmucowuję.

suffundo, u. Podlewam co/ Napuszczam

suffundor, sub dāptongie sie

suffunduntur oculi, Zacięta ogy.

suffuror, Bradno 1. Dmykam.

suffusculum, Antadawę.

suffusio, Podlewanie/ Infuzya.

suffusio oculi, Rataraka.

suffusoria, Nalewka 1.

suffulus, Rumiany/ Zaięzony/ Brwany

zapaione ogy.

suggero, Dodać 1. Na to miejsce stawiam

Przypominam/ powiadam do ucha.

suggestio, Poduszanie.

suggestum, Podstawek/ Batnaty.

suggestus, m, Poduszanie/ podstawek/

Chochol/ Baranica/

suggredior, podchodzę 1. Głancis sie.

SUG SUL

suggrunda, a. suggrundia, orz. & suggrunda-
datio, Obdach/ Mierni. (Grob.
suggrundari, Rob. Steph: corr: suggrundarium,
sugillatio, Nafogzenie gusi/ podbićie ogu/
siność 2. przymowa/ przysana/ Obmo-
sugillatus, li. sinq. (wz.
sugillo, a. podbićiam ogu/ sino gynie/
prysganiam/ Wsłagam 2. Szygie/ Szy
dy/ Oflawiam/ Zamykam ogu.
sugo, Sfe/ Napiam sie/ tr: Saugen. Mar-
te sato scires timor absuit, ubera sugunt. L. syn:
Exsugo. pbr. succum ore, labris haurio, traho, ex-
traho, exprimo.

S U I

sui, sub sie/ Sobie 2.
suile, swinnik/ Karmnik.
suilu, u. Wydra Egipska.
suillus, substant: Wyz/ Wydra Egipska.
suillus, adiect: swini. suinus, Var: corr: suillus.

S U L

sulcamen, Oranie/ Broda.
sulcatim, Brodami/ Zagonem.
sulcator, Oracz/ Zeglarz.
sulco, a. Brodzin/ Oze/ Bopam Des
Ledreichbrachen/ pfügen/ Jachen sul-
care terram, lesa que fruges suas. (Jamb:) Sen: syn:
Proscindo. pbr: sulcos infindo, imprimo, intigo,
inferibo, nigro, dūco, produco, protraho.
sulcus, sulculus, Broda/ Rozmowienie.
sulfur, vel sulphur, siarká. sulfur sacrum,
sulfuraria, a. siarkowa hura. (piotun.
sulfurarius, siarkowy ziemieśnik.
sulfurata, orum. sub siarká/ & sub proch do
Przesania ognia.
sulfuratio siarkozęść.
sulfuratum ramentum, sulfuratum absolute
siarká do Przesania ognia.
sulfuratus, sulfureus, siarkzysty.
sulu, idem si vultu, Plaut: P.

S U M

sum, pro Eum. prisc. Enni.
sum, Verbum. Jstem i. Swellem/ żyje 1.
Było widzieć/ Mam 3 soby.

S U M

819

sumen, inu, a. Wymie/ pierś 2. Cyc 2. &
sub żyty/ żyność/ Lono w ciele.
sumendalia, iam, orum. pląceł.
suminatus, sub Wymie.
summa, Sumá 1 2. Jsićina/ Tytul/ swięc.
summa summarum, Sumá 1, swiat.
summanalia, ium. Obarruch.
summano, a. Dmykam 4.
summanus, Lucifer/ Błobitę 1. & sub piekło
summatius, sub Sumá 1.
summarium, Sumowanie.
summas atq, omni summatu, i, hac. hic,
summates, hi, he. Panowie przedni/ Pank.
summatim, Brotko. summe Barzo.
summissio, Zniżanie/ Spuszczanie 1. potora/
Cichosć.
summissus, podly/ Łagodny/ Niski/ Cichy,
summitas, Wierch 1.
summitto, Zniżam/ Szylam/ Spuszczam
ogu/ Spuszczam glos/ Zapuszczam włosy/
Nose brody/ Nę ro miejsce Rawiam/ Do-
flawiam 3. posilkui/ Zapuszczam las/ por-
daje sie/ Blaniam sie/ Nafslam 1. Nad sy-
lam/ Dodaje 1. przypuszczam 2. 3. przeje-
Enac sie/ Unizam sie 2. Naprawiam łogę
Dogadzam 1. Wydaje ziemie/ Blakam/
summo, a. Sumula. (Nstepula.
summo, i. in fine. Na Ponce.
summceniana, femina, Nierozdnic.
summcenianum, Nierozdny dom.
summcenianus, podmurowy,
summcenianum, podmurze.
summoopere, Barzo. summula Sumá 1.
sumum, nomen. Wierch.
sumum. adverb: Nadoalec iutrá.
summus, Nazywzsy/ Nawielszy/ Osiatni/
& sub poczet/ Osiatek/ & sub przystaciel.
Des hochst. syn: Maximus, vel altissimus,
supremus, vel extremus.
summissus, Szemtag.
summitto, idem submuto.
sumo, Dione 3 soby/ Blado 14. przyszeam/
podey

podęymuś s. Waje sis z. Wydaś l. pilis.
 Tramiś gās / Biorę / Czynie sis z. Oblos
 gę i. Blade iā perwog / Trzymam o sobie /
 Zamięgl sie / Rozkoś sie.

S U M P

sumpti-facio, Wydaś i. Utracam i.

sumptio, Branie.

Sumptio, Dialectica & Rhetorica. Cicer. limma. Sum-
 ptiones syllogismi, sunt propositiones quae praecedunt
 & inferunt conclusionem, symterasma. Vulgo Pra-
 missas vocant, & priorem quidem Maiorem, posteri-
 orem Minorem.

sumptiuo, Bietam.

sumptuarius, Wydatkowy.

sumptuosę, Kosztownię / Kosztownie / Drogo

sumptuosus, Kosztowny / Kosztownie / Dostao
 tni / przeważny / Hojny. (Branie.

sumptus, m. & sumptus, ti. subst. Nakład /
 sumptus itinerarius, Nadrożnie.

sunat, i. deprimat. Lucil. xonit corr. Simat, ā si-
 suo, ū, Syty i. Zasiwiz z. (mo as.

sūparium, Obicie.

suparum, lege supparum. suparum, lege supparum.

sūpellecticius, Sprzetowy.

sūpellectilis, ū, hac, supellectile hoc. Sprzet.

sūpellex, ū, Sprzet / Geary. Zdustrath

Vili cum patera gustus, campane supellex. M. epit:
 Pretiosa, splendida, dives, spulenta, superba, mā-
 gnifica. pulchra, vñis, cūta, sordida, lauta, mūn-
 da, exulta. pbr. Jam dudum splendet focus, et ti-
 bi munda supellex. Tecum habita, et nōris quam-
 sit tibi cūta supellex.

sūper, ūā z. Nād. Zā / Wyżey / O co z.

Bez przestanku / O co ubić / Wiecey / Nā-
 mierzchu / O tym / Zā gory / przy wiezes
 337. Auffs / ūber. -- fama super athera no-
 tus. Virg. sym Supra, desuper, supēne.

sūper, Adverb. Wzgorę / Z gory / Nāzbyt.

super, ni, Women. Gorny i. Wyssli z.

super, pro superans, pozostaly.

super, pro superest, in dostā z i.

supera, pro supra Adverb. Wyżey.

supera, pro supra Propositio. Nād.

sū, ēra, orum, supera alta, Gorā z.

sū, ēra res. Napomietznie vczey.

sūperābilis, Zwycięsny / przebyty / Łacny do
 zwyciężenia. überwindlich. Scilicet
 per vim non est superabilis ulli.

superabundanter, Nādmierz z.

superabundantia, Nādmierz i.

sūperābundat, Zbywa co.

superabundo, Obfituje.

superaddo, przydaś j. przykładam z.

superadificio, przydaś i.

superadulms, Wyrosty. superadifico, Buduj

superaggēro, Nāspuie.

superalligo, przywiązuj.

sūperāmenta, orum, Drobki / Ostarci i.

superamentum, Vñm i. Zbytek.

superanteactus, prześly.

superbe, superbiters, pysno.

superbia, pycha. Hoffars / Hochmuth. M

ea bis animo, nec tanta superbia vultu. Ovid: /
 Fastus, ambitio. epith: elata, tumida, tumens, tu-
 gida, ventosa, vana, inanis, truculenta, proterva,
 iniqua, maligna, gravis, imperiosa, violenta, ini-
 na, stollida, demens, invisa, damnosa, arrogans,
 impudens, temeraria, audax. pbr. superbus, vici-
 sus, inanis, fastus, tumor. Fastus vesania, inanis ga-
 ris, iactantia. Tumida mentis fastus. Mentis illic
 tumor. Pōnite inflatus, tumidosque vultus. Ten-
 rum dominum pone supercilium. Ventoso vultu
 superbia fastu. Ventoso turgida flatu, impudentis
 superbia frangi. inquirat, egregios adiuncta sup-
 bia mores, amata superbia dulces vix habet evinctu
 a nostris precul est omnis vesica libellis, Nullu
 nec insano symmate nostra tūnet: Ubi nota ispe
 Vesicam pro tumore, lūa tumido & luto scripti gure
 usurpavi. & Ambitio, Superbio.

sūperbibo, popitam po cym.

superbiloquentia, pyśnomowność.

sūperbio, pyśnia sie. Hoffartis seyn / stol-

hieten. --- tumefacta superbiat umbria libri.
 Prop. sym: insōlesco, glōrior. pbr: animo, animo
 efflor. Fastu tumēo, tumēscō, turgēscō, intumē-
 sco. Pēdōra fastu plēna gēro, altos spiritus animo
 gēro. Pēdōra, cōrda fastus habet, possidet, intumē-
 Vētosō extollit sē vana sūperbia flatu. Caput
 vnticem cōlo effert, erigit, elata fronte sūperbia
 sūblatis sūperciliis alios spēmēre, despiciere. Cōri-
 cem elatam gērit Trōianos tumidos facit nimium
 ac fēroces. Laudāras hōmīni vōlueris jūnon a pē-
 nas explicat, & formā, mūrā sūperbit āvis. Vide de
 pēris. sūperbus,

Y/ Łacny do
Scilicet

dam 2.

fico, Budu

starki 1.

dmurh. m

tie. Ovid: p
a, tūmens, tū
to, prōfērta,
vīdētia, inī
ōsa, arrōgāns,
pērbus, rēu
ania, inānū gō
s. Mēntis elāz
vūltus. Tēn
Ventōso rīn
m, impātēnū
adūndā sup
x habet ēvnu
libellis, Mūl
Ubi mōta iſſu
to scripti gū

g seyn/ stoli

umbria libri
ānimo, ānīm
gisco, inīūm
spīritus ānīm
olīdēt, inīūm
flatu. Cāpū
rōnte supērbū
spicere. Cū
facit nīmūm
is Jūnō a pē
r āvis. Vide S
superbus

superbus, superbificus, pyshny 1. 2. Wspaniały/ śmiertny 2. Wyborny/ & sub Vmarty.
Hoffartig/ stolę. Quos illi bello profugos ege-
re superbo. Virg. syn. arrōgāns, impēriōsus, āmbi-
riōsus. pbr: Fāstu tēmēns, tūmīdus, tūmēfactus,
tūrgīdus, tūrgēns, elārus, sūblīmīs insōlēns, fērōx,
aūdāx, tēmērārius. Vāno tūmīdus prācordia fāstu,
ōmnia māgna lōquens, ānīmīs elātus. Cui supērbā
mēns. Quem supērbia dēmēns inīāt, sēquitur sup-
pērbos ultor ā tērgo Dēus. Fāstus inēst illi, sēquitur
supērbia fōrmam. Fāstūque supērbus ēmī-
cat in cūrrum nīmūm gaudēns pōpūlārībūs aurīs.
6. Ambitiosus, & Superbio.

supercado, Spadam 1. supercalco, Depca.
supercerno, portzasam 4.
Supercertor, in Epistol. Iuda. ad laborem & contendō,
deserto.

supercilia parietum, Gremfy.

supercilium, Brew/ Skinienie/ pycha po-
wagā/ Brzeg 2. Wierch 1. Storz. Aug-
brannen/ die ob den Augen seynd. epithe-
Hirsutum, triste, sēvērum, grāūe, supērbum, cōtra-
ctum, mināx, elātum, tēribīle, ardūm, tērox, ā-
trum. pbr: Hirsutumque supērcilium, prōlīxāque
barba.

supercontego, Nākrywam.

supercorruo, Upadam nā drugich.

supercreresco, Narakstam.

supercūbo, Leżę nā gym.

supercurro, tr. przewyżsam.

Superdico, vel super dico. Cicer. corr: Lambin. Supe-
riores dicebant, loco, superdicebant. v. przy-
daje. superdo, przydaje 1.

superduco, przyprawiam.

supērditus, Wyniosły. superēdo, potadam.

superēmico, sub Wynuriam sis.

superēmīneo, przewyżsam/ pokázule sis co/
Wygodzi 1. überreichen/ herfür gehen.

--- Gradierst, deas supereminet omnes. Virg. syn:
supērmico, exū, ēro, supēro, emico, sum supra,
vel ex cōllo. pbr: Cāpū tōllo, attōllo, effēro inter
Vīdōrque vīros supērmīnet omnes, ipse cātēris
Vērtit in mēdīs, ēt tōtō vērtice supra tē. Namq;
ōmnes supēr excellēns atque altior ibat.

supērenāro, Wynuriam sis.

supēreo, super-co, Chodzę 2.

supererogatio, Przydaje 1.

supererogationis opera, Vczyni dobrze.
supererogo, Wydaje 1.

superescit, superest, superfit, Zbywa co.

superēvōlo, Wylatam. superexalto, Wyrzys-
superexcurro, Wybiegam 2. [sam.

Superexigo, i. nimium exigo, & Superexaltor. in Godi
ultra debitum exigens.

superextendo, Rozszerzam.

superextollor, Wynoszę sis.

superfero, Przenoszę 2. przestępui co.

superfētatio, sub Bocę sis 2.

superfētatum, ibidem. superfeto, as, ibidem.

superficiaria ades, Budowanie 3. [przasć.

superficiarius, powietrzchni/ Buduicę 1. V

superficies, powietrzność/ Szerokość.

superficio, sub Zbywa co.

superficiam, Budowanie 3.

superflōresco, sub Awitnē

superfluens, Oplywāicę/ Obfity/ Zbytni.

superfluitas, Zbytek 1. Nadmiar.

superfluo, Ciekę/ przepelniam/ Oplywam/
Zbywa. (eni.

superfluus, Oplywāicę/ Zalewāicę/ Zby-
superfulgeo, Stari: i. fulgeo super.

superfundo, polewam 1. Wylewa 3. brzegom

superfūsis, polewānie.

supergaudeo, Wragam sis/ Wesels sis.

supergero, Aladę 3. Nākypuis 1. [sy.

supergloriosus, Daniel. 5. przenachwalenley

supergrēdior, przestępui 1. przewyżsam.

superhumale, Natamiennik 1.

superi, Litebiescy. superiacio, idem superiscio.

superjacto, przetrucam/ przytrucam 2. sub
przeskakui.

superjēctio, superjēctus, przytrucenie.

superjicio, przytrucam 2. przydaje 3. Aladę

superilligo, przywisui. superillino, Nā-

superimpēndens, Zawieszistę. [masui.

superimpēdo, Wydaje 1.

superimpōno, przykładam 1. Aladę 3.

superincido, Spadam 1.

superindico, Vlpian. lege superdico.

superdictio, superdictum, sub pobor.

superin-

S U P

superindūco, Násypuis 1. Zásypuis/ pomla
 cham/ & sub przyprowadzam.
 superinductio, Báfowanie/ przekreſzenie.
 superinduo, Obloga 1.
 superinfusio, polewanie.
 superingéro, ſupériniicio, Násypuis 1.
 superinterno, Tarcicami pokladam.
 superiniętro, Náktywam/ przypodsięcam
 superintōno, Grzmot czynię.
 superinvaleſco, 4. Eſdra pro valde invaleſco.
 superinungo, Namázuie.
 ſupérieur, Wjſſy/ Dawniejſzy/ an Stárſzy.
 superior locus, Aarálnicá.
 ſuperiores, Przodkowie.
 ſuperſumētarium, paſterz. ſuperius, wyzej.
 ſuperlacrymo, ſub ścieka/ Szczy ſie.
 ſuperlatio, Wynieſtente.
*Superlativus gradus Grammaticorum, quo Nomen a-
 liquod ad plura ſui generis comparatum, præfertur
 omnibus. Præſcian.*
 ſuperlatus, Wnioſty. [ſtr.]
 ſuperlaudabilis, Daniel. 3. przenaſchalebniez.
 ſuperlimen, ſuperliminare, Nadproſek.
 ſuperlino, Namázuie. ſuperlūcor, ſub Zge
 ſupermanda, u, poiadam 1. [ſtr.]
 ſupermico, przewyſſam.
 ſupermūnre, Obwátowác.
 ſupernas, atq, Wietrzchoſowy.
 ſupernas ventus, Wiatr poſnochnemy po
 bocny ku wſchodowi.
 ſupernaſcor, Nadraſtam.
 ſupernatq, plęcam po wietrzy.
 ſupernatūrah. Nadprzypodſony.
 ſuperne, Zgoty/ Wigoty/ po wietrzy.
 ſupernumerariis, Zolnierz leſty/ poſilek/ Zol-
 nierz poſilowy/ cytulowy.
*Supernumerarium, pro additione corollario ſurpavit
 Rhodigin.*
 ſupernumeri: vel ſuper numerum miſtie genus
 ſub Zolnierz cytulowy.
 ſupernumerus, Nadliczony.
 ſupernus, Gotny 1. Z wietrzni.
 ſuperordino, ſub Stánowie.
 ſupéro, przewyſſam/ Zwyſſzam 1. 2. prze-

S U P

magam/ przechodis ſogo/ przebyć co/ prze-
 ſtepuis 1. przeſtáuis/ doſtais/ Zęis 3. V.
 chowa ſie/ Zbywa. aberwinden/ abers-
 wátrigen. Amiſſa ſolus palma ſuperabat Acaſti
 Virg. ſyn: Vico, ſubigo, vel praſto, excello, vel
 aſcendo, conſcēdo, vel reſto, ſupérſum. 6. Vini,
 & Excello.
 ſuperobruo, przywalam.
 ſuperpelliceum, B. in Romja.
 ſuperpendens, Zawieſiſty.
 ſuperpondium, przedarek.
 ſuperpono, przykladam 1. Aládo 3. 4.
 ſuperquám quod, Oprocz rego. [puls]
 ſuperrádo, in Skrobis. ſuperſcādo, Wjſſy
 ſuperſcribo, Napis kládo.
 ſuperſcriptio, Napis. (bis 1)
 ſupereſdeo, przeſtá 1. Zaniechawam/ áis
 ſupereſmino, ſupereſero, áieis 3.
 ſupersilio, Wſtáuis. ſupersolāneus, Naley
 ſuperſpargo, porzosaſam [mny]
 ſuperſpero, Pſal. 118. i. valde ſpero.
 ſuperſtagno, Wylewa 3. bregu.
 ſuperſtāumino rudus, Tynkuie.
 ſuperſterno, Náktywam.
 ſuperſtes, poſtáty/ émiádek/ żyw 1. Obi-
 cny. aberlebend. Et meliore tui parti ſu-
 perſtes eris. Marti: ſyn: Sálys, incóllūmis, róſp-
 vel réliquis.
 ſuperſtitio, Zabobon. Aberglaub. Vana ſu-
 perſtitio veterum &c. Virg: epith: ánilis, ridendū.
 ámēns, ceca, vāna, inſāna, innānis, ſtūla, imp-
 ba, pbr: Vāna, inānis, fála rélligio. Vani áni-
 ſtūla rélligioni ámor, inane cómmēntum. Sā-
 quæ vāriis finxit ſimulácula figūris. Crédūla corda
 fatigāns. Vāna ſuperſtitio miſēras complexat ſu-
 bes. 6. Idololatria.
 ſuperſtitioſe, Zabobonnie/ po bábsku.
 ſuperſtitioſus, Zabobonny/ Wrojek. Aber-
 gläubig. ſuperſtitioſus hic quidē eſt &c. Janb.
 ſuperſtuo, doſtais żyw/ przejść 3. Záf-
 wuis 2. Vchowa ſie.
 ſuperſto, Stois 3. 4.
 ſuperſterno, ſuperſtruo, przybudowác 1.
 ſuperſum, poſtáty 1. Beonis 2. Nábyst/
 Na oſtátek/ Zbolum/ & in Obecný.
 Libera

S U P

überbleiben. Auxilio; urbes Italas populiq;
superant. Virg. syn: sum super, supéro, résto, sum
reliquis, sum superstes.

superégo, Náktywam.

supervacaneus, prójny/ Zbytni.

supervacat, Zbywa.

supervacuitas, proprie sonat. Zbytek/ Zbytes
gnosć. Sapientie 14, prójna mátnosć. red-
ditu fuicem apud LXX.

supervacuè, supervacuò, Názbyc.

supervacuius, Zbytni/ prójny. Vergebens

unnüt/ überflüssig. Mitte supervacuos henc-
res. (Dactyl. Troch:) syn: supervacaneus, inútilis
inanis, vanus.

supervaganeus, Wysołolotny.

supervagor, Buyno toste. [leo.]

Supervaleo, Ecclesiastici 43. pro pravaleo, prapoli-
supervalesco, Esdra 4. idem. przemagam/ przes-
wyżsam.

supervehò, supervehor, przejeżdżam.

supervenio, Nádchodzę/ Nástępuję/ Ło-
cy sie. überfallen. Grata superveniet, qua
non sperabitur hora. Hor.

superventus, us, Nadeście.

supervestio, Otkrywam/ przyodziewam.

supervivens, porostają. supervivo, sub Doges
superum, Gora 2. [kal.]

superungo, Namazuis co.

supervolito, & supervolo, as, Latant.

überfliegen. Infelix sua tella supervolaverit
ala. Virg. Ille astu subit, ac tremebunda supervo-
lat hasta. idem.

supervolve, Tęgam.

(Niebieski)

superus, Górny 1. Wysoki 2. Zwyż/ Gni/

S U P I

supine manus orantis, Virgili 2. palmis coe-
lum spectantes. [leżący.]

supinatio, Winał leżenie. supinatus, Winał

supine, Winał/ Nlebbóle.

supinitas, Winał leżenie/ Nlebbólsko.

supino, as, Winał leżący/ przewracam/
Dołoso sie.

Supinum, Supina apud Grammaticos Priscian: Prebū,
sunt Verba sine personis & numeris, ideoq; Infinitis
sociantur: Participalia Verba vocat Priscian. & De-

S U P

Sup

nat. Nomina. Augustin: Saturnius. Sunti duo in
Um adha significatione. ut Eo visum, i. ut videam
ad videndum. In U passiva, ut dignus visu, i. vi-
deri, ut videatur. Hac & nominibus non differre
censet Priscian. intellige saltem in quibusdam Ca-
rent is Graci & Poloni.

supinus, Winał leżący/ Spodni/ Należący/
Nlebbóły/ Gnusny/ Gruby v. Nlelling
ligend. - - Cubat in facie mox deinde supinus.
Juv. syn: Resupinus, reclinis, resupinatus, prostra-
tus, recumbens, inversus.

supo, as: Rucam 1.

S U P P

suppauli oculi, Varro, Coluim. 2. aliquan-
tum patuli.

suppar, aru. Rowiennik 2.

supparasior, aru, pooblebuię.

supparium, Obicie.

supparum, Choragiew 1. żagiel 1. Szatę

bialogłowska/ Szło/ Ciąsnocą.

supparus, Szata bialogłowska/ Szło/ Ciąs

suppedaneum, sub podnożek. (Snocha:

suppeditat, Doście mi.

suppedinatio, suppeditatio us Dodawanie,

suppedito, Dodaje 1. Naktadam komu/ De

chowa tyle/ Zdolam. Zusteuten/ darreits

chen. Suppedita mihi tela, vadis livenis aver-

nis S. syn: sufficio, suggero, ministro.

Suppeditatus es mihi, apud Cicer: aliqui legunt. De-

ponens. sed variant lectiones: alii suppeditatum est

mihi. &c.

suppedo, ie. wiaćtu przyrodzonego upuścić

suppellos, Cicer: corr: suppedo.

suppendeo, Wisi 1. superno 2. podcinam.

suppetia, pomoc/ pomoc. Szłiff/ Suc-

cura. Qui dare suppetias modo ne fiducia ces-

set. Alc. & Auxilium.

suppetias, sub Rata. suppetitum, us pomoc.

suppetior, aru. Ratuj.

suppetio, suppetit. Doście mi/ Doście isyw/

mam co dać/ Mam 3 roba. Vorhanden/

beteit fern. Pauper enim non est, cui rerum

suppetit usus. H. syn. Prasto sum, adsum, sufficio:

suppilatus, Otrądziony.

suppilo, Bładne 1. Wmykam:

suppin-

suppingo, podbitam i. podbzywam.
 suppingvis, idem subpingvis.
 supplantatio, tr: Oskutanie/ proprie przewia-
 niente przez nogę.
 supplatio, Szcepie/ przewiam przez no-
 gę/ Oskutwam; tr.
 supplementum, posilek/ Dopelnienie.
 suppleo, Nā to miesze stawiam/ Dokony-
 wam/ Dopelniam/ Dokładam i.
 supplex, pokorny. Demutig bittend.
*Supplicibus supera totis Sc. Virg. syn. abjectus, jā-
 cens, prostratus, submissus, vel orans, rogans.*
 supplex libellus, Suplikacja.
 Supplicamentum, Apárat i. Ofiárá 2.
 Supplicassis. i. supplicaveris, Plaut.
 supplicatio, Prosbá/ Processia.
 supplicia, orum, Processia/ Ofiárá 2. & sub
 Łaská poselsta.
 suppliciter, suppliciter, Pokorne. Demu-
 tiglich. Suppliciter venerans demisso lumina
 Turnus, Virg.
 supplicium, Prosbá/ Boranie/ Młá i.
 Leibo-skráf/ Pein. Supplicia hausurum sco-
 pulis, Sc. Virg. syn: Torméntum, poena, cruciatus.
 epith: acerbum, summum, supremum, debitum, ju-
 stum, iniquum, ferum, crudèle, durum, se-
 vum, atrox, immane, horrendum, intókrabile, grá-
 ve, triste, asperum, exquisitum, infame, funestum.
 ferale, lethale, acre, violéntum, inauditum. phr.
 Genus miserabile poenae, scelerum vindex, vel úl-
 tix poena. s. Poena.
 supplico, Modis sie i. 2. Ofiárá 2. Przy-
 gentam sie 2. Demutig bittend. Arida nec
*dubio supplicat herba lopi. Tibi syn: Deprecor, sup-
 plex, accedo, oro, rogo, precor, s. Precor, Genua
 flecto.*
 supplicus, i. suppliciter, Apuleius.
 supplodo, tr: Ułumie.
 supplodo pedem, Tapam.
 supplodio, Tapanie.
 supponit me, Żal mi nieco.
 suppono, Podkładam/ Nā to miesze stas-
 wiam/ Podrucam 2. Namiesnitka dáit/
 Nasadzam i. Zastępuje łogo/ Salsuiz/ Po-
 deymuie i. Unterlegen. Falcem maturis

quisquam supponat aristū. Virg. syn. Pono vel
 submitto.
 suppono, recentiores Philosophi usurpant eo sensu quo
 Aristot. i. pro principio pono. Sic Aristot. Theophrastus
 ex suppositione.
 suppono, Poność/ przywożę.
 suppositio, Podkładanie/ podrucanie.
 supposititia mater, Młaká.
 suppositivus, Podrucony/ Namiesnitk.
 suppositorius, Spodni. suppositorium, Czop-
*Suppositum, apud Grammaticos est Nomina-tivus an-
 tedens Verbum inter duos Rectos in Construtione po-
 situm. Apud Theologos suppositum est, ut in Christo
 Natura Divina iuncta est natura humana, non solum
 in Persona, sed etiam in supposito divino, seu hypo-
 stasi. Substantiam aliqui vocant.*
 suppositus, Podrucony/ Namiesnitk.
 Untergelegt. Transeo suppositos, & gaudet
 utaque sapē. J.
 suppositrix, sub Podrucam.
 suppressio, Dusenie nocne/ Obrywká.
 suppressor, Zaczynamy/ Przeymácz.
 suppressus, Uchý s.
 supprimo, Ułumiz/ Zaczynamy/ Złó-
 nawiam/ Zamule sie/ Topis/ Tals gę-
 Unterdrücken. syn: occulio, abdo, subdo-
 co, vel cōcreco, sēdo, plāco. s. Abdo.
 supprimo, Plaut: corr: suppromus es.
 suppromus, sub Nalewácz/ & Namiesnitk.
 suppromus sum, Nalewam.
 suppridet, Wstydz sie.
 supprata, orum, Ropá/ Wzrod 2.
 suppratio, Ropienie/ Jortzenie.
 suppuratrius, Ropiacz/ Jortzacz.
 suppuratus, Ropisty/ Zaiortzony.
 suppurro: Jortz/ Ropie sie.
 suppus, Wznát leżacy. suppus talis, sub Zuro-
 supputatio, Rachunek. supputator, Rach-
 suppuo, Podcinam/ Rachule sie. (w)

supra, prepositio, Nā 2. Nád i. Nā wietrzy-
 Drobem/ datuber/ uber. Olli caruleus sup-
*caput asitit imber. Virg. Serra supra qua se
 concutit omnia motu. Lucr.*
 supra, Adverb: Nád to/ Wyżej/ Wigor/
 Po prawey.
 supra-

syn. Pono vel
ant eo sensu qu
ristot. Theophr

czucanie.

amistnie.

orium, Cypri
omniatibus am
Construione
st, ut in Chris
mana, non solum
divino, seu byp

amistnie.

os, & gaudi

Obyczaj.

acz.

wam/ Zia

/ Tais qe

abdo, subdu

do.

es.

amistnie.

od 2.

nie.

czacy.

sony.

ali, sub Bu

ator, Ruch

st.

Ná wierzdy

i caruleu sup

upra qua se su

/ Wigoro

supra-

supradictus, supra dictus, suprapositus, su-
pra scriptus, supra scriptus, Przeczekony,
suprema, erum, Skonanie/ Smierć 1. Po-
grieh 1. Rosć smacny.

supremitas, Wierch 1. Smierć 1.

supremo, Ostatnie.

supremum tempus, Konanie/ Smierć 1.

supremus, Niewyższy/ Niewielki/ Ostatni/
& sub Ostatni. Allezobrist/ leste. Iura,
dies regnis illa Suprema fuit. Ovid: Flebant, & ei-
neri ingrato Suprema ferebant, Virg: syn: Summus
ultimus extremus,

supus, idem suppus.

S U R

Sura, Lest/ Rosć goleniowa minterja,

suræ frons, Golen.

surculus, Varr: idem surculus.

surculaceus, Drownisty/ Glabiasty.

surcularis, surcularius, Łatorosiny.

surculata vestis, Szata ná regumf.

surculatus, Strefisty, surculo, m. Obćnam,

surculose, Galgami. (biasty.

surculosus, Drownisty/ Rosochacy/ Glo-

surculus, Łatorosiny 5. Galgami/ Czastka 2

Rokel 1. Ein Propff Reiff/ Schoß/

Zweig. Pomaż & alcinai sylva nec surculus

idem. Pr. syn: Ramulus, frutices, germen. 6. Ramus

surdaster, Gluch/ & sub przyciemniony.

surdasco, Gluchey. surditas. Gluchota.

surdum, Glucho.

surdus, Gluchy 1. 2. Glaby 2. Niesnacny/

Niewysluchany/ & sub Glos 12. & Sarb

blada.

surgo, Powstaje 1. Wstaje/ Podnosi 3.

Wschodis 2. Wzyna sie. Auffstehen.

Postera jamq; dies primo surgebat Eoo. Virg: syn:

alsurgo, consurgo, insurgo. pbr: Me, vel corpus

tollo, attollo, levo, effero, erigo, humo tollo, se-

dem linquo. Humo membra levare. Ter sese attol-

lens: cubitoque innixa levavit. Tollit se arrectum

quadrupes.

surio, in Bestwle sie 2.

surdreclatus, surdriculatus, suraregulatus, sur-

reclatus. Strefisty.

Kkkkk

surpiculus, melius sirpiculus.

surpio, contracte. Porzham.

surrectus, Podniosly/ & Maticá nie wspace

Surrego, pro surgo, priscam. Fest. Sipont. (Fest.

Surremo, i. sumo, & surrempsit, pro sustulerit. priscam

Surrepo, idem Subrepo. Surreptio, supra Subreptio.

surreptivus, Bradiony/ Dorozay.

Surrexe, pro surrexisse, Horat. contractio Poetica,

surrigo, in Podnosi/ Nastorczy/ Strefie

Auffstehen. - - Totidem ora sonant, res sur-

rigit aures. Virg.

surripio, Bradny 1. Porzham. Verstehlen

Surripere viros ex aequa viscera ferro. Per. A. syn:

Euror, rapio, eripio, subduco.

surrogatio, Zastadzenie.

Surrogator, Surogator.

surrigo, Na to mierzce stawiam/ Nastepce

daie/ Na to mierzce obieram.

sursum, Wzgorz 1. 2. sursum versus, idem.

sursum deorsum, Tam i sam.

sursum loca, Gora 2. surus, Rol 1.

sus, sui, & sueris commune. swinia. Ein

Schwein/ Sau. Fiet enim subito sus horri-

du, atque tigris. Virg. syn. Porcus, porca. epit:

immundus, foedus, turpis, sordidus, luctulentus, co-

nosus, obscenus, pinguis, tardus, ignavus, lentus,

gravis, setosus, setiger, hispidus: luto se volutans.

vide Porcus.

sus foeta, sus plena, Prosna swinia (scilicet

susceptio, Podeymowanie/ Zaczecie 1. Przye

susceptor, Przyimacz/ Przechowywacz/ Naye

mag/ Amore.

suscipio, Przyglaciel, suscio, Plaut: corr: scio.

suscipio, Przyimuis 1. 2. Podeymuis sic /

Biota/ Pogynam/ Vymuis sic za co/ O-

balam ná sie. & in Dopuszam sta/ Wes

sto w obczay. Auff sich nehmen. - - -

- - - Mei legatus suscipe causam. Ovid: syn: Excl-

pio, recipio, admitto, vel aggredior, addorior, inci-

pio. pbr: Res antiquæ laudis et artis ingredior.

Nobile opus moliri. Novos assurgere in ausus. No-

vo tentare molimine vires. 6. Aggredior, & Incipio

suscitabulum, Pokudka 1. Wachel/ Proch 2.

suscito, Budze/ Pobudzam/ Rozdynam/

Porusam. Erwecken/ aufwecken. - - -

Sopitos

- - Sopitos suscitāt ignes. Virg. sym. exēto, ex-
 suscitō. 8. Somnium excutio, Excio.
 suspectio, Podeyzenie.
 suspectio, Podeyziwie. (mam.
 suspectio, as, Wzglod mam/ Podeyzenie
 suspectus, ti, podeyziang.
 suspectus, us, Wzglodanie/ paterne uos
 sne/ przypatrowanie/ podziwienie.
 suspendeo, os, Wissa. suspendiculum, Kolyska.
 suspensio, Subienic.
 suspensio, Subienic. 1. Obleszenie.
 suspendo, Zawieszam 1. 2. Obieci 1. 2. Od-
 kladam 2. Trzymam 5. & sub Przyjmuje.
 Aufshenden/ auffhieben. Laurenti diuo, &
 totas suspendere vestes. Virg. sym. Fune in altum
 tollō, erigo, effero, vel stranguo. phr. Liqueo con-
 stringere fauces. aptare vincula collo. Cum aliquis
 laqueo collum nudatus amator. à trabe sublimi
 niste pependit onus. 8. Strangulo, Pendeo, & Crux
 suspensio, Zawieszanie 1. Wapienie/ Stlep
 suspensura, Stlep. 1.
 suspensus, Zawieszony/ Wapliwy/ Ni go
 ram/ ni go sam. Aufgehengt zweifel-
 haftig. sym. sublatu, erectu, pendens,
 pendulus, vel dubius, sollicitus, animi pendens, in-
 certus, anceps, ambiguus.
 Suspectabilis. 1. probabilis, opinabilis. Ecclesiasticus 18.
 ut aliqui l. gura pro Insusceptibilis. que lectio melior
 est, apud LXX.
 suspicatrix, suspicax, podeyziwy.
 suspicio, onū, podeyzenie. Argwohn/ Miß-
 trauung. Obluntur minime si qua est suspi-
 cio rima. M. Suspitione parus, in credite, luduntur,
 inquit. Cur, Ne. sym. Conspicua, spicio, dubium
 epith. Falsa, fallax, incerta, vera, certa, tacta, pru-
 dens.
 suspicio, 8, Podeyzenie mam/ Wzglod-
 dam/ Skoma mi 2. Dziwio sie/ Waza so-
 ble. Ob sich sehen/ von unden auff ans
 sehen. Rura ait, & fastigia suspicit urbis.
 Virg. sym. Solum aspicio. 8. Aspicio.
 suspiciosus, Podeyzenie.
 suspiciosus, podeyziwy/ podeyziang.
 suspicor, podeyzenie mam. Argwohnen.
 Li miser in tunica suspicor esse virum. Propi sym. At-
 gutor, consilio, opinor, arbitror.

suspiratio, suspirans, us, Widyhanie.
 suspiriosus, Dyhaniczny.
 suspirius, us, Widyhanie.
 suspirium, Widyhanie/ Dyhanica. Scuf-
 zer/ Seuffung. --- Dederit tota suspi-
 rante. Tib. syn. Gemitus, singultus, luctus, lacri-
 tum. epith. Agram, anxium, triste, fœdum, p-
 mœbundum, sœdulum, moestum, stridulum. 8. Suspi-
 ro, Gemitus, Fletus.
 suspiro, Widyham. 2. Dyse 2. Seuffung.
 Te tenet absentes alios suspirat amores. Tib. syn.
 Gemo. phr. suspiria do, edo, duco, traho, m-
 emito, tollo, jacto, suspirans, inoquo trahen-
 pectore vocem. anxia pervigili ducit suspiria den-
 longis singultibus illa pulsant. suspiria pectore
 ab imo, cura, dolorque trahit. Tristi pectore
 re suspiria rumpere. Suspirat ab imo pectore.
 Suspiria duxit ab imo pectore. assiduo rœndunt
 spira plandit. 8. Gemo.

sustendo insidias, Zasedam sie
 sustentacula pedum, Szerebilo 1.
 sustentatio, Zartzymanie 1. Odwlokai. 2.
 wienie/ Ozywienie/ Ozekiwanie.
 sustentatus, m, Wspieranie.
 sustento, Podpieram/ Wierzymac/ Wpi-
 magam/ Zywio/ 2. 4. Podeymula/ Zadow-
 is 2. Zastadam komu/ Wierzymac 1. Trzy-
 mam na sobie/ wchowywam sie/ poblejam.
 Enechen/ aufsehalten. sym. alo, nutrio,
 pascio. 8. Nutrio.
 Susterna, melius Fusterna.
 sustententia, Cierpliwosc.
 sustineo, Zartzymamam 1. 5. Podeymula
 2. Zastadam/ Zastadam/ Opietam sie/ Pod-
 pieram 1. 2. Oczymac sie 1. Wierzymac
 Dostawam 2. Podpierac/ Ponoze/ Pro-
 modze na sobie/ Cierpi 1. Zywio 2. 4. 5. do-
 chowio 2. Trzymam na sobie/ Pokam
 sie komu/ Jestam tam/ Stois o swy mo-
 cy/ Odstawam 2. Peacuis/ Mago 2. W-
 erzymac/ Zastawio Bogu/ Wzod mam/
 Nie dala 1. Duden/ leyden/ aufsiehen
 Edidit, atherios humero qui sustinet arbes. Virg. 1.
 Fero, gero, vel tetro, patior, vel falcio, sustento
 vel tucor, defendo, propugno.

sustollor, *Pythia* sit.

susum, pro *sursum*, & *susus* versus, *Wigore*.

susurratio, susurramentum. *Szept*.

susurrator, *Siemczak / Hausnik / Obmowca /*

susurro, *es*, *Szeptce*. *Rauschen / murmur*

len. Tum sonus auditar gravior, tractumq; su-

surrant. *Virg. syn.* Mürmuro, strépito, crepito.

pbr: Súsúrrum édo, ciédo. Plácidis immurmúrat ún-

da súsúrris. Quérúlo, cécit únda súsúrró. Sópórfé-

ros ténui stridóre súsúrrós únda clet. argútó strépi-

tánt mürmüre rivi. sibilat molli sylva súsúrró, *et*

Zéphýro némus ómne dábat spiránte súsúrrós. Ún-

da lévi sómnum svadébit ínire súsúrró, vel Tácitas

aúribus cómmitto vóces. óccúlto crímen mándare

súsúrró.

susurro, *oniz*, *Siemczak / Podszumowca /*

Hausnik / Obmowca 2. susurrum, *Szept*

susurrus, substanti. *idem*. & *Szum*. Gemúte

mel. *Geráusch*. Stridere secreta divisos aure

susurros. *H. syn.* Mürmur, strépitus, sónitus, sô-

mus. *epith:* Lénis, lévis, mollis, blándus, grátus,

plácíduš, ténúis, sómnífer, sópórféfer, gárúluš, ár-

gútus, quérúluš, ráucus, flúvíalís. *pbr:* argútus rivi

strépítuš, vel fúrtíuš mürmúra vócis. Tácítuš vóces

et. Mürmur, & Susurro.

susurrus, *adiect:* Obmowny.

S U T

utans, atis, sútas, atis. sub *Swiec*.

utula, *tr:* *Sutula*. al. *Szew / Szycie*.

uterna, súrina, *Szewski warttat*.

utilis, *Szyty*. *Genet / gefitct*. *Sutillu* ar-

petur decies rosa crinibus ut sit. *M.*

utor, *Swiec*. sutorium atramentum, *Ro*

perwas / an *Dilegiec*?

sutorius lutrinus, *Szewski*.

sutrinum, *Szewstwo*. [*wanie*,

sutúra, lutum, *Szew* 1. 2. *Szytie / Przestye*

saura vulneris, *Háfc*. suus, *ti*, *Szyty*.

suum, *Wlasna rzecz / Málnosci*.

sus-met, *Swozje*.

S Y

syagrus, *Gr:* *Wiepez diikt morški / Dákyt* 1.

scaminon, *n.* sycaminos, *f. Gr:* arbor & fru-

ctus. *Morwa / & Sigomowá*.

syce, *es*, *Gr:* *Ciezenie ustawné / Jary mleg*.

syctes, *a, m, Gr:* *Sigowe wino / Wino co*

bione / *Sigowaty kamien*.

Kkkkk z

sycomorum, *Gr:* *Sigomowá owoc*.

sycomorus, *f. Gr:* *Sigomowá dziewo / Sig*

gomowá.

sycophanta, *a, m, Gr:* *Szálbierz / Franc /*

Ostazytel / Potwarcá.

sycophantia, *Gr:* *Szálbierstwo*.

sycophantiosè, *Szálbierstwo*.

sycophantissio, sycophantor, *Szálbierstwo*,

sydus, vide *fidus*. vel *stella*.

S Y L

Syllaba longa nota, lineola transversa, vocali incam-

bens. à *Priscian*. *Donat*.

Syllaba brevis nota, dimidii circuli pars ima, vocali

imminens. à *Priscian*. *Donat*.

syllaba, *Gr:* *Słowa czesci*. (*nek*,

syllabarius, sub *Syllabarius / & Gregorius*

syllabarius, *Wyránie / & sub Słowa czesci*.

syllabizo, *Gr:* *Syllabizuj*. (*Gzcle*.

syllabus, *Gr:* *Reieft* 1. syllepsis, *Gr:* *Por*

Syllepsis item, *Grammatica figura*. *Donat*. *Diomed*,

f. Comprehensio, seu *Conceptio*, cum Verbum vel Ad-

jectivum cum digniore genere, persona, numero con-

venit, vel cum dissimiles clausula uno Verbo copu-

lantur, quod digniori respondent.

syllogismus, *Gr:* *Domod*.

sylva, ut aliqui scribunt ex *Graca* origine rectè

Lás. *Ein Wald*. Sylvarumq; tremor, taci-

ta qui fraude solebat. *M. syn:* Némus, saltus, lú-

cus. *epith:* Némórošus, víridis, víreus, víridans,

fróndóša, fróndéa, fróndens, cômáns, úmbróša, um-

bríféra, obscúra, spáca, nigra, nigráns, cæca, átra,

prófundá, tácita, sílens, secréta, árcána, ánxíla, dên-

sa, spációša, ámpla, vásta, incídúa, déserta, hórida,

hórrénda, sacra, ántiqua, vétus, vétústa, sáxóša, ín-

cúlta, aspéra, frágóša, ámnena, júcúnda, ódoráca,

mýstéa, lágréa. *pbr:* Sylvarum, nemorum secet-

sus, sinus, latebrae, umbræ, dumeta, vitæta. Némó-

rum saltus. saxosis nemora alta jugis. umbróší nē-

móris latebræ secréta, ábdíta. Júga fróndéa sylvis,

saltus, *et* lústra fèrarum. Némus arbóribus dēnsus.

Sylva hórrída dūmis. ubi púríma fróndet árbor, *et*

íngénti sòliórum exúberat úmbrá.

S Y M

symbola, vel e, *Gr:* *Sklad* 1. *Zbieranie*

czek / Spuszanie 5. (*ná co*,

symbolam do, *Daie ná rzad / Skladam* sit

symbolicè. *Tajemnie*,

symbolo-

symbolicus, Gr: Τάισμνγ.
 symbolōness hisub Sładāc.
 symbolum, Gr: Gōblo 1. Gōt 2. Gērb/
 Gōsto/ Intetęcā/ Pletscien/ Znat/ Cē
 Gō 2. Inwestyturā/ an Sład 1.
 symbolus, Cyrograf/ Znat 9.
 symmetria, Gr: Pēpōręcā 1.
 symmetes, a, m, Gr: Sektetats.
 sympathia, Gr: Sllonnoś/ przystosnā.
 symphonia, Gr: Melodya/ Bzen 1. Zusam-
 menstimmung. Vi gratas inter mensas sympha-
 nia discors. syn: Cōncēntus. s. Musica.
 symphoniaca, Gr: Bielun.
 symphoniacus, Gr: subst: Muzyk. (synny
 symphoniacus, symphonicus, adiect: Gr: Mus
 symphradę, symphraides, symphratores
 Gr: in Rodowy.
 symphyum, Gr: Oman/ żywokoś.
 sympinium, idem simpinium.
 symplęgas, ādū, symplegma, ātū, Gr: Sple-
 ciente/ Powiśłanie.
 sympōsiarchus, Gr: Mārśalek weselny.
 sympōnium, Gr: Dieśiada
 symptoma, Gr: Choroby przysydwānie.
 sympulum, lege simpulum.

SYN

Synareſis, figura Grammatica & Poetica. i. Contra-
 ctio, eadem Episyntophe, conglutinatio & contra-
 ctio. Diodedi ckm dua vocales in unam contrahun-
 tur non mutatae, (quo a Crasi differt, qua duas vo-
 cales aut diphthongos in tertiam diversam contrahit)
 eadem Maria Victorini & Phaedron dissyllabum, pro
 Phaedron, trissyllabo.
 Synagoga, Gr: Kōśtict stārego zakonū.
 synagis, idū, Gr: Zebak tqbā.
 synallagma, Gr: Kontrakt/ Zamianā.
 Synalophe, Quintil: Carif. Figura, ckm dua vocales
 diversae in dictionibus concurrunt, & altera, nempe
 prior, eliditur. v. Apokrophus.
 synanche, es, Gr: Skwināncę.
 synapomnesconies, Gr: sub Māpōkōwie.
 synathresmus, Gr: Rupa 1. Item figura Rhe-
 torica Quintil: & Rutilio. plures dictiones simpliciter
 vel coniunctas ad idem significandum congerens,
 synaxis, ū, Gr: Konwent.

synclitica, a. B. Spolmieſłāntec.
 Synellus, synellus, synellus, proximus Patriarchae
 mortui successor. Congellus in Martyrologio, idem
 a cella: c in g verso. Maus.
 synceratum, Potęwā/ śniedna tzeę.
 synceratus, Gr: Tusty/ & in Potęwā/ &
 in Wybitani.
 sincerus, lege potius sincerus.
 synchorēsis, Gr: Dozwolenie. Item figura,
 adem Epitrope.
 synchronus, Rowiennik 2.
 synchysis, Gr: Pomieſłāntec. Item figura Dia-
 to. Hyperbasi species valde confusa & obscura.
 synelēricus, Gr: Senator.
 synciput, lege sinciput.
 syncope, Gr: Omdlewānie/ Wpādnlentē.
 Zsieſłāntec. Item figura Donato Priscian, li-
 teram vel syllabam a medio dictionis tollens. ut Per-
 cula. Dixes, pro dixisses.
 syncretismus, Gr: Bāptur 1.
 syncretis, Gr: Rownāntec. Item figura Rapa-
 ano eadem Anthrēsi.
 Syndicus, Gr: Sandyl.
 Synecdoche, Figura Grammatica, & Rhetorica. Gr:
 Donat. Diomed: plus minusve pronuntians quam si-
 gnificans, vel unum ex alio quomodoque intelli-
 gens. Denominatio. Cicer.
 synephoneſis, vide synareſis. (Rada)
 synēdria, Gr: siedziēntec 2. Zgromādunict
 synedriōn, Gr: Rada pospolita.
 synedrus, Gr: Senator.
 synēphēbus, Gr: Rowiennik 1.
 synephtes, corr: synnephtes.
 syngrapha, Gr: Cyrograf 1. Intetęcā.
 syngraphum, Intetęcā.
 syngraphus, m, idem, & Pāssport.
 synēphites, a, m, gr: Mleęny kāmleń.
 synēchius, idū, gr: Czatownicz kāmleń.
 synodale, B. sub ewangelistie.
 synodia, Gr: Romowa/ Sładśkā.
 synodica luna, Zsiezycā zasie.
 synodicus, Hierony: ad synodum pertinens, &
 synodica, a, m, Gr: Spolibęcy. (nodow)

S Y N

synodum, concentus utraq; tibia. Diomed: con-
centus imparibus tibijs. Donat.
synodon, synodontes, a, Gr: *Συναγωγή* tybá.
synodontis, idu, Gr: *Συνώντης* tybá.
synodontides, a, Gr: sub *Συναγή*.
synodus, di, f. Gr: *Συνόδω*.
synodus, ontu, m. Gr: *Συναγωγή* tybá.
synoecosis, figura diversas res conjungēs. Quin-
til. Rustilio
Synonymia, nominis communitio. Aquila. Figura, verba
idem sonantia congregans.
Synonymum, Synonyma, Carisi. Diemedi, sunt quae
pluribus loquels idem significant. Ensis. Macro:
Gladium eadem Polyonyma, & Univoca vocantur.
opposita his Homonyma.
synopsis, u, f. Gr: *Σύνopsis*.
synagma, tu, n. Gr: *Σύναγμα*. (*Σύνεργα*.
synaxis, n. Gr: *Σύναξις*. Pobor / *Σύνεργα* /
Syntaxis item pars Grammaticae, voces simplices ex re-
gula vel usu bono iungens & ordinans.
synecticus, Gr: *Συνεκτικός* tierpiacy.
synecrēsis, Gr: *Συνεκρήσις* / Sumnientie.
synexis, u, eos, Gr: *Σύνεξις* Motobá.
synthema, n. Gr: *Σύνθεσις* / Sedio i. Znáf
wotenny z. *Σύνθεσις*.
synthēsis, Gr: *Σύνθεσις* / Siatá bieśiádna.
Ibidem alia significatio. Pseudo.
Synthesis, item apud Grammaticos recentiores, figura
cum Verbum vel Adiectivum cum Substantivo signi-
ficatione non voce consensit, Poetis & Historicis fre-
quenter.
synthōmia, Gr: *Σύνθεσις* / Acrostichon. *Σύνθεσις*.
Item Figura Oratoria, Circumfisa expositio. Quin-
til. Energia aliqui subiciunt.
syphilis, idu, f. *Σύνθεσις*.
syrum, lege potius sircum.
sythe, Gr: sub *Σύνθεσις*.
syricum, Gr: *Σύνθεσις*.
syngias, a, m. Gr: *Σύνθεσις*.
syngites, a, m. Gr: *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
syries, a, Gr: *Σύνθεσις*.
syrma, tu, n. Gr: *Σύνθεσις* / Siatá comedysá-
na / Siatá bluga. der Schwanz an den
Rücken. Musa nec insano sirmate nostra
tacet. M. epib: *Σύνθεσις*, *Σύνθεσις*, trágicum, má-
gnificum pūr pūru *Σύνθεσις* Longo sirmate vēr-
tūm m.

S Y T A B

syrpe, lege sirpe. syrpus, lege sirpus.
syrus nivalis, syrtis arenosa, Jamies.
syrtēs, a, m. Gr: *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
Rarbunkut. syrpus, Syrop.
syrus, Grubá i. Miotlá i.
syrus, pro suro, priscē. Ennius, Varr. (Turneb.
syssios, Gr: *Σύνθεσις*.
syssitēteris, idu. Gr: *Σύνθεσις*.
syttōle, Gr: *Σύνθεσις*. Item figura Poetica
Donato, Cariso, quā, longa ob metri necessitatem
corripitur. appōita ei Elasis.
sytylos, Gr: In *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
sytygia, Gr: *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
Sz, pro Sed, vel scilicet, nota fallax in veteribus
Apuleij editionibus. Celsum. vide Verrepam. l. 1. de
Orthographia, ubi plura talia inepta ponit & da-
minat.
T A B
Tabāca, Bielun cudroitenski.
Tabānus, Bēk z. non Gilt.
Tabefacio, Wsugam.
Tabella, Deszka / Tablitzka / Wotowa res
bligka / *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*. Pos-
sadtka.
Tabellaria lex, sub Wotowa tablitzka.
Tabellarius, subst: Rucfor / *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
Tabellarius, adiect: Poselst. (pisel.
Tabellio, ontu Rucfor.
Tabeo, Schno / z. *Σύνθεσις*.
Taberna, Buda / *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
Gospodá i. Line Herberg. Fixa catenata
fluit compago tabernae. Juv. s. p. Cūpōna, pōpi-
na. epib: *Σύνθεσις*, obfēura, āpēta, cōmmūnis, pā-
tēns, insignis, sōrdida, ebria, lāsciva, mādida, bibū-
la, arcāna, ūnda, pingvis.
Taberna carnaria, Jákki mēśne.
Taberna coquinaria, Buchnia mieyska.
Taberna diversoria, Gospodá i.
Taberna libraria, *Σύνθεσις*.
Taberna meritoria, *Σύνθεσις*.
Tabernaculum, Namiot i. Játá / *Σύνθεσις* /
Σύνθεσις / *Σύνθεσις*. (Budars
Tabernarius, substant: *Σύνθεσις* / *Σύνθεσις*.
Tabernarius, adiect: Podsz / *Σύνθεσις*.
Taber-

Tabernacula, Reamnică/ Răcsmă.

Tabes, Suchory/ Suszenie/ Vschynienie/ Zaczęta Starcosć 2. Jad/ Soł 1. Schwind-
sucht. *Hic quos durus amor crudeli tabe peredit.*
Vig./ syn: Mācies, vel tabum. epith. Pallida, livida,
mōrtifera, funesta, hōrrida, hōrrenda, tūrpis, dēfor-
mis, nigra, dira, pēstifera, cruentā, lūrida, ālēns,
āūda. pbr: Tinctaque mōrtifera tabe sagitta mā-
det. Hōs necat āfflacu. funesta hōs tabe venēni.

tabes falsa, Rosol 3.

tabesco, Topniecie/ Schne 2. Suchory mam/
Cate 8. Niszeze/ Obywa. Schwinden/
aufzehren/ dörren. *Tabescat, neq. se majori*
pauperiorem. Hor: *syn. Tādeo, cōntābelco, extābe-*
scō, lāngvescō, lāngvēcō. Tabe pēredor, cōnficior,
vide Macer.

tabidus, Suchory cierpiący/ Ciaty/ Item
Suchory cyniocy/ Niszezy/ Psiacy.

Saul/ Schwindfuchrig. *Dabam, subito cum*
tabida membris. Virg. *syn. Mācer, mācillēntus, vel*
tabificus. 8. Macer.

tabificabilis, Suchory cyniocy/ Niszezy/
tabificus, Zaczęliwy/ Suchory cyniocy/ Psi-
iacy/ Niszezy/ Topiacy.

tabitudo, Suchory choroba.

tablinum, Szafa/ Męryka.

tabum, a tabum, in Ropā/ Posoka.

tabula, & tabulae, Tablica 1. Morfele/ Bšie
gā/ Bapio/ Reieft prywatny/ Mālowāntie
Plac proiny/ Cyrograf/ Tacitica/ Bzied-
ka/ Spisek/ Monument/ & sub Zaldowā-
nie/ & Glāz. Ein Brett/ Tafel. *Exigua*
tabula & Gemma fecerit uda. Juv. syn. Tabella,
epith: sēctilis, picta, ornata, dēcōra, pōlica, mūn-
da, splēndida, pēndula, āpēllez.

tabula auctionaria, sub Pereday.

tabula cerara, Bšiepsi kamienne.

tabula damnatoria, Skazenie 1.

tabula geographica, hydrographica, Māpē

tabula marginata, Ramā 3. Deska.

tabula scutulis. Deska 1.

tabulae pleurides, Reieft u organ.

tabulae supremæ, Testament.

tabularis, Tabliczny.

tabularium, Rancelatya/ Męryka/ Probā.

tabularius, Pisarz 2. Rāchownik/ Piegar
tabulata provolantia, Podstienie. [147]

tabulara vestium, Zaldowanie.

tabularim, Tablicami/ Bziedami/ Czworo-
grānistō/ Rōdzijnie.

tabulatio, Postrębanie 1. Sycrowanie.

tabulatum, Tacitkami nākreće/ Postręd 2.
Pietro 1. a. Przestō 2. Rozgromanie/ Zald-
owanie/ Siadło/ Bālesie 1. Rząd 2. Alce

tabulatum vestium, Strefa.

tabulatus, Tacitkami postrędany.

tabulinum, Wieżernie.

Tabulo, as, Tacitkami postrędam.

Tabum, Posoka/ Ropā. *Eger. - Sanie, ta-*
beq. fluentes. Virg. *syn. Sānies, tabes. epith: Cō-*
rūptum, putre, fœdum, crāllum, cruentum, ātrum,
tūrpe, nigrum, dēciduum, cōrpēns, infāndum, ālū-
dum, criste, cōncrētum, lūridum, pēstiferum, putri-
dum, fœtidum, āillāns, liquidum. pbr. Stillantis
rabi sānies. Vūlnēre mānāns, āillāns, ālēns sā-
ēs. Tūrpi tabo ālēns, āillāns, āspērlus, infēdus,
īquāllidus. Crāsko squalēntia tabo. Cōrpōra tāngē
bant āūdo āillāntia tabo.

Tabus, Ropā/ Posoka.

taceo, Milge/ Zamilgeć. Schweigen.

Fingere quā non vīse potest, commissā tacere. Hor.
syn. Sileo, cōnticēco, obmūtēscō. 8. Sileo.

tacito, tacito, Milgkiem.

tacitum, Cātemuka.

taciturnitas, Milgocōsć/ Milgenie/ dū

Taciturnulus, Milgacy.

Tacitulus, apud Varr: lepit Lambin.

taciturnus, taciturnissimus, Milgacy/ Po-
wśigzliwy 2. Verschwiegen. *Qui sermo-*
ne placet, taciturna silentia viter. Ovid:

tacitus, Pocaiemny/ Słoty 1. Cichy 2.

Det da schweiget/ still. Monstravit tacita
hostibus ille vias. M. syn: Tācēns, silēns, mūcus,
tāciturnus, vel obscurus; lāctāns, ābditus, sēcētus,
ārcānus, vel dāmissus, prātermissus.

tacilis, Dorkimpy/ tacito, Dorknienie.

tactus, as, Dorkanie/ Dorknienie/ Lechcānie.

tactus, ti, Pocużony. Piorunem uderzony.

tada, Sosna tusta/ Ługywo/ Pochodnia/ I
Gody.

T A TAL

Gody. Line Japel/ Ardentē tadas alii ad
sagigia jabant. Virg. syn: Pāx, Lāmpas, lychnus,
fūnle. epib: Pinguis, cōrēa, lūcīda, pīnea, cērēā-
ra, fūmāne, cōrūfca, tēres. pbr: Tēdisque vias or-
nare cōrūfca. Cāstis addōler dum altaria tadis. vide
tada cerata, smieca woffowa. (Fax,

rdet me, radescit, Tefnis / Micezo sio
gym. So verdreust mich. Mortem orat,
tadet cali convexa tueri. Virg. syn: Piget, pēte-
sum est. pbr: Tēdio, fātidio, afficior, animū-
radia subēunt, cāpiōr. Tanta mēx si cē cēpēdnt
radia laudis.

Tadio, as, Tefnis. rēdiōsus, Tefliny.
rdium, Tefnicā. Verdrust / aberdrust.
Tanta mea si te ceperunt tadla laudis. Virg. syn:
Fūtidium, sātietas, moeror, molitūa. epib: Lōn-
gum, iners, ignārum, lāngvīdum, lāngvēns, acē-
būm, grāve, triste. mōlētum.

Tadulus, Tefliny / Elliny / Bezdyki / Nies
nawistny / Przetwincarz.

Tena, e Graco, Binda / Wienice pogesny.
taunia, Gr: Przepastā / Binda 3. 4. 7. Wier
nec pogesny / Clancā / Borona teotema
fa / Gliffā / Plāma / Praga / Samicē / & sub
Papier 1. Sesor 2. Ein Haarschnur. Au-
rum ingens coluber, sic longa tenia vitta. V. epib:
Tēnūis, lōnga. B. Vitta:

taniacā, he, Sesor 2.

taniola, Przepastā 1. Binda 3.
Tapocōn, apud Festum, est genus scribendi deorsum ver-
sus, ut nunc dextorsum scribimus. Antoni. Augustin:
Golfred: putant hoc tale quid esse qualis est Acrosti-
chis Sibylla apud Ciceri: 2. de Divinat. Oedipode opus
est ait Scalig. Teter, idem Teter:

tāgax, Rusgācy tad, Smit 2.

tāgēnia pulces, Gr: sub Smāfony.

tāgo, h, priscum, Doctam sio / Rusgam.

talaria, erum, Oboro / Chobory / Roskā.

talaris, Do Roskē / sub Do Polan.

talaris tunica, Graco bluga.

talaris, Rusowy / Roskēst.

talaris ludus, Rusowy / Roskēstwo.

Talassio, Scalig: idem Thalassio.

tālez, Lācerośl do sadzenia / Ankrā / & sub
Smorā / Barbowa laska.

talentatus, Talentowy.

TAL TAM

talentum, Talent. Ein Gewicht hält 60.

minas, welche thun 300. Cronen. Psychia

emuncto lucrata Simone talentum. Hor.

talēōla, Lācerośl do sadzenia.

Talia, Fest: corr. Talla.

talio, as. Taliari dicitur lignum, cum scinditur

in taleas. (an Knöwac?) intaliari cum preci-

dendo formatur. (an Zäpöngy do szepio-

nia w pniak?) Varro. lxxi. sipontin.

talio, onis, hic, Wet 2. Oddanie wet za wet.

Talipēdo, as, Lāzy / Wloga nogi.

talus, Taki. Solch / Sothanig. Pendentes,

genas & tales aspice rugas. Jux.

taliter, Tak. taliter qualiter, Tak tak.

talitrum, Sigudlek. (stli.

talla, Cebulna Pockā / Cebulney glowki lis

talpa, f. m. Rec. Schernaus / Mauwurff.

Aut oculis capiti fodere cubilla talpa. Virg. epib:

Cacus, niger, ater, vagus, errans, timidus, auritus

pbr: Sculis caprus. Terram fodiens, sub terra fodi-

ens cubile, seu laem.

talus, Roskā nogi / Aut 1. 2.

talus suppus, Aut 4.

T A M

tām, Tak bāzo 1. tam atq; tam quā. Tak

tāma, Ociestlosi / zylā ociestla. (tak.

Tamē, pro Tam, Tak bāzo.

tāmārice, es, Tāmāryset.

Tamarindh, Daktyl 1.

Tamariscus, tāmārix, ico, f. Tāmāryset.

Tamdu, idem Tandū.

tāmēn, Wpākie / Ws / Pērynamniey. Doch

jedannoy. Hic tamen ille urbem Patavi, &c.

Virg. syn: acāmēn, vērum.

tāmēnnē? A przedsiē. tāmēnnē, tāmēni A.

tāmīnea, vel tāmīnia uva, Jagoda winna lo-

śnā. (przednie.

tāmīnia vitis, sub Przesap biaty / & Wine

tāmācus, Mārunā. tamne, Tak bāzo.

tāmnus, tāmus, Przesap garny.

T A N

Tānācētum, B. Wrocy 1.

randem, Wzdam / Wzdy Pirdy / Jā gasem.

Endlich / zulezt. syn: Pōstrēmo, dēniq;

temum.

tandiu, *Tak długo* / tandiu donec, *Pory 1.*
tandiu quandiu, *Poti pory.*

tango, *Dorękam 1. 2. Tręsam / Pręsam*
wiam / Poiejdę 1. Tękam 4. Osukiwam
Ogolić / Doćśnić / Pomusić / Uścić 2.
Żgąć / Wiercić / pąć 1. & sub Dług
raz / & Dochodzi 2. Pulsu macam / Ranie.
Antiphen. Vota tamen tetigere Deos, &c. O-
vid. syn: attingo, tracto, attrahō, cōtingo, vel
fricō, leviter, attingo, pēstringo, delibo, vel mō
reo, cōmmōreo, pbr. Mānibus cōtingere. Mā-
nibus jam tangeret æquis, attrahere nefas, donēc
mē flūmine vivo ablūero. Tangere enim ē tangi
nisi cōrpus nulla potest res.

taniatę, *Sęret 2. tanquam, Takby.*

tanti, *in singulari genitivo, Dąyle / Tak deo*
go / Po temu.

tanti, *in plurali recto, Tyle cęgo.*

tantidem, *Dąyle / Po temu. Corripuit me-*
diam Varr: apud Scalig: in Catalectis.

tantillum, *Malugko. (meter)*

tantillus, *Tylugko.*

tantisper, *Pory 1. Tym cząsem / Troche 2.*

tantō, *Tym wiecey. tantō antes, Tak dawno*

tantōpore, *Tak barzo.*

tantūlo, *Tak tynie. tantulum, Tylugko.*

tantulus, *Tylugko / Tak maly.*

tantum, *Tylko / Tyle 1. 2. Tak barzo.*

tantummodo, *Tylko.*

tantum quod, *Tylko nie.*

tantundem, *Tyle 1. 2. tantusdem, Tylki.*

tantus, *Tyli / Tak maly / Wielki.*

tantus quantus, *Wystę.*

Tanus, *Columel. corrigi Turneb. Tanus.*

T A P

tāpes, *etn, m. tāpēre, n. tāpētum, Tapetus,*

Robierzec. Tāppich. Instratos ostro, ali-
pedes, pictosque tapetes. Virg: syn: Tāpēria, aulæa
pēritrōmata, strāgula, strata epib: Picti, picturā-
ti, pūrpūrei, exquisiti, pūichri, pretiosi, magnifici,
splēndidi, variati, Barbārici, Alsyrīi, Bābylōnici,
Phrygii, Belgici, Flāndriaci. pbr: Multiplici cōlō-
re variati, distincti. Mira arte, docta mānu picti,
lāborāti, cōtēxti, acū Barbārica lāborāti. Grāes
auro: variis spirāntes figuris: Barbāra fūlgētes vō-

T A R

lant, vel ornant aulæa pēnates. Pōrticus aulæis nō-
bilis attālicis, instratos ostro, pictosque, tāpētū
auro emūnre tēros, altosque inferre tāpētes. Pl.
auratis dives Brūxella tāpētis.

thāphiusus, *Rāmien otli.*

tāpindus, *Gr: Pōkorā. Item figura Rhetorica*
Donato Humilitas magna rei. Carisso, & Prife. rē
magna contra dignitatem, humilis expositio.

T A R

tārandus, *Jelen kosmary. an Bur?*

tarantula, *B. sub Berezę.*

tārantāra, *Trob diwisk.*

tārax, *acn, m. ciertzew.*

tarda, *substant: Drop. tardē, Pozno / Nio*

Tardesco, *Gnūsnie / Marzwie.*

Tardigemulum senium, *Gelli. quasi tardum & gemu-*
bradysomus, aus barysomai, graviter gemit.

Tardigrādus, *& tardipes, Leniw.*

Tardilōquus, *Wierpoczę w mowle.*

tarditas, *Lenistwo / Gnusność / Wierchō-*
Łposć.

tardities, *Wierchōść / Wierchōść.*

Tarditudo, *Gnusność / tardiusculus, Prę-*

tardo, *as. Opoznam się / Zaczęnam 1.*

Żwłagam 1. Pomalu czynię / Leniwym

czynię / Dąpie kogo / Odrągam / Wierchō-

Saumen / verweilen. Tardatur, carō, &

neri timet omnia tecum. Hor. syn. Mōror, rētarō,

rēmōror, mōram affēro.

tardor, *arū, Wierchōm się.*

tardor, *orū, Gnusność.*

tardus, *Pozny / Leniw / Wierchō / O-*

jęty / Wierchōpliw / Wierchōpliw / Wier-

Wolny, Langsam / Saul. Desidia tardos &

multo frigore pingues. J. syn. Lēntus, piger, igni-

vus. Metaph: Hēbēs, Rūpidus.

tārichōpōla, *e, m. Gr: Rosolowych rē-*

prękupien.

tārichos, *tarichus, Gr: Wierchō / Ros-*

tarmes, *tarmus, Robacz w misie.*

tarsus, *Gr: Pręgwā.*

tartāra, *orum, tartaria domus, Pielko.*

tartāreus, *tartarinus, Pielkiny. Hollisch.*

Tartareus etiam sedes, alta ostia Diis. Virg: syn

Infernus, Tanārus. & Infernus.

tartārus

tartarus, Gr: Πιελο. Die Höll. Tartarus
horriberos erubans, Sc. Lucr.

taledonium, Glina zbonia.

Tat, apud Plautum quidam pulsans ostium dicit.

Tat, ecquis est? ecquis aperit hoc ostium?
tata, A/ przrykat.

T A U

taura, Browa talowa. taurea, Korbac.

taureus, taurifer, tauriformis, taurigenus, tau-
rinus, Bykow.

taurilia ludi, Wolow genitwa.

Taurololium, ubi taurus sacrificio mactabatur. Tur-
nob: ex Vet: Inscripti.

taurus, Gr. Byt/ Jelonek toba/ Korsei.

Lin Ohs. Eheu quam pingvi macer

est mihi taurus in arbo. Virg. syn: Juvencus, bos.

epith: iadmitus, furiosus, ferox, acer, bellator,

fortis, minax, trux, validus, corvus, furibundus,

corniger, furens, rapidus, turbidus, tumens, durus,

seguis, horridus, fugax, agrestis. phr: Cornibus pe-

ccens. Mugitu horrificans caelum, Fugate minans,

Terrificis mugitibus aera complens. armemti dux,

ductor. Procludens pugna, pedibus qui spargit are-

nam. Primo taurus dēreclat aratra. Post venit as-

sero mollis ad arva iugo. Dūro sumans sub vōmē-

re taurus. Frons tauri mēclenda minacis. S. Bos.

Tautologia, & omologia, Quintil. eiusdem verbi aut

litera, aut sententia non necessaria iteratio. ut Bu-

ripides inducens Medeam exprobrantem sua opera

Insani servato.

T A X

tax, Plást/ Tzaz/ & in Smyk 1.2. Wbyz

taxa, e. Bobek dzewo. (iam.)

taxa laurus, Jagoda listna.

taxatio, Siacowante.

taxator, Siacownik/ Szegpac.

taxea, Slonina. taxeus, Cisowy.

taxicum, lege toxicum,

taxillus, Rut 2. taxim. Pomalu.

taxo, Siacule/ Obmawlam.

taxus, Cis. Ebenbaum. Arbor protera abiet

similis, bacca ferens venenosas. epith: Noxia, no-

ccens, funesta, lethifera, lethalis, feralis, funesta,

iridis, venenosa, amara, inimica, bacifera. phr:

Taxus succo mēclenda, amantes frigora taxi.

T E

Te volo, Choc sam.

techna, Gr: Τεχνά/ Τεχνά.

technicus, Gr: Τεχνικός.

tecōlithus, Kamien/ Na Kamien choroba/

Gobkow Kamien. (mnie)

teche, techus, Taktycie/ Poltycie/ Potale/

techor, Tynkary/ Ciebia.

tecloriolum, Tynk 2. teclorius, Tynkow.

teclorium, Tynk 1. 2. Posadzka. Polepa/

Piotrzyblo/ Przypatka.

teclum, Dach 1. 2. 3. Sufłana. et Dach

epith. arduum, celsum, altum, sublime, excelsum,

laqueatum. phr: Tecti culmen, fastigium, apex,

vertex, summi fastigia tecti, summi que ferit laque-

aria tecti. Turrim in precipiti stantem, summisq;

sub astra adductam tectis. Non secus huc rellia-

quam tecti a culmine grando. S. Domus.

teclura parietis, Tynk 2.

teclus, Skry 1. 2. Nakryty/ Brodary.

Bebeclt/ verborgen. syn: Obiectus, contē-

ctus, opertus, adopertus, obopertus, velatus obdu-

ctus, vestitus, vel occultus, latens, obcurus.

teclum, Broba. Mit dir. De grege non assem

quisquam deponere tecum. Virg.

Teda, idem Teda.

T E G

tegāntes, a, m, Gr: Μακρον/ Breple /

Ciaflo smajone.

teges, etn, hac. Rogoza/ Marci/ Pustlat.

tegetacula, Rogozka/ Nakrycie.

tegeticula cannabina, Piachia.

tegele, Sufłana. (Raptur 1.

tegitillum, Nakrycie/ Chalupka/ Sufłana/

tegitimen, Nakrycie/ Odzianie/ Zeloga.

tegitmen, Dastona 1. Nakrycie/ Odzianie.

Tine Decl. Tegmina tua cavant capitum, &c.

Virg: syn: Tegumen, tegumentum, velamen, velā-

mentum, vestis, amictus, involucreum, operculum.

Side Vestis.

tego, Zakrywam/ Pokrywam/ Zaslaniam /

Tato 1. 2. Bronie 1. Deffen/ beschutmen.

Sit tibi terra levis, mollis tegarū arena. Hor. syn:

Obtego, contego, operio, adoperio, oboperio, vō-

lo, obduco, vestio, vel occulto, vel protego, tūtor,

Excuso.

tegitula, Dachowka 1. Posadzka 1. Cin Dach

ziegel. Ultimus ardebit, quem tegula sola tua-

tur.

tur. Jovi: epith: Cōcta, dura lēvis, cāva, cōncāva, cōctilis.

tēgularia, Czátownicā. *Clongum.*
tēgulū, Poſyćie. e breve, à tego, si à tegula,
tēgumen. Żaſtoná i. Żatogā.
tēgumenta vehiculorum, Pułkar.
tēgumenta oculorum, Powietki.
tēgumentum. Włóczyć / Żaſtoná i. Odzież
nte / Powłoka.
Tegus, ori. priſcum, Grzbiet.

TEL

tēla, a. Plorno. Geweb / leinen Tuch. Laſ-
ſaret biduas pendula tēla manus. Ovid. epith: Tē-
nūis, textilis, ſubtilis: Phāria, Achēmēnia, Diōnaa,
Mēmphitis. pbr: Stāmīna tēla, ſtāntes rādio pē-
cūrrēre tēlas. Tēni tēlas diſcrevērāt auro. Nec tē-
nūem tēxens ſublimis āranēa tēlam. b. Texo.

tēla arānēa, Pátęzyná.

tēla jugalis, Kroſná. Tēla, orum, idem.

tēla trilix, Cwelich. propr: Dreylich.

tēlamōnes, hi Gr: Odrzwie / Winda 3. O-
braz / Pendens.

tēlēphium, Gr: Wronie mąſto.

telephium ulcus, Wzrost nieulegony.

tēlia, a, gr: in śrówy.

tēlicardios, Gr: Serdecznik i.

tēliſer puer, Garmeł.

tēlinum, Gr: ſub Boża trawá.

tēlis, u, idu, f. Gr: Boża trawá.

tēllina, Gr: Plaw 4.

tēlluris pondus, Prożny chleb.

tēllūs, ūru, žymia 2. Die Erde. Vix ē con-
ſpectu Sicula telluris in altum. Virg: b. Terra.

Tēlo, ōni, Żoraw i.

tēlōnarius, Celnik. tēlōnium, Gr. Celnictwo

tēlos, Gr: Kontec.

tēlum, Bron / Połist 2. Człotá / Rolka w
boku / o sub ściełec / Wazdnie. Ein

Pfeil / Geſchoß. Corripuit ſau qua tēla ge-
tebat Achates. Virg: ſyn: Miſſile, ſpiculum, iacū-
lum, haſta, haſtile, phalarica, iagitta, ferrum, frā-
xinn, pinus, cōnus, ābles, materia pro toto. epit:
Miſſile, pēnētrabile, vōlātile, vōlāns, vibrātum,
tēnūſum, cōnōrtum, ſtūdēns, rāpidem, ācrum,
immedicabile, ſavum, inſuſum, tatato, vūlūticum,

TEM

vēnēātum, inūticum, lēhale, lēhifērum, hān-
tum, pēnātum, vōlōx, pēnix, bēllicum. Mān-
um, vāldum, crūentum, ſangvinēum, ferrēum, ſi-
xinnēum. pbr: Tēli cūſpis, ācumen, rōbur, Tēlum
ferro micāns: vēnēno imbūtum. Rūſuſque trēmē-
tia fōrti tēla mānu corſit. Tēla fērox hōrrēntia quā-
ſā. Tūa cōnjectis ſōdēntur pēdōra tēlis. Excū-
tōrquēntur tēla lācērtis. Tēlum inōrſit in hōſtem
Tēlum rōrat ātri tūrbīnis inſtar. b. Spiculum, ſi-
ſta, b. Iaculor.

tēlum anſarum, Połist i.

tēlum miſſile ignitum, Ráká.

TEM

tēmērarius. Bezrozumny / Zuchwály. Ver-
wegen / fremdelhaſſig / unbesonnen. Abſul-
rat totam temerarius inſitor urbem. Hor: ſyn: im-
prūdēns, incōſultus, prācēps, cecūs, audā-
incautus. pbr: ānīmi prācēps, ānīmi fidēns. Q-
mōrtūre tūis, mājōrique vīribz audes.

Temerātor, Gwałcićiel

tēmērē, Bezrozumnie / Wierozmyślnie / W-
bāgnie / Nieporządnie / Wiedbale / Z-
pręczy / Porwco / Bepicagnie. Ver-
wegen. Immemor ille Dei, temerē commi-
re tale. Ter:

tēmērinas, Wierozmyślności / Wiedbano-
Zuchwalsko. Greuelheit / Vermeſſen-
heit. Hinc temeritate ſertur in prācēps ſua.
(lamb:) ſyn. imprūdēntia, audācia, epith: Co-
ca, ſtulta, dēmēns, nōxia, nōcēns. pbr: Prācēps
fūrtalis auſus. Auſa tēmēraria. Fūror prācēps

temeritate, temeriter, Wierozmyślnie.

Temeritudo, Wierozmyślności.

tēmēro, a, Gwałco / Żarajam i. Greuel-
lich ſchanden. -- ſuavios temerare ventos.
Ovid: ſyn: Corūmpo, cōinquinō cōntāminō.
Maculo.

tēmētum, Wino i.

Temno, Gárdio. Verachten. ſyn: Cōtē-
mno, nēgligo, dēſpicio, rēſpuo. b. Aſpernor.
tēmo, ōni, Dyſel / Plugowy dyſel / Zuch-
Zwerthol / deichſel. Excutit o longum
pſum timore relinquit. Virg.

tempe, n. plur: Gr. Poręenie wesołe.

Tempēaculum, Przyprawa i.

temperamentum, Wiatkowanie / Pomiat-
Gęstość / Poſtāmienie.

tempe

temperans, Powściągliwy i. Oszczędny /
Skrupny. Mäßig. *syn:* Sobrius, mō-
deratus, abstīnens, parcus, temperatus. *phr:* Par-
vo cōtēntus, tenui victu utens, cōtēntus. Cui
sobria mēns. Cui temperatī mōres. *6. Abstīnens.*

temperanter, temperatē, Miernie / Skro-
mie *5.*

temperantia, Miernosć w życiu / Powścią-
gliwość. Mäßigkeits. *syn:* Sobrietas,

mōderatio, temperantia, parcitas. *epith.* Rēcta,
hōnēsta, utilis, cūcta, parca, sana, sancta, pia. *phr.*
Mēns mōderata. Sobrius, mōderatus, mōderatus,
parcus, mōdicus usus, cūctus. Sobria mēns. Sobrii
mōres, Mōdiciq; dāpes, Et sobria pōcula. Hōnēstus,
temperatus victus. *6. Abstīnencia, 6. Castitas.*

temperatio, Miarkowanie / Pomiar / Przy-
prawá i. Rząd i. Pogoda i. Kompleksa.

temperator, Rządca / Przyprawiać.

temperatura, Przyprawá i. Pogoda i. Rząd-
owanie / Postanowienie z. *7. Gestosć /*
Kompleksa.

temperatus, Mierny / Skrupny i. *2. Mäßig.*
Crispe Sallusti, nisi temperate, (Saphi)
Horati:

temperies, Miernosć / Pogoda i. *6. Gut tem-*
perit / miscelmäßig Wetter. Temperies ef-
fusa minus vel plus agit istos. Hor: epith: Mōderā-
ta, verna, benigna, lata, iucunda, salubris, grata.
phr: Temperatus, benignus, aer, temperatum coe-
lum inter utramque locavit, temperiemque dedi-
mita cum frigore flammā. Temperie caeli corpū-
que animūque iuratur. Tranquillaque morum.
temperies, teneroque animus maturior aro. Mē-
tilque benigna Temperies doctique sales. Vernaq;
temperies semper sine nūibus aer. 6. Serenitas.

temperius, Rantey / Rychlo.

tempero, *as, Miarkuję / Rządę / Pri-
prawiám 2. 5. Rostwarzam / Priepuszam 3.*
3. Rostwarzam / Hamuję sie / Dymuję sie 1.
Wytrwac 2. 6. sub Nle 2. Mäßigem / ver-
māngen / sich enthalten. Et vastas aperit
Syrtes, 6. temperat equor. Virg. syn. Mōderor, vel
abstīneo.

tempestas, Czas / Pogoda i. Niepogoda /
Dzien i. Niebezpieczeństwo / Zamieszanie.
Ungewitter. Quid tempestates autumnī &
sidera dicam? Virg. *syn: Procella, nimbus, turbo,*

hýems, *epith: Stridens, sōnōra, turbida, foeda, ā-*
spēra, hōrrida, hōrrenda, nimbōla, picca, obscura,
atra, opaca, repēntina, inōpina, tērribilis, minax,
minitans, insana, hýberna, praeceps, adversa, immit-
tis, lava, effusa, trītis, siccens, xquorea. phr: Māris
actus, pēricūla, facies aspēra, ira, furor, rābies, frā-
gor, horror. Nōn tractābile tēmpus. Caeli aspēra,
tēmpēsta. Hýberna minax, praeceps. Caeli rūina.
Hýems aspēra pōnti. Mātinus casus. unda minax.
Vēntōrum fūria. imber noctem hýememq; fērens.
Tēmpēstas agēs hýemem. imbribus atris lava tē-
pēstas. Toto tēmpēstas fūrit, sēvit xquore. Nimbis
et grāndine fērens. Stridentibus hōrrida nimbis,
tēmpēstas vēntōla fūrit. Fērtur ab immēso tēmp-
tas hōrrida caelo, effūsis imbribus atris Tēmpēstas
sine mōre fūrit, cōnitrūque trēmiscunt Ardua tērra-
rum. Et cāmpis ruit xthere toto. Tūrbidus imber,
āqua, dēnsisque nīgerrimus undis. Et vespere ab al-
to cōfurgunt vēnti, atque in nūbem cōgitur aer.
Intēndere pōli, & crebris micat ignibus xther. Nī-
grāntēque pōlos, et turbida nūbila tōrquēns. Si-
mul et nūbes, et grāndinis iras, fulmināque et tē-
pētrū, nimbo et cōnciet atros.

tempestivē, Wzias z. Zia czasu.

tempestivitas, Wzias i. Pogoda.

tempestivus, Rantey.

tempestivus, Rany / Wzias 2. Pogodny /

Mierny / Dzieśny / Sposobny. Reche

zeitig. Et tempestivum pueri concedere ludum

Hor: *syn: Maturus, vel cōmmodus, oppōrtūnus.*

Tempestuosus, Burzliwy / Niepogodny.

Tempestus, Festo pro Tempestivo.

templum, Rownia / Rećina / Podniebie /

Podniebienie / Miebo i. Wesołość / Ro-

ścioł i. Grob / Lata dachowa. Eine Rieh

Tempel. Esse aliquod numen templis, atque

rubenti. Javi: *syn: Delubrum, fanum, xdes, sacrā-*

rium, sacellum, adytum. *epith: Relligiosum, sa-*

crum, sanctum, pium, nobile, laqueatum, auratum

fulgens, marmoreum, excelsum, altum, arduum,

sublime, inclitum, augustum, venerabile, ingens,

pictum, magnificentum, pulchrum, opērosum, cele-

bre, amplum, spatiosum, immane, dives, vultum,

antiquum. *phr: Sacra domus, xdes, sedes, sacrata*

arcēs, sacra xdes, sacra tecta, limina, loca. Tē-

pli penetralia sacraria. sacra tecta yerenda domus.

Tēplum donis opulentum. Thure vāporatum.

Auro laqueatum Sōlido dē marmōre tēpla in-

clitum. Relligiosa Dēi limina. Strūctum Pārio dē

marmōre tēplum. Tum mēdium clāto surgēbat

marmō-

mārmōre tēplum. Tēpla mānēt hōdie vāstis
innixa cōlūnis, pēque quāterdēnos itur in illa
grādys.

tempōralis, Dogesny/ Zāwity toś.

Tempōraliter, temporariē, Dogesnie.

Temporaneus, sub Rany.

tempōrarius, Dogesny Nieskaregny.

tempore, Dā gāsem/ Wocemgientu/ Wgās.

Tempōrius, Rycho. temptor, Gātdiēiel.

tempus, ōrū, m. Cras 1. 2. 3. 7. 8. Przypas

del 2. Skron.

Die Zeis. Temporibus de-

functis videt fastidit & odit. Hor. syn. Aetas, æ-

vum. epith. irreparabile fugiens, fugax, fugiti-

vum, volabile, labens, velox, subitum, ci-

tum, præceps, mobile, rapidum, instabile, long-

gum, breve, diuturnum, certum, irrevocabile. phr.

Tempōris ætas, spātium, ævum, orbis, annōrum,

mōra, sēries, ordo. Lucis, noctisq; vicēs. Axi lon-

ginq; vētustas. Lōnga dñs. aūgūsti tērmīnus ævi.

Mūlta dñs vāriūque labōr mūtābilis ævi. Tēpus

ēdax rerum; assīduo habūtur tēpōra mōtu. Dā-

mnōsa quid nōn immānūit dñs? Vāno sērmōne

lēves cōsumitis hōras. Cūcta vōrāns. ōmnia mū-

tāns. velt ūnda labēns. Tēpōra labūtur, rāci-

tisq; sēnēscimus annis. Et fūgūnt frāno nōn tē-

mōrante dñs. Vēntūra mēmōres jam nūne cūcti

sēnēscit. Sic nullūm vobis tēpus ābibit inērs.

Lōnga dñs hōmīni dōcūit pārere lēones. Lōnga dñs

ēs mōlī sāxa pēdēdit āqua. Nēc quæ prætērit cū-

surēvōcābit ūnda. Nēc quæ prætērit hōra rēdire

pōtēt. Flūxere inērēs pēde tēpōra lapsa fūgāci

Quid nōn lōnga dñs, quid nōn cōsumitis anni?

sēd fūgit inērēs, fūgit irēpārābile tēpus. Vide

Ævum, Annus, Dies, & Hora, Ætas, & semper.

temulenter, Popitānu.

temulentia, Epistwo 2.

temulentus, Putany 1. Truncem. Hic ab-

stemus, ille temulentus. [Phal.] syn. ebriolus. &

Ebrius.

TEN

Tena a, lege Tena..

tēnaces, hi, Alefge.

tēnacia, a. Skypstwo/ Oligania fia.

tēnacia, erum, Sypulka.

tēnāctas, Kneptōsc. tēnāctiter, Vsilnie

Tēnācula, Alefge 1. tēnāculum, Ktoiesc.

tēnasmus, Gr: sīlente fia.

tēnax, acū, m. substānti: Sypulka/ Alefge

TEN

tēnax, acū, adiect, omne. Lipki/ Knepti

Mocny/ Tewały 1. Skipy 2. Togi 1. 2. V

porny/ Oleodmienny/ Staly/ Surovy 2.

Twardousty/ Stopy/ Jurny. Ale

big/ zehe/ Varg. Excudent ceras, & mulla

tenacia figunt. Virg. syn. adharēns, harēns, vix

pērābilis, vel ārārus, vel obstinātus, pērcinax, pē-

pōsiti tēnax.

tēndicūla, sīcē 1. 3. Sīdlo/ Krosnā/ Rami

Tendo, inī, ōnū, Zylā 3. 10.

tendo, ū, Jda 1. Postepuis 1. cīgāns 5. Pp

ste 2. Vdais fio gōzie/ Kōsēgogam Zafu

wiam sīcē/ Svladam tace/ Podais/ Sīg

gam 2. Jōzie drogā/ Kōsbīam namioz

Mo fio ku 2. Nābiera mīdā. Serecēn/

spannen. & dextrās tēnamus inermes. V. syn.

ēxtēdo, pōrrigo, intēdo, cōncēdo, vel cō, vādo,

pōssicōr.

tēnēbra, has & tēnēbra a, Ciemnośi/ Rō

2. Jāmiesante. Sīnstetnā/ Dūndelhele.

Poscitur & fulget tenebris aurora fugata. Or. syn.

Caligo, nōx, ūmbra, epith. opāca, cæca, nōdū-

na, ātra, pōssūda, nīgrāns, tristis, obscūra, pi-

cæ, crāssa, hōrēnda, tēlta, sīlēntes, dēnsa, i-

mnīscā, squāllīda, dēfōrmes, Cīmmēria, infēns,

Stygiz, Tāntārez. phr. Spīssa ūmbra. Calīgīa

hōrōr. opāca nūbēs, cōfusa tēnēbra cōelum, dī-

em, lūcem trīpūnt. Pōnto nōx incūbat ātra. Cō-

lum nōx ūmbis tēxit opācis. dēpūlēraz gēlīdā

āūrōra tēnēbras. Tēnēbris nīgrēscūt ōmnia cītum

āllīctus vitam in tēnēbris, lūctūque trāhebā. Sō-

līctāque mānu tēnēbrās ēxpōrat inērtes. Dēnō-

eur tēnēbris āquōra tristībūs. Quid faciā? dīdī-

ctis cōmmittam mēne tēnēbris? Quī glōbūs dī-

ves, calīgīne vōlvitur ātra? Trēs ādēo incēnt

cæca calīgīne solēs errāmus Pēlāgo tōrīdem sīno

sūdēre nōctes. Nōx ūbi tērrībīlī cērtas calīgīnō

xit. 6. Nox, Noctis tempore, Eurus, Naber, Cū-

Tenebrarius, Podly/ Pokany.

Tenebreco, Jāctmīa fia.

tēnēbrīcōsus, tēnēbrīcū, cīgmny.

tēnēbrīo, ōnū, Pokany.

tenebris, Wpōtēmpo.

tenebrōsus, cīgmny. Sīnstet/ Dūstet/ Dūn

del. Dicitur & tenebrosa palmi Achrente re-

fuso. Virg. Pinguis tenebrosa calum sublevisit a-

lira. Av. syn. obscurus, nigras, niger, ater, cō-

līgīnō-

ligiōsus, opacus, cæcus, nūbilus. *pbr.* Tēnebris,
caligine obdūctus, tēctus, opertus, involūtus, dēa-
sus, mēsus, obctus, opacus, cæcus, turbidus. Dē-
mus est semis in vallibus antri abdita sole cārēns,
umbrōsa pēnitens patēre cāvēre. *p.* Nūbilus, &
obscurus.

tēnellulus, tenellus, Młodychny.

tēneo, Trzymam 1. 2. 3. &c. Dątrzymawam/
Bawę Pogo/ Wygrawam 5. 4. Rozumiem/
Znam 1. Umlem/ Trwam 1. 2. Radzę 1. Ob-
stądnie/ Samuję się/ Opanowuję/ Otrze-
muję się 2. Zachowuję 1. Dostawam 2. Do-
chodzę 4. Pamiętam/ Przestęzegam/ Prze-
konujęm/ Zamykam 2. Otrzymawam/
Wiem 1. Więsz 2. Zemyśle mię/ Mies-
zam gozile. *Salten.* Argolicas, mediosque
fugam tenuisse per hostes. *Virg. syn.* Rēineo, cōn-
tineo, cōtēreo, cōmprimō, cōhibeo, vel tracto mā-
nibus, vel possideo, obtrineo, vel mōror, retādo,
distineo, rēineo.

teneor, Powinienem 1. Winien 2. Młomię
się/ Lubię/ Pasa gym cęgy/ Rad 1. & in
Obowiazany/ Stoię kim/ Zemyśle mię.

tēner, Subrelny/ Młaki 1. Młody 1. 2.
Szupły/ Głoby/ Kofkofny/ Kofkofnia-
cy 1. Zaci/ mięch. *Lumina jam teneras
acerbens vincula palmas. V. syn.* Tēnellus, mōl-
lis, flexibilis, tractabilis, facilis, tēnus, flexilis.

tēnerasco, & teneresco, Subrelnie/ cieni-
się/ Młkkozie.

tēnēre, tenerrime, Subrelnie. (mośc.)
tēnēritas, teneriudo, Młakkość/ Subreln-
tēnēmus, Gr. Mlenio się nā stolcu.

tēnos, ū, i. Tendo. Rozseptęzam/ Zasta-
tęnon, tny Gr. Zyla 3. [wiam się.]

tēnor, Tryb/ Jednostątność/ Złaci/ Poe-
trądek/ Spofob/ Należąnte 2. Pof, pę-
prawy/ Głofa nąrzęnie/ an Tenor w
muzyce. Weise/ Ordnung/ Chon. Ser-
batque cruciatu tenorem, *Virg. syn.* Tēnus, vel cō-
nēs ordo.

tenula, & Dęz kęstielny. tenlarii *uid.*

tenfio, Rozstęgnienie/ Elagaci.

tenfus, Naderę/ Nąpięty.

tenamen, tenamentum, Zępente/ Dęwinda

ganie. Versuchung/ Prob. *Hec in prima*
tis tentamina parva manebunt. Juv. 6. Conatus
 tentatio, idem, & Nągabante/ Ograjka
 tentator, Kusiciel.
 tentigo, ciegotki/ & sub Jucnosć.
 tentio, à tendo, Jucnosć/ ciegotki.
 Tentio, à tenes, sub Trymanie. (Oblat 2.
 Tentipellum, Kocista/ Kopyto 4. Plaktydło
 tento, Doświadczam 1. Ruks Pogo/ Ruks
 sta o co/ Probula/ Kopytu 2. Kopytu sta/
 Macam 1. 4. Pusu macac/ Trapte 1. Ruks
 ca sta Chorobá/ Zawraca 1. Zaplaca/ Nę
 marzac nę nterzod. Versuchen/ probies
 ten. Tentamusq. viam & velorum pandimus, &
 las. Virg. syn: experior, pębo, pępięro, pęriculum
 facio, vel cęnor, męlior, vel pętęntę, tęngo, tę
 tęngo.
 tentor, arę, Pokusa mam/ Nągaba mię
 Choroba/ Chorus od cęgo/ Zaplaca/ &
 sub Gluza 9.
 Tentor, orę, Trymanę.
 tentoriolum, tentorium, Namios.
 tentorius, Namiosowy.
 Tentum, Cłones 5. tenens, Napierę.
 tenuiculus, ctenicęny/ Skromny 2.
 tenuis, ctenę 2. Subrelnę/ Błachę/ Kładę
 Bl. 1. Maly/ Slaby/ Skromny 2. Wbogi/
 Szupły/ Mienęny/ Podły. Sein/
 dunn. Cum tennes hamos abdidit ante cibum.
 Tibull. syn: Minatus, exilis, gracilis, angustus, par-
 vus, exiguus, subrilis, puerus, levis, rarus atreduatus
 vel acutus, &c. er, vel pauper, humilis, abjectus.
 tenuitas, Subrelnosć/ Szuplosć/ Wbofwo
 tenuiter, Cienko/ Subrelnie/ Podło.
 Tenum, in sđdo.
 tento, a, Subrelnę cęntę/ Wyćienęawę
 Chudzo. Sein/ dunn machen/ ringern.
 Dixerit & macie vultum tennasse, sed opto. Pri. syn
 cętęnęo, męnęo, imminęo, rarefacio.
 tendor, Cienęęęę/ Wyćiera sio 1. Damm
 werden. Nocturna si quid crassi est, tenuabit
 aurę. L. syn: cętęnęos, męnęos, rarefeco, ra-
 refico.
 tennus, in, Nomen, sđdo. Sig. -- capulo te-
 nus abdidit ensim. Virg.

TEP TER

tēnus, Prepositio, Porę 2. Tytko/ Do Polan 1.
2. & sub Sāmym odstaniem.

tēpēfācio, Zagrzewam/ Zlećić wodę. Lau
machen. Interea teneris tepēfactus in ossibus hu-
mor. Virg.

tepens, Cieplę 1. Lēni 1.
tēpeo, es, Cieplęlętnio ięstem. Lau seyn.

Cade tepēbat humes foribusquo affixa superbi. V.
tepefco, Zagrzewam sę. Lau werden. O-
dit & hybernos, si tepuere dies. Marti:

tēphria, Gr. Marmur popielistę,
tepidaria cella, Lānia 1.

tēpidarium, Jsbā 1. Rōściol 1. & in Lānia
& Spodnice.

tēpido, as Zagrzewam
tēpidus, Lēni 1. Ostęgły / Nieschodny.

laulecht/ halb warm. Vnde cava tepida sudat
humore lacuna. V. syn: Tēpens, tēpēfactus, calidus
tēpor, eris, Lēnie cieplę. Lauigkeit. Que
neq dant flammę, leniq tepore cremantur. Ovid.
tēporatus, Ostęgły.

TER

tēr, Trępkę/ Baro/ Obrzadnie. Drey-
mahl. Ipse ter adducta circum caput egit habe-
tērāgus, sub Aniahtę ręba. Cna. Virg.

tērannus, Gr. Wzęcę.

tercentēni, tercentum, Tręstę.

terdecies, Tręynaście tręć.

ter deni, Trędyńesći.

Tērēbellum, sub świdet. (Zymica?)

tērēbinthina, Terpentynā/ an Modrzewowa

terēbinthinus, Terpentynowy

tērēbinthus, Terpentynowe drzewo.

tērēbra, świdet/ Tęran 1.

terēbratio, terebratus us, Wiercenie

tērēdro, Wierca 1. Namawiam. Bohren.

Fundimur Glumen telo terebramus acuto. Persl.

tērēdo, inis, & onis, Robacz w drzewie/ Mol

tēres, ētis, omne. Otręglodlugi/ Dlugi 5.

Dořonalę. Lang und rund. Incumbens te-

reti Damon sic capit olivę. Virg. syn. oblongus, in

longum rōrūndus, pōlitus.

terenzio, tereo, Gr. Terlikam.

Tergēminus, Troę/ Trostę/ Wielki 1. Podo-

TER

bny. Dreyfaltig. Tergemini nece Garzonii,
spolię &c. Virg.

terginum, Rorbag. terginus, Skorany.

Tergiversanter Oligagagc sę.

tergiversatio, Oligagagie sę/ Wykręcanie.

Tergiversator, Oligagagacy sę.

tergiversor, Oligagam sę/ Recco sę 2.

tergo, is, & tergeo, es, pręscę Olieram 1. V.

cieram 1. Chędoja/ ścieram 1. Abwischę

trořien/ śuberen. Nec tergere sacras, ne

cessat lambere plantas. Seduli syn: Pęrgo, mędo,

abido, abitergo, dętergo. por: Cōte nōvat nigra

rūbigine falces, exēsołque situ cōgit spicndere lig-
nes. Plēnos rūbiginis ēntes tęrgere. V. Abluo.

Tergoro, as, Gęrbier opareuis.

tergum, Gęrbier/ Tę/ 1. Tęlec/ Skora/ Po

wierzchnosć. Der Ręcke. Tergora diripi-

unt costę, & viscera nedant. Virg: syn. Dęrlan,

pōstęriōra, pęrs pōstęrior, vel cōrium, pęllis.

tergum suis, & tergus suis, Poleć.

Tergus, gi. m. Gęrbier

tergus oris, n. Skora odarta.

Termen, inis n. Rōniec/ Granica.

Termentarium linteum, ścierka gruba/ Pęw

ścieradło.

Termentarius, ścieranię fluzęę.

Termentum, Sęboda.

termes, itis. n. Gęłęstę. Robacz w drę-
wie. Fleischmanden. Mater & incultus

banus termitę gaudens. Grat.

Terminalia festa Termini. Cic. Horat. (pęo)

Terminalis, Granicę/ Niedinę/ & sub Ro

terminatio, Rōniec/ Otręślenie/ Zęmierze

terminatus, Otręślony. [nie]

termino, as. Rōnęę ręęę/ Otręślam. Lę

den/ zielen/ umbgręnzen. Imperium oceanę

faram qui terminat astrę. Virg: syn: Fiaio, lę

to, absólvo, claudo. V. Dimittio.

terminus. Rōniec/ Granica/ Ręplec 2

Lę Ziel/ Lęd. Et si fata Iovis poscunt, lę

terminus heret. Virg: syn: Finis, lęmes, męta, oń

ręgio. V. Finis, Lęmes.

Terminus tactus, B. sub Pozwante

Termo, ōnis. m. Granica.

terna

TER

terna dena ova. Trzydzieści
ternarius, Troisty/ Porcozny/ an Kwartnik?
ternis, Trzey/ & sub Po trzey.

terni aris, Polcorak ternio, onis, Drya.
Tero, terui, & triri, Ter/ Mloca/ Dierzo hias

re/ Miele/ Dieram 3. Scietam 3. Tra-
wis gas 2. Glodze 2. Reiben/ schleiffen.

Ipsa labore manum duro terat, ipse feraces. V. syn:
antero, contero, molo, vel insumo, absumo, perdo

TERR

terra, ziemia 1. 2. swiat 1. Kraina Das
Erdeich/ die Erde. Terrarum Dominum

pono supercilium. Marti syn: Tellus, humus, solum
campus, ager, arvum, vel orbis, terrae orbis. epith:

Frugifera, ferax, fertilis, fecunda, ferilis, vernans,
virens, viridis, florens, florida, herbosa, herbida,

graminea, dives, uber, pinguis, uda, humida, madida,
arida, sicca, sitiens, arens, irrigua, turgida,

nemorosa, arenosa, culta, deserta, inculta, inarata,
ignota, dulcis, mollis, glebosa, limosa, lutosa, glo-

bosa, rotunda, jaccens, pendula, Dardala, omnipa-
rens. phr: Terra sinus, gremium, viscera, ager, si-

tus. Magna frugum parens, mater. Fecunda tellu-
ris opes. Frugiferum pandens sinum. Partu fecun-

da benigno innumeras effundit opes. Non omnis
fert omnia tellus. Terra pila similis. Florifero

quae gramine vernat. Quae parturit herbas. Vario
se flore coronans, alma parens frugum. Variis fe-

cunda bonis, udaeque perpetuo gramine terra virescit.
terra bituminosa, Ruda ognista.

terra singularis, Glina idunsta.
terra sigillata, sub Rubyska 2.

Terraneola, B. sub Skowronek.
terrhenum, ziemia 2. Grunc.

terrhenus, terreus, ziemny/ ziemski. Ter-
dich. Terreni oculi habitu se ostendere no-

stro. Pr: syn: Terristris, terrigena. phr: Terra or-
tus, sacus, ex terra coactus, conflat. vel terra in-

colata.
terreo, terrefacio, Strassa. Erschrecken.

Aeternum latrans exangues terreat umbras. V. syn:
Territo, conterrero, exterrero, terrifico, turbo, con-

turbo. phr: Terrorem affero, moveo, incutio. For-
midine, terrore moveo. Nunc omnes terrent aures,

sonus excitat omnis suspensam, et pariter comiti-
que onerique timorem. Horror ubique animos si-

mul ipsa licentia terrent. Variis portenta Deum,
terroribus obstant. Caeque in nubibus ignes Ter-

rificant animos, & turbida ferret imago.

TER

83

terreor, Boie sie. Erschrecken werden. syn:
Horreo, paveo, trepido. phr: Terrere moveo, per-

cillor, concutior, trepido, rigeo, stupeo. Terrentur
visu subito, attonitum tanta subito terrore ruina.

Humana genus est, totiusque perhorruit orbis.
Gelidoque coma terrore rigebant. 6. Timor.

terrestre ier, Lqd.
terrestris, ziemski 1. 2. ziemny/ Podziemny.

terribilis, terrificus, terrisonus, Strachliwy.
Erschrecklich. Terribilem cristis galeam. & c

Virg. syn: Horridus, horrendus, horribilis, horri-
ficus, tremendus, metuendus, stupendus, timendus,

formidabilis: vel minax, savus, crudelis. phr: Ter-
rorem incutiens. 6. Horridus.

Terribiliter, Strachliwie.
Terriborium, B. sub Powiat 2.

terrículum, terricula, & Strachydo 1. Strach
terrículamentum, Strachy noene.

Terrificatio, Strassenie.
Terrifico, Przestrasam.

Terrigena, ziemny/ ziemianin. Erdenkind
Aut si terrigena tentarent astra gigantes. Lucr.

Terrigenus, Rob: Steph: corr: Terrigena.
Terriloquus, Grozny/ Strachliwy.

Terripavium, terripudium, Put 2.
Territio, Przestrasch. territio, Strasse.

territorium, Okolica/ Powiat 2.
terruius, Przestrasch. Przestraszony Erschrecken.

Territus ad Nili dum fugit ille caput. Pedo. syn: Con-
territus, exterritus, attonitus, pavidus, trepidus, pavi-

tens, pavens, stupens, stupescens. phr: Territo
percussus. 6. supra Terreor, & Timens.

terror, Strach 1. Das Schrecken. Sed va-
riis portenta Deum terroribus obstant. 6. Timor.

Terrösus, ziemisty. tertia, Trzeci tazy.
tersus, w. m. Scietanie 2.

tertia noia, Trzeci. tertiana, Trzeciaczka.
tertianus, Trzeciobdntowy/ Trzeciobdntowy.

Tertianus miles, Tacit. ex tertia cohorte, & sub
Zolnterz przedni.

ternarium, n. Szegyt/ Wiazante dachowe.
ternarium stannum, sub Cyna 2.

ternarius, adiect: Trzeci 2.
ternarius, substant: Pomocnik/ Trzecia Gzob

sub Czesci caley rzezy. & sub Dncya/
Tertialis

Terigata verba. *Slowa niehomowione / Za-
bawia sie.* (cyniz.)

tertiatio, *Terziecie szogienie / sub Terzieci raz
tertiatio, Po terziecie / & sub Zaiatam sie.*

tertiarius, *sub Terzieci raz 2. & sub Zaiatam sie*
*Terziiceps, cipis, cipiti, Terzieci / Porroqny 1. &
in Popietny.*

tertio, *Terzieci raz / Porroziecie.*

tertio, *n. Terzieci raz cyniz / Precepywam.*

teruncia, *Cic. Nizeli. corr. ex teruncio.* (cy.)

teruncium, *Terz giesci / sub Terzieci caley cze*

*teruncius, Pleniadz / & sub Przemoz / &
siedm pienigslow.*

TES

*Testa, resna, telqua, n. plur. Gofwa 2. Bnies-
sa / Przepasce 2. Pastynia / Wiezobiatnia.*

*Dornadhrige Vertet. Loca agrestia, aspera
& inculta, Deo cuiusdam consecrata. epith: Nemö-
rosa, inhospita, deserta, horrida, frondosa, humosa,
aspera, inculta. (Hor: 1. Epist: 14.) Nam que deser-
ta, et inhospita telqua eredis, amena vocat me-
um qui sentit, et odit Que tu pulchra vocas.*

Testit. Romi. corr. Exsit. habes supra.

*Testaracoston, Censorino. Rhodigi: 40 dies puerperarum
ante & post partum, quo expleto festum agebant eo-
dem nomine dictum Testaracoston.*

tesaradecas, Gr. Cierdziesinit.

testella, Roska w robocie / Drzar.

testellator, sub Sadzenie 3.

testellatus, Sadzony 2.

testera, Cworograniska mecz / Posadzka 3.

*Testa 5. Haslo / Godlo 2. Barbowe lasta /
Roska 2. 5. 6. 7. Eine Wäffel. Bellica
jamq sonant, it beho testera signum.*

testera palliorum, Lasta.

testearia ars, Rosterstwo.

testerarius, adiect. Roskowy.

testerarius, substant. Rosterza / Haslowy.

*testerula, Roska w robocie / Posadzka 2. Ces-
ka 3. Barbowe lasta / Worowa tabliczka.*

*testa, Skorupa 1. 2. slinaczka skorupa / Plaw /
Garniec / Bachel / Lodzi / Ceglá Rosé / Lam-
pa. Jerden Gofdyt / Scharbe / Topff. syn.*

*amphora, cadus. epith: Fragilis, terrea, lubrica, sa-
mia. por: Fragili circumdata testa Moenia miratur.*

*Lubricaque immixtas testa premebat aquas. Et
semel est imbura recens servabit odorem testa diu.*

Testabilis, swiadet 2.

testacea, prum. Plaw 3.

testaceum pavimentum, Clo nabliane.

testaceum opus, Gargarska robora.

testaceus, Skorupiany / Gliniany / Gliniasty

testamentarius, adiect. Testamentowy.

testamentarius, subst. Testamentary / Zalsen

testamentum, Testament. Ein Testament

Testet Wille / Subgemach. Testament a senum

neu si baser, Sc. Hor. syn: Testament. phr: Tis-

ta, supreme tabula. Testata bona. Suprema volun-

tas, ultima voces. Suprema signa voluntatis.

testans, Testamentary. (Drobna)

Testam, W Skorupki / Skoruplasto / ibidem

testatio, Oswiadczanie / swiadectwo / Mo-

testatio, Swiadczenie. (niment)

testator, testatrix, Testamentary.

testatus, swiadecny / Znaiomy / Panny /

testis, Skorupiany. (Jawny)

testiculor, Przypuszczam stadnika / & in

swiadcz 1. testiculus, Jodeo 2.

testificatio, swiadczenie / Oswiadczenie /

swiadectwo

testificor, Oswiadczam sie.

Testimoniales literae, B. In swiadecny list.

testimonium, swiadectwo / Monument.

*Testis, syn. Testatio, vel indicium, si-
gnum.*

testis, commun swiadet 1. 2. Licupnit / Jo-

deo 2. Ein Zeug. --- Et divos quanquam

nil testibus illis. Virg. syn. Spectator, arbiter, cō-

scius. epith: Verax, verus, incorruptus, integ-

fallus, suspensus, corruptus, oculatus, fidus, fidelis

vocatus, citatus. phr: Quis pūter hōe, nisi sit pū-

terre recūtas? Non teste citato est opus, acta pū-

terre.

testis comicus, i. vilis, sub Przysigac.

testor, ari, swiadcz 1. Oswiadczam sie /

Testament cyniz / Twierdza / Opowia-

dam sie. Bezeugen. Testatur moritura Di-

os, & conscia fati. Virg. syn. Testificor: vel te-

stes do, profero, adduco, produco, vel testes voco

appello, iurvo. 5. iuro.

Testis

Testu, n. indeclinabile. Skorupá 1.
testuaceum, testuacium, Mákáron.
testuaceus panis, Chleb 1.
testudineatum rectum, Dáň 2.
testudineus, Sklepiony.
testudineus, zolwi/ Leniwy/ Sábiony.
testudo, zolw/ zolwia Skorupá/ Sklep 1.

Szopa woienna/ Lutnia/ & sub Puklerz.
Line Laut. Saxa movere sono testudini &
prece blanda. Hor: syn: Lira, chelys, cithara,
vide Cithara, Fides, ium, bel cámara, fornix, ar-
cus- & Fornix,

testudo lutaria, Lemus.

testudo vehiculorum, Puklat.

testula, Skorupá/ Wzrowa robliżka.

testum, Piec Chlebowy/ Skorupá 2.

testus, w, Piecyk/ Piec Chlebowy/ Skorupá 2. Byrsanna/ Potęwka.

TET

tetanicus, Gr. Twardoszy/ Prostoszy 1.

tetanos, tetanus, Gr: sub Prostoszy/ Szyc
Polowatość.

tetranōthrum, Gr: sub Piekrydło/ & Oblok

tetartus, Gr: Czwarto 1. Podleszy/ Czwar-
todniowy. & sub Czwartogka.

tetartemōrion, Gr: ćwierć 1.

teter, Sproszy/ Stogi/ Siperzy/ Okrus-
iny/ smierdzący/ Sirosliwy/ Wielki 1.

Ōnōd/ greulich/ heflig. Teter ut immū-
da carnis abiret odor. Mart: syn: Foedus, turpis,
vel savus, sceleratus, dirus.

teterrimē, Okrucnie.

tēthea, a, & orum. tēthya, a, & orum. Gr.

Grzyb mości/ Plaw 9.

Tetnerit, pro tenuerit. Accius. Pacuv. Noni.

TETR

tetrahordum anni, Gr: Roku cztery Gsści.

Tetracolum, Senec. quatuor membrorum metrum aut
periodus, quae apud Oratores rotunda, quadrata, &
elegantissima.

tetradōrum, Gr: Cztery pędzi/ & in Piec
dzisty. [benik monerá

tetradrachma, a, tetradrachmum, Gr: Stes

tetragōnia, a, Gr: an Trzymiel?

M m m m m

tetragōnum, Gr: Czworogránista rzezy.

tetragōnus, Gr: Czworogránisty.

Tetrágrammaton, quasi quadriliterum nomen
Dei, quod in omnibus linguis quatuor literis scribe-
batur. Vetus Lexic. & Rhodig. Sed peculiariter a-
pud Hebræos erat nomen Dei gloriosum & ineffabi-
le, ait Isidorus, quod proferri religiosum erat, ex-
plicat illud eleganter Rhodigin. l. 1. c. 1. & l. 22. c. 9.
Litera ex quibus constabat hoc nomen, erant Iod,
He, Van, He, sed germana eius pronuntiatio Baby-
lone perijt, quia sine punctis olim, ut alia scribeba-
tur. puncta Rabini Tyberiadis, anno 467. invenerūt.
Sulgo Iehovah legitur non recte, melius ait Perer.
legitur yhie. i. erit, erat, est. Vel Iehove, Emman, Sa.

Tetrálice es, Gr: Wzros.

Tétrameter versus, Diomed. Tetrametrus, Terentia-
no. Ex 4. mensuris seu pedibus constat in Heroicis:
in Iambicis ex 8. pedibus, quare & Odonarius dici-
tur, Diomed.

tétrans, ćwierć 1. Czwarra Gsści. in Gsści
cáley rzezy/ Czworogránista rzezy.

tétrao, Ōni, m. Gr: Glusiec.

tetrápharmacum, Gr: Lekárstwo wyborne/
Potrawa wyborna.

Tetraptotum, Nomen. Prisci. quod quatuor tantum ca-
sus dissimiles habet, licet integrè declinetur, ut pu-
er. Diomedis, vel quod duobus casibus caret. ut lohis.

Tetrarcha, a, Gr. Pan wielki.

tetrarchia, a, Gr. Pánstwo. (Czwanie.

tetrastichos, Gr. sub Szeszczedy/ & sub Szlas

Tetrastichon carmen, Mart: quod quatuor versibus
diversis recurrentibus vel semel positis constat. Sic
Distichon. Tristichon. &c.

tetrastýlos, gr. sub Szlaszwanie.

tétrax, ach, gr. Cieciorka 1. Cierzew.

tétrē, Sprośnie/ Okrucnie.

tétricitas, Niewesołość. Scheuligkeit.

Nec fluidum, lata sed tetricitate decorum. Ovid.

tétricus, Niewesoły. Herb/ rauch. At

quam non tetricus quam nulla nubilus ira. Mart.

tetrinnio, sub Rógka. tetrinūdy, Stogósć.

tétro, as, Plugawie/ Szpeca.

tétrigōmētra, gr. sub Ronik robak.

tétrigōnia, gr. Ronik robak.

te tuli auxilium, Accius. pro tuli.

TEU

teuchites, a, m. gr. Rąska szawa.

teucri-

teucrion, gr. Oiankã.

teuthãlis idis, è gr. Rofozygã.

Teuthis, idis. Aristot. 1. Loligo, Gaza. Oziphtas.

Piscu corde carens. alij Sepia, alij Billa pisciculus
hiemis gradis p̄asagus. Etiam Libum, Rhodig.

teuilmãlãchãz. Gr. Szpinãk.

Teuto, gr. Niemiec. teuionicus, Niemiecki

T E X

texo, Tke/ Plote/ Dileis siel/ Wiig 2. Pis
sa 1. Buduist. Weben. Textur & costũ
panda carina sua. Ovid. syn. intexo, cõntexo, in
serto, insero, intersero, nẽcto. phr. Percũro pẽ
ctũo tẽlam. Stãntes rãdio pẽcũrẽre tẽlas. Stãmĩ
na tẽlã pẽctũe dẽnsãre.

texterna, Tkagownia.

textile, Tkãna tzeq/ Oponã.

textilis, Tkãny/ Dũany/ Hãfrowãny/ Ple
ciony/ Plecioniu szũqcy. Geweben/
geflochten. Textilibusq. onerat donũ. Sc. V.

textivillitium, sub Szupskãlĩ.

textior, Tkag. textorius, Tkagy.

textior lacernã, Subiennĩ 1.

textũcula, textrix, Tkagka.

textũna, Tkagownia/ an Tkãctwo?

textũnum, Tkagownia/ Nam budowãnia
miesyce.

tẽxtum, Tkãna tzeq/ Plotno/ Momy tĩrãtĩ

textum vimineum, Rozyt/ Piskã 1.

textũna, Tkãnie/ Tworzy tĩrãtĩ/ Spolente/
Tkãna tzeq. Gewebe. Texturas inter sese
primasque figuras. Luc.

textus, tĩ Pleciony. (szwite.

textus, m, Tkãnie/ Plecionie/ & sub Pismo

textus pellucidus, Siãra tĩenka.

textus scutillans, To, or.

T H

thãlamẽgus, Gr. Nãmã 3 pãlãcem.

thãlamus, m. gr. Loznica malĩensia. Del

Thelenc/ Schlasskammer/ Thebert. Post
ubi jam thalamũ se composũre sileat. P. Lẽtũ.

thãlãsẽgle, es, gr. Siãley mĩelki

thãlãsĩcus, thãlãsĩnus, gr. Modry.

thãlãsĩo, onĩ, gr. Rozyt/ Weselna piofĩ
kã/ & sub Piosie poĩnĩ.

T H E

thãlãsĩomẽli, gr. Miod pĩry.

thãliarchus, gr. Mãrshalek weselny.

thãlietrum, thãlietrum, gr. Wzrobowic

thallus, gr. Lodygã. Piero 2. Cebulna 1
dyga/ Szegypiot.

thamnus, gr. Chroscĩnã. Apud Columellã
certam plantã sonat. Sed legitur & thamnũ
& rhamnũ, & thamnũ. v. Przestep gaty

thapsia, gr. Logydlõ.

thauaturgus, gr. Cudoworcã.

thẽanẽdes, gr. sub Mãgnẽt.

thẽãtralis, thẽãtrĩcus, gr. Widofowy. Du
zum schauplas gehõrt. Iura theatralia

siluere loci. M.

thẽãtrĩdium, gr. Dũwowskiõ 2. siãdlõ.

thẽãtrum, gr. Wido 2. 4. Dũwowskiõ 1.

Ein Schauplas/ Schau-Bühne. Non rĩ
unt iterum spectanda theatru. H. syn. Cãvã, cõ
cus, spẽctãculũ, scẽna, suggũtum. epith. Mãmĩ
rẽum, ornãtũ, sũblĩme, ãltũ, excellũ, ingũ
ãplũ, spãtĩosũ, cãpax, festũ, solẽnnẽ, cõ
mõsũ. phr. Strũxẽrat hĩc õpẽre ingẽni sũblĩ
thẽãtrum. Civica nobĩlibus plẽbs ẽst immĩxĩtĩ
ãtrĩ. Quid rẽfẽrt mãgni sẽdẽat quã pãrtẽ thẽã
Egrẽdẽre, atque ãnĩmos põpũlĩ pãsce thẽãĩ
tũmqũ thẽãtrĩs aureã pẽnsĩlĩbus diffudit tĩbĩ cõ
nẽn. Cãrĩnã festĩvis sẽmpẽ rẽcĩtãndã thẽãĩ

thẽã, gr. Schewãnie/ Pũdro 1. Sĩkãrĩ

Podwa 1. Szupĩnkã/ Pĩsarĩkã Sĩkãrĩ

Kalamãt 1.

thẽãgõnum, gr. Rodĩenĩe

thẽãphõnon, gr. Omĩeg.

thẽãptĩerĩ, gr. Pãproẽ sãmĩcã.

thẽã, gr. Dĩeg do mowĩentĩ/ Proposĩtĩ

Przypadek 3. Ronstelãcyã/ Eretcyã/ Pĩ

klãd 1. Nĩfẽntĩ 2. Zãstãwã.

Thema, item apud Grammaticos origo vocũ in
vel Nomĩne, à quã tẽpõra, modĩ, pẽrsõnã, pũ
dẽ thãtã. cõpõsĩtã dẽscẽndũt: sũ rẽcẽntĩorũ
tõ origĩnem appellã.

thẽĩs, idis, tĩ, tĩstĩ, gr. Slũsĩ.

thẽĩar, ãrũ, gr. Dũrũsĩec 2.

Thẽĩsã, legẽ Tẽĩsã

Thẽĩcĩes, idis, gr. Dũgũstãĩũ

Thẽĩcĩõrũ, gr. Dũgũdã.

thẽĩõlõ

theologia, gr. Teologia. theologus, gr. Teo-
theologium, supra scenam deorū locus. Rhodig,
theombrōtion, Pāwiniec.

theophānia, orum. i. Dei apparitio. Gregor. M.
ita vocat diem Epiphaniarum. Theophania. Nazi-
Theophilus, gr. Bogomil. (anzen.

theophōlūmēnos, theophneustos, gr. Nās
rōniony. [trōwānie.

theōrēma, āti. n. gr. Bōwzānie/ Pēzypā-
theōrēticus, gr. Bōwzāslaiacy.

thēphria, Marmur popielasty.

Theraphim, Iudic. 17. Idola.

thēriāca, gr. Dēriakiew 1.

theriaca maris, Porost. (Łębenia.

theriaca, vel theriace vitis sub Wino od uz

thērima, n. gr. Sūpśā 3.

thērōnarce, es. gr. Dēstawnit/ Dēstwił.

thērōtrōphium, gr. Zwiēzypāiec 1.

thērīstrum, thērītrum, gr. Letnił.

thermaz, ha. & thermilaz, gr. Cieplizce.

Thermae Wasserbäder. epith. Calentes, ca-
lida, salutarēs. s. Balneum.

thermōpōlium, gr. Ruśnia mieyska

thermōpoto, ciepło piti. po breve est, à po-
tis. longum à pote Latino.

Thermopylae, Cicer. i. calida porta, ab aqua calida
in faucibus eius montis.

thēron, ōnis, gr. Pies łowczy.

thēsaūrius, subst. Podskarbi. adiect. Stāc

thēsaūrizo, as. gr. Skarbie. [bōwz 1.

thēsaūrus, gr. Skarb 1. Schōwānie. Sōwz/

Reichthumb. Thesuros ignotum argenti pon-
dus, & auri. Virg. syn. Quidam divitiarū, opēs, pecū-
nia. epith. Latens, difformis, absconditus, absconditus,
occultus, reconditus. pbr. opum cūmulus, acervus,
congeries, aggrēti, collecti, congesti pondus auri.
Vide Divitia.

thesaurus mali, sub Wiele ego.

thēus, gr. Pōłozenie 2. Riez 4.

Thesis Terrentiano, Diomed, est depresso syllaba in
pede Poëtico vel in pronuntiatione, Vastio Quintil.
Diomed.

thesmōthētes, e. m. gr. Prāwobawca.

theuthālis, Sporyj 2.

thēta, vel thita, graca littera. Item in Skazanie

thlaspi, eos, gr. Tobolki śiele/ Gorczyca.

thōlus, gr. Bopulā/ Roza ná podniebieś
niu/ Bruzaneł. Ein Schild mitten im
Gewölbe/ da die Balken oder des Ge-
wölbe Bogen zusammen stoßen. Suspendi-
be tholo aut sacra ad fastigia figi.

thōmex, icu, & thōmix, s. gr. Łygał.

thōracātus, Pāncernik 1. Dbrozny.

thōracōmachus, gr. Rāstān 2.

thōrax, āci, m. gr. Rāstān 1. 2. Zalogā/

Pierśi 1. Serdak/ & sub Dbrołā/ Rolet.

Ein Brusthaenisch. Imam inter galeam sum-
mi thoracis, & oras. Virg. syn. Lorica. epith. ā-
hēnus, nexilis, multiplēx, gravis, rutilus, flammē-
us, enēus, pōlitus, lēvis, pictus, ardēns, arisōnus,
squammifer, ferrēus. pbr. Ferrēus āmbibar lumbos
atque ardūa thōrax pēdōra. Vivida pēdōra mā-
nit thōrace arisōno accipe Vūlcāni mānibus thō-
raca pōlitum. Nexillis innūmēro chalybum sub tē-
guine thōrax. Grāvem sūbēunt thōraca lācēti.
Succēdūnt thōrace omnes ardēnte cōrūci. v. Lorica

thorax laneus, Serdak.

thorax nexilis, Pāncetz.

thōybētron, Języci świe.

thōs, ōs, m. gr. Ostrowieł 1.

thōus, i. gr. Pies prętkonogi.

thracias, e, m. gr. thracius lapis, Rāmich
ognisty.

thracias, e. m. gr. Wiāc pūłnocnemu por-
bōzny ná zawod.

thrax, appellat. tr. āci, Zabiał.

thracidica, orum, Cicer. arma thracum gladi-
torum. Lambin. Manut.

threus, m. gr. Zāłosna pieśń.

thridacias, e. m. gr. Potrył.

thrips, pā, m. gr. Robacz w derzewie.

thronus, gr. Stolec 1. Ein Königlichet

Thron/ Stuhl oder Sessel. syn. Sōlium.
epith. Regalis, regius, aūreus, ebūrēus, ebūr-
nus, auratus, sūblimis, altus, excelsus, insignis,
cōspicūus, cōrūscus, micāns, splēdēns, magnifi-
cus, fulgēns. pbr. Regalis, regia sēdes, Regale tri-
būnal. Sēdis regia tōrus. Sūblimique sēder sōlio.
Sōlio fultus ebūrno. Sōlioque trēmēndus majestā-
te sēdet. s. Solium.

thyralis, idis, gr. Ditewanna.

thunus, idem thynus. (wy)

thuriarius, Rádzilnik. thureus, Rádzidlo.

thuriānus, sub Ostropyk.

thuribulum, Rádzidlnica. Weyrauch, fass.

Thuribulo, Spatera, qua tertia: vasa, Gr. A. vide Acerra.

thūricremus, sub Rádzidlowy.

thūrifera, Rádzidlowy. Weyrauch, tragend.

Totaq. thuriferi Panthaia dicesi abeni. Virg.

thūrilēgus, Rádzidlnik.

thūs, ris n. Rádzidlo żywicā. Weyrauch.

Angulus iste fuit piper & thus ocyus, ubi. Hort. epith: Sābzum, Eōum, Nābāthzum, Pānchzum, Pānchāicum, māscūlum, pingve, pium, ōdoriferum, ōlens, rēdōlens, sacrum, fragrans, fūmans, vāpōrum, vōritum. pbr. Thūrēa mīca. Thūris ārēnā, glōbūli, lachrymā. Thūrēa grāna, dōna, mūnēra. Thūris ōdōres, hōnōres. Thūris ācērvus, cūmūlus. ōdōrāz āristz. ōdōrāta sēges. Sābzus, Alsyrus. ōdōr. Sābza mērces, Arābum gāzā. Thūris ōdōrātī pingvis vāpor, fūmus. India mīrtis ēbur, mōlles sūa thūra Sābzā.

thus terra, Iwā. thuscūlum, Rádzidlo.

THY

thya, a, gr. Cede i. Rádzidlowe drzewo.

thyas, adis. Virg. Bacchi sacrificula.

Thyasus, m. Virgil. thyasos, chorea Baccho.

Thymus 3. Regum 10. Ligna thyma. i. Braslica. vel Hebenum, vel Corallum, nam & hoc ex frutice lapidescit.

thytes, a, m. gr. Mojdertowy Kamien.

thymallus, gr. Lipien. thymbra, gr. Cigbr.

thymēles, es, gr. Lāwy/ Ganek 2.

thymēlra, gr. Wilcy piepr.

thymēlicus, gr. Ruglatz.

thymīama, gr. Rádzienta mātērya.

thymīaterion, non Thymiamaterion, gr. Gole

& nek 3. Rádzidlnica.

thymianus, thymīnus, gr. Dziścielnigny.

thymion, gr. Brodamka 2.

thymītes, a, gr. Dziścielnigny / Wino przyprawne 2.

thymōsus, Dziścielnigny.

thymum, thymus, m. gr. Dziścielin. Thya

mian. Redolentq. thymo fragrantia mella. V.

THY T I

epith: ōdōrum, ōdōrātum, rēdōlens, ōlens, fragrans, Articum, svāve, dulce, Ceerōpium, Hylum, grātum, mōlle. pbr: āpibus, grātum. Ind. thymo pascuntur āpes. Lūxuriat sic mōlle thymum.

thynicus, Płesćionek słoty.

thynnus, gr. Tuncyk.

thýroreum, gr. Odwierniego Pomorka.

thyrsiculus, Łodyga. thyrsiger, sub May

thyrsophōria, gr. Zwiernia niedziela / sub May 2.

thyrsus, m. gr. Tłic u siol / Łodyga / Płoc / Pobudka / & sub May 2.

thysanos, m. vel on, n. gr. Wazel.

T I

tiāra, & tiaras, a, m. gr. Koronā Krolewska Zawoy / Infula / Jāmulka. Haupt dierte Turschischer Bund. Sceptrum, sacerq. tiaras. Virg: sym. Mura, gālerus. epith: Lūnata, le cra, gēmmata, fulgēns, micāns, Eōa, Barbāra, Barbārica, Phrygia. & Mura.

tibia, Golen / Kōśe goleniowa wiśka / Raza 3. Surma. Line Pfeiff. Incipe Mena

lios mecum mea tibia versus. Virg: pbr. Tibiam infare, tibia sōnare, cānere, mūmur grātum rēre. Tibia cūm tēnēros fundit ēbūrna mōdos. Tibia

tibia uricularis, Gady.

tibiz dextrz, sinistrz, &c. sub Surma.

tibialia, ium, n. plur. Ponczyhy Suleia.

tibialis, Surmacy.

tibicen, Surmacz / Podpora / Slup 1. & strzał. Lin Pfeiffer. Tibicen traxitq. rā

gus per pulpita & sem. Juv: epith: Cāndrus, pārus, blāndus, laus, rūslicus, hīlāris. pbr: Callio ludere dōctus, pēritus. & Citharædus.

Tibicidas an recte sub Mistrz Krolny.

tibicina, Surmaczka. Line Pfeifferin. Elia nos madidis rumpit tibicina buccis. Mart.

tibicinum, Surmaczko.

Tibulus, Plin: corr. Strobilus.

tičōbātes, a, m. gr. Mierelnik.

tychedrifus, B. tičōdiphrus, Gr. Szopá w ienna.

tiğillum, Bāleczka / Łāca dachowa / zerd / Drag. u. Polodnia.

tiğnari.

signarius, *Drewny/ Bálkomy.*

signarius faber *Cieślá.*

(*twy*)

signum, *Bálka/ Drewno wyrobione/ Plás Tignu, Calepin. Rob. Steph. Ioan. Ursin. sed corrige Tignum.*

tigrinus, gr. propr. *Tygrowy. tr. Gladros wácy/ Morog.*

tigris, f. huius tigris, vel idu. gr. *Tygr/ Rys/ pralkenogi. Lin Tigerthier. (Animal velocissimum, ac faviissimum.) Tigrida exuvia per dorsum a vertice pendent. Virg. Armeniaq. tigres. Austror. agitata Charybdis. Ovidi. epith. Armenia, Parthica, Caucasea, Gangetica, Inda. Hyrcana, aspera immānis, fera, maculosa, fava, rabida, trux, acerbā, furens, effera, ferox, cita, velox, pernixa, celer, furiosa, rapax, indica, terribilis, horrida, prädatrix. pbr: Fera tigres, nunquam posuere furorē. Hyrcanaque admorunt ubera tigres. Armenias curru subungere tigres. Sitiens ut tigris acerbā crüorem.*

tilia, *Lipá/ Lyko r.*

tiliaceus, tiliagineus, tiligneus, *Lipowy.*

T I M

(*wy*)

timēfācus, *Przeleśly. timendus, Strabli timco, Bois sie. Sotchen. Saxa, nec obliquo dente timendus aper. Ovid. syn: Formido, vereor, metuo, extimesco, pertimesco, pavēo, tremo, tremisco, contremisco, trepido, reformido, horreo, perhorresco. pbr: Timore, metu percellor, turbor, pavēo, trepido, tremo, frigeo, palleo, horreo. Timor artus occupat: mentem premit tremefacta novus per pectora cunctis insinuat pavor, attonitos subiens tremor occupat artus, obstat uere, animi, gelidusque per ima cūcurrat ossa tremor. Subita gelidus formidine sanguis dirigit, cōvicit, cōcorvicit. Pavidus cum in mente colorem perdiderrat, extimui, sensique metu riguisse capillos. Gelidus toto manabat corpore sudor, attonitis hæsere animis. Subit horrida mentem formido, trepidat, pāvīda formidine pectus. Mens trepido palpitat agra metu. Tunc verē ancipiti mentem formidine pressus. Obstupui, steteruntque comæ et vox faucibus hæsit. Ceciderunt corda, tremorque omāibus incēssit gelidus. S. Timor.*

timidē, *Boisliwte. timidus, Boiazin.*

timidus, *Boisliwte. Sotchesam. Illasum timidus unguibus esset onus. Mart: syn: Trepidus, pavidus, vel imbellis, ignavus. pbr: Metu exangvis, trepidans, pallens, Formidine captus, amens. Mentis inops, impōs animi. Terrēre pavēns, vel pericul-*

la, vulnerat timēns, reformidans, infūlis armis. S. Territus.

timor, *Boiazin. Sotchr. Res est solliciti plena timoris amor. Ovid: syn: Metus, formido, pavor, terror, tremor, horror. epith: anceps, dubius, trepidus, pavidus, gelidus, exangvis, horridus, pallidus, frigidus, pavēns, sollicitus, tristis, moestus, acerbus, vigil, insomnis, langvens, molestus, dirus, savus, præceps, repentinus, subitus, irrequies, turpis, segnis, horrendus, anxius, suspensus, imbellis, ignavus, amens, malus, rācūrus, tlingvis, foemineus. pbr: pavidus horror. Gelidus torpor. Pessimus in dubiis augur, timor, expers quietis. Malus interpres rerum metus. Pectus cōstringens, glaciāns. Cūras pignens. Semper anxius, omnia sollicito sunt loca plena metu. Pedibus timor addidit alas. Vide Timeo.*

timoratus, *Bogoboyny/ Boiazliwte.*

tina, *Begka. Quantitas incerta.*

tinca, *Lin. tinctor, Sārbierz.*

tinclilis, *Omagālny/ Sārbowany.*

tinctor purpure, *Sārlatnik.*

tinctoria, vel tinctoris officina, *Sārbiernta.*

tinctorius, *Sārbierstl. (nie.)*

tinclura, tinctus, us, *Omagānie/ Sārbowāz.*

tinclus, ti, *Sārbowāny/ Osdobiony/ sub Bogony/ & sub Prezjab.*

tinea, *Mol/ Robak/ Mowoy omad/ Bobacy w wosku. Line Schaab/ Mor/ Aleidetz Wurm. epith. āgrēstis, iners, edax, horrida, foeda, turpis. pbr: Illic arūgo, et tinea dōminantur edaces. Miserabile turpes exēdere caput tinea.*

tineos as, i. tineas sentio, tinei consumor. *Baruch. 6 sipomas apud LXX. porphyra sipomeni. Bozwieig Sārlacy. reddit Polonus interpret ē Graca vocē ē Latina dicendum esset. Mole te iedz. ē Graca. Sārlat bozwieigcy.*

tineosus, *Molow pelny.*

tingo, & tinguo. priscum. *Omagam/ Sārbua te/ Poktapiam/ Napušgam z. Chrize.*

Lincundē. Ferrer iters celeres nec tingeret aquora plantas. Virg. syn. imbūo, fūco, cōloro: cōlorē inficō, sātūro, lino, illino, mēdicor, vīcio, mādēfacio, immērgo. pbr: Lānam, seu vēllera cōlorē, fūco, vēneno, vel mūrice tūgēre, mēdicare, fūcare, imbūere, albēntes invētere lānas. Vārio discit mēntiri lāna cōlorē. Timia

tinea, *orvum*. Noni. Fesfo. melius tina, a.
 tiniaria, *šimioška*.
 tinnimentum, *Brzkaślo*.
 tinnio, *is*, *Brzmia*. *Blingen*/ *hell*/ *thone*
nen/ *ſhallen*. *ſyn*: *Tinnio*. *phr*: *tinnium*
edo. *tinnitū aëra pulſo*.
 tinnito, *ſub ſitorā/ ſwierłoca*. *Corripit i*,
A Philom. qua longa eſt à Tinnio ut Vagito, à Va-
gio. quidiſi legatur in Philomela Tinniat.
 tinnitus, *us*, *Brzmienie*. *Blang*. *Tinnituſſ*
ie, ſmatris quate cymbala circum. Virg: epito:
acutus argutus, ſonans, raudus, conſuſus, repēti-
eus, creder.
 tinnulus, *Brzmiaqy*.
 tinnunculus, *idem* *tinnunculus*.
 tintinnaculum, *Dzwonek*.
 tintinnio, *Brzmia/ Dzwonie/ Piſſa*.
 tintinnabulatus *grex, ſub Dzwoniacz*.
 tintinnabulum, *Dzwonek/ Woſek*.
 tintinnaculus, *Brzkaś i. Dzwoniacz/ Bie*
tiacino. Brzmia/ Dzwonia/ Gzmoz gzniz.
 tintinnilo, *ſub zolnā/ ſwierłoca*.
 tinunculus, *Puſtoſka/ tinus, Sobek*.
 tiſpha, *gr. Paſka ſiele*.
 tippula, *tipulla, ſipula, & tippulla, Maſch*
nawodny/ Robazek nawodny/ & ſub
Leſſi 2.
 tiro, *Nieſwiałdom/ Młodzik/ Młodiec/*
Młodzienieſek/ zolniers noworny/ Top
wał/ Mieniczony.
 tiſcinium, *ewigzenie 2. Pogzrek 2. Gont*
ewa/ Mieniemieſnoſe.
 tiruncula, *Młodca*.
 tirunculus, *Gregoryanek/ Mowal*.
 tihymallus, *potius tihymalos, vel us, gr. Skoz*
gek 3. Wilgy miez/ Maſ leſny/ & in
Bołowroc ſiele/ & Cracowe mieſo.
 tihymalus dendroides *Romanowe ſiele*.
 tihymalus leptophyllos, *gr. Skozek mawey*
ſy.
 tiſillatio, *tiſillatus, us, Leſchancie/ Lubie*
tiſillo, Leſchca/ Lubo ieſt. Biſlen/ ſieciſ-
len. Tiſillare magis ſenſus quam ledere poſſunt.
Luc. ſyn: Mũlceo, dẽmũlceo, pẽrmũlceo, obiecto,
deleſto, delinio, allicio, allicto,

tiſſor, *Lubis co. titinnio, Dwo nis*.
 titio, *onis, m. Głownia gąſpona. Ein Sem*
et-brand. Pulla quies datur à ſtule is titinnio
bus ignis. B.
 titivillitium, *Swiſſalki*
 titubans, *ſiaſkliwoy/ Poraczaiocy ſie: ſule*
 titubanter, *ſiaſkliwoie. titubantia, ſiaſk-*
tiubatio, ſiaſkanie/ Swank/ ſiaſkanie
tiubo, Poraczam ſie/ Swankuie/ ſiaſ-
kam ſie. Wandſen/ coſſen. Ille mero ſe-
mnog, graſis titubare uidetur. Ovid: ſyn: Viſ-
lo, labo, nũro, labalco, haſito. ſ. Nuto & Ebrui.
ſiulāris, - Titulowq 2.
 tituli milites, *zolniers ofadzony*
 titulus, *Mapio 1. Tytul/ Doſtoienſtwo/*
Slawā/ Poſtryka tr. zolniers ofadzony.
Ein Titel. Uſiſtas tua ſit titulus donetur &
mice, Ovid.
 Tneſis, *Figura Grammatica & Poetica. idem ſcilicet*
unius diſtinctionis præſertim compoſita, unius diſtinctionis
ſel plurium interiectione. ut Septem ſubiecta tri-
ni. Donatus. Diacope. eadem Carſio. Durior iſt
in ſimplicibus verbis. ut Et ſaxo cere cõminuit brum.
Enni. Item. Maſſili portant iuvenes ad littora ſe-
nas. Donat.

T O

tōcillio, *gr. Liſmiaz.*
 tōdellus, *tōdillus, Maſq. tōdi, ſub Proſet.*
 Toecharchi, *Hygino. qui lateribus naſis præſunt &*
curant ut remiges ſimpul ptylum remis faciant.
Turneb. Toicharchoi ad ptylum ſedent. Hygin.
 Toſus, *idem Toſhus*
 tōga, *ſtata 7. 8. &c. Buctā/ Chaluſta.*
Pozdy. Ein langer Rock. Eminet effuſi
qui toga laxa ſunt. Tib. epib: Rōmana, Aũſōna
Lātia, lōnga, flūens, laxa, pācifica, urbāna. ſ. Feſt
 togata, *Bialoglowā 2.*
 Togatarius, *Sueton. Auguſt. 45. Stephanion em to-*
garium. (i. Comediarum togatarum hiſtrionum)
relegavit. Leſin. legit Togatarum ſalcatorum
qui primus togatas ſaltare inſtituit. Plin. l. 1. 1. 1.
 tōganulus, *ſub ſtata.*
 tōgatus, *ſub ſtata ſwierſchnia. Mite ei*
nem langen Ehen-Rock gekleidet. Romu
nos rerum dominos, genemq togatam. Vieg.
 tōguia, *ſuſtencia.*

T O L

tōla, ha. ślinne iągody. o ex cont ratione
tolērabilis, Znośny. (longum.

tolerābiliter, toleranter, Znośnie.

tolerans, Cierpliwy/ Cierwaly 1.

tolerantia, toleratio, Znośenie.

toléro, Cierpie 1. 2. Znośe/ Podęymać 5.

żzwie sie 1. Erduiden/ ertragen. Pallan-
ta adjungam sub te tolerare magistro. Virg. syn.
Fero, pfero, patior, pperior, sustineo, subeo,
exhauro, exantlo. pbr. Casibus exercor, agitor,
factor. Forti, constanti, patienti pcedere, animo
ferre malum, sortem acerbam, casus iniquos. Ma-
lis infractus, facilisque pati. 6. Patior.

tōles ha, & tōlia, ślinne iągody.

tolenno, tollenno, ōni, m, zotaw stus
bianny

tolles, hi vel ha, ślinne iągody.

tollo, ō. Podnośe 1. 2. 5. Znośe/ Wyrzu-
cam 1. Wsadzam 2. Zabić 1. Zwiagzam
2. Prynie sie. Aufheben/ wegnehmen.
Idem venturos tollemus in astra nepotes. Virg. syn.
evēho, extollo, effero, erigo, attollo, vel aufero,
deiraho.

tollo, ōni, m. zotaw 2.

(tia.

Tollonus, Plaut. Tolloni gratia. corr. Polemoira-
tolutatis, tōlūtarius, Jednochodnik/ Aluz
tōlūtalis gradus, Aluz. [jak.

tolutiloquentia, Perkomomnosé.

tollūm, Jednochodg.

tollūm torior, Aluzam.

tōmācinā, tōmaclum, tōmāculā, tōmācū-
lum, Wzroblek piecena/ Ziska nadsie-
tōmenipm, Bārwicā/ Bocanti. [wāna.
tōmex, ōi. f. Lysak/ Wic/ Pomtes 1.

Chomgro.

tōmica, vel ce, gr: & tomicla, Lysak/ Wic.

tōmici dentes, gr. Zaby priednie.

tōmus, gr: Tom Kśias.

tōmus piscis, Siret/ Dzwono ryb.

T O N

tonarium, gr: sub Incepta.

tōnat, tonescit, Grzmi. Es donnet. Aspe-
ra vel paribus bella tonare modis. M. pbr: Caelum
tōnat, omne fragore, ingens fragor æthēra cōm-
plet. Tōnitru cœlum omne cietur. Cœlum intē-

T O N

941

nat. Magno miscetur mūrmūre cœlum. Cœlo frā-
gor intēnat ingēns Tōnitru cœlum tellusque trē-
miscit. Tōto rēsonānt tōnitruā cœlo. Jūpiter ful-
mina, tōnitruā vibrat, mittit, tōrquet, jāculatur.
Māgnus āb æthēro pēsonat igne frāgor. Subitōq;
frāgore intēnat cœlum. Tōnat alti rēgia cœli.
Tēmpēstas sine mōre fūrit tōnitruque trēmiscunt.
ardūa terrarum, et cāmpi. Quāntus āb æthēro
pēsonat āxe frāgor. 6. Fulgur & Tempēstas.

tōnatio, sub Grōm.

tondeo, Gole/ Strzyga 2. 4. Postrzygam/
Zosze/ Grzyze/ Obćinam/ Jem. Schees-
ren. Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
M. syn: attōdeo, dētōdeo. Ferro secare, rē-
care, abscondere. Tōndēt dūmēta jūvenci. Latu
in ūmbra tōndēbat nīvē candēntia vēllera lūnæ.

tongeo, es, priscum, sub Vmiem

tongio, ōni, vel tongitio Vmieistnosé

tōnitralis, tonitruālis, Grōmowy.

tonitrali candelā, Grōmnicā.

tōitru, tonitruum, & tonitrus, us, Grōm/
Grōmet. Donner. Desuper infundam, to-

nitru cœlum omne ciebo. Virg: epith. Grāve, rā-
cum, sōdūm, tōnificum, cōnūscum, vāgum, sū-
bitum, hōrriśdūm, tērribile, rēbāns, cōmmōtum,
pbr: Etērius frāgor, tūmūltus, ārēpitus, frēmītus,
cōnītus. Etērium mūrmur, ōi sōlūtus æris. Sō-
nus æris ōi. Hūmānas mōitūra tōnitruā mēntes.
Frācto explosa tōnitrua cœlo. 6. Fulgor, & Fulmen

tonitru claudianum, Bāben 2.

tōno, ōi, & tōno, ōi, tonere priscē Grōmis/

Brimis/ Mowis glośno/ Runelo/ Bēbnie.

tōnor, oris, Nāczānie 2.

tōnōrium, sub Ton. tonsa, Wioślo

tonsilis, Postrzygany. tonsilia, Rol osty.

tonilla, ślinne iągody.

tonio, Strzyżenie.

tonitio, Postrzygam/ Strzyga 2.

tonfor, Postrzygacz/ Bārwierz. Lin Schees-

ter/ Balbiter. epith: Fīdus, fīdēlis, dō-
ctus, sōlētis, vīgil, indūstrius, cūltus. pbr. Dōctus
rēsecare cāpillos. Tōnsōrem cāpiti nōn ēst ādhibē-
re nēcēssum. Vir tāngēnte vāgo ferro rēsecare cā-
pillos. Dōctus ēi hirsūtas excōlūisse gēnā.

tōnsōrius, Bārwierstī.

tonsticula, tonstrix, Bārwierka.

tonstina, Bārwietnia,

tonstura, Strzyżenie/ Obcinanie 2. Postrzyżny 3. Korona Kąpląńska 1.

tonsus, si. Postrzyżany/ Ostryżony.

tonsus, m. Strzyżenie/ Włosow nośenie.

tonus, gr. Nacążanie 2. Ścieby wydatność.

Incepia/ Grom. Ein Thon/ Gelaut.

Tedia dulcoris auferat illa tonis. Cap. epith: Dulcis, s̄avis, gratus, Adnitus, Acbillis, lūgubris.

tōparcha. a. gr. Státostá.

tōparchia, gr. Státostwo.

tōpazius, gr. Topázyn.

tōphaceus, tophacius, tōphicius, tōphinus, Diarstwisty.

tōphus, Diarstwo/ Ramię Diarstwisty.

topiaria, Wierdarskie ziemie/ & sub Chłodnikarz.

tōpiarium opus, Chłodnik 2.

tōpiarius, Chłodnikarz/ Wierdarsnik.

tōpica, a. topice, es, topica, orum, Cicer.

Aristot. Ars inveniendi & ducendi argumenta e locis. Dialecticos pars.

tōpicus, gr. Mieszcá pewnego.

tōpium, Chłodnik 2.

tōpographia, tōpōthēsia, gr. Opisanie

topper, priscum. Rychło. (mieszcá.)

T O R

tora, Mordownik Ziele.

tōrah, Roldrá/ Łoskowa zastóná.

toral villosum, Gunia 1. Roci.

tōrale, sub Łoskowa zastóná.

torale linteum, Przecieradło.

tōralis, Łoskowy.

toralium, Roldrá/ Obrus.

torcular, torcularē, & torculum, Prása 2.

3. 4. Traubenkeiter. Calcaturus erat qui torcularia solus. F. syn: Pralum. epith: Stridens, prēmēns, strépēns, ūdum, mādīdum. 6. Pralum.

torcularia cella, torcularium, Prásownia.

torcularius, adiect. Prásny/ Cłokarski.

torcularius, substant. Prásownik/ Cłokarz.

torculus, sub Prásny. (ogon Ziele.

tordile, es, tordyle, es, tordylium, Jeleni

tōreuma, gr: Togone rzezy/ Rubek.

Außgeschochene Arbeit. Tolle puer calices tepidiq. torumata Nili. M.

tōreutes, a. gr. Tozek.

tōreutice, gr. Tokarstwo.

tormenium, Moka/ Drązenie/ Trąpienie/

ciągnięcie/ Bol/ Lącuch/ Lina/ Działo

Powroz. Alletley grob Geschäß. syn:

Machina bellica, bellictra. epith. Muralē, fulmin-

um, zñeum, immine, strépēns, tōnāns, Vūlcānium.

Māvortium. phr: Machina fulminis amula. Ful-

mineo, vālidus quz dēfēcit impēte muros. Stab-

tum concūssi imitatur Olympi. Machina territi-

cum fulminat zñea bōmbo Tōnat, ēc raucis iāci-

arēa solmīna bōmbis. instrūmēta nēcis dirimē-

ria muros. Fulminēas iaculāntia glāndes. Torv-

sūlphurēas agērent tōrmēnta favillas. 9. Balija

& Machina.

tormina, inum, Gryżenie/ Biegunká 2.

torminalis, torminōsus, Gryżenie zyniaq

tormines, hi. Gryżenie. tornātilis, Togony.

tornator, Tokarz/ tornatura, Togenie 2.

tornatus, Togony/ Glądki.

torno, as, Toze. torno rasilis Togony

tornus, m. Tokarskie dło.

tōrōsulū, Moloiec/ Gálant.

tōrōsus, Cielisty/ 1. śiādly. Słcisłig

Scarff Hic populus ridet, multumqueti-

rosa inventus. Persl. syn: Lācētōsus, nāvōsus.

torpēdo, Gnusność/ Zdumiewanie/ Dze-

rwik. Saulheit. Quis non indomitam mare

torpedinis artem. Cl.

torpens, torpidus, Zdrzwiały. Saul/und

Träg

torpeo, Gnusnteis/ Tapieis/ Sląbielis.

Träg seyn/ starren. Nec torpere gravi pal-

sua regna eterno. Vig. syn: Tōrpēco, Stūpēco.

torpor, Zdrzwienie/ Gnusność. Trągłi

Sed te torpor iners, & mors imitata quietem. S. fū-

Scupor, Pigritia, Langtor.

torpōra, as, Drzwiz.

torquatus, sub Lāncusno Pine Halsstet-

tragend. Affice torquatum & referentem

gna. Sc. Virg.

torquatus palumbus, Gryzwacz

torquēo, Rzezy/ Zatrącam/ Bietuis/ M

ze 1. Nąginam/ Obracam 1. cistkam 1. O

wracam 1. Wywracam/ Rrucam ożien

Cosam

Cosam *sis*. Winden/ biegen/ plagen. *An-*
nus & ex igna fibula torquet humo. Pr. syn. intor-
quendo, flecto, inflecto; vel crucio, vexo, excrucio,
ango, pango, vel vibro, jactolor.

torqueo *fufos*. Przede.

torqueor. *Rece* *sis*/ *Trapi* *sis*/ *Wyprze*
za *sis* *co*/ *Trapi* *miz* *co*.

torques, *u*, *m*. & *f*. Lāncuch *stocy*/ *Wreze*
ciono. Lin *Halbring*/ *Halßkette*/ *Halß*
band. Sepe Deum nexis ornata torquibus ara,
Virg. 6. Monile.

torquilla, *B*. *Pliska*/ *Atetoglow*.

torquis, *u*, *m*. & *f*. Lāncuch *stocy*.

torrefacio, *Supra* *i*. *Wdzie*/ *Prze*/ *e* *po*
us *breve*.

torrens, *substant*. *Porok* *i*. Lin *Regenbach*.

Dardanius, torrentis aqua, vel turbinis attri. Virg.
epith: Rāpax, rāpīlus, praeceps, vālox, tumidus, vi-
blentus, āquosus, turbidus, spūmans, hibernus, fū-
rens, cādēns, rūēns, labēns, sōnorus, subitus, mōn-
tānus. *phr*: Rūēns dē mōntibus an nīs, undis plūvi-
alibus auctus. Rīpis cāpācibus rēfusus. Rāpax cādīt
pārtēsq̄ lāpī mōntis tēxīas tōcat. Rāpīdus mōn-
tāno flūmīne tōrrens. 6. *Flūvius*, *Inundatio*.

torrens, *adject*. *Cietacy* *i*. *Bistry*/ *Palacy*/ *Goracy*/ *Obstey*/ *Oplywāacy*.

torreo, *Pietz* *i*. *Smaze*/ *Supra* *i*. *Wdzie*/ *Pale*/ *Wdzie*/ *Pārie*/ *Sieto* *i*. & *sub* *Pos*
wāczy. *Dören*/ *tōsten*/ *braten*. Et tor-
rero parant flammis & frangere saxo. Virg. syn.
allo, vel ūro, crēmo, ādūro, pēdūro, tēūro. *phr*:
īnserō tōrrere tēāngvīa fētro. Vīscēra cēsārū,
pēcūdūm, ōrdīne āhōnā tōcant āllī, fūsq̄ pēr her-
bam sūbjiciunt vērūbus prūnas, tē vīscēra tōrrēt.

torreor, *Gore*/ *Goraco* *mī*.

torresco, *Gore*.

torridare, est comburere, *ani*. inepta vox.

torridus, *Ogorzaly*/ *Goracy*/ *Suchy*/ *Pa*
laicy. *Verdoret*/ *trocky*. Semper sole
rubens & torrida semper ab igne. Virg. syn. ūstus,
tēūstus, pērūstus, vel āridus, siccus, āiens.

torris, *Głownia żywa*. Lin *glānder* *Brend*
syn. *Titio*. *epith*: ārdēns, fūmāns, āmbūstus, āc-
cēnsus, flāmmāns, flāmmīter, ignēus, ignēus, rū-
bēns, ignīter. *phr*: Torrem āmbūstum rūcillāntē,
fāvīllā accīpit. Fūnēsum tōrrēm mēdīos cōnjecit
īn ignes.

N n n n n

torrus, *al*, *torus*. i. torridus. Fest. Sipont. prisch.

torrio, *Grytienie* *2*. *Ciagnienie*.

torra, *Bolag*. *torre*, *Brzywo*.

torilis, *Brecony*/ *Żarogysty*. *Reum*.

Hunc aut torilibus vibrata falaria nervis. Luc

toriloquium, *Mowa trudna*.

torrio, *Ciagnienie* *3*. *torivus*, *Tloqony*.

torto, *as*. *Meze* *1*.

(*Rucam*).

tortor, *ari*, *Tripiatam* *sis*/ *Alusam* & *sub*

tortor, *ori*, *Morderca*/ *Rat* / & *sub* *Ru*

Ani *stzelec*. Lin *Solferet*/ *Händet*. *Tunc*

felix quoties aliquo tortore vocato. J. 6. Carnifex.

torulus, *Chochol*/ & *sub* *Żaponka*.

torum, *Proba* *4*.

torulosus, *Żawily*/ *Brecony* *sis*/ *Żarogysty*/

Żawitlany/ *świdrowaty*.

torus, *ti*, *adject*. *Brecony*/ *Togony*.

torus, *ti*, *substant*. *Stret*/ *Pomroz* *1*.

torus, *m*, *Żwiliante* *1*. *Zarokis*.

torva, *torve*, *torviter*, *Grogo*.

Torvidus, *Arnob* *2*, *torvus*. *torvitas*, *Grogac*.

torulus, *Żaponka*/ *Gunk*/ *Chochol*/ *Nacis*

cie/ *Deran*/ *Miesista gęś*/ *Muskuł*.

torus, *siedzenie*/ *Łoże* *1*. *Łożko stolowe*/

Pas łozkowy/ *Poscie* / *Materac*/ *Rogoz*

ja/ *Łyko*/ *Miesista gęś*/ *ciellistosc*/ *Trā*

decie/ *Żaponka*/ *Gunk*/ *Żwignet*/ *Pos*

wroz/ *Stret*/ *Wypuklosc*. Lin *Beth* *1*

--- *viridante toro confederat herba. Virg. syn*

Lēsus, *cūbile*, vel *lēcētās*, *nervus*.

torus *herba*, *sub* *Rupa*

torvus, *Rzywy*/ *Grog*.

tosilla, *ha*, *ślinne* *łagody*.

toilus, *Opalony*/ *Piegony*.

T O T

tōt, *Tele* *1*. *So wiel* *Insignem* *p'etare* *vi*

rum, *tot* *adire* *labores. Virg.*

tot-modus, *Tak* *totligny*.

totariam, *Tak* *totlicznie*.

totidem, *Tele*. *Eben* *so wiel*. *Erramus* *pe*

lago *totidem* *sine* *fidere* *noctes. Virg.*

toties, *Telece*. *So* *offe*. *Ne* *populum* *ex*

temā *toties* *exoret* *arena. Hor.*

totiuga *invitamenta*, *apulei*. *i*. *tam* *multa*.

toto.

toto, pro toti. sub Wąsytek.

tōtum, świat 1. Wąsytek.

tōtus, Wąsytek/ Casy 1. 2. Gans. Instabat
tota cui tua nocte canit. Tibull. *syn. omnis, cō-*
ctus, universus, vel integ-; perfectus, plenus, sa-
lidus.

toxicon, toxicum, gr. Kosiłepowy sok. &
Trucina.

T R A

Trābālis, Bāłsowy / Wielt.

Trābea, trābeāra vestis, Strata Brołowska/
Strata nā tryumf. Königliches und Preis-
stetliches Kleid. succinctus trabea, lavaque-
ancile gerebat. Virg. v. Vestis.

trabeatio, Wiozanie 2.

trabeatus, Stręśty / & in Strata nā try-
umf. Fürstlich und Presterlich gekleider.

Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini. Ovid.

trābēcūla, trābicula, Bāłegła.

trābica, navi, Kosiłoga.

trābicus, Błobianowy / sub Błobina / Trās-
mowy / sub Tram.

trabs, abis, f. & trabs is, Tram / Bāłka /
Placowy / Nawā. Ein Baue. --- hic tra-
hibus contextus accendit. Virg. *syn. Tignum, tigi-*
lum, robur. *epith. Longa, firma, solida, valida,*
arbitra, fraxinea, querna, decina, cōtexta, cō-
pactilis. *phr. aggredior, trābibus querni, et ro-*
bore scito. Trabs pro Navi. Vāltūque cāra trā-
be cūrtimus aquor.

trāchālus, gr. Plaw. trāchea, gr. Arton.

trāchālum, trāchēlus, gr. Miesiu szrodek.

trāchōma, gr. sub Powieka.

trāchūrus, gr. Jęzuc rybā.

trāchy-balsamum, Bāłsam.

tracłepo, is Włodze 1.

tracta, a, & tracta, orum, Kosiłogowe listki.

tracta lanca, Przędza.

tractabilis, Dokiłowy / Powolny / Głaskliwy.

Mit dem gut zu handlen / umgehen ist.

Quasataque rates, & non tractabile calum. Virg.

syn. Docilis: facillis, mansuetus, benignus. vide

Comis.

tractatio, Miarkowanie / Obietanie sie / O-

glaskanie / Ciesnowanie / Dorknienie.

T R A

tractator, Ścierag / Mowca.

tractatrix, f. eiusdem significationis.

tractatus, us, Dorknienie / Pisante 2. Obie-
ctante sie.

tractum, a przewidy / & przewidy / Sł-
zem / Raz / Nomen & sub Dato raz.

tractius, v. ciognientu siuzacy.

tractos, as, Dorkam sie / Miacam 1. Ogle-

bae / Sprawia 1. 2. Opateuta / Strajis 1.

Opisus 1. Sprawia sie ultimum. Dato

sie v. Pise 2. Postepulo / Kosiłogam /

Odprawiam 1. Straniz 1. Ciesule. Hanc

delent. Tractari non invenio, cur non sit ac-

bum. Lucr. *syn. atrecto, cōtracto, tango, māt-*

bus pēctēto, vāto, vāto. vel mūleo, demū-

leo, lenio, dēmo / vel dispico, dīcero, dōleo, pō-

ille mānu mūlcer propēxam ad pēctōra bārbam.

tractoria machina, Bolo / Windā 1.

tractoria rauto, Windowanie

tractorie, he, Podmody list.

tractorium organum, Windā 1.

tractorius, ciagnocy / ciognientu siuzacy.

tractu, Pasmem trachum, u. vide trachant

tractus, th Kosiłagly.

tractus, us, ciognienie 1. Przeciag / Kosił-

gnienie / Swanie / Wiozenie / Branie /

Otelica / Ten / & sub Chwila. Gegend.

syn. ora, plaga, regio, tellus, terra, solum.

traditio, Podawanie / Podanie / Dowodanie.

traditor, Podawca 1. Dostawca / Mistrz /

Kosiłogowy mistrz.

traditum, Podanie 2.

trado, Podais 1. 3. Widamam / 1. Wdais /

Wdais 1. Poddais sie / Wdais sie na co /

ay / Pise 2. Kosiłogam. übergeben ---

--- nuper mihi tradidit Agoni. Virg. *syn. Præ-*

vel dō, præbeo, tribuo, vel dōcō, dico, nāro-

fēro, mēmōro, cōmēmōro.

traditico, Przeprowadzanie 3. Promadz 3.

Przeprowadzanie 2. Przeciag / Podais /

Podais / Ostawiam / Wdowdze sie / Podais

is 1. Dais sie abo tego na psmlech. über-

führen. Atq. satis alio vidit traducere missis.

Virg. *syn. Trāstero, adduco, cōvërto, rēfero,*

cōstēro.

conféro, vel prodūco, protrāho, āgo, dūco cōsūmo, vel trāscio, trāsvēho.

traducor, *Sydis* se mnie.

traductio, *Prowādzenie* 1. *Przeprowādzenie* / *Pontizanie* / *Nieślawa* / & sub *zcie*.

Traductio figura. *Cicer.* ejusdem vocis immutata repetitio. eadem Polypioton.

traductor, *Przeprowādiciel*.

tradux, *uči*, m. s. *Latorobłs*.

trāgacantha, *Gr.* *Drāgant* / *ciernie* 2.

trāgelāphus, *Gr.* *Jelen brodāry*.

trāgēma, *Gr.* *Wet* 1.

trāgicē, tragicum, *Wspāntāle*.

trāgicus, *Gr.* *Okucny* / *Ufeku pelny*.

Tragic. *Carminē*, qui tragico vitem certabat ob hircum. *Hor.*

trāgium, *Gr.* *Rosobit* *zielo*.

trāgœdia, *gr.* *Trāiedra* / *Zamieszanie* / *Burdā*

Traver. Spiel. Effatire leves indigna tragœdia *tersea.* *Hor. epib.* Tristis, mœsta, flēbilis, lacrymōsa, grāvis, cœtera, animōsa. *phr.* Trāgicum, cārmen. Trāgica mūsā, Cāmœna. Grande sōnāns. Trāgici, trāgicos dēcet ire cōchūrnos. Quæ grāvibus vērbus animōsa trāgœdia dicit. omne gēnus scripti grāvitate trāgœdia vincit. (*Obid.* 3. *amor. Eleg.* 1.) Venit ē: ingēnti vīolētia trāgœdia passu. Frōnte cōmz cōrra, pēlla jācebat hūmī. Leva mūaus scēptum lāte rēgale tēnēbat. *Lydus* apta pēdum vīncula cōchūrnus erat. *S. Corburaus.*

trāgœdiographus, *gr.* *Wiergow pisarz.*

trāgœdus, *gr.* *idem* & *Tror* 1. *Traver*

Spieler. Hæc de comœdis te consulit, illa tragœdum. *Jur. epib.* Grāvis, vōciferāns, mœstus. *phr.* Stābat Rōma grāves simul audītura trāgœdos.

trāgōpan, trāgopanas, trāgopāmon. *Rosal* *pral.* (*Chryca.*)

trāgōpōgon, *Oni, gr.* *Boia brodka* / *Cez*

trāgōrigāhum, *Gr.* *Lebtorkā.*

trāgon, & *tragus*, *gr.* *ēic moestl* / *Pāckor* / *Boitel* 1. *Turnosē* / *Gebkā.*

trāgōselinūm, *gr.* *Biedzeniec.*

trāgūla, *Poēst* 2. *Sānie* 2. *Wosel młoties* *hny* / *Wiol.*

trāgulariū, *Rusini* *strelcy.*

trāha, & *traha*, *Wiolā* 2. *Sānie* 1. 2.

trahārius, *Botobitcy.* *trahax*, *Porywacz.*

Nnnnn 2

trāho, *Clogne* 1. *Wlogę* 1. 2. *Wiołę* / *Wy* *ciogam* 1. *Przeciągā* 2. *Przeblujā* / *Swla* *gam* / 1. *Żaciogam* 2. *Powolę* 1. *Was* *bie* / *Przedę* / & sub *Przygę* *gam.* *ziehen* / *schleiffen.* *axē* *trahat* & *mensa* *ducat* *in orbe* *rotas.* *Tib. syn.* *extrāho*, *attrāho*, *haurior* vel *rāpio*, *dūco*, *abdūco*, vel *allicio*, *allico*, *impello.* *phr.* *Mē Parnāsi dētera pēr ardua dūcis rāptat amor.* *Trāhit* *sua* *quē* *que* *vōluptas.* *Nescio* *quā* *nārale* *solum* *dūcedine* *cūctos* *Dūcit*, *et* *immēmbres* *nōn* *sinit* *esse* *sui.*

trahor, *Wwodę* *sta* / & sub *Wpę* *sta.*

trahūla, *Sante* 2

trāiectio, *Przeładanie* / *Przekłenie* / *Prze* *noszenie* / *Przemiatanie* / *Przełazd.*

trāiectitius, *Przewożny.*

trāiecto, *as.* *Przekalam* / *Przeblam* 1.

trāiectūra, *Przekłenie.*

trāiectus, *si.* *Przekłory.*

trāiectus, *us.* *Przewoz* 1. *Przełazd* 2.

trāicio, *Przerękam* 1. *Przekalam* / *Przebl* *iam* 1. *Przelejdziem* / *Przeprawiam* / *Przes* *plyngę* 2. *Przewożę* 1. *Prześciawam* / *Przes* *lewam* / *Przenosę* / *Przebyć* *co* / *Przebrnęć* / *Przeprzeleć* / *Przeleżę* / *Swalam* 2. *Od* *bladam* / *Skladam* *wine* / *Przekladam* 1. 2. *überfahren.* -- *aethere* *cursu* *trajecerit* *axē.* *Virg. syn.* *Trāscō*, *trāsgredior*, vel *trāsmitto*, *trādūco*, *trānsfēro*, *trāsvēho*, vel *trānsfigo*, *trāns* *adigo.*

trālatio, eadem est *translatio.*

trālatitius, &c. *idem* *translatitius*, &c.

trāloquor, *Węligam.*

trālucēo, *idem* *translucēo.*

trāma, *Wętel* / *Szara* *ciēnka.*

trāmeo, *idem* *transmeo.*

trāmes, *ith.* *m.* *ściegłā* / *Linia* *rodu.* *Susz* *psad.* *Qua* *facit* *asiduo* *tramite* *pulvis* *iter.* *Pr.* *S. Cakus, Via.*

trāmitto, *trāmuto*, *idem* *transmitto*, &c.

T R A N

trāno, *as.* *Przeplnę* / *Przebrnę* / *Prze* *być* *co* / *Przelam* / *Przenkam* / *Przeblam* *Uberschwimmen.* -- & *magnos* *crebi* *trāns* *simus* *annes.* *Virg. syn.* *Trānsio*, *trānsiāto*, vel *trānsleo*

trāseō, trāsmēo. pbr: Nādo, nācātū trāscio.
trāsnāre sōnōras tōrēntem fūrias. Sūpērant mōn-
tes, ēt flūmīna trānānt. Intērrita Tībrim trānāvīt
frāngēns āndam pūērillibz ūndis. Obsēquo trānān-
tur āquā, nēc vīcēre pōssis flūmīna, si cōtra,
quam sīnit ūnda, nātes. 6. Nāto.

tranquille, Spokoynie.

tranquillitas, śiśa 2. Spokoyność/ Pogodā

Śtille. syn. Pāx, quies. v. Quies, Pax, Ma-
re tranquillum, Serenum, Sudum.

tranquillitate, W pogody.

tranquillo, idem, 6 Spokoynie.

tranquillo, al. Vspokoie.

tranquillor, Vspokoie sie/ Vēiśa.

tranquillum, śiśa 2.

tranquillus, Spokoyny. Rāhig/ Wīndō
still. syn: Quietus, placidus, pāciūs.

trans, 3 onz sironē/ 3a gotē.

transābeo. Wīliam co/ Chybiam/ Przenikam
Nā wylor. (cā.

transactio, Rosprawa. transactor, Sprawa
transadigo, Przebiłam na wylor. Durchstich-
hen. Transadigit costas, 6 candida pectora
rupit. Virg: syn: Trānsvērbero, transigo, trans-
fodio.

transcendo, Przeskokuje 1. Przechodzi 1. prze-
co/ Przeleże/ Przebyć co/ Przenosi sie.

Ubersteigen. syn: Sūpēro, trānsgrēdiōr,
āscēdo. 6. Ascēdo.

transcensus, w Przeszcie 1.

transcido, ā cado, Przecinam/ śięk.

transcindo, Plaut: corr: transcido.

transcēpe, Schraniam sie.

transcribo, Przepisuje 1. Przenosi 1. Rospi-
sue 2. Poligam/ Wiewam 2. Wzdamam 1.

Oddatē ptez bank/ Wystawiam nā ptez-
day/ Biore/ Dług krorym winien. Uber-
lassen/ aufschreiben. Et sua Dardaniū trans-
scribi, scepra colonis. Virg.

transcriptio, al: transcriptio. In swianie nā
Pogo/ an Wymowka.

transcurto, Przebiegam 1. 2. 4. Przemitam,

transcursus, al: Przebieg/ przemitanie.

transdo, Nabawiam.

transduco, Przeprowadzam/ Przenosi/ prze-
sadam plonke/ Chelpie sie.

transenna, Przemitanie/ Okno 1. Linia 2.
Powroz kuglaszki/ śidlo/ Arata/ śiastka
w budowaniu.

transeo, Przechodzę 1. Przebiegam 1. 2. prze-
tejdżam 2. Przeskokuje 1. przemitam/ prze-
bieram 2. Przebiegę/ przeplynę 2. prze-
wędzę sie/ Wyśięgam kogo/ Zamitę/ Opuścę
Opuszczam 1. Wchodzę 2. postepuję 1. Mi-
tam co/ 6 sub przyboleć. Fürübergehen.
Et mari Ionii transferitis aquas. Ovid. syn: Trān-
grēdiōr, trāsmēo, trāsmigro, trāscio, pērmēo,
trāscēdo, trāsmitto, pēndēro, pērvado, rūmpo,
pērrūmpo, trānsilio, vel 6mitto, pētrēro. pbr:
Viam facio, āpērio, iter, mōlior, tēno, tēno pbr.

transseuter, Nledbale. (v. E.

transero, Robert: Steph: corr: transsero.

transféro, Przenosi 1. przesadam/ przes-
puje 1. przepisuje 1. prowadzę sie/ Odla-
dam/ Biore nā sie/ Składam woin/ prze-
kładam 2. Zmieniam słowā/ przysięgam/ Dług
długiem place/ Lichwe przenosi.
von einem Ort zum anderen tragen himle
ber tragen. Transferet, 6 longam moliam
munit Albam. Virg. syn: Trānsvērbero, trānsfēro,
trāscio, trāsmitto, trāduco.

transigo, Przebiłam 1. Durchstichen/
durchgehaben. Meq: petes stricto medium
transfigere ferro. M. syn: Trānsadigo, trānsfēdo,
trāscio, trānsvērbero, cōnfōdō. pbr: Cōrpus, pē-
ctus, lātus, viscēra ferro, figo, fōdio pērfōro, trān-
figo. Ferrum pēr viscēra, pēr pāctus āgo, ādigo,
ēxigo. Ferrum in illa mērgo, tēsem pērdite cō-
do. Dēxtrāque cōrūcum tēxūlit, āc lā ēri cāpū
tēnus āddidit tēsem. Viribus tēnis ādāctus Trān-
adigit cōstas, ēt cāndida pēdōra rūmpit.

transfiguratio, Przekształcanie.

transigūro, Przerabiam co/ przekształtom
transiguro, Odmieniam sie/ przedziw-
gąć sie.

transluo, Przeciekam/ przemitam 2.

transludio, Przekopywam/ przebiłam 1.

Durchgraben. vide supra transfigo.

transformo, Przekształcam.

trans-

transmutatio, Odmiana
 transmutio, Odmieniam co 1. Miesam 3.
 Verwechfelen. - - ima locans, transmutat
 dextera larv. Luc.
 transuato, transno, Przeyplynac. Ubers
 schwimmen syn. enato, v. Trano.
 transnominatio, sub Przekrzecie sie.
 transnominio, Zamieniam slowa/ Nazynam
 co inaczey / Nazynam sie od / Przekrzecie
 transnumerare, Zliczyc. [ste.
 transpectus, us, Przeyrenie.
 transpicio, Patrze przeyco/ przeyrzec.
 transpiratio, al. transpiratio, sub Patra 2.
 transplantio, Przesadziam stola.
 transpono, przekladam 1. 2. przepisuje 1.
 transportatio, przeniesienie 2.
 transporto, Przenosze 1. przewojs 1. przeyprae
 wiam 2. dawojs 1. [kalam
 transsero, a sero ferui, Przeykam 1. Przes
 transsero, a sero ferui, Przesadziam plonke.
 transsilio, & transilio, Przeskakui 1. Os
 pusgam 1. Przegladam 4.
 transsulto, Przeskakui 1. przeziadam sie 1.
 transsuo, Przekalam.
 transsumo, prezentiam.
 transumptio, Quintil. Tropus ex alio in aliud
 ducens, vel ut Caris. ait; ad propriam significatio
 nem per gradus homonymiae descendens. Adetalepsi.
 idem Quintilian.
 transtillam, Balezka. transtrum, Balez.
 transtra, oram, Wioslowych lany/ Durti.
 transuado, as, Przeyhengc.
 transuaso, as, Przeyspuje 2.
 transubstantiatio, transubstantiatio, Przeysto
 gente. [sta.
 transuectio, Przewojenie/ Przewos 1. Ota
 transueho, Przewojs / & sub przelatam/
 Przeyezdzam 1.
 transuehor, Przeyezdzam/ przemiam 2.
 transverbéro, przebiam 1. Durchschlagen
 Et jactit, illa volans clypei transferberat ara. Virg.
 syn. Transfodio, transfigo. & supra Transfigo.
 transversarius, Poprzeczny.

transversarius paries, Sciana: dest.
 transversus, poprzeczny/ Breyziowy Ubers
 zwerg, syn. Obliquus.
 transverio, Wymracam
 transultus, Przeskakowanie.
 transvolsio, przelatam.
 transvolo, as, przelatam/ przebiegam 2.
 przepadam 1. Zbiegam 2.
 Transuro, Arnobius, & Apuleius. i. penitus deboro.
 trapes, etis, m. traperum, traperus, gr. Zia
 na 1. Stupa. Ein Delmühl. epib: ün
 Stam, mädidum, palladium, durum, marmörum,
 rüde.
 trapezophorum. Gr. Scolowe nogi/ Nogi
 skolowe.
 trapezophorus, gr: Scolowe nogi.
 trapeza, gr. Scol/ Bank.
 trapezia, gr: Bankierz.
 traveho, i. idem transueho,
 trawio przemkam. [plu.
 traulisio, gr. Siepluntis. traulus, gr. Sie
 travolo, przemkam. idem transvolo.

T R E

trecenti, trecenti, trecenteni, Terysta/ Wie
 le zego. Dreyhundert Wen si trecenti
 quotquot eunt dies. (Alcaic.) Hor.
 trecenties, Terystakrot. [osmar
 trechedipnum, gr. Stara bieskadna/ Stara
 tredeties, Cic: corr. terdecies.
 tredecim, Tetrynasie. treis, Tetry.
 tremebundus, Drzocy.
 tremefacio, Baczysam/ przeystrasam/ poru
 sam. Zitterend machen. Annuit, & mi
 nutu tremefecit olympum. Virg. syn: Tetro, &
 terreo: tremore concutio.
 tremefio, Boie sie/ Drze.
 tremendus, Straszliwy. Erschrecklich syn
 Horridus, horribilis, terribilis, horrendus, terrificus.
 tremipes, sub Baga.
 tremisco, Drze 2. Tresa sie. [Vnq.
 tremissis, u, m: sub Stocy zermiony/ & sub
 tremo, Drze/ Tresa sie/ Boie sie. Zitter
 ten/ erschrecken. Armorum & radiu pidi
 tremebat aqua, P. syn. Tremisco, contrémisco, tré
 pido.

pido, h
 tot sub
 errat ex
 Cor att
 venis je
 mor. A
 tmar
 Nigoi
 Serq
 cupat a
 vor, tin
 xemulus
 tremulus
 Treso
 gore mi
 trepidan
 terrens
 repidan
 trepidat
 trepido.
 spiepa
 trepidat
 trepidus
 Worp
 trepidus
 tremela
 midus,
 vacillan
 trepond
 trellis,
 niqst
 trellis,
 plunis
 usviri
 triangu
 triangu
 triangu
 triarius,
 uias, a
 nibacc
 tribas,
 tribola
 triboli,
 Tribuac
 Quint
 Cherig

pido, hōrreo, vel vācillo, nūto, labo. *pēri* attōn-
toe sūbitus trēmor occupat artus. Vāgus pēr artus
errat excūsos trēmor, et cōrde, et gēnibus trēmit.
Cōr attōntrūm salit. Pāpidūmque trēpidis pālpitat
vēnis jēcur. Gēlīdusque cūcūrit imā pēr oīa trē-
mor. *ſ. Times.*

*trēmor, oris, Drzenie/ Trzawicā Horobā/
Migotanie/ Blyszenie. Das Zitteren/
Zerschrecken. -- subitus tremor oc-
cupat artus. Virg. *ſyn.* Trēpidatio: hōrrior, pā-
vor, timor. *ſ. Timor.**

*trēmulus, subst: sub Ośłkā
trēmulus, adiect. Drzacy/ Migocacy *ſyn.*
Trzacy. Zitterend -- oculi tremulo sul-
gore micantes. Ovid. *ſyn.* Trēmēns, trēmēfactus,
trēpidans, trēpidus, trēmēbūdus, pāvīdus, tīmīdus,
tērrētus, cōntērrētus. *ſ. Times.**

trēpidanter, trēpide, Bolasliwie.

trēpidatio, Drzenie

*trēpido, Drz/ Boie sie/ Spleśe sie/ Przy-
spiesham/ Writam sie. Zerschren. Ingenti
trēpidare metu, &c. Virg. *ſyn.* Trēmo, hōrreo.*

*trēpidus, trēpidulus, Drzacy/ przeloty/
Wapliwy/ przel. Zerschrecken. Accepit
trēpidus ac Nisum dicere jussit. Virg. *ſyn.* Trēmēns
trēmēfactus, trēpidans, trēmēbūdus, pāvīdus, tīmī-
dus, tērrētus, cōntērrētus, cōncūsus, exērrētus,
vācillāns.*

trēpondo, Trzy funty.

*trēssis, m: substant: & adiect: sub siedm piez
niostow/ Trzy funty.*

*trēssis, adiect: podly/ Trzyfuntowy/ Trzy-
plenisiny.*

trēsiri, trēviri, lege infra triumviri.

T R I

triangulāris, Troymaglisty.

triangulum, Trzygrániskó.

triangulus, adiect: Troymaglisty.

triaris, żołnierz przedni/ Janczátowie.

trias, adis. Gr. Trojá

tribacca, Naugnicá.

tribas, adis, in Sodomgys.

tribolāta plumbāa, pocist rogacy.

triboli, gr. Borewli zelazne.

*Tribachus, Trzybrachys pes, ex tribus brevibus constas.
Quintilian. Tribrenis, Triorches. Brachysylabus.
Cherius. Diomedes.*

tribuaris, Cechomy.

tribula, & Wozek młociębny.

tribularia, orum, proba.

*Tribulārium, ubi tribula servantur. Rob. Steph. ex
Columella. Ego apud eum non reperi.*

*tribulatio, transl. Otapientie. proprie Młoca
tribulatus, Zbary. (b)*

tribulis, Rodowy/ Lchowy/ Siemek.

tribulos, Młoca/ Trapis.

tribulum, Wozek młociębny.

tribulus, Gr. Rotewli i. z. Trzech rodný

*Wodzil. Ein Gairung Distelen/ Straz
len genähnt. Epith acutus, asper, hōrri-
dus, mōrdax, scāber, rīgidus. *phr.* Et pēdibus nū-
dos tribulis calcabis acutos Lōlium, tribulique fá-
tigant triticeas mēsses.*

tribunali, Seolec sadowy/ Sed/ Forum/

*Tribunal/ Inkwizycja i. Ein Richter
stuhl. Quod faciat magnas turpe tribunal o-
pes. Ovid. *ſyn.* Thrōnus, sōllum, *epith.* Subli-
me, iuridicum, æquum, iustum. *phr.* Iudicis, iuri-
dicum sōllum, sēdile. Pōrēnsis sēdēs. Sēdē iudicis
ante tribunal pallidus. Iuridicumque rēos cōgi-
pallere tribunal.*

tribunatus, m, sub Pol siemski.

tribunitius, ibidem.

tribunus, Cechmister/ Pospolská obročá

*bat. Ein Sunfrmeister. Sumere depōsi-
tum clāsum ferique tribunalum. Hor.*

tribunus ærarij, Podskarbi.

tribunus militum, Polkownik/ Rornister.

*tribunus plebis, sub Posel siemski/ Pospolská
obročá.*

tribunus popularis, Smagániec.

tribuo, Dato i. przyzycam/ Dozwalam/

Ditelo i. Dopuszcam/ Przyznawam i.

Trzymam o kim/ Wazę kogo/ Dwote.

*Eben/ zulassen/ zumesen. Riserunt faciles
tribuere Dat. M. *ſyn.* Dō, præbēo, trādo, lā-
gior, impertio, impertior, vel dēfēro, cōcedo, vel
arrōgo, adscribo.*

tribus, m, ſ. Pololenie/ Powiat/ Cech.

tributarius, adiect. Poborowy/ Holdowny.

tributarius, substant: Holdownik.

tributum, sub Cech. tributo, Dital.

tributor

tributor, Dawca/ Dzielca.

tributorius, Dzielný.

tributum, & tributus, w, Pobór/ Poglówie/
Podymne. Gelp. Steur. Et soli domino
ferre tributa potest. Ovid. syn: Védigal, pórtórl-
um. 6. Védigal.

trica, Powtorek.

[šwalst.

trica, Bayki/ Macanina/ Trudność/ Siu

tricameratus, Trzypietny.

tricenarius, Trzydziestny/ Trzydziestoletni.

tricensi, Trzydzięści. Sed apud Horati. Ode 14.

libri 2. corrigo Tricenis. nam Tricenis, tri longa.

tricennium, Trzydzięści lat.

tricensi, tricenteni, Trzy sta

tricies, Trzysta Proć.

triceps, cipitis, adiect. omne. Trojglowy.

Trerköppig. Tag, triiceps Hecate. Init. He-
xam. Ovid.

tricesimus, Trzydziesty.

trichapton, Gr. Siata cienka.

trichias, Gr. Sárdeia/ siedz.

trichiastis, Gr. Włosow wyrastanie.

trichila, a, gr. Chłodnik 2. Wapientka/

Chodzenie 4.

trichilum, Chłodnik 2.

trichilum, sub Trojuszny.

[Klany,

trichinus, Gr. Szupły/ Niesposy/ Zawle

trichis, idu, f. gr. siedz.

trichitis, u, vel idu, f. gr. Gólu.

trichomanes, gr. Krze skaina 2.

trichorum, trichorus, gr. Troisty.

trichrus, ri, Gr. Kamien farb rozlignych.

tricies, Trzydzięści Proć.

trichinarum, idem trichinarum.

trichinarius, idem trichinarius, Stology.

trichinaria, a, m. gr. Stology 2.

trichinare vestimentum, Siata biesiadna.

trichinarius, Stology 1.

trichinarum, Stology 1ba/ Siata bies-

iadna/ Obicie.

(lomy,

trichinarius, adiect. Stology 1, subst. Stology

trichinum, Stology 1ba/ Rfetrarz/ Lo-

sko stology. Gemach/ Datinn man isse

Nunc jam luxuria pars trichinaria templi. H.

trico, onis, Warchol/ Bata/ Zmigros/ &
sub Maranina.

trico nummarius, Dlużnik

triccum, Gr. Brodawnik.

triccus, gr. Trzydziestny.

Tricolum, tricolon. Senec. i. tria membra, aut tria
membrorum periodus, metrum, sententia Trim-
bus, Sipont.

tricondylus, Gr. Trzyłokowy.

tricongium, sub Trzygłowy.

tricongius, gr. ibidem & Piliatice 2. & /

Trzygłowy.

tricolor, aris, Wądroz/ Maśluz/ Tary-

ie sie

tricolor, du, adiect. omne. Trojsercy

tricornis, comm. Troynogi

tricorpor, his, hac, hoc, Niesłaniec 1. Drey-

leibig. Geryonis peteret cum longa tricorporis

arma. S.

tricornis, Swarłowy/ Oligogagcy sie.

tricornialis, tricornius, Trzyłokowy/ Sz-

znomy.

tricuspis, adiect. omne Trojgrotny. Drey-

spitzig - - positoq. tricuspide telo. Ovid.

tricuspis telum, Oś do łowienia ryb.

tridens, adiect. omne. Trojzby. subst. Oś

& sub Widly. Dreyackige Gabel. Fa-

dit equum magno tellus percussa tridenti. Virg. /

Falcina. epith. Sævus, aquoreus, minax, triden-

tuncus, aduncus, validus, terrificus, Neptunus. /

Triplex, trisulca cuspis, hysta. Telum tricuspe, tri-

plex. Tergemina cuspide telum. Neptuni sceptrum

Falcina dente minax, aquora mulcens. Quid ce-

perat equor. Falcit aquas tellus percussa tricuspe

telo. Non illi imperium pelagi, sarumque triden-

tem, sed mihi sortis datum.

tridentifer, tridentiger, sub Widly 1. Der

peunus mit seinem dreyackigen Spiz-

Regna regē, dixi sortire Tridentifer, undā. Ovid.

tridrachmum, Gr. Wierdunt.

triduo, sub Bata dni.

triduum, Trzy dni. Drey Tag si totus tibi

triduo legantur. [Phal:] Mari.

triennis, Trzyletni. triennium, Trzy lata

triens, subst. m. Trzecia część. sub Credo

calcy

nigrosi / 6

calcy rzezy / Dion / Bielisek. & sub
śiedm pienigskow.

triennis, adiect. Tryczasćionowy.

triens testerii, Szelag.

orientalis, hoc, sub Bielisek.

orientalis, Tryczasćionowy / Czerypalcowy.

orientarius, sub Lihowa & śiedm pienigskow.

trierarchus, Gr: Amiral 1.

trieris, is, vel eos, f. Wawa 12.

triericus, Gr. Trylerni / Corzećiolelni.

trieris, idu, f. gr. Try lara.

T R I F

trifarum, Troiako / Na trois.

trifarie, Troiako. trifaridus, Wieszy.

trifaux, adiect: omne. Troypaszeli. Drey

schlandig. Cerberus haec ingens latratu regna

trifauci. Virg.

trifax, acu, adiect: omne, sub Belt.

trifer, triferus, Trykroćionowy.

trifidus, Troisty / Troycroćionowy / Rozroćionowy.

Drey spaitis najades Hesperie tri fide suman-

tia flamma. Ovid.

trifilis, Mart: melius tripilis.

trifilum, Woszenie drogic.

trifinium, sub Granica.

trifolium, Ronicz siele.

trifolium acuto folio, Sigawik.

trifolium odoratum, Romonica pachnaca.

trifolius, Tryzlistny. triformis, Trykscate

trifar, Zlodziey 2. Acyzlodziey. [eny.

trifurcifer, Zlodziey 2. Subienicnik.

trifurcus, Troisty / Troycroćionowy / Rozochary /

Rozroćionowy.

triga, Porcoyny cug / Woz 2.

trigatum, sub Porcoyny 2.

trigarius, Woznica.

trigemin, hi Troiacy.

trigeminus, trigemmis, Troisty.

trigesimus, Trydziesćy. Dreyfigst. Bis

jam pene tibi consul trigessimus instat. Mart.

triginta, Trydziesć. Dreyfig. Ter triginta

quadrup partes per sidera reddant. Triginta ma-

gnos solvendis mensibus orbes. Virg.

trigla, gr: Barwená.

triglaes, triglae m: gr. sub Barwená.

trigon, Oni, hic gr. Pila 2.

trigonalis, Troywaglasty / & sub Pila 2.

trigonicus, Gr: Troywaglasty.

trigonus, subst: gr: Tryczaniasć. adiect:

Troywaglasty.

trihorium, Trygodolny gas.

trilibris, Tryfantowy.

trilingvis, Trytryczny. Dreyzingis. Cau-

dum & recedentis trilingvi. (Jamb. cum syll.)

trilix, adiect: omne ien. Troynitny / Tryz-

worny / Woztrysty / & sub Cwelich.

T R I M

trimacrus, pes. Calepin. idem Moloſsus. De syl-

laba M.A. vide Macrobius.

trimalcio, Psorliwy / Rozkoſnik.

trimatus, is, Try lara.

Trimembris, idem Tricolos.

trimedimnus, cwiertnia 12

trimenon, Gr. Jarca.

trimestre spatium, Kwartal 1.

trimestris, Trymiesćicny / Jary 1.

Trimeter versus. Trimetrum carmen. Siphont. Diomed.

ex tribus mensuris, vel pedibus constans in Monopo-

dia, & sex Dipodia Senarium, Siphont.

trimodia, e, trimodium, Rozca krakowa

skiego polowica.

trimodia satoria, Roz.

trimulus, trimus, Trylerni.

trinēpos, Praprawnuk.

trinis Tryz. trinus, Troy.

Trinitas SS. Troycá swieta. Die heilige

Dreyfaltigkeit / Dreyeinigkeit. Monstrans

honorem Trinitatis hospita. (Jambi) Pr. syn: Trias.

epith. Sancta, alma, veneranda, adoranda. pbr:

Aeternus, Genitor. Proles aequa parenti. Spiri-

tus omnipotens, amborum mutus ardor Perso-

na triplex. idem Deus, trinus Deus sed simplex.

et unus. Persona triplex, substantia simplex, equa-

lis, consors, atque coeva sibi, una trium Deitas,

et una est essentia, ab uno idem est & Verbi, Spi-

ritus, atque Patris. una eademque trium quon-

iam est essentia, quaeque numquam vel major vel

minor esse potest, omnipotens Genitor, Natusque,

et Spiritus almus, una in personis par tribus, et

eadem

eadem Virtus, una manens eadem tribus, una potestas. Quae Pater, haec Genitus, Spiritus illa potestas. Patris est aquarum proles, Flatusque sacri splendet aeterna laude perennis honor. Gloria summa Patris, Natiq[ue] et Flaminis almi. & Deus.

trinocialis, Trynocy.

trinocium, Trynocy Gas.

trinodis, Trysagony. triso, as, swierkocz.

trinum nundinum, trinundinum, sub Jaro

triobolum, Podwoyny gross. (mark.

triones, hi sub Wol/ Robotny wol/ Woz niebieski.

triophthalmos gemma, sub Troisty.

triopis, idu, ibidem.

triorches, a, m, gr. Jastrzab/ Centurysa 1.

& supra Tribrachus.

TRI P

tripalis, n, sub Macica nawigiana.

triparcus, Skopy.

tripartito, Na troie/ Na tresch/ Troiako.

tripartitus, Troisty.

tripatinum, Na trzy misy/ Rozgardedyas/ Trojante 2.

Tripektor, pro Tripektor, apud Lucret. Gifanum.

tripedalis, tripedaneus, Trystopny.

tripedo, as, Jednochodg iada.

tripes, Trynogi. es corripit Ausonius.

triphonus, Gr. sub Glos 8.

tripilus, is, Trywlosy, triplaris, Potroyny.

tripularis nummus, Potroyny gross.

triplex, adiect. Troj/ Troiaki. Dreyfalsch/ Dreyfach. nec vani triplices, brevisque mappa. (Phal.) M.

Triplex, substant. Scribon. ad singulorum libram pondus, olei triplex adijcitur, i. vas tres habens mensuras, incertum quales. Item 6. Triplices.

triplicatio, Trojanie.

tripliciter, Troiako. triplico, Troie 2.

triplinthius paries, scitana we trzy cegly.

triplo, Westoynasob/ sub Wegwornasob.

triplum, Tyle troie. triplus, Troynasobny.

tripodium, Gr. Turbie 1. Odmienikwiat,

tripollicarh, Trypalcowy.

tripendium, Tryz funty.

tripotentum, Cud.

Triptota, Nomina Prisciano sunt, quae tres tantum diversos casus habent, etiam si integrè declinentur ut templum, & neutra utroq[ue] numero. Diomedes recentioribus, quae tres tantum casus in alterutro numero habent, ceteris autem deficiunt. ut Opa Rura.

tripudium, as, Skacz 2. Tanken/ hupffen. syn: exulto, salto. & Salto, Choreo.

tripudium, Skakanie wesole/ Wskakowanie. Pus 2.

tripudium pullorum, tripudium solistimum. Wieszaba 2. [nog]

tripus, adiect. Gr. Latini Tripos reddunt Tryp

tripus, Odus, vel Odos, substant. Trynog/ Tryfus/ Wyrocznica.

triqueera forma, Trygranistosc.

triquetrum, triquetrus, sub Troywaglisty.

triremis, n, s. Nawá/ Gálerá. Dreyb

drig. Nausat ut locuples, quam ducit prima

triremis. & Nabis.

tris, pro tres, Tsey.

Trisagion, Canticum. ter vocem agios. i. Sancti repetens. trisagion.

trischænus, m. gr. Try mille.

triscurrium, zart nieucziwy.

triseclisenex, Zgrybiaty.

trispastos, gr. sub Windá 4. Klubá 4.

trissat hirundo, sub Jastostá.

tristago, Qzántá.

tristegus, gr. Trypietty.

tristiculus, Przyśmucniezsy/ Smutny.

tristificas, Smutliwy.

tristitia, tristitias, aru, Tristities, ej. & trist

tudo, Smutek. Traurigkeit/ Betrüb

Peßora tristitia dissolvenda dedit. Tib. syn. Me

ror, maestitia, dolor, angor, squallor, luctus, m

mua, anxietas. epib: Gravis, acerbata, mollitia, p

rula, acuta, acris intolerabilis, summa, viti

infanda, insana, seza, odiosa, ficta, occulta, p

petua, diuturna, langvens, squallens, anxia, solita

ta, ingens, atrox. pbr. Tristitia unus, nubes. D

ri labores animi. Cürz tristes. Triste vulnus m

tis. Tristis sollicitudo, animi angor. dolor imp

cabilis. Squallens cultus. Contraria nubila tris

marientia peßora. & Dolor.

tristis, Smurny/ zálosny/ Ponury/ Nlesmá-
gny/ Serráslivý/ Powazny/ Okrutny/
Erogi/ Gorzki. Traurig/ beträbe. Post
quam & misero tristis & asper amor. Tib. syn. Moe-
rus, moerens, dolens, afflicus, anxius, sollicitus,
contristatus. pbr. Moerore, tristitia, ærumnis præ-
sus, dejectus, gemens. Tristitia, moeror mentem
premit, vexat, angit. Moerens incōsolabile vū-
nus mente gerit cæstra. Egrescunt moesti, squa-
lent circum omnia luctu. v. Doleo, & Tristitia.

tristis, Smurnie.

trifidus, Troisty/ Rosochary. Dreysspig.
--- lingvis micat ore trifidus. Virg.

trivialis, Pripradiadoma babka.

tritavus, Pripradiadom dšlad / & sub
Dšlad i.

tritiales, gr. Rozhodnik mály.

Trithemimeres, Gr. vide supra, sub Casura,
triticeus, triticeus, Pšenny. von Waihen.

At si triticeam in messum robustaq; farra. Virg.
tritici vitium, žyto.

triticeum, Pšencá. Waihen. syn. Får, frū-
mentum, triticea seges, v. Frumentum, Seges,

triticeum aqua incoctum Pivo,

triticeum fructum, Šlod.

triticeum trimestre, Jaršá.

trito, pro strito, Łože.

triton, gr. Tróba/ Morzki głowiek/ Wica-
trník/ Tunyżk/ Rurek ná kóšciele/ Sas-
dżawnik.

tritor, Trzocy/ Skatšiel/ Tracz.

tritor compedum, Okowántec.

tritura, Młóćba/ Sádno. trituro, R Łożo,

tritus, ti, Wyratcy/ Wratcy/ Pospolity.

tritus, us, Tatšie/ Ščierante i.

T R I U

trivēšica, Czácownica i.

trivialis, Trzdrożny/ Pospolity/ Podły,

trivium, Drog zbieżenie/ Rozstanie drog/
Tree, Drogá. trivius, Trzdrożny,

triumphalia, orum. Tryumf.

triumphalis, Tryumfow/ Zwycięski/ Trya-
umfem sławy. Triumphertlich. Saxa

triumphales fregere Capharea puppes P.

triumphator, Tryumfuicy. Sieghaffter

Einzelter/ Triumphierer. Ergo triumphator
latitante ex hoste rogatus. P. syn. Triumphans
dvāns, victor. pbr. Triumpho celebrer, clārus, illū-
stris, rriūmpos meritus. v. Victor.

triumphatus, us, Tryumf. Überwunden.

Ille triumphata Capitolia ad alta Corinthe. Virg.
syn. Victus, debellatus, devictus, superatus, dō-
mitus.

triumpho, Tryumfuis i.2. wesele sig. Siega
haffertlich eintreiten/ triumphieren. Victor
ab hoste redit, lataque triumphat in urbe. (Prop.
syn: dvo, vel exultor, læticia, gētio. Triumphum
āgo, duco. Triumpho invēhor. Cēssa ad Cāpitōlia
Victor agit, dūcit currum, ad tēpla Dēum. Tri-
ūmphali devinctus, tēpōra lauro Cui laurus æ-
tēnos hōnōres Dalmātico pēpērit triumpho. vide
Victor, Triumphus.

triumphus, Tryumf. Ein herrlicher und
prächtiger Einritt / Triumph / Sieg.

Nullus & antiquo Marte triumphus ævi. P. syn: v-
vatio. epitb: Clārus, insignis, celebris, solēnnis,
māgnificus, nobilis, supērbus, latus, festus, festivus
sācēr, aūgūstus, lauriger, sūblimis, dēcorus, āmbi-
tōsus. pbr. Triūmphi pōmpa, dēcus, hōnōr. Tri-
ūmphalis pōmpa, festi hōnōres Pārtoque ibit Rēgi-
na triumpho. ingredior currū lēros imitānte tri-
ūmpos. Sic tandem Insūto Cāpitōlia cēssa tri-
ūmpho ingreditur, gratēque Dīs pērsolvit āmicis,
immēsumque auri mōntem, ingēntesque rēcondit
Thēsauros in tēpla Jōvis, tēmpūque pēr omne
Ditavit patriam. v. Victor, Trophaum.

triumviralis, Horat. ad triumvires pertinens.

triumviratus, Cicer. officium triumvirorum.

Triumviri, Cic. Lib. Trēviri, Plaut. (Trēviri Cic. in
ambigue) magistratus Romæ vārius quem tres cībes
administrabant. Erant enim Capita ei; carceris
custodes, nocturni. Tacito. Mensary Monetarij. Epu-
lones, Cōsoniarum deducendarum. Libio.

truncis, ū, m. subst: vel triunx, cu, subst.
Pienigds/ & sub šiedm pienigškow/ &
sub Czėsči cāley riezcy/ Trzy gāsł. &
sub Vncya.

truncis, ū, vel triunx, adiect. sub Vncya.

trixago, Ojantá, trixis, ū, Rleszgowina.

T R O

Trochæus pes, Cicer. à rota vel cursu dictus, quod
sit rotundus & volubilis. D. omed. qui eundem Ro-
tulum vocat. cordax. Aristot. Cordax. C. ier. Par
est syllabis duabus & temporibus tribus lambo, sed
situ eidem oppositus - o Trochæus. o - lambus.
Trocha-

Trochaeus versus. Trochaion Metron. ex Trochaeis
constans.

trōchilus, Gr. Arolis praet. / Rołoskła blos
trōchiscus, gr. Rolagel / Trocigła. [ma.
trōchlea, Gr. Alubā 2.

Trochulus, Plaut. corr: Terulus.

trōchus, Gr. Arog grā.

trōgalia, *caum*, Gr. Wet 1. & sub Szegodrak

trōges, & uox, Gr. Robacz w iatynie.

trōglodytes, *ca m*, Gr. Strzyk.

trōgon, *ōni*, *m*, gr. Bezwonos.

Trōja, Troja ludus, Gontirwā / Skafanie
żołnierstwie.

Trōpaeus, Sueton. ut legit Beroald. & illusorem expli-
cat. Copreus. i. Silis. legit Turneb. Capreus, pro
scurra. Levin. v. Blasen.

trōphaum, Gr. Zwycięstwo / Zwycięski znak
Ein Siegeszeichen. Mezentii ductu exuvias, ti-
bi, magne, trophaum. Virg. syn. Spolia, exuviae. e-
pith: Latum, clarum, festum, nobile, dives, insti-
gne, solenne, superbum, illustre, magnificum, ho-
stile.

trōphima, *tū*, & *orum*, Gr. Mamezyne myto

tropica signa, Pezesilente 2.

tropici circuli, sub Rolā niebieskie.

trōpicius, Gr. Odwrotny / Niewłaśny

tropis, *u*, Gr. Naw duo.

trōpologia, Gr. Zamiana słow / Obyczajom
stuzga mowa.

trōpus, gr. Zamiana słow / Sposob / Zw-
yczaj / Obyczaj / Obyczaje.

trōsulus, śladly / Galant / Galabatenik.

T R U

trua, Warczka / Miednica / & sub Bielnia.

trucidatio, Katowanie.

trucido, Zabijam 2. Tödren / erwürgen.

Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant.
Virg. syn: interficio, interimo, iugulo, cado, ob-
truncō, neco, decido. *p*. Occido.

tructa, Pszczeg. trućilo, sub Droid.

truculentius, Szego.

truculentus, Oskutny / Szegi / Strąśliwy.

Grausam / tyrannisch. nulla Getis toto gens
est truculentior orbe. Ovid. *syn*: Trux, ferus, &
trox, ferōx, crudelis, immanis, efferus, savus, ter-
ribilis, inhumānus, immitis, alper. *p*. Crudeles.

T R U

trudes, *u*, *f*. Trus 1.

trudo, Tręcam / Pcham / Popycham. Sore
stossen. Spes jubet esse ratas. in praelia trudit
inermem. *H*: *syn*: pello, impello, compello, adigo.

trulla, Warczka / Bielnia / 1. 2. Szara / Siel

cowe naczynie. an Drynal 1. Sklep 1.

trulleum, Miednica 1. Nalewka 2.

Trulleus, Lucil. adiect. à Trulla. Sipont. i. trulla *p*.
mili. Sed incertum cuius significationis, cum trul-
la multas habeat, forte tamen. Cratowy &
czara. vel à simili paculo, cum Lucilius de po-
toribus loquatur, quibus Trulleus postomus, inquit,
à naribus pendet. Raganiec czahany / kon-
wiany / vel czahā / szklenca / konew tak kie-
ganiec wiśi pod nosem. v. Miednica,

trullistatio, Tynkowanie.

trullisso, Tynkui. trullium, Miednica.

truncatio, Wcinanie / Niedołożność.

truncatus, Obcięty / Niedołożny.

trunco, Scinam / Wcinam. Stämpeln.

syn: obrunco, amputo, mutilo, scindo, abscondo

trunculi. Drobki.

truncum opus, Tulow

truncus, subst: Pniat / Pien / Pniagel / A-

rien / Alodżina / Rikur / Tulow & n.

Glupiec / Nitzgemitt. Ein Stamm

Stumpff Bloß. Indutofz jubet truncos te-

stibus armis. Virg. syn. Stipes. Metaph. Stip-

idus, hebes, tardus. epith. Dūrus, vālidus, firmus,

stābilis, pōcērus, ingens, tēre, rōtundus, nodosus,

ramosus. *phr*. Trunci robur. Surgit truncus in te-

gentem ramorum sustinet umbram. *p*. Palus.

truncus, adiect. Obcięty / Niedołożony

Niedołożny / Nieczyny. Gestämpelt. *ac*

ribus & truncas inhoneſto vulnere nares. Virg. *syn*

Truncatus, obruncatus, amputatus, mutilus, *scin-*

sus, abscissus.

truo, *ac*. Miesam w gaczu.

truo, *ōni*, *Boz* 2. Trisal

trūsātilis, Popychalny / sub Zarnā.

trūtilo, *as*, sub Droid.

trūrina, Waga 1. Przeżmian / Alubā 2.

Szal Flabā / Szale male / Rozsodek 2.

LineWage. Si vultis, hac lege in trutina *pr*

netur eadem. *Hon* *syn*: Libra, Rācera, bilanc,

lānx. *p*. Libro.

trutinatio

trutino,

trutina,

dēro,

trutinor,

trutra,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trux,

trutinator, Wainik.

trutino, *al.* Waze. Wagen. atq; expectatio
trutinamur verba libello. Pers. syn: Libro, pō-
dēro, pēdo. & Libro.

trutinor, idem. & Māmrze.

trutra, Pstros.

trux, ūcū, omne. Strog/ Strásliv/ Obru
ny. Geillig grimmig. Ira truces inimi-

citias, & funebre bellum. Hor. & supra Truculentus.

tryblum, Gr. Misa 1.

Trychnon vel Trychnos, Gr. idem Strychnon.

tryginus, Gr. Drozdžany.

trygon, f. gr. Sinogárlíca/ Pástenał cybá

trypane, *es.* trypanum, gr. Świder.

tryso, *al.* sub Sinogárlíca.

tryxallis, *al.* noxallis, idis, Gr. Świerg.

TU

Tu, Ty. Du. Tu mihi quodcumq; hoc regni,
in scepra, lovemque. Virg.

tu tu, hu hu.

Tua clementia, tua dominatio, tua reverentia,
Wąsomoś.

tuba, Tróba 1. 2. Pobudka/ & sub Puzan.

Ein Trommeten/ Posaune. At tuba terribi-
lem sonitum procul are canoro. Virg. syn: Clási-
cum, lituus, cornu, buccina. *epith:* Clara, fēra,
cānōra, clāngēns, sōnāns, inflāta, ānīmāns, rēso-
nāns, tōrtilis, bēllíca, clásiica, lūctisōna, frídēns,
rauca, cāva, anēa, trūcūlenta, trēmēda, flēxilis,
tērríbilis, vōcālis, grāndisōna, ūnea, māgnānima,
bēllígēra, trístis, Mártia, sūpērbā, tērrífica, crēpi-
tāns, hōrríbilis, quērūla, hōrrída, sāngvīnēa, fūcē-
sta. *phr:* As, cornu cāvum, cānōrum, raucum.
Cornu tuba flēxilis ūnco. Mártius aris cānor. Tū-
ba signa, sōnitus, mūrmur. Mártia clásiica. Dāns
bēllo signum, Thýrrēnum cornu. Quā fēra bēlla
cānit. Tērríficis frāngēns clāngoribus auras. Stri-
dor litūum, clāngorque tūbārum. Tūba tērrífico,
frídēns clāngōre. Exōrítur clāmōrque vīrūm, clān-
gorque tūbārum, at tūba lūctíficis pūllat clāngō-
ribus urbem. Jāmq; hōrrída clāngūnt signa tū-
bā. Clásiica māgno inflāntur sōnitu. incrépūere,
simul ferālia clásiica signum. Tūbārum clārcscūnt
sōnitus, armōrumque ingruit hōrror. Arē cīrē vī-
ros, Mártēmq; accēndere cāntu.

tubarius, Tróbnik.

tuber, érū, hic, fructus, Jabłko Afrikkie.

tuber, hac, arbor in Jabłko Afrikkie.

tuber, érū, hoc, subst. Grzyb 1. Garb 1. Gut

1. 2. & Jelenia bedłka/ & sub Tápuchly.

Tuberans sinus, à Tabeto Apulei. i. tumens.

tuberculum, Guzik 1. Wrzodek.

tuberosus, Tápuchly. sub Tápuchlo

tubicen, Trébacz. Ein Trommeter/ Pos

saubläser. Quā jacet & Troja tubicen Mife-
nus arena. Pr. *phr:* Cum bēllícus are cānōro signa
dēdit tūbicen. excitat ad pūgnas tūbicēn, are sō-
nōro signa cānit.

tubicen symphoniacus, Puzanista.

Tubilustrias orum. Varroni. dies quo tuba sacro-
rum lustrabantur.

tubulatio, Zwinienie 2. Nádacie

tubulatus, Wydrozony/ & sub Saldowanie.

tubulus, Rucá wodna/ Rucny sup/ Pona
goczy/ & sub Pukawka.

tubercinor, zrs/ Rozgardzas strois.

tubus, n. Rucá wodna/ Ruská 1. Pioro /
Cewka. Ein Kanal/ Wasser-Rohr. Me-
do qui per omnes viscerum tubos ibat. (Scan.) syn
Fistula, cānalis.

tuccerum, tucetum, Szoldra/ siekanina /

Drapanina/ Galateda/ an Rontuz?

tucia, B. Mosizne odmiory.

tudes, ū, vel itū, tūdis, ū, vel itū, hac, hic

tudicula, Stópá/ Wazschá. (Mlor

tudiculo, Miesam w gárcu/ Toce 1.

tuditānus, Głowá. tūdites, hi, sub Mlor.

tudino, *al.* Tłuk 1. Anus 2.

tūcor, Bronis 1. 2. Zachowuis 1. Przestres

gam/ Podezmuis togo/ Przestregam/ Os

pactuis/ Páczam. Behären/ beschitz

men. Hac tandem concede, hac ara tuebitur o-

mmes. Virg. syn. Tūtor, dēfēdo, cūstōdio, tēgo,

prōtēgo, sērvo, cōsērvo, ālservo, vel intūcor. &

Defēdo, & Video.

tuguriolum, Chálupka.

tugurium, Chálupá/ Jarcá. Ein Hüttelein.

Pauperis Tuguri congestum cespite culmen. Virg.

tuitio, Beontenie.

tulipa, Lilia Turecka/ & sub Storgyk.

tullus, tullus, Rucny sup/ Strumien 2.

& in Szgetka.

tum,

tum, W ten čas/ Tedy z. Dopiero z. Nád ro/ Wisc z. Dann darnách/ alždnan. syn.

Tūne, deinde, prziēra.

tum autem, Nád ro.

tum, tum, Crescig z. To idq/ To stota.

tumba, ē Graco, Grubá/ Grob.

tumescio, Nád ro cynis. Grichwollen machen. Extensam tumescit humum, &c.

Ovid. syn. inflo, tumore replēo.

tumescit, tr. Pysny. tumens, Nábzmialy.

tumeo, tumesco, Nádymam sie/ Puchne/

Pysnis sie/ Wce co z. Schwollen/ geschwollen seyn. Lataž, prospicio vela tumere innu. Mare syn. Tūrgēco, tūrgēo, intūmēco, infior, extūbēro, prōtūbēro. pbr. Corpus tumet omne venēdo, ēt tūa jam flēcu, lūmīna fēssa tūment. Cntinuo vēntis surgētibz aut frēta pōnti incipiunt āgītāta tūmēscēre. jam lato tūrgēnt in palmā, te gēminz,

tumex, iou. f. Degá.

tumex, iou, f. pro tomex, priscē Lycak.

tumicla, Lycak.

tumiditas, Nábzmialosē/ Nábēcie.

tumidus, Nádary/ Pysny. Geschwollen/ aufgeblasen/ Irem hoffärtig. Clamabat tumidis audax Leander in undis. M. syn. Tūmēns, tūmēfactus, tūrgidus, inflatus, extūbērans, prōtūbērans.

tumor, Nábēcie/ Nábzmialosē/ Nábērosē/ Pysná/ Puchliná. Geschwulst. Custodi & nullo septa tumore placet. Prop. syn. inflatio, tūber.

tumulo, m. Grzebis umárelego. Vergreas ben. Omnibus injecta tellus tumulabit arenā.

tumulōsus, Pagorkowy. [Ving.]

tumultuārie, Porywge/ Zámieshānie.

tumuluaris, Nagly/ Porywgy/ Nieprzebrany/ Dorywgy/ Nā prāce z.

tumulatio, Rozruch.

tumultu, m. sub Burdy stotig.

tumultuor, Zgielē cynis/ Buntule z.

tumuluosē, Nieporzadnie/ Porywgo.

tumuluosus, Nieporzadny/ Buntowny/ Porywgy/ Burtliwy/ Niepokorny/ Zámiesh n a peiny/ Rzykliwy. Aufschreckisch Tumultuosum sollicitat mare. (Alcaic.) H.

tumulus, m. Rozruch/ Zgielē/ Trwoga i.

Zámieshānie. Aufbruch/ tumult. Huic rem

Romanam magno turbante tumultu. V. syn. Strē-

pitus, murmur, fragor, vel seditio, tūba, mōr-

epib: Pōpūlaris, civilis, rēbellis, clamōsus, sēvus,

vēsānus, cecus, insānus, sūbitus, rēpentinus, hōrri-

bilis, crūentus. pbr: Sēditiosus rūmor. Civilis

tūba, Fūrēns vūlgi mērus, insāno cūcta tūmū-

tu mīscēntur, strēpunt. & Murmur, vel Seditio.

tumulus, Pagorek/ Grob. Ein Bähel/

Grab. Sibilet in tumulu, & super ossa cubet.

Prop. syn. āggeri collis, vel sēpulcrum. & Sepul-

tumulus nivalis, Zámieć. (chrum,

T U N

tunc, W ten čas. tunc temporis, ibidem.

tundo, Tuka i. z. Biis kogo/ Vdetzam i.

Młoce/ Miele/ Tapam/ Zbiiam/ Wzbi-

iam/ Nábiiam usy/ Nálegam. Blobsen/

stossen. Gens effrena virum Ripheo tunditur

Euro. Virg. syn. Cōtundo, cado, vērbero, scio,

pērcutio, pulso, tēro, attēro, frango.

tunica, Szarā/ s 4. 5. 6. Surmánā/ Stora

Pa i. 2. 4. Lupinā/ Blonka oczu/ Jodrek

storkā/ Lyto/ Mosny/ & sub Papierom

drzewo. Ein Leibrock ohne Armel. In

tunica est, & totum simul expiet annum J. epib:

Mollis, rādiāns, laxa, dōtrina, solūta. & Vestis

tunica adamantina, Zbroia.

tunica ex annulis ferrea, Pancerz.

tunica forensis, Szarā do ludyi.

tunica interior, inierula. Serdak.

tunica intima, Rosulā i.

tunica molesta, Bab-r nasmolony.

tunica pectoralis, Bastan.

tunica pulla, żalobā z.

tunica recta, Zbroia/ & sub Niehryy.

tunica, Vbieram.

tunicula, Sukientā/ Blonka oczu/ Dila nā

tunfus, Tluzony/ & sub Tuka s.

tuopie, sub Trwy. Tueor, erū, Pāryam.

tuor, opu. m. Widzenie. [Bronie]

T U R

turba, Pospolstwo/ Tlum/ Rupa/ Wiel

kość ligby/ Chalaścica z. Rozruch/ Burd

Zámieć

Zámiešanie/ Podly. Ein hauff/ menge/ gerummel. Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat. Virg: syn: Cätërva, cöhors, phälänx, ägmén, glöbus, mänu, frëquëntia, mültitüdo, cöpia, vis, nümërus, cördöna, cöetus, cönvëntus, cönpia, vel plëbs, vel tumültus. *epith:* Nümërosä, cönfusa, plürema, müla ingëns, dënsla, cëlebris, frëquëns, gärrüla, clämösa, löquäx. *phr:* Türbæ glöbus. Iüvenum nümërosä cöhors. Lëcta minüströ rum mänu. Vis höminum cöllëcta, effüsq; rüunt inöpino türbäne türmæ. Viri dënso cömplërant ägmïne ripas. Plürema türba vüum. Vix pöterit türba tacëre löquax. Nöxia mültivölx fúgias cön-sörtia türbæ. Præcipitëque rüdis türbæ cömpë-scüt iräs. *9. Seditio.*

turbamentum, Mäcentie/ Zámieškä.

turbatë, Nieporzodnie.

turbator, Buntownik. turbatus, Porużony.

turbëla, turbella, Zámiešanie i. Burdä.

turben, inü, hic Bregglicä.

turbidë, Mäenie/ Zámiešanie/ Nieporzodnie/ Niepożogny/ Burtzliwie.

turbidus, Mäeny/ Zámiešania pelny/ Burtzliwy/ Chmurny/ Niepogodny/ Niepożogny/ Buntowny/ Porużony. Verwiczter/ trüb. Lumine nos aser turbidiorë notat. Mart. syn: Türbätus, müstus, cönfusus, vel impürus, sördidus, vel tërëritus, trëpidus, ämëns, vel irätus, ira cömmötus.

turbinätio, Böngäta okraglösc.

turbinaus, Pöchodisity okraglo ku dolowi.

turbineus, Böngäto okragly/ Spizästy/ Atëcacy sie.

turbo, as, Miesam 2. 3. Mäce/ Trwoje/

Buntus 2. Niepożogny/ Burtzliwie.

Veruntuhigen/ zerstören. *Vfz* adeo turba-

tur agris, eu ipse capellas. Virg: syn: Cöntürbo,

përtürbo, miscëo, immiscëo, përmiscëo, cönfundo,

turbo, inü, m. Bregglicä / Böngäta okrag-

glösc/ Witabl / Wit / Wicher / Cewkä 1.

Chochol / Wezeçiono / Atëtoglow / Plisz-

fä / Plaw 6. Wirbelwind / Sturmwind.

Disiulant crepitus, solat atri turbinis instar. Virg:

epith: ätër, niger, räpax, vöölëntus, vërsäbündus,

nümböfus, cæcus, stridulus, inöpinus, immänis, pi-

cëus, furiälis, räpidus, dëmëns, räucus, pülvëreus,

cëlër, obsëurus, fülminëus, hörrisönus, äcër, prä-

cëllöfus, tërërificus, indömëtus. *phr:* Frëmëbünda

türbinis ira. Vis savi türbinis. Nigräni öbduërat äëra türbo. Türbine jächätus völlëri, & nigrëcënto präcëlla. Nigräntem törquëns stridëntibus Äüstris. Portat türbo glöbum, picëäque è nübë rüinam., pëndëntem tërëis päfiter pöntöque minätur, ömnis èt ägricöla, èt nümërosö vërtice, pästor èt pëlägo trëpidat sübdüctis nävira vëlis. *vide Ventus, & Tempestas.*

turbo, Onü, Carisi. Scalig. idem Turbo, inü, in Bregglicä. turbula, Tlum.

turbulentë, turbulentë, Nieporzodnie /

Zámiešanie/ Potywozo/ Zuchwäle/ Burtz-

turbulento, as, Niepożogny/ Burtzliwie.

turbulentus, Burtzliwy / Niepożogny / Zä-

mieshania pelny / Buntowny. Untuhig /

schwühtig. Mihi turbulento tempestas evene-

rat. (Iamb.) syn: Türbädu, vel seditiosus. *phr:*

Seditiönis ämëns. Türbärum äuthor, cäpüt sediti-

tiönis fax. Päcem, quëtem exöfus. Päcem pëcö-

lus. Päcis inimicus.

Turca, Turcus, Turcyn.

turdëla, turdëlla, Bwitzol.

turdus major, maximus, viscivorus, Jes-

mioluchä.

turdus marinus, Drosd morcki.

turdus, minor, minimus. Drosd 1. Bwitz-

gol. Ein Aremersvogel / Siemer. *epith:*

ädäx, öbëlus, cräffus, ävidus, vägus, ädvëna, räucus

phr: Inter äves türdus, güstu grätisimä, inter ä-

vës türdus primos sibi jächat höndres.

turgens, Mäbrzmiäly.

türgëo, turgesco, Mädyman sie / Pëgnëc-

ie / Mäzëfëcä / Pëgnëcä sie / Gniëwam sie /

Dasam sie / Pököwie pusëza dzëwo.

Auffgeblasen seyn. syn: Inflor, v. Tumeo.

turgidus, turgidulus, Näpuchly / Mädsy.

Auffgeblasen. Turgidus alpinus jugulat dum

Memnona, &c. Hor. syn: Tümeüs, tümëdus, tümë-

fäctus, inflätus.

türvio, onis, m. Lätorösl.

türma, Pöçet / Rörä 2. Eine Schaar Aries-

ger / Schwadron. *epith:* Mänäx, vä-

gäns, äudäx, räpida, ärmäta, minäns, äräta, älipës,

cristäta, tërërificä, väldä, höstilis, fürens, pügüax,

sëquäx, fërox, nümërosä, förtis. syn: Cöhors, phä-

länx, cätërva. *phr:* Fërvet cristätis exërcitus ändä-

que türmis. Pügüacës ëquitum türmæ, pëditümque

cätërva, implëbat väldas nümërosö milite tür-

ma.

mas. Iam liber et fortes revocare ad prelia turmas.
turmālis, adiect: Pogromy / Gminowy /
Bonny. Zu einer Schaaren gehörig. Ex-
ciset infelios turmalis buccina somnos. Cl.

turmalis, subst: Towarzystwo.

turmatim, Rotami. Tropfen / Schaarene

weiß. Edere turmatim certanti, &c. L.

turpiculus, Persiperniecyf

turpificatus, sub Sipezny.

turpificor, Posspecie.

Turpilouium, apud S. Paulum aliqui legunt, sed vul-
gata editio id non habet. Græce aichrologio.

turpilucricupido, f. ini. Lâkomstwo.

turpilucricupidus, zmindak / Lâkomcy.

turpis, Sipezny / Sproszy / Okrutny / Nie-

czysty. Schlich / schändlich / nützig. Tur-
pis in arcana sonuit cum rixa taberna. Prop. syn

foedus, deformis, infamis, teter: squallidus, sor-
didus, vel inhonestus impurus, vel infamis, pro-
brus, pudendus: inhonestus, abjectus, vilis, in-
glorius, indecorus, ignobilis. & Sordidus.

turpiter, Sprosznie / Sromornie. Unfla-

riglich / schändlich. Turpiter obtulit subla-
to jure nocendi. Hor. syn: Foede, deformiter

turpitudo, Sproszność. Schand Unehr /

Unflar. Bona turpitude est, que periculum
inducet. (Jambi:) syn: Deformitas, foeditas, ma-
cula, labe, sordes, vel dedecus, infamia nota, vel
inhonestas: vitium. & Macula, Sordes.

turpo, as, Szepec. Verwüsten / schänden.

Turparunt humeros immodico mero. (Choriamb:)

syn: Deturpo, foedo: & Macula, Infamo.

turricola columba, Golgb 1.

turricula, Wiezyka / Rosikowa puska.

turriser, turriger, Wiezyf. Thurntrageub

At cur turrisere caput est onerata corona? Ovid.

turtis, Wieza. Ein Thurn. Romanæ turres,

& vos valeatis amici. Prop. syn: arx, castrum,

specula, castrum, propugnaculum: munimen. epit:

aëria, ardua, excelsa, alta, sublimis, edita, ingens,

vasta, cava, superba, marmorea, inexpugnabilis,

inaccessa, tuta, secuta, minax, ambitiosa, valida,

munica, vallata. pbr: Turris munimen. Turritum

propugnaculum. Stet turris munita loco, murosq;

tentaci. Sublimi vertice tangens sidera. Turrigere

arces. Valida bello Carthaginis arces. & Vallo,

turtis ambulatilis, turtis subrota, Bästia.

turtius, Wiezyf. Mit Thurnen besetzt.

Tanta mole viri turritus puppibus instans. Virg. 16.
Turtibus munitus, arduus, cinctus.

turtio, sub Swinia morfa.

turtur, ris, turturis, u, m. Sinogælica.

Turretaub. Nec gemere aëria cessabit turtur
ab ulmo. Virg. epit: Pudicus, castus, gemens, ge-
mibundus, raucus, fidelis, fidas, querulus, morim
loquax. pbr: Coniugē qui crepta nocte dūquā
doleret amissa compere molles agens. Manus ēre
veteri de more pudicus. Turtur, cui cantus gen-
re est. Dulcesque miser suspirat amores

Turtur ille, turtur illi. al. Turdilli. Senec. i. molles,
impudici. Turneb. Turdi illi, legit Lipsi. eodem sin-
su: Turturilla. Isidori. Glossar. locus ubi impudici-
tie dabantur opera. & alioqui turtur apud veteres
obscenum etiam sensum habet.

turunda, Sieruch / Alofel 2.

turundus, Ciopek s.

TUS

Tus, ut aliqui scribunt, lege Thus.

tusedo, tusicula, Bâgel.

tusilla, sinne ragody.

tusillum, pro pistillo. Lambin.

tusicularis, Bâglow.

tusicularis herba, Lepiesnik.

tusicus, Bâglacy.

tusilago, Poddie / Lepiesnik / Kwiak.

tusio, in Bâgle / Wypłak. Heraclitus

sten. Iam secuta potes totum tussire diebus. M.

syn: Tussis, pulmōnem, pectus quatit, quatit,

concutit. Fauces in salis tussis acerbata sonat.

quatit egros. Tussis anhela senes, et fauces in-

git obbens. Nil isthinc quod agat tertia tussis hinc

tussis, Bâgel. Der Husten Expuit una

os, tussis & una duos. Mart: syn: Tussedo, epit

Fræquens, anhela, aspera, mala, acerbata, aggra,

lenta.

TUT

Tutamen, tutamentum, Obzoná 1.

tutans, sub Obzoná.

tute, tutemet, Ty sam.

tute, Bespiegnie.

tutela, Opieká / Obzoná 2. Nam herb

Grodz. Schus / Vormundschafft / pfli-

schafft. --- Rerum tutela meorum. Hor:

Tutamen, defensio, custodia, patrocinium, prae-

sum. epit: Fidelis, fida, amica, blanda. & Tutela

tutela

wy.

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutela

tutelarior, Opiekunski/ Obroenny 2. Tyrulo-
wy/ Patron/ Opiekun.

tutelarius, Dozorca/ Opiekunski.

tutelina, sub Obrońca. & tutilina, idem.

tutid, Bepiegnie. tutio, as, Bronia.

tutor, aru, Bronia 1. 2. Ostaś sie/ Obwato-
wac. Beschützen/ Schirmen. Hanc primum
tutare domum, cui parvus Iulus. Virg. syn. Tutor,
defendo, protego. & Defendo.

tutor, oru, Opiekun/ Obrońca. Ein Vogt/
Pfleger/ Vormund. Tutor opum, vindex sce-
lerum, largitor honorum. Prisc. syn. Cūrator, pa-
tronus, defensor.

tutulatus, Chocholowaty.

tutulus, Chochol/ Ciapka 1. Płoty/ Kółpak

tutus, Bepiegny/ Warowny. Sicher/
wol verwahrt. Displaceas aliis, sic ego tutus
ero. Tib. syn. Sēcūrus, tēctus. pbr. Mētu vācūus,
vācans, in tuto pōsitus, locatus. & Serpus

tuum, Twoy obczay/ Własna rzecz.

tuas, Twoy/ Przyjaciel 2.

T Y

Tylas, adu, Gr. Droid.

tylus, gr. Gronog 1.

tymbas, adis, Gr. Cratōnīcā.

tymbus, Gr. Grob.

tympanicus, Gr. Puchline żyworā cterpięcy

tympaniolum, sub Beben, Bebenek.

tympanista, Gr. Bebenista.

tympanistria, gr. Bebenizka.

tympanites, a. m. Gr. Puchlinā żyworā.

tympanizo, Gr. Bebnia.

tympanoniba, a. m. Gr. Bebenica/ Nies-
wiesci 2. Ciogniony 2.

tympanum, Gr. Beben 1. Kolo 6. Ciara 2.

Kółko/ Pułlat/ Rumysowe kolo/ Kwas-
terā we derwiach/ Riq. Eine Trummel/
Pauke. Tympana vox buxusque vocat, &c.

Virg. epith: Taūtinum, cāvum, rēsonāns, raucum
terrificum, sōnōrum, crepitans; bellicum, Marti-
um. pbr: Tergōra tēnsa bōum. Forti tympana pū-
la mānu. Pulsibus hōrrendis tympana raūca strē-
pūnt, frēmunt, rēbōant, sōnānt, raūcis sōnis, ob-
strēpūnt. Rēsonāntia tympana pūllat, impēllit, fē-
cit, pērcūtū.

Ppppp

tympanum dentatum, Kółko zębawate.

typha, lege supra typha.

typhon, anu, Gr. Wicher. y producit Verepa
Corder. Claius. anceps est Renato, Gracis autem e-
tiam brevis.

typhonicus, gr. Wiatr polnocnemu pobogny
tu wshodowi.

typhus, Gr: Pchā.

typticus, Gr: sub Taisimny 2.

typographice, es, Gr. Drukarska nauka.

typographium, Gr. Drukarnia.

typographus, Gr: Drukarz.

typus, Gr. Kształt/ Obraz formierzsi/ Ry-
cie 2. Literę drukarskie/ Rozmierzanie.

tyrannice, Tyransko/ Okrucenie.

tyrannicida, Tyrannoboyca.

tyrannicidium, Tyrannoboystwo.

tyrannicus, Gr. Tyranski/ Okrucny. whē-
terisch/ tyrannisch. Nunc flammam Salyra,
tyrannicarum.

tyrannis, idu, Gr. Tyransstwo/ Okrucne pā-
nowanie. Wūterey/ Tyranny. -- Odiog
tyrannidis exuli. Ovid: epith: Sēva, bārbāra, iniqua,
injūsta, invisa, infesta, impia, viōlenta, fēra, immi-
tis, dira, effēra, immānis: sūpērba, dūra, ambiciō-
sa, fērox, grāvis, ācērba, intōlērābilis, mōlēsta hōr-
rēnda, nēfanda, fātālis.

tyrannocionus, Gr. Tyrannoboyca.

tyrannus, prisco, usu, Pan 5.

tyrannus, sensu communi Gr. Tyran/ Okru-
mit/ Krol 1. Ein Tyrann. Pars mihi pacis
erit dextram tetigisse tyranni. Virg: epith: Crūdō-
lis, impius, sāngvinōsus, crūdētus, inhūmānus, tēr-
ribilis, fūriōsus, sūpērbus, iniquus, inēxōrābilis,
iōsānus, invisus, immīti, fātālis, dirus, immānis,
infestus, tērox, atrox: dūrus, sēvus, ācer, impōrbus
effērus, rīgidus, trūx, bārbārus, fērus, injūstus. pbr:
Rēx, rēctor, dōminator, princēps, iniquus, crūd-
lis sūpērbus, rēgni, pōpūli opprēssor, tēptor libērtās,
tis, impārlens, frēni et sine lēge tyrannus: Rēgnāpēr-
atroces olim vēxāta tyrānnos. Patriam tyrānido-
opprimens, cālēans, prēmēns.

tyras, & tyra, a. m. Gr. Oniefr.

tyria purpura. Szarlac 4.

tyrianthinus color, Drunarnogermena far-
tyrius succus, Szarlac farba.

(bā.
tyro,

Tyros, ut aliqui scribunt, vide polonicum Tyros.
Lechtjung. Multaq; Tyroni non patienda feret.
 Ovid: *syn:* Rūdis, nōvus, impēritus. *epith:* ignā-
 rus, rūdis, nōvus, impēritus, stūdiosus, sēdulus, vi-
 gil, diligēns, attēntus. *pbr:* Rūdis armōrum, arte
 rūdis.

týrocnestis, is, vel eos, Gr. Tárkē.

týrogrāphus, Gr. sub Obraz.

týrołarichus, Gr. Ser 3 robaczkami / Mias-
 tzangarius, Szwiec. (*Patron.*)

izanga, izanca, &c, calcamenti genus, *ibid.*

V A C

Vacans, Niezabawny / Proiny 3. Niesia-
 ny / Prymar / żołnierz cyrulowy / Wdowa.
Vacatio, Odpocznienie / Przesłanie / Wol-
 ność od urzędu / Odpuszczenie / Wskazywa-
 nie & sub Dispensacja.

Vacax, acis, Adiect: omne Rzywonogi.

Vacca, Rtomáta. Line Rub. Constat ante
 oculos candida vacca meos. Ovid: *syn:* Bōs, būcula,
 jūvēna, vītula, jūvēcūla. *epith:* Tēnēra, pingvis,
 pētūlāns, pētūlca, lactifera, cornigēra, fecūnda.
pbr: ūberibus succum lactis gerens. Lactis alimen-
 ta ministrans, suppeditans. Quae gerit ūberibus, ni-
 vēm nectat. Quae jacet, et lente revocatas rumi-
 nat herbās, atque iterum pasto pascitur ante cibos.
 Nivēm fundens ex ūbere nectat.

Vaccinium, Mārcomy Kwiat / an Borowki-
 Riettersporn. *epith:* Nigrum, mōlle, pūl-
 lum, pūrpūreum *pbr:* alba, ligūstra cādunt, vacci-
 nia nigra lēguntur. Nēc tē pūrpūreo vēlent vacci-
 nia succo. Nōn est convēniēns luctibus ille cōlor.

Vaccinus, Rtom.

Vaccula, Rtomka bydle.

Vacēfio, Czegym sie staie / Wyproziniam sie.

Vacerra, Przewotā / Szalony 1. Glupi.

Vacerrōsus, Szalony 1.

Vacesco, Wyproziniam sie.

Vacia, & Rzywonogi.

Vacillans, Slaby / Niesłateczny / 1. Nie re-
 zolut / Dzięcy.

Vacillatio, Chwiewanie.

Vacillo, Chwieja sie / Slabieja / Poraczam
 sie / Szwankuis / Rucha sie. A, Lucretio.

V A C V A D

communis. Schwanken / wanken, Deni-
 que sub pedibus tellus cum mente vacillat. L. *syn:* Ti-
 tūbo, nūto, lābo, lābalco, hērito. & Titubo.

Vacinia, & sub Mārcomy Kwiat.

Vaccivitas, Vacivus, lege Vacuus.

Vaco, Proznui / Przesłaje / Lācno mi / Wol-
 ny 2. Niemam 1. Dogadzam 2. Bawie sie.
 Entbehten / die weil haben / abwarten.

Hoste vacare domos, sedesque adflare reliquas. V.
syn: Cāreo, sūm vacuus, vel dīor, cēllo, fērtio,
 vel stūdeo, iavigilo, insūdo, incūmbo, opēram dō.

Vacua, Wdowa. Vacuifactus. Pusty.

Vacuifacio, Wyproziniam.

Vacuitas, Przesłanie / Wolność.

Vacūna, sub Proznowanie.

Vacuo, Wyproziniam. Leeten / ledig ma-
 chen. Elysium liceat si vacuare nemus, M. *syn:*
 ēvacūo, ēxhaurio, vel cāvo, ēxcāvo.

Vacuum, Projne miejsce.

Vacuus, Projen / Proiny 3. Proznui /
 Niezabawny / Wolny 3. Czeg / Niesia-
 ne pole / Lācno mi. Leer / ledig. Perque
 domos Ditis vacuas Cinania regna. Virg. *syn:* in-
 nis, vacūatus, exhaūstus, vel ieiūnus, vel expens,
 ops, cārēns, egēns, vel cāvus, cāvatus.

V A D

Vadatus, Zaczegony / Rkoymie bioracy / R-
 koymie dajacy.

Vadimonium, Rkoymia / Rkoziemstwo /
 Obietnica 2. Rkoziemstwa dżien / Stan-
 Pozem: Vādū, i, Rkoymia.

Vado, &; Breg / W brody.

Vado, in Idz. Behen. Vadimus imisti
 Danais, haud numine nostro, Virg: *syn:* eo, tēti-
 cōtēndo. & Ez, Proficiscor.

Vador, aris. Pozynam 1. Rkoymia bior-

Vadōsus, Brodizisty / Brodizony / Mialti.

Vadum, & Vadus, Brod / Dno / Niebepi-
 gēstwo. Eine Wasserfāhr / da man
 durc waden kan illiditg, vadis, atq; aggr-
 cingit arena. Virg: *syn:* Brēvia, um: Syrtēs, um:
 āggēr, ātēnē. & Syrtēs, vel flūmen, flūvius, flū-
 amnis. & Fluvius.

Vacors, vaneo, vafanus. Idem vecors, &
 Vāfer, Vafellus, Chytry. Listig / schlan-
 Testa.

Testamenta senum, non si vaser unus & alter. Hor.
syn: astutus, callidus, cautus, dolosus, versipellis
versutus.

Vāframentum, Chytróci. vafre, Chytró.

Vāgabundus, Blakáacy fia. Ein Land-
läuffer Landstreicher. syn: Vāgus, vā-
gāns, errō, errāns, errāticus, errābundus, pālāns,
āberrāns, fūgītivus, prōfūgus.

Vagatio, Blakānie.

Vāgē, Tām i sam/ Tu omōbie/ Rezywo.

vāgīna, Pochwā/ Zdibla pochwy/ Siupina
fā. Eine Scheide. Gnosius atq; habilem va-
gina aptaret eburna. Virg. epith: Pendens, pendū-
la eburnea, cava. phr: Enlis tegmen. Vācūam, cā-
vum ebur. Lāteri affixa, annexa, herēns. Cingēbat
eburnea ferro armatūm vāgīna lātus.

Vāgīnor, priscē, pro Vagor, aris.

vāgīnūla, Siupinā.

vāgīo, vāgīlo, vāgīto, Rvile fia. Wey-
nen/ schreyen wie ein Kind. Vagierant am-
bo pariter, &c. Ovid. syn: Vāgīto, flō, plōto, la-
crīmor. phr: Vagitus edo, emito, trāho, fūdo.
Intus ut infānti vāgiat ore pūr. Tēneris jam nūc
mūltōt vāgīribus auras. Continūo auditi vōcēs,
vāgītus ēt ingēns, infāntumq; animā flēntes. Vide
Lachrymē.

vāgīo, aliter Vagiant lepores, sub Sātac.

vāgōr, aris. Blakām fia/ Bulam, Przeblē-
gam fia. Hetumb laufen ziehen. Votum
pro reditu simulant, ea famā vagatur. Virg. syn:
erro, aberro. pālor, aris. phr: Vix incertus, incius,
nescius aberro, lōca vāta aberro. Vāgabundus pāl-
sim feror, vōlito. Vāgus, exul in orbe errabit tō-
to. Terrās longinquas peregrinas obēo, peragro,
pererro, invilo. & Exulo, & Aberro.

Vagor, oris, & vāgītus, us, Rvilenie. Rinz
dergeschrey. Continuo audite voces, vagitus
& ingens. Virg. epith: Tēnēt, acutus, nocturnus,
flēbilis, quēdulus, lūgubris. phr: Pūerilis, infānti-
lis flētus, plōratus. & Lachrymē, Gemitus, Flētus.

Vagulario, Narzekānie.

vagus, vagulus, Blakáacy fia/ Hulacy/
Niepewny. Umbſchweifend. Tam vaga
profluit franſa natura remotis. Hor. syn: Vāgāns,
vāgabundus, diſperſus.

vah, Wey/ Bawey/ Oroj robie.

vālāchia, Wolofſta ſtemiā.

Valachus, Wolofſyn.

valdē, valde quam, valde est opinio, Bāzo
Sehr/ heftig. Hoc valdē vitium periculosū
est. (Phal.) syn: Mūltum, vēmēnter.

Valdius, Bāzietey.

vāle, Miez fia dobre 1. zegnā ēis/ zegnās
nie. Leb wohl/ gehab dich wohl. Et lon-
gum formose vale, vale inquit Iola. Virg.

vale dico alicui, zegnā ego/ Opuſezam
ſwiāt. gutte nacht ſagen/ abſcheidnehmen.
phr: extrēmum affiri, allūqui. Suprēmum vāle di-
cēre. Hāc genitor digressu dicta suprēmo fundebat.
Suprēmumque vāle plāno, singulicibus ore vix di-
xit. Vix pōtis ēst trīstis dicēre lingua vāle. accipē-
re, ēt pārii reddēre vōce vāle Dixit tēnuī mūrmū-
re lingua vāle. Vix illud pōtui dicēre trīste vāle.
Vix mēa sustinuit dicēre lingua, vāle. Salve ztēr-
num mīhi māxime Palla, ztērnumque vāle.

Valedictio, zegnānie Valesacio, zegnā.

vālens, Mocny/ Poſilny/ Zdrowy 1.

valenter, Mocno/ Rezepko.

Valentia, Moc. Valentulus, Mocny. 1

vāleo, Zdrowem/ Mām fia dobre 2. Moge/
pluze/ Znaga 1. Mām mieysce/ Waje 3.
Gesund seyn/ vermogen. Sive animis, sive
arte vales, opta ardua pennis. Virg. syn: Pōssum,
quēo, vel pōllēo, vel vīgēo: sum sānus, incōlūmis,
vel astimor.

valeria. Ozeł mnieszy.

Valeriana, B. sub Rozłki ziele.

vālesco, Mocnieie.

vālet, Pomaga co/ Zgodzi fia/ Dobry do
czegz/ Stoi zā tyle/ Stoi to zā to/ Wajno
iest/ Przygodny/ Mocny 2.

vāleudinārium, Chocuiacych mieysce.

vāleudinarius, Chorobie podlegly.

vāleūdo, al. valitudo, Zdrowie 1. 2. Cho-
robā 1. 4. Gesundheit. Gratia sama, vale-
tudo contingat abunde. H. syn: Sānitas, sālūbritas,
sālus, vel mōrbus.

vālgiter, Rezywo. valgius, Rezywonogi.

valgus, Rezywogchy/ Rezywonogi.

validē, validissime, sub Bāzietey.

vālidus, Mocny. State/ mächtig. Neu
patrie salidas in viscera vertite vires. Virg. syn:
Vālens, robūstus, firmus, fortis. & Robustus.

vallis,

vallaris, Wälowy.

Vallescit, vel vallescit sub Wyzucam i.

vallicula, Dolina i.

vallis, & valles, Dolina i. 2. Ein Thal.

Rura mihi & rigui placeant in vallibus amnes. V. syn: Convallis. epith: Cava, concava. ima, curva, prona, præceps, abrupta, profunda, reduta, depressa, alta, obscura, umbrata, frondosa, virens, viridis, viridans, dumosa, densa, herbosa, irrigua, frigida, gelida, resonans. phr: Vallis irrigua loca. Curvi vallis anfractus. Vallis angustæ fauces, læbreæ, ædurus maligni. Alibus in mediis umbratam exquirere vallem.

vallis cava, concava, Wawos.

vallo, as, Orazam/ Obwodze co walem/

Obwatozac/ Oparrute gym/ Ogradiam

Verschanken/ befestigen/ mit einem Wall

Umgeben. Quam pater in vitis Neræus valla-

berat undis. C. syn: obvallo, cingo, ambio, cir-

cumdo, sepio, stipio. phr: Vallo cingo, corono,

münio. Vallum duco. Ducto, vallo fitmo, rutor,

rutor, propugno. Valli tuto aggere cingo. Muris,

fossis claudere, cingere, circumdare. Turritis in-

cingere mœnibus urbes. Nulli vallarunt oppida.

huri. Ducto præcul aggere valli. Cingere ignotis

diffusum collibus hostem. Extruit immânes scopu-

los attollite turre: Cingite vos fluvii, vastas op-

ponite sylvas. Propugnacula bello tuta parant.

Vide Mœnimen.

vallum. Wal/ Opalka. Wall/ Bollwerck.

Asi legio Eneadum vallis obsessa tenetur. Virg. syn

Propugnaculum, æger, mœnimen, vel vallus.

vallus, Rot i. Opalka/ Wali. Ein Pfal/

Rabstod. Non arces, non vallæ erat, somnu-

que petebat. T. syn. Palus, stipes, sudes, vallum,

epith: Firmus, acutus, roboreus, durus. phr: acuto,

robore vallos figunt. exacunt alii vallos, furem;

valori. Cena i. [bicônes.

valva, Derwi dwusteydlasie. Eine getheile

te Thâr/ Fenster ober Thor fâgel. syn: Pôr

ta. epith: Volubiles. bifores, eburna, parentes, æ-

perta, vâlda, decora. phr: valvis adamantina æ-

burnis porta patens, argenti bifores radiabant li-

mine valvæ.

valvulus, valvulus, Strak ggy.

valvula. Lupina/ Strak z.

vanas, vanæ, Dermo i.

vanesco, Wiggem/ Inilam/ Wyradza sp.

Vergehen/ verschwinden. Carmine leta

Ceres steriles vanescit in herbas. Ovidi: syn: evan-

eo, abeo in auras. & Evanesco.

vanidicus, Projnomowny. (wno)

vaniloquentia, vaniloquum, Projnomowny.

Vaniloquidus, vaniloquus, Projnomowny.

vanitas, vanitudo, Projnoce/ Nieskatecno.

Vanitas, Blam. Eirekeit. Persvasionu van-

tas. (tamb. Dim.) Prud: syn. inanitas, levitas, fa-

lacia, mendacium, fabula: superbia, ambitio.

vanno, as, & is. Opalam i. Wiele iheje.

vannus, Opalka. (Ludy tim

Vano, as, Omylam i. Osktiam/ Zwolagen

vanus, Marni/ Projny i. Cisy/ Omylam

Niepenny/ Nieskatecny. Leer/ eitel

Expectata seges vani elusi arista. Virg: syn: in-

nis, futilis, levis, caducus, fugax, irritus, fida-

fucatos, simulatus, mentitus, falsus, fabulosus,

VAP

vapidus, Stabo/ Zle.

vapidus, Wywiesacz/ Bursowy pelny.

vapor, & os, Patat. Nola i. eteplo i. Bu

trawa mokra. Ein Dunst/ Dampf.

piger excutiat dominique vaporibus uras. A. syn.

humor, kalitus, fumus, calor. epith: Nebula

ater, picus, niger, obscurus, cæcus, ærius, ta-

humidus, igneus, æstivus, calidus, tepidus, tenuis,

fumans, fervidus, tener, spumens, ignis.

phr: Qui tenuis vanescit in auras. volat vapor

ter ad auras. & Fumus, Vapore.

vapor flammæ, Dym/ Kopek.

vaporarium, Celusé i. Jibá i. Rámia.

vaporatio, Bursawa mokra.

vaporatus, Vaporeus. Vaporiser, & vapori-

sus, Ciepły i. Wlgozny.

vaporo, Wlgoznosé wydaie/ Bogrozm

Naparsam/ Wsugam/ Rada/ Bursaw

Dampfen/ ein Dampf von sich geben.

Latum descendens curru fugiente vapores. Horat.

Fumigo, sufflo, calfacio. phr: Vapores falli-

spiro, emitto, effundo, vapore impleo.

vappa, Wino kwaskowate/ Wino stebel

Wywiesacz i. Nam i. Wlgozenny/ W

niek/ Wlgozenny/ Bursaw.

Vapularis, sub Smaganiec.

vapulo, Stig mie/ Vracam/ Obmaniam

miu/ Mowia o nim. Geschlagen werden.
Non ego, sed tenuis sapulat umbra mea. P. syn:
Verbëror, tērior, pēcūtiōr, cēdor. phr: Verbēra-
pāti.

vara, a, Sopka/ Szopá wolenna/ Szopga.
vāri, Wagry/ Sopki z. Widly 1. Chlopstwo
variantia, a. Rojność/ Rozmaitość.
Variatum. Rozmaitcie. variatio, Rojność.
variatus, Opstrony/ Odbony Wyssymany
Varicator, Zdehca.
varicitus, Roztracywszy sie.
Varico, Roztracam sie.
varicosus, Rozwonogi. & sub zyła oćiełka.

A, l. Jubenat. corripit & Persi. cum Varix A produ-
varicula, zyła oćiełka. (Cat.)

Varicus, Rozwonogi/ Roztracywszy sie.

varicus, Roztracywszy sie.

varie, Rozmaitcie/ Rojnie.

Variatus, Pstry. variego, Pstry.

Varietas, Rozmaitość/ Rojność.

vario, a. Odmieniam sie z. Mienia fache/

Mlestategny testem/ Niegadziem sie/ &

sub Rozmaitcie/ 1. z. Item Dobry/ Pstry/

Odmieniam co/ Przepłacam/ Trá ptemias

ny/ Stela 1. Wyssyam. Verenderen

Collidens modo tabula variatur aperta. Lucr: syn:

Māto, commūto, distingvo, vel discrepo, différo,

vel tūbo, vacillo, hētico, nūto, sum dubius, an-

cēps, incōstans.

varius, substant. Pstry.

varius adiect: Rozmaity/ Pstry/ Vlakaplas

ny/ Mores/ Bekare. Verenderlich/

mancherley Et varias usus meditando exun-

deret artes Virg: syn: Multiplex, diversus, mū-

tus, vel alternus, vel dissimilis, dispār, vel ambī-

guus, ancēps, incertus, mutabilis, instabilis, incō-

stans.

varius ex aureolo, Mieniony.

varix, m. f. icu, zyła oćiełka.

varo, Gruby z. Manta.

varis, Sopki Widly 1. Sopka/ Chlopstwo.

varro, Gruby z. Chlop.

varus, adiect: Rozwonogi/ Rojny.

varus, substant: supra sub vari.

vās, adu. m. Rekoymia. Ein Bārg. Ille da-

ria vadibus qui rursus extractus in urbem est, H. syn:
Spōsor, prās, obles.

vās, vasis, n. Szatek 1. Czonek. Ein Fass/

Geschirr. Quod si forte canis, cunctatis vasi-

buis hēst. C. syn: Vascillum. ūreus, hēdria, ā-

qualis, poculum, pātera, cychus, amphōra, cālix,

crāter, crātēra, scyphus, vel cālāthus, cānistrum,

cista, qualus: epith. Anēum, arēum, cōncavum, cā-

vum, amplum, cāpax, fāmāns, pūchrum, prētio-

sum, auratum, aurēum, argēntēum, āhēnum, būx-

um, splēndidum, nitēns, gēmmēum, cēlātum, fi-

cille vitrēum, cychallinum. phr: Auro rigēns. Si-

gnis āspērum. Mira, dōcta arte lāborātum, scūl-

prum. Pēfēctum argēto. Gēmmis cōrūscum. vide

Pacula.

vas congiarium, Gārnec 4.

Vasallitium, B. sub Mānstwo.

Vasallus, B. sub Mān.

vasarium, Szatek 1. Nadczynie/ Rozenie-

vasatus, sub Czonek 5.

vasca tibia, sub Surmā.

vascularius, Złotnik 1. sed latius potest usur-

pārī pro aliis artificibus.

vasculum, Szatek/ Czonek.

vastatio, Pustosenie.

vastator, Pustocyiel/ Buzyciel.

vastatrix, sub Pustocyielekā.

Vastatorius, Pustoseniu stuzcy.

vaste, Rozwozisto/ Szeroko.

Vastesco, Pustoseis/ Chwascieis.

Vastificum, sub Pustocyiel.

vastitas, Szerokość/ Wielkość z. Spusto-

senie/ Pustynia. übermäßige Größe/

Wüstney. Sterilis profundi vastitas squalor

soli. (jamb.) syn: immēnsitas, vel solitudo, vel

vastatio, pōpūlatio, rūina, pēnūciēs, exiliūm, vā-

stirudo, vastitēs.

Vastities, Opusćtalosć/ Wielkość z. Spu-

stosenie.

Vastitudo, idem, & Opusćtalosć/ Pustynia.

vasto, a, Pustosa. Verwüsten/ verheeren

Iyades multā vastabat eadē cruentis. Virg. syn:

Pōpūlor, pōpūlo, dēpōpūlor, expilo, dirūo, ēverto.

phr: incūlrum, vastum, dēsērtum facio. vastum do

fūditus ēvertere, disjicere, et lātos vastant cūto-

ribus agros. Cūcta licet ferro late pōpūletur &

ignis. & Everso, & Erador.

vastor

vaktor, *aris*, Pustofejz.

vaktus, Szeroki / Wielki i. Pusty i. Gruby

übergroß / wüst / öd. Funditur & vastos umbo
somit aureus ignes. Virg. syn. immensus, ingens,
procerus, immanis, vel vastatus, desertus.

Vasum, Szatek i. Niednica i.

V A T

vātes, *ii*, commune, Prorok / Prorokini.

Ein Warsager / Poet. Hic amor, hic nostri
vatis Alexus erat. M. syn. Pōēta. S. Poeta. vel Sā-
cerdos, Pontifex. S. Sacerdos, Pontifex. vel Augur,
ārūspēx, prōphēta. *epith*: Sacer, sanctus, divinus,
fatidicus, prænūcius, praeſcius, praeſagus, prōvidus,
sāgax, vērū, āncēps, incertus, obscurus, vānus,
fallax, mēdax, tērrificus, sinister, longævus, venē-
rabilis. *phr*: Fūrti, xvi ventūri dōctus, praeſcius,
praeſagus; prōvidus, prænūcius, haud ignārus, nōn
inſcius. Fūtura pāndens. Dēi, Divūm intēpres.
Cui mēns fūrti, fatōrum praeſcia praeſaga, divino
cōncita mōtu. Cui fūrti xvi praeſcius ardor inest.
S. Augur, & Pradico *ii*.

Vatesco, Nominis corr: Vastesco.

vaticinatio, Prorokstwo.

vaticinator, Wrozek.

vaticinium, Wrozkow odpowiedz.

vaticinor, Prorokuię / Szaleię. Wahesa-

gen. Figat, erat verax vaticinata soror. Ov.

syn: Divino, augūror, pradico. S. Pradico, *ii*.

Vaticinus, Vaticinius, Proroki / Wrozkowy.

Vatillus, Rādūdnica.

vātius, vātrax, vātrīcōsus, Krzywonogi / &

sub zyła oćiekle.

U B

Über, *eris*, adiect. omne. Żyzy / Obfity / Buzy

ny / Plenny / Obrodzily / Tłusty. Frucht-

bar. Donag, promissis uberiora feram. Cl. syn

Fertilis, fecundus, abundans.

über, uberu, subst. n. Pięć / Cyc / żemość /

Plenność / Cwēta 2. Rog. Brūst / ein

Luter. Bis venit ad mulctram, binos alit ubere

fœtus. Virg. syn. Mamma, ubertas. S. Mamma.

ubēo, *as*, Żyzygm genit / Obrodziam.

ubērtas, Żyzyność / Plenność / Obrodziay / O-

brodzenie / Obfityść. Völle / Menge / U-

betfuss. syn: über, subst: Fœculnas, vel ā-

bundantia, copia.

ubertim, uberrimē, Obfity / Buzy.

ūbertus, Żyzy.

ūbi, Gdzie i. 2. Riedy 2. Gdy / Skoro i.

Wo. Hac ubi dicta dedit & c. V. Laurus *ii*

bona, & c. T.

ubi ubi, Gdziekolwiek / Gdzie więć tu

ubicunq; ubilibet, Gdziekolwiek. Mlento

halben. Clamat io! matres audite ubicunq; La-

tina, Virg. Serbor ubicunque est, uni mea gaudi-

ferbo. Ovid.

ūbīq; ūbivis, ubivis, ubivis gentium, Wsae

dy. Mlentalben. -- nec quicquid ubiq; *ii*

Virgil.

Vla litera, Terentiano est Liquida litera Gramma-

ūdo, *as*, Odwiliam

ūdo, *oni*, hic, Rapię.

ūdus, Wilgotny / Mokry. Suche / naß.

Nigra subest, udo tantum cui lingua palato. Virg.

syn: Hūmidus, mādīdus, mādēns, mādēfactus.

V E

vē, enclitica sub Abo. Et enclitica supra hū-

ve, particula augens, minuens composita, sub

Ueplenny.

vēcordia, Szaleństwo i. Unſinnigheit / un-

bedachſamkeit. Surgimus, & primus, qua *ii*

vecordia Tōſeu. syn: Stulticia, vel ignāvia, pigritia.

vecors, Szalony / i. Glupi. Unſinnig --

-- ſcribit mala carmina vecors. Hor: syn: Stultus,

amēns, vel ignārus, dēſes, piger.

veſtabulum, Kolaſa i. Wozek.

veſtarius, Jerdny / Ciszarowy / Soborny

veſtatio, Jazda i. Wozba / Peretiaſzka

Wsiadantia gra.

veſtiarius, Tragarz / Windarz / Prasoowni.

veſtibilis, Woziebnny / Perzymozny.

veſticularius, Złodziey i.

veſtigal, hoc plur. horum veſtigaliorum, &

veſtigalium. Dochod i. 2. Pobor / Złoto

Cto i. Grobelne. Zoll / Steuer. Ungalt

ſerbis, ego veſtigalta magna. Hor. syn: Tributum,

pōrtorium: rēditus, prōventus. *epith*: Dēbitum,

grāndē annūm, parvum, tēnue, nōvum, iniquum,

dūrum, inſultum, mōleſtum. *phr*: veſtigalis pō-

nia. Veſtigales rēditus.

veſtigal doliare, Czapowe.

veſtig-

vestigāliarius, *Wajmācz/ Celnik.*

vestigālis, *Czynszowy/ Holdowny/ Waig-
mny/ Dzięsięciny/ Celnicki.* item *Holdow-
vechio, Wosbā.* (wnik.)

vectis, *hic Dragg 2. Powerek/ Windowe-
drogi. Windstange/ Waagbalken.* epith:
*Ferratus, ferrēus, āhenus, dūrus, rigidus, robūstus,
(Virg: 7. Aeneid.) pbr: Centrum aerei claudunt, vē-
ctes æternæque ferri robōra, nec cūstos absistit limi-
ne Janus.*

vecto, *as, Woz 1.*

vector, *Tejdziec 2. Wozem iādacy/ Przes-
woznik/ Surman/ Przewoźacy sia/ Żeglacz-
1. Kon wierzchowy/ Wosićiel.*

vectōrius, *Woziebnny/ Surmanicki.*

vectūra, *Wosbā/ Przewoz 1. Surmanstwo/*
Sur 2.

Vēgeo, *es. Czerstwie/ Potusam/ Poddymam/*
Vétešyć/ Cierstwieić.

vēges, *ētis, adiect. omnes Cierstwy.*

vegetatio, *Cierstwienie/ Ruśanie 1.*

vēgetio, *as, Cierstwia. Muchig machen.*

Intemerata salus vegetat, viresque ministrat. Juv.

vēgetus, *Cierstwy/ Rzezi/ Chotny/ Zdro-
wy 1. żywy tr. Muchig/ frisch/ gesund.*

Membra dedit vegetus, præscripta, Sc. Virg. syn.

Firmus, vālidus, vāleus, robūstus, fortis, sanus.

vegrandis, *Spory 1. Szeroki/ Wielki 1.*

& contra. Mały/ Drobnny/ Nieplenny/

Plonny.

V E H

vēha, *veia, Droga 1. Woz chłopski.*

vēha brevis, *Wosk.*

vēhēmens, *Popełnia 1/ Gorgcy 2. Rzepek/*

*Wielki 1. Buyny/ Ostcy 3. Heffrig cze-
rig. --- operā vehemente minister. Hor. syn:*

*āter, vālidus, grāvis, vel rāpidus, præcēps, citus, in-
citātus, vel fērox, immōdēratus, effrēnis.*

vehementer, *Gorgco/ Bāzo/ Ostro 1.*

Heffriglich. Continuo simul ac paulo rebe-

mentius aura. Luc. syn: ācriter, grāviter, vel ācē-

bē, fērociter, vel immēse, vāldē, mūltum.

vehementia, *moc/ Ostrośc*

vehes, *is, vel Vēhis, is, f. Sur 1.*

Vēhia, *Woz chłopski. vehiatura, Wosbā.*

vehiculāris, *Wozowy.*

vehicularius, *substant: Rolodziey.*

vehicularius, *adiect. Woziebnny/ Wozowy.*

Vehiculatio, *Wosbā.*

vehiculūm, *Woz 1. Wosk 1. Ein Rahn/*

Wagen. syn: Cūrrus, rhēda, plaūstrum,

cārpēntum. & Plaustum, Currus.

vehiculum penfile, *Rāretā.*

vehos, *Wioze 1. Führen. Classe veho mecum,*

fama super athera notus. Virg. syn. Vecto, invē-

ho, fēro, dēfēro, effēro, pōrto, depōrto, gēro, gēsto

dūco, trāho. pbr: Dēferre plaūstro, ēquo, nāvi.

Hūnc Vēnus in cōelum cūrru vēxiffet ebūrno, ā-

mētque rātes pēlāgōque vēhātur.

vehor, *Jade 2. & Vēhia, Woz chłopski.*

Vehiarij stipites, *in Alonticā.*

Vēiarius, *Wozowy. Vēiatura, ventura, Wosbā.*

vēiovis, *Cratt.*

V E L

vel, *Abor 1. 4. Choć 1. Przymamniey. Odet.*

Illa vel intacta segetis per summa volaret. Virg. syn

Aut, vē: postpositiva particula, sive, seu.

vel maxime *Wabarziey.*

velabrum, *Oliwny rynek/ Wielećka/ & in*

Tejoro.

vēlāmen, *velamentum, Zastona 1. Zawicie/*

Odźlanie. Alletley Deck. Et circum tex-

tum croceo v. lamen acantho. Virg. syn: Tēgmen,

āmistus, rēgūmētum.

velanda corporis, *Estonek 3.*

vēlāris, *żaglowy/ Oponny 3.*

vēlārium, *żagiel 2. Cynnik.*

vēlātū, *hi. żołnierz lekki/ Pośilek.*

vēlātūra, *Wosbā/ Przewoz.*

vēles, *itis, żołnierz lekki/ Rozacy.*

vēlifer, *Vēlificus, żaglowy/ żaglowy.*

Das Segel hat. Hic ubi veliferam nauta ad-

sertēre carinam. Ovid.

velificatio, *żęgowanie.*

vēlifico, *Jade po wodzie. Segeln nau-*

ta per urbanas velificabat aquas. Prop: syn: vēla

dō, faciō. & Nāvigo.

velificor, *idem, & Gole 2. Dogadzam 1.*

Wāciogam 2. vēlm. Rādbym.

vēlis, *à volo, Rācz/ sub Rācz.*

vēlita-

velitarius, Rozáci/ Wraczkow/ & sub zol-
niers lekci.

velitaris pugna, velitatio, Wraczká.

velitatum, Wraczkami.

velitor, aris, Ugantiam sie.

velivolans, velivolus, żaglowy/ żeglowny.

Vella, a, Wies.

vellatūra, formánstwo.

Vellēmen, n. Runo. vellens, Welniány.

vellicatim, Sżyppka/ Przestawiac.

vellicatio, vellicatus, u, Sżyppanie/ Sku-
bienie/ Przymowka.

vellico, u, Sżyppia 2. 4. Skubis/ Rze/

Przganiam/ Przymawiam/ Obmawiam.

Rupffeln. Vellicet absentem Demetrius, aut
quod ineptus. H.

vellimen, in Runo. vellito, Skubis.

vello, is, Rze 2. Wyrzynam/ Skubis 1. O-

bryynam 1, 2. Obalam 1. Rupffen/ aufse-

reissen. Vellitur huic atro liquuntur sanguine
gutta. Virg. syn. avello, revello, convello, abstrā-
ho, extirpo, extrāho, truo, aufero.

vellus, vellumen, Runo/ Welná 1. Abges-

schorne Woll. Melle gerit tergo lucida vellus
ovis. Tib. v. Lana.

velo, u, Żastaniam 1. Żawitiam/ Żakrywam

Otrywam/ Pokrywam/ Obwlam/ Voi-

iam scian/ Wacrywam. Verdecken.

Purpureo belare tomas adoperus amictu. Virg. syn:
obvelo, tego, amictio, deculto, obduco, operio. &
Absciendo.

velocitas, Prętkosć.

velociter, Prętko. Behendiglich/ schnell/

geschwind. Cumve renascenē teretes veloci-
ter hydrām. Ped. syn. Cito, ocyus, subito, repēte
quamprimum, festine dicto, citius. & Statim, &
Celeriter.

velox, Prętki. Behend/ schnell/ hurtig.

Veloces, sparte catulos, aremę Molossum. Virg. syn
Celer, volūcer, citus, pernix, prapēs, levis, rāpi-
dus, propērus, prapēs, promptus, volāns. pbr: Pē-
dibus celer, et pernīcibus alis. Jāculo, saggitta, ali-
te, vento, fulmine pernīcior. Trēpidos fretus prae-
vertēre cērvos. Qui cūrsibus auras prōvocat, ocy-
or et jāculo, et ventos equante saggitta exūperatque
mōtus, et pōntes transiit altos. & Celer.

velum, Żastona 1. 4. Namiocek / żagiel.

Vorhang. Tentamusq; viam & velorum pan-
dimus alas. Virg. syn. Tēgimēn, velāmen, amictu
vide Vestis.

velut, Jāko. Gleich als. impulit in lan-
ac venti velut agmine facto.

veluti, Jākby Wie. Ac veluti ventis, Cyclo-
pes fulmine missis. Virg. syn: Velut, ut, sicut, nā
secus ac, hāud aliter.

Vemens, vementer, pro vehementer. Lucret. Valer.

Flag. Cicer. Gisan.

vēna, żylá 1. 4. 5. 8. 11. 12. 13. Scrumien 2.

Przymior 2. Stonnosć przyrodzona. Line

Blutader. Incaluit quoties sancta vena mē-

Mart. epib: Turgida, tumida saliens, trēpida, trē-
mēns, tēnēra, sāngvineā, plēna, tūmēns, tēnuis, i-
xilis, gracilis, cālens. pbr: Hae latebris saltu
bullēntibus incita vēnis. Trēpidaeque sine ulla pē-
le micant vēnē. Sallunt tēntare pōllice vēnē.

vena alba, żylá urynna.

venae arborum, Stoiowarosć.

venābūium, Ożegę 2. Ein Jagierpfeil.

Retia rara plaga luto venabula ferro. Virg. epib:
Lārum, acūrum, vulnificum, fulgēns. pbr: Robur
acuto ferro. Lato venabula ferro. Longo venabulo
rostrō. & Telum, Hasta.

venalis, a vena. Żylny.

venalis, a veno, Przedayny/ Kupny/ Tanj

Niewolnik 2. Zeil. Plena domus librū ve-

nalibus, accipe & istud. Juv. syn. venalicius, et
pōsitus.

Venaliter, Seneca corr: Vernaliter.

venalitiarius, LudoKupiec/ Niewolnikami

Kupacy. (niewolnikom.)

venalitiūm, Niewolnik Kupny/ Wendeli

venalitiūus, substant. idem & LudoKupiec.

venalitiūus, adiect: Przedayny.

venāricus, Łowcy/ Myśliwy. Das

Jagr gehört. Ite viam qua monstrat equi ve-
naticus, & quo. Hor.

venario, Łowianie/ Łowcy 3. Łowcy widoł

Myślistwo 2. Pulcher adest onager, mitti

senatio debet. M. syn: Venatus. epib: Lata, grata

blanda, iucunda, difficilis, dura, periculosa. pbr:

Venandi cura, studium, labor. Ferarum sedatio,

insectatio, indagatio. Dianae studium, ludus palatris

Salutis venatibus apti. & Favor.

Venator,

venator, Łowiec/ Podchwyścąg. Ein Jäger. Ignotis, & equo venator lapige fertur. Virg: syn: Vēnans. *epith*: Vigil, mācūtinus, sedūlus, pērnōx, pērvigil, pērnix, velōx, sāgittifer, phāretratus, sylvēstris, errābundus. *pbr*: Fērārūm sēctātor, prādātor, āgītātor. Vēnātū, Diāne studiis addictus, dēditus, allvētus, aptus, invigilāns. Diāne, nēmōrum cūltor, studiōsus. Cedis fēcīne studiōsus, amāns, āgītāns in saltibus āpros. Jacūlo insigni, celerique sāgitta. Dūmēta vāgis lacratibus implēus, avolat, et praeceps cursu vēnātor ānhelo.

venatoriū, Łowczy/ Myśliwcy.

venatūra, venatus, us, Łowiecie.

vendax, adiect: omne. Przedajacy rad.

vendibilis, commune, Przedajny/ Skupny.

vendibiliter, Przedajnie.

vendicatio, Dochodzenie swego prāwem/ Odyśkanie/ Przywłaszczanie.

vendicator, Przywłaszczyciel cudzego.

vendico, Przywłaszczam. Ihm selbst zumessen. nec vēdicabit cella sapius clausa. Scaz Mart: syn: adscribo, attribuo, arēgo, āsūmo, vel āsēro, libēro, exīmo.

venditarius, Przedajny.

venditatio, Przedawanie/ Pokazowanie się

venditor, Chelplimy.

venditio, Przedawanie.

vendito, Przedaje/ Zalecam się komu/ Chelplie się. Seyl haben/ verkaufen. Tota creditor urbe venditabat. (Phal.) Fur. syn: Jacto, jāctio, ostēto.

venditor, Przedawacy.

venditrix, Przekupka.

vendo, Przedaje/ Odaje, pisknie/ & in Botaguis. Verkauffen. syn: āliēno, distrāho, vēnundo.

Vendosia, B. Vleysta.

VENE

vēnēficium, Trucie/ Czary/ Czarówanie/ Zauberey/ Verzauberung. Deme veneficiū, carminibusque fidem. Ov. syn: Māgia, prestigiz, cārmēn, incāntatio. *epith*: Māgicum, Thēsālicum, Thēsālicum, Cōlchicum, Cīrcēum, Mēdēum, Aezum, Amōnium: scēlērātum, dirum, infāndum, nēfāndum, impium, fallax, dōlosum, vānum, ināne, invālidum, exītiōsum, Tārtārēum, Stygiūm. *pbr*: Vēnēficii ars impia. Vōx Thēsāla, Māgicum mī-

nistērūm. Nōxia, vēnēfica vērba. Mēdēides hērba. Cīrcēi ars vēnēficii. Māgicē vīrēs, zviq̄ue fūcūri praeclius ardor. Fūnēstārūmq̄e pōtēstas hērbarūm. *Vide Venefica, Circe, & Transformo, Magia.*

vēnēfica, Czaronnica 1. Trucicielka. Line

Zauberin/ Hepe. Barbara narratur venisse venefica tecum. Ovid: syn: Māgā, sāgā, incāntātrix, *epith*: impūra, impia, scēlērātā, vērbośa, tūrpis, imprōba, dira. *pbr*: Thēsāla ānus. Thēsālicis pōtēns vēnēnis. Māgici dōcta ministra dōli. Quē pōlēt māgico sāgā ministērīo. Cārmīna quē māgico dēmūrmūrat dōre. *Vide Maga,*

vēnēficus, substant. Czaronnik 2. Truciciel

Ein Zauberer/ Schwarzkünstler. syn:

Māgus, incāntātor, prestigiātor. & Magus, & Venefica.

veneficus, adiect. Czaronniczy/ Przekajacy.

venenaria, e, sub Czaronnik 2.

vēnēnarius, Trucizna robiaqy/ Czaronnik 2. Truciciel.

venenarius calix, Truciznowy/ sub Trucizna robiaqy.

vēnēnātus, Jadowity 2. Napuszczany iadem

Vergiffet. Nec venenati gravida sagittis.

[Saph.] H. syn: Vēnēnōsus, vēnēnifer, vēnēficus. *pbr*: Vēnēno, vēnēni tābe, felle, tābo, sānie, sūcco, spūma infēctus, illitus, aspērus, imbūtus, pērfusus. Vēnēno armātus, mēruēndus. Vēnēnum, virus fērens, spārgens, inspirāns. Vēnēno lūridus, vīrens, tūmēns, nōxius, nōcēns. Vipērēo sūcco imbūtus, spūmāns.

venenifer, Jadowity.

vēnēno, us Napuszczam iadem/ Trucizna

napuszczam/ Zarazam/ Zarbuje.

vēnēnōsus, Jadowity.

vēnēnum, Jad/ Trucizna/ Czary/ Zarba 2.

Bisse. Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.

Virg: syn: Virus, cōxicum, ācōnita, dōrum, tābum. *epith*: Tabificum, Māgicum, Thēsālicum, &c. *Vide supra*, Vēnēficium in *epith*, Lēnēum, Gōrgōnēum, lūridum, atrum, tētrum, nigrum, vipērēum, dirum, crāssum, livēns, sōmnitērūm, lēthāle, lēthifērūm, fitāle, fūnēstūm, exītiāle, immēdicābile, insānābile, ācre, praeiens, nōxiūm, hōrrēndūm, trīste, vīolēntūm, pēstiferūm, tūrcivūm, lātēns, ārcānūm, sērpēns, spūmāns, Tārtārēum, Stygiūm. *pbr*: Vēnēni tābes, fel, tabum, sānies, sūccus, spūma. Vēnēnōsi, vipērēi, fūnēsti, lēthiferi, lēthales sūcci. Vipērēus, vipērīnus crūor, sāngvis. Sērpēntūm sānīcs.

Nēm

Q9999

Nelli erbor. Cāthāridis succus Tritis ācōnita cūcū-
tis. Fallax hērbā vēnēni. Lēthāles hērbz. Vipērēz
spūmz; āvērāles āquz. Nigra pōcūla. Pōcūla tri-
sti grāmīne mīsta. Cōrpus tūmet ōmne vēnēno.
impia sub dūlci mēlle vēnēna lārent. Sūnt qui mi-
sta bibānt cum glāuco mēlla vēnēno. Vipēra trīste,
fērēns infixo dēnte vēnēnum. Nōn pūdūt fōdo vi-
tām rūpisse vēnēno.

vēneo, veneor, *Przedaję mię. Verkauft*
werden. Corruptum vanū rerum quia veneat
auro: Hor.

vēnērābilis, venerandus, *Wzciw/ Czci-
godny/ Wielębny. Ehrwürdig. Illud ami-
citiā sanctum & venerabile nomen. Ovid: syn: Vē-
rēndus, rēvērēndus, cōlēndus, ādōrāndus; āugūstus.*
phr: Majēstāte vērēndus.

venerābiliter, venerabundē, *Wzciwie.*

venerarius, *Praktykatz.*

veneratio, *Czeenie 1. Szanowanie/ Chwa-
lenie 2. Verehrung. Tum quia que vivū ve-
neratio regibus ante. M. syn: Rēvērēntia, obsērvā-
tia, cultus, hōnor.*

vēnērātor, *Szanuioę.*

venerea lues, *francā.*

vēnērēus, *Jurny/ Cielosny 2. Stryers.*

veneris dies, *Piatek.*

veneris stella, *Gwiazdā zātānna/ Gwiazdā
mieęgora.*

vēnērīvāgus, *Nierządny.*

vēnērōr, *Czeę 1. 2. Modle się 2. Chwale 3.*

Verehren. - Vestrosq; Deos venerabere scri.

Virg. syn. Hōnōro, obsēro, cōlo, rēvērēor, ādōro.
fide Honor, & Adoro.

vēnētus, *adict. as um, Modry.*

vēnia, *Odpuśczenie/ Dozwolenie. Uelub/*

Verzeihung/ Vergebung. Orantes veniam,

& templum clamore petebant. Virg. syn: Licēntia,

cōpia, pōtēstas, fācūltas, libērtas, vel indūlgēntia,

impūnitās, cōndōnatio. phr. Vēniā pēto, oro,

prēcor: vēniā dō, tribuo, rōgānti cōncēdo. Nō-

xam rēmīto, cōndōno. Extrēmā hānc dō vēniā

mīserēre sōroris. Namque dābunt pācem vōtis, i-

rāsque rēmītēt: ipsum obrētēmur, vēniāque o-

rēmū ab ipso. Tū mōdo pōlce Dēos vēniā. fide

Pax, & Parco.

vēnialis, *Odpuśczenia godny/ & sub Po-*

wspólny grzech. veniens, Przyby.

vēnilia, e. *Morstie butenie.*

vēnio, *Idę/ Przychodzę 1. Kommen. Ma.*

mento cita mors venit, aut Gloria leta. Hor. syn.

advēnio, advēnto, accēdo, prōpīnquo, devēnio, pē-

vēnio, ādēo, pēto, accēlērō, advōlo, apprōpēro

vel rēdēo, rēvērētor, vel īntō, īmmīnēo. phr. Hic

cōncēde, fēcte grādum. Sēdem vēniēmus īn unam.

Quibus Hōctōr āb oris expēctāre vēnis: illācas vē-

nitis ād oras prōpīnquābāt pōrtis. & Advēnio.

vēnio in, &c. *Przychodzę o nieszczęsny/ Przy-*

staje 3. Przybijam do brzegu/ Idzie o co/

Wzśnikiem się staje/ Stowarzysze się/

Szlachcicem zostaje/ Pomaga co/ Wdaje

się/ Węsto w przypowieść. & sub Przy-

placam tego 2.

venito, futurum, *sub Wiac 4.*

Vene exerceo, *Przedaję.*

vēnor, *aru. Lowis 1. 2. 4. Chwytam 1. Idę*

bywam się/ Podchwytam/ Dozumie-

wam się. Jagen. Sed praeceptus virtus ipsa

tenabitur aula. Grat. phr: Fēras īnsēctōr, pēn-

quor, sēctōr, āgō, āgīto, exāgīto, cāpto, latēntu rē-

bo, clāmōre prēmō, cātūlis sāgācībuz fātigo. Fēro

īntō, īnsīdīas mōlīor cāsēs, lāquēos, plāgas, rēz,

līnā tēndo, pōno. Sy. vās, sāltus, nēmōrā rēlībuz

īndāgīne, cānībuz, īnsīdīs clāudo, cīngo, sēpio, cū-

cūndo, cōrōno, fātigo, vēnatu exērcēo. Dīana lū-

dia cōlo, exērcēo. Vēnatu, vēnāribuz īnvīgīlo, vē-

nāndo pēr jūgā, pēr sylvās vāgārī. īnsīdīs, cūlībuz

fēras āgītārē. Trēpīdos āgītārē īn rētia cērvos. Vē-

nāndī flūdīum cōlērē. Dēmērē cēlērī fērrēā vīncī

cānī. Lāquēis cāptārē fēras, & fātīlērē vīscō. Aū-

tōsq; sēquī lēpōrēs, ēt fīgērē dāmās. Dēfīcērē ī-

signēm rāmōsō, vērīcē cērvum. Vēnatī cānībuz

lēpōrēs. Vēlōcēs jātūlo cērvos cūrlūque fātīgō.

Sāpe cītōs ēgī pēr jūgā sūmmā cānēs. & Vēnatū

& Canis venaticus.

vēnōsus, *żyłowaty.*

V E N T

venter, *Bruch/ żołądek 1. Wyprężenie/*

Wypukłość/ Płód 1. Bruchaty/ żołądek

Der Bauch. Laesat venter apertus equi.

Prop. syn. ātrus, ūīerus, vīscēra illa. epith: sēūnus

īmpūbus, vōrāx, vācūus, īnānis, fāmēlicus, āvidus

cāvus, cāpāx, tūrgēns, tūrgīdus, rāmēns, tūmīdus,

grāvīdus, grāvīs, fōrtus, ēpūis īnfātus.

venter falsicus, *Maciek nadziwiany.*

venter imus, *Lono w ciecie.*

Ventigē-

VEN

Ventigenus. Wietrny.

ventilabrum Wietagła.

ventilatio, Wietzenie.

ventilator, Wietacz/ Anglar.

venilo, Wietrz/ Wietrz. Wiewam/ Powiewam/ Poddymam/ Wącham/ Macham/ Wykręcam 2. Potęsam 1. Sięmusz na wiatr/ Pobudzam/ Chłodzie. Zlustten/ schwingen/ Luffe/ Wind machen. Mens in cerebro ventilatur ebrio. (Iambi.) P. syn: ewencilo, vel verilo, agito. pbr: Ventos, auram cleo, excitio. Aura refrigero.

ventio, Przyśię.

ventio, Chodiam/ Bywam/ Przychodzę 1.

vento, as, Przechodzę 1.

vento separo, Wietz 2. ventosē, Nado.

ventosus, Wietrzny/ Wietrzysty/ Wietrosowy/ Płochy/ Wietrzawy/ Niestępczy 1. Wietrzny. Windig. Aspic, ventosi ceciderunt aure. Virg. syn: Vento plenus, foetus, gravidus, tumens, vel levis, inanis, vanus, fatilis: tumidus, tumens, turgens, turgidus, inflatus, superbus.

ventrale, Sarcus/ Sufsal/ Kalesa/ Wacck/ Tres.

ventralis, Bruchomy/ Zoladkowy.

ventriculus, Zoladek 1. Głaz/ Kieniec/ Wnate.

Ventriloquus, Wrozek.

ventriosus, vent osus, Bruchaty.

ventulus, Wietrzek/ Wietrzagodny.

venturus, Przyjść.

Ventus, Wiatr/ Pochwiciet/ Pochwala.

De Wind. Prosequitur surgens à puppi ventus eunt. Virg. syn: Aura, spiritus, flamen, flatus, flabrum, Auster, Aquilo, Boreas, Notus Africus, Eurus, Zephyrus, Favonius, vel turbo, procella. epith. Lenis, spirans, mollis, placidus, levis, tenuis, secundus, vagus, rapidus, praecip, furens, validus, violentus, levus, volucer, celer, raucus, trux, sonans. sonorus, fremens, fulmineus, stridens, turbidus, glaciatus, immitis, inanis, frigidus, nubilus, pluvius, udus, madidus, gelidus, asper, hybernus, brumalis, dilcors, luctans, procellulosus, nimbosus, horridus, furibundus, inimicus adversus, infestus, edulus. pbr: Ventorum flamina, flabra, flatus, animae spiramina. Ventorum vis, minae, furor, furia, rabies, bella, discordia, strepitus, murmura. Ventosae spirant aures. venti turbo. Valida vis incita ven

Q9999 2

VEN

Don

ti. Procellae stridor. Tempestates sonora. Venti fremunt sylvis, et caeca volutant murmura. Ventosi murmuris aures spirant. Coelo turbine venti praecipiant. Montibus altis auditur fragor. ventis surgentibus freta ponti agitata tumescunt: Nidorum increbescit murmur. Venti vorticibus rapidis, vel saeva procella. Caelum, mare, terram concutunt, agitant, torquent. Pulveream nubem, nives, undas rotant, glomerant, intorquent. Terris pelagoque minantur exitium, obvia quaeque ruunt, ferunt, evertunt. Ventus aëlio carcere missus, agitantis aequora. S. Turbo, Tempestas, Aquilo, Boreas, Notus, Zephyrus, Eurus, Auster, Aura.

VENU

venula, Zetka.

venundo, Przedaje.

venus, eris, Gwiazda wiezorna/ Gwiazda zaranna/ Cieleśność 1. s. Miłość nieuczciwa/ Łagienie/ Kalożnica/ Piśność/ Przyjemność/ Osłoba/ Rut 4.

venus, al. vanus, us, Przedawanie.

venus illicita, Pfora.

venustus, Krasa/ Piśność/ Przyjemność.

Schöne/ Schönheit. Sexta venustati colliguae Verticis aurum. Prop. S. Pulchritudo, Lepor, Forma.

venuste, Piśnie. venustulus, Piśny.

venustus, Piśny/ Krasny/ Przyjemny.

Schön/ holdselig. -- tum flore venustior omni. Prud: syn: Pulcher, decorus, formosus. Vide Pulcher.

vēpallidus, Błady/ Miedbaly.

vēprecūla, ciernie 1. (morodny.

vēpres, u, hic vel hac ciernie 1. Plor jas

vēprēta, a, vepretum, ciernisko.

vēpris, u, m. f. ciernie 1. Doen Cerna vepres, Spruna ferunt, Quercus, Silex. Hor. Vide Spina.

VER

vēr, eris, n. Miosna/ Kól. Der Frühling.

Ver adeo frondi nemorum, ver utile sy. Virg: epith. Novum, nascens, placidum, blandum, sudum, serenum, tepidum, benignum, floridum, purpureum, florens, geniale, gratum, iucundum, amicum, virens, amoenum, odoratum, fragrans, tidens, luxurians, fecundum, fertile, utile, madidum, undum, nimbulum, imbriferum. pbr: Verum tempus. Veneri dies, uerna tempestas. Tempora veris

Nova

Nova temporis ætas. Veris clementia, indulgentia, honos, Florifer annus. Pars anni melior. Veris æmœna dies, quies. Ver gentiale novis quod dat primordia rebus. Ver erat æternum, blandique tepentibus auris. Mulsebant Zephyri natos sine semine flores. Vere fructus semper nitidissimus annus, arbor habet frondes, pabula semper humus.

veracitas, sub Prawda.

veraculus, Wrozek.

veratrix, iek. f. Wrozká 2. Czarownica 1.

veratrum, ciemistycá.

verax, adiect. omne. Prawdziwy. Mathafá.

fig. Figat, erat verax vaticinata feror. Ov. syn: Verus, sincerus.

verba, Bayki/ Formuś/ Slowa łagodne.

Verbalia Nomina apud Grammaticos, à Verbu ducta, ut à Dico, Dictio. Caris.

verbalis, Slowny 3.

Verbaculum, Bnastigka.

verbacum, Diemanná/ Szalbá/ & in Bnastigka.

verbena, verbenaca, verbenata, Koshkoko.

verbena, ha, May 2.

verbénalia, in Arctenia niedziela.

verbénarius, sub May 2.

verbéus, Pod maieim/ sub May 2.

verber, eru, n. Bicie/ Lastá 1. Bicz/ Gus 1.

Ein Streich/ Schmiss. Concussere jugum, pro-nique in verbera pendent. Virg. epitb: Tortum, saxum, contortum, crudèle, cruentum, crudum, intortum, violentum, triste, nodosum, crepitans, accerbum, insanum, nefandum, ferreum, ardens, minax, mortiferum. syn: Flagellum, virga, baculus, fustis. & Flagellum.

Verberabilis, spinus, Bicia godny/ Smagóniec.

verberatio, verberatus, us. Bicie Oderzenie.

Verberca statuas. Verbercum caput Smagóniec.

Verbercus, Bicia godny. verberito, Bitam.

verbero, as, Bici kogo/ Bici 3 diał/ siek/

Sztosuje/ Łapie/ Uderzam upy/ Zawsty-

diam/ Zalata mię. Schlagen/ Schmei-

sen/ Treffen. Erigit alternos & sacra verbe-

rat unda. Virg. syn: Cado, tundo, ferio, percutio

diverbero, pulso. phr: Verbera do, infligo, ictus

ingemino, inflare verbera, inflare flagello, eques

insano verbera vexat equum. Ferrea clamabat, da-

re verbera, verbera licet expedit. Lève mortifero delictum verbera punit, ora prateris insequitur manibus generosaque peccata pulsat. vide Cado Flagello, ictus.

verberio, Onis. Bicia godny/ Smagóniec.

verbose, Wielomownie/ Sztosko.

verbositas, Wielomownosc. Schwatig. Feit. vide Garrulitas.

verbosus, Wielomowny/ Mowny 1 2. Slo-

wny 1. Schwatig. Cedunt verbosi garru-

bella fori. Ovid: syn. Loquax, garrulus, multilo-

quus. vide Garrulus.

verbum, Slowo/ Sens/ Bondzyca/ Vornet

Przypowieści. Ein Wort. Vi praeceptor

verborum regula confert. Juv. syn. Vox, dictio, &

ctum, vocabulum, sonus, loquela, sermo. & Lo-

quor, Sermo.

Verbum apud Grammaticos, est pars orationis sub-

io agere vel pati aut neutrum cum tempore &

sona sine casu significans, Donat. Priscian.

Vericulum, Wiosna/ & 11. Moy 11.

V E R E

verè, Prawdziwie. Wistly. O vere ter-

gia, nec enim Phryges, ite per alia. V.

Verecundatio, Wstyd 2.

verecundè, Verecunditer, Wstydliwie.

verecundia, Wstyd 1. 2. Scham/ Zucht.

vide Pudor.

verecundor, Wstydze sie. Sich schamen

roch werden. Verecundari neminem ad mu-

sam decet. [la.] Pr, syn. Pudet me, erubescit. Erubescor.

verecundus, Wstydliwy 1. Vgeiwy/ Sch-

ammy. Schamhaftig/ zuchtig. Illa veru-

da lux est praebeunda puella. Ovid: syn: Pude-

pudicus, pudibundus, modestus.

verecundus color, Rumianosc.

veredarus, Goniec/ Podwodnik.

veredus, Kon wierzchowy/ Podwodny 1.

verenda, orum. Cilonet 4.

verendus, Ciet godny.

vereor, Obawiam sie/ Bois sie. 1. Sordum

ghrem. Equidem de te nil tale verebar. Virg.

syn: Timeo, metuo, formido, horreo. & Timeo,

observo, colo, honoro, veneror, revereor. &

Honoro.

Viretilia, a, Apulei. concha marina veretro simi-

Veretrum

verērum, Członek 5.
 vergilia, arum, Bąby.
 vergo, Trąchylam sie/ Ma sie gemu 2. & Les
 ze ná wřhod/ Nalewam/ Wylewam 1.
 Sich neigen. Vergebant nunc dant illu saler-
 tius ipse. L. syn. Propēdēo, inclino, pēdēo, in-
 clinor, declino: tēdo, spēdo.
 Vericōla, & Vericulus, Wrozek.
 vericūlum, Giewita/ Rylec/ & sub Rycie 2
 veridice, Prawdziwie.
 veridicus, Prawdziwy. Warhafftig in wōr-
 ten. Seu tua veridica dicūt res, onja sorores. 11.
 Verilōquium, Prawda 1. Wyklad 2.
 Verimonias, Plaut. corr. Querimonias.
 verisimilis, Podobny.
 verisimiliter, Podobnie.
 vēritas, Prawda 1. Warheit. Vox veritatis
 testis extingui nequit. (Jamb.) syn. Verum. epith:
 Cādidā, āpērtā, nūdā: simpłex, sincēra, sancha, a-
 qua, fidelis, fida, cōcōrs. rhr: Nēscia fraudum.
 Nēscia fallēre vīrrus. Vēri fides. Vērāx dicti m nōn
 fugiēns lūcem, insēcia fūci, incorrūptā fides nudāq;
 vēritas. Fama nēc ā vēri dīssīdet illa fide.
 Veriverbium, Prawda 1. Wyklad 1.

VERM

vermen, inē, n. Kobak.
 vermiculata vestis, Śatlatna śatā.
 vermiculatio, Kobągymōć.
 vermiculatum opus, Sadzanie.
 vermiculatum pavimentum, Cło wytwornie
 sadzane.
 vermiculatus, Kobągymōć/ Sadzony 2.
 Zingelegr. Atq; emblemate vermiculato. Luc.
 vermiculor, Kobąg mie togg.
 vermiculōsus, Kobągwy (dy
 vermiculus, Kobąget/ Kāmōsynowe łāgo-
 vermina, inum, Gryzienie 2. Kobąg 1.
 verminatio, Kobągymōć/ Kobąg/ Rłōcie
 vermino, Gryzienie cierpie/ Kobąg mie
 togg/ Głisty mam/ świerżbi mie.
 verminōsus, Kobągwy/ Gryzienie cierpiący
 vermis, ū, m. Kobak. Lin Wurm. Vermibus
 & prius in corpora posse venire. L. syn. Vermicū-
 lus, lūmbrius: epith: exigūlus, tēnūis, exilis, grāci-
 lis, parvus, longus, tērrēnus, tērrēstris, fēdus, sor-

didus, infestus. pbr: Fēdo sē in pulvērē vōlvēns.
 vermis aeris, Pągk. vermis limi, żółw.
 verna, Niewolniczy syn/ Wyzwolencom syn/
 Rodowic/ Szydetz/ & Smoyłki. Lin
 leibeygen Anecht. syn. Famulus, servus,
 minister, māncipium. & Servus.
 vernaculus, Domowy 1. Smoyłki/ Obymas
 telsti/ własny/ Szydetz.
 vernāliter, Szydręko/ Pochlebnie.
 vernans, Pogodny.
 vernatio, Odmłodnienie/ Wzłowa śkorā.
 vernationes, Nā wiosne.
 vernilis, Lekki 2. Niewolniczy. [kość.
 vernilitas, Pochlebstwo/ Szydetzko/ Lek-
 verniliter, Pochlebnie/ Zmyslnie/ Lekko 2.
 Vernilius, Petr n. Scalig. i. vernili.
 Vernisera, Eřed. iunt auguria mensalia, qualia recen-
 set Plin. l. 28. c. 2.
 Vernix, icu, hic P. kość.
 verno, a, Barwa/ Zielenie sie/ Linię/ 1
 Rozwina sie drzewo/ Wycwertul/ Lęto
 sie/ Śacastam 1. Kōla sie i sęzōły/ Węsele
 sie/ śpięwam 1. Wiosnię.
 vērnos, f. tempore, Wiosnięgo cāsū.
 vernula, Niewolniczy syn/ Rodowic/ Szy-
 vernus, Wrościenny. [derz.
 vero, a, Prawdō mōwis.
 verō, Prawdziwie/ Po prawdzie/ Tak jest/
 że 1. Jęcie/ A/ tożne. Aber. Egregiam
 vero laudem & spolia ampla refertur. Virg.
 verpa, a, sub Członek 5.
 verpus, Obrezanie/ Żyd/ Pālec trzeci.
 verres, Rietnor. verrinus, Rietnozi.
 Verriculatus, Columel. Verriculata falx, verriculo si-
 milis. Sed verriculum multa significat: forte dentata
 verriculum, Atomia/ Drugubica/ & in
 Włoz/ Szgoręka 2.
 verro, ū, Vmiatam/ Gārs/ Włozę/ &
 sub Włozę sie co.
 verruca, Brodawka/ Pągorek.
 verrucaria, Brodawnik/ Nogietek.
 verrucōsus, Brodawczary/ Gruby 2. &
 verrucula, Brodawczka/ Brodawka
 verrunco, a, Obracam 3.

Vernabi-

versabilis, Obrotny 1. Odmienny.

versabilitas, Obrotność 1.

versabundus, Obrotny 1.

versatilis, Obrotny 1. s. Umbwendig. At
sigiles mundi magnum & versatile templum. M.

versatio, Obracanie.

versatus, Brwałec/ Biegły/ Wzorny. wols
gäbet/ erfahren. Altera non deserunt tenui
versata fabula. M. syn. Gnarus, peritus, sciens,
doctus.

versicolor, Pstry/ Mieniony/ Rozmaity/
Makrapiany. Mandfärbig/ bunt. Astur
equo fidens & versicoloribus armis. Virg. syn. Mul
ticolor, discolor, varius. pbr: Variis colore distin
guuntur. (Aus.)

versicoloris, Splotwiasty.

versicolorus, Rozmaity

versiculus, Wierzeł/ Wierzeł 2. s.

versidicus, Wierzow piarz.

versificatio, Wierzow pisante.

versificator, Wierzow pisarz.

versifico, versificor, Wierze piše.

versificus, Wierzow pisarz.

versiformis, Wierzowy.

versipellis, Chytry/ Szalbiery/ Wiskolek

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

Szydz/ Szofisz. Hin und her kehren/
wälzen. Seu versare dalos, seu certa occumbere
mors. Virg: syn. Tracto, tango, vel convertito,
volvō, flecto, convolvō, vel agito, moveo, torqueo.

verso, as. Obracam 1. Przewracam/ Wrac

quize/ Wykracam 1. Braca sie 2. Myśle 1.

versus, w, Wierze 1. s. Wierze 2. ciąg 2. W.

wroc 1. Pieśń. Vers/ Spruch Versus

incomptis ledunt, risu soluto. Virg. syn. Car

mōdi: epith. Cānorus, svavilōquus, facundus, d

cilōquus, exculrus. pbr: alrisōnos grāto mōdū

mine versū intōnat. Māgna Dēum exculro pra

cia versu nāgrabat, i nūc ēt versū tecum mēdī

re cānōros. Cārmina succēssum scribēntis ēt oīa

quarunt. s. Carmen, & Carmina scribere.

versus, Adverbium & Praepositio, sub Ru/ O

& Nā poludnie.

versute, Chyero. versutia, Wykrety.

Versutlōquus. Chyromowny/ Wykrety.

versutus, Chyery/ Dowcipny/ Obrotny.

Lisig. Non Nomas arcana tollat versuta sal

bas, Prop. syn. Vāter, callidus, altatus, dōlōs

mālinus.

VERT

vertagus, verragus, Chart.

vertebra, Pācierz u zwierzg/ Obrotz.

vertebratus, sub Pācierz 4.

vertens, Schodzacy/ Caly.

vertex, icis, m. Biegun 3. Obrot 2. wierz

Wir. Spiż/ Gipfel/ Scheitel. Tigrida

exubie per dorsum vertice pendens. Virg: syn. Ch

cūmen, cūlmen, fastigium, apēx. Cacumen.

vertibulans, sub Obrot 3. Pācierz 4.

vertibulum, Biegun 2. Kolowrot 1. Pācierz

u zwierzg.

verticula, a. Bracoglow.

verticillatus, sub Pācierz 4.

verticillum, verticillus, Wāragka/ o

Gwozdik u lurni.

Verticordiu, sub Wāracam kogo.

verticōus, Witowary

verticula, a, Pācierz 4. Staw 2. Staw

wyż kōści kōnce.

verticulum, Pācierz 4. Kolowrot 1. Wārac

ka/ Obrot 2. Biegun 2. Gwozdiki u lurni

Versigina, as, Obracam/ świdz.

versigo, imis, Obracanie/ Zawracanie/

vertigo tota, Wir. (wrzeczono.

vertilabundus, Opadacy

vertilabundus, vertillans, Obrotny.

verto, Obracam 1, 2. Przewracam/ wycra

cam/

cam 2. 3. Zwalam 2. Przegladam / 7. Obas
lam ná sie / Náciiggam ná / Przycygam /
Dyspuriis / Spodziebam sie / Szczęść ci
Boże / Bodaj mi / Odmianiam 1. Przez
dicerzngc sie / Szczęśliwie. Rehten/
wenden. *Nu patria valida in viscera vertite
sires.* Virg. syn: Cōvērto, flecto, torquēo, volvo,
vērso, vel vārio, mūto, cōmmūto, vel cōvērto, dīrūo.

veritah, veritahus, veritagus, Charr.

vertumnus, Przeciadać / Odmiać.

verū, Rożen / Giewia. Bartsch. Et tere-
ti pugnans, mucrone verug. Saccus. Virg. epith:
Longum, tētes, ferrēum. phr: viscēra, et in verū-
bus sūdant vērāta cōtūnis. Sūbjiciunt vērūbus
prūnas, et viscēra tōrrent, oblongis vērūbus cōn-
figere.

veruacum, Odlog 2. Rola spramiona.

verūculum, Rożenek / Kulec / Szwarzca /

verveceum caput, Glupiec. (Giewia.)

verveceus, vervēcinus, Skopowy.

vervēcina, Skopowina.

vervex, Skop / Glupiec tr.

veruina, Rożenek / Giewia / Poćist.

verum, pro verus, Rożen.

verūm, Coniunctio. Me. Aber. Verum etiam
invisos si quos tentari amicus. V. syn. Sēd, at, alt.

verum, Prawda 1. Prawdziwie / Słuz,

verūm, enimvero, Me iednak.

verumtamen, Jednak / W śatze.

verus, Prawdziwy / Słuszny. Wahr/
wahrhaftig. Non datur, ac veras audire &
reddere voces. Virg. syn: Gērmānus, sincērus, vēr-
rāx, ingēnuus, cādidus.

verūm, Giewia. vēūm, Giewinyt.

VES

vēsania, Szaleństwo 1. Unsinnigkeit. Ipsa
tibi est hostis vēsania, seque furendo. Pr. 6. Stulti-
vēsania, u. Szaleis. (tia.)

vēsanus Szalony 1. Unsinnig. Svadet enim
vēsana fames, &c. Virg. syn: Stultus, fūridus. 6.
Stultus

velcor, Jem / Pożywiam / Zązywiam / Wży-
wiam 2. Widze 2. Essen / genießen. Ac po-
tius folia parca vescatur amaris. Hor. syn: Pācor,
āor, nūtrior, sūhētor, vivo. phr: victū pācūntur
simplicis hēibz. Frōndibus arbōreis, et amara pā-

scitur hēiba. Non nisi dēlecta pāscitur illē fēra.
vescillus, vescus, Chudy / Mąty / Mlepleni-
ny / Drobny / śnieorny / śiadły / Brzydki.

vēsica, Macarzyna / Pęcherz.

vesicae morbus, Wcyny trudność 1. 2.

vēsicaria, Miedhunsi zielen.

vesicula, a. Macarzyna / Galużka.

vespa, m. Grubarz 2.

vespa, f. Ossā. Wespe. epith: Stridula,
stidens, strepens, strepitans. phr: invisa cicadis.
Dulcissonam contritans voce cicadam.

vesper, substant. m. vespera, a. Wieczor 1.
Gwiazda wieczorna. Der Abend. Mu-

lati transversa fremunt, & vespere ab atro. V. syn:
Vespērogo, hēspērus, vel vespertinum tēpus. epith:
Noctifer, occidūus, ūmbriker, opacus, sērus, frigi-
dus, rōcidus, ūdus, rūbēns, piger. phr: Sērum vē-
nēis sidus, āstrum. Noctis nūncius, index, āstrum.

vesper, a. um, adiect. Wieczorny.

vespera primā, Wieczor 2.

vespera, Wieczor. vespēralis, wieczorny.

vesperna, Wieczera.

vespero, as, wieczor nādchodzi.

vespertilio, Miotopierz / & tr. Jalic / Wile-
kierz / Ponocnik.

vespertinis, Wieczor 2.

vesperinus, Wieczorny.

vespertugo, Gwiazda wieczorna.

Vespites, Gęstwa.

vespilo, on, Grubarz 1. Grobowiec.

VEST

vestiarium, Szatnia / Odzianie.

vestiarius, subst: Szatny 2. Wenderarz bar.

vestiarius, adiect: Szatny 1.

vestibulum, Przedśionek / Przysięp 2. wstęp

Pozgarek / Wesicie 2. Ein Vorhoff. Ve-
stibula abeunt veteres, lassique clientes. Iuv. syn:
Pōrticus, ātrium. epith: Marmōrēum, sūpērbum,
māgnificum, pictum, lacum.

vesticeps, cipu, Szarastajacy, Młodzieniaszek
Vestienturbernum, Petroni. sub eadem veste mansit.
Turneb.

vesticula, Szatienka. i ut in sircula.

vestifluus, sub Szatą dluga.

vestigator, śladownik / Lewiec.

vestigi-

vestigium, ślad/ Stopá 1. 2. Kopyto wy-
rażone/ Podeświá 1. Łápá 1. Krok 2. In-
Siggel/ wyrażenie/ & sub Roley. Suss-
stapffen/ Sussput. Agnosco vetera vestigia
flamme. Virg. syn: Signa pedum, vel signum, re-
liquit, vel pes, planta, passus, gradus. *encl:* im-
pressum, signatum, fixum, recens, manifestum. *pbr:*
Pedum impressum indicium. Signata pedum nota.
Signa notaque pedum. Vix signa, indicium. Vesti-
gia sequi, legere, urgere, servare, observare.
vestigium ædificii, Model gruntu.
vestigo, *u*, Opactwie/ Szukam/ świdrze o-
czymá/ wachem szukam/ wacham. Nach-
forschen/ nachspähren. Vestigemus & a por-
tu diversa petamus. Virg. syn. investigo, inquirō,
quæro. *ſ*. Quæro.
vestimentum, Odzienie
vestimentum ē villis, Roc 1.
vestio, Odziwam/ Obieram/ Obloze 2.
Obitiam ściány/ Zatastam 1. Okrywam/
Przyodziwam. Bekleiden. Sponte sua san-
dix pascentes vestiet agnos. Virg. syn: Induo. Veste
tego, circumdo, amictio, operio, velo, humeros in-
duco, orno, exorno, decoro, insignio. *ſ*. Induo.
vestior, Obraſtam. *a*. Odziwając/ Obies
vestior pilo, Zatastam 1. (raiz mig,
vestis, Odzienie/ Szata/ Wzioma szata/
Mech 1. Lin Rleyd. Et Tyria vestes & dulcis
sibia cantu. Tibi: syn: Vestimentum, vestitus, co-
gmen, amictus, velamen, velamentum, chlamys,
tunica, toga, pallium. *Mulierum vestu*, carbassus,
linum, pepulum. *epith:* Preciosa, purpurea, concin-
na, picturata, picta, linca, serica, magnifica, regia,
versicolor, longa, fluens, undans, nitens, splendida,
decora, candida, nivea, alba, viridis, virens, rubra,
rubra, rubens, lutea, crocea, cerulea, nigra, pulla
atra, mesta, lugubris, funerea, feralis, lacera, squa-
lens, demissa, sinuosa. *pbr:* arte, recta, laborata,
ostro, munice tincta, splendens. Auro rigens, aspe-
ra, squallens, superba, insignis, intertexta, illita,
Bene conveniens, et sine labe roga. arte laborata
vestes, ostroque superba. Hæc picturata auri sub
regimine vestes. Non decet aurata prædora veste regi
vestis aranei. Páiczyna.
vestis denudans, Szata cienka.
vestis famularis, Sulmaná.
vestis funebris, funesta, lugubris, pulla.
vestis nexilis, Dżianka. (Zatobá.

vestis nil celatura, Szata cienka.
vestis serpentis, Wzowisko 2.
vestipica, Sluzebnica/ & sub Szatny.
vestippicus, Szatny 1.
vestisternium. in Ramis palmarum. Bosquer. in
lectisternium.
vestitissimus, sub Szatny 4.
vestitor, oris. Obieracz/ Bráwec.
vestitrabus, sub Szata dluga.
vestitus, *u*, Odzienie/ Obior
vestitus terra, Porosłino.
vestitus, Rosmarty/ & sub Szatny. Bekleiden
Itur in aeterno vestitos gramine campos. Gl. syn: in-
dutus, amictus, tuniceatus. *pbr:* veste rectus, orna-
tus, decoratus, superbus.
vestra reverentia, majestas, &c, sub Wá-
vestras, atis. Wázyntec. (moſt.
Vestrorum, pro Vestrum, priscè. Plaut. Pars Vestrorum.
Contra Salust. Milites nostrum. Maiores Vestrum.
Iul. Scaliger. Plaut. Nostrum saluto socium. Et ma-
jore meum gloriam, pro nostrorum, meorum. Prisci-
an. qui avertit plura ex Cicer. Virgil. Terent.

VET

veter, ri, veterior, veterrimus, Szatny 1.
veteramenta, orum. Szatzyzna. [Dawny
veteramentarius, Patracz.
veteranus, Szatny/ Dawny/ żołnierz stary.
veterarium, Szpihlery.
veterasco, Szatzeie sie/ Wietheis.
veterator, Szalbierz/ Kos 2.
veteratorie, Chyrru/ Szalbiersto.
veteratarius, Szalbiersti.
veteres, hi, Priodkuis. veteretum, Ob-
veterina, orum, Robotny wol.
veterinaria medicina, Bonowalsko.
veterinarius, adiect: Wydlęcy/ subst: Bonow-
veterinus, ciezatowy/ Robotny. [wól.
veternosus, spiazke maigcy/ Puchlins ciez-
piacy/ Zastatazy/ Sprochniaty/ Leniwy.
veternus, substant: spiazka/ Gnusnosé.
Schlaflucht. Nec torpore gravi passus sua re-
gina veterno. Virg. *ſ*. Pigritia.
veternus, adiect. Zastatazy.
vetero, *u*, Szatzeie sie/ Wietheis.
veticum

vētum, Zákazána vrecz/ Zákazánte.

vētus, Zákazány/ Nierzadny.

vēto, Zákazánie. Verboten Religio vetuit
segeti pretendere segetem. Virg. syn. Prōhibeo, vel
impedio, obito, obolum. pbr: Prīmāque vētānt cō-
sistēre tērra. Quāppe vētor fatis.

vētōnica, Butwica 1. A Vetonibus ubi Lucan:
producit o, contra analogiam Gentilium nominum.

vētula, substānt: Bábá 1. Ein alt Weib. O-
mnes aut vetulas habes amicas. (Phal:) Mart: syn:
ānus. epith: Frigida, tremēns, cūrva, sēgnis, marcē-
da, rūgōsa, mōrōsa, egra, lāngvīla, dēstrāns, dē-
formis, sōrdida, mōrōsa, tristis. pbr: Grāvis ānnis,
ānōsa pārens. Grāndior xvo māter. Sēnio cōse-
cta mēmbriis sēnilibus rūtūbāns. 6. Senex.

vētulus, adiect: Dawny/ Stary.

vetulus, subst Staryec.

veturius, sub Bydlo roborne.

vētus, ēris, adiect: omn: Dawny/ Staryodas
wny/ Wiotchy. Alt. Diximus, amisi ve-
rum fetus Albulā nomen. Virg. syn. Vētūsus, anti-
quus, p̄ficus, vel sēnēx, ānōsus, lōngēvus.

vētustas, Dawnosé 1. Staryosé 2. Staryozje
tnosé/ Staryozná/ Wp̄jowa sforá. Alte
Zeit/ alte Alterthum. -- Tuq̄, invidiosa ve-
rustas. Ovid: syn: antiquitas, vel sēnēctus. epith.
Lōnginqua, lōngēva, invidiōsa, tārda, ānōsa, cā-
na, vērērānda, sēra. pbr: Tāntum xvi lōnginqua
vālet mūrāre vētūstas. Nūnc sītus infōrmis p̄micit.
Et lōngēva vētūstas. Cūcta rōdēns. Mēmōrānda
cāq̄ens. Tōt nōva cōmpōsūt mēndāx figmēta
vētūstas. Tēmpus ēdāx rērum, tūque invidiōsa
vētūstas. ōmnia dēstrūit. Quicquid hōnōrāto sā-
piēns cānit ōre vētūstas. Tābida cōnsūmit ferrum,
lāpidemque vētūstas. Nullāque rēs māius tēmpōre
rōbur hābet.

veruste, Dawno.

verustesco, Staryeie sie/ wystawa sie wino:

vetustico, wymietrzec 1.

vetustissime, Zdawná.

vētustus, Dawny/ Staryoswiecki

V E X

vexāmen, Vagabānie/ Trzesienie

vexatio, Starypānie/ Trapienie/ Vagabā-
nie 2. Vetrapienie/ Przesładowānie/ Pus-
stoszenie/ Przykrezenie sie.

vexator, Starypāg/ Draciniētel/ Przesładow-
wca/ Pustoszyciel.

Rrrrr

vexatus, Vetrapiony/ Otriosany.

vexillarius, Chorąg 1.

vexillatio, Polek/ Roca 2. Szarydło 5. 6
sub w:stuzony/ Chorągiew 1.

Vexillifer, Chorąg 2.

vexillum, Chorągiew 1. 2. Znāt 3. Ein

Kriegesfähnlein/ Pannier. syn: Signum,
insigne bellī. Romanorum āquila. pbr: Mārtium,
Māvortium, bēllicum, pīctum, vōlāns, flūtāns vō-
litāns, expānsūm, explicītum, ūndāns, lēve, minax
tērrificum, āquila. pbr: ādvērsis cōncurrēte signis.
Cāstris āvūsa mōvēri signa iūbet dūctor. Vēxilla
ūndātim mēdiās pāndūncur in āuras.

vexo, Vagabam/ Starypam/ Dracinie/ plone
drui/ Trapię/ Vajezdjam/ Pustose/ O-
bracam/ 6 sub Droze. Qualen/ plagen.

Summa fuit, duo si discordia, vexat inertes. H. syn.
Tōrquēo, crucio, exerceo, discerūtio, āngo, āgito,
exāgito, affligo, afflicto. pbr: Pōenis, cruciātibus
afficio, cōnficio, p̄mo, opprimo, exāmino, vel
vāsto, dirūo, quāsto, pōpūlor, ēvērto.

V I A

via, Droga 1. 2. Tor/ Sposob/ Tryb/ Przep

stoki/ Diturá/ Postepet prawny/ Powod

Weg/ Straß. Quo te Mavi pedes? an, quo

sia ducit in urbem? Virg. syn: iter, callis, trāmes,
sēmīta, cōmpita, bivīum, trivīum, quadrivīum.
epith: Trita, frēquens, rēcta, plāna, facilis, lubrica,
dūbia, āmbigua, fallāx, dēcūlta, furtiva, lāta, pā-
tūla, pātēns, tūta, pūblica, spātiōsa, āpēta, rēgia
āngūsta, ōbliqua, sālebrōsa, lūtilēnta, cōenōsa, sā-
xōsa, sinuōsa, invia. pbr: Strāta viarum. Trītum
spārium. Sēmīta callis, āngūsta viarum. Vix cōm-
pēndia, trivīus callis. P̄c attritas sit sātis ire vīas.
Quā nūlla hūmāno sit via trita pēde. Nōn ē tē-
ris mōllis ād āstra via: Est mālā, sed cūctis istā tē-
rēnda via. Quā facit āsīduo trāmite vūlgus iter.
Virīdes discērnit sēmīta cāmpos. Sēmper lōngam
incōmītātā vidēris ire viām.

via vitalis vocis, Rrqn. via urbis, Vīcā

vīalis, viarius, Drojny.

vians, Podezojnik t. Pielgrzym.

viatica cœna, Gosćinny Obiad/ Waletā.

viaticor, arū, Vā droge sie opātui.

viaticum viaticulum, Vādrojne. Weges-

brung. -- Aut subducta viatica plorat. Hor.

syn: Cibi: āuxiliūm vīa.

viaticus, 6 viatorius, Vādrojny.

Vīatim.

viātim, sub Po domach.

viātor, Podroznik / Sluga mieyski. Ein
Reiser / Wandersmanu. Omnis & agricole
& tutā laet arce viator. Virg. syn. Peregrinus,
advena. epith: Lassus, fessus, defessus, fatigatus, si-
tiens, propterans, errans, vagabundus, ignotus, pul-
verulentus, miser. phr: Qui carpit iter. Ferens
tadia longa viae expōsitū mille periculis.

VIC

vibex, ita, f. Degā.

vibia, żerdżę poprzeczna / sub Sogłā.

vibium animal, Wodostajenne zwierze.

vibrans, Młokoccy sie / Przenikający / Drżę

vibratio, Szerełanie 1.

vibratus, Rzdzierzawy / & sub Rzdzier.

vibrissa, & vibrica, Włosey w noszdrzach.

vibrissa, as, Wywerkuis.

vibro, Porzysam 1. Rucam 1. ciskam 1. Zās
noże sie / Trzęsę sie / Miga sie co / Szerepie /
Rzdzierzawie / Przenikam / Włosey sie.

erschueten / bewegen. Spiculaque in sylvā
tuta vibrabat amor. Gal. syn: Quatio, cōrūleo,
tōrquēo, intōrquēo, cōntōrquēo, mīto, jaciō,
jacio, cōjicio, vel crēmo, mīco, & laculo, & Lucco.

viburnum, Żordowid / Pręcie gible.

VIC

vicānus, adiect: Wicyki. substant: Woyt nā
wsi.

vicaria praefectura, & vicaria absolute, Podz

vicārius, substant. Namiestnik / Plenipotens.

vicārius, adiect: Namiestny.

vicātim, sub Po domach.

vice, Młāsto kogo / Zā kogo / Koley nā kō-
go / Przemianę / Nā kscalt / Raz nomen.

vicem, Młāsto kogo / Zā kogo / Dla / & sub
Nieszczęście / Przypadek 2. Przpad 1.

vicemāgister, Woyt nā wsi.

vicenārius, vicennarius, Dwudziestoletni.

vicēni, Dwadziestci 1.

vicennium, Dwudziestoletni čas.

vicēris, Niesch tak będzię.

vices, has, Koley / Przemianę / Wec zā wec /

Oddanie 3. Raz nomen.

vicēsima, as, Pobor / Cio.

viceśimani, sub Polek.

viceśimarium aurum, sub Pobor.

vicēsīmatio, Dwudziestkowanie.

viceśimo, as, itidem.

vicēsīmus, Dwudziesty. Der zwanzigst.

Deperit & nondum viceśima venerit aetas. Ovid.

vicia, Wyśā 1. Ledziewicz.

vicīarius, Wycny.

vicīarium, Cola. substant: corr: Variarium.

vicibus, Rolig / Nā przemianę / Tedy ony

dy / Co trzeci dzien / Raz / Nomen.

vicies, Dwadziestci kroc Dwanzigmal

Non plenum modo vicies habebas. (Phal.) M.

vicinālis, Sosiedzi / Wicyki.

vicinia, Bliskość mieyska / Sosiedztwo / O-

Polica. Nachbarschaft. Quere peregrinum

vicinia raura reclamat. Hor.

vicinix proxima, Podle.

vicinitas, Bliskość / Sosiedztwo.

vicinūm, vicinum, Sosiedztwo /

vicinus, substant. Sosiad. adiect: Sosiad.

Bliski 1. 2. Nachbar. Vicinumque

grandius uber habet. Ovid: syn: Proximus, pro-

quus, contiguus, contēminus, finitimus, propius,

affinis. phr: Terra domus est contēmina nostra.

nitimi procēres cōeunt, urbēque propinqua. G-

gnatāque urbes olim, pōpulosque propinquos.

vicis, vide vice, vicem, supra. apud S. Lina

In ordine vicis. verbum verbo, Wzrostę

lei / vel Gdy przysiężā nōn koley kapiłā

osiadować.

vicissim, Vicissatim Wzajem 1. Nā przemianę

ny / Spolecznie / Zās. Eins ums ander.

-- Quid possit uterq vicissim. Virg: syn: Per

in vicem, alternatim, pariter, mutuo, alternis

alternis vicibus. phr: inque vicem speculāmur

quās, alternātque vices. Excubar, exercētque

ces. Succēduar, servātque vices. & Alternatim

Certatim.

vicissitas, Wzajem 1.

vicissitudo, Przemianā / Oddanie 2.

wechselung. syn. alternatio. phr: Succē-

dunt tristitia latis. Nube soler pulsa candidus

ts. Nōn semper tūmidis fervēre vōxata pro-

zquora, nōc gēlida riget hōrida tērra prūna

vicem pōnunt vēnti, mārē stērnitur, āura mīl-

flōrem tōrpēntes evōcat hērbas.

vicomāg

vicima,

que des

stia, pti

placabi

Functu

eudes.

addita

vicimā

vicimo,

vicior,

quāmbi

triumph

fortis,

stium.

insignis

hoste re

victric

domis.

fuso la

vicioria

vicioria

viciorio

viciorio

vicioris.

vicioris.

den. l

Virg: t

tus, sub

vicus, t

Stran

abiēre f

viculus,

vicus, v

nicā.

tius cul

vidē,

à pris

videlice

reze /

wislic

oit. M

iden!

ut gemi

vicomāgister, Dilectiōis n. 2.

vicima, Ofiāra 2. Schluchropffer. Vicima
que dextra cecidit vittrice, vocatur. Ovid: syn: Hō-
stia, pīculūm. epith: spīma, pingvis, sacra; pia,
placabilis, infelix, insōns, mītica, solēmnis. pbr:
Fūnestum libāmen, vōritus angvis, vōritā sacra pē-
cūdes, vōritā cadis hōnōr, altāris hōnōres. Sacris
addita flāmmis.

vicimārius, Ofiārit/ Pop pogānski.

vicīmo, as, Ofiārit. vicīto, zyie.

vicior, Zwycięzca. Überwinder. Victor erat
quāvis, aquus in hoste fuit. J. syn: Triūmphātor,
triūmphāns, dvāns. epith: Cēlebris, clārus, illūstris
fortis, māgnānimus, supēbus. pbr: Dōmītor hō-
stium. Supērato victor ab hoste. Spōllis hōstilibus
insignis, dēcorus, ornātus, supēbus. Pālmam victo
hoste rēfērēns. Hōstili prada, spōllisque pōitus
Victōri rēdēmitus tēpōra lauro. Spōllis insigni
spimis. Militiā ostēntans fortia gēsta suā. Rēdiēns
fuso latus ab hoste. v. Vinco.

victōria, Zwycięstwo. Victōriālis, Zwycięski.

victoriānus, n. Podwoyny grosz.

victoriola, sub Zwycięstwo.

victōriōsus, Zwycięski.

Victricus, ut Modestus. IC. scribit: lege potius Vi-
ctualis, zywności fluzocy. (tricus.

victus, ti, adiect. zwyciężony. Überwun-

den. Victus abit, longeque ignotū exulat oris.
Virg: syn: Dēvictus, debēllātus, supērātus, dōmī-
tus, subāctus, strātus, fūsus. v. Vinco.

victus, ti, substant: & victus, us, zywności/

Strawa. Speise/ Nahrung. Tunc victus
abiēre ferā, tunc instā pomus. Tib: syn: ālimentum,
victulus, Wiośka. (cibi.

vicus, Wioś/ Wlica ciāna/ Pierzeiā/ Dile-
nica. Eine Gasse oder Straß. Et tua patri-
tius culmina vicus habet. Mart.

VID

vidē, Wey. vidē, Pātrē rego 2. E breve
à prisco Vido, n.

videlicet, Tak jest 2. To test/ Jście/ Jśna
reg/ Bez wopienta/ Musi byci. Ge-
wislich. item als nemlich. Sic illa videlicet
olim. Man: syn: Scilicet, nimirum, nempe.

viden! Dawey. ja Siehest du/ Educit, viden,
ut gemina stant vertice crista. Virg.

Rrrr 2

video, Widze 1. 2. Pātrē rego/ Przeguwam/

Cuius 1. Wyżec sie 3 Kim/ Pātrē rego nā/
ēni mi sie/ Opātrule 2. Scātān sie. Se-
hen. Ipse videbatur ventis regina vocatū. V.
syn: āspicio, cerno, intūdor, vel sentio, intēlligo,
agnōsco, advēto. pbr: ōcūlis pārcipio, accipio,
haurio, ōcūlis observāre, prōsequi. Visū lēgere.
Nulla tūarū audita mihi nēque visa sordūm. Si
quae forte fērant ōcūlis sēse ōvīa nōstris, errābūda
hōvis vēstigia. In quāmcunque dōmūs advēti lū-
mīna partem, immēnsa spēctantur ōpes. Aquōra,
prōspēctū mētor ālta mēo. Tē vīgīlans ōcūlis, ā-
nīmo tē nōcte vidēbam, ac lēgerat visū cūcta, tē
pēnētrāret in omnes spēctando pārtēs, ēt omnem
prōspēctum late pēlāgo pētīt āntea. Sūmque tūōs
ōcūlos usque sēquūta mēis: ut tē nōn pōtēram,
pōtēram tuā vēla vidēre. Vēla, diu vultus dētinū-
ere mēos: at postquam nēc te, nēc vēla fūgācia vi-
di, ēt quod spēctātum nil, nisi pōndus, erat. Ec, v.
Aspicio, Respicio.

videor, Jda mi sie/ Wniemam/ ēni mi sie/
Zeydnie mi sie.

vidua, viduata, Wdowa. Eine Wittwe/
Wittfrau. epith: Misēra, sprēia, rēlictā,
cōntēmptra, dēsēta, mōlta, trīstis, ālīcta, lūgēns.
pbr: ōrbāta, spōllāra viro, cōnjūge, cōnsōrte, mā-
rito. Parte sūi mēliōre cārēns. Vivēns sine cōnjū-
ge cōlēbs. Quae jācet in vidūo fēmina mōlta tō-
ro. Vidūo fundens sūspīria lēcto.

viduatus, Ogolocozy/ Bez 2. [stāte 2.
viduitas, Wdowstwo/ Ogolocenie/ Niedo-
vidulus, Torbā/ Ułomok/ Niesie 1. Corri-
pt 1. Renat. Apud Plantum potius longa est.

viduo, as, sub Ogolociē. Zur Wittwē
māchen/ betrauben. Iam dudum viduum ge-
minā viduāserat urnā. Sed: syn: ōrbo, spōllō.

viduor, sub Ombowieci.

viduus, Ogolocozy/ Wdowi/ Bez Propos.
Ein Wittmann. Cogor adire lacus viduos à
lumine Phebi. Viē: syn: Viduātus, ōrbus, ōrbātus,
spōllātus.

viduus vir, Wdowiec.

video, Plote/ Wie 2. Wiaze 1. Wāginam/
victor, Wdmarz. [Pobitiam 2.

viduus, Zwiedly/ Zmarzcy/ Wierci/

Slaby/ Gibli/ Wilgorny.

VIG

vigens, świeży 2. Czerstwy/ Jodeny.

Vigeo.

vigeo, Czerstwieć / Mocnieć / żyć 1. Plus
39 / Trwam 1. Rwieć / Jadenieć / Sroć
3 / Kim / Poplacam / Slynę. Geñem / geñ
seyn. Mobilitate viget, viresque acquirit cundo.
Virg. syn: Vigesco, vāleo, florēo, florēsko, virēo.
phr: Vigore plenus sum, praeſto. Vēgeto lum, cor-
pore. Viribus vāleo.

vigesco, Czerstwieć / Mocnieć.

vigēsima, vigesimalium, &c. idem viceſima.

vigēſſis, in, m. Osmat.

vigil, adiect. omne, Priscian. Czuyę.

vigil, substant. commune Sroć 1. Wachen-
der / Wächter. Portarum vigiles & caco
Marte resistunt. Virg. syn: Pervigil, vigilans, insō-
mnia, insōpitus, pernōx. 9. Vigilo, vel diligēns, ac-
cer, sedūlus, attentus.

vigilabilis, Czuyę. vigilanter, Czuyę.

vigilans, Na tawie / Czuyę / Pilny / żywym /

vigilantia, Curność / Wiespanie / Puność.

Wachsamkeit / Sock / Gleiß. At si quos ha-
ad illa viros vigilantia fugit. Virg. syn: Vigilās
sensus, vel vigil cūra, studium, diligētia, cūra,
sedūlitas.

vigilate, Bącznie. vigilatum, sub Wiespłocy.

vigilax, āsis, adiect. omne Czuyę.

vigilia, vigilium, Wiespanie / Jaw 1. Sroć.

Nachtwacht. syn: insōmnia, vel excubia.
phr: Vigil nōx, vigiles hōre.

vigilia, Sroć 2. 3. Willia 1.

vigiliarius, al vigilarius, Sroć 1.

vigilo, Cui 1. Sroć 1. Wachen.

Præcipites vigilate viri, & confidite transiris. Virg.
syn: Pervigilo, evigillo, vel excubo, excubias ago.
vel invigilo, incumbo. phr: insōmniem noctem dū-
co, tradūco, patior. Noctem vigilo, vigil dūco, vi-
gillem dūco. Vigiles pēducere noctes. Nulli sō-
mno succumbo. Sōmno inimicus et quāvis usque
ōpēri instat. Quid sēros hībēni ad luminis ignes
pervigilant? Vārio noctem sērmōne trāhebant.

vigilum praefectus, Sroć 1. 2.

viginti, Dwadzieścia. Zwanzig. Viginzialu-
ros, magorum horrentia centum, Virg.

Vigintiviri. & Viginti-viratus, m. Cui: Magistratus
ex 20 viris constans, creatus ad asinationem agrū
Campani. Manutius. Aliter Turnebus Vigintiviros
componit ex Decembiris hasta centumviratus, ex
Quatuorviris curatōribus viarum, ex Trinoviris cen-
sitatibus, & Trinoviris menestibus.

vigor, Cierstwić / żywość. Krafft machē
scuectus, debilitat vires animi, mutatq. vigorē.
Virg. syn: Vis, vires, robur epith: igneus, ālce-
āgilis, mōbilis, animōsus, vīrus, ignifer, flagrans,
vivificus. phr: ista quidem faciēs animōsi plena vi-
gōris. Si quid ē in nobis vivi fuit ante vigōris. Vi-
vificum amiserē vigōrem. Plus quādoque senes-
cēnā vigōris habet.

vileſco, Tanieć / & Podleć / sub Gārdy
mna. in Veracht kommen. Theſaurus ni-
gran e oculis vileſcit bonora. P.

vilis, Podły / Tani. Schlecht / gering. Vi-
lius argentum est auro, virtutibus aurum. H. syn:
abiectus, dēpēctus, cōtēptus, neglēctus, hūmilis,
sordidus.

vili, viliſſimō, Tanie. villias, Taniōść.

Vilito, as, Lī 2. & sub Podły.

villa, Wieś / Dwor 2. Baurenhof / Mey-

ethof. Et jam summa procul villarum culmina
fumant. Virg. syn: Prædium, domus rustica. Vide
Ager, Hortus.

villa fructuaria, Solwark.

villanus, villaris, Wierſki.

villaticus, Solwarkowy 1. Wierſki.

villica, Dworſka / Włodarska. (fina)

villatio, villicationis officium, Włod-

villico ōnū, Solwarkowy 2.

villico, as, villicor arv, Włoduis / Wierſki
i ywor włode.

villicus, Włodarz / Solwarkowy 2. Ein

Bauermann. syn: Colonus, agricola, &
ſic is. Vide Agricola.

villō us, Roſmāry. Voll Haarlocken / w-

igt. Præcipuumq. toro & villosi pelle Lem-

Hor. syn: Pilosus, scroſus. phr: Villis cōmans,
ctus, ōpētus. Villōsum sētis pētus. Tēribili-
is impetus, hōrētus. Cōmātes excūtiēns cōmā-
tōros, jūbat.

villula, Wioſka. villum, Winko.

villus, Boſm / Roſmācing / sierć / Siemę.

vimen, Pęgie / Roſtina / Wic. Weiden

Büſch. Arbuten texunt virgis & vimin-

querna. V. epith: Lēntum, āzile, tōrtum inōrtu-

vīrens, vīde, lēve, tēdūe, frūctōsum, pāſtūre,

cūtum. phr: Viminēa virga. Viminēi frūctes, &
ci. Dūsi tibi dē vīridi fūcillam viminē tēdo. Cū-

dēbat tōrtum āzile vimen ōpus.

Vimen

vimenta, orum. Prociē.
vimīneus, vimīnalis, & vimine textus, Prociē.
clany/ Rokicīnowy. Von Weiden ges
flochten. Vimeasq; trahit crates, &c. Virg.
vinācea, es, vinacea, orum. Jodko 2. Wye
vināceus, adiect. Winny 2. (elogyng.
vinaceus, substant. Jodko 2. Wyclogyng.
vināgo, inis, Golob diki.
vinālia, n. plur. sub Winny 2. & Dniā trzes
vinālis, Winny 2. (ctego.
vinaria, orum. Winny stātek.
vinarium crimen, Opilstwo, 1.
vinārius, adiect. Winny 2.
vinarius, substant. Winny synkacz/ Piliānicā.
vinca, vinca pervinca, Bāwinet.
Vincea potio, tr. sub Powroz do obiegenia.
vincetoxicum, Toiesc ziele.
vincia, Powsciagliwy.
vincibilis, Zwycisiny.
vincio, Wiojs 1. Zadzierzgam/ Pobisam 2.
Binden/fehlen. Namque ubi non certo vincit
ur fadere lectus. Prop. syn. Dēvincio, rēvincio,
ligo, alligo, colligo, religo, redimio, stringo, ob
stringo, astringo, constingo, necto, adnecto, connec
to. phr: Vinculis cōterco, cōhibeo, retineo, pre
mo, onero. Vincula injicio, intendo. Mānibus, pē
dibus collo vincula circumdo, injicio. Connexis
inter sē vincio nōdis, arcto nexu vincloque tenāci
astringo. Vinculus etiam vērās in meā tērga mānus.
Impediunt, onerant geminas vincula firma mānus,
invadit, vincitque manus post tērga catēnis. Aurēa
pūrpūreā subnectit fibula veltē. Quam simul
ad dūras religatam brāchia cautes vidit. Centum
vinculus āhēnis post tērgum nōdis. Vērū ubi cōr
ruptum mānibus, vinculisque tenēbis. Ecce mānus
jūvenem intērea post tērga rēvincit. Nām tenē
ras arcabant vincula pālmās. Et indigno circumdat
vincula collo. Dūra compēde crūra sōnant Pōndē
re lassā catēne tēt mānus Spēs etiam vālida solatur
compēde vinculum. Ibunt ante dūces onerati colla
catēnis. Pars agitur vinculis post tērgum cāpta lā
cēnis. Vinculaque captiva rēges cervice ferētes.
Māri quōque depressus fabrilis vincula sensu.
vinco, Zwycisam/ 1. 2 3. Przekonywam 1.
2. Przemagam/ Przewyżsam/ Wygrawam
1 2 3. Dowodzę 2. Zbijam dowod/ Odrzy
manam/ Mam nad cię/ Crawlę/ 1. Przer

życ 3. Hamuje się/ Przegadac/ Wymuje się
Wyciągam/ & sub Przewodzę co nā sobie.
Überwinden/ überwältigen Vincebant, nec
qua turba Serapim amat. Mi: syn: Dēvinco, debello,
sūpero, sūbigo, dōmo, expūgnō, fundo, sterno. phr:
Palmam fero, rēfero, obtineo. Victorem pramia,
dēcus: hōnōrem rēfero, & certāmine victor multa
cum laude rēdeo. Dōmū tērras, hōmīnēsq; rēvinx
Lēgibus, ad sōlem victrix utrumq; cūcūrrit. Tēmpō
re tam parvo tōt praelia sāngvine nullo pēfficit, o
mnia vincit amor. Labor omnia vincit improbus et
dūris urgēs in rēbus ēgestas. 6. Victor, & Triumpho

Vinculum, Horat. Poetica Syncope. idem Vinculum.
vincio, onis, Zwizanie.
vinctus, sub Zwizauis. vinctura, Wizanie.
vinctus, ti. Wizian. Vinculus, m. Zwiziek.
vincula, orum, Wiozy/ Wizanie.
vinculum, Zwiziek/ Sworac/ Wazel/ Klaus
zurā. Band/ Gurt/ Sessel. Lumina, nam
teneras acerbant vincula palmas. Virg. syn. Vin
clum, catēna, nexūs, ligamen, lāqueus, mānicz,
cōmpāges, cōmpāgo, nōdus, cōmpes, retinaculum,
fūnis, rēstis, lōra, orum. epith: Firmum, arctum,
inextricābile, tenāx, vālīdum, dūrum, saxum, in
tortum, tortum, textum, nōdōsum, forte, stridēs
ādāmāntēum, ferrēum, ferratūm, āhēnum. phr: Vin
clorum arati nōdi, nexūs, cōmpāges, retinacula,
orbes, vōlūmina, impliciti ferrati cōmpēdis orbe
6. Catēna, & Solco.

VIND

Vindemator, lege Vindemiator.
vindēmia, Winā zbieranie/ Winā obrodie
nie/ Zbieranie 2. Herbstung/ Weinlesun
--- Spumat plenis vindemia labris. Virg. syn: ūvā,
ūvārum mēsis. epith: Pingvis, tēra, spūmāns, fō
cūnda, miris. phr: Pressos pēdibus dedit ūvāliquōres
Pēde sūb cēlērī cāndida mūsta sūūnt, tēria cum
spūmānt cālcātis prela rācēmis. Rāuco spūmāns
fervēntia mūsta sūūro. Pingvīaque impēssis dē
spūmānt mūsta rācēmis. Fērtilis et pressō spūmā
vindēmia Bāccho. 6. Vinea, & Autūmnus.
vindēmia frugum. Tluka.
vindēmia mellis, Poddieranie miodu.
vindēmiālis, Winnigny/ Winiarsti.
vindēmiator, vel vindēmiator, oris, Winā
vindēmiatōrius, Winiarsti. [zbieracz.
vindēmio, m. Winō zbieram/ Obrywam.
vindē

vindemiola, Wina obrodzenie.

vindex, Mściciel / Karzący / Obrońca / Odsłupiciel / Przywrociiciel / Wywobodziiciel / Porumiiciel. Lin Racher. Hic voluit de-
di vindicis esse Deus. Mart. syn. ultor, punitor, vel
assertor, defensor. *epith.* acer, iratus, gravis, infen-
sus, iustus, æquus.

vindicatio, Pomsta / Wyzwolenie 3.

vindicia, a, Sekwestrowana rzecz / Imante
sie / & sub Sporny 2.

vindicare, ha, idem & Wolność 1. Swoboda / Wyzwolenie 3. Wypuszczenie 3. Sca-
kwestre Ręki czyty uiszcze.

vindico, as, Mścić sie / Wolność darcie /
Bronie 1. Sekwestrować / Wywilić sie /
Wyzwalam 1. Niedopuszczam / Ręce.
Rachen. Promisit, Grajumq; ideo bis vindicat
armis. Virg. syn. ultiscor, vel libero, assero, de-
fendo, vel aringo, attribuo, assumo, vindico. *vide*
ultiscor.

vindicta, Lastka 5. Pomsta / Karanie / Bez-
kwestar siele. Ragh. syn. ultio, poena,
supplicium. *epith.* iusta, iniqua, sava, crudelis, a-
trox, dira, terribilis, severa, tarda, horrenda, fene-
sta. 6. Ulcio.

vindosa, B. sub Vleysta.

vinea, Winnica 1. 2. Szopa woienna.

Weingart / Weinberg. Non rastro patie-
tur humus, non vinea falcem. Virg. syn. Vineum
vitis, palmes, pampinus. *epith.* Fertilis, ferax, cul-
ta, alma, fecunda, luxurians, lata, purpurea, gra-
vida, frondosa, umbrosa, montana, rubicunda, vi-
nifera. *phr.* Pampineum, vitiferum nemus. amicti
palmite collēs. Vitiferi collis amœna prœdia. Est
tibi rure bono generosa fertilis uvæ Vineæ. Lar-
go pubescens vinea foetu. Pampineis jugis picta ar-
va. Vitibus consiti collēs. arva felicia Bacchi. ū-
vis, racemis picta, distincta.

vineæ canteriatæ, characatæ, maritæ, Wina
nica podwójana.

vinealis, vinearius, Winniczny / Winniarski.

vineaticus, Winniczny.

vineum, winnica 1. 2. Weinfeld. Aut subje-
cta terunt curvæ vineta carina. Ovid. syn. Lœca,
vitibus consita. *epith.* Latum, dulce, cultum, fe-
cundum ferax. *phr.* Dulcia fundum Pingvibus in-
câmpis late vineta coronant. Nève tibi ad Solem
vægant vineta cadentem.

vinibua, Pitantca / Winny.

Vinipotor, Plin: corr: Potor s. vini.

vinitor, oris, Winniarz. Lin Weingartner.

--- Matura vinitor ubi. Virg. *epith.* Vigil, ma-
ditus, curvus.

vinitorius, Winniarski.

Vinitor, aris. Varro. Dî solent vinitari, vinum bi-
bere, libare.

vinnula oratio, Słowá łagodne.

vinnula vox, vinnulata vox, Wycwetti.

vinnulatus, vinnolatus, Łagodniuchny.

vinnulus, a vinnus, Łagodniuchny / Ties.

vinnus, ni, Redzier. (wiesci.)

vinolentia, Opilstwo 1. 2.

vinolentus, Pliany 1. Trunken. Quas vi-
nolentæ somnis fingunt anus. (Iamb.) 6. Ebrius.

vinosus, Opily / Pitanicá 2. Winny 2.

vinulum, Winto.

vinulus, Łagodniuchny / Roskosnik / Ties.

vinum, Wino. Wein. Vina novum fundam

calathis Arvisia nectar. Virg: syn. Merum, mustum,
uva, vitis, Bæchus, Iacchus, Falernum. *epith.* Dul-
ce, suave, latum, liquens, generosum, gratum, ju-
cundum, violentum, fumans, spumans, calidum,
rubens, rubicundum, fragrans, odoratum, purum,
forte, validum, Malsicum, Falernum, Cæcubum,
Mæroëticum, Surrentinum. *phr.* Munera Bacchi.
Pocula Bæchi. Bæchicus, Lyæus, Læneus, Malsicus
humor. Recreans, exhilarans animos, corda. Cûrus
pellens, solvens, arcani proditor. Latitæ dâtor.
Cûra fugit, multo diluiturque mero. Multo celè-
brant convivia Bæcho. Vina parant animos studiis,
nisi plurima sumas, Et stupēant multo corde sepul-
ta mero. Auræa nunc pressos pedibus dedit ūva li-
quores. Chære puer, mædēant generoso pocula Bæ-
cho, Et nobis prona funde falæraa manu. 6. Epi-
lor, & Ebrim.

vinum aruifum, Malmasya.

vinum aspendium, vel aspondium, Wino ni-
koscielne. (wino.)

vinum Apianum, Falernum, Muszkarela

vinum cereale, Pivo.

vinum crematum, Gorzalka.

vinum Creticum, Mlakant / Malmasya.

vio, as, Ibs / Przebyc.

Viocurus, Drogi upatruigcy.

viola, & viola alba, flammea, purpurea,

Sitolski

V I O

Violæ 1. 2. 3. &c. Violblumen. Pallentes
violæ & summa papavera carpens. Virg: *epith:* Pūr-
 pūræ, pallentes, molles, florētes, tēnēræ, svāves,
 vēræ, lætæ, amœnæ, odorifēræ, odoratæ. odoræ fra-
 grātes, halāntes, spirāntes, formōsæ. *pbr:* Prīma-
 ritate eādēntes. Pūrpūræas pāssim violas et cāndida
 cārpit Lilia. Violæ svāves hīc, lilia nullis mārġinī-
 bus dēfunt. 5. *Flos.*

viola tricolor, septicolor, Brat & siostrq.

violabilis, Zgwałceniu podoblegly.

violacea purpura, Száclat 4.

violaceus, Sziolkowy 1. 2. Brannaty.

violarium, Sziolkowy ogródek.

violarius, Szabierz 1. Sziolkowy fábierz.

violatio, Zgwałcenie 1. 2.

**violator, Gwałciiciel / Wylupiciiel / świetos-
 Pradzić / Priestepcá.**

violens, Bystry.

violenter, Gwałtem. Nic Gewalt. Littore
Hetrusco violenter undis. (Saphi) Hor: *syn:* Vi, pēr
 vim: impēre.

violentia, Gwałt 1. Pod / Popędliwość.

Gewalt. *Adjicias, nec te ullius violentia vin-*
cat. Virg: *syn:* Vis, impētus. *epith:* Rābida, lava,
 ātrōx, audax, caca, iniqua, prēcēps, rāpida, mīnāx
 fūrīōsa, fēra, hostilis. *pbr:* Vi irrūo, irrumpo, im-
 pēto. Vim facio. Fit via virūmpūnt ādītus. Fērtur
 rāpido impētu miles. 5. *Impetus, ira, Invasio.*

violentius, Nielógodnie.

**violētius, Gwałtowny / Bystry 1. Popędli-
 wy. Gewaltsamb / ungestümm. Prisce nec**
in lepores tam violentus cas. Mart: *syn:* Vēhēmēns,
 ācēr, vel prēcēps, tēmērarius, impāciēns, fērox, i-
 rātus.

violo, as. Gwałco / Lże 1. Zgwałcié 1. 2. 5.
**Priestepuś 2. Lamie 1. Naruśam / Szaro-
 pam / Szpece / Rzywdze / & sub Rānie.**

Verlehen / gewaltigen / nothzwingen. Qui-
cunque Iliacos ferro violaverit agros. Virg: *syn:* Tē-
 mēio, ludo, offēndo, cōntāmīno, mēcūlo, fēdo,
 vel rūmpo, ābrūmpo, pērfrīngo, rēscīndo, dīssōlvo,
 rēvōllo, lābēfācto, vel stuprām infēro, cōnstūpro.

V I P

vīpera, żmija / non Jaszurka. Line Tatter
Vipera delituit, cœlumq; exterrita fugit. Virg: *syn:*
 Māla, insidiōsa, ātra, mōrtifera, lēthalis, mōrdax,
 imprōba, icclērāta, vēnēnōsa. 5. *Serpens.*

V I R

88

vīpēreus, viperinus, żmitowy. Der Nas-
ter zugehörig. Nec qua vipereo sela cruore
madent. Ovid.

vīpiōnes, bi żorawli Vīprēta, e, ciernisko
vīr. Maj 2. Męszyma / Malżonek / Czo-
wiek / Chlop 4. Samiec / Cielonek 5. Ein
Mann. Presentemq; viris intentant omnia mor-
tem. *syn:* Mās, mālculūs, vel hōmo, vel cōnjux,
 spōntus, mārītus. *epith:* Fōrtis, māgnānīmus, gē-
 nērōsus, impāvidus, iūstus, prūdēns, sāgax, solērs,
 prāstans, iūstis. *pbr:* Firmāta virum cum jam tē
 fecerit etās. ānīmum gērens virilem. Hīc vir hīc
 ēst, tibi quem prōmitti sapius audis.

vīra, Niewiasta 1. 2.

Viratia, à viro, Niewiasta 2. Mężna / sub
Mężny / & sub Mocny.

Viraceus, Mocny 1. Viratus, Mężny.

virago, Niewiasta 2.

virēum, wierzdarz. virens, zielony.

virēo, es. Zielenis sie / Mocniets. Grünen.
Præde virere nobis, quod non sua germinat arbor.
V. syn. Viræscō, verno, reviræscō, floreo, frondescō
virēo, onis, wywielga.

vīres, ha, Moc / sila 2. Zdolność / Przemos-
zenie. Kräfte / Stärke / Macht. Sic fa-
tus validis ingentem viribus hastam. Virg: *syn:* Rō-
 bur, virtus, vīgor, vis, pōtētia. *epith:* Valīdæ,
 firmæ, īngēntes, īnvīdæ, īnfrāctæ, īndōmītæ, āla-
 cres, Hērōclæx, Gīgāntæx. *pbr:* Firmæ, jūvēnti īn
 rōbōre vīres. Vīres āddīt, sūfficit, mīnistrat. Tōris
 īn vūlnēra viribus itur. Frīgēt effōræ īn corpōre
 vīres. Mārs ārmipōciēns ānīmum virēsq; Lātīnis
 āddīdit. āgmīna cōncūrruūt, dūcībūsq; ēt viribus
 āquis. 5. *Robur, Fortis, & hortandi formula.*

viræscō, à vi, Mocniets.

viræscō, à virore, Zielenis sie / & sub Mos-
niets / sed tr.

virētum, Wierzdarz / Chrościna. Ein
grünend Ort. Devenère locos latos & amœ-
na vireta. Virg: *syn:* Virīdārīum, prātum, hōrtus.
epith. āmœnum, formōsum, pātens, ūmbrōsum, lā-
 tum, spācūm, cūlūm, florīdum. dulce, mōlle, hēr-
 bōsum. *pbr:* āmœna vīrēta Fōrtūnātōrum nēmō-
 rum. 5. *Hortus.*

V I R G

virga, Łaskar. Rozga 1. Sreścā / Pregā /
Plamā / Rurā 5. ciślawka. Line Ruth /
Gerr.

Bert. *Arbutis texunt virgis & vimine querno*
 Virg. *syn. Bācillus, vel flagellum, verber, vel vimen, virgultum, rāmūscūlus. & Flagellum, Vimen & Ramus.*

Virga aurea ferratis folijs, Prosiāna wloc.
virga censoria, tr. Rozsdek sutowy/ Cenz
virga lictoria, Lasta ceklarska. (surā.
virga sanguinea, an świdwa.
virgator, Ceklars.

Virgatum, sub Rozg rzezanie.
virgatus, à virgo, as, Prociāny/ Proskowās
ry/ Srepsity/ Bury/ Morag.

virgea, Wasag.
virgea arca, virgerum, Chroscina.
virgeus, Prociāny/ Chrostowy/ Pleciony.
virgidemia, Rozg rzezanie/ Chrostu zbierac
virginal, Staucymet/ Cslonek. [nie.

virginalis, virginarius, virgineus, Diewczy.
virgindemia, Noni, potius virgindemia.

virginitas, Diewicwo. Jungfrauschafft.
Et mea virginitas a viribus libata sinistris. Ovid. syn:
Cāstitas, pudor, pudicitia. epith: Cāsta, sancta,
cāndida, innūba, integra illāsa. phr: Virginēo flos
pūdoris. virginitatis hōnos, decus, glōria. & Pud-
icitia, Cāstitas.

virgo, as, unde Virgatus supra.

virgo, Diewicā 1. 2. Pannā/ Pānic/ Młod-
ka/ Miezepsowany. Eine Jungfrau. Virgi-
nis palmis ipsa canistra premunt. P. syn. Pūella,
epith: innūpta, innūba, cāsta, intēmērata, incūpā-
pūra, intacta, illioāta, pūdica. phr: Viri, thālā-
mi expēs. Pēpētua virginitate frūens, gaudēns.
Virginitatis amans, studiōla. Cāstum retinēns in-
vidiāta decus. Intēmērata viro. Quē virginitatis
amorem intēmērata cōlit. Laudem quē cāste virgi-
natis habet. Quē sine crimine cāstos pēpētua
sērvat virginitate fōcos. & Cāsta, & Conjugium o-
diffe, & Puella.

virgula, sub Lastā.

virgulatus, Proskowācy/ Srepsity/ Bury.
virgultum, Chrost 2. Chroscina. Scav-
den/ Gestrauch. syn: Fūtex, arbūlitum.
epith: Tēnērum, sylvētre, sōnans, impileitum, ā-
vium, cōrnēum, turgēscēns, vērnum, frūticōsum.
phr: Dum tēnēra attōndēt sime virgulta, capēlla.
avia! cum rēsōnānt āvibus virgulta cānōris. Frūti-
cōla levi incēpānt virgulta sūsūtro. Quēcūque

cātes virgulta pēr āstas, spārgē sīmo pingvi.

virguncula, Pānicentā.

viria, e, vel virix, arum, Nātamiennik 1.
Noszenie drogic.

viriatūs, à vi vel viribus, Miezny/ Mocny 1.
Primam syllabam correptam legunt apud Luc-
Scalig. & Hadei, Iunius à viro puto.

viricula, sub silā 2. viriculum, Rylec.

viricum, ab. Virica. Gelli. corr. In rica.

viridans, Zielony.

viridarium, Wirydars. Blumengarten/
Luftgarten. Quid longinqua juvat viridaria,
quid juvat hortos? M. syn: Virērum, prārum, hortu

viridarius, Wirydarsnik.

viride substant: Zielone/ Trawā 1.

viride, viridius, Zielono.

viridiarium, wirydars. viridicatus, Zielony

viridis, Zielony 1. 2. świeży 2. Grān. Noni

Virides etiam occultant spineta lacertos. Virg. syn:
virēns, viridāns, virēscēns, florēns, frōndēns.

viriditas, Zielonosc. viridium, wirydars.

viridor, aris, Zielenie sie.

virilia, ium, Cslonek 5.

virilis, Mesti/ Miezny. Mannlich/ mann-
hafft/ behercht. Cum sis officiis Gradive viri-
bus aptus. Ovid: syn: Mascūlus, rōbūstus, fortis,
Mārtius, gēnērōsus, audāx, intrepīdus, intērius,
cōnstāns.

virilitas, Mestwo/ Cslonek 5.

viriliter, Mieznie. Mannlich/ mannhaft
behercht. Quid, qui pervenit, secitne virilis
atque. Hor. syn: Fortiter, gēnērōse, audācter,

viriola, Nātamiennik 1. 2. Noszenie drogic

viriosus, Jadowity.

viripotens, Miezny/ Dorosly.

viritanus, Potedyntowy.

viritum, Poiedyntiem/ Osobno/ Sam ā (m)

Nā Rāzdego/ & sub Rāzdy 2.

viror, oris, Zielonosc.

virōsa, à vir. sub Jurny.

virōsus à virus, Jadowity/ śmierdzący.

Viruosē vixit. Ptolomeus Flavius Rome in Vet
inscriptione sepulchri legit.

virtus, Enorā 1. 2. Moc/ własność 1. Mestwo

Przymoc 2. Dostonalosc. Die Tugend

item

Item *Görin det Tugend. Virtutes habeat*
se collige, vau abarus. H. syn: Pröbitas, intēgritas,
pīctas, equitas, magnānimitas, prudētia, vel vis,
vires, robur, vel ars, facultas. epith. Vivida, mīscū
la, inclīta, mēmōranda, gēnērōsa, splēndida, illū
stris, nobīlis, incōcūssa, uppāvida, prestans, excēl
lens, invicta, intērrita, cōstans, firma, pla, patiēns
rara, ignea, ardens, virax, pērēnnis, laudata, cele
bris, ingēns, amābilis, vērēranda, mīranda. pbr:
Virtutis hōnos, dēcus, splēndor, ōper, ōpus. Mā
gnā robur mēntis. Ipsa sibi prēclūm vīrtus. Vīrtus
sēpūleri nēscia: Fāto mājore Fātorū dōmitrix,
vīrtutī immōrtālis hōnor solā bēatos efflūt, cōelo
insērit. Dūro nīctur ad laudē virtus intērrita eli
vo. Cōelo, Dēo accēpta grātīssīma. Nēscia fōrtūna
cēdēre. Vīrtus pōst fāta supērtes. Vīrtūquē sēre
na frōnte grāvis. Vīrtus est vīrtūm fūgere, et sāpī
entia pīma, stulticia cārūisse. Pauci quōs equū
amāvit Jūpiter, aut ardens ēvexit ad aethēra virtus.
Unica pōst cīnēres virtus vērēranda bēatos efficit.
ōmnia hām virtus impēssa dōmat. Sōla mārēre
pōtēt, occāsus nēscia virtus. Fāmam extēndere fā
ctis. Hōc vīrtutis ōpus. S. Pietas, Patientia, Casti
tas, Modestia, Clementia, Prudentia, Iustitia, Ge
nerositas, Temperantia, &c.

vī ūlenius, *Jadowicy.*

vīrus, *Jad/ Smrod/ Moc/ Gorskość/ Sącz*
bá. Giffc. Virus habet, nos hac novimus esse
nihil. Mar. S. Venenum.

V I S

vīs, Nomen, *Moc/ Gwalt 1.2. Viele 2. Wiels*
kość 1. 2. Inagenie/ Wielski. Gwalt/
Brasse/ Macht. Viraq; vū apibus pariter me
tuenda, neq; ille. Virg. syn: Vīolētia, vel robur
vide supra Vires.

vīscārus, *Lipti/ Lipem obleptony. ibidem.*

vīscēra, *Wierzmości gotne. Ingeweyd.*

Magna tamen res est, errans cum viscera febris. M.
syn: Intēstina, illa, extra, prēcōrdia. epith: Intīma,
mōllia, piangvia, lūbēica, spirāntia, fāmāntia, tēpida
tēpntia, cālida, fervēntia. pbr: Mōllia cōceptis
tōrtēbant vīscēra flāmmis. Jūgūlant pēcūdes et vī
scēra vivis trīpiant. Lōngis singultibus illa pūllat.

vīscēratim, *Strukami.*

vīscēratio, *Obroś.*

vīscēro, & vīscēror, *sub Obroś.*

vīscidus, vīscosus, *Lipti. Leymachig. Con*
scendant reduces multas viscous inscat. Prop.

vīscus, *ci, m. viscum, n. Lep/ ściec nā zwierzā*

S s s s s

Jemolā / & sub Drāpānīnā / Mīosīpa
frukā. Vogelleim. --- ne dicam viscus
aprugnum. L. syn: Glūten, glūtinum. epith.
Pingvis, rēnax, lēntus, sēquax, stringēns, vā
lidus, pbr: Vīscī glūten. Virgā, cālāmi vīscō illūti,
ōbdācti, vīscāte, vīscā, illa dōlis vīscōque supē
cōrēpta sēquāci. Tum lāquēis cāptāre sēras, et sāl
lēre vīscō. Vōlūpres vīscatā fallēre virgā.

vīscus, *čeru, hoc Rīpti/ Wnqrrze/ Mīosīpa*
frukā.

vīsbīlis, *Widomy. sīchtbar. In qua vīsbī*
lis stat tibi gloria. [Choriambi:]

vīso, *čuh, Widzenie 2.*

vīso, *u, sub Wīatry przyrodzonego upu*
vīsītatio, Wāwiedzenie.

vīstātor, *Dozórca/ Wīngtor.*

vīsito, *Wāwiedzam/ Oglādam 1. Wīdam.*

vīsum, *Wīatry przyrodzonego upuśzenie.*

vīso, *u, Wāwiedzam/ Oglādam 1. Dowiāz*
duis sie/ Doglādam 2. Wā dziw. Gehen
zu besehen/ zu besuchen. Pendula quod pa
triae sīsere tēstālibet. Mart. syn: Cōvēnio, adēo
in vīso, vīsto.

vīsor, *śpieg. vīstōrius, Wīrokomy.*

vīspillo, *ut Colui, Brissoni. scribunt lege Vespillo.*

vīstūla, vīstūla, *Wīstā.*

vīsum, *Wīdoś 3. 5. Ein Gesicht. Talibus atto*
nitus vīss, ac voce Deorum. Virg.

vīsus, *u, Wīdzenie/ 1. 2. Wīdoś, Gesicht/*
Gestalt. Rite secundarent vīsus, omnemq; le
barent. Virg. syn: aspēctus, S. Aspektus.

V I T

vīta, *żewot 4. 5. życie 1. śmiat 3, & sub Mī*

ty. Das Leben. Vitaq; mancipio nulli datur,
omnibus usus. Lucr: syn: Spiritus, lūx, epith: Fūgī
ēns, rāpīda, brēvis, cādūca, flūēns, flūxa, angūsta,
ārcta, mīsera, lāngvīda, infāusta, infēlix, trūmō
sa, anxia, sōlīcīta, bēata, fēlix dīstīnna, lōnga.
pbr: Vītā mūnos, vīrāles aūre, āqno, dīēs. Lucis ū
sura. Vītāle lūmen. Vītā tēmpus, tēmpōra, dīēs,
spācium, cūrsus, sērīes, rāctio, mōdus, angūsti tērmī
nus xvi. Vītā sūmma brēvis. Sēmīta vītā. Lucis
dūlce mūnos, plēna lābōris vīta. Trīstībus anxīa
cūris, vārīs expōsta, ōbēsta pērielis. Lābōns mōre
flūēntis āqua. Dā spācium vītā, mūltos dā Jūpī
ter ānnos. Scā sūa cūque dīēs: brēve, et īrēpārā
bīle tēmpus ōmībūs est vītā, fūgīens cēū tūmus īn
āūras. Vārīs jactāta pōcēllis.

Vita

vicia, Duse mórtych/ Spráwy ludkie.
 vitabilis Vchronny. vitalia, ium, Tzerwá.
 vitalis, adiect. żywośny / żywy i. Tłezwo-
 stony. Lebhaſſe / leblich. Nam quacunq;
videt beſci vitalibus auri. L.
 vitalis, ſubſtant. Borchodnik wielki.
 vitalitas, żywość. vitaliter, żywnie.
 vitatio, Chronienie ſis.
 vitator, ſub Chroniecy ſis.
 vitellina, cielnina / & Motowietz.
 vitellus, żółtek.
 vitifera, Columel: corrigit vitu citet radices.
 viticus, Mácicowy.
 vitex, ieh, ſ. Wierzbá wloſka.
 vitarium, Płonnik.
 vitatio, Zgwałcenie z.
 vitator, Gwałciciel. vitatus, Skáżony.
 viticaper, ſub Wiojce.
 viticula, Mácica z. Witegki / Łodygá /
 Przeſtep biały. viticulum, witegki.
 vitifer, vitiginus, Mácicowy. Das Wein-
 reben trägt. Hec de vitifera veniſſe picata Vi-
 onna. Mart.
 vitile, Płocká i. vitilia, ium. Wic.
 vitiligo, Plegá / Párch.
 vitiliginoſus, Piegáry / Párchary.
 vitilis, Gibli i. Młeki i. Plediony / Pleche-
 niu ſużacy. [curator.
 vitilugator, Warhol / Przyganiąg / Pro-
 vitilugo; a, Przyganiam / Szydra.
 vitio, a, Pſuie / Szpule / Zazajam / Zgwał-
 cile 4. Schwáchen / beſſeden / ſchanden.
Corpora ſæda latent, vitantur odoribus auri. O.
vidi ſyn: Corrumpo, vido, depravo:
 vitio, nomen. Nieobrzadnie.
 vitioſe, Żle / Mowis źle.
 vitioſitas, Skáżenie / Złoć i.
 vitioſus, Skáżony, Żły / Wáde málcy / O-
 bledliwy / Chory i. Nieporządny. La-
 ſcherhaſſe. non vitioſus homo es. Zoile, ſed vi-
 tium Mart. ſyn: imptobus, flagitióſus, pèditus.
 corruptus. phr: Vitius deditus, addictus. 9. Scelerat-
 ius, & Libidinoſus.
 vitis, Mácica z. 4. 5. Weincab / Weinfod.

Vitis ut arboribus decori eſt, ut vitibus uva. Virg.
 ſyn. uva, vinca, palmes pampinus. epith: Ténérá,
 fléxa, obliqua, grávida; férax, rubéns, purpúrea, pi-
 cta, gráta, leta. phr: Fértilis úvis. Rácémis grávi-
 da, túmens, pècta, diſtincta. Ténéró dâns pálmite,
 frúctum. Grávidos frúctus, fœtus, leta múncta,
 præbens. Plénâque purpúreo rubrêber úva mero.
 Plénis túmet úva rácémis, Pámpinea dâlcis lãter,
 úva ſub úmbra. 9. Vinca.
 vitis alba, Przeſtep biały.
 vitis centurionis, Laſka.
 vitis nigra, Przeſtep czarny.
 vitis idæa, rubra, Borowki z.
 vitis maior, Mácica z.
 vitis minor, tenera, Łátoroſł winna.
 vitisator, Wintarz.
 vitium, Wáda / Winá i. Niedoſtatek / Ni-
 káżenie / Grzech / Złoć i. Błóg / Lupiny i.
 z. Skorká z. Lin Laſter / Schand. Tu
 vitium hominum crudelia pabula præbes. Pr. ſyn:
 Deſectus, lãbes, vel crimen, cúlpa, nŕoxa, ſcelus
 flagitium. epith: Túrpe, infame, fœdum; deformis,
 fugiendum, detestandum, exécrandum, pernicioſum
 exitiale, nefandum, infandum, impium. phr: Vitii
 lãbes, mácúla. Corrupti, ſclérati mŕores. Mœnus,
 ánimí túrpiſ, fœda lãbes. 9. Scelus.
 vitro, a, Vchodze z. Chronis ſis. Melben/
 ſchuen / fliehen. Indice nam fruſtra vitium
 vitæberis illud. H. ſyn: évitro, devitro, fugio, éſ-
 gio, declino, detraho.
 vitrata herba, Sárbownik.
 vitrarius, & vitriarius, ſklarz.
 vitrea, oram, ſkło / ſklonica.
 vitrea toga, Szácá ciemka.
 vitreamina, mram, ſkło.
 vitrearia, Pomutne źtele.
 vitreus, ſklány / Modrobłády / Przeſteoggyſſy
 Gláſern. Lucius Ariſteſi, vitreisque ſedilibus t-
 mnes. Virg: ſyn: ex vitro, cryſtallinus. Vel Mel
 elãrus, nitidus, limpidus, pèllucidus.
 vitricus, Qygym.
 vitro amulus, Modrobłády.
 vitrum, ſkło / Sárbownik. Glaſ. O ſens blan-
 duſſa ſplendidióſ vitro. (Alc.) ſyn: Cryſtallus. epith:
 Clãrum, nitidum, lãcidum, pèllucidum, ſpléndens,
 ſpléndidum, micans, purum, ténus, frágile, pèſpi-
 cuum.

vitta, Crepek 5. Zawicie 3. Binda. Lin
Hauptbinde / Haathaube. Persusus sanie
vittas, atoque veneno. Virg. syn: Tania, fascia,
tana. epith. Tōra, lānēa, pēndēns, pēndāla: pūrpu-
rea, nīvēa, albēns, mōllis, crīnalis, līnēa. pbr. Crī-
nalis, fascia. Cāpitis tania, rēdīmīcūlum. Tēmpō-
ra cingēns crīnes, cāpillos āstringēns, edērcēns, li-
gāns, omnibus his nīvēa cīagūntur tēmpōra vītēa.
Gēmmātis cīagūntur tēmpōra vittis. Vitta cōercē-
bat nēglēctos alba cāpillos

vītātus, Bīndāmī ocozōny / & sub May 2.
& Zawicie 3.

vītūlas, Krowá 1. Līne junge Kuh. Cum
faciam vitula pro frugibus, ipse venio. V. 9. Vācā.

vitula, Wesołosc / & sub Rzytze.

vitulatis, Osiatá 1.

vitulāmen, Latorośl 1. Wisk drzewny

vitulīna, Cielecīnā. vitulinus, Cielocy.

vitulīna, sub Rzytze 1.

vitulinum, sub Cielecīnā.

vitulor, aru, i à vite: longum Ennio, Noni. Fe-
sto. à vitulo breve, Varroni, Nevio, Scalig.

Rzytze 1. Dziekwa / Bestwie sie 2.

vitulus, Ciele 1. 3. Płod młody. Lin Rath.
Tum vitulum bima curvans jam cornua fronte. Virg.
Jubentus, Taurus.

vitupēabilis, Przysgōny.

vituperatio, Przysgānā / Gāntēnie.

vitupērator, Gāntiel.

vitupēro, as, Gānta. Schelten / verachten
schmähen. Isti id vituperant factum, &c.

Ter: syn: Dāma, cūlpō, imprōbo, arguo. pbr:
Dīctis amānis, sēvērīs vōcībūs castīgāre, cōrrīpēre,
īncrēpāre, ācērbīs, vērībīs argūo, objūrgo. Cōmmū-
nis cūlpā cūr rēbīs ūnūs āgōr? 6. Redarguo.

vitupēro, ōnū, Przysgāniāz.

vitus, nī, Szná 2. Rolko bez spic.

viva calx, Wapno niegāšone.

viva terra, sub Kopāny.

vivācitas, żywośc / Cierstwośc.

vivārium, Żwierzyniec 1. Rarmis?

vivārium glirium, Szurzy sadz.

vivārium piscium, Sady rybi / Sadzawki.

vīvat, Potwon. vīvātus, żywy 2.

vīvax, żywy 2. żyłocy / Cierstwy / Trwały 1.
Długowieczny / Nieśmiercielny / Niezmo-
glony / Zielony. Lebhaftig. Palladia gau-
dent sylva vivacis oliva. Virg. syn: Vividus, lōge-
vus, immōrtālis.

vīvē, żywo. vīvens, adiekt: żywy / żyłocy

vīvens, subst. n. żywoćina / Tłwoga rzecz.

vīverra, Łasicá leśna.

vīvesco, ū, & vivisco, żyte 1. Żatze 1. 2.

vividus, Cierstwy / żywemu podobny / żywy

Lebhaft / frisch / muthig. Mille fugit resu-
gitū sū, at bībīdus ūmber. Virg. syn: Vivāx, vī-
gētus, vālidus, ānimōślus, vīgēns, fōrtis, rōbūślus.

vīvisco, Ożywiam 2. Lebendig machen.

Infundendo Deum mortalia vivificantem. Pr. syn: ū-
nimo, vītā do, vel rōbōro, vīres do.

vīviparus, żyworodny.

vīvirādx, Latorośl do sadzenia.

vīvo, żyte 1. 2. 3. &c. Żdrowem / & sub Nico

stōwny. Leben. Illa maritimum caput est,
tua bībīe imāgō. Juv. syn: Spīco, rēspīro. pbr: Vīta,
lūce frūor. Vītāles āuras cārpō, dūco, trāho. A-
chērdā āura frūor, vīscor. Lūmen vītāle vīdeo. Dī-
em, lūcem āspīcio. Vītā dūco, āgō, prōtrāho,
prōfēro. Vītā, xvum, xrtēm, ānuos trānsīgo.
Atātis, xvi, vītē tēmpōra, spārtum trānsīgo, xīgo,
trādūco, pērāgo, dēcūrō, cōsūmo. Vīvendo vīciā
sua faca sūpērtēs. Vīxī ēt quem dēdērāt cūrsūm fōr-
tūna pērēgi. vīvo ēquīdem, vītāquē ēxtremā pēr
ōmnia dūco, āstīśtus vītā in tēnebris lūctūque
trāhēbam. Mā sī coelīcīle vōlūssēt dūcēre vītā.
Nūc vīvo, nēq; ādhūc hōmīnes, lūcēmq; relīnquo.

Vim. Scali. Vios deos legit apud Solinum Servium, &
in Vet. Epigrammate Fortuna Praeestina, & eos in-
telligit, quos semitales vocat Virgil. in Catalogo,
& Plantus Viales Lares.

vīvum, substānt: żywe / Jęćma.

vīvus, żywy 1. 2. Żdrowy 1. żyłocy / Świe-
ży / Zielony / Cielocy 3. Niegāšony / Samos-

rodny / żywemu podobny. Lebendig, Te-
lla jubant & fons vībus & herba rudis. M. syn: Vī-
vēns, ānimātus, spīrāns, sūpērtēs.

vīvus lapis, Jęćryk 2.

vīx, Ledwie / Bez mālā / Skoro.

vīx, nomen. Raz.

ūlcērōślus, vide Polon: Hūlcērōśu. Vollee

Schwerem. Seris & circa fecit ulcērōśam.

(Saphi) Hor. pbr: ulcēribus fœdus, rēterus, scā-
tūs, tēctus, obdūctus, cruentus, stillans.

ulciscor, Uliscz sē. Rāchen. -- Gentemq;
ulciscar iniquam. Viā: syn: Vindico, pūnio. pbr:
Vindictam, pēnas sūmo, rēpēto, rēpōsco. Jūta:
Dēorū ulcio pēssēquitur cōntes. Patriq; nēcēm
iūstis ulciscor armis. S. Pūnio.

ulcus, ūrus, Wzod. Geschwēt Vlcen os, a-
litur sitium, vībitque tegendo. Virg. epith: Stillans,
putre, putridum, putrefactum, tērum, squalens,
fœdum, rābiticum, hūmidum, sordidum, acre, ūn-
dans, durum. pbr: Tabo, sānie plēnum, sūas ūl-
cēra mēbrōrum scābie putrefacta. Horrēat ūndan-
ti sāntem tractare Māchaon ūlcere. S. Vulcanus,

ulix, ūcū. m. Florochrost.

uliginōsa terra, Ligawicā.

uliginosus, Ulowary/ Wilgozny.

uliginosus campus, Rādzinā.

uligo, Ul/ Wilgoznosē i. Feuchte der Erd

At que pingui humus, dulciq; uligine lata, Virg.
ullus, ūro 2.

ulmarium, Wiozowy las.

ulmeus, Wiozowy.

Ulmiriba, ulmorum acheruns, Smāgānec.

ulmus, Wioz. Ein Ulmenbaum. Pampinea
vites, & amica frondibus ulmi. Ovid: epith: Frōn-
dosa, opāca, dēsa, pātūla, alta; procēra, ūmbrosa,
ārdua, vīrīdi, aētia, fōreis, mōnēsa, rāmōsa, vīrens
mōllis, pāmpīnēa, vīticōna, tēxtilis. dūra, frōn-
dēns. pbr: Vīribus arbor amica, Rāmōs, ānnōsq;
brāchia pēndēns

ulna, Łotwē 1. 3. Rōsē Łotwioma wiesza.

ulōphōnum, Gr. Oilewizisil/ & in Lepzycā

ulpicum, Ciofnek 2.

Uis, i. Uita, Zā gers.

U L T

ulterior, Dalz. Weiter/ ferner. Tende-

bant; manu ripa ulterioris amore. Virg.

ulterior, Daley 1. Dłuzey/ wiecey 1. 2.

ultima, oram, Ostānia.

ultima cœli, Zāwōd 2.

ultimæ cera, ha. Testāment.

ultimō, Ostānie/ Nā ostarek.

ultimū, nomen substant. Ostarek/ Pogorek

Přednia weg.

ulimū, Ostānie/ Nā constantu.

ulimus, Ostāni/ Předni/ Pierwszy/ Nā-

wiekszy/ & sub Ostarek. Der äufferste/

lesee. Ulmus Ethiopum locus est, &c. Virg

syn: Pōstrēmus, extrēmus, nōvissimus.

ulio, ūni. Pomsta. Rāch/ Sreaff. syn.

Vindicta, pēna, supplicium. epith: Sava, crudēli
ātrōx, sēvērā, dira tēribilis, fūnēta, horrēda, i.
niqua, impia, iūsta mēlita. pbr: ūltrices irā, cūra,
flāmmā, pēnā. S. Supplicium, & Nemesi.

Ulu, pro ultra Pompon. IC. Ulu Tiberim.

ulvor, oris, Mōciēiel. Ein Rācher. syn:

Vindēx, pūnitor. epith: irātus, īnfensūs, grāvis, sē-
vēr, sēvērū, crudēlis, ātrōx. pbr: Pōnirum tē-
āor, ūltricem pōnū ad irā, ūlta vīcū pōnū
īnīmico ā fratre rēcēpi.

ultra, Prapostio, Nād 1. Nād to/ Bāziet/

Preg: zōd/ Zone stonē/ Zā gors. Ube

Quos ultra citraque nequit consistere rectum. Virg

ultra, Adverbium. Dłuzey/ wiecey.

ultramundanus, Zāwiciacowy/ sub Zāświciē

ulnix, sub Mōciēiel.

ultrō, Dobrowolnie/ Sam/ Zdrugiey stonē

Seerwillig/ ungezwungen. Ulro contemptu

rogat, & peccasse faterur. Prop. syn. Spōnte, libē-

ter, vōlēns, libēns. pbr: Nūllo cōgēnte. Nūllis cō-

gēntibus, ipse vōlēns fācilitq; sēquēar. Nūllis

hōminū cōgēntibus ipse spōnte sua vōlūnt.

Sūfficient nūllo pōscēnte tribūtum, Spōnte sua, si

ne lēge fidem rēctumq; cōstānt. S. Spōnte.

ultrō citroq; Spolegute/ Z obu ston/ Zōm

ultrōneus, Dobrowolny. (i sam)

Uluoributam, Zaplācā 1.

U L U

ulva, Porost.

ulula, Puszel/ & sub Plāg. an Glom 1

ululabilis, Zālosny.

ululatus, u, Arzy 2 5. wycie/ Skrzegęte

Das Heulen. -- implev querulis ululati-

bus Idam. Ovid: syn: Clāmōr, quēitus, gēmitus

epith: Trēmūlus, mēltus, fēminēus, lūgubris, clā-

mōsus, quērūlus, hōrridōnus, ātrōnitus, āēbilis, tē-

ribilis, īnsānus, Tārtāreus, tērifictus, ācūtus.

ululo, u, Arzy 1 2. wycie/ Wāczęcam.

Heulen. Sylvarum visag, canes ululare per

umbram. Virg: syn: ēxūlūlo, vōciferor. pbr: ūlū-

latu, quērēlis, quētib; clāmōre cōelum, tērrā

āthēra īplēo, ūlulātum mītro, ēmitto, fūndo, ū-

do,

do, spargo in auras. Aedes, urbes, auras, coelum, & aethera tremulis, ululatus complere. Auditur motus vastis ululatus in antris. Terribilemque vagas ululatum spargit in auras. Crebris ferunt ululatus aures. *f. Gemo, Clamo, Queror.*

umbella, Ciennik/ Otoki stol.

umber, m. Miesianiec.

umbilicatus, Puklasy.

umbilicus, Popek 1. Pukiel 2. Szrodok/ Gusz/ mierzcholek/ Ranyget gladi/ Zegacz/ Roniec 1.

umbilicus dei, Poludnie. [tagy.

umbilicus fornicis, Rantien fley zamieraz

umbilicus Veneris, Rozlog wiele/ Raza 2.

umbo, hic Pukietz/ wydanosc/ wpuksosc.

umbra, cien/ Obluda 2. Podobienstwo/ Po Prywka 2. Gosc 4. Zestona/ Lipien/ Straszla 1. Niepropony/ Krut morzi/ Budz.

Schatten. Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant. Virg. syn. umbracula, orum, vel caligo, tenebrae. *epith.* opaca, densa, obscura, nigrans nemoralis, sylvestris, viridis, virens, viridans, herbosa, frondosa, arborosa, fluminea, frigida, gelida, mollis, grata, dulcis, amena, silens, pallens, horrens, cava, spissa, humens, caeca, inanis, nigra, gracilis, nocturna, turpis, tremula, noctivaga, terribilis, tenebrosa, tristis, misera, somnifera. *phr.* Ramorum umbrae, latebrae, frigus, frigora, tegmina, umbracula. umbratose frondes. Frigus opacum, amabile. Locus in urbe fuit, media latissimus umbra. Majoreque cadunt altis de montibus umbrae. *vide Refrigero.*

umbræ, cienie/ Duse zmartych/ Strachy nosene/ Chlodnik 2.

umbraculum, ciennik/ Jata/ Chlodnik/ 3. Rgr 2. Kapelusz. Uberschattung/ schattiger platz. Et lenta texunt umbracula vinee, Virg. syn. umbra, vel locus umbratus, opacus, nemorosus, sylvestris, arboribus rebus.

umbraticola. Pokorny. (Podly.

umbraticus, Pokorny/ Domek/ Mieslawny/

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbratilis, Prywatny 1. Pokorny/ Mieslawny.

umbro, m. Zaciemam. Schatten machen/ bez Schatten. Atq. umbrata gerunt civili tempora quercus. Virg. syn. inumbro, obumbro, opaco, tango. *phr.* umbra tango, obtego. umbras induco, sufficio; praebeo, explico, texo. Lenta texunt umbracula vires. Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras. *f. Refrigero.*

umbratus, ciennik.

una, Pospolu/ Zaczas. Alle einander zugleich

Tuque ades. inceptumque una decurre laborum. Virg. syn. Simul, pariter.

una, Nomen, Jedna.

una eademq; sub Jedenze.

unanimes, Zgodny.

unanimes, Jednomyslny/ Zgodny. Eine

hellig/ einmuthig. Unanimis hic ore jubet

flagrare docentes. Arat. syn. Concors, concordi animo.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

unanimitas, Jednomyslnosc/ Zgodn.

undētra, Námazywānie.
 undus *n*, Námazany/ Oleykowāny/ Tusty
 Otrasyony/ Glādki. Pomazaniec/ Bogaty
 undus *m*, Námazanie.
 uncus, *subst*: *Gal* 1. 5. Oślá/ Aluglá 1.
 Bortica/ Alameá. Ein Haack. *syn*:
 Hārpāgo, ūncinus, hāmus. *epith*: Tēnāx, ferrēus,
 acūtus, cūrvus, tridēns. *v*. Harpago, & Hamus.
 uncus, *adiect*: Żakrzywiony/ 2. Żagysty.
 Gehackter Krumm. *syn*: adūncus, inactū-
 rus, inflexus.

UND

unda, Woda/ Wal ná wodile/ Bámieśanie/
 Tlum/ Soł/ Ropirelow &c. Wasserwält.
Fecrat ignipotens undū. & Lapyge ferri. Virg. syn:
 āqua, lympha, lātex, flumen, flūvius, rivus, fons,
 vel flūctus, altus, *epith*. Dūlcis, sāllēns, liquida,
 pura, lucida, limpida, quēctā, viva, prōpērans, cē-
 lēris, frigida, gēlida, sōnōra, rāpida, irrigua, cōnō-
 sa, lūcōsa, sōrdida, limōsa, dēles, pālūstis, fontāna
 torrens, flūvialis, stagnāns, plūvialis, aquōrea, mā-
 rina, spūmāns, vāga, tūmens, tūmida. *phr*: Flūmī-
 nei, lāticēs. Spūmōsa impētus undē. undarum cūrv-
 sus, lāpsus, mūrmur, sōnitus. *Vide Flūvius, Fons,*
mare Aqua.

undabundus, Oplywāigcy.

undans, Oplywāigcy/ Powlewāigcy *sta*/
 Wālnisty/ Wajtkowācy/ Wodnoworzysty.
 undarim, Welnisty/ Hurmem/ & in Syppa
 sta Wāllenweiß. nubū ruentis nimbū un-
 dātū nigro. (Jamb.)

undatus, Welnisty 2. Wodnoworzysty.

unde, *Żłgd* 1. 2. 3. 4. Od łogo/ Vi. Rorcy.
 Wohet. Qui genuit unde domos pacemne huc
 fertū an arma. Virg.

undecentum, Dilewiscieście i dylewiec.
 undeciēs, Jedenasćie *Proc.* Złiffmahl.

Undecies una surrexisti Zoile, cana. Mart.

undeceni, undecim, Jedenasćie.

undecimus, Jedenasty. Dertus exisse. Alter
 ab undecimo jam tum me ceperat ann. Virg.

undecimem, Nawa maigca wiośel wiele.

undecunq; undelibet, Żłgdolwiec.

undēni, Jedenasćie.

unde-octaginia, śiedmdzieści i dylewiec.

undēviginti, Dilewiscieście.

UND UNG

undiq; Żewśgd. Alleuthalben. Aridaque
 ora quatit, sudor fuit undique ribi. Virg.
 undique secus, undique versus, ibidem.

undisōnus, Wodoshunny. Brausend. Cogn
 & undisōnos nunc prece adire Deos. Ovid.

undo, *an*, Obficute/ Oplywam/ Oblewam/

Wylewam 3 brzegow / Powiewam *sta*/

Wreco/ Wybuchnac/ Zalewa/ Rozlewa.

Wasserwällen machen. Virgea suggeritur

rosis undantibus abeni. Virg. *syn*. Fluctūs, zēlō,

inundo. *phr*: ima exastuat voracibus. Mare strī-

det spūmantibus undis. Sinuōso vortice volvitur

unda. *v*. Fluctua.

undōsus, Welnisty 2. Vollet Wellen/ Un-

gestümm. Troja per undosum petereitur *Asi-*

bus aquor. Virg. *syn*: undans, flūctūans, zēlūans,

zēlōsus, undivōans, *phr*. undis, tūrgidus, tūmēns,

sōnōrus.

undulata toga, Cāmlet.

undulatus, Welnisty 2. wodnoworzysty.

une, *ab* Unus, Jeden 1.

ūnēdo, ōnū, *f*. Niepłik 2. non Jezowā. &

corripit Verrepaus Robert. Stephani, sed analogie

produci postulat & loqui. Ursin. produxit.

UNG

Ungaria, &c. idem Hungaria, &c.

Ungentum, priscē. Oleick.

ungo, unxi, Námazuis 1. Oleykuis/ Otrac-

siō. Salben/ Schmieren. Ungere tela ma-

nu, ferrumq; aptare veneno. Virg. *syn*. inungo, pē-

ungo, lino, obliuo, tingo, imbūo. *phr*. ungvento

spargo, perfundo, mādēfācio, ōdoro, ōleo perfū-

dere tēmpora sacro. Tingere succis fragrantibus ar-

tus. Nudatolque hūmeros ōleo perfusa nūcificat.

ungvado, inū, Māsē. ungvellula. Parnogiel.

unguen, inū, *n*. Māsē 1. Otrāsa/ Māz/ Li-

ptōsē.

ungventaria, Aprekārka/ Aprekārka nāulū.

ungventarium, *sub* Oleykowcy.

ungventarius, *substānt*. Aprekār. *adiectiv*.

Oleykowcy.

ungventatus, Oleykowāny/ Perfumowāny.

ungventum, Oleick/ *an* Māsē? Salb/

woltiechēnd Oel. *syn*. arōmāta, vel mēdi-

cāmētum. *epith*. Crāssum, frāgrāns, ōdorātum,

ōdoriferum, pingre, pretiosum, sālutāre, sālutif-

rum.

rum, Utile. pbr. Balsamo, nardo, amomo, myrrha
stillant, destillant, tempora crines. Stillant ungven
ta capillis. Perfusus odore spirantis amomi. Vide
Odor, vel Medicamen.

ungvilla, *Masé* i.

ungvinosus, *Masisty/Clusty*.

ungvis, ungviculus, *Páznogieć/ Kopyto* i.

Żak/ Onich/ Łaroroś i. *Rozanego kwiás*

tu spodek/ Plaw 4 Błyszak/ O sub Rá

pitelowác. Nágel an Singeren/ und Sás

sem. Ungvibus ora forat forans & pectora pu

gnis. Virg: epith: aduncus, curvus, incurvus, recur

vus, tener, candidus, nitidus, acutus, vulnificus,

rigidus, rigens, tenax, horridus, avidus, hamatus,

uncus. pbr: Lacerans genas, ora secans: avidosque

timet quibus haerent ungues, ingemit et crudis un

gvibus ora secat. 6. Lucero.

ungvito, *as, Tamazuis,*

ungula, *Kopyto* i. *Żak Łacowski/ Onich.*

Żuff/ odet Blaw. - Putrum sonitu quatit

angula campum. Virg. syn. ungvitis. epith: Cornu

ditu, solida, filia, bisulca, hamata, adunca. pbr:

Pedum cornu, acumen. Pedes unci, recurvi, aduncii

ungula, *Páznogę zelazne.*

ungulatus, *Pázurowaty.*

ungulum, *ungulus, Pierścien.*

angro, *vi, Tamazuis,*

angustus, *fustu, uncus, Fesko.*

UNI

unianimus, *Zgodny.*

unicalamus, *unicaulis, Viterosofacy.*

unicę, *Jedynie/ Osobliwie.*

unicolor, *unicolorus, Jedney masći.*

unicormis, *adict. Jednorogi. substant: Jed*

unicorporeus, Jednostayny. Onorożec.

unicus, *Jedny/ Jednorodny/ Osobliwy/*

Wyborny. Liniger. Posse, sed appellat puer

unicus, ut Polyphemi. Jur.

uniformis, *Jednostayny.*

uniformitas, *Jednostaynosć.*

uniformiter, *Jednostaynie.*

unigena, *unigenitus, Jednorodny.*

unijugus, *sub winnica podwizane.*

unimamma, *sub Cyceł* i.

unimanus, *Jednorębi.*

unimodus, *Jednostayny.*

unio, *is, sub Ziednoczyć. Zusammenfagen.*

vereinigen. Talu & uniti vox agminu aera

complet. Jur. syn. iungo, adiungo, conjungo, con

necto, colligo, alligo, as, copulo.

unio, *on, f. Ziednoczenie.*

unio, *on, m. Perła/ Cebula* i. *Ło ná kostce*

Roset trudenie nieśżeśliwie. Lina Perle.

Jurat Gallia, sed per uniones. (Pnal.) M. syn. Mar

garita, bacca: gemma. epith: Pretiosus, nitens, co

ruscus, Gangeticus. pbr. Gangetis gemma. Lapis

Gangeticus. 6. Bacca, Gemma.

unioculus, *lega unoculus.*

unioonus, *sub Trá dwa glosy.*

unistipis, *is, adiect: comm. Viterosofacy/*

sub Pniak.

unitas, *Jednosć/ Jednakość/ Ziednoczenie/*

Podobienstwo i. Potędynek i. Eintigkeit.

Cain cruentus unitate invidus. (Jamb.) M. syn: o

mnis, tota, cuncta.

unite, *Pospolu. uniter, Jednostaynie.*

unitus, *Ziednoczony.*

universalis, *Powszechny.*

universaliter, *universe, Ogolem/ Powsze*

universi, Wsystcy. (Onie

universitas, Powszechnosć/ Pospolitosć/

universum, Wsystko/ swiat i. swiat.

universus, *Wysytel/ Ogolny. Allgemein*

gank. Hermes gloria Martu universi [Phal.]

syn: Totus, omnis, cunctus.

univira, *sub Jednozenieć.*

Unidica apud Grammaticos, eadem qua Synonyma

Apud Dialecticos vero, ea sunt quorum nomen com

mune est, Gratio substantia eadem. ut hominum, e

quorum, &c.

unius & semissis, *Poleota czego.*

unoculus, *Jednoski.*

unomammias, *sub Cyceł* i

unos sex, *Cytko. unose, Razem.*

anquam, *Riedy* 2.

anversum, *Lucret. pro universum*

annum, *subst: Jedno* 1. 2.

annus, *Jeden* 1. 2. *Viekrozy/ Jednaki/ Sam*

bulus in orbe Ovid. syn: unicus solus.

unus aliquis, *Wzryś*.
 unus semipes, *Poltorostopna mlárá*.
 unusquisque, *Rájbq z osobná*.
 unxor, *priscé*, pro uxor. *Scalig.*
 vöcäbülum, *Stowo/ Nazwisko Ein Nam.*
Qua nunc sunt in honore vocabula, si volet usus. H.
 Vöcäles, apud Grammaticos ista sunt, qua sole per
 se singula proferri possunt, & literam ac syllabam
 quin & ditionem constituunt multo magis autem
 Consonantibus iuncta, Sonantes. *Diomed.*
 vöcälis, *Brzmigcy/ Glosny/ Mowiacy.*
Hellschmigg. Nunc te vocales impellere pollice
 chordas. *Tib.*
 vöcälitas, *Glosu brzmienie.*
 vöcämen, *Nazwisko i. Imie i.*
 vöcätio, *Wyzwanie/ Pozwanie/ Powolá-*
nie i. Zapraszanie.
 vöcätivus casus, *Przyzwaniu sluzacy/ &*
sub Stow odmiány.
 vöcätör, *Zaproszony przyzwäg.*
 vöcätus, *us. Wyzwanie i. z. Powolónie.*
 vöce. *W słowie.* [*Rezyk i.*]
 vöciferätio, vöciferätus, *Wciast/ wolanie/*
vöcifero, vociferor, Wreszce/ Wolam/
Pokazuje po sobie. Sosteyen/ ruffen.
Nam simul ac ratio tua coepit vociferari. Lucr. syn:
Clamo, exclamo, conclamo. phr. Vöce, vöcibus
aüras, cölum aethëra, campos, dönam impleo.
vöcibus ades cöpleo. Aulus vöces jactare per ün-
bram. implevi clamore vras. f. Clamo.
 vöcifico, *Wolam i. vöcito, Wyzwam.*
 vöco, *Wolam z. Przyzwam/ Nazwam/*
Pozwam i. Zapraszam/ Zapraszam i. Wge
zwam/ Wyzwam i. Nabawiam/ Obwie
niam. Ruffen/ nennen. Dicamus leges sa-
ciosq; in regna vocemus. Virg. syn. appello, advoco,
cömpello, accerso, accito, accito, vöce vöco. vel in
vito, adduco, vel appello, nömnia, nömüpo. phr.
Magnisque vöcant clamoribus hödem. Virg. Accerso
Nom. p.
 vöcülä, *Stowko/ Glosel.*
 vöculä falsa, *Sutulas. Wycwerki.*
 vöcülätio, *Nazwanie z.*
 völä manus, *Dion podobna.*
 völä pedis, *idem, & Podpawa i. Dolek z.*

völätica mulier, *Czarnowica i.*
 volaticus, *Lozny i. Przeki.* [*releg.*]
 völätile pecus, volatilis bestia, *Laräica*
 völätilis, *Lozny.* *Stlegend/ geflogelt. Li.*
quitque volatilis ferrum. Virg.
 völätura, volatus, *us, Larante. Ein Flug.*
Si tam precipiti fuerant ventura volatu. Mart:
epith; Praecept, celer, citus, concitus, incitus, citä-
tus, pernix, rapidus, subitus, velox, agilis, propä-
rus, propärens, präpes, älacer, levis, trëpidus, sü-
blimis, cëlus, audax, vägus, effusus, fulminans,
fridens, fugäx, äerius.
 völäns, *Chetny/ Kästaw i. Vmëslnie/ &*
in Prziemny. volenter, Ochornie.
 volgiölum, *Wal z.*
 volgivagus, lege *Vulgivagus.*
 volgo, & volgas *priscé, idem vulgo, &c.*
 völigo, *inis. hac. Kälamaz z.*
 völinia, *Wolyn.*
 völitës, *hi, zolniers lekki.* [*dzam.*]
 völito, *Laram/ Przebiegam sie/ Przeleje*
 völo, *as, Lecy i. z. Laram/ Bieje z. Jäde z.*
Stiegen. Finibus arceret, volat ille per aera
magnum. Virg. syn. Völito. phr. äera, äura, z-
thëra, nübila, aethërios, tractus pënnis, alis, remi-
gio alarum äëco, scindo, verbëro, trano, pëto.
Pënnas, alas për äëra, &c. mövëo, quätio. Völätu
për inane feror. Më crëdo cöllo. Për, vel in äëra
aüras, &c. pënnis älsürgo, läbor, përläbor. Pënnis
in äëra me libro, rëgo, fëro, töllo, attöllo. Völans
in altum feror. iter liquidum tëndo, tëneo, möli-
or. Präteribus pënnis aüfas së ferre për aüras,
 völo, *önu. hic, zolniers debrowdiny.*
 völo, *us, Chce/ Zäze/ Zadam i. Znäze.*
völlën. Capere, alterius Musa meminisse vo-
lebant. Virg. syn. Cüpio, öpro, ävëo, ärdeo, vel
pläcet, vel löbëo. impëro. phr. Fert änimus, est ä-
nimus. Mëns est. Sic fert cörde vöjuntas. f. Plant
Desidero, Voluptas
 völlëlla, *wosowëti/ Alekz, & bärwierstie.*
 völlgra, *sub Nirsgeßung.*
 völlus, *Oberwany. völlus, idem vultus,*
 völvä, *Blona/ Mochärzyna/ Jäbka serobek*
 völvibils, *adjeck. Poroczny i. Obroczny/ Bja*
stey i. Plochq/ Alekaregn/ i. Mowny
wandëibar/ leich zu drehen. Impubesque
manus mirata volabile buxum. Virg. syn. Vërsäti-
lis, levis

lis, levis, mobilis mutabilis, instabilis, inconstans.
volubilis, substanti: *Помог.*

völubilitas, Porognoscé/ Obreonecé/ Nies-
stategnoscé/ Prastósé/ Prastomowinoscé/
Odmienenoscé. Umlauff/ Beweglichkeit.

Fracta solubilitas capitæ, &c. Ovid: syn: Mobili-
tas, levis.

volubilitas, Porognie.

völucis, u, adiect. m. Lotny 1. Prekli.

Schnell/ behend/ flegend. Interea volu-
cer, motis contrerita pennis. Pet Alb. syn. Völans,
celer, velox, citus, concitus, pernix. & Celer.

völucra, Gasienicá/ Robak winnica psuigay
völucere, Lataica rzeg.

völucris, adiect. comm. sepius fem. Lotny/
Skrzydłasty/ Prekli.

volucris, substanti: f. Prał/ Lataica rzeg.

Ein Vogel. Hec laqueo volucres, hec captat
arundine pisces. Tib: syn: Avis, ales. & Avis.

volucris scythica, Jazyian.

völucrum, Bloná/ Jastóná/ Zamićie 2.

volucrum, maius vulgo. *Помог* wonny.

volvens, Schodzac/ & sub Stoiac.

volvendus, Obracaiacz/ & sub Obracam.

völumen, Obracanie/ Zarokis. wal plorna/
Postaw/ Tom Rsiag/ Rsiaga/ Bregi poa

rozow/ Zamićlanie. Ein Buch. item
Theil eines Buchs. -- Sinuatq, immensa vo-

lumine terga. Virg. syn. Liber, codex, libellus. &
Liber, vel gyrus, spira, orbis, glomeramen, rotatus.
epith: Sinuolum, glomeratum, flexum. & Gyrum.

voluntarie, voluntario, Dobrowolnie.

völuntarius, Dobrowolny/ Samorodny/
Zolnierz dobrowolny.

völuntas, vola 1. Chet/ Sprzykanie/ Te-
sament. will. --- Adero, & tua si mihi

certa voluntas. Virg. syn. arbitrium, vel mens, ani-
mus, vel amor, studium, vel cupidus, desiderium,
votum, optatum, vel consilium, propositum, sca-
testia. epith: Officiosa, propensa, libera, prona.
amica, honesta. phr: Quæ regit imperio motus in
corde vagantes. Si fert ita corde völuntas. Mens
omnibus una est. Mens immota manet. Non illi
est animus fricto concutere ferro. & Desiderium,
Cupido.

voluntate, Dobrowolnie/ Zhetia.

T t t t

volvo, Tagam/ Toge 1. Obracam/ Mie-
sam 1. Miesle 1. Rozwajam 1. Warruis.

Welken. Volvitur Ixion. & se sequiturque su-
gigue. Or. syn: völuto, vërto, vërto, mörvo, ägi-
to, edvölvo, tórquëo, rätö: evölvo, përvölvo. e-
pith: in gyram, orbem tórquëo, vërto, ägitro, cir-
cümägo. phr: völveñdo ducere. Manibus subvol-
vere saxa. Huc illuc völvens oculos.

völula, Robac/ winnice psuigay.

völulus, Gasienic 2. Wals.

volvor, Tagam 1. Toge 1. Rzeg 1. Rzeg 1.

völvox, & m. Gasienicá/ Robak wine-
nice psuigay.

völüp, volupe est Roskosh 2. Lubie co.

völüpribilis, Roskoshny 1. Vciehny/ Przymny

völuptarius, subst. Roskoshnik.

völuptarius, alie t. Roskoshny 2. Lubiezy 1.
2. Piesclaw/ Roskoshny.

völuptas, Roskosh 1. Vcieh/ Rohan/ Na-
sienie. Wollust. Si qua voluptas: nec ta-

cuisse tunc. Prop. syn: Letitia, gaudium, vel libi-
do, luxuriosus, luxus, delicia, lascivia. epith: Blanda,
fallax, brevis, noxia, infamis, miseranda, turpis,
prodiga, scelerata, dampnosa, dulcis, leta, grata, ä-
mica, jucunda, suavis: inanis, insidiosa, obscena,
mälösana. phr: Turpes delicia, illecëbre. Mälä-
mentis gaudia. Blande vite lëndocinium. Völüp-
tis fallaces blanditiæ. Virtuti inimica völuptas:
hostis honesti, esca mälörum. Scelerum mater, ge-
nitrix. Desidia nutrit, mater, filia. Curarum ignä-
ra enervans vires. & Gaudium, Libido, & Luxuries.

völuptificus, Roskoshny 1.

völuptor, aru, Roskosh mam/ Roskoshnie zyis.

völuptuarius, substanti: Roskoshnicz. substanti:
voluptuor, idem voluptor.

voluptuosé, Roskoshnie.

völuptuosus, Roskoshny 1. Lubiezy 2.

völutabrum, Wolania mierzec. Baarlachen

volutabrum pulvereum. Piastownia praba.

völuta, 2. Zvolanie 1. volutaria, Raluzany.

völutatum, Raluzac/ sub Toczkiem.

völutatio, volutatus, u. Taganie 1. i. Wa-
lanie/ Cielegnosce 1.

völutatus, ti. tr. Biegly.

völutio, Tagam/ Rozwajam 1. Rozwajam 1.

Mysle 1. Welken. v. supra Volvo.

Volutor,

392 VOM VOR
Polutor, Tagam sis/ Walam sis/ Opabam/
& in Warruis.

völutus, m. Crosgante. Gewelken.

volvulus, sub Bolivā 1.

vömer, & vömis, erh, m. Lemieß/ Rado.

Ein Pflugelien. Vomeri obtusi dentem, &c.
Virg. epib: uncus, ferrus, pressus, retusus, obre-
sus, durus. phr: aratri dens. vömeris durus dens,
ferrum. & aratrum.

vömica, Wredhienic/ Wrod 2. Stázá/
Dilub/ žylá kruskova/ & tr Mispel pisa
nigry.

vömicus morbus. Nieslegysy/ Wredhienicá
vomito, Womit 1.

vömító, ai, sub Womitowác.

vomitor, erit, Bluy.

vömítörüm, Beamá 1. & sub Diltowistó 1.

vömítörüs, Womitowý. (Hce.

vömítörüs, Zvita mi sis/ Womitowác mi sis

vömítus, m. Womit 1. 2. & pro adiectivo. In

Brzydli/ & Smetod 3.

vómo, sub Womitowác 1. Septe sis lud.

Sich erbrechen/ übergeben/ speyen. Pur-
puream vomit illa animam, &c. vómo, ejicio, ejē-
cio, egēro, erūdo, vömto, revómo, rejicio, rejē-
cio: remitto, ejicio. phr: Rejēctantemque cruentas
ore dāpos, ēi frusta mēro glōmārara, vel cōmitta,
vōmentem. Nōn sēmel ēst stōmācho nāusea facta
mō. Miltum spūmis vōmit ille crūorem.

vöpficus, Blinial.

VOR

vöracitas, Obžárestvo.

voraciter, Laskomie.

vöraginösus, Przepásčisty/ Witowary.

vörägo, Wit/ Przepásč 1. Topiel/ Przetwá/
& tr. Zorloß. Ein Wiebel reißer Schlund

Turbidum hic cerno fastaque voragine gurgēs. Virg.
syn: Bārathrum abýssus, gurgēs, cellūris hiatus. &c.
epib: immānis, tētra, obicūra, opāca, caligāns, ex-
ca, profunda, ima, alta, ingēns, rūpēda, hōrrida,
hōrrēda, hōrribilis. phr: Spēcus ingēns. Vāsta vō-
ragine gurgēs. Cæcæ vöräginē fauces, & hiatus,
Gurgēs, Charybdæ, Bārathrum.

voratio, Catul. corr. Vocatio.

vörätina, Przepásč 1.

vörax, Obžárest/ Nienasýcony Zatlivy/

VOR VOT

Grassig: Hule usura vorax avidamq; in tempore
re fanus. Luc. syn: edax, hēllūo, gūlosus, & Gulosus
voro, žra/ tierpis 1. Greffen/ ver/ Schliegen
Circum & rapidum vorat equore vertex. Virg. syn
Dēvoro, sörbeo, abörbeo, deglütio, edo, exēdo
pēredo, cōmēdo, mādo, dēpascor, hēllūor, cōnu-
mo, abrumo. phr: avido, vöraci dēte, ore hīante
pātulo, pātēti diripio, lācēro, dilācēro, cōnvēllo
mādo. Faucibus invādo stecis, avidam in alvum
dēmitto, immitto, dēmergo. Dilāpidar patrias hē-
llūo tūrpis spē. & Absorbeo.

vorfa/ sacundia, & Poetica sub Wierff 1.

vorsoria, Zagłowa liná.

vorsura, vorsus prisce, idem versura, versur.

vortex, Wit/ Wicher. Ein tieffer Schlund

Wirbel. Proluit infano conterquens vortice
syllas. Virg. syn: Turbo, vel gūrgēs, vörägo: epib:
Vidēntus, rāpidus, prācēps, rāpax, tōrtus, cōntor-
tus, intōrtus, sinuōsus, tōrbidus, cōnōrus. & Gu-
ges, Charybdæ.

vorticösus, Brecocy sis/ Witowary.

vos, Wq. Vos, an recte uni datur? Et, Vult
pse? Ibidem.

VOT

vöta execrancia, Przeklacro.

vota nefaria, Cracy.

vörita, f. a votum. adiect. Postlubiony.

vöium, slub/ 1. slubne zawieszenie/ Zado-
nie/ Pozadanie/ Zawieszenie 2. Ofiera

sub Moy 19/ & sub Pozadany. Gelabd

Versprechung. Romulus & vetu occupat

vata. P. syn: Prömissum, vel donarium, vel opus

tum, desiderium. epib: Pium, solenne, sacrum, s-

trum, irrevocabile, inviolabile, supplic, iustitiae

Pro desiderio, Cupidum, pavidum, avarum. &c.

Votum, munus. Vöti munus, debita, vincula

Vötiue preces. & Oro, Desiderium.

vötus, adiect: Postlubiony, Verlobt.

vöveo, slubuis co Bogu/ Wydaie sis za

go/ Obiecuje 5. Zdam 1. Zycze. Gelabd

ben/ Gelabd thun/ versprechen. vorerat

polium, corrui ille loti. Prop. syn: Promitto, &c.

opto, desidero, vel devöveo, consacro, dico, &c.

phr. Vötum facio, nuncipo, concipio, suscipio

capesso, fero, dico, vöveo. vöto obligo, obstringo

dämmo.

vöx, Slos 1, 2, 3, 4, 5, 6, Słowo. 1. Słowo

Sanmisha

Summissa fugiens voce clientis opem. Ovid. *syn:* verbum, sonus, vocebulum, loquela, sermo, oratio. *epith:* Candora, acuta, tremula, resona, tendis: blanda, suavis, clara, alta, rauca, summissa, fusca, concitata, gravis, aspera, intermissa, inclinata, mullebris, longuens, virilis, facunda, discreta, festiva: minax, rux, rigida, ferox, atrox, superba, temeraria, insana, effera, aspera, molesta, turpis, debilis, querula, molesta, tremens, timida, lacrymosa, lugubris, demissa, miseranda, supplex. *phr:* vocis sonus, murmur, clamor. *phr:* vocis, linguae usus, potestas. *vocalis* sonus. *s. Loquer.*

urpilo, Gwiazd,

urpupa, Dudek 1. Mlor,

UR

urzum, Gr. Rosolowa stawa.

uranognomon, Gr. Duchowny s.

uranopolis, f. Gr. Niebo 2.

uranocopus, Gr. Niebowid tyba/ Rozmy

urbanatim, Po mieysku. urbanę, żartownie.

urbanicus, Mieski

urbanitas, Obyczaynosć/ Władnosć/ żartownosć/ żart/ Mieski synon/ sub Mieski.

urbanus, Obyczayny/ żartowny/ Władny/ Mieski/ Galant/ Domak/ Mieszczanin.

Stattlich/ heftlich. Hic tibi comit & urbanus liberę videtur. H: syn: Civilis, civicus, urbis incolę, vel lepidus: miris, affabilis, benignus.

urbicaps, In Burzytel.

urbicarius, urbicus, Mieski.

urbina, a. Plant: corr: Veruma.

urbs, Miasto. Eine Stadt. Condidit hic varias munis turribus urbes. Virg: syn: oppidum,

civitas: moenia, arcēs. epith: Turrigera, turrita,

olara, antiqua, nobilis, dives, florēta, superba: potens, celebris, insignis, magnifica, splendida, amena, bellica. Martia, Mayortia, bellatrix, inēpugnabilis, inācēta, indōmīta, invicta. phr: Siro ampla,

clara, excelso stant in vertice montis. Moenibus, muris, arcibus, turribus, ardūa, cincta, praeincta, circumdata, vallata, munita, inēpugnabilis. Tēplis iaclyta. Cēlebri hōspita porta. Dōmibus decōrata superbis. Pōpuloa viris, pōpulo frēquēti. Sūperba fōro. Lēgibus aqua. Dives opum, opibus pōtens. Pace florida: hōrida bello. Mēcibus vigēti. Stūdiis asperrima bellī. Tēplis rēligiosa piis. Terrarum urbium dēūa, capūt, princeps.

urbum aratū, vel in aratro. Nasad.

urbus, Żakrzywiony s.

urceolaris, Krzyżkowy/ & Pomurne siele.

urceolus, Krzyżk/ Dibonek/ Malewka.

urceus, urceum, Wiadro/ Krzyżk/ Malewka

Ein Wassergeschütz. Hanc sibi virtutem fra-

da facit urceus ansa. Matt.

urcedo, Palenie 2. Żagorzenie 2. Strzeżog/

świerzb 1. Det Brenner.

urendus, Spalenia gozny.

ureter, Eri. m. Gr. žylę uryzna.

ureticus, Gr: sub Uryny ciegentie.

urgens, Nalegaacy/ Gwałtowny/

urgeo, Nalegam/ Przynaglami/ Dokucam/

Pre/ Popietam/ Dogrywam/ Przysyłam

Bonam co/ Popycham/ Pūnie robie/ Na-

cięcam na łogo/ Domagam się/ Przynukam

Idzie tym na mi/ Gorule s. Nęskam.

Treiben/ angsten/ anhalten. Urgeam & te-

la curas solabar aniles. Virg. syn. Prēmo, inēquas

inēctor, inko, cōprimo, vel impello, adigo, cō-

go, vel exagito, rēxo.

urgeor, Ciężko mi/ Ciężno mi/ Nęgaba mi.

urica, Żagorzenie 2. urigo, Palenie.

urina, Uryna. Harn/ Brunz/ Pisse. Auri-

bus atque oculis concepta urina movetur. Juv. syn.

Lotium. epith: Fœda, turpis, grævelens, olens.

utina genialis, sub Nasientie

urinae stillicidium, Uryny trudnosć.

urinarius, Uryny.

urinator, Mutek 2. urinatix, sub Mutek.

urino, a. Muciam sis.

urinor, idem. & Nurkiem plywam.

urna, Wiadro 1. Losowy starek/ wodny stas-

sek/ Motowa strzeżog/ Wiadra cwiect

Bos/ Trunę/ & sub Relikwiary. Ein

Wasser-Lymer. Vestaleq. urna & Tuscum

stale mutat. Pers. syn. urceus, hydria, æqualis, am-

phōra, vās. s. Vas.

urna Romana sub Borca Bełkowskiego

urnalis, Wiadrowy. (cwiect.

urnarium, Wiadrowy stol/ Pomymadnie.

urnula, Wiadrecko/ Dibonek.

uro, Palat. Parte 1. 2. Dogrywam/ Susz 1.

2. Dokucam/ Powarżk/ Przysyłam sis/

Trapis/

**Urapis/ Ucisam/ siele 1. Pożeram/ świe-
rzybi mie/ Przyświecam. Brennen. Vrit e-
nim campum lini seges, urit avena. Virg. syn. ex-
ūro, adūro, cōmbūro, pēūro, crēmo, tōrreo, in-
flāmo, incēdo, succēdo, cōcrēmo. pbr: Flām-
mis, igne, ignibus, dēleo, abōleo, absūmo, cōsū-
mo, extingvo; dirūo, involvo, exuro in cinērem,
favillas verto, redigo, in ignem mitto. & Incendo.**

Urogallus, Glusiec.

Uropygion, Gr: Guicea.

**Uror, Gorgo mi/ Dogzewa mi/ Marnie/
Skomami/ cielesna potusa cierpis. Vets
brennen. Vreris ipse misere: quod si non pul-
chrior ignis. syn: Exūror, adūror, &c. & Uro. ar-
deo, exardeo, ardesco, exardesco: flagro, deflagro.
pbr: Flāmmis, ignē dēleo, abōleo, &c. ignibus
pēreo, cādo. & Flammis, Ignis, Ardeo.**

urpices, his, ab Vrpix. Brona.

urruncum, urrancus, Zdibla wierzch.

urula, Nledzwiedzic.

urula maior, Woz niebieski. Himmels-

**Zeichen/ Heerwagen. --- Glaciali portit-
tor urfa. S. syn: Parrhāsis, Cynōsūra, Hēlice, Ar-
ctos. epith: Parrhāsis, Erymanthis, Menālis, Lycā-
onia, Hypeborea, Scythica, glacialis, gelida, nivō-
sa, frigida, hyberna, ætheria, coelestis, pigra. pbr:
Qua nocturna sūo sydere vela tegit. Sidonia fidis-
sima nautis. & Arctos.**

urula minor, ibidem. & in Gwiardā zeglarska

ursibranca, Barfag.

ursinus, Nledzwiedzi.

ursulus, Nledzwiedzi zwierze.

**ursus, Nledzwiedzi. Ein Beer/ Bärin. ---
Risū caput asperat urse. Virg. epith: infōrmis,
trūx, rāpidus, terribilis, ferox, fērus, fērox, imma-
nis, avidus vorax, rapax, villosus; ungribus armā-
tus, minax. pbr: animatus ungribus, ungve minax.
Sylvis latrans.**

ursus mellivorus, Bärniss 2.

**urtica, Pokrzywa 1. 2. 5. Plaw. Brenn-Nes-
selen. Hac tetigit, Gradive, tuos urtica nepo-
tes. Juv. epith: Mordax, aspera, acuta, pungens, a-
urtica. Gostemica. (cris.)**

uruo, as, Podnosa i spuszciam.

urus, Tur. Vruum, Vi. sed.

uruus, Zaktzymiony 1.

urula, a, Gr. Istnosci.

urula, a, Latinum. Robacy w swiniach.

**urulo, Onu. s. Uzywanie 1. Rozhod/ Potrze-
bistate, Zwyczajnie. [ba]**

**urulatus, Zwyczajny/ Pospolity Gebrauch
ich. Non usitatu. Vae petitionibus. (Janb.) H.**

urultor, aru, Uzywam 2.

urupiam, usquam, Gdzie 4.

urques, H. 1. 2. Pory 1. 2. Bez mala/ Bacio/

Prawie/ Bluzey/ Nieprzeistate. Dis.

urquequaque Wsady.

urquequo, Poki 1. H. 1.

urkio, Palenie 1. Opal/ Kauteryzowanie.

urkor, Palacz/ Grubacz 2.

ustrina, Zalsize.

ustulandus, Spalenia godny.

ustulatus, Opalony.

ustulo, Pale 1. Spalic 1. Rodziersawiz.

usualis, Uzywany/ Rozhodowy. (w)

usuarius, adic: Uzywany. subst. Dzierzo

usucapio, u, Dawnosci uzywania prawn

hosta.

usucapio, Oni, Dawnosci nzywata prawn

usufructuarius, Dzierzawca 2. Pozytek b

usu fructus, Wyczymanie. (cris)

utera, Uzywanie 1. zycie 1. Lichwa 2. W

Her. Hino usura vorax, avidumq, in temp

fanus, L. & Fanus.

usura centesima, Dodrans, Quincunx, Se-

milsis, Sextantaria, Vincularia, &c. Lich

usuraria pecunia, Lichwa.

usurarius, adic: Lichwiarst/ Pozyczal

usurarius, substant. Lichwiarz. Wucher

Alcmenam uxorem cepit usurariam. (la.) Pl. & E

nerator.

usurpatio, Nazywanie/ Mianowanie/ Uzy

wanie 1. Wspominanie/ Dawnosci uzy

mania przewanie.

usurparus, Zwyczajny.

usurpo, Uzywam 2. Mawiam/ Wzywam

sz/ Przywlaszczam/ Dawnosci czymanta

przewyam/ Nazywam. Brauchen. V

surpare oculis. nec voces concernere suemus. L. J

utor, trequenter ator, vel invado, decupo.

usus, *u*, *Używanie* 1. *Żyżgaj / Pożytek / Spoleczność / Ćwiczenie / Potrzeba / Pożycie* 2. *Rozchód. Brauch / Gewohnheit* *Tempora dispensant usus, & tempora cultus. Pod syn. Mōs, consuetudo, vel experientia. & Affectio.*

U T

ut, *Uby / Uż / Jak* 1. *Jako* 2. 4 5. *Jako* *Riedy / Jle* 1. *Riedy* 2. *że* 2. *Skoro* 1. *Choćaby / Boday* *mis. Daß / damit / auf daß.*

utunque, *Jakokolwiek / Jako* *sie* *trąś / Riedykolwiek* 1. *Gdziekolwiek / Poniekąd.*

utens, *utentior, Używalny.*

utensile, *vel utensilia, ium Sprzęt / żyż / uter, eri, żywor niewieści.* (*wnosć.*)

uter, *utris, m. substant.* *Rubel Potrząny / Wot Potrząny. Leder / Sack.*

utēr, *utrias, m. adiect.* *Jeden ze dwu / Roczny ze dwu* 1. 2. *Welcher unter zweyen.*

uterculus, *Bruszek / Máchaczyna.*

utercunq; *Arorykolwiek ze dwu.*

utērus, *Polbrat / & Rodzony*

uterlibet, *Arorykolwiek ze dwu. Weczem von zweyen man will.*

uternam? *Ktory ze dwu* 1. 2.

utērq; *Oba / Jeden* 3. *Byde.*

utervis, *Arorykolwiek ze dwu. Allbeyd.*

uterum, *żwor niewieści.*

utērus, *Wnateze* 2. *żywor niewieści* *Ein Bauch / Gebähr-Mutter. Semina fert utero, conceptaque crimina portat. C. syn. Vnter, alvus, vntēra, illia. & Venter.*

utū, *Uby* 1. *Jako* 4. *Damit.*

utibilis, *Używalny / Pożyteczny / Przygodny.*

utilis, *Pożyteczny / Dobry* 3. *Nützlich. Ver adeo frondi nemorum, ser utile sylvis. Virg. syn. Commodus, accommodus, opportunus, aptus, idoneus, salutaris, saluifer.*

utilitas, *Pożytek / Używanie. Nützbarkeit* *Aq. ipsa utilitas iusti prope mater & aqua. Hor. syn. Commoditas, opportunitas, commodum, usus, fructus, lucrum, quæstus, emolumentum. epith. Magna, ingens, parva, exigua, tenuis, privata, publica, communis. phr. utilitatis spes, bona.*

utiliter, *Pożytecznie. Nützlich.*

utīnam, *By / Boday / Boje day te. O daß /*

volte Gott. *Outinam tunc cum Lacedaemoni classe petebat. Ovid. syn. O utinam! O si! quam vellem! Dii faciunt, Dii precor, hæc jubeant. Hæc precor. Fata sinant. Dii tibi dent, faxit Deus.*

utiques, *Widam / Bez wątpienia / Przyna-*

utis, *idi, f. Gr. Drop.*

utis, *inos, Gr. sub Obadwa.*

utitor, *pro utitor, sub Używam* 2.

utitor, *Używam* 2. *Żązywam / żywie* *sie* 2. *Stawiam* *sie* 4. & *sub Żążę* *gąsu. Gebrauch*

Gen. Vltimur exemplū ut non pejora supersint *Juv. syn. utūpo, adhūbeo: vel possideo, obtineo*

utor fruor, *Żązywam.*

utpote *sub Jako* *głowiel / Ponieważ*

utarius, *Wodnik & sub Rubel* 2.

utribi, *Ná ktorym miejscu.*

utricularius, *Gąda.*

utriculus, *Rązub / Bruszek / Máchaczyna?*

Lupina / Supinka / Grys 1.

utrinde, *Cato apud Caris. i. ex utra parte dualus posita. sub Przytacielswo*

utring; *z obu stron / Ná obu stronach. Beyderseits. utrd, W ktora stronę.*

utrobi, *utribi, Ná ktorym miejscu.*

utrobidem, *Plaut. i. in eodem utroq; loco. Lamb.*

utroque, *utroqueversum, Ná obie strony*

utrum, *Jeżli / Jaz / Bądz to / & sub Lt. Ob.*

utrumcunq; *Bądz to / bądz owo*

utrumlibet, *utrumvis, Jedno ze dwuygą Bądz to bądz owo.*

utrumnam, *Jeżli* 1.

U V

uva, *Grono / Jagoda* 2. *ślinne jagody / & sub* *Estonek* 2. *Weintraube. Duceret apri-*

cia in collibus uba colorem. Virg. syn. Rācēmus, bē- *crus, figur: vitis, vinea, vindemia, vinum. epith. Rācēmifera, rūbēas, rūbēunda, pūrpūrea, ātra, nī-* *gra, pīsta, dūlcis, mītis, sāpōra, lata, grāta, tēnēra,* *tūmēns, tūmīda, tūrgīda, tūrgēns, grāvīda, sūspē-* *sa, pēndūla, pēndēns. phr. Vitis fructus, foetus, pi-* *gnōra, mūnēra. & Vindemia.*

uva apum, *Roy pszol.*

uva crespina, *uva spina, Rosmarkt.*

uva lupina, *Pśinki / Wronie oko.*

uva passa, *Rozynta. uvelco, Wilgne.*

avidus.

uvidus, Wilgoeny/ Mokry. Feucht/ naß.
Wifer, Jagodobodny. Das Trauben trägt.
vulga, Torbá.

vulgāris, Podly/ Pospolity 1. 2. Gemein.

vulgāritas, Pospolstwo.

Jejunus stomachus raro vulgaris temnit. Hor. syn:
Pōpūlaris, plebēius, cōmūnis, tritus, frēquēns,
quōtidianus, pērvāgātus, nōn rārus.

vulgāriter, Po prostu.

vulgārius, Pospolity 1.

vulgator, Wyłamtaż.

vulgātus, Pospolity 1. 2. Slawny.

Vulgivaga Venus, Nierząd 1.

Vulgivagus, Biegun 1. Pospolity 3. Podly.

vulgo, 11. Rozgląsam/ Wydaje ksiągi/

Spospolitowac/ Mieskam 1. Nierząd 1. pas

czyć. Auskanden/ laurbär machen. Rum-

pere & obdultum verbis vulgare dolorem. Virg. syn:
Divulgo, evulgo, pervulgo: dispergo, disseminō,
spargo, dilipo. phr: in vulgus, in pōpūlum spār-
go, cado.

vulgō, Pospolicie/ Wszady/ Jawnie. Ge-
meintlich. Occidet, Assyrium vulgo nascetur a-
momum. V. syn: Pāsim, ūbique, pālam, āpērtē:
vel sapē, sapiūs, plērūmq̃ue, crēbro, frēquēnter.

vulgor, vulgatur, Przyczyna się/ Spospoli-
sowato się.

vulgus, n: & m. Pospolstwo/ Morloch/ Po-
dly/ Pospolity. Das gemeine Volk/ Po-
bel. Tum studio effusa matres & vulgus inermē.

Virg. syn: Tūrba, plebs, pōpūlus. epib: Incaūtum
stōlidum, ignōbile, incērtum, miserābile, iners, mi-
serum, infidum, malignum, prōfānum, indōctum,
rūde, mōbile demēns, ānceps, mūtābile, vile, in-
quum, hōmīle, instābile, prōcāx, variābile, rēpi-
dum, incōnstāns, rebēlle. phr: Nōn trāctābile vūl-
gus. Quōd nūc hūc, nūc flectitur illūc. 6. Plebs.

vulnerarius, adiect: Ranny 2. Bärwieser.

vulnerarius, subst. Bärwieser

vulneratio, Brandente.

vulneratus, Ranny 1.

vulnēro, Ranny/ Obrazam 2 Prietajam/ Lje

Verwunden. An potius peream, quam crimi-
ne vulnerer isto. Ovid: syn: bawcio, lada, violo. phr
tāse, fāro, fāte, fāro, pērcutio, ico, cado. Vūnus
inligo, incutio, do, lero, infiro. Vūnere. vūnēri-
bus corpusculis, violo, fāro, fādio, confodio, gē-

ro, fādo, rūmpo, lācero, occido. Dāre cūspide vū-
nus. Gladio pērfingēre pēctus. 6. Vūnus, Transi-
go, Latero & Occido.

Vulnificus, Raniacy. Das Wunden macht.

vūlnus, Rana 1. Nacięcie/ Skrobina/

Szgerbina/ Obraza/ Sikoda/ Zal/ Vtra

pienie/ Grzech/ Gniew. Wunde. Affixe

senis, animasq̃ in vulnere ponunt. Virg. syn: Plā-
ga, ītus: vibex, ūlcus, cicatrix. epib: immēdia-
bile, mōrtiferum, lēthāle, crudēle, ācerbum, triste,
ātrox, immāne. Exūtriale, infestum, sāguinēum,
crēntum, ātrum, fādam, fāzum, dirum, livēns,
cāvum, āpērtum, pātēns, biāns, hūlūcum, grāde,
ingēns, grāve, violēntum, inhōnēstūm, nobīle, clā-
rum, Mūrtūm, infictum. phr: Vūlneris īctus, dō-
lor, āspēritas, lēthāle mālum. Vūlneris ōs, hīctus,
cicatrix, sānes, erūor. Infixum stridet sūb pēctore
vūlnus. Viā fācta ferro. Sūoque Māte cādunt sū-
bitū pēr mūtua vūlnera frātres. Heū pātior tēlis
vūlnera fācta mēis? Ista grāvi tēlo cōnfōssaq̃ue vū-
nere mātē. 6. Vūlnero.

vulnūscūlum, Ranka.

vulpes, & vulpēcula, Lis 1. 2 & tr: Chyry

Ein Fuchs Astuta ingenuum vulpes imitatur
leonem. Hor. epib: āstūta, dōlōsa, cāuta, vāca,
cāllida, vērsūta, fillāx, sāgāx, sōlēs, insidiatrix,
fāva; prādārix, āvida, rāpāx.

vulpinor, aru. Lasse sie.

vulpinus, Lisi/ Chyry tr.

vulpio, onis, Chyry tr.

vulsura, Obrywanie/ Rwanie/ Skubienie.

vulsus, si. Obrywante.

vulniculus, Twaryzka.

vultuosus, Twary postawney/ Alewosy.

vultur, uru, m. & vulturio, onis. Sep & tr:

Diediticiwa zabiegacz. Ein Geyer. Porri-
gitur uroq̃ immanis vultur adunco. V. syn. Vūltū-
us. epib: edax, āvidus, rāpāx, prādo, prādātor, vōrāx,
obscānus, dirus, fāvus, vōlōx, mōntānus, Cāucāsēus,
Prōmēthēus. phr: Rōstro immanis vūltor ādūncō-
bōgibus ādūncis mīnāx. Cōsumēns cōrpōra vūl-
tur. Prādātor ādūncis āngvibus, et dūro di. cērpētū
vīscēra rōstro. 6. Tityus.

vulturinus, Sepi. Vulturin. u, Sep.

vulturinus, substant. Sep/ Porowacz/ Dru-

piezca/ Rostek rucente niebezpiecznie/ Rut

vulturinus, adiect: Sepi.

vulturinus. Wiace wschodnemu poboczny
ku poludniu.

vultus, m. & Vultum, n. priscē. Twarz 2.
Angeſicht. Certior in nostro carmine vultus e-
rit. Mart. syn. Facies, os. pluri: ora, frons, aspe-
ctus. epith: Dēcorus, vēnustus, formosus, pulcher,
insignis, rōdeus, nitens, latus, hilaris, sērenus, blā-
dus, mōdestus, hōnēstus, ingēnuus, bēnignus, dēfor-
mis, foedus, turpis, hōrēndus, mētēndus, minax,
sēverus, torvus, fērus, tērrificus, iratus, sangvinēus,
ardēns, ignitus, tristis, mæstus, iuvēnilis, vērēcū-
dus. phr. Vultus dēcor, vēnustus, dēus, mōdestia,
majestas, hōnōs. f. Facies, Frons, frontis. Os, oris.
vulva, żywot niewieści / an Wymis?
livor, oru, m. Uſigotność.

U X

uxor, zonā / Sāmica. Ein Eheweib / Ehe-
gemablin. Queritū? uxori nubere nolo mea.
Mart. syn. Conjūx, spōsa. epith. Chāra, amica,
āmata, dilēcta, vēnusta, formosa, casta pudica, fida,
fidēlis. phr: Tōri, thālami, cōnōrs, sociā, part-
cēps. Jūcta cōnūbio. Vinclo sociata jūgali
uxorcula, zonā / sub zonā.
uxorculo, m, sub Bgwalcie 4.
uxorium, sub Bezenstwo.
uxorius, zonie dogadzajacy / zonin / niewie-
ści 2. Des Eheweib / weibisch. Pulchramq;
uxor ius urbem. Virg: uxoris amans, uxori additus.

X

Ab hac litera inchoata vocabula, omnia Græca
sunt.

X litera species, sub Rzyż 1.

xanthium, Gr: Rzep 2.

xenagōgus, Gr: Pozystawo.

xenium, xeniolum, ē Gr: Podatek 1. Po-
czesne. Ein Ehrengeschenk, Omnis in hoc
gracili Xeniorum turba libello. Mart: syn: Munus,
donum 2. f. Donum.

xenodochium, Gr: xenon, onū, Gr: Szpital
pielgrzymow.

xenopāochus, Gr: Podwodny urzędnik

xerampēlinus, Gr: sub Szatlar 4.

xerolophus, Gr: Młogista 1.

xerophagia, a, Gr: Post suchy.

xerophthalmia, Gr: Oczu zapalenie

xiphias a, m. Gr: Osteopēst / & Młota nā
xiphidion, gr: Młot kobiet siele. (niebie,
xiphion, Gr: Młotys siele.

xylalōēs, es, Gr: Aloe 1.

xylina tela, Barchans

xylum peplum, Bawelnicā. Alterley
Baumwollno. epith: Mōlle, nīvēum, tōx-
ile, tinctum.

xylinus, Gr: Drewniany / Bawelniany.

xylōbalsamum, Gr: Balsamowe drzewo

xylōcērata, orum, Gr: Słodkie strące.

xylōcināmodum, Gr: Cynamonowe drzewo

xylon, Gr: Drewno / Bawelniany Chrost.

xylōphorus, Gr: Drewnicz.

xylōstridum, gr: Tło sadzone drzewem.

xyris, ū, f. Gr: Młotys 1.

xyrticus, Gr: Zapasnik.

xyrtis, idū, f. Gr: Szara białogłowska.

xyrtum, gr: Zapasow młotysce / Podniebie,

xyrtus, m, Gr: Zapasow młotysce / Salas.

Zawod / Chodzenie 2.

Y

Hec litera cum Græca sit, nullam Latinam distionem
inchoat, Græcas multas, sed hæc sub litera H su-
pra requirere, nam y Græci initio semper denso p̄terita
afficiunt, cum quo distiones Græca ad Latinos transferret.

Z

Zaba, B. Pāncet. Zabōlus, Zabūlus, Czars.

Zacynthos, Brodawnik.

zata, Gr: Wleczernik. zaticula, diminutiv

Zathuri Hispanorum, Ostrowdz 1.

Zambathinum, Jāminowdy olejek.

zamia, Gr: Szkodat. ibidem altera significa-
tione ponitur.

zea, gr: Orkisz. Zedoaria, Cywat.

zelo, a, Gr: Gorliwy testem / Zawistny ieo

zelosus, B, sub Gorliwy.

(stom,

zelōtes, a, m. Gr: ibidem

zelōtēpia, Gr: Zardrosć / Zawist mójzenka

zelōtēpus, Gr: Zawistny / Zardrosćmy.

Ein Lyfferece.

zelus, Gr: Gorliwość. Lyffer.

zema

zema, a, Gr: *Garniec 2.*

zephyrium ovum, *Jaie 33e.*

zephyrus, Gr: *Wiatr zachodni prany. Item*

Wiatr zachodnemu poboczny ku polnocy.

Sadwind. Sive sub incerta Zephyris motan-

tibus umbras. Virg. syn. Favonius. epith: occidens;

tepens; vernus, placidus, gratus, lenis, mollis,

blandus, mitis, serenus; genialis, genitabilis, fec-

cundus, felix, favens, lenis spirans. phr. Zephyri,

Favonii aura: placida, tepentes, lenes aures: mollis

flatus: leve flamen, blandum frigus: mitis, iucunda

amena temperies. Verni clementior aura Favoni.

Verni pater, vel comes gratissimus. Venerum pla-

cidissimus. Tepentibus auris mulcens arva. Mollis

or aura spirans. Grata Favoni temperies. Lenibus

impulsa Zephyris auraque salubri. Spirat odoratus

Zephyris spirantibus aer: f. Favonius.

zeta, Gr: *Wiegernik/ Szolowa izba.*

zetecula, zetula, *Wiegernik*

zeugites, a, m, Gr: *Trcina.*

zeugma, m, Gr: *Slagzenie.*

Zeugma figura Grammatica est, cum pluribus substan-

tivis diversi generis, numeri, Sc. additur Verbum

vel adiectivum initio medio vel fine, cum viciniori

conveniens.

zeus, Gr: *Kowal ryba.*

zebethum, B. *Zybet.*

Zima, *In pulcherrima illa Ecclesiastica Oda rhythmi-*

ca, Mittit ad Virginem: Misce Rorate dicit, verba

illa: Et Zima scoriz corrige Zema scoriz tollit

de medio. i. decoctionem, combustionem, excremen-

ti metallici. a zeu serbesatio, decoquo, ut videatur

alluisse auctor Prosa ad Verba Isaia: Excoquam ad

purum scoriam tuam.

Zingiber, Zingiberi. Zimpiperi. Zinziber, B.

Jmbier.

Zinzimulat Progne, A. Philomel. corrigit Andr: Schos:

legens Tintinnat.

zizania, a, zizanium, *Rekol. Ab izano bre-*

bi a. Producit Prudent. Fortunat. corripit Prosper.

zizyphum, Gr: *Iuluba owoc.*

zizyphus, Gr: *Iuluba drzewo.*

zodiacus, Gr: *Zwierzyniec 2.*

zoilus, *Obmowca ugonych.*

zona, Gr: *Pas/ Strefa/ Trzoa/ Wzrost po-*

mykajacy sie/ Ogien piekielny/ Poprąg.

Ein Gürtel. Da teretem zonam, qua modo

cincta fuit. Ovid: syn: Cingulum; cinctus, fascia.

epith: Aurea, aurata, decora, picta, fulgens, gem-

mata, teres phr: Non opus est arcibus stringantur

corpore zonis. Fas sit et aurata puerum te cingere

zona.

zona mundi, *Reay 4.*

zonarius, adiect: *Pasowy. subst: Pasnik.*

zonatim, *Bolem zonista, sub Pas.*

zoophytum, Gr: *Ziozoziety.*

zoophthalmos, Gr: *Rozhodnik wielki.*

zophorus, Gr: *Zwierzyniec.*

zopifla, Gr: *Smola Probana.*

zopyrum, Gr: *Scoryssek.*

zoroastri suluri, *Cracy.*

zoster, *Erk, m, Gr: Ogien piekielny/ Porost*

Zygna, Gr: Kusa ryba.

zygia, Gr: *sub Trzmieł.*

zygia tibia, Gr: *sub Trcina.*

zygostates, a, m, Gr: *Wajnik.*

Zyphra, B. *Cyfra.*

zythum, Gr: *Piwo 1. Bier. Vi Pollusati*

prorites pocula zythi. Col. syn: Zythus, cervisia,

vel cerevisia. epith: Forte, suave, validum, liqet-

dum, purum. phr: Cereale poculum, vinum. Ce-

realis potus. Lupulo cocta Ceres.

Errata sic corrigenda.

Pag. 3. Renomyete lege Remo-
vete. nubilus l. nebulis.

P. 16. evacuant, l. exacuunt

P. 15. rogenda, l. regenda.

P. 39 rebuz, l. rebus

P. 43. equites, l. equites.

planti l. plantis. polek l.
pule.

P. 48. furgium, l. iurgium.
acta, l. beta.

P. 56. orladam l. odkladam.

P. 59. anieps, l. anceps. andro-
spinx, l. androsphinx.

P. 64. levis, l. levis. vertilis, l.
fertilis.

P. 66. Tarum, l. Turnas. amole-
tom, l. amuletum.

P. 67. abdicom, l. abditum

P. 73. frodes, l. frondes.

P. 75. arabili, l. arabilis. lacos,
l. laxos. fucosa, l. fucos.

P. 77. oblogysty/ l. oblog-
ysty.

P. 78. notanti, l. natanti.

P. 81. rutiliantia, l. rutilantia.

P. 84. auhurium, l. augurium.

P. 85. idq; domos, l. idq; domos.
aves, l. aures. (uncula.

P. 88. assenteciancula, l. assentati-
p. 90. uidentibus, l. ridentibus.
extra, l. extra.

P. 107. talum, l. talem.

P. 110. demas, l. damas. meta-
lium, l. metallum.

P. 111. armipotans, l. armipotens.
patulans, l. petulans.

P. 112. cocium, l. focium. mee-
rum, l. mearam. melis, l. malis
drachidium, l. prachidium.

P. 114. belum, l. bellum.

P. 115. Alligata lava, l. alligat a
P. 116. aliis, l. altis. (lava.

P. 118. grava, l. grave. angvine,
l. sanguine.

P. 119. coliar, l. callari. tentre,
l. tentare.

P. 121. bipennibus, l. bipennibus.
velit, l. vellit.

P. 127. capillas, l. capellis.

P. 130. opeca, l. opaca. locus, l.
jocus. cacodemgna, l. cacode-

P. 131. sublapfa, l. sublapfa. [mopa

P. 133. redditurus, l. rediturus.

P. 134. ollis, l. mellis. ceyara-
tim, l. cefuratum.

P. 135. calamitosum, l. calamito-
sum. arreus, l. ereus.

P. 138. calicet, l. calices.

P. 139. enbelans, l. anbelans.

P. 141. infestat, l. iufestus. inculta
l. inculta.

P. 142. tristitia, l. tristia.

P. 143. sacer, l. acer. tenetis, l. te-
mens. paritur, l. patitur.

P. 146. calhafu, l. carbafus.

P. 148. herosum, l. numerosum.
garmen, l. carmen.

P. 154. dyvická/ l. dyvická.

P. 159. cephalea, l. cephalea.

P. 161. ahrestibus, l. agrestibus. ce-
raalis, l. cerealis

P. 164. tem-fate, l. tempestate.

P. 166. vehrda, l. veprida

P. 170. quinfinnali, l. quirinali.

P. 180. cuentus, l. cruentus.

P. 202 felis, l. felix.

P. 219. coniudit, l. coniugis.

P. 212. gonfervatio, l. conservatio.
gonfervator, l. conservator.

P. 220. zarrmozente/ l. zár-
mozente.

P. 223. orquitur, l. loquitur

P. 228. corona, l. corona.

biele/ l. ziele.

P. 238. Typris, l. Cyprus.

P. 241. eupa, l. eadem

P. 244. laphilis, l. daphilis

šádoda bába/ l. šágodá šár-
bia.

P. 254. cicot, l. scyphos

P. 255. Orpheis, l. Orpheus.

Obéinam/ l. Obéinam.

P. 256. dememum, l. dememini.
ab Virgo: l. ah Virgo.

P. 257. Esep/ l. Epece.

P. 258. orrigit, l. corrigit

P. 259. Oplakwym/ l. oplá-
kwym. deprendis, l. de-

P. 261. Qua, l. que. (prendas

P. 262. choreis, l. choreis.

Iróauiz/ l. Iróauiz. [lam

P. 263. prieekalbm/ l. prieeká-
p. 268. garalitas, l. garrulitas

P. 269. przypowieść/ l. przyp-
owieść.

P. 273. rapidum, l. rapidum. ra-
dax, l. rapax. abluci, l. abso-

P. 274. dipteticus, l. dispecticus.

P. 276. discepito, l. discrepito.

P. 279. wodet/ l. wodet.

P. 282. rufáigay/ l. rufáigay

P. 283. blandus, l. blandus. do-
ctrina presum, l. doctrina pre-

P. 284. doliari, l. doliarius. fa-
volq; l. favolq; quips, l. quip-

P. 286. teni, l. ferri. infelix, l.
infelix.

P. 289. droga/ l. droga. tan-
tum, l. tanto.

P. 292. eburnia, l. eburnea.

P. 293. etchlipis, l. ecclipsis. cau-
tilinx, l. cantilenæ.

P. 294. eger, l. ager. far, l. fari.

P. 295. uohodit/ l. uohodit.
zospucha/ l. zospucha.

P. 297. aspolio, l. expolio.

P. 298. turrito; l. turrito.

šadla l. šádawit. po-
deprác l. podeprác.

P. 202. šageje l. šádaje.

textum, l. telum.

P. 304. dura l. duco.

P. 305. greutum l. gressum.

P. 308. spuante l. spumante. po-
tis, l. portis. phalaratus, l.
phaleratus,

p. 310 aliquid l. aliquid. in vita,
l. invita. aenis, l. gemis.
p. 313 mentis, l. mentis.
p. 314 constrindo, l. constringo.
anonymus l. evonymus.
p. 317 sextu, l. sexto
p. 320 exequitur, l. exequitur
p. 321 trocha l. trocha
p. 323 xxoriare, l. exoriare
p. 324 odwraante l. odwra
cantie. tenebis. l. tene-
p. 325 xpono l. expono. (bris.
p. 328 ocys, l. ocitus. wya
ctenham l. wycienham.
p. 330 brumales, l. brumalis. fe-
felicibus, l. felicibus.
p. 331 zactwne l. zactos
wnie.
NB. fabula, Bob. transpo-
ne phrasas & epitheta ad
fabulam Bayka.
p. 332 pilars l. pilars.
p. 334 lente l. lenta. malueat
deleantur. gigna, l. digna.
p. 335 uulgas l. vulgus. NB,
falco verbum transpone &
phrasas ac epitheta applica sub-
stantivo falco Sokol.
p. 336 agrmonia, l. agrmonia
luma, l. summa.
p. 337 rima l. arma
p. 344 Fidos, l. Fides.
p. 345 modci l. model
p. 346 exulit, l. exulat. en l. &
p. 352 turoidus, l. turbidus. flu-
vidus, l. fluidus.
p. 353 fatibus, l. fortibus. comars
l. comans.
p. 358 in liquidos, l. in liquido
p. 360 cariso, l. calefo.
p. 361 pocetseuie l. prece-
suis. patuli l. patulis.
com l. com. cranes l. crines
p. 364 fogiens, l. fugiens.
p. 365 nubia l. nubila
p. 366 tona l. tonat.
p. 367 parvertere, l. pervertere.
p. 368 fordibus, l. fordibus
p. 369 serpentes l. serpentes. pra-
cipitant, l. precipitat.
zamuca l. zamuca.

p. 328 stroctus, l. stractus.
p. 363 pifante l. pifante
p. 371 galleatum, l. galeatum.
fern l. sero. (tr. l. ter.
p. 372 moratemer l. moram tenet
p. 75 gammarum l. gemmarum.
p. 387 reduntq; l. redeuntq;
tevia, l. retia. potere, l. pone-
p. 380 effoa l. effossa (se.
p. 390 facit l. faciat
p. 391 ulnqe l. ulnqe.
p. 397 hieroglyphica. l. hierogly-
phica.
p. 389 elabitus, l. elabitur.
p. 398 hiuleu, l. hiulea.
p. 400 promis, l. pomis.
p. 404 dydrogium, l. chydrido-
gium. dyorifis, l. chyefris
p. 405 arbuto, l. arbutio
p. 408 icancula l. icuncula. va-
nas, l. vana. ludibrica l. ludi-
p. 409 ilofa, l. ilofus. (bria
p. 466 littora, l. littore. aater l.
p. 414 effera l. effera. (Pater.
p. 416 immortalis l. immortalis.
p. 419 contemptor, l. contemptor
p. 421 dedit adulterio, l. tradit
adulterio.
p. 422 panis l. ponis.
p. 423 maceffo l. inaccessos
p. 424 illino l. illino, klada
l. klada.
p. 426 nceffus, l. inceffus. in cir-
cumcifu, l. incircumcifu
p. 429 spofpofpolitowalo/
l. spofpolitowalo.
p. 430 toge/ l. tofne.
p. 433 velits l. velit
p. 443 ex uincula l. in vincula.
hofis, l. hofis
p. 445 inopinq; l. inopinaq;
p. 446 ignorant l. ignorans
p. 447 nteffekm l. nteffek-
kany. infero l. infero.
p. 448 hofies l. hofiles.
p. 450 iftructus l. iftructus
p. 451 iftrumenta l. iftrumenta.
inflexis, l. inflexis. obiectum,
l. obiectu
p. 452 virentem, l. viveqtem.
quzlibus l. quolibus.
zafiona l. zafiona.

p. 454 interfacio l. interfacio. in-
tericatio l. intericatio. excidu-
um l. excidium
p. 456 afyla l. Afylas, interquz-
kus l. inter quetfus
p. 457 anhor l. author, reftabili
l. interftabilis
p. 458 wfhedie l. wfhedie
p. 459 inuenta l. inuentia, vi-
de, l. vidit, poflos l. pofles
p. 460 verecundus l. inverecondus
p. 461 crucians l. cruciant, aruus
l. arnis. (lira.
p. 463 nerefcent l. increfcunt. ra-
p. 466 oenoria l. Oenotria. Italia
regna l. itala regna, diffufa l.
diffufa. (ludi.
p. 470 juvenilis ludi l. juveniles
mloenic l. mloenic.
p. 473 oreq; funt l. oraq; funt,
clavis l. clavis
p. 474 Ladon. piec l. piec
laxio. odraja l. obdraja
p. 475 ftadlmw l. ftadlmw
phabea, l. phabea
p. 476 except l. excipit
p. 477 Bantie l. Bantie
nieis.
p. 478 gafa l. gafa. bitu-
lus l. bibulus.
p. 481 tollemus l. tollemus
p. 483 impofuiffe l. impofuiffe.
mitis l. mitis
p. 484 lenulus l. lenulus, habes
l. habes. manet l. manet
p. 487 teris l. toris
p. 488 cave l. cana
p. 489 ligillum l. ligillum, flu-
xere, l. fluxere
p. 491 gaudere l. gaudete, igitur
l. igitur, inimicum l. inimicum
p. 492 aqua l. aqua
p. 493 certamen l. certamen, fi-
ctificio l. sacrificio.
p. 464 confpectu l. confpectu
crumenta l. crumena.
p. 500 decimonofa l. decimo nona
p. 501 luftratribus, l. luftratribus
p. 504 tanea l. Anea, magit l.
magis, anheans l. anheans
p. 507 majefteremq; l. majef-
temq;
p. 512 habitat l. habitata.

erfacio. in-
o. excidu-
interquz-
restabilis
whodis
alencia, vi-
l: postes
verecundus
lant, aruus
(lira.
crescunt ra-
tria. Italia
diffusa l:
(ludi.
juveniles
osnity.
raq; sunt,
ec l. pies
obtraja
pobdlimy
pit
Kamies
sa. bitu-
llemus
imposuisset
ulus, habet
manat
ellum, Au-
dete, igitur
a l: inimicu
ertamen, li-
conspecta-
na.
decimo noni
lustralibus
a, magit l:
antheans
l: majesta-
irata.
p. 53

- p. 513 **acquaretē l. equorez.**
p. 514 **rubicanda, l. rubicunda.**
p. 519 **melities, l: melitites, ato-
nium l. Aonium.**
p. 521 **mensurabilis l: mensurabilis**
Mephtiticus l: Mephticus
p. 515 **mastrix l: mastix, urli. vel.**
p. 516 **powogā l. powagā.**
p. 518 **pipwowy l. pigwowy**
p. 525 **militariz l: militarie, militi-
um l: milium, subanti l: sub-
stant: mlkites l: milites. mltus**
l: militus.
p. 527 **mirabilis l: mirabilis**
p. 538 **mulco l: mulcto**
p. 547 **ferro l: ferro**
p. 551 **aliema l: aliena**
p. 558 **patios, l: patior, memri l.**
memori
p. 559 **inertum l: inertem**
p. 560 **hurrenda l: horrenda, sub-
mutis l: submotis, cundita l:**
condita, conditus l. conditus.
p. 561 **vaniloquz l: vaniloquz**
p. 555 **paverna l. paternā.**
p. 571 **Sye l. Syte.**
p. 580 **omniphacium l: omphaci-
um, armis l: armis, obrychis**
l. onobrychis.
p. 581 **ophicardelus l: ophicardelus**
p. 584 **Barma l. Braina**
p. 587 **oomthias l: orinthias.**
p. 589 **gaglaton l. garte-**
ron. potausie l. potausie.
p. 590 **spokozyny l. spoz-**
kozny.
p. 592 **pedidus l. pedidofus,**
pedon l: pador.
p. 609 **aria l. aulā**
p. 616 **peacnopteroa l: penceopre-**
ros, scitari l: sciscitari. scitatis
l. sciscitaris.
p. 519 **stodlo l. siodlo.**
drugi l. drogł.
p. 624 **fao l: fato**
p. 632 **græc l: græc**
p. 636 **fetus l: fetus**
p. 640 **fitus l. litus, contenta l.**
contorta..

- p. 742 **volvit l: solvit.**
p. 650 **Sala l. Sela.**
p. 655 **injuo l: injungo**
p. 657 **præsecundus l: præsecun-**
p. 972 **sacram l. sacrum** (dus.
p. 675 **dicto l: dictio**
p. 677 **pronea l: pronza,**
p. 679 **propitiatum l: propitiatum**
alia l: alta. (l. Rutulipus
p. 680 **noco l: noto, Rutulipus**
p. 681 **opārcute l. opārcute.**
prispicius l: prospicius.
obalam l. obalam.
p. 682 **dextris l: dextris**
p. 683 **præsent l. præsentia.**
obrodienientie l. obrodies-
nie. (formosum
p. 688 **fori l: feri, tormosum l.**
p. 802 **rupulis l. rutuli. coz-**
wasam. l. cozwajam-
ekis l: estur
p. 694 **wrozel l. wrozel.**
plagis l: plagas.
p. 697 **quateque l: quaterq;**
p. 698 **quernes l: quernus.**
p. 700 **widam l. widy.**
seca lares l. seculares
p. 703 **nubile l: nubila**
p. 704 **izrykā l. izrykā**
p. rationaris l. rationalis.
p. 706 **receptor l: receptor, ve-**
sta l. veste
p. 708 **actofist l. actofis**
p. 709 **wcodis w sie l. wcho-**
die w sie
p. 710 **dabstovo l: Te absolvo**
p. 711 **stium l: stium**
p. 712 **dictare fello, l. dicta refel-**
lo, aulā qua l: aulāq;
oddianie l. oddianie.
flumimne l. flumine
p. 727 **wdwalam l. odwalam**
immesa l: immeusa
p. 730 **możzynz l. możzynz.**
p. 739 **hombus l: rhombus.**
figury l. figurā. hompheā
l: rompheā. honhifonus l. ron-
hifonus.

- p. 743 **choru l: chorus, utrumqui**
l. utrumq;
p. 746 **expepectata l: expecta a.**
p. 747 **eruneidum l. ejuneidum**
p. 748 **fatageus l: fatageus.**
p. 754 **scissus l. scissus, radorum**
l. vadorum.
p. 756 **palcra l. pulchra.**
p. 760 **salenites l: selenites.**
p. 768 **erco l: sereno**
p. 769 **ermocitatio l: sermocina-**
tio. obitudere l: obruere
p. 770 **sesyrti l: servitii. seruus**
l: serus, peerdn. l. pedem
p. 773 **interpes l. interpres**
p. 775 **Silauz l. Silanus**
p. 777 **lugulais l. singularis**
p. 781 **phebeum l. phebeum.**
phaeium l. phaeum.
p. 783 **libet l: liber, solutit l: so-**
p. 784 **monte l. mente** [utilis
p. 786 **sparagus l. asparagus**
p. 788 **inufit l: inufitatum**
p. 790 **refolgens, l: refulgens**
p. 796 **staphanoplocos, l. stapha-**
noplocos.
p. 801 **stachos l: strachos**
p. 817 **alys l: ales**
p. 819 **potudka l. pobudka**
p. 821 **satura l: futura**
p. 822 **simplicis l: simplices**
p. 823 **purpura l. purpuream**
apposita l: opposita
p. 826 **stret l. strot**
p. 832 **nedant l. nudant**
p. 841 **lan l: lane**
p. 842 **folmina l. fulmina**
p. 847 **per l: pero**
p. 848 **transilio l: transilio,**
blesiadna l. blesiadna.
p. 856 **continuo l. continuo**
p. 858 **carrifera l: carrifera**
p. 861 **argenti l. argento.** fuc-
tos l: fucatus.
p. 863 **callidore l: callidiore.**
p. 866 **venabulum l: venabulum.**
p. 877 **angvis, l. sangvis insigni**
l: insignis
p. 882 **increpant l. increpant.**
p. 890 **aura l. aures.**

*Quantitas correctissima Vorum, quarum rectitudo in hoc Indice
desideratur.*

[illegible]

ă rō   Gerbun
 ă hinc
 ă lică rā
 ă lă vō
 ă lingō
 ă linō
 ă lin iō r
 ă lin iō
 ă fē dū
 ă fē cū dū t
 ă cō lō
 ă cū plo
 ă glū tī rē
 ă cō rō   Gerbun
 ă fō fā
 ă lphī n
 ă mār chus
 ă nus
 ă n d rō d e s
 ă cō pō n s

deparatus
desidero
desiderose
desidero
desidero
desidero a fado
desinere
desidia
desertas
deprimo
deterrita
detrior
devincō
devito devotio
dicetur, dixerē
digitus
difficilis
disjugo
dirā
dilaculum
discone
dis, *propof.*
directura
dioptra
dioprice
diadema, *s.*
discindo
dirimere
dirimendus
dis
dis
displectentia
displiceo
disjunctus
dividens
dilectus
dynasta
dysenteria
divellere
do, doctissimus
doct, doctum
dolis
domitor
donatarius
ducit
dubio

E

Ēbārnūm
ēccē
ēdāx
ēffēstivūs
ēffērā, ēffē
ēffōdiē

aggrégus
 ajicere
 elargior
 elimenca
 eliphantius
 elio
 enarro
 epigrammā
 episcopus
 epistatima
 epistolum
 epulo
 equiterus.
 eripio
 erudio
 elcis *ablat.*
 esurialis
 examinā
 excogito
 excidit
 excoisa
 exequialia
 exhorreo
 exiguus
 exilis
 eximo
 existimo
 exortior
 explorivius
 exprimit
 exprubo
 exsuo
 extinguo
 exulio

F

Fabricatōr
facies
facilis
faciō
facundūs
famen
feminā
faridūs
faginūm, fagi
falsiloquus
fames
famulitium
fartitia
fastidio
fastu
fatalis
fateri
fatiscens

făvĕns
fēră
fērăliă, fērălis
fĕrrō *ablat.*
fĕrrĕus
fĕrvĕrĕ
fĕrvĕrĕ *in versu*
fĕrvĕns
fidĕlibŭs, fidĕs
fidŭs
figŭră
finis, finĭ
fiō
fiscina
flammigĕro
flagrans
flacĭd
flĕbilis
flĕxĕrăt
flŭctŭantŭs
fodĕrĕ
fons, fontalis
formidabilis
formosŭs
fragilis
fragrō
fraudŭlĕntiă
frĕquĕntămĕn-
frĕquĕns (*tua*)
frigōră
frigidŭs
fŭerăt
fulgĕns, fulgĕd
fumō *ablat.*
fumō *verb.*
fŭrens
fŭrialis
fŭrtōsŭs
fŭrit
fŭrĕ *nomen*
fŭrĕ *verb.*
fŭtŭrŭs
fŭtŭri.

G

Gēlīdus
gēlīcidium
gētulus
gēnēris
gēnērōsum
gēlū
grācīlis
grāmīnēus
grātus

grāvīdus
gnāvūs
glōriōsus
gūiz.

H

Häbito
hábitura
hábitō
hábitō
hábitus
hōc
hōnōr
hōrēndus
hōrēndus
hōnētus
hōspēs
hūmōris
hūmūs
hūpērbōrēus

I

jaciō
 idūs, idōs
 infremō
 infamē
 ingenti
 ignis
 ignora
 illaqueō
 illūria
 implacidus
 impudentē
 impēxis
 impērativē
 imprudens
 imaginē
 impēriosa
 immūgio
 implēo
 impetō
 impiger

incōlūmītas
incertum
inēxpūgnābilis
ināspēctus
inacōssus
incrēdō

indomitus
inclinatus
inexplabilis
infecundus
inflammatus
infictilis
ingestibilis
ingenitus
inhumanus
inhonustus
inhospitā
inimicus
inodentia
inodicit
innumerus
inopia
ioves

irrequietus
irridicūlum
insequens
insigne
insinuando
insolubilitē
inspiratus
invariabilis
insidiae
insontes
instrumentum
integrum
intempere
insoluit
intrepidas
ita
itinerrans
invidus
invado
invigilo
invisible
invocatio

invölūcre *subst.*
invölūtus
inūtilis
jūbar
jūgālis
jūgūlā
jūlus
jūrē
jūstificārē
jūvenis

jūvĕnĭs
jūvĕnĭs

L

Laborare
 laborans
 labefactus
 labium
 lacrimis
 lactes
 lancea
 lanifex
 languidus
 lamento
 labyrinthus
 lapis
 laqueus
 laterum
 laterculus
 lactesco
 lactivus
 lacinus
 lactens
 lauro
 larebilis
 leri
 lectus (co
 lectio f
 legibilis
 legulejus
 lenē
 lenitas
 lenocinā
 lenio
 lepra
 levamen
 leviticus
 liberalis
 libertas
 liberatus
 libellus
 lignea
 lingulatus
 limenarch
 impius
 liquidus
 liquet
 litoreus
 livens
 lividus
 lychnus
 lucuplex

Mācērō
 māculōfūs
 mādefcō
 mādidi
 mactis *abl.*
 māhgnūs
 mālitōfūs
 mālūs *adie.*
 mālūs *subst.*
 mānīpūs
 mānīpūlūs
 mānīvēfātūs
 mānīvēfō
 mānīcūlātō
 mānīlē
 mānūs
 māris *à mar*
 mātūrō *abl.*
 māturitūs
 māvortū
 māximūs
 mēdicātibus
 mēdīcōr
 mēritūs
 mēmbrā
 mēmbrīs
 mētallicum
 mētēndum
 mēgōnium
 mīhi
 mīlle
 mīnervā
 mītigō
 mīnīum
 mītīs
 mītēns
 mōbilis
 mōdūāminē
 mōlētūs
 mōlīnīcē
 mōlō
 mōlōfūs

Nātūs
nēc
nēāreā
nēāreām
nēāris
nēfandā
nēmō
nēquam
nēquaquam
nēquitiā
nigrā, nigræ
nigris
nīmīa
nītēns à nitor
nītūdōq;
nīvēos
nōbilit;
nōcēns
nōcēō
nōāambūlūs
nōāilūcūs
nōāiturnūs
nōn
nōta nomē, & r
nōta particip;
nōtitiā
nōdīpes
nōtrix
nōtrix
nōtrimen
nōtriciō

O
Obliquum
oculo
oculiq;
odium
odiorum
odiosa

ēdōriferā
 ēdōrūs
 ēnūs
 ēpēs ēpum
 ēpērī
 ēpinor
 ēprimūs
 ērbīle
 ērbūs
 ērē
 ērcinānus
 ērcinūs
 ērēōselinum
 ērēntē
 ēriḡānites.

P

pax pācem.
 pālitrā
 pālitrū
 pālīntes
 pālīdā
 pālīdīorā
 pālūs li
 pālūs dis
 pānācēa
 pānōchīm
 pānē a pānīs
 pārāsītūs
 parietīna v na
 paricīs
 pārōn
 pārōnychia
 pārō
 pārēfāciō
 pārētīō
 pārēntībūs
 pārētī
 pātera
 patibūlum
 pātēns
 pātīa
 pātīō
 pāuperēs
 pectōrē
 pēcūniā
 pēdēs plur;
 pēnatībūs
 pēndebāt
 pērditā
 pēnē
 pēnraphīlos
 pēnum
 pēr supēros

përägö
përëgrinüs ä um
përërro
përërräns
përëcic
përëcla
përëlibëns
përënicibüs
përëringö
përëteutice
përëülläns
phäëcton
phäntästä
phärisäus
phäseöülü
phäbëüs
pictis pict äratäs
picüs
përëriä
pigrë
pignöris *f. gneris*
pläcidë
plüviä
pöcüllis
pöëmätä
pölia
pömöna
pöpüör
pörrigö verb:
pöres pötëns
pöretäs
pöüsilimüm
präcä
prävis
präcept
präfinö
pränuñtiüs
präpingris
präpöno
präsidë
prätëcä
prävisä
prëcäri
primüs
probitäs
proëcëträs
proëcrus
proëclä
proëctö
proëctörö
prodörömüs
proñicör
proñugüs
proñundüs
pronüs

prōpīnquus
 prōpōlā
 prōpōnēns
 prōquīrēdō
 prōpugnāculā
 pūētiq;
 pulcō-ūs
 pūrgabilis
 pūteō
 pūtrificō
 putridā
 putris

quā nomin: abl:
quādrigæ (ā
quādrō
quādrōr
quē v. q;
quēis
quī
quibū
quīs
quīrētis
quīrō
quīquam

R

rābidū
rābies
rāpacijs
rāres
raritus
rārūs
rātione m
rēcūrō
rēcūsus rēci
refertus
religiōsus
remōtō
regnandi
residēo
reſonant
rēsarcio
reſpicendō
retētūs
retromādūs
reuſmātūmūs
revōlo
revōcō
ricinium
rigens
rivūs

rōsēum
 rūbēns rūbē
 rūbigo
 rūdimentum
 & rūdis
 rūderātus
 rūit
 rūtilus & rū

sācra
 sāvāq;
 sāles
 sālignōs
 sālubris
 sālus
 sāxifragā
 scāphā
 scāptinginosū
 scōpūlus
 scōylax
 scōtōmaticū
 scōtōlīcā
 scōpūlā
 scōtātōr
 scēctas
 scēctis
 scēctūm
 scēctū
 scēctundūs
 scēd
 scēdes
 scēdētentū
 scēdit
 scēdūlā
 scēdūlras
 scēlago
 scēlōrā
 scēl
 scēmpōrēmātū
 scēminā
 scēminēcēm
 scēmpōgānūs
 scēmizōnariūs
 scēnēctā
 scēpē
 scēlēbilis
 scēquātūr
 scēriō
 scērvirē
 scērvirō
 scēvēdūm
 scēvēritas
 scēctilis

sibi
sīc
sīdēr
signā
signū
silēx
sinē
sisp
sīrō
sītis
sivē
sūcrā
sōci
tō
tōm
toric
spār
spāt
spāt
spēc
spēc
spēr

sibi
sic
siderēus
signā
signūm
silēx
sinē
sirophos
sirio
sirīs
siyē
socrāticā
socioq;
sōidā
sōmnifer
soriculātus
spartopoliōs
spatiator
spatiūm
specie
specimen
speramus

spiceus
spinosus
splendēre
spumēa
stabile
stabilī
stātūc
stātio
stāt incertus
stipendiarius
stipendior
stipendiū
sublimis
sublimē
subdolis
sublevo
subrideo
subsequa
subvesperus
superstes
supremus
sylvēstris

T

Tabē
tabescō
tabidus
tangētiāq;
tāmēn
tāntāleam
tardigrādus
tardi grādus
tārāra
tē
telum, telō
tēmūcentus
tēnax
tēnillā tēnillum
tēnūis
tēpidus
tēres
tērgā
tērrōr
tētrā

tibi
tibia
tionidus
tiruantiā
tirubare
tōnitru
tonitralis
torpōr
torpūerant
torus
traditur
tragularius
tribū
tribūdus
tribulēus
triticeum
trudit
truncī
tūus
tūbā tūbarum
tūgūrium
tūli

tūmēō
tūmūlus
tūnicā
tūrbāq;
tūritus
tūtelā

V

Vacilli vacō
vāgāns
vālide
vāritus
vāticiuium
vēhō vēlocitās
vērbā
vērsicolōr
vēstīā
vētūs
vibrāmēn
vicēs
vici a vicus
viciūrus

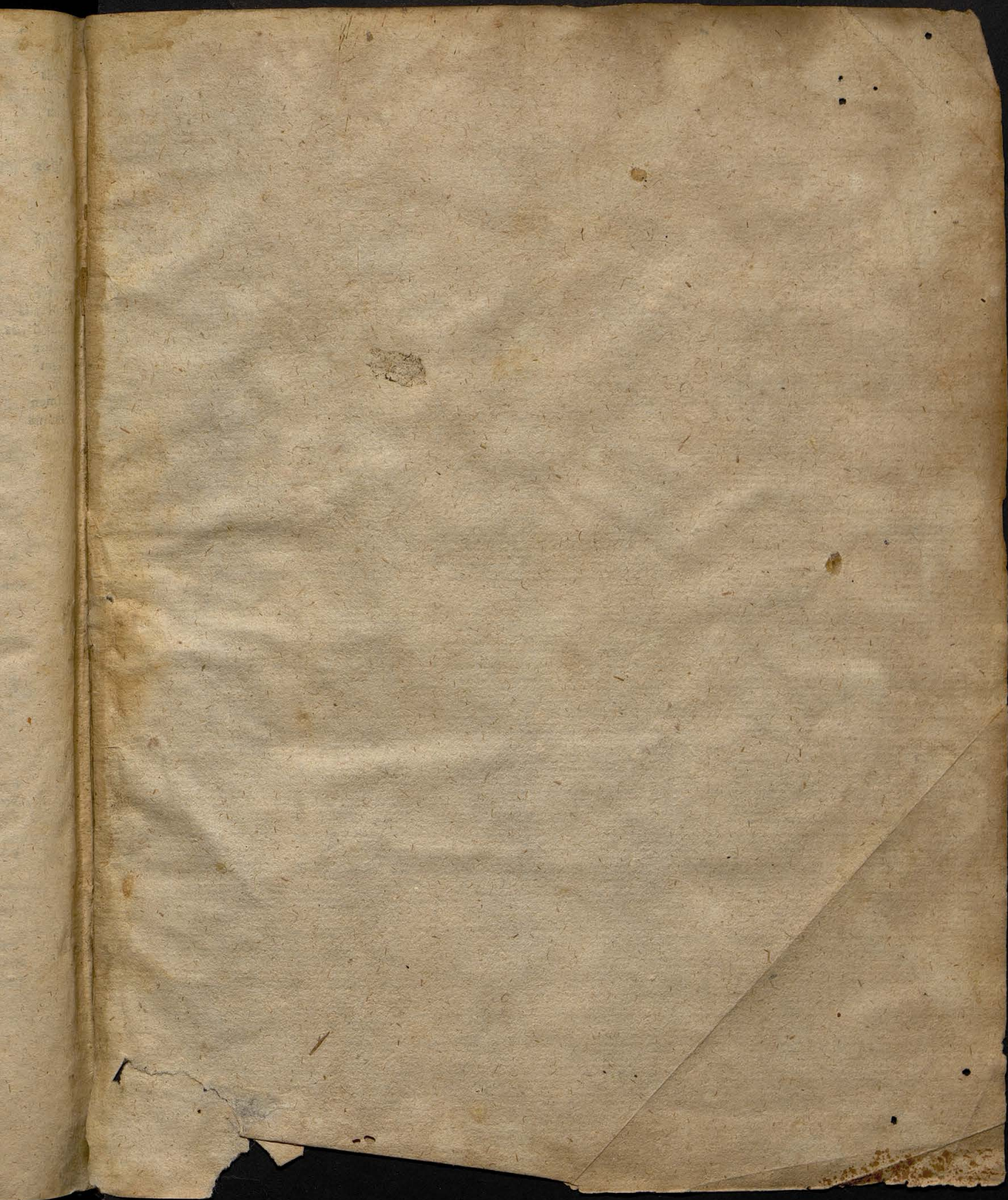
vigiles
villis
viadex viadūm
violabilis
violētus
virēns virēs
virginēus
viscerā
vitiātus
vitiosus
vitreus
vocis
volgaris
volāt
volvi
volubilis
vōmō
ullā
umbilicus
undā
vranoscopus

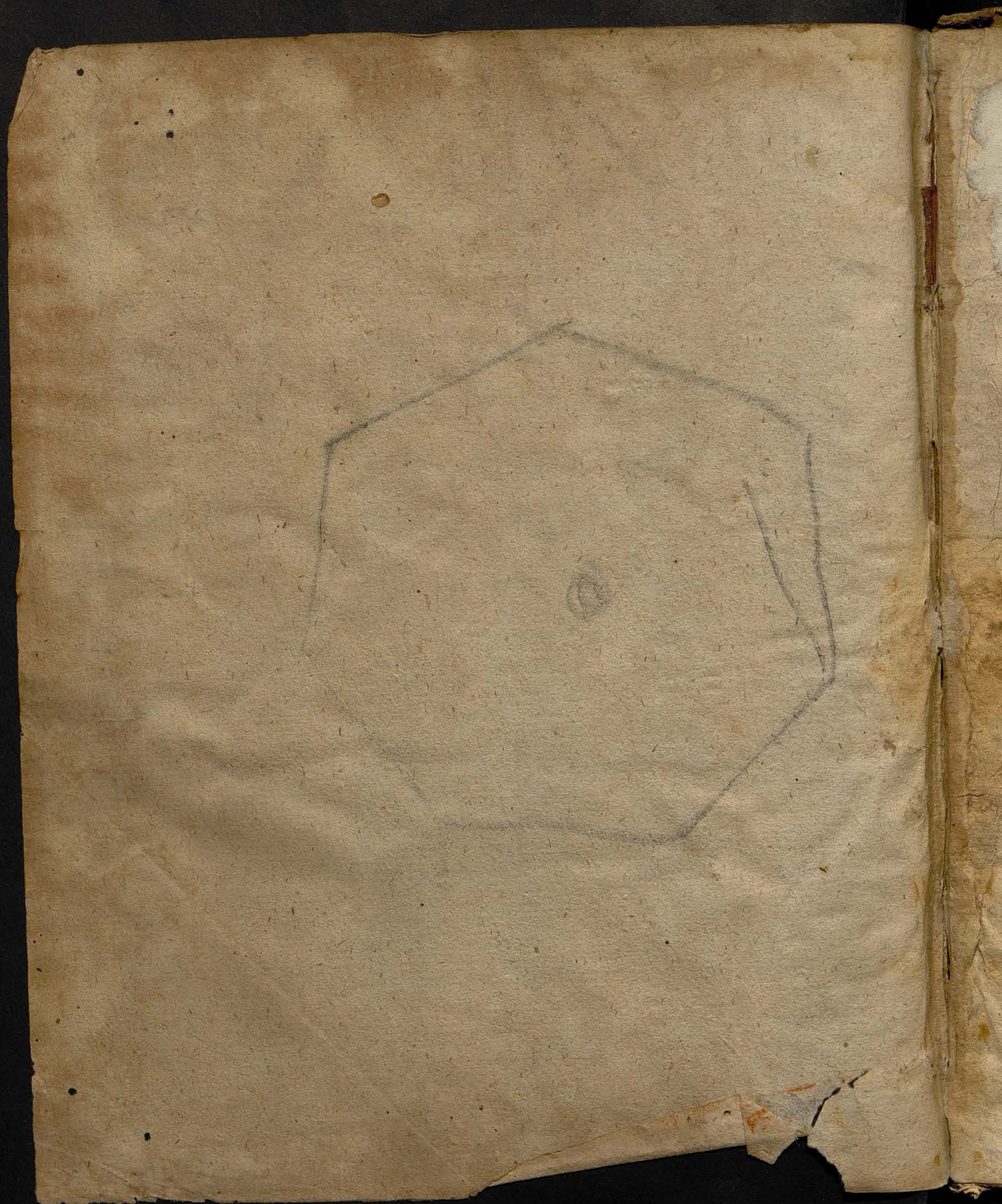

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, arranged in two columns. The text is faint and partially obscured by a large, faint watermark or seal in the center of the page. The watermark appears to be a circular emblem with a central figure or symbol. The text is written in a dark ink on aged, yellowed paper.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026755

